

Bundel van de PS-vergadering van 28 juni 2021

Agenda bijlagen

Besluitenlijst PS 28-06 en 05-07-2021

Notulen PS 28-06-2021 -vastgesteld-

Agenda PS 28 juni 2021

Spreektijden PS 28 juni 2021

Addendum Online Vergaderen RvO

- 00.21 Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)
Dit punt is verschoven van uitlooptdatum PS 5 juli naar PS 28 juni en is na punt 12 behandeld.
Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie voorafgaand aan de vergadering, uiterlijk op vrijdag 25 juni om 12.00 uur.
Actualiteit SP Datacenters Hollands Kroon-Deelgebied B1
Actualiteit SP -Bijlage- Datacenters Hollands Kroon-Deelgebied B1
M95-2021 VERWORPEN -JA21- Geen wijziging bestemmingsplan voor vaststelling datacenterstrategie
- 1 Opening en mededelingen.
- 2 Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.
M63-2021 INGETROKKEN FvD-PVV-50PLUS/PvdO Burgerparticipatie in beeld.
- 3.a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding (VD-25).
Brief aan PS over bekrachtiging geheimhouding
Voordracht 25-2021 Opnieuw opleggen geheimhouding rapport invordering dwangsommen
- 3.b Lijst geheimhouding PS.
2021-06-28 Lijst geheime stukken PS -gewijzigd-
- 4 Vaststelling notulen van de vergadering van 17 mei 2021.
Notulen PS 17-05-2021 -vastgesteld-
- 5 Vaststelling Strategische Statenagenda.
StrA cie RWK voor PS 28-06-2021
StrA cie EFB voor PS 28-06-2021
StrA cie NLG voor PS 28-06-2021
StrA cie M&B voor PS 28-06-2021
- 6 Vaststelling lijst ingekomen stukken.
2021-06-28 PS ingekomen stukken mei 2021
2021-06-28 PS ingekomen stukken t/m 14 juni 2021
- 7 Voortgangslijst van moties.
2021-06-28 lijst moties PS
2021-06-28 memo PS -afdoeningsvoorstellen moties-
- 8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.
Indien de commissie besluit dat het stuk geen hamerstuk is, dan wordt het als volledig agendapunt aan de agenda toegevoegd.
- 8.a Vergaderschema PS en Statencommissies 2022 (VD-39).
Vergaderschema/Jaarkalender 2022
Data Planning and Control 2022 -gewijzigd-
Voordracht 39-2021 Vergaderschema PS en Statencommissies 2022
- 8.b Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond (VD-24).
Dossier 6747 voorblad
Brief aan PS over Omgevingsdienst IJmond

ODIJ begroting 2022

ODIJ Jaarrekening 2020 gewaarmerkt

ODIJ Kadernota 2022 def

Overzicht actuele ontwikkelingen ODIJ mei 2021

Voordracht 24-2021 Zienswijze ontwerpbegroting 2022 jaarstukken 2020 Omgevingsdienst IJmond

Advies cie NLG voordracht Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond

8.c Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en jaarstukken 2020 Omgevingsdienst OFGV (VD-32).

Dossier 6676 voorblad

1e begrotingswijziging 2021 OFGV

Brief aan PS zienswijze 1e begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en voorlopige jaarstukken 2020 Omgevingsdienst OFGV

Kadernota 2022 OFGV

begroting 2022 OFGV

Afschrift brief aan PS inzake voorlopige jaarrekening 2020 OFGV

20210505 Overzicht actuele ontwikkelingen OFGV mei 2021

Voordracht 32-2021 Zienswijze PS op financiële stukken Omgevingsdienst OFGV

Advies cie NLG voordracht Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en jaarstukken 2020 OFGV

8.d Hamerstuk voordracht 36 is behandeld als punt 11a

8.e Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen (VD-30).

Dossier 6587 voorblad

Brief aan PS over financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen

Financiële stukken Alkmaarder en Uitgeestermeer

Financiële stukken Twiske-Waterland

Financiële stukken Groen Gebied Amstelland

Financiële stukken Spaarnwoude

Financiële stukken Plassenschap Loosdrecht e.o.

Bijlage bij voordracht Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen

Voordracht 30-2021 Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen

Advies cie NLG voordracht financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen

8.f Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (VD-33).

Dossier 6835 voorblad

Brief aan PS over nieuw voorbereidingsbesluit netuitbreiding 150kV Beverwijk - Oterleek

Bijlage 1 bij Statenvoordracht 2020-06-29 Vaststellingsbesluit PS getekend

Bijlage 2 bij Statenvoordracht Voorbereidingsbesluit_Besluittekst

Bijlage 3 bij Statenvoordracht Voorbereidingsbesluit_verbeelding

Voordracht 33-2021 Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

Advies cie RWK voordracht Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

8.g Verklaring van geen bedenkingen Windpark Westpoortweg Amsterdam (VD-34).

Dossier 6701 voorblad

Brief aan PS over Verklaring van geen bedenkingen Windturbinepark Westpoortweg Amsterdam

Motivering vvgb def voor GS-PS

Voordracht 34-2021 Verklaring van geen bedenkingen Windpark Westpoortweg Amsterdam

Advies cie RWK voordracht Vvgb voor windpark aan de Westpoortweg Amsterdam

8.h Geactualiseerde Datastrategie 2021 - 2023 (VD-38)

Dossier 6648 voorblad

Brief aan PS over geactualiseerde datastrategie 2021-2023

Geactualiseerde Datastrategie 2021 - 2023 definitief

9

Jaarstukken 2020 (VD-22).

Dossier 6672 voorblad

Brief aan PS over Jaarstukken 2020

Brief aan PS met geactualiseerde versie jaarstukken 2020

Jaarstukken 2020 -GEAMENDEERD-

Controleverklaring Accountant 2020 -openbare onlineversie-

Provincie Noord-Holland Verslag van bevindingen 2020 getekend

Voordracht 22-2021 -GEAMENDEERD- Jaarstukken 2020

Uittreksel cpt-verslag cie EFB voordracht Jaarstukken 2020

Uittreksel cpt-verslag cie NLG voordracht Jaarstukken 2020

Uittreksel cpt-verslag cie RWK voordracht Jaarstukken 2020

Uittreksel cpt-verslag cie M&B voordracht Jaarstukken 2020

Nadere toelichting op technische vragen cie M&B Jaarstukken 2020

Brief GS aan PS over bestuurlijke reactie op het verslag van bevindingen 2020 Publiek Belang Accountants

A22-2021 AANGENOMEN -CDA- Jaarstukken 2020 belemmeringen ganzenbeheer benoemd

A23-2021 AANGENOMEN -CDA- Waardig agrarisch natuurbeheer binnen NNN

M64-2021 INGETROKKEN -PVV-50PLUS/PvdO- Couance voor gemeenten inzake huisvesten van statushouders

10

Kaderbrief 2022 (VD-23).

Dossier 6643 voorblad

Brief aan PS over Kaderbrief 2022

Kaderbrief 2022

Voordracht 23-2021 Kaderbrief 2022

Uittreksel cpt-verslag cie EFB voordracht Kaderbrief 2022

Uittreksel cpt-verslag cie NLG voordracht Kaderbrief 2022

Uittreksel cpt-verslag cie M&B voordracht Kaderbrief 2022

Uittreksel cpt-verslag cie RWK voordracht Kaderbrief 2022

Beantwoording vraag cie EFB van GroenLinks bij Kaderbrief over Waddenfonds

M77-2021 AANGENOMEN -DENK-PvdD- Maak kruisfinanciering stikstofgerelateerde leges duidelijk

M65-2021 AANGEHOUDEN -CDA-GL-SP- ondersteuning culturele historische en archeologische verenigingen en musea

M66-2021 VERWORPEN -JA21- Belast gemeenten niet met aardgasvrij

M67-2021 AANGEHOUDEN -FvD- Reserveer meevallers voor tegenvallers

M68-2021 AANGEHOUDEN -PvdD- Portefeuille Dierenwelzijn

M69-2021 AANGEHOUDEN -PVV-JA21-50PLUS/PvdO- Onderzoek naar extra stimuleren woningbouwopgave door financiële impuls

M70-2021 AANGEHOUDEN -SP-JA21- Extra investeren in het OV

M71-2021 AANGEHOUDEN -SP-JA21- Bestemming rekeningresultaat

M72-2021 AANGEHOUDEN -CU- Toiletvoorzieningen Recreatiegebieden

M73-2021 AANGEHOUDEN -CU- Quickwins Walstroom Zeehavens

M74-2021 VERWORPEN -DENK- Gemeenten dreigen in financiële problemen te komen

M75-2021 AANGEHOUDEN -DENK- Extra geld reserveren voor diepgaand onderzoek slavernijverleden

M76-2021 AANGEHOUDEN -DENK-PvdD- Subsidie voor burgerinitiatieven om deelconcepten te stimuleren

M78-2021 INGETROKKEN -GL-D66-SP-PvdA-CU- Financiële bijdrage elektrificatie pontveer Spaarndam

M79-2021 AANGEHOUDEN -GL-CDA- Verstevenen Vrijwilligersbeleid

M80-2021 AANGEHOUDEN -GL-SP- Verkeersveiligheid actieve mobiliteit
M81-2021 INGETROKKEN -GL-CDA-PvdD-DENK-SP- Ondernemersprijs
M82-2021 AANGEHOUDEN -GL-D66-SP-PvdD-CU- Thuiswerken na Corona
M83-2021 AANGEHOUDEN -GL-SP-PvdD- Broedplaats Blakende Bollen
M84-2021 INGETROKKEN -VVD-PvdA- Benutten eventuele financiële ruimte
M85-2021 AANGEHOUDEN -D66- Aquathermie innovatief watergebruik
M86-2021 AANGEHOUDEN -D66- Div bestemmingen rekeningresultaat
M87-2021 AANGEHOUDEN -PvdD- Motie Grote Groene Stappen Zetten

11

Visie Recreatie en Toerisme 2030 (VD-28).

Dossier 6596 voorblad

Brief aan PS over Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030

Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030

Voordracht 28-2021 Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030

Advies cie NLG voordracht Visie recreatie en toerisme

M88-2021 AANGENOMEN -SP- Ladder van Leisure

M89-2021 VERWORPEN -CDA-JA21- benut ontwikkelingsruimte recreatie en toerisme optimaal

M90-2021 INGETROKKEN -PvdD-JA21- Houd rekening met belangen van dieren bij uitvoering Visie Recreatie en Toerisme

M91-2021 INGETROKKEN -50PLUS/PvdO- Stop festivalisering natuurgebieden

11.a

Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds (VD-36).
Dit punt is onthamerd.

Dossier 6624 voorblad

Brief aan PS over ontwerpbegroting 2022 en jaarstukken 2020 Waddenfonds

Waddenfonds_begroting 2022_jaarstukken2020_voordrachtPS

Aanbiedingsbrief Waddenfonds

Ontwerpbegroting Waddenfonds 2022

Jaarstukken 2020 Waddenfonds

Voordracht 36-2021 Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds

Advies cie NLG Voordracht Waddenfonds begroting 2022 en jaarstukken 2020

M92-2021 AANGENOMEN -GL-D66-PvdA-PvdD-SP- Oproep externe bedreigingen voor Waddenzee verminderen

12

Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij -ROM- (VD-37).

Dossier 6824 voorblad

Brief aan PS over provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)

Eindversie - Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan ROM MRA-NHN_v4.2 (002)

Akte van oprichting ROM Regio BV_v10

Bestuursovereenkomst ROM Regio BV (tussen de regiopartijen exclusief de Staat)_v4

Eindconcept IR Transitiefonds-def

Akte van oprichting ROM Holding BV_v4

Bestuursovereenkomst - ROM Holding BV (tussen de Staat en ROM Regio)_v4

Eindconcept IR MKB Fonds

Voordracht 37-2021 Deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij -ROM-

Advies cie EFB 14 juni 2021 bij voordracht 37 deelname ROM

M93-2021 AANGENOMEN -PvdD-DENK-SP- Slim en in lijn met wetenschap investeren

M94-2021 VERWORPEN -Fractie Baljeu- Voorafgaande goedkeuring benoeming directie ROM

A24-2021 VERWORPEN -SP-JA21- Toezicht ROM

13

(naar uitloopdatum) Wensen en bedenkingen Verstedelijkingsstrategie MRA (VD-35).

Dit punt is niet op 28 juni behandeld en schuift door naar de uitloopdatum van PS.

- 14 (naar uitlooptdatum) Toepassen Provinciale Coördinatie Regeling project Everest Tata Steel (VD-26).
Dit punt is niet op 28 juni behandeld en schuift door naar de uitlooptdatum van PS.
- 15 Schorsing.

Besluitenlijst PS

■ ■ ■ ■ ■

Datum vergadering : **28 juni en 5 juli 2021**
Voorzitter : *dhr. A.Th.H. van Dijk*
Griffier : *mw. K. Bolt*
Vergaderstukken : online beschikbaar PS [28-06-2021](#) en [05-07-2021](#)

1. Opening en mededelingen.

PS 28 juni 2021:

- Dhr. Kohler (JA21) is afwezig tussen 12.00 en 17.00 uur.
- Mw. Doevendans (PvdA) en mw. Jellema (PvdA) arriveren later.

PS 5 juli 2021:

- Geen bericht van verhindering.
- Dhr. Kohler (JA21) verlaat de vergadering eerder.
- Mw. Van Meerten (VVD) is afwezig tussen 15.30 en 17.30 uur.

2. Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.

- Agendapunten die niet op 28 juni 2021 afgehandeld kunnen worden, schuiven door naar de uitloopdatum van PS op 5 juli 2021.
- Hamerstuk 8d inzake Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds (voordracht 36) wordt als bespreekpunt 11a behandeld.
- Er zijn mondelinge vragen ingediend voor het Vragenuur door fractie PvdD inzake Handhavingsverzoeken van MOB over PAS-melders. De mondelinge vragen zijn op 5 juli 2021 behandeld bij het Vragenuur.
- PS heeft ingestemd met het behandelen van de ingediende actualiteit over Datacenters Hollands Kroon – Deelgebied B1 door fractie SP. De actualiteit is op 28 juni 2021 behandeld aan het einde van de vergaderdag, na punt 12.
- Er is 1 motie Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend:
 - **M63-2021** door fracties FvD, PVV en 50PLUS/PvdO inzake “Burgerparticipatie in beeld”.Stemming over deze motie vindt plaats op 5 juli 2021 bij agendapunt 22.

De gewijzigde agenda wordt vastgesteld.

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.

Op grond van artikel 25, derde lid van de Provinciewet, heeft GS op 1 juni 2021 opnieuw geheimhouding opgelegd op het onderzoeksrapport van EIFFEL inzake de invordering van verbeurde dwangsommen, d.d. 29 juli 2020 met kenmerk 1472671/1472670.

De geheimhouding duurt voort tot in ieder geval 1 mei 2022 en dan wordt opnieuw bezien of de geheimhouding voort moet duren.

PS heeft de geheimhouding bekrachtigd bij PS-besluit nr. 25-2021.

Een aanvullende vraag van dhr. Dessing (FvD) met betrekking tot deze bekrachtiging, wordt op een ander moment door GS beantwoord.

3b. Lijst geheimhouding PS.

De lijst wordt voor kennisgeving aangenomen.

4. Vaststelling notulen van de vergadering van 17 mei 2021.

De notulen van de Statenvergadering van 17 mei 2021 worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda.

De Strategische Statenagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.

De lijst ingekomen stukken wordt vastgesteld.

7. Voortgangslijst van moties.

De lijst moties wordt vastgesteld.

8. Hamerstukken.

Totaal aanwezig bij dit punt 55 leden.

8a.	Vergaderschema 2022. Voordracht 39
8b.	Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond. Voordracht 24
8c.	Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en jaarstukken 2020 Omgevingsdienst OFGV. Voordracht 32
8d.	<i>Dit punt is van de hamerstukken afgehaald en wordt behandeld als punt 11a.</i>
8e.	Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen. Voordracht 30
8f.	Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek. Voordracht 33

8g.	Verklaring van geen bedenkingen Windpark Westpoortweg Amsterdam. Voordracht 34
8h.	Geactualiseerde Datastrategie 2021 – 2023. Voordracht 38

De besluiten behorende bij de punten 8a t/m 8c en 8e t/m 8h zijn aangenomen en zijn bij het betreffende agendapunt op de website [gepubliceerd](#).

- Fractie VVD wenst aantekening **voor voordracht 30 (punt 8e)** te stemmen; maar is van mening m.b.t. Recreatieschap Twiske Waterland dat als gemeente Oostzaan volhardt in het beperken van het verdienvermogen van het recreatieschap, zij de gemiste opbrengsten moet compenseren.
- De 4 fracties 50PLUS/PvdO, JA21, FvD en fractie Baljeu wensen aantekening **tegen voordracht 34 (punt 8g)** te stemmen.
- Fractie DENK wenst aantekening **tegen voordracht 34 (punt 8g)** te stemmen; heeft in de commissievergadering aan de gedeputeerde gevraagd of er bij de besluitvorming over het windpark op de Westpoortweg rekening is gehouden met de komst van Havenstad. Daarop was het antwoord negatief. De fractie vindt dat onverstandig, omdat er wel degelijk rekening met toekomstige bouwplannen moet worden gehouden.
- Fractie PVV wenst aantekening **tegen voordracht 34 (punt 8g)** te stemmen; geeft aan dat hoewel Provinciale Staten alleen een Verklaring van geen Bedenkingen kunnen weigeren in het belang van goede ruimtelijke ordening en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied van mening is dat het project voldoet aan de eisen van goede ruimtelijke ordening, de fractie niet kan instemmen met voorliggend besluit, omdat de fractie om veel redenen tegen windturbines is.
- Fractie FvD wenst aantekening **voor voordracht 33 (punt 8f)** te stemmen; maar vindt het wel een forse investering en betreurt dat deze investering gedaan moet worden, omdat het vanwege 'wiebelstroom' nodig blijkt te zijn om het netwerk op deze manier te versterken.

9. Jaarstukken 2020.

Voordracht 22

Totaal aanwezig bij dit punt 54 leden.

Dhr. Kohler (JA21) is afwezig bij dit agendapunt.

Er zijn 2 amendementen ingediend die zijn aangenomen en er is 1 motie ingediend die is ingetrokken:

- **Amendement A22-2021 door fractie CDA inzake “Jaarstukken 2020 belemmeringen ganzenbeheer benoemd” is aangenomen.**
Voor 29 en tegen 25 stemmen. Tegen stemmen de fracties GroenLinks, D66, PvdA, PvdD en DENK.

Dictum:

PS besluit de tekst in de jaarstukken 2020 aan te passen en de tekst op pagina 90 te vervangen door de volgende tekst:

“Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, hoeft de provincie geen tegemoetkoming uit te keren. In Noord-Holland is nog wel sprake van belemmeringen in de vorm van winterrust voor ganzen. In het coalitieakkoord is opgenomen dat het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd zal worden van 5% naar 20%. De voor 2020 geplande verhoging van dit eigen risico is, zoals per brief van 4 juni 2020 aan uw Staten meegedeeld, iets uitgesteld en zal per 1 mei 2021 worden ingevoerd”.

- Fractie PvdA wenst aantekening tegen amendement A22 te stemmen; vindt de opgelegde belemmeringen benoemen te kort door de bocht en vindt dit te belangrijk om het met een amendement op de jaarstukken af te handelen, geeft aan dat het bij dierenwelzijn thuis hoort.
 - Fractie GroenLinks wenst aantekening tegen amendement A22 te stemmen; sluit zich aan bij fractie PvdA en vindt dat dit niet bij de jaarstukken moet worden geregeld.
 - Fractie VVD wenst aantekening voor amendement A22 te stemmen; ziet het als een redactionele verandering en als zodanig acceptabel.
- **Amendement A23-2021 door fractie CDA inzake “NNN-waardig agrarisch natuurbeheer binnen het NNN” is aangenomen.**

Voor 32 en tegen 22 stemmen. Tegen stemmen de fracties GroenLinks, PvdA, PvdD, PVV en DENK.

Dictum:

PS besluit om de tekst op pagina 88 aan te passen door de onderstreepte gedeelten toe te voegen:

“De provincie gaat eind 2022 stoppen met de huidige vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De reden hiervoor is dat het NNN een duurzaam ecologische structuur is en bij agrarisch natuurbeheer de primaire gebruiksfunctie ‘agrarisch’ blijft. Dit was al eerder besloten, maar is een jaartje later dan aanvankelijk gepland, omdat de lopende subsidies voor agrarisch natuurbeheer met een jaar verlengd zijn vanwege de vertraagde invoering van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.

De provincie in overleg is met diverse partijen waaronder grondeigenaren en grondgebruikers over nieuwe vormen van NNN-waardig agrarisch natuur- en landschapsbeheer die binnen het NNN toegepast kunnen worden na 2022”.

- Fractie PvdA wenst aantekening tegen amendement A23 te stemmen; wil het NNN-beleid en niet met een redactionele wijziging bij de jaarstukken, ziet zo’n discussie graag in de commissie terug.
- Fractie GroenLinks wenst aantekening tegen amendement A23 te stemmen; sluit zich aan bij fractie PvdA.
- Fractie VVD wenst aantekening voor amendement A23 te stemmen; omdat het een redactionele verandering betreft en geen beleidswijziging.

- **Motie M64-2021** door fracties PVV en 50PLUS/PvdO over “Coulance voor gemeenten inzake huisvesten van statushouders” is ingetrokken.

Voordracht 22-2021 is geamendeerd aangenomen.

Voor 47 en tegen 7 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD, PVV en 50PLUS/PvdO. Het [geamendeerde besluit 22-2021](#), alsmede amendementen A22-2021 en A23-2021 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 9 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

10. Kaderbrief 2022.

Voordracht 23

Totaal aanwezig bij dit punt 55 leden.

Er zijn 23 moties ingediend waarvan er 1 is aangenomen, 2 zijn verworpen, 20 zijn aangehouden of ingetrokken:

Aangenomen moties:

- **Motie M77-2021** door fracties DENK en PvdD inzake “Stikstof gerelateerde leges” is aangenomen.

Voor 34 en tegen 21 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA en FvD.

Dictum:

PS verzoekt het college:

Om bij de voorbereiding voor de legesverordening 2022, of zoveel eerder als mogelijk, in afweging en overweging te nemen of en hoe kostendekkende leges voor stikstof gerelateerde vergunningsaanvragen nodig zijn.

Verworpen moties:

- **Motie M66-2021** door fractie JA21 inzake “Belast gemeenten niet met aardgasvrij” is verworpen. Voor 16 en tegen 39 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.
- **Motie M74-2021** door fractie DENK inzake “Gemeenten dreigen in financiële problemen te komen” is verworpen. Voor 24 en tegen 31 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
 - Fractie DENK wenst aantekening voor motie M74-2021 te stemmen; meldt dat Gedeputeerde Staten in de Kaderbrief aangeven dat gemeenten, en daarmee gezamenlijke projecten, structureel te maken hebben met financiële en bestuurlijke problemen. Na meerdere vragen vanuit de fractie is de conclusie van Gedeputeerde Staten dat de situatie onder controle is; de fractie neemt daar kennis van, geeft mee (maar hoopt het oprecht niet) dat mocht er alsnog een project sneuvelen dan zal de fractie hier vragen of dat voorkomen had kunnen worden.

Aangehouden en ingetrokken moties:

- **Motie M65-2021** door fracties CDA, GroenLinks en SP inzake “Ondersteuning culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea” is aangehouden.
- **Motie M67-2021** door fractie FvD inzake “Reserveer meevallers voor tegenvaller” is aangehouden.
- **Motie M68-2021** door fractie PvdD inzake “Portefeuille dierenwelzijn” is aangehouden.
- **Motie M69-2021** door fracties PVV, JA21 en 50PLUS/PvdO inzake “Onderzoek naar extra stimuleren woningbouwopgave door financiële impuls” is aangehouden.
- **Motie M70-2021** door fracties SP en JA21 inzake “Extra investeren in het Openbaar Vervoer in Noord-Holland” is aangehouden.
- **Motie M71-2021** door fracties SP en JA21 inzake “Resultaatbestemming 2021; versnellen aanpak fietsknelpunten in Noord-Holland” is aangehouden.
- **Motie M72-2021** door fractie ChristenUnie inzake “Toiletvoorzieningen Recreatiegebieden” is aangehouden.
- **Motie M73-2021** door fractie ChristenUnie inzake “Inventariseren quick wins walstroom zeehavens” is aangehouden.
- **Motie M75-2021** door fractie DENK inzake “Extra geld reserveren voor diepgaand onderzoek slavernijverleden” is aangehouden.
- **Motie M76-2021** door fracties DENK en PvdD inzake “Subsidie voor burgerinitiatieven om deelconcepten te stimuleren” is aangehouden.
- **Motie M78-2021** door fracties GroenLinks, D66, SP en PvdA inzake “Financiële bijdrage elektrificatie pontveer Spaarndam” is ingetrokken.
- **Motie M79-2021** door fracties GroenLinks en CDA inzake “Ondersteunen vrijwilligers verenigingen en stichtingen” is aangehouden.
- **Motie M80-2021** door fracties GroenLinks en SP inzake “Verkeersveiligheid actieve mobiliteit” is aangehouden.
- **Motie M81-2021** door fracties GroenLinks, CDA, PvdD en DENK inzake “Uitbreiding ondernemersprijs voor nieuwkomers” is ingetrokken.
- **Motie M82-2021** door fracties GroenLinks, D66, SP, PvdD en ChristenUnie inzake “Stimuleren thuiswerken na Corona” is aangehouden.
- **Motie M83-2021** door fracties GroenLinks, SP en PvdD inzake “Broedplaats Blakende Bollen” is aangehouden.
- **Motie M84-2021** door fracties PvdA en VVD inzake “Benutten financiële ruimte” is ingetrokken.
- **Motie M85-2021** door fractie D66 inzake “Aquathermie en innovatief watergebruik” is aangehouden.
- **Motie M86-2021** door fractie D66 inzake “Mogelijke bestedingen rekeningresultaat 2020” is aangehouden.
- **Motie M87-2021** door fractie PvdD inzake “Grote groene stappen zetten” is aangehouden.

Voordracht 23-2021 is aangenomen.

Voor 41 en tegen 14 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, fractie Baljeu en 1 lid van fractie VVD stemt tegen (*dhr. Van der Maas*).

Het [besluit 23-2021](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 10 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

11. Visie Recreatie en Toerisme 2030.

Voordracht 28

Totaal aanwezig bij dit punt 55 leden.

Er zijn 4 moties ingediend, waarvan er 1 is aangenomen, 1 is verworpen en 2 zijn ingetrokken:

- **Motie M88-2021 door fractie SP inzake “Ladder van Leisure” is aangenomen.**
Voor 47 en tegen 8 stemmen. Tegen stemmen de fracties CDA, PVV en fractie Baljeu.
Dictum:
PS draagt Gedeputeerde Staten op:
Een Ladder van Leisure te ontwikkelen die recreatief gebied in Noord-Holland in kaart brengt op basis van mogelijkheden en kwetsbaarheden en daarmee een ondersteunend instrument vormt voor de Visie Recreatie en Toerisme.
 - Fractie PvdA wenst aantekening voor motie M88 te stemmen; gehoord hebbende de woorden van de gedeputeerde, die met deze aangepaste motie wel kan leven, ziet de fractie ook geen obstakels meer en gaat wel mee met deze motie.
 - Fractie PvdD wenst aantekening voor motie M88 te stemmen; hoewel de fractie niet helemaal gerust is dat de negatieve ontwikkelingen helemaal gestopt kunnen worden, is de fractie wel positief over de mogelijkheden die dit nog kan bieden.
- **Motie M89-2021 door fracties CDA en JA21 inzake “Benut ontwikkelingsruimte recreatie en toerisme optimaal” is verworpen.** Voor 17 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.
- **Motie M90-2021 door fracties PvdD en JA21 inzake “Houd rekening met belangen van dieren bij uitvoering Visie Recreatie en Toerisme” is ingetrokken.**
- **Motie M91-2021 door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Stop festivalisering natuurgebieden” is ingetrokken.**

Voordracht 28-2021 is aangenomen.

Voor 54 en tegen 1 stem. Tegen stemt de fractie 50PLUS/PvdO.

Het [besluit 28-2021](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 11 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie SP wenst aantekening voor voordracht 28 te stemmen; wilde tegen deze visie gaan stemmen, maar het participatieve motieproces, zojuist met de gedeputeerde en de grote steun voor die motie, heeft ons het gevoel gegeven dat we nu onderdeel uitmaken van die visie. We stemmen dan ook van harte voor.

11a. Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds.

Voordracht 36

Totaal aanwezig bij dit punt 55 leden.

Er is 1 motie ingediend een aangenomen:

- **Motie M92-2021 door fracties GroenLinks, PvdA, D66, PvdD en SP inzake “Oproep externe bedreigingen voor Waddenzee verminderen” is aangenomen.**

Voor 39 en tegen 16 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV en fractie Baljeu.

Dictum:

PS verzoekt het college van Gedeputeerde Staten:

1. Het Rijk dringend te verzoeken te stoppen met het verstrekken van vergunningen die de natuur op het Wad belasten, zoals voor gas- en zoutwinning in de Waddenzee, de aanleg van kabels op ecologisch gezien onwenselijke tracés door het Wad en onder Schiermonnikoog en het toelaten van lozingen door een gasbooreiland ten noorden van de Waddeneilanden.
2. Er bij de uitvoering van het resterende deel van het Waddenfonds op aan te dringen deze externe bedreigingen extra aandacht te geven en projecten te toetsen in hoeverre ze inspelen op de mondiale transitie en of ze klimaat-adaptief zijn.
 - Fractie CDA wenst aantekening tegen motie M92 te stemmen; heeft de motie met interesse gelezen, ziet wel dat de motie vergaand is. Het is voor de fractie te kort dag om nu nog te kijken wat de consequenties zijn en kan de effecten op dit moment niet goed inschatten; voelt zich niet vrij om nu voor de motie te stemmen.
 - Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie M92 te stemmen; ondersteunt in principe de oproep die de motie doet, vindt het goed om deze oproep te doen en geeft aan dat tegelijkertijd het proces niet de schoonheidsprijs verdient; wil graag expliciet aantekenen dat de fractie een groot voorstander is van het realiseren van de infrastructuur, die nodig is voor de energietransitie, ook dus de elektriciteitskabel die aangelegd moet worden; is het eens met de indieners van de motie dat er betere keuzes zijn te maken voor het tracé, dan de keuze die nu door EZK als voorkeursalternatief is aangegeven.

Voordracht 36-2021 is aangenomen.

Voor 43 en tegen 12 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PVV en fractie Baljeu. Het [besluit 36-2021](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 11a van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie PvdD wenst aantekening voor voordracht 36 te stemmen; geeft aan dat de huidige begroting goede investeringen laat zien, maar niet de noodzakelijke keuzes maakt; vindt dat er daarnaast op zijn zachtst gezegd wat onhandige keuzes zijn zoals het project ‘Vissen voor verbinding’ met investeren in de sportvisieconomie als één van de doelen. De fractie vindt dat het niet aan het Waddenfonds is om dat te faciliteren; stemt wel voor de voordracht, maar geeft aan het Waddenfonds mee om investeringen in de sportvisieconomie voortaan achterwege te laten.

- Fractie Baljeu wenst aantekening tegen voordracht 36 te stemmen; vindt dat het Waddenfonds al jarenlang het slachtoffer is van chronisch misbruik door politici en dat moet stoppen.

12. Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM).

Voordracht 37

Totaal aanwezig bij dit punt 55 leden.

Er is 1 amendement ingediend die is verworpen en er zijn 2 moties ingediend, waarvan er 1 is aangenomen en 1 is verworpen:

- **Amendement A24-2021** door fracties SP en JA21 inzake “Zicht en toezicht op de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij” is verworpen. Voor 20 en tegen 35 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M93-2021 door fracties PvdD, DENK en SP inzake “Slim en in lijn met wetenschap investeren (ROM)” is aangenomen.**
Voor 30 en tegen 25 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV en fractie Baljeu.
Dictum:
PS roept Gedeputeerde Staten op:
zich binnen ROM hard te maken voor aanpassen van kaders, zodanig dat het no harm principe ook gaat gelden voor biodiversiteit en voor alle investeringen van toepassing zal zijn.
- **Motie M94-2021** door fractie Baljeu inzake “Voorafgaande goedkeuring benoeming directie ROM MRA-NHN” is verworpen. Voor 13 en tegen 42 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PVV, SP, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.

Voordracht 37-2021 is aangenomen.

Voor 39 en tegen 16 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, SP, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.

Het [besluit 37-2021](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 12 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie FvD wenst aantekening tegen voordracht 37 te stemmen; vindt dit fonds een typisch ondemocratisch ‘kartelfeestje’ dat volledig in dienst staat van de onrealistische Klimaatwet en een democratisch gat creëert. De fractie is voor ondernemen, voor creativiteit, voor zorgvuldig gebruik van gemeenschapsgelden en daarom tegen deze voordracht.
- Fractie PvdD wenst aantekening tegen voordracht 37 te stemmen; heeft grote waardering voor de inzet van Gedeputeerde Staten en deze gedeputeerde, maar stemt met pijn in het hart tegen. Geeft aan dat als economische groei een van de uitgangspunten is, waar letterlijk staat ‘vergroting van welvaart en welzijn door

economische groei' we nog teveel bezig zijn met het oude denken. De fractie gaat daar graag over in gesprek met de gedeputeerde.

- Fractie Baljeu wenst aantekening tegen voordracht 37 te stemmen; geeft aan dat het om 160 miljoen euro gaat en vindt dat er geen goede democratische controle is ingericht.
- Fractie SP wenst aantekening tegen voordracht 37 te stemmen; is in principe voor de uitgangspunten van de ROM; vindt het belangrijk dat we met elkaar een stap verder maken, ook op het gebied van transitie en duurzaamheid, maar het democratisch principe, wat Gedeputeerde Staten wel benoemen, maar niet echt serieus lijken te nemen, doet de fractie toch besluiten om tegen de voordracht te stemmen.
- Fractie PVV wenst aantekening voor voordracht 37 te stemmen; ondanks dat de fractie van mening is dat transitie alleen zou moeten zijn om kernenergie te ondersteunen, alsmede dat de Provincie geen bank moet spelen en vooral de markt zijn werk moet laten doen, stemt de fractie toch met voorliggend besluit in vooral voor het MKB-fonds, ook al is dit fonds zeker niet perfect; vindt dat het Noord-Hollandse MKB van groot belang is voor de provincie en de afgelopen periode veel voor haar kiezen heeft gekregen en daarom hun steun verdient.

21. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).

Dit punt is van de agenda PS 5 juli verplaatst naar de agenda van PS 28 juni.

Totaal aanwezig 54 leden.

Dhr. Koyuncu is afwezig bij dit punt.

(Dhr. Baljeu onthoudt zich van stemmen bij motie M63)

De door fractie SP ingediende actualiteit inzake "Datacenters Hollands kroon – Deelgebied B1" is behandeld. Er is 1 motie ingediend en verworpen:

- **Motie M95-2021** door fractie JA21 inzake "Geen wijziging bestemmingsplan locatie B1 voor vaststelling datacenter strategie" is verworpen. Voor 16 en tegen 37 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO en DENK. Dhr. Baljeu onthoudt zich van stemmen bij motie M63.

15. Schorsing.

Agendapunten 13 en 14 schuiven door naar de uitloopdatum van PS 5 juli 2021.

De voorzitter schorst de vergadering tot 5 juli 2021.

12b. Heropening op 5 juli 2021.

De voorzitter heropent de vergadering die is gestart op 28 juni 2021.

13. Wensen en bedenkingen Verstedelijingsstrategie MRA.

Voordracht 35

Totaal aanwezig bij dit punt 55 leden.

Er zijn 2 amendementen ingediend die zijn aangenomen en er zijn 6 moties ingediend, waarvan er 1 is aangenomen en 5 zijn aangehouden:

- **Amendement A25-2021 door fracties PvdA, D66, SP en GroenLinks inzake “Verstedelijingsstrategie MRA Wind en waterstof” is aangenomen.**
Voor 42 en tegen 13 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.
Dictum:
PS besluit:
Voordracht 35-2021 ‘Wensen en bedenkingen Verstedelijingsstrategie MRA’ als volgt te amenderen dat op pagina 4 bovenaan, na ‘...Cluster Energie Strategieën (CES), geven ons op afzienbare termijn wel meer inzicht daarin.’ toe te voegen:
“Voor de aanlanding van wind op zee, alsmede de productie en distributie van waterstof kijken wij verder dan alleen de MRA en het NZKG. Wij dringen aan op een integrale en gezamenlijke ontwikkeling met de gemeenten en bedrijven in de Noordkop en de Port of Den Helder (PoDH). De Noordkop en de haven van Den Helder zijn ideaal gesitueerd voor de aanlanding van wind op zee en de productie van waterstof. Deze samenwerking verlicht niet alleen de druk op de schaarse ruimte in de MRA, het biedt ook een stevige en duurzame economische en werkgelegenheidsimpuls voor deze regio. In plaats van een ‘ieder voor zich’ benadering zien wij graag een nauwe samenwerking tussen de MRA en de Noordkop/PoDH bij de verdere uitwerking van de strategie op dit gebied.”
- **Amendement A26-2021 door fracties D66, GroenLinks, PvdA en PvdD inzake “Verstedelijingsstrategie MRA woningbouw” is aangenomen.**
Voor 30 en tegen 25 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV en fractie Baljeu.
Dictum:
PS wijzigt het besluit van de Statenvoordracht als volgt:
Toevoegen van de volgende alinea op pagina 6 voorafgaand aan de paragraaf “Integratie”:
“Woningbouw
De verstedelijingsstrategie richt zich op kansengelijkheid en betaalbare woningen voor alle inwoners en refereert aan de grote bouwopgave van 175.000 woningen voor de hele regio. Er worden in de huidige versie geen expliciete strategische keuzes gemaakt over fasering en prioriteiten en regionale verdeling op woonmilieus, woningtypes en aantallen, noch over onderlinge taakverdeling tussen de samenwerkende partijen en hoe deze keuzes – gezamenlijk en op integrale, sector overstijgende wijze – gerealiseerd gaan worden, terwijl focus op de afgesproken locaties het juist mogelijk moet maken om andere plekken te vrijwaren van nieuwe grootschalige bebouwing. Een dergelijke expliciete keuze zou onderdeel moeten worden van een volgende versie van de verstedelijingsstrategie c.q. daarin nader uitgewerkt zijn.”

- **Motie M96-2021 door fracties PvdD, ChristenUnie, PvdA, SP, 50PLUS/PvdO, DENK, D66 en GroenLinks inzake “Verstedelijkingsstrategie MRA: Leefomgeving en leefbaarheid” is aangenomen.**

Voor 30 en tegen 25 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV en fractie Baljeu.

Dictum:

PS roept het College van Gedeputeerde Staten op:

zich binnen MRA-verband in te zetten om een gezonde leefomgeving en leefbaarheid voortaan een essentieel vertrekpunt te laten zijn.

Aangehouden moties:

- **Motie M97-2021 door fracties JA21, CDA en 50PLUS/PvdO inzake “Bouwen, bouwen, bouwen, verhoog de bouwambitie Metropoolregio Amsterdam” is aangehouden.**
- **Motie M98-2021 door fracties JA21, CDA en 50PLUS/PvdO inzake “Open houding ten aanzien van buiten stedelijk bouwen” is aangehouden.**
- **Motie M99-2021 door fracties JA21 en 50PLUS/PvdO inzake “Bouwen voor de middenklasse” is aangehouden.**
- **Motie M100-2021 door fracties JA21, 50PLUS/PvdO en PvdD inzake “Mogelijkheden anti-speculatiebeding nieuwbouwwoningen binnen de MRA” is aangehouden.**
- **Motie M101-2021 door fracties JA21 en 50PLUS/PvdO inzake “Zelf-woonplicht opnemen in de verstedelijkingsstrategie MRA” is aangehouden.**

Voordracht 35-2021 is geamendeerd aangenomen.

Voor 44 en tegen 11 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD en PVV.

Het [geamendeerde besluit 35-2021](#), alsmede amendementen A25-2021 en A26-2021 behorende bij de voordracht zijn bij agendapunt 13 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

14. Toepassen Provinciale Coördinatie Regeling project Everest Tata Steel.

Voordracht 26

Totaal aanwezig bij dit punt 55 leden.

Er zijn 2 moties ingediend die zijn aangenomen:

- **Motie M102-2021 door fracties PvdD en DENK inzake “Problemen Tata Steel niet doorschuiven, maar bij de bron aanpakken” is aangenomen.**

Voor 29 en tegen 26 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, ChristenUnie en fractie Baljeu.

Dictum:

PS spreekt uit:

- end-of-pipe maatregelen zoals afvang (en uiteindelijk opslag) van CO2 van Tata Steel in principe onwenselijk te vinden;
- van het Rijk volop inzet te willen op technieken waarbij geen CO2 ontstaat (bronaanpak).

- **Motie M103-2021 door fracties PvdA, GroenLinks, D66, VVD, SP, CDA en ChristenUnie inzake “CO2 opslag versus haalbaarheidsstudie Groen staal/Zeester” is aangenomen.** Voor 48 stemmen en tegen 6 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD en PVV.

Dictum:

PS verzoekt het college van GS:

- De Tweede Kamer en betrokken bewindslieden voor 8 juli actief op de hoogte te brengen van boven genoemde overwegingen en standpunt.
 - Zich maximaal in te spannen om er voor te zorgen dat er geen onomkeerbaar besluit genomen wordt met betrekking tot ondergrondse CO2 opslag zolang de resultaten van dit onderzoek niet bekend zijn.
- Fractie PvdD wenst aantekening voor motie M103 te stemmen; vindt dat opslag en afvang van CO2 niet klimaatproblemen oplossen maar doorschuiven; geeft aan dat dat ons nog extra jaren afhankelijk houdt van vervuilende activiteiten en bewoners van IJmond nog decennia langer moeten leven in het gif van Tata; meldt dat deze motie vraagt om het FNV plan een eerlijke kans te geven en daar is de fractie uiteraard voor.

Voordracht 26-2021 is aangenomen.

Voor 35 en tegen 20 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.

Het [besluit 26-2021](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 14 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie FvD wenst aantekening tegen voordracht 26 te stemmen; vindt dat blauwe waterstof -het concept van het fossiel verbranden en vervolgens CO2-afvangen- een onzinnig plan is dat heel veel geld kost; vindt daarnaast dat de PCR-regeling een heel sterk ondemocratisch middel is.
- Fractie PVV wenst aantekening tegen voordracht 26 te stemmen; geeft aan dat het € 1,4 miljard kostende project Everest voornemens is om 500 miljoen ton CO2 in de grond te stoppen, terwijl de aarde minder dan 6 uur nodig heeft om dezelfde hoeveelheid CO2 uit te stoten; vindt dat geldverspilling ten top.

15. (behandeld in PS 28 juni 2021)

16a. RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord.

Voordracht 31

Totaal aanwezig bij dit punt 54 leden.

Dhr. Kohler (JA21) is afwezig vanaf dit punt.

Er is 1 amendement ingediend die is ingetrokken. Er zijn 33 moties ingediend, waarvan er 15 zijn aangenomen, 15 zijn verworpen en 3 zijn aangehouden/ingetrokken:

- **Amendement A27-2021 door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Stel RES niet vast” is ingetrokken.**

- **Motie M104-2021 door fracties PvdD, PvdA en DENK inzake “RES-Meer initiërende rol provincie” is aangenomen.**
 Voor 40 en tegen 14 stemmen. Tegen stemmen de fracties D66, FvD, PVV, fractie Baljeu en 1 lid van fractie VVD stemt tegen (*dhr. Hartog*).
Dictum:
 PS roept het college van Gedeputeerde Staten op:
 in het vervolgtraject van de RES een meer initiërende rol te nemen daar waar een zorgvuldige afweging in het geding komt.
- **Motie M105-2021 door fracties PvdD, ChristenUnie, PvdA, GroenLinks en CDA inzake “RES-Vogelvriendelijkere windmolens” is aangenomen.**
 Voor 51 en tegen 3 stemmen. Tegen stemt de fractie FvD.
Dictum:
 PS verzoekt het college van Gedeputeerde Staten:

 - de effecten op mens en dier te onderzoeken van maatregelen om vogelslachtoffers door windmolens zoveel mogelijk te voorkomen, zoals bijvoorbeeld het geheel of gedeeltelijk zwart maken van een wiek of het installeren van een radarsysteem;
 - te onderzoeken hoe dit soort maatregelen door de provincie gestimuleerd of afgedwongen kunnen worden;
 - daarover verslag te doen aan PS.
- **Motie M106-2021 door fracties PvdD, PvdA, GroenLinks, D66 en DENK inzake “RES-bescherm natuur en cultuurhistorie in het IJmeer” is unaniem aangenomen.**
Dictum:
 PS roept het college van Gedeputeerde Staten op:
 in het vervolgtraject van de RES terughoudend te zijn in de uitwerking van zoekgebieden voor de opwekking van windenergie in het IJmeer.

 - Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie M106 te stemmen, met uitleg van de gedeputeerde dat het niet betekent dat er helemaal niks meer mogelijk is in het IJmeer.
- **Motie M108-2021 door fracties DENK en PvdD inzake “RES-Gesprekken tussen buurgemeenten” is aangenomen.**
 Voor 41 en tegen 13 stemmen. Tegen stemmen de fracties D66, FvD, PVV en fractie Baljeu.
Dictum:
 PS verzoekt het college:

 - gesprekken te organiseren met en tussen buurgemeenten die zorgen uiten over gebrekkige afstemming ten aanzien van de plaatsing van windturbines;
 - te onderzoeken waar de knelpunten zitten en mogelijke oplossingen aandragen;
 - en daarover terug te rapporteren aan Provinciale Staten.
- **Motie M112-2021 door fracties DENK en CDA inzake “RES-Monitoring gezondheids- en veiligheidseffecten” is aangenomen.**
 Voor 48 en tegen 6 stemmen. Tegen stemt de fractie D66.
Dictum:
 PS verzoekt het college:
 in gesprek te treden met het Expertisepunt Windenergie en Gezondheid over hoe de gezondheids- en veiligheidseffecten van windturbines gemonitord moeten worden.

- **Motie M115-2021 door fracties PvdA, D66 en PvdD inzake “RES-Onderzoek naar Binnendijkse achter-oeveren met zon, natuur en recreatie Wieringerhoek” is aangenomen.**

Voor 30 en tegen 24 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV en fractie Baljeu.

Dictum:

PS roept het College van Gedeputeerde Staten op:

serieus de haalbaarheid te onderzoeken van het plan Binnendijkse achter-oeveren met natuur en zonnepanelen in de Wieringermeerpolder en hiervan verslag te doen aan Provinciale Staten.

- Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie M115 te stemmen; heeft mooie schetsen gezien van natuurorganisaties van de binnendijkse achter-oeveren met zon, maar het gaat over andermans grond in een gemeente die zelf niet enthousiast is. Het moet dus echt in overleg met de eigenaren en de betreffende gemeente; dat staat gelukkig in de motie.

- **Motie M116-2021 door fracties PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, ChristenUnie en SP inzake “RES-Energie-armoede” is aangenomen.**

Voor 34 en tegen 20 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, FvD, PVV en fractie Baljeu.

Dictum:

PS verzoekt het College:

- om in de op te stellen Notitie Financiële Participatie waaraan ambtelijk gewerkt wordt, aan te geven op welke wijze de voorwaarde kan worden gesteld aan de indiener of projectontwikkelaar dat omwonenden zijn benaderd met een passend bod om financieel in te stappen;
- te onderzoeken welke laagdrempelige financieringsvormen zich lenen om inwoners met weinig middelen in staat te stellen om mee te kunnen doen met de financiële participatie en tevens te onderzoeken hoe een koppeling gemaakt kan worden aan de financieringsmogelijkheden van het energiezuinig maken van zowel koop- en huurwoningen;
- te onderzoeken in hoeverre provinciaal bezit hiervoor ingezet kan worden.

- **Motie M117-2021 door fracties PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, ChristenUnie en SP inzake “RES-Financiële participatie in de RES voor en door iedereen” is aangenomen.**

Voor 33 en tegen 21 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.

Dictum:

PS verzoekt het College:

- om in de op te stellen Notitie Financiële participatie waaraan ambtelijk gewerkt wordt, aan te geven op welke wijze concreet invulling kan worden gegeven aan de wens van de Staten om minstens 50% lokale participatie te realiseren;
- te onderzoeken welke laagdrempelige financieringsvormen zich lenen om ook inwoners met weinig middelen in staat te stellen om mee te kunnen doen met de lokale participatie.

- **Motie M121-2021 door fracties ChristenUnie, PvdD en PvdA inzake “RES-Grensoverschrijdende teams” is aangenomen.**

Voor 33 en tegen 21 stemmen. Tegen stemmen de fracties D66, JA21, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.

Dictum:

PS draagt GS op:

voor de verdere uitwerking van de RES gemeente- en provinciegrensoverschrijdende teams samen te stellen (zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau), die gezamenlijk werken aan de plannen voor samenhangende gebieden die onder meerdere gemeenten en/of provincies vallen.

- **Motie M122-2021 door fracties ChristenUnie en PvdD inzake “RES-Volkstuinen gevoelige bestemmingen” is unaniem aangenomen.**

Dictum:

PS draagt GS op:

te zorgen in de uitwerking van de RES de voorwaarden ten aanzien van externe veiligheid conform worden toegepast in de zoekgebieden nabij volkstuinen.

- **Motie M124-2021 door fracties D66 en GroenLinks inzake “Uitdaagrecht bij RES” is aangenomen.**

Voor 36 en tegen 18 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, SP en fractie Baljeu.

Dictum:

PS draagt het college van GS op:

1. het uitdaagrecht uit te werken voor de uitvoering van de regionale energie strategie;
2. aan Provinciale Staten bij de behandeling van de Omgevingsverordening 2022 te rapporteren hoe dit wordt geïmplementeerd.
 - fractie CDA wenst aantekening tegen motie M124 te stemmen; volgens de fractie geldt het uitdaagrecht als er inwoners zijn die een taak die de overheid doet, beter of goedkoper kunnen of misschien allebei en vindt dat prima en goed. Geeft aan dat in dit geval mensen met een duurzaam energieproject verder hun gang kunnen gaan zoals alle initiatiefnemers dat kunnen en de fractie ziet niet waarom hierbij het uitdaagrecht nodig is en stemt daarom tegen.
 - Fractie DENK wenst aantekening voor motie M124 te stemmen; maakt zich druk over de passage dat ‘bewoners het gevoel moeten hebben dat ze controle hebben’. Vindt dat als een wassen neus klinken en hoopt op echte controle en niet alleen het gevoel. De fractie vindt de woordkeuze enigszins ongelukkig, maar ondersteunt de geest van de motie.

- **Motie M125-2021 door fracties D66, GroenLinks, PvdA, PvdD, ChristenUnie, CDA en DENK inzake “Jeugd/kinderRES” is aangenomen.**

Voor 33 en tegen 21 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.

Dictum:

PS draagt het college van GS op:

1. om samen met het onderwijsveld te onderzoeken wat de behoefte is met betrekking tot een onderwijsprogramma over klimaat en energie (bijvoorbeeld Energy Challenges) voor het primair en voortgezet onderwijs;

2. bij dit onderzoek mee te nemen hoe de RES onderdeel van dit onderwijsprogramma zou kunnen zijn op een manier dat het past bij de belevingswereld van kinderen;
 3. hierover met een voorstel richting PS te komen.
- **Motie M126-2021 door fracties GroenLinks, D66, PvdA en PvdD inzake “RES-Andere doelgroepen betrekken bij participatie” is aangenomen.**
Voor 38 en tegen 16 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, PVV, SP en fractie Baljeu.
Dictum:
PS roept Gedeputeerde Staten op,
 - bij de geplande evaluatie omtrent communicatie en informatievoorziening van de RES 1.0 ook de procesparticipatie en de daarbij betrokken doelgroepen te evalueren;
 - aan de hand van de evaluatie met concrete aanbevelingen te komen;
 - actief naar gemeentes uit te dragen dat de provincie kan ondersteunen in procesparticipatie en daarbij specifiek te richten op het betrekken van doelgroepen die nog niet betrokken zijn geweest;
 - daar de participatiecoalitie bij te betrekken;
 - daarover te rapporteren aan PS.
 - Fractie FvD wenst aantekening voor motie M126 te stemmen; vindt dit een aardige motie en vindt het goed om zoveel mogelijk burgers te betrekken bij burgerparticipatie of directe democratie; stemt voor, maar met de opmerking dat participatie ook belangrijk is wanneer jongeren of de doelgroep een andere mening hebben.
 - **Motie M127-2021 door fracties VVD, D66, PvdA, DENK, SP en JA21 inzake “RES-Windturbines en gemeentegrenzen” is aangenomen.**
Voor 48 en tegen 6 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD en PVV.
Dictum:
PS draagt het College van Gedeputeerde Staten op:
 - om, voor het geval dat gemeenten hun verschillen van mening niet bilateraal kunnen oplossen, vanuit de provinciale regiefunctie de Noord-Hollandse gemeenten gezamenlijke uitgangspunten op te laten stellen als onderling afsprakenkader hoe om te gaan met de planning van eventuele windturbines nabij gemeentegrenzen;
 - om zich in te spannen om, indien deze situatie zich aan de provinciegrenzen mocht voordoen, met de aangrenzende gemeenten in onze buurprovincies over en weer tot vergelijkbare afspraken te komen;
 - om tijdig vóór de behandeling van de Omgevingsverordening 2022 in de commissie RWK, de resultaten aan Provinciale Staten te rapporteren.
 - **Motie M133-2021 door fractie JA21 inzake “RES-Toekomstbestendig energienet” is aangenomen.**
Voor 38 en tegen 16 stemmen. Tegen stemmen de fracties GroenLinks, D66 en 1 lid van fractie PvdA stemt tegen (*dhr. Voskuil*).
Dictum:
PS verzoekt Gedeputeerde Staten:
gezamenlijk met de verschillende stakeholders in kaart te brengen welke investeringen waar nodig zijn om het energienet in Noord-Holland toekomstbestendig maken.

- Fractie PvdA wenst aantekening voor motie M133 te stemmen; acht deze motie overbodig, een eerdere aangenomen motie van de fractie in PS zag precies hierop en de fractie hamert hier al steeds op en dankt JA21 voor deze steun aan de energietransitie.
- Fractie GroenLinks wenst aantekening tegen motie M133 te stemmen; kan geen nieuwe punten vinden in de motie -er is al een taskforce- en acht de motie overbodig, hoewel de fractie heel blij is dat JA21 het nut en de noodzaak van een bestendige elektriciteitsinfrastructuur met PS deelt.

Verworpen moties:

- **Motie M107-2021** door fractie DENK inzake “RES-Beoordelingsregel opnemen bij de vergunning van windturbines” is verworpen. Voor 13 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M109-2021** door fractie DENK inzake “RES-Gezondheids- en veiligheidseffecten boven alle twijfel verheven” is verworpen. Voor 10 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M110-2021** door fractie DENK inzake “RES-Inpassingskader voor windturbines en zonneparken” is verworpen. Voor 10 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M111-2021** door fracties DENK en CDA inzake “RES-Minimale afstand volkstuintenparken” is verworpen. Voor 20 en tegen 34 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M113-2021** door fractie DENK inzake “RES-Ontbindende voorwaarden” is verworpen. Voor 16 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M114-2021** door fractie DENK inzake “RES-Uitstellen vaststelling zoekgebieden” is verworpen. Voor 16 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M118-2021** door fracties CDA en JA21 inzake “RES-Geen windturbines binnen 600 meter zonder draagvlak omwonenden” is verworpen. Voor 14 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M119-2021** door fracties CDA, JA21 en DENK inzake “RES-Geen windturbines binnen 600 meter gemeentegrens zonder steun buurgemeente” is verworpen. Voor 14 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
 - Fractie SP wenst aantekening tegen moties M118 en M119 te stemmen; vindt het idee sympathiek maar acht het niet goed uitvoerbaar; stemt daarom tegen beide moties.

- **Motie M129-2021** door fractie 50PLUS/PvdO inzake “RES-Geen verdere stappen voordat gezondheidsgevolgen helder zijn” is verworpen. Voor 15 en tegen 39 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.
- **Motie M130-2021** door fractie 50PLUS/PvdO inzake “RES-Geen juridische bijstand voor windmolenbouwers” is verworpen. Voor 19 tegen 35 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M131-2021** door fractie JA21 inzake “RES-pas op de plaats bij bouw windturbines” is verworpen. Voor 15 en tegen 39 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.
- **Motie M132-2021** door fractie JA21 inzake “RES-Moratorium voor wind op land en zonne-energie op landbouwgrond boven de 35 TWh” is verworpen. Voor 19 en tegen 35 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.
- **Motie M134-2021** door fractie SP inzake “RES-Windmolens en milieu” is verworpen. Voor 16 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M135-2021** door fractie SP inzake “RES-Windmolens en volksgezondheid” is verworpen. Voor 24 en tegen 30 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PvdD, PVV, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M136-2021** door fractie SP inzake “RES-Zoekgebieden in beeld” is verworpen. Voor 15 en tegen 39 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, SP, DENK en fractie Baljeu.

Aangehouden en ingetrokken moties:

- **Motie M120-2021** door fracties ChristenUnie en PvdD inzake “RES-WHO geluidsnorm verwerken in RES kaarten” is aangehouden.
- **Motie M123-2021** door fractie ChristenUnie inzake “RES-Nog geen ruimte voor windmolens in reservegebieden RES 1.0” is aangehouden.
- **Motie M128-2021** door fracties PVV, 50PLUS/PvdO en JA21 inzake “RES-Geen aardwarmte zolang drinkwaterveiligheid niet gewaarborgd kan worden” is ingetrokken.

Voordracht 31-2021 is aangenomen.

Voor 38 en tegen 16 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.

Het [besluit 31-2021](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 16a van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie CDA wenst aantekening voor voordracht 31 te stemmen; heeft geworsteld met voor of tegen stemmen, stemt voor en geeft als reden hiervoor dat het tegengaan van de klimaatverandering een enorme opgave is. Geeft aan dat het nu nog niet duidelijk is welke technieken daar uiteindelijk een doorslaggevende rol in gaan spelen, er moet dus ook worden geïnvesteerd in wind en zon ook om deze technieken verder te verbeteren; is het er daarom mee eens dat er gezocht is naar

geschikte plekken voor wind en zon in onze provincie en dat is wat deze RES doet. Geeft aan dat hierna het traject van vergunningverlening komt gebaseerd op regels die gemeenten en provincie stellen, daarin vindt de fractie dat de provincie geen goede rol heeft gepakt en gaat pakken, want die staat in raar contrast met de rol die zij opeist in het woningbouwdossier; meldt dat die discussie terug komt bij het initiatiefvoorstel van de fractie. Vindt dat de zoekgebieden nog geen vindgebieden zijn, maar geeft de politieke bestuurders op dit moment het voordeel van de twijfel om door te gaan met de RES.

- Fractie 50PLUS/PvdO wenst aantekening tegen voordracht 31 te stemmen zolang de zoekgebieden in de RES blijven staan.

17. Referendumverzoek RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord.

Voordracht 41

Totaal aanwezig bij dit punt 54 leden.

Dhr. Kohler (JA21) is afwezig.

Er zijn 3 moties ingediend waarvan er 2 zijn verworpen en 1 is aangehouden:

- **Motie M137-2021** door fracties FvD, PVV, SP en 50PLUS/PvdO inzake “Referendumverzoek indienen” is aangehouden.
- **Motie M138-2021** door fracties FvD, PVV en 50PLUS/PvdO inzake “Ruchtbaarheid referendum” is verworpen. Voor 13 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **Motie M139-2021** door fracties FvD en SP inzake “Geen beroep meer op spoedeisendheid en dringende belangen RES 1.0” is verworpen. Voor 16 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.\

Hoofdelijke stemming bij voordracht 40-2021:

Mevrouw KOCKEN: voor

Mevrouw GIELEN: voor

Mevrouw ER: voor

Mevrouw VAN WIJNEN: voor

De heer CARDOL: voor

De heer ZAAL: voor

De heer DULFER: voor

Mevrouw VAN DER WAART: voor

De heer GRINGHUIS: voor

De heer VAN DER MAAS: voor

Mevrouw VAN MEERTEN: voor

De heer TERWAL: voor

De heer DE WIT: voor

De heer VAN GILSE: voor

Mevrouw VAN GEFFEN: voor

Mevrouw KAAMER VAN HOEGEE: voor

De heer HARTOG: voor
De heer ROOSENDAAL: voor
Mevrouw STRENS: voor
De heer STEEMAN: voor
Mevrouw KAPITEIN: voor
De heer KANIK: voor
De heer VINK: voor
Mevrouw GONGGRIJP: voor
Mevrouw DE VRIES: voor
De heer VOSKUIL: voor
Mevrouw DOEVENDANS: voor
Mevrouw JELLEMA: voor
De heer LEERINK: voor
De heer CARTON: voor
Mevrouw NANNINGA: tegen
De heer MANTEL: tegen
De heer JENSEN: tegen
De heer VAN DEN BERG: tegen
De heer HEIJNEN: tegen
Mevrouw KUIPER: tegen
Mevrouw KONING: tegen
Mevrouw VAN ANDEL: tegen
De heer DESSING: tegen
Mevrouw VASTENHOEW: tegen
De heer DEKKER: tegen
De heer ZOON: tegen
Statenlid KOSTIÇ: tegen
De heer HOLLEBEEK: tegen
De heer DEEN: tegen
De heer KAPTHEIJNS: tegen
Mevrouw BEZAAN: tegen
De heer SMALING: tegen
Mevrouw ALBERTS: tegen
De heer HOOGERVORST: tegen
De heer KLEIN: tegen
Mevrouw VAN SOEST: tegen
De heer KOYUNCU: tegen
De heer BALJEU: tegen.

Voordracht 40-2021 is aangenomen.

Voor 30 en tegen 24 stemmen. Het [besluit 40-2021](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 17 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

18. Zienswijze begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en jaarstukken 2020 Omgevingsdienst NZKG.

Voordracht 27

Totaal aanwezig bij dit punt 54 leden.

Dhr. Kohler (JA21) is afwezig.

Er zijn geen moties en amendementen ingediend.

Voordracht 27-2021 is unaniem aangenomen.

Het [besluit 27-2021](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 18 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

19. Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022, jaarstukken 2020 en resultaatbestemming 2020 Omgevingsdienst NHN.

Voordracht 29

Totaal aanwezig bij dit punt 54 leden.

Dhr. Kohler (JA21) is afwezig.

Er zijn geen moties en amendementen ingediend.

Voordracht 29-2021 is unaniem aangenomen.

Het [besluit 29-2021](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 19 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

20. Vragenuur.

De mondelinge vragen ingediend door fractie PvdD inzake “Handhavingsverzoeken van MOB over PAS-melders” zijn door gedeputeerde Rommel beantwoord.

21. (behandeld in PS 28 juni 2021)

22. Stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.

Totaal aanwezig bij dit punt 54 leden.

Dhr. Kohler (JA21) is afwezig.

Er is 1 motie Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend die is ingetrokken:

- **M63-2021** door fracties FvD, PVV, 50PLUS/PvdO inzake “Burgerparticipatie in beeld” is ingetrokken.

23. Sluiting

De voorzitter sluit de Statenvergadering van 28 juni en 5 juli 2021.

Notulen -vastgesteld-

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	28 juni 2021
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

5

10

15

20

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), dhr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), dhr. J.W. Dulfer (GL), mw. A. Er (GL), mw. G. Van Geffen (VVD), mw. A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), dhr. J. Gringhuis (GL), dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. N. Kaptheijns (PVV), dhr. M.C.A. Klein (CU), mw. R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), mw. A. Nanninga (JA21) dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), dhr. E.M.A. Smaling (SP), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), dhr. B.L. Vink (D66), dhr. L.Hj. Voskuil (PvdA), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), mw. N.M. van der Waart (GL), mw. T.K. van Wijnen (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), dhr. G.R. Zaal (GL), dhr. F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: -

	Agenda	Paginanummer
25	1. Opening en mededelingen	03
	2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden	04
	3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	05
	3b. Lijst geheimhouding PS	06
	4. Vaststelling notulen van de vergadering van 17 mei 2021	06
30	5. Vaststelling Strategische Statenagenda	06
	6. Vaststelling lijst ingekomen stukken	06
	7. Voortgangslijst van moties	06
	8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk	06
	8a. Vergaderschema 2022 (Voordracht 39)	
35	8b. Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond (Voordracht 24)	
	8c. Zienswijze Eerste begrotingswijziging 2021, ontwerp-begroting 2022 en jaarstukken 2020 Omgevingsdienst OFGV (Voordracht 32)	
	8d. <i>Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds (Voordracht 36) wordt behandeld als punt 11a</i>	
40	8e. Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen (Voordracht 30)	
	8f. Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (Voordracht 33)	
	8g. Verklaring van geen bedenkingen Windpark Westpoortweg Amsterdam (Voordracht 34)	
45	8h. Geactualiseerde Datastrategie 2021-2023 (voordracht 38)	

	9.	Jaarstukken 2020 (voordracht 22)	08
	10.	Kaderbrief 2022 (voordracht 23)	20
	11.	Visie Recreatie en Toerisme 2030 (Voordracht 28)	76
50	11a.	Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds (Voordracht 36)	91
	12.	Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij -ROM- (voordracht 37	96
	21.	Actualiteiten (Onder voorbehoud instemming PS)	111
55	13.	<i>Wensen en bedenkingen Verstedelijkingsstrategie MRA (voordracht 35) is behandeld op 05-07-2021</i>	
	14.	<i>Toepassen Provinciale Coördinatie Regeling project Everest Tata Steel (voordracht 26) is behandeld op 05-07-2021</i>	
	15.	Schorsing	119

60

1. Opening en mededelingen

65 De **VOORZITTER**: Beste Statenleden, beste Noord-Hollanders, ik open deze online-vergadering met enige vertraging. Welkom aan de Statenleden en leden van Gedeputeerde Staten in deze online vergadering en ook welkom aan alle belangstellenden die deze vergadering via de website volgen.

Ik verzoek alle deelnemers om de microfoons te dempen en uw mobiele telefoons uit te zetten.

70 Dit is een live online-vergadering. Wees u er ook van bewust dat uw achtergrond in beeld is en dat achtergrondgeluiden worden uitgezonden.

Er zijn geen berichten van verhindering ontvangen.

75 Voorafgaand aan de vergadering heeft de griffier een presentiecheck gedaan. Er is een quorum geconstateerd. In totaal nemen er op dit moment 51 Statenleden deel aan deze online vergadering. Er kon nog geen contact worden gemaakt met mevrouw Van Soest, mevrouw Kocken en mevrouw Jellema. Mevrouw Doevendans sluit later aan.

80 Mocht u tussentijds de Statenvergadering moeten verlaten, meldt u zich dan wel af via het chatsysteem of per mail bij de griffie, zodat de stand van het aantal aanwezigen kan worden bijgehouden.

Het Reglement van Orde is aangevuld voor het online vergaderen. De informatie daarover treft u aan in het addendum dat bij de vergaderstukken is gepubliceerd.

85 Moties kunnen per e-mail worden ingediend bij de griffie, met in de cc de mede-indieners. De moties worden gepubliceerd zodra u ze officieel heeft ingediend tijdens uw bijdrage en het dictum heeft voorgelezen.

90 Vandaag wordt digitaal gestemd. Behalve als een Statenlid vraagt om hoofdelijke stemming, dan vindt die hoofdelijke stemming online plaats. Alle aanwezige Statenleden worden in beeld gebracht. Ten overstaan van het beeld kan men voor of tegen uitspreken. Het voordeel is dat dan direct rechtsgeldig kan worden gestemd. Er hoeft niet meer met briefstemming te worden gewerkt. Na de mededelingen wordt een proefstemming gehouden, om te controleren of het systeem goed werkt. Dan zullen alle regels nog worden doorgenomen met de Staten.

95 U heeft van tevoren bij de Statengriffie aangegeven bij welk onderwerp u wilt spreken.

Ik zal bij de besprekstukken, voordat ik het woord geef aan de eerste spreker de aangemelde sprekers opnoemen, zodat u dat nog kunt controleren. Het groene handje is ondertussen bekend. Als u het woord wilt voeren op een moment in de vergadering waarvoor u zich niet heeft aangemeld, bijvoorbeeld bij een ordevoorstel of een interruptie, drukt u op het groene handje
100 dan kan ik u het woord geven.

Het streven is om deze vergadering rond 12:30 uur een uur te schorsen voor de lunch. Om circa 18.00 uur volgt de dinerpauze. Daarna wordt verder vergaderd. De principe afspraak is dat tot uiterlijk 23.00 uur wordt vergaderd.

105 Er is een actualiteit ingediend. Die zal op verzoek van het Presidium aan het eind van deze vergadering worden ingepland en niet op 5 juli. De voorzitter zal rond 22.00 uur vanavond het agendapunt, dat op dat moment aan de orde is, afronden en overgaan tot behandeling van de actualiteit. Dit kan betekenen dat een agendapunt moet worden doorgeschoven naar 5 juli 2021.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

110 De **VOORZITTER**: Op 5 juli zal de vergadering om 10.00 uur starten. Het streven is om vandaag zoveel mogelijk agendapunten af te wikkelen.

115 De fractie van GL heeft aangekondigd hamerstuk 8d. als bespreekstuk te willen opvoeren. De fractie wil daarover een motie indienen. Het gaat over voordracht 36, Financiële stukken gemeenschappelijke regeling.

Ik zie geen bezwaren. Dan wordt agendapunt 8d. financiële stukken Waddenfonds behandeld als agendapunt 11a. Dit punt dient vandaag behandeld te worden vanwege een deadline op 2 juli. Vandaag moeten dus twee agendapunten worden afgerond, te weten 11a. en 11b, de actualiteit over de datacenters.

120 Er zijn mondelinge vragen ingediend door de fractie van PvdD, inzake handhavingsverzoek van MOB over PAS-melders. Die zullen aan de orde komen tijdens het vragenuur in de uitloopvergadering van 5 juli.

125 Conform artikel 48 is een actualiteit ingediend door de SP-fractie inzake datacenters Hollands Kroon. We gaan nu digitaal stemmen over het wel of niet houden van deze actualiteit. Het Presidium heeft positief geadviseerd.

De stemming over het houden van een actualiteit wordt geopend.
130 Met 36 stemmen voor en 16 stemmen tegen is het voorstel tot behandeling van een actualiteit aangenomen. Tegen hebben gestemd D66 en de PvdA. Door de VVD is verdeeld gestemd. Aan het eind van de vergadering vandaag zal de actualiteit worden behandeld.

135 Er zijn ook leden die een motie Vreemd aan de Orde van de Dag willen indienen.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): De Staten spreken al sinds de start van deze Statenperiode en wellicht daarvoor ook al, over burgerparticipatie. Het is belangrijk om dat te optimaliseren. Er gaat heel veel niet goed en er kan heel veel beter. Er was veel energie om daarmee te gaan starten. Nu wil het geval dat de werkgroep, die ermee bezig zou gaan, constant uitstel lijdt om allerlei moverende redenen. Daarnaast is er onvoldoende informatie om te beoordelen hoe het nu daadwerkelijk verloopt met burgerparticipatietrajecten die al hebben plaatsgevonden. Mijn vraag aan Gedeputeerde Staten is om de werkgroep Burgerparticipatie zo snel mogelijk te laten aanvangen. Er is een uitgebreid overzicht van de laatste tien burgerparticipatietrajecten. Voeg hier alle verslagen en notities van de projecten aan toe, voor aanvang van de werkgroep
145 Burgerparticipatie.

De motie VOD wordt Forum voor Democratie samen met de fracties van PVV en 50PLUS/PvdO ingediend.

Motie Vreemd aan de orde van de dag 63/28-06-21:

150 Burgerparticipatie in beeld

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 28 juni 2021 voor o.a. bespreking van moties vreemd aan de orde van de dag

Constaterende dat:

- 155 - *De werkgroep Burgerparticipatie al een aantal keer is uitgesteld;*
- *Er weinig zicht is op de laatste 10 participatietrajecten vanuit de provincie;*
- *Het verzoek tot inzage in de laatste participatietrajecten een summier A4'tje heeft opgeleverd;*
- *De zoekterm 'burgerparticipatie' de afgelopen tijd in meer dan 50 documenten door de*
160 *provincie genoemd wordt;*

Van mening zijnde dat:

- *Er nauwelijks iets is veranderd op het gebied van burgerparticipatie;.*

Roept Gedeputeerde Staten op:

- *De werkgroep Burgerparticipatie zo snel mogelijk te laten aanvangen;*
165 - *Een uitgebreid overzicht te verstrekken over de laatste 10 burgerparticipatie projecten en hierbij alle verslagen en notities van de projecten toe te voegen voor aanvang van de werkgroep Burgerparticipatie;*

En gaan over tot de orde van de dag. Forum voor Democratie, PVV 50PLUS/PvdO

170 De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt daarmee onderdeel uit van de beraadslagingen. De motie VOD zal aan het eind van de vergadering op 5 juli 2021 worden behandeld.

3a. Bekrachtiging besluit Gedeputeerde Staten inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.

175

De **VOORZITTER**: Er is een stuk ter bekrachtiging binnengekomen. Gedeputeerde Staten hebben op 1 juni 2021 opnieuw geheimhouding opgelegd op het onderzoeksrapport van Eiffel inzake de invordering van verbeurde dwangsommen. Een brief van Gedeputeerde Staten is bij dit agendapunt gepubliceerd. In ieder geval duurt de geheimhouding tot 1 mei 2022. Dan zal er
180 opnieuw bezien worden, of de geheimhouding voort moet duren. Indien u over de stukken wenst te spreken dan moet dat in beslotenheid gebeuren en ook in een fysieke vergadering worden geagendeerd

Gaat u akkoord met de bekrachtiging van dit GS-besluit?

185

De heer **DESSING** (FvD): Wij hebben nog een aanvullende vraag. Dat is meer een procesvraag dan een inhoudelijke vraag. We vroegen ons af of het rapport onderdeel uitmaakt van het procesdossier. Als dat het geval is, zou het dan geen onderdeel moeten uitmaken van het procesdossier voor de Rechtbank?

190 Daamaast willen we onze waardering uitspreken over de toelichting op de motivering in de vorige vergadering en dat de reden, waarom de stukken geheim zijn, wordt toegevoegd. Dank voor de inspanning op mijn bijdrage van de vorige keer.

De **VOORZITTER**: We zullen later op uw vraag terugkomen. Dank voor de complimenten.
195

Dan is met besluit nummer 25 de opgelegde geheimhouding in ieder geval ook bekrachtigd.

3b. Lijst geheimhouding Provinciale Staten

200 De **VOORZITTER**: Er zijn twee motiveringen van Gedeputeerde Staten toegevoegd bij de punten 2020-38 en 2018-03. Dat is gearceerd weergegeven op de lijst van geheime stukken. Er zijn verder geen opmerkingen door de griffie ontvangen. Verlangt iemand het woord over deze lijst? Zo niet, dan wordt de lijst ter kennisgeving aangenomen.

205 4. Vaststelling notulen van de vergadering van 17 mei 2021

De **VOORZITTER**: Er zijn tot op heden geen op- of aanmerkingen door de griffie ontvangen. Verlangt iemand daar het woord over? Zo niet, dan zijn de notulen vastgesteld.

210 5. Vaststelling Strategische Statenagenda

De **VOORZITTER**: Wenst iemand het woord? Dat is niet het geval. Daarmee is de Strategische Statenagenda vastgesteld.

215 6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

De **VOORZITTER**: Er zijn door de griffie geen opmerkingen ontvangen over deze lijst. Verlangt iemand het woord over een van de ontvangen stukken? Dat is ook niet het geval. Dan is voor wat betreft de afdoening van de brieven conform het voorstel van het Presidium besloten.

220 7. Voortgangslijst van moties

De **VOORZITTER**: Verlangt iemand daarover nog het woord te voeren? Zo niet, dan stel ik voor de lijst vast te stellen.

225 8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk

De **VOORZITTER**: Zojuist is besloten om agendapunt 8d te onthameren. Het Presidium adviseert in te stemmen met de hierna te noemen voordrachten en ze dan ook als hamerstuk te
230 behandelen.

8a. Vergaderschema 2022 (Voordracht 39-2021)

- 235 8b. **Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond (Voordracht 24-2021)**
8c. **Zienswijze Eerste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en jaarstukken 2020 Omgevingsdienst OFGV (Voordracht 32-2021)**
8d. **ONTHAMERD** (Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds) Zie agendapunt 11a.
8e. **Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen (Voordracht 30-2021)**
240 8f. **Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (Voordracht 33-2021)**
8g. **Verklaring van geen bedenkingen Windpark Westpoortweg Amsterdam (Voordracht 34-2021)**
8h. **Geactualiseerde Datastrategie 2021-2023 (voordracht 38-2021)**

245 De **VOORZITTER**: Verlangt iemand hoofdelijke stemming, of een stemverklaring?

De heer **DESSING** (FvD): Een stemverklaring bij 8f (voordracht 33). Dat is een forse investering. Het betreurt onze fractie dat deze investering gedaan moet worden, omdat het vanwege 'wiebelstroom' nodig blijkt te zijn om het netwerk op deze manier te versterken. Forum voor
250 Democratie zal wel voor deze voordracht stemmen.
Voor wat betreft 8g. (voordracht 34) wordt de fractie van FvD geacht tegen te hebben gestemd.

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Het gaat over 8e (voordracht 30) en specifiek over Recreatieschap Twiske-Waterland. Wij gaan akkoord, maar willen daarbij aangetekend hebben dat we van mening
255 zijn dat als gemeente Oostzaan volhardt in het beperken van het verdienvermogen van het recreatieschap, zij de gemiste opbrengsten moet compenseren.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik heb in de commissievergadering aan de gedeputeerde gevraagd of er bij de besluitvorming over het windpark op de Westpoortweg rekening is gehouden met de
260 komst van Havenstad. Daarop was het antwoord negatief. Dat vindt de fractie van DENK onverstandig, omdat er wel degelijk rekening met toekomstige bouwplannen moet worden gehouden. DENK wordt geacht tegen (voordracht 34) te hebben gestemd.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): De fractie van 50PLUS/PvdO wordt geacht tegen 8g
265 (voordracht 34) te hebben gestemd.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Bij 8g (voordracht 34) wordt Fractie Baljeu geacht tegen te hebben gestemd.

270 De heer **KÖHLER** (JA21): De fractie van JA21 wordt geacht tegen te hebben gestemd bij Uitbreiding Westpoortweg (voordracht 34).

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Een stemverklaring bij agendapunt 8g (voordracht 34). Hoewel Provinciale Staten alleen een Verklaring van geen Bedenkingen kunnen weigeren in het belang
275 van goede ruimtelijke ordening en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied van mening is dat

het project voldoet aan de eisen van goede ruimtelijke ordening, kan onze fractie niet instemmen met voorliggend besluit, aangezien de PVV om veel redenen tegen windturbines is.

280 De **VOORZITTER**: De agendapunten 8a. tot en met 8c. en 8e. tot en met 8h. zijn aangenomen met inachtneming van de stemverklaringen en aantekeningen die zijn gemaakt.

9. Jaarstukken 2020 (Voordracht 22-2021)

285 De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan de fractie van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Via deze weg onze dank aan Gedeputeerde Staten en de ambtenaren voor het opstellen van de jaarstukken. Het is ieder jaar weer een hele klus. De fractie is erg tevreden om te zien hoe dat proces om te komen tot die stukken en het verkrijgen van een goedkeurende verklaring van de accountant ook steeds soepeler verloopt. De informatiewaarde van de stukken neemt ieder jaar toe. Complimenten daarvoor en ga zo door.

290 De bestemming van het rekeningenresultaat ligt nog open. Die bespreken we straks bij de Kaderbrief en natuurlijk ook bij de begroting. Mijn fractie zal hiervoor, op uitnodiging van Gedeputeerde Staten, ook met enkele voorstellen komen. Inhoudelijk zijn de stukken behandeld door beantwoording van de technische vragen en de discussie in onderliggende commissie. We hebben geen aanvullende vragen. Wel zijn er twee omissies geconstateerd in de stukken, die we graag via een amendement willen repareren. Gedeputeerde Rommel heeft dit in de commissie NLG ook al toegezegd. Via het amendement kan het ook correct in de tekst worden verwerkt.

295 Het eerste amendement gaat over de zin dat wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, de provincie geen tegemoetkoming hoeft uit te keren. Er zijn wel degelijk overal in Noord-Holland belemmeringen voor ganzenbeheer, zoals de opgelegde winterrust.

300 We willen de Jaarstukken 2020 aanpassen en de tekst op pagina 9 vervangen door de tekst zoals in het amendement staat aangegeven.

305 **Amendement 22/28-06-21:**
Jaarstukken 2020 Belemmeringen ganzenbeheer benoemd

*Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen in vergadering op 28 juni 2021, sprekende over:
Jaarstukken 2020*

310 *Constaterende dat:*

Op pagina 90 van de jaarstukken de volgende tekst is opgenomen:
“Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, hoeft de provincie geen tegemoetkoming uit te keren. In veel gebieden in Noord-
Holland is geen sprake van dergelijke belemmeringen. Daarom is in het coalitieakkoord
opgenomen dat het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd
zal worden van 5% naar 20%. De voor 2020 geplande verhoging van dit eigen risico is, zoals per
brief van 4 juni 2020 aan uw

Staten meegedeeld, iets uitgesteld en zal per 1 mei 2021 worden ingevoerd.”

320

Overwegende dat:

Er weldegelijk overal in Noord-Holland belemmeringen zijn voor ganzenbeheer zoals de opgelegde winterrust.

325 *Besluit om:*

De tekst in de jaarstukken 2020 aan te passen en de hierboven geciteerde tekst op pagina 90 te vervangen door de volgende tekst:

330 *“Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, hoeft de provincie geen tegemoetkoming uit te keren. In Noord-Holland is nog wel sprake van belemmeringen in de vorm van winterrust voor ganzen.*

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd zal worden van 5% naar 20%. De voor 2020 geplande verhoging van dit eigen risico is, zoals per brief van 4 juni 2020 aan uw Staten meegedeeld, iets uitgesteld en zal per 1 mei 2021 worden ingevoerd.”

335 *Dennis Heijnen (CDA)*

De heer **HEIJNEN** (CDA): Het tweede amendement gaat over het NNN-waardig agrarisch natuurbeheer binnen NNN. In de jaarstukken staat dat de Provincie eind 2022 gaat stoppen met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer binnen het NNN. Dit is niet helemaal juist. De huidige
340 vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) loopt eind 2022 afloopt, maar dat betekent niet dat er geen nieuwe vormen van agrarisch natuur- en landschapsbeheer meer mogelijk zouden zijn binnen het NNN. Daarom willen we de tekst op pagina 88 aanpassen met het volgende amendement.

345 **Amendement 23/28-06-21:**

NNN-waardig agrarisch natuurbeheer binnen het NNN

Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen in vergadering op 28 juni 2021, sprekende over: Jaarstukken 2020

350

Constaterende dat:

Op Pagina 88 van de jaarstukken staat:

*Tekst : “De provincie gaat eind 2022 stoppen met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De reden hiervoor is dat het NNN een
355 duurzaam ecologische structuur is en bij agrarisch natuurbeheer de primaire gebruiksfunctie ‘agrarisch’ blijft. Dit was al eerder besloten, maar is een jaartje later dan aanvankelijk gepland, omdat de lopende subsidies voor agrarisch natuurbeheer met een jaar verlengd zijn vanwege de vertraagde invoering van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.”*

360 *Overwegende dat:*

- *De huidige vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) eind 2022 afloopt, maar dat betekent niet dat er geen nieuwe vormen van agrarisch natuur- en landschapsbeheer meer mogelijk zouden zijn binnen het NNN.*
- *De provincie in overleg is met diverse partijen waaronder grondeigenaren en grondgebruikers over NNN waardig agrarisch natuur- en landschapsbeheer binnen het NNN ook na 2022.*

Besluit om de tekst op pagina 88 aan te passen door de onderstreepte gedeelten toe te voegen:

“De provincie gaat eind 2022 stoppen met de huidige vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De reden hiervoor is dat het NNN een duurzaam ecologische structuur is en bij agrarisch natuurbeheer de primaire gebruiksfunctie ‘agrarisch’ blijft. Dit was al eerder besloten, maar is een jaartje later dan aanvankelijk gepland, omdat de lopende subsidies voor agrarisch natuurbeheer met een jaar verlengd zijn vanwege de vertraagde invoering van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.

De provincie in overleg is met diverse partijen waaronder grondeigenaren en grondgebruikers over nieuwe vormen van NNN-waardig agrarisch natuur- en landschapsbeheer die binnen het NNN toegepast kunnen worden na 2022”

Dennis Heijnen (CDA)

De heer **HEIJNEN** (CDA): Met het aannemen van beide amendement kan het CDA instemmen met de Jaarstukken 2020.

De **VOORZITTER**: Beide amendementen maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **HARTOG** (VVD): Wat is de waarde van jaarstukken? Volgens sommige mensen is het niet meer of minder dan een weergave van resultaten uit het verleden. Dat is deels correct. Toch kunnen jaarstukken ook een zekere voorspellende waarde hebben. Eigenlijk is dat waar de VVD naar op zoek is. Jaarstukken vormen het uitgangspunt voor de toekomst. Die toekomst is al begonnen op het moment dat we nog over het verleden praten. Als het gaat om de financiën dan staat onze provincie er niet slecht voor. De provincie staat er best goed voor. Het meerjarenperspectief laat zwarte cijfers zien. De Algemene reserve staat inmiddels op een aanvaardbaar niveau. De weerstandscapaciteit is verbeterd. Hoewel het niet positief klinkt; de schuldquote is nog steeds negatief, ofwel: de provincie kan investeren zonder te lenen. Bij de eerste begrotingswijziging hebben Provinciale Staten 175 miljoen euro vrijgespeeld uit de reserve Kapitaallasten. Met deze move leent de provincie als het ware van zichzelf. In de Kaderbrief 2022 wijst het college op de consequenties. Het moment komt dat nog nadrukkelijker dan nu bewuste keuzes gemaakt moeten worden. Met name infrastructuur wordt daarbij genoemd. Gedeputeerde Staten geven voorzichtige signalen af dat bij ongewijzigd beleid het moment komt dat er onvoldoende budget aanwezig is om geraamde kapitaallasten te dekken. Geen punt om hier nu bij de behandeling van de jaarstukken dieper op in te gaan. Bij de Kaderbrief komt de VVD daar nader op terug.

In de afgelopen jaren heeft de VVD aangedrongen op het terugdringen van het fenomeen onderbesteding. Het college lijkt daarin goede vorderingen te maken. Ondanks de moeilijke

omstandigheden van het coronajaar 2020 is de onderbesteding teruggedrongen van 111 miljoen
405 euro naar 47 miljoen euro. Graag horen we van het college wat op dit punt de voorspellende
waarde van deze jaarstukken is. De accountant was te spreken over de jaarstukken. Ook waren er
complimenten voor de organisatie, die in relatief korte tijd grote slagen heeft gemaakt in het
Programma Financiële Hygiëne. Kanttekeningen waren er ook en dan met name over de IT-
omgeving. De VVD heeft in de Rekeningencommissie en in de commissie EFB gevraagd naar de
410 uitvoering van de aanbevelingen van de accountant. Volgens de gedeputeerde kunnen Provinciale
Staten 'rustig slapen', omdat met grote voortvarendheid gewerkt wordt aan de opvolging van de
aanbevelingen van de accountant. Rest mijn fractie de vraag of het college bereid is om
Provinciale Staten de komende periode actief te informeren over de ontwikkelingen op dit vlak.
De VVD zal instemmen met de jaarstukken 2020, met het door het college voorgestelde
415 bestemming van het rekeningresultaat. Als het gaat om moties en amendementen die zijn
ingediend naar aanleiding van de recente oproep van de gedeputeerde over de bestemming die
in 2021 overblijft, dan zal de VVD op dat vlak de moties en amendementen niet steunen. Bij de
Kaderbrief kom ik hier nader op terug.

420 De heer **DEEN** (PVV): Vandaag bespreken we de Jaarstukken 2020 en de resultaten logen er weer
niet om. Ook in 2020 heeft ons groene en linkse College veel belastinggeld van onze burgers
over de balk gegoooid.

Een kleine bloemlezing: Bijdragen aan energietransitie: meer dan 8 miljoen euro; Bijdragen aan
transitie naar circulaire economie: meer dan 800.000 euro; -Verduurzaming bestaande
425 woningvoorraad stimuleren: ook meer dan 800.000 euro; Aanschaf NNN-gronden: 7,4 miljoen
euro.

Als ik niet zou weten dat het om belastinggeld gaat, zou ik denken dat er geldbomen bij het
Provinciehuis groeien

Zoals iedereen weet, is de provincie interbestuurlijk toezichthouder, waaronder inzake de
430 taakstellingen die gemeenten krijgen met betrekking tot het huisvesten van statushouders.
Uit de beantwoording van onze technische vraag nummer 124 blijkt dat met drie gemeenten die
al langere tijd substantieel achterlopen (Amsterdam, Bloemendaal en Castricum) bestuurlijk
overleg heeft plaatsgevonden. Met de overige achterlopende gemeenten zijn ambtelijke
gesprekken gevoerd of zijn per brief gevraagd om de activiteiten op dit gebied te intensiveren.

435 Echter, uw college heeft onlangs richting het Rijk laten weten dat door de enorme
woningbouwopgave, waaronder een tekort aan betaalbare woningen, de meeste Noord-Hollandse
gemeenten in 2021 niet in staat zullen zijn om de sterk gegroeide taakstelling te realiseren.
Immers, in de eerste helft van 2021 moeten Noord-Hollandse gemeenten maar liefst 2.228
statushouders huisvesten, terwijl dat in de tweede helft van 2020 er 1.070 waren. Daarom wil de
440 PVV, samen met 50PLUS/PvdO de volgende motie indienen met het dictum:

Motie 64/28-06-2021

Coulance voor gemeenten inzake huisvesten van statushouders

445 *De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 28 juni 2021, hebben kennisgenomen van de
Statenvoordracht Jaarstukken 2020 (VD-22),*

Constaterende dat:

- *In de eerste helft van 2021 in Noord-Hollandse gemeenten maar liefst 2.228 statushouders gehuisvest moeten worden, terwijl dat in de tweede helft van 2020 er al 1.070 waren;*
- *Het College richting het Rijk de verwachting uitspreekt dat de meeste Noord-Hollandse gemeenten in 2021 niet in staat zullen zijn om de enorm gegroeide taakstelling te realiseren;*
- *De provincie Noord-Holland te maken heeft met een enorme woningbouwopgave, waaronder een tekort aan betaalbare woningen.*

Overwegende dat:

- *Het College zo snel mogelijk in gesprek wil met het kabinet.*
- Roept het College op om:*
- *Tijdens het komende overleg met het kabinet aan te geven dat er coulance moet worden getoond richting Noord-Hollandse gemeenten die in 2021 niet de taakstelling kunnen realiseren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

PVV Noord-Holland en 50PLUS/PvdO

De heer **DEEN** (PVV): Hoewel uit de controleverklaring van de onafhankelijke accountant geen onrechtmatigheden of onzorgvuldigheden zijn gebleken, kan de PVV niet instemmen met voorliggend besluit, aangezien wij ons niet kunnen vinden in het beleid dat het college in 2020 heeft gevoerd en de politieke keuzes die het college heeft gemaakt, bijvoorbeeld inzake de energietransitie en circulaire economie waaraan weer het nodige belastinggeld is verspild.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **DULFER** (GroenLinks): Net als de VVD zijn we enorm tevreden met de enorme vooruitgang die is geboekt bij het leesbaar maken van de jaarstukken en de soepele gang van zaken in relatie tot de accountantsverklaring. Constateerde de accountant aan het begin van deze bestuursperiode nog dat de processen binnen de provinciale organisatie moeizaam verliepen als het gaat om het boven water krijgen van cijfers en kostte het de organisatie heel veel inspanning als het gaat om het proces op gang te krijgen en raadde de accountant aan om een verbeterplan op te stellen. Dat is gebeurd in de vorm van het programma Financiële Hygiëne. Dat heeft duidelijk zijn vruchten afgeworpen. We kunnen nu spreken over een transparante en heldere verantwoording. Het klinkt wat stoffig maar het is niet meer en niet minder dan een van de belangrijkste kemtaken van de overheid. Het op een doorzichtige en voor iedereen toegankelijke manier verantwoorden waar we het belastinggeld van onze inwoners aan hebben besteed en of dat ook rechtmatig en verantwoord is gebeurd. In die taak heeft het college in de afgelopen jaren grote stappen gezet. Daar wil het college voor danken. Inhoudelijk kunnen we constateren dat de provincie het er in 2020 financieel gezond heeft afgebracht, ondanks alle onzekerheden die corona met zich meebracht. Het resultaat na

490 bestemming is meer dan 13 miljoen euro. We zijn ermee akkoord dat toe te voegen aan de
 Algemene reserve. De grote zorg in het afgelopen jaar was het systematisch achterblijven van
 bestedingen ten opzichte van de begroting. In 2019 hadden we nog te maken met een
 onderbesteding van maar liefst twintig procent van onze gerealiseerde uitgaven. Het is
 verheugend te kunnen constateren dat het college dit percentage onderbesteding dit jaar met
 495 maar liefst de helft heeft weten terug te brengen. Dat is in zo een onzeker jaar met de
 economische rampspoed voor velen, en met name ook voor onze partners en in het bijzonder de
 gemeenten, waardoor het dit jaar alleen maar moeilijker was om onze productie te halen, een
 compliment waard. Hulde aan het college voor dit resultaat. Volgens de gedeputeerde onder
 andere het gevolg van het feit dat het planningsrealisme in de provincie duidelijk is toegenomen.
 500 Dat zou betekenen dat de verbeteringen structureel zijn. Dat draagt bij aan een duurzaam en
 reëel sluitende begroting voor de komende jaren. Dat geeft vertrouwen in de toekomst.

De heer **ZOON** (PvdD): Op 11 november 2019 bespraken wij de begroting van afgelopen jaar. Die
 Algemene beschouwing hadden wij het thema 'Stel ecologie boven economie', omdat een
 505 ecologische begroting veel belangrijker is dan een economische. We pleitten toen voor het
 aanleggen van klimaatbossen, stikstof aanpak, tegengaan van biodiversiteitsverlies.
 Vandaag kijken we terug naar die ideeën uit eind 2019. Het programma groen is financieel
 gezien één van de grotere programma's, met als doel voornamelijk het in stand proberen te
 houden van natuur dat er nog is, of het indikken van die natuur. Het geheel is toegespitst op het
 510 compenseren van natuur die verloren is gegaan door economische activiteiten; industrie,
 woningbouw en landbouw. Industrie vervuult ons milieu met Zeer Zorgwekkende Stoffen en
 stikstofuitstoot. Woningbouw en wegen hebben happen genomen uit het landschap, of
 doorsnijden deze. En de overproductie in de landbouw heeft ons opgezaagd met een monotoon,
 biodiversiteits-arm en met mest en gif vervuild landschap. Het gevolg: bodem- en waterkwaliteit
 515 is ondermaats. Doelstellingen halen we niet en we schuiven het af richting andere overheden die
 het maar moeten oplossen. Wat wij hebben gedaan in 2020 zijn mitigerende maatregelen. We
 maaien exoten, schieten damherten en compenseren.
 Terwijl wat nodig is, is een transitie naar natuurinclusief; zowel in de stad als op het land.
 In 2020 was deze transitie beperkt. Het was ook een moeilijk jaar, want naast scherpe regels is
 520 ook uitleg en begrip nodig. Uitleg en begrip zijn door een zoönose danig beperkt. Dat snappen
 we, maar dit vereist extra inzet in de tijd die ons nog rest.
 Negatief terugkijkend, zien we dat er meer damherten geschoten zijn, intensieve vee-industrie
 niet aangepakt is en de bossenstrategie nog geen boom heeft opgeleverd. Leggen we iets aan,
 dan gaat dat ten koste van iets anders. Moet een weg aangelegd worden, een kernreactor worden
 525 gebouwd of wil men in de natuur gaan racen met auto's, dan zijn er mitigerende maatregelen, of
 ADC toetsen en gebruikt men de term groot openbaar belang. Met dit grote openbare belang
 wordt niet de natuur, -planten en dieren-, bedoeld, maar de activiteit van de mens.
 Positief gekeken zien we bij Mobiliteit extra aandacht voor het sparen van bomen, inpassing en
 compensatie. We zien signalen om meer natuur aan te leggen, ook buiten de natuurgebieden om.
 530 Rechtbanken doen steeds vaker uitspraken dat de regels aangescherpt moeten worden. Het klopt
 voorzitter, we kijken graag naar een breder plaatje.

De Partij voor de Dieren is niet positief over vorig jaar. Wij zien vooral terugtrekkende bewegingen, trage voortgang en de boot afhouden. Dat baart ons zorgen. Aan de andere kant zien we een verschuiving ontstaan naar 'meer natuurinclusief'. Daarom roept de Partij voor de Dieren op om er voor te zorgen dat het beter wordt het komende jaar. Leg die klimaatbossen aan, los het stikstofprobleem op met een transitie in de landbouw en ondersteun ondernemers, die geld verdienen en tegelijkertijd de aarde leefbaar houden. Laat dat de missie zijn. Dan kom ik nog even terug op de twee amendementen van het CDA. Het zijn erg politiek gekleurde amendementen, die niet geschikt zijn voor deze jaarstukken. De PvdD zal dan ook tegen de amendementen stemmen.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): D66 steunt de voordracht met de voorgestelde bestemming van het voordelige jaarresultaat. Mooi om in de voordracht te lezen dat de middelen, die vrijgekomen zijn in 2020, in de periode 2021 tot 2023 voor andere doelen ingezet kunnen worden. We komen hierop terug bij de Kaderbrief. 2020 was een jaar met een robuuste financiële situatie, met steeds beter beheerste financiële processen en spectaculaire terugvallen in de onderbesteding. Onze complimenten hiervoor aan Gedeputeerde Staten en de organisatie.

De bespreking van de jaarrekening is een mooi moment om te reflecteren op het behalen van onze doelen. Het aardige hierbij is dat we veel zaken hebben, waar we uit kunnen kiezen. D66 wil er vijf zaken uitlichten. Het vrijmaken van 110 miljoen euro voor het noodfonds en herstellfonds als gevolg van de coronacrisis. Het gereedkomen van de Voedselvisie. Het is de eerste keer dat de provincie een visie voor ons voedsel heeft in haar totale keten en niet specifiek op een losstaand onderdeel. Ten derde is er de goede voortgang in het realiseren van onze NNN-doelen. Niet eenvoudig en wij willen altijd meer "NNN", maar er zijn belangrijke stappen genomen. Hierbij is de gebiedsgerichte aanpak cruciaal. Als vierde punt willen wij de focus die wij nu zetten op onze fietsplannen in het Perspectief Mobiliteit benadrukken, als middel om de mobiliteit in onze provincie effectief en duurzaam te verbeteren. Als laatste zijn er de processen en voortgang rondom de Regionale Energiestrategieën (RES). Intens, maar broodnodig. Het klimaatprobleem is immers immens groot en zorgwekkend. Ook recent hebben we dit weer gezien met de wateroverlast in onze provincie. Een issue wat statistisch maar eens per 1000 jaar kan voorkomen, maar de opwarming van de aarde zal ertoe leiden dat vaker gaat plaatsvinden. Betekent dit dat we geen andere ambities hebben? Nee, natuurlijk niet, maar daar komt D66 straks op terug bij de Kaderbrief. Die gaat over wat we de komende jaren nog willen gaan doen. Een korte reactie op de ingediende amendementen en motie. Betreffende het amendement aangaande natuurorganisaties wacht D66 het advies van het college af. De belemmeringen voor de ganzen: Voor D66 is de winterrust geen belemmering. Die is broodnodig en essentieel voor de trekganzen. D66 zal tegen dit amendement stemmen.

De motie van de PVV over coulance aan gemeenten wordt niet gesteund. D66 wil juist dat de gemeenten nog harder aangespoord worden om de huisvesting voor statushouders te gaan regelen.

De heer **KLEIN** (CU): We willen Gedeputeerde Staten hartelijk danken voor de jaarstukken. Ik wil ook de ambtenaren bedanken die daar hard aan hebben gewerkt. Het is goed om te lezen dat de accountant eveneens positief is over het proces. Dat is fijn, want een goede samenwerking maakt

575 dat het voor iedereen prettig is om eraan te werken. Zoals eerder gememoreerd door collega's. Dat is ook weleens anders geweest. Wij zijn blij om te zien dat het verbetertraject, dat in gang is gezet, zijn vruchten begint af te werpen. De jaarstukken zijn goed leesbaar. De onderbesteding is voor een groot gedeelte teruggedrongen. De ChristenUnie kan instemmen met de jaarstukken. Bij de bespreking van de Kaderbrief zullen we voorstellen doen voor de besteding van het
580 rekeningresultaat.

De heer **CARTON** (PvdA): 47 miljoen euro is eigenlijk best heel veel geld. Hoe kan dat? Dat riep een vriend nadat hij vroeg waar ik mee bezig was. Net als de vragen van nieuwe fractieleden en stagiaires, toen ik hen meenam in de financiën van de Provincie Noord-Holland. Zij stortten zich
585 enthousiast op vierhonderd pagina's aan toelichting, cijfers en tabellen en voor hen nieuwe begrippen. De vragen over de onderbesteding begrijp ik wel, waar ik in mijn uitleg vertelde dat de onderbesteding het jaar daarvoor met 111 miljoen euro nog veel hoger was. De PvdA-fractie had zorgen dat dit in tijden van Covid-19 nogal hoger zou uitvallen. De fractie dan ook blij dat dit niet het geval is. De PvdA ziet dat de organisatie goed op weg is om de financiële
590 beheersingsprocessen op orde te brengen, zoals bijvoorbeeld het tussentijds afsluiten en de budgethoudergesprekken. Al vraagt de PvdA-fractie wel extra aandacht voor de inrichting en beveiliging van ICT. In de Rekeningencommissie vroeg ik namens mijn fractie of het Programma Financiële Hygiëne de reden was voor de betere beheersing. We begrepen dat dit niet helemaal valt te zeggen. De fractie is wel blij met het harde werken en de voortgang op dit programma
595 door de organisatie in samenwerking met de accountant. Onze complimenten voor de organisatie en de gedeputeerde om dit op deze manier op te pakken. Interne gesprekken in onze fractie lieten zien hoe belangrijk het is om een verbeterslag te maken op de jaarstukken en om een begroting met elkaar te maken, waar de verantwoording op de financiën en op doelstellingen voor iedereen steeds beter te volgen is. Hier gaat de PvdA graag
600 verder mee aan de slag in het najaar met alle collega-Statenleden.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Wij hebben wat aandachtspunten, waarin we ons grote zorgen maken over de grote reserves binnen de provincie. Gezien de coronacrisis zullen deze wel interen. Zeker omdat veel gemeenten financiële zorgen hebben. Op de lange termijn brengt dit
605 risico's met zich mee. Daarom hebben wij de volgende vragen. Hoe gaat de provincie mogelijke, financiële tegenvallers ophoesten en het interen op eigen reserves tegengaan en de reserves zoveel mogelijk aanvullen? Is er al een onderzoek gedaan naar de mogelijke financiële consequenties van de coronacrisis? Zo ja, wat is de uitkomst? Zo nee, zijn we wel van plan om een en ander te gaan onderzoeken? Waarom willen Gedeputeerde Staten geen toezicht houden op gemeenten, die het heel erg moeilijk hebben met hun begrotingen, waardoor daar een enorm
610 risico ligt? We zullen tegen deze voordracht stemmen. Ik wacht de beantwoording af.

De **VOORZITTER**: Dan heb ik alle Statenleden voor de eerste termijn aan het woord gelaten. Dan
615 gun ik u een korte pauze. Het college kan dan de motie en amendementen bespreken. Ik schors de vergadering tot half twaalf. Ondertussen zijn alle 55 Statenleden aangemeld in Notubiz.

Schorsing 11:13-11.33 uur

620

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Ik wil gedeputeerde Pels verzoeken om namens Gedeputeerde Staten te reageren in eerste termijn.

625

Gedeputeerde **PELS**: Dank aan de Staten voor de vele complimenten. Ik denk dat het zeer terecht is om op deze plek aan de organisatie nog eens extra die complimenten over te dragen. Ze hebben niet alleen gewerkt aan het programma Financiële Hygiëne, maar ze wisten ook onderbesteding flink terug te brengen. Ook voor ambtenaren was 2020, zoals voor ons allemaal, een erg ingewikkeld jaar. Het is mooi dat de jaarstukken laten zien dat we nog zoveel hebben weten te realiseren als provincie.

630

De VVD vroeg zich af over de onderbesteding of we dit structureel gaan terugzien. Zoals ik in de commissie heb aangegeven en zoals GroenLinks hier ook memoreerde, zijn structurele stappen gezet. We hebben dit opgenomen in de gesprekken met de budgethouders. Dit wordt een continu proces. Ik kan u geen voorspelling doen over hoe het er volgend jaar uit ziet, maar we hebben in ieder geval de gesprekken over het voorkomen van onderbesteding en het realiseren van een realistische planning opgenomen in onze budgethoudergesprekken.

635

Zoals de VVD memoreerde zitten we meerjarig in de zwarte cijfers. We zien ook grote ontwikkelingen op ons afkomen. Het college heeft al eerder aangegeven volgend jaar met een nota te komen waarin we perspectief geven op onze financiën. Zeker op infrastructuur liggen er uitdagingen om ook op langere termijn bijvoorbeeld het onderhoud te financieren. In het verleden zijn veel investeringen gedaan, waarmee langjarig, dus in de verdere toekomst, geen rekening is gehouden met het onderhoud, die bij investeringen horen.

640

De PvdA gaf aan dat het een continu proces van verbetering is. We hebben nu een mooie slag geslagen, maar we gaan graag door. Dat zien we als college ook zo. Een jaarrekening en ook een proces met de accountant is altijd een leerproces. Met financiën ben je nooit klaar. Het kan altijd beter. Ik ben blij dat deze Staten er net als ik veel plezier uithalen om de begroting steeds inzichtelijker en leesbaarder te maken. Vanuit de PvdA en de VVD werd aandacht gevraagd voor ICT. Natuur zullen we Provinciale Staten actief informeren over de voortgang op dit dossier met betrekking tot de aanbevelingen van de accountant.

645

Vanuit 50PLUS/PvdO werd gevraagd hoe we monitoren op de gevolgen van corona. Dat doen we natuurlijk continu, zowel voor wat het betekent voor de buitenwereld, maar ook zeker voor onze eigen organisatie. Dat doen we niet alleen in coronatijd. We kijken veel breder naar de risico's. U vindt dat ook steeds terug in onze paragraaf Risicomanagement en Weerstandsvermogen. Corona heeft natuurlijk grote impact gehad. Dat kan worden gezien als een tijdelijk risico, maar wij moeten continu monitoren welke risico's zich mogelijk voordoen en hoe wij daar als provincie op zullen inspelen. De dekking van die risico's vinden we in de algemene reserves. Zoals u heeft kunnen lezen is het herstelplan voor de Algemene reserve niet meer nodig. De Algemene reserve is nu robuust genoeg om alle voorspelde risico's op te vangen.

655

U vroeg ook of we niet meer kunnen gaan sparen in onze reserves. We moeten nooit sparen zonder doel. Dat we belastinggeld oppotten zonder er een maatschappelijke bestemming aan te geven. In onze reserves hebben we er bewust voor gekozen om u vorig jaar bij de begroting

660

bestedingsplannen voor de reserves voor te leggen, zodat we niet stil geld hebben liggen ergens in een reserve, waar niets mee gedaan wordt. Gedeputeerde Staten zorgen ervoor dat de algemene reserve voldoende hoog is, gebaseerd op de gecalculeerde risico's, maar dat we vooral ook zorgen dat alle bestemmingsreserves netjes een bestedingsplan hebben en dat we niet
665 zomaar geld gaan oppotten voor plannen die we nog niet hebben.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hartog.

De heer **HARTOG** (VVD): Ik hoorde de gedeputeerde zeggen: We laten geen geld liggen in de
670 bestemmingsreserves. Mevrouw Kapitein maakte namens D66 een opmerking die mij heeft getriggert. Er ligt een motie van D66, die ingaat op een van de punten waarover we nu besluiten. Mijn fractie is enigszins in verwarring mede door de actie van de gedeputeerde vorige week, waarin fractievoorzitters werden opgeroepen om met bestedingsvoorstellen te komen. Een van de besluitpunten nu is dat we het rekeningresultaat van 13,7 miljoen euro toevoegen aan de
675 Algemene reserve. In een bijzin bij het financieel beleid staat als laatste punt: "De middelen zijn vrijgevallen in 2020 en zullen in de periode 2021 weer voor andere doelen worden ingezet." Is uw oproep van afgelopen donderdag eigenlijk: "Voor alles wat niet strikt noodzakelijk is voor de afdekking van de risico's gaan we een bestedingsvoorstel vragen."? Is dat waar we nu mee instemmen?

680 Gedeputeerde **PELS**: Het een en ander wordt door elkaar gehaald. Wij storten het nu in de Algemene reserve. Of we zouden het nu met zijn allen meteen moeten bestemmen. Dat lijkt het college zeer onverstandig, want, zoals in de voordracht staat, zijn er nog enkele risico's in 2021, die we mee moeten laten wegen in het rekeningresultaat. Dat moeten we bij de begroting doen,
685 zoals we dat in de voordracht hebben aangegeven en ook, wat ik reeds in de commissie EFB heb aangegeven, laten we vandaag, -dat gaan we straks bij de Kaderbrief doen, met elkaar de ideeën die er leven onder de partijen delen, zodat we daar als college goed op kunnen adviseren. Het rekeningresultaat, -wat de daadwerkelijk kunnen besteden-, zal volledig afhankelijk zijn van eventuele risico's die nog niet helder geworden voor 2021.

690 De heer **HARTOG** (VVD): Uw antwoord geeft nog geen duidelijkheid op mijn vraag. Als we nu instemmen met de gevraagde besluitpunten, stemmen we dan in dat alles wat niet strikt noodzakelijk is voor de afdekking van de risico's, besteed gaat worden? Gelet op uw oproep.

695 Gedeputeerde **PELS**: Nee. Ik begrijp ook niet waar u dat leest. Volgens mij is het besluit helder. Op het moment dat plannen voor het geld heeft, dan zal dat bij de begroting worden vastgesteld en niet bij de Kaderbrief

Gedeputeerde **ZAAL**: Een vraag voor mijn portefeuille van mevrouw Van Soest over het toezicht
700 op gemeentefinanciën. Haar vraag is waarom Gedeputeerde Staten geen toezicht houden. Ik weet niet waar vandaan komt dat wij geen toezicht zouden houden. We houden conform onze wettelijke taak toezicht op alle gemeentefinanciën. Daarover hebben we u recent nog bijgepraat. Dat blijven we ook doen, want het is onze wettelijke taak.

705 Gedeputeerde **ROMMEL**: Het eerste amendement is nummer 22. Het is een redactionele wijziging van de jaarstukken. Bij wettelijke natuurbescherming wordt verlangd dat de grondgebruiker alles in het werk stelt om schade te voorkomen of te beperken. Als de grondgebruiker beperkt wordt doordat de overheid bijvoorbeeld de wens heeft om bepaalde diersoorten in een bepaalde periode te beschermen, dan moet daar een schadevergoeding tegenover staan. Dat is Noord-
710 Holland het geval met de winterrust voor ganzen, wat daarin belemmert. Het is goed om dat hier op te nemen. Dat zit ook in de schadevergoeding van die 80 procent. Gedeputeerde Staten adviseren om het amendement over te nemen.

Amendement 23 is ook een redactionele wijziging. Het is inderdaad zo dat de huidige vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer zal worden gewijzigd. We zijn op dit moment in overleg
715 met diverse partijen om te kijken naar nieuwe vormen van NNN en waardig agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Ook bij dit amendement adviseren we de Staten om het over te nemen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Er is een motie ingediend met betrekking tot statushouders. Sta me toe om kort de rolverdeling weer te geven. Het Rijk legt een taakstelling op aan gemeenten. De
720 provincie is toezichthouder. De gemeenten hebben een resultaatverplichting. De indiener spreekt over drie gemeenten, waarmee gesprekken zijn gevoerd. Dat betrof een gesprek over taakstellingen van voorgaande jaren en niet over 2021. De uitdagingen voor gemeenten zijn met de taakstellingen voor 2021 heel erg groot. Vandaar dat Gedeputeerde Staten hebben gemeend om een brief te moeten schrijven aan het Kabinet. Dat is in feite een brief waarin adhesie wordt
725 betuigd voor de problematiek van de gemeenten en om coulance wordt gevraagd. Dat maakt de motie overbodig. De motie wordt ontraden. We kijken natuurlijk wel naar de inspanningen die gemeenten over de taakstelling voor 2021 verrichten. Dat zullen we doen op basis van serieuze plannen. In de ruimte die het college daarvoor heeft, zal daarnaar worden gekeken in de relatie tot de uitdagingen die de gemeenten hebben. De motie is op basis van de brief die we verzonden
730 hebben overbodig.

De **VOORZITTER**: Dat was de reactie van Gedeputeerde Staten in eerste termijn.

Tweede termijn:

735 De heer **HEIJNEN** (CDA): Dank aan de gedeputeerde voor het positieve advies op onze beide amendementen. Ik begreep uit de woorden van mevrouw Kapitein wat verwarring. Alsof het CDA tegen de winterrust zou zijn. Dat is niet zo. We zijn voor de winterrust, maar dat betekent dus wel dat er beperkingen zijn voor het beheer en dat de schade daardoor groter is. Dat is prima,
740 maar dat is dat wat we hier qua tekst wilden aangeven. Zoals de gedeputeerde het zei betreft het in beide gevallen redactionele wijzigingen en geen beleidsinhoudelijke wijzigingen.

De heer **HARTOG** (VVD): Nog een korte toelichting op mijn bijdrage in eerste termijn. De amendementen van het CDA betreffen een tekstuele aanpassing. Daarmee kunnen we
745 instemmen. We staan positief tegenover de motie van de PVV. Dat zal niemand verbazen, maar

gelet op het feit dat we met elkaar de afspraak hebben gemaakt om ook vrijgeval len middelen deels in te zetten voor nieuw beleid zullen we deze motie niet steunen.

750 De heer **DEEN** (PVV): We hebben de heer Loggen duidelijk horen zeggen dat de motie overbodig is, omdat hij al bij het Rijk gaat aandringen op coulance richting de Noord-Hollandse gemeenten, die in de problemen komen met deze taakstelling. Dat zien wij als een toezegging, waardoor wij, - en dan spreek ik ook namens 50PLUS/PvdO, mevrouw Van Soest-, onze motie intrekken.

755 De **VOORZITTER**: Motie 64 is ingetrokken.

De heer **KLEIN** (CU): Ik wil aangeven dat we kunnen instemmen met de amendementen van het CDA. Wij vinden het belangrijk dat er winterrust is voor ganzen, maar het is goed om dat expliciet te benoemen. Net zo goed is het belangrijk om het proces, waarin we zitten, om het agrarisch natuurbeheer aan te passen ook expliciet te benoemen.

760 De **VOORZITTER**: Ik heb geen nieuwe of aanvullende vragen gehoord.
Dan zijn we toegekomen aan de stemmingen. We hebben amendement 22 en amendement 23. Uiteindelijk gaan we stemmen over voordracht 22.

765 De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Als fractie schorsen we graag even.

De **VOORZITTER**: De heer Köhler heeft de vergadering tijdelijk verlaten.
Er zijn op dit moment 54 statenleden aanwezig.
Ik schors de vergadering tot twaalf uur.

770 *Schorsing 11.51-12:10 uur*

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Dan beginnen we met het in stemming brengen van de amendementen die zijn ingebracht op voordracht 22. Er zijn 54 Statenleden die een stem kunnen uitbrengen. De heer Köhler (JA21) is tijdelijk afwezig.

775 Het eerste amendement dat we in stemming brengen, is amendement 22, 'Jaarstukken 2020 belemmeringen ganzenbeheer benoemd'. Ik open de stemming.

780 Stemverklaringen:
De heer **CARTON** (PvdA): De PvdA-fractie vindt de opgelegde belemmeringen benoemen te kort door de bocht en vindt dit te belangrijk om het met een amendement op de jaarstukken af te handelen. Het hoort bij dierenwelzijn thuis. De PvdA stemt daarom tegen het amendement.

785 De heer **VAN DER MAAS** (VVD): De VVD-fractie zal voor stemmen. Ze ziet het als een redactionele verandering en als zodanig acceptabel.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): De fractie van GroenLinks zit op de lijn van de PvdA. We vinden dat dit niet bij de jaarstukken moet worden geregeld. We stemmen dus tegen.

790

De **VOORZITTER**: Met 29 stemmen voor en 25 stemmen tegen is amendement 22 aangenomen. Tegen hebben gestemd: D66, DENK, GL, PvdD en de PvdA.

Vervolgens gaan we het tweede amendement in stemming brengen.

795

Amendement 23 'NNN-waardig agrarisch natuurbeheer binnen NNN'

Voordat ik de stemming open vraag ik of iemand aantekening of een stemverklaring wenst.

Stemverklaringen:

800

De heer **CARTON** (PvdA): De PvdA-fractie wil het NNN-beleid en niet met een redactionele wijziging bij de jaarstukken. Zo een discussie zien we graag in de commissie terug. We stemmen daarom tegen het amendement.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Ik sluit me wederom aan bij de woorden van de heer Carton.

805

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Ook bij dit amendement zullen we voor stemmen, omdat het een redactionele verandering betreft en geen beleidswijziging.

De **VOORZITTER**: Ondertussen is de stemming geopend voor amendement 23.

Ik sluit de stemming.

810

Met 32 stemmen voor en 22 stemmen tegen is amendement 23 aangenomen. Tegen hebben gestemd: DENK, GL, PVV, PvdD en de PvdA.

Motie 64 is ingetrokken door de fracties van PVV en 50PLUS/PvdO.

815

Dan breng ik nu in stemming Voordracht 22, Jaarstukken 2020.

Wenst iemand een stemverklaring? Zo niet dan open ik de stemming.

Ik sluit de stemming.

820

Met 47 stemmen voor en 7 stemmen tegen is voordracht 22 aangenomen. Tegen hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, Forum voor Democratie en de PVV.

Ik stel voor om te schorsen voor de lunchpauze tot half twee.

Schorsing 12:22 – 13.30 uur

825

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering.

10. Kaderbrief 2022 (voordracht 23)

830 De **VOORZITTER**: De behandeling van de Kaderbrief kent een vaste volgorde van oppositie en daarna coalitie in volgorde van grootte.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Het CDA kan zich in grote lijnen vinden in de voorstellen die door Gedeputeerde Staten worden gedaan in deze Kaderbrief. In het bijzonder steunen we de extra
835 middelen voor het wandelnetwerk Noord-Holland en de geldenter ondersteuning van de economie en de circulaire economie, bijvoorbeeld bij recreatie en toerisme en de ROM. Over beide komen we later nog te spreken.

Het is goed dat Gedeputeerde Staten juist in deze tijden kiest voor het versterken van de Noord-Hollandse economie. De cijfers, over onder andere werkloosheid, laten zien wat nodig is.

840 Ik herhaal de zorg van het CDA in generieke zin. Het kwam net bij de jaarstukken ook al langs. We zien dat gelden in de portefeuille Mobiliteit op verschillende momenten worden ingezet voor andere doelen. Soms is dat tijdelijk maar soms ook permanent. Het CDA wil erop blijven hameren dat voldoende geld beschikbaar blijft om te investeren in de Noord-Hollandse bereikbaarheid, per auto, OV, fiets en over het water.

845 In de Kademota lezen we niets terug over financiën voor de grootste uitdaging waar onze provincie voor staat, namelijk het bouwen van meer betaalbare woningen. Het Masterplan wordt genoemd. Het zou er al zijn. Het is vertraagd. Er vindt nog overleg plaats. Wat zegt dat? Gaat het de goede kant op? Komen er ruimtelijke regels, die beter aansluiten op de grote opgave die er ligt en dus meer ruimte biedt? Is duidelijk wat de Provincie nog meer voor deze opgave kan betekenen? Is het bieden van meer ruimtelijke regels genoeg? Zijn er geen aanvullende financiën nodig? Waar staan we volgend jaar als het gaat om woningen?

850 Dan kom ik op de bestemming van het rekeningresultaat. Door gedeputeerde Pels is aangegeven dat waarschijnlijk slechts een deel van het rekeningresultaat nodig is voor de risico's en dat er daardoor geld overblijft. De gedeputeerde heeft partijen uitgenodigd om middels een motie met
855 suggesties te komen voor de besteding daarvan. We danken Gedeputeerde Staten voor die uitnodiging en maken daar graag gebruik van.

GroenLinks zal dadelijk mede namens het CDA een motie indienen om te bekijken wat er mogelijk is ter ondersteuning van vrijwilligers. Een groep waarvoor we in de Algemene beschouwingen ook al aandacht vroegen.

860 Graag doet het CDA ook nog een suggestie. In Noord-Holland zijn talrijke, lokale culturele, historische en archeologische verenigingen en stichtingen actief. Vaak zijn dit kleinschalige en lokale initiatieven, die bouwen op vrijwilligers. Initiatieven die het zwaar hebben gehad in de afgelopen tijd. Heel eerlijk, eigenlijk daarvoor ook al. Een wirwar aan regels en veel verschillende financieringsstromen zijn vaak onbekend, of niet inzichtelijk voor deze partijen. We zouden
865 graag willen dat de provincie een verbindende rol oppakt door het ontsluiten, delen en vergroten van kennis van culturele, historische, archeologische verenigingen, stichtingen en musea, onder andere op het gebied van toegang tot externe financiële middelen. De provincie kan deze partijen bijstaan met kennis over waar en hoe zaken geregeld kunnen worden. Op deze manier hoeft niet iedere keer het wiel opnieuw uitgevonden te worden en kunnen krachten worden
870 gebundeld. Ik dien daarom samen met GL en SP de volgende motie in.

Motie 65/28-06-2021

Ondersteuning culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea

875 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter bespreking van de jaarstukken 2020 (VD-22) en kaderbrief (VD-23);*

Constaten dat:

- *Het voordelige rekeningresultaat van € 13.708.000 grotendeels in de algemene reserve wordt gestort;*
- 880 - *In de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet;*
- *Door het indienen van deze motie GS kan adviseren op de uitvoerbaarheid, benodigde middelen en capaciteit voor de realisatie van deze motie.*

Overwegende dat:

- 885 - *Er vele culturele, historische en archeologische verenigingen en stichtingen zijn die zich met talloze vrijwilligers inzetten voor de instandhouding en ontsluiting van de Noord-Hollands cultuur en het erfgoed;*
- *Er vele musea in Noord-Holland zijn die cultuurhistorische, streekgebonden activiteiten aanbieden voor haar bezoekers;*
- 890 - *Er reeds veel verschillende mogelijkheden zijn voor financiering en subsidiëring van culturele, historische en archeologische organisaties, maar dat deze, zeker bij kleinere organisaties, niet altijd bekend zijn;*
- *Het Steunpunt voor Monumenten & Archeologie Noord-Holland veel kennis heeft van archeologie, monumenten en het cultuurlandschap en deze kennis inzet ter ondersteuning*
- 895 *van gemeenten;*
- *De provincie Noord-Holland haar huidig cultuurbeleid gaat actualiseren.*

Zijn van mening dat:

- *De provincie de Noord-Hollandse cultuur en het cultureel erfgoed wil beschermen en delen omdat hier in een belangrijk deel van de geschiedenis en identiteit van de Noord-*
- 900 *Hollanders ligt;*
- *De provincie de inzet van vrijwilligers belangrijk vindt en stimuleert;*
- *Het voor culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea nu lastig is om inzicht te krijgen in alle mogelijke vormen van financiering en subsidiering*
- *Culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea behoefte*
- 905 *hebben aan een vraagbaak en onderlinge afstemming over allerlei zaken die hun organisatie raken;*
- *De provincie een rol kan spelen in het ontsluiten van kennis en het verbinden van culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- 910 - *Te onderzoeken of gedurende een pilotperiode de provincie een rol kan spelen in het verbinden, ontsluiten, delen en vergroten van kennis voor culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea, onder andere op het gebied van toegang tot externe financiële middelen;*
- *Te onderzoeken of het Steunpunt voor Monumenten & Archeologie Noord-Holland hierin*
- 915 *een rol kan spelen.*

en gaan over tot de orde van de dag.

CDA, GroenLinks en SP

De heer **HEIJNEN** (CDA): Tot slot hebben we in de commissie EFB gesproken over de toekomstige
920 positie van de provincie. We danken de gedeputeerde voor de toezegging te komen met een
Financiële Perspectiefnota en zien uit naar de behandeling daarvan in dit najaar.

De **VOORZITTER**: Uw motie maakt deel uit van de beraadslagingen.

925 Mevrouw **NANNINGA** (JA21): De fractie van JA21 wil graag een punt uitlichten dat de fractie
zorgen baart. Dat is de financiële positie van de diverse gemeenten in Noord-Holland. Het is
algemeen bekend dat de decentralisatie van bijvoorbeeld Jeugdzorg voor veel gemeenten een
zorgenkindje is. De coronacrisis heeft de financiële positie van gemeenten ook zeker niet beter
gemaakt. De aankomende jaren dreigt er nog een financiële strop op gemeenten af te komen.
930 Dat is de beruchte energietransitie en dan met name het programma Aardgasvrij. Momenteel
worden nog grote bakken subsidie richting diverse gemeenten gestuurd door in proeftuinen te
oefenen met aardgasvrij maken van woningen. We hebben allemaal kunnen zien hoe dat ervoor
staat. Als we dadelijk echt de gemaakte afspraken uit het Klimaatakkoord willen nakomen dan
voorzien we dat veel gemeenten kopje onder kunnen gaan, als zij deze lasten zelf moeten
935 dragen. We hebben het hier over anderhalf miljoen gasvrije woningen voor 2030. Het is een
onhaalbare kaart. We dienen de volgende motie in.

Motie 66/28-06-2021

Belast gemeenten niet met aardgasvrij

940

*Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, te Haarlem, ter
behandeling van de Kaderbrief: 'Belast gemeenten niet met aardgasvrij'.*

Constaterende dat:

- *De financiële positie van gemeenten, die door de decentralisatie van zorg en welzijn al*
945 *onder druk stond, door corona veelal nog verder is verslechterd.*
- *er voor 2030 maar liefst 1.500.000 woningen in Nederland aardgasvrij moeten zijn.*

Overwegende dat:

- *Nog steeds onduidelijk is wie de kosten van het programma aardgasvrij gaan dragen*
- Verzoekt Gedeputeerde Staten,*
- 950 - *Er bij het Rijk op aan te dringen dat de kosten van het aardgasvrij programma noch bij
inwoners, noch bij gemeenten mogen worden neergelegd;*
 - *Indien deze kosten alsnog indirect bij inwoners of gemeenten terecht komen, het Rijk te
sommenen te stoppen met het aardgasvrij maken van woningen.*

en gaan over tot de orde van de dag.

955 *JA21 Noord-Holland*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **DESSING** (FvD): Kijkende naar de huidige en toekomstige financiële situatie in de Provincie Noord-Holland dan is volgens onze fractie de volgende samenvatting van toepassing.

960 De onderbesteding is ten opzichte van 2019 verminderd tot een acceptabel niveau, terwijl de tijden van financiële weelde voorbij zijn. Dit omdat de provincie vanaf aankomend jaar kapitaal moet gaan lenen, in plaats van besteden vanuit het eigen vermogen. In combinatie met de te verwachten inkomstenvermindering en uitgavenstijging voor de komende jaren is daarom een

965 financiële pas op de plaats gewenst. Graag licht ik u deze conclusie toe aan de hand van citaten uit met name de nu voorliggende Kaderbrief, waarin werd aangegeven dat de inkomsten uit provinciale opcenten naar verwachting gaan dalen, vanwege de elektrificatie van het wagenpark. In de begroting wordt echter voor de komende vier jaren een gelijkblijvend bedrag begroot. Is dit niet een te optimistische raming, met name voor de jaren vanaf 2023?

970 De provincie geeft aan dat zij, voor wat betreft de te verwachten terugval van opcenten, een gezamenlijke verkenning is gestart naar mogelijkheden voor een nieuw belastinggebied. Sinds wanneer is het de rol of de taak van de provincie om extra belasting in het leven te roepen? Wat is de functie van de provincie in dezen en wat zou de functie moeten zijn? Wanneer wordt over dit principiële vraagstuk discussie gevoerd?

975 Daarnaast is de hoogte van inkomsten uit het Provinciefonds onzeker, vanwege de gepauzeerde trap-op-trap-af-methodiek. Ook gaat de omvang van de vaste lasten voor het bouwen, beheren, onderhouden en vervangen van infrastructuur de komende jaren fors stijgen, waar een forse kapitaalinjectie voor nodig is. Namens onze fractie vraag ik Gedeputeerde Staten of er wordt gedacht aan herijking van infrastructurele ambitieniveaus. Wordt er ook gedacht in scenario's

980 voor wat betreft de provinciale inkomsten? Wordt er nagedacht om te anticiperen op de ongewisse uitkomst van de omvang van het Provinciefonds? Waarom wel, of waarom niet? Onder bewust begrotingsbeleid wordt gesteld dat er geen belastingverhoging wordt doorgevoerd. In de Voorjaarsnota staat echter, zoals voornoemd, dat de provincie zoekt naar een nieuwe belastingmaatregel. Het eindresultaat is in beide gevallen een lastenverzwaring voor de

985 inwoners. Hoe verhoudt zich dat feit tot het zogenaamd hanteren van een robuust begrotingsbeleid? Graag een toelichting van Gedeputeerde Staten.

Dan de relatie tussen de provincie en de gemeenten. De financiële positie van gemeenten is verslechterd. De conclusie van Gedeputeerde Staten dat dit het gevolg is van de decentralisatie alleen, is wat kort door de bocht, omdat de gemeenten geen kentakendiscussie hebben gevoerd

990 over het ambitieniveau. Over de kwaliteit van het openbaar bestuur lezen we dat het meer dan ooit van belang is om in deze crisis als één overheid op te treden en tot een gezamenlijke aanpak te komen. De provincie wil de partners in de regio en de inwoners daar nadrukkelijk bij betrekken en gaat voor bestuurlijke vernieuwing. In veel gevallen beslist de provincie echter over gemeenten in plaats van in samenspraak met gemeenten. De Provinciale Verordening werkt in de

995 ruimtelijke ordening voor gemeenten vaak belemmerend door een verstrekkende invloed op bestedingsplannen en overige aspecten ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling. Zie bijvoorbeeld ontwikkelingen in het buiten gebied. We roepen de Provincie op om meer in gesprek te gaan met gemeenten. Graag zien we daarop een toezegging van Gedeputeerde Staten.

Concluderend kijken we met bezorgdheid naar de toekomstige financiële situatie van de

1000 provincie. Dit vanwege het onverminderd hoge ambitieniveau, zoals gewenst en geplande

duurzaamheidsmaatregelen, de aanstaande stijging van kapitaallasten voor infrastructuur, -toch de kemmaak van de provincie-, en de aanstaande onzekere inkomstsituatie van de provincie. Last but not least, de vraag van Gedeputeerde Staten om na te denken over het besteden van meevallers vanuit het rekeningresultaat. Deze vraag verbaasde onze fractie ten eerste en bracht ons tot de observatie dat Sinterklaas dit jaar wel erg vroeg komt. We teren immers behoorlijk in op onze eigen positie, volgens het rapport van de accountant. Ondanks, of eigenlijk dankzij het voor het eerst waarmaken van onze uitgaven geeft dit volgens onze fractie geen recht om te vragen naar de besteding van het resterende geld, dat is afkomstig is van de belastingbetaler. De conclusie moet dan ook zijn dat overblijvende gelden moeten worden gealloceerd aan de Algemene reserve om toekomstige tegenvallers op te vangen. Daarom dienen we de volgende motie in.

Motie 67/28-06-2021

Reserveer meevallers voor tegenvallers

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 28 juni 2021 voor de bespreking van de Kaderbrief en de Jaarstukken.

Kennis genomen hebbende van:

- *Een communiqué richting Statenleden met de mededeling dat er mogelijk middelen overblijven aangezien nog niet zeker is welk deel van het rekeningresultaat nodig is voor de risico's in 2021;*
- *Het verzoek aan de fracties om actief mee te denken met behulp van het indienen van moties ter advisering aan PS om onderling het gesprek aan te gaan hoe de middelen verdeeld zouden kunnen worden.*

Constaterende dat:

- *De financiële positie van gemeenten, die door de decentralisatie van zorg en welzijn al onder druk staat, door corona verslechterd is;*
- *De vaste lasten van het bouwen, onderhouden en vervangen van infrastructuur zullen stijgen zoals beschreven in het NIKG 2020-2023 en deze niet meer vanuit de reserves gedekt kunnen worden;*
- *De ontwikkelingen op het gebied van elektrisch vervoer, en ook de mogelijke komst van betalen naar gebruik, een negatieve invloed kunnen hebben op het provinciaal belastinggebied;*

Overwegende dat:

- *Al de voornoemde constatering een negatieve impact op de provinciale financiën zullen hebben;*

Van mening zijnde dat:

- *Belastinggeld dat mogelijk als meevaller overblijft beter apart gehouden kan worden voor toekomstige tegenvallers in plaats van nu al uitgegeven te worden aan nog nader te bepalen doelstellingen.*

Roept Gedeputeerde Staten op:

- *De middelen die overblijven te oormerken in de algemene reserves voor mogelijke toekomstige financiële tegenvallers.*

En gaan over tot de orde van de dag.

1045 *Forum voor Democratie*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

1050 De heer **ZOON** (PvdD): De Kaderbrief is een visiedocument. Welke punten geven we het bestuur van Noord-Holland mee voor de uitwerking van de begroting van volgend jaar? Zo een begroting is meer dan alleen financiële potjes. Het geeft ook de ontwikkelingen weer die spelen. Ik loop daarom puntsgewijs een aantal zaken langs.

1055 Twee weken geleden hebben we in de commissie gesproken om de Monitor Brede Welvaart en om die mee te nemen in de begrotingscyclus. We begrepen dat de gedeputeerde hiermee al bezig is. Dan de voedselvisie. Er is zo veel te doen in dat kader, met als uitgangspunt dat het goed is voor bodem, water, biodiversiteit, klimaat en het verdienmodel van de ondernemer. Andere provincies zoeken de samenwerking via initiatieven als The Protein Cluster of Growing Green Proteïns van de provincie Flevoland. De opgave in de transitie heeft korte en lange termijn doelstellingen. Dat niet besteed geld wordt doorgeschoven uit de voordracht, is logisch, maar het benadrukt niet de
1060 urgentie van de opgave. Binnenkort bespreken we de korte termijn uitvoeringsagenda. Maar ook op de langere termijn is aanpak nodig. De zorg die we hebben met onderbesteding van Voedselvisie gelden, is dat er verwatering optreedt in de doelstellingen. Een meerjarenraming en invulling van de begroting zou daarom passend zijn.

Daarnaast zouden we extra elan willen geven aan Groen Kapitaal. Afgelopen weken heb ik Groen
1065 Kapitaal diverse malen voorbij horen komen: bij Boer & Business in Balans, bij natuur inclusief bouwen en ook de heer Cardol ziet een koppeling met Stichting Steenbreek. We hebben gehoord hoe belangrijk dit platform is. De Partij voor de Dieren is het daarmee eens, maar we zien dit in de huidige begroting niet terug. Wellicht komt dit door het platform karakter, waardoor het moeilijk te vangen is in een begroting. Toch zien we veel raakvlakken met diverse
1070 uitvoeringprogramma's en we willen Gedeputeerde Staten vragen om hier extra aandacht aan te geven. Groen Kapitaal zien we als een kernkwaliteit van de provinciale netwerkstructuur. Hiervoor moeten voldoende middelen en menskracht beschikbaar worden gesteld.

In de begroting van 2020 en 2021 was ook geld gereserveerd voor opvangcentra voor wilde
1075 dieren vanuit de portefeuille Dierenwelzijn. We hebben gezien dat hier inderdaad een provinciale taak ligt. De portefeuille Dierenwelzijn is, naast een nuttige ook een heel positieve portefeuille. Met het besteden van de middelen voor de opvangcentra is het alleen een lege portemonnee geworden. Dat willen we de gedeputeerde niet aan doen. We weten allemaal hoe vervelend het is om met een lege portemonnee boodschappen te doen. Daarom de volgende motie:

1080 **Motie 68/28-06-2021**
Portefeuille Dierenwelzijn

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2022; overwegende dat:

1085 - *we een gedeputeerde Dierenwelzijn hebben;*

- *portefeuille Dierenwelzijn meer inhoudt dan het gereserveerde geld van 2020 en 2021 voor opvangcentra voor wilde dieren;*

gehoord de discussie, roepen het College van Gedeputeerde Staten op:

- *om samen met de commissie NLG tot een specifiekere uitwerking te komen van de*
1090 *portefeuille dierenwelzijn;*
- *op basis van dat overleg eventueel een financiële bijdrage beschikbaar te stellen voor*
verdere uitwerking van de portefeuille Dierenwelzijn;

en gaan over tot de orde van de dag.

Partij voor de Dieren

1095

Infrastructuur. We zien hier de afgelopen jaren juist een hele verbetering ontstaan in verbindingen voor dieren en biodiversiteit bij het programma Mobiliteit. Maar we zien ook in de meerjarenraming voor de IMPI (investeringsprogramma meerjarenprogramma infrastructuur) dat projecten lastig zijn. Dan ligt het op de loer om verkeerde bezuinigingen door te voeren. We
1100 willen er daarom bij Gedeputeerde Staten op aandringen om de goede richting, die de afgelopen jaren is ingeslagen, te blijven volgen.

Tot slot een aantal macro-economische aandachtspunten van de Partij voor de Dieren. We maken ons ernstig zorgen over de ecologische en daar mede uit voortvloeiende economische gevolgen voor de provincie door het uitblijven van de stikstofaankpak. In de rondvraag, volgende week,
1105 komen we daar nog op terug. Het door het Rijk uitblijven van een bronaankpak zorgt voor grote risico's in en voor de provincie.

Eenzelfde probleem zien we bij de aankpak van waterkwaliteit. De hoeveelheid zware metalen, bestrijdingsmiddelen en meststoffen zijn een tijdbom aan het worden. Deze crisis kunnen we niet er ook nog eens bij hebben. Mens, dier en bedrijven lopen grote risico's. De eerste signalen
1110 vanuit de rechtbank zijn al zichtbaar. We zouden bij Gedeputeerde Staten willen aandringen op actief sturen in de bronaankpak. Als dat om wat voor reden niet door de provincie gedaan kan worden, vragen wij dit landelijk stevig neer te leggen. Op beide onderwerpen zien we echter een afwachtende houding bij alle overheden; hoewel we hier in de provincie met de gevolgen te maken zullen krijgen, zowel financieel als ecologisch. We verzoeken de risico's van stikstof en
1115 waterkwaliteit voor natuur, bouw en dierenwelzijn in de begroting mee te nemen, als duidelijk signaal voor voldoende prioriteit en de gevolgen van een stilstand, ook financieel gezien voor de provincie.

De **VOORZITTER**: U heeft een motie ingediend over dierenwelzijn. Die maakt onderdeel uit van
1120 de beraadslagingen.

De heer **DEEN** (PVV): Vandaag bespreken we de Kaderbrief 2022, die als basis moet gaan dienen voor de Programmabegroting 2022, die later dit jaar uitgebreid wordt besproken. Onze fractie zal het vandaag daarom kort houden.

1125 Wat onze fractie betreurt, is dat ook in deze Kademota het duurzaamheidsevangelië weer dominant doorklinkt. Bijvoorbeeld via de doelen die vallen onder het operationele doel 'bijdragen aan de energietransitie'. Dat gaat de Noord-Hollandse burger weer veel belastinggeld kosten, net als het onrealistische streven om in 2050 een honderd procent circulaire economie te behalen.

- 1130 Zo valt in de Kademota te lezen dat voor de resterende jaren 2024 en 2025 in totaal bijna tweeënhalve miljoen euro wordt gevraagd, waarbij terloops ook nog even wordt vermeld dat acties zo nodig worden aangescherpt op basis van de ervaringen tot en met 2023. De PVV houdt haar hart vast.
- 1135 Waar onze fractie wel voorzichtig positief tegenover staat, is het door gedeputeerde Pels voorgestelde proces dat alle partijen ideeën kunnen aandragen inzake de besteding van mogelijk vrijkomende middelen uit het rekeningresultaat. Gedeputeerde Staten zullen deze dan tijdig van advies voorzien, zodat ze kunnen worden besproken tijdens de commissiebehandeling van de programmabegroting. We zijn benieuwd hoe dat gaat uitpakken, zeker als oppositiepartij zijnde.
- 1140 De PVV heeft één voorstel voor deze procedure. Onze fractie is van mening dat één van de grootste maatschappelijke problemen op dit moment de enorme woningnood is en daarom dient onze fractie, samen met JA21 en 50PLUS/PvdO de volgende motie in.

Motie 69/28-06-2021

Onderzoek naar extra stimuleren woningbouwopgave door financiële impuls

1145

De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 28 juni 2021, hebben kennisgenomen van de Statenvoordracht Kaderbrief 2022 (VD-23),

Constaterende dat:

- *De provincie Noord-Holland te maken heeft met een enorme woningbouwopgave; • Er mogelijk middelen overblijven van het rekeningresultaat die bestemd kunnen worden.*

1150

Overwegende dat:

- *Het College in de Kaderbrief aangeeft te willen bijdragen aan een versnelling van de woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen;*
- *Een extra stimulans kan worden gerealiseerd door een aanvullende financiële impuls.*

1155

Roept het College op om:

- *In kaart te brengen waar mogelijkheden liggen om met een financiële impuls de woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen extra te stimuleren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

PVV Noord-Holland, JA21 en 50PLUS/PvdO

1160

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 1165 De heer **HOOGERVORST** (SP): Met het uitspreken van de algemeen-politieke beschouwingen blikken we vooruit op het komende politieke jaar en kijken we achterom naar de afgelopen periode.

- Om met het laatste te beginnen. Als alles loopt zoals we hopen laten we deze zomer een voor veel van onze inwoners heftige periode achter ons. De fractie van de SP in deze Staten staat even stil bij eenieder die binnen familie-, vrienden- of kennissenkring iemand heeft verloren aan de gevolgen van de coronapandemie. Ook diegenen die na een coronabesmetting nog altijd te maken hebben met een fysieke en mentale nasleep verdienen ons medeleven. Ook de SP was blij met de voortvarendheid waarmee onze Staten voor de zomer van 2020 geld beschikbaar stelde
- 1170

voor steunmaatregelen om economie, welzijn en cultuur bij te staan. De koppeling met duurzaamheidsplannen werd en wordt ook door ons van harte ondersteund. Echter, de uitvoering van de regelingen vraagt veel tijd. Dat begrijpen we, maar we lopen gevaar dat onze goede
1175 bedoelingen voor veel bedrijven, veel culturele instellingen – en dus voor veel inwoners – erg laat komt. Misschien wel te laat. Ziet het college dit gevaar ook?

We willen Gedeputeerde Staten daarom aansporen om vaart te maken met de uitvoering van de steunmaatregelen. Daarnaast willen we het college meegeven dat het belangrijk is om overzicht te houden van verstrekte financiële steun. Zijn Gedeputeerde Staten het op dit punt met ons
1180 eens?

De komende tijd wordt een tijd waarin we voor onze toekomst fundamentele keuzes moeten maken. Op het gebied van de landbouw bijvoorbeeld. Onze provincie wil het meest concurrerend zijn, maar ook het meest duurzaam. Dat kan goed samen gaan, maar dan moet het anders dan het was en is. We zien nog op te kleine schaal dat de landbouw overstapt op een duurzame en
1185 toekomstbestendige werkwijze, waarbij de veestapel kleiner kan worden en, mede daardoor, de stikstofuitstoot tot een onschuldig niveau kan dalen. Want inmiddels is één ding zeker: die stikstofdepositie moet drastisch omlaag. Zijn Gedeputeerde Staten het hiermee eens?

En we weten allemaal dat de boeren wel willen, dat regelgeving hen in de weg staat, maar vooral de enorme macht die kapitalisten als banken en groothandel-multinationals op hen uitoefenen.

1190 Wij als provincie kunnen dit aanpakken, alleen al door andere keuzes te maken. Het is, doordat Provinciale Staten vaak niet tot overeenstemming komen of vasthouden aan oude politiek, vaak doormodderen op 'hoe het was' en daardoor hebben we straks waarschijnlijk niets.

De natuur zit al weer enige tijd met smart te wachten op actieve maatregelen rond de beheersing van de stikstofuitstoot. Een gezond leefmilieu vraagt om maatregelen die de lucht- en
1195 bodemkwaliteit drastisch verbeteren. Het is, wat de SP betreft, onacceptabel dat bepaalde delen van onze provincie telkens weer en langdurig worden belast met vieze lucht, schadelijke stoffen en geluidsoverlast. Wat gaat het college de komende periode op dit vlak anders doen dan we van het college gewend zijn?

De overheid, en in ons geval 'de provincie' dient in het beschermen van de natuur- en
1200 recreatiegebied meer verantwoordelijkheid te nemen. Dat vraagt om een stevige financiële vinger in de pap en dus om meer geld. Zijn Gedeputeerde Staten bereid om vanuit onze provinciale deelname aan de recreatieschappen op een rij te zetten wat er in de toekomst extra nodig is aan financiële middelen?

Een andere grote uitdaging, die om het maken van fundamentele keuzes vraagt, is de
1205 energietransitie. De SP is van mening dat drastische stappen nodig zijn om onze aarde in bescherming te nemen. Dat betekent aan de ene kant het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen en van CO₂ in het bijzonder. Aan de andere kant het er samen voor zorgen dat we veel minder in de aard vervuilende energie opwekken. We zullen de productie van energie op een fundamenteel andere wijze moeten vormgeven. We kozen voor een proces, op regionaal
1210 niveau, waarbij mensen zogenaamd konden 'meepraten'. Stel je voor: maandenlang zitten 'stakeholders' (lees: bedrijven en multinationals) aan tafels mee te praten, en onze inwoners krijgen wat kruimeltjes in het kader van de burgerparticipatie. Mogen ze nog even wat zeggen, krijgen ze kant-en-klare kaarten voorgeschoteld met de titel "Praat mee waar windturbines en zonneparken zouden kunnen komen". Wat de SP betreft een zeer beperkte vorm van participatie,

- 1215 die uiteindelijk een bedreiging bleek te vormen voor het broodnodige draagvlak. Neem ons advies ter harte: betrek onze inwoners bij meer onderdelen van het proces. Zonder breed draagvlak gaat de energietransitie niet lukken. Hoe kijkt het college terug op dit proces van burgerparticipatie? Had dat niet anders gekund?
- Over de datacenters is op dit moment veel commotie. Vanavond gaan we er nog uitgebreid over spreken. Het ontbreekt aan heldere regelgeving vanuit de provincie, waardoor slimme, handige wethouders hun gang lijken te kunnen gaan. Ook hebben wij blijkbaar niet de beschikking over instrumenten om dit soort bestuurders terug te kunnen fluiten.
- 1220 En dan cultuur, wat bij een aantal partijen vaak toch al in een soort verdomhoekje zit als het niet binnen hun straatje past. Er staan weinig woorden in de Kademota over cultuur. We zijn blij met de extra middelen die ingezet worden vanuit het Herstelfonds. Het is niet meer dan terecht dat deze sector de nodige hulp krijgt, net als andere sectoren die het door de crisis zwaar hebben. Het punt is dat dit allemaal voor de korte termijn is. Voor de langere termijn staat er nog steeds de uitdaging om 'cultuur, erfgoed en cultuureducatie' een enorme boost te geven. Zijn Gedeputeerde Staten het met de SP eens dat het programma Cultuur in de toekomst meer
- 1225 aandacht zou moeten krijgen?
- Het programma Bereikbaarheid raakt, als we de signalen moeten geloven, aan het eind van de financiële rekbaarheid. Ook vanuit Den Haag wordt geroepen dat de budgetten voor mobiliteit uitgeput raken, en dat er in de toekomst veel meer geld nodig is om ons land, onze provincie veilig bereikbaar te houden. Voor de SP betekent dat dat we ons zouden moeten focussen op het verleiden van reizigers, waaronder ook forensen, om vaker te kiezen voor het OV. We staan
- 1230 echter op het punt om het OV, zoals wordt beweerd, versneld een transitie te laten ondergaan, waarbij de mate van gebruik van het OV in coronatijd maatgevend lijkt te worden. Het zou, zo meldt het college, tijd zijn om nu versneld aanpassingen te doen in de concessies. Natuurlijk snapt de SP dat vervoersbedrijven – de concessiehouders – het financieel moeilijk hebben, maar
- 1240 dat kan niet betekenen dat zij nu onder het motto van hulpmaatregelen mogen schrappen in lijnen en diensten. Sterker nog: onze provincie snakt naar meer en fijnmaziger OV. Van het schrappen van lijnen, haltes en diensten kan dan ook geen sprake zijn. Waar de Rijksoverheid vorig jaar met miljarden euro's over de brug kwam om één bedrijf te redden, -als dat überhaupt gaat lukken-, zou de provincie enkele miljoenen extra kunnen pompen in de concessies, om de
- 1245 vervoerders ruimte te geven te verduurzamen en het OV op niveau te houden.
- We dienen daartoe samen met de fractie van JA21 de volgende motie in.

Motie 70/28-06-2021

Extra investeren in het Openbaar Vervoer in Noord-Holland

1250

*Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
Constaterende dat:*

- *de concessiehouder(s) van de OV-concessies in onze provincie financieel schade hebben ondervonden van de verschillende perioden van (gedeeltelijke) Lock down en de daaruit voortvloeiende ernstige terugloop reizigersaantallen;*
 - *de provincie Noord-Holland op dit moment een transitieplan ontwikkeld om het OV ná de periode van beperkingen nieuwe energie te geven;*
- 1255

- dat bij dit transitieplan de kans aanwezig is dat er gesneden gaat worden in lijnen, haltes en diensten;
- 1260 - GS de reizigersaantallen in het OV zo spoedig mogelijk weer op het niveau van 'vóór corona' wil terugbrengen.

Overwegende dat:

- de provincie moet zorgen voor een goed netwerk van OV in de gehele provincie;
- GS en PS het belangrijk vinden dat reizigers in de gehele provincie de keuze moeten hebben in de wijze waarop zij zich willen verplaatsen;
- 1265 - de provincie in haar aanbestedingsprocedures voor de concessiegebieden eisen heeft gesteld met betrekking tot verduurzaming van het materieel, zoals het percentage 'zero-emissie-bussen';
- concessiehouders, in verband met de opgelopen financiële problemen, wellicht (gaan) aandringen op het vertragen van de duurzaamheidseisen m.b.t. het materieel;
- 1270 - concessiehouders mogelijk de gelegenheid zal worden geboden om lijnen, diensten en haltes te schrappen binnen de afspraken van de huidige concessieperiode.

Besluit het college van GS op te roepen:

- de concessiehouders financieel te ondersteunen bij het verwezenlijken van de
- 1275 duurzaamheidsdoelstellingen, om te voorkomen dat lijnen, diensten en haltes geschrapt moeten worden;
- de financiële steun te verstrekken op basis van de doelstellingen en uitgangspunten van het Economisch Duurzaamheids- en Herstelfonds.

SP en JA21

- 1280 Meer aandacht voor de fiets, als middel om van A naar B te gaan. De SP is hier voorstander van, zeker als het helpt om mensen uit de auto te krijgen en te houden. De Fietzersbond kwam enkele jaren geleden met een flinke lijst van knelpunten, en die knelpunten moeten wat de SP betreft, in samenwerking met de gemeenten, snel worden aangepakt. En aangezien van de financieel
- 1285 noodlijdende gemeenten, -dat zijn er inmiddels heel wat-, niet verwacht kan worden dat men ook echt financieel bijdraagt, zou de provincie nu eenmalig de kosten voor de aanpak van de geconstateerde fietsknelpunten voor haar rekening kunnen nemen. Dit zou, wat de SP betreft, een mooie bestemming zijn voor het positief rekeningenresultaat van 2021.
- Daartoe dienen we samen met de fractie van JA21 de volgende motie in.

1290

Motie 71/28-06-2021

Versnellen aanpak fietsknelpunten in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

1295 *Constaterende dat:*

- het er naar uitziet dat het jaar 2021 met een positief rekeningresultaat gaat worden afgesloten; o er binnen de financiële kaders sprake is van een beperkt aantal risico's;
- de coalitie, in de persoon van gedeputeerde financiën, partijen oproept voorstellen te doen ter bestemming van een eventueel positief rekeningresultaat;
- 1300 - er door de Fietzersbond, in opdracht van de provincie, een lijst "knelpunten" is opgesteld;

Overwegende dat:

- *de provincie, op basis van cofinanciering, met de gemeenten een aanvang heeft genomen om de door de Fietzersbond aangemerkte knelpunten op te lossen;*
- *veel gemeenten op dit moment in financieel zwaar weer zitten, waardoor mogelijk niet zal en kan worden overgegaan tot het aanpakken van fietsknelpunten;*
- *bijdragen van gemeenten in principe worden toegekend op basis van cofinanciering; o een ruime meerderheid van onze Staten het belang van veilig fietsverkeer en veilige fietsinfrastructuur onderschrijft;*

Besluit het college van GS op te roepen:

- *een eventueel positief rekeningresultaat over 2021 – na afdekking van de risico's – te bestemmen voor de versnelde aanpak van fietsknelpunten in onze provincie;*
- *voor de volgorde van deze aanpak contact op te nemen met de Fietzersbond; o hierbij, in verband met de zeer beperkte financiële ruimte bij gemeenten, in te zetten op een 100% financiering van de projecten.*

SP en JA21

De SP zal zich ook de komende periode opstellen als een kritische, meedenkende fractie in deze Staten. Daarbij stellen we steeds de vragen: Wie heeft er bij dit voorstel belang of belangen? Kan het socialeren eerlijker? en Is het een goede investering in de toekomst van ons allemaal?

Voorstellen zullen door ons worden beoordeeld op drie kernwaarden: menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Daartoe zullen we als provincie actiever moeten worden op het gebied van de volkshuisvesting. Vindt het college het een goed idee als de provincie de volkshuisvesting meer in eigen hand zou gaan nemen om daadwerkelijk de problemen op het gebied van wonen en bouwen te kunnen oplossen?

De **VOORZITTER**: Uw beide moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KLEIN** (CU): Wij willen Gedeputeerde Staten bedanken voor het opstellen van deze Kaderbrief. De ChristenUnie kan zich in grote lijnen vinden in de geschetste kaders.

We zijn tevreden met de nieuwe doelenboom, waarin met name het thema Klimaat en Milieu beter is uitgewerkt. Het gaat ons helpen om in de gaten te houden in hoeverre de provincie daar voortgang op boekt.

We hopen dat we nu de ergste fase van de corona-pandemie achter ons laten. De ChristenUnie wil in het bijzonder aandacht vragen voor duurzaam herstel. We hebben natuurlijk het fonds van motie 42. Ook in alle andere ontwikkelingen is het belangrijk om te zoeken hoe we de economie op een meer duurzame manier op kunnen bouwen. Het is belangrijk om de negatieve gevolgen van de pandemie om te buigen, maar wel op zo'n manier dat dit de aarde niet verder uitput. "Build back better", om een mooie alliteratie te gebruiken. Waar mogelijk, groener, schoner, natuurvriendelijker. Willen Gedeputeerde Staten toezeggen dit na te streven?

We willen het college ook bedanken voor het bijzondere experiment om Provinciale Staten te betrekken in de discussie over de bestemming van het resultaat. We zijn benieuwd hoe dit gaat uitpakken, maar we vinden het initiatief heel mooi.

We dienen twee voorstellen in, waarmee we vragen om een inventarisatie van de kosten, zodat we hier bij de begrotingsbehandeling verder over kunnen spreken.

- 1345 Het eerste voorstel gaat over openbare toiletten in de buitenruimte. Daarvoor is al aandacht gevraagd door mijn collega, mevrouw Hoogendoorn bij de bespreking van de Recreatievisie in de commissie NLG. Het is een belangrijk onderwerp. Het Sociaal Cultureel Planbureau heeft recent met de publicatie van haar rapport geconcludeerd dat het op veel plekken helaas toch nog slecht gesteld is met de toegankelijkheid en met de inclusiviteit. Tijdens een symposium door de
- 1350 Toiletaliantie en de Maag-Lever-Darm Stichting werd geschetst dat circa twee miljoen mensen met buikklachten en 2,4 miljoen 65-plussers geen gebruik kunnen maken van de natuur ten gevolge van het ontbreken van toiletvoorzieningen. We weten dat de provincie ermee bezig is. Er was natuurlijk al eerder een motie van 50PLUS, maar nog steeds beschikt een groot gedeelte van onze natuur- en recreatiegebieden niet over sanitaire voorzieningen.

1355

Motie 72/28-06-2021

Toiletvoorzieningen Recreatiegebieden

De Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, Constatende dat:

1360

- *het Sociaal Cultureel Planbureau recent met de publicatie het rapport "Lang niet toegankelijk" op 8 juni jongstleden concludeert dat het op veel plekken helaas toch nog slecht gesteld is met de toegankelijkheid en met de inclusiviteit;*
 - *het symposium dat op 27 mei jongstleden door de Toiletaliantie /Maag Lever Darm Stichting en de Hoge Nood-app werd gehouden de gevolgen van het ontbreken van toiletvoorzieningen voor met name circa 2 miljoen mensen met buikklachten en 2,4 miljoen 65-plussers schetste;*
 - *MLD-artsen dit symposium aangaven dat het voor hun patiënten nou juist zo belangrijk is om te kunnen bewegen in de natuur; Overwegende dat:*
- 1365
- *Noord-Holland veel schitterende recreatiegebieden heeft;*
 - *een groot deel hiervan niet beschikt over sanitaire voorzieningen;*
 - *een groot aantal inwoners, waaronder circa 1 op de 10 Noord-Hollanders die buikaandoeningen ondervinden, hierdoor beperkt gebruik kan maken van deze recreatiegebieden;*

1370

1375

Verzoekt GS:

1. *Voor de begroting te onderzoeken wat er nodig is om te komen tot het voldoen aan de norm van de Toiletaliantie in de Noord-Hollandse natuur- en recreatiegebieden te weten:*
 - a. *Tenminste elke 25 kilometer langs een fietspad*
 - b. *Tenminste elke 5 kilometer langs een wandelpad*
 - c. *Bij elke parkeerplaats bij een natuur- of recreatiegebied*
2. *Met een voorstel te komen bij de begroting 2022 en gaan over tot de orde van de dag.*

ChristenUnie

1385

Een tweede voorstel betreft walstroom te kunnen gebruiken. De ChristenUnie is blij met de inzet van de provincie Noord-Holland om de zeehavens in het Noordzeekanaalgebied en Den Helder te verduurzamen. In 2020 is daarvoor 4,2 miljoen euro subsidie beschikbaar gesteld.

Met walstroomaansluitingen wordt zowel de uitstoot van fijnstof, CO₂ en stikstof verminderd.

- 1390 Immers, schepen die aan de wal liggen met draaiende motoren of generatoren veroorzaken veel overlast en uitstoot. De ChristenUnie wil via een motie Gedeputeerde Staten vragen om te bekijken in hoeverre het mogelijk is met extra middelen de uitstoot in zeehavens verder terug te dringen is. Daarom dienen we een motie in.

1395 **Motie**

Inventariseren Quickwins walstroom zeehavens

*De Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021,
Constaterende dat:*

- 1400 - *De provincie Noord-Holland helpt de zeehavens van het Noordzeekanaalgebied en Den Helder te verduurzamen door 4,2 miljoen euro subsidie beschikbaar te stellen;*
- *Het geld onder andere bedoeld is voor projecten die de uitstoot van fijnstof, CO₂ en stikstof verminderen door walstroomaansluitingen te realiseren;*

Overwegende dat:

- 1405 - *Schepen die aan de wal liggen met draaiende motoren c.q. generatoren veel overlast en uitstoot veroorzaken;*
- *De beschikbaar gestelde subsidie een uitstekend begin is, maar nog onvoldoende om de luchtkwaliteit in de zeehavens substantieel te verbeteren;*

Verzoekt GS:

- 1410 1. *te rapporteren welke projecten met betrekking tot het aanleggen van walstroom voor de beroepsvaart / zeevaart inmiddels richting uitvoering gaan;*
2. *te inventariseren welke kansrijke projecten er nog meer zijn;*
3. *deze inventarisatie te voorzien van een prijskaartje en deze ter besluitvorming voor te leggen aan PS;*

- 1415 *en gaan over tot de orde van de dag.*

ChristenUnie

De heer **KLEIN** (CU): Zojuist deed de SP een voorstel om een deel van het begrotingsoverschot in te zetten voor het oplossen van fietsknelpunten. Ook dat vinden wij heel interessant. Of daar
1420 honderd procent financiering door de provincie voor nodig is, dat weten wij nog niet. We willen het college vragen om bij de advisering over de SP-motie ook de vraag mee te nemen wat het beste middel is om die knelpunten op te lossen.

De **VOORZITTER**: Beide moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

1425

De heer **KOYUNCU** (DENK): In de commissievergadering is uiteengezet waarover de fractie van DENK vragen heeft. Hoewel de gedeputeerde op veel vragen voldoende antwoord heeft gegeven, blijft er voor ons nog een punt onbevredigd over. Dat heeft betrekking op informatie over

- gemeentelijke financiën. In de Kaderbrief staat dat door de coronacrisis een aantal gemeenten in
1430 financiële problemen komt. Het college spreekt zelfs van bestuurlijke problemen.
Samenwerkingsverbanden komen in gevaar. Ik vroeg of Gedeputeerde Staten dat in kaart wilden
brengen, desnoods met een Quicksan, maar ze willen daar niet aan. Het initiatief ligt bij de
gemeenten. Dat snap ik, maar heeft de coronacrisis niet gezorgd voor een uitzonderlijke situatie?
1435 Veel gemeenten geven in hun Voorjaarsnota's aan dat er sprake is van financiële kwetsbaarheid
in de komende twee jaar. Er is dus reden tot zorg. Ik snap en kan de positie van het college zeker
volgen. De taakstelling van de provincie is immers om toezicht te houden. Ik vraag niet om
toezicht of controle, maar om een informatievoorziening. Het college schrijft in de Kaderbrief dat
samenwerkingsverbanden in problemen komen en dat er bestuurlijke problemen kunnen
ontstaan.
1440 We vragen ons af om welke projecten en initiatieven dit gaat. Dat lijkt een redelijk verzoek.
Hierdoor zijn we genoodzaakt een motie in te dienen om het college alsnog in beweging te
brengen.

Motie 74/28-06-2021

- 1445 Gemeenten dreigen in financiële problemen te komen

*Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 kennis genomen
hebbende van de Kaderbrief 2022
constaterende dat:*

- 1450 - *In de Kaderbrief 2022 staat dat gemeenten te maken hebben met hogere kosten en lagere
inkomsten, wat op termijn onder andere gevolgen heeft voor de samenwerkingsrelatie
met gemeenten en kan leiden tot "bestuurlijke problemen";*
- *uit de schriftelijke beantwoording (14-06-2021) van de vragen van het lid Koyuncu naar
voren komt dat het college hiernaar verder geen onderzoek wil uitvoeren.*
1455 *verder constaterende:*
- *de samenwerkingsrelatie met gemeenten onder druk komt te staan of bestuurlijke
problemen kunnen ontstaan als lokale overheden minder kunnen bijdragen aan
gezamenlijke projecten;*
- *het college van mening is dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor hun financiën,
1460 maar zelf ook constateert dat er sprake is van negatieve trend.*
overwegende dat:
- *de provincie een toezichthoudende rol bekleed wat betreft de financiële gezondheid van de
gemeentelijke begrotingen;*
- *de provincie belast is met de taak om vroegtijdig in te grijpen wanneer een negatieve
1465 trend zichtbaar wordt en dientengevolge actie te ondernemen;*
- *het een taak van de provincie is om knelpunten bij de gemeenten in kaart te brengen en
zorg te dragen voor inzicht in de gevolgen van de financiële kwetsbaarheid en vroegtijdig
hierop te anticiperen.*

Verzoekt het college:

- 1470 - *de financiële gevolgen van de huidige tekorten bij de gemeenten na te lopen zodat inzichtelijk wordt welke samenwerkingsverbanden mogelijk in gevaar lopen én welke bestuurlijke problemen hieruit zouden kunnen ontstaan;*
- *vervolgens hierover terug te rapporteren aan de Provinciale Staten.*
en gaan over tot de orde van de dag.

1475 *De fractie van DENK*

Verder dienen we samen met de SP een motie in om alvast geld te reserveren voor een diepgaand onderzoek naar het slavernijverleden. We komen later met een initiatiefvoorstel hierover.

1480 **Motie 75/28-06-2021**

Extra geld reserveren voor diepgaand onderzoek slavernijverleden

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 kennis genomen hebbende en ter bespreking van de Kaderbrief 2022

1485 *constaterende dat:*

- *in de voordracht van de jaarrekening wordt aangegeven dat er ruimte is ontstaan voor de periode 2021-2023 en deze besteed kan worden aan andere uitgaven;*
- *gemeente Amsterdam voornemens is diepgaand wetenschappelijke onderzoek te doen naar de rol van haar stad in het slavernijverleden, waar tevens de G4 steden voor hebben*

1490 *gepleit.*

overwegende dat:

- *de provincie een rol kan spelen in het onthullen van kennis over een belangrijk stuk geschiedenis, waarin de Staten van Holland plaats hebben gehad;*
 - *de provincie het cultureel en historisch erfgoed wil achterhalen en delen, omdat dit*
- 1495 *bepalend is voor de identiteit van een deel van de Noord-Hollanders;*
- *de provincie in dit opzicht kan inspelen door de gemeente Amsterdam bij te staan, gezien het voordelige rekeningresultaat bij de provincie.*

Verzoekt het college:

- *In deze samen op te trekken met Amsterdam en extra geld te reserveren voor diepgaand wetenschappelijke onderzoek naar het slavernijverleden van Amsterdam, ofwel de Staten van Holland, in Nederland.*

1500

en gaan over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van DENK

1505 Ook hebben we een motie samen met collega Hollebeek over het mogelijk maken van subsidie voor burgerinitiatieven met betrekking tot deelconcepten.

Motie 76/28-06-2021

Subsidie voor burgerinitiatieven om deelconcepten te stimuleren

1510

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 kennis genomen hebbende van de Kaderbrief.

constaterende dat

- *Deelconcepten kunnen leiden tot een vermindering van autobezit;*
- 1515 - *Deelconcepten daarmee bijdragen aan de verduurzaming van de maatschappij.*

Overwegende dat:

- *Deelconcepten niet overal even toegankelijk zijn voor burgers;*
- *De Provincie burgers die behoefte hebben aan deelconcepten kan ondersteunen door subsidie ter beschikking te stellen.*

1520 *verzoeken het college:*

Een subsidie ter beschikking te stellen voor burgerinitiatieven die zich ten doel stellen om deelconcepten in hun buurt mogelijk te maken. en gaan over tot de orde van de dag.

DENK en Partij voor de Dieren

1525 Als laatste een motie over kostendekkende leges voor stikstof gerelateerde vergunningsaanvragen, welke ik indien mede namens de heer Zoon.

Motie 77/28-06-2021

Stikstof gerelateerde leges

1530

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 kennis genomen hebbende van de Kaderbrief 2022

Constaterende dat:

- *In de Kaderbrief 2022 staat dat er geen leges in rekening worden gebracht voor stikstof gerelateerde vergunningsaanvragen; -Leges wettelijk kostendekkend moeten zijn.*

1535

Overwegende dat:

- *Stikstof gerelateerde zaken in verscheidene gremia een heet hangijzer is;*
- *PS bij de legesverordening 2021 de hardheidsclausule voor stikstof gerelateerde vergunningen hebben toegepast.*

1540

Verzoekt het college:

- *Om bij de voorbereiding voor de legesverordening 2022, of zoveel eerder als mogelijk, in afweging en overweging te nemen of en hoe kostendekkende leges voor stikstof gerelateerde vergunningsaanvragen nodig zijn.*

en gaan over tot de orde van de dag.

1545

DENK en Partij voor de Dieren

De **VOORZITTER**: De vier door u ingediende moties maken vanaf nu onderdeel uit van de beraadslagingen.

1550

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik heb alles gevolgd en ik ben het met menige inspreker eens. Ik zou nog willen herhalen om meer rekening te houden met ouderen die worden gekort op de Wmo. Ik weet niet of de provincie daar over gaat, maar we moeten zolang mogelijk thuis wonen. Wat gebeurt er, er wordt nu gekort op openbaar vervoer en huishoudelijke hulp. Dat is een regeling van Amsterdam. Dat is eigenlijk mijn hoofdmoot.

1555

De **VOORZITTER**: Aan het woord is aan de heer Baljeu voor zijn maidenspeech.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): We hebben de Kaderbrief bestudeerd. Wat onze fractie betreft ligt de nadruk teveel op duurzaamheid en te weinig op woningbouw in de provincie. Wat we ook zien in de Kaderbrief is dat de economie in Noord-Holland relatief zwaarder getroffen is door de coronacrisis dan de landelijke economie. Dit komt vooral door het hoge aantal ZZP'ers in de provincie Noord-Holland in vergelijking met andere provincies. Deze flexibele schil is zwaar getroffen door de coronacrisis en ons verzoek aan het college is dan ook om meer aandacht aan de specifieke positie van ZZP'ers in Noord-Holland te besteden. Een aspect waar we specifiek bezwaar tegen maken is het voornemen van de provincie om een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Holland op te richten. Dit voornemen past in de landelijke trend van wildgroei van allerlei investeringsfondsen, zoals Invest NL van Wouter Bos, een fonds dat heel veel kosten maakt, maar geen investeringen tot stand brengt, het Nationaal Groeifonds van Wopke Hoekstra en Invest International van minister Kaag. Initiatieven waar onze partij ook landelijk in de Eerste Kamer veel bezwaren tegen heeft ingebracht. Bedrijfs spelen met belastinggeld is de nieuwe trend bij de landelijke en provinciale overheid, waarbij de democratische controle ook problematisch is. Dit geld kan beter worden besteed voor lastenverlichting van inwoners van Noord-Holland. Onze fractie is van mening dat er voldoende mogelijkheden voor private financiering aanwezig zijn in de provincie en dat een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij weinig toevoegt. Ook betwijfelen wij of de provincie wel voldoende geschikt talent kan aantrekken om in allerlei riskante projecten te participeren. Graag horen we van Gedeputeerde Staten wat deze Regionale Ontwikkelingsmaatschappij toevoegt aan de bestaande private fondsen.

De **VOORZITTER**: Dat was uw maidenspeech. U hoort nu alle Statenleden roffelen op hun bureau. Dank u wel voor uw bijdrage.

De heer **DULFER** (GroenLinks): Na een somber jaar, dat velen zwaar viel zowel financieel als persoonlijk, lijkt er voor volgend jaar weer wat verlichting aan te komen. De heer Hoogervorst sprak hier ook al over. We mogen weer wat meer en bedrijven starten weer op. Toch blijft de toekomst zeer onzeker. Dat betekent dat er in de Kaderbrief geschetste ontwikkelingen, ramingen en verwachtingen ook onzeker blijven. In dat kader is het verheugend om te horen van het college dat het herstelplan Algemene reserve, dat deze bestuursperiode werd ingezet om de Algemene reserve weer op peil te krijgen, voorspoedig is voltooid en dat het volume van onze Algemene reserve nu weer op peil is. Daarvoor willen we het college danken. Dat biedt ons financiële stevigheid in deze onzekere tijd.

De kosten van mobiliteit dreigen de komende jaren te gaan stijgen. Voor een deel is dat oud nieuws. Dat doen ze namelijk altijd al, als gevolg van grotere opgaven, meer complexiteit, duurdere materialen et cetera. Voor een deel komt het ook omdat naar nu blijkt we de afgelopen jaren veel van de vaste lasten bij mobiliteit gedekt hebben uit verschillende reserves en nu weer daar waar ze thuishoren: in de exploitatie. Deze meer reële manier van financieel huishouden draagt bij aan een meer duurzaam en reëel sluitende begroting bij de provincie. Dat juichen we toe. Het is goed dat de gedeputeerde ons mee wil nemen in het transparant maken van de kosten

van de infrastructuur door het opstellen van een Financiële Perspectiefnota. We kijken uit naar de
1600 behandeling ervan.

Dat brengt me op een bijzondere vorm van infrastructuur. Dat is het 'drijvend fietspad'. We zijn
al enige tijd bezig met organiseren van een pontje in de buurt van Spaarnedam. Dat pontje is
verplaatst. De infrastructuur daar om heen is gerealiseerd, maar we willen dat duurzaam doen. In
dat kader willen wij en D66, SP, PvdA en CU een motie indienen voor een financiële bijdrage van
1605 de elektrificatie van het pontveer bij Spaarnedam.

Motie 78/28-06-2021

Financiële bijdrage elektrificatie pontveer Spaarnedam

1610 *Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 28 juni 2021 ter bespreking van
de*

Kaderbrief (VD-23);

Constaterende dat:

- *Er al langere tijd plannen zijn om een pontje te laten varen tussen Spaarnedam en*
1615 *Schoterhoek bij de Mooie Nel, als missing link voor een recreatieve fietsroute.*
- *Er reeds geïnvesteerd is (door provincie, gemeente en recreatieschap) in de verplaatsing
van de Opstapper van zijkanaal C naar deze verbinding. (aanlegsteigers, opknappen
pont, bebording etc.)*
- *Dit op duurzame wijze dient te gebeuren, passend bij duurzaam recreatieve mobiliteit;*
- 1620 - *Derhalve het bestaande pontveer op fossiele brandstoffen geëlektrificeerd moet worden.*
- *Dit leidt tot meerkosten ten opzichte van de eerdere ramingen waarop het eerdere
investeringsbudget op gebaseerd is.*

Overwegende dat:

- *De Provincie het belang van de dergelijke varende fietspaden onderschrijft;*
- 1625 - *Er bij het recreatieschap geen middelen beschikbaar zijn hiervoor*
- *De gemeente Haarlem hier een voorstel voor 50/50 verdeling doet voor gemeente /
Provincie, en haar eigen bijdrage veilig beschikbaar heeft gesteld.*
- *Een resterend (eenmalig) budget van 55.000,- euro nodig is voor 1 september a.s. om het
project vlot te trekken en het pontveer in gebruik te nemen.*

1630 *Verzoeken het College om:*

*Zich in te spannen om het genoemd resterend budget, benodigd voor het elektrificeren van het
pontveer Spaarnwoude te regelen voor 1 september a.s.*

En gaan over tot de orde van de dag.

GroenLinks, D66, SP, PvdA en ChristenUnie

1635 De heer **DULFER** (GroenLinks): GroenLinks heeft bij de begroting van 2020 aandacht gevraagd
voor de geformuleerde doelen en indicatoren die de leidraad vormen van de begroting en
jaarstukken. ChristenUnie had het er zojuist ook al over. Ook wij zijn blij dat die beleidsdoelen
inmiddels zijn gemoderniseerd. Wat natuurlijk belangrijker is, is dat niet alleen de doelen worden
1640 aangepast, maar dat ook de indicatoren daarbij worden vernieuwd. Het is jammer dat het voor de

indicatoren op dit moment nog niet gelukt is. GroenLinks denkt graag mee aan de verwezenlijking van die indicatoren voor de begroting van 2023.

De coalitie heeft zich uitgesproken dat we streven naar een duurzame, bereikbare en leefbare provincie. GroenLinks ziet ook graag dat het beleid op het gebied van duurzaamheid en

1645 leefbaarheid kaderstellend is, ofwel dat de ecologische footprint van de provincie ook solide en structureel in evenwicht is. Bij de behandeling van de Kaderbrief vorig jaar hebben we daar met elkaar ook over gesproken. Mijn vraag aan de gedeputeerde is of zij kan aangeven hoe ver het met die ontwikkelingen rond die ecologische footprint staat bij de provincie.

1650 In deze Kaderbrief zijn de mogelijke uitgaven, die nodig zijn om de coronacrisis op te vangen, inmiddels verwerkt. De uitvoering van de twee moties ligt op schema.

Ondertussen bereiken ons signalen dat de economie snel aantrekt en dat er nog tal van Rijks- en Europese regelingen beschikbaar komen. Natuurlijk zijn veel van die ontwikkelingen ook nog heel onzeker. We kunnen niet in de toekomst kijken. GroenLinks wil het college op het hart

1655 drukken te zorgen dat onze herstelinspanningen echt daar komen waar ze hoognodig zijn. Dat de uitvoering waakt voor dubbelingen met inspanningen van elders, zodat onze bijdrage aan het groene herstel uit de coronacrisis ook daadwerkelijk verschil maakt. Uiteindelijk zijn we blij met het initiatief van het college om voor de begroting 2022 de Staten gedeeltelijk het initiatief te geven voor het invullen van de open ruimte. Ik vind het een mooie vorm van de nieuwe

1660 bestuurscultuur, die we in het Coalitieakkoord hebben aangekondigd. Ik hoop dat dit ook voor de langere termijn succesvol zal blijken te zijn. Een aantal partijen hebben al voorstellen ingediend, met moties. In de voordracht van de Jaarrekening is aangegeven dat de middelen die zijn vrijgevallen in 2020, in de periode 2021 tot 2023 gedeeltelijk weer voor andere doelen zouden kunnen worden ingezet. De Kaderbrief die we nu bespreken is een moment voor ons, als

1665 Provinciale Staten, om aan te geven welke aanvullende kaders wij daarvoor willen meegeven. Bij nieuwe voorstellen zullen eerst nog praktische zaken uitgezocht moeten worden. Het is goed om nu al met die voorstellen te komen, zodat daar ook tijd voor is en we bij de begroting op een evenwichtige manier over die voorstellen kunnen spreken. Daarom wil GroenLinks via moties nog vijf voorstellen hiertoe indienen.

1670 De eerste motie wordt ingediend samen met het CDA. Vrijwilligers, juist werkzaam in die categorieën die door corona sterk geraakt zijn, verdienen onze steun.

Motie 79/28-06-2021

Ondersteunen vrijwilligers verenigingen en stichtingen

1675 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23); constateren dat:*

- *het voordelige rekeningresultaat grotendeels in de algemene reserve wordt gestort;*
- *in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in*
1680 *de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet;*
- *Noord-Holland een provincie is waarbinnen vele vrijwilligers actief zijn binnen verenigingen en stichtingen op gebieden als natuur en milieu, van kunst en cultuur, erfgoed en sport en die organisaties;*

overwegen dat:

- 1685 - *de Kaderbrief het moment is voor Provinciale Staten om aan te geven of zij aanvullende kaders wil stellen;*
- *Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling in het najaar besluiten over kunnen nemen;*

zijn van mening dat:

- 1690 - *de provincie een belangrijke rol kan spelen bij het vitaal houden van het verenigingsleven;*
- *er in Noord-Holland goede kansen zijn om de verenigingen en stichtingen te ondersteunen bij het vormgeven en verstevigen van hun vrijwilligersbeleid;*

dragen het college op:

- 1695 - *in kaart te brengen hoe verenigingen en stichtingen in onze provincie die (geheel) uit vrijwilligers bestaan, een impuls kunnen krijgen en ondersteund kunnen worden bij hun werk;*
- *Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te informeren;*

en gaan over tot de orde van de dag.

1700 *GroenLinks en CDA*

Onze tweede motie gaat over verkeersveiligheid bij zogenaamde actieve mobiliteit. Nu we actieve mobiliteit zien toenemen, zien we de verkeersonveiligheid ook stijgen. Daar willen we graag iets aan doen. Daartoe dient GroenLinks samen met de SP de volgende motie in.

1705

Motie 80/28-06-2021

Verkeersveiligheid actieve mobiliteit

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23);

1710

Constaterende dat:

- *In de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in 2020 in de periode 2021-2023 weer voor andere doel kunnen worden ingezet;*
- *De provincie een dubbele rol heeft; als wegbeheerder en als regisseur verkeersveiligheid;*
- 1715 - *De provincie investeert in actieve mobiliteit, (getuige de actieagenda Actieve Mobiliteit en Perspectief Fiets);*
- *Actieve mobiliteit de gezondste manier van verplaatsen is en maatschappelijke winst oplevert ten opzichte van gemotoriseerd verkeer;*

Overwegende dat:

- 1720 - *De kaderbrief het moment is voor ons als PS om aan te geven of wij aanvullende wensen hebben;*
- *Actieve mobiliteit een substantiële bijdrage kan leveren bij het behalen van de klimaatdoelstellingen, wat een toename van actieve mobiliteit gewenst maakt;*
- *Juist door toename van actieve mobiliteit meer aandacht nodig is voor verkeersveiligheid van deze kwetsbare weggebruikers;*
- 1725

- *Er onvoldoende financiële middelen zijn om alle wensen uit de concept-actieagenda Actieve Mobiliteit en Perspectief Fiets te realiseren. Het hiervoor noodzakelijk is op zoek te gaan naar alternatieve financieringsbronnen;*
- *De verkeersveiligheid kan worden verbeterd door bijvoorbeeld vergevingsgezinde berm*

1730

te realiseren of oversteekplaatsen beter te beveiligen;
Verzoeken het college om:

Voor de begroting van 2022 in beeld te brengen welke maatregelen effectief kunnen worden ingezet om de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers te verbeteren en aan te geven wat de kosten daarvan zijn;

1735

En gaan over tot de orde van de dag.

GroenLinks en SP

De derde motie die we indienen, gaat over het uitbreiden van de ondernemersprijs voor nieuwkomers. Als je naar de criteria van de huidige ondernemersprijs kijkt, zie je dat het voor

1740

nieuwkomers lastig is om daarin te participeren. Vandaar vragen het college in kaart te brengen hoe de Ondernemersprijs Noord-Holland kan worden uitgebreid met een extra categorie. Samen met het CDA, Partij voor de Dieren, DENK en de SP wordt daartoe een motie ingediend.

Motie 81/28-06-2021

1745

Uitbreiding ondernemersprijs voor nieuwkomers

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23); constateren dat:

1750

- *het voordelige rekeningresultaat wordt grotendeels in de algemene reserve gestort;*
- *in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in 2020 in de periode 2021-2023 gedeeltelijk weer voor andere doelen kunnen worden ingezet*

overwegen dat:

1755

- *de Kaderbrief 2022 het moment is voor ons als PS om aan te geven of wij aanvullende kaders hebben;*
- *echter bij nieuwe voorstellen eerst nog een aantal zaken praktisch uitgezocht zullen moeten worden;*
- *Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling 2022 in het najaar besluiten over*

1760

kunnen nemen
zijn van mening dat:

- *Het voor de integratie en participatie van nieuwkomers in de samenleving van Noord Holland van groot belang is dat zij zo snel mogelijk financieel zelfstandig worden.*
- *Dat ondernemerschap een goed middel is om die zelfstandigheid te verwerven en meer werkgelegenheid te creëren voor anderen in de provincie*
- *De ondernemersprijs Noord Holland nu als criterium kent dat de onderneming minimaal 3 jaar moet bestaan en dat dit een drempel kan opwerpen voor nieuwkomers*

1765

dragen het college op:

- 1770 1. *in kaart te brengen hoe de Ondernemersprijs Noord Holland kan worden uitgebreid meteen extra categorie voor ondernemers die nog maar kort, bijvoorbeeld minder dan drie jaar, in Nederland zijn en daarbij aan te geven welke criteria over o.a. status en verblijfsduur, het meest passend zijn*
2. *Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te informeren;*
- 1775 *en gaan over tot de orde van de dag.*
GroenLinks, CDA, PvdD, DENK en SP

1780 De vierde motie die we indienen gaat over het stimuleren van thuiswerken na corona. Iedereen is blij als we weer op kantoor kunnen werken. Thuiswerken tijdens corona had ook voordelen voor het gezin, voor de werknemer zelf, maar ook als het gaat over de bereikbaarheid van Noord-Holland. Het aantal files verminderde duidelijk. De ruimte in het openbaar vervoer werd groter. Samen met de SP, PvdA, D66 en CU is GroenLinks van mening dat het thuiswerken na corona moet worden gestimuleerd. Daartoe wordt een motie ingediend.

1785 **Motie 82/28-06-2021**

Stimuleren Thuiswerken na Corona

1790 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23);*
constateren dat:

- *het voordelige rekeningresultaat wordt grotendeels in de algemene reserve gestort;*
- *in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgefallen in 2020 in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet;*
- *in de tijd van de Coronapandemie veel ervaring is opgedaan met thuiswerken;*
- 1795 - *het (deels) thuiswerken veel minder CO2 uitstoot, milieuhinder en filevorming tot gevolg heeft,*

overwegende dat:

- *de kaderbrief het moment is voor ons als PS om aan te geven of wij aanvullende kaders hebben;*
- 1800 - *echter bij nieuwe innovatieonderwerpen eerst nog een aantal zaken praktisch uitgezocht moeten worden;*
- *Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling in het najaar besluiten over kunnen nemen*

van mening zijnde dat:

- 1805 - *We blij zijn weer vaker naar werk te kunnen, maar dat dit zeker niet altijd noodzakelijk of zelfs wenselijk is;*
- *De meest effectieve manier om de mobiliteitsdruk te verminderen het verminderen en spreiden van mobiliteit is,*

dragen het college op:

- 1810 1. *in kaart te brengen hoe het regelmatig thuiswerken blijvend gestimuleerd kan worden door de provincie;*

2. Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te informeren;
en gaan over tot de orde van de dag.

1815 GroenLinks, SP, D66, Partij voor de Dieren, ChristenUnie

Uiteindelijk hebben we dan nog een vijfde voorstel, via een motie. De motie gaat over innovatie in de bollenteelt.

1820 **Motie**

Broedplaats Blakende Bollen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23),

1825 *constateren dat:*

- *het voordelige rekeningresultaat 2020 grotendeels in de algemene reserve wordt gestort*
- *in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat vrijgevallen middelen in de periode 2021-2023 voor andere doelen kunnen worden ingezet*
- *door het indienen van deze motie GS kan adviseren op de uitvoerbaarheid, middelen en capaciteit voor de realisatie van deze motie.*

1830

overwegen dat:

- *er de afgelopen weken veel berichten in de media zijn verschenen over nadelige effecten van bestrijdingsmiddelen voor natuur, milieu en gezondheid (zie voetnoot)*
- *er in de Noord-Hollandse landbouw stappen worden gezet bij het terugdringen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen, maar er nog voldoende mogelijkheden zijn hierin verdere vooruitgang te boeken met toekomstperspectief voor de bedrijven*
- *er in de Voedselvisie van de provincie wordt ingezet op natuurinclusieve landbouw in 2030 door verdere reductie van gewasbeschermingsmiddelen, verbetering van waterkwaliteit en bodemvruchtbaarheid en vergroting van de biodiversiteit.*

1835

1840 *zijn van mening dat:*

- *er veel behoefte is aan nieuwe kennis, innovatieve methodes en geschoolde jongeren om de doelstellingen van de Voedselvisie ook in de bollenteelt dichterbij te brengen*
- *naast de sector zelf het onderwijs een belangrijke rol speelt in onderzoek en opleiding*
- *er in Noord-Holland nog geen structurele broedplaats is voor studenten, ondernemers, overheden en betrokken burgers om elkaar te ontmoeten en te inspireren*
- *er wel al initiatieven zijn om betrokkenen samen te brengen in een omgeving om te leren en experimenteren*

1845

verzoeken het college:

1. *middelen beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van een broedplaats m.n. gericht op de bollenteelt waar scholieren, studenten, wetenschappers, beleidsmakers en betrokken bewoners elkaar kunnen ontmoeten en inspireren in de zoektocht naar duurzame innovaties*
2. *om daarbij te inventariseren welke initiatieven reeds gaande zijn in o.a. de biologische bollenteelt en daarbij aansluiting te zoeken*

1850

- 1855 3. *daarbij de nadruk te leggen op fysieke realisatie van een broedplaats en de tijdelijke aanstelling van een kwartiermaker die in de komende twee jaar de broedplaats kan helpen ontwikkelen, relaties kan leggen en als ambassadeur kan optreden*
4. *Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te informeren.*
- 1860 *en gaan over tot de orde van de dag.*
GroenLinks, SP en Partij voor de Dieren

De heer **DULFER** (GroenLinks): Dat waren onze voorstellen voor de ruimte die het college ons biedt. Als we het over de procedure hebben, dan zou ik de gedeputeerde willen vragen hoe zij

1865 die voor zich ziet. Ik zou me kunnen voorstellen dat als zij aangeeft dat zij deze voorstellen voor ons gaat uitwerken, dat wij tot nadere orde die moties kunnen aanhouden en ze eventueel expliciet tot uitvoering laten komen op het moment dat wij al dan niet tevreden zijn over de uitwerking door de provincie. Misschien kan de gedeputeerde over dat deel van het proces nog een nadere toelichting kunnen geven.

1870 De **VOORZITTER**: U heeft zes moties ingediend. Deze maken vanaf nu onderdeel uit van de beraadslagingen.

Ik zie een interruptie van de heer Hollebeek.

1875 De heer **HOLLEBEEK**: Ik was in de veronderstelling dat ik mede-indiener was van de motie thuiswerken stimuleren.

De heer **DULFER** (GroenLinks): Als dat zo is, dan excuses meneer Hollebeek. Ik wil u er graag bij

1880 noemen.

De **VOORZITTER**: Bij deze is dat geregeld. Dan geef ik het woord aan de heer Hartog.

De heer **HARTOG** (VVD): De provinciale balans staat er gunstig voor. Bij de behandeling van de

1885 jaarstukken 2020 heeft de VVD hieraan reeds gerefereerd. Als we het college moeten geloven, dan wordt 2021 een nog mooier jaar. De gedeputeerde heeft in de commissie aan de partijen gevraagd om na te denken over de besteding van het rekeningresultaat. Nu is het niet zo dat de VVD moeite heeft om een wensenlijstje in te vullen. In tegendeel. Als de uitvoering van nieuwe infrastructurele projecten echter in gevaar komt, omdat de kapitaallasten niet gedekt kunnen

1890 worden, of zolang er nog vele tienduizenden van onze inwoners smachten naar een passende woning. Ons wensenlijst is zo ingediend, maar beschikken we al over voldoende informatie om tot een afgewogen oordeel te komen? Hebben we al afspraken over een ordentelijk proces? Als wijnliefhebber durf ik pas van een mooi jaar te spreken als de fles opengaat en het bouquet zich verspreid.

1895 Zover is het nog niet. Door in deze vergadering ideeën aan te dragen voor de besteding van eventuele financiële ruimte slaan we aantal belangrijke stappen over.

Samen met de PvdA dienen we een motie in waarin we de Staten oproepen om een besluit te nemen over het proces en zo ruimte te creëren en tijd te kopen voor een zorgvuldige afweging.

1900 **Motie 84/28-06-2021**

Benutten financiële ruimte

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht Kaderbrief (VD-23);

1905 *Overwegende dat:*

1. *GS in de commissie heeft aangegeven dat het financiële beeld van de Provincie "richting begroting steeds stabiel wordt en er meer inzicht ontstaat in wat nodig is van het rekeningenresultaat om de risico's af te dekken" en dat "zodra de ruimte inzichtelijk is, PS besluiten over de bestemming van dit resultaat;*

1910 2. *GS in de commissie de oproep heeft gedaan om bij de kaderbrief met ideeën dan wel moties te komen zodat bij de begroting gezamenlijk kan worden bepaald hoe het rekeningenresultaat moet worden bestemd;*

3. *de wens bestaat dit nadrukkelijk een Staten-breed proces te laten zijn, waarbij alle partijen een gelijke kans maken om voorstellen ter besteding van een eventueel rekeningresultaat in te dienen en uit te laten werken;*

1915

4. *het thans onzeker is of er financiële ruimte is, mede gezien de mogelijk benodigde middelen voor de uitvoering van reeds bestaande of in voorbereiding zijnde plannen;*

5. *voorwaardelijk is dat het bestemmen van eventuele financiële ruimte zorgvuldig, zonder tijdsdruk, transparant en wel overwogen moet worden gedaan;*

1920

6. *de behoefte bestaat om deze voorwaarden in een proces te gieten waarbij alle ideeën eerst goed geformuleerd en uitgewerkt kunnen worden door de leden Provinciale Staten en daarna ambtelijk getoetst kunnen worden;*

7. *de wens bestaat vorm te geven aan de wijze waarop dit proces wordt ingericht en waarop beslissingen genomen gaan worden over de uiteindelijke bestemming van een eventuele financiële ruimte;*

1925

Spreekt uit dat:

1. *de door GS gevraagde ideeën tijdig aangeleverd kunnen worden bij de ambtelijke organisatie zodat ambtelijke toetsing op (technische) haalbaarheid adequaat kan gebeuren, waarbij een richtdatum voor aanlevering van 1 september zal gelden;*

1930

2. *ideeën die na die datum worden aangeleverd uiteraard meegenomen zullen worden maar mogelijk een adequate ambtelijke toetsing kunnen ontberen;*

3. *in de commissie EFB van oktober 2021, uitgaande van de beschikbare financiële ruimte, getracht zal worden te komen tot een lijst van in principe binnen de financiële kaders uitvoerbare ideeën;*

1935

4. *de Staten op basis van deze financiële toetsing kunnen bezien welke voorstellen binnen het financiële kader uitvoerbaar zouden kunnen zijn, waarna de indieners op de reguliere wijze voor draagvlak en ondersteuning kunnen zorgen alvorens de voorstellen ter besluitvorming worden voorgelegd aan Provinciale Staten bij de behandeling van de begroting 2022.*

1940 *En gaan over tot de orde van de dag.*
VVD en PvdA

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Heijnen.

1945 De heer **HEIJNEN** (CDA): Heeft de heer Hartog vertrouwen in het college van Gedeputeerde Staten en in gedeputeerde Pels?

De heer **HARTOG** (VVD): Volgens mij is dat geen vraag die voorligt bij de Kaderbrief, dus daar geef ik geen antwoord op.

1950

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik heb dat vertrouwen wel, zelfs als oppositiepartij. Het verbaast me dat twee coalitiepartijen met een motie komen met een proces, terwijl de gedeputeerde in de commissie heel duidelijk heeft uitgelegd hoe zij dat proces voor zich ziet. Ik zie van links tot rechts tal van moties die meegaan met het proces van de gedeputeerde en waarvan zij heeft aangegeven dat ze er een oordeel over zal geven. Dan kan later uit het lijstje een keuze worden gemaakt. Waarom heeft u dat vertrouwen niet in dit college en komt u nu als coalitiepartijen met een dergelijke procesmotie, terwijl alle andere partijen gewoon keurig meedoen?

1955

De heer **HARTOG** (VVD): Er wordt mij gevraagd of ik vertrouwen heb in deze gedeputeerde en dit college. Ik gaf aan dat het geen kwestie van vertrouwen is. Bovendien is het antwoord op die vraag geen kwestie die nu voorligt. Wat mijn partij vindt en waar ik voor sta, is dat wij vinden dat deze manier op dit moment niet de meest handige insteek is. Dat is de reden waarom we samen met de PvdA deze procesmotie indienen. Dat heeft niets te maken met vertrouwen.

1960

1965 De **VOORZITTER**: Dan nog een interruptie van de heer Dulfer

De heer **DULFER** (GroenLinks): Mijn vraag is in lijn met die van de heer Heijnen. Ook ik verbaas me over deze motie en ook het moment van indienen. Ik heb zelfs nog gevraagd aan de gedeputeerde om het proces nog even precies toe te lichten voor de volgende fase. Ik kan me voorstellen dat u dan op basis van dat antwoord denkt: "Ik wil alsnog die motie indienen." U bent wel heel snel het indienen van uw motie in eerste termijn. Vindt u het niet juist heel goed van het college en de gedeputeerde dat zij zeggen: "Laten we zo snel mogelijk met die voorstellen op tafel komen, zodat we de tijd hebben om die goed te beoordelen." We kunnen later die voorstellen op hun merites bestuderen met elkaar en tot een afgewogen oordeel komen.

1970

1975

De heer **HARTOG** (VVD): Volgens mij heb ik geprobeerd tot uitdrukking te brengen in de overwegingen, dat wij het niet handig vinden om dit op deze manier te doen. Het is mogelijk dat er een enorme waslijst aan wensen komt, waarover het college en de organisatie zich over zullen moeten buigen. Wij denken dat het beter is om eerst met elkaar een ordentelijk proces af te spreken. Namens de VVD had ik al een lijst die te lang was om hier uit te spreken.

1980

De **VOORZITTER**: De heer Hoogervorst heeft ook een interruptie.

1985 De heer **HOOGERVORST** (SP): Bent u ervan op de hoogte dat de gedeputeerde Financiën ook uw gedeputeerde is? Zij verwoordt, wat ons betreft, wat de coalitie aanbrengt als zijnde nieuwe bestuurscultuur.

De heer **HARTOG** (VVD): Ja.

1990 De heer **HOOGERVORST** (SP): Bent u niet op de hoogte gebracht van de plannen van de gedeputeerde Financiën om andere fracties op te roepen om mogelijke bestemmingen te selecteren voor dat positieve rekeningresultaat, of bent u het er nooit mee eens geweest?

1995 De heer **HARTOG** (VVD): Ik was net als u aanwezig bij de commissie. Ik had daar mijn beeld bij.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

2000 De heer **DESSING** (FvD): Ik wil doorgaan op het lijntje wat de heer Hoogervorst aandroeg. De VVD-fractie heeft in een eerste termijn, als het gaat over de Jaarrekening, onze motie die pleit voor juist het alloceren van geld voor de reserve en dus niet het toekennen van extra geld aan projecten, lovenswaardig genoemd. Is dit niet een motie met heel veel woorden, die eigenlijk zegt: "Wij vinden het toekennen van dat geld op dit moment niet passen en daar zijn we het niet mee eens."?

2005 De heer **HARTOG** (VVD): Dat zijn zoveel vragen, dat ik ze niet allemaal heb kunnen onthouden. De VVD is een voorstander van het principe om overtollige middelen aan de Algemene reserve toe te voegen, zodat op passende momenten daar een geschikte besteding of een blijvende reservering voor gevonden kan worden. Door middel van deze motie proberen we een ordentelijk voorstel te doen, samen met de PvdA.

2010 De **VOORZITTER**: Ik zie ook nog een interruptie van de heer Klein.

2015 De heer **KLEIN** (CU): Ik ben benieuwd waarom de heer Hartog zijn voorstellen niet met ons deelt. Wij kunnen er de komende tijd over nadenken. Gedeputeerde Staten kunnen hun werk doen. Het proces kan worden voortgezet. U ondergraaft nu het proces, waar we met elkaar in zitten. Dat is vreemd dat u dat als coalitiepartij gaat doen.

2020 De heer **HARTOG** (VVD): Ons wensenlijstje is te lang om het hier voor te lezen. Dat is de reden waarom wij met deze procesmotie komen.

De heer **KLEIN** (CU): Juist als het een lange lijst is, dan is het handig dat u nu een tipje van de sluier oplicht, dat Gedeputeerde Staten een goede onderbouwing kunnen gaan geven en dat wij er over kunnen gaan nadenken.

2025 De heer **HARTOG** (VVD): Ik werd geïnterrupteerd. Ik had aangegeven dat ik nog een bijdrage had. Misschien komt daarin het antwoord op uw vraag.

2030 Voorafgaand aan een inhoudelijke behandeling en discussie van de aangebrachte ideeën hebben Provinciale Staten aanvullende informatie nodig. Van welke fondsen en reserves zijn de beschikbare middelen niet toereikend om alle aanvragen uit te voldoen? Wilt u daarnaast een overzicht verstrekken van alle projecten, die recent zijn afgewezen, omdat provinciale cofinanciering niet beschikbaar was? Is het college bereid dit toe te zeggen?

2035 Bij de inhoudelijke behandeling in de verschillende commissies heeft de VVD op een aantal punten haar zorgen uitgesproken. Over de financiële positie van gemeenten bijvoorbeeld, die hun meerjarenbegroting lang niet allemaal sluitend hebben. De gevolgen van een sterke inflatiespiraal, die volgens sommige deskundigen op de loer ligt. Zonder de commissies over te willen doen, zijn er twee zaken die mijn fractie hier met klem wil noemen. De VVD heeft zo haar eigen gedachte over de toekomstige ontwikkelingen van onze provinciale inkomsten. We vinden het belangrijk dat de provincie zoveel mogelijk haar eigen autonome positie bewaakt. De VVD vraagt het college om pal te staan voor een open huishouding en te voorkomen dat de provincie als uitvoeringsloket van Den Haag gaat functioneren. Bent u bereid om dit uitgangspunt te laten prevaleren, wanneer u samen met het Rijk, of in andere verbanden, in gesprek bent, al is het verkennend, over de gewijzigde opzet van de provinciale financieringssystematiek?

2045 Een ander punt dat de VVD nogmaals expliciet wil benoemen, zijn de ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur. Een veilige, duurzame en efficiënte infrastructuur dient vele doelen tegelijk. De VVD voelt zich niet comfortabel op dit punt en ziet de ontwikkelingen met argusogen aan. Bij de eerste begrotingswijziging hebben Provinciale Staten ingestemd met het vrijspelen van een bedrag van 175 miljoen euro. De tweede begrotingswijziging vroeg wederom een besluit, waardoor 30 miljoen euro aan dekking wegvalt voor de kapitaallasten voor infraprojecten.,

2050 Waarom was het enkele maanden geleden nog niet mogelijk om aan te geven dat het toen voorliggende besluit nog een staartje zou krijgen? Ziet het college mogelijkheden om Provinciale Staten voortaan explicieter te informeren, zodat Statenleden beter in staat zijn om de totale impact van een besluit op waarde te schatten?

2055 Recent heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat gewaarschuwd dat het uitblijven van voldoende middelen gevolgen heeft voor de mogelijkheden om infra betrouwbaar, toekomstbestendig en veilig te maken. Wat vindt het college hiervan? Welke betekenis heeft dit voor de Mobiliteitsagenda voor onze provincie? Kan het college Provinciale Staten verzekeren dat een van de belangrijkste kemtaken van onze provincie geborgd is? In de commissie EFB heeft de VVD verzocht om op korte termijn tot een inventarisatie te komen van de verschillende knoppen waaraan de Staten kunnen draaien. De gedeputeerde gaf toen aan dat er een Financiële Perspectiefnota komt. Wat daarin precies komt te staan is voor ons nog redelijk vaag. Is het college bereid om inzichtelijk te maken aan welke knoppen Provinciale Staten straks kunnen draaien? Wat zijn de gevolgen voor de verschillende raakvlakken? Wat is het prijskaartje dat daaraan hangt?

2065 De VVD kan instemmen met deze Kademota en de door het college gevraagde besluiten. We zijn wel benieuwd naar de antwoorden op onze vragen en de reactie van het college op de door ons ingediende motie.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

2070

De heer **DESSING** (FvD): Ik wil nog terugkomen op de opmerking van de heer Hartog die gaat over het veiligstellen van de kerntaak van de provincie: de infrastructurele taak. Daarin ben ik het zeer met hem eens. Is de heer Hartog het met onze fractie eens dat daarvoor de komende tijd enorm veel kosten voor nodig zijn en dat het daarom juist wijs is om die kosten alvast te
2075 alloceren voor de Algemene reserve en niet dat wensenlijstje van de VVD in te dienen, dat nu wordt achtergehouden?

2080

De heer **HARTOG** (VVD): Ik hoop dat uit mijn bijdrage duidelijk is dat infrastructuur niet alleen een van de kerntaken van deze provincie is, maar ook naar de mening van de VVD, een heel belangrijke taak. Ik heb aangegeven dat het belangrijk is om veilig en duurzaam onze infrastructuur en onze mobiliteitsagenda te kunnen uitvoeren.

2085

De heer **DESSING** (FvD): Dat is geen antwoord op mijn vraag. U bevestigt dat infra belangrijk is en dat het geld kost. Mijn vraag is of u bereid bent om daarvoor geld te alloceren? Dat geld is nodig voor de komende tijd, omdat we een stijging in die kosten verwachten.

2090

De heer **HARTOG** (VVD): Volgens mij heb ik aangegeven dat we instemmen met gevraagde besluitpunten en deze Kaderbrief. Volgens die uitgangspunten zal er een begroting tot stand komen. Bij de begroting gaan we kijken wat er aan de hand van de wensenlijstjes van de verschillende partijen hopelijk volgens onze procesmotie aan goede voorstellen wordt ingediend.

2095

De heer **DESSING** (FvD): Mag ik ervan uitgaan dat de VVD op het haar wensenlijstje hoofdzakelijke infrastructurele projecten heeft staan? Anders begrijp ik de afgelopen twee antwoorden van de VVD niet.

De heer **HARTOG** (VVD): Ik ga ervan uit dat infrastructuur een van de onderwerpen zal zijn, die op ons wensenlijstje staat.

2100

De **VOORZITTER**: Nog een interruptie van de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Nog even een vervolgvraag. Begrijp ik goed en ik hoop dat ik het fout heb, maar dat mag u dan vertellen, dat nu de gedeputeerde Financiën aan alle partijen vraagt om serieuze voorstellen te doen, u met uw VVD-bril gaat kijken wat daarvan fatsoenlijke en goede voorstellen zijn?

2105

De heer **HARTOG** (VVD): Op deze vraag kan ik alleen maar zeggen: Nee.

2110

De **VOORZITTER**: U heeft een motie ingediend. Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Zoals al in de commissie gemeld, steunt D66 deze Kaderbrief. De financiële situatie is immers degelijk en robuust. We geven het college graag het volgende mee. Er is ook nog onzekerheid over de voor de zomer te verwachten vraag van Alliander voor extra geld om te investeren in de energie infrastructuur. Dit is belangrijk voor de energietransitie.

- 2115 Tijdens de commissiebehandeling van de datastrategie heeft D66 gevraagd of onderzocht kan worden hoe de planning & control cyclus beter ondersteund kan worden met data om te komen tot betere beleidsindicatoren. Dit met name om die indicatoren, die de maatschappelijke effecten in beeld brengen. Dit is door het college toegezegd. D66 is hier blij mee en benieuwd naar wat hier uit gaat komen.
- 2120 In de commissie hebben we bij de behandeling van het economisch en duurzaam herstelfonds gevraagd of in de derde tranche ook de thema's aquathermie en innovatief watergebruik meegenomen konden worden. Het college meldde dat hiervoor mogelijk het rekeningresultaat uit 2020 kan worden gebruikt. Zo een suggestie past bij de voordracht van de Jaarrekening (zie laatste zin van punt 4). Omdat wij eerst graag voor deze thema's een aantal praktische zaken
- 2125 uitgezocht willen hebben, vragen we het college of ze dit voor de behandeling van de begroting voor ons wil doen. Echter, niet alleen voor aquathermie en innovatief watergebruik. Voor ons zijn dat belangrijke, aanvullende en goed inpasbare oplossingen om te komen tot meer duurzame energie en minder waterverbruik. We hebben meer ideeën. We hebben ideeën voor de versterking van ons natuurlandschap. Het gemakkelijker maken voor inwoners mee te doen met duurzame
- 2130 energieprojecten. Meer doorfietspaden en recreatieve routes realiseren. Meer sociale innovatie aanjagen.
- Hiervoor hebben we twee moties gemaakt.

Motie 85/28-06-2021

- 2135 Aquathermie en innovatief watergebruik

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23); constateren dat:

- 2140 - *het voordelige rekeningresultaat wordt grotendeels in de algemene reserve gestort;*
- *in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in 2020 in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet ; · Noord-Holland een echte waterprovincie is;*

overwegen dat:

- 2145 - *de kaderbrief het moment is voor ons als PS om aan te geven of wij aanvullende kaders hebben;*
- *echter bij nieuwe innovatieonderwerpen eerst nog een aantal zaken praktisch uitgezocht moeten worden;*
- *Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling in het najaar besluiten over kunnen*
- 2150 *nemen*

zijn van mening dat:

- *er in Noord-Holland goede kansen zijn om duurzame energie op te wekken met aquathermie (TEO/TEA/TED) ;*

- 2155 - innovatief watergebruik zoals waterrecycling, decentrale zuivering veel meer ingezet zouden kunnen worden;
- deze watertechnologie zonder grote negatieve ruimtelijke en ecologische effecten toegepast zou kunnen worden en een bijdrage zouden kunnen leveren aan de energie- en warmtetransitie, en aan de circulaire economie;
- dragen het college op:
- 2160 1. in kaart te brengen hoe een impuls gegeven kan worden aan initiatieven op het gebied van aquathermie en innovatief watergebruik in onze provincie;
2. Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te informeren;
- en gaan over tot de orde van de dag.
- 2165 D66

Motie 86/28-06-2021

Mogelijke bestedingen rekeningresultaat 2020

- 2170 Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht en Kaderbrief (VD-23);
- constateren dat:
- het voordelige rekeningresultaat wordt grotendeels in de algemene reserve gestort;
- in de voordracht van de jaarstukken is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in 2020 in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet; · er specifieke aandachtspunten zijn om provinciale doelen te realiseren;
- 2175 overwegen dat:
- de kaderbrief het moment is voor ons als PS om aan te geven of wij aanvullende kaders hebben;
- 2180 - echter bij nieuwe innovatieonderwerpen eerst nog een aantal zaken praktisch uitgezocht moeten worden;
- Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling in het najaar besluiten over kunnen nemen
- zijn van mening dat:
- 2185 a. Het landschapsfonds ingezet zal worden voor projecten ter versterking van het cultuurlandschap in Noord-Holland. Het onderhoud en beheer van die landschapselementen (zoals de liniedijken) nog niet voorzien is;
- b. Er momenteel voor inwoners geen gelijk speelveld is voor het ontwikkelen van duurzame energieprojecten vergeleken met commerciële partijen. Het makkelijk maken om in te stappen of expertise ter beschikking stellen om de succesfactor te verhogen zijn voor D66 mogelijkheden om dit te verbeteren;
- 2190 c. Het co-financieringsbudget voor het realiseren van (doorfiets-)paden en recreatieve routes veelal niet uitgeput wordt omdat gemeenten er geen gebruik van maken. Hiermee realiseert de Provincie haar doelen op dit gebied vaak niet volledig of vertraagd;
- 2195 d. De transitie opgave van onze economie niet alleen vraagt om technologische innovatie maar nadrukkelijk ook om sociale innovatie, waarbij medewerkers gestimuleerd worden

hun vaardigheden op peil te houden. Onderzocht zou moeten worden hoe de provincie dit kan aanjagen;

dragen het college op voorafgaand aan de begrotingsbehandeling:

- 2200 a. *In kaart te brengen wat financieel en organisatorisch nodig is om de versterkingen van het cultuurlandschap duurzaam te beheren;*
- b. *Mogelijkheden voor het beter faciliteren van energie-coöperaties voor te leggen aan PS inclusief financiële consequenties;*
- c. *Een stimuleringsregeling voor specifieke fietsnetwerkprojecten voor te stellen die het realiseren van provinciale doelen zonder vertraging zeker stelt;*
- 2205 d. *In kaart te brengen op welke wijze de provincie naast technologische innovatie sociale innovaties kan aanjagen – inclusief de financiële consequenties;*
- en gaan over tot de orde van de dag.*

D66

2210

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): De laatste vier genoemde punten hebben we samengevoegd om er een motie in totaliteit van te maken. GroenLinks heeft op soortgelijke manier een motie ingediend voor het stimuleren van thuiswerken in post-coronatijd. Dit past heel mooi bij onze Laddervan Duurzame mobiliteit en daarom willen we deze motie graag mede indienen.

- 2215 We vinden dit hele proces een onderdeel van een normaal democratisch proces. Immers dit is de start van een Planning & Control cyclus. Dit hoort te beginnen met kaderstelling vanuit alle partijen. Iedereen moet de gelegenheid hebben tot het indienen van aanvullende kaders bij de Kaderbrief. Ook vinden wij het vanzelfsprekend dat als er geld bij het rekeningresultaat over is dat dit besteed kan worden aan nieuwe ideeën. Nieuwe ideeën horen echter thuis bij de
- 2220 Kaderbrief, want het gaat over de toekomstige uitvoering en niet over de verantwoording van vorig jaar. Wat ons betreft de complimenten aan gedeputeerde Pels over hoe zij dit aanpakt en hoe ze de Staten hierin stimuleert. Gezien de enorme hoeveelheid moties en voorstellen die gekomen zijn, lijkt dit ons een groot succes.

- Ten slotte, D66 is mede indiener van de motie Financiële bijdrage elektrificeren van het pontveer in Spaarnwoude. Het past perfect in onze visie over mobiliteit en recreatie.
- 2225

Op alle andere moties en amendementen willen we pas in tweede termijn terugkomen. We wachten eerst de reactie van Gedeputeerde Staten af.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

2230

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ziet u straks met de VVD-/PvdA-motie, die zojuist is toegelicht door de heer Hartog ook niet de VVD-bui hangen?

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): We wachten de reactie van het college af.

2235

We willen nog van de gelegenheid gebruikmaken, net als bij de jaarrekening, om vijf accenten aan te brengen die wij van groot belang vinden.

De Voedselvisie kan een grote impuls geven aan de transitie van de landbouw en voedselsector. De uitvoering hiervan is een grote uitdaging en heel belangrijk voor D66.

- 2240 De verdere uitbouw van de gebiedsgerichte aanpak, waarin duurzame landbouw, waterbeheer, natuurontwikkeling, biodiversiteit, stikstofproblematiek en duurzame bedrijvigheid samenkomen. De uitwerking van scenario's hoe om te gaan met de fysieke infrastructuur, de wegen, fietspaden, kanalen, bruggen en andere kunstwerken, omdat de uitgaven voor beheer en onderhoud zo hard groeien en de huidige financiële huishouding deze uitgaven in de toekomst niet kan dekken.
- 2245 De invoering van de Omgevingswet en onze Omgevingsverordening 2.0, waarmee we wonen en werken mogelijk willen maken en onze prachtige leefomgeving willen beschermen. Het herstel van de economie na de coronacrisis, waaraan de provincie bijdraagt door het economisch en duurzaam herstelfonds, een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij en de impulsen voor de energie- en warmtetransitie.
- 2250 Vijf zeer wezenlijke en belangrijke thema's voor ons.

De **VOORZITTER**: Uw moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 2255 De heer **CARTON** (PvdA): Bij de Kademota kijken we vooruit. De PvdA ziet daarbij op korte termijn een solide positie voor de begroting van 2022, al richten de beschreven ontwikkelingen zich wel erg op het economische. De heer Zoon refereerde hier al aan. Uit de beschrijving maken we op dat er nog onzekerheden zijn over hoe de provincie deze pandemie achter zich laat, maar ook de al eerder door andere partijen genoemde zorg over de financiële positie van gemeenten. De fractie heeft daarnaast ook zorgen over de financiële positie van de provincie op de lange
- 2260 termijn, om inkomsten en de benodigde uitgaven van onze ambities te bewerkstelligen, met name op het gebied van mobiliteit.
- Gelukkig zien we dat gedeputeerde Pels die oppakt en dat ze met haar collega's, zoals gedeputeerde Olthof hiervoor scenario's uitwerkt in een Perspectiefnota, die wij nog mogen ontvangen. Hiermee gaan we graag met alle commissieleden verder over in gesprek. Kan de
- 2265 gedeputeerde nog kort verduidelijken wanneer we wat kunnen verwachten?
- Positief is mijn fractie over de uitnodiging aan de Staten van de gedeputeerde om met ideeën te komen over de begroting, die we in oktober behandelen. Toch had mijn fractie enige vragen over het proces. We hebben de wens om een duidelijk proces te volgen om ideeën en de haalbaarheid daarvan te bespreken in de commissies. We weten nog niet zeker of de financiële ruimte, die nu
- 2270 ontstaat, nodig is voor risico's of bestaande plannen. Daarom hebben we samen met de VVD een motie ingediend. Zo werkt mijn fractiegenoot, mevrouw Doevendans, op de achtergrond nog aan een initiatief voor de Challenge Innovatie Mobiliteit Noord-Holland Noord, waarover zij in de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid al over sprak. We kijken en vragen naar de mogelijkheden om werkplekken te ondersteunen, waaronder ook voor de technieksector.

2275

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Heijnen.

- De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik begin met dezelfde vraag zoals ik die aan de heer Hartog stelde. Heeft u vertrouwen in dit college van Gedeputeerde Staten en in gedeputeerde Pels?

2280

De heer **CARTON** (PvdA): Volgens mij heb ik duidelijk aangegeven dat mijn fractie zeker vertrouwen heeft, ook in de wijze waarin we nu worden meegenomen. We worden meegenomen

in alle jaarstukken en met het hele proces van het uitwerken van scenario's. Alleen was er vanuit mijn fractie wel een vraag over de onduidelijkheid van het proces. We willen ervoor zorgen dat
2285 alle partijen genoeg kansen krijgen om een voorstel uit te werken en vervolgens ook te kijken naar de haalbaarheid, zodat we er met elkaar over in gesprek kunnen gaan. We wisten niet zeker of het op deze wijze gaat en daarom kwamen we met de motie. Van het idee en het gesprek met de Staten zijn we zeker een voorstander. Daarin hebben we ook alle vertrouwen. We wilden extra zekerheid voor alle partijen garanderen.

2290 De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik heb twee vervolgvragen. De heer Carton geeft aan dat hij vragen heeft. Waarom niet eerst de vragen stellen, alvorens gelijk met een procesmotie in te dienen? Is de heer Carton nu niet wat ontevreden over de uitkomst hiervan, namelijk dat alle partijen inmiddels met voorstellen zijn gekomen, behalve de PvdA en de VVD?

2295 De heer **CARTON** (PvdA): Om met de laatste vraag te beginnen. Ik noemde zojuist een aantal aandachtspunten. Er ontstaat nu een verschil. Op de eerste vraag: We hadden na de toelichting, die wat later kwam dan de commissievergadering van EFB, toch deze optie om dit nu voor te stellen. De intenties waren niet bedoeld om het gehele proces nu op stellen te zetten. Het was
2300 juist bedoeld om alle partijen genoeg tijd te geven om allerlei dingen uit te werken. We merken dat het nu anders valt. Vandaar dat we nu vragen aan gedeputeerde Pels om het verdere proces toe te lichten. Dat lijkt me de meest logische weg om hierop verder te gaan.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dulfer

2305 De heer **DULFER** (GroenLinks): ik zou niet willen dat de PvdA nu buiten de boot valt bij het indienen van goede ideeën. Alleen vind ik uw positie in de motie van de VVD wel een bijzondere, omdat die spreekt van een zorgvuldig proces. Het resultaat van de motie is dat het proces vertraagd wordt, zodat we aan het eind van proces, als we bij de begroting uitkomen, juist
2310 minder tijd hebben en het proces minder zorgvuldig kan worden uitgevoerd. Als de gedeputeerde met een goed voorstel en een goede uitleg van het proces komt, haalt u uw naam dan uit de motie?

2315 De heer **CARTON** (PvdA): In eerste instantie denk ik niet dat de tijd uiteindelijk te kort zal zijn ten opzichte van de tijd september die in de motie genoemd staat. Onze intentie was om een goed proces voor iedereen te regelen. Ik wacht de reactie van gedeputeerde Pels af.

De heer **DULFER** (GroenLinks): Dan herhaal ik mijn vraag. Als zij met een goede toelichting komt, dan zult u waarschijnlijk uw naam uit de motie terugtrekken?

2320 De heer **CARTON** (PvdA): We moeten eerst duidelijkheid krijgen over het proces.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Klein.

2325 De heer **KLEIN** (CU): Met de motie lijkt u te zeggen dat u betere ideeën heeft over het organiseren van het proces dan de gedeputeerde. Als ik nu begrijp, klopt het dan dat u eigenlijk zegt dat u meer tijd nodig heeft om de ideeën op te schrijven en dat u via een motie vraagt om wat meer uitstel?

2330 De heer **CARTON** (PvdA): Het was zeker bedoeld om ons, maar ook u en andere partijen langer de mogelijkheid te geven om dingen uit te werken.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

2335 De heer **HOOGERVORST** (SP): U spreekt over de onduidelijkheid van het proces, zoals gedeputeerde Pels heeft voorgesteld. Is er niet voldoende over dat proces overlegd en onderling als coalitie afstemming gezocht? Vindt u dat de gedeputeerde, met het voorstel dat ze gedaan heeft, buiten de gebaande 'coalitiepaden' wandelt? Bent u er zich van bewust dat u door het indienen van deze motie zelf de gedeputeerde buiten die paden laat lopen? Waar bent u bang
2340 voor?

De heer **CARTON** (PvdA): We vinden het zeker ook een sympathiek voorstel om de Staten er zo in mee te nemen. Onze bedoeling was om op deze wijze het proces voor alle partijen te borgen. Daarom hebben we deze motie opgesteld.

2345 De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik vind dit geen antwoord op mijn vraag. Het college spreekt met een mond. We gaan er vanuit dat de coalitiepartijen samen goed overleggen. Vindt u niet dat u door middel van deze motie de gedeputeerde buiten de paden laat lopen, die u had geplaveid?

2350 De heer **CARTON** (PvdA): Ik kan dit niet helemaal volgen. We willen juist zorgen dat het proces gewaarborgd wordt voor alle partijen.

De **VOORZITTER**: een interruptie van de heer Zoon

2355 De heer **ZOON** (PvdD): Ik snap het nog niet helemaal. Uiteindelijk gebeurt er niet veel nieuws. De Kaderbrief is erop gericht om ideeën mee te geven. Wat probeert u precies te bereiken met deze motie, die u samen met de VVD indiende? We hebben altijd al een duidelijke aanpak. Vanwaar die vertraging?

2360 De heer **CARTON** (PvdA): Daar is de Kaderbrief zeker voor bedoeld. We hebben de motie opgesteld om te waarborgen dat het proces voor iedereen goed is en dat iedereen voldoende tijd heeft om alles uit te werken en zodat alles goed kan worden uitgezocht, waarna er later over kan worden doorgepraat.

2365 De heer **ZOON** (PvdD): Wilt u dan zeggen dat we de Kaderbrief behandeling moeten uitstellen tot na het reces?

De heer **CARTON** (PvdA): Nee. Dat hoeft volgens mij niet.

2370 De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Deen.

De heer **DEEN** (PVV): U zegt steeds dat u de motie indient omdat het er u omgaat dat alle partijen genoeg tijd en ruimte krijgen. Was gedeputeerde Pels daartoe niet bereid? Ik neem aan dat u dit vooraf met uw coalitiegenoten hebt besproken.

2375

De heer **CARTON** (PvdA): Dat antwoord laat ik aan gedeputeerde Pels. We willen in ieder geval zorgen dat het proces goed gewaarborgd wordt. Ik vraag juist wat gedeputeerde Pels van de motie vindt. Dat antwoord wil ik afwachten.

2380 De heer **DEEN** (PVV): U dient regelmatig moties in, die coalitiebreed worden ondertekend, dus ook al voor het gemak zijn aangenomen. Nu lijkt het alsof er wrijving is ontstaan. U spreekt eigenlijk niet eens voor uzelf. U spreekt ook voor de PVV wanneer u vraagt om meer tijd en ruimte. Heeft u dan niet aan gedeputeerde Pels gevraagd of zij die tijd geeft? Dat zou deze motie volkomen overbodig maken. Waarom heeft u niet overlegd binnen de coalitie?

2385

De heer **CARTON** (PvdA): Ik moet het steeds herhalen. De vraag ligt nu voor, dus die heb ik niet eerder gesteld.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

2390

De heer **DESSING** (FvD): Uit het antwoord van de heer Carton blijkt steeds dat het eigenlijk gaat om het helder krijgen van het proces. Volgens mij is het proces al helder en hebben we al aardig wat tijd gekregen. Mijn conclusie zou zijn en ik haal een reactie van de heer Carton dat hij eigenlijk het proces wil vertragen omdat hij wat huiverig is voor het alloceren van het geld dat overblijft voor nieuwe doelen. Is dat de onderliggende bedoeling?

2395

De heer **CARTON** (PvdA): Als de heer Dessing goed heeft geluisterd naar mijn inbreng dan heb ik daarin gezegd dat een van onze zorgen is dat nog niet zeker is of er financiële ruimte voor bestaande plannen en risico's nodig is. Daarnaast verwijs ik naar de eerder genoemde redenen die ik noemde in mijn antwoord aan vorige sprekers.

2400

De heer **DESSING** (FvD): Dan zou de conclusie dus zijn dat deze motie vertragend bedoeld is en dat de PvdA onze motie zou kunnen steunen, waarmee voorzichtigheid wordt betracht in het bestemmen van die gelden. Klopt dat?

2405

De heer **CARTON** (PvdA): De motie is niet vertragend bedoeld. Ik denk dat het een verkeerd frame is. Het is bedoeld om voldoende tijd te hebben voor het bekijken van alle aspecten, voordat we met voorstellen gaan komen.

2410 De heer **VOORZITTER**: Ik zie dat de heer Van der Maas het woord wenst. U bent niet de woordvoerder. U bent wel fractievoorzitter. Is er voor u een zwaarwegende reden om als fractievoorzitter ook het woord te vragen? Kunt u dat duiden?

2415 De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Ik ga proberen om dit 'plat te slaan'. Wat gedeputeerde Pels heeft gedaan, -waarin wij overigens alle vertrouwen hebben, zoals wij vertrouwen hebben in het gehele college-, is dat zij een proces in gang heeft gezet. Wij proberen dat nu via een motie in goede banen te leiden. Het is vragen om uitstel. Het komt toch allemaal pas bij de begroting. Volgens mij is het zo dat we nu voorstellen kunnen doen. Het voorstel is tot 1 september. Dat is geen vertraging, maar dat geeft wel ruimte. De ambtelijke organisatie kan er dan naar kijken en komt
2420 met een advies. Dan kan het allemaal mooi meegenomen worden. Het is geen vertragingstechniek en het heeft niets te maken met een gebrek aan vertrouwen. Dat is wat ik wil zeggen. Hopelijk kunnen hiermee alle zorgen worden weggenomen.

De **VOORZITTER**: Dat was uw zwaarwegende reden om als fractievoorzitter om het nader te
2425 duiden. De woordvoerder blijft de heer Hartog. Dan gaan we terug naar de heer Carton.

De heer **CARTON** (PvdA): Ik was aan het einde gekomen van mijn bijdrage.

De **VOORZITTER**: Er zijn nog interrupties.
2430

De heer **ZOON** (PvdD): Een punt van orde. Ik snapte niet wat er zojuist gebeurde. De VVD had geen interruptie, maar bracht een extra termijn in. Dat gaat buiten de afspraak die we met elkaar hebben gemaakt.

2435 De **VOORZITTER**: Als ik goed ben geïnformeerd is de afspraak dat er in principe één woordvoerder per partij is. Het is alleen aan de fractievoorzitter, -als hij dat nodig acht, als hij vindt dat zijn partij in een verkeerd daglicht wordt gezet of iets anders-, om in te grijpen. Dat heb ik ook nadrukkelijk aangegeven bij het toestaan. Ik zal ook niet faciliteren dat er een debat ontstaat tussen de heer Van der Maas en andere Statenleden. Dit is zoals uw regeling is. Dat
2440 betekent dat voor de rest de heer Hartog woordvoerder is van de VVD.

De heer **ZOON** (PvdD): We gaan er in het Presidium vast nog een keer op terugblikken.

De **VOORZITTER**: Ongetwijfeld. Het betekent dat de heer Van der Maas bij uitzondering van die
2445 gelegenheid gebruik gemaakt heeft. Dat is dus een uitzondering op onze regel. Verder bent u nu in debat met de heer Carton. Heeft u nog vragen aan de heer Carton?

De heer **ZOON** (PvdD): Nee, dank u wel voorzitter.

2450 De heer **DULFER** (GroenLinks): Ik had evengoed graag met de heer Van der Maas willen spreken over zijn bijzondere inmenging. Daar krijg ik geen ruimte voor.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Een punt van orde. Wat hier gebeurt, kan niet. Fractievoorzitters mogen zich inderdaad ten alle tijden mengen in het debat, maar dat moet wel in de vorm van een
2455 interruptie zijn. Het kan niet zo zijn dat je een statement afgeeft en daar vervolgens niet over
bevraagd mag worden door andere partijen. Dat zou niet passen in het debat. Ik vind dat we
eigenlijk de gelegenheid moeten hebben om te interrumperen op het statement van de heer Van
der Maas. A of B had de heer Van der Maas zijn vraag moeten stellen aan de heer Carton. Het is
nu van tweeëneen. Dat is niet conform zoals wij hier met elkaar omgaan. Graag ter evaluatie in
2460 het Presidium.

De **VOORZITTER**: Dit punt zal zeker meegenomen worden in de eerstvolgende
Presidiumvergadering.

2465 De heer **DEEN** (PVV): De heer Van der Maas is mede indiener van de motie, die de heer Carton
ook indient. Uit de opmerking van de heer Van der Maas maak ik op dat hij eigenlijk zoekt naar
een uitstel tot september. Mijn vraag aan de heer Carton is of gedeputeerde Pels dat uitstel niet
wilde geven. Is de vraag aan gedeputeerde Pels gesteld voordat deze motie werd ingediend?

2470 De heer **CARTON** (PvdA): Ik wil daar juist het antwoord van de gedeputeerde op krijgen.
Ik heb dat niet rechtstreeks gevraagd. Ik verwacht nu een antwoord op die vraag.

De **VOORZITTER**: interruptie Smaling

2475 De heer **SMALING** (SP): Ik wil aansluiten bij het punt van de heer Heijnen. Ik vind het een heel
wonderlijke figuur, die de heer Van der Maas tentoonspreid. Eigenlijk is het ook een belediging
naar de heer Carton, die als een klein kind wordt weggezet. Alsof hij niet in staat is om zelf die
interrupties te beantwoorden. Wat mij betreft komt deze kwestie ter evaluatie.

2480 De **VOORZITTER**: Waarvan akte.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik heb een vraag aan u, voorzitter. Misschien heeft u het niet in de
gaten gehad, maar u gaf net aan dat het in deze correct is als iemand ingrijpt als zijn of haar
partij in een kwaad daglicht wordt gesteld. Ik vind dat nogal een uitspraak. Volgens mij waren wij
2485 gewoon op een nette manier, zowel de VVD-vertegenwoordiger als de PvdA-vertegenwoordiger
aan het bevragen. Wat vindt u daarvan?

De **VOORZITTER**: Ik geloof niet dat ik de kwalificatie 'kwaad' daglicht heb gebruikt. Als er op
enigerlei wijze iets gebeurt, waardoor een fractievoorzitter vindt dat hij of zij moet ingrijpen, dan
2490 is daar een uitzonderingsregel op. Het feit blijft, en daarover zullen we in het Presidium spreken,
dat 'een woordvoerder per partij' de regel is. We gaan er met elkaar het debat over aan. Als ik het
verkeerd geïnterpreteerd heb, dan zullen we dat uiteraard in het Presidium met elkaar bespreken.

De eerste termijn is hiermee afgerond. Ik schors de vergadering tot kwart voor vier, zodat het
2495 college zich kan voorbereiden op de eerste termijn.

Schorsing 15.26 – 15.45 uur

2500 De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. We zijn aanbeland bij de beantwoording in eerste termijn door het college.

Gedeputeerde **PELS**: Dank voor alle steun vanuit de Staten voor het proces. We kunnen er veel van zeggen, maar het was zojuist in ieder geval een mooi debat in de Staten. Het is een blijk van de nieuwe bestuurscultuur, die we met elkaar najagen.

2505 De Kaderbrief laat zien dat we een robuuste financiële situatie hebben. Tegelijkertijd zien we nog wel een aantal risico's in 2021, die nog niet helemaal 'hard' zijn. Daarom hebben we in de voordracht en in de commissie aangegeven dat we met het rekeningresultaat eerst naar de risico's moeten kijken. Vervolgens moeten we met elkaar de integrale afweging kunnen maken over hoe we verder met het rekeningresultaat omgaan.

2510 Ik denk dat het proces, zoals dat is voorgesteld in de commissie, ook een poging is om een gedegen proces met elkaar te doorlopen, waarin we transparant blijven voor alle partijen. Het idee is dat we vandaag ideeën aandragen, wat ik heel veel partijen heb zien doen. Het is niet aan Gedeputeerde Staten om te bepalen wanneer moties worden ingediend. Een Statenlid heeft zelfs het recht om staande de vergadering nog een motie in te dienen. In mijn ogen hadden we
2515 een proces nodig waarbij we met elkaar ruim de tijd zouden hebben. Enerzijds om te zorgen voor een goede advisering. U dient vandaag uw idee in. Zo meteen geef ik aan hoe het college met de moties wil omgaan. Wij zorgen voor een advisering. Vervolgens hebben we een goed gesprek met elkaar in de commissie, waarbij we de voorstellen afwegen, ook tegen de risico's, die we nog moeten afdekken in 2021. Met elkaar gaan we in dat gesprek bepalen hoe we omgaan met dat
2520 rekeningresultaat. In antwoord op de vraag van de PVV. Het is uw recht, als Staten, om te bepalen wanneer u een motie indient. Dat is niet aan het college. In mijn ogen is dit proces een manier om gezamenlijk een integrale afweging te maken. Ik zie het voor me dat wij als Gedeputeerde Staten tot een 'menukaart' komen.

2525 De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Deen.

De heer **DEEN** (PVV): Mevrouw Pels gaat in op een vraag die ik niet aan haar gesteld heb. Ik stelde de vraag aan de heer Carton. Het was mij opgevallen dat in de nieuwe bestuurscultuur de moties meestal coalitiebreed worden ingediend en dus ook al zijn aangenomen.

2530 Gedeputeerde **PELS**: Volgens mij was dit meer een duiding dan een vraag. Dank daarvoor. Zoals gezegd willen we vanuit Gedeputeerde Staten komen we als het ware met een 'menukaart', waarin we uw ideeën meenemen, maar ook de actuele ontwikkelingen en de risico's zoals genoemd in de Kaderbrief. We nemen daarbij mee of uw idee aansluit op bestaand beleid. Dit is
2535 niet een moment voor allerlei losse flodders. Als ik zo kijk naar wat er is ingediend, heeft u daaraan ook aardig gehoor gegeven. We vinden het belangrijk om ook vanuit het college die aansluiting met het bestaande beleid te zoeken en te vinden, zodat ook uw wensen daadwerkelijk landen in dat waarmee wij bezig zijn. De ChristenUnie vroeg hoe we omgaan met de advisering.

Het ging daarbij om de motie van de SP en de vraag die er lag rondom cofinanciering.

2540 Gedeputeerde Staten zullen hun visie geven op de moties die zijn ingediend. Dan zullen we dit daarin meenemen. We zullen ook kijken naar de uitvoerbaarheid van plannen en ideeën.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dulfer.

2545 De heer **DULFER** (GroenLinks): Ik heb een vraag over het proces. We hebben nu moties met ideeën bij u neergelegd. Ik kan die moties laten staan, dan weet ik zeker dat u daarmee aan de gang gaat en dat u dat gaat uitzoeken. Doe u dat ook wanneer ik de moties aanhoud?

2550 Gedeputeerde **PELS**: Ik kom er zo op. Dan leg ik het proces verder uit over hoe ik met de moties zou willen omgaan.

We kijken naar de aansluiting op bestaand beleid. We kijken naar de uitvoerbaarheid, omdat we niet willen dat dit straks een onderdeel wordt van onze onderbesteding. Het is belangrijk dat het idee uitvoerbaar is binnen de begroting van het volgende jaar. We kijken naar de benodigde middelen en de benodigde capaciteit. Dat is natuurlijk een onderdeel waarop we enorme winst
2555 hebben geboekt.

De 'menukaart' wordt u toegestuurd voor de commissiebehandeling. Zodat u die heeft voordat u het gesprek met elkaar en het college aangaat over de eventuele besteding van het rekeningresultaat.

2560 Dan de vraag van de heer Dulfer. Hoe gaan we om met deze moties? Ik had al aangegeven dat het belangrijk is dat we uw ideeën gelijkwaardig te behandelen. Om die gelijke kans te optimaliseren, stel ik voor om alle moties, ook de moties die vragen om onderzoek, aan te houden. Doet u dat niet dan moet het college die moties ontraden. U doet dan namelijk al een uitspraak over wat er met het rekeningresultaat zou moeten gebeuren. Bij alle motie die betrekking hebben op het
2565 rekeningresultaat is ons advies om die alle aan te houden. Zo niet dan worden de moties ontraden. We vinden het belangrijk dat iedereen een gelijke kans krijgt. Sommige moties vragen al direct om een subsidieregeling, een andere motie vraagt om onderzoek. Om dat op een gelijke manier te kunnen behandelen willen we ook op gelijke wijze adviseren.

2570 De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik begrijp goed wat de gedeputeerde bedoelt. Uiteraard willen wij de moties die we hebben ingediend, aanhouden. Heeft de gedeputeerde na aanhouding van die moties nog wel scherp wat erin de moties stond? Kunnen wij ervan op aan dat die moties alle
2575 worden meegewogen in het afwegingsproces dat het college gaat maken?

Gedeputeerde **PELS**: Ik zal daar scherp op zijn. De moties zijn alle bekend en die worden onderdeel van de 'menukaart'. U zult uw moties daarin herkennen.

2580 Dan de volgende stap. Na het aanhouden van de moties werkt het college aan de 'menukaart', die u voor de commissiebehandeling ontvangt. De commissiebehandeling is een mooie volgende

2585 stap. Dan heeft u de begroting ontvangen en dan heeft u technische vragen kunnen stellen. Dan heeft u misschien zelfs nog extra informatie ingewonnen bij het ambtelijk apparaat, om na te gaan hoe u het beste met uw eigen initiatief om kunt gaan. Dan komen we bij dat gezamenlijke gesprek in de commissie uit. Daarbij maken we gezamenlijk keuzes, met Provinciale Staten voorop, over wat we wel of niet gaan doen met het rekeningresultaat. De gedeputeerde kan zich voorstellen dat dit maakt dat een aantal moties er anders uit komt te zien. Op dat moment moeten we met elkaar kijken hoe de ideeën op dat moment het beste kunnen verwerkt in moties. De moties die verder gebracht moeten worden richting de begroting kunnen in de commissie nog
2590 goed worden afgestemd.

Dan kom ik bij de vragen en opmerkingen. Een aantal opmerkingen gaat over het proces. Daar kom ik bij de reactie richting de partijen op terug.

2595 Het CDA gaf aan blij te zijn dat het college met een Financiële Perspectiefnota komt. Dat gaat over de lange termijn ontwikkelingen. De begroting ziet er nu robuust uit. We hebben een goede meerjarenbegroting, maar we zien op de lange termijn, -mede door keuzes die in het verleden zijn gemaakt, maar ook door langjarige afspraken die zijn aangegaan-, ontwikkelingen, waarover alvast inzicht moet worden geboden. U gaf aan daarover in het najaar het gesprek te willen aangaan. Dan moet ik uw enthousiasme toch enigszins temperen. Mijn verwachting is dat we
2600 daar in het tweede kwartaal van 2022, gezamenlijk met de Kaderbrief 2023, mee gaan komen. U vroeg waarom het college de opcenten ongewijzigd begroot heeft. Naast een enorme toename van elektrisch vervoer, zien we ook een grote toename van zwaardere fossiele brandstofvoertuigen. De komende jaren zal het gebruik en eigendom daarvan toenemen. Dat maakt dat we winst en verlies tegen elkaar kunnen afwegen. Dat betekent nog steeds dat we met
2605 het Rijk in gesprek zijn, want voorgaande betekent dat we minder meerinkomsten hebben. Op het moment dat elektrisch vervoer ook belast zou kunnen worden, kunnen we meer inkomsten generen. We rekenen ons niet rijk, dus het college heeft ervoor gekozen om dat gelijk te houden in de prognoses.

2610 U vroeg ook naar de discussie rondom de opcenten en hoe Provincie Noord-Holland daarmee omgaat. Die discussie is ontstaan door de uitspraak door verschillende partijen om naar rekeningrijden te kijken en ook door de toezegging van de minister om daarnaar onderzoek te doen. Dat rekeningrijden zou een effect kunnen hebben op ons belastinggebied, op onze opcenten. Het is belangrijk dat we als gezamenlijke provincies, -dat gebeurt via het IPO-, alvast nadenken over mogelijke scenario's. Wat als het betekenis heeft voor de motorrijtuigenbelasting en daarmee onze opcenten? Hoe kunnen we als provincies daarop anticiperen en zorgen dat we
2615 een open huishouding behouden, maar ook dat we genoeg inkomsten behouden om die open huishouding en onze eigen afwegingen overeind te houden? Ik kan u geruststellen. We zijn geen onderzoek aan het doen naar een extra belastinggebied. We gaan niet voor een lastenverzwaring. Daarover staan duidelijke afspraken in het Coalitieakkoord. Het gaat erom dat we ons als
2620 provincies voorbereiden op een landelijke discussie over ons belastinggebied. U gaf aan dat u dit proces niet helemaal begreep. Het is in mijn ogen een integrale afweging die we in gezamenlijkheid maken.

De SP vroeg tempo te maken met het herstelfonds en de steunmaatregelen. U heeft dat ook in de commissie aangegeven. Daarop heb ik gereageerd dat ik ook altijd graag tempo wil maken, zeker als we kijken naar dit punt, maar ook enige voorzichtigheid is belangrijk. We hebben al veel bereikt met elkaar. Kijk naar het noodfonds, waarmee we honderd culturele instellingen hebben geholpen. Kijk naar het succes van de regeling voor sportverenigingen. Die hebben ook een zwaar jaar gehad. We hebben een regeling opengesteld voor de verduurzaming van de sportverenigingen. Iets waarvoor ze nu vaak geen geld meer hebben. Na het openzetten was de regeling binnen twee dagen vol. Daar hebben we extra middelen aan toegevoegd. Onlangs had ik het genoeg om 'Cultuurherstel' te lanceren, waarover u al eerder heeft gehoord. Daarbij stellen we drie miljoen euro ter beschikking aan leningen voor makers om weer te beginnen met maken en hen zo dat extra zetje te geven. In mijn ogen gebeurt er veel. De komende tijd houden we u daarvan op de hoogte. U vroeg hoe we het overzicht houden. Daarom is ervoor gekozen om de twee moties 'Noodfonds' en 'Herstelfonds' in de begroting te verwerken, zodat u het straks herkenbaar terugvindt in de Planning & Control cyclus. We informeren u steeds met een brief over wat we voornemens zijn te doen met de verschillende tranches. In de Planning & Control cyclus leggen we verantwoording aan u af.

U vroeg ook naar ons cultuurbeleid en om daarover alvast een uitspraak te doen. Conform ook dit proces, hebben we ervoor gekozen om het cultuurbeleid gezamenlijk met de Staten vorm te geven, via het BOB-model. Het is aan u om het gesprek, zowel onderling als met mij, daarover straks te voeren.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Het doet ons deugd dat beide fondsen straks integraal worden opgenomen in de begroting en ook in de Planning & Control cyclus. Is de verantwoording op projectniveau, of blijft het in algemene termen?

Gedeputeerde **PELS**: Wij moeten natuurlijk altijd goed verantwoorden waaraan we onze middelen hebben uitgegeven. We hebben een programma toegevoegd, zodat u dat daar straks inzichtelijk krijgt. Ik kan me goed voorstellen dat elke keer als we een besluit nemen, u het vanaf dat moment kan gaan volgen. U ziet in de brieven steeds ons voornemen. Dat bespreken we dan met elkaar. Op het moment dat we het werkelijk doen, dan kunnen we het opnemen in de begroting van dat jaar en in de Planning & Control cyclus. U kunt dan volgen hoe het met de verschillende onderdelen gaat.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Het is mij nog niet helemaal duidelijk. We hebben een aantal brieven van het college mogen ontvangen, waarin voornemens worden uitgelegd. We snappen dat het goed voorbereid moet worden. Komt er straks in de verantwoording te staan: "Sportvereniging A uit dorp B heeft dit ontvangen en dit ermee gedaan."?

Gedeputeerde **PELS**: Dat wil ik u niet aandoen. Als we kijken naar sportverenigingen dan gaat het om kleine bedragen. Dat worden lange lijsten. We gaan goed evalueren. Bij de verduurzaming van

sportverenigingen kijken we welke maatregelen zijn genomen door de sportverenigingen en wat het effect is geweest. Natuurlijk maken we inzichtelijk wat er met het geld gebeurd is.

Helaas moet ik 50PLUS/PvdO teleurstellen, want wij gaan niet over de Wmo-gelden.

2670

GroenLinks vroeg naar de impactanalyse, namelijk onze wens vanuit het Coalitieakkoord om ook breder te kijken dan alleen naar de euro's, die we opvoeren in onze begroting. We stuurden u daarover eerder een brief. We zien twee onderdelen. Ik neem u mee in de huidige stand van zaken. Enerzijds zien we de CO2-impactanalyse. Hoeveel CO2 besparen of gebruiken we met ons beleid. Daarin loopt Noord-Holland voorop. We zijn bezig met een goed onderzoek. Data zijn ontzettend belangrijk. Als we gaan rapporteren dan wil ik met u het gesprek aangaan over cijfers, die wellicht niet helemaal vast zijn en waarin we met elkaar nog moeten ontwikkelen. Ook bij begroting zal inzichtelijk worden gemaakt wat het effect is breder dan de euro's van ons beleid. Op dat moment moeten de data op orde zijn. De eerste resultaten van het onderzoek worden na het reces verwacht. Dan kom ik bij u terug om aan te geven hoe het proces verder vorm wordt gegeven. De andere kant is de monitor die gaat over de grotere impact, naast CO2, op onze provincie. De monitor Brede Welvaart hebben we al in onze Economische Agenda. We zijn nu aan het onderzoeken of we losse indicatoren in de begroting aan elkaar kunnen worden gekoppeld, zodat we niet allerlei verschillende monitorinstrumenten hebben en of we inzichtelijker kunnen maken wat de stand van zaken is in Noord-Holland. Voor beide wordt bekeken hoe dit kan worden doorontwikkeld. Op dit moment geeft de monitor Brede Welvaart vooral een landelijk beeld. Er wordt nu gewerkt aan een regionale vertaling. We zijn er dus druk mee bezig. Het vraagt alleen wel gedegen onderzoek om te zorgen dat we tot goede data komen, zodat u er het goede gesprek over kunt voeren.

2690

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dulfer.

De heer **DULFER** (GroenLinks): Klopt het als u deze stand van zaken schetst dat we kunnen verwachten dat in de begroting van 2023 die koppeling met die indicatoren en die variabelen kunnen worden opgenomen?

2695

Gedeputeerde **PELS**: Dat is mijn grote wens. In de commissie heb ik aangegeven dat we nu ongeveer op dertig procent zitten van wat lukt qua verbetering van die indicatoren. Ik hoop dat we een honderd procent slag kunnen maken naar de volgende begroting van 2023, maar het is wel zo netjes dat ik een winstwaarschuwing afgeef. Dat is mijn voornemen. Daaraan werken we nu hard. Als data niet hard genoeg zijn dan moeten we heroverwegen of je zo een indicator wel moet willen opnemen. De begroting is uiteindelijk uw sturingsinstrument. Dan wil ik u wel voorzien van goede data.

2700

Ik kom bij de vragen en opmerkingen van de VVD. Ik hoop dat ik inmiddels heb toegelicht over het proces. Het staat u altijd vrij om nog moties aan te dragen voor ambtelijke advisering. Ik hoop dat u dat op korte termijn kunt doen, zodat die kunnen worden meegenomen in de

2705

genoemde 'menukaart'. U noemde het proces wat onhandig. Ik zou het nog wel zorgvuldig willen noemen, juist omdat we de Staten zo meenemen.

- 2710 De VVD vroeg naar de dertig miljoen euro die in de Kaderbrief vanuit de reserves naar de exploitatie gaat. Ik zie dit vaker fout gaan in de interpretatie van een dergelijke verschuiving. Dit is geen beleidsmatige verschuiving van middelen. De middelen zitten eerst in een reserve. Vervolgens besluiten we om de middelen op de exploitatie te zetten, om ze inzichtelijk te maken. In plaats van dat de middelen 'stilstaan' in een reserve, activeren we zo over de jaren heen in de
- 2715 exploitatie., Er gebeurt niks met de projecten die aan die dertig miljoen euro vast zitten. Ik hoop u hiermee gerust te kunnen stellen. Dit is een financieel-technische wijziging en geen beleidsinhoudelijke. U vroeg ook naar de Financiële Perspectiefnota. U vroeg naar knoppen om aan te draaien. Voor die nota is van belang dat met elkaar goed inzichtelijk wordt gemaakt wat de lasten zijn, die voortkomen uit eerdere afspraken of investeringen. Dan hebben we het
- 2720 bijvoorbeeld over onderhoud van infrastructuur. Collega Olthof en ik zijn druk om dat voor u meer inzichtelijk te maken. Natuurlijk kunnen we aangeven aan welke knoppen u kunt draaien. Eigenlijk vind ik dat meer iets voor een komende coalitie en niet in het laatste jaar van de zittende coalitie. De knoppen om aan te draaien zijn betrekkelijk simpel en samengevat in óf meer inkomsten, -die van het Rijk kunnen we niet beïnvloeden via het Provinciefonds-, dus dan
- 2725 komt het op belastinggebied en daarover hebben we duidelijke afspraken-, óf we komen tot minder uitgaven en dan op grote schaal. Het gaat over lange termijn perspectief en lange termijn financiële oplossingen. Ik denk dat we dat inzichtelijk kunnen maken in lange termijn afspraken. Het is niet aan ons om volgend jaar ook daadwerkelijk aan knoppen te gaan draaien. Dan heb ik de vragen beantwoord.

- 2730 Dan kom ik bij de moties. Ik geef daar een advies bij. Ik herhaal het nogmaals. Op het moment dat het gaat over het rekeningresultaat dan is het advies dus om de motie aan te houden. Houdt de indiener de motie niet aan en wordt de motie alsnog in stemming gebracht, dan is het advies van het college: ontraden. Op het moment dat een dergelijke motie wordt aangehouden, doe ik
- 2735 de toezegging om uw motie mee te nemen in de 'menukaart'.

Motie 65 'Ondersteuning culturele en archeologische verenigingen, stichtingen en musea': aanhouden of ontraden indien besloten wordt de motie toch in stemming te brengen.

Motie 66 'Belast gemeenten niet met aardgasvrij' wordt behandeld door collega Stigter.

- 2740 Motie 67 'Reserveer meevallers voor tegenvallers': aanhouden of ontraden indien besloten wordt de motie toch in stemming te brengen.

Motie 68 'Portefeuille Dierenwelzijn: Op dit moment is de motie wel erg breed geformuleerd. Het zou wenselijk zijn als de Partij voor de Dieren met een voorstel komt naar NLG, hoe de fractie graag ziet dat de portefeuille verder wordt vormgegeven. Graag een reactie van de PvdD in

2745 tweede termijn of de fractie zich daarin kan vinden.

Motie 69 'Onderzoek naar extra stimuleren woningbouwopgave door financiële impuls': aanhouden of ontraden.

Motie 70 wordt behandeld door collega Olthof.

Motie 71 'Versnellen aanpak fietsknelpunten in Noord-Holland': aanhouden of ontraden

- 2750 Motie 72 'Toiletvoorzieningen recreatiegebieden': aanhouden of ontraden.

Motie 73 'Inventariseren Quickwins walstroom zeehavens': aanhouden of ontraden.

Motie 74 wordt behandeld door collega Zaal.

Motie 75 'Extra geld reserveren voor diepgaand onderzoek slavemijverleden': aanhouden of ontraden.

2755 Motie 76 Subsidie voor burgerinitiatieven om deelconcepten te stimuleren': Daarvan graag een verduidelijking in de tweede termijn door de indiener. Er staat nu in het verzoek aan het college om al een subsidie ter beschikking te stellen. Ik vroeg me af of DENK en de Partij voor de Dieren hierbij ook doelen op de 'menukaart', die het college wil samenstellen en dat het één van de ideeën is, of willen de fracties het op deze manier nu in stemming brengen? Mocht het onderdeel
2760 kunnen worden van de 'menukaart' dan geldt aanhouden en bij in stemming brengen wordt de motie ontraden.

Motie 77 wordt behandeld door collega Rommel.

Motie 78 wordt behandeld door collega Olthof.

Motie 79 'Ondersteunen vrijwilligers, verenigingen en stichtingen': aanhouden of ontraden.

2765 Motie 80 'Verkeersveiligheid actieve mobiliteit': aanhouden of ontraden.

Motie 81 wordt behandeld door collega Zaal.

Motie 82 'Stimuleren thuiswerken na corona': aanhouden of ontraden.

Motie 83 'Broedplaats blakende bollen': aanhouden of ontraden.

2770 Motie 84 'Benutten financiële ruimte': Ik heb het proces toelicht. In mijn ogen is deze motie overbodig.

Motie 85 'Aquathemie en innovatief watergebruik': aanhouden of ontraden.

Motie 86 'Mogelijke besteding rekeningresultaat': aanhouden of ontraden.

2775 Volgens mij heb ik daarmee alle moties gehad en resteren er nog enkele en wat vragen voor mijn collega's.

De **VOORZITTER**: Het woord is aan de heer Loggen.

2780 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voor mijn portefeuille is slechts een motie ingediend. Die is al beantwoord door collega Pels. Het advies is aanhouden of ontraden. Op mijn portefeuille zijn wel bijdragen geweest. Ik ben blij met de brede belangstelling voor de problematiek rond de woningbouw in Noord-Holland. Morgen staat het Masterplan Wonen op de agenda van het college. Daarna gaat het Masterplan volgens de gebruikelijke route naar de Staten en de stakeholders. Na het reces zullen we hierover uitgebreid in de commissie praten. Het bevat
2785 voorstellen waaraan een juridische component vastzit. Er is nog voldoende tijd om die gevolgen, voor de begrotingsbehandeling, met elkaar doorgesproken te hebben. Het lijkt me verstandig om die discussie bij het Masterplan Wonen te voeren en niet separaat langs de lijn van de Kaderbrief. Mijn verzoek is dan ook om die opmerkingen en die vragen te betrekken bij de behandeling van het Masterplan Wonen, na het reces, in de commissie en in de Staten.

2790 Gedeputeerde **ZAAL**: Voor mij zijn er een paar onderwerpen. De vragen en opmerkingen over de ROM en recreatie die laat ik voor later vandaag of voor de uitloopvergadering op 5 juli.

Een aantal vroeg naar de omgang met het economisch herstel. We hebben het Economische herstel en duurzaamheidsfonds in het leven geroepen. Zijn er langdurige maatregelen nodig?

2795 De Economische Uitvoeringsagenda komt nog voor het reces naar uw Staten en wordt op 6 september in de commissie EFB behandeld. Daarin wordt groen herstel als een van de leidende principes geformuleerd. We gaan daar zeker mee verder vanuit de Economische Agenda. Vandaag was er veel aandacht voor en zijn zorgen geuit over de gemeentefinanciën. De zorgen herken ik. Al lijkt er wel licht aan het einde van de tunnel te zijn, omdat het Rijk met meer

2800 middelen over de brug schijnt te komen. Dat zal worden uitgewerkt in het Coalitieakkoord. Motie 74 van DENK, die vraagt om te kijken welke samenwerkingsverbanden mogelijk in het gedrang komen, is op dit moment nog niet opportuun. Op dit moment zijn er geen signalen dat samenwerkingsverbanden worden opgezegd door gemeenten omdat ze daaraan geen bijdrage meer kunnen leveren. We houden wel de vinger aan de pols. Het is goed om te wachten tot er

2805 meer duidelijkheid komt vanuit het Rijk. In ons regulier toezichthoudend systeem is er aandacht voor. Daar bovenop hebben we regelmatig gesprekken met gemeenten, om zowel ambtelijk als bestuurlijk de vinger aan de pols te houden. Op het moment dat het nodig blijkt om meer onderzoek te doen, of om in te grijpen dan zullen wij dat doen. Voor nu zou ik motie 74 willen ontraden, dan wel aan te houden tot er meer duidelijkheid van het Rijk is.

2810 Een aantal van u refereerde aan de Voedselvisie. Er wordt een Uitvoeringsagenda gemaakt. Die bespreken we ook dit najaar. De Partij voor de Dieren vroeg om doorkijkje naar de lange termijn. Als we de Uitvoeringsagenda bespreken, dan kan worden besproken hoe we met de lange termijn ten aanzien van de Voedselvisie omgaan. Dat komt dan voldoende aan de orde. Motie 81 'Ondememersprijs' vindt ik een goed idee. Wellicht moeten we daarover eerder

2815 beslissen dan bij de begroting. Dit jaar hadden we al de categorie Belofte bij de Ondememersprijs Noord-Holland, voor ondernemers die korter dan drie jaar bestaan. Ik stel voor dat we de categorie 'Belofte' voortzetten. Dat we geen extra onderscheid maken (zoals de motie vraagt) tussen nieuwkomers in Nederland en nieuwe ondernemingen die al langer in Nederland waren. Ik kan me voorstellen dat we aan die categorie wat extra communicatieve aandacht

2820 besteden en dat we zorgen dat die prijs goed bekend wordt bij de groep die in de motie expliciet wordt genoemd. Op die manier zou ik graag snel uitvoering willen geven aan de motie. Dat vergt niet meer middelen dan we dit jaar aan de Ondememersprijs hebben besteed. We hoeven de begroting er dus niet voor af te wachten.

2825 De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Ik wil reageren op wat de gedeputeerde zei over de motie voor de ondernemersprijs. Deze reactie stemt ons positief. We vonden het diversiteitsverhaal achter de motie een punt. We steunen het betoog van de gedeputeerde.

2830 Ik wil terugkomen op de toezegging die ik heb gevraagd om de provincie op te roepen om meer in gesprek te gaan met gemeenten. We hebben het idee en krijgen signalen dat er meer over gemeenten wordt gesproken dan met gemeenten. Daarop ontvang ik graag nog een toelichting.

Gedeputeerde **ZAAL**: Die toezegging kunt u van mij krijgen. U noemde voorbeelden die niet in

2835 mijn portefeuille vallen. Even los van de specifieke voorbeelden zijn wij altijd en veelvuldig in

gesprek met gemeenten. Er zijn ook portefeuille overleggen op verschillende terreinen. Ik heb dat op Economie. Ik herken niet dat wij niet met gemeenten in gesprek zijn. Als u een toezegging wilt dat we dat blijven doen dan krijgt u die zeker.

2840 De heer **DESSING** (FvD): Ik zei niet dat er geen gesprek is met gemeenten. We vragen om dat meer te doen.

De **VOORZITTER**: U heeft de toezegging dat we dat blijven doen.

Een interruptie van de heer Dulfer.

2845

De heer **DULFER** (GL): Het gaat mij om de motie. Dank dat het college dat zo snel wilt oppakken. Ik heb nog wel een kanttekening. Daar liepen we tegenaan bij het opstellen van de motie. Juist mensen die statushouder zijn, zijn vaak al langer aanwezig. Voor hen is het moeilijk om op te starten. Die drie jaar is soms te kort. Kunt u kijken wat de meest effectieve criteria zijn om te

2850 toetsen of iemand 'een belofte' is?

Gedeputeerde **ZAAL**: We gaan er niet alleen over. Als iedereen vindt dat 'de belofte' een structurele prijs moet worden dan zullen we goed kijken of die ook toegankelijk is voor de in de motie genoemde categorie (statushouders/nieuwkomers). Het is belangrijk dat zij goede

2855 aansluiting kunnen vinden.

Gedeputeerde **STIGTER**: Er resteert nog een vraag van de heer Hoogervorst rondom participatie en de RES. Volgende week maandag komen we uitgebreid te spreken over de RES en zeker ook over participatie en communicatie. Ik stel voor dat we er volgende week dieper op ingaan.

2860 Motie 66 'Belast gemeenten niet met aardgasvrij' wil het college ontraden. Gemeenten, provincies en Rijk hebben afspraken gemaakt over de uitvoering van het Klimaatakkoord, waaronder het programma Aardgasvrij. We zien dat gemeenten daarmee aan de slag zijn gegaan. Tegelijkertijd hebben we afgesproken dat gemeenten gecompenseerd moeten worden voor de

2865 uitvoeringslasten die daarmee gemoeid zijn. Het onderzoek daarnaar heeft plaatsgevonden. Het geeft aan dat gemeenten een paar honderd miljoen euro per jaar hiervoor nodig hebben. Met het Rijk is afgesproken dat het nieuwe Kabinet daar een antwoord op geeft. Als het Rijk niet over de brug komt en geen boter bij de vis levert, dan zal de uitvoering buitengewoon problematisch worden. Laten we eerst afwachten waarmee het Rijk komt ter compensatie van de

2870

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik kreeg een vraag van de heer Hoogervorst. We zijn het erover eens dat de stikstofdepositie omlaag moet. Op 17 mei hebben Provinciale Staten de doelen van de reductie vastgesteld, die we in de gebiedsgerichte aanpak gaan oppakken.

2875 Ook met natuur zijn we bezig in de gebiedsgerichte aanpakken. Na het zomerreces, op 30 augustus staat bij u de aanvraag die we deden bij de Rijksregeling voor het Programma Natuur 2021-2023 ter bespreking op de agenda. U krijgt dan meer inzicht in wat we voor de natuur willengaan doen.

Op 4 oktober 2021 wordt een werkbezoek voor u georganiseerd, zodat we u kunnen meenemen in de gebiedsgerichte aanpak. We kunnen dan bespreken wat we doen voor de stikstofreductie en voor de natuur.

Motie 77 'Maak kruisfinanciering stikstof gerelateerde leges duidelijk'. Het is goed zoals dat wordt vermeld in de overwegingen dat de Staten de hardheidsclausule bij de Legesverordening 2021 hebben vastgesteld. Het was de eerste Legesverordening die uw Staten hebben vastgesteld. Vanaf 2017 toen de Wet Natuurbescherming is ingesteld zijn daarvoor geen leges geheven. Op dit moment is niet geheel duidelijk wat kostendekkend zou zijn. We zijn nog in overleg met het IPO en het Rijk. Het Rijk wil een bijdrage leveren aan de kosten die eventueel worden gemaakt bij de vaststelling van die vergunningen. Over de PAS-meldingen zijn we in overleg. Ik wil u vragen dat als ik mag lezen: "In afwachting en overweging te nemen of en hoe ook kostendekkende leges voor stikstof gerelateerde vergunningaanvragen in plaats van nodig mogelijk zijn. Als ik het zo mag lezen dan adviseer ik om deze motie over te nemen.

Gedeputeerde **OLTHOF**: In aanvulling op collega Pels, waar ze sprak over het brede financiële kader ook in relatie tot mobiliteit hebben we ook de Planning en Control cyclus waar we tweemaal per jaar praten over het IMPI en het mogelijk opwaarderen van infraprojecten van de 'studie- naar de 'planfase' en van de 'planfase' naar de 'realisatiefase'. Er ligt nu een voorstel waarbij Provinciale Staten nauw betrokken zijn. We gaan daarover met elkaar gesprek.

Motie 70 'Extra investeren in het OV' wordt ontraden. De motie is ook overbodig. In transitieplannen is geen relatie tussen de verduurzaming en het afschalen van lijnen. Afschaling van lijnen is ook geen ambitie in de transitieplannen die we hebben. We kijken wel of de intensiteit die we op dit moment hebben. Op 25 juni jl. is de beschikbaarheidsvergoeding verlengd tot september 2022. Dat wat staat opgeschreven in het transitieplan is op dit moment niet aan de orde, omdat ook de financiële middelen van het Rijk tot september 2022 er komen. We zien dat het aantal reizigers dat teruggaat naar openbaar vervoer sneller verloopt dan we hadden verwacht.

Op 14 juni zat bij de stukken voor de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid een besluit van Gedeputeerde Staten, waarin de financieringsovereenkomst voor de concessie Gooi en Vechtstreek met de Staten wordt gedeeld. Met deze financieringsovereenkomst kunnen we ervoor zorgen dat in 2022, zoals ook de afspraak was, de concessie Gooi en Vechtstreek honderd procent zero-emissie is. Op dit moment zitten we op zeventig procent zero-emissie in de concessie Zuid-Kennemerland IJmond en in Noord-Holland Noord op vijftig procent. In het transitieplan hebben we opgenomen of we ook voor de twee laatstgenoemde regio's meer emissie kunnen bereiken. Daar zijn regelingen voor en instrumenten om in te zetten. Deze motie is overbodig en wordt ontraden.

Bij motie 78 'Financiële bijdrage elektrificatie pontveer Spaarndam' wil ik de toezegging doen dat we dit verder onderzoeken en de Staten daarover zo snel mogelijk informeren. De deadline is september. Ik moet in gesprek gaan om te vernemen hoe hard die deadline is. Er zit immers een vakantieperiode tussen. Voor deze specifieke verbinding is in 2009 een eerdere subsidie toegekend van 144.000 euro. Dat was om een nieuwe pont aan te schaffen. In 2018 is een subsidie toegekend van 64.000 euro om de verbinding te verplaatsen. We moeten juridisch bekijken of nogmaals een subsidie mag worden toegekend. Als dat juridisch mogelijk mocht zijn

dan moeten we met elkaar kijken waaruit dat wordt gefinancierd. Dat moet apart worden behandeld, omdat de begroting te laat komt.

2925 De **VOORZITTER**: Als het goed is, is over alle ingediende moties een advies uitgebracht door Gedeputeerde Staten. Het zou betekenen dat we met de tweede termijn zouden kunnen aanvangen. Er is ook een verzoek gedaan om te schorsen. Ik stel voor dat we tot kwart voor vijf schorsen. Dan hebben alle partijen de tijd om het advies van het college mede in ogenschouw te nemen voor de tweede termijn.

2930 *Schorsing 16.34 – 16.45 uur*

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. We zijn toegekomen aan de tweede termijn van de bespreking van voordracht 23 Kaderbrief 2022. Ik zie dat de heer Köhler (JA21) weer aanwezig is.

2935 *Tweede termijn:*

2940 De heer **HEIJNEN** (CDA): Dank voor de discussie en uitgebreide beantwoording van de verschillende gedeputeerden. We zien uit naar het gesprek en discussie over het Masterplan Woningbouw na het zomerreces. We zijn zeer benieuwd, wat daar financieel en ruimtelijk mogelijk is. U kent onze opvattingen op dat vlak. De moties die zijn ingediend gaan over alle portefeuilles. Nogmaals dank aan het college voor het proces dat is voorgesteld om te komen met ideeën. Ons spreekt het idee van een 'menukaart' aan. Hopelijk vallende de 'prijzen op de menukaart' een beetje mee, zodat er voor iedereen wat wils is.

2945 Ik houd motie 65 aan. Het CDA zal tegen motie 84 stemmen, mochten de VVD en de PvdA die niet alsnog intrekken. Dit is de procesmotie waarover veel is gesproken. Als mede indiener van motie 81 over de ondernemersprijs kan het CDA zich vinden in de toelichting van gedeputeerde Zaal. Ik dank haar voor het voortvarend oppakken hiervan.

2950 De heer **DESSING** (FvD): Dank aan Gedeputeerde Staten voor de gedegen beantwoording van al onze gestelde vragen. Ik wil terug komen op de vraag om de diverse moties van partijen aan te houden. Ik hoop dat onze motie, die wat afwijkt van de andere, wel op het menu blijft staan. Het is geen bestedingsmotie, maar meer een reserveringsmotie. Ik zou graag de toezegging van de gedeputeerde krijgen dat motie net als de andere moties wordt meegenomen, wanneer wij de
2955 motie aanhouden en dat de in onze motie genoemde optie een serieuze optie is en bij de bespreking wordt meegenomen. Afhankelijk van het antwoord zal ik aangeven of we de motie zullen aanhouden.

2960 De heer **ZOON** (PvdD): Dank aan Gedeputeerde Staten voor de beantwoording. We zullen motie 68 aanhouden. We gaan graag met ambtenaren in gesprek over de uitwerking van een Dierenwelzijnsnota, die wij zullen gaan schrijven en zullen inbrengen in de commissie. Ik zou graag nog een motie willen indienen. De motie houd ik ook direct weer aan.

2965 **Motie 87/28-06-2021**

Grote Groene Stappen Zetten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2022;

2970 *gehoord de discussie, roepen het College van Gedeputeerde Staten op:*

- *om een éénmalige impuls te geven aan: o de plantaardige eiwittransitie vanuit de Voedselvisie, aangezien dit één van de belangrijkste oplossingen is om problemen op het gebied van stikstof, natuur, klimaat en dierenwelzijn aan te pakken;*
- *enkele specifieke projecten van Groen Kapitaal;*
- 2975 - *risico's van stikstof en het niet behalen van de KRW-doelen voor natuur, bouw en dierenwelzijn uit te werken;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Partij voor de Dieren

2980 De heer **ZOON**: Hierbij houd ik de motie direct aan.

De **VOORZITTER**: Motie 87 is ingediend, maar ook aangehouden. De motie maakt daarmee wel onderdeel uit van deze beraadslagingen.

2985 De heer **HOOGERVORST** (SP): Op advies van de gedeputeerde houden we motie 71, over de fietsknelpunten, aan. Motie 70 willen we toch graag in stemming brengen. Gedeputeerde Olthof is van mening dat duurzaamheid en dienstverlening geen enkele relatie met elkaar hebben. Dat lijkt me sterk. Geld kun je maar een keer uitgeven. Dat geldt ook voor de concessiehouder. Als men ervoor kiest om de duurzaamheidsdoelstellingen voorop te stellen, dan moet je toch ergens

2990 je geld vandaan halen. Dus daarom willen we motie 70 zeker in stemming brengen.

Over de inbreng van gedeputeerde Rommel over de aanpak van de stikstofuitstoot het volgende. We gaan ervan uit dat haar inzet op dit dossier groot is. Twijfelt u daar niet aan. Zou het niet makkelijker zijn als wij bij machte zouden zijn om bijvoorbeeld banken en de groothandel in dit verhaal te betrekken. Wij zijn ervan overtuigd dat het voor boeren makkelijker wordt, -en

2995 uiteindelijk dus ook voor de provincie-, om op een andere manier hun bedrijf te gaan runnen. Zijn er mogelijkheden vanuit de provincie om banken en de groothandel bij dit proces te betrekken, als dat nog niet gebeurt? Dat weet ik eigenlijk niet.

De heer **KLEIN** (CU): Dank voor de beantwoording door Gedeputeerde Staten. We houden motie

3000 72 en motie 73 conform het advies aan. Om in de beeldspraak te blijven, zou het mooi zijn als straks niet één persoon een hoofdgerecht geserveerd krijgt en de rest niets, maar dat we allemaal iets van de menukaart kunnen hebben. Motie 70 'Extra investeringen in OV' wordt door het college ontraden. Het college zegt dat verduurzaming niet ten koste gaat van de lijnen. Kan de gedeputeerde dat hard maken? Het zijn toch de concessiehouders die daarin keuzes moeten

3005 maken. We horen graag een nadere toelichting van het college.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Gedeputeerde Pels had een vraag over motie 76. Motie 76 is inderdaad een idee voor de 'menukaart'. Motie 76 wil ik samen met motie 75 aanhouden, in afwachting van de 'menukaart' later dit jaar. Gedeputeerde Rommel had een vraag over motie 77,
3010 om die op een bepaalde manier te lezen. Daar staan wij positief tegenover. U kunt de motie inderdaad op die manier lezen. Heel fijn dat de gedeputeerde geen bezwaar heeft tegen deze motie.

De heer **DULFER** (GroenLinks): Veel dank aan het college voor de beantwoording van vragen. Die
3015 was heel helder. Ik hoop zelfs zo helder dat het aanleiding is voor de VVD en PvdA om hun motie over het proces in te trekken en met de rest van de Staten mee te gaan in dit proces.
Op basis van de toezegging van de gedeputeerde neem ik motie 78 over het veerpontje en motie 81 over de ondememersprijs terug. Waarbij ik nog gezegd zou willen hebben dat ook de heer Smaling van de SP tot de ondertekenaars daarvan behoorde. Op basis van het advies van
3020 gedeputeerde Pels wil ik de moties 79, 80, 82 en 83 aanhouden.

De heer **HARTOG** (VVD): Wat een commotie om een motie. De VVD is voor financieel degelijk beleid. Daarom hadden we graag meer inzicht gehad in het financiële deel, ook in meerjarig perspectief, alvorens nu al over de bestedingen van eventuele overschotten te praten. Helaas
3025 heeft onze motie een verkeerd beeld opgeroepen en ging het over vertrouwen. Dat is nooit de bedoeling geweest. Anders hadden we wel een heel andere motie ingediend. We hebben alle vertrouwen in dit college en in de gedeputeerde Financiën. Daarom trekken wij motie 84 in.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dank aan het college voor de reacties en dank aan alle partijen voor de
3030 medewerking om veel moties aan te houden. Wij houden onze motie 85 en 86 ook aan. Iedere keer als het college spreekt over de beleidsindicatoren dan lijken er stappen vooruit gezet te worden. Dat vinden we heel positief. We staan positief tegenover de scenario's en de Economische Uitvoeringsagenda, die een belangrijke focus op groen herstel krijgt en ook tegenover de Uitvoeringsagenda van de Voedselvisie waarmee een doorkijkje wordt gegeven naar
3035 de langere termijn en de toekomst. De 'menukaart' is een mooi idee. We hopen dat er 'gerechten' op komen te staan, die we met elkaar kunnen delen, zodat we er allemaal blij mee zijn en er allemaal van kunnen genieten.

Het indienen en direct aanhouden van motie 87 was verrassend. Er zijn weinig andere moties waarover we nog moeten stemmen. D66 is tegen motie 66 over aardgas. Ook zijn we tegen motie
3040 70. Motie 74 is overbodig. Motie 77 vinden wij een sterke motie, zeker als 'nodig' als 'mogelijk' gelezen kan worden. We zullen voor motie 77 stemmen. Ik hoop dat ik hiermee helderheid heb gegeven over hoe wij gaan stemmen.

De voorzitter: Een interruptie door de heer Hoogervorst.
3045

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik zou graag van D66 meer uitleg willen hebben. Ik vind het namelijk onbegrijpelijk dat u tegen motie 70, die extra investering in het OV bent. Kunt u daarop een nadere toelichting geven?

3050 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): We hebben net gehoord dat er geen link ligt tussen duurzaamheid en de lijnen die er liggen. Dat is de reden waarom we tegen de motie zijn. Als u de motie had ingebracht als voorstel om mee te nemen in het verhaal van aanhouden of ontraden, misschien was dat een optie voor u geweest.

3055 De heer **HOOGERVORST** (SP): Nee, absoluut niet. We willen juist dat het OV in dit kader een beroep kan doen op ons coronafonds, als ik het zo maar even mag noemen. Dan ga ik het natuurlijk niet inbrengen van het eventueel bestemmen van een positief rekeningresultaat.

De heer **CARTON** (PvdA): De motie die bedoeld was om het proces te borgen, ging uiteindelijk over heel andere zaken. We kregen voldoende toelichting van gedeputeerde Pels, ook in lijn met de verduidelijking die de motie vroeg. Zoals de heer Hartog al zei, trekken we de motie in.

3060

De **VOORZITTER**: Na de beantwoording door het college in tweede termijn zal ik de balans opmaken van de moties waarover we nog wel gaan stemmen.

3065 Gedeputeerde **OLTHOF**: Een reactie op de heer Klein en de heer Hoogervorst. Op 14 juni omvatte de C-agenda voor de commissie een brief over een besluit van Gedeputeerde Staten om een tripartite financieringsovereenkomst aan te gaan met TransDev en ING Lease Nederland. De provincie neemt het initiatief om de bussen via de provincie aan te schaffen, zodat we in 2022

3070 honderd procent zero-emissie voor Gooi en Vechtstreek kunnen garanderen. Er zitten nog andere voordelen in. We hebben ook nog een voorgenomen regel opgenomen waardoor het voor TransDev interessant is om de bussen ook aan te schaffen. We hebben alles al in werking gezet om de bussen aan te kunnen schaffen. Een overeenkomst is getekend, waardoor de bussen ook gekocht kunnen gaan worden, via een speciale constructie. Ik ben er trots op dat we het op deze

3075 manier hebben kunnen doen. De motie van de SP is wat dat betreft volledig overbodig. Extra middelen om bussen aan te schaffen zijn niet nodig, omdat voor een financieringsconstructie is gekozen. Het probleem was niet zo zeer dat TransDev niet wilde. De banken deden moeilijk met de borgstelling vanwege corona. We hebben het op deze manier opgelost. Deze bussen worden aangeschaft.

3080 De heer **HOOGERVORST** (SP): Alle lof daarvoor. Ik had de brief inderdaad gelezen. Volgens mij zijn er nog meer concessies in de provincie. Als de banken lastig deden, dan blijkt maar weer dat de rol van banken soms heel vervelend kan zijn.

Hoe staat het met de andere concessies?

3085 Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik heb aangegeven dat daar zeventig respectievelijk vijftig procent van het materieel al zero-emissie is. We zijn in gesprek met TransDev over het verder opschalen. Uiteindelijk willen we daar ook honderd procent. Ook daar hebben we instrumenten voor, net als financiële middelen om daar eventueel in te zetten. Er is op dit moment geen noodzaak om extra

3090 middelen in te zetten. Ik wil u blijven informeren over wat de voortgang daarin is. In de koppeling die er ligt met corona en het transitieplan gaat het niet ten koste van onze duurzaamheidsambities.

3095 Gedeputeerde **PELS**: Natuurlijk blijft ook motie 67 op het 'menu' staan als Forum voor Democratie deze aanhoudt. Daarbij deze bevestiging. Ik vond het een mooie zet van de Partij voor de Dieren om nog even iets toe te voegen. Ik zou wel aan alle Statenleden willen meegeven. Het is een delicaat proces dat we met elkaar voeren. Laten we het proces, zoals voorgesteld, zoveel mogelijk met elkaar vasthouden.

3100 De VVD geeft aan een financieel degelijk beeld voor te staan, met ook een langjarig goed toekomstperspectief. Ik kan dat onderschrijven. Ik werk aan niets anders dan dat. Deze integrale afweging, die we met elkaar maken, heeft daar ook niet zoveel mee te maken. Met het programma Financiële Hygiëne is een duidelijke verbetering gemaakt. We hadden een grote inzet nodig, ook op onderbesteding, voor de plannen en besteding als het gaat mobiliteit, maar eigenlijk breder over onze portefeuille. Het is niet alleen de VVD die een financieel degelijk beleid
3105 met een goed meerjaren perspectief, maar dat het vooral ook het college is.

De heer **DESSING** (FvD): Dank voor het heldere antwoord van de gedeputeerde. Met dit antwoord zullen we ook onze motie (motie 67) aanhouden.

3110 Gedeputeerde **ZAAL**: Een korte reactie naar aanleiding van de bijdrage van de heer Hoogervorst. Hij richtte zich tot collega Rommel. Ik denk dat ik er een antwoord op heb als het gaat over de Voedselvisie. U heeft helemaal gelijk. Het is belangrijk om de agrariër te ondersteunen in de keten, en om de banken en de groothandel te betrekken. Dat doen we ook bij de Voedselvisie. Die richt zich in eerste instantie op dat duurzaam voedselsysteem. Met een duurzaam
3115 voedselsysteem dragen we ook bij aan stikstofreductie. Ik denk dat u daarmee op uw wenken bediend wordt.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Motie 70 wordt door de SP ingetrokken.

3120 De heer **DEEN** (PVV): De PVV zal motie 69 aanhouden.

De **VOORZITTER**: In stemming worden gebracht motie 66 'Belast gemeenten niet met aardgasvrij', motie 74 'Gemeenten dreigen in financiële problemen te komen' en motie 77 'Maak kruisfinanciering stikstof gerelateerde leges duidelijk'.
3125 Dat zijn de drie moties, die straks voor de voordracht in stemming worden gebracht. Ik constateer dat u daarmee kunt instemmen.

De **VOORZITTER**: We hebben 55 deelnemers, waardoor 55 stemmen kunnen worden uitgebracht. Ik ga over tot stemming en vraag of iemand hoofdelijke stemming, een stemverklaring of
3130 aantekening wenst.

Dan gaan we eerst over tot de stemverklaringen. Het gaat over motie 66 'Belast gemeenten niet met aardgasvrij'. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Zo niet dan open ik de stemming.
3135 De stemming wordt gesloten.

Motie 66 is met 39 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Tegen hebben gestemd: CDA, CU, D66, DENK, GroenLinks, PvdD, PvdA en VVD.

Daarmee is motie 66 verworpen.

3140

Dan wordt nu motie 74 in stemming gebracht. Zijn er stemverklaringen, aantekening of wenst iemand hoofdelijke stemming?

3145

De heer **KOYUNCU** (DENK): Gedeputeerde Staten geven in de Kaderbrief aan dat gemeenten, en daarmee gezamenlijke projecten, structureel te maken hebben met financiële en bestuurlijke problemen. Na meerdere vragen vanuit mijn fractie is de conclusie van Gedeputeerde Staten dat de situatie onder controle is. Geen reden tot paniek dus. Daar nemen wij kennis van. Ik wil wel alvast het volgende meegeven. Ik hoop het oprecht niet, maar mocht er alsnog een project sneuvelen dan zal ik hier vragen of dat voorkomen had kunnen worden.

3150

De **VOORZITTER**: Klopt het dat dit betekent dat motie 74 gewoon in stemming wordt gebracht?

De heer **KOYUNCU**: Ja.

3155

De **VOORZITTER**: Als er geen andere stemverklaringen zijn ten aanzien van motie 74 dan open ik de stemming voor motie 74.
De stemming wordt gesloten.

3160

De uitslag van de stemming over motie 74. Met 31 stemmen tegen en 24 stemmen is motie 74 verworpen. Tegen hebben gestemd: CU, D66, GroenLinks, PvdA en de VVD.
Motie 74 is daarmee verworpen.

3165

Dan breng ik in stemming motie 77. Wenst iemand een stemverklaring, aantekening of hoofdelijke stemmen? Zo niet, dan wordt de stemming nu opengesteld.
Ik sluit de stemming. De uitslag van de stemming over motie 77. Met 34 stemmen voor en 21 stemmen tegen is motie 77 aangenomen. Tegen hebben gestemd: CDA, Forum voor Democratie, JA21 en de VVD.

3170

Dan breng ik nu voordracht 23 in stemming. Wenst iemand hoofdelijke stemming, aantekening of een stemverklaring af te leggen? Zo niet, dan open ik de stemming over voordracht 23.
Ik sluit de stemming.

3175

Met 41 stemmen voor 14 stemmen tegen is voordracht 23 aangenomen. Tegen hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, Forum voor Democratie, Fractie Baljeu, JA21 en de PVV.

Ik schors de vergadering voor de dinerpauze.

Schorsing 17.42 tot 18.45 uur

3180 **11. Visie Recreatie en Toerisme 2030 (Voordracht 28)**

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. We zijn aanbeland bij agendapunt 11.

3185 De heer **SMALING** (SP): Dit onderwerp wordt binnen onze fractie behandeld door duo-commissielid mevrouw de Groot. Zij bezoekt de locaties van de onderwerpen. Zo ging zij alle recreatiegebieden af. De essentie van haar inbreng is geweest dat recreatie en toerisme prima is, maar het risico is dat het allemaal wel erg veel wordt. De nadruk ligt op het verdienmodel voor recreatie en toerisme, waarbij de natuur steeds vaker het onderspit delft. Bewoners van recreatiegebieden worden te weinig gehoord. Interviews met bewoners geven vaak een beeld dat anders is dan waartoe Gedeputeerde Staten besluiten. Er zijn kwetsbare gebieden, zoals Twiske, waarbij veel onenigheid is over de bestemming. Zo zijn er meer gebieden in de provincie die onder druk staan. Waar de festivalwoede wat is afgekoeld, is de dreiging er nog steeds. Het is niet zo dat de SP niet voor recreatie en toerisme is, maar er is een ongebreidelde toename. De landelijke toerismeorganisatie NBTC zegt daarover dat de Nederlandse overheid en de

3190 gastvrijheidsector vooral hebben ingezet op het promoten van de bestemming Nederland om meer bezoekers aan te trekken. Inmiddels kunnen we stellen dat meer niet altijd en zeker niet overal beter is. De Raad voor de Leefomgeving zet dat in nog scherpere termen neer. We willen een pleidooi houden voor het evenwicht tussen natuur en recreatie en niet voor dat verdienmodel en dat lokken van mensen.

3195 We kennen de Laddervan Lansink. Als we nu eens een Laddervan Leisure hanteren. Met zo een ladder kan per gebied worden aangegeven waar flinke natuurschade kan worden verwacht, als gevolg van recreatie en waar dat niet het geval is. Welke gebieden zijn robuust of soortenarm en hebben aangetoond goed tegen recreatiedruk te kunnen. Via een ladder kan genuanceerd worden gekeken naar de mogelijke bestemming van een gebied. Dit zou helpen om een overwogen

3200 besluit te nemen over de toekomst van deze gebieden. Het zou goed bij de Visie Recreatie en Toerisme passen.

3205

Motie 88/28-06-2021

Laddervan Leisure

3210

*Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
Constaterende dat:*

- *natuur, landschap en biodiversiteit beschermd en versterkt moeten worden;*
- *er een toenemende recreatiedruk op natuur, landschap en omgeving is;*
- 3215 - *deze vraagt om het bewaken van de juiste balans tussen toeristisch- recreatieve druk en draagkracht van de natuur;*
- *de wezenlijke kenmerken en waarden het kader vormen om de activiteiten in het Natuur Netwerk Nederland (NNN) te kunnen beoordelen;*
- *de toenemende recreatiedruk ook vraagt om een kader om de schadelijkheid van de*
- 3220 *recreatieve activiteiten voor de natuur, landschap en omgeving te kunnen beoordelen;*
- *een dergelijk kader nog niet ontwikkeld is.*

Overwegende dat:

- *er een kader moet worden ontwikkeld om natuur, landschap en biodiversiteit te beschermen voor te zware recreatieve druk;*
- 3225 - *de Ladder van Lansink een uiterst bruikbaar instrument is om prioriteit te geven aan de milieuvriendelijkste verwerkingswijzen van afvalverwerking;*
- *er voor recreatieve activiteiten ook een dergelijk bruikbaar instrument ontwikkeld kan worden, waarbij prioriteit gegeven wordt aan de voor natuur, landschap en omgeving minst schadelijke recreatieve activiteiten*

3230 *Draagt Gedeputeerde Staten op:*

Een Ladder van Leisure te ontwikkelen die recreatief gebied in Noord-Holland in kaart brengt op basis van mogelijkheden en kwetsbaarheden en daarmee een ondersteunend instrument vormt voor de Visie Recreatie en Toerisme

SP

3235

De **VOORZITTER**: Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **KONING** (CDA): Bij het CDA wordt Recreatie en Toerisme opgepakt door duo-commissielid Diana Dekker. Samen met haar heb ik deze bijdrage opgesteld en de motie, die

3240

wordt ingediend.

Het belang van recreatie en toerisme in Noord-Holland is groot. Dat is goed beschreven in de visie. De provincie zet hierbij de behoefte van onze eigen inwoners voorop. Dat is belangrijk, naast de aandacht voor toeristen van verder weg. Het CDA benadrukt het optimaal benutten van een gevarieerd aanbod in de gehele provincie, met toegankelijke, goed bereikbare en dichtbij

3245 gelegen recreatieve en toeristische voorzieningen. Het Noord-Hollandse landschap is gecreëerd en ontwikkeld dankzij eeuwenlange bedrijvigheid op het land en op het water. Zestig procent van de grond in de provincie is in agrarisch gebruik. In deze visie ontbreekt een erkenning van de recreatieve en toeristische waarde van het agrotourisme. Daarvoor hebben we aandacht gevraagd tijdens de commissiebehandeling en dat willen we nogmaals doen, evenals extra aandacht voor

3250 veruiming van het ontwikkelen van nevenactiviteiten op agrarische bedrijven. Dat moet goed gefaciliteerd worden. Dan doelen we in dit verband specifiek op activiteiten die vallen onder recreatie en toerisme. In het buitengebied vind je veel recreatieve 'parels', waarvan recreanten enorm genieten. Het CDA kan instemmen met het Ontwerpbesluit, maar vraagt met nadruk om Middelen die nu worden ingezet voor bestemmingsmanagement ook te gebruiken voor

3255 daadwerkelijke bestemmingsontwikkeling en het onder de aandacht brengen van de unieke bestemmingen die Noord-Holland rijk is. Er is al langere tijd veel geld gegaan naar onderzoek, druk- en daadkrachtanalyses en dataverzameling, bestemmingsmanagement over recreatie en toerisme. Recreatieschappen weten wat hun bezoekersaantallen zijn. Meer onderzoek is wat het CDA betreft nu niet nodig. Uit deze onderzoeken blijkt dat er veel groeipotentieel bestaat in de

3260 toeristische sector in Noord-Holland, met name op het ecologisch-sociaal en economische vlak. 'Holland boven Amsterdam' is in het leven geroepen om meer aandacht te geven aan de recreatiemogelijkheden in het Noordelijk deel van de provincie. Zij brengen 'parels en verborgen schatten' onder de aandacht. Het is goed om dat verder te versterken. Het stimuleren en

ontwikkelen van samenwerkingsverbanden door de provincie kan leiden tot een vitalere toerisme en recreatiesector. Dat is profijtelijk voor alle inwoners van Noord-Holland.

De VOORZITTER: Een interruptie door mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Moet dat allemaal in de natuurparken plaatsvinden? Misschien heeft een boer nog een groot stuk land over. Dan mag het van mij daar ook plaatsvinden. Bent u dat met mij eens?

Mevrouw **KONING** (CDA): Ja, dat ben ik helemaal met u eens. Dat heb ik net ook gezegd. Meer aandacht voor agrotourisme. De algemene ontwikkelingen hoeven niet allemaal alleen in natuurgebieden plaats te vinden.

De inwoners van Noord-Holland kunnen de voorzieningen in de eerste plaats zelf benutten. Daarnaast brengt het ook werkgelegenheid en behoud van onder andere cultuurhistorie. Met deze visie moeten we het moment benutten om toerisme en recreatie op deze wijze verder aan te jagen. Daarom dienen wij samen met JA21 een motie in.

Motie 89/28-06-2021

Benut ontwikkelingsruimte recreatie en toerisme optimaal

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter bespreking van de visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030

Constaterende dat:

- *Er al langere tijd veel geld naar onderzoek, druk- en draagkrachtanalyses en dataverzameling (bestemmingsmanagement) over recreatie en toerisme gaat*
- 3290 - *De recreatieschappen hierdoor reeds een helder beeld hebben van de bezoekersaantallen en druk- en draagkracht van gebieden*
- *Uit deze onderzoeken blijkt dat er veel groeipotentieel bestaat in de toeristische sector in Noord-Holland, met name op ecologisch, sociaal en economisch vlak*
- 3295 - *'Holland boven Amsterdam' in het leven is geroepen om meer aandacht te geven aan de recreatiemogelijkheden in het noordelijk deel van de provincie, zij brengen parels en verborgen schatten onder de aandacht.*

Overwegende dat:

- *Het stimuleren en ontwikkelen van samenwerkingsverbanden door de provincie kan leiden tot een vitalere toerisme- en recreatiesector*
- 3300 - *Vitale toerisme- en recreatiemogelijkheden profijtelijk zijn voor alle inwoners van Noord-Holland*
- *Het belang van een vitale toerisme -en recreatie sector, dichtbij en inclusief toegankelijk, in alle opzichten profijtelijk is voor alle inwoners van Noord-Holland*
- *Met deze visie het moment benut moet worden om toerisme en recreatie aan te jagen.*
- 3305 - *roepen het college van Gedeputeerde Staten op:*

- *De middelen die nu ingezet worden voor provinciaal bestemmingsmanagement te gebruiken voor bestemmingsontwikkeling en het onder de aandacht brengen van (meer) verborgen toeristische parels.*
en gaan over tot de orde van de dag.

3310 CDA) en JA21

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

3315 De heer **ZOON** (PvdD): Recreatie is vooral bedoeld voor recreatie om de stad, voor inwoners, in de gebieden waarvan we afgelopen jaar hebben gezien dat die overvol waren. Recreatie kan plaatsvinden in de natuur, maar dat hoeft niet. In natuur is vooral stille recreatie op kleine intensiteit geschikt. Buiten de natuurgebieden is intensieve en luidruchtige recreatie meer gepast. Dat zien we ook al op een aantal plekken, waarbij festivals op speciale terreinen plaatsvinden, niet zijnde natuur en in parken. Daarnaast is intensieve recreatie op de verkeerde plek een
3320 aantasting voor natuur, maar worden deze gebieden ook afgesloten en ontoegankelijk voor de reguliere bezoekers. Kijken naar betere plaatsen waar intensieve tijdelijke recreatie mogelijk is, heeft provinciale sturing nodig. Volgens ons is dit de invulling van de zin uit de visie “Maximaliseer positieve impact en beperk negatieve impact”. Dit vergt een stevige hand van de provincie. Net als het weer terugbrengen van RodS, Recreatie om de Stad, in een nieuw jasje. We
3325 zien deze gedachte in de visie doorschemeren, vooral in relatie tot de Bossenstrategie en benutting van het landelijk gebied.

De belangrijkste provinciale inzet bij toerisme is spreiding. Amsterdam is echter net weer begonnen om internationale toeristen te verleiden om naar de stad te komen. De samenwerking en afspraken in MRA-verband lijken nu al onder druk te staan. Met alleen spreiding komen we er
3330 niet, want zo wordt het probleem van groeiend toerisme niet opgelost. We moeten af van het idee dat het toerisme maar kan blijven groeien, als het maar met een groen randje gebeurt. Dat is een illusie, zo stelt ook de belangrijkste toerismestrategie Anna Pollock: “Hooguit vertragen de acties de vaart een beetje, maar de rampkoers blijft gelijk.”

We moeten juist inzetten op rem op de groei van het vliegtoerisme. Als we willen dat de inwoners
3335 van Noord-Holland niet ouderwets overlast van Schiphol krijgen en daarnaast actief wordt ingezet op een duurzame provincie, dan moeten we ook op dit vlak inspanningen verrichten.

Bovengenoemde invulling valt samen in deze visie. Op een aantal punten hadden we de visie duidelijker willen hebben. De visie is namelijk voor meerdere uitleg vatbaar. Het is soort een glazen bol, waarin je kunt zien wat je er in wilt zien. Dat maakt het geen goede visie en verschuift
3340 het probleem naar de uitwerking ervan. De visie krijgt uitwerking binnen diverse programma’s. We zullen er op toezien, met deze visie in de hand, dat de juiste interpretatie gegeven wordt. Daarom slechts één motie, die we samen indienen met JA21.

Motie 90/28-06-2021

3345 Houd rekening met belangen van dieren bij uitvoering Visie Recreatie en Toerisme

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter behandeling van Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland;

constaterende dat:

- 3350 - *In een gezonde democratie een zorgvuldige democratische besluitvorming afweging plaatsvindt van alle belangen;*
- *dieren niet een keer in de visie worden genoemd, terwijl er vele van wonen in Noord-Holland en beleid rond recreatie en toerisme ook hen en hun leefomgeving raakt;*
- *we een gedeputeerde Dierenwelzijn hebben die de belangen van dieren ook mee hoort te nemen daar waar provinciaal beleid ze raakt;*
- 3355

gehoord de discussie,

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *om bij de uitvoering van Visie Recreatie en Toerisme zoveel mogelijk rekening te houden met het welzijn van (in het wild levende) dieren;*
- 3360 *en gaan over tot de orde van de dag.*
- Partij voor de Dieren en JA21*

De **VOORZITTER**: Ook deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 3365 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Nu er gelukkig meer versoepelingen zijn doorgevoerd, gaat ook het festivalseizoen weer losbarsten. Die festivals en evenementen vinden in toenemende mate plaats in onze recreatie- en natuurgebieden. Neem bijvoorbeeld het Twiske en het Noorderpark in Amsterdam, waarvan een groot festivalterrein is gemaakt. De fractie van 50PLUS/PvdO heeft hier grote problemen mee en zorgen te over. Alleen al in Amsterdam zijn er
- 3370 in een normaal seizoen twintig festivals per weekend. We zijn niet tegen festivals, maar de festivalisering van natuurparken moet stoppen. Het kan niet zo zijn dat soms geen enkel park beschikbaar is om in een weekend tot rust te komen. Natuurgebieden en parken zijn bedoeld om tot rust te komen en het hoofd leeg te maken, voor flora en fauna en niet voor duizenden festivalgangers, die helemaal los gaan. Laat ze dat maar doen op bedrijventerreinen, of daarvoor
- 3375 bestemde evenementenlocaties. We willen dat het college het voortouw neemt om de toenemende festivalisering van onze natuurgebieden een halt toe te roepen. Hiertoe moet het college in overleg gaan met gemeenten om te komen tot een profiel over de toelaatbaarheid van festivals en evenementen in natuurparken. Hierin moet worden meegenomen de bodemverdichting, het effect op flora en fauna, geluidsoverlast bij buurtbewoners, het aantal op-
- 3380 en afbouwdagen, de beschikbaarheid van het gebied voor algemeen publiek tijdens het evenement, het totaal aantal evenementen in het betreffende gebied en de algemene schade veroorzaakt door het toelaten van het evenement en de festivalgangers. Daartoe wordt een motie ingediend.

3385 **Motie 91/28-06-2021**

Stop festivalisering natuurgebieden

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 28 juni 2021,

Constaterende, dat:

- 3390 - *natuurgebieden, recreatiegebieden en parken steeds vaker gebruikt worden als locatie voor festivals.*

Overwegende, dat:

- *er een heldere afweging dient te worden gemaakt of de aard van het evenement of festival zich verdraagt met het karakter en de bestemming van het natuurgebied-, recreatiepark- en/of park;*

3395

Van mening, dat:

- *Het kan niet zo zijn dat soms geen enkel natuurgebied-, recreatiegebied- en/of park beschikbaar is om rustig van het weekend te genieten.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- *om in samenspraak met gemeenten te komen tot een profiel over de toelaatbaarheid van evenementen en festivals in natuurgebieden-, recreatiegebieden en parken;*
- *de draagkracht van het gebied hierbij een belangrijke rol te laten spelen;*
- *het profiel zal worden opgesteld aan de hand van de volgende criteria: bodemverdichting, het effect op de flora en fauna, (geluids-)overlast bij buurtbewoners, het aantal op- en*

3400

3405

En gaat over tot de orde van de dag.

50PLUS/Partij van de Ouderen

3410

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): We hebben schriftelijke vragen ingediend over de festivalisering van het Twiske. Daarop kwam nog geen antwoord. Misschien kan dat worden nagekeken?

3415

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik houd het kort. De visie is een gedegen en goed uitgangspunt. Er is veel aandacht en zorg aan besteed. Dat juichen wij toe. Het punt bestemmingsmanagement, persoonlijk geloof ik er niet in. Het blijft voor mij ontzettend lastig om daar iets uit te halen, waarvan ik denk dat het zal werken. Anderzijds, niet geschoten is altijd mis. Ik wens het college en de gedeputeerde in het bijzonder veel succes met dit instrument.

3420

De Laddervan Leisure, zoals die SP die voorlegt, lijkt ons een enorme bureaucratische tijger te worden. We gaan ervan uit dat de branche zelf over de brug zal moeten komen, als ze zichzelf willen onderscheiden met een duurzame vorm van recreatie. Dat ligt vooral op het terrein van gemeenten.

3425

De motie over de ontwikkeling van recreatie in plaats van het management: Dat lijken me twee verschillende grootheden. De PvdA is er niet van overtuigd dat iedere vorm van recreatie ook voor alle Noord-Holland profijtelijk is, zoals de motie aangeeft. De lust voor de een, kan een last voor een ander zijn. De Partij voor de Dieren refereerde daar ook al aan. Management ligt meer op het vlak van de recreatieve ondernemer.

3430

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Smaling.

3435 De heer **SMALING** (SP): Ik ben verbaasd over de reactie van de PvdA, een partij met een groter
bureaucratisch verleden dan de SP. Een bureaucratische tijger? Het is maar net wat je met die
Laddergaat doen. De Laddervan Lansink was in eerste instantie speels bedoeld. Het is niet de
bedoeling dat het bindend is, of in een wet terechtkomt. Het kan adviserend zijn of je kunt zaken
met elkaar vergelijken. In die vind ik het een kenschetsing, die me tegenvalt, zeker van mevrouw
Jellema.

3440

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik zal het u uitleggen. Bijvoorbeeld in supermarkten worden voor
producten vele keurmerken gehanteerd. We weten allemaal dat de helft van die keurmerken
weinig om het lijf heeft. Ik ben bang dat dit met de Laddervan Leisure ook het geval zal zijn. Ik
vind het wel een goed instrument, maar laat dat aan de ondernemer, die iets gaat doen op het
3445 gebied van recreatie en toerisme, om dit met de eigen branchevereniging uit te zoeken. Daar
kunnen ze zich onderscheiden. Als iemand per se duurzaam wil recreëren, -en dat juich ik van
harte toe-, dan zal men voor die recreatieaanbieders kiezen.
Er zijn enorm veel keurmerken. Het primaat ligt bij een ondernemer, die zich uitstekend zou
moeten kunnen onderscheiden. Het feit dat een ondernemer laat zien dat hij een duurzaam
3450 ondernemer is en duurzame recreatie aanbiedt, dat is natuurlijk prima. Om daar als provincie of
overheid op te moeten insteken, met een Ladder, -al is het maar adviserend-, dat kan een
ondernemer heel goed zelf regelen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Koning.

3455

Mevrouw **KONING** (CDA): Mevrouw Jellema, u geeft aan dat u niet in bestemmingsmanagement
gelooft. Wilt u dan onze motie steunen? Dat lijkt me logisch, want wij vragen of het geld dat voor
bestemmingsmanagement bedoeld was, ingezet kan worden voor het onder de aandacht brengen
van meer verborgen toeristische 'parels'. Dat zijn activiteiten die er toch al zijn.

3460

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): U wilt onder de aandacht brengen dat er veel gerecreëerd kan worden
bij agrariërs, of langs tulpenvelden en dergelijke. Dat ligt ook bij deze agrariërs en ondernemers
zelf. Waarom zou de provincie dat soort zaken moeten faciliteren? Andere ondernemers zouden
vervolgens hun vinger kunnen opsteken om te melden dat zij ook 'verborgen parels' hebben.

3465

Mevrouw **KONING** (CDA): Dan begrijpt u het verkeerd. Wij bedoelen met die
bestemmingsontwikkeling juist alle activiteiten, die er zijn. Agro toerisme was een voorbeeld. We
bedoelen het in de brede context. Waarom zou je geen aandacht vragen voor al die activiteiten
voor toeristen en recreatie, die er al zijn of die ondernemers opzetten? Het is goed voor de
3470 werkgelegenheid en voor inwoners van Noord-Holland, zodat zij weten waar zij naar toe kunnen
gaan om te recreëren.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): U schets nu een soort spoorboekje. Daar hebben we de VVV voor. Dit
gaat over een meer algemeen kader, zo las ik de visie. Het is een visie. Dat management zit er
3475 ook in en dat lijkt me een moeilijke opgave. Ik hoop dat de gedeputeerde daarmee succesvol is.
Waarom dan ook nog eens die ontwikkeling? Dat ligt op een heel ander vlak.

3480 Dan hebben we nog de motie van de Partij voor de Dieren over het rekening houden met de belangen van dieren. Ik ga er echt vanuit, - en ik hoop dat de gedeputeerde dit kan aangeven-, dat het vanzelf spreekt dat je rekening houdt met dieren. Rekening houden met dieren dat zal voor de Partij voor de Dieren waarschijnlijk betekenen dat je nooit een middag naar de dierentuin gaat. Ik geloof niet dat we daarmee veel Noord-Hollanders een plezier doen. Rekening houden met dieren is voor de PvdA een vanzelfsprekendheid. We horen graag van de gedeputeerde of de PvdA dat goed ziet.

3485

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Meer en beter toegankelijke recreatiemogelijkheden dichtbij huis voor alle Noord-Hollanders, dat is ons streven. De bevolking groeit. Zeker voor bewoners van een stedelijke omgeving is het van groot belang dat er voldoende recreatiemogelijkheden dichtbij zijn. We steunen daarom de visie. Wel vragen we om meer ondersteuning voor recreatieve ondernemers, zonder welke steun het niet haalbaar is om te investeren in bijvoorbeeld toiletvoorzieningen en het tegengaan van vervuiling, dat inherent lijkt aan de groeiende aantallen gebruikers. De vraag is of er voldoende steun voor de visie is bij de ondernemers en wat de provincie kan betekenen voor de recreatieve ondernemers om hen te ondersteunen. Zeker als we deze visie tot een succes willen maken. Wij staan er in ieder geval helemaal achter. Als een ding 3490 duidelijk blijkt uit de visie dan is dat meer recreatiemogelijkheden alleen mogelijk zijn als gemeenten en ondernemers bereid zijn om te investeren. De provincie opereert alleen voorwaarden scheppend door data in te kopen voor vervoersmanagement, visies meehelpt te ontwikkelen en zaken in kaart te brengen zonder concrete investeringsagenda voor de realisatie van recreatiemogelijkheden. We pleiten voor meer ondernemerschap en voor meer horeca en 3500 evenementen, mits er geen onaanvaardbare schade aan natuurkwaliteit ontstaat. Daarmee verwijst ik naar het betoog van de heer Zoon en mevrouw Van Soest. Ik vind het een goede suggestie om juist buiten de recreatiegebieden te kijken naar plekken waar evenementen kunnen worden gehouden. Daar kunnen we de ondernemers goed bij gebruiken. Laten we dat vooral doen op basis van feiten. Wanneer kan de natuur het wel en wanneer kan de natuur het niet hebben, 3505 zonder dat we teveel in emoties vervallen. Recreatiegebieden zijn er in eerste instantie om inwoners van de steden te laten genieten van het groen, zodat men elkaar informeel kan ontmoeten, dichtbij huis kan ontspannen en laagdrempelig sporten op zoveel mogelijk verschillende manieren. Gebruiksmogelijkheden moeten aansluiten bij de wensen van alle bevolkingsgroepen. Ze moeten een aanmoediging zijn voor iedereen om meer gebruik te maken 3510 van recreatiegebieden. Laten we denken in mogelijkheden, zoals bij de realisatie van de Westeinderscheg, de Bossenstrategie en bij het realiseren van groene, recreatieve verbindingen tussen recreatie- en groengebieden. Laten we daarbij de gemeenten en de ondernemers zoveel mogelijk aanmoedigen en ondersteunen.

3515 Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Onze fractie is erg trots op deze visie. Het is een uitwerking van het Next Step initiatief dat D66 eind 2081 indiende. Een overkoepelende visie met een tweeledige aanpak. Hoe kunnen we de geweldige recreatiemogelijkheden in Noord-Holland voor onze groeiende bevolking behouden en versterken? Hoe kunnen we ongewenste piekdrukke, mede door inkomend toerisme, en schade aan de natuur voorkomen? De provincie die de regierol pakt

3520 om samen met partners voor onze inwoners een netwerk voor vrije tijdsbesteding te koppelen aan natuur en cultuurhistorie en met duurzame faciliteiten. De regierol van de provincie is nieuw en nodig om de draagkracht van ons prachtig landschap te behouden.

De provincie kan ook bijdragen om innovaties aan te jagen. Ik zie het al voor me: Als vijftiger met een passie voor wandelen, besluit ik op een zondagmorgen een stevige wandeling te maken door

3525 ons mooie landschap. Ik open de 'Noord-Holland Beleving en Natuur-app' en geef aan dat ik twintig kilometer wil wandelen door een stil stuk van de Stelling van Amsterdam en dat ik reis met het openbaar vervoer. Halverwege mijn route wil ik graag afspreken voor een kop thee in een van de forten met mijn dochter, die een passie heeft voor buitensport. Ze heeft ook de app en wil graag buiten gaan klimmen. De app berekent op basis van onze wensen mooie routes en we gaan

3530 op pad. Na een reis per trein en fiets splitsen onze wegen. Na tien kilometer krijg ik een bericht dat mijn route aangepast wordt, omdat veel mensen dezelfde gedachte hadden en het erg druk is. De app adviseert mij een alternatieve route.

Met het bovenstaande wil ik maar aangeven dat de visie ruimte biedt om met eigentijdse middelen de uitgangspunten te realiseren. De lijn van bestemmingsmanagement zal gekoppeld

3535 moeten worden aan bestemmingsontwikkelingen. De wensen van de bezoekers zijn daarbij het uitgangspunt. Wensen voor recreatie veranderen met iedere generatie. De waarde van natuur is voor alle generaties groot. Wat je gaat doen, kan erg verschillen. Natuurlijk moeten we zorgen dat iedereen bereikt wordt. Als je online winkelt, met vakantie gaat, of belasting betaalt dan moet je tegenwoordig wel iets met internet. Als mensen ontdekken dat daar echt voor iedereen wat te

3540 halen is met een app, dan trekt dit bijna iedereen over de streep. De toenemende vraag naar recreatieve en cultuurhistorische activiteiten en de noodzaak om de natuur en bio diversiteit te versterken vraagt veel van de uitvoeringsorganisaties. Onze fractie zou graag zien dat in de uitvoering wordt ingezet op vraagsturing, waarbij we expliciet aandacht vragen voor mensen met een beperking en een kleinere beurs. Graag hoor ik van het college hoe de uitwerking van de

3545 visie op dit punt gaat verlopen.

Heeft onze fractie dan helemaal niks meer te wensen? Zeker wel. We geven een tweetal punten mee. Onze fractie is van mening dat in de uitwerking meer aandacht gegeven zal moeten worden aan hoe duurzame recreatie er uit ziet. We vragen ons af of er voldoende budget beschikbaar is om de ambitie van deze visie op een interactieve en eigentijdse manier vorm te geven.

3550 Nogmaals dank voor het neerzetten van deze visie, waarmee de provincie echt een bijdrage kan leveren voor onze inwoners, ondernemers, de recreatieve infrastructuur en de natuur.

Ik geloof dat de wens van de Partij voor de Dieren als het gaat over dierenwelzijn goed geborgd is. Ik ben nieuwsgierig naar de reactie van de gedeputeerde.

3555 De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Smaling.

De heer **SMALING** (SP): Dank voor uw bijdrage. Ik denk dat als u dit in de jaren zeventig had uitgesproken, dat u met Brand New World of '1984' om de oren was geslagen. Het lijkt alsof uw recreatiebeleving helemaal bestaat uit het naar uw telefoon kijken, om te zien of uw app weer

3560 een nieuwe route voor u uitstippelt. In uw samenvatting hoorde ik het woord 'natuur' als allerlaatste langskomen. Is D66 niet helemaal geobsedeerd door het digitaal aansturen van de

recreant, zodat iedereen op de ideale plek terecht komt, terwijl er ook nog zoiets als bio diversiteit is?

3565 Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Ik hoor veel vragen. Laat ik eerst antwoorden dat D66 niet geobsedeerd is door internet. We denken wel dat heel veel mensen daarvan gebruikmaken. Als het gaat over bestemmingsmanagement, dan moet je ervoor zorgen dat mensen weten waar ze op een goede manier naar toe kunnen. Dan heb je data en dus ook internet nodig. Niet voor iedereen, maar voor veel mensen wel. Dat zou ertoe kunnen leiden dat drukke plekken verdeeld
3570 worden en de natuur en dus ook de omwonenden minder overlast ervaren. Ik denk dat het een stap voorwaarts is en dat het bijdraagt aan het beschermen van een gebied. Het is belangrijk dat deze visie juist ook de natuur versterkt. Dat moeten we zeker vasthouden., Het gaat bij recreatie over natuurlijk over natuur.

3575 De heer **SMALING** (SP): Als u het economisch belang van recreatie- en natuurdoelen, die we van groot openbaar belang hebben genoemd, tegenover elkaar afweegt, -recreatie zit er dan tussenin-, waar helt u dan naar over?

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Eerst heeft u het over natuur en nu heeft u het over economie. Is uw
3580 vraag wat wij vinden van het belang van natuurbeleving? Volgens mij heb ik daarop een duidelijk antwoord gegeven. Als het gaat over economische waarden dan gaat het ook om de juiste balans met de natuur en de cultuurhistorie. Daarom zijn we ook zo blij met deze visie, die een tweetal uitgangspunten heeft, zowel de bestemmingsontwikkeling, -dat je de kracht van het landschap kunt behouden-, als bestemmingsmanagement. Het laatste moet er echt voor zorgen dat
3585 gebieden niet teveel belast raken. Daarmee kunnen stappen voorwaarts worden gezet. De regie ligt bij de provincie als het gaat om de versterking van de natuur in onze recreatiegebieden.

Ik wil nog reageren op de moties. Bij de motie van de PvdD wacht ik graag het antwoord van de gedeputeerde af.

3590 De Laddervan Leisure is een sympathieke gedachte, maar ik vraag me wel af hoe die uitgevoerd kan worden. Het betekent feitelijk dat elke ondernemer moet worden getoetst. Het voorstel van het CDA om geld over te hevelen van bestemmingsmanagement naar bestemmingsontwikkeling lijkt me op dit moment onwenselijk, omdat het juist gaat om de balans tussen beide.

3595

De heer **KLEIN** (CU): Wat de CU betreft ligt er een mooi visiedocument. De ambitie voor 2030 luidt dat heel Noord-Holland profiteert van recreatie en toerisme. Dat vinden we een mooi uitgangspunt. Voor ons is vooral het aandachtspunt belangrijk dat we de positieve impact willen maximaliseren en de negatieve impact willen beperken. Dat is een andere toon dan de eerdere
3600 focus op het binnenhalen van zoveel mogelijk bezoekers. Het is goed dat we nu vooral inzetten op toeristen die iets bijdragen en dat we ook oog hebben voor de keerzijde, ook de keerzijde van festivals. We vinden de ideeën van de SP met een Ladderen het profiel van 50PLUS/PvdO heel interessant. We horen graag de reactie van de gedeputeerde. We denken dat het goed is om iets in die richting te ontwikkelen.

3605 Rondom recreatie zijn we heel blij met de focus op recreëren dichtbij. Dat is voor mensen fijn, maar het is ook duurzamer. Voor mensen van buiten onze provincie is spreiding en verleiding goed. Zo kunnen we bezoekers laten kennismaken met ongekende delen van onze provincie en verlichten we de druk op de bekende hotspots.

Recreëren betekent voor heel veel mensen buiten zijn in de natuur. Ook onze recreatiegebieden
3610 zijn vaak mooie natuurgebieden. Die moeten we versterken. We zijn dan ook tevreden dat ook het versterken van bio diversiteit als een van de doelen wordt genoemd in de visie.

Tot slot zijn we ook blij met het noemen van de OV -bereikbaarheid en het stimuleren van OV. Kortom, wij kunnen instemmen met deze visie en we zullen bij de uitvoering in de gaten houden of met name de door ons genoemde aandachtspunten goed vorm krijgen.

3615 Mevrouw **ER** (GroenLinks): Het is goed om te zien dat de Visie Recreatie en Toerisme er nu ligt. GroenLinks kan zich goed vinden in de basis van de daarin opgestelde en benoemde ambities en opgaven. Zoals in de commissie benoemd, ontbreekt het de visie hier en daar aan concretisering. Dat maakt het voor ons lastig om bepaalde onderdelen in de visie goed te kunnen beoordelen,
3620 waaronder bijvoorbeeld het bestemmingsmanagement. De zorg van andere partijen met betrekking tot de uitwerking hiervan kunnen we goed begrijpen. We zijn wel benieuwd naar hoe dit in de praktijk gaat uitpakken. We willen het college daar zeker de ruimte voor bieden. We verzoeken Gedeputeerde Staten om de visie in te zetten om de samenwerking tussen organisatoren van grote evenementen zoals festivals, agrariërs en bedrijventerreinen te
3625 stimuleren, om zo de natuur in de recreatiegebieden te ontlasten en ruimte te creëren voor juist kleinschalige recreatie.

Wat de moties betreft wachten we de reactie van het college af.

Gedeputeerde **ZAAL**: Dank aan alle Statenleden en duo-commissieleden voor hun inbreng, niet
3630 alleen vandaag, maar ook in de commissie en de Benen-op-tafelsessie. Daar hebben we veel aan gehad. Een groot deel van alle inbreng is verwerkt in deze visie. Wat u vandaag inbrengt komt neer op balans en evenwicht. Evenwicht tussen rust en reuring, tussen drukte en draagvlak, tussen economische ontwikkeling en natuur en tussen intensieve recreatie en laag intensieve recreatie. Dat is wat Gedeputeerde Staten beogen te bereiken met deze visie. We willen de juiste
3635 recreant en toerist op de juiste plek. Ieder gebied in Noord-Holland is uniek en heeft dus ook zijn eigen kernwaarden ten aanzien van natuur, landschap, bio diversiteit en dus ook recreatie. We zijn op zoek naar de recreatie die past per gebied. Daarvoor hebben we bestemmingsmanagement hard nodig. Ik hoorde iemand zeggen dat recreatiegebieden al hun data hebben. Wat wij met deze visie voor het eerst gaan doen, is niet alleen de data per
3640 recreatiegebied bekijken, maar voor de gehele provincie Noord-Holland. Voor de gehele provincie gaan we bekijken waar er nog ruimte is voor recreatie, waar we de 'parels' ontdekken en naar voren kunnen brengen en wat de plekken zijn waar minder intensieve recreatie gewenst is. Dat beeld is er op dit moment nog niet. We werken hier samen met alle recreatieschappen en TBO's om data te verzamelen. Vervolgens kunnen we met die data ook daadwerkelijk gaan verleiden en
3645 spreiden. Dat geldt niet alleen voor de toerist, maar ook voor onze eigen inwoners. We kunnen onze eigen inwoners best stimuleren om niet altijd in de file naar Zandvoort te gaan, maar bijvoorbeeld naar het strand van Callantsoog.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Jellema.

3650

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik werd getriggerd toen de gedeputeerde zei dat we de vinger willen houden op 'genoeg is genoeg'. Zijn daar standaarden voor? Ik kan me voorstellen dat het college niet van ieder recreatief doeleinde weet wanneer 'het genoeg is'. Hoe houdt u dat straks in de gaten? Denk aan Circuit Zandvoort met 105.000 mensen.

3655

Gedeputeerde **ZAAL**: Daar zijn geen eenduidige standaarden voor. Het is nu juist wat we gaan onderzoeken wat een gebied aankan. Niet dat we het op de tientallen bezoekers per dag kunnen afmeten, maar we kunnen er wel op sturen, als er in een gebied voorzien dat de natuur echt onder druk komt te staan door het grote aantal wandelaars. Het is een uitdaging voor de komende maanden en jaren om dat per gebied te gaan bepalen. Dat zal per gebied verschillend zijn. Op de plekken waar nu teveel bezoekers komen, worden bezoekers verleid om op een andere plek te recreëren. Hoe dat eruit kan zien? Mevrouw Gonggrijp had een mooi verhaal over een app. Dat is een van de manieren om te communiceren en om de data te gebruiken. Ik zie dat ook wel voor me dat je met de auto in de file staat en dat je een melding kijkt over een strand waarnaar toe geen file staat. Dat is de vervolgstap.

3665

Het bestemmingsmanagement hebben we de komende tijd nodig op het niveau van heel Noord-Holland.

Complimenten voor de creatieve motie van de SP over de Laddervan Leisure (motie 88). Ik kan er best ver in meegaan, omdat we juist met deze visie beogen om per gebied te kijken welke vorm van recreatie het beste past. Ik heb eigenlijk twee bezwaren tegen deze motie. Het lijkt alsof u een bepaalde rangorde wil aanbrengen in verschillende vormen van recreatie. Dat zou het college niet willen. Alle vormen van recreatie in Noord-Holland moeten mogelijk zijn. Ik zou niet naar die rangorde toe willen. Wat het college ook niet wil dat we een soort keurmerk gaan ontwikkelen. Het past enerzijds niet bij de taak van de provincie. Dat zou misschien landelijk moeten worden opgepakt. Ik heb daar de verantwoordelijkheid niet voor. We zouden ondernemers moeten gaan labelen. Dat is naast de bureaucratische rompslomp niet wenselijk en geen taak voor de provincie.

3675

3680

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Smaling.

De heer **SMALING** (SP): Dank voor de positieve reactie op de motie. Ik snap uw bezwaren niet. Het is niet de bedoeling dat iets wordt voorgesteld dat een bindende werking heeft. Het lijkt ons in het kader van de visie zinvol om iets dergelijks te ontwikkelen. Het kan tot een kwetsbaarheidsanalyse of -kaart leiden, op basis waarvan ook het verschillende type recreanten kan worden bediend. Er kunnen best recreanten naar een gebied met hoge natuurwaarden, maar het liefst recreanten die ook geïnteresseerd zijn in die bio diversiteit. Het is echt bedoeld als een ludieke ondersteuning voor deze visie. De mate van bindend en in welke mate van ondersteuning is aan het college om te bepalen.

3690

Gedeputeerde **ZAAL**: De heer Smaling en ik kunnen elkaar daar wel in vinden. Een kwetsbaarheidsskaart is precies wat we gaan doen. Op deze manier, met deze tekst, zit het teveel op de rangorde en het labelen, ook vanwege de vergelijking met de Laddervan Lansink, die dat heel erg in zich heeft. Ik vraag u om er nog naar te kijken. Het sluit wel heel erg aan bij de
3695 insteek om per gebied te gaan bekijken welke intensiteit van recreatie we kunnen vinden. In deze vorm moet ik de motie ontraden.

Motie 89 van het CDA om het geld van bestemmingsmanagement aan bestemmingsontwikkeling te besteden, moet ik ontraden. In de zojuist aangenomen Kaderbrief is gesteld dat het geld wordt
3700 gereserveerd voor bestemmingsmanagement. Wellicht had de motie bij de Kaderbrief ingediend moeten worden. Ik denk dat het goed is om eerst naar bestemmingsmanagement te kijken en vervolgens de stap te maken naar bestemmingsontwikkeling. Het is primair aan de ondernemers en niet aan de provincie om dat te realiseren. Mochten er meer wensen zijn op het gebied van bestemmingsontwikkeling Recreatie dan verzoek ik u om daar dan ook een voorstel in te dienen
3705 voor 'de menukaart van Pels' om er meer geld voor te vragen. Uiteindelijk kan er altijd meer geld naar recreatie.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Koning

Mevrouw **KONING** (CDA): U geeft zelf aan dat de data voor de gehele provincie worden verzameld en dat bekeken wordt waar het rustig is en waar nog extra activiteit kan worden toegevoegd. Daar heb je toch alleen wat aan als je dat ook kan koppelen aan het onder de aandacht brengen van de 'parels' waar het nog rustig is? Begrijp ik nu dat u zegt dat u de motie wel steunt, maar dat het geld elders moet worden gehaald? Kunt u uw advies bijstellen?
3715

Gedeputeerde **ZAAL**: Nee. Het onder de aandacht brengen van de 'parels' doen we in het kader van verleiden en spreiden. Wat we niet doen met de middelen die niet ter beschikking zijn gesteld, is het ontwikkelen van nieuwe parels. Dat is iets wat we primair aan de ondernemers en evenementenorganisaties et cetera open laten. In het verleiden en spreiden zal enige vorm van
3720 communicatie zitten over de juiste plek voor een evenement. Dat is ook onderdeel van bestemmingsmanagement. Het ontwikkelen van nieuwe recreatie voorzieningen is bestemmingsontwikkeling. Daarvoor zijn de marktpartijen aan zet.

Agrotoerisme is zeker onderdeel van de meekoppelkansen, die er zijn. Dat zit zeker in deze visie.
3725 We zien meekoppelkansen op de dijken en op cultureel erfgoed en algemene culturele voorzieningen. Wat ik nog wil meegeven. Gedeputeerde Staten zijn er voorstander van dat er festivals worden georganiseerd in Noord-Holland. Daaraan is behoefte en er is veel vraag naar, vooral bij jongeren. Jongeren hebben veel ruimte nodig voor recreatie. We moeten ook juist daarbij, omdat het een heel intensieve vorm van recreatie is, goed kijken waar dat kan. Ik wil
3730 zeker meegaan in de vraag om creatiever te kijken waar festivals zijn en daarover de gesprekken met gemeenten en recreatieschappen aangaan.

Motie 90 van de Partij voor de Dieren vraagt om rekening te houden met de belangen van dieren.

Dat gaan we zeker doen. Het is belangrijk bij de uitvoering van de visie om rekening te houden met het leefgebied van dieren. Ik noem de otter in het Naardermeer. Daarmee houden we zeker
3735 rekening. Er moet een balans zijn. Ik worstel ermee dat het iets is wat we permanent moeten doen. Als er over wordt gerapporteerd dan is de motie afgedaan. In NLG gaan we het gesprek voeren over de portefeuille Dierenwelzijn. Ik stel voor om daarin mee te nemen wat u van mij verwacht in de rapportage over de aspecten op het gebied van dierenwelzijn in de verschillende beleidsdossiers, waaronder Recreatie.

3740 Ik zeg toe om bij de uitvoering rekening te houden met dierenwelzijn.

Motie 91: De vraag waar festivals kunnen plaatsvinden is uitdrukkelijk onderdeel van deze visie. Wij gaan geen festival- of evenementenbeleid maken. Dat is aan gemeenten. We spreken er wel over met gemeenten. De motie gaat onze eigen bevoegdheden te buiten. De motie wordt
3745 ontraden.

Tweede termijn

De heer **SMALING** (SP): Het dictum van de motie is gewijzigd. De motie draagt het college op een
3750 Laddervan Leisure te ontwikkelen die recreatief gebied in Noord-Holland ordent op basis van mogelijkheden en kwetsbaarheden en daarmee een ondersteunend instrument vormt voor de Visie Recreatie en Toerisme.

De **VOORZITTER**: De gewijzigde motie 88 maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

3755 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik hoop dat alle andere partijen zich realiseren dat toerisme een van de belangrijkste economische pijlers is in Noord-Holland. Het levert ons heel veel werkgelegenheid op. Daarnaast is het ook heel erg belangrijk en levert het een grote bijdrage aan onze leefbaarheid. Balans is voor het CDA belangrijk, net als voor de gedeputeerde. We willen er
3760 nogmaals voor pleiten om onze motie te steunen. Data verzamelen voor de gehele provincie is alleen zinvol als daaraan een volgend effect wordt gekoppeld.

De heer **ZOON** (PvdD): Dank aan de gedeputeerde voor haar positief advies. Ik snap de afweging over wanneer de motie nu eigenlijk is afgedaan. Ik zal zorgen dat de motie afgedaan kan worden
3765 bij de uitwerking van Dierenwelzijn.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik trek motie 91 in. Ik zal deze in Amsterdam indienen.

3770 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik begrijp niet hoe verder wordt gegaan met de motie van de Partij voor de Dieren. Ik vond het antwoord van gedeputeerde Zaal afdoende. Gaat de fractie de motie bij een ander onderwerp indienen?

De heer **ZOON** (PvdD): We trekken motie 90 in. De Partij voor de Dieren is blij met de toezegging van de gedeputeerde.

3775

De **VOORZITTER**: Motie 90 is ingetrokken.

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): We volgen het advies van Gedeputeerde Staten. Er is voldoende onderbouwing gegeven. We zullen tegen de motie stemmen en voor de voordracht.

3780

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Ik heb geen tweede termijn. D66 stemt voor de voordracht.

De heer **KLEIN** (CU): De CU vindt het belangrijk om een afwegingskader te hebben, wat kan helpen om te beslissen wat wel en wat niet handig is in een bepaald gebied. De gedeputeerde ontraadt beide moties. Inmiddels heeft de PvdA een motie ingetrokken, waarvan ik het idee wel goed vond. Ik hoop dat de aangepaste motie Laddervan Leisure wel op een positief advies kan rekenen. Het lijkt mij een zinvol instrument.

3785

Mevrouw **ER** (GroenLinks): Ik kom terug op de moties. Voor beide moties volgen we het advies van de gedeputeerde. Daarnaast zijn we heel erg blij met de toezegging naar de Partij voor de Dieren met betrekking tot dierenwelzijn. We zullen voor de voordracht stemmen.

3790

Gedeputeerde **ZAAL**: Nog een poging om er helemaal uit te komen met de heer Smaling van de SP. Het woord ordenen suggereert toch nog weer dat we een bepaalde rangorde gaan aanbrengen, als dat kan worden weergegeven. Als we bedoelen 'in kaart brengen' dan kan ik ermee uit de voeten. Dan krijgt de heer Klein het instrument dat we per gebied duidelijk een visie hebben over wat er kan qua drukte en vraag. Als de heer Smaling dat nog kan aanpassen, dan kan ik de motie van een positief advies voorzien.

3795

De heer **SMALING** (SP): De tekst 'ordenen' wordt veranderd in 'in kaart brengen'.

3800

De **VOORZITTER**: Dan gaan we straks over tot de stemming. Ik schors vijf minuten, zodat de motie kan worden aangepast. We gaan straks de gewijzigde motie 88, motie 89 en daarna de voordracht in stemming brengen.

3805

Schorsing van 19.48 tot 19.55 uur.

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Voor alle zekerheid lees het dictum voor van de zesde versie van motie 88: "De Laddervan Leisure die recreatief gebied in Noord-Holland in kaart brengt op basis van mogelijkheden en kwetsbaarheden en daarmee ondersteunend is voor de Visie Recreatie en Toerisme." Dit is de laatste versie die is ingediend door de heer Smaling. Dat zal straks de motie zijn, die in stemming wordt gebracht.

3810

Dan breng ik nu motie 88 in stemming. Wenst iemand hoofdelijke stemming, aantekening, of een stemverklaring?

3815

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Gehoord hebbende de woorden van gedeputeerde Zaal, die met deze aangepaste motie wel kan leven, zien wij ook geen obstakels meer en gaan we wel mee met deze motie.

3820

De heer **ZOON** (PvdD): Hoewel we niet helemaal gerust zijn, bij de 'Ladder van Leisure', -of 'Ladder van Zaal', zoals we deze in de fractie noemen-, dat de negatieve ontwikkelingen helemaal gestopt kunnen worden, zijn we wel positief over de mogelijkheden die dit nog kan bieden. We zullen voor stemmen.

3825

De **VOORZITTER**: Ik open de stemming voor motie 88 'Ladder van Leisure'.
De stemming is gesloten.

Motie 88 is met 47 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd:
CDA, Fractie Baljeu en PVV.

3830

Motie 89 'Benut ontwikkelingsruimte recreatie en toerisme optimaal'. Zijn er fracties die een Stemverklaring, hoofdelijke stemming of een aantekening wensen? Zo niet, dan open ik de stemming voor motie 89.

3835

De stemming is gesloten.

Met 38 stemmen tegen en 17 stemmen voor is motie 89 verworpen. Voor hebben gestemd:
50PLUS/PvdO, CDA, Forum voor Democratie, Fractie Baljeu, JA21 en de PVV.
Hiermee is motie 89 verworpen.

3840

Dan breng ik nu in stemming voordracht 28. Wenst iemand hoofdelijke stemming, aantekening of een stemverklaring? Een stemverklaring van de heer Smaling.

De heer **SMALING** (SP): We wilden tegen deze visie gaan stemmen, maar het participatieve motieproces, zojuist met de gedeputeerde en de grote steun voor die motie, heeft ons het gevoel gegeven dat we nu onderdeel uitmaken van die visie. We stemmen dan ook van harte voor.

3845

De **VOORZITTER**: Nog andere fracties, die een stemverklaring willen afleggen? Zo niet, dan open ik nu de stemming voor voordracht 28 'Visie Recreatie en Toerisme 2030'.

3850

Ik sluit de stemming.

Met 54 stemmen voor en 1 stem tegen van 50PLUS/PvdO is voordracht 28 aangenomen.

11a. Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds (Voordracht 36)

3855

De **VOORZITTER**: Dan gaan we door met het onthamerd agendapunt 8d, dat is nu agendapunt 11a geworden. Dat gaat over de Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds. Dat is voordracht 36.

3860 De heer **CARDOL** (GroenLinks): In de commissie NLG is hier een hamerstuk van gemaakt. Ik heb gevraagd het weer onder hamer vandaan te halen uit zorg over de vele externe bedreigingen in het Waddengebied. In de evaluatie van het Waddenfonds is geconstateerd dat de tweede hoofddoelstelling van het fonds, het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen, tot nu toe onderbelicht is gebleven. Het bestuur van het Waddenfonds heeft onder leiding van haar
3865 voorzitter, de heer Loggen, zeer terecht de aanbeveling overgenomen om hier vanaf nu extra aandacht aan te geven. Conclusies uit de Midtermreview van het IKW (Investeringskader Waddengebied) sluiten hierop aan. Haaks hierop staat de praktijk dat steeds toch weer nieuwe bedreigingen afkomen op het Waddengebied, die soms mede gefaciliteerd worden door het Rijk. Voorbeelden zijn de voorgenomen aanleg van een stroomkabel dwars door de natuur van
3870 Schiermonnikoog. Een kabel waar we zeker niet tegen zijn, maar er zijn betere tracé alternatieven en vergunningen voor lozingen van een gasbooreiland boven Ameland en voor gas- en zoutwinning. Dit soort activiteiten zijn in strijd met de afspraken om de ecologische waarden van het meest ongerepte natuurgebied van Nederland duurzaam te beschermen. GroenLinks dient samen met D66, PvdA, PvdD en de SP een motie in.

3875

Motie 92/28-06-2021

Oproep externe bedreigingen voor Waddenzee verminderen

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 28 juni 2021 voor o.a. bespreking van de Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 van het Waddenfonds, constateren dat:

3880

- *het Waddenfonds destijds is geïnitieerd om de teloorgang van natuur- en landschapswaarden in het Waddengebied als gevolg van (externe) bedreigingen te compenseren.*
- 3885 - *het eerste hoofddoel van het Waddenfonds is: het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het Waddengebied.*
- *het Waddenfonds als tweede hoofddoel heeft: het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdommen van de Waddenzee.*
- *er door het Rijk voor diverse economische activiteiten in de Waddenzee vergunningen*
3890 *worden afgegeven.*

overwegende dat:

- *veel economische activiteiten in het Waddengebied bijdragen aan het toenemen van externe bedreigingen voor de natuur in de Waddenzee.*
- *in de recente evaluatie van het Waddenfonds – eindrapport ‘Koers houden in een zee van mogelijkheden’*
3895 *wordt geconstateerd dat: “er nog nauwelijks sprake is van het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdommen van de Waddenzee” en door het Waddenfonds gesteunde projecten tot nu toe juist op deze doelstelling achterblijven.*
- *in de midtermreview van het Investeringskader Waddengebied wordt geconcludeerd dat*
3900 *er meer aandacht moet komen voor mondiale transities*

- *het tegenstrijdig is dat vergunningen door het Rijk worden verstrekt die 'externe bedreigingen' vormen voor de natuur in de Waddenzee, terwijl de provincies via het Waddenfonds proberen die bedreigingen te verminderen.*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- 3905 1. *Het Rijk dringend te verzoeken te stoppen met het verstrekken van vergunningen die de natuur op het Wad belasten, zoals voor gas- en zoutwinning in de Waddenzee, de aanleg van kabels op ecologisch gezien onwenselijke tracés door het Wad en onder Schiermonnikoog en het toelaten van lozingen door een gasbooreiland ten noorden van de Waddeneilanden.*
- 3910 2. *Er bij de uitvoering van het resterende deel van het Waddenfonds op aan te dringen deze externe bedreigingen extra aandacht te geven en projecten te toetsen in hoeverre ze inspelen op de mondiale transities en of ze klimaat-adaptief zijn.*

en gaan over tot de orde van de dag.

GroenLinks, PvdA, D66, PvdD en SP

3915

Een soortgelijke motie is vorige week in ruime meerderheid aangenomen door Provinciale Staten van Friesland en wordt woensdag besproken in de Staten van Groningen. Voor ons is de motie een ondersteuning van het beleid van het college en de gedeputeerde en is het dus vooral een extra signaal hoe alert we vanuit de Waddenprovincies zijn op het duurzame behoud van ons

3920

eigen Waddengebied.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 3925 Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Cardol van GroenLinks en wil benadrukken dat we erg veel waardering hebben voor de voortvarende manier waarop onze gedeputeerde omgaat met het Waddenfonds. We zien onze motie als een steun in de rug om het goede werk voort te zetten om te zorgen dat dit mooie gebied behouden blijft.

- 3930 De heer **LEERINK** (PvdA): Ik heb niet veel toe te voegen aan de woorden van de heer Cardol, die het prima verwoord heeft. Eens per jaar, wanneer de jaarstukken op de agenda staan, is dat het moment dat de Wadden op de agenda staan. En terecht. Bedreigingen zijn continu aanwezig. De stroomkabel is er een goed voorbeeld van. Je moet alert zijn. Uit deze discussie blijkt hoe belangrijk het is dat de provincies daar op een goede manier, luid en duidelijk, hun inzet naar voren brengen. Vandaar deze motie. Als ondersteuning van het beleid zoals dat er is. Je moet
- 3935 blijven aangeven dat kwetsbare gebieden beschermd moeten worden. Dat gaat niet vanzelf en de bedreigingen blijven op ons afkomen. Een steun in de rug van het beleid zoals dat er nu is.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Koning.

- 3940 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik heb binnen mijn fractie navraag gedaan. Voor zover wij kunnen nagaan is het plan om deze motie in te dienen niet met ons gedeeld. Dat vinden we jammer, want dan kunnen we er niet over nadenken en geen mede indiener worden. We moeten nu à la minute beslissen. Waarom is de motie niet gedeeld met alle Statenleden?

3945 De heer **LEERINK** (PvdA): Voor zover ik heb kunnen zien, is de motie vrij vroeg rondgestuurd, net als alle andere moties. Ik zag de motie voorbijkomen via de griffie. U had het als uitnodiging kunnen beschouwen om erover te denken. Het is zeker niet de intentie geweest om het alleen te doen. Hoe groter het draagvlak is hiervoor en hoe breder een motie gesteund, des te mooier dat is. Ziet u het vooral niet als dat wij u eruit zouden willen houden. Uw steun is meer dan welkom.

3950

De **VOORZITTER**: Het woord is aan Statenlid Kostiç.

Statenlid **KOSTIÇ** (PvdD): Het Waddengeld was ooit bedoeld om de ecologie van het Waddengebied te versterken. Het Waddengebied staat echter nog steeds onder grote druk en is
3955 een van meest intensief beviste gebieden ter wereld. Wij dienen daarom de motie van harte mede in.

Laten we niet vergeten dat we na de zomer de unieke kans hebben om als Staten bij te dragen aan betere bescherming via de aanpassing van het Uitvoeringskader.

3960 Gedeputeerde **LOGGEN**: Dank voor de complimenten aan Gedeputeerde Staten voor het gevoerde beleid inzake de omgang met de Wadden. Dat doen we mede op basis van de signalen die u in deze, maar ook in de vorige periode, heeft afgegeven. U duwt ons de richting op waarin wij geacht worden te handelen. Dat doen we met veel overtuiging, omdat het college net als de Staten de unieke waarde van het gebied hogelijk waardeert. Dat maakt dat we onze input hebben
3965 ingebracht in de Waddenagenda. Dat is een belangrijk deel neergedaald. Ik zie deze motie als een steun in de rug. Ik vertrouw erop dat de indieners het college toevertrouwen om er op dezelfde wijze invulling aan te geven, natuurlijk wel met deze actualisering. Ik zie het als een actualisering van vorige moties. Ik kan positief adviseren omtrent deze motie.

3970 *Tweede termijn:*

De heer **CARDOL** (GroenLinks): Dank aan de gedeputeerde voor zijn positieve reactie. Ik denk dat het goed is dat ik nog even richting mevrouw Koning reageer. De motie is inderdaad niet ruim van te voren rondgestuurd. Mijn excuses daarvoor. Er was enige onduidelijkheid over de
3975 uitvoering, daardoor is de motie blijven liggen. Ik hoop dat het CDA toch nog de gelegenheid heeft om er naar te kijken en de motie van harte wil ondersteunen.

De **VOORZITTER**: Dan schorsen we voor vijf minuten.

3980 *Schorsing om 20.20 tot 20.25 uur.*

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. We gaan over tot het in stemming brengen van eerst motie 92, om vervolgens voordracht 36 in stemming te brengen; Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds'.

3985

Dan wil ik informeren of er nog behoefte is bij gedeputeerde Loggen om te reageren in tweede termijn. Ik heb geen vragen meer gehoord.

3990 Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik heb ook geen vragen gehoord. Wat mij betreft kunnen we overgaan tot de stemming.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu motie 92 in stemming, met als titel 'Oproep externe bedreigingen voor de Waddenzee verminderen'. Wenst iemand aantekening, hoofdelijke stemming of een stemverklaring? Mevrouw Koning van het CDA.

3995 Mevrouw **KONING** (CDA): We hebben de motie met interesse gelezen. We zien wel dat de motie vergaand is. Het is voor ons echt te kort dag om nu nog te kijken wat de consequenties zijn. We kunnen de effecten op dit moment niet goed inschatten. We voelen ons niet vrij om nu voor de motie te stemmen. Misschien willen de indieners de motie aanhouden? Anders kan de CDA-fractie nu niet instemmen.

4000 De heer **KLEIN** (CU): Wij ondersteunen in principe de oproep die de motie doet. Het is goed om deze oproep te doen. Tegelijkertijd verdient het proces niet de schoonheidsprijs. De CU wil graag expliciet aantekenen dat de fractie een groot voorstander is van het realiseren van de

4005 infrastructuur, die nodig is voor de energietransitie, ook dus de elektriciteitskabel die aangelegd moet worden. We zijn het eens met de indieners van de motie dat er betere keuzes zijn te maken voor het tracé, dan de keuze die nu door EZK als voorkeursalternatief is aangegeven.

De **VOORZITTER**: Ik open nu de stemming voor motie 92.

4010 Ik sluit de stemming.

Met 39 stemmen voor en 16 stemmen tegen is motie 92 aangenomen. Tegen hebben gestemd: CDA, Forum voor Democratie, Fractie Baljeu, JA21 en de PVV.

4015 Dan wordt nu voordracht 36 in stemming gebracht. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen, aantekening of hoofdelijke stemming?

4020 Statenlid **KOSTIČ** (PvdD): De huidige begroting laat goede investeringen zien, maar maakt niet de noodzakelijke keuzes. Daarnaast zijn er, op zijn zachtst gezegd, wat onhandige keuzes, zoals het project 'Vissen voor verbinding', met investeren in de sportvisieconomie als één van de doelen. Het is niet aan het Waddenfonds om dat te faciliteren. We stemmen wel voor de voordracht, maar geven aan het Waddenfonds mee om investeringen in de sportvisieconomie voortaan achterwege te laten.

4025 De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): "Het was een grabbelton en dat is het nog." Dit zijn niet mijn woorden, maar die van oud-Kamerlid Lutz Jacobi, tevens directeur van de Waddenvereniging. Lutz Jacobi zei dit tegen Investico, een platform voor onderzoeksjournalistiek van EenVandaag, Dagblad van het Noorden, Leeuwarder Courant en de Groene Amsterdammer. Dit platform deed

uitgebreid onderzoek naar het Waddenfonds. Dit is een fonds dat vijftien jaar geleden werd
4030 opgericht, onder leiding van PvdA-prominent Wim Meijer, zogenaamd om het Waddengebied te
versterken. Maar liefst 800 miljoen euro belastinggeld is in vijftien jaar grotendeels verspild aan
vage projecten, zoals een 'blacklight globalbaan' op Terschelling, een dertig meter hoog
paviljoen in Lauwersoog, waarvan de bouw werd stilgelegd, -notabene op verzoek van natuur- en
milieuorganisaties-, en niet te vergeten de restauratie van een orgel in het Friese Parrega en de
4035 Stichting Heidense Kapel voor de ontwikkeling van een Pelgrimsroute. Er zijn nog tweehonderd
soortgelijke projecten, die met het versterken van het Waddengebied weinig tot geen van doen
hebben.

De **VOORZITTER**: Meneer Baljeu mag ik vragen hoelang uw stemverklaring is. Dit lijkt meer op
4040 een inbreng. Daarvoor had u zich kunnen aanmelden tijdens de bespreking van het onderwerp. Ik
vraag u tot uw punt te komen.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): "We wilden het Waddengebied, groter, sterker en robuuster
maken en dat is niet gebeurd." Dat zeg ik niet, maar dat twitterde de geestelijke vader van het
4045 Waddenfonds, oud PvdA-Staatssecretaris Meijer. Politici deelden jarenlang geld uit aan dit soort
projecten, vaak ook nog met meerdere bestuurlijke petten op. De belastingbetaler had het
nakijken. Het Waddenfonds is al jarenlang het slachtoffer van chronisch misbruik door politici en
dat moet stoppen. Daarom zal onze fractie tegen voordracht 36 stemmen.

4050 De **VOORZITTER**: De volgende keer zal ik u verzoeken een wat kortere stemverklaring af te
leggen en u zo nodig aan te melden bij de bespreking.

Ik open de stemming over voordracht 36.

Ik sluit de stemming. Er zijn 55 stemmen uitgebracht.

4055 Met 43 stemmen voor en 12 stemmen tegen is voordracht 36 aangenomen. Tegen hebben
gestemd: Forum voor Democratie, Fractie Baljeu, JA21 en de PVV.
Voordracht 36 is aangenomen.

12. Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij -ROM- (voordracht 37)

4060

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan Statenlid Kostić

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): "De biodiversiteitscrisis en de klimaatcrisis versterken elkaar. We
kunnen de twee niet apart van elkaar oplossen, anders lossen we geen van beide op. Het is
4065 belangrijk te investeren in samenhangende oplossingen die beide crises aanpakken." Dit is een
quote van wetenschappers van de twee grote klimaat- en biodiversiteitsplatforms van de
Verenigde Naties deze maand. Een advies dat letterlijk van levensbelang is om op te volgen.
Vertaald naar het voorliggende besluit over de ROM: Zorg ervoor dat investeringen vanaf nu
bijdragen aan het oplossen van de klimaatcrisis en de biodiversiteitscrisis. Slimmer investeren
4070 dus. Stoppen met zagen aan de tak waar we op zitten. Het zou inmiddels vanzelfsprekend
moeten zijn.

De huidige investeringskaders van ROM borgen dat helaas niet. Investerings kunnen echter ook bijdragen aan versterking van biodiversiteit. Het helpt al als we vanaf het begin, als politici en ambtenaren, daaraan gewoon beginnen te werken. Het is een kwestie van het perspectief verbreden, even schakelen. Laten we daar vandaag mee starten.

Daarom dienen we, samen DENK en de SP, de motie 'Slim en in lijn met wetenschap investeren' in.

Motie 93/28-06-2021:

Slim en in lijn met wetenschap investeren (ROM)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter behandeling van de Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij -ROM; constaterende dat:

- *de investeringen vanuit het Transitiefonds moeten bijdragen aan verduurzaming van de economie, maar dat dit zich volgens de huidige investeringskaders nu uitsluitend richt op reductie van CO2 uitstoot, duurzame energieproductie en vermindering van gebruik van primaire grondstoffen;*
- *voor het mkb-fonds als uitgangspunt geldt dat het voornamelijk die ondernemingen ondersteunt die met hun financieringsvraag geen verdere schade aan klimaatdoelstellingen aanbrengen (no harm-principe);*
- *er echter geen aandacht voor biodiversiteit(crisis) binnen ROM is en het no harm-principe niet geldt voor bescherming van biodiversiteit;*
- *het bij ROM om heel veel geld gaat dat we slim moeten besteden;*
- *provincie Noord-Holland niet de enige partner is in ROM, maar door haar aandeel wel veel invloed heeft; overwegende dat:*
- *het milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) in een recent rapport concludeert dat klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en milieuvervuiling het halen van de VN-duurzame ontwikkelingsdoelen bedreigen en dat de drie crises sterk met elkaar verbonden zijn;*
- *onderzoekers erop wijzen dat "bepaalde oplossingsrichtingen om klimaatverandering tegen te gaan óók kunnen bijdragen aan de versterking van biodiversiteitscrisis en het daarom belangrijk is te kijken naar meer samenhang tussen de oplossingen".*
- *dezelfde conclusies in juni werden bevestigd door wetenschappers van IPBES en IPCC, waarbij wordt gesteld "Biodiversity loss and climate change are both driven by human economic activities and mutually reinforce each other. Neither will be successfully resolved unless both are tackled together";*
- *we hieruit de les kunnen trekken dat we moeten proberen te voorkomen dat de ROM-investeringen de biodiversiteitscrisis verergeren;*

gehoord de discussie, roepen Gedeputeerde Staten op:

4115 *Partij voor de Dieren, DENK en SP*

We snappen dat de provincie niet in haar eentje de kaders kan aanpassen. In die zin baart het ons zorgen dat ROM weer een project is, waar veel geld naartoe gaat, maar waarbij Provinciale Staten geen directe mogelijkheid hebben om bij te sturen. Gedeputeerde Staten hebben namens
4120 Provinciale Staten wel een belangrijke stem in de ROM. Laten we daar gebruik van maken. We vragen de gedeputeerde of ze zich zal verzetten tegen investeringen in dierproeven en andere vormen van dierenleed. Proefdiervrije innovatie is de toekomst en levert betere wetenschap op. Ten slotte wijzen we Gedeputeerde Staten en de Statenleden er op dat een van de uitgangspunten van ROM het stimuleren van economische groei is. Een idee waar nieuwe economen zoals Tim
4125 Jackson en Miklos Antal mee afrekenen. Vraag aan het college: Kunt u zich een gezonde samenleving voorstellen zonder economische groei? U mag deze vraag ook na het reces beantwoorden. Dan kunt u eerst het boek lezen hierover dat we aan u gaan schenken. Laten we de ambitie van onder andere een gezonde leefomgeving en kwaliteit van het leven centraal stellen, ongeacht of de economie groeit of niet. Economische groei is dan, zoals het
4130 hoort, hoogstens een bijzaak.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): In de commissie was het CDA vrij duidelijk. We zijn erg blij met de
4135 oprichting van de ROM en danken de gedeputeerde nogmaals voor de technische briefing en de discussie in de commissie, waardoor de Staten goed zijn meegenomen in het proces. Het CDA steunt de doelen van de ROM, uitgesplitst in twee holdings. Het is goed dat er naast aandacht voor duurzaamheid expliciet gekeken wordt naar het MKB, de motor van de economie. Duurzaamheid is voor iedereen belangrijk, maar niet alle economische ontwikkelingen hoeven
4140 direct bij te dragen aan duurzaamheid, als ze er ook maar niet aan afdoen. Niet alle sectoren staan in de transitie in het teken van een transitie naar een nieuwe economie. Dat is goed en gebalanceerd in deze ROM geregeld. Het CDA zal van harte instemmen met de voordracht.

De heer **DULFER** (GroenLinks): Ook GL is positief over de deelname door de provincie aan de
4145 ROM. In onze ogen is deze ROM het vehikel om onze provincie op een groene en duurzame manier uit de crisis te krijgen en aan te sluiten op alle financiële ontwikkelingen die daarvoor bij het Rijk en in Europa beschikbaar komen. Zonder ROM had de provincie die toegang niet. Heel verstandig om als laatste regio met een ROM te komen. In de commissie is gesproken over de vraag waarom biodiversiteit niet onder het begrip
4150 duurzaam wordt geschaard. Daarop zou ik graag een reactie van de gedeputeerde horen. Hoe kijkt de gedeputeerde aan tegen de motie van de PvdD?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): De VVD is blij met de oprichting van de ROM. Met de ROM geven we samen met het Rijk en de Noord-Hollandse gemeenten uitvoering aan de duurzame transitie
4155 van de Noord-Hollandse economie. Vooral met het MKB-fonds, dat is gericht op innovatie en groei van het MKB, zijn we blij. Het is een goede zet in de rug naar economisch herstel. Dat is hard nodig, want onze ondernemers, vooral in de horeca, toerisme en evenementenbranche worden

op dit moment hard geraakt. Het fonds is complementair aan het huidige ecosysteem van onze economische instrumenten en is daarmee ook een welkome aanvulling. In de commissie is
 4160 uitgebreid stilgestaan bij de governance van de ROM. De VVD is tevreden met de toezegging van de gedeputeerde dat tussentijdse, specifieke ontwikkelingen met de commissie gedeeld worden, met name over de vraag of de doelstellingen worden gerealiseerd. Gedeputeerde Staten hebben een actieve houding als aandeelhouder toegezegd om ontwikkelingen, ook als deze negatief zijn, te beïnvloeden. In dat laatste geval zal mevrouw Zaal ook terugkomen bij Provinciale Staten.
 4165 De VVD is minder content met het niet deelnemen van de Regio Gooi en Vecht aan het MKB-fonds. De regio sluit hiervoor aan bij de ROM Utrecht. We vinden dit een gemiste kans om gezamenlijk in Noord-Holland op te trekken. Het leidt mogelijk tot onduidelijkheid en versnippering. De gedeputeerde heeft in de commissie EFB aangegeven dat de Regio Gooi en Vecht kan meedoen aan de transitie van het fonds, maar dat een gemeente maar aan een ROM
 4170 kan deelnemen. Ze gaf aan dat er wordt afgestemd over deelname met de gemeente en de ROM Utrecht. Omdat dit een ongelukkige situatie is vragen de gedeputeerde om toe te zeggen met betrokken partijen te onderzoeken of men openstaat voor een evaluatie, bijvoorbeeld een jaar na inwerkingtreding van de ROM. De scope van die evaluatie zou kunnen zijn om te bezien hoe het nu gaat. Is de constructie met twee ROM's werkbaar, of loopt men tegen problemen aan? en Zou
 4175 een andere deelname bijvoorbeeld aan onze ROM beter zijn? We begrijpen dat we daar alle partijen voor nodig hebben, maar we zouden heel graag een toezegging op dat gebied willen hebben. We stemmen van harte in met de voordracht.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Onze bijdrage op dit punt zal kort zijn. In de commissie is de ROM
 4180 al uitgebreid besproken. De SP kan zich voorstellen dat het voor de provincie een goed instrument is om geld uit Den Haag te verkrijgen en op een goede manier te verdelen over MKB en andere organisaties, die het geld goed kunnen gebruiken als fondsbedrag. We maken ons wel zorgen over het toezicht en het democratisch gehalte van het hele gebeuren. Zeker als we lezen dat het toezicht zal worden uitbesteed aan een andere organisatie, die zich via een aanbesteding
 4185 kan inschrijven. Waar blijven de rollen van Gedeputeerde en Provinciale Staten in dit verhaal? We willen bij amendement, dat samen met JA21 wordt ingediend, aan het besluit het volgende toegevoegd zien.

Amendement 24/28-06-2021

4190 Zicht en toezicht op de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)

*Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
 Constaterende dat:*

- *PS in meerderheid besluit tot deelname van de provincie Noord-Holland aan de ROM-regio BV;*
- *(MKB-)Bedrijven via deze ROM een beroep kunnen doen op een financiële bijdrage uit de onder het ROM-regio BV ondergebrachte fondsen;*
- *het beheer over de ROM-regio BV wordt uitbesteed, waardoor er geen sprake is van directe controle door de provincie van de bestede fondsbedragen;*

4200 *Overwegende dat:*

- *PS haar controlerende taak, betreffende de in voordracht 37-2021 op te zetten ROM, niet naar behoren kan uitvoeren;*
- *PS zicht moet kunnen houden op de verstrekking van fondsbedragen, de verwezenlijking van het revolverende karakter ervan en op de te realiseren doelen waarvoor de bedragen worden verstrekt;*
- *democratisch zicht, toezicht en controle noodzakelijk zijn bij het onderbrengen van publiek geld in fondsen als het ROM.*

Voegen toe aan het besluit behorende bij Voordracht 37 – 2021:

3. *Zorg te dragen voor voldoende democratisch zicht en toezicht op de (uit)werking van de ROM Regio BV en de verstrekking van bedragen ten volle transparant te maken en te houden, zodat PS haar controlerende taak als volksvertegenwoordiging kan uitvoeren; dit is van groot belang omdat het aandelenbelang zal worden verworven met publiek geld.*

SP en JA21

4215 De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

4220 Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Jaren geleden werkte ik bij de Kamer van Koophandel. Vanuit mijn rol had ik gesprekken met veel Noord-Hollandse stakeholders. In deze gesprekken kwam steeds terug dat het een gemis was dat Noord-Holland geen ROM had, die zonder winstoogmerk regionale economie en de arbeidsmarkt versterkt. Een aanjager van duurzame innovatiekracht. Nu is de ROM in oprichting.

4225 Onze fractie complimenteert het college en het ambtelijk apparaat voor de manier waarop dit is opgepakt. Het stimuleren van innovatie met name bij het MKB, start ups en scale ups, is voor D66 van groot belang. Het zijn de motors van goede banen. Deze ambitie wordt goed geborgd en daar zijn wij blij mee. Wel horen we graag op welke manier de kennis die wordt opgedaan, verspreid wordt.

4230 Nogmaals onze complimenten voor deze ROM. Hiermee kunnen we een extra impuls neerzetten om een duurzame, innovatie economie te realiseren, steunen we onze innovatieve ondernemers en bieden we onze inwoners goede banen.

De **VOORZITTER**: U krijgt een interruptie van de heer Hoogervorst.

4235 De heer **HOOGERVORST** (SP): Hoe ziet mevrouw Gonggrijp het voor zich ziet dat opgedane kennis met ons zal worden gedeeld? Welk beeld heeft zij daarbij?

4240 Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Bij een innovatieve economie is het heel belangrijk dat de kennis die je opdoet door innovaties, wordt verspreid. Het gaat erom dat kennis ook bij anderen komt. Het is bij een ROM belangrijk dat opgedane kennis door de investering die de samenleving doet, verder wordt verspreid, zodat andere bedrijven en mensen daar voordeel van hebben. Ik kan me goed voorstellen dat de organisatie die de ROM gaat uitvoeren ook zorgt voor kennisdisseminatie. De organisatie die dit gaat optuigen ook leert van wat ze gedaan heeft. Er zijn meer ROM'en in Nederland. Daar is heel veel ervaring opgedaan met het verspreiden van de

opgedane kennis. Ik ga er vanuit dat de ROM in oprichting ook kijkt hoe dat op andere plekken is gebeurd en daarvan kan leren.

4245

De heer **KLEIN** (CU): De CU kan zich vinden in de oprichting van een ROM. Het is een heel nuttig instrument voor de ontwikkeling van onze provincie en iets wat al lang gewenst is. We zijn bijzonder blij met oprichting van een transitiefonds. We staan voor grote uitdagingen en vaak lopen projecten tegen financieringsproblemen aan en het transitiefonds kan een grote bijdrage leveren aan het versnellen van deze transitie. De CU vindt het wel wat ongelukkig dat 't Gooi slechts deels is aangehaakt. Daarover hebben we in de commissie al gesproken. De gedeputeerde heeft toegezegd dat er goede afspraken gemaakt gaan worden met de ROM Regio Utrecht en 't Gooi niet vergeten zal worden. De CU is daarmee blij, maar ook benieuwd hoe dat in de praktijk gaat lopen. Mevrouw Van Meerten gaf al aan dat wij de gedeputeerde willen vragen of ze over een periode een evaluatie zou willen laten uitvoeren, waarin wordt gekeken in hoeverre het lukt om de gelden uit de fondsen in de verschillende regio's van onze provincie terecht te laten komen, zodat we zien of het lukt om ook 't Gooi aangehaakt te houden en of de gedeputeerde met de uitslag bij de Staten terug wil komen.

4250

4255

4260

De heer **CARTON** (PvdA): De PvdA is blij met de oprichting van de ROM als middel voor het aanjagen van de investeringen in duurzame economische ontwikkelingen, om bij te dragen aan de versterking van de regionale economie en aan het realiseren van de transitieopgave op het gebied van energie en circulariteit en dat samen met het Rijk en gemeenten.

4265

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ook 50PLUS/PvdO is blij dat wij nu een ROM hebben. We hebben nog een aantal vragen. Er is een gevoel van ondemocratisch gehalte bij de besluitvorming. Door de financiële problemen bij gemeenten kan hun financiële inbreng natuurlijk weleens minder zijn. Hoe gaan de geldstromen dan lopen? Wie is de risicodrager? Hoe gaat men de controle inrichten? Wat doet men als gemeenten niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen? Hoe gaat men gemeentelijke ongelijkheid proberen te voorkomen en deze rechtstrekken?

4270

De heer **KÖHLER** (JA21): Ik heb weinig toe te voegen aan de woorden van de heer Hoogervorst. We tuigen dus weer een nieuw investeringsvehikel op. We hebben er nog een aantal van PDENH. Er is al een paar gesproken over transparantie en toezichthouden. Dat is ook uitvoerig besproken in de commissie. Ik kreeg daar geen goed antwoord op mijn vraag over het democratisch toezicht dat wij op al die investeringsvehikels kunnen gaan uitoefenen. Evaluatie is allemaal achteraf. We hebben net de heer Baljeu al gehoord over het Waddenfonds, waarin we hem alleen maar gelijk kunnen geven. Dat weet iedereen. Daar is heel veel misgegaan. Dat is allemaal achteraf en we evalueren ons suf bij het Waddenfonds en het gaat gewoon allemaal weer door. Ik zou graag van gedeputeerde willen horen hoe wij dat democratisch toezicht bij die investeringsvehikels, -en dan heb ik het niet alleen over de ROM, maar ook over PDENH en al die andere groene investeringsfondsen-, concreet gaan regelen.

4275

4280

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Meerten.

4285

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Het is meer een verduidelijking. De vraag om een evaluatie gaat over de deelname van de Regio Gooi en Vecht aan de ROM Utrecht voor het MKB-gedeelte. Het gaat niet over de governance.

4290 De heer **KÖHLER** (JA21): Dan heb ik u verkeerd begrepen.

Gedeputeerde **ZAAL**: Dank aan alle Statenleden voor de complimenten en de positieve reacties op het oprichten en de deelneming van de Provincie Noord-Holland aan deze ROM. Ik geef de complimenten door aan de organisatie. Er is keihard gewerkt om dit op tijd te realiseren, zodat
4295 we een bijdrage kunnen doen aan het groene herstel, waar de ondernemers nu zo op wachten. Als het Rijk en Europa straks met een herstelfonds komen dan zijn we goed aangehaakt en kunnen ondernemers in Noord-Holland daarvan optimaal profiteren. Er zijn nog een aantal vragen gesteld. De eerste vraag is gekoppeld aan een motie van de PvdD. Wat zijn de doelen van deze ROM, naast dat het gaat om een transitiefonds voor groen, energie en circulair. Voor het MKB-
4300 fonds is gevraagd om aandacht te besteden aan biodiversiteit en dierenwelzijn. Ik kan u toezeggen dat ik als aandeelhouder in de ROM mij zal inspannen dat de investeringen die de ROM doet geen afbreuk doen aan de biodiversiteit en dat ook gelet wordt op dierenwelzijn. Als ik dat echt als een inspanningsverbintenis moet lezen dan kan ik dat niet garanderen, want we zijn met meerdere partijen. Richting het fondsmanagement wil ik vragen om rekening te
4305 houden met maatschappelijke principes, -ik ga er vanuit dat niemand hier tegen is-, en om te kijken in hoeverre rekening kan worden gehouden met de onderwerpen die de motie aangeeft. Met de aanpassing ten aanzien van de inspanningsverbintenis kan ik uit de voeten. Ik laat het aan de Staten of zij voor of tegen willen stemmen. Er zijn vragen gesteld over Regio Gooi en Vechtstreek. Het betreft een voorwaarde van EZK. Het
4310 Rijk wil graag dat er geen overlap is tussen verschillende Regionale Ontwikkeling Maatschappijen. Gooi en Vechtstreek was al onderdeel van de ROM Utrecht en kan dus niet voor het MKB-fonds deelnemen in onze ROM. Dat betekent dat ondernemers in de Gooi en Vechtstreek zullen ten aanzien van het MKB-fonds worden verwezen naar de ROM Utrecht. Voor het transitiefonds geldt dat het een dekking heeft voor geheel Noord-Holland. Ondernemers die in de Gooi en
4315 Vechtstreek groene investeringen willen, die kunnen aanspraak maken op het transitiefonds, ongeacht of de gemeenten deelnemen. Dat fonds is er voor de gehele provincie. Ik ben bereid om over een jaar te evalueren en te bespreken met 't Gooi en EZK of dit werkt, of dat er anders naar gekeken moet worden.

4320 De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Baljeu.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Ik lees op pagina 35 van het Meerjarenbedrijfsplan dat het fonds een doelkapitaal heeft van 160 miljoen euro. Wie gaat dit fonds leiden? Als de gedeputeerde geen
4325 antwoord heeft op de vraag, dan ben ik heel benieuwd hoe zij de kandidaat gaat selecteren, die uiteindelijk op professionele wijze dit fonds gaat managen.

Gedeputeerde **ZAAL**: Er komt een fondsmanager. Die wordt door de directeurs geselecteerd. De directeurs en de Raad van Commissarissen worden benoemd door de aandeelhouders.

4330 De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Heeft u namen? Kunt u te zijner tijd de procedure voorleggen aan Provinciale Staten, zodat wij mee kunnen kijken? Kunnen we de criteria inzien?

Gedeputeerde **ZAAL**: In de criteria kunnen we voorzien. We maken nu eerst de stap of we gaan deelnemen of niet. We kunnen de procedure schetsen. De selectie en de namen die gaan we niet
4335 met Provinciale Staten af.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Wie is de directie waar u op doelt?

Gedeputeerde **ZAAL**: Op het moment dat ze zijn benoemd door de aandeelhouders dan kunnen
4340 we namen geven. Nu heeft er nog geen selectie plaatsgevonden.

4345 Toezicht en Controle vindt nu plaats. In Noord-Holland is ervoor gekozen om alle stukken aan u voor te leggen, zodat Provinciale Staten voldoende democratisch gelegitimeerd daarover een oordeel kunnen vellen. Er wordt al richting gegeven aan de rol die we als aandeelhouder in deze ROM gaan vervullen. Als aandeelhouder hebben we invloed op de Raad van Commissarissen en de benoeming van het bestuur. Er is onafhankelijk toezicht. De provincie heeft een rol als aandeelhouder in de selectie van Raad van Commissarissen. Als het gaat om het fondsenmanagement dan is er expliciet voor gekozen om dat bij een externe partij te leggen. Daar zit de kennis van dit soort investeringen. Het is ook niet wenselijk, met al die partijen die
4350 deelnemen, om alle investeringen een voor een democratisch te bespreken. U krijgt wel elk jaar een update van de ROM zelf. Ook in onze eigen jaarstukken kunt u de investeringen terugvinden en volgen en op die manier beoordelen. Mochten er ontwikkelingen zijn, of zorgen dat de doelen niet behaald worden, dan ga ik daarover met de Staten het gesprek aan. U kunt het college altijd bevragen in de commissie.

4355

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Dank gedeputeerde voor uw uitgebreide antwoord. Ik begrijp twee dingen. Het democratisch gehalte van onze deelneming in de ROM eindigt als de Raad van
4360 Toezicht en de directie benoemd zijn. Is dat juist? Verantwoording in de Planning en Control cyclus: Komen we dan ook verder dan algemeenheden als 'er is zoveel uit het fonds gehaald', zonder dat naam, toenaam en doel benoemd worden, of wordt er heel specifiek teruggekoppeld op projectniveau?

4365 Gedeputeerde **ZAAL**: Het laatste is ja. Het eerste is nee. Uiteindelijk kunnen we altijd bij evaluatiemomenten bijsturen. We kunnen altijd onze rol als aandeelhouder uitoefenen, waarbij natuurlijk wel moet worden gezegd, dat we daar niet alleen in zitten, maar met meerdere partijen.

4370 De **VOORZITTER**: De heer Köhler heeft ook een interruptie.

De heer **KÖHLER** (JA21): Nog even over het toezicht. In een recreatieschap zoals Spaamwoude zit een collega. Die betrokken bij alle wel en wee. In een dergelijk recreatieschap gaat circa vijftig miljoen euro om. Daarnaast hebben we die 'dikke' investeringsmaatschappijen zoals ROM, PDENH en noem maar op. Dan is er toezicht vanuit de provincie. Wij moeten dan grote hoeveelheden papier gaan doornemen. Dat is eigenlijk niet te doen. Ik vind dat de provincie aan de voorkant toezicht zou moeten kunnen houden, zoals we dat bij recreatieschappen doen, waarin ook nog eens veel minder geld in omgaat.

Gedeputeerde **ZAAL**: Wat wil de heer Köhler? Wat is zijn voorstel? De vergelijking met een recreatieschap, wat een gemeenschappelijke regeling is, gaat niet helemaal op. Ook daar zitten we met meerdere partijen aan tafel en kan het ook zijn dat er gestemd wordt en dat je een minderheidsstandpunt inneemt. Wat zou nodig zijn om de heer Köhler tevreden te stellen? Met onze veertig miljoen euro hebben we als aandeelhouder een behoorlijke invloed binnen de ROM.

De heer **KÖHLER** (JA21): Nu krijgen we de agenda toegestuurd. We zijn 'agenda bekijker'. Wat ik mis is dat er een of twee Statenleden in een Raad van Commissarissen plaatsnemen. Dat is niet ongebruikelijk. Het zou nog niet zo gek zijn om iemand vanuit de coalitie en iemand vanuit de oppositie in een Raad van Toezicht te laten plaatsnemen.

Gedeputeerde **ZAAL**: Dat raad ik u toch af, omdat 'investerings' een vak op zich is. We moeten controle houden via onze deelname als aandeelhouder. Het lijkt me geen goed idee om politieke sturing in een Raad van Commissarissen en directie van een dergelijk instrument te hebben. Dat moet via de positie van de aandeelhouder lopen. We streven naar een onafhankelijk bestuur en toezicht, zoals dat door het vennootschapsrecht wordt geëist. Stel dat er meer dan veertig gemeenten meedoen dan wordt het ook wel druk als iedereen dat gaat verzoeken. We kunnen beter een aantal goede mensen daar neerzetten.

Ik wil afsluiten met dat ik denk we hier met elkaar een heel mooi instrument hebben. Ik hoop dat naast EZK en gemeente Amsterdam nog heel veel gemeenten in de MRA en Noord-Holland Noord mee gaan doen aan deze ROM. We hebben dan met elkaar iets unieks. We helpen onze ondernemers niet alleen de crisis uit, maar op lange termijn helpen we hen ook groen en innovatief.

Naar aanleiding van het amendement is de vraag aan de SP of de uitleg over het proces van toezicht houden voldoende is. Met dat proces voldoen we aan het amendement en dan is het amendement overbodig. Als er meer nodig is dan moet ik het amendement ontraden.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Baljeu.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Het gaat om 160 miljoen euro. Dat is heel veel geld. Veel meer dan waar het om ging bij de Kaderbrief. Ik ben erg benieuwd wie de directie gaat voeren. Ik vind dat een belangrijke vraag. Ik vind het ook belangrijk om daar een antwoord op te krijgen. Als Provinciale Staten daarop geen antwoord kunnen krijgen, dan is het misschien zaak om de

4415 stemming hierover uit te stellen. Ik kan daartoe nog een motie indienen. Kan de gedeputeerde mij zeggen of uitgesloten is dat leden van Gedeputeerde Staten onderdeel van de directie zullen gaan uitmaken?

4420 Gedeputeerde **ZAAL**: Als u nu al namen wilt van directie en Raad van Commissarissen dan doen we dat volgens een verkeerde volgorde. We moeten eerst besluiten over deelname. Dan ontstaat het instrument en dan pas kunnen we de namen en de 'poppetjes' erbij halen. Als u zich zorgen maakt dat leden van Gedeputeerde Staten commissaris van deze ROM kunnen worden, dan kan ik u geruststellen. Dat is niet het geval. De wet verbiedt dat Statenleden en politici lid kunnen worden van organen van deze ROM.

4425 De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Ik vind uw antwoord niet voldoende. Ik begrijp wel dat u het hier bij laat. Het gaat om enorm veel geld. Het is belangrijk dat, voordat dit geld uit handen wordt gegeven aan een directie, duidelijk is hoe ze dat zullen gaan besturen.

4430 Een fondsenmanager is belangrijk, net als dat er een goede selectieprocedure is. In alle kandidaten die voorbij komen, hoef ik niet inhoudelijk gekend te worden. Voor wat betreft de directie die besluiten gaat nemen over de omgang met 160 miljoen euro is dat wel heel belangrijk. Het is namelijk geld van de belastingbetaler.

4435 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik kreeg nauwelijks antwoord op mijn vragen.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik ben uw vragen vergeten. De vraag over toezicht is wel aan de orde geweest. De vraag over de gemeenten kwam nog niet aan de orde. Gemeenten beslissen zelf of ze voldoende financiële middelen hebben om mee te doen. Een aantal gemeenten heeft aangegeven wel te willen investeren. Ze vinden het, net als het college, nu juist in de crisis een belangrijk thema. Andere gemeenten moeten daarover nog beslissen. Op het moment dat gemeenten besluiten om mee te doen, dan ga ik ervan uit dat zij verantwoordelijk genoeg zijn om daar de kosten voor te dragen en om investeringen te doen. Dan zijn ze daar aan gebonden door middel van hun deelname en kunnen ze daaraan gehouden worden. Ik hoop dat zoveel mogelijk gemeenten meedoen.

4445 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Als gemeenten niet kunnen bijdragen, hoe komen we dan aan het bedrag van 160 miljoen euro? Kunnen we gemeenten verplichten? Wie doet de financiële controle?

4450 Gedeputeerde **ZAAL**: We kunnen gemeenten niet verplichten om mee te doen. Het is een streefbedrag van 160 miljoen euro. Het lijkt te lukken met de gemeenten die nu al interesse tonen. Op het moment dat gemeenten in september zeggen dat ze niet meedoen dan zal het bedrag mogelijk minder worden. Als gemeenten meedoen dan staat er in de bestuursovereenkomst de verplichting om een bijdrage te doen. Dan is het niet meer vrijblijvend.

4455 De financiële controle is aan de gemeenteraad. Die houdt toezicht op de financiën van individuele gemeenten.

Richting de heer Baljeu merk ik nog het volgende op. De directie en de Raad van Commissarissen houden zich natuurlijk binnen de kaders die nu door de Staten zijn vastgesteld. Het investeringsreglement ligt nu ter besluitvorming voor. Dat zijn de kaders die we van te voren
4460 meegeven, wie er ook komt te zitten.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik begrijp de antwoorden van de gedeputeerde goed maar ook de zorgen van de mede indieners van ons amendement en de vertegenwoordigers van 50PLUS/PvdO en Fractie Baljeu. Het gaat om 160 miljoen euro. Dit is geld van ons allemaal. Als we vragen om
4465 een beetje democratisch toezicht dan hebben we het over volksvertegenwoordigers, die dit hele proces in de gaten gaan houden. Gezien de uitleg van de gedeputeerde kan zij de aanvulling zoals genoemd in het amendement gewoon opnemen in het besluit. Het geeft de indieners van het amendement de kans om op een later tijdstip hier nog eens op terug te komen. Hoe heeft u punt 3 verwezenlijkt?
4470 Bent u het met mij eens dat het geen punt is om dat er gewoon in te zetten?

Gedeputeerde **ZAAL**: Deze stukken worden door alle partijen gezamenlijk gemaakt. Om een stuk aan te passen voor iets wat we gewoon doen en wat een helder proces is, dat vind ik te ver gaan. Ik vind het overbodig. U mag mij er altijd op aanspreken. Ik zeg toe dat ik garant zal staan dat er
4475 een goed democratisch proces zal zijn.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Een laatste vraag. De andere partners in de ROM zijn toch ook gewoon instanties als gemeenteraden, MRA-raad en dus volksvertegenwoordigers? Zo gek is het toch niet als dit erin komt te staan?
4480

Gedeputeerde **ZAAL**: Mag ik u een voorstel doen? Ik heb ook van de PvdD een opdracht meegekregen om het gevraagde ter tafel te brengen bij de aandeelhouders. Mag ik het amendement opvatten als een opdracht om met alle partijen bij de ROM te bespreken. Dan is het proces in alle gemeenten en in de provincie vergelijkbaar. We gaan het gesprek aan en maken
4485 duidelijke afspraken. Ik koppel een en ander terug aan u op het moment dat we de ROM in oprichting hebben.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik heb daar toch moeite mee. Ik geloof dat u dat gaat doen, maar na u komt er weer iemand anders. U bent niet de enige die hier iets van gaat vinden. Wat ons
4490 betreft willen we toch gewoon het amendement indienen, ongeacht de goede bedoelingen van de gedeputeerde.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Ik dank gedeputeerde Zaal voor haar antwoord. Wat ze zei is dat de criteria zoals gecontroleerd kan worden, reeds zijn vastgelegd. Vaak gaat het fout in de
4495 uitvoering. Kijk naar het Waddenfonds. Daar is het gigantisch uit de klauwen gelopen. Dus is het heel erg belangrijk dat we vooraf weten wie het gaat uitvoeren, wie gaat vaststellen wie de fondsenmanager wordt. Het gaat om 160 miljoen euro. Het lijkt mij een valide vraag. Misschien is het verstandiger om de stemming uit te stellen totdat de gedeputeerde met een antwoord kan komen. Dan heeft ze alle tijd om zich te beraden.

4500

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik denk dat het weinig zin heeft, omdat er eerst een besluit moet worden genomen voordat 'de poppetjes' erbij kunnen worden gezocht. We zullen eerst een besluit moeten nemen. Ik ga geen directeur en Raad van Commissarissen benoemen als ik niet zeker weet dat er een ROM komt, omdat er nog geen besluit is genomen. Mijn voorstel zou zijn: Het

4505

besluit nemen en dan de procedure volgen. Ik val nu in herhaling.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Dank u wel voor uw antwoord. Ik heb een idee hoe we dit kunnen oplossen. Als de stemming zodanig aangepast kan worden dat er eerst een besluit is of de ROM er komt en dan een tweetrapsraket, zodat daarna Provinciale Staten kunnen vaststellen

4510

wie de directie wordt.

Gedeputeerde **ZAAL**: Dat is niet mogelijk. Dat is een aandeelhoudersbesluit.

4515

De **VOORZITTER**: U zit in een cirkelredenering meneer Baljeu. U heeft vragen gesteld. De gedeputeerde heeft u antwoord gegeven. U krijgt niet het antwoord wat u graag wilt horen. Ik denk ook niet dat dit gaat gebeuren.

4520

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Wij zitten hier voor de democratische controle. Het is het laatste wat ik hierover zeg.

De **VOORZITTER**: Meneer Baljeu, ik ontnem u nu het woord. Ik heb u voldoende ruimte gegeven om interrupties te doen. U krijgt niet het antwoord wat u graag wilt horen. Ik breek u hierbij af en ik geef het woord terug aan gedeputeerde Zaal.

4525

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik was klaar met mijn bijdrage.

De **VOORZITTER**: U heeft nog een interruptie van Statenlid Kostiç.

4530

Statenlid **KOSTIÇ** (PvdD): Ik wil eigenlijk iets positiefs zeggen. Ik wil de gedeputeerde bedanken voor het positieve advies op de motie. Ze heeft de motie inderdaad goed gelezen. Zoals in mijn bijdrage gemeld, gaat het inderdaad om een inspanning. Ik begrijp hoe de ROM in elkaar zit. Ik heb alleen het antwoord op een vraag gemist. Kunt u zich een gezonde samenleving voorstellen zonder economische groei? Ik kan me ook voorstellen dat u daar de zomer voor neemt en wacht tot wij u daarover een boek hebben toegestuurd.

4535

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik ga eerst dat boek lezen en dan ga ik de discussie voeren bij de Economische Uitvoeringsagenda. Ik weet zeker dat u er op terugkomt. Waar ik zeker in geloof is een groene economie, die goed is voor ondernemers, maar ook voor de biodiversiteit en het klimaat. Volgens mij kan het allebei. Dat gaan we met deze ROM doen. We gaan de discussie nog

4540

Tweede termijn:

4545 De heer **DULFER** (GroenLinks): Ik bedank de gedeputeerde voor haar toelichting en toezegging. We zullen voor de motie van de PvdD en tegen het amendement. We hebben vertrouwen in de toelichting zoals de gedeputeerde die heeft gegeven.

4550 De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Ik wil een motie indienen. Dat wil ik bij deze aankondigen. Naar mijn mening heb ik geen bevredigend antwoord gekregen. Ik moet de motie nog opstellen en verzoek dan ook om de vergadering te schorsen. Ik ben een eenmansfractie. Het opstellen van de motie kost wat tijd.

4555 De **voorzitter**: Prima. Dan maken we eerst de tweede termijn af. Dan ga ik straks schorsen. Daarna krijgt u de gelegenheid om uw motie in te dienen.

De heer **KLEIN** (CU): Wij danken de gedeputeerde voor haar toezegging dat zij een evaluatie wil houden. Ze aarzelde wat over het jaar. Dat maakt ons niet uit. Het is goed om te zijner tijd te kijken in hoeverre het lukt om de geldengoed te verdelen over de provincie.

4560 De heer **CARTON** (PvdA): Biodiversiteit heeft bij onze fractie ook de aandacht. De PvdA is dan ook blij met de reactie van de gedeputeerde. We zullen voor de motie stemmen. We hoorden een groot aantal toezeggingen. Daar zijn we blij mee. Daarom zullen we tegen het amendement stemmen.

4565 De **VOORZITTER**: Ik heb de heer Baljeu beloofd om even te schorsen. Ik schors de vergadering tot tien over half tien. Dan gaan we verder met de tweede termijn. Ik zal dan het woord geven aan de heer Baljeu voor het indienen van zijn motie.

Schorsing tot 21.33- 21.40 uur

4570 De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Ik dien een motie in.

4575 **Motie 94/28-06-2021**

Voorafgaande goedkeuring benoeming directie ROM MRA-NHN

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 28 juni 2021 ter bespreking van de provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij -ROM

4580 *Constaterende dat:*

De Provincie Noord-Holland voornemens is een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij ("ROM") op te richten die een gecommiteerd doelkapitaal van €160 miljoen namens de provincie gaat investeren en beheren,

4585

Overwegende dat:

€160 miljoen voor de Provincie Noord-Holland een zeer groot bedrag aan belastinggeld is, en dat democratische controle op het adequate beheer van dergelijke fondsen van essentieel belang is;

4590 *Besluit om:*

De leden van de Directie en Raad van Commissarissen van deze ROM niet kunnen worden benoemd nadat eerst de Provinciale Staten van Noord-Holland hiermee, in vergadering bijeen, uitdrukkelijk hebben ingestemd.

Fractie Baljeu

4595

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kocken heeft een punt van orde.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Voorzitter, ik wil u vragen om de vergaderorde wat strakker te handhaven. Ik vind eigenlijk dat we ontzettend veel tijd kwijt zijn aan inbreng. In de commissie is
4600 niets ingebracht. Een motie moet ter plekke nog worden gemaakt. Ook voor een eenmansfractie geldt dat dit van te voren kan worden voorbereid. Er wordt een stemverklaring afgegeven die veel te lang is. Er worden interrupties gedaan, die volgens mij buiten de orde zijn. Ondertussen zitten we hier inmiddels al bijna twaalf uur en hebben we nog een aantal agendapunten te doen. Ik wil u echt vragen om wat strenger te zijn. Ik heb alle begrip voor mensen die hun allereerste bijdrage
4605 doen, maar we zijn inmiddels ook twee jaar met elkaar aan het vergaderen.

De **VOORZITTER**: Ik dank u wel.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Even als reactie op het ordevoorstel van mevrouw Kocken. Ik snap best wat zij bedoelt, maar ik bestrijd de opmerking dat er in de commissie helemaal niet
4610 gesproken is over de ROM.

De **VOORZITTER**: We gaan daarover geen discussie voeren. Ik heb net aangegeven, ook naar de heer Baljeu, dat de stemverklaringen kort moeten zijn. Ik zal daar bij eenieder op letten.
4615 Voordat ik overga tot stemming wil ik gedeputeerde Zaal de gelegenheid geven om te reageren op de motie.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik moet de motie ontraden om de redenen zoals zojuist aangegeven. Het is in dit soort processen ongebruikelijk dat Provinciale Staten, dan wel de Tweede Kamer, dan wel
4620 de gemeenteraad goedkeuring geeft aan een benoeming. Dat is gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten, dan wel B en W of de Staatssecretaris, in dit geval van EZK. Ik wil graag die procedure blijven volgen.

De **VOORZITTER**: Een amendement en twee moties worden in stemming gebracht, voordat er
4625 gestemd wordt over voordracht 37.

Amendement 24 'Zicht en toezicht op de ROM'. Wenst iemand aantekening of een stemverklaring? Zo niet dan wordt de stemming geopend

De stemming wordt gesloten.

4630 Met 35 stemmen tegen 20 stemmen voor is amendement 24 verworpen. Tegen hebben gestemd: CDA, CU, D66, GroenLinks, PvdA en de VVD.
Amendement 24 is daarmee verworpen.

Dan breng ik motie 93 'Slim in lijn met wetenschap en investeerder ROM' in stemming.

4635 Als niemand een stemverklaring wenst af te leggen dan open ik de stemming.

Ik sluit de stemming.

Met 30 stemmen voor en 25 stemmen tegen is motie 93 aangenomen. Tegen hebben gestemd: CDA, Forum voor Democratie, Fractie Baljeu, JA21, PVV en de VVD.

Motie 93 is aangenomen.

4640

Motie 94 'Voorafgaande benoeming directie ROM MRA en Noord-Holland Noord' zal in stemming worden gebracht nadat gevraagd is of een stemverklaring wenselijk is.

De stemming over motie 94 is geopend.

4645 De stemming wordt gesloten.

Met 42 stemmen tegen en 13 stemmen voor is motie 94 verworpen. Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, Fractie Baljeu, JA21, PVV en de SP.

Motie 94 is verworpen.

4650

Dan gaan we nu over tot het in stemming brengen van voordracht 37 'Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij, -ROM-'

4655 Wenst iemand aantekening of een stemverklaring af te leggen? Mevrouw Vastenhouw het woord is aan u.

Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Dit fonds is een typisch ondemocratisch 'kartelfeestje'. Het staat volledig in dienst van de onrealistische Klimaatwet. Het creëert een democratisch gat. FvD is voor ondernemen, voor creativiteit, voor zorgvuldig gebruik van gemeenschapsgelden en daarom
4660 tegen deze voordracht.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ondanks dat onze fractie van mening is dat transitie alleen zou moeten zijn om kernenergie te ondersteunen, alsmede dat de Provincie geen bank moet spelen en vooral de markt zijn werk moet laten doen, zullen we toch met voorliggend besluit instemmen. Dat
4665 doen we vooral voor het MKB-fonds, ook als is dit fonds zeker niet perfect. Aangezien het Noord-Hollandse MKB van groot belang is voor onze provincie en de afgelopen periode veel voor haar kiezen heeft gekregen, verdient zij onze steun.

Statenlid **KOSTIÇ** (PvdD): We hebben echt grote waardering voor de inzet van Gedeputeerde
4670 Staten en deze gedeputeerde. Het doet ons pijn in het hart om hier tegen te moeten stemmen.

Als economische groei een van de uitgangspunten is, waar letterlijk staat 'vergroting van welvaart

en welzijn dooreconomische groei' dan zijn we nog teveel bezig met het oude denken. Daar gaan we graag over in gesprek met de gedeputeerde. We kunnen om deze reden helaas niet instemmen.

4675

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Het gaat om 160 miljoen euro. Er is geen goede democratische controle ingericht. Daarom stemmen we tegen.

4680

De heer **HOOGERVORST** (SP): In principe is de SP voor de uitgangspunten van de ROM. We vinden het belangrijk dat we met elkaar een stap verder maken, ook op het gebied van transitie en duurzaamheid, maar het democratisch principe, wat Gedeputeerde Staten wel benoemen, maar niet echt serieus lijken te nemen, doet ons toch besluiten om tegen de voordracht te stemmen. Hoe jammer we dat voor de principes ook vinden.

4685

De **VOORZITTER**: Ik open de stemming voor voordracht 37.
Ik sluit de stemming.

Voordracht 37 is met 39 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, Forum voor Democratie, Fractie Baljeu, JA21, PvdD en de SP.

4690

21. Actualiteit over datacenters

De **VOORZITTER**: Ik verzoek mevrouw Alberts om de actualiteit aan de orde te stellen.

4695

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dank aan eenieder om de Actualiteit, tegen de regels in, vandaag aan de orde te stellen, in plaats van volgende week. Het heeft te maken met een procedurele kwestie. Ik ga niet in op de inhoud van de datacenters, maar wel op het proces en de rol van Provinciale Staten.

4700

Op 29 juni zal in de gemeenteraad van Hollands Kroon het bestemmingsplan B1/Het Venster worden vastgesteld. Doordat daar in het Presidium niet gewogen gestemd wordt, konden de raadsleden van de oppositie dit punt van de agenda halen. Echter met artikel 17 in de hand heeft men het er toch weer op gekregen, namelijk dat een minderheid dan ook zaken kon agenderen. De minderheid wordt in het presidium gevormd door de coalitiepartijen, die op 29 juni wel over het datacenter en het bestemmingsplan wilde spreken. Ik denk dat dit een vorm van machtspolitiek is, die zijn weerga niet kent. Het doet het democratisch proces geen recht. In een briefing op donderdag 17 juni jl. werd een en ander toegelicht. Zo kon het gemeentebestuur niets meer aan het bestemmingsplan wijzigen. De raad zou het wel kunnen amenderen. Ook is het onmogelijk om aanvullende eisen te stellen. We hebben zeer recent te horen gekregen dat de informatievoorziening over de dieselopslag op het terrein niet de juiste was. Nu kan er niets meer worden veranderd.

4710

Het is bijzonder dat op basis van gebrekkige informatie een bestemmingsplan wordt vastgesteld, waarvan veel nog niet bekend is. Hoe wij straks met de Datacenterstrategie omgaan, dat komt nog. Dat daar nu al een ramkoers wordt ingezet, daarover wil ik het met u hebben. Als wij de Datacenterstrategie vaststellen, -en daarbij ga ik ervan uit dat wij daarin duurzaamheidseisen

- 4715 opnemen-, dan moet het nog in de Omgevingsverordening worden opgenomen, voordat het in bestemmingsplannen kan landen. Met andere woorden: Als Hollands Kroon nu doorzet, dan wordt het inhoudelijk een heel bijzonder verhaal, waarvan wij straks misschien iets heel anders vinden. Dan kunnen we het niet meer terugdraaien.
- 4720 Ik heb een aantal vragen.
De gemeenteraad van Hollands Kroon werd min of meer onder druk gezet om wel voor dit bestemmingsplan te zijn, want anders dreigt een schadeclaim. Als de raad geen besluit neemt, kunnen belanghebbenden gaan procederen. Hoe moeten raadsleden daarmee omgaan, terwijl er twijfels zijn?
- 4725 De Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) wordt geciteerd en er wordt gezegd dat er afstand wordt gehouden tussen het object en de omgeving waardoor je niet door 'een tunnel van datacenters' rijdt. In een rapport van de PARK staat echter dat de komst van het datacenter op het terrein B1 niet gewenst wordt. Hoe rijmt u dat?
De overheid werkt volgens het vertrouwensbeginsel, of populair gezegd: Je moet doen wat je
- 4730 zegt. Zijn er toezeggingen gedaan? Anders zou het gemeentebestuur ook iets anders kunnen bedenken. Zijn er bijvoorbeeld toezeggingen gedaan aan projectontwikkelaar Hiemstra, of staat er iets in de anterieure overeenkomst? Wij weten dat niet, maar de raadsleden weten dat ook niet. Dan kom ik bij de Provincie uit. Er wordt gesproken over 'constructieve gesprekken'. Heeft de Provincie tijdens die constructieve gesprekken aan de orde gesteld om nog even te wachten. Hoe
- 4735 werd daarop door het gemeentebestuur gereageerd? Constructieve gesprekken en datgene wat wij in de krant lezen dat is naar het idee van de SP met elkaar in tegenspraak. Dit is gewoon 'drammen'.
De laatste vraag is misschien wel de allerbelangrijkste. Welke mogelijkheden heeft de provincie om dit bestemmingsplan tegen te houden? In ieder geval totdat de Datacenterstrategie is
- 4740 opgenomen in de Omgevingsverordening? Of is de enige weg de juridische via een reactionaire aanwijzing, omdat Gedeputeerde Staten een zienswijze hebben ingediend, die eigenlijk terzijde is gelegd door het gemeentebestuur van Hollands Kroon?
- De **VOORZITTER**: Iedere Statenfractie krijgt vijf minuten.
- 4745 Mevrouw **VAN WIJNEN** (GroenLinks): We hebben het dit jaar niet voor het eerst over datacenters. Er gebeurt veel. We delen de frustratie dat gemeente Hollands Kroon er nu met stoom en kokend water een bestemmingsplan 'door lijkt te gaan jassen', dat misschien niet in overeenstemming is met de Omgevingsverordening die wij in het najaar oppakken. GroenLinks staat voor een goede
- 4750 landschappelijke inpassing. De milieubelasting moet minimaal zijn. Dat hebben we eerder ook benadrukt. Tegelijkertijd wil GroenLinks ook wel rolvast blijven. Gemeenten gaan uiteindelijk zelf over de vragen hoe, wanneer en of ze een bestemmingsplan vaststellen. De SP lijkt te suggereren dat er iets mis is met de bestuurscultuur in Hollands Kroon. De verhalen die GroenLinks hoort, suggereren ook wel dat er ruimte is voor verbetering. Hier en nu, met de informatie die we
- 4755 hebben, vindt GroenLinks niet de plek om daarover een uitspraak te doen. We willen onze zorgen daarover meegeven aan Gedeputeerde Staten.

De heer **MANTEL** (JA21): Dank aan de collega's van de SP voor het aanvragen van dit actualiteitendebat.

4760 Er is de afgelopen jaren en maanden veel gezegd over de datacenters in de Wieringemeer. Het zal weinig nut hebben om hier een herhaling van zetten te doen, maar de vragen die de SP aan dit debat heeft verbonden zijn reden genoeg om voor deze actualiteit te stemmen. We wachten tussentijds nog steeds met smart op de Datacenterstrategie, waaraan het college werkt. Tot die tijd is het afwachten welke ellende er nu weer komt bovendrijven. Vanavond blijkt uit een artikel
4765 van het Noordhollands Dagblad dat datacenters wel degelijk koelwater verbruiken in de koude maanden. Ook PWN heeft dat bevestigd. Ook hier weer ruis op de lijn. Wie moeten we nu geloven? Ondertussen blijkt er ook een 'dieselgate' te ontstaan. Haal het als inwoner van Noord-Holland in je hoofd om een liter motorolie te verversen zonder driedubbele opvangbak en je hangt aan de hoogste boom. Een paar miljoen liter diesel die zien we over het hoofd. Hoe kan dat
4770 nu toch? Wie heeft hier nu de leiding?

Tijdens het debat van 12 april jl. heb ik nadrukkelijk gevraagd om alle beschikbare onderzoeken en documenten aan ons toe te zenden. Deel, al dan niet belastende documenten met ons. Dat voorkomt argwaan en maakt dat wij onze taak beter kunnen uitvoeren. Graag een reactie van de gedeputeerde op deze kwestie. Dan nogmaals de oproep aan Gedeputeerde Staten. Pak nu de
4775 regie. Onze fractie steunt uw college daarin.

Dan wederom het plangebied B1. Daar is zeer veel weerstand tegen. De krantenartikelen van afgelopen week liegen er niet om. In de gemeenteraad van Hollands Kroon vecht men elkaar de tent uit. De inspraak van de wethouder uit Medemblik, mevrouw Van Langen, sprak boekdelen. De zeven West-Friese gemeenten hebben in hun zienswijzen duidelijk uiteengezet wat hun
4780 bezwaren zijn tegen dit bestemmingsplan, maar er wordt niet geluisterd. Ook de zienswijze van de Provincie was duidelijk. Ook daar wordt niet naar geluisterd.

Morgenavond is voor de toekomst van de Wieringemeer de avond waar het allemaal om draait. Er wordt gestemd over het bestemmingsplan. Het zou toch zeer bijzonder zijn als dit bestemmingsplan en dus ook de komst van meer hyperscale datacenters doorgang vindt, nog
4785 voordat wij vanuit Provinciale Staten de Datacenterstrategie hebben vastgesteld. Ik sluit mijn bijdrage af met het indienen van een motie.

Motie 95/28-06-2021:

Geen wijziging bestemmingsplan locatie B1 voor vaststelling datacenter strategie

4790

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, te Haarlem, ter behandeling van de wensen en bedenkingen Actualiteit datacenters:

Constaterende dat:

- *De zeven West-Friese gemeenten een zienswijze hebben ingediend*
- 4795 - *De provincie Noord-Holland een zienswijze heeft ingediend*
- *Geen van deze partijen tevreden is met de uitwerking;*
- *Het daarom nodig is dat er verdere eisen worden gesteld aan het bestemmingsplan voor locatie B1.*
- *De datacenter strategie binnen enkele maanden ter besluitvorming zal worden voorgelegd*
4800 *aan Provinciale Staten,*

Overwegende dat:

- *Het van groot belang is dat alle aspecten van milieueffecten, landschappelijke inpassing, doelstelling uit de RES, waterhuishouding, koppeling/hergebruik van restwarmte, weloverwogen worden meegenomen*

4805 *Provinciale Staten spreken uit, dat zij van mening zijn dat de Gemeente Hollands Kroon moet wachten met het wijzigen van het bestemmingsplan locatie B1, totdat Provinciale Staten hun Datacenterstrategie hebben vastgesteld, en gaan over tot de orde van de dag.*
JA21 Noord-Holland

4810

De **VOORZITTER**: Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Vandaag bespreken we de actualiteit over datacenters in Hollands Kroon. Onze fractie deelt de zorgen en vragen van de SP. Het gaat hier immers om een
4815 maatschappelijk, alsmede politiek heet hangijzer en het zou dan ook zeer onwenselijk zijn als blijkt dat het college van Hollands Kroon probeert haar zin door te drijven. Helemaal, aangezien in een vandaag verschenen bericht van de Telegraaf valt te lezen dat uit onderzoek van Buck Consultants International blijkt dat er in Nederland een dusdanige overcapaciteit is, dat er 'nauwelijks voordelen' zitten aan een 'buitenproportioneel groot datacentercluster binnen
4820 Nederland'. Volgens het genoemde onderzoeksbureau is het aandeel Nederlandse bedrijven, dat daadwerkelijk voordeel heeft van vestigingen nabij datacenters, zeer beperkt en kunnen nieuwe datacenters prima buiten Nederland worden gerealiseerd.

De PVV is van mening dat dit geen conclusies zijn die zomaar aan de kant geschoven kunnen worden. Kent de gedeputeerde het onderzoek en deelt hij onze mening?

4825 Nu valt in de beantwoording van de bevoegdheidsvraag te lezen dat Gedeputeerde Staten op het ontwerpbestemmingsplan een zienswijze heeft ingediend inzake meerdere aandachtspunten. Zo zouden onder meer de ruimtelijke en andere consequenties niet of nauwelijks in beeld zijn gebracht, net als de energie- en waterbehoefte. Belangrijke zaken die al meerdere keren in dit huis naar voren zijn gekomen. Onze fractie gaat er dan ook vanuit, zeker in het licht van het
4830 vandaag gepresenteerde onderzoek, dat het college hier bovenop zit en waar nodig actie ondernemeemt.

De heer **LEERINK** (PvdA): Dank voor de actualiteit. Wij waren in eerste instantie, -en dat zijn we nog-, niet voor deze actualiteit. Uiteindelijk gaan we niet over dat bestemmingsplan, dat wordt
4835 vastgesteld. Je moet ook niet de suggestie wekken dat je erover gaat. We kunnen ons wel voorstellen dat mensen hun wenkbrauwen optrekken, -dat doen wij ook-, bij de manier waarop het allemaal verloopt. Het feit dat we niet voor de actualiteit waren, betekent niet dat we geen vragen hebben over de rol, die de provincie hierbij speelt. Als je bijvoorbeeld kijkt naar het advies van de ARO, die is vrij uitgesproken als het gaat over wel of niet een datacenter aan de Westzijde
4840 van de A7. Niet, om het zo maar te zeggen. Ook de PARK is daarover heel uitgesproken. Dan vraag je je af wat dergelijke uitspraken waard zijn op het moment dat de Provincie daar op geen enkele manier voor gaat staan. We vinden dat vragen waarover we graag door zouden spreken, ook in de commissie. Het is ook voor de toekomst relevant. Wat zijn nu uiteindelijk de uitspraken

van de belangrijke adviesorganen van de provincie waard in de procedure en hoe hard zijn ze?
4845 Dit bespreken we graag in de commissie als we ook over de Datacenterstrategie spreken met
elkaar.

De heer **ZOON** (PvdD): Duidelijkheid over datacenters komt met de Datacenterstrategie. Hollands
Kroon wil een aanpassing van het bestemmingsplan voor uitbreiding van
4850 datacentermogelijkheden. Op veel punten wordt de zienswijze die Gedeputeerde Staten hebben
ingebracht, afgehandeld als 'geen aanpassing'. In antwoord op de vragen de SP zou ik van
Gedeputeerde Staten een reflectie willen horen op de afhandeling van de provinciale zienswijze.
Het zou de gemeente sieren om, met de Omgevingswet in gedachte, eerst de Datacenterstrategie
af te wachten. Hyperscale datacenters hebben grote regionale impact op energie, ruimte en
4855 milieu. Afstemming hierover is van belang. Die ontbreekt op dit moment.

De heer **KLEIN** (CU): De CU vindt het ook zondermeer ongelukkig dat wij bezig zijn als provincie
met een Datacenterstrategie en dat ook in de Omgevingsvisie ideeën over datacenters zijn
meegegeven en dat er onderwijl al een bestemmingsplan dreigt te worden vastgesteld, waarin
4860 nieuwe datacenters mogelijk worden gemaakt. Ongeveer iedereen in de omgeving is tegen. Het is
dan ook bijzonder jammer dat onze Datacenterstrategie er nog steeds niet is. Tegelijkertijd
snappen we het dilemma dat een gemeente, die eerder gemaakte afspraken wil uitvoeren, niet
zomaar door de Provincie kan worden tegengehouden. Toch zouden we heel graag zien dat dit
bestemmingsplan pas wordt vastgesteld nadat wij met elkaar de kaders hebben vastgesteld,
4865 waaraan datacenters moeten voldoen. We horen graag van Gedeputeerde Staten wat de officiële
visie is op de vaststelling van datacenters op B1 en op welke manier het college nog kan zorgen
dat er geen 'bochten worden afgesneden' door gemeente Hollands Kroon?

Mevrouw **KONING** (CDA): Wij hebben contact gezocht met raadsleden in Hollands Kroon om te
4870 vernemen wat zich daar heeft afgespeeld. Wat betreft het op de agenda zetten van het
bestemmingsplan B1/HetVenster hebben wij vernomen dat het plan al eerder op de agenda heeft
gestaan, maar dat het er toen dooreen meerderheid van de gemeenteraad is afgehaald, omdat
men het niet rijp voor besluitvorming vond. Inmiddels heeft recessie plaatsgevonden waarin
vragen werden beantwoord. Nu is het onderwerp opnieuw op de agenda geplaatst. Dat is volgens
4875 het Reglement van Orde. Wij zien geen aanwijzing voor de suggestie van de SP dat de raad onder
druk is gezet, of dat de procedure niet goed gevolgd is. Dat neemt niet weg dat er raadsleden
kunnen zijn die het er niet mee eens zijn dat het bestemmingsplan op 29 juni op de agenda staat
en die het inhoudelijk niet eens zijn met de vaststelling van het bestemmingsplan en met de
komst van meer datacenters. Daar gaan wij als Provincie nu niet over debatteren, want daar gaan
4880 we niet over. Die besluitvorming is aan de gemeenteraad van Hollands Kroon.
Wat betreft de ruimtelijke inpassing. Wij hebben vernomen dat B1/HetVenster aan
landschappelijke inpassingseisen moet gaan voldoen en er daardoor fraaier uit zal gaan zien, dan
de bestaande industrieterreinen op Agriport. Die waren grotendeels wel stand vrij. We zijn blij dat
er landschappelijke inpassingseisen gaan gelden. Verder lijkt het ons belangrijk dat ons college
4885 haast maakt met de datastrategie van de provincie, zodat we daar op korte termijn een besluit
over kunnen nemen en gemeenten daarmee kunnen gaan werken bij nieuwe processen.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik kan een heel betoog houden, maar ik beperk me tot wat vragen. Wat is de bevoegdheid van de Provincie in deze zaak? Hoeveel windmolens moeten wij
4890 bouwen om één datacenter van stroom te voorzien? Gaat het datacenter voor een eigen stroomvoorziening zorgen via diesel?

De planschade waar het college van B en W mee dreigt, is bekend. Het college van B en W had dat eerder moeten bedenken toen het dit in de plannen opnam. De gemeenteraadsleden kunnen niet onder druk worden gezet vanwege dreigende planschade. Mijn oproep aan de mensen is: Laat je
4895 niet onder druk zetten.

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan gedeputeerde Loggen voor een reactie namens het college.

4900 Gedeputeerde **LOGGEN**: Een aantal partijen sprak zorg uit over de gang van zaken rondom dit bestemmingsplan. Ik moet constateren dat voor een deel richting Gedeputeerde Staten gesproken werd, maar ook voor een deel richting de gemeenteraad van Hollands Kroon. Ik doel daarmee op de motie. Deze motie is uniek, omdat die gericht is aan een gemeenteraad. De motie is voor Gedeputeerde Staten onuitvoerbaar. Ze hebben geen zeggenschap over agenderingen in
4905 gemeenteraden. Ze kunnen wel gebruikmaken van de wettelijke instrumenten op het moment dat een gemeente of een gemeenteraad zich niet houdt aan bijvoorbeeld de zienswijze die een provincie indient op een bestemmingsplan. Wij hebben zienswijzen ingediend. Daarvan heeft het college van B en W aangegeven dat daar niets mee gedaan wordt. De gemeenteraad moet zich daar nog over uitspreken. Vooruitlopen op de uitkomst daarvan zou speculeren zijn. Dat ga ik
4910 niet doen. Dit college wacht rustig de besluitvorming in de gemeenteraad van Hollands Kroon af en zal op basis van die uitkomsten kijken welke volgende stap in de ruimtelijke procedure nodig is. Dat kan leiden tot in beroep gaan tegen dit bestemmingsplan, dan wel een reactieve aanwijzing te geven. Dat zullen we doen op basis van juridische adviezen over wat de meest succesvolle route zal zijn, als de gemeente en de gemeenteraad de zienswijze van de provincie
4915 niet overnemen.

De Provincie is gebonden aan de wetgeving, zoals die in Nederland geldt. Als het gaat over het ruimte domein en het bestemmingsplan, dan heb ik die uiteengezet.

De SP stelt dat de gemeenteraad min of meer onder druk is gezet. Dat kunnen wij niet beoordelen. Dat is aan de gemeenteraad zelf om te bepalen of ze zich onder druk gezet voelt. De
4920 gemeenteraad heeft zelf de instrumenten om daar naar te handelen.

Voor de maatschappelijke inpassing werd de PARK geciteerd. We hebben onze zienswijze ingediend. Die is mede gebaseerd op beelden zoals de provincie ziet hoe dat ingericht zou moeten worden. Daar zijn de adviezen van PARK in 'opgesloten'. Het heeft een plek gekregen in de zienswijze.

4925 Als er anterieure overeenkomsten zijn gesloten of afspraken zijn gemaakt, -dat weten wij niet-, dan zijn die buiten de provincie om gemaakt. Alles wat ik daarover zou zeggen, zou speculatief zijn. Wij hebben geen kennis van dergelijke vertrouwelijke afspraken.

De intentie van dit college is om met elke partij constructieve gesprekken te voeren, dus ook met Hollands Kroon. De gesprekken met Hollands Kroon worden zakelijk en op basis van wederzijdse

- 4930 inzichten gevoerd. We constateren wel, -ook gezien het feit dat we ook voornemens zijn als de zienswijzen niet worden overgenomen om dan in beroep te gaan of wel een reactieve aanwijzing te geven-, dat we het niet altijd met elkaar eens zijn.
- De PvdA verzocht om eens verder door te praten over ARO en PARK. De gedeputeerde kan zich voorstellen dat het gesprek met de Staten wordt gevoerd, maar ARO en PARK zijn adviserende organen. De PARK kan gevraagd en ongevraagd advies geven. Wij waarderen de adviezen van ARO en PARK altijd hoog en hechten er veel waarde aan. Alleen in zeer uitzonderlijke situaties zou het college daarvan afwijken. Dat wordt dan ook zeer goed gemotiveerd. Ik kan me niet voor de geest halen wanneer we dat gedaan hebben.
- 4935 Het vaststellen van het bestemmingsplan voorafgaand aan de Datacenterstrategie is echt aan gemeente Hollands Kroon en niet aan de Provincie. Ik ga ervan uit dat de gemeente op de hoogte is van het feit dat Provincie Noord-Holland werkt aan een Datacenterstrategie. Ik heb op dit moment het spoorboekje niet paraat, maar dit zal alsnog aan de Staten worden gestuurd zodat duidelijk is wanneer de Datacenterstrategie in commissie en Staten aan de orde zal worden gesteld.
- 4940 Ik beschouw de vragen van mevrouw Van Soest als zorg en illustratief over wat er allemaal wekomt. Ik weet niet hoeveel windmolens er nodig zijn om een datacenter te laten draaien. Het heeft te maken met de omvang van het datacenter en het vermogen van een windmolen. Ik heb gepoogd uiteen te zetten wat de bevoegdheden van de Provincie in dezen zijn.
- 4945 Zoals gezegd is de motie onuitvoerbaar voor het college. Het is een oproep aan de gemeenteraad, maar dan is de motie slechts van symbolische waarde. Gedeputeerde Staten ontraden deze motie.
- 4950

Tweede termijn:

- 4955 De heer **MANTEL** (JA21): Dank voor de beantwoording. Ik zou graag nog wel een antwoord krijgen op mijn vraag over de ontbrekende rapporten. Wederom had ik gevraagd om rapporten, maar ik heb ze niet gekregen. Dat vind ik wel vervelend. Als we de rapporten niet krijgen, dan ontstaat er ruis op de lijn. Met de rapporten kunnen we goed voorbereid het debat aangaan.
- 4960 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Kent u het liedje “Ik zag twee beren broodjes smeren”? Het liedje eindigt met de zin: “Ik stond erbij en ik keer ernaar.” Nu gebeurt er iets wat niet leuk is. Ik kan me voorstellen dat gedeputeerde Stigter zit te tandenknarsen als je weet hoeveel dieselolie er op dat terrein geparkeerd gaat worden. We blijven vasthouden aan onze rol. Voorlopig is het helaas zo. Ik doe via u een oproep aan de gemeenteraad van Hollands Kroon. Dat mag ik doen. Ik weet dat
- 4965 er flink geluisterd wordt: “Doe het niet. Laat je er niet van onder de indruk brengen.”
- Er blijven zaken over. Het rapport van ARO en PARK is niet met Provinciale Staten gedeeld. Dat had ik wel prettig gevonden. Ik moet het dan ontdekken via een krantenartikel, waarin dat rapport wordt genoemd. Waarom krijgen wij dat rapport niet? Ik kan me niet voorstellen dat er geheimen in staan. De motie was ik niet van plan te steunen. Niet alleen omdat die niet
- 4970 uitvoerbaar is, maar er zit zelfs nog een rareiteit aan. Dat heb ik ook gezegd. Je kunt via de strategie helemaal niets doen met bestemmingsplannen. Je moet het eerst in de Omgevingsverordening vastleggen.

Kortom, we zitten hier tandenknarsend toe te kijken. Andere partijen delen de frustratie. Het is toch te gek voor woorden dat je als provincie niet gaat over een gemeente die 'maffe dingen' aan het doen is. Dat moet je dan zomaar accepteren. Ik kan het niet. Ik kan op mijn hoofd gaan staan, maar ze denderen gewoon door. Ik hoop dat ze geluisterd hebben en een truc vinden, net als artikel 17, om te besluiten nog even te wachten. Dat zou heel verstandig besturen zijn.

Mevrouw **Van Wijnen** (GroenLinks): Het is altijd vervelend als je met een gemeente in een formeel c.q. juridisch traject terecht komt en met elkaar moet praten via zienswijzen, agenderingen en bestemmingsplannen. We zijn blij dat de gedeputeerde daar scherp op is en ervoor zorgt dat goed wordt omgegaan met de zienswijzen.

De heer **KLEIN** (CU): Het is duidelijk hoe de gedeputeerde erin staat, voor een deel in ieder geval. In de zienswijze staan veel mitsen en maren over het voorgestelde bestemmingsplan. Ik zou graag klip en klaar van Gedeputeerde Staten horen wat zij vinden van de ontwikkeling van datacenters op locatie B1. Is dat nu een passende locatie, of niet?

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): De heer Loggen wordt bedankt voor zijn beantwoording. Het staat iedereen nog in het geheugen dat we avonden, honderden insprekers hebben gehad over de windmolens die overal op het land moeten worden geplaatst. Dan gaan we dit soort datacenters de gelegenheid geven om diesel te gaan gebruiken. Ik wil vragen of de heer Loggen daarover nog iets kan zeggen. Heeft de provincie de bevoegdheid om dat te verbieden?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Laat ik maar met de vraag van JA21 beginnen. Ik ga er vanuit dat de heer Mantel met de ontbrekende rapporten doelt op de ARO- en PARK-rapporten. Ik zie geen reden waarom die niet gedeeld zouden kunnen worden. Ik zal vragen of die zo spoedig mogelijk naar de Staten gestuurd kunnen worden. Mocht de heer Mantel nog meer missen dan hoor ik dat graag. Ik zal nakijken of dat kan worden nagezonden, zover we over die rapporten gaan. We kunnen onderzoeken die in opdracht van het college van B en W van Hollands Kroon zijn uitgevoerd, niet delen. Wat binnen de bevoegdheidssfeer van de provincie ligt, dat zal ik toesturen.

We hebben pas zeer recent kennisgenomen van het nieuws over de dieselolie of het rapport van Buck. We zullen moeten bestuderen wat het betekent. Daar ga ik nu niet op vooruitlopen. We willen even goed de inhoud ingaan om te weten wat er geschreven staat. Met de belangstelling van deze Staten kan ik me zo voorstellen dat het onderwerp nog terugkomt. Laten we niet op de zaken vooruitlopen.

De heer Klein stelde een scherpe vraag. Op basis van de regelgeving is een datacenter op locatie B1 toegestaan. Los van de opvatting van Gedeputeerde Staten daarover. Dat is een reden om te komen met een Datacenterstrategie, om daarmee een toetsend instrument te hebben, om te beoordelen of het echt een wenselijke locatie is. Als het dan de beste plek is, welke eisen zou je daaraan moeten stellen, bijvoorbeeld over multifunctioneel ruimtegebruik, over zelfvoorzienend als het gaat over water. Dat hoort thuis in de Datastrategie.

Ik heb het even nagevraagd. De planning zoals die nu is, is dat de Datacenterstrategie voor het reces naar Provinciale Staten wordt gestuurd.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Klein.

5020 De heer **KLEIN** (CU): De gedeputeerde deed een mooie poging om mijn vraag te beantwoorden. Hij draaide ook zorgvuldig om het antwoord heen. Hij zei: "Het is mogelijk volgens de huidige regelgeving." Ik proef tussen de regels door dat u het eigenlijk ook niet wilt. Klopt dat?

5025 Gedeputeerde **LOGGEN**: Dit college opereert op basis van inhoud en op basis van feiten en mogelijkheden. De mogelijkheden heb ik zojuist in beantwoording op de vragen van de heer Klein ook gemeld. Wat het gevoel van het college daarbij is, is op dit moment niet relevant. Het wordt wel duidelijk hoe Gedeputeerde Staten over de ontwikkeling van datacenters denkt, als de heer Klein straks de Datacenterstrategie leest.

5030 De **VOORZITTER**: Hiermee is een einde gekomen aan de tweede termijn. Wat ons rest is motie 95, ingediend door JA21. Alvorens ik overga tot in stemming brengen van deze motie schors ik de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing 22.49- 22.55 uur

5035 De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering.
Ik breng motie 95 van JA21 in stemming. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen?
Zo niet dan open ik de stemming.
De stemming wordt gesloten. De heer Koyuncu van DENK is afwezig. Er zijn 54 geldige stemmen uitgebracht.

5040 Met de onthouding van 1 stem, 16 stemmen voor en 37 stemmen tegen is motie 95 verworpen.
Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, CU, Forum voor Democratie, JA21, PVV, PvdD en 1 onthouding van stem door Fractie Baljeu.
Motie 95 is verworpen.

5045

13. Wensen en bedenkingen Verstedelijkingsstrategie MRA (voordracht 35)

De behandeling van dit agendapunt is doorgeschoven naar 5 juli 2021.

5050 **14. Toepassen Provinciale Coördinatie Regeling project Everest Tata Steel (voordracht 26)**

De behandeling van dit agendapunt is doorgeschoven naar 5 juli 2021.

5055 **15. Schorsing**

De **VOORZITTER**: Het is nagenoeg 23.00 uur. We hebben afgesproken om de vergadering om 23.00 uur te schorsen. Ik ga zo dadelijk schorsen, zonder u eerste melding te maken van het feit

5060 dat we niet alle geplande vergaderpunten vandaag hebben kunnen behandelen. Op 5 juli starten we om 10.00 uur. Dan zullen we ook eindtijd van 23.00 uur hanteren. De griffie maakt nog een herberekening en kijkt hoe dat precies uitkomt. U krijgt daarover later deze week informatie. De voordrachten die nog op de agenda staan moeten nog wel worden afgehandeld. Dat betekent dat 5 juli een volle dag wordt. Ik wil zelfs rekening houden met het feit dat volgende week nog een vervolgvond moet worden gepland.

5065 Ik dank u voor uw aandacht. Het was een lange dag. Ik wil ook de griffie en alle ambtenaren bedanken, die ons hebben ondersteund. Het college natuurlijk ook dank. Ik zie u graag terug op 5 juli om 10.00 uur. Nu schors ik de vergadering.

5070 *Schorsing om 23.00 uur.*

Agenda PS-vergadering

Datum	28 juni 2021
Tijd	Aanvang 10:00 uur
Locatie	Online-vergadering
Voorzitter	A.Th.H. van Dijk
Omschrijving	Live volgen of terugkijken kan via: https://noord-holland.stateninformatie.nl

Uitloop van deze vergadering is op 5 juli 2021.

Punten die op 28 juni 2021 niet behandeld kunnen worden, schuiven door naar de uitloopdatum PS 5 juli 2021.

- 1 Opening en mededelingen.**
- 2 Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.**
- 3.a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.**
Voordracht 25
- 3.b Lijst geheimhouding PS.**
- 4 Vaststelling notulen van de vergadering van 17 mei 2021.**
- 5 Vaststelling Strategische Statenagenda.**
- 6 Vaststelling lijst ingekomen stukken.**
- 7 Voortgangslijst van moties.**
- 8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.**
Indien de commissie besluit dat het stuk geen hamerstuk is, dan wordt het als volledig agendapunt aan de agenda toegevoegd.
- 8.a Vergaderschema 2022.**
Voordracht 39
- 8.b Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond.**
Voordracht 24
- 8.c Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en
jaarstukken 2020 Omgevingsdienst OFGV.**
Voordracht 32

- 8.d **Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds.**
Voordracht 36
- 8.e **Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen.**
Voordracht 30
- 8.f **Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek.**
Voordracht 33
- 8.g **Verklaring van geen bedenkingen Windpark Westpoortweg Amsterdam.**
Voordracht 34
- 8.h **Geactualiseerde Datastrategie 2021 – 2023.**
Voordracht 38
- 9 **Jaarstukken 2020.**
Voordracht 22
- 10 **Kaderbrief 2022.**
Voordracht 23
- 11 **Visie Recreatie en Toerisme 2030.**
Voordracht 28
- 12 **Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij -ROM-**
Voordracht 37
- 13 **Wensen en bedenkingen Verstedelijkingsstrategie MRA.**
Voordracht 35
- 14 **Toepassen Provinciale Coördinatie Regeling project Everest Tata Steel.**
Voordracht 26
- 15 **Schorsing.**

Spreektijdverdeling Statenvergadering van 28 juni 2021

Het presidium heeft besloten de spreektijdverdeling voor PS van 28 juni a.s. te baseren op 9 uren vergaderen.

Houdt u rekening met een langere vergadertijd i.v.m. eventueel extra benodigde technische tijd.

Voor de uitloopdatum PS 5 juli a.s. is een nieuwe spreektijd gepubliceerd.

Voor de vergadering van 28 juni a.s. wordt de volgende verdeling gehanteerd:

Fractie	Spreektijd PS
GroenLinks	41 min.
VVD	41 min.
D66	31 min.
PvdA	31 min.
JA21	23 min.
CDA	23 min.
FvD	14 min.
Partij voor de Dieren	20 min.
PVV	20 min.
SP	20 min.
ChristenUnie	13 min.
50PLUS/Partij van de Ouderen	13 min.
DENK	13 min.
Fractie Baljeu	5 min.
Totaal PS	308 min.
GS	123 min.
Technische tijd	109 min.
Totaal	540 min.

Addendum voor de online PS-vergadering bij het Reglement van Orde voor PS van Noord-Holland

Inleiding

De “Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies,(...)” maakt het mogelijk dat de Staten van Noord-Holland online vergaderen en rechtsgeldige besluiten nemen.

Het voeren van online beraadslagingen in het verband van de Statenvergadering vergt een andere orde en discipline van de Staten. In dat kader is dit addendum bij het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten opgesteld.

In het addendum is een aantal aanvullingen en een enkele afwijking van het Reglement van Orde opgenomen, waarmee een ordelijk en rechtsgeldig verloop van de beraadslaging en besluitvorming mogelijk gemaakt wordt. Na afloop van de eerste online Statenvergadering zal met het Presidium worden geëvalueerd.

Voorafgaand aan de Statenvergadering:

1. Als u geen **test** heeft uitgevoerd op één van de aangegeven momenten vooraf, kunt u mogelijk niet meedoen aan de digitale Statenvergadering.

Als vlak voor de vergadering blijkt dat u niet kunt inloggen, kan het noodzakelijk zijn dat u naar het Provinciehuis komt om te zorgen dat u daar gebruik kunt maken van de daar beschikbaar gestelde apparatuur. Eventueel wordt tot dat moment de vergadering geschorst, in afwachting van uw aankomst op het Provinciehuis.

Zorg er dus voor dat u uw **aansluiting, camera en microfoon opstelling getest** heeft op een van de in de Nieuwsmail aangeboden testmomenten van de griffie, zodat u nog de tijd heeft om te kiezen voor een andere locatie of met andere apparatuur deel te nemen aan de vergadering.

Zorg voor een rustige plek en maak gebruik van een koptelefoon met eventueel een aparte microfoon.

2. Geef uw **afwezigheid tijdig van tevoren aan bij de Statengriffie** via statengriffie@noord-holland.nl

In het geval dat u niet uw afwezigheid doorgeeft en u bent niet aanwezig in de online vergadering, kan het zijn dat de vergadering wordt geschorst tot het moment dat we u bereikt hebben en vastgesteld hebben wat de reden van uw afwezigheid in de vergadering is.

3. Geef ook tijdens de vergadering bij de Statengriffie aan wanneer u niet meer deelneemt aan de vergadering.

Dit kan via het chatscherm en uiteraard via de mail statengriffie@noord-holland.nl

4. Leden melden **voorafgaand aan de vergadering per mail bij de Statengriffie aan een bijdrage te willen doen bij een agendapunt.**

U kunt tot vrijdagmiddag 13.00u per mail via statengriffie@noord-holland.nl aangeven dat u een bijdrage wilt doen op een agendapunt.

5. Zorg ervoor dat u zich **30 minuten voor aanvangstijd aanmeldt** in de online vergaderomgeving, met de token voor de vergadering.

Tijdens het half uur voorafgaand aan de vergadering wordt uw **presentie** door de statengriffier vastgesteld, daarvan wordt verslag gedaan in de notulen van de vergadering.

Eventueel hoort u dan van de voorzitter de laatste mededelingen voordat de vergadering

Addendum voor de online PS-vergadering bij het Reglement van Orde voor PS van Noord-Holland

live wordt uitgezonden en kunt u de overige deelnemers aan de vergadering begroeten. U kunt dan zelf ook controleren of uw beeld en geluid goed is.

[Hierbij wordt afgeweken van artikel 15 Reglement van Orde]

Na aanvang van de *Statenvergadering*

Openbaarheid van de vergadering

De online Statenvergadering is **openbaar**. Het is niet mogelijk om online in beslotenheid te vergaderen. Beraadslagingen die in beslotenheid moeten worden gevoerd, dienen op een ander moment en in een fysieke vergadering te worden geagendeerd.

6. De vergadering **wordt live-gestreamd vanaf de aanvangstijd** en is te volgen voor het publiek en de pers via de website.

Houdt er rekening mee dat u zelf en de omgeving waarin u deelneemt aan de onlinevergadering zichtbaar is voor het publiek.

Opening van de vergadering

7. Aan het begin van de vergadering stelt de voorzitter vast **dat het quorum** gehaald is op basis van de vooraf door de statengriffier bijgehouden presentielijst, en noemt de afwezige leden op. Vervolgens opent de voorzitter de vergadering.

Als het minimumaantal dat benodigd is voor het quorum niet meer deelneemt aan de Statenvergadering door een technische storing, kan de vergadering door de voorzitter geschorst worden tot het moment dat het quorum hersteld is.

8. De **primus** wordt niet vastgesteld in de online Statenvergadering. Als er een hoofdelijke stemming wordt aangevraagd dan geschiedt stemming op volgorde van fractiegrootte en volgorde van de plaats op de lijst.

[Hierbij wordt afgeweken van artikel 18 van het Reglement van Orde]

Spreekregels tijdens de vergadering

9. In het chatschermb worden zoveel mogelijk **vaste vergadertermen** gehanteerd.

Naast het groene handje, is het chatschermb een belangrijke informatiebron voor de voorzitter voor wat er leeft in de vergadering. Om het voor de voorzitter mogelijk te maken de teksten in het chatschermb snel te lezen, wordt gevraagd u zakelijk en beknopt uit te drukken. Daarom wordt een aantal vaste woorden gebruikt, niet heel anders dan in een normale fysieke vergadering:

- Ja/Nee

- Interruptie (Groen Handje)

- Verhelderende vraag

- Van de orde

- Nieuw (discussie)punt

- (Erg) eens

- (Erg) oneens

Addendum voor de online PS-vergadering bij het Reglement van Orde voor PS van Noord-Holland

- Neutraal

10. Op een **ordevoorstel van de voorzitter** reageren in de eerste plaats de woordvoerders danwel de fractievoorzitters via het chatscherm, met de bovengenoemde termen.

De voorzitter vraagt bijvoorbeeld of er behoefte is aan een tweede termijn. Daarop reageert u als woordvoerder zoveel mogelijk door in het chatscherm ja of nee aan te geven.

11. In het geval dat de **voorzitter schorst**, geeft hij het **precieze tijdstip** aan waarop de vergadering weer wordt geopend.

In plaats van “we schorsen voor 10 minuten” wordt er aangegeven dat de vergadering weer verder gaat om 14:10u.

12. U kunt **een bijdrage** doen zodra de voorzitter u het woord geeft. U spreekt de vergadering toe via de voorzitter.

U heeft voorafgaand aan de vergadering aangegeven via de mail bij de Statengriffie op welke punten u een bijdrage wilt doen in de eerste termijn. De voorzitter noemt alle aangemelde sprekers voor de eerste termijn.

Tijdens de vergadering kunt u in het chatscherm aangeven dat u graag in de tweede termijn nog een bijdrage wilt doen.

Aan het begin van de tweede termijn noemt de voorzitter de namen van alle aangemelde sprekers in tweede termijn.

13. De **spreektijdenregeling is van toepassing** en u wordt gevraagd uw bijdrage bondig te houden.

14. **Interrupties** hebben de vorm van een korte vraag zonder inleiding. Interrupties worden zeer summier en slechts aan het eind van de bijdrage van de spreker toegestaan.

Interrupties kunnen het debat in een online digitale vergadering voor derden minder duidelijk te volgen maken. Daarom is het raadzaam deze slechts in bescheiden mate toe te laten. Reacties op andere bijdragen worden zoveel mogelijk verwerkt in een bijdrage in tweede termijn.

Derde termijn –In afwijking van het reglement van orde kan de voorzitter voorstellen om een derde termijn toe te staan. Een bijdrage in de derde termijn gaat niet van de spreektijd af.

[Hierbij wordt enigszins afgeweken van artikel 22 van het Reglement van Orde]

15. Aan het eind van de behandeling van een agendapunt wordt duidelijk door de voorzitter vastgesteld dat de beraadslaging over het punt is afgerond. In het chatscherm wordt door de Statengriffie ook dat agendapunt afgesloten en het volgende genoemd.

Moties en amendementen

16. A. **Moties en amendementen** worden vanaf een half uur voor en ook tijdens de vergadering ingediend per mail aan statengriffie@noord-holland.nl
In de onderwerp regel staat in hoofdletters INDIENEN Motie;

B. Een motie die eerder is ingediend, kan gewijzigd worden ingediend tijdens de vergadering met in de onderwerp regel in hoofdletters GEWIJZIGD INDIENEN Motie..... ;

C. De indiener en alle mede-indieners worden in cc: van de mail met bijlage opgenomen;

Addendum voor de online PS-vergadering bij het Reglement van Orde voor PS van Noord-Holland

- D. Alléén moties die vanaf een half uur voor de vergadering worden aangeleverd worden als definitief en ingediend beschouwd;
- E. Indiener + Mede-indieners ontvangen na indiening een mail waarin de indiening van de motie bevestigd wordt;
- F. Tijdens de beraadslagingen over het punt waarop de motie is ingediend, wordt de motie door de indiener genoemd en het dictum van de motie wordt uitgesproken; (Het uitspreken van het dictum gaat niet van de spreektijd af) Als de motie gewijzigd wordt ingediend, dan wordt dit genoemd in de bijdrage.
- G. Pas na het uitspreken van het dictum wordt de motie door de Statengriffie bij het agendapunt in iBabs en op internet gepubliceerd.

Stemming en besluitvorming

- 17. A. De stemming over voorstellen, moties en amendementen wordt vastgesteld per stembrief die de statenleden na de vergadering ontvangen;
- B. Tijdens de vergadering wordt via de fractievoorzitters gepeild wat de stemverhoudingen in elke fractie zijn;
- C. Na de vergadering wordt de weergave van de stemverhoudingen op brief gesteld en wordt de vaststelling van deze stemverhoudingen aan elk van de tijdens de vergadering aanwezige leden toegezonden. Elk lid stuurt de stembrief ondertekend terug aan de Statengriffie ter bevestiging van de juiste weergave van zijn of haar wilsverklaring.
- D. Ongeveer twee weken na de vergadering wordt de besluitenlijst gepubliceerd.

Actualiteiten

- 18. A. Een actualiteit in de online PS-vergadering wordt na de rondvraag en vóór de stemming over moties vreemd op de agenda wordt geplaatst;
- B. Een actualiteit duurt maximaal 60 minuten, waarvan 10 minuten technische tijd;
- C. Elke deelnemer krijgt vooraf, na de laatste voorbereidende presidiumvergadering een maximum spreektijd;
- D. Deze spreektijd geldt voor bijdragen, het doen van interrupties én de beantwoording van interrupties;

ACTUALITEIT*

Voor de Statenvergadering van 28-06-2021

Onderwerp : Datacenters Hollands Kroon - Deelgebied B1

Toelichting : **

Zie bijlage

* Actualiteiten kunnen tot uiterlijk vrijdag voorafgaand aan de Statenvergadering om 12.00 uur schriftelijk worden ingediend bij de griffie.

[\(statengriffie@noord-holland.nl\)](mailto:statengriffie@noord-holland.nl).

Zie verder artikel 48 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015.

** De in te vullen kaders zijn beperkt tot het blauwe vlak. Indien er meer tekst nodig is bij de toelichting en/of de reden van spoedeisendheid, kunt u dat in een word-document als bijlage toevoegen.

Reden van spoedeisendheid : **

De behandeling in de Staten zal op 28 juni moeten plaatsvinden, omdat de gemeenteraad van Hollands Kroon op 29 juni vergadert. Verdere informatie treft u in de toegevoegde bijlage.

Indiener (naam/namen invullen)

SP Statenlid Remine Alberts

Bijlage bij 'Actualiteit aanvraag – Datacenters Hollands Kroon. Deelgebied B1'

Inleiding

Op 29 juni zal in de gemeenteraad van Hollands Kroon het bestemmingsplan B1/Het Venster worden vastgesteld. Dit gebeurde na een interessante move in het presidium. Doordat daar niet gewogen gestemd wordt, konden de raadsleden van de oppositie dit punt van de agenda halen. Echter met artikel 17 in de hand heeft men het er toch weer op gekregen, namelijk dat een minderheid dan ook zaken kon agenderen. De minderheid wordt in het presidium gevormd door de coalitiepartijen. Ik nodig GS uit om daarop een reactie te geven. De SP zal dit nu al doen: machtspolitiek!

In een briefing op donderdag 17 juni jl. werd een en ander toegelicht. Zo kon het gemeentebestuur niets meer aan het bestemmingsplan wijzigen, omdat het reeds op de agenda van de raad was geplaatst. De verkeerssituatie is bijvoorbeeld nog onvolledig. De raad zou het wel kunnen amenderen. Het amendement wordt dan door BenW geschreven. Ook is het onmogelijk om aanvullende eisen te stellen. Nu staat in het coalitieakkoord van de provincie dat datacenters gefaciliteerd kunnen worden, maar wel met het oog voor effect op landschap, restwarmtebenutting, energie- en waterverbruik. Ik neem aan dat dit allemaal in de datacenterstrategie komt te staan. De SP wil daar ook nog een verplichte MER en MKBA in opgenomen zien, maar dat komt te zijner tijd wel aan de orde.

Er is wel een procedurele kwestie die vandaag expliciet moet worden besproken. De komende datacenterstrategie zal effecten hebben op bestemmingsplannen. Dit moet echter worden vastgesteld in de Omgevingsverordening (of per project in de omgevingsvergunning). Duurzaamheidseisen zijn dus niet in een reeds vastgesteld bestemmingsplan (of zelfs in een nog vast te stellen bestemmingsplan) juridisch afdwingbaar, ook niet met de datacenterstrategie als beleidsstuk.

Vragen vanuit de SP

1. In de briefing werd de gemeenteraad min of meer onder druk gezet om wel voor dit bestemmingsplan te zijn, want, zo werd verteld, er kan een schadeclaim komen op basis van een zogeheten onrechtmatige daad als gevolg van een onzorgvuldig besluit. Maar ook als de raad geen besluit neemt kunnen belanghebbenden gaan procederen. Ik hoor graag van GS of zij het met de SP eens is dat BenW van Hollands Kroon met deze werkwijze de raad onder druk zet?
2. Voor de landschappelijke inpassing werd de PARK geciteerd: "Doordat er rekening is gehouden met grotere afstanden tot de omgeving wordt het niet zo erg: je rijdt niet door een tunnel van datacenters." In hoeverre komt deze uitspraak overeen met het rapport van de PARK waarin hij zich uitspreekt tegen de komst van datacenters op B1/het Venster?

3. De overheid werkt volgens het vertrouwensbeginsel. Je moet doen wat je zegt, populair gezegd. Zijn er in onderhavige kwestie in de anterieure overeenkomst of op enig ander moment toezeggingen gedaan? Zo ja, welke? Is er bijvoorbeeld sprake geweest van voorkennis bij projectontwikkelaar Hiemstra waardoor deze de grond van B1 graag wilde kopen?
4. Heeft de provincie in haar - vooral door Hollands Kroon zo geroemde "constructieve" - gesprekken aan de orde gesteld om "nog even te wachten" met het vaststellen van het bestemmingsplan B1/Het Venster? Hoe werd daar door het gemeentebestuur op gereageerd?
5. Welke mogelijkheden heeft de provincie om dit bestemmingsplan tegen te houden? In ieder geval totdat de datacenterstrategie is opgenomen in de Omgevingsverordening? Of is de enige weg de juridische via een reactionaire aanwijzing?

Indiener, Remine Alberts (SP)

Motie:

Geen wijziging bestemmingsplan locatie B1 voor vaststelling datacenter strategie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, te Haarlem, ter behandeling van de wensen en bedenkingen Actualiteit datacenters: 'Geen wijziging bestemmingsplan B1 voor vaststelling datacenter strategie'.

Constaterende dat:

- De zeven Westfriese gemeenten een zienswijze hebben ingediend
- De provincie Noord-Holland een zienswijze heeft ingediend
- Geen van deze partijen tevreden is met de uitwerking;
- Het daarom nodig is dat er verdere eisen worden gesteld aan het bestemmingsplan voor locatie B1.
- De datacenter strategie binnen enkele maanden ter besluitvorming zal worden voorgelegd aan Provinciale Staten,

Overwegende dat:

- Het van groot belang is dat alle aspecten van milieueffecten, landschappelijke inpassing, doelstelling uit de RES, waterhuishouding, koppeling/hergebruik van restwarmte, weloverwogen worden meegenomen

Provinciale Staten spreekt uit, dat zij van mening is dat de Gemeente Hollands Kroon moet wachten met het wijzigen van het bestemmingsplan locatie B1, totdat Provinciale Staten haar datacenter strategie heeft vastgesteld,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Ivo Mantel
JA21 Noord-Holland

Forum voor
Democratie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID
Noord-Holland

Partij
van de
Ouderen

Motie vreemd aan de orde van de dag ‘Burgerparticipatie in beeld’

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 28 juni 2021 voor o.a. bespreking van moties vreemd aan de orde van de dag

Constateerende dat:

- De werkgroep Burgerparticipatie al een aantal keer is uitgesteld;
- Er weinig zicht is op de laatste 10 participatietrajecten vanuit de provincie;
- Het verzoek tot inzage in de laatste participatietrajecten een summier A4'tje heeft opgeleverd;
- De zoekterm ‘burgerparticipatie’ de afgelopen tijd in meer dan 50 documenten door de provincie genoemd wordt;

Van mening zijnde dat:

- Er nauwelijks iets is veranderd op het gebied van burgerparticipatie;.

Roept Gedeputeerde Staten op:

- De werkgroep Burgerparticipatie zo snel mogelijk te laten aanvangen;
- Een uitgebreid overzicht te verstrekken over de laatste 10 burgerparticipatie projecten en hierbij alle verslagen en notities van de projecten toe te voegen voor aanvang van de werkgroep Burgerparticipatie;

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Joyce Vastenhouw
Forum voor Democratie

Ilse Bezaan
PVV

Wil
PvdO / 50+

van

Soest

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

K. Vervaart

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235143731

vervaartk@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Bekrachtiging geheimhouding

Verzenddatum

- 3 JUNI 2021

Geachte leden,

Kenmerk

1472671/1642467

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande Statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, over het bekrachtigen van de opnieuw opgelegde geheimhouding op het rapport naar het proces rondom het invorderen van dwangsommen.

Uw kenmerk

Vorig jaar hebben we onderzoeksbureau EIFFEL opdracht gegeven het proces rondom het invorderen van dwangsommen te onderzoeken en verbeteringen voor te stellen. Hierover hebben we u op 26 augustus 2020 geïnformeerd (1472671/1473623).

Het rapport bevat informatie over dossiers die op dit moment onder de rechter zijn. Daarom is het rapport geheim en heeft voor u ter inzage gelegen bij de Statengriffie. De informatie uit het rapport wordt niet openbaar voordat de aangevochten besluiten in rechte onaantastbaar zijn. Dit is het geval indien er geen rechtsmiddelen tegen de besluiten meer mogelijk zijn.

Wij verzoeken u om de geheimhouding te bekrachtigen conform het bijgevoegde ontwerpbesluit en in ieder geval voort te laten duren tot 1 mei 2022.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

1 bijlage

- Voordracht met ontwerpbesluit bekrachtiging geheimhouding

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 1 juni 2021

**Onderwerp: Bekrachtiging opnieuw opgelegde geheimhouding rapport onderzoek proces
invordering dwangsommen**

Kenmerk: 1482671/1642474

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 25-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 1 juni 2021;

gelet op het verzoek van Gedeputeerde Staten (brief d.d. 1 juni 2021, kenmerk 1472671/1642467);

gelet op artikel 25, derde lid, Provinciewet,

besluiten:

De geheimhouding van het onderzoeksrapport van EIFFEL inzake de invordering van verbeurde dwangsommen d.d. 29 juli 2020 met kenmerk 1472671/1472670 te bekrachtigen en voort te laten duren tot in ieder geval 1 mei 2022.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Lijst geheime stukken PS 28 juni 2021 (bekrachtiging geheimhouding in PS) -GEWIJZIGD-

(bijgewerkt t/m GS-besluitenlijst van 15-06-2021 en PS-vergadering van 17-05-2021)

GEWIJZIGDE VERSIE:

N.a.v. het Presidium van 21-06-2021 zijn er motiveringen toegevoegd bij de punten 2020-38 en 2018-03 (geel gearceerd op deze lijst).

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
2021-25 2020-42 (nr. PS- besluit)	Geheimhouding van het onderzoeksrapport van EIFFEL inzake de invordering van verbeurde dwangsommen d.d. 29 juli 2020 met kenmerk 1472671/1472670.	GS-besluit 01-06-2021: - i.v.m. informatie over dossiers die onder de rechter zijn, blijft het rapport vertrouwelijk totdat de gerechtelijke procedures zijn afgerond; - geheimhouding voort te laten duren tot in ieder geval 1 mei 2022 en dan opnieuw te bezien of de geheimhouding voort moet duren. GS-besluit 25-08-2020: ter inzage legging rapport voor PS; geheimhouding voort te laten duren tot in ieder geval 1 mei 2021 en dan opnieuw te bezien of de geheimhouding voort moet duren.	Tot 1 mei 2022 en daarna geheimhouding opnieuw bezien.	01-06-2021 25-08-2020	28-06-2021 14-09-2020	
2020-38 (nr. PS- besluit)	Geheimhouding op brief van GS met kenmerk 1447583/1447586 over het circuit Zandvoort.	Ter inzagelegging brief voor PS; geheimhouding voor onbepaalde tijd. Aanvullende motivering n.a.v. presidium 21-06-2021: De reden hiervoor is dat het openbaar worden van deze informatie de positie van de provincie in een lopende	Voor onbepaalde tijd	23-06-2020	29-06-2020	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		juridische procedure kan schaden en de economische en financiële belangen van de provincie daarbij mogelijk in het geding kunnen komen.				
2020-10 (nr. PS- besluit)	Geheimhouding opgelegd op de rapporten van Integis en Tauw betreffende de aansturing bij PWN. (1363522/1363523)	Ter inzagelegging voor PS; geheimhouding van de rapporten duurt om redenen van privacy en bedrijfsgevoeligheid van de informatie voort voor onbepaalde tijd.	Voor onbepaalde tijd.	17-02-2020	09-03-2020	
2019-84 (nr. PS- besluit)	De voorlopige geheimhouding zoals die door Gedeputeerde Staten is opgelegd (nr. 1256089/1310882) op onderdelen uit documenten betreffende mogelijke aanpassingen en verbouwingen op en rond circuit Zandvoort (onderdelen die op grond van de Wet openbaarheid van bestuur niet openbaar gemaakt zijn met het besluit van Gedeputeerde Staten van 15 oktober 2019 - kenmerk 1256089/1278981) te bekrachtigen en voort te laten duren tot 5 november 2029.	Ter inzage legging voor PS; geheimhouding duurt voort tot 5 november 2029.	Tot 5 november 2029	5-11-2019	11-11-2019	
2018-05	Businesscase SolaRoad (nummer 1083815/1155048)	Dit document is onder geheimhouding ter inzage gelegd voor PS bij de Statengriffie. De geheimhouding duurt voort	Gedurende bestaan van SolaRoad B.V.	04-12-2018	10-12-2018	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		gedurende het bestaan van SolaRoad B.V.				
2018-04	Businesscase Pallas (versie 3.1) en de analyse daarop van Strategy& (1083186/1083817).	Geheimhouding duurt voort totdat de exploitatie van de Pallas-reactor is beëindigd, waarbij elke tien jaar wordt beoordeeld of de geheimhouding al dan niet dient voort te duren.	Gedurende exploitatie Pallasreactor; elke 10 jaar beoordelen; 1 ^e beoordeling in 2028.	29-05-2018	11-06-2018	
2018-03	Adviezen van Pels Rijcken betreffende de bestuurlijke afspraken "wonen en vliegen" (910083/1064974).	De geheimhouding geldt voor een periode van vijf jaar (tot april 2023). Aanvullende motivering n.a.v. presidium 21-06-2021: Het belang van geheimhouding bestaat er uit dat de adviezen specifiek zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en in het advies persoonlijke beleidsopvattingen zijn opgenomen. Openbaarmaking van dergelijke interne adviezen kan de interne beraadslaging schaden. Ook de belangen van Pels Rijcken zouden er door geschaad kunnen worden. Daarnaast kan openbaarmaking de onderhandelingspositie waarin de betrokken partijen binnen het 'wonen en vliegen' dossier zich bevinden schaden.	Tot april 2023	10-04-2018	23-04-2018	
2018-01	Rapportage van PWC, behorende bij de openbare Staten-voordracht nr. 03-PS12-02-2018 inzake aandeelhouders-lening	Bevat vertrouwelijke bedrijfsgegevens. De geheimhouding duurt voort gedurende de looptijd van de te verstrekken lening, maximaal 9 jaar.	Gedurende looptijd lening, tot 2027	09-01-2018	12-02-2018	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	voor SADC (905620/1033755).					
2017-07	Offerte Connexxion m.b.t. OV- concessie Noord-Holland Noord (714608-1018469).	Concurrentiegevoelige informatie. Niet openbaar op grond van de Aanbestedingswet en de WOB.		28-11-2017	18-12-2017	
2017-06	Verslag vergadering van Stuurgroep Verbinding A8-A9 van 24 maart 2017 (94721/947211).	Artikel 10, tweede lid, sub b en g, Wob Geheimhouding duurt voort totdat besluitvorming over het project heeft plaatsgevonden. Vroegtijdige openbaarmaking kan onderhandelingen schaden. Het gaat verder om een intern document, openbaarmaking zou er tevens toe kunnen leiden dat de deelnemers aan de vergadering niet langer vrijuit hun gedachten willen uitspreken.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is.	16-05-2017	29-05-2017	
2015-05	Besluit, voordracht en alle onderliggende stukken m.b.t. de Toekomst RON/Hoogtij (702724/681248).	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob. Geheimhouding opgelegd tot het einde van de exploitatie van HoogTij, welke wordt voorzien in 2035, dan wel zoveel eerder als het project is afgerond.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	29-09-2015	09-11-2015	
2015-04	Consultatie Pallas (verseonnr. 648323/666397).	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob Het genoemde belang bestaat eruit dat vroegtijdige openbaarmaking van deze informatie een vertekend beeld zou kunnen opleveren en de voortgang van het project ernstig zou kunnen belemmeren. Het is wenselijk dat de geheimhouding voortduurt totdat	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is.	15-09-2015	28-09-2015	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		onderhandelingen met partijen ten behoefte van de bouw en exploitatie zijn afgerond.				
2015-02	Aanvullend rapport second opinion (Zaanstad) inzake de RON (375176/537299).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob Het rapport bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de provincie schaden. De geheimhouding is opgelegd tot aan het moment van de definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	03-02-2015	02-03-2015	
2015-01	GS brief d.d. 15 december 2014, inzake de Second Opinion RON/Hoogtij (375176/522583).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	25-11-2014	02-02-2015	
2014-06	2 Bijlagen bij voordracht 94- 2014 inzake herbenoeming bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer.	Artikel 10, tweede lid, sub e, bescherming persoonlijke levenssfeer. Het gaat om gespreksverslagen over functioneren van bestuurder/directeur. Omdat over vijf jaar de privacy nog steeds een zwaarwegend belang zal zijn wordt de geheimhouding opgelegd voor langere duur.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	n.v.t.	<i>Bekrachtiging PS n.v.t. Er is wel door PS geheimhoudin g op de bijlagen gelegd op 15- 12-2014.</i>	
2014-04	Brief seniorenconvent provincie Flevoland d.d. 28 mei 2014 (kenmerk 1620294) m.b.t. Randstedelijke Rekenkamer.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob De brief bevat privacy gevoelige gegevens over de bestuurder-directeur van de randstedelijke rekenkamer. Omdat over	01-01-2035	Geheimhouding opgelegd door CdK op 05-06- 2014	23-06-2014	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		vijf jaar de privacy nog steeds een zwaarwegend belang zal zijn wordt de geheimhouding opgelegd voor langere duur.				
2014-02	Het onderzoeksrapport “notitie financiële analyse van de Fast Flying Ferry” kenmerk 311187/312241.	Artikel 10, tweede lid, sub g en sub e, Wob Het is een intern stuk met persoonlijke beleidsopvattingen. Het dossier is nog steeds niet helemaal afgerond. Openbaarmaking zou gevolgen kunnen hebben voor de interne advisering. Ambtenaren zouden zich niet langer vrij voelen advies uit te brengen.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is	28-01-2014	03-02-2014	
2012-12	Bijlagen over Pallas Kernreactor: - Businessplan Pallas, versie 2.0 - Assesment Booz & Co 5 juni 2012 (2012-23938).	Artikel 10, eerste lid, sub c, en tweede lid, sub b, Wob. De stukken bevatten concurrentiegevoelige informatie. Er zijn onderhandelingen gaande. Openbaarmaking kan financiële en economische belangen van de provincie en van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	12-06-2012	25-06-2012	
2012-8	Brief GS als reactie op brief van minister BZK d.d. 13 maart 2012 over Herindeling Gooi en Vechtstreek (2012-15911).	Artikel 10, tweede lid, sub b en g, Wob Arhi procedure is gestart. Vroegtijdige openbaarmaking kan leiden tot onnodige vertraging en financiële en economische schade toebrengen aan betrokken partijen.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	04-04-2012	07-05-2012	
2011-3	• aandeelhoudersovereenkom	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede	01-01-2035 of	31-05-2011	27-06-2011	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	st Provincie NH, gem. Amsterdam en gem. Zaanstad inzake Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor Noordzeekanaalgebied (RON); • Ondernemingsplan RON; • Samenvatting Businesscase RON; • Term scheet Hoogtij.	lid, sub b, Wob. De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035	zoveel eerder als daartoe aanleiding is.			
2010-9	Bijlage 5 “werkplan en begroting Pallas” behorende bij de openbare voordracht “behoud onderzoeksreactor Pallas te Petten en verzoek NRG verstrekken van een financiële bijdrage”.	Artikel 10, eerste lid, sub c, en tweede lid, sub b, Wob De stukken bevatten concurrentiegevoelige informatie. Er zijn onderhandelingen gaande. Openbaarmaking kan financiële en economische belangen van de provincie en van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	25-05-2010	27-09-2010	
2010-5	Notitie over Eikenrode (kenmerk besluit GS 2010-15795). Agendering van deze notitie op 26-04-2010 t.b.v. de FEPO.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst. Omdat de privacy ook over langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	16-03-2010	12-04-2010	
2009-13	Achtergrondnotitie vaststellingsovereenkomst in relatie tot de N201 en de vaststellings-overeenkomst m.b.t. de overeenkomst tussen de	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de provincie schaden. Er lopen nog juridische procedures.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	24-11-2009	07-12-2009	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	provincie en de Chipshol-groep.					
2009-10	Businesscase SADC.	Artikel 10, eerste lid, sub c, Wob. Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan concurrentiepositie van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	22-09-2009	28-09-2009	
2009-7	Toelichting bij het besluit van GS inzake Landgoed Eikenrode (kenmerk GS 2009-47179).	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst. Omdat de privacy ook over langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	18-8-2009	28-09-2009	
2009-4	Brief BJZ d.d. 21-01-2009 (2009-5959) en de adviezen van PricewaterhouseCoopers en PelsRijcken (2009-17776) behorende bij het besluit over de kosten overdracht Lokaal jeugdbeleid.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob In deze stukken komt het functioneren van medewerkers aan de orde. Openbaarmaking van deze stukken schaadt de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Anonimisering voorkomt niet dat de informatie te herleiden is tot de desbetreffende medewerkers. Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	14-04-2009	15-06-2009	
2009-3	Onderzoekscommissie: 1. Brieven van GS aan de onderzoekscommissie met daarbij verstrekte documenten onder het opleggen van geheimhouding door GS, waaronder afschriften van geheime	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob De documenten bevatten privacy gevoelige informatie. Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	01-01-2035	Door onderzoekscommissie: 13-11-2008 15-06-2008	15-06-2009	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	besluitenlijsten van GS en het werkplan en voortgangsverslag van de treasurer over 2007. 2. De uitnodigingsbrieven van de onderzoekscommissie aan de geïnterviewden voor vertrouwelijke informatieve voorgesprekken, tenzij betrokkenen instemt met openbaarmaking. 3. De verslagen van de vertrouwelijke informatieve voorgesprekken evenals de geluidsbestanden, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking. 4. De opdrachtverleningen aan derden en correspondentie met de treasurer, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking. <i>beheerder dossier: statengriffie</i>					
2009-1	Aantal geheime bijlagen bij Statenvoordracht 14-2009, Life Science Fund (2008-53600).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. Het fonds is nog actief, de participaties daaruit ook. Zolang deze niet verkocht zijn is geheimhouding wenselijk. Het gaat om concurrentiegevoelige informatie.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	03-02-2009	16-03-2009	
2008-4	Aanbesteding openbaar vervoer	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede	01-01-2035	Door GS aan te	22-09-2008	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	Noord-Holland (2008-46377).	lid, sub b, Wob Het gaat om stukken die in het kader van een aanbestedingsprocedure door inschrijvers aan GS zijn aangeboden. Deze stukken zijn per definitie vertrouwelijk gelet op de Aanbestedingswet. Openbaarmaking schaadt de concurrentiepositie van de desbetreffende inschrijvers.		geven		

Notulen -vastgesteld-

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	17 mei 2021
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

5

10

15

20

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), dhr. J.W. Dulfer (GL), mw. A. Er (GL), mw. G. Van Geffen (VVD), mw. A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), dhr. J. Gringhuis (GL), dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. N. Kaptheijns (PVV), dhr. M.C.A. Klein (CU), mw. R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), mw. A. Nanninga (JA21), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), dhr. E.M.A. Smaling (SP), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhout (FvD), dhr. B.L. Vink (D66), dhr. L.Hj. Voskuil (PvdA), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), mw. N.M. van der Waart (GL), mw. T.K. van Wijnen (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), dhr. G.R. Zaal (GL), dhr. F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu)

Agenda

Paginanummer

25

30

35

40

1.	Opening en mededelingen	02
2.	Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden	03
3a	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	
3b	Lijst geheimhouding PS	
4.	Vaststelling notulen van de vergadering van 12 april 2021	
5.	Vaststelling Strategische Statenagenda	14
6.	Vaststelling lijst ingekomen stukken	14
7.	Voortgangslijst van moties	14
8	Voorlopig aangemerkt als hamerstuk	xx
8a.	Randstedelijke Rekenkamer Conceptbegroting 2022 voor zienswijze (Voordracht 21)	xx
9.	Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek (Voordracht 18)	xx
10.	Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur 2021-2023 (Voordracht 19)	xx
11.	Focus Smart Mobility (Voordracht 20)	xx
12.	Vragenuur	
13.	Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)	xx
15.	Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de orde van de dag	xx
16.	Sluiting	xx

45

1. Opening en mededelingen

50 De **VOORZITTER**: Beste Statenleden, beste Noord-Hollanders, ik open deze online-vergadering. Welkom aan de Statenleden en leden van Gedeputeerde Staten in deze online vergadering en ook welkom aan alle belangstellenden die deze vergadering via de website volgen.

Ik verzoek alle deelnemers om de microfoons te dempen en uw mobiele telefoons uit te zetten. Dit is een live online-vergadering. Wees u er ook van bewust dat uw achtergrond in beeld is en
55 dat achtergrondgeluiden worden uitgezonden.

Voorafgaand aan de vergadering heeft de griffier een presentiecheck gedaan. Er is een quorum geconstateerd. In totaal nemen er nu 51 Statenleden deel aan deze online vergadering. Een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Baljeu (Fractie Baljeu). Mevrouw Er van
60 GroenLinks en mevrouw Kocken (GroenLinks) zullen later aanhaken.

Mocht u tussentijds de Statenvergadering moeten verlaten, meldt u zich dan wel af via het chatsysteem of per mail bij de griffie, zodat de stand van het aantal aanwezigen kan worden bijgehouden.

65 Het Reglement van Orde is aangevuld voor het online vergaderen. De informatie daarover treft u aan in het addendum dat bij de vergaderstukken is gepubliceerd.

Moties kunnen per e-mail worden ingediend bij de griffie, met in de cc de mede-indieners. De moties worden gepubliceerd zodra u ze officieel heeft ingediend tijdens uw bijdrage en het
70 dictum heeft voorgelezen.

Vandaag wordt digitaal gestemd. Behalve als een Statenlid vraagt om hoofdelijke stemming, dan vindt die hoofdelijke stemming online plaats. Alle aanwezige Statenleden worden in beeld gebracht. Ten overstaan van het beeld kan men voor of tegen uitspreken. Het voordeel is dat dan direct rechtsgeldig kan worden gestemd. Er hoeft niet meer met briefstemming te worden
75 gewerkt. Na de mededelingen wordt een proefstemming gehouden, om te controleren of het systeem goed werkt. Dan zullen alle regels nog worden doorgenomen met de Staten.

U heeft van tevoren bij de Statengriffie aangegeven bij welk onderwerp u wilt spreken. Ik zal bij de bespreekstukken, voordat ik het woord geef aan de eerste spreker de aangemelde
80 sprekers opnoemen, zodat u dat nog kunt controleren. Het groene handje is ondertussen bekend. Als u het woord wilt voeren op een moment in de vergadering waarvoor u zich niet heeft aangemeld, bijvoorbeeld bij een ordevoorstel of een interruptie, drukt u op het groene handje dan kan ik u het woord geven. Het streven is om deze vergadering rond 18:00 uur te schorsen voor het diner. Na de dinerpauze wordt verder vergaderd.

85 De heer **VOSKUIL** (PvdA): Voorzitter, het leek me wel gepast om u in uw rol als Rijksheer vandaag te feliciteren met de verjaardag van Koningin Maxima en u te vragen deze bij gelegenheid over te brengen aan haar. Want dat is inmiddels ook een rol die u namens ons vervult.

90 De **VOORZITTER**: Dat zal ik zeker doen. Dank u wel, meneer Voskuil.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

95 De **VOORZITTER**: Er zijn geen actualiteiten ingediend. Er zijn mondelinge vragen ingediend door de fractie van 50PLUS/PvdO inzake Natura2000 en windturbines, de fractie van JA21 inzake het liken van een 'wappietweet', de fractie ChristenUnie inzake weidevogels, de fractie van de SP inzake de uitvoering van motie 143/2020 Geingebied.

Deze vragen komen bij het vragenuur aan het eind van de vergadering aan de orde.

100 Er zijn ook leden die een moties Vreemd aan de Orde van de Dag willen indienen.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA) leest het dictum voor van de motie VOD, welke mede wordt ingediend namens de fracties van 50PLUS/PvdO, CDA, FvD, JA21 en VVD.

105 **Motie Vreemd aan de orde van de dag 46/17-05-21:**
Gezondheid boven windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 17 mei 2021,

110 *Constaterende, dat:*

- *de gevolgen voor de volksgezondheid van bewoners, van het plaatsen van windturbines op 350 meter afstand van woonhuizen, evident zijn maar nog onvoldoende inzichtelijk.*

Overwegende, dat:

- 115
- *getuige het grote aantal insprekers, de zorgen bij omwonenden groot zijn;*
 - *de WHO vaststelt dat bronnen van geluidsoverlast, waaronder windturbines, een belangrijke bedreiging voor de volksgezondheid zijn en zij een striktere geluidsnorm dan de Nederlandse wettelijke geluidsnorm voor windturbines adviseren.*

120 *Van mening, dat:*

- *omwonenden er recht op hebben om eerst inzichtelijk te hebben wat de gevolgen voor de volksgezondheid zijn van het plaatsen van windturbines in hun directe omgeving voordat deze geplaatst worden.*

125 *Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:*

- *eerst een gedegen onderzoek uit te (laten) voeren naar de gevolgen voor de volksgezondheid en de gevolgen voor kinderen van het plaatsen van windmolens in de directe omgeving van woonhuizen;*
 - *tot de uitkomsten daarvan bekend zijn, geen definitieve beslissingen te nemen over het toestaan van windturbines nabij gevoelige bestemmingen; en dit niet eerder te doen voordat*
- 130 *er zekerheid is of er blijvende schade, in welke vorm dan ook, kan ontstaan voor bewoners;*

- *Provinciale Staten over de uitkomsten te informeren.*

En gaat over tot de orde van de dag.

135 50PLUS/Partij van de Ouderen, CDA, Forum voor Democratie, PVV en JA21

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt daarmee onderdeel uit van de beraadslagingen. Dan hebben we een motie VOD, ook weer van 50PLUS/PvdO, maar we kunnen geen contact leggen met mevrouw Van Soest. De motie VOD is mede ingediend door DENK, CDA, JA21,
140 50PLUS/PvdO, PvdD en de SP. Ik verzoek de heer Koyuncu om het dictum toe te lichten.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Op 8 maart hebben Provinciale Staten een motie aangenomen waarbij het college is verzocht om bij gemeenten sterk aan te dringen op goede en adequate afstemming tussen aangrenzende buurgemeenten van de zoekgebieden. Ondanks dat we nu twee maanden
145 verder zijn en het RES-proces in volle vaart verder gaat, ontvangen wij nog altijd ernstige signalen. Niet alleen van collega's van oppositiepartijen, maar ook van lokale VVD'ers en GroenLinks'ers. Ik heb tijdens de afgelopen vergadering van de commissie RWK gevraagd hoever de gedeputeerde is met de gesprekken met gemeenten. Tot mijn verbazing legde de gedeputeerde de bal vooral neer bij de gemeenten zelf, terwijl de provincie ook haar
150 verantwoordelijkheden heeft. Bovendien, heeft het college een opdracht van de Staten meegekregen, middels een motie. Uit de beantwoording van mijn vragen blijkt dat de gedeputeerde in een aantal concrete casussen zelf de regie heeft, maar helaas omvatten die niet alle probleemgebieden. Ik neem als voorbeeld de motie uit de gemeenteraad van Oostzaan, die is aangenomen met de steun van de VVD en GroenLinks. Dan citeer ik: "Bij het meten van draagvlak
155 is alleen gekeken naar Amsterdamse inwoners, terwijl de beslissingen wel directe invloed hebben op inwoners van Oostzaan en de gemeente Amsterdam Oostzaan als buurgemeente en als onderdeel binnen de RES-subregio's Zaanstreek, Waterland, als primaire belanghebbenden in de directe omgeving van windturbines, hierover slecht tot niet heeft geïnformeerd, en Amsterdam nog steeds niet heeft gereageerd op een brief uit december 2020 van de gemeente Oostzaan."
160 Hiernaast zijn er ook andere gevallen waarbij bouwprojecten in gevaar komen, omdat de buurgemeente pal naast de gemeentegrens een zoekgebied wil gaan vaststellen. Dit is zeer ernstig en moet zo snel mogelijk worden opgepakt. Daarom dient de fractie DENK, mede namens het CDA, JA21, PvdD, 50PLUS/PvdO en de SP een motie VOD in.

165 **Motie Vreemd aan de orde van de dag 47/17-05-21:**

Breng problemen in kaart bij buurgemeenten met betrekking tot het plaatsen van windturbines

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021 kennis genomen hebbende van de discussie over Windturbines

170

Constateernde dat:

- *de Staten eerder een motie heeft aangenomen die het college opriep om gemeenten aan te spreken op een goede afstemming bij het bepalen van de zoekgebieden voor windturbines;*
- *uit de schriftelijke beantwoording (26-04-2021) van de mondelinge vragen van Statenlid Koyuncu naar voren komt dat het college niet in alle gevallen daaraan gevolg heeft gegeven,*

175

in het bijzonder bij gemeenten waarbij er sprake is van gebrekkige afstemming, zoals bij de gemeenten Oostzaan en Landsmeer;

- het college de verantwoordelijkheid voor een goede afstemming neerlegt bij de gemeenten zelf, terwijl de provincie zelf ook een verantwoordelijkheid heeft in het RES-proces;*

180

verder constaterende:

- er nog steeds klachten komen van gemeenten over een gebrekkige afstemming tussen buurgemeenten;*
- de gemeenteraad van Oostzaan heeft aangegeven onvoldoende te zijn betrokken als buurgemeente binnen de subregio Zaanstreek-Waterland; overwegende dat:*
- de provincie als regiehouder óók een verantwoordelijkheid voor goede afstemming tussen gemeenten heeft;*
- gebrekkige afstemming tussen gemeenten het draagvlak voor de plaatsing van windturbines kan verminderen en daarmee de uitvoering van de RES ondermijnt;*
- gebrekkige afstemming ook gevolgen kan hebben voor woningbouw en kan leiden tot vertraging c.q. een bouwstop;*
- het een taak van de provincie is om knelpunten tussen gemeenten in kaart te brengen en zorg te dragen voor een goede afstemming tussen gemeenten;*

185

190

195

verzoeken het college:

- in kaart te brengen waar de knelpunten tussen buurgemeenten zitten bij het vaststellen van zoekgebieden voor windturbines en met concrete aanbevelingen te komen om deze knelpunten op te lossen;*
 - op korte termijn gesprekken te faciliteren tussen de gemeenten waarbij dit speelt en zorg te dragen voor een goede afstemming tussen deze gemeenten en daarbij samen op te trekken met naburige provincies wanneer het de provinciegrenzen overschrijdt;*
 - en daarover terug te rapporteren aan Provinciale Staten;*
- en gaan over tot de orde van de dag. DENK, CDA, JA21, PvdD, 50PLUS/PvdO en SP*

200

205

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt daarmee onderdeel uit van de beraadslagingen. Inmiddels is mevrouw Van Soest ingeschakeld. Het woord is aan mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): De motie VOD gaat over het groot aantal sprekers.

Ongeveer honderdvijftig personen hebben ingesproken. Ik vind het heel erg dat die mensen nooit bericht krijgen van het college, om de mensen toch te woord te staan. Mijn vraag is of het mogelijk is om alle individuele sprekers van een inhoudelijk antwoord te voorzien, op hun inspraak en tot die tijd geen onomkeerbare stappen te zetten, wat betreft het beleid ten aanzien van de windturbines.

210

215

Motie Vreemd aan de orde van de dag 48/17-05-21:
Neem sprekers serieus

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 17 mei 2021,

220 *Constateernde, dat:*

- *er 115 insprekers ingesproken hebben op het onderwerp windturbines.*

Overwegende, dat:

- *dit laat zien hoe enorm het onderwerp leeft in onze provincie;*
- 225 – *we burgerparticipatie met elkaar hoog in het vaandel hebben staan.*

Van mening, dat:

- *het college van Gedeputeerde Staten alle insprekers en de inhoud van de door hen gehouden inspraak serieus moet nemen.*

230

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- *alle individuele insprekers van een inhoudelijk antwoord te voorzien op hun inspraak en tot die tijd geen onomkeerbare stappen te zetten wat betreft het beleid ten aanzien van de windturbines.*

235 *En gaat over tot de orde van de dag.*

50PLUS/Partij van de Ouderen, Forum voor Democratie, PVV

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt daarmee onderdeel uit van de beraadslagingen.

Het woord is aan de heer Van den Berg.

240

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Een steeds groter wordende groep Noord-Hollanders spreekt zich meer dan terecht uit tegen de uitbreiding van het aantal windturbines in onze provincie. Het is een logische reactie op het voorgenomen besluit om ook in onze provincie de RES uit te rollen. We gaan om die reden ook de Omgevingsverordening wijzigen om ruimte te maken voor meer windturbines. Iets wat naar de mening van JA21 nergens voor nodig is. Zoals u allen bekend is, komen de doelstellingen vanuit de RES helemaal niet in gevaar. Als je het opgesteld vermogen en het reeds vergunde vermogen bij elkaar optelt, zitten we al op 35 Terawattuur. De vraag die iedere partij hier aan zichzelf zou moeten stellen is dan ook: Waarom zouden we meer windturbines bouwen dan nodig, als de maatschappelijke weerstand zo groot is?

245

JA21 vindt het onverantwoord en daarom verzoeken wij Gedeputeerde Staten om geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines of zonne-akkers indien hierdoor het totale bod van 35 TWh in 2030 wordt overstegen. Laat daarbij voorop staan dat JA21 überhaupt geen enkele windturbine in onze provincie wil zien. Dat is gelet op de politieke verhoudingen in deze Staten geen haalbare kaart. Vandaar deze motie VOD omdat het voor een groot aantal partijen, zoals de VVD, uitkomst kan bieden om zowel de beloftes uit het Coalitieakkoord na te komen en tegelijkertijd het aantal windturbines in onze provincie toch enigszins aan banden te kunnen leggen. Zoals de VVD zelf ook al aangaf, wordt op deze manier de toekomstige woningbouw niet gefrustreerd door de bouw van windturbines. Dat is wel wat er feitelijk gebeurt als je de bouw van windturbines doorzet. Wij rekenen op brede steun.

260

Motie Vreemd aan de orde van de dag 49/17-05-21:

Verleen geen medewerking aan bouw windturbines of zonne-akkers boven de RES doelstelling van 35 TWh.

265 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021,*

Constateerende dat:

- *Uit recente cijfers van onder meer het PBL blijkt dat het beoogde landelijke doel van 35 TWh duurzaam opgewekte elektriciteit uit zon en wind in 2030 niet in het geding komt;*
- 270 – *Op basis van het reeds opgesteld vermogen, projecten die in de pijplijn zitten en de ambities uit de 30 RES-regio's in 2030 in totaal 52,5 TWh kan worden gerealiseerd.*

Overwegende dat:

- *Daarmee het beoogde doel van de RES met 17,5 TWh kan worden overboden. (52,5 TWh 35*
- 275 *TWh = 17,5 TWh);*
- *De ambities uit de RES dus eenvoudig kunnen worden afgeschaald zonder dat de RES-doelen in het geding komen;*
- *Met name de bouw van windturbines het draagvlak voor de energietransitie steeds verder*
- 280 *ondermijnt.*

280 *Verzoeken Gedeputeerde Staten,*

Geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines en zonne-akkers indien hierdoor het totale RES-bod van 35 TWh in 2030 wordt overstegen.
En gaan over tot de orde van de dag. JA21 Noord-Holland

285 De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt daarmee onderdeel uit van de beraadslagingen.
Het woord is aan de heer Klein

De heer **KLEIN** (CU): We weten allemaal dat kruidenrijk grasland een bijdrage levert aan de verbetering van de biodiversiteit en ook nog gezond is voor koeien en een positief effect heeft op
290 bodem en klimaat. Het levert dus een bijdrage aan verschillende provinciale doelen. De aanschaf van zaaigoed is echter duurder dan regulier graszaad. De milieuorganisatie Urgenda is samen met de agrariërsvereniging LTO een actie gestart om 101 hectare kruidenrijk grasland te realiseren. Dat doen ze door korting te geven aan boeren. Daarvoor hebben ze geld nodig. Het is een crowdfundingactie. Er zijn heel veel enthousiaste boeren, die graag meedoen. Een aantal
295 provincies, zoals Noord-Brabant, Groningen, Utrecht en Gelderland heeft afgelopen maanden geld gedoneerd aan deze actie. Wij dienen, samen met het CDA, een motie VOD in, waarin we Gedeputeerde Staten verzoeken om net als de provincies Noord-Brabant, Groningen, Utrecht en Gelderland 15.000 euro te doneren aan de crowdfunding-campagne voor 1001 hectare
300 kruidenrijk grasland, die daarvan dan kan worden ingezaaid en daarvoor dekking te vinden binnen de huidige begroting.

Motie Vreemd aan de orde van de dag 50/17-05-21:

Bijdrage Provincie Noord-Holland aan actie "Kruidenrijk grasland"

De Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021,

305 *Overwegende dat:*

- *Kruidenrijk grasland is gezond voor koeien, bodem, klimaat en milieu;*
- *De aanschaf van het zaaigoed duurder is dan de aankoop van regulier graszaad.*
- *Urgenda, LTO en Pure Graze daarom de handen ineengeslagen hebben om 1001 hectare aan grasland kruidenrijk te realiseren;*
- 310 – *Deze drie partijen een actie zijn gestart om boeren tijdelijk 50% korting te geven op de aanschaf van een kruidenrijk zaadmengsel;*
- *Dit mengsel bijna twintig verschillende soorten grassen, klavers en kruiden bevat en daarmee een betere habitat biedt aan insecten en daardoor ook aan vogels;*
- *De aanwezige klavers stikstof binden waardoor stikstofkunstmest op deze hectares overbodig wordt en de uitstoot van CO2 wordt beperkt;*
- 315 – *De actie zo'n groot succes was onder boeren, dat de crowdfunding achterliep en de verkoop tijdelijk werd stilgezet;*
- *Er nu nog steeds boeren in de wachtrij staan om mee te doen;*
- *De provincies Noord-Brabant, Groningen, Utrecht en Gelderland afgelopen maand ieder voor*
- 320 *1001 hectare aan de crowdfunding-campagne (€ 15.000) doneerden;*
- *In deze vier provincies boeren sinds begin dit jaar daardoor weer met korting kunnen bestellen;*

Van mening dat:

- 325 – *Deze niet alleen sympathieke, maar ook uiterst effectieve actie voor tal van provinciale doelen (biodiversiteit, klimaat etc.) ook de steun van de Provincie Noord-Holland verdient;*

Verzoeken GS:

- 330 1. *Net als de provincies Noord-Brabant, Groningen, Utrecht en Gelderland €15.000 te doneren aan de crowdfunding-campagne voor 101 hectare kruidenrijk grasland;*
2. *Dekking te vinden binnen de huidige begroting;*

en gaan over tot de orde van de dag. ChristenUnie en CDA

335 De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt daarmee onderdeel uit van de beraadslagingen. Het woord is aan mevrouw Gielen.

340 Mevrouw **GIELEN** (GL): De EU bereikte vorige maand een akkoord om het doel voor de CO2-reductie in 2030 verder te verhogen naar 55%. Door het Europees Parlement werd al eerder gesproken over nog hoger inzetten tot zelfs 60%. Wij gaan ervan uit dat dit ook aan de formatietafel wellicht aan de orde zal zijn, als het gaat om nieuwe doelen voor Nederland. Al is dat natuurlijk gissen. GroenLinks is daar blij mee en ziet ook de noodzaak daarvan om onder anderhalve graad opwarming te blijven. Hoe je het ook wendt of keert, deze veranderingen komen hoe dan ook op ons af. Het kan zijn dat die verdere reductie van CO2 met Europees beleid 345 wordt opgelost. Het kan evengoed zijn dat het uitwerking zal hebben op de lidstaten en daarmee ook op de verschillende regio's binnen die lidstaten. Los van of je voor of tegen de verhoging van de doelen bent, is dit een verandering die wellicht impact zal hebben op onze provincie. Daarom

moeten we ons goed voorbereiden op de gesprekken voor wat het voor Noord-Holland kan betekenen, die er ongetwijfeld zullen komen. Als het zover is kunnen we samen sterk staan voor de belangen in onze provincie. Samen met de PvdA, D66 en de SP dient GroenLinks een motie VOD in.

Motie Vreemd aan de orde van de dag 51/17-05-21:

Vorbereiden op 55% CO2-reductie

Provinciale Staten bijeen op 17 mei 2021, ter behandeling van agendapunt Motie vreemd aan de orde van de dag,

Constateerende dat,

- *Het IPCC stelt dat de opwarming tot 1,5°C beperkt moet worden, om onherstelbare schade aan de aarde te voorkomen;*
- *De Europese Unie op 22 april 2021 een akkoord heeft gesloten over de klimaatwet, met daarin een doelstelling voor CO2-reductie van 55% in 2030 ten opzichte van 1990;*

Overwegende dat,

- *Het voor de leefbaarheid op aarde, in Nederland en Noord-Holland van essentieel belang is om de klimaatdoelen te behalen;*
- *De nieuwe Europese doelstelling mogelijk ook uitwerkingen zal kennen op het Nederlandse en Noord-Hollandse beleid;*

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- *In IPO-verband in overleg te treden om ons voor te bereiden op gesprekken en onderhandelingen over een verhoging van de doelstelling voor 2030 naar minstens 55%;*
- *Een expertsessie te organiseren over de ontwikkelingen rondom de 55% reductie, de maatregelen die dat voor Noord-Holland zou kunnen betekenen en de voorbereidingen die de provincie daarvoor treft.*

GroenLinks, D66, PvdA en SP

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt daarmee onderdeel uit van de beraadslagingen. Het woord is aan mevrouw Van Meerten.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Allereerst wil ik namens alle indieners aangeven heel blij te zijn met de uitgebreide discussie die in de commissie over de nieuwe Governance structuur van de MRA heeft plaatsgevonden. Het onderwerp leeft, niet alleen bij ons, maar ook bij alle deelnemende gemeenten en deelregio's. Dat alleen al geeft het belang van het onderwerp aan. Het is, zoals u al aangaf, in de commissie, ook uniek dat de provincies deelnemen in deze bestuurlijke samenwerking. Dat is nergens anders het geval. De start van dit transitieproces leek onder stoom en kokend water te moeten plaatsvinden. We zijn dan ook blij met de laatste brief

van de Transitiecommissie, waarin wordt aangegeven het tempo te verlagen en de uitgewerkte maatregelen, die uiteindelijk zullen leiden tot de aanpassing van het convenant, te bespreken na de zomer. Dit geeft alle deelnemende gemeenten en deelregio's de gelegenheid voorliggend voorstel te bespreken en de commissie, of de MRA, ook een eerste reactie mee te geven. Wij doen dit middels deze motie VOD. De motie heeft als doel om de Staten goed in positie te brengen. Dit alles in de gedachte van meer betrokkenheid bij de MRA. Hoe je het wendt of keert, cruciale besluiten ten aanzien van de MRA agenda en de begroting worden genomen door democratisch gelegitimeerde bestuursorganen, de Staten en de raden. Dit uitgangspunt zal in de nieuwe structuur niet veranderen. In het voorstel zijn vooralsnog alleen hoofdlijnen weergegeven en de uitwerking is van doorslaggevend belang en zal een meerjarig effect hebben. Wij vinden het als Staten belangrijk om de uitgewerkte samenwerkingsafspraken zorgvuldig te behandelen en te voorzien van een eigen zienswijze. Dat is op dit moment niet ingepast in het proces. Daarvoor is een tussenstap nodig. Daarnaast willen we eerder en op regelmatige basis de agenda van de MRA bespreken en inzichten meegeven aan Gedeputeerde Staten en onze afgevaardigde van de raadtabel. Van groot belang hierbij is dat het bestuur van de MRA in dit proces altijd afweegt of de Staten voorafgaand aan een nieuw onderwerp, nieuwe agendering, kaderstellend goed in positie moet worden gebracht. Aldus dragen de fracties van VVD, D66, GroenLinks, CDA, ChristenUnie, Forum voor Democratie, SP en PVV Gedeputeerde Staten op alvorens over te gaan tot besluitvorming over meer concrete uitwerking van de samenwerkingsafspraken, in de raden en Staten als tussenstap het voorstel met de uitgewerkte samenwerkingsafspraken met een zienswijze voor te leggen; Voorafgaand aan een MRA AV de voorliggende agenda te agenderen en de opvattingen van der Staten van Noord-Holland op te halen en mee te nemen als inbreng; Na afloop van de Algemene Vergadering een schriftelijke toelichting te geven over de beraadslagingen en de inzet en uitkomsten van de door de Staten ingebrachte opvattingen; In het samenwerkingsvoorstel op te nemen dat ook bij (aanleidingen voor) mogelijk nieuwe agenderingen altijd expliciet wordt overwogen of en zo ja hoe de Staten van Noord-Holland worden betrokken en de Raadtabel in de vernieuwde samenwerking goed in positie te brengen en procedureel te ondersteunen richting Provinciale Staten.

Motie Vreemd aan de orde van de dag 52 17-05-21:
Governance MRA

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, te Haarlem, ter behandeling 'Motie vreemd aan de orde van de dag'.

Constaterende dat:

- *De hoofdlijn in voorliggend voorstel van de transitiecommissie wordt omgezet in vernieuwde samenwerkingsafspraken;*
- *Deze samenwerkingsafspraken ter goedkeuring aan de raden en Staten worden voorgelegd;*
- *Het bestuur van de MRA verantwoordelijk is voor draagvlak voor de te nemen besluiten;*
- *Het bestuur voor advies te rade gaat bij de AV en verantwoording aflegt aan de AV;*
- *De AV toetst of het bestuur handelt binnen de kaders van de begroting en de MRA agenda;*
- *De leden van de AV verantwoording afleggen aan de Provinciale Staten van Noord-Holland;*

- *Er buiten vastgestelde agenda's en begrotingen aanleidingen kunnen komen om nieuwe onderwerpen "op de agenda" te zetten;*

Overwegende dat:

- *In het voorstel vooralsnog de hoofdlijnen zijn weergegeven, terwijl de uitwerking van doorslaggevend belang kan zijn;*
- *Deze fundamentele wijzigingen in de samenwerking een zorgvuldig besluitvormingsproces verdienen;*
- *Democratische legitimiteit onverkort bij Staten en Raden ligt;*
- *De AV van de MRA vier keer per jaar bijeenkomt;*
- *De Raadtafel een adviserende rol krijgt over het proces van besluitvorming en controle;*

Van mening dat:

- *De Staten een zienswijze op de nieuwe samenwerkingsafspraken willen indienen zodat het voorstel aangepast kan worden in aanloop naar de definitieve versie.*
- *We de ambitie van het bestuur toejuichen om de Staten en Raden in de vernieuwde samenwerking in een eerder stadium inhoudelijk te betrekken;*
- *Dit proces goed verankerd dient te worden in ons vergadermodel middels een protocol;*

Dragen Gedeputeerde Staten op:

- *Alvorens over te gaan tot besluitvorming over meer concrete uitwerking van de samenwerkingsafspraken, in de Raden en Staten als tussenstap het voorstel met de uitgewerkte samenwerkingsafspraken met een zienswijze voor te leggen;*
- *Voorafgaand aan een MRA AV de voorliggende agenda te agenderen en de opvattingen van de Staten van Noord-Holland op te halen en mee te nemen als inbreng;*
- *Na afloop van de AV een schriftelijke toelichting te geven over de beraadslagingen en de inzet en uitkomsten van de door de Staten ingebrachte opvattingen;*
- *In het samenwerkingsvoorstel op te nemen dat ook bij (aanleidingen voor) mogelijk nieuwe agenderingen altijd expliciet wordt overwogen of en zo ja hoe de Staten van Noord-Holland worden betrokken;*
- *De Raadtafel in de vernieuwde samenwerking goed in positie te brengen en procedureel te ondersteunen richting PS;*

en gaan over tot de orde van de dag.

VVD, D66, GroenLinks, CDA, ChristenUnie, Forum voor Democratie, SP en PVV

De VOORZITTER: De motie VOD maakt daarmee onderdeel uit van de beraadslagingen. De stemming over deze zeven moties VOD zal aan het eind van de vergadering plaatsvinden.

Wenst iemand nog het woord over deze agenda? Zo niet, dan is hiermee de agenda conform het voorstel van het Presidium vastgesteld.

3a. Bekrachtiging besluit Gedeputeerde Staten inzake opgelegde verplichting tot

geheimhouding.

De **VOORZITTER**: Er zijn geen stukken ter bekrachtiging binnengekomen.

480

3b. Lijst geheimhouding Provinciale Staten

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen door de griffie ontvangen. Verlangt iemand het woord over deze lijst? Ik geef het woord aan de heer Dessing.

485

De heer **DESSING** (FvD): Staat u mij toe wat langer stil te staan bij de Lijst geheimhouding Provinciale Staten, waarbij ik dat niet inhoudelijk zal doen?

490

De **VOORZITTER**: U verlangt het woord bij deze stukken. Als u inderdaad niet over de inhoud spreekt. Het woord is aan u.

De heer **DESSING** (FvD): Bij het PS-besluit 2020-49 van 29 juli 2020 'Invordering verbeurde dwangsom, staat geheimhouding tot 1 mei 2021 en daarna: Verder bezien.

495

Als NAW-gegevens kunnen worden weggelakt, is volgens ons verlenging van geheimhouding niet meer nodig. Artikel 25, 55 en 91 van de Provinciewet regelen deze geheimhouding, mede op basis van artikel 10 van de Wet Openbaarheid Bestuur, waarin staat dat de burger recht heeft op openbaarheid, tenzij. Bij de nummers 2020-38 en 2020-10 is er echter geheimhouding opgelegd voor onbepaalde tijd zonder verdere onderbouwing. Ook 2018-03 kent geen onderbouwing.

500

De lijst geheimhouding moet worden bekrachtigd door Provinciale Staten, omdat geheimhouding anders vervalt. Voor een goede beoordeling zou het wellicht beter zijn om geheime stukken op te sturen naar de Statenleden voor een goede beoordeling van nut en noodzaak van de geheimhouding. Graag een reactie op deze punten.

505

Verder valt een aantal stukken op met een einddatum van geheimhouding, gevolgd door 'of zoveel eerder als mogelijk', of 'zoveel eerder als daartoe aanleiding is'. Het gaat hierbij om: 2015-05, 2015-04, 2015-02, 2014-02, 2012-12, 2012-08, 2011-03, 2010-09, 2010-05, 2009-13, 2009-10, 2009-07, 2009-04 en 2009-01.

510

Om goed te kunnen beoordelen of de status van geheimhouding op deze stukken zou kunnen vervallen is het wenselijk, volgens onze fractie, dat Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten rapporteert over de stand van zaken van deze stukken. Nu wordt dit, naar onze mening, onvoldoende onderbouwd.

Ook valt mij op bij 2009-04 en 2009-03 dat er gesproken wordt over geheimhouding vanwege privacy, ook over vijf jaar. De vraag is concreet: Is dit vijf jaar na 2009? In dat geval zou de geheimhouding ook kunnen vervallen.

515

Tot slot zouden wij als Provinciale Staten niet stilzwijgend moeten instemmen met verlenging van de geheimhoudings- en vervaldata, ook omdat de wetgeving hieromtrent tussentijds kan wijzigen.

Graag zouden wij over deze eventuele wijzigingen in de toekomst pro actief worden geïnformeerd. Graag een reactie op voornoemde punten.

520 De **VOORZITTER**: De reactie zal vandaag heel kort zijn. Het is jammer dat u deze vragenlijst
vooraf niet aan de griffie heeft toegezonden. Dan had het gemakkelijker kunnen zijn. Ik ga er nu
niet op in. Het zou te lang duren en ook moeten alle stukken erbij worden gepakt. Er is geluisterd
en meegeschreven. We zullen met een reactie komen op de vragen die u heeft gesteld. Alles wat
we hier zeggen wordt opgenomen en komt uiteindelijk terug in de notulen van onze vergadering.
525 We zullen dit meenemen en dan krijgt u daar op zeer korte termijn antwoord op.

De heer **ZOON** (PvdD): Dank aan de heer Dessing. Hij haalt een terecht punt aan. Ik vraag me af
of we nu wel kunnen instemmen met het verlengen van deze lijst van geheimhouding, of moeten
we dit uitstellen? Ik wil ondersteunen om de volgende vergadering iets langer hierbij stil te staan.
530

De **VOORZITTER**: U neemt deze lijst voor kennisgeving aan. U hoeft de lijst niet vast te stellen.
Dat probleem heb ik vandaag voor u opgelost. De vragen die gesteld zijn, en die we liever van te
voren hadden ontvangen, die worden uitgezocht. Gezien de veelheid aan vragen die nu zijn
gesteld kan niet stantepede in deze vergadering daarop een antwoord worden gegeven.
535

4. Vaststelling notulen van de vergadering van 12 april 2021

De **VOORZITTER**: Er zijn tot op heden geen opmerkingen door de griffie ontvangen.
Verlangt iemand daar het woord over? Zo niet dan zijn de notulen vastgesteld.
540

5. Vaststelling Strategische Statenagenda

De **VOORZITTER**: Wenst iemand het woord? Dat is niet het geval. Daarmee is de Strategische
Statenagenda vastgesteld.
545

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

De **VOORZITTER**: Er zijn door de griffie geen opmerkingen ontvangen over deze lijst. Verlangt
iemand het woord over een van de ontvangen stukken? Dat is ook niet het geval. Dan is voor wat
550 betreft de afdoening van de brieven conform het voorstel van het Presidium besloten.

7. Voortgangslijst van moties

De **VOORZITTER**: Op het memo met afdoeningsvoorstellen van moties bij motie 21/2020 staat
555 aangegeven dat het Presidium wordt gevraagd om over het afdoeningsvoorstel te besluiten.
Vanochtend heeft het Presidium niet ingestemd met het afdoen van deze motie. Daarmee blijft de
motie nog openstaan. Dus motie 21/2020 is niet afgedaan. Over het overige van de
voortgangslijst van de moties heeft de griffie geen opmerkingen ontvangen.
Verlangt iemand daarover nog het woord te voeren? Zo niet, dan stel ik voor de lijst vast te
560 stellen.

8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk

De **VOORZITTER**: Het Presidium adviseert om de hierna onder 8a te noemen voordracht als hamerstuk te behandelen. Dat is 8a 'Randstedelijke Rekenkamer Conceptbegroting 2022 voor zienswijze'. Dat is voordracht 21.

8a. Randstedelijke Rekenkamer Conceptbegroting 2022 (Voordracht 21-2021)

De **VOORZITTER**: Verlangt iemand hoofdelijke stemming of een stemverklaring? Ik zie een stemverklaring.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Wij willen worden geacht tegen te hebben gestemd.

De **VOORZITTER**: Waarvan akte. Dit wordt uiteraard genoteerd. Wenst iemand anders nog een stemverklaring of aantekening? Zo niet dan is het besluit behorende bij 8a 'Randstedelijke Rekenkamer Conceptbegroting 2022 voor zienswijze' aangenomen.

9. Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek (Voordracht 18-2021)

De **VOORZITTER**: Ik probeer het debat zoveel mogelijk te accommoderen. Wilt u proberen uw interrupties kort te stellen, zodat we proberen enigszins de vaart in deze vergadering te houden. Ik geef allereerst het woord aan de heer Zoon.

De heer **ZOON** (PvdD): Toen in 2015 het foefje Programma Aanpak Stikstof (PAS) werd bedacht en in 2019 door de Raad van State dit weer werd vernietigd, was de situatie ondertussen nog slechter geworden dan daarvoor. Echte oplossingen bleven uit en er werden technische foefjes en rekenkunstjes gebruikt voor schijn economische winst, ten koste van dieren en mensen. De Partij voor de Dieren had vanaf het begin gezegd dat het PAS illegaal was en kreeg gelijk. Bij de Wet Stikstofreductie doen we dit weer. Het landschap vermest ondertussen verder, te zien aan brandnetels en grassen. Dier- en plantsoorten verdwijnen. Niet alleen akkervogels hebben het moeilijk, maar ook andere rode lijstsoorten sterven uit. Schrijnend voorbeeld is wel, omdat zuur kalk oplost, koolmeesjes die door hun pootjes zakken. Slecht beleid, niet alleen ten koste van de natuur, maar ook ten koste van de boeren die door afschaffing van de melkquota, verdere schaalvergroting en trucjes zogenaamd door konden blijven boeren op een doodlopende weg. Niemand schoot er iets mee op.

Het PAS heet nu "Het Stikstofprobleem". En wordt door partijen als een economisch en juridisch probleem gezien. Ons bestuur treurt vooral om de maatschappelijke impact en focust op wat minimaal wettelijk gevraagd wordt. Ze wijst naar het Rijk, het buitenland en zelfs naar de natuur als probleem veroorzaker. Het échte probleem zit in heel Noord-Holland. Koolmeesjes leven overal, alleen is hun voortbestaan nog niet in gevaar. Er wordt gezocht naar de randjes om door te kunnen bouwen. Met foefjes als verleasen wordt niets opgelost en creëert men alleen maar meer juridisch drijfzand. Over dat verleasen heeft de SP een mooi amendement dat we zullen steunen. Onze aanpak gaat uit van beschermen van natuur. We hebben dit afgekeken van provincie Zuid-Holland.

Daarom een motie.

Motie 53/17-05-2021:

610 Verleasen buiten bufferzones

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, ter behandeling van de voordracht Strategie NH aanpak stikstofproblematiek 2021-2022;

615 *Overwegende dat:*

- *stikstofrechten per 1 april 2021 verleased kunnen worden in Noord-Holland;*
- *hierbij tijdelijk extra stikstofbelasting op stikstofgevoelige natuurgebieden mogelijk is;*

Gehoord de discussie, roepen het College van Gedeputeerde Staten op:

- 620
- *bufferzones aan te wijzen rondom stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden;*
 - *verleasen van stikstofrechten aan bedrijven in bufferzones niet toe te staan;*
- en gaan over tot de orde van de dag. Partij voor de Dieren*

De heer **ZOON** (PvdD): Met onze provinciale aanpak richten we ons ook nog eens op de
625 makkelijke onderdelen binnen de Natura2000-gebieden. Het is niet het beschermen van soorten die op het randje van omvallen staan, maar de provincie kijkt naar de makkelijke op te lossen stikstof gevoelige delen binnen een natuurgebied. Dit is niet de gebiedsgerichte aanpak die minimaal vereist is. Gebiedsgericht is beschermen en versterken van het meest kwetsbare. Dat is onze verantwoordelijkheid die ook wettelijk is vastgelegd.

630

Motie 54 /17-05-21:

Bescherming kwetsbaarste eerst

635 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, ter behandeling van de voordracht Strategie NH aanpak stikstofproblematiek 2021-2022;*

Overwegende dat:

- *Er geen prioritering wordt aangebracht binnen stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden;*
 - *Deze prioritering wordt geadviseerd in het rapport "Onderzoek naar een ecologisch noodzakelijke reductiedoelstelling van stikstof" (WUR) ;*
- 640

Gehoord de discussie, roepen het College van Gedeputeerde Staten op:

- *bij de uitvoering prioriteit te geven aan verlaging stikstofdepositie bij de zeer stikstofgevoelige habitattypen en bij de geselecteerde prioritaire habitats;*
- 645 *en gaan over tot de orde van de dag. Partij voor de Dieren*

De heer **ZOON** (PvdD): De experts zeggen dat, om de Nederlandse natuur weer in een goede staat te brengen, het nodig is om de uitstoot van stikstof in 10 jaar te halveren. Dus 50% minder

650 uitstoot in 2030 en 70% minder uitstoot in 2035. De heer Remkes kwam vorig jaar in een
duidelijk rapport eveneens op een minimale halvering van de binnenlandse emissies in 2030.
Waaronder dus een halvering van de uitstoot van ammoniak in de landbouw. Het Rijk heeft dit
vertaald naar 50% van het areaal van de voor stikstofgevoelige habitats in de Natura2000-
gebieden, om deze onder KDW te brengen. Vertaald naar percentage emissiereductie is dit maar
26%, ten opzichte van de benodigde 50% van Remkes, met de verplichting dat de provincie zorgt
655 voor deze vermindering en dat instandhoudingsdoelstellingen worden waargemaakt. Dit college
schuift delen terug naar het Rijk. Het Remkes advies 'binnenlandse' reductie is ondertussen
omgezet naar 'ook buitenlandse'. Gevolg, de provincie komt ongeveer uit op 17% reductie.
Samenvattend gaan we van 50% Remkes, naar 26% minister, naar 17% reductie door de provincie.
Daarom een amendement waarmee we zowel voldoen aan de Wet stikstofreductie, maar ook aan
660 onze wettelijke verplichting tot bescherming van de natuur. Een wetsconforme taakstelling
richting Gedeputeerde Staten dus. Daarom het volgende amendement.

Amendement 18 / 17-05-21:

Natuurdoelen in stikstofaanpak centraal stellen

665 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, ter behandeling van
de voordracht Strategie NH aanpak stikstofproblematiek 2021-2022;*

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit:

670 *een extra besluit onder 1ste besluit toe te voegen met de tekst :*

*"als generieke doelen vast te stellen: 50% emissiereductie van de Noord-Hollandse stikstofbronnen
in 2030 en 70% reductie in 2035."*

Partij voor de Dieren

675 De heer **ZOON** (PvdD): Hoe ziet de gedeputeerde de relatie tussen stikstof en onze provinciale
Voedselvisie? Hoe worden de twee onderwerpen provinciaal in elkaar geschoven? In de
Voedselvisie spreken we over natuurinclusieve landbouw, maar in de stikstofaanpak zie ik deze
680 provinciale omzetting nog niet terugkomen. Graag een reactie van de gedeputeerde hierop.
Daarbij heeft PAS nog een rafelrand veroorzaakt voor circa 140 boeren in Noord-Holland, die een
PAS-melding hebben gedaan. Deze zijn illegaal bezig, door toedoen van de overheid. De boer zal
binnenkort de keuze krijgen: of hij moet afbouwen, of zijn buurman. Want die 50 mol
stikstofdepositie per jaar van de PAS-melders zal ergens gevonden moeten worden (en snel ook).
685 De omschakeling naar grondgebonden, natuurinclusief en biologisch is een alternatief om als
boer werkzaam te blijven en biedt een beter toekomstperspectief. Daarom de volgende motie,
voor alle boeren die hier mee te maken hebben.

Motie 55 / 17-05-21:

690 PAS-melders naar biologisch

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, ter behandeling van de voordracht Strategie NH aanpak stikstofproblematiek 2021-2022;

Overwegende dat:

- 695 – *Er een legaliseringsslag op dit moment loopt voor oude PAS-melders;*
- *Omschakeling naar een natuur inclusieve(re) en biologische bedrijfsvoering past binnen provinciaal stikstof en natuurbeleid:*
- *Omschakeling naar biologische bedrijfsvoering interne salderingsruimte kan leveren die gebruikt kan worden voor legalisering;*

700

Gehoord de discussie, roepen het College van Gedeputeerde Staten op:

- *PAS-melders en niet-melders ondersteuning te bieden in de omschakeling naar biologisch en natuur inclusieve bedrijfsvoering niveau 2 of niveau 3;*
- en gaan over tot de orde van de dag. Partij voor de Dieren*

705

De heer **ZOON** (PvdD): De hele stikstof aanpak rammelt aan alle kanten. De minister heeft een draak gemaakt die rook en brand veroorzaakt, maar geen oplossing biedt. Het is dus niet verwonderlijk dat veel partijen in zowel de Tweede als Eerste kamer tegen de Wet stikstofreductie en natuurverbetering hebben gestemd. Het beste onderdeel van de wet is de titel. Maar de wet is uiteindelijk een stukje papier, de provincies zijn uitvoerend. Echter van Gedeputeerde Staten krijgen we niet de indruk dat er voortvarend aangepakt wordt. De minister heeft ook tegen de provincies gezegd en ik paraphraseer "Doet een provincie niets of te weinig, dan snijden ze zichzelf in de vingers". Waarom willen Gedeputeerde Staten zichzelf zo graag in de vingers snijden? Laat de minister aanrommelen en onderuit gaan bij de Raad van State. Laten wij bij de uitwerking, daadwerkelijk bron-aanpak doen, zonder foefjes, zonder niet werkende technische oplossingen, zonder rekenwondertjes. Maak kwaliteit in de aanpak bij Boeren, Industrie, Dieren en Natuur.

710

715

720

De **VOORZITTER**: U heeft drie moties ingediend en een amendement. Deze maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

Het woord is aan mevrouw Koning.

725

730

Mevrouw **KONING** (CDA): We moeten met elkaar werken aan verdere stikstofreductie. Sinds 1990 is al 64% gerealiseerd, onder andere door de agrarische sector. De wettelijke plicht vanuit het Rijk heeft tot doel om de stikstofuitstoot in de Natura2000-gebieden te verminderen. Het is daarbij ook belangrijk dat er stikstofruimte gecreëerd wordt voor woningen, wegen en ontwikkeling van bedrijven. We hebben gezien dat de gedeputeerde en de ambtenaren afgelopen maanden hard gewerkt hebben om een strategie voor de stikstofreductie in gang te zetten en daarbij ook luisteren naar punten die aangedragen worden door de Staten. Dat waarderen wij. In de stikstofstrategie die voor ons ligt en de stikstofreductie per gebied zien wij positieve en negatieve elementen. In de opzet is goed meegenomen dat elke sector op evenredige wijze moet bijdragen aan de stikstofreductie. Complimenten daarvoor. Waar wij moeite mee hebben zijn de volgende elementen. Allereerst het feit dat de doelen voor stikstofreductie ook voor 2035 nu al

worden bepaald in dit document, dat ter vaststelling is voorgelegd aan Provinciale Staten. Wij vinden dat te voorbarig. Landelijk is er ook nog geen duidelijkheid en zeker niet voor 2035. De Tweede Kamer heeft afgelopen maand niet alleen een spervuur aan vragen over de Stikstofwet op de minister afgevuurd, maar heeft ook aangegeven dat ze doelen voor stikstofreductie in 2035 niet realiseerbaar, niet haalbaar en niet betaalbaar vindt. De minister heeft vervolgens toegezegd dat zij binnen vier jaar met een evaluatie van de Stikstofwet komt en dat de doelen voor 2035 opnieuw worden gezien. Het heeft er ook mee te maken dat er volgens Kamer en minister rekening moet worden gehouden met sociale, economische en ecologische gevolgen van de stikstofreductie. Die zijn nog onvoldoende in beeld. Verder kennen de rekenmodellen, die nu worden gehanteerd, waaronder AERIUS, een grote onzekerheidsfactor. De minister heeft toegezegd dat het stikstofmeetnet wordt uitgebreid en dat in 2022 de nieuwe metingen worden toegevoegd aan de rekenmodellen. Het is daarom met de kennis van nu te vroeg en onwenselijk om de stikstofdoelen voor het jaar 2035 vast te leggen in een besluit van Provinciale Staten. We dienen daarom met 50PLUS/PvdO, Forum voor Democratie en JA21 een amendement in.

Amendement 19/17-05-21:

Stikstofdoelen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, sprekende over agendapunt 9: Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek 2021-2022

Constaterende dat:

In de Noord-Hollandse stikstofstrategie de doelen voor de jaren 2025, 2030 en 2035 worden vastgelegd.

Overwegende dat:

- In diverse sectoren de reductiedoelen, met name die voor 2035, niet als realiseerbaar worden gezien.*
- De minister van LNV in maart heeft toegezegd dat de landelijke stikstofwet binnen 4 jaar wordt geëvalueerd om te bekijken of de doelen voor 2035 ook echt realiseerbaar, haalbaar en betaalbaar zijn.*
- De Tweede Kamer en de Minister hebben aangegeven dat de stikstofwet haalbaar moet zijn en dat er rekening moet worden gehouden met sociale, economische en ecologische gevolgen.*
- De Minister heeft toegezegd dat er bijsturing plaatsvindt als de doelen niet realiseerbaar blijken te zijn.*
- De rekenmodellen die nu worden gehanteerd, waaronder AERIUS, een grote onzekerheidsfactor kennen.*
- De minister heeft toegezegd dat het stikstofmeetnet wordt uitgebreid en dat in 2022 de nieuwe metingen worden toegevoegd aan de rekenmodellen.*
- Het daarom met de kennis van nu te vroeg en onwenselijk is om de stikstofdoelen voor het jaar 2035 vast te leggen in een besluit van PS.*

Besluiten om:

Bij de voordracht op pagina 6 tot en met pagina 11 in alle gebiedsoverzichten de laatste rubriek "Streefwaarde te behalen depositiereductie in mol (t.a.v. AERIUS 2020) betreffende het jaar 2035" te laten vervallen.

780

CDA), Forum voor Democratie), 50PLUS-PvdO, JA21

785

790

795

800

805

Mevrouw **KONING** (CDA): Verder worstelen wij met diverse onderdelen uit de gepresenteerde Stikstofstrategie. We zien dat in de Noord-Hollandse stikstofaanpak te eenzijdig wordt gestuurd op de kritische depositiewaarden. Er zijn diverse voorbeelden waarbij de stand van de natuur goed is, terwijl volgens de rekenmodellen de stikstofbelasting hoger is als bepaalde stikstofgevoelige fauna op papier kan verdragen. Alleen sturen op de KDW klopt dus niet. Met een dergelijke regeling kun je bedrijven niet sommeren om te stoppen of allerlei kostbare maatregelen te treffen. De eenzijdige sturing en de onzekerheidsfactoren van de rekenmodellen zijn daarvoor te groot. Om ons heen zien we dat bedrijven en jonge bedrijfsopvolgers steeds zorgelijker en soms zelfs wanhopig worden. De regelgeving stapelt zich op. De gebiedsprocessen met enorme opgaves en extra kosten komen op hen af, terwijl er geen verdienmodel wordt geboden. Dat geldt voor velen en met name ook in de agrarische sector. Roepen dat stikstofreductie, extensiever telen en de veestapel halveren zichzelf gaan uitbetalen, klopt niet. De markt laat een tegengestelde beweging zien. De bank vraagt een betaling van rente en aflossing. Gevolg en effect van beleid moet daarom goed in beeld worden gebracht. Je kunt niet het onmogelijke van bedrijven vragen. Geef ze hoop, in plaats van wanhoop. Zorg dat ze gezien worden, in plaats van genegeerd. Zij produceren het voedsel voor ons allen. Inzetten van deze strategie voor stikstofreductie gaat veel impact hebben op het rendement en de bestaansmogelijkheden van industrie en bedrijven. De minister heeft toegezegd dat er bijsturing plaatsvindt als de doelen niet haalbaar en betaalbaar blijken te zijn. Dat moet ook veel duidelijker terugkomen in de Noord-Hollandse strategie. Een ander probleem met deze strategie is dat er steeds weer hexagonen met stikstofgevoelige habitats kunnen worden toegevoegd aan de Natura2000-gebieden, waardoor er steeds meer stikstof uitstoot gereduceerd moet worden. Dit is onwenselijk, want dan komen we in een vicieuze cirkel.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie door de heer Leerink.

810

815

De heer **LEERINK** (PvdA): Ik wil graag een vraag stellen aan mevrouw Koning. We horen van u het verhaal dat u heel vaak houdt. U bent begaan met de agrarische sector en dat snap ik ook. U heeft aangegeven dat er in de Kamer allerlei debatten plaatsvinden. Tegelijkertijd voeren we deze discussie niet voor niets. We zitten klem. We zijn door de Raad van State op slot gezet. Er moet in korte tijd wat gebeuren. Ik hoor u verhalen houden over wat allemaal niet kan. Wat zou in uw ogen wel moeten gebeuren om op korte termijn die doorbraak te bewerkstelligen die we met zijn allen zo hard nodig hebben?

Mevrouw **KONING** (CDA): Er kan veel meer worden ingezet op innovatie. Daar kom ik zo op. Het geld dat beschikbaar is, moet ook op een manier worden ingezet, die effectief is. Dan moet niet

alleen worden gekeken naar rekenmodellen, maar ook echt naar wat er in de natuur gebeurt.

820 Daar kom ik zo ook op.

De **VOORZITTER**: De heer Smaling heeft ook een interruptie.

825 De heer **SMALING** (SP): Ik kan dezelfde inleiding houden als de heer Leerink. Ik snap ook de overwegingen van het CDA, maar ik hoor toch een paar dingen waarvan ik denk: We blijven hangen in enerzijds drogredenen en 'boeren produceren ons voedsel'. Nederland importeert en exporteert enorm veel. We zijn voor ons voedsel echt niet afhankelijk van wat er in Noord-Holland wordt geproduceerd. Belangrijker nog vind ik uw pleidooi voor de jonge boeren. Wat ik steun, maar als je met een sociale uitkoopregeling aan de gang gaat voor boeren die ook geen opvolger
830 hebben, dan kun juist ook jonge boeren perspectief bieden. Het een kan het ander toch juist ondersteunen?

835 Mevrouw **KONING** (CDA): Als je een aantal bedrijven op zou kopen en de andere bedrijven geen extra maatregelen oplegt, dan zou dat gelden, maar het beeld is nu toch nog wel heel anders.

De heer **SMALING** (SP): Kunt u dan juist geen voorstel doen om het zo in te regelen, zodat je jonge boeren inderdaad niet frustreert, maar dat je die dus duurzame boeren van de toekomst laat zijn.

840 Mevrouw **KONING** (CDA): Daar kom ik ook nog op terug. Wat ik net bedoelde met die verdienmodellen, die moeten wel geboden worden. Als er alleen maar steeds gezegd wordt: halveren van de veestapel en dan gaat het vanzelf meer opleveren. Dat klopt dus gewoon niet.

845 De heer **SMALING** (SP): Het is ook de manier waarop je het brengt. Als je zegt dat de helft van de dieren weg moet, dan klinkt dat anders dan wanneer je naar een maatregelenpakket zoekt waarbij je vanzelf minder dieren krijgt. Je helpt uittrekders om op een sociale manier uit te treden.

850 Mevrouw **KONING** (CDA): Daar moeten dan wel verdienmodellen aan gekoppeld worden. Die zien wij tot op dit moment nog niet. Die worden te weinig geboden. Dat is wat ik bedoel. Die worden te weinig geboden in het stikstofdossier.

Het CDA wil dat er bij de stikstofbronnen ook de uitstoot van ganzen wordt meegenomen. Juist in de Noord-Hollandse natuurgebieden komen veel ganzen voor die zorgen voor stikstof. Landelijk is het percentage laag, maar juist in de Noord-Hollandse Natura2000-gebieden is het hoog. Dat moet echt gereduceerd worden door onder andere betere beheermaatregelen. De effecten van
855 extern salderen met veehouderijbedrijven zijn nog steeds onduidelijk. Daarover zijn onlangs ook weer Kamervragen gesteld. Ook hierover is nog goede besluitvorming nodig. Die moet worden meegenomen in de stikstofstrategie. Een belangrijk punt is ook dat wij als Staten het budgetrecht hebben. Vanuit dat oogpunt zijn we van mening dat middelen moeten worden ingezet waar ze het meest efficiënt zijn. Deskundigen geven aan dat per ingezette euro voor verlaging van de N-
860 emissie innovatie veel efficiënter zal zijn dan het belemmeren van economische activiteiten, of helemaal opkopen van bedrijven. Wij willen dat de manier waarop het budget efficiënt wordt

ingezet bij de uitwerking van de strategie duidelijker in beeld wordt gebracht. Om al deze zaken beter te verankeren dienen wij een motie in, samen met JA21, Forum voor Democratie en 50PLUS/PvdO.

865

Motie 56 /17-05-21:

Stikstofstrategie aanpassen

870

*Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, sprekende over
agendapunt 9: Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek 2021-2022*

Concluderende dat:

875

- *In de brief 'strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek 2021-2022' PS geïnformeerd wordt over de koers die wordt ingezet.*
- *In de Noord-Hollandse stikstofstrategie de doelen voor de jaren 2025, 2030 en 2035 worden vastgelegd.*
- *De wijze waarop deze doelen behaald gaan worden (dus de maatregelen en de financiering daarvan) in de gebiedsplannen worden geconcretiseerd*

880

Overwegende dat:

885

- *Er op deze wijze een strategie wordt ingezet waarvan we de effecten, de kosten en de baten niet kennen.*
- *In diverse sectoren de reductiedoelen die in de stikstofstrategie worden vastgelegd niet als realistisch worden gezien.*
- *De minister van LNV in maart heeft toegezegd dat de landelijke stikstofwet binnen 4 jaar wordt geëvalueerd om te bekijken of de doelen haalbaar en betaalbaar zijn.*
- *De Tweede Kamer en de Minister hebben aangegeven dat er rekening moet worden gehouden met sociale, economische en ecologische gevolgen.*
- *Dit uitgangspunt niet duidelijk is terug te vinden in de Noord-Hollandse Stikstofaanpak.*
- *Inzetten van deze strategie voor stikstofreductie veel impact gaat hebben op rendement en bestaansmogelijkheid van industrie, bedrijven en de agrarische sector.*
- *De Minister heeft toegezegd dat er bijsturing plaatsvindt als de doelen niet haalbaar en betaalbaar blijken te zijn.*
- *De minister heeft toegezegd dat het stikstofmeetnet wordt uitgebreid en dat in 2022 de nieuwe metingen worden toegevoegd aan de rekenmodellen.*
- *Er in de Noord-Hollandse stikstofaanpak te eenzijdig wordt gestuurd op de Kritische Depositie Waarde.*
- *Er diverse voorbeelden zijn waarbij de stand van de natuur goed is terwijl volgens de rekenmodellen de stikstofbelasting twee keer zo hoog is als bepaalde stikstofgevoelige fauna officieel kan verdragen.*
- *Er steeds weer hexagonen met stikstofgevoelige habitats kunnen worden toegevoegd waardoor er steeds meer stikstofuitstoot gereduceerd moet worden.*
- *Bij de stikstofbronnen de uitstoot van ganzen niet is meegenomen, terwijl in Noord-Hollandse natuurgebieden veel ganzen voorkomen die stikstof in de natuurgebieden achter laten.*

900

- 905 - *De effecten van extern salderen met veehouderijbedrijven nog onduidelijk zijn en daarover onlangs Kamervragen zijn gesteld.*
- *Middelen moeten worden ingezet waar ze het meest efficiënt zijn en innovatie meestal per ingezette Euro efficiënter is dan verlaging van N-emissie door bijvoorbeeld opkoop van bedrijven of belemmeren van economische activiteiten.*
- 910 - *Het onwenselijk is om dit beleid in te zetten terwijl er geen zicht is op de effecten en vele ondernemers vrezen voor het voortbestaan van hun bedrijf.*

Roepen Gedeputeerde Staten op om:

De strategie aan te passen en er daarbij voor te zorgen dat:

- 915 - *Er niet meer eenzijdig op de Kritische Depositie Waarden (KDW) wordt gestuurd.*
- *Er nadrukkelijk ook rekening wordt gehouden met sociale, economische en ecologische gevolgen.*
- *Er gewerkt wordt met doelen die haalbaar en betaalbaar zijn.*
- *Er niet met meer stikstofdepositie gerekend mag worden dan uit meetgegevens blijkt.*
- 920 - *Nieuwe meetpunten zijn meegenomen als uitgangspunt voor strategie.*
- *Er vastgelegd is dat er geen uitbreiding van stikstofgevoelige hexagonen mag komen.*
- *Bij de stikstofbronnen ook de stikstofuitstoot van ganzen is meegenomen als bron.*
- *Er meer duidelijkheid is over de effecten van extern salderen met veehouderij bedrijven.*
- *Er is in de strategie aandacht is voor toekomstperspectief voor bedrijven.*
- 925 - *Er duidelijk is meegenomen dat de middelen worden ingezet waar ze het meest efficiënt zijn.*
- CDA), Forum voor Democratie), 50PLUS/PvdO) en JA21*

Mevrouw **KONING** (CDA): Het lijkt wel alsof iedereen nog maar een stikstofbril draagt bij het bekijken van de natuur. Als er iets in de natuur niet naar wens verloopt, krijgt stikstof direct de schuld. Dat klopt niet. Ook veel andere zaken, waaronder hydrologische maatregelen, hebben invloed op de natuur. Dat maakt nogmaals duidelijk dat het niet verstandig is om alleen rekenmodellen leidend te laten zijn bij de stikstofreductie. We moeten ook meenemen wat er daadwerkelijk gebeurt in de natuurgebieden. Stikstofgevoelige planten reageren bijvoorbeeld goed op veranderingen van de waterhuishouding en beheer zonder dat er iets aan stikstofbronnen verandert. Dit blijkt uit diverse onderzoeken. Daar wil ik mee afsluiten, want daar is het grote stikstofvraagstuk ook mee begonnen: de natuur. Als rentmeesters willen we daar goed mee omgaan. Dat geldt tegelijkertijd voor dieren en voor de mensen die op aarde leven. Alles in balans, weloverwogen beleid en niet doorslaan een kant op. Dat zal uiteindelijk de natuur niet helpen, omdat dan ook de samenleving ernstig in problemen komt. Laten we met elkaar werken aan een hoopvolle toekomst.

930

935

940

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Zoon.

De heer **ZOON** (PvdD): Ik hoor het CDA vooral een heel oud, bekend verhaal vertellen, eigenlijk uit de tijd van PAS. Oud CDA-minister Veerman vertelde in 'Buitenhof' een ander verhaal. Begrijp ik het goed dat het CDA heel langzaam tot inkeer komt en een andere oplossing gaat zoeken,

945

ook juist bij de boeren, om hen meer kansen te geven? Is het verhaal dat mevrouw Koning verteld toch een beetje gedateerd?

950 Mevrouw **KONING** (CDA): Dit verhaal is niet gedateerd. Zoals ik aangaf: Met verdienmodellen kun je ook sturen. Dan moeten die er wel zijn. Je kan niet een beleid opleggen, als je daarvan de effecten niet goed hebt overzien. Effecten moeten beter in beeld komen. Verdienmodellen moeten er zijn en we moeten ook naar de werkelijke stand van de natuur kijken en niet alleen naar rekenmodellen.

955

De **VOORZITTER**: U heeft een motie en een amendement ingediend. Beide maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

Het woord is aan de heer Smaling.

960 De heer **SMALING** (SP): In de commissie heeft collega Groot het woord gevoerd over dit onderwerp. Het is een goed opgesteld en overzichtelijk stuk, in de termen van waar we wel en niet over gaan. Ik heb daar nog wel een paar vragen over. Ook de rangschikking per sector laat zien dat de provincie, wat industrie betreft, niet echt aan zet is. Ook het onderscheid in generiek maatregelen en meer gebiedsgerichte maatregelen is ook van belang. We hebben met
965 verschillende habitattypes te maken. Mevrouw Koning zei het ook al. Daarin zijn verschillen in beleid mogelijk, hydrologische maatregelen. Het ene habitatype leent zich bijvoorbeeld voor maaien en het andere niet. Met maaien kun je ook een deel van de stikstoflast wegnemen in een habitatype. Die creativiteit moeten we gewoon inzetten.
Ik heb een aantal vragen aan de gedeputeerde. We zijn als Provinciale Staten nu niet
970 besluitvormend, maar er ligt op dit moment wel een A-stuk voor. We hebben wel budgetrecht en zijn ook kaderstellend. Hoe pakt dat de komende tijd precies uit? Wat wel, wat niet en op welk moment? Een ander punt in het stuk is toch weer, dat we natuurherstel én economische ontwikkeling willen. Ergens loopt dat altijd spaak. Dat is een cruciale zaak in het nadenken over welke toekomst de provincie voor ogen heeft. "Niet alles kan." Dat zijn de woorden van de heer
975 Remkes. We moeten ons ter harte nemen dat niet alles kan. Dat niet in elke situatie een en/en mogelijkheid is om zowel de natuur als de economie te behagen. Dat moeten we vaststellen. Verder zijn er drie instrumenten benoemd in het stuk: Verboden, stimuleringen en heffingen. Het zou mij wat waard zijn als dat wat nader wordt uitgewerkt. De neiging bestaat om erg naar die stimuleringen en innovaties te zoeken. Je hebt een instrumentenkoffer met drie soorten
980 gereedschap en je moet wel dat inzetten wat op enig moment ook geëigend is. Dat refereert ook aan het punt dat mevrouw Koning naar voren bracht over de toekomst van de landbouw. Verder zie door het stuk heen 'schemeren' het praten met het Rijk en zelfs met Europa. Wanneer is dat aan de orde? Is dat een soort informele lobby via een comité van regio's in Brussel? Wat voor vorm krijgt het? Wanneer is zoiets opportuun? Verder ben ik er niet op gerust dat het
985 maatregelenpakket Europa proof is. Dat moet ik eigenlijk aan de minister vragen. Daar gaan collega's over. Ik kan het wel aan de gedeputeerde vragen. Hoe Europa proof schat zij het pakket in? Is het Stikstofregistratie systeem Europa proof? Is AERIUS Europa proof? Zeker als daaraan weer wordt 'gerommeld'. Het lijkt me van belang dat we niet voor een tweede keer in dezelfde val trappen. Dan staan er maatregelen in het stuk die onze speciale aandacht hebben. Als je naar

- 990 sectoren gaat kijken dan komen wij toch wel bij landbouw uit. We hebben problemen met extern salderen, maar we kunnen ons ook voorstellen dat het bijdraagt aan een enigszins zachte landing in het maatregelenpakket wat aan de orde is. We zouden, wat betreft het verleasen, een deur dicht willen doen. Het extern salderen kun je zien als dat een kind zegt: "Mama, ik wil een ijsje." En dat je dat ijsje geeft. Het verleasen is als om een tweede ijsje vragen. Dat gaan wij niet doen.
- 995 We dienen samen met 50PLUS/PvdO een amendement in.

Amendement 20 /17-05-21:

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, besprekend de Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek (VD-18)

1000

Besluiten achter de huidige tekst van beslispunt 1 van het te nemen besluit de volgende tekst toe te voegen:

· en daarbij bij het behalen van deze doelen het instrument 'verleasen van stikstofrechten' niet in te zetten.

1005

zodat beslispunt 1 zal luiden:

· De in deze Statenvoordracht opgenomen doelen voor daling van de stikstofdepositie per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied en stikstof-uitstotende sector vast te stellen en daarbij bij het behalen van deze doelen het instrument 'verleasen van stikstofrechten' niet in te zetten.

1010

SP en 50PLUS/PvdO,

De heer **SMALING** (SP): Verder kun je rechtsom of linksom proberen om de landbouw in Nederland en de provincie een betere toekomst te bieden. Wij zijn van mening dat het woord 'grondgebondenheid' daarbij centraal moet staan. Er is veel discussie over kringlooplandbouw.

1015

Grondgebondenheid is daaraan duidelijk gelieerd. Samen met 50PLUS/PvdO dienen we een motie in.

Motie 57 /17-05-21:

Stikstof eruit, grondgebonden landbouw erin!

1020

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, besprekend de statenvoordracht Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek (VD-18).

Concluderende dat:

1025

- *In de statenvoordracht doelen voor de daling van stikstofdepositie per stikstofgevoelig Natura 2000gebied en stikstof-uitstotende sector worden vastgesteld;*

- *In de landbouw(melkvee)- sector een zeer grote stikstof (ammoniak)- reductie behaald moet worden;*

1030

- *Deze reductie niet behaald kan worden als in de veeteelt de maatregelen uitsluitend worden gericht op innovatie en de haperende opkoop- en beëindigingsregelingen;*

- *Het daarom noodzakelijk is dat er meer dan nu naar andere stikstof reducerende maatregelen voor de agrarische sector wordt gekeken;*

Overwegende dat:

- 1035 - *Grondgebonden landbouw (veeteelt) een balans bewerkstelligt tussen mestplaatsing en ruwvoerwinning van een agrarisch bedrijf;*
- *Er bij een grondgebonden melkveehouderij een kringloop van mineralen is, waarbij de verbouwde gewassen aan het vee worden gevoerd en met de mest van het vee de voedergewassen worden bemest, waardoor op bedrijfs- of regionaal niveau geen transport*
- 1040 *van ruwvoer en mest noodzakelijk is:*
- *Grondgebonden landbouw zal leiden tot een natuurlijke reductie van de veestapel, omdat het vee (bij)gevoerd zal moeten worden met het ruwvoer dat op eigen bedrijf verbouwd wordt;*
- *Grondgebonden landbouw ervoor zal zorgen dat het kunstmestgebruik in de landbouw geheel of gedeeltelijk vermeden kan worden, waardoor de bodem en het grond- en oppervlaktewater*
- 1045 *zich langzaam kunnen herstellen;*

Besluiten Gedeputeerde Staten opdracht te geven om:

- *Grondgebonden landbouw op te nemen als belangrijk instrument om de stikstof- en ammoniakemissies terug te dringen;*
- 1050 - *Te onderzoeken welk bedrag - boven op de bedragen die verstrekt kunnen worden via Groen Kapitaal - in totaal nodig is om voldoende subsidies te verstrekken om alle agrarische bedrijven daadwerkelijk te inspireren over te gaan naar grondgebonden landbouw.*

En gaan over tot de orde van de dag.

SP en 50PLUS/PvdO

1055

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Klein.

De heer **KLEIN** (CU): Mijn interruptie gaat over het amendement en het niet verleasen. Ik zoek toch een beetje waarom u zo negatief bent over het verleasen. Verleasen gaat niet over de latente

1060 ruimte in de vergunning. Het gaat over daadwerkelijke uitstoot die er plaatsvindt. Als die tijdelijk verlaagd wordt, dan wilt u niet dat die uitstoot tijdelijk gebruikt kan worden om bijvoorbeeld woningen te bouwen? Ik zie daarvan niet de logica.

De heer **SMALING** (SP): We vinden dat er door maatregelen in de landbouw vanzelf ruimte gaat

1065 ontstaan om meer woningbouw te plegen. We vinden dit een sluiproute om toch nog ergens een voorraad stikstof aan te boren om zaken in gang te zetten, waarvan wij vinden dat de instrumenten zoals die nu verder genoemd worden, daar voldoende ruimte voor bieden.

De heer **KLEIN** (CU): Dat vind ik toch wat vreemd. Het gaat om tijdelijk gebruik en het gaat om

1070 daadwerkelijke uitstoot, die gerealiseerd moet worden. Het is alleen maar het tijdelijk verschuiven. Dat heeft niks te maken met een extra bron aanboren.

De heer **SMALING** (SP): Je benut niet benutte ruimte. We willen dat pad gewoon afsnijden. Anders gaan we die doelen gewoon niet realiseren. We vinden dit een extra instrument, waar wij niet

1075 achter kunnen staan.

De **VOORZITTER**: Er is ook een interruptie van de heer De Wit.

1080 De heer **DE WIT** (VVD): Ik zou de collega van de SP graag willen bevragen over de motie over grondgebonden landbouw. Wat is op dit moment het aantal dieren in Noord-Holland dat per hectare gehouden wordt? Wat is volgens de SP een nastrevenswaardige verhouding van beide?

1085 De heer **SMALING** (SP): Het gaat me niet zozeer om het aantal dieren. Het gaat me erom dat in een mineralenboekhouding datgene wat binnenkomt ongeveer gelijk is aan wat eruit gaat. Het gaat om de mineralenbalans op Rijksniveau. Vroeger waren dat de mino's, een mineralenboekhouding. Die is door Europa ten grave gedragen. Zoiets zou weer moeten worden ingevoerd. De bedrijfsvoering is daar een resultante van. Het moet randvoorwaardelijk worden gemaakt.

1090 De heer **DE WIT** (VVD): Ik vind de motie dan wat vaag, in de bewoording en waar we nu precies naar toe moeten. Wat voegt dit toe ten opzichte van bijvoorbeeld de Voedselvisie, die we met elkaar hebben vastgesteld?

1095 De heer **SMALING** (SP): De Voedselvisie bevat veel goede punten. Het begrip grondgebondenheid is uit het spraakgebruik geraakt. Wij vinden dat het weer terug moet komen. Het is heel duidelijk gekoppeld aan die balans en aan die kringloop. Daarom willen we het graag weer vermeld hebben. Zeker in een dergelijk stuk, waarover we vandaag praten. Het is relevant om de landbouw te linken aan een dergelijk instrument, dat randvoorwaardelijk zal zijn voor de toekomst van de landbouw en de dierhouderijen in het bijzonder.

1100

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Koning.

1105 Mevrouw **KONING** (CDA): Is de heer Smaling ermee bekend dat juist in Noord-Holland, in het kader van die mineralenbalans, er te weinig mest is om alle akkerbouw en volle gronds groente goed te laten groeien? Er moet juist mest uit andere provincies naar Noord-Holland worden gebracht. De mineralenbalans is juist in Noord-Holland al heel goed. Bent u daarmee bekend?

1110 De heer **SMALING** (SP): Daarover ben ik helemaal niet verbaasd. Ik ben me ervan bewust dat Noord-Holland absoluut niet de meest intensieve dierhouderijen heeft in dit land. Ik weet ook dat er grootschalige mesttransporten plaatsvinden tussen dierhouderijen en akkerbouwbedrijven. Het kan best zijn dat we per saldo dan nog meer binnenhalen dan buiten de deur moeten zetten. Daar gaat het mij niet om. Het gaat mij erom dat het begrip 'grondgebondenheid' gekoppeld wordt aan wat we hier vandaag bespreken. Als dat voor een deel van de agrariërs zo uitpakt dat ze nog wat extra kunnen binnenhalen omdat het die balans niet verstoort, dan zij dat zo. Dan is dat wat mij betreft nog steeds binnen de grenzen van wat grondgebondenheid voorstelt en beoogt.

1115

De **VOORZITTER**: U heeft een amendement en een motie ingediend. Beide maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

1120 Het woord is aan de heer Köhler.

De heer **KÖHLER** (JA21): Gehoord hebbend de voorgaande betogen en discussie denk ik dat het tijd is om eens een expertsessie aan te vragen op het terrein van stikstof. Misschien zijn die er al eens geweest. Ik kom dadelijk terug op wat ik bedoel.

1125 In de commissie heb ik al uitvoerig stilgestaan bij de ondoordachte gebiedsgerichte
stikstofaanpak. Het gaat niet werken. Het is het paard achter de wagen spannen. Laten we als
voorbeeld de Schoorlse Duinen nemen. Dat gebied kennen de meesten van ons, want we waren
daar twee jaar geleden tijdens het Statenuitje. Het zal de meeste collega Statenleden, die de
dagelijkse mailing van de Provincie lezen, niet ontgaan zijn dat de 247 treden tellende trap, naar
1130 het uitzichtpunt achter Hotel Jan van Scorel, waar we twee jaar geleden verbleven, gered is. De
crowdfundingsactie is geslaagd. Binnen drie dagen had Staatsbosbeheer flink meer dan de
benodigde 38.000 euro binnen. Zo leunt Staatsbosbeheer de laatste jaren steeds vaker op het
publiek. Het populairste mountainbike parcours van Nederland wordt bijgehouden door een
vereniging. De Lions, of de Rotary, ruimen aangespoeld plastic achter De Kerf op en vrijwilligers
1135 trekken de berkenboompjes en lijsterbessen uit de afgeplagde heidevelden. Anders komt er bos
terug, in plaats van Kraaiheide en dat is niet de bedoeling.
Staatsbosbeheer krijgt wel geld, maar onvoldoende om de taken uit te voeren, zegt men. Veel van
die taken zijn nieuw en vloeien voort uit ondoordachte bureautafelprojecten. Zo moet er
geregeld, tegen zeer hoge kosten, een fietspad worden vrijgemaakt van een wandelend duin.
1140 Gezien de kapplannen gaan er nog meer van die wandelende duinen ontstaan. Het ultieme geluk
als de bewoners van Schoorl buiten hun dorp gezandstraald worden, zoals in de negentiende
eeuw het geval was, voor de bebossing. Het grote ideaal van Natura2000 bureaugeleerden uit
Brussel. Waarom nu is die gebiedsgerichte aanpak een slecht plan? Laat ik opnieuw de Schoorlse
Duinen als voorbeeld nemen. Het gebied vergrast. Dat kan ik bevestigen. Ik kom er al zestig jaar.
1145 Er zijn meer veranderingen. Door de komst van de vos zijn er vrijwel geen grondbroeders meer
en heeft de grootste meeuwenkolonie van Europa zich gevestigd op daken van flats in Alkmaar,
met overlast. Niettemin gaat het slecht met de meeuwenpopulatie in Nederland, net als voorheen
met konijnen, die zijn uitgeroeid door in laboratoria ontwikkelde virussen. Zo zijn er meer dier-
en plantensoorten verdreven. Tegelijkertijd zien we andere flora opduiken. Door de toename van
1150 stikstof liefhebbende struiken horen we de Nachtegaal weer en vestigen zich meer andere
soorten die goede beschutting nodig hebben. Ook Nijlgansen. Ze lijken zelfs de plekken van de
meeuwen in te nemen. Domme ganzen, dat komt ze duur te staan. Tegelijk steek een spade in de
grond en bestudeer de ondergrondse biotoop. Veel rijker en meer divers dan die van honderd of
zelfs twintig jaar geleden. Dat wordt bevestigd door Wageningse onderzoekers, die al bijna
1155 veertig jaar de bodem bestuderen. Die studieplekken worden overigens bedreigd door onder
meer gesubsidieerd wandelend duin. We zetten fotogenieke Schotse hooglanders, Poolse
paardjes, schapenkuddes en recent nog Aziatische buffels in om het landschap, dat overigens vol
staat met andere exoten als de Amerikaanse vogelkers en de Japanse roos, te beheren. Snoeien
doet bloeien. Die inzet versterkt het huidige landschap alleen maar meer. En nu? We gaan de
1160 stikstofuitstoot die in het duingebied al afneemt nog eens extra lokaal aanpakken. Als we dan

naar de cijfers kijken, komen we uit bij twaalf melkveehouders rond dit gebied. Zij zijn verantwoordelijk voor 23% van de stikstofneerslag. Dat is berekend. Ik geloof er niets van. De wind staat vijf van de acht keer Zuid of Zuidwest. Een uitstoot waait dus het binnenland in. Waarom komen we uit bij genoemde twaalf? De twee grootste stikstof uitstoters: De Noordzee en het buitenland kunnen we helemaal niet lokaal aanpakken. Dus blijven die twaalf over. Stel, we pakken ze aan, kopen die boeren uit en laten er geliefd moeras met biezen ontstaan. Neem van mij aan, dat heeft weer andere enorme gevolgen. Onvoorzien, zoals ik al eerder aangaf, maar waar veel beheergelden heen zullen moeten en die niet begroot zijn. Ons pleidooi: Blijf eraf. Zet het geld dat beschikbaar is voor beheer zinvol in. Accepteer dat dingen veranderen. Wees progressief en besef dat verandering niet altijd slecht is. Besef dat de negentiende eeuw, waarnaar we terug willen, misschien die van de romantiek was, maar dat voor 90% van de bevolking het leven toen vooral overleven was. Dat gold zeker voor Schoorl en omgeving. Nu vraagt u zich af, -en ik heb de heren Leerink en Smaling al dergelijke vragen horen stellen-, of wij dan overal tegen zijn, na deze fijne geschiedenisles. We hebben natuurlijk ook wel plannen. Zo kwam ik ook op een expertsessie, die zich op de mest zou kunnen richten. Wij hebben plannen en daarvoor hebben we een motie, die we samen met CDA indienen.

Motie 58 /17-05-21:

Pilot mestscheiding

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, te Haarlem, ter behandeling Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek: Pilot mestscheiding'.

Constaterende dat:

- *Mest geen afval is, maar een waardevolle voeding voor planten, bodem en een bron van energie en andere stoffen;*
- *Mest al eeuwenlang een essentiële bron is voor de voedselvoorziening;*
- *Mestbewerking mogelijkheden biedt om al dan niet gesignaleerde lokale mestoverschotten aan te pakken;*
- *De bewerking van mest resulteert in een afname van het mestvolume of in een meststof die eenvoudiger te transporteren en af te zetten is.*
- *Er voor mest een herwaardering is waardoor kunstmest toediening de laatste jaren flink is afgenomen;*
- *Het wetenschappelijk onderzoek naar mestscheiding Nederland nog steeds internationaal leidend is, maar die positie wel wordt bedreigd door China.*
- *Er tenminste acht mest- en digestaatscheidingstechnieken zijn, waarbij vooral strippen en scrubben veel perspectief biedt;*
- *Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat vooral jonge boeren voor deze modernisering openstaan.*

Overwegende dat:

- *Het uitkopen van melkveehouders nauwelijks uitkomst biedt.*

- *De stikstofdepositie uit veel grotere bronnen als Noordzee en het buitenland in Noord-Holland al drie keer groter is dan de depositie van de melkveehouders;*
- 1205 - *De effecten van het uitkopen van melkveehouders op het achterblijvend gebied op lange termijn ongewis zijn.*
- *De vermoerassing en verbiezing van het landschap nu al onvoorziene gevolgen heeft.*
- *Er een traditie is van onverwachte en ongewenste gevolgen van ingrepen in met name het duinlandschap.*

1210

Verzoeken Gedeputeerde Staten,

- *In plaats van melkveehouders uit te kopen, in samenwerking met de Universiteit van Wageningen een pilot met melkveehouders op te starten dat gericht is op mestscheiding en vermindering stikstofuitstoot en om voor deze pilot samenwerking te zoeken met onder*

1215

andere melkveehouders rondom de Schoorlse Duinen;

JA21 en CDA

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Het woord is aan mevrouw Van Wijnen.

1220

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Het is deze maand twee jaar geleden dat de rechter een streep haalde door het PAS-beleid. Twee jaar. Al twee jaar zijn we elke dag aan het praten en denken hoe we ermee kunnen stoppen om de natuur dagelijks schade toe te brengen. Het is eigenlijk bizar dat het kan. Dat je na een rechterlijke uitspraak nog twee jaar door kan gaan. We snappen natuurlijk de complexiteit van de problematiek en de noodzaak voor gesprekken om belangen af te wegen, maar toch, ergens moet geloofwaardigheid ook een factor worden. In februari/maart moesten mijn 4-VWO'ers, -ik ben docent-, in duo's een werkstuk maken over een actueel landbouwonderwerp. Een duo koos stikstof. Ze eindigden hun werkstuk met de bemoedigende opmerking dat het nu gelukkig eindelijk allemaal goed geregeld was. De Wet Stikstof en

1225 Natuurherstel was toen net aangenomen. Het was een prima werkstuk. Ik heb ze niet doorgevraagd over wat ze bedoelden met goed geregeld, maar ik heb het me wel afgevraagd. Kunnen wij hier zulk vertrouwen met zijn allen waarmaken? Dat de stikstofproblematiek nu eindelijk goed geregeld is? Eerlijk gezegd; ik moet het nog gaan zien.

1230

Vandaag bespreken we de provinciale doelen om in ieder geval in onze provincie een en ander op orde te gaan krijgen. Het is mooi dat er nu een overzicht is, waarin aangegeven staat hoe we de landelijke doelstellingen kunnen vertalen voor onze Natura2000-gebieden. Dat het niet voor elk natuurgebied zal leiden tot voldoende vermindering van de stikstofdepositie om het gebied duurzaam in stand te houden, is tijdens de commissie al door enkele partijen benoemd. Dit blijft zorgelijk. In dat kader zal er veel afhangen van de gebiedsgerichte aanpak, waarin de provincie verschillende doelen per gebied uit gaat werken, zoals problemen rondom bodemdaling, NNN-realisatie en transitie landbouw. Graag hoor ik een bevestiging van de gedeputeerde dat zij die onderwerpen ook vlot in samenhang oppakt en daarin de synergie zoekt, zodat we zo min mogelijk gaan 'dweilen met de kraan open'. Om concreet te maken wat ik bedoel: Als boeren stappen willen zetten om meer natuurintensief te gaan werken, loont het voor onze doelen om ze daarin te faciliteren. Ziet de gedeputeerde dat ook zo? Kan ze voldoende kansen benutten om dat

1235

1240

1245

ook te doen? Doelen kun je niet bespreken zonder strategie en instrumenten. In de commissie hebben we veel gesproken over het relatief kleine instrument 'verleasen'. We zien dat het af en toe ruimte kan bieden om noodzakelijke projecten uit te voeren, maar het kan ook leiden tot een tijdelijk toename van stikstofdepositie. Dat is nu juist wat we niet willen. Het roept de vraag op
1250 wat nu precies tijdelijk is en bevat weinig tot geen prikkels om te zorgen dat stikstof huishouding duurzaam op orde blijft. We vinden dat we een stevige vinger aan de pols moeten houden bij dit instrument en dienen daarom met D66 en PvdA de volgende motie in.

Motie 59 /17-05-21:

1255 *Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021*

Constaterende dat:

- *Het deze maand twee jaar geleden is dat de rechter uitsprak dat het Nederlands stikstofbeleid aantoonbaar moet leiden tot minder stikstofdepositie in Natura2000-gebieden.*
1260
- *Inzet van provinciale instrumenten ertoe moet leiden dat stikstofdepositie in Natura2000-gebieden duurzaam afneemt.*

Overwegende dat:

- *Het instrument 'verleasen' ingezet kan worden om activiteiten die een tijdelijke stikstofuitstoot realiseren mogelijk te maken.*
1265
- *Het instrument 'verleasen' er toe kan leiden dat de stikstofdepositie in praktijk (tijdelijk) toeneemt.*
- *Aan het gebruik van dit instrument geen randvoorwaarden worden meegegeven die bijdragen aan een duurzame afname van stikstofdepositie.*
1270
- *Er over een jaar een (landelijke) evaluatie plaatsvindt waarin gekeken wordt naar de toepassing van de instrumenten t.b.v. stikstofreductie.*
- *Dit een goed moment is om eventuele aanpassingen in het provinciale beleid door te voeren.*

1275 *Spreken uit dat:*

- *'verleasen' er niet toe mag leiden dat vergunde, maar onbenutte ruimte, grootschalig en langdurig, gebruikt gaat worden en zo leidt tot meer depositie dan er nu in de praktijk plaatsvindt.*

1280 *Verzoeken het college:*

- *Te monitoren hoe dit instrument gebruikt gaat worden, waarbij o.a. in beeld wordt gebracht hoeveel gebruik er van wordt gemaakt, voor welke periode en om hoeveel stikstofuitstoot het gaat.*
- *Provinciale Staten hier regelmatig en in ieder geval op moment van evaluatie over te informeren.*
1285
- *Te onderzoeken hoe we kunnen borgen dat 'verleasen' voor saldo-gever en saldo-nemer een tijdelijk instrument blijft en tijdelijkheid niet gestapeld gaat worden.*

- *De mogelijkheid van verleasen te heroverwegen als er in de wet stikstofreductie en natuurherstel een vrijstelling wordt opgenomen voor activiteiten die een tijdelijke uitstoot veroorzaken.*

en gaan over tot de orde van de dag.

GroenLinks Noord-Holland, D66 Noord-Holland, PvdA Noord-Holland

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Vermindering van uitstoot uit buitenland en scheepvaart is voor veel van onze Natura2000-gebieden een belangrijk doel. We hebben weinig invloed op de kans dat we dat doel gaan halen. In de commissie waren we daar ook al kritisch op. In het stuk staat dat we het Rijk op haar verantwoordelijkheid attenderen. Het klinkt wat mij betreft als iets wat je af kunt doen met een enkelvoudige e-mail. We hopen toch echt dat we goed in beeld hebben wat er precies moet gebeuren en hoe we het Rijk gaan vragen om ons daarin te ondersteunen.

Hoe gaat de gedeputeerde ons meenemen in haar aanpak van juist dat deel?

We kunnen kritisch zijn, maar wat ons betreft moeten we nu ook echt van de ontwerptafel en stikstofuitstoot in de toekomst duurzaam verminderen. We kijken er naar uit om hierover met de markt in gesprek te blijven en te zijner tijd ons instrumentarium om doelen te behalen ook weer te verbeteren.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Tot mijn stomme verbazing hoor ik van iedereen dat de natuur beschermd moet worden en dat we daar heel veel aan moeten gaan doen. Ik vind het prima, want dat moet ook, maar waarom worden er zoveel bomen gekapt voor de biomassa centrales? Daarover hoor ik niemand. En dat we in Natura2000-gebieden zelfs windmolens gaan plaatsen. Waar blijven we dan met de mooie verhalen die u nu vertelt?

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Ik heb geen flauw idee hoe ik hierop moet reageren. Volgens mij gaat het totaal niet over de stikstofaanpak. Die vragen zijn al bij andere onderwerpen aan de orde gekomen. We hebben het ook niet over woningbouw. We hebben het ook niet over industrie of ruimtelijke ordening.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Zoon.

De heer **ZOON** (PvdD): De natuur in Noord-Holland staat zwaar onder druk. Stikstof uit de intensieve veehouderij slaat neer in natuurgebieden. GroenLinks landelijk heeft een ambitie van 50% daling in 2030. Deze voordracht heeft geen ambitie tot die 50% daling en pakt ook de intensieve veehouderij niet aan. Vindt GroenLinks de provinciale aanpak voldoende?

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Als de provinciale aanpak ambitieuzer had geweest, dan had daarover zeker zeer enthousiast kunnen zijn. Vind ik de aanpak voldoende? Ik vind de aanpak zorgelijk/kantje boord. Ik ben sceptisch dat het überhaupt voldoende gaat zijn. Het is nu wel wat we gaan proberen. Ik vind uitstel ook geen optie.

De heer **ZOON** (PvdD): In de Eerste en Tweede Kamer heeft GroenLinks een duidelijk standpunt ingenomen. Het lijkt er nu op dat als GroenLinks in de oppositie zit dat ze heel duidelijk een stem laat horen en als ze in de coalitie zit, dat het allemaal wel wat minder wordt. Mijn eerste twee zinnen die ik uitsprak kwamen uit het verkiezingsprogramma van GroenLinks. Waarop
1335 178.000 mensen hebben gestemd, juist om die natuur te beschermen. GroenLinks gaf zelf ook al aan dat het doel hiermee waarschijnlijk niet gehaald wordt. Ik kan me niet voorstellen dat GroenLinks gaat instemmen met deze voordracht.

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Ik denk dat de verschillen niet zo zeer zitten in de rollen
1340 coalitie/oppositie. De verschillen zitten voor een belangrijk deel in welke rol je hebt als Rijk en als Provincie, desnoods als gemeente. Ik zie wat dat betreft de rol van de Provincie in dezen anders dan de rol van het Rijk. We hebben te maken met wat er inmiddels reeds is vastgesteld en de Rijkswetgeving. Ik ben sceptisch over deze doelen, maar we gaan er nu wel mee aan de gang. Als het gehaald wordt, is dat op zich ook fijn, omdat we dan weer verder kunnen.

1345 De **VOORZITTER**: De volgende interruptie is van mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING** (CDA): Mevrouw Van Wijnen, u doet net alsof er nog helemaal niets gebeurd is. Heel veel bedrijven liggen of lagen stil. De bouw ligt stil. Er zijn veel economische ontwikkelingen
1350 die niet doorgaan. Daar gebeurt al van alles. Auto's rijden 100 km/per uur. Er moet niet worden gedaan alsof er in Nederland niets gebeurd is met de stikstof. Daarnaast geeft u aan alsof de hele natuur er onder te lijden heeft. Dat klopt ook niet. Het zijn juist alleen maar de stikstofgevoelige planten in sommige Natura2000-gebieden. Op heel veel andere plekken floreert de natuur wel. Het beeld dat u schetst klopt niet helemaal met de werkelijkheid. Bent u dat met mij eens?

1355 Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Nee, totaal niet. Ik ben het totaal niet met u eens. Als ik de indruk heb gewekt dat er niets gedaan wordt, dan bent u eigenlijk mijn tegenovergestelde en wekt u de indruk alsof we echt al grote stappen hebben gezet. Die kleine stapjes die het ultra laaghangende fruit al geplukt hebben, die zetten op geen enkele manier indrukwekkende zoden aan ook maar
1360 enige dijk. Ik wil zeker niet voorstellen alsof dat een indrukwekkend begin is.

Mevrouw **KONING** (CDA): Zo bedoelde ik het ook niet. U doet alsof er de laatste twee helemaal niets is gebeurd. Dat is wel het geval.

1365 Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Ja, nou, helemaal niks? Echt niets? Ik vind dat er echt heel weinig gedaan is.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Smaling.

1370 De heer **SMALING** (SP): Anderen zijn verbaasd over ons 'verleasen-amendement', maar ik ben weer verbaasd over de 'verleasmotie' van GroenLinks. Dat gaat toch helemaal tegen jullie natuur in, zou ik zeggen om zo een geitenpaadje ook te gaan bewandelen? Het is toch raar om straks je

goedkeuring te geven aan zo een instrument? De motie straalt uit dat GroenLinks er helemaal geen vertrouwen in heeft.

1375

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Gaat het helemaal tegen onze natuur in? Het is een instrument dat de wet biedt. Wat dat betreft, het zou kunnen dat we misschien ook wel nieuwsgierig zijn naar wat het wel op een positieve manier zou kunnen toevoegen. In de commissie hebben we manieren voorgesteld, waarvan we denken dat het manieren zijn waarop verlesen kan worden ingezet als juist een middel om agrariërs mogelijkheden te bieden om zelf ook te verduurzamen. Het lijkt alsof de kennis nu nog niet genoeg is om dat ook met zekerheid te kunnen zeggen. In die zin is het interessant om gewoon even af te wachten hoe dat uitpakt.

1380

De heer **SMALING** (SP): Vindt u het des GroenLinks om zo een motie in te dienen, over iets wat jullie eigenlijk helemaal niet willen? Zo is het toch gewoon?

1385

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Het lijkt op uw vorige interruptie. We hadden heel graag gezien dat de Wet Stikstof en Natuurherstel een stuk ambitieuzer in elkaar had gezeten. Ik zie GroenLinks ook wel echt als een partij die nieuwsgierig op zoek gaat naar mogelijkheden om dingen voor elkaar te krijgen en niet dogmatisch iets wegzet. Ergens zoeken wij een middenweg.

1390

De **VOORZITTER**: U heeft een motie ingediend. De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.
Het woord is aan mevrouw Bezaan.

1395

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Zoals al vaker in dit huis uitgesproken, heeft de PVV een wat andere kijk op stikstof. Tijdens de commissievergaderingen op 8 februari en 19 april jongstleden heeft mijn collega Van Tiggelen onze twijfels uitgesproken over het gehanteerde AERIUS-model. Ambities uit de Wet stikstofreductie en natuurverbetering zijn overgenomen en het uitgangspunt wordt gehanteerd dat als in een gebied, voor het behalen van de doelstelling in 2025, een depositie daling van 25% nodig is, elke sector in 2025 minimaal 25% minder depositie zal moeten realiseren. Aldus pagina 2 van de voordracht. De PVV vindt dit veel te ver gaan en dan mogen we nog blij zijn dat het college geen bovenwettelijke doelstelling gaat hanteren. Kijkende naar de doelstellingen per gebied in de voordracht, blijkt dat de landbouw een flinke schuld in de schoenen krijgt geschoven. Voor bijvoorbeeld het gebied Eilandspolder krijgt de landbouw 41% van de depositie, voor Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske 34% en voor de polder Westzaan ook 34%. Dit, terwijl de uitstoot van stikstofoxiden en ammoniak al decennia flink daalt en onze boeren tot de schoonste van de wereld behoren. Collega Van Tiggelen refereerde daar al uitgebreid aan tijdens de laatste commissievergadering. In het verlengde hiervan viel in de pers te lezen dat, volledig in tegenspraak tot de gehanteerde stikstofmodellen van het ministerie van Landbouw, een te hoge stikstofbelasting helemaal niet slecht hoeft te zijn voor kwetsbare planten in Natura2000-gebieden. Dit blijkt uit de situatie van het Gelderse natuurgebied Korenburgerveen nabij Winterswijk, waar kwetsbare planten het boven verwachting goed doen, terwijl het gebied omringd is door intensieve veebedrijven. Volgens de heer Te Selle (voorzitter van de afdeling Oost Achterhoek van LTO Noord) komt dit door maatregelen die door boeren zelf

1400

1405

1410

1415

zijn genomen, zoals bemesting zo weinig mogelijk te laten uitspoelen en luchtwassers te plaatsen in stallen die de lucht van verzurende ammoniak zuiveren.

Onderzoeker Smeets van het milieuvadvisiebureau Econu pleit er dan ook voor dat verder wordt gekeken dan alleen kritische depositiewaarden. Te Selle deelt dit standpunt en stelt dat er

1420 kennelijk veel meer factoren meespelen, waardoor niet de botte bijl in de veestapel hoeft te worden gezet. De PVV onderschrijft dit. En wat onze fractie betreft laat dit voorbeeld duidelijk zien dat er geen blind vertrouwen moet zijn in modellen.

Op bladzijde 3 van de brief valt te lezen dat ingezet wordt op het stimuleren van innovatieve technieken in onder andere de agrarische sector en staat op bladzijde 4 zelfs dat versterking van
1425 de landbouwstructuur nagestreefd wordt. Dat klinkt allemaal mooi en aardig, maar kan de gedeputeerde nog eens aangeven op welke wijze boeren ondersteund gaan worden inzake het stimuleren van innovatieve technieken. Zitten daar ook de in het artikel genoemde maatregelen bij?

De wijze waarop de geformuleerde doelen behaald gaan worden, -dus de maatregelen en de
1430 financiering daarvan-, zullen worden geconcretiseerd in de gebiedsplannen, die de komende tijd worden opgesteld. Onze fractie houdt haar hart vast.

De fractie van de PVV zal dan ook niet instemmen met de voorliggende voordracht.

De **VOORZITTER**: dan geef ik het woord aan mevrouw Van Soest.

1435 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Het meeste is al gezegd. Wij zijn het ook eens met wat de PVV net verwoordde. Ik wil het kort houden. We hebben er verder geen opmerkingen over. Het enige wat ik nog wil vragen is steun voor de heer Köhler om een keer een expertmeeting over deze problemen te houden. Als dat zou kunnen. Dank u wel.

1440 De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan de heer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): Wat de VVD betreft is de essentiële vraag die we hier moeten stellen met elkaar: Wie zet de eerste stap? We zijn twee jaar verder en verschillende partijen hebben
1445 gesproken over hoe zij naar de stikstofaanpak kijken, maar uiteindelijk zal iemand de bereidheid moeten hebben om dan wel door innovatie, dan wel door andere zaken die reductie te gaan halen, als bijdrage aan waar het allemaal om te doen is: de natuurkwaliteit. De VVD-fractie denkt dat deze doelen daar aan bijdragen, maar er moet nog wel meer gebeuren. Daarover kom ik mijn spreektekst vanzelf te spreken.

1450 Voor de VVD staat voorop dat de Provincie haar verantwoordelijkheid neemt, maar wel binnen het systeem, wat we hebben in Nederland, waarbij de minister heel duidelijk systeemverantwoordelijk is. We zullen dus altijd die relatie tussen minister en provincie moeten waarborgen. In dat kader is de VVD nieuwsgierig naar hoe de gesprekken over de gebiedsplannen met de minister zullen verlopen. In die zin sluit ik me aan bij wat de collega van de PVV zojuist zei, dat het vervolg na
1455 vandaag ook zeker zal afhangen van hoe de gebiedsplannen eruit komen te zien.

Vandaag staat de natuurkwaliteit centraal. Dat gaat verder dan alleen stikstofdepositie. De VVD kijkt ook naar krachtig natuurbeheer, naar waterbeheer en naar andere klimaatomstandigheden, die een rol spelen bij de verschillende natuurgebieden. Hoewel de doelen vandaag alleen over

stikstof gaan, willen we er nogmaals op wijzen dat ook de inzet van deze provincie, als
1460 verantwoordelijke voor natuurbeheer, op die punten voort moet gaan. Wij hebben daar stevige
verwachtingen van, bijvoorbeeld van onze beheerders van natuur. We moeten ons niet
blindstaren op alleen de kritische depositiewaarden, maar ook kijken naar andere factoren. Zo is
de VVD-fractie bekend met het voorbeeld in het Naardermeer, waar de kritische depositiewaarde
weliswaar bij lange na niet wordt gehaald, maar de natuurkwaliteit in de afgelopen jaren toch is
1465 verbeterd. Ook dat kan in andere gebieden aan de orde zijn. Uiteindelijk vraagt de provincie met
het vaststellen van deze doelen inzet van andere partijen. Diverse belanghebbenden van
natuurorganisaties, agrariërs tot aan de industrie. Als je wat vraagt dan vindt de VVD het wel zo
netjes dat je ook wat terug te geven hebt en dat je perspectief kunt bieden. De Provincie moet er
alles aan doen om het vertrouwen te borgen bij die belanghebbenden, zodat zij uiteindelijk die
1470 inzet kunnen leveren in ons aller belang en zodat de initiatieven vanuit de markt los gaan komen.
Een blik op de werkelijkheid betekent dat we ook moeten kijken naar andere uitdagingen die in
het landelijk gebied spelen. Denk bijvoorbeeld aan de jongeren, die nog steeds heel graag in het
eigen dorp een woning zouden willen kopen, maar wat helaas door het woningaanbod niet altijd
mogelijk is. Denk ook aan ondernemers, die lokaal proberen de werkgelegenheid op peil te
1475 houden en daarvoor ook een hun bedrijf moeten kunnen blijven runnen. Het is zeker ook een les
vanuit de coronasituatie, dat mensen behoefte hebben aan ontspanning dichtbij huis. Recreatie is
dus ook een belangrijke waarde in het landelijk gebied. Al die aspecten moeten we blijven
betrekken in dit beleidsstuk.

In het bredere samenspel moet de Provincie er uiteindelijk voor zorgen dat de voorwaarden zijn
1480 ingevuld voor bedrijven om de stikstofdepositie te willen verminderen en ook te kunnen
verminderen. Dat is ook wat wij willen terugzien in de gebiedsplannen, die uiterlijk in 2022
moeten zijn opgesteld. Essentieel daarom is om te weten wat de omstandigheden zijn
waarbinnen bedrijven zich moeten manifesteren om tot die reducties te kunnen komen. We
zullen als provincie goed moeten luisteren naar die ondernemers en bedrijven. We hebben
1485 daarover wat zorgen. De VVD wil een aantal punten meegeven aan het college ter uitvoering van
die gebiedsplannen. Graag horen we van de gedeputeerde hoe zij dat ziet. Op basis van de
reactie op onze zorgen overwegen we om met een motie te komen in de tweede termijn.
Vooralsnog volsta ik met het benoemen van de voor ons zwaarwegende punten bij de
gebiedsplannen.

Allereest geldt dat de doelstellingen op basis van het bestaande beleid en het Coalitieakkoord in
1490 de gebiedsplannen worden meegenomen. Dan gaat het over zaken als bodemdaling,
waterkwaliteit, recreatieambities, de realisatie van Natuurnetwerk Nederland en een
toekomstbestendige agrarische sector. Door alleen te kijken naar stikstofreductie komen anderen
doelen mogelijk in gevaar. We willen echt kijken naar het complete samenspel. We vragen ons af
1495 in welke mate dat onderdeel gaat zijn van de gebiedsplannen.

Als tweede vinden we het belangrijk om als onderdeel van de totstandkoming van de
gebiedsplannen te vragen aan de economische actoren wat er nodig is en welke voorwaarden
moeten worden ingevuld om te kunnen bijdragen aan het verminderen van de stikstofdepositie.
Uiteindelijk is een getal op papier ook maar een papiertje dat morgen bij het oud vuil ligt. We
1500 moeten weten wat er voor nodig is om uiteindelijk tot die resultaten in de praktijk te kunnen
komen.

Tot slot. De VVD vindt het een optie om ook gebieden aan elkaar te koppelen als dat nuttig is om de twee eerder genoemde punten beter tot hun recht te laten komen. We kunnen ons voorstellen dat specifiek een Natura2000-gebied te smal zou kunnen zijn om die onderwerpen in brede
1505 samenhang te kunnen bekijken. Wij staan er zeker ook voor open om dat met elkaar te combineren. We vragen ons af in welke mate dat ook onderdeel is van de gebiedsplannen die opgesteld gaan worden.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Strens.

1510 Mevrouw **STRENS** (D66): Ik hoor de collega van de VVD praten over het in kaart brengen van meerdere doelen. Volgens mij is dat goed. We hebben dat ook vaak benoemd. Zorg voor een integrale aanpak in de gebiedsprocessen. Daarover heb ik nog wel een vraag. Als u alles met elkaar wilt verknopen dan bestaat het risico op vertraging. Bent u het met D66 eens dat de
1515 tijdslijn en de doelen die we nu vastleggen ten aanzien van stikstofreductie wel leidend moeten zijn in de gebiedsgerichte aanpak?

De heer **DE WIT** (VVD): De vraag is helder. Wat de VVD betreft is de landelijke Stikstofwet het vertrekpunt. Daar gaan we in die zin ook niet van afwijken. Provincie Noord-Holland moet er alles
1520 aan doen om daaraan bij te dragen, zodat we dat met elkaar gaan halen. In die zin denk ik ook zeker dat je niet alles te groot kunt maken. Je gaat teveel dingen met elkaar combineren, waardoor het vertraagt. We denken wel dat er slim moet worden gekeken naar welke maatregelen nu wel of niet worden ingevoerd en wat de kosteneffectiviteit daarvan is. Dat relateert aan andere zaken, bijvoorbeeld: Wat vraag je van een agrariër te doen in relatie tot het waarborgen van die
1525 toekomstbestendige sector. Dat zijn wel zaken die je met elkaar moet verbinden.

De **VOORZITTER**: Dan een interruptie van mevrouw Koning.

1530 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik ben blij dat de VVD ook ziet dat in dit beleid te eenzijdig wordt gestuurd op de KDW's. U noemde dat ook letterlijk in uw bijdrage. Ik hoop dat u ook ons amendement en de motie gaat steunen. Als dat niet het geval is dan wil ik weten hoe u dan gaat zorgen dat dit beleid wordt aangepast, zodat niet eenzijdig wordt gestuurd.

De heer **DE WIT** (VVD): Ik zal in mijn tweede termijn daarop specifiek reageren, als ik de reactie
1535 van het college heb kunnen wegen in mijn beoordeling van moties en amendementen. In algemene zin wil ik zeggen dat het juist in de gebiedsplannen moet terugkomen. Die verwachting heb ik en die heb ik ook neergelegd richting het college. Dat moet het plan zijn waarin dat vraagstuk ook betrokken wordt, zodat het breder wordt getrokken dan alleen de stikstofdepositie en de KDW.

1540 Mevrouw **KONING** (CDA): Dan hoop ik dat we elkaar daarin in de uitvoering blijven vinden. Het is een heel belangrijk punt en ik hoop dat u dat ook ziet.

De **VOORZITTER**: Dan komt er nog een interruptie van de heer Smaling.

1545

De heer **SMALING** (SP): De kritische depositiewaarde is natuurlijk wel een enorm belangrijk ecologische indicator binnen het spel waarover we het hebben. Hoe denkt de heer De Wit dat we op provinciaal niveau daar allerlei flexibiliteit in kunnen creëren, terwijl je dan het risico loopt dat je toch weer snel nat gaat?

1550

De heer **DE WIT** (VVD): Ik denk zeker ook dat de kritische depositiewaarde een element in zich heeft van het juridische aspect van deze discussie. Het is ook niet voor niets opgenomen in de landelijke wetgeving. Daar doe ik ook niets aan af. Ik denk wel dat we de focus en de bal moeten hebben. De bal is in dit geval uiteindelijk de natuurkwaliteit. De natuurkwaliteit hangt van meer af dan alleen stikstof depositie. We weten echter vanuit de analyses, onder andere gemaakt door de Adviescommissie Stikstof onder leiding van oud-Commissaris van de Koning Remkes dat stikstofdepositie daar een wezenlijk element aan bijdraagt. Dat is volstrekt helder.

1555

1560

De heer **SMALING** (SP): Als voor een habitatype vaststaat dat je nog boven de KDW zit, dan wilt u toch van alles gaan vergunnen wat het behalen van die KDW nog moeilijker maakt.

1565

De heer **DE WIT** (VVD): Ik heb niet de ambitie om al dingen te gaan vergunnen. De vergunningssystematiek is gerelateerd aan, maar wel iets anders dan de daadwerkelijke natuurkwaliteit. Waar ik hier op focus is die natuurkwaliteit. Daar moet de aanpak zich ook op focussen, zodat je uiteindelijk in de positie komt dat je niet meer dusdanig knellende vergunningssystematiek hoeft te hanteren, omdat de natuur vanzelf sterk genoeg is. Als voorbeeld hanteer ik het gebied rondom het Naardermeer. Daarvan weten we dat de stikstofdepositie fors hoger is dan de kritische depositie. De natuurkwaliteit is daar weliswaar de afgelopen jaren langzaam is verbeterd. Het is niet altijd of/of. Ik vind dat we die balans wel met elkaar voor ogen moeten houden.

1570

De **VOORZITTER**: U heeft geen motie ingediend.
Dan gaan we naar de heer Leerink.

1575

De heer **LEERINK** (PvdA): Goed en fijn dat we in Provinciale Staten spreken over zowel gebiedsdoelen als de daarbij behorende strategische notitie.
Hoewel het hier niet expliciet over de strategienotitie gaat, zou ik, voordat ik aan de doelen toekom, hierover toch twee opmerkingen willen maken.

1580

In de commissie heb ik al aangegeven dat de PvdA vraagtekens zet bij het verleasen van stikstofrechten. Er is eerder over gesproken. We snappen dat het soms in het belang kan zijn om stikstofruimte te creëren voor zaken van groot algemeen belang. Verleasen mag wat ons betreft niet verworden tot een perverse prikkel om wel vergunde, maar nu niet gebruikte stikstofrechten te gelden te maken. Dat is het paard achter de wagen spannen. Daarmee gaan we het niet redden met elkaar. Ofwel: het kan wat ons betreft onder bepaalde omstandigheden, maar je moet goed monitoren hoe dat instrument wordt ingezet en of dat uiteindelijk toch wel bijdraagt aan hetgeen we met elkaar aan werken, namelijk het verminderen van de totale depositie. We steunen daarom een reeds ingediende motie die ook door GL en D66 wordt ondersteund.

1585

Een ander punt dat ik wil maken is dat in de strategienotitie wordt gesteld dat uiteindelijk het college van Gedeputeerde Staten gaat prioriteren waaraan die stikstofruimte, die er, als het goed is, straks komt, wordt besteed. Wij vragen ons af of ook Provinciale Staten daarin niet een rol zouden moeten hebben. Uiteindelijk gaat de stikstofruimte misschien wel bepalen welke ontwikkeling wel en welke ontwikkeling niet in deze provincie door kan gaan. Het wordt bijna het nieuwe budgetrecht, zou je kunnen zeggen. Daar willen we als Provinciale Staten eigenlijk wel bij zijn. Graag horen we hoe Provinciale Staten daarbij worden betrokken.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): Ik kan u niet het antwoord geven op de laatst gestelde vraag. Ik wil teruggaan naar waar de collega van de Partij van de Arbeid het had over verleasen. Weet de collega dat landelijk gezien 450.000 banen direct relateren aan de bouwsector. Gegeven de impact van deze stikstofcrisis is het verleasen toch een instrument om die werkgelegenheid enigszins overeind te kunnen houden en hoe u dat dan waardeert in relatie tot uw kritische opmerking over het wel of niet toestaan van verleasen.

De heer **LEERINK** (PvdA): Niet voor niets heb ik daarover een genuanceerd standpunt. Ik heb niet gezegd: Onder alle omstandigheden niet, alleen als het zaken van groot openbaar belang betreft. Uiteindelijk doen we de bouw het meeste recht op het moment dat met elkaar wordt gezorgd dat het totaal aan uitstoot naar beneden zal gaan. Links- of rechtsom zal dat moeten gebeuren. Hoe je het ook wendt of keert, dat zal de heer De Wit met me eens zijn, is het niet voor de hand liggend om instrumenten te gaan inzetten die zouden kunnen gaan leiden tot stijging van die uitstoot. Daar is ook de bouw, met al die medewerkers die bij de bouw betrokken zijn, bij gebaat.

Dan ga ik verder met de doelstellingen, zoals we die met elkaar hebben geformuleerd. Goed dat er nu een overzicht ligt van de doelen per gebied. Uiteindelijk moet duidelijk worden hoe die in gebiedsplannen worden uitgewerkt. Er wordt uitgegaan van een aantal uitgangspunten. Er wordt uitgegaan van landelijk vastgesteld beleid en dat onze provincie daar ook een stem in heeft. Wat die stem precies is, dat wordt ons steeds maar niet duidelijk, maar het is wel het uitgangspunt. Daarnaast hebben we afgesproken dat de opgaven over de verschillende sectoren evenredig worden verdeeld. Daar hebben we toch nog wel een vraag over. Die heb ik in de commissie ook gedeeld. We hebben daar zorgen over. Uiteindelijk leiden de uitgangspunten tot een keurig staatje, zoals we dat hebben in die doelstellingen. Daar valt op zich weinig aan af te dingen. Het lastige is wel dat op het moment dat de Provincie zich beperkt tot hetgeen zij kan doen en de rest over de sectoren verdeelt, wij de vraag hebben of we uiteindelijk onze doelstelling wel gaan halen. Ik heb in de commissie het voorbeeld genoemd van het feit dat wij bijvoorbeeld niets doen aan de ene kant 'de sector buitenland', om het zo maar te zeggen, maar ook niet bijvoorbeeld uit ammoniak uit zee. Dat snappen we ook, want daar kun je als Provincie niet heel erg veel mee. In het model dat nu voorligt wordt gesuggereerd dat Den Haag het wel zou kunnen. Oftewel, de resultaten van datgene van wat Den Haag zou moeten doen, worden wel meegenomen in ons rekenmodel. Als in sommige gebieden Den Haag er niet in de komende jaren voor zorgt dat de stikstof uit zee met 30% naar beneden gaat, halen wij onze doelstelling simpelweg niet. Dan kun

je zeggen: "Ons een zorg. Helaas. Dat ligt aan Den Haag." Wij zijn met elkaar geconfronteerd met het feit dat als wij de doelstelling niet halen, -en die doelstellingen zijn al heel erg laag geformuleerd, wat ons betreft- dan blijft de Provincie gewoon op slot. Dat doet Den Haag niet, maar dat doet de Raad van State dan wel voor ons. We hebben een grote vraag. Als we alles
1635 gelijkmatig over de sectoren verdelen en we zien nu al dat in bepaalde sectoren die bijdrage niet geleverd kan worden, hoe behalen we dan ons uiteindelijke doel? Die vraag hebben we ook in de commissie gesteld. De gedeputeerde heeft daar een helder antwoord op gegeven. Ze zei: "De opgave van Rijk en provincies is een. We staan met elkaar achter die gemeenschappelijke opgave. Dat betekent dat als Den Haag op enig moment niet kan leveren wat ze nu in de modellen wel
1640 zou leveren dat de kans bestaat dat ze weer bij de provincie terechtkomt.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Zoon.

De heer **ZOON** (PvdD): Ik ben blij dat de PvdA zich inderdaad zorgen maakt over het
1645 terugbrengen naar Den Haag met een aantal doelen. In de Eerste Kamer heeft de PvdA ook gepleit voor een landbouwrevolutie. Nu komen we aan bij de provincie, waarin we dan de uitvoerende zijn van zo een landbouwrevolutie. PvdA landelijk geeft alleen aan: We kunnen gaan voor een harde reductie, of gedwongen uitkoop, of bijvoorbeeld 10% van een bedrijf afnemen. Hoe ziet de PvdA-fractie in Noord-Holland die landbouwrevolutie zich gaan voltrekken?

1650 De heer **LEERINK** (PvdA): De laatste keer dat we als PvdA voor een revolutie hebben gepleit, is het niet goed afgelopen. Die is er uiteindelijk niet gekomen. Ik denk dat op het gebied van alle stikstofmaatregelen er in Den Haag een belangrijke slag gemaakt moet worden omdat het totaalpakket dat er nu ligt, niet genoeg is. Dat is waarover ik me oprecht zorgen maak. Waar ik
1655 me ook zorgen over maak is het feit dat we dan als Provincie wel kunnen zeggen dat Den Haag ervoor getekend heeft en het wel zal doen, maar als het Den Haag niet lukt dan komen de gevolgen wel direct bij de Provincie terecht. Dat heeft gevolgen voor de woningbouw, natuurontwikkeling en al die andere zaken die we met elkaar belangrijk vinden. Dat is de reden dat ik er zo op hamer. Dat is ook de reden waarom ik wat huiverig ben met stoere woorden als:
1660 "We doen niets bovenwettelijks in Noord-Holland". Dat kan allemaal wel en dat kan je wel stoer zeggen, maar als het uiteindelijk leidt tot dat de boel hier op slot gaat en blijft dan schieten we daar niets mee op. Ik hou me vast en dat brengt me terug bij mijn betoog. De gedeputeerde en het college hebben zich, ook in de commissie, gecommitteerd aan de doelstellingen zoals we ze hier hebben vastgesteld. We zullen het college daaraan houden. Wat ons betreft is dan "Ja, maar
1665 dat zou Den Haag regelen." Niet afdoende. Met elkaar, dus Den Haag en provincies, zijn we verantwoordelijk voor het geheel. Dat betekent dat als de doelstellingen met elkaar niet worden gehaald, we in Noord-Holland een probleem hebben en opnieuw zullen moeten kijken naar de opgave zoals we die hier hebben geformuleerd.

1670 De heer **ZOON** (PvdD): Ik hoor dat de heer Leerink zich inderdaad zorgen maakt over de doelstellingen die Den Haag doet. Vervolgens blijf ik erbij dat we hier in Noord-Holland uitvoerend zijn. Ik zei het al in mijn betoog. Als het niet goed gaat dan snijden we onszelf in de vingers.

1675 Een van de oplossingen moeten we gaan zoeken in de landbouw. De term revolutie komt niet bij mij vandaan maar vanuit de PvdA in de Eerste Kamer. Ik zie nog niet in hoe die revolutie door PvdA Noord-Holland tot stand gaat komen.

De heer **LEERINK** (PvdA): Over de revolutie gaan we nog eens nadenken.
We zijn het allebei eens over het feit dat er op dit terrein grote slagen gemaakt moeten worden, 1680 zowel in Den Haag als in Noord-Holland. Wat mij betreft beginnen we met dat wat hier nu ligt. Er liggen doelen. Als we niks doen dan weten we zeker dat we niet verder komen. We delen de zorg of de geformuleerde doelstellingen afdoende zullen zijn om uiteindelijk dat te realiseren, waarvan we denken dat het gerealiseerd moet worden. Laat dit vooral geen aanmoediging zijn om het denken te stoppen. Ik denk dat dit een goed begin is; in ieder geval een begin. We zullen 1685 wel door moeten.
Wat ons betreft steun voor wat er nu ligt en tegelijkertijd toch ook zorgen over de vraag of de doelstellingen hoog genoeg zijn en of de strategie om de doelstellingen te bereiken afdoende zal zijn. We zullen het college van Gedeputeerde Staten hier zeer kritisch op volgen.

1690 De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de heer Dekker.

De heer **DEKKER** (FvD): Even kort. Zoals al vaker betoogd vinden wij het stikstofdossier een Kafkaëske nachtmerrie. Bureaucratische - uit supranationale verbanden ontsproten-, model 1695 gebonden regelgeving, met een vage achtergrond in duurzaamheidsdenken en biodiversiteitsidealisme. Maar wel met ernstige consequenties voor de boerenstand, die vaak generaties-lange bedrijvigheid ineens keihard in het voortbestaan bedreigd ziet worden. Daaraan willen wij op geen enkele manier onze medewerking geven. Wij zouden graag zien dat de provincie alles in het werk stelt om de pijn te verzachten, druk uitoefent op het landelijk bestuur om de regels te versoepelen. Om niet te gaan voor de kampioenspositie stikstofreductie 1700 en om alle denkbare creativiteit aan te wenden om ruimte te creëren in dit knellende dossier.

De **VOORZITTER**: Dan geef ik het woord aan mevrouw Strens.

1705 Mevrouw **STRENS** (D66): Vandaag stellen we de doelen voor daling van de stikstofdepositie per Natura2000-gebied vast. Een belangrijke mijlpaal in onze stikstofaanpak. Niet alleen geven deze doelen richting en focus, het zorgt er ook voor dat Provinciale Staten hun kaderstellende rol goed kunnen vervullen.

Het is deze maand 2 jaar geleden dat de Raad van State haar uitspraak deed over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Raad van State oordeelde dat het PAS niet als basis gebruikt mag 1710 worden voor vergunningen voor activiteiten die extra stikstofuitstoot veroorzaken. Deze uitspraak is een kentering geweest. Nieuwe vergunningen lagen vanaf dat moment stil. De uitspraak bevestigt de kwetsbare staat van onze natuurgebieden en maakt duidelijk dat niet alles overal meer kan. De inzet van D66 in dit dossier is vanaf het begin af aan helder: De stikstofuitstoot moet drastisch omlaag, zodat we onze natuur beter beschermen en we 1715 vervolgens ook weer de nodige (bouw)vergunningen voor bijvoorbeeld al die hoognodige woningen kunnen uitgeven. De concrete doelen die nu voorliggen zijn in lijn met de landelijke

geformuleerde doelen. Hierbij is het uitgangspunt dat per Natura2000-gebied elke sector een evenredige bijdrage levert. D66 kan instemmen met dit principe maar heeft nog wel een aantal vragen.

- 1720 In de sectoren die een bijdrage moeten gaan leveren aan de reductiedoelen worden ook sectoren genoemd waarop de Provincie niet direct invloed heeft. Bijvoorbeeld ammoniak van zee en de scheepvaart. Hoe gaan Gedeputeerde Staten ervoor zorgen dat deze sectoren ook de noodzakelijke reductiedoelen halen? Wat wordt de inzet van de Provincie hierin richting het Rijk? Hoe gaan we daarop sturen? We weten allemaal dat de horizon tot 2025 beperkt is. Als onderweg
- 1725 blijkt dat het gestelde doel niet haalbaar is, wordt de inzet van de Provincie dan om de doelen van de andere sectoren op te hogen? Laat ik nogmaals benadrukken dat wat D66 betreft de stikstofuitstoot stevig omlaag moet. Als in de gebiedsprocessen kansen zijn om in bepaalde sectoren meer te doen dan de nu gestelde doelen, laten we die dan ook vooral verzilveren. Kan de gedeputeerde toezeggen deze doelen als minimale inzet per sector te hanteren en
- 1730 mogelijkheden om meer te doen scherp in beeld te krijgen en waar mogelijk te realiseren? In de commissie hebben we uitvoering gesproken over de strategie van de stikstofaanpak en de instrumenten die de Provincie wil gaan inzetten. Hoewel de strategie nu niet ter besluitvorming voorligt, willen we het college wel een en ander meegeven voor het vervolg. Bij het instrument 'verleasen' plaats D66 de nodige kanttekeningen. Dit instrument maakt het mogelijk om als
- 1735 vergunninghouder tijdelijk op te treden als saldogever en de stikstofruimte tegen een vergoeding uit te lenen. Alhoewel D66 de noodzaak ziet om voor projecten, die slechts een tijdelijke uitstoot kennen, een oplossing te vinden, zijn we kritisch op het daadwerkelijke gebruik van dit instrument. Op papier neemt de uitstoot weliswaar niet toe, in de praktijk kan dit wel het geval zijn. Het is onwenselijk als dit instrument grootschalig wordt ingezet en het lucratief wordt voor
- 1740 bedrijven, met een vergunning, om de niet gebruikte rechten te verleen. Ook het borgen van tijdelijke inzet is voor ons randvoorwaardelijk. We kennen ongetwijfeld de uitspraak 'Niets zo permanent als tijdelijk.' Reden voor ons om hiervoor een motie in te dienen. Dat is inmiddels gedaan door GroenLinks.
- De stikstofcrisis, of misschien beter gezegd, de natuurscrisis is op dit moment voor D66 een van
- 1745 de belangrijkste opgaven van de provincie. Om tijdig bij te kunnen sturen en onze controlerende taak als Provinciale Staten te kunnen vervullen, is een goede monitoring van de uitvoering van groot belang. Op welke wijze worden Provinciale Staten op de hoogte gesteld van de resultaten van de gebiedsgerichte aanpak? D66 ziet graag dat gebiedsplannen, die volgens de Wet
- 1750 Stikstofreductie en natuurherstel uiterlijk eind 2022 moeten zijn opgesteld, ook aan Provinciale Staten worden voorgelegd. We blijven graag nauw betrokken en kijken ernaar uit om met deze doelen en strategie gezamenlijk deze stevige uitdaging aan te gaan.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de laatste bijdrage in de eerste termijn. Meneer Klein, het woord is aan u.

1755

De heer **KLEIN (CU)**: Een belangrijk onderwerp. We willen allereerst zeggen dat we het prettig vinden hoe het college Provinciale Staten betreft bij dit onderwerp. Er komt al jarenlang teveel stikstof terecht in onze natuur en ook wordt er al jarenlang gewerkt aan reductie. Het is nog te vaak te vrijblijvend of teveel hopen op toekomstige effecten. De nieuwe aanpak moet dus

- 1760 effectiever zijn. De plannen die er nu liggen, bieden potentie. We moeten wel de druk op de ketel houden en de vinger aan de pols bij de verdere uitvoering. De CU is blij dat de reductie van stikstof integraal wordt aangepakt met andere opgaven, zoals het tegengaan van bodemdaling, het realiseren van het Natuurnetwerk en niet in de laatste plaats, het werken aan een toekomstperspectief voor de agrarische sector. De systematiek, die wordt voorgesteld voor het
- 1765 bepalen van de reductiedoelen en die ook de basis vormen voor de voordracht, is helder. Wij kunnen instemmen met de doelen en de tijdslijn, die gebaseerd zijn op de Stikstofwet. Wel is het enorm van belang dat ook de landelijke sectoren, als ik ze even zo mag noemen, daadwerkelijk gaan reduceren. We zullen daar ook de vinger aan de pols moeten houden, zoals al eerder door anderen is genoemd.
- 1770 Het is goed om te horen dat gedeputeerde Rommel vaart wil maken met de gebiedsprocessen en dat ze in het IPO heeft aangegeven dat plannen sneller beschikbaar moeten zijn. Hoe eerder die plannen beschikbaar zijn, hoe eerder ook de betrokkenen weten waar ze aan toe zijn. We zijn ook erg benieuwd naar de uitkomst van de taskforce, die gaat werken aan het doorrekenen van verdienmodellen. Hopelijk leidt dat straks tot meer praktische mogelijkheden voor agrariërs en
- 1775 kunnen ze zo positief bijdragen aan de stikstofreductie. Wij zijn benieuwd naar de uitkomsten. De instrumenten 'extern salderen' en 'verleasen' zijn al door verschillende mensen genoemd en zoals Gedeputeerde Staten zelf aangeven vereist dit veel zorgvuldigheid, want het mag niet leiden tot een toename van de stikstofuitstoot. We willen Gedeputeerde Staten oproepen om deze zorgvuldigheid te blijven vasthouden. Daarbij is ook een goedwerkend stikstofregistratiesysteem
- 1780 van groot belang. Dat brengt me bij onze twee vragen.
De gedeputeerde heeft aangegeven Provinciale Staten te informeren over de vertraging die is opgelopen met het stikstofregistratiesysteem. Kan de gedeputeerde aangeven wat de status is en op welke termijn dit systeem volledig functioneel zal zijn?
De tweede vraag gaat over de beheercheck. We gaan kijken hoeveel stikstofuitstoot samenhangt
- 1785 met goed agrarisch beheer van natuur. Dat vinden we heel verstandig, maar wat gebeurt er nu als blijkt dat de reductie, die we voor de agrarische sector vaststellen, te hoog is? Kan het college beloven dat we de doelen dan voor de agrarische sector zullen bijstellen?

De **VOORZITTER**: Het is nu tien over drie.

- 1790 Ik schors de vergadering tot vijf voor half vier.

Schorsing 15.11- 15.35 uur

- De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering met enige vertraging. We hebben wat technische problemen gehad. Ik geef het woord aan gedeputeerde Rommel.
- 1795

- Gedeputeerde **ROMMEL**: We hebben drie beraadslagingen gehad over dit onderwerp met de commissie NLG. We hebben uitgebreid stilgestaan bij de strategie. We hebben meer dan honderd vragen beantwoord. Dank ook dat de verschillende partijen hebben opgemerkt dat het college er
- 1800 ook alles aan doet om de Staten zoveel mogelijk mee te nemen. Uit dat wat ik hoor en hoe het debat is gevoerd kan ik opmaken dat het college u goed heeft kunnen meenemen.

We hebben na de februari sessie gezegd dat we de doelen aan Provinciale Staten zouden voorleggen. Die liggen nu voor.

1805 Ik wil eerst ingaan op de doelen. Dan behandel de moties en amendementen die daarmee te maken hebben. Vervolgens ga ik in op de vragen. Ten slotte zal ik reageren op de overige moties. Het stellen van de doelen op basis van de Wet Stikstofreductie en natuurverbetering maakt helder wat het betekent voor de verschillende gebieden. Dat is ook belangrijk. De onderzoeken en data zijn voor de verschillende gebieden ingezet. Op de verschillende gebieden zijn projectleiders en managers aangesteld. Het is goed dat zij nu een doel hebben om naar toe te werken. Hier
1810 kunnen we met andere overheden en stakeholders gaan afstemmen.

Het betekent ook en dat werd ook al hier en daar genoemd, en daarom zit er een strategie bij van 2021/2022, dat we de vinger aan de pols houden en dat we heel goed kijken of het gaat zoals het moet, of waar we nog wat moeten doen. We kunnen scherper zijn op het proces dat loopt. We hebben niet op alle factoren invloed. Als Provincie hebben we geen stikstofmiddelen, of -beleid.
1815 We doen het vanuit het herstel van de natuur. We zijn bezig en afhankelijk van andere partners in het gebied. Als er niemand beweegt dan gebeurt er ook niets. Zoals we hier nu zitten vind ik het heel fijn dat we overgaan tot het vaststellen van de doelen. Dan kunnen we ook goed met de uitvoering aan de slag. We willen u meenemen door een College tour opzetten. Dan nemen we u mee in de meest kwetsbare gebieden om te laten zien waar we tegenaan lopen, of wat goed gaat.
1820 Zo willen we u in het vervolgtraject betrekken. Dan kom ik nu bij de verschillende moties en amendementen.

Motie 54 over kwetsbare gebieden van de PvdD vraagt om de kwetsbaarste het eerst te beschermen. Ik moet zeggen dat de PvdD er goed over nagedacht heeft, waarvoor complimenten. Het kan niet betekenen dat wij processen die al zijn opgestart, laten liggen.
1825 Stikstof loopt mee als belang in de aanpak van andere punten, zoals bodemdaling, waterkwaliteit, Natuurnetwerk Nederland. We willen heel graag die energie in een gebied blijven benutten en ons niet focussen. Als je kwetsbaar als enige neemt, dan zouden we de doelstellingen die snel haalbaar zijn, mogelijk uit het oog verliezen. In die zin wordt de motie ontraden, tenzij de motie mag worden gelezen dat we extra aandacht besteden aan de kwetsbare natuurdoeltypen per
1830 gebied. Op die manier zou het college ermee in kunnen stemmen. Anders zou het namelijk betekenen dat we Westzaan, waar heel veel doelstellingen te halen zijn, pas later zouden uitvoeren. Dat zou ik jammer vinden. Daar ligt een behoorlijke uitdaging. Als ik straks in de tweede termijn mag horen of de motie op die manier mag worden gelezen dan kan het college positief adviseren over de motie.

1835 Het amendement 'Natuurdoelen in stikstofaanpak centraal stellen' is typisch een vraag aan het college om bovenwettelijk te gaan. Om die reden wordt het amendement ontraden.

De motie PAS-melders is een motie met gedeputeerde Zaal samen. Het omscholen naar biologisch wil niet zeggen dat PAS-melders of de niet-melders gelijk gelegaliseerd worden. De
1840 legalisatie van PAS-melders en straks ook de niet-melders is aan het Rijk. Dat moeten we daar ook laten. Het is zelfs zo dat op het moment dat PAS-melders geen vergunning hebben, of niet gelegaliseerd zijn, -die vraag is bij de minister neergelegd-, zij intern niet kunnen salderen. De motie wordt ontraden.

1845 De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Zaal zal na uw bijdrage een kleine bijdrage leveren. Eerst is er een interruptie van de heer Zoon.

De heer **ZOON** (PvdD): Die boeren zijn wel in ons Noord-Holland gebied gevestigd. Uiteindelijk moeten we de hoeveelheid stikstof naar beneden zien te brengen. Daarmee krijgen we er
1850 natuurlijk wel een provinciale verantwoordelijkheid bij. Het Rijk probeert dat op te lossen door het aantal varkenshouderijen te verminderen, dat wat in de stikstofbank gaat. Die gaan we al gebruiken voor woningbouw en andere activiteiten. Er zijn straks niet zoveel mogelijkheden meer voor die boeren om die legalisatie te gaan doen. Ik ben bang dat u hiermee de boeren in de problemen gaat brengen.

1855 Gedeputeerde **ROMMEL**: De maatregelen die genomen worden en waar de minister die 11 mol vandaan gaat halen, dat zijn maatregelen die de minister moet uitvoeren. Daarvoor zijn bronmaatregelen. Het deel betreffende omzetten van biologische bedrijfsvoering lijkt me aan gedeputeerde Zaal om te beantwoorden. Dan hebben we het hele pakket gezamenlijk.

1860 Amendement 19 neem ik mee met de beantwoording van motie 56. De doelen die in de brief staan, ook die voor 2035, zijn gebaseerd op de wet. Wij horen ook geluiden dat sommige sectoren de doelen niet haalbaar vinden, of dat er andere zaken zijn die ze zouden willen betrekken, zoals sociale effecten. Het is op dit moment aan de minister en de Tweede Kamer om
1865 te bezien of zij hiermee iets willen doen. Wij volgen de wettelijke kaders en dat implementeren we. We houden natuurlijk de vinger aan de pols. Dat is ook waarom er een evaluatie plaatsvindt. Het CDA sprak daar ook al over. We houden ons vast aan de wet en daarmee gaan we aan de slag. Bij het Rijk zit ook het geld.

We hebben ons eigen lerend vermogen in de gebiedsgerichte aanpak. Dat zullen we ook met u
1870 delen. Via de College tour worden Provinciale Staten meegenomen in de gebieden om te zien wat daar gebeurt. We nemen de Staten ook mee in de verdienmodellen. Ik heb met collega Zaal een taskforce ingesteld. Daar leren we al wel van. Ook daar zullen we de Staten meenemen in de gebieden. Het klopt dat ons natuurbeleid niet alleen gericht is op stikstof. Stikstof is daarbij wel, als het doel daarmee kan worden behaald, mooi om mee te nemen. We gebruiken het beleid dat
1875 gericht is op herstel van de natuur om daarmee ook stikstofdoelen te behalen. Vandaar dat het amendement en de motie om de stikstofstrategie aan te passen door Gedeputeerde Staten worden ontraden.

Motie 57 laat ik graag over aan mevrouw Zaal.

1880 Gedeputeerde **ZAAL**: Er zijn vragen gesteld over de samenhang met de Voedselvisie. Een aantal vroeg en benadrukt om een relatie te leggen met de Voedselvisie. Daarin heeft u helemaal gelijk. De Voedselvisie is breder. Het gaat over de gehele voedselketen. Met de Voedselvisie streven wij naar regeneratieve landbouw en kringlooplandbouw. Die vormen van landbouw, waarvan biologische landbouw onderdeel is van regeneratief, hebben een positief effect op de uitstoot van
1885 stikstof. Daarnaast genereren zij ook voor agrariërs een goed verdienmodel. In de Voedselvisie zullen we daarnaar blijven streven, waarbij ook niet het doel op zich 'verminderen van stikstofuitstoot' is, maar we wel verwachten dat het ook positieve effecten heeft. Gedeputeerde

Rommel verwees al naar de taskforce, waarin we het gaan doorrekenen. Daarin rekenen we ook expliciet door wat het dan gaat kosten voor een agrariër om om te schakelen naar bijvoorbeeld kringlooplandbouw, dan wel biologische landbouw.

1890

Motie 55 'PAS-melders: We helpen alle agrariërs om richting een duurzame vorm van landbouw, regeneratief dan wel kringlooplandbouw, of biologisch te gaan. Ook PAS-melders kunnen zich daarvoor bij ons melden. Dan zullen we hen ook helpen. Om ons nu specifiek te richten op die PAS-melders, dat zou ik u ontraden. Zoals gedeputeerde Rommel terecht aangaf, is dat een aangelegenheid van het Rijk. Daar worden ze ook behandeld. De Provincie kan dan algemeen beleid maken voor alle agrariërs in Noord-Holland, waarbij deze dan gebruik kunnen maken van onze regelgeving.

1895

Motie 57 gaat over de grondgebonden landbouw.

1900

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik heb een vraag over de verdienmodellen. In uw betoog doet u net of die verdienmodellen er al zijn en alsof u die kan aanbieden voor agrariërs die meer aan biodiversiteit doen of andere duurzaamheid. Waar zijn die verdienmodellen dan? In de markt en in de praktijk zien we die nauwelijks.

1905

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik heb niet gezegd dat ze er al zijn. Ik heb gezegd dat ze onderdeel zijn van de Voedselvisie. We hebben u beloofd dat er een Uitvoeringsagenda van de Voedselvisie komt. Die komt binnenkort ook naar de Staten. Daarin zal er aandacht komen voor de verdienmodellen. Het is dus onderdeel van de uitvoering van de Voedselvisie. Daarin staan de verdienmodellen centraal. Kort gezegd: Alle maatregelen die we nemen in het kader van de Voedselvisie, die zullen ook een toekomstperspectief bieden voor de agrariër in de gehele keten. Daar wil ik het nu bij laten. We hebben daarover al uitgebreid gesproken.

1910

Over de grondgebonden landbouw in motie 57 het volgende: Door een aantal van u is al aangegeven dat er in Noord-Holland enorm veel grondgebonden landbouw is. Wat ik lastig vind aan deze motie is dat het in het dictum wordt gepresenteerd als een noodzakelijk instrumentarium. Dat weten we gewoon nog niet. We moeten kijken naar verschillende instrumenten. Mijn voorstel zou dan ook zijn dat we verschillende instrumenten naast elkaar laten bestaan en niet nu al gaan kiezen voor een bepaald instrumentarium, zoals grondgebonden landbouw. Ik weet daarvan niet 100% zeker of we daarmee nu precies bereiken, wat we beogen. We weten ook niet of het haalbaar is. Bovendien ontbreekt iedere dekking in deze motie. De motie wordt ontraden.

1915

1920

De **VOORZITTER**: Er zijn opmerkingen van Statenleden die vinden dat het heel snel gaat met de moties. Ik neem aan dat gedeputeerde Rommel nog ingaat op de gestelde vragen. Ik wil toezeggen dat we na afloop van de bijdrage van gedeputeerde Rommel even kort langs de moties en amendementen lopen, zodat voor de Statenleden duidelijk welke moties of amendementen het college ontraadt of waar u verder mee wilt gaan.

1925

- 1930 Gedeputeerde **ROMMEL**: In aanvulling op gedeputeerde Zaal. Het is inderdaad dat we instrumenten naast elkaar inzetten. Dat klopt. We richten ons niet op een instrument. In aanvulling op mevrouw Koning: bij de taskforce moet u zich voorstellen dat er niet één verdienmodel is en dat het juist maatwerk is. Binnen de taskforce leren we welke punten extra aandacht vragen. Het is en blijft maatwerk.
- 1935 Dan ga ik over naar de gestelde vragen. Een vraag betrof de relatie tussen stikstof en de Voedselvisie. Het sluit mooi aan op wat mevrouw Zaal zei. De instrumenten die het Rijk inzet, passen goed bij ons eigen beleid in de Voedselvisie. Dat staat ook in de strategie. In de gebiedsgerichte aanpak is de Voedselvisie een van de uitgangspunten. In de gebiedsgerichte
- 1940 aanpak worden de visie en provincie brede aanpak geïntegreerd.
De SP sprak over het budgetrecht en kaderstellend. Voorop gesteld: wij hebben geen stikstofbeleid in de provincie. Als u dat zou willen dan kunnen de Staten daarin de kaders stellen en daar geld bij leggen. Wat we juist doen is dat we beleidsopgaven en natuurherstel gaan combineren in de gebiedsgerichte aanpakken. Ik noem de momenten waarop u erover gaat. Dat
- 1945 is wat u al gedaan heeft met de NNN-realisatie, maar ook straks bij de TNO, die dan anders wordt ingevuld. Daar geeft u kaders mee. Ook bij de begroting komt u dat tegen. Dat zijn de momenten dat u de kaders stelt en het budgetrecht aangeeft.
Op de vraag over de lobby naar Europa en het Rijk kan ik melden dat we regelmatig als gedeputeerden in overleg zijn over de stikstofaanpak met de minister. Het is ook aan de minister
- 1950 om uiteindelijk in gesprek te gaan met Europa. We zagen de laatste tijd al dat het buitenland is wakker geschud. Vlaardingen is al goed bezig. Natuurlijk komen ze ook bij ons. U heeft het in de commissievergadering als gezegd. We stoten ook stikstof uit naar het buitenland. Duitsland is zich ervan bewust en neemt dat ook mee.
De stikstofdepositiebank is van de gezamenlijke provincies en het Rijk. Het
- 1955 stikstofregistratiesysteem is van het Rijk zelf. Hordijk heeft al aangegeven in een rapport dat AERIUS op dit moment het beste systeem is. Dat wordt ook doorontwikkeld. Er komen steeds meer meetpunten bij.
GL gaf aan zich zorgen te maken. Ik hoor bij alle partijen wel of we dit ook echt gaan halen. We houden de vinger aan de pols. We zijn vertrokken, maar nog niet gearriveerd. Het is mooi, zoals
- 1960 mevrouw Van Wijnen aangaf, dat de jonge mensen bij haar in de klas zo positief zijn ingesteld. Dat is goed om te horen.
De transitie van landbouw in relatie tot stikstof. Landbouw is een van de sectoren waarop we onze strategie inzetten. In de gebiedsgerichte aanpak kijken we naar alle sectoren. Daar werd ook nog de vraag gesteld: Als we wat meer kunnen doen, doen we dat dan ook? D66 stelde die
- 1965 vraag. In de voordracht staat dat dit het minimale is. Als we ergens iets kunnen doen dan zullen we dat zeker niet laten.
Wat GL zei over buitenland en de zee en dat we het Rijk ook attenderen. Dat doen we ook. Het doet tekort als wordt gezegd dat dit plaatsvindt met een kort mailtje. We stellen gebiedsplannen op samen met het Rijk. We willen dat er een handtekening onder komt. Dat gaan we zeker niet
- 1970 met een mailtje afdoen. Tot voor kort zat ik maandelijks met de minister om tafel om het stikstofdossier door te spreken. Dan vind ik dat dit wel recht doet. Gelukkig hebben een paar partijen opgemerkt dat we er best wel veel aan gedaan hebben.

- 1975 Er was nog de vraag van de PVV hoe we de innovatie technieken gaan stimuleren. Ook daar vragen we weer aandacht voor bij het Rijk. Uw Staten hebben geen geld voor het stikstofbeleid beschikbaar gesteld. We hebben natuurlijk wel de MKB-stimuleringsregel, POP3, Duurzame Zeehavens, SKNL-gelden en ook De Groene Uitweg. Het Rijk heeft echt een omschakelfonds voor de landbouw. Dat zijn de punten waarmee we wat zouden kunnen doen. Op zich is daarvoor geen grote pot met geld beschikbaar. We vragen er als provincies wel iedere keer aandacht voor bij de minister. Juist in de landbouw kunnen de grootste slagen worden gemaakt. Dat blijven we onder
- 1980 de aandacht brengen.
- De PvdA vroeg om de prioritering en hoe Provinciale Staten daarbij betrokken worden. Het is een uitvoeringsaangelegenheid van het college. We hebben ook al aangegeven dat het conform de lijn van het Coalitieprogramma zal lopen. We informeren u regelmatig over de besluiten die genomen worden. Als het op de B-agenda komt dan kunt u daarover ook opmerkingen over meegeven.
- 1985 Hoe halen we onze doelen, als de Provincie niet aan de knoppen zit? We moeten zelf aan de slag, net als het Rijk. Dat doen we met de gebiedsplannen. Dat brengt me nog bij het laatste punt van de VVD, die daar ook aandacht voor vraagt. Hoe gaan we dat integraal oppakken met die gebiedsplannen? De gebiedsplannen vinden hun uitwerking in de verschillende gebieden naar het Rijk toe. We zullen u daar zeker bij betrekken, onder andere middels de College Tours, maar ook
- 1990 bij hoe het plan er uiteindelijk uit komt te zien. Nu u de doelen gaat vaststellen, gaan we daar mee verder. We kunnen het in de gebiedsplannen gaan uitwerken. Dat gebeurt integraal met alle partijen. U heeft gevraagd om dat te clusteren. Dat willen we dus liever niet. Ieder gebied blinkt uit in verscheidenheid. Ieder gebied is anders. Het zou onhandig zijn en we zouden kansen mislopen als we de gebieden gaan clusteren. Naar duingebieden wordt wel integraal gekeken,
- 1995 omdat die dezelfde uitdagingen, problematiek en oplossingen kennen.
- Dan kom ik bij de overige moties en het amendement, die ik nog niet genoemd heb. Het gaat om amendement 20 en de moties 53, 58 en 59.
- De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer De Wit.
- 2000
- De heer **DE WIT** (VVD): Overigens willen wij als VVD gebieden niet perse clusteren. Alleen als het meerwaarde heeft. We willen het op voorhand niet uitsluiten.
- Mijn vraag gaat over de gebiedsplannen. Begrijp ik het goed dat niet alleen de integraliteit daarvan onderdeel gaat zijn, maar ook dat de vraag op tafel komt: Gegeven de doelstellingen die
- 2005 we als Provincie met de minister neerzetten, wat is er nu nodig bij de economische sectoren om daar ook invulling aan te kunnen geven, zodat we expliciet zicht krijgen op wat het bedrijfsleven denkt dat noodzakelijk is om dit doel te kunnen halen? Dat is voor ons wel een heel belangrijke voorwaarde om uiteindelijk in de werkelijkheid reducties te gaan halen.
- 2010 Gedeputeerde **ROMMEL**: Hoe die gebiedsplannen er precies uitzien, daarvan heb ik nog geen beeld. We hebben veel onderzoeken gedaan in de gebieden. We weten waar wat te doen is. We kunnen daarbij aangeven wat we zouden kunnen doen, maar om expliciet en specifiek over een sector te zeggen: Dit moet je doen. Zoals ik al in mijn inleiding aangaf; je moet mensen verleiden om te bewegen. Als niemand beweegt dan hebben we ook niks.
- 2015

2020 De heer **DE WIT** (VVD): Ik denk dat de gedeputeerde en ik hetzelfde zeggen. Ik wil zeker de bedrijven geen dingen opleggen, maar kijken naar het uitdagen van en het invullen van voorwaarden, die nodig zijn om ergens te komen. Dat gezegd hebbende vertrouw ik erop dat het in de gebiedsplannen wordt meegenomen. We zullen daar ook op toetsen. We zien in ieder geval af van een motie.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij nemen opmerkingen altijd ter harte, van iedereen. We nemen dit mee in het opzetten van de plannen.

2025 Over amendement 20 en de moties 53, 58 en 59 het volgende: We begrijpen heel goed dat u Gedeputeerde Staten wilt meegeven hoe om te gaan met verleasen. Dat is ook belangrijk dat u dat doet. Ik realiseer me ook dat dit het moment is om dat te doen. Ik wil u alleen vragen, anders zou ik op dit moment heel wat voorstellen moeten ontraden, omdat we er als college nog niet over gesproken hebben. Verleasen is een middel wat op korte termijn de uitdagingen in onze provincie schwing moet geven. Niet alleen voor de werkzaamheden aan een weg, maar ook voor
2030 het Natuurnetwerk wat we willen realiseren, bijvoorbeeld in de binnenduinstrand. Daar zou verleasen voor zijn. Ik wil graag vanuit Gedeputeerde Staten weten wat daar de ideeën zijn en hoe het college er naar kijkt. We hebben die discussie nog niet gevoerd. Ik wil vragen aan de indieners van het amendement en de moties om te overwegen die aan te houden. Als
2035 Gedeputeerde Staten erover gesproken hebben, dan plaatsen we de uitkomst op de B-agenda. In de PS-vergadering daarna, als het aan de orde komt en u nog steeds van mening bent dat het amendement en de moties moeten worden ingediend, kan u die op dat moment als motie en amendement Vreemd aan de Orde van de Dag indienen.

2040 De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van mevrouw Van Wijnen.

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Een korte vraag. De regels voor het verleasen zouden volgens mij vorige maand al starten. Wat betekent het als we die zouden uitstellen en in de volgende commissie pas over verleasen gaan praten en in de volgende PS-vergadering eventueel iets van gaan vinden?

2045 Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik realiseer me dat ik daarover nog niets gezegd heb. Toen de strategie werd halverwege maart ter vaststelling naar u toe kwam, hadden we het streven om per 1 april 'verleasen' ook in te stellen. Dit is wel in andere provincies gebeurd. We hanteren wel een aantal voorwaarden. We hadden het gesprek in Gedeputeerde Staten nog niet voldoende gevoerd. De
2050 Stikstofdepositiebank is natuurlijk heel hard nodig om ook maar iets te kunnen registreren. We gaan niets invoeren, als we het niet al kunnen registreren. De Stikstofdepositiebank zou per 1 april ingevoerd worden. Dat is helaas niet gelukt. Anderzijds is dat ook wel goed, omdat we er met de verschillende provincies nog eens goed over praten. Het is nu vertraagd. Als de besluitvorming in IPO-verband zo wordt opgenomen dan kan de Stikstofdepositiebank per 1 juli
2055 worden gevuld. Per 1 oktober, als er weer een nieuwe release van AERIUS uitgebracht is, zou ook vergund kunnen worden, mits er natuurlijk voldoende in zit. Voor u maakt het alleen in de tijd wat uit. Als we verleasen gaan instellen dan komt het bij u via de commissievergadering.

De **VOORZITTER**: Dan is er een interruptie van de heer Leerink.

2060

De heer **LEERINK** (PvdA): Toch nog een vraag over dat proces. U zei terecht dat dit eigenlijk wel het goede moment is. Ik heb altijd begrepen: We stellen in Provinciale Staten kaders. Vervolgens kijken Gedeputeerde Staten hoe ze het verder uitvoeren. Dit is het moment van kaders stellen.

2065

Wij willen een kader stellen met betrekking tot het verleasen. Vindt u het niet veel logischer dat wij het nu met elkaar over de motie hebben, zodat u ook weet waar u vervolgens mee aan de slag moet, als het gaat om de uitwerking daarvan? Nu zou het kunnen gebeuren dat u straks in Gedeputeerde Staten iets gaat uitwerken, waarvan Provinciale Staten achteraf weer zeggen: Ja, maar zo hadden we dat achteraf niet gewild.

2070

Ik denk dat zowel omwille van de snelheid als omwille van de duidelijkheid het verstandig is om Provinciale Staten hun werk te laten doen en een uitspraak te doen over het kaderstellende als het gaat om het verleasen.

2075

Gedeputeerde **ROMMEL**: Verleasen is een uitvoeringsregeling. Ik begrijp het moment dat u dit nu doet, omdat u daarmee aandacht geeft en meegeeft aan Gedeputeerde Staten: Let wel, dit is wat er bij Provinciale Staten leeft. Neem dat ook mee in het overleg, als het college verleasen gaat instellen.

2080

Als verleasen uiteindelijk niet zal werken en Gedeputeerde Staten van mening zijn dat het geen enkele zin heeft, omdat het zoveel inperkingen met zich meebrengt dan moeten we daar ook gewoon eerlijk in zijn. Dan moet je zeggen: We willen verleasen niet instellen voor korte termijn projecten. Daarover moet in Gedeputeerde Staten nog worden gesproken. Ik geef in overweging om die moties en het amendement aan te houden. Dan nemen we dat mee in onze

2085

beraadslaging. We weten dan welke richting u voelt. Ik zei dat dit het goede moment is omdat ik natuurlijk ook wel begrijp dat u er uiteindelijk een keer over wilt spreken. Dat kan als de moties en het amendement worden aangehouden. Als ik het in uw commissievergadering heb neergelegd kan ik aangeven hoe Gedeputeerde Staten erover denken. Nu kan ik daar helemaal niks over zeggen. Daarom is dat het goede moment om het in de commissie te behandelen en uiteindelijk in de Statenvergadering daarna.

2090

De heer **LEERINK** (PvdA): Misschien dan nog een vraag daarover. U doet nu net of u de uitspraak van Provinciale Staten al heeft. Wordt u niet geholpen met het feit dat u straks ook weet hoe de rest van Provinciale Staten daarover denken, als het gaat om het uitwerken hiervan?

2095

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dat is nu toch juist wat u mij meegeeft met de moties en het amendement?

De heer **LEERINK**: Als u nu zegt: "De moties die nog niet in stemming zijn gebracht zijn wel een uitgangspunt voor mijn handelen.", dan zijn we wat mij betreft klaar. Ik dacht dat het misschien goed zou zijn dat we toch ook de rest van Provinciale Staten er nog iets over laten zeggen.

2100

Gedeputeerde **ROMMEL**: Waar het om gaat is dat dit niet het uitgangspunt van onze uitvoering is. Wat Gedeputeerde Staten meenemen zijn de gedachten die de verschillende partijen hebben. Ik

2105 zou dit graag bespreken en meenemen bij het verleasen, maar niet als uitgangspunt, want we hebben het niet vastgesteld. Ik wil het wel meenemen, omdat we dan weten welke richting u op denkt en waar uw pijnpunten en gevoelens liggen. Dat zou ik mee willen nemen naar Gedeputeerde Staten.

De heer **LEERINK**: Dan zou ik in ieder geval graag willen dat het als een A-stuk terugkomt. Wij willen er als Provinciale Staten uiteindelijk iets over zeggen.

2110 Gedeputeerde **ROMMEL**: Het is uitvoering. Ik moet daar even goed over nadenken. Dan wil ik het mee terugnemen. Bij alles wat in de uitvoering zit wilt u iedere keer op mijn stoel of de stoel van Gedeputeerde Staten gaan zitten. Daar heb ik moeite mee. U weet dat ik u overal bij betrek. Ik betrek de Staten overal bij. Ik luister ook goed naar u. We moeten wel goed gescheiden houden wie wat doet.

2115 De **VOORZITTER**: De heer Smaling heeft ook een interruptie.

2120 De heer **SMALING** (SP): Ik vind dit echt niet kunnen hoor. Misschien is het wel een punt van orde. Ik heb er grote moeite mee. Die brief aan de commissie NLG is van 23 maart. Dat is bijna twee maanden geleden. Nu zegt de gedeputeerde dat Gedeputeerde Staten nog niet hebben kunnen spreken over het instrument. Het was te zien aankomen dat we vandaag daarover zouden praten. Nu wordt ons verzocht om dat aan te houden en een amendement Vreemd aan de Orde van de dag in te dien. Dat is een niet bestaand instrument. Ik vind dat we nu toch een beetje 'kalt gestelt' worden. Ik vind dat echt heel slecht en dat wil ik gezegd hebben.

2125 Gedeputeerde **ROMMEL**: Meneer Smaling, ik vind het jammer dat u dat zo stelt. U weet dat ik altijd naar iedereen en zeker naar u ook luister. Kaltstellen vind ik echt niet het goede woord om hier te gebruiken en ook niet prettig. Ik wil dit best wel behandelen, maar ik geef u ook mee dat, als we dit allemaal inhoudelijk gaan behandelen, ik echt nog niet weet hoe het er bij
2130 Gedeputeerde Staten uit gaat zien. De planning staat namelijk op 1 juli. We moesten natuurlijk eerst weten hoe de Stikstofdepositiebank eruit gaat zien. Dat is uitgesteld. Daarvan zijn we wel afhankelijk als we besluiten gaan nemen over de uitvoering. Ik wil bijvoorbeeld gaan registreren hoe het staat met de verbetering van de natuur. We hebben lange tijd moeten praten over hoe we die bank eruit willen laten zien. Nu staat vast hoe die bank eruit ziet. De projectgroep is weg. Nu
2135 kunnen we als Gedeputeerde Staten bespreken wat we gaan doen met de bank. We willen alles in een pakket in een beleidsmaatregel meenemen. Vandaar dat we het allemaal even hebben uitgesteld.

2140 De heer **SMALING** (SP): Als u op 23 maart een stuk naar de commissie stuurt en op 17 mei wordt dat plenair behandeld en je zegt dan: "We hebben er als Gedeputeerde Staten nog niet goed over kunnen spreken.", dan doen jullie je werk gewoon niet goed. Wij proberen ons werk wel goed te doen. Volgens mij is dat de enige conclusie van het advies van de gedeputeerde om alles aan te houden. Ik ben graag ter wille als me verzocht wordt om dingen aan te houden, maar een amendement aanhouden? Bovendien bestaat een amendement Vreemd aan de Orde van de Dag

2145 helemaal niet. Dat zou helemaal geen optie zijn. Ik vind het gewoon niet zorgvuldig van de kant van Gedeputeerde Staten hoe dit nu naar ons toe gegooid wordt.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik vind het heel jammer dat de heer Smaling dat op deze manier zegt. Het stikstofdossier is een dossier waaraan heel hard gewerkt wordt. We moeten veel uitzoeken.
2150 We moeten ook een juridische onderbouwing hebben. Als meneer Smaling er nog een keer over wil praten hoe we dat gedaan hebben, dan zou ik dat graag doen. Ik heb met uw partijgenote daar wel al over gesproken. Daar laat ik het bij. Het is aan u.

Ik ben klaar met mijn betoog.

2155 De **VOORZITTER**: Voordat dat tweede termijn ingaat, vraag ik een opsomming te maken van alle moties en amendementen, met het advies vanuit Gedeputeerde Staten.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ik heb nog geen antwoord gehoord op motie 58.

2160 Gedeputeerde **ROMMEL**: We hebben drie amendementen
Amendement 18 'Natuurdoelen in stikstofaanpak centraal stellen' is bovenwettelijk en wordt dus ontraden.

Amendement 19 'Stikstofdoelen' wordt ontraden. We houden natuurlijk de vinger aan de pols, maar het is aan de minister en de Tweede Kamer om iets te doen.

2165 Amendement 20 begrijp ik goed, net als wat de heer Smaling zei dat een amendement Vreemd niet kan. Als u die in stemming zou willen brengen en niet anderszins zou willen inzetten, dan kan ik daarop aangeven dat we het amendement zouden ontraden. Het is ook niet de intentie van het verleasen om de tijdelijke wensen in te zetten voor de natuur en om het doel van de
2170 stikstofreductie te behalen. Dat is ook niet mogelijk. Dat zult u ook zien in de uitwerking. Als Gedeputeerde Staten verleasen zullen invoeren, zult u in de uitwerking zien dat het om een tijdelijkheid gaat. Dat kan nooit worden ingezet voor de doelen. We ontraden het amendement omdat het ook overbodig is.

Motie 53 'Verleasen buiten bufferzones' valt onder het kopje 'Wilt u die alstublieft aanhouden?'

2175 Motie 54 'Bescherming kwetsbare eerst' wordt op zich ontraden, tenzij we motie zo mogen lezen dat er extra aandacht wordt besteed aan de kwetsbaarste natuurdoeltypen per gebied. Dan zouden we daarmee kunnen instemmen.

Motie 55 'PAS-melders naar biologisch' kan niet. Biologisch omzetten houdt geen legalisering in. We willen dit graag bij het Rijk houden. Mevrouw Zaal heeft ook gezegd dat het ook breder is dan dat. Motie 55 wordt ontraden.

2180 Motie 56 'Stikstofstrategie aanpassen': De doelen die in de brief staan voor 2035 zijn gebaseerd op de wet. Natuurlijk horen we dat andere sectoren zeggen dat het niet haalbaar is. Dat is ook aan de Tweede Kamer en de minister om daar wat te doen. In onze gebiedsgerichte aanpakken zullen we goed kijken wat ermee gebeurt en er ook aandacht voor vragen. Motie 56 wordt
2185 ontraden.

Motie 57 'Stikstof eruit, grondgebonden landbouw erin' is door gedeputeerde Zaal ontraden, omdat het noodzakelijke instrument te stellig is en ook omdat er in de begroting geen rekening mee is gehouden.

Motie 58 'Pilot mestscheiding': ook al gaat het niet over verleasen, we werken aan de uitvoering.

2190 We maken keuzes voor meest effectieve, efficiënte en haalbare instrumenten. We vinden dat u met deze motie op dit moment op de muziek vooruit loopt. Vandaar dat we ook vragen de motie aan te houden.

Motie 59 gaat over verleasen. Daar zou ik u ook willen vragen om deze aan te houden.

2195 De **VOORZITTER**: Dank voor het geven van het overzicht van moties en amendementen. Er is een verzoek gedaan om kort te schorsen voorafgaand aan de tweede termijn.

Schorsing 16.20 – 16.47 uur

2200 De **VOORZITTER**: Ik heb een uitzonderlijk verzoek, voordat ik de tweede termijn start. De gedeputeerde zou graag nog zaken toevoegen aan de eerste termijn. Al resumerend wil ze graag een aantal zaken nader verduidelijken, alvorens u de kans krijgt in tweede termijn te reageren. Ik heb aangegeven dat als het kan bijdragen tot een verheldering van dit debat ik dat u in ieder geval wilde aangeven. Ik zie nu verder geen opmerkingen.

2205

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik heb de schorsing gebruikt voor een moment van bezinning. Het is een complex en belangrijk dossier. Zoals ik al zei, luister ik altijd goed naar u allen. Ik deel ook uw zorgen. Daarom praatten we er lang over, ook in IPO-verband. Iedere keer worden die zorgen gedeeld en uitgesproken. Dat is ook met deze brief, die bij u ligt, inzake de strategie. Het heet een strategie en is voor heel korte termijn. Het is een momentopname. D heer Smaling zei dat hij snellere stappen had verwacht, maar dit moeten we echt weloverwogen doen. Het verleasen is een klein en tijdelijk instrument. We houden daarbij de vinger aan de pols en het instrument wordt geëvalueerd. Dat is wat ik Provinciale Staten graag wil meegeven.

2210

Natuurlijk zien we aan de moties welke kant u op denkt en waar uw zorgen liggen. Ik heb daarover overleg gehad, voordat we dit in Gedeputeerde Staten bespreken. Dat gaat begin juni gebeuren. Natuurlijk neem ik de moties 'onder mijn arm' mee, om te zeggen hoe de Staten erover denken. Ik wil de moties graag met u op een rustig moment bespreken, bijvoorbeeld in een BOT-overleg, of in commissieverband. Ik maak deze uitzondering omdat dit zo een belangrijk punt voor u is. Gedeputeerde Staten zouden kunnen zeggen: "Het is niet zo ingewikkeld geworden dat het eigenlijk geen zin heeft om het verleasen in te voeren". Wij willen het 'lean en mean' vaststellen, zodat we het kunnen gebruiken als noodmaatregel voor kleine, maar toch heel belangrijke zaken, zoals de verbetering van een weg of van een NNN-gebied, zodat het later, als we dat verleasen gebruikt hebben, beter gaat en het beter is voor de natuur. Als we dat gaan invoeren dan wil ik dat aangeven voor de Staten op de A-agenda.

2220

2225

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu naar de tweede termijn.

Tweede termijn:

- 2230 De heer **ZOON** (PvdD): Ik doorloop de moties en amendementen. Amendement 18 'Natuurdoelen centraal stellen'. In de voordracht van Gedeputeerde Staten worden kaders voor de depositie gegeven. Dit is eigenlijk een aanvulling om invulling te geven aan de reductie van de stikstofuitstoot, die we zo hard nodig hebben en die ook Europees wettelijk van ons verwacht wordt. Het amendement vult aan bij de kritische depositiewaarden, die gedeputeerde Rommel
- 2235 graag wil bewerkstelligen. Op dat punt zien we niet dat dit bovenwettelijk is. Het is juist een aanvulling en eigenlijk een verplichting vanuit onze wettelijke basis om hieraan ook invulling te geven, gelet ook op het adviesrapport van de heer Remkes.
- Motie 53 houden we aan. Dit betreft het verleasen van bufferzones. Ik ben blij met de toezegging van de gedeputeerde om dit terug te laten komen als A-stuk. Juist bij de uitwerking
- 2240 van de verschillende kaders, die we nu stellen, is het belangrijk om te zien wat de gevolgen zijn. We kunnen dan bijsturen voordat de daadwerkelijke uitvoering gaat beginnen. Om die reden houden we motie 53 aan, zodat we er altijd nog op terug kunnen komen.
- Motie 54 'Kwetsbare eerst': De gedeputeerde snapt heel goed waar ik heen wil. Een motie is altijd enigszins flexibel in te vullen. De gedeputeerde voelt goed aan dat wij bij de kwetsbaarste eerst
- 2245 niet alleen aandacht willen geven aan de meest kwetsbaren, maar dat het een en/en is. Er moet breder worden gekeken naar het geheel. We zijn blij met het positieve advies en de uitleg van de gedeputeerde. We verwezen naar het Wereld Natuurfonds-rapport.
- Motie 55 'PAS-melders naar biologisch': We zijn erg blij met de uitleg van gedeputeerde Zaal. Het is niet alleen noodzakelijk voor de PAS-melders dat ze omschakelen naar biologisch
- 2250 grondgebonden, maar voor alle boeren. Ik heb goede hoop dat gedeputeerde Zaal hier voortvarend mee aan de slag gaat. Om die reden wordt motie 55 ingetrokken.
- We merken dat driekwart van de coalitie deze uitvoering onvoldoende vindt. Toch zien we dat die wordt doorgezet. Dat vinden we eigenlijk onbegrijpelijk. We zouden de coalitiepartijen willen verzoeken om nog eens goed na te denken voordat ingestemd wordt met deze voordracht.
- 2255
- Mevrouw **KONING** (CDA): Ik wil de gedeputeerde danken voor haar reactie. Doelen en kaders stellen voor de stikstofreductie is op zich heel goed, maar als we nu al zien en als gezegd wordt dat ze niet haalbaar en betaalbaar zijn, maken wij ons zorgen. Dat geldt zeker voor de doelen van 2035. Die vinden we te vergaand. Dat betekent dus dat we die andere doelen wel willen laten
- 2260 staan. Ons amendement ziet dus alleen op die vergaande doelstellingen van 2035 en dat die nu nog niet vastgelegd moeten worden. We vinden de door ons gevraagde aanpassingen dus echt noodzakelijk en ook redelijk. Als ze aangenomen worden dan kunnen we voor de voordracht stemmen. Als ons amendement niet aangenomen wordt dan kunnen we helaas niet voor de voordracht stemmen.
- 2265 Aandacht voor de verdienmodellen is. Dat hebben we net gehoord van de gedeputeerden. De uitwerking van de taskforce is belangrijk. Het geeft wel aan dat de verdienmodellen er nu nog niet voldoende zijn. Ook dat vinden wij zorgelijk. De effecten van dit beleid zijn nog niet te overzien. Dat geldt dus niet alleen voor de agrarische sector, maar ook voor veel andere sectoren en bronnen. Dat is voor ons een grote zorg.

2270 Richting de Partij voor de Dieren: Dit is voor het CDA geen old school verhaal. Dit is nadenken over effecten van een beleid dat wordt ingezet. Dit ziet dus echt op de toekomst. Een goed bestuurder en een goed politicus denkt na over effecten van beleid. Dat is wat wij hiermee doen.

2275 De heer **SMALING** (SP): Dank aan de gedeputeerde voor de extra toevoeging aan de eerste termijn. Dat roept bij mij nog wel de vraag op waar we straks over stemmen. Deze voordracht is dan in zekere zin incompleet, als over delen daarvan nog verder gesproken moet worden door Gedeputeerde Staten. Dat komt terug in een brief, die alsnog een A-stuk kan worden. Moeten we dan nu over de voordracht stemmen, of moeten we dat doen als dat A-stuk in de commissie is behandeld? Daar hoor ik graag een antwoord op. Als dat naar bevrediging kan worden opgelost
2280 dan zullen we het amendement aanhouden.

Gedeputeerde Zaal reageerde op de motie over grondgebondenheid, die de SP samen met 50PLUS/PvdO heeft ingediend. We dienen een gewijzigde motie in, waarbij we het woord 'noodzakelijk' vervangen hebben door 'belangrijk'. Het tweede deel van het dictum vraagt niet om geld, maar vraagt om te onderzoeken hoeveel geld daarmee gemoeid zou zijn. Ik hoop dat de
2285 gedeputeerde met deze extra uitleg en de aanpassing een wat minder hardvochtig oordeel over de motie gaat vellen.

Ik vind het wel belangrijk om in de beantwoording enigszins filosofisch te reflecteren op wat ons allemaal te wachten staat, welke opties er zijn, wat we nu eigenlijk beogen en hoe natuur en economische doelen toch bij elkaar kunnen worden gebracht. We gaan er te vaak van uit dat er
2290 overall win-/winsituaties zijn. Dat is dus echt niet zo. We hebben politieke verschillen, dus de een legt het accent meer bij het een en de ander legt dat accent bij het ander. Het is niet zo dat in het midden altijd een grabbelton ligt met oplossingen die het iedereen naar de zin maken. We moeten onszelf ook niet voor de gek houden.

2295 De heer **KÖHLER** (JA21): Onze motie waarvan de gedeputeerde heeft verzocht om die aan te houden, hebben we ingetrokken. We dienen de motie aangepast in met een nieuw dictum. Ik lees het dictum voor. "Verzoeken Gedeputeerde Staten bij verdere uitwerking van het stikstofbeleid ook de optie voor een pilot mestscheiding voor melkveehouders mee te nemen.' Ik denk dat de motie op deze manier in stemming kan worden gebracht.

2300 Dan heb ik nog twee opmerkingen. Ik ben erg enthousiast over College Tour. Ik bied mezelf aan om daaraan mee te werken. Dan krijgen we eens een ander verhaal dan van mensen die worden ingehuurd. Ik kan het een en ander vertellen over allerlei onverwachte resultaten, of zaken die misgingen. Ik heb een tour door Zeevang, één door de Eilandspolder en een rondom het Schoorlse duingebied. Het is een aanbevelenswaardig rondje over de stikstofbronnen in de
2305 omgeving. Dat leidt me naar de suggestie om toch echt een expertsessie over mestscheiding te gaan organiseren.

De gedeputeerde had het over doelen, welke alleen zijn gericht op het terugbrengen van stikstof. Is het doel: Terugkeren naar de negentiende eeuw of een kwantitatief behoud van bepaalde soorten, zowel flora als fauna? Daarover zou ik de gedeputeerde duidelijker willen horen.

2310 Ik noemde net Zeevang. Zeevang is een ganzenparadijs. Daar kun je stikstof weghalen wat je wilt, maar het is een Sahelzone aan het worden. Het Noord-Hollands Duinreservaat verandert niet zozeer door de stikstof maar door de zandsuppletie die daar geregeld wordt uitgevoerd.

Daardoor verandert de flora. Een gebiedje achter de voormalige Hondsbosschezeewering, waarop zo nodig zand moest worden gespoten, is inmiddels een aalscholverparadijs geworden. Het is
2315 allemaal zijn doel voorbij gegaan. Het waren prachtige doelen in het kader van Natura2000 maar we zien nu heel andere resultaten. Dat wil ik de gedeputeerde graag nog meegeven.

De **VOORZITTER**: Motie 58 is in gewijzigde vorm opnieuw ingediend en maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

2320

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Dat wat ik zei over het feit dat de attendering over deels buitenland en deels scheepsvaart naar het Rijk zou zijn afgedaan met een e-mail, kwam wat vervelend over. Zo was het niet bedoeld. De behoefte om ook in dat deel van het verhaal meegenomen te worden, die blijft staan. Ik heb ook gehoord dat we daarover geïnformeerd gaan worden. We
2325 waren ook blij met de toezegging om dit te zijner tijd opnieuw te gaan bespreken als A-stuk. Onder die voorwaarde kunnen we de motie 59 'Verleasen', ingediend door GL, D66 en PvdA, aanhouden. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Zoon dat het mooi is om, voordat het echt in uitvoering komt, daarover met elkaar in gesprek te gaan en iets te kunnen zeggen. Het zou mooi zijn als op het idee van de Partij voor de Dieren over de bufferzone kan worden aangegeven
2330 wat daarvan de voor- en nadelen kunnen zijn en of dat uitgevoerd kan worden.

De **VOORZITTER**: Motie 59 is aangehouden.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik wil in mijn tweede termijn ingaan op het volgende. Voor
2335 een aantal sectoren worden vanuit de andere duurzaamheidsdoelstellingen transities ingezet. Deze transities leiden vaak, op de middellange termijn, tot stikstofreductie, maar de transitie zelf kost stikstofruimte, bijvoorbeeld omdat een wind- of zonnepark moet worden aangelegd. Daarover zou ik graag wat meer horen. We willen nu wel stikstof gaan leasen, maar als we het op het ene moment gebruiken en op het andere moment weer gaan inzetten, dan komt dat neer op
2340 sjoemelen met stikstofgebieden. Waarom is daaraan geen aandacht besteed? Ik hoor veel over het rapport van Remkes. Mogen we het rapport Remkes alsnog ontvangen?

De **VOORZITTER**: Het rapport is al enige tijd uit, maar het zal ongetwijfeld mogelijk zijn.

2345 De heer **DE WIT** (VVD): De VVD is van mening dat papier nog altijd geduldig is. De doelen, die we vandaag met elkaar lijken te gaan vaststellen, zijn nog geen werkelijkheid. Het is cruciaal om nu te gaan kijken hoe we bedrijven kunnen verleiden om zich daadwerkelijk in te spannen voor goede zaken, in dit geval de natuurdoelen, rekenschap houdend met alle andere omstandigheden, die op een bedrijf ook spelen. Vanuit de gedeputeerde hebben we voldoende
2350 gehoord hoe dat in de gebiedsplannen gaat komen. We zijn nieuwsgierig en kritisch en zullen dat volgen, maar zien af van een motie. Wij denken dat we er nog lang niet zijn. Dit is een meerjarig traject. We zullen dit rolvast vanuit de Provincie moeten gaan beschouwen met elkaar. Uiteindelijk heeft ook de minister een duidelijke verantwoordelijkheid. We kunnen niet alles steeds maar in Noord-Holland willen gaan oplossen.

- 2355 Het amendement van de PvdD in het kader van natuurdoelen wordt niet gesteund. De VVD volgt de doorvertaling vanuit de landelijke doelen naar Noord-Holland en wenst daar niet anderszins wijzigingen in aan te brengen.
- De moties met betrekking tot verleasen worden aangehouden. In het algemeen is de VVD voorstander van het middel 'verleasen'. We zijn heel benieuwd of dit in de praktijk daadwerkelijk
- 2360 ook wat gaat betekenen. Het is goed om de evaluatie eerst af te wachten.
- De motie van de PvdD over prioritering wordt niet gesteund. Mij is niet helder wat het betekent. Ik ben er wel voorstander van om dat mee te nemen in de uitwerking van de gebiedsplannen. Dan hoor ik graag of een dergelijk mechanisme van prioritering mogelijk is en wat daarvoor nodig is.
- De motie over grondgebonden landbouw van de SP zal de VVD niet steunen. Wij denken dat dit
- 2365 geen relevant item is om op te focussen, anders dan de Voedselvisie, omdat Noord-Holland weliswaar tot de top 5 van provincies qua aantal dieren behoort, maar daarin wel met de meeste grond heeft waarop die dieren kunnen lopen.
- Bij het amendement over de streefwaarden van het CDA ziet de VVD de zorg van de indieners. In de praktijk moet worden toegewerkt naar iets wat haalbaar is. Daar gaat het uiteindelijk om. We
- 2370 moeten echter niet gaan voorlopen op een initiatief dat bij de minister vandaan moet komen, op basis van informatie die alsdan actueel is. We steunen dat amendement niet.
- In de motie over de stikstofstrategie die is ingediend door het CDA e.a. zit ook onze zorg over de haalbaarheid. We moeten beseffen dat ondernemen meer is dan je zorgen maken over de natuur. Daarvan moet rekenschap worden gegeven in de uitwerking. We denken dat Gedeputeerde Staten
- 2375 daarop voldoende heeft gereflecteerd. In die zin beschouwt de VVD de motie als te verstrekkend en overbodig.
- De aangepaste motie van JA21: De VVD is sinds september 2020 warm pleitbezorger van de focus van de provincie op innovatie. Dit hoeft niet altijd plaats te vinden door geld, maar kan ook door mensen bij elkaar te brengen. Wij denken dat het college dat op dit moment ook doet en
- 2380 zullen dat ook blijven volgen. De motie lijkt in die zin overbodig. We horen graag van het college of dat het geval is.
- De heer **LEERINK** (PvdA): Ik dank de gedeputeerde voor haar beantwoording. We begeven ons zo af en toe op nieuw terrein. Dan is het even zoeken hoe we daarmee om moeten gaan. Het is goed
- 2385 om te weten dat de gedeputeerde, als het gaat om verleasen, in ieder geval de moties, die er liggen, onder haar arm meeneemt, als daarover straks in Gedeputeerde Staten wordt gesproken. Het is goed dat we er straks in de commissie over kunnen spreken en dat het een A-stuk zal zijn, zodat Provinciale Staten hun zegje daarover nog kunnen doen en er wat van kunnen vinden. Dat wordt door ons zeer op prijs gesteld. Dat vinden we belangrijk. Legt u dat ook maar uit als
- 2390 betrokkenheid. We vinden het ook belangrijk dat het goed gaat.
- Tot slot nog over wat de heer Zoon zei. De PvdA had dat stapje meer graag gezet, in Den Haag en misschien ook wel in Noord-Holland. Voor dat extra stapje blijven we ons ook inzetten. Het antwoord daarop kan nooit zijn om dan maar helemaal geen stap te zetten. Dat zou het effect zijn op het moment dat we nu niet akkoord gaan. De stappen die we nu zetten, zijn belangrijk.
- 2395 Op het moment dat we dat niet zouden doen in 'het spel' met Den Haag en IPO, dan zal dat geen enkele relevantie hebben en dat er opeens wel andere doelen zullen zijn. We zijn blij met de

stappen die nu worden gezet. Ze zijn noodzakelijk en we blijven ons inzetten voor net dat stapje meer.

2400 Mevrouw **STRENS** (D66): Ook namens ons dank voor de reactie van de gedeputeerde, ook voor het laatste 'momentje van bezinning', zoals de gedeputeerde het zelf noemde, om terug te komen met een A-stuk. Om het dan nog eens goed over verleasen te hebben, dat vinden we een mooie toezegging. We zijn benieuwd wat we dan zullen zien. We zullen daar uiteindelijk weer kritisch naar kijken. Ik hoorde de gedeputeerde over de doelen zeggen dat dit de minimale
2405 doelen zijn. Als het college kansen ziet om meer te doen dan gaat het college dat ook zeker doen. Nogmaals de oproep van D66: Blijf dat doen. Waar kansen liggen, moeten we die verzilveren. We weten allemaal dat er een grote opgave ligt waar we met zijn allen hard mee aan de slag moeten gaan.

2410 De heer **KLEIN** (CU): We riepen de gedeputeerde op tot zorgvuldigheid rondom verleasing. Via een wat bijzonder proces heeft dat geleid tot het voorstel om tot A-stuk te komen, als verleasen wordt ingezet. Dat lijkt ons een zorgvuldige manier.
De vraag die stelden over de uitkomst van de beheercheck is niet beantwoord. Wat gebeurt er als uit de beheercheck blijkt dat de reductie voor de agrarische sector te hoog is?
2415 Over de gewijzigde motie van de SP om grondgebondenheid als middel te gebruiken kan ik melden dat het ons een heel goed instrument lijkt om toe te voegen aan de instrumentenkoffer. Die motie wordt gesteund.

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan gedeputeerde Rommel.

2420 Gedeputeerde **ROMMEL**: De SP vroeg waarover wordt gestemd. Vandaag stemmen we voor de doelen. Dat is de voordracht die voorligt. Mocht het zo zijn het college het zicht heeft dat verleasen, na overleg en ook na het betrekken van de moties en de gedachtegangen daarbij, uitvoerbaar kan zijn, dan zal dat als een A-stuk op de agenda komen. We gaan er dan eerst nog
2425 over praten in de commissie. Het betekent dus wel dat het invoeren van het verleasen op een later moment plaatsvindt dan de invoering van de stikstofdepositiebank en andere wijzigingen als gevolg van uitspraken die zijn gedaan.

JA21 vroeg naar de instandhoudingsdoelen. Er zijn inderdaad heel veel doelen die worden gesteld. We hebben nu de stikstofdoelen. De instandhoudingsdoelen zijn vastgesteld door de
2430 minister voor de Natura2000-gebieden. Op basis daarvan stellen we iedere zes jaar onze herstelmaatregelen vast. Vanaf 2022 worden die herzien. Die instandhoudingsdoelen worden dus door de minister vastgesteld.

Dank aan de heer Köhler voor zijn aanbod en fijn dat hij de College Tour interessant vindt. Het is jammer dat mevrouw Van Soest spreekt over sjoemelen. Dat zijn haar woorden. Het
2435 rapport Remkes hebben we u eerder al laten toekomen. Het staat ook op de website. Indien gewenst kan de gedeputeerde vragen of het rapport eventueel kan worden gemaïld door de griffie.

De beheercheck gaat over lokale boeren. Het geeft een grens aan van wat boeren in een gebied kunnen leveren. Als ze te weinig bijdragen dan moet het uit de rest van de regio komen, als het

- 2440 lokaal niet kan. We houden de vinger aan de pols, met de doelen die we hebben gesteld. De strategie is een document dat reikt tot 2021/2022.
- De aangepaste motie van JA21 en CDA over de pilot mestscheiding: In ons programma Natuur is een pilot opgenomen om te onderzoeken hoe anders met mest kan worden omgegaan.
- Bijvoorbeeld met betrekking tot de weidevogeldoelstelling. Ik vind het prima om deze motie over
- 2445 te nemen, zodat de expliciet bij de pilot betrokken kan worden.

De **VOORZITTER**: Het woord is aan gedeputeerde Zaal.

- Gedeputeerde **ZAAL**: Motie 57 over grondgebonden landbouw is aangepast. Het woord
- 2450 'noodzakelijk' is vervangen door 'belangrijk'. Ik had inderdaad ook iets gezegd over het woord 'noodzakelijk'. Wat ik ook had meegegeven is dat we moeten zoeken naar een balans in verschillende instrumenten, waarbij grondgebonden landbouw wellicht een instrument zou kunnen zijn. Wat mij betreft staat nog niet op voorhand vast dat het ook gaat bijdragen aan de ambities die we op het gebied van het realiseren van stikstof hebben. We gaan onderzoeken in
- 2455 het totale instrumentarium of het omschakelen naar grondgebonden landbouw voor de agrariërs die dat nog niet zijn, helpt en bijdraagt aan onze ambities. De motie is me nog steeds te stellig gericht op één instrument. Bovendien wil ik een winstwaarschuwing meegeven dat wanneer er staat 'te onderzoeken welke bedragen ervoor nodig zijn om dat te stimuleren', dat die bedragen niet in deze motie, dan wel elders voor dit doel zijn vastgesteld, of vrijgemaakt. Ik zeg u samen
- 2460 met gedeputeerde Rommel toe om te kijken, als we het hebben over het totale instrumentarium op basis van de Voedselvisie en het stikstofbeleid, of dit een bijdrage kan doen. Toch wordt ontraden om de motie op deze manier aan te nemen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Smaling.

- 2465 De heer **SMALING** (SP): Op basis van deze toelichting en toezegging trek ik de motie in. Als ik dan kan aannemen dat de gedeputeerde de motie wel in het achterhoofd houdt bij de verdere uitwerking.

- 2470 Gedeputeerde **ZAAL**: Ik denk dat we het over de wens eens zijn.

DE **VOORZITTER**: Motie 57 is ingetrokken, met de toezegging die de gedeputeerde heeft gedaan. Dan zijn we toegekomen aan de stemming. Dat gaan we doen via de stemmodule, waarop 54 Statenleden zijn ingelogd.

- 2475 Amendement 18 'Natuurdoelen en stikstofaankpak centraal stellen'
- Is er behoefte aan hoofdelijke stemming of aantekening, of wil iemand een stemverklaring afleggen? Zo niet dan wordt de stemming opgezet. De stemming wordt gesloten.
- Amendement 18 is verworpen met 8 stemmen voor en 46 tegen.
- 2480 Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, DENK, PvdD en de SP.

Amendement 19 'Stikstofdoelen'

Is er behoefte aan hoofdelijke stemming of aantekening, of wil iemand een stemverklaring afleggen? Zo niet dan wordt de stemming opengezet. De stemming wordt gesloten.

2485 Amendement 19 is verworpen met 16 stemmen voor 38 tegen.

Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, CDA, Forum voor Democratie, JA21 en de PVV.

Motie 54 'Bescherming kwetsbaren eerst'

2490 Is er behoefte aan hoofdelijke stemming of aantekening, of wil iemand een stemverklaring afleggen? Zo niet dan wordt de stemming opengezet. De stemming wordt gesloten.

Motie 54 is aangenomen met 30 stemmen voor en 24 tegen.

Tegen hebben gestemd CDA, Forum voor Democratie, JA21, PVV en de VVD.

Motie 56 'Stikstofstrategie aanpassen'

2495 Is er behoefte aan hoofdelijke stemming of aantekening, of wil iemand een stemverklaring afleggen? Zo niet dan wordt de stemming opengezet. De stemming wordt gesloten.

Motie 56 wordt verworpen met 38 stemmen tegen en 16 voor.

Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, CDA, Forum voor Democratie, JA21 en de PVV.

2500 Gewijzigde motie 58 'Pilot mestscheiding'

Is er behoefte aan hoofdelijke stemming, of wil iemand een stemverklaring afleggen? Zo niet dan wordt de stemming opengezet, waarbij de aantekening is dat de heer Smaling zich om hem moverende redenen onthoudt van stemming. Dat betekent dat er 53 geldige stemmen kunnen worden uitgebracht op motie 58. De stemming wordt gesloten.

2505 Motie 58 wordt verworpen met 28 tegen en 25 stemmen voor. Eén stem heeft zich onthouden van stemming. Tegen hebben gestemd D66, DENK, GroenLinks, PvdD, PvdA en de SP.

Daarmee zijn we toegekomen aan het in stemming brengen van voordracht 18 'Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek'. Het gaat over de doelen.

2510 Is er behoefte aan hoofdelijke stemming of aantekening, of wil iemand een stemverklaring afleggen? De stemming wordt geopend en gesloten.

Voordracht 18 wordt met 32 stemmen voor en 22 stemmen tegen aangenomen.

Tegen hebben gestemd 50PLUS/PvdO, CDA, Forum voor Democratie, JA21, PVV en PvdD.

Daarmee is voordracht 18 aangenomen.

2515

De **VOORZITTER**: Ik stel voor dat we tot 18.50 uur dinerpauze nemen, waarna we de vergadering zullen vervolgen. Ik schors de vergadering tot 18.50 uur.

Schorsing van 17.48 tot 18.57 uur.

2520

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. We gaan verder met de Statenvergadering van de Provincie Noord-Holland op 17 mei. We zijn aanbeland bij agendapunt 10.

10. Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur 2021-2023 (Voordracht 19-2021)

2525

De **VOORZITTER**: Op de agenda staat onder 10 voordracht 19 van gedeputeerde Olthof, 'Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur 2021-2023'.

2530 De heer **DESSING** (FvD): Uit de voorliggende voordracht blijkt dat Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten toestemming vragen voor besteding van een bedrag van in totaal bijna elf miljoen euro aan duurzaamheidsmaatregelen. Ondanks het feit dat de Staten al toestemming hebben gegeven voor een bedrag van 7,5 miljoen euro reiken de ambities verder. Een greep uit de maatregelen. Energiezuinige ledverlichting, circulair beton, biodynamische oevers, hergebruikte damwanden en met als uitsmijter ongeveer 50 vierkante meter mos op acht
2535 bushokjes voor maar liefst 80.000 euro. Dit alles ter ere en glorie van CO2-reductie, klimaatadaptatie en de circulaire economie. Deze maatregelen hebben een verschillende kosteneffectiviteit en opbrengst, die op dit moment alleen in kaart is gebracht voor de ledverlichting, met een terugverdientijd van vijftien jaar middels energiebesparing. De fractie van Forum voor Democratie is van mening dat de duurzaamheidsambities alleen de investering waard
2540 zijn als deze worden terugverdiend. De Milieu Kosten Indicator (MKI), die op dit moment wordt ontwikkeld door de Provincie, gaat ervoor zorgen dat er een betere afweging gemaakt kan worden tussen kosten, terugverdientijd en duurzaamheidseffecten. Zolang de kredietaanvragen nog geen MKI rating hebben, blijft investeren in duurzaamheid het weggeven van extra geld zonder aantoonbaar effect, wat ons betreft. In financieel onzekere tijden is dit een risicovolle strategie. Voorafgaand aan de afgelopen commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid werd namelijk
2545 een doorkijkje gegeven op de verwachte inkomsten en uitgaven voor de post Mobiliteit in de komende jaren. Hieruit bleek dat er een significante stijging van uitgaven voor het onderhoud van infrastructuur is voorzien en tegelijkertijd een daling van de opbrengsten aan de opcenten kant, vanwege de vergroting van het elektrisch wagenpark in de provincie. Dit noopt tot
2550 budgettaire voorzichtigheid.

Forum voor Democratie wil alleen investeren in duurzaamheid als dit aantoonbaar kostenneutraal kan gebeuren. Ondanks de lange terugverdientijd van vijftien jaar is de post van ledverlichting van 5,5 miljoen euro voor ons dan ook bespreekbaar. Alle overige posten kunnen wij vanwege eerder genoemde motivatie niet steunen. Daarom het volgende amendement op de voordracht,
2555 dat we mede indienen namens de fractie van JA21.

Amendement 21/17-05-21:

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 17 mei 2021 ter behandeling van statenstuk Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur 2021-2023
2560 *(VD-19) inzake ontwerpbesluit 'Duurzaamheidsprogramma provinciale infrastructuur',*

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit:

1. *Beslispunt 3 'Aanpassing projectkredieten onder a. Ledverlichting 2e fase (nieuw krediet)' te laten vervallen;*
- 2565 2. *Beslispunt 3 'Aanpassing projectkredieten onder a. Ledverlichting 2e fase (nieuw krediet) apart in stemming te brengen.*

Forum voor Democratie en JA21

2570 De heer **DESSING** (FvD): Zoals u uit deze tekst zult begrijpen zouden wij de stemming over dit amendement willen houden, voorafgaand aan de stemming over de voordracht zelf.

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

2575 Mevrouw **KUIPER** (CDA): In november 2020 is de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen vastgesteld, met daarin opgenomen de ambitie om kansrijke maatregelen op het gebied van verduurzaming in te vullen. In dat NIKG stond duidelijk vermeld: mits financieel mogelijk. Om in het jaar 2021 daar al invulling aan te kunnen geven, ligt nu de vraag voor om bij een aantal projecten het krediet voor die verduurzaming van de projecten te verhogen. Zoals we in de

2580 commissie hebben aangegeven is de dekking voor ons een punt. De totale verwachte kosten voor de verduurzaming van die projecten in het IMPI (Integraal meerjarenprogramma infrastructuur) bedraagt de komende drie jaar ruim 3,7 miljoen euro, met een bijbehorende kapitaallast van 70.000 euro per jaar. Hiervan wordt 42.000 euro per jaar ten laste van de stelpost PMI gebracht. In de voordracht staat aangegeven dat dit ten koste gaat van de beschikbare ruimte voor het

2585 dekken van de realisatiekosten van projecten die nu nog als studieproject in het IMPI staan, We realiseren ons ook dat niet ieder project, dat zich nu nog in de studiefase bevindt, tot realisatie zal komen. Misschien is het probleem kleiner kan gedacht, of kan een gemeente voor een andere oplossing zorgen, maar we nemen aan dat het merendeel van deze projecten wel gerealiseerd zal gaan worden. Immers, er wordt vooraf ook al getoetst of het zinvol is om iets als

2590 studie in het IMPI op te nemen. Ook dat kost ambtelijke inzet en geld. Terecht heeft de heer Olthof in de commissie opgemerkt dat het voorstel tot kredietverhogingen niet ten koste gaat van projecten, die we op dit moment willen realiseren. Daar gaat het ons hier nu niet om. Het gaat om projecten die zich nu in de studiefase bevinden, waarvan straks beoordeeld wordt dat het aan te pakken probleem zo ernstig is dat er tot realisatie moet worden overgegaan. Dan is er

2595 jaarlijks 42.000 euro minder beschikbaar om die kapitaallasten te dekken. Mijn vraag aan de gedeputeerde is of hij kan toezeggen dat de projecten in het IMPI, die van studie naar realisatie zouden moeten overgaan ter verhoging van de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid geen belemmering ondervinden van de uitgaven, die in het kader van de verduurzaming worden gedaan. Samen met de VVD en Forum voor Democratie overwegen wij hierover in de tweede

2600 termijn een motie in te dienen. We vinden verkeersveiligheid en bereikbaarheid heel erg belangrijk.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

2605 De heer **HOOGERVORST** (SP): Mevrouw Kuiper, u geeft aan dat u wat moeite heeft met de dekking voor bepaalde duurzaamheidsprojecten. Dat kan ik me dan nog wel voorstellen. Als u het document goede gelezen hebt zijn het over het algemeen projecten die al in dat traject van studie naar realisatie zitten. Zou u in het kader van uw mogelijke motie, of amendement, die u wellicht gaat indienen, kiezen voor het schrappen van de duurzaamheidsambities, of bent u

2610 eigenlijk op zoek naar een andere dekking voor de middelen?

Mevrouw **KUIPER** (CDA): De kredietverhogingen die worden voorgesteld, zijn er voor projecten die gaan lopen of die al lopen. Projecten waarvan al geconcludeerd is dat die gerealiseerd gaan worden. In de voordracht wordt aangegeven dat de dekking van studieprojecten wordt
2615 verminderd wanneer het geld wordt uitgegeven voor duurzaamheid. Dat is ook logisch, want je kunt het geld maar een keer uitgeven. Wij vinden het goed om bij projecten te kijken of er mogelijkheden zijn om daar ook duurzaamheid aan toe te voegen. Het mag niet omgekeerd worden. Dat er straks een studie is gedaan waaruit blijkt dat het voor verkeersveiligheid heel erg belangrijk is dat die maatregelen te treffen en dat er vervolgens geen geld meer is omdat dit is
2620 uitgegeven aan duurzaamheidsmaatregelen. Daar zit onze zorg. Daarover willen we met de gedeputeerde verder van gedachte wisselen. Om die reden is een motie ingediend.

De **VOORZITTER**: De heer Gringhuis heeft ook een interruptie.

2625 De heer **GRINGHUIS** (GL): Ik heb nog een vervolgvraag aan mevrouw Kuiper, ook op basis van de motie. Maakt u duurzaamheid ondergeschikt ten opzichte van verkeersveiligheid en bereikbaarheid?

Mevrouw **KUIPER** (CDA): We hebben een begroting opgesteld. In Programma 4 zijn middelen
2630 opgenomen om infrastructurele projecten te realiseren en onderhoud te plegen. Als een project wordt uitgevoerd, is het belangrijk om te kijken of duurzaamheidsmaatregelen daarmee gepaard kunnen gaan en dat naar dat aspect wordt gekeken. Het omgekeerde mag niet het geval zijn. Stel dat we bij een aantal projecten zeer dure duurzaamheidsmaatregelen hebben getroffen waarna we vervolgens concluderen dat er iets moet gebeuren om de verkeersveiligheid te verhogen, dan
2635 is daar binnen deze begroting en dit programma geen geld meer voor. De prioriteit ligt bij het investeren in verkeersveiligheid en bereikbaarheid en we proberen dat zo duurzaam mogelijk te doen. Duurzaamheid zelf is geen doel op zich voor ons. Duurzaamheid is een middel om iets te bereiken, maar geen doel op zich, als we het relateren aan de mobiliteitsvraagstukken.

2640 De heer **GRINGHUIS** (GL): Wat me dan verbaast, is dat het CDA destijds heeft ingestemd met het Klimaatakkoord, waarin ook een CO2-reductie van 50% wordt genoemd. Dit voorstel is een uitwerking op dat doel. Eigenlijk zegt het CDA nu bij voorbaat dat verduurzaming daarin niet leidend moet worden gemaakt. Daarmee plaats u inderdaad verkeersveiligheid en bereikbaarheid wel boven duurzaamheid. Volgens mij gaan we het in voordracht voorgestelde doel niet behalen.
2645 Dan is het niet handig om verkeersveiligheid en bereikbaarheid boven duurzaamheid te plaatsen. Bent u het met mij eens dat dit geen consequente lijn is?

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Ik kan dan nog een andere inconsequente lijn benoemen. We hebben met elkaar ook afgesproken dat we de ambitie hebben dat we in de toekomst nul verkeersdoden
2650 zullen hebben. Het aantal verkeersdoden en ernstige ongevallen zijn in deze provincie erg hoog. We hebben met elkaar ook die afspraak gemaakt. We zullen er alles aan doen, ook investeren, om te zorgen voor verkeersveiligheid en om het doel van nul verkeersdoden te bereiken. Het is een afweging van middelen. Ik vraag nu aan de gedeputeerde hoe die afweging zal zijn. Nogmaals, ik kan niet uitleggen aan mensen dat er nog steeds verkeersongevallen in onze provincie

2655 plaatsvinden, maar dat de Provincie wel heel veel in duurzaamheid heeft gestoken. Ik moet het als Statenlid ook kunnen uitleggen. We hebben meerdere doelen met elkaar vastgesteld, maar we hebben helaas maar 'één pot met geld'. Daarmee moeten we het doen.

De **VOORZITTER**: Ik zie een interruptie van de heer Steeman.

2660

De heer **STEEMAN** (D66): Er wordt nu gedaan alsof het óf nul verkeersdoden óf duurzaamheid is. Met deze ambities gaat duurzaamheid juist onderdeel uitmaken van het mobiliteitsinfrastructuurbeleid. Als het doel is nul verkeersdoden en de maatregelen noodzakelijk zijn dan wordt bij het nemen van die maatregelen rekening gehouden met duurzaamheid. Ik

2665 denk dat u het te scherp heeft aangezet. Daar wil ik graag een reactie op.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Ja, misschien is het wel goed om zaken even scherp voor te stellen. In de voordracht staat dat dit ten koste gaat van. Daarover wil ik duidelijkheid hebben. Het staat namelijk ook vrij stellig in de voordracht. We willen allemaal hetzelfde. We willen een
2670 verkeersveilige situatie in Noord-Holland, een goede bereikbaarheid en waar mogelijk dat ook naar duurzame oplossingen is gekeken. In het stuk staat ook dat de verwachting is dat in de toekomst, als er aanbestedingen zijn, het duurzaamheidsaspect vaker in de aanbesteding zelf meegenomen zal worden. Overigens is dat ook kostenverhogend. Met elkaar moet worden
2675 gekeken of alles dat wordt ingezet ook voldoende effect heeft om de afweging goed te kunnen maken. Daardoor zullen andere projecten wellicht pas veel later kunnen worden opgepakt. Het is een heel afwegingsproces waar we in staan.

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan de heer Deen.

2680 De heer **DEEN** (PVV): Ik zal het kort houden. De heer Dessing noemde al voorbeelden van bedragen, die aan duurzaamheidsambities worden uitgegeven en die zichzelf nooit gaan terugverdienen. Zoals bekend geloven wij niet in het CO2-sprookje. Als maatregelen aantoonbaar minimaal kostenneutraal voor de Noord-Hollandse belastingbetaler dan zal de PVV deze
2685 ondersteunen. Dat geldt in dit geval voor de tweede fase ledverlichting en ook voor het veilig hergebruik van beton en asfalt als grondstof. De PVV-fractie zal mede daarom instemmen met de voorliggende voordracht.

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de heer Gringhuis.

2690 De heer **GRINGHUIS** (GL): Stap voor stap werken we aan de verduurzaming van onze mooie provincie. Op mobiliteit is nog veel te winnen. GL is blij met het voorliggende voorstel. Het laat zien waarmee de Provincie de komende jaren aan de slag gaat. Zo komen er acht abri's, in gewone mensentaal bushokjes genoemd, met een sedum dakbedekking. Dat heeft als voordeel dat de CO2-opvang de biodiversiteit versterkt en het houdt ook regenwater vast. Ik ben erg
2695 enthousiast en ik hoop dat er nog veel meer komen. Ook is GL enthousiast over de aanleg van de biodynamische oever van de Westfriese Vaart. Een voorstel dat zo uit het hart gegrepen is, kan rekenen op onze steun. We kijken met vreugde uit

naar de verdere uitwerking voor de komende jaren en de maatregelen die daarin worden gepresenteerd.

2700

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): De heer Gringhuis en ik hadden al een debat over sedum over bushokjes. Is de heer Gringhuis het eens met de fractie van Forum voor Democratie dat in het kader van de kostenproblematiek in de komende jaren zorgvuldig naar de kosten moet worden gekeken en dat qua besteding prioriteiten moeten worden gesteld? Dan wil ik niet zover gaan dat we dan nul verkeersdoden óf sedum op bushokjes moeten aanbrengen, maar ik zou toch graag reflectie van de heer Gringhuis krijgen.

2705

2710 De heer **GRINGHUIS** (GL): Waar wij, anders dan Forum voor Democratie, tegenaan kijken, is dat wij ook maatschappelijke waarden en de milieuopbrengsten meenemen bij onze kostenafweging. Het is inderdaad zo dat niet meer geld moet worden uitgegeven dan dat er binnenkomt, maar we kunnen daarin andere keuzes maken. Met een sedum dakbedekking wordt gewerkt aan een beter milieu, meer biodiversiteit, meer insecten en regenwater wordt opgevangen. Dit heeft als voordeel dat er op de wegen zelf minder dure ingrepen nodig zijn om regenwater snel af te voeren. Sommige dingen zijn lastig uit te drukken in kosten, maar dat zijn wel dingen waar wij voor staan. GL kijkt verder dan alleen naar de financiële kosten die eraan verbonden zijn.

2715

De heer **DESSING** (FvD): Ik denk dat ik het op dit punt oneens zal blijven met de heer Gringhuis.

2720

De **VOORZITTER**: Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik heb van mijn collega begrepen dat hij akkoord gaat met de voordracht van de Regionale Rekenkamer. Als dat agendapunt nu aan de orde is. Ik ben mijn agenda kwijt.

2725

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Soest we behandelen agendapunt 10 en dat is voordracht 19, de duurzaamheidsambities van de provinciale infrastructuur. De voordracht inzake de Rekenkamer is een hamerstuk geweest, waarbij u een stemverklaring heeft afgelegd.

2730

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dan ben ik even uit de orde.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de heer Terwal.

2735 De heer **TERWAL** (VVD): De VVD heeft eerder al ingestemd met het bedrag van 7,5 miljoen euro aan beschikbare middelen voor de komende drie jaar ter verduurzaming van de provinciale infrastructuur bij de eind vorig jaar vastgestelde Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG). Vandaag spreken we over de verdeling van deze gelden over de verschillende infraprojecten. Daarvoor geeft de voorliggende voordracht een helder beeld. De voorliggende voordracht kan op instemming van de VVD-fractie rekenen, evenals de 5,5 miljoen euro voor de verdere uitrol van

2740

energiezuinige ledverlichting. Dat dit bedrag zichzelf op termijn terugverdient, vinden wij als liberalen fijn. Het is geld van de inwoners van onze provincie. Daar moeten we zuinig op zijn. Na al deze instemmende geluiden toch een kritische noot van de VVD, die voor de gedeputeerde niet als een verrassing zal komen. Bij de vaststelling van de NIKG, maar ook bij de behandeling van

2745 deze duurzaamheidsambities in de voorbereidende commissievergadering heeft mijn fractie zorgen geuit dat deze verduurzamingsgelden niet ten kosten mogen gaan van de aanleg of aanpassing van provinciale infrastructuur. Dan vind ik het toch jammer dat in de voordracht staat dat “de jaarlijkse kapitaallasten voor het verduurzamen van de investeringsprojecten ten koste

2750 gaan van de beschikbare ruimte voor het dekken van de toekomstige realisatiekosten van de huidige studieprojecten in het Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (IMPI).” Simpler gezegd: Het lijkt erop dat wanneer de studies naar enkele infraprojecten zijn afgerond er geen geld meer is voor het realiseren van deze projecten, omdat dit geld al is uitgegeven aan de verduurzaming van eerdere projecten. Om het concreet te maken; zo wordt een aantal studie gedaan ter verbetering van de verkeersveiligheid. Wanneer deze studies tot positieve uitkomsten

2755 leiden en er vervolgens geen geld is om deze te realiseren, staat dit haaks op de ambitie, - mevrouw Kuipers refereerde daar ook al aan-, om tot nul verkeersslachtoffers te komen in 2050, zoals vastgelegd in de Opgave Verkeersveiligheid Noord-Holland 2030. Dit is ook de reden dat de VVD samen met het CDA een motie achter de hand heeft om te zorgen dat er voldoende geld beschikbaar blijft voor dit soort studies en de realisatie ervan. Ik hoop dat deze motie niet nodig

2760 is en de gedeputeerde de toezegging wil doen hiernaar te streven en zo verkeersveiligheid niet opoffert op het ‘groene altaar’. Voor mijn fractie hebben de rugstreeppad en zandhagedis hun waarde, maar is het welzijn van de automobilist, fietser of wandelaar ons meer waard.

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan Statenlid Kostić.

2765 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Vandaag bespreken we de ambities voor het groener en gezonder maken van de provinciale infrastructuur. Wij stippen graag drie onderwerpen aan: Biodiversiteit en dierenwelzijn, De eisen voor de aanbesteding en De duurzaamheidsdoelen. Allereerst waardering voor het feit de provincie stappen zet in het versterken van biodiversiteit.

2770 Het is letterlijk van levensbelang om onze infra zo snel mogelijk zo groen mogelijk te maken. Het welzijn van natuur, mens en dier gaan gewoon samen. Wij blijven Gedeputeerde Staten motiveren om meer ambitie te tonen. Daar hoort bijvoorbeeld bij dat bomen gespaard worden. Dus niet middenin in klimaatcrisis met honderden gekapt en zogenaamd gecompenseerd met jonge sprietjes. Uiteraard moeten we dieren beschermen. Met onze infra nemen we steeds meer ruimte

2775 van ze in, zodat ze bijna nergens meer veilig zijn. Bij infrastructurele werken nemen we gelukkig altijd de veiligheid van mensen mee in de begroting. Het wordt tijd dat we dat ook voor andere dieren doen. Wij zien graag dat Gedeputeerde Staten dat in de toekomst zoveel mogelijk meenemen in diverse plannen, voorbij de faunapassages. Als daar meer budget voor nodig, is horen we dat graag ruim voor de Begroting 2022.

2780 Dan over onze duurzaamheidsambities rond aanbestedingen. We danken Gedeputeerde Staten en ambtenaren voor de schriftelijke antwoorden op onze vragen hierover. Het blijft echter nog onduidelijk hoe de duurzaamheidscriteria worden gehanteerd, hoe hoog het ambitieniveau

precies is en waar nog ruimte ligt voor verbetering. Kunnen Gedeputeerde Staten een technische briefing hierover toezeggen?

- 2785 Dan de duurzaamheidsdoelen. De voordracht an sich gaat over een aantal infrastructurele projecten op vrij korte termijn. Met de projecten individueel is weinig mis. Maar het pakket is wel gebaseerd op onze duurzaamheidsambities. Daarover sprak GroenLinks zojuist ook. En bij die ambities knelt het. De provincie zegt in het voorliggende stuk te willen bijdragen “aan de nationale en internationale klimaat-doelstellingen en hier een voorloper in wil zijn”. Dit klinkt als muziek in onze oren. Maar vervolgens kijken we hoe dat concreet wordt vertaald naar ambities en zien we het streven naar 50% minder CO₂-uitstoot in 2030. Met zulke ambities lopen we dus niet voorop, maar achterop. Provincie Gelderland heeft bijvoorbeeld als ambitie minstens 55% emissiereductie in 2030. Die ambitie heeft die provincie al uitgesproken voordat de EU onlangs dezelfde ambitie overnam. Is het college bereid, zoals Provincie Gelderland, om pro-actiever te zijn en meer ambitie te tonen dan het fossiele demissionaire kabinet voorschrijft?
- 2790
- 2795 Kan het college binnenkort met een voorstel komen over hoe meer CO₂-emissiereductie kan worden verwerkt in duurzaamheidsambities infrastructuur? We begrijpen dat dat mogelijk financiële gevolgen heeft en vragen Gedeputeerde Staten om daarin meer inzicht te geven en zo nodig daarvoor bij het Rijk aan te kloppen. Laten we niet vergeten dat de kosten van nu te weinig
- 2800
- doen niet te overzien zullen zijn. Jammer dat partijen als Forum voor Democratie dat niet meenemen in hun beperkte rekensommetjes over zogenaamde terugverdientijd van groene investeringen, waarbij de grote waarde van groen niet wordt meegerekend. Ook betreuren wij dat VVD en CDA niet inzien dat groenere infrastructuur juist samen kan gaan met veiligheid. Die moties steunen we dus niet.
- 2805 Jongere generaties zullen ons afrekenen op één vraag: Heeft de provincie het maximale gedaan om een leefbare planeet achter te laten, of volgde ze steeds alleen de landelijke fossiele compromissen?

De **VOORZITTER**: Het woord is aan de heer Steeman.

- 2810
- De heer **STEEMAN** (D66): In de commissie gaven wij al aan dat dit stuk wat de fractie van D66 een hamerstuk had mogen worden. Toch maken we van de gelegenheid gebruik om onze steun uit te spreken voor dit stuk. De provinciale ambities zijn groot. Soms groter dan het eerder beschikbare budget toeliet. In combinatie met diverse andere documenten, waarin samenhang
- 2815
- wordt gebracht in de vele verschillende mobiliteitsambities en de daarbij behorende budgetten, - in de commissie spraken we bijvoorbeeld over het concept Perspectief Mobiliteit dat hier een goede doorkijk in geeft-, wordt toch door dit college ingezet op een haalbaar en duurzaam toekomstbeeld voor de provinciale infrastructuur en mobiliteit. Op die manier worden de ambities uit dit stuk ook concreet gemaakt, wordt budget vrijgemaakt en in de tijd gezet.
- 2820
- We willen een kanttekening plaatsen bij de financiële onderbouwing van dit stuk. Een van de stokpaardjes van D66 is een goede begrotingsdiscipline en samenhang tussen begroting en beleid. Het college geeft daaraan steeds meer handen en voeten. In het voorliggende stuk staan P.M.-posten die gezien zouden kunnen worden als een claim op de toekomst. Zeker gelet op de oplopende kosten in de toekomst voor infrastructuur zouden we ervoor willen waken dat

2825 vrijkomend budget automatisch gebruikt gaat worden voor het vullen van deze P.M.-posten. We horen daar graag alsnog een reactie van de gedeputeerde.

Reagerend op de aangekondigde motie van het CDA en de VVD wachten we de reactie van de gedeputeerde af.

2830 We kijken uit naar de uitvoering van de projecten en duurzaamheidsmaatregelen uit deze voordracht en steunen dit derhalve van harte.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de heer Hoogervorst.

2835 De heer **HOOGERVORST** (SP): De SP is in grote lijnen positief over het document Duurzaamheidsambities Provinciale Infrastructuur 2021-2023. Het is goed als de Provincie nauwkeurig inventariseert op welke punten infrastructurele projecten duurzamer kunnen worden gemaakt, duurzamer kunnen worden uitgevoerd en vooral hoe daaraan duurzame aspecten kunnen worden toegevoegd. Wat ons betreft wordt duurzaamheid een van de parameters wanneer we gaan kijken naar infrastructuurprojecten, naast veiligheid en bereikbaarheid. Dit vraagt van ons bij genoemde projecten soms extra krediet en extra investeringen. Dat is op zich logisch en akkoord, maar we zouden graag willen weten of het hebben en toepassen van duurzaamheidsambities vaak ook niet betekent het juist schrappen van niet zo duurzame onderdelen. Beter gezegd: Levert het soms juist schrappen van nu onwenselijke en onnodige zaken binnen een project niet ook geld op? Is het mogelijk om dit inzichtelijk te maken voor

2840 Provinciale Staten? Zo ja, hoe gaan Gedeputeerde Staten dat doen?

2845 Ik wijs erop dat werkelijke keuze voor duurzaamheid in een veel eerdere fase moet plaatsvinden. Zo is kiezen voor lightrail uiteindelijk veel duurzamer dan het aanleggen van een nieuwe weg. Het kiezen voor ecologisch bermbeheer is duurzamer dan het aanleggen van een spitsstrook. We hopen dat deze discussie nog eens op een later moment gevoerd kan worden.

2850

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Terwal.

2855 De heer **TERWAL** (VVD): Volgens mij heb ik het antwoord al. Ik wilde de heer Hoogervorst vragen wat hij verstaat onder 'onnodige onderdelen' van infrastructuur. Dan bedoelt hij met name het niet aanleggen van asfalt en hopen dat iedereen in Noord-Holland Noord de bus pakt, die lang niet altijd rijdt.

2860 De heer **HOOGERVORST** (SP): Zo bedoel ik het niet helemaal. Het is terecht een vraag van ons. Als je bij bestaande projecten, die al in de studie- of realisatiefase zijn, wordt overgegaan tot aanpassingen die de duurzaamheidsambities doen terugkomen in het project, dan zou het kunnen zijn dat binnen het project andere projecten achterwege moeten blijven, die wellicht minder duurzaam zijn. Onze vraag is dus of dat in sommige gevallen ook geld oplevert, waarmee duurzaamheidsambities kunnen worden betaald.

2865 De heer **TERWAL** (VVD): Kunt u specificeren wat de minder duurzame onderdelen zijn in een infraproject?

De heer **HOOGERVORST** (SP): Dat weet ik dus niet. Dat is een van mijn vragen.

2870 De **VOORZITTER**: Er is ook een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): De heer Terwal maaide het gras voor mijn voeten weg. Naast dat er gesproken kan worden over het schrappen van onderdelen, denkt de SP dan misschien ook over het schrappen van complete projecten, of gaat het echt over onderdelen? Kunt u dat meer
2875 specificeren?

De heer **HOOGERVORST** (SP): Dat zou beide kunnen. Je zou binnen bepaalde projecten, die al in uitvoering zijn, bepaalde onderdelen kunnen schrappen. De bedoeling van het laatste deel van mijn betoog is dat in een veel eerdere fase al bepaald moet worden of het uitvoeren of op de
2880 planning zetten van een project überhaupt duurzaam is, of dat een andere keuze moet worden gemaakt.

De heer **DESSING** (FvD): Wilt u dat budgetneutraal doen? Is het dat het een ten koste gaat van het ander? Het is niet dat de SP daarvoor extra budget zoekt?

2885

De heer **HOOGERVORST** (SP): De SP is zeker bereid om extra budget te zoeken voor het realiseren van de duurzaamheidsambities. Liever heeft de fractie dat het geld voor duurzaamheidsambities kan worden gevonden in het schrappen van delen van, of complete projecten.

2890

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar mevrouw Doevendans.

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): PvdA Noord-Holland is erg blij dat het stuk nu eindelijk voorligt en dat er een eerste stap is gezet in de uitwerking van duurzaamheidsambities. Het is een
2895 complex geheel, zeker binnen Mobiliteit. We zijn erg blij met het brede scala. Enerzijds onderhoud, nieuwe projecten. Als ik terugdenk aan de vorige periode waarin ik zelf op energietransitie zat en me altijd met mijn fractie heb uitgesproken over de rol van de Provincie, ook als aanjager. Dat je soms zaken aanjaagt en projecten probeert een boost te geven, zodat ze uiteindelijk normaal worden. Dat zie je terug in dit stuk. Zaken worden in de aanbesteding
2900 meegenomen. Uiteindelijk gaan we er vanuit, doordat het later op grote schaal wordt toegepast, het ook goedkoper gaat worden. Daar zijn we uiteraard nu nog niet. Daarom zijn we als fractie een voorstander van de verdeling van de kredietaanvragen. Gehoord de discussie hiervoor, als het gaat om verkeersveiligheid, bereikbaarheid en duurzaamheid. Voor de PvdA is het en/en/en. We snappen dat dit in het begin extra kosten met zich mee kan brengen. We zien de
2905 kredietaanvraag dan ook tegemoet. We gaan er wel met vertrouwen vanuit dat het college altijd heel nauwkeurig kijkt naar wat mogelijk is en welke stappen er worden genomen. We zijn ook erg blij dat, met de nieuwe wind die er waait binnen het mobiliteitsvraagstuk en binnen de portefeuille, Provinciale Staten veel meer worden meegenomen. Ik heb er groot vertrouwen in dat we bij elke stap op de hoogte worden gehouden en daar gezamenlijk besluiten over kunnen
2910 nemen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

2915 De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik veer een beetje op uit mijn stoel na de mededeling van u dat er een nieuwe wind waait op het gebied van mobiliteit. Kunt u daarover een nadere uitleg geven?

2920 Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Zeker. Fijn dat u deze vraag stelt. Ik ben heel erg blij dat we als Staten vanuit mobiliteit veel meer kunnen meepraten en meekijken en dat we het gezamenlijk oppakken. In plaats van starheid op mobiliteit zien we nu dat Provinciale Staten door het samenvoegen van het PMI en het PMO en het IMPI meer inzicht krijgen. Daardoor kunnen de Statenleden hun controlerende en kaderstellende taak beter uitvoeren. Daar ben ik erg blij mee.

De **VOORZITTER**: Nog een interruptie van de heer Terwal.

2925 De heer **TERWAL** (VVD): Een helder verhaal van mevrouw Doevendans. Haar enthousiasme is aanstekelijk, zeker als zij het over de nieuwe wind heeft. Is ze het met mij eens dat we, met die nieuwe wind, van de gedeputeerde mogen vragen, dat wanneer projecten van de studiefase worden gepromoveerd naar de planfase en mogelijk uiteindelijk naar de realisatiefase in het IMPI, om de Staten meer inzicht te geven in die weging tussen duurzaamheid, verkeersveiligheid en bereikbaarheid en de daarbij behorende gelden?

2935 Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Uiteraard. In de afgelopen commissievergadering en zeker bij onze discussies over het samenvoegen van PMI en PMO en hoe de Staten daarin worden meegenomen, heb ik de gedeputeerde dit ook meermaals horen zeggen. Ik ga er helemaal vanuit dat de Staten daarin worden meegenomen.

2940 De **VOORZITTER**: Ik vraag de gedeputeerde te reageren. Ik wil u een vraag stellen. Als het ingediende amendement in stemming wordt gebracht en het tweede beslispunt met name wordt aangenomen dan betekent dit dat we twee keer moeten stemmen over de voordracht. Een keer over expliciet drie aangepaste projectkredieten onder a. ledverlichting tweede fase en daarna de hele voordracht. Dat wist u waarschijnlijk al.

2945 Gedeputeerde **OLTHOF**: Daar ga ik straks op reageren. In de eerste plaats wil ik alle Statenleden bedanken voor het positieve geluid met betrekking tot de duurzaamheidsambities. Ik ben blij met de realiteitszin bij vele Statenleden, dat uiteindelijk keuzes gemaakt moeten worden in de middelen die we hebben voor onze infraprojecten. Ik ben het er niet mee eens als we aan de voorkant een keuze moeten maken of een prioritering moeten geven tussen duurzaamheid en veiligheid. Dat vind ik een onterechte tegenstelling. Heel veel projecten doen we op basis van 'Slim, schoon en veilig'. We investeren in veilige, slimme en schone infrastructuur. Bij veel projecten gaat het prima hand in hand. We moeten er ook naar streven met elkaar. Soms gaat het vooral over veiligheid en een andere keer gaat het vooral over duurzaamheid.

2950 Het zijn twee ambities die we hebben. In IPO-verband heeft de Provincie Noord-Holland haar handtekening gezet onder het terugdringen van de CO2-uitstoot. We hebben ook de ambitie om

uiteindelijk tot nul verkeersslachtoffers te komen. Laten we oppassen dat we die twee ambities
2955 als tegenstelling gaan neerzetten. Het gaat vooral om het aan elkaar verbinden. Ik denk dat er
heel veel mogelijkheden zijn.
Ik ben bereid om te kijken naar een technische briefing. Het lijkt me altijd goed als we daarmee
iets kunnen verduidelijken. In overleg met de griffie zal worden gekeken waar de technische
briefing over moet gaan. Als er vanuit de Staten behoefte aan is, zijn we altijd bereid dat te
2960 organiseren.
In het kader van de ambitie van 55% is er ook een motie VOD. Collega Stigter zal daar later een
antwoord op geven.
Wat de heer Hoogervorst terecht aangeeft is dat we nu lopende projecten interveniëren hoe
duurzaamheidsambities behaald kunnen worden. We zouden dat pro-actiever moeten doen.
2965 Vooral aan de voorkant van een project moeten duurzaamheidsambities al worden meegegeven.
Dat doen we ook. Bij nieuwe aanbestedingen is het een nadrukkelijk onderdeel. We proberen dat
ook na te streven, ook als het gaat over de gebiedscontracten. We proberen biodiversiteit,
circulaire economie steeds meer mee te nemen in de contracten die we aangaan. We moeten dat
aan de voorkant zeker mee gaan nemen. Ook in het Perspectief Mobiliteit en in het IMPI ziet u
2970 ook dat we daarin ook bepaalde keuzes gaan maken. In de afweging die we daarin maken,
krijgen de duurzaamheidsambities heel nadrukkelijk een plaats.
Ik begrijp wat de heer Dessing van Forum voor Democratie en JA21 met het amendement
bedoelen. Ik zou het wel ingewikkeld vinden als het een criterium voor Forum gaat worden dat
alles budgetneutraal gaat worden. Dan zal Forum niet vaak meer kunnen mee stemmen over
2975 voordrachten. Het grootste deel van de investeringen door de Provincie is namelijk niet
kostenneutraal.
Ten aanzien van de duurzaamheidsambities begrijp ik wel wat de heer Dessing zegt. Ik wil hem
daarin meegeven dat het ook een ontwikkeling is. Dan vraagt u ook nog aan de Provincie om
daarin voorop te lopen en bereid te zijn om dat vlieg wiel aan te jagen. Dat betekent dat we nu
2980 nog investeren in duurzaamheidsambities die in de basis duurder zijn en dat de kosten hoger
zijn dan de kosten van de reguliere methode en de materialen die we gebruiken, maar dat is in
ontwikkeling. Het is goed als we er de tijd voor nemen en ook bereid zijn om daarin te
investeren. Ledverlichting is een mooi voorbeeld. Met de heer Deen was er de discussie over zero
emissie. Wat een paar jaar geleden nog een extra investering was om zero emissiebusen aan te
2985 schaffen, waarbij de kosten hoog waren, zien we inmiddels dat een zero emissie bus in
bedrijfsvoering goedkoper is dan de dieselbus. Het is een ontwikkeling die de tijd moet worden
gegeven om daarin te kunnen meegaan. Op termijn zullen we zien dat de
duurzaamheidsambities, die nu nog kostenverhogend werken, straks vast onderdeel zijn van de
uitvoering van de meeste projecten. Dat vraagt een verantwoordelijkheid van de Provincie. Ik wil
2990 het amendement ontraden. Het lijkt me geen goede keuze dat we straks elke voordracht gaan
fileren en uit elkaar gaan trekken. Ik hoop dat ik de heer Dessing op inhoud heb kunnen
overtuigen dat wat er nu ligt een verstandige investering is, niet financieel kostenneutraal, maar
uiteindelijk wel een investering in de toekomst. Dat betekent een betere doorstroming, betere
infrastructuur, maar uiteindelijk ook een duurzamere samenleving.

2995

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Ik bedank gedeputeerde Olthof voor zijn antwoord en ik snap ook zeker wat hij zegt. Het gaat me met name om de koppeling tussen met name
3000 duurzaamheidsinvesteringen ten opzichte van terugverdienen en niet ten opzichte van alle investeringen. We begrijpen dat een investering in infrastructuur per definitie geld kost. Dat is de kerntaak van de Provincie. Laat dat helder zijn.

De heer Olthof gaf ook aan dat de duurzaamheidszaken die nu gerealiseerd worden nog duur zijn, maar uiteindelijk goedkoper worden. Hebben wij, wat de heer Olthof betreft, voldoende tijd,
3005 aangezien de kosten in de komende tijd snel gaan oplopen? Gaan die kosten niet de duurzaamheidsopbrengst c.q. vermindering inhalen?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Het is een vraag waarop ik niet direct een antwoord heb. Dat is namelijk in de toekomst kijken. Je zou ook de vraag kunnen stellen of goedkoop uiteindelijk geen
3010 duurkoop is. Dat je niet bereid bent te investeren in de duurzaamheidsambities, terwijl uiteindelijk die opgaven wel op ons af gaan komen. Daar waar het nu mogelijk is, moet het worden opgepakt. In de aanbestedingen nemen we het al mee. Dat leidt op dit moment nog tot een kostenverhoging. Dat doen we om te zorgen dat we uiteindelijk aan de duurzaamheidsambities kunnen voldoen. Nu doen we het tussentijds, omdat we de ambitie
3015 hebben opgeschreven in het coalitieakkoord. Ik denk dat dit een verstandige investering is, ook voor de langere termijn. Als Provincie hebben we de verantwoordelijkheid om daarin voorop te lopen en die investeringen te gaan doen om de markt de gelegenheid te geven om dat in te bedden in de reguliere bedrijfsvoering. We kunnen over duurzaamheidsambities van mening verschillen, maar dat is dan een ander inhoudelijk standpunt. Het lijkt met niet goed om dat via
3020 een amendement op deze manier uit elkaar te trekken en de kostendekkendheid leidend te laten zijn. Dat vind ik dan wat ingewikkeld. Ik zie ook projecten die inmiddels al kostendekkend gaan worden of budgetneutraal. Dat heeft wat meer tijd nodig.

De **VOORZITTER**: Er is nog een interruptie van mevrouw Kuiper.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Ik heb even gewacht met een reactie, omdat ik niet weet of de heer Olthof ook nog op de inbreng van de heer Terwal gaat reageren. Wellicht praat ik dan nu voor mijn beurt. Waar ik wat verduidelijking over zou willen horen. Vanuit uw positie begrijp ik dat u zegt dat het om het verbinden gaat van zowel duurzaamheidsmaatregelen als maatregelen ter
3030 verhoging van de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid. Ook daar heb je meerdere kanten aan een boot. Als er straks een afweging moet plaatsvinden, want we weten allemaal dat de middelen in dit programma eindig zijn, dan zou het fijn als er heel strikt wordt gekeken naar welke maatregelen in het kader van duurzaamheid nu echt een groot effect hebben, in de afweging dat er anders wellicht projecten, die iets aan verkeersveiligheid kunnen doen, in de vertraging gaan,
3035 of op een lager niveau moeten worden uitgevoerd. Het zit voor mij in die afweging. Het woord 'verbinden' dat klinkt heel mooi, maar welke kant van de verbinding zoekt u dan?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Als we investeren in actieve mobiliteit en de fietsinfrastructuur dan gaat het om veilige fietsinfrastructuur, maar het gaat ook over duurzaamheidsambities.

3040 Bij het elektrificeren van het wagenpark gaat het over nieuwe ontwikkelingen in mobiliteit, maar het gaat ook over duurzaamheid. Als we investeren in geprinte bruggen dan is het nu nog iets nieuws, maar uiteindelijk zal het tot de normale bedrijfsvoering van bedrijven behoren. Circulair beton is nu nog niet maar straks een gewoon goed. In die zin moeten we oppassen dat het geen tegenstelling is. Het kan elkaar ook versterken. Soms zit het meer op de duurzaamheid,

3045 bijvoorbeeld bij sedum daken en een andere keer zit het meer op veiligheid. Daarin moeten we keuzes maken.

Dan de motie en de bijdrage van de heer Terwal. De motie lijkt het beeld te wekken dat er een tegenstelling bestaat. Dat moeten we snel vergeten. Met het realiseren van deze ambities hebben we op dit moment geen enkel studieproject geschrapt. Om dit mogelijk te maken hoefden geen

3050 zaken te worden geschrapt. We hebben met u gedeeld dat er voor alle projecten, die zich op dit moment in de studiefase bevinden, er na 2028 een tekort zal optreden van vele miljoenen euro's. Het is de vraag of nu de keuze wordt gemaakt dat we in totaal 70.000 euro hiervoor besteden, of dat de keuze aan de Staten werd voorgelegd om 7,5 miljoen euro uit de begroting te halen om dit mogelijk te maken. Nu financieren we voorlopig uit het PMI. We hebben studieprojecten die

3055 naar de planfase gaan en naar de realisatiefase. Er is nu niets geschrapt. Er vallen straks nog studieprojecten af, omdat ze niet haalbaar zijn. In de realisatiefase zullen voor projecten met nieuwe technieken, -dit door in de aanbesteding duurzaamheidseisen op te nemen-, de budgetten hoger zijn. Wat zich nu in de studiefase bevindt, is een indicatie. Als we alles willen gaan realiseren, dan is er een financieel tekort. Uiteindelijk zullen we weten of het meer of

3060 minder wordt. Daar zit dit verschil niet in. Provinciale Staten gaan er uiteindelijk over. Er komen straks plannen en in het IMPI volgt een nieuw procesvoorstel om de Staten aan de voorkant meer in positie te brengen. De Staten beslissen over wat van de studiefase naar de planfase promoveert en wat van de planfase naar de realisatiefase. Daarbij speelt de vraag of het de Staten uiteindelijk waard is om daarvoor extra budget beschikbaar te stellen. We hebben die keuze nu

3065 niet gemaakt. We hebben een indicatief budget, wat we nodig denken te hebben op basis van studies. We weten nu al dat het te weinig zal zijn. Er bevinden zich nu projecten in de realisatiefase, die zeven of acht jaar geleden in de studiefase zaten. Ik durf nu niet te zeggen wat in 2028 de werkelijke kosten zijn. Wat ik wel kan zeggen is dat u als Staten straks bepaalt of een project wordt gepromoveerd naar realisatie of niet. Die keuze is nu niet gemaakt.

3070

De **VOORZITTER**: Dat was uw antwoord op een interruptie.
Zet u uw betoog voort.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Met het voorgaande heb ik een antwoord op vele vragen gegeven. Het

3075 punt dat de heer Terwal aangaf, begrijp ik, maar nogmaals: er zijn geen projecten geschrapt. Het is aan de Staten om te bepalen wat promoveert naar de plan- en realisatiefase. Tevens bepalen de Staten welk budget daarvoor beschikbaar wordt gesteld.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Terwal.

3080

De heer **TERWAL** (VVD): Ik denk dat we als VVD-fractie de gedeputeerde behoorlijk beginnen te naderen. Ik vraag alleen een bevestiging. Als straks blijkt van de studieprojecten, die toezien op

het verhogen van de verkeersveiligheid in Noord-Holland, dat daarvan positieve uitkomsten te verwachten zijn, dan kunnen die studieprojecten dus doorrollen naar de plan- en realisatiefase. Ik
3085 begrijp dat de gedeputeerde zegt dat Provinciale Staten over de kredieten gaan. Dat klopt. U als gedeputeerde bent de aangever. Dan hoop ik dat ik van u de bevestiging kan krijgen, -en ik denk dat ik ook namens mevrouw Kuiper spreek-, dat u uw uiterste best zult doen om juist voor die projecten die de verkeersveiligheid in Noord-Holland vergroten, de kredieten te vinden, die wij als Staten kunnen vaststellen.

3090 Gedeputeerde **OLTHOF**: Die toezegging ga ik niet doen. We hebben veel studieprojecten. Het gaat daarbij om veiligheid, meer infrastructuur, actieve mobiliteit enzovoorts. Uiteindelijk is dat een overzichtelijk geheel. U zult zelf zien wat er naar de planfase gaat en welke projecten afvallen. Uiteindelijk gaan de Staten erover. We maken inzichtelijk welke kredieten het college
3095 denkt nodig te hebben voor de planfase, maar zeker ook de realisatiefase.

Na 2028 staan we voor de uitdaging om de financiële middelen beschikbaar te krijgen om alle ambities, die we met elkaar hebben, ook daadwerkelijk na 2028 te kunnen blijven realiseren. Daarvan weten we nu al dat er niet voldoende middelen zijn om richting 2050 alles mogelijk te maken. Dat is niet alleen aan Gedeputeerde Staten, maar ook aan Provinciale Staten, die over de
3100 financiële middelen gaan. De Staten hebben binnen het IMPI de zeggenschap over wat er van de planfase naar de realisatiefase gaat. U staat zelf aan het roer, niet alleen voor verkeersveiligheid, maar ook voor duurzaamheid en alle andere projecten met betrekking tot infrastructuur.

De heer **TERWAL** (VVD): Ik vraag van de gedeputeerde geen resultaatsverplichting, maar meer
3105 een inspanningsverplichting. Verwijzend naar de nieuwe wind, zoals mevrouw Doevendans die noemde, hoop ik dat als we straks tot vaststelling van het IMPI komen, -en ik neem aan dat de gedeputeerde dat wel kan toezeggen-, de Staten, meer dan voorheen het geval was, worden meegenomen in die afweging van wanneer een project van de studie- naar de plan- en realisatiefase gaat en daar ook inzicht krijgen wat het bijdraagt aan de verkeersveiligheid,
3110 bereikbaarheid en duurzaamheid en met name ook welke kredieten daarmee gemoeid zijn en waar het tekort aan krediet vandaan te halen valt.

Gedeputeerde **OLTHOF**: U krijgt van mij en dat mag u ook van mij verwachten, een volledig en goed inzicht om een goede afweging te kunnen maken in uw keuze. Daar horen een financiële en
3115 een inhoudelijke afweging bij. Dan bent u in positie en in staat om de juiste keuzes te maken. Het is geen kwestie van 'een potje hier of een potje daar'. We zullen echt fundamenteel met elkaar naar de financiële middelen moeten gaan kijken om alle ambities op het gebied van duurzaamheid en zeker ook op het gebied van verkeersveiligheid de komende decennia te gaan realiseren.

3120 Volgens mij heb ik hier alle punten behandeld.

De **VOORZITTER**: Ik heb geen vragen gezien, die u niet beantwoord heeft. Dat was de eerste termijn. Dan gaan we over tot de tweede termijn.

Er wordt gevraagd om een korte schorsing. Ik schors tot 20.00 uur.

Schorsing 19.54 – 20.01 uur

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Dan gaan we beginnen aan de tweede termijn. Een aantal van u heeft aangegeven geen behoefte hebben aan een tweede termijn.

3130

Tweede termijn:

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Ik wil de gedeputeerde bedanken voor zijn uitgebreide beantwoording. Het blijft altijd een afweging waaraan het geld wordt uitgegeven. Ook het CDA is voor het
3135 verduurzamen van projecten, maar wel in het spanningsveld, zoals de heer Olthof ook opmerkte: de middelen zijn niet oneindig. Zijn voorstel om ons nog meer te betrekken bij het IMPI en bij het vaststellen welke projecten van een studiefase naar een planfase en realisatiefase gaan, vinden wij zeer aantrekkelijk. We kunnen dan alle aspecten, zowel de financiële, maar ook de aspecten van duurzaamheid in een goed evenwicht met elkaar bespreken, om er vervolgens een besluit
3140 over te nemen. In dat licht heeft het weinig toegevoegde waarde om de motie in te dienen. De discussie vond ik heel erg waardevol. Er zal altijd een spanningsveld blijven tussen mensen met veel animo voor duurzaamheidsmaatregelen en mensen die wensen dat toch wel echt iets oplevert. Die afweging zullen we in de toekomst met elkaar gaan maken. Het CDA kan instemmen met de voordracht, gezien het vorenstaande.

3145

De heer **TERWAL** (VVD): Ik dank de gedeputeerde ook voor de toezegging dat de Staten actiever worden betrokken bij de projecten die van studiefase naar plan- en realisatiefase gaan. Wat ik ook prettig vond, is dat de gedeputeerde geen prioritering wil aanbrengen tussen bereikbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid. Daar is het de VVD om te doen. We zijn niet tegen
3150 duurzaamheid, maar daar waar duurzaamheid raakt aan verkeersveiligheid of zelfs daarmee in conflict komt, zal de VVD-fractie altijd kiezen voor verkeersveiligheid, in het streven naar nul verkeersslachtoffers in Noord-Holland in 2050. Zoals gezegd kan de VVD instemmen met de voorliggende voordracht.

3155 De **VOORZITTER**: Als het goed is heb ik alle partijen, die behoefte hadden aan een tweede termijn, het woord gegeven. De gedeputeerde heeft geen behoefte om in tweede termijn te reageren. Dan gaan we over tot stemming. 54 deelnemers zijn ingelogd waardoor er 54 rechtsgeldige stemmen kunnen worden uitgebracht.

3160 Amendement 21 'Aanpassing beslispoint 3'
Wenst iemand hoofdelijke stemming of aantekening? Zo niet wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Als dat niet het geval is dan open ik de stemming. De stemming wordt gesloten. De heer Van der Maas (VVD) wordt geacht tegen het amendement te hebben gestemd. Amendement 21 is verworpen met 42 stemmen tegen en 12 stemmen voor. Voor hebben
3165 gestemd 50PLUS/PvdO, Forum voor Democratie, JA21 en de PVV.

Voordracht 19 'Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur 2021-2023'

Wenst iemand hoofdelijke stemming, een stemverklaring of aantekening? Dat is niet het geval.

De stemming wordt geopend en vervolgens gesloten.

3170 Er zijn 54 stemmen uitgebracht. Voordracht 19 wordt aangenomen met 46 stemmen voor en 8 stemmen tegen. Tegen hebben gestemd Forum voor Democratie en JA21.
De voordracht is aangenomen.

11. Focus Smart Mobility (Voordracht 20-2021)

3175

De **VOORZITTER**: Agendapunt 11 betreft voordracht 20.

De heer **HOOGERVORST** (SP): De uiteenzetting zoals gegeven in de Focus Smart Mobility kan de SP over het algemeen wel ondersteunen. Over een punt hebben we opmerkingen en een motie.

3180 Het budget dat aan Provinciale Staten wordt gevraagd, gaat voor een flink deel naar nieuw en nader onderzoek. Uiteraard snappen we dat het noodzakelijk is om onderzoek naar mogelijkheden en toepassingen binnen Smart Mobility te blijven doen. Dergelijk onderzoek gebeurt, -en dat heeft de gedeputeerde tijdens de commissiebehandeling al bevestigd- misschien wel in alle provincies. Hoewel gedeputeerde Olthof aangaf dat dit aan de orde is en dat
3185 onderzoeksresultaten ook wel worden gedeeld, wil de SP-fractie dit graag wat meer kaderen en minder vrijblijvend maken. Samen met de fracties van DENK, JA21 en het CDA dient de SP de volgende motie in.

Motie 60/17-05-21:

3190 Provincies werken en betalen samen aan onderzoeksprojecten Smart Mobility
Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- *Provinciale Staten in deze vergadering de 'Focus Smart Mobility 2022-2025' vaststellen;*
- 3195 - *De focus is verdeeld in een onderdeel 'realisatie', een onderdeel 'leren en ontwikkelen' en een onderdeel 'lange termijn strategie';*
- *Ook andere provincies aandacht hebben voor Smart Mobility en in dat kader onderzoeksprojecten opstellen en (laten) uitvoeren.*

3200 *Overwegende dat:*

- *Er veel geld gestoken wordt in de onderdelen 'leren en ontwikkelen' en 'lange termijn strategie';*
- *Niet alleen onze provincie, maar ook andere provincies zullen (kunnen) profiteren van de resultaten van bovengenoemde onderdelen;*
- 3205 - *Ook andere provincies werken aan Smart Mobility, en in dat kader ook onderzoek doen en laten doen en daar financiële middelen voor inzetten;*
- *In dit kader de samenwerking met andere provincies nadrukkelijk moet worden gezocht;*
- *Gezamenlijk onderzoek doen uiteindelijk effectiever, maar ook financieel efficiënter zal (kunnen) zijn.*

3210

Besluiten het college van Gedeputeerde Staten op te roepen:

- *Nadrukkelijker de samenwerking te zoeken met andere provincies waar het onderzoeksprojecten 'Smart Mobility' betreft;*
 - *Samen met andere provincies te komen met een inzet van financiële middelen voor onderzoeksonderdelen op het gebied van Smart Mobility;*
 - *Provinciale Staten over de resultaten hiervan te informeren uiterlijk eind 2021.*
- SP, DENK, JA21 en CDA

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

De **KOYUNCU** (DENK): Met de inzet op Smart Mobility kunnen we slimmer, schoner en veiliger reizen in onze mooie provincie. Mijn fractie is erg blij om te zien dat gedeputeerde Olthof hiervan serieus werk wil maken. Los van het volgen en bijbenen van nieuwe technologieën moeten wij ook richting geven aan de ontwikkelingen en de uitrol van Smart Mobility. De provincie trekt veel nieuwe inwoners aan. Dit zorgt voor de nodige drukte. Hoe zorgen we ervoor dat Noord-Hollanders straks vrij en comfortabel kunnen blijven reizen. De fractie van DENK is van mening dat onder andere deelmobiliteit een belangrijke bijdrage kan leveren in de aanpak van mobiliteitskwesties. Deelmobiliteit helpt bij het stimuleren van minder voertuigen. Als bijvangst krijg je minder uitstoot doordat vrijwel alle deelvoertuigen elektrisch zijn. Precies wat we willen. Mensen verleiden, niet dwingen, maar verleiden om het eigen voertuig, die meer dan 90% van de tijd voor de deur staat, te heroverwegen. Deelmobiliteit is ook nog eens een prima aanvulling op het openbaar vervoer, juist daar waar het OV te wensen overlaat. Geloof het of niet, voor een familie is het zelfs goedkoper en sneller en comfortabeler dan het OV. Ik heb een voorbeeld uitgerekend. Een familie van vier personen zou vanaf station Sloterdijk in Amsterdam naar de Linneusstraat viermaal 3,58 euro moeten betalen. Dat is 14,32 euro met het OV. Een dergelijke rit van een half uur kan met de deelauto al voor 6,90 euro worden gereden. Dat is niet eens de helft van wat je kwijt bent voor het OV. Er is veel interesse voor deelmobiliteit. Momenteel vooral bij jonge mensen uit de grote stad. Nu de rest nog. Daarvoor moet deelmobiliteit wel op zoveel mogelijk plaatsen beschikbaar zijn. Via een motie wil DENK samen met JA21, CDA en ChristenUnie het college verzoeken om hiermee aan de slag te gaan.

Motie 61/17-05-21:

Provincie breed uitrollen van deelconcepten

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021 kennis genomen hebbende van de discussie over Smart Mobility.

Constaterende dat:

- *De vraag naar en het gebruik van deelconcepten toeneemt;*
- *Verwacht wordt dat het bewonersaantal van de provincie Noord-Holland gaat toenemen en dat vraagt om extra investeringen in de mobiliteitsopgave.*

Overwegende dat:

- *Deelconcepten een belangrijke middel zijn om voertuigbezit te verminderen;*

- 3255 - *De populariteit van deelmobiliteit enorm is gestegen.*

Verder overwegende dat:

- *De uitvoering van deelconcepten vaak wordt uitbesteed aan private partijen die hun verdienmodel baseren op de meest profijtelijke gebieden;*
- 3260 - *Gebieden die als minder winstgevend worden gezien, daarmee worden uitgesloten van toegang tot deelconcepten;*
- *De provincie zich gezien de mobiliteitsopgave moet inspannen om deelconcepten voor al haar inwoners mogelijk te maken.*

3265 *Verzoeken het college:*

Om zich in te spannen om deelconcepten overal in de provincie mogelijk te maken, ook in de gebieden die als minder profijtelijk worden gezien door private partijen en daarover terug te rapporteren aan Provinciale Staten.

3270 *En gaan over tot de orde van de dag.*

DENK, JA21, CDA en ChristenUnie

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

3275 De heer **DESSING** (FvD): De heer Koyuncu heeft het over het verleiden van mensen om hun auto weg te doen of te laten staan en met deelmobiliteit voor zes of zeven euro naar Sloterdijk te gaan. Denkt de heer Koyuncu dat het een realistisch bedrag is, zonder subsidie? Ik kan me niet voorstellen dat je voor zes of zeven euro kostendekkend met een deelauto dat kunt doen. Hoe ziet de heer Koyuncu dat voor zich?

3280

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik ben geen expert op het gebied van subsidies die momenteel verstrekt worden aan deelconcepten. Ik ben wel een actief gebruiker van deelconcepten. Dit zijn bedragen die je op dit moment betaalt, in Amsterdam bijvoorbeeld. Ik denk dat het zeker realistisch is, met name op het moment dat dit op grote schaal wordt gebruikt.

3285

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): De motie die is ingediend, vind ik bijzonder interessant. Ik ben heel erg blij dat u in uw betoog noemde dat het een aanvulling kan zijn voor OV en geen vervanging. Kunt u nogmaals bevestigen dat het steunen van uw motie niet betekent dat het OV an sich wordt aangetast, maar dat het in principe op zijn minst in stand blijft en versterkt kan worden? Als mensen er zelf voor kiezen om een deelauto te gaan gebruiken, in plaats van de bus, dan mag dat natuurlijk wat ons betreft. Het gaat ons erom dat mensen die dat niet kunnen, of waar die mogelijkheid niet voor bestaat, wel gewoon met de tram of bus kunnen blijven gaan.

3290

3295 Kunt u bevestigen dat het verzorgen van deelmobiliteit in de hele provincie niet ten koste gaat van het OV?

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik kan dat bevestigen. Het is niet realistisch dat wij op zeer korte termijn overal in provincie allerlei deelconcepten zullen hebben. Het is ook geen realistisch scenario om te denken dat het een vervanging van het OV zou kunnen zijn. We hebben straks te maken met drukte in de provincie. We moeten gaan kijken naar mogelijkheden om het autobezit terug te dringen. Het is verleiding en geen dwang om de auto weg te doen. Ik zie het als een aanvulling op het bestaande OV.

3305 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Om het maar in goed Nederlands te zeggen: Smart Mobility is een middel om slim, schoon en veilig reizen in Noord-Holland mogelijk te maken. Wie wil nu niet zo reizen? Gelukkig vinden we ook het Rijk en Europa op deze koers. Er hangt ook een flink prijskaartje aan voor de periode tot 2025 van ruim vijftien miljoen euro. Zoals bij alle overheidsuitgaven moet je wel goed kunnen uitleggen waarom zoveel gemeenschapsgeld wordt uitgegeven. De grootste potentiële winst van Smart Mobility is op het gebied van verkeersveiligheid en duurzaamheid. Dit samen met het vergroten van de bereikbaarheid maakt dat het CDA kan instemmen met deze focus en de daarbij behorende kosten van nu 6,8 miljoen euro. De kosten gaan hier ook voor de baten uit. Juist het feit dat er in gezamenlijkheid met andere overheden deze stappen voorwaarts worden gemaakt, maakt dat ook Noord-Hollandse bewoners en bedrijven hiervan in de toekomst de vruchten kunnen plukken. Gedeputeerde Olthoff heeft in de commissie aangegeven dat iedere provincie een specifiek aandachtspunt heeft binnen Smart Mobility en dat andere provincies niet bijdragen in de kosten die Provincie Noord-Holland maakt voor die breed toepasbare maatregelen. Tenzij ik het verkeerd begrepen heb. We zouden graag zien dat er provinciaal meer wordt samengewerkt, ook in financieel opzicht. Om deze reden dienden wij de motie van de SP mede in. Dit geldt ook ten aanzien van het bevorderen van deelmobiliteit, zoals verwoord door de heer Koyuncu van DENK en mede ingediend door de fractie van JA21 en ChristenUnie. We denken aan ketenvervoer. Alles wat daaraan kan bijdragen, is voor ons van groot belang.

Mevrouw **VAN DER WAART** (GL): Bij de behandeling in de commissievergadering van de Focus gaf GroenLinks al aan positief te zijn over de bijdrage die Smart Mobility kan leveren aan slim, schoon en veilig reizen in Noord-Holland. Sinds 2018 ligt er al een Koers Smart Mobility. Nu hebben we de Focus, waarin ook juist voor leefbaarheid en duurzame verstedelijking veel meer aandacht is. De verwachtingen voor de lange termijn zijn vrij ambitieus, maar uit de kwantitatieve effectbepaling onderbouwing blijkt dat er heel veel bereikt kan worden. Het is erg hoopgevend dat met deze investering een bijdrage geleverd kan worden aan de reistijdwinst, de bereikbaarheid door betere benutting van de bestaande infrastructuur, maar ook aan het creëren van een modal shift naar duurzame en actieve mobiliteiten en aan de leefbaarheid door een betere doorstroming en het verhogen van de veiligheid. Dat is een mooie opbrengst. Het gaat best om een flink bedrag, verdeeld over de drie trappen 'realiseren', 'leren en ontwikkeling' en 'lange termijn'. De winst kan dus heel groot zijn. Zo lees ik in het stuk de bevestiging dat investeren in grootschalig nieuw asfalt echt niet meer nodig is, maar wel in rood asfalt voor fietsers en benutting van asfalt voor OV. GL stemt dan ook in met deze focus.

Ik wil alvast ingaan op de twee ingediende moties. De motie van de SP over samenwerking: Samenwerken moeten we natuurlijk doen, maar we hoeven dan niet allemaal afzonderlijk het wiel opnieuw uit te vinden. De kracht van innovatie ligt juist meestal in die samenwerking. In de commissiebehandeling zijn we daar nader op ingegaan. Ik heb begrepen dat het juist is wat we
3345 nu al doen, met bijvoorbeeld andere provincies. In die zin dacht ik dat de motie misschien overbodig was.

De motie van DENK over deelconcepten is een vergelijkbaar verhaal. Dit is wel een terecht punt. We zien in grote steden dat deze systemen heel waardevol kunnen zijn, in het creëren van een brede individuele bereikbaarheid voor iedereen. Buiten de stad is deze behoefte nog niet goed
3350 ingevuld. Dat is in de Focus dan ook zo benoemd. Ook hierop is in de commissie ingegaan. Voor mij is niet duidelijk wat deze motie concreet toevoegt.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst

3355 De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik ben blij dat mevrouw Van der Waart de motie van de SP, DENK, JA21 en het CDA in herinnering roept. U noemde de motie wellicht overbodig. Dat is de motie zeker niet. U heeft gelijk dat het in de commissie besproken is en dat de gedeputeerde ons ervan heeft overtuigd dat er wordt samengewerkt. Het gaat er in dezen vooral om dat we ook samenwerken op financieel gebied. Daarover meldt de Focus helemaal niets. Daarover willen wij
3360 duidelijkheid hebben.

Mevrouw **VAN DER WAART** (GL): Dank voor deze toelichting. Ik begrijp uw toelichting. Ik heb nog steeds het idee dat het voldoende behandeld is. Ik wacht de reactie van de gedeputeerde af.

3365 De heer **KLEIN** (CU): De ChristenUnie kan zich goed vinden in de keuze van het college om de inzet van Smart Mobility te richten op provinciale doelen zoals de modal shift naar meer fiets en OV, naar effectief gebruik van infrastructuur, reductie van CO2-uitstoot en zelfs de versterking van het landelijk gebied. Tegelijkertijd zijn we kritisch over deze voordracht. Dat heb ik in de commissie al aangegeven. Als het gaat om de verwachte opbrengst zien we veel wishfull
3370 thinking, wat bereikt zou kunnen worden als alle potentiële resultaten van het onderzoek gerealiseerd gaan worden. De Provincie wil de komende jaren een enorm bedrag investeren van bijna 16 miljoen euro, waarvan een groot gedeelte niet gaat naar het realiseren van oplossingen, maar naar onderzoek, verkenningen en kennisontwikkeling. De CU erkent dat onderzoek belangrijk is, maar we vinden de balans tussen realiseren en onderzoeken in dit voorstel wel
3375 zoek. Meer dan de helft van het budget gaat naar onderzoek. Rondom Smart Mobility zijn al talloze oplossingen ontwikkeld, die nu al geïmplementeerd kunnen worden. Wij denken dat de opgave rondom de klimaat- en energietransitie, duurzame verstedelijking, bereikbaarheid, leefbaarheid en vitaal landelijk gebied gebaat zijn bij een snelle implementatie van deze innovaties. We moeten dus juist meters maken in de uitvoering. Daarom zal er meer geld naar
3380 Realisatie moeten. We dienen daarom een motie in.

Motie 62/17-05-21:

Verdeelsleutel voor onderzoek Smart Mobility

3385 *De Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, ter bespreking van agendapunt 11, Focus Smart Mobility (VD-20),*

Constateernde dat:

- Voor Focus Smart Mobility 2022-2025 een extra budget van 6,8 miljoen euro wordt voorgesteld waarmee het totale budget op 15,7 miljoen euro komt;
- Focuspunt 1 zowel onderzoek als concrete realisatie betreft;
- De focuspunten 2 en 3 uitsluitend onderzoek, verkenningen en kennisvergroting betreft;
- Het totaal budget voor onderzoek hiermee meer dan de helft van het gevraagde extra budget betreft;

3395

Overwegende dat:

- De geformuleerde opgaven rondom de klimaat- en energietransitie, duurzame verstedelijking en bereikbaarheid, economie en leefbaarheid en een vitaal landelijk gebied gebaat zijn bij snelle implementatie van deze innovaties;
- Er t.a.v. Smart Mobility reeds tal van instrumenten ontwikkeld zijn die nu al geïmplementeerd kunnen worden;

3400

Van mening dat:

- Onderzoek en innovatie belangrijk zijn;
- Het net zo belangrijk is om “meters te maken” in de uitvoering;

3405

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- Een verdeelsleutel tussen onderzoek en uitvoering vast te stellen op 25% voor onderzoek en 75% voor het realiseren;
- 3410 *en gaan over tot de orde van de dag.*

ChristenUnie

De heer **KLEIN** (CU): Een tweede punt van kritiek dat we hebben op deze voordracht gaat over het feit dat in dit voorstel geen kaders worden meegegeven voor de manier waarop het onderzoek wordt georganiseerd. Gezien het enorme bedrag dat aan onderzoek wordt uitgegeven, is het wel heel belangrijk. We denken dan bijvoorbeeld aan kaders over hoe samengewerkt wordt met kennisinstellingen, of onderzoeksvoorstellen extern beoordeeld worden, hoe gepubliceerd gaat worden over de resultaten en of de resultaten ook openbaar zijn en voor anderen beschikbaar zullen komen. Het lijkt ons heel belangrijk dat deze kaders er zijn. We realiseren ons dat dit onderwerp wellicht wat breder is dan Smart Mobility, maar we willen Gedeputeerde Staten vragen of er kaders zijn voor de onderzoeken waarin de Provincie participeert en zo nee, of het college bereid is om aan deze kaders te werken.

3415

3420

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Soest.

3425

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Hoe denkt de heer Klein over de privacy met deze Smart Mobility?

3430 De heer **KLEIN** (CU): Dat is een interessante vraag. Het is enorm belangrijk bij allerlei technologieontwikkelingen dat we goed gaan kijken naar de maatschappelijke en ethische kant daarvan. Privacy is er een van. Het is eigenlijk breder. Het gaat ook over vragen als Wie beheert de data? Van wie is de data die we verzamelen? Ik mis een beetje de aansluiting op mijn bijdrage.

3435 De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Geffen.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): U spreekt over een verdeelsleutel. Ik vraag me af: Je past sommige dingen toe naar innovaties, die heel veel opbrengen. Dat kan soms weinig kosten in de toepassing. Of het kan heel veel kosten in de toepassing, maar in feite heel weinig rendement opleveren. Volgens mij moet je het niet zoeken in de verdeelsleutel, maar in wat het rendement 3440 wordt van wat je gaat toepassen. Klopt dat volgens u?

De heer **KLEIN** (CU): Het is een interessant perspectief. Ik denk niet dat het per definitie klopt. Als overheid moet de provincie heel zorgvuldig omgaan met het geld van burgers. Dat zult u met mij eens zijn. We moeten wel kijken hoe we het meeste kunnen realiseren voor onze inwoners. Dat 3445 betekent dat als er heel veel geld moet worden gestoken in onderzoek, wat uiteindelijk voor de burger niet direct een effect heeft, dan lijkt het mij niet de beste investering.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Als je echt innovatief onderzoek hebt, weet je nooit van tevoren of het iets oplevert. Als je heel veel kunstmatig, 75% van een bedrag, gaat toepassen, omdat je nu 3450 eenmaal heel veel moet toepassen, dan is dat helemaal niet rendabel. Dan kun je toch beter een klein stukje pakken en dat wat het meeste opbrengt?

De heer **KLEIN** (CU): Ja, ik denk dat het ook de portée van de motie is, die ik indien. Als ik nu kijk naar deze voordracht dan zie ik dat er meer dan de helft van het budget wordt gereserveerd voor 3455 onderzoek en minder dan de helft voor realisatie. Juist de uitkomsten van onderzoek, wat we al eerder hebben gedaan, want dit is geen nieuw thema voor de Provincie, biedt heel veel kansen om dingen te realiseren voor onze inwoners. Door een richtlijn te geven, een verdeelsleutel, kan worden gestimuleerd dat er meer effect wordt gerealiseerd voor de inwoners.

3460 De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Ik heb twee vragen over uw motie. U doet twee verzoeken aan Gedeputeerde Staten. Het eerst betreft kaders waaraan een onderzoek zou moeten voldoen om in 3465 aanmerking te komen voor een provinciale cofinanciering of financiering. De vraag over dat besispunt is wat dit toevoegt aan de huidige manier van financieren en co-financieren door de Provincie. Waarom is dat specifiek voor dit onderwerp op deze manier in uw motie opgenomen? Het tweede verzoek aan het college is om een verdeelsleutel vast te stellen op 25%:75%. Dat komt nogal arbitrair over. Met vaststellen krijg ik het idee dat als er ook maar een percentage wordt

afgeweken van het vastgestelde percentage, dat meteen verantwoording aan Provinciale Staten
3470 gaat opleveren. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De heer **KLEIN** (CU): Het is goed dat u er op ingaat. U geeft mij de gelegenheid om aan te geven
dat de motie die ik zojuist heb ingediend een andere motie is dan de motie die vanochtend ter
informatie is verspreid. Het deel over de kaders staat daar namelijk niet in. Het staat wel in mijn
3475 bijdrage. Het is belangrijk dat we die kaders met elkaar gaan vaststellen. Het gaat om enorm veel
geld. Ik hoor graag hoe het college daar tegenaan kijkt, hoe we gaan werken aan die kaders en
welke kaders er nu al zijn. Met de verdeelsleutel heeft u wel een punt. Het woord vaststellen is
misschien wel erg rigide gekozen. Het zou ook als richtsnoer gehanteerd kunnen worden. Het
gaat mij er vooral om dat wij als Staten iets meer sturing geven aan dat er meer besteed wordt
3480 aan de daadwerkelijke realisatie dan er nu in het voorstel staat.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **DESSING** (FvD): Voor ons ligt een voordracht die de verbloemende naam Focus Smart
3485 Mobility heeft gekregen. Wie zou er immers tegen slimme mobiliteit kunnen zijn? Als we echter
verder kijken en de details van dit rapport en van deze plannen doornemen, dan blijkt er een
andere waarheid achter te schuilen.

Ten eerste valt op dat het rapport allesbehalve duidelijk is haar doelstellingen. Er wordt letterlijk
geschreven: "Maatregelen zijn relatief nieuw en de gedragseffecten zijn in de praktijk nauwelijks
3490 onderzocht." Toch staat er hier een bedrag van meer dan vijftien miljoen euro voor gereserveerd,
dat, zonder al te veel te weten over het effect van de investeringen, uitgegeven zal worden.

Verder valt op te merken dat het rapport met de term Smart in de titel, -wat in managementtaal
ook een veel gebezigde term is-, toch weinig SMART-aspecten bevat. Forum voor Democratie,
over het algemeen geen fan van het management denken waar dit stuk een typisch voorbeeld van
3495 is, vindt weinig SMART-, -dat staat voor Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch en
Tijdgebonden, doelen in dit rapport. Het rapport staat vol met vaagheden, die weinig concreet,
meetbaar en afrekenbaar zijn. Op alle vlakken scoort het dus een onvoldoende en het is wat
Forum voor Democratie betreft, niet smart om meer dan vijftien miljoen euro uit te geven aan een
luchtkasteel zonder goed onderzochte effectberekening. Forum voor Democratie kan de bijdrage
3500 omtrent dit stuk verder kort houden. De voordracht staat vol holle frasen, mooie vergezichten
voor liefhebbers van de inmiddels bekende uitdrukking 'You will own nothing and you will be
happy' en heeft verder weinig feitelijke basis waarop we dit met elkaar, op grond van beschikbare
data, kunnen bediscussiëren. In het rapport valt daarnaast op te merken dat de provincie een
grote toename ziet in de vraag naar deelmobiliteit en private partijen die hierop inspelen.

Forum voor Democratie is een conservatief liberale beweging, die vanaf het begin af aan heeft
gepleit voor een zo'n klein mogelijke overheid. Dat doen we in dit geval nogmaals. Zoals de VVD
vroeger ook nog de ondernemers hoog in het vaandel had zitten en vertrouwen had in de markt,
hebben wij dat nog altijd. Als private partijen, zoals is aangegeven in eigen onderzoek van de
provincie inspringen op de vraag naar deelmobiliteit, laat het initiatief dan ook bij de markt
3510 liggen en bemoei je daar als overheid niet mee. Bovendien zijn wij van mening dat de burger het

recht heeft op keuzevrijheid om de wijze van vervoer zelf te kunnen bepalen en zich niet direct of indirect te laten dwingen in een deelauto of het openbaar vervoer.

Ik zei het al eerder bij het onderwerp duurzaamheidsambities. De financiële situatie van de provincie op het gebied van mobiliteit staat in de komende jaren sterk onder druk. In dat kader is
3515 investeren in Smart Mobility, wat betreft onze fractie, niet SMART, financieel risicovol en niet wenselijk.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Koyuncu.

3520 De heer **KOYUNCY** (DENK): Mijn collega heeft aangegeven dat de ontwikkeling van deel mobiliteit overgelaten moet worden aan de markt. We zien in de hoofdstad dat dit ook gebeurt. Deelmobiliteit is nu vooral te vinden in de drukke binnenstad, waar het openbaar vervoer al prima werkt, dus eigenlijk niet als aanvulling werkt voor het huidige openbaar vervoer, voor alle keuzes die mensen moeten kunnen maken in het zichzelf verplaatsen in onze provincie. Deelt mijn
3525 collega dat deelmobiliteit een aanvulling zou moeten zijn op alle andere mobiliteitsmogelijkheden?

De heer **DESSING** (FvD): Dat dit het zou moeten zijn, dat deel ik niet, wel dat het een aanvulling zou kunnen zijn. Ik vind het prima als het als concept wordt aangeboden en dat je de burger de
3530 optie laat om te kiezen voor zijn eigen auto, een deelauto of het openbaar vervoer. Die keuzevrijheid staat wat onze fractie betreft bovenaan.

De heer **KOYUNCY** (DENK): Wat vindt u ervan dat deze deelconcepten zich concentreren in de drukke binnenstad?
3535

De heer **DESSING** (FvD): Ik kan me daar bedrijfsmatig wel iets bij voorstellen. Dat zal bedrijfsmatig het meeste rendement opbrengen. Ik weet niet wat ik daar verder aan toe moet voegen, anders dan dat wij vinden dat we dat aan de markt moeten overlaten. Subsidiëren met veel overheidsgeld vinden wij geen goed idee, als fractie. Daarover kan men van mening
3540 verschillen.

De **VOORZITTER**: Dan geef ik het woord aan mevrouw Doevendans.

3545 Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Voor ons ligt het stuk Focus Smart Mobility. Eigenlijk geldt voor mijn fractie hetzelfde betoog als dat ik hiervoor bij het vorige agendapunt heb gehouden. Het is belangrijk om ook hier die aanjaagrol als provincie op te pakken. We zijn er heel erg blij mee dat er nu een focus is gelegd, wat voorgaande sprekers ook al aangaven. Smart Mobility is op zichzelf staand best kostbaar. Gelet op verkeersveiligheid, ruimtegebruik binnen de provincie, maar ook als het gaat om verduurzaming is Smart Mobility wel een methode om dit beter te gaan
3550 toepassen in de toekomst binnen onze provincie. Smart Mobility is meer dan deelconcepten. Het is dat stoplichten op elkaar zijn afgewogen en dat er wordt gekeken of voldoende afstand wordt gehouden, het gaat erom dat kan worden doorgereden in de provincie wanneer men in de auto zit. Het zorgt ervoor dat we minder in de file staan en dat we dus ook makkelijker en sneller van

3555 A naar B kunnen komen. Voor ons als fractie van PvdA Noord-Holland is het stuk dat voorligt een goed stuk. De voordracht had een hamerstuk mogen zijn. De PvdA is blij dat de focus er is. Ik wacht het antwoord van de gedeputeerde af, maar zoals ik de commissievergadering de vorige keer heb meegemaakt, denk ik dat het juist goed dat is en dat ook benoemd is dat er in een breder verband, verder dan alleen IPO, wordt samengewerkt, niet alleen tussen overheden, maar ook tussen ondernemers. Er wordt gekeken hoe iets kan worden aangejaagd. In antwoord op de
3560 motie van de ChristenUnie gelooft mijn fractie, zeker als het gaat om onderzoek en de eerste stappen binnen nieuwe projecten, dat de provincie een aanjager kan zijn. Wij zijn geen voorstander van de in de motie voorgestelde verdeelsleutel. Ik geloof dat je door zaken aan te zwingelen ervoor kunt zorgen dat het uiteindelijk door de markt wordt opgepakt. Het is dan bewezen en daardoor meer rendabel.

3565

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Klein.

De heer **KLEIN** (CU): Ik ben het helemaal met u eens. Ik vind het heel belangrijk dat de overheid onderzoek doet en daarmee dingen probeert die nog niet rendabel zijn. Ik vraag in de motie dus
3570 ook niet om rendabel onderzoek, maar om een betere balans. Ik denk dat we veel baat kunnen hebben bij investeringen in realisatie van bestaande Smart Mobility. Die 25% moeten we inderdaad besteden aan kansrijke oplossingen, die nog niet rendabel zijn en waar we willen onderzoeken in hoeverre dat een bijdrage zou kunnen leveren, of in onze provincie toegepast kan worden.

3575

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Ik heb geen vraag gehoord. Het is meer een opmerking van de heer Klein. Hij heeft de interruptie gebruikt om dit nog toe te voegen aan zijn punt. Dank voor de verheldering. Ik blijf wel bij het standpunt dat wij elkaar daarin zeker ver kunnen vinden. Mijn fractie maakt daarin niet meteen een afweging maakt van 25%:75%. Daarom zijn we blij dat in het
3580 stuk wordt meegenomen, en wat de gedeputeerde ook aangaf, dat Provinciale Staten steeds goed op de hoogte worden gehouden, ook door middel van voortgangsrapportages. We worden dan op de hoogte gehouden, ook als iets niet dreigt te lukken, ook als het gaat om gelden binnenhalen vanuit Europa en het Rijk.

3585

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Mevrouw Doevendans, u sprak erover dat de stoplichten erop aangepast zijn en dat inmiddels afstand kan worden bewaard. Dat is allemaal al ingebouwd in moderne auto's. Bedoelde u dat, of worden de bussen ook op die manier ingevoerd, dat ze
3590 voor, voor hen rijdende auto's automatisch gaan stoppen? Dan moet er veel worden geïnvesteerd.

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Ik had het eigenlijk over de stoplichten. U heeft gelijk dat het in sommige auto's al wordt toegevoegd. De stoplichten zijn ook slim. Die zien ook al van tevoren of er auto's aankomen. Ze kunnen, doordat ze op elkaar zijn afgestemd, veel beter de doorstroming
3595 bepalen. Dat is ook een vorm van Smart Mobility en slim vervoer. Ik wilde dat nog toevoegen aan de discussie van hiervoor. Dat het breder is dan alleen deelconcepten.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Bent u ook bereid om bussen daarop aan te passen?

- 3600 Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Er wordt genoeg onderzoek gedaan. We zien nu ook al dat in de aanbestedingen, als het gaat om openbaar vervoer, veel wordt gevraagd op het gebied van verduurzaming. Het zou wellicht het onderzoeken waard zijn om te weten of het mogelijk is om dit in het Programma van Eisen mee te nemen. Daarop heb ik nu nog geen antwoord. Ik weet niet wat de kosten daarvan zijn en wat daarvoor nodig is. Dat zou iets kunnen zijn wat je verder gaat onderzoeken.
- 3605

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de heer Steeman.

- De heer **STEEMAN** (D66): In de commissie hebben we uitgebreid stilgestaan bij de slimme mobiliteitsambities van de provincie. Ook wat D66 Noord-Holland betreft had deze voordracht een hamerstuk mogen zijn.
- 3610 Het valt op dat – mede door de inzet van de vorige Statenfractie van D66 – er steeds meer samenhang ontstaat tussen de vele verschillende mobiliteitsdossiers en mobiliteitsstukken en tussen die stukken en de provinciale budgetcyclus. Deze Focus Smart Mobility vormt een belangrijk onderdeel, wat ons betreft. De inzet van slimme mobiliteitstoepassingen gaat zorgen voor efficiënt en effectief vervoer, kortere reistijden en veiliger reizen. En daar bovenop, wat D66 betreft, ook nog eens comfortabel en voorspelbaar vervoer en zo laag mogelijk op de ladder van duurzame mobiliteit. Het gaat om goed bereikbaar, minder uitstoot en geluid, verbetering van de leefbaarheid in de omgeving en daarmee ook logische voordelen voor de woningbouwopgave. Wij
- 3615 zien de voordelen, of richting Forum voor Democratie: Wij zien de voordelen wel. Wat we de gedeputeerde vragen bij deze Focus om zich ook op de gehele provincie te richten, zodat ook buiten de Metropoolregio Amsterdam op het gepresenteerde hoge ambitieniveau gezocht kan worden naar samenwerking tussen de vele gemeenten, ketenpartners, inwoners, onderwijs en bedrijven om deze focus concreet te maken en te realiseren. Dat betekent niet dat de Provincie daarbij een uitvoerende rol zou moeten krijgen in bijvoorbeeld deelconcepten, zoals DENK voorstaat in de motie. Wat D66 betreft waren de toezeggingen van de gedeputeerde in de commissie op vragen van de fractie van DENK voldoende en ook voldoende duidelijk. D66 ziet overigens wel lokale energie- en duurzaamheidscoöperaties die aan de slag gaan met deelconcepten. Wellicht kan de gedeputeerde aangeven op welke manier de provincie dat nog
- 3620 verder zou kunnen stimuleren. Wat ook voldoende is behandeld in de commissie, is de motie van de SP met betrekking tot interprovinciale samenwerking. De gedeputeerde heeft, ook naar onze mening, op dat onderwerp ruim voldoende toelichting gegeven hoe die samenwerking al op dit moment werkt, zoals ook mevrouw Van der Waart van GroenLinks dat bemerkte.
- 3625 Bij de motie van ChristenUnie wachten we even de reactie van de gedeputeerde af. Ik maak alvast een voorbehoud om daar in tweede termijn op terug te komen. In ieder geval zullen we voor het voorliggende voorstel stemmen.
- 3630

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Smart Mobility is geen doel op zich, maar slechts een onderdeel van ons mobiliteitsbeleid. Voor de Partij voor de Dieren is het van evident belang dat slimme mobiliteit vooral ten dienste moet staan van zaken als klimaat, duurzaamheid, energiebesparing, biodiversiteit en veiligheid van mens en dier en minder om aangenaam reizen te bewerkstelligen. Slimme mobiliteit dient wat onze fractie betreft derhalve direct gekoppeld te worden aan de ladder voor duurzame mobiliteit. Omdat de balans in deze Focus in onze ogen toch deze kant op doorslaat, zullen wij voor deze voordracht stemmen. Waar nodig geacht zal ik middels een stemverklaring reageren op de moties.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar mevrouw Van Geffen.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Voordat ik aan mijn bijdrage begin, wil ik toch even reageren op een opmerking die collega Dessing van Forum zojuist maakte. Die meende dat ondernemers zich niet meer thuis zouden kunnen voelen bij de VVD en dat de VVD er geen vertrouwen meer in heeft. Zoals u weet, ben ik zelf ondernemer. Zeer actief zelfs, ook in ondernemersnetwerken. Ik kan u vertellen dat ik het nog helemaal snap. Bovendien gaan wij wat beter als het gaat om coalities. We halveren niet de hele tijd. Ik denk dat we echt meer voor elkaar krijgen voor ondernemers, zowel in Den Haag, als in Noord-Holland, dan mijn collega.

De **VOORZITTER**: U ontlokt een reactie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Deze handschoen neem ik toch graag even op. Vindt mevrouw Van Geffen toch niet dat deze vijftien miljoen euro, die hier kennelijk wordt aangegeven aan dit plan, ook voor een ondernemer een behoorlijk groot bedrag is met een zeer onzekere rendabele opbrengst?

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Er zijn heel wat ondernemers in dit land, die investeren in innovatie. Dat doen ze ook samen met de Provincie. Het voordeel van samen met de provincie investeren in innovatie is dat de kans, dat het toepasbaar is, veel groter wordt.

De VVD vindt het belangrijk dat de provincie als beheerder van tal van wegen, fietspaden, vaarwegen en busbanen meewerkt aan innovaties om alle verkeer optimaal te laten verlopen. In samenwerking met onderzoekers verbetert de doorstroom en de veiligheid van het verkeer en kan het ook schoner. Dat zijn resultaten waarvan de VVD blij wordt. In de commissie is besproken dat het perspectief van de reiziger, wat het oplevert voor gebruikers, meer naar voren mag komen. We zijn blij met de toezegging van de gedeputeerde dit in de voortgangsrapportage mee te nemen. Daardoor steunt de VVD de nota Smart Mobility.

Nog kort een reactie op de moties. Ook de VVD is van mening dat er voldoende toelichting was van de gedeputeerde op de samenwerking met provincies. We zijn het eens met D66 dat de motie van deelconcepten in deze vorm niet meteen op de weg van de provincie ligt, hoewel de problematiek van minder dicht bevolkte gebieden inderdaad aandacht behoeft.

De VVD gaat niet voor een verdeelsleutel, maar voor echte innovatie. Bij de toepassing van innovaties kijken we naar wat zoveel mogelijk rendement brengt. Dat is wellicht niet eens de

toepassing die 75% van de middelen vraagt. Het kan juist een veel goedkopere toepassing zijn. je kijkt dus naar rendement en niet naar een verdeelsleutel. Vandaar dat we tegen deze motie zullen stemmen.

3685

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Is de VVD niet geïnteresseerd in een manier waarop dat wat je samen uitvoert met verschillende provincies op het gebied van Smart Mobility, en elk ander onderzoek, nauwkeuriger financieel in kaart wordt gebracht? Zou de VVD dat niet aantrekkelijk vinden?

3690

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Als er voordelen zijn om een onderzoek gezamenlijk op te pakken, -naar mijn idee gebeurt dat inmiddels al-, dan is dat aantrekkelijk. Maar dat is niet altijd het geval. Soms is het juist handiger om te verdelen en met elkaar vervolgens de resultaten uit te wisselen.

3695

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik vind dit antwoord heel erg vaag. Naar uw idee gebeurt het al. Dat is juist de reden dat wij deze motie hebben ingediend. We willen het zeker weten en we willen de kosten zo efficiënt mogelijk gebruiken. We zijn niet tegen de onderzoeken.

3700

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Ik heb moeite met dat 'zeker weten', als de gedeputeerde daar een toelichting opgeeft en uitlegt hoe hij dat doet. Dan vindt u dat u het pas zeker weet als er een motie over wordt aangenomen. Dat vind ik een beetje apart.

3705

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Klein.

De heer **KLEIN** (CU): Ik snap dat mevrouw Van Geffen vindt dat we moeten kijken naar effectiviteit. Vindt u ook niet dat een ontzettend groot deel aan onderzoek wordt besteed en dat er wellicht een betere effectiviteit gehaald zou kunnen worden door meer te besteden aan de daadwerkelijke realisatie van oplossingen? Wat vindt u ervan dat meer dan de helft van provinciaal geld aan onderzoek wordt besteed?

3710

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Ik heb daar geen normbedrag over. Als dat onderzoek ertoe leidt dat er daarna grote rendementen komen, -en in veel gevallen is dat zo, dat is in het verleden gebleken-, dan is dat het waard.

3715

De **VOORZITTER**: Het woord is aan mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Wij hebben met belangstelling naar de Focus Smart Mobility gekeken. We missen hierin een aantal zaken. Ik beperk me tot enkele vragen. In welk opzicht worden digibeten meegenomen in dit voorstel voor Smart Mobility-beleid? Blijft naast het reizen met OV middels een telefoonapp, ook het kopen van een kaartje mogelijk? Hoe staat het

3720

3725 met de privacy? Mocht het vijftien miljoen euro gaan kosten, is dat dan inclusief het aanpassen van de bussen in het openbaar vervoer?

De **VOORZITTER**: Ik vraag gedeputeerde Olthof om zijn reactie in eerste termijn.

3730 Gedeputeerde **OLTHOF**: We hebben het bij het vorige agendapunt vooral over schoon en veilig gehad. Slim hoort daar uiteraard ook bij. Slim, niet als doel op zich, maar wel als een middel om een aantal andere doelen ook zo goed mogelijk te realiseren. Wat een aantal mensen al heeft gezegd: De mobiliteitswereld is volop in beweging. Nieuwe concepten en nieuwe technieken doen hun intrede. Deelmobiliteit, intelligente verkeerslichten, slimme laadsystemen en nog veel meer. Dat betekent ook dat je daaraan als provincie actief moet deelnemen. Ik ben het dan ook niet
3735 met de heer Delsing eens dat de kleine conservatieve overheid zich hiermee niet moet bemoeien. Ik ben het wel met hem eens dat het uiteindelijk niet de rol van de provincie is om een marktpartij te worden en om de deelconcepten zelf aan te bieden. Omdat we wegbeheerder zijn en omdat we de concessiehouder zijn, hebben we ook de verplichting om ervoor te zorgen dat een aantal ontwikkelingen in de automobiellindustrie plaatsvinden. Die kunnen plaatsvinden als
3740 ook wij weten wat het betekent voor onze infrastructuur en de belijning wanneer het gaat over slimme technieken in auto's. Vanuit onze wegbeheerdersrol zijn we verplicht en moeten we meedoen om uiteindelijk al die ontwikkelingen te kunnen faciliteren. Dat is niet een marktverantwoordelijkheid, dat is een verantwoordelijkheid voor de overheid om te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast gaat het over veiligheid, duurzaamheid en het elektrificeren
3745 van auto's en de laadsystemen die daarbij horen. Het gaat ook over logistiek. Daarover gaan we later nog met elkaar praten. Dat wat we gaan aanbieden, is dus ontzettend breed. Ik wil dat zeker niet typeren als klein en conservatief. Het is een belangrijke verantwoordelijkheid van de overheid. Wat de heer Steeman aangaf: Daarbij richten we ons uiteraard niet alleen op de MRA. De MRA is zelf ook heel actief met Smart Mobility. We stemmen dat goed op elkaar af. We nemen
3750 zeker ook de rest van de provincie daarin heel goed mee. Sterker nog: Ik denk dat Smart Mobility kan een belangrijke bijdrage leveren bij de mobiliteitsvraagstukken, juist in de rest van Noord-Holland. Binnen de MRA zal een deelconcept eenvoudiger neer te zetten zijn dan in andere gebieden. Dat neemt niet weg dat wij met deelconcepten ook in de rest van Noord-Holland een belangrijke bijdrage, een belangrijke keuze voor verkeersdeelnemers kunnen leveren. Smart
3755 Mobility is niet het beperken van de keuzevrijheid. Het is het uitbreiden van de keuzevrijheid. Naast de auto vindt men dan deelmobiliteit, Mobility as a Service (welke diensten kan ik gebruiken om van A naar B te komen?). Volgens mij breiden we juist de keuzemogelijkheden van de mensen uit door de verschillende systemen beter op elkaar aan te laten sluiten. Ik ga naar de moties.

3760 De motie van de ChristenUnie vind ik lastig. Ik begrijp wat de heer Klein zegt. Ik vind het ook een belangrijk punt. Het was een van de belangrijkste punten van deze Focus. We hebben onderscheid gemaakt in drie punten. Van de beschikbare middelen gaat er 4,7 miljoen euro naar de realisatie van de VRI's. Dat gaat over realiseren. Ook met de andere middelen is realisatie gemoeid. Er vindt op een aantal plekken toegepast onderzoek plaats. Daarmee realiseren we en
3765 we doen tegelijk onderzoek. Ik vind het lastig om daar een strakke verhouding van 25:75 of 50:50 te hanteren. Ik zou me kunnen voorstellen dat we voor de korte termijn met name

realiseren en voor de langere termijn zal er meer onderzoek zijn. Dat is logisch. Daarom is het ook een lange termijn ambitie. Ik wil deze motie ontraden. Niet omdat ik het er niet mee eens ben dat we niet alleen moeten onderzoeken, maar ook realiseren, maar vooral omdat ik een verhouding van 75:25 een ingewikkelde vind. Het doet geen recht aan de opgave die er is. Alles waarbij het gaat over onze eigen opgave, als wegbeheerder, vraagt om onderzoek. Wat is er nodig om uiteindelijk een goed antwoord te hebben op alle nieuwe systemen en ontwikkelingen in de automobieliindustrie? Ik ontraad de motie. Ik wil de heer Klein wel tegemoet komen door in de jaarlijkse rapportage, die we hebben toegezegd, de financiële verhoudingen mee te nemen.

3775 Dan kunnen we zien wat er uiteindelijk naar realisatie en wat naar onderzoek gaat. Daarin zou ik ook willen meenemen op basis van welke criteria een bepaald onderzoek kan worden vormgeven. U vraagt om criteria. We hebben een aantal criteria. De Provincie hanteert eigen inkoopvoorwaarden. Daarin zit ook een duurzaamheidsvraagstuk. Bij de eerstvolgende voortgangsrapportage zou ik ook die criteria mee willen nemen op basis waarvan tot een bepaald

3780 onderzoek is gekomen. De criteria kunnen vervolgens verder worden bekeken. De motie van DENK, JA21 en het CDA gaat over deelconcepten. Daarover is met elkaar al veel gesproken. De heer Koyuncu is een fervent voorvechter van deelmobiliteit. Nu komt hij met een voorbeeld van Sloterdijk. De vorige keer noemde hij als voorbeeld een gezin uit Volendam dat naar de Zwarte markt in Beverwijk reisde en wat zij kwijt waren aan openbaar vervoer. Hij heeft daar wel een terecht punt. Ik vind het ook een verantwoordelijkheid van de Provincie om te zorgen dat mobiliteit betaalbaar blijft. Uiteindelijk moeten de verschillende vormen van openbaar vervoer en deelmobiliteit voor iedereen toegankelijk zijn en blijven zodat iedereen uiteindelijk van A naar B kan komen; een maatschappelijke taak van Mobiliteit. Dat wil ik zeker ook onderschrijven. Deze motie is volgens mij overbodig. Op dit moment loopt er een verkenning naar de verschillende deelconcepten die er zijn. Dan heb ik het niet over de MRA, maar over de rest van Noord-Holland, waar we kijken naar een combinatie met Mobility as a Service. Hoe zorg je dat je van A naar B kunt komen en hoe kun je van verschillende concepten gebruikmaken. Dit kan ik u toezeggen. Ik verwacht net na de zomer de eerste verkenning, waarin dat ook in beeld wordt gebracht en welke partijen daarvoor in de markt zijn. Er is wel een markt voor. Buiten de

3790 MRA zijn ontwikkelingen gaande, bijvoorbeeld in Alkmaar, om met een partij te kijken of daar een eerste concept van deelmobiliteit in combinatie met een OV-hub kan worden aangeboden. Daar zijn we al druk mee bezig.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Koyuncu.

3800 De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik waardeer de woorden van de gedeputeerde enorm. Ik geloof ook in zijn woorden, maar ik vertrouw de markt niet echt. Ik heb gezien hoe het in Amsterdam is gegaan. Zou u ons kunnen toezeggen dat u in de rapportages en in alle documenten die we gaan zien over Smart Mobility in het vervolg en in het bijzonder deelmobiliteit, steeds zult meenemen hoe het ervoor staat met de uitrol van deze concepten? Dan wil ik de motie heroverwegen.

3805

Gedeputeerde **OLTHOF**: Deelmobiliteit zal een onderdeel zijn van de jaarlijkse rapportage en de voortgang en uitrol daarvan. Deelmobiliteit is ook letterlijk opgenomen in het programma van Smart Mobility. Uw vraag om die deelconcepten mogelijk te maken dat is al letterlijk benoemd in

3810 het Programma Focus Smart Mobility. In die zin heeft het alle aandacht en zullen we u bij de jaarlijkse rapportage meenemen, u daarover te informeren en de voortgang met u te delen. De laatste motie is van de SP, DENK, JA21 en het CDA. Deze motie wil ik ontraden, al ben ik het met de inhoud eens, maar wel op een andere manier. De motie kan ik op deze manier niet uitvoeren. We werken op dit moment onder de noemer 'Krachtenbundeling Smart Mobility' met
3815 alle provincies en vijf gemeenten samen. Ik wil toezeggen dat ik u een overzicht zal bieden van die samenwerkingsvorm, met wie we samenwerken en op welke onderdelen. Op het gebied van de financiële inzet werken we samen, om dubblures van activiteiten te voorkomen. Wat de ene provincie doet, hoeven wij niet te doen. We leren wel van de resultaten daarvan. Het is geen landelijk budget waaruit iedereen projecten krijgt bekostigd. Elke provincie heeft haar eigen
3820 verantwoordelijkheid over wat past bij de opgave voor de verschillende provincies. Zeeland heeft een andere opgave dan Noord-Holland. Bij ons is het gericht op wat voor Noord-Holland van toepassing is. Financieel gezien is die afstemming er in die zin niet. Uiteraard profiteren we wel van de projecten en resultaten, die door de andere provincies gefinancierd zijn. De verkenning komt ook hier in terug, naar wat we op dit moment aan het doen zijn. Ook dat kan
3825 ik toezeggen. Ik doe u veel toezeggingen in de geest van deze motie. Een aantal dingen waarom wordt gevraagd, doen we al. Dat wil ik u laten zien via het toegezegde overzicht van de samenwerkingsverbanden.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik ben blij met de toezegging van de gedeputeerde om ons inzicht
3830 te geven in de waarde en de aard van de samenwerking, die er op het gebied van Smart Mobility is. Is de gedeputeerde, naast het delen van de kennis, die we met deze projecten binnenhalen, ook voorstander van het delen van financiële middelen?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Die toezegging kan ik niet doen. Ik weet niet of wij volledig inzicht
3835 hebben in wat andere provincies betalen. Ik weet wel hoe projecten lopen en hoe de samenwerking eruit ziet, maar we hebben allemaal onze eigen financieringsmethodiek gekozen en de bedragen die we daarvoor beschikbaar hebben. Ik kan u dat niet toezeggen, omdat ik het niet weet. Daarop zou ik later bij het overzicht een antwoord kunnen geven.

3840 De **VOORZITTER**: Dan beginnen we aan de tweede termijn

Tweede termijn:

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik heb de gedeputeerde de nodige toezeggingen horen doen. Daar
3845 ben ik blij mee. Als de gedeputeerde zijn best doet, en misschien iets meer dan zijn best, om in het toegezegde overzicht over die samenwerking, zoveel mogelijk ook de financiële informatie mee te nemen. Als die toezegging gedaan kan worden, dan trekken wij onze motie in.

De heer **KOYUNCU** (DENK): De gedeputeerde heeft toezeggingen gedaan en daar wil ik hem voor
3850 bedanken. Ik trek mijn motie in. Ik kondig wel vast aan dat ik dit punt zal blijven volgen. Ik hou de uitrol hiervan scherp in de gaten.

De **VOORZITTER**: Motie 61 is ingetrokken.

- 3855 De heer **KLEIN** (CU): Ik wil de gedeputeerde bedanken voor zijn reactie. Twee punten. U zegt dat u met die rigide verdeelsleutel niet uit de voeten kan. Ik hoor ook dat andere fracties er niet echt enthousiast over zijn. Tegelijkertijd biedt u wel aan om de financiële verhoudingen in de jaarlijkse voortgangrapportage mee te nemen. Dat lijkt me een mooie eerste stap. Dan trek ik de motie in. Bij de eerste voortgangrapportage zullen we hier waarschijnlijk nogmaals over
- 3860 spreken, als de verhoudingen niet zijn zoals ik denk dat ze goed zijn.
- U zegt ook toe dat u criteria wilt meenemen in de voortgangrapportage, op basis waarvan onderzoek gekozen is. Dat lijkt me heel goed. In mijn bijdrage doelde ik eigenlijk breder. Welke criteria hanteren we nu als de provincie participeert of opdracht geeft voor onderzoek over hoe dat onderzoek is vormgegeven? Het is niet nu het moment om dat verder uit te discussiëren.
- 3865 Ik wil daar nog wel een volgende stap in maken, omdat ik denk dat het goed is dat we hier als provincie richtlijnen formuleren. Dat zal dan ook met inkoopbeleid te maken hebben. Daar kom ik later nog op terug.

De **VOORZITTER**: Motie 62 is ingetrokken.

- 3870 De heer **DESSING** (FvD): Dank voor de uitgebreide en beschouwelijke antwoorden van de gedeputeerde. Ik wil nog even terugkomen op het punt waarover hij zei dat het een breed pallet aan maatregelen is, die vallen onder Smart Mobility. Ik wil toch nog even reageren op het feit dat de provincie, ook bij dit onderwerp, net als bij duurzaamheid, een hoog ambitieniveau heeft, wat
- 3875 het oorspronkelijke budget overstijgt. Ik wil in herinnering roepen dat ook voor die 4,2 miljoen euro van die 15 miljoen euro nog geen dekking is gevonden. Ik zou daarop graag een reflectie hebben van de gedeputeerde. Als alles doorgaat zoals het lijkt te gaan dan geven we vanavond maar liefst 26 miljoen euro uit en dat met het oog op de veranderende financiële situatie voor mobiliteit en veiligheid in de toekomst, waarop ik later bij de financiële beschouwingen nog zal
- 3880 terugkomen.

- Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): De gedeputeerde is op geen enkele vraag van mij ingegaan. Ik herhaal mijn vragen. In welk opzicht worden digibeten in Smart Mobility beleid meegenomen? Blijft het naast het reizen per OV via telefoon apps ook mogelijk om een kaartje te
- 3885 kopen? Hoe staat het met privacy?

- Gedeputeerde **OLTHOF**: Mobiliteit moet voor iedereen beschikbaar en toegankelijk zijn, ook voor digibeten, mensen met een visuele of andere beperkingen. Het heeft de aandacht. Of het echt Smart Mobility is, is de vraag. Het heeft ook te maken met OV-concessies en het overstappen naar
- 3890 een andere betaalwijze binnen het openbaar vervoer. Ook daaraan zullen we zeker aandacht blijven besteden. De telefoonapp voor Mobility as a Service laat in een oogopslag zien op welke manier, met welke mobiliteitsvorm van A naar B kan worden gereisd. De telefoon app is een nadrukkelijk onderdeel van Smart Mobility. De provincie moet het goede voorbeeld geven als het gaat over privacy. Als het gaat over privacy en het beschermen van persoonsgegevens dan gelden

3895 daar de strengste eisen. Het maakt ook onderdeel uit van alle onderzoeken en implementaties en realisaties van onderdelen.

De heer Hoogervorst triggert me als hij mij vraagt om meer dan mijn best te doen. Uiteraard ga ik mijn best doen om het inzichtelijk te maken. Omdat ik niet weet in hoeverre het voor honderd procent inzichtelijk te maken is, maak ik daarin een voorbehoud. Bij de voortgangsrapportages geef ik een terugkoppeling. Zeker in de rapportage over de samenwerkingsvormen zal ik daarover wat zeggen. Als het kan dan doen we het, maar ik weet niet zeker of het voor alles mogelijk is.

In reactie op de heer Klein: We kijken graag naar de criteria. We hanteren ook criteria. Bij de eerste voortgangsrapportage gaan we het gesprek aan of er voldoende criteria zijn, of ze goed toepasbaar zijn en of goed toegepast worden. Laten we die discussie te zijner tijd voeren met elkaar.

De heer Dessing wees op de dekking. Het klopt dat we ruim 4,5 miljoen euro tekort komen om alle ambities te kunnen realiseren. Zonder ambities kom je nergens. Ambities zijn soms wat hoog. Van een hoge ambitie 90 procent realiseren, is altijd meer dan 100 procent van een heel lage ambitie realiseren. Dat kunt u me kwalijk nemen, maar dat is wel hoe we besturen.

De dekking hoeft niet altijd uit onze eigen middelen te komen. In samenwerkingsverband kijken we naar een dekking in nationaal en Europees verband. We kijken of gebruik kan worden gemaakt van subsidieregelingen en kunnen meeliften op de subsidies die naar kennisinstituten gaan. Wellicht dat we op termijn keuzes moeten maken, omdat de middelen onvoldoende of schaars zijn. We zullen niet alle ambities kunnen realiseren, als er onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Laten we er mee aan de slag gaan. Op korte termijn kunnen we met de realisatie aan de slag. We hebben de nodige uitdagingen, ook op financieel vlak. Die gaan we graag aan. We zullen met u in gesprek gaan over hoe we het mogelijk kunnen invullen. Ik hoop dat we met andere partijen tot het bedrag van 4,5 miljoen euro kunnen komen.

3920 De **VOORZITTER**: Dan zijn we aan het eind van de tweede termijn gekomen. We gaan stemmen. Er is nog een motie (motie 60) waarover we gaan stemmen en uiteindelijk stemmen we over voordracht 20 Focus Smart Mobility.

Er zijn 54 deelnemers aan de stemmodule van Notuvote.

3925 Is er behoefte aan hoofdelijke stemming bij motie 60? Wil iemand een stemverklaring afleggen? De motie is ingetrokken. Dan valt er geen enkele motie in stemming te brengen. Er zijn geen moties. Dat betekent dat we direct voordracht 20 'Focus Smart Mobility' in stemming gaan brengen.

3930 Wil iemand hoofdelijke stemming of een stemverklaring afleggen? De heer Deen.

De heer **DEEN** (PVV): De PVV zal tegen deze voordracht stemmen, omdat de Focus Smart Mobility een steeds grotere nadruk legt op onder andere duurzaamheid en klimaat. Daarnaast vinden wij het werkelijk flauwekul dat het college zegt extra ruimte te willen generen voor woningbouw door deelsystemen verder te ontwikkelen. Wil je op het woningbouwdossier echt een noemenswaardig verschil maken dan heb ik als tip om in te zetten op een strenger immigratiebeleid, meer ruimte te bieden om in het groen te bouwen en niet de hele provincie vol

te zetten met windturbines en zonneparken. Voor alle duidelijkheid: In deelauto's kun je niet wonen.

3940

De **VOORZITTER**: Nog anderen die een stemverklaring willen afleggen? Wenst iemand aantekening. Zo niet dan open ik nu de stemming voor voordracht 20 Focus Smart Mobility. De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.

3945

Voordracht 20 wordt aangenomen met 48 stemmen voor en 6 stemmen tegen. Tegen hebben gestemd Forum voor Democratie en de PVV. Daarmee is voordracht 20 Focus Smart Mobility aangenomen.

12. Vragenuur

3950

De **VOORZITTER**: Ik wil u erop wijzen dat geen interrupties zijn toegestaan en dat er geen moties kunnen worden ingediend tijdens het vragenuur. Voor de eerste termijn geldt voor Provinciale Staten drie minuten, net als voor Gedeputeerde Staten en in tweede termijn één minuut. Daarna is er eventueel nog ruimte voor aanvullende vragen. De eerste vraag komt van de fractie 50PLUS/PvdO.

3955

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): De instandhouding van Natura2000-gebieden wordt gegarandeerd door de Rijksoverheid. Is dat juist? We moeten immers het een en ander gaan beslissen. Mijn tweede vraag: Is het juist dat windturbines extreem veel meer grondstoffen verbruiken dan kernenergie?

3960

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik heb met collega Rommel afgesproken dat ik ook de eerste vraag over Natura2000 voor mijn rekening zal nemen.

Het klopt dat het Rijk een resultaatverplichting heeft ten aanzien van Natura2000. Het Rijk heeft de natuurgebieden ook vastgesteld. De provincie heeft een inspanningsverplichting.

3965

De tweede vraag gaat over het grondstoffenverbruik voor kernenergie versus windmolens. Die vraag is lastig te beantwoorden, omdat er verschillende materialen worden gebruikt. De levenscyclus van een kerncentrale is anders dan van een windmolen, net als het hergebruik van materialen. Er moet naar de gehele keten worden gekeken. Het gaat niet alleen over de kerncentrale maar ook over alles wat je moet doen om bijvoorbeeld kernafval op te slaan, tot in

3970

de lengte der jaren. Het is dus een lastige vergelijking. Wat wel vaker gedaan wordt dat het wordt afgewogen tegenover CO₂-uitstoot, zowel in de bouw als het gebruik van een kerncentrale. Daarin scoren beide ongeveer gelijkwaardig. De CO₂-uitstoot is ongeveer vergelijkbaar.

3975

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): De heer Stigter zei dat de provincie een soort hoedsterfunctie heeft. Als er gebouwd gaat worden in N2000-gebieden, kan de provincie dat dan tegenhouden?

Gedeputeerde **STIGTER**: We hebben een bevoegd gezag rol ten aanzien van Natura2000-gebied op land. We zouden het kunnen tegenhouden. In het RES-proces heeft de provincie haar opvatting

3980 daardoor geventileerd. Dat het niet de locaties zijn waar je aan denkt bij zoeklocaties voor windenergie.

De **VOORZITTER**: De heer Van den Berg krijgt het woord.

3985 De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Op 12 mei likete GroenLinks gedeputeerde Stigter een tweet waarin critici van windturbines werden weggezet als 'windwappies'. Dit zorgde direct voor ophef op social media. We snappen dat gezien de sentimenten die er zijn. Wij van JA21 denken dat het goed is om wat spanning uit de lucht te halen. Het is daarbij zeker niet ons doel om hier moreel verheven smaakpolitie te spelen. Ik denk dat er veel mensen zijn die de behoefte hebben om van
3990 de heer Stigter te horen hoe hij er nu precies instaat en wat zijn beweegredenen zijn geweest. Al eerder is in Amsterdam ophef ontstaan over een soortgelijke situatie. Dit ging toen over GroenLinks bestuurder Rick Vermin. Vermin bood later excuses aan.

We hopen dat gedeputeerde Stigter deze mondelinge vragen ziet als een kans om het een en ander uit de wereld te helpen. Volgens mij is het zoals het nu allemaal gaat, niet nodig.

3995 Dit brengt me bij de volgende vragen:

Vindt gedeputeerde Stigter mensen die hun zorgen uiten of kritiek hebben op de bouw van windturbines windwappies? Waarom heeft gedeputeerde Stigter de betreffende tweet leuk gevonden? Is gedeputeerde Stigter zich ervan bewust dat hij gedeputeerde is van alle Noord-Hollanders en niet alleen van hen die voor windturbines zijn? Is Gedeputeerde Stigter het met
4000 JA21 eens dat hij de betreffende tweet, gezien de ontstane ophef beter niet leuk had kunnen vinden?

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik ben de gedeputeerde van alle Noord-Hollanders. Ik neem iedereen serieus. Dat heb ik in de commissievergadering op 26 april een aantal keren duidelijk gemaakt en
4005 hoe ik aankijk tegen deze discussie. Ik begrijp iedere zorg op dat punt heel goed. Ik heb in die vergadering en ook niet daarna het woord 'wappie' nooit in de mond genomen. Met het woord 'wappie' zet je iemand in een bepaalde hoek. Om die reden heb ik dat woord bewust nooit gebruikt. Met mijn like op de tweet heb ik tot uitdrukking willen brengen, dat ik, naast alle aandacht die ik zie, onder ander op Social Media waarop vooral weerstand wordt opgeroepen
4010 rondom windenergie, blij ben met het initiatief, waarin in positieve zin wordt opgeroepen om verantwoordelijkheid te nemen en te komen tot goede windplannen. Dat was de kern van de tweet. Om die reden vond ik een reden om dat te liken. Dat is het. Ik zag dat de voorstanders aanmerkelijk stiller zijn geweest in de discussie hierover. We hebben met elkaar wel een enorme opgave te doen. Het is niet meer en niet minder. Om die reden voel er niet veel voor om voor
4015 mijn like mijn excuses aan te bieden.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik hoor uw antwoord, waarvoor dank. Snapt u wel de ophef die is ontstaan rondom het liken van de tweet en dat het in de toekomst wellicht tot een ander inzicht had moeten leiden?

4020 Gedeputeerde **STIGTER**: Ik zie hoe op de like gereageerd is en hoe er op een bepaalde manier stemming wordt gemaakt. Dat wil ik niet begrijpen. Ik heb naar aanleiding van die discussie op

4025 allerlei manieren laten weten dat ik me de zorg wel aantrek. Tegelijk hebben we de nodige dingen te doen met elkaar. Om die reden ben ik blij, nogmaals, met ieder initiatief dat in positieve zin is bedoeld om bij te dragen aan de belangrijke klimaatopgave.

4030 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Heel kort. Ik snap dat meneer Stigter zegt er nu geen excuses voor aan te bieden. Dat hoeft van ons ook niet. Bent u het met ons eens dat het ook belangrijk is dat u laat zien dat u goed luistert naar mensen die zorgen hebben over windmolens? Het zou ook goed zijn als u bijvoorbeeld ook dat eens liket of daarop reageert en daar als bestuurder mensen echt serieus in neemt. Die oproep wil ik doen en die vraag wil ik stellen.

4035 Gedeputeerde **STIGTER**: Ik begon mijn betoog dat ik het snap dat mensen zich zorgen maken over hun leefomgeving en hun gezondheid. Daar ben ik mijn bijdrage in de commissie van 26 april ook mee begonnen. Ik ga ook, juist hierover, in gesprek met vertegenwoordigers van Windalarm. Op allerlei manieren laat ik mijn betrokkenheid zien richting bezorgde inwoners. Ik spreek meer tegenstanders dan voorstanders. Ik hoop dat dit de komende tijd gaat veranderen.

4040 De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan de heer Klein.

De heer **KLEIN** (CU): In de media gaan regelmatig berichten rond over hoe slecht het gaat met weidevogels. Ook de ChristenUnie-fractie heeft recent meerdere berichten ontvangen over bedreigingen voor weidevogels, met name vanuit agrariërs in Waterland die zich inzetten voor weidevogelbescherming. Zij geven aan dat een groot deel van de bescherming teniet wordt
4045 gedaan door predatie door vossen en ook roofvogels. Er zijn meerdere video's en wild-camerabeelden beschikbaar waarop te zien is hoe dat gebeurt. Ook zijn er op social media beelden gedeeld van grote stukken weiland, die vallen onder particulier natuurbeheer, die geheel onder water staan waardoor de weidevogels zijn verdronken of verdreven.
De ChristenUnie maakt zich grote zorgen over de achteruitgang van de weidevogels, maar ook
4050 over ineffectiviteit van de provinciale inzet voor weidevogelbeheer als predatie en het onder water zetten van land zo veel teniet doet. Wij hebben daarom een aantal vragen aan het college van Gedeputeerde Staten: Heeft de provincie een goed beeld van de huidige situatie rondom weidevogels en de mate waarin predatie weidevogels bedreigt? Klopt het dat de rol van predatoren groeiende is? Weten Gedeputeerde Staten of het predatorenbeheer op orde is, of is er
4055 door omstandigheden dit jaar minder gedaan aan predatiebeheer? Op welke manieren zou de provincie extra inzet kunnen plegen om agrariërs te ondersteunen bij het weidevogelbeheer zodat hun inspanningen effectiever zijn? Klopt het dat stukken particulier beheerd weiland in Waterland volledig onder water hebben gestaan waardoor weidevogels zijn verdronken? Kan de provincie sturen op het voorkomen van dit soort situaties? In het Actieplan Weidevogels wordt predatiebeheer als sluitstuk gezien. De situatie in Waterland lijkt te suggereren dat dit niet werkt.
4060 Bent u bereid samen met beheerders te bekijken in hoeverre dit aanpassing behoeft?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik begrijp echt uw zorg, meneer Klein. Ik zie dat ook hier en daar. Het klopt dat de weidevogelstand onder druk staat. Dat was voor ons al reden om met de uitvoering
4065 van het Actieplan Weidevogels, dat we ongeveer een jaar geleden hebben behandeld in de

commissie, aan de slag te gaan. WE zijn er druk mee bezig en ook met dit actieplan, zodat het alle aspecten van goed weidevogelbeheer omvat.

Een van de aspecten is het tegengaan van predatie. Dat is zeker geen sluitstuk. Het is een belangrijke bouwsteen voor goed weidevogelbeheer. De faunabeheer eenheid is daarvoor verantwoordelijk.

Het komt zeker voor dat de vos slachtoffers maakt. Ik heb dat ook gehoord van boeren die zo hun best doen voor die weidevogels. De stand loopt dan achteruit. We balen daarvan. Er zijn geen cijfers beschikbaar. Het is best mogelijk dat de vos de laatste tijd meer aan zet is geweest dan voorheen. Dat heeft ook te maken met het feit dat de avondklok was ingesteld. Daardoor mochten jagers 's avonds en 's nachts niet op pad.

We hebben geen signalen ontvangen, ook niet van de FBE of vanuit het gebied dat we meer zouden kunnen doen, dan we nu doen. De vergunningen zijn goed op orde, hebben we begrepen. De bal ligt bij de uitvoerders. We hebben hierover regelmatig contact met het FBE en ook met agrarische collectieven. Er zijn regelmatig werkbezoeken aan boeren. Als er problemen zijn die we als provincie kunnen oplossen dan vernemen we dat via die contacten en zullen we daar zeker actief naar kijken. U heeft het over het verdronken weiland. Ik heb het voorbij zien komen op Twitter. Ik zelf en de ambtenaren ook niet, weten niet welk weiland dit is. Als u daar meer informatie over heeft, dan hoor ik dat graag. We kunnen dan uitzoeken of hier sprake is geweest van een overtreding, of niet.

De heer **KLEIN** (CU): Bedankt, mevrouw Rommel. Ik ben blij dat u het probleem erkent. Ook al met het Actieplan Weidevogels, maar ook nu naar aanleiding van een actualiteit wordt duidelijk dat we hier met zijn allen de schouders onder moeten zetten. Het is slecht voor de natuur, maar ook dramatisch voor al die mensen die zich inzetten voor weidevogelbeheer.

U zegt dat u geen cijfers heeft over in hoeverre de vos een rol speelt. Dat vind ik zorgelijk. Is het mogelijk dat we die cijfers binnenkort krijgen? Dat we meer onderzoek gaan doen om te zien hoe de verschillende bedreigingen van weidevogels een rol spelen. U zegt over de contacten met FBE dat er geen aanleiding is tot wijziging omdat u in principe alles heeft kunnen doen wat nodig is. Daar ben ik blij om. U zegt ook dat de predatiebestrijding geen sluitstuk is van weidevogelbeheer, maar dat staat wel zo in het Actieplan Weidevogels. Misschien moet nog eens nader naar de formulering worden gekeken. Ik weet niet van wie het land is, maar het is goed om via social media te bekijken of daarover meer duidelijkheid te krijgen is.

De **VOORZITTER**: Voordat u gaat antwoorden gedeputeerde; er is nog een aanvullende vraag van de heer Zoon.

De heer **ZOON** (PvdD): Dank u wel voor de aandacht voor de weidevogels. We zien vooral dat de intensieve veehouderij en de landbouw debet zijn aan de achteruitgang van de weidevogels. Bij welke bronnen informeert de gedeputeerde over de achteruitgang? Welke maatregelen zijn daarbij wenselijk om te nemen? Hopelijk is dat niet alleen de jagersvereniging.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Het Actieplan speelt nu bijna een jaar. Na dat jaar komen we terug in de commissie om te bespreken wat er in dat jaar is gebeurd met het Actieplan en wat daarvan is geleerd. Ik zal kijken of we cijfers naar boven kunnen halen en bij de evaluatie meenemen.

4110 Het zijn niet de agrariërs, maar terrein beherende organisaties die in het gebied werkzaam zijn.

De **VOORZITTER**: De heer Smaling heeft mondelinge vragen in het kader van de uitvoering van motie 143/2020 Gein.

4115 De heer **SMALING** (SP): Het gaat over een van de vele windmoties. In oktober 2020 is een motie met algemene stemmen aangenomen om te proberen het Geingebied te ontzien in het RES-proces, onder andere omdat het Unesco Werelderfgoed betreft. Mijn vraag gaat over het proces daarna. In de afgelopen commissie kwam het er niet van om een rondvraag te stellen over dit punt. De gedeputeerde heeft schriftelijk vrij uitvoerig aangegeven wat er met de motie is

4120 gebeurd, waarvoor dank. Bij navraag in de gemeente Ronde Venen, waarop de motie voornamelijk was gericht, bleek noch de gemeenteraad, noch de griffie, noch de ambtenaren belast met dit dossier enige notie te hebben dat deze motie door ons was aangenomen. Een provinciegrens kan ook een soort muur zijn. Kan de gedeputeerde bevestigen dat er contact is geweest met de gemeente Ronde Venen? Zo nee, gaat dat nog gebeuren? Had ik na het

4125 aannemen van de motie naar het gemeentehuis in Mijdrecht moeten gaan om daar die motie af te geven? Ik kan alle activiteiten die de gedeputeerde beschrijft in zijn brief, niet rijmen met de totale non-reactie bij de gemeente Ronde Venen. Bovendien staat op de RES-kaart van de gemeente gebieden Gein-Noord en Gein-Zuid nog steeds als 'geschikt' aangemerkt, tot mijn ontsteltenis en niet alleen die van mij.

4130 Gedeputeerde **STIGTER**: De motie roept niet op om zoekgebieden te schrappen. De motie vraagt om het overleg aan te gaan met Ronde Venen en andere betrokkenen. Dat is gebeurd. Op bestuurlijk niveau hebben we op 20 november het eerste bestuurlijk overleg hierover gevoerd. De gemeente zat hier en onder andere Provincie Utrecht. Onlangs, in maart 2021, is er op ambtelijk

4135 niveau nog contact geweest. Ook daar waren alle partners op dat vlak aanwezig. Het is een misverstand dat hierover niet zou zijn gesproken door de bestuurlijke overheid. Ook ambtelijk is erover gesproken. We hebben afspraken gemaakt over de samenwerking rond dit punt.

De Ronde Venen moet zelf het contact aangaan met de buurgemeenten. Zo had ook de Provincie Utrecht in eerste instantie het initiatief moeten nemen om ook ons te informeren. Het lijkt me

4140 goed om na het laatste overleg in maart bij Utrecht na te gaan wat de laatste stand van zaken is van de afstemming. Het is dus onjuist dat hierover niet in overleg is gegaan door Noord-Holland met Ronde Venen en andere partijen.

De heer **SMALING** (SP): Ik ben blij om dat te horen. Het sluit dus niet aan bij wat ik terugkrijg uit

4145 Mijdrecht zelf. Dan ben ik geneigd om volgende week te gaan inspreken bij de raadsvergadering. Dat lijkt me niet echt gepast, om dit als Statenlid uit de naburige provincie te doen. Ik zou het wel fijn vinden als de gedeputeerde nog wil checken op het niveau van de provincie, maar misschien ook bij het college van B&W van gemeente Ronde Venen of het wel geland is. Ik ben wel in verwarring.

4150

Gedeputeerde **STIGTER**: De verantwoordelijkheid van de gemeentelijk bestuurder in Ronde Venen is om de raad te informeren. Dat is niet aan mij. Toch is het goed dat wij even bij Utrecht nagaan wat de laatste stand van zaken is. Daartoe ben ik bereid.

4155

De **VOORZITTER**: Er zijn geen andere vragen meer ten aanzien van dit onderwerp. Dan zijn we aan het eind gekomen van dit agendapunt.

13. Actualiteiten (onder voorbehoud instemming Provinciale Staten)

Er zijn geen actualiteiten ingediend.

4160

14. Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag

4165

De **VOORZITTER**: Door de leden van het college zal slechts een toelichting worden gegeven door de leden van het college op de ingediende moties Vreemd aan de Orde van de Dag (VOD). Daarna zullen we overgaan tot stemming.

4170

Gedeputeerde **STIGTER**: In algemene zin zou ik willen zeggen dat ik het jammer vind dat een aantal moties als motie VOD is ingediend. U heeft dat recht. Het beperkt het debat dat we hierover zouden moeten voeren. Veel van de gesprekken over de moties zullen beter tot hun recht komen in de commissies, zodat we elkaar kunnen bevragen. Toch ga ik uiteraard wel een duiding geven van de moties, zoals die nu voorliggen.

4175

Motie VOD 46 'Gezondheid boven windmolens' wordt ontraden. Windmolens maken net als auto's en brommers geluid. Geluid is hinderlijk. Als het teveel is, kan het zelfs gezondheidsschade opleveren. Er zijn geluidsnormen vastgelegd in wet- en regelgeving. Hierin wordt uitgegaan van een maximale geluidsbelasting op de gevel van huizen. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen auto's, windmolens of wat dan ook. Dat wordt gelijk behandeld. Dat is de manier waarop de gezondheid is geregeld ten aanzien van windmolens. Ik ben geen voorstander om daarboven nog een kop te doen op dat vlak en daarmee plannen tegen te houden. In de laatste commissie Ruimte Wonen en Kwaliteit heb ik toegezegd om in IPO-verband te agenderen dat er op het gebied van windmolens en gezondheid onderzoek gedaan blijft worden. Daarbij heb ik ook toegezegd de gemeente Amsterdam te ondersteunen in het onderzoek dat zij op dat punt wil gaan doen.

4180

4185

Motie VOD 47 'Afstemming buurgemeenten bij het plaatsen van windturbines'. Ik heb in de commissie al aangegeven dat ik vroegtijdige afstemming van zoekgebieden, die andere gemeenten raken, van groot belang vind. In beide stuurgroepen van de RES Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid bepleit om dat vroegtijdig op te pakken. Toch ontraad ik deze motie. De motie is overbodig. De discussies die er zijn tussen buurgemeenten, die zijn ons bekend. We weten ook dat de bestuurlijke gesprekken hierover zijn gestart. Daar zitten we als provincie soms bij, maar soms ook niet. Dat hoeft ook niet als gemeenten elkaar zelf maar opzoeken.

4190

Ook afstemming met omliggende provincies vindt plaats. Daar zitten we natuurlijk wel altijd aan tafel.

4195 Motie VOD 48 'Neem insprekers serieus'. Ik neem insprekers uiteraard altijd serieus. In de afgelopen commissie Ruimte Wonen en Kwaliteit waren ruim honderd insprekers, gelieerd aan Windalarm. Ik ben zelf ook in gesprek gegaan met de mensen van Windalarm. De vragen die Windalarm heeft gesteld, zijn inmiddels schriftelijk beantwoord. Toch moet ik deze motie ontraden. Insprekers richtten zich primair tot de leden van de commissie. Het is aan u om vragen
4200 en opmerkingen vanuit insprekers mee te nemen in uw vragen aan Gedeputeerde Staten. Als u dat doet dan krijgt u daarop, zoals gebruikelijk, antwoord op. Het is niet aan het college om een op een antwoord te geven aan insprekers. Zij richten zich tot u.

Motie VOD 49 'Geen medewerking aan de bouw van windturbines en zonneweides vanwege 35
4205 Terawattuur'. Ook deze motie ontraad ik. Ik heb in de commissie al aangegeven dat doelrealisatie veel minder vanzelfsprekend is dan de opstellers van deze motie suggereren. Er wordt ook wel heel gefragmenteerd 'geshopt' uit de PBL-publicatie. Het PBL (Planbureau Leefomgeving) noemt in de monitoring hiervan een bandbreedte van 31 tot 45 Terawattuur (TWh) met een gemiddelde waarde van 38 TWh. Dat zit rondom die 35 TWh. In het Klimaatakkoord is afgesproken om toe te werken naar minstens 35 TWh. Gezien de omvang van onze opgave is het ook niet rampzalig als
4210 we daar iets boven zitten.

Aan motie VOD 51 zal ik wat meer woorden wijden. Hoewel ik de focus heel graag leg op de uitvoering van vandaag en morgen, -en die is al lastig genoeg, weten we uit de praktijk van alle
4215 dag-, en iets minder op de ambities van overmorgen of verder, kan ik deze motie wel overnemen. Toch wil ik iets verduidelijken. De motie roept op om ons als provincie te scharen achter de 55 procent doelstelling vanuit Europa. Het ligt wat genuanceerder. De Europese Commissie heeft de 55-procentdiscussie omarmd, maar het is op dit moment nog niet duidelijk wat Europa daarin zelf gaat oplossen met maatregelen rondom emissiehandel, of aanvullende
4220 regels ten aanzien van automotoren en wat op basis daarvan nog aanvullend van de lidstaten wordt gevraagd en hoe die verdeling eruit ziet. Evenzeer geldt dat voor Rijksniveau. De commissie Van Geest heeft voor het Kabinet verkend wat de knoppen zijn voor die 55 procent. Ook daar zie je dat een groot aantal knoppen op het bordje van het Rijk ligt. Het is te makkelijk om te zeggen: "Europa heeft 55 procent en daarmee heeft de Provincie ook 55 procent." Daar zit
4225 echt nog wel een fase tussen. Toch is het wel goed om ons, samen met andere provincies, voor te bereiden op die 55 procent doelstelling. Uiteindelijk sluit ik niet uit dat dit wel degelijk aan de orde gaat komen. Dan moeten we zijn voorbereid op maatregelen, die we goed kunnen faciliteren. Dat vraagt om aanvullende afspraken. Bij de huidige klimaatafspraken, rondom 49 procent, horen randvoorwaarden, die voornamelijk door het Kabinet ingevuld zouden moeten
4230 worden. Die randvoorwaarden zijn tot op de dag van vandaag niet goed ingevuld. Dan is het makkelijk om te zeggen 'We pakken die 55 procent er gewoon even bij.', terwijl de randvoorwaarden voor 49 procent nog niet zijn ingevuld. Dat vraagt echt om aparte afspraken. Anders teken je voor een hogere doelstelling, terwijl je weet dat de uitvoering uiteindelijk onvoldoende van de grond komt, omdat randvoorwaarden niet zijn ingevuld.

4235 Nogmaals, positief over deze motie, om ons voor te bereiden op die 55 procent. Ik ben ook altijd bereid om daar een toelichting op te geven richting de Staten. Het lijkt me wel verstandig en handig om dat pas te doen op het moment dat er iets meer zicht is op hoe Europa en het Rijk hiermee omgaan. Dat zal wellicht na de zomer gaan plaatsvinden.

4240 De **VOORZITTER**: Dan gaan we voor motie VOD 50 naar gedeputeerde Rommel.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij delen de doelstelling die in motie VOD 50 staat: het vergroten van het areaal kruidenrijk grasland. Dat staat ook als doelstelling in het Masterplan. Aanvullend op het ANLb (Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer) steunen we een paar projecten, namelijk de
4245 Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij. Daarmee kunnen boeren laten zien dat ze maatregelen nemen voor de biodiversiteit, dus ook kruidenrijk grasland. Daardoor kunnen ze een hogere melkprijs krijgen. We doen dat samen met Stichting Boer en Natuur en Cono. Daarnaast ondersteunen we, met Universiteit Wageningen, de doorontwikkeling van de
4250 Biodiversiteitsmonitor. Daarmee kan straks, met behulp van satellietbeelden, goed in beeld worden gebracht waar de kruidenrijkdom te vinden is. Met de Vlinderstichting wordt een project gestart om op kansrijke locaties met de omgeving te werken aan het verbeteren van kruidenrijke graslanden voor typische graslandvlinders. Dat zijn mooie projecten die langdurig lopen. In de commissievergadering heb ik aangegeven dat een crowdfunding niet echt duurzaam is. Ik zou met gedeputeerde Zaal bespreken of het wellicht in de Voedselvisie zou passen. Mevrouw Zaal
4255 heeft aangegeven dat in haar portefeuille daarvoor geen ruimte te vinden is. Ik heb ruimte gevonden in het Masterplan Biodiversiteit, maar dat is wel voor een jaar, zoals ik al in de commissie heb gezegd. Als het de bedoeling is, -en dat lees ik ook wel-, om 15.000 euro te doneren, dan kan vanuit het Masterplan Biodiversiteit een bijdrage worden geleverd. Ik zou in die zin de motie kunnen overnemen.

4260 De **VOORZITTER**: We zijn aanbeland bij motie 52. Als lid van het college neem ik de beantwoording daarvan op me. Ik kijk terug op een interessante en goede discussie, die ik met de commissie heb gehad over het voorstel van de transitiecommissie. Daar was al aangekondigd dat er een dergelijke motie VOD zou komen. Ik ben blij met de betrokkenheid van Provinciale
4265 Staten bij de MRA en dat het ook in de nieuwe structuur en Governance, die op dit moment wordt vormgegeven, goed moet worden geborgd. Ik zie het als een steun in de rug in mijn positie binnen de transitiecommissie. Ik sta positief ten opzichte van deze motie. Een paar kanttekeningen. Ik ben blij dat de motie zowel kijkt naar de rol van de leden van Gedeputeerde Staten binnen de MRA als naar de rol van Provinciale Staten zelf en hoe u daaraan vorm geeft om
4270 betrokken te blijven bij de MRA. Mij advies is om dat zeker ook via commissievergaderingen te doen. Daarmee worden de continuïteit, maar ook de snelheid van het bespreken van stukken bevorderd. Ik sta positief ten opzichte van de ingediende motie.

Nu zet ik mijn pet van voorzitter weer op.

4275 Mevrouw Jellema wil een ordevoorstel doen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Even van de orde. Ik zou van meneer Klein graag willen weten of hij
4280 genoeg neemt met de toezegging van de gedeputeerde. Dat maakt uit voor mijn stemgedrag
ten aanzien van deze motie.

De **VOORZITTER**: Dat kunt u straks zien als er een stemming komt. Dan zou het kunnen zijn dat
de heer Klein, als hij genoeg neemt met de toezegging, zijn motie intrekt, of in stemming laat
4285 brengen of dat een stemverklaring wordt afgelegd. Er is geen gelegenheid om deze moties nu
nog nader toe te lichten. De heer Klein heeft zijn toelichting gegeven. Daarop kreeg hij een
reactie van het college. We gaan nu over tot het stemmen. Daar is gelegenheid tot het geven van
een stemverklaring of om aantekening te maken.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Het is een bijzondere reactie, een heel welwillende reactie van de
4290 gedeputeerde. Meestal wordt aangegeven of een motie al dan niet wordt omarmd. In dit geval is
dat met een aantal voorwaarden. Daarom dacht ik dat het gerechtigd was om verduidelijking te
vragen.

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Rommel heeft gezegd dat ze de motie overneemt. Ik heb haar
4295 ook horen zeggen dat ze een bijdrage zal gaan leveren.

Bij dit instrument is het lastige dat we beperkt zijn in de mogelijkheden. Op het moment dat we
dit uitgebreid met elkaar gaan bediscussiëren, verdwijnt het instrument in een nieuw instrument.
Dat is niet de bedoeling. We hebben zo dadelijk nog wat stemmingen te gaan.
4300 Op verzoek van de VVD zal ik de vergadering kort schorsen.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik vind het wat lastig. De heer Stigter verschuilt zich er wat
achter door te zeggen dat wordt gewacht totdat Amsterdam onderzoek gaat doen. Inmiddels zijn
4305 nieuwe cijfers bekend van het RIVM. Mijn vraag aan de heer Stigter is of hij daarvan op de hoogte
is.

De **VOORZITTER**: Er is geen gelegenheid om deze vraag te stellen. Het spijt me.
Ik geef gehoor aan het verzoek om kort te schorsen.
Ik schors de vergadering tot half elf.

4310

Schorsing 22.20 – 22.30 uur

De **VOORZITTER**: Het is half elf. Ik heropen de vergadering. Dan gaan we over tot het in
stemming brengen van de ingediende moties Vreemd aan de Orde van de Dag. De eerste die ik in
4315 stemming ga brengen is motie VOD 46, met als titel 'Gezondheid boven windturbines'. Wenst
iemand hoofdelijke stemming of een stemverklaring, of aantekening? Ja, de heer Kanik.

De heer **KANIK** (D66): Een stemverklaring voor motie VOD 46. Gezondheid heeft ook bij ons de
aandacht. In de gemeenteraad van Amsterdam zijn er al verschillende moties van D66 over de
4320 prioritering van de volksgezondheid bij het realiseren van windmolenprojecten aangenomen.

Daarbij heeft de gedeputeerde toegezegd zich aan te sluiten bij verschillende onderzoeken op dit gebied. Daarom zullen wij deze motie niet steunen.

4325 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ook wij nemen gezondheid zeker serieus. We ondersteunen ook wel de gedachte van mevrouw Van Soest dat daarmee rekening moet worden gehouden. Wat er echter wel al is, dat zijn normen, waaraan we ons moeten houden. We vinden dat het nu meer in de uitvoering gaat zitten dan in nog meer onderzoek daarnaar. Daarom zullen wij deze motie, ondanks de goede intentie, niet steunen.

4330 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): De CDA-fractie stemt als mede indiener uiteraard voor motie VOD 46 over de gezondheid boven windturbines en ook voor motie VOD 47 over de problemen van het plaatsen van windmolens vlakbij buurgemeenten, omdat we het er inhoudelijk mee eens zijn. We zijn echter, de gedeputeerde zei het ook, niet blij dat we steeds zo hapsnap over dit belangrijke onderwerp spreken en stemmen. De CDA-fractie zou graag in samenhang over het
4335 windmolenbeleid en onze provinciale regels praten. Wij hebben daartoe ook een initiatiefvoorstel ingediend en deze bespreken we helaas pas op 30 augustus. Wij zien daar alvast naar uit.

De **VOORZITTER**: Dat waren de stemverklaringen. Wenst iemand aantekening? Zo niet, dan breng ik de motie VOD 46 'Gezondheid boven windturbines' in stemming.

4340 De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.
Motie VOD 46 wordt verworpen met 34 stemmen tegen en 20 stemmen voor. Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, CDA, DENK, Forum voor Democratie, JA21, PVV en SP. Daarmee is motie VOD 46 verworpen.

4345 Dan breng ik in stemming motie VOD 47. Ik zie dat er stemverklaringen worden afgelegd. Wenst iemand hoofdelijke stemming? Dan beginnen we met de heer Kanik van D66.

4350 De heer **KANIK** (D66): Een stemverklaring bij motie VOD 47. Al tijdens de bespreking van de concept-RES heeft onze partij aandacht gevraagd voor de afstemming tussen buurgemeenten in zoekgebieden. Tijdens de behandeling van de RES 1.0 zal het weer onze aandacht hebben. Wij vinden dat een debat in de commissie hiervoor een beter middel is dan een motie VOD. Zeker omdat de RES al heel snel op de agenda staat. We zien dan ook niet waarom deze motie op dit moment nodig is en stemmen dus tegen.

4355 De heer **DESSING** (FvD): Ondanks dat het goed is om afstemming te hebben tussen gemeenten over het plaatsen van windturbines, kan ik me zo voorstellen, lezen wij de motie zo dat het een stimulerend effect kan hebben juist op de plaatsing van die windturbines. Daarom zullen we, in tegenstelling tot de fractie van JA21, tegen deze motie VOD stemmen.

4360 De heer **KOYUNCU** (DENK): Oostzaan heeft een ongekend harde motie aangenomen, waarin ze aangeeft dat ze totaal niet serieus genomen wordt door gemeente Amsterdam, ook niet binnen de RES subregio, waar de gedeputeerde naar verwijst. Er wordt niet eens gereageerd op een brief aan de gemeente Amsterdam. Ondanks dat we vergelijkbare gevallen eerder hebben aangegeven,

blijft het college ook vandaag wegkijken. De Staten hebben vlak voor de verkiezingen
4365 aangegeven dat dit niet kan. Nu is het slechts een kwestie van de rug rechthouden. Wij vinden
het enorm jammer dat de gedeputeerde buurgemeenten zo in de steek laat. Natuurlijk zullen wij
voor stemmen.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE**: De VVD zal tegen deze motie stemmen. Wij hebben in de
4370 laatste commissievergadering hiertoe een verzoek ingediend bij de gedeputeerde. Wij willen hem
graag de ruimte geven. Laat het vanavond nog een keer een laatste waarschuwing zijn om hier
met een oplossing te gaan komen. Daarnaast zijn we van mening dat deze motie thuishoort bij
het vaststellen van de Omgevingsverordening of bij het vaststellen van de RES'en en niet als
motie Vreemd aan de Orde.

4375 De heer **VOSKUIL** (PvdA): Dit is een orde vraag en geen stemverklaring. Waar ik me zorgen over
maak is dat bij de vorige motie staat dat die is aangenomen. Dat zou gecorrigeerd moeten
worden. De stemverhoudingen kloppen wel. Bij mij staat er 20 voor en 34 tegen.

4380 De **VOORZITTER**: De motie is niet aangenomen, kan ik u zeggen.
De heer Smaling met een stemverklaring.

De heer **SMALING** (SP): We zijn mede indiener, dus dat is duidelijk. Ik wil graag zeggen dat wat
de SP betreft het aan gemeente overlaten van de plaatsing van windturbines toch zo een grote
4385 ruimtelijke opgave is dat wij het onjuist vinden dat het schaalniveau leidend is. Daarom steunen
we deze motie VOD van harte.

De **VOORZITTER**: Dat waren de stemverklaringen. Zijn er nog Statenleden die een aantekening
wensen? Zo niet dan open ik de stemming voor motie VOD 47, die gaat over de buurgemeenten
4390 met betrekking tot het plaatsen van windturbines.

De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.

Motie VOD 47 wordt met 34 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben
gestemd 50PLUS/PvdO, CDA, DENK, JA21, PVV, PvdD en de SP.

Motie VOD 47 is niet aangenomen.

4395 Dan gaan we motie VOD 48 in stemming brengen. Wenst iemand hoofdelijke stemming of een
stemverklaring? Ik zie de heer Köhler van JA21.

De heer **KÖHLER** (JA21): Hoewel wij begrip hebben voor deze motie, spreken insprekers
4400 inderdaad in bij een commissie en niet bij Gedeputeerde Staten. Dus hoeven Gedeputeerde Staten
daar niet direct op in te gaan. Om die reden steunen wij deze motie niet, hoewel wij het signaal
natuurlijk wel snappen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog andere Statenleden die een stemverklaring willen afleggen? Wenst
4405 iemand aantekening? Zo niet dan breng ik nu in stemming motie VOD 48 'Neem insprekers
serius'.

De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.

4410 Motie VOD 48 wordt met 46 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, DENK, Forum voor Democratie en de PVV. Daarmee is motie 48 VOD verworpen.

De volgende motie die ik in stemming breng is motie VOD 49 'Verleen geen medewerking aan de bouw windturbines of zonneakkers boven de RES-doelstelling van 35 Terawattuur'. Is er iemand die hoofdelijke stemming wil, of een stemverklaring? De heer Kanik van D66.

4415

De heer **KANIK** (D66): In het Klimaatakkoord staat een minimum van 35 Terawattuur en niet een doelstelling van 35 Terawattuur. Ook staat er dat regio's moeten proberen een hoger bod neer te leggen omdat er veel projecten zullen zijn die afvallen en er al op een hogere ambitie in de toekomst gerekend wordt. De cijfers van het PBL zijn een berekening en geen gerealiseerd eindstation. Deze motie probeert 'de huid te verkopen voordat de beer geschoten is'. We zullen deze motie daarom niet steunen.

4420

De **VOORZITTER**: Zijn er nog anderen die een stemverklaring willen afleggen? Is er iemand die aantekening wenst? Zo niet dan wordt stemming geopend en na een minuut gesloten.

4425

Motie VOD 49 wordt met 39 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, Forum voor Democratie, JA21, PVV en de SP.
Motie 49 is daarmee verworpen.

Dan komen we bij motie VOD 50 uit. Wenst iemand hoofdelijke stemming of een stemverklaring?
4430 Dat had de heer Klein al aangekondigd.

De heer **KLEIN** (CU): We zijn blij dat de gedeputeerde positief is. Ze heeft ook toegelicht hoe dit aansluit bij de initiatieven die de provincie al doet in het kader van het Masterplan Biodiversiteit. We zijn blij dat ze uit dat budget ook eenmalig geld wil besteden voor dit initiatief. De
4435 gedeputeerde gebruikte het woord 'overnemen'. Wij interpreteren dat zo dat het betekent dat zij een aangenomen motie bereid is uit te voeren. Daarom dienen we de motie toch in.

De **VOORZITTER**: Anderen nog die een stemverklaring willen uitbrengen op motie VOD 50? Nee. Wenst iemand aantekening? Ook niet. Dan breng ik nu in stemming motie VOD 50.

4440

De stemming wordt geopend en na een minuut weer gesloten.

Motie VOD 50 wordt met 51 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd Forum voor Democratie. Motie 50 is aangenomen.

4445

Motie VOD 51 'Voorbereiden op 55% CO2-reductie' wordt in stemming gebracht. De heer Klein wenst een stemverklaring af te leggen.

De heer **KLEIN** (CU): Wij zijn blij met de toelichting van de gedeputeerde. Hoewel het een heel belangrijke stap is dat de Europese Unie het CO2-reductie percentage heeft verhoogd, is het alleen maar roepen dat we dat doen als provincie moeten overnemen iets te gemakkelijk. Dat

4450 doet de motie natuurlijk ook niet, maar het gaat wel om die zorgvuldige en consequente uitvoerig van de doelen. Daar zien we dat we daar de handen aan vol hebben en dat het een hele klus is. Hoe die verdeling van die 55 procent op EU-niveau per land uitpakt, dat weten we nu nog niet. Eigenlijk is deze motie te vroeg. Het kan wel goed zijn om het signaal af te geven dat we dit serieus nemen en dat we de gedeputeerde de opdracht geven om een eerste verkenning te doen
4455 wat dit gaat inhouden. Daarom zullen we toch voor stemmen.

Statenlid **KOSTIÇ** (PvdD): Wij steunen de motie, omdat deze erkent dat we onder die anderhalf graad opwarming moeten blijven en aanstuurt op voorbereidingen op ambitie richting minstens 55 procent CO2-reductie. Zoals vaker gezegd vindt de PvdD, met de wetenschap mee, die 55
4460 procent emissiereductie onvoldoende is om onder die levensgevaarlijke anderhalf graad opwarming te blijven. We lopen echt achter. Zelfs Gelderland toont al meer ambitie. Er blijft ruimte om de ambities op te krikken. Daar zullen wij in de komende maanden steeds op sturen, hopelijk met steun van andere partijen, die zichzelf groen noemen.

4465 De **VOORZITTER**: Nog andere partijen die een stemverklaring willen uitbrengen? Wenst iemand aantekening? Zo niet dan open ik de stemming voor motie VOD 51.

De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.

Motie VOD 51 wordt met 30 stemmen voor en 24 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd CDA, Forum voor Democratie, JA21, PVV en de VVD. Motie VOD 51 is daarmee
4470 aangenomen.

Dan komen we nu bij de laatste motie, motie VOD 52 'Governance MRA'

De heer **VINK** (D66): D66 is heel blij met dit initiatief. De MRA is belangrijk. Het is ook belangrijk
4475 dat de MRA goed bestuurd wordt en dat de democratische controle op orde komt. Provinciale Staten moeten daarom goed in positie worden gebracht. Deze motie geeft een aantal dingen mee aan Gedeputeerde Staten, die voor ons heel belangrijk zijn. Dat gaat om het definitieve MRA voorstel, democratische controle bij de begroting, bij de agenda en ook bij eventuele nieuwe agenderingen. Daarom steunen we heel graag deze motie, dienen we deze graag mee in en zijn
4480 we heel blij met het initiatief van mevrouw Van Meerten van de VVD.

Statenlid **KOSTIÇ** (PvdD): Deze motie is deels in lijn met onze al ingebrachte wensen om democratische vernieuwing en volledige transparantie bij de MRA. De gevraagde tussenstap via Provinciale Staten past daarbij. De andere punten van het dictum lopen wel vooruit op de
4485 discussie, die straks nog gevoerd moet worden over hoe we die samenwerkingsprocessen precies gaan inrichten. Wij zien daar veel meer innovatieve mogelijkheden, zoals het inzetten van burgerberaden en zeker meer aansturen op transparantie. Dus we stemmen wel voor, met de kanttekening dat we de discussie over exacte samenwerkingsafspraken bij de presentatie van het concept van die afspraken voeren.

4490 De **VOORZITTER**: Zijn er nog andere fracties die een stemverklaring willen afleggen, of wenst iemand aantekening? Zo niet dan breng ik motie VOD 52 in stemming.

De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.

Motie VOD 52 wordt 54 stemmen unaniem aangenomen.

4495

15. Sluiting

De **VOORZITTER**: We zijn aangekomen bij agendapunt 15. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van een mooie en ook lange vergadering. Ik dank de ambtelijke ondersteuning, maar
4500 vooral ook de griffie voor al het werk dat de afgelopen tijd is gedaan en de technici die ons hebben ondersteund.

Ik hoop u weer te zien bij de volgende Statenvergadering, die plaatsvindt op 28 juni 2021. Die vergadering zal om 10.00 uur starten. Er is ook een uitloopvergadering gepland op 5 juli 2021.

4505 Ik dank u voor uw aandacht en sluit de vergadering.

Sluiting om 22.54 uur.

**Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor PS 28-06 én 05-07-2021 / RWK 07-06-2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021					2022	2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	07-06	30-08	20-09	25-10	22-11					<i>Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK</i>
Algemeen										
Begrotingswijziging								Allen		2021: 1 ^e Begrotingswijziging 8 februari op agenda in commissie RWK en 8 maart in PS
Jaarstukken en Kaderbrief								Allen		2021: 7 juni in commissie RWK.
Begroting								allen		2021: 25 oktober in commissie RWK.
Ruimte & Wonen										
Voortgang Woonopgave/ uitvoering Woonagenda 2020-2025								Loggen		N.a.v. toezegging in cie. RWK 10-02-2020: Mogelijk rondom P&C cyclus met de commissie de voortgang van de Noord-Hollandse woonopgave bespreken (2x per jaar op de B-agenda). Uit planningsoverzicht GS: GS besluitvorming over de Provinciale Woonagenda vindt plaats in het voorjaar 2020 en de Staten worden hierover ook in deze periode geïnformeerd. GS informeren de commissie RWW in het najaar 2020 over het eerste woonakkoord. De wijze waarop PS verder worden geïnformeerd over de voortgang van de Provinciale Woonagenda moet nog nader worden bepaald. Hierover worden de Staten zo spoedig mogelijk geïnformeerd. PS worden in het najaar 2020 op de hoogte gesteld van de voortgang van het Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk Bouwen en Versnellen Woningbouwproductie. Eerste voortgang: Medio oktober/november in GS, op 23-11-2020 in commissie RWK Toezegging: uitgebreide stand van zaken en tussentijdse rapportage in 4^e kwartaal van 2022
Masterplan Wonen								Loggen		Op 4 maart wordt een benen-op-tafeloverleg ingepland. Vervolgens komt het masterplan waarschijnlijk eind 2e kwartaal naar de commissie (mogelijk RWK 30-08-2021)
Regels rondom huisvesting								Loggen		N.a.v. toezegging in cie. RWK 10-02-2020: GS komt binnen 2 maanden hierover terug bij de

**Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor PS 28-06 én 05-07-2021 / RWK 07-06-2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

arbeidsmigranten										commissie RWK Toezegging 08-06-2020: Medio september 2020 volgt een vervolgnottitie; ter bespreking op B-agenda 19-10-2020. Onderwerp komt tzt terug om voortgang te volgen
Tijdelijke huisvesting buitenlandse werknemers Rijksstraatweg 23 Hippolytushoef in Bijzonder Provinciaal Landschap										Stukken komen in mei 2021 naar de commissie. In de brief aan de agendacommissie heeft Gedeputeerde Staten aangegeven dat dit onderwerp evt. doorgeschoven kan worden naar na de zomer.
Voortgang fonds OV-knooppunten								Loggen / Olthof	Cie RWK en M&B gezamenlijk	Besproken op B-agenda in commissie van 08-06-2020 Voordracht over besloten agenda in PS 14-09-2020 Jaarlijkse voortgang komt t.z.t. op C-agenda
Monitor OV-knooppunten								Loggen		Jaarlijks t.k.n. op c-agenda
Verstedelijkingsstrategie MRA								Loggen	BOB	<i>Provinciale Staten zijn tot nu toe twee maal geïnformeerd en in gesprek gegaan over de Verstedelijkingsstrategie, op 22 juni en 7 september 2020. Bij het vormgeven van het verlengde proces richting BO Leefomgeving voorjaar 2021, zal ook de mogelijkheid worden gecreëerd om het gesprek verder met PS (en raden) te voeren.</i> Op 15 april is een presentatie over de stand van zaken mbt de Verstedelijkingsstrategie voor de commissie RWK van het MRA bureau Voordracht met wensen en bedenkingenprocedure komt op A-agenda RWK 07-06-2021 en vervolgens in PS.
Plan van Aanpak (pva) Kustvisie								Loggen	BOB	Wordt verwacht 2 ^e kwartaal 2021
Omgevingsverordening										
Omgevingsregeling op de voorgenomen aanwijzing van een stimuleringsgebied voor zonne-energie ten								Stigter		Bespreking op B-agenda van de omgevingsregeling voor definitief besluit GS

**Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor PS 28-06 én 05-07-2021 / RWK 07-06-2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

zuiden van Zwanenburg										
Omgevingsverordening NH 2022								Loggen	BOB	Hieronder de voorgenomen gewijzigde planning op hoofdlijnen van de Omgevingsverordening NH2022: Besluitvorming: – September 2020: Eerste ronde externe ambtelijke inputsessies (voorleggen concept regels en kijken waar dit knelt) – 19 oktober 2020: Technische briefing over de Omgevingsverordening NH2022 – 19 November 2020: Externe bestuurlijke inputsessies (bestuurders van gemeenten, waterschappen etc. van de provincie N-H wordt om input gevraagd) – December 2020: Eventueel Tweede ronde ambtelijke input-sessies – Besluitvorming: 13 april 2021 GS; vaststellen ontwerp- OV NH2022 19 april 2021 Commissie RWK 26 april 2021 Extra cie. RWK Start ter inzage legging 19 juni 2021 Einde ter inzage legging 7 september 2021 GS; OV NH2022 20 september 2021 Commissie RWK 4 oktober 2021* PS; vaststellen OV NH2022 1 januari 2022 Inwerkingtreding *Eventueel laatste uitwijkmogelijkheid; PS van november 2021. Later kan niet i.v.m. het omzetten van de Omgevingsverordening NH2022 naar het nieuwe DSO-LVBB voor publicatie.
Klimaat & Energie										
RES 1.0 NHN NHZ								Stigter	BOB	4e kwartaal 2020: Antwoordennotitie op concept-RES Verwacht in GS 15-12-2020 – besproken januari 2021 Benen-op-tafeloverleg op donderdag 4 februari 2021

**Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor PS 28-06 én 05-07-2021 / RWK 07-06-2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

										2 ^e kwartaal 2021: Definitieve vaststelling RES 1.0 – 31-05-21 Tech. briefing RES 1.0 – 03-06-21 Extra RWK: horen insprekers – 10-06-21 Extra RWK: A-agenda – 05-07-21 PS: Besluitvorming
RES 2.0								Stigter	n.n.b.	24 maanden na invoering RES 1.0
Provinciaal inpassingsplan (Pip) 150 Kv								Stigter		Wordt verwacht 2 ^e kwartaal 2021 - Voorbereidingsbesluit is reeds via voordracht in PS geweest (RWK 08-06-2020)
Warmtestrategie								Stigter		Na gereed komen van het warmtebronnenregister medio 2020, zullen Statenleden hierover worden geïnformeerd. Naar verwachting komt voor de zomer van 2020 het Rijks duurzaamheidskader voor biomassa gereed. PS (commissies RWK en EFB) worden na het zomerreces van 2020 betrokken bij de ontwikkeling van het Noord-Hollandse duurzaamheidskader voor biomassa. De wijze waarop PS wordt betrokken stemmen GS af met PS nadat het duurzaamheidskader van het Rijk is verschenen. Verwachting: Warmtestrategie in augustus 2021 op de B-agenda
Afgeven VVGB Windpark Westpoortweg										Voordracht voor de VVGB Windpark Westpoortweg. De ontwerp-VVGB is in januari 2021 in de commissie besproken en door PS vastgesteld. Nu betreft het de voordracht met de definitieve Verklaring van geen Bedenkingen.

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022	2023	GS	Werk vorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie EFB	14-6	6-9	27-9	4^e kwart					Roodgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie EFB
Algemeen									
1e begrotingswijziging 2022							Allen		2022: Cie EFB: februari 2022 PS: maart 2022
Jaarstukken 2020 Tevens willen GS tijdens de bespreking van het eerste concept van de impactanalyse bij de jaarrekening 2020 graag over de planning van de tweede fase en belangrijke uitgangspunten voor de genoemde ontwikkelingen met PS van gedachten wisselen Zie brief GS impactanalyse c-agenda alle commissies maart 2021)							Allen		2021: Rekeningencommissie – maandag 31 mei 2021 Reguliere commissies – maandag 7 juni 2021 (NLG en RWK – maandag 14 juni 2021 (EFB en M&B) PS 28 juni 2021
Kaderbrief 2022							Allen		Reguliere commissies – maandag 7 juni 2021 (NLG en RWK – maandag 14 juni 2021 (EFB en M&B) PS 28 juni 2021
2e begrotingswijziging 2021							Allen		maandag 20/9/2021 NLG en RWK (Maandag 27/9/2021 EFB en M&B – PS 11 oktober 2021
Begroting 2022							Allen		25 oktober in commissie NLG en RWK 28 oktober in commissie EFB en M&B 8 november in PS.
Laatste begrotingswijziging 2021							Allen		cie EFB :29 november 2021 PS :13 december 2021
Motie 41 (noodfonds)									Op 22 maart 2021 is voortgang besproken. In juli 2021 dan weer

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

									info over resterende middelen noodfonds (zie brief EFB 22-3-2021)
motie 42 (herstelfonds)									Blauwdruk is behandeld in EFB 26-10-2020 (en RWK 19-10-2020). 1 ^e begrotingswijziging behandeld in EFB 15-2-2021 Stand van zaken eerste tranche en voorbereiding 2 tranche besproken in EFB 22-3-2021 2 ^e tranche wordt besproken in EFB 14 juni 2021 Voor toezeggingen: zie toezeggingenlijst EFB
Financiën, Cultuur en Erfgoed (Pels)									
Voorstel om de opzet van de begroting te verbeteren en meer inzichtelijk te maken									In de rekeningencommissie (valt onder commissie EFB) van 26 augustus 2019 is over dit onderwerp gesproken, GS zullen met een voorstel richting commissie/PS komen om de opzet van de begroting te verbeteren en meer inzichtelijk te maken.
Onderzoek Rekenrentes in IPO verband									(zie EFB 2-12-2019) Mw. Pels meldt dat in IPO-verband het onderzoek naar een realistische rente is gestart, want het wijzigen van de rente heeft grote gevolgen voor het doelvermogen. De uitkomsten van het onderzoek zijn nog niet bekend, maar hierin wordt gerekend met de rekenrente die ook verzekeraars hanteren. Na afronding van het onderzoek kan een realistisch scenario opgesteld worden. Uitkomsten waarschijnlijk in februari 2020. Deze worden met de commissie gedeeld. Indien de effecten heel erg groot zijn, dan zal de commissie tijdig met een brief van GS via de B-agenda geïnformeerd worden.
Nota Verbonden Partijen									Evaluatie behandeld in EFB van 16 september 2019. De nieuwe nota verbonden partijen is in de commissie van 31 augustus 2020 behandeld en als hamerstuk in PS van 5 oktober 2020. In de jaarstukken zal hier aandacht aan worden besteed. Dan zal gekeken worden of het nog nodig is een dergelijke bijeenkomst te organiseren.
Actualisatie Cultuurnota							Pels		24 februari 2020 is er een technische briefing gehouden over actualisatie cultuurbeleid; 22 maart 2021 is er een BOT overleg hierover gehouden. Laatste planning: 27 september 2021: discussie nota in Cie EFB 29 november: def. nota in Cie EFB 13 december: vaststelling nota PS
Investeren in behoud van archeologisch erfgoed							Pels		Met de actualisatie van het cultuurbeleid (zie hierboven) komt de beleidsinzet op het gebied van onderwaterarcheologie aan de orde. Onderwerpen daarbij zijn beschermingsbeleid van wrakken

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

									in de Waddenzee en extra onderzoek naar nieuw aangeleverde vondsten. In het tweede kwartaal 2020 worden PS geïnformeerd over de presentatie van de vondsten van het Palmhoutwrak. Financiële bijdrage Kaap Skil voor tentoonstellen Palmhoutwrak–collectie (28–9 c–agenda)
Investeren in behoud en herbestemming monumenten							Pels		Bij de actualisatie van het cultuurbeleid (zie een paar regels naar boven) zal de provinciale inzet voor rijksmonumenten (zonder woonfunctie) worden voorgelegd.
Cultuureducatie en bibliotheken							Pels		23 november 2020: digitaal werkbezoek EFB met Probiblio Begin 2021 ontvangen PS het programma Cultuureducatie met kwaliteit 2021–2024 dat door Plein C wordt uitgevoerd. Cultuureducatie en de provinciale rol bij bibliotheken zal ook onderdeel zijn van de actualisatie van cultuurbeleid . (zie brief C–agenda EFB 30 november 2020)
Initiatiefvoorstellen SP over archeologie en erfgoed (vervolg op discussienotitie)							Pels		Discussienotitie SP over archeologie en erfgoed behandeld in commissie EFB 20 januari 2020. Naar aanleiding van deze bespreking heeft de SP 2 initiatiefvoorstellen opgesteld. Deze zijn behandeld in EFB van 30 november 2020. SP zet initiatiefvoorstellen niet door naar PS. Onderwerp zal namelijk worden besproken bij actualisatie cultuurnota.
Voorstel voor Noord–Hollands waarderingskaart stolpboerderijen							Pels		Commissie EFB 20/1/2020: Daadwerkelijke uitwerking waarderingskaart zal bij discussienotitie Cultuurnota op 27/9/21 in commissie terugkomen.Brief GS inz. Stand van zaken onderzoek stolpboerderijen staat op c–agenda EFB 14 juni 2021.
Stelling van Amsterdam		Technische briefing 6 september 2021					Pels		Recent is opdracht verleend voor een onderzoek naar de herstelbehoefte en versterkingsmogelijkheden van recreatie rondom de Liniedijken van de Stelling van Amsterdam. Dit onderzoek is in gang gezet omdat in het coalitieakkoord is gemeld dat er een Landschapsfonds wordt ingesteld (valt onder sector Groen/NLG) waaruit ook herstel en recreatief gebruik van de Liniedijken gefinancierd kan worden. Om nu inzicht te krijgen in deze herstelbehoefte is dit onderzoek gestart. Het onderzoek moet medio mei af zijn. De uitkomsten van het onderzoek moeten leiden tot een aanvraag uit het Landschapsfonds. Het onderzoek is medio mei 2020 afgerond. Als er besluitvorming nodig is, vindt deze na het zomerreces plaats. PS worden daar dan bij betrokken (NLG/EFB) Bij behandeling Gemeenschappelijk Orgaan Waterlinies op 18–6–2020 in EFB heeft mw. Pels voorgesteld om – gezien het feit dat het een nieuwe vorm van samenwerking betreft – er de komende tijd vaker met elkaar over te spreken. Een goed moment is het bespreken van het nieuwe beleid van Noord–Holland voor de Stelling van Amsterdam dat aan het eind van het jaar aan PS wordt toegestuurd. Dit is een goed moment voor PS om

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

									aanvullende kaders mee te geven aan GS. Waarschijnlijk commissie EFB 1 ^e kwartaal 2022 (zie brief C-agenda EFB 18-1-2021). In de cie vergadering 18-1-2021 is afgesproken over dit onderwerp een technische briefing te organiseren. Deze zal gehouden worden op 6 september 2021
Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (Pels)									
Sport							Pels		Voortgang Beleidsnotitie Sport EFB besproken in EFB 18 januari 2021. Toegezegd is: Het aanbieden van plantaardige maaltijden en snacks in de kantine zal wederom bij de eerstvolgende kennissessie via Sportservice onder de aandacht gebracht worden. De focus op natuurinclusiviteit kan bij een volgende ronde aan de orde komen, aangezien het huidige budget daarvoor onvoldoende is.
Goed werkgever- en opdrachtgeverschap							Pels		Binnen de ambtelijke organisatie is 'goed werkgeverschap en eigentijdse arbeidsverhoudingen' één van de pijlers van het strategisch HR beleid. Onder deze noemer wordt gewerkt aan diverse thema's, waaronder diversiteit en inclusiviteit en ontwikkel- en loopbaanmogelijkheden. Naar verwachting in het tweede kwartaal van dit jaar zullen GS de Staten nader informeren over de wijze waarop wij uitvoering geven aan dit onderdeel van het Coalitieakkoord, en de komende tijd met onze verbonden partijen in gesprek gaan welke stappen ze hierin kunnen zetten. Zie GS brief c-agenda EFB 26 oktober 2020 over over duurzaam doorpakken en rol als werkgever – diversiteit op de werkvloer
Voortgang Social Return							Pels		Voortgang: 1e kwartaal 2020 (zie c-agenda EFB 31-8-2020) Voortgang 2021: 'Social return in één oogopslag 2021 met daarin de voortgang vanaf januari 2015 tot mei 2021 (C-agenda EFB 6-9-2021); Eerste kwartaal 2022: voortgang social return in 1 opslag Herijking social return 1e kwartaal 2023
Inkoopbeleid									Besproken in commissie EFB 22 maart 2021
Circulaire economie en PDNH Per 1-1-2021 van M&B naar EFB (Pels)									
Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025							Pels		18-1-2021 concept-Actieagenda in cie. EFB (besproken B-agenda) . Mw. Zaal zegt toe: – bij de actualisatie van de agenda Onderwijs en Arbeidsmarkt wordt de vraag van GL hoe ervoor wordt gezorgd dat mensen door omscholing de kans krijgen om zinvol deel te nemen aan de maatschappij meegenomen.

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

PDENH (Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland)							Pels		N.a.v. veel vragen over dit onderwerp is op verzoek van PS een technische briefing PDENH gehouden op 3 september 2020 in de commissie M&B. Op 7 december 2020 heeft er een expertmeeting plaats gevonden over revolverende fondsen
Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en Europa (Zaal)									
Voortgangsrapportage/actualisatie economisch uitvoeringsbeleid/Dashboard							Zaal		26 november 2018 is de 2e voortgangsrapportage behandeld in EEB (incl. voortgang PIM en andere MKB instrumenten). In het tweede kwartaal 2020 wordt een (proces) voorstel voor actualisatie van economische beleid aan PS gestuurd. Hierin wordt aangegeven op welke momenten PS betrokken worden bij de actualisatie. Nieuwe planning ivm Covid- 15 februari 2021 nieuwe voortgangsrapportage incl. coronaeffecten besproken 11 maart 2021 Expertmeeting gehouden 6 Sept 2021: nieuw uitvoeringsprogramma (hierbij ook hoogwaardige digitale verbindingen agenderen) en arbeidsmarkt en onderwijs
Voortgang Pallas project							Zaal		In 2012 is door het Kabinet en de Provincie Noord-Holland besloten om een lening te verstrekken om de mogelijkheid te bieden om tot een nieuwe reactor in Petten te komen ter vervanging van de huidige Hoge Flux Reactor (HFR). Eind 2013 is hiertoe de Stichting Pallas opgericht, met als doel om een reactor te ontwerpen en realiseren, die bestemd is voor de productie van medische isotopen en voor nucleair technologisch onderzoek. Onderdeel van de opdracht was het aanvragen van de benodigde vergunningen, het opstellen van een business case en het aantrekken van private investeerders (fase 1). Voor deze fase hebben het Rijk en de Provincie Noord-Holland samen een lening van €80 mln. verstrekt die in drie tranches ter beschikking is gesteld. Onderdeel van de opdracht was ook om de daadwerkelijke bouw en exploitatie – fase 2 en 3 – privaat te financieren. Uit de brief van GS aan PS (zie C-agenda 16-9-2019; 11.1.b) blijkt dat er momenteel concrete interesse is van private investeerders. Jaarlijks (meestal in de maand februari) worden de commissieleden op de hoogte gehouden over de voortgang van het project.

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

									Zie ook brief op c-agenda EFB 15 juni 2020 Brief GS inz. uitstel terugbetaling op B-agenda EFB 31-8-2020; Voorafgaande aan deze vergadering is een technische briefing over stand van zaken Pallas gehouden. Volgende technische briefing 15 februari 2021 en stand van zaken op B-agenda EFB; Zie ook brief op c-agenda EFB van Minister van Ark aan 2^e kamer over private investeerders Rondvraag in cie EFB 14-6-2021 over komst Shine in relatie tot Pallas: GS zijn over de lening in gesprek met het ministerie en na het besluit van het Rijk zullen diverse scenario's voor de lening in kaart worden gebracht. In het najaar worden PS hierover geïnformeerd
HIRB/werklocaties							Zaal		Onder de noemer HIRB-plus zijn regelingen opgesteld voor het toekomstbestendig maken en houden van bedrijventerreinen en winkelgebieden. Ook zijn middelen vrijgemaakt ten behoeve van pilots op het gebied van verblijfsrecreatie. In totaal wordt voor HIRB-plus in de periode 2020-2023 een bedrag van € 2,5 mln. per jaar ingezet. In de subsidieregeling voor de fysieke herstructurering van bedrijventerreinen krijgen de aspecten duurzaamheid (waaronder CO2-reductie), circulariteit en leefbaarheid grotere nadruk. Projecten die op deze gebieden veel maatregelen nemen hebben een grotere kans op subsidie in de jaarlijkse subsidietender. PS worden jaarlijks geïnformeerd over de gehonoreerde projecten. Regionale afspraken werklocaties: Hiervoor worden de afspraken gevolgd die gemaakt zijn inde PRV; ramingen worden minimaal eens in de 5 jaar voorzien. Voor NHN is net een herziening van de raming gestart (oplevering 2e helft 2020). Zie brief GS aan PS inz. Monitor Werklocaties 2020 c-agenda EFB 30 november 2020
Jaarprogramma van De Kop Werkt! (wensen en bedenkingen').							Zaal		EFB 20-1-2020: programma loopt af: hr. Van der Hoek zegt toe dat het onderwerp terugkomt op de agenda van de commissie na afronding van de effectrapportage (maatschappelijke en economische effecten) en de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance. 29/6: Zie ook brief C-agenda EFB 31/8 inz. jaarrapportage 2019 en verlengen programma. De effectrapportage (maatschappelijke en economische effecten) en de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance komen nog terug op de agenda. Aan de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance wordt nu gewerkt. De effectrapportage wordt circa 1 jaar uitgesteld. In 2021 worden dit allemaal te samen aan de Cie aangeboden 2^e tranche jaarprogramma 2020 is op 18 januari in cie EFB behandeld Jaarrapportage 2020 staat op c-agenda EFB 14-6-2021
Herstructurering Winkelgebieden							Zaal		EFB 20-1-2020 (rondvraag Van der Hoek): negatieve berichtgeving winkelleegstand. Primair gemeenten aan zet. Wordt wel in regionaal en in MRA verband over gesproken. Eventuele

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

.									acties zullen in gezamenlijkheid plaatsvinden. In dat geval worden PS geïnformeerd
Continuering regionale economische samenwerking NHN							Zaal		.De provincie en 18 NHN gemeenten hebben op 17 december 2017 een aandeelhouders- en dienstverleningsovereenkomst ondertekend, waarin de strategische samenwerking van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en provinciale overheden en regionale samenwerkingsverbanden in NHN is vastgelegd. In deze overeenkomsten is bepaald dat uiterlijk in oktober 2021 een tussenevaluatie is uitgevoerd en uiterlijk in mei 2023 een eindevaluatie is uitgevoerd. De tussenevaluatie wordt opgeleverd in oktober 2021 en in het Bestuurlijk Afstemming Overleg NHN (BAO) en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 november 2021 vastgesteld, opdat de uitkomsten van de evaluatie kunnen worden vertaald in het Jaarplan ONHN van 2022. De resultaten van deze tussenevaluatie zullen na deze datum aan de Commissie worden voorgelegd.
Uitkomsten evaluatie detailhandelbeleid							Zaal		Zie ook brief GS inz. monitor detailhandel op c-agenda EFB 31-8-2020
Hoogwaardige en digitale verbindingen							Zaal		Plannen van marktpartijen en het lokale initiatief dat met een garantstelling gesteund wordt, dekken meer dan driekwart van de witte buitengebieden. In het resterende deel worden gemeenten met een kansrijke business case op weg geholpen om met de markt glasvezel aan te leggen. Eind maart loopt de beroepstermijn tegen de garantstelling af. Indien er geen hoger beroep wordt aangetekend sluiten GS een garantie- en uitvoeringsovereenkomst en wordt de garantie daadwerkelijk verstrekt. Rond de zomer wordt meer zicht verwacht op een resultaat bij (de eerste) twee gemeenten die GS verder ondersteunt. PS worden over beide zaken geïnformeerd. EFB 15/6/2020: De analyse met kansen voor de gemeente Bergen is ontvangen en GS willen dat komende maand met de gemeente bespreken. Met de tweede gemeente gaat GS van start zodra blijkt dat de werkwijze (met Bergen) succesvol blijkt. Het lijkt GS zinvol om het geheel na de zomer in de cie EFB te agenderen De hr. Zaal (GL) verzoekt dit na de zomer op de agenda van de commissie EFB te plaatsen. Op 28 september zal tkn een update op de c-agenda worden geagendeerd (in overleg met de hr. Zaal). In voorjaar 2021 zal het bespreekstuk worden geagendeerd (bij actualisatie economische agenda). EFB 30-11-2020: brief op C-agenda waarin wordt voorgesteld dit onderwerp te bespreken bij de actualisatie van de uitvoeringsagenda economie op 6/9/2021 10 mei 2021 Technische briefing

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Discussienotitie PvdD naar een nieuwe economie							Zaal/Pels		Nav behandeling in cie EFB 31–8–2020 zal nes Kostic zal samen met andere partijen een aantal initiatiefvoorstellen uitwerken.
Een innovatief klimaat bevorderen Economie en inclusieve arbeidsmarkt							Zaal		GS streeft naar een optimaal vestigingsklimaat voor ondernemers in Noord–Holland. Een nationaal en Europees gelijk speelveld is hierbij van groot belang. We stellen geen strengere normen dan de wettelijke, maar stimuleren bedrijven om duurzame maatregelen te nemen. De provincie ondersteunt het vestigingsklimaat door in te zetten op goede bereikbaarheid, goede ruimtelijke ordening en een gezonde leefomgeving. Om de verduurzaming van de economie te versnellen, ondersteunen en stimuleren GS over de volle breedte duurzame innovatie. Hiervoor stelt GS middelen beschikbaar. GS stimuleert (duurzame) innovatie op verschillende manieren, met de MKB innovatie–instrumenten en –fondsen. Voor de financiële stimulering van innovaties is de MIT–subsidieregeling ingesteld (MKB innovatiestimulering regio en Topsectoren), het Participatiefonds Duurzame Economie NH en het Innovatiefonds NH. Met het investeringsgereedprogramma PIM worden (duurzame) ondernemers met het vinden van passende financiering geholpen, en met het versnellingsprogramma GO!–NH worden duurzame innovaties versneld. Al deze innovatie–instrumenten worden in de huidige coalitieperiode voortgezet en/of uitgebreid. Daarnaast start, in samenwerking met regionale partners, een pilot ‘Globalisers’ om Noord–Hollandse scale–ups te helpen groeien door ondersteuning te bieden bij het toetreden op de internationale markt. De uitvoering van deze instrumenten wordt door GS georganiseerd. PS worden jaarlijks per brief geïnformeerd.
Een veerkrachtige arbeidsmarkt bevorderen							Zaal		Voor een vitale en veerkrachtige beroepsbevolking blijft ingezet worden op een meer skillsbased arbeidsmarkt met als onderlegger een campusstructuur gefocust op techniek en technologie. In deze campusstructuur werkt de triple helix samen aan 1) een betere aansluiting arbeidsmarkt & onderwijs door onderwijsvernieuwing, 2) versnellen van de overgang van werk naar werk aan de hand van skills en 3) bevorderen van een inclusieve arbeidsmarkt door gezamenlijke projecten. In de steigers staan nu projecten bij de Zaan-campus en Luchtvaart Community Schiphol. Voor aanscherping van het campusbeleid worden eind 2020 de evaluatieresultaten verwacht. In de tweede helft van 2020 start een nieuwe Werkambassadeur (zie brief c–agenda EFB 31/8/2020) Met Provinciale Staten zal dan ook zijn nieuwe werkagenda nader worden besproken. De werkagenda van de werkambassadeur zal de komende tijd (maart–april) meer vorm krijgen en hij wil ook op dat moment graag hierover met de cie van gedachte wisselen. Arbeidsmarkt en onderwijs is een integraal onderdeel van de uitvoeringsagenda economie. Actualisatie in september aan de orde. Waarschijnlijk dan ook de visie arbeidsmarkt en onderwijs. Zie ook beantwoording technische vragen EFB 18–1–2021.

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

									Voorstel is om op 6 september ook een technische briefing te houden door de werkambassadeur
Nieuwe Europastrategie							Zaal		Commissie EFB 16–9–2019: afgesproken in om geen COE in te stellen. Halverwege de collegeperiode zal de nu gekozen werkwijze geëvalueerd worden. Op maandag 20 april zal van 11.00 uur tot 12.30 een BOT overleg worden gehouden over analyse EU beleid, evaluatie Europees beleid 2017–2020 en welke accenten de commissie belangrijk vindt (ivm coronacrisis gaat dit niet door. Er zal een nieuwe planning worden gemaakt voor de nieuwe europastrategie. Waarschijnlijk in najaar notitie met daarin – de accenten voor de komende nog lopende periode van de huidige Europa strategie (loopt tot 1/1/2021) en – opzet om te komen tot een nieuwe europastrategie (startnotitie november 2020) – Op 28 september technische briefing zoals afgesproken in EFB 20 april 2020 – Starnotitie Europstrategie behandeld in EFB 30 november 2020. – 18 januari 2021 is een technische briefing gehouden over Green Deal en Brexit (gevolgen voor Noord–Holland); – 15 februari 2021 een BOT overleg nieuwe Europastrategie – Bespreking kadernotitie ter politieke beraadslaging met uitkomsten van beeldvormingsfase Commissie EFB 6 september 2021 – Bespreking concept Europastrategie 2022–2025 Commissie EFB 29 november 2021 – Vaststellen Europastrategie 2022–2025 Provinciale Staten 13 december 2021
Sponsoring							Zaal		In oktober 2019 zijn de uitgangspunten in de commissie besproken en in november 2019 heeft GS het definitieve sponsorbeleid 2020–2023 vastgesteld. PS zullen jaarlijks een voortgangsrapportage ontvangen over de duurzaamheidsmaatregelen die de gesponsorde evenementen invoeren. 18 Januari 2021 is de Voortgangsbrief dierenwelzijn gesponsorde evenementen 2020 op B-agenda EFB. In 2022 vindt een evaluatie van de doelstellingen en de resultaten plaats. Zie ook c-agenda EFB 22–4–2021: Brief GS aan PS inz. verruimde uitgangspunten evenementensponsoring 2021–2022
Initiatiefvoorstel wijziging Referendumverordening van FvD									Behandeld in cie EFB van28–9–2020:. Toegezegd is: GS zullen goed blijven volgen of sprake is van gestrande pogingen en in dat geval zullen PS worden geïnformeerd Mw. Zaal geeft aan dat op basis van de motie van FvD is al een communicatietraject gestart, voorgesteld wordt na te

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

									gaan wat dit heeft opgeleverd alvorens weer een nieuw traject te starten. Zodra de digitale mogelijkheid aanwezig is, zal hierover gecommuniceerd worden. De vraag van de PVV over de geschatte kosten van een referendum (bedrag concretiseren) is schriftelijk beantwoord. Zie ook Statenvragen FvD 115–2020 Bindend correctief referendum agenderen in commissie zodra de Grondwetswijziging dat mogelijk maakt
IBT: tussenrapportage financiële positie gemeenten									PS 14–9–20: Normaal wordt over IBT in een jaarverslag aan het einde van het jaar, gerapporteerd. In verband met de bijzonder situatie, zal zij aan het einde van het jaar als alle begrotingen zijn ingediend, met een tussenrapportage te komen die dan eventueel besproken kan worden. EFB 15 februari 2021 (C-agenda tussenstand). Technische briefing over dit onderwerp mede in relatie tot bestuurskracht gemeenten gehouden op 22 april 2021
Datacenterstrategie									BOT overleg heeft plaatsgevonden op 10 mei 2021 van 15.00 uur tot 17.00 uur Eerste contouren 6 september 2021
Openbare orde en Veiligheid, Integriteit, Internationale betrekkingen, Public Affairs, Communicatie Concerncontrol, Juridische Zaken, Archief, PS- en GS zaken (CdK)									
Bestuurscultuur							CdK		Concept Agenda bestuurlijke vernieuwing en participatie/notitie bevoegdheidsverdeling GS/PS is besproken in EFB 18 januari 2021 Werkgroep burgerparticipatie wordt nieuw leven ingeblazen (zie ook toezeggingenlijst) Participatieverordening zal na het zomerreces komen (zie hieronder)
inspraak en participatieverordening.									Aug. 2021 EFB en september PS (ovb) (ook via de werkgroep Burgerparticipatie)
1e begrotingswijziging Randstedelijke Rekenkamer voor zienswijze 2022							CdK/PS		Februari 2021
Begroting Randstedelijke Rekenkamer 2022							CdK/PS		In EFB 22 april 2021 behandeld
Ondermijning, tegengaan, weerbaarheid stimuleren									Deze ambitie wordt in het voorjaar van 2020 uitgewerkt in een Agenda Weerbaar NH. De Agenda vormt de leidraad voor het provinciaal handelen in deze coalitieperiode. Een van de aspecten

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Subsidies algemeen (Stigter)									
IPO begroting 2022							Stigter		Over nieuwe behandelopzet wordt nagedacht
Datastrategie							Stigter		GS actualiseert in de komende jaren de provinciale datastrategie. De belangrijkste speerpunten zijn daarbij: – Open Dataplatform beschikbaar voor het publiceren van: WOB besluiten - Open stateninformatie – invoering Dataplatform t.b.v. Data initiatieven; eenmalige opslag en meervoudig (her)gebruik – Uitvoeren VU opleidingsplan voor PNH Medewerkers – - Verhogen kennisniveau Datagedreven werken – Opleveren Integratieplatform t.b.v. samenwerken met derden m.b.v. gegevensuitwisseling Het Open Data in mei 2020 opgeleverd, maar moet daarna nog gevuld worden met relevante data. Die planning is afhankelijk van het Open Data beleid. Naar verwachting stellen GS het Open Databeleid na het zomerreces vast. PS worden hierover geïnformeerd. 31-8-2020: technische briefing datastrategie. Open data / ethiek: interprovinciale besluitvorming in najaar 2020 Kunstmatige intelligentie: verkenning naar focus (december 2020 gereed) Voortgangsrapportage heeft op de B-agenda van EFB 30 november gestaan. Geactualiseerde datastrategie naar Staten: maart 2021 wordt juni 2021. In 2022 zal er een voortgangsrapportage komen en in 2023 een evaluatie en een geactualiseerde datastrategie. PS 1-2-2021 heeft PvdA vragen gesteld over veiligheid systeem provincie mede nav datalekken BIJ 12. Nadere info volgt. 22 maart 2021 besproken in commissie

**Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022		2023	GS	Behandeling
Algemeen														
1 ^e Begrotingswijziging	14-01												allen	2021: 08-02 NLG (A-agenda), 08-03 PS
2 ^e Begrotingswijziging													allen	2021: 20-09 NLG, 11-10 PS
Laatste begrotingswijziging													allen	2021: 22-11 NLG, 13-12 PS
Jaarstukken en Kaderbrief													allen	2021: 07-06 NLG (A-agenda), 28-06 PS
Begroting													allen	2021: 25-10 NLG (A-agenda), 08-11 PS
Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu														
Interbestuurlijk toezicht (VTH-taken) en omgevingsdiensten algemeen													Olthof	Voor elke commissie NLG wordt er door het college een voortgangsbrief gestuurd aan Provinciale Staten over de uitvoering van de vergunningsverlenings-, toezichts- en handhavingstaken door de omgevingsdiensten bij majeure risicobedrijven en in het bijzonder Tata Steel en Harsco 8 Onderwerp Portefeuillehouder Planning Metals. (B-agenda maandelijks) 15-03 Technische briefing over werking VTH-stelsel en taken omgevingsdienst (15-03 VTH taken/Ruimte: C- naar B-verzoek (SP) inz. datacenters Hollands Kroon (zie ag.pnt. 17d), met uitnodiging van cie. RWK) Na zomerreces werkbezoek omgevingsdienst
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)													Olthof	07-06 Technische briefing over de werkzaamheden van de omgevingsdiensten 07-06 Jaarstukken en resultaatbestemming 2020, Begrotingswijziging 2021, Kadernota en begroting 2022 in cie. NLG (A-agenda), 28-06 PS
Omgevingsdienst IJmond (ODIJ)													Olthof	07-06 Technische briefing over de werkzaamheden van de omgevingsdiensten 07-06 Jaarstukken en resultaatbestemming 2020, Begrotingswijziging 2021, Kadernota en begroting 2022 in cie. NLG (A-agenda), 28-06 PS
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)													Stigter	08-02 Zienswijze Kadernota 2022 OD NHN (A-agenda), 08-03 in PS 15-03 Technische briefing ODNHN over ontheffing asfaltgranulaat CPZ 15-03 Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NHN (A-agenda), 12-04 in PS 07-06 Technische briefing over de werkzaamheden van de omgevingsdiensten

**Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022		2023	GS	Behandeling
	11-01+ 14-01			19-04		30-08	20-09	25-10	22-11	Q1	Q2, Q3 en Q4			07-06 Jaarstukken en resultaatbestemming 2020, Begrotingswijziging 2021, Kadernota en begroting 2022 in cie. NLG (A-agenda), 28-06 PS
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)													Stigter	21-09-2020 zienswijze resultaatbestemming 2019 (A-agenda) 07-06 Technische briefing over de werkzaamheden van de omgevingsdiensten 07-06 Jaarstukken 2020, Begrotingswijziging 2021, Kadernota en begroting 2022 in cie. NLG (A-agenda), 28-06 PS 30-08 Resultaatbestemming 2020 (A-agenda), 13-09 in PS
Programma gezonde leefomgeving -Geur -Geluid -Stiltegebieden -Luchtmeetnet IJmond													Olthof	Met dit programma wordt invulling gegeven uit de ambities uit het coalitieakkoord om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren door middel van een programmatische aanpak. Het Programma Gezonde Leefomgeving geldt als een vrijwillig programma onder de Omgevingswet. Het Programma Gezonde Leefomgeving is behandeld tijdens de commissie NLG van 22 juni 2020. Daarbij heeft de commissie aangegeven de bij het programma behorende uitvoeringsregeling apart te willen bespreken. De concept-uitvoeringsregeling van het Programma Gezonde Leefomgeving komt op de B-agenda van de commissie NLG van 21 september 2020. 22-06-2020 Programma Gezonde Leefomgeving (van C- naar B-agenda) 21-09-2020 Uitvoeringsregeling Gezonde Leefomgeving (B-agenda) 30-08 Technische briefing
Programma Tata Steel 2020-2050													Olthof	25-06-2020 Commissiebijeenkomst over concept-programma Tata Steel 2020-2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond 24-08-2020 Onderzoek ultrafijn stof IJmond (B-agenda) 11-01 Technische briefing Programma Tata Steel 2020-2050 en Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020 – 2022 14-01 Programma Tata Steel 2020 - 2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond (B-agenda) 27-01 Presentatie Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport “stof tot nadenken” 11-02 Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport "stof tot nadenken" (A-agenda), 08-03 in PS Gezondheidsonderzoek RIVM: Naar aanleiding van de grafietregens zijn door het RIVM verschillende vragen en zorgen van bewoners verzameld. Een deel is beantwoord met het onderzoek “grafietregen en

**Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022		2023	GS	Behandeling
			15-03					25-10	22-11	Q1	Q2, Q3 en Q4			gezondheid” van 2019. Een ander deel is beantwoord op basis van bestaande rapporten en onderzoeken. Daarna bleven nog een aantal vragen over. Deze vragen zijn ingedeeld in drie clusters met in totaal acht onderwerpen die in een vervolg (verder) onderzocht kunnen
														worden. Het RIVM heeft mede op basis van afstemming met een klankbordgroep (met bewoners en experts) in maart 2020 een onderzoeksvoorstel (advies) gegeven over de vraag welke onderwerpen verder te onderzoeken en met welke prioritering. In 2021 worden verschillende onderdelen van het onderzoeksvoorstel uitgevoerd en opgeleverd. Het betreft: Q2: Voorstellen om inzicht te geven in “pieken” van bijvoorbeeld fijnstof, in aanvulling op jaargemiddelden, inzicht in acute klachten (op basis van huisartsenregistratie) en een advies over het uitvoeren van dagboekonderzoek door bewoners (zelfmelding van klachten) (B-agenda) 14-04: Toelichting RIVM briefrapport Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond (webinar) 19-04 RIVM briefrapport Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond (B-agenda) 07-06 Voordracht Provinciale coördinatieregeling (PCR) afvang Co2- Everest 30-08 of 20-09 Rapportage RIVM stofdepositie (B-agenda) Voortgangsrapportage: In het Programma Tata Steel 2020-2050 is opgenomen dat Provinciale Staten jaarlijks worden geïnformeerd over de voortgang van het programma. Q3 2021 volgt de eerste rapportage. De motie M25/PS08-03-2021 “Motie Duurzaam doorpakken Tata” gevraagde informatie wordt daar ook in opgenomen. 30-08 Jaarlijkse Voortgangsrapportage (B-agenda)
Schone luchtakkoord													Olthof	Jaarlijkse voortgangsrapportage via uitvoeringsplan 07-06 Uitvoeringsplan Schone luchtakkoord 2021 (C- naar B-verzoek)
ZZS-inventarisatie													Olthof	07-06 Eerste rapportage uitkomsten inventarisatie ZZS (B-agenda)
PFAS													Olthof	Landelijk Definitief handelingkader en consequenties EFSA opinie voor grondwater. Q2 publicatie door IenW/RIVM. Hierdoor mogelijke aanpassing beleidsregel PFAS Noord-Holland Q3. Indien gewenst technische briefing in de commissie.

**Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022		2023	GS	Behandeling
Bodem en bodemsanering	11-01+	08-02+	15-03	19-04	07-06	30-08	20-09	25-10	22-11	Q1	Q2, Q3 en Q4		Olthof	
Natuur														
Uitvoeringsplan NNN – <i>Voorheen Programma Natuurontwikkeling (PNO)</i>													Rommel	<i>Jaarlijks vast te stellen/ BOB</i> Onderwerp komt jaarlijks terug (september/oktober 2021) Bespreking in cie NLG op 19 oktober 2020 en vaststelling in PS op 9 november 2020. Op 29 september jl. heeft het college de Realisatiestrategie NNN vastgesteld, waardoor de sturing op de afronding van het NNN wordt aangescherpt. Dit betekent dat 2020 het laatste jaar was waarin het PNO in deze vorm is verschenen. Vanaf 2021 zal gewerkt worden met een ‘uitvoeringsplan NNN’. Dit plan bevat uitgangspunten en ambities, zicht op planning, realisatie en kosten en prognoses op de voltooiing van het NNN. Met het uitvoeringsplan vindt jaarlijkse verantwoording over de voortgang plaats. De beschrijving van de overige beleidsinstrumenten ter bevordering van de biodiversiteit zal al vanaf dit jaar onderdeel uitmaken van het Masterplan biodiversiteit.
Programma Groen Kapitaal en Biodiversiteit													Rommel	<i>Geen Bob model, GS besluiten</i> 11-1-16 BOT-overleg op locatie. In februari 2016 zal een eerste discussiestuk ter bespreking worden voorgelegd aan de Statencommissie NLM. Met medeneming van de uitkomsten daarvan zal het e.e.a. verder worden vormgegeven. 15-05-2017: Bespreking Rapport biodiversiteit in Noord-Holland Biodiversiteit is onderdeel van de expertmeeting over NNN op 12 oktober November 2017: Doorlopend programma met regelmatig bijeenkomst en informatie voor commissie via C-agenda Comm NLG 16 april 2020: Verzoek vanuit commissie dat NLG een presentatie krijgt over het programma Groen Kapitaal en dat het programma wordt geëvalueerd Juni 2021 TB Groen Kapitaal
Groene Hart Visie													Rommel	<i>Gedeeltelijk Bob, 3 provincies</i> Medio 2019 na de Statenverkiezingen komt mogelijk een vervolg. Het gebied is als NOVI-gebied aangewezen door het Rijk. GS is nog in overleg wat de provinciale rol zal zijn.
Masterplan biodiversiteit													Rommel	Het Masterplan biodiversiteit zal in 2020 worden ontwikkeld. Het is in januari 2021 vastgesteld. Er wordt tweemaal per jaar over gerapporteerd.
Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof													Rommel	De planning van dit onderwerp is sterk afhankelijk van de politieke ontwikkelingen. In 2020 start de gebiedsgerichte aanpak. Via het Programma Natuurontwikkeling, dat in november 2020 aan de Staten zal worden voorgelegd, wordt over de voortgang gerapporteerd. Sept 2020: komt er een brief met update voor de cie NLG op 21 september. Feb 2021 Technische briefing & in commissie brief stikstof strategie besproken. Ook in de regietafel besproken. De besprekingen verwerkt in de definitieve opmaak van de stukken. Bij de bespreking van de rol van PS en bij het vaststellen van de doelen is uitvoerig stilgestaan bij de ambitie die PS heeft op dat vlak. Dat is aanleiding geweest om te komen tot een concept-voordracht aan PS, waarmee de staten in positie komen om naast hun budgetrecht kaders te stellen voor de

**Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022		2023	GS	Behandeling
	11-01+ 14-01	08-02+ 11-02			07-06	30-08	20-09	25-10	22-11	Q1	Q2, Q3 en Q4			verdere aanpak. Het GS-voorstel is nu ook daarop ingericht en een concept-voordracht is voorbereid, waarbij de doelen en de bijdrage vanuit alle sectoren in evenredigheid is gekwantificeerd per kwetsbaar natura-2000- gebied. De uitvoeringsvragen, die hiermee
														gemoeid zijn, zijn vervolgens dan ook echt de verantwoordelijkheid van GS. De bespreking van een voordracht volgt in de commissie NLG van 19 april en vervolgens de PS-vergadering van 17 mei 2021. PS 17 mei 2021: Het onderdeel Verleasen komt nog terug in de commissie als A-stuk. Mei 2021: NA het zomerreces wordt er een collegetour georganiseerd voor de Staten om de GGA in de polder Westzaan in samenhang met OLAM te organiseren.
NNN-opgave													Rommel	Over de NNN-opgave ontvangen de Staten in april 2020 een stand-van-zaken-brief. Via het Programma Natuurontwikkeling, dat in november 2020 aan de Staten zal worden voorgelegd, wordt over de voortgang gerapporteerd. De realisatiestrategie NNN stond gepland als bespreekstuk voor de cie NLG van 24 augustus. Helaas is de strategie aangehouden in GS vanwege de behoefte van het college om gezien de coronacrisis het coalitieakkoord opnieuw tegen het licht te houden. de NNN strategie is vastgesteld 29 september jl. in het college en besproken in commissie NLG op 19 oktober 2020. Om de controlerende taak van de Staten ten aanzien van de NNN-voortgang te faciliteren, wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld om de voortgang te kunnen volgen. De vorm die dit uitvoeringsplan krijgt, en de wijze waarop dit plan zal samenhangen met het PNO, zal in de komende maanden verder worden uitgedacht.
Collectief agrarisch natuurbeheer / NNN begrenzing													Rommel	November 2017: Motie aangenomen in PS 13-11 voor een verkenningsjaar (M126-2017). Er lopen 3 pilots. In maart 2021 op de B-agenda in de commissie.
Bossenstrategie													Rommel	Er is behoefte aan meer informatie en inzicht aan wat er binnen de provincie gebeurd aan de bomenbalans bij projecten (comm NLG 16 april 2020) -op 11 juni 2020 is in de uitloopvergadering van de cie NLG de Bossenstrategie besproken. Toegezegd is de Staten bij nieuwe ontwikkelingen te informeren. - op 10 december 2020 zijn PS geïnformeerd over de Bossenstrategie van Rijk en provincies alsmede de begeleidende brief die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hierover op 18 november 2020 aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. De stukken staan op de agenda van de commissie NLG van 15 maart 2021.
Damhertenbeheer													Rommel	31 augustus 2020 werkbezoek damherten beheer in waterleidingduinen In Okt 2020 komt het damhertendossier in de commissie NLG . Eind 2020: Het dossier damherten beheer is vastgesteld. op 20 oktober 2020 heeft het college het faunabeheerplan Damhert 2020-2026

**Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022		2023	GS	Behandeling
	11-01+ 14-01	08-02+ 11-02	15-03	19-04	07-06	30-08	20-09	25-10	22-11	Q1	Q2, Q3 en Q4			goedgekeurd, behoudens de gevraagde verruiming met drie maanden van de beheerperiode. Voor Noord-Hollands grondgebied blijft 1 november tot en met 31 maart als beheerperiode gelden. Op 9 maart 2021 heeft het college het definitieve besluit tot goedkeuring van het
														Faunabeheerplan Damhert 2020-2026, na de verleende instemming met de goedkeuring door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland genomen. PS worden hierover bij brief geïnformeerd. Dit betreft een c stuk dat op de agenda van de commissie in april zal staan.
Weidevogels													Rommel	Motie weidevogels is in de com 14 augustus 2020 besproken en als afgedaan beschouwd. In najaar 2020 komt er een update. (November) Gedeputeerde heeft Aanbod gedaan om werkbezoek te organiseren.
Ganzen & Faunabeheer													Rommel	Op 24 augustus 2020 besproken in de commissie. Het ganzenbeheerplan komt in het
Landbouw / Fauna														derde kwartaal 2021 aan de orde. (na de zomer 2021)
Pilot Natuurinclusieve landbouw													Zaal	N.a.v. in PS aangenomen motie. Er is een BOT-overleg op 16 november 2017. Op basis daarvan vervolg voor uitvoering motie. 25-06-2018: Bespreken op de B-agenda 'Programma Natuur-inclusieve landbouw' en voorstel afdoen motie 40-2017. Eind 2018 organiseert GS een conferentie over de stand van zaken geweest waar ook PS voor is uitgenodigd.
Voedselvisie													Zaal	De Voedselvisie, waarin het onderwerp kringlooplandbouw is vervat, zal in 2020 worden ontwikkeld. Het streven is om de Voedselvisie, in samenhang met o.a. de Visie recreatie en toerisme en het Masterplan biodiversiteit, in januari 2021 ter besluitvorming aan PS voor te leggen
Water														
Waddenfonds													Loggen	Tussentijdse evaluatie Waddenfonds komt als C-stuk op de agenda van NLG 7 juni 2021. Het Uitvoeringskader staat op de agenda van 30 augustus 2021 als A-stuk.
Ruimtelijk programma Markermeerdijken													Loggen	voorstel voor besteding van de meekoppelkansen naar PS. Ruimtelijk programma MMD (eigenlijk: AmbitieprogrammaRuimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam): In april jl. Hebben de RvS een definitief besluit genomen over de versterking van de Markermeerdijken. Daarbij zijn alle beroepen en bezwaren ongegrond verklaard. Dit betekent dat de versterking van de Markermeerdijken uitgevoerd gaat worden. En dit betekent tevens dat de bestuurlijke besluitvorming over het Ambitieprogramma kan gaan plaatsvinden. Doel is voor het einde van 2020 het Ambitieprogramma aan PS voor te kunnen leggen. Na het zomerreces 2020 volgt een Technische Briefing Markermeerdijken. In Nov 2020 komt het onderwerp aan de orde in de commissie 1 januari 2021 moet het ontwerp gereed zijn 2e kwartaal 2021 volgt brief mbt participatietraject.

**Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022		2023	GS	Behandeling
Voortgangsrapportage Watervisie / stand van zaken Watervisie	11-01+ 14-01	08-02+ 11-02	15-03	19-04	07-06	30-08	20-09	25-10	22-11	Q1	Q2, Q3 en Q4		Loggen	Voortgangsrapportage komt naar PS. Commissie NLG 16 april 2020. De watervisie loopt tot en met 2021. Er komt nog één (afrondende)
														voortgangsrapportage. Deze zal ongeveer samenvallen met de vaststelling van de vier verplichte programma's voor de komende Jaren (het jaarlijks zwemwaterprogramma en zes (22-27) jarige ROR, KRW en grondprogramma). De planning daarvan volgt op een later moment. De voortgangsrapportage volgt eind 2021 / begin 2022
Implementatie Kaderrichtlijn Water / verbeteren waterkwaliteit													Loggen	PS worden in het tweede kwartaal van 2018 geïnformeerd over de voortgang. Technische Briefing is in februari 2019 voor de verkiezingen georganiseerd. In maart 2020 zou een tweede technische briefing hebben plaatsgevonden rond de voorbereiding van het regional KRW-programma 2022-2027. Vanwege de coronamaatregelen werd deze briefing uitgesteld tot oktober 2020, als ook het concept ontwerp regional KRW-programma in de commissie NLG wordt besproken. Het KRW programma is 1ste kwartaal 2021 behandeld. Komt terug voorjaar 2022
Verdroging / bodemdaling													Rommel	Najaar 2018 is het vervolg over programma Bodemdaling besproken in NLWM. Vervolg na PS-verkiezingen. Het rapport-Veerman over de bodemdalingsproblematiek is in februari 2020 in de Statencommissie besproken. Het thema bodemdaling zal worden meegenomen in de verdere uitwerking van het gebiedsprogramma Laag Holland. Dit gebiedsprogramma wordt in 2020 verder uitgewerkt. De startnotitie van dit gebiedsprogramma wordt in het najaar 2020 geagendeerd. Voor de commissievergadering NLG 21 sept 2020 ligt er een brief van GS aan PS over de toekenning impuls gelden bodemdaling ter vaststelling voor. Verder wordt er gewerkt aan een integraal gebiedsprogramma voor het veenweidegebied van Laag Holland. De Staten worden hiervan op de hoogte gehouden. PS zijn in september 2020 geïnformeerd over de toekenning van de impuls gelden bodemdaling. Deze middelen van het Rijk (18 miljoen) worden voor het Noord-Hollandse deel in de lopende gebiedsprocessen in het veenweidegebied ingezet, om hierbij, samen met de

**Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022		2023	GS	Behandeling
	11-01+ 14-01	08-02+ 11-02	15-03	19-04	07-06	30-08	20-09	25-10	22-11	Q1	Q2, Q3 en Q4			partijen in het gebied, zoveel mogelijk synergie te verkrijgen met andere provinciale doelen, zoals de realisatie van het NNN, het verbeteren van de natuurkwaliteit in de Natura2000-gebieden en het terugdringen van de stikstofuitstoot
Recreatie														
Transitie Recreatieschappen													Zaal	De transitie recreatieschappen kent twee sporen: een nieuwe manier van samenwerking (governance) en de scheiding van beleid- en beheertaken bij Recreatie Noord-Holland N.V.. 6 Onderwerp Portefeuillehouder Planning Beide sporen komen in de tweede helft van 2020 bij elkaar en vormen de basis voor het nieuwe contract over de beheertaken en het onderbrengen van de beleidsvormingstaken. Provinciale Staten worden hier in de tweede helft van 2020 over geïnformeerd. Binnen het gehele NNN, waaronder de recreatieschappen, wordt sinds 2019 gewerkt met het systeem van door de provincie uitgewerkte wezenlijke kenmerken en waarden, die de balans tussen natuur en recreatie moet borgen. Dit is verankerd in de door PS vastgestelde Provinciale Ruimtelijke Verordening. Voor Plassenschap Loosdrecht geldt dat onder de noemer van 'RMN in Transitie' toekomstperspectieven worden geschetst, die rond de zomer 2020 worden verwacht. RMN wil de Staten hierover voor de zomer verder informeren. In het najaar wordt vervolgens een keuze gemaakt hoe de recreatieschappen de uitvoering willen gaan organiseren. Hierover worden in nauw overleg met PS of – afhankelijk van het gekozen perspectief – door PS verdere besluiten genomen.
Visie Recreatie & Toerisme													Zaal	De Visie Recreatie & Toerisme komt naar verwachting in juni of augustus 2021 in de commissie. Het Masterplan biodiversiteit en de Voedselvisie zijn in januari 2021 ter besluitvorming aan PS voor te leggen. Maart 2021: BOT-overleg 80% versie
Toekomst Recreatieschappen Wijziging PRV, WKW NNN-gebieden (EFB/NLG)													Zaal	<i>BOB</i> De discussie over de toekomst van de recreatieschappen en de natuurwaarden in deze recreatiegebieden wordt gezamenlijk opgepakt door de commissies EEB en NLWM. Wordt na PS verkiezingen vervolgd.

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
voor PS 28 juni 2021

Beeldvorming (Fase 1)	: BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2)	: ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3)	: Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022		2023	GS	Behandeling
	11-01+ 14-01	08-02+ 11-02	15-03	19-04	07-06	30-08	20-09	25-10	22-11	Q1	Q2, Q3 en Q4			

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022	2022	2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	18-01	15-02	22-03	22-04	14-06	06-09	27-09	28-10	29-11	Q1	Q2,Q3 en Q4			
Algemeen														
1 ^e Begrotingswijziging													allen	2021: 1 ^e Begrotingswijziging 15-02 M&B, 08-03 PS
2 ^e Begrotingswijziging													allen	2021: 2 ^e Begrotingswijziging 27-09 M&B, 11-10 PS
Laatste begrotingswijziging														2021: laatste Begrotingswijziging 29-11 M&B, 13-12 PS
Jaarstukken en Kaderbrief													allen	2021: 14 juni in commissie M&B (A-agenda) en 28 juni in PS
Begroting													allen	2021: 28 oktober in commissie M&B (A-agenda) en 8 november in PS
Mobiliteit/ Bereikbaarheid														
Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG)													Olthof	28-09-2020 Technische briefing (met uitnodiging van de cie. EFB) 26-10-2020 Voordracht in cie. M&B 09-11-2020 Voordracht in PS Nadere invulling van de duurzaamheidsambities binnen de infrastructurele projecten 2021-2023 zoals eerder aangekondigd in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023 (NIKG). 22-04 Voordracht Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur '21-'23 in cie. M&B, 17-05 in PS
Bijpraatmoment Rocov- NH (Regionaal Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer NH)													Olthof	Halfjaarlijks bijpraatmoment over recente ontwikkelingen. Het is gebruikelijk dat Rocov de cie. 2 x (soms 1 x) per jaar informeert. 18-01 18.30 uur online overleg met Rocov-NH 27-09 volgende overleg
Jaarlijks overleg met raadscie. gem. A'dam en Vervoerregio Amsterdam													Olthof	Eens per jaar is er een bijeenkomst met de leden van de commissie, leden van de raadscie. verkeer (Raadscommissie Mobiliteit, Luchtkwaliteit en Water (MLW)) van Amsterdam en de Vervoerregio Amsterdam. Eerstvolgende datum n.n.b.
Verkeersveiligheid													Olthof	Jaarverantwoording verkeersveiligheid 2020: In de commissievergadering Bereikbaarheid en Mobiliteit van 20 januari 2020 is toegezegd de commissie jaarlijks te rapporteren over de activiteiten van GS op het gebied van verkeersveiligheid. In de jaarverantwoording wordt naast een terugblik op 2020 ook vooruitgeblikt op de activiteiten in 2021. 15-02 C-agenda: Uitvoeringsregelingen verkeersveiligheid 2021 en jaarverantwoording 2020
Perspectief Mobiliteit (v/h Agenda Mobiliteit)													Olthof	<i>Perspectief Mobiliteit</i> is de nieuwe titel van Agenda Mobiliteit. De Agenda Mobiliteit is al eerder in de commissie besproken, nl.: 11-02-2019 discussiestuk Agenda Mobiliteit (B-agenda) 16-09-2019 BOT-overleg Agenda Mobiliteit Onder de nieuwe naam <i>Perspectief Mobiliteit</i> bespreekt GS graag: 22-04 concept-Agenda Perspectief Mobiliteit (B-agenda) 06-09 voordracht definitief Perspectief Mobiliteit (A-agenda) (13-09 in PS)
Voortgangsrapport HOV in 't Gooi													Olthof	Komt elk halfjaar ter kennisgeving in de cie. terug augustus 2020 t/m januari 2021 (C-stuk 22-03-2021)
Eindafrekening N23 (Westfrisiaweg)													Olthof	Eindafrekening krediet waarschijnlijk in Q4 2020 in commissie en PS. De eindafrekening kan pas worden opgesteld als alle beheerovereenkomsten ondertekend zijn. We zijn daarvoor afhankelijk van RWS en HHNK en de gemeentes Hoorn en Koggenland. Geen aparte voordracht, wordt naar verwachting opgenomen in voordracht 2e

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022	2022	2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	18-01	15-02	22-03	22-04	14-06	06-09	27-09	28-10	29-11	Q1	Q2,Q3 en Q4			
														Begrotingswijziging 27-09 M&B, 11-10 PS (zie bovenaan)
Verbinding A8-A9													Olthof	Juni 2019: Dit onderwerp maakt deel uit van het coalitieakkoord “Duurzaam doorpakken”: In februari en eind mei van dit jaar bent u per brief geïnformeerd (kenmerken 1 1 60469/1 357255 en 1 427994/1 427999) over de stappen van het project 'Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9'. In de brief van eind mei hebben wij o.a. aangegeven dat u het Landschapsplan in kwartaal 1 van 2021 zou ontvangen. Dat wordt nu Q4 van 2021. Wij bekijken samen met de partners uit de Stuurgroep Verbinding A8-A9 en het consortium of dit proces is te versnellen. 14-06 technische briefing 06-09 ter kennisname Bouwstenen voor het Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9’ (C-agenda) Verwachting Q4 Landschapsplan (A-agenda) <i>Krommenie/Assendelft:</i> Informeren over het uitvoeringsprogramma Krommenie/Assendelft cie M&B april 2021 (C-stuk)
Bereikbaarheid Haarlemmermeer- Bollenstreek													Olthof	Juni 2019: dit onderwerp staat in het coalitieakkoord “duurzaam doorpakken”: Bereikbaarheid Bollenstreek. Alle Noord-Hollandse belanghebbenden zullen opnieuw gehoord worden over de voorkeursvariant. N.a.v. deze gesprekken zal, op basis van het Noord-Hollandse belang, opnieuw gesproken worden met de provincie Zuid-Holland over de verdere realisatie van de weg en de voorkeursvariant. 25-03-2020 in Stuurgroep 20-04-2020 Voordracht in cie. M&B 18-05-2020 Voordacht in PS (in uitloopvergadering 25-05) Juni 2020 <i>Netwerkstudie Haarlemmermeer</i> PNH start samen met Haarlemmermeer (penvoerder) en Vervoerregio Amsterdam een Netwerkstudie Haarlemmermeer 2040 (zie brief 1440252/1440261 van 24-06-2020, C- agenda alle commissies aug. 2020). 20-05 gezamenlijke online informatiebijeenkomst, organisatie vanuit Haarlemmermeer 06-09 Gezamenlijke actie-agenda netwerkstudie Haarlemmermeer (B-agenda) <i>Bennebroekerweg</i> Begin oktober 2020 hebben wij u geïnformeerd over de intentieovereenkomst die wij hebben afgesloten met onze partners de Vervoerregio en gemeente Haarlemmermeer. Cie M&B 22 maart 2021 (C-agenda) Aanpak en een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor de gecombineerde verkenning- en planfase. In de SOK maken wij afspraken over de organisatie, planning en financiën van het project (Nieuwe) Bennebroekerweg voor het komende jaar. Gedurende het jaar werken we toe naar een voorkeursalternatief voor de (Nieuwe) Bennebroekerweg.

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022	2022	2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	18-01	15-02	22-03	22-04	14-06	06-09	27-09	28-10	29-11	Q1	Q2,Q3 en Q4			
Broek in Waterland													Olthof	De gekozen vorm van co-creatie is ingezet door PS en wordt doorgezet in de vervolgaanpak. Het Plan van Aanpak voor het vervolg zal in april 2020 worden voorgelegd aan de Stuurgroep. Vervolgens zal dit door GS worden vastgesteld. De aanpak is in lijn met het reeds doorlopen proces. Als onderdeel hiervan worden de commissieleden Mobiliteit en Bereikbaarheid uitgenodigd voor specifieke inloopavonden/workshops. In Q4 2020 wordt een moment gezocht om de commissie bij te praten over deze aanpak. 26-10-2020 Nota vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in Broek in Waterland, N247 (B-agenda) De vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in de N247 in Broek in Waterland is gestart. Hiervoor hebben de leden van de Statencommissie Mobiliteit en Bereikbaarheid een uitnodiging ontvangen om dit proces van dichtbij te volgen via ateliers. Streven is om in Q2 van 2022 een uitgewerkt voorstel voor de onderdoorgang voor te kunnen leggen aan GS en PS waarbij er inhoudelijk nog een keuze kan worden gemaakt over de inrichting van de N247 qua rijstrookindeling, mede in relatie tot de financiering. In Q3 2022 zal dan een definitieve keuze worden voorgelegd aan PS over de realisatie van een onderdoorgang.
Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland													Olthof	Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland: De eerste stap is gezet: het verbeteren van de spoorverbinding tussen Amsterdam/Haarlem en Zandvoort. De regio is uitgenodigd om voorstellen te doen hoe om te gaan met het resterende budget. De coronaperikelen en beperkte capaciteit bij de gemeenten hebben er toe geleid dat niet meer in Q3 2020 maar voor de zomer van 2021 de voorstellen gereed zijn voor besteding van het resterende budget. Doel van de strategische samenwerkingsagenda is om eind dit jaar een PvA te hebben en daarin voorstellen voor het resterende te doen. Dat komt dan in de eerste helft van 2022 terug in de commissie M&B.
Houtribdijk													Olthof	In Q1 en Q2 2020 inventariseren we bij RWS de huidige situatie en ambities voor de Houtribdijk, zowel op het gebied van mobiliteit als de potentie om de biodiversiteit van het Markermeer te versterken. Ook met Flevoland gaan we in gesprek om de ontwikkelingen aldaar te bespreken. De verwachting is dat PS in Q4 2020 een notitie ontvangt wat de inventarisatie tot dan toe heeft opgeleverd en waar we als provincie eventueel op zouden kunnen inspelen. De inventarisatie is nodig om richting te kunnen bepalen. Hierin betrekken we ook de Omgevingsvisie en het OV Toekomstbeeld. RWS beheert de Houtribdijk, IJsselmeer en het Markermeer. Noord-Holland gaat over het Natura 2000 beleid van het Markermeer. 26-10-2020 in cie. M&B (B-agenda)
iDienst VMAAS (Verkeersmanagement as a Service)														Nieuw onderwerp betreffende de verkeersmanagement IDiensten: MAAS/IDiensten, eerder Verkeersmanagement as a Service genoemd. (Samenhang met andere onderwerpen zoals smart mobility en toekomst bediening kunstwerken.) 14-06 Afnemen iDienst VMaaS ('Verkeersmanagement as a Service') door en voor provincie Noord-Holland (B-agenda)
Smart Mobility													Olthof	Er wordt jaarlijks gerapporteerd over de activiteiten in het Uitvoeringsprogramma. De Voortgangsrapportage 2019 Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018 -2020 is voor het zomerreces toegezonden. (C-agenda 31-08) 30-11-2020 technische briefing 22-04 Voordracht Focus Smart Mobility in cie. M&B, 17-05 in PS
Gebiedscontracten														30-11-2020 technische briefing

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022	2022	2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	18-01	15-02	22-03	22-04	14-06	06-09	27-09	28-10	29-11	Q1	Q2,Q3 en Q4			
OV Toekomstbeeld OV jaarverslag OV-concessies OV-concessie Gooi en Vechtstreek													Olthof	22-06-2020 Technische briefing over de winnende aanbieder van de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek 31-08-2020 input PS voor de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek (B-agenda). In Q4 2020 kan hierover terug worden gerapporteerd. 31-08-2020 Ter kennisname Het Jaarverslag 2019 concessies Openbaar Vervoer (C-agenda) Er is een start gemaakt met het opstellen van een Ketenaanpak Noord-Holland. Dit is een vertaling van de opdracht om een OV-visie te maken: Beleidsmatig is namelijk met alle partners het Regionaal OV toekomstbeeld opgesteld. Hierin is feitelijk een visie voor heel NH geschetst (stip aan de horizon). Het ontbreekt nu aan een aanpak voor de komende jaren en de rol van PNH hierin. Voor de zomer hebben wij een inventarisatie gemaakt van de knelpunten in de concessiegebieden en met de aangrenzende concessies. Daarvoor doen we een ronde langs de aangrenzende provincies, de VRA, de gemeenten (via de PVVB'n), ROCOV NH, ROVER en PS. Deze laatste willen wij inplannen op 20 april 2020. Omdat er natuurlijke momenten zijn om aanpassingen door te voeren in de concessies (herijking NHN in 2021, HIJ in 2022 en start nieuwe concessie GV in 2021), gebruiken we Q2 en Q3 2020 voor de inventarisatie. In Q4 2020 kan hierover terug worden gerapporteerd. In de ketenaanpak worden alle OV gerelateerde werkzaamheden met elkaar in verband gebracht en met andere beleidsvelden/programma's, zoals OV-knooppunten/Samen Bouwen aan Bereikbaarheid en de Verstedelijkingsstrategie. OV Toekomstbeeld: De provincie Noord-Holland werkt samen met vervoerders en overheden in de regio aan een sterk OV-netwerk in de provincie. Eind 2019 is het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 voor Noord-Holland en Flevoland (ROVT) opgeleverd en bestuurlijk vastgesteld. Met de vaststelling van het ROVT hebben de betrokken bestuurders besloten om vervolgstappen te zetten om het voorkeursnetwerk ROVT te realiseren. Dit netwerk is een visie op het toekomstig OV-netwerk dat in 2040 gerealiseerd moet zijn. Voordat daadwerkelijke realisatiebesluiten van ambities in het netwerk aan de orde zijn, zal eerst nog verkennend onderzoek moeten worden uitgevoerd. Na vaststelling van het ROVT eind 2019 is de commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid in 2020 geïnformeerd over de voortgang van het vervolg op het ROVT: - 20 januari 2020 : B-agenda – kenmerk 1309457/1309462; - 31 augustus 2020 : C-agenda – kenmerk 1440972/1440978; - 30 november 2020 : B-agenda – kenmerk 1510902/1519010. 15-02 vaststellen onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 01-03 Technische briefing Transitieplan OV-concessies N-H als gevolg van de coronacrisis 22-03 Transitieplan OV-concessies N-H als gevolg van de coronacrisis (B-agenda) 06-09 Beschikbaarheidsvergoeding 2021 en transitieplan Openbaar Vervoer Noord-Holland (C-agenda)
OV-fonds													Loggen (RWK, Ruimte)	In het coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken is het OV-fonds aangekondigd. Het OV-fonds bedraagt 20 miljoen euro en waarmee de komende jaren geïnvesteerd wordt in het verbeteren van de deur-tot-deurreis, het beter bereikbaar maken van woon- en werklocaties in Noord-Holland en een toekomstbestendig openbaar vervoernetwerk.

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022	2022	2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	18-01	15-02	22-03	22-04	14-06	06-09	27-09	28-10	29-11	Q1	Q2,Q3 en Q4			
														Het Concept Bestedingsplan OV-fonds laat de doelstellingen zien, brengt prioritering in de projecten aan en laat zien hoe het budget op efficiënte en doelmatige wijze kan worden besteed. Er is grote samenhang in ruimtelijk beleid (OV-knooppunten) en mobiliteitsbeleid (OV-concessie). GS heeft aan PS het voorstel gedaan de brief en onderliggende stukken (B-agenda RWK 08-06-2020, C-agenda M&B 15-06-2020) te bespreken in de commissie RWK. De gedeputeerden Loggen en Olthof zijn aanwezig bij de bespreking. Het betreft in de commissie een oordeelsvormende bespreking. De inbreng van de commissie wordt door GS meegenomen in de uitwerking naar het definitieve bestedingsplan van het OV-fonds. 08-06-2020 Concept Bestedingsplan OV-fonds in RWK (B-agenda), met uitnodiging van M&B 24-08-2020 Voordracht Bestedingsplan OV-Fonds in RWK (A-ag.), met uitnodiging van M&B
Fiets													Olthof	31-08-2020 Uitvoeringsregeling subsidie regionaal fietsnetwerk 2020 en intentieverklaring doorfietsroute regio Alkmaar (C-agenda) 15-02 Uitvoeringsregelingen verkeersveiligheid (incl fiets) 2021 (C-agenda) Begin Q2 2021 zullen wij een Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit voorleggen aan PS. Onderdeel daarvan is een bestedingsplan voor de bestaande en nieuw beschikbare middelen uit het coalitieakkoord. In de regio's Alkmaar en Gooi- en Vechtstreek is inmiddels een intentieverklaring voor regionale doorfietsroutes ondertekend. In 2021 verwachten we ook in de regio Zuid-Kennemerland-IJmond bestuurlijk gedragen plannen te kunnen bekrachtigen. In samenwerking met de partners in de MRA werken we aan een plan om gezamenlijk de fietsparkeervoorzieningen bij R-Net haltes te gaan verbeteren. Met ProRail en gemeenten werken we samen aan een plan om fietsparkeervoorzieningen bij stations in Noord-Holland in beeld te brengen bij het door het Rijk beschikbaar gestelde gelden vanuit het Klimaataakkoord. Bij het BO-Mirt van 26-27 november 2021 zijn voor diverse stations gelden beschikbaar gesteld. Binnen de INHI nemen we fietsveiligheid mee in de beoordeling van onze wegen. In 2021 lanceren wij een vernieuwde en met de (door-)fietsopgave samengevoegde uitvoeringsregeling Kleine Infrastructuur met hoge subsidiepercentages voor investeringen in fietsveiligheid (70%) en doorfietsroutes (80%) Vooralsnog zijn er voor de Spitspont Velsen geen nieuwe afspraken nodig. Wij houden de ontwikkelingen in de gaten. <i>Proces Nationaal Toekomstbeeld Fiets, Regionaal Toekomstbeeld Fiets en de oplegger Actieve Mobiliteit</i> De besluitvorming over het Nationaal en het Regionaal Toekomstbeeld zal in november 2021 op het BO MIRT plaatsvinden. De eerste fase voor het Nationaal Toekomstbeeld fiets (NTF) is een Nationale Contourenschets van het NTF. Onze input hiervoor zal geleverd worden via een Regionale Contourenschets voor Noord-Holland, VRA en Flevoland.

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022	2022	2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	18-01	15-02	22-03	22-04	14-06	06-09	27-09	28-10	29-11	Q1	Q2,Q3 en Q4			
														De verwachting is om in Q2 de Regionale Contourenschets, tezamen met een eerste concept van de 'oplegger Actieve Mobiliteit' (eerder ook genoemd Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit), voor te leggen. Als B-stuk om te bespreken. De verwachting is dat in okt 2021 het Regionaal Toekomstbeeld Fiets en de oplegger actieve mobiliteit ter vaststelling in de cie M&B komen A-stuk/voordracht en dan in nov in de PS-vergadering ter vaststelling. 14-06 Concepten actieve mobiliteit en regionaal toekomstbeeld fiets (B-agenda)
PIP N241 trajectbenadering													Olthof	19 september 2019: Provinciale Staten heeft het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) definitief vastgesteld op 4 maart 2019. Er lopen dertien beroepszaken tegen het PIP, waaronder één van gem Opmeer. GS heeft 14 mei 2019 het Landschappelijk Inpassingsplan(LIP) vastgesteld. 31-08-2020 Onteigening N241 (C-agenda)
PIP vernieuwing en verbreding Cruquiusbrug													Olthof	Q3 2020 ontwerp PIP ter kennisname naar PS (C-agenda 28-09-2020). 18-01 Samenwerkingsovereenkomst Cruquiusbrug (C-agenda) 22-03 Voordracht vaststelling PIP in cie. M&B 12-04 Voordracht vaststelling PIP in PS
Programma centrale bediening kunstwerken													Olthof	30-03-2020 Werkbezoek Bediencentrale en Vrouwenverdrietbrug is i.v.m. het coronavirus vervallen. In de cie. M&B van 24-02-2020 heeft u besloten 32 kunstwerken volgens de veiligheidseisen van de machinerichtlijnen (MRL) te koppelen aan de bediencentrale in Heerhugowaard en daarvoor het benodigde budget beschikbaar te stellen. Dit besluit is in uw PS-vergadering van 09-03-2020 bekrachtigd. Met dit besluit is een extra investering van € 9,5 miljoen gemoeid. In de Statencommissie is reeds aangegeven dat niet met zekerheid te zeggen is of dit bedrag voldoende is, omdat op dit moment niet exact bekend is wat de status van de kunstwerken is. Ook is er een diversiteit van de kunstwerken waardoor ieder kunstwerk apart moet worden beoordeeld. GS zullen u spoedig informeren over de ontwikkelingen. 22-06-2020 Brief PS over 24u centrale bediening (van C naar B-agenda) 31-08-2020 Voortgang transitie brug- en sluisbediening (van C naar B-agenda) 17-09-2020 werkbezoek aan de bediencentrale Langebalk in Heerhugowaard en de Kogerpolderbrug bij De Woude (geannuleerd wegens onvoldoende aanmeldingen) Verwachting 27-09 Vervolg centrale bediening kunstwerken (B-agenda)
Herstel bruggen Krommenie													Olthof	28-09-2020 Stand van zaken via brief van GS (C-agenda)
Agenda slimme en schone logistiek														Nieuwe onderwerp, zoals aangekondigd in het coalitieakkoord. De provincie stelt een agenda slimme en schone logistiek op om de provinciale inzet betreffende het goederenvervoer verder vorm te geven. 27-09: concept Agenda Slimme en Schone Logistiek Noord-Holland (B-agenda) Q4 '21/Q1 '22: Verwerken feedback commissie en stakeholders tot definitieve agenda slimme en schone logistiek Verwachting Q1 2022: Voordracht Agenda Slimme en Schone Logistiek Noord-Holland (A-agenda)
Goederenvervoer over water en Regionaal													Olthof	Goederenvervoer over water: Op 4 februari 2020 hebben wij kennis genomen van het rapport 'Vervolgonderzoek goederenvervoer over water, provincie Noord-Holland'. We gaan aan de slag met de aanbevelingen uit het onderzoek en werken dit de komende periode uit in beleidsvoorstellen. Het genoemde onderzoek wordt als input gebruikt voor de totstandkoming van het Regionaal Mobiliteitsplan (RMP). De provincie Noord-Holland en de provincie Flevoland werken samen met gemeenten en andere relevante partijen de

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022	2022	2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	18-01	15-02	22-03	22-04	14-06	06-09	27-09	28-10	29-11	Q1	Q2,Q3 en Q4			
Mobiliteitsprogramma (RMP) / Duurzame Mobiliteit														afspraken uit het Klimaatakkoord uit via het RMP. De aanbevelingen uit het genoemde onderzoek zullen landen in het concept-RMP dat in Q3 aan u wordt voorgelegd ter bespreking. Op basis van uw bespreking en de bespreking in andere bestuursorganen in de regio wordt eind 2020 een definitief RMP opgesteld dat aan u begin 2021 ter besluitvorming voorgelegd wordt. 20-04-2020 Technische briefing Duurzame Mobiliteit 28-09-2020 concept-RMP in cie. M&B (B-agenda) 06-09 Definitief RMP in cie. M&B (B-agenda)
Onderzoeken doortrekken NZ-lijn Zaanstad/Purmerend en Schiphol/Hoofddorp													Olthof	<i>Onderzoek doortrekken NZ-lijn Zaanstad/Purmerend:</i> Samen met onze partners VRA, gemeente Amsterdam, Zaanstad en Purmerend zijn we gestart met het uitvoeren van een probleemanalyse naar de HOV capaciteit tot en met 2040 op de ZaanIJ-corridor en de verbinding Amsterdam-Purmerend. In het onderzoek is gekeken naar de Ruimtelijke ontwikkelingen in Amsterdam-Noord en Zaanstad, ook in samenhang met Haven-Stad. De probleemanalyse is de eerste fase in het onderzoek naar het doortrekken van de noord-zuidlijn richting Zaanstad en Purmerend en het project loopt richting zijn einde. Naar planning worden de resultaten in Q1 2021 vastgesteld en verwachten wij PS in een gezamenlijke informatiebijeenkomst met raadsleden te informeren over de resultaten. 01-03 19.00-21.00 uur online presentatie aan raads- en Statenleden over de onderzoeksresultaten naar het HOV op de Zaan-IJ corridor en de corridor Amsterdam-Purmerend (i.s.m. en georganiseerd door Vervoerregio Amsterdam) 22-03: rapport in cie. M&B ter bespreking (B-agenda) In de volgende fase wordt onderzocht welke oplossingsrichting het meest geschikt is om de reizigersgroei op de corridors op te vangen. Het is de intentie om het onderzoek uit te voeren onder het programma SBaB. <i>Doortrekken NZ-lijn naar Schiphol/Hoofddorp:</i> Onze belangrijkste prioriteit in het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 (ROVT) is deze doortrekking. Het ROVT is aangeboden aan de Minister van I&W in het BO MIRT 2019. Een nationale alliantie van zeven partijen, waaronder de provincie Noord-Holland, heeft in november 2020 een bod neergelegd bij het Rijk met het voornemen om gezamenlijk circa € 1 miljard bij te dragen ten behoeve van het doortrekken van de NZ-lijn en het sluiten van de ringlijn Amsterdam. In het BO MIRT 2020 is vervolgens geconstateerd dat er nu geen middelen beschikbaar zijn voor het starten van een MIRT-verkenning. De afspraak is gemaakt om in het project ZWASH (Zuidwestcorridor Amsterdam/Schiphol/ Hoofddorp) gezamenlijk door te gaan met de verdere uitwerking van een integrale ontwikkelstrategie, waarin de ruimtelijke economische ontwikkelingen inclusief versnelling woningbouw en de ontwikkelingen omtrent luchtvaart en internationaal treinverkeer aansluiten op de bereikbaarheidsmaatregelen in openbaar vervoer, weg en fiets. In het BO MIRT 2021 moet dan een besluit worden genomen. Dit project is één van de onderdelen van het Rijk/Regio programma Samen Bouwen aan bereikbaarheid (SBAB). Voor beide onderzoeken zal aan PS worden gevraagd hoe zij hierbij betrokken willen worden.
Verdubbeling spoor Alkmaar-Den Helder													Olthof	Met de regio is gesproken over de ontwikkeling van deze spoorverbinding in het samenwerkingsprogramma De Kop Werkt! Er ligt een niet-gepubliceerd rapport, waarin

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022	2022	2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	18-01	15-02	22-03	22-04	14-06	06-09	27-09	28-10	29-11	Q1	Q2,Q3 en Q4			
														gekeken is naar een aantal mogelijkheden (andere spoorproducten). De regio wil echter vooral vasthouden aan wat ze nu hebben, namelijk een IC, en van daaruit verder (een verdubbeling, die zo'n 400 mln. euro kost). In Q2 van 2021 zullen PS worden geïnformeerd over de resultaten van onze inzet rond de opgave. Op initiatief van de NS is de provincie samen met de gemeenten gestart met het opstellen van een ontwikkelagenda voor de corridors in Noord—Holland waaronder de Zaanccorridor. Stand van zaken van deze regionale ontwikkelagenda (C-agenda cie. M&B 22-03)
Oplossen knelpunten Den Helder													Olthof	Eind 2020 worden maatregelen uitgevoerd aan de N250. Hierbij worden intelligente verkeersregelininstallaties geplaatst en een kruising aangepast. De fysieke werkzaamheden zijn uitgevoerd. Verder is binnen het samenwerkingsverband De Kop Werkt! onderzoek gedaan naar verkeers-/mobiliteitsmanagement maatregelen om de verkeersstromen te spreiden/reguleren. Ook is nader onderzoek gedaan naar meer grootschalige infrastructurele oplossingen. Zoals een nieuwe brug ter hoogte van de Ravelijnweg en het verplaatsen van de Moormanbrug. Deze maatregelen zullen in samenhang met de ontwikkeling van het maritiem cluster verder worden uitgewerkt en beoordeeld. In Q4 zullen PS over de voortgang van het maritiem cluster geïnformeerd worden.
Herallocatie Investeringspakket Bereikbaarheid Regio Alkmaar														06-09 Voordracht Herallocatie van de middelen in het Investeringspakket Bereikbaarheid regio Alkmaar (13-09 PS)
Duurzame oeververvangingen														22-03 technische briefing
Infrastructuur														
PMI/PMO: Doorontwikkeling Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur& Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud iMPI (incl. doorfietsroute N232 bij Badhoevedorp)													Olthof	In april 2020 ontvangt de cie. een enquête over de doorontwikkeling PMI/PMO, waarvan de uitkomsten worden besproken in een BOT-overleg op 15-06. N.a.v. de uitkomsten van de enquête is dit BOT-overleg vervallen (zie nieuwsmail 27 mei 2020): <i>BOT-overleg PMI/PMO commissie M&B 15 juni vervalt vanwege aangeleverde informatie in de enquête</i> De enquête over de doorontwikkeling van het PMI/PMO is met veel aandacht ingevuld door PS. De duidelijke onderbouwde antwoorden geven een goed beeld van de wensen en verbetervoorstellen van PS. Daarbij valt op dat uw ideeën over het PMI/PMO verder reiken dan enkel het visueel samenvoegen van beide meerjarenprogramma's. Bijvoorbeeld de wijze van de politieke agendering van de geprogrammeerde projecten komt als thema naar voren. PS bevragen met een digitale enquête is een nieuwe methode en past goed in deze 'corona-tijd'. De uitgebreide antwoorden en de reikwijdte van de verbetervoorstellen vragen een bredere analyse dan voorzien. Voor de aankomende commissie M&B zal daarom het BOT-overleg komen te vervallen. Uw input gaan wij meenemen en wij zullen u voor het zomerreces informeren over de resultaten en de vervolgstappen. De eerste laagdrempelige aanpassingen die uit de enquête komen kunnen we wel al meenemen in de behandeling van het nieuwe meerjarenprogramma 2021-2028, hierover zullen wij u ook informeren.

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022	2022	2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	18-01	15-02	22-03	22-04	14-06	06-09	27-09	28-10	29-11	Q1	Q2,Q3 en Q4			
														Uiteindelijk zal de eerste ‘concept’versie van het samengevoegde PMI/PMO onder de nieuwe naam ‘integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur’ (iMPI) komend najaar, tegelijk met de nieuwe begroting, geagendeerd worden in de vergadering van PS. 31-08-2020 Uitkomsten enquête en bespreken stand van zaken doorontwikkeling PMI/PMO (B-agenda) 26-10-2020 Voordracht iMPI (v/h PMI/PMO) in cie. M&B 09-11-2020 Voordracht in PS Actualisatie iMPI zit bij de Eerste begrotingswijziging 2021: M&B 15-02-2021, PS 08-03-2021 (zie schema bovenaan) 22-04 BOT-overleg Financiële opgave bouwen en onderhouden infrastructuur (komt aan de orde bij behandeling in de kaderbrief in juni) 06-09 Actualisatie werkafspraken met PS over het iMPI (C-agenda) 06-09 Technische briefing Pitch promoties infraprojecten (wordt opgevolgd met het nieuwe iMPI2022-2029 en de voordracht bij Begroting 2022, welke in oktober in de cie worden besproken en begin november in PS komen)
investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNH <i>i</i>)														De investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNH<i>i</i>) heeft raakvlakken met de commissies NLG (biodiversiteit) en RWK (wonen/bereikbaarheid/ruimte). 22-04 Technische briefing Algemene beeldvorming iNH<i>i</i>, met uitnodiging van NLG en RWK 29-11 Concept iNH<i>i</i> Kernbehoefte infrastructuur-netwerk (B-agenda M&B, C-agenda NLG en RWK) februari '22: Definitief iNH<i>i</i> Vaststelling (A-agenda M&B, C-agenda NLG en RWK)
Verandering Onteigeningsprocedure													Rommel (Grond)	Omdat de Omgevingswet opnieuw is uitgesteld wordt de op 31-08-2020 geplande technische briefing ‘verandering Onteigeningsprocedure’ voor de commissies NLG (trekkende commissie) en M&B (Infrastructuur) verplaatst naar Q1 2022.
Luchtvaart (incl. Schiphol)														
Luchtvaart													Olthof	Zoals in het coalitieakkoord al is aangegeven, is het Rijk bevoegd gezag ten aanzien van Schiphol. Daarmee is het overleg op nationaal niveau richtinggevend. Dit voorjaar wordt vanuit het kabinet de concept-luchtvaartnota 2020-2050 verwacht. Deze nota dient antwoord te geven op de vraag hoe de luchtvaart zich kan ontwikkelen in balans met andere maatschappelijke belangen zoals veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Inzet vanuit het kabinet is dat de luchtvaart stiller en duurzamer wordt, waarbij veiligheid steeds voorop staat. De Bestuurlijke Regie Schiphol – het samenwerkingsverband van provincies en gemeenten die binnen het werkingsgebied van Schiphol (48 Lden) – zal een zienswijze voorbereiden op de concept-luchtvaartnota. De Staten zullen daarover worden geïnformeerd. 15-06-2020 Masterclass Luchtvaart 22-06-2020 Bespreken Zienswijze BRS op Luchtvaartnota (B-agenda) 15-02 Zienswijze BRS op ontwerp-Voorkeursbesluit luchtruimherziening (B-agenda) 15-02 Position paper BRS governance omgeving Schiphol (C-agenda) 22-03 Technische briefing planning en proces komende 2 jaar April 2021: - Schiphol (LVB1) initiatiefwet nachtsluiting. PS informeren over de ter visielegging van twee

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 28 juni 2021**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021									2022	2022	2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	18-01	15-02	22-03	22-04	14-06	06-09	27-09	28-10	29-11	Q1	Q2,Q3 en Q4			
														ontwerpbesluiten over luchtvaart en insteek BRS bij de inhoudelijke beoordeling daarvan. 14-06 Zienswijze van de Bestuurlijke Regie Schiphol op de “ontwerpwijziging Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege technische wijzigingen” van het kabinet (C-agenda). 20-05 voorbereiden BOT overleg proces luchtvaart 06-09 o.v.b. technische briefing proces luchtvaart / samenhang met RO, met uitnodiging van cie. RWK 27-09 o.v.b. BOT overleg proces luchtvaart, met uitnodiging van cie. RWK
Luchthavenbesluit (LHB) Amsterdam Heliport (Westpoort)													Olthof	De provincie is ten aanzien van de regionale luchtvaart wél bevoegd gezag. De agendering van het Ontwerp-Luchthavenbesluit (LHB) Westpoort in de cie. volgt naar verwachting in oktober of november (C-stuk). 18-01 Voordracht Luchthavenbesluit Westpoort in cie. M&B 01-02 Voordracht Luchthavenbesluit Westpoort in PS
NZKG en (Zee)havens														
Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren													Pels	Via het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied zijn wij met onze partners de ruimtebehoefte voor de toekomst aan het uitwerken. Welke ruimte is er op korte en lange termijn nodig voor de verplaatsing van bedrijven uit de transformatiegebieden. Tevens wordt de benodigde ruimte voor energietransitie verder uitgewerkt en gekwantificeerd. Ook de benodigde ruimte voor circulaire economie en groei van de haven wordt in beeld gebracht. Q4 2020 worden deze feiten m.b.t. de benodigde ruimte aan de Staten aangeboden. Op basis van deze feiten zal een gezamenlijk proces met de partners in het Noordzeekanaalgebied starten om integrale keuzes te maken. Hoe dit proces er precies uit gaat zien is nog niet te voorspellen omdat het Noordzeekanaalgebied wellicht door het Rijk aangewezen wordt als NOVI gebied. In NOVI-gebieden kunnen ook pilots gestart worden met wet- en regelgeving die van invloed kunnen zijn op de integrale afweging. De Staten en de gemeenteraden zullen hier nauw bij betrokken worden. Ook de uitkomsten van de verstedelijkingsopgave Q4 2020 zullen hierbij ook een bouwsteen zijn. <i>Den Helder</i> De Rijksbouwmeester zal samen met de regio, het Rijk en de provincie een strategisch ruimtelijke verkenning laten verrichten voor het maritiem cluster Den Helder en de Kop van Noord-Holland. Speerpunten hierbij zijn havenontwikkeling, maritieme stadsontwikkeling, energietransitie en bereikbaarheid. De verkenning levert een aantal scenario’s op, als input voor de gemeentelijke omgevingsvisie. In Q4 worden de resultaten van de verkenning ter informatie aan PS verstrekt. 01-10-2020 informatiebijeenkomst Energiehaven, met gem. Velsen en cie. EFB (geannuleerd wegens onvoldoende aanmeldingen)

Lijst ingekomen stukken maand mei voor PS 28 juni 2021

Nr.	Onderwerp
1	Bereikbaarheid: Ingekomen mail Vereniging Belangen Engewormer (VBE), Enge Wormer autoluw (C-agenda M&B 14-06-2021)
2	Energie: Brief Noord Hollandse Energie Regio mbt nazending reflectiebijeenkomst RES Noord-Holland (C-agenda RWK 07-06-2021)
3	IPO: Brief GS inz. Kadernota 2022 van het IPO (C-agenda alle commissies: zie ook mogelijkheid tot reageren in nieuwsmail van 26 mei 2021 en hieronder) Het IPO-bestuur heeft op 22 april de kaderbrief 2022 vastgesteld. De kaderbrief vormt de basis van de begroting 2022. In de nieuwe P&C cyclus is afgesproken dat de kaderbrief van het IPO gedeeld wordt met Provinciale Staten. Zo kunnen zij zich alvast voorbereiden op de behandeling van de begroting 2022 die later dit jaar door het IPO ter vaststelling wordt voorgelegd aan de algemene vergadering. Voor statenleden en duo-leden: • Aan de ingekomen stukken van PS is de brief van GS over de Kadernotitie IPO toegevoegd. Hoewel de Kaderbrief geen document is dat volgens de statuten van het IPO door de AV wordt vastgesteld, wordt deze in het kader van het verbeteren van de P&C cyclus IPO wel met u gedeeld. Het IPO bestuur stelt de Kaderbrief wel vast (gedeputeerde Stigter zit hier namens N-H in). Omdat er pas op 14 juni een cie EFB vergadering is, en de kaderbrief in het IPO bestuur op 10 juni wordt vastgesteld vragen de AV leden u uw aandachtspunten over de Kaderbrief aan hen door te geven (Aukelien Jellema en Ayse Er). Deze zullen uw opmerkingen vervolgens bespreken met de hr. Stigter De uitkomsten van Noord-Holland en van de andere provincies zullen worden meegenomen in de weging van IPO-Bestuur ter voorbereiding op de concept-begroting.
4	Mensenrechten: Brief over mensenrechten schendende doen en laten van de Nederlandse regering (C-agenda EFB 14-6-2021)
5	MRA: Persbericht – MRA doet nieuwe kabinet aanbod voor nationaal herstel uit coronacrisis (C-agenda alle commissies juni 2021)
6	Brief Kring van commissarissen van de Koning aan de informateur

7	Mobiliteit: Actieagenda Actieve Mobiliteit en Regionaal Toekomstbeeld Fiets (B-agenda M&B 14-06-2021) Om ons slim, schoon en veilig te verplaatsen, zorgt de provincie ervoor dat vervoerwijzen waarvoor spierkracht nodig is, zoals fietsen en lopen, een vaste plek krijgen in de plannen voor de mobiliteit in Noord-Holland. De ambities van de provincie staan in het concept Actieagenda Actieve Mobiliteit. Ook werkt de provincie met overheden en maatschappelijke partners aan het concept Regionaal Fietsnetwerkplan als onderdeel van het Nationaal Toekomstbeeld Fiets. Alle regio's in Nederland werken een dergelijk Toekomstbeeld uit.
8	Mobiliteit: Vaststellen Uitvoeringsregeling Spaarpalen ter uitvoering van motie "Spaarpalen voor verkeersveiligheid" (B-agenda M&B 14-06-2021) Op 9 november 2020 is de motie 150-2020 "Spaarpalen voor verkeersveiligheid" (aangenomen door Provinciale Staten. De motie vraagt te onderzoeken op welke manier de spaarpaal in te zetten is in de strijd tegen de verkeersslachtoffers door snelheidsovertredingen in de provincie. Gedeputeerde Staten stellen bij dezen een pilot-subsidieregeling voor spaarpalen vast, en informeren Provinciale Staten over de stand van zaken.
9	Antwoorden n.a.v. de discussienotitie van de PvdA Noord-Holland over verdozing Aanleiding voor deze notitie is de discussienotitie van de PvdA over verdozing, zoals besproken in de commissie Ruimte Wonen en Klimaat (RWK) van 8 februari 2021. De PvdA pleit hierin voor een 'Provinciaal kader verdozing'. GS gaat akkoord met de beantwoording en heeft kennis genomen van de verschillende trajecten die lopen over dit onderwerp.
10	Bestuur: Brief GS aan PS inz. Digitale mogelijkheid indienen ondersteuningsverklaring referendum (C-agenda EFB 14-6-2021) In de Referendumverordening Noord-Holland 2018 is bepaald dat verzoeken tot het houden van een referendum op elektronische wijze kunnen worden ingediend, indien verzekerd is dat die wijze van indiening van verzoeken geen afbreuk doet aan de vereisten van toezicht en betrouwbaarheid. Gedeputeerde Staten dienen hierover een besluit te nemen. Met onderliggend besluit van Gedeputeerde Staten wordt het digitaal indienen van een referendumverzoek via een webformulier mogelijk gemaakt. Dit formulier is te vinden op de website www.noord-holland.nl. Het formulier moet worden ondertekend door middel van DigiD.
11	Economie: Brief GS aan PS inz. Mid-term evaluatie Innovatiefonds Noord-Holland (C-agenda EFB 14-6-2021) Het Innovatiefonds Noord-Holland is in 2018 opgericht door de Provincie Noord-Holland, UvA-HvA-AMC Ventures Holding en Sanquin. Dit publiek-private fonds is nu ruim 2 jaar operationeel. Bij de oprichting van het fonds werd het fondsvermogen opgesplitst in twee delen. Omdat fondsdeel 1 grotendeels is

	uitgezet, heeft het fonds een evaluatie laten uitvoeren. De resultaten van deze evaluatie zijn positief: de aandeelhouders waarderen de samenwerking en het fonds opereert doeltreffend en efficiënt.
12	Economie: Voordracht Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) (A-agenda EFB 14-6-2021) De provincie heeft het voornemen om samen met Noord-Hollandse gemeenten en het ministerie van EZK een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) op te richten. Met deze ROM willen overheden werken aan de transitieopgaven in de economie en een duurzaam herstel uit de coronacrisis bevorderen. De intentie hierbij is om een provinciale deelname in de ROM aan te gaan van € 40 miljoen. Met dit besluit worden Provinciale Staten in staat gesteld wensen en bedenkingen op het voorgenomen besluit naar voren te brengen.
13	Energie: Verklaring van geen bedenkingen voor het windpark aan de Westpoortweg te Amsterdam (A-agenda RWK 07-06-2021) PS wordt gevraagd de verklaring van geen bedenkingen af te geven. De verklaring van geen bedenkingen (vvgb) dient te worden afgegeven om de aangevraagde afwijking van het bestemmingsplan ten behoeve van het plaatsen van een windpark aan de Westpoortweg in Amsterdam mogelijk te maken.
14	Intentieverklaring bouwlogistiek Zaanstad (C-agenda M&B –trekker– 14-06-2021 en C-agenda RWK 07-06-2021) In Zaanstad Noord worden 5.000 woningen gebouwd. De bouwlogistiek daarvoor veroorzaakt uitstoot, overlast en verkeersonveiligheid en neemt ruimte in beslag. Daarom hebben meerdere partijen het initiatief genomen de bouwlogistiek in het gebied duurzamer te organiseren, onder andere via een logistieke hub. Hiermee moet het bouwverkeer efficiënter worden en voor een groot deel met schone voertuigen. De provincie heeft de intentieverklaring bouwlogistiek medeondertekend en neemt deel aan de verkenning naar maatregelen om de bouwlogistiek in Zaanstad Noord efficiënter en schoner te maken.
15	Mobiliteit: Doorontwikkeling SolaRoad licht verkeer (C-agenda M&B 14-06-2021)
16	Natuur: Startnotitie Westeinderscheg (B-agenda NLG 21 juni 2021) De provincie wil gezamenlijk met haar partners de Westeinderscheg ontwikkelen als groen- blauwe scheg van de Metropoolregio Amsterdam zodat de leefbaarheid in de alsmaar drukker wordende Metropool-regio wordt versterkt.
17	Recreatie: Visie Recreatie en Toerisme 2030 (A-agenda NLG 07-06-2021) De provincie Noord-Holland heeft een integrale visie op recreatie en toerisme opgesteld voor de periode tot 2030. De visie beschrijft het belang van recreatie en toerisme voor Noord-Holland en de ambitie en opgaven op dit terrein. Tevens schetst de visie de strategie van bestemmingsmanagement en

	bestemmingsontwikkeling (incl. de voorwaarden) om tot uitvoering van deze ambitie en opgaven te komen.
18	Ruimte/Mobiliteit: Reserveringsaanvraag OV-Fonds stationsgebied Hilversum (C-agenda RWK 07-06-2021 trekker, C-agenda M&B 14-06-2021) De gemeente Hilversum werkt sinds 2017 samen met partners NS, ProRail en de provincie Noord-Holland aan de integrale ontwikkeling van het stationsgebied. Deze plannen bevinden zich in een dusdanig vergevorderd stadium dat de gemeente een aanvraag heeft ingediend voor een reservering van een bijdrage uit het OV-fonds.
19	Ruimte: Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (A-agenda RWK 07-06-2021) Provinciale Staten hebben op 29 juni 2020 een voorbereidingsbesluit genomen op basis van het voorkeurstracé en de voorkeurslocatie voor het 150kV schakelstation te Beverwijk. Omdat het voorbereidingsbesluit na één jaar vervalt en omdat het tracé op onderdelen is gewijzigd wordt Provinciale Staten verzocht vóór 1 juli 2021 een nieuw voorbereidingsbesluit vast te stellen
20	Wonen / Recreatie: Regionale spelregels transformatie vakantieparken NHN (C-agenda RWK & NLG 07-06-2021) Provincie Noord-Holland maakt het onder voorwaarden mogelijk dat gemeenten in Noord-Holland Noord vakantieparken zonder perspectief in de verblijfsrecreatie kunnen omzetten naar tijdelijke of permanente woongebieden. Het gaat om vakantieparken in Noord-Holland Noord die geen perspectief meer hebben als recreatiepark. Voor de transformatie zijn regionale spelregels opgesteld die belemmeringen in het woon- en verstedelijkingsbeleid wegnemen. Daartoe is ook een aanvullend artikel in de Ontwerp-Omgevingsverordening NH2022 opgenomen.
21	Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022, Jaarstukken 2020 en resultaatbestemming 2020 van de OD NHN (A-agenda NLG 07-06-2021) De 1ste begrotingswijziging 2021, de ontwerpbegroting 2022, de jaarstukken 2020 en de resultaatbestemming 2020 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord worden aan Provinciale Staten toegezonden zodat Provinciale Staten een zienswijze op de stukken kunnen geven
22	Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond (A-agenda NLG 07-06-2021) De ontwerpbegroting 2022 en de jaarstukken 2020 van de Omgevingsdienst IJmond worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, wordt PS voorgesteld om geen zienswijze te uiten.

23	Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst NZKG (A-agenda NLG 07-06-2021) De begrotingswijziging 2021, de begroting 2022 en de jaarstukken 2020 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, is het voorstel aan PS om geen zienswijze te uiten.
24	Zienswijze Provinciale Staten op 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en de voorlopige jaarstukken 2020 van de OFGV (A-agenda NLG 07-06-2021) Het dagelijks bestuur van OFGV heeft de begroting 2022, de 1e begrotingswijziging 2021 en de voorlopige jaarstukken 2020 aan de raden en Staten van haar deelnemers toegezonden, zodat deze een zienswijze op de stukken kunnen geven. Provinciale Staten kunnen een zienswijze naar voren brengen op de ontwerpbegroting 2022 en de 1e begrotingswijziging 2021. De jaarrekening 2020 is ter informatie toegezonden.
25	Energie: Rapportage 4 jaar Servicepunt Duurzame Energie (C-agenda RKW 07-06-2021)
26	Voordracht jaarstukken 2020 (A-agenda NLG en RWK 7 juni 2021 en EFB en M&B 14 juni 2021) In de jaarstukken 2020 legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde output in het jaar 2020. Het college besluit de jaarstukken 2020 ter besluitvorming toe te zenden aan Provinciale Staten.
27	Voordracht Kaderbrief 2022 (A-agenda NLG en RWK 7 juni 2021 en EFB en M&B 14 juni 2021) De kaderbrief vormt het startpunt van de jaarlijkse begrotingscyclus. In deze brief schetst het college relevante maatschappelijke en economische ontwikkelingen en doet voorstellen voor de kaders waaraan de begroting moet voldoen. Nadat PS de kaderbrief hebben vastgesteld werkt het college deze kaders uit in de begroting 2022 die in november door PS zal worden behandeld.
28	Natuur: red Beusebos voor groene Toekomst (C-agenda NLG 07-06-2021)
29	Ruimte: Afschrift brief Stichting Behoud Waterland aan raad van Edam Volendam (C-agenda RWK 07-06-2021)
30	Ruimte: Brief Aldi Vastgoed BV m.b.t. bestemmingsplan Bergerweg 25 in Bergen (C-agenda RKW 07-06-2021)
31	Ruimte: Verstedelijkingsstrategie MRA (A-agenda RWK 07-06-2021) Voordracht volgt na G.S. van 25 mei a.s.

32	Waddenfonds: uitvoeringskader 2021–2027 (A-agenda 30–08–2021) Het Rijk heeft in 2012 het Waddenfonds gedecentraliseerd naar de drie Waddenprovincies (Fryslân, Groningen en Noord–Holland). Het Waddenfonds is verantwoordelijk voor het verlenen van subsidies die passen binnen de hoofddoelen (natuur en duurzame economische ontwikkeling) van dit fonds.
33	Recreatie: Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen (A-agenda NLG 07–06–2021) De provincie Noord–Holland is een deelnemer van de recreatieschappen Spaarnwoude, Alkmaarder– en Uitgeestermeer, Twiske– Waterland, Groengebied Amstelland en Plassenschap Loosdrecht e.o. Conform de gemeenschappelijke regelingen van deze recreatieschappen worden de financiële stukken jaarlijks aan raden en Staten voor zienswijzen voorgelegd. Provinciale Staten van Noord–Holland zullen eind juni a.s. een oordeel vormen over deze stukken.
34	Waddenfonds: begroting 2022 en jaarstukken 2020 (A-agenda NLG 07–06–2021) Het Rijk heeft in 2012 het Waddenfonds gedecentraliseerd naar de drie Waddenprovincies (Fryslân, Groningen en Noord–Holland). Het Waddenfonds is verantwoordelijk voor het verlenen van subsidies die passen binnen de hoofddoelen (natuur en duurzame economische ontwikkeling) van dit fonds.
35	Waddengebied: Tussentijdse evaluatie Investeringskader Waddengebied (C-agenda NLG 07–06–2021) Het Investeringskader Waddengebied is van de drie Waddenprovincies (Fryslân, Groningen en Noord–Holland). Voor dit investeringskader is een tussentijdse evaluatie uitgevoerd.
36	Arbeidsmarkt en Onderwijs: Brief GS aan PS inz. Informatie agenda werkambassadeur (C-agenda EFB 14–6–2021) (Het ligt in de bedoeling om voorafgaande aan de commissie EFB een technische briefing te laten houden door de werkambassadeur; op de agenda EFB van 6–9–2021 staat ook de actualisatie van de ec. agenda waarvan de visie arbeidsmarkt en onderwijs deel uitmaakt; deze brief kunt u dan betrekken bij die behandeling). Gedeputeerde Staten hebben kennisgenomen van de voortgang van de werkzaamheden en de agenda van de Werkambassadeur voor de periode mei 2021 – mei 2022. De werkambassadeur besteedt met name aandacht aan het versterken en inzetten van de structuur van Publiek–Private Samenwerkingen tussen bedrijfsleven en onderwijs bij innovatie, leven lang ontwikkelen, behouden en vergroten van het aantal technische vakmensen, techniekpromotie en inclusiviteit.

37	Archeologie/IBT: Brief aan PS over interbestuurlijk toezicht op archeologie (C-agenda EFB 14-6-2021; over dit onderwerp zijn ook schriftelijke vragen door de hr. Kanik D66 gesteld 48-2021) Met deze brief informeert het college provinciale staten over de manier waarop de provincie toezicht houdt op de Noord-Hollandse gemeenten voor wat betreft archeologie en monumenten.
38	Bestuur: Afdoen motie 177 inz. maatwerkdemocratie met vaststelling Agenda bestuurlijke vernieuwing en participatie door GS (B-agenda EFB 14-6-2021) GS hebben in overleg met PS een Agenda bestuurlijke vernieuwing en participatie opgesteld. De agenda is gebaseerd op het coalitieakkoord en bestaat uit drie onderdelen: visie, doelstellingen en activiteiten. De concept agenda is op 8 december 2020 door GS vastgesteld en vervolgens op 18 januari jl. in de commissie EFB besproken. De commissiebehandeling heeft niet tot aanpassingen geleid en de agenda is ongewijzigd door GS vastgesteld. Daarnaast informeren GS de Staten ook over de uitvoering van motie 177 over maatwerkdemocratie. Maatwerkdemocratie is als activiteit in de Agenda bestuurlijke vernieuwing en participatie opgenomen. GS verzoeken PS om de motie als afgedaan te beschouwen.
39	Breedband: Brief GS aan PS inz. Stand van zaken snel internet (C-agenda EFB 14-6-2021) (U kunt de brief betrekken bij de actualisatie van de economische agenda waarvan behandeling voorzien is in EFB van 6-9-2021) Het college heeft een notitie laten opstellen over de stand van zaken over snel internet in Noord-Holland. De notitie is benut voor de technische briefing van Provinciale Staten op 10 mei 2021 en wordt nu in zijn geheel naar Provinciale Staten gestuurd.
40	Economie: Brief GS aan PS inz. De Kop Werkt! vaststellen Jaarrapportage 2020 (C-agenda EFB 14-6-2021) De provincie Noord-Holland werkt met de vier gemeenten in de Kop van Noord-Holland (Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel) aan de uitvoering van het programma De Kop Werkt! Over de voortgang van het programma wordt gerapporteerd.
41	Energie: Statenvoordracht RES 1.0 Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021) Gedeputeerde Staten hebben ingestemd met de Regionale Energie Strategieën 1.0 van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid en leggen deze met positief advies voor aan Provinciale Staten.

42	Energie: Voortgangsrapportage alternatieve duurzame energietechnieken (B-agenda RWK 07-06-2021) De provincie heeft een Voortgangsrapportage duurzame energietechnieken opgesteld en naar PS gestuurd. PS hadden hierom gevraagd.
43	ICT: Voordracht geactualiseerde Datastrategie 2021 – 2023 (A-agenda EFB 14-6-2021) Als uitvoering van het coalitieakkoord "Duurzaam doorpakken" heeft het college van GS de 'Geactualiseerde datastrategie 2021 – 2023' vastgesteld. Deze benoemt drie speerpunten: (1) een verdergaande inzet op data en datatechnologie, met een accent op kunstmatige intelligentie, (2) open data en (3) ethiek. Elk van deze punten mondt uit in een aantal concrete acties. Het college zal jaarlijks rapporteren over de uitvoering van deze acties. Vanwege de snelheid van de ontwikkelingen op het terrein van data heeft deze strategie een looptijd van twee jaar.
44	Klimaat: Gestructureerd overleg Actieprogramma Klimaat (C-agenda RWK 07-06-2021) Door de gedeputeerde Klimaat en Energie is aan de staten-commissie RWK toegezegd dat in de volle breedte van het Actieprogramma Klimaat nog gekeken zal worden of er voor alle relevante onderwerpen een overlegverband bestaat. De inschatting is dat op dit moment het starten van een nieuw overlegverband geen toegevoegde waarde heeft.
45	MRA: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht – editie 49 (C-agenda NLG en RWK 7-6-2021 en EFB en M&B 14-7-2021)
46	Stolpboerderijen: Brief GS aan PS inz. Voortgang Noord-Hollandse Waarderingskaart voor Stolpboerderijen (C-agenda EFB 14-6-2021) GS neGS nemen kennis van de voortgang van de Noord-Hollandse Waarderingskaart voor Stolpboerderijen en brengen PS daarvan op de hoogte.en kennis van de voortgang van de Noord-Hollandse Waarderingskaart voor Stolpboerderijen en brengen PS daarvan op de hoogte.
47	Wonen: Tijdelijke huisvesting buitenlandse werknemers Rijksstraatweg 23 Hippolytushoef in BPL (B-agenda RWK 30-08-2021) De gemeente Hollands Kroon doet het verzoek om tijdelijke huisvesting van buitenlandse werknemers op het perceel Rijksstraatweg 23 Hippolytushoef mogelijk te maken. Realisatie is op grond van de Omgevingsverordening NH2020 niet mogelijk, omdat het perceel is gelegen in Bijzonder Provinciaal Landschap. De gemeente ziet realisatie van de tijdelijke huisvesting als een win-win situatie door de op het perceel aanwezige leegstaande stallen te slopen, dan tijdelijke huisvesting voor buitenlandse werknemers te realiseren voor een periode van 15

	jaar en daarna alle bebouwing weg te halen en het perceel als weiland terug te geven aan het landschap.
48	Wonen: Woonakkoord Amstelland–Meerlanden (C-agenda RWK 07–06–2021) In de provinciale Woonagenda (2020–2025) staat dat de provincie in woonakkoorden afspraken met regiogemeenten maakt over woningbouw. Het woonakkoord voor regio Amstelland–Meerlanden bevat afspraken met de 6 gemeenten over het realiseren van meer toekomstbestendige en betaalbare woningen op goed bereikbare locaties.
49	Wonen: Woonakkoord Gooi en Vechtstreek (C-agenda RWK 07–06–2021) In de provinciale Woonagenda (2020–2025) staat dat de provincie in woonakkoorden afspraken met regiogemeenten maakt over woningbouw. Het woonakkoord voor de regio Gooi en Vechtstreek bevat afspraken met de zeven gemeenten en de acht regionaal actieve woningcorporaties. De afspraken en acties gaan over het realiseren van meer toekomstbestendige en betaalbare woningen op goed bereikbare locaties, en ook over het verduurzamen van de woningvoorraad en rekening houden met het veranderende klimaat.
50	Bereikbaarheid/Veiligheid: Mobiliteit: Uitweg circuit Zandvoort (C-agenda M&B 14–06–2021) Burgemeester en wethouders van Zandvoort hebben op 28 februari 2020 een vergunning verleend aan Circuit Park Zandvoort voor het veranderen van een uitweg van het circuit op de provinciale weg N200/Boulevard Barnaart te Zandvoort. Met de vergunning mag de uitweg ook intensiever worden gebruikt. Gedeputeerde staten vinden de vergunde situatie niet veilig. Hierover hebben zij als wegbeheerder eerder ook een advies uitgebracht aan burgemeester en wethouders. Dit advies is wat verkeersveiligheid betreft op wezenlijke punten niet opgevolgd. Daarom hebben GS op 8 april 2020 bij de bestuursrechter beroep tegen de vergunning ingesteld. Daarna hebben GS en burgemeester en wethouders geprobeerd tot overeenstemming te komen. Dat is niet gelukt. Daarom besluiten GS nu om de procedure bij de rechter te hervatten.
51	Bereikbaarheid: Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Opwaardering (Nieuwe) Bennebroekerweg (C-agenda M&B 14–06–2021) De Nieuwe Bennebroekerweg wordt opgewaardeerd om de nieuwe woonwijken in Hoofddorp, nu en in de toekomst, goed te ontsluiten. De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Nieuwe Bennebroekerweg (NRD) is bedoeld om de omgeving te informeren over het voorgenomen project en ‘een ieder’ de mogelijkheid te geven een reactie in te dienen over wat in de milieueffectrapportage moet worden onderzocht. Reacties kunnen gaan over de mogelijke oplossingsrichtingen (alternatieven en varianten, de reikwijdte) en op welke manier het onderzoek moet

	plaatsvinden (de effecten die worden onderzocht en hoe het onderzoek zal plaatsvinden, het detailniveau).
52	Dierenwelzijn: Jaarverslag Raad voor Dierenaangelegenheden (C-agenda NLG 07-06-2021)
53	Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu: Besluitvorming onze visie op een gezondere leefomgeving IJmond (C-agenda NLG 07-06-2021) In de visie 'onze visie op een gezondere leefomgeving IJmond' staat dat de luchtkwaliteit in de IJmond in 2030 moet voldoen aan de WHO-advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof. Daarmee wordt de IJmond een gezondere leefomgeving. Met het vaststellen van de visie zetten de provincie Noord-Holland en de IJmondgemeenten extra kracht bij hun samenwerking om dit te bereiken. De gezonde leefomgeving staat in de IJmond onder druk omdat in die regio werken, wonen, recreëren, zware industrie, weg-, rail- en vliegverkeer en scheepvaart voorkomen. Deze activiteiten hebben allemaal invloed op de leefomgeving. Daarnaast laat het briefrapport 'Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond' nogmaals zien dat overheden moeten samenwerken om de leefomgeving in de IJmond gezonder te maken. Het visiedocument is gemaakt in opdracht van het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond.
54	Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu: Ingekomen mail Datacenters Hollands Kroon (C-agenda NLG –leidend– en RWK 07-06-2021 en C-agenda EFB 14-06-2021)
55	Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu: Uitkomsten inventarisatie ZZS uitvraag (B-agenda NLG 07-06-2021) GS informeren Provinciale Staten over de uitkomsten van de uitvraag naar zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven waarvoor GS bevoegd gezag zijn. De brief bespreekt de belangrijkste uitkomsten van de inventarisatie naar ZZS-emissies. De brief laat de uitkomsten zien die t/m 4 mei 2021 beschikbaar zijn. De uitvraag bij de afvalbedrijven en Tata Steel loopt langer door en zal op een later tijdstip gerapporteerd worden.
56	Luchtvaart / Schiphol: BRS zienswijze ontwerpwijziging Luchthavenindelingbesluit i.v.m. viaduct (C-agenda M&B 14-06-2021) Luchthaven Schiphol werkt aan de verdubbeling van rijbaan Quebec en het viaduct over de A4. Om de verdubbeling mogelijk te maken is een aanpassing van de begrenzing van het luchthavengebied in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB) nodig. Het kabinet heeft met het oog hierop met ingang van 1 april 2021 tot en met 28 april 2021 een ontwerpwijziging van het LIB ter inzage gelegd. De Bestuurlijke Regie Schiphol heeft een gezamenlijke zienswijze opgesteld.

57	Mobiliteit: Afnemen iDienst 'Verkeersmanagement as a Service' door en voor provincie Noord-Holland (B-agenda M&B 14-06-2021) Provincie Noord-Holland gaat over op een andere uitvoeringsvorm voor Verkeersmanagement namelijk 'Verkeersmanagement as a Service'. Het verkeer op de provinciale wegen wordt in goede banen geleid door o.a. verkeerscamera's, informatielussen in het wegdek, verkeerslichten en elektronische informatieborden. Dit zijn geautomatiseerde systemen, die zich steeds verder ontwikkelen. Door dit verkeersmanagement voortaan als een dienst af te nemen en de dienstenaanbieder aan te sturen op de beleidsdoelen van de provincie, kan de provincie adequaat blijven reageren op bijzondere lokale omstandigheden, veroorzaakt door het weer, ongevallen of evenementen, zonder dat zij de benodigde techniek zelf in eigendom hoeft te hebben en hoeft te beheren en te vervangen ('van bezit naar gebruik'). GS vragen PS op dit voornemen te reageren.
58	Mobiliteit: Beschikbaarheidsvergoeding 2021 en transitieplan ov-concessies Noord-Holland (C-agenda M&B 14-06-2021) De steunmaatregelen van de rijksoverheid voor de openbaar vervoersector worden verlengd tot en met 31 december 2021. Provincie Noord-Holland en Transdev (Connexxion) hebben een transitieplan voor de Noord-Hollandse ov-concessies opgesteld om de gevolgen van de coronacrisis vanaf 2022 langdurig op te vangen en met ambities om het openbaar vervoer verder te ontwikkelen. Het transitieplan wordt komende maanden verder uitgewerkt.
59	Omgevingsdiensten: Onderzoek opdrachtgeverschap omgevingsdiensten (C-agenda NLG 07-06-2021) De provincie gaat een verkennend onderzoek doen naar hoe zij de inrichting van de relatie met haar omgevingsdiensten kan verbeteren. In het onderzoek gaat Noord-Holland na hoe andere provincies hun relatie met de OD's hebben geregeld. Deze verkenning dient voor de provincie Noord-Holland best practices en/of leerpunten op te leveren. Dit onderzoek is opgenomen in het Auditjaarplan 2020-2021 dat GS op 10 maart 2020 vaststelden,
60	Recreatie: Vergadering AB Groengebied Amstelland 20 mei 2021 (C-agenda 07-06-2021)
61	Recreatie: Vergadering AB Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
62	Recreatie: Vergadering AB Recreatieschap Twiske- Waterland 27 mei 2021 (C-agenda NLG 07-06-2021)
63	Recreatie: Vergadering AB van Recreatieschap Spaarnwoude op 20 mei 2021 (C-agenda NLG 07-06-2021)

64	Stikstof: Brief Quick Scan stikstofproblematiek en biologische veehouderij (C-agenda NLG 07-06-2021)
65	Energie: Brief Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (C-agenda RWK 07-06-2021)
66	Energie: Schriftelijke inspraakreactie dhr. en mevr. De Groot (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021)
67	Ruimte: Brandbrief Werkgroep Red De Wieringermeer (C-agenda RWK 07-06-2021)
68	Presidium: Verzoek tot deelname van twee Statenleden aan de begeleidingscommissie van de Quick Scan Provinciale Democratie (Presidium 17 mei 2021) In de ingekomen stukkenlijst van april is per abuis een mail over hetzelfde onderwerp opgenomen, in plaats van de formele brief. Hierbij wordt deze fout hersteld.
69	Brief GS aan PS inz. Jaarverslagen 2020 adviescommissies detailhandel (C-agenda EFB 14-6-2021) In het Detailhandelsbeleid Noord-Holland is geborgd dat er twee Regionale Adviescommissies Detailhandel zijn in Noord-Holland: de Regionale Adviescommissie Noord-Holland Noord (RAC NHN) en de Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland Zuid (ADZ). Nieuwe plannen voor detailhandel en regionale visies worden door deze adviescommissies bovenregionaal afgestemd en getoetst aan provinciaal beleid. Deze activiteiten leggen zij vast in een jaarverslag.
70	Energie/Natuur: Schriftelijke inspraakreactie Milieuplatform Noord (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021 / C-agenda NLG 07-06-2021)
71	Klimaat: Nieuwsbrief Nationaal programma RES (C-agenda RWK 07-06-2021)

Lijst ingekomen stukken 1 t/m 14 juni 2021 voor PS van 28 juni 2021

Nr.	Onderwerp
1	Formule 1 (coördinerend portefeuillehouder Loggen) / Mobiliteit: Raadsinformatiebrief F1 van Gemeente Zandvoort (C-agenda NLG –leidend– 30-08-2021 en C-agenda M&B 14-06-2021) De gemeente Zandvoort heeft een Raadsinformatiebrief F1 aan haar regionale partners gestuurd met als doel de partners te informeren over de voorbereidingen van de Formule 1.
2	Omgevingsdiensten: Eerste bestuursrapportage ODNHN voor 2021 (C-agenda NLG 30-08-2021)
3	Financiën: Verslag van bevindingen en controleverklaring accountant Jaarrekening PNH 2020 (A-agenda EFB en M&B 14-06-2021 / PS 28-06-2021)
4	Infrastructuur: Actualisatie werkafspraken met PS over het iMPI (C-agenda M&B 6 september 2021) PS besluiten voortaan twee keer per jaar over de voortgang van provinciale infraprojecten. GS zullen PS van tevoren bijpraten over de projecten. Deze nieuwe werkafspraken gaan komend najaar in, bij de behandeling van het integraal Meerjaren Programma Infrastructuur (iMPI). Hiermee geven GS invulling aan de behoefte van PS om eerder en beter bij de besluitvorming betrokken te worden.
5	Leefbaarheid Gezondheid en Milieu / Geothermie: introductie commissie Mijnbouwschade (C-agenda NLG en RWK 30-08-2021)
6	Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu: Advies opsporingsvergunning aardwarmte AlmereDiemen1 (C-agenda NLG en RWK 30-08-2021) N.V. HVC, Vattenfall Power Generation Netherlands B.V. en de Gemeente Almere hebben een opsporingsvergunning voor aardwarmte aangevraagd voor de locatie AlmereDiemen1. Dit valt onder de Mijnbouwwet waarvoor het Rijk het bevoegd gezag is. Aan onze provincie is gevraagd om advies uit te brengen omdat het zoekgebied deels in Noord-Holland valt. Het advies is voorbereid door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en is tot stand gekomen in overleg met de gemeenten Amsterdam, Diemen, Gooise Meren en Weesp en waterschap/drinkwaterbedrijf Amstel, Gooi en Vecht/Waternet.
7	Financien: Brief GS aan PS inz. Geactualiseerde versie jaarstukken 2020 (wordt nog toegevoegd aan de commissies EFB en M&B van 14 juni 2021)
9	Energie: Advies GS inzake het initiatiefvoorstel van het CDA afwegingskader energie uit wind en zon op land (A-agenda RWK 30-08-2021)

	GS adviseren inzake een initiatiefvoorstel van de CDA-fractie om het afwegingskader energie uit wind en zon op land niet op te nemen in de omgevingsverordening NH2022.
10	Ruimte: visie stationsgebied Haarlem (C-agenda RWK 30-08-2021) Na een inspraakperiode van 6 weken is de definitieve visie voor stationsgebied Haarlem op 18 mei goedgekeurd in het college van B&W van de gemeente Haarlem (als bevoegd gezag). De provincie is hierbij betrokken vanuit onze stimulerende rol rond knooppuntontwikkeling. In de visie worden 5 ambities en 3 hoofdvarianten beschreven. De komende periode wordt ingezet op vervolgonderzoek om te komen tot een voorkeursvariant.
11	Schiphol/Gezondheid/Klimaat: Ingekomen mail met zorgen bewonersorganisaties Kennemerland en Zaanstreek over leefbaarheid (C-agenda M&B –leidend– 14-06-2021 en C-agenda NLG en RWK 30-08-2021)
12	Schriftelijke inspraakreactie mevr. Sophi RES 1.0 (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021)
13	Mobiliteit: Financieringsovereenkomst Zero Emissie materieel en implementatie ov-concessie Gooi en Vechtstreek (C-agenda M&B 14-06-2021) Op 11 juli 2021 start Transdev met de nieuwe ov-concessie Gooi en Vechtstreek 2021-2030. De voorbereiding voor de start van de ov-concessie zijn in volle gang. Met Transdev en ING zijn afspraken gemaakt over de financiering en aanschaf van elektrische bussen voor deze nieuwe ov-concessie. Deze bussen rijden waarschijnlijk vanaf medio 2022 in de Gooi en Vechtstreek.
14	Hollandse Waterlinie/Stelling van Amsterdam: Brief GS aan PS over advies Icomos uitbreiding werelderfgoedstatus Stelling van Amsterdam (C-agenda EFB 14-6-2021) n.v.t
15	Bereikbaarheid: Fase 2 Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9 (C-agenda M&B 06-09-2021) Samen met de regio werkt de provincie aan het Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9. De tweede fase van het Landschapsplan is afgerond. Het Landschapsplan is daarmee een stap verder gebracht. In dit tweede tussenrapport zijn de belangrijkste onderdelen benoemd voor het herstellen en versterken van de Stelling van Amsterdam enerzijds en de inpassing van de Verbinding A8-A9 anderzijds. De adviesbureaus werken fase 3 en 4 uit op basis van de bevindingen uit fase 2. Aan het eind van het jaar nemen Gedeputeerde Staten een besluit over het complete Landschapsplan.

16	Ruimte: Agenderingsverzoek PvdA van C-agenda naar B-agenda Brief PS met antwoorden nav de discussienotitie van de PvdA over verdozing (B-agenda RWK 30-08-2021)
17	Ruimte: Agenderingsverzoek SP van C- naar B agenda Regionale Spelregels Transformatie Vakantieparken NHN (B-agenda RWK 30-08-2021)
18	Alle commissies: Beantwoording technische vragen Jaarstukken 2020 en Kaderbrief 2021 (wordt ook gepubliceerd bij agenda bijlagen cie's NLG en RWK 7-6-2021 en EFB en M&B 14-6-2021)
19	Bekrachtiging geheimhouding: Opnieuw opleggen geheimhouding onderzoeksrapport invordering verbeurde dwangsommen (PS 28-06-2021) Er is in opdracht van het college in 2020 een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar het proces van invorderen van de dwangsommen. In verband met informatie over dossiers die onder de rechter zijn, blijft het rapport vertrouwelijk totdat de gerechtelijke procedures zijn afgerond.
20	Bibob: Brief GS aan PS inz. ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van de Wet Bibob (C-agenda EFB 14-6-2021; het is de bedoeling dat in september de voortgang van de agenda weerbaar N-H wordt geagendeerd) De provincie Noord-Holland heeft onderzoek gedaan om inzichtelijk te maken hoe gemeenten ervoor staan in de bestuurlijke aanpak van criminaliteit middels de Wet Bibob en of er behoefte is aan verdere ondersteuning bij de uitvoering van deze wet. De uitkomst van het onderzoek is opgenomen in het rapport 'Uitvoering wet Bibob door gemeenten', dat in januari 2020 door GS is vastgesteld. Aan de aanbevelingen uit dit rapport is succesvol uitvoering gegeven in het afgelopen jaar.
21	Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu: Vaststellen datarapportages luchtmeetnet 2020 (C-agenda NLG 30-08-2021) In de IJmond, het havengebied van Amsterdam (Westpoort) en de Haarlemmermeer is ook in 2020 op alle meetlocaties voldaan aan de Europese wettelijke grenswaarden voor luchtkwaliteit. De trendanalyse laat bovendien zien dat vanaf 2009 de concentraties fijnstof (PM10, PM2,5) en NO2 in alle drie de regio's dalen. Dit staat in de jaarlijkse datarapporten voor de luchtkwaliteit in de drie regio's, die mede zijn opgesteld in opdracht van de provincie Noord-Holland.
22	Stolpboerderijen: Mail en afschrift van brief aan GS van de Boerderijstichting N-H inz. behoud stolpboerderijen (C-agenda EFB 14-6-2021). De mail met contactgegevens vindt u op de ingekomen stukkenlijst met NAW gegevens)

23	VTH taken: Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 1 juni 2021 (B-agenda NLG 07-08-2021) Het college van Gedeputeerde Staten informeert Provinciale Staten voorafgaand aan iedere vergadering van de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals.
24	Agenderingsverzoek CU C naar B brief LTO ganzenbeleid (B-agenda NLG 21 juni 2021 onder voorbehoud)
25	Holocaust Namenmonument: Brief GS aan PS inz. Incidentele subsidie aan Nationaal Comité 4 en 5 mei voor opening Holocaust Namenmonument (C-agenda EFB 14-6-2021), Met dit besluit wordt aan het Nationaal Comité 4 en 5 mei een incidentele subsidie verstrekt ten bedrage van maximaal € 10.000 voor het onthullen van het Holocaust Namenmonument in september 2021.
26	IBT/MIRT/Regiodeals/Ressen: Brief Raad voor openbaar bestuur inz. advies rol Rijk bij interbestuurlijke samenwerking bij MIRT, Regiodeals en Ressen (C-agenda EFB en M&B 14-6-2021 en NLG en RWK 30-8-2021)
27	Natuur: Motie 149-2020 bescherming bedreigde diersoorten (B-agenda NLG 30-08-2021) Als invulling van de motie M149-2020 hebben wij de onderbouwing van de nieuwe Rode Lijst Zoogdieren bestudeerd, met de vraag of het huidige beleid en de regelgeving voor soortenbescherming debet zijn aan de geconstateerde achteruitgang van de populaties hazen en konijnen. De conclusie hieruit is dat er geen aanleiding is om het beleid ter bescherming van soorten en de daaraan gerelateerde regelgeving aan te passen. Dit is nader toegelicht in een brief aan Provinciale Staten.
28	Schriftelijke inspraakreactie div dorps- en stadsraden/werkgroepen/stichtingen etc inzake 600 meter grens windturbines handhaven (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021)
29	Schriftelijke inspraakreactie mevrouw Mirck (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021)
30	Schriftelijke inspraakreactie Noord Holland Referendum (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021 / C-agenda EFB 14-06-2021)
31	Schriftelijke inspraakreactie Stichting Behoud Waterland én Stichting De Kwade Zwaan (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021)
33	Schriftelijke inspraakreactie Strohalm Waterland (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021)

34	Water: Eindrapport Randstedelijke Rekenkamer Bron van Bescherming (A-agenda NLG 30-08-2021)
35	Water: Uitnodiging ruimtelijk ordenen mét water (C-agenda NLG 30-08-2021) Het college stemt in met de 'Uitnodiging ruimtelijk ordenen mét water' die samen met Rijkswaterstaat, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, PWN, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Hoogheemraadschap van Rijnland is opgesteld. Met deze uitnodiging geven wij invulling aan het integraal waterakkoord dat in het coalitieakkoord is genoemd. De effectuering van deze uitnodiging volgt via de genoemde leeropgaven.
36	Energie: Eindversie van het onderzoeksrapport van de motie 'Onderzoek naar toepassing van gelijkstroom' (M 178-2020, 9 november 2020) (B-agenda RWK 30-08-2021) De provincie Noord-Holland heeft een onderzoeksrapport toepassing van gelijkstroom opgesteld. PS hadden hierom gevraagd in motie Onderzoek naar toepassing van gelijkstroom (M 178-2020). De capaciteit van het huidige Noord-Hollandse elektriciteitsnet staat onder druk. De energietransitie, woningbouw en economische ontwikkelingen vragen meer en meer capaciteit van het elektriciteitsnet. Daardoor zit de belasting van het elektriciteitsnet op een aantal plaatsen aan zijn limiet. Dit noemen we congestie. Met het onderzoek is gekeken Onderzoeksrapport: Onderzoek naar toepassing van gelijkstroom (M 178-2020) naar de mogelijkheden om congestie op te lossen door middel van gelijkstroom.
37	Ruimte: brief Stichting Natuur en Landschap Het Gooi mbt zienswijze inzake Buurtschap Crailo (C-agenda RWK 07-06-2021)
38	Schriftelijke inspraakreactie de heer Hermus (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021)
39	Bereikbaarheid: Ingekomen mail BO-MIRT 'Deltaplan en van plane to train' in combinatie met de Lelylijn naar Hamburg (C-agenda M&B 14-06-2021)
40	Datacenters: Brief GS aan PS inz. Eerste deelbesluit Wob-verzoek Telegraaf inzake datacenters (C-agenda RWK, NLG 7-6-2021 en EFB 14-6-2021) De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) regelt het recht op informatie van de overheid. Overheidsinformatie is in principe openbaar. De Wob kent een aantal gevallen waarin de gevraagde informatie niet openbaar kan worden gemaakt. Meer over de Wob is te vinden op www.noord-holland.nl/wob .
41	Mobiliteit: Investeringsplan Mainportlogistiek (C-agenda M&B 14-06-2021) Knooppunten waar belangrijke transportroutes bij elkaar komen, zoals de haven van Amsterdam, Greenport Aalsmeer en Schiphol, zijn van groot economisch belang voor Noord-Holland en staan voor grote opgaven. Om de logistieke sector te verduurzamen, efficiënter en toekomstbestendiger te maken, gaan de regionale

	partners van Amsterdam Logistics investeren in de mainportlogistiek rond die knooppunten.
42	Mobiliteit: Ondertekening regionale intentieverklaringen verkeersveiligheid (C-agenda M&B 14-06-2021) Het verkeer verandert en groeit. Het wordt drukker op fietspaden, er komen allerlei nieuwe vervoermodaliteiten bij en met name in de steden wordt het op de wegen steeds drukker. Ook blijven ouderen langer mobiel en is er steeds meer afleiding in het verkeer. Deze veranderende omstandigheden vragen een nieuwe verkeersveiligheidsaanpak. Het Rijk, de provincie en gemeenten plegen reeds veel inzet op verkeersveiligheid, maar uit de cijfers blijkt dat het aantal ongevallen niet afneemt. Daarom willen alle betrokken partijen een impuls aan de verkeersveiligheid geven. Dit door regionaal intensiever samen te werken, en de verkeersveiligheidsopgave integraal (infrastructuur, handhaving, gedragsbeïnvloeding) en risicogestuurd aan te pakken. Dat vraagt ook om intensievere samenwerking tussen wegbeheerders, politie, OM en partijen als de ANWB en de Fietzersbond. Om deze ambitie extra impuls te geven is, in nauwe samenwerking met de regio, bijgaande intentieverklaring opgesteld. Gedeputeerde Staten ondertekenen een vijftal intentieverklaringen met de regio, inclusief de inliggende gemeenten, waarin deze partijen zich gezamenlijk inzetten voor een risico gestuurde aanpak om de verkeersveiligheid in Noord-Holland te verbeteren.
43	MRA: Brief transitiecommissie MRA inz. resultaten consultatie en vervolgproces transitie MRA (C-agenda EFB 14-6-2021)
44	Recreatie: Bestuursmededeling Groengebied Amstelland mei 2021 (C-agenda NLG 07-06-2021)
45	Schriftelijke inspraakreactie actiegroep "Geen windturbines bij woningen in Koggenland" (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021)
46	Schriftelijke inspraakreactie Stichting Dorpsraad Driemond mbt RES 1.0 (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021)
47	Vrijwilligers: Brief GS aan PS inz. afdoen motie 155-2020 'Ondersteuning provinciale vrijwilligers in coronatijden' (B-agenda EFB 14-6-2021) Provinciale Staten hebben op 9 november 2020 met motie 155 het college van GS opgeroepen de vrijwilligers van de provincie een hart onder de riem te steken in deze tijden van Covid-19. Het college informeert PS over de diverse activiteiten die zijn ondernomen sinds het begin van Covid-19 in Nederland. Het belang van vrijwilligers voor Noord-Holland en in heel Nederland is groot. De inspanningen om de vrijwilligers een hart onder de riem te steken, blijven doorgaan.

48	Water: Overeenkomst meekoppelkansen Markermeerdijken (C-agenda NLG 07-06-2021) Tussen de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier wordt de Overeenkomst meekoppelkansen Markermeerdijken afgesloten. Hiermee worden de afspraken over financiering en beheer en onderhoud van de meekoppelkansen fietspaden, dijkplaatsen en ringslangwinterverblijven geregeld.
49	Energie/Gezondheid: Afschrift brief Tweede Kamer mbt gezondheidsrisico's wind op land (C-agenda RWK 07-06-2021 leidend, C-agenda NLG 07-06-2021)
50	Energie: Quick Scan Beoordeling Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid van De Groene Rekenkamer (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021) Op verzoek van de fractie Forum van Democratie toegevoegd.
51	Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu: Ingekomen mail FNV Tata Steel plan Groen Staal (C-agenda NLG 07-06-2021)
52	Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu: Toepassen Provinciale Coördinatie Regeling project Everest Tata Steel (A-agenda NLG 07-06-2021) Aan Provinciale Staten wordt voorgesteld om de Provinciale coördinatieregeling (PCR) van toepassing te verklaren op het project Everest van Tata Steel. Dit ten behoeve van een gecoördineerde vergunningenprocedure. Met Everest wordt CO2 afgevangen en zogenoemde blauwe waterstof geproduceerd. De PCR is van invloed op de vergunningenprocedure, niet op de inhoud van de vergunning. Voor het verlenen van de vergunning gelden bij toepassing van de PCR nog steeds dezelfde inhoudelijke eisen en toetsing aan wet- en regelgeving.
53	Mobiliteit: Vaststellen Regionaal Mobiliteitsprogramma Noord-Holland en Flevoland 2021 (B-agenda M&B 06-09-2021) De overheden in Noord-Holland en Flevoland willen de CO2-uitstoot door verkeer drastisch verminderen. Als onderdeel van de uitwerking van het Nederlandse Klimaatakkoord hebben de provincies Noord-Holland en Flevoland, de Vervoerregio Amsterdam en de gemeente Amsterdam een Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) opgesteld. Het RMP biedt een overzicht van mogelijke, geplande en in uitvoering zijnde maatregelen en helpt gemeenten, provincies en de Vervoerregio bij de keuze van voor hen passende maatregelen. Daarbij kan gedacht worden aan meer woningen bij openbaarvervoerknooppunten, een beter fietsnetwerk, thuiswerken en zero-emissiezones voor vrachtwagens. Ook is in het RMP geregeld hoe de voortgang wordt bewaakt. Alle regio's in Nederland werken een dergelijk programma uit.

54	Ruimte: Jaarverslag 2020 Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (C-agenda RWK 07-06-2021) Link naar het digitale jaarverslag is: https://ap.lc/6dtrs
55	Schriftelijke inspraakreactie Natuurorganisaties mbt RES 1.0 (A-agenda RWK 03-06-2021 & 10-06-2021)
56	Wonen: Brief Stichting Landschapszorg Wieringen mbt Wieringen Bijzonder Provinciaal Landschap (C-agenda RWK 07-06-2021)

Lijst openstaande moties voor PS van 28 juni 2021

Deze lijst wordt door GS 4x per jaar geactualiseerd voor PS van 8 maart, 17 mei, 11 oktober en 13 december 2021. Tussentijds worden de moties door de griffie geactualiseerd op GS-besluitenlijst en op advies commissievergaderingen, wanneer daar moties aan de orde zijn geweest.

Overzicht met links naar alle openstaande moties. <i>Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.</i>			
Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M54-2021	17-05-2021	Motie bescherming kwetsbare eerst (PvdD)	
M52-2021	17-05-2021	Motie Governance MRA (VVD, D66, GL, CDA, CU, FvD, SP, PVV)	
M51-2021	17-05-2021	Motie Voorbereiden op 55% co2-reductie (GL, D66, PvdA, SP)	
M50-2021	17-05-2021	Motie Bijdrage NH aan actie "Kruidenrijk grasland" (CU, CDA)	
M36-2021	12-04-2021	Motie Wind en geluidsschermen benutten voor zonnepanelen (50plus/PvdO)	
M34-2021	12-04-2021	Motie Huisvesting statushouders essentieel voor inburgering (GL, PvdD, DENK, CU, PvdA, SP)	
M31A-2021	12-04-2021	Motie Voorkom dwangarbeid productieketens duurzame energie (JA21, PvdA, DENK, SP, GL, CU, VVD, CDA, 50PLUS/PvdO, PvdD)	
M25-2021	08-03-2021	Motie Duurzaam doorpakken met Tata (PvdD, SP)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M24-2021	08-03-2021	Motie Betrek buurgemeenten óók bij het meten van draagvlak over het plaatsen van windturbines (DENK, JA21)	
M13-2021	01-02-2021	RO-instrumenten voor Voedselvisie en Masterplan Biodiversiteit (GroenLinks, PvdA, VVD)	
M11-2021	01-02-2021	Gebiedscoöperaties (GroenLinks, D66, PvdA, SP, DENK)	Er is in juni een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M9-2021	01-02-2021	Voedselvisie – Transitiecoach ter ondersteuning groene ondernemers (PvdD, DENK)	Er is in juni een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M7-2021	01-02-2021	Onderzoek naar extra ondersteuning boerderijeducatie (DENK)	Er is in juni een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M4-2021	01-02-2021	Behoud loketfunctie o.a. op stations Alkmaar, Hoorn en Hilversum. (PvdA, SP, DENK, VVD, ChristenUnie, JA21, PVV)	
M1-2021	01-02-2021	Onderzoek informatievoorziening burgers RES (JA21, D66)	
M187-2020	16-11-2020	Optimaal onderhouden snelfietsroutes (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, PvdD)	
M185-2020	16-11-2020	Varende fietspaden (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M184-2020	09-11-2020	Investeren in stageplekken voor Noord-Hollandse jongeren (PvdA, D66, SP)	Er is in mei en in juni een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij deze motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie EFB van 14-06-2021 stemt in met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M178-2020	09-11-2020	Onderzoek naar toepassing gelijkstroom (D66, PvdA)	
M177-2020	09-11-2020	Maatwerkdemocratie (D66, GroenLinks)	Er is in mei en in juni een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij deze motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie EFB van 14-06-2021 stemt in met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M174-2020	09-11-2020	Helder taalgebruik (GroenLinks, D66, PvdA, PvdD)	
M155-2020	09-11-2020	Ondersteuning provinciale vrijwilligers in coronatijden (CDA, ChristenUnie, PvdA, SP)	Er is in mei en in juni een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij deze motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie EFB van 14-06-2021 stemt in met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M150-2020	09-11-2020	Spaarpalen voor verkeersveiligheid (PvdA)	Er is in mei en in juni een actualisatie GS en vanuit cie M&B bij de motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie M&B van 14-06-2021 stemt in met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M149-2020	09-11-2020	Bescherming bedreigde diersoorten (D66, GroenLinks)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M148-2020	22-10-2020	Heroverweging Zijpe -en Hazepolder (PvdA, D66, ChristenUnie, GroenLinks)	
M147-2020	22-10-2020	Functiewijziging agrarisch bouwperceel (ChristenUnie, CDA, PvdA)	
M146-2020	22-10-2020	Tiny Houses positief tegemoet treden. (ChristenUnie, PvdD)	
M143-2020	05-10-2020	RES-Geingebied (SP)	
M140-2020	05-10-2020	RES-participatie (SP)	
M138-2020	05-10-2020	Kansen voor de werkgelegenheid in de RES (PvdA, D66, PvdD, GroenLinks)	In mei is er een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M137-2020	05-10-2020	Voortgangsrapportage andere duurzame energietechnieken (VVD, CDA)	In mei en juni is er een actualisatie vanuit GS en de RWK bij deze motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: De RWK van 07-06-2021 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M136-2020	05-10-2020	Gedragscode duurzaam in de natuur – RES (GroenLinks, PvdD)	In mei is er een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M135-2020	05-10-2020	Motie bij concept-RESSen over burgerparticipatie (D66, PvdA, VVD)	
M134-2020	05-10-2020	Motie bij concept-RESSen over advies commissie M.E.R. (D66, PvdD, CDA)	In mei is er een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M131-2020	05-10-2020	Maak effecten duurzame energieprojecten transparant (CDA)	In mei is er een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M130-2020	05-10-2020	Participatie voor iedereen (ChristenUnie, PvdD, CDA)	
M128-2020	05-10-2020	Oproep voor aanpassing financieringssysteem (ChristenUnie)	In mei is er een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M126-2020	05-10-2020	Provinciale visie op RES (ChristenUnie)	
M125-2020	05-10-2020	Koppel biodiversiteit aan de energietransitie (PvdD)	In mei is er een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M121-2020	05-10-2020	Uitwerking zoekgebieden in relatie tot de internationale vogeltrekroute langs de Noordzee kust. (PvdD)	In mei is er een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M116-2020	05-10-2020	Leidraad Weidevogels. (GroenLinks, PvdD)	
M115-2020	05-10-2020	Weidevogels Zijpe (GroenLinks, PvdA)	
M97-2020	05-10-2020	Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum (CDA, FvD)	
M75-2020	14-09-2020	Pont Ilpendam-Landsmeer (ChristenUnie, PvdD, GroenLinks, PvdA, D66, VVD, SP)	
M50-2020	29-06-2020	Dierenverzorgers verdienen ook hulp in crisistijden	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
		(PvdD, GroenLinks, PvdA, D66, FvD, PVV, 50plus/PvdO, SP, CDA, ChristenUnie)	
M42-2020	18-05-2020	Motie Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds (VVD, GroenLinks, PvdA, D66, CDA)	
M41-2020	18-05-2020	Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur (PvdA, VVD, D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie, CDA)	
M21-2020	09-03-2020	Vang de kinderen van Moria op. (PvdA, GroenLinks, PvdD, D66, CDA, ChristenUnie, SP)	
M2-2020	03-02-2020	Stop de verhuurderheffing (SP, PvdA, PvdD, 50PLUS/PvdO)	
M111-2019	18-11-2019	Samenhangend pakket klimaatmaatregelen rond klimaat, milieu, water gezondheid, dierenwelzijn en bodemdaling. (PvdD)	
M107-2019	18-11-2019	Natuurinclusief bouwen meenemen in klimaatambities voor gebouwde omgeving. (PvdD)	In juni is er een actualisatie vanuit de RWK bij de motie gepubliceerd.
M96-2019	11-11-2019	Leefbaarheidsmonitor. (PvdA, D66, PvdD, SP)	
M92-2019	11-11-2019	Groencertificaten. (D66, GroenLinks, PvdA)	
M83-2019	11-11-2019	Fietsvriendelijke stoplichten. (ChristenUnie)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M68-2019	11-11-2019	Bomen voor klimaat en stikstof. (PvdD)	
M47-2019	30-09-2019	Draagvlak en participatie in de Regionale Energistrategieën, RES. (SP)	

Aan
Provinciale Staten

Uw contactpersoon
mw V. Mulder
AD/STG

Bijlage: overzicht openstaande moties

Telefoonnummer 0235144186
mulderv@noord-holland.nl

Betreft: lijst moties PS 28 juni 2021

Memo

17 juni 2021

1|2

Inleiding:

Bijgevoegd treft u aan een gewijzigd overzicht van alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" op bijgevoegde lijst wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS en/of commissie is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Voorstel:

in te stemmen met de afdoeningsvoorstellen bij de volgende moties:

Numer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp	Opmerking voor PS/Presidium
M184-2020	09-11-2020	Investeren in stageplekken voor Noord-Hollandse jongeren (PvdA, D66, SP)	Er is in mei en in juni een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij deze motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie EFB van 14-06-2021 stemt in met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M177-2020	09-11-2020	Maatwerkdemocratie (D66, GroenLinks)	Er is in mei en in juni een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij deze motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie EFB van 14-06-2021 stemt in met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M155-2020	09-11-2020	Ondersteuning provinciale vrijwilligers in coronatijden (CDA, ChristenUnie, PvdA, SP)	Er is in mei en in juni een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij deze motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie EFB van 14-06-2021 stemt in met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.

M150-2020	09-11-2020	Spaarpalen voor verkeersveiligheid (PvdA)	Er is in mei en in juni een actualisatie GS en vanuit cie M&B bij de motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie M&B van 14-06-2021 stemt in met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M137-2020	05-10-2020	Voortgangsrapportage andere duurzame energietechnieken (VVD, CDA)	In mei en juni is er een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij deze motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Cie RWK van 07-06-2021 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.

Instemmen leidt tot opschoning van de lijst moties na vaststelling in PS van 28 juni 2021.

Jaarkalender Provinciale Staten en commissies 2022 vastgesteld op 28 juni 2021??						P & C Cyclus definitief
vet gedrukt = mutatie		SZ = statenzaal		PRD = presentiegeld en reiskosten declarabel		
vet cursief = verplaatst of VERVALLEN		LN = Lodewijk Napoleon zaal		RD = reiskosten declarabel		
I/E = op interne / externe uitnodiging		WP = Wilhelmina van Pruisen zaal		ND = niet declarabel		
JR = Johan Remkes zaal		CK = commissiekamer				
Zaal 1.4 = Noord-Holland zaal 1.4		WR = wachtruimte				
Zaal 1.5 = Haarlem zaal 1.5						
week	datum	dag	tijd	bijeenkomst	E/I	onderwerp
NB ZALEN ONDER VOORBEHOUD IVM COVID-19 MAATREGELEN						locatie
52+1	za. 25 dec. 2022 t/m zo.9 jan. 2022		Kerstreces 2022-2022			
	23-dec	donderdag				
1	3-jan	maandag				
	4-jan	dinsdag				
	5-jan	woensdag				
	6-jan	donderdag			nieuwjaarsreceptie provinciaal bestuur??	SZ
	7-jan	vrijdag				
2	10-jan	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 31 januari
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 31 januari
	11-jan	dinsdag				Zaal 1.4
	12-jan	woensdag				
	13-jan	donderdag		reservedatum commissies		
	14-jan	vrijdag				
3	17-jan	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 31 januari
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 31 januari
	18-jan	dinsdag				Zaal 1.4
	19-jan	woensdag				
	20-jan	donderdag		reservedatum commissies (alleen B-stukken)		aanleveren 1e Begr.wijz. 2022 bij Stg voor 17.00 uur!
				adviseursoverleg		
	21-jan	vrijdag				
4	24-jan	maandag		agendacommissie		
	25-jan	dinsdag				
	26-jan	woensdag				
	27-jan	donderdag				publicatie stukken commissies
	28-jan	vrijdag				
5	31-jan	maandag		PROVINCIALE STATEN	I,	SZ
	1-feb	dinsdag				Deadline indienen technische vragen 1e BW 2022 cies NLG en RWK
	2-feb	woensdag				
	3-feb	donderdag				Beantwoording technische vragen 1e BW 2022 cies NLG en RWK
	4-feb	vrijdag				
6	7-feb	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 7 maart behandeling 1e begrotingswijziging 2022
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 7 maart behandeling 1e begrotingswijziging 2022
	8-feb	dinsdag				Deadline indienen technische vragen 1e BW 2022 cies EFB en M&B
	9-feb	woensdag				
	10-feb	donderdag		reservedatum commissies		Beantwoording technische vragen 1e BW cies 2022 EFB en M&B
	11-feb	vrijdag				
7	14-feb	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 7 maart behandeling 1e begrotingswijziging 2022
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 7 maart behandeling 1e begrotingswijziging 2022
	15-feb	dinsdag				
	16-feb	woensdag				
	17-feb	donderdag		reservedatum commissies (alleen B-stukken)		
				adviseursoverleg		publicatie stukken PS
	18-feb	vrijdag				
voorjaarsvakantie 19 februari tot en met 27 februari 2022						
8	21-feb	maandag				
	22-feb	dinsdag				
	23-feb	woensdag				
	24-feb	donderdag				

Jaarkalender Provinciale Staten en commissies 2022 vastgesteld op 28 juni 2021??							P & C Cyclus definitief
vet gedrukt = mutatie		SZ = statenzaal		PRD = presentiegeld en reiskosten declarabel			
vet cursief = verplaatst of VERVALLEN		LN = Lodewijk Napoleon zaal		RD = reiskosten declarabel			
I/E = op interne / externe uitnodiging		WP = Wilhelmina van Pruisen zaal		ND = niet declarabel			
JR = Johan Remkes zaal		CK = commissiekamer					
Zaal 1.4 = Noord-Holland zaal 1.4		WR = wachtruimte					
Zaal 1.5 = Haarlem zaal 1.5							
week	datum	dag	tijd	bijeenkomst	E/I	onderwerp	locatie
NB ZALEN ONDER VOORBEHOUD IVM COVID-19 MAATREGELEN							
	25-feb	vrijdag					
				AANVANG VOORBEREIDEN		VERKIEZINGEN 2023!!	
9	28-feb	maandag		agendacommissie			
	1-mrt	dinsdag					
	2-mrt	woensdag					
	3-mrt	donderdag				publicatie stukken commissies	
	4-mrt	vrijdag					
10	7-mrt	maandag		PROVINCIALE STATEN	I.	1e begrotingswijziging 2022	SZ
	8-mrt	dinsdag					
	9-mrt	woensdag					
	10-mrt	donderdag					
	11-mrt	vrijdag					
11	14-mrt	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 4 april	
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 4 april	
	15-mrt	dinsdag					
	16-mrt	woensdag					
	17-mrt	donderdag		reservedatum commissies			
	18-mrt	vrijdag					
12	21-mrt	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 4 april	
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 4 april	
	22-mrt	dinsdag					
	23-mrt	woensdag					
	24-mrt	donderdag		reservedatum commissies (alleen B-stukken)		publicatie stukken PS	
				adviseursoverleg			
	25-mrt	vrijdag					
13	28-mrt	maandag		agendacommissie			
	29-mrt	dinsdag					
	30-mrt	woensdag					
	31-mrt	donderdag				publicatie stukken commissies	
	1-apr	vrijdag					
14	4-apr	maandag		PROVINCIALE STATEN	I,		SZ
	5-apr	dinsdag					
	6-apr	woensdag					
	7-apr	donderdag					
	8-apr	vrijdag					
15	11-apr	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 23 mei	
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 23 mei	
	12-apr	dinsdag					
	13-apr	woensdag					
	14-apr	donderdag		reservedatum commissies			
	15-apr	vrijdag		Goede vrijdag			
16	18-apr	maandag		Pasen			
	19-apr	dinsdag					
	20-apr	woensdag					
	21-apr	donderdag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 23 mei	
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 23 mei	
	22-apr	vrijdag					
17	25-apr	maandag					
	26-apr	dinsdag					
	27-apr	woensdag		Koningsdag			
	28-apr	donderdag					
	29-apr	vrijdag					
meivakantie 30 april tot en met 8 mei 2022							
18	2-mei	maandag					
	3-mei	dinsdag					
	4-mei	woensdag		Dodenherdenking			
	5-mei	donderdag		Bevrijdingsdag			
	6-mei	vrijdag					
19	9-mei	maandag					
	10-mei	dinsdag					

Jaarkalender Provinciale Staten en commissies 2022 vastgesteld op 28 juni 2021??							P & C Cyclus definitief
vet gedrukt = mutatie		SZ = statenzaal		PRD = presentiegeld en reiskosten declarabel			
vet cursief = verplaatst of VERVALLEN		LN = Lodewijk Napoleon zaal		RD = reiskosten declarabel			
I/E = op interne / externe uitnodiging		WP = Wilhelmina van Pruisen zaal		ND = niet declarabel			
JR = Johan Remkes zaal		CK = commissiekamer					
Zaal 1.4 = Noord-Holland zaal 1.4		WR = wachtruimte					
Zaal 1.5 = Haarlem zaal 1.5							
week	datum	dag	tijd	bijeenkomst	E/I	onderwerp	locatie
NB ZALEN ONDER VOORBEHOUD IVM COVID-19 MAATREGELEN							
	11-mei	woensdag					
	12-mei	donderdag		reservedatum commissies (21/4) alleen B-stukken		publicatie stukken PS	
	13-mei	vrijdag					
20	16-mei	maandag					
	17-mei	dinsdag					
	18-mei	woensdag					aanleveren jaarstukken 2021 en Kaderbrief 2023 vóór 17.00 uur bij Griffie
	19-mei	donderdag					
	20-mei	vrijdag					
21	23-mei	maandag		PROVINCIALE STATEN	I.		SZ
	24-mei	dinsdag		adviseursoverleg			
	25-mei	woensdag					indienen technische vragen kaderbrief 2023 voor 12.00 uur bij griffie.
	26-mei	donderdag		Hemelvaartsdag			
	27-mei	vrijdag					
22	30-mei	maandag	ochtend	rekeningencommissie			behandeling van jaarstukken 2021
			avond	mondelinge technische vragensessies jaarstukken 2021			mondelinge technische vragensessies jaarstukken 2021
	31-mei	dinsdag		agendacommissie			
	1-jun	woensdag					
	2-jun	donderdag				publicatie stukken commissies	
	3-jun	vrijdag					
23	6-jun	maandag		Pinksteren			
	7-jun	dinsdag					beantwoorden technische vragen kaderbrief 2023 door GS op 7 juni (ivm Hemelvaartsdag en Pinksteren)
	8-jun	woensdag					
	9-jun	donderdag					Vragen die op 30/5 of 2/6 niet mondeling konden worden beantwoord schriftelijk aanleveren op donderdag 9 juni
	10-jun	vrijdag					
24	13-jun	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 4 juli behandeling jaarstukken 2021 en Kaderbrief 2023	
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 4 juli behandeling jaarstukken 2021 en Kaderbrief 2023	
	14-jun	dinsdag					
	15-jun	woensdag					
	16-jun	donderdag		reservedatum commissies			
	17-jun	vrijdag					
25	20-jun	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 4 juli behandeling jaarstukken 2021 en Kaderbrief 2023	
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 4 juli behandeling jaarstukken 2021 en Kaderbrief 2023	
	21-jun	dinsdag					
	22-jun	woensdag					
	23-jun	donderdag		reservedatum commissies (alleen B-stukken)		publicatie stukken PS	
	24-jun	vrijdag					
26	27-jun	maandag		EXTRA COMMISSIEDAG	I.		
	28-jun	dinsdag					
	29-jun	woensdag					
	30-jun	donderdag		reservedatum commissies (alleen B-stukken)			
	1-jul	vrijdag					
27	4-jul	maandag		PROVINCIALE STATEN	I.	Behandeling jaarstukken 2021 en kaderbrief 2023	SZ
	5-jul	dinsdag					
	6-jul	woensdag					
	7-jul	donderdag		adviseursoverleg tbv cies 5 en 12/9			
	8-jul	vrijdag					
28	11-jul	maandag		PROVINCIALE STATEN (uitloop)		Behandeling jaarstukken 2021 en kaderbrief 2023 en overige agendapunten	SZ
	12-jul	dinsdag		agendacommissie tbv cies 5 en 12/9			

Jaarkalender Provinciale Staten en commissies 2022 vastgesteld op 28 juni 2021??						P & C Cyclus definitief
vet gedrukt = mutatie		SZ = statenzaal		PRD = presentiegeld en reiskosten declarabel		
vet cursief = verplaatst of VERVALLEN		LN = Lodewijk Napoleon zaal		RD = reiskosten declarabel		
I/E = op interne / externe uitnodiging		WP = Wilhelmina van Pruisen zaal		ND = niet declarabel		
JR = Johan Remkes zaal		CK = commissiekamer				
Zaal 1.4 = Noord-Holland zaal 1.4		WR = wachtruimte				
Zaal 1.5 = Haarlem zaal 1.5						
week	datum	dag	tijd	bijeenkomst	E/I	onderwerp
NB ZALEN ONDER VOORBEHOUD IVM COVID-19 MAATREGELEN						locatie
	13-jul	woensdag				
	14-jul	donderdag				
	15-jul	vrijdag			uiterlijke datum indienen jaarstukken BZK	uiterlijke datum indienen jaarstukken BZK
Zomervakantie 16 juli tot en met 28 augustus 2022						
29	18-jul	maandag				
	19-jul	dinsdag				
	20-jul	woensdag				
	21-jul	donderdag				
	22-jul	vrijdag				
30	25-jul	maandag				
	26-jul	dinsdag				
	27-jul	woensdag				
	28-jul	donderdag				
	29-jul	vrijdag				
31	1-aug	maandag				
	2-aug	dinsdag				
	3-aug	woensdag				
	5-aug	donderdag				
	6-aug	vrijdag				
32	8-aug	maandag				
	9-aug	dinsdag				
	10-aug	woensdag				
	11-aug	donderdag				
	12-aug	vrijdag				
33	15-aug	maandag				
	16-aug	dinsdag				
	17-aug	woensdag				
	18-aug	donderdag				aanleveren 2e begrotingswijziging 2022 bij griffie voor 17.00 uur
	19-aug	vrijdag				
34	22-aug	maandag				
	23-aug	dinsdag				Deadline indienen technische vragen 2e BW 2022 cies NLG en RWK
	24-aug	woensdag				
	25-aug	donderdag			publicatie stukken commissies	Beantwoording technische vragen 2e BW cies 2022 NLG en RWK
	26-aug	vrijdag				
35	29-aug	maandag				
	30-aug	dinsdag				Deadline indienen technische vragen 2e BW 2022 cies EFB en M&B
	31-aug	woensdag				
	1-sep	donderdag				aanleveren concept Begroting 2023 aan PS
	1-sep	donderdag			aanleveren Begroting 2023 aan PS	Beantwoording technische vragen 2e BW 2022 cies NLG en RWK
	2-sep	vrijdag				
36	5-sep	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 19 september 2e begrotingswijziging 2022
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 19 september 2e begrotingswijziging 2022
	6-sep	dinsdag				
	7-sep	woensdag			publicatie stukken PS	
	8-sep	donderdag		reservedatum commissies		
	9-sep	vrijdag				
	10-sep	zaterdag			Open Monumentendagen	Paviljoen Welgelegen
	11-sep	zondag			Open Monumentendagen	Paviljoen Welgelegen
37	12-sep	maandag		agendacommissie		
			13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 19 september 2e begrotingswijziging 2022
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 19 september 2e begrotingswijziging 2022
	13-sep	dinsdag				
	14-sep	woensdag				
	15-sep	donderdag		reservedatum commissies (alleen B- stukken)	publicatie stukken commissies	
	16-sep	vrijdag				
38	19-sep	maandag		PROVINCIALE STATEN	I.	SZ

Jaarkalender Provinciale Staten en commissies 2022 vastgesteld op 28 juni 2021??							P & C Cyclus definitief
vet gedrukt = mutatie				SZ = statenzaal		PRD = presentiegeld en reiskosten declarabel	
vet cursief = verplaatst of VERVALLEN				LN = Lodewijk Napoleon zaal		RD = reiskosten declarabel	
I/E = op interne / externe uitnodiging				WP = Wilhelmina van Pruisen zaal		ND = niet declarabel	
JR = Johan Remkes zaal				CK = commissiekamer			
Zaal 1.4 = Noord-Holland zaal 1.4				WR = wachtruimte			
Zaal 1.5 = Haarlem zaal 1.5							
week	datum	dag	tijd	bijeenkomst	E/I	onderwerp	locatie
NB ZALEN ONDER VOORBEHOUD IVM COVID-19 MAATREGELEN							
	20-sep	dinsdag					Deadline indienen technische vragen concept Begroting 2023 (via format voor vragen)
	21-sep	woensdag					
	22-sep	donderdag					
	23-sep	vrijdag					
39	26-sep	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 10 oktober	
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 10 oktober	
	27-sep	dinsdag					
	28-sep	woensdag					
	29-sep	donderdag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 10 oktober	
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 10 oktober	
						vóór 12.00 uur aanleveren indienen van vragen voor Memorie van Antwoord (???)	hoeveel weken van te voren? Nicole en monique navragen
						publicatie stukken PS	
	30-sep	vrijdag					
40	3-okt	maandag		reservedatum commissies (alleen B-stukken)		alleen B-stukken	
	4-okt	dinsdag					behandeling MvA (concept begroting) in GS
	5-okt	woensdag					aanleveren antwoorden voor Memorie van Antwoord (op concept begroting)
	6-okt	donderdag		reservedatum commissies (alleen B-stukken)/adviseuroverleg		alleen B-stukken	
	7-okt	vrijdag					
41	10-okt	maandag		PROVINCIALE STATEN	I.		SZ
	11-okt	dinsdag		agendacommissie			
	12-okt	woensdag					
	13-okt	donderdag				publicatie stukken commissies aanleveren antwoorden voor Memorie van Antwoord	
	14-okt	vrijdag					
	Herfstvakantie 15 t/m 23 oktober 2022			Herfstvakantie			
42	17-okt	maandag					
	18-okt	dinsdag					
	19-okt	woensdag					
	20-okt	donderdag					
	21-okt	vrijdag					
43	24-okt	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 14 november behandeling begroting 2023 en MvA	
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 14 november behandeling begroting 2023 en MvA	
	25-okt	dinsdag					
	26-okt	woensdag					
	27-okt	donderdag		reservedatum commissies			
	28-okt	vrijdag					
44	31-okt	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 14 november behandeling begroting 2023 en MvA	
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 14 november behandeling begroting 2023 en MvA	
	1-nov	dinsdag					
	2-nov	woensdag					
	3-nov	donderdag		reservedatum commissies alleen B-stukken		publicatie stukken PS	
	4-nov	vrijdag					
45	7-nov	maandag					
	8-nov	dinsdag					
	9-nov	woensdag					aanleveren 3e Begrotingswijziging 2022
	10-nov	donderdag		adviseuroverleg			
	11-nov	vrijdag					
46	14-nov	maandag		PROVINCIALE STATEN	I.	Begroting 2023	begroting 2023 in PS vaststellen Begroting 2023 moet 15/11 bij BZK zijn
	15-nov	dinsdag		agendacommissie			uiterlijke datum indienen begroting 2023 bij BZK
	16-nov	woensdag					
	17-nov	donderdag				publicatie stukken commissies	
	18-nov	vrijdag					

Jaarkalender Provinciale Staten en commissies 2022 vastgesteld op 28 juni 2021??							P & C Cyclus definitief
vet gedrukt = mutatie		SZ = statenzaal		PRD = presentiegeld en reiskosten declarabel			
vet cursief = verplaatst of VERVALLEN		LN = Lodewijk Napoleon zaal		RD = reiskosten declarabel			
I/E = op interne / externe uitnodiging		WP = Wilhelmina van Pruisen zaal		ND = niet declarabel			
JR = Johan Remkes zaal		CK = commissiekamer					
Zaal 1.4 = Noord-Holland zaal 1.4		WR = wachtruimte					
Zaal 1.5 = Haarlem zaal 1.5							
week	datum	dag	tijd	bijeenkomst	E/I	onderwerp	locatie
NB ZALEN ONDER VOORBEHOUD IVM COVID-19 MAATREGELEN							
47	21-nov	maandag		PROVINCIALE STATEN (uitloop)	I.	uitloop en overige agendapunten	SZ
	22-nov	dinsdag					Deadline indienen technische vragen 3e BW 2022 cies NLG en RWK
	23-nov	woensdag					
	24-nov	donderdag					Beantwoording technische vragen 3e BW 2022 cies NLG en RWK
	25-nov	vrijdag					
48	28-nov	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 19 december laatste begrotingswijziging LBW 2022	
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 19 december laatste begrotingswijziging LBW 2022	
	29-nov	dinsdag					Deadline indienen technische vragen 3e BW 2022 cies EFB en M&B
	30-nov	woensdag					
	1-dec	donderdag		reservedatum commissies			Beantwoording technische vragen 3e BW 2022 cies EFB en M&B
	2-dec	vrijdag					
49	5-dec	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 19 december laatste begrotingswijziging LBW 2022	
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 19 december laatste begrotingswijziging LBW 2022	
	6-dec	dinsdag					
	7-dec	woensdag					
	8-dec	donderdag		reservedatum commissies (alleen B-stukken)		publicatie stukken PS	
	9-dec	vrijdag					
50	12-dec	maandag					
	13-dec	dinsdag					
	14-dec	woensdag					
	15-dec	donderdag		adviseursoverleg			
	16-dec	vrijdag					
51	19-dec	maandag		PROVINCIALE STATEN	I.	laatste begrotingswijziging LBW 2022	SZ
	20-dec	dinsdag		agendacommissie			
	21-dec	woensdag					
	22-dec	donderdag				publicatie stukken commissies	
	23-dec	vrijdag					
za. 24 dec. 2022 t/m zo 8 jan. 2023							
52	26-dec	maandag					
	27-dec	dinsdag					
	28-dec	woensdag					
	29-dec	donderdag					
	30-dec	vrijdag					
VERGADERSHEMA 2023							
1	2-jan	maandag					
	3-jan	dinsdag					
	4-jan	woensdag					
	5-jan	donderdag					
	6-jan	vrijdag					
2	9-jan	maandag					
	10-jan	dinsdag					
	11-jan	woensdag					
	12-jan	donderdag				nieuwjaarsreceptie provinciaal bestuur??	
	13-jan	vrijdag					
3	16-jan	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 30 januari 2023	
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 30 januari 2023	
	17-jan	dinsdag					
	18-jan	woensdag					
	19-jan	donderdag		reservedatum commissies		publicatie stukken PS	
	20-jan	vrijdag					
4	23-jan	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 30 januari 2023	
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 30 januari 2023	
	24-jan	dinsdag					
	25-jan	woensdag					
	26-jan	donderdag		reservedatum commissies (alleen B-stukken)			
	27-jan	vrijdag					

Jaarkalender Provinciale Staten en commissies 2022 <i>vastgesteld op 28 juni 2021??</i>							<i>P & C Cyclus</i> <i>definitief</i>
vet gedrukt = mutatie		SZ = statenzaal			PRD = presentiegeld en reiskosten declarabel		
vet cursief = verplaatst of VERVALLEN		LN = Lodewijk Napoleon zaal			RD = reiskosten declarabel		
I/E = op interne / externe uitnodiging		WP = Wilhelmina van Pruisen zaal			ND = niet declarabel		
JR = Johan Remkes zaal		CK = commissiekamer					
Zaal 1.4 = Noord-Holland zaal 1.4		WR = wachtruimte					
Zaal 1.5 = Haarlem zaal 1.5							
week	datum	dag	tijd	bijeenkomst	E/I	onderwerp	locatie
NB ZALEN ONDER VOORBEHOUD IVM COVID-19 MAATREGELEN							
5	30-jan	maandag		PROVINCIALE STATEN			
	31-jan	dinsdag					
	1-feb	woensdag					
	2-feb	donderdag				publicatie stukken commissies	
	3-feb	vrijdag					
6	6-feb	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	I.	Deze cie voedt PS van 20 februari 2023 <i>1e begrotingswijziging 2023</i>	
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	I.	Deze cie voedt PS van 20 februari 2023 <i>1e begrotingswijziging 2023</i>	
	7-feb	dinsdag					
	8-feb	woensdag					
	9-feb	donderdag		reservedatum commissies		publicatie stukken PS	
	10-feb	vrijdag					
7	13-feb	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	I.	Deze cie voedt PS van 20 februari 2023 <i>1e begrotingswijziging 2023</i>	
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	I.	Deze cie voedt PS van 20 februari 2023 <i>1e begrotingswijziging 2023</i>	
	14-feb	dinsdag					
	15-feb	woensdag					
	16-feb	donderdag		reservedatum commissies (alleen B-stukken)			
	17-feb	vrijdag					
8	20-feb	maandag		PROVINCIALE STATEN		<i>1e begrotingswijziging 2023</i>	SZ
	21-feb	dinsdag					
	22-feb	woensdag					
	23-feb	donderdag					
	24-feb	vrijdag					
	25 februari t/m 5 maart 2023						
9	27-feb	maandag					
	28-feb	dinsdag					
	1-mrt	woensdag					
	2-mrt	donderdag					
	3-mrt	vrijdag					
10	6-mrt	maandag					
	7-mrt	dinsdag					
	8-mrt	woensdag					
	9-mrt	donderdag					
	10-mrt	vrijdag					
11	13-mrt	maandag					
	14-mrt	dinsdag					
	15-mrt	woensdag				Provinciale statenverkiezingen	
	16-mrt	donderdag					
	17-mrt	vrijdag					
12	20-mrt	maandag					
	21-mrt	dinsdag					
	22-mrt	woensdag					
	23-mrt	donderdag					
	24-mrt	vrijdag					

soort vergadering	zaal	aanvang tijdstip volgens jaarkalender	maar ook
PS Gast van de Staten	Statenzaal nnb	ma 10.00 of 13.00 uur	nnb
Commissie NLG	NH zaal 1.4	ma 13.15 - 16.45 uur	
Commissie RWK	WP	ma 18.15 - 21.45 uur	
Commissie EFB	NH zaal 1.4	ma 13.15 - 16.45 uur	
Commissie M&B	WP	ma 18.15 - 21.45 uur	
reservedatum cies	WP	do 18.30 - 22.00 uur	
Presidium	CK1	11.00-12.30 uur	
WGC	GS zaal	nnb; data volgen	
Agendacommissie	CK 1	nnb; data volgen	
adviseuroverleg	zaal 1.3	nnb, data volgen	
griffieoverleg	zaal 1.5	nnb, data volgen	

extra zalen reserveren als back-up voor grote vergadering of uitbreiding met BOT-overleg en techn.briefing	tijdstip extra zalenreservering
---	--

alle zalen Dreef/Paviljoen incl. restaurant anti-chambre en commissiekamer 1??	08.00 - 23.00 uur
Statenzaal/WP/zaal 1.4 en 1.5/JR zaal/restaurant/	11.00 uur - 23.00 uur
Statenzaal/WP/zaal 1.4 en 1.5/JR zaal/restaurant/	11.00 uur - 23.00 uur
Statenzaal/WP/zaal 1.4 en 1.5/JR zaal/restaurant/	11.00 uur - 23.00 uur
Statenzaal/WP/zaal 1.4 en 1.5/JR zaal/restaurant/	11.00 uur - 23.00 uur
Statenzaal/WP/zaal 1.4 en 1.5/JR zaal/restaurant/	vanaf 16.00 uur
geen	09.00 - 13.00 uur
geen	10.00-12.00
back-up zaal niet nodig, denk ik	wordt nog doorgegeven
back-up zaal niet nodig	wordt nog doorgegeven
back-up zaal niet nodig	wordt nog doorgegeven

zalen reserveren voorafgaand aan en achteraf aan de vergadering

afhankelijk van deelnemers Gast van de Staten

omschrijving; technische briefings en BOT overleg

omschrijving; technische briefings en BOT overleg

omschrijving; technische briefings en BOT overleg

omschrijving; technische briefings en BOT overleg

commissiekamer 1 op naam van Monique van Schagen

vaste afspraken en mutaties voor jaarkalender

Bij de mutaties op de jk is het handig, naast datum en dag, alleen het gedeelte vet te maken dat is gewijzigd. Dus bij 20/9 en 21/9 alleen het woord 'duo-commissieleden', nu lijkt de hele activiteit nieuw en/of vragen mensen zich af: is dit nieuw/is er iets gewijzigd/wat is er

Bij het maken van een nieuwe versie altijd even nalopen en iets wat vervallen of verplaatst is eraf halen (bij de oorspronkelijk datum), zodat er geen oude vermeldingen meer op staan.

! Graag alléén de reservedata cie. die vervallen zijn erop laten staan. Dit zodat wij (en Huub) overzicht hebben hoe vaak er gebruik van

Ook hier geldt: alléén vet maken wat nieuw/gewijzigd is (en weeknr. (vergat ik bij mijn vorige mail hierover), datum en dag, anders valt het niet genoeg op.

Overigens hebben wij gisteren met de adviseurs afgesproken dat alleen de BOT-overleggen geen cie.kleur krijgen, maar alle andere (cie.)vergaderingen, incl. technische briefings wel.

evenementen door onze eigen organisatie georganiseerd door sponsoring Rieneke Kanne. Deze bijeenkomsten zijn in principe voor PS en duo's zijn met declarabele reiskosten. (RD)

ingepland.

Wanneer de TB's en BOT-overleggen voorafgaan aan een cie.vergadering zijn ze dus niet declarabel en zetten we voorlopig even niets in die kolom op de jaarkalender.

WA lezing werkgroep vaste leden (Krijgsman, Dulfer, Kostic, Kaamer van Hoeghe, Mantel, Kapitein, Kuiper)
Presidium

Agendacommissie (Steeman, Van der Waart, Doevendans, Larson, Koning, Jensen, Zoon, Klein, Krijgsman, Bolt, De Zwart,

Commissie NLG (27 vaste leden, 18 plaatsvervangers, 1 voorzitter en 1 adviseur)

Commissie RWK (27 vaste leden, 18 plaatsvervangers, 1 voorzitter en 1 adviseur)

Commissie EFB (27 vaste leden, 18 plaatsvervangers, 1 voorzitter en 1 adviseur)

Commissie M&B (28 vaste leden, 17 plaatsvervangers, 1 voorzitter en 1 adviseur)

Rekeningencommissie (7 vaste leden, 5 plaatsvervangers) Vast Dulfer, Hartog, Dekker, Strens, Carton, Heijnen Hoogervorst:

griffieoverleg

adviseursoverleg

vaste leden **bestelling catering** veganist vegetarianer

7 personen

17 personen 19 personen

18 Personen 19 personen

27 personen ?? Personen

27 personen 35 personen

27 personen 40 Personen

28 personen 35 personen

13 personen

8 personen

Data Planning & Control-cyclus 2022

Aanlevering 1 ^e Begrotingswijziging	Deadline indienen technische vragen	Beantwoording	Commissievergaderingen	PS
Woensdag 19 januari voor 17.00 uur	dinsdag 1 feb dinsdag 8 feb	Donderdag 3 feb Donderdag 10 feb	7 februari en 14 februari	Maandag 7 maart
Aanlevering door GS - kaderbrief	a. deadline indienen technische vragen Kaderbrief (via format bij Monique de Zwart)	Beantwoording	Commissievergaderingen (en Rekeningencommissie)	PS vergadering
Woensdag 18 mei voor 17.00 uur	Woensdag 25 mei voor 12.00 uur deadline indienen technische vragen kaderbrief	Dinsdag 7 juni (ivm Hemelvaartsdag en Pinksteren)	Reguliere commissies kaderbrief -Maandag 13 juni (NLG en RWK) -maandag 20 juni (EFB en M&B)	Maandag 4 juli
Aanlevering door GS - Jaarstukken 2021	Mondelinge technische vragen ronde	Beantwoording	Commissievergaderingen (en Rekeningencommissie)	PS vergadering
Woensdag 18 mei voor 17.00 uur	Maandag 30 mei , mondelinge sessie voor technische vragen jaarstukken 2021	Vragen die op 30/5 of 2/6 niet mondeling konden worden beantwoord schriftelijk aanleveren op donderdag 9 juni	-Maandag 30 mei in rekeningencie -Maandag 13 juni (NLG en RWK) -Maandag 20 juni (EFB en M&B)	Maandag 4 juli
Aanlevering 2 ^e Begrotings wijziging	Deadline indienen technische vragen	Beantwoording	Commissievergaderingen	PS
Donderdag 6 juli voor 17.00 uur	voor NLG en RWK: dinsdag 23 augustus voor EFB en M&B: dinsdag 30 augustus	Donderdag 25 augustus Donderdag 1 september	-Maandag 5 september (NLG en RWK) -maandag 12 september (EFB en M&B)	Maandag 19 september

Aanlevering concept-begroting	Deadline indienen vragen <i>(via format voor vragen begroting bij statengriffie@noord-holland.nl)</i>	Beantwoording (Memorie van antwoord)	Commissievergaderingen	PS
Donderdag 1 september	Dinsdag 20 september	Behandeling in GS op dinsdag 4 oktober Levering stukken aan griffie woensdag 5 oktober	-Maandag 24 oktober (NLG en RWK) -Maandag 31 oktober (EFB en M&B)	Maandag 14 november
Aanlevering 3e Begrotingswijziging	Deadline indienen technische vragen	Beantwoording	Commissievergaderingen	PS
Woensdag 9 november	voor NLG en RWK: dinsdag 22 november voor EFB en M&B: dinsdag 29 november	Donderdag 24 november Donderdag 1 december	Maandag 28 november (NLG en RWK) Maandag 5 december (EFB en M&B)	Maandag 19 december

Provinciale Staten van Noord-Holland**Haarlem, 21 juni 2021****Onderwerp: Vergaderschema PS en Statencommissies 2021****Bijlagen:**

- Ontwerpbesluit
- Vergaderschema PS en Statencommissies 2021
- Overzicht data planning en control cyclus 2022

1. Inleiding

Op grond van het bepaalde in artikel 17, eerste lid, van de Provinciewet, als ook artikel 12, eerste lid van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015, biedt het presidium aan PS het vergaderschema aan.

Het presidium heeft in zijn vergadering van 21 juni 2021 gesproken over het vergaderschema voor de vergaderingen van Provinciale Staten en Statencommissies in 2021.

Op grond van het bepaalde in artikel 17, eerste lid, van de Provinciewet, als ook artikel 12, eerste lid van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015, biedt het presidium u hierbij het vergaderschema aan.

2. Uitgangspunten

Het vergaderschema voor 2022 is gebaseerd op voorgaande vergaderschema's, als ook op de in de loop der jaren ervaren knelpunten en eerder vastgestelde uitgangspunten:

1. Statenleden dienen voldoende gelegenheid te hebben om de Staten- en commissievergaderingen goed voor te bereiden. Rekening is gehouden met de mogelijkheid voor fracties om tijdig te kunnen vergaderen vóórdat de Staten vergaderen, door de week voor de Statenvergadering zo veel als mogelijk vrij te houden. De aansluiting van de commissievergaderingen op de vergaderingen van Provinciale Staten is daarbij ook belangrijk, zodat adviezen van de commissies tijdig naar de Staten kunnen worden verzonden.
2. De begrotingscyclus, zoals die door Provinciale Staten wordt gehanteerd, is in het vergaderschema voor 2022 verwerkt en afgestemd met de ambtelijke organisatie van Gedeputeerde Staten. Een overzicht van deze data is bijgevoegd als bijlage bij dit memo.

3. De vaste vergaderdag voor Provinciale Staten en Statencommissies, de Statendag, is de maandag. De reservedatum voor commissievergaderingen is de donderdagavond en alleen indien strikt noodzakelijk wordt de dondermiddag als uitloop gebruikt.

Op deze manier kunnen 9 vergadercycli in 2022 worden gepland.

3. Toelichting

Ruimte voor extra commissievergaderingen

De meeste donderdagavonden in het schema zijn gereserveerd voor eventuele extra commissievergaderingen. Het is gebruikelijk dat een commissie zelf besluit over het extra vergaderen op reservedata. Uitgangspunt is dat hier zo min mogelijk gebruik van wordt gemaakt.

De eindtijd van Statenvergaderingen wordt strikt gehandhaafd en bij uitloop wordt in principe gebruik gemaakt van reservemaandagen.

Verdeling dagdelen commissies, PS en werkbezoeken

Op een vaste vergaderdag vergadert een commissie op de maandagmiddag en een commissie op de maandagavond. Gemiddeld zijn twee van de vier maandagen per maand in gebruik als commissiedag en gemiddeld één maandag per maand voor de Statenvergadering. De resterende maandag kan gebruikt worden voor onder meer werkbezoeken en andere Statengerelateerde activiteiten.

4. Planning en Control-cyclus

Het presidium stelt voor dat leden van PS (uiterlijk een week na de digitale verzending) alleen op aanvraag de fysieke ontwerpbegroting 2023 ontvangen, zoals gebruikelijk. In het overzicht in de bijlage zijn alle belangrijke data van de P&C cyclus opgenomen.

Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

A. Th. H. van Dijk, voorzitter presidium

M. Admiraal, griffier presidium

Ontwerpbesluit**Nr. 39-2021**

Provinciale Staten van Noord-Holland;

- gelezen de voordracht van het presidium van 21 juni 2021;
- gelet op artikel 17, eerste lid, van de Provinciewet;
- gelet op artikel 12, eerste lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015;

besluiten:

1. het bijgevoegde vergaderschema voor de vergaderingen van Provinciale Staten en Statencommissies voor 2022 vast te stellen;
2. het college van Gedeputeerde Staten op te dragen de Planning en Control-kalender te baseren op het vergaderschema voor de vergaderingen van Provinciale Staten en Statencommissies 2022.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

PS-vergadering

Dossiernummer	6747
Extern Zaak ID	805610
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 juni 2021
Agendapunt	8.b
Omschrijving	Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond (VD-24).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

Toelichting

De ontwerpbegroting 2022 en de jaarstukken 2020 van de Omgevingsdienst IJmond worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, wordt PS voorgesteld om geen zienswijze te uiten.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. A.W. Voordenhout

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143137

voordenhouta@noord-holland.nl

1 | 1

Verzenddatum

19 MEI 2021

Kenmerk

805610/1634569

Uw kenmerk

Betreft: Omgevingsdienst IJmond

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, over de ontwerpbegroting 2022 en de jaarstukken 2020 van de Omgevingsdienst IJmond.

Tevens is bijgevoegd de Kadernota 2022 en een overzicht van actuele ontwikkelingen bij deze Omgevingsdienst.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

5 bijlagen:

Voordracht

Ontwerpbegroting 2022

Jaarstukken 2020

Kadernota 2022

Overzicht ontwikkelingen

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Begroting

2022

Inhoud

Inleiding	4
1. Inhoudelijke ontwikkelingen 2022	6
Uitgangspunten begroting 2022	6
De Omgevingswet	6
Decentralisatie bodemgelden: 'Warme overdracht bodem'	6
Geurbeleid binnen Omgevingswet	7
Uitvoering	7
Private borging	8
Leges	8
Aanpassingen in de Gemeenschappelijke Regeling	8
Externe veiligheid van incidenteel naar een structurele baten	9
Onvoorziene ontwikkelingen	9
Energie- en warmtetransitie	9
IJmond Bereikbaar	10
Dienstverleningsovereenkomsten	10
Regio IJmond	10
Regio Kennemerland	11
Regio Zaanstreek-Waterland	11
Cao-afspraken	12
Verdeelsleutel	12
2. Programmabegroting	14
Programmaplan Milieu en leefomgeving	14
Doelstellingen	14
Visie	14
Missie	14
Baten en lasten programma Milieu en Leefomgeving	15
3. Verplichte paragrafen	17
Weerstandvermogen en risicobeheersing	17
Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit	17
Uitgangspunten beschikbare weerstandscapaciteit	17
Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit	18
Beoordeling weerstandvermogen 2020	21
Conclusie	21
Ratio's	22
Onderhoud kapitaalgoederen	23
Financiering	23
Lening	24
Renteschema	24
Bedrijfsvoering	25
Koers van de organisatie	25
Formatie	26
Kantoorpanden	26
Verbonden partijen	26
VvE Stationsplein	26

4. Financiële begroting	29
Overzicht baten en lasten	29
GR-Bijdrage deelnemers	29
Overige bijdragen, DVO's en (subsidie)projecten	30
Lasten	33
5. Toelichting baten en lasten	35
Toelichting op de baten	35
Wijze van financiering	35
Kostennormering	35
Indexatie	35
Daling van de reguliere bijdragen	36
Toelichting op de lasten	36
Formatie en personele lasten	36
Kapitaallasten en afschrijvingslasten	37
Overige bedrijfslasten	37
Externe projectlasten	38
Aanwending reserves	38
Overzicht incidentele baten en lasten	39
Overheadkosten	43
Begroting 2023 en verder	43
Belastingen	44
Omzetbelasting (BTW)	44
Vennootschapsbelasting (Vpb)	44
Financiële positie	45
Geprognosticeerde balans	45
Investerings	45
Reserves	46
EMU-saldo	47
Bijlage 1	49
Bijdrage voor bodemformatie	49
Bijdrage voor Impuls Omgeving Veiligheid	49
Bijdrage gemeenschappelijk regeling deelnemers 2022	50

Inleiding

Voor u ligt de begroting van Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) voor het jaar 2022. Deze begroting is opgesteld op basis van de actuele en bekende informatie per maart 2021. Voordat deze begroting wordt vastgesteld door ons Algemeen Bestuur (AB) voor 15 juli 2021, kunnen de raden en de Provinciale Staten van de verbonden partijen hun zienswijzen over deze begroting kenbaar maken.

Ten tijde van dit schrijven verkeren wij in een pandemie door COVID-19. De ontwikkelingen in 2021 zijn niet 100% te voorspellen. Met de vooruitzichten van nu is de verwachting dat, mede door het vaccinatieprogramma in 2021, wij in het jaar 2022 onze uitvoerende taken weer regulier kunnen oppakken. Maar ook wij zien dat de impact van de coronapandemie financieel zijn sporen nalaat. Mede hierdoor én door de taakoverheveling van het Rijk naar gemeenten wordt de financiering van onze deelnemers onder druk gezet. In deze begroting leest u welke ontwikkelingen wij verwachten en hoe wij de ambitie hebben hierop te anticiperen. De druk op het milieu neemt steeds meer toe. Desondanks willen wij rekening houden met de financiële posities van onze deelnemers. In de begroting van 2022 indexeren wij daarom onze tarieven én bijdragen van onze deelnemers niet.

1

Inhoudelijke ontwikkelingen

1. Inhoudelijke ontwikkelingen 2022

Uitgangspunten begroting 2022

Bij het opstellen van deze begroting hebben wij onder meer rekening gehouden met de uitgangspunten en actualiteiten zoals opgenomen in de Kadernota 2022. De financiële uitwerkingen van deze ontwikkelingen worden in hoofdstuk 4 toegelicht.

De Omgevingswet

Naar verwachting treedt per 1 januari 2022 de Omgevingswet in werking. Met recht kunnen we dit [één van de grootste stelselwijzigingen ooit](#) noemen in het bestaan van onze dienst. Dat betekent dat onze werkwijze voor de uitvoering van VTH¹-taken vanaf dat moment is afgestemd op de Omgevingswet. De kaders voor de toetsing van vergunningaanvragen en de regels waarop wordt toegezien veranderen. Hier hoort ook de grotere afwegingsruimte bij die onze deelnemers bij de inwerkingtreding van de wet krijgen.

De Omgevingswet resulteert in een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium. Ook heeft het gevolgen voor de bevoegde gezagen en de organisaties die bij de wet betrokken zijn, zoals onze dienst.

De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak voor burgers en bedrijven, het versnellen van besluitvorming door gemeenten en omgevingsdiensten, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.

Decentralisatie bodemgelden: 'Warme overdracht bodem'

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vindt voor een aantal taken een herverdeling van bevoegdheden plaats. Zo wijzigt het bevoegd gezag van bodemverontreiniging. Deze bevoegdheid en taken gaan over van provincie naar gemeenten. Een onderdeel van deze overdracht is de verandering in bevoegd gezag voor de VTH-bodemtaken, zoals dat nu in de Wet bodembescherming (Wbb) geregeld is. Op dit moment voeren de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten deze taken namens provincie Noord-Holland uit. Het gaat hierbij zowel om toezicht, handhaving en vergunningverlening als om de juridische en beleidsmatige advisering.

Tegelijkertijd worden de financiële middelen vanuit het Provinciefonds naar Gemeentefonds overgeheveld. Om straks namens gemeenten deze taak op hetzelfde niveau, zorgvuldig en adequaat uit te kunnen blijven voeren, doen wij een beroep op deze middelen. De financiering van de bodemtaken onder de Omgevingswet is echter al langere tijd onduidelijk. De verwachting is dat hier medio 2021 meer over bekend wordt. Het Rijk is daar nu over in overleg met de VNG en het IPO.

¹ Vergunningen, toezicht en handhaving

In onze begroting 2022 houden wij vooralsnog rekening met de volledige financiering van deze taak. We verdelen deze bijdrage na indexatie op basis van de verdeelsleutel die ontleend is aan de inwonersaantallen (per 01-01-2020) van onze deelnemers. De bodemtaken van de gemeenten Haarlem zijn momenteel niet bij ons ondergebracht, hiervoor maken wij een herberekening in de verdeelsleutel. Indien blijkt dat de financiering van het Rijk sterk afwijkt van onze verdeling, dan is een begrotingswijziging mogelijk. Bij uitstel van de Omgevingswet vragen wij de middelen op bij de Provincie Noord-Holland.

Hieraan kleeft voor ons een financieel risico voor ons, indien gemeenten besluiten de te decentraliseren taken zelf uit te voeren, de financiering van rijkswege onvoldoende blijkt, of de verdeling van financiën scheef uitpakt. Voor gemeenten betreft daarnaast een aandachtspunt voor gemeenten is de sanering van locaties waar toekomstig bijvoorbeeld woningbouw wordt gepland. Zeker nu, nu onder meer ISV-gelden onder meer zijn opgedroogd. In de begroting van 2022 gaan wij uit van onze bestaande formatie. Het is mogelijk dat door toename van onder andere bouwplannen onze huidige formatie niet toereikend is. Indien dit leidt tot een andere verdeling is het mogelijk dat er een wijziging komt in onze begroting.

Geurbeleid binnen Omgevingswet

De overdracht van het provinciaal geurbeleid naar de (uitvoeringsdienst van de) gemeenten (ODIJ) in het kader van de Omgevingswet verandert. Dit betekent dat wij eventueel omgevingswaarden voor geur in de omgevingsplannen moeten opnemen. De provincie blijft alleen bij gemeentegrensoverschrijdende activiteiten een rol houden. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat het geurbeleid rondom Tata Steel bij de provincie blijft.

Uitvoering

Door onze ervaringen in 2020 weten wij dat de hoogte van kosten die de invoering van de Omgevingswet met zich meebrengen en de eventuele baten ná invoering moeilijk zijn te voorspellen. De invoering van de Omgevingswet lijkt voor de uitvoerende instanties een veel grotere impact te hebben dan vooraf ingeschat. De baten lijken daarentegen vooralsnog uit te blijven en onzeker. De keuze voor de minimale ambitie van gemeenten maakt bovendien dat (het opstellen van) omgevingsvisies en –plannen verder verschoven worden in de tijd. Dit houdt verband met onder andere:

- bij de inrichting van het [Digitaal Stelsel Omgevingswet](#) (DSO) kiezen de meeste gemeenten voor de top 10 benadering. Alleen de 10 belangrijkste processen worden uitgewerkt met toepasbare regels in 2021. De andere processen worden later uitgewerkt. Het is aan gemeenten om het DSO hierop in te richten. Dit houdt in dat vergunningaanvragen wel via het loket kunnen worden ingediend maar dat deze, net als nu het geval is, door ODIJ-medewerkers moet worden beoordeeld. Dat is een van de componenten waardoor de kosten en baten van het DSO onzeker zijn;
- het opstellen van gemeentelijke omgevingsvisies, de van rechtswege tijdelijk gemeentelijke omgevingsplannen en het opstellen van definitieve gemeentelijke omgevingsplannen lopen door van 2022 tot uiterlijk 2029. Thema's als stikstof, geluid, PFAS, bodem en andere milieu compartimenten waar wij gemeenten op adviseren, zorgen ervoor dat vooralsnog overgangsbeleid wordt geschreven, die alleen de

minimale vereisten uit de Omgevingswet bevatten. Ambities van gemeenten zijn groot als het gaat om bijvoorbeeld woningbouw. Het wordt steeds complexer om advies te geven op dergelijke plannen;

- voor de “aanvullingsregeling geluid” is nog niet duidelijk wat de kosten van implementatie zijn;
- de meeste deelnemende gemeenten voeren de minimale landelijke vereisten uit, daarmee worden andere verplichtingen verschoven naar de toekomst. Ook wij zullen op 1 januari 2022 aan de minimale vereisten voldoen. Op weg naar 2029 is een nog veel grotere inspanning nodig.

De gewenste (keten)samenwerking en deelname in werkgroepen maakten geen onderdeel uit van de begroting 2021. Dit zorgt op termijn wel voor dat we onze huidige efficiënte werkwijze kunnen handhaven. Op deze manier kan voorkomen worden dat voor onze 15 deelnemers verschillende procesafspraken liggen aan de hand waarvan wij moeten werken.

Het uitstel van 2021 naar 2022 en de integrale samenwerking zorgen er voor dat meer uren nodig zijn voor het projectleiderschap. Uit de bestaande formatie hebben we daarom een omgevingsmanager aangesteld die de implementatie coördineert. We werken verdeeld in drie regio's die ieder hun eigen identiteit hebben. We realiseren dat dit een taakverzwaring met zich meebrengt. Het is onze ambitie om dit met de huidige formatie uit te voeren. Daarom vragen wij geen extra middelen de ondersteuning op visie en het uitvoeren van omgevingsplannen. Het IT-en het opleidingsbudget is structureel verhoogd met ingang van 2022, met € 35.000.

Private borging

Wij verwachten in 2022 en 2023 geen effect van de invoering van de wet private borging, waarbij de markt taken overneemt. Vandaar dat wij voorstellen om 2022 en 2023 te beschouwen als overgangsjaren en onze begroting hier niet op aanpassen.

Leges

Onder de Omgevingswet is het mogelijk om leges te gaan heffen voor milieuvergunningen. Dit moet per gemeente onderzocht worden. In de begroting van 2022 houden we hier geen rekening mee (conform begroting 2021). Wel hebben wij de data en expertise in huis om onze deelnemers hier mee van dienst te zijn.

Aanpassingen in de Gemeenschappelijke Regeling

De [Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond](#) (GR) vormt ons juridische kader. De GR Omgevingsdienst IJmond is een openbaar lichaam met 16 deelnemers dat opereert onder de naam Omgevingsdienst IJmond. Binnen het kader van de GR voert de dienst, naast de taken beschreven in de GR, ook taken uit op basis van dienstverleningsovereenkomsten die met deelnemers separaat zijn afgesloten.

Externe veiligheid van incidenteel naar een structurele baten

De financiering voor externe veiligheid is in 2021 aangepast. Tot en met 2020 was deze gefinancierd met een subsidiebeschikking vanuit provinciale middelen. Vanaf 2021 stort het Rijk deze bijdrage niet gelabeld in het gemeentefonds. In 2021 vragen we deze bijdragen separaat op. We gebruiken hiervoor een verdeelsleutel welke door middel van een projectgroep van het Rijk is vastgesteld. We hebben onze deelnemers geïnformeerd over deze bijdrage. Vanaf de begroting 2022 verwerken we deze bijdragen in de GR-bijdrage omdat het hier gaat om een uitvoeringstaak in het basistakenpakket. Hiermee is de bijdrage van onze deelnemers verhoogt vanaf de begroting van 2022.

Onvoorziene ontwikkelingen

Momenteel zitten wij midden in de coronapandemie. Deze heeft ook impact op ons en onze werkzaamheden. Voor een aantal projecten is uitstel verleend, zoals het omvangrijke project Regeling Reductie Energie. Onze medewerkers werken bijna volledig vanaf huis. Daarnaast hebben onderwerpen zoals stikstof, PFAS, alsmede emissies van Tata Steel en Harsco Metal, in de afgelopen anderhalf jaar specifiek in de IJmond geleid tot maatschappelijke onrust. De vele nog onbekende factoren in deze dossiers leiden tot onzekerheid over de realisatie van projecten en de daarbij behorende financiële risico's voor onze deelnemers. De druk op het realiseren van CO₂-reductie gaat na de [Urgenda uitspraak van de Hoge Raad van 19 december 2019](#), alleen maar toenemen. Op dit moment is niet te voorzien wat voornoemde dossiers in 2022 specifiek aan inzet van onze dienst zullen vragen. Wij zijn echter flexibel, (vak)inhoudelijk goed voorbereid en beschikken over kennis en kunde om onze deelnemers van dienst te zijn.

Energie- en warmtetransitie

De energietransitie vormt ook in 2022 een majeur thema binnen het overheidsbeleid op het gebied van milieu en duurzaamheid. Eind 2019 is het [landelijke Klimaatakkoord](#) vastgesteld. Hierin zijn maatregelen opgenomen op het gebied van elektriciteit, industrie, mobiliteit, gebouwde omgeving en landbouw en landgebruik. Opgeteld dienen de maatregelen te leiden tot een landelijke CO₂-reductie van 49% in het jaar 2030 en 95% in 2050 (t.o.v. 1990).

Op rijks, provinciaal en regionaal niveau worden verschillende agenda's en programma's uitgerold om in 2050 een energie neutrale samenleving te realiseren. Lokale overheden hebben een belangrijke rol bij het behalen van deze doelstelling. Op regionaal niveau worden hiertoe [regionale energiestrategieën](#) en op lokaal niveau [transitievizies warmte](#) ontwikkeld. De meerwaarde van onze dienst in deze opgave is gelegen in de bundeling van kennis op regionaal vlak, zowel technisch als procesmatig als bij zicht op de regionale ontwikkelingen. Wij ondersteunen gemeenten bij het opstellen van het uitvoeren van de energietransitie. Dit vertaalt zich in werkzaamheden die bijdragen aan het opstellen van de transitievizies warmte en de [wijkuitvoeringsplannen](#). Bij de uitvoering van de wijkuitvoeringsplannen, zullen jaarlijks, per gemeente een aantal wijken worden aangepakt. Deze gaan gepaard met een intensief participatietraject.

IJmond Bereikbaar

Naar aanleiding van de ambities in het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit willen wij het programma IJmond Bereikbaar intensiveren. De ambitie is om het aantal bedrijven waarbij een mobiliteitsscan wordt afgenomen en waar maatregelen worden geïntroduceerd, te verdubbelen. Met de huidige formatie is het niet mogelijk deze intensivering te bereiken. Daarom vragen wij voor de periode van vier jaar één formatie plaats op. Omdat wij in de loop van 2021 de besluitvorming hierover verwachten van de betrokken gemeenten, is deze formatie aanvraag vooralsnog niet in de begroting verwerkt.

Een deel van de huidige formatie voor IJmond Bereikbaar dekken wij uit een externe subsidie, welke is beschikt tot en met 2021. In de begroting van 2022 gaan wij ervan uit dat deze gecontinueerd wordt voor 2022. Indien de middelen voor 2022 niet beschikbaar worden gesteld kunnen wij dit voor het jaar 2022 dekken uit niet bestede subsidie middelen ten hoeve van dit project. Na het jaar 2022 is de financiering hieromtrent onzeker. Op dit project is vaste formatie gefinancierd.

Dienstverleningsovereenkomsten

Wij hebben vanaf 2001 een langdurige intensieve relatie met gemeenten in Zuid-Kennemerland en Zaanstreek-Waterland opgebouwd op basis van dienstverleningsovereenkomsten. Met het inwerking treden van de [Wet verbetering Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving](#) zijn deze partners verplicht tot de GR Omgevingsdienst IJmond toegetreden met hun basistakenpakket (zie ook 3.1 Basistakenpakket). De overige taken voor deze gemeenten worden nog steeds uitgevoerd op basis van een langlopende dienstverleningsovereenkomsten, conform artikel 18 van de GR.

Regio IJmond

Gemeente Beverwijk, Heemskerk, Velsen

Afhankelijk van de besluitvorming omtrent ons programma Gezondheid en Luchtkwaliteit vragen wij voor de uitvoering van dit programma extra middelen op. De intensivering van dit programma is niet mogelijk met de huidige formatie. Deze middelen vragen we alleen op, na besluitvorming hierover. Deze zijn niet in onze begroting verwerkt.

Gemeenten Uitgeest

Per 1 januari 2022 loopt onze dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Uitgeest van rechtswege af. Deze overeenkomst staat ter dekking van onze vaste en flexibele schil. In 2021 gaan wij in gesprek met de gemeente over continuering van de overeenkomst. Met deze dienstverleningsovereenkomst is 2343 uur gemoeid. Gemeente Uitgeest maakt deel uit van onze veiligheidsregio. In de begroting houden wij rekening met de continuering van in ieder geval de brandveiligheidstaken. Voor de overige taken bezuinigen wij op onze flexibele schil.

NME

De formatiedekking van Natuur- en Milieu Educatie Beverwijk en Heemskerk (NME) is niet in overeenstemming met de loonkosten. In 2020 is overeengekomen om via de begrotingen deze in de toekomst op peil te brengen. In 2022 verhogen wij de formatie bijdrage eenmalig niet per educatiecentrum. Wij dekken deze bijdragen in 2022 eenmalig met niet bestede middelen uit het jaar 2020.

Regio Kennemerland

Gemeenten Zandvoort

Voor de gemeente Zandvoort zien wij nog geen daling in de inzet voor vergunningverlening, toezicht en handhaving bouw. Om de extra bijdrage te continueren in 2022 en 2023 zijn wij met de gemeente in gesprek. Het besluit hierover verwachten wij medio 2021. In 2022 hebben wij hiervoor geen middelen in onze begroting verwerkt. De flexibele schil in de formatie is hiervoor verlaagd.

Gemeente Haarlem

Met de gemeente Haarlem voeren wij momenteel gesprekken voor het inbrengen van de bodemtaken in het kader van het basistakenpakket. Gezien de onzekere uitkomst is in de begroting van 2022 hiermee vooralsnog geen rekening gehouden.

Regio Zaanstreek-Waterland

Gemeente Beemster

De gemeente Beemster heeft aangegeven per 1 januari 2022 haar plustaken terug te trekken. In de begroting van 2022 houden we geen rekening meer met deze baten. In 2021 treden we in overleg met de gemeente Beemster over de overdracht van deze taken. De formatie dekking die met deze baten zijn gemoeid betreft 1040 uur. (€ 88.688,- op basis van de begroting 2021). Dit betekent dat wij in de begroting van 2022 de vacatureruimte (flexibele schil) voor één formatieplaats verlagen en geen rekening houden met deze baten.

Gemeenten met veehouderij activiteiten

De regio Zaanstreek-Waterland is rijk aan agrarische activiteiten. Veehouderijbedrijven zijn onder de Omgevingswet volledig vergunning plichtig, waar dit nu nog samenhangt met de grote en inrichting van deze activiteiten.

De GR-bijdragen van deze regiogemeenten worden berekend op basis van een vaste bijdrage die is opgesteld voor de uitvoering van het basistakenpakket in de VTH-wetgeving. Er is een projectgroep opgericht om te onderzoeken of deze vaste bijdragen voor het basistakenpakket nog aansluiten op de inhoud van dat pakket onder de Omgevingswet. De verwachting is dat dit voor gemeenten met veel activiteiten op het gebied van veehouderij de huidige vaste bijdrage niet toereikend is. Deze ontwikkelingen worden meegenomen in de aanpassing van onze gemeenschappelijke regeling (GR).

Indien blijkt dat de bijdrage van deelnemers waar deze ontwikkeling op van toepassing is, herrekend moet worden, dan verwerken wij deze in een wijziging of aanvulling op onze begroting.

Cao-afspraken

Ten tijde van het opstellen van onze begroting zijn er geen cao-afspraken voor 2022 bekend. Wanneer blijkt dat de autonome stijging die volgt uit cao-afspraken lijden tot een begrotingstekort in 2022 dan stellen wij een begrotingswijziging aan het bestuur voor.

Verdeelsleutel

De bijdrage van de deelnemers in de verdeelsleutel is gebaseerd op de laatst vastgestelde verdeelsleutel 2019-2021. De herrekening van de verdeelsleutel is op zijn vroegst begin 2022 mogelijk, bij het opstellen van de jaarrekening 2022. Als blijkt uit deze herrekening dat de verdeling van de bijdrage van de deelnemers sterk afwijkt van deze begroting dan stellen wij een begrotingswijziging aan het bestuur voor.

2

Programmabegroting

2. Programmabegroting

Programmaplan Milieu en leefomgeving

Alle activiteiten van de ODIJ zijn samengevoegd in de of het [Beleidskader VTH-milieu 2019-2022](#).

Doelstellingen

De beleidslijnen die door de gemeenten Beemster, Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest Velsen, Waterland en Zandvoort en de provincie Noord-Holland in hun milieubeleidsplannen en overeenkomsten zijn neergelegd, bepalen 2021 welke werkzaamheden uitgevoerd worden en welke daarvan worden vastgelegd in ons uitvoeringsprogramma 2022 (UP 2022). Wij hebben zelf geen milieubeleidsdoelstellingen en zijn een uitvoerende dienst.

Visie

Wij dragen bij aan het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen ons werkgebied. Daarbinnen inspireren wij burgers en bedrijven tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Het resultaat is een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie waar partners met vertrouwen mee samenwerken.

Missie

Wij dragen bij aan het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen ons werkgebied. Daarbinnen inspireren wij burgers en bedrijven tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Het resultaat is een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie waar partners met vertrouwen mee samenwerken. www.odijmond.nl/over-ons/missie-visie/ Initiatieven van burgers en bedrijven vragen van ons een open houding, gericht op wederzijds vertrouwen. Als kennisorgaan anticiperen wij hierop en faciliteren met een helder inzicht in het speelveld, binnen de kaders van de wet- en regelgeving. Via deze werkwijze bouwen wij, namens onze gemeenten en provincie, elke dag aan een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie.

Baten en lasten programma Milieu en Leefomgeving

Het totaaloverzicht van de baten en lasten van het programma Milieu en Leefomgeving en de meerjarenraming zien er voor 2022 als volgt uit.

Voor de nadere specificatie van de baten en lasten verwijzen wij u naar hoofdstuk 4 van deze begroting, de financiële begroting.

TOTALEN	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	€	€	€	€	€	€
Totaal baten	12.883.890	11.369.060	12.009.492	10.282.527	10.433.877	10.686.387
Totaal directe lasten	9.760.617	8.409.521	9.351.392	7.590.070	7.668.533	7.850.745
Overhead	2.681.329	2.992.236	2.689.700	2.721.871	2.780.114	2.840.642
Saldo van baten en lasten	441.944	- 32.697	- 31.600	- 29.414	- 14.770	- 5.000
Onttrekking aan reserves	29.101	32.697	31.600	29.414	14.770	5.000
Resultaat	471.045	0	0	0	0	0

Verplichte paragrafen

3. Verplichte paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden gedefinieerd als de mate waarin wij in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen zonder dat ons beleid aangepast hoeft te worden en/of ontstane exploitatietekorten met deelnemers aan de regeling moeten worden afgerekend. Het instellen van een buffer in de vorm van weerstandsvermogen draagt bij aan het voorkomen van verzoeken om aanvullende bijdragen achteraf. Aan de andere kant is het voor de eigenaren of deelnemers ook van belang dat de kostprijs van onze dienst laag is en er bij ons niet onnodig veel buffers worden aangehouden.

Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is de financiële waardering van alle voor het weerstandsvermogen relevante risico's. Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd. Risico's betreffen mogelijke gebeurtenissen die kunnen leiden tot financiële tegenvallers, die niet goed te voorzien zijn of waarvoor geen andere maatregelen zijn getroffen. Of risico's waarvan na het treffen van beheersmaatregelen nog restrisico's overblijven van materiële betekenis in relatie tot de financiële positie. Van reguliere risico's (risico's die zich regelmatig voordoen, die veelal vrij goed meetbaar zijn en die beperkte financiële gevolgen hebben) worden verondersteld dat deze met continuering van bestaand beleid ondervangen kunnen worden in de vastgestelde begroting. Deze maken daarom geen onderdeel uit van de inventarisatie. In de eerste plaats wordt van alle niet-reguliere risico's afzonderlijk een inschatting gemaakt wat de kans van optreden is en welke financiële gevolgen het risico met zich meebrengt, bij optreden. Vervolgens zijn door middel van een statische analyse (Monte Carlo-simulatie) alle risico's doorgerekend en is op basis van de P90-waarde² de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. Wij hebben de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit in 2020 laten uitvoeren. Deze is opgenomen in het rapport weerstandsvermogen en is op 16 december 2020 door het Algemeen Bestuur (AB) is vastgesteld.

Uitgangspunten beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gedefinieerd als de middelen waarover een organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

² De P90-waarde houdt in dat dit bedrag in 90% van de uitgevoerde simulaties (in dit geval 10.000) niet wordt overschreden.

Algemene reserve

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve kan voor de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit worden ingezet. De huidige omvang van de algemene reserve voor resultaat bestemming van de jaarrekening 2020 bedraagt € 260.000.

Bestemmingsreserves

Dit zijn reserves met een bestedingsfunctie waarbij geld is weggezet voor toekomstige uitgaven of investeringen. Ondanks deze bestedingsfuncties zou besloten kunnen worden, indien noodzakelijk, de bestemmingsreserve bestedingsvrij te maken om risico's financieel op te vangen. Omdat dit ten koste zou gaan van bestaand beleid, hebben wij ervoor gekozen om de besloten bestemmingsreserves niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit te rekenen.

Begrotingsruimte en stille reserves

Onze begroting is sluitend, daarnaast zijn stille reserves niet aanwezig. De eventuele begrotingsruimte worden niet als bestanddeel van de weerstandscapaciteit gerekend.

Voorzieningen

Ultimo 2020 zijn twee voorzieningen gevormd; voor onderhoudskosten van het kantoorpand en aan financiële verplichtingen aan uit dienst getreden medewerkers. Gezien het feit dat, naast de uitdiensttreding van deze medewerkers, dit risico aanwezig blijft ten aanzien van huidige medewerkers, wordt het risico en de weging in de benodigde weerstandscapaciteit gehandhaafd en worden de gevormde voorzieningen niet meegerekend in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het uitgangspunt is dat alleen de Algemene Reserve en eventueel gerealiseerd resultaat in een boekjaar van onze dienst tot de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gerekend.

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit (per 31 december 2020, vóór resultaatbestemming 2020)

Indicatie beschikbare weerstandscapaciteit	
Algemene reserve	€ 260.000
Totaal	€ 260.000

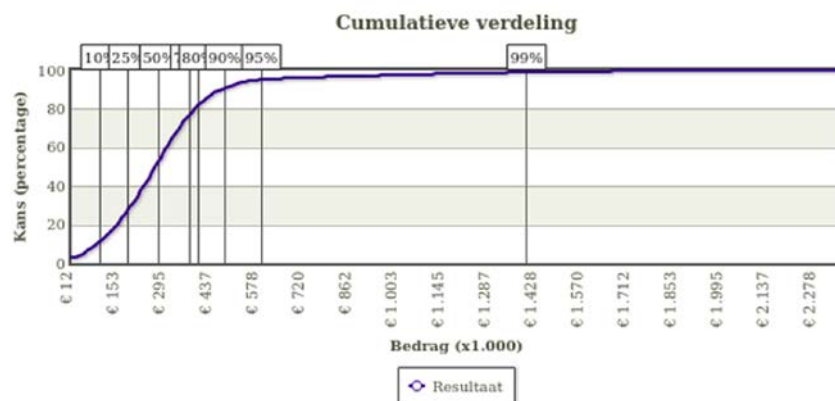
Benodigde weerstandscapaciteit

Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Deze heeft tot de onderstaande lijst geleid. Deze tabel is ontleend aan het rapport weerstandsvermogen en is op 16 december 2020 door het Algemeen Bestuur (AB) is vastgesteld.

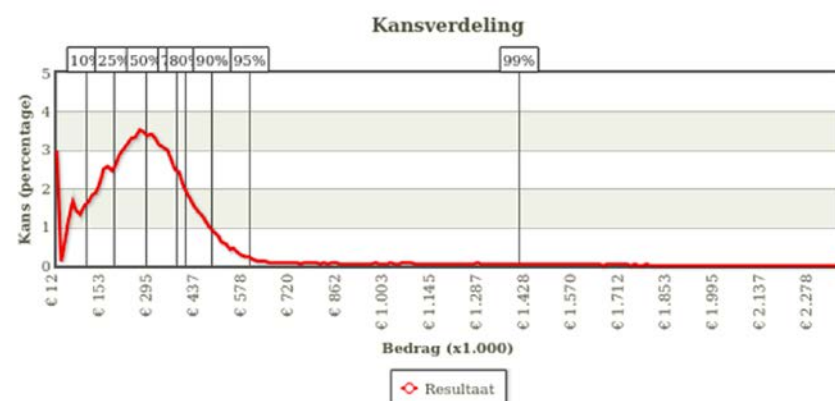
Risicoanalyse Omgevingsdienst IJmond			
Nr.	Risico	Oorzaak	Gevolg
1	Salariskosten kosten nemen jaarlijks structureel toe	Het vaste personeel blijft in dienst en heeft recht op een tredenverhoging	- De salariskosten in de begroting dienen met een hoger percentage te worden geïndexeerd
2	Salarissen worden verhoogd jaarlijks of gedurende het jaar	CAO verhogingen vinde plaats	- ODIJ dient rekening te houden met extra salariskosten (voor de begroting)
3	Externe inhuur in 2020 overschrijdt het budget	Er wordt meer ingehuurd in 2020 voor diverse taken, in plaats dat het eigen personeel wordt in gezet	- Toename van de kosten voor externe inhuur - Begrotingstekort
4	Nieuwe wetgeving of werkzaamheden leiden tot extra opleiding bij het personeel	De Omgevingswet en warmte- en energietransitie vragen om meer specialistische kennis	- Toename opleidingskosten - Toename externe inhuur
5	Uittreden van een gemeente uit de gemeenschappelijke regeling	Door herindeling wil de gemeente aansluiten bij een andere OD	- Minder baten uit GR bijdragen - Niet alle kosten kunnen verhaald worden op de uittreder
6	DVO's/projecten lopen af waardoor incidentele baten verdwijnen, terwijl hier structurele lasten tegenover staan	Afloop DVO/project	- Wegvallen van baten uit DVO/projecten - Structurele lasten blijven aanwezig ondanks afloop DVO/project
7	Claims a.g.v. onjuiste advisering	Er ontstaat een calamiteit door nalatigheid van een medewerker van ODIJ	- ODIJ krijgt een claim
8	Toename algemene lasten a.g.v. (vertraging) nieuwe wetgeving	De vertraging van de Omgevingswet zal naar verwachting extra kosten met zich mee brengen	- Meer lasten voor de Omgevingswet/warmte- en energietransitie dan voorzien
9	Ziekteverzuim neemt toe met 1,5%	Diverse oorzaken; langdurige afwezigheid van personeel	- Extra personeelslasten door ziekteverzuim of door inhuur van vervanging (extern)

Op basis van gekwantificeerde risico's is een Monte Carlo-simulatie uitgevoerd. Het resultaat daarvan is in figuur 1 t/m 3 weergegeven.

Figuur 1: Kansverdeling

Figuur 2: Berekening benodigde weerstandscapaciteit

Figuur 3: Tabel weerstandscapaciteit

Zekerheidspercentage	Bedrag	Statistieken	Waarde
10%	€ 88.739	Minimum	€ 0
25%	€ 172.847	Maximum	€ 2.360.896
50%	€ 267.495	Gemiddeld	€ 296.941
75%	€ 361.807	Standaarddeviatie	€ 227.086
80%	€ 386.926	Absolute maximum	€ 2.797.826
90%	€ 467.360	Trekkingen	€ 100.000
95%	€ 579.216		
99%	€ 1.388.389		

Uit Figuur 1 valt af te lezen dat bij een zekerheidspercentage van 90% het risicoprofiel € 467.360 bedraagt. Met andere woorden, in 90% van alle uitgevoerde simulaties is het bedrag dat uitgegeven dient te worden aan optredende risico's niet hoger dan € 467.360.

Beoordeling weerstandsvermogen 2020

Op basis van het in de vorige paragrafen geformuleerd beschikbare en benodigde weerstandsvermogen, kan voor ons de ratio van het weerstandsvermogen worden berekend.

Conclusie

- Van Berkel Professionals heeft, op basis van de onderkende risico's, het benodigde weerstandsvermogen gesteld op € 467.360.
- In de gemeenschappelijke regeling is in Artikel 31 opgenomen dat positieve resultaten eerst worden aangewend tot aanvulling van de algemene reserve, tot het bedrag € 260.000.
- Het Algemeen Bestuur (AB) heeft op 16 december 2020 het rapport vastgesteld en besloten dit saldo aan te passen naar € 467.360.
- In 2020 is na uitkering van de reserves € 471.047 aan resultaat om te bestemmen.
- De ratio van het weerstandsvermogen is voor resultaatbestemming 0,56 wat ruim onvoldoende is.
- Vooruitlopende op de resultaatbestemming heeft het AB op 16 december 2020 besloten minimaal € 115.000 van het resultaat 2020 te willen aanwenden om de Algemene Reserve te verhogen en binnen de termijn van drie jaar het weerstandsvermogen naar € 467.000 te verhogen.
- De verwachting is dat het AB op 7 juli 2021 tenminste € 115.000 van het resultaat bestemd door deze toe te voegen aan de Algemene Reserve. Hierdoor is de ratio van het weerstandsvermogen na resultaat bestemming minimaal 0,8.

Ratio berekening	Geen extra storting-dotatie	Storting uit resultaat van 2020
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 260.000	€ 375.000
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 467.000	€ 467.000
Ratio weerstandsvermogen	0,56	0,80

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	Ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Ratio's

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden, ingevolge Artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV), zijn kengetallen opgenomen voor: de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maken het voor de bestuurders/eigenaren makkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van ODIJ. Alleen de op ODIJ van toepassing zijnde ratio's zijn opgenomen.

Ratio's	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote	0,23%	0,33%	0,23%	0,33%	0,31%	0,30%
Netto schuldquote gecorr. voor verstr. leningen	0,23%	0,33%	0,23%	0,33%	0,31%	0,30%
Solvabiliteitsratio	7,60%	4,70%	9,43%	5,19%	5,01%	4,95%
Structurele exploitatieruimte	2,80%	-0,50%	-2,40%	-0,41%	0,05%	0,14%

Netto schuldquote, al dan niet gecorrigeerd voor alle leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van ODIJ ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de langlopende lening van ODIJ aflossingsvrij is, dat kortlopende schulden grotendeels nog aangewend worden, vooruit ontvangen specifieke uitkeringen betreffen, waarbij geen sprake is van rentelasten.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de dienst in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens [Artikel 42 van het BBV](#) uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te bepalen welke structurele ruimte er is om de lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten nodig is of daling van de lasten. Voor beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en de structurele mutaties van reserves, gedeeld door de baten en uitgedrukt in een percentage. Een negatief percentage houdt in dat het saldo van de structurele baten en onttrekkingen lager is dan het saldo van de structurele lasten en dotaties aan reserves.

Onderhoud kapitaalgoederen

Ten behoeve van het groot onderhoud is een meer-jaren onderhoudsplan (MJOP) opgesteld door de afdeling Bouwkunde van gemeente Beverwijk. Het MJOP is opgesteld voor al het grote onderhoud van het gehele gebouw en verdeeld in vijf onderdelen, te weten:

- gemeente Beverwijk, het Stadhuis;
- gemeente Beverwijk, het Verhuur(of markt)kantoor;
- Omgevingsdienst IJmond;
- het gezamenlijke deel Verhuur(of markt)kantoor en Omgevingsdienst IJmond;
- het gezamenlijke deel Stadhuis, Verhuur(of markt)kantoor en Omgevingsdienst IJmond.

Van ieder onderdeel is een aparte MJOP opgesteld. Het MJOP is in oktober 2020 door een extern bureau, in opdracht van gemeente Beverwijk, geactualiseerd. Het geactualiseerde MJOP wordt in de vergadering van maart 2021 vastgesteld door het bestuur van de Vereniging van Eigenaren (VvE) Stationsplein 48.

Alle partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van het door hun gebruikte gebouwdeel. Gekozen is om de gebouwonderdelen, die gezamenlijk gebruikt worden en/of bij alle partijen voorkomen, gelijktijdig uit te voeren.

De jaarlijkse kosten voortkomend uit het MJOP maken onderdeel uit van de begroting van de VvE. Deze kosten komen in de begroting tot uitdrukking onder de huisvestingskosten. Vanaf boekjaar 2021 zal het geactualiseerde MJOP de basis vormen voor de begroting van de VvE. In de begroting van 2022 hebben wij een bijdrage van 30.000 opgenomen.

Financiering

Wij hebben ultimo 2014 een *treasury* statuut met daarin een *treasury* beleid opgesteld.

Het *treasury* statuut heeft tot doel een kader te scheppen waarbinnen de financiële continuïteit van ODIJ kan worden gewaarborgd. Hiervoor zijn enkele doelstellingen opgesteld.

ODIJ heeft de volgende *treasury* doelstellingen geformuleerd:

- het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten van ODIJ tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
- het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de [Wet Financiering Decentrale Overheden](#) (FIDO), de [Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden](#) (RUDDO), het [besluit Leningsvoorwaarden Decentrale Overheden](#) en de limieten en richtlijnen van het *treasury* statuut;

- het realiseren van informatiestromen ter ondersteuning van de opstelling van het *treasury* beleid, de uitvoering van het beleid en de verantwoording daarover.

Het saldo op de betaalrekening wordt actief bewaakt. Hierbij is het uitgangspunt het saldo op de betaalrekening zo laag mogelijk te houden. Met ingang van 2014 doet ODIJ aan het verplichte Schatkistbankieren. Door de lage (geen) rente zijn gedurende 2020 geen deposito's in de schatkist afgesloten. Van toepassing zijnde wet- en regelgeving betreft de Wet financiering decentrale overheden (FIDO) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO).

Lening

Ten behoeve van de financiering van ons pand in Beverwijk is een langlopende lening bij de BNG afgesloten op basis van de tien-jaars rente, aflossingsvrij, ingaande per 4 januari 2020 en voor een periode van tien jaar. De lening voldoet aan het Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden.

Ultimo 2020 is het totaal van het beschikbare vermogen en de langlopende geldlening lager dan de totaal geactiveerde investeringen. De reden hiervoor is dat ervoor gekozen is de investeringen in inventaris en automatisering, voor zolang dit mogelijk is, te financieren uit eigen middelen.

Bij het aantrekken van vreemd vermogen zijn in de Wet FIDO grenzen gesteld in hoeverre dit mag plaatsvinden met kort vreemd vermogen en de mate waarin renterisico mag worden gelopen over de vaste schulden. De kasgeldlimiet ligt voor gemeenschappelijke regelingen op 8,2% en de renterisiconorm op 20% van de jaarbegroting met een minimumbedrag van € 2.500.000. De kasgeldlimiet is voor ons niet van belang omdat er geen kasgeldleningen zijn aangetrokken. Per 2 januari 2020 is de lening van de BNG voor tien jaren geherfinancierd, waardoor per heden de minimum risiconorm volgens de Wet FIDO niet wordt overschreden.

Renteschema

Renteschema	
Externe rentelasten	€ 14.430
Externe rentebaten	-
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 14.430
Verplicht door te rekenen rente aan grondexploitatie	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 14.430
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 14.430
De aan taakvelden toegerekende rente (overhead)	€ 14.430
Renteresultaat	-

Bedrijfsvoering

Koers van de organisatie

Het huidige takenpakket van Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) is divers en verschilt per gemeente. In de afgelopen jaren vonden er binnen de genoemde taakvelden veel veranderingen plaats. Ook de komende jaren staan in het teken van ontwikkelingen zoals het Klimaatakkoord, het inwerking treden van de Omgevingswet, de transitie van een lineaire naar een circulaire economie en de private borging van bouwtoezichttaken. Deze ontwikkelingen veranderen de context waarin ODIJ haar taken uitvoert. Het grote kader stellende effect van deze ontwikkelingen op het toekomstperspectief heeft effecten op ons werk voor de komende jaren. In dit nieuwe krachtenveld is het van belang om voor de komende jaren de koers van de organisatie te bepalen. Deze dient breed gedragen en toekomstbestendig te zijn.

Wij hebben ervoor gekozen dit uit te werken in een [ODIJmond Bedrijfsplan 2021–2024](#). Voorafgaand aan het schrijven van dit plan hebben wij onze deelnemende gemeenten en provincie geconsulteerd. Daarnaast hebben verschillende sessies plaatsgevonden met onze ambtelijke opdrachtgevers vanuit de deelnemende partijen. In dit bedrijfsplan wordt niet alleen ingegaan op bovengenoemde ontwikkelingen. Het bedrijfsplan beschrijft ook de huidige situatie, schetst de kaders voor onze bedrijfsvoering en geeft inzicht in de organisatie en de ontwikkeling van de organisatie.

Wij beschrijven de zaken die we nu kunnen overzien. ODIJ en onze omgeving zijn echter voortdurend in beweging. Het plan is dan ook dynamisch en leent zich voor evaluatie. Dit om te kunnen blijven inspelen op huidige en komende ontwikkelingen.

In december 2020 heeft het AB het ODIJmond Bedrijfsplan 2021-2024 vastgesteld.

Ten aanzien van de kerntaken, te weten: vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn in 2019 meerjarige beleidskaders en uitvoeringsstrategieën voor de middellange termijn vastgesteld.

Formatie

Wij hebben als doelstelling te blijven groeien naar een organisatie van professionals waarbij een optimale dienstverlening centraal staat. Met het beëindigen van dienstverlenings-overeenkomsten (DVO) zijn wij genoodzaakt te bezuinigen op onze flexibele schil. Hierdoor is de formatie van 2022 gedaald ten opzichte van de begroting 2021.

Formatie	Realisatie	Begroting	Begroting
	2020	2021	2022
GR-formatie	54,1	60,5	61,1
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	31,9	28,4	26,5
Overheadformatie	19,3	22,6	19,7
Formatie Regeling Generatiepact	1,2	1,2	1,6
Totaal formatie	106,5	112,7	108,9

Kantoorpanden

Binnen onze kantoorpanden in Beverwijk en Wormer hebben wij gekozen voor een flexibel werkconcept. Daarnaast wordt nagenoeg volledig digitaal gewerkt en gearchiveerd. Het kantoorpand in Beverwijk is in eigendom en dat in Wormer wordt gehuurd. Aandachtspunten zijn heden voldoende vergaderruimtes en werkplekken. In 2021 beoordelen we of ons kantoor nog voldoet aan de verandering van werken als gevolg van de coronapandemie. Aanpassingen aan de kantoren doen wij binnen de investeringsbegroting.

Verbonden partijen

Wij zijn primair verbonden aan onze deelnemende gemeenten: Beemster, Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en de provincie Noord-Holland.

VvE Stationsplein

ODIJ en gemeente Beverwijk zijn gezamenlijk eigenaar van het pand aan het Stationsplein 48, 48a en 48b. Conform de akte van splitsing is een VvE geformeerd. Het bestuur is tweeledig en bestaat uit een bestuurslid van ODIJ en een bestuurslid vanuit gemeente Beverwijk. Voor beide partijen is sprake van financiële aansprakelijkheid. Indien de VvE haar verplichtingen niet nakomt, wordt dit verhaald bij de eigenaren.

Gegevens over 2020 van de VvE:

a.	Naam en vestigingsplaats	VVE Stationsplein 48 te Beverwijk
b.	Openbaar belang dat wordt behartigd	Gezamenlijk onderhoud en beheer van het pand
c.	Verwachte omvang van de bekostiging in het begrotingsjaar	€ 52.000. Dit betreft de bijdrage in de vorm van servicekosten. Gemeente Beverwijk draagt over 2020 circa € 94.000 bij.
d.	Belang in de verbonden partij	1-1-2020 en 31-12-2020: 3/16 deel. De stemverhouding is 50/50
	Het belang van ODIJmond bestaat uit 3/16 deel, voor het overige deel is gemeente Beverwijk eigenaar. De stemverhouding is 50/50.	
e.	Verwachte omvang van het EV	1-1-2020: € 44.000
		31-12-2020: € 44.000
	Verwachte omvang van het VV	1-1-2020: € 293.000
	Het VV bestaat per 31-12-2020 geheel uit het reservefonds voor groot onderhoud.	31-12-2020: € 260.000
f.	Omvang van het financiële resultaat	nihil
g.	Maatschappelijke risico's	De maatschappelijke risico's zijn nihil. De VVE is opgericht ten behoeve van het gezamenlijke onderhoud en beheer van het pand.

Gedurende het boekjaar 2020 hebben wij geen bestuurlijke en financiële belangen in andere partijen gehad. Voor de jaren 2021 en 2022 hebben wij eveneens deze verwachting.

4

Financiële begroting

4. Financiële begroting

Overzicht baten en lasten

GR-Bijdrage deelnemers ³

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BATEN						
GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo	€	€	€	€	€	€
Gemeente Beemster	115.983	117.746	142.349	145.908	149.556	153.294
Gemeente Beverwijk	969.316	984.150	1.080.548	1.107.561	1.135.250	1.163.632
Gemeente Bloemendaal	93.660	95.084	149.042	152.768	156.587	160.502
Gemeente Edam-Volendam	161.028	163.476	248.591	254.805	261.175	267.705
Gemeente Haarlem	1.351.200	1.371.877	1.369.960	1.404.209	1.439.314	1.475.297
Gemeente Heemskerk	540.195	548.464	639.611	655.601	671.991	688.791
Gemeente Heemstede	93.660	95.084	158.451	162.412	166.472	170.634
Gemeente Landsmeer	57.120	57.988	84.665	86.782	88.951	91.175
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	218.163	221.498	-	-	-	-
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	665.329	675.515	112.889	115.711	118.604	121.569
Gemeente Oostzaan	52.164	52.957	78.664	80.630	82.646	84.712
Gemeente Purmerend	152.943	155.268	348.922	357.645	366.586	375.750
Gemeente Uitgeest	226.463	229.929	259.443	265.929	272.577	279.391
Gemeente Velsen	1.791.862	1.819.281	1.976.362	2.025.771	2.076.415	2.128.326
Gemeente Waterland	89.880	91.246	131.140	134.419	137.779	141.224
Gemeente Wormerland	116.256	118.023	155.944	159.843	163.839	167.935
Gemeente Zandvoort	113.064	114.783	159.055	163.031	167.107	171.285
GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo	6.808.285	6.912.366	7.095.635	7.273.026	7.454.851	7.641.223

³ Zie bijlage 1

Overige bijdragen, DVO's en (subsidie)projecten

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BATEN						
Dienstverleningsovereenkomsten, (subsidie)projecten en overige bijdragen	€	€	€	€	€	€
Baten overeenkomsten en (subs) projecten	6.004.131					
Beemster DVO		88.688	-	-	-	-
Beverwijk NME (miv '19 incl externe kosten)		53.800	54.043	59.043	60.519	62.032
Beverwijk uitvoering MBP/verduurz bedrijven		25.000	-	-	-	-
Beverwijk duurzaam bouwloket		8.000	8.000			
Beverwijk meetnet		25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Beverwijk duurzaamheidsleningen		7.500	-	-	-	-
Beverwijk bijdrage MRA warmte/ koude		5.000	-	-	-	-
Bloemendaal DVO		229.395	226.633	232.298	238.106	244.058
Heemskerk DVO Bouw- en woningtoezichtstaken			75.825	77.721	79.664	81.655
Heemskerk verduurzamen bedrijven terreinen		50.000	50.000	50.000	-	-
Heemskerk- uitvoering wijkuitvoeringsplannen		15.000	15.000	15.000	-	-
Heemskerk- cofinanciering van het Regionaal Energiebesparingsprogramma		30.000	30.000	-	-	-
Heemskerk- onderzoek en advisering warmtenet		15.000	15.000	15.000	-	-
Heemskerk NME (miv '19: incl. externe kosten)		53.800	54.043	59.043	60.519	62.032
Heemskerk Duurzaam bouwloket		-	5.000	5.000	5.000	5.000
Heemskerk meetnet		11.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Heemskerk bijdrage MRA warmte/ koude		5.000	5.000	-	-	-
Heemstede DVO		184.454	172.544	176.858	181.279	185.811
Interreg subsidie PECS		275.000	-	-		
Interreg subsidie INTERREG_ Up cycle your waste		PM	120.000	-	-	-
KIMO personele inzet		67.000	67.000	68.675	70.392	72.152
Landsmeer DVO		257.792	254.688	261.055	267.581	274.271
Landsmeer DVO Openwave VTH			25.000			
Zaaksysteem applicatiebeheer						

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BATEN						
Mobiliteitsfonds incl. €20.000 pers dekking		417.000	20.000			
Oostzaan DVO		332.580	328.575	336.789	345.209	353.839
PNH bodemtoezicht (miv Omg.wet via gemeenten)		176.000	-			
Schipholtaken BUCH-gemeenten + Alkmaar en Haarlem		34.500	47.614	48.804	50.024	51.275
Schone en slimme mobiliteit (IJB)		77.500	404.675	-	-	-
Uitgeest uitvoering duurzaamheidsprogramma		100.000	90.000	-	-	-
Uitgeest Brandveiligheidstaken - veiligheidsregio *		200.230	46.338	-	-	-
Velsen havenverordening		74.000	74.000	74.000	74.000	74.000
Velsen uitv milieubeleidsplan (o.a. Greenbiz)		30.000	60.000	-	-	-
Velsen duurzaam wonen en bouwen		12.500	-	-	-	-
Velsen collectieve energieprojecten		25.000	107.500	-	-	-
Velsen duurzaam bouwloket		8.000	8.000	-	-	-
Velsen meetnet		39.000	39.000	39.000	39.000	39.000
Velsen Cofinanciering van het Regionaal Energiebesparingsprogramma			50.000	-	-	-
Velsen bijdrage MRA warmte/koude		5.000	-	-	-	-
Waterland DVO		85.874	84.840	86.961	89.135	91.363
Wormerland DVO		491.194	485.280	497.412	509.847	522.593
Zandvoort DVO		119.388	117.950	120.899	123.921	127.019
Zandvoort DVO uitvoering Bouw- en woningtoezicht		548.500	541.896	555.443	569.329	583.563
Zandvoort DVO Toeristische verhuur		126.500	133.615	126.500	126.500	126.500
Zandvoort uitbreiding formatie BWT		110.000	-			
Zandvoort geluidmetingen		15.000	15.000	15.000		
Zandvoort regionale energiebesparingsaanpak		-	-	-	-	-
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringsprojecten			200.000			
Regionaal energiebesparingsprogramma			313.000	-	-	-

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BATEN						
Regeling Reductie Energie regio IJmond			410.000	-	-	-
OTW			20.000	-	-	-
EED richtlijn			25.000	-	-	-
Nog te besteden subsidie middelen			22.500			
Bijdragen personele afspraken			2.300			
Overeenkomsten en (subsidie) projecten	6.004.131	4.434.194	4.863.857	2.959.501	2.929.026	2.995.164
Overige baten	71.474	22.500	50.000	50.000	50.000	50.000
Nagekomen baten						
TOTAAL BATEN	12.883.890	11.369.060	12.009.492	10.282.527	10.433.877	10.686.387

Ad *: De opgenomen bijdrage voor de brandveiligheidstaken in de veiligheidsregio van de gemeente Uitgeest is niet vastgesteld. Deze staat volledig ter dekking van onze lasten.

Lasten

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
LASTEN						
Personele lasten	€	€	€	€	€	€
Salarissen en sociale lasten	8.031.399	8.461.207	8.322.540	8.398.221	8.613.266	8.839.063
Werving & personeelsbeleid	2.983	8.000	8.500	8.713	8.930	9.154
Inhuur derden	559.898	175.000	175.000	100.000	100.000	100.000
Scholing & employability	155.264	165.000	180.000	184.500	189.113	193.840
Overige personeelslasten	143.567	180.000	180.000	184.500	189.113	193.840
Subtotaal personele lasten	8.893.111	8.989.207	8.866.040	8.875.934	9.100.421	9.335.898
Kapitaalslasten						
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.300	65.300	65.300	65.300	65.300
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	88.152	88.000	88.000	88.528	89.059	89.594
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	19.826	26.000	4.000	4.024	4.048	4.072
Afschrijvingslast ICT	63.942	112.500	82.500	82.995	83.493	83.994
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	206.518	187.960	14.430	14.430	14.430	14.430
Subtotaal kapitaalslasten	404.047	479.760	254.230	255.277	256.330	257.390
Overige bedrijfslasten						
PZ-zaken/ salarisadministratie	33.126	30.000	35.000	35.210	35.421	35.634
Organisatieontwikkeling	14.253	15.000	10.000	10.060	10.120	10.181
Accountants- en advieskosten	63.516	32.500	35.000	35.210	35.421	35.634
Huisvestingskosten	228.555	186.790	258.000	259.548	261.105	262.672
Facilitaire kosten	35.870	19.000	25.000	25.150	25.301	25.453
ICT-kosten	255.286	290.000	346.000	348.076	350.164	352.265
Handhavingskosten	12.329	14.500	12.500	12.575	12.650	12.726
Algemene kosten	222.460	265.000	299.000	300.794	302.599	304.414
Bankkosten	1.075	1.000	1.100	1.107	1.113	1.120
Subtotaal overige bedrijfslasten	866.470	853.790	1.021.600	1.027.730	1.033.896	1.040.099
Externe projectkosten	2.274.182	1.079.000	1.899.222	153.000	58.000	58.000
Nagekomen lasten	4.136	-	-	-	-	-
TOTAAL LASTEN	12.441.946	11.401.757	12.041.092	10.311.940	10.448.647	10.691.387

Bij het opstellen van de begroting 2022 is uitgegaan van onder meer de uitgangspunten:

- kosten van de totale formatie (108.9 fte) inclusief onze formatie voor bodemtaken;
- de GR-deelname van Uitgeest wordt gehandhaafd en voor de voortzetting van de DVO voor brandveiligheidstaken;
- de ontwikkelingen zoals toegelicht in onze kadernota.

5

Toelichting baten en lasten

5. Toelichting baten en lasten

Toelichting op de baten

Wijze van financiering

De huidige vastgestelde verdeelsleutel is voor de periode van 2019-2021. De herberekening van de verdeelsleutel kunnen wij pas maken na afsluiten van het jaar 2021.

Verdeelsleutel voor de jaren	2019 t/m 2021
Gemeente Beverwijk	16,8%
Gemeente Haarlem	23,3%
Gemeente Heemskerk	9,8%
Gemeente Uitgeest	4,0%
Gemeente Velsen	30,7%
Provincie Noord-Holland (bodemtoezichttaken)	3,1%
Provincie Noord-Holland (plustaken)	12,3%
Totaal	100,0%

De bijdragen van de gemeenten Beemster, Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Wormerland, Waterland en Zandvoort, zijn gebaseerd op de basistakenpakketten, inclusief de Wabo⁴-bijdragen, waarvoor de gemeenten zijn toegetreden. Deze takenpakketten zijn eveneens berekend tegen de kostprijs voor 2022. Voor alle deelnemers zijn de Wabo-bijdragen berekend conform de aantallen uit het rapport nulmeting Wabo-decentralisatie en tegen de kostprijs voor 2022.

De kostprijs van onze diensten bedraagt voor 2022 € 84,25 (2021 : € 85,28)

In 2022 is in bijdrage van onze deelnemers een aanpassing berekend.

- De bijdrage is uitgebreid met de bijdrage voor externe veiligheid. Wij gebruiken hiervoor een verdeelsleutel welke door middel van een projectgroep van het Rijk is vastgesteld. We hebben onze deelnemers geïnformeerd over deze bijdrage.
- Voor de berekening van de decentralisatie bodemtaken is de verdeelsleutel herrekend op basis van de inwoners aantallen 2020.

Kostennormering

Het financieel kader is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Als productiviteitsnorm gaan we uit van 1.340 uur, een percentage van 71,5% van de totale beschikbare uren per fte (1.872). Dit betreft de 'declarabele' uren, de uren die direct gerelateerd zijn aan productie voor deelnemers.

Indexatie

Voor de indexatie 2022 hebben wij gebruik gemaakt van de prognoses van het CPS⁵, gegevens uit de kerngegevensstabel middellange termijn van het CPB en de verwachtingen

⁴ Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

⁵ Centraal Plan Bureau

van het ABP. Het ABP heeft een forse premiestijging aangekondigd voor 2021. De verwachting is dat dit doorwerkt naar 2022. De impact van de coronapandemie heeft financieel zijn sporen achtergelaten. Mede hierdoor en door de taakoverheveling van het Rijk naar gemeenten, wordt de financiering van onze deelnemers onder druk gezet. In de begroting van 2022 berekenen wij **geen** indexering van ons tarief.

Daling van de reguliere bijdragen

Als gevolg van een daling in voornamelijk de huisvestingslasten dalen de reguliere bijdragen en onze kostprijs met 1,2%. De bijdragen van onze deelnemers stijgen door decentralisatie van de bodemtaken en de bijdrage voor externe veiligheid.

Toelichting op de lasten

Formatie en personele lasten

Formatie

In deze begroting wordt uitgegaan van de verwachte formatie voor 2022.

Formatie	Realisatie	Begroting	Begroting
	2020	2021	2022
GR-formatie	54,1	60,5	61,1
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	31,9	28,4	26,5
Overheadformatie	19,3	22,6	19,7
Formatie Regeling Generatiepact	1,2	1,2	1,6
Totaal formatie	106,5	112,7	108,9

De totale formatie is in totaal lager dan aan de begroting 2021. Dit is een direct gevolg van de daling van dienstverleningsovereenkomsten (DVO) en de bezuiniging van onze flexibele schil.

Salarissen en sociale lasten

De loonsom stijgt gemiddeld per formatieplek. Dit is het gevolg van doorgroei in inschaling en geringe verwachte stijging van salarissen en pensioen- en overige sociale lasten. Ten tijde van de begroting zijn er nog geen CAO afspraken bekend over de jaren 2022 en verder.

Overige personele lasten

De lasten voor scholing en employability zijn conform de kadernota vanaf 2022 structureel verhoogd in het kader van vakspecialismen en de thema's zeer zorgwekkende stoffen, circulaire economie, de energietransitie en het programma- en projectmanagement Omgevingswetgebied.

Onder de subpost overige personeelslasten verantwoorden we onder andere reis- en verblijfkosten, ziektekosten, werkkleding, kosten OR en andere vergoedingen.

Kapitaallasten en afschrijvingslasten

Gebouwen

Uitgangspunt voor de afschrijvingslast vormt, naast de eerder genoemde datum van oplevering van het pand, een afschrijvingstermijn van 50 jaar. Hierbij wordt over 100% van de aanschafwaarde afgeschreven, exclusief de grondkosten en de parkeerplaatsen. De parkeervergunningen zijn voor onbepaalde tijd geldig en verbonden aan het gebouw.

Verbouwing en inventaris

Onder deze post is tevens de warmtekoude-opslag opgenomen. De afschrijvingstermijnen variëren van 10 tot 15 jaren. De afschrijvingslasten over de verbouwing en inventaris zal toenemen ten gevolge van investeringen in vergaderruimtes.

Vervoermiddelen

In 2020 hebben wij ons wagenpark vervangen. Wij willen hierbij een voorbeeldfunctie vervullen en hebben gekozen voor een 100% elektrisch wagenpark. Via een *operational lease* leasen wij dit nieuwe wagenpark voor de duur van vijf jaar. Ons oude wagenpark hebben wij verkocht. Voor de opbrengstwaarde hiervan hebben wij het bestuur gevraagd een bestemmingsreserve te vormen. De onttrekking hiervan loopt gelijk met de duur van het contract (vijf jaar). In de begroting van 2022 betekent dit een daling van de afschrijvingslasten voor vervoermiddelen en een stijging van de algemene kosten.

Automatisering

Deze post bestaat uit de hard- en software. De afschrijvingstermijnen zijn drie-en-een-half of vijf jaar. Omdat een groot deel van de investeringen IT-software betreft om aan de RUD⁶-kwaliteitseisen te voldoen, bedraagt de afschrijvingstermijn vijf jaar. Onzeker is hoelang deze systemen aan de externe en interne eisen blijven voldoen. Het uitgangspunt is minimaal vijf jaar. Heden en in de komende jaren zullen, zoals voorgesteld in de kadernota, investeringen worden gedaan in het kader van onder meer de Omgevingswet. Dit betreft vooral software. In 2021 vervangen wij onze hardware en stappen wij gefaseerd over op Office 365. Dit betekent dat er een verschuiving gaat plaatsvinden van de kapitaalslasten naar de automatiseringslasten.

Rentelasten

Dit betreffen de lasten van de lening voor de aanschaf van ons kantoorpand. In de paragraaf Financiering is het Renteschema opgenomen.

Overige bedrijfslasten

Onder deze begrotingspost zijn de kosten opgenomen, die te maken hebben met de bedrijfsvoering. De totale overige bedrijfslasten zijn in totaal gestegen ten opzichte van de begroting 2021. Dit betreffen voor een deel de IT-lasten en specifiek de licentiekosten van benodigde softwaresystemen. Daarnaast zijn subposten verhoogt in navolging van realisatie over 2020. De huisvestingslasten zijn gestegen als gevolg van de actualisering van het meerjaren onderhoudsplan van ons pand.

Externe projectlasten

Conform de begroting 2021 zijn van alle projecten de totale projectkosten opgenomen, dus zowel de bijdragen voor personele dekking als externe kosten.

Aanwending reserves

Nieuwbouw

In de begroting is rekening gehouden met de extra afschrijvingslasten ten gevolge van de nieuwbouw, zoals de BDB-index, de inrichting en de uitbreiding van het aantal werkplekken en automatisering. Deze bedragen worden aan de reserve onttrokken.

Transitiekosten RUD

Tevens zijn extra kosten opgenomen voor de benodigde IT-investeringen om aan de RUD-kwaliteitseisen te voldoen. Deze kosten worden gedekt door de reserve transitiekosten RUD. Dit conform de oorspronkelijk doelstelling van deze gereserveerde bijdrage ten tijde van de RUD-vorming. De reserve is in het jaar 2023 volledig aangewend.

Vervoermiddelen

Uit het positief resultaat 2020 hebben wij het bestuur gevraagd een reserve te vormen ter dekking van ons autokosten. Deze reserve loopt gelijk met het contract voor *operational lease*. Vaststelling verwachten wij op 07-07-2021 door het Algemeen Bestuur.

Aanwending bestemmingsreserves	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	€	€	€	€	€	€
Reserve nieuwbouw	20.101	19.300	20.602	20.602	10.757	9.770
Reserve transitie RUD	7.000	6.899	6.899	4.613	4.713	-
Reserve visie luchtkwaliteit	2.000	6.096	4.099	5.613		
Reserve vervoermiddelen *			5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal aanwending bestemmingsreserves	29.101	49.500	31.600	30.828	15.470	9.770

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BATEN						
	€	€	€	€	€	€
Ondersteuning Bonaire VT&H	23.200					
Opleidingen andere omgevingsdiensten	12.000					
BUCH inzet BOA	16.380					
Beverwijk duurzaam bouwloket			8.000	-	-	-
Beverwijk duurzaamheidsleningen	7.500		-			
Gemeente Haarlem kwartiermakersfase	10.000					
Heemskerk warmtenet	-	15.000	15.000	15.000	15.000	
Heemskerk verduurzamen van bedrijventerreinen		50.000	50.000	50.000		
Heemskerk uitvoering wijkuitvoeringsplannen		15.000	15.000	15.000	15.000	
Heemskerk Regionaal energiebesparingsprogramma			30.000	-	-	-
Heemskerk onderzoek en advisering warmtenet			15.000	15.000	-	-
Heemskerk bijdrage MRA warmte/koude			5.000	-	-	-
Interreg subsidie PECS	156.784	-	-			
Interreg subsidie upcycle your waste	109.567	275.000	120.000	120.000	-	-
Energiebesparingsonderzoeken	76.054					
PFAS	98.624					
WUP Uitgeest	203.313					
Uitgeest uitvoering duurzaamheidsprogramma	248.451		90.000	-	-	-
Uitgeest dienstverl obv ovk BWT, brandvetc.	197.232	200.230	46.338	-		
Velsen uitvoering milieubeleidsplan (oa GreenBiz)	-	30.000	60.000			
Velsen duurzaam wonen en bouwen	-	12.500	-			
Velsen collectieve energieprojecten			107.500	-	-	-
Velsen duurzaam bouwloket	8.000		8.000	-	-	-
Velsen Regionaal energiebesparingsprogramma			50.000	-	-	-
Onttrekking reserves transitie RUD jaarlijkse kosten	6.899	19.701	-			
Onttrekking reserve visie luchtkwaliteit	2.000	6.098	-			

Incidentele baten en lasten	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gemeente Oostzaan inzet duurzaamheid	50.400					
Zandvoort Inzet Duurzaamheid	15.700					
Zandvoort uitbreiding formatie Bouw- en woningtoezicht	110.000	110.000	-			
Zandvoort inzet Circuit	55.000					
Zandvoort geluidmetingen	5.583	15.000	15.000	15.000		
Zandvoort regionale energiebesparingsaanpak	25.000			-		
Scholenaanpak	7.500					
Screening BIS	38.147					
Transitievisie warmte	71.230					
OTW			20.000	-	-	-
EED richtlijn			25.000	-	-	-
Schone en slimme mobiliteit (IJB)			404.675	-	-	-
Gemeente Edam inzet energietransitie	19.572					
Openwave eenmalige baten tbv dekking opstart	12.400			-		
Nog te besteden subsidie middelen			22.500			
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringsprojecten	121.726		200.000			
Regionaal energiebesparingsprogramma	317.895		313.000	-	-	-
Regeling Reductie Energie regio IJmond	653.096		410.000	-	-	-
Detachering projecten RRE diverse gemeenten	6.170	-		-		
Nagekomen baten oude projecten/ reserveringen GB1680	25.213					
Totaal incidentele baten	2.710.636	748.529	2.030.013	230.000	30.000	0
LASTEN						
	€	€	€	€	€	€
Ontvangen WAZO en WIA uitkeringen	66.500-			-		
Ondersteuning Bonaire VT&H	18.000					
Outplacement	101.980					
Externe inhuur	392.923					
ICT lasten transitie digitale checklisten	40.137					
Beverwijk uitvoering MBP/ verduurz bedrijven						
Beverwijk duurzaam bouwloket			8.000			
Beverwijk duurzaamheidsleningen						

Incidentele baten en lasten	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Beverwijk bijdrage MRA warmte/koude		-				
Heemskerk warmtenet		15.000	15.000	15.000	15.000	
Heemskerk verduurzamen van bedrijventerreinen		50.000	25.000	25.000		
Heemskerk uitvoering wijkuitvoeringsplannen		15.000	15.000	15.000	15.000	
Heemskerk Regionaal energiebesparingsprogramma			30.000	-		
Heemskerk Duurzaam bouwloket			5.000			
Heemskerk bijdrage MRA warmte/koude			5.000			
Interreg subsidie PECS	142.637	-				
Interreg subsidie upcycle your waste	109.567	275.000	120.000	120.000		
Energiebesparingsonderzoeken	68.554					
PFAS	91.312					
WUP Uitgeest	194.313					
Uitgeest uitvoering duurzaamheidsprogramma	190.568		60.000			
Uitgeest dienstverl obv ovk BWT, brandvetc.		200.230				
Velsen uitvoering milieubeleidsplan (oa GreenBiz)	-	30.000	30.000			
Velsen duurzaam wonen en bouwen	-	12.500				
Velsen collectieve energieprojecten			100.000			
Velsen duurzaam bouwloket	8.000		8.000			
Velsen Regionaal energiebesparingsprogramma			50.000			
Velsen bijdrage MRA warmte/koude	-	-				
0,5 fte extra detachering Bloemendaal						
Project dataloggers 2018 Zandvoort						
Onttrekking reserves transitie RUD jaarlijkse kosten		19.701				
Onttrekking reserve visie luchtkwaliteit		6.098				
Gemeente Oostzaan inzet duurzaamheid						
Zandvoort Inzet Duurzaamheid						
Zandvoort uitbreiding formatie Bouw- en woningtoezicht	110.000	110.000				
Zandvoort inzet Circuit	37.000					
Zandvoort geluidmetingen	5.583	15.000	15.000	15.000		

Incidentele baten en lasten	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Zandvoort regionale energiebesparingsaanpak						
Scholenaanpak						
Screening BIS						
Transitievisie warmte	71.230					
Vorbereiding en uitvoering geluidsaneringen	121.726		200.000			
OTW			20.000			
EED richtlijn			25.000			
Schone en slimme mobiliteit (IJB)			325.000			
Gemeente Edam inzet energietransitie						
Openwave eenmalige baten tbv dekking opstart	12.400					
Boekwinst verkoop wagenpark	25.000-					
Accountants-en advies diensten	35.516					
Nog te besteden subsidie middelen						
Vorbereiding en uitvoering geluidsaneringsprojecten						
Regionaal energiebesparingsprogramma	317.895		313.000			
Regeling Reductie Energie regio IJmond	601.226		400.000			
Detachering projecten RRE diverse gemeenten		-				
Uitvoering visie luchtkwaliteit	2.000					
Nagekomen baten oude projecten/ reserveringen GB1680						
Structurele onttrekkingen		-				
Structurele dotaties						
Totaal incidentele lasten	2.581.067	748.529	1.769.000	205.000	30.000	-

Ad *: met betrekking tot de hierboven opgenomen bijdragen, zijn de cursief opgenomen bijdragen niet definitief vastgesteld in de begrotingen van de gemeenten.

Toelichting op onze incidentele baten en lasten

In het overzicht van de incidentele baten en lasten zijn de baten en lasten opgenomen, die zich gedurende maximaal drie jaren voordoen, hier gaat het om eenmalige zaken, ontwikkelingen en resultaten uit eenmalige bijzondere projecten, waarbij de eindigheid vastligt. De incidentele lasten 2021 en 2022 zijn lager dan de incidentele baten.

Overheadkosten

De specificatie van de overheadkosten ziet er als volgt uit:

Specificatie overhead	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	€	€	€	€	€	€
Personele lasten	1.487.039	1.717.794	1.539.670	1.553.671	1.593.454	1.635.227
Overige personele lasten	115.286	185.642	132.100	134.214	136.361	138.543
Afschrijvingen	133.587	179.300	157.300	159.817	162.374	164.972
Rentelasten	206.518	187.960	14.430	14.430	14.430	14.430
ICT (afschrijving + overige)	127.715	157.750	170.600	173.330	176.103	178.921
Overige bedrijfslasten	611.184	563.790	675.600	686.410	697.392	708.550
Totaal	2.681.329	2.992.236	2.689.700	2.721.871	2.780.114	2.840.642

De berekening van zowel de overheadformatie als de overheadkosten is conform de BBV-vernieuwingen. De overheadformatie ten opzichte van de totale formatie is 18,50% op basis van FTE.

De daling van de salariskosten over 2022 ten opzichte van 2021 staat in verband met de laatste fase van herplaatsingen in het kader van ODIJ 3.0. Met uitzondering van twee (FTE) cirkelcoaches zijn alle teamleiders in de organisatie geplaatst. De overige personele lasten bestaan voornamelijk uit: opleidingen, inhuurkosten van specialisme voor arbeidsrecht, begeleiding voor een outplacement traject én ten behoeve van ondersteuning van onze dienst bij de transitie naar een zelfsturende organisatie.

Begroting 2023 en verder

Belangrijkste uitgangspunt voor de begroting 2022 én de meerjarenraming 2023-2025, is dat deze sluitend is en voorziet in maatregelen die ook op langere termijn een sluitende begroting waarborgen. Een sluitende begroting vereist een evenwicht tussen de baten en de lasten. Nadat de lasten verminderd zijn met de baten uit DVO's, projecten en overige baten resteert de bijdrage van de deelnemers. Deze baten zijn kostprijafhankelijk en zijn daarom van dezelfde ontwikkelingsfactoren afhankelijk. Zo zijn de baten en de lasten vooral afhankelijk van de ontwikkeling van het totale volume van de dienstverlening. Ook de te hanteren indexering heeft invloed op de baten en lasten.

Belastingen

Omzetbelasting (BTW)

ODIJ is met ingang van 1 januari 2007 door de Belastingdienst als een Btw-plichtige organisatie aangemerkt. Hierdoor is een vereenvoudiging van de administratieve handelingen voor zowel ons als onze deelnemers gerealiseerd en is efficiency in de administratie bewerkstelligd. In deze jaarrekening zijn alle baten en lasten exclusief BTW opgenomen. Doordat wij zelf BTW afdragen en verrekenen, wordt met uitzondering van Europese subsidies geen BTW doorgeschoven naar onze deelnemers in het kader van het BTW Compensatiefonds.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Volgens deze wet moeten overheden die winst of structureel overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt, in principe vennootschapsbelasting betalen. De Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) heeft met de belastingdienst een inschatting gemaakt van de gevolgen voor omgevingsdiensten. De uitkomsten zijn gepubliceerd in de vorm van onder meer een activiteitenlijst met wettelijke en plustaken waarvoor geen Vpb-plicht geldt. Ook wanneer de opbrengsten van de resterende commerciële activiteiten ten behoeve van niet-deelnemers niet meer dan kostendekkend zijn, geldt geen Vpb-plicht. ODIJ heeft de adviezen van de SVLO opgevolgd. Ten aanzien van de activiteiten geldt dat er geen sprake is van een onderneming, dan wel dat de activiteiten zijn vrijgesteld. ODIJ hoeft geen fiscale administratie voeren, geen aangifte indienen en geen VPB af te dragen.

Financiële positie

Geprognosticeerde balans

Balans	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	€	€	€	€	€	€
Materiële vaste activa	3.903.063	3.700.000	3.716.200	3.950.000	3.800.000	3.750.000
Vlottende activa	7.368.381	4.455.784	4.900.224	4.281.463	4.424.993	4.478.293
Balanstotaal activa	11.271.444	8.155.784	8.616.424	8.231.463	8.224.993	8.228.293
Algemene reserve	260.000	260.000	375.000	375.000	375.000	375.000
Onverdeeld resultaat	471.047		356.047			
Bestemmingsreserves	130.147	94.256	81.252	51.838	37.068	32.068
Voorzieningen	131.939	190.529	104.125	104.625	112.925	121.225
Vaste schulden	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000
Vlottende passiva	6.578.312	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
Balanstotaal passiva	11.271.445	8.244.784	8.616.424	8.231.463	8.224.993	8.228.293

Toelichting op de geprognosticeerde balans

Omdat het resultaat van 2020 nog niet is bestemd is dat als zodanig in de balans verwerkt. Op 16 december heeft het AB besloten ten minste € 115.000 toe te voegen aan de algemene reserve, dit is in de geprognosticeerde balans verwerkt. Onze vaste activa stijgen licht, als gevolg van verwachte investeringen, maar verminderen ook met de afschrijvingen hierop. Ook is van belang te noemen dat er jaarlijks terugkerende, niet uit de balans blijvende verplichtingen bestaan. Dit gaat om jaarlijks terugkerende arbeidskosten van vergelijkbaar volume als verlofdagen, de rentelasten uit hoofde van de financiering van de huisvesting, de kosten voor telefonie en het leasecontract van de printers. Het is niet toegestaan om deze verplichtingen op de balans als schuld of verplichting op te nemen. Deze verplichtingen bedragen per ultimo 2020 € 635.963.

Investerings

Wij doen geen investeringen van maatschappelijk nut. Alle investeringen zijn van economisch nut.

Verbouwing en inventaris

Gezien de huidige inrichting van onze hoofd- en nevenvestiging, verwachten wij geen grote verbouwingen. Als gevolg de corona pandemie zijn wij bijna volledig vanuit huis gaan werken. Wij verwachten dat wij in de toekomst een andere invulling geven aan werken op kantoor. Dit vergt kleine aanpassingen aan ons kantoor wij verwachten te investeren in dynamische vergaderruimte en ontmoetingsplekken. Eind 2022 is ons meubilair afgeschreven waar nodig doen wij een vervangingsinvestering.

Vervoermiddelen

Eind 2020 hebben wij gekozen voor een 100% elektrisch wagenpark door middel van een *operational lease* constructie. Dit betekent een transitie van bezit naar gebruik. De contracten zijn afgesloten tot en met 2024. In alle auto's is een innovatief car-tracker systeem geplaatst dat de kilometers bijhoudt, de reservering van de auto mogelijk maakt en de medewerker ondersteunt bij het elektrisch laden. De verkoopopbrengst van ons oude wagenpark dekt tot en met 2024 de stijging van deze lasten via een bestemmingsreserve. De minibus blijft in eigen bezit en is in 2022 volledig afgeschreven. De minibus maakt in verhouding tot de rest van ons wagenpark weinig kilometers, in 2022 beslissen we of de minibus vervangen of nog een jaar aanhouden.

Automatisering

Wij blijven investeren in ons maatwerk in eigen beheer software-pakket voor VTH taken zowel in het kader van de omgevingswet als in het kader van (verplichte) koppelingen naar derden partijen. In 2021 investeren wij in een volledig nieuwe IT-omgeving en de overstap van office 365 hierdoor zie je de kapitaallasten dalen voor ICT en de automatiseringskosten in de overige bedrijfskosten stijgen. Zoals in de kadernota toegelicht stijgen de lasten licht als gevolg van de transitie van bezit naar gebruik voor ICT-faciliteiten.

Reserves

Nieuwbouw

In de begroting is rekening gehouden met de extra afschrijvingslasten ten gevolge van de nieuwbouw, zoals de BDB-index, de inrichting en de uitbreiding van het aantal werkplekken en automatisering. Deze bedragen worden aan de reserve onttrokken.

Transitiekosten Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

Tevens zijn extra kosten opgenomen voor de benodigde IT-investeringen om aan de RUD-kwaliteitseisen te voldoen. Dit conform de oorspronkelijk doelstelling van deze gereserveerde bijdrage ten tijde van de RUD-vorming. De reserve zal gedurende het jaar 2023 volledig zijn aangewend.

Vervoermiddelen

Deze reserve staat ter dekking van de kosten voor ons elektrisch wagenpark. *Op 07-07-2021 wordt het voorstel voor de reserve vastgesteld door ons Algemeen bestuur. De onttrekking van de reserves loopt gelijk met het lease-contract.

Stand reserves	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	€	€	€	€	€	€
Algemene reserve	260.000	260.000	375.000	375.000	375.000	375.000
Onverdeeld resultaat **	471.047		356.047			
Reserve nieuwbouw	101.541	82.241	61.639	41.037	30.280	20.510
Reserve transitie RUD	18.411	11.512	4.613	-	4.713-	
Reserve visie luchtkwaliteit	10.195	4.099	-			
Reserve vervoermiddel *			15.000	10.000	5.000	-
Totaal saldo reserves	861.194	482.740	797.299	416.037	400.567	

EMU-saldo

Decentrale overheden geven inzicht in de berekening van hun aandeel in het EMU-saldo van Nederland. Deze informatie wordt aangeleverd bij het CBS. Onder gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats, wanneer deze een exploitatie van twintig miljoen of hoger hebben. Wij vallen niet in de steekproef. We nemen Het EMU-saldo wel in de begroting op. Het EMU-saldo is het totaal van inkomsten minus uitgaven. De categorieën die van invloed zijn en niet voorkomen bij de ODIJ, zijn niet in de tabel opgenomen.

EMU-saldo	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	€	€	€	€	€	€
Exploitatiesaldo	441.944	70.500-	31.600-	29.414-	14.770-	5.000-
+ afschrijvingen	197.529	266.900	239.800	240.847	241.900	242.960
+ dotatie voorzieningen	56.529	42.500	12.500	12.500	12.500	12.500
- onttrekking voorzieningen	90.293	35.000-	98.904	12.000	12.500	12.500
- onttrekking reserves	29.101	70.500	31.600	29.414	14.770	5.000
EMU-saldo	576.608	20.612	90.196	182.519	212.360	232.960

Bijlage 1

Bijlage 1

Ten tijde van het opstellen van onze begroting is de financiering omtrent de decentralisatie van de bodemtaken nog niet bekend. De opbouw van de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling bestaat vanaf 2022 uit meerdere componenten.

Bijdrage voor bodemformatie

In de begroting van 2022 vragen wij bij provincie Noord-Holland een formatieplaats op voor de VTH-taken die bij ons belegd blijven.

De bijdrage voor de financiering van de formatie plaatsen voor de bodemtaken voor 2022 bedraagt

Provincie Noord-Holland	Voor DBT*
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	€ 218.777
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	€ 667.159
Extra bijdrage bodemtaken	€ 176.000
	€ 1.061.937
1 formatieplaats VTH (plus) Taken	€ 112.889
Formatie voor bodem decentralisatie	€ 949.048

Verdeelsleutels

In afwijking tot wat in de Kadernota 2021 toegelicht is, gebruiken wij voor de berekening van de overdracht van de bodemtakenbijdrage de verdeelsleutel op basis van inwonersaantallen. De bron en berekeningswijze is afgestemd met onze deelnemers.

Gemeente Haarlem heeft haar bodemtaken niet bij ons belegd. Omdat dit een onderdeel is van het basistakenpakket zijn wij in gesprek over de inbreng van deze taak bij onze dienst. Dit betekent dat in de berekening van de verdeelsleutel een correctie is gemaakt voor de inbreng van de gemeente Haarlem.

Bijdrage voor Impuls Omgeving Veiligheid

De bijdrage voor de Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) niet is geïndexeerd. De bijdrage is gelijk aan de opgevraagde bijdrage voor 2021 en bedraagt € 89.000. We hebben onze deelnemers geïnformeerd over deze bijdrage.

Verdeelsleutels

De bijdrage de Impuls Omgeving Veiligheid (IOV) is op basis een verdeelsleutel welke door middel van een projectgroep van het Rijk is vastgesteld.

Bijdrage gemeenschappelijk regeling deelnemers 2022

GR-bijdragen deelnemers	GR-bijdrage voor bodemoverdracht	Bijdrage IOV*	Bodemoverdracht o.b.v. inwoners	GR-bijdrage na bodemoverdracht
Deelnemers	€	€	€	€
Gemeente Beemster	116.343	3.000	23.006	142.349
Gemeente Beverwijk	971.993	13.000	95.554	1.080.548
Gemeente Bloemendaal	93.934	1.000	54.108	149.042
Gemeente Edam-Volendam	161.499	4.000	83.092	248.591
Gemeente Haarlem	1.354.960	15.000	-	1.369.960
Gemeente Heemskerk	541.667	8.000	89.944	639.611
Gemeente Heemstede	93.934	2.000	62.517	158.451
Gemeente Landsmeer	57.287	1.000	26.378	84.665
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	218.777	-	-	-
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	667.159	-	-	112.889
Gemeente Oostzaan	52.317	4.000	22.347	78.664
Gemeente Purmerend	153.411	9.000	186.510	348.922
Gemeente Uitgeest	227.072	1.000	31.371	259.443
Gemeente Velsen	1.796.778	22.000	157.584	1.976.362
Gemeente Waterland	90.143	1.000	39.997	131.140
Gemeente Wormerland	116.596	2.000	37.348	155.944
Gemeente Zandvoort	116.764	3.000	39.290	159.055
GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo	6.830.635	89.000	949.048	7.095.635

IN OPDRACHT VAN:

Contactpersoon: Ryanne Hoes-Hofman, Bert Pannekeet

Postbus 325
 1940 AH Beverwijk
 0251 – 263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl
rhoes@odijmond.nl

© **Beeld:** Hans van der Mast, Shutterstock

Jaarstukken 2020

- Jaarverslag
- Jaarrekening

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

Contactpersoon Omgevingsdienst IJmond:

L.A. Pannekeet
Postbus 325
1940 AH Beverwijk
T 0251-263 863
F 0251- 263 888
E info@odijmond.nl
I www.odijmond.nl

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'my' or similar, written over the registration number.A small, handwritten mark or signature in the bottom right corner of the page.

Inhoud

Inleiding	3
COVID-19-pandemie	3
2. Jaarverslag	4
2.1 COVID-19-pandemie	4
2.2 Programmaverantwoording	4
2.2.1 Programma Milieu en leefomgeving	4
2.2.1.1 Doelstellingen	4
2.2.1.2 Dienstverlening	4
2.2.1.3 Resumé baten en lasten programma Milieu en leefomgeving	5
2.2 Verplichte paragrafen	5
2.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	5
2.2.1.1 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit	5
2.2.1.2 Uitgangspunten beschikbare weerstandscapaciteit	5
2.2.1.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit	7
2.2.1.4 Beoordeling weerstandsvermogen 2020	9
2.2.1.5 Ratio's	10
2.2.2 Onderhoud kapitaalgoederen	10
2.2.3 Financiering	11
2.2.4 Bedrijfsvoering	12
2.2.5 Verbonden partijen	12
3. Jaarrekening	14
3.1 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving	14
3.2 Toelichting overzicht van baten en lasten	16
3.2.1 Toelichting gerealiseerde baten en lasten	16
3.2.2 Overheadkosten	19
3.2.3 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	20
3.2.4 Belastingen	22
3.2.4.1 Omzetbelasting (BTW)	22
3.2.4.2 Vennootschapsbelasting (Vpb)	22
3.3 Resultaatbestemming	22
3.4 Financiële positie	23
3.4.1 Toelichting balans	24
3.4.2 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	29
3.4.3 Investerings	30
3.4.4 EMU-saldo	30
3.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	32

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

Inleiding

Dit zijn de jaarstukken van Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) over het boekjaar 2020. De begrotingen en verantwoordingen van gemeenschappelijke regelingen moeten voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. In dit besluit zijn de richtlijnen opgenomen waaraan ODIJ zich moet houden in het kader van de interne informatieverstrekking aan het Algemeen Bestuur (AB) en de externe informatieverstrekking aan derden. De jaarstukken zijn tweeledig en bestaan uit een financieel jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit een programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. De jaarrekening bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de financiële positie, waaronder de balans.

COVID-19-pandemie

In 2020 dook het coronavirus op en kregen wij te maken met een pandemie. Hierdoor werd voor Nederland per 15 maart 2020 de eerste lockdown afgekondigd en op 16 oktober 2020 de tweede. Er werd een dringend advies gegeven om thuis te werken tenzij het niet anders kon. Onze kantoren in Beverwijk en Wormer zijn open gebleven voor calamiteiten.

Gezondheidsrisico

In verband met COVID-19 hebben wij voorzorgsmaatregelen en regels geïmplementeerd op basis van de aanbevelingen van officiële gezondheidsinstanties, zoals de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de RIVM in Nederland. Op deze wijze streven wij ernaar om de gezondheidsrisico's voor onze medewerkers, leveranciers en relaties te minimaliseren.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

2. Jaarverslag

2.1 COVID-19-pandemie

De uitbraak van COVID-19 eind februari 2020 in Nederland heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden en uitvoering. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie.

Wij streven ernaar continuïteit te leveren van onze reguliere werkzaamheden en uitvoering te geven aan noodzakelijke (digitale) besluitvorming. Hiervoor hebben wij de nodige interne en bedrijfsmatige maatregelen genomen.

Medewerkers werken zoveel als mogelijk vanuit huis, toezicht vindt veelal administratief plaats. Voorts zijn bestuursvergaderingen en –besluiten in digitale vorm uitgevoerd. In 2020 hebben we een aantal incidentele taken met de huidige formatie kunnen uitvoeren. Mede hierdoor en een incidentele daling van onder andere de kapitaallasten is een positief saldo van baten en lasten in 2020 gerealiseerd en een begrotingsoverschot ten opzichte van de gewijzigde begroting 2020.

2.2 Programmaverantwoording

Alle activiteiten van Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) zijn samengevoegd in één programma: "Milieu en leefomgeving".

2.2.1 Programma Milieu en leefomgeving

2.2.1.1 Doelstellingen

De beleidslijnen die de gemeenten Beemster, Beverwijk, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en de provincie Noord-Holland in hun milieubeleidsplannen en ons uitvoeringsprogramma hebben neergelegd, bepaalden in 2020 grotendeels onze werkzaamheden. ODIJ is een uitvoerende dienst en ons doel is de wettelijke taken zo adequaat mogelijk uit te voeren. Daarnaast zijn wij erop gericht burgers en bedrijven te stimuleren en te ondersteunen om een duurzame ontwikkeling in de IJmond in beweging te brengen.

De activiteiten van ODIJ beperken zich al jaren niet meer tot alleen 'klassieke' milieutaken. In een aantal gemeenten wordt het toezicht ook integraal uitgevoerd op brandveiligheid, Bouw- en Woningtoezicht, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO), Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) en Drank- en Horecawetgeving. Om haar medewerkers breed en sector overstijgend in te kunnen zetten, investeert ODIJ in het opleiden van haar medewerkers. ODIJ ziet voordelen in het verbreden van haar takenpakket waar deze inhoudelijk en/of procesmatig vergelijkbare voordelen biedt aan de verschillende opdrachtgevers, zoals het geval is bij de bundeling van milieutaken. De vernieuwing van het toezicht door de integrale aanpak sluit goed aan bij deze landelijke trend. ODIJ wil deze taken efficiënt en effectief uitvoeren.

2.1.1.2 Dienstverlening

Per deelnemende gemeente en provincie stellen wij, voor een deel van onze deelnemers, een Milieubeleidsplan op voor een periode van vier jaar. De gemeenten stellen deze beleidsplannen zelf vast. Aan de hand van onder meer deze plannen stellen wij jaarlijks ons uitvoeringsprogramma op. Per vier maanden wordt, per onderdeel, afwisselend in aantallen en inhoudelijk, beoordeeld in welke mate dit is gerealiseerd. Voor de verantwoording over de doelstellingen uit het Uitvoeringsprogramma 2020 verwijzen wij u naar ons jaarverslag. Het programma is naar tevredenheid gerealiseerd.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

2.1.1.3 Resumé baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Wij hebben in 2020 een saldo van baten en lasten van € 470.047 positief gerealiseerd, na de vastgestelde mutaties reserves.

PROGRAMMA MILIEU EN LEEFOMGEVING	Realisatie 2020	Begroting 2020	1e gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2019
Totaal baten	12.883.891	10.704.781	11.185.930	11.770.912
Totaal directe lasten	9.760.617	7.738.835	8.219.155	8.975.725
Overhead	2.681.329	2.998.241	2.999.070	2.874.688
Saldo van baten en lasten	441.946	32.294-	32.294-	79.499-
Toevoeging aan reserves				-
Onttrekking aan reserves	29.101	32.295	32.295	79.500
Resultaat	471.047	1	1	1

2.2 Verplichte paragrafen

2.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden gedefinieerd als de mate waarin ODIJ in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast en/of ontstane exploitatietekorten met deelnemers aan de regeling, moeten worden afgerekend. Het instellen van een buffer in de vorm van weerstandsvermogen draagt bij aan het voorkomen van verzoeken om aanvullende bijdragen achteraf. Aan de andere kant is het voor de eigenaren of deelnemers ook van belang dat de kostprijs van de diensten van ODIJ laag is en er binnen de dienst niet onnodig veel buffers worden aangehouden.

2.2.1.1 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is de financiële waardering van alle voor het weerstandsvermogen relevante risico's. Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd. Risico's betreffen mogelijke gebeurtenissen die kunnen leiden tot financiële tegenvallers, die er goed zijn te voorzien of waarvoor geen andere maatregelen zijn getroffen. Of risico's waarvan na het treffen van beheersmaatregelen nog restrisico's overblijven van materiële betekenis in relatie tot de financiële positie. Van reguliere risico's (risico's die zich regelmatig voordoen, die veelal vrij goed meetbaar zijn en die beperkte financiële gevolgen hebben) worden verondersteld dat deze met continuering van bestaand beleid ondervangen kunnen worden in de vastgestelde begroting. Deze maken daarom geen onderdeel uit van de inventarisatie. In de eerste plaats wordt van alle niet-reguliere risico's afzonderlijk een inschatting gemaakt wat de kans van optreden is en welke financiële gevolgen het risico met zich meebrengt, bij optreden. Vervolgens zijn door middel van een statische analyse (Monte Carlo-simulatie) alle risico's doorgerekend en is op basis van de P90-waarde¹ de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. ODIJ heeft de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit in 2020 laten uitvoeren. Deze is opgenomen in het rapport weerstandsvermogen deze is op 16 december 2020 vastgesteld door het Algemeen bestuur.

2.2.1.2 Uitgangspunten beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gedefinieerd als de middelen waarover een organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Algemene reserve

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve kan voor de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit worden ingezet. De huidige omvang van de algemene reserve voor resultaat bestemming bedraagt €260.000.

¹ De P90-waarde houdt in dat dit bedrag in 90% v. overschreden.

Bestemmingsreserves

Dit zijn reserves met een bestedingsfunctie waarbij geld is weggezet voor toekomstige uitgaven of investeringen. Ondanks deze bestedingsfuncties zou besloten kunnen worden, indien noodzakelijk, de bestemmingsreserve bestedingsvrij te maken om risico's financieel op te vangen. Omdat dit ten koste zou gaan van bestaand beleid, hebben wij ervoor gekozen om de besloten bestemmingsreserves niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit te rekenen.

Begrotingsruimte en stille reserves

De begroting van ODIJ is, op € 1 na, sluitend, daarnaast zijn stille reserves niet aanwezig. De eventuele begrotingsruimte worden niet als bestanddeel van de weerstandscapaciteit gerekend.

Voorzieningen

Ultimo 2020 zijn twee voorzieningen gevormd; voor onderhoudskosten van het kantoorpand en aan financiële verplichtingen aan uit dienst getreden medewerkers. Gezien het feit dat naast de uitdiensttreding van deze medewerkers, dit risico aanwezig blijft ten aanzien van huidige medewerkers, wordt het risico en de weging in de benodigde weerstandscapaciteit gehandhaafd en worden de gevormde voorzieningen niet meegerekend in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het uitgangspunt is dat alleen de Algemene Reserve en eventueel gerealiseerd resultaat in een boekjaar van ODIJ tot de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gerekend.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

2.2.1.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit (per 31 december 2020, vóór resultaatbestemming 2020)

Indicatie beschikbare weerstandscapaciteit	
Algemene reserve	260.000
Totaal	260.000

Benodigde weerstandscapaciteit

Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Deze heeft tot de onderstaande lijst geleid.

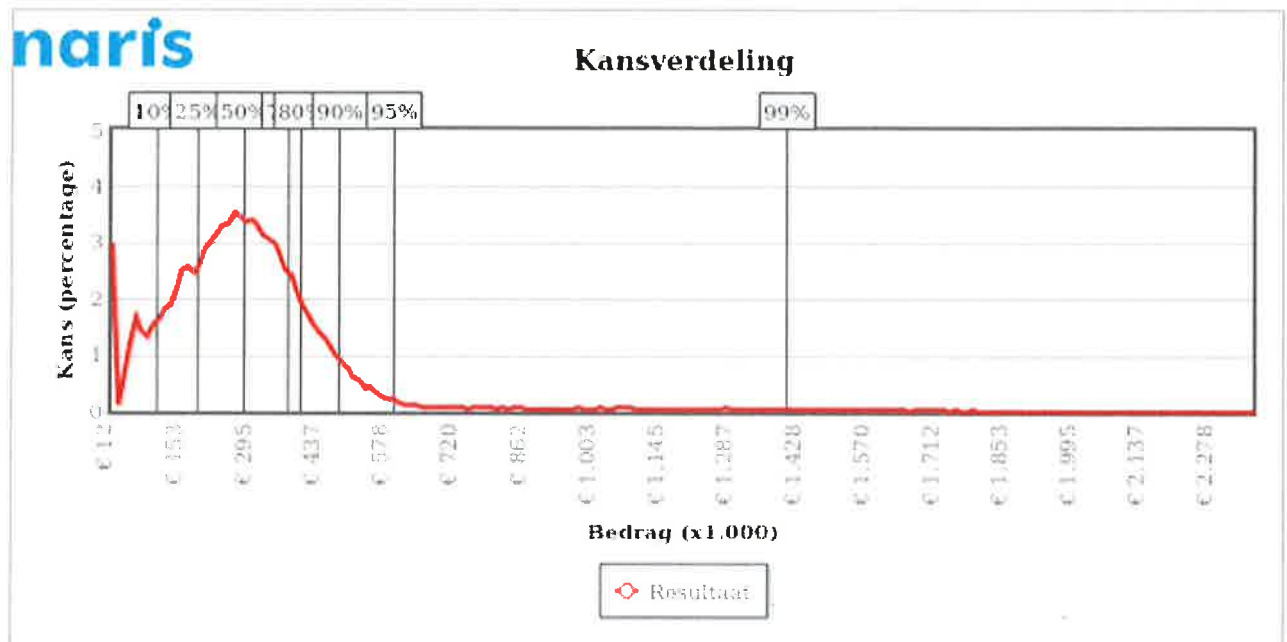
Risicoanalyse Omgevingsdienst IJmond			
Nr.	Risico	Oorzaak	Gevolg
1	Salariskosten nemen jaarlijks structureel toe.	Het vaste personeel blijft in dienst en heeft recht op een tredenverhoging	- De salariskosten in de begroting dienen met een hoger percentage te worden geïndexeerd
2	Salarissen worden verhoogd jaarlijks of gedurende het jaar	CAO verhogingen vinden plaats	- De ODI dient rekening te houden met extra sala- riskosten (voor de begroting)
3	Externe inhuur in 2020 overschrijdt het budget	Er wordt meer ingehuurd in 2020 voor diverse taken, in plaats dat het eigen personeel wordt ingezet	- Toename van de kosten voor externe inhuur - Begrotingstekort
4	Nieuwe wetgeving of werkzaamheden leiden tot extra opleiding bij het personeel	De Omgevingswet en warmte- en energietransitie vragen om meer specialistische kennis	- Toename Opleidingskosten - Toename externe inhuur
5	Uittreden van een gemeente uit de gemeenschappelijke regeling	Door herindeling wil de gemeente aansluiten bij een andere OD	- Minder baten uit GR bijdragen - Niet alle kosten kunnen verhaald worden op de uittreder
6	DVO's/projecten lopen af waardoor incidentele baten verdwijnen, terwijl hier structurele lasten tegenover staan	Afloop DVO/project	- Wegvallen van baten uit DVO/projecten - Structurele lasten blijven aanwezig ondanks afloop DVO/project
7	Claims a.g.v. onjuiste advisering	Er ontstaat een calamiteit door nalatigheid van een medewerker van de ODI	- ODI krijgt een claim
8	Toename algemene lasten a.g.v. (vertraging) nieuwe wetgeving	De vertraging van de omgevingswet zal naar verwachting extra kosten met zich mee brengen.	- Meer lasten voor de omgevingswet/warmte- en energietransitie dan voorzien
9	Ziekteverzuim neemt toe met 1,5%	Diverse oorzaken; langdurige afwezigheid van personeel	- Extra personeelslasten door ziekteverzuim of door inhuur van vervanging (extern)

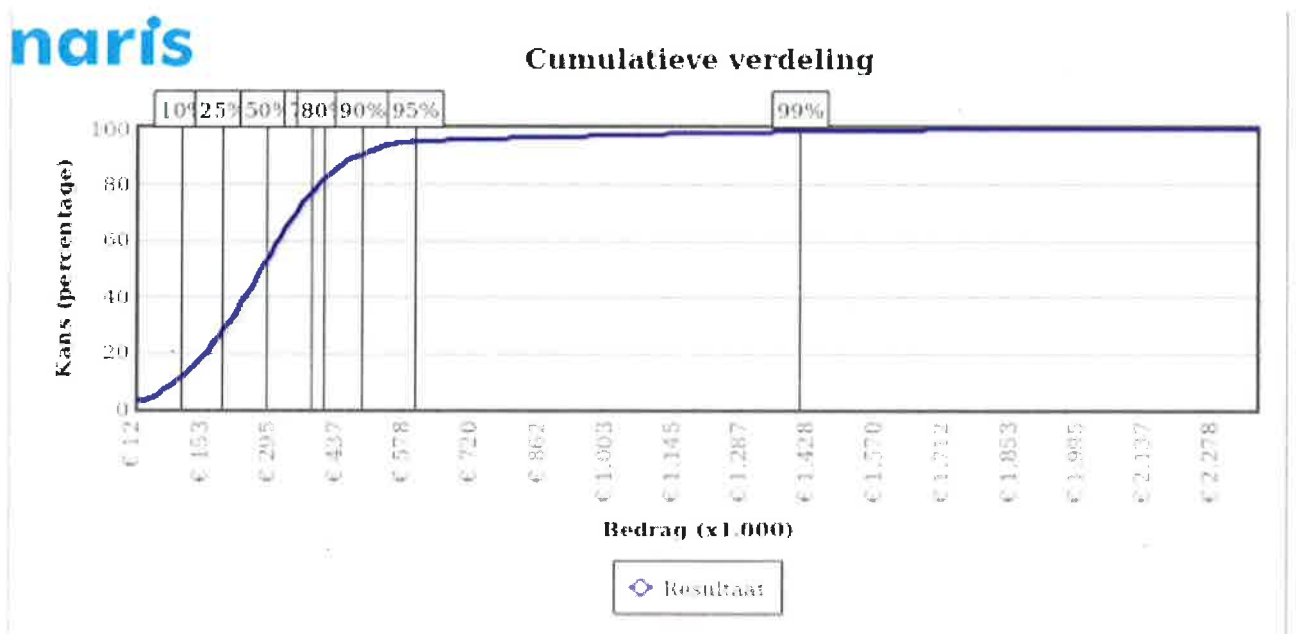
IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
 Reg.nr. 1000984/215/459/517

Op basis van gekwantificeerde risico's is een Monte Carlo-simulatie uitgevoerd. Het resultaat daarvan is in figuur 1tm 3 weergegeven.

Figuur 1 Kansverdeling

Figuur 2 Berekening benodigde weerstandscapaciteit.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

[Handwritten signature]

Zekerheidspercentage	Bedrag	Statistieken	Waarde
10%	€ 88.739	Minimum	€ 0
25%	€ 172.847	Maximum	€ 2.360.896
50%	€ 267.495	Gemiddeld	€ 296.941
75%	€ 361.807	Standaarddeviatie	€ 227.086
80%	€ 386.926	Absolute maximum	€ 2.797.826
90%	€ 467.360	Trekkingen	€ 100.000
95%	€ 579.216		
99%	€ 1.388.389		

Figuur 3 Tabel weerstandscapaciteit

Uit figuur 1 valt af te lezen dat bij een zekerheidspercentage van 90% het risicoprofiel van ODIJ € 467.360 bedraagt. Met andere woorden, in 90% van alle uitgevoerde simulaties is het bedrag dat uitgegeven dient te worden aan optredende risico's niet hoger dan € 467.360.

2.2.1.4 Beoordeling weerstandsvermogen 2020

Op basis van het in de vorige paragrafen geformuleerd beschikbare en benodigd weerstandsvermogen, kan voor ODIJ de ratio van het weerstandsvermogen worden berekend.

Conclusie

- Ultimo 2020 bedraagt de algemene reserve € 260.000 en het gerealiseerde resultaat € 471.047.
- Van Berkel Professionals heeft, op basis van de onderkende risico's, het benodigde weerstandsvermogen gesteld op € 467.360.
- In de gemeenschappelijke regeling is in Artikel 31 opgenomen dat positieve resultaten eerst worden aangewend tot aanvulling van de algemene reserve, tot het bedrag 260.000.
- Het Algemeen Bestuur (AB) heeft op 16 december 2020 het rapport vastgesteld en besloten dit saldo aan te passen naar € 467.360.
- In 2020 is na uitkering van de reserves € 471.047 aan resultaat om te bestemmen.
- De ratio van het weerstandsvermogen voor de ODIJ is voor resultaatbestemming 0,56 wat ruim onvoldoende is.
- Vooruitlopende op de resultaatbestemming heeft het AB op 16 december 2020 besloten minimaal € 115.000 van het resultaat 2020 te willen aanwenden om de Algemene Reserve te verhogen.
- De verwachting is dat het AB op 7 juli 2021 tenminste € 115.000 van het resultaat bestemd door deze toe te voegen aan de Algemene Reserve. Hierdoor is de ratio van het weerstandsvermogen na resultaat bestemming minimaal 0,8.

Ratio berekening	Geen extra storting-dotatie	Storting uit resultaat van 2020
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 260.000	€ 375.000
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 467.000	€ 467.000
Ratio weerstandsvermogen	0,56	0,80

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uistekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
 Reg.nr. 1000984/215/459/517

2.2.1.5 Ratio's

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden, ingevolge Artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV), zijn kengetallen opgenomen voor: de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maken het voor de bestuurders/eigenaren makkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van ODIJ. Alleen de op ODIJ van toepassing zijnde ratio's zijn opgenomen.

Ratio's	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2020	2020	2019
Netto schuldquote	0,23	0,33	0,30
Netto schuldquote gecorrigeerd leningen	0,23	0,33	0,30
Solvabiliteitsratio	7,6%	4,7%	4,8%
Structurele exploitatieruimte	2,8%	-0,5%	-0,2%

Netto schuldquote, al dan niet gecorrigeerd voor alle leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van ODIJ ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de langlopende lening van ODIJ aflossingsvrij is, dat kortlopende schulden grotendeels nog aan te wenden, vooruit ontvangen specifieke uitkeringen betreffen waarbij geen sprake is van rentelasten.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de dienst in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens Artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te bepalen welke structurele ruimte er is om de lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten nodig is of daling van de lasten. Voor beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en de structurele mutaties van reserves, gedeeld door de baten en uitgedrukt in een percentage. Een negatief percentage houdt in dat het saldo van de structurele baten en onttrekkingen lager is dan het saldo van de structurele lasten en dotaties aan reserves.

2.2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Ten behoeve van het groot onderhoud is een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) opgesteld door de afdeling Bouwkunde van gemeente Beverwijk. Het MJOP is opgesteld voor al het grote onderhoud van het gehele gebouw en verdeeld in vijf onderdelen, te weten:

- gemeente Beverwijk, het Stadhuis;
- gemeente Beverwijk, het Verhuur(of markt)kantoor;
- Omgevingsdienst IJmond;
- het gezamenlijke deel Verhuur(of markt)kantoor en Omgevingsdienst IJmond;
- het gezamenlijke deel Stadhuis, Verhuur(of markt)kantoor en Omgevingsdienst IJmond.

Van ieder onderdeel is een aparte MJOP opgesteld. Het MJOP is in oktober 2020 door een extern bureau, in opdracht van gemeente Beverwijk, geactualiseerd. Het geactualiseerde MJOP wordt in de vergadering van maart 2021 naar verwachting vastgesteld door het bestuur van de Vereniging van Eigenaren (VVE) Stationsplein 48.

Alle partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van het door hun gebruikte gebouwdeel. Gekozen is om de gebouwonderdelen, die gezamenlijk gebruikt worden en/of bij alle partijen voorkomen, gelijktijdig uit te voeren.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
 Reg.nr. 1000984/215/459/517

De jaarlijkse kosten voortkomend uit het MJOP maken onderdeel uit van de begroting van de VvE. In overeenstemming met deze begroting heeft ODIJ over 2020 hiervoor een bedrag van circa € 13.000 als last verantwoord. Deze kosten komen in de jaarrekening tot uitdrukking onder de huisvestingskosten. Vanaf boekjaar 2021 zal het geactualiseerde MJOP de basis vormen voor de begroting van de VvE. Dit zal leiden tot een verhoogde bijdrage aan de VvE.

Voor de eigen onderdelen vanuit het MJOP heeft ODIJ vanaf boekjaar 2015 een voorziening groot onderhoud gevormd. Op basis van het geactualiseerde MJOP bedraagt de dotatie van de voorziening in 2020 € 20.000 (was € 12.500 per jaar excl. indexatie).

2.2.3 Financiering

Wij hebben ultimo 2014 een *treasury* statuut met daarin een *treasury* beleid opgesteld.

Het *treasury* statuut heeft tot doel een kader te scheppen waarbinnen de financiële continuïteit van ODIJ kan worden gewaarborgd. Hiervoor zijn enkele doelstellingen opgesteld.

ODIJ heeft de volgende *treasury* doelstellingen geformuleerd:

1. het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten van ODIJ tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO), het besluit Leningsvoorwaarden Decentrale Overheden en de limieten en richtlijnen van het *treasury* statuut;
5. het realiseren van informatiestromen ter ondersteuning van de opstelling van het *treasury* beleid, de uitvoering van het beleid en de verantwoording daarover.

In 2020 hebben wij de saldi op de betaalrekeningen actief bewaakt. Hierbij is het uitgangspunt het saldo op de betaalrekening zo laag mogelijk te houden. Met ingang van 2014 doet ODIJ aan het verplichte Schatkistbankieren. Door de lage (geen) rente zijn gedurende 2020 geen deposito's in de schatkist afgesloten. Van toepassing zijnde wet- en regelgeving betreft de Wet financiering decentrale overheden (FIDO) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO).

Lening

Ten behoeve van de nieuwbouw hebben wij een renteswap over een nominaal bedrag van € 3.700.000 bij de Rabobank afgesloten. De renteswap is afgesloten ter beperking van financiële risico's. Het betreft een renteruil waarbij ODIJ met ingang van 1 januari 2012 4,69% over € 3.700.000 betaalt aan de Rabobank en de Rabobank de 3 maands Euribor rente aan ODIJ betaalt over hetzelfde bedrag. Dit loopt per 2 januari 2022 af.

De Rabobank beschikte op het moment van afsluiting over een AAA-rating en per heden over een Aa3-rating (Moody). Hiermee wordt voldaan aan de betreffende minimumeis van de RUDDO.

Naast de renteswap is een langlopende lening bij de BNG afgesloten op basis van de 10 jaars rente plus, een renteopslag van 32,5 basispunten, aflossingsvrij, ingaande per 4 januari 2016 en voor een periode van vierjaar. De lening voldoet aan het Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden.

Onze solvabiliteit (verhouding eigen vermogen/totaal vermogen) is ultimo 2020 7,6% (v.j. 4,7%). Dit betekent een stijging ten opzichte van 2020 van 2,9%.

Bij het aantrekken van vreemd vermogen zijn in de Wet FIDO grenzen gesteld in hoeverre dit mag plaatsvinden met kort vreemd vermogen en de mate waarin renterisico mag worden gelopen over de vaste schulden. De kasgeldlimiet ligt voor gemeenschappelijke regelingen op 8,2% en de renterisiconorm op 20% van de jaarbegroting met een minimumbedrag van € 2.500.000. De kasgeldlimiet is voor ons niet van belang omdat er geen kasgeldleningen zijn aangetrokken. Per 2 januari 2020 is de lening van de BNG voor tien jaren geherfinancierd, waardoor per heden de minimum risiconorm volgens de Wet FIDO niet wordt overschreden.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

2.2.4 Bedrijfsvoering

Wij hebben als doelstelling te blijven groeien naar een organisatie van professionals waarbij een optimale dienstverlening centraal staat. In 2020 is bij de bedrijfsvoering aandacht besteed aan:

OD 3.0

Eind 2015 is gestart met het strategietraject onder de noemer 'OD 3.0'. Het traject werd door Twynstra & Gudde begeleid en geadviseerd. Inmiddels werkt de organisatie regio- en gebiedsgericht. De regio's betreffen Zaanstreek-Waterland, IJmond en Zuid-Kennemerland. Voor de medewerkers van ODIJ betekent dit een sterkere oriëntatie op een regio met de bijbehorende verbindingen richting gemeenten én een grotere mate van zelforganisatie binnen zogenoemde Cirkels. De teamleiders hebben binnen dit traject een andere functie gekregen en de verantwoordelijkheden zijn lager in de organisatie belegd. Dit traject loopt daardoor in ieder geval nog door tot 2021.

Formatie

Er zijn in 2020 drie medewerkers in dienst getreden:

- milieuproject medewerker
- stafmedewerker
- milieuadvies medewerker

Er zijn in 2020 acht medewerkers uit dienst getreden:

- juridisch medewerker
- twee milieuproject medewerkers
- junior medewerker omgevingsrecht
- twee milieuadvies medewerkers
- strategisch beleidsadviseur
- medewerker omgevingsrecht

De redenen van uitdiensttreding zijn divers; op eigen verzoek, vanwege een andere baan of pensionering.

Formatie	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2020	2020	2019
GR-formatie	54,1	60,5	54,0
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	31,9	28,4	34,0
Overheadformatie	19,3	22,6	20,3
Formatie Regeling Generatiepact	1,2	1,2	1,2
Totaal formatie	106,4	112,7	109,5

2.2.5 Verbonden partijen

Wij zijn per 31 december 2020 primair verbonden aan onze deelnemende gemeenten: Beemster, Beverwijk, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en de Provincie Noord-Holland.

VvE Stationsplein

ODIJ en gemeente Beverwijk zijn gezamenlijk eigenaar van het pand aan het Stationsplein 48, 48a en 48b. Conform de akte van splitsing is een VvE geformeerd. Het bestuur is tweeledig en bestaat uit een bestuurslid van ODIJ en een bestuurslid vanuit gemeente Beverwijk. Voor beide partijen is sprake van financiële aansprakelijkheid. Indien de VvE haar verplichtingen niet nakomt, zal dit worden verhaald bij de eigenaren.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

Gegevens over 2020 van de VvE:

a.	Naam en vestigingsplaats	VVE Stationsplein 48 te Beverwijk
b.	Openbaar belang dat wordt behartigd	Gezamenlijk onderhoud en beheer van het pand
c.	Verwachte omvang van de bekostiging in het begrotingsjaar	€ 52.000. Dit betreft de bijdrage in de vorm van servicekosten. Gemeente Beverwijk draagt over 2020 circa € 94.000 bij.
d.	Belang in de verbonden partij Het belang van Odij bestaat uit 3/16 deel, voor het overige deel is gemeente Beverwijk eigenaar. De stemverhouding is 50/50.	1-1-2020 en 31-12-2020: 3/16 deel. De stemverhouding is 50/50
e.	Verwachte omvang van het EV Verwachte omvang van het VV Het VV bestaat per 31-12-2020 geheel uit het reservefonds voor groot onderhoud.	1-1-2020: € 44.000 31-12-2020: € 44.000 1-1-2020: € 293.000 31-12-2020: € 260.000
f.	Omvang van het financiële resultaat	nihil
g.	Maatschappelijke risico's	De maatschappelijke risico's zijn nihil. De VVE is opgericht ten behoeve van het gezamenlijke onderhoud en beheer van het pand.

Gedurende het boekjaar 2020 hebben wij geen bestuurlijke en financiële belangen in andere partijen gehad.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

 Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
 Reg.nr. 1000984/215/459/517

3. Jaarrekening

3.1 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie 2020	Begroting 2020	1e gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2019
BATEN				
GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo-dec				
Gemeente Beemster	115.983	112.807	115.983	108.665
Gemeente Beverwijk	969.316	932.330	969.316	898.192
Gemeente Bloemendaal	93.660	91.096	93.660	87.751
Gemeente Edam-Volendam	161.028	156.619	161.028	150.868
Gemeente Haarlem	1.351.200	1.299.715	1.351.200	1.252.126
Gemeente Heemskerk	540.195	519.311	540.195	500.299
Gemeente Heemstede	93.660	91.096	93.660	87.751
Gemeente Landsmeer	57.120	55.556	57.120	53.516
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	218.163	210.262	218.163	202.560
Provincie Noord-Holland VTH plustaken bodem	665.329	639.464	665.329	616.054
Gemeente Oostzaan	52.164	50.736	52.164	48.873
Gemeente Purmerend	152.943	148.755	152.943	143.293
Gemeente Uitgeest	226.463	217.775	226.463	209.802
Gemeente Velsen	1.791.862	1.723.711	1.791.862	1.660.595
Gemeente Waterland	89.880	87.419	89.880	84.209
Gemeente Wormerland	116.256	113.073	116.256	108.921
Gemeente Zandvoort	113.064	109.968	113.064	105.930
GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo	6.808.285	6.559.691	6.808.285	6.319.405
BATEN				
	Realisatie 2020	Begroting 2020	1e gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2019
GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo	6.808.285	6.559.691	6.808.285	6.319.405
Dienstverleningsovereenkomsten, (subsidie) pr	6.004.131	4.123.090	4.355.644	5.407.962
Overige baten	71.474	22.000	22.000	43.545
Nagekomen baten				-
TOTAAL BATEN	12.883.891	10.704.781	11.185.930	11.770.912

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie 2020	Begroting 2020	1e gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2019
LASTEN				
Personele lasten				
Salarissen en sociale lasten	8.031.399	7.948.086	8.324.735	7.900.136
Werving & personeelsbeleid	2.983	8.000	8.000	16.321
Inhuur derden	559.898	100.000	233.000	425.450
Scholing & employability	155.264	200.000	200.000	160.576
Overige personeelslasten	143.567	190.000	190.000	172.058
Subtotaal personele lasten	8.893.111	8.446.086	8.955.735	8.674.541
Kapitaalslasten				
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.300	65.300	65.260
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	88.152	88.000	88.000	85.628
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	19.826	26.000	26.000	9.530
Afschrijvingslast ICT	63.942	112.500	112.500	73.866
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	206.518	188.400	188.400	188.877
Subtotaal kapitaalslasten	404.047	480.200	480.200	423.162
Overige bedrijfslasten				
PZ-zaken/ salarisadministratie	33.126	28.000	28.000	28.869
Organisatieontwikkeling	14.253	28.000	28.000	27.933
Accountants- en advieskosten	63.516	28.000	28.000	33.874
Huisvestingskosten	228.555	186.790	186.790	211.936
Facilitaire kosten	35.870	19.000	19.000	21.727
ICT-kosten	255.286	280.000	280.000	232.304
Handhavingskosten	12.329	14.500	14.500	13.820
Algemene kosten	222.460	266.000	266.000	266.975
Bankkosten	1.075	1.000	1.000	1.260
Subtotaal overige bedrijfslasten	866.470	851.290	851.290	838.696
Externe projectkosten	2.274.182	959.500	931.000	1.867.390
Nagekomen lasten	4.136		-	46.624
TOTAAL LASTEN	12.441.946	10.737.076	11.218.225	11.850.413

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
0.4 Overhead	2.681		2.681
7.4 Milieubeheer	9.731	12.884	-3.153
Saldo	12.412	12.884	-472

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

 Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
 Reg.nr. 1000984/215/459/517

3.2 Toelichting overzicht van baten en lasten

3.2.1 Toelichting gerealiseerde baten en lasten

Grondslagen van resultaatbepaling

Het overzicht van baten en lasten is opgesteld met in achtname van het BBV. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Afschrijvingen geschieden tijdsevenredig, op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt evenredig afgeschreven.

Begrotingsrechtmatigheid

PROGRAMMA MILIEU EN LEEFOMGEVING	Realisatie 2020	Begroting 2020	1e gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2019
Totaal baten	12.883.891	10.704.781	11.185.930	11.770.912
Totaal directe lasten	9.760.617	7.738.835	8.219.155	8.975.725
Overhead	2.681.329	2.998.241	2.999.070	2.874.688
Saldo van baten en lasten	441.946	32.294-	32.294-	79.499-
Toevoeging aan reserves				-
Onttrekking aan reserves	29.101	32.295	32.295	79.500
Resultaat	471.047	1	1	1

De overschrijding van de totale baten in combinatie met de daling van de begrote lasten ten opzichte van de begroting leidt conform de begroting per saldo tot een positief saldo van baten en lasten. De baten zijn direct gerelateerd en passen binnen bestaand beleid. Na de begrote dotaties en het vrijvallen van bestemmingsreserves, resteert een positief saldo. Het Algemeen en Dagelijks Bestuur ontvangen iedere vier maanden een rapportage en zijn daarmee geïnformeerd over onder- en overschrijdingen. Het bestuur geeft hiermee ook zijn instemming met de overschrijdingen. Er zijn geen overschrijdingen op de lasten die op basis van de rechtmatigheidsregels als onrechtmatig gekwalificeerd kunnen worden. De posten in het overzicht van baten en lasten worden hierna toegelicht.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
 Reg.nr. 1000984/215/459/517

	2020	Begroting 2020	1e gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2019
BATEN				
Ondersteuning Bonaire VTH	23.200			23.258
Opleidingen andere omgevingsdiensten	12.000			10.556
Zandvoort bijdrage terugkeer naar F1	55.000	55.000	55.000	27.500
Zandvoort bijdrage geluid circuit	5.583	15.000	15.000	15.000
Duurzaamheids lening Beverwijk	7.500			
Bergen ondersteuning engie transitie				6.905
Wormer mobiliteitsvisie				11.805
CO-2 Prioriteiten tool				9.239
Vrijval voorziening personeel				13.652
Difuss Lood	-			27.112
Detachering projecten RRE diverse gemeenten	6.170	-		-
DVO Uitgeest	197.232		191.000	184.394
Duurzaamheidsprogramma Uitgeest	248.451		10.000	
WUP Uitgeest	203.313			
Energiebesparingsonderzoeken	76.054			
INTERREG PECS	156.784	150.000		
INTERREG UYW	109.567			
PFAS	98.624			
RRE IJmond	653.096			
REP	317.895			
Scholenaanpak	7.500			
Screening BIS	38.147			
Transitievise warmte	71.230			
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringen	121.726			
Gemeente Velsen duurzaam participatiefonds		25.000		
Beverwijk MRA warmte/koude*		5.000	5.000	-
Heemskerk MRA warmte/koude*		5.000	5.000	-
Interreg subsidie PECS		150.000	150.000	
Gemeente Velsen uitvoering milieubeleidsplan				30.000
Gemeente Velsen duurzaam bouwen	8.000			12.500
Gemeente Velsen MRA warmte/koude*		5.000	5.000	-
Gemeente Haarlem kwartiermakersfase	10.000			
Zandvoort Inzet Duurzaamheid	15.700	15.700	15.700	
Zandvoort uitbreiding formatie Bouw- en wonin	110.000	110.000	110.000	
Zandvoort regionale energiebesparingsaanpak	25.000	25.000	25.000	
BUCH inzet BOA	16.380			
Gemeente Oostzaan inzet duurzaamheid	50.400			
Gemeente Edam inzet energietransitie	19.572			
Openwave eenmalige baten tbv dekking opsta	12.400			-
Onttrekking reserve transitie RUD jaarlijkse kos	6.899			45.000
Onttrekking reserve visie luchtkwaliteit	2.000			-
Nagekomen baten oude projecten	25.213			-
Totaal Incidentele baten	2.710.637	560.700	586.700	416.921
LASTEN				
Ontvangen WAZO en WIA uitkeringen	66.500			-
Ondersteuning Bonaire VTH	18.000			23.258
Outplacement	101.980			2.970
CO-2 Prioriteiten tool				3.817
DVO Uitgeest				170.371
Inhuur t.b.v. WNRA				14.785
Inhuur t.b.v. AVG				7.485
Inhuur koersdocument				44.291
Inhuur Financien en P&O				30.237
Inhuur data assesement				12.500
Externe inhuur	392.923			-
Interreg subsidie PECS		150.000	150.000	
Beverwijk MRA warmte/koude*		5.000	5.000	-
Heemskerk MRA warmte/koude*		5.000	5.000	-
Gemeente Velsen uitvoering milieubeleidsplan				30.000
Gemeente Velsen duurzaam bouwen	8.000			12.500
ICT lasten transitie digitale checklisten	40.137			45.000
Uitvoering visie luchtkwaliteit	2.000			-
Gemeente Velsen MRA warmte/koude*		5.000	5.000	
Zandvoort Inzet Duurzaamheid		15.700	15.700	
Zandvoort uitbreiding formatie Bouw- en wonin	110.000	110.000	110.000	
Zandvoort geluidmetingen*	5.583	15.000	15.000	
Zandvoort regionale energiebesparingsaanpak*		25.000	25.000	
Zandvoort bijdrage circuit	37.000	55.000	55.000	-
Openwave eenmalige baten tbv dekking opsta	12.400			
Boekwinst verkoop wagenpark	25.000			
Accountants-en advies diensten	35.516			
Duurzaamheidsprogramma Uitgeest	190.568		100.000	
WUP Uitgeest	194.313			
Energiebesparingsonderzoeken	68.554			
INTERREG PECS	142.637	136.000		
INTERREG UYW	109.567			
PFAS	91.312			
RRE IJmond	601.226			
REP	317.895	41.000		
Transitievise warmte	71.230	15.000		
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringen	121.726			
Gemeente Velsen duurzaam participatiefonds		25.000		
Nagekomen lasten oude projecten				46.624
Totaal Incidentele lasten	2.581.068	602.700	485.700	443.838
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	129.569	42.000	101.000	26.917

Toelichting incidentele baten en lasten

In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn alleen baten en lasten opgenomen, die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen, waarbij het gaat om eenmalige zaken, resultaten uit eenmalige bijzondere projecten. Bij de meeste opgenomen projecten is sprake van een meerjarige tijdelijke geldstroom, waarvan de eindigheid vastligt. De incidentele baten zijn in totaal hoger dan de incidentele lasten.

De vergelijkende cijfers van het overzicht incidentele baten en lasten zijn aangepast ten opzichte van de gewaarmerkte jaarrekening 2019. De bate voor terugkeer naar de F1 was in 2019 € 27.500 er stonden geen incidentele lasten tegenover in 2019. Deze correctie heeft geen invloed op het saldo van incidentele baten en lasten.

Resultaat projecten

Op de dienstverlening, buiten de GR takenpakketten, wordt een positief resultaat gerealiseerd. De projectbaten zijn toegenomen ten opzichte van de begroting. Voorbeelden van niet-begrote dienstverlening betreffen de uitbreiding van dienstverlening voornamelijk in de regio's Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland, detacheringen ten behoeve van deelnemers of andere organisaties en de inzet op een implementatieproject voor Rijkswaterstaat op Bonaire. Het projectresultaat is hoger dan de begroting 2020. Dit komt met name doordat er na het vaststellen van de begroting een aantal projecten zijn gestart die direct ter dekking staan van onze formatie. Een voorbeeld hiervan is het Regeling Reductie Energiegebruik (RRE). Ook is de beschikking voor de Impuls Omgevingsveiligheid 2020 hoger dan begroot.

Overige opbrengsten

Conform 2020 zijn, vanwege de rentestand, geen rentebaten begroot of ontvangen. Er is geen gebruik gemaakt van deposito's. De overige baten voor 2020 bestaan alleen uit de vergoeding voor de informatievoorziening aan makelaars. Deze vergoeding is met € 49.474 hoger dan de begroting (€ 22.000). De stijging in de baten komt voornamelijk door de voortdurende aangetrokken woningmarkt alsmede door de verplichtstelling van de informatievoorziening van makelaars, waarvoor ODIJ kosten in rekening brengt.

Salarissen en sociale lasten

De totale salarissen en sociale lasten geven de kosten weer van medewerkers die in deze verantwoordingsperiode bij ODIJ werkzaam zijn, van zowel de kernformatie als de projectformatie. De kernformatie wordt ingezet om de uitvoeringsprogramma's voor de deelnemende gemeenten en de provincie uit te voeren. De salarissen en sociale lasten zijn lager dan begroot.

De overheveling van taken van het Rijk naar onze gemeenten en de coronapandemie hebben een grote impact op onze deelnemers. De financieringen van onze deelnemers staan ernstig onder druk. Ons bestuur heeft ons verzocht om een flexibele schil aan te houden. Hierdoor hebben wij ontstane vacatures niet ingevuld. Dit resulteert in een daling van onze salarislasteren. Deze vacatureruimte is direct ingezet voor externe inhuur.

Naast het niet invullen van vacatures is de daling in de salariskosten ten opzichte van de begroting ook door een aantal andere zaken te verklaren; niet begrote ontvangen uitkeringen voor WIA en WAZO, niet begroot aangekocht verlof uit het IKB en minder uitgaven voor scholing en employability. Dit laatste is een direct gevolg van de coronapandemie.

Overige personeelslasten

De post inhuur derden is fors hoger dan begroot. Door het aanhouden van een flexibele schil uit de vacatureruimte, dekken we grotendeels deze stijging. Een deel van de inhuur wordt ingezet om onze medewerkers op te leiden. Dit is gedekt vanuit ruimte binnen de scholingskosten. Met name op specialistische juridische kennis is nog steeds een arbeidskrachte aanwezig. We hebben daarom gekozen voor een *training on the job*. In hebben wij 2020 ook extra ingehuurd voor de uitbreiding van de bouw- en woningtoezichttaken. Deze kosten worden direct gedekt met een niet begrote dienstverleningsovereenkomst.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

Kapitaallasten

De kapitaallasten dalen incidenteel ten opzichte van onze begroting. In 2021 vervangen wij al onze hardware en realiseren we de migratie naar Microsoft 365. In 2020 hebben wij onze wagenpark vervangen. Wij willen hierbij een voorbeeldfunctie vervullen en hebben gekozen voor een 100% elektrisch wagenpark. Ons oude wagenpark hebben wij verkocht. Dit leidt tot een incidentele baten in de kapitaallasten.

Met ingang van 2020 hebben wij een tien-jaar lening bij de BNG bank afgesloten voor de financiering van ons pand. Hierdoor zijn de rentelasten in 2020 incidenteel hoger dan begroot.

Overige bedrijfslasten

Het totaal van de overige bedrijfslasten is, voor aftrek van de doorbelasting aan projecten, hoger dan de begroting. De voornaamste reden hiervoor betreft de stijging van de huisvestingslasten. De toename van de huisvestingslasten betreffen kosten ter aanpassing van ons kantoor in verband met de 1,5 meter richtlijn. Zodra er weer versoepelingen mogelijk zijn kunnen wij door deze aanpassingen een gedeelte van onze medewerkers op kantoor laten werken. Naar aanleiding van het meerjaren onderhoudsplan, die in 2020 geactualiseerd is, is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening structureel gestegen. In 2020 dekken wij dit met incidentele baten. In 2021 verwachten wij dit ook te kunnen doen. Vanaf 2022 nemen wij voor deze structurele stijging gelden op in onze begroting.

In 2020 hebben wij meer diensten afgenomen van accountants- en advieskantoren dan begroot. Er zijn extra diensten afgenomen ter ondersteuning van onze bedrijfsplan 2021-2024. Op verzoek van ons AB is er een risico-inventarisatie uitgevoerd om ons weerstandsvermogen opnieuw te bepalen. Vanwege de toenemende complexiteit van de BTW op (Europese) subsidies hebben wij een BTW specialist ingehuurd om ons hierin te ondersteunen.

Deze incidentele kosten dekken wij uit een incidentele stijging van onze projectbaten.

Nagekomen baten en lasten

De nagekomen baten en lasten welke niet worden begroot, hebben in 2020 betrekking op de afrekening van verplichtingen die hoger zijn uitgevallen dan verwacht.

3.2.2 Overheadkosten

Specificatie Overhead	Realisatie	Begroting	1e gewijzigde begroting	Realisatie
	2020	2020	2020	2019
Salarissen en sociale lasten	1.487.039	1.729.907	1.683.974	1.673.369
Overige personele lasten	115.286	175.094	221.856	120.005
Afschrijvingen	133.587	179.300	179.300	160.418
Rentelasten	206.518	188.400	188.400	188.877
ICT (afschrijving + overige)	127.715	154.250	154.250	125.626
Overige bedrijfslasten	611.184	571.290	571.290	606.392
Totaal	2.681.329	2.998.241	2.999.070	2.874.689

De berekening van zowel de overheadformatie als de overheadkosten is conform de BBV-vernieuwingen. De overheadformatie ten opzichte van de totale formatie is 18,52% op basis van FTE.

Voor de salariskosten van de overheadformatie ten opzichte van die van de gehele ODIJ-formatie komt neer op 18.02%. De daling van de salariskosten over 2020 ten opzichte van 2019 en de begroting 2020 staat verband met de laatste fase van herplaatsingen in het kader van ODIJ 3.0. Met uitzondering van 2 (FTE) cirkelcoaches zijn alle teamleiders in de organisatie geplaatst. Door de toenemende vraag naar onze VTH-software is een medewerker ICT in 2020 vol ingezet als applicatiebeheerder hiervan. Deze FTE is daarom niet meer toegerekend aan overhead. Verder hebben een aantal collega's van de afdeling staf, arbeidsvermindering aangevraagd. De overige personele lasten bestaan voornamelijk uit: opleidingen, inhuurkosten van specialisme voor arbeidsrecht, begeleiding voor een outplacement traject én ten behoeve van ondersteuning van onze dienst bij de transitie naar een zelfsturende organisatie. De kosten zijn in 2020 lager uitgevallen dan begroot.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
 Reg.nr. 1000984/215/459/517

3.2.3 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op ODIJ. Het voor ODIJ toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	[L.A. Pannekeet]
Functiegegevens	[Directeur]
Aanvang en einde functievervulling in 2020	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking?	[ja]
Bezoldiging 2020	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 123.955
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.256
<i>Subtotaal</i>	€ 144.211
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging 2020	€ 144.211
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2019	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking	[ja]
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 120.741
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.480
<i>Subtotaal</i>	€ 140.221
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 194.000
Totale bezoldiging 2019	€ 140.221

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Namenlijst Dagelijks en Algemeen Bestuur	FUNCTIE
Gemeente Beverwijk – de heer H. Erol	[LID AB en DB]
Gemeente Velsen – de heer F. Bal	[LID AB en DB]
Gemeente Heemskerk – de heer G. de Vries	[LID AB en DB]
Gemeente Haarlem – de heer R. Berkhout	[LID AB en DB]
Gemeente Wormerland – de heer J. Schalkwijk	[LID AB en DB]
Provincie Noord-Holland – de heer E. Stigter (tot maart 2020)	[LID AB]
Provincie Noord-Holland – de heer J. Olthof (vanaf maart 2020)	[LID AB]
Gemeente Purmerend – de heer M.T.A. Hegger	[LID AB]
Gemeente Beemster – mevrouw A. Zeeman	[LID AB]
Gemeente Edam-Volendam – de heer W. Runderkamp	[LID AB]
Gemeente Landsmeer – mevrouw M. Elfferich	[LID AB]
Gemeente Waterland – mevrouw A.M.H. v.d. Weijenberg	[LID AB]
Gemeente Oostzaan – mevrouw R. Dral	[LID AB]
Gemeente Uitgeest – de heer J. Brouwer	[LID AB]
Gemeente Bloemendaal – de heer H. Wijkhuizen	[LID AB]
Gemeente Heemstede – mevrouw N.F. Mulder	[LID AB]
Gemeente Zandvoort – de heer D. Moolenburgh (tot juni 2020)	[LID AB]
Gemeente Zandvoort – mevrouw E. Verheij (vanaf juni 2020)	[LID AB]

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
 Reg.nr. 1000984/215/459/517

3.2.4 Belastingen

3.2.4.1 Omzetbelasting (BTW)

ODIJ is met ingang van 1 januari 2007 door de Belastingdienst als een BTW-plichtige organisatie aangemerkt. Hierdoor is een vereenvoudiging van de administratieve handelingen voor zowel ons als onze deelnemers gerealiseerd en is efficiency in de administratie bewerkstelligd. In deze jaarrekening zijn alle baten en lasten exclusief BTW opgenomen. Doordat wij zelf BTW afdragen en verrekenen, wordt met uitzondering van Europese subsidies geen BTW doorgeschoven naar onze deelnemers in het kader van het BTW Compensatiefonds.

3.2.4.2 Vennootschapsbelasting (Vpb)

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Volgens deze wet moeten overheden die winst of structureel overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt, in principe vennootschapsbelasting betalen. De Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) heeft met de belastingdienst een inschatting gemaakt van de gevolgen voor omgevingsdiensten. De uitkomsten zijn gepubliceerd in de vorm van onder meer een activiteitenlijst met wettelijke en plustaken waarvoor geen Vpb-plicht geldt. Ook wanneer de opbrengsten van de resterende commerciële activiteiten ten behoeve van niet-deelnemers niet meer dan kostendekkend zijn, geldt geen Vpb-plicht. ODIJ heeft de adviezen van de SVLO opgevolgd. Ten aanzien van de activiteiten geldt dat er geen sprake is van een onderneming, dan wel dat de activiteiten zijn vrijgesteld. ODIJ hoeft geen fiscale administratie voeren, geen aangifte indienen en geen VPB af te dragen.

3.3 Resultaatbestemming

Het overzicht van baten en lasten over 2020 toont een gerealiseerd resultaat van € 471.047. Ultimo 2020 bedraagt de algemene reserve € 260.000. Van Berkel Professionals heeft op basis van de onderkende risico's het benodigde weerstandvermogen gesteld op € 467.360. Van het aanvullen van de algemene reserve is daarom geen sprake. Een voorstel om minimaal € 115.000 van het resultaat te bestemmen voor de aanvulling van het weerstandvermogen is op 16 december 2020 door het AB besloten. Het restant van de resultaat bestemming wordt besloten op de vergadering van het AB op 7 juli 2021.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

2020		2019		PASSIVA	2020	
				Vaste passiva		
Economisch nut	3.903.063	4.073.246		Eigen vermogen		
	3.903.063	4.073.246		Algemene reserve	260.000	
	3.903.063	4.073.246		Bestemmingsreserves	130.147	
				Te bestemmen resultaat	471.047	861.194
				Voorzieningen		
				Onderhoud pand	84.125	
				Personeel	47.814	131.939
				Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van:				binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.700.000	3
						3.700.000
				Totaal vaste passiva		4.693.133
				Vlottende passiva		
				Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
				Overige schulden	1.032.135	
						1.032.135
				Overlopende passiva		
				Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	937.081	
				De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	4.609.096	3
						5.546.177
				Totaal vlottende passiva		6.578.312

3.4.1 Toelichting balans

Waarderingsgrondslagen

De balans is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en verminderd met een lineaire afschrijving, berekend op basis van een percentage van de aanschafwaarde. Dit percentage is gebaseerd op de verwachte gemiddelde levensduur van de activa. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

• appartementsrecht en parkeervergunningen	niet van toepassing
• bedrijfsgebouwen	50 jaar
• vaste inrichting en warmtekoudeopslag-installatie	15 jaar
• overige inrichting	5 of 10 jaar
• hard- en software	3,5 of 5 jaar
• telecomunicatieapparatuur (onder hard- en software)	10 jaar
• mobiele telefoons (onder hard- en software)	3,5 jaar
• vervoermiddelen	5 jaar

ODIJ is van zowel het bedrijfsgebouw als de betreffende grond geen eigenaar. Gemeente Beverwijk heeft ons ondererfpacht van de grond en een recht van appartement geleverd. Dit betreft een exclusief gebruiksrecht van het appartement en het medegebruiksrecht van de gemeenschappelijke gedeelten. In 2011 is een splitsingsakte opgesteld en een vereniging van eigenaren (VvE) opgericht. In 2013 heeft gemeente Beverwijk ons 20 parkeervergunningen voor onbepaalde tijd geleverd, waarover wij niet afschrijven. De activeringsgrens voor aanschaffingen bedraagt € 1.000.

Financiële instrumenten

Met betrekking tot de financiële instrumenten wordt kostprijs *hedge* accounting toegepast. Voor zover sprake is van een effectieve *hedge* wordt het instrument gewaardeerd tegen kostprijs, zijnde nihil.

Onderhandenwerk- projecten en ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen

Waardering vindt plaats op basis van aan deze projecten bestede kosten. Indien van toepassing, wordt een voorziening voor verwachte verliezen in mindering gebracht.

De op 31 december gedeclareerde termijnen zijn in mindering gebracht op het OHW. Ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen zijn onder de overlopende passiva opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover rekening houdend met mogelijke oninbaarheid op basis van individuele beoordeling.

Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

Toelichting per balanspost
ACTIVA
Vaste activa
Investerings met een economisch nut

	Grond	Gebouw	Vaste en overige inrichting	Vervoer-middelen	Overige materiële vaste activa: hard- en software	Totaal
Boekwaarden 1/1	143.755	3.243.790	534.159	5.129	146.412	4.073.243
Investerings		-	22.667		32.189	54.856
Desinvesteringen	-	-	-	53.383	-	53.383
Afschrijvingen	-	65.260	92.524	56.697	63.940	278.421
Bijdragen van derden	-	-	-	-	-	0
Boekwaarden 31/12	143.755	3.178.530	464.302	1.815	114.661	3.903.063

Viottende activa
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2020	2019
Vorderingen op openbare lichamen	2.675.397	2.387.497
Rekening-courantverhouding met het Rijk	4.343.854	1.733.728

a. Het drempelbedrag voor middelen die buiten 's Rijks schatkist mogen worden gehouden bedraagt voor 2020 € 250.000.

b. Per kwartaal van 2020 betrof dit gemiddeld:

1e kwartaal	233.566
2e kwartaal	233.955
3e kwartaal	207.198
4e kwartaal	203.571
gemiddeld 2020	219.573

Het bedrag van de RC-verhouding met het Rijk bestaat uit de ontvangen voorschotten van subsidieprojecten en doeluitkeringen, het totaal aan reserves en voorzieningen en nog te betalen bedragen.

In verband met de lage (geen) rente gedurende 2020, zijn geen deposito's afgesloten.

Overige vorderingen	23.320	259.005
---------------------	--------	---------

Deze post wordt als volgt onderverdeeld:

Overige debiteuren	23.320	245.214
Overige vorderingen	0	13.791

Inventarisatie van de ouderdom en het risicoprofiel van de debiteurensaldi per 31-12-2020 heeft geen aanleiding gegeven tot het vormen van een voorziening dubieuze debiteuren.

Overige uitzettingen	885	-749
----------------------	-----	------

De overige uitzettingen bestaan uit:

Te vorderen bijdragen fietsenplan	885	-749
-----------------------------------	-----	------

Liquide middelen

	2020	2019
Kassaldi	506	1.381
Banksaldi	203.571	233.621

Deze post wordt als volgt onderverdeeld:

1) Rekening courant Rabobank	3.459	53.681
2) Rekening-courant BNG	200.112	179.940
3) Kruispst LM	0	0

Overlopende activa

	2020	2019
<i>De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel</i>	120.848	18.212

	Saldo 1-1	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12
Externe veiligheid (IOV) 2019	18.212		18.212	-
Externe veiligheid (IOV) 2020		76.292	61.034	15.258
INTERREG PECS		361.507	289.669	71.838
INTERREG Upcycle your waste	-	83.496	49.700	33.796
Totaal	18.212	521.295	418.615	120.892

PASSIVA
Vaste passiva

Eigen vermogen

						2020	2019
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	260.000
						259.999	

Bestemmingsreserves

	Boekwaarde 31 12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat- bestemming 2020	Retournering gemeenten	Boekwaarde 31 12-2020
Nieuwbouw	121.642		20.101			101.541
Visie luchtkwaliteit	12.195		2.000			10.195
Transitie RUD	25.411		7.000			18.411
TOTAAL	159.248	-	29.101	-	-	130.147

Nieuwbouw

De reserve is gevormd ten behoeve van niet-begrote of tegenvallende kosten volgend uit de nieuwbouw, zoals de BDB-index, de warmtekoude-opslag, extra investeringen werkplekken, zonnepanelen, extra afschrijvingen oude inventaris en digitalisering van het archief. De onttrekking betreft deze onderdelen en is door het AB vastgesteld in de begroting 2020.

Visie Luchtkwaliteit

In 2021 stelt ODIJ een nieuwe visie luchtkwaliteit op genaamd luchtkwaliteit en gezondheid. De gelden in de bestemmingsreserve zullen worden aangewend ter dekking van externe kosten.

Transitie RUD

De reserve is gevormd vanuit de eenmalige rijksbijdrage, ontvangen en doorgestort door zowel deelnemende als externe gemeenten, als tegemoetkoming in (een deel van) de eenmalige oprichtingskosten van de 'RUD IJmond/Waterland', betreffende ICT-investeringen en consultancy.

Gerealiseerde resultaat

	2020	2019
	471.047	1

Voorzieningen

	2020			2019	
<u>Voorzieningen</u>	131.939			106.529	
	Boekwaarde 31 12-2019	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31 12-2020
Onderhoud pand	64.125	20.000		-	84.125
Personeel	42.404	47.814		42.404	47.814
TOTAAL	106.529	67.814	-	42.404	131.939

Onderhoud pand

De voorziening voor het onderhoud van het pand is gevormd op basis van het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan.

Personeel

Per 31-12-20 resterend op basis van de bekende gegevens nog verplichtingen t.a.v. twee oud-medewerkers.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van:

binnenlandse banken en overige financiële instellingen

2020
3.700.000

2019
3.700.000

	Saldo 1-1	Aangetrokken	Aflossing	Saldo 31-12
Lening BNG	3.700.000			3.700.000

De rentelast van de BNG-lening voor 2020 bedraagt € 14.430

Viottende passiva

Netto-viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden **2020** **2019**
1.032.135 404.483

Deze post wordt als volgt onderverdeeld:

Crediteuren 979.512 394.483
Overige kortlopende schulden 52.623 10.000

De overige kortlopende schulden betreffen:

Inschatting restant jaarverslag 7.500 10.000
Nog te betalen kosten 45.123 0

Overlopende passiva

2020 **2019**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume 937.081 913.156

De nog te betalen bedragen kunnen als volgt verdeeld worden:

Te betalen loonbelasting 0 0
Te betalen BTW 711.721 709.838

Overige 225.360 204.218

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

Handwritten signature in blue ink.

Handwritten signature in blue ink.

2020
2019

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

4.609.096
3.163.275

Het verloop van de ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren wordt als volgt weergegeven:

	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevalen bedragen	Saldo 31-12
PFAS verbindingen	12.091	86.910	91.312	7.688
BSBM- opleiding	12.535	-	-	12.535
EED richtlijn	119.963	1.000	18.391	102.572
Toezicht energiebesparing	47.350	-	-	47.350
IJmond Bereikbaar	303.991	-	222.773	81.218
Mobiliteitsfonds	977.483	417.000	20.000	1.374.483
Eenmalige bijdrage VTH	40.283	-	2.279	38.004
Omgevingswet	223.149	176.000	-	399.149
Geluidsmetingen Zandvoort	-	70.000	23.583	46.418
Duurzaamheidsprogramma Uitgeest	67.859	220.000	190.568	97.291
WUP Uitgeest	-	222.000	194.313	27.687
EAW Uitgeest	-	20.660	-	20.660
Externe veiligheid (IOV)- opleidingsbudget	9.581	11.728	-	21.311
Meetnet	-	78.000	72.000	5.999
ISV diversen	98.683	12.107	12.107	98.682
Vorbereiding en uitvoering geluidsaneringen	563.239	465.417	113.726	914.930
Synchronisatie BIS	6.925	-	-	6.925
Bodemkwaliteitskaart	79.449	-	8.000	71.449
Luchtkwaliteit diversen	12.935	-	12.935	-
NME-centrum De Baak B'wijk	7.765	49.300	30.796	26.269
NME-centrum Dierendorp H'kerk	2.305	48.800	38.383	12.722
Duurzame energieprojecten	125.463	77.272	103.991	98.744
Warmtenet/ warmteplan	108.621	109.001	71.230	146.392
Greenbizz Beverwijk	16.709	150.000	101.439	65.271
OTW	63.300	105.730	94.498	74.532
INTERREG UYW	18.496	109.567	109.567	18.939
Regionale energiebesparingsaanpak (REP)	151.894	555.823	317.895	389.822
RRE	-	894.134	601.226	292.907
Energiebesparingsonderzoek	92.500	-	68.554	23.946
Invoering omgevingswet	-	60.000	-	60.000
Bonaire	-	30.240	5.040	25.200
Diversen	704	-	704	-
	3.163.275	2.860.319	1.476.741	4.609.096

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

 Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
 Reg.nr. 1000984/215/459/517

3.4.2 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Financiering huisvesting

Begin januari 2016 heeft ODIJ met de BNG een lening afgesloten van € 3.700.000 tegen een basisrente van 3 maands Euribor ten behoeve van de financiering van het kantoorpand. Hier bovenop berekent de BNG een opslag van 32,5 basispunten (0,325%). De lening is op 4 januari 2016 verstrekt. Deze lening stond tot en met 2 januari 2020 tegenover de in 2008 afgesloten renteswap van € 3.700.000 met de Rabobank.

Hierdoor was er sprake van een effectieve *hedge*. Wij betalen de Rabobank een vaste rente van 4,69%. In 2020 is de lening van de BNG voor 10 jaar vastgezet tegen 0,39% rente en losgekoppeld van de renteswap. De renteswap loopt op 2 januari 2020 van rechtswege af.

Per 31 december 2020 was de marktwaarde van de met de Rabobank afgesloten renteswap met een bedrag van -€ 247.207 minder negatief dan het afgesproken bedrag met de Rabobank van € 1.500.000 en minder negatief dan de waarde per 31 december 2019 van -€ 430.334. De negatieve waarde heeft te maken met de zeer lage rentestand. De Rabobank kan, gelet op hun algemene voorwaarden, ODIJ om extra dekking verzoeken. Aangezien de negatieve waarde van de renteswap door de afnemende looptijd van de renteswap steeds minder negatief wordt en ODIJ de renteverplichtingen jaarlijks begroot en tijdig voldoet, wordt dit risico steeds kleiner. De rentelast van de financiering komt voor 2020 per saldo op € 206.518.

Leasecontract printers en copiers

Voor de printer/copiers van ODIJ is per 30 augustus 2016 een leasecontract gesloten voor 60 maanden (5 jaar). Ultimo 2020 bedraagt de resterende looptijd 8 maanden. De hieruit voortvloeiende verplichting bedraagt per ultimo 2020 nog € 8.104.

Contract mobiele telefonie en vaste datalijnen

Ultimo december 2019 en februari 2020 zijn een tweetal contracten afgesloten voor mobiele telefonie alsmede vaste datalijnen. Beide contracten hebben een looptijd van 60 maanden (5 jaar). De hieruit voortvloeiende verplichting bedraagt per ultimo 2020 € 593. In 2021 wordt het contract in combinatie met de ICT migratie naar Microsoft 365 herzien.

Restverlof

Het restantverlof van alle medewerkers is ultimo 2020 gekwantificeerd op basis van het gemiddelde uurtarief aan loonkosten van € 47,07. Het totaal aan restverlof bedraagt 9.334 uur. Hieruit volgt een niet uit de balans blijkende verplichting van € 439.306.

Personele verplichtingen

Voor medewerkers met een vaste of tijdelijke dienstbetrekking, waarvan het contract na balansdatum niet verlengd wordt, zijn wij verantwoordelijk voor de vergoeding van de WW-uitkeringen. Dit zal maximaal voor een vooraf vastgestelde periode gelden, dan wel tot het moment dat met een nieuwe arbeidsbetrekking wordt begonnen. Gezien de huidige ontwikkelingen, onder meer de groei van de organisatie en toename van het personeelsbestand, kunnen dergelijke situaties zich voordoen. De omvang van de verplichting is op dit moment nog niet redelijkerwijs in te schatten, daarom is de post pro memorie opgenomen.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

Recapitulatie niet uit de balans blijvende verplichtingen 2020:

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:	
BNG/Rabobank (o.b.v. begroting 2021)	€ 187.960
Leascontract printer/ copiers	€ 8.104
Mobiele telefonie en vaste datalijnen	€ 593
Uit te betalen restantverlof ODIJ	€ 439.306
Totaal	€ 635.963

In totaal resulteert ultimo 2020 een bedrag van € 635.963 aan verplichtingen. Uit hoofde van de gemeenschappelijke regeling (GR) staan de deelnemende gemeenten garant voor deze lopende verplichtingen.

3.4.3 Investerings

ODIJ doet geen investeringen met maatschappelijk nut. Alle investeringen zijn van economisch nut.

Verbouwing en inventaris

In 2020 hebben wij geïnvesteerd in computers om het thuiswerken te faciliteren en in vergaderfaciliteiten om ook in groepsverband op afstand met elkaar te kunnen vergaderen. In 2020 hebben wij ook geïnvesteerd in drones om het toezicht op afstand te faciliteren.

Automatisering

In 2020 is met name geïnvesteerd in beveiliging, de verplichte koppeling ten aanzien van ons zaakstelsel met verbonden partijen. In 2021 gaan wij over naar Microsoft 365 en vervangen wij onze hardware om het flexibel werken te ondersteunen. Deze investering past in het investeringsplan.

3.4.4 EMU-saldo

Decentrale overheden dienen inzicht te geven in de berekening van hun aandeel in het EMU-saldo van Nederland. Deze informatie wordt aangeleverd bij het CBS. Onder gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats, wanneer deze een exploitatie van twintig miljoen of hoger hebben. ODIJ valt derhalve niet in de steekproef. Het EMU-saldo dient echter wel in de begroting opgenomen te worden. Het EMU-saldo is het totaal van inkomsten minus uitgaven. De categorieën

EMU-saldo	Realisatie	Begroting	gewijzigde begroting	Realisatie
	2020	2020	2020	2019
Exploitatiesaldo	441.946	32.294	32.294	79.499
+ afschrijvingen	225.038	291.800	291.800	234.284
+ dotatie voorzieningen	67.814	12.500	12.500	56.529
- onttrekking voorzieningen	42.404	6.000	6.000	90.293
- onttrekking reserves	29.101	32.294	32.294	79.500
EMU-saldo	663.293	233.712	233.712	41.521

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
 Reg.nr. 1000984/215/459/517

3.5 SiSa-bijlage specifieke uitkeringen

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021								
TenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel een beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 lenM/BSK-2017/265597	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 lenW/BSK-2019/229677	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 lenW/BSK-2020/120658	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 lenW/BSK-2020/141048	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 lenW/BSK-2020/144698	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 lenW/BSK-2020/1767	€ 101.195	€ 0	€ 0	€ 18.284	€ 0
			7					
			8					
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 lenM/BSK-2017/265597	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2 lenW/BSK-2019/229677	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3 lenW/BSK-2020/120658	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4 lenW/BSK-2020/141048	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			5 lenW/BSK-2020/144698	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			6 lenW/BSK-2020/1767	€ 119.479	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			7					
			8					

3.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Bijlage bij controleverklaring van 8 maart 2021
Reg.nr. 1000984/215/459/517

Kadernota

2022

Inhoud

1. Inleiding	5
Omgevingswet	5
Koers van de organisatie	5
2. Van kadernota naar begroting	8
3. Leeswijzer	10
4. Onze hoofddoelstelling	12
4.1 Achtergrond	12
4.2 Maatschappelijke meerwaarde	12
4.3 Ondersteunen bij beleidsontwikkeling	12
4.4 Breed takenpakket	13
5. Inhoudelijke ontwikkelingen in 2022	15
5.1 Omgevingswet	15
5.2 Warme overdracht bodem	15
5.3 Stikstof	16
5.4 Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit	16
5.5 IJmond Bereikbaar	16
5.6 Energie- en warmtetransitie	17
5.7 Geothermie / gesloten bodemenergiesystemen (GBES)	17
5.8 Energiebesparingsakkoord	17
5.9 Asbestdaken	18
5.10 Onvoorziene ontwikkelingen	18
5.11 Aanpassingen in de Gemeenschappelijke Regeling	18
5.12 Versterking VTH stelsel	19
6. Financiële uitgangspunten	21
6.1 Omgevingswet	21
6.2 Dienstverleningsovereenkomsten	23
6.3 Regio IJmond	23
6.4 Regio Kennemerland	24
6.5 Regio Zaanstreek-Waterland	24
6.6 Incidentele baten	25
6.7 Personele lasten	25
6.8 Overige kosten	26
6.9 Overhead	26
6.10 Rente- en financieringslasten	26
6.12 Bestemmingsreserves	27
6.13 Weerstandsvermogen	27
6.14 Samenvatting financiële uitgangspunten	28

7. Financieel kader	30
7.1 Wijze van kostennormering	30
7.2 Wijze van financiering	30
7.3 Indexatie 2022	30
7.4 Indexatie bijdragen van onze deelnemers 2022	31
8. Begroting 2023 en verder	33

1

Inleiding

1. Inleiding

Voor u ligt onze kadernota voor het jaar 2022. Ten tijde van dit schrijven verkeren wij in een pandemie door COVID-19. De ontwikkelingen in 2021 zijn onzeker. Met de vooruitzichten die er nu zijn verwachten wij dat, mede door de vaccinatiecampagne in 2021, het jaar 2022 voor onze uitvoerende taken weer 'normaal' zou zijn. Maar ook wij zien dat de impact van de coronacrisis financieel zijn sporen heeft achtergelaten. Mede hierdoor én door de taakoverheveling van het Rijk naar gemeenten wordt de financiering van onze deelnemers onder druk gezet. In deze nota leest u welke ontwikkelingen wij verwachten en hoe wij de ambitie hebben om hierop te anticiperen. De druk op het milieu neemt steeds meer toe. Desondanks willen wij rekening houden met de financiële posities van onze deelnemers. In de begroting van 2022 indexeren wij onze tarieven en bijdragen van onze deelnemers daarom niet.

Omgevingswet

Naar verwachting treedt per 1 januari 2022 de Omgevingswet in werking. Met recht kunnen we dit één van de grootste veranderingen noemen in het bestaan van onze dienst. In hoofdstuk 5.2 nemen we u mee in onze visie op deze veranderingen.

Koers van de organisatie

Het huidige takenpakket van Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) is divers en verschilt per gemeente. In de afgelopen jaren vonden er binnen de genoemde taakvelden veel veranderingen plaats. Ook de komende jaren staan in het teken van ontwikkelingen zoals het Klimaatakkoord, het inwerking treden van de Omgevingswet, de transitie van een lineaire naar een circulaire economie en de private borging van bouwtoezichttaken. Deze ontwikkelingen veranderen de context waarin ODIJ haar taken uitvoert. Het grote kader stellende effect van deze ontwikkelingen op het toekomstperspectief heeft effecten op ons werk voor de komende jaren. In dit nieuwe krachtenveld is het van belang om voor de komende jaren de koers van de organisatie te bepalen. Deze dient breed gedragen en toekomstbestendig te zijn.

Wij hebben ervoor gekozen dit uit te werken in een bedrijfsplan 2021–2024. Voorafgaand aan het schrijven van dit plan hebben wij onze deelnemende gemeenten en provincie geconsulteerd. Daarnaast hebben verschillende sessies plaatsgevonden met onze ambtelijke opdrachtgevers vanuit de deelnemende partijen. In dit bedrijfsplan wordt niet alleen ingegaan op bovengenoemde ontwikkelingen. Het bedrijfsplan beschrijft ook de huidige situatie, schetst de kaders voor onze bedrijfsvoering en geeft inzicht in de organisatie en de ontwikkeling van de organisatie.

Wij beschrijven de zaken die we nu kunnen overzien. ODIJ en onze omgeving zijn echter voortdurend in beweging. Het plan is dan ook dynamisch en leent zich voor evaluatie. Dit om te kunnen blijven inspelen op huidige en komende ontwikkelingen.

In december 2020 heeft het AB het [ODIJ bedrijfsplan 2021-2024](#)¹ vastgesteld.

Ten aanzien van de kerntaken, te weten: vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn in 2019 meerjarige beleidskaders en uitvoeringsstrategieën door de deelnemende gemeentebesturen en het provinciebestuur voor de middellange termijn vastgesteld.

¹ Het bedrijfsplan is als bijlage bijgevoegd.

Van kadernota naar begroting

2. Van kadernota naar begroting

Het Dagelijks Bestuur (DB) stelt deze kadernota vast en deze is daarmee richtinggevend bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2022. De ontwerpbegroting 2022 wordt in april 2021 aangeboden aan de raden van onze gemeenten en Provinciale Staten. Hiermee stellen wij ze in de gelegenheid om zienswijzen in te dienen. Begin juli 2021 stelt het Algemeen Bestuur de begroting 2022 vast, zodat wij deze voor 1 augustus 2021 aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kunnen toezenden.

Tabel P&C cyclus begroting 2022

Datum	Actie	Wie
3 februari 2021	Vaststelling Kadernota Dagelijks Bestuur ODIJ	Dagelijks Bestuur
3 maart 2021	Aanbieden Kadernota aan Algemeen Bestuur ter kennisname	Dagelijks Bestuur
4 maart 2021	Aanbieden Kadernota aan de deelnemers	Dagelijks Bestuur
	Behandeling reactie op zienswijze en verwerking in conceptbegroting	Dagelijks Bestuur
Voor 15 april 2021	Vaststellen conceptbegroting door Dagelijks Bestuur en verzending uiterlijk 15 april aan deelnemers	Dagelijks Bestuur
	Deelnemers beoordelen conceptbegroting 2022 en formuleren desgewenst zienswijzen, die uiterlijk 2e week juni worden ontvangen door het Dagelijks Bestuur van ODIJ	Deelnemers
	Behandelen zienswijzen in Dagelijks Bestuur en formuleren gemotiveerde reactie hierop	Dagelijks Bestuur
7 juli 2021	Vaststellen begroting 2022	Algemeen Bestuur

3

Leeswijzer

3. Leeswijzer

Deze kadernota bevat de volgende onderdelen:

Hoofddoelstelling (hoofdstuk 4)

In dit hoofdstuk is de achtergrond en de maatschappelijke meerwaarde van onze dienst verwoord.

Inhoudelijke ontwikkelingen (hoofdstuk 5)

Dit hoofdstuk maakt inzichtelijk welke ontwikkelingen op zowel korte als langere termijn, invloed hebben op het beleid en onze dienst.

Financiële ontwikkelingen (hoofdstuk 6, 7, 8)

Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de financiële uitgangspunten, waarna in hoofdstuk 7 wordt ingegaan op de financiële kaders, met name de indexering van baten en lasten, die ons Algemeen Bestuur vaststelt. Ons Dagelijks Bestuur stelt binnen deze kaders de ontwerpbegroting 2022, inclusief de meerjarenbegroting, op. Hoofdstuk 8 geeft beknopt een beschrijving van het financieel toekomstperspectief 2023 en verder.

4

Onze hoofddoelstelling

4. Onze hoofddoelstelling

4.1 Achtergrond

Op 1 januari 1999 zijn wij gestart met de uitvoering van alle wettelijke milieutaken voor de gemeenten in de IJmond: Beverwijk, Heemskerk en Velsen. De gemeente Uitgeest is in dat jaar ook toegetreden tot de [Gemeenschappelijke Regeling \(GR\)](#). Per 1 januari 2014 en 1 januari 2015 gevolgd door de gemeente Haarlem en de provincie Noord-Holland, respectievelijk gemeenten Beemster en Purmerend. In 2017 zijn de gemeenten Bloemendaal, Heemstede, Zandvoort, Landsmeer, Oostzaan, Waterland, Wormerland en Edam-Volendam toegetreden tot de GR met het basistakenpakket. Per 1 januari 2016 voeren wij eveneens de plustaken vergunningverlening bodem voor provincie Noord-Holland uit. Naast de taken die in de GR zijn ingebracht, voeren wij takenpakketten uit op basis van langlopende dienstverleningsovereenkomsten voor de gemeenten Bloemendaal, Heemstede, Zandvoort, Landsmeer, Oostzaan, Waterland, Wormerland, Uitgeest en Heemskerk.

4.2 Maatschappelijke meerwaarde

Wij zijn een uitvoeringsorganisatie van overheidstaken op het gebied van de fysieke leef-omgeving. In de afgelopen jaren is gebleken dat door het bundelen van kennis een maximale synergie kan worden gerealiseerd. De samenwerking wordt gezocht waar het een meer-waarde heeft. De meerwaarde ligt verder in de verbetering en vereenvoudiging van de dienstverlening naar burgers en bedrijven en verdergaande kwaliteitsverbetering van de uitvoering. Daarnaast wordt, gelet op de grote span of control op verschillende vakgebieden, de kwetsbaarheid voor gemeenten verminderd. Wij willen [een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie](#) zijn waar partners met vertrouwen mee samenwerken.

4.3 Ondersteunen bij beleidsontwikkeling

Het ondersteunen van gemeenten en provincie bij beleidsontwikkeling is onlosmakelijk verbonden met de praktijk van de uitvoering. Vanuit de eigen deskundigheid dragen wij zorg voor een adequate afstemming met de gemeenten en provincie. Een goede en kostenbewuste uitvoering is niet mogelijk zonder heldere beleidskaders van de opdrachtgevers. Tegelijkertijd doen wij ook voorstellen voor het uitvoeringsbeleid vanuit onze eigen expertise, zoals bijvoorbeeld de handhavingsstrategie.

4.4 Breed takenpakket

Onze activiteiten beperken zich al jaren niet meer tot alleen 'klassieke' milieutaken. In een aantal gemeenten wordt het toezicht ook integraal uitgevoerd op brandveiligheid, bouw- en woningtoezicht, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO), Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) en drank- en horecawetgeving. Wij investeren in het opleiden van onze medewerkers om hen breed en sectoroverstijgend in te kunnen zetten. Wij zien op termijn voordelen in het verbreden van ons takenpakket waar deze inhoudelijk en/of procesmatig vergelijkbare voordelen biedt aan de verschillende opdrachtgevers, zoals het geval is bij de bundeling van milieutaken. De vernieuwing van het toezicht door de integrale aanpak sluit goed aan bij deze landelijke trend. Wij willen deze taken efficiënt en effectief uitvoeren.

[Meer informatie over onze werkzaamheden leest u op onze website.](#)

5

Inhoudelijke ontwikkelingen in 2022

5. Inhoudelijke ontwikkelingen in 2022

5.1 Omgevingswet

Met ingang van 2022 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. In de kadernota's van de afgelopen jaren hebben wij u al geïnformeerd over het nieuwe omgevingsstelsel. Het uitstel van de inwerkingtreding van dit nieuwe stelsel betekent dat we ons langer kunnen voorbereiden op een goede implementatie. De Omgevingswet brengt verandering met zich mee in het takenpakket van onze deelnemers. De landelijke regelgeving staat nog niet vast, zodat ook nog niet helder is wat de impact zal zijn. Wel is zeker dat er verschuivingen in het takenpakket optreden en dat betekent ook dat de deelnemersbijdrage wijzigt. Het wachten is op duidelijkheid vanuit "Den Haag".

De Omgevingswet resulteert in een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en heeft gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn, zoals onze dienst.

De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.

Voorts betekent de invoering van de Omgevingswet dat onze werkwijze voor de uitvoering van de VTH²-taken vanaf dat moment is afgestemd op de Omgevingswet en dat de kaders waaraan vergunningaanvragen worden getoetst en de regels waarop wordt toegezien, zijn veranderd. Hierbij hoort ook de grotere afwegingsruimte die onze deelnemers bij inwerkingtreding krijgen. De financiële consequenties en onze visie hierop hebben wij uitgewerkt in hoofdstuk 6 Financiële uitgangspunten.

Geurbeleid binnen Omgevingswet

De overdracht van het provinciaal geurbeleid naar de (uitvoeringsdienst van de) gemeenten (ODIJ) in het kader van de Omgevingswet verandert. Dit betekent dat wij eventueel omgevingswaarden voor geur in de omgevingsplannen moeten opnemen. De provincie blijft alleen bij gemeentegrens overschrijdende activiteiten een rol houden. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat het geurbeleid rondom Tata Steel bij de provincie kan blijven.

5.2 Warme overdracht bodem

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vindt voor een aantal taken een herverdeling van bevoegdheden plaats. De herverdeling zorgt ook voor een wijziging in bevoegd gezag voor wat betreft de taken voor bodemverontreiniging. Deze bevoegdheden en taken gaan dan over van provincie naar gemeenten. Een onderdeel van deze overdracht is de verandering in bevoegd gezag voor de VTH-bodemtaken, zoals dat nu in de Wet

2 Vergunningen, toezicht en handhaving

bodembescherming (Wbb) geregeld is. Op dit moment voeren de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten deze namens provincie Noord-Holland uit. Het gaat hierbij zowel om toezicht, handhaving en vergunningverlening als om de juridische en beleidsmatige advisering.

5.3 Stikstof

Ieder bouwproject dat zorgt voor stikstofneerslag op een stikstofgevoelig [Natura 2000-gebied](#) is een natuurvergunning nodig. In dat geval maakt de aanvraag voor de natuurvergunning deel uit van de aanvraag voor de omgevingsvergunning. In opdracht van onze gemeenten toetsen wij aanvragen op natuurwaarden stikstofdeposities. In 2020 heeft veel druk gestaan op dit dossier. De uitvoering is in 2020 met inhuur van externe adviseurs op peil gebleven. Zodoende hebben wij onze gemeenten adequaat en binnen termijnen kunnen adviseren en ondersteunen. Vanwege de ligging van veel van onze gemeenten nabij Natura 2000-gebieden verwachten wij dat de druk op dit dossier de komende jaren verder toeneemt.

5.4 Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit

Op basis van het programma Gezondheid en Luchtkwaliteit dat onder voorbehoud medio 2021 wordt vastgesteld, stellen we een uitvoeringsprogramma op. We richten een programmabureau op om de uitvoering van het programma te coördineren, inclusief communicatie en monitoring en evaluatie van het programma. Evident is dat wij voor de intensivering van de uitvoering van IJmond Bereikbaar en de VTH-taken meer middelen nodig hebben. Voor de uitvoering van het programma verwachten wij een uitbreiding van twee formatieplaatsen.

5.5 IJmond Bereikbaar

Naar aanleiding van de ambities in het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit willen wij het programma IJmond Bereikbaar intensiveren. De ambitie is om het aantal bedrijven waarbij een mobiliteitsscan wordt afgenomen en waar maatregelen worden geïntroduceerd, te verdubbelen. Met de huidige formatie is het niet mogelijk deze intensivering te bereiken. Daarom vragen wij voor de periode van vier jaar één formatieplaats op. In de loop van 2021 verwachten wij hier besluitvorming over van de betrokken gemeenten.

Een deel van de huidige formatie voor IJmond Bereikbaar dekken wij uit een externe subsidie, die is beschikt tot en met 2021. In de begroting van 2022 gaan wij er vanuit dat deze gecontinueerd wordt voor 2022. De onzekerheid hieromtrent vermelden wij in onze begroting.

5.6 Energie- en warmtetransitie

De energietransitie vormt ook in 2022 een majeur thema binnen het overheidsbeleid op het gebied van milieu en duurzaamheid. Eind 2019 is het [landelijke Klimaatakkoord](#) vastgesteld. Hierin zijn maatregelen opgenomen op het gebied van mobiliteit, elektriciteit en industrie, landbouw en landgebruik en de gebouwde omgeving. Opgeteld dienen de maatregelen te leiden tot een landelijke CO₂-reductie van 49% in het jaar 2030 en 95% in 2050 (t.o.v. 1990).

Op rijks, provinciaal en regionaal niveau worden verschillende agenda's en programma's uitgerold om in 2050 een energieneutrale samenleving te realiseren. Lokale overheden hebben een belangrijke rol bij het behalen van deze doelstelling. Op regionaal niveau worden hiertoe [regionale energiestrategieën](#) en op lokaal niveau [transitieviesies warmte](#) ontwikkeld. De meerwaarde van onze dienst in deze opgave is gelegen in de bundeling van kennis op regionaal vlak, zowel technisch als procesmatig, als bij zicht op de regionale ontwikkelingen. Wij ondersteunen gemeenten bij het opstellen en uitvoeren van de energietransitie. Dit vertaalt zich in werkzaamheden die bijdragen aan het opstellen van de transitieviesies warmte en de [wijkuitvoeringsplannen](#). Bij de uitvoering van de wijkuitvoeringsplannen, zullen jaarlijks, per gemeente een aantal wijken worden aangepakt. Dit gaat gepaard met een intensief participatietraject.

5.7 Geothermie / gesloten bodemenergiesystemen (GBES)

Komende jaren gaat nieuwbouw steeds vaker samen met meldingen inzake de aanleg van bodemenergiesystemen. Maar ook door de verduurzamingsopgave bij bedrijven kan de vraag naar bodemenergiesystemen toenemen. GBES realiseren een significante besparing op het gebruik van energie voor verwarmen en koelen. Met de huidige klimaatambities wordt landelijke groei in het aantal systemen verwacht, zowel wat betreft totale aantallen als ook wat betreft omvang van de projecten. Tegelijk met de kansen die deze systemen ons gaan bieden, is er ook aandacht voor de risico's. Via een samenwerkingsproject tussen de vier omgevingsdiensten binnen de provincie, zijn deze risico's geïnteriseerd. Daarbij gaat het om een regisserende rol, maar ook aandacht geven aan een goede registratie in informatiesystemen.

In 2020 hebben wij vanuit onze adviesrol gemeente Heemskerk geadviseerd inzake een verzoek voor de aanleg van geothermie. Komende jaren verwachten wij vanuit onze adviesrol vaker dit soort verzoeken te ontvangen.

5.8 Energiebesparingsakkoord

Wij controleren bedrijven en instellingen op het [treffen van energiebesparende maatregelen](#). Maatregelen met een terugverdientijd van minder dan 5 jaar zijn wettelijk verplicht om te nemen. Daarnaast grijpen wij onze bedrijfscontroles ook aan om met ondernemers het gesprek aan te gaan over de mogelijkheden van verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering. Daarop sluit het initiatief van provincie Noord-Holland aan. De provincie wil een

breed gedragen Energieakkoord sluiten met alle 46 gemeenten. In het akkoord worden afspraken opgenomen over een gezamenlijk ambitieniveau, kaders voor een toezicht-werkwijze en gezamenlijke monitoring en inzet van middelen. Het akkoord loopt in principe tot 2025 en heeft als doel om provinciebreed een *level playing field* te creëren op gebied van toezicht op energiebesparende maatregelen. Het [Energieakkoord](#) biedt ons kansen om enerzijds onze succesvolle [GreenBiz-aanpak](#) verder uit te rollen, anderzijds verder te gaan op de ingeslagen weg, waarbij we bedrijven via energiescans en dataloggers ontzorgen en gedurende een periode begeleiden. Het leveren van een bijdrage aan de geformuleerde ambities uit het Energieakkoord betekent ook intensivering van toezicht en handhaving op dit dossier.

5.9 Asbestdaken

In 2019 heeft de Eerste Kamer tegen het verbod op asbestdaken gestemd. Het verbod zou leiden tot grote financiële en operationele lasten. Het is echter wenselijk om inwoners/ ondernemers te blijven bewegen tot saneren over te gaan. Het doel blijft daarom hetzelfde 'een veilige, schone en asbestvrije omgeving in 2028'. Wij zijn daarin op verschillende manieren ondersteunend richting de gemeente doormiddel van toezicht, monitoring en informatie.

5.10 Onvoorziene ontwikkelingen

Momenteel zitten wij midden in de coronapandemie, die ook impact heeft op onze dienst. Voor een aantal projecten is uitstel verleend zoals het omvangrijke project Regeling Reductie Energie. Onze medewerkers werken bijna volledig vanaf huis. Onderwerpen als stikstof, PFAS alsmede emissies van Tata Steel en Harsco Metals hebben in de afgelopen anderhalf jaar specifiek in de IJmond geleid tot maatschappelijke onrust. De vele nog onbekende factoren in deze dossiers leiden tot onzekerheid over de realisatie van projecten en de daarbij behorende financiële risico's voor onze deelnemers. De druk op het realiseren van CO₂-reductie gaat na de [Urgenda uitspraak van de Hoge Raad van 19 december 2019](#), alleen maar toenemen. Op dit moment is niet te voorzien wat voornoemde dossiers in 2022 specifiek aan inzet van onze dienst zullen vragen. Wij zijn echter flexibel en vakinhoudelijk goed voorbereid en beschikken over kennis en kunde om onze deelnemers van dienst te zijn.

5.11 Aanpassingen in de Gemeenschappelijke Regeling

De [Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond](#) (GR) vormt ons juridische kader. De GR Omgevingsdienst IJmond is een openbaar lichaam met 16 deelnemers dat opereert onder de naam Omgevingsdienst IJmond. Binnen het kader van de GR voert de dienst naast de taken beschreven in de GR, ook taken uit op basis van apart met haar deelnemers afgesloten dienstverleningsovereenkomsten.

Het inwerkingtreden van de Omgevingswet en de daarmee gepaard gaande overdracht van bevoegdheden van provincie naar gemeenten, leidt tot een wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling. Ten tijde van het opstellen van deze nota is nog niet duidelijk of de Omgevingswet daadwerkelijk op 1 januari 2022 in werking treedt. In de loop van 2021 start evenwel een traject om samen met onze deelnemers te komen tot een wijziging. Een en ander kan mogelijk naar 2022 toe doorlopen.

5.12 Versterking VTH stelsel

Wij maken deel uit van het landelijke stelsel van [29 omgevingsdiensten](#). Het huidige stelsel is vanaf 2013 opgebouwd en in 2016 wettelijk vastgelegd. Nu het stelsel enkele jaren van kracht is, wordt beter zichtbaar wat wel en niet werkt. Dit blijkt onder meer uit de evaluatieonderzoeken die periodiek in opdracht van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat worden uitgevoerd. De staatssecretaris constateert in de praktijk dat het stelsel nog niet optimaal functioneert. Zij heeft daarop besloten een onafhankelijke adviescommissie in te stellen: de [Bestuurlijke Commissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving \(VTH\) in het milieudomein \(commissie Van Aartsen\)](#). De hoofdvraag aan de commissie is welke mogelijkheden de commissie ziet om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. Als belangrijk onderdeel van het advies vraagt de staatssecretaris de commissie welke mogelijkheden zij ziet om de onafhankelijkheid en deskundigheid van toezichthouders - waaronder in het bijzonder omgevingsdiensten - te versterken en aan te geven wat er voor nodig is om die versterking daadwerkelijk te realiseren. Voorts is de commissie gevraagd om op basis van haar bevindingen over de voorgaande punten een oordeel en advies te geven over de huidige verdeling van rollen, taken en bevoegdheden in het stelsel en aan te geven of dit voldoende mogelijkheden biedt voor het Rijk om vanuit de regierol haar stelselverantwoordelijkheid waar te maken. Het advies van de commissie Van Aartsen wordt in het voorjaar van 2021 verwacht. Dit kan de komende jaren gevolgen hebben, ook in financiële zin. Zodra hierover meer bekend is, informeren wij u verder.

6

Financiële uitgangspunten

6. Financiële uitgangspunten

6.1 Omgevingswet

De Omgevingswet heeft grote financiële consequenties.

Private borging

De verwachting is dat het effect van de invoering van de Wet private borging, waarbij de markt taken overneemt, niet in 2022 en 2023 optreedt. Vandaar dat wij voorstellen om 2022 en 2023 te beschouwen als overgangsjaren en onze begroting hier niet op aanpassen.

Project invoering Omgevingswet

We verwachten in 2021, het laatste jaar voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, en vanaf 2022 dat de omvang van de werkzaamheden sterk toenemen. In 2020 werd duidelijk dat de meeste gemeenten zullen kiezen voor de minimale variant en andere zaken worden daarmee vooruitgeschoven naar de toekomst.

Omdat de vraag naar onderzoekskosten ten behoeve van de omgevingsplannen sterk uiteenlopen per deelnemer, hebben wij in onze financiële ramingen hier geen rekening mee gehouden. De onderzoekskosten komen voor rekening van de deelnemers.

Leges

Onder de Omgevingswet is het mogelijk om leges te gaan heffen voor milieuvergunningen. Dit moet per gemeente onderzocht worden. In de begroting van 2022 houden we hier geen rekening mee (conform begroting 2021). Wel hebben wij de data en expertise in huis om onze deelnemers hiermee van dienst te zijn.

Warme bodemoverdracht

Tegelijk met de overdracht van de bodemtaken van provincie naar gemeenten, worden de financiële middelen vanuit het Provinciefonds naar Gemeentefonds overgeheveld. Om namens gemeenten in de toekomst deze taak op hetzelfde niveau, zorgvuldig en adequaat uit te kunnen blijven voeren, doen wij een beroep doen op deze middelen. De financiering van de bodemtaken onder de Omgevingswet is echter al langere tijd onduidelijk. De verwachting is dat hier medio 2021 meer over bekend wordt. Het Rijk is daar nu over in overleg met de VNG en het IPO. Om hier wel op voor te sorteren hebben wij het totaalbedrag, dat nu voor onze regio staat gereserveerd, via een verdeelsleutel verdeeld over onze regio.

In de begroting van 2022 houden wij rekening met de volledige financiering van deze taak. We verdelen deze bijdrage na indexatie op basis van de verdeelsleutel. De bodemtaken van de gemeente Haarlem zijn momenteel niet bij ons ondergebracht, hiervoor maken wij een herberekening in de verdeelsleutel.

In het Algemeen Bestuur hebben wij een presentatie gehouden. Op basis van de begroting 2020 hebben we onze deelnemers een indicatie gegeven over de verhoging. Wanneer afspraken rondom de financiering van de bodemtaken verder zijn geconcretiseerd, zullen wij

gemeenten per brief een definitieve aanbieding sturen.

Uitvoering

Mede door de ervaringen opgedaan in 2020, zijn er twijfels ontstaan over de kosten van de invoering en de eventuele baten na invoering. De impact lijkt veel groter dan vooraf ingeschat. De baten lijken vooralsnog uit te blijven en zijn onzeker. Ook de keuze voor de minimale ambitie maakt dat onderdelen verder verschoven worden in de tijd. Dit houdt verband met het onderstaande:

- Bij de inrichting van het [Digitaal Stelsel Omgevingswet](#) (DSO) kiezen de meeste gemeenten voor de top 10 benadering. Alleen de 10 belangrijkste processen worden uitgewerkt met toepasbare regels in 2021. De andere processen worden later uitgewerkt. Het is aan de gemeente om het DSO hierop in te richten. Dit betekent dat de vergunningaanvragen, wel kunnen worden ingediend maar net als nu moeten worden beoordeeld door onze medewerkers. Gezien voorgaande zijn de kosten en baten van het DSO onzeker;
- Het opstellen van gemeentelijke Omgevingsvisies, de van rechtswege tijdelijk gemeentelijke Omgevingsplannen en het opstellen van definitieve gemeentelijke Omgevingsplannen lopen door in de periode 2022-2029. Veelal liggen de belemmeringen op stikstof, geluid, PFAS, bodem en andere milieu compartimenten waar de ODIJ-gemeenten op adviseert. De ambities van gemeenten zijn groot als het gaat om bijvoorbeeld woningbouw. Het wordt steeds complexer om advies te geven op dergelijke plannen;
- Voor de aanvullingsregeling geluid geldt dat nog niet duidelijk is wat de kosten van implementatie zijn;
- De meeste deelnemende gemeenten voeren de minimale landelijke vereisten uit, daarmee worden andere verplichtingen verschoven naar de toekomst. Ook ODIJ zal op 1 januari 2022 voldoen aan de minimale vereisten. Op weg naar 2029 is een grote inspanning nodig.

De gewenste (keten)samenwerking en deelname in werkgroepen maakten geen onderdeel uit van de begroting 2021. Dit zorgt op termijn wel dat we onze huidige efficiënte werkwijze kunnen handhaven. Op deze manier wordt namelijk voorkomen dat er voor de 15 deelnemers allemaal verschillende procesafspraken liggen aan de hand waarvan wij moeten werken.

Het uitstel van 2021 naar 2022 en de integrale samenwerking zorgen er ook voor dat er meer uren nodig zijn voor het projectleiderschap. Uit de bestaande formatie hebben we een omgevingsmanager aangesteld die de implementatie coördineert. We werken verdeeld in drie regio's met ieder hun eigen identiteit. Daarom vragen wij voor een periode van drie jaar extra middelen om de ondersteuning op visie en omgevingsplannen uit te kunnen voeren. Daarnaast wordt voorgesteld om het ICT-budget structureel te verhogen met €20.000 tot 2026 en het opleidingsbudget met €15.000.

Structureel

2022	2023	2024	2025	2026
€35.000	€35.000	€35.000	€35.000	€35.000

6.2 Dienstverleningsovereenkomsten

ODIJ heeft al sinds 2001 een lange samenwerkingsrelatie met gemeenten in Zuid-Kennemerland en Zaanstreek-Waterland opgebouwd op basis van dienstverleningsovereenkomsten. Met het inwerking treden van de [Wet verbetering Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving](#) zijn deze partners verplicht om met hun basistakenpakket (zie ook 3.1 Basistakenpakket) tot de GR Omgevingsdienst IJmond toe te treden. De overige taken voor deze gemeenten worden nog steeds uitgevoerd op basis van langlopende dienstverleningsovereenkomsten, conform artikel 18 van de GR.

6.3 Regio IJmond

Gemeente Velsen- Beverwijk en Heemskerk

Afhankelijk van de besluitvorming omtrent ons programma Gezondheid en Luchtkwaliteit vragen wij voor de uitvoering van dit programma extra middelen op. De intensivering van dit programma is niet mogelijk met de huidige formatie.

Gemeente Uitgeest

Per 1 januari 2022 loopt onze dienstverleningsovereenkomst van rechtswege met de gemeente Uitgeest af. Deze overeenkomst staat ter dekking van onze vaste en flexibele schil. In 2021 gaan wij in gesprek met de gemeente over continuering van de overeenkomst. Met deze dienstverleningsovereenkomst is 2.343 uur gemoeid. Gemeente Uitgeest maakt deel uit van onze veiligheidsregio. In de begroting houden wij rekening met de continuering van in ieder geval de brandveiligheidstaken. Voor de overige taken bezuinigen wij op onze flexibele schil.

Gemeente Heemskerk

De vraag naar ondersteuning op het gebied van bouw zien wij toenemen in de regio. Voor de toezicht en handhaving hebben wij in 2020 een vijfjarig contract getekend voor 900 uur per jaar. Deze baten verwerken we in de begroting van 2022. Voor gemeente Heemskerk gaan we extra ondersteuning verlenen op het gebied van bouw. Wanneer deze contracten getekend zijn, nemen we deze op in onze begroting. Vooruitlopend op deze ontwikkeling organiseren we *in company* de opleiding elementaire bouwkunde.

NME

De formatiedekking van NME is niet in overeenstemming met de loonkosten. In 2020 is overeengekomen om via de begrotingen deze in de toekomst op peil te brengen. In 2022 verhogen wij de formatiebijdrage met €5.000 per educatiecentrum.

6.4 Regio Kennemerland

Gemeente Zandvoort

Voor gemeente Zandvoort zien wij nog geen daling in de inzet omtrent vergunningverlening, toezicht en handhaving bouw. Met de gemeente zijn wij in gesprek om de extra bijdrage te continueren in 2022 en 2023. Het besluit hieromtrent verwachten wij medio 2021. In onze begroting 2022 houden we daarom vooralsnog geen rekening met deze extra bijdrage. In de begroting van 2022 voeren wij een bezuiniging door op onze flexibele schil.

Gemeente Haarlem

Met gemeente Haarlem voeren wij momenteel gesprekken voor het inbrengen van de bodemtaken in het kader van het basis takenpakket. Gezien de onzekere uitkomst is in de begroting van 2022 hiermee vooralsnog geen rekening gehouden.

6.5 Regio Zaanstreek-Waterland

Gemeente Beemster

Per 1 januari 2022 heeft gemeente Beemster aangegeven haar plustaken terug te trekken. In de begroting van 2022 houden we geen rekening meer met deze baten. In 2021 treden we in overleg met de gemeente Beemster over de overdracht van deze taken. De formatiedekking die met deze baten gemoeid is, betreft 1.040 uur. (€88.688 bedrag op basis van de begroting 2021).

Dit betekent, dat wij in de begroting van 2022 de vacatureruimte (flexibele schil) voor één formatieplaats verlagen en geen rekening houden met deze baten.

Gemeenten met veehouderij activiteiten

De regio Zaanstreek-Waterland is rijk aan agrarische activiteiten. Veehouderijbedrijven zijn onder de Omgevingswet volledig vergunningplichtig, waar dit nu nog samenhangt met de grootte en inrichting van deze activiteiten.

De GR-bijdragen van deze regiegemeenten worden berekend op basis van een vaste bijdrage die is opgesteld voor de uitvoering van het basistakenpakket in de VTH-wetgeving. Er is een projectgroep opgericht om te onderzoeken of deze vaste bijdragen voor het basistakenpakket nog aansluiten op de inhoud van dat pakket onder de Omgevingswet. De verwachting is dat dit voor gemeenten met veel activiteiten op het gebied van veehouderij de huidige vaste bijdrage niet toereikend is. Deze ontwikkelingen worden meegenomen in de aanpassing van onze gemeenschappelijke regeling naar aanleiding van de Omgevingswet.

6.6 Incidentele baten

Subsidies en bijdragen

De afgelopen jaren hebben wij veel ervaring opgedaan met (complexe) Europese subsidiefondsen. In tegenstelling tot regionale projecten zijn hier mogelijkheden om gedeeltelijke dekking aan te vragen voor formatie. In het jaar 2021 start de nieuwe 7-jaars cyclus. De budgetten die over zijn van de afgelopen cyclus kunnen in 2021 opgevraagd worden. De baten die hiermee gemoeid zijn lopen door in 2022. Een aantal projecten is hiervoor kansrijk. [Interreg](#) en Kansen voor West zijn hier voorbeelden van.

Ook subsidiestromen die komen van het Rijk en de provincie blijven wij nauwgezet in de gaten houden. We hebben steeds meer aandacht om de kosten voor coördinatie hierin mee te begroten.

Ten tijde van het opstellen van de begroting verwachten wij nog geen beschikking over de honorering van deze projecten te hebben. In de begroting kunnen wij alleen bijdragen opvoeren waar wij een beschikking van hebben ontvangen. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat wij in 2022 mogelijk hogere baten hebben dan begroot. Indien dit leidt tot een begrotingsoverschot betalen wij dit terug aan onze deelnemers.

Externe veiligheid van incidenteel naar een structurele baten

De financiering voor externe veiligheid is in 2021 aangepast. Tot en met 2020 was deze financiering met een subsidiebeschikking vanuit provinciale middelen. Vanaf 2021 stort het Rijk deze bijdrage niet gelabeld in het gemeentefonds. In 2021 vragen we deze bijdragen separaat op. We gebruiken hiervoor een verdeelsleutel die door middel van een projectgroep van het Rijk is vastgesteld. We hebben onze deelnemers geïnformeerd over deze bijdrage. Vanaf de begroting 2022 verwerken we deze bijdragen in de GR-bijdrage omdat deze uitvoeringstaak een taak in het basistakenpakket betreft.

6.7 Personele lasten

Circa 80% van onze kosten bestaat uit personeelskosten. Personeelskosten worden onder meer berekend op basis van: de meest recente inzichten omtrent bezetting, actuele salarissen en inzichten omtrent salarisontwikkeling (cao, premies, periodieken, jubileum-uitkeringen); aanvulling inhuurkosten op basis van verschil *workload* versus actuele bezetting; consequenties eventuele maatregelen Prinsjesdag.

De afgelopen periode is wel duidelijk geworden dat het aantrekken van hoogopgeleid en gekwalificeerd personeel (met name vakspecialisten) binnen de huidige arbeidsmarkt, een uitdaging vormt. De coronapandemie heeft voor ons werkpakket nog niet gezorgd voor een ruimere arbeidsmarkt. Al jaren hebben wij een trainee-traject binnen ODIJ en investeren wij veel in het zelf opleiden van personeel. Echter, in specifieke gevallen zal met het oog op continuïteit, gebruik moeten worden gemaakt van inhuurkrachten. In verband hiermee zien wij de noodzaak om het budget voor inhuur te continueren.

6.8 Overige kosten

Overige kosten berekenen we op basis van:

- de meest recente inzichten omtrent ontwikkeling van de overige kosten (huur op basis van laatste stand huurcontract, servicekosten, ICT-licenties, etc.);
- afschrijvingen o.b.v. activabestand + investeringen + vervangingsinvesteringen;
- indexering.

6.9 Overhead

Digitalisering verandert onze maatschappij ingrijpend en is tegelijkertijd essentieel om deze draaiende te houden. De uitbraak van het coronavirus en de gevolgen daarvan tonen dat nog eens extra aan. Juist nu blijkt de meerwaarde van investeringen in een goed gedigitaliseerde overheid. Die dragen bijvoorbeeld bij aan het organiseren van levensreddende zorg en aan goede overheidsdienstverlening. In 2021 vervangen wij onze hardware en stappen wij gefaseerd over op Office 365. Dit betekent dat er een verschuiving gaat plaatsvinden van de kapitaalslasten naar de automatiseringslasten. De transitie van bezit naar gebruik brengt in de toekomst hogere kosten met zich mee doordat er een jaarlijkse indexatie voor licentiekosten is.

2022	2023	2024	2025	2026
€6.000	€6.000	€6.000	€6.000	€6.000
structureel	structureel	structureel	structureel	structureel

In onze samenleving moet iedereen mee kunnen blijven doen. Daarvoor is het nodig om te investeren in toegankelijke en begrijpelijke communicatie en in het verbeteren van digitale vaardigheden. Sinds 1 juli 2018 zijn overheidsorganisaties wettelijk verplicht om de maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om hun websites en mobiele applicaties toegankelijker te maken. Ook moeten ze daarover gedetailleerd verantwoording afleggen in een toegankelijkheidsverklaring. In 2021 passen wij onze digitale toegankelijkheid verder aan. Een en ander kan uitlopen naar 2022.

6.10 Rente- en financieringslasten

Het pand in Beverwijk is in ons eigendom. De hypotheek die daarop rust is afgesloten voor een renteperiode van 10 jaar en de lening is volledig aflossingsvrij. In de begroting van 2022 dalen onze rentelasten doordat onze renteswap afloopt op 2 januari 2022.

2022	2023	2024	2025	2026
€-188.000	€-188.000	€-188.000	€-188.000	€-188.000
structureel	structureel	structureel	structureel	structureel

6.11 Meerjaren-onderhoudsplan en WKO

In 2020 is ons meerjaren-onderhoudsplan van ons pand geactualiseerd. Hieruit blijkt dat de huidige bijdrage voor de voorziening onderhoud niet toereikend is. Daarnaast zijn hogere kosten voorzien voor de instandhouding van de WKO (warmte-koude-opslag). In de begroting van 2022 houden wij rekening met de geactualiseerde bijdragen.

2022	2023	2024	2025	2026
€15.000	€15.000	€15.000	€15.000	€15.000
structureel	structureel	structureel	structureel	structureel

6.12 Bestemmingsreserves

De bestemmingreserve voor luchtkwaliteit is in 2022 uitgeput. Dit betekent dat er vanuit deze reserve geen dekking meer is voor de kosten hiervan.

2022	2023	2024	2025	2026
€7.000	€7.000	€7.000	€7.000	€7.000
structureel	structureel	structureel	structureel	structureel

In 2020 hebben wij ons wagenpark vernieuwd: ons wagenpark is nu volledig elektrisch. Omdat de markt voor elektrische auto's snel verandert en innoveert hebben wij er voor nu voor gekozen ons wagenpark te *leasen*. Ons oude wagenpark hebben wij verkocht. Bij de resultaatbestemming van de rekening van 2020 vragen wij het bestuur voor deze boekwinst een bestemmingreserve te vormen. Hieruit dekken wij dan de hogere lasten voor deze contracten voor de komende vier jaar.

6.13 Weerstandvermogen

De weerstandsparagraaf (WP) biedt een overzicht van die risico's waarvoor geen dekking is gegeven via een verzekering of een voorziening. Reguliere, veel voorkomende, geringe risico's worden niet opgenomen. Van die niet gedekte risico's wordt via kans en geschatte schade de benodigde weerstandscapaciteit gepresenteerd. Dit rapport biedt ons inzicht in om deze paragraaf te actualiseren in onze jaarrekening en begroting, zoals ook de wetgeving in het [Besluit begroting en verantwoording](#) (BBV) voorschrijft, om eens in de vier jaar te doen. In 2020 hebben wij op basis van een risico-inventarisatie laten uitvoeren. Door middel van een zogenaamde Monte Carlo-simulatie is vervolgens het weerstandvermogen berekend. Wanneer ODIJ een weerstandvermogen aanhoudt van €467.000 ontstaat een zekerheid van 90% dat zij in staat is haar risico's in voldoende mate af te dekken. Het kiezen voor de 90% norm is binnen de publieke sector algemeen geaccepteerd en wordt breed toegepast

binnen het lokaal en midden bestuur. Het bepaalde weerstandsvermogen is hiermee gestegen ten opzichte van de vorige bepaling uit 2015 met €207.000. Deze stijging kan verklaard worden door de uitbreiding van de begroting met ongeveer 25% ten opzichte van de eerdere bepaling van het weerstandsvermogen.

Op dit moment is het weerstandsvermogen volgens de overeengekomen methodiek niet op orde alsmede lager dan het vereiste niveau. De verwachting is dat na afsluiting van het jaar 2020 de algemene reserve aangevuld wordt met minimaal €115.000.

Indien wij in 2021 de rekening positief afsluiten wordt dit aangewend om de algemene reserve aan te vullen. In het [Algemeen Bestuur \(AB\) van december 2020](#) is overeengekomen dat wanneer het gewenste niveau niet in 2023 is bereikt, een extra bijdrage van de deelnemers gevraagd wordt. Er is echter nog geen aanleiding om in verband hiermee een opslag voor de tarieven in de begroting 2022 op te nemen. Het is aanbevelingswaardig dat het AB, zoals te doen gebruikelijk, de ontwikkeling van de algemene reserve opvolgt en beoordeelt. Na resultaatbestemming van de rekening van 2020 brengen wij de deelnemers op de hoogte van het resterende tekort, zodat zij met dit onafgedekte risico rekening kunnen houden bij de bepaling en afdekking van hun eigen risico's.

6.14 Samenvatting financiële uitgangspunten

Omdat het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit alleen voor de gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemkerk is opgesteld en de inzet hiervan afhankelijk van besluitvorming hieromtrent is, is deze niet betrokken in de samenvatting.

Door aflopen van dienstverleningsovereenkomsten verwachten wij in de begroting een daling in onze baten van circa twee procent. Dit gaan wij dekken door bezuinigingen op onze flexibele schil. In onderstaande tabel ziet u de financiële samenvatting.

Financiële ontwikkelingen	Euro
Stijging opleiding en scholingskosten	€ 15.000
Stijging ICT-lasten ingevolge landelijk omgevingsstelsel	€ 20.000
Stijging lasten voor licentiekosten in het kader van overgang Office 365	€ 6.000
Stijging dotatie voorziening meer-jaren onderhoud en WKO	€ 15.000
Daling financieringslasten	€ -188.000
Daling dekking uit bestemmingsreserves	€ 7.000
Daling van de lasten t.o.v. begroting 2021	€ -125.000

Dit betekent dat de bijdrage van onze deelnemers dalen met € 125.000 ten opzichte van de begroting 2021.

7

Financieel kader

7. Financieel kader

7.1 Wijze van kostennormering

Het financieel kader is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Als productiviteitsnorm wordt uitgegaan van 1.340 uur, een percentage van 71,5% van de totale beschikbare uren per fte (1.872). Dit betreft de 'declarabele' uren, de uren die direct gerelateerd zijn aan productie voor deelnemers.
- In 2021 en 2022 vindt een groei plaats naar de hiervoor aangegeven financiële uitgangspunten.

7.2 Wijze van financiering

De huidige vastgestelde verdeelsleutel is 2019-2021. De herberekening van de verdeelsleutel kunnen we pas maken na afsluiten van het jaar 2021. De begroting 2022 stellen we op in het voorjaar van 2021. Dit betekent dat we de begroting opstellen met de laatst vastgestelde verdeelsleutel en een herberekening doen in 2022 voor de begroting van 2022.

7.3 Indexatie 2022

Voor de indexatie 2022 hebben wij gebruik gemaakt van de prognoses van het CPB³, van gegevens uit de kerngegevensstabel middellange termijn van het CPB en de verwachtingen van het ABP. Het ABP heeft een forse premiestijging aangekondigd voor 2021. De verwachting is dat dit doorwerkt naar 2022.

- In de 'Kerngegevensstabel MLT⁴ 2022-2025' (november 2020) geeft het CPB aan dat de loonvoet voor de Overheidssector naar verwachting 1,8% bedraagt in de periode 2022-2025. Daarnaast hanteren wij voor periodieke verhogingen een procent. In totaal is de loonontwikkeling derhalve 2,8%.
- Voor materiële kosten hanteren we de consumptie overheid uit dezelfde kerngegevensstabel. Deze bedraagt voor de periode 2022-2025 1,5%.
- De lasten in de begroting van ODIJ bestaan voor circa 80% uit personele en voor circa 20% uit materiële lasten. Hiermee wordt de gemiddelde index van de begroting 2,54%.

Wij volgen als Gemeenschappelijke Regeling onze deelnemers en gaan voor 2022 dan ook uit van de volgende indexering:

Loonvoet sector overheid	2,80%
Index materiële overheidsconsumptie (CBS)	1,50%
Gewogen gemiddelde	2,54%

³ Centraal Plan Bureau

⁴ middellange termijn

7.4 Indexatie bijdragen van onze deelnemers 2022

De impact van de coronacrisis heeft financieel zijn sporen achtergelaten; mede hierdoor en door de taakoverheveling van het Rijk naar gemeenten, wordt de financiering van onze deelnemers onder druk gezet. In de begroting van 2022 berekenen wij geen indexering van ons tarief.

Dit betekent :

- Voor de te verwachten stijging van personele lasten, ter dekking van de periodieken die vanuit de CAO volgen, indexeert ODIJ de bijdrage van haar deelnemers niet. De stijging van deze lasten dekt zij door te bezuinigen op haar flexibele schil;
- Omdat ten tijde van het opstellen van de Kadernota de uitkomsten van de CAO onderhandelingen nog niet bekend zijn, vraagt ODIJ geen indexatie voor de loonvoet op;
- Indien blijkt dat de mogelijke CAO stijging 2022 leidt tot een begrotingstekort, heeft ODIJ de mogelijkheid tot een begrotingswijziging voor het tekort van de autonome stijging;
- De prijscompensatie op basis van de index materiële overheidsconsumptie van gewogen 0,3% niet in de begroting mee te nemen.

Samengevat betekent dit voor de begroting 2022:

- Een bezuiniging van 2% op de flexibele schil door daling van de baten uit dienstverleningsovereenkomsten;
- Een bezuiniging op de lasten van maximaal 1% door geen middelen op te vragen voor de impuls van de Omgevingswet;
- De bijdragen van haar deelnemers in 2022 niet worden geïndexeerd.

Door deze voorstellen bezuinigen wij fors op onze flexibele schil. Niet begrote incidentele middelen 2022 staan ter dekking van de verhoging van de flexibele schil indien deze zich aandienen.

8

Begroting 2023 en verder

8. Begroting 2023 en verder

Belangrijkste uitgangspunt voor de begroting 2022 én de meerjarenraming 2023-2025, is dat deze sluitend is en voorziet in maatregelen die ook op langere termijn een sluitende begroting waarborgen. Een sluitende begroting vereist een evenwicht tussen de baten en de lasten. Nadat de lasten verminderd zijn met de baten uit dienstverleningsovereenkomsten, projecten en overige baten, resteert de bijdrage van de deelnemers. Deze baten zijn kostprijsafhankelijk en zijn daarom van dezelfde ontwikkelingsfactoren afhankelijk. Zo zijn de baten en de lasten vooral afhankelijk van de ontwikkeling van het totale volume van de dienstverlening. Ook de te hanteren indexering heeft invloed op de baten en lasten.

© 2021 - Omgevingsdienst IJmond

Postbus 325

1940 AH Beverwijk

0251 – 263 863

info@odijmond.nl

www.odijmond.nl

© **Beeld:** Hans van der Mast, Shutterstock, 123RF.

Algemene ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten

Bodemtaken onder de Warme Overdracht

Alle omgevingsdiensten werken in nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland (PNH) aan de Warme Overdracht van de bodemtaken onder de Omgevingswet. De screening van het bodeminformatiesysteem (BIS) van alle omgevingsdiensten is recent afgerond. Hiermee kan een goede inschatting gemaakt worden van de locaties die overgaan naar de gemeenten en welke in het kader van het overgangsrecht onder het bevoegd gezag van de provincie blijven.

Pandemie

In 2020 is Nederland getroffen door het Coronavirus. Op het moment van opstellen van de begroting 2022 is de pandemie nog in volle gang. Dit lijkt vooralsnog niet van invloed op de (financiële) prestaties van de omgevingsdiensten, maar hoe langer de beperkende maatregelen aanhouden, hoe moeilijker het wordt om het volledige uitvoeringsprogramma uit te voeren. Het risico bestaat dat de omgevingsdiensten later in 2021 en mogelijk nog in 2022 extra inhuur moet inzetten om mogelijke achterstanden in te lopen. Op dit moment ondervinden vooral toezicht en handhavingstaken hinder van de coronamaatregelen. De omgevingsdiensten hebben wel meer administratieve controles uitgevoerd en ook tijdens de lockdown periodes zijn de fysieke controles uitgevoerd daar waar sprake was van een onomkeerbare situatie of ernstige gevaarzetting. De omgevingsdiensten informeren de deelnemers periodiek over de invloed van de pandemie op de uitvoering van de taken.

Ontwikkeling arbeidsmarkt

De omgevingsdiensten geven aan dat het voor de specialistische functies zeer lastig is personeel te werven. Ook het behoud van huidig personeel vraagt met deze krapte op de arbeidsmarkt om meer aandacht en inzet dan voorheen.

Omgevingsdienst IJmond

Bij de omgevingsdienst IJmond hebben wij alleen bodemtaken en een vijftal bedrijven ondergebracht, anders dan de algemene ontwikkelingen, welke van toepassing zijn op elke omgevingsdienst, zijn er geen noemenswaardige ontwikkelingen.

Provinciale Staten van Noord-Holland**Haarlem, 18 mei 2021****Onderwerp:** Zienswijze op de ontwerpbegroting 2022 en de jaarstukken 2020 van de Omgevingsdienst IJmond**Kenmerk:** 805610/1634569**Bijlagen:**

1. Ontwerpbegroting 2022
2. Jaarstukken 2020

1. Inleiding

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Omgevingsdienst IJmond (hierna: ODIJ) heeft ingestemd met de ontwerpbegroting 2022 en de jaarstukken 2020. Wij ontvingen het verzoek deze documenten door te zenden aan uw Staten voor eventuele zienswijzen.

Provinciale Staten hebben in de gemeenschappelijke regeling ODIJ een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen Provinciale Staten een zienswijze kenbaar maken aan het DB van de ODIJ. Op grond van artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling ODIJ worden de gemeenteraden en Provinciale Staten van de deelnemende gemeenten en provincie in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken over de ontwerpbegroting 2022 en de jaarstukken 2020 van de ODIJ.

De ontvangen zienswijzen worden in het DB besproken en van een reactie voorzien. Het DB biedt de (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de ODIJ aan.

Ontwerpbegroting 2022

Uit de ontwerpbegroting 2022 blijkt een bijdrage van de Provincie Noord-Holland aan de ODIJ ten bedrage van € 112.889 voor de VTH-plustaken. De bijdrage voor de bodemtoezichttaken vervalt vanwege de verwachte wijzigingen in de Omgevingswet.

Jaarstukken 2020

Het boekjaar 2020 wordt afgesloten met een positief resultaat ad € 470.047.

In 2020 is een onderzoek uitgevoerd naar het benodigde weerstandsvermogen binnen de ODIJ. Op basis van de onderkende risico's is het benodigde weerstandsvermogen gesteld op € 467.360. Ultimo 2019 bedroeg het weerstandsvermogen (de algemene reserve) € 260.000. Vooruitlopend op de resultaatsbestemming 2020 heeft het AB van de ODIJ in december 2020 besloten een bedrag ad € 115.000 te willen aanwenden om de algemene reserve te verhogen. Dit voorstel zal op het AB van 7 juli 2021 voorliggen. De overige resultaatsbestemming is nog niet bekend.

2. Zienswijze op de ontwerpbegroting 2022 en de jaarstukken 2020

Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen zijn bij de ontwerpbegroting 2022 en de jaarstukken 2020 stellen wij u voor om de ODIJ te berichten dat er geen zienswijze wordt ingediend.

3. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 24-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 mei 2021;

besluiten:

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze op de ontwerpbegroting 2022 en de jaarstukken 2020 van de Omgevingsdienst IJmond in te dienen.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon M. van Boheemen AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d.	28-06-2021	Doorkiesnummer +31 2351 44628 boheemenm@noord-holland.nl
Commissie NLG		
Datum commissievergadering	07-06-2021	
Onderwerp: Voordracht 24 Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond		17 juni 2021 1 10

De commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid adviseert de voordracht Zienswijze begroting 2022 van de Omgevingsdienst IJmond als hamerstuk door te geleiden naar de PS vergadering van 28 juni 2021.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 07-06-2021:

4. **A-agenda Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu**
- 4.a **Voordrachten omgevingsdiensten: Jaarstukken en resultaatbestemming 2020, Begrotingswijziging 2021, Kadernota en begroting 2022**
- 4.a.1 **Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst NZKG (A-agenda NLG 07-06-2021)**
- 4.a.2 **Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond (A-agenda NLG 07-06-2021)**
- 4.a.3 **Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022, Jaarstukken 2020 en resultaatbestemming 2020 van de OD NHN (A-agenda NLG 07-06-2021)**
- 4.a.4 **Zienswijze Provinciale Staten op 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en de voorlopige jaarstukken 2020 van de OFGV (A-agenda NLG 07-06-2021)**

Bovenstaande agendapunten worden gevoegd behandeld. De Omgevingsdienst NZKG (4.a.1) en de OD IJmond (4.a.2) vallen binnen de portefeuille van de heer Olthof en de OD NHN (4.a.3) en de OD Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (4.a.4) vallen binnen de portefeuille van gedeputeerde Stigter.

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) heeft een bijdrage met betrekking tot de OD NZKG en de OD IJmond. De taken van de Omgevingsdiensten (OD's) zijn van grote maatschappelijke waarde en zullen de komende tijd alleen maar complexer worden. Mevrouw Gonggrijp wijst in dit kader op het Schone Lucht Akkoord, de energietransitie, de ambities rond circulaire economie, de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Om van de spanning tussen de woningbouwopgave en de benodigde milieuruimte voor de

verduurzaming van industrie nog maar te zwijgen. Voor al deze opgaven is het functioneren van de OD's cruciaal. De opgaven vragen om schaarse expertise teneinde de taken goed te kunnen uitvoeren. Overigens ligt het voor de hand dat de uitkomsten van de commissie–Van Aartsen ook gevolgen zullen hebben.

Gedeputeerde Staten (GS) verzoeken Provinciale Staten (PS) geen zienswijze in te dienen. Kunnen GS echter de toezegging doen dat er na een periode van financiële rust vanuit de provincie voldoende middelen aan de OD's ter beschikking worden gesteld om met voldoende menskracht de maatschappelijke opgave in het belang van de inwoners te kunnen uitvoeren?

Voorts verzoekt D66 of de OD's richting 2022 zouden willen reflecteren op de VTH-taken rond Water teneinde deze vervolgens ook in de begroting te borgen.

Mevrouw Gonggrijp is zo vrij om even vooruit te kijken naar het rapport *Bron van bescherming*, dat in augustus aan bod zal komen. D66 zou graag zien dat de OD bij deze bespreking aanwezig is om de nodige vragen te beantwoorden.

Statenlid **Kostic** (PvdD) sluit zich aan bij de mooie woorden van D66. De Partij voor de Dieren maakt zich grote zorgen over de capaciteiten van de OD's. Alle onderzoeken bevestigen deze zorgen. De gemeenten krijgen binnenkort meer verantwoordelijkheden in de bescherming van dieren, natuur en milieu, maar tegelijkertijd krijgen zij te maken met grote bezuinigingen. De provincie zou daar als hoeder van grensoverstijgende algemene belangen alerter op moeten zijn. De toon vanuit de provincie is echter vooral dat er "*maar geroeid moet worden met de riemen die er nu zijn*". Deze toon moet wat de Partij voor de Dieren betreft anders.

De PvdD wil voorlopig alleen bij de OD NZKG en OD NHN een zienswijze indienen.

De zienswijze van de PvdD aangaande de OD Noordzeekanaalgebied is enigszins in lijn met hetgeen mevrouw Gonggrijp (D66) noemde, namelijk om voor 30 augustus te reflecteren op de bevindingen in het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer over de provinciale bescherming van drinkwatergebieden en de mogelijke verbeteringen in de VTH-taken, en daarnaast inzichtelijk te maken wat de eventuele financiële gevolgen daarvan zouden kunnen zijn. Dat kan dan op 30 augustus meteen worden meegenomen in de commissiebespreking van het rapport. De Partij voor de Dieren is graag bereid om richting de PS-vergaderingen met de Griffie en andere partijen de technische details nader uit te werken alsmede de wijze waarop het precies geformuleerd kan worden. Statenlid Kostic heeft hiertoe reeds een opzet naar de Griffie en enkele andere partijen gestuurd. Vanzelfsprekend kan het er uiteindelijk iets anders uitzien; wellicht in de vorm van een motie.

Statenlid Kostic geeft aan dat de OD NZKG de navolgende drie zaken constateert:

- De komende jaren wordt een toename van complexe aanvragen en toezichtdossiers verwacht;
- Er zijn verschillende grote opgaven, waaronder gezondheid en de Omgevingswet, die opschaling van expertise vergen.
- Gezien deze opgaven en het tekort aan opgeleide mensen, worden extra kosten verwacht voor opleidingen en afrondende projecten.

De Partij voor de Dieren heeft derhalve de navolgende vragen aan GS:

- Zijn GS en de commissie het met haar eens dat niet soberheid an sich, maar transparantie en kwaliteit van de VTH-taken voorop moeten staan, omdat een goede bescherming van de leefomgeving van levensbelang is?
- Zijn GS bereid om te verkennen of en, zo ja, hoeveel geld er nodig is voor onder andere transparantie en opschaling van expertise?
- De bijdrage van de provincie Noord-Holland aan de OD NZKG voor 2022 wordt €17,8 miljoen (versus €18,2 miljoen in begroting 2021), onder andere door de wettelijke wijzigingen. Dit laat ruimte voor de provincie om het verschil in te zetten voor de versterking van VTH-taken van de OD. Zijn GS bereid om die mogelijkheden te onderzoeken?

In het verlengde daarvan merkt Statenlid Kostic op dat er een terugbetaling van inrichtingskosten -- te weten een resterend bedrag van ruim €143.000 -- door de founding fathers aan de OD wordt gesuggereerd. Kan de provincie haar gedeelte inzetten om de capaciteit van de OD te versterken?

Wat betreft de OD Noord-Holland Noord (OD NHN) verwacht Statenlid Kostic dat de Omgevingswet een grote uitdaging wordt. Het is derhalve goed dat GS in hun voorzet van de zienswijze namens PS de OD laten reflecteren op de Omgevingswet. De Partij voor de Dieren vindt het echter jammer dat daarmee vooral de nadruk wordt gelegd op de mogelijk lagere bijdrage van de provincie wat betreft milieutaken, terwijl het overduidelijk is dat die wet meer capaciteit van de OD's zal vragen. Kunnen GS de zin met de verwijzing naar een lagere bijdrage van de provincie schrappen -- deze voegt immers niets toe aan de al voorliggende vragen van de OD en sorteert alleen maar voor op het antwoord -- óf toevoegen dat er ook rekening mee wordt gehouden dat een goede uitvoering van de VTH-taken in het kader van de Omgevingswet extra kosten, ook voor de provincie, met zich zou kunnen meebrengen?

Zoals meerdere onderzoeken en meerdere OD's hebben aangegeven, moet er geïnvesteerd worden in een versterking en uitbreiding van de expertise. Er zijn problemen als gevolg van te weinig geschikt personeel. Daarom is het extra belangrijk om te investeren in trainees. Tijdens de technische briefing van hedenochtend is gesproken over een incidentele financiering van het traineeprogramma. De gemeenten hebben die helaas afgewezen. De Partij voor de Dieren heeft de gedeputeerde reeds gewaarschuwd en geadviseerd om er als provincie royaal in te zijn en meer te begroten. Het totaal benodigde bedrag tot 2025 is €196.000 per jaar. In tegenstelling tot de hetgeen in de beantwoording van de technische beantwoording wordt gesuggereerd, betreft dit een periode van vier jaar (i.p.v. vijf jaar). De afspraak was dat de provincie jaarlijks €73.000 van dit bedrag zou betalen. De PvdD stelt voor om de provincie het jaarlijkse gat van €123.000 (gedurende vier jaar) te laten opvullen, opdat de OD goed voorbereid is op de komende uitdagingen. Het betreffende geld zou bijvoorbeeld kunnen komen van het geld dat de provincie terugkrijgt van de OD's als gevolg van een verschuiving aan taken. Kunnen GS hierin wat meer meedenken?

De **voorzitter** deelt mede dat er sprake is van enkele technische problemen, zodat wordt overgegaan tot een korte schorsing.

Schorsing van 10.25 tot 10.34 uur

De **voorzitter** heropent de vergadering en merkt op dat het thans technisch helaas niet mogelijk is gebleken om de spreektijden in beeld te brengen. Deze worden echter wel bijgehouden en in de chat weergegeven. Voorts wordt op een later moment getracht ze alsnog in beeld te krijgen.

De voorzitter geeft het woord aan de commissieleden voor het vervolg van de eerste termijn.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) merkt op dat de duur van de TB werkzaamheden OD's, waarvoor overigens de gebruikelijke 45 minuten was gereserveerd, haars inziens te kort was. Slechts een klein aantal punten kon worden aangestipt. Mevrouw Jellema heeft de diverse geluiden van de OD's beluisterd. Met eenzelfde of soms zelfs minder groot budget moet een toegenomen aantal taken worden verricht. Vervolgens blijft het boven de markt hangen wat er met elkaar aan wordt gedaan. Mevrouw Jellema sluit zich derhalve aan bij de vragen van Statenlid Kostic (PvdD) en is benieuwd naar de reactie van de beide gedeputeerden.

Tijdens de technische briefing heeft mevrouw Jellema de bodemtaken onder de aandacht gebracht. De heer Pannekeet (directeur OD IJmond) gaf aan dat de gemeenten al zoveel taken hebben, zoals het sociaal domein of de jeugdzorg, en dusdanig krap in hun budgetten zitten, dat zij misschien wel gaan marchanderen met hun uitgaven aan VTH-taken. Mevrouw Jellema verwacht dat dit dilemma bij alle OD's speelt en zou daar graag een reactie van GS op horen. Zal de warme overdracht, die er vanuit de OD's ongetwijfeld zal komen, ook warm ontvangen worden door de gemeenten? Dit vraagstuk baart mevrouw Jellema grote zorgen.

De zienswijze die de Partij voor de Dieren oppert, acht mevrouw Jellema sympathiek. Hierop hoort zij eveneens graag een reactie van GS. Men moet zich echter wel blijven realiseren dat de waterkwaliteit een uitkomst betreft aan een uiteinde van een lijn. Deze wordt beïnvloed door stikstof, CO₂, gewasbeschermingsmiddelen en medicijnresten. In de stukken staat letterlijk dat de OD's moeten wachten totdat er vanuit Den Haag een fatsoenlijk stikstofbeleid komt. Die noodzakelijkheid van controle zal er altijd zijn, maar het is een tergende sisyfusarbeid. Er wordt in de provincie natuurlijk wel gebiedsgericht op ingezet, maar er blijft iets boven de markt hangen doordat er wordt gewacht op het landelijke beleid. En het Rijk wacht op zijn beurt op Europees beleid. Dat schiet niet op. Hierover maakt mevrouw Jellema zich veel zorgen. Een reactie van beide gedeputeerden zou zij zeer waarderen. Voort zou zij gedeputeerde Stigter willen meegeven om er ook in het IPO weer eens wat meer druk op te zetten.

Tot slot uit mevrouw Jellema nog enkele complimenten. De Kadernota van de OD IJmond was zeer leeswaardig en heel toegankelijk. In de TB stelde de heer Leerink (PvdA) vragen over de vindbaarheid van de OD's. Voor een overheidsorgaan is dit natuurlijk wel een vereiste. Mevrouw Jellema is blij dat de vindbaarheid van de OD al enigszins is toegenomen, maar hoopt dat deze in de toekomst nog verder zal verbeteren.

Alvorens de **voorzitter** het woord geeft aan mevrouw Koning-Hoeve, deelt zij mede dat gedeputeerde Rommel de rondvraag inzake faunaschade alsnog tijdens onderhavige vergadering zal beantwoorden. Het agendapunt zal aan het slot van deze vergadering worden behandeld.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) bedankt gedeputeerde Rommel voor haar bereidheid om de rondvraag alsnog in deze vergadering te beantwoorden.

In eerste instantie gaat zij in op de OD NZKG. Het CDA beluistert veel zorgen over de vraag of er voldoende personele capaciteit op kwalitatief hoog niveau aanwezig is en blijft. In de technische briefing is reeds uitleg gegeven over de wijze waarop hiermee wordt omgegaan. Door de wijziging van het bodemtakenpakket en inzicht in de nieuwe bouwtekeningen is voorts ruim €500.000 aan lagere opbrengsten opgenomen, oplopend naar €1,1 miljoen in 2024. Als gevolg hiervan moeten ook de lasten vanaf 2022 worden verlaagd. Hoe is de visie van de gedeputeerde op de inspanningen van de OD om voldoende personeel in huis te halen en te

houden, en op de financiële ruimte daarvoor? Is een en ander goed in balans of moet er toch nog wat gebeuren? Het CDA verneemt daar graag een reactie op.

Voorts heeft mevrouw Koning-Hoeve een vraag over de financiële gevolgen van het uitstel van de invoering van de Omgevingswet. Heeft het uitstel inderdaad effect op de begrotingen van de OD's en hoe gaan GS daarop inspelen? Zoals het zich nu laat aanzien, zou de provincie eerder extra bijdrages moeten betalen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Hoe is die verhouding en hoe gaat dat eruitzien? Het CDA verneemt hierop graag een toelichting van GS.

Mevrouw **Er** (GL) herhaalt een drietal punten van haar collega-woordvoerders:

- GroenLinks maakt zich zorgen over het personeelstekort en het tekort aan kennis. Mevrouw wijst op de opmerking van de OD NHN dat er dit jaar geen traineeships zullen plaatsvinden.
- Daarnaast sluit mevrouw Er aan bij de vraag van de Partij voor de Dieren over het meenemen van de bevindingen van de Randstedelijke Rekenkamer over drinkwater.
- Tot slot sluit mevrouw Er zich aan bij de vraag van mevrouw Jellema (PvdA) over stikstof.

De heer **Mangal** (DENK) sluit zich grotendeels aan bij de woorden van de commissieleden die hem zijn voorgedaan. Tijdens de technische briefing heeft de heer Mangal een vraag gesteld over de IT-kwaliteit van de medewerkers. Als voorbeeld noemde hij Waternet. Het antwoord luidde dat de OD's niet over Waternet gaan, maar wel over de waterkwaliteit. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar, mede gelet op het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer?

De OD's houden voorts toezicht op bruggen, sluizen en gemalen. Momenteel is een technisch probleem aan de orde met het 3G-netwerk, dat volgend jaar wordt uitgefaseerd. De heer Mangal verwacht dat Waternet niet de enige instantie zal zijn die daar hinder van zal ondervinden. Ook andere gemalen die buiten Waternet vallen, zullen daarmee te kampen hebben. Hebben de OD's voldoende capaciteit en geld om dit soort problemen op te lossen of in ieder geval te controleren?

De heer **Smaling** (SP) geeft aan dat zijn fractie niet voornemens is een zienswijze in te dienen. De SP stemt derhalve in met de voordracht. De heer Smaling refereert echter wel aan de interessante bijdrage van Statenlid Kostic (PvdD) en wacht met belangstelling de reactie hierop van de gedeputeerde af.

De technische briefing van hedenochtend, waarbij de medewerkers van de OD zelf aan het woord kwamen, was volgens de heer Smaling nuttig en gaf een goed beeld van de diversiteit aan taken. Tegelijkertijd gaan er al enige tijd geluiden op dat het financieel en qua arbeidsmarkt knelt. Dit verbaast de heer Smaling enigszins, omdat er al jarenlang landelijk sprake zou van een techniekpact waarbij verschillende ministeries sturen op bètakennis. Bètakennis is weliswaar een breed terrein, maar het is wel merkwaardig dat er nog maar zo weinig hbo-opleidingen in milieukunde worden aangeboden. In hoeverre is het mogelijk om met een mbo4-opleiding op het betreffende niveau te werken en zijn universitair geschoolde toxicologen of juristen nodig om de OD's op te krikken naar het benodigde niveau?

Tegen deze achtergrond hiervan speelt ook het rapport-Van Aartsen. De heer Smaling las dat het huidige demissionaire kabinet dit zou willen doorschuiven naar een volgend kabinet, wat enigszins begrijpelijk is. De conclusies van de commissie-Van Aartsen zijn echter stevig. Deze laten zien dat er grote onderlinge verschillen zijn tussen de OD's wat betreft de capaciteit, het niveau van handhaving e.d. Er is bijvoorbeeld

ook sprake van weinig expertise en weinig resultaat op het bestrijden van mobiele milieucriminaliteit, en de relatie met het strafrecht baart zorgen.

Tijdens de technische briefing werd ook gewezen op (de betrokkenheid bij) ondermijning. Het is een heel breed terrein, dat snel raakt aan strafrechtelijke kwesties. Is het wenselijk om dit allemaal aan de OD's te laten? De heer Smaling is bang, mede gelet op het dossier Tata, dat de OD's op basis van dit rapport het risico lopen te worden vernalen tussen de provincie, de bedrijven en de ILT op landelijk niveau. Het is nodig om een tot een robuuste organisatie te komen. Preluderen GS daar al op of wachten zij tot het moment dat een nieuw kabinet de aanbevelingen gaat uitwerken?

De **voorzitter** merkt op dat het rapport van de commissie–Van Aartsen besproken zal worden tijdens de commissievergadering NLG op 21 juni a.s. Statenlid Kostic (PvdD) stelt hiertoe een notitie op. De voorzitter verzoekt de gedeputeerden derhalve om de beantwoording van de vragen die specifiek betrekking hebben op het rapport te bewaren tot 21 juni a.s.

De voorzitter bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en gaat over tot een korte schorsing.

Schorsing van 10.46 tot 10.51 uur

De **voorzitter** heropent de vergadering. Gedeputeerden Loggen (VVD), Stigter (GL) en Olthof (PvdA) zijn aanwezig voor de beantwoording. De voorzitter geeft als eerste het woord aan gedeputeerde Loggen, als zijnde portefeuillehouder Water.

Beantwoording door gedeputeerde **Loggen** (VVD):

Onder anderen Statenlid Kostic (PvdD) heeft aandacht gevraagd voor het Randstedelijke Rekenkamerrapport. De heer Loggen schetst kort de procedure. De Randstedelijke Rekenkamer verzorgt binnenkort een technische briefing voor de commissie NLG. Het rapport wordt gezonden aan de Staten, die ertoe kunnen besluiten om het te agenderen en met elkaar te bespreken. Het zou derhalve niet hoeven te worden meegenomen in een zienswijze; de provincie kan het gesprek zelfstandig voeren. Over een aantal signaleringen in het rapport, waaronder over de capaciteitsvragen, voeren GS het gesprek met de OD. Een en ander komt ook allemaal terug in de commissie.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) bedankt de gedeputeerde voor zijn beantwoording van de vragen. D66 heeft heel specifiek aandacht gevraagd voor dit onderwerp. Kan gedeputeerde toezeggen dat als het wordt behandeld, dat er dan binnen het budget voldoende ruimte is om de taken op te pakken? Het zou immers jammer zijn als er een majeure opgave rond water ligt en dat de provincie de begrotingen heeft vastgesteld, maar dat er weer een wijziging moet plaatsvinden. Kan gedeputeerde daar iets over toezeggen?

Gedeputeerde **Loggen** is zeer genegen dat te doen, maar daarmee zou hij dan wel in de bevoegdheid van PS treden, wat hem niet verstandig lijkt. PS vormen uiteindelijk het kaderstellend orgaan met budgetrecht. Gedeputeerde is wel bereid om het in kaart te brengen. Hij schetst kort de geschiedenis. Bij het overdragen van de taken aan de OD heeft de provincie destijds al een schouw genomen om te bezien welke extra taken er overgaan. Daar zijn ook de bijbehorende middelen voor gegeven. Gedeputeerde was derhalve enigszins verbaasd over de aanbevelingen in het rapport. Om die reden wordt het gesprek aangegaan. Als een dergelijk signaal ook van de directie van de OD komt, dan zal met elkaar bekeken worden wat er nodig is en

welke budgetten daaruit voortvloeien. Gedeputeerde komt er in dat geval bij de Statenleden op terug.

Statenlid **Kostic** (PvdD) is het met gedeputeerde Loggen eens dat PS nu aan zet zijn en een zienswijze kunnen indienen. Het zou haars inziens echter handig zijn om de OD te vragen hoeveel budget deze nodig denkt te hebben en om te reflecteren op de aanbevelingen die in het rapport worden gedaan. Er kan dan tijdens de commissievergadering van 30 augustus a.s. over worden gesproken. Het is nu aan PS. GS mogen daar een mening over hebben, maar welke bezwaren zien zij in deze werkwijze? Waarom zou het juridisch niet mogelijk zijn?

Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat hij het principe "*u vraagt, wij draaien*" iets te gemakkelijk vindt. Hij wil weten of de directie van de OD het signaal ook onderschrijft. Om daar nu al gelijk op in te spelen, zonder een goede inhoudelijke onderbouwing te hebben gewisseld via de aanwezige kanalen, vindt gedeputeerde iets te gemakkelijk. Hij kan het de Staten dan ook niet aanbevelen.

Statenlid **Kostic** (PvdD) merkt op dat PS enkel maar de informatie van de OD willen hebben, zoals de heer Loggen zelf voorstelt, teneinde er op 30 augustus a.s. verder over te kunnen spreken.

Gedeputeerde **Loggen** vervolgt zijn betoog. Hij meent dat de heer Mangal (DENK) wellicht een correcte signalering heeft gedaan ten aanzien van Waternet. Waternet is een uitvoeringsorganisatie van de gemeente Amsterdam en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), die hun uitvoerende taken hierin hebben ondergebracht. Het betreft een zelfstandige organisatie waarmee de provincie geen bemoeienis heeft. De gemalen en sluizen vallen onder de waterschappen. In Noord-Holland betreft dit hoofdzakelijk Hollands Noorderkwartier, een klein stukje Rijnland en een klein stukje AGV. Gedeputeerde acht het goed om het signaal dat de heer Mangal afgeeft, aan de orde te stellen in zijn bila's met de dijkgraven.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Loggen voor diens beantwoording en geeft aansluitend het woord aan gedeputeerde Olthof.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):

Gedeputeerde Olthof bedankt de Statenleden voor hun reacties. Hij begrijpt hun zorgen over de uitvoering van de VTH-taken, wat betreft de kwantiteit, de bezetting en de kwaliteit. Ook binnen de besturen van de OD's en binnen GS is het onderwerp van gesprek. Gedeputeerde zou echter voorzichtig willen zijn met het dichtlopen van gaten, omdat de provincie thans middenin een ontwikkeling zit. De Omgevingswet moet immers worden ingevoerd. Het Rijk moet nog afspraken maken met de VNG over de financiële consequenties hiervan. Hoe wordt een en ander gedekt? Ook de commissie-Van Aartsen zegt daar iets over. Daar wordt nu niet op ingegaan, maar dat komt later terug. De provincie draagt misschien minder af aan de Omgevingsdienst, maar dat zal op een hoger niveau, binnen de algemene uitkering, verrekend worden. De VNG en de gemeenten zullen er derhalve wat middelen bij krijgen om de taken uit te voeren en de provincie zal daarvoor wat gekort worden (omdat zij voornoemde taken niet langer zal uitvoeren). Er vindt derhalve nog een verrekening plaats.

Voorts wijst gedeputeerde erop dat het Gemeenschappelijke Regelingen betreffen, waarin de provincie soms een groter en soms een kleiner aandeel heeft. Op het moment dat gemeenten bepaalde taken niet willen uitvoeren, moet de provincie ervoor waken dat ze niet op de stoel van de gemeente gaat zitten en zegt: "*Dan betalen wij het wel.*" Gedeputeerde Olthof kan de Statenleden in ieder geval toezeggen dat de provincie heel goed bekijkt wat er uiteindelijk nodig is voor de inzet, wat het kost en welke kwaliteit daarvoor nodig

is. Vervolgens zal zij daarnaar handelen. Een mooi voorbeeld betreft de extra €2,8 miljoen die de provincie voor Tata beschikbaar heeft gesteld, omdat zij meent dat daar een intensivering van de VTH-taken moet plaatsvinden. Hierover is men in gesprek binnen de besturen van de Omgevingsdiensten. Daar vindt ook de besluitvorming plaats. Zowel gedeputeerde Olthof als gedeputeerde Stigter zullen hun inbreng leveren wat betreft de kwaliteit en hun zorgen hierover uitspreken. Voorts zullen zij er bij de gemeenten op aandringen om hun verantwoordelijkheid te blijven nemen voor de taken die er liggen.

Anderzijds zit gedeputeerde Olthof in het IPO aan tafel met de staatssecretaris over onder meer de woon- en bodemtaken en de financiële verantwoordelijkheid van het Rijk in dezen. Uiteindelijk is het Rijk stelselverantwoordelijk en zal het de juiste en voldoende financiële middelen beschikbaar moeten stellen om de huidige taken en nieuwe taken die voortvloeien uit de Omgevingswet goed te blijven uitvoeren.

Gedeputeerde beaamt dat er een verandering merkbaar is. De maatschappelijke druk neemt toe. Voorts neem het aantal WOB-onderzoeken toe. Veel goed gekwalificeerde medewerkers houden zich hiermee bezig. Gedeputeerde Olthof meent dat er op een later tijdstip gesproken zal moeten worden over de wijze waarop hiermee dient te worden omgegaan en hoe de juiste taken uitgevoerd kunnen blijven worden. Dus het gesprek over de noodzaak en de druk wordt absoluut gevoerd. Daarnaast doet de Omgevingsdienst het maximale om voldoende kennis binnen te halen. Daarnaast wordt er volop gekeken naar samenwerkingen met andere omgevingsdiensten. Kortom, ingeval de kennis (nog) niet in huis is, wordt er samengewerkt met andere partijen.

Financieel gezien pakt de provincie haar verantwoordelijkheid. Ze moet echter voorkomen dat ze op de stoel van de gemeenten gaat zitten als daar uiteindelijk de keuze wordt gemaakt om iets niet te doen. Door het Rijk zal er uiteindelijk een verrekening gaan plaatsvinden in het kader van de Omgevingswet: omdat de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten overgaan, krijgen de gemeenten er wat geld bij en gaat er bij de provincie wat geld af.

Ook op het stikstofdossier zijn er veel ontwikkelingen. GS onderschrijven de waarschuwing dat er snel landelijke duidelijkheid moet komen over de keuzes die op dit terrein gemaakt gaan worden. Een demissionair kabinet werkt in dezen helaas vertragend. In het IPO en verschillende andere gremia met het Rijk wordt het onderwerp echter steeds geagendeerd teneinde er zo snel mogelijk duidelijkheid over te krijgen.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) refereert aan hetgeen gedeputeerde Olthof zei over de wijze waarop de provincie invloed kan uitoefenen via het IPO en de gemeenten, ingeval deze andere keuzes maken. Wat zouden het IPO en de VNG hierin nog kunnen betekenen? De provincie staat aan het eind van de lijn en heeft steeds maar weer te dealen met de implicaties van beleid dat niet of vertraagd tot stand komt. Hoe kan de provincie de druk op de ketel houden? Hebben gedeputeerde Olthof en gedeputeerde Stigter hier ideeën over?

De **voorzitter** geeft als eerste gedeputeerde Olthof de gelegenheid om te reageren. Gedeputeerde Stigter kan de vraag aansluitend in diens beantwoording meenemen en vanuit zijn perspectief aanvullen.

Gedeputeerde **Olthof** merkt in antwoord op de vraag van mevrouw Jellema (PvdA) op dat hij samen met de VNG aan tafel zit wat betreft verschillende onderwerpen, zoals de bodemtaken en de gevaarlijke stoffen die bij afvalbedrijven vandaan komen en in het oppervlaktewater terechtkomen. De gezamenlijke inspanning is

om daar zo snel mogelijk duidelijkheid over te krijgen en beleid op te maken. Hierin wordt samen opgetrokken, ook wat betreft de financiële consequenties. Er is derhalve sprake van één lijn. Dat neemt niet weg dat individuele gemeenten uiteindelijk een eigenstandige bevoegdheid hebben, niet zozeer over de basistaken maar wel over de aanvullende taken, en eigenstandig kunnen besluiten wat zij al dan niet bij de Omgevingsdiensten onderbrengen. Als een gemeente er vervolgens toe besluit om een bepaalde taak niet uit te voeren, is het volgens gedeputeerde Olthof niet de bedoeling dat de provincie het dan maar oppakt en betaalt. Dat zou een ingewikkelde figuur worden en zelfs een uitnodiging zijn voor gemeenten om bepaalde taken af te wijzen, vanuit de veronderstelling dat de provincie het dan wel oppakt. Gedeputeerde zou dat geen goede ontwikkeling vinden. De verantwoordelijkheid ligt uiteindelijk ook bij het Rijk c.q. de staatssecretaris om ervoor te zorgen dat het basistakenpakket uniform is. De oproep van de commissie–Van Aartsen is om ook eens te bekijken welke taken er al dan niet verplicht zijn.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Olthof voor diens beantwoording en geeft het woord aan gedeputeerde Stigter.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):

Uit zowel de TB Werkzaamheden OD's als de vragen van de heer Smaling (SP) blijkt dat er een groot tekort is aan milieukundigen. Gedeputeerde Stigter is zelf van huis uit milieukundige. Hij verwacht derhalve dat er na zijn periode als gedeputeerde een mooie taak voor hem zal zijn weggelegd, aangezien er genoeg werk te doen op is dat terrein.

Aanvullend op hetgeen gedeputeerde Olthof reeds aangaf, zal gedeputeerde Stigter specifiek ingaan op de vragen van Statenlid Kostic (PvdD) over de OD NHN. Haar eerste verzoek was om een zinsnede te schrappen waarin een verwijzing staat naar de lagere bijdrage van de provincie. GS hebben de OD NHN gevraagd om de financiële gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet inzichtelijk te maken. Gedeputeerde is er op voorhand geen voorstander van om de zin weg te halen, omdat onmiskenbaar is dat als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet in ieder geval de bodemtaken wegvallen bij de provincie en deze worden overgeheveld naar de gemeenten. Daarvoor in de plaats komt er niets bij. Dat wordt met de betreffende zin bedoeld.

De Omgevingsdienst wordt voor de uitvoering van diens taken vanuit het Provinciefonds gefinancierd. Zodra de OD de taken niet langer uitvoert, wordt deze logischerwijs gekort. Gedeputeerde Stigter acht het niet passend om het dan maar voor de gemeenten te gaan financieren. Zoals eerder in de vorige commissievergadering aangegeven, maakt hij zich echter wel zorgen over de lange termijn rondom de OD's. Om die reden is het belangrijk om met elkaar, dus ook met de gemeenten en het Rijk, het gesprek aan te gaan over de financiering. Dit raakt ook aan hetgeen de commissie–Van Aartsen op dit punt adviseert. Dat debat wordt op een later moment gevoerd.

De provincie was een voorstander van traineeships binnen de OD NHN. Voor de in de Kadernota gevraagde incidentele financiering van trainees was in de Algemene Bestuursvergadering van 10 maart jl. echter geen meerderheid. Mede naar aanleiding van deze besluitvorming is samen met de gemeenten een traject gestart rondom het eigenaarschap van de Omgevingsdiensten. Wat betekent het eigenaarschap, ook ten aanzien van de langetermijnonwikkeling van de OD's? Thans wordt getracht om dat bij de provincie en gemeenten in kaart te brengen en daar het gesprek over aan te gaan binnen het Dagelijks Bestuur (DB) en Algemeen Bestuur (AB), juist ook om dit soort vraagstukken te beantwoorden. Op het moment dat een meerderheid van de leden van de Gemeenschappelijke Regeling er echter voor kiest om zo'n traineeship niet te starten,

vindt gedeputeerde het niet gepast dat de provincie dat gat vervolgens gaat dichtten. Daarmee maakt zij het immers voor zowel de gemeenten als het Rijk heel makkelijk om continu terug te treden.

Het is goed dat in de commissie van 9 juni, waarin wordt gesproken over de begroting van het IPO en de AV-voorbereiding ook de vraag wordt meegenomen wat de provinciale agenda op dit vlak is.

Gedeputeerden Stigter en Olthof vinden dit vraagstuk heel belangrijk en zullen het continu in IPO-verband agenderen, opdat het wordt opgepakt richting de overige bestuurlijke partners.

Mevrouw Koning-Hoeve (CDA) vroeg beide gedeputeerden naar de effecten van de Omgevingswet.

Gedeputeerde Stigter heeft de indruk dat deze vraag reeds beantwoord is door gedeputeerde Olthof, die een insteek van de provincie voorstelde voor alle OD's, ook voor de OD NHN en de OFGV.

De **voorzitter** constateert dat alle vragen beantwoord zijn en dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Op 21 juni a.s. zal in het verlengde van het onderwerp Omgevingsdiensten het rapport van de commissie-Van Aartsen worden besproken. Voorafgaand aan de betreffende commissievergadering NLG verzorgt de Randstedelijke Rekenkamer een technische briefing.

De voorzitter concludeert dat de zienswijze begroting OD NZKG en de zienswijze begroting OD NHN als bespreekstuk voor de PS-vergadering worden geagendeerd voor, en dat de zienswijze OD IJmond en de zienswijze OFGV als hamerstuk zullen worden doorgeleid.

PS-vergadering

Dossiernummer	6676
Extern Zaak ID	1598574
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 juni 2021
Agendapunt	8.c
Omschrijving	Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en jaarstukken 2020 Omgevingsdienst OFGV (VD-32).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

Toelichting

Het dagelijks bestuur van OFGV heeft de begroting 2022, de 1e begrotingswijziging 2021 en de voorlopige jaarstukken 2020 aan de raden en Staten van haar deelnemers toegezonden, zodat deze een zienswijze op de stukken kunnen geven.

Provinciale Staten kunnen een zienswijze naar voren brengen op de ontwerpbegroting 2022 en de 1e begrotingswijziging 2021. De jaarrekening 2020 is ter informatie toegezonden.

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Betreft

1ste Begrotingswijziging 2021

Beslispunt

1	Wijziging	Conform de huidige GR en de Financiële Verordening dienen begrotingswijzigingen waardoor de bijdragen van de partners wijzigen voor zienswijzen naar raden en Staten te worden gestuurd en voor een besluit aan het AB te worden voorgelegd. De wijzigingen betreffen: a) de structurele verhoging van de bijdrage van Almere in verband met de uitvoering van het toezicht lichte milieucategorie bedrijven; b) de structurele verhoging van de bijdrage van Lelystad in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering. De ingangsdatum voor de wijzigingen is 1 januari 2021.
1a	Wijziging	Kennis te nemen van de wijze van verwerking in de begroting van de structurele verhoging van de bijdrage van Almere met € 250.000 in verband met de uitvoering van het toezicht lichte milieucategorie bedrijven.
	Toelichting	De bijdrage van Almere te verdelen aan de lastenkant tussen budgetten: • € 227.273 – salarissen (directe personeelskosten en personele overhead) • € 2.273 – inhuur bij ziekte (1%) • € 11.363 – opleidingen (5%) • € 9.091 - algemene personeelskosten (4%)
1b	Wijziging	Kennis te nemen van de wijze van verwerking in de begroting van de structurele verhoging van de bijdrage van Lelystad met € 58.095 in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering.
	Toelichting	De bijdrage van Almere te verdelen aan de lastenkant tussen budgetten: • € 52.813 – salarissen (directe personeelskosten en personele overhead) • € 528 – inhuur bij ziekte (1%) • € 2.641 – opleidingen (5%) • € 2.113 - algemene personeelskosten (4%)
2	Beslispunt	Kennis te nemen van de gevolgen voor de stemverdeling van deze voorgestelde begrotingswijziging.
	Argument	Op basis van artikel 7 lid 3 van de GR kan het AB er toe besluiten lopende het jaar de stemverdeling aan te passen als de financiële bijdrage ten opzichte van elkaar substantieel wijzigt.
	Kanttekening	Een technisch gevolg van deze wijziging is de aanpassing van de incidentele bijdrage voor de voorbereiding op de Omgevingswet van 2021 conform het nieuwe stempercentage.

Bijlage 1. 1ste Begrotingswijziging 2021

1.1 Baten reguliere begroting

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2021 zijn de bijdragen van de partners door de nieuwe bijdragen van de gemeenten Almere en Lelystad als volgt veranderd, zie tabel hieronder. De incidentele bijdrage voor de voorbereiding op de Omgevingswet is daardoor voor alle partners gewijzigd.

		Vastgestelde begroting			1e BW AB		Begroting na BW	OW	na 1e BW
BATEN REGULIERE BUDGET		Exclusief OW	OW	Inclusief OW	Almere	Lelystad	excl. OW		Begroting
Nummer	Post	2021			2021				
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS EXCL. DPK								
1.1	Almere	€ 1.313.866	€ 62.716	€ 1.376.583	€ 250.000		€ 1.563.866	€ 72.906	€ 1.636.772
1.2	Lelystad	€ 1.223.837	€ 58.419	€ 1.282.256		€ 58.095	€ 1.281.932	€ 59.762	€ 1.341.694
1.3	Zeewolde	€ 620.705	€ 29.629	€ 650.334			€ 620.705	€ 28.937	€ 649.642
1.4	Flevoland	€ 3.553.385	€ 169.617	€ 3.723.002			€ 3.553.385	€ 165.656	€ 3.719.040
1.5	Urk	€ 337.904	€ 16.129	€ 354.033			€ 337.904	€ 15.753	€ 353.657
1.6	Dronten	€ 1.183.192	€ 56.478	€ 1.239.670			€ 1.183.192	€ 55.159	€ 1.238.351
1.7	Noordoostpolder	€ 1.322.181	€ 63.113	€ 1.385.294			€ 1.322.181	€ 61.639	€ 1.383.820
1.8	Noord Holland	€ 557.005	€ 26.588	€ 583.593			€ 557.005	€ 25.967	€ 582.972
1.9	Gooise Meren	€ 888.396	€ 42.407	€ 930.803			€ 888.396	€ 41.416	€ 929.812
1.10	Hilversum	€ 580.580	€ 27.713	€ 608.293			€ 580.580	€ 27.066	€ 607.646
1.11	Weesp	€ 316.897	€ 15.127	€ 332.024			€ 316.897	€ 14.773	€ 331.670
1.12	Huizen	€ 231.219	€ 11.037	€ 242.256			€ 231.219	€ 10.779	€ 241.998
1.13	Wijdmeren	€ 524.651	€ 25.044	€ 549.694			€ 524.651	€ 24.459	€ 549.109
1.14	Blaricum	€ 119.926	€ 5.724	€ 125.650			€ 119.926	€ 5.591	€ 125.516
1.15	Laren	€ 109.903	€ 5.246	€ 115.149			€ 109.903	€ 5.124	€ 115.027
	Subtotaal	€ 12.883.645	€ 614.987	€ 13.498.632	€ 250.000	€ 58.095	€ 13.191.740	€ 614.987	€ 13.806.727
2	ANDERE BIJDRAGE								
2.6	Overige opbrengsten	€ 328.182	0	€ 328.182			€ 328.182		€ 328.182
	Totaal reguliere baten	€ 13.211.827	€ 614.987	€ 13.826.814	€ 250.000	€ 58.095	€ 13.519.922	€ 614.987	€ 14.134.909

1.2 Lasten reguliere begroting

De bijdragen van de gemeenten Almere en Lelystad aan de lastenkant zijn als volgt verdeeld:

LASTEN REGULIERE BUDGET		Vastgestelde begroting			1e BW AB		Begroting na BW	OW	na 1e BW
		Exclusief OW	OW	Inclusief OW	Almere	Lelystad	excl. OW		Begroting
Nummer	Post	2021			2021				
1	PERSONEEL								
1.1a	Salarissen	€ 10.317.222	€ 614.987	€ 10.932.209	€ 227.273	€ 52.813	€ 10.597.308	€ 614.987	€ 11.212.295
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 35.283		€ 35.283	€ -	€ -	€ 35.283	€ -	€ 35.283
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 105.035		€ 105.035	€ 2.273	€ 528	€ 107.836	€ -	€ 107.836
	Subtotaal personeelskosten	€ 10.457.540	€ 614.987	€ 11.072.527	€ 229.546	€ 53.341	€ 10.740.428	€ 614.987	€ 11.355.415
1.2	Opleidingskosten	€ 378.833		€ 378.833	€ 11.363	€ 2.641	€ 392.837	€ -	€ 392.837
1.3	Algemene personeelskosten	€ 513.345		€ 513.345	€ 9.091	€ 2.113	€ 524.549	€ -	€ 524.549
3	KAPITAALLASTEN								
3.1	Afschrijving ICT	€ 119.144		€ 119.144			€ 119.144		€ 119.144
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 33.097		€ 33.097			€ 33.097		€ 33.097
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 45.009		€ 45.009			€ 45.009		€ 45.009
4	INDIRECTE KOSTEN								
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 336.474		€ 336.474			€ 336.474		€ 336.474
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 143.414		€ 143.414			€ 143.414		€ 143.414
4.3	Informatiemanagement	€ 710.729		€ 710.729			€ 710.729		€ 710.729
4.4	Wagenpark	€ 121.352		€ 121.352			€ 121.352		€ 121.352
4.5	Diverse kosten	€ 198.444		€ 198.444			€ 198.444		€ 198.444
4.6	Accountant	€ 27.579		€ 27.579			€ 27.579		€ 27.579
4.7	HRM	€ 71.707		€ 71.707			€ 71.707		€ 71.707
5	ONVOORZIEN								
5.1	Onvoorzien	€ 55.160		€ 55.160			€ 55.160		€ 55.160
Totaal reguliere lasten		€ 13.211.827	€ 614.987	€ 13.826.814	€ 250.000	€ 58.095	€ 13.519.922	€ 614.987	€ 14.134.909

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Bijlage 2. Stemverdeling na 1ste Begrotingswijziging 2021

Deelnemer	Nieuwe verdeling bijdragen partners na 1ste BW 2021			
	%	Subtotaal	Directe kosten	Totaal
Almere	11,85%	1.636.772	1.309	1.638.081
Lelystad	9,72%	1.341.694	-	1.341.694
Zeewolde	4,71%	649.642	-	649.642
Flevoland	26,94%	3.719.040	210.048	3.929.088
Urk	2,56%	353.657	-	353.657
Dronten	8,97%	1.238.351	-	1.238.351
Noordoostpolder	10,02%	1.383.820	-	1.383.820
Noord Holland	4,22%	582.972	8.507	591.479
Gooise Meren	6,73%	929.812	12.633	942.445
Hilversum	4,40%	607.646	-	607.646
Weesp	2,40%	331.670	-	331.670
Huizen	1,75%	241.998	-	241.998
Wijdmeren	3,98%	549.109	-	549.109
Blaricum	0,91%	125.516	-	125.516
Laren	0,83%	115.027	-	115.027
Totaal	100%	€ 13.806.727	€ 232.497	€ 14.039.224

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. M.W. Vos

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235145010

vosm@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Zienswijze op de 1ste begrotingswijziging 2021, de ontwerpbegroting 2022 en de voorlopige jaarstukken 2020 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Verzenddatum

19 MEI 2021

Kenmerk

1598574/1606750

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de zienswijze op de 1ste begrotingswijziging 2021, de ontwerpbegroting 2022 en de voorlopige jaarstukken 2020 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

Uw kenmerk

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

R.M. Bergkamp

A.Th.H. van Dijk

5 bijlage(n)

1. Statenvoordracht met de zienswijze op de 1ste begrotingswijziging 2021, de ontwerpbegroting 2022, de voorlopige jaarstukken 2020 van de OFGV
2. 1ste Begrotingswijziging 2021 OFGV
3. Kadernota 2022
4. Ontwerpbegroting 2022 OFGV
5. Voorlopige Jaarstukken 2020 OFGV
6. Overzicht actuele ontwikkelingen OFGV

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Kadernota 2022

Colofon

Auteur: **Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek**
Botter 14-15
Postbus 2341
8203 AH LELYSTAD
T. 088-6333 000
E. info@ofgv.nl
W. www.ofgv.nl

Opdracht: Kadernota OFGV 2022

Versie: Vastgesteld door het AB
Datum: 3 februari 2021

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
A. Bestuurlijke context.....	5
A.1. Visie.....	5
A.1.1. Doelstellingen en activiteiten	5
A.1.2. Kwaliteit.....	5
A.2. Ontwikkelingen.....	7
A.2.1. Klimaat en energie	7
A.2.2. Omgevingswet.....	8
A.2.3. Bodemtaken	10
A.2.4. PFAS	12
A.2.5. Externe veiligheid.....	13
A.2.6. Uittreden Weesp	14
A.2.7. Doorontwikkeling organisatie.....	15
B. Financiële kaders 2022.....	17
B.1. Uitgangspunten	17
B.2. Financiële doorwerking 2021	20
B.3. Overzicht 1ste Begrotingswijziging 2021	21
B.4. Overzicht van baten en lasten 2022	23

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2022 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). In deze nota wordt het Algemeen Bestuur (hierna AB genoemd) inzicht geboden in de ontwikkelingen die de begroting van de OFGV op korte en/of middellange termijn beïnvloeden. Afsproken is dat het AB kaders meegeeft aan het Dagelijks Bestuur (hierna DB genoemd) voor het opstellen van een sluitende meerjarenbegroting.

Leeswijzer

De kadernota bevat de volgende onderdelen:

Hoofdstuk A1: Visie

In dit hoofdstuk is beschreven hoe de OFGV invulling geeft aan haar doelstellingen en activiteiten.

Hoofdstuk A2: Externe ontwikkelingen

Dit hoofdstuk maakt inzichtelijk welke ontwikkelingen op zowel korte als lange termijn invloed hebben op het beleid en de organisatie.

Hoofdstuk B: Financiële kaders voor 2022

Dit hoofdstuk bevat de spelregels en de financiële kaders die het AB vaststelt.

Proces van kader naar begroting

De door het AB geformuleerde kaders zijn richtinggevend voor het DB bij het opstellen van de conceptbegroting 2022. Deze conceptbegroting wordt na 15 maart 2021 aan de raden en Staten gestuurd. Zij hebben, volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) en de vigerende Gemeenschappelijke Regeling OFGV (GR), acht weken de tijd om zienswijzen in te dienen. In het DB van 19 mei 2021 worden de binnengekomen zienswijzen en de mogelijke wijzigingen van de begroting besproken. De begroting 2022 wordt vervolgens, inclusief zienswijzen en een reactie van het DB, op 16 juni 2021 ter vaststelling voorgelegd aan het AB.

Lelystad, 3 februari 2021

A. Bestuurlijke context

A.1. Visie

De OFGV verzorgt milieu- en leefomgevingstaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit geldt voor groene wetten, geluid, bodemsanering, luchtvaart, vuurwerk, toezicht op zwemwater/zwembaden, Wabo en het omgevingsrecht. Deze taken voert de OFGV uit voor alle gemeenten in Flevoland, de gemeenten in Gooi en Vechtstreek en voor de provincies Flevoland en Noord-Holland.

In dit hoofdstuk is beschreven hoe de OFGV invulling geeft aan zijn taken, doelstellingen en activiteiten.

A.1.1. Doelstellingen en activiteiten

Samen met de deelnemers werkt de OFGV aan een duurzame en veilige leefomgeving. De

**DUURZAAM
ONDERNEMEN
& VERBINDEN**

kernwaarden van de OFGV 'duurzaam Ondernemen en Verbinden' staan hierbij centraal. Bij het uit te voeren werk streeft de OFGV naar kwaliteit en efficiency.

Volgens de jaaropdrachten van de 15 deelnemers zijn het afhandelen van vergunningen en meldingen en het uitvoeren van risicogericht toezicht en handhaving de belangrijkste doelstellingen. Daarnaast adviseren de experts van de OFGV met regelmaat over vakinhoudelijke onderwerpen op het gebied van geluid, bodem, lucht, asbest, natuur, grondwater, zwemwater, brandveiligheid en omgevingsveiligheid en ook op beleidsinhoudelijke onderwerpen.

A.1.2. Kwaliteit

Kwaliteitscriteria OFGV

Kwaliteitscriteria zijn bedoeld als toetsingskader om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (de VTH-taken) verder te professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen. Reeds in haar vergadering van 13 november 2019 heeft het AB geconstateerd dat de OFGV aan de kwaliteitscriteria 2.2 voldoet.

De kwaliteitscriteria geven o.a. criteria voor het opleidingsniveau en de frequentie van taakuitvoering. De OFGV voldoet aan de opleidingscriteria en blijft in 2021 medewerkers opleiden en bijscholen op veranderende wet- en regelgeving. Gelet op de komst van de Omgevingswet, wordt ook de komende jaren de nodige aandacht besteed aan de verdere ontwikkeling van iedereen die werkzaam is op het brede vakgebied van het omgevingsrecht.

IBT deelnemende partijen

In het kader van het Interbestuurlijk toezicht krijgen gemeenten vragen en opmerkingen over het voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH-milieutaken (wet VTH). Deze taken worden (voor een deel) uitgevoerd door de OFGV. Om aan te tonen dat gemeenten aan de kwaliteitscriteria voldoen is informatie van de OFGV nodig. Een pragmatische oplossing zal

hiervoor worden geboden via de OFGV-rapportages voor zover het punten betreft die voor alle gemeenten gelden. Daarnaast is het goed om in het bestuur IBT als instrument en de werking daarvan richting Omgevingsdiensten in principiële zin te bespreken, mede gelet op de dubbelrol van de provincies; enerzijds als toezichthouder IBT en anderzijds als deelnemer in dezelfde gemeenschappelijke regeling.

Procescriteria

De procescriteria zijn richtinggevend voor de vormgeving van de beleidscyclus in de vorm van de Big 8. Het gaat er om dat de verschillende analyses, strategieën, prioriteiten en doelstellingen transparant zijn, dat ze worden vastgesteld en dat de organisatie hier aantoonbaar naar handelt. In het VTH-beleidskader geven de deelnemers aan hoe de OFGV de taken op een uniforme manier in het werkgebied kan uitvoeren.

Bij het invullen van de strategische beleidscyclus staat de deelnemer centraal. Welke doelen wil de betreffende deelnemer bereiken? Hoe kan de OFGV hierbij ondersteuning bieden? Hoe geeft de OFGV uitvoering aan de door de deelnemers gewenste prestaties? Onder de operationele cyclus valt het beschrijven van uniforme werkprocessen en het uitvoeren van controles met een integraal toezichtsprotocol. De OFGV legt hierover vervolgens verantwoording af. In het model vervult de OFGV een rol bij het vertalen van beleid en strategieën van de deelnemers naar daadwerkelijke uitvoering. Daarbij wordt door de OFGV kennis, informatie en praktijkervaring in de beleidscyclus ingebracht.

A.2. Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk zijn macro-economische invloeden en bestuurlijke keuzes benoemd. Opvallend is dat er relatief veel ontwikkelingen zijn waarvan de effecten nog niet geheel te voorzien zijn. In de begroting 2022 worden de mogelijke hieruit voortvloeiende risico's geanalyseerd en zo nodig beschreven.

A.2.1. Klimaat en energie

Op 11 december 2020 deed EU-president Charles Michel de volgende uitspraak: 'Europa is de leider in de strijd tegen klimaatverandering. We hebben besloten de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met tenminste 55% te verminderen ten opzichte van 1990.' Hiermee geeft Europa aan dat het menens is om het klimaatbeleid op te schalen. Het zal niet lang duren of deze doelstelling is ook terug te vinden in het Nederlandse overheidsbeleid. Dit betekent een grotere inzet van provinciale en lokale overheden op CO₂ reductie. Immers, de nationale doelstelling was een vermindering van 49% CO₂ in 2030.

Dat dit doel al lastig te bereiken is, blijkt uit de Klimaat- en Energieverkenning van 2020 (Planbureau voor de Leefomgeving). Het rapport zegt dat de jaarlijkse emissiereductie moet verdubbelen in de periode 2020 tot 2030 om in de buurt te komen van het doel. Daarboven komt nog een extra doelstelling van de EU. Kortom, het tempo van de energietransitie moet de komende jaren omhoog.

Klimaatbeleid blijft daardoor een speerpunt, ook in 2022. Alle ogen van de samenleving zijn gericht op CO₂ reductie. Op sommige onderdelen maakt Nederland zelfs een inhaalslag. De Klimaatwet en het Klimaatakkoord zijn hiervan voorbeelden. Daarbinnen is ruimte voor versnelling. Zoals de huidige energiebesparingsplicht bij bedrijven. Deze wordt de komende jaren gecontinueerd en aangevuld met de verplichting om ook andere CO₂-reducerende maatregelen te treffen.

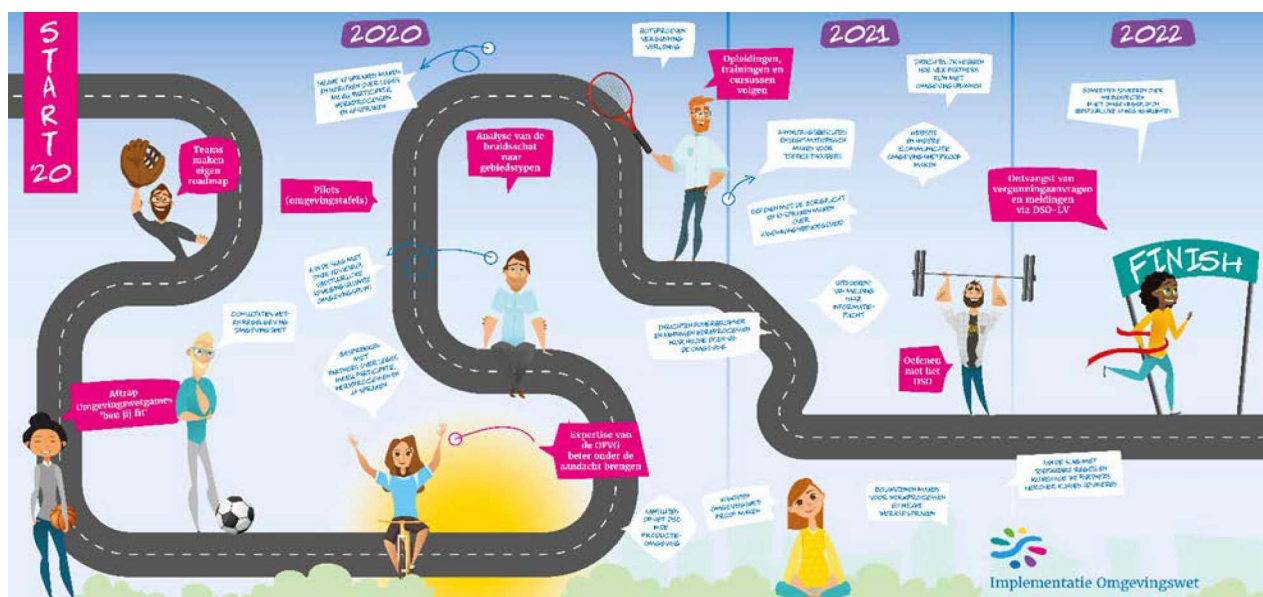
Bovendien bestaat het plan om de energiebesparingsplicht op te leggen aan alle vergunningplichtige bedrijven. Het beheer en onderhoud, dat ervoor zorgt dat de maatregelen blijven werken, wordt ook duidelijker in de regelgeving opgenomen. Al met al betekent dit ook een intensivering van het toezicht, de handhaving en de vergunningverlening. Daarom is het belangrijk dat de OFGV meebeweegt. Onder andere door de ontwikkeling van innovatieve toezichtstrategieën. Stimulerend Toezicht is zo'n strategie. De methode draagt bij aan de versnelling van de energietransitie en won in 2020 de juryprijs van de Verkiezingen Toezicht en Handhaving.

Zoals het er nu naar uitzielt wordt het jaar 2022 een belangrijke mijlpaal. De verbreding van de energiebesparingsplicht is dan doorgevoerd, het label C voor kantoorgebouwen is in werking en de inpassing van de energiebesparingsplicht in de Omgevingswet is een feit. De komst van de Omgevingswet zorgt daarnaast voor integratie van duurzaamheid met ruimtelijke ordening. De energietransitie moet dan in samenhang met andere vraagstukken in de fysieke leefomgeving worden opgepakt. Een enorme klus, ook voor de OFGV. Samenwerking, kennis delen, transparantie en innovatie zijn de succesfactoren om de energietransitie verder te brengen. Kijkend naar de opgaven uit de Regionale Energie Transitie Flevoland en Gooi en Vechtstreek zal ook de OFGV tempo moeten maken. Die uitdaging gaat de OFGV samen met de partners aan.

A.2.2. Omgevingswet

In 2020 bleek de invoeringsdatum van de Omgevingswet een jaar opgeschoven te moeten worden naar 1 januari 2022. Lokale overheden, omgevingsdiensten en ketenpartners bereiden zich voor om op die datum klaar te zijn voor de Omgevingswet.

Het jaar extra voorbereiding gebruikt de OFGV om nog beter voorbereid te zijn op de komst van de Omgevingswet. Dit gebeurt volgens het programma 'fit voor de Omgevingswet' met aandacht voor opleiding en ontwikkeling, het DSO, kwaliteit van dienstverlening en werkprocessen, regionale samenwerking en het maken van afspraken met de deelnemers over bijvoorbeeld het heffen van leges en het aanpassen van mandaten. E.e.a. is hieronder schematisch weergegeven.

Het doel is dat de OFGV op 1 januari 2022 fit aan de start van de Omgevingswet begint. Fit om te starten met het werken volgens de Omgevingswet. Dit betekent niet dat de implementatie van de Omgevingswet op de datum van inwerkingtreding is afgerond. De regulering van de fysieke leefomgeving is een transitie die zeker tot 2029 zal duren. Pas bij daadwerkelijk uitvoering geven aan het werken volgens de Omgevingswet gaat blijken welke (door)ontwikkelpunten er zijn en waar bijgestuurd moet worden. Ontwikkelpunten die op voorhand worden gezien hebben betrekking op de werking en doorontwikkeling van het DSO, het kunnen werken met de (tijdelijke) omgevingsplannen waar ruimtelijke ordening en milieu in samenkomen en het ontsluiten van VTH-informatie ten behoeve van omgevingsvisies en omgevingsplannen.

Om tijdig gereed te zijn voor het werken met de Omgevingswet is er een wederzijdse afhankelijkheid tussen de OFGV, de deelnemers en het Rijk (DSO, financiering bodemtaken etc.). Deze wederzijdse afhankelijkheid vraagt om duidelijkheid over de uit te voeren taken, bijbehorende mandaten, veranderende werkprocessen etc. Daarnaast staan participatie, omgevingstafels, het opstellen (en toetsen op uitvoerbaarheid) van omgevingsplannen en – verordeningen met toepasbare regels en het daarbij cruciale DSO nog in de kinderschoenen.

De OFGV gaat er van uit dat de huidige taken bij de OFGV blijven. Het uitgangspunt om de beschikbare kennis, expertise en informatie van de dienst blijvend in te zetten voor de deelnemers is vanzelfsprekend. In de Omgevingswet zijn geen fundamentele wijzigingen in het takenpakket van Omgevingsdiensten voorzien. Extra aandacht is er voor de bodemtaken die van provincies overgaan naar gemeenten. Het proces 'warme overdracht bodemtaken' in beide regio's is er weliswaar op gericht bevoegdheden over te dragen en de taken te laten waar ze liggen maar door het uitblijven van duidelijkheid over de financiering van deze taken vanuit het Rijk schuiven definitieve besluiten hierover telkens op de lange(re) baan.

Ook blijkt pas na inwerkingtreding welke andere of nieuwe taken de OFGV gaat uitvoeren onder het regime van de Omgevingswet. Dit zal volop in ontwikkeling zijn de komende jaren. De advisering op de milieuthema's bij omgevingsvisies en omgevingsplannen is daar een concreet voorbeeld van. Naast deze adviserende rol geeft het omgevingsplan sowieso een andere dimensie aan het uitvoeren van de huidige VTH-taken op milieugebied vanwege de decentralisatie van milieubelastende activiteiten met lokale effecten en het feit dat milieuaspecten zoals geluid, geur en bodem onder de Omgevingswet in het omgevingsplan worden geregeld. Daarnaast zal in 2022 ook de nodige tijd en energie gestoken moeten worden in de aanscherping van (regionale) werkprocessen, de doorontwikkeling van de OFGV-rol aan omgevingstafels en het adequaat gebruiken van informatie uit de uitvoeringspraktijk bij het maken van nieuwe visies, programma's en plannen (sluiten beleidscyclus).

Het DSO is essentieel voor de uitvoering van de Omgevingswet. Tot nu blijkt de landelijke voorziening DSO nog niet stabiel. Voor vergunningverlening bijvoorbeeld dienen deelnemers de OFGV aan te wijzen als behandeldienst zodat vergunningaanvragen via het DSO bij de OFGV binnenkomen in het zaakstelsel. Het is onbekend wanneer de deelnemers zo ver zijn dat de OFGV als behandeldienst kan worden aangewezen. De OFGV is, net als een aantal andere diensten met hetzelfde zaakstelsel, aangesloten op het DSO en zijn we gestart met de inrichting van de productieomgeving. Echter, zolang we geen behandeldienst zijn, komen er geen aanvragen binnen en kan er niet worden getest. Het is onzeker of alle deelnemers er tijdig in slagen de OFGV als behandeldienst aan te wijzen. Als dat niet lukt moet er tijdelijk een workarround worden ingericht. De landelijke problemen bij de ontwikkeling van het DSO, de moeilijkheden die ICT-leveranciers aangeven te hebben en de telkens terugschroefde functionaliteiten (ambities), maken het DSO tot een onzekere ontwikkeling.

De invoering van de Omgevingswet kent daarnaast een nadrukkelijke juridische dimensie. Juristen zullen na inwerkingtreding meer vragen krijgen over waar en hoe bepaalde zaken precies geregeld zijn en op welke manier de nieuwe Omgevingswet- en regelgeving geïnterpreteerd moet worden, ook in het licht van het 'oude' omgevingsrecht. Er zal nieuwe jurisprudentie ontstaan over nieuwe begrippen en de werking daarvan. Te denken valt aan de begrippen milieubelastende activiteit, functioneel ondersteunende activiteiten en de algemene en specifieke zorgplicht. Tot slot valt er rond de invoeringsdatum van de Omgevingswet een piek in vergunningaanvragen en meldingen te verwachten. Net zoals bij de invoering van de Wabo is het de verwachting dat initiatiefnemers ofwel een aanvraag of melding nog net 'naar voren trekken' om nog onder het oude recht te vallen of juist een

initiatief uitstellen om onder de nieuwe regelgeving te vallen. Beide gedragingen leveren naar verwachting meer werk op in 2022.

De OFGV trekt nauw samen op met de deelnemers in de voorbereiding op de Omgevingswet. Niettemin zal deze wetswijziging van ons allen ook na 2021 nog veel 'learning on the job' vragen. Voor deze extra inzet wordt ruimte en tijd in de begroting van 2022 gereserveerd. Vergeleken met de jaren voorafgaand aan inwerkingtreding is de gereserveerde ruimte en tijd minder omvangrijk. De verdere implementatie en ontwikkeling van de Omgevingswet hoeft in 2022 naar verwachting niet meer naast het 'oude' stelsel plaats te vinden, maar zal meer en meer onderdeel uitmaken van het reguliere uitvoerende werk.

A.2.3. Bodemtaken

Inleiding

In ons gebied zijn er zoals overal in Nederland locaties waar de bodem verontreinigd is. In veel gevallen moet een melding worden gedaan of een vergunning worden aangevraagd bij de provincie wanneer men gaat graven in verontreinigde grond of wanneer men deze gaat saneren. Op dit moment is de werkwijze rondom het graven en saneren van verontreinigde grond vastgelegd in de Wet bodembescherming. De bedoeling hiervan is om nadelige gevolgen voor de volksgezondheid zoveel mogelijk te voorkomen.

Veranderingen door de Omgevingswet

Met de komst van de Omgevingswet gaat vanaf 1 januari 2022 veel veranderen op bodemgebied. De regels voor bodem in de huidige Wet bodembescherming worden vervangen door bodemregels onder de Omgevingswet. Gemeenten zijn straks primair verantwoordelijk voor de volgende drie pijlers van het bodembeleid:

1. voorkomen van nieuwe verontreiniging (preventie);
2. bij het toedelen van functies rekening houden met de kwaliteiten van de bodem;
3. duurzaam en doelmatig beheren van resterende historische verontreinigingen.

Nieuwe taken voor de gemeente

Gemeenten worden verantwoordelijk voor het vaststellen van beleid, vergunningverlening en toezicht en handhaving. Heel concreet betekent dit dat gemeenten vanaf januari 2022 meldingen binnen kunnen krijgen voor het graven in of het saneren van verontreinigde grond. De gemeente is straks bevoegd gezag en verantwoordelijk voor de afhandeling. Gemeenten krijgen er in 2022 dus nieuwe bodemtaken bij. Dit zijn complexe taken waar specialistische bodemkennis voor nodig is.

Wat blijft achter bij de provincie?

De provincie blijft verantwoordelijk voor locaties waar sprake is van grondwaterverontreiniging. Ook blijft de provincie verantwoordelijk voor zaken die onder het overgangsrecht vallen. Het gaat daarbij om procedures die al voor 1 januari 2022 in gang zijn gezet. De Wbb blijft voor die zaken van toepassing totdat er is ingestemd met een evaluatieverslag of nazorgplan.

Warme overdracht

In het kader van de voorbereiding van de overdracht van bodemtaken overleggen gemeenten, provincies en omgevingsdiensten over deze overdracht; de zogenaamde warme

overdracht bodemtaken. Onderdeel van de warme overdracht is de screening Bodeminformatiesysteem (BIS-screening). De bedoeling van de BIS-screening is om in de eerste helft van 2021 duidelijk te krijgen welke dossiers op basis van overgangsrecht achterblijven bij de provincies en welke dossiers overgaan naar gemeenten.

Financiële consequenties

Om te bereiken dat de taken die de provincie nu uitvoert ook na 1 januari 2022 op adequaat niveau uitgevoerd blijven worden, is het van belang dat gemeenten zich hier tijdig op voorbereiden. Zo is het van belang om tijdig financiële middelen te reserveren en te beslissen hoe deze taken uitgevoerd gaan worden. Alle provinciale taken op dit gebied worden, zowel voor de provincie Noord-Holland als voor Flevoland tot aan 2022, uitgevoerd door de OFGV. De bekostiging daarvoor gebeurt dan ook vanuit de provincies. Op dit moment bestaat er nog geen duidelijkheid over hoeveel budget er van de provincies naar de gemeenten via het Rijk overgaat voor de uitvoering van bodemtaken. De koepels (VNG, IPO, unie van Waterschappen) en twee ministeries (I&W en BzK) zijn al lange tijd met elkaar in onderhandeling hierover. Vanuit provincie Noord-Holland is eind 2020 een brief naar beide ministers gestuurd waarin is aangedrongen op voldoende middelen voor een adequate uitvoering van bodemtaken. De verwachting is dat in maart 2021 meer bekend wordt over de financiële consequenties.

In deze kadernota geeft de OFGV een indicatie van de met deze bodemtaken gepaardgaande kosten; 'de waarde'. Ook wordt een voorstel voor de mogelijke herverdeling gegeven.

De voorlopige indicatie van 'de waarde' van de bodemtaken in de OFGV begroting

De waarde is berekend op basis van de formatie, ingebracht bij de OFGV door Flevoland en Noord-Holland voor bodemtaken waar de gemeenten straks verantwoordelijk voor worden. Het verlagen van de bodemtaak door provincie Flevoland in 2016, de taakstelling van 5% en de taken die achterblijven (circa 10%) zijn in mindering gebracht. De overhead (personeel en materieel) en personele budgetten maken onderdeel uit van de berekening.

Omschrijving	Flevoland		Noord-Holland	
	Fte's	Euro's	Fte's	Euro's
Aantal ingebrachte fte's bodemtaken (bedrijfsplan)	2,40		5,23	
Teruggetrokken taak Flevoland 2016	-0,66		0,00	
Correctie 10% taken die achterblijven	-0,17		-0,52	
Subtotaal	1,57		4,71	
Personele overhead	0,50		1,51	
Correctie taakstelling 5%	-0,10		-0,31	
Totaal fte's incl personele overhead	1,96		5,90	
Totale kosten directe personeel incl. personele overhead		164.367		494.047
Personele budgetten		16.437		49.405
Materiele overhead		32.052		96.339
Totaal		212.856		639.791

Mogelijke herverdeling op basis van bodemlocaties boven de Interventiewaarde

Het bodeminformatiesysteem bevat informatie over verontreinigde locaties waar de provincie bevoegd gezag voor is. Deze locaties kunnen ingedeeld worden per gemeente. Van elke gemeente is dus bekend hoeveel bodemlocaties er zijn met een verontreinigingsgraad boven de interventiewaarde.

De interventiewaarde zegt iets over de ernst van de verontreiniging. Wanneer de interventiewaarde wordt overschreden is sprake van een geval van ernstige verontreiniging.

Het aantal locaties boven de interventiewaarde zegt iets over de omvang van de bodemtaak van een gemeente en lijkt daarmee een goed uitgangspunt voor een verdeelsleutel.

In de onderstaande tabel zijn de bodemlocaties per gemeente weergegeven. De totale kosten van € 852.646 zijn verdeeld over de gemeenten op basis van het aantal bodemlocaties per gemeente.

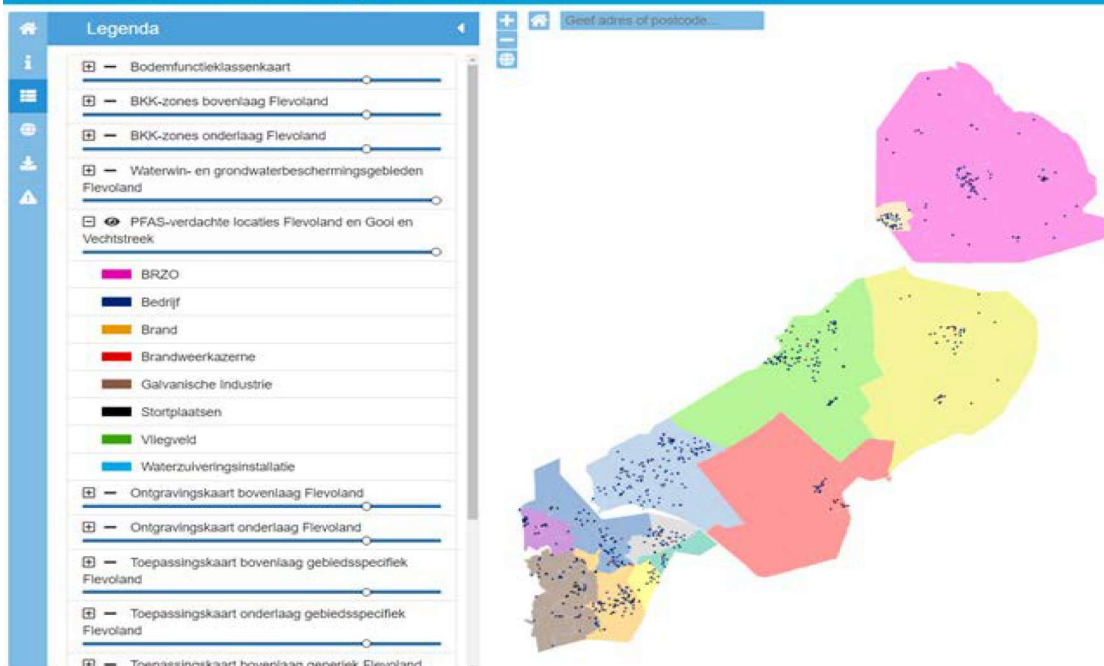
Hele gebied	Aantal bodemlocaties	% van totaal	Kosten
Almere	32	5%	43.036
Dronten	33	5%	44.381
Lelystad	32	5%	43.036
Noordoostpolder	101	16%	135.832
Urk	12	2%	16.138
Zeewolde	9	1%	12.104
Huizen	28	4%	37.656
Gooise Meren	114	18%	153.315
Weesp	47	7%	63.209
Wijdmeren	65	10%	87.416
Hilversum	135	21%	181.557
Blaricum	10	2%	13.449
Laren	16	3%	21.518
	634	100%	852.646

A.2.4. PFAS

De OFGV beoordeelt meldingen van voorgenomen grondverzet en houdt toezicht hierop. Het tijdelijk handelingskader PFAS is hierbij het toetsingskader. Dit landelijke handelingskader heeft als doel stagnatie bij grondverzet waar mogelijk op te heffen. Uitgangspunt bij het opstellen van het handelingskader is dat het verspreiden van grond en baggerspecie met PFAS naar niet of minder belaste gebieden wordt tegengegaan. Dit zodat onaanvaardbare risico's voor de gezondheid van de mens en het ecosysteem worden voorkomen. Omdat er nog een aantal belangrijke onderzoeken in uitvoering zijn naar de schadelijkheid van PFAS, is het nog niet mogelijk om een definitief kader op te stellen. Dit verschijnt naar verwachting in 2021.

Naast een wettelijke taak heeft de OFGV ook een adviserende taak. Landelijk zijn mogelijke bronnen van PFAS in beeld gebracht. Voor het werkgebied van de OFGV heeft de OFGV deze data aangeschaft. De resultaten zijn opgenomen in een interactieve website voor het Grondstromenbeleid in het werkgebied van de OFGV (<https://ofgv-bbkweb.lievense.com/>).

Grondstromenbeleid werkgebied OFGV

De OFGV heeft een adviesrol bij het opstellen van bodemkwaliteitskaarten. De OFGV ondersteunt de Flevolandse gemeenten bij het bepalen van de bodemkwaliteit voor PFAS. De gemeenschappelijke bodemkwaliteitskaart van de Flevolandse gemeenten is eind 2019 aangevuld met PFAS. De gemeenten Lelystad, Noordoostpolder en Urk hebben in 2020 de bodemkwaliteitskaart inclusief de aanvulling met PFAS vastgesteld. Hierdoor kan de OFGV voor de zes Flevolandse gemeenten bij de beoordeling van grondverzet gebruikmaken van een uniform toetsingskader.

Bij het opstellen van de bodemkwaliteitskaart (inclusief PFAS) voor de gemeente Gooise Meren heeft de OFGV geadviseerd. Inmiddels is deze kaart door de gemeente vastgesteld. Momenteel wordt de gemeente Gooise Meren ondersteund bij het opstellen van een nieuwe nota bodembeheer. Als deze nota bodembeheer is vastgesteld zullen de meldingen grondverzet op basis daarvan beoordeeld worden. De bodemkwaliteitskaart inclusief de nota bodembeheer zullen ook worden opgenomen in de interactieve website voor grondverzet voor het werkgebied van de OFGV.

In 2020 heeft de OFGV een aantal voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van een gemeenschappelijke bodemkwaliteitskaart PFAS voor de Gooi- en Vechtstreekgemeenten.

Het plan van aanpak is ingediend bij de betreffende gemeenten. Afhankelijk van de reactie van de Gooi- en Vechtstreekgemeenten krijgt dit al dan niet in 2021 een vervolg. De uiteindelijke kaders voor PFAS bepaalt mede in 2022 de werklust op dit gebied.

A.2.5. Externe veiligheid

Op het gebied van externe veiligheid staan we aan de vooravond van een aantal grote veranderingen: beginnende bij de naam. 'Externe Veiligheid' gaat onder de Omgevingswet verder onder de naam 'Omgevingsveiligheid'. Een van de belangrijke ontwikkelingen is een verandering van de invulling en de verantwoording van het groepsrisico. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden aandachtsgebieden en

voorschriftengebieden geïntroduceerd. Dit vraagt een andere manier van werken, denken en beoordelen van risico's en effecten van incidenten. Dit geldt zowel voor de OFGV als voor de partners. In de aanloop naar de Omgevingswet is de OFGV intensief bezig met de voorbereidingen hierop. Zo investeert de OFGV in opleiding en training van specialisten en in de samenwerking met (keten)partners. Ook investeert de OFGV in de benodigde (aanpassing van) systemen, bijvoorbeeld in het kader van de overgang van het RRG (Register risicosituaties gevaarlijke stoffen) naar het REV (Register externe veiligheid). De OFGV gaat hiervoor onder meer participeren in een (landelijke) pilot om aan te gaan sluiten bij het REV.

Naast de aandachtsgebieden ondersteunt de OFGV gemeenten om invulling te geven aan het thema Omgevingsveiligheid in Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. De verwachting is dat hulpvragen bij dergelijke trajecten vanuit gemeenten gaan toenemen. Iets wat een inzet vraagt van de OFGV.

Op het gebied van de financiering van 'omgevingsveiligheid' gaat tevens een verschuiving plaatsvinden. De taken van de gemeenten op het gebied van Externe Veiligheid zijn nu grotendeels belegd bij de OFGV. De financiering hiervoor komt in de vorm van een subsidieregeling die vanaf 2015 is vormgegeven in een interbestuurlijk programma op het gebied van externe veiligheid (Impuls Omgevingsveiligheid). Dit programma wordt vanaf 2021 stopgezet. Vanaf 2021 gaat de financiering via het gemeentefonds. De gemeenten ontvangen voor omgevingsveiligheid een bijdrage van het Rijk. Om de diensten van de OFGV te kunnen continueren is het van belang dat met de gemeenten afspraken worden gemaakt over de wijze van financiering en de taken die hiervoor (kunnen) worden uitgevoerd. Om als OFGV duurzaam invulling te kunnen blijven geven aan taken, is de komende jaren samenwerking met partners en het continueren van de financiering essentieel. De basis hiervoor is in 2020 gelegd toen de dialoog is gestart met de gemeenten om hier invulling aan te gaan geven.

A.2.6. Uittreden Weesp

Als gevolg van de bestuurlijk fusie met de gemeente Amsterdam heeft de gemeente Weesp aangegeven met ingang van 1 januari 2022 uit de Gemeenschappelijke regeling te willen treden. Dat heeft de gemeente Weesp in haar brief van 17 december 2020 definitief bevestigd.

Het uittreden uit de gemeenschappelijke regeling OFGV is een bestuurlijk onderwerp. In artikel 33 van de Gemeenschappelijke regeling is voorzien in een uittreedregeling waarin het Algemeen Bestuur OFGV een voorstel doet tot het regelen van de gevolgen. Uittreden van één van de deelnemers zal namelijk effect hebben op de ander 14 deelnemers waarmee de regeling is aangegaan. Het OFGV-bestuur zal bij het afspreken van de voorwaarden waaronder Weesp zal uittreden de Spelregels terugtrekken en toevoegen nieuwe taken hanteren. Deze spelregels zijn na een voorgenomen besluit hierover in het Algemeen Bestuur van de OFGV van kracht geworden bij de publicatie van de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling op 8 april 2020.

In het voorstel tot regeling van de gevolgen van de uittreding worden zowel de gevolgen voor het personeel als de financiële gevolgen inclusief de frictiekosten vastgelegd. De financiële gevolgen van de uittreding worden in overeenstemming met de

Gemeenschappelijke Regeling door de uittredende deelnemer gedragen. De OFGV draagt er samen met de gemeente Weesp zorg voor dat de kosten van uittreding zo beperkt mogelijk blijven. Op dit moment worden daarvoor de voorbereidingen getroffen. Het takenpakket van de gemeente Weesp is vrij gevarieerd waarbij het grootste deel milieucontroles betreft. Er wordt nagedacht over zowel het personeel, de financiën als over de inhoudelijke overdracht van taken en dossiers. Op het moment van het opstellen van deze kadernota is er nog geen zicht op wat de uittreding voor de begroting 2022 betekent. Het voorstel tot regeling van de gevolgen van de uittreding van de gemeente Weesp zal naar verwachting en desgewenst in de AB-vergadering van 16 juni worden voorgelegd.

A.2.7. Doorontwikkeling organisatie

De coronacrisis en de voortdurende veranderingen in beperkende maatregelen en perspectieven hebben tot een nieuwe werkelijkheid geleid. Deze nieuwe werkelijkheid vraagt van de organisatie flexibiliteit en aanpassingsvermogen. De OFGV is er tijdens de coronacrisis in geslaagd om de uitvoering van de taken op afstand te continueren. De informatievoorziening van de organisatie heeft mede mogelijk gemaakt dat medewerkers op afstand het werk kunnen blijven doen. De medewerkers krijgen de nodige aandacht en worden gefaciliteerd in thuiswerken. Nieuwe medewerkers worden op afstand (digitaal) ingewerkt en er wordt gezorgd dat zij, zonder één dag op kantoor te hebben gewerkt, toch het gevoel krijgen dat ze bij de OFGV horen.

Om deze flexibiliteit te continueren dan wel te versterken werkt de OFGV aan de doorontwikkeling van de organisatie. De belangrijke componenten in de organisatie zoals sturing en leidinggeven op afstand, samenwerken, thuiswerken en het gebruik van kantoorruimte worden onder de loep genomen. Daarin wordt bekeken welke componenten vanuit de nieuwe werkelijkheid wenselijk zijn om te continueren na de coronacrisis. Te denken valt aan sturen op afstand, thuiswerken en het gebruik van kantoor. De daarin gemaakte keuzes worden vervolgens vertaald naar de effecten op het personeelsbeleid en de financiën voor het jaar 2022 en verder. De verwachting is dat het kan leiden tot structurele verschuivingen binnen de begroting.

Daarnaast is de OFGV actief bezig met de kwaliteit van de eigen dienstverlening en het leveren van meerwaarde aan de deelnemende partijen. Dat wordt gedaan op basis van het gedachtegoed van het EFQM-model. EFQM is een kwaliteitsmanagementsysteem dat het INK-model vervangt en dat voor de OFGV een degelijk toetsingskader is om de meerwaarde voor de fysieke leefomgeving aan af te meten. Het model ondersteunt bij het 'van buiten naar binnen' organiseren van het werk en de organisatie zodat de organisatiedoelstellingen worden gerealiseerd.

Het model bestaat uit drie elementen, zie de figuur hierboven:

- **Richting:** met als aandachtsgebieden bestaansreden, visie & strategie en organisatiecultuur en leiderschap;
- **Uitvoering:** met als aandachtsgebieden het betrekken van belanghebbenden, het scheppen van duurzame waarde en het aanjagen van prestaties en transformatie;
- **Resultaten:** met als aandachtsgebieden percepties van belanghebbenden en strategische en operationele prestaties.

Door elk aandachtsgebied afzonderlijk en in relatie tot de andere gebieden na te lopen ontwikkelt de OFGV het nieuwe referentiekader van het nieuwe kwaliteitsdenken.

B. Financiële kaders 2022

B.1. Uitgangspunten

De OFGV neemt maatregelen om de begroting structureel in evenwicht te brengen én de mogelijke frictiekosten tot een minimum te beperken. Dit volgens de bestuurlijk afgesproken spelregels.

Uitgangspunten bij de financiële kaders:

- De Kadernota is opgesteld met de bijdragen van de deelnemers doorberekend op basis van de Kostenverdeelssystematiek (KVS), herijkt bij de vaststelling van de begroting 2021 voor de periode 2021-2022-2023 en verhoogd met de jaarlijkse indexatie.
 - Conform de vigerende Gemeenschappelijke Regeling worden salarissen en kosten van inhuur (ongeveer 80% van het begrotingstotaal) verhoogd met de Loonvoet sector overheid en de overige kosten (circa 20% van het begrotingstotaal) met de prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de "Septembercirculaire gemeentefonds" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze prijsindexen in de septembercirculaire gemeentefonds zijn voor 2022 nagenoeg gelijk en bedragen beiden 1,5%.
 - De gemeente Almere heeft met ingang van 2021 het toezicht van de lichte milieucategorie bedrijven bij de OFGV belegd voor het totaalbedrag van € 345.965. De omvang van de financiële bijdrage is bepaald conform de principes van de vigerende Kostenverdeelssystematiek (KVS) die voor alle vijftien deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling OFGV leidend zijn. Het bedrag is als volgt verwerkt in de begroting:
 - in de begroting 2021 is het deel van € 250.000 van het totaal bedrag € 345.965 opgenomen als gevolg van de opstartfase in 2021. Hetgeen in 2021 het uitvoeren van circa 70% van het totale aantal controles betekent. Dat is verwerkt in het jaar 2021 via de eerste begrotingswijzing 2021 die samen met deze kadernota ter vaststelling is voorgelegd. Deze begrotingswijziging werkt door in de Kadernota 2022;
 - in de begroting 2022 is het resterende deel ad € 95.965 van het totaal bedrag van € 345.965 opgenomen.
- De totale bijdrage is verhoogd met de indexatie 2022 van 1.5%. Daarmee is deze wijziging in evenwicht met de begroting.
- De kosten voor informatiemanagement (informatievoorzieningen) vallen, mede door de coronacrisis en het gedwongen thuiswerken, in 2020 hoger uit dan begroot. In deze Kadernota is daarom voorgesteld het budget voor het informatiemanagement structureel te verhogen met € 50.000. De aansluiting van het VTH-systeem op het digitale stelsel van de Omgevingswet vraagt om aanvullende koppelingen en om aanpassingen in de systemen. Daarnaast zijn, in het VTH-systeem, benodigde aanpassingen gedaan voor het bedrijfsvoeringdeel van de OFGV. Alles bij elkaar heeft dat tot structureel hogere kosten geleid.

- Voor de begrotingsjaren 2020 en 2021 heeft de OFGV incidenteel een financiering voor de kosten voor de voorbereiding op de Omgevingswet ad € 575.000,-, vermeerderd met de indexatie, ontvangen. In de tussentijd is de invoeringsdatum uitgesteld naar 1 januari 2022. Om de effecten van de Omgevingswet in 2022 in de organisatie op te vangen heeft de OFGV voor het jaar 2022 een incidentele verhoging van de begroting nodig ter hoogte van € 287.500. Het bedrag is lager dan de jaren daarvoor omdat in de oorspronkelijke financiering een groot deel is bedoeld voor de opleidingen voor de Omgevingswet. De meeste opleidingen zijn en worden in 2020 en 2021 gerealiseerd. In 2022 komt de focus te liggen op het inbedden van de aangepaste processen in de organisatie, het DSO en het verder doorontwikkelen van de bij de Omgevingswet vereiste competenties van de medewerkers. Ongetwijfeld zijn er daarnaast nog 'losse eindjes af te hechten' bij de start van het werken met de Omgevingswet.
- Het totaal aandeel van de gemeente Weesp in de OFGV begroting bedraagt in 2022 € 325.650 inclusief indexatie in de begroting. De financiële gevolgen voor het uitreden van de gemeente Weesp uit de Gemeenschappelijke Regeling worden in de begroting 2022 verwerkt via een begrotingswijziging. Dit kan pas als alle consequenties van de uittreding zijn bepaald en doorgerekend en als de OFGV daarvoor in samenwerking met Weesp tot een voorstel voor het AB komt. De verwachting is dat in de AB-vergadering van 16 juni 2021 deze inzichten gepresenteerd worden bij de bespreking van het voorstel tot regeling van de gevolgen van de uittreding. Voor het doorrekenen van de incidentele en structurele verhoging van de begroting voor het jaar 2022 is de bijdrage van Weesp niet meegerekend. Met als doel om de fluctuatie van de bijdragen van de andere partners te minimaliseren.
- Met ingang van 1 januari 2022 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de bodemtaken in plaats van de provincies. Hoewel er intensief wordt gewerkt aan de voorbereiding van de overdracht van bodemtaken, de zogenaamde warme overdracht, zijn de met deze bodemtaken gepaard gaande kosten alleen indicatief weer te geven, zie hiervoor paragraaf A.2.3 van deze kadernota. De verwachting is dat in maart 2021 het Rijk informatie verschaft over de omvang van de financiering voor de bodemtaken voor de gemeenten. Daarnaast dienen de gemeenten nog te overwegen of ze deze taken zelf zullen uitvoeren of dat zij de uitvoering van deze taken door de OFGV willen laten voortzetten. Om het bestaande werk voort te kunnen zetten heeft de OFGV een nieuwe opdracht van de gemeenten nodig.
- De taken van de gemeenten op het gebied van de Omgevingsveiligheid zijn nu grotendeels belegd bij de OFGV. Voor het jaar 2021 zijn deze taken gesubsidieerd via de provincies. Met ingang van 1 januari 2021 vindt een verschuiving in de financiering van 'omgevingsveiligheid' plaats: de gemeenten ontvangen zelf een bijdrage van het Rijk en dienen een overweging te maken of ze deze taken zelf zullen uitvoeren of dat ze de uitvoering van deze taken door de OFGV willen laten voortzetten. Als de gemeenten deze taken door de OFGV willen laten doen, moeten er nog afspraken over gemaakt worden.

Het in deze kadernota geraamde bedrag voor de subsidies van € 200.000 is bedoeld voor de diverse subsidies waaronder vroeger de subsidie voor de Omgevingsveiligheid viel.

- In de loop van 2021 zal blijken of de coronacrisis invloed zal hebben op de structurele begroting van de OFGV. Mocht hier sprake van zijn, dan zal de begroting via een begrotingswijziging worden gewijzigd. Het bestuur zal hier tijdig over geïnformeerd worden.

B.2. Financiële doorwerking 2021

In 2021 worden een aantal structurele wijzigingen doorgevoerd die een financiële doorwerking hebben op de begroting 2022. Deze structurele begrotingswijziging gaat voor zienswijzen naar de raden en Staten en voor een besluit naar het AB samen met de ontwerpbegroting 2022 in maart 2021. Dat betekent dat op het moment van het opstellen van deze Kadernota, deze wijziging nog geen formele procedure gevolgd heeft. Om een zo actueel mogelijk beeld te geven over het begrotingsjaar 2022 zijn deze wijzigingen onder voorbehoud verwerkt in deze Kadernota:

- De wijziging van de bijdrage van Almere van € 250.000 in verband met de uitvoering van het toezicht lichte milieucategorie bedrijven;
- De wijziging van de bijdrage van Lelystad van € 58.095 in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering;
- De hierboven genoemde wijzigingen in de bijdragen van de partners zijn ontstaan in 2021 en in de kadernota 2022 zijn conform afspraken verhoogd met de indexatie 2022 van 1.5%. Daarmee zijn deze wijzigingen in evenwicht met de eerder vastgestelde begroting.

In de tabel hieronder zijn de wijzigingen in 2021 weergegeven. Het financiële kader 2022 is op de volgende pagina weergegeven.

B.3. Overzicht 1ste Begrotingswijziging 2021

3.1 Baten reguliere begroting

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2021 zijn de bijdragen van de partners door de nieuwe baten van Lelystad als volgt veranderd, zie tabel hieronder. De incidentele bijdrage voor de voorbereiding op de OVB is gewijzigd.

BATEN REGULIERE BUDGET		Vastgestelde begroting			1e BW AB		Begroting
		Exclusief OW	OW	Inclusief OW	Almere	Lelystad	excl.
Nummer	Post	2021			2021		
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS EXCL. DPK						
1.1	Almere	€ 1.313.866	€ 62.716	€ 1.376.583	€ 250.000		€ 1.126.583
1.2	Lelystad	€ 1.223.837	€ 58.419	€ 1.282.256		€ 58.095	€ 1.224.161
1.3	Zeewolde	€ 620.705	€ 29.629	€ 650.334			€ 650.334
1.4	Flevoland	€ 3.553.385	€ 169.617	€ 3.723.002			€ 3.723.002
1.5	Urk	€ 337.904	€ 16.129	€ 354.033			€ 354.033
1.6	Dronten	€ 1.183.192	€ 56.478	€ 1.239.670			€ 1.239.670
1.7	Noordoostpolder	€ 1.322.181	€ 63.113	€ 1.385.294			€ 1.385.294
1.8	Noord Holland	€ 557.005	€ 26.588	€ 583.593			€ 583.593
1.9	Gooise Meren	€ 888.396	€ 42.407	€ 930.803			€ 930.803
1.10	Hilversum	€ 580.580	€ 27.713	€ 608.293			€ 608.293
1.11	Weesp	€ 316.897	€ 15.127	€ 332.024			€ 332.024
1.12	Huizen	€ 231.219	€ 11.037	€ 242.256			€ 242.256
1.13	Wijdmeren	€ 524.651	€ 25.044	€ 549.694			€ 549.694
1.14	Blaricum	€ 119.926	€ 5.724	€ 125.650			€ 125.650
1.15	Laren	€ 109.903	€ 5.246	€ 115.149			€ 115.149
	Subtotaal	€ 12.883.645	€ 614.987	€ 13.498.632	€ 250.000	€ 58.095	€ 13.290.727
2	ANDERE BIJDRAGE						
2.6	Overige opbrengsten	€ 328.182	0	€ 328.182			€ 328.182
	Totaal reguliere baten	€ 13.211.827	€ 614.987	€ 13.826.814	€ 250.000	€ 58.095	€ 13.518.909

3.2 Lasten reguliere begroting

De bijdragen van de gemeenten Almere en Lelystad aan de lastenkant zijn als volgt verdeeld:

LASTEN REGULIERE BUDGET		Vastgestelde begroting			1e BW AB		Begroting
		Exclusief OW	OW	Inclusief OW	Almere	Lelystad	excl. O
Nummer	Post	2021			2021		2021
1	PERSONEEL						
1.1a	Salarissen	€ 10.317.222	€ 614.987	€ 10.932.209	€ 227.273	€ 52.813	€ 10.932.209
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 35.283		€ 35.283	€ -	€ -	€ -
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 105.035		€ 105.035	€ 2.273	€ 528	€ 105.035
	Subtotaal personeelskosten	€ 10.457.540	€ 614.987	€ 11.072.527	€ 229.546	€ 53.341	€ 10.778.814
1.2	Opleidingskosten	€ 378.833		€ 378.833	€ 11.363	€ 2.641	€ 378.833
1.3	Algemene personeelskosten	€ 513.345		€ 513.345	€ 9.091	€ 2.113	€ 513.345
3	KAPITAALLASTEN						
3.1	Afschrijving ICT	€ 119.144		€ 119.144			€ 119.144
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 33.097		€ 33.097			€ 33.097
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 45.009		€ 45.009			€ 45.009
4	INDIRECTE KOSTEN						
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 336.474		€ 336.474			€ 336.474
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 143.414		€ 143.414			€ 143.414
4.3	Informatiemanagement	€ 710.729		€ 710.729			€ 710.729
4.4	Wagenpark	€ 121.352		€ 121.352			€ 121.352
4.5	Diverse kosten	€ 198.444		€ 198.444			€ 198.444
4.6	Accountant	€ 27.579		€ 27.579			€ 27.579
4.7	HRM	€ 71.707		€ 71.707			€ 71.707
5	ONVOORZIEN						
5.1	Onvoorzien	€ 55.160		€ 55.160			€ 55.160
Totaal reguliere lasten		€ 13.211.827	€ 614.987	€ 13.826.814	€ 250.000	€ 58.095	€ 13.518.909

B.4. Overzicht van baten en lasten 2022

4.1 Baten reguliere begroting

BATEN REGULIERE BUDGET		Begroting na 1e BW excl. OW	Kader voor wijzigingen	Wijzigingen structureel		Wijziging OW incidenteel	Kader excl. i en incl. wijzigingen
Nummer	Post	2021		Almere	Overig		
			2022	2022	2022	2022	2022
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS EXCL. DPK						
1.1	Almere	€ 1.563.866	€ 1.563.866	€ 95.965	€ 6.398	€ 36.790	€ 1.703
1.2	Lelystad	€ 1.281.932	€ 1.281.932		€ 4.942	€ 28.414	€ 1.315
1.3	Zeewolde	€ 620.705	€ 620.705		€ 2.393	€ 13.758	€ 636
1.4	Flevoland	€ 3.553.385	€ 3.553.385		€ 13.698	€ 78.761	€ 3.645
1.5	Urk	€ 337.904	€ 337.904		€ 1.303	€ 7.490	€ 346
1.6	Dronten	€ 1.183.192	€ 1.183.192		€ 4.561	€ 26.226	€ 1.213
1.7	Noordoostpolder	€ 1.322.181	€ 1.322.181		€ 5.097	€ 29.306	€ 1.356
1.8	Noord Holland	€ 557.005	€ 557.005		€ 2.147	€ 12.346	€ 571
1.9	Gooise Meren	€ 888.396	€ 888.396		€ 3.425	€ 19.691	€ 911
1.10	Hilversum	€ 580.580	€ 580.580		€ 2.238	€ 12.869	€ 595
1.11	Weesp	€ 316.897	€ 316.897		€ -	€ -	€ 316
1.12	Huizen	€ 231.219	€ 231.219		€ 891	€ 5.125	€ 237
1.13	Wijdmeren	€ 524.651	€ 524.651		€ 2.022	€ 11.629	€ 538
1.14	Blaricum	€ 119.926	€ 119.926		€ 462	€ 2.658	€ 123
1.15	Laren	€ 109.903	€ 109.903		€ 424	€ 2.436	€ 112
Subtotaal reguliere bijdrage deelnemers		€ 13.191.740	€ 13.191.740	€ 95.965	€ 50.000	€ 287.500	€ 13.625
2	ANDERE BIJDRAGE						
2.6	Overige opbrengsten	€ 328.182	€ 328.182			€ -	€ 328
Totaal reguliere baten		€ 13.519.922	€ 13.519.922	€ 95.965	€ 50.000	€ 287.500	€ 13.953

4.2 Lasten reguliere begroting

LASTEN REGULIERE BUDGET			Begroting na 1e BW excl. OW	Kader voor wijzigingen	Wijzigingen structureel		Wijziging OW incidenteel	Kader excl. en incl. wijziging
Nummer	Post	2021		2022	Almere	Overig	2022	2022
1	PERSONEEL							
1.1a	Salarissen	€ 10.597.308	€ 10.597.308	€ 10.597.308	€ 87.241		€ 287.500	€ 10.97
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ -	€ -	€ -				€
1.1c	Flexibele schil	€ 35.283	€ 35.283	€ 35.283				€ 3
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 107.836	€ 107.836	€ 107.836	€ 872			€ 10
	Subtotaal personeelskosten	€ 10.740.428	€ 10.740.428	€ 10.740.428	€ 88.113	€ -	€ 287.500	€ 11.1
1.2	Opleidingskosten	€ 392.837	€ 392.837	€ 392.837	€ 4.362			€ 39
1.3	Algemene personeelskosten	€ 524.549	€ 524.549	€ 524.549	€ 3.490			€ 52
3	KAPITAALLASTEN							
3.1	Afschrijving ICT	€ 119.144	€ 119.144	€ 119.144				€ 11
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 33.097	€ 33.097	€ 33.097				€ 3
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 45.009	€ 45.009	€ 45.009				€ 4
4	INDIRECTE KOSTEN							
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 336.474	€ 336.474	€ 336.474				€ 33
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 143.414	€ 143.414	€ 143.414				€ 14
4.3	Informatiemanagement	€ 710.729	€ 710.729	€ 710.729		€ 50.000		€ 76
4.4	Wagenpark	€ 121.352	€ 121.352	€ 121.352				€ 12
4.5	Diverse kosten	€ 198.444	€ 198.444	€ 198.444				€ 19
4.6	Accountant	€ 27.579	€ 27.579	€ 27.579				€ 2
4.7	HRM	€ 71.707	€ 71.707	€ 71.707				€ 7
5	ONVOORZIEN							
5.1	Onvoorzien	€ 55.160	€ 55.160	€ 55.160				€ 5
Totaal reguliere lasten		€ 13.519.922	€ 13.519.922	€ 13.519.922	€ 95.965	€ 50.000	€ 287.500	€ 13.95

4.3 Baten en lasten directe productiekosten

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN		Begroting na wijzigingen	Kader excl. index	Index	Kader incl. index
Nummer	Post	2021	2022	2022	2022
1	BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN				
1.4	Directe productiekosten Flevoland	€ 210.048	€ 210.048	€ 3.151	€ 213.199
1.1	Directe productiekosten Almere	€ 1.309	€ 1.309	€ 20	€ 1.329
1.9	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 12.633	€ 12.633	€ 190	€ 12.823
1.8	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 8.507	€ 8.507	€ 128	€ 8.634
Totaal baten directe productiekosten		€ 232.497	€ 232.497	€ 3.487	€ 235.984
6	LASTEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN				
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 210.048	€ 210.048	€ 3.151	€ 213.199
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.309	€ 1.309	€ 20	€ 1.329
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 12.633	€ 12.633	€ 190	€ 12.823
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 8.507	€ 8.507	€ 128	€ 8.634
Totaal lasten directe productiekosten		€ 232.497	€ 232.497	€ 3.487	€ 235.984

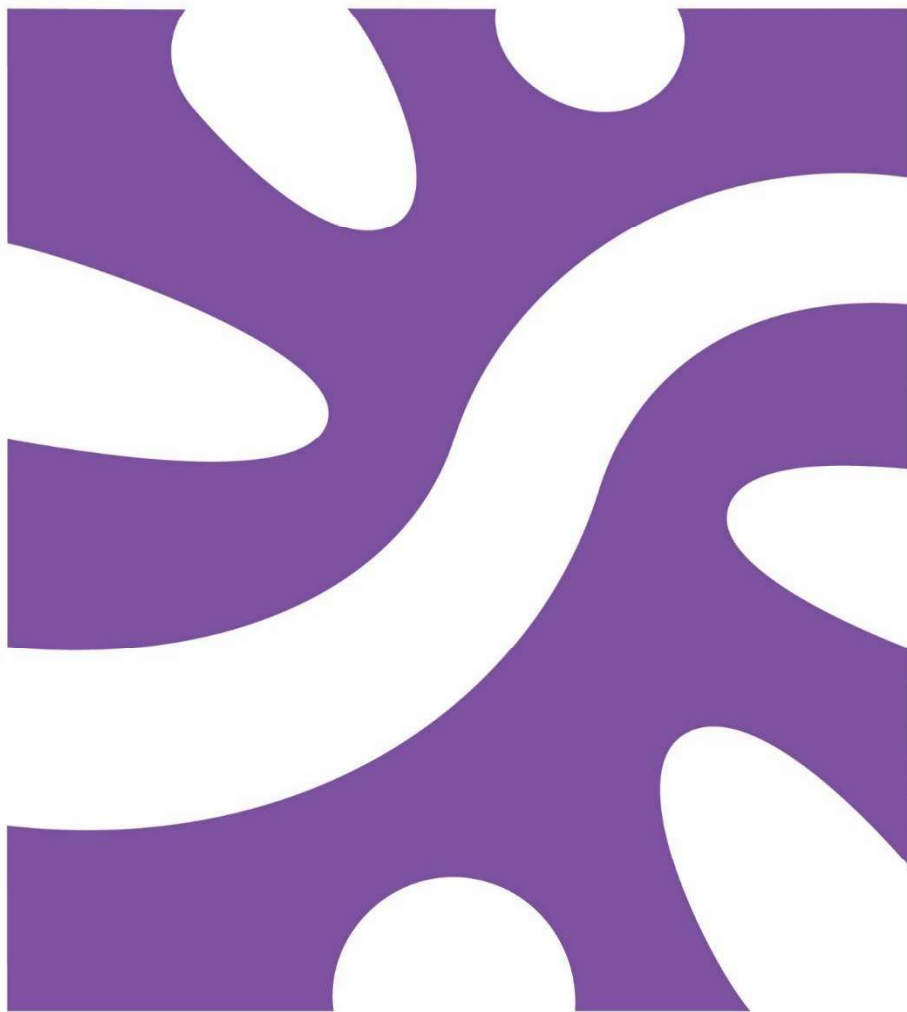
4.4 Baten en lasten subsidies

SUBSIDIES		Begroting na wijzigingen	Kader excl. index	Index	Kader incl. index
Nummer	Post	2021	2022	2022	2022
2	ANDERE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES				
2.2	Omgevingsveiligheid	€ -			€ -
2.7	Diverse subsidies	€ 200.000			€ 200.000
Totaal baten subsidies		€ 200.000	€ -	€ -	€ 200.000
7	OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES				
7.2	Omgevingsveiligheid	€ -			€ -
7.5	Diverse subsidies	€ 200.000			€ 200.000
Totaal lasten subsidies		€ 200.000	€ -	€ -	€ 200.000

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Concept Begroting 2022

Colofon

Auteur: **Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek**
Botter 14-15
Postbus 2341
8203 AH LELYSTAD
T. 088-6333 000
E. info@ofgv.nl
W. www.ofgv.nl

Opdracht: Concept Begroting OFGV 2022

Versie: concept DB voor zienswijze
Datum: 3 maart 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Inleiding	5
A. Beleidsbegroting 2022	6
A.1. Programmaplan Milieu en Leefomgeving	6
A.1.1. Doelstellingen	6
A.1.2. Activiteiten	7
A.1.3. Baten en lasten programma Milieu en Leefomgeving	8
A.2. Paragrafen	9
A.2.1. Lokale heffingen	9
A.2.2. Weerstandsvermogen	9
A.2.3. Onderhoud kapitaalgoederen	15
A.2.4. Financiering	15
A.2.5. Bedrijfsvoering	17
A.2.6. Verbonden partijen	17
A.2.7. Grondbeleid	18
B. Financiële begroting 2022	19
B.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting	19
B.1.1. Begroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025	19
B.1.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten	25
B.1.3. Algemene dekkingsmiddelen	28
B.1.4. Kosten van overhead	28
B.1.5. Stelposten, vennootschapsbelasting en onvoorzien	28
B.1.6. Incidentele baten en lasten	28
B.2. Financiële positie en toelichting	29
B.2.1. Uitgangspunten en ontwikkelingen ten opzichte van 2021	29
B.2.2. Geprognosticeerde eindbalans	29
B.2.3. Jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen	29
B.2.4. Investerings in vaste activa	29
B.2.5. Financiering	29
B.2.6. Reserves en voorzieningen	30
B.2.7. EMU-saldo	30

Voorwoord

Voor u ligt de OFGV-begroting 2022 opgesteld aan de hand van de kaders die het Algemeen Bestuur van de OFGV op 3 februari 2021 meegaf. De basis voor de begroting is de in 2020 vastgestelde Kostenverdeelsystematiek 2021-2023 en is daarmee grotendeels vergelijkbaar met de begroting 2021. De gemeente Weesp treedt per 2022 uit de Gemeenschappelijke regeling van de OFGV. Het is voor het eerst dat een deelnemer uittreedt. De gemeentelijke herindeling Weesp-Amsterdam is daar de oorzaak van. Daardoor verhuizen de OFGV-taken naar de collega Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Over de precieze (financiële) gevolgen van de uittreding van Weesp besluit het AB in juni 2021. De financiële gevolgen voor de begroting worden daarna met een Begrotingswijziging geregeld.

Zoals het er nu uitziet treedt per januari 2022 de Omgevingswet in werking. De invoeringsdatum is al een aantal keren uitgesteld, vandaar dat we dit bewust voorzichtig formuleren. Pas in de zomer van 2021 zal definitief duidelijk zijn of deze datum haalbaar is. De werking van het DSO maar ook afspraken met het Rijk over de structurele uitvoeringskosten voor gemeenten, zijn landelijk nog in discussie en kunnen nog van invloed zijn op de invoeringsdatum.

De huidige periode van de vastgestelde Kostenverdeelsystematiek, tot eind 2023, biedt ons de mogelijkheid om eerst praktijkervaring op te doen voordat de gevolgen van de Omgevingswet verwerkt moeten worden in de begroting. Uitzondering vormt de bodemtaak die met de komst van de Omgevingswet van provincies overgaat naar gemeenten. In de begroting wordt een voorstel gedaan om deze kosten anders te verdelen.

In grote lijnen stellen we dat we taken onder de Omgevingswet met dezelfde menskracht en middelen gaan uitvoeren als dat we taken onder de Wabo en alle andere wetten uitvoeren. Bekeken langs dezelfde grote lijnen verandert het werk van de Omgevingsdienst namelijk niet. De omgeving verandert niet: bodem, water en lucht blijven hetzelfde.

Meer in detail verandert er wel veel met de Omgevingswet. Het betreft een geheel nieuwe juridische grondslag. De OFGV bereidt zich daar de laatste jaren goed op voor. Er worden straks minder vergunningaanvragen verwacht en meer meldingen in een kortere proceduuretijd; een informatieplicht wordt geïntroduceerd; de OFGV zal worden gevraagd advies te geven bij het opstellen van milieuregels in Omgevingsplannen en/of voor omgevingswaarden in visies; meer algemene regels en specifieke zorgplichten verandert het werk van toezichthouders en juristen; er zal nieuwe jurisprudentie worden ontwikkeld over het begrip milieubelastende activiteiten i.p.v. het begrip inrichtingen. Hoe die veranderingen precies uitpakken laat zich moeilijk voorspellen.

Het OFGV-bestuur heeft er vertrouwen in dat met deze begroting het hoofd wordt geboden aan de komende veranderingen en de daarmee gepaard gaande onzekerheden. Het bestuur beseft dat in die tijd 'de winkel' open blijft. Met extra aandacht in de risicoparagraaf van deze begroting ligt er in 2022 een solide basis om de milieu- en leefomgevingstaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de gemeenten in Flevoland, de gemeenten in Gooi en Vechtstreek en voor de provincies Flevoland en Noord-Holland naar behoren uit te voeren.

Lelystad, 16 juni 2021

de Voorzitter

de Secretaris

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2022 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). De begroting past binnen de kaders die het Algemeen Bestuur (AB) heeft vastgesteld. Deze kaders zijn beschreven in de Kadernota 2022.

Leeswijzer

Deze programmabegroting bevat de volgende onderdelen:

Hoofdstuk A1: Het programmaplan

Dit hoofdstuk geeft antwoord op de vragen: wat willen we bereiken, hoe gaan we dat realiseren, welke kosten zijn daaraan verbonden en welke risico's lopen we? De OFGV voert een beleidsarme begroting waarin vooral de jaaropdrachten van de partners uitgevoerd worden.

Hoofdstuk A2: De paragrafen

In de paragrafen wordt behandeld hoe het weerstandsvermogen is opgebouwd, welke financieringsrisico's de OFGV loopt en wat de uitdagingen in de bedrijfsvoering zijn. De paragraaf risico's en weerstandsvermogen bevat ook de wettelijk verplichte kengetallen over solvabiliteit en liquiditeit.

Hoofdstuk B1: Baten en lasten

Dit hoofdstuk bevat de begroting en meerjarenraming, inclusief een toelichting op de verschillende begrotingsposten. De wijzigingen ten opzichte van 2021 zijn per begrotingspost weergegeven.

Hoofdstuk B2: Financiële positie

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan balansposities (activa en reserves) en aan terugkerende verplichtingen voor het personeel. Inclusief een geprognosticeerde eindbalans van de activa en passiva.

Proces

De conceptversie van de programmabegroting 2022 is op 3 maart 2021 door het Dagelijks Bestuur (DB) vastgesteld. Vervolgens is deze, samen met de voorgestelde begrotingswijziging 2021, aangeboden aan de raden en Staten van de 15 deelnemende partijen. Zij kunnen tot 10 mei 2021 zienswijzen indienen. In het DB van 19 mei 2021 worden de binnengekomen zienswijzen en de mogelijke wijzigingen van de begroting besproken.

De begroting 2022 wordt vervolgens, inclusief zienswijzen en een reactie van het DB, ter vaststelling voorgelegd aan het AB. In haar vergadering van 16 juni 2021 besluit het AB over de begroting 2022.

A. Beleidsbegroting 2022

A.1. Programmaplan Milieu en Leefomgeving

A.1.1. Doelstellingen

Vergunningverlening

De OFGV heeft als doel het afhandelen van vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijnen. Daarnaast worden meldingen beoordeeld op juistheid en volledigheid binnen de met de partners afgesproken termijnen.

De belangrijkste aandachtspunten hierbij zijn:

1. uitvoeren afspraken opdrachtgevers;
2. tijdige en geïntegreerde vergunningen;
3. voldoen aan inhoudelijke kwaliteit;
4. bestuurlijke sturing op strategie en afstemming op ruimtelijke mogelijkheden/ambities.

Handhaving

De OFGV zet zich in voor het behouden dan wel verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid). Dit wordt onder andere gedaan door het houden van toezicht op de naleving van wet- en regelgeving. Daar waar nodig wordt handhavend opgetreden. Het doel van de OFGV is dat alle controles uit de jaarprogramma's van alle deelnemende partijen worden uitgevoerd. De afhandeling van klachten gebeurt binnen de met de deelnemers afgesproken termijn.

De belangrijkste aandachtspunten hierbij zijn:

1. uitvoeren jaarlijkse uitvoeringsprogramma's deelnemers;
2. optimaal proces van toezicht en handhaving;
3. verbeteren professionaliteit medewerkers;
4. vergroten effectiviteit door risico- en informatie gestuurd handhaven;
5. effectieve piketdienst.

Beleids- en juridische expertise

De OFGV verstrekt passend en kwalitatief goed advies aan de deelnemende partijen over het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame leefomgeving. Dit geldt voor de taakgebieden bodem, water, energie, asbest, stortplaatsen, geluid, lucht, externe veiligheid en zwemwater. De kennis van vakspecialisten op bovengenoemde taakgebieden en de aanwezige juridische kennis worden hiervoor ingezet.

De belangrijkste aandachtspunten zijn:

1. verstrekken van specialistische adviezen aan interne en externe opdrachtgevers;
2. verstrekken van juridische adviezen aan interne en externe opdrachtgevers;
3. vertegenwoordigen van de OFGV en de partners in bezwaar- en beroepsprocedures.

A.1.2. Activiteiten

De taken van de OFGV zijn vermeld in de Producten en Diensten Catalogus (PDC). De taken van de vanaf 1 januari 2022 14 deelnemende partijen worden vertaald in uitvoeringsprogramma's. De uitvoeringsprogramma's 2022 worden het 4de kwartaal van 2021 per deelnemer opgesteld en besproken. Eind 2021 wordt het definitieve programma verstuurd. De door de deelnemende partijen aan de OFGV overgedragen taken zijn grotendeels basistaken conform de Wet VTH; en in 2022 volgens de Omgevingswet. Daarnaast zijn er deelnemers die plustaken hebben overgedragen. Dit zijn 'extra' taken die per deelnemende partij kunnen verschillen. Ook zijn er deelnemers die meerwerk beleggen bij de OFGV. Het uitvoeren van meerwerk gebeurt op basis van het uitbrengen van meerwerk-aanbiedingen. Hieronder een overzicht van de activiteiten vertaalt naar de Omgevingswet. Over de definitieve uitwerking van de basistaken en plustaken wordt (landelijk) nog gesproken.

Basistakenpakket, o.a.:

- Vergunningen, meldingen en informatie:
 - Afhandelen vergunningen voor milieubelastende activiteiten (Bal, bruidsschat of omgevingsplan)
 - Afhandelen meldingen voor milieubelastende activiteiten (Bal, Bbl (asbest), bruidsschat of omgevingsplan)
 - Afhandelen informatieplichten voor milieubelastende activiteiten (Bal, Bbl (asbest), bruidsschat of omgevingsplan)
 - Afhandelen van vergunningen en meldingen voor ontgroningen (Bal, omgevingsplan)
 - Stellen maatwerkvoorschriften milieubelastende activiteiten (Bal)
 - Treffen gelijkwaardige maatregelen milieubelastende activiteiten (Bal)
 - Beoordelen van rapportages
- Toezicht en handhaving:
 - Toezicht milieu vergunningvoorschriften milieubelastende activiteiten
 - Toezicht milieu algemene regels milieubelastende activiteiten (Bal, bruidsschat of omgevingsplan)
 - Toezicht milieu omgevingsplan (o.a. geur, geluid, trilling, licht en omgevingsveiligheid)
 - Toezicht ontgroningen (Bal, omgevingsplan)
 - Sloopmelding en asbestinventarisatie (Bbl)
 - Klachten milieu
 - Ketentoezicht en -handhaving

Plustaken, o.a.:

- Vergunningen en meldingen:
 - Professioneel vuurwerk
 - Bodem
 - Grondwaterbescherming
 - Zwemwater (zwemmen in oppervlaktewater)
- Toezicht en handhaving:
 - Nazorg stortplaatsen
 - Bodem
 - Grondwaterbescherming
 - Zwemwater (zwemmen in oppervlaktewater)
 - Natuur
- Expertise:

- Advisering en informatievoorziening omgevingsvisie op het gebied van milieu (o.a. geluid, bodem, geur, luchtkwaliteit en omgevingsveiligheid)
- Advisering omgevingsplan op het gebied van milieu of leefomgeving
- Advisering omgevingsplan evenwichtige toedeling van functies aan locaties (goede ruimtelijke ordening)
- Advisering omgevingsplan op uitvoerbaar- en handhaafbaarheid
- Risicoregister omgevingsveiligheid, gevaarlijke stoffen, bijhouden van de risicokaart (na 2022 Risicoregister Externe Veiligheid (REV))
- Beheren bodeminformatie
- Invulling geven aan handhavingsbeleid
- Verzorgen regionale opleidingen en cursussen het Kenniscentrum
- Projecten, zoals handhavingsestafette

Algemeen:

- Juridische dienstverlening (vergunningverlening, handhaving en ondersteuning)
- Beleidsadvies en -ondersteuning
- Informatieverstrekking

A.1.3. Baten en lasten programma Milieu en Leefomgeving

De specificatie van de baten en lasten staat in hoofdstuk B van deze begroting. Het totaaloverzicht van de lasten en baten is als volgt:

Overzicht baten en lasten 2022	Baten	Lasten	Saldo
Programma Milieu en Leefomgeving	14.598.672	9.603.316	4.995.356
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	-	4.939.368	-4.939.368
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Onvoorzien	-	55.988	-55.988
Saldo van baten en lasten	14.598.672	14.598.672	0
Mutatie reserves	-	-	-
Resultaat	14.598.672	14.598.672	0

	Realisatie	Begroting na 1ste BW	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
Totaal baten	€ 14.179.266	€ 14.567.406	€ 14.385.884	€ 14.598.672	€ 14.562.426	€ 14.822.662	€ 15.121.890
Totaal directe lasten	€ 9.221.629	€ 9.703.725	€ 9.464.351	€ 9.603.316	€ 9.483.195	€ 9.658.126	€ 9.863.631
Totaal overhead	€ 4.478.585	€ 4.808.521	€ 4.866.373	€ 4.939.368	€ 5.022.404	€ 5.106.856	€ 5.199.714
Totaal onvoorzien	€ 28.443	€ 55.160	€ 55.160	€ 55.988	€ 56.827	€ 57.680	€ 58.545
Saldo van baten en lasten	€ 450.610	€ -0	€ -0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Mutatie reserves	€ 104.993	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 555.603	€ -0	€ -0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

A.2. Paragrafen

A.2.1. Lokale heffingen

De OFGV is niet bevoegd om lokale belastingen op te leggen. Deze bevoegdheid ligt bij de gemeenten en provincies. De OFGV legt wel leges op voor grondwater- en ontgrondingenvergunningen binnen de provincie Flevoland. Het legestartief wordt bepaald door Provinciale Staten van Flevoland.

A.2.2. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds. Het beleid over het weerstandsvermogen is door het AB vastgesteld middels de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Het beleid bevat het risicoprofiel van de OFGV, het doel en de hoogte van de Algemene Reserve en overig weerstandsvermogen en de methode voor het kwantificeren van risico's. In 2019 is het beleid geactualiseerd.

Risicobeleid

Risicoprofiel

Het risicoprofiel bestaat uit de hoeveelheid risico's die een organisatie kan of wenst te accepteren. Bij de actualisatie de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement in november 2019 heeft het AB besloten om de variabele ratio (norm) tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit te hanteren met een bandbreedte van 0,8 – 1.2. Variabele ratio leidt tot minder schommelingen in de mutatie van de reserves. De gekwantificeerde risico's mogen samen niet hoger zijn dan de beschikbare middelen in de weerstandscapaciteit. Bij de daling van een feitelijk ratio onder 0.8, wordt tijdig gekeken naar mogelijkheden om weer richting de bandbreedte te komen.

Weerstandsvermogen

Tot de weerstandscapaciteit worden de volgende bestanddelen gerekend:

Bestanddeel	Incidentele Weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Algemene Reserve	X	
Bestemmingsreserves (voor zover niet bestemd)	X	
Onvoorzien		X
Begrotingsruimte		X
Stille reserves	X	
Kostenreductie (bezuinigingen)	X	

De Algemene Reserve is bedoeld als buffer om fluctuaties in de exploitatie en onverwachte tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen. Het rekeningresultaat wordt met de Algemene Reserve verrekend. Wanneer de maximale hoogte van 5% van het begrotingstotaal wordt overschreden, wordt in het voorstel tot resultaatbestemming een voorstel gedaan tot bestemming van dat meerdere.

Bestemmingsreserves en voorzieningen worden gebruikt om substantiële risico's respectievelijk voorziene uitgaven die verstoring werken op het begrotingsevenwicht te dekken. Een bestemmingsreserve of voorziening heeft een concreet doel. Het gaat om bestedingen voor niet-reguliere taken. Het instellen van een bestemmingsreserve of voorziening gaat gepaard met spelregels over het bestedingsdoel, de verwachte looptijd en een boven- en ondergrens van de hoogte van de reserve of voorziening.

De begrotingspost "onvoorzien" is bedoeld om onvoorziene uitgaven op het gebied van bedrijfsvoering te dekken. Samen met ruimte in de begroting zijn dit structurele (jaarlijks terugkomende) onderdelen van de weerstandscapaciteit.

Soorten risico's

De OFGV onderscheidt operationele, tactische en strategische risico's. Operationele risico's zijn risico's in de financiële bedrijfsvoering die binnen de AO/IC van beheersmaatregelen zijn voorzien. Tactische risico's zijn risico's in de operationele processen zoals imagoschade, informatiebeveiliging en aansprakelijkheid. Beheersmaatregelen hiervoor zijn onder andere het uitvoeren van integriteitsbeleid, informatiebeveiligingsbeleid en het afsluiten van verzekeringen.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. De OFGV verstaat onder strategische risico's onder meer:

- a. Exploitatieverlies door:
 - i. kostenstijging;
 - ii. invoering digitale stelsel n.a.v. Omgevingswet;
 - iii. omscholing n.a.v. Omgevingswet;
 - iv. ontwikkelingen op arbeidsmarkt.
- b. Exploitatieverlies door opbrengstendaling;
- c. Schaalnadeel door:
 - i. vermindering van taken;
 - ii. taakverandering n.a.v. Omgevingswet.
- d. Productiviteitsverlies door ziekteverzuim;
- e. Productiviteitsverlies door inefficiëntie.

Risicokwantificatie

De risico's met een ingeschatte waarde van € 50.000 en hoger worden benoemd en opgenomen in een risicoregister. Kleinere risico's vormen een onderdeel van reguliere bedrijfsvoering. Per risico worden de beheersmaatregelen geformuleerd en uitgevoerd. Het doel hiervan is de risico's en de impact van deze risico's (welk bedrag is er mee gemoeid) te verkleinen. De vermenigvuldiging van de wegingsfactoren voor kans en impact levert de kwantificatie van het risico op. Dit is het benodigd weerstandsvermogen voor het risico. De tabel op de volgende pagina bevat het totaaloverzicht van alle risico's met hun wegingsfactoren voor kans en impact. De tabel bevat de optelsom van de benodigde weerstandscapaciteit.

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit 2022

Aanwezige weerstandscapaciteit		Saldo 2022
Vrije weerstandscapaciteit		
Algemene Reserve		€ 619.000
Onvoorzien		€ 55.988
Totaal vrije weerstandscapaciteit		€ 674.988
Niet vrije weerstandscapaciteit		
Bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling		€ 300.000
Totaal niet vrije weerstandscapaciteit		€ 300.000

De vrije beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt in 2022 naar schatting € 674.988. De benodigde weerstandscapaciteit komt uit op € 785.000. De verhouding tussen het vrije beschikbare en benodigde weerstandsvermogen is 0.86 en valt binnen een afgesproken bandbreedte van 0,8 – 1.2 conform de geactualiseerde Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement van de OFGV.

Tabel risico's en benodigd weerstandsvermogen

In de begroting zijn de belangrijkste (financiële) risico's voor de OFGV vermeld. In deze begroting is het model voor risicobeoordeling en -kwantificering aanbevolen door het Ministerie van BZK gehanteerd. Zie geactualiseerde Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2019. In de actualisatie van de Nota zijn de nieuwe strategische risico's onderkend en de bestaande risico's geanalyseerd en in stand gebleven. Op de volgende pagina's is de stand van zaken weergegeven.

Omschrijving risico	Effect	Beheersmaatregel	Financieel	Klasse Impact	Wegingsfactor Impact	Klasse Frequentie	Wegingsfactor Frequentie	Benodigde weerstands- capaciteit
Indexering	Exploitatieverlies kosten	Kostenbesparing inkoop Vacatures niet invullen	€ 210.984	3	€ 175.000	3	0,50	€ 87.500
Digitale stelsel n.a.v. Omgevingswet		Incidentele financiering voor de voorbereiding op de stelsel	€ 100.000	2	€ 75.000	3	0,50	€ 37.500
Omscholing n.a.v. Omgevingswet		Incidentele financiering voor de voorbereiding op de Omgevingswet	€ 311.843	4	€ 625.000	1	0,10	€ 62.500
Ontwikkelingen op arbeidsmarkt		Structurele ophoging van de begroting voor de arbeidsmarkt	€ 80.000	2	€ 75.000	3	0,50	€ 37.500
Opbrengsten	Exploitatieverlies opbrengsten	Inzicht uitvoering takenpakket Wet- en regelgeving volgen	€ 333.105	4	€ 625.000	2	0,20	€ 125.000
Omvang takenpakket	Schaalnadeel	Flexibele schil Geactualiseerde GR	€ 0	4	€ 0	3	0,50	€ 0
Taakverandering n.a.v. Omgevingswet		Bestuurlijke afspraken over bodemtaken	€ 763.000	4	€ 625.000	3	0,50	€ 312.500
Eisen aan de taakuitvoering	Productiviteitsverlies	Uniforme uitvoering in PDC Verzuimbeleid	€ 222.733	3	€ 175.000	3	0,50	€ 87.500
Ziekteverzuim		Flexibele schil	€ 223.760	3	€ 175.000	2	0,20	€ 35.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit								C 785.000

Klasse/ Impact	Financieel	Wegingsfactor
1	< 50.000	€ 25.000
2	50.001 – 100.000	€ 75.000
3	100.001 – 250.000	€ 175.000
4	250.001 – 1.000.000	€ 625.000
5	> 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse/ Frequentie	Kans	Wegingsfactor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

Classificatie	Weerstandsvermogen	Beoordeling
A	>2	Uitstekend
B	1,4>x<2,0	Ruim voldoende
C	1,0>x<1,4	Voldoende
D	0,8>x<1,0	Matig
E	0,6>x<0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Coronapandemie

De OFGV is er tijdens de coronapandemie, met de voortdurend veranderende beperkende maatregelen, in geslaagd om de uitvoering van de taken te continueren. De OFGV verwacht daarom ook geen negatieve gevolgen van de pandemie op het jaar 2022.

1. Indexering

In de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling heeft het AB afspraken gemaakt rondom de indexering van de OFGV begroting. Conform de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling wordt jaarlijks bij het vaststellen van de begroting voor 80% van de begroting een indexering toegepast, gebaseerd op de Loonvoet sector overheid en voor 20% van de begroting een indexering gebaseerd op de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de "Septembercirculaire gemeentefonds" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Desondanks blijft de OFGV, als gemeenschappelijke regeling, financieel afhankelijk van de deelnemende partijen en beperkt in het mogen aanhouden van reserves. Dat maakt de organisatie extra kwetsbaar als de werkelijke kostenstijging hoger uitvalt dan in de begroting voorzien en loopt de OFGV risico. Als gemiddelde afwijking wordt rekening gehouden met 1.5% per jaar en in 2022 komt dit uit op € 211.000.

Begroting 2022

Jaarlijks bij de vaststelling van de begroting wordt de toekomstige kostenstijging geanalyseerd. Ook in de loop van het begrotingsjaar wordt er regelmatig aandacht besteed en gemonitord of het toegekende indexpercentage toereikend is voor de werkelijke kostenstijging. Indien nodig wordt gerapporteerd aan het bestuur zodat eventuele maatregelen kunnen worden getroffen. Hierdoor wordt het risico beperkt.

2. Digitale stelsel n.a.v. Omgevingswet

De aansluiting op het digitale stelsel vergt dat de organisatie volledig digitaal kwalitatief, hoogstaande informatie verzamelt en opmaakt. De digitale voorzieningen van de OFGV dienen flexibel genoeg te zijn om deze ontwikkelingen te kunnen integreren.

Begroting 2022

Bij de invoering van de nieuwe infrastructuur in 2019 heeft de OFGV daar waar mogelijk, voorgesorteerd op de toekomst. Omdat er landelijk nog veel onduidelijkheden zijn rondom het digitale stelsel en de uitwerking daarvan, is de verwachting dat de huidige systemen aanpassingen nodig hebben. Omvang van het risico is moeilijk te bepalen. De schatting voor dit risico is € 100.000.

3. Omscholing n.a.v. Omgevingswet

De Omgevingswet vraagt een andere aanpak van vergunningverlening, handhaving en toezicht. Er vindt een verschuiving plaats van vergunningverlening naar het meer aan de voorkant meedenken met initiatiefnemers en handhaving. Deze verandering in het vakgebied vereist een andere manier van denken en werken. Het vergt behalve hogere kwaliteitseisen aan het kennisniveau van medewerkers, andere competenties bij de medewerkers dan voorheen. De medewerkers dienen te worden om- en bijgeschoold. Het risico is dat het daarvoor beschikbare budget niet toereikend is.

Begroting 2022

In aanloop op de invoering van de wet is de OFGV actief bezig met de omscholing van de medewerkers zowel inhoudelijk als op het gebied van persoonlijke competenties. De schatting van het risico is *hoog* ad € 311.800 (het bedrag is gebaseerd op gemiddeld € 5.000 per medewerker vermindert met het beschikbare reguliere opleidingsbudget).

De kans op dit risico is *laag* omdat het bestuur er aan de voorkant maatregelen voor heeft getroffen. De begroting van de OFGV 2021 is opgehoogd met een tijdelijke financiering in het kader van de voorbereidingen op de Omgevingswet. In de begroting voor het jaar 2022 wordt deze financiering voortgezet maar met de halvering van het oorspronkelijk bedrag.

4. Ontwikkelingen op arbeidsmarkt

Als gevolg van de aantrekkende economie is het voor de specialistische functies uiterst moeilijk personeel te werven. Ook het behouden van het huidige personeel bij de huidige arbeidsmarkt vraagt meer aandacht en inzet dan voorheen. De groeiende krapte op de arbeidsmarkt heeft als reëel gevolg: een mogelijke hogere inschaling voor de specialistische functies.

Begroting 2022

De genoemde risico's zijn hoog. Zowel op het vinden en behouden van personeel als op de 'concurrentie strijd' ingezet door hogere waardering in functies of arbeidsmarkttoelages. Dit wordt geschat op € 80.000. Geschat wordt dat er gemiddeld 10 medewerkers in een schaal hoger zullen worden geplaatst.

5. Opbrengsten

Een deel van de structurele lasten van de OFGV wordt structureel gedekt uit de overige opbrengsten. Deze opbrengsten worden gegenereerd door meer taken voor de deelnemers uit te voeren en door het organiseren van opleidingen voor andere overheden. Het risicobedrag is ter grootte van de post van de overige opbrengsten in 2022 € 333.100.

Begroting 2022

De OFGV verwacht ook in 2022 voldoende extra inkomsten te genereren door meerwerkopdrachten voor de deelnemende partijen uit te voeren. Een deel van de opdrachten zijn meerjarig wat op de lange termijn zekerheid geeft in de overige inkomsten. Door het volgen van de verandering in de wet en regelgeving blijft de OFGV anticiperen op de toekomst. In de omzet van het Kenniscentrum OFGV verwacht de OFGV een positieve ontwikkeling te kunnen behouden.

6. Omvang takenpakket

Het AB heeft besloten dat de kosten van een taakwijziging als gevolg van een kleinere of grotere opdracht voor rekening van de veroorzakende deelnemer komen. Er werd van uitgegaan dat hierdoor geen weerstandsvermogen bij de OFGV nodig is. Inmiddels is gebleken dat de gemaakte afspraken in het AB dit risico niet afdekken. Met de nieuwe geactualiseerde GR en de in het AB afgesproken financiële spelregels is beoogd dit alsnog afdoende te regelen.

Begroting 2022

In de geactualiseerde GR zijn de financiële spelregels afgesproken. Daarmee zijn eerdere risico's komen te vervallen.

7. Taakverandering n.a.v. Omgevingswet

Met de komst van de Omgevingswet gaat er vanaf 1 januari 2022 veel veranderen op bodemgebied. De gemeente is straks in plaats van de provincie het bevoegd gezag en verantwoordelijk voor de bodemtaken. Dit zijn complexe taken waar specialistische bodemkennis voor nodig is. De OFGV gaat er vanuit dat de gemeenten deze taken bij de OFGV laten liggen waardoor deze verandering alleen tot verschuiving in de financiering leidt. Vanuit het risicoperspectief: om het bestaande werk voort te kunnen zetten heeft de OFGV een nieuwe opdracht van de gemeenten nodig. Zolang er geen vaste afspraken zijn gemaakt loopt de OFGV een risico dat vergelijkbaar is aan de waarde van de bodemtaken in de OFGV – begroting is ad € 763.000.

Begroting 2022

De beslissing om deze taken te blijven beleggen bij de OFGV ligt afzonderlijk bij elke gemeente. De OFGV werkt mee aan de 'warme overdracht' van de taken vanuit de inhoud en heeft weinig invloed op de verdere invulling van de uitvoering van deze taken door de

gemeenten. De kans op het risico is *hoog*.

8. Eisen aan de taakuitvoering

De begroting is gebaseerd op een uniform VTH-procesgang. Afwijkende situaties per deelnemer (zoals het niet digitaal aanleveren van dossiers of het stellen van afwijkende eisen) zetten de efficiencydoelstellingen onder druk. De tegenvallende efficiency wordt geschat op 2% van de loonsom en komt uit op € 222.700.

Begroting 2022

In de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) worden standaard producten en diensten aangeboden die voor alle deelnemende partijen gelijk zijn. Afwijkende eisen zijn toegestaan, maar worden apart geprijsd. De invoering van de Omgevingswet is van invloed op de inhoud van producten. In de mogelijke hervorming van de producten neemt de kans op het risico toe.

9. Ziekteverzuim

In de begroting is een budget opgenomen van 1% van de salarissom voor inhuur ter vervanging van langdurig zieken. In geval van een hoger ziekteverzuim is er sprake van productiviteitsverlies. Het risicobedrag is bepaald op 3% van de salarissom minus het beschikbare inhuurbudget en bedraagt € 223.800.

Begroting 2022

De OFGV blijft aandacht besteden aan verzuimpreventie door middel van gesprekken, trainingen, het verstrekken van informatie over gezondheid en vitaliteit en het focussen op wat de medewerker nog wél kan bij ziekte. Dit alles om het risico zo veel mogelijk te beperken en laag houden.

Kengetallen

De paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing bevat vijf financiële kengetallen. De berekenwijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen geeft deze paragraaf bestuurders inzicht in de financiële positie van de OFGV. De indicatoren zijn te grofmazig om een volwaardige uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een organisatie.

Kengetallen	Indicatoren OFGV		
	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Netto schuld quote	-3%	0,3%	0,3%
Netto schuld quote gecorrigeerd voor alle leningen	-3%	0,3%	0,3%
Solvabiliteitsratio	21%	16%	16%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	3%	0%	0%
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuld quote en netto schuld quote gecorrigeerd voor alle leningen

De netto schuld quote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de OFGV ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

De tabel presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de OFGV heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug). Op beide indicatoren scoort de OFGV goed. Dit omdat de OFGV geen leningen heeft en dus ook geen rente en aflossingen betaalt.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit

eigen middelen (eigen vermogen). Dit geeft inzicht in de mate waarin de OFGV in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De OFGV scoort op begrotingsbasis 16% op deze indicator. Volgens de VNG-norm is 50% een gezonde indicator, dat wil zeggen dat de helft van de balans uit eigen middelen bestaat. De OFGV scoort lager omdat de OFGV conform het door het AB vastgestelde risicobeleid beperkt is in het aanhouden van reserves. Hetgeen direct invloed heeft op het percentage.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Deze indicator is niet van toepassing omdat de OFGV geen grondposities heeft.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de partnerbijdragen. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten en kapitaallasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is. Dit laat zien in hoeverre de OFGV in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. Volgens de VNG-norm is 0,6% een gezonde indicator, dat wil zeggen dat er structureel 'geld over' is op de begroting. De OFGV scoort nihil omdat de bijdragen van de deelnemende partijen en die uit overige opbrengsten gelijk zijn aan de structurele uitgaven.

Belastingcapaciteit

Het financiële kengetal 'belastingcapaciteit' geeft aan hoe belastingtarieven zich verhouden tot het landelijk gemiddelde. Deze indicator is niet van toepassing omdat de OFGV geen belastingen heft.

A.2.3. Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat op grond van het BBV in ieder geval de volgende kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

Voor de OFGV is geen van deze onderdelen van toepassing. Het gebouw waarin de OFGV is gevestigd wordt gehuurd. Voor de activa van de OFGV en de steunpunten groene handhaving is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld.

A.2.4. Financiering

Gegeven de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) is elke overheid of Gemeenschappelijke Regeling (GR) verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente-risiconorm, de verwachte toename/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen zijn geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader zoals gesteld door de Wet FIDO. Het treasurystatuut is aangepast naar het wettelijk verplichte schatkistbankieren: overtollige middelen tot € 200.000 worden aangehouden in rekening-courant bij de BNG, het meerdere wordt aangehouden bij de schatkist.

Rentevisie

Tijdens het opstellen van deze conceptbegroting heeft de OFGV geen leningen lopen en

worden geen leningen voorzien. Mochten die in 2022 toch nodig blijken voor bijvoorbeeld investeringen, dan wordt voorzichtigheidshalve een lange termijn rente van 2,0% gehanteerd.

Risicobeheer

Deze paragraaf geeft een inschatting van de risico's die de OFGV gedurende de begroting kan lopen. Onder risico's worden verstaan koers- en valutarisico's en de risico's ten aanzien van rente.

Koers -en valutarisico

Koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De OFGV bezit geen derivaten, daardoor is er geen sprake van koersrisico. Valutarisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valuta's, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van wat er verwacht werd op het beslissingsmoment. De OFGV bezit geen vreemde valuta, daardoor is er geen sprake van valutarisico.

Renterisico's

Renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van het vreemd vermogen hoger en/of de renteopbrengsten van activa lager zijn dan geraamd. De Wet FIDO hanteert voor de beheersing van het renterisico de kasgeldlimiet en de rente risiconorm. De wet normeert via percentages het maximale risico dat een gemeenschappelijke regeling mag lopen op de vaste (de rente risiconorm) en de vlottende schuld (de kasgeldlimiet).

Rente-risiconorm

Aangezien de OFGV geen langlopende schulden heeft, is er geen sprake van een mogelijk risico. Uit de liquiditeitenplanning blijkt dat de OFGV het hele jaar een positief banksaldo heeft.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft tot doel de renterisico's op kortlopende (opgenomen) geldleningen te beperken. Jaarlijks wordt door het ministerie aangegeven, welk bedrag een overheid mag financieren met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Het betreft een percentage van het totaal van de begroting. Deze limiet mag gedurende het begrotingsjaar in principe niet overschreden worden. Als deze kasgeldlimiet structureel wordt overschreden moet de kortlopende schuld omgezet worden in een langlopende schuld. De toegestane kasgeldlimiet 2022 is als volgt:

Het bij ministeriele regeling vastgestelde percentage 8,2% * het begrotingstotaal ad
 $\text{€ } 14.598.672 = \text{€ } 1.197.091.$

Dit betekent dat de omvang van de vlottende korte schuld min de vlottende middelen dit bedrag niet mag overschrijden. Aangezien de OFGV geen kortlopende schulden heeft, wordt de norm niet overschreden.

Financieringssystematiek

Deze begroting is opgesteld met de bijdrage van de deelnemers berekend op basis van de herijkte Kostenverdeelssystematiek (KVS). De KVS geldt voor de partnerbijdragen in de jaren 2021-2023.

A.2.5. Bedrijfsvoering

- Voor 2022 is de verwachting dat ook voor de Interne Dienstverlening de implementatie van de Omgevingswet dominant zal zijn, vooral v.w.b. het inregelen en aanscherpen van werkprocessen op deze nieuwe wetgeving maar ook het verder uitbouwen van de kennis van de medewerkers op dit vakgebied.
- In 2022 staat HRM opnieuw voor een aanzienlijke arbeidsmarkttuitdaging. Economische en demografische ontwikkelingen zorgen voorlopig nog voor krapte op de arbeidsmarkt. Daardoor blijft het aantrekken van deskundig personeel voorlopig nog een behoorlijke uitdaging. Met behulp van Strategische Personeelsplanning krijgen we zowel een beter beeld van de kennis en kunde waarover kandidaat-werknemers moeten beschikken als van de noodzakelijke ontwikkeling van medewerkers die reeds in dienst zijn. De benodigde kennis, kunde en competenties worden getoetst aan de landelijk geldende kwaliteitscriteria en aan de in het kader van de Omgevingswet ontwikkelde competentie set.
- Interne Dienstverlening zal de behoeften van onze (interne en externe) klanten in kaart brengen en zorgen we dat we daar efficiënt en effectief op inspelen. Dat betekent zicht hebben op wensen, prioriteiten, mogelijkheden en middelen. Vanuit een gezamenlijk te ontwikkelen Visie op Dienstverlening zal daaraan invulling worden gegeven.
- De coronapandemie en de voortdurend veranderende beperkende maatregelen en perspectieven hebben tot een nieuwe werkelijkheid geleid. Deze nieuwe werkelijkheid vraagt van de organisatie flexibiliteit en aanpassingsvermogen. De OFGV is er tijdens de coronapandemie in geslaagd om de uitvoering van de taken op afstand te continueren. Om deze flexibiliteit te continueren dan wel te versterken werkt de OFGV aan de doorontwikkeling van de organisatie. De belangrijke componenten in de organisatie zoals sturing en leidinggeven op afstand, samenwerken, thuiswerken en het gebruik van kantoorruimte worden onder de loep genomen. Daarin wordt bekeken welke componenten vanuit de nieuwe werkelijkheid wenselijk zijn om te continueren na de coronapandemie. De daarin gemaakte keuzes worden vervolgens vertaald naar de effecten op het personeelsbeleid en de financiën voor het jaar 2022 en verder.
- Nadat de eerste ervaringen met de Omgevingswet wordt opgedaan, wordt het Bedrijfsplan van de OFGV geactualiseerd. Daarin wordt een relatie gelegd met het kwaliteitsmanagementsysteem (EFQM). EFQM dient voor de OFGV als een degelijk toetsingskader om de meerwaarde voor de fysieke leefomgeving aan af te meten. De fundamentele aandachtsgebieden van de organisatie zoals bestaansreden, visie, strategie, organisatiecultuur, leiderschap, het betrekken van belanghebbenden, het scheppen van duurzame waarde en het aanjagen van prestaties en transformatie, de percepties van belanghebbenden en strategische en operationele prestaties worden daarin afzonderlijk en in relatie tot de andere gebieden nagelopen. De uitkomsten daarvan zullen dergelijke basis vormen voor de actualisatie van het Bedrijfsplan.
- Het huidige VTH-beleidskader, waarin de deelnemers aangeven hoe de OFGV de taken op een uniforme manier in het werkgebied kan uitvoeren, loopt in 2022 af en dient te worden geëvalueerd.

A.2.6. Verbonden partijen

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren,

Hilversum, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdmeren en Zeewolde, de provincie Flevoland en de provincie Noord-Holland.
De OFGV heeft zelf geen verbonden partijen.

A.2.7. Grondbeleid

Het grondbeleid omvat het instrumentarium dat een gemeente of provincie ter beschikking heeft om de vastgestelde ruimtelijke en deels ook economische doelstellingen te realiseren. De OFGV is niet bevoegd om een (eigen) grondbeleid op te stellen.

B. Financiële begroting 2022

B.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

B.1.1. Begroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025

a. Reguliere budget

BATEN REGULIER BUDGET		Realisatie	Begroting incl. OW na 1ste BW	Kader excl. index	Wijziging structureel Almere	Bodemtaken 50% bodemlocaties	Bodemtaken 50% stempercentage	Wijziging structureel overig	Wijziging OW incidenteel	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2023	2024	2025
1 BIJDRAGEN DEELNEMERS														
1.1	Almere	€ 870.274	€ 1.636.772	€ 1.563.866	€ 95.965	€ 19.253	€ 68.990	€ 6.760	€ 38.871	€ 1.793.705	€ 1.820.611	€ 1.813.520	€ 1.846.475	€ 1.884.431
1.2	Lelystad	€ 1.495.187	€ 1.341.694	€ 1.281.932		€ 19.253	€ 53.283	€ 5.238	€ 30.118	€ 1.389.824	€ 1.410.671	€ 1.405.177	€ 1.430.712	€ 1.460.122
1.3	Zeewolde	€ 745.866	€ 649.642	€ 620.705		€ 5.415	€ 25.799	€ 2.521	€ 14.496	€ 668.937	€ 678.971	€ 676.326	€ 688.617	€ 702.772
1.4	Flevoland	€ 3.541.345	€ 3.719.040	€ 3.553.385		€ -138.160	€ -138.160	€ 12.673	€ 72.870	€ 3.362.608	€ 3.413.047	€ 3.399.754	€ 3.461.535	€ 3.532.689
1.5	Urk	€ 269.315	€ 353.657	€ 337.904		€ 7.220	€ 14.045	€ 1.389	€ 7.987	€ 368.544	€ 374.073	€ 372.616	€ 379.387	€ 387.185
1.6	Dronten	€ 986.704	€ 1.238.351	€ 1.183.192		€ 19.855	€ 49.179	€ 4.843	€ 27.845	€ 1.284.913	€ 1.304.187	€ 1.299.107	€ 1.322.715	€ 1.349.904
1.7	Noordoostpolder	€ 1.432.664	€ 1.383.820	€ 1.322.181		€ 60.768	€ 54.956	€ 5.561	€ 31.974	€ 1.475.439	€ 1.497.571	€ 1.491.738	€ 1.518.846	€ 1.550.067
1.8	Noord Holland	€ 924.833	€ 582.972	€ 557.005		€ -243.294	€ -243.294	€ 272	€ 1.566	€ 72.256	€ 73.340	€ 73.054	€ 74.382	€ 75.911
1.9	Gooise Meren	€ 884.289	€ 929.812	€ 888.396		€ 68.589	€ 36.926	€ 3.844	€ 22.101	€ 1.019.856	€ 1.035.154	€ 1.031.122	€ 1.049.860	€ 1.071.440
1.10	Hilversum	€ 553.010	€ 607.646	€ 580.580		€ 81.224	€ 24.132	€ 2.653	€ 15.253	€ 703.841	€ 714.399	€ 711.616	€ 724.548	€ 739.441
1.11	Weesp	€ 373.215	€ 331.670	€ 316.897		€ 28.278	€ 13.172	€ -	€ -	€ 358.347	€ 363.722	€ 370.330	€ 377.060	€ 384.811
1.12	Huizen	€ 300.351	€ 241.998	€ 231.219		€ 16.847	€ 9.611	€ 996	€ 5.730	€ 264.402	€ 268.368	€ 267.323	€ 272.181	€ 277.775
1.13	Wijdmeren	€ 473.623	€ 549.109	€ 524.651		€ 39.108	€ 21.807	€ 2.264	€ 13.021	€ 600.851	€ 609.863	€ 607.488	€ 618.527	€ 631.242
1.14	Blaricum	€ 154.187	€ 125.516	€ 119.926		€ 6.017	€ 4.985	€ 506	€ 2.911	€ 134.344	€ 136.360	€ 135.828	€ 138.297	€ 141.140
1.15	Laren	€ 141.577	€ 115.027	€ 109.903		€ 9.627	€ 4.568	€ 480	€ 2.759	€ 127.337	€ 129.247	€ 128.744	€ 131.083	€ 133.778
Subtotaal		€ 13.146.440	€ 13.806.727	€ 13.191.740	€ 95.965	€ 0	€ 0	€ 50.000	€ 287.500	€ 13.625.205	€ 13.829.583	€ 13.783.745	€ 14.034.224	€ 14.322.707
2 ANDERE BIJDRAGEN														
2.6	Overige opbrengsten	€ 662.033	€ 328.182	€ 328.182						€ 328.182	€ 333.105	€ 339.157	€ 345.320	€ 352.419
Totaal baten regulier budget		€ 13.808.473	€ 14.134.909	€ 13.519.922	€ 95.965	€ 0	€ 0	€ 50.000	€ 287.500	€ 13.953.387	€ 14.162.687	€ 14.122.902	€ 14.379.545	€ 14.675.126

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

LASTEN REGULIER BUDGET		Realisatie	Begroting incl. OW na 1ste BW	Kader excl. index voor wijzigingen	Wijziging structureel Almere	Wijziging structureel overig	Wijziging OW incidenteel	Kader excl. index en incl.	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2020	2021	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2023	2024	2025
1	PERSONEEL											
1.1a	Salarissen	€ 9.590.030	€ 11.212.295	€ 10.597.308	€ 87.241		€ 287.500	€ 10.972.049	€ 11.136.630	€ 11.050.869	€ 11.260.835	€ 11.508.574
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ 97.397	€ -	€ -				€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 1.134.745	€ 35.283	€ 35.283				€ 35.283	€ 35.812	€ 36.493	€ 37.186	€ 38.004
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 23.629	€ 107.836	€ 107.836	€ 872			€ 108.709	€ 110.339	€ 112.436	€ 114.572	€ 117.092
	Subtotaal personeelskosten	€ 10.845.802	€ 11.355.415	€ 10.740.428	€ 88.113	€ -	€ 287.500	€ 11.116.041	€ 11.282.781	€ 11.199.797	€ 11.412.593	€ 11.663.670
1.2	Opleidingskosten	€ 495.467	€ 392.837	€ 392.837	€ 4.362			€ 397.199	€ 403.157	€ 409.204	€ 415.342	€ 421.572
1.3	Algemene personeelskosten	€ 276.134	€ 524.549	€ 524.549	€ 3.490			€ 528.038	€ 535.959	€ 543.998	€ 552.158	€ 560.440
3	KAPITAALLASTEN											
3.1	Afschrijving ICT	€ 96.256	€ 119.144	€ 119.144				€ 119.144	€ 120.931	€ 122.745	€ 124.586	€ 126.455
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 30.018	€ 33.097	€ 33.097				€ 33.097	€ 33.593	€ 34.097	€ 34.609	€ 35.128
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 39.819	€ 45.009	€ 45.009				€ 45.009	€ 45.684	€ 46.369	€ 47.065	€ 47.771
4	INDIRECTE KOSTEN											
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 301.933	€ 336.474	€ 336.474				€ 336.474	€ 341.521	€ 346.644	€ 351.844	€ 357.121
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 123.402	€ 143.414	€ 143.414				€ 143.414	€ 145.565	€ 147.749	€ 149.965	€ 152.214
4.3	Informatiemanagement	€ 763.696	€ 710.729	€ 710.729		€ 50.000		€ 760.729	€ 772.140	€ 783.722	€ 795.478	€ 807.410
4.4	Wagenpark	€ 98.083	€ 121.352	€ 121.352				€ 121.352	€ 123.172	€ 125.020	€ 126.895	€ 128.799
4.5	Diverse kosten	€ 155.641	€ 198.444	€ 198.444				€ 198.444	€ 201.421	€ 204.442	€ 207.509	€ 210.621
4.6	Accountant	€ 33.386	€ 27.579	€ 27.579				€ 27.579	€ 27.993	€ 28.413	€ 28.839	€ 29.271
4.7	HRM	€ 48.834	€ 71.707	€ 71.707				€ 71.707	€ 72.783	€ 73.874	€ 74.982	€ 76.107
5	ONVOORZIEN											
5.1	Onvoorzien	€ 28.443	€ 55.160	€ 55.160				€ 55.160	€ 55.988	€ 56.827	€ 57.680	€ 58.545
Totaal lasten regulier budget		€ 13.336.915	€ 14.134.909	€ 13.519.922	€ 95.965	€ 50.000	€ 287.500	€ 13.953.387	€ 14.162.687	€ 14.122.902	€ 14.379.545	€ 14.675.126

	Realisatie	Begroting na 1ste BW	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
Totaal baten	€ 14.179.266	€ 14.567.406	€ 14.385.884	€ 14.598.672	€ 14.562.426	€ 14.822.662	€ 15.121.890
Totaal directe lasten	€ 9.221.629	€ 9.703.725	€ 9.464.351	€ 9.603.316	€ 9.483.195	€ 9.658.126	€ 9.863.631
Totaal overhead	€ 4.478.585	€ 4.808.521	€ 4.866.373	€ 4.939.368	€ 5.022.404	€ 5.106.856	€ 5.199.714
Totaal onvoorzien	€ 28.443	€ 55.160	€ 55.160	€ 55.988	€ 56.827	€ 57.680	€ 58.545
Saldo van baten en lasten	€ 450.610	€ -0	€ -0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Mutatie reserves	€ 104.993	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 555.603	€ -0	€ -0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

b. Directe productiekosten

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN		Realisatie	Begroting na 1ste BW	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
1	BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN							
1.4	Directe productiekosten Flevoland	€ 241.425	€ 210.048	€ 210.048	€ 213.199	€ 216.397	€ 219.643	€ 222.937
1.1	Directe productiekosten Almere	€ 1.286	€ 1.309	€ 1.309	€ 1.329	€ 1.349	€ 1.369	€ 1.389
1.9	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 12.410	€ 12.633	€ 12.633	€ 12.822	€ 13.015	€ 13.210	€ 13.408
1.8	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 8.356	€ 8.507	€ 8.507	€ 8.635	€ 8.764	€ 8.896	€ 9.029
Totaal baten directe productiekosten		€ 263.477	€ 232.497	€ 232.497	€ 235.984	€ 239.524	€ 243.117	€ 246.764
6	DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN							
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 175.642	€ 210.048	€ 210.048	€ 213.199	€ 216.397	€ 219.643	€ 222.937
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.286	€ 1.309	€ 1.309	€ 1.329	€ 1.349	€ 1.369	€ 1.389
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ -	€ 12.633	€ 12.633	€ 12.822	€ 13.015	€ 13.210	€ 13.408
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 2.505	€ 8.507	€ 8.507	€ 8.635	€ 8.764	€ 8.896	€ 9.029
Totaal lasten directe productiekosten		€ 179.433	€ 232.497	€ 232.497	€ 235.984	€ 239.524	€ 243.117	€ 246.764

c. Subsidies

SUBSIDIES		Realisatie	Begroting na 1ste BW	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
7	OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES							
7.2	Omgevingsveiligheid	€ 107.316	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.5	Diverse subsidies	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Totaal lasten subsidies		€ 107.316	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
2	ANDERE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES							
2.2	Omgevingsveiligheid	€ 107.316	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2.7	Diverse subsidies	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Totaal baten subsidies		€ 107.316	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000

d. Innovatieprojecten

Mutaties bestemmingsreserves Innovatie en Ontwikkeling		Realisatie	Begroting na 1ste BW	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
2	OVERIGE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES							
2.1	Diverse innovatieprojecten	€ 104.993	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2.2	Omgevingswet	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten innovatieprojecten		€ 104.993	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7	OVERIGE KOSTEN - LASTEN RESERVES							
7.8	Diverse innovatieprojecten	€ 104.993	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.10	Omgevingswet	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten innovatieprojecten		€ 104.993	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Bij het opstellen van de begroting 2022 is onder meer uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Deze begroting is opgesteld met de bijdragen van de deelnemers doorberekend op basis van de Kostenverdeelssystematiek (KVS), herijkt bij de vaststelling van de begroting 2021 voor de periode 2021-2022-2023 en verhoogd met de jaarlijkse indexatie.
- Het begrotingstotaal in 2022 wordt geïndexeerd conform de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling. Salarissen en kosten van inhuur (ongeveer 80% van het begrotingstotaal) worden verhoogd met de Loonvoet sector overheid en de overige kosten (circa 20% van het begrotingstotaal) met de prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de "Septembercirculaire gemeentefonds" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze prijsindexen in de septembercirculaire gemeentefonds zijn voor 2022 nagenoeg gelijk en bedragen beiden 1,5%.
- De basis voor de begroting 2022 is de begroting 2021 na 1ste begrotingswijziging. Deze structurele begrotingswijziging 2021 gaat voor zienswijzen naar de raden en Staten en voor een besluit naar het AB samen met deze ontwerpbegroting en is onder voorbehoud alvast daarin verwerkt. Dat met als doel om een zo actueel mogelijk beeld te geven over het begrotingsjaar 2022. De wijzigingen gaan in per 1 januari 2021 en hebben betrekking op:
 - a. de structurele verhoging van de bijdrage van Almere van € 250.00 naar aanleiding van de uitvoering van het toezicht lichte milieucategorie bedrijven. € 250.000 is het deel van de totale waarde van de overgedragen taken ad € 345.965 opgenomen als gevolg van de opstartfase in 2021. Hetgeen in 2021 het uitvoeren van circa 70% van het totale aantal controles betekent;
 - b. de structurele verhoging van de bijdrage van Lelystad van € 58.095 naar aanleiding van de uitvoering van het toezicht op asbestsanering.
- In de begroting 2022 is het resterende deel ad € 95.965 van het totaalbedrag van € 345.965 opgenomen voor de uitvoering van het toezicht van de lichte milieucategorie bedrijven bij de OFGV voor de gemeente Almere. De omvang van de financiële bijdrage is bepaald conform de principes van de vigerende Kostenverdeelssystematiek (KVS) die voor alle vijftien deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling OFGV leidend zijn. De totale bijdrage van € 345.965 (het deel € 250.000 ingevoerd met ingang van 1 januari 2021 en het deel € 95.965 ingevoerd met ingang van 1 januari 2022) is verhoogd met de indexatie 2022 van 1.5%. Daarmee is deze wijziging in evenwicht met de begroting.
- De kosten voor informatiemanagement (informatievoorzieningen) vallen structureel hoger uit dan het beschikbare budget. Dat is deels het gevolg van de coronapandemie en het gedwongen thuiswerken. En deels zijn de kosten gestegen door de aansluiting van het VTH-systeem op het digitale stelsel van de Omgevingswet waarbij de aanvullende koppelingen is aangeschaft en de aanpassingen in de systemen zijn gerealiseerd. Daarnaast zijn, in het VTH-systeem, benodigde aanpassingen gedaan voor het bedrijfsvoeringdeel van de OFGV. Alles bij elkaar heeft dat tot structureel hogere kosten geleid. In deze begroting is daarom voorgesteld het budget voor het informatiemanagement structureel te verhogen met € 50.000.
- Voor de begrotingsjaren 2020 en 2021 heeft de OFGV incidenteel een financiering voor de kosten voor de voorbereiding op de Omgevingswet ad € 575.000,-, vermeerderd met de indexatie, ontvangen. In de tussentijd is de invoeringsdatum uitgesteld naar 1 januari 2022. Om de effecten van de Omgevingswet in 2022 in de organisatie op te vangen heeft de OFGV voor het jaar 2022 een incidentele verhoging van de begroting nodig ter hoogte van € 287.500. Het bedrag is lager dan de jaren daarvoor omdat in de oorspronkelijke

financiering een groot deel is bedoeld voor de opleidingen voor de Omgevingswet. De meeste opleidingen zijn en worden in 2020 en 2021 gerealiseerd. In 2022 komt de focus te liggen op het inbedden van de aangepaste processen in de organisatie, het DSO en het verder doorontwikkelen van de bij de Omgevingswet vereiste competenties van de medewerkers.

- Met ingang van 1 januari 2022 treedt de gemeente Weesp uit de Gemeenschappelijke regeling van de OFGV. Het totaalaandeel van de gemeente Weesp in de OFGV begroting bedraagt in 2022 € 363.722 inclusief indexatie. De financiële gevolgen voor het uitreden van de gemeente Weesp uit de Gemeenschappelijke Regeling worden in de begroting 2022 verwerkt via een begrotingswijziging. Dit kan pas als alle consequenties van de uittreding zijn bepaald en doorgerekend en als de OFGV daarvoor in samenwerking met Weesp tot een voorstel voor het AB komt. De verwachting is dat in de AB-vergadering van 16 juni 2021 deze inzichten gepresenteerd worden bij de bespreking van het voorstel tot regeling van de gevolgen van de uittreding.
Voor het doorrekenen van de incidentele en structurele verhoging van de begroting voor het jaar 2022 is de bijdrage van Weesp niet meegerekend. Met als doel om de fluctuatie van de bijdragen van de andere partners te minimaliseren.
- De taken van de gemeenten op het gebied van de Omgevingsveiligheid zijn nu grotendeels belegd bij de OFGV. Voor het jaar 2021 zijn deze taken gesubsidieerd via de provincies. Met ingang van 1 januari 2021 vindt een verschuiving in de financiering van 'omgevingsveiligheid' plaats: de gemeenten ontvangen zelf een bijdrage van het Rijk en dienen een overweging te maken of ze deze taken zelf zullen uitvoeren of dat ze de uitvoering van deze taken door de OFGV willen laten voortzetten. Als de gemeenten deze taken door de OFGV willen laten doen, moeten er nog afspraken over gemaakt worden.
- **Kostenverdeling bodemtaken**
Met ingang van 1 januari 2022 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een deel van de bodemtaken waarvoor de verantwoordelijkheid nu nog bij provincies ligt. Ervan uitgaande dat de OFGV deze bodemtaken voor de gemeenten zal gaan uitvoeren, betekent dit een verschuiving van de financiering van de provincie naar de gemeenten. Om een reëel en evenwichtig beeld te geven over de baten van de begroting en een sluitende begroting te presenteren is deze verschuiving verwerkt in de ontwerpbegroting 2022. De voorlopige indicatie van de, met deze bodemtaken gepaard gaande kosten, gepresenteerd bij de Kadernota 2022, is bijgesteld op basis van de huidige Kostenverdeelsystematiek geldend voor de periode 2021-2023. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat 10% van de bodemtaken bij de provincies achterblijven.

De verdeling van de kosten voor de decentralisatie van de bodemtaken als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet in deze ontwerpbegroting is een voorlopige keuze en bedoeld om tijdig een sluitende begroting vast te kunnen stellen. Een definitief besluit over de verdeling van de kosten voor de bodemtaak over gemeenten en provincies wordt later genomen en door middel van een begrotingswijziging geregeld. Ook deze begrotingswijziging zal voor zienswijzen aan raden en Staten worden voorgelegd. Bij de definitieve besluitvorming over de kostenverdeling bodemtaken kunnen dan ook de resultaten van het landelijk overleg over de herverdeling provincie- en gemeentefonds als gevolg van deze decentralisatie worden betrokken. Op het moment van het opstellen van deze ontwerpbegroting heeft dit landelijk overleg nog geen resultaat opgeleverd. Ook als een besluit over de herverdeling provincie- en gemeentebudgetten op landelijk niveau uitblijft zullen de consequenties van die uitkomst worden betrokken in de definitieve besluitvorming in het Algemeen Bestuur over de herverdeling kosten bodemtaken.

In de voorlopige berekening in deze ontwerpbegroting zijn de totale kosten voor de bodemtaak afgezonderd uit de begroting (KVS) systematiek en als volgt verdeeld:

- 10% van de totale kosten blijven voor rekening van de provincies komen; een deel van de bodemtaken blijven achter bij provincies, deze worden nu op 10% van het totaal geschat.

De overige kosten voor gemeenten (totale kosten minus deel provincies) zijn als volgt verdeeld:

- 50% van de overige kosten zijn verdeeld op basis van het stempercentage (percentuele bijdrage aan de totale begroting) van de gemeentelijke deelnemers; een voor deelnemers herkenbare en goed terugrekenbare verdeling;
- 50% van de overige kosten zijn verdeeld op basis van de bodemlocaties (uitdraai uit het OFGV-informatiesysteem met bodemlocaties waar een verontreiniging boven de interventiewaarde aanwezig is); met deze verdeling probeert de OFGV een relatie te leggen met de verwachte werkomvang per gemeente vanaf 2022. In de onderstaande tabel zijn de bodemlocaties per gemeente weergegeven.

Hele gebied	Aantal bodemlocaties	% van totaal
Almere	32	5%
Dronten	33	5%
Lelystad	32	5%
Noordoostpolder	101	16%
Urk	12	2%
Zeewolde	9	1%
Huizen	28	4%
Gooise Meren	114	18%
Weesp	47	7%
Wijdereen	65	10%
Hilversum	135	21%
Blaricum	10	2%
Laren	16	3%
	634	100,00%

Met deze theoretische verdeling wordt zo min mogelijk voorgesorteerd op een te nemen definitief besluit over deze kosten. Daarnaast is de verwachting dat de afwijking van deze gemiddelde verdeling minder groot is als dat voor één van de verdelingswijze wordt gekozen bij de definitieve besluitvorming (minder schommelingen). Door een voorlopige verdeling vast te leggen kunnen gemeenten hiervoor alvast een bedrag opnemen in de eigen begroting.

B.1.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Lasten reguliere begroting

Personeelskosten

Het begrotingsbedrag voor salarissen bedraagt in 2022 € 11.282.800. Dit bedrag wordt aangewend voor de salarissen van vast personeel, de kosten voor flexibele schil en inhuur bij ziekte. Ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenschijf uit de begroting 2021 is het bedrag met € 563.800 gestegen. Dat wordt veroorzaakt door:

- de structurele uitbreiding van het takenpakket door de gemeenten Almere en Lelystad;
- de incidentele ophoging van het salarisbudget voor de Omgevingswet;
- de indexering.

Opleidingskosten

Het budget voor opleidingskosten is nodig voor de noodzakelijke kwaliteitsverbetering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook het bijhouden van bestaande kennis in het kader van aanpassingen in wet- en regelgeving drukken op dit budget. De raming voor 2022 bedraagt € 403.160. Dit is ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenschijf uit de begroting 2021 verhoogd met € 17.884 in verband met de taakwijzigingen en indexering.

Algemene personeelskosten

Het budget voor algemene personeelskosten bedraagt € 535.960 en is verhoogd met € 13.900 in verband met de taakwijzigingen en indexering. Het budget is bestemd voor de vergoedingen aan personeel zoals reiskosten, piket en overwerk, en voor personeelsgerelateerde kosten zoals werkkleding, OR/GO en de personeelsvereniging.

Afschrijvingen

De raming van de afschrijvingen is als volgt:

Activa	Geraamde Investing	Termijn	Afschrijving
Verbouwing pand	€ 456.841	10 jaar	€ 45.684
Meubilair	€ 335.935	10 jaar	€ 33.593
ICT hardware (computers, laptops, tablets)	€ 220.293	3 jaar	€ 73.431
ICT hardware (TV+TC+deurdisplay)	€ 50.000	5 jaar	€ 10.000
Telefoons	€ 75.000	2 jaar	€ 37.500
Totaal afschrijvingen			€ 200.209

De afschrijvingskosten voor de handhavingsschepen van de provincie Flevoland zijn verwerkt in de directe productiekosten. Deze kosten worden niet door overige deelnemers betaald en zijn daarom niet opgenomen onder de reguliere kapitaallasten.

Huur en services

De pandgebonden huisvestingslasten zijn de huurlasten zoals overeengekomen met de verhuurder. Het huidige huurcontract wordt jaarlijks verhoogd met de CBS-index huurprijzen. Ook bevat deze post andere lasten verbonden aan de huisvesting zoals gas-water-licht, verzekering, belasting, schoonmaak en beveiliging. Het begrotingsbedrag bedraagt € 341.500.

Huisvesting (niet-pandgebonden)

De dienstgebonden huisvestingslasten betreffen het budget van € 145.600 voor meubilair, inrichting, catering en dergelijke.

Informatiemanagement

De kosten voor informatiemanagement betreffen de kosten voor hardware, software, onderhoud en dergelijke. Het budget bedraagt € 772.140. Dit budget is ten opzichte van de

oorspronkelijke meerjarenschijf uit de begroting 2021 verhoogd met € 50.000 in verband met de stijging van de structurele informatiemanagementkosten.

Wagenpark

Het budget voor het wagenpark van € 123.200 is bestemd voor de leasekosten van handhavingsvoertuigen.

Diverse kosten

Het budget voor diverse kosten bedraagt € 201.400 en is bestemd voor kosten zoals porti, kantoorartikelen, telefoonkosten, verzekeringen en dergelijke.

Accountant

Het budget is bestemd voor de accountantscontrole en bedraagt € 28.000.

HRM

Het budget van € 72.800 is bestemd voor diverse kosten op het gebied van HRM zoals arbo en integriteit.

Onvoorzien

Het bedrag voor onvoorzien bedraagt in 2022 € 56.000. Het budget onvoorzien maakt deel uit van het weerstandsvermogen en is bestemd voor risico's in de bedrijfsvoering.

Baten reguliere begroting

Bijdragen partners

De bijdragen van de deelnemende partijen aan de begroting van 2022 zijn berekend op basis van de Kostenverdeelstelsystematiek (KVS), herijkt bij de vaststelling van de begroting 2021 voor de periode 2021-2022-2023 en verhoogd met:

- de structurele uitbreiding van het takenpakket;
- de structurele ophoging van het budget informatiemanagement;
- de incidentele ophoging van het salarisbudget voor de Omgevingswet;
- de indexering.

De bijdragen van de partners voor 2022 zijn als volgt:

BATEN REGULIER BUDGET		Kader excl. index	Wijziging structureel Almere	Bodemtaken 50% bodemlocaties	Bodemtaken 50% stempercentage	Wijziging structureel overig	Wijziging OW incidenteel	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Begroting incl. index
Nummer	Post	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS								
1.1	Almere	€ 1.563.866	€ 95.965	€ 19.253	€ 68.990	€ 6.760	€ 38.871	€ 1.793.705	€ 1.820.611
1.2	Lelystad	€ 1.281.932		€ 19.253	€ 53.283	€ 5.238	€ 30.118	€ 1.389.824	€ 1.410.671
1.3	Zeewolde	€ 620.705		€ 5.415	€ 25.799	€ 2.521	€ 14.496	€ 668.937	€ 678.971
1.4	Flevoland	€ 3.553.385		€ -138.160	€ -138.160	€ 12.673	€ 72.870	€ 3.362.608	€ 3.413.047
1.5	Urk	€ 337.904		€ 7.220	€ 14.045	€ 1.389	€ 7.987	€ 368.544	€ 374.073
1.6	Dronten	€ 1.183.192		€ 19.855	€ 49.179	€ 4.843	€ 27.845	€ 1.284.913	€ 1.304.187
1.7	Noordoostpolder	€ 1.322.181		€ 60.768	€ 54.956	€ 5.561	€ 31.974	€ 1.475.439	€ 1.497.571
1.8	Noord Holland	€ 557.005		€ -243.294	€ -243.294	€ 272	€ 1.566	€ 72.256	€ 73.340
1.9	Gooise Meren	€ 888.396		€ 68.589	€ 36.926	€ 3.844	€ 22.101	€ 1.019.856	€ 1.035.154
1.10	Hilversum	€ 580.580		€ 81.224	€ 24.132	€ 2.653	€ 15.253	€ 703.841	€ 714.399
1.11	Weesp	€ 316.897		€ 28.278	€ 13.172	€ -	€ -	€ 358.347	€ 363.722
1.12	Huizen	€ 231.219		€ 16.847	€ 9.611	€ 996	€ 5.730	€ 264.402	€ 268.368
1.13	Wijdmeren	€ 524.651		€ 39.108	€ 21.807	€ 2.264	€ 13.021	€ 600.851	€ 609.863
1.14	Blaricum	€ 119.926		€ 6.017	€ 4.985	€ 506	€ 2.911	€ 134.344	€ 136.360
1.15	Laren	€ 109.903		€ 9.627	€ 4.568	€ 480	€ 2.759	€ 127.337	€ 129.247
Subtotaal		€ 13.191.740	€ 95.965	€ 0	€ 0	€ 50.000	€ 287.500	€ 13.625.205	€ 13.829.583
2	ANDERE BIJDRAGEN								
2.6	Overige opbrengsten	€ 328.182						€ 328.182	€ 333.105
Totaal baten regulier budget		€ 13.519.922	€ 95.965	€ 0	€ 0	€ 50.000	€ 287.500	€ 13.953.387	€ 14.162.687

De financiële bijdrage per deelnemer (exclusief de bijdrage voor directe productiekosten) is van belang voor het stemrecht in het Algemeen Bestuur. Het stemrechtpercentage voor 2022 is weergegeven in de volgende tabel.

2022	Nieuwe verdeling bijdragen partners			
Deelnemer	%	Subtotaal	Directe kosten	Totaal
Almere	13,16%	1.820.611	1.329	1.821.939
Lelystad	10,20%	1.410.671	-	1.410.671
Zeewolde	4,91%	678.971	-	678.971
Flevoland	24,68%	3.413.047	213.199	3.626.246
Urk	2,70%	374.073	-	374.073
Dronten	9,43%	1.304.187	-	1.304.187
Noordoostpolder	10,83%	1.497.571	-	1.497.571
Noord Holland	0,53%	73.340	8.635	81.975
Gooise Meren	7,49%	1.035.154	12.822	1.047.976
Hilversum	5,17%	714.399	-	714.399
Weesp	2,63%	363.722	-	363.722
Huizen	1,94%	268.368	-	268.368
Wijdereimeren	4,41%	609.863	-	609.863
Blaricum	0,99%	136.360	-	136.360
Laren	0,93%	129.247	-	129.247
Totaal	100%	€ 13.829.583	€ 235.984	€ 14.065.567

Overige inkomsten

De post overige inkomsten is het deel van de OFGV begroting dat niet gedekt wordt door de structurele partnerbijdragen, maar wordt gedekt met de overige inkomsten. Dit bedrag van € 333.100 wordt gerealiseerd door het uitvoeren van extra opdrachten, de uren van eigen medewerkers te dekken middels subsidies en door het aanbieden van opleidingen aan andere overheden.

Directe productiekosten

Directe productiekosten zijn budgetten van deelnemers die nodig zijn voor het uitvoeren van specifieke taken. Deze directe productiekosten worden niet procentueel verdeeld over alle deelnemers maar worden door de specifieke deelnemers overgedragen aan de Omgevingsdienst. De specificatie is als volgt:

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN PROVINCIE FLEVOLAND	
Groene handhaving kapitaallasten vaartuigen	€ 33.209
Groene handhaving vaartuigen	€ 60.661
Groene handhaving services	€ 7.749
Groene handhaving steunpunten	€ 46.492
Advertenties milieuwetten	€ 38.744
Extern advies vergunningverlening	€ 19.814
Extern advies handhaving	€ 19.814
Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	€ 22.139
Beheer grondwatermeetnet	€ 114.016
Subtotaal	€ 362.637
Legesheffing vergunningen	€ 143.904
Vergoeding groene handhaving randmeren	€ 5.535
Totaal Provincie Flevoland	€ 213.199
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN GEMEENTE ALMERE	
Geluidsmeter	€ 1.329
Totaal Gemeente Almere	€ 1.329
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN GEMEENTE GOOISE MEREN	
Algemeen uitbesteed werk	€ 12.822
Totaal Gemeente Gooise Meren	€ 12.822
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN PROVINCIE NOORD-HOLLAND	
Advertentie-, onderzoek en kadasterkosten	€ 8.635
Totaal Provincie Noord-Holland	€ 8.635

Deze budgetten worden verhoogd met de prijs overheidsconsumptie, netto materieel.

Subsidies

In deze begroting is een schatting opgenomen van de subsidies die in 2022 worden ontvangen en die tot uitgaven leiden. Het in deze begroting geraamde bedrag voor de subsidies van € 200.000 is bedoeld voor de diverse subsidies waaronder vroeger de subsidie voor de Omgevingsveiligheid viel. De uitgaven worden pas gedaan als er beschikkingen worden ontvangen. Daarom vormt deze stelpost geen risico voor de reguliere begroting.

Innovatieprojecten

De kosten van innovatieprojecten worden gedekt uit de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling. Op het moment van het opstellen van deze begroting is nog niet zeker vast te stellen of en welke innovatieprojecten naar het jaar 2022 zullen doorlopen. Dat kan pas in de loop van het jaar 2021 opgemaakt worden. Daarnaast worden in de loop van het jaar 2021 nieuwe ideeën ontwikkeld voor nieuwe innovatieprojecten en ter goedkeuring voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur.

B.1.3. Algemene dekkingsmiddelen

De OFGV ontvangt geen algemene dekkingsmiddelen.

B.1.4. Kosten van overhead

De specificatie van de overhead is als volgt:

	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
Specificatie overhead	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Personele lasten overhead personeel	2.132.433	2.203.318	2.236.368	2.278.859	2.322.157	2.373.244
Overige personeelskosten	820.435	989.092	1.011.898	1.027.076	1.042.483	1.058.120
Afschrijvingen	166.093	197.250	200.209	203.212	206.260	209.354
Facilitair	679.060	799.684	811.679	823.854	836.212	848.755
ICT	647.178	591.598	651.222	660.990	670.905	680.969
Financiën	33.386	27.579	27.993	28.413	28.839	29.271
Totaal	4.478.585	4.808.521	4.939.368	5.022.404	5.106.856	5.199.714

De personele overhead mag maximaal 24% bedragen. De OFGV blijft hier onder.

In 2020, 2021 en 2022 zijn de personele lasten verhoogd in verband met de Omgevingswet. In de meerjarenraming vanaf 2023 is het percentage overhead stabiel.

	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
Percentage personele overhead	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Personele lasten overhead personeel	2.132.433	2.203.318	2.236.368	2.278.859	2.322.157	2.373.244
Personele lasten direct personeel	8.713.369	9.152.097	9.046.414	8.920.939	9.090.436	9.290.426
% personele overhead	19,7%	19,4%	19,8%	20,3%	20,3%	20,3%

B.1.5. Stelposten, vennootschapsbelasting en onvoorzien

De OFGV heeft geen stelposten in de begroting 2022. Het bedrag voor onvoorzien bedraagt € 56.000 en is toegelicht op pagina 25. De OFGV hoeft geen vennootschapsbelasting te betalen, omdat resultaten behaald worden als gevolg van de wettelijke taak of zonder winstopslag.

B.1.6. Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten betreffen posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden en dus een tijdelijk karakter hebben. De begroting 2022 is incidenteel verhoogd met de voorbereidings- en invoeringskosten van de Omgevingswet € 287.500. Aan de lastenkant is deze verhoging verwerkt in het salarisbudget en aan de batenkant in de bijdrage van de deelnemende partijen. Dat geldt alleen nog voor het jaar 2022. Vanaf 2023 wordt de begroting weer verlaagd tot het normale niveau.

B.2. Financiële positie en toelichting

B.2.1. Uitgangspunten en ontwikkelingen ten opzichte van 2021

De wijzigingen ten opzichte van de meerjarenschijf 2022 in de begroting 2021 hebben betrekking op de structurele uitbreiding van de taken van de gemeente Almere met de uitvoering van het toezicht lichte milieucategorie bedrijven, de taken van de gemeente Lelystad met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering en met de incidentele ophoging van het salarisbudget voor de Omgevingswet.

B.2.2. Geprognosticeerde eindbalans

De balansprognose tot en met 2025 is als volgt:

Balans	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Materiële vaste activa	872.750	963.504	963.504	963.504	963.504	963.504
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Vlottende activa	5.579.273	4.895.615	4.895.615	4.895.615	4.895.615	4.895.615
Balanstotaal activa	6.452.022	5.859.119	5.859.119	5.859.119	5.859.119	5.859.119
Algemene reserve	619.000	619.000	619.000	619.000	619.000	619.000
Bestemmingsreserves	156.263	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
Vlottende passiva	5.676.760	4.940.119	4.940.119	4.940.119	4.940.119	4.940.119
Balanstotaal passiva	6.452.022	5.859.119	5.859.119	5.859.119	5.859.119	5.859.119

Voor de raming van de vaste activa en vlottende passiva is gebruikgemaakt van het gemiddelde van de jaarrekeningcijfers van de drie voorafgaande jaren. Het eigen vermogen is gebaseerd op bekende reservemutaties en een nihil rekeningresultaat.

B.2.3. Jaarlijks terugkerende arbeidsgelerateerde verplichtingen

De formatie bedraagt begin 2021 148,26 fte. Ruimte in het salarisbudget wordt ingezet voor de flexibele schil en samenwerking op de bedrijfsvoering.

B.2.4. Investerings in vaste activa

De OFGV heeft geen investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Investering	Afschrijvingstermijn	2021	2022	2023	2024	2025
Verbouwing pand	10 jaar - 2023			€ 463.694		
Meubilair	10 jaar - 2023			€ 340.974		
ICT hardware (computers, laptops, tablets)	3 jaar - 2022		€ 220.293			€ 230.356
ICT hardware (TV+TC+deurdisplay)	5 jaar - 2023			€ 50.000		
Telefoons	2 jaar - 2021	€ 75.000		€ 77.267		€ 79.602
Handhavingsschepen	30 jaar - 2045					
Totaal investeringen		€ 75.000	€ 220.293	€ 931.934	€ -	€ 309.958

De OFGV vervangt de activa pas op het moment dat het nodig is. Dit betekent dat bijvoorbeeld ICT hardware niet na de afschrijvingstermijn van 3 jaar vervangen wordt, maar soms langer mee gaat. De niet uitgegeven kredieten schuiven daarom door naar latere jaren. Op basis van de afschrijvingstermijn mag in 2022 de ICT hardware vervangen worden. Of dit ook werkelijk nodig is, blijkt bij een schouw van de activa in 2021. De hierboven in de tabel aangegeven bedragen voor de ICT hardware en telefoons zijn omhoog bijgesteld om alle medewerkers van de hardware te kunnen voorzien. De afschrijvingskosten als gevolg van deze investering passen binnen het bestaande budget.

De afschrijvingstermijn van de verbouwingkosten is gelijk aan de duur van het huurcontract. Voor de overige afschrijvingstermijnen is veelal de economische levensduur als uitgangspunt genomen. Deze stemmen overeen met de afschrijvingstermijnen in de Financiële Verordening. Alle kosten als gevolg van de afschrijving op genoemde investeringen zijn structureel in de begroting verankerd.

B.2.5. Financiering

De begroting van de OFGV wordt grotendeels gedekt uit de bijdragen van de deelnemers. De OFGV stuurt voorafgaand aan elk kwartaal een voorschotnota van 25% van deze bijdrage aan de deelnemer. Daarom heeft de OFGV geen leningen nodig voor haar reguliere

taakuitvoering. De OFGV neemt deel aan het wettelijk verplichte schatkistbankieren: overtollige middelen tot € 200.000 worden aangehouden in rekening-courant bij de BNG, het meerdere wordt aangehouden in de schatkist.

B.2.6. Reserves en voorzieningen

Algemene Reserve

De omvang van de algemene reserve bedraagt begin 2021 € 619.000.

In 2022 zijn geen onttrekkingen aan de reserve voorzien.

Eventuele rekeningresultaten worden in eerste instantie afgewikkeld met de algemene reserve. Die heeft een ondergrens van € 0 en een bovengrens van 5% van de omzet. Het maximum van de algemene reserve van deze begroting is € 730.000. Een positief rekeningresultaat wordt, na aanvulling of vorming van reserves, teruggegeven aan de deelnemers.

Innovatiereserve

De bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling wordt gevoed vanuit rekeningresultaten van boekjaren waarin meer inkomsten zijn ontvangen dan de taakstelling. Met betrekking tot de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling heeft het AB in juni 2017 de spelregels van de bestemmingsreserve bepaald: de reserve wordt aangevuld vanuit het overschot op de overige inkomsten. Hierbij wordt een plafond van maximaal € 300.000 gehanteerd met als een peildatum van 31 december om te monitoren of dat plafond al dan niet wordt overschreden. Als op 31 december blijkt dat daarmee het plafond van € 300.000 wordt overschreden, dan wordt het meerdere alsnog direct uitbetaald aan de partners.

In februari 2020 heeft het AB in de spelregels van de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling geëxpliciteerd dat het plafond van € 300.000 betrekking heeft op onbestemde middelen. Dat betekent dat er op 31-12 een bedrag hoger dan € 300.000 kan resteren in de reserves en dus geen teruggave aan de partners plaatsvindt indien de middelen al zijn bestemd. De uitgaven worden dan in de volgende boekjaren gedaan.

Op basis van deze spelregels is in de begroting 2022 aangenomen dat het gemiddelde saldo van de innovatiereserve ongeveer € 300.000 bedraagt.

Reserves	2022
Algemene Reserve	€ 619.000
Bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling	€ 300.000
Totaal reserves	€ 919.000

Voorzieningen

De OFGV heeft geen voorzieningen.

B.2.7. EMU-saldo

Het EMU-saldo is het totaal van inkomsten minus uitgaven. Conform het Europese stabiliteits- en groeipact is de macronorm voor lidstaat Nederland een maximaal EMU-saldo van -0,5% van het bruto binnenlands product. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Alle gemeenten, provincies en waterschappen moeten deze informatie aanleveren bij het CBS. Bij gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats wanneer deze een exploitatie van € 20 mln of meer hebben. De OFGV valt hier buiten.

	Realisatie	Begroting na 1ste BW	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
Berekening EMU saldo							
Exploitatiesaldo	€ 450.610	€ -0	€ -0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
+ afschrijvingen	€ 187.950	€ 219.500	€ 219.500	€ 222.793	€ 226.135	€ 229.527	€ 232.970
+ dotatie voorziening	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- investering activa	€ 119.345	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
+ bijdragen andere overheden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
+ desinvestering activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
+ aankoop grond	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
+ baten bouwexploitatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- onttrekking voorziening	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- onttrekking reserve	€ 104.993	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- boekwinst aandelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
EMU saldo	€ 414.222	€ 219.500	€ 219.500	€ 222.793	€ 226.135	€ 229.527	€ 232.970

Provinciale Staten van de
provincie Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

Verzenddatum

12-03-2021

Bijlagen

1

Kenmerk

2021 OFGV mdu01

Onderwerp:

Voorlopige jaarrekening 2020

Geachte heer, mevrouw,

Conform artikel 34b van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen ontvangt u hierbij de voorlopige jaarrekening over het boekjaar 2020 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Hiermee beschikt u tijdig over informatie van deze 'verbonden partij' om in de eigen financiële stukken op te nemen. Wij vermelden hierbij nadrukkelijk dat dit de cijfers vóór accountantscontrole zijn. U kunt dus geen rechten ontleen aan deze cijfers.

De officiële stukken volgen de onderstaande route/planning:

19 april 2021	Accountantscontrole
19 mei 2021	Definitieve jaarstukken en voorstel resultaatbestemming in DB
16 juni 2021	Definitieve jaarstukken en voorstel resultaatbestemming in AB
15 juli 2021	Verzenden definitieve jaarstukken en voorstel resultaatbestemming voor zienswijze aan raden en Staten
26 september 2021	Sluitingstermijn zienswijzen resultaatbestemming
27 oktober 2021	Definitieve resultaatbestemming in DB
24 november 2021	Definitieve resultaatbestemming in AB

Een gelijkkluidende brief is gezonden aan de gemeenteraden van alle 13 deelnemende gemeenten en aan Provinciale Staten van de 2 deelnemende provincies. De colleges van deze 15 partijen ontvangen een afschrift van deze brief.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

mw. C.W. Smelik
Voorzitter Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Bijlage: Voorlopige jaarrekening 2020

1. Resultaat 2020 vóór accountantscontrole

Het voorlopig rekeningresultaat 2020 is positief en bestaat uit meerdere componenten die hieronder per component worden toegelicht.

a. Voordelig resultaat op de reguliere budgetten: € 304.052.

Het positieve resultaat op de reguliere lasten is in belangrijke mate gerelateerd aan de coronapandemie. Het volledige thuiswerken sinds halverwege maart heeft geresulteerd in een aanzienlijke onderuitputting van de begrotingspost reiskosten woon-werkverkeer inclusief de daarmee samenhangende eindheffing voor de werkkostenregeling. Daarnaast zijn minder huisvesting gerelateerde kosten gemaakt omdat het kantoor nauwelijks is gebruikt. Minder kortdurend ziekteverzuim heeft geleid tot onderbesteding bij de lonen en sociale lasten. In totaal is sprake van een incidenteel overschot van € 304.052.

Verschillenanalyse lasten	2020	Korte toelichting
Lagere lonen en sociale lasten	193.085	Incidentele ruimte in het salarisbudget is aangewend voor de inzet van de flexibele schil bij het niet kunnen invullen van de vacatures en de noodzaak in specifieke kennis.
Hogere flexibele schil personeel	- 197.853	
Lagere inhuur bij ziekte	80.036	Lagere inhuur bij ziekte door minder kortdurend ziekteverzuim.
		Bij de lasten van het reguliere opleidingsbudget zijn de lasten van het Kenniscentrum opgeteld. De hogere opleidingskosten worden gedekt door de hogere inkomsten van het Kenniscentrum. Het saldo op het reguliere opleidingsbudget bedraagt € 47.501 positief.
Hogere opleidingskosten	- 115.382	
		In 2020 is aanvullend geïnvesteerd in ICT hardware om de medewerkers op afstand het werk te laten doen (vervanging van de verouderde hardware en aanvullend aanschaf van hardware om alle medewerkers thuis te kunnen laten werken). De investeringen zijn in de loop van het jaar gedaan. Omdat de afschrijving wordt berekend vanaf het moment dat de hardware in gebruik zijn genomen, vallen de afschrijvingskosten voor 2020 lager uit.
Lagere afschrijvingen	27.670	
Lagere huur en servicekosten	28.591	Lagere huur- en huisvestingskosten zijn veroorzaakt door lagere service- en onderhoudskosten. Deels als gevolg van de investeringen van de provincie Flevoland in het verduurzamen van het provinciehuis. En deels als gevolg van het wegvallen van de variabele kosten die rechtstreeks aan de kantoorbezetting gerelateerd zijn.
Lagere overige huisvestingskosten	17.476	
		De informatiemanagementkosten vallen hoger uit dan het beschikbaar budget. Dat is al inclusief incidentele verhoging van het budget met € 58.000 bij de 2de Begrotingswijziging. Dat heeft te maken met de eenmalige incidentele uitgaven in het kader van de aansluiting van het VTH-systeem op het digitale stelsel van de Omgevingswet inclusief de structurele inzet van de daarmee samenhangende aanvullende koppelingen. En met de stijging van de structurele informatiemanagement kosten gerelateerd aan het doorvoeren van de benodigde aanpassingen in het VTH-systeem voor het bedrijfsvoeringdeel van de OFGV.
Hogere kosten informatiemanagement	- 7.534	
Lagere kosten wagenpark	21.123	Besparing op leasevoertuigen wegens het verdere verlengen van het huidige leasecontract.
Lagere besteding uit de post onvoorzien	25.742	De post onvoorzien is aangewend voor resterende advieskosten van PROOFadvies rondom de DVO en het huren van de meubilair ten behoeve van thuiswerken.
		Incidenteel overschot op diverse budgetten met als belangrijkste reden de coronapandemie en de beperkende maatregelen. Voornamelijk gaat het om minder kosten voor woon-werkverkeer en de daarmee samenhangende eindheffing voor de werkkostenregeling.
Lagere overige lasten	231.098	
Totaal	€ 304.052	Verschil ten opzichte van de begroting

b. Voordelig resultaat door extra baten: € 167.507.

De extra baten bestaan uit:

- meerwerkopdrachten voor de deelnemende partijen;
- opbrengsten uit de opleidingen georganiseerd voor derden;
- afwikkelingsverschillen.

De opbrengsten in 2020 zijn lager dan het voorgaande jaar maar alsnog meer dan voldoende om de post 'overige opbrengsten' te kunnen dekken. Het voordelig saldo op deze post, na invulling van de reguliere taakstelling¹ en de taakstelling n.a.v. het terugtrekken van taken door Lelystad² bedraagt € 167.507.

Verschillenanalyse baten	2020	Korte toelichting
Hogere omzet opleidingscentrum	186.255	Inkomsten van het opleidingscentrum die opleidingen voor eigen medewerkers, maar ook voor partners en andere overheden verzorgt.
Hogere overige inkomsten	475.778	Inkomsten uit meerwerkopdrachten van de deelnemende partijen en voordelige afwikkelingsverschillen.
Lager ingevulde taakstelling	-319.620	Bestuurlijke beslissing om de reguliere taakstelling in te vullen met het behalen van hogere inkomsten. Vanaf 2021 is het begrote bedrag bij begrotingspost 'taakstelling' gewijzigd naar begrotingspost 'overige opbrengsten'.
Lager ingevulde taakstelling	-174.906	De taakstelling als gevolg van het terugtrekken van de taken nog voor het jaar 2020 in te vullen met het behalen van hogere inkomsten. Vanaf 2021 is deze taakstelling ingevuld door het verlagen van het salarisbudget.
Totaal	€ 167.507	Verschil ten opzichte van de begroting

c. Voordelig resultaat op de directe productie budgetten: € 84.044

De legesopbrengsten vielen in 2020 lager uit dan geraamd. De kosten voor beheer grondwatermeetnet ook lager. Dat heeft geresulteerd in een voordelig resultaat op de directe productiekosten voor Flevoland. Het budget van Gooise Meren hoefde in 2020 niet te worden aangesproken.

Verschillenanalyse lasten	2020	Korte toelichting
Lagere directe productiekosten Flevoland	65.783	Besparing op directe productiekosten door lagere legesopbrengsten, lagere kosten voor beheer grondwatermeetnet en aanvullende financiering van de provincie voor aantal projecten.
Lagere directe productiekosten Gooise Meren	12.410	Geen kosten gemaakt in het kader van dit budget.
Lagere directe productiekosten Noord-Holland	5.851	De advertentiekosten zijn lager uitgevallen dan het beschikbare budget.
Totaal	€ 84.044	Verschil ten opzichte van de begroting

d. Het resultaat uit reservemutaties is nihil.

De onttrekking aan de Bestemmingsreserves Innovatie en Ontwikkeling is lager dan geraamd omdat de looptijd van de projecten niet gelijk is aan de looptijd van het kalenderjaar. Aan de reserves worden alleen de werkelijke gemaakte kosten binnen één kalenderjaar onttrokken. Die vallen dus voor 2020 lager uit dan geraamd. De activiteiten en bijbehorende kosten worden naar latere momenten verschoven.

Verschillenanalyse reserves	2020	Korte toelichting
Lagere innovatieprojecten	88.548	De werkelijke uitgaven van de reserves vallen lager uit dan geraamd. Doordat activiteiten naar een later moment in de tijd verschuiven, verschuiven ook de uitgaven.
Lagere mutatie reserves	-88.548	Door de lagere uitgaven wordt er minder aan de reserves onttrokken.
Totaal	€ -	Verschil ten opzichte van de begroting

e. Het resultaat uit subsidie is nihil.

Er is € 7.069 aan hoger subsidiebedrag voor Omgevingsveiligheid ontvangen en ingezet voor het project.

Verschillenanalyse subsidies	2020	Korte toelichting
Lagere lasten subsidies	7.069	Hogere subsidie Omgevingsveiligheid ontvangen en ingezet voor het project.
Lagere inkomsten subsidies	-7.069	
Totaal	€ -0	Verschil ten opzichte van de begroting

¹ Met ingang van 2021 is de begrotingspost 'Taakstellende inkomsten' gewijzigd in begrotingspost 'Overige opbrengsten'.

² Met ingang van 2021 is de taakstelling als gevolg van het terugtrekken van de brandveiligheidstaken door Lelystad structureel ingevuld door het verlagen van het salarisbudget.

2. Balans 31-12-2020 vóór accountantscontrole

De voorlopige balans is als volgt:

ACTIVA		31-12-2020		31-12-2019
Investerings met een economisch nut	872.750		941.354	
MATERIELE VASTE ACTIVA		872.750		941.354
TOTAAL VASTE ACTIVA		872.750		941.354
Vorderingen op openbare lichamen	2.991.869		2.190.219	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.181.402		3.268.257	
Overige vorderingen	18.122		57	
UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		5.191.392		5.458.533
Banksaldi	199.964		200.000	
LIQUIDE MIDDELEN		199.964		200.000
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	13.649		15.884	
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	174.268		168.400	
OVERLOPENDE ACTIVA		187.917		184.284
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		5.579.272		5.842.817
TOTAAL ACTIVA		6.452.022		6.784.171

PASSIVA		31-12-2020		31-12-2019
Algemene reserve	619.000		619.000	
Bestemmingsreserves	156.263		261.256	
Resultaat reguliere budgetten	304.052		9.332	
Resultaat directe productiekosten	84.044		82.622	
Overig resultaat	167.507		547.586	
Cumulatief resultaat	555.603		639.540	
EIGEN VERMOGEN		1.330.865		1.519.795
TOTAAL VASTE PASSIVA		1.330.865		€ 1.519.795
Overige schulden	222.281		310.138	
NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		222.281		310.138
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.337.785		1.410.821	
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	-		-	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.561.092		3.543.417	
OVERLOPENDE PASSIVA		4.898.876		4.954.237
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		5.121.157		€ 5.264.376
TOTAAL PASSIVA		6.452.022		€ 6.784.171

3. Baten en lasten 2020 vóór accountantscontrole

Het voorlopig overzicht van baten en lasten is als volgt:

a. Reguliere budget

BATEN REGULIERE BUDGET	Realisatie 2020	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2019
1 BIJDRAGEN DEELNEMERS					
1.1 Almere	€ 870.274	€ 870.274	€ 821.442	€ -	€ 753.654
1.2 Lelystad	€ 1.495.187	€ 1.495.187	€ 1.495.187	€ -	€ 1.371.798
1.3 Zeewolde	€ 745.866	€ 745.866	€ 745.866	€ -	€ 684.314
1.4 Flevoland	€ 3.541.345	€ 3.541.345	€ 3.541.345	€ -	€ 3.249.099
1.5 Urk	€ 269.315	€ 269.315	€ 269.315	€ -	€ 247.090
1.6 Dronten	€ 986.704	€ 986.704	€ 986.704	€ -	€ 905.277
1.7 Noordoostpolder	€ 1.432.664	€ 1.432.664	€ 1.222.368	€ -	€ 1.121.493
1.8 Noord Holland	€ 924.833	€ 924.833	€ 924.833	€ -	€ 848.512
1.9 Gooise Meren	€ 884.289	€ 884.289	€ 884.289	€ -	€ 811.314
1.10 Hilversum	€ 553.010	€ 553.010	€ 553.010	€ -	€ 507.374
1.11 Weesp	€ 373.215	€ 373.215	€ 373.215	€ -	€ 342.416
1.12 Huizen	€ 300.351	€ 300.351	€ 300.351	€ -	€ 275.565
1.13 Wijdereen	€ 473.623	€ 473.623	€ 473.623	€ -	€ 434.537
1.14 Blaricum	€ 154.187	€ 154.187	€ 154.187	€ -	€ 141.463
1.15 Laren	€ 141.577	€ 141.577	€ 141.577	€ -	€ 129.894
Subtotaal reguliere bijdrage deelnemers	€ 13.146.440	€ 13.146.440	€ 12.887.312	€ -	€ 11.823.799
2 ANDERE BIJDRAGEN					
2.6 Overige opbrengsten	€ 662.033	€ -	€ -	€ -662.033	€ 1.023.366
3 REGULIERE TAAKSTELLING*					
3.1 Taakstellende inkomsten	€ -	€ 319.620	€ 319.620	€ 319.620	€ -
3 TAAKSTELLING LELYSTAD**					
3.2 Taakstelling terugtrekken taken Lelystad	€ -	€ 174.906	€ 174.906	€ 174.906	€ -
Totaal reguliere baten	€ 13.808.473	€ 13.640.966	€ 13.381.838	€ -167.507	€ 12.847.166

LASTEN REGULIERE BUDGET	Realisatie 2020	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2019
1 PERSONEEL					
1.1a Salarissen	€ 9.590.030	€ 9.783.115	€ 10.547.544	€ 193.085	€ 8.476.499
1.1b Samenwerking bedrijfsvoering	€ 97.397	€ 90.000	€ -	€ -7.397	€ 94.092
1.1c Flexibele schil	€ 1.134.745	€ 944.289	€ 34.289	€ -190.456	€ 860.254
1.1d Inhuur bij ziekte	€ 23.629	€ 103.665	€ 101.309	€ 80.036	€ 79.990
Subtotaal personeelskosten	€ 10.845.802	€ 10.921.069	€ 10.683.143	€ 75.267	€ 9.510.834
1.2 Opleidingskosten	€ 495.467	€ 380.085	€ 368.306	€ -115.382	€ 570.588
1.3 Algemene personeelskosten	€ 276.134	€ 452.629	€ 501.206	€ 176.495	€ 479.199
3 KAPITAALLASTEN					
3.1 Afschrijving ICT	€ 96.256	€ 117.037	€ 117.037	€ 20.781	€ 128.678
3.2 Afschrijving Meubilair	€ 30.018	€ 32.512	€ 32.512	€ 2.494	€ 30.018
3.3 Afschrijving Verbouwing	€ 39.819	€ 44.214	€ 44.214	€ 4.395	€ 39.819
4 INDIRECTE KOSTEN					
4.1 Huisvesting (pandgebonden)	€ 301.933	€ 330.524	€ 330.524	€ 28.591	€ 309.522
4.2 Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 123.402	€ 140.879	€ 140.879	€ 17.476	€ 123.801
4.3 Informatiemanagement	€ 763.696	€ 756.162	€ 698.162	€ -7.534	€ 758.772
4.4 Wagenpark	€ 98.083	€ 119.206	€ 119.206	€ 21.123	€ 73.853
4.5 Diverse kosten	€ 155.641	€ 194.935	€ 194.935	€ 39.294	€ 151.141
4.6 Accountant	€ 33.386	€ 27.091	€ 27.091	€ -6.295	€ 27.150
4.7 HRM	€ 48.834	€ 70.439	€ 70.439	€ 21.605	€ 80.571
5 ONVOORZIEN					
5.1 Onvoorzien	€ 28.443	€ 54.185	€ 54.185	€ 25.742	€ 6.304
Totaal reguliere lasten	€ 13.336.915	€ 13.640.966	€ 13.381.838	€ 304.052	€ 12.290.248

b. Directe productiekosten

DIRECTE PRUDUCTIEKOSTEN	Realisatie 2020	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2019
6 BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN					
6.1 Directe productiekosten Flevoland	€ 241.425	€ 206.334	€ 206.334	€ -35.091	€ 198.512
6.2 Directe productiekosten Almere	€ 1.286	€ 1.286	€ 1.286	€ -	€ 1.237
6.3 Directe productiekosten Gooise Meren	€ 12.410	€ 12.410	€ 12.410	€ -	€ 11.940
6.4 Directe productiekosten Noord-Holland	€ 8.356	€ 8.356	€ 8.356	€ -	€ 8.039
Totaal baten directe productiekosten	€ 263.477	€ 228.386	€ 228.386	€ -35.091	€ 219.728
6 LASTEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN					
6.1 Directe productiekosten Flevoland	€ 175.642	€ 206.334	€ 206.334	€ 30.692	€ 135.870
6.2 Directe productiekosten Almere	€ 1.286	€ 1.286	€ 1.286	€ -	€ 1.237
6.3 Directe productiekosten Gooise Meren	€ -	€ 12.410	€ 12.410	€ 12.410	€ -
6.4 Directe productiekosten Noord-Holland	€ 2.505	€ 8.356	€ 8.356	€ 5.851	€ -
Totaal lasten directe productiekosten	€ 179.433	€ 228.386	€ 228.386	€ 48.953	€ 137.107

c. Subsidies

SUBSIDIES	Realisatie 2020	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2019
2 ANDERE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES					
2.2 Prov. bijdrage Omgevingsveiligheid	€ 107.316	€ 100.247	€ -	€ -7.069	€ 121.242
2.7 Diverse subsidies	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ -
Totaal baten subsidies	€ 107.316	€ 100.247	€ 200.000	€ -7.069	€ 121.242
7 OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES					
7.2 Omgevingsveiligheid	€ 107.316	€ 100.247	€ -	€ -7.069	€ 121.242
7.5 Diverse subsidies	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ -
Totaal lasten subsidies	€ 107.316	€ 100.247	€ 200.000	€ -7.069	€ 121.242

d. Reserves

Mutaties bestemmingsreserves Innovatie en Ontwikkeling	Realisatie 2020	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2019
2 ANDERE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES					
2.2 Diverse innovatieprojecten	€ 104.993	€ 193.541	€ -	€ 88.548	€ 300.225
2.7 Omgevingswet	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 311.749
Totaal baten reserves	€ 104.993	€ 193.541	€ -	€ 88.548	€ 611.974
7 OVERIGE KOSTEN - LASTEN RESERVES					
7.8 Diverse innovatieprojecten	€ 104.993	€ 193.541	€ -	€ 88.548	€ 300.225
7.10 Omgevingswet	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 311.749
Totaal lasten reserves	€ 104.993	€ 193.541	€ -	€ 88.548	€ 611.974

Algemene ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten

Bodemtaken onder de Warme Overdracht

Alle omgevingsdiensten werken in nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland (PNH) aan de Warme Overdracht van de bodemtaken onder de Omgevingswet. De screening van het bodeminformatiesysteem (BIS) van alle omgevingsdiensten is recent afgerond. Hiermee kan een goede inschatting gemaakt worden van de locaties die overgaan naar de gemeenten en welke in het kader van het overgangsrecht onder het bevoegd gezag van de provincie blijven.

Pandemie

In 2020 is Nederland getroffen door het Coronavirus. Op het moment van opstellen van de begroting 2022 is de pandemie nog in volle gang. Dit lijkt vooralsnog niet van invloed op de (financiële) prestaties van de omgevingsdiensten, maar hoe langer de beperkende maatregelen aanhouden, hoe moeilijker het wordt om het volledige uitvoeringsprogramma uit te voeren. Het risico bestaat dat de omgevingsdiensten later in 2021 en mogelijk nog in 2022 extra inhuur moet inzetten om mogelijke achterstanden in te lopen. Op dit moment ondervinden vooral toezicht en handhavingstaken hinder van de coronamaatregelen. De omgevingsdiensten hebben wel meer administratieve controles uitgevoerd en ook tijdens de lockdown periodes zijn de fysieke controles uitgevoerd daar waar sprake was van een onomkeerbare situatie of ernstige gevaarzetting. De omgevingsdiensten informeren de deelnemers periodiek over de invloed van de pandemie op de uitvoering van de taken.

Ontwikkeling arbeidsmarkt

De omgevingsdiensten geven aan dat het voor de specialistische functies zeer lastig is personeel te werven. Ook het behoud van huidig personeel vraagt met deze krapte op de arbeidsmarkt om meer aandacht en inzet dan voorheen.

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Bij de omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek hebben wij alleen bodemtaken ondergebracht, anders dan de algemene ontwikkelingen, welke van toepassing zijn op elke omgevingsdienst, zijn er geen noemenswaardige ontwikkelingen.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 18 mei 2021

Onderwerp: Zienswijze Provinciale Staten op de ontwerpbegroting 2021, 1ste begrotingswijziging 2020 en de jaarrekening 2019 van de OFGV

Kenmerk: 1598574/1606750

Bijlagen:

1. 1ste begrotingswijziging 2021 OFGV
2. Kadernota 2022 OFGV
3. Ontwerpbegroting 2022 OFGV
4. Voorlopige jaarstukken 2020 OFGV
5. Overzicht actuele ontwikkelingen OFGV

1. Inleiding

Op 12 maart 2021 zijn door het dagelijks bestuur (DB) van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) de ontwerpbegroting 2022 en de 1^e begrotingswijziging 2021 ter zienswijze aan Provinciale Staten (PS) verstuurd. Tevens zijn de voorlopige jaarstukken 2019 ter informatie gestuurd.

PS hebben in de gemeenschappelijke regeling OFGV een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen PS een zienswijze kenbaar maken aan het DB van de OFGV. Op grond van artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 23 van de gemeenschappelijke regeling OFGV worden de gemeenteraden en PS van de deelnemende gemeenten en provincies in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken op de ontwerpbegroting 2022 en de 1^e begrotingswijziging 2021 van de OFGV. Conform artikel 25 van de gemeenschappelijke regeling wordt de voorlopige jaarrekening 2020 ter informatie aan PS gezonden. Ook de kadernota 2022 is ter informatie toegezonden, deze vormt de basis voor ontwerpbegroting 2022. De ontvangen zienswijzen worden in het DB besproken en van een reactie voorzien. Het DB biedt de (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur (AB) van de OFGV aan.

2. Ontwerpbegroting 2022

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Voor de provincie als deelnemer van de OFGV betekend dat daar een beperkt takenpakket blijft bestaan. Deze taken hebben betrekking op de spoedlocaties bodemvervuiling in de Gooi en Vechtstreek. De overige bodemtaken die nu nog onder het bevoegd gezag van de provincie vallen zullen per 1 januari 2022 overgaan naar de gemeenten van de Gooi en Vechtstreek. Het gevolg hiervan is dat de bijdrage van de provincie in 2022 daalt tot een bedrag van € 75.911. Het stemperscentage van de provincie in het algemeen bestuur zal nog slechts 0,53% zijn.

Het hierboven genoemde bedrag is opgebouwd uit:

- De in 2020 herijkte Kostenverdeelssystematiek;
- Een structurele uitbreiding van het takenpakket op het gebied van informatiemanagement van € 272;
- Een incidentele bijdrage in het kader van de invoering van Omgevingswet van € 1.566 i.v.m. de optimalisering van de processen voor de nieuwe manier van werken die met de invoering gepaard gaat;

- Prijs indexatie van 1,5%.

3. 1^e begrotingswijziging 2021

De 1^e begrotingswijziging 2021 heeft betrekking op een structurele verhoging van de bijdrage van Almere in verband met de uitvoering van het toezicht lichte milieucategorie bedrijven en een structurele verhoging van de bijdrage van Lelystad in verband met de uitvoering op asbestsanering. Deze wijzigingen hebben geen effect op de bijdrage van de provincie Noord-Holland. Na de verwerking van de begrotingswijziging is het stempercentage van de provincie in het algemeen bestuur 4,22% in 2021.

4. Voorlopige jaarrekening 2020

De OFGV heeft op dit moment alleen nog een voorlopige jaarrekening 2020 gedeeld met haar deelnemers. De door de accountant goedgekeurde jaarrekening volgt nog halverwege mei. Hierdoor is voor nu nog weinig te zeggen over de definitieve jaarrekening 2020.

5. Zienswijze op de ontwerpbegroting 2022, 1^e begrotingswijziging 2021 en de voorlopige jaarrekening 2020

Aangezien er geen inhoudelijk opmerkingen zijn bij de ontwerpbegroting 2022, de eerste begrotingswijziging 2021 en de voorlopige jaarrekening 2020 stellen wij u voor om de OFGV te berichten dat er geen zienswijze wordt ingediend.

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 32-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 mei 2021;

besluiten:

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2022, de 1ste begrotingswijziging van 2021 en de voorlopige jaarrekening van 2020

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon M. van Boheemen AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d.	28-06-2021	Doorkiesnummer +31 2351 44628 boheemenm@noord-holland.nl
Commissie NLG		
Datum commissievergadering	07-06-2021	
Onderwerp: Voordracht 32 Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en jaarstukken 2020 Omgevingsdienst OFGV		17 juni 2021 1 10

De commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid adviseert de voordracht Zienswijze 1^e begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en jaarstukken 2020 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek als hamerstuk door te geleiden naar de PS vergadering van 28 juni 2021.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 07-06-2021:

4. A-agenda Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu

- 4.a Voordrachten omgevingsdiensten: Jaarstukken en resultaatbestemming 2020, Begrotingswijziging 2021, Kadernota en begroting 2022
 - 4.a.1 Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst NZKG (A-agenda NLG 07-06-2021)
 - 4.a.2 Zienswijze begroting 2022 Omgevingsdienst IJmond (A-agenda NLG 07-06-2021)
 - 4.a.3 Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022, Jaarstukken 2020 en resultaatbestemming 2020 van de OD NHN (A-agenda NLG 07-06-2021)
 - 4.a.4 Zienswijze Provinciale Staten op 1ste begrotingswijziging 2021, ontwerpbegroting 2022 en de voorlopige jaarstukken 2020 van de OFGV (A-agenda NLG 07-06-2021)

Bovenstaande agendapunten worden gevoegd behandeld. De Omgevingsdienst NZKG (4.a.1) en de OD IJmond (4.a.2) vallen binnen de portefeuille van de heer Olthof en de OD NHN (4.a.3) en de OD Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (4.a.4) vallen binnen de portefeuille van gedeputeerde Stigter.

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) heeft een bijdrage met betrekking tot de OD NZKG en de OD IJmond. De taken van de Omgevingsdiensten (OD's) zijn van grote maatschappelijke waarde en zullen de komende tijd alleen maar complexer worden. Mevrouw Gonggrijp wijst in dit kader op het Schone Lucht Akkoord, de energietransitie, de ambities rond circulaire economie, de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor

het bouwen. Om van de spanning tussen de woningbouwopgave en de benodigde milieuruimte voor de verduurzaming van industrie nog maar te zwijgen. Voor al deze opgaven is het functioneren van de OD's cruciaal. De opgaven vragen om schaarse expertise teneinde de taken goed te kunnen uitvoeren. Overigens ligt het voor de hand dat de uitkomsten van de commissie–Van Aartsen ook gevolgen zullen hebben.

Gedeputeerde Staten (GS) verzoeken Provinciale Staten (PS) geen zienswijze in te dienen. Kunnen GS echter de toezegging doen dat er na een periode van financiële rust vanuit de provincie voldoende middelen aan de OD's ter beschikking worden gesteld om met voldoende menskracht de maatschappelijke opgave in het belang van de inwoners te kunnen uitvoeren?

Voorts verzoekt D66 of de OD's richting 2022 zouden willen reflecteren op de VTH–taken rond Water teneinde deze vervolgens ook in de begroting te borgen.

Mevrouw Gonggrijp is zo vrij om even vooruit te kijken naar het rapport *Bron van bescherming*, dat in augustus aan bod zal komen. D66 zou graag zien dat de OD bij deze bespreking aanwezig is om de nodige vragen te beantwoorden.

Statenlid **Kostic** (PvdD) sluit zich aan bij de mooie woorden van D66. De Partij voor de Dieren maakt zich grote zorgen over de capaciteiten van de OD's. Alle onderzoeken bevestigen deze zorgen. De gemeenten krijgen binnenkort meer verantwoordelijkheden in de bescherming van dieren, natuur en milieu, maar tegelijkertijd krijgen zij te maken met grote bezuinigingen. De provincie zou daar als hoeder van grensoverstijgende algemene belangen alerter op moeten zijn. De toon vanuit de provincie is echter vooral dat er "*maar geroeid moet worden met de riemen die er nu zijn*". Deze toon moet wat de Partij voor de Dieren betreft anders.

De PvdD wil voorlopig alleen bij de OD NZKG en OD NHN een zienswijze indienen.

De zienswijze van de PvdD aangaande de OD Noordzeekanaalgebied is enigszins in lijn met hetgeen mevrouw Gonggrijp (D66) noemde, namelijk om voor 30 augustus te reflecteren op de bevindingen in het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer over de provinciale bescherming van drinkwatergebieden en de mogelijke verbeteringen in de VTH–taken, en daarnaast inzichtelijk te maken wat de eventuele financiële gevolgen daarvan zouden kunnen zijn. Dat kan dan op 30 augustus meteen worden meegenomen in de commissiebespreking van het rapport. De Partij voor de Dieren is graag bereid om richting de PS–vergaderingen met de Griffie en andere partijen de technische details nader uit te werken alsmede de wijze waarop het precies geformuleerd kan worden. Statenlid Kostic heeft hiertoe reeds een opzet naar de Griffie en enkele andere partijen gestuurd. Vanzelfsprekend kan het er uiteindelijk iets anders uitzien; wellicht in de vorm van een motie.

Statenlid Kostic geeft aan dat de OD NZKG de navolgende drie zaken constateert:

- De komende jaren wordt een toename van complexe aanvragen en toezichtdossiers verwacht;
- Er zijn verschillende grote opgaven, waaronder gezondheid en de Omgevingswet, die opschaling van expertise vergen.
- Gezien deze opgaven en het tekort aan opgeleide mensen, worden extra kosten verwacht voor opleidingen en afrondende projecten.

De Partij voor de Dieren heeft derhalve de navolgende vragen aan GS:

- Zijn GS en de commissie het met haar eens dat niet soberheid an sich, maar transparantie en kwaliteit van de VTH-taken voorop moeten staan, omdat een goede bescherming van de leefomgeving van levensbelang is?
- Zijn GS bereid om te verkennen of en, zo ja, hoeveel geld er nodig is voor onder andere transparantie en opschaling van expertise?
- De bijdrage van de provincie Noord-Holland aan de OD NZKG voor 2022 wordt €17,8 miljoen (versus €18,2 miljoen in begroting 2021), onder andere door de wettelijke wijzigingen. Dit laat ruimte voor de provincie om het verschil in te zetten voor de versterking van VTH-taken van de OD. Zijn GS bereid om die mogelijkheden te onderzoeken?

In het verlengde daarvan merkt Statenlid Kostic op dat er een terugbetaling van inrichtingskosten -- te weten een resterend bedrag van ruim €143.000 -- door de founding fathers aan de OD wordt gesuggereerd. Kan de provincie haar gedeelte inzetten om de capaciteit van de OD te versterken?

Wat betreft de OD Noord-Holland Noord (OD NHN) verwacht Statenlid Kostic dat de Omgevingswet een grote uitdaging wordt. Het is derhalve goed dat GS in hun voorzet van de zienswijze namens PS de OD laten reflecteren op de Omgevingswet. De Partij voor de Dieren vindt het echter jammer dat daarmee vooral de nadruk wordt gelegd op de mogelijk lagere bijdrage van de provincie wat betreft milieutaken, terwijl het overduidelijk is dat die wet meer capaciteit van de OD's zal vragen. Kunnen GS de zin met de verwijzing naar een lagere bijdrage van de provincie schrappen -- deze voegt immers niets toe aan de al voorliggende vragen van de OD en sorteert alleen maar voor op het antwoord -- óf toevoegen dat er ook rekening mee wordt gehouden dat een goede uitvoering van de VTH-taken in het kader van de Omgevingswet extra kosten, ook voor de provincie, met zich zou kunnen meebrengen?

Zoals meerdere onderzoeken en meerdere OD's hebben aangegeven, moet er geïnvesteerd worden in een versterking en uitbreiding van de expertise. Er zijn problemen als gevolg van te weinig geschikt personeel. Daarom is het extra belangrijk om te investeren in trainees. Tijdens de technische briefing van hedenochtend is gesproken over een incidentele financiering van het traineeprogramma. De gemeenten hebben die helaas afgewezen. De Partij voor de Dieren heeft de gedeputeerde reeds gewaarschuwd en geadviseerd om er als provincie royaal in te zijn en meer te begroten. Het totaal benodigde bedrag tot 2025 is €196.000 per jaar. In tegenstelling tot de hetgeen in de beantwoording van de technische beantwoording wordt gesuggereerd, betreft dit een periode van vier jaar (i.p.v. vijf jaar). De afspraak was dat de provincie jaarlijks €73.000 van dit bedrag zou betalen. De PvdD stelt voor om de provincie het jaarlijkse gat van €123.000 (gedurende vier jaar) te laten opvullen, opdat de OD goed voorbereid is op de komende uitdagingen. Het betreffende geld zou bijvoorbeeld kunnen komen van het geld dat de provincie terugkrijgt van de OD's als gevolg van een verschuiving aan taken. Kunnen GS hierin wat meer meedenken?

De **voorzitter** deelt mede dat er sprake is van enkele technische problemen, zodat wordt overgegaan tot een korte schorsing.

Schorsing van 10.25 tot 10.34 uur

De **voorzitter** heropent de vergadering en merkt op dat het thans technisch helaas niet mogelijk is gebleken om de spreektijden in beeld te brengen. Deze worden echter wel bijgehouden en in de chat weergegeven. Voorts wordt op een later moment getracht ze alsnog in beeld te krijgen.

De voorzitter geeft het woord aan de commissieleden voor het vervolg van de eerste termijn.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) merkt op dat de duur van de TB werkzaamheden OD's, waarvoor overigens de gebruikelijke 45 minuten was gereserveerd, haars inziens te kort was. Slechts een klein aantal punten kon worden aangestipt. Mevrouw Jellema heeft de diverse geluiden van de OD's beluisterd. Met eenzelfde of soms zelfs minder groot budget moet een toegenomen aantal taken worden verricht. Vervolgens blijft het boven de markt hangen wat er met elkaar aan wordt gedaan. Mevrouw Jellema sluit zich derhalve aan bij de vragen van Statenlid Kostic (PvdD) en is benieuwd naar de reactie van de beide gedeputeerden.

Tijdens de technische briefing heeft mevrouw Jellema de bodemtaken onder de aandacht gebracht. De heer Pannekeet (directeur OD IJmond) gaf aan dat de gemeenten al zoveel taken hebben, zoals het sociaal domein of de jeugdzorg, en dusdanig krap in hun budgetten zitten, dat zij misschien wel gaan marchanderen met hun uitgaven aan VTH-taken. Mevrouw Jellema verwacht dat dit dilemma bij alle OD's speelt en zou daar graag een reactie van GS op horen. Zal de warme overdracht, die er vanuit de OD's ongetwijfeld zal komen, ook warm ontvangen worden door de gemeenten? Dit vraagstuk baart mevrouw Jellema grote zorgen.

De zienswijze die de Partij voor de Dieren oppert, acht mevrouw Jellema sympathiek. Hierop hoort zij eveneens graag een reactie van GS. Men moet zich echter wel blijven realiseren dat de waterkwaliteit een uitkomst betreft aan een uiteinde van een lijn. Deze wordt beïnvloed door stikstof, CO₂, gewasbeschermingsmiddelen en medicijnresten. In de stukken staat letterlijk dat de OD's moeten wachten totdat er vanuit Den Haag een fatsoenlijk stikstofbeleid komt. Die noodzakelijkheid van controle zal er altijd zijn, maar het is een tergende sisyfusarbeid. Er wordt in de provincie natuurlijk wel gebiedsgericht op ingezet, maar er blijft iets boven de markt hangen doordat er wordt gewacht op het landelijke beleid. En het Rijk wacht op zijn beurt op Europees beleid. Dat schiet niet op. Hierover maakt mevrouw Jellema zich veel zorgen. Een reactie van beide gedeputeerden zou zij zeer waarderen. Voort zou zij gedeputeerde Stigter willen meegeven om er ook in het IPO weer eens wat meer druk op te zetten.

Tot slot uit mevrouw Jellema nog enkele complimenten. De Kadernota van de OD IJmond was zeer leeswaardig en heel toegankelijk. In de TB stelde de heer Leerink (PvdA) vragen over de vindbaarheid van de OD's. Voor een overheidsorgaan is dit natuurlijk wel een vereiste. Mevrouw Jellema is blij dat de vindbaarheid van de OD al enigszins is toegenomen, maar hoopt dat deze in de toekomst nog verder zal verbeteren.

Alvorens de **voorzitter** het woord geeft aan mevrouw Koning-Hoeve, deelt zij mede dat gedeputeerde Rommel de rondvraag inzake faunaschade alsnog tijdens onderhavige vergadering zal beantwoorden. Het agendapunt zal aan het slot van deze vergadering worden behandeld.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) bedankt gedeputeerde Rommel voor haar bereidheid om de rondvraag alsnog in deze vergadering te beantwoorden.

In eerste instantie gaat zij in op de OD NZKG. Het CDA beluistert veel zorgen over de vraag of er voldoende personele capaciteit op kwalitatief hoog niveau aanwezig is en blijft. In de technische briefing is reeds uitleg gegeven over de wijze waarop hiermee wordt omgegaan. Door de wijziging van het bodemtakenpakket en inzicht in de nieuwe bouwtekeningen is voorts ruim €500.000 aan lagere opbrengsten opgenomen, oplopend naar €1,1 miljoen in 2024. Als gevolg hiervan moeten ook de lasten vanaf 2022 worden verlaagd. Hoe is de visie van de gedeputeerde op de inspanningen van de OD om voldoende personeel in huis te halen en te

houden, en op de financiële ruimte daarvoor? Is een en ander goed in balans of moet er toch nog wat gebeuren? Het CDA verneemt daar graag een reactie op.

Voorts heeft mevrouw Koning-Hoeve een vraag over de financiële gevolgen van het uitstel van de invoering van de Omgevingswet. Heeft het uitstel inderdaad effect op de begrotingen van de OD's en hoe gaan GS daarop inspelen? Zoals het zich nu laat aanzien, zou de provincie eerder extra bijdrages moeten betalen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Hoe is die verhouding en hoe gaat dat eruitzien? Het CDA verneemt hierop graag een toelichting van GS.

Mevrouw **Er** (GL) herhaalt een drietal punten van haar collega-woordvoerders:

- GroenLinks maakt zich zorgen over het personeelstekort en het tekort aan kennis. Mevrouw wijst op de opmerking van de OD NHN dat er dit jaar geen traineeships zullen plaatsvinden.
- Daarnaast sluit mevrouw Er aan bij de vraag van de Partij voor de Dieren over het meenemen van de bevindingen van de Randstedelijke Rekenkamer over drinkwater.
- Tot slot sluit mevrouw Er zich aan bij de vraag van mevrouw Jellema (PvdA) over stikstof.

De heer **Mangal** (DENK) sluit zich grotendeels aan bij de woorden van de commissieleden die hem zijn voorgedaan. Tijdens de technische briefing heeft de heer Mangal een vraag gesteld over de IT-kwaliteit van de medewerkers. Als voorbeeld noemde hij Waternet. Het antwoord luidde dat de OD's niet over Waternet gaan, maar wel over de waterkwaliteit. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar, mede gelet op het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer?

De OD's houden voorts toezicht op bruggen, sluizen en gemalen. Momenteel is een technisch probleem aan de orde met het 3G-netwerk, dat volgend jaar wordt uitgefaseerd. De heer Mangal verwacht dat Waternet niet de enige instantie zal zijn die daar hinder van zal ondervinden. Ook andere gemalen die buiten Waternet vallen, zullen daarmee te kampen hebben. Hebben de OD's voldoende capaciteit en geld om dit soort problemen op te lossen of in ieder geval te controleren?

De heer **Smaling** (SP) geeft aan dat zijn fractie niet voornemens is een zienswijze in te dienen. De SP stemt derhalve in met de voordracht. De heer Smaling refereert echter wel aan de interessante bijdrage van Statenlid Kostic (PvdD) en wacht met belangstelling de reactie hierop van de gedeputeerde af.

De technische briefing van hedenochtend, waarbij de medewerkers van de OD zelf aan het woord kwamen, was volgens de heer Smaling nuttig en gaf een goed beeld van de diversiteit aan taken. Tegelijkertijd gaan er al enige tijd geluiden op dat het financieel en qua arbeidsmarkt knelt. Dit verbaast de heer Smaling enigszins, omdat er al jarenlang landelijk sprake zou van een techniekpact waarbij verschillende ministeries sturen op bètakennis. Bètakennis is weliswaar een breed terrein, maar het is wel merkwaardig dat er nog maar zo weinig hbo-opleidingen in milieukunde worden aangeboden. In hoeverre is het mogelijk om met een mbo4-opleiding op het betreffende niveau te werken en zijn universitair geschoolde toxicologen of juristen nodig om de OD's op te krikken naar het benodigde niveau?

Tegen deze achtergrond hiervan speelt ook het rapport-Van Aartsen. De heer Smaling las dat het huidige demissionaire kabinet dit zou willen doorschuiven naar een volgend kabinet, wat enigszins begrijpelijk is. De conclusies van de commissie-Van Aartsen zijn echter stevig. Deze laten zien dat er grote onderlinge verschillen zijn tussen de OD's wat betreft de capaciteit, het niveau van handhaving e.d. Er is bijvoorbeeld

ook sprake van weinig expertise en weinig resultaat op het bestrijden van mobiele milieucriminaliteit, en de relatie met het strafrecht baart zorgen.

Tijdens de technische briefing werd ook gewezen op (de betrokkenheid bij) ondermijning. Het is een heel breed terrein, dat snel raakt aan strafrechtelijke kwesties. Is het wenselijk om dit allemaal aan de OD's te laten? De heer Smaling is bang, mede gelet op het dossier Tata, dat de OD's op basis van dit rapport het risico lopen te worden vernalen tussen de provincie, de bedrijven en de ILT op landelijk niveau. Het is nodig om een tot een robuuste organisatie te komen. Preluderen GS daar al op of wachten zij tot het moment dat een nieuw kabinet de aanbevelingen gaat uitwerken?

De **voorzitter** merkt op dat het rapport van de commissie–Van Aartsen besproken zal worden tijdens de commissievergadering NLG op 21 juni a.s. Statenlid Kostic (PvdD) stelt hiertoe een notitie op. De voorzitter verzoekt de gedeputeerden derhalve om de beantwoording van de vragen die specifiek betrekking hebben op het rapport te bewaren tot 21 juni a.s.

De voorzitter bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en gaat over tot een korte schorsing.

Schorsing van 10.46 tot 10.51 uur

De **voorzitter** heropent de vergadering. Gedeputeerden Loggen (VVD), Stigter (GL) en Olthof (PvdA) zijn aanwezig voor de beantwoording. De voorzitter geeft als eerste het woord aan gedeputeerde Loggen, als zijnde portefeuillehouder Water.

Beantwoording door gedeputeerde **Loggen** (VVD):

Onder anderen Statenlid Kostic (PvdD) heeft aandacht gevraagd voor het Randstedelijke Rekenkamerrapport. De heer Loggen schetst kort de procedure. **De Randstedelijke Rekenkamer verzorgt binnenkort een technische briefing voor de commissie NLG. Het rapport wordt gezonden aan de Staten, die ertoe kunnen besluiten om het te agenderen en met elkaar te bespreken. Het zou derhalve niet hoeven te worden meegenomen in een zienswijze; de provincie kan het gesprek zelfstandig voeren. Over een aantal signaleringen in het rapport, waaronder over de capaciteitsvragen, voeren GS het gesprek met de OD. Een en ander komt ook allemaal terug in de commissie.**

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) bedankt de gedeputeerde voor zijn beantwoording van de vragen. D66 heeft heel specifiek aandacht gevraagd voor dit onderwerp. Kan gedeputeerde toezeggen dat als het wordt behandeld, dat er dan binnen het budget voldoende ruimte is om de taken op te pakken? Het zou immers jammer zijn als er een majeure opgave rond water ligt en dat de provincie de begrotingen heeft vastgesteld, maar dat er weer een wijziging moet plaatsvinden. Kan gedeputeerde daar iets over toezeggen?

Gedeputeerde **Loggen** is zeer genegen dat te doen, maar daarmee zou hij dan wel in de bevoegdheid van PS treden, wat hem niet verstandig lijkt. PS vormen uiteindelijk het kaderstellend orgaan met budgetrecht. Gedeputeerde is wel bereid om het in kaart te brengen. Hij schetst kort de geschiedenis. Bij het overdragen van de taken aan de OD heeft de provincie destijds al een schouw genomen om te bezien welke extra taken er overgaan. Daar zijn ook de bijbehorende middelen voor gegeven. Gedeputeerde was derhalve enigszins verbaasd over de aanbevelingen in het rapport. Om die reden wordt het gesprek aangegaan. **Als een dergelijk signaal ook van de directie van de OD komt, dan zal met elkaar bekeken worden wat er nodig is en**

welke budgetten daaruit voortvloeien. Gedeputeerde komt er in dat geval bij de Statenleden op terug.

Statenlid **Kostic** (PvdD) is het met gedeputeerde Loggen eens dat PS nu aan zet zijn en een zienswijze kunnen indienen. Het zou haars inziens echter handig zijn om de OD te vragen hoeveel budget deze nodig denkt te hebben en om te reflecteren op de aanbevelingen die in het rapport worden gedaan. Er kan dan tijdens de commissievergadering van 30 augustus a.s. over worden gesproken. Het is nu aan PS. GS mogen daar een mening over hebben, maar welke bezwaren zien zij in deze werkwijze? Waarom zou het juridisch niet mogelijk zijn?

Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat hij het principe "*u vraagt, wij draaien*" iets te gemakkelijk vindt. Hij wil weten of de directie van de OD het signaal ook onderschrijft. Om daar nu al gelijk op in te spelen, zonder een goede inhoudelijke onderbouwing te hebben gewisseld via de aanwezige kanalen, vindt gedeputeerde iets te gemakkelijk. Hij kan het de Staten dan ook niet aanbevelen.

Statenlid **Kostic** (PvdD) merkt op dat PS enkel maar de informatie van de OD willen hebben, zoals de heer Loggen zelf voorstelt, teneinde er op 30 augustus a.s. verder over te kunnen spreken.

Gedeputeerde **Loggen** vervolgt zijn betoog. Hij meent dat de heer Mangal (DENK) wellicht een correcte signalering heeft gedaan ten aanzien van Waternet. Waternet is een uitvoeringsorganisatie van de gemeente Amsterdam en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), die hun uitvoerende taken hierin hebben ondergebracht. Het betreft een zelfstandige organisatie waarmee de provincie geen bemoeienis heeft. De gemalen en sluizen vallen onder de waterschappen. In Noord-Holland betreft dit hoofdzakelijk Hollands Noorderkwartier, een klein stukje Rijnland en een klein stukje AGV. Gedeputeerde acht het goed om het signaal dat de heer Mangal afgeeft, aan de orde te stellen in zijn bila's met de dijkgraven.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Loggen voor diens beantwoording en geeft aansluitend het woord aan gedeputeerde Olthof.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):

Gedeputeerde Olthof bedankt de Statenleden voor hun reacties. Hij begrijpt hun zorgen over de uitvoering van de VTH-taken, wat betreft de kwantiteit, de bezetting en de kwaliteit. Ook binnen de besturen van de OD's en binnen GS is het onderwerp van gesprek. Gedeputeerde zou echter voorzichtig willen zijn met het dichtlopen van gaten, omdat de provincie thans middenin een ontwikkeling zit. De Omgevingswet moet immers worden ingevoerd. Het Rijk moet nog afspraken maken met de VNG over de financiële consequenties hiervan. Hoe wordt een en ander gedekt? Ook de commissie-Van Aartsen zegt daar iets over. Daar wordt nu niet op ingegaan, maar dat komt later terug. De provincie draagt misschien minder af aan de Omgevingsdienst, maar dat zal op een hoger niveau, binnen de algemene uitkering, verrekend worden. De VNG en de gemeenten zullen er derhalve wat middelen bij krijgen om de taken uit te voeren en de provincie zal daarvoor wat gekort worden (omdat zij voornoemde taken niet langer zal uitvoeren). Er vindt derhalve nog een verrekening plaats.

Voorts wijst gedeputeerde erop dat het Gemeenschappelijke Regelingen betreffen, waarin de provincie soms een groter en soms een kleiner aandeel heeft. Op het moment dat gemeenten bepaalde taken niet willen uitvoeren, moet de provincie ervoor waken dat ze niet op de stoel van de gemeente gaat zitten en zegt: "*Dan betalen wij het wel.*" Gedeputeerde Olthof kan de Statenleden in ieder geval toezeggen dat de provincie heel goed bekijkt wat er uiteindelijk nodig is voor de inzet, wat het kost en welke kwaliteit daarvoor nodig

is. Vervolgens zal zij daarnaar handelen. Een mooi voorbeeld betreft de extra €2,8 miljoen die de provincie voor Tata beschikbaar heeft gesteld, omdat zij meent dat daar een intensivering van de VTH-taken moet plaatsvinden. Hierover is men in gesprek binnen de besturen van de Omgevingsdiensten. Daar vindt ook de besluitvorming plaats. Zowel gedeputeerde Olthof als gedeputeerde Stigter zullen hun inbreng leveren wat betreft de kwaliteit en hun zorgen hierover uitspreken. Voorts zullen zij er bij de gemeenten op aandringen om hun verantwoordelijkheid te blijven nemen voor de taken die er liggen.

Anderzijds zit gedeputeerde Olthof in het IPO aan tafel met de staatssecretaris over onder meer de woon- en bodemtaken en de financiële verantwoordelijkheid van het Rijk in dezen. Uiteindelijk is het Rijk stelselverantwoordelijk en zal het de juiste en voldoende financiële middelen beschikbaar moeten stellen om de huidige taken en nieuwe taken die voortvloeien uit de Omgevingswet goed te blijven uitvoeren.

Gedeputeerde beaamt dat er een verandering merkbaar is. De maatschappelijke druk neemt toe. Voorts neem het aantal WOB-onderzoeken toe. Veel goed gekwalificeerde medewerkers houden zich hiermee bezig. Gedeputeerde Olthof meent dat er op een later tijdstip gesproken zal moeten worden over de wijze waarop hiermee dient te worden omgegaan en hoe de juiste taken uitgevoerd kunnen blijven worden. Dus het gesprek over de noodzaak en de druk wordt absoluut gevoerd. Daarnaast doet de Omgevingsdienst het maximale om voldoende kennis binnen te halen. Daarnaast wordt er volop gekeken naar samenwerkingen met andere omgevingsdiensten. Kortom, ingeval de kennis (nog) niet in huis is, wordt er samengewerkt met andere partijen.

Financieel gezien pakt de provincie haar verantwoordelijkheid. Ze moet echter voorkomen dat ze op de stoel van de gemeenten gaat zitten als daar uiteindelijk de keuze wordt gemaakt om iets niet te doen. Door het Rijk zal er uiteindelijk een verrekening gaan plaatsvinden in het kader van de Omgevingswet: omdat de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten overgaan, krijgen de gemeenten er wat geld bij en gaat er bij de provincie wat geld af.

Ook op het stikstofdossier zijn er veel ontwikkelingen. GS onderschrijven de waarschuwing dat er snel landelijke duidelijkheid moet komen over de keuzes die op dit terrein gemaakt gaan worden. Een demissionair kabinet werkt in dezen helaas vertragend. In het IPO en verschillende andere gremia met het Rijk wordt het onderwerp echter steeds geagendeerd teneinde er zo snel mogelijk duidelijkheid over te krijgen.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) refereert aan hetgeen gedeputeerde Olthof zei over de wijze waarop de provincie invloed kan uitoefenen via het IPO en de gemeenten, ingeval deze andere keuzes maken. Wat zouden het IPO en de VNG hierin nog kunnen betekenen? De provincie staat aan het eind van de lijn en heeft steeds maar weer te dealen met de implicaties van beleid dat niet of vertraagd tot stand komt. Hoe kan de provincie de druk op de ketel houden? Hebben gedeputeerde Olthof en gedeputeerde Stigter hier ideeën over?

De **voorzitter** geeft als eerste gedeputeerde Olthof de gelegenheid om te reageren. Gedeputeerde Stigter kan de vraag aansluitend in diens beantwoording meenemen en vanuit zijn perspectief aanvullen.

Gedeputeerde **Olthof** merkt in antwoord op de vraag van mevrouw Jellema (PvdA) op dat hij samen met de VNG aan tafel zit wat betreft verschillende onderwerpen, zoals de bodemtaken en de gevaarlijke stoffen die bij afvalbedrijven vandaan komen en in het oppervlaktewater terechtkomen. De gezamenlijke inspanning is

om daar zo snel mogelijk duidelijkheid over te krijgen en beleid op te maken. Hierin wordt samen opgetrokken, ook wat betreft de financiële consequenties. Er is derhalve sprake van één lijn. Dat neemt niet weg dat individuele gemeenten uiteindelijk een eigenstandige bevoegdheid hebben, niet zozeer over de basistaken maar wel over de aanvullende taken, en eigenstandig kunnen besluiten wat zij al dan niet bij de Omgevingsdiensten onderbrengen. Als een gemeente er vervolgens toe besluit om een bepaalde taak niet uit te voeren, is het volgens gedeputeerde Olthof niet de bedoeling dat de provincie het dan maar oppakt en betaalt. Dat zou een ingewikkelde figuur worden en zelfs een uitnodiging zijn voor gemeenten om bepaalde taken af te wijzen, vanuit de veronderstelling dat de provincie het dan wel oppakt. Gedeputeerde zou dat geen goede ontwikkeling vinden. De verantwoordelijkheid ligt uiteindelijk ook bij het Rijk c.q. de staatssecretaris om ervoor te zorgen dat het basistakenpakket uniform is. De oproep van de commissie–Van Aartsen is om ook eens te bekijken welke taken er al dan niet verplicht zijn.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Olthof voor diens beantwoording en geeft het woord aan gedeputeerde Stigter.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):

Uit zowel de TB Werkzaamheden OD's als de vragen van de heer Smaling (SP) blijkt dat er een groot tekort is aan milieukundigen. Gedeputeerde Stigter is zelf van huis uit milieukundige. Hij verwacht derhalve dat er na zijn periode als gedeputeerde een mooie taak voor hem zal zijn weggelegd, aangezien er genoeg werk te doen op is dat terrein.

Aanvullend op hetgeen gedeputeerde Olthof reeds aangaf, zal gedeputeerde Stigter specifiek ingaan op de vragen van Statenlid Kostic (PvdD) over de OD NHN. Haar eerste verzoek was om een zinsnede te schrappen waarin een verwijzing staat naar de lagere bijdrage van de provincie. GS hebben de OD NHN gevraagd om de financiële gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet inzichtelijk te maken. Gedeputeerde is er op voorhand geen voorstander van om de zin weg te halen, omdat onmiskenbaar is dat als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet in ieder geval de bodemtaken wegvallen bij de provincie en deze worden overgeheveld naar de gemeenten. Daarvoor in de plaats komt er niets bij. Dat wordt met de betreffende zin bedoeld.

De Omgevingsdienst wordt voor de uitvoering van diens taken vanuit het Provinciefonds gefinancierd. Zodra de OD de taken niet langer uitvoert, wordt deze logischerwijs gekort. Gedeputeerde Stigter acht het niet passend om het dan maar voor de gemeenten te gaan financieren. Zoals eerder in de vorige commissievergadering aangegeven, maakt hij zich echter wel zorgen over de lange termijn rondom de OD's. Om die reden is het belangrijk om met elkaar, dus ook met de gemeenten en het Rijk, het gesprek aan te gaan over de financiering. Dit raakt ook aan hetgeen de commissie–Van Aartsen op dit punt adviseert. Dat debat wordt op een later moment gevoerd.

De provincie was een voorstander van traineeships binnen de OD NHN. Voor de in de Kadernota gevraagde incidentele financiering van trainees was in de Algemene Bestuursvergadering van 10 maart jl. echter geen meerderheid. Mede naar aanleiding van deze besluitvorming is samen met de gemeenten een traject gestart rondom het eigenaarschap van de Omgevingsdiensten. Wat betekent het eigenaarschap, ook ten aanzien van de langetermijntonwikkeling van de OD's? Thans wordt getracht om dat bij de provincie en gemeenten in kaart te brengen en daar het gesprek over aan te gaan binnen het Dagelijks Bestuur (DB) en Algemeen Bestuur (AB), juist ook om dit soort vraagstukken te beantwoorden. Op het moment dat een meerderheid van de leden van de Gemeenschappelijke Regeling er echter voor kiest om zo'n traineeship niet te starten,

vindt gedeputeerde het niet gepast dat de provincie dat gat vervolgens gaat dichtten. Daarmee maakt zij het immers voor zowel de gemeenten als het Rijk heel makkelijk om continu terug te treden.

Het is goed dat in de commissie van 9 juni, waarin wordt gesproken over de begroting van het IPO en de AV-voorbereiding ook de vraag wordt meegenomen wat de provinciale agenda op dit vlak is.

Gedeputeerden Stigter en Olthof vinden dit vraagstuk heel belangrijk en zullen het continu in IPO-verband agenderen, opdat het wordt opgepakt richting de overige bestuurlijke partners.

Mevrouw Koning-Hoeve (CDA) vroeg beide gedeputeerden naar de effecten van de Omgevingswet.

Gedeputeerde Stigter heeft de indruk dat deze vraag reeds beantwoord is door gedeputeerde Olthof, die een insteek van de provincie voorstelde voor alle OD's, ook voor de OD NHN en de OFGV.

De **voorzitter** constateert dat alle vragen beantwoord zijn en dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Op 21 juni a.s. zal in het verlengde van het onderwerp Omgevingsdiensten het rapport van de commissie-Van Aartsen worden besproken. Voorafgaand aan de betreffende commissievergadering NLG verzorgt de Randstedelijke Rekenkamer een technische briefing.

De voorzitter concludeert dat de zienswijze begroting OD NZKG en de zienswijze begroting OD NHN als bespreekstuk voor de PS-vergadering worden geagendeerd voor, en dat de zienswijze OD IJmond en de zienswijze OFGV als hamerstuk zullen worden doorgeleid.

PS-vergadering

Dossiernummer	6587
Extern Zaak ID	772861
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 juni 2021
Agendapunt	8.e
Omschrijving	Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen (VD-30).
Organisatieonderdeel	BEL/GRN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

Toelichting

De provincie Noord-Holland is een deelnemer van de recreatieschappen Spaarnwoude, Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Twiske- Waterland, Groengebied Amstelland en Plassenschap Loosdrecht e.o.

Conform de gemeenschappelijke regelingen van deze recreatieschappen worden de financiële stukken jaarlijks aan raden en Staten voor zienswijzen voorgelegd. Provinciale Staten van Noord-Holland zullen eind juni a.s. een oordeel vormen over deze stukken.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

S. Koycu

BEL/GRN

Telefoonnummer +31235143469

koycus@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen

Verzenddatum

12 MEI 2021

Geachte leden,

Kenmerk

772861/1619276

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de financiële stukken van de recreatieschappen voor zienswijzen.

Uw kenmerk

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Bijlagen: 7 (Voordracht met besluit, financieel overzicht bij voordracht en financiële stukken van vijf recreatieschappen)

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

recreatieschap
alkmaarder- en
uitgeestermeer

Postbus 2571, 2002 RB Haarlem
Genieweg 46a, Velsen-Zuid
023 – 520 28 00
info@recreatienoordholland.nl
www.alkmaarder-en-uitgeestermeer.nl
K.v.K. 34370323

Aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale
staten

Velsen-Zuid: 15 april 2021
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: U20210357 am
Projectnummer:
Onderwerp: Uitnodiging zienswijze jaarstukken Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
Bijlage(n): 3
Behandeld door: Peter Jaap Don
Contactgegevens: 06 8284 6339

Geachte leden van de gemeenteraad/Geachte leden van Provinciale Staten,

Hierbij bied ik u de concept-jaarstukken aan van het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) conform het bepaalde in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. U heeft de gelegenheid om binnen 10 weken uw zienswijze op de Jaarrekening 2020, de Begrotingswijziging 2021 en de Programmabegroting 2022 naar voren te brengen.

Het dagelijks bestuur heeft de stukken in haar vergadering van 7 april 2021 voorlopig vastgesteld en geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur van 7 juli 2021.

Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin uw zienswijze is vervat bij de concept-jaarstukken, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen bestuur neemt op 7 juli 2021 een besluit om de jaarstukken vast te stellen. Deze worden vóór 15 juli 2021 ter goedkeuring toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Rik Rolleman
Interim-programmamanager Recreatie Noord-Holland NV

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer is een samenwerkingsverband van de provincie Noord-Holland en de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest en Zaanstad. Beheer- en informatiecentrum De Blankert is gevestigd te Uitgeest, Lagendijk 33.

Recreatie Noord-Holland NV verzorgt in opdracht van het bestuur van Alkmaarder- en Uitgeestermeer het beheer en onderhoud van het recreatiegebied.

Jaarrekening 2020

Alkmaarder- en Uitgeestermeer

recreatieschap
alkmaarder- en
uitgeestermeer

Inhoudsopgave

Samenvatting	3	Bijlage III	Investerings- en financieringsstaat over 2020	75
Programmaverantwoording	7	Bijlage IV	Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020	78
Programma 1. Ontwikkeling en inrichting.....	15	Bijlage V	Risicoanalyse 2020	80
Programma 2. Beheer en onderhoud.....	19	Bijlage VI	WNT-verantwoording 2020.....	85
Programma 3. Toezicht en veiligheid	24			
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	26			
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	29			
Financiële verantwoording.....	31			
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	39			
B. Kapitaalgoederen	42			
C. Financiering	48			
D. Bedrijfsvoering	51			
E. Grondbeleid.....	53			
F. Participanten	55			
Overige gegevens.....	58			
Bijlagen	60			
Bijlage I Overzichten A-UM	61			
Bijlage II Overzichten IJ-Z.....	68			

Samenvatting

De gemeenten Zaanstad, Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo en Uitgeest participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Zij financieren het grootste deel van het jaarlijkse exploitatietekort, aangevuld met (erf)pacht en verhuur voor recreatieve activiteiten, horeca en evenementen.

Het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) omvat het deelgebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (A-UM) en het deelgebied IJmond tot Zaanstreek (IJ-Z) bestaande uit het Aagtenpark, de Buitenlanden en de Omzoom.

Kerngegevens: 2.040 hectare werkgebied, waarvan 736 hectare het eigenlijke beheergebied van het recreatieschap bedraagt. Daarvan is 648 hectare voor het gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer met 525 hectare water en 88 hectare voor het recreatiegebied IJ tot Z. In 2020 waren er, mede door de coronamaatregelen, 668.000 bezoekers (452.000 in 2019).

Realisatie in hoofdlijnen

Inhoudelijk heeft het recreatieschap zich in 2020 ingezet voor:

- Het visieproces met een breed participatietraject en -draagvlak.
- Ondertekening overdracht Erfgoedpark De Hoop en erfpachtvereenkomst Landgoed Rorik
- conceptbestemmingsplan voor De Woudhaven
- Ism gemeente Castricum en de provincie bestuurlijk akkoord over ontwikkelen recreatieterrein De Hoorne
- Natuur inclusieve recreatie.

- Subsidie IBP-VP om biodiversiteit boven en in het water Alkmaarder- en Uitgeestermeer te vergroten
- Erfgoedovereenkomst Landgoed Rorik (voorheen de Buitenlanden)
- Verbindingspad en wandelpad De Hoorne geasfalteerd
- De Uiterdam opgeknapt
- Door ontwikkelen van de planning & controlcyclus en bestuurlijke ondersteuning.

Hiermee heeft het recreatieschap effectief invulling gegeven aan de hoofddoelstelling om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio.

Effecten van corona

- De coronapandemie heeft grote gevolgen voor het recreatieschap. Er zijn veel meer recreanten en er is een intensiever gebruik van de gebieden. De waarde van de gebieden wordt hiermee ondersteunt. Tegelijkertijd leidt het ook tot meer toezicht, handhaving en een toename van vervuiling en vandalisme.
- In het RAUM worden slechts enkele kleinschalige evenementen georganiseerd en daarom zijn de financiële gevolgen beperkt.
- De verwachting voor de komende jaren is een blijvende toename van het bezoek. Enerzijds door meer vakantie in eigen land en de “overloop-functie” van de kust en anderzijds door de beoogde (regionale) toename als gevolg van de vast te stellen visie.

Financieel Resultaat

De jaarrekening van Alkmaarder- en Uitgeestermeer laat over 2020 een groter negatief resultaat zien. Het werkelijke tekort bedraagt € 313.978 en dat is € 162.347 meer dan begroot (€ 151.631).

Het hogere tekort is deels (€ 76.000) het gevolg van de niet begrote aanleg infrastructuur bij landgoed Rorik, een flinke overschrijding (€ 55.000) door extra schoonmaak- en opruimkosten door het toegenomen bezoek van recreanten en extra inzet door RNH bij programmamanagement voor visie, participatietrajecten en ondersteuning bestuur (€ 21.000), verdwijnen dekking RNH-korting 1,5 % (€ 13.000) en lagere baten (€ 4.000) door de verleende kortingen in het kader van de Coronamaatregelen aan ondernemers.

De lasten en baten zijn als volgt verdeeld over de programma's.

Jaarrekening 2020			
Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	387.473	-	-387.473
2. Beheer en onderhoud	1.190.116	232.644	-957.472
3. Veiligheid en toezicht	62.535	-	-62.535
4. Bestuur en ondersteuning	529.426	-	-529.426
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	562	1.623.489	1.622.927
Totaal voor bestemming	2.170.112	1.856.133	-313.978
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	179.519	493.498	313.978
Totaal na bestemming	2.349.631	2.349.631	-

Participant	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2019
Provincie Noord-Holland	802.656	829.605
Gemeente Beverwijk	110.181	88.834
Gemeente Heemskerk	86.583	68.294
Gemeente Uitgeest	80.437	71.390
Gemeente Alkmaar	84.548	80.239
Gemeente Zaanstad	368.586	326.766
Gemeente Castricum	61.919	58.764
Gemeente Heiloo	28.579	27.123
Totaal	1.623.489	1.551.015

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling is de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. Voor 2020 was de index 2,8 %.

De onderstaande bijdragen zijn de geconsolideerde bedragen. Daarbij geldt dat de bijdragen van de participanten van de deelgebieden A-UZ en IJ-Z zijn samengevoegd. Tevens geldt dat de procentuele verdeling vanaf 2018 is gewijzigd. Vanaf 2018 is trapsgewijs het percentage van de provincie in 2019 en 2020 verlaagd. Bij de gemeente zijn in die jaren de percentages stapsgewijs verhoogd. Voor de juiste procentuele verdeling wordt verwezen naar de paragraaf "Informatie over de verbonden partijen" onder het kopje "(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)".

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019	Vershil
Kapitaal	408	408	-
Algemene reserve RAUM	45.392	45.392	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen RAUM	-	610.484	-610.484
Bestemmingsreserve exploitatie RAUM	342.708	-	342.708
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten RAUM	12.325	-	12.325
Algemene reserve IJ-Z	717.469	720.733	-3.265
Bestemmingsreserve IJ-Z	288.835	344.097	-55.263
Totaal reserves	1.407.137	1.721.115	-313.978
Voorziening groot onderhoud RAUM	248.667	147.100	55.591
Voorziening groot onderhoud IJ-Z	202.691	373.167	78.190
Totaal reserves en voorzieningen	1.858.494	2.241.382	-180.197

Verkorte balans

De balans per 31 december 2020 kan verkort als volgt worden weergegeven.
(bedragen x € 1.000)

ACTIVA	2020	2019	PASSIVA	2020	2019
Vaste activa			Vaste financieringsmiddelen		
Materiële vaste activa	330	348	Reserves	1.407	1.721
Financiële vaste activa	-	-	Voorzieningen	451	373
			Schulden op lange termijn	-	-
Subtotaal	330	348	Subtotaal	1.858	2.094
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Vorderingen en overlopende activa	1.737	1.724	Schulden op korte termijn	425	194
Liquide middelen	217	216			
Subtotaal	1.954	1.941	Subtotaal	425	194
Totaal	2.284	2.289	Totaal	2.284	2.289

Programmaverantwoording

Beleidsverantwoording

Hoofddoelstelling

Alkmaarder- en Uitgeestermeer is ingericht als recreatiegebied om steden en natuurgebieden te ontlasten en een aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het doel van Alkmaarder- en Uitgeestermeer is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR):

- het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport;
- het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

Alle activiteiten van het recreatieschap dragen bij aan deze doelen. Het AB heeft besloten om te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor het gehele recreatieschap RAUM. Om uiteindelijk te komen tot een duurzame toekomstvisie, kortweg: van ambitie (2018), visie (2019-2020) naar realisatie (2021).

De ambitie is:

Een herkenbaar en bekend gebied met een toegankelijke naam dat zomer en winter eigentijdse en duurzame (water)recreatiemogelijkheden biedt voor de lokale bewoners, voor de inwoners van de regio en voor (inter)nationale toeristen, met goede verbindingen over land en water met andere bestemmingen, waarin de natuur zich positief ontwikkelt.

Strategische doelen 2020

In 2020 is vooral ingezet op het realiseren van de volgende doelen:

- Het opstellen van de visie middels een breed participatie proces.
- Het laten vaststellen van de concept-visie (AB 2-12-2020).
- Het opstellen van een duurzaam financieel meerjarenperspectief op basis van het geactualiseerde investerings- en onderhoudsprogramma.
- De aanzet voor het aanpakken van de groei van de onderwaterplanten.
- De overdracht van Erfgoedpark De Hoop en verdere ontwikkeling van de Woudhaven
- Verder door ontwikkelen van de planning- en controldocumenten.

Externe ontwikkelingen

Het recreatieschap heeft te maken met een aantal ontwikkelingen, waar in 2020 op moest worden ingespeeld.

- de corona-pandemie;
- meer recreanten door spreiding van bezoek (ten gunste van de kustregio's), meer vakantie in eigen land en de gewenste toename conform de vast te stellen visie;
- en het governance-onderzoek vanuit de provincie.

De gevolgen van corona voor het recreatieschap waren met name:

- Het niet doorgaan van geplande evenementen.
- Economische moeilijke tijden voor de ondernemers.
- Intensiever gebruik en meer afval in de recreatiegebieden.

Kort overzicht financiën

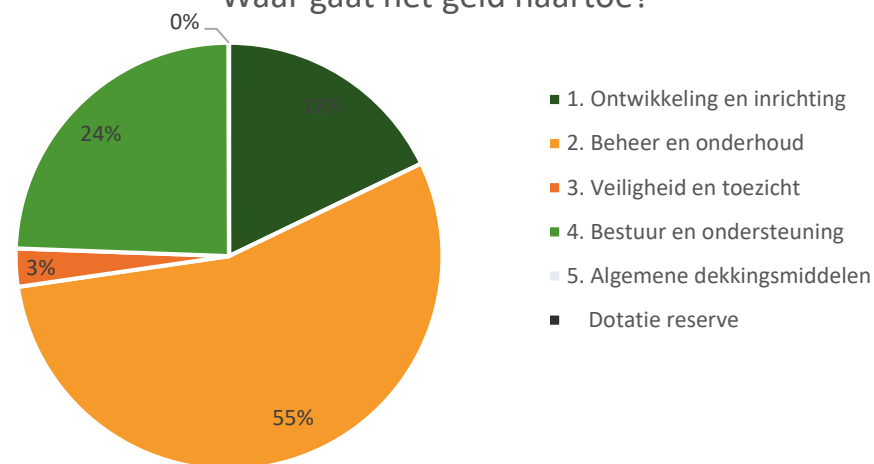
De verschillende taken die het recreatieschap uitvoert zijn verdeeld over vijf programma's:

1. Ontwikkeling en inrichting
2. Beheer en onderhoud
3. Toezicht en veiligheid
4. Bestuur en ondersteuning
5. Algemene dekkingsmiddelen

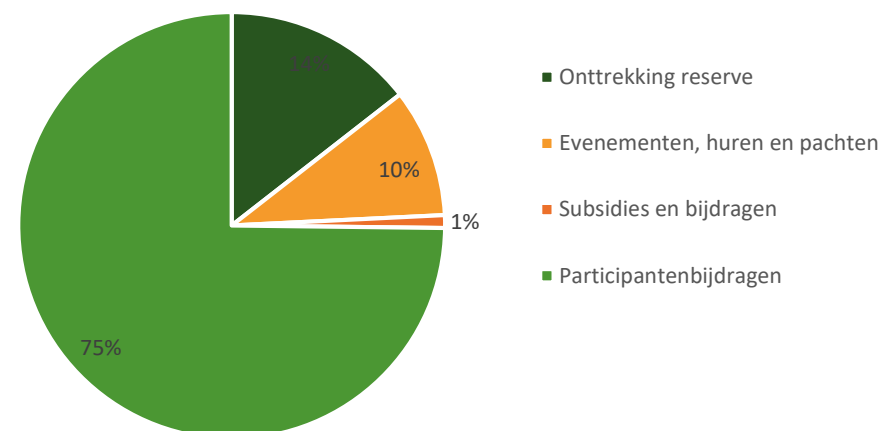
Een groot deel van de kosten worden gedekt door de jaarlijkse financiële bijdrage van de participanten; de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. De exploitatieopbrengsten en de participantenbijdragen zijn verwerkt als baten in de begroting en jaarrekening van het recreatieschap.

Waar gaat het geld naartoe?

Waar komt het geld vandaan?

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Resultaat programma's

De jaarrekening van Alkmaarder- en Uitgeestermeer laat over 2020 een groter negatief resultaat zien. Het werkelijke tekort bedraagt € 313.978 en dat is € 162.347 meer dan begroot (€ 151.631). Hieronder worden kort de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting weergegeven. Bij de programma's volgt een specifiekere uitleg.

De belangrijkste oorzaken van het hogere tekort van € 162.347:

1. Programma 1 meer inzet RNH en hogere bedrijfskosten bij Economische ontwikkeling (taakveld 3.1) door de niet begrote aanleg infrastructuur bij landgoed Rorik (€ 76.000 – AB-besluit 08 2019) en de extra ureninzet bij het Erfgoedpark (€ 7.000);
2. Bij Programma 2 was er sprake van een flinke overschrijding van € 55.000 door extra schoonmaak- en opruimkosten door het toegenomen bezoek van recreanten.
3. Programma 4 toename van de inzet RNH bij Overhead (taakveld 0.4):
 - a. Meer bestuursadviesing-programmamangement voor visie, participatietrajecten, ondersteuning bestuur (€ 21.000 nadeel)
 - b. Toegenomen inzet en kosten bij locatiebeheer in verband met (meer onderhoud en facturen uit 2019) en toegerekende management uren (€ 42.000 nadeel)
 - c. Extra kosten ivm verdwijnen dekking RNH-korting 1,5 % (€ 13.000 nadeel)
4. De totale baten waren iets lager (€ 4.000) door de verleende kortingen in het kader van de Coronamaatregelen aan een tweetal ondernemers.

Programma - RAUM	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	387.473	-	-387.473
2. Beheer en onderhoud	1.190.116	232.644	-957.472
3. Veiligheid en toezicht	62.535	-	-62.535
4. Bestuur en ondersteuning	529.426	-	-529.426
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	562	1.623.489	1.622.927
Totaal voor bestemming	2.170.112	1.856.133	-313.978
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	179.519	493.498	313.978
Totaal na bestemming	2.349.631	2.349.631	-

Specificatie van de baten - RAUM	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Subsidies en projectbijdragen	20.995	19.791	
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	211.650	217.591	
Participantenbijdragen	1.623.489	1.623.489	
Totaal baten voor bestemming	1.856.133	1.860.871	-

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Resultaat reguliere werkzaamheden

Het saldo van de reguliere baten en lasten ligt € 81.112 lager dan begroot, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is het gevolg van:

- Meer inzet RNH/bedrijfskosten overhead (€ 64.000 nadeel)
- Lagere inzet RNH/bedrijfskosten toezicht (€ 28.300 nadeel)
- Meer bedrijfskosten hygiënische maatregelen (€ 44.000 nadeel)

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	1.728.285	1.651.911	76.374
Baten	1.856.133	1.860.871	-4.738
Saldo	127.848	208.960	-81.112

Resultaat incidentele werkzaamheden

Het saldo van de incidentele baten en lasten ligt € 81.236 lager dan begroot, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is het gevolg van:

- Landgoed Rorik aanleg infrastructuur voor te realiseren bebouwing (€ 76.000 nadeel)
- Extra kosten door verdwijnen dekking RNH-korting 1,5 % (€ 13.000 nadeel)
- Hogere uitgaven project duurzame oplossing waterplantengroei (€ 14.000 nadeel)
- Hogere uitgaven voor afwikkeling Erfgoedpark de Hoop (€ 9.400 nadeel)
- Lagere uitgaven voor visieproces (€ 12.500 voordeel)
- Lagere uitgaven voor project Realisatie horecapunt en openbare toiletten Dorregeest (€ 19.000 voordeel)

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	441.827	360.591	81.236
Baten	-	-	-
Saldo	-441.827	-360.591	-81.236

Resultaat totaal 2020

Het saldo van de baten en lasten ligt € 162.347 lager dan begroot, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is het totaal van de saldi van de incidentele en de reguliere werkzaamheden.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	2.170.112	2.012.502	157.610
Baten	1.856.133	1.860.871	-4.738
Saldo	-313.978	-151.631	-162.347

Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2020

Programma	Jaarrekening 2020			Begroting 2020			Jaarrekening 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	387.473	-	-387.473	300.676	-	-300.676	190.809	5.977	-184.832
2. Beheer en onderhoud	1.190.116	232.644	-957.472	1.161.770	233.664	-928.106	1.476.200	222.968	-1.253.232
3. Veiligheid en toezicht	62.535	-	-62.535	90.836	-	-90.836	83.432	-	-83.432
4. Bestuur en ondersteuning	529.426	-	-529.426	458.842	-	-458.842	423.403	-	-423.403
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	562	1.623.489	1.622.927	378	1.627.207	1.626.829	-	1.551.015	1.551.015
Totaal voor bestemming	2.170.112	1.856.133	-313.978	2.012.502	1.860.871	-151.631	2.173.844	1.779.961	-393.883
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	179.519	493.498	313.978	334.990	486.621	151.631	239.091	632.974	393.883
Totaal na bestemming	2.349.631	2.349.631	-	2.347.492	2.347.492	-	2.412.935	2.412.935	-

Resultaatbestemming (ad 5. mutaties reserves)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Algemene reserve RAUM	53.786	53.786	-	123.119	123.119	-	85.010	85.010	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen RAUM	-	610.484	-610.484	121.528	298.682	-177.154	85.010	414.688	-329.678
Bestemmingsreserve exploitatie RAUM	662.155	319.447	342.708	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten RAUM	12.325	-	12.325	-	-	-	-	-	-
Algemene reserve IJ-Z	74.062	77.327	-3.265	90.343	3.300	87.043	69.072	10.842	58.229
Bestemmingsreserve IJ-Z	-	55.263	-55.263	-	61.520	-61.520	-	122.434	-122.434
Totaal mutaties reserves	802.328	1.116.306	-313.978	334.990	486.621	-151.631	239.091	632.974	-393.883

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
0.1	bestuur	13.277	25.340	-12.063
0.4	overhead	516.149	433.502	82.647
0.5	treasury	562	378	184
0.8	overige baten en lasten	-	-	-
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	mutaties reserves	179.519	334.990	-155.471
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	62.535	90.836	-28.301
2.1	verkeer en vervoer	163.188	163.835	-647
2.2	parkeren	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	232.209	149.620	82.589
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	102.597	123.806	-21.209
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.810	8.286	-4.476
3.4	economische promotie	60.611	74.188	-13.577
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	-	-	-
5.5	cultureel erfgoed	-	-	-
5.7	openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.015.175	942.711	72.464
	Totaal lasten	2.349.631	2.347.492	2.139

Nr.	Baten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
0.1	bestuur	-	-	-
0.4	overhead	-	-	-
0.5	treasury	-	-	-
0.8	overige baten en lasten	1.623.489	1.627.207	-3.718
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	mutaties reserves	493.498	486.621	6.877
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	-	-	-
2.1	verkeer en vervoer	-	-	-
2.2	parkeren	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	-	-	-
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	193.105	190.692	2.413
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-
3.4	economische promotie	-	-	-
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	-	-	-
5.7	openbaar groen en (openlucht)recreatie	39.539	42.972	-3.433
	Totaal baten	2.349.631	2.347.492	2.139

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

	Saldo van lasten en baten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Totaal baten	2.349.631	2.347.492	2.139
	Totaal lasten	2.349.631	2.347.492	2.139
	Saldo	-	-	-

	Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Diverse inkomensoverdrachten	-	3.718	-3.718
	Overige verrekeningen	-	-	-
	Bijdrage gemeente Alkmaar	84.548	84.548	-
	Bijdrage gemeente Beverwijk	110.181	110.181	-
	Bijdrage gemeente Castricum	61.919	61.919	-
	Bijdrage gemeente Heemskerk	86.583	86.583	-
	Bijdrage gemeente Heiloo	28.579	28.579	-
	Bijdrage gemeente Uitgeest	80.437	80.437	-
	Bijdrage gemeente Zaanstad	368.586	368.586	-
	Bijdrage Provincie Noord-Holland	802.656	802.656	-
				-
	Totaal	1.623.489	1.627.207	-3.718

	Lasten per kostensoort	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Belastingen	-	-	-
	Grond	-	-	-
	Duurzame goederen	175.003	205.100	-30.097
	Pachten	6.015	3.314	2.701
	Ingeleend personeel	1.011.611	914.657	96.954
	Huren	-	-	-
	Overige goederen en diensten	864.798	806.244	58.554
	Rente	562	378	184
	Mutatie voorzieningen	78.190	48.900	29.290
	Afschrijvingen	33.933	33.909	24
	Overige verrekeningen	-	-	-
	Totaal lasten	2.170.112	2.012.502	157.610
	Baten per kostensoort	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Grond	-	-	-
	Pachten	38.378	34.060	4.318
	Huren	154.727	156.632	-1.905
	Leges en andere rechten	16.238	18.762	-2.525
	Overige goederen en diensten	2.307	4.419	-2.112
	Subsidies	17.291	19.791	-2.500
	Inkomensoverdrachten	1.627.193	1.627.207	-14
	Kapitaaloverdrachten	-	-	-
	Rente	-	-	-
	Overige verrekeningen	-	-	-
	Totaal baten	1.856.133	1.860.871	-4.738

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Speerpunten

Met het programma ontwikkeling en inrichting heeft het recreatieschap zich ingezet voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. In 2020 gebeurde dat vooral door:

- In 2020 is een intensief en breed participatietraject ingezet om te komen tot een concept-visie voor het RAUM. De vaststelling en de vrijgave van de concept-visie is besloten in het AB van 2 december 2020. In 2021 volgt de definitieve vaststelling op basis van de zienswijzen van de participanten en het vaststellen van het bijbehorende uitvoeringsprogramma.
- De ondertekening van de overdracht erfgoedpark De Hoop heeft op 24 juni plaatsgevonden. Per 1 januari 2021 is de overdracht onherroepelijk. Dat betekent dat de beheerskosten dalen en opbrengsten toenemen. De nieuwe pachters/eigenaren werken daarbij nauw samen met lokale ondernemers en de stichting Cornelis Corneliszoon.
- Op 8 mei is de erfpachtovereenkomst Rijk van Rorik – Buitenland getekend. Vanaf september zijn vele honderden fruitbomen geplant. Het is de bedoeling het plan in fases te realiseren.

Bij het programma 1 Ontwikkeling en inrichting zijn de werkelijke kosten € 86.797 hoger dan begroot (€ 300.676). De belangrijkste verschillen per taakveld zijn:

- Extra kosten Economische ontwikkeling (€ 82.589 nadeel)
- Minder kosten fysieke bedrijfsinfrastructuur (€ 5.010 voordeel)
- Minder kosten Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (€ 4.476 voordeel)
- Meer kosten bij Openbaar groen en openlucht recreatie (€ 13.694 nadeel)

Ter informatie:

In de najaarsnotitie 2020 is reeds aangekondigd dat de 2% korting en 1,5% teruggave door RNH ten laste zouden worden gebracht van de budgetten van de begroting 2020; M.a.w. ten laste van het resultaat 2020. Tevens was er sprake van een administratieve herverdeling van diverse taakvelden verdeeld over de programma's 1, 2 en 4. Deze verrekeningen treft u aan bij diverse taakvelden als zijnde "herverdelingen".

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Dit taakveld omvat het ambitie- en visieproces, de programmering in een uitvoeringsprogramma en de werving van ondernemers.

Dit taakveld heeft een overschrijding van € 82.589 door:

- de niet begrote aanleg infrastructuur bij landgoed Rorik (€ 76.000)
- en de overschrijding van de inzet bij het Erfgoedpark (€ 7.000)

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Dit taakveld omvat de fysieke locatieontwikkelingen.

Er is een voordeel van € 5.010 door besparingen bij de realisatie van het horecapunt en de openbare toiletten.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket zijn de verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid.

Ook hier is een licht voordeel van lagere kosten (€ 4.476) door minder inzet RNH.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Dit taakveld omvat gebiedsinrichtingsprojecten.

Hier zijn extra kosten van € 13.953 bij het project duurzame oplossing voor de waterplantengroei. De overschrijding op dit project betroffen enerzijds extra inzet van de projectleider en inzet RNH voor overleg met de provincie (binnenhalen van de subsidie) en anderzijds het laten opstellen van het rapport door Royal Haskoning/DHV. Deze kosten zijn overigens onderdeel van de verplichte eigen bijdrage van RAUM in het project Vitaal Platteland AUM, waarin het project waterplanten per 1-1 2021 is overgegaan.

Baten en lasten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 7)
Bedrijfskosten	305.838	254.740	115.979
Inzet RNH	81.635	45.936	74.831
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	387.473	300.676	190.809
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	-	-	5.977
Totale baten	-	-	5.977
Saldo	-387.473	-300.676	-184.832

Voor een vergelijking met voorgaande jaren zijn bij 2019 de lasten en baten van het voormalige deelprogramma 7 'Inrichting en ontwikkeling' ingevoerd. De scope van dat oude deelprogramma komt niet geheel overeen met het nieuwe programma Ontwikkeling en inrichting, omdat een deel van de kosten nu valt onder de programma's 2. Beheer en onderhoud en 4. Bestuur en ondersteuning.

Lasten en baten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	-	-	-	-		
3.1 economische ontwikkeling	232.209	-	149.620	-		
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	31.760	-	36.770	-		
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.810	-	8.286	-		
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	119.694	-	106.000	-		
Totaal	387.473	-	300.676	-	-	-

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld		Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
Nr.	Projectnaam	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	23.697		-	-	23.697	-
3.1	Ambitiedocument & Uitvoeringsprogramma	110.525		123.040	-	-12.515	-
3.1	Erfgoodpark	21.738		14.580	-	7.158	-
3.1	RvRorik aanleg infrastr. tbv van de te realiseren bebouwing	76.249			-	76.249	-
3.1	Governance- en beheerstructuur recreatieschappen	-		12.000	-	-12.000	-
	Subtotaal taakveld 3.1	232.209	-	149.620	-	82.589	-
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur	-		-	-	-	-
3.2.1	Realisatie horecapunt en openbare toiletten	5.230		24.700	-	-19.470	-
3.2.1	Woudhaven in eigendom verwerven en uitgeven	19.880		12.070	-	7.810	-
3.2.1	Recreatieve versterking De Hoorne	6.650		-	-	6.650	-
	Subtotaal taakveld 3.2.1	31.760	-	36.770	-	-5.010	-
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.810		8.286	-	-4.476	-
	Subtotaal taakveld 3.3	3.810	-	8.286	-	-4.476	-
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	-		-	-	-	-
5.7.1	Beheer waterplantenproblematiek	70.741		71.000	-	-259	-
5.7.1	Project duurzame oplossing waterplantengroei	48.953		35.000	-	13.953	-
	Subtotaal taakveld 5.7.1	119.694	-	106.000	-	13.694	-
	Totaal	387.473	-	300.676	-	86.797	-

Programma 2. Beheer en onderhoud

Speerpunten

Met het programma beheer en onderhoud heeft het recreatieschap zich ingezet voor de instandhouding van recreatie en natuur. In 2020 ging het vooral om:

- Na goedkeuring van het AB is gestart met de aanbesteding voor de verbetering van de waterkwaliteit Zwaansmeer. De planning is dat het aanbrengen van het ijzerzandfilter in 2022 moet zijn afgerond. Uiteindelijk moet dat leiden tot een structurele verbetering van de waterkwaliteit..
- De ondernemer heeft zijn conceptbestemmingsplan voor De Woudhaven met uitzondering van de paragraaf archeologie en bodem gereed. Ook heeft de provincie de vergunning voor het pontje over het Kogerpolderkanaal afgegeven. De privaatrechtelijke conceptovereenkomsten zijn gereed en inmiddels eenmaal met de ondernemer besproken.
- Het afgelopen jaar zijn er belangrijke stappen gezet om het plan voor recreatieterrein De Hoorne mogelijk te maken. Er zijn afspraken gemaakt met de provincie en de benodigde ruimtelijke procedures zijn bekend. Ook is er een nieuwe berekening van de beheer- en onderhoudskosten gemaakt en is er budget gereserveerd door de gemeente Castricum. Naar verwachting komt dit project in 2021 in uitvoering.
- Eind 2020 heeft de provincie een subsidie verstrekt in het kader van Vitaal Platteland / Amsterdam Wetlands (VP/AW) van € 230.000 als voorbereidingskosten voor lokale verdieping van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Er is in 2020 samenwerking gezocht met de partners uit VP/AW om meerwaarde te bereiken en afstemming te zoeken tussen de verschillende projecten. Er is veel overleg geweest over de subsidiegelden (totaal € 1,5 mln) en eind 2020 kon deze subsidie worden aangevraagd. We gaan er vanuit dat de subsidie wordt toegekend, waardoor alle

noodzakelijke voorbereidende adviezen en onderzoeken die moeten leiden tot verbetering van de situatie, in 2021 kunnen worden uitgevoerd. Indien onverhoopt de subsidietoekenning vertraging op loopt zal met het bestuur worden kort gesloten wat dit betekent voor de start van de voorbereidende werkzaamheden

- Tot 1 juni zijn de toiletgebouwen afgesloten geweest. Dat zorgde hier en daarvoor nogal wat verontreiniging langs en in de beplanting. Vanaf 1 juni waren de gebouwen weer open en werd de schoonmaakfrequentie aanzienlijk verhoogd. Door deze toename in de schoonmaakfrequentie en de afvoer van extra (zwerf)afval door meer bezoekers (80 m3 afval in plaats van gemiddeld 10-15 m3 per week) waren meerkosten op de post hygiënische maatregelen.

Door samenwerking met sociale ondernemingen draagt het recreatieschap bij aan duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze mensen met een sw-indicatie of een re-integratietraject werden ingezet via WNK.

Het programma 2. Beheer en onderhoud heeft een overschrijding van de begroting met een bedrag van € 29.366 bij de taakvelden:

- Minder kosten Fysieke bedrijfsinfrastructuur (€ 13.786 voordeel)
- Minder kosten Economische promotie (€ 13.577 voordeel)
- Meer kosten bij Openbaar groen en openluchtrecreatie (€ 58.770 nadeel)

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

Dit taakveld omvat het onderhouden van wegen, paden, parkeerterreinen, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair. De geplande werkzaamheden voor het onderhoud en beheer zijn conform de begroting uitgevoerd.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Dit taakveld omvat het vastgoedbeheer.

De meevaller van € 16.199 is het gevolg van een administratieve omissie. De werkelijke kosten staan op taakveld 5.7.2. onder het project Beheer terreinen en opstallen Erfgoedpark. Daarnaast zijn er extra baten (€ 2.413). De uitvoeringsorganisatie heeft gezorgd voor de afhandeling van WOB-verzoeken, canonherzieningen en andere notariële wijzigingen van erfpachtcontracten.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Dit taakveld omvat gebiedspromotie en communicatie. Dit taakveld kent een voordeel van € 13.577 door minder inzet van RNH en lagere bedrijfskosten.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Dit taakveld omvat het onderhouden van gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.

Openbaar groen en Openluchtrecreatie heeft in 2020 te maken gehad met extra kosten (€ 58.770) en minder opbrengsten (€ 3.433). De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- Het toegenomen gebruik van de recreatierterreinen door de effecten van de coronamaatregelen. Dat leidde tot extra kosten voor inzet en onderhoud bij het schoonhouden van de terreinen en het afvoeren van afval (€ 55.000).

- De niet-begrote advieskosten voor de extra-inventarisatie van de kapitaalgoederen (€ 11.000 Cyber).
- Verder zijn er hogere bedrijfskosten (€ 21.000) bij Beheer omdat het begrote bedrag bij 3.2.2. was opgenomen.
- Daar tegenover stond een lagere dotatie aan de voorziening Groot onderhoud, een voordeel van € 27.340.
- Minder pachtopbrengsten door korting op huren-pachten (€ 3.433)

Baten en lasten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 1)
Bedrijfskosten DO	300.352	267.729	306.203
Ov. bedrijfskosten	225.451	238.473	172.551
Inzet RNH	363.380	354.659	430.446
GO*	188.810	218.100	193.833
Kapitaallasten	33.933	33.909	-
Subtotaal lasten	1.111.926	1.112.870	1.103.033
Dotatie VZ-GO*	267.000	267.000	567.000
Onttrekking VZ-GO*	-188.810	-218.100	-193.833
Saldo mutaties voorziening GO	78.190	48.900	373.167
Totale lasten	1.190.116	1.161.770	1.476.200
Opbrengsten	215.353	213.873	207.607
Projectsubsidies	17.291	19.791	15.361
Totale baten	232.644	233.664	222.968
Saldo	-957.472	-928.106	-1.253.232

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen.

Programma 2 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	163.188	-	163.835	-		
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastructuur	70.837	193.105	87.036	190.692		
3.4 economische promotie	60.611	-	74.188	-		
5.3 cultuur presentatie en productie	-	-	-	-		
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	895.481	39.539	836.711	42.972		
Totaal	1.190.116	232.644	1.161.770	233.664	-	-

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	44.848		72.835	-	-27.987	-
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	118.340		91.000	-	27.340	-
2.1.2	GO/V	127.267		135.100	-	-7.833	-
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-127.267		-135.100	-	7.833	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	163.188	-	163.835	-	-647	-
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	59.170	193.105	75.036	190.692	-15.866	2.413
3.2.2	Kapitaallasten	11.667		12.000	-	-333	-
	Subtotaal taakveld 3.2.2	70.837	193.105	87.036	190.692	-16.199	2.413
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	60.611		74.188	-	-13.577	-
	Subtotaal taakveld 3.4	60.611	-	74.188	-	-13.577	-
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	724.554	39.539	638.802	42.972	85.752	-3.433
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	148.660		176.000	-	-27.340	-
5.7.2	GO/V	61.543		83.000		-21.457	-
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-61.543		-83.000	-	21.457	-
5.7.2	Kapitaallasten	22.267		21.909		358	-
	Subtotaal taakveld 5.7.2	895.481	39.539	836.711	42.972	58.770	-3.433
	Totaal	1.190.116	232.644	1.161.770	233.664	28.346	-1.020

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Speerpunten

Door gastheerschap, het houden van toezicht en handhavend optreden wil het recreatieschap bij bezoekers de gevoelens van sympathie, vertrouwen en veiligheid vergroten. In 2020 ging het vooral om:

- Net als elders is als gevolg van de coronapandemie ook het aantal bezoeken aan het RAUM merkbaar toegenomen. Zowel langs als op het water is het in het voor- en hoogseizoen aanzienlijk drukker geweest dan voorheen. Het was zelfs eenmaal noodzakelijk om recreatieterrein Zwaansmeer tijdelijk af te sluiten. Gezamenlijk met de BUCH-gemeenten is daarna een plan van aanpak gemaakt om tijdens de zomerperiode elkaar goed op de hoogte te kunnen houden van de publiekstromen.
- Voor het RAUM is via het eerste aanspreekpunt toezicht de overlast rond het recreatieterrein Zwaansmeer aangepakt. Mogelijk door gesloten scholen en verveling kwamen hier 's nachts grote groepen jongeren bijeen die veel overlast veroorzaakten. Het recreatieterrein is in de avonden vaker bezocht door de politie na overleg met de wijkagent en ambtenaren van de BUCH-gemeenten.
- Met het vaarteam van de politie is extra aandacht besteed aan de toenemende overlast door hard varende kleine vaartuigen. Ook is eiland de Pannekoek vaker bezocht om hier het illegaal overnachten in tenten, het aanleggen van kampvuur en de geluidsoverlast terug te dringen.
- Pontje Molletjesveer en Oostknollendam werden in de zomer weer in de vaart gebracht met daarbij specifieke regels door de coronamaatregelen. Bij het pontje Molletjesveer en de directe omgeving is door rondhangende jeugd regelmatig overlast. Medio september heeft dit geleid tot een gesprek tussen de gemeente Zaanstad en RNH. Afgesproken is:

- o Onderzoek te doen naar de technische mogelijkheden en de kosten van het in de vaart brengen van een vrij varend elektrisch pontje met schipper op dezelfde locatie.
- o Onderzoek te doen naar de technische mogelijkheden en kosten van verplaatsing van de veerverbinding richting de Tabsloot. De gemeente Zaanstad onderzoekt waaruit de kosten van een vrij varend pontje of de verplaatsing kunnen worden gedekt.

Programma 3 Toezicht heeft een onderschijding van € 28.301. De inzet van toezicht bij het taakveld 3.1. Openbare orde en veiligheid was (€ 22.466) lager dan gepland. De voornaamste oorzaak was dat door prioriteiten er zwaarder is ingezet op Spaarnwoude en Twiske-Waterland. Daarentegen was er ondersteuning geweest vanuit de BUCH en de politie. De bedrijfskosten waren € 5.835 lager dan begroot.

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

- De rol van gastheer in de gebieden vervuld en de zichtbaarheid verbeterd.
- Inspelen op de het intensievere gebruik van recreatiegebieden door corona.
- Verkeerd gebruik van de recreatiegebieden zo veel mogelijk beheerst.
- Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening en de Noodverordening COVID-19.
- En een jaarlijks handhavingsplan opgesteld.

Baten en lasten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 2)
Bedrijfskosten	4.940	10.775	4.098
Inzet RNH	57.595	80.061	79.333
Totale lasten	62.535	90.836	83.432
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-62.535	-90.836	-83.432

De kosten van programma 3 zijn lager dan het totaal van het voormalige deelprogramma 2, omdat de aansturing nu deel uitmaakt van taakveld 0.4 (overhead) in programma 4.

Programma 3 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	62.535	-	90.836	-	-	-
Totaal	62.535	-	90.836	-	-	-

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Speerpunten

Voor 2020 waren de speerpunten:

- Een werkgroep is gestart om te komen tot een structureel financieel gezond recreatieschap met als doel:
 - o met een structureel sluitende meerjarenbegroting A-UM en
 - o een oplossing voor de hoge reserves bij IJ-Z
- In het AB van 2-12-2020 beide voorstellen besloten en worden in 2021 verder uitgewerkt.
- Afronding van de concept-visie voor het RAUM:
 - o maart/april 2020 is de concept-visie intern en met de adviescommissie besproken en verder uitgewerkt;
 - o In juni 2020 vond na een periode van voorbereiding een brede (digitale) raadpleging van externe partijen plaats (participatie-fase);
 - o In juli/augustus is de visie inhoudelijk afgerond en
 - o In het AB van 2-12-2020 is de conceptvisie vastgesteld. De vaststelling van de definitieve visie en het uitvoeringsprogramma vindt plaats in 2021. Aanscherpen planning & controlcyclus.
- Vernieuwen risicoanalyse.
- Het verder implementeren van de financiële transitie conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in zowel de financiële verslaglegging als de presentatie in de planning- en controldocumenten.

Bij programma 4 Bestuur en ondersteuning is er sprake van een overschrijding ten opzicht van de begroting van € 70.584:

- Taakveld 0.1 Bestuur heeft minder kosten (€ 12.603 voordeel)
- Taakveld 0.4 heeft extra lasten van in totaal € 82.647 (nadeel)

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 0.1 Bestuur

- Accountantscontrole bij jaarrekening 2019
- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2019
- En interim-controle 2020

De lagere lasten van € 12.603 hebben vooral te maken met de herverdelingen van de budgetten zoals reeds gemeld bij programma 1.

Taakveld 0.4 Overhead

- Uitvoering participatietraject Visie en vaststelling conceptvisie (dec. 2020)
- Uitvoering onderzoek bestuurlijke governance
- Verder uitwerken financiële transitie conform de BBV-regelgeving;
- Verbeterde planning & control en gebruiksvriendelijkheid van de P&C-documenten;
- Verbeterde bestuurlijke besluitvorming (tijdigheid-volledigheid);
- Aanpassing bedrijfsvoering, voortkomend uit de corona pandemie (op afstand werken en vergaderen etc.).

De overschrijding bij dit taakveld is het gevolg van:

- Meer bestuursadvisering-programmamangement voor de visie en de participatietrajecten en de ondersteuning voor het bestuur (€ 21.222 nadeel)
- Locatiebeheer & management: onderhoudskosten vallen hoger uit door extra snoeiwerkzaamheden en betaalde facturen uit boekjaar 2019 en tevens meer toegeschreven management-uren (€ 42.186 nadeel).

- Extra kosten ivm verdwijnen dekking RNH-korting 1,5 % (€ 13.343 nadeel)
- En hogere kantoor- en bedrijfskosten (€ 8.455 nadeel)

Baten en lasten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 3, 4, 5 en 6)
Bedrijfskosten	34.233	37.841	107.672
Inzet RNH	495.193	421.001	315.730
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	529.426	458.842	423.403
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-529.426	-458.842	-423.403

De kosten van programma 4 zijn hoger dan het totaal van de voormalige deelprogramma's 3 t/m 6. Dit wordt met name veroorzaakt door de definitie van het taakveld overhead, waar alle hiërarchisch leidinggevenden toe worden gerekend. Ook de locatiebeheerder van RAUM is hiërarchisch leidinggevend en zijn inzet werd voorheen begroot in het voormalige deelprogramma 1. Een ander verschil is dat de inzet van het communicatieteam, dat vooral bestaat uit klantcommunicatie, voortaan wordt begroot bij het nieuwe programma 2. Beheer en onderhoud

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 bestuur	13.277	-	25.340	-		
0.4 overhead	516.149	-	433.502	-		
Totaal	529.426	-	458.842	-	-	-

Specificatie van de overhead (taakveld 0.4)

Onderdeel	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	176.426	-	155.204	-	21.222	-
Secretariaat	43.047	-	48.311	-	-5.264	-
Financiële control en administratie	68.865	-	66.160	-	2.705	-
Locatiebeheerder en management	206.855	-	164.669	-	42.186	-
Verlaging risico opslag RNH (1,5% op alle inzet RNH)	Dit is met ingang van 2020 afgeschaft. Voor een toelichting zie de paragraaf bedrijfsvoering.		-13.343		13.343	-
Kantoor- en bedrijfskosten	20.956	-	12.501	-	8.455	-
Totaal	516.149	-	433.502	-	82.647	-

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Gebeurtenissen per taakveld in 2020

Taakveld 0.5 Treasury

- De financiering van het vastgestelde beleid.
- Zo weinig mogelijk financieringskosten;
- Het beperken van de (financiële) risico's.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

- Participantenbijdrage

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

N.v.t.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de Nota reserves en voorzieningen. Het instellen van een bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten. Het recreatieschap heeft verschillende reserves, die elk voor hun eigen doelen worden ingezet.

Op basis van de nieuw vastgestelde Nota Reserves en voorzieningen (24 juni 2020) is een Bestemmingsreserve Kapitaallasten gevormd. De eerste investering betreft de investering Zwemwaterkwaliteit Zwaansmeer. Vanuit deze reserve worden de jaarlijkse kapitaallasten gedekt.

Taakveld 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

N.v.t.

Baten en lasten

Programma 5.	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Algemene dekkingsmiddelen			
Bedrijfskosten	562	378	-
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	562	378	-
Participantenbijdragen	1.623.489	1.623.489	1.551.015
Opbrengsten	-	3.718	-
Totale baten	1.623.489	1.627.207	1.551.015
Saldo voor bestemming	1.622.927	1.626.829	1.551.015
Mutaties reserves	-313.978	-151.631	-393.883
Saldo na bestemming	1.936.906	1.778.460	1.944.898

*) alleen de participantenbijdragen en mutaties reserves

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Toevoeging algemene reserve	127.848	213.462	154.081
Onttrekking algemene reserve	-131.113	-126.419	-95.852
Toevoeging bestemmingsreserve	51.671	121.528	85.010
Onttrekking bestemmingsreserve	-362.385	-360.202	-537.122
Totaal	-313.978	-151.631	-393.883

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.5 treasury	562	-	378	-		
0.8 overige baten en lasten	-	1.623.489	-	1.627.207		
0.9 vennootschapsbelasting	-	-	-	-		
0.10 mutaties reserves	179.519	493.498	334.990	486.621		
0.11 resultaat rekening baten en lasten	-	-	-	-		
Totaal	180.081	2.116.987	335.368	2.113.828	-	-

Financiële verantwoording

Onderstaand volgt de balans per 31 december 2020, een overzicht van de waarderingsgrondslagen en de toelichting op de balans.

Balans per 31 december 2020

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE ACTIVA		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Maatschappelijk nut	12.325	-
Economisch nut	317.377	348.010
Subtotaal materiële vaste activa	329.701	348.010
<u>Financiële vaste activa</u>		
Subtotaal financiële vaste activa		
TOTAAL VASTE ACTIVA	329.701	348.010
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
Debiteuren algemeen	180.000	1.520
Vooruitbetaalde bedragen	2.757	8.673
Nog te ontvangen bedragen	-	30.521
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.554.663	1.683.741
Subtotaal vorderingen en overlopende activa	1.737.421	1.724.454
<u>Liquide middelen</u>		
ING bank	215.929	215.920
Kas	654	173
Subtotaal liquide middelen	216.582	216.093
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	1.954.003	1.940.547
TOTAAL-GENERAAL ACTIVA	2.283.704	2.288.557

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		
<u>Reserves</u>		
Kapitaal	408	408
Algemene reserve RAUM	45.392	45.392
Bestemmingsres. Vervangingsinvesteringen RAUM	-	610.484
Bestemmingsres. Exploitatie RAUM	342.708	-
Bestemmingsres. Egalisatie Kapitaallasten RAUM	12.325	-
Algemene reserve IJ-Z	717.469	720.733
Bestemmingsres. IJ-Z	288.835	344.097
Subtotaal reserves	1.407.137	1.721.115
<u>Voorzieningen</u>		
Voorziening groot onderhoud A-UM	248.667	226.067
Voorziening groot onderhoud IJ-Z	202.691	147.100
Subtotaal voorzieningen	451.357	373.167
TOTAAL VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN	1.858.494	2.094.282
VLOTTENDE PASSIVA		
<u>Schulden op korte termijn</u>		
Crediteuren	127.334	160.320

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Nog te betalen bedragen	7.825	10.559
Vooruit ontvangen bedragen	290.051	23.396
<i>Subtotaal schulden op korte termijn</i>	127.334	160.320
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	425.210	194.275
TOTAAL-GENERAAL PASSIVA	2.283.704	2.288.557

Waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Subsidies en bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De materiële activa worden onderverdeeld in:

- Activa met een economisch nut en
- Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Voorwaarde voor het activeren van materiële vaste activa is een minimale gebruiksduur van drie jaar, waarvoor een ondergrens geldt van:

- € 10.000 voor activa met economisch nut
- € 50.000 voor activa met maatschappelijk nut

Investeringen worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. De afschrijvingen vinden plaats volgens het lineaire systeem, dus in gelijke jaarlijkse termijnen en startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven.

Vaste activa	Afschrijvingsperiode in jaren	Toelichting
Immateriële vast activa		Looptijd van de geldlening
Materiële vaste activa		
Gronden / terreinen	n.v.t.	Geen afschrijving
Gebouwen / werkplaats	40	
Waterkwaliteitsverbetering	30	
Vervoermiddelen	5	
Machines	5	
Werktuigen	10	
Ponten	20	
Overige vaartuigen	10	
Kunstwerken		
<i>Bruggen van beton</i>	40	
<i>Bruggen van staal</i>	40	
<i>Bruggen van hout</i>	30	
<i>Tunnels</i>	60	
<i>Beschoeiing</i>	30	
<i>Gemalen</i>	40	
Terreinmeubilair	5	
Rioleringspompen	20	

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de nominale waarde.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en - waar nodig – verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve

De algemene reserve staat voor het Algemeen Bestuur ter vrije beschikking om incidentele tegenvallers te kunnen opvangen. Een toevoeging en onttrekking aan de algemene reserve kan slechts plaatsvinden bij een besluit van het Algemeen Bestuur. De maximale omvang van de algemene reserve RAUM is gesteld op 2,5% van de totale kosten (conform bestuursbesluit 2012/12). De algemene reserve Y-Z is niet gebonden aan een maximale omvang.

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen

Aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen worden de netto uitgaven van vervangings investeringen onttrokken. Deze reserve is gedeeltelijk bestemt voor de vorming van de voorziening groot onderhoud. In het AB van 24 juni 2020 de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen (€ 610.484 stand 31-12-2019) op te heffen.

Bestemmingsreserve exploitatie

In het AB van 24 juni 2020 is besloten tot het instellen van een bestemmingsreserve exploitatie. Deze wordt gevuld uit de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen.

Bestemmingsreserve vervanging en vernieuwing IJ-Z

De bestemmingsreserve vervanging en vernieuwing IJ-Z is gevormd ten behoeve van investeringen in vervanging en vernieuwing in de groengebieden die in beheer zijn bij het recreatieschap.

Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten

De bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten is met ingang van 1-1-2020 ingesteld. Deze reserve is ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven en dient in stand te worden gehouden ter dekking van de kapitaallasten in de exploitatie. Hierbij heeft geen terugwerkende kracht plaatsgevonden inzake investeringen voor 1-1-2020 en daarnaast is er ook een begrenzing aan het vormen van deze reserve voor zover er een (positieve) bestemmingsreserve exploitatie is.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. Onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenramingen van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Overige balansposten

Alle overige balansposten zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen .

Bepaling van het resultaat

Het resultaat is bepaald op basis van de historische kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend naar het jaar waarin zij gegenereerd worden.

Subsidies en bijdragen van derden

Ontvangsten inzake subsidies en bijdragen van derden voor de realisatie van specifieke projecten, en de daarmee samenhangende uitgaven, worden in de programmarekening verantwoord.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Toelichting op de balans

ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Maatschappelijk nut	31-12-2020	31-12-2019
Netto investeringen boekjaar	12.325	
Afschrijvingen boekjaar		
Boekwaarde per 31 december	12.325	

Investering t.b.v. waterkwaliteit Zwaansmeer

Economisch nut	31-12-2020	31-12-2019
Netto investeringen tot boekjaar	542.455	542.455
Netto investeringen boekjaar	19.349	-
Desinvesteringen boekjaar	-16.049	-
	545.755	542.455
Afschrijvingen tot boekjaar	194.445	162.841
Afschrijvingen lopend boekjaar	33.933	31.604
Afschrijvingen desinvesteringen boekjaar	-	-
	228.378	194.445
Boekwaarde per 31 december	317.377	348.010

Investering t.b.v. nieuwe buitenboordmotor. De oude was in 2020 gestolen.

VLOTTENDE ACTIVA		
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren algemeen	180.000	1.520
Vooruitbetaalde bedragen	2.757	8.673

De € 180.000 bedraagt de vordering op gemeente Castricum voor de recreatieve versterking De Hoorne. De vooruitbetaalde bedragen per 31 december 2020 bestaan uit kosten voor abonnementen, contributies en verzekeringskosten over 2021.

Nog te ontvangen bedragen	-	30.521
---------------------------	---	--------

Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.554.663	1.683.741
met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		

Rijks schatkist

Drempelbedrag 250.000

Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijks schatkist is gehouden:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Buiten schatkist gehouden	221.743	222.736	217.098	215.929
Ruimte onder drempelbedrag	28.257	27.264	32.902	34.071
Overschrijding van het drempelbedrag				
Liquide middelen	31-12-2020	31-12-2019		
ING bank r/c	7.633	7.624		
ING bank zakelijke spaarrekening	208.296	208.296		
Kas	654	173		
Totaal liquide middelen	216.582	216.093		

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

PASSIVA

VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN

Reserves

Kapitaal	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	408	408
Bij:		
Af:		
Saldo per 31 december	408	408

Algemene reserve RAUM	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	45.392	45.392
Bij: Saldo exploitatie	53.786	85.010
Af: saldo onttrekkingen	-2.115	-
Af: overheveling surplus van het weerstandsvermogen	-51.671	-85.010
Saldo per 31 december	45.392	45.392

De onttrekking van € 51.671,- is het surplus van het weerstandsvermogen per 31 december 2020. Dit bedrag word toegevoegd aan de Bestemmingsreserve conform bestuursbesluit 2012/12 (de Algemene reserve/weerstandsvermogen bedraagt 2,5% van de lasten in 2013 ofwel € 45.392,-) .

Bestemmingsres. vervangingsinvesteringen RAUM	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	610.484	940.162
Bij: overheveling surplus van het weerstandsvermogen	-	85.010
Af: Vrijval (opheffen) bestemmingsreserve vv (2020/10)	-610.484	-
Af: Overheveling naar voorziening GO	-	-200.000
Af: waterplanten	-	-111.285

Af: inspiratiedocument/visie	-	-22.434
Af: erfgoedpark de Hoop	-	-50.694
Af: woudhaven in eigendom verwerven en uitgeven	-	-4.681
Af: omgevingsmanagement	-	-23.378
Af: saldo onttrekkingen	-	-2.216
Saldo per 31 december	-	610.484

Bestemmingsres. exploitatie RAUM	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	-	-
Bij: Vrijval (opheffen) bestemmingsreserve vv (2020/10)	610.484	-
Bij: overheveling surplus van het weerstandsvermogen	51.671	-
Af: erfgoedpark de Hoop	-66.102	-
Af: waterplanten	-119.694	-
Af: inspiratiedocument/visie	-55.263	-
Af: omgevingsmanagement	-34.303	-
Af: woudhaven in eigendom verwerven en uitgeven	-19.880	-
Af: saldo onttrekkingen	-11.880	-
Af: investering naar bestemmingsreserve egalisatie	-12.325	-
Saldo per 31 december	342.708	-

Bestemmingsres. egalisatie kapitaallasten RAUM	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	-	-
Bij: Saldo toevoeging	12.325	-
Af: Saldo onttrekking		-
Saldo per 31 december	12.325	-

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Algemene reserve IJ-Z	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	720.733	662.504
Bij: saldo toevoeging	74.062	69.072
Af: RvRorik aanleg infrastr. tbv van de te realiseren bebouwing	-76.249	-
Af: saldo onttrekking	-1.079	-10.842
Saldo per 31 december	717.469	720.733

In het AB van 26 november 2009 is besloten een algemene reserve IJ-Z te vormen om schommelingen in het exploitatiesaldo op te kunnen vangen.

Bestemmingsreserve vervanging en vernieuwing IJ-Z	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	344.097	466.532
Bij: ...		-
Af: Overheveling naar voorziening groot onderhoud		-100.000
Af: inspiratiedocument/visie	-55.263	-22.434
Saldo per 31 december	288.835	344.097

<u>Voorzieningen</u>		
Voorziening groot onderhoud RAUM	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	226.067	-
Bij: Overheveling uit bestemmingsreserve vervangingsinvest.	-	200.000
Bij: Saldo toevoeging	205.000	205.000
Af: Saldo onttrekking	-182.401	-178.933
Saldo per 31 december	248.667	226.067

De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

<u>Voorzieningen</u>		
Voorziening groot onderhoud IJ-Z	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	147.100	-
Bij: Overheveling uit bestemmingsreserve vervangingsinvest.	-	100.000
Bij: Saldo toevoeging	62.000	62.000
Af: Saldo onttrekking	-6.409	-14.900
Saldo per 31 december	202.691	147.100

De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

<u>VLOTTENDE PASSIVA</u>		
<u>Schulden op korte termijn</u>		
Crediteuren	31-12-2020	31-12-2019
	127.334	160.320
<u>Specificatie:</u>		
Recreatie Noord-Holland NV	82.510	
Benecke aannemingsmij	20.685	
Soulcreatives	10.562	
WNK personeelsdiensten	3.481	
Ebbelaar Engineering	3.007	
Adviesbureau R.I.E.T	2.541	
Overige crediteuren	4.549	
Totaal crediteuren	127.334	

-	31-12-2020	31-12-2019
---	-------------------	-------------------

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Nog te betalen bedragen	7.825	10.559
<u>Specificatie:</u>		
Accountantskosten 2020	7.800	
Borg	25	
Totaal nog te betalen bedragen	7.825	-

	31-12-2020	31-12-2019
Vooruitontvangen bedragen	290.051	23.396
<u>Specificatie:</u>		
Bijdrage voor beheer van de recreatiekaart	8.087	
Bijdrage voor project recreatieve versterking De Hoorne	180.000	
Bijdrage voor project verbeteren zwemwaterkwaliteit Zwaansmeer	28.364	
Bijdrage voor project Vitaal Platteland Alkmaarder en Uitgeestermeer	73.600	
Totaal vooruit ontvangen bedragen	290.051	-

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als uitvoeringsorganisatie en opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Meer informatie hierover staat in de [paragraaf bedrijfsvoering](#).

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de vrij beschikbare middelen in de reserves en voorzieningen. Hoewel diverse reserves en voorzieningen een specifieke bestemming kennen, kan het algemeen bestuur de aanwending hiervan wijzigen. De weerstandscapaciteit bedraagt € 45.392.

Het totale eigen vermogen bestaat uit een algemene en een bestemmingsreserve (exploitatie RAUM) voor zowel het gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (A-UM) als het gebied IJmond tot Zaanstad (IJ-Z).

De algemene reserve A-UM bedraagt € 45.392 conform de afspraak in de regio Alkmaar dat maximaal 2,5% van de totale lasten als algemene reserve wordt aangehouden.

Bij IJ-Z staat de totale reserve niet in verhouding tot de totale lasten en de grootte van het gebied. De algemene reserve is € 717.469 en de bestemmingsreserve € 288.835. Over deze (te) hoge reservepositie is in 2020 een voorstel aan het AB voorgelegd met als doel een groot deel van reserves in te zetten voor gebiedsgebonden projecten in het kader van de visie en het uitvoeringsprogramma.

In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn. Beide worden daarom niet meegenomen bij het berekenen van de weerstandscapaciteit.

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019	Vershil
Kapitaal	408	408	-
Algemene reserve RAUM	45.392	45.392	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen RAUM	-	610.484	-610.484
Bestemmingsreserve exploitatie RAUM	342.708	-	342.708
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten RAUM	12.325	-	12.325
Algemene reserve IJ-Z	717.469	720.733	-3.265
Bestemmingsreserve IJ-Z	288.835	344.097	-55.263
Totaal	1.407.137	1.721.115	-313.978

Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen zijn alle risico's waarvoor geen maatregelen getroffen zijn, geïnventariseerd. Per risico wordt de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt op 31-12-2020 € 390.000.

Voor een volledige toelichting van het weerstandsvermogen en de capaciteit wordt verwezen naar bijlage IV.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Conclusie

De huidige algemene reserve (weerstandscapaciteit) is € 45.392 en ligt onder het gewenste berekende niveau. Het bestuur heeft besloten aan te sluiten bij het uitgangspunt van de regio om slechts een beperkte algemene reserve aan te houden voor de GR. Dit betekent dat er eventueel beroep gedaan wordt op de participanten indien de risico's die zich voordoen het bedrag van de algemene reserve overschrijden.

Algemene reserve (A-UM en IJ-Z)

De algemene reserve dient als weerstandscapaciteit voor de financiële risico's die het recreatieschap loopt. Ook worden soms uit de algemene reserve extra incidentele inspanningen gefinancierd. De aanvullende, incidentele, opdrachten zijn 'extra' en afhankelijk van de mogelijkheden om ze te financieren. Er kunnen verschillende soorten incidentele projecten worden uitgevoerd, zoals op het gebied van groot onderhoud, gebiedsontwikkeling, inkomstenwerving of omvormingen. Voor deze projecten wordt dan een aanvullend budget uit de algemene reserve beschikbaar gesteld door het bestuur. Middelen uit de algemene reserve kunnen dus door het bestuur worden ingezet voor allerlei taken van het recreatieschap.

Bestemmingsreserve exploitatie RAUM

De bestemmingsreserve exploitatie wordt ingezet voor het investeren in groot onderhoud en vervanging van voorzieningen in het recreatiegebied. Beheer van het gebied vereist een duurzame basis in de begroting, waarbij groot onderhoud en vervangingen van bijvoorbeeld paden en bruggen structureel wordt gedekt. Vanaf 2019 is besloten om de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen op te heffen en het bedrag te doteren aan:

- de nieuw op uit de bestemmingreserve exploitatie RAUM en
- te bestemmen voor de vorming van de Voorziening groot onderhoud.

Bestemmingsreserve investeringen

De bestemmingsreserve investeringen wordt voornamelijk ingezet voor ontwikkeling van het recreatiegebied door vernieuwing. Vernieuwing is gericht op het aantrekkelijk houden van de gebieden voor de inwoners van de regio, het betaalbaar houden van het beheer en het realiseren van inkomsten. Voorbeelden van vernieuwing zijn onder andere het plaatsen van sporttoestellen en het faciliteren van nieuwe horecagelegenheden.

Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten

De bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten is met ingang van 1-1-2020 ingesteld. Deze reserve is ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven en dient in stand te worden gehouden ter dekking van de kapitaallasten in de exploitatie. Hierbij heeft geen terugwerkende kracht plaatsgevonden inzake investeringen voor 1-1-2020 en daarnaast is er ook een begrenzing aan het vormen van deze reserve voor zover er een (positieve) bestemmingsreserve exploitatie is.

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Netto schuldquote	-82%	-90%	-98%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-82%	-90%	-98%
Solvabiliteitsratio	62%	74%	75%
Structurele exploitatieruimte	7%	8%	8%
Grondexploitatie	n.v.t.		
Belastingcapaciteit	n.v.t.		

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Water, oevers en stranden
- Terreinmeubilair
- Hygiënische maatregelen
- Gebouwen en materieel

Op 21 november 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018". CROW staat (oorspronkelijk voor) het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek. Tegenwoordig is het een eigen naam. De CROW-systematiek heeft kwaliteitsnormen van A+ (top)-A-B-C-D. Bij het RAUM is de beeldkwaliteit vastgesteld op A-B tot , voldoende "hoog".

De uitvoeringsorganisatie probeert met het beperkte budget zo goed mogelijk de beoogde beeldkwaliteit te handhaven. Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV).

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en niet levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV, maatschappelijke vervangingen boven de € 50.000 en economische vervangingen (zoals gebouwen en auto's) boven de € 10.000 betaalt het recreatieschap uit de reserve. Vanuit de bestemmingsreserve exploitatie wordt een bedrag ter grootte van het netto investeringsbedrag overgeheveld naar de bestemmingsreserve egalisatie.

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Op de balans is rekening gehouden met een realistische jaarlijkse waardedaling. Die waardedaling leidt tot de jaarlijkse afschrijvingslasten (kapitaallasten). De bestemmingsreserve egalisatie dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Totale lasten DO, GO en VV

Totaal kapitaalgoederen	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	300.352	267.729	306.203
Groot onderhoud/Vervangingen <50.000	188.810	218.100	193.833
Kapitaallasten	22.267	21.909	-
Totaal	511.428	507.738	500.036

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Hieronder worden de kapitaalgoederen per taakveld en categorie verder uitgewerkt.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Verhardingen	53.674	83.938	149.123
Civiele kunstwerken	90.417	84.600	9.169
Inzet RNH	28.024	40.397	116.528
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-8.927	-44.100	95.695
Totaal	163.188	164.835	370.515

Categorie verhardingen

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer beheert in totaal 7,4 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. De wegen en paden worden periodiek door een externe partij geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Revisie van 42,1 are asfaltverharding

VERHARDINGEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	16.434	20.938	51.061
Groot onderhoud/Vervangingen <50.000	37.240	63.000	98.062
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	53.674	83.938	149.123

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen			

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 151 stuks kunstwerken onderverdeeld in 18 bruggen, 48 duikers, 67 steigers, 4 remmingswerken, 2 trailerhellingen, 1 molenfundatie en 1 kano-overhaal.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Revisie en vervangen van twee respectievelijk drie kanosteigers

KUNSTWERKEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	391	11.500	6.926
Groot onderhoud/Vervangingen <50.000	90.026	73.100	2.243
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	90.417	84.600	9.169

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen			

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Totale lasten 5.7.2 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Groen	123.394	130.515	159.870
Water, oevers en stranden	41.721	35.820	31.915
Terreinmeubilair	45.745	64.399	54.944
Hygiënische maatregelen / nuts, riolering en reiniging	104.882	61.257	77.236
Gebouwen en materieel	51.595	47.209	17.780
Overige bedrijfskosten	197.178	181.066	150.207
Inzet RNH	243.849	222.445	286.648

En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	87.117	93.000	277.472
Totaal	895.481	835.711	1.056.070

Categorie groen

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer bevat in totaal 87,6 hectare aan grasvegetatie in de vorm van intensieve- en extensieve grasvegetatie, moeras en rietlanden. Verder heeft het recreatieschap in totaal 15,5 ha beplanting bestaande uit cultuurlijke en natuurlijke beplanting.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Revisie van 140 are gras en bermen
- Snoeien van 49,5 are bosplantsoen en 30 solitair staande bomen

GROEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	112.769	103.915	124.171
Groot onderhoud/Vervangingen <50.000	10.626	26.600	35.699
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	123.394	130.515	159.870

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie water, oevers en stranden

Het recreatiegebied heeft in totaal 523,6 ha water, 0,4 m2 zandstrand en 9,3 km aan oevers. De inrichting van de zwemplekken moeten middels waarschuwborden aan de wettelijke eisen voldoen. Ook het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz: Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden).

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Vervanging van circa 38 meter beschoeiing bij De Woude
- Egaliseren zandstrand en waterlijn

WATER, OEVERS EN STRANDEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	29.156	33.820	31.218
Groot onderhoud/Vervangingen <50.000	12.565	2.000	697
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	41.721	35.820	31.915

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal 3 pontjes.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Onderhoud aan pontje Oostknollendam

TERREINMEUBILAIR	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud			
Groot onderhoud/Vervangingen <50.000			
Kapitaallasten			
Totaal			

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft totaal 5.887 stuks terreinmeubilair, waarvan 17 speeltoestellen en 5.870 overig terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Twee semi-ondergrondse afvalcontainers vervangen
- Diverse palen en bebording vernieuwd

TERREINMEUBILAIR	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	21.415	21.299	14.164
Groot onderhoud/Vervangingen <50.000	24.330	43.100	40.780
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	45.745	64.399	54.944

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie hygiënische maatregelen / nutsvoorzieningen, riolering en reiniging

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer heeft in totaal 6 pompen voor de riolering, 2 elektrakasten, 3.046 meter elektraleidingen en 2.507 meter persriolering. Daarnaast verschillende waterputten, watertappunten en 2.095 meter waterleiding.

Het recreatieschap heeft totaal 6 toiletgebouwen, die in het seizoen dagelijks schoongemaakt moeten worden. In de verschillende terreinen staan in totaal 27 ondergrondse afvalcontainers die periodiek leeggezogen worden. Ook het periodiek pikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Geen

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	104.882	61.257	67.827
Groot onderhoud/Vervangingen <50.000	-	-	9.409
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	104.882	61.257	77.236

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie gebouwen en materieel

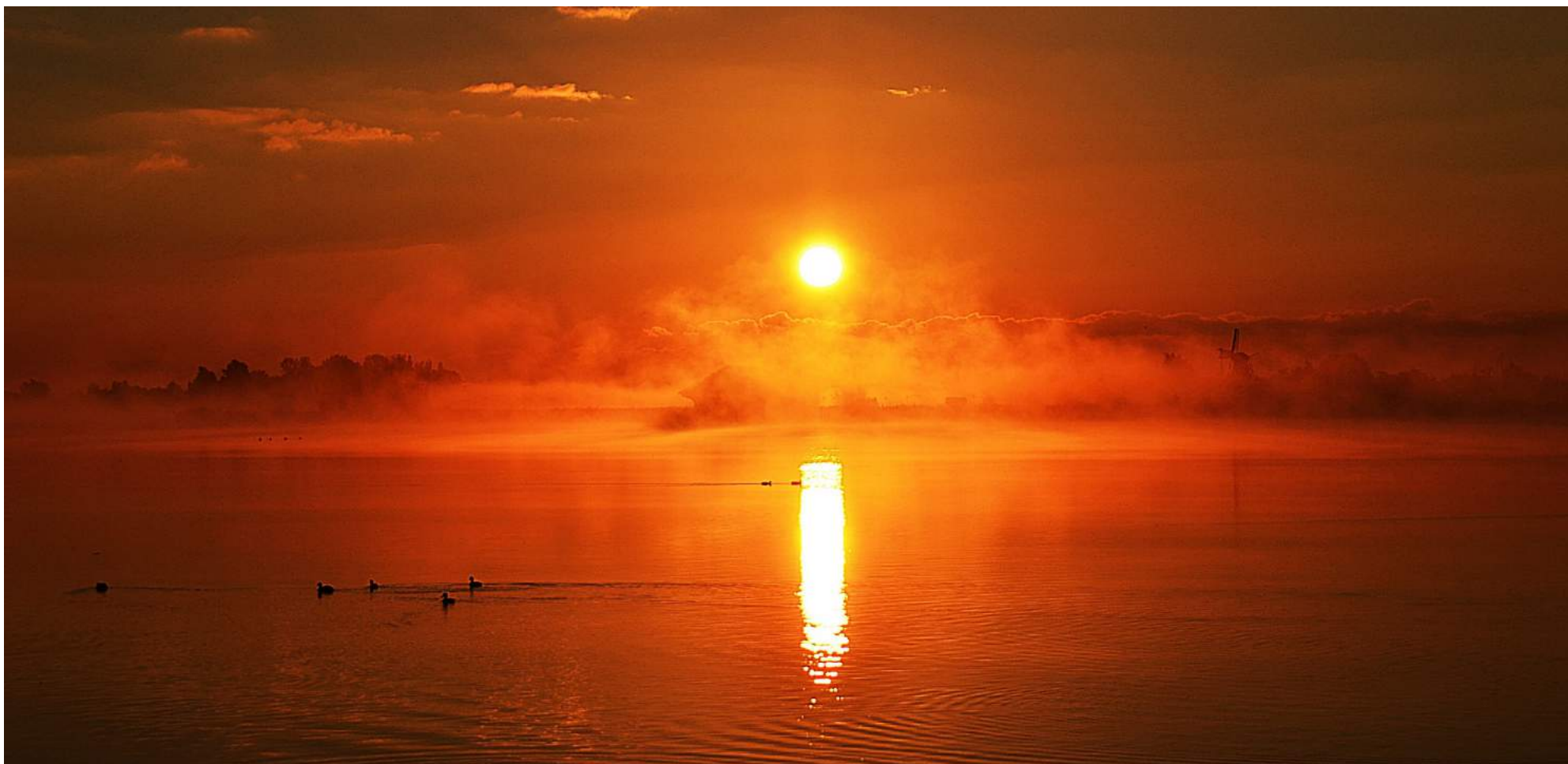
Het recreatieschap heeft in totaal 15 gebouwen in eigen beheer. Taakveld 5.7.2 omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, verhuurde gebouwen en materieel, zoals voertuigen en grote machines.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Nieuwe conservering aangebracht op beheerkantoor

GEBOUWEN EN MATERIEEL	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	15.306	15.000	10.836
Groot onderhoud/Vervangingen <50.000	14.022	10.300	6.944
Kapitaallasten	22.267	21.909	-
Totaal	51.595	47.209	17.780

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

(Foto: G. Bus)

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht bezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 21 november 2018 heeft het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer is volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en rente-risiconorm gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag ter grootte van 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald.

Berekening van de kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal (lasten)	2.170.112
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,2 %
Kasgeldlimiet	177.900

Rente-risiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm	
Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

Wet Fido Modelstaat A (x € 1.000)

Kwartaal	1e			2e		
Maand	1 jan	1 feb	1 mrt	1 apr	1 mei	1 jun
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld	0			0		
Gem. overschot	0			0		
Kasgeldlimiet	178	178	178	178	178	178
Ruimte onder limiet	178			178		
Overschrijding	0			0		
Kwartaal	3e			4e		
Maand	1 jul	1 aug	1 sep	1 okt	1 nov	1 dec
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld	0			0		
Gem. overschot	0			0		
Kasgeldlimiet	178	178	178	178	178	178
Ruimte onder limiet	178			178		
Overschrijding	0			0		

Toelichting op modelstaat A

De Kasgeldlimiet voor het RAUM bedraagt op basis van de begroting 2020 € 178.000,-. Het recreatieschap blijft het gehele jaar binnen de limiet.

Wet Fido Modelstaat B (x € 1.000)

Modelstaat B			
1a	Renteherziening op vaste schuld O/G		-
1b	Renteherziening op vaste schuld U/G		-
2	Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)		-
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld		-
3b	nieuw uitgezette lange leningen		-
4	netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)		-
5	Betaalde aflossingen		-
6	herfinanciering (laagste van 4 en 5)		-
7	Renterisico op de vaste schuld (2+6)		-
8	Renterisiconorm		-
9a	ruimte onder		-
9b	Overschrijding		-
Renterisiconorm			
10	Stand van de vaste schuld		-
11	Vastgestelde percentage		-
12	Renterisiconorm (10x11)		-

Toelichting op modelstaat B

Bij het recreatieschap hebben zich geen renteherzieningen op vaste schulden plaatsgevonden en er zijn geen nieuwe leningen uitgezet of aangetrokken. De renterisiconorm is derhalve nihil.

D. Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer bevat. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat vijfjarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van RNH opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werd besloten de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020). Op 24 juni 2020 is besloten om de overeenkomst met een jaar te verlengen tot eind 2021.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In de begroting is hiervoor in totaal een budget van € 1.011.611 opgenomen.

Voor de werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht het recreatieschap verricht zijn vaste bedragen in de begroting opgenomen. Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en -ontwikkeling.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR management
- Training en opleiding van het personeel
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen
- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuurafhandeling

- Archivering
- Natuurinclusief kennisnetwerk
- Omgevingsmanagement
- Planning en control

Afgeschafte kortingen op de tarieven van Recreatie Noord-Holland

In voorgaande jaren heeft RNH een korting van 2% op de tarieven kunnen geven. Bovendien was het mogelijk om de risico-opslag van RNH met 1,5% te verlagen. In 2019 heeft RNH hierdoor verlies geleden. Zoals begin 2020 is aangegeven en uit een herijking van de uurtarieven is gebleken, moest RNH met ingang van 2020 de kortingen afschaffen. Voor Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer betreft dit in 2020 een kostenstijging van 3,5% op de inzet van RNH, te weten € 35.406.

Het recreatieschap heeft niet besloten om de participantenbijdragen te verhogen om deze structurele kostenstijging op te vangen. Voor 2020 is aan RNH als richtlijn meegegeven dat deze kostenstijging moet worden opgevangen binnen de begrotingen. Dat is gebeurd door waar mogelijk de hogere kosten te dekken door (incidentele) meevallers. Waar dit niet mogelijk is, leidde dit tot een tekort ten laste van het totale resultaat.

Voor 2021 en volgende jaren wordt de kostenstijging in de jaarplannen en kadernota's verwerkt.

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten € 2.170.112 bedraagt het percentage overhead 24,0 %. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Bestuursadvisering en programmasturing	176.426	155.204
Secretariaat	43.047	48.311
Financiële control en administratie	68.865	66.160
Locatiebeheerder en management	206.855	164.669
Verlaging risico opslag RNH	-	-13.343
Kantoor- en bedrijfskosten	20.956	12.501
Totaal	516.149	433.502

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Er zijn 13 klachten ontvangen en afgehandeld.

Via andere communicatiemiddelen en via de klantcontacten met toezichthouders of beheermedewerkers zijn geen klachten ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Als een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, en in elk geval in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurde in de vorm van:

- de begrotingswijziging 2020;
- separate bestuursvoorstellen;
- en de najaarsnotitie 2020.

Het recreatieschap streeft ernaar substantiële begrotingsafwijkingen te voorkomen. Dit geldt in sterkere mate voor rechtmatigheidsafwijkingen zoals beschreven in de [Kadernota Rechtmatigheid 2018](#).

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

Oppervlaktes en hoeveelheden		
Gronden		
Beleidsgebied gemeenschappelijke regeling	2.058	hectare
Oppervlakte in eigendom	706	hectare
Oppervlakte	27	hectare
Totaal	733	
waarvan: in eigen beheer	633	hectare
contractueel uitgegeven	134	hectare
Aantal contracten gronden	58	(alle contracten)
Gebouwen		
Aantal gebouwen	15	(incl. Erfgoedpark)
waarvan: in eigen beheer	12	
contractueel uitgegeven	3	Bruikleen
potentieel af te stoten	6	(incl. de drie in bruikleen gegeven gebouwen).

Gronden in eigendom en uitgegeven

Gronden in erfpacht worden bij voorkeur voor langere periodes uitgegeven, tenzij dit vanuit gewenste ontwikkelingen in het gebied die voortvloeien uit het ambitietraject onwenselijk is. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief.

NatuurNetwerk Nederland (NNN)

Bijna alle gronden van het recreatieschap maken deel uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Dit legt beperkingen op voor het gebruik van de gronden.

Commerciële activiteiten

Om voldoende baten te halen uit de gronden zijn de gronden voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven.

Hierbij wordt gewerkt met standaardcontracten en voorwaarden. Bij Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer is nog geen sprake van een vastgesteld grondprijzenbeleid. Wel wordt aangesloten bij de prijzen in de regio daarvoor. Er is sprake van actief accountmanagement waardoor contracten regelmatig worden herzien of gecontroleerd op oneigenlijk gebruik.

Baten uit commerciële activiteiten	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Baten uit (erf)pachten	18.670	22.481
Baten uit verhuren	154.727	156.632

Kavelpaspoorten

Voor nieuwe ontwikkelingen worden kavelpaspoorten opgesteld, waarop marktpartijen kunnen inschrijven.

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. Ook de ambtelijke organisaties hebben ook in 2020 goed samengewerkt met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. Voor de juiste procentuele verdeling wordt verwezen naar de paragraaf "Informatie over de verbonden partijen" onder het kopje "(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)".

Participant		Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord-Holland		829.605	802.656
Gemeente Beverwijk		88.834	110.181
Gemeente Heemskerk		68.294	86.583
Gemeente Uitgeest		71.390	80.437
Gemeente Alkmaar		80.239	84.548
Gemeente Zaanstad		326.766	368.586
Gemeente Castricum		58.764	61.919
Gemeente Heiloo		27.123	28.579
Totaal		1.551.015	1.623.489

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'. Deze gegevens hebben betrekking op de geconsolideerde begroting.

Naam verbonden partij	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
Vestigingsplaats	Uitgeest
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Provincie Noord-Holland en de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest en Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Prov. NH: gedeputeerde dr. I. Zaal Alkmaar: weth. Drs. P.F. Dijkman Beverwijk: weth. mevrouw H.J. Niele-Goos Castricum: weth. R. de Haan Heemskerk: weth. A.W.M. Schoorl

	Heiloo: weth. R. Obdam Uitgeest: burg. S. M. Nieuwland Zaanstad: weth. W. Breunese
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van het recreatiegebied uit, conform de kaders van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Alkmaarder- en Uitgeestermeer is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: 1. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; 2. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant; 3. Uitvoeren van het inrichtingsplan en investeringsprogramma.

Beleidsvoornemens 2020-2023 (BBV 15, 1a)	Alkmaarder- en Uitgeestermeer levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven: 1. Het behouden van het unieke, volwaardige recreatielandschap; 2. Het vergroten van het gebruik; 3. Versterken van de duurzaamheid; 4. En het vergroten van het maatschappelijk draagvlak.
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van het jaarlijkse exploitatietekort zijn de participanten verantwoordelijk. <u>Verdeelsleutel A-UM:</u> Provincie Noord-Holland - 49,2 % Gemeente Alkmaar - 7,1 % Gemeente Beverwijk - 4,3 % Gemeente Castricum - 5,2 % Gemeente Heemskerk - 2,9 % Gemeente Heiloo - 2,4 % Gemeente Uitgeest - 5,2 % Gemeente Zaanstad - 23,7 % <u>Verdeelsleutel IJ-Z:</u> Provincie Noord Holland – 50,10 % Gemeente Beverwijk – 13,63 % Gemeente Heemskerk – 12,03 % Gemeente Uitgeest – 4,28 % Gemeente Zaanstad – 19,96 %

Bestuurlijk belang	Het doel is de belangen te behartigen bij: - het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie; - het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; - het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder sub a en b geformuleerde alsmede; - het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde belangen.
Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kan Provinciale Staten / de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Eigen vermogen	31-12-2017 € 2.894.971 31-12-2018 € 3.366.692 31-12-2019 € 1.721.115

	31-12-2020 € 1.407.301
Vreemd vermogen	31-12-2017 € 432.138 31-12-2018 € 357.750 31-12-2019 € 567.442 31-12-2020 € 876.568
Financieel resultaat voor bestemming	31-12-2017 - € 402.014 31-12-2018 € 471.721 31-12-2019 - € 393.883 31-12-2020 - € 313.978
Website	https://www.alkmaarder-enutgeestermeer.nl/
Risicoprofiel	Hoog/middel/laag
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	De huidige weerstandscapaciteit is voldoende voor het benodigde weerstandsvermogen. Op de (middel)lange termijn moeten o.b.v. de onderhouds- en investeringsplannen bestuurlijke keuzes worden gemaakt.
Beleidsverslag / Ontwikkelingen	
- Het vaststellen van een nieuwe visie en de uitwerking daarvan in uitvoeringsplannen; - Het zorgen voor structureel (financieel) evenwicht; - Het werken aan een permanente invulling van de ontwikkellocaties; - Biodiversiteit krijgt een grotere rol bij het gebiedsbeheer.	

Overige gegevens

Samenstelling van het algemeen bestuur per 31 december 2020

PROVINCIE NOORD-HOLLAND:	Mevrouw dr. I. Zaal (voorzitter)
GEMEENTE ALKMAAR:	De heer drs. P. F. Dijkman
GEMEENTE BEVERWIJK:	Mevrouw H.J. Niele-Goos
GEMEENTE CASTRICUM:	De heer R. de Haan
GEMEENTE HEEMSKERK:	De heer A.W.M. Schoorl
GEMEENTE HEILOO:	De heer R. Opdam
GEMEENTE UITGEEST:	De heer S.M. Nieuwland (vice-voorz.)
GEMEENTE ZAASTAD:	De heer W. Breunese

Controleverklaring

De controleverklaring van de accountant is hieronder ingevoegd. (Als afbeeldingen invoegen.)

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze jaarrekening wordt/is vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer in de openbare vergadering van 7 juli 2021.

Voorzitter,
Mevrouw dr. I. Zaal

Bijlagen

Bijlage I	Investerings- en financieringsstaat over 2020
Bijlage II	Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020
Bijlage V	Risicoanalyse 2020
Bijlage VI	WNT-verantwoording

Bijlage I Overzichten A-UM

Samenvatting

Jaarrekening 2020			
Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	240.267	-	-240.267
2. Beheer en onderhoud	930.683	212.936	-717.746
3. Veiligheid en toezicht	47.166	-	-47.166
4. Bestuur en ondersteuning	440.528	-	-440.528
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	562	1.190.818	1.190.256
Totaal voor bestemming	1.659.205	1.403.754	-255.451
Toevoeging Onttrekking Saldo			
Ad 5. Mutaties reserves	105.457	360.908	255.451
Totaal na bestemming	1.764.662	1.764.662	-

Financieel resultaat

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	1.659.205	1.593.775	65.430
Baten	1.403.754	1.416.621	-12.867
Saldo	-255.451	-177.154	-78.297

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord-Holland	49,20%	556.028	585.887
Gemeente Beverwijk	4,30%	48.598	51.208
Gemeente Heemskerk	2,90%	32.773	34.533
Gemeente Uitgeest	5,20%	58.764	61.919
Gemeente Alkmaar	7,10%	80.239	84.548
Gemeente Zaanstad	23,70%	267.841	282.225
Gemeente Castricum	5,20%	58.764	61.919
Gemeente Heiloo	2,40%	27.123	28.579
Totaal	100,00%	1.130.130	1.190.818

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019	Verschil
Kapitaal	408	408	-
Algemene reserve	45.392	45.392	-
Bestemmingsreserve vervangingsinv	-	610.484	-610.484
Bestemmingsreserve exploitatie	342.708	-	342.708
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	12.325	-	12.325
Totaal reserves	400.833	656.284	-255.451
Voorziening groot onderhoud	248.667	226.067	22.599
Totaal reserves en voorzieningen	649.500	882.351	-232.851

Lasten en baten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
0.1	bestuur	12.077	22.777	-10.700
0.4	overhead	428.451	352.493	75.958
0.5	treasury	562	378	184
0.8	overige baten en lasten	-	-	-
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	mutaties reserves	105.457	244.647	-139.190
0.11	resultaat van de rekening van baten	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	47.166	61.302	-14.136
2.1	verkeer en vervoer	96.665	123.629	-26.964
2.2	parkeren	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	85.856	88.100	-2.244
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	87.557	115.747	-28.190
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.957	2.213	744
3.4	economische promotie	48.777	56.293	-7.516
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -pa	-	-	-
5.5	cultureel erfgoed	-	-	-
5.7	openbaar groen en (openlucht)recrea	849.138	770.843	78.295
	Totaal lasten	1.764.662	1.838.422	-73.760

	Saldo van lasten en baten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Totaal baten	1.764.662	1.838.422	-73.760
	Totaal lasten	1.764.662	1.838.422	-73.760
	Saldo	-	-	-

Nr.	Baten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
0.1	bestuur	-	-	-
0.4	overhead	-	-	-
0.5	treasury	-	-	-
0.8	overige baten en lasten	1.190.818	1.194.536	-3.718
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	mutaties reserves	360.908	421.801	-60.893
0.11	resultaat van de rekening van baten	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	-	-	-
2.1	verkeer en vervoer	-	-	-
2.2	parkeren	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	-	-	-
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	173.397	179.113	-5.716
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-
3.4	economische promotie	-	-	-
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -pa	-	-	-
5.7	openbaar groen en (openlucht)recrea	39.539	42.972	-3.433
	Totaal baten	1.764.662	1.838.422	-73.760

	Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Bijdrage gemeente Alkmaar	84.548	84.548	-
	Bijdrage gemeente Beverwijk	51.208	51.208	-
	Bijdrage gemeente Castricum	61.919	61.919	-
	Bijdrage gemeente Heemskerk	34.533	34.533	-
	Bijdrage gemeente Heiloo	28.579	28.579	-
	Bijdrage gemeente Uitgeest	61.919	61.919	-
	Bijdrage gemeente Zaanstad	282.225	282.225	-
	Bijdrage Provincie Noord-Holland	585.887	585.887	-
	Diverse inkomstenoverdrachten	-	3.718	-
	Totaal	1.190.818	1.194.536	-

Per programma Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Programma 1 Ontwikkeling en inrichting

Programma 1.	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 7)
Ontwikkeling en inrichting			
Bedrijfskosten	174.716	193.220	115.979
Inzet RNH	65.551	39.863	56.160
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	240.267	233.083	172.138
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	-	-	5.977
Totale baten	-	-	5.977
Saldo	-240.267	-233.083	-166.161

Per taakveld	Jaarrekening 2020 Lasten	Baten	Begroting 2020 Lasten
2.1 verkeer en vervoer	-	-	-
3.1 economische ontwikkeling	85.856	-	88.100
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	31.760	-	36.770
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.957	-	2.213
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	119.694	-	106.000
Totaal	240.267	-	233.083

Specificatie per taakveld		Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
Nr.	Projectnaam	Lasten	Baten	Lasten	Baten
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	8.855		-	-
3.1	Ambitiedoc. & Uitvoeringspr.	55.263		61.520	-
3.1	Erfgoedpark	21.738		14.580	-
3.1	Governance & beheerstruct.recreatieschappen	-		12.000	-
	Subtotaal taakveld 3.1	85.856	-	88.100	-
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur	-		-	-
3.2.1	Realisatie horecapunt en openbare toiletten	5.230		24.700	-
3.2.1	Woudhaven in eigendom verwerven en uitgeven	19.880		12.070	-
3.2.1	Recr. versterking De Hoorne	6.650		-	-
	Subtotaal taakveld 3.2.1	31.760	-	36.770	-
3.3	Reguliere werkz.bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.957		2.213	-
	Subtotaal taakveld 3.3	2.957	-	2.213	-
5.7.1	Reguliere werkz. openbaar groen en (openlucht)recreatie	-		-	-
5.7.1	Beheer waterpl.problematiek	70.741		71.000	-
5.7.1	Project duurzame oplossing waterplantengroei	48.953		35.000	-
	Subtotaal taakveld 5.7.1	119.694	-	06.000	-
	Totaal	240.267	-	233.083	-

Programma 2 Beheer en onderhoud

Programma 2. Beheer en onderhoud	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Bedrijfskosten DO	205.365	192.000	204.903
Overige bedrijfskosten	195.253	203.684	144.533
Inzet RNH	291.131	289.149	363.164
GO*	182.401	206.300	178.933
Kapitaallasten	33.933	33.909	-
Subtotaal lasten	908.083	925.042	891.533
Dotatie voorziening GO*	205.000	205.000	405.000
Onttrekking voorziening GO*	-182.401	-206.300	-178.933
Saldo mutaties voorziening GO	22.599	-1.300	226.067
Totale lasten	930.683	923.742	1.117.601
Opbrengsten	195.645	202.294	196.343
Projectsubsidies	17.291	19.791	15.361
Totale baten	212.936	222.085	211.704
Saldo	-717.746	-701.657	-905.896

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	96.665	-	123.629	-
3.2.2 fysieke bedrijfsinfrastructuur	55.797	173.397	78.977	179.113
3.4 econ. promotie	48.777	-	56.293	-
5.3 cultuur presentatie en productie	-	-	-	-
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	729.444	39.539	664.843	42.972
Totaal	930.683	212.936	923.742	222.085

Specificatie per taakveld		Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
Nr.	Projectnaam	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	31.885		58.029	-
2.1.2	Dotatie voorz. GO/V	64.780		65.600	-
2.1.2	GO/V	127.267		124.900	-
2.1.2	Onttrekking voorz. GO/V	-127.267		-124.900	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	96.665	-	123.629	-
3.2.2	Reguliere werkz. beheer fysieke bedrijfsinfrastr.	44.130	173.397	66.977	179.113
3.2.2	Kapitaallasten	11.667		12.000	-
	Subtotaal taakveld 3.2.2	55.797	173.397	78.977	179.113
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	48.777		56.293	-
	Subtotaal taakveld 3.4	48.777	-	56.293	-
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	566.957	39.539	503.534	42.972
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	140.220		139.400	-
5.7.2	GO/V	55.134		81.400	
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-55.134		-81.400	-
5.7.2	Kapitaallasten	22.267		21.909	
	Subtotaal taakveld 5.7.2	729.444	39.539	664.843	42.972
	Totaal	930.683	212.936	923.742	222.085

Programma 3 Toezicht en veiligheid

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Bedrijfskosten	4.234	8.225	3.649
Inzet RNH	42.932	53.077	59.400
Totale lasten	47.166	61.302	63.049
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-47.166	-61.302	-63.049

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	47.166	-	61.302	-
Totaal	47.166	-	61.302	-

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Bedrijfskosten	32.971	34.727	81.159
Inzet RNH	407.557	340.543	243.543
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	440.528	375.270	324.702
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-440.528	-375.270	-324.702

Jaarrekening 2020	Begroting 2020
-------------------	----------------

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 bestuur	12.077	-	22.777	-
0.4 overhead	428.451	-	352.493	-
Totaal	440.528	-	375.270	-

Onderdeel	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
Onderdeel	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuursadviesing en programmasturing	143.413	-	120.216	-
Secretariaat	31.080	-	43.195	-
Financiële control en administratie	50.401	-	44.509	-
Locatiebeheerder en management	182.662	-	143.032	-
Verlaging risico opslag RNH (1,5% op alle inzet RNH)	Dit is met ingang van 2020 afgeschaft. Voor een toelichting zie de paragraaf bedrijfsvoering.		-10.409	-
Kantoor- en bedrijfskosten	20.894	-	11.950	-
Totaal	428.451	-	352.493	-

Programma 5- Algemene dekkingsmiddelen

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Bedrijfskosten	562	378	-
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	562	378	-
Participantenbijdragen	1.190.818	1.190.818	1.130.130
Opbrengsten	-	3.718	-
Totale baten	1.190.818	1.194.536	1.130.130
Saldo voor bestemming	1.190.256	1.194.158	1.130.130
Mutaties reserves	-255.451	-177.154	-329.678
Saldo na bestemming	1.445.707	1.371.312	1.459.808

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Toevoeging algemene reserve	53.786	123.119	85.010
Onttrekking algemene reserve	-53.786	-123.119	-85.010
Toevoeging bestemmingsreserve	51.671	121.528	85.010
Onttrekking bestemmingsreserve	-307.122	-298.682	-414.688
Totaal	-255.451	-177.154	-329.678

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.5 treasury	562	-	378	-
0.8 overige baten en lasten	-	1.190.818	-	1.194.536
0.9 vennootschapsbelasting	-	-	-	-
0.10 mutaties reserves	105.457	360.908	244.647	421.801
0.11 resultaat rekening baten en lasten	-	-	-	-
Totaal	106.019	1.551.726	245.025	1.616.337

Overzicht van lasten en baten over het begrotingsjaar 2020 A-UM

Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	240.267	-	-240.267	233.083	-	-233.083	172.138	5.977	-166.161
2. Beheer en onderhoud	930.683	212.936	-717.746	923.742	222.085	-701.657	1.117.601	211.704	-905.896
3. Veiligheid en toezicht	47.166	-	-47.166	61.302	-	-61.302	63.049	-	-63.049
4. Bestuur en ondersteuning	440.528	-	-440.528	375.270	-	-375.270	324.702	-	-324.702
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	562	1.190.818	1.190.256	378	1.194.536	1.194.158	-	1.130.130	1.130.130
Totaal voor bestemming	1.659.205	1.403.754	-255.451	1.593.775	1.416.621	-177.154	1.677.490	1.347.812	-329.678
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	105.457	360.908	255.451	244.647	421.801	177.154	170.019	499.698	329.678
Totaal na bestemming	1.764.662	1.764.662	-	1.838.422	1.838.422	-	1.847.509	1.847.509	-

Resultaatbestemming (ad 5. mutaties reserves)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Algemene reserve	53.786	53.786	-	123.119	123.119	-	85.010	85.010	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	610.484	-610.484	121.528	298.682	-177.154	85.010	414.688	-329.678
Bestemmingsreserve exploitatie	662.155	319.447	342.708	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	12.325		12.325	-	-	-	-		-
Totaal mutaties reserves	728.265	983.716	-255.451	244.647	421.801	-177.154	170.019	499.698	-329.678

Bijlage II Overzichten IJ-Z

Jaarrekening 2020			
Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	147.206	-	-147.206
2. Beheer en onderhoud	259.434	19.708	-239.726
3. Veiligheid en toezicht	15.369	-	-15.369
4. Bestuur en ondersteuning	88.898	-	-88.898
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	-	432.671	432.671
Totaal voor bestemming	510.907	452.379	-58.528
Toevoeging Onttrekking Saldo			
Ad 5. Mutaties reserves	74.062	132.590	58.528
Totaal na bestemming	584.969	584.969	-

Financieel resultaat

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	510.907	418.727	92.180
Baten	452.379	444.250	8.129
Saldo	-58.528	25.523	-84.051

	Bijdragen-verdeling 2020	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord Holland	50,10%	273.577	216.769
Gemeente Beverwijk	13,63%	40.236	58.973
Gemeente Heemskerk	12,03%	35.521	52.050
Gemeente Uitgeest	4,28%	12.626	18.518
Gemeente Zaanstad	19,96%	58.925	86.361
Totaal	100,00%	420.885	432.671

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019	Verschil
Algemene reserve IJ-Z	717.469	720.733	-3.265
Bestemmingsreserve IJ-Z	288.835	344.097	-55.263
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	-	-	-
Totaal reserves	1.006.303	1.064.831	-58.528
Voorziening groot onderhoud	202.691	147.100	55.591
Totaal reserves en voorzieningen	1.208.994	1.211.931	-2.937

Lasten en baten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
0.1	bestuur	1.200	2.563	-1.363
0.4	overhead	87.698	81.009	6.689
0.5	treasury	-	-	-
0.8	overige baten en lasten	-	-	-
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	mutaties reserves	74.062	90.343	-16.281
0.11	resultaat van de rekening van baten	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	15.369	29.534	-14.165
2.1	verkeer en vervoer	66.523	40.206	26.317
2.2	parkeren	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	146.353	61.520	84.833
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	15.040	8.059	6.981
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	853	6.073	-5.220
3.4	economische promotie	11.833	17.895	-6.062
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -pa	-	-	-
5.5	cultureel erfgoed	-	-	-
5.7	openbaar groen en (openlucht)recrea	166.037	171.868	-5.831
	Totaal lasten	584.969	509.070	75.899

	Saldo van lasten en baten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Totaal baten	584.969	509.070	75.899
	Totaal lasten	584.969	509.070	75.899
	Saldo	-	-	-

Nr.	Baten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
0.1	bestuur	-	-	-
0.4	overhead	-	-	-
0.5	treasury	-	-	-
0.8	overige baten en lasten	432.671	432.671	-
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	mutaties reserves	132.590	64.820	67.770
0.11	resultaat van de rekening van baten	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	-	-	-
2.1	verkeer en vervoer	-	-	-
2.2	parkeren	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	-	-	-
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	19.708	11.579	8.129
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-
3.4	economische promotie	-	-	-
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -pa	-	-	-
5.7	openbaar groen en (openlucht)recrea	-	-	-
	Totaal baten	584.969	509.070	75.899

	Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Diverse inkomensoverdrachten	-	-	-
	Overige verrekeningen	-	-	-
	Bijdrage gemeente Beverwijk	58.973	58.973	-
	Bijdrage gemeente Heemskerk	52.050	52.050	-
	Bijdrage gemeente Uitgeest	18.518	18.518	-
	Bijdrage gemeente Zaanstad	86.361	86.361	-
	Bijdrage Provincie Noord-Holland	216.769	216.769	-
	Totaal	432.671	432.671	-

Per programma Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Programma 1 Ontwikkeling en inrichting

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Bedrijfskosten	131.122	61.520	-
Inzet RNH	16.085	6.073	18.671
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	147.206	67.593	18.671
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-147.206	-67.593	-18.671

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	-	-	-	-
3.1 economische ontwikkeling	146.353	-	61.520	-
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	853	-	6.073	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-
Totaal	147.206	-	67.593	-

Specificatie per taakveld		Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
Nr.	Projectnaam	Lasten	Baten	Lasten	Baten
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	14.842		-	-
3.1	Ambitiedocument & Uitvoeringsprogramma	55.263		61.520	-
3.1	RvRorik aanleg infrastr. tbv van de te realiseren bebouwing	76.249			-
	Subtotaal taakveld 3.1	146.353	-	61.520	-
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur			-	-
	Subtotaal taakveld 3.2.1	-	-	-	-
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	853		6.073	-
	Subtotaal taakveld 3.3	853	-	6.073	-
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie			-	-
	Subtotaal taakveld 5.7.1	-	-	-	-
	Totaal	147.206	-	67.593	-

Programma 2 Beheer en onderhoud

Programma 2. Beheer en onderhoud	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Bedrijfskosten DO	94.987	75.729	101.300
Overige bedrijfskosten	30.197	34.789	28.019
Inzet RNH	72.249	65.510	67.281
GO*	6.409	11.800	14.900
Kapitaallasten	-	-	-
Subtotaal lasten	203.843	187.828	211.500
Dotatie voorziening GO*	62.000	62.000	162.000
Onttrekking voorziening GO*	-6.409	-11.800	-14.900
Saldo mutaties voorziening GO	55.591	50.200	147.100
Totale lasten	259.434	238.028	358.600
Opbrengsten	19.708	11.579	11.264
Projectsubsidies	-	-	-
Totale baten	19.708	11.579	11.264
Saldo	-239.726	-226.449	-347.336

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	66.523	-	40.206	-
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastruct.	15.040	19.708	8.059	11.579
3.4 economische promotie	11.833	-	17.895	-
5.3 cultuur pres. en productie	-	-	-	-
5.7.2 openb. groen-en recreatie	166.037	-	171.868	-
Totaal	259.434	19.708	238.028	11.579

Specificatie per taakveld		Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
Nr.	Projectnaam	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	12.963		14.806	-
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	53.560		25.400	-
2.1.2	GO/V	-		10.200	-
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-		-10.200	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	66.523	-	40.206	-
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	15.040	19.708	8.059	11.579
	Subtotaal taakveld 3.2.2	15.040	19.708	8.059	11.579
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	11.833		17.895	-
	Subtotaal taakveld 3.4	11.833	-	17.895	-
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	157.597		135.268	-
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	8.440		36.600	-
5.7.2	GO/V	6.409		1.600	-
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-6.409		-1.600	-
5.7.2	Kapitaallasten	-		-	-
	Subtotaal taakveld 5.7.2	166.037	-	171.868	-
	Totaal	259.434	19.708	238.028	11.579

Programma 3 Toezicht en veiligheid

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Bedrijfskosten	706	2.550	449
Inzet RNH	14.663	26.984	19.933
Totale lasten	15.369	29.534	20.382
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-15.369	-29.534	-20.382

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	15.369	-	29.534	-
Totaal	15.369	-	29.534	-

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Bedrijfskosten	1.261	3.114	26.514
Inzet RNH	87.636	80.458	72.187
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	88.898	83.572	98.701
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-88.898	-83.572	-98.701

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 bestuur	1.200	-	2.563	-
0.4 overhead	87.698	-	81.009	-
Totaal	88.898	-	83.572	-

Specificatie van de overhead (taakveld 0.4)	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuursadviesing en programmasturing	33.013	-	34.988	-
Secretariaat	11.967	-	5.116	-
Financiële control en administratie	18.464	-	21.651	-
Locatiebeheerder en management	24.193	-	21.637	-
Verlaging risico opslag RNH (1,5% op alle inzet RNH)	Dit is met ingang van 2020 afgeschaft. Voor een toelichting zie de paragraaf bedrijfsvoering.		-2.934	-
Kantoor- en bedrijfskosten	61	-	551	-
Totaal	87.698	-	81.009	-

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Bedrijfskosten	-	-	-
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	-	-	-
Participantenbijdragen	432.671	432.671	420.885
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	432.671	432.671	420.885
Saldo voor bestemming	432.671	432.671	420.885
Mutaties reserves	-58.528	25.523	-64.205
Saldo na bestemming	491.199	407.148	485.090

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.5 treasury	-	-	-	-
0.8 overige baten en lasten	-	432.671	-	432.671
0.9 vennootschapsbelasting	-	-	-	-
0.10 mutaties reserves	74.062	132.590	90.343	64.820
0.11 resultaat rekening baten en lasten	-	-	-	-
Totaal	74.062	565.261	90.343	497.491

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Toevoeging algemene reserve	74.062	90.343	69.072
Onttrekking algemene reserve	-77.327	-3.300	-10.842
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-55.263	-61.520	-122.434
Totaal	-58.528	25.523	-64.205

Overzicht van lasten en baten over het begrotingsjaar 2020 IJ-Z

Programma	Jaarrekening 2020			Begroting 2020			Jaarrekening 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	147.206	-	-147.206	67.593	-	-67.593	18.671	-	-18.671
2. Beheer en onderhoud	259.434	19.708	-239.726	238.028	11.579	-226.449	358.600	11.264	-347.336
3. Veiligheid en toezicht	15.369	-	-15.369	29.534	-	-29.534	20.382	-	-20.382
4. Bestuur en ondersteuning	88.898	-	-88.898	83.572	-	-83.572	98.701	-	-98.701
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	-	432.671	432.671	-	432.671	432.671	-	420.885	420.885
Totaal voor bestemming	510.907	452.379	-58.528	418.727	444.250	25.523	496.354	432.149	-64.205
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	74.062	132.590	58.528	90.343	64.820	-25.523	69.072	133.276	64.205
Totaal na bestemming	584.969	584.969	-	509.070	509.070	-	565.425	565.425	-

Resultaatbestemming (ad 5. mutaties reserves)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Algemene reserve IJ-Z	74.062	77.327	-3.265	90.343	3.300	87.043	69.072	10.842	58.229
Bestemmingsreserve IJ-Z		55.263	-55.263	-	61.520	-61.520	-	122.434	-122.434
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten			-	-	-	-	-		-
Totaal mutaties reserves	74.062	132.590	-58.528	90.343	64.820	25.523	69.072	133.276	-64.205

Bijlage III Investerings- en financieringsstaat over 2020

nr	Omschrijving	Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020	Verminderingen 2020	Afschrijvingen 2020	Stand per 31-12-2020
	ACTIVA					
1	Onroerende en roerende bezittingen	348.010	31.673	-16.049	33.933	329.701
2	Investeringsuitgaven die gedekt worden uit reserves	-				-
3	Financiële vaste activa	-				-
	Totaal activa	348.010	31.673	-16.049	33.933	329.701
	PASSIVA					
1	Kapitaal	408	-	-	-	408
2	Algemene reserve RAUM	45.392	53.786	-53.786	-	45.392
3	Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen RAUM	610.484	-	-610.484	-	-
4	Bestemmingsreserve exploitatie RAUM	-	662.155	-319.447	-	342.708
5	Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten RAUM	-	12.325	-	-	12.325
6	Algemene reserve IJ-Z	720.733	74.062	-77.327	-	717.469
7	Bestemmingsreserve IJ-Z	344.097	-	-55.263	-	288.835
8	Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten IJ-Z	-	-	-	-	-
9**	Voorziening groot onderhoud RAUM	226.067	205.000	-182.401	-	248.667
10**	Voorziening groot onderhoud IJ-Z	147.100	62.000	-6.409	-	202.691
11	Aangegane langlopende leningen	-	-	-		-
	Totaal passiva	2.094.282	1.069.328	-1.305.116	-	1.858.494
	Bruto werkkapitaal (totaal passiva – totaal activa)	1.746.272	1.037.654	-1.289.067	-33.933	1.528.793

Omschrijving		Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020		Verminderings 2020	Stand per 31-12-2020
9**	Specificatie voorziening groot onderhoud RAUM					
	<u>verkeer & vervoer:</u>					
	Categorie verhardingen	42.357	25.010		-37.240	30.127
	Categorie civiele kunstwerken	70.170	39.770		-90.026	19.914
		112.527	64.780	-	-127.267	50.040
	<u>openbaar groen en (openlucht)recreatie:</u>					
	Categorie groen	-	46.330		-10.626	35.704
	Categorie water, oevers en stranden	21.250	19.270		-12.565	27.955
	Categorie terreinmeubilair	52.450	47.560		-23.079	76.931
	Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	21.300	10.250		-	31.550
	Categorie gebouwen	18.540	16.810		-8.864	26.486
		113.540	140.220	-	-55.134	198.626
	Totaal voorziening groot onderhoud RAUM	226.067	205.000	-	-182.401	248.667

Omschrijving		Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020		Verminderings 2020	Stand per 31-12-2020
10**	Specificatie voorziening groot onderhoud IJ-Z					
	<u>verkeer & vervoer:</u>					
	Categorie verhardingen	58.550	26.780		-	85.330
	Categorie civiele kunstwerken	58.550	26.780		-	85.330
		117.100	53.560	-	-	170.660
	<u>openbaar groen en (openlucht)recreatie:</u>					
	Categorie groen	10.000	-		-5.158	4.842
	Categorie water, oevers en stranden	-	-		-	-
	Categorie terreinmeubilair	20.000	8.440		-1.251	27.189
	Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	-	-		-	-
	Categorie gebouwen	-	-		-	-
		30.000	8.440	-	-6.409	32.031
	Totaal voorziening groot onderhoud IJ-Z	147.100	62.000	-	-6.409	202.691
	Totaal	373.167	267.000	-	-188.810	451.357

Bijlage IV Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020

Omschrijving	Jaar van inv.	Geactiv. t/m 2019	Investering	Desinvest.	Geactiv. t/m 2020	Termijn	Boekwaarde 1-1-2020	Afschr. t/m 2019	Afschr. 2020	Afschr. desinv. 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Restwaarde
Investeringen maatschappelijk nut												
Inrichting & ontwikkeling												
Waterkwaliteit Zwaansmeer	2020	-	12.325	-	12.325	30	-	-	-	-	12.325	-
		-	12.325	-	12.325		-	-	-	-	12.325	-
Investeringen economisch nut												
Onroerend Goed												
Opstallen Erfgoedpark de Hoop	2015	350.000	-	-	350.000	30	303.333	-46.667	-11.667	-	291.667	-
		350.000	-	-	350.000		303.333	-46.667	-11.667	-	291.667	-
Kantoormachines												
Kyocera Copier	2008	6.002	-	-	6.002	3	-	-6.002	-	-	-	-
		6.002	-	-	6.002		-	-6.002	-	-	-	-
Vervoermiddelen												
Mitsubishi 9-VXP-54	2012	44.871	-	-	44.871	5	-	-44.871	-	-	-	-
Citroen C3 NK-578-N	2017	18.964			18.964	5	8.218	-10.746	-3.793		4.425	-

Aanhangwagen Hapert, Colbalt	2017	4.552			4.552	5	2.504	-2.048	-910		1.593	-
		68.387	-	-	68.387		10.721	-57.665	-4.703	-	6.018	-
Vaartuigen												
Pont Molletjesveer	2005	26.933	-	-	26.933	15	7.930	-19.003	-1.796	-	6.135	-
Pont Oost Knollendam	2005	16.824	-	-	16.824	15	5.608	-11.216	-1.122	-	4.486	-
Werkship met toebehoren	2005	25.447	-	-	25.447	10	6.574	-18.873	-2.545	-	4.029	-
Alumax 660 Tender	2005	48.862	19.349	-16.049	52.162	5	13.844	-35.018	-12.101	-	5.042	-
		118.066	19.349	-16.049	121.366		33.956	-84.111	-17.563	-	19.692	-
Totaal		542.455	31.673	-16.049	558.080		348.010	-194.445	-33.933	-	329.701	-

Bijlage V Risicoanalyse 2020

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer vindt het belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de risico's, zoals ook wordt verplicht in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze nota geeft het noodzakelijke inzicht en wordt in de [paragraaf weerstandsvermogen](#) gebruikt en vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit.

	Gevolg / impact (totale lasten R2020 = € 2,3 mln)		
Kans	1= <3% R2020 (< € 70.500)	2= 3-10% R2020 (€70.500-235.000)	3= >10% R2020 (> € 235.000)
1= <5% (5%)			Nr. 6
2= 5-25% (20%)		Nr. 5	Nr. 1, 3
3= >25% (35%)		Nr. 4	Nr. 2

In de risicosessie van 19 januari 2020 zijn de risico's voor het Alkmaarder- en Uitgeestermeer in kaart gebracht. Hierbij zijn de risico's beschreven aan de hand van kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet. Op basis van deze uitkomsten zijn de risico's geplaatst in onderstaand matrix.

Lage scores (grijs gekleurd) geven lage risico's weer en behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (terro gekleurd) geven hogere risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar en daarvoor moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kans met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix. De uitkomsten zullen terugkomen in de begrotingsparagraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheersing, waarbij het risico als volgt wordt gedefinieerd: Risico = kans x gevolg.

Op basis van deze risicosessie hebben de onderstaande vijf risico's een 4 of hoger gescoord in de matrix, waardoor ze een plek verdienen in de risicoparagraaf. Op basis van kans en gevolg/impact:

1. Grote cultuurtechnische werken (o.a. Sakerleldam)
2. Vertragingen locatie-ontwikkelingen
3. Geen steun voor visie/uitvoeringsprogramma
4. Waterplantenproblematiek
5. Faillissementen – dubieuze partners
6. Effecten van coronabeperkingen

Samenvattend

Op basis van de onderstaande berekeningen moet een totaal bedrag van € 390.000 als weerstandsvermogen worden aangehouden.

De aanwezige reserves op 1 januari 2021 (pag. 11) zijn als volgt:

1. AR A-UM	€ 45.392
2. BR Exploitatie A-UM	€ 342.708
3. AR IJ-Z	€ 717.469
4. BR Exploitatie IJ-Z	€ 288.835
5. Groot onderhoud	niet meegerekend
6. Stille reserves	nee
7. Onvoorzien	nee

1		
Risico Grote cultuur-technische werken (met name Sakerleidam)		Oorzaak • Uitvoering bestaande overeenkomst • Publieke en bestuurlijke tegenwerking • Externe negatieve berichtgeving (zoals bijv. tv-uitzending Zembla)
<i>Kans(cijfer):2</i> <i>Gevolg(cijfer):3</i> € 350.000		Gevolg / impact • Imago en vertrouwen neemt af • Uittreden participant(en)
Beheersmaatregel • Vol inzetten op omgevingsmanagement • Meer gezamenlijk optrekken € 122.500		

2		
Risico Vertragingen locatie ontwikkelingen		Oorzaak • Economische onzekerheid • Inmenging NNN, BPL, Stikstof PFAS • Vertraging bestemmingsplannen
<i>Kans(cijfer):3</i> <i>Gevolg(cijfer):3</i> € 300.000		Gevolg / impact • Uitblijven gewenste recreatieve opwaardering • Leegstand ondernemingslocaties • Onvoldoende inkomsten

		• Toename beheerkosten
Beheersmaatregel • Informatie uit de markt halen • Zelf zorgen voor voldoende kennis • Alternatieve tijdelijke invulling van de locatie (standplaats, pop-up)		
€ 105.000		

3		
Risico Geen steun voor de Visie/uitvoeringsprogramma		Oorzaak Maatschappelijk discussie uitvoeringsprogramma visie
		Gevolg / impact • Geen ruimte voor ondernemers • Onzeker bestaansrecht! • Geen doorontwikkeling van het gebied
<i>Kans(cijfer):2</i>	<i>Gevolg(cijfer):3</i> € 400.000	
Beheersmaatregel • Zorgen voor voldoende kennis • Benutten omgevingsmanagement • zorgen voor aanvullende (financierings)mogelijkheden (subsidies, cofinanciering) • Ontwikkelingen op andere manier vormgeven (via individuele gemeenten)		
€ 80.000		

4		
Risico Waterplanten – oncontroleerbaar worden		Oorzaak • Toename mobiliteit • Geen afdoende maatregelen/oplossingen
Gevolg / impact • Vaarwater slecht tot onbruikbaar voor recreatie • Hogere beheerkosten • Vertrek recreanten		
<i>Kans(cijfer): 3</i>	<i>Gevolg(cijfer): 2</i> € 100.000 => € 35.000	
Beheersmaatregel • Gezamenlijk probleem van maken • Saldering/compensatie € 35.000		

5		
Risico Faillissementen ondernemer		Oorzaak • economische situatie • Overeenkomsten met dubieuze partijen • Kwaliteit ondernemers
Gevolg / impact • Imago schending bij dubieuze zaken • Financiële consequenties • Verlies van grip op het vervolg van de onderneming en wat daarna gebeurt		
<i>Kans(cijfer): 2</i>	<i>Gevolg(cijfer): 2</i> € 150.000 =>	
Beheersmaatregel • Vinger aan de pols houden bij de ondernemer/probleem opvolging		

CDD beleid
€ 30.000

6	
Risico Effecten van coronabeperkingen	Oorzaak Langer aanhouden Corona
<i>Kans(cijfer): 3 – 35%</i> <i>Gevolg(cijfer): 1</i> <i>€ 50.000</i>	Gevolg / impact - Toename recreanten en intensiever gebruik - Beheer- en toezichtkosten stijgen - Openstaande debiteuren - Minder positief imago
Beheersmaatregel - Meer handhaving en betere, positieve communicatie - Meer overleg andere gebieden (spreiding) - Bedenken creatieve oplossingen	
€ 17.500	

Bijlage VI WNT-verantwoording 2020

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer van toepassing zijnde regelgeving: “het algemene WNT-maximum”.

In mei 2017 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om in het financieel verslaggevingsdocument de vermelding van iedere topfunctionaris van wie de bezoldiging €1.500 of minder per kalenderjaar bedraagt te wijzigen. In de jaarrekening kan volstaan worden met de naam en de functie.

De bestuursfuncties van het recreatieschap betreffen onbezoldigde functies.

Overzicht van de bestuurders over het verantwoordingsjaar 2020

<u>Naam</u>	<u>Functie</u>
Mevrouw dr. I. Zaal	Lid AB en DB (voorzitter)
De heer S.M. Nieuwland	Lid AB en DB (vice voorzitter)
De heer drs. P. F. Dijkman	Lid AB en DB
De heer A.W.M. Schoorl	Lid AB
Mevrouw H.J. Niele-Goos	Lid AB
De heer R. de Haan	Lid AB
De heer R. Opdam	Lid AB
De heer W. Breunesse	Lid AB

Uitbetaalde beëindigingsvergoeding 2020

Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan top functionarissen.

Rapportageverplichtingen overige functionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2020 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

2020 in vogelvlucht

Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Tussen Alkmaar, het Noordzeekanaal en Zaanstad kun je uitstekend recreëren in recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Het is een van de weinige grote meren in Noord-Holland en biedt een scala aan watersportmogelijkheden. In de gebieden tussen IJmond en Zaanstad vind je vooral agrarische bedrijvigheid, fiets- en wandelroutes en cultureel erfgoed.

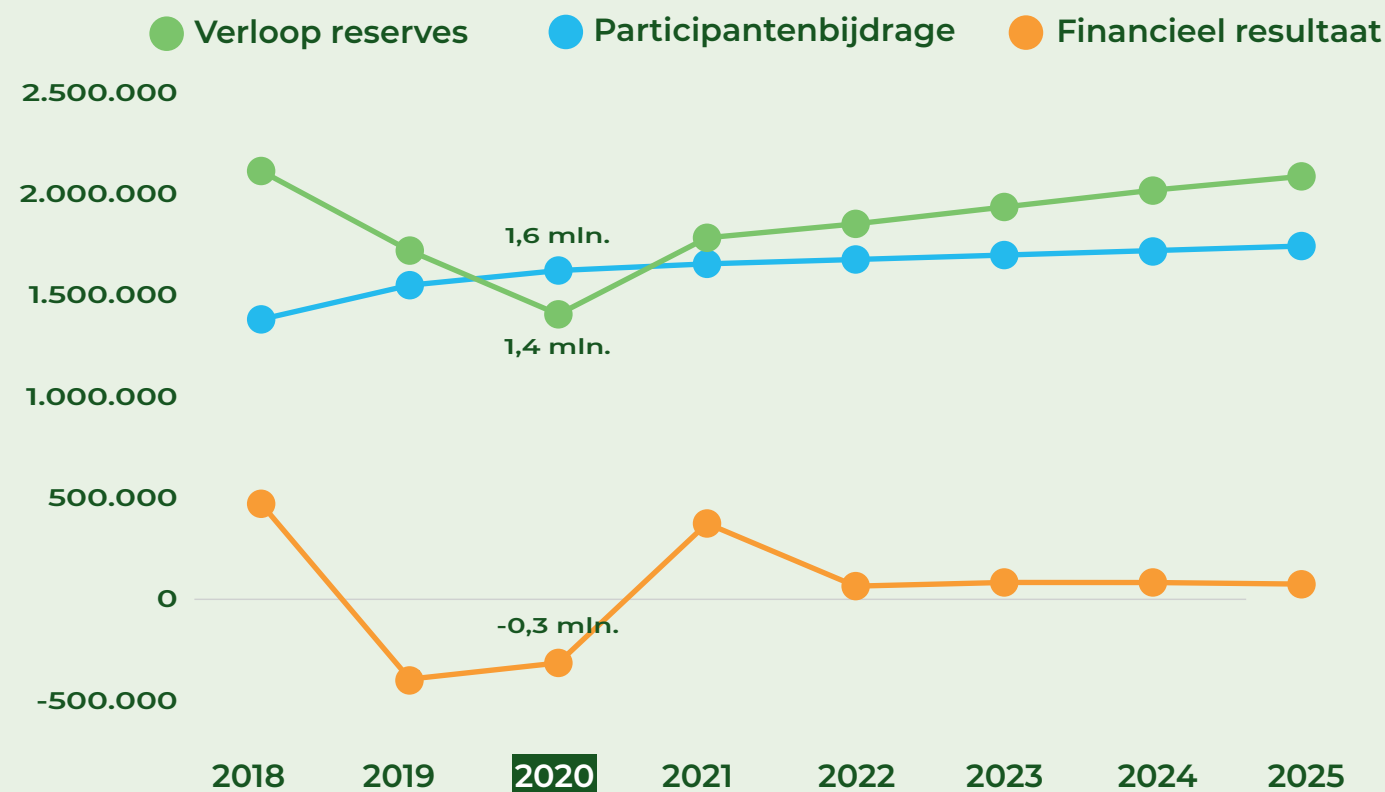
Wat hebben we gerealiseerd?

Visie Recreatiegebieden Alkmaarder- en Uitgeestermeer – Natuur en recreatie in Hollands landschap

Voor het opstellen van de toekomstvisie is een intensief proces doorlopen met participatie als belangrijke pijler. Het schetst een aantrekkelijk beeld voor de toekomst van de gebieden Alkmaarder- en Uitgeestermeer en IJmond tot Zaanstad. De visie is een samenhangend toekomstkader voor behoud en vooruitgang, die aansluit op regionale ontwikkelingen in het gebied. Op 2 december 2020 heeft het bestuur de conceptvisie vastgesteld en aangeboden aan de gemeenteraden en de Provinciale Staten. Op basis van de ontvangen zienswijzen stelt het bestuur de visie en het uitvoeringsprogramma in 2021 definitief vaststellen vast.

Hoe staat het schap er voor?

Het recreatieschap sloot het boekjaar 2020 af met een groter negatief resultaat mede als gevolg van de niet begrote kosten Landgoed Rorik (aanleg infrastructuur). Op basis van de nieuwe visie, de overdracht van Erfgoedpark de Hoop en het verbeterde inzicht in de meerjarige onderhouds- en investeringsuitgaven is er sprake van een voorzichtig structureel financieel evenwicht.

Behoeftte aan het groen aangewakkerd in tijden van corona

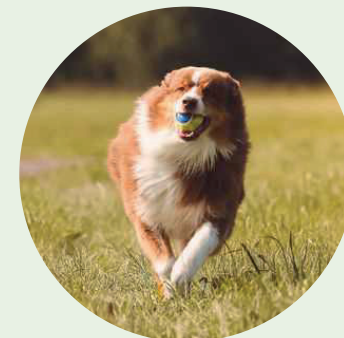
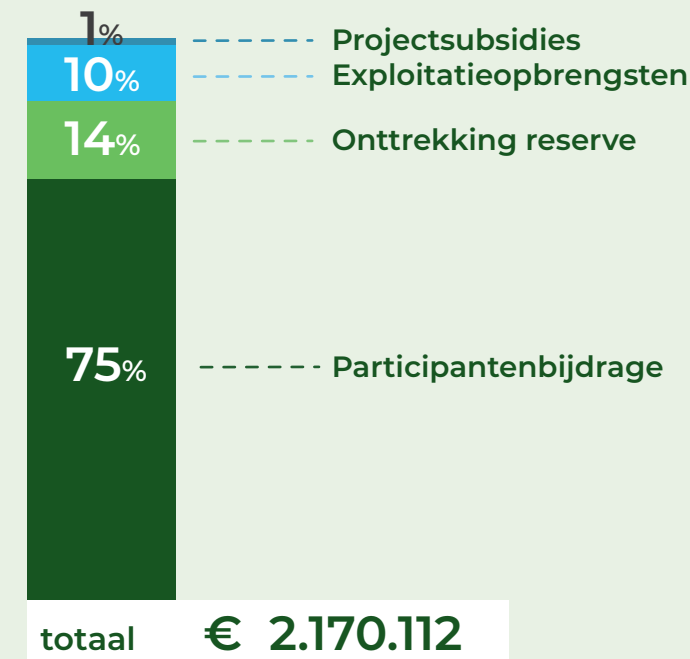
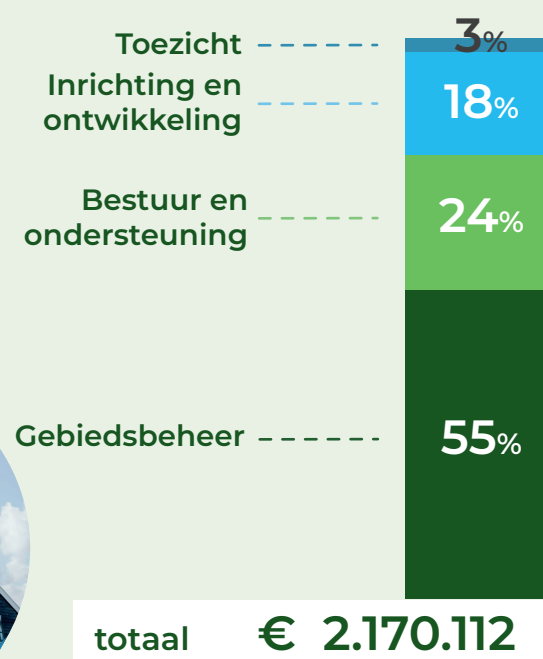
Varen, fietsen en eindeloze wandelommetjes, de recreatiegebieden zijn in coronatijd voor velen een toevluchtoord waar je kan ontspannen en genieten. Alhoewel de toenemende behoefte en daarmee het belang van groen wordt toegejuicht is de stijging van meer overlast, vervuiling en vernieling de keerzijde. Het vaker opruimen van afval, het meer optreden van de boswachters en de frequentere communicatie hebben geleid tot een stijging van de uitgaven.

Meer highlights op de volgende pagina

Waar ging het geld naartoe?

Waar kwam het geld vandaan?

recreatieschap
alkmaarder- en
uitgeestermeer

2020 highlights

Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Landgoed Rorik

Op 8 mei 2020 is de erfpachtovereenkomst ondertekend voor Landgoed Rorik (voorheen de Buitenlanden). Op het terrein komen logies, een stadsboerderij/fietshotel, een camping en ecohuisjes. De kabels en leidingen en de ovale aarden wal met gracht zijn aangelegd, er is gestart met biologische landbouw en er zijn diverse circulaire bouwwerken geplaatst. Tevens zijn honderden fruitbomen geplant.

De Woudhaven verder ontwikkeld

Op de Woudhaven wordt de huidige haven en het recreatieterrein gerevitaliseerd en toekomstbestendig ontwikkeld. Het conceptbestemmingsplan en de privaatrechtelijke conceptovereenkomsten zijn gereed en de planprocedures zijn verder in gang gezet. Door deze ontwikkeling wordt een aantrekkelijk recreatiegebied opgewaardeerd.

Ondernemers Erfgoedpark De Hoop gaan aan de slag

Erfgoedpark De Hoop krijgt weer een bruisende bestemming. Op 24 juni zijn de contracten getekend. Twee ervaren ondernemers uit de omgeving gaan deze unieke locatie aan het Alkmaarder- en Uitgeestermeer weer tot bloei brengen, met behoud van de historische en culturele waarden.

19.000
website

bezoekers

58%

stijging
t.o.v. 2019

f
1.297

volgers

verenigingen
actief

35+

736 ha.

IJmond tot Zaanstad

88
ha.

Aagtenpark
De Buitenlanden

Alkmaarder- en Uitgeestermeer

646
ha.

Beleid snelvaren aangepast

Het geldende beleid snelvaren voor snelvaargebied De Deilings liep af. Het beleid wordt door het recreatieschap uitgevoerd, telkens voor een periode van 5 jaar en is in overleg met de gemeente Castricum, de politie, Waterskiclub "Akersloot", vaarschool Kraakman en leden van het vaarteam Recreatie Noord-Holland op een paar punten aangepast.

Vitaal platteland Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Eind 2020 heeft Royal Haskoning/DHV het rapport opgeleverd voor de start van een toekomstbestendige ontwikkeling van de natuur- en recreatiewaarden in het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, uitgaande van lokale verdieping. Provincie Noord-Holland heeft op 10 december 2020 een subsidie verstrekt van € 230.000 voor de voorbereidingskosten voor lokale verdieping in het meer.

Aanvullende voorzieningen op recreatieterrein De Hoorne

Samen met de inwoners van Akersloot zijn plannen gemaakt voor aanvullende recreatieve voorzieningen in recreatiegebied De Hoorne. De gemeente Castricum dekt 25 jaar lang de extra beheerkosten. Het plan omvat de aanleg van een zwemsteiger in het Alkmaardermeer, een amfitheater, een speelbos en natuurvriendelijke oevers langs de watergang aan de polderzijde.

recreatieschap
alkmaarder- en
uitgeestermeer

Begrotingswijziging 2021

ALKMAARDER- EN UITGEESTERMEER

recreatieschap
alkmaarder- en
uitgeestermeer

Samenvatting

Totaal resultaat

Per saldo leiden de genoemde voor- en nadelen bij de programma's van het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer tot een grotere toevoeging aan de reserves. Oorspronkelijk was dat begroot op € 59.232 en na de begrotingswijziging wordt dat € 374.455; een verbetering van € 315.223 als gevolg van de overdracht van Erfgoedpark De Hoop (€ 384.000).

Vereenvoudiging kostenopbouw inzet RNH

In de loop van 2020 heeft RNH herhaaldelijk met de vijf recreatieschappen gesproken over de uurtarieven van RNH en mogelijkheden om in de toekomst op een meer efficiënte manier tot afrekening van prestaties te komen. Dit is besproken in schapsvergaderingen, in het voorzittersoverleg en in ambtelijk overleg. Vanuit de participanten kwam het advies om de uurtarieven en de afrekening te vereenvoudigen, vooruitlopend op het uitwerken van scenario's om eventueel te gaan werken met prestatieafspraken en afkoopsommen. Daarop heeft RNH voor 2021 en volgende jaren:

- De tariefopbouw vereenvoudigd: per loonschaal is één uurtarief bepaald, de overhead van RNH is niet als percentage maar als vast bedrag op elk uur overgeslagen en de inzet van het management is overgeslagen in de uurtarieven van alle overige medewerkers.
- De verdeelsleutel vereenvoudigd voor de doorbelasting van werkzaamheden die RNH uitvoert voor alle recreatieschappen tegelijk: in plaats van negen verschillende verdeelsleutels wordt één verdeelsleutel gehanteerd. Omdat evenementenlocaties en zwemwaterlocaties niet bij alle schappen voorkomen, blijven daarvoor wel separate verdeelsleutels bestaan.
- En voor het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer heeft RNH verdeelsleutels ingesteld voor werkzaamheden die betrekking hebben op alle

deelbegrotingen van dat recreatieschap. Dit betreft het visieproces, ondernemersloket, contractbeheer, juridische advisering, gebiedspromotie en marketing, bestuurssecretariaat, beheerplanning en -aansturing en financiën. Door het instellen van deze verdeelsleutels worden de kosten automatisch in de juiste verhouding verdeeld naar de deelbegrotingen A-UM en IJ-Z.

Deze veranderingen zijn verwerkt in voorliggende begrotingswijziging. Ze zijn kostenneutraal voor het recreatieschap; het effect is vooral een herverdeling van de kosten over de diverse taakvelden. Deze vereenvoudigingen zorgen ook voor een realistischer beeld van de kosten per taakveld, met name voor het taakveld overhead. Omdat er meerdere veranderingen tegelijk zijn doorgevoerd, kunnen de verschuivingen kunnen in de praktijk iets groter of kleiner zijn dan nu is berekend. De realisatie in 2021 zal dit uitwijzen.

Begrotingswijziging per programma

Programma	Begroting 2021			Wijziging 2021			Begroting na wijziging 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	79.454	-	-79.454	558.784	541.000	-17.784	638.238	541.000	-97.238
2. Beheer en onderhoud	1.198.738	238.408	-960.330	46.441	12.096	-34.345	1.245.179	250.504	-994.675
3. Veiligheid en toezicht	92.680	-	-92.680	2.655	-	-2.655	95.335	-	-95.335
4. Bestuur en ondersteuning	468.157	-	-468.157	10.000	-	-10.000	478.157	-	-478.157
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	386	1.660.239	1.659.853	-	380.007	380.007	386	2.040.246	2.039.860
Totaal voor bestemming	1.839.415	1.898.647	59.232	617.880	933.103	315.223	2.457.295	2.831.750	374.455
Ad 5. Mutaties reserves	283.431	224.199	-59.232	182.054	-133.169	-315.223	465.485	91.030	-374.455
Totaal na bestemming	2.122.846	2.122.846	-	799.934	799.934	-	2.922.780	2.922.780	-

Specificatie van de baten	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Subsidies en projectbijdragen	20.193	544.910	565.103
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	222.008	388.193	610.201
Participantenbijdragen	1.656.446	-	1.656.446
Totaal baten voor bestemming	1.898.647	933.103	2.831.750

Toelichting

Inzet RNH

In de programmabegroting was € 873.895 opgenomen als totale kosten voor de inzet van RNH. Volgens deze begrotingswijziging zijn de kosten voor inzet RNH € 924.616; een toename van € 41.473. Het verschil laat zich als volgt verklaren:

- De nieuwe projecten recreatieve versterking De Hoorne en Vitaal Platteland Alkmaarder en Uitgeestermeer
- Het doorschuiven uit 2020 van het project Realisatie horecapunt en openbare toiletten Dorregeest
- Stijging inzet RNH door afschaffen verlaging risico opslag RNH.

Daarnaast is er sprake van de volgende verschuiving tussen de programma's:

- € 20.789 is verschoven van programma 4, taakveld 0.4 overhead, naar alle andere taakvelden in de programma's 1, 2 en 3. Deze verschuiving is kostenneutraal voor het recreatieschap. Dit betreft de inzet van de afdelingsmanagers van RNH voor het deel dat in afgelopen jaren op uurbasis ten laste van het recreatieschap werd gebracht. In 2020 werden deze kosten geboekt werd bij het taakveld overhead. Bij vereenvoudiging van de tariefopbouw van RNH zijn deze kosten overgeslagen in de uurtarieven van de medewerkers. Deze verschuiving zorgt voor een realistischer beeld van de overheadkosten van het recreatieschap.

Totale wijziging RAUM

Naast de inzet RNH zijn er nog diverse wijzigingen binnen het totale programma van RAUM. Per saldo leiden de genoemde voor- en nadelen bij de programma's tot een grotere toevoeging aan de reserves.

Oorspronkelijk was dat begroot op € 59.232 en na de begrotingswijziging wordt dat € 374.455; een verbetering van € 315.223. Dat is voornamelijk het resultaat van de overdracht van Erfgoedpark De Hoop (€ 384.000). De totale wijziging is als volgt over de programma verdeeld:

Programma 1 Ontwikkeling en inrichting	€ 17.784 (nadeel)
Programma 2 Beheer en onderhoud	€ 34.345 (nadeel)
Programma 3 Toezicht en veiligheid	€ 2.655 (nadeel)
Programma 4 Bestuur en ondersteuning	€ 10.000 (nadeel)
Programma 5 Alg. dekkingsmiddelen	€ 380.007 (voordeel)
Totaal	€ 315.223 (voordeel)

Programma 1 Ontwikkeling en inrichting

De lasten in Programma 1 stijgen met € 558.784 terwijl de baten met € 541.000 toenemen. Dat is vooral het gevolg van:

- Uitvoering van de recreatieve versterking De Hoorne – Akersloot (€ 311.000)
- Uitvoering Vitaal Platteland A-UM (€ 230.000)
- Daar staan tegenover de dekking van beide projecten door het budget van de gemeente Castricum respectievelijk de subsidie van de provincie
- Doorschuiven project Realisatie horecapunt en openbare toiletten Dorregeest vanuit 2020 naar 2021 ad € 19.000

Het negatieve saldo neemt met € 17.784 toe.

Programma 2 Beheer en onderhoud

In dit programma nemen de lasten toe met € 46.441 en de baten met € 12.096: per saldo een hoger tekort van € 34.345. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Verschuiving van programma 1 naar programma 2 maaikosten waterplanten naar bedrijfskosten dagelijks onderhoud € (71.000)
- Lagere reservering groot onderhoud door het actualiseren van meerjarenplanning groot onderhoud (€ 18.200)
- Verhoogd budget voor contract ARZV met €10.000
- Hogere baten uit huur/erfpachten conform realisatie 2020 met € 8.200

Programma 3 Toezicht en veiligheid

In programma 3 – Toezicht is er een kleine correctie bij “Ingeleend Personeel”. Derhalve een negatief saldo van € 2.655

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Bij Bestuur en ondersteuning is er een negatief saldo van € 10.000 als gevolg van hogere lasten door bestuursopdracht governance- en beheerstructuur recreatieschappen (AB 2019/18).

Programma 5 Algemene en inrichting

Het voordeel in Programma 5 (exclusief mutaties reserves) zijn de niet begrote baten van € 380.000 de overdracht Erfgoedpark De Hoop.

Gevolgen

Gevolgen voor de participanten

De begrotingswijziging geeft geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participantenbijdragen		Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Participantenbijdragen		1.623.489	1.656.446

Participant		Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Provincie Noord Holland		802.656	818.950
Gemeente Beverwijk		110.181	112.418
Gemeente Heemskerk		86.583	88.341
Gemeente Uitgeest		80.437	82.070
Gemeente Alkmaar		84.548	86.264
Gemeente Zaanstad		368.586	376.068
Gemeente Castricum		61.919	63.176
Gemeente Heiloo		28.579	29.159
Totaal		1.623.489	1.656.446

Gevolgen voor de reserves

De begrotingswijziging 2021 sluit met extra toevoeging aan de reserves met een bedrag van € 315.223. Het uiteindelijke resultaat voor wordt begroot op € 374.455 in plaats van € 59.232. De is het resultaat van de volgende reservemutaties:

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Toevoeging algemene reserve	163.373	-83.884	79.489
Onttrekking algemene reserve	-109.438	73.992	-35.446
Toevoeging bestemmingsreserve	120.058	265.938	385.996
Onttrekking bestemmingsreserve	-114.761	59.177	-55.584
Totaal	59.232	315.223	374.455

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting is in de oude opzet vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer in de openbare vergadering van 7 juli 2021.

Voorzitter,
Dr. I. Zaal

Bijlagen I – specificatie A-UM

Begrotingswijzing A-UM

Programma	Begroting 2021			Wijziging 2021			Begroting na wijziging 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	73.258	-	-73.258	520.920	541.000	20.080	594.178	541.000	-53.178
2. Beheer en onderhoud	921.003	226.594	-694.409	60.941	3.910	-57.031	981.944	230.504	-751.440
3. Veiligheid en toezicht	62.546	-	-62.546	2.022	-	-2.022	64.568	-	-64.568
4. Bestuur en ondersteuning	382.889	-	-382.889	9.669	-	-9.669	392.558	-	-392.558
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	386	1.218.785	1.218.399	-	380.007	380.007	386	1.598.792	1.598.406
Totaal voor bestemming	1.440.082	1.445.379	5.297	593.552	924.917	331.365	2.033.634	2.370.296	336.662
Ad 5. Mutaties reserves	229.496	224.199	-5.297	170.696	-160.669	-331.365	400.192	63.530	-336.662
Totaal na bestemming	1.669.578	1.669.578	-	764.248	764.248	-	2.433.826	2.433.826	-

Specificatie van de baten	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Subsidies en projectbijdragen	20.193	544.910	565.103
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	210.194	380.007	590.201
Participantenbijdragen	1.214.992	-	1.214.992
Totaal baten voor bestemming	1.445.379	924.917	2.370.296

Participantenbijdragen	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Participantenbijdragen	1.190.818	1.214.992

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Provincie Noord Holland	49,20%	585.887	597.781
Gemeente Beverwijk	4,30%	51.208	52.248
Gemeente Heemskerk	2,90%	34.533	35.234
Gemeente Uitgeest	5,20%	61.919	63.176
Gemeente Alkmaar	7,10%	84.548	86.264
Gemeente Zaanstad	23,70%	282.225	287.954
Gemeente Castricum	5,20%	61.919	63.176
Gemeente Heiloo	2,40%	28.579	29.159
Totaal	100,00%	1.190.818	1.214.992

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Toevoeging algemene reserve	109.438	-95.242	14.196
Onttrekking algemene reserve	-109.438	95.242	-14.196
Toevoeging bestemmingsreserve	120.058	265.938	385.996
Onttrekking bestemmingsreserve	-114.761	65.427	-49.334
Totaal	5.297	331.365	336.662

Bijlage II – Specificatie IJ-Z

Programma	Begroting 2021			Wijziging 2021			Begroting na wijziging 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	6.196	-	-6.196	37.864	-	-37.864	44.060	-	-44.060
2. Beheer en onderhoud	277.735	11.814	-265.921	-14.500	8.186	22.686	263.235	20.000	-243.235
3. Veiligheid en toezicht	30.134	-	-30.134	633	-	-633	30.767	-	-30.767
4. Bestuur en ondersteuning	85.268	-	-85.268	331	-	-331	85.599	-	-85.599
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	-	441.454	441.454	-	-	-	-	441.454	441.454
Totaal voor bestemming	399.333	453.268	53.935	24.328	8.186	-16.142	423.661	461.454	37.793
Ad 5. Mutaties reserves	53.935	-	-53.935	11.358	27.500	16.142	65.293	27.500	-37.793
Totaal na bestemming	453.268	453.268	-	35.686	35.686	-	488.954	488.954	-

Specificatie van de baten	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Subsidies en projectbijdragen	-	-	-
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	11.814	8.186	20.000
Participantenbijdragen	441.454	-	441.454
Totaal baten voor bestemming	453.268	8.186	461.454

Participantenbijdragen	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Participantenbijdragen	432.671	441.454

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Provincie Noord-Holland	50,10%	216.769	221.169
Gemeente Beverwijk	13,63%	58.973	60.170
Gemeente Heemskerk	12,03%	52.050	53.107
Gemeente Uitgeest	4,28%	18.518	18.894
Gemeente Zaanstad	19,96%	86.361	88.114
Totaal	100,00%	432.671	441.454

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Toevoeging algemene reserve	53.935	11.358	65.293
Onttrekking algemene reserve	-	-21.250	-21.250
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-6.250	-6.250
Totaal	53.935	-16.142	37.793

Programmabegroting 2022

Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
Programma's	8
Programma 1. Ontwikkeling en inrichting.....	12
Programma 2. Beheer en onderhoud.....	16
Programma 3. Toezicht en veiligheid	20
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	22
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	25
Paragrafen.....	27
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	28
B. Kapitaalgoederen	31
C. Financiering	37
D. Bedrijfsvoering	38
E. Grondbeleid.....	41
F. Participanten	42
Overzicht van baten en lasten	46
Bijlagen	57
Bijlage I Tabellen Alkmaarder- en Uitgeestermeer	58
Bijlage II Tabellen IJmond tot Zaanstreek.....	65
Bijlage III Risicoanalyse Begroting 2022	72

Samenvatting

De gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest en Zaanstad participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Zij financieren het grootste deel van het jaarlijkse exploitatietekort, aangevuld met (erf)pacht en verhuur voor recreatieve activiteiten, horeca en evenementen.

Kerngegevens: 2.040 hectare werkgebied, waarvan 736 hectare het eigenlijke beheergebied van het recreatieschap bedraagt. Daarvan is 648 hectare voor het gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer met 525 hectare water en 88 hectare voor het recreatiegebied IJ tot Z. De laatste jaren was er sprake van toenemende aantallen bezoekers; van 367.000 in 2015 naar 452.000 (2019) en in 2020 zelfs ("corona-drukke") 668.000 bezoekers.

Ambities

Alkmaarder- en Uitgeestermeer is ingericht als recreatiegebied om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:

- a. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen.
- b. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
- c. Uitvoeren van het inrichtingsplan en investeringsprogramma.

Wat wil het recreatieschap bereiken?

Alkmaarder- en Uitgeestermeer levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven:

- RAUM is nu en in de toekomst het watersporthart van de regio
- Openheid en relatie met omliggende natuurgebieden
- Ontwikkeling gebruik en voorzieningen
- Ontwikkelen en behouden breed maatschappelijk draagvlak

Wat gaat het recreatieschap daarvoor doen?

- Realiseren van de ambities uit de visie;
- Beheer en onderhoud van de recreatiegebieden;
- Succesvolle uitgifte van verschillende locaties, zoals de Woudhaven (programma 1 en 4), Dorregeest en De Hoorne, resulterend in een verdere besparing op de (berekende) beheerlasten en toenemende exploitatiebaten:
- Ondersteuning van de ondernemers en de betrokken organisaties op het Erfgoedpark De Hoop bij de verdere uitbreiding (programma 2).
- Verder uitbreiding van faciliteiten van Rijk van Rorik zoals vermeld in het ondernemingsplan Rijk van Rorik (programma 2).
- Realiseren van financieel evenwicht voor de lange termijn waarbij voor groot onderhoud en vervangingen met de beschikbare middelen door enerzijds bezuinigingen door te voeren en anderzijds meer inkomsten te genereren, conform de besluitvorming uit 2013 (programma 2 en 4).
- Het voeren van omgevingsmanagement bij bovenstaande ontwikkelingen (programma 1, 2 en 4).

In de loop van 2021 neemt het bestuur beslissingen over een aantal belangrijke dossiers. Dat betekent dat naast de hierboven genoemde locatie-ontwikkelingen ook op andere terreinen "de spade in de grond gaat". Het gaat daarbij om:

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

- De concrete realisering van het uitvoeringsprogramma;
- In samenhang daarmee de uitvoering van de geselecteerde projecten die gekoppeld zijn aan het budget met de overtollige reserves;
- De ontwikkeling bij Dorregeest;
- De gewijzigde aanpak Waterkwaliteit bij het Zwaansmeer, al dan niet gekoppeld aan de uitvoering van het Vitaal Platteland-Alkmaarder- en Uitgeestermeer;
- De over- en natuurontwikkeling Sakerleidaam – fase 2.

Afhankelijk van de besluitvorming wordt de financiële vertaling daarvan in de najaarsrapportage, de kadernota 2023 en de begrotingswijziging 2022 aan het bestuur voorgelegd

Bij de programma's zijn de prestaties van de begroting 2022 per taakveld verder uitgewerkt.

Wat gaat het kosten?

De lasten van Alkmaarder- en Uitgeestermeer zijn als volgt opgebouwd.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	46.135	-	-46.135
2. Beheer en onderhoud	1.253.430	253.761	-999.669
3. Veiligheid en toezicht	96.574	-	-96.574
4. Bestuur en ondersteuning	470.015	-	-470.015
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	391	1.677.977	1.677.586
Totaal voor bestemming	1.866.545	1.931.738	65.193
Ad 5. Mutaties reserves	78.328	13.135	65.193
Totaal na bestemming	1.944.873	1.944.873	-

Financieel resultaat

Het totale resultaat bedraagt in 2022 € 65.193 (positief). In 2021 bedroeg het begrote resultaat € 374.455 en dat was vooral het gevolg van de eenmalige opbrengst van de verkoop van het Erfgoedpark De Hoop.

Ten opzichte van 2021 zijn in 2022 zowel de lasten als de opbrengsten een stuk lager. De totale lasten zijn in 2022 circa € 590.000 lager dan vorig jaar, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is het gevolg van:

- Uitvoering van de recreatieve versterking De Hoorne – Akersloot (€ 311.000)
- Project Vitaal Platteland A-UM (€ 230.000)
- Realisatie horecapunt en openbare toiletten Dorregeest (€ 19.000)

De opbrengsten zijn in 2022 ten opzichte van 2021 € 900.012 lager. Dat heeft eveneens te maken met:

- Uitvoering van de recreatieve versterking De Hoorne – Akersloot (€ 311.000)
- Project Vitaal Platteland A-UM (€ 230.000)
- Verkoop opstallen Erfgoedpark De Hoop (€ 380.000)

	Begroting 2022	Begrotings- wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	1.866.545	2.457.295	2.170.112
Baten	1.931.738	2.831.750	1.856.133
Saldo	65.193	374.455	-313.978

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 1-1-2022	Stand per 31-12-2022	Vershil
Kapitaal	408	408	-
Algemene reserve RAUM	45.392	45.392	-
Bestemmingsreserve exploitatie RAUM	463.595	461.423	-2.172
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten RAUM	228.100	228.100	-
Algemene reserve IJ-Z	761.512	828.877	67.365
Bestemmingsreserve IJ-Z	282.585	282.585	-
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten IJ-Z	-	-	-
Totaal reserves	1.781.592	1.846.785	65.193
Voorziening groot onderhoud RAUM	235.467	212.567	-22.900
Voorziening groot onderhoud IJ-Z	290.359	378.130	87.771
Totaal Voorzieningen	525.826	590.697	64.871
Totaal reserves en voorzieningen	2.307.417	2.437.481	130.064

De totale reserves nemen in 2022 toe door een dotatie aan de Algemene reserve IJ-Z van € 67.365. Ook de voorzieningen stijgen met € 64.871, vooral door de dotatie aan de Voorziening Groot onderhoud IJ-Z met € 87.771.

Risicobeheersing

De belangrijkste risico's voor Alkmaarder- en Uitgeestermeer zijn:

- Waterplantenproblematiek
- Vertraging locatieontwikkelingen
- Geen steun voor de visie
- Grote cultuurtechnische werken (bijv. Sakerleidam)
- Onvoldoende vertrouwen in RAUM/RNH

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 512.500. Zie verder paragraaf A – Weerstandsvermogen.

Programma's

Hoofddoelstelling

Het doel van Alkmaarder- en Uitgeestermeer is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR):

- a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport;
- b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

Alle activiteiten van het recreatieschap dragen bij aan deze doelen. Verder geven de in 2020 vast te stellen visie, de strategische en operationele doelen en het beleid van de participanten richting aan de activiteiten van Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

Visie

Het AB heeft in 2018 besloten te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor het gehele recreatieschap RAUM. Om uiteindelijk te komen tot een duurzame toekomstvisie, kortweg: van ambitie (2018), visie (2019-2020) naar realisatie (2021).

Op 2 december 2020 heeft het Algemeen Bestuur de conceptvisie vastgesteld. In 2021 moet de definitieve visie en het bijbehorende uitvoeringsplan worden vastgesteld. Dit uitvoeringsplan beschrijft de gewenste ontwikkelingen die het recreatieschap actief oppakt, aan de hand van uitvoeringsdoelen en acties in de diverse deelgebieden en op thema's (bijv. natuurontwikkeling, routes, historie).

De ambitie is:

Een herkenbaar en bekend gebied met een toegankelijke naam dat zomer en winter eigentijdse en duurzame (water)recreatiemogelijkheden biedt voor de lokale bewoners, voor de inwoners van de regio en voor (inter)nationale toeristen, met goede verbindingen over land en water met andere bestemmingen, waarin de natuur zich positief ontwikkelt

Strategische doelen 2022 - 2025

Alkmaarder- en Uitgeestermeer levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven:

- RAUM is nu en in de toekomst het watersporthart van de regio
- Openheid en relatie met omliggende natuurgebieden
- Ontwikkeling gebruik en voorzieningen
- Ontwikkelen en behouden breed maatschappelijk draagvlak

Belangrijke strategische voorwaarden daarbij zijn:

- Duidelijkheid over de maatschappelijk gewenste toekomstige ontwikkeling van de gebieden RAUM inclusief concrete uitvoeringsplannen;
- Het verkrijgen van voldoende draagvlak bij participanten en stakeholders voor schapsontwikkelingen;
- Financieel sluitende meerjarenbegroting in relatie tot de beheer- en ontwikkelingsplannen.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Actuele ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen zijn de komende jaren van invloed:

- het verder (door)ontwikkelen van het RAUM op basis van de nog vast te stellen visie en het daaraan gekoppelde uitvoeringsprogramma
- Inzetten op omgevingsmanagement met als doel versterken van relatie met participanten en stakeholders
- De overdadige groei van onderwaterplanten in Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Daarnaast zijn er externe ontwikkelingen waar wij rekening mee houden:

- Het provinciaal collegeprogramma Duurzaam Doorpakken! 2019 – 2023.
- Programmatische aanpak stikstof (PAS): Op 29 mei 2019 oordeelde de Raad van State dat niet langer vergunningen mogen worden verleend op basis van de PAS voor activiteiten, die leiden tot meer Stikstof depositie in N-2000 gebieden. Voortaan moet vooraf bewezen worden dat de natuurwaarden niet worden aangetast. Dit heeft effect op locatie-ontwikkelingen.
- Implementatie nieuwe omgevingswet (2021).
- Verdere implementatie Natuurnetwerk Nederland (NNN): biodiversiteitsherstel, verbinden van natuurgebieden en creatie nieuwe NNN
- Vitaal Platteland – Amsterdam Wetlands: Dit project betreft een samenwerking tussen verschillende terreinbeheerders in Laag Holland. Er is een gezamenlijk toekomstperspectief op het landschap van Laag Holland op de lange termijn. Het gebied betreft de Schermer, de Beemster, de Oterleekpolder en Alkmaar.
- Metropool Regio Amsterdam: Prioriteit voor de MRA heeft het aanjagen van de economie, het verbeteren van de bereikbaarheid en het bouwen van woningen. Hierbij wordt gekeken naar het versterken van de landschappelijke elementen, met aandacht voor het uitbreiden van zowel de recreatiemogelijkheden als de natuurbeleving.

- Regionale routestructuren: (dag)recreatie en natuur kunnen met regionale routestructuren beter worden ontsloten.
- Groen en waterplan gemeente Zaanstad: Vanuit het recreatieschap zal daar waar mogelijk aansluiting worden gemaakt met het Groen en Waterplan van de gemeente Zaanstad.

Verwachtingen voor 2022 - 2025

- Realiseren van de visie;
- Succesvolle uitgifte van verschillende locaties (Woudhaven, Dorregeest) en dat het resulteert in een besparing op de beheerlasten en verhoging van de exploitatiebaten;
- Het verder mede-ontwikkelen van Erfgoedpark De Hoop;
- Het upgraden van De Hoorne op initiatief van omwonenden en bekostigd door de gemeente Castricum;
- Draagvlak voor schapsontwikkelingen door gericht omgevingsmanagement;
- Realiseren van financieel evenwicht voor de lange termijn waarbij voor groot onderhoud en vervangingen met de beschikbare middelen door enerzijds bezuinigingen door te voeren en anderzijds meer inkomsten te genereren, conform de besluitvorming uit 2013.

Programma's

Alkmaarder- en Uitgeestermeer wil haar doelen realiseren aan de hand van vijf programma's. Per programma wordt gewerkt aan diverse taakvelden. Per taakveld zijn operationele doelen voor 2022 bepaald.

De begroting voor de vijf programma's wordt hieronder weergegeven. In 2022 wordt een positief resultaat geraamd van € 65.193.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	46.135	-	-46.135
2. Beheer en onderhoud	1.253.430	253.761	-999.669
3. Veiligheid en toezicht	96.574	-	-96.574
4. Bestuur en ondersteuning	470.015	-	-470.015
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	391	1.677.977	1.677.586
Totaal voor bestemming	1.866.545	1.931.738	65.193
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	78.328	13.135	65.193
Totaal na bestemming	1.944.873	1.944.873	-

Specificatie van de baten		
Subsidies en projectbijdragen	24.416	1,3%
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	229.345	13,7%
Participantenbijdragen	1.677.977	85,0%
Totaal baten voor bestemming	1.931.738	100,0%

Reguliere werkzaamheden

Het saldo van de reguliere baten en lasten in 2022 (€ 78.328) is vergelijkbaar met 2021 en lager dan in 2020. De omvang van de reguliere werkzaamheden en de dekking daarvan in 2022 zijn enigszins in lijn met de voorgaande jaren.

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	1.853.410	1.827.461	1.728.285
Baten	1.931.738	1.906.950	1.856.133
Saldo	78.328	79.489	127.848

Incidentele werkzaamheden

Als gevolg van de eenmalige verkoop van het Erfgoedparket is het saldo van 2021 niet vergelijkbaar met die van 2022. Voor 2022 is enkel de uitvoering van het recreatief Grid begroot, als tweede van de drie uitvoeringsjaren. Tegenover de lasten staan geen baten geraamd: een klein negatief saldo van € 13.135.

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	13.135	629.834	441.827
Baten	-	924.800	-
Saldo	-13.135	294.966	-441.827

Totaal resultaat 2022

Het totaal begrote resultaat over 2022 is € 65.193 en niet vergelijkbaar met 2021 omdat in dat jaar de eenmalige opbrengst van de verkoop van het Erfgoedpark is geraamd.

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	1.866.545	2.457.295	2.170.112
Baten	1.931.738	2.831.750	1.856.133
Saldo	65.193	374.455	-313.978

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Visie

Met het programma ontwikkeling en inrichting zet het recreatieschap zich in voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. Voor 2022 gaat het vooral om:

- Op basis van de vast te stellen visie richting geven aan de activiteiten en doelen van het RAUM;
- Verdere intensivering van de ontwikkellocaties gericht op lagere beheerskosten en toenemende exploitatiebaten;
- Te komen tot een duurzame toekomstvisie voor het RAUM met 2040 als horizon.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

De operationele doelen zijn de schakel tussen de strategische doelen en de concrete acties. Elk operationeel doel draagt bij aan een of meer van de strategische doelen. De activiteiten die voor de realisatie van de doelen worden ondernomen staan in het jaarprogramma's. Op basis van de definitieve visie en het uitvoeringsprogramma worden in 2021 de doelen en activiteiten concreter en financieel benoemd en vertaald naar de volgende jaren.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

De aanleg van wegen, paden en kunstwerken.

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

De ambitie en de visie van het RAUM worden de leidraad voor het toekomstige programma van het recreatieschap. Daarbij wordt rekening gehouden met de provinciale en gemeentelijke coalitieprogramma's en visies.

Activiteiten met betrekking tot de visie en programmering:

- Op basis van de vastgestelde definitieve visie en het uitvoeringsprogramma de vertaling naar korte- en lange termijn gebiedsprogramma's;
- Voorbereiden een meerjarig gebiedsontwikkelprogramma;
- Na afronding bestemmingsplanwijziging Dorregeest inzetten op de werving en selectie van een exploitant c.q. recreatieondernemer voor Dorregeest
- Werven en begeleiden van ondernemers;
- Omgevingsmanagement.

Het recreatief Grid behelst onder andere gedeeltelijke inrichting van 3 verschillende stations als Buitenpoorten (Amsterdam, Wormerveer en Purmerend) en de daaraan gekoppelde routevoorzieningen (fietsen, wandelen en varen).

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Locatie- en vastgoedontwikkelingen.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket worden verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid.

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Het inrichten van de diverse recreatieterreinen in zowel het deelgebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer als het gebied IJmond tot Zaanstreek.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Baten en lasten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	13.135	567.994	305.838
Inzet RNH	33.000	70.244	81.635
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	46.135	638.238	387.473
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	-	541.000	-
Totale baten	-	541.000	-
Saldo	-46.135	-97.238	-387.473

De inzet RNH en bedrijfskosten in 2022 zijn vooral gericht op afronding van het uitvoeringsprogramma. Daarnaast gaat om het aanleggen, verbeteren en in standhouden van de diverse nieuwe routeverbindingen, de infrastructuur, het ondernemersloket

Programma 1 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	--			-	-
3.1 economische ontwikkeling	Visieproces en uitvoeringsprogramma Recreatief Grid		Vastgestelde definitieve visie Aansluiting bij Laag Holland	25.441	-
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	--	Continu		7.245	-
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Ondernemersloket	Continu		5.052	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Diverse projecten	Continu		8.397	-
Totaal				46.135	-

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2022	
		Lasten	Baten
2.1.1			
	Subtotaal taakveld 2.1.1	-	-
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	12.306	
3.1	Vitaal platteland: Recreatief Grid Laag Holland	13.135	
	Subtotaal taakveld 3.1	25.441	-
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.245	
	Subtotaal taakveld 3.2.1	7.245	-
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	5.052	
	Subtotaal taakveld 3.3	5.052	-
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	8.397	
	Subtotaal taakveld 5.7.1	8.397	-
	Totaal	46.135	-

Programma 2. Beheer en onderhoud

Visie

Met het programma beheer en onderhoud zet het recreatieschap zich in voor de instandhouding van recreatie en natuur. Voor 2022 gaat het vooral om:

- het beheer en het onderhoud verduurzamen en zo de baten en lasten van het recreatiegebied voor de lange termijn in evenwicht brengen;
- het versterken van de natuurwaarden en deze bekend en beleefbaar maken;
- het realiseren van een structureel evenwicht voor groot onderhoud en vervangingen ten opzichte van het genereren van meer inkomsten.

Zie voor nadere informatie ook de [paragraaf kapitaalgoederen](#).

Operationele doelen per taakveld voor 2022

De operationele doelen zijn de schakel tussen de strategische doelen en de concrete acties. Elk operationeel doel draagt bij aan een of meer van de strategische doelen. De activiteiten die voor de realisatie van de doelen worden ondernomen staan in het jaarprogramma's.

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

Het jaarlijks (groot)onderhoud van wegen, paden, kunstwerken, en weg- en terreinmeubilair, inclusief afschrijvingen.

Het budget van € 196.032 is iets lager dan in 2021 € 200.813. Het grootste deel betreft de dotatie aan de voorziening Groot onderhoud/vervangingen (€ 121.700) conform het meerjarig onderhoudsplan (MJOP).

Tegelijkertijd wordt een bedrag van € 86.563 aan de voorziening onttrokken voor onderhoud aan asfalt- en element verhardingen en vervangingen van bermen.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid (vastgoedbeheer):

- ontwikkeling en onderhoud van ontwikkellocaties en (her-)ontwikkeling van panden;
- herstructurering en verduurzaming ontwikkellocaties;
- het genereren van inkomsten door uitgifte en regulering van vergunningen en gebruiksovereenkomsten;
- de uitvoeringsorganisatie zorgt voor het afhandelen van WOB-verzoeken, canonherzieningen en andere notariële wijzigingen van erfpachtcontracten.

De reguliere inzet van Vastgoed bij dit onderdeel betreft € 42.708. De opbrengsten van erfpacht- en huuropbrengsten bedragen in 2022 € 205.308. Deze opbrengsten nemen de komende jaren toe als gevolg van de groei van de activiteiten op de diverse locaties, zoals het Erfgoedpark, Landgoed Rorik en na 2022 ook de Woudhaven en Dorregeest. Voor nieuwe ontwikkelingen wordt extra benodigde capaciteit van vastgoed in de projectplannen opgenomen.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Dit zijn de activiteiten die zijn gericht op het op de kaart zetten van het RAUM:

- het met communicatiemiddelen ondersteunen van programmamanagement bij rapportages en verslaglegging over activiteiten, voortgang en resultaten van het recreatieschap (doelgroep: ambtenaren en bestuurders).

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

- het actief communiceren van behaalde resultaten van het recreatieschap, ten behoeve van zichtbaarheid en draagvlak op politiek-bestuurlijk niveau (pers, inwoners, omwonenden, ondernemers, raden- en Staten en recreanten).
- het bevorderen van de samenwerking tussen lokale ondernemers, stakeholders en het recreatieschap.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Het beheer en het onderhoud verduurzamen en zo de baten en lasten van het recreatiegebied voor de lange termijn in evenwicht brengen:

- natuurbescherming en onderhoud van natuurgebieden;
- aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte;
- aanleg en onderhoud van openbaar water;
- aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen.

Het budget van dit taakveld bedraagt ruim € 935.000 en dat is inclusief het reguliere budget voor het maaien van de waterplanten van ruim € 71.000 per jaar. Het betreft verder de volgende werkzaamheden:

- specifieke aandacht voor de waterplantenproblematiek in het gehele meer en de waterkwaliteit in vooral het Zwaansmeer.
- jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen;
- beheer en onderhoud van vaarwegmarkering op de beide meren;
- verzamelen van zwerfafval en legen van semi-ondergrondse afvalcontainers;
- jaarlijks maaien van waterplanten;
- beheer en bestrijding van invasieve exoten als de reuzenberenklauw en Japans knooppkruid die zijn opgenomen in de Unie-lijst;
- routenetwerken.

De baten van € 48.376 betreffen inkomsten uit:

- Bijdragen van gemeente aan WNW Regio Alkmaar en Midden Kennemerland en TOP's Beheer Regio Alkmaar en Midden Kennemerland;
- snelvaartontheffingen.

Baten en lasten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Begroting 2022	Begrotingswijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten DO	379.403	374.533	300.352
Overige bedrijfskosten	228.669	235.733	225.451
Inzet RNH	337.568	333.234	363.380
GO*	219.629	209.296	188.810
Kapitaallasten	23.290	17.179	33.933
Subtotaal lasten	1.188.559	1.169.975	1.111.926
Dotatie voorziening GO*	284.500	284.500	267.000
Onttrekking voorziening GO*	-219.629	-209.296	-188.810
Saldo mutaties voorziening GO	64.871	75.204	78.190
Totale lasten	1.253.430	1.245.179	1.190.116
Opbrengsten	233.187	230.194	215.353
Projectsubsidies	20.574	20.310	17.291
Totale baten	253.761	250.504	232.644
Saldo	-999.669	-994.675	-957.472

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen van maatschappelijke kapitaalgoederen, waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen. Zie ook de toelichting in de [paragraaf kapitaalgoederen](#).

Meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) voor 2023-2026

Voor het groot onderhoud aan kapitaalgoederen wordt een meerjarenplanung gehanteerd. De kosten van het groot onderhoud worden elk jaar onttrokken aan de voorziening groot onderhoud. Om voldoende middelen beschikbaar te houden, wordt jaarlijks met een gemiddelde van de geraamde kosten over de komende veertig jaar. gereserveerd en als bijdrage toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud. In 2022 worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Voorbereiding en uitvoering onderdelen (bruggen en paden) Dunnen beplanting
- Baggeren waterlopen
- Vervangen speeltoestellen
- Groot onderhoud toiletgebouwen

Programma 2 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	Wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair	Continu	Beeldkwaliteit CROW A-B tot B	196.032	-
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastructuur	Vastgoedbeheer	Continu	Beeldkwaliteit CROW A-B tot B	42.708	205.385
3.4 economische promotie	Gebiedspromotie en communicatie	Continu	Vergroten betrokkenheid en draagvlak bij stakeholders (gemeenten, ondernemers, bezoekers en organisaties)	79.554	-
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, routes en evenemententerreinen. Waterplantenproblematiek	Continu	Beeldkwaliteit CROW A-B tot B	935.136	48.376
Totaal				1.253.430	253.761

Specificatie van de projecten per taakveld

Nr.	Projectnaam	Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	74.332	
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	121.700	
2.1.2	GO/V	86.573	
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-86.573	
	Subtotaal taakveld 2.1.2	196.032	-
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	42.708	205.385
3.2.2	Kapitaallasten	-	
	Subtotaal taakveld 3.2.2	42.708	205.385
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	79.554	
	Subtotaal taakveld 3.4	79.554	-
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	749.046	48.376
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	162.800	
5.7.2	GO/V	133.056	
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-133.056	
5.7.2	Kapitaallasten	23.290	
	Subtotaal taakveld 5.7.2	935.136	48.376
	Totaal	1.253.430	253.761

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Visie

Door gastheerschap, het houden van toezicht en handhavend optreden wil het recreatieschap bij bezoekers de gevoelens van sympathie, vertrouwen en veiligheid vergroten.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

De operationele doelen zijn de schakel tussen de strategische doelen en de concrete acties. Elk operationeel doel draagt bij aan een of meer van de strategische doelen. De activiteiten die voor de realisatie van de doelen worden ondernomen staan in het jaarprogramma's.

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

1. Vervullen rol gastheer in de gebieden;
2. Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening;
3. Jaarlijks opstellen handhavingsplan;
4. En zichtbaarheid verbeteren.

Baten en lasten

De totale lasten liggen in lijn met 2021. Ondanks de extra drukte, en soms overlast, door de coronamaatregelen in 2021 is geen extra inzet gepland. De inschatting is dat op basis van de huidige inzet en de afspraken met de (lokale) politie en de BUCH-gemeenten dit voldoende is.

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	11.137	10.994	4.940
Inzet RNH	85.437	84.341	57.595
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	96.574	95.335	62.535
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-96.574	-95.335	-62.535

Programma 3 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	Gastheerschap en toezicht door boa's	Continu	Bezoekers voelen zich veilig, houden zich aan de regels en de kwaliteit van het gebied blijft geborgd.	96.574	-
Totaal				96.574	-

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Visie

Speerpunten voor 2022 zijn:

- Duidelijkheid over de maatschappelijk gewenste toekomstige ontwikkeling van het RAUM en de bijbehorende concrete uitvoeringsplannen;
- Participatie vormgeven op relevante onderdelen van het uitvoeringsprogramma en voeren van strategisch omgevingsmanagement;
- het verder implementeren van de financiële transitie.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 0.1 Bestuur

- Afronden bestuurlijke besluitvorming over het uitvoeringsprogramma visie en de concrete vertaling daarvan in projecten- en actieplannen;
- Bewustzijn van onze partners vergoten en aanhalen (omgevingsmanagement);
- Bijdragen aan een doelmatig besluitvormingsproces;
- Financieel sluitende meerjarenbegroting voor het recreatieschap;
- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2021.

Taakveld 0.4 Overhead

- Goede programmasturing in tijd, geld en kwaliteit gericht op realiseren doelen en juist uitvoeren van schapstaken. Voorbereiden, bewaken en rapporteren van de jaaropdracht. Voorbereiding en uitvoering van beleid en bestuursbesluiten;

- Invulling geven aan het vastgestelde uitvoeringsprogramma gericht op het realiseren van de doelen en ambities van de nieuwe visie;
- Doorlopend aandacht voor verbetering van het proces bestuursadviesing (afstemming, tijdigheid en volledigheid);
- Operationeel omgevingsmanagement gericht op realiseren draagvlak doelen;
- Beantwoorden van bestuurlijke vragen en coördineren eventuele WOB-verzoeken.

Baten en lasten

De totale lasten Bestuur en ondersteuning zijn iets lager dan in 2021. De inzet RNH neemt iets toe terwijl de bedrijfskosten dalen.

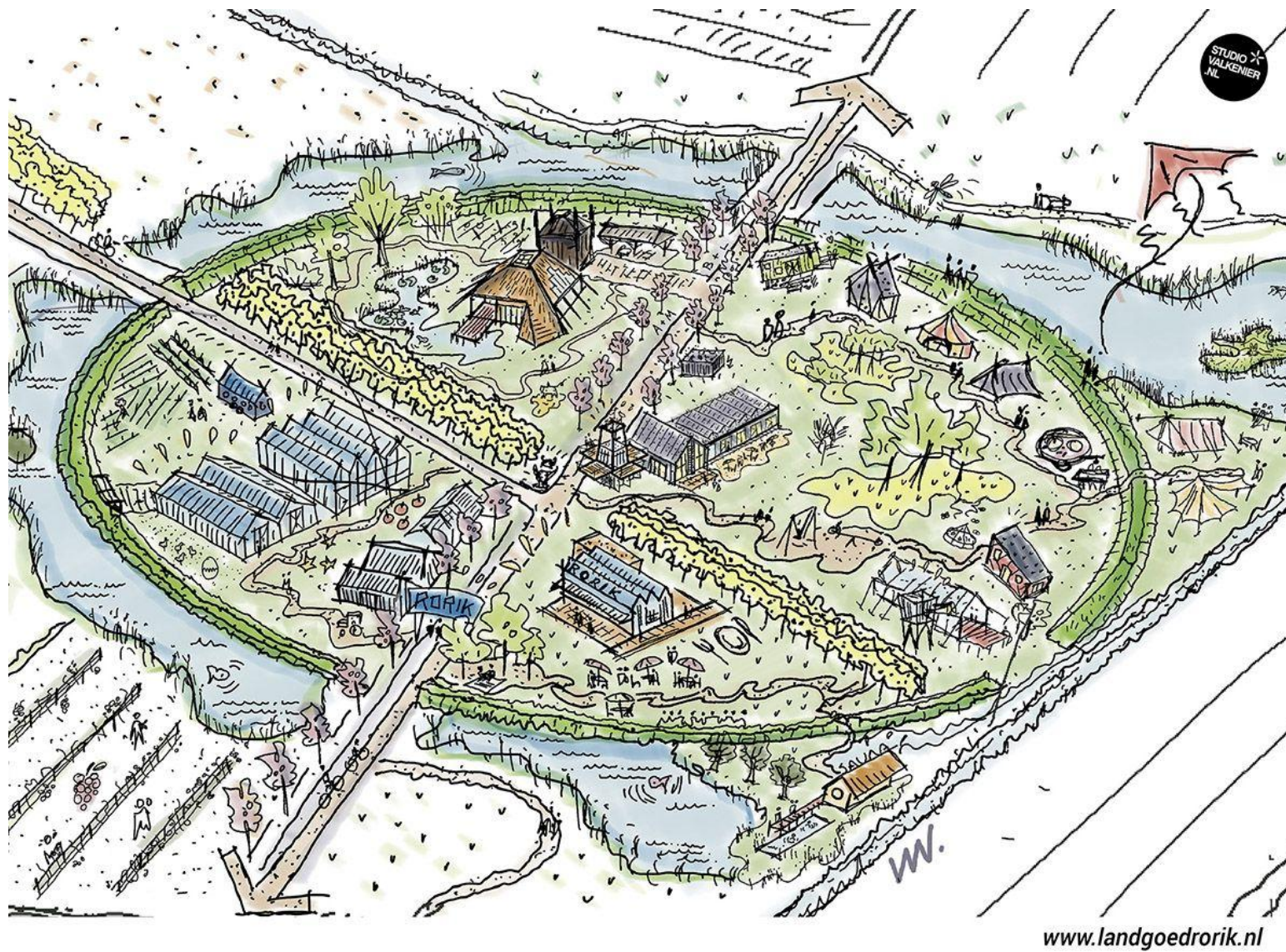
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	36.909	50.608	34.233
Inzet RNH	433.106	427.549	495.193
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	470.015	478.157	529.426
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-470.015	-478.157	-529.426

Programma 4 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Operationele doelen 2022	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
0.1 bestuur	Uitwerking visie-uitvoeringsplan	continu	Bestuurlijke en maatschappelijk draagvlak voor visie en uitvoeringsprogramma resulterend in sluitende meerjarenexploitatie	23.989	-
	Vergroten bewustzijn partners (omgevingsmanagement)	continu			
	Bijdragen aan doelmatig besluitvormingsproces	Juli + dec. 2022			
	Financieel sluitende meerjarenraming	Juli 2022			
	Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2021	Maart 2022			
0.4 overhead	Goede programmasturing, uitvoering & rapportage jaaropdracht en voorbereiding & uitvoering beleid	doorlopend	Optimale uitvoering van schapstaken waar het nieuwe UP onderdeel van uit maakt. Administratie en P&C-documenten BBV-proof Het recreatieschap is een volwaardige partij voor deelnemers en partners ER is draagvlak voor de plannen	446.026	-
	Besluitvorming meerjarig sluitende begroting	Juli 2022			
	Invulling uitvoeringsprogramma obv visie	doorlopend			
	Aandacht voor bestuursadvisering	doorlopend			
	Jaarlijkse vernieuwing risicoanalyse	jaarrekening en begroting			
	Operationeel omgevingsmanagement	doorlopend			
	Beantwoorden vragen en coördineren WOB-verzoeken	doorlopend			
Totaal				470.015	-

Specificatie van de overhead (taakveld 0.4)

Onderdeel	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	145.764	
Secretariaat	53.275	
Financiële control en administratie	75.185	
Locatiebeheerder en management	158.882	
Kantoor- en bedrijfskosten	12.920	
Totaal	446.026	-

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Visie

Het verwerven van (zo veel mogelijk structurele) opbrengsten uit het recreatiegebied om daarmee bij te dragen aan een (financieel) gezond en duurzaam recreatieschap.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 0.5 Treasury

1. De financiering van het vastgestelde beleid
2. Zo weinig mogelijk financieringskosten
3. Het beperken van de (financiële) risico's

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

Dat zijn de participantenbijdragen: deze zijn licht gestegen van € 1.656.446 in 2021 naar € 1.677.977.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de Nota reserves en voorzieningen. Het instellen van een bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten (tenzij een bestaande bestemmingsreserve al zo functioneert).

Het begrotingsjaar 2022 wordt afgesloten met een surplus van € 65.193. Dit begrote bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Taakveld 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

Een structureel financieel evenwicht van de baten en lasten bij het realiseren van het vastgestelde beleid.

Baten en lasten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	391	386	562
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	391	386	562
Participantenbijdragen	1.677.977	1.656.446	1.623.489
Opbrengsten	-	383.800	-
Totale baten	1.677.977	2.040.246	1.623.489
Saldo voor bestemming	1.677.586	2.039.860	1.622.927
Mutaties reserves	65.193	374.455	-313.978
Saldo na bestemming	1.612.393	1.665.405	1.936.906

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2022	Begrotings- wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Toevoeging algemene reserve	67.365	79.489	127.848
Onttrekking algemene reserve	-	-35.446	-131.113
Toevoeging bestemmingsreserve	10.963	385.996	51.671
Onttrekking bestemmingsreserve	-13.135	-55.584	-362.385
Totaal	65.193	374.455	-313.978

Programma 5 in geld per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.5 treasury	bank- en rentekosten	391	-
0.8 overige baten en lasten	participantenbijdragen	-	1.677.977
0.9 vennootschapsbelasting		-	-
0.10 mutaties reserves	toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	78.328	13.135
0.11 resultaat rekening baten en lasten		-	-
Totaal		78.719	1.691.112

Paragrafen

Recreëren tussen Alkmaar, het Noordzeekanaal en Zaanstad. Een gebied met agrarische bedrijvigheid en cultureel erfgoed als forten en molens. Voorbeelden zijn de Stelling van Amsterdam, de uitgestrekte veenweiden en de vele bewaarde gebieden van het Oer-IJ en de zeedijken. En het is bekend om de vele watersportmogelijkheden op het grote Alkmaarder- en Uitgeestermeer, zoals zwemmen, waterskiën en zeilen. En soms, als het weer het toe laat, kan je er prachtige schaatstochten maken.

Verder liggen er tussen IJmond en Zaanstad prachtige natuur en cultuurhistorische wandel- en fietsroutes, zoals de Pontjes(fiets)route. Spoorzoekers kunnen zich 's zomers uitleven in het maïsdoolhof van recreatiegebied De Buitenlanden. Voor een wijds uitzicht ga je de bloemrijke heuvels van het Aagtenpark op.

Indexatie

De baten en lasten zijn (met uitzondering van afschrijvingen en rente) verhoogd met een index van 1,3 % voor 2022. Ook de participantenbijdrage is met deze index verhoogd. Het indexpercentage is als volgt berekend:

1. Prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers
Het indexatiecijfer voor 2021 is 1,3 (CEP 2020)
2. Prijs bruto binnenlands product
Het indexatiecijfer voor 2021 is 1,4 (CEP 2020)

Het gewogen gemiddelde is $((1,3 \times 70\%) + (1,4 \times 30\%)) = 1,3 \%$

Deze indexatie is gebaseerd op de prijsontwikkeling van de Prijs Bruto Binnenlands Product zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP) met lange tijdreeksen van het Centraal Plan Bureau (CPB) per peildatum 1 november (Jaar T-2).

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de vrij beschikbare middelen in de reserves en voorzieningen. Hoewel diverse reserves en voorzieningen een specifieke bestemming kennen, kan het algemeen bestuur de aanwending hiervan wijzigen. De weerstandscapaciteit bedraagt € 45.392.

Het totale eigen vermogen bestaat uit een algemene, een bestemmingsreserve en een bestemmingsreserve egalisatie kapitaalslasten. Dat geldt voor zowel het gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (A-UM) als het gebied IJmond tot Zaanstad (IJ-Z).

De algemene reserve A-UM bedraagt € 45.392 conform de afspraak in de regio Alkmaar dat maximaal 2,5% van de totale lasten als algemene reserve wordt aangehouden.

Bij IJ-Z staat de totale reserve niet in verhouding tot de totale lasten en de grootte van het gebied. De algemene reserve is € 761.512 en de bestemmingsreserve € 282.585 (stand per 1-1-2022). Over deze (te) hoge reservepositie heeft het AB (2 december 2020) besloten het grootste deel van deze reserves (€ 950.000) in te zetten voor gebiedsgebonden projecten in het kader van de visie en het uitvoeringsprogramma.

	Stand per 01-01-2022	Stand per 31-12-2022	Vershil
Kapitaal	408	408	-
Algemene reserve RAUM	45.392	45.392	-
Bestemmingsreserve exploitatie RAUM	463.595	461.423	-2.172
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten RAUM	228.100	228.100	-
Algemene reserve IJ-Z	761.512	828.877	67.365
Bestemmingsreserve IJ-Z	282.585	282.585	-
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten IJ-Z	-	-	-
Totaal reserves	1.781.592	1.846.785	65.193
Voorziening groot onderhoud RAUM	235.467	212.567	-22.900
Voorziening groot onderhoud IJ-Z	290.359	378.130	87.771
Totaal Voorzieningen	525.826	590.697	64.871
Totaal	2.307.417	2.437.481	130.064

Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen zijn alle risico's waar geen maatregelen voor getroffen zijn, geïnventariseerd. Per risico wordt de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt € 390.000.

Voor een volledige toelichting van het weerstandsvermogen en de capaciteit wordt verwezen naar bijlage I.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Conclusie

De huidige algemene reserve (weerstandscapaciteit) is € 45.392 en ligt onder het gewenste berekende niveau. Het bestuur heeft besloten aan te sluiten bij het uitgangspunt van de regio om slechts een beperkte algemene reserve aan te houden voor de GR. Dit betekent dat er eventueel beroep gedaan wordt op de participanten indien de risico's die zich voordoen het bedrag van de algemene reserve overschrijden.

Algemene reserve (A-UM en IJ-Z)

De algemene reserve dient als weerstandscapaciteit voor de financiële risico's die het recreatieschap loopt. Ook worden soms uit de algemene reserve extra incidentele inspanningen gefinancierd. De aanvullende, incidentele, opdrachten zijn 'extra' en afhankelijk van de mogelijkheden om ze te financieren. Er kunnen verschillende soorten incidentele projecten worden uitgevoerd, zoals op het gebied van groot onderhoud, gebiedsontwikkeling, inkomstenwerving of omvormingen. Voor deze projecten wordt dan een aanvullend budget uit de algemene reserve beschikbaar gesteld door het bestuur. Middelen uit de algemene reserve kunnen dus door het bestuur worden ingezet voor allerlei taken van het recreatieschap.

Bestemmingsreserve exploitatie RAUM

De bestemmingsreserve exploitatie wordt ingezet voor het investeren in groot onderhoud en vervanging van voorzieningen in het recreatiegebied. Beheer van het gebied vereist een duurzame basis in de begroting, waarbij groot onderhoud en vervangingen van bijvoorbeeld paden en bruggen structureel wordt gedekt. Vanaf 2019 is besloten om de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen op te heffen en het bedrag te doteren aan:

- de nieuw op uit de bestemmingreserve exploitatie RAUM en
- te bestemmen voor de vorming van de Voorziening groot onderhoud.

Bestemmingsreserve investeringen

De bestemmingsreserve investeringen wordt voornamelijk ingezet voor ontwikkeling van het recreatiegebied door vernieuwing. Vernieuwing is gericht op het aantrekkelijk houden van de gebieden voor de inwoners van de regio, het betaalbaar houden van het beheer en het realiseren van inkomsten. Voorbeelden van vernieuwing zijn onder andere het plaatsen van sporttoestellen en het faciliteren van nieuwe horecagelegenheden.

Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten

De bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten is met ingang van 1-1-2020 ingesteld. Deze reserve is ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven en dient in stand te worden gehouden ter dekking van de kapitaallasten in de exploitatie. Hierbij heeft geen terugwerkende kracht plaatsgevonden inzake investeringen voor 1-1-2020 en daarnaast is er ook een begrenzing aan het vormen van deze reserve voor zover er een (positieve) bestemmingsreserve exploitatie is.

Kengetallen geconsolideerd RAUM - IJ-Z

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

	Jaarrek. 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	-82%	-156%	-99%	-100%	-102%	-103%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-82%	-156%	-99%	-100%	-102%	-103%
Solvabiliteitsratio	62%	75%	73%	76%	79%	82%
Structurele exploitatieruimte	7%	3%	4%	4%	4%	4%
Grondexploitatie	n.v.t.					
Belastingcapaciteit	n.v.t.					

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Water, oevers en stranden
- Terreinmeubilair
- Hygiënische maatregelen
- Gebouwen en materieel

Op 21 november 2018 is het beheerplan in het algemeen bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018". CROW staat (oorspronkelijk voor) het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek. Tegenwoordig is het een eigenaam.

De CROW-systematiek heeft kwaliteitsnormen van A+ (top)-A-B-C-D. Bij het Alkmaarder- en Uitgeestermeer is de beeldkwaliteit vastgesteld op A-B tot , voldoende "hoog". Als voorbeeld geldt Verhardingen – Onkruid in goten en randstroken: A betekent "weinig onkruid" en B "in beperkte mate onkruid".

Aansluiting begroting met de meerjarenplanning beheer

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV). DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het administratief verantwoorden van

de investeringen gebeurt conform de nota "Activeren, waarderen en afschrijven". Deze is op 14 november 2018 door het Algemeen Bestuur vastgesteld.

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en niet levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende tien jaar, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV, maatschappelijke vervangingen boven de € 50.000 en economische vervangingen (zoals gebouwen en auto's) boven de € 10.000 betaalt het recreatieschap uit de reserve. Vanuit de bestemmingsreserve exploitatie wordt een bedrag ter grootte van het netto investeringsbedrag overgeheveld naar de bestemmingsreserve egalisatie.

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Op de balans is rekening gehouden met een realistische jaarlijkse waardedaling. Die waardedaling leidt tot de jaarlijkse afschrijvingslasten (kapitaallasten). De bestemmingsreserve egalisatie dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Totale lasten DO, GO en VV

Totaal kapitaalgoederen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	379.403	384.336	389.332	394.394
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	219.629	326.987	272.108	300.198
Kapitaallasten	23.290	21.590	28.770	41.615
Totaal	622.322	732.913	690.210	736.207
	2022	2023	2024	2025
Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)				
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	30.700	415.400	434.400
Economische vervangingen > 10.000	40.000	5.500	36.000	7.100

De bedragen voor het (groot) onderhoud, vervangingen en investeringen zijn gebaseerd op het Meerjarig onderhoudsplan (MJOP). Jaarlijks worden dotaties aan de

voorziening groot onderhoud gedaan voor het op peil houden van de voorziening om de jaarlijkse onttrekkingen voor het daadwerkelijke onderhoud te dekken. En voor de vervangingsinvesteringen geldt dat de kapitaalslasten gedekt worden door onttrekkingen uit de bestemmingsreserve egalisatiekapitaalslasten. Deze bestemmingsreserve wordt gevoed met de som van de totale kapitaalslasten op het moment dat de investering in gebruik wordt genomen.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Verhardingen	104.799	22.184	43.475	32.662
Civiele kunstwerken	15.559	113.269	81.110	99.826
Inzet RNH	40.547	41.074	41.608	42.149
En per saldo toevoeging (of onttrekking) vz. GO	35.127	20.471	31.784	24.332
Totaal	196.032	196.998	197.977	198.969

Categorie verhardingen

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer heeft in totaal 7,4 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruiterpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning worden in 2022 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- 24,3 are asfaltverharding
- 10,0 are bermen
- 8,2 are elementverharding

VERHARDINGEN	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	21.899	22.184	22.473	22.765
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	82.900	-	21.002	9.897
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	104.799	22.184	43.475	32.662

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 151 stuks kunstwerken onderverdeeld in 18 bruggen, 48 duikers, 67 steigers, 4 remmingswerken, 2 trailerhellingen, 1 molenfundatie en 1 kano-overhaal.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning worden in 2022 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Groot onderhoud aan 5 stuks kunstwerken
- Idem trailerhelling

KUNSTWERKEN	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	11.886	12.040	12.196	12.355
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	3.673	101.229	68.914	87.471
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	15.559	113.269	81.110	99.826

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	30.700	415.400	434.400
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Specificatie kosten Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Groen	179.025	205.842	210.334	209.134
Water, oevers en stranden	125.552	126.915	137.173	129.695
Terreinmeubilair	60.045	68.932	84.322	94.188
Hygiënische maatregelen, nuts, riolering en reiniging	73.476	130.831	75.399	76.379
Gebouwen en materieel	63.866	64.940	58.397	94.323
Overige bedrijfskosten	200.771	203.380	206.025	208.703
Inzet RNH	202.657	205.292	207.961	210.663
En per saldo toevoeging (of onttrekking) vz. GO	29.744	-62.958	-19.392	-182.192
Totaal	935.136	943.174	960.219	840.893

Categorie groen

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer bevat in totaal 87,6 hectare aan grasvegetatie in de vorm van intensieve- en extensieve grasvegetatie, moeras en rietlanden. Verder heeft het recreatieschap in totaal 15,5 ha beplanting bestaande uit cultuurlijke en natuurlijke beplanting

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning worden in 2022 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- 117,1 are bosvakken
- 130,0 are grasvegetatie
- 82 stuks bomen

GROEN	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	124.199	125.814	127.449	129.106
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	54.826	80.028	82.885	80.028
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	179.025	205.842	210.334	209.134

Categorie water, oevers en stranden

Het recreatiegebied heeft in totaal 523,6 ha water, 0,4 m2 zandstrand en 9,3 km aan oevers. De inrichting van de zwemplekken moeten middels waarschuwborden aan de wettelijke eisen voldoen. Ook het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz: Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden).

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning worden in 2022 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- 30 are baggeren sloten

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

- 39 are egaliseren stranden
- 21 stuks ballenlijnen

WATER, OEVERS EN STRANDEN	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	104.852	106.215	107.596	108.995
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	20.700	20.700	29.577	20.700
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	125.552	126.915	137.173	129.695

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft totaal 5.887 stuks terreinmeubilair, waarvan 17 speeltoestellen en 5.870 overig terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning worden in 2022 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- 6 picknick-sets
- 33 stuks palen en bebording
- Speeltoestellen

TERREINMEUBILAIR	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	22.015	22.302	22.592	22.886
Groot onderhoud /Vervangingen <50.000	38.030	46.630	61.730	71.302
Kapitaallasten	-	-	-	-

Totaal	60.045	68.932	84.322	94.188
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer heeft in totaal 6 pompen voor de riolering, 2 electrakasten, 3.046 meter elektraleidingen en 2.507 meter persriolering. Daarnaast verschillende waterputten, watertappunten en 2.095 meter waterleiding.

Het recreatieschap heeft totaal 6 toiletgebouwen, die in het seizoen dagelijks schoongemaakt moeten worden. In de verschillende terreinen staan in totaal 27 ondergrondse afvalcontainers die periodiek leeggezogen worden. Ook het periodiek prikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning worden in 2022 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- 3 stuks afvalcontainers

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	73.476	74.431	75.399	76.379
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	-	56.400	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	73.476	130.831	75.399	76.379

Categorie gebouwen en materieel

Het recreatieschap heeft in totaal 15 gebouwen in eigen beheer.

Taakveld 5.7.2 omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, verhuurde gebouwen en materieel, zoals voertuigen en grote machines.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning worden in 2022 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Groot onderhoud aan 1 gebouw
- Idem pont Molletjesveer
- Idem vaartuig

GEBOUWEN EN MATERIEEL	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	21.076	21.350	21.627	21.908
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	19.500	22.000	8.000	30.800
Kapitaallasten	23.290	21.590	28.770	41.615
Totaal	63.866	64.940	58.397	94.323

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000				
Economische vervangingen > 10.000	40.000	5.500	36.000	7.100

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht bezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 21 november 2018 heeft het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de

rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald. In de begroting 2022 wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Berekening van de kasgeldlimiet

Begrotingstotaal (lasten)	€ 1.866.545
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	€ 153.057

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm

Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

D. Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer bevat. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat vijfjarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van RNH opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werd besloten de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020). Op 24 juni 2020 is besloten om de overeenkomst met een jaar te verlengen tot eind 2021.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In de begroting is hiervoor in totaal een budget van € 889.111 opgenomen.

Voor de werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht het recreatieschap verricht zijn vaste bedragen in de begroting opgenomen. Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en -ontwikkeling.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR management
- Training en opleiding van het personeel
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen
- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuurafhandeling

- Archivering
- Natuurinclusief kennisnetwerk
- Omgevingsmanagement
- Planning en control

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten (€ 1.866.545) bedraagt het percentage overhead 24 % (25 % in 2021). Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	145.764	-
Secretariaat	53.275	-
Financiële control en administratie	75.185	-
Locatiebeheerder en management	158.882	-
Kantoor- en bedrijfskosten	12.920	-
Totaal	446.026	-

Planning en control

RNH maakt voor het recreatieschap voor ieder boekjaar de kadernota en programmabegroting, gevolgd door een jaarplan en begrotingswijziging, en tenslotte de najaarsnotitie en jaarrekening. In één kalenderjaar worden daartoe de volgende stukken aan het bestuur voorgelegd:

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

- in het voorjaar de jaarrekening van het afgelopen jaar, de begrotingswijziging voor het lopende jaar en de programmabegroting voor het volgende jaar;
- en in het najaar de najaarsnotitie voor het lopende jaar, een jaarplan / financiële uitgangspunten voor het volgende jaar en de kadernota voor het daaropvolgende jaar.

Deze cyclus van planning en control wordt zo goed mogelijk afgestemd op de vergadercyclus van het recreatieschap, de behandeling door participanten en regionale afspraken over de informatie uitwisseling tussen gemeenschappelijke regelingen en gemeenteraden.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Als een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, zo mogelijk in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurt in de vorm van:

- de begrotingswijziging;
- separate bestuursvoorstellen;
- en de najaarsnotitie.

Het recreatieschap streeft ernaar om begrotingsafwijkingen te voorkomen. Dit geldt in sterkere mate voor rechtmatigheidsafwijkingen zoals beschreven in de [Kadernota Rechtmatigheid 2018](#).

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Er zijn 13 klachten ontvangen en afgehandeld. Via andere communicatiemiddelen en via

de klantcontacten met toezichthouders of beheermedewerkers zijn geen klachten ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden

Tarientabel

De tarientabel volgt uit de Legesverordening 2015 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer op 25 november 2015. De tarieven kunnen telkenmale met de vaststelling van de begroting over enig jaar opnieuw worden vastgesteld.

1 Documenten		
	Aard van de dienstverlening	Tarief
1.1	Toezending link naar digitale openbare vergaderstukken van Algemeen Bestuur op basis van registratie e belangstellenden	Nihil
1.2	Het verstrekken van fotokopieën van schriftelijke stukken, afschriften en dergelijke A4-formaat, per bladzijde (zwart/wit). Voor afschrift en in kleur of A3-formaat worden de leges met 50% verhoogd	€ 0,40

2 Archiefwerkzaamheden, opzoeken stukken		
	Aard van de dienstverlening	Tarief
2.1	Opzoeken stukken in archief of in bestanden indien het opzoeken langer duurt dan 15 minuten, eerste kwartier gratis	€ 15,- per kwartier of gedeelte daarvan

3 Vergunningen en ontheffingen op grond van de algemene verordening (AV) van het recreatieschap		
	Aard van de dienstverlening	Tarief
3.1	Vergunning voor een evenement (art. 2.2 AV) met een verwacht bezoekersaantal tussen 50 en 500 - commerciële doeleinden, per dag(deel) € 250,- - particulier en non-profit, per dag(deel) € 75,- *) - scholen en verenigingen, per dag(deel) € 50,- *)	
3.2	Vergunning voor het tegen betaling aanbieden van diensten en lessen, zoals skeeleren, fietsen, kanoën, paardrijden, bewaken van auto's etc. (art. 2.3 AV)	€ 50,- per keer € 250,- per jaar
3.3	Ventvergunning (art 2.4 AV) ten behoeve van de verkoop van (horeca)artikelen: - voor maximaal 3 aansluitende dagen	€ 150,-

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

	- jaarvergunning venten, per jaar	€ 250,-
3.4	Standplaatsvergunning (art. 2.5 AV), in verband met verkoop van (horeca)artikelen vanuit een mobiel verkooppunt, per aangewezen locatie: - voor maximaal 3 aansluitende dagen - jaarstandplaats	€ 150,- € 250,-
3.5	Ontheffing voor het maken van commerciële foto- en filmopnamen (art. 2.6 AV), per dagdeel	€ 250,-
3.6	Vergunning voor het uitlaten van honden door commerciële bedrijven/uitlaatservices (art. 2.14 AV), per jaar, afhankelijk van bezoekfrequentie	Van € 250,- tot €750,-
3.7	Vergunning voor het uitlaten of begeleiden van meer dan drie honden (art. 2.14 AV), particulier/non-profit, per jaar/periode	€ 50,-
3.8	Ontheffing voor het op afstand (radiografisch) besturen van voertuigen en recreatieapparatuur, waaronder drones (art. 2.19 AV), particulier, non-profit, per ontheffing	€ 50,-
3.9	Bescherming groenvoorzieningen (art.3.4 AV); ontheffing voor schade toebrengen aan groenvoorzieningen of grasmat, graven van kuilen etc.(excl. herstel van schade!), per keer	€ 150,-
3.10	Ontheffing motorvoertuig voor rijden in groenvoorzieningen (art. 4.5 AV) voor een periode van maximaal 3 maanden - voor elke verlenging met maximaal drie maanden	€ 50,- € 50,-
3.11	Barbecue etc. (art. 4.18 AV) op daartoe aangewezen plaatsen, met een verwacht bezoekersaantal - van 50 tot 100 personen, per keer - meer dan 100 personen, per keer N.B.: Evt. in combinatie met evenementenvergunning gemeente	€50,- *) € 150,- *)
3.12	Wijziging van vergunning of ontheffing, o.a. data/periode	€ 50,-
3.13	Overige vergunningen/ontheffingen op grond van de AV	€ 150,-

*) Groepsactiviteiten (kleinschalige evenementen) maken deel uit van het normale gebruik van het recreatiegebied.

Het bestuur van het recreatieschap draagt de uitvoeringsorganisatie op om in elk geval van deze mogelijkheid gebruik te maken voor:

- Sport- en speldagen van scholen;
- Benefietactiviteiten voor algemeen geaccepteerde goede doelen;
- Familiebijeenkomsten tot 100 personen;
- Kleinschalige activiteiten georganiseerd door organisaties met een maatschappelijk doel;
- Kleinschalige sportactiviteiten.

Voorwaarde is dan wel dat de openbare toegankelijkheid van de terreinen en voorzieningen gewaarborgd is en dat er dus geen sprake is van exclusief terreingebruik waarbij derden kunnen worden geweerd of gebruik door anderen wordt geweerd.

4. Overnachten passantenplaatsen in de Woudhaven		
	Aard van de dienstverlening	Tarief
4.1	Overnachten in de Woudhaven: - bij een bootlengte tot 7 meter, per nacht - bij een bootlengte van 7 tot 9 meter, per nacht - bij een bootlengte van meer dan 9 meter, per nacht	€ 3,- € 5,- € 7,-

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

Oppervlaktes en hoeveelheden		
Gronden		
Beleidsgebied gemeenschappelijke regeling	2.058	hectare
Oppervlakte in eigendom	706	hectare
Oppervlakte	27	hectare
Totaal	733	
waarvan: in eigen beheer	633	hectare
contractueel uitgegeven	134	hectare
Aantal contracten gronden	58	(alle contracten)
Gebouwen		
Aantal gebouwen	10	
waarvan: in eigen beheer	7	
contractueel uitgegeven	3	Bruikleen
potentieel af te stoten	6	(incl. de drie in bruikleen gegeven gebouwen).

Gronden in eigendom en uitgegeven

Gronden in erfpacht worden bij voorkeur voor langere periodes uitgegeven, tenzij dit vanuit gewenste ontwikkelingen in het gebied die voortvloeien uit het ambitietraject onwenselijk is. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief.

NatuurNetwerk Nederland (NNN)

Bijna alle gronden van het recreatieschap maken deel uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Dit legt beperkingen op voor het gebruik van de gronden.

Commerciële activiteiten

Om voldoende baten te halen uit de gronden zijn de gronden voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven. Hierbij wordt gewerkt met standaardcontracten en voorwaarden. Bij Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer is nog geen sprake van een vastgesteld grondprijzenbeleid. Wel wordt aangesloten bij de prijzen in de regio daarvoor. Er is sprake van actief accountmanagement waardoor contracten regelmatig worden herzien of gecontroleerd op oneigenlijk gebruik.

Baten uit commerciële activiteiten	Begroting 2022	Begroting 2021
Baten uit (erf)pachten	23.235	22.937
Baten uit verhuren	161.890	159.812

Kavelpaspoorten

Voor nieuwe ontwikkelingen worden kavelpaspoorten opgesteld, waarop marktpartijen kunnen inchrijven.

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. Ook de ambtelijke organisaties zullen daarvoor goed samen moeten werken met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. Voor 2022 is dat 1,3 %. De programmabegroting geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participant	Bijdrage in 2021	Bijdrage in 2022
Provincie Noord-Holland	818.950	829.596
Gemeente Beverwijk	112.418	113.879
Gemeente Heemskerk	88.341	89.489
Gemeente Uitgeest	82.070	83.137
Gemeente Alkmaar	86.264	87.385
Gemeente Zaanstad	376.068	380.956
Gemeente Castricum	63.176	63.997
Gemeente Heiloo	29.159	29.538
Totaal	1.656.446	1.677.977

De bovenstaande bijdragen zijn de geconsolideerde bedragen. Daarbij geldt dat de bijdragen van de participanten van de deelgebieden A-UZ en IJ-Z zijn samengevoegd.

Tevens geldt dat de procentuele verdeling vanaf 2018 is gewijzigd. Vanaf 2018 is trapsgewijs het percentage van de provincie in 2019 en 2020 verlaagd. Bij de gemeente zijn in die jaren de percentages stapsgewijs verhoogd. Voor de juiste procentuele verdeling wordt verwezen naar de paragraaf "Informatie over de verbonden partijen" onder het kopje "(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)".

Informerende van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'. Deze gegevens hebben betrekking op de geconsolideerde begroting. (indien van toepassing)

Naam verbonden partij	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
Vestigingsplaats	Uitgeest
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Provincie Noord-Holland en de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest en Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Prov. NH: gedeputeerde dr. I. Zaal Alkmaar: weth. Drs. P.F. Dijkman Beverwijk: weth. mevrouw H.J. Niele-Goos Castricum: weth. R. de Haan Heemskerk: weth. A.W.M. Schoorl Heiloo: weth. R. Obdam Uitgeest: burg. S. M. Nieuwland Zaanstad: weth. W. Breunese
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren

	van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van het recreatiegebied uit, conform de kaders van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Alkmaarder- en Uitgeestermeer is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: 1. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; 2. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant; 3. Uitvoeren van het inrichtingsplan en investeringsprogramma.
Beleidsvoornemens 2020-2023 (BBV 15, 1a)	Alkmaarder- en Uitgeestermeer levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven:

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

	1. Het behouden van het unieke, volwaardige recreatielandschap; 2. Het vergroten van het gebruik; 3. Versterken van de duurzaamheid; 4. En het vergroten van het maatschappelijk draagvlak.
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van het jaarlijkse exploitatietekort zijn de participanten verantwoordelijk.
	Verdeelsleutel A-UM
	Provincie Noord-Holland 49,2%
	Gemeente Alkmaar 7,1%
	Gemeente Beverwijk 4,3%
	Gemeente Castricum 5,2%
	Gemeente Heemskerk 5,2%
	Gemeente Heiloo 2,4%
	Gemeente Uitgeest 5,2%
	Gemeente Zaanstad 23,7%
	Verdeelsleutel IJ-Z
	Provincie Noord-Holland 50,10%
	Gemeente Beverwijk 13,63%
	Gemeente Heemskerk 12,03%
	Gemeente Uitgeest 4,28%
	Gemeente Zaanstad 19,96%

Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kunnen Provinciale Staten en de gemeenteraden hun gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.	
Bestuurlijk belang		
Eigen vermogen	31-12-2019	€ 1.721.115
	31-12-2020	€ 1.407.137
	31-12-2021	€ 1.781.592
	31-12-2022	€ 1.846.785
Vreemd vermogen	31-12-2019	€ 567.442
	31-12-2020	€ 876.568
	31-12-2021	€ 600.359
	31-12-2022	€ 688.130
Financieel resultaat voor bestemming	31-12-2019	€ -393.883
	31-12-2020	€ -313.978
	31-12-2021	€ 374.455
	31-12-2022	€ 65.193
Website	www.alkmaarder-enuitgeestermeer.nl/	
Risicoprofiel	Hoog/middel/laag	

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten per programma

Lasten en baten per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	46.135	-	-46.135
2. Beheer en onderhoud	1.253.430	253.761	-999.669
3. Veiligheid en toezicht	96.574	-	-96.574
4. Bestuur en ondersteuning	470.015	-	-470.015
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	391	1.677.977	1.677.586
Totaal voor bestemming	1.866.545	1.931.738	65.193
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	78.328	13.135	65.193
Totaal na bestemming	1.944.873	1.944.873	-

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
0.1	bestuur	25.854	23.989	24.301	24.616	24.936
0.4	overhead	452.303	446.026	451.824	457.698	463.650
0.5	treasury	386	391	396	401	406
0.8	overige baten en lasten	-	-	-	-	-
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	mutaties reserves	465.485	78.328	85.047	82.952	75.257
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	95.335	96.574	97.829	99.101	100.389
2.1	verkeer en vervoer	195.077	196.032	196.998	197.977	198.969
3.1	economische ontwikkeling	57.810	25.441	14.199	12.628	12.792
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	389.312	49.953	50.602	51.259	51.926
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	4.987	5.052	5.118	5.185	5.252
3.4	economische promotie	78.533	79.554	80.588	81.636	82.698
5.7	openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.157.698	943.533	951.680	968.835	991.783
	Totaal lasten	2.922.780	1.944.873	1.958.582	1.982.288	2.008.058

		Begroting na	Begroting	Raming	Raming	Raming
0.1	bestuur	-	-	-	-	-
0.4	overhead	-	-	-	-	-
0.5	treasury	-	-	-	-	-
0.8	overige baten en lasten	2.040.246	1.677.977	1.699.790	1.721.887	1.744.272
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	mutaties reserves	91.030	13.135	1.733	-	-
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-
2.1	verkeer en vervoer	-	-	-	-	-
2.2	parkeren	-	-	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	-	-	-	-	-
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	513.749	205.385	208.055	210.760	213.500
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-
3.4	economische promotie	-	-	-	-	-
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	-	-	-	-	-
5.7	openbaar groen en (openlucht)recreatie	277.755	48.376	49.004	49.641	50.286
	Totaal baten	2.922.780	1.944.873	1.958.582	1.982.288	2.008.058

Saldo van lasten en baten per taakveld		Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
	Totaal baten	2.922.780	1.944.873	1.958.582	1.982.288	2.008.058
	Totaal lasten	2.922.780	1.944.873	1.958.582	1.982.288	2.008.058
	Saldo	-	-	-	-	-

Specificatie van taakveld 0.8 overige baten en lasten		Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
84340	Bijdrage Provincie Noord-Holland	818.950	829.596	840.381	851.306	862.373
84316	Bijdrage gemeente Beverwijk	112.418	113.879	115.359	116.859	118.378
84322	Bijdrage gemeente Heemskerk	88.341	89.489	90.652	91.830	93.024
84331	Bijdrage gemeente Uitgeest	82.070	83.137	84.218	85.313	86.422
84311	Bijdrage gemeente Alkmaar	86.264	87.385	88.521	89.672	90.838
84335	Bijdrage gemeente Zaanstad	376.068	380.956	385.908	390.924	396.006
84317	Bijdrage gemeente Castricum	63.176	63.997	64.829	65.672	66.526
84324	Bijdrage gemeente Heiloo	29.159	29.538	29.922	30.311	30.705
87500	Overige verrekeningen	383.800	-	-	-	-
	Totaal	2.040.246	1.677.977	1.699.790	1.721.887	1.744.272

Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Belastingen	-	-	-
Grond	-	-	-
Duurzame goederen	219.629	200.784	175.003
Pachten	3.425	3.381	6.015
Ingeleend personeel	889.111	923.880	1.011.611
Huren	-	-	-
Overige goederen en diensten	665.828	1.236.481	864.798
Rente	391	386	562
Mutatie voorzieningen	64.871	75.204	78.190
Afschrijvingen	23.290	17.179	33.933
Overige verrekeningen	-	-	-
Totaal lasten	1.866.545	2.457.295	2.170.112

Saldo van lasten en baten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Totaal lasten	1.866.545	2.457.295	2.170.112
Totaal baten	1.931.738	2.831.750	1.856.133
Saldo	65.193	374.455	-313.978

Baten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Grond	-	-	-
Pachten	43.495	42.937	38.378
Huren	161.890	159.812	154.727
Leges en andere rechten	19.392	19.143	16.238
Overige goederen en diensten	4.568	4.509	2.307
Subsidies	20.574	561.310	17.291
Inkomensoverdrachten	1.681.819	1.660.239	1.627.193
Kapitaaloverdrachten	-	-	-
Rente	-	-	-
Overige verrekeningen	-	383.800	-
Totaal baten	1.931.738	2.831.750	1.856.133

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

Resultaatbestemming			
Toevoeging algemene reserve	67.365	79.489	127.848
Onttrekking algemene reserve	-	-35.446	-131.113
Toevoeging bestemmingsreserve	10.963	385.996	51.671
Onttrekking bestemmingsreserve	-13.135	-55.584	-362.385
Totaal mutaties reserves	65.193	374.455	-313.978

Beleidsindicatoren

De uniforme basisset beleidsindicatoren voor gemeenten conform het BBV zijn voor het recreatieschap niet van toepassing

.Geprognostiseerde balans 2022

De geprognostiseerde balans per 31 december kan als volgt worden weergegeven. (bedragen x € 1.000)

ACTIVA	2022	2021	PASSIVA	2022	2021
Vaste activa			Vaste financieringsmiddelen		
Materiële vaste activa	277.289	260.579	Reserves	1.846.785	1.781.592
Financiële vaste activa	-	-	Voorzieningen	378.130	290.359
			Schulden op lange termijn	-	-
Subtotaal	277.289	260.579	Subtotaal	2.224.914	2.071.950
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Vorderingen en overlopende activa	2.041.625	1.905.371	Schulden op korte termijn	310.000	310.000
Liquide middelen	216.000	216.000			
Subtotaal	2.257.625	2.121.371	Subtotaal	310.000	310.000
Totaal	2.534.914	2.381.950	Totaal	2.534.914	2.381.950

Financiële meerjarenraming 2021-2025

Lasten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkeling en inrichting	638.238	46.135	35.162	33.863	34.303
2. Beheer en onderhoud	1.245.179	1.253.430	1.264.023	1.283.657	1.309.117
3. Veiligheid en toezicht	95.335	96.574	97.829	99.101	100.389
4. Bestuur en ondersteuning	478.157	470.015	476.125	482.314	488.586
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	386	391	396	401	406
Totaal	2.457.295	1.866.545	1.873.535	1.899.336	1.932.801

Baten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkeling en inrichting	541.000	-	-	-	-
2. Beheer en onderhoud	250.504	253.761	257.059	260.401	263.786
3. Veiligheid en toezicht	-	-	-	-	-
4. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	2.040.246	1.677.977	1.699.790	1.721.887	1.744.272
Totaal	2.831.750	1.931.738	1.956.849	1.982.288	2.008.058

Saldo lasten en baten	374.455	65.193	83.314	82.952	75.257
------------------------------	----------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Mutaties reserves (standen per 31-12)	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	44.043	67.365	69.466	71.596	73.752
Bestemmingsreserve	330.412	-2.172	13.848	11.356	1.505
Totaal	374.455	65.193	83.314	82.952	75.257

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

Alkmaarder- en Uitgeestermeer per 1 januari 2022

- De algemene reserve is de afgelopen jaren gelijk gebleven op € 45.392.
- De bestemmingsreserve exploitatie RAUM is € 463.595. Deze is de laatste jaren geleidelijk afgenomen in verband met onvoorziene lasten en investeringen en de doorgevoerde bezuinigingsmaatregelen. Door een grondige inventarisatie is er een nieuw meerjarig-onderhoudsprogramma. Dat wordt de basis voor een structureel gezond financieel perspectief, zowel op het gebied van de meerjarige onderhoudsplannen als de noodzakelijke investeringen. Daarbij is een link met de nieuwe visie noodzakelijk.
- De bestemmingsreserve egalisatie kapitaalslasten RAUM bedraagt € 228.100 in verband met de gedane investeringen en de daaruit voortvloeiende kapitaalslasten.

In 2021 dient het algemeen bestuur zich definitief uit te spreken over de visie van het recreatieschap, het gewenste uitvoeringsplan, de daarbij horende onderhoudsplanning en de investeringen alsmede de financiële dekking.

IJmond tot Zaanstad per 1 januari 2022

- De algemene reserve is per € 761.512.
- De bestemmingsreserve exploitatie RAUM is € 282.585.
- De bestemmingsreserve egalisatie kapitaalslasten IJ-Z is leeg omdat er nog geen investering zijn gepleegd.

Voor het gebied IJ-Z geldt dat het aanwezige vermogen meer dan voldoende is. In de AB-vergadering van 2 december 2020 heeft het algemeen bestuur besloten het grootste deel van deze reserves (€ 950.000) in te zetten voor gebiedsgebonden projecten in het kader van de visie en het uitvoeringsprogramma.

bedragen x 1000)	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Kapitaal	2021	408	-	-	408
Algemene reserve RAUM	2021	45.392	14.196	14.196	45.392
Bestemmingsreserve exploitatie RAUM	2021	342.708	265.109	385.996	463.595
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten RAUM	2021	12.325	-	215.775	228.100
Algemene reserve IJ-Z	2021	717.469	21.250	65.293	761.512
Bestemmingsreserve IJ-Z	2021	288.835	6.250	-	282.585
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten IJ-Z	2021	-	-	-	-
Totaal reserves		1.407.137	306.805	681.260	1.781.592
Voorziening groot onderhoud RAUM	2021	248.667	203.400	190.200	235.467
Voorziening groot onderhoud IJ-Z	2021	202.691	6.632	94.300	290.359
Totaal voorziening		451.357	210.032	284.500	525.825
	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Kapitaal	2022	408	-	-	408
Algemene reserve RAUM	2022	45.392	-	-	45.392
Bestemmingsreserve exploitatie RAUM	2022	463.595	13.135	10.963	461.423
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten RAUM	2022	228.100	-	-	228.100
Algemene reserve IJ-Z	2022	761.512	-	67.365	828.877
Bestemmingsreserve IJ-Z	2022	282.585	-	-	282.585
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten IJ-Z	2022	-	-	-	-
Totaal reserves		1.781.592	13.135	78.328	1.846.785
Voorziening groot onderhoud RAUM	2022	235.467	213.100	190.200	212.567
Voorziening groot onderhoud IJ-Z	2022	290.359	6.529	94.300	378.130
Totaal voorziening		525.825	219.629	284.500	590.696

	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022	Verschil
Kapitaal	408	408	-
Algemene reserve RAUM	45.392	45.392	-
Bestemmingsreserve exploitatie RAUM	463.595	461.423	-2.172
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten RAUM	228.100	228.100	-
Algemene reserve IJ-Z	761.512	828.877	67.365
Bestemmingsreserve IJ-Z	282.585	282.585	-
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten IJ-Z	-	-	-
Totaal reserves	1.781.592	1.846.785	65.193
Voorziening groot onderhoud RAUM	235.467	212.567	-22.900
Voorziening groot onderhoud IJ-Z	290.359	378.130	87.771
Totaal Voorzieningen	525.826	590.697	64.871
Totaal reserves en voorzieningen	2.307.417	2.437.481	130.064

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting is in de oude opzet vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer in de openbare vergadering van 7 juli 2021.

Voorzitter,
Mevrouw dr. I. Zaal

Bijlagen

Bijlage I **Tabellen Alkmaarder- en Uitgeestermeer (A-UM)**

Bijlage II **Tabellen IJmond tot Zaanstreek (IJ-Z)**

Bijlage III **Risicoanalyse 2020**

Bijlage I Tabellen Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Samenvatting

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	29.359	-	-29.359
2. Beheer en onderhoud	987.997	233.501	-754.496
3. Veiligheid en toezicht	65.407	-	-65.407
4. Bestuur en ondersteuning	383.304	-	-383.304
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	391	1.230.785	1.230.394
Totaal voor bestemming	1.466.458	1.464.286	-2.172
Ad 5. Mutaties reserves	10.963	13.135	-2.172
Totaal na bestemming	1.477.421	1.477.421	-

Financieel resultaat

	Begroting 2022	Begrotingswijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	1.466.458	2.033.634	1.659.205
Baten	1.464.286	2.370.296	1.403.754
Saldo	-2.172	336.662	-255.451

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 1-1-2022	Stand per 31-12-2022	Vershil
Kapitaal	408	408	-
Algemene reserve	45.392	45.392	-
Bestemmingsreserve exploitatie	463.595	461.423	-2.172
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	228.100	228.100	-
Totaal reserves	737.495	735.323	-2.172
Voorziening groot onderhoud	235.467	212.567	-22.900
Totaal reserves en voorzieningen	972.962	947.890	-25.072

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Programma 1.	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Ontwikkeling en inrichting			
Bedrijfskosten	13.135	540.494	174.716
Inzet RNH	16.224	53.684	65.551
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	29.359	594.178	240.267
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	-	541.000	-
Totale baten	-	541.000	-
Saldo	-29.359	-53.178	-240.267

Betreft	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	--	-	-
3.1 economische ontwikkeling	Ambitie- en visieproces en programmering	14.959	-
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	--	7.245	-
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Ondernemersloket	2.204	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Diverse projecten	4.951	-
Totaal		29.359	-

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2022 Lasten	Baten
2.1.1			
	Subtotaal taakveld 2.1.1	-	-
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	1.824	
3.1	Vitaal platteland: Recreatief Grid Laag Holland	13.135	
	Subtotaal taakveld 3.1	14.959	-
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.245	
	Subtotaal taakveld 3.2.1	7.245	-
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.204	
	Subtotaal taakveld 3.3	2.204	-
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.951	
	Subtotaal taakveld 5.7.1	4.951	-
	Totaal	29.359	-

Programma 2 Beheer en onderhoud

Programma 2. Beheer en onderhoud	Begroting 2022	Begrotingswijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten DO	297.752	293.930	205.365
Overige bedrijfskosten	195.997	203.481	195.253
Inzet RNH	280.758	277.154	291.131
GO*	213.100	203.400	182.401
Kapitaallasten	23.290	17.179	33.933
Subtotaal lasten	1.010.897	995.144	908.083
Dotatie voorziening GO*	190.200	190.200	205.000
Onttrekking voorziening GO*	-213.100	-203.400	-182.401
Saldo mutaties voorziening GO	-22.900	-13.200	22.599
Totale lasten	987.997	981.944	930.683
Opbrengsten	212.927	210.194	195.645
Projectsubsidies	20.574	20.310	17.291
Totale baten	233.501	230.504	212.936
Saldo	-754.496	-751.440	-717.746

Taakveld	Betreft	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	Wegen, paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair	beeldkwaliteit A-B (zie par. kapitaalgoederen)	125.957	-
3.2.2 fysieke bedrijfsinfrastructuur	Vastgoedbeheer	beeldkwaliteit A-B (zie par. kapitaalgoederen)	34.135	185.125
3.4 econ. promotie	Gebiedspromotie en communicatie		60.658	-
5.3 cultuur pres. en prod.	Evenementen		-	-
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.	beeldkwaliteit A-B (zie par. kapitaalgoederen)	767.247	48.376
Totaal			87.997	233.501

Taakveld		Begroting 2022	
Nr.	Projectnaam	Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	59.857	
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	66.100	
2.1.2	GO/V	82.900	
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	82.900	
	Subtotaal taakveld 2.1.2	25.957	-
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	34.135	185.125
3.2.2	Kapitaallasten	-	
	Subtotaal taakveld 3.2.2	34.135	185.125
3.4	Reguliere werkzaamheden econ. promotie	60.658	
	Subtotaal taakveld 3.4	60.658	-
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	619.857	48.376
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	124.100	
5.7.2	GO/V	130.200	
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	130.200	
5.7.2	Kapitaallasten	23.290	
	Subtotaal taakveld 5.7.2	767.247	48.376
	Totaal	987.997	233.501

Programma 3 Toezicht en veiligheid

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	8.501	8.392	4.234
Inzet RNH	56.906	56.176	42.932
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	65.407	64.568	47.166
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-65.407	-64.568	-47.166

Taakveld	Betreft	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	Gastheerschap en toezicht door boa's		65.407	-
Totaal			65.407	-

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	33.691	47.431	32.971
Inzet RNH	349.613	345.127	407.557
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	383.304	392.558	440.528
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-383.304	-392.558	-440.528

Taakveld	Operationele doelen 2021	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
0.1 bestuur	Accountantscontrole		21.340	-
0.4 overhead	Zie specificatie		361.964	-
Totaal			383.304	-

Onderdeel	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
Bestuursadv. & programmasturing		110.398	
Secretariaat		48.492	
Financiële control en administratie		52.448	
Locatiebeheerder en management		138.275	
Kantoor- en bedrijfskosten		12.351	
Totaal		361.964	-

	Begroting 2022	Begrotingswijziging 2021	Jaarrekening 2020
Toevoeging algemene reserve	-	14.196	53.786
Onttrekking algemene reserve	-	-14.196	-53.786
Toevoeging bestemmingsres.	10.963	385.996	51.671
Onttrekking bestemmingsres.	-13.135	-49.334	-307.122
Totaal	-2.172	336.662	-255.451

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.5 treasury	bank- en rentekosten	391	-
0.8 overige baten en lasten	participantenbijdragen	-	1.230.785
0.9 vennootschapsbelasting		-	-
0.10 mutaties reserves	toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	10.963	13.135
0.11 resultaat rekening baten en lasten		-	-
Totaal		11.354	1.243.920

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	391	386	562
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	391	386	562
Participantenbijdragen	1.230.785	1.214.992	1.190.818
Opbrengsten	-	383.800	-
Totale baten	1.230.785	1.598.792	1.190.818
Saldo voor bestemming	1.230.394	1.598.406	1.190.256
Mutaties reserves	-2.172	336.662	-255.451
Saldo na bestemming	1.232.566	1.261.744	1.445.707

Meerjarenraming 2021-2025

Lasten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkeling en inrichting	594.178	29.359	18.168	16.648	16.864
2. Beheer en onderhoud	981.944	987.997	996.365	1.013.746	1.036.924
3. Veiligheid en toezicht	64.568	65.407	66.257	67.118	67.990
4. Bestuur en ondersteuning	392.558	383.304	388.287	393.336	398.450
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	386	391	396	401	406
Totaal	2.033.634	1.466.458	1.469.473	1.491.249	1.520.634

Baten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkeling en inrichting	541.000	-	-	-	-
2. Beheer en onderhoud	230.504	233.501	236.536	239.611	242.726
3. Veiligheid en toezicht	-	-	-	-	-
4. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	1.598.792	1.230.785	1.246.785	1.262.994	1.279.413
Totaal	2.370.296	1.464.286	1.483.321	1.502.605	1.522.139

Saldo lasten en baten	336.662	-2.172	13.848	11.356	1.505
------------------------------	----------------	---------------	---------------	---------------	--------------

Mutaties reserves (standen per 31-12)	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve	336.662	-2.172	13.848	11.356	1.505
Totaal	336.662	-2.172	13.848	11.356	1.505

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Kapitaal	2021	408	-	-	408
Algemene reserve	2021	45.392	14.196	14.196	45.392
Bestemmingsreserve exploitatie	2021	342.708	265.109	385.996	463.595
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	2021	12.325	-	215.775	228.100
Totaal reserves		400.833	279.305	615.967	737.495
Voorziening GO	2021	248.667	203.400	190.200	235.467
Totaal voorziening		248.667	203.400	190.200	235.467
	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Kapitaal	2022	408	-	-	408
Algemene reserve	2022	45.392	-	-	45.392
Bestemmingsreserve exploitatie	2022	463.595	13.135	10.963	461.423
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	2022	228.100	-	-	228.100
Totaal reserves		737.495	13.135	10.963	735.323
Voorziening GO	2022	235.467	213.100	190.200	212.567
Totaal voorziening		235.467	213.100	190.200	212.567

Bijlage II Tabellen IJmond tot Zaanstreek

Samenvatting

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	16.776	-	-16.776
2. Beheer en onderhoud	265.433	20.260	-245.173
3. Veiligheid en toezicht	31.167	-	-31.167
4. Bestuur en ondersteuning	86.711	-	-86.711
5. Algemene dekkingsmiddelen	-	447.192	447.192
Totaal voor bestemming	400.087	467.452	67.365
Ad 5. Mutaties reserves	67.365	-	67.365
Totaal na bestemming	467.452	467.452	-

Financieel resultaat

	Begroting 2022	Begrotings-wijz. 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	400.087	423.661	510.907
Baten	467.452	461.454	452.379
Saldo	67.365	37.793	-58.528

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 1-1-2022	Stand per 31-12-2022	Verschil
Algemene reserve IJ-Z	761.512	828.877	67.365
Bestemmingsreserve IJ-Z	282.585	282.585	-
BR egalisatie kapitaallasten	-	-	-
Totaal reserves	1.044.096	1.111.461	67.365
Voorziening groot onderhoud	290.359	378.130	87.771
Totaal reserves & voorzieningen	1.334.455	1.489.591	155.136

Programma 1 Ontwikkeling en inrichting

Programma 1.	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Ontwikkeling en inrichting			
Bedrijfskosten	-	27.500	131.122
Inzet RNH	16.776	16.560	16.085
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	16.776	44.060	147.206
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-16.776	-44.060	-147.206

Taakveld	Betreft	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	--		-	-
3.1 economische ontwikkeling	Ambitie- en visieproces en programmering		10.482	-
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	--		-	-
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Ondernemersloket		2.848	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Diverse projecten		3.446	-
Totaal			16.776	-

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2022	
		Lasten	Baten
2.1.1			
	Subtotaal taakveld 2.1.1	-	-
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	10.482	
	Subtotaal taakveld 3.1	10.482	-
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	
	Subtotaal taakveld 3.2.1	-	-
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.848	
	Subtotaal taakveld 3.3	2.848	-
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	3.446	
	Subtotaal taakveld 5.7.1	3.446	-
	Totaal	16.776	-

Programma 2 Beheer en onderhoud

Programma 2. Beheer en onderhoud	Begroting 2022	Begrotingswijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten DO	81.651	80.603	94.987
Overige bedrijfskosten	32.672	32.252	30.197
Inzet RNH	56.810	56.080	72.249
GO*	6.529	6.632	6.409
Kapitaallasten	-	-	-
Subtotaal lasten	177.662	175.567	203.843
Dotatie voorziening GO*	94.300	94.300	62.000
Onttrekking voorziening GO*	-6.529	-6.632	-6.409
Saldo mutaties voorziening GO	87.771	87.668	55.591
Totale lasten	265.433	263.235	259.434
Opbrengsten	20.260	20.000	19.708
Projectsubsidies	-	-	-
Totale baten	20.260	20.000	19.708
Saldo	-245.173	-243.235	-239.726

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	Wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair		beeldkwaliteit A-B (zie par. kapitaalgoederen)	70.075	-
3.2.2 fysieke bedrijfsinfrastructuur	Vastgoedbeheer		beeldkwaliteit A-B (zie par. kapitaalgoederen)	8.573	20.260
3.4 economische promotie	Gebiedspromotie en communicatie			18.896	-
5.3 cultuur presentatie en productie	Evenementen			-	-
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.		beeldkwaliteit A-B (zie par. kapitaalgoederen)	167.889	-
Totaal				265.433	20.260

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2022	
		Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	14.475	
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	55.600	
2.1.2	GO/V	3.673	
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-3.673	
	Subtotaal taakveld 2.1.2	70.075	-
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	8.573	20.260
3.2.2	Kapitaallasten	-	
	Subtotaal taakveld 3.2.2	8.573	20.260
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	18.896	
	Subtotaal taakveld 3.4	18.896	-
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	129.189	
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	38.700	
5.7.2	GO/V	2.856	
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-2.856	
5.7.2	Kapitaallasten	-	
	Subtotaal taakveld 5.7.2	167.889	-
	Totaal	265.433	20.260

Programma 3 Toezicht en veiligheid

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	2.636	2.602	706
Inzet RNH	28.531	28.165	14.663
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	31.167	30.767	15.369
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-31.167	-30.767	-15.369

Taakveld	Betreft	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	Gastheerschap & toezicht boa's		31.167	-
Totaal			31.167	-

Onderdeel	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing		35.366	
Secretariaat		4.783	
Financiële control en administratie		22.737	
Locatiebeheerder en management		20.607	
Kantoor- en bedrijfskosten		569	
Totaal		84.062	-

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	3.218	3.177	1.261
Inzet RNH	83.493	82.422	87.636
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	86.711	85.599	88.898
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-86.711	-85.599	-88.898

Taakveld	Operationele doelen 2022	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
0.1 bestuur	Accountantscontrole		2.649	-
0.4 overhead	Zie onderstaande specificatie		84.062	-
Totaal			86.711	-

Onderdeel	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing		35.366	
Secretariaat		4.783	
Financiële control en administratie		22.737	
Locatiebeheerder en management		20.607	
Kantoor- en bedrijfskosten		569	
		84.062	-

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	-	-	-
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	-	-	-
Participantenbijdragen	447.192	441.454	432.671
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	447.192	441.454	432.671
Saldo voor bestemming	447.192	441.454	432.671
Mutaties reserves	67.365	37.793	-58.528
Saldo na bestemming	379.827	403.661	491.199

	Begroting 2022	Begrotings- wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Toevoeging algemene reserve	67.365	65.293	74.062
Onttrekking algemene reserve	-	-21.250	-77.327
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-6.250	-55.263
Totaal	67.365	37.793	-58.528

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.5 treasury	bank- en rentekosten	-	-
0.8 overige baten en lasten	participantenbijdragen	-	447.192
0.9 vennootschapsbelasting		-	-
0.10 mutaties reserves	toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	67.365	-
0.11 resultaat rekening baten en lasten		-	-
Totaal		67.365	447.192

Financiële meerjarenraming 2021-2025

Lasten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkeling en inrichting	44.060	16.776	16.994	17.215	17.439
2. Beheer en onderhoud	263.235	265.433	267.658	269.911	272.193
3. Veiligheid en toezicht	30.767	31.167	31.572	31.983	32.399
4. Bestuur en ondersteuning	85.599	86.711	87.838	88.978	90.136
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	-	-	-	-	-
Totaal	423.661	400.087	404.062	408.087	412.167

Baten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkeling en inrichting	-	-	-	-	-
2. Beheer en onderhoud	20.000	20.260	20.523	20.790	21.060
3. Veiligheid en toezicht	-	-	-	-	-
4. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	441.454	447.192	453.005	458.893	464.859
Totaal	461.454	467.452	473.528	479.683	485.919

Saldo lasten en baten	37.793	67.365	69.466	71.596	73.752
------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Mutaties reserves (standen per 31-12)	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	44.043	67.365	69.466	71.596	73.752
Bestemmingsreserve	-6.250	-	-	-	-
Totaal	37.793	67.365	69.466	71.596	73.752

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve IJ-Z	2021	717.469	21.250	65.293	761.512
Bestemmingsreserve IJ-Z	2021	288.835	6.250	-	282.585
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	2021	-	-	-	-
Totaal reserves		1.006.303	27.500	65.293	1.044.096
Voorziening GO	2021	202.691	6.632	94.300	290.359
Totaal voorziening		202.691	6.632	94.300	290.359
	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve IJ-Z	2022	761.512	-	67.365	828.877
Bestemmingsreserve IJ-Z	2022	282.585	-	-	282.585
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	2022	-	-	-	-
Totaal reserves		1.044.096	-	67.365	1.111.461
Voorziening GO	2022	290.359	6.529	94.300	378.130
Totaal voorziening		290.359	6.529	94.300	378.130

Bijlage III Risicoanalyse Begroting 2022

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer vindt het belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de risico's, zoals ook wordt verplicht in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze nota geeft het noodzakelijke inzicht en wordt in de [paragraaf weerstandsvermogen](#) gebruikt en vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omgaan met de coronapandemie

Het jaar 2020 heeft het belang aangetoond van een goede risico-inventarisatie. Sinds maart 2020 zijn diverse maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus (covid-19) tegen te gaan. De (tijdelijke) sluiting van horeca en voorzieningen volgens de richtlijnen van het RIVM hadden geen grote gevolgen voor Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Dat heeft te maken met het feit in het recreatieschap geen grootschalige evenementen worden georganiseerd. Daarnaast waren er enkele ondernemers die inkomstenderving hadden waarmee afspraken zijn gemaakt.

Daarentegen waren er veel meer bezoekers, zowel op als langs het water. Dat heeft naast extra kosten voor het schoonhouden en opruimen van afval ook geleid tot overlast.

Ten tijde van het opstellen van deze tekst is het nog niet duidelijk hoe lang de maatregelen gaan duren, wat de gevolgen precies zijn en zeker niet in hoeverre de gevolgen spelen in de toekomst. De ondernemingen moeten zeker tot 9 februari 2021 hun deuren gesloten houden, maar misschien nog langer of later in het jaar opnieuw sluiten. Ook is niet bekend of de evenementen in 2021 (eventueel in aangepaste vorm) kunnen doorgaan. Dit risico is meegenomen in de inventarisatie.

Geïnterpreteerde risico's

Begin 2021 zijn de risico's voor Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer in kaart gebracht. Hieronder zijn de risico's benoemd.

	Gevolg / impact (totale lasten B2022 = € 2,6 mln)		
Kans	1= <3% begroting (< € 78.000)	2= 3-10% begroting (€ 78.000 – € 260.000)	3= >10% begroting (> € 260.000)
1= <5% (5%)	Risico 6		
2= 5–25% (20%)		Risico 5	Risico 2, 4
3= >25% (35%)			Risico 1, 3

In de risicosessie van 19 januari 2021 zijn de risico's voor het Alkmaarder- en Uitgeestermeer in kaart gebracht. Hierbij zijn de risico's beschreven aan de hand van kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet.

Lage scores (groen gekleurd) geven lage risico's weer. Deze behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (rood gekleurd) geven hoge risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar. Voor deze risico's moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kansen met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix. De uitkomsten zullen terugkomen in de begrotingsparagraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheersing, waarbij het risico als volgt wordt gedefinieerd: $\text{Risico} = \text{kans} \times \text{gevolg}$

Op basis van deze risicosessie hebben de onderstaande vijf risico's een 4 of hoger gescoord in de matrix, waardoor ze een plek verdienen in de risicoparagraaf. Op basis van kans en gevolg/impact:

1. Waterplantenproblematiek (A-UM)
2. Vertraging locatieontwikkelingen (A-UM en IJ-Z)
3. Geen steun voor de visie (A-UM en IJ-Z)
4. Grote cultuur-technische werken (bijv. Sakerleidam) (A-UM)
5. Onvoldoende vertrouwen in RAUM/RNH (A-UM en IJ-Z)

Op basis van de berekeningen is een totaal bedrag berekend van € 512.500. Dit bedrag moet als weerstandsvermogen worden aangehouden.

De aanwezige reserves op 1 januari 2022 (pag. 6) zijn als volgt:

1. AR A-UM	€ 45.392
2. BR Exploitatie A-UM	€ 463.595
3. BR Egalisatie kapitaalslasten	€ 228.100
4. AR IJ-Z	€ 761.512
5. BR Exploitatie IJ-Z	€ 282.585
6. Groot onderhoud	niet meegerekend
7. Stille reserves	nee
8. Onvoorzien	nee

Conclusie

De huidige algemene reserve (weerstandscapaciteit) is € 45.392 en ligt onder het gewenste berekende niveau (€ 512.000). Het bestuur heeft besloten aan te sluiten bij het uitgangspunt van de regio om slechts een beperkte algemene reserve aan te houden voor de GR. Dit betekent dat er eventueel beroep gedaan wordt op de participanten indien de risico's die zich voordoen het bedrag van de algemene reserve overschrijden.

1		
Risico Waterplanten – oncontroleerbaar worden		Oorzaak • Toename mobiliteit • Geen afdoende maatregelen/oplossingen
		Gevolg / impact • Vaarwater slecht tot onbruikbaar voor recreatie • Hogere beheerkosten • Vertrek recreanten
<i>Kans(cijfer): 3</i>	<i>Gevolg(cijfer): 3</i> € 500.000	
Beheersmaatregel • Gezamenlijk probleem van maken • Saldering/compensatie € 175.000		

2		
Risico Grote cultuur-technische werken (met name Sakerleidam)		Oorzaak • Uitvoering bestaande overeenkomst • Publieke en bestuurlijke tegenwerking • Externe negatieve berichtgeving (zoals bijv. tv-uitzending Zembla)
		Gevolg / impact • Imago en vertrouwen neemt af • Uittreden participant(en)
<i>Kans(cijfer):2</i>	<i>Gevolg(cijfer):3</i> € 350.000	
Beheersmaatregel		

- Vol inzetten op omgevingsmanagement
- Meer gezamenlijk optrekken

€ 122.500

3		
Risico Vertragingen locatie ontwikkelingen		Oorzaak • Economische onzekerheid • Inmenging NNN, BPL, Stikstof PFAS • Vertraging bestemmingsplannen
		Gevolg / impact • Uitblijven gewenste recreatieve opwaardering • Leegstand ondernemingslocaties • Onvoldoende inkomsten • Toename beheerkosten
<i>Kans(cijfer):3</i>	<i>Gevolg(cijfer):3</i> € 300.000	
Beheersmaatregel • Informatie uit de markt halen • Zelf zorgen voor voldoende kennis • Alternatieve tijdelijke invulling van de locatie (standplaats, pop-up) € 105.000		

4		
Risico		Oorzaak Maatschappelijk discussie uitvoeringsprogramma visie

Geen steun voor de Visie/uitvoeringsprogramma		Gevolg / impact • Geen ruimte voor ondernemers • Onzeker bestaansrecht! • Geen doorontwikkeling van het gebied
<i>Kans(cijfer):2</i>	<i>Gevolg(cijfer):3</i> € 400.000	
Beheersmaatregel • Zorgen voor voldoende kennis • Benutten omgevingsmanagement • zorgen voor aanvullende (financierings)mogelijkheden (subsidies, cofinanciering) • Ontwikkelingen op andere manier vormgeven (via individuele gemeenten) € 80.000		
5		
Risico Faillissementen ondernemer		Oorzaak • economische situatie • Overeenkomsten met dubieuze partijen • Kwaliteit ondernemers
<i>Kans(cijfer): 2</i>	<i>Gevolg(cijfer):2</i> € 150.000 =>	Gevolg / impact • Imago schending bij dubieuze zaken • Financiële consequenties • Verlies van grip op het vervolg van de onderneming en wat daarna gebeurt
Beheersmaatregel • Vinger aan de pols houden bij de ondernemer/probleem opvolging • CDD beleid		

€ 30.000		
6		
Risico Effecten van coronabeperkingen		Oorzaak Langer aanhouden Corona
		Gevolg / impact - Toename recreanten en intensiever gebruik - Beheer- en toezichtkosten stijgen - Openstaande debiteuren - Minder positief imago
<i>Kans(cijfer): 1 – 35%</i>	<i>Gevolg(cijfer): 1 € 50.000</i>	
Beheersmaatregel - Meer handhaving en betere, positieve communicatie - Meer overleg andere gebieden (spreiding) - Bedenken creatieve oplossingen		
€ 17.500		

Aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale
staten

Velsen-Zuid: 8 april 2021
Uw kenmerk: -
Ons kenmerk: U2021
Projectnummer: -
Onderwerp: Uitnodiging zienswijze jaarstukken Recreatieschap Twiske-Waterland
Bijlage(n): -
Behandeld door: Thomas van der Klei, Programma-adviseur

Geachte raads- en statenleden,

Hierbij biedt het dagelijks bestuur u de programmabegroting 2022 en de begrotingswijziging 2021 van Recreatieschap Twiske-Waterland aan, zoals deze in ontwerp werden vastgesteld in haar vergadering van 8 april jongstleden. Conform het bepaalde in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen nodigt zij u uit om binnen 8 weken uw zienswijze over de beide stukken naar voren te brengen.

Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin uw zienswijze is vervat bij de ontwerp-programmabegroting en de begrotingswijziging en legt deze voor aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur neemt op 8 juli a.s. een besluit om de jaarstukken vast te stellen. Deze worden vóór 15 juli 2021 toegezonden ter goedkeuring aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Te uwer informatie stuurt zij ook de jaarrekening 2020 voor Twiske-Waterland toe. Met ingang van 2020 zijn beide administraties samengevoegd.

In het geval dat de behandeling vertraging oploopt onder de huidige crisomstandigheden of wanneer u vragen hebt of toelichting op de stukken wenst, kunt u contact op te nemen met dhr. R. Lubberts, manager Financiën (tel. 023-5202820).

Met vriendelijke groet
namens het bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland,

Kees Rood
Programmamanager Recreatie Noord-Holland NV

Recreatieschap Twiske-Waterland is een samenwerkingsverband van de provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad. Het beheerbureau is gevestigd aan de Noorderlaak 1 in Oostzaan.

Recreatie Noord-Holland NV legt in opdracht van het bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland recreatieve voorzieningen aan zoals fiets-, wandel- en vaarroutes en verzorgt het beheer en onderhoud van Groengebied Purmerland en recreatiegebied het Twiske.

Jaarrekening 2020

Twiske-Waterland

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Programmaverantwoording	8
Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	16
Programma 2. Beheer en onderhoud	19
Programma 3. Toezicht en veiligheid	24
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	25
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	27
Financiële verantwoording	29
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	37
B. Kapitaalgoederen	38
C. Financiering	47
D. Bedrijfsvoering	50
E. Grondbeleid	52
F. Participanten	54
Overige gegevens	57
Bijlagen	63

Samenvatting

Het werkgebied van het recreatieschap beslaat de gemeenten Amsterdam (Noord), Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad en het grondgebied van de voormalige gemeente Graft de Rijp (nu gemeente Alkmaar). Deze gemeenten (met uitzondering van Alkmaar) participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland. Het recreatieschap beheert en onderhoudt recreatieterreinen, natuurerreinen en recreatieve routes en objecten in haar werkgebied. Zij bekostigt haar activiteiten uit inkomsten van huren, pachten, evenementen (in voorkomende gevallen projectsubsidies) en bijdragen van de participanten.

Kerngegevens: 31.000 hectare werkgebied, waarvan 718 hectare beheergebied met 200 hectare water en 1,6 miljoen bezoeken per jaar tegen normaal rond de 1,3 miljoen.

Werken in coronatijden

Ondanks de ingrijpende gevolgen van de coronacrisis voor de hele samenleving, heeft het recreatieschap in 2020 veel van het jaarprogramma kunnen realiseren. Het bestuur besloot ondanks het gemis aan inkomsten, niet te bezuinigen op onderhoud. Terecht, want de gebieden van het recreatieschap hebben onder deze omstandigheden grote maatschappelijke waarde bewezen. Dat paste in het landelijk beeld: een bezoek aan natuur- en recreatiegebieden was populair sinds de coronamaatregelen. Er zaten echter ook schaduwkanten aan de toegenomen interesse. Door het mooie weer en het ontbreken van de mogelijkheid om naar het buitenland op vakantie te kunnen, hebben beheerders en de samenwerkende handhavers van gemeenten en recreatieschap soms de handen vol gehad aan het begeleiden van bezoek. De drukte is een aantal keren aanleiding geweest voor ingrijpen, waaronder het afsluiten van het Twiske voor gemotoriseerd verkeer en aanspreken van bezoekers op hun gedrag.

De coronacrisis heeft daarnaast ook schade berokkend. Ondernemers en verenigingen in het gebied konden hun activiteiten niet of slechts ten dele uitvoeren. Ook werden de evenementen afgelast. In financiële zin heeft de crisis voor de ondernemers en verenigingen diepe sporen achtergelaten. Voor het recreatieschap kwamen deze effecten in beeld door verminderde inkomsten en hogere inzet voor handhaving en afvalinzameling tijdens de bezoekerspieken.

Het reguliere beheer is grotendeels volgens planning uitgevoerd. Hiermee heeft het recreatieschap effectief invulling gegeven aan de hoofddoelstelling om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheden te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio.

Er werd ook vooruitgekeken. Het bestuur besloot haar ambities voor de komende 10 jaar vorm te geven in haar Ambitiedocument en de eerste versie van het meerjaren-uitvoeringsprogramma. 2020 stond ook in het teken van kwaliteitsverbetering van administratieve processen waardoor die beter aansluiten bij de planning en werkwijze van onze participanten; gemeenten en provincie.

De jaarrekening van Twiske-Waterland laat over 2020 een positief resultaat zien van € 71.587. Een lager resultaat dan de € 122.658 die werd begroot. De belangrijkste verklaringen daarvoor zijn het bijna volledig wegvallen van de evenementeninkomsten wat deels weer werd gecompenseerd door hogere opbrengsten van het betaald parkeren. Hierna wordt dit bij 'financieel resultaat' verder toegelicht.

Realisatie in hoofdlijnen

Het recreatieschap heeft in 2020 veel van het oorspronkelijke programma kunnen realiseren. Effecten van de coronacrisis zijn opgevangen en uit het bezoek bleek dat de recreatiegebieden en paden van grote maatschappelijke waarde zijn.

Ambitiedocument en Uitvoeringsprogramma Twiske-Waterland vastgesteld

Het bestuur heeft in 2020 haar ambities voor de komende jaren opgetekend en vastgesteld in het Ambitiedocument. Deze ambities zijn samen te vatten onder drie hoofddoelen: meer biodiversiteit, het spreiden van toenemende recreatiedruk en een breder recreatief aanbod. Daarmee wordt invulling gegeven aan de intenties en zorg die aan het recreatieschap is toevertrouwd op grond van de al genoemde Gemeenschappelijke Regeling.

De Marsen

De biologische zorgboerderij wordt sinds 2013 gerund door zorgondernemer Wouter Joop. Op de boerderij en de nabijgelegen percelen werken naast de zorgcliënten, vijf vrijwilligers en vrijwilligers van het IVN. De ambitie om samen met een zorginstelling, de Marsen om te vormen tot een woon-zorg locatie is tot op heden niet gelukt. Na terugtrekken van optiehouder in het voorjaar werd een project gestart voor het opbouwen van een haalbare marktpropositie.

De Twiskemolen duurzaam en educatief

In het kader van de energietransitie en duurzaamheid werd de begane grond van de molenwoning geïsoleerd. De isolatie bespaart energie en levert meer wooncomfort op. De molen en haar omgeving, de molenbiotoop zijn waterstaatkundig en cultuurhistorisch waardevol. In 2020 werd ingestemd met de wens van de molenaar om de molen open te mogen stellen voor educatieve doelen.

Een nieuwe duurzame onderhoudsloods

Tot het najaar werd een van de loodsen op het terrein van de Marsen nog gebruikt voor onderhoudswerkzaamheden, opslag van materialen en stalling van materieel. De combinatie met zorgverlening leverde soms gevaarlijke situaties op. Vandaar dat sinds 2016 de wens bestaat om een nieuwe onderhoudsloods te bouwen, naast het beheerkantoor aan de Noorderlaaik. De nieuwe loods is gebouwd met duurzame materialen in een Waterlandse stijl. De zonnepanelen brengen voldoende stroom op om te voorzien in het jaarverbruik van het beheerkantoor en de onderhoudsloods.

Ecologisch onderzoek en monitoring vogelstand

In 2020 is gestart met een ecologisch onderzoek om zicht te krijgen op de actuele natuurwaarden: biodiversiteit in brede zin en doelsoorten (Natura 2000) van het Twiske. Vervolgens wordt op basis van de resultaten en aanbevelingen van dit onderzoek een ecologisch beheerplan gemaakt.

Financiën

Tot 2020 werden de begrotingen van het voormalige recreatieschap Het Twiske en Landschap Waterland nog apart gevoerd. Eerder, bij de vaststelling van de Gemeenschappelijke Regeling werd besloten om in beginsel met ingang van 1 januari 2017 de onderscheiden exploitatiebegrotingen en de daaruit voortvloeiende bijdragepercentages samen te voegen. Deze samenvoeging werd per januari 2020 doorgevoerd. Tegelijk werden financiële administratie en de stukken volgens de BBV-systematiek ingericht.

Opening nieuw klimpark Twiske

Eind juli is het nieuwe klimpark 'Twiske' opengegaan voor publiek. Het nieuwe klimpark draagt bij aan een breed recreatief aanbod en het vergroten van de naamsbekendheid van Het Twiske.

Nieuwe TOP's

De Toeristische Overstappunten (TOP's) zijn heel nuttige en gewaardeerde startpunten voor recreatieve tochten in de gebieden. In 2020 werd het netwerk compleet gemaakt, deels voorzien van nieuwe informatiepanelen en zijn er twee bijgeplaatst in Het Twiske en op Marken. Overleg over uitbreiding gaat in 2021 een nieuwe locatie opleveren aan de Beemsterburgwal in Purmerend.

Schaps promotie

Het recreatieschap Twiske-Waterland heeft ook dit jaar haar gebieden promoot. Zo zijn er in 2020 nieuwe- recreantenfolders, vlaggen, hondenflyers en plattegronden gemaakt.

Deelname aan campagne: Ontdek de achtertuin van Amsterdam

Twiske-Waterland heeft deelgenomen aan 'Ontdek de achtertuin van Amsterdam'. De campagne is gestart op 10 augustus 2020 met inachtneming van de coronamaatregelen. Met deze campagne wil men de Amsterdammer van de natuur buiten de stad laten genieten. Boodschap van de campagne is: 'kom eens genieten van de rust en natuur van Laag Holland, zo dichtbij'. Voor deze campagne werd nauw samengewerkt met Bureau Toerisme Laag-Holland en partners als Rodi Media, AT5 en Het Parool.

Twiske-Waterland online

Twiske-Waterland heeft in oktober een mooie mijlpaal bereikt, want het aantal volgers staat nu op iets meer dan 5000! De belangstelling gaat vooral uit naar activiteiten. Maar ook de berichtjes over natuur, beheer en onderhoud worden met interesse gevolgd en geliket.

Wat heeft het gekost en opgeleverd?

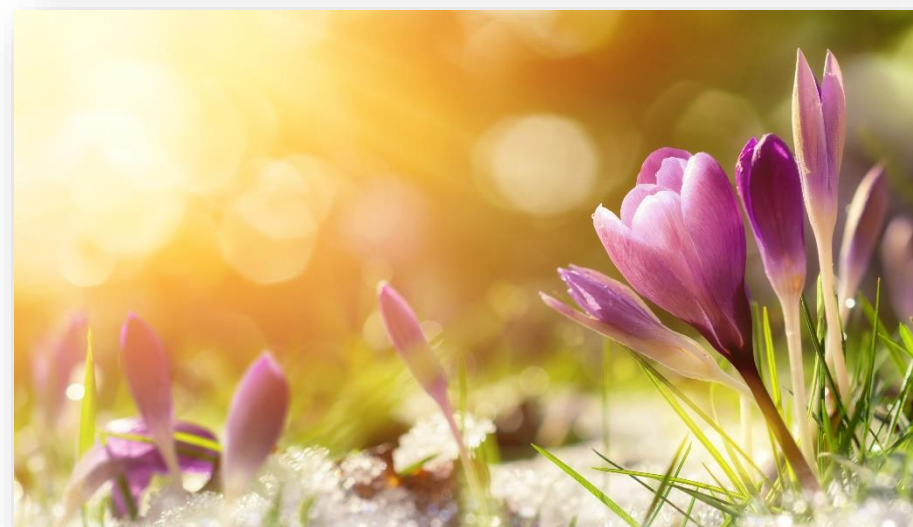
De jaarrekening van Twiske-Waterland laat over 2020 een positief resultaat zien van € 71.587. Een lager resultaat dan de € 122.658 die werd begroot. De belangrijkste verklaringen daarvoor zijn het bijna volledig wegvallen van de evenementeninkomsten wat deels weer werd gecompenseerd door hogere opbrengsten van het betaald parkeren.

De lasten en baten, verdeeld over de programma's:

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	121.160	-	-121.160
2. Beheer en onderhoud	2.048.270	643.157	-1.405.113
3. Veiligheid en toezicht	248.424	-	-248.424
4. Bestuur en ondersteuning	631.133	-	-631.133
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.953	2.479.369	2.477.416
Totaal voor bestemming	3.050.939	3.122.526	71.587
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	71.587	-	-71.587
Totaal na bestemming	3.122.526	3.122.526	-

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019	Vershil
Algemene reserve	3.036.666	3.184.616	-147.949
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	-
Bestemmingsreserve ruitpaden Purmerbos	33.747	33.747	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	216.998	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	1.455.247	-
Bestemmingsreserve egalisatie	222.258	2.723	219.536
Totaal reserves	4.971.199	4.899.612	71.587
Voorziening groot onderhoud	180.003	309.689	-129.686
Totaal reserves en voorzieningen	5.151.202	5.209.302	-58.099

Verkorte balans

De balans per 31 december 2020 is als volgt (bedragen x € 1.000)

ACTIVA	2020	2019	PASSIVA	2020	2019
Vaste activa			Vaste financieringsmiddelen		
Materiële vaste activa	332	71	Reserves	4.971	4.900
Financiële vaste activa	-	-	Voorzieningen	180	310
			Schulden op lange termijn	-	-
Subtotaal	332	71	Subtotaal	5.151	5.209
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Vorderingen en overlopende activa	5.017	4.834	Schulden op korte termijn	392	139
Liquide middelen	194	442			
Subtotaal	5.211	5.276	Subtotaal	392	139
Totaal	5.543	5.348	Totaal	5.543	5.348

Financieel resultaat

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
Lasten	3.050.939	3.065.176	-14.237
Baten	3.122.526	3.187.834	-65.308
Saldo	71.587	122.658	-51.071

Participantenbijdragen

Conform de gemeenschappelijke regeling is de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. Voor 2020 was de index 2,03%.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord-Holland	56,04%	1.362.146	1.389.798
Gemeente Amsterdam	23,56%	572.675	584.300
Gemeente Beemster	0,61%	14.762	15.062
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	32.329	32.986
Gemeente Landsmeer	1,62%	39.449	40.250
Gemeente Oostzaan	0,66%	16.106	16.434
Gemeente Purmerend	6,35%	154.425	157.560
Gemeente Waterland	0,65%	15.764	16.084
Gemeente Wormerland	0,61%	14.762	15.062
Gemeente Zaanstad	8,57%	208.242	212.470
Totaal	100,00%	2.430.660	2.480.006

Programmaverantwoording

Beleidsverantwoording

Het doel van Twiske-Waterland is vastgelegd in artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling, gewijzigd vastgesteld op 23 mei 2016:

- a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
- b. In samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijkmilieu;
- c. Het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt en
- d. Het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

Naast instandhouding van de gebieden en voorzieningen werden in 2020 gerealiseerd:

- Het vaststellen van het Ambitiedocument en Uitvoeringsprogramma;
- Het onderzoek naar en de start van het monitoren in een tweejarig programma van de Natura 2000-doelsoorten en overige natuurwaarden in Het Twiske;
- Het faciliteren van natuur-inclusieve recreatie;
- Het instemmen met het gebiedsplan en de concept-samenwerkingsovereenkomst IBP Vitaal Platteland Amsterdam Wetlands
- Na toekenning van subsidie vanuit het Integraal Bestuurlijk Programma Platteland in 2020, wordt gewerkt aan het recreatieve grid en de biodiversiteit in het water. Die activiteiten lopen door in 2022 en verder.
- Vormgeven van recreatieve elementen Markermeerdijken en omlegging van bestaande routes tijdens de werkzaamheden;
- Een besluit om bij te dragen aan het herstel van het Schanszichtpad.

Een start is gemaakt met, maar nog niet afgerond:

- Het begeleiden van de horeca-ontwikkeling bij het Kure Jan Strand;
- Het begeleiden contractvorming van zorgboerderij De Marsen. Na terugtrekken van de optiehouder werd een project gestart voor het opbouwen van een haalbare marktpropositie.

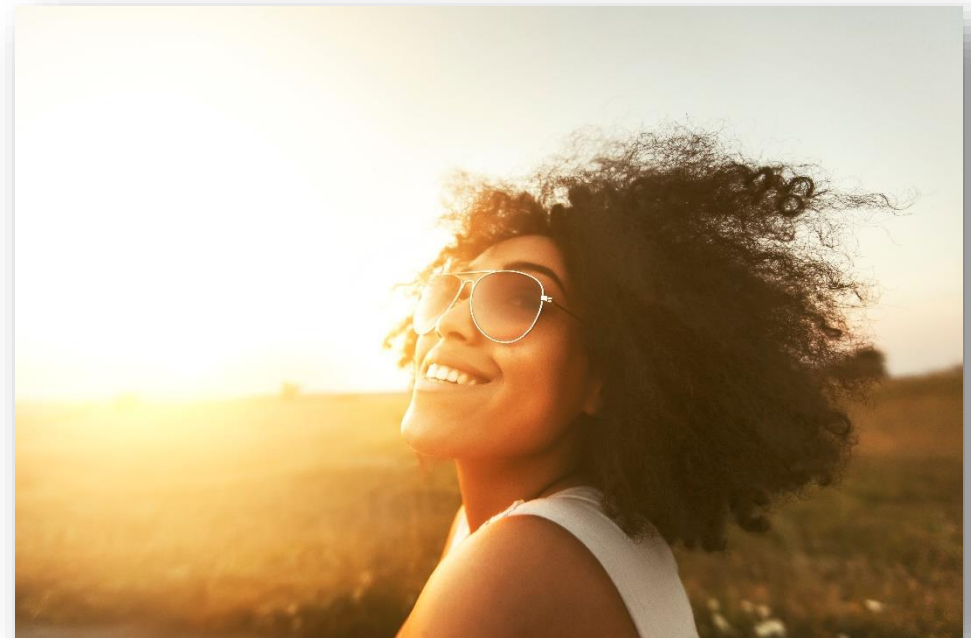
Voor ondersteuning van de bedrijfsvoering en bestuurlijke slagkracht werden:

- De Planning & Control cyclus verbeterd;
- De begrotingen van het voormalige recreatieschap Het Twiske en Landschap Waterland samengevoegd;
- De begrotingen en jaarstukken opgemaakt conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) en
- De risicoanalyse, de beheersmaatregelen en de weerstandsreserve geactualiseerd.

Externe ontwikkelingen

Het recreatieschap werd geconfronteerd met een aantal ontwikkelingen, waarop moest worden ingespeeld. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de coronacrisis en de Omgevingsverordening NH 2020:

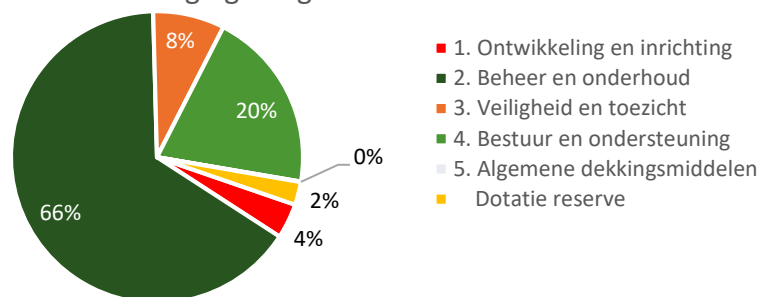
- De coronacrisis heeft grote gevolgen voor het schap. Door het wegvallen van buitenlandse vakantiebesteding zijn er meer recreanten en worden de recreatiegebieden en routes intensiever gebruikt. De recreatieve waarden van de gebieden worden hiermee onderstreept. Tegelijkertijd leidt dat ook tot meer toezicht, handhaving en toename van vervuiling en vandalisme.
- De geplande grote evenementen zijn afgelast en daardoor worden de begrote opbrengsten uit evenementen, pachten en huren niet volledig gerealiseerd. Ook heeft Twiske-Waterland zich coulant opgesteld naar ondernemers die hun inkomsten door corona (gedeeltelijk) zagen wegvallen. Het is voor de langere termijn nog onduidelijk of en in welke vorm de grote evenementen doorgang kunnen vinden.
- De verwachting voor de komende jaren is een blijvende aanwas van het bezoek. Enerzijds door meer vakantie in eigen land en de “overloop-functie” van de kust en anderzijds door de beoogde toename van woningbouw;
- Sinds 17 november 2020 is de Omgevingsverordening NH 2020 van kracht. In de verordening zijn de 32 meest waardevolle en kwetsbare landschappen in de provincie zijn aangewezen als ‘Bijzonder Provinciaal Landschap’. Per gebied is aangegeven welke bijzondere kernkwaliteiten aanwezig zijn. In de Omgevingsverordening NH2020 zijn regels opgesteld over hoe toegestane ontwikkelingen ingepast kunnen worden in deze gebieden.

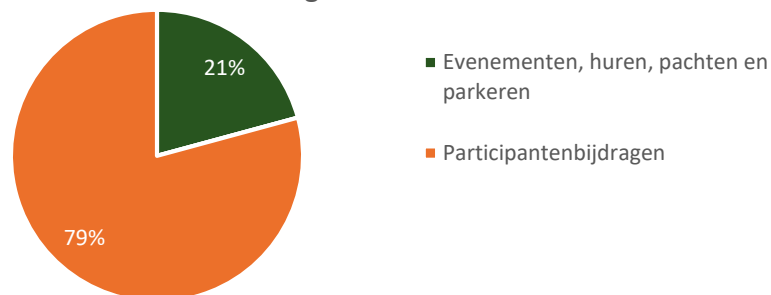
Kort overzicht financiën

De taken van het recreatieschap zijn onderverdeeld in vier programma's, met een vijfde programma voor de algemene dekkingsmiddelen. In de programma's worden ook de exploitatieopbrengsten verantwoord. Dit zijn inkomsten uit betaald parkeren, huren, (erf)pachten, vergunningen en gebruiksvergoedingen voor onder meer muziek- en sportevenementen. De rest van de kosten wordt gedekt door de jaarlijkse financiële bijdrage van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling; de participanten.

Waar ging het geld naartoe in 2020?

Waar kwam het geld in 2020 vandaan?

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	121.160	-	-121.160
2. Beheer en onderhoud	2.048.270	643.157	-1.405.113
3. Veiligheid en toezicht	248.424	-	-248.424
4. Bestuur en ondersteuning	631.133	-	-631.133
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.953	2.479.369	2.477.416
Totaal voor bestemming	3.050.939	3.122.526	71.587
Toevoeging		Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	71.587		-71.587
Totaal na bestemming	3.122.526	3.122.526	-

Samenvatting van de baten

Inkomsten uit gebiedsexploitatie: evenementen, huren, (erf)pachten en betaald parkeren	642.520
Participantenbijdragen	2.480.006
Totaal baten voor bestemming	3.122.526

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Resultaat reguliere werkzaamheden

Het saldo van de reguliere baten en lasten ligt € 33.948 lager dan begroot.

Aan de ene kant zijn € 31.360 minder kosten gemaakt:

- Nog niet uitgegeven kosten voor uitbreiding van het wandelnetwerk Laag Holland. Dit project is later gestart. Deze kosten (€ 16.000) zullen worden doorgeschoven naar 2021.
- Verder is voor een bedrag van € 15.000 minder extern advies ingewonnen

Aan de andere kant zijn de baten € 65.308 lager. De belangrijkste verklaringen zijn:

- Vanwege corona konden de evenementen niet doorgaan waardoor € 150.775 werd misgelopen en
- Werd in verband met de lockdownperioden en het tijdelijk afsluiten van het Twiske voor gemotoriseerd verkeer een bedrag van € 21.400 aan kortingen verstrekt aan ondernemers in het gebied. Het afsluiten gebeurde onder de noodverordening van de Veiligheidsregio om drukte in het recreatiegebied te voorkomen;
- Daar staat tegenover dat het betaald parkeren € 120.000 meer opleverde dan begroot.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	3.034.380	3.065.740	-31.360
Baten	3.122.526	3.187.834	-65.308
Saldo	88.146	122.094	-33.948

Resultaat incidentele werkzaamheden

Het saldo van de incidentele baten en lasten ligt € 17.123 lager dan begroot als gevolg van het afschaffen van de 1,5% korting op de tarieven van Recreatie Noord-Holland.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	16.559	-564	17.123
Baten	-	-	-
Saldo	-16.559	564	-17.123

Resultaat totaal 2020

Dit resulteert in het saldo van de baten en lasten dat € 51.071 lager ligt dan begroot, zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	3.050.939	3.065.176	-14.237
Baten	3.122.526	3.187.834	-65.308
Saldo	71.587	122.658	-51.071

Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2020

Programma	Jaarrekening 2020			Begroting 2020			Jaarrekening 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	121.160	-	-121.160	128.318	-	-128.318	81.560	-	-81.560
2. Beheer en onderhoud	2.048.270	643.157	-1.405.113	2.106.891	698.188	-1.408.704	2.250.828	833.836	-1.416.992
3. Veiligheid en toezicht	248.424	-	-248.424	199.259	-	-199.259	152.500	-	-152.500
4. Bestuur en ondersteuning	631.133	-	-631.133	628.943	-	-628.943	648.016	-	-648.016
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.953	2.479.369	2.477.416	1.764	2.489.646	2.487.882	2.466	2.435.168	2.432.703
Totaal voor bestemming	3.050.939	3.122.526	71.587	3.065.176	3.187.834	122.658	3.135.370	3.269.004	133.634
Resultaatbestemming (ad 5. mutaties reserves)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Algemene reserve	-	147.949	-147.949	-	74.619	-74.619	127.603	-	127.603
Bestemmingsreserve investeringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	-	-	-	-	-	15.000	11.691	3.309
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve egalisatie	219.536	-	219.536	197.278	-	197.278	2.723	-	2.723
Totaal mutaties reserves	219.536	147.949	71.587	197.278	74.619	122.658	145.325	11.691	133.634
Totaal na bestemming	3.122.526	3.122.526	-	3.187.834	3.187.834	-	3.269.004	3.269.004	-

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
0.1	Bestuur	44.553	60.069	-15.516
0.4	Overhead	586.580	568.874	17.706
0.5	Treasury	1.953	1.764	189
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	71.587	122.658	-51.071
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	248.424	199.259	49.165
2.1	Verkeer en vervoer	325.335	371.118	-45.783
2.2	Parkeren	165.662	95.740	69.922
3.1	Economische ontwikkeling	9.558	-	9.558
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	72.618	53.954	18.664
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.275	23.607	-21.332
3.4	Economische promotie	157.438	171.431	-13.993
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	27.132	16.090	11.042
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	1.409.412	1.503.269	-93.858
	Totaal lasten	3.122.526	3.187.834	-65.308

Nr.	Baten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
0.1	Bestuur	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-
0.5	Treasury	62	-	62
0.8	Overige baten en lasten	2.479.307	2.489.646	-10.339
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-
2.2	Parkeren	429.064	308.602	120.462
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	197.943	220.428	-22.485
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-
3.4	Economische promotie	-	-	-
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	9.225	160.000	-150.775
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	6.925	9.158	-2.233
	Totaal baten	3.122.526	3.187.834	-65.308

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Saldo van baten en lasten per taakveld		Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
	Totaal baten	3.122.526	3.187.834	-65.308
	Totaal lasten	3.122.526	3.187.834	-65.308
	Saldo	-	-	-

Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten		Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
	Provincie Noord-Holland	1.389.798	1.389.798	-
	Gemeente Amsterdam	584.300	584.299	1
	Gemeente Beemster	15.062	15.062	-
	Gemeente Edam-Volendam	32.986	32.985	1
	Gemeente Landsmeer	40.250	40.251	-1
	Gemeente Oostzaan	16.434	16.434	-
	Gemeente Purmerend	157.560	157.560	-
	Gemeente Waterland	16.084	16.084	-
	Gemeente Wormerland	15.062	15.062	-
	Gemeente Zaanstad	212.470	212.469	1
	Overige verrekeningen*	-699	9.642	-10.341
	Totaal	2.479.307	2.489.646	-10.339

*Het begrote bedrag van € 9.642 is verschoven naar taakveld 5.7 openbaar groen en openluchtrecreatie. De negatieve opbrengsten hebben te maken met het afboeken van een oude vordering.

Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Belastingen	-	-	-
Grond	-	-	-
Duurzame goederen	464.686	515.127	-50.441
Pachten	46	6.337	-6.291
Ingeleend personeel	1.412.780	1.357.475	55.305
Huren	-	-	-
Overige goederen en diensten	1.267.149	1.325.906	-58.757
Rente en bankkosten	1.953	1.764	189
Mutatie voorziening	-129.686	-180.127	50.441
Afschrijvingen	34.012	38.694	-4.682
Overige verrekeningen	-	-	-
Totaal lasten	3.050.939	3.065.176	-14.237

Baten per kostensoort	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Grond	-	-	-
Huren	72.928	91.862	-18.934
Leges en andere rechten	7.903	9.158	-1.255
Overige goederen en diensten	438.289	468.602	-30.313
Pachten	124.036	128.566	-4.529
Participantenbijdragen	2.480.006	2.480.004	2
Rente baten	62	-	62
Overige verrekeningen	-699	9.642	-10.341
Totaal baten	3.122.526	3.187.834	-65.308

Saldo van baten en lasten per kostensoort	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Totaal lasten	3.050.939	3.065.176	-14.237
Totaal baten	3.122.526	3.187.834	-65.308
Saldo	71.587	122.658	-51.071

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Ambitie

Met het programma ontwikkeling en inrichting heeft het recreatieschap zich ingezet voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. In 2020 gebeurde dat vooral door:

- Het uitbreiden van het Wandelnetwerk Laag-Holland. Uitvoering start in 2021;
- Het creëren van een Sloepennetwerkkkaart Laag-Holland.

Prestaties per taakveld in 2020

In de najaarsnotitie 2020 is reeds aangekondigd dat de 2% korting en 1,5% teruggave door RNH niet langer worden gegeven. Daarmee worden deze kosten ten laste gebracht van het resultaat 2020. Tevens was er sprake van een administratieve herverdeling van diverse taakvelden verdeeld over de programma's 1, 2 en 4. Deze verrekeningen treft u aan bij diverse taakvelden als zijnde 'verschuivingen'. De verschuivingen zijn een gevolg van de omzetting van de oude begrotingssystematiek (vastgesteld in juli 2019) naar de BBV-structuur per januari 2020.

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Het schap zet in op werving en begeleiding van ondernemers en bestaande planvorming. De lasten zijn € 9.558 hoger dan begroot en komt door de administratieve herverdeling van de inzet RNH.

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Dit taakveld omvat de fysieke locatieontwikkelingen in het gebied. De kosten zijn € 22.508 hoger dan begroot en dat komt vooral door de herverdeling van de inzet RNH.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket zijn de verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid. De lasten zijn € 21.332 lager dan begroot door de herverdeling van de inzet RNH met andere programma's.

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Dit taakveld betreft het uitvoeren en begeleiden van diverse projecten. De totale onderschijding op de lasten is € 17.891. Het project uitbreiding wandelnetwerk Laag-Holland is later gestart en zal doorlopen in 2021. Het niet gebruikte budget van € 15.812 wordt doorgeschoven naar 2021. Het resterende verschil wordt verklaard door het project sloepennetwerk Laag-Holland (€ 3.663 onderschijding) en de herverdeling van de inzet RNH (€ 1.583 overschijding).

Baten en lasten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 7)
Bedrijfskosten	31.307	48.378	39.683
Inzet RNH	89.853	79.940	41.878
Totale lasten	121.160	128.318	81.560
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en (project)bijdragen	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-121.160	-128.318	-81.560

Voor een vergelijking met het voorgaande jaar zijn de lasten en baten van het voormalige deelprogramma 7 'Inrichting en ontwikkeling' ingevoerd. De scope van dat oude deelprogramma komt niet geheel overeen met het nieuwe programma Ontwikkeling en inrichting, omdat een deel van de kosten nu valt onder de programma's 2. Beheer en onderhoud en 4. Bestuur en ondersteuning.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Lasten en baten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	-	-	-	-	-	-
3.1 economische ontwikkeling	9.558	-	-	-	39.683	-
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	22.508	-	-	-	-	-
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.275	-	23.607	-	10.586	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	86.820	-	104.711	-	31.292	-
Totaal	121.160	-	128.318	-	81.560	-

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	9.558		-	-	9.558	-
	Subtotaal taakveld 3.1	9.558	-	-	-	9.558	-
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur	22.508		-	-	22.508	-
	Subtotaal taakveld 3.2.1	22.508	-	-	-	22.508	-
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.275		23.607	-	-21.332	-
	Subtotaal taakveld 3.3	2.275	-	23.607	-	-21.332	-
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	52.916		51.333		1.583	-
5.7.1	Wandelnetwerk Laag-Holland Uitbreiding	17.566		33.378		-15.812	
5.7.1	Sloepennetwerk Laag-Holland hardcopy kaart	16.337	-	20.000	-	-3.663	-
	Subtotaal taakveld 5.7.1	86.820	-	104.711	-	-17.891	-
	Totaal	121.160	-	128.318	-	-7.158	-

Programma 2. Beheer en onderhoud

Ambitie

Met het programma beheer en onderhoud heeft het recreatieschap zich ingezet voor de instandhouding van recreatie en natuur. In 2020 ging het vooral om:

- De instandhouding van het recreatiegebied en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig waren, volgens de gemiddelde CROW-beeldkwaliteit A-B tot C;
- Het zoveel mogelijk inzetten van SW-bedrijven voor onderhoudswerkzaamheden;
- Het zorgen voor een sluitende exploitatie t.b.v. evenwichtige recreatie;
- Het werken aan schoon zwemwater, op alle stranden is het streven naar minimaal score 'goed';
- Voorbereiding van een ecologisch beheerplan. Daarvoor zijn uitgevoerd: ecologisch onderzoek, deelname aan de werkgroep biodiversiteit en biologische bestrijding eikenprocessierups;
- Het gericht onderhoud van het leefgebied voor de doelsoorten uit de N2000 door onder meer alternerend maaibeheer van rietvelden, het verwijderen van bramen en wilgenopslag.

Zie voor nadere informatie ook de [paragraaf kapitaalgoederen](#). Door samenwerking met sociale ondernemingen draagt het recreatieschap bij aan duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

Dit taakveld omvat het onderhouden van wegen, paden, parkeerterreinen en kunstwerken. De reguliere werkzaamheden bedroegen € 90.335. Daarnaast was er een dotatie aan de voorziening groot onderhoud van € 235.000 conform de begroting. De

onttrekking van € 388.779 voor het groot onderhoud wegen en paden is € 22.240 lager dan begroot.

Taakveld 2.2.2 Parkeren

Dit taakveld bevat het jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging het parkeersystemen. De reguliere werkzaamheden bedroegen € 138.100. Daarnaast waren de kapitaallasten € 27.562.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Onder dit taakveld valt de uitvoering van vastgoedbeheer zoals contractherziening- en verlenging, controle naleving contracten, verjaringszaken/oneigenlijk gebruik en administratief beheer. De uitvoeringsorganisatie heeft gezorgd voor de afhandeling van WOB-verzoeken, canonherzieningen en andere notariële wijzigingen van erfpachtcontracten. De werkelijke kosten voor de reguliere werkzaamheden liggen in lijn met begroting. De opbrengsten waren lager dan begroot (€ 22.485) met name door de kortingen verleend aan huurders in verband met de coronamaatregelen.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Dit taakveld omvat gebiedspromotie en marketing en het vergroten herkenbaarheid en zichtbaarheid van het recreatiegebied. In 2020 is hier flink op ingezet. Zo zijn er in 2020 nieuwe recreantenfolders, vlaggen, hondenflyers en plattegronden gemaakt en heeft Twiske-Waterland deelgenomen aan 'Ontdek de achtertuin van Amsterdam'. De werkelijke kosten zijn met zo'n € 40.000 toegenomen ten opzichte van werkelijke kosten in 2019. Desondanks zien we ten opzichte van de begroting een overschrijding van € 13.993.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie en productie

Het faciliteren en begeleiden van evenementen, waaronder normaliter de grote evenementen Welcome to the Future en Lente Kabinet. Aan de lastenkant zien we een overschrijding van € 11.042 door eerdergenoemde herverdeling inzet RNH. Aan de batenkant zien we een onderschrijding van € 150.775 als gevolg van het niet kunnen organiseren van grote evenementen in tijden van corona.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Onder dit taakveld worden inspanningen verantwoord voor instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn. Hiervoor:

- Werd het jaarlijks terugkerende onderhoud, groot onderhoud en vervanging uitgevoerd;
- Werd biodiversiteit bevorderd in de natuurlijke zones. Dit werd gedaan door natuurlijk beheer van: rietvegetatie, bloemrijke hooilanden en bermen, terugdringen spontane opslag (bv bramen) en het rekening houden met bloeiperiodes van inheemse bloemen bij het maaibeheer;
- Onderhouden en uitbreiden van de route netwerken inclusief promotie en het onderhouden van de digitale infrastructuur.

Met € 1.216.142 waren de reguliere onderhoudswerkzaamheden € 43.722 lager dan begroot. De werkelijke opbrengsten lagen in lijn met de begroting. Er was een dotatie aan de voorziening groot onderhoud van € 100.000. De onttrekking bedroeg € 75.907. De lagere kapitaallasten van € 32.244 worden grotendeels verklaard door een verschuiving van de kapitaallasten naar taakveld 2.2 betaald parkeren.

Baten en lasten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 1)
Bedrijfskosten DO	742.651	728.929	812.392
Bedrijfskosten overig	425.282	460.209	488.101
Inzet RNH	511.325	544.059	461.901
GO*	464.686	515.127	142.002
Kapitaallasten	34.012	38.694	36.742
Subtotaal lasten	2.177.956	2.287.018	1.941.138
Dotatie voorziening GO*	335.000	335.000	440.000
Onttrekking voorziening GO*	-464.686	-515.127	-130.311
Saldo mutaties voorziening GO	-129.686	-180.127	309.689
Totale lasten	2.048.270	2.106.891	2.250.828
Opbrengsten	643.157	698.188	733.836
Projectsubsidies	-	-	100.000
Totale baten	643.157	698.188	833.836
Saldo	-1.405.113	-1.408.704	-1.416.992

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen.

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1.2 verkeer en vervoer	325.335	-	371.118	-	483.441	-
2.2.2 parkeren	165.662	429.064	95.740	308.602	83.685	342.903
3.2.2 fysieke bedrijfs- infrastructuur	50.110	197.943	53.954	220.428	40.211	212.436
3.4 economische promotie	157.438	-	171.431	-	118.445	-
5.3 cultuur presentatie en productie	27.132	9.225	16.090	160.000	13.034	168.066
5.7.2 openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.322.592	6.925	1.398.558	9.158	1.512.012	110.431
Totaal	2.048.270	643.157	2.106.891	698.188	2.250.828	833.836

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	90.335	-	136.118	-	-45.783	-
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	235.000	-	235.000	-	-	-
2.1.2	GO/V	388.779	-	411.019	-	-22.240	-
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-388.779	-	-411.019	-	22.240	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	325.335	-	371.118	-	-45.783	-
2.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer parkeren	138.100	429.064	95.740	308.602	42.360	120.462
2.2.2	Kapitaallasten	27.562		-	-	27.562	-
	Subtotaal taakveld 2.2.2	165.662	429.064	95.740	308.602	69.922	120.462
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	50.110	197.943	53.954	220.428	-3.844	-22.485
	Subtotaal taakveld 3.2.2	50.110	197.943	53.954	220.428	-3.844	-22.485
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	157.438	-	171.431	-	-13.993	-
	Subtotaal taakveld 3.4	157.438	-	171.431	-	-13.993	-
5.3	Reguliere werkzaamheden cultuurpresentatie en productie	-	-	-	-	-	-

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
5.3	Evenementen	27.132	9.225	16.090	160.000	11.042	-150.775
	Subtotaal taakveld 5.3	27.132	9.225	16.090	160.000	11.042	-150.775
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	1.216.142	6.925	1.259.864	9.158	-43.722	-2.233
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	100.000	-	100.000	-	-	-
5.7.2	GO/V	75.907	-	104.108	-	-28.201	-
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-75.907	-	-104.108	-	28.201	-
5.7.2	Kapitaallasten	6.450	-	38.694	-	-32.244	-
	Subtotaal taakveld 5.7.2	1.322.592	6.925	1.398.558	9.158	-75.966	-2.233
	Totaal	2.048.270	643.157	2.106.891	698.188	-58.622	-55.031

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Ambitie

Door gastheerschap, het houden van toezicht en indien nodig handhavend optreden wil het recreatieschap bij bezoekers de gevoelens van sympathie, vertrouwen en veiligheid vergroten.

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

De toegenomen drukte en het intensiever gebruik van het recreatiegebied ten tijde van de coronacrisis stelde bijzondere eisen aan het toezicht: vaker, langere dagen en intensiever vanwege de toezichttaak op de coronamaatregelen. Voor dit taakveld :

- Is de rol van gastheer in de gebieden is vervuld en is de zichtbaarheid verbeterd.
- Is ingespeeld op het grotere bezoek aan recreatiegebieden vanwege de coronacrisis. In 2020 werd het Twiske 1,6 miljoen keren bezocht, tegen normaal 1,3 miljoen. Het gebruik van de paden en vaarroutes is hierin niet meegeteld;
- Is toezicht gehouden en gehandhaafd volgens Algemene Verordening en de Noodverordening COVID-19;
- Werde handhavingsplan geactualiseerd.

De totale kosten waren € 49.165 hoger dan begroot.

Baten en lasten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 2)
Bedrijfskosten	10.245	14.276	7.977
Inzet RNH	238.178	184.983	144.523
Totale lasten	248.424	199.259	152.500
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-248.424	-199.259	-152.500

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	248.424	-	199.259	-	152.500	-
Totaal	248.424	-	199.259	-	152.500	-

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Ambitie

Met het programma bestuur en ondersteuning heeft het schap zich in 2020 ingezet:

- Het vaststellen van het ambitiedocument en uitvoeringsprogramma;
- Het aanscherpen van de planning & control cyclus;
- Het vernieuwen van de risicoanalyse;
- Het verder implementeren van de financiële transitie conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 0.1 Bestuur

- Accountantscontrole bij de jaarrekening 2019;
- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2019;
- Interim controle 2020.

Taakveld 0.4 Overhead

- Implementatie van de financiële transitie;
- Verbeterde bestuurlijke besluitvorming;
- Verbeterde planning & control;
- Verbeterde omgevingsmanagement;
- Aanpassing bedrijfsvoering, voortkomend uit de corona pandemie (op afstand werken en vergaderen etc.)

Baten en lasten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 3, 4, 5 en 6)
Bedrijfskosten	57.709	80.451	109.574
Inzet RNH	573.423	548.492	538.442
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	631.133	628.943	648.016
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-631.133	-628.943	-648.016

De kosten van inzet RNH van programma 4 zijn hoger dan het totaal van de voormalige deelprogramma's 3 t/m 6. Dit wordt met name veroorzaakt door de definitie van het taakveld overhead, waar alle hiërarchisch leidinggevendenden toe worden gerekend. Ook de locatiebeheerder van Recreatieschap Twiske-Waterland is hiërarchisch leidinggevend en zijn inzet werd voorheen begroot in het voormalige deelprogramma 1.

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 bestuur	44.553	-	60.069	-	93.627	-
0.4 overhead	586.580	-	568.874	-	554.389	-
Totaal	631.133	-	628.943	-	648.016	-

De totale lasten in de overhead van programma 4 Bestuur en ondersteuning waren € 17.706 hoger dan begroot. Dit wordt met name verklaard door het afschaffen van de verlaging risico opslag RNH van 1,5%.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Onderdeel	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	209.619	-	209.590	-	29	-
Secretariaat	66.565	-	69.339	-	-2.774	-
Financiële control en administratie	81.927	-	82.537	-	-610	-
Locatiebeheerder en management	215.312	-	207.591	-	7.722	-
Verlaging risico opslag RNH (1,5% op alle inzet RNH)	Dit is met ingang van 2020 afgeschaft. Voor een toelichting zie de paragraaf bedrijfsvoering .		-20.564	-	20.564	-
Kantoor- en bedrijfskosten	13.157	-	20.382	-	-7.225	-
Totaal	586.580	-	568.874	-	17.706	-

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Gebeurtenissen per taakveld in 2020

Taakveld 0.5 Treasury

- De financiering van het vastgestelde beleid;
- Het minimaliseren van de financieringskosten;
- Het beperken van de (financiële) risico's.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

- Participantenbijdrage;
- Overige verrekeningen.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

N.v.t.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de nota reserves en voorzieningen.
Het recreatieschap heeft verschillende reserves, die elk voor hun eigen doelen worden ingezet.

- Het positieve resultaat voor bestemming van € 71.587 leidde enerzijds tot een onttrekking uit de algemene reserve van € 147.949 en anderzijds tot een dotatie aan de bestemmingsreserve egalisatie van € 219.536 voor de realisatie van de nieuwe onderhoudsloods.
- Aan de voorziening groot onderhoud werd een bedrag van € 129.686 onttrokken grotendeels conform meerjarenonderhoudsplan.
- De totale reserves bedroegen per 31 december 2020 € 4.971.199.

Taakveld 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

N.v.t.

Baten en lasten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Bedrijfskosten	1.953	1.764	2.466
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	1.953	1.764	2.466
Participantenbijdragen	2.480.006	2.480.004	2.430.660
Opbrengsten	-637	9.642	4.508
Totale baten	2.479.369	2.489.646	2.435.168
Saldo voor bestemming	2.477.416	2.487.882	2.432.703
Mutaties reserves	71.587	122.658	133.634
Saldo na bestemming	2.405.829	2.365.224	2.299.068

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Toevoeging algemene reserve	-	-	127.603
Onttrekking algemene reserve	-147.949	-74.619	-
Toevoeging bestemmingsreserve investerings	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investerings	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	15.000
Onttrekking bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	-11.691
Toevoeging bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve egalitatie	219.536	197.278	2.723
Onttrekking bestemmingsreserve egalitatie	-	-	-
Totaal	71.587	122.658	133.634

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.5 treasury	1.953	62	1.764	-	2.466	-
0.8 overige baten en lasten	-	2.479.307	-	2.489.646	-	2.435.168
0.9 vennootschaps belasting	-	-	-	-	-	-
0.10 mutaties reserves	71.587	-	122.658	-	145.325	11.691
0.11 resultaat rekening baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Totaal	73.540	2.479.369	124.422	2.489.646	147.791	2.446.859

Financiële verantwoording

Onderstaand volgt de balans per 31 december 2020, een overzicht van de waarderingsgrondslagen en de toelichting op de balans.

Balans per 31 december 2020

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE ACTIVA		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Maatschappelijk nut	-	-
Economisch nut	331.977	71.453
Subtotaal materiële vaste activa	331.977	71.453
<u>Financiële vaste activa</u>		
Subtotaal financiële vaste activa	-	-
TOTAAL VASTE ACTIVA	331.977	71.453
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
Debiteuren algemeen	20.053	3.453
Vooruitbetaalde bedragen	3.225	2.520
Nog te ontvangen bedragen	-	313
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.993.349	4.827.975
Subtotaal vorderingen en overlopende activa	5.016.627	4.834.260
<u>Liquide middelen</u>		
ING bank	193.442	441.822
Kas	1.042	274
Subtotaal liquide middelen	194.484	442.096
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	5.211.111	5.276.356
TOTAAL-GENERAAL ACTIVA	5.543.088	5.347.809

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		
<u>Reserves</u>		
Algemene reserve	3.036.666	3.184.616
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282
Bestemmingsreserve ruiterspaden Purmerbos	33.747	33.747
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	216.998
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	1.455.247
Bestemmingsreserve egalisatie	222.258	2.723
Subtotaal reserves	4.971.199	4.899.612
<u>Voorzieningen</u>		
Voorziening groot onderhoud	180.003	309.689
Subtotaal voorzieningen	180.003	309.689
<u>Schulden op lange termijn</u>		
Subtotaal schulden op lange termijn	-	-
TOTAAL VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN	5.151.202	5.209.302
VLOTTENDE PASSIVA		
<u>Schulden op korte termijn</u>		
Crediteuren	186.804	102.030
Nog te betalen bedragen	34.743	31.815
Vooruit ontvangen bedragen	170.340	4.662
Subtotaal schulden op korte termijn	391.886	138.506
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	391.886	138.506
Totaal	5.543.088	5.347.809

Waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Subsidies en bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De materiële activa worden onderverdeeld in:

- Activa met een economisch nut
- Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Voorwaarde voor het activeren van materiële vaste activa is een minimale gebruiksduur van drie jaar, waarvoor een ondergrens geldt van:

- € 10.000 voor activa met economisch nut
- € 50.000 voor activa met maatschappelijk nut

Investeringen worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. De afschrijvingen vinden plaats volgens het lineaire systeem, dus in gelijke jaarlijkse termijnen en startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van in gebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven.

Vaste activa	Afschrijvingsperiode in jaren	Toelichting
Immateriële vast activa		Looptijd van de geldlening
Materiële vaste activa		
Gronden / terreinen	n.v.t.	Geen afschrijving
Gebouwen / werkplaats	40	
Vervoermiddelen	5	
Machines	5	
Werktuigen	10	
Ponten	20	
Overige vaartuigen	10	
Kunstwerken		
<i>Bruggen van beton</i>	40	
<i>Bruggen van staal</i>	40	
<i>Bruggen van hout</i>	30	
<i>Tunnels</i>	60	
<i>Beschoeiing</i>	30	
<i>Gemalen</i>	40	
Terreinmeubilair	5	
Rioleringspompen	20	

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de nominale waarde.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en - waar nodig - verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt jaarlijks het resultaat na bestemming toegevoegd respectievelijk onttrokken. Een deel van de renteopbrengst voortvloeiend uit de deposito en de zakelijke spaarrekeningen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Bestemmingsreserve ruiterspaden Purmerbos

Deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de uitgaven in verband met het beheer en onderhoud van de aanleg van ruiterspaden in het Purmerbos.

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen

De bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen is gevormd ter dekking van de uitgaven ten behoeve van groot onderhoud in het werkgebied.

Bestemmingsreserve Markermeerdijk

De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de uitgaven t.b.v. de realisatie van de infrastructuur van de Markermeerdijk. Het algemeen bestuur heeft besloten vanaf 1 januari 2014 het saldo van de bestemmingsreserve op te hogen uit het resultaat van de jaarrekening, per jaar zal het algemeen bestuur besluiten over de hoogte van de toevoeging.

Bestemmingsreserve egalisatie

Deze reserve is ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven en dient in stand te worden gehouden ter dekking van de kapitaallasten in de exploitatie. Hierbij heeft geen terugwerkende kracht plaatsgevonden inzake investeringen voor 1-1-2019 en daarnaast is er ook een begrenzing aan het vormen van de bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten voor zover er een (positieve) reserve is.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. Onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenramingen van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Overige balansposten

Alle overige balansposten zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bepaling van het resultaat

Het resultaat is bepaald op basis van de historische kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend naar het jaar waarin zij gegenereerd worden.

Subsidies en bijdragen van derden

Ontvangsten inzake subsidies en bijdragen van derden voor de realisatie van specifieke projecten, en de daarmee samenhangende uitgaven, worden in de programmarekening verantwoord.

Toelichting op de balans

ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Maatschappelijk nut	31-12-2020	31-12-2019
Netto investeringen tot boekjaar	-	-
Netto investeringen boekjaar	-	-
Desinvesteringen boekjaar	-	-
	-	-
Afschrijvingen tot boekjaar	-	-
Afschrijvingen lopend boekjaar	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen boekjaar	-	-
	-	-
	-	-
Boekwaarde per 31 december	-	-

Economisch nut	31-12-2020	31-12-2019
Netto investeringen tot boekjaar	300.514	297.792
Netto investeringen boekjaar	294.536	2.723
Desinvesteringen boekjaar	-	-
	595.050	300.514
Afschrijvingen tot boekjaar	229.061	192.319
Afschrijvingen lopend boekjaar	34.012	36.742
Afschrijvingen desinvesteringen boekjaar	-	-
	263.073	229.061
Boekwaarde per 31 december	331.977	71.453

In bijlage II is een specificatie van de materiële vaste activa opgenomen in de staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020.

VLOTTENDE ACTIVA		
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren algemeen	20.053	3.453

Specificatie:	
Pannenkoekenhuis de Appel	7.260
Paviljoen 't Twiske	6.084
Dekmantel BV	5.445
Overige debiteuren	1.264
Totaal debiteuren	20.053

Vooruitbetaalde bedragen	3.225	2.520
--------------------------	-------	-------

De vooruitbetaalde bedragen per 31 december 2020 bestaan uit kosten voor elektra, abonnementen en contributies over 2021.

Nog te ontvangen bedragen	-	313
---------------------------	---	-----

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.993.349	4.827.975
--	-----------	-----------

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Rijksschatkist

Drempelbedrag 250.000

Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijksschatkist is gehouden:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Buiten schatkist gehouden	225.428	226.372	217.587	194.484
Ruimte onder drempelbedrag	24.572	23.628	32.413	55.516
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

<u>Liquide middelen</u>	31-12-2020	31-12-2019
ING bank r/c	19.588	17.267
ING bank zakelijke spaarrekening	173.855	424.555
Kas	1.042	274
Totaal liquide middelen	194.484	442.096

PASSIVA

VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN

Reserves

Algemene reserve	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	3.184.616	2.353.538
Bij: Opboeking vanuit bestemmingsreserve investeringen	-	503.475
Bij: Saldo exploitatie		630.325
Bij: Dotatie conform begroting	122.658	
Af: Onttrekking conform begroting		-300.000
Af: Saldo exploitatie	-51.071	

Af: Overboeking naar bestemmingsreserve egalisatie	-219.536	-2.723
Saldo per 31 december	3.036.666	3.184.616

Conform begroting is een bedrag van € 122.658 gedoteerd aan de algemene reserve. Verder is vanuit de algemene reserve een bedrag van 219.516 overgeboekt naar de bestemmingsreserve egalisatie. Het betreft de loods op Noorderlaak 1. Dit resulteert in een negatief exploitatie resultaat in 2020 van € 51.071.

Bestemmingsreserve investeringen	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	6.282	709.757
Af: Toevoeging algemene reserve	-	-503.475
Af: Dotatie voorziening groot onderhoud	-	-200.000
Af: Netto investeringen	-	-
Saldo per 31 december	6.282	6.282

Geen mutaties in 2020.

Bestemmingsreserve ruiterspaden Purmerbos	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	33.747	33.747
Bij: Storting	-	-
Af: Onderhoudskosten	-	-
Saldo per 31 december	33.747	33.747

Geen mutaties in 2020.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	216.998	213.689
Bij: Toevoeging	-	15.000
Af: Vervangingen	-	-11.691
Saldo per 31 december	216.998	216.998

Geen mutaties in 2020.

Bestemmingsreserve Markermeerdijk	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	1.455.247	1.455.247
Bij: Storting	-	-
Af: Onderhoudskosten	-	-
Saldo per 31 december	1.455.247	1.455.247

Geen mutaties in 2020.

Bestemmingsreserve egalisatie	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	2.723	-
Bij: Overboeking vanuit algemene reserve	219.536	2.723
Af: Saldo onttrekking	-	-
Saldo per 31 december	222.258	2.723

Vanuit de algemene reserve is een bedrag van € 219.516 overgeboekt naar de bestemmingsreserve egalisatie. Het betreft de loads op Noorderlaaik 1. Deze is in 2020 gerealiseerd. De totale reserve van € 222.258 per jaareinde is ruim € 20.000 hoger dan oorspronkelijk begroot. Dit is met name veroorzaakt door hogere kosten voor funderingen en terreinverhardingen.

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud RTW	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	309.689	-
Bij: Overheveling uit bestemmingsreserve investeringen	-	200.000
Bij: Saldo toevoeging	335.000	240.000
Af: Saldo onttrekking	-464.686	-130.311
Saldo per 31 december	180.003	309.689

De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Schulden op lange termijn

	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	-	-
Saldo per 31 december	-	-

Geen mutaties in 2020.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

VLOTTENDE PASSIVA

<u>Schulden op korte termijn</u>	31-12-2020	31-12-2019
Crediteuren	186.804	102.030

<u>Specificatie:</u>	
Recreatie Noord-Holland NV	122.121
Timmerbedrijf Rogier van Montfort (de Marsen)	28.556
Energiebreed (zonnepanelen onderhoudsloods)	16.662
Overige crediteuren	19.465
Totaal crediteuren	186.804

Nog te betalen bedragen	34.743	31.815
<u>Specificatie:</u>		
Accountantskosten 2020	11.646	
BTW 4 ^e kwartaal 2020	8.042	
Kosten voor loods Noorderlaaik/De Jong Ursem	7.817	
Corona korting 4 ^e kwartaal 2020	7.237	
Totaal nog te betalen bedragen	34.743	

Aangegane verplichtingen	-	-
---------------------------------	----------	----------

Geen mutaties in 2020.

Vooruit ontvangen bedragen	170.340	4.662
<u>Specificatie:</u>		
Ontvangen subsidie Provincie Noord Holland voor recreatief grid	160.000	
Ontvangen borg van Lentekabinet	6.000	
Vooruit ontvangen huur Pannenkoekenhuis de Appel	4.000	
Vooruit ontvangen huur Koop	340	
Totaal vooruit ontvangen bedragen	170.340	-

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als uitvoeringsorganisatie en opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Meer informatie hierover staat in de [paragraaf bedrijfsvoering](#).

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Recreatieschap Twiske-Waterland in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen zijn alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïnventariseerd. Per risico is de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt op 31-12-2020 € 413.000, zie bijlage III: Risicoanalyse Recreatieschap Twiske-Waterland.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve. In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland heeft iedere onvoorziene last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk komt te staan. Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn. De huidige algemene reserve (weerstandscapaciteit) is € 3.036.666 en ligt ruim boven het benodigde weerstandsvermogen.

Risicobeheersing

Jaarlijks worden de risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van het recreatieschap geïnventariseerd en gekwantificeerd. De belangrijkste risico's voor Twiske-Waterland zijn:

- Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie;
- Ambigue regelgeving;
- Niet doorgaan van de grootschalige evenementen.

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd. Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Netto schuldquote	-154%	-157%	-157%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-154%	-157%	-157%
Solvabiliteitsratio	90%	95%	92%
Structurele exploitatieruimte	3%	8%	7%
Grondexploitatie	n.v.t.		
Belastingcapaciteit	n.v.t.		

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Water, oevers en stranden
- Pontjes
- Terreinmeubilair
- Hygiënische maatregelen
- Gebouwen en materieel

Op 6 december 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018". De uitvoeringsorganisatie probeert met het beperkte budget zo goed mogelijk de beoogde beeldkwaliteit te handhaven.

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV).

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en niet levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV, maatschappelijke vervangingen boven € 50.000 en economische vervangingen van bijvoorbeeld gebouwen, betaalt het recreatieschap uit de reserve. Vanuit de algemene reserve wordt een bedrag ter grootte van het netto investeringsbedrag overgeheveld naar de bestemmingsreserve egalisatie

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Op de balans is rekening gehouden met een realistische jaarlijkse waardedaling. Die waardedaling leidt tot de jaarlijkse afschrijvingslasten (kapitaallasten). De bestemmingsreserve egalisatie dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Totale lasten DO, GO en VV

Totale lasten kapitaalgoederen (in programma 2)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	785.402	779.532	836.176
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	464.686	515.127	142.002
Kapitaallasten	34.012	38.694	36.742
Totaal	1.284.100	1.333.353	1.014.919

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Verhardingen	196.177	217.772	82.910
Civiele kunstwerken	267.860	264.365	64.593
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	15.077	65.000	335.938
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-153.779	-176.019	-
Totaal	325.335	371.118	483.441

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	294.536	272.278	2.723

Hieronder worden de kapitaalgoederen per taakveld en categorie verder uitgewerkt.

Categorie verhardingen

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 30,25 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruitpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is. De beeldkwaliteit voor verhardingen is vastgesteld op niveau C volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat er kleine oneffenheden en randschade voorkomen. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Groot onderhoud aan de trap naast viaduct hoofdingang Oostzaan;
- Groot onderhoud betonfietspaden in Purmerbos;
- Deels overlagen van asfaltfietspaden en verwijderen van hobbels en vullen van scheuren in het asfalt;
- Klein onderhoud aan half verharde voetpaden en parkeerplaatsen.

VERHARDINGEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	56.897	54.793	54.367
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	139.281	162.979	28.543
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	196.177	217.772	82.910

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 607 stuks kunstwerken zoals bruggen en waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers. De beeldkwaliteit voor civiele kunstwerken is vastgesteld op niveau C volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat er drie incidenten zijn aangetroffen in de vorm van slijtage aan het brugoppervlak, rotting en scheuren.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Een loopvlonder bij het Kure-Jan strand vervangen;
- Drie voetgangersbruggen in deelgebied "Spitsbergen" vervangen;
- Eén voetgangersbrug nabij de Speelsloot vervangen;
- Twee kanovlonders aan het Luyendijkje Zuid in Landsmeer;
- Twee kanovlonders nabij de Kamelenbrug in Landsmeer.

CIVIELE KUNSTWERKEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	18.361	16.325	64.593
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	249.499	248.040	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	267.860	264.365	64.593

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Taakveld 2.2 Parkeren

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in het recreatiegebied het Twiske een voorziening voor het betaald parkeren, bestaande uit slagbomen, betaalautomaten en bijbehorende randapparatuur.

Totale lasten 2.2 PARKEREN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Parkeren	127.621	95.740	83.685
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	38.041	-	-
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-	-	-
Totaal	165.662	95.740	83.685

PARKEREN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	100.059	95.740	83.685
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	-	-	-
Kapitaallasten	27.562	-	-
Totaal	127.621	95.740	83.685

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie groen

Recreatieschap Twiske-Waterland onderhoudt het groen in recreatiegebied het Twiske en Purmerland. In totaal gaat het om 298 hectare intensief en extensief beheerde graspercelen, hooilanden, rietgraslanden en beplanting. Beplanting in deze gebieden (78 ha) bestaat uit aangelegde bospercelen en laanbeplanting. Voor een deel heeft het zich op natuurlijke wijze kunnen ontwikkelen. De beeldkwaliteit voor grasvegetaties is vastgesteld op niveau C volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat er incidenteel bosplantsoen-overgroei (bramen) over (half)verharding en grasvegetatie is geconstateerd. De beeldkwaliteit voor culturele beplanting is vastgesteld op niveau B volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat de vitaliteit van de bomen over het algemeen goed is.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- 25 stuks laanbeplanting met dode essen vervangen voor sierpeerbomen;
- Aanplant van 8 zilverberken en 5 fruitbomen nabij de bijenstal;
- 860 stekken bosplantsoen gepland ter vervanging van dode of omgewaaide bomen (stormschade) in deelgebied "Het Smaal" en "De Hogelkamp";
- Verwijderen van 8 zieke iepen i.v.m. iepziekte langs de Zuiderlaaik;
- Verwijderen van 35 essen i.v.m. essentaksterfte in deelgebied de Vennen;
- Onderhoud snoei laanbeplanting langs de Noorderlaaik;
- 20 vogelhuisjes opgehangen in eikenbomen i.v.m. eikenprocessierups;
- Laten wegzuigen van eikenprocessierupsen;
- Op verschillende locaties bloemrijk akkerrandmengsel gezaaid in het kader van de biodiversiteit.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Totale lasten 5.7.2 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Groen	251.956	247.831	253.246
Water, oevers en stranden	61.414	57.976	56.581
Pontjes	9.529	16.539	14.029
Terreinmeubilair	108.275	148.992	131.999
Hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	153.216	147.440	143.001
Gebouwen en materieel	108.050	136.698	184.874
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	606.057	647.191	728.281
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	24.093	-4.108	-12.246
Totaal	1.322.592	1.398.558	1.499.766

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

GROEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	242.137	236.131	253.246
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	9.819	11.700	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	251.956	247.831	253.246

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie water, oevers en stranden

Het recreatieschap bezit in totaal 200 ha water. De inrichting van de zwemplekken moeten middels waarschuwborden aan de wettelijke eisen voldoen. Ook het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz). Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 1,1 ha zandstrand.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Het seizoen klaar maken door egalisatie en aanvullen met zand;
- Gedurende het zwemseizoen opruimen van ganzenontlasting;
- Nieuwe ballenlijn bij het Kure-Jan strand en Schoorlstrand;
- Baaiegatstrand (naturistenstrand) deels verplaatst naar open water waardoor minder kans op bacteriologische en/of blauwalg verontreiniging;
- Doorspoelen van het zwemwater op de locaties Vennegatstrand en Speelsloot.

WATER, OEVERS EN STRANDEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	55.828	52.126	51.581
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	5.586	5.850	5.000
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	61.414	57.976	56.581

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal 5 pontjes.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Hekwerk bij het pontje Holysloot vervangen

PONTJES	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	9.529	16.539	14.029
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	9.529	16.539	14.029

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft in totaal 2766 stuks terreinmeubilair, waarvan 68 speeltoestellen en verder terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts. De beeldkwaliteit voor terreinmeubilair is vastgesteld op niveau B volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat er incidenteel overgroei van beplanting is geconstateerd.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Twee speeltoestellen zijn vervangen op de avonturenspeelplaats;
- Groot onderhoud aan (speel)pontje speelsloot;
- Diverse banken in het gebied vervangen (hufferproof);
- Elf extra afvalcontainers geplaatst op de intensief gebruikte terreinen;
- Gestolen of door vandalisme beschadigde verkeersborden vervangen;
- Informatieborden geplaatst bij o.a. de toiletvoorzieningen over de maatregelen betreffende het Covid-19 virus.

TERREINMEUBILAIR	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	64.363	84.664	83.147
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	43.913	64.328	48.853
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	108.275	148.992	131.999

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie hygiënische maatregelen / nutsvoorzieningen, riolering en reiniging

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 17 pompen voor de riolering en het doorspoelen van zwemwater, 19 electrakasten. Het recreatieschap heeft totaal 10 toiletgebouwen, die in het seizoen dagelijks schoongemaakt moeten worden. In de verschillende terreinen staan 134 rolcontainers en 85 afvalbakken die in het hoogseizoen dagelijks worden geleegd. Ook het periodiek prikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie. De beeldkwaliteit voor reiniging is vastgesteld op niveau B. Dat betekent er op het gebied van zwerfafval hoog gescoord wordt. Incidenteel is een straatkolkbelemmering door onkruid geconstateerd.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Vanwege hogere bezoekersaantallen is er extra ingezet op het schoonhouden van het gebied en het legen van afvalcontainers;
- Om hierboven genoemde reden is er ook extra ingezet op het schoonhouden van de toiletvoorzieningen in het gebied.

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	153.216	141.590	140.620
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	-	5.850	2.381
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	153.216	147.440	143.001

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie gebouwen en materieel

Het recreatieschap heeft in totaal 19 gebouwen in eigen beheer. Taakveld 5.7.2 omvat het onderhoud aan de (openbare) gebouwen, zoals toiletgebouwen, onderhoudsloods, Twiskemolen en opstallen boerderij De Marsen. Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 4 gebouwen verhuurd en/of in erfpacht uitgegeven. De beeldkwaliteit voor gebouwen is vastgesteld op niveau C volgens het CROW systematiek. Dat betekent dat er incidenteel aan de buitengevel en aan de binnenzijde vervuiling is geconstateerd.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Dakbedekking bij de toilettengebouwen avonturenspeelplaats, Vennegatstrand, Doesstrand en toilet nabij P2 vervangen;
- Twee toiletgebouwen zijn voorzien van dakramen voor extra lichtinval waardoor het gevoel van veiligheid is toegenomen;
- Een deel van het achterstallig onderhoud aan de onderhoudsloods bij boerderij De Marsen is weggewerkt;
- Nieuwbouw onderhoudsloods voor beheer.

GEBOUWEN EN MATERIEEL	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	85.011	81.624	90.907
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	16.589	16.380	57.225
Kapitaallasten	6.450	38.694	36.742
Totaal	108.050	136.698	184.874

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	294.536	272.278	2.723

Niet in deze paragraaf kapitaalgoederen opgenomen gebouwen zijn:

- Gebouwen die niet voor recreatief gebruik zijn en slechts tijdelijk door het recreatieschap worden beheerd (taakveld 0.3).

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht bezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 6 december 2018 heeft het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

Recreatieschap Twiske-Waterland is volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en rente-risiconorm gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag ter grootte van 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald.

Berekening van de kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal (lasten)	3.050.939
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,2%
Kasgeldlimiet	250.200

Rente-risiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm	
Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

Wet Fido Modelstaat A (x € 1.000)

Kwartaal	1e			2e		
Maand	1 jan	1 feb	1 mrt	1 apr	1 mei	1 jun
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld	0			0		
Gem. overschot	0			0		
Kasgeldlimiet	250	250	250	250	250	250
Ruimte onder limiet	250			250		
Overschrijding	0			0		
Kwartaal	3e			4e		
Maand	1 jul	1 aug	1 sep	1 okt	1 nov	1 dec
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld	0			0		
Gem. overschot	0			0		
Kasgeldlimiet	250	250	250	250	250	250
Ruimte onder limiet	250			250		
Overschrijding	0			0		

Toelichting op modelstaat A

De kasgeldlimiet voor het recreatieschap bedraagt op basis van de begroting 2020 € 250.000. Het recreatieschap blijft het gehele jaar binnen de limiet.

Wet Fido Modelstaat B (x € 1.000)

Modelstaat B			
1a	Renteherziening op vaste schuld O/G		-
1b	Renteherziening op vaste schuld U/G		-
2	Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)		-
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld		-
3b	nieuw uitgezette lange leningen		-
4	netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)		-
5	Betaalde aflossingen		-
6	herfinanciering (laagste van 4 en 5)		-
7	Renterisico op de vaste schuld (2+6)		-
8	Renterisiconorm		-
9a	ruimte onder		-
9b	Overschrijding		-
Renterisiconorm			
10	Stand van de vaste schuld		-
11	Vastgestelde percentage		-
12	Renterisiconorm (10x11)		-

Toelichting op modelstaat B

Bij het recreatieschap hebben zich geen renteherzieningen op vaste schulden plaatsgevonden en er zijn geen nieuwe leningen uitgezet of aangetrokken. De renterisiconorm is derhalve nihil.

D. Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland bevat. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat vijfjarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van RNH opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werd besloten de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020). Op 25 juni 2020 is besloten om de overeenkomst met een jaar te verlengen tot eind 2021.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel, te weten € 1,4 miljoen.

Voor de werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht het recreatieschap verricht zijn vaste bedragen in de begroting opgenomen. Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en -ontwikkeling.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR-Management
- Training en opleiding van het personeel
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen
- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuurafhandeling

- Archivering
- Natuurinclusief kennisnetwerk
- Omgevingsmanagement
- Planning en control

Afgeschatte kortingen op de tarieven van Recreatie Noord-Holland

In voorgaande jaren heeft RNH een korting van 2% op de tarieven kunnen geven. Bovendien was het mogelijk om de risico-opslag van RNH met 1,5% te verlagen. In 2019 heeft RNH hierdoor verlies geleden. Zoals begin 2020 is aangegeven en uit een herijking van de uurtarieven is gebleken, moest RNH met ingang van 2020 de kortingen afschaffen. Voor Recreatieschap Twiske-Waterland betreft dit in 2020 een kostenstijging van 3,5% op de inzet van RNH, te weten € 49.343.

Voor dekking van de stijging van de kosten RNH is met ingang van 2022 gekozen voor het doorvoeren van een verhoging van de lasten met 2%. De dekking in 2020 en 2021 gaat via een onttrekking uit de algemene reserve. De dekking vanaf 2022 wordt gekoppeld aan de financiële meerjarenraming en kadernota die in het najaar worden voorgelegd aan het bestuur (zie: besluit 09c AB 25 juni 2020).

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten (€ 3.050.939) bedraagt het percentage overhead 19%. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Bestuursadvisering en programmasturing	209.619	209.590
Secretariaat	66.565	69.339
Financiële control en administratie	81.927	82.537
Locatiebeheerder en management	215.312	207.591
Verlaging risico opslag RNH	-	-20.564
Kantoor- en bedrijfskosten	13.157	20.382
Totaal	586.580	568.874

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Afgelopen jaren is daarvan geen gebruik gemaakt. Ook via andere communicatiemiddelen en via de klantcontacten met toezichthouders of beheermedewerkers zijn geen klachten ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Als een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, en in elk geval in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurde in de vorm van:

- De begrotingswijziging 2020;
- Separate bestuursvoorstellen, en
- De najaarsnotitie 2020.

Dit geldt in sterkere mate voor rechtmatigheidsafwijkingen zoals beschreven in de [Kadernota Rechtmatigheid 2018](#).

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

Oppervlaktes en hoeveelheden		
Gronden		
Beleidsgebied gemeenschappelijke regeling	729,1	hectare
Oppervlakte in eigendom	721,9	hectare
waarvan: in eigen beheer	425,49	hectare
contractueel uitgegeven	305,6	hectare
Aantal contracten gronden	36	
Gebouwen		
Aantal gebouwen	17	
waarvan: in eigen beheer	17	
contractueel uitgegeven	5	
potentieel af te stoten	1	

Gronden in eigendom en uitgegeven

Alle gronden van het recreatieschap zijn in bloot eigendom van Staatsbosbeheer, waarbij het recreatieschap het economisch eigendom heeft. Hier lopen twee verschillende erfpachtcontracten mee, die allebei expireren in 2049.

Gronden in erfpacht worden bij voorkeur voor langere periodes uitgegeven, tenzij dit vanuit gewenste ontwikkelingen in het gebied die voortvloeien uit het ambitietraject onwenselijk is. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief.

Voor ontwikkelingen waarbij externe financiering nodig is, is een looptijd van het ondererfpacht van ten minste 30 jaar wenselijk. Het recreatieschap kan momenteel alleen contracten sluiten met de resterende looptijd van 28 jaar. Met Staatsbosbeheer is daarom voor de korte termijn afgesproken dat zij meetekenen met het ondererfpachtcontract, zodat een langere looptijd gegarandeerd kan worden. Voor de langere termijn loopt binnen de gehele Metropool Regio Amsterdam een proces, waarbij wordt verwacht medio 2021 een Samenwerkingsovereenkomst te sluiten waarbij nieuwe afspraken voor de verlening van het erfpacht worden vastgelegd.

NatuurNetwerk Nederland (NNN)

Bijna alle gronden van het recreatieschap maken deel uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Dit legt beperkingen op voor het gebruik van de gronden.

Commerciële activiteiten

Om voldoende baten te halen uit de gronden zijn de gronden voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven. Hierbij wordt gewerkt met standaardcontracten en voorwaarden. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland is nog geen sprake van een vastgesteld grondprijzenbeleid. Wel wordt aangesloten bij de prijzen in de regio daarvoor. Er is sprake van actief accountmanagement waardoor contracten regelmatig worden herzien of gecontroleerd op oneigenlijk gebruik.

Baten uit commerciële activiteiten	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Baten uit (erf)pachten	124.036	128.566
Baten uit verhuren	72.928	91.862

Kavelpaspoorten

Voor nieuwe ontwikkelingen worden kavelpaspoorten opgesteld, waarop marktpartijen kunnen inschrijven.

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. Ook de ambtelijke organisaties hebben ook in 2020 goed samengewerkt met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord-Holland	56,04%	1.362.146	1.389.798
Gemeente Amsterdam	23,56%	572.675	584.300
Gemeente Beemster	0,61%	14.762	15.062
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	32.329	32.986
Gemeente Landsmeer	1,62%	39.449	40.250
Gemeente Oostzaan	0,66%	16.106	16.434
Gemeente Purmerend	6,35%	154.425	157.560
Gemeente Waterland	0,65%	15.764	16.084
Gemeente Wormerland	0,61%	14.762	15.062
Gemeente Zaanstad	8,57%	208.242	212.470
Totaal	100,00%	2.430.660	2.480.006

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'.

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Oostzaan
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	- Provincie Noord Holland - Gemeente Amsterdam - Gemeente Beemster - Gemeente Edam-Volendam - Gemeente Landsmeer - Gemeente Oostzaan - Gemeente Purmerend - Gemeente Waterland - Gemeente Wormerland - Gemeente Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiging	- Gedeputeerde I. Zaal - Mevrouw S. Groenewoud - De heer D.J. Butter - De heer H. Schütt - De heer E. Heinrich - De heer R.J. Monen - De heer M.T.A. Hegger

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

	- Mevrouw M. van Dijk - De heer J. Schalkwijk - De heer W. Breunesse
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Het besturen en beheren van recreatiegebieden. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van recreatiegebieden uit, conform de doelen van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: 1. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; 2. Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden; 3. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
Beleidsvoornemens 2020-2023 (BBV 15, 1a)	Uitvoeren projecten van het in 2020 vastgestelde Uitvoeringsprogramma bij het Ambitiedocument.

(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van het jaarlijkse exploitatietekort zijn de participanten verantwoordelijk.
Bestuurlijk belang	Stemgewicht
Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kan Provinciale Staten / de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Eigen vermogen	31-12-2017 € 4.826.361 31-12-2018 € 4.765.978 31-12-2019 € 4.899.612 31-12-2020 € 4.971.199
Vreemd vermogen	31-12-2017 € 556.788 31-12-2018 € 133.300 31-12-2019 € 448.196 31-12-2020 € 571.889
Financieel resultaat voor bestemming	31-12-2017 € 444.575 31-12-2018 - € 60.384 31-12-2019 € 33.634 31-12-2020 € 71.587
Website	https://www.twiske-waterland.nl/
Risicoprofiel	Laag
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	1. Stormschade 2. Natuurbrand 3. Vandalisme

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

4. Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie
5. Problemen bij uitvoering handhaving
6. Derving parkeerinkomsten oorzaak divers
7. Ambigue wet- en regelgeving
8. Omgevingsrisico's zoals eikenprocessierups, dierenziekten, bomenziekten etc.
9. Risico faillissement bestaande ondernemers (incl. evenementen)
10. Afhandeling van WOB-verzoeken

11. Niet doorgaan van de grootschalige evenementen
12. Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen

Beleidsverslag / Ontwikkelingen

In 2020 werden de volgende zaken uitgevoerd:

- Het vaststellen van een ambitiedocument en uitvoeringsprogramma;
- Het uitvoeren van regulier onderhoud en het investeren in de verbetering van de zwemwaterkwaliteit;
- Het uitvoeren van meerjarig ecologisch onderzoek;
- Het effectueren van een nieuwe governancestructuur.

Overige gegevens

Samenstelling van het algemeen bestuur per 31 december 2020

- Gemeente Amsterdam - wethouder mevrouw S. Groenewoud (voorzitter)
- Gemeente Beemster - wethouder D.J. Butter
- Gemeente Edam-Volendam - wethouder H. Schütt
- Gemeente Landsmeer - wethouder E. Heinrich
- Gemeente Oostzaan - wethouder R.J. Monen
- Gemeente Purmerend - wethouder M.T.A. Hegger
- Gemeente Waterland - wethouder mevrouw M. van Dijk
- Gemeente Wormerland - wethouder J.Schalkwijk
- Gemeente Zaanstad - wethouder W. Breunese
- Provincie Noord-Holland - gedeputeerde mevrouw I. Zaal

Controleverklaring

De controleverklaring van de accountant is op de onderstaande pagina's ingevoegd.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarsstraat 1
Postbus 6222
2001 HF HAARLEM
Telefoon 023 – 531 9539
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van het recreatieschap Twiske-Waterland op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de controleverordening Recreatieschap Twiske-Waterland dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 28 juni 2006.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de toelichting op de balans;
- het overzicht van baten en lasten over 2020;
- het overzicht gerealiseerde baten en lasten over 2020 per taakveld;
- de toelichting op de programmarekening;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige bijlagen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht

relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van het Coronavirus

Covid-19 heeft invloed op Recreatieschap Twiske-Waterland. Wij verwijzen naar de toelichting die is opgenomen in de samenvatting in de jaarstukken 2020, alsmede naar de jaarrekening onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen, waarin het bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van de coronacrisis op de bedrijfsvoering en op de omgeving waarin de recreatieschap actief is, heeft verwoord. Aangegeven is dat er nog onzekerheden zijn en dat het op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten van Covid-19 op de financiële resultaten en financiële positie van Recreatieschap Twiske-Waterland in te schatten. Naar verwachting zijn er financiële gevolgen voor verschillende beleidsterreinen van de begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna.

Daarnaast hebben wij onze controle noodgedwongen vanwege Covid-19 geheel op afstand uitgevoerd. Deze manier van werken maakt het moeilijker voor ons om bepaalde waarnemingen te doen wat er toe kan leiden dat bepaalde signalen worden gemist. Wij hebben bij de controle aandacht besteed aan de risico's en waar nodig aanvullende werkzaamheden uitgevoerd. Ons oordeel bij de jaarrekening 2020 is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 34.000,-. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen Wnt-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de het Controleprotocol Wnt 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Met het bestuur zijn geen rapporteringstoleranties overeengekomen. Wij zullen aan het bestuur onze geconstateerde afwijkingen rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen of Wnt-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, eerste lid, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en diverse bijlagen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de controleverordening Recreatieschap Twiske-Waterland dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 28 juni 2006.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de controleverordening Recreatieschap Twiske-Waterland dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 28 juni 2006, het Controleprotocol Wnt 2020, de ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben gecommuniceerd. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, 9 maart 2021
Reg.nr.: 101826/215/459/291
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend : mr. drs. J.C. Olij RA

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze jaarrekening wordt/is vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 8 juli 2021.

Voorzitter,
Mevrouw S. Groenewoud

Bijlagen

Bijlage I	Investerings- en financieringsstaat over 2020
Bijlage II	Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020
Bijlage III	Risicoanalyse Recreatieschap Twiske-Waterland
Bijlage IV	WNT-verantwoording

Bijlage I **Investerings- en financieringsstaat over 2020**

nr	Omschrijving	Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020	Verminderings 2020	Afschrijvingen 2020	Stand per 31-12-2020
	ACTIVA					
1	Onroerende en roerende bezittingen	71.453	294.536	-	34.012	331.977
2	Investeringsuitgaven die gedekt worden uit reserves	-	-	-	-	-
3	Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
	Totaal activa	71.453	294.536	-	34.012	331.977
	PASSIVA					
1	Algemene reserve	3.184.616	122.658	-270.607	-	3.036.666
2	Bestemmingsreserve investeringen	6.282	-	-	-	6.282
3	Bestemmingsreserve ruiterspaden Purmerbos	33.747	-	-	-	33.747
4	Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	-	-	-	216.998
5	Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	-	-	-	1.455.247
6	Bestemmingsreserve egalisatie	2.723	219.536	-	-	222.258
7**	Voorziening groot onderhoud	309.689	335.000	-464.686	-	180.003
8	Aangegane langlopende leningen	-	-	-	-	-
	Totaal passiva	5.209.302	677.194	-735.293	-	5.151.202
	Bruto werkkapitaal (totaal passiva – totaal activa)	5.137.849	382.658	-735.293	-34.012	4.819.226

Omschrijving		Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020	Verminderings 2020	Stand per 31-12-2020
7**	Specificatie voorziening groot onderhoud				
	<u>verkeer & vervoer:</u>				
	Categorie verhardingen	5.000	160.000	139.281	25.719
	Categorie civiele kunstwerken	204.689	75.000	249.499	30.191
		209.689	235.000	388.779	55.910
	<u>openbaar groen en (openlucht)recreatie:</u>				
	Categorie groen	5.000	12.000	9.819	7.181
	Categorie water, oevers en stranden	60.000	12.000	5.586	66.414
	Categorie terreinmeubilair	10.000	61.000	43.913	27.087
	Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	-	6.000	-	6.000
	Categorie gebouwen	25.000	9.000	16.589	17.411
		100.000	100.000	75.907	124.093
	Totaal	309.689	335.000	464.686	180.003

Bijlage II **Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020**

Omschrijving	Jaar van inv.	Geactiv. t/m 2019	Investering	Desinvestering	Geactiv. t/m 2020	Termijn	Boekwaarde 1-1-2020	Afschr. t/m 2019	Afschr. 2020	Afschr. desinv. 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Restwaarde
Investerings maatschappelijk nut												
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inrichting & ontwikkeling												
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Investerings economisch nut												
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gebouwen												
Fort aan de Neckerweg	2006	61.032	-	-	61.032	10	-	-61.032	-	-	-	-
Loods Noorderlaaik 1	2019	2.723	294.536	-	297.258	40	2.723	-	-	-	297.258	75.000
		63.754	294.536	-	358.290		2.723	-61.032	-	-	297.258	75.000
Betaald Parkeren												
Overgang naar Pin	2014	40.950	-	-	40.950	5	-	-40.950		-	-	-
Vervangen camera's	2016	26.971	-	-	26.971	5	5.394	-21.577	-5.394	-	-	-
Intercom parkeersysteem	2017	11.640	-	-	11.640	5	6.790	-4.850	-2.328	-	4.462	-
Parkeer afhandelingsysteem	2017	99.200	-	-	99.200	5	47.947	-51.253	-19.840	-	28.107	-
		178.761	-	-	178.761		60.131	-118.630	-27.562	-	32.569	-
Vervoermiddelen												
Suzuki 46-JBF-3	2009	25.751	-	-	25.751	5	-	-25.751	-	-	-	-
Mitsubishi L200 VV-638-S	2016	32.248	-	-	32.248	5	8.600	-23.648	-6.450	-	2.150	-
		57.999	-	-	57.999		8.600	-49.399	-6.450	-	2.150	-
Totaal		300.514	294.536	-	595.050		71.453	-229.061	-34.012	-	331.977	75.000

Bijlage III Risicoanalyse Recreatieschap Twiske-Waterland

Recreatieschap Twiske-Waterland vindt het belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de risico's, zoals ook wordt verplicht in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze nota geeft het noodzakelijke inzicht en wordt in de [paragraaf weerstandsvermogen](#) gebruikt en vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omgaan met de coronacrisis

Het jaar 2020 heeft het belang aangetoond van een goede risico-inventarisatie. Sinds maart 2020 zijn diverse maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus (covid-19) tegen te gaan. De (tijdelijke) sluiting van horeca en voorzieningen volgens de richtlijnen van het RIVM hadden grote gevolgen voor Recreatieschap Twiske-Waterland. Deze maatregelen beperkten zich niet alleen tot het soms ontzeggen van de toegang voor publiek, maar raakten ook de bedrijfsvoering van ondernemingen en evenementen in het gebied. Ondernemingen moesten voor lange periodes hun deuren sluiten of mochten alleen open voor afhaal. De evenementen moesten worden afgelast. De ondernemers hebben het recreatieschap verzocht om korting op huur en pacht, en het recreatieschap heeft besloten hierin de ondernemers tegemoet te komen. Hierdoor liep ook het recreatieschap inkomsten mis.

Ondanks dat een gebeurtenis met de impact van de coronacrisis niet was te voorspellen, bood de inventarisatie aanknopingspunten bij het inschatten van de financiële gevolgen van de coronacrisis.

Ten tijde van het opstellen van deze tekst is het nog niet duidelijk hoe lang de maatregelen gaan duren, wat de gevolgen precies zijn en zeker niet in hoeverre de gevolgen spelen in de toekomst. De ondernemingen moeten zeker tot 9 februari 2021 hun deuren gesloten houden, maar misschien nog langer of later in het jaar opnieuw

sluiten. Ook is niet bekend of de evenementen in 2021 (eventueel in aangepaste vorm) kunnen doorgaan. Dit risico is meegenomen in de inventarisatie.

In een risicosessie eind 2020 zijn de risico's voor Twiske-Waterland in kaart gebracht. Hierbij zijn de risico's beschreven aan de hand van kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet. Op basis van deze uitkomsten zijn de risico's geplaatst in de onderstaande matrix.

Lage scores (groen gekleurd) geven lage risico's weer. Deze behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (rood gekleurd) geven hoge risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar. Voor deze risico's moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kansen met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix.

Geïnterpreteerde risico's

Begin 2021 zijn de risico's voor Recreatieschap Twiske-Waterland in kaart gebracht:

1. Stormschade
2. Natuurbrand
3. Vandalisme
4. Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie
5. Problemen bij uitvoering handhaving
6. Derving parkeerinkomsten oorzaak divers
7. Ambigue wet- en regelgeving
8. Omgevingsrisico's zoals eikenprocessierups, dierenziekten, bomenziekten etc.
9. Risico faillissement bestaande ondernemers (incl. evenementen)
10. Afhandeling van WOB-verzoeken
11. Niet doorgaan van de grootschalige evenementen
12. Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen

Op basis van de kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet zijn de risico's geplaatst in de onderstaande matrix.

Kans	Gevolg / impact		
	1 = 0 – 100.000	2 = 3.0 - 300.000	3 = > 300.000
1 = < 10%	12		
2 = 10 – 40 %	2, 6	1	
3 = > 40 %	3, 5, 8, 9, 10	4, 7, 11	

Lage scores (groen gekleurd) geven kleine risico's weer. Deze behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (rood gekleurd) geven grote risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar. Voor deze risico's moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kansen met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix.

Alleen de risico's met het grootste gevolg zijn in detail verder uitgewerkt. Het betreft de nummers 4, 7 en 11. De verdere uitwerking van deze risico's staat hieronder.

4: Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie

Dit risico omvat de mogelijke maatschappelijke weerstand tegen ontwikkeltrajecten in Recreatiegebied Twiske-Waterland. Het actualiseren en verbeteren van het recreatieve aanbod, één van de hoofddoelstellingen in het Ambitiedocument Twiske-Waterland, kan hierdoor onmogelijk worden gemaakt.

Risico/kans: Maatschappelijk weerstand tegen recreatieve schapsontwikkelingen.		Oorzaak: Te lage betrokkenheid van de omgeving bij de koers en activiteiten van het recreatieschap. Fundamenteel verschillende visie op de rol en taken van het recreatieschap en het gebied als N2000 en NNN gebied.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 2 100.000 - 300.000	Gevolg/impact: ▪ Het recreatief aanbod van het schap kan niet worden geactualiseerd; ▪ Er kan niet worden voldaan aan de toenemende vraag naar meer recreatief aanbod; ▪ Beter spreiding van het toenemend aantal recreanten wordt onmogelijk; ▪ De inzet van middelen voor werving, selectie en begeleiding van ondernemers is zonder nut; ▪ Missen van cruciale inkomsten voor beheer en onderhoud van het schap.
Beheersmaatregel: ▪ Meer inzet op omgevingsmanagement (proactief netwerken); ▪ Beter betrekken van de directe omgeving bij beheer en besluitvorming; ▪ €100.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.		

7: Ambigue regelgeving

Dit betreffen risico's die ontstaan door ambigue regelgeving. De verwarring die is ontstaan rondom de PAS, PFAS en de provinciale omgevingsverordening werkt ook remmend op de activiteiten in Twiske-Waterland. Daarnaast zijn het Twiske en delen van Waterland N2000 gebied en is het Twiske onderdeel van de NNN. Ook hier is de regelgeving over wat wel en niet mag en moet soms onduidelijk. Afgezien van de onduidelijkheden in de regelgeving worden de regels ook alternatief geïnterpreteerd door verschillende actoren.

Risico/kans: Ontwikkelingen of bestaande activiteiten die vertraging oplopen of afketsen.		Oorzaak: Ambigue regelgeving. Afwijkende uitleg van de regelgeving door verschillende actoren.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 2 100.000 - 300.000	Gevolg/impact: - Vertraging in besluitvorming; - Stijging van aantal WOB-verzoeken en behandelkosten (zie: risico 10); - Invulling van beleidsmatig toegestane ruimte voor evenementen wordt onmogelijk; - Voortbestaan van bestaande evenementen wordt onzeker; - Voortgang van de natuurdoelen beperken zich tot discussies over de NNN en N2000 i.p.v. acties.
Beheersmaatregel: - Eisen in de privaatrechtelijke overeenkomst tussen schap en organisator over beschermen natuur- en schapsdoelstellingen; - Kennis en kunde up-to-date houden en delen (intern en extern); - Compenserende maatregelen in de extensieve zones; € 50.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.		

11: Niet doorgaan van de grootschalige evenementen

Dit risico bestaat uit het scenario dat de geplande evenementen geen doorgang vinden. Dit scenario is aannemelijk omdat in 2020 vanwege de coronacrisis de grootschalige evenementen moesten worden geannuleerd. Daarnaast liggen evenementen in recreatiegebieden ook onder het politieke vergrootglas. Wanneer er geen evenementen kunnen worden gehouden heeft dit verregaande gevolgen voor meerdere actoren rondom het recreatieschap.

Risico/kans: Het niet doorgaan van de jaarlijks geplande grootschalige evenementen in het recreatieschap.		Oorzaak: Door het coronavirus worden sinds maart 2020 tot nader order geen evenementen georganiseerd. Ook staan evenementen onder politieke druk.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 2 100.000 - 300.000	Gevolg/impact: - Missen van cruciale inkomsten voor beheer en onderhoud van het gebied; - Evenementen organisatoren komen in zwaar weer en voortbestaan wordt onzeker; - Het recreatieschap mist cruciale bindingsfactor met het jongere publiek.
Beheersmaatregel: - Compensatieregeling treffen voor alle getroffen actoren (incl. het recreatieschap); - Evenementen organiseren die passen binnen de mogelijke beperkingen. Dit kan ook inhouden dat met andere dan de huidige evenementenorganisatoren in zee wordt gegaan, dus een nieuw evenement; € 75.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.		

Berekening gewenst weerstandsvermogen

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 413.000. Bij de berekening is eveneens rekening gehouden met de niet in detail uitgewerkte risico's.

Risico	Kans(factor)	Gewenst weerstandsvermogen
1. Stormschade	10-40 % (0,25)	€ 50.000
4. Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie	> 40% (0,50)	€ 100.000
7. Ambigue wet- en regelgeving	> 40% (0,50)	€ 50.000
11. Niet doorgaan van de grootschalige evenementen	> 40% (0,50)	€ 75.000
Overige risico's		€ 138.000
Totaal		€ 413.000

Ten opzichte van vorig jaar is het benodigde weerstandsvermogen afgenomen. Vorig jaar was benodigde weerstandsvermogen € 475.000.

Het gewenste / benodigde weerstandsvermogen wordt jaarlijks herzien, omdat de risico's en de omvang jaarlijks kunnen wijzigen. En gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's.

Bijlage IV WNT-verantwoording 2020

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Recreatieschap Twiske-Waterland van toepassing zijnde regelgeving: “het algemene WNT-maximum”.

In mei 2017 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om in het financieel verslaggevingsdocument de vermelding van iedere topfunctionaris van wie de bezoldiging €1.500 of minder per kalenderjaar bedraagt te wijzigen. In de jaarrekening kan volstaan worden met de naam en de functie.

De bestuursfuncties van het recreatieschap betreffen onbezoldigde functies.

Overzicht van de bestuurders over het verantwoordingsjaar 2020

<u>Naam</u>	<u>Functie</u>
Gemeente Amsterdam	- wethouder mevrouw S. Groenewoud (voorzitter)
Gemeente Beemster	- wethouder D.J. Butter
Gemeente Edam-Volendam	- wethouder H. Schütt
Gemeente Landsmeer	- wethouder E. Heinrich
Gemeente Oostzaan	- wethouder R.J. Monen
Gemeente Purmerend	- wethouder M.T.A. Hegger
Gemeente Waterland	- wethouder mevrouw M. van Dijk
Gemeente Wormerland	- wethouder J.Schalkwijk
Gemeente Zaanstad	- wethouder W. Breunese
Provincie Noord-Holland	- gedeputeerde mevrouw I. Zaal

Uitbetaalde beëindigingsvergoeding 2020

Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan top functionarissen.

Rapportageverplichtingen overige functionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2020 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Begrotingswijziging 2021

Twiske-Waterland

Begrotingswijziging per programma

Programma	Begroting 2021			Wijziging 2021			Begroting na wijziging 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkelingen inrichting	76.888	-	-76.888	402.334	166.472	-235.862	479.223	166.472	-312.751
2. Beheer en onderhoud	2.093.112	712.796	-1.380.316	36.804	9.506	-27.298	2.129.916	722.302	-1.407.614
3. Veiligheid en toezicht	204.440	-	-204.440	11.316	-	-11.316	215.756	-	-215.756
4. Bestuur en ondersteuning	623.775	-	-623.775	9.835	-	-9.835	633.610	-	-633.610
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.810	2.548.984	2.547.174	-	-4.500	4.500-	1.810	2.544.484	2.542.674
Totaal voor bestemming	3.000.025	3.261.780	261.755	460.290	171.478	-288.812	3.460.314	3.433.258	-27.056
	Toevoeging	Onttrekking	Totaal	Toevoeging	Onttrekking	Totaal	Toevoeging	Onttrekking	Totaal
Ad 5. Mutaties reserves	261.755	-	-261.755	-261.755	27.056	288.812	-	27.056	27.056
Totaal na bestemming	3.261.780	3.261.780	-	198.534	198.534	-	3.460.314	3.460.314	-

Specificatie van de baten	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Subsidies en projectbijdragen	-	166.472	166.472
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren, pachten en parkeren	717.296	5.006	722.302
Participantenbijdragen	2.544.484	-	2.544.484
Totaal baten voor bestemming	3.261.780	171.478	3.433.258

Toelichting

De som van de begrotingswijziging is een toename de kosten met € 288.812. De begroting na wijziging 2021 sluit op een negatief saldo van € 27.056. De lasten nemen toe met een bedrag van € 460.290. De baten nemen toe met € 171.478. De begrotingswijziging geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen. De wijzigingen worden hieronder toegelicht.

Inzet RNH

In de programmabegroting was € 1.397.899 opgenomen als totale kosten voor de inzet van RNH. Volgens deze begrotingswijziging zijn de kosten voor inzet RNH € 1.516.625. Het verschil wordt veroorzaakt door inzet RNH welke is begroot voor de uitvoering van het recreatief grid (zie besluit 05d AB-vergadering 3 december 2020).

Daarnaast is er sprake van een verschuiving tussen de programma's. Deze verschuiving is kostenneutraal voor het recreatieschap. Er is € 49.573 verschoven van programma 4, taakveld 0.4 overhead, naar andere taakvelden in de programma's 1, 2 en 3. Dit betreft de inzet van de afdelingsmanagers van RNH, die voorheen geboekt werd bij het taakveld overhead, maar vanwege een vereenvoudiging van de tariefopbouw van RNH nu is overgeslagen in de uurtarieven van de medewerkers. Deze verschuiving zorgt voor een realistischer beeld van de overheadkosten van het recreatieschap.

Programma 1 Ontwikkeling en inrichting

De hogere baten en lasten maken dat de totale wijziging van het eerste programma per saldo € 235.862 bedraagt (nadeel).

Hogere lasten van € 402.334. Reden hiervoor zijn de uitvoering van het ambitiedocument en uitvoeringsprogramma Twiske-Waterland en het recreatief grid. Hogere baten van € 166.472. Deze komen uit te ontvangen subsidie voor de uitvoering van het recreatief grid.

Programma 2 Beheer en onderhoud

De hogere baten en lasten maken dat de totale wijziging van het tweede programma per saldo € 27.298 bedraagt (nadeel).

Hogere lasten van € 36.804. Dit komt door de eerder genoemde verschuiving van inzet RNH.

Hogere baten van € 9.506. Reden hiervoor zijn hogere opbrengsten uit betaald parkeren.

Programma 3 Toezicht en veiligheid

Hogere lasten van € 11.316 (nadeel). Deze worden veroorzaakt door de eerder genoemde verschuiving van inzet RNH.

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Hogere lasten van € 9.835 (nadeel). De begrote extra WOB-kosten (€ 50.000) worden gedeeltelijk te niet gedaan door de verlaging van de kosten door de verschuiving van inzet RNH. Deze verschuiving is kostenneutraal voor het recreatieschap.

Programma 5 Algemene en inrichting

Lagere baten van € 4.500 (nadeel). Reden hiervoor is een verschuiving naar programma 2. Het totaal van de wijzigingen op programma niveau komt hiermee op € 288.812 (nadeel).

Gevolgen

Gevolgen voor de participanten

De wijzigingen in de begroting hebben geen financiële gevolgen voor de participanten. De lange termijn financiële raming voor het recreatieschap is positief. Zie voor meer informatie de begroting 2022. De begrotingswijziging geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Provincie Noord-Holland	56,04%	1.389.798	1.425.933
Gemeente Amsterdam	23,56%	584.300	599.491
Gemeente Beemster	0,61%	15.062	15.454
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	32.986	33.843
Gemeente Landsmeer	1,62%	40.250	41.298
Gemeente Oostzaan	0,66%	16.434	16.861
Gemeente Purmerend	6,35%	157.560	161.657
Gemeente Waterland	0,65%	16.084	16.502
Gemeente Wormerland	0,61%	15.062	15.454
Gemeente Zaanstad	8,57%	212.470	217.993
Totaal	100,0 %	2.480.006	2.544.484

Gevolgen voor de reserves

De lasten van het recreatieschap zijn voor 2021 hoger dan de baten. De reserves nemen daardoor in omvang af met € 27.056. Zie de tabel hiernaast voor een compleet overzicht van de gevolgen voor de reserves.

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Toevoeging algemene reserve	266.755	-266.755	-
Onttrekking algemene reserve	-	-21.500	-21.500
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve egalisatie	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve egalisatie	-5.000	-556	-5.556
Totaal *	261.755	-288.812	-27.056

* - is onttrekking en + is toevoeging

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze begrotingswijziging wordt/is vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 8 juli 2021.

Voorzitter,
Mevrouw S. Groenewoud

Programmabegroting 2022

Twiske-Waterland

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Programma's	6
Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	9
Programma 2. Beheer en onderhoud.....	12
Programma 3. Toezicht en veiligheid	16
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	17
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	19
Paragrafen.....	21
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	22
B. Kapitaalgoederen	23
C. Financiering	30
D. Bedrijfsvoering	31
E. Grondbeleid	34
F. Participanten	36
Overzicht van baten en lasten	39
Bijlagen	50

Samenvatting

Het werkgebied van het recreatieschap beslaat de gemeenten Amsterdam (Noord), Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad en het grondgebied van de voormalige gemeente Graft de Rijp (nu gemeente Alkmaar). Deze gemeenten (met uitzondering van Alkmaar) participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland. Het recreatieschap beheert en onderhoudt recreatieterreinen, natuurerreinen en recreatieve routes en objecten in haar werkgebied. Zij bekostigt haar activiteiten uit inkomsten van huren, pachten, evenementen (in voorkomende gevallen projectsubsidies) en bijdragen van de participanten.

Kerngegevens: 31.000 hectare werkgebied, waarvan 718 hectare beheergebied met daarin 200 hectare water en alleen al voor de recreatieterreinen in het Twiske tussen de 1,3 en 1,6 miljoen bezoeken per jaar.

Doel

Het doel van Twiske-Waterland is vastgelegd in artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling, gewijzigd vastgesteld op 23 mei 2016:

- a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
- b. In samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijkmilieu;
- c. Het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt en
- d. Het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

Externe invloeden in 2022

Tijdens het opstellen van de begroting voor 2022 was het coronavirus nog niet onder controle. De impact was groot op ons sociale en maatschappelijke leven en de vraag is of die blijvend is. Positief aan deze crisis was wel dat de gebieden en routes meer werden bezocht dan de jaren ervoor. Bij voortduren van de crisis ontstaat echter wel onzekerheid of het programma volledig uitvoerbaar kan zijn. Toch legt het bestuur een zoveel als mogelijk reële begroting voor. Deze begroting vertaalt het ambitie- en uitvoeringsprogramma en de effecten die vanuit de samenleving 'binnenvliegen' en vertaalt die in cijfers.

Het jaar 2022 is een jaar waarin de gemeenteraadsverkiezingen en de vertaling van de verkiezingsprogramma's van de onderscheiden partijen in de deelnemende gemeenten aandacht zullen vragen voor ons werk en werkgebied. Per 1 januari gaan de gemeenten Beemster en Purmerend samen verder onder de naam Purmerend. De Natura2000 beheerplannen binnen het werkgebied van het recreatieschap zijn merendeels eind 2016 vastgesteld en in 2022 aan actualisering en hernieuwde, wellicht aangescherpte vaststelling toe. Het recreatieschap wordt daarin betrokken vanuit haar rol als gebieds- en routebeheerder. Voor verbetering van de governance en beheerstructuur van de recreatieschappen gaat met ingang van 2022 een gezamenlijk Bestuursbureau functioneren.

Reacties op de Kadernota 2022

In de Kadernota 2022 is aangegeven dat die beleidsarm werd opgesteld. Nadere invulling van het Uitvoeringsprogramma moet immers nog plaatsvinden. De indicatief aangegeven doelen in de Kadernota worden hieronder in de programma's uitgewerkt. In de ontvangen zienswijzen van de gemeenteraden werd aandacht gevraagd voor: risico's met betrekking tot inkomsten uit evenementen; voor naar verwachting toenemende kosten voor handhaving en participatie en voor het concretiseren van beoogde natuurdoelen. Tevens wordt gevraagd meer beleidsinhoudelijke informatie toe te voegen aan de kadernota, zodat ook daarover een duidelijker

meerjarenperspectief wordt meegegeven. Vanuit de bevolking werd eveneens gereageerd op de Kadernota. De stichting Hart voor het Twiske benadrukte andermaal het prioriteren van natuurbescherming voor het Twiske dat valt onder de Vogelrichtlijn en wil aanpassing van beleid en activiteiten ten gunste van natuurbehoud en ontwikkeling in dat gebied.

Wat willen we bereiken

Twiske-Waterland zorgt met haar reguliere werkzaamheden en projecten voor:

- Instandhouding en waar gewenst en mogelijk, uitbreiding van het voorzieningenniveau;
- MeER biodiversiteit;
- BetERe spreiding recreanten en een
- BredER recreatief aanbod

Bij de programma's zijn de doelen en prestaties per taakveld verder uitgewerkt.

Wat gaat het kosten en opbrengen

De lasten en baten per programma samengevat, zijn als volgt opgebouwd:

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	223.022	13.135	-209.887
2. Beheer en onderhoud	2.130.119	721.624	-1.408.495
3. Veiligheid en toezicht	217.482	-	-217.482
4. Bestuur en ondersteuning	638.679	-	-638.679
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.824	2.564.840	2.563.016
Totaal voor bestemming	3.211.127	3.299.599	88.473
Ad 5. Mutaties reserves	88.473	-	88.473
Totaal na bestemming	3.299.599	3.299.599	-

Financieel resultaat

De programmabegroting 2022 sluit met een positief saldo van € 88.473.

	Begroting 2022	Begroting 2021 na 1 ^e wijziging	Jaarrekening 2020
Lasten	3.211.127	3.460.314	3.050.939
Baten	3.299.599	3.433.258	3.122.526
Saldo	88.473	-27.056	71.587

De totale begrote lasten liggen € 249.187 lager dan vorig jaar, zoals in bovenstaande tabel is weergegeven. Dat verschil wordt in hoofdzaak bepaald door:

- De nog niet uitgekristalliseerde raming en het nog moeten doorlopen van voorbereiding en participatie voor de meeste inspanningen van het uitvoeringsprogramma Twiske-Waterland. Om deze reden zal samen met het uitvoeringsprogramma ook de financiële meerjarenplanning jaarlijks worden herijkt. Voor 2021 is voor de diverse projecten € 153.500 aan kosten begroot. Voor 2022 zijn deze kosten nog onbekend.
- De uitvoering van het recreatief grid. De begrote uitvoeringskosten (€158.093) zijn lager dan in 2021 (€ 201.743);
- Het niet ramen van incidentele kosten voor het behandelen van Wob-verzoeken. Voor 2021 werd hiervoor € 50.000 extra geraamd. Voor 2022 moet nog blijken of dit nodig is.

De begrote baten zijn € 133.659 lager dan vorig jaar. Dat verschil wordt veroorzaakt doordat voor de uitvoering van het Recreatief Grid in 2022 een lagere subsidie wordt verwacht dan in 2021.

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 01-01-2022	Stand per 31-12-2022	Vershil
Algemene reserve	3.015.166	3.109.195	94.029
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	-
Bestemmingsreserve ruiterspaden Purmerbos	33.747	33.747	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	216.998	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	1.455.247	1.455.247	-
Bestemmingsreserve egalisatie	216.702	211.145	-5.556
Totaal reserves	4.944.143	5.032.615	88.473
Voorziening groot onderhoud	139.365	201.532	62.167
Totaal reserves en voorzieningen	5.083.508	5.234.147	150.640

Risicobeheersing

De belangrijkste risico's voor Twiske-Waterland zijn:

1. Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie
2. Ambigue wet- en regelgeving
3. Niet doorgaan van de grootschalige evenementen

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 413.000. De huidige weerstandscapaciteit ligt boven het niveau van de berekende risico's. Bijlage I bevat de risicoanalyse Twiske-Waterland met hierin een uitgebreide toelichting.

Programma's

Doel

Het doel van het recreatieschap Twiske-Waterland is vastgelegd in artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling, gewijzigd vastgesteld op 23 mei 2016:

- Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
- In samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurijsmilieu;
- Het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt en
- Het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

Alle activiteiten van het recreatieschap dragen bij aan deze doelen. Verder geven de in 2020 vastgestelde ambitie en uitvoeringsplan en het beleid van de participanten richting aan de activiteiten van Twiske-Waterland.

Ambitie

Het bestuur heeft in 2020 haar ambities voor de komende jaren opgetekend en vastgesteld in het Ambitiedocument. Deze ambities zijn samen te vatten onder drie strategische doelen: **meer biodiversiteit**, het **beter spreiden van toenemende recreatiedruk** en een **breder recreatief aanbod**.

Daarnaast wordt met een meerjarenuitvoeringsprogramma zorg gedragen voor instandhouding en waar gewenst en mogelijk, uitbreiding van het voorzieningenniveau;

Daarmee wordt invulling gegeven aan de intenties en zorg die aan het recreatieschap is toevertrouwd op grond van de al genoemde Gemeenschappelijke Regeling.

Bij de programma's zijn de doelen en prestaties per taakveld verder uitgewerkt.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Actuele ontwikkelingen

De uitvoering van beleid, beheer en onderhoud wordt in 2022 en de jaren erna beïnvloed en soms gestuurd door ontwikkelingen buiten het recreatieschap. Daarvan neemt de onzekerheid rond de coronacrisis mogelijk nog steeds een belangrijk deel van de aandacht in beslag. Verder zijn belangrijke invloeden:

- De groei van de bevolking in de metropoolregio Amsterdam (MRA). Die betekent een substantiële toename in recreatiebehoefte voor de regio. Bovendien staat spreiding van het groeiend aantal toeristen hoog op de agenda. Daarnaast staan de natuurwaarden onder druk door onder meer de stikstofdepositie en afname van de biodiversiteit.
- Klimaatadaptatie en beter verbinden van groen met de stad. In de stedelijke woonambities zijn dit thema's die bijdragen aan een prettig en gezond woonklimaat. Dat biedt ook kansen om de biodiversiteit te versterken door het buitengebied 'de stad in te trekken' en recreatie- en natuurbeleving al bij de voordeur te laten beginnen.
- Het provinciale ruimtelijk- en natuurbeleid. In het kader van onder meer het **Natuurnetwerk Nederland** en de soms gewenste ontwikkelruimte binnen de recreatiegebieden kan spanning ontstaan. Om deze reden heeft de provincie in 2019 beschrijvingen gemaakt van de 'wezenlijke kenmerken en waarden' voor het Natuurnetwerk Nederland. Op basis hiervan kan een afweging worden gemaakt over de ruimtelijke beperkingen en kansen voor deze gebieden. De begrenzing hiervan is niet overal in overeenstemming met het huidige gebruik. Hierover vindt afstemming plaats.
- De Natura2000 beheerplannen. Binnen het werkgebied van het recreatieschap zijn die plannen merendeels eind 2016 vastgesteld en in 2022 aan actualisering en hernieuwde, wellicht aangescherpte vaststelling toe. Het recreatieschap wordt daarin betrokken vanuit haar rol als gebieds- en routebeheerder.
- Samenwerking van recreatieschappen Twiske-Waterland en Alkmaarder- en Uitgeestermeer met Staatsbosbeheer, Landschap Noord-Holland en

Natuurmonumenten. Dat gebeurt voor een gezamenlijk uitvoeringsprogramma voor Laag-Holland, onder de naam **Amsterdam Wetlands**. De basis hiervoor vormde de gezamenlijk visie van 2018. Na toekenning van subsidie vanuit het Integraal Bestuurlijk Programma Platteland in 2020, wordt gewerkt aan het recreatieve grid en de biodiversiteit in het water. Die activiteiten lopen door in 2022 en verder.

- De gemeenteraadsverkiezingen. Het jaar 2022 is een jaar waarin de vertaling van de verkiezingsprogramma's van de onderscheiden partijen in de deelnemende gemeenten aandacht zullen vragen voor ons werk en werkgebied.
- Fusie van de gemeenten Beemster en Purmerend. Per 1 januari gaan die samen verder onder de naam Purmerend. Dit vormt aanleiding voor het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling. Dit heeft geen gevolgen voor de verdeling van de participantenbijdrage. Die werd vastgesteld voor de duur van 5 jaar met ingang van het jaar waarin de begrotingen jaarrekeningen en bijdragepercentages werden samengevoegd van de voormalige recreatieschappen Het Twiske en Landschap Waterland: 2020. In 2024 worden de bijdragepercentages opnieuw vastgesteld op basis van de inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten, voor de volgende periode van 5 jaren.
- De rol en positie van de recreatieschappen stond geruime tijd op de politieke agenda van provinciale staten. Dit heeft er onder meer toe geleid dat in het coalitieprogramma staat dat het uitgangspunt is dat de provincie een blijvende betrokkenheid houdt bij de werkzaamheden van de recreatieschappen. Wel is voor scheiding tussen beleidsvormings- en beheertaken van opdrachtnemer RNH een besluit genomen om per 2022 een bestuursbureau in te stellen.

Programma's

De uitvoering van beleid, beheer en onderhoud wordt aan de hand van vijf programma's gerealiseerd. De programma's zijn vervolgens onderverdeeld in taakvelden. Per taakveld zijn operationele doelen voor 2022 bepaald. De financiële samenvatting van de lasten en baten:

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	223.022	13.135	-209.887
2. Beheer en onderhoud	2.130.119	721.624	-1.408.495
3. Veiligheid en toezicht	217.482	-	-217.482
4. Bestuur en ondersteuning	638.679	-	-638.679
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.824	2.564.840	2.563.016
Totaal voor bestemming	3.211.127	3.299.599	88.473
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	88.473	-	88.473
Totaal na bestemming	3.299.599	3.299.599	-

Specificatie van de baten		
Subsidies en (project)bijdragen	13.135	0,4%
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren, pachten en parkeren	721.624	21,9%
Participantenbijdragen	2.564.840	77,7%
Totaal baten voor bestemming	3.299.599	100,0%

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere (de jaarlijks terugkerende) en incidentele werkzaamheden.

Reguliere werkzaamheden

Het saldo van de reguliere lasten ligt € 10.038 lager dan in 2021, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is het gevolg van lagere kapitaallasten op betaald parkeren in 2022 ten opzichte van 2021.

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	3.053.033	3.063.071	3.034.380
Baten	3.286.464	3.266.786	3.122.526
Saldo	233.431	203.715	88.146

Incidentele werkzaamheden

Het saldo van de incidentele lasten ligt € 293.150 lager dan in 2021, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Reden hiervoor is dat meeste inspanningen van het uitvoeringsprogramma nog in de verkennende fase verkeren. De kosten m.b.t. het uitvoeringsprogramma zijn op lange termijn nog onduidelijk en daarom niet meegenomen in 2022.

Het saldo van de incidentele baten ligt in 2022 € 153.337 lager dan in 2021. De reden hiervoor is dat in 2021 een hogere bijdrage wordt ontvangen voor het recreatief grid t.o.v. 2022.

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	158.093	397.243	16.559
Baten	13.135	166.472	-
Saldo	-144.958	-230.771	-16.559

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Ambitie

Met het programma ontwikkeling en inrichting zet het recreatieschap zich in voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. Voor 2022 gaat het vooral om:

- Uitvoeren van projecten uit het uitvoeringsprogramma;
- Ontwikkeling van de Marsen tot zorgboerderij;
- Begeleiden recreatieve verbinding Zeesluis Edam;
- Mede realiseren gebiedsplan IBP VP Amsterdam Wetlands;
- Uitwerken en (mede)realiseren van het recreatief grid en buitenpoorten;
- Begeleiden recreatieve meekoppeling Markermeerdijken;

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 2.1.1 Verkeer en vervoer

N.v.t.

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Het uitvoeringsprogramma bestaat uit concrete projecten die ieder jaar worden ge-evalueert op het bereiken van de doelen. In 2022 worden, afhankelijk van het verkrijgen van budget, opgepakt:

- Samenwerken met andere Terrein Beherende Organisaties en particuliere initiatiefnemers voor maatregelen bodemdaling en klimaatdoelstellingen
- Heropenen Schanszichtpad
- Opwaarderen wandelverbinding over zeesluis Edam-Volendam
- Optimalisering vaarnetwerk Amsterdam-Noord/Waterland
- Uitbreiding Sloepennetwerk naar Gouwzee, met overdraagplaats naar binnenwater

- Zwemstrandjes ten noorden van Amsterdam
- Aanlegsteiger Kaap Uitdam – Kinselmeer

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

N.v.t.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket worden de verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid. Dat geldt ook voor de organisatoren van grote evenementen, die worden begeleid bij de uitvoering. Het gaat om evenementen die passen binnen de beleidsruimte die door de gemeenten is aangegeven. De begeleiding door het recreatieschap richt zich o.a. op het minimaliseren van de impact op de omgeving.

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Hieronder vallen activiteiten die ondersteunend zijn aan het beheer en onderhoud (programma 2):

- Ondersteuning voor beheerplannen en beheersysteem;
- Ondersteuning voor planmatige uitvoering van groot onderhoud en vervangingen;
- Coördinatie en communicatie zwemwaterkwaliteit.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Baten en lasten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	109.955	312.016	31.307
Inzet RNH	113.067	167.207	89.853
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	223.022	479.223	121.160
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en (project)bijdragen	13.135	166.472	-
Totale baten	13.135	166.472	-
Saldo	-209.887	-312.751	-121.160

Programma 1 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	--	-	-
3.1 economische ontwikkeling	Ambitie- en visieproces en programmering	158.093	13.135
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	--	-	-
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Ondernemersloket	18.775	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Diverse projecten	46.154	-
Totaal		223.022	13.135

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2022	
		Lasten	Baten
3.1	Incidenteel: Uitvoeringsprogramma	PM*	PM*
3.1	Incidenteel: Recreatief Grid	158.093	13.135
	Subtotaal taakveld 3.1	158.093	13.135
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-
	Subtotaal taakveld 3.2.1	-	-
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	18.775	-
	Subtotaal taakveld 3.3	18.775	-
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	46.154	-
	Subtotaal taakveld 5.7.1	46.154	-
	Totaal	223.022	13.135

* De besluiten omtrent het uitvoeringsprogramma worden medio 2021 voorgelegd voor besluitvorming.

Programma 2. Beheer en onderhoud

Ambitie

Met het programma beheer en onderhoud zet het recreatieschap zich in voor de instandhouding van recreatie en natuur. Voor 2022 gaat het vooral om:

- Instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn, volgens de gemiddelde CROW-beeldkwaliteit A-B tot B;
- Een bijdrage leveren aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door onder meer het betrekken van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt bij beheer en onderhoud;
- Werken aan schoon zwemwater. Streven is om op alle stranden minimaal score 'goed' te behouden of te krijgen;
- Samenwerken met partners in natuurbeheer (kennis en ondersteuning);
- Uitvoeren monitoren en opstellen van een ecologisch beheerplan N2000 gebied Twiske;
- Inzetten onderhoud voor vergroting biodiversiteit;
- Beheer van de recreatie- en natuurzones in Het Twiske en de routenetwerken in het hele recreatieschap;
- Het versterken van de natuurwaarden en deze bekend en beleefbaar maken;
- Het voorbereiden van het recreatieve aanbod op de verwachte toename van de recreatiedruk.

Zie voor nadere informatie ook de [paragraaf kapitaalgoederen](#).

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

- Jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van wegen, paden, kunstwerken, wegmeubilair. Inclusief afschrijvingen;
- Dagelijks onderhoud om bv in het najaar de bladen van de fietspaden op te ruimen en het leegzuigen van straatkolken.

Taakveld 2.2.2 Parkeren

Dit taakveld omvat het parkeersysteem van Het Twiske.

- Jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging het parkeersystemen. Inclusief afschrijvingen;
- Bijhouden administratie en uitgifte abonnementen.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

- Commercieel beheer
- Grondprijzenbeleid, vastgoedbeleid, pachtbeleid,
- Advies bij vastgoedontwikkeling
- Juridische advisering

Verder zorgt de uitvoeringsorganisatie voor het afhandelen van WOB-verzoeken, canonherzieningen en andere notariële wijzigingen van erfpachtcontracten.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Dit taakveld omvat het begeleiden van exploitatieontwikkelingen. Onderdelen hiervan zijn: het bevorderen van de samenwerking tussen lokale ondernemers en het recreatieschap op het gebied van begeleiden toerisme en recreatie samen met

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

gemeenten uitwerken en communiceren van locaties voor horeca-ontwikkeling en het inspelen op ontwikkelingen met betrekking tot het al dan niet houden van evenementen.

Taakveld 5.3 Cultuur presentatie en productie

Het faciliteren van evenementen, waaronder de grote evenementen Welcome to the Future en Lente Kabinet.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

- Instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn. Hiervoor vindt jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van onder andere gras, beplanting, water, stranden en speeltoestellen plaats;
- Voeren van beheer dat de biodiversiteit ondersteunt en bevordert in de natuurlijke zones. Dit bestaat o.a. uit het natuurlijke beheer van riet, bloemrijke velden en bermen, terugdringen spontane opslag (bv. bramen) en het rekening houden met bloeiperiodes van zeldzame bloemen bij het maaibeheer;
- Onderhouden en uitbreiden van de route netwerken inclusief promotie en het onderhouden van de digitale infrastructuur.

Baten en lasten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten DO	753.864	747.881	742.651
Overige bedrijfskosten	404.914	401.700	425.282
Inzet RNH	620.385	615.461	511.325
GO*	272.834	375.639	464.686
Kapitaallasten	15.957	29.874	34.012

Subtotaal lasten	2.067.953	2.170.555	2.177.956
Dotatie voorziening GO*	335.000	335.000	335.000
Onttrekking voorziening GO*	-272.834	-375.639	-464.686
Saldo mutaties voorziening GO	62.166	-40.639	-129.686
Totale lasten	2.130.119	2.129.916	2.048.270
Opbrengsten	721.624	722.302	643.157
(Project)subsidies	-	-	-
Totale baten	721.624	722.302	643.157
Saldo	-1.408.495	-1.407.614	-1.405.113

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen van maatschappelijke kapitaalgoederen, waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen. Zie ook de toelichting in de [paragraaf kapitaalgoederen](#).

Meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) voor 2022-2025

Voor het groot onderhoud aan kapitaalgoederen wordt een meerjarenplanung gehanteerd. De kosten van het groot onderhoud worden elk jaar onttrokken aan de voorziening groot onderhoud. Om voldoende middelen beschikbaar te houden, wordt jaarlijks met een gemiddelde van de geraamde kosten over de komende 10 jaar gereserveerd en als bijdrage toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud. In 2022 worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Groot onderhoud aan bruggen en steigers;
- Groot onderhoud aan gebouwen;
- Groot onderhoud aan fietspaden, autowegen, voetpaden en parkeerplaatsen;
- Vervangen van terreinmeubilair;
- Vervangen van speeltoestellen op de avonturenspeelplaats en speelsloot;
- Vervangen van damwand langs intensief gebruikte recreatieterreinen;
- Groot onderhoud aan de dagkampeerterreinen en groenstranden.

Programma 2 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	Wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair	376.744	-
2.2.2 parkeren	Parkeersysteem van Het Twiske	139.854	342.720
3.2.2 fysieke bedrijfs- infrastructuur	Vastgoedbeheer	58.428	214.404
3.4 economische promotie	Gebiedspromotie en communicatie	178.745	-
5.3 cultuur presentatie en productie	Evenementen	44.967	160.000
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.	1.331.382	4.500
Totaal		2.130.119	721.624

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2022	
		Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	141.744	-
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	235.000	-
2.1.2	GO/V	130.386	-
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-130.386	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	376.744	-
2.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer parkeren	139.854	342.720
2.2.2	Kapitaallasten	-	
	Subtotaal taakveld 2.2.2	139.854	342.720
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	58.428	214.404
	Subtotaal taakveld 3.2.2	58.428	214.404
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	178.745	-
	Subtotaal taakveld 3.4	178.745	-

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2022	
		Lasten	Baten
5.3	Reguliere werkzaamheden cultuurpresentatie en productie	-	-
5.3	Evenementen	44.967	160.000
	Subtotaal taakveld 5.3	44.967	160.000
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	1.215.425	4.500
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	100.000	-
5.7.2	GO/V	142.448	-
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-142.448	-
5.7.2	Kapitaallasten	15.957	-
	Subtotaal taakveld 5.7.2	1.331.382	4.500
	Totaal	2.130.119	721.624

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Ambitie

Toezicht, begeleiding en soms handhaving is nodig voor het in goede banen leiden van het gebruik van de recreatiegebieden. De nadruk ligt bij gastheerschap, voorlichten en voorbeeldgedrag.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Die ambities worden uitgevoerd door het:

- Aannamebeleid, ondersteuning, opleiden en trainen te richten op de rol gastheer in de gebieden;
- Verzorgen rondleidingen door boswachters
- Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening;
- Jaarlijks opstellen handhavingsplan en daarover afstemmen en samenwerken met gemeenten;
- Verbeteren van zichtbaarheid.

Programma 3 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	Gastheerschap en toezicht door boa's	217.482	-
Totaal		217.482	

Baten en lasten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	14.764	14.647	10.245
Inzet RNH	202.718	201.109	238.178
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	217.482	215.756	248.424
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-217.482	-215.756	-248.424

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Ambitie

In dit verband staat voorop: het borgen van begrotingsevenwicht op de lange termijn met voldoende ruimte voor investeringen in het uitvoeringsprogramma.

Speerpunten voor 2022 zijn het:

- Vervolmaken van de in 2020 ingezette financiële transitie;
- Verbeteren van de bestuursadvisering en het faciliteren van het bestuursbureau;
- Optimaliseren van de programmasturing
- Extra aandacht voor omgevingsmanagement, participatie en communicatie.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 0.1 Bestuur

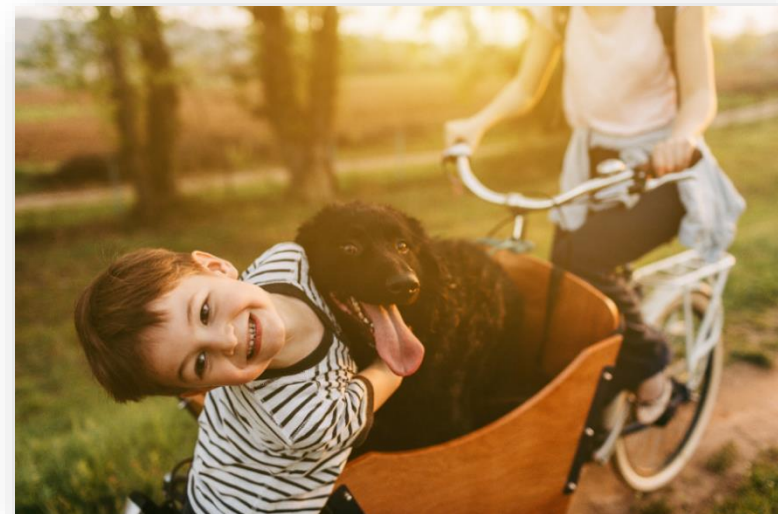
- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2021.

Taakveld 0.4 Overhead

- Opstellen van jaarstukken;
- Strategisch omgevingsmanagement;
- Voorbereiden en uitwerken van bestuursvergaderingen;
- Beantwoorden van bestuurlijke en ambtelijke vragen;
- Verbeterde bestuurlijke besluitvorming;
- Programmering meerjarenuitvoeringsprogramma;
- Uitvoeren bezoekerstellingen en aanvullend recreatieonderzoek.

Baten en lasten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	101.567	100.761	57.709
Inzet RNH	537.111	532.849	573.423
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	638.679	633.610	631.133
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-638.679	-633.610	-631.133

Programma 4 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.1 bestuur	Accountantscontrole	30.088	-
0.4 overhead	Zie onderstaande specificatie	608.591	-
Totaal		638.679	-

Specificatie van de overhead (taakveld 0.4)

Onderdeel	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	188.407	-
Secretariaat	71.367	-
Financiële control en administratie	95.995	-
Locatiebeheerder en management	181.341	-
Kantoor- en bedrijfskosten	71.479	-
Totaal	608.590	-

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Ambitie

Het verwerven van opbrengsten uit het recreatiegebied om daarmee bij te dragen aan een gezond en duurzaam recreatieschap.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 0.5 Treasury

- De financiering van het vastgestelde beleid;
- Zo weinig mogelijk financieringskosten;
- Het beperken van de (financiële) risico's.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

- Participantenbijdrage;
- Overige verrekeningen.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

N.v.t.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de nota reserves en voorzieningen. Het recreatieschap heeft verschillende reserves, die elk voor hun eigen doelen worden ingezet.

Taakveld 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

N.v.t.

Baten en lasten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	1.824	1.810	1.953
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	1.824	1.810	1.953
Participantenbijdragen	2.564.840	2.544.484	2.480.006
Opbrengsten	-	-	-637
Totale baten	2.564.840	2.544.484	2.479.369
Saldo voor bestemming	2.563.016	2.542.674	2.477.416
Mutaties reserves	88.473	-27.056	71.587
Saldo na bestemming	2.474.543	2.569.731	2.405.829

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Toevoeging algemene reserve	97.539	-	-
Onttrekking algemene reserve	-	-21.500	-147.949
Toevoeging bestemmingsreserve investerings	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investerings	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-

1. Ontwikkeling en inrichting

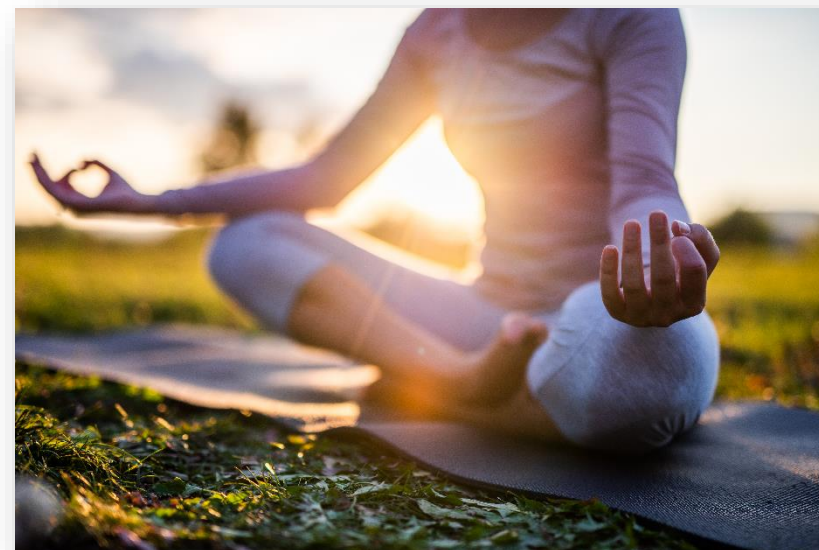
2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve egalisatie	-	-	219.536
Onttrekking bestemmingsreserve egalisatie	-9.066	-5.556	-
Totaal	88.473	-27.056	71.587

Programma 5 in geld per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.5 treasury	bank- en rentekosten	1.824	-
0.8 overige baten en lasten	Participantenbijdragen en overige verrekeningen	-	2.564.840
0.9 vennootschapsbelasting		-	-
0.10 mutaties reserves	toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	88.473	-
0.11 resultaat rekening baten en lasten		-	-
Totaal		90.297	2.564.840

Paragrafen

Naast de financiële informatie op de programma onderdelen en *wat* daarvoor wordt geleverd is er in toelichtende zin over het *hoe* meer te toe te lichten bij de onderscheiden de taakvelden.

Indexatie

De baten en lasten zijn (met uitzondering van afschrijvingen en rente) verhoogd met een index van 0,8% voor 2022. Ook de participantenbijdrage is met deze index verhoogd.

Deze indexatie is gebaseerd op het inflatiecijfer volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zoals uitgedrukt in de consumenten prijsindex (CPI) per peildatum 1 november 2020.

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Recreatieschap Twiske-Waterland in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen zijn alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïnventariseerd. Per risico is de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt op 31-12-2020 € 413.000, zie bijlage I: Risicoanalyse Recreatieschap Twiske-Waterland.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve. In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland heeft iedere onvoorziene last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk komt te staan. Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn. De huidige algemene reserve (weerstandscapaciteit) is € 3.036.666 en ligt ruim boven het benodigde weerstandsvermogen.

Risicobeheersing

Jaarlijks worden de risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van het recreatieschap geïnventariseerd en gekwantificeerd. De belangrijkste risico's voor Twiske-Waterland zijn:

- Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie;
- Ambigue regelgeving;
- Niet doorgaan van de grootschalige evenementen.

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd. Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

	Jaarrek. 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	-154%	-139%	-150%	-149%	-155%	-161%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-154%	-139%	-150%	-149%	-155%	-161%
Solvabiliteitsratio	90%	93%	92%	92%	93%	92%
Structurele exploitatieruimte	3%	6%	7%	7%	7%	7%
Grondexploitatie	n.v.t.					
Belastingcapaciteit	n.v.t.					

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Water, oevers en stranden
- Pontjes
- Terreinmeubilair
- Hygiënische maatregelen
- Gebouwen en materieel

Op 6 december 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018" (CROW). De uitvoeringsorganisatie probeert binnen het beschikbaar gestelde budget zo goed mogelijk de beoogde kwaliteit te handhaven.

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV).

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en niet levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV, maatschappelijke vervangingen boven € 50.000 en economische vervangingen van bijvoorbeeld gebouwen, betaalt het recreatieschap uit de reserve. Vanuit de algemene reserve wordt een bedrag ter grootte van het netto investeringsbedrag overgeheveld naar de bestemmingsreserve egalisatie

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Op de balans is rekening gehouden met een realistische jaarlijkse waardedaling. Die waardedaling leidt tot de jaarlijkse afschrijvingslasten (kapitaallasten). De bestemmingsreserve egalisatie dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Totale lasten DO, GO en VV

Totaal kapitaalgoederen	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	806.198	812.647	819.149	825.702
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	272.834	345.261	389.548	266.760
Kapitaallasten	15.957	9.066	16.964	18.192
Totaal	1.094.989	1.166.975	1.225.660	1.110.654

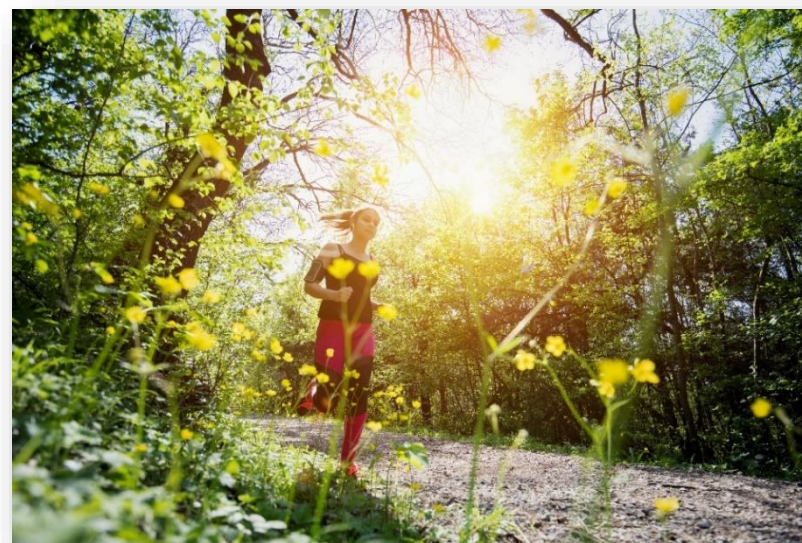
Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	131.625	-	78.975
Economische vervangingen > 10.000	-	35.100	-	12.285

Hieronder worden de kapitaalgoederen per taakveld en categorie verder uitgewerkt.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	2022	2023	2024	2025
Verhardingen	174.768	164.053	248.517	204.288
Civiele kunstwerken	29.168	94.239	68.050	17.292
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	68.193	68.739	69.288	69.843
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	104.614	50.848	-6.835	88.750
Totaal	376.744	377.878	379.021	380.173

Categorie verhardingen

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 30,25 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruitpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is.

De beeldkwaliteit voor verhardingen is vastgesteld op niveau C volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat er kleine oneffenheden en randschade voorkomen. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid.

VERHARDINGEN	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	56.667	57.121	57.578	58.038
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	118.101	106.932	190.940	146.250
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	174.768	164.053	248.517	204.288

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 607 stuks kunstwerken zoals bruggen en waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers.

De beeldkwaliteit voor civiele kunstwerken is vastgesteld op niveau C volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat er drie incidenten zijn aangetroffen in de vorm van slijtage aan het brugoppervlak, rotting en scheuren.

CIVIELE KUNSTWERKEN	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	16.883	17.019	17.155	17.292
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	12.285	77.220	50.895	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	29.168	94.239	68.050	17.292

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Taakveld 2.2 Parkeren

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in het recreatiegebied het Twiske een voorziening voor het betaald parkeren, bestaande uit slagbomen, betaalautomaten en bijbehorende randapparatuur. In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Totale lasten 2.2 PARKEREN	2022	2023	2024	2025
Parkeren	109.416	103.317	107.626	109.659
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	30.438	37.656	34.475	33.578
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-	-	-	-
Totaal	139.854	140.973	142.101	143.237

PARKEREN	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	99.015	99.807	100.606	101.410
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	10.401	3.510	7.020	8.249
Totaal	109.416	103.317	107.626	109.659

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	35.100	-	12.285

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Totale lasten 5.7.2 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	2022	2023	2024	2025
Groen	276.069	278.184	280.315	282.464
Water, oevers en stranden	92.227	60.190	102.746	65.451
Pontjes	17.105	17.242	17.380	17.519
Terreinmeubilair	137.600	188.098	138.682	149.760
Hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	152.284	153.455	154.636	155.826
Gebouwen en materieel	106.353	108.198	107.709	108.395
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	592.194	574.957	583.159	589.116
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-42.448	-46.109	-32.713	-5.510
Totaal	1.331.382	1.334.215	1.351.913	1.363.021

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Categorie groen

Recreatieschap Twiske-Waterland onderhoudt het groen in recreatiegebied het Twiske en Purmerland. In totaal gaat het om 298 hectare intensief en extensief beheerde graspercelen, hooilanden, rietgraslanden en beplanting. Beplanting in deze gebieden (78 ha) bestaat uit aangelegde bospercelen en laanbeplanting. Voor een deel heeft het zich op natuurlijke wijze kunnen ontwikkelen.

De beeldkwaliteit voor grasvegetaties is vastgesteld op niveau C volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat er incidenteel bosplantsoen-overgroei (bramen) over (half)verharding en grasvegetatie is geconstateerd.

De beeldkwaliteit voor culturele beplanting is vastgesteld op niveau B volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat de vitaliteit van de bomen over het algemeen goed is.

GROEN	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	264.369	266.484	268.615	270.764
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	11.700	11.700	11.700	11.700
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	276.069	278.184	280.315	282.464

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie water

Het recreatieschap bezit in totaal 200 ha water. De inrichting van de zwemplekken moeten middels waarschuwborden aan de wettelijke eisen voldoen. Ook het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz). Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 1,1 ha zandstrand.

WATER, OEVERS EN STRANDEN	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	53.909	54.340	54.775	55.213
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	38.318	5.850	43.583	5.850
Kapitaallasten	-	-	4.388	4.388
Totaal	92.227	60.190	102.746	65.451

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	131.625	-	78.975
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal 5 pontjes.

PONTJES	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	17.105	17.242	17.380	17.519
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	17.105	17.242	17.380	17.519

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft in totaal 2766 stuks terreinmeubilair, waarvan 68 speeltoestellen en verder terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts.

De beeldkwaliteit voor terreinmeubilair is vastgesteld op niveau B volgens de CROW systematiek. Dat betekent dat er incidenteel overgroei van beplanting is geconstateerd.

TERREINMEUBILAIR	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	67.400	67.939	68.482	69.030
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	70.200	120.159	70.200	80.730
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	137.600	188.098	138.682	149.760

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 17 pompen voor de riolering en het doorspoelen van zwemwater, 19 electrakasten en 10 toiletgebouwen in beheer en onderhoud. In de verschillende terreinen staan 134 rolcontainers en 85 afvalbakken die in het hoogseizoen dagelijks worden geleegd. Ook het periodiek prikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie.

De beeldkwaliteit voor reiniging is vastgesteld op niveau B. Dat betekent er op het gebied van zwerfafval hoog gescoord wordt.

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	146.434	147.605	148.786	149.976
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	5.850	5.850	5.850	5.850
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	152.284	153.455	154.636	155.826

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie gebouwen en materieel

Het recreatieschap heeft in totaal 19 gebouwen in eigen beheer. Taakveld 5.7.2 omvat het onderhoud aan de (openbare) gebouwen, zoals toiletgebouwen, onderhoudsloods, Twiskemolen en opstallen boerderij De Marsen. Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 4 gebouwen verhuurd en/of in erfpacht uitgegeven.

De beeldkwaliteit voor gebouwen is vastgesteld op niveau C volgens het CROW systematiek. Dat betekent dat er incidenteel aan de buitengevel en aan de binnenzijde vervuiling mag worden geconstateerd.

GEBOUWEN EN MATERIEEL	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	84.416	85.092	85.772	86.458
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	16.380	17.550	16.380	16.380
Kapitaallasten	5.556	5.556	5.556	5.556
Totaal	106.353	108.198	107.709	108.395

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Niet in deze paragraaf kapitaalgoederen opgenomen gebouwen zijn:

- Gebouwen die niet voor recreatief gebruik zijn en slechts tijdelijk door het recreatieschap worden beheerd (taakveld 0.3).

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht gezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 6 december 2018 heeft het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de

rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald. In de begroting 2022 wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Berekening van de kasgeldlimiet

Begrotingstotaal (lasten)	3.211.127
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	263.300

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm

Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

D. Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland bevat. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat vijfjarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van RNH opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werd besloten de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020). Op 25 juni 2020 is besloten om de overeenkomst met een jaar te verlengen tot eind 2021.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel, te weten € 1,5 miljoen.

Voor de werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht het recreatieschap verricht zijn vaste bedragen in de begroting opgenomen. Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en -ontwikkeling.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR management
- Training en opleiding van het personeel
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen
- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuurafhandeling
- Archivering
- Natuurinclusief kennisnetwerk
- Omgevingsmanagement
- Planning en control

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten (€ 3.211.127) bedraagt het percentage overhead 19%. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	188.407	-
Secretariaat	71.367	-
Financiële control en administratie	95.995	-
Locatiebeheerder en management	181.341	-
Kantoor- en bedrijfskosten	71.479	-
Totaal	608.590	-

Planning en control

RNH maakt voor het recreatieschap voor ieder boekjaar de kadernota en programmabegroting, gevolgd door een jaarplan en begrotingswijziging, en tenslotte de najaarsnotitie en jaarrekening. In één kalenderjaar worden daartoe de volgende stukken aan het bestuur voorgelegd:

- In het voorjaar de jaarrekening van het afgelopen jaar, de begrotingswijziging voor het lopende jaar en de programmabegroting voor het volgende jaar;
- En in het najaar de najaarsnotitie voor het lopende jaar, een jaarplan / financiële uitgangspunten voor het volgende jaar en de kadernota voor het daaropvolgende jaar.

Deze cyclus van planning en control wordt zo goed mogelijk afgestemd op de vergadercyclus van het recreatieschap, de behandeling door participanten en regionale afspraken over de informatie uitwisseling tussen gemeenschappelijke regelingen en gemeenteraden.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Als een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, zo mogelijk in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurt in de vorm van:

- De begrotingswijziging;
- Separate bestuursvoorstellen;
- Najaarsnotitie.

Dit geldt in sterkere mate voor rechtmatigheidsafwijkingen zoals beschreven in de [Kadernota Rechtmatigheid 2018](#).

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Afgelopen jaren is daarvan geen gebruik gemaakt. Ook via andere communicatiemiddelen en via de klantcontacten met toezichthouders of beheermedewerkers zijn geen klachten ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden.

Tarientabel

De tarientabel volgt uit de Legesverordening 2015 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van het recreatieschap Twiske-Waterland op 3 december 2015. De tarieven kunnen telkenmale met de vaststelling van de begroting over enig jaar opnieuw worden vastgesteld.

1 Documenten		
	Aard van de dienstverlening	Tarief
1.1	Toezening link naar digitale openbare vergaderstukken van Algemeen Bestuur op basis van registratie e belangstellenden	
1.2	Het verstrekken van fotokopieën van schriftelijke stukken, afschriften en dergelijke A4-formaat, per bladzijde (zwart/wit). Voor afschrift en in kleur of A3-formaat worden de leges met 50% verhoogd	

2 Archiefwerkzaamheden, opzoeken stukken		
	Aard van de dienstverlening	Tarief
2.1	Opzoeken stukken in archief of in bestanden indien het opzoeken langer duurt dan 15 minuten, eerste kwartier gratis	

3 Vergunningen en ontheffingen op grond van de algemene verordening (AV) van het recreatieschap		
	Aard van de dienstverlening	Tarief
3.1	Vergunning voor een evenement (art. 2.2 AV) met een verwacht bezoekersaantal tussen 50 en 500 • commerciële doeleinden, per dag(deel) • particulier en non-profit, per dag(deel) • scholen en verenigingen, per dag(deel)	€ 250,- € 75,- *) € 50,- *)

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

3.2	Vergunning voor het tegen betaling aanbieden van diensten en lessen, zoals skeeleren, fietsen, kanoën, paardrijden, bewaken van auto's etc. (art. 2.3 AV)	€ 50,- per keer € 250,- per jaar
3.3	Ventvergunning (art 2.4 AV) ten behoeve van de verkoop van (horeca)artikelen: - voor maximaal 3 aansluitende dagen - jaarvergunning venten, per jaar	€ 150,- € 1.000,-
3.4	Standplaatsvergunning (art. 2.5 AV), in verband met verkoop van (horeca)artikelen vanuit een mobiel verkooppunt, per aangewezen locatie: - voor maximaal 3 aansluitende dagen - jaarstandplaats	€ 150,- € 1.000,-
3.5	Ontheffing voor het maken van commerciële foto- en filmopnamen (art. 2.6 AV), per dagdeel	€ 250,-
3.6	Vergunning voor het uitlaten van honden door commerciële bedrijven/uitlaatservices (art. 2.14 AV), per jaar, afhankelijk van bezoekfrequentie	van € 250,- tot € 750,-
3.7	Vergunning voor het uitlaten of begeleiden van meer dan drie honden (art. 2.14 AV), particulier/non-profit, per jaar/periode	€ 50,-
3.8	Ontheffing voor het op afstand (radiografisch) besturen van voertuigen en recreatieapparatuur, waaronder drones (art. 2.19 AV), particulier, non-profit, per ontheffing	€ 50,-
3.9	Bescherming groenvoorzieningen (art.3.4 AV); ontheffing voor schade toebrengen aan groenvoorzieningen of grasmat, graven van kuilen etc.(excl. herstel van schade!), per keer	€ 150,-
3.10	Ontheffing motorvoertuig voor rijden in groenvoorzieningen (art. 4.5 AV) voor een periode van maximaal 3 maanden voor elke verlenging met maximaal drie maanden	€ 50,- € 50,-
3.11	Barbecue etc. (art. 4.18 AV) op daartoe aangewezen plaatsen, met een verwacht bezoekersaantal - van 50 tot 100 personen, per keer - meer dan 100 personen, per keer N.B.: Evt. in combinatie met nr. 3.1 vergunning evenement	€ 50,- *) € 150,- *)
3.12	Wijziging van vergunning of ontheffing, o.a. data/periode	€ 50,-
3.13	Overige vergunningen/ontheffingen op grond van de AV	€ 150,-

Het bestuur van het recreatieschap draagt de uitvoeringsorganisatie op om in elk geval van deze mogelijkheid gebruik te maken voor:

- Sport- en speldagen van scholen;
- Benefietactiviteiten voor algemeen geaccepteerde goede doelen;
- Familiebijeenkomsten tot 100 personen;
- Kleinschalige activiteiten georganiseerd door organisaties met een maatschappelijk doel;
- Kleinschalige sportactiviteiten.

Voorwaarde is dan wel dat de openbare toegankelijkheid van de terreinen en voorzieningen gewaarborgd is en dat er dus geen sprake is van exclusief terreingebruik waarbij derden kunnen worden geweerd of gebruik door anderen wordt geweerd.

*) Groepsactiviteiten (kleinschalige evenementen) maken deel uit van het normale gebruik van het recreatiegebied.

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

Oppervlaktes en hoeveelheden		
Gronden		
Beleidsgebied gemeenschappelijke regeling	729,1	hectare
Oppervlakte in eigendom	721,9	hectare
waarvan: in eigen beheer	425,49	hectare
contractueel uitgegeven	305,6	hectare
Aantal contracten gronden	36	
Gebouwen		
Aantal gebouwen	17	
waarvan: in eigen beheer	17	
contractueel uitgegeven	5	
potentieel af te stoten	1	

Gronden in eigendom en uitgegeven

Alle gronden van het recreatieschap zijn in bloot eigendom van Staatsbosbeheer, waarbij het recreatieschap het economisch eigendom heeft. Hier lopen twee verschillende erfpachtcontracten mee, die allebei expireren in 2049.

Gronden in erfpacht worden bij voorkeur voor langere periodes uitgegeven, tenzij dit vanuit gewenste ontwikkelingen in het gebied die voortvloeien uit het ambitietraject onwenselijk is. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief.

Voor ontwikkelingen waarbij externe financiering nodig is, is een looptijd van het ondererfpacht van ten minste 30 jaar wenselijk. Het recreatieschap kan momenteel alleen contracten sluiten met de resterende looptijd van 28 jaar. Met Staatsbosbeheer is daarom voor de korte termijn afgesproken dat zij meetekenen met het ondererfpachtcontract, zodat een langere looptijd gegarandeerd kan worden. Voor de langere termijn loopt binnen de gehele Metropool Regio Amsterdam een proces, waarbij medio 2021 (verwachting) een Samenwerkingsovereenkomst te sluiten waarbij nieuwe afspraken voor de verlening van het erfpacht worden vastgelegd.

Natuur Netwerk Nederland (NNN) en Natura2000

Bijna alle gronden in eigendom, huur of erfpacht van het recreatieschap maken deel uit van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Binnen dit netwerk zijn de wezenlijke kenmerken en waarden vastgesteld. Dit legt beperkingen op voor het gebruik van de gronden.

De gronden in het Twiske vallen bovendien onder de Vogelrichtlijn van Natura2000. Het beheerplan (bevoegd gezag Provincie NH) daarvoor, wordt eind 2022 herzien vastgesteld. Dit beheerplan geeft beheerdoelen die in 2022 ook moeten worden opgenomen in het beheerplan van het recreatieschap.

Commerciële activiteiten

Om baten te halen uit de gronden is een aantal daarvan voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven. Hierbij wordt gewerkt met standaardcontracten en voorwaarden. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland is nog geen sprake van een vastgesteld grondprijzenbeleid. Wel wordt aangesloten bij de prijzen in de regio daarvoor. Er is sprake van actief accountmanagement waardoor contracten regelmatig worden geactualiseerd of gecontroleerd op oneigenlijk gebruik.

Baten uit commerciële activiteiten	Begroting 2022	Begroting 2021
Baten uit (erf)pachten	141.309	140.187
Baten uit verhuren	73.095	69.114

Kavelpaspoorten

Voor nieuwe ontwikkelingen worden kavelpaspoorten opgesteld, waarop marktpartijen kunnen inschrijven. Dit maakt onderdeel uit van het in 2021 opgestelde Uitvoeringsprogramma.

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. De programmabegroting geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen. Op basis van de hierboven genoemde indexering zal de participantenbijdragen met 0,8% worden verhoogd.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2021	Bijdrage in 2022
Provincie Noord-Holland	56,04%	1.425.933	1.437.340
Gemeente Amsterdam	23,56%	599.491	604.287
Gemeente Beemster	0,61%	15.454	15.577
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	33.843	34.113
Gemeente Landsmeer	1,62%	41.298	41.628
Gemeente Oostzaan	0,66%	16.861	16.996
Gemeente Purmerend	6,35%	161.657	162.950
Gemeente Waterland	0,65%	16.502	16.634
Gemeente Wormerland	0,61%	15.454	15.577
Gemeente Zaanstad	8,57%	217.993	219.737
Totaal	100,00%	€ 2.544.484	€ 2.564.840

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf biedt een handvat voor de informatie, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'.

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Oostzaan
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (tot 1-1-2022)
Deelnemende partijen	- Provincie Noord Holland - Gemeente Amsterdam - Gemeente Beemster - Gemeente Edam-Volendam - Gemeente Landsmeer - Gemeente Oostzaan - Gemeente Purmerend - Gemeente Waterland - Gemeente Wormerland - Gemeente Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiging	- Gedeputeerde I. Zaai - Mevrouw S. Groenewoud - De heer D.J. Butter - De heer H. Schütt - De heer E. Heinrich - De heer R.J. Monen - De heer M.T.A. Hegger

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

	- Mevrouw M. van Dijk - De heer J. Schalkwijk - De heer W. Breunese
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van het recreatiegebied uit, conform de kaders van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: 1. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; 2. Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden; Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
Beleidsvoornemens 2020-2023 (BBV 15, 1a)	Uitvoeren projecten van het in 2020 vastgestelde Uitvoeringsprogramma bij het Ambitiedocument.

(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van het jaarlijkse exploitatietekort zijn de participanten verantwoordelijk.
Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kan Provinciale Staten / de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Bestuurlijk belang	Stemgewicht
Eigen vermogen	31-12-2019 € 4.899.612 31-12-2020 € 4.971.199 31-12-2021 € 4.944.143 (begroting) 31-12-2022 € 5.032.615 (begroting)
Vreemd vermogen	31-12-2019 € 448.196 31-12-2020 € 571.889 31-12-2021 € 399.365 (begroting) 31-12-2022 € 461.532 (begroting)
Financieel resultaat voor bestemming 2022	€ 88.473
Website	https://www.twiske-waterland.nl/
Risicoprofiel	Laag
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	- Stormschade - Natuurbrand - Vandalisme - Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie - Problemen bij uitvoering handhaving

Samenvatting		Programma's		Paragrafen		Overzicht van baten en lasten	
A. Weerstandsvermogen		B. Kapitaalgoederen		C. Financiering		D. Bedrijfsvoering	
				E. Grondbeleid		F. Participanten	

	• Derving parkeerinkomsten oorzaak divers • Ambigue wet- en regelgeving • Omgevingsrisico's zoals eikenprocessierups, dierenziekten, bomenziekten etc. • Risico faillissement bestaande ondernemers (incl. evenementen) • Afhandeling van WOB-verzoeken • Niet doorgaan van de grootschalige evenementen • Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen
Ontwikkelingen Recreatieschap Twiske-Waterland: • Stelde in 2020 een Ambitiedocument vast met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma. Dit Ambitiedocument gaat in op de beleidsdoelstellingen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en beoogt realisatie daarvan op de eigen taakvelden. Het Uitvoeringsprogramma benoemt projecten in 2022 en de jaren erna, plaatst uitvoering in de tijd en gaat in op voorbereiding, participatie en financiering; • Begeleidt evenementen en het ontwikkelen van routes en locaties; • Draagt met haar beheer en onderhoud bewust bij aan biodiversiteit en verleent medewerking aan participatie in onderhoud en projecten voor zelfbeheer; • Zorgt voor structureel (financieel) evenwicht; • Zorgt voor een aantrekkelijke recreatieomgeving met veilige en begaanbare voorzieningen; • Werkt mee aan het effectueren van de nieuwe governancestructuur; • Werkt samen met haar erfpachtgevers aan een duurzame toekomst van de recreatiegebieden.	

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	223.022	13.135	-209.887
2. Beheer en onderhoud	2.130.119	721.624	-1.408.495
3. Veiligheid en toezicht	217.482	-	-217.482
4. Bestuur en ondersteuning	638.679	-	-638.679
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.824	2.564.840	2.563.016
Totaal voor bestemming	3.211.127	3.299.599	88.473
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	88.473	-	88.473
Totaal na bestemming	3.299.599	3.299.599	-

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
0.1	Bestuur	29.849	30.088	30.329	30.572	30.816
0.4	Overhead	603.761	608.591	613.459	618.367	623.314
0.5	Treasury	1.810	1.824	1.839	1.854	1.868
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-	-	-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	88.473	202.649	241.468	243.551
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	215.756	217.482	219.222	220.976	222.744
2.1	Verkeer en vervoer	375.619	376.744	377.878	379.021	380.173
2.2	Parkeren	138.744	139.854	140.973	142.101	143.237
3.1	Economische ontwikkeling	355.243	158.093	83.746	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	57.964	58.428	58.895	59.366	59.841
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	18.626	18.775	18.925	19.077	19.229
3.4	Economische promotie	177.326	178.745	180.175	181.616	183.069
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	44.610	44.967	45.327	45.689	46.055
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	1.441.006	1.377.536	1.380.738	1.398.809	1.410.292
	Totaal lasten	3.460.314	3.299.599	3.354.155	3.338.915	3.364.190

Nr.	Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
0.1	Bestuur	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-	-	-
0.5	Treasury	-	-	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	2.544.484	2.564.840	2.585.359	2.606.042	2.626.890
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	27.056	-	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-	-	-
2.2	Parkeren	340.000	342.720	345.462	348.225	351.011
3.1	Economische ontwikkeling	166.472	13.135	40.315	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	209.302	214.404	218.519	220.148	221.789
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-
3.4	Economische promotie	-	-	-	-	-
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	167.000	160.000	160.000	160.000	160.000
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	6.000	4.500	4.500	4.500	4.500
	Totaal baten	3.460.314	3.299.599	3.354.155	3.338.915	3.364.190

	Saldo van baten en lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
	Totaal baten	3.460.314	3.299.599	3.354.155	3.338.915	3.364.190
	Totaal lasten	3.460.314	3.299.599	3.354.155	3.338.915	3.364.190
	Saldo	-	-	-	-	-

	Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
	Provincie Noord-Holland	1.425.933	1.437.340	1.448.839	1.460.430	1.472.113
	Gemeente Amsterdam	599.491	604.287	609.121	613.994	618.906
	Gemeente Beemster	15.454	15.577	15.702	15.827	15.954
	Gemeente Edam-Volendam	33.843	34.113	34.386	34.661	34.939
	Gemeente Landsmeer	41.298	41.628	41.961	42.297	42.635
	Gemeente Oostzaan	16.861	16.996	17.132	17.269	17.407
	Gemeente Purmerend	161.657	162.950	164.253	165.567	166.892
	Gemeente Waterland	16.502	16.634	16.767	16.901	17.037
	Gemeente Wormerland	15.454	15.577	15.702	15.827	15.954
	Gemeente Zaanstad	217.993	219.737	221.495	223.267	225.053
	Overige verrekeningen	-	-	-	-	-
	Totaal	2.544.484	2.564.840	2.585.359	2.606.042	2.626.890

Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Belastingen	-	-	-
Grond	-	-	-
Duurzame goederen	272.834	375.639	464.686
Pachten	6.554	6.502	46
Ingeleend personeel	1.523.681	1.566.625	1.412.780
Huren	-	-	-
Overige goederen en diensten	1.328.111	1.520.504	1.267.149
Rente en bankkosten	1.824	1.810	1.953
Mutatie voorziening	62.166	-40.639	-129.686
Afschrijvingen	15.957	29.874	34.012
Overige verrekeningen	-	-	-
Totaal lasten	3.211.127	3.460.314	3.050.939

Baten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Grond	-	-	-
Huren	73.095	69.114	72.928
Leges en andere rechten	4.500	6.000	7.903
Overige goederen en diensten	502.720	507.000	438.289
Pachten	141.309	140.187	124.036
Participantenbijdragen	2.564.840	2.544.484	2.480.006
Overige verrekeningen	-	-	-699
Rente baten	-	-	62
Subsidies en projectbijdragen	13.135	166.472	-
Totaal baten	3.299.599	3.433.258	3.122.526

Saldo van lasten en baten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Totaal lasten	3.211.127	3.460.314	3.050.939
Totaal baten	3.299.599	3.433.258	3.122.526
Saldo	88.473	-27.056	71.587

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Toevoeging algemene reserve	97.539	-	-
Onttrekking algemene reserve	-	-21.500	-147.949
Toevoeging bestemmingsreserve investerings	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investerings	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve egalitatie	-	-	219.536
Onttrekking bestemmingsreserve egalitatie	-9.066	-5.556	-
Totaal mutaties reserves	88.473	-27.056	71.587

Beleidsindicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Geen van deze indicatoren zijn toepasbaar voor het recreatieschap.

Gerealiseerd resultaat

-

-

-

Geprognoseerde balans 2022

De geprognoseerde balans per 31 december kan als volgt worden weergegeven. (bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Materiële vaste activa	302.103	286.145	443.804	426.840	499.907
Vorderingen op lange termijn					
Leningen u/g	-	-	-	-	-
Totaal vorderingen op lange termijn	-	-	-	-	-
Saldo werkkapitaal	4.781.405	4.948.002	4.982.732	5.186.617	5.425.340
Totaal	5.083.508	5.234.147	5.426.535	5.613.456	5.925.248
Passiva	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Reserves					
Algemene reserve	3.015.166	3.109.195	3.154.186	3.412.618	3.581.874
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	6.282	6.282	6.282
Bestemmingsreserve ruiterspaden Purmerbos	33.747	33.747	33.747	33.747	33.747
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	216.998	216.998	216.998	216.998
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	1.455.247	1.455.247	1.455.247	1.455.247
Bestemmingsreserve egalisatie	216.702	211.145	368.804	351.840	426.136
Totaal reserves en fondsen	4.944.143	5.032.615	5.235.265	5.476.733	5.720.284
Voorzieningen	139.365	201.532	191.271	136.724	204.964
Totaal	5.083.508	5.234.147	5.426.535	5.613.456	5.925.248

Financiële meerjarenraming 2021-2025

Lasten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkeling en inrichting	479.223	223.022	149.194	65.972	66.500
2. Beheer en onderhoud	2.129.916	2.130.119	2.137.462	2.159.707	2.175.397
3. Veiligheid en toezicht	215.756	217.482	219.222	220.976	222.744
4. Bestuur en ondersteuning	633.610	638.679	643.788	648.939	654.130
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	1.810	1.824	1.839	1.854	1.868
Totaal	3.460.314	3.211.127	3.151.505	3.097.446	3.120.639

Baten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkeling en inrichting	166.472	13.135	40.315	-	-
2. Beheer en onderhoud	722.302	721.624	728.481	732.873	737.300
3. Veiligheid en toezicht	-	-	-	-	-
4. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	2.544.484	2.564.840	2.585.359	2.606.042	2.626.890
Totaal	3.433.258	3.299.599	3.354.155	3.338.915	3.364.190
Saldo lasten en baten	-27.056	88.473	202.649	241.468	243.551

Mutaties reserves (standen per 31-12)	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	-21.500	94.029	44.991	258.432	169.255
Bestemmingsreserve investeringen	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve ruiterspaden Purmerbos	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve egalisatie	-5.556	-5.556	157.659	-16.964	74.296
Totaal	-27.056	88.473	202.649	241.468	243.551

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

De verwachting is dat de algemene reserve in 2021 zal afnemen, en in 2022 op basis van de begroting weer zal toenemen. De algemene reserve is ruim voldoende voor het berekende benodigde weerstandsvermogen. Het bestuur kan besluiten extra inspanningen (mede) te financieren uit de algemene reserve. Volgens de huidige meerjarenraming groeit de algemene reserve door naar € 3.581.874 in 2025.

Met uitzondering van de bestemmingsreserve egalisatie is de verwachting dat deze reserves de komende jaren constant zullen blijven. De bestemmingsreserve egalisatie zal naar verwachting eerst afnemen en vanaf 2023, vanwege geplande investeringen, weer toenemen. Deze reserve is ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven en dient in stand te worden gehouden ter dekking van de kapitaallasten in de exploitatie Volgens de huidige meerjarenraming groeien de bestemmingsreserves door naar € 2.138.410 in 2025.

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2021	3.036.666	-21.500	-	3.015.166
Bestemmingsreserve investeringen	2021	6.282	-	-	6.282
Bestemmingsreserve ruitpaden Purmerbos	2021	33.747	-	-	33.747
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	2021	216.998	-	-	216.998
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	2021	1.455.247	-	-	1.455.247
Bestemmingsres. egalisatie	2021	222.258	-5.556	-	216.702
Totaal reserves		4.971.199	-27.056	-	4.944.143
Voorziening GO	2021	180.003	-375.639	335.000	139.365
Totaal voorziening		180.003	-375.639	335.000	139.365

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2022	3.015.166	-	94.029	3.109.195
Bestemmingsreserve investeringen	2022	6.282	-	-	6.282
Bestemmingsreserve ruitpaden Purmerbos	2022	33.747	-	-	33.747
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	2022	216.998	-	-	216.998
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	2022	1.455.247	-	-	1.455.247
Bestemmingsres. egalisatie	2022	216.702	-5.556	-	211.145
Totaal reserves		4.944.143	-5.556	94.029	5.032.615
Voorziening GO	2022	139.365	272.833	335.000	201.532
Totaal voorziening		139.365	-272.833	335.000	201.532

	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022	Vershil
Algemene reserve	3.015.166	3.109.195	94.029
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	-
Bestemmingsreserve ruitpaden Purmerbos	33.747	33.747	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	216.998	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	1.455.247	-
Bestemmingsres. egalisatie	216.702	211.145	-5.556
Totaal reserves	4.944.143	5.032.615	88.473
Voorziening GO	139.365	201.532	62.167
Totaal voorzieningen	139.365	201.532	62.167

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting wordt/is vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 8 juli 2021.

Voorzitter,
Mevrouw S. Groenewoud

Bijlagen

Bijlage I **Risicoanalyse Recreatieschap Twiske-Waterland**

Bijlage I Risicoanalyse Recreatieschap Twiske-Waterland

Recreatieschap Twiske-Waterland vindt het belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de risico's, zoals ook wordt verplicht in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze nota geeft het noodzakelijke inzicht en wordt in de [paragraaf weerstandsvormen](#) gebruikt en vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omgaan met de coronacrisis

Het jaar 2020 heeft het belang aangetoond van een goede risico-inventarisatie. Iets kleins als het coronavirus bracht een kettingreactie teweeg. Sinds maart 2020 werden maatregelen genomen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Die hadden ook grote gevolgen voor Recreatieschap Twiske-Waterland. De maatregelen als (tijdelijke) sluiting van horeca en sanitaire voorzieningen en het niet kunnen uitvoeren van kleine en grote evenementen zijn hinderlijk geweest voor publiek en schadelijk voor ondernemers. De toegenomen populariteit van de gebieden daartegenover, vroeg om extra handhaving en grotere intensiteit voor hygiënische maatregelen en afvalinzameling. Extra kosten en minder inkomsten die gevolgen hebben voor het financieel resultaat.

Ten tijde van het opstellen van deze begroting was het nog niet duidelijk hoe lang de maatregelen gaan duren, wat de gevolgen precies zijn en zeker niet in hoeverre de gevolgen spelen in de toekomst. Dit risico is meegenomen in de inventarisatie.

Eind 2020 zijn de risico's voor Twiske-Waterland opnieuw in kaart gebracht. Hierbij zijn de gebeurtenissen verkend, beschreven en vervolgens gewaardeerd aan de hand van de kans van optreden en vermenigvuldigd met de gevolgen/impact wanneer die gebeurtenis zich voordoet. Op basis van deze uitkomsten zijn de risico's geplaatst in de matrix.

Geïnterpreteerde risico's

Begin 2021 zijn de risico's voor Recreatieschap Twiske-Waterland in kaart gebracht:

1. Stormschade
2. Natuurbrand
3. Vandalisme
4. Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie
5. Problemen bij uitvoering handhaving
6. Derving parkeerinkomsten oorzaak divers
7. Ambigue wet- en regelgeving
8. Omgevingsrisico's zoals eikenprocessierups, dierenziekten, bomenziektes etc.
9. Risico faillissement bestaande ondernemers (incl. evenementen)
10. Afhandeling van WOB-verzoeken
11. Niet doorgaan van de grootschalige evenementen
12. Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen

Kans	Gevolg / impact		
	1 = 0 – 100.000	2 = 1. - 300.000	3 = > 300.000
1 = < 10%	12		
2 = 10 – 40 %	2, 6	1	
3 = > 40 %	3, 5, 8, 9, 10	4, 7, 11	

Lage (groene) scores behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge (rode) scores (rood gekleurd) geven grote risico's weer. Voor deze risico's zijn beheersmaatregelen nodig. Alleen de risico's met het grootste gevolg (4, 7 en 11) zijn verder uitgewerkt.

4: Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie

Dit risico omvat de mogelijke maatschappelijke weerstand tegen ontwikkeltrajecten in Recreatiegebied Twiske-Waterland. Het actualiseren en verbeteren van het recreatieve aanbod, één van de hoofddoelstellingen in het Ambitiedocument Twiske-Waterland, kan hierdoor onmogelijk worden gemaakt.

Risico/kans: Maatschappelijk weerstand tegen recreatieve schapsontwikkelingen.		Oorzaak: Te lage betrokkenheid van de omgeving bij de koers en activiteiten van het recreatieschap. Fundamenteel verschillende visie op de rol en taken van het recreatieschap en het gebied als N2000 en NNN gebied.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 2 100.000 - 300.000	Gevolg/impact: 1. Het recreatief aanbod van het schap kan niet worden geactualiseerd; 2. Er kan niet worden voldaan aan de toenemende vraag naar meer recreatief aanbod; 3. Betere spreiding van het toenemend aantal recreanten wordt onmogelijk; 4. De inzet van middelen voor werving, selectie en begeleiding van ondernemers is zonder nut; 5. Missen van cruciale inkomsten voor beheer en onderhoud van het schap.
Beheersmaatregel: • Meer inzet op omgevingsmanagement (proactief netwerken); • Beter betrekken van de directe omgeving bij beheer en besluitvorming; • <i>€100.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.</i>		

7: Ambigue regelgeving

Dit betreffen risico's die ontstaan door ambigue regelgeving. De verwarring die is ontstaan rondom de PAS, PFAS en de provinciale omgevingsverordening werkt ook remmend op de activiteiten in Twiske-Waterland. Daarnaast zijn het Twiske en delen van Waterland N2000 gebied en onderdeel van de NNN. Ook hier is de regelgeving over wat wel en niet mag en moet soms onduidelijk. Afgezien van de onduidelijkheden in de regelgeving worden de regels ook alternatief geïnterpreteerd door verschillende actoren.

Risico/kans: Ontwikkelingen of bestaande activiteiten die vertraging oplopen of afketsen.		Oorzaak: Ambigue regelgeving. Afwijkende uitleg van de regelgeving door verschillende actoren.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 2 100.000 - 300.000	Gevolg/impact: 6. Vertraging in besluitvorming; 7. Stijging van aantal WOB-verzoeken en behandelkosten (zie: risico 10); 8. Invulling van beleidsmatig toegestane ruimte voor evenementen wordt onmogelijk; 9. Voortbestaan van bestaande evenementen wordt onzeker; 10. Voortgang van de natuurdoelen beperken zich tot discussies over de NNN en N2000 i.p.v. acties.
Beheersmaatregel: • Eisen in de privaatrechtelijke overeenkomst tussen schap en organisator over beschermen natuur- en schapsdoelstellingen; • Kennis en kunde up-to-date houden en delen (intern en extern); • Compenserende maatregelen in de extensieve zones; • <i>€ 50.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.</i>		

11: Niet doorgaan van de grootschalige evenementen

Dit risico bestaat uit het scenario dat de geplande evenementen geen doorgang vinden. Dit scenario is aannemelijk omdat in 2020 vanwege de coronacrisis de grootschalige evenementen moesten worden gecancelld. Daarnaast liggen evenementen in recreatiegebieden ook onder het politieke vergrootglas. Wanneer er geen evenementen kunnen worden gehouden heeft dit verregaande gevolgen voor meerdere actoren rondom het recreatieschap.

Risico/kans: Het niet doorgaan van de jaarlijks geplande grootschalige evenementen in het recreatieschap.		Oorzaak: Door het coronavirus worden sinds maart 2020 tot nader order geen evenementen georganiseerd. Ook staan evenementen onder politieke druk.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 2 100.000 — 300.000	Gevolg/impact: 11. Missen van cruciale inkomsten voor beheer en onderhoud van het gebied; 12. Evenementen organisatoren komen in zwaar weer en voortbestaan wordt onzeker; 13. Het recreatieschap mist cruciale bindingsfactor met het jongere publiek.
Beheersmaatregel: - Compensatieregeling treffen voor alle getroffen actoren (incl. het recreatieschap); - Evenementen organiseren die passen binnen de mogelijke beperkingen. Dit kan ook inhouden dat met andere dan de huidige evenementenorganisatoren in zee wordt gegaan, dus een nieuw evenement; € 75.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.		

Berekening gewenst weerstandsvermogen

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 413.000. Bij de berekening is eveneens rekening gehouden met de niet in detail uitgewerkte risico's.

Risico	Kans(factor)	Gewenst weerstandsvermogen
1. Stormschade	10-40 % (0,25)	€ 50.000
4. Ontwikkelingsonzekerheid door veranderende maatschappelijke perceptie	> 40% (0,50)	€ 100.000
7. Ambigue wet- en regelgeving	> 40% (0,50)	€ 50.000
11. Niet doorgaan van de grootschalige evenementen	> 40% (0,50)	€ 75.000
Overige risico's		€ 138.000
Totaal		€ 413.000

Ten opzichte van 2021 is het benodigde weerstandsvermogen afgenomen. Toen was benodigde weerstandsvermogen € 475.000.

Het gewenste / benodigde weerstandsvermogen wordt jaarlijks herzien, omdat de gebeurtenissen, kansen en effecten jaarlijks kunnen wijzigen. Gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's.

Aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten

Velsen-Zuid: 15 april 2021
Uw kenmerk: -
Ons kenmerk: U20210361 fm
Projectnummer: -
Onderwerp: Uitnodiging zienswijze jaarstukken Groengebied Amstelland
Bijlage(n): -
Behandeld door: Thomas van der Klei, Programma-adviseur

Geachte raads- en statenleden,

Hierbij biedt het dagelijks bestuur u de programmabegroting 2022 en de begrotingswijziging 2021 van Recreatieschap Groengebied Amstelland aan, zoals deze in ontwerp werden vastgesteld in haar vergadering van 15 april jongstleden. Conform het bepaalde in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen nodigt zij u uit om binnen 8 weken uw zienswijze over de beide stukken naar voren te brengen.

Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin uw zienswijze is vervat bij de ontwerp-programmabegroting en de begrotingswijziging en legt deze voor aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur neemt op 1 juli a.s. een besluit om de jaarstukken vast te stellen. Deze worden vóór 15 juli 2021 toegezonden ter goedkeuring aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Te uwer informatie stuurt zij ook de jaarrekening 2020 voor Groengebied Amstelland toe.

In het geval dat de behandeling vertraging oploopt onder de huidige crisissomstandigheden of wanneer u vragen hebt of toelichting op de stukken wenst, kunt u contact op te nemen met dhr. R. Lubberts, manager Financiën (tel. 023-5202820).

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van Groengebied Amstelland,

Kees Rood
Programmamanager Recreatie Noord-Holland NV

2020 in vogelvlucht

Groengebied Amstelland

Stilte, ruimte en natuur op loopafstand van de stad: Groengebied Amstelland ligt tussen Amsterdam Zuid-Oost, Ouder-Amstel, Amstelveen en Diemen. Het bestaat uit veenweiden, bosgebieden en recreatieterreinen zoals de Gaasperzoom en Elsenhove, de Gaasperplas, de Ouderkerkerplas en de Hoge Dijk. Het gebied is van grote waarde voor de natuur en de gezondheid van de stedeling. Jaarlijks worden de natuur en de recreatieplassen miljoenen keren bezocht voor fietsen, varen, wandelen, zwemmen en nog veel meer!

Wat hebben we gerealiseerd?

Start ambitie Groengebied Amstelland

Het bestuur besloot na de evaluatie van het beleidsplan 2009-2019, haar ambities voor de komende 10 jaar te ontwikkelen. Rekening houdend met de grote beleidsaandacht voor onze gebieden, is de aanpak in vier fasen verdeeld voor vorming van ambities en bijbehorend uitvoeringsprogramma. Deze leveren een concrete uitwerking van 'gezamenlijke' doelen op.

Behoeftte aan het groen aangewakkerd in tijden van corona

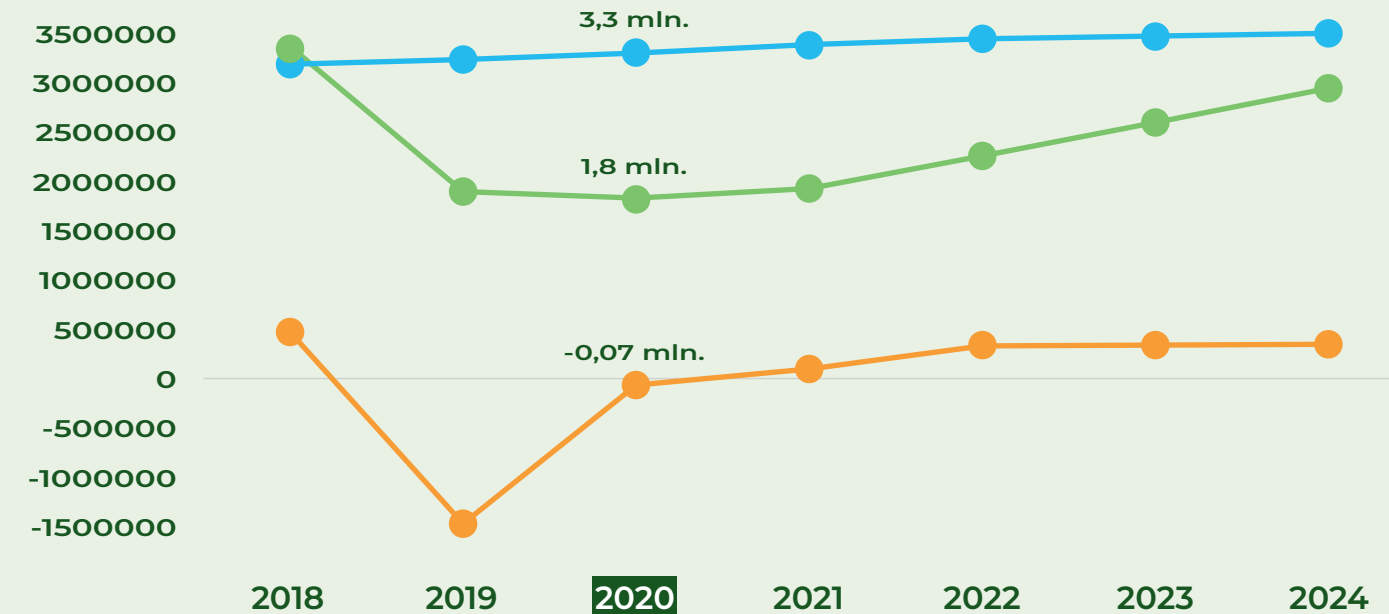
Skeeleren, fietsen en eindeloze wandelommetjes, de recreatiegebieden zijn in coronatijd voor velen een toevluchtoord waar je kan ontspannen en genieten. Alhoewel de toenemende behoefte en daarmee het belang van groen wordt toegejuicht, is de stijging van meer overlast, vervuiling en vernieling de keerzijde. Het vaker opruimen van afval, het meer optreden van de boswachters en de frequentere communicatie heeft geleid tot een stijging van de uitgaven.

Meer highlights op de volgende pagina

Hoe staat het schap er voor?

Het recreatieschap zet in op het ontwikkelen van een uitvoeringsprogramma op basis van gemeentelijke en regionale visies en haar eigen ambities en het werven van nieuwe inkomsten.

Verloop reserves Participantenbijdrage Financieel resultaat

Waar ging het geld naartoe?

Waar kwam het geld vandaan?

Inrichting en ontwikkeling

Bestuur en ondersteuning

Toezicht

Gebiedsbeheer

5%

12%

18%

65%

1%

2%

9%

88%

Subsidies
Onttrekking reserve
Exploitatieopbrengsten

Participantenbijdrage

totaal € 3.745.991

totaal € 3.745.991

2020 highlights

Groengebied Amstelland

Bomenbeplanting Ouderkerkerplas

De storm in 2019 verwoestte 125 bomen rond de Ouderkerkerplas. De natuur op het eiland herstelde zich bijzonder goed. De natuurlijke vegetatie-ontwikkeling was een verrijking voor broedvogels, insecten en vleermuizen. Reden om dat zo te laten. We plantten bewust andere boomsoorten in beschadigde plantvakken. Elzen (bijen) en lindes (vlinders) bereiken de natuur rond de plas.

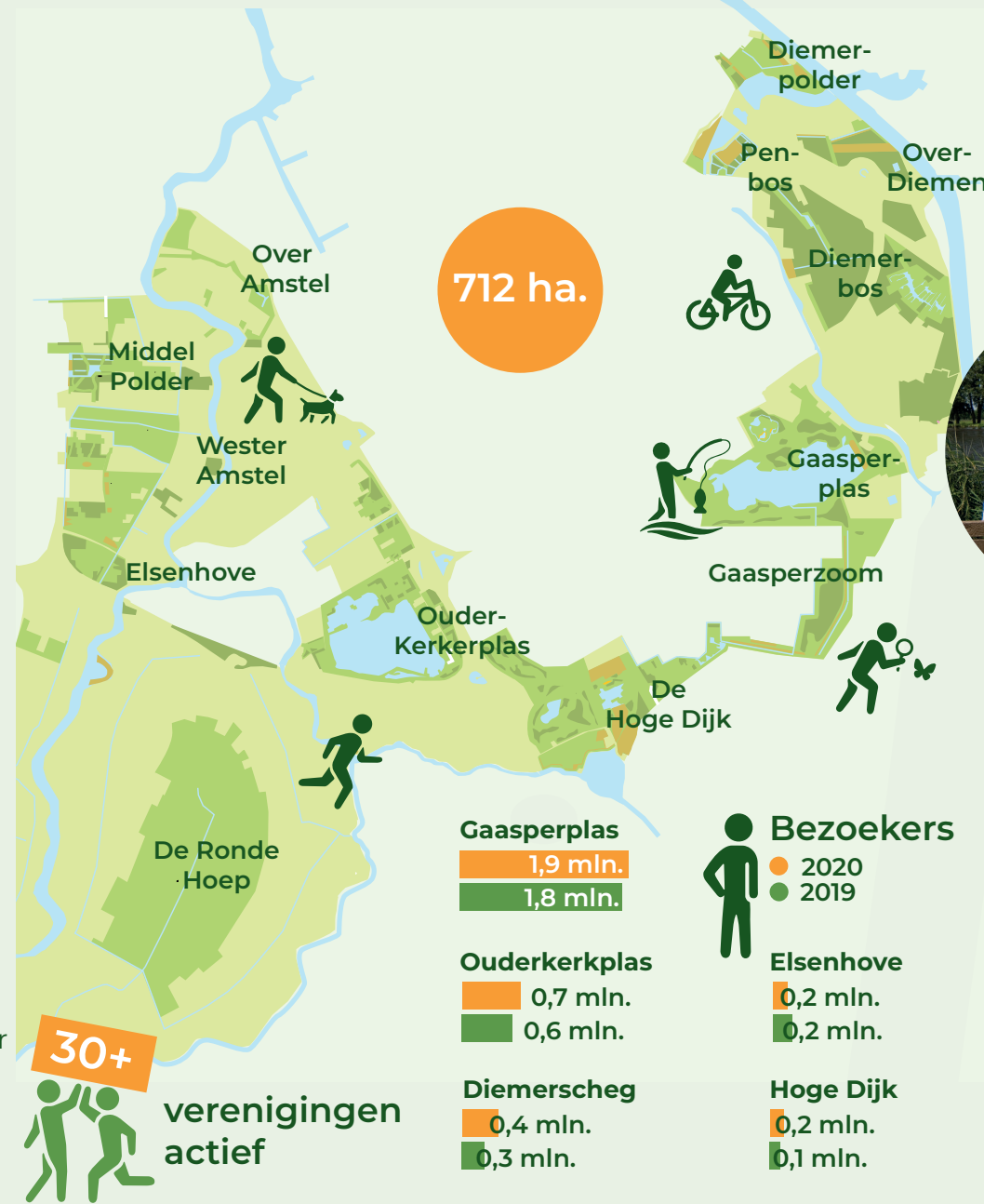
Benutten informatie soortenrijkdom Gaasperplas

De gemeente Amsterdam deed onderzoek naar aantal en soortenrijkdom van broedvogels, bijen en vleermuizen in de stadsparken. Rond de Gaasperplas zijn de meeste soorten (58!) broedvogels. Het resultaat plus een Quicksan naar flora en fauna levert input voor het ambitieprogramma en de jaarlijkse onderhoudsbestekken.

Benutten informatie broedvogelonderzoek Ouderkerkerplas

Uit onderzoek naar de soortenrijkdom onder broedvogels, bleek de Ouderkerkerplas voor veel water-, riet- en struweelvogels een belangrijk broedgebied. Rietstroken bij water met voldoende insecten zorgen voor 15 rietzangerpaartjes en 25 kleine karekietpaartjes! Er waren 46 verschillende vogelsoorten geteld! In de winter vooral smienten. Ons maaibeheer van riet en oevervegetatie of gedeeltelijke gebieds-afsluiting in het broedseizoen resulteren in een goede broed- en foerageerleefomgeving.

Uitvoering Toekomstplan Gaasperplas

Gemeente Amsterdam doorliep een uitvoerig participatietraject voor de toekomst van het Gaasperpark. Resultaat is het concept 'Toekomstplan Gaasperplas 2020 en verder'. Onze bijdrage: planvorming en participatie en toekomstig beheer van de nieuwe voorzieningen. In het voorjaar van 2021 volgt besluitvorming om de ambities voor 40 jaar vast te stellen.

Baggerwerkzaamheden Gaasperzoom verbeteren waterkwaliteit en leefomstandigheden

In de Gaasperzoom, onderdeel van NNN gebied 'de natuurboog-Amsterdam', laten we gedeeltelijk de natuur haar gang gaan. Gevolg is een wilde vegetatie. Om de 20 à 30 jaar baggeren we toch de laag bladeren en ander plantaardig materiaal uit de ondiep geworden sloten. Het slib vermindert water-doorstroming en waterkwaliteit. Schoner water levert betere leefomstandigheden voor vissen en watervogels.

Onderzoek Stadslandbouw

Gezondheid is voor iedereen belangrijk. De gemeente heeft bestrijding van overgewicht als speerpunt. Een probleem met name in stadsdeel Zuidoost. De bijdrage van Groengebied Amstelland is het betrekken van mensen bij natuuronderhoud en in de toekomst wellicht stadslandbouw voor eigen voedsel. Vrijwilligersorganisatie de Ruige Hof doet al jaren aan zelfbeheer van natuur.

Jaarrekening 2020

Groengebied Amstelland

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Programmaverantwoording	7
Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	16
Programma 2. Beheer en onderhoud	20
Programma 3. Toezicht en veiligheid	25
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	26
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	28
Financiële verantwoording	30
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	39
B. Kapitaalgoederen	40
C. Financiering	47
D. Bedrijfsvoering	50
E. Grondbeleid	52
F. Participanten	54
Overige gegevens	57
Bijlagen	63

Samenvatting

De gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Diemen en Ouder-Amstel participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling van recreatieschap Groengebied Amstelland. Zij financieren het grootste deel van het jaarlijkse exploitatietekort, aangevuld met (erf)pacht en verhuur voor recreatieve activiteiten, horeca en evenementen.

Kerngegevens: 4.000 ha werkgebied, waarvan 712 ha beheergebied met 188 ha water. In 2020 plm. 3,5 miljoen bezoeken tegen normaal zo'n 2,7 á 3 miljoen per jaar.

Werken in coronatijden

Ondanks de ingrijpende gevolgen van de coronacrisis voor de hele samenleving, heeft het recreatieschap in 2020 veel van het jaarprogramma kunnen realiseren.

De gebieden van het recreatieschap hebben onder deze omstandigheden grote maatschappelijke waarde bewezen. Dat paste in het landelijk beeld: een bezoek aan natuur- en recreatiegebieden was populair sinds de coronamaatregelen. Door het mooie weer en het ontbreken van de mogelijkheid om naar het buitenland op vakantie te kunnen, hebben beheerders en handhavers soms de handen vol gehad aan het begeleiden van bezoek. De drukte is een aantal keren aanleiding geweest voor ingrijpen, waaronder het afsluiten van toegangswegen en aanspreken van bezoekers op hun gedrag, afvaldumping en nachtelijke illegale feesten.

De coronacrisis heeft daarnaast ook schade berokkend. De ondernemers en verenigingen in het gebied konden hun activiteiten niet uitvoeren. Ook werden de evenementen afgelast. In financiële zin heeft de crisis voor de ondernemers en verenigingen diepe sporen achtergelaten. Bestaande exploitaties leden verlies en nieuwe horecaontwikkelingen kwamen stil te liggen. Voor het schap kwamen deze effecten in beeld door verminderde inkomsten, latere realisatie van nieuwe ontwikkelingen en hogere inzet voor handhaving en afvalinzameling.

Het reguliere beheer is grotendeels volgens planning uitgevoerd. Hiermee heeft het recreatieschap effectief invulling gegeven aan de hoofddoelstelling om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheden te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio.

Er werd ook vooruitgekeken. Het bestuur besloot na de evaluatie van het beleidsplan 2009-2019, haar ambities voor de komende 10 jaar vorm te geven. Rekening houdend met de grote beleidsaandacht voor onze gebieden, is gekozen voor een aanpak in vier fasen voor de vorming van de ambities en het daarbij horende uitvoeringsprogramma. Na de afronding van de inventarisatie van die bestaande beleidsaandacht, werd in het najaar opdracht gegeven voor uitwerking en een eerste aanzet voor participatie. 2020 stond ook in het teken van kwaliteitsverbetering van administratieve processen waardoor die beter aansluiten bij de werkwijze van onze participanten.

In de begroting na wijziging werd een tekort voorzien van € 99.752. Bij de jaarafsluiting bleek het tekort minder groot: € 66.070. De belangrijkste oorzaak hiervan is een lager saldo op de taakvelden 3.1, 3.2.1 en 5.7.1. van programma 1 dan begroot: door de coronacrisis werd het bouwrijp maken van de locaties Abcouderstraatweg en Ouderkerkerplas uitgesteld. De bijdrage voor deze ontwikkelingen zijn doorgeschoven naar 2021. Een andere reden is het niet kunnen organiseren van grote evenementen als gevolg van de coronacrisis. Daartegenover staat een wat lagere inspanning voor de organisatie ervan. Daarnaast kan door het actualiseren van de meerjarenplanning worden volstaan met een lagere reservering voor de voorziening groot onderhoud. Tevens zijn de dagelijks onderhoudskosten lager uitgevallen. Tot slot waren de onderhoudskosten aan water en groen hoger en het verviel de korting voor inzet RNH. Bij de paragrafen 'resultaat reguliere baten en lasten' en 'resultaat incidentele baten en lasten' op blz. 10 en 11 wordt dit verder toegelicht.

Realisatie in hoofdlijnen

Het recreatieschap heeft in 2020 veel van het oorspronkelijke programma kunnen realiseren. Effecten van de coronacrisis zijn opgevangen en uit het bezoek bleek dat de recreatiegebieden en paden van grote maatschappelijke waarde zijn.

Start ambitie Groengebied Amstelland

Het bestuur besloot na de evaluatie van het beleidsplan 2009-2019, haar ambities voor de komende 10 jaar vorm te geven. Rekening houdend met de grote beleidsaandacht voor onze gebieden, is gekozen voor een aanpak in vier fasen voor de vorming van de ambities en het daarbij horende uitvoeringsprogramma.

Bomenbeplanting Ouderkerkerplas

In de zomerstorm van 2019 zijn zo'n 125 bomen gesneuveld rond de Ouderkerkerplas. De natuur op het eiland in de plas bleek zich hierna bijzonder goed te herstellen. De natuurlijke ontwikkeling van de vegetatie leverde een verrijking op voor broedvogels, insecten en vleermuizen. Reden om dat zo te laten. In het voorjaar hebben we bewust andere boomsoorten geplant in de twee beschadigde plantvakken: elzen en lindes. Deze drachtbomen voor bijen en waadbomen voor vlinders zijn een gezonde verrijking van de natuur rond de plas.

Horecavoorzieningen

Voor het vergroten van de recreatieve waarde van onze gebieden voorzien we in horecaontwikkeling bij de Ouderkerkerplas en recreatiegebied de Hoge Dijk. Door de coronacrisis liggen die ontwikkelingen voorlopig stil. Op dit moment voorzien we de behoefte van de recreant door mobiele standplaatsen aan de Gaasperplas en Ouderkerkerplas.

Uitvoering Toekomstplan Gaasperplas

De gemeente Amsterdam doorliep een uitvoerig participatietraject voor de toekomst van het Gaasperpark met als resultaat het concept 'Toekomstplan Gaasperplas 2020 en verder'. Groengebied Amstelland heeft bijgedragen aan de planvorming en participatie en beheert straks de nieuwe voorzieningen. In het voorjaar van 2021 verwachten we besluitvorming, waardoor de ambities van de voor de komende 40 jaar zijn vastgesteld.

Onderzoek Stadslandbouw

Gezondheid is voor iedereen belangrijk. De gemeente heeft daarom als speerpunt het bestrijden van overgewicht. Overgewicht is een probleem in stadsdeel Zuidoost. Groengebied Amstelland helpt bij de uitvoering van dat beleid door het betrekken van de mensen bij onderhoud van natuur en in de toekomst wellicht ook het verbouwen van eigen voedsel: stadslandbouw. Vrijwilligersorganisatie de Ruige Hof brengt al jaren zelfbeheer van de natuur in praktijk.

Wat heeft het gekost en opgeleverd?

De lasten en baten zijn zoals onderstaand verdeeld over de programma's:

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	168.756	33.671	-135.085
2. Beheer en onderhoud	2.439.176	344.131	-2.095.044
3. Veiligheid en toezicht	447.422	-	-447.422
4. Bestuur en ondersteuning	690.059	-	-690.059
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	580	3.302.120	3.301.540
Totaal voor bestemming	3.745.991	3.679.922	-66.070
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	35.655	101.725	66.070
Totaal na bestemming	3.781.646	3.781.646	-

Financieel resultaat

In de begroting na wijziging werd een tekort voorzien van € 99.752. Bij de jaarafsluiting bleek het tekort minder groot: € 66.070. De belangrijkste oorzaak hiervan is een lager saldo op de taakvelden 3.1, 3.2.1 en 5.7.1. van programma 1 dan begroot: door de coronacrisis werd het bouwrijp maken van de locaties Abcouderstraatweg en Ouderkerkerplas uitgesteld. De bijdrage voor deze ontwikkelingen zijn doorgeschoven naar 2021. Een andere reden is het niet kunnen organiseren van grote evenementen als gevolg van de coronacrisis. Daartegenover staat een wat lagere inspanning voor de organisatie ervan. Daarnaast kan door het actualiseren van de meerjarenplanning worden volstaan met een lagere reservering voor de voorziening groot onderhoud. Tevens zijn de dagelijks onderhoudskosten lager uitgevallen. Tot slot waren de onderhoudskosten aan water en groen hoger en het verviel de korting voor inzet RNH. Op blz. 10 en 11 wordt dit verder toegelicht.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
Lasten	3.745.991	4.522.539	-776.548
Baten	3.679.922	4.422.787	-742.865
Saldo	-66.070	-99.752	33.682

Participantenbijdragen

Zoals bepaald in de Gemeenschappelijke Regeling, wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd volgens inflatiecijfer CBS (CPI nov. 2018). Voor 2020: 2,03%.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord-Holland	27,90%	902.277	920.593
Gemeente Amstelveen	15,70%	507.706	518.012
Gemeente Amsterdam	49,20%	1.591.113	1.623.413
Gemeente Diemen	4,80%	155.203	158.354
Gemeente Ouder-Amstel	2,40%	77.668	79.245
Totaal	100,00%	3.233.967	3.299.617

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

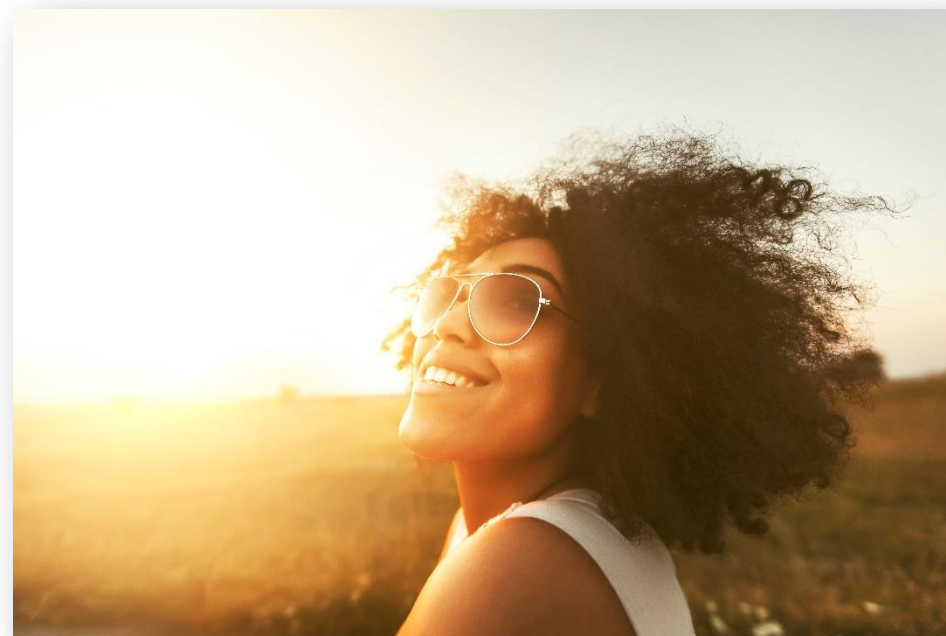
	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019	Vershil
Algemene reserve	1.221.199	1.295.015	-73.817
Bestemmingsreserve investeringen	499.740	582.242	-82.502
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	108.177	17.928	90.249
Totaal reserves	1.829.116	1.895.186	-66.070
Voorziening groot onderhoud	2.044.793	1.680.216	364.577
Totaal reserves en voorzieningen	3.873.909	3.575.402	298.507

Verkorte balans

De balans per 31 december 2020 kan verkort als volgt worden weergegeven.

(Bedragen x € 1.000)

ACTIVA	2020	2019	PASSIVA	2020	2019
Vaste activa			Vaste financieringsmiddelen		
Materiële vaste activa	152	21	Reserves	1.829	1.895
Financiële vaste activa	-	-	Voorzieningen	2.045	1.680
			Schulden op lange termijn	-	-
Subtotaal	152	21	Subtotaal	3.874	3.575
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Vorderingen en overlopende activa	4.170	4.036	Schulden op korte termijn	2.293	2.663
Liquide middelen	1.845	2.182			
Subtotaal	6.015	6.218	Subtotaal	2.293	2.663
Totaal	6.167	6.239	Totaal	6.167	6.239

Programmaverantwoording

Beleidsverantwoording

Hoofddoelstelling

Doel van Groengebied Amstelland en werkgebied zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling:

- a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
- b. Het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- c. Het tot stand brengen en onderhouden van een harmonisch landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde en dat rekening houdt met een gezonde agrarische bedrijfsvoering.

Ook in 2020 droegen alle activiteiten van het recreatieschap bij aan deze doelen. Het algemeen bestuur besloot na de evaluatie van het beleidsplan 2009-2019, haar ambities voor de komende 10 jaar vorm te geven. Rekening houdend met de grote beleidsaandacht voor onze gebieden, is gekozen voor een aanpak in vier fasen voor de vorming van de ambities en het daarbij horende uitvoeringsprogramma. Na de afronding van de inventarisatie van die bestaande beleidsaandacht, werd in het najaar opdracht gegeven voor uitwerking en een eerste aanzet voor participatie. De ambitie is gericht op het realiseren van bestaand beleid, betere en mooiere resultaten, het geven van uitwerking aan geïnventariseerde belangen en het vertalen van ontwikkelingen. Hierbij worden grotere gemeentelijke en regionale (woningbouw, energie en duurzaamheidsopgaven niet gehinderd. Halverwege 2021 wordt de nieuwe ambitie leidend voor de programmering van GGA.

Om de hoofddoelen meer expliciet te maken voor het sturen en meten van het programma zijn in het concept voor de ambities, de volgende ER-doelen geformuleerd:

- MeER biodiversiteit
- BetERe spreiding recreanten
- BredER recreatief aanbod

In het ambitiesdocument zal naast het SMART maken van deze doelen, aandacht worden besteed aan het sturen, autoriseren en organiseren. Samenwerken is in deze beleidsrijke omgeving een must.

Operationele doelen 2020

In 2020 werd ingezet op een financiële transitie met de volgende uitgangspunten:

- Het implementeren van het in ontwikkeling zijnde Missie-Visie-traject en dat vertalen naar een begroting conform BBV.
- Het uitwerken van bijpassende doelen, prestaties en taken.
- Aansluiting tussen begroting en beheerplannen

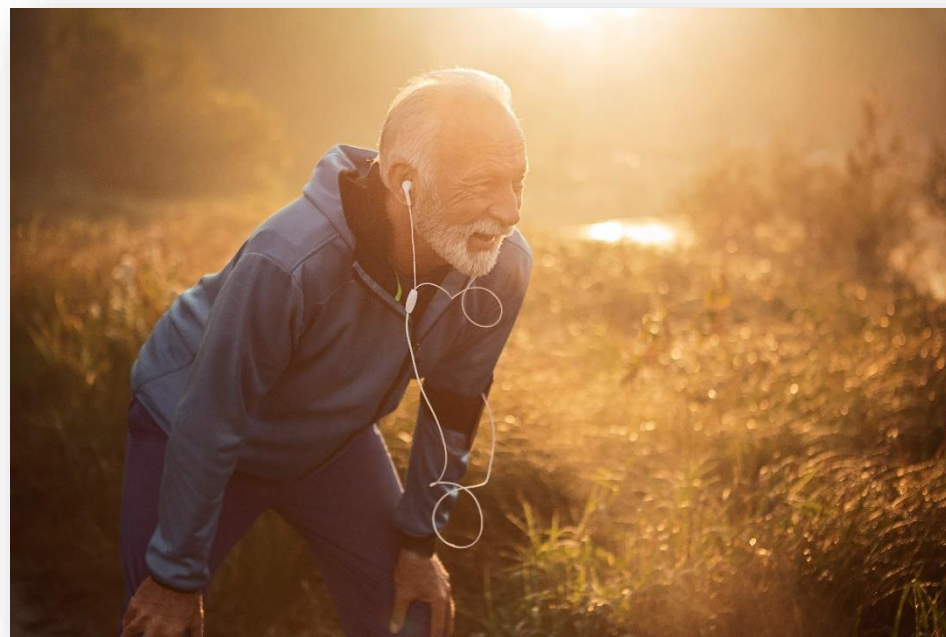
Deze doelen zijn gerealiseerd. Verder is de P&C-cyclus vernieuwd en aangescherpt, werd de risicoanalyse uitgewerkt en een aantal keren uitgevoerd. Tot slot werd het weerstandsvermogen opnieuw bepaald. Resultaat van deze acties is dat de financiële processen voor het boekjaar 2021 geheel BBV-conform zijn.

De door bureau Cyber opgestelde meerjarenraming beheer en de begrotingssystematiek van het recreatieschap sloten in de afgelopen jaren nog niet volledig op elkaar aan. In 2020 werd die aansluiting nagenoeg bereikt.

Externe ontwikkelingen

Het recreatieschap heeft te maken met een aantal ontwikkelingen, waar in 2020 op moest worden ingespeeld. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de coronacrisis en de Omgevingsverordening NH 2020:

- De coronacrisis heeft grote gevolgen voor het schap. Door het wegvallen van buitenlandse vakantiebesteding waren er meer recreanten en werden de recreatiegebieden en routes intensiever gebruikt. De recreatieve waarden van de gebieden worden hiermee onderstreept. Tegelijkertijd leidt dat ook tot meer toezicht, handhaving en toename van vervuiling en vandalisme.
- De geplande grote evenementen zijn afgelast en daardoor worden de begrote opbrengsten uit evenementen, pachten en huren niet volledig gerealiseerd. Conform de landelijke afspraken heeft Groengebied Amstelland zich ook coulant opgesteld naar ondernemers die hun inkomsten door corona (gedeeltelijk) zagen wegvallen. Het is voor de langere termijn nog onduidelijk of en in welke vorm de grote evenementen doorgang kunnen vinden.
- De verwachting voor de komende jaren is een blijvende aanwas van het bezoek. Enerzijds door meer vakantie in eigen land en de “overloop-functie” van de kust en anderzijds door de beoogde toename van woningbouw;
- In het kader van de Regionale Energie Transitie (RES) wordt gezocht naar opstelplaatsen voor windturbines en zonneweiden. In een eerder stadium heeft het bestuur aangegeven daar geen standpunt over in te nemen. De beslissingen over te leveren vermogen en locaties voor opwekken d.m.v. wind en/of zon vinden op ‘andere tafels’ plaats.
- Sinds 17 november 2020 is de Omgevingsverordening NH 2020 van kracht. Een van de onderwerpen daarin is het vaststellen van de begrenzing van het landelijk gebied. Ook andere groengebieden en parken rond de stad worden als zodanig aangemerkt. Gevolg daarvan is dat beperkingen worden opgelegd aan bouw mogelijkheden.

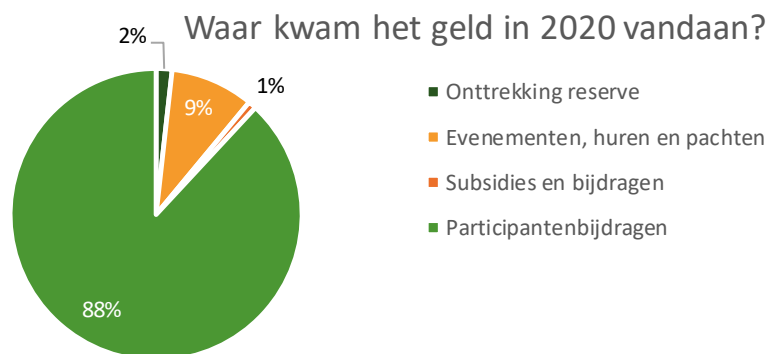
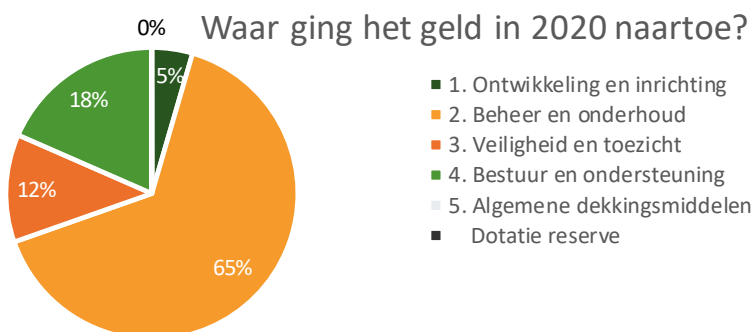

Kort overzicht financiën

De taken van het recreatieschap zijn verdeeld over 4 programma's, met een vijfde programma voor de algemene dekkingsmiddelen. In de programma's zitten naast kosten ook exploitatieopbrengsten, zoals de inkomsten uit huren, (erf)pachten, vergunningen, veergelden pontjes en gebruiksvergoedingen voor onder meer muziek- en sportevenementen. Een groot deel van de kosten worden gedekt door de jaarlijkse financiële bijdrage van de participanten; de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. De exploitatieopbrengsten en de participantenbijdragen zijn verwerkt als baten in de begroting en jaarrekening van het recreatieschap.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	168.756	33.671	-135.085
2. Beheer en onderhoud	2.439.176	344.131	-2.095.044
3. Veiligheid en toezicht	447.422	-	-447.422
4. Bestuur en ondersteuning	690.059	-	-690.059
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	580	3.302.120	3.301.540
Totaal voor bestemming	3.745.991	3.679.922	-66.070
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	35.655	101.725	66.070
Totaal na bestemming	3.781.646	3.781.646	-

Specificatie van de baten	
Subsidies en projectbijdragen	33.671
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	346.634
Participantenbijdragen	3.299.617
Totaal baten voor bestemming	3.679.922

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Resultaat reguliere baten en lasten

Bij de reguliere en baten en lasten wordt onderscheid gemaakt tussen de inkomsten bestaande uit participantenbijdrage, huren (erf)pachten en inkomsten uit evenementen. De uitgaven bestaan uit de kosten voor dagelijks onderhoud, reservering voor groot onderhoud, toezicht en ondersteuning. Deze kosten zijn te vinden onder programma 2, 3 en 4. Het saldo van de reguliere baten en lasten was begroot op € 48.199 en het resultaat ligt, zoals in onderstaande tabel is weergegeven, € 69.190 lager dan begroot. Onderstaand worden de belangrijkste redenen weergegeven:

De lagere baten worden veroorzaakt door het niet kunnen organiseren van grote evenementen door de coronacrisis (€ 276.000). Daarnaast zijn door de coronacrisis minder inkomsten gegenereerd uit: veergelden (€ 11.000), erfpachten (€ 10.000) en kleine evenementen (€ 10.000).

De lagere lasten worden veroorzaakt door het actualiseren van de meerjarenplanning (activeren kosten van maatschappelijk nut: BBV-systematiek) waarbij kan worden volstaan met een lagere dotatie (€ 178.000) aan de voorziening groot onderhoud. Daar staat tegenover dat in de komende jaren meer werkzaamheden worden gezien als kapitaalinvestering waarvoor afschrijvingskosten wordt onttrokken uit de reserve egalisatie. De dotatie gaat de investeringsbehoefte volgen. Daarnaast zijn de bedrijfskosten dagelijks onderhoud lager (€ 162.000) door verminderde onderhoudskosten van:

- Pontjes (€ 25.000);
- Gebouwen (€ 11.000);
- Verhardingen (€ 51.000);
- Meubilair en hygiënische maatregelen (€ 57.000);
- Onderhoud kunstwerken (€ 18.000);

Daartegenover heeft het onderhoud aan water en groen meer gekost (€ 63.000). Ook zijn meer kosten gemaakt voor de inzet RNH (€ 51.000) vanwege de afschafte korting op de tarieven (zie ook paragraaf bedrijfsvoering). Aan de andere kant zorgde het door de coronacrisis niet kunnen organiseren van grote evenementen voor lagere inspanningen (€ 14.000).

Door uitvoering van onderhoudswerkzaamheden aan bruggen in eigen beheer is er een verschuiving tussen kostensoorten: van bedrijfskosten naar personeel. Het resultaat is kostenneutraal.

De werkelijke kosten van het ruimen zwerfvuil liggen hoger dan uit de jaarrekening naar voren komt. Door de verrekenclausule in het onderhoudsbestek (kosten meerwerk 50/50 verdelen) heeft de aannemer heeft een groot deel van de extra kosten voor zijn rekening genomen.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verskil
Lasten	3.664.742	3.904.723	-239.981
Baten	3.643.751	3.952.922	-309.171
Saldo	-20.991	48.199	-69.190

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Resultaat incidentele baten en lasten

Het saldo van de incidentele baten en lasten ligt € 102.873 lager dan begroot, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Oorzaak hiervan is dat de horecaplannen aan de Abcouderstraatweg en de Ouderkerkerplas door de coronacrisis vertraging oplopen. Daarnaast zijn ten onrechte de baten en lasten van de inrichting van het wandelnetwerk Amstelland in de begrotingswijziging 2020 opgenomen. Dit betreft een investering van maatschappelijk nut en is verantwoord op onder de materiële vast activa op de balans.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
Lasten	81.249	617.816	-536.567
Baten	36.171	469.865	-433.694
Saldo	-45.079	-147.951	102.873

Resultaat totaal 2020

In de begroting na wijziging werd een tekort voorzien van € 99.752. Bij de jaarafsluiting bleek het tekort € 33.682 minder groot: € 66.070. Belangrijkste reden hiervoor is een lager saldo van taakvelden 3.1, 3.2.1 en 5.7.1. van programma 1 dan begroot. Om externe redenen schuift de uitvoering van een aantal infrastructurele projecten (o.a. bouwrijp maken horeca Ouderkerkerplas en uitvoering infra Gaasperplas) door naar 2021. Daarnaast zijn de inkoop/bedrijfskosten voor dagelijks onderhoud en de reservering ten behoeve van de voorziening groot onderhoud lager uitgevallen.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
Lasten	3.745.991	4.522.539	-776.548
Baten	3.679.922	4.422.787	-742.865
Saldo	-66.070	-99.752	33.682

Stand van zaken wegwerken beheertekort

Uit actualisatie en doorrekening van exploitatie en onderhoud in 2015 werd duidelijk dat voor instandhouding van alle voorzieningen van het Groengebied op een budget van 2,4 miljoen nodig zou zijn. Er werd een jaarlijks exploitatietekort van € 800.000 geconstateerd. Het bestuur heeft aangegeven het toen actuele kwaliteitsbeeld als voldoende te beschouwen.

In 2016 en 2017 zijn besluiten genomen om de ontstane tekorten in te lopen. Er is gekozen voor een mix van maatregelen bestaande uit het verhogen van de participantenbijdragen (€ 400.000), het realiseren van extra inkomsten (€ 250.000) en versoering van het beheer (€ 150.000). Daarbij wordt het inrichtingsniveau zoveel mogelijk gehandhaafd. Het tekort op het beheer moet in 2024 ingelopen zijn.

Van de te behalen besparing op beheer en onderhoud resteert eind 2020 nog ca. €123.850 (prijspeil 2020). Het grootste deel van dit bedrag, €100.000 moet worden gevonden bij de verdere uitwerking van het Toekomstplan Gaasperplas en is dus geen daadwerkelijk tekort. De noodzakelijke extra noodzakelijke inkomsten werden als gevolg van de coronacrisis bij lange na niet gehaald. Er konden geen evenementen plaatsvinden en de geplande horecaontwikkeling bij de Ouderkerkerplas en de Hoge Dijk stagneert.

Terwijl in het Toekomstplan voor de Gaasperplas nog horecaontwikkeling wordt voorzien, zijn de mogelijkheden daarvoor inmiddels beperkter geworden. Door vaststelling van de provinciale omgevingsvisie in het najaar en benoeming van het Gaasperplasgebied tot Bijzonder Provinciaal Landschap, zijn bouw mogelijkheden en daardoor economische revenuen beperkt. Besluitvorming over het Toekomstplan in het voorjaar van 2021 zal moeten uitwijzen of opnieuw een doorrekening moet plaatsvinden van het beheer en onderhoud.

Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2020

Programma	Jaarrekening 2020			Begroting 2020			Jaarrekening 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkelingen inrichting	168.756	33.671	-135.085	735.653	469.865	-265.788	261.536	140.057	-121.479
2. Beheer en onderhoud	2.439.176	344.131	-2.095.044	2.765.666	653.305	-2.112.361	4.372.520	688.113	-3.684.407
3. Veiligheid en toezicht	447.422	-	-447.422	457.492	-	-457.492	446.482	-	-446.482
4. Bestuur en ondersteuning	690.059	-	-690.059	563.207	-	-563.207	453.105	-	-453.105
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	580	3.302.120	3.301.540	521	3.299.617	3.299.096	-	3.233.967	3.233.967
Totaal voor bestemming	3.745.991	3.679.922	-66.070	4.522.539	4.422.787	-99.752	5.533.643	4.062.137	-1.471.506
Resultaatbestemming (ad 5. mutaties reserves)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Algemene reserve	25.204	99.020	-73.817	53.606	44.811	8.795	87.273	101.475	-14.202
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	-	-	-	-	-	94.677	1.522.870	-1.428.193
Bestemmingsreserve investeringen	10.451	92.953	-82.502	-	108.547	-108.547	10.186	57.225	-47.039
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	90.249		90.249	-	-	-	17.928		17.928
Totaal mutaties reserves	125.904	191.974	-66.070	53.606	153.358	-99.752	210.064	1.681.570	-1.471.506
Totaal na bestemming	3.781.646	3.781.646	-	4.576.145	4.576.145	-	5.743.706	5.743.706	-

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
0.1	Bestuur	25.128	18.201	6.927
0.4	Overhead	664.931	545.006	119.925
0.5	Treasury	580	521	59
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	35.655	53.606	-17.951
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	447.422	457.492	-10.070
2.1	Verkeer en vervoer	608.564	1.040.662	-432.098
3.1	Economische ontwikkeling	128.710	15.440	113.270
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	55.027	169.027	-114.000
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.635	57.844	-56.209
3.4	Economische promotie	98.620	77.787	20.833
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	25.608	39.490	-13.882
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	1.689.767	2.101.069	-411.302
	Totaal lasten	3.781.646	4.576.145	-794.499

Nr.	Baten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
0.1	Bestuur	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-
0.5	Treasury	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	3.302.120	3.299.617	2.503
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	101.725	153.358	-51.633
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	5.448	3.340	2.108
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	311.489	319.734	-8.245
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-
3.4	Economische promotie	-	-	-
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	19.076	295.000	-275.924
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	41.789	505.096	-463.307
	Totaal baten	3.781.646	4.576.145	-794.499

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

	Saldo van baten en lasten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
	Totaal baten	3.781.646	4.576.145	-794.499
	Totaal lasten	3.781.646	4.576.145	-794.499
	Saldo	-	-	-

	Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
	Bijdrage participant gemeente Amstelveen	518.012	518.012	-
	Bijdrage participant gemeente Amsterdam	1.623.413	1.623.413	-
	Bijdrage participant gemeente Diemen	158.354	158.354	-
	Bijdrage participant gemeente Ouder-Amstel	79.245	79.245	-
	Bijdrage participant provincie Noord Holland	920.593	920.593	-
	Overige exploitatie inkomsten	2.500	-	2.500
	Overige verrekeningen	3	-	3
	Totaal	3.302.120	3.299.617	2.503

Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
Belastingen	-	-	-
Grond	-	-	-
Duurzame goederen	602.329	924.800	-322.471
Pachten	3.509	4.611	-1.102
Inzet RNH	1.678.196	1.698.828	-20.632
Huren	-	-	-
Overige goederen en diensten	1.349.119	1.916.772	-567.653
Rente	580	521	59
Mutatie voorzieningen	109.555	-28.400	137.955
Afschrijvingen	2.704	5.407	-2.703
Overige verrekeningen	-	-	-
Totaal lasten	3.745.991	4.522.539	-776.548

Baten per kostensoort	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
Grond	-	-	-
Pachten	261.053	271.014	-9.961
Huren	48.702	48.720	-18
Leges en andere rechten	5.659	2.755	2.904
Overige goederen en diensten	31.218	326.700	-295.482
Subsidies	33.671	473.981	-440.310
Inkomensoverdrachten	3.299.617	3.299.617	-
Kapitaaloverdrachten	-	-	-
Rente	-	-	-
Overige verrekeningen	3	-	3
Totaal baten	3.679.922	4.422.787	-742.865

Saldo van baten en lasten per kostensoort	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
Totaal lasten	3.745.991	4.522.539	-776.548
Totaal baten	3.679.922	4.422.787	-742.865
Saldo	-66.070	-99.752	33.682

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Ambitie

Met het programma ontwikkeling en inrichting heeft het recreatieschap zich ingezet voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. In 2020 gebeurde dat vooral door:

- Voorbereiding en uitvoering gebiedsmaatregelen Gaasperplas;
- Voorbereiding van realisatie Fietsbrug langs nieuwe A9 over de Gaasp;
- Realisatie Wandelnetwerk Amstelland;
- Begeleiding verbreding A2-A9;
- Realisatie locatieontwikkeling Buitenplaats Amsterdam aan de Abcouderstraatweg 79;
- Aanzet Ambitiedocument en Uitvoeringsprogramma;
- De vergroting van de biodiversiteit door bewuste keuzes bij herplant van bomen na de stormschade Ouderkerkerplas;
- Realisatie locatieontwikkeling horeca Ouderkerkerplas.

Prestaties per taakveld in 2020

In de najaarsnotitie 2020 is reeds aangekondigd dat de 2% korting en 1,5% teruggave door RNH ten laste zouden worden gebracht van de budgetten van de begroting 2020; M.a.w. ten laste van het resultaat 2020. Tevens was er sprake van een administratieve herverdeling van diverse taakvelden verdeeld over de programma's 1, 2 en 4. Deze verrekeningen treft u aan bij diverse taakvelden als zijnde 'verschuivingen'.

Taakveld 2.1.1 Verkeer en vervoer

Dit taakveld omvat de realisatie van nieuwe wegen, paden, parkeerterreinen, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair. Onderdeel hiervan is de realisatie fietsbrug over de Gaasp die conform begroting is uitgevoerd.

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Het schap zet in op werving en begeleiding van ondernemers en bestaande planvorming. De totale overschrijding economische ontwikkeling betreft € 113.270.

Onderdeel hiervan zijn de reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling. De overschrijding van de reguliere werkzaamheden is € 82.113. Reden hiervoor is een verschuiving naar de taakvelden 3.3. (Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen) en 5.7.1. (openbaar groen en openluchtrecreatie). Een onderdeel van dit taakveld is het op te stellen Ambitiedocument en Uitvoeringsprogramma. De overschrijding van € 32.247 is veroorzaakt doordat de vergadercyclus met hierin de besluitvorming qua datum na het opstellen van de begrotingswijziging 2020 heeft plaatsgevonden.

Koudewinning Ouderkerkerplas maakt ook onderdeel uit van dit taakveld. De onderschrijding van € 10.000 komt door een verschuiving van werkzaamheden naar 2021. Het laatste onderdeel economische ontwikkeling betreft de werving voor horeca aan de Abcouderstraatweg 79. De overschrijding van € 8.910 heeft te maken met het werven van beginnende horecaondernemers in tijden van corona. Er was meer inzet nodig om de ondernemers te adviseren en begeleiden.

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Zoals hierboven vermeld ondervonden processen rondom horecalocaties dit jaar hinder door corona. Dit had als gevolg dat op het taakveld fysieke bedrijfsinfrastructuur een onderschrijding plaatsvond van € 130.140. Gevolg hiervan is dat de horecaplannen aan de Abcouderstraatweg 79 en de infrastructuurwerkzaamheden ten behoeve van horeca bij de Ouderkerkerplas doorschuiven naar 2021.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket worden de verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid. De onderschrijving van dit taakveld is € 56.209. Reden hiervoor is een verschuiving naar het taakveld 3.1 (economische ontwikkeling).

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Dit taakveld betreft het uitvoeren en begeleiden van diverse projecten. De totale onderschrijving op de lasten betreft € 521.293. De totale onderschrijving op de baten betreft € 438.303.

Onderdeel hiervan zijn de reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie. De onderschrijving op dit taakveld is € 44.605. Reden hiervoor is een verschuiving naar het taakveld 3.1 (economische ontwikkeling).

Een onderdeel van dit taakveld is de opwaardering in het Gaasperplasgebied. De onderschrijving van € 13.393 op het project opwaarderen Gaasperplas heeft te maken met vertraging rondom het vaststellen van het Toekomstplan Gaasperplas. Hierdoor schuiven de beoogde projecten door naar 2021.

Ruiterroute Diempolder maakt ook onderdeel uit van dit taakveld en is conform begroting uitgevoerd en afgesloten. Ander onderdeel is de bomencompensatie verbreding A2-A9. Dit project is in 2020 afgerond en het restant van het budget is toegevoegd aan de algemene reserve ten behoeve van onderhoud en nazorg.

Het laatste onderdeel van dit taakveld betreft de realisatie van het wandelnetwerk Amstelland. De inrichting van het wandelnetwerk is in de begrotingswijzing 2020 als baten en lasten via de exploitatie opgenomen. Dit betreft een investering van maatschappelijk nut en moet worden verantwoord onder de materiële vast activa op de balans.

Baten en lasten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 7)
Bedrijfskosten	37.068	483.998	115.542
Inzet RNH	131.687	251.655	145.993
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	168.756	735.653	261.536
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	33.671	469.865	140.057
Totale baten	33.671	469.865	140.057
Saldo	-135.085	-265.788	-121.479

Voor een vergelijking met voorgaande jaren zijn bij 2019 de lasten en baten van het voormalige deelprogramma 7 'Inrichting en ontwikkeling' ingevoerd. De scope van dat oude deelprogramma komt niet geheel overeen met het nieuwe programma Ontwikkeling en inrichting, omdat een deel van de kosten nu valt onder de programma's 2. Beheer en onderhoud en 4. Bestuur en ondersteuning.

Lasten en baten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten
2.1.1 verkeer en vervoer	3.814	5.448
3.1 economische ontwikkeling	128.710	-
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.635	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	34.596	28.222
Totaal	168.756	33.671

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1.1	Fietsbrug over de Gaasp	3.814	3.814	3.340	3.340	474	474
	Subtotaal taakveld 2.1.1	3.814	3.814	3.340	3.340	474	474
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	82.113	-	-	-	82.113	-
3.1	Ambitiedocument & Uitvoeringsprogramma	32.247	-	-	-	32.247	-
3.1	Koudewinning Ouderkerkerplas	-	-	10.000	-	-10.000	-
3.1	Werving Abcouderstraatweg 79	14.350	-	5.440	-	8.910	-
	Subtotaal taakveld 3.1	128.710	-	15.440	-	113.270	-
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-	-	-
3.2.1	Bouwrijp maken horecalocatie Abcouderstraatweg 79	-	-	49.500	-	-49.500	-
3.2.1	Infrastructuur t.b.v. horeca Ouderkerkerplas	-	-	53.640	-	-53.640	-
	Subtotaal taakveld 3.2.1	-	-	103.140	-	-103.140	-
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.635	-	57.844	-	-56.209	-
	Subtotaal taakveld 3.3	1.635	-	57.844	-	-56.209	-

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	3.759	-	48.364	-	-44.605	-
5.7.1	Opwaarderen Gaasperplasgebied	26.607	-	40.000	-	-13.393	-
5.7.1	Ruiterroute Diemerpolder	1.212	1.634	1.000	-	212	1.634
5.7.1	Bomencompensatie verbreding A2-A9	3.019	28.222	28.222	28.222	-25.203	-
5.7.1	Realisatie wandelnetwerk Amstelland	-	-	438.303	438.303	-438.303	-438.303
	Subtotaal taakveld 5.7.1	34.596	29.856	555.889	466.525	-521.293	-436.669
	Totaal	168.756	33.671	735.653	469.865	-566.897	-436.194

Programma 2. Beheer en onderhoud

Ambitie

Met het programma beheer en onderhoud heeft het recreatieschap zich ingezet voor de instandhouding van recreatie en natuur. In 2020 ging het vooral om:

- Instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn, volgens de (gemiddelde) CROW-beeldkwaliteit B. Conform het beheerplan 2020-2024;
- Waar mogelijk inhuur van werknemers vanuit sociale werkvoorziening;
- In het op te stellen beheerplan rekening houden met verhoging biodiversiteit en duurzaamheid door fasering beheer, zonering en opbouw beplantingen en overgangen beheerdoeltypen;
- Uitvoeren van groot onderhoud en vervangingsinvesteringen; zie voor de planning en kosten het jaarplan d.d. 17 juli 2019.

Zie voor nadere informatie ook de [paragraaf kapitaalgoederen](#) . Door samenwerking met sociale ondernemingen draagt het recreatieschap bij aan duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Groengebied zet mensen met sw-indicatie of een re-integratietraject in als pontvaarders, terrein- en kantoor schoonmakers en bij het onderhouden van de gebieden.

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

Dit taakveld omvat het uitvoeren van groot onderhoud en vervangingsinvesteringen met betrekking tot wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair. De totale overschrijding op dit taakveld is € 432.572.

Een onderdeel van dit taakveld zijn de reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer. De totale overschrijding op dit taakveld is € 209.272. Reden hiervoor is een overschrijding op bedrijfskosten dagelijks onderhoud (werkzaamheden op

verhardingen/kunstwerken) en inzet RNH door verschuiving naar taakveld 5.7.2. (Openbaar groen en openluchtrecreatie), zoals opgenomen in de gewijzigde begroting.

De dotatie voorziening GO/V maakt ook onderdeel uit van dit taakveld. Door een actualisatie van de meerjarenplanning groot onderhoud, de reservering t.b.v. voorziening groot onderhoud is € 223.300 lager uitgevallen dan begroot.

De overschrijding op het groot onderhoud onttrekking voorziening GO/V is ontstaan door lagere € 126.706 uitgaven op categorie verhardingen en kunstwerken.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Onder dit taakveld valt de uitvoering van vastgoedbeheer zoals contractherziening- en verlenging, controle naleving contracten, verjaringszaken/oneigenlijk gebruik en administratief beheer. De uitvoeringsorganisatie heeft gezorgd voor de afhandeling van WOB-verzoeken, canonherzieningen en andere notariële wijzigingen van erfpachtcontracten. De reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur zijn conform begroting uitgevoerd.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Dit taakveld omvat het begeleiden van exploitatieontwikkelingen. Onderdelen hiervan zijn: het bevorderen van de samenwerking tussen lokale ondernemers en het recreatieschap op het gebied van begeleiden toerisme en recreatie samen met gemeenten uitwerken en communiceren van locaties voor horeca-ontwikkeling en het inspelen op ontwikkelingen met betrekking tot het al dan niet houden van evenementen. De overschrijding van € 20.833 op de reguliere werkzaamheden economische promotie is ontstaan door extra communicatie in tijden van corona.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie en productie

Dit taakveld omvat het faciliteren en begeleiden van evenementen, waaronder normaliter de grote evenementen Open Air, Reggae Lake, Guilty Pleasure en Fiesta Macumba. De overschrijding van de lasten € 13.882 en de baten € 275.924 is het gevolg van het niet kunnen organiseren van grote evenementen in tijden van corona.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Dit taakveld bevat de instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn. Hiervoor vindt jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van onder andere gras, beplanting, water, stranden en speeltoestellen plaats.

Met aandacht voor biodiversiteit en duurzame kwaliteit van groen en verhardingen, beheer, zonering en opbouw van beplantingen en overgangen is afgestemd op de beheerdoeltypen. De totale overschrijding van de lasten op dit taakveld is € 109.991 en de overschrijding op de baten is € 52.005.

Een onderdeel van dit taakveld zijn de reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie. De totale overschrijding op dit taakveld is € 67.494. Reden hiervoor is een overschrijding van € 53.235 op bedrijfskosten dagelijks onderhoud (werkzaamheden op openbaar groen en (openlucht) recreatie) en de overschrijding € 114.176 op de inzet RNH veroorzaakt verschuiving naar taakveld 2.1.2. (verkeer en vervoer).

De dotatie voorziening GO/V maakt ook onderdeel uit van dit taakveld. Door een actualisatie van de meerjarenplanning groot onderhoud, de reservering t.b.v. voorziening groot onderhoud is € 45.200 hoger uitgevallen dan begroot.

De overschrijding op het groot onderhoud onttrekking voorziening GO/V is ontstaan door lagere € 189.349 uitgaven op categorie openbaar groen en (openlucht) recreatie.

In samenwerking met gemeente Amsterdam wordt gewerkt aan flora en fauna onderzoek om de resultaten te kunnen verwerken in de ecologische beheerplannen. Bij het bijstellen van de beheerplannen wordt rekening gehouden met specifieke ecologische aandachtspunten. Voorbeeld daarvan is het beheerplan van de Natuurzoom, welke in het kader van samenwerking is opgeleverd.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Baten en lasten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 1)
Bedrijfskosten DO	1.063.758	1.186.647	1.166.143
Overige bedrijfskosten	180.463	161.104	313.734
Inzet RNH	473.951	516.108	599.173
GO*	608.745	924.800	613.254
Kapitaallasten	2.704	5.407	-
Subtotaal lasten	2.329.621	2.794.066	2.692.304
Dotatie voorziening GO*	718.300	896.400	2.293.470
Onttrekking voorziening GO*	-608.745	-924.800	-613.254
Saldo mutaties voorziening GO	109.555	-28.400	1.680.216
Totale lasten	2.439.176	2.765.666	4.372.520
Opbrengsten	344.131	649.189	652.893
Projectsubsidies	-	4.116	35.220
Totale baten	344.131	653.305	688.113
Saldo	-2.095.044	-2.112.361	-3.684.407

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten
2.1.2 verkeer en vervoer	604.750	-
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastructuur	55.027	311.489
3.4 economische promotie	98.620	-
5.3 cultuurpresentatie en productie	25.608	19.076
5.7.2 openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.655.171	13.566
Totaal	2.439.176	344.131

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen.

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld	Projectnaam	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
Nr.		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	101.950	-	311.222	-	-209.272	-
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	502.800	-	726.100	-	-223.300	-
2.1.2	GO/V	201.294	-	328.000	-	-126.706	-
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-201.294	-	-328.000	-	126.706	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	604.750	-	1.037.322	-	-432.572	-
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	55.027	311.489	65.887	319.734	-10.860	-8.245
	Subtotaal taakveld 3.2.2	55.027	311.489	65.887	319.734	-10.860	-8.245
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	98.620	-	77.787	-	20.833	-
	Subtotaal taakveld 3.4	98.620	-	77.787	-	20.833	-
5.3	Reguliere werkzaamheden cultuurpresentatie en productie	25.608	-	39.490	-	-13.882	-
5.3	Evenementen	-	19.076	-	295.000	-	-275.924
	Subtotaal taakveld 5.3	25.608	19.076	39.490	295.000	-13.882	-275.924
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	1.436.967	13.566	1.369.473	38.571	67.494	-25.005
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	215.500		170.300	-	45.200	-

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
5.7.2	GO/V	407.451		596.800		-189.349	-
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-407.451		-596.800	-	189.349	-
5.7.2	Kapitaallasten	2.704		5.407		-2.703	-
	Subtotaal taakveld 5.7.2	1.655.171	13.566	1.545.180	38.571	109.991	-25.005
	Totaal	2.439.176	344.131	2.765.666	653.305	-326.490	-309.174

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Ambitie

Door gastheerschap, het houden van toezicht en handhavend optreden wil het recreatieschap bij bezoekers de gevoelens van sympathie, vertrouwen en veiligheid vergroten.

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

- De rol van gastheer in de gebieden is vervuld en de zichtbaarheid is verbeterd;
- Er is ingespeeld op het intensievere gebruik van recreatiegebieden vanwege het coronavirus;
- Er is toezicht gehouden en gehandhaafd volgens Algemene Verordening en de Noodverordening COVID-19;
- Het jaarlijkse handhavingsplan is opgesteld.

Gezamenlijk fonds beheer en exploitatie Diemberbos

- In 2011 hebben Groengebied Amstelland en Staatsbosbeheer overeenstemming bereikt over de programmatische aanwending van een fonds ter grootte van (destijds) € 180.000 waarmee het beheer en de exploitatie van het Diemberbos worden versterkt.
- In de uitwerking van deze punten is door beide partijen een aantal passende maatregelen benoemd waaronder het gezamenlijk invulling geven aan een goed gastheerschap/toezicht van het bos. Volledigheidshalve wordt verwezen naar het bestuurlijke besluit van het Groengebied d.d. 14 april 2011.

Baten en lasten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 2)
Bedrijfskosten	19.759	31.910	13.235
Inzet RNH	427.662	425.582	433.247
Totale lasten	447.422	457.492	446.482
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-447.422	-457.492	-446.482

De kosten van programma 3 zijn lager dan het totaal van het voormalige deelprogramma 2, omdat de aansturing nu deel uitmaakt van taakveld 0.4 (overhead) in programma 4.

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	447.422	-
Totaal	447.422	-

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Speerpunten

Voor 2020 waren de speerpunten:

- Het aanscherpen van de planning & control cyclus;
- Het vernieuwen van de risicoanalyse;
- Het verder implementeren van de financiële transitie conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in zowel de financiële verslaglegging als de presentatie in de planning & controldocumenten.

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 0.1 Bestuur

- Accountantscontrole bij jaarrekening 2019;
- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2019;
- Interim controle 2020.

Taakveld 0.4 Overhead

- Implementatie van de financiële transitie;
- Verbeterde bestuurlijke besluitvorming;
- Verbeterde planning & control;
- Verbeterde omgevingsmanagement.

De overschrijding van € 119.925 op dit taakveld is veroorzaakt door extra werkzaamheden op het gebied van bestuurssecretariaat, de financiële transitie en extra werkzaamheden naar aanleiding van coronaprotocolen van het RIVM.

Voorbeelden hiervan zijn het inregelen van digitale oplossingen voor de bestuursvergaderingen in de coronatijd en het begeleiden van sprekers met MS Teams.

Baten en lasten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 3, 4, 5 en 6)
Bedrijfskosten	51.580	57.724	116.276
Inzet RNH	638.479	505.483	336.829
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	690.059	563.207	453.105
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-690.059	-563.207	-453.105

De kosten van programma 4 zijn hoger dan het totaal van de voormalige deelprogramma's 3 t/m 6. Door de definitie van het begrip 'overhead' worden alle leidinggevenden toegerekend. Ook de locatiebeheerder wordt ondanks zijn direct productieve werkzaamheden daardoor opgevoerd als overhead. Een ander verschil is dat de inzet van het communicatieteam, dat vooral bestaat uit klantcommunicatie, voortaan wordt begroot bij het nieuwe programma 2. Beheer en onderhoud.

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten
0.1 bestuur	25.128	-
0.4 overhead	664.931	-
Totaal	690.059	-

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Onderdeel	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	242.805	-	206.207	-	36.598	-
Secretariaat	64.654	-	49.454	-	15.200	-
Financiële control en administratie	65.035	-	57.838	-	7.197	-
Locatiebeheerder en management	265.985	-	227.613	-	38.372	-
Verlaging risico-opslag RNH (1,5% op alle inzet RNH)	Dit is met ingang van 2020 afgeschaft. Voor een toelichting zie de paragraaf bedrijfsvoering .		-23.629	-	23.629	-
Kantoor- en bedrijfskosten	26.451	-	27.523	-	-1.072	-
Totaal	664.931	-	545.006	-	119.925	-

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Gebeurtenissen per taakveld in 2020

Taakveld 0.5 Treasury

- De financiering van het vastgestelde beleid;
- Het minimaliseren van de financieringskosten;
- Het beperken van de (financiële) risico's.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

- Participantenbijdrage deelnemende gemeenten en provincie;
- Vervanging beheerauto.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

N.v.t.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het recreatieschap heeft verschillende reserves, die elk voor hun eigen doelen worden ingezet. Het doel van elke reserve is nader toegelicht in de [paragraaf weerstandsvermogen](#). Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de Nota reserves en voorzieningen. Het instellen van een bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten.

Taakveld 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

N.v.t.

Baten en lasten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 *
Bedrijfskosten	580	521	-
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	580	521	-
Participantenbijdragen	3.299.617	3.299.617	3.233.967
Opbrengsten	2.503	-	-
Totale baten	3.302.120	3.299.617	3.233.967
Saldo voor bestemming	3.301.540	3.299.096	3.233.967
Mutaties reserves	-66.070	-99.752	-1.471.506
Saldo na bestemming	3.367.610	3.398.848	4.705.473

*) alleen de participantenbijdragen en mutaties reserves

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Toevoeging algemene reserve	25.204	53.606	87.273
Onttrekking algemene reserve	-99.020	-44.811	-101.475
Toevoeging bestemmingsreserve	10.451	-	122.791
Onttrekking bestemmingsreserve	-2.704	-108.547	-1.580.095
Totaal	-66.070	-99.752	-1.471.506

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten
0.5 treasury	580	-
0.8 overige baten en lasten	-	3.302.120
0.9 vennootschapsbelasting	-	-
0.10 mutaties reserves	35.655	101.725
0.11 resultaatrekening baten en lasten	-	-
Totaal	36.234	3.403.844

Financiële verantwoording

Onderstaand volgt de balans per 31 december 2020, een overzicht van de waarderingsgrondslagen en de toelichting op de balans.

Balans per 31 december 2020

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE ACTIVA		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Maatschappelijk nut	108.177	17.928
Economisch nut	43.605	2.704
Subtotaal materiële vaste activa	151.782	20.632
<u>Financiële vaste activa</u>		
Subtotaal financiële vaste activa	-	-
TOTAAL VASTE ACTIVA	151.782	20.632
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
Debiteuren algemeen	29.572	50
Vooruitbetaalde bedragen	5.543	7.705
Nog te ontvangen bedragen	3.814	4.924
Uitzettingen in 's Rijkschatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.131.402	4.023.474
Subtotaal vorderingen en overlopende activa	4.170.332	4.036.153
<u>Liquide middelen</u>		
Nationaal Groenfonds (projectrekening Diemerbos)	1.793.742	2.065.483
ING bank	50.950	116.012
Kas	121	373
Subtotaal liquide middelen	1.844.812	2.181.869
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	6.015.144	6.218.022
TOTAAL-GENERAAL ACTIVA	6.166.927	6.238.654

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		
<u>Reserves</u>		
Algemene reserve	1.221.199	1.295.015
Bestemmingsreserve Investerings	499.740	582.242
Bestemmingsreserve Egalisatie Kapitaallasten	108.177	17.928
Subtotaal reserves	1.829.116	1.895.186
<u>Voorzieningen</u>		
Voorziening groot onderhoud	2.044.793	1.680.216
Subtotaal voorzieningen	2.044.793	1.680.216
<u>Schulden op lange termijn</u>		
Subtotaal schulden op lange termijn	-	-
TOTAAL VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN	3.873.909	3.575.402
VLOTTENDE PASSIVA		
<u>Schulden op korte termijn</u>		
Crediteuren	293.942	298.208
Nog te betalen bedragen	9.040	32.234
Vooruit ontvangen bedragen	196.294	267.328
In beheer gehouden gelden proj.rek. Diemberb.	1.793.742	2.065.483
Subtotaal schulden op korte termijn	2.293.018	2.663.253
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	2.293.018	2.663.253
TOTAAL-GENERAAL PASSIVA	6.166.927	6.238.654

Waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Subsidies en bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De materiële activa worden onderverdeeld in:

- Activa met een economisch nut en
- Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Voorwaarde voor het activeren van materiële vaste activa is een minimale gebruiksduur van drie jaar, waarvoor een ondergrens geldt van:

- € 10.000 voor activa met economisch nut
- € 50.000 voor activa met maatschappelijk nut

Investeringen worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. De afschrijvingen vinden plaats volgens het lineaire systeem, dus in gelijke jaarlijkse termijnen en startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven.

Vaste activa	Afschrijvingsperiode in jaren	Toelichting
Immateriële vast activa		Looptijd van de geldlening
Materiële vaste activa		
Gronden / terreinen	N.v.t.	Geen afschrijving
Gebouwen / werkplaats	40	
Vervoermiddelen	5	
Machines	5	
Werktuigen	10	
Ponten	20	
Overige vaartuigen	10	
Kunstwerken		
Bruggen van beton	40	
Bruggen van staal	40	
Bruggen van hout	30	
Tunnels	60	
Beschoeiing	30	
Gemalen	40	
Wandelnetwerk	10	
Terreinmeubilair	5	
Rioleringspompen	20	

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de nominale waarde.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en - waar nodig – verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt jaarlijks het resultaat na bestemming toegevoegd respectievelijk onttrokken. Een deel van de renteopbrengst voortvloeiend uit de deposito en de zakelijke spaarrekeningen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Bestemmingsreserve investeringen

In het AB van 7 december 2005 is besloten een bestemmingsreserve investeringen te vormen, hieruit moet het lopende investeringsprogramma gedekt worden. Een deel van de renteopbrengst voortvloeiend uit de deposito en zakelijke spaarrekeningen wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve investeringen.

Bestemmingsreserve egalisatie

De bestemmingsreserve egalisatie is met ingang van 1-1-2020 ingesteld. Deze reserve is ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven en dient in stand te worden gehouden ter dekking van de kapitaallasten in de exploitatie. Hierbij heeft geen terugwerkende kracht plaatsgevonden inzake investeringen voor 1-1-2020 en daarnaast is er ook een begrenzing aan het vormen van de bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten voor zover er een (positieve) reserve is.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. Onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenramingen van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Overige balansposten

Alle overige balansposten zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bepaling van het resultaat

Het resultaat is bepaald op basis van de historische kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend naar het jaar waarin zij gegenereerd worden.

Subsidies en bijdragen van derden

Ontvangsten inzake subsidies en bijdragen van derden voor de realisatie van specifieke projecten, en de daarmee samenhangende uitgaven, worden in de programmarekening verantwoord.

Toelichting op de balans

ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Maatschappelijk nut	31-12-2020	31-12-2019
Netto investeringen tot boekjaar	17.928	-
Netto investeringen boekjaar	90.249	17.928
Desinvesteringen boekjaar	-	-
	108.177	17.928
Afschrijvingen tot boekjaar	-	-
Afschrijvingen lopend boekjaar	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen boekjaar	-	-
	-	-
Boekwaarde per 31 december	108.177	17.928

Investering ten behoeve van het realiseren van het complete wandelnetwerk voor Amstelland, inclusief Amsterdamse Bos en gemeenten Aalsmeer en Uithoorn. Het uitbreiden van het aanbod van in totaal 253 km aan recreatieve wandelroutes. Voor herkenbaarheid werd eenheid in bewegwijzering aangebracht.

Economisch nut	31-12-2020	31-12-2019
Netto investeringen tot boekjaar	139.607	139.607
Netto investeringen boekjaar	43.605	-
Desinvesteringen boekjaar	-38.500	-

	144.712	139.607
Afschrijvingen tot boekjaar	136.903	131.496
Afschrijvingen lopend boekjaar	2.704	5.407
Afschrijvingen desinvesteringen boekjaar	-38.500	-
	101.107	136.903
Boekwaarde per 31 december	43.605	2.704

In bijlage IV is een specificatie van de materiële vaste activa opgenomen in de staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020.

VLOTTENDE ACTIVA		
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren algemeen	29.572	50
Vooruitbetaalde bedragen	5.543	7.705

De debiteuren algemeen betreffen vorderingen op huurders, pachters en evenementenorganisatoren. De vooruitbetaalde bedragen per 31 december 2020 bestaan uit kosten voor abonnementen, contributies en verzekeringskosten over 2021.

Nog te ontvangen bedragen	3.184	4.924
Specificatie: Nationaal Groenfonds	3.184	-

Uitzettingen in 's Rijkschatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Uitzetting Rijkschatkist GGA	4.131.402	4.023.474

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Rijksschatkist

Drempelbedrag 250.000

Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijksschatkist is gehouden:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Buiten schatkist gehouden	122.516	136.410	76.289	50.950
Ruimte onder drempelbedrag	127.484	113.590	173.711	199.050
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

<u>Liquide middelen</u>	31-12-2020	31-12-2019
Nationaal Groenfonds (proj.rek. Diemerbos)	1.793.742	2.065.483
ING bank r/c	5.846	5.909
ING bank zakelijke spaarrekening	45.103	110.103
Kas	121	373
Totaal liquide middelen	1.844.812	2.181.869

PASSIVA		
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		
<u>Reserves</u>		
Algemene reserve	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	1.295.015	1.309.218
Bij: Saldo exploitatie	-	85.809
Bij: Liander, vergoeding opstalrecht	-	1.464
Bij: onderhoud/nazorg bomencompensatie A2/A9	25.204	

Af: Vrijval (opheffen) bestemmingsreserve vv (2018/18)	-	-94.677
Af: Onttrekking conform begroting	-44.811	-6.798
Af: Saldo exploitatie	-54.209	
Saldo per 31 december	1.221.199	1.295.015

De algemene reserve is gevormd uit de van het Rijk ontvangen afkoopsom ten behoeve van de inrichting van de Ouderkerkerplas. De dotatie is bestemd voor het onderhoud/nazorg bomencompensatie A2/A9. De onttrekking is gedaan conform de begrotingswijziging 2020. Verder zijn de uitgaven ten behoeve van het ambitiedocument en het wegvallen van de verlaging risico-opslag RNH onttrokken.

Bestemmingsreserve Investerings	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	582.242	629.281
Bij: Saldo toevoeging	10.451	10.186
Af: Saldo onttrekking	-2.704	-39.297
Af: investering naar bestemmingsreserve egalisatie	-90.249	-17.928
Saldo per 31 december	499.740	582.242

De dotatie betreft de ontvangen canon van Stichting Watersportpark Ouderkerkerplas. De onttrekking bestaat uit de afschrijvingskosten 2020 (€ 2.704,-) van de pont aan de Kalfjeslaan. De onttrekking betreft de investering t.b.v. realisatie wandelnetwerk Amstelland.

Bestemmingsres. Egalisatie Kapitaallasten	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	17.928	-
Bij: Saldo toevoeging	90.249	17.928
Af: Saldo onttrekking	-	-
Saldo per 31 december	108.177	17.928

De dotatie betreft de investering ten behoeve van realisatie wandelnetwerk Amstelland.

<u>Voorzieningen</u>		
Voorziening groot onderhoud GGA	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	1.680.216	-
Bij: Overheveling uit bestemmingsreserve vervangingsinvest.	-	1.397.070
Bij: Afkoopsommen beheer elementen uit Investeringsprogramma Diemberbos, fase 2	255.022	
Bij: Saldo toevoeging	718.300	896.400
Af: Saldo onttrekking	-608.745	-613.254
Saldo per 31 december	2.044.793	1.680.216

De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

VLOTTENDE PASSIVA

Schulden op korte termijn

Crediteuren	31-12-2020	31-12-2019
Crediteuren	293.942	298.208
<u>Specificatie:</u>		
Recreatie Noord-Holland NV	137.484	
De Kuiper & Groen	42.311	
Abel Adventures B.V.	31.452	
Waternet	13.807	
HM inrichter buitenruimte	13.008	
Indivisual dtp & redactie	11.539	
Paswerk	10.053	
Lindenhoff open tuin	7.137	
Dirks handelsonderneming	5.378	
BTW 4e kwartaal 2020	1.088	
Overige crediteuren	20.685	
Totaal crediteuren	293.942	

Nog te betalen bedragen	31-12-2020	31-12-2019
Nog te betalen bedragen	9.040	32.234
<u>Specificatie:</u>		
Accountantskosten 2020	9.040	
Totaal nog te betalen bedragen	9.040	-

De belaste activiteiten betreffen de evenementen Amsterdam Open Air, Guilty Pleasure, Reggae Lake Festival en Fiësta Macumba.

Aangegane verplichtingen	-	-
---------------------------------	---	---

	31-12-2020	31-12-2019
Vooruit ontvangen bedragen	196.294	267.328
<u>Specificatie:</u>		
Bijdrage t.b.v. project Sloepennetwerk	12.293	
Bijdrage t.b.v. project Wandelnetwerk Amstelland	182.176	
Borg	1.826	
Totaal vooruit ontvangen bedragen	196.294	-

De ontvangen bedragen zijn bestemd voor de genoemde projecten.

	31-12-2020	31-12-2019
In beheer gehouden gelden: projectrekening Diemberbos bij Nationaal Groenfonds	1.793.742	2.065.483

Deelbudgetten partijen Samenwerkingsovereenkomst Diemberbos	31-12-2020	31-12-2019
Dienst Landelijk Gebied / Amsterdam	112.594	101.275
Gemeente Amsterdam	-	53.480
Gemeente Diemen	-	114.938
Groengebied Amstelland	642.484	975.397
Rijkswaterstaat	-	-
Staatsbosbeheer	161.364	161.364
Stadsdeel Zuidoost	-	193.077
Overige deelbudgetten	-	
Verevening	134.828	21.215
Beheerfonds	742.267	444.601
Renteopbrengsten	206	137
Totaal van de deelbudgetten	1.793.742	2.065.483

Toelichting bij projectrekening Diemberbos

Als gevolg van het tracébesluit voor de wegwitbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere wordt er in de periode 2014-2021 geïnvesteerd in en om het Diemberbos in aanpassingen van de Rijksinfrastructuur. De in het Diemberbos opererende partijen, Amsterdam, Diemen, Stadsdeel Zuidoost, Staatsbosbeheer en Groengebied Amstelland, liften mee met deze investeringen door in dezelfde periode maatregelen uit te voeren die de toegankelijkheid en attractiviteit van het Diemberbos vergroten. Daarvoor is een investeringsprogramma opgesteld met de titel "Diemberbos fase 2". Het investeringsprogramma bestaat uit 14 projecten, waarvan er inmiddels 12 tot uitvoering zijn gekomen.

Om de realisatie van de projecten en de financiering ervan gezamenlijk op te pakken zijn de genoemde partijen in april 2014 een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. Daarin zijn ook afspraken gemaakt voor instelling van een Beheerfonds, om het beheer van voorzieningen waarvoor de Rijksfinanciering vanwege bezuinigingen is weggevallen te kunnen blijven financieren. Op basis van de Samenwerkingsovereenkomst is een projectrekening bij het Nationaal Groenfonds geopend op naam van Groengebied Amstelland, dat ook het beheer over de projectrekening voert. Groengebied Amstelland is verantwoordelijk voor de financiële administratie en de uitvoering van de projecten conform de subsidievoorwaarden, inclusief de eindverantwoording richting de subsidiegevers.

In bijlage II is een financieel overzicht over 2020 gegeven. In bijlage III is de stand van zaken van de projecten ultimo 2020 weergegeven.

De Samenwerkingsovereenkomst loopt in principe tot eind 2021, maar duurt voort totdat de partijen aan hun verplichtingen hebben voldaan. Aangezien het project Fietsbrug over de Gaasp in 2022 afgerekend wordt, duurt de overeenkomst tot dan voort. Omdat het gewenst is het Beheerfonds in stand te houden, wordt nagedacht over een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor de periode 2022-2027.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als uitvoeringsorganisatie en opdrachtnemer voor het bestuur van Groengebied Amstelland. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Meer informatie hierover staat in de [paragraaf bedrijfsvoering](#).

Door de coronacrisis zijn inkomsten weggevallen en zijn op onderdelen extra kosten gemaakt. Wanneer de Rijksoverheid een compensatieregeling treft voor de extra kosten die gemeenten en eventueel provincies hebben als gevolg van de coronamaatregelen, kan het bestuur overwegen de participanten van het recreatieschap om een aanvullende bijdrage te leveren aan de extra kosten en misgelopen inkomsten. Een besluit daartoe werd in het bestuursjaar 2020 niet genomen.

Door de lockdown in het voorjaar werden voorzieningen gesloten. Daardoor hoefden onder meer de toiletten in de parken niet te worden schoongemaakt. Wel zijn de hoeveelheden afval en schoonmaakmomenten daarna toegenomen.

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Groengebied Amstelland in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden.

Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen zijn alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïnventariseerd. Per risico is de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt op 31-12-2020 € 497.000, zie bijlage V: Risicoanalyse Groengebied Amstelland.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve. In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Groengebied Amstelland heeft iedere onvoorziene last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk komt te staan. Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn. De huidige algemene reserve (weerstandscapaciteit) is € 1.221.199 en ligt ruim boven het benodigde weerstandsvermogen.

Risicobeheersing

Jaarlijks worden de risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van het recreatieschap geïnventariseerd en gekwantificeerd. De belangrijkste risico's voor Groengebied Amstelland zijn:

- Het niet kunnen realiseren van extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening;
- Het niet doorgaan van grootschalige evenementen;
- Optreden extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen.

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd. Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Netto schuldquote	-101%	-75%	-88%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-101%	-75%	-88%
Solvabiliteitsratio	42%	51%	45%
Structurele exploitatieruimte	-1%	4%	4%
Grondexploitatie	N.v.t.		
Belastingcapaciteit	N.v.t.		

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Water, oevers en stranden
- Pontjes
- Terreinmeubilair
- Hygiënische maatregelen
- Gebouwen en materieel

Op 9 november 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018". De uitvoeringsorganisatie probeert met het beperkte budget zo goed mogelijk de beoogde beeldkwaliteit te handhaven.

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV).

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en niet levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV, maatschappelijke vervangingen boven € 50.000 en economische vervangingen van bijvoorbeeld gebouwen, betaalt het recreatieschap uit de reserve. Vanuit de algemene reserve wordt een bedrag ter grootte van het netto investeringsbedrag overgeheveld naar de bestemmingsreserve egalisatie

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Op de balans is rekening gehouden met een realistische jaarlijkse waardedaling. Die waardedaling leidt tot de jaarlijkse afschrijvingslasten (kapitaallasten). De bestemmingsreserve egalisatie dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Totale lasten DO, GO en VV

Totale lasten kapitaalgoederen (in programma 2)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	1.063.758	1.186.647	-
Groot onderhoud/Vervangingen < 50.000	608.745	924.800	-
Kapitaallasten	2.704	5.407	-
Totaal	1.675.207	2.116.854	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Hieronder worden de kapitaalgoederen per taakveld en categorie verder uitgewerkt.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Verhardingen	226.147	394.000	-
Civiele kunstwerken	66.492	95.000	-
Inzet RNH	10.604	150.222	-
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	301.506	398.100	-
Totaal	604.750	1.037.322	-

Categorie verhardingen

Groengebied Amstelland heeft in totaal 36 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruiterpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is. De beeldkwaliteit voor verhardingen is vastgesteld op niveau B. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid. Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Asfaltwerk recreatiegebied De Hoge Dijk;
- Schelpenpaden Diemerpolder en Hoge Dijk;
- Ruiterpaden diverse gebieden;
- Herstel fietspad Abcoudermeer;
- Voorbereiding groot onderhoud Middenweg.

VERHARDINGEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	64.568	116.000	-
Groot onderhoud en kleine vervangingen	161.579	278.000	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	226.147	394.000	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen > 50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 450 stuks kunstwerken waarvan 140 bruggen en 310 waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers. De beeldkwaliteit voor civiele kunstwerken is vastgesteld op niveau B. Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Vervangen stuw Duivendrechtse polder;
- Verwijderen bruggetje Ouderkerkerplas;
- Gladheidsbestrijding op de bruggen;
- Herstel oeverbeschoeiing Ouderkerkerplas;
- Vervangen duikers Middelpolder en herstel gasbron erf Middelpolder;
- Groot onderhoud brug Diempolder.

CIVIELE KUNSTWERKEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	26.777	45.000	-
Groot onderhoud en kleine vervangingen	39.715	50.000	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	66.492	95.000	-

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie groen

Groengebied Amstelland bevat in totaal 308 ha aan grasvegetatie in de vorm van intensieve- en extensieve grasvegetatie, moeras en rietlanden. Verder heeft het recreatieschap in totaal 115 ha beplanting bestaande uit cultuurlijke en natuurlijke beplanting. De beeldkwaliteit voor grasvegetaties en cultuurlijke beplanting zijn beide vastgesteld op niveau B. Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Maaien intensieve speel- en ligweides;
- Maaien en afruimen extensieve speelweides;
- Dunningswerkzaamheden Diemerpolders;
- Dunningswerkzaamheden Middelpolder en Duivendrechtsepolder;
- Afzetten beplanting hoofdentree Gaasperplas / metrobaan;
- Planten bomen Ouderkerkerplas;
- Dunningsplan De Hoge Dijk.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Totale lasten 5.7.2 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Groen	704.320	700.007	-
Water, oevers en stranden	289.612	406.080	-
Pontjes	50.533	76.864	-
Terreinmeubilair	138.563	188.216	-
Hygiënische maatregelen / nuts, riolering en reiniging	164.897	186.687	-
Gebouwen en materieel	34.642	70.000	-
Overige bedrijfskosten	146.786	140.233	-
Inzet RNH	317.769	203.593	-
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-191.951	-426.500	-
Totaal	1.655.171	1.545.180	-

GROEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	542.468	515.007	-
Groot onderhoud en kleine vervangingen	161.853	185.000	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	704.320	700.007	-

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie water, oevers en stranden

Het recreatieschap heeft in totaal 188 ha water. De inrichting van de zwemplekken moeten middels waarschuwborden aan de wettelijke eisen voldoen. Ook het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz). De beeldkwaliteit voor water is vastgesteld op niveau B. Groengebied Amstelland heeft in de verschillende gebieden in totaal 18.500 m2 zandstrand. De beeldkwaliteit voor oevers en stranden is vastgesteld op niveau B. Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Periodiek herstel stranden – egaliseren, herstel ballenlijnen;
- Ruimen waterplanten Ouderkerkerplas en Gaasperplas;
- Ruimen uitwerpselen ganzen Ouderkerkerplas;
- Bijhouden bebording/infopanelen zwemkwaliteit.

WATER, OEVERS EN STRANDEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	142.428	106.080	-
Groot onderhoud en kleine vervangingen	147.185	300.000	-

Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	289.612	406.080	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal twee pontjes. De beeldkwaliteit voor de pontjes is vastgesteld op niveau B. Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Periodiek onderhoud;
- Ophalen en wegbrengen naar winterstalling;
- Extra vaardiensten t.b.v. recreatiedruk door corona.

PONTJES	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	47.829	71.457	-
Groot onderhoud en kleine vervangingen	-	-	-

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Kapitaallasten	2.704	5.407	-
Totaal	50.533	76.864	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	138.563	188.216	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft in totaal 1135 stuks terreinmeubilair, waarvan 40 speeltoestellen en 1095 overig terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts. De beeldkwaliteit voor terreinmeubilair is vastgesteld op niveau B. Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Vervangen speeltoestel Hoge Dijk;
- Vervangen speeltoestel waterspeelplaats Gaasperplas.

TERREINMEUBILAIR	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	59.912	96.716	-
Groot onderhoud en kleine vervangingen	78.651	91.500	-

Categorie hygiënische maatregelen/nutsvoorzieningen, riolering en reiniging

Groengebied Amstelland heeft in totaal 13 pompen voor de riolering en het doorspoelen van zwemwater, 14 elektrakasten, 3500 meter elektra leidingen en 3780 meter persriolering. Daarnaast verschillende waterputten, water tappunten en 3000 meter waterleiding. De beeldkwaliteit voor riolering is vastgesteld op niveau B. Het recreatieschap heeft totaal 6 toiletgebouwen, die in het seizoen dagelijks schoongemaakt moeten worden. In de verschillende terreinen staan in totaal 42 ondergrondse afvalcontainers die periodiek leeggezogen worden. Op intensief gebruikte ligweiden staan in totaal 15 "hete kolen bakken" voor het barbecueën. Ook het periodiek pikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie. De beeldkwaliteit voor reiniging is vastgesteld op niveau A. Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Schoonhouden terreinen;
- Periodiek vervanging 2 rioolpompen;
- Vervangen inwerpgedeelte ondergrondse afvalbakken.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	164.897	186.687	-
Groot onderhoud en kleine vervangingen	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	164.897	186.687	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie gebouwen en materieel

Het recreatieschap heeft in totaal 14 gebouwen in eigen beheer. Taakveld 5.7.2 omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, zoals toiletgebouwen.

De beeldkwaliteit Voor gebouwen is vastgesteld op niveau B. Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2020 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Aanvullend onderzoek toiletgebouw Ouderkerkplas (herstel in 2021);
- Veel extra schoonmaakwerk t.g.v. corona, drukte en feesten.

GEBOUWEN EN MATERIEEL	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	14.879	49.700	-
Groot onderhoud en kleine vervangingen	19.763	20.300	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	34.642	70.000	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >50.000	90.249	-	-
Economische vervangingen	43.605	-	-

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht gezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 29 oktober 2018 heeft het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

Groengebied Amstelland is volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en rente-risiconorm gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag ter grootte van 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald.

Berekening van de kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal (lasten)	3.745.991
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,2%
Kasgeldlimiet	307.200

Rente-risiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm	
Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%
Renterisiconorm	0

Wet Fido Modelstaat A (x € 1.000)

Kwartaal	1e				2e			
Maand	1 jan	1 feb	1 mrt	1 apr	1 mei	1 jun		
Registratie nr.								
Datum ontvangst								
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0		
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0		
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0		
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0		
Gem. schuld	0				0			
Gem. overschot	0				0			
Kasgeldlimiet	307	307	307	307	307	307		
Ruimte onder limiet	307				307			
Overschrijding	0				0			
Kwartaal	3e				4e			
Maand	1 jul	1 aug	1 sep	1 okt	1 nov	1 dec		
Registratie nr.								
Datum ontvangst								
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0		
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0		
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0		
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0		
Gem. schuld	0				0			
Gem. overschot	0				0			
Kasgeldlimiet	307	307	307	307	307	307		
Ruimte onder limiet	307				307			
Overschrijding	0				0			

Toelichting op modelstaat A

De Kasgeldlimiet voor het recreatieschap bedraagt op basis van de begroting 2020 € 307.000. Het recreatieschap blijft het gehele jaar binnen de limiet.

Wet Fido Modelstaat B (x € 1.000)

Modelstaat B			
1a	Renteherziening op vaste schuld O/G		-
1b	Renteherziening op vaste schuld U/G		-
2	Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)		-
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld		-
3b	nieuw uitgezette lange leningen		-
4	netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)		-
5	Betaalde aflossingen		-
6	herfinanciering (laagste van 4 en 5)		-
7	Renterisico op de vaste schuld (2+6)		-
8	Renterisiconorm		-
9a	ruimte onder		-
9b	Overschrijding		-
Renterisiconorm			
10	Stand van de vaste schuld		-
11	Vastgestelde percentage		-
12	Renterisiconorm (10x11)		-

Toelichting op modelstaat B

Er hebben bij het recreatieschap Groengebied Amstelland geen renteherzieningen op vaste schulden plaatsgevonden en er zijn geen nieuwe leningen uitgezet of aangetrokken. De renterisiconorm is derhalve nihil.

D. Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Groengebied Amstelland bevat. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat vijfjarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van RNH opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werd besloten de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020). Op 14 mei 2020 is besloten om de overeenkomst met een jaar te verlengen tot eind 2021.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In de jaarrekening is hiervoor in totaal een budget van € 1.678.196 opgenomen.

Voor de werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht het recreatieschap verricht zijn vaste bedragen in de begroting opgenomen. Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en -ontwikkeling.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR management
- Training en opleiding van het personeel
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen
- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuuraafhandeling

- Archivering
- Natuurinclusief kennisnetwerk
- Omgevingsmanagement
- Planning en control

Afgeschatte kortingen op de tarieven van Recreatie Noord-Holland

In voorgaande jaren heeft RNH een korting van 2% op de tarieven kunnen geven. Bovendien was het mogelijk om de risico-opslag van RNH met 1,5% te verlagen. In 2019 heeft RNH hierdoor verlies geleden. Zoals begin 2020 is aangegeven en uit een herijking van de uurtarieven is gebleken, moest RNH met ingang van 2020 de kortingen afschaffen. Voor Groengebied Amstelland betreft dit in 2020 een kostenstijging van 3,5% op de inzet van RNH, te weten € 58.737.

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten bedraagt het percentage overhead 18%. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Bestuursadvisering en programmasturing	242.805	206.207
Secretariaat	64.654	49.454
Financiële control en administratie	65.035	57.838
Locatiebeheerder en management	265.985	227.613
Verlaging risico opslag RNH	-	-23.629
Kantoor- en bedrijfskosten	26.451	27.523
Totaal	664.931	545.006

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een informatieverzoek in te dienen. In totaal zijn ongeveer 180 schriftelijke aanvragen gedaan. Hierbij zijn geen klachten ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden. De informatieverzoeken gingen vooral over de coronamaatregelen en het gebruik van de gebieden van en door recreanten.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Als een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, en in elk geval in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurde in de vorm van:

- De begrotingswijziging 2020;
- Separate bestuursvoorstellen, en
- De najaarsnotitie 2020.

Het recreatieschap streeft ernaar substantiële begrotingsafwijkingen te voorkomen. Dit geldt in sterkere mate voor rechtmatigheidsafwijkingen zoals beschreven in de [Kadernota Rechtmatigheid 2018](#).

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

Oppervlaktes en hoeveelheden		
Gronden		
Beleidsgebied gemeenschappelijke regeling	732,27	Hectare
Oppervlakte in eigendom	698,86	Hectare
waarvan: in eigen beheer	558,31	Hectare
contractueel uitgegeven	189,33	Hectare
Aantal contracten gronden	91	
Gebouwen		
Aantal gebouwen	13	
waarvan: in eigen beheer	11	
contractueel uitgegeven	2	
potentieel af te stoten	1	Abcouderstraatweg 79

Gronden in eigendom en uitgegeven

Alle gronden van het recreatieschap zijn in bloot eigendom van Staatsbosbeheer, waarbij het recreatieschap het economisch eigendom heeft. Hier lopen twee verschillende erfpachtcontracten mee, die allebei expireren in 2049.

Gronden in erfpacht worden bij voorkeur voor langere periodes uitgegeven, tenzij dit vanuit gewenste ontwikkelingen in het gebied die voortvloeien uit het ambitietraject onwenselijk is. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief.

Voor ontwikkelingen waarbij externe financiering nodig is, is een looptijd van het ondererfpacht van ten minste 30 jaar wenselijk. Het recreatieschap kan momenteel alleen contracten sluiten met de resterende looptijd van 28 jaar. Met Staatsbosbeheer is daarom voor de korte termijn afgesproken dat zij meetekenen met het ondererfpachtcontract, zodat een langere looptijd gegarandeerd kan worden. Voor de langere termijn loopt binnen de gehele Metropool Regio Amsterdam een proces, waarbij wordt verwacht medio 2021 een Samenwerkingsovereenkomst te sluiten waarbij nieuwe afspraken voor de verlening van het erfpacht worden vastgelegd.

NatuurNetwerk Nederland (NNN)

Bijna alle gronden van het recreatieschap maken deel uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Dit legt beperkingen op aan het gebruik van de gronden.

Commerciële activiteiten

Om voldoende baten te halen uit de gronden zijn de gronden voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven. Hierbij wordt gewerkt met standaardcontracten en voorwaarden. Bij Groengebied Amstelland is nog geen sprake van een vastgesteld grondprijzenbeleid. Wel wordt aangesloten bij de prijzen in de regio daarvoor. Er is sprake van actief accountmanagement waardoor contracten regelmatig worden herzien of gecontroleerd op oneigenlijk gebruik.

Baten uit commerciële activiteiten	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Baten uit (erf)pachten	261.053	271.014
Baten uit verhuren	48.702	48.720

Kavelpaspoorten

Voor nieuwe ontwikkelingen worden kavelpaspoorten opgesteld, waarop marktpartijen kunnen inschrijven. Dit maakt onderdeel uit van het in 2021 op te stellen Uitvoeringsprogramma.

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. Ook de ambtelijke organisaties hebben ook in 2020 goed samengewerkt met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord-Holland	27,90%	902.277	920.593
Gemeente Amstelveen	15,70%	507.706	518.012
Gemeente Amsterdam	49,20%	1.591.113	1.623.413
Gemeente Diemen	4,80%	155.203	158.354
Gemeente Ouder-Amstel	2,40%	77.668	79.245
Totaal	100,00%	3.233.967	3.299.617

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'.

Naam verbonden partij	Groengebied Amstelland
Vestigingsplaats	Amstelveen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen en bestuurlijke verantwoording	- Gemeente Ouder-Amstel: burgemeester mevrouw J. Langenacker (voorzitter) - Gemeente Amsterdam: wethouder mevrouw M. van Doorninck, wethouder L. Ivens en wethouder mevrouw S. Kukenheim - Gemeente Amstelveen: wethouder mevrouw F. Gordon - Gemeente Diemen: wethouder M. Sikkes-van den Berg - Provincie Noord-Holland: gedeputeerde I. Zaal
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Deze regeling heeft ten doel binnen een gebied, als aangegeven op de bij deze regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte tekening:

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

	a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie; b. Het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijkmilieu; c. Het tot stand brengen en onderhouden van een harmonisch landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde en dat rekening houdt met een gezonde agrarische bedrijfsvoering.
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van het recreatiegebied uit, conform de kaders van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners hebben de provincie en de gemeenten een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en nemen daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Beleidsvoornemens 2020-2023 (BBV 15, 1a)	De visie van Groengebied vastgesteld in 2007, wordt in 2021 aangepast. De beleidsvoornemens worden uitgewerkt in een Ambitiedocument en Uitvoeringsprogramma.
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van de jaarlijkse exploitatie zijn de participanten verantwoordelijk: • Provincie Noord-Holland 27,9% • Amstelveen 15,7% • Amsterdam 49,2% • Diemen 4,8% • Ouder-Amstel 2,4%
Bestuurlijk belang	Stemgewicht

Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kan Provinciale Staten / de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.		
Eigen vermogen	31-12-2017	€ 2.894.971	
	31-12-2018	€ 3.366.692	
	31-12-2019	€ 1.895.186	
	31-12-2020	€ 1.829.116	
Vreemd vermogen	31-12-2017	€ 432.138	
	31-12-2018	€ 357.570	
	31-12-2019	€ 2.277.986	
	31-12-2020	€ 2.544.069	
Financieel resultaat voor bestemming	31-12-2017	€ -402.014	
	31-12-2018	€ 471.721	
	31-12-2019	€ -1.471.506	
	31-12-2020	€ -66.070	
Website	https://www.groengebied-amstelland.nl/		
Risicoprofiel	Laag		
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	1. Het niet kunnen realiseren van de taakstelling/extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening; 2. Het niet doorgaan van grootschalige evenementen; 3. Faillissement van bestaande gebiedsondernemers;		

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

4. Alternatieve uitvoering project 'Toekomstplan Gaasperplas' wanneer besluit Amsterdam niet of aangepast wordt genomen;
5. Juridische procedures en reputatieschade;
6. Vandalisme;
7. Optreden extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen;
8. Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen.

Beleidsverslag / Ontwikkelingen

- Het werken aan de gefaseerde opzet van het Ambitiedocument en Uitvoeringsprogramma Groengebied Amstelland;
- Deelname aan vormgeving van het Toekomstplan Gaasperplas;
- Begeleiden van evenementen en ontwikkelen van horecalocaties;
- Stimuleren van biodiversiteit;
- Medewerking verlenen aan zelfbeheer en onderzoeken mogelijkheden stadslandbouw;
- Het effectueren van een nieuwe governancestructuur.

Overige gegevens

Samenstelling van het algemeen bestuur per 31 december 2020

Gemeente Ouder-Amstel

Burgemeester mevr. J. (Joyce) Langenacker (voorzitter)

Gemeente Amsterdam

Benoemd, wethouders:

Mevr. M. (Marieke) van Doorninck

Dhr. L. (Laurens) Ivens

Mevr. S. (Simone) Kukenheim

Gemandateerd, stadsdeelbestuurders:

dhr. J. (Jakob) Wedemeijer* (Zuidoost)

dhr. R. (Rocco) Piers (Oost)

dhr. R. (Rick) Vermin (Zuid)

Gemeente Amstelveen

Wethouder mevr. F. (Floor) Gordon**

Gemeente Diemen

Wethouder dhr. M. (Matthijs) Sikkes-van den Berg***

Provincie Noord-Holland

Gedeputeerde mevr. I. (Ilse) Zaal

*) vast lid dagelijks bestuur

**) roulerend: vast lid in 2018, 2020 en 2022. Adviserend lid in 2019 en 2020

***) roulerend: vast lid 2019 en 2021. Adviserend lid in 2018, 2020 en 2022

Controleverklaring

De controleverklaring van de accountant is op de onderstaande pagina's ingevoegd.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Groengebied Amstelland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Groengebied Amstelland gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van het recreatieschap Groengebied Amstelland op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de controleverordening Recreatieschap Groengebied Amstelland dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 5 juli 2006.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de toelichting op de balans;
- het overzicht van baten en lasten over 2020;
- het overzicht gerealiseerde baten en lasten over 2020 per taakveld;
- de toelichting op de programmarekening;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige bijlagen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Groengebied Amstelland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van het Coronavirus

Covid-19 heeft invloed op Recreatieschap Groengebied Amstelland. Wij verwijzen naar de toelichting die is opgenomen in de samenvatting in de jaarstukken 2020, alsmede naar de jaarrekening onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen, waarin het bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van de coronacrisis op de bedrijfsvoering en op de omgeving waarin de recreatieschap actief is, heeft verwoord. Aangegeven is dat er nog onzekerheden zijn en dat het op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten van Covid-19 op de financiële resultaten en financiële positie van Recreatieschap Groengebied Amstelland in te schatten. Naar verwachting zijn er financiële gevolgen voor verschillende beleidsterreinen van de begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna.

Daarnaast hebben wij onze controle noodgedwongen vanwege Covid-19 geheel op afstand uitgevoerd. Deze manier van werken maakt het moeilijker voor ons om bepaalde waarnemingen te doen wat er toe kan leiden dat bepaalde signalen worden gemist. We hebben bij de controle aandacht besteed aan de risico's en waar nodig aanvullende werkzaamheden uitgevoerd. Ons oordeel bij de jaarrekening 2020 is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 37.800,-. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen Wnt-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de het Controleprotocol Wnt 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Met het bestuur zijn geen rapporteringstoleranties overeengekomen. Wij zullen aan het bestuur onze geconstateerde afwijkingen rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen of Wnt-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, eerste lid, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en diverse bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de controleverordening Recreatieschap Groengebied Amstelland dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 5 juli 2006.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de controleverordening Recreatieschap Groengebied Amstelland dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 5 juli 2006, het Controleprotocol Wnt 2020, de ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben gecommuniceerd. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, 11 maart 2021
Reg.nr.: 101819/215/459/287
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend : mr. drs. J.C. Olij RA

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze jaarrekening wordt/is vastgesteld door het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland in de openbare vergadering van 1 juli 2021.

Voorzitter,
Mevrouw J. Langenacker

Bijlagen

Bijlage I	Investerings- en financieringsstaat over 2020
Bijlage II	Financieel overzicht projectrekening Diemberbos 2020
Bijlage III	Stand van zaken projecten investeringsprogramma Diemberbos fase 2
Bijlage IV	Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020
Bijlage V	Risicoanalyse Groengebied Amstelland
Bijlage VI	WNT-verantwoording

Bijlage I Investerings- en financieringsstaat over 2020

nr	Omschrijving	Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020	Verminderings 2020	Afschrijvingen 2020	Stand per 31-12-2020
	ACTIVA					
1	Onroerende en roerende bezittingen	20.632	133.854	-	2.704	151.782
2	Investeringsuitgaven die gedekt worden uit reserves	-				-
3	Financiële vaste activa	-				-
	Totaal activa	20.632	133.854	-	2.704	151.782
	PASSIVA					
1	Algemene reserve	1.295.015	25.204	-99.020	-	1.221.199
2	Bestemmingsreserve investeringen	582.242	10.451	-92.953	-	499.740
3	Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	17.928	90.249	-	-	108.177
4	Voorziening groot onderhoud**	1.680.216	973.322	-608.745	-	2.044.793
5	Aangegane langlopende leningen	-	-	-		-
	Totaal passiva	3.575.402	1.099.226	-800.719	-	3.873.909
	Bruto werkkapitaal (totaal passiva – totaal activa)	3.554.769	965.372	-800.719	-2.704	3.722.126

Omschrijving		Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020	Vermeerderingen 2020	Verminderingen 2020	Stand per 31-12-2020
4	Specificatie voorziening groot onderhoud**					
	<u>verkeer & vervoer:</u>					
	Categorie verhardingen	790.514	380.800	255.022	-161.579	1.264.757
	Categorie civiele kunstwerken	285.637	122.100		-39.715	368.022
		1.076.151	502.900	255.022	-201.294	1.632.779
	<u>openbaar groen en (openlucht)recreatie:</u>					
	Categorie groen	168.022	71.800	-	-161.853	77.969
	Categorie water, oevers en stranden	200.813	43.100	-	-147.185	96.728
	Categorie terreinmeubilair	168.022	71.800	-	-78.651	161.171
	Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	-	-	-	-	-
	Categorie gebouwen	67.209	28.700	-	-19.763	76.145
		604.065	215.400	-	-407.451	412.014
	Totaal	1.680.216	718.300	255.022	-608.745	2.044.793

Bijlage II Financieel overzicht projectrekening Diemberbos 2020

nr	deelbudget	projecttrekker	Budget per 1-1-2020	Stortingen door derden	Betalingen aan projecttrekkers	Budget per 31-12-2020
1	Fietspad Penbos-Diemberbos	Groengebied Amstelland	-	-	-	-
2	Diemberbosboom en landmark	Staatsbosbeheer	133.851	-	-	133.851
3	Verbreding watergangen	Gemeente Amsterdam	85.479	-	-	85.479
4	Bouwrijp maken scoutingterrein	Staatsbosbeheer	-	-	-	-
5	Aansluiting wandelpad Landlust	Gemeente Amsterdam	15.796	12.808	1.488	27.115
6	Faunapassages Provincialeweg	Stadsdeel Zuidoost	193.077	82.747	275.824	-
7	Zonering fietspad Diemen-Diemberbos	Gemeente Diemen	114.938	104.532	219.470	-
8	Doortrekken waterpartij Diemerdriehoek	Gemeente Diemen	-	-	-	-
9	Fietspaden naar extra onderdoorgang A9	Groengebied Amstelland	151.405	59.595	211.000	-
10	Fietsbrug over de Gaasp	Groengebied Amstelland	790.697	-	148.213	642.484
11	Aansluiting fietsverbinding IJburg	Gemeente Amsterdam	53.480	12.137	65.617	-
12	Fietspad oostkant Diemberbos	Groengebied Amstelland	33.295	12.548	45.844	-
13	Natuurcompensatie Rijkswaterstaat	Rijkswaterstaat	-	-	-	-
14	Promotie en evenementen	Staatsbosbeheer	27.513	-	-	27.513
15	Verevening	n.t.b.	21.215	135.252	21.640	134.828
16	Beheerfonds	Staatsbosbeheer en Groengebied A.	444.601	330.888	33.222	742.267
17	Renteopbrengsten	naar Beheerfonds	137	206	137	206
	Totaal		2.065.483	750.714	1.022.455	1.793.742

Bijlage III Stand van zaken projecten investeringsprogramma Diemberbos fase 2

In het Investeringsprogramma Diemberbos fase 2 zijn veertien projecten benoemd. Van deze veertien projecten zijn er elf in de afgelopen vijfjaar tot uitvoering gekomen. Negen projecten zijn inmiddels voltooid. Twee projecten zijn afgevoerd van de lijst en één project is op de lange baan geschoven. Hieronder volgt een overzicht van de stand van zaken per project/deelbudget.

1. Fietspad Penbos-Diemberbos. De Stuurgroep heeft besloten om dit project niet uit te voeren, omdat de kosten veel hoger uitkwamen dan was geraamd en te hoog waren om deze investering te rechtvaardigen. De gewenste fietsverbinding is via andere (deels nieuwe) fietspaden gerealiseerd.
2. Diemberbosboom en landmark. Voor dit project is de financiering nog niet rond. Het is daarom nog niet in uitvoering genomen. In 2016 is besloten om realisatie van dit project geen prioriteit te geven. In 2019 is besloten om de gereserveerde middelen voor dit project in stand te houden om zo alvast een startkapitaal te hebben voor de voorstellen in de Beheer- en Ontwikkel Strategie, die ook betrekking hebben op verbetering toegangen.
3. Verbreding watergangen. Dit project is begin 2015 gereed gekomen. Er zijn extra kosten gemaakt voor het afplaggen van percelen, zodat deze als moeras beheerd kunnen worden. Hierdoor kan voor deze percelen een hogere beheervergoeding vanuit de SNL worden verkregen. De meerkosten zijn gedekt via verevening met minderkosten van andere projecten.
4. Bouwrijp maken scoutingterrein. Dit project is in 2015 gereed gekomen. Het projectbudget is licht overschreden. De meerkosten zijn gedekt via verevening met minderkosten van andere projecten.
5. Aansluiting wandelpad Landlust. Het wandelpad is begin 2015 gereed gekomen. In 2017 zijn enkele fruitbomen langs het pad geplant. Het restant van het investeringsbudget is na afrekening van de subsidie in 2020 naar het budget voor verevening overgeheveld.
6. Faunapassages Provincialeweg. In 2015 is één faunapassage gerealiseerd ter hoogte van de Bijlmerweide. De tweede, ter hoogte van het recreatiegebied Gaasperplas, is in 2019 gerealiseerd. Het restant van het investeringsbudget is na afrekening van de subsidie in 2020 naar het budget voor verevening

overgeheveld. Het beheerbudget is op basis van een toezegging van Stadsdeel Zuidoost in 2020 ter beschikking gesteld van het Beheerfonds.

7. Zonering fietspad Diemen-hoofdingang Diemberbos. In 2015 is de eerste fase (vier deeltracés, ca. 935 meter) gerealiseerd. In 2018 is de tweede fase (ca. 665 meter) gerealiseerd. De meerkosten zijn gedekt via verevening met minderkosten van andere projecten. De door extra subsidies (EFRO en Stadsregio) ontvangen bedragen zijn in 2020 overgeheveld naar het Beheerfonds, conform de subsidievoorwaarde van de Provincie. Het restant van het beheerbudget is op basis van het besluit van de Stuurgroep (brief 28 mei 2020) uitgekeerd aan de beheerder, de gemeente Diemen.
8. Doortrekken waterpartij Diemerdiehoek. Dit project hangt nauw samen met de realisatie van project 1, fietspad Penbos-Diemberbos. Omdat het fietspad niet wordt gerealiseerd, heeft de Stuurgroep in 2016 besloten om af te zien van realisatie van dit project. Het beschikbare budget is naar het budget voor verevening overgeheveld en daarmee beschikbaar gekomen voor eventuele andere projecten.
9. Fietspaden naar extra onderdoorgang A9. De fietspaden zijn in 2015 gereed gekomen. De kosten waren lager dan geraamd. De nieuwe onderdoorgang (werk Rijkswaterstaat) is in december 2016 in gebruik genomen. Het restant van het investeringsbudget is na afrekening van de subsidie in 2020 naar het budget voor verevening overgeheveld onder verrekening van een in 2015 gestort voorschot. De door extra subsidie (EFRO) ontvangen bedragen zijn in 2020 overgeheveld naar het Beheerfonds, conform de subsidievoorwaarde van de Provincie. Het restant van het beheerbudget is op basis van het besluit van de Stuurgroep (brief 28 mei 2020) uitgekeerd aan de beheerder, Groengebied Amstelland.
10. Fietsbrug over de Gaasp. Dit project is in opdracht van Rijkswaterstaat tot uitvoering gekomen. Hoewel de bouw van de nieuwe brug voorspoedig verloopt, is het voor het fietspad bestemde gedeelte gedurende de gehele bouwtijd van de tunnel in de Gaasperdammerweg nodig voor het omgelegde autoverkeer. Pas als de tunnel in gebruik genomen is kan het fietspadgedeelte beschikbaar komen voor het fietsverkeer. Verwacht wordt dat het fietspad over de brug uiterlijk in 2021 in gebruik kan worden genomen. Het restant van het

beheerbudget is op basis van het besluit van de Stuurgroep (brief 28 mei 2020) uitgekeerd aan de beheerder, Groengebied Amstelland.

11. Aansluiting fietsverbinding IJburg. Dit project is in 2016 in voorbereiding genomen en in 2017 gerealiseerd. Het project is duurder geworden dan geraamd. De meerkosten zijn gedekt via verevening en extra bijdragen van de projecttrekker gemeente Amsterdam. Het restant van het investeringsbudget is na afrekening van de subsidie in 2020 naar het budget voor verevening overgeheveld. Het beheerbudget is op basis van het besluit van de Stuurgroep (brief 28 mei 2020) uitgekeerd aan de beheerder, de gemeente Diemen.
12. Fietspad oostkant Diemberbos. Dit fietspad is in 2015 gereed gekomen. De kosten waren lager dan geraamd. Het restant van het investeringsbudget is na afrekening van de subsidie in 2020 naar het budget voor verevening worden overgeheveld onder verrekening van een in 2015 gestort voorschot. De door extra subsidie (EFRO) ontvangen bedragen zijn in 2020 overgeheveld naar het Beheerfonds, conform de subsidievoorwaarde van de Provincie. Het restant van het beheerbudget is op basis van het besluit van de Stuurgroep (brief 28 mei 2020) uitgekeerd aan de beheerder, Groengebied Amstelland.
13. Natuurcompensatie Rijkswaterstaat. Dit project is in 2015 gereed gekomen, geheel in opdracht en voor rekening van Rijkswaterstaat, buiten de projectrekening van het Diemberbos om. In opdracht van de Provincie wordt een uitbreiding voorbereid op de aangrenzende gronden, eveneens buiten de projectrekening van het Diemberbos om.
14. Promotie en evenementen. In 2016 is door Staatsbosbeheer een promotieplan opgesteld. Op basis hiervan is een bedrag uit het projectbudget beschikbaar gesteld voor inrichting van een infotheek. In 2020 zijn geen uitgaven geweest.

15. Verevening. Door het overblijven van investeringsbudget bij de projecten 5, 6, 9 en 12, door het vervallen van project 8 en door een extra bijdrage voor fietspad 11 is geld beschikbaar gekomen voor de financiering van meerkosten op de projecten 3, 4 en 7. De overgebleven investeringsgelden van de gereedgekomen projecten zijn in 2020 naar het deelbudget Verevening overgeheveld.
16. Beheerfonds. Het fonds is gevuld door garantiebijdragen van de gemeente Amsterdam, de gemeente Diemen en de provincie Noord-Holland. Daarnaast zijn de inkomsten uit evenementen en exploitaties en de renteopbrengsten in het beheerfonds gestort. De uitgaven betreffen de niet door SNL-subsidies of andere begrotingen gedekte kosten voor onderhoud door Staatsbosbeheer en Groengebied Amstelland. In 2020 zijn de door extra subsidies op investeringsprojecten beschikbaar gekomen bedragen overgeheveld naar het Beheerfonds.
17. Renteopbrengsten. Over 2020 is € 205,78 aan rente uitgekeerd. Dit bedrag zal in 2021 worden overgeheveld naar het Beheerfonds.

Bijlage IV Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020

Omschrijving	Jaar van inv.	Geactiv. t/m 2019	Investering	Desinvestering	Geactiv. t/m 2020	Termijn	Boekwaarde 1-1-2020	Afschr. t/m 2019	Afschr. 2020	Afschr. desinv. 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Restwaarde
Investeringen maatschappelijk nut												
Inrichting & ontwikkeling												
Realisatie wandelnetwerk	2019	17.928	90.249	-	108.177	10	17.928	-	-	-	108.177	-
		17.928	90.249	-	108.177		17.928	-	-	-	108.177	-
Investeringen economisch nut												
Vervoermiddelen												
Suzuki 97-LRH-9	2010	38.500	-	-38.500	-	5	-	-38.500	-	-38.500	-	-
Suzuki 00-PPG-4	2011	20.000			20.000	5	-	-20.000	-		-	-
SUBARU FORESTER 2.0I VHS-21	2020	-	43.605		43.605	5	-	-	-		43.605	-
		58.500	43.605	-38.500	63.605		-	-58.500	-	-38.500	43.605	-
Vaartuigen												
Pont over Amstel	2005	81.107	-	-	81.107	15	2.704	-78.403	-2.704	-	-	-
		81.107	-	-	81.107		2.704	-78.403	-2.704	-	-	-
Totaal		157.535	133.854	-38.500	252.889		20.632	-136.903	-2.704	-38.500	151.782	-

Bijlage V Risicoanalyse Groengebied Amstelland

Groengebied Amstelland vindt het belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de risico's, zoals ook wordt verplicht in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze nota geeft het noodzakelijke inzicht en wordt in de [paragraaf weerstandsvormen](#) gebruikt en vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omgaan met de coronacrisis

Het jaar 2020 heeft het belang aangetoond van een goede risico-inventarisatie. Sinds maart 2020 zijn diverse maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus (covid-19) tegen te gaan. De (tijdelijke) sluiting van horeca en voorzieningen volgens de richtlijnen van het RIVM hadden grote gevolgen voor Groengebied Amstelland. Deze maatregelen beperkten zich niet alleen tot het soms ontzeggen van de toegang voor publiek, maar raakten ook de bedrijfsvoering van ondernemingen en evenementen in het gebied. Ondernemingen moesten voor lange periodes hun deuren sluiten of mochten alleen open voor afhaal. De evenementen moesten worden afgelast. De ondernemers hebben het recreatieschap verzocht om korting op huur en pacht, en het recreatieschap heeft besloten hierin de ondernemers tegemoet te komen. Hierdoor liep ook het recreatieschap inkomsten mis.

Ondanks dat een gebeurtenis met de impact van de coronacrisis niet was te voorspellen, bood de inventarisatie aanknopingspunten bij het inschatten van de financiële gevolgen van de coronacrisis.

Ten tijde van het opstellen van deze tekst is het nog niet duidelijk hoe lang de maatregelen gaan duren, wat de gevolgen precies zijn en zeker niet in hoeverre de gevolgen spelen in de toekomst. De ondernemingen moeten zeker tot 2 maart 2021 hun deuren gesloten houden, maar misschien nog langer of later in het jaar opnieuw

sluiten. Ook is niet bekend of de evenementen in 2021 (eventueel in aangepaste vorm) kunnen doorgaan. Dit risico is meegenomen in de inventarisatie.

In een risicosessie eind 2020 zijn de risico's voor Groengebied Amstelland in kaart gebracht. Hierbij zijn de risico's beschreven aan de hand van kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet. Op basis van deze uitkomsten zijn de risico's geplaatst in de onderstaande matrix.

Lage scores (groen gekleurd) geven lage risico's weer. Deze behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (rood gekleurd) geven hoge risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar. Voor deze risico's moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kansen met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix.

Geïnterpreteerde risico's

Begin 2021 zijn de risico's voor Groengebied Amstelland in kaart gebracht. Hieronder zijn de risico's benoemd:

1. Het niet kunnen realiseren van extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening;
2. Het niet doorgaan van grootschalige evenementen;
3. Faillissement van bestaande gebiedsondernemers;
4. Alternatieve uitvoering project 'Toekomstplan Gaasperplas' wanneer besluit Amsterdam niet wordt genomen;;
5. Juridische procedures en reputatieschade;
6. Vandalisme;
7. Optreden extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen;
8. Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen.

Op basis van de kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet zijn de risico's geplaatst in de onderstaande matrix.

Kans	Gevolg / impact		
	1 = 0 – 100.000	2 = 3.0 - 300.000	3 = > 300.000
1 = < 10%	4, 5		
2 = 10 – 40 %	3, 6		
3 = > 40 %		1, 2	7

Lage scores (groen gekleurd) geven kleine risico's weer. Deze behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (rood gekleurd) geven grote risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar. Voor deze risico's moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kansen met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix.

Alleen de risico's met het grootste gevolg zijn in detail verder uitgewerkt. Het betreft de nummers 1, 2 en 7. De verdere uitwerking van deze risico's staat hieronder.

1: Het niet kunnen realiseren van extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening

Dit risico omvat bouwbeperkingen als gevolg van de provinciale omgevingsverordening welke sinds 17 november 2020 van kracht is. De regelgeving van de Omgevingsverordening NH2020 werkt remmend op de activiteiten in Groengebied Amstelland. Afgezien van onduidelijkheden in de regelgeving worden de regels ook alternatief geïnterpreteerd door verschillende actoren.

Risico/kans: Bouwbeperkingen als gevolg van de provinciale omgevingsverordening.		Oorzaak: Te lage betrokkenheid van de omgeving bij de koers en activiteiten van het recreatieschap. Fundamenteel verschillende visie op de rol en taken van het recreatieschap.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 2 100.000 - 300.000	Gevolg/impact: ▪ Het recreatief aanbod van het schap kan niet worden geactualiseerd; ▪ Er kan niet worden voldaan aan de toenemende vraag naar meer recreatief aanbod; ▪ Betere spreiding van het toenemend aantal recreanten wordt onmogelijk; ▪ De inzet van middelen voor werving, selectie en begeleiding van ondernemers is zonder nut; ▪ Missen van cruciale inkomsten voor beheer en onderhoud van het schap.
Beheersmaatregel: ▪ Meer inzet op omgevingsmanagement (proactief netwerken); ▪ Beter betrekken van de directe omgeving bij beheer en besluitvorming; ▪ € 125.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.		

2: Het niet doorgaan van grootschalige evenementen

Dit risico bestaat uit het scenario dat de geplande evenementen geen doorgang vinden. Dit scenario is aannemelijk omdat in 2020 vanwege de coronacrisis de grootschalige evenementen moesten worden gecancelld. Daarnaast liggen evenementen in recreatiegebieden ook onder het politieke vergrootglas. Wanneer er geen evenementen kunnen worden gehouden heeft dit verregaande gevolgen voor meerdere actoren rondom het recreatieschap.

Risico/kans: Het niet doorgaan van de jaarlijks geplande grootschalige evenementen in het recreatieschap.		Oorzaak: Door het coronavirus worden sinds maart 2020 tot nader order geen evenementen georganiseerd. Ook staan evenementen onder politieke druk.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 2 100.000 - 300.000	Gevolg/impact: ▪ Missen van cruciale inkomsten voor beheer en onderhoud van het gebied; ▪ Evenementen organisatoren komen in zwaar weer en voortbestaan wordt onzeker; ▪ Het recreatieschap mist cruciale bindingsfactor met het jongere publiek.
Beheersmaatregel: ▪ Compensatieregeling treffen voor alle getroffen actoren (incl. het recreatieschap); ▪ Evenementen organiseren die passen binnen de mogelijke beperkingen. Dit kan ook inhouden dat met andere dan de huidige evenementenorganisatoren in zee wordt gegaan, dus een nieuw evenement; ▪ € 137.500 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.		

7. Optreden extreem weer, ziekte en plagen flora en fauna en dumpingen

Dit betreffen risico's die ontstaan door extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen. Vanwege het ongrijpbare en meervoudige karakter van dit risico is dit voor Groengebied Amstelland de hoogst gekwalificeerde dreiging.

Risico/kans: Optreden extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen.		Oorzaak: Natuurrampen en ander van buiten afkomend onheil (afvaldumpingen, ziekte en plagen, hitte- en stormschade etc.). Ontdekken invasieve exotische bedreigingen.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 3 > 300.000	Gevolg/impact: ▪ Extra kosten en personele inzet voor beveiligen, bestrijding en opruiming; ▪ Inzet derden voor bestrijding en opruiming; ▪ Bestrijden invasieve exoten; ▪ Hitte of stormschade; ▪ Maatregelen (o.a. zwemverbod en gebiedsverbod); ▪ Uitstel of afstel uitvoering onderhoud, projecten of evenementen met mogelijke schadeclaims.
Beheersmaatregel: ▪ Kostenpost opnemen in exploitatie bij het aannemen van structurele vormen; ▪ Meer inzet op toezicht en handhaving; ▪ Communicatieplan bij risico's. ▪ € 200.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf		

Berekening gewenst weerstandsvermogen

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 497.000, zoals uit onderstaande tabel blijkt. Bij deze berekening is rekening gehouden met de niet in detail uitgewerkte risico's.

Risico	Kans(factor)	Gewenst weerstandsvermogen
1. Het niet kunnen realiseren van extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening	> 40% (0,50)	€ 125.000
2. Het niet doorgaan van grootschalige evenementen	> 40% (0,50)	€ 137.500
7. Optreden extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen	> 40% (0,50)	€ 200.000
Overige risico's		€ 34.500
Totaal		€ 497.000

Ten opzichte van vorig jaar is het benodigde weerstandsvermogen afgenomen. Vorig jaar was benodigde weerstandsvermogen € 585.000.

Het gewenste / benodigde weerstandsvermogen wordt jaarlijks herzien, omdat de risico's en de omvang jaarlijks kunnen wijzigen. En gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's.

Bijlage VI WNT-verantwoording 2020

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Groengebied Amstelland van toepassing zijnde regelgeving: “het algemene WNT-maximum”.

In mei 2017 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om in het financieel verslaggevingsdocument de vermelding van iedere topfunctionaris van wie de bezoldiging €1.500 of minder per kalenderjaar bedraagt te wijzigen. In de jaarrekening kan volstaan worden met de naam en de functie.

De bestuursfuncties van het recreatieschap betreffen onbezoldigde functies.

Overzicht van de bestuurders over het verantwoordingsjaar 2020

Gemeente Ouder-Amstel

Burgemeester mevr. J. (Joyce) Langenacker (voorzitter)

Gemeente Amsterdam

Benoemd, wethouders:

Mevr. M. (Marieke) van Doorninck

Dhr. L. (Laurens) Ivens

Mevr. S. (Simone) Kukenheim

Gemandateerd, stadsdeelbestuurders:

dhr. J. (Jakob) Wedemeijer* (Zuidoost)

dhr. R. (Rocco) Piers (Oost)

dhr. R. (Rick) Vermin (Zuid)

Gemeente Amstelveen

Wethouder mevr. F. (Floor) Gordon**

Gemeente Diemen

Wethouder dhr. M. (Matthijs) Sikkes-van den Berg***

Provincie Noord-Holland

Gedeputeerde mevr. I. (Ilse) Zaal

*) vast lid dagelijks bestuur

**) roulerend: vast lid in 2018, 2020 en 2022. Adviserend lid in 2019 en 2020

***) roulerend: vast lid 2019 en 2021. Adviserend lid in 2018, 2020 en 2022

Uitbetaalde beëindigingsvergoeding 2020

Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan top functionarissen.

Rapportageverplichtingen overige functionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2020 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Begrotingswijziging 2021

Groengebied Amstelland

Begrotingswijziging per programma

Programma	Begroting 2021			Wijziging 2021			Begroting na wijziging 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkelingen inrichting	1.512.348	1.403.379	-108.969	69.558	-121.029	-190.587	1.581.906	1.282.350	-299.556
2. Beheer en onderhoud	2.580.726	670.184	-1.910.542	48.623	123	-48.500	2.629.349	670.307	-1.959.042
3. Veiligheid en toezicht	469.386	-	-469.386	15.332	-	-15.332	484.718	-	-484.718
4. Bestuur en ondersteuning	565.540	-	-565.540	-20.947	-	20.947	544.593	-	-544.593
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	535	3.385.406	3.384.871	-	-	-	535	3.385.406	3.384.871
Totaal voor bestemming	5.128.535	5.458.969	330.434	112.566	-120.906	-233.472	5.241.101	5.338.063	96.962
Ad 5. Mutaties reserves	330.434	-	-330.434	-21.132	212.340	233.472	309.302	212.340	-96.962
Totaal na bestemming	5.458.969	5.458.969	-	91.434	91.434	-	5.550.403	5.550.403	-

Specificatie van de baten	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Subsidies en projectbijdragen	1.407.495	-120.906	1.286.589
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	666.068	-	666.068
Participantenbijdragen	3.385.406	-	3.385.406
Totaal baten voor bestemming	5.458.969	-120.906	5.338.063

Toelichting

Het begrote overschot voor 2021 was € 330.434. Als gevolg van het doorschuiven van projecten en bijdragen die in 2021 niet (volledig) konden worden uitgevoerd sluit de begrotingswijziging op een positief saldo van € 96.962.

De som van de begrotingswijziging (€ 233.472) bestaat uit:

- De lasten nemen toe met een bedrag van € 112.566. Het grootste deel daarvan betreft het uitstel van het bouwrijp maken van de locaties Abcouderstraatweg en Ouderkerkerplas. De bijdrage daarvoor (€ 103.000) werd doorgeschoven naar 2021.
- Het saldo van de baten neemt af met € 120.906. Dit is het effect van het activeren van de investering van het wandelnetwerk Amstelland.

De begrotingswijziging geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen. Ten tijde van het opstellen van deze begrotingswijziging heerst door de coronacrisis onzekerheid over evenementen. In de risicoparagraaf van de programmabegroting is het niet doorgaan van evenementen als risico opgevoerd. Daarnaast werden de gebieden door de coronacrisis frequenter bezocht. Vooralsnog wordt uitgegaan dat de eventuele extra kosten die deze trend met zich meebrengt binnen de bestaande begroting opgevangen kan worden. De wijzigingen worden hieronder toegelicht.

Inzet RNH

In de programmabegroting was € 1.612.486 opgenomen als totale kosten voor de inzet van RNH. Volgens deze begrotingswijziging zijn de kosten voor inzet RNH € 1.649.147. Het verschil (€ 36.661) wordt veroorzaakt door stijging van de inzet RNH door afschaffen verlaging risico opslag RNH en uitgestelde besluitvorming van de gemeenteraad rondom het Toekomstplan Gaasperplas. Verder worden de fietsbrug over de Gaasp en de Koudewinning Ouderkerkerplas in 2021 afgerond.

Daarnaast is er sprake van de volgende verschuiving tussen de programma's:

- € 23.000 is verschoven van programma 4, taakveld 0.4 overhead, naar alle andere taakvelden in de programma's 1, 2 en 3. Deze verschuiving is kostenneutraal voor het recreatieschap. Dit betreft de inzet van de afdelingsmanagers van RNH voor het deel dat in afgelopen jaren op uurbasis ten laste van het recreatieschap werd gebracht. In 2020 werden deze kosten geboekt bij het taakveld overhead. Bij vereenvoudiging van de tariefopbouw van RNH zijn deze kosten overgeslagen in de uurtarieven van de medewerkers. Deze verschuiving zorgt voor een realistischer beeld van de overheadkosten van het recreatieschap.

Programma 1 Ontwikkeling en inrichting

De lagere baten en hogere lasten maken dat de totale wijziging van het eerste programma per saldo € 190.587 bedraagt.

Hogere lasten van € 69.558. Een aantal projecten werd doorgeschoven van 2020 naar 2021. Redenen daarvoor zijn de stagnatie van uitvoering van horecaplannen aan de Abcouderstraatweg (€ 49.500) en de Ouderkerkerplas (€ 53.600) en het plannen van de besluitvorming rondom Toekomstplan Gaasperplas (€ 33.400) door de gemeenteraad van Amsterdam in het voorjaar van 2021. Daarnaast werd in de najaarsvergadering besloten tot wijziging van de begroting voor het uitvoeren van fase 2 van het Ambitiedocument (€ 48.000).

Door het moeten activeren (BBV: maatschappelijk nut) van de lasten en baten van het wandelnetwerk worden de lasten en baten niet meer in de exploitatie begroting opgenomen maar direct verantwoord op de balans (€ 124.800).

Lagere baten van € 121.029. Dit wordt veroorzaakt doordat in programmabegroting 2021 de bijdrage realisatie wandelnetwerk onder programma 1 verantwoord was.

Programma 2 Beheer en onderhoud

De hogere baten en lasten maken dat de totale wijziging van het tweede programma per saldo € 48.500 bedraagt. Hogere lasten ontstaan onder meer door het in exploitatie nemen van het Wandelnetwerk Amsterdam-Amstelland (€ 17.500) (Besluit AB vergadering 28 november 2019), het afronden van het project Koudewinning (€ 10.000) en een bijdrage aan de onderhandeling rondom de erfpachtcontracten met SBB (€ 6.050) (Besluit AB vergadering 26 november 2020).

Programma 3 Toezicht en veiligheid

Hogere lasten van € 15.332. Dit wordt veroorzaakt door de eerder genoemde verschuiving van inzet RNH naar de programma's 1, 2 en 3.

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Lagere lasten van € 20.947. Dit ontstaat door de eerder genoemde verschuiving van overhead naar de directe kosten onder programma's 1, 2 en 3 en hogere lasten (€ 12.000) door bestuursopdracht governance- en beheerstructuur recreatieschappen (Besluit AB vergadering 28 november 2019).

Programma 5 Algemene en inrichting

Geen wijzigingen.

Gevolgen

Gevolgen voor de participanten

De wijzigingen in de begroting hebben geen financiële gevolgen voor de participanten. De lange termijn financiële raming voor het recreatieschap is positief. Zie voor meer informatie de begroting 2022. De begrotingswijziging geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Provincie Noord Holland	27,90%	920.593	944.528
Gemeente Amstelveen	15,70%	518.012	531.480
Gemeente Amsterdam	49,20%	1.623.413	1.665.622
Gemeente Diemen	4,80%	158.354	162.471
Gemeente Ouder-Amstel	2,40%	79.245	81.305
Totaal	100,00%	3.299.617	3.385.406

Gevolgen voor de reserves

De baten van het recreatieschap zijn voor 2021 hoger dan de lasten. De reserves nemen in omvang toe met € 96.962. Zie de tabel hiernaast voor een compleet overzicht van de gevolgen voor de reserves.

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Toevoeging algemene reserve	97.434	-21.132	76.302
Onttrekking algemene reserve	-	-109.200	-109.200
Toevoeging bestemmingsreserve	233.000	-	233.000
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-103.140	-103.140
Totaal	330.434	-233.472	96.962

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze begrotingswijziging wordt/is vastgesteld door het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland in de openbare vergadering van 1 juli 2021.

Voorzitter,
Mevrouw J. Langenacker

Programmabegroting 2022

Groengebied Amstelland

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Programma's	6
Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	9
Programma 2. Beheer en onderhoud	12
Programma 3. Toezicht en veiligheid	16
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	17
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	19
Paragrafen	21
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	22
B. Kapitaalgoederen	23
C. Financiering	30
D. Bedrijfsvoering	31
E. Grondbeleid	34
F. Participanten	36
Overzicht van baten en lasten	39
Bijlagen	49

Samenvatting

De gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Diemen en Ouder-Amstel participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling van recreatieschap Groengebied Amstelland. Het Groengebied bekostigt haar activiteiten uit inkomsten van huren, pachten, evenementen (in voorkomende gevallen projectsubsidies) en bijdragen van de participanten.

Kerngegevens: 4.000 hectare werkgebied, waarvan 712 hectare beheergebied met 188 hectare water. In 2020 plm. 3,5 miljoen bezoeken tegen normaal zo'n 2,7 á 3 miljoen per jaar.

Doel

Het doel van Groengebied Amstelland is vastgelegd in artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling:

- Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
- Het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- Het tot stand brengen en onderhouden van een harmonisch landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde en dat rekening houdt met een gezonde agrarische bedrijfsvoering.

Externe invloeden in 2022

Tijdens het opstellen van de begroting voor 2022 was het coronavirus nog niet onder controle. De impact was groot op ons sociale en maatschappelijke leven en de vraag is of die blijvend is. Positief aan deze crisis was wel dat de gebieden en routes meer werden bezocht dan de jaren ervoor. Bij voortduren van de crisis ontstaat echter wel onzekerheid of het programma volledig uitvoerbaar kan zijn. Toch legt het bestuur een zoveel als mogelijk reële begroting voor. Deze begroting vertaalt de effecten die vanuit de samenleving 'binnenvliegen' en vertaalt die in cijfers.

Het jaar 2022 is een jaar waarin de gemeenteraadsverkiezingen en de vertaling van de verkiezingsprogramma's van de onderscheiden partijen in de deelnemende gemeenten aandacht zullen vragen voor ons werk en werkgebied. Voor verbetering van de governance en beheerstructuur van de recreatieschappen gaat met ingang van 2022 een gezamenlijk Bestuursbureau functioneren.

Reacties op de Kadernota 2022

In de Kadernota 2022 is aangegeven dat die beleidsarm werd opgesteld. Nadere invulling van het Ambitiedocument en Uitvoeringsprogramma moet immers nog plaatsvinden. De indicatief aangegeven doelen in de Kadernota worden hieronder in de programma's uitgewerkt.

In de ontvangen zienswijze van de gemeenteraad van Amstelveen werd aandacht gevraagd voor het verwerken van de effecten van de coronacrisis in de jaarrekening en de risico's daarvan in de begroting 2022. De risicoparagraaf gaat daarop in.

Wat willen we bereiken?

Groengebied Amstelland zorgt met haar reguliere werkzaamheden en projecten voor:

- MeER biodiversiteit;
- BetERe spreiding recreanten en een
- BredER recreatief aanbod.

Deze doelen worden opgenomen en uitgewerkt in het Ambitiedocument en het bijbehoren Uitvoeringsprogramma.

Wat gaat het kosten en opbrengen

De lasten van Groengebied Amstelland zijn als volgt opgebouwd.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	116.189	-	-116.189
2. Beheer en onderhoud	2.646.833	675.669	-1.971.164
3. Veiligheid en toezicht	488.596	-	-488.596
4. Bestuur en ondersteuning	536.854	-	-536.854
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	539	3.444.034	3.443.495
Totaal voor bestemming	3.789.011	4.119.703	330.692
Ad 5. Mutaties reserves	330.692	-	330.692
Totaal na bestemming	4.119.703	4.119.703	-

Financieel resultaat

De programmabegroting 2022 sluit met een positief saldo voor resultaatbestemming € 330.692. Het positieve saldo wordt alleen veroorzaakt door het activeren van uitgaven die voorheen uit de voorzieningen groot onderhoud en vervanging werden bekostigd. In het voorstel voor vaststelling van begroting wordt een bedrag van € 233.000 toegevoegd aan de investeringsreserve voor dekking van de kapitaallasten. Dit is gebaseerd op het jaarlijks geactualiseerde meerjareninvesteringsprogramma.

Voor besteding van het restant van het positieve resultaat (€ 97.692) worden in de loop van 2021 voorstellen gedaan voor het uitvoeren van projecten van het uitvoeringsprogramma bij het Ambitiedocument. Tegen die achtergrond wordt dit bedrag toegevoegd aan de algemene reserve.

	Begroting 2022	Begrotingswijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	3.789.011	5.241.101	3.745.991
Baten	4.119.703	5.338.063	3.679.922
Saldo	330.692	96.962	-66.070

De totale begrote lasten liggen € 1.452.090 lager dan vorig jaar, zoals in bovenstaande tabel is weergegeven. Dat verschil wordt bepaald door incidentele projecten die zijn afgerond in 2021:

- Fietsbrug over Gaasp € 1.282.350;
- Ambitiedocument en uitvoeringsprogramma € 47.750;

En het afronden van projecten na 2020-2021:

- Bouwrijp maken horecalocatie Abcouderstraatweg 79 (€ 49.500);
- Infrastructuur t.b.v. horeca Ouderkerkerplas (€ 53.640)

De begrote baten zijn € 1.218.360 lager dan vorig jaar. Dat verschil wordt veroorzaakt door de bijdrage aan fietsbrug over de Gaasp in 2021. Omdat ook de lasten op dit zelfde punt lager zijn werkt dit nagenoeg neutraal door in de begroting.

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 01-01-2022	Stand per 31-12-2022	Verschil
Algemene reserve	1.188.301	1.285.993	97.692
Bestemmingsreserve investerings	629.600	862.600	233.000
Bestemmingsreserve egalitatie	108.177	108.177	-
Totaal reserves	1.926.078	2.256.770	330.692
Voorziening groot onderhoud	1.939.293	2.082.793	143.500
Totaal reserves en voorzieningen	3.865.371	4.339.563	474.192

Risicobeheersing

De belangrijkste risico's voor Groengebied Amstelland zijn:

- Het niet kunnen realiseren van extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening;
- Het niet doorgaan van grootschalige evenementen;
- Optreden extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen.

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 497.000. De huidige weerstandscapaciteit liggen boven het niveau van de berekende risico's. Bijlage I bevat de risicoanalyse met hierin een uitgebreide toelichting.

Programma's

Doel

Het doel van Groengebied Amstelland is vastgelegd in artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling:

- a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
- b. Het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- c. Het tot stand brengen en onderhouden van een harmonisch landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde en dat rekening houdt met een gezonde agrarische bedrijfsvoering.

Ambitie

In 2021 werd het Ambitiedocument vastgesteld met een uitvoeringsprogramma. De opgaven daarin liggen vooral in het verlengde van hogere (schap overstijgende) ambities. In 2022 wordt vooral gestart met inrichtings- beheers- en exploitatie-maatregelen op gronden waar het recreatieschap zeggenschap over heeft. Verder hebben de beheer en ontwikkelperspectieven en heeft gemeentelijk beleid op uiteenlopende terreinen invloed op ontwikkelrichtingen en –tempo van de recreatiegebieden en stadsranden. Tegelijkertijd zorgt Groengebied Amstelland met haar reguliere werkzaamheden en projecten voor:

- MeER biodiversiteit;
- BetERe spreiding recreanten en een
- BredER recreatief aanbod.

Dat doet zij door onder meer participatie te betrekken bij inrichting en beheer; door kennis, onderzoeken en adviezen voor realisatie van deze ER-doelen te benutten en ook kennis te delen voor afstemming en waarde toevoeging in gebieden en stadsranden. Dat komt onder meer tot uiting in:

- Samenwerking, medeontwikkeling (van o.m. horeca) en medefinanciering in het Toekomstplan voor de Gaasperplas;
- Inbreng bij de groene invulling van de woningbouwplannen en bereikbaarheid van de recreatiegebieden en
- Samenwerking met de waterkwaliteitsbeheer AGV/Waternet voor optimale (zwem)waterkwaliteit.

Actuele ontwikkelingen

De uitvoering van beleid, beheer en onderhoud wordt in 2022 en de jaren erna beïnvloed en soms gestuurd door ontwikkelingen buiten het recreatieschap. Daarvan neemt de onzekerheid rond de coronacrisis mogelijk nog steeds een belangrijk deel van de aandacht in beslag. Verder zijn belangrijke invloeden:

- De groei van de bevolking in de metropoolregio Amsterdam (MRA). Die betekent een substantiële toename in recreatiebehoefte voor de regio. Bovendien staat spreiding van het groeiend aantal toeristen hoog op de agenda. Daarnaast staan de natuurwaarden onder druk door onder meer de stikstofdepositie en afname van de biodiversiteit.
- Toenemende belangstelling en met gemeentelijke gezondheidsprogramma's stimuleren van recreëren en samenwerken in het groen, dicht bij huis;
- Toenemende aandacht voor lokale voedselproductie: stadslandbouw, zelfbeheer, voedselbossen;

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

- Klimaatadaptatie en beter verbinden van groen met de stad. In de stedelijke woonambities zijn dit thema's die bijdragen aan een prettig en gezond woonklimaat. Dat biedt ook kansen om de biodiversiteit te versterken door het buitengebied 'de stad in te trekken' en recreatie- en natuurbeleving al bij de voordeur te laten beginnen.
- Het provinciale ruimtelijk- en natuurbeleid. In het kader van onder meer het Natuur Netwerk Nederland en de soms gewenste ontwikkelruimte binnen de recreatiegebieden kan spanning ontstaan. Om deze reden heeft de provincie in 2019 beschrijvingen gemaakt van de 'wezenlijke kenmerken en waarden' voor het Natuurnetwerk Nederland. Op basis hiervan kan een afweging worden gemaakt over de ruimtelijke beperkingen en kansen voor deze gebieden. De begrenzing hiervan is niet overal in overeenstemming met het huidige gebruik. Hierover vindt afstemming plaats.
- De gemeenteraadsverkiezingen. Het jaar 2022 is een jaar waarin de vertaling van de verkiezingsprogramma's van de onderscheiden partijen in de deelnemende gemeenten aandacht zullen vragen voor ons werk en werkgebied.
- De rol en positie van de recreatieschappen stond geruime tijd op de politieke agenda van provinciale staten. Dit heeft er onder meer toe geleid dat in het coalitieprogramma staat dat het uitgangspunt is dat de provincie een blijvende betrokkenheid houdt bij de werkzaamheden van de recreatieschappen. Wel is voor scheiding tussen beleidsvormings- en beheertaken van opdrachtnemer RNH een besluit genomen om per 2022 een bestuursbureau in te stellen.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Programma's

De uitvoering van beleid, beheer en onderhoud wordt aan de hand van vijf programma's gerealiseerd. De programma's zijn vervolgens onderverdeeld in taakvelden. Per taakveld zijn operationele doelen voor 2022 bepaald. De financiële samenvatting van de lasten en baten:

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	116.189	-	-116.189
2. Beheer en onderhoud	2.646.833	675.669	-1.971.164
3. Veiligheid en toezicht	488.596	-	-488.596
4. Bestuur en ondersteuning	536.854	-	-536.854
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	539	3.444.034	3.443.495
Totaal voor bestemming	3.789.011	4.119.703	330.692
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	330.692	-	330.692
Totaal na bestemming	4.119.703	4.119.703	-

Specificatie van de baten	
Subsidies en projectbijdragen	4.273
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	671.396
Participantenbijdragen	3.444.034
Totaal baten voor bestemming	4.119.703

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere (de jaarlijks terugkerende) en incidentele werkzaamheden.

Reguliere werkzaamheden

Het saldo van de reguliere lasten ligt € 42.600 hoger dan het voorgaande jaar, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is het gevolg van indexatie en stijging van de kapitaallasten wandelnetwerk (€ 18.000).

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	3.789.011	3.746.411	3.664.742
Baten	4.119.703	4.055.713	3.643.751
Saldo	330.692	309.302	-20.991

Incidentele werkzaamheden

Het saldo van de incidentele lasten en baten is ongewijzigd.

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	-	1.494.690	81.249
Baten	-	1.282.350	36.171
Saldo	-	-212.340	-45.079

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Ambitie

Met het programma ontwikkeling en inrichting zet Groengebied Amstelland zich in voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. Voor 2022 gaat het vooral om:

- (mede)Uitwerking en realisatie Toekomstplan Gaasperplas;
- Dubbel ruimtegebruik in relatie tot energieopwekking;
- Projecten uit het aanstaande Uitvoeringsprogramma.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 2.1.1 Verkeer en vervoer

N.v.t.

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Voor de recreant is horeca een belangrijke waarde voor het verblijf in de gebieden. Bij de participatie voor het toekomstplan voor de Gaasperplas werd dat meermalen bevestigd. Groengebied zet zich in voor voldoende rustplaatsen en duurzame horeca (vast of mobiel) rond de plas en doet dat in samenwerking met de gemeente. Geremd door de coronacrisis is de reeds ingezette ontwikkeling van horeca gestagneerd. Indien nog in een afrondende fase, wordt aandacht besteed aan:

- Ontwikkeling horeca Abcouderstraatweg 79 en
- Ontwikkeling horeca de Ouderkerkerplas;

In 2021 werd het Ambitiedocument vastgesteld met een uitvoeringsprogramma. De opgaven daarin liggen vooral in het verlengde van hogere (schap overstijgende) ambities. In 2022 wordt vooral gestart met inrichtings- beheers- en exploitatie- maatregelen op gronden waar het recreatieschap zeggenschap over heeft. Verder hebben de beheer en ontwikkelperspectieven en heeft gemeentelijk beleid op uiteenlopende terreinen invloed op ontwikkelrichtingen en –tempo van de recreatiegebieden en stadsranden.

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

N.v.t.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket worden de verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid. Dat geldt ook voor de organisatoren van grote evenementen, die worden begeleid bij de uitvoering. Het gaat om evenementen die passen binnen de beleidsruimte die door de gemeenten is aangegeven. De begeleiding door het recreatieschap richt zich o.a. op het minimaliseren van de impact op de omgeving.

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Hieronder vallen activiteiten die ondersteunend zijn aan het beheer en onderhoud (programma 2):

- Ondersteuning voor beheerplannen en beheersysteem;
- Ondersteuning voor planmatige uitvoering van groot onderhoud en vervangingen;
- Coördinatie voor beheer en communicatie over zwemwaterkwaliteit.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Baten en lasten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	10.080	1.436.757	37.068
Inzet RNH	106.109	145.149	131.687
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	116.189	1.581.906	168.756
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	-	1.282.350	33.671
Totale baten	-	1.282.350	33.671
Saldo	-116.189	-299.556	-135.085

Programma 1 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	--	-	-
3.1 economische ontwikkeling	Ambitiedocument en Uitvoeringsprogramma	87.726	-
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	--	-	-
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Ondernemersloket	-	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Diverse projecten	28.463	-
Totaal		116.189	-

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld	Projectnaam	Begroting 2022	
Nr.		Lasten	Baten
2.1.1			
	Subtotaal taakveld 2.1.1	-	-
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	87.726	
	Subtotaal taakveld 3.1	87.726	-
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur		
	Subtotaal taakveld 3.2.1	-	-
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
	Subtotaal taakveld 3.3	-	-
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	28.463	
	Subtotaal taakveld 5.7.1	28.463	-
3.3	Totaal	116.189	-

Programma 2. Beheer en onderhoud

Ambitie

Met het programma beheer en onderhoud zet het recreatieschap zich in voor de instandhouding van recreatie en natuur. Voor 2022 gaat het om:

- In standhouden en bevorderen aan de hand van gidssoorten en van beheerdoeltypen (index natuur en landschap);
- Verder uitwerken van het ambitieprogramma in een meerjaren-uitvoeringsprogramma;
- Een bijdrage leveren aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door onder meer het betrekken van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt bij beheer en onderhoud;
- Samenwerking met partners in natuur- en landschapsbeheer (kennis en ondersteuning);
- Inzetten van onderhoud voor vergroting biodiversiteit;
- Het versterken van de natuurwaarden en deze bekend en beleefbaar maken;
- Actueel houden accenten en inzet (kwalitatief en kwantitatief) toezicht en handhaving;
- Het meewerken aan uitvoering van zelfbeheer in de stadsranden;
- Samenwerking op het gebied van natuurbeleving en voorlichting;
- Schone recreatiegebieden: beheersing afvalproblematiek;
- Operationele afstemming met gemeenten over vergunningen en ontheffingen;
- In standhouden van routevoorzieningen;
- Het voorbereiden van het recreatieve aanbod op de verwachte toename van de recreatiedruk.
- Aantrekkelijk, schoon, heel en veilig houden van recreatiegebieden en voorzieningen, op minimaal CROW-beeldkwaliteit B;

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

De programmabegroting 2022 sluit met een positief saldo voor resultaatbestemming € 330.692. Het positieve saldo wordt alleen veroorzaakt door het activeren van uitgaven die voorheen uit de voorzieningen groot onderhoud en vervanging werden bekostigd. In het voorstel voor vaststelling van begroting wordt voor de kapitaaluitgaven € 233.000 toegevoegd aan de investeringsreserve. Voor besteding van het restant van het positieve resultaat (€ 97.692) worden in de loop van 2021 voorstellen gedaan voor het uitvoeren van projecten van het meerjarenuitvoeringsprogramma. Tegen die achtergrond wordt dit bedrag toegevoegd aan de algemene reserve. De werkzaamheden onder dit taakveld bestaan uit:

- Jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van wegen, paden, kunstwerken, wegmeubilair. Inclusief afschrijvingen;
- Dagelijks onderhoud om bv in het najaar de bladen van de fietspaden op te ruimen en het leegzuigen van straatkolken.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

- Commercieel beheer
- Grondprijzenbeleid, vastgoedbeleid, pachtbeleid,
- Advies bij vastgoedontwikkeling
- Juridische advisering

Verder zorgt de uitvoeringsorganisatie voor het afhandelen van WOB-verzoeken, canonherzieningen en andere notariële wijzigingen van erfpachtcontracten.

Zie voor nadere informatie ook de [paragraaf kapitaalgoederen](#).

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 3.4 Economische promotie

Dit taakveld omvat het begeleiden van exploitatieontwikkelingen. Onderdelen hiervan zijn: het bevorderen van de samenwerking tussen lokale ondernemers en het recreatieschap op het gebied van begeleiden toerisme en recreatie samen met gemeenten uitwerken en communiceren van locaties voor horeca-ontwikkeling en het inspelen op ontwikkelingen met betrekking tot het al dan niet houden van evenementen.

Taakveld 5.3 Cultuur presentatie en productie

Het faciliteren van kleine, lokaal gerichte en grote evenementen zoals Open Air, Reggae Lake, Guilty Pleasure en Fiesta Macumba.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

- Instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn. Hiervoor vindt jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van onder andere gras, beplanting, water, stranden en speeltoestellen plaats;
- Voeren van beheer dat de biodiversiteit ondersteunt en bevordert in de natuurlijke zones. Dit bestaat o.a. uit het natuurlijke beheer van riet, bloemrijke velden en bermen, terugdringen spontane opslag (bv. Bramen en Japanse duizendknoop) en het rekening houden met bloeiperiodes van zeldzame bloemen bij het maaibeheer;
- Onderhouden en uitbreiden van de route netwerken inclusief promotie en het onderhouden van de digitale infrastructuur.

Baten en lasten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten DO	1.158.977	1.149.779	1.063.758
Overige bedrijfskosten	253.946	263.280	180.463
Inzet RNH	544.189	544.569	473.951
GO*	519.500	768.500	608.745
Kapitaallasten	26.721	8.721	2.704
Subtotaal lasten	2.503.333	2.734.849	2.329.621
Dotatie voorziening GO*	663.000	663.000	718.300
Onttrekking voorziening GO*	-519.500	-768.500	-608.745
Saldo mutaties voorziening GO	143.500	-105.500	109.555
Totale lasten	2.646.833	2.629.349	2.439.176
Opbrengsten	671.396	666.068	344.131
Projectsubsidies	4.273	4.239	-
Totale baten	675.669	670.307	344.131
Saldo	-1.971.164	-1.959.042	-2.095.044

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen van maatschappelijke kapitaalgoederen, waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen. Zie ook de toelichting in de [paragraaf kapitaalgoederen](#).

Meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) voor 2022-2025

Voor het groot onderhoud aan kapitaalgoederen wordt een meerjarenplanung gehanteerd. De kosten van het groot onderhoud worden elk jaar onttrokken aan de voorziening groot onderhoud. Om voldoende middelen beschikbaar te houden, wordt jaarlijks met een gemiddelde van de geraamde kosten over de komende 10 jaar gereserveerd en als bijdrage toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud. In 2022 worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Voorbereiding en uitvoering onderdelen (bruggen en paden) Toekomstplan Gaasperplas;
- Dunnen beplanting;
- Baggeren waterlopen;
- Vervangen speeltoestellen;
- Groot onderhoud toiletgebouwen.

Programma 2 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	Wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair	634.792	-
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastructuur	Vastgoedbeheer	70.236	330.671
3.4 economische promotie	Gebiedspromotie en communicatie	93.242	-
5.3 cultuur presentatie en productie	Evenementen	42.657	305.091
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.	1.805.906	39.907
Totaal		2.646.833	675.669

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld	Projectnaam	Begroting 2022	
Nr.		Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	165.992	
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	468.800	
2.1.2	GO/V	300.000	
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-300.000	
	Subtotaal taakveld 2.1.2	634.792	-
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	70.236	330.671
	Subtotaal taakveld 3.2.2	70.236	330.671
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	93.242	
	Subtotaal taakveld 3.4	93.242	-

Taakveld	Projectnaam	Begroting 2022	
Nr.		Lasten	Baten
5.3	Reguliere werkzaamheden cultuurpresentatie en productie	42.657	305.091
5.3	Evenementen		
	Subtotaal taakveld 5.3	42.657	305.091
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	1.584.985	39.907
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	194.200	
5.7.2	GO/V	219.500	
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-219.500	
5.7.2	Kapitaallasten	26.721	
	Subtotaal taakveld 5.7.2	1.805.906	39.907
	Totaal	2.646.833	675.669

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Ambitie

Toezicht, begeleiding en soms handhaving is nodig voor het in goede banen leiden van het gebruik van de recreatiegebieden. De nadruk ligt bij gastheerschap, voorlichten en voorbeeldgedrag.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Die ambities worden uitgevoerd door het:

- Aannamebeleid, ondersteuning, opleiden en trainen te richten op de rol gastheer in de gebieden;
- Verzorgen rondleidingen door boswachters
- Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening;
- Jaarlijks opstellen handhavingsplan en daarover afstemmen en samenwerken met gemeenten;
- Verbeteren van zichtbaarheid.

Programma 3 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	Gastheerschap en toezicht door boa's	488.596	-
Totaal		488.596	-

Baten en lasten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	33.001	32.739	19.759
Inzet RNH	455.595	451.979	427.662
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	488.596	484.718	447.422
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-488.596	-484.718	-447.422

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Ambitie

In dit verband staat voorop: het borgen van begrotingsevenwicht op de lange termijn met voldoende ruimte voor investeringen in het uitvoeringsprogramma.

Speerpunten voor 2022 zijn het:

- Vervolmaken van de in 2020 ingezette financiële transitie;
- Verbeteren van de bestuursadvisering en het faciliteren van het bestuursbureau;
- Optimaliseren van de programmasturing
- Extra aandacht voor omgevingsmanagement, participatie en communicatie.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 0.1 Bestuur

- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2021.

Taakveld 0.4 Overhead

- Opstellen van jaarstukken;
- Strategisch omgevingsmanagement;
- Voorbereiden en uitwerken van bestuursvergaderingen;
- Beantwoorden van bestuurlijke en ambtelijke vragen;
- Verbeterde bestuurlijke besluitvorming;
- Programmering meerjarenuitvoeringsprogramma;
- Uitvoeren bezoekerstellingen en aanvullend recreatieonderzoek.

Baten en lasten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	47.289	58.914	51.580
Inzet RNH	489.565	485.679	638.479
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	536.854	544.593	690.059
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-536.854	-544.593	-690.059

Programma 4 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.1 bestuur	Accountantscontrole	18.824	-
0.4 overhead	Zie onderstaande specificatie	518.030	-
Totaal		536.854	-

Specificatie van de overhead (taakveld 0.4)

Onderdeel	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	181.441	
Secretariaat	62.670	
Financiële control en administratie	66.486	
Locatiebeheerder en management	178.968	
Kantoor- en bedrijfskosten	28.465	
	518.030	-

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Ambitie

Het verwerven van opbrengsten uit het recreatiegebied om daarmee bij te dragen aan een gezond en duurzaam recreatieschap.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 0.5 Treasury

- De financiering van het vastgestelde beleid;
- Zo weinig mogelijk financieringskosten;
- Het beperken van de (financiële) risico's.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

- Participantenbijdrage;
- Overige verrekeningen.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

N.v.t.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de Nota reserves en voorzieningen.

Taakveld 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

N.v.t.

Baten en lasten

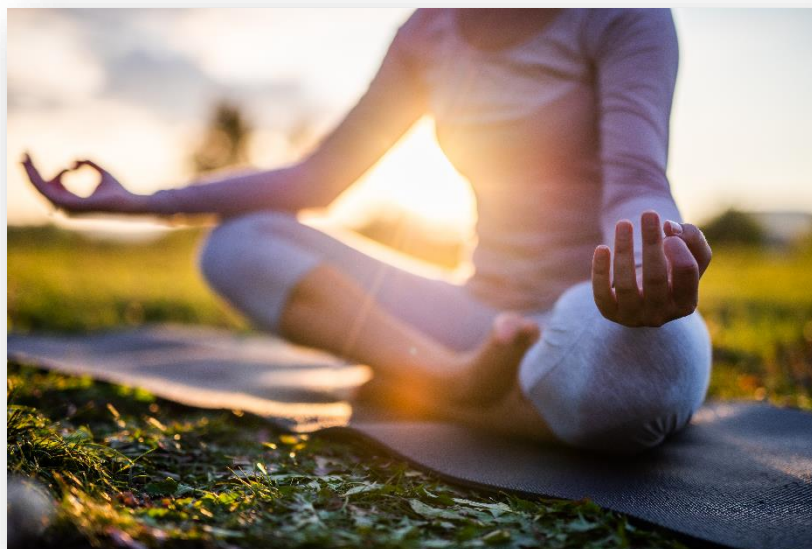
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	539	535	580
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	539	535	580
Participantenbijdragen	3.444.034	3.385.406	3.299.617
Opbrengsten	-	-	2.500
Totale baten	3.444.034	3.385.406	3.302.117
Saldo voor bestemming	3.443.495	3.384.871	3.301.538
Mutaties reserves	330.692	96.962	-66.070
Saldo na bestemming	3.112.803	3.287.909	3.367.607

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Toevoeging algemene reserve	97.692	76.302	25.204
Onttrekking algemene reserve	-	-109.200	-99.020
Toevoeging bestemmingsreserve	233.000	233.000	10.451
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-103.140	-2.704
Totaal	330.692	96.962	-66.070

Programma 5 in geld per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.5 treasury	bank- en rentekosten	539	-
0.8 overige baten en lasten	participantenbijdragen	-	3.444.034
0.9 vennootschapsbelasting		-	-
0.10 mutaties reserves	toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	330.692	-
0.11 resultaat rekening baten en lasten		-	-
Totaal		331.231	3.444.034

Paragrafen

Naast de financiële informatie op de programma onderdelen en WAT daarvoor wordt geleverd is er in toelichtende zin over het HOE meer toe te lichten bij de onderscheiden de taakvelden.

Indexatie

De baten en lasten zijn (met uitzondering van afschrijvingen en rente) verhoogd met een index van 0,8% voor 2022. Ook de participantenbijdrage is met deze index verhoogd.

Deze indexatie is gebaseerd op het inflatiecijfer volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zoals uitgedrukt in de consumenten prijsindex (CPI) per peildatum 1 november 2020.

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Groengebied Amstelland in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden.

Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen zijn alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïnventariseerd. Per risico is de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt op 31-12-2020 € 497.000, zie bijlage I: Risicoanalyse Groengebied Amstelland.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve. In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Groengebied Amstelland heeft iedere onvoorziene last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk komt te staan. Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn. De huidige algemene reserve (weerstandscapaciteit) is € 1.221.199 en ligt ruim boven het benodigde weerstandsvermogen.

Risicobeheersing

Jaarlijks worden de risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van het recreatieschap geïnventariseerd en gekwantificeerd. De belangrijkste risico's voor Groengebied Amstelland zijn:

- Het niet kunnen realiseren van extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening;
- Het niet doorgaan van grootschalige evenementen;
- Optreden extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen.

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd. Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

	Jaarrek. 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	-101%	-146%	-99%	-100%	-101%	-102%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-101%	-146%	-99%	-100%	-101%	-102%
Solvabiliteitsratio	42%	44%	46%	53%	60%	67%
Structurele exploitatieruimte	-1%	6%	8%	8%	8%	8%
Grondexploitatie	n.v.t.					
Belastingcapaciteit	n.v.t.					

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Water, oevers en stranden
- Pontjes
- Terreinmeubilair
- Hygiënische maatregelen
- Gebouwen en materieel

Op 9 november 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018" (CROW). De uitvoeringsorganisatie probeert binnen het beschikbaar gestelde budget zo goed mogelijk de beoogde kwaliteit te handhaven.

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV).

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en niet levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV, maatschappelijke vervangingen boven € 50.000 en economische vervangingen van bijvoorbeeld gebouwen, betaalt het recreatieschap uit de reserve. Vanuit de algemene reserve wordt een bedrag ter grootte van het netto investeringsbedrag overgeheveld naar de bestemmingsreserve egalisatie

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Op de balans is rekening gehouden met een realistische jaarlijkse waardedaling. Die waardedaling leidt tot de jaarlijkse afschrijvingslasten (kapitaallasten). De bestemmingsreserve egalisatie dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Totale lasten DO, GO en VV

Totaal kapitaalgoederen	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	1.158.977	1.168.249	1.177.596	1.187.015
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	519.500	527.600	641.500	670.500
Kapitaallasten	26.721	26.721	26.721	26.721
Totaal	1.705.198	1.722.570	1.845.817	1.884.236

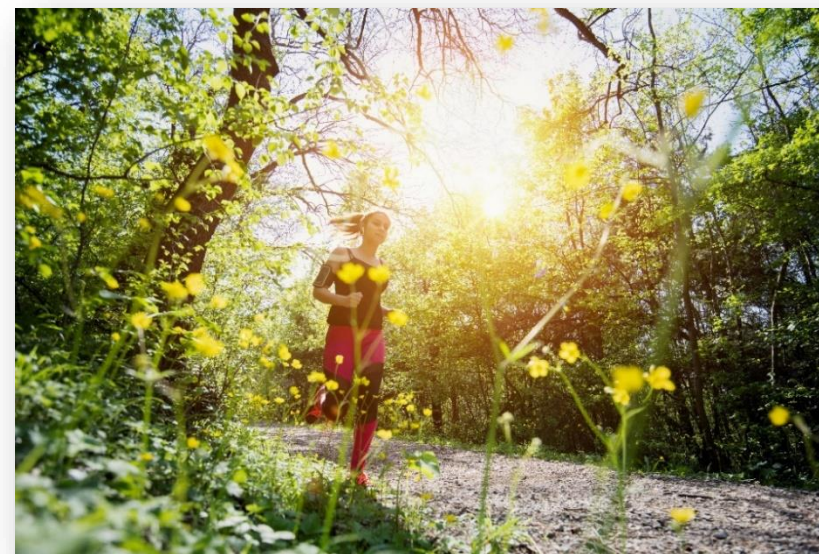
Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Hieronder worden de kapitaalgoederen per taakveld en categorie verder uitgewerkt.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	2022	2023	2024	2025
Verhardingen	339.007	336.719	452.437	543.160
Civiele kunstwerken	96.539	96.911	97.286	97.664
Inzet RNH	30.446	30.690	30.936	31.183
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	168.800	111.800	56.800	-33.200
Totaal	634.792	576.120	637.459	638.807

Categorie verhardingen

Groengebied Amstelland heeft in totaal 36 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruitpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is.

De beeldkwaliteit voor verhardingen is vastgesteld op niveau B. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid.

VERHARDINGEN	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	89.007	89.719	90.437	91.160
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	250.000	247.000	362.000	452.000
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	339.007	336.719	452.437	543.160

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 450 stuks kunstwerken waarvan 140 bruggen en 310 waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers.

De beeldkwaliteit voor civiele kunstwerken is vastgesteld op niveau B.

CIVIELE KUNSTWERKEN	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	46.539	46.911	47.286	47.664
Groot onderhoud Vervangingen <50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	96.539	96.911	97.286	97.664

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Totale lasten 5.7.2 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	2022	2023	2024	2025
Groen	597.624	601.885	606.180	610.509
Water, oevers en stranden	129.709	130.587	131.472	132.364
Pontjes	73.902	74.493	75.089	75.690
Terreinmeubilair	202.217	202.943	176.675	154.412
Hygiënische maatregelen / nuts, rioleringen reiniging	193.073	194.618	196.175	197.744
Gebouwen en materieel	73.127	84.414	110.503	72.693
Overige bedrijfskosten	224.985	226.785	228.599	230.427
Inzet RNH	336.569	339.261	341.975	344.711
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-25.300	23.600	-35.300	25.700
Totaal	1.805.906	1.878.586	1.831.368	1.844.250

Categorie groen

Groengebied Amstelland bevat in totaal 308 ha aan grasvegetatie in de vorm van intensieve- en extensieve grasvegetatie, moeras en rietlanden. Verder heeft het recreatieschap in totaal 115 ha beplanting bestaande uit culturele en natuurlijke beplanting.

De beeldkwaliteit voor grasvegetaties en culturele beplanting zijn beide vastgesteld op niveau B.

GROEN	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	532.624	536.885	541.180	545.509
Groot onderhoud/Vervangingen <50.000	65.000	65.000	65.000	65.000
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	597.624	601.885	606.180	610.509

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie water, oevers en stranden

Het recreatieschap heeft in totaal 188 ha water. De inrichting van de zwemplekken moeten middels waarschuwborden aan de wettelijke eisen voldoen. Ook het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz).

De beeldkwaliteit voor water is vastgesteld op niveau B. Groengebied Amstelland heeft in de verschillende gebieden in totaal 18.5 hectare zandstrand.

De beeldkwaliteit voor oevers en stranden is vastgesteld op niveau B.

WATER, OEVERS EN STRANDEN	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	109.709	110.587	111.472	112.364
Groot onderhoud Vervangingen <50.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	129.709	130.587	131.472	132.364

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal twee pontjes.

De beeldkwaliteit voor de pontjes is vastgesteld op niveau B

PONTJES	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	73.902	74.493	75.089	75.690
Groot onderhoud Vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	73.902	74.493	75.089	75.690

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft in totaal 1135 stuks terreinmeubilair, waarvan 40 speeltoestellen en 1095 overig terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts.

De beeldkwaliteit voor terreinmeubilair is vastgesteld op niveau B.

TERREINMEUBILAIR	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	90.717	91.443	92.175	92.912
Groot onderhoud Vervangingen <50.000	111.500	111.500	84.500	61.500
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	202.217	202.943	176.675	154.412

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging

Groengebied Amstelland heeft in totaal 13 pompen voor de riolering en het doorspoelen van zwemwater, 14 elektrakasten, 3500 meter elektra leidingen en 3780 meter persriolering. Daarnaast verschillende waterputten, water tappunten en 3000 meter waterleiding. De beeldkwaliteit voor riolering is vastgesteld op niveau B. Het recreatieschap heeft totaal 6 toiletgebouwen, die in het seizoen dagelijks schoongemaakt moeten worden. In de verschillende terreinen staan in totaal 42 ondergrondse afvalcontainers die periodiek leeggezogen worden. Op intensief gebruikte ligweiden staan in totaal 15 "hete kolen bakken" voor het barbecueën. Ook het periodiek prikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie.

De beeldkwaliteit voor reiniging is vastgesteld op niveau A.

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	193.073	194.618	196.175	197.744
Groot onderhoud Vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	193.073	194.618	196.175	197.744

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Categorie gebouwen en materieel

Het recreatieschap heeft in totaal 14 gebouwen in eigen beheer. Taakveld 5.7.2 omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, zoals toiletgebouwen.

De beeldkwaliteit voor gebouwen is vastgesteld op niveau B.

GEBOUWEN EN MATERIEEL	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	23.406	23.593	23.782	23.972
Groot onderhoud Vervangingen <50.000	23.000	34.100	60.000	22.000
Kapitaallasten	26.721	26.721	26.721	26.721
Totaal	73.127	84.414	110.503	72.693

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht gezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 29 oktober 2018 heeft het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

Groengebied Amstelland is volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en rente-risiconorm gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag ter grootte van 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald.

Berekening van de kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal (lasten)	3.789.011
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	310.699

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm	
Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

D. Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Groengebied Amstelland bevat. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat vijfjarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van RNH opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werd besloten de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020). Op 14 mei 2020 is besloten om de overeenkomst met een jaar te verlengen tot eind 2021.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In de begroting is hiervoor in totaal een budget van € 1.595.458 opgenomen.

Voor de werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht het recreatieschap verricht zijn vaste bedragen in de begroting opgenomen. Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en -ontwikkeling.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR management
- Training en opleiding van het personeel
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen

- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuurafhandeling
- Archivering
- Natuurinclusief kennisnetwerk
- Omgevingsmanagement
- Planning en control

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten bedraagt het percentage overhead 14,00 %. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Lasten	Baten
Bestuursadvisingen programmasturing	181.441	-
Secretariaat	62.670	-
Financiële control en administratie	66.486	-
Locatiebeheerders en management	178.968	-
Kantoor- en bedrijfskosten	28.465	-
Totaal	518.030	-

Planning en control

RNH maakt voor het recreatieschap voor ieder boekjaar de kadernota en programmabegroting, gevolgd door een jaarplan en begrotingswijziging, en tenslotte de najaarsnotitie en jaarrekening. In één kalenderjaar worden daartoe de volgende stukken aan het bestuur voorgelegd:

- In het voorjaar de jaarrekening van het afgelopen jaar, de begrotingswijziging voor het lopende jaar en de programmabegroting voor het volgende jaar;
- En in het najaar de najaarsnotitie voor het lopende jaar, een jaarplan / financiële uitgangspunten voor het volgende jaar en de kadernota voor het daaropvolgende jaar.

Deze cyclus van planning en control wordt zo goed mogelijk afgestemd op de vergadercyclus van het recreatieschap, de behandeling door participanten en regionale afspraken over de informatie uitwisseling tussen gemeenschappelijke regelingen en gemeenteraden.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Wanneer een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, zo mogelijk in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurt in de vorm van:

- De begrotingswijziging;
- Separate bestuursvoorstellen;
- En de najaarsnotitie.

Dit geldt in sterkere mate voor rechtmatigheidsafwijkingen zoals beschreven in de [Kadernota Rechtmatigheid 2018](#).

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een informatieverzoek in te dienen. In totaal zijn ongeveer 180 schriftelijke aanvragen gedaan. Hierbij zijn geen klachten ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden. De informatieverzoeken gingen vooral over de coronamaatregelen en het gebruik van de gebieden van en door recreanten.

Tarientabel

De tarientabel volgt uit de Legesverordening 2015 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland. De tarieven kunnen telkenmale met de vaststelling van de begroting over enig jaar opnieuw worden vastgesteld.

1.	Documenten	
	Aard van de dienstverlening	Tarief
1.1.	Toezening link naar digitale openbare vergaderstukken van Algemeen Bestuur op basis van registratie belangstellenden	Nihil
1.2.	Het verstrekken van fotokopieën van schriftelijke stukken, afschriften en dergelijke A4-formaat, per bladzijde (zwart/wit)	€0,40
2.	Archiefwerkzaamheden, opzoeken stukken	
	Aard van de dienstverlening	Tarief
2.1.	Opzoeken stukken in archief of in bestanden indien het opzoeken langer duurt dan 15 minuten, eerste kwartier gratis.	€ 15,- per kwartier of gedeelte daarvan
3.	Vergunningen en ontheffingen op grond van de Algemene Verordening (AV) van het recreatieschap	
	Aard van de dienstverlening	Tarief

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

3.1.	Art. 2.2 AV - VERVALLEN (betreft: vergunning voor evenementen)	Nihil
3.2.	Vergunning voor het tegen betaling aanbieden van diensten en lessen, zoals skeeleren, fietsen, kanoën, paardrijden, bewaken van auto's etc. (art. 2.3 AV)	€ 50,- per keer € 250,- per jaar
3.3	Ventvergunning (art.2.4 AV) ten behoeve van de verkoop van (horeca)artikelen: • voor maximaal 3 aansluitende dagen • jaarvergunning venten, per jaar	€ 150,- € 250,-
3.4	Standplaatsvergunning (art. 2.5 AV), in verband met verkoop van (horeca)artikelen vanuit een mobiel verkooppunt, per aangewezen locatie: • voor maximaal 3 aansluitende dagen • jaarstandplaats	€ 150,- € 250,-
3.5	Ontheffing voor het maken van commerciële foto- en filmopnamen (art. 2.6 AV), per dagdeel	€ 250,-
3.6	Vergunning voor het uitlaten van honden door commerciële bedrijven/uitlaatservices (art. 2.14 AV), per jaar, afhankelijk van bezoekfrequentie	van € 250,- tot € 750,-
3.7	Vergunning voor het uitlaten of begeleiden van meer dan drie honden (art. 2.14 AV), particulier/nonprofit, per jaar/periode	€ 50,-

3.8	Ontheffing voor het op afstand (radiografisch) besturen van voertuigen en recreatieapparatuur, waaronder drones (art. 2.19 AV), particulier, nonprofit, per ontheffing	€ 50,-
3.9	Bescherming groenvoorzieningen (art.3.4 AV); ontheffing voor schade toebrengen aan groenvoorzieningen of grasmat, graven van kuilen etc.(excl. herstel van schade!), per keer	€ 150,-
3.10	Ontheffing motorvoertuig voor rijden in groenvoorzieningen (art. 4.5 AV) voor een periode van maximaal 3 maanden • voor elke verlenging met maximaal drie maanden	€ 50,- € 50,-
3.11	Barbecue etc. (art. 4.18 AV) op daartoe aangewezen plaatsen, met een verwacht bezoekersaantal van 50 tot 100 personen, per keer meer dan 100 personen, per keer N.B.: Evt. in combinatie met evenementenvergunning gemeente	€ 50,- *) € 150,- *)
3.12	Wijziging van vergunning of ontheffing, o.a. data/periode	€ 50,-
3.13	Overige vergunningen/ontheffingen op grond van de AV	€ 150,-

*) Groepsactiviteiten (kleinschalige evenementen) maken deel uit van het normale gebruik van het recreatiegebied.

Het bestuur van het recreatieschap draagt de uitvoeringsorganisatie op om in elk geval van deze mogelijkheid gebruik te maken voor:

- Sport- en speldagen van scholen;
- Benefietactiviteiten voor algemeen geaccepteerde goede doelen;
- Familiebijeenkomsten tot 100 personen;
- Kleinschalige activiteiten georganiseerd door organisaties met een maatschappelijk doel;
- Kleinschalige sportactiviteiten.

Voorwaarde is dan wel dat de openbare toegankelijkheid van de terreinen en voorzieningen gewaarborgd is en dat er dus geen sprake is van exclusief terreingebruik waarbij derden kunnen worden geweerd of gebruik door anderen wordt geweerd.

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

Oppervlaktes en hoeveelheden		
Gronden		
Beleidsgebied gemeenschappelijke regeling	732,27	Hectare
Oppervlakte in eigendom	698,86	Hectare
waarvan: in eigen beheer	558,31	Hectare
contractueel uitgegeven	189,33	Hectare
Aantal contracten gronden	91	
Gebouwen		
Aantal gebouwen	13	
waarvan: in eigen beheer	11	
contractueel uitgegeven	2	
potentieel af te stoten	1	Abcouderstraatweg 79

Gronden in eigendom en uitgegeven

Alle gronden van het recreatieschap zijn in bloot eigendom van Staatsbosbeheer, waarbij het recreatieschap het economisch eigendom heeft. Hier lopen twee verschillende erfpachtcontracten mee, die allebei expireren in 2049.

Gronden in erfpacht worden bij voorkeur voor langere periodes uitgegeven, tenzij dit vanuit gewenste ontwikkelingen in het gebied die voortvloeien uit het ambitietraject onwenselijk is. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief.

Voor ontwikkelingen waarbij externe financiering nodig is, is een looptijd van het ondererfpacht van ten minste 30 jaar wenselijk. Het recreatieschap kan momenteel alleen contracten sluiten met de resterende looptijd van 28 jaar. Met Staatsbosbeheer is daarom voor de korte termijn afgesproken dat zij meetekenen met het ondererfpachtcontract, zodat een langere looptijd gegarandeerd kan worden. Voor de langere termijn loopt binnen de gehele Metropool Regio Amsterdam een proces, waarbij medio 2021 (verwachting) een Samenwerkingsovereenkomst te sluiten waarbij nieuwe afspraken voor de verlening van het erfpacht worden vastgelegd.

NatuurNetwerk Nederland (NNN)

Bijna alle gronden in eigendom, huur of erfpacht van het recreatieschap maken deel uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Dit legt beperkingen op aan het gebruik van de gronden.

Commerciële activiteiten

Om baten te halen uit de gronden is een aantal daarvan voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven. Hierbij wordt gewerkt met standaardcontracten en voorwaarden. Bij Groengebied Amstelland is nog geen sprake van een vastgesteld grondprijzenbeleid. Wel wordt aangesloten bij de prijzen in de regio daarvoor. Er is sprake van actief accountmanagement waardoor contracten regelmatig worden geactualiseerd of gecontroleerd op oneigenlijk gebruik.

Baten uit commerciële activiteiten	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021
Baten uit (erf)pachten	280.284	278.060
Baten uit verhuren	50.387	49.987

Kavelpaspoorten

Voor nieuwe ontwikkelingen worden kavelpaspoorten opgesteld, waarop marktpartijen kunnen inschrijven. Dit maakt onderdeel uit van het in 2021 opgestelde Uitvoeringsprogramma.

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. Op basis van de hierboven genoemde indexering zal de participantenbijdragen met 0,8% worden verhoogd. De verhoging van de kosten van inzet RNH met 2% (€ 31.545) (besluit AB 2 juli 2020) geeft aanleiding tot het wijzigen van de participantenbijdrage. De Gemeenschappelijke Regeling bepaalt dat eens per vijf jaar de participantenbijdrage wordt geactualiseerd. Basis voor de bijdrage is het inwonertal van de deelnemende gemeenten, in dit geval juli 2020. Dit leidt tot een minimale verschuiving in de bijdragen, zie onderstaande tabel.

Participant	Bijdragen-verdeling 2021	Bijdrageverdeling 2022	Bijdrage in 2022
Provincie Noord Holland	27,90%	27,90%	960.885
Gemeente Amstelveen	15,70%	15,40%	530.382
Gemeente Amsterdam	49,20%	49,10%	1.691.021
Gemeente Diemen	4,80%	5,20%	179.089
Gemeente Ouder-Amstel	2,40%	2,40%	82.657
Totaal	100,00%	100,00%	3.444.034

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf biedt een handvat voor de informatie, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'.

Naam verbonden partij	Groengebied Amstelland
Vestigingsplaats	Amstelveen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen en bestuurlijke verantwoording	- Gemeente Ouder-Amstel: burgemeester mevrouw J. Langenacker (voorzitter) - Gemeente Amsterdam: wethouder mevrouw M. van Doorninck, wethouder L. Ivens en wethouder mevrouw S. Kukenheim - Gemeente Amstelveen: wethouder mevrouw F. Gordon - Gemeente Diemen: wethouder M. Sikkes-van den Berg - Provincie Noord-Holland: gedeputeerde I. Zaal
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Deze regeling heeft ten doel binnen een gebied, als aangegeven op de bij deze regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte tekening:

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

	a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie; b. Het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijkmilieu; c. Het tot stand brengen en onderhouden van een harmonisch landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde en dat rekening houdt met een gezonde agrarische bedrijfsvoering.
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van het recreatiegebied uit, conform de kaders van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners hebben de provincie en de gemeenten een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en nemen daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Beleidsvoornemens 2020-2023 (BBV 15, 1a)	De visie van Groengebied vastgesteld in 2007, wordt in 2021 aangepast. De beleidsvoornemens worden uitgewerkt in een Ambitiedocument en Uitvoeringsprogramma.
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van de jaarlijkse exploitatie zijn de participanten verantwoordelijk: • Provincie Noord-Holland 27,9% • Amstelveen 15,4% • Amsterdam 49,1% • Diemen 5,2% • Ouder-Amstel 2,4%
Bestuurlijk belang	Stemgewicht

Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kan Provinciale Staten / de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.	
Eigen vermogen	31-12-2019	€ 1.895.186
	31-12-2020	€ 1.829.116
	31-12-2021	€ 1.926.078
	31-12-2022	€ 2.256.770
Vreemd vermogen	31-12-2019	€ 2.277.986
	31-12-2020	€ 2.544.069
	31-12-2021	€ 2.488.293
	31-12-2022	€ 2.631.793
Financieel resultaat voor bestemming	31-12-2019	€ -1.471.506
	31-12-2020	€ -66.070
	31-12-2021	€ 96.962
	31-12-2022	€ 330.692
Website	https://www.groengebied-amstelland.nl/	
Risicoprofiel	Laag	
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	1. Het niet kunnen realiseren van de taakstelling/extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening; 2. Het niet doorgaan van grootschalige evenementen; 3. Faillissement van gerelateerde ondernemers;	

	4. Alternatieve uitvoering project ‘Toekomstplan Gaasperplas’ wanneer besluit Amsterdam niet of aangepast wordt genomen; 5. Juridische procedures en reputatieschade; 6. Vandalisme; 7. Optreden extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen; 8. Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen.
Ontwikkelingen Groengebied Amstelland: - werkte in 2021 aan een Ambitiedocument met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma. Dit Ambitiedocument gaat in op de beleidsdoelstellingen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en beoogt realisatie daarvan op de eigen taakvelden. Het Uitvoeringsprogramma benoemt projecten in 2022 en de jaren erna, plaatst uitvoering in de tijd en gaat in op voorbereiding, participatie en financiering; - heeft deelgenomen aan de vormgeving van het Toekomstplan Gaasperplas en draagt in 2022 en de jaren erna, bij aan/verzorgt delen van realisatie ervan; - begeleidt evenementen en het ontwikkelen van horecalocaties; - draagt met haar beheer en onderhoud bewust bij aan biodiversiteit en verleent medewerking aan participatie in onderhoud en projecten voor zelfbeheer; - zorgt voor structureel (financieel) evenwicht; - zorgt voor een aantrekkelijke recreatieomgeving met veilige en begaanbare voorzieningen; - werkt mee aan het effectueren van de nieuwe governancestructuur; - werkt samen met haar erfpachtgevers aan een duurzame toekomst van de recreatiegebieden.	

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkelingen inrichting	116.189	-	-116.189
2. Beheer en onderhoud	2.646.833	675.669	-1.971.164
3. Veiligheid en toezicht	488.596	-	-488.596
4. Bestuur en ondersteuning	536.854	-	-536.854
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	539	3.444.034	3.443.495
Totaal voor bestemming	3.789.011	4.119.703	330.692
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	330.692	-	330.692
Totaal na bestemming	4.119.703	4.119.703	-

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
0.1	bestuur	18.675	18.824	18.975	19.127	19.280
0.4	overhead	525.918	518.030	522.175	526.352	530.562
0.5	treasury	535	539	543	547	551
0.8	overige baten en lasten	-	-	-	-	-
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	mutaties reserves	309.302	330.692	338.853	347.080	355.379
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	484.718	488.596	492.505	496.445	500.416
2.1	verkeer en vervoer	1.915.825	634.792	576.120	637.459	638.807
2.2	parkeren	-	-	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	134.779	87.726	88.428	89.135	89.848
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	188.868	70.236	70.798	71.364	71.935
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-
3.4	economische promotie	92.502	93.242	93.988	94.740	95.498
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	42.318	42.657	42.998	43.342	43.689
5.5	cultureel erfgoed	-	-	-	-	-
5.7	openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.836.963	1.834.369	1.907.277	1.860.289	1.873.402
	Totaal lasten	5.550.403	4.119.703	4.152.660	4.185.880	4.219.367

Nr.	Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
0.1	bestuur	-	-	-	-	-
0.4	overhead	-	-	-	-	-
0.5	treasury	-	-	-	-	-
0.8	overige baten en lasten	3.385.406	3.444.034	3.471.586	3.499.359	3.527.354
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	mutaties reserves	212.340	-	-	-	-
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-
2.1	verkeer en vervoer	1.282.350	-	-	-	-
2.2	parkeren	-	-	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	-	-	-	-	-
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	328.047	330.671	333.316	335.982	338.670
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-
3.4	economische promotie	-	-	-	-	-
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	302.670	305.091	307.532	309.992	312.472
5.7	openbaar groen en (openlucht)recreatie	39.590	39.907	40.226	40.547	40.871
	Totaal baten	5.550.403	4.119.703	4.152.660	4.185.880	4.219.367

	Saldo van baten en lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
	Totaal baten	5.550.403	4.119.703	4.152.660	4.185.880	4.219.367
	Totaal lasten	5.550.403	4.119.703	4.152.660	4.185.880	4.219.367
	Saldo	-	-	-	-	-

	Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
84340	Bijdrage provincie Noord-Holland	944.528	960.885	968.572	976.321	984.132
84312	Bijdrage gemeente Amstelveen	531.480	530.382	534.625	538.902	543.213
84313	Bijdrage gemeente Amsterdam	1.665.622	1.691.021	1.704.549	1.718.185	1.731.930
84318	Bijdrage gemeente Diemen	162.471	179.089	180.522	181.966	183.422
84328	Bijdrage gemeente Ouder-Amstel	81.305	82.657	83.318	83.985	84.657
	Totaal	3.385.406	3.444.034	3.471.586	3.499.359	3.527.354

Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Belastingen	-	-	-
Grond	-	-	-
Duurzame goederen	519.500	746.729	602.329
Pachten	4.769	4.731	3.509
Inzet RNH	1.595.458	1.649.147	1.678.196
Huren	-	-	-
Overige goederen en diensten	1.498.524	2.936.738	1.349.119
Rente	539	535	580
Mutatie voorzieningen	143.500	-105.500	109.555
Afschrijvingen	26.721	8.721	2.704
Overige verrekeningen	-	-	-
Totaal lasten	3.789.011	5.241.101	3.745.991

Baten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Grond	-	-	-
Pachten	280.284	278.060	261.053
Huren	50.387	49.987	48.702
Leges en andere rechten	2.850	2.827	5.659
Overige goederen en diensten	337.875	335.194	31.218
Subsidies	4.273	1.286.589	33.671
Inkomensoverdrachten	3.444.034	3.385.406	3.299.617
Kapitaaloverdrachten	-	-	-
Rente	-	-	-
Overige verrekeningen	-	-	3
Totaal baten	4.119.703	5.338.063	3.679.922

Saldo van lasten en baten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Totaal lasten	3.789.011	5.241.101	3.745.991
Totaal baten	4.119.703	5.338.063	3.679.922
Saldo	330.692	96.962	-66.070

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Toevoeging algemene reserve	97.692	76.302	25.204
Onttrekking algemene reserve	-	-109.200	-99.020
Toevoeging bestemmingsreserve	233.000	233.000	10.451
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-103.140	-2.704
Totaal	330.692	96.962	-66.070

Gerealiseerd resultaat	-	-	-
-------------------------------	---	---	---

Beleidsindicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Geen van deze indicatoren zijn toepasbaar voor het recreatieschap.

Geprognostiseerde balans 2022

De geprognostiseerde balans per 31 december in bedragen

ACTIVA	2022	2021	PASSIVA	2022	2021
Vaste activa			Vaste financieringsmiddelen		
Materiële vaste activa	188.458	215.179	Reserves	2.124.170	1.859.778
Financiële vaste activa	-	-	Voorzieningen	2.215.393	2.005.593
			Schulden op lange termijn	-	-
Subtotaal	188.458	215.179	Subtotaal	4.339.563	3.865.371
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Vorderingen en overlopende activa	4.103.000	4.103.000	Schulden op korte termijn	549.000	549.000
Liquide middelen	597.105	96.192			
Subtotaal	4.700.105	4.199.192	Subtotaal	549.000	549.000
Totaal	4.888.563	4.414.371	Totaal	4.888.563	4.414.371

Financiële meerjarenraming 2021-2025

Lasten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkelingen inrichting	1.581.906	116.189	117.119	118.056	119.000
2. Beheer en onderhoud	2.629.349	2.646.833	2.662.490	2.678.273	2.694.179
3. Veiligheid en toezicht	484.718	488.596	492.505	496.445	500.416
4. Bestuur en ondersteuning	544.593	536.854	541.150	545.479	549.842
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	535	539	543	547	551
Totaal	5.241.101	3.789.011	3.813.807	3.838.800	3.863.988

Baten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkelingen inrichting	1.282.350	-	-	-	-
2. Beheer en onderhoud	670.307	675.669	681.074	686.521	692.013
3. Veiligheid en toezicht	-	-	-	-	-
4. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	3.385.406	3.444.034	3.471.586	3.499.359	3.527.354
Totaal	5.338.063	4.119.703	4.152.660	4.185.880	4.219.367

Saldo lasten en baten	96.962	330.692	338.853	347.080	355.379
------------------------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Mutaties reserves (standen per 31-12)	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	-32.898	97.692	105.853	114.080	122.379
Bestemmingsreserve	129.860	233.000	233.000	233.000	233.000
Totaal	96.962	330.692	338.853	347.080	355.379

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

De omvang van de algemene reserve is per ultimo 2021 begroot op € 1.188.301 en zal in 2022 op basis van de begroting € 1.285.993 zijn. De algemene reserve is toereikend voor het berekende benodigde weerstandsvermogen. Het bestuur kan besluiten extra inspanningen (mede) te financieren uit de algemene reserve. Volgens de huidige meerjarenraming groeit de algemene reserve door naar € 1.628.000 in 2025.

De bestemmingsreserve egalisatie/ investeringen, ingesteld voor dekking van de kapitaallasten van geactiveerde uitgaven aan kapitaalwerken, zal in 2022 op basis van de begroting € 970.777 zijn. Volgens de huidige meerjarenraming groeien de bestemmingsreserves door naar € 1.670.000 in 2025.

	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022	Verschil
Algemene reserve	1.188.301	1.285.993	97.692
Bestemmingsreserve investeringen	629.600	862.600	233.000
Bestemmingsreserve egalisatie	108.177	108.177	-
Totaal reserves	1.926.078	2.256.770	330.692
Voorziening Groot Onderhoud	1.939.293	2.082.793	143.500
Totaal voorziening	1.939.293	2.082.793	143.500

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2021	1.221.199	109.200	76.302	1.188.301
Bestemmingsreserve investeringen	2021	499.740	103.140	233.000	629.600
Bestemmingsreserve egalisatie	2021	108.177	-	-	108.177
Totaal reserves		1.829.116	212.340	309.302	1.926.078
Voorziening Groot Onderhoud	2021	2.044.793	768.500	663.000	1.939.293
Totaal voorziening		2.044.793	768.500	663.000	1.939.293
	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2022	1.188.301	-	97.692	1.285.993
Bestemmingsreserve investeringen	2022	629.600	-	233.000	862.600
Bestemmingsreserve egalisatie	2022	108.177	-	-	108.177
Totaal reserves		1.926.078	-	330.692	2.256.770
Voorziening Groot Onderhoud	2022	1.939.293	519.500	663.000	2.082.793
Totaal voorziening		1.939.293	519.500	663.000	2.082.793

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting is vastgesteld door het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland in de openbare vergadering van 1 juli 2021.

Voorzitter,
Mevrouw J. Langenacker

Bijlagen

Bijlage I **Risicoanalyse Groengebied Amstelland**

Bijlage I Risicoanalyse Groengebied Amstelland

Groengebied Amstelland vindt het belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de risico's, zoals ook wordt verplicht in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze nota geeft het noodzakelijke inzicht en wordt in de [paragraaf weerstandsvermogen](#) gebruikt en vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omgaan met de coronacrisis

Het jaar 2020 heeft het belang aangetoond van een goede risico-inventarisatie. Iets kleins als het coronavirus bracht een kettingreactie teweeg. Sinds maart 2020 werden maatregelen genomen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Die hadden ook grote gevolgen voor Groengebied Amstelland. De maatregelen als (tijdelijke) sluiting van horeca en sanitaire voorzieningen en het niet kunnen uitvoeren van kleine en grote evenementen zijn hinderlijk geweest voor publiek en schadelijk voor ondernemers. De toegenomen populariteit van de gebieden daartegenover, vroeg om extra handhaving en grotere intensiteit voor hygiënische maatregelen en afvalinzameling. Extra kosten en minder inkomsten die gevolgen hebben voor het financieel resultaat.

Ten tijde van het opstellen van deze begroting was het nog niet duidelijk hoe lang de maatregelen gaan duren, wat de gevolgen precies zijn en zeker niet in hoeverre de gevolgen spelen in de toekomst. Dit risico is meegenomen in de inventarisatie.

Eind 2020 zijn de risico's voor Groengebied Amstelland opnieuw in kaart gebracht. Hierbij zijn de gebeurtenissen verkend, beschreven en vervolgens gewaardeerd aan de hand van de kans van optreden en vermenigvuldigd met de gevolgen/impact wanneer die gebeurtenis zich voordoet. Op basis van deze uitkomsten zijn de risico's geplaatst in de matrix.

Geïnterpreteerde risico's

Begin 2021 zijn de risico's voor Groengebied Amstelland in kaart gebracht:

1. Het niet kunnen realiseren van extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening;
2. Het niet doorgaan van grootschalige evenementen;
3. Faillissement van bestaande gebiedsondernemers;
4. Alternatieve uitvoering project 'Toekomstplan Gaasperplas' wanneer besluit Amsterdam niet wordt genomen;;
5. Juridische procedures en reputatieschade;
6. Vandalisme;
7. Optreden extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen;
8. Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen.

Kans	Gevolg / impact		
	1 = 0 – 100.000	2 = 3.0 - 300.000	3 = > 300.000
1 = < 10%	4, 5		
2 = 10 – 40 %	3, 6		
3 = > 40 %		1, 2	7

Lage (groene) scores behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge (rode) scores (rood gekleurd) geven grote risico's weer. Voor deze risico's zijn beheersmaatregelen nodig. Alleen de risico's met het grootste gevolg (1, 2 en 7) zijn verder uitgewerkt.

1: Het niet kunnen realiseren van extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening

Dit risico omvat bouwbeperkingen als gevolg van de provinciale omgevingsverordening welke sinds 17 november 2020 van kracht is. De Omgevingsverordening NH2020 werkt remmend op de ontwikkeling van activiteiten in Groengebied Amstelland. Afgezien van onduidelijkheden in de regelgeving worden de regels ook wisselend geïnterpreteerd door verschillende actoren hetgeen kan leiden tot bezwaren en procedures.

Risico/kans: Bouwbeperkingen als gevolg van de provinciale omgevingsverordening.		Oorzaak: Te lage betrokkenheid van de omgeving bij de koers en activiteiten van het recreatieschap. Fundamenteel verschillende visie op de rol en taken van het recreatieschap.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 2 100.000 - 300.000	Gevolg/impact: ▪ Het recreatief aanbod van het schap kan niet worden geactualiseerd; ▪ Er kan niet worden voldaan aan de toenemende vraag naar meer recreatief/horeca aanbod; ▪ Betere spreiding van het toenemend aantal recreanten wordt moeilijk; ▪ De inzet van middelen voor werving, selectie en begeleiding van ondernemers is zonder nut; ▪ Missen van cruciale inkomsten voor duurzaam beheer en onderhoud van de recreatiegebieden.
Beheersmaatregel: ▪ Meer inzet op omgevingsmanagement (proactief netwerken); ▪ Beter betrekken van de directe omgeving bij beheer en besluitvorming; ▪ € 125.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.		

2: Het niet doorgaan van grootschalige evenementen

Dit risico bestaat uit het scenario dat de geplande evenementen geen doorgang kunnen vinden. Dit scenario is aannemelijk omdat in 2020 vanwege de coronacrisis de grootschalige evenementen niet door konden gaan. Daarnaast liggen evenementen in recreatiegebieden ook onder het politieke vergrootglas. Wanneer er geen evenementen kunnen worden gehouden heeft dit verregaande gevolgen voor financierbaarheid van het onderhoud van de recreatiegebieden en voorzieningen.

Risico/kans: Het niet doorgaan van de jaarlijks geplande grootschalige evenementen in het recreatieschap.		Oorzaak: Door het coronavirus worden sinds maart 2020 tot nader order geen evenementen georganiseerd. Ook staan evenementen onder politieke druk.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 2 100.000 - 300.000	Gevolg/impact: ▪ Missen van cruciale inkomsten voor beheer en onderhoud van het gebied; ▪ Evenementen organisatoren komen in zwaar weer en voortbestaan wordt onzeker; ▪ Het recreatieschap mist cruciale bindingsfactor met het jongere publiek.
Beheersmaatregel: ▪ Compensatieregeling treffen voor alle getroffen actoren (incl. het recreatieschap); ▪ Evenementen organiseren die passen binnen de mogelijke beperkingen. Dit kan ook inhouden dat met andere dan de huidige evenementenorganisatoren in zee wordt gegaan, dus een nieuw evenement. Kleinere schaal betekent ook minder inkomsten; ▪ € 137.500 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.		

7. Optreden extreem weer, ziekte en plagen flora en fauna en dumpingen

De kans op extreem weer (zomerstormen, hittegolf, natte zomers), ziekten en plagen onder flora en fauna neemt toe. Ook dumpingen van afval in groene gebieden zijn een toenemend verschijnsel. Vanwege het ongrijpbare en meervoudige karakter van dit risico is dit voor Groengebied Amstelland de hoogst gekwalificeerde dreiging.

Risico/kans: Optreden extreem weer, flora en fauna ziektes en plagen en dumpingen.		Oorzaak: Natuurrampen en ander van buiten afkomend onheil (afvaldumpingen, ziekte en plagen, hitte- en stormschade etc.). Ontdekken invasieve exotische bedreigingen.
Kans(cijfer): 3 > 40 %	Gevolg(cijfer): 3 > 300.000	Gevolg/impact: ▪ Extra kosten en personele inzet voor beveiligen, bestrijding en opruiming; ▪ Inzet derden voor bestrijding en opruiming; ▪ Bestrijden invasieve exoten; ▪ Hitte of stormschade; ▪ Maatregelen (o.a. zwemverbod en gebiedsverbod); ▪ Uitstel of afstel uitvoering onderhoud, projecten of evenementen met mogelijke schadeclaims.
Beheersmaatregel: ▪ Kostenpost opnemen in exploitatie bij het aannemen van structurele vormen; ▪ Meer inzet op toezicht en handhaving; ▪ Communicatieplan bij risico's. ▪ € 200.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf		

Berekening gewenst weerstandsvermogen

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 497.000, zoals uit onderstaande tabel blijkt. Bij deze berekening is rekening gehouden met de niet in detail uitgewerkte risico's.

Risico	Kans(factor)	Gewenst weerstandsvermogen
1. Het niet kunnen realiseren van extra inkomsten vanwege bouwbeperkingen door de provinciale omgevingsverordening	> 40% (0,50)	€ 125.000
2. Het niet doorgaan van grootschalige evenementen	> 40% (0,50)	€ 137.500
7. Optreden extreem weer, ziekten en plagen flora en fauna en dumpingen	> 40% (0,50)	€ 200.000
Overige risico's		€ 34.500
Totaal		€ 497.000

Ten opzichte van 2020 is het benodigde weerstandsvermogen afgenomen. Toen was benodigde weerstandsvermogen € 585.000 groot.

Het gewenste / benodigde weerstandsvermogen wordt jaarlijks herzien, omdat de gebeurtenissen, kansen en effecten jaarlijks kunnen wijzigen. Gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's.

Aan: de raden van deelnemende gemeenten en Provinciale Staten

Velsen-Zuid: 30 april 2021
Uw kenmerk: --
Ons kenmerk: u20210412
Onderwerp: Financiële jaarstukken
Bijlage(n): 1 Jaarrekening 2020
2 Infographic '2020 in vogelvlucht'
3. Begrotingswijziging 2021
4. Programmabegroting 2022

Behandeld door: Ruud Lubberts telefoonnummer 06-42221851

Geachte raads- en Statenleden,

Het dagelijks bestuur heeft in haar vergadering van 15 april 2021 de financiële jaarstukken van Recreatieschap Spaarnwoude voorlopig vastgesteld. Hierbij biedt het dagelijks bestuur u de jaarrekening 2020, de begrotingswijziging 2021 en de programmabegroting 2022 van Recreatieschap Spaarnwoude aan. In deze brief komen twee onderwerpen aan bod: (1) een zienswijze op de jaarstukken en (2) de gevolgen van de corona crisis.

1. Zienswijze op de jaarstukken

Recreatieschap Spaarnwoude kent drie deelbegrotingen: SPW, SGP en SMG onder één Gemeenschappelijke Regeling.

- Spaarnwoude SPW, het gebied dat wordt ingesloten door het Noordzeekanaal aan de noord-oostzijde, Velsbroek en Haarlem aan de westzijde en de snelweg A200 aan de zuidzijde
- Spaarnwoude SGP, de uitbreidingsgebieden in Haarlemmermeer en Tuinen van West die zijn aangelegd in het kader van het Strategisch Groenproject Haarlemmermeér Groen
- Spaarnwoude SMG, de uitbreidingsgebieden rondom Schiphol die zijn aangelegd in het kader van het plan Mainport & Groen.

Met ingang van het jaar 2020 heeft het recreatieschap voor presentatie van de jaarstukken in een compacte vorm gekozen: namelijk geconsolideerd en geen of beperkte verantwoording per deelbegroting. De participantenbijdragen en reserves blijven voortbestaan in de huidige vorm, zodat elk deelgebied de huidige verdeling van de participantenbijdragen en aangewezen reserves behoudt. Het algemeen bestuur heeft op 17 december 2020 besloten te willen vasthouden aan de aparte financiering en reserves per deelgebied, en niet over te gaan tot één integrale begroting. Er is derhalve alleen sprake van een geconsolideerde presentatie van de jaarstukken, geen daadwerkelijke integratie.

Op grond van het bepaalde in de artikelen 25, lid 2 en 26, lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude kunt u binnen twee maanden eventuele zienswijzen op de jaarrekening 2020, de begrotingswijziging 2021 en de programmabegroting 2022 kenbaar maken. Het algemeen bestuur zal in de vergadering van 1 juli 2021 besluiten over de definitieve vaststelling van de jaarstukken. Daarna worden deze vóór 15 juli 2021 ter goedkeuring toegezonden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Wij verzoeken u met klem uw reactie te versturen uiterlijk 17 juni 2021, zodat het dagelijks bestuur uw zienswijze kan agenderen voor de vergadering van het algemeen bestuur van 1 juli. Indien u vragen heeft of nadere toelichting op de financiële stukken wenst, verzoeken wij u contact op te nemen met Ruud Lubberts, manager middelen, RLubberts@recreatienoordholland.nl, telefoonnummer 06-42221851.

Kadernota 2022

De Wet Gemeenschappelijke Regeling schrijft voor dat u jaarlijks de kadernota toegezonden krijgt voor 15 december. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem hebben de kadernota ter kennisgeving aangenomen. In hun reactie zijn zorgen geuit over de uitputting van de reserves van deelgebied SPW en de financiële gevolgen van corona voor dit deelgebied. Van de overige participanten hebben wij geen reactie op de kadernota ontvangen. De kadernota vormt de basis voor de programmabegroting 2022.

2. Gevolgen coronacrisis

De corona lockdown laat een stijging zien van het aantal bezoekers in het recreatiegebied Spaarnwoude met bijna 30% ten opzichte van 2019. Alhoewel de toenemende behoefte en daarmee het belang van groen wordt toegejuicht, zijn de lasten gestegen door de stijging van meer overlast, zoals vervuiling en vernieling. Naast de stijgende lasten was er een groot verlies aan inkomsten uit huren, erfpachten en evenementen.

Hoewel de geconsolideerde jaarrekening kan leiden tot optimistische conclusies, ondanks corona, laat deelgebied SPW een kwetsbare toekomst zien. De jongere deelgebieden SGP en SMG zijn weerbaarder voor onvoorziene tegenslagen zoals corona dan het oudere deelgebied SPW. Het dagelijks bestuur heeft ervoor gekozen het negatieve resultaat op te vangen in de reserves. Hiermee komt deelgebied SPW onder het benodigde weerstandsvermogen.

In de gemeenschappelijke regeling (GR) staat beschreven dat het negatief saldo over enig boekjaar in de jaarrekening wordt opgenomen en, voor zover de reserves daarvoor toereikend zijn, ten laste worden gebracht van de door het recreatieschap gevormde reserves. Voor zover de reserves niet toereikend zijn wordt een negatief saldo ten laste gebracht van de deelnemers volgens de op grond van artikel 30, eerste lid, jo. Bijlage 2 vastgestelde verdeelsleutel. Er worden geen nadere bepalingen gegeven over het niet toereikend zijn van de reserves. Wij willen u erop attenderen dat de negatieve effecten van corona in ieder geval in 2021 nog van invloed zijn op de financiën van het recreatieschap.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude

Elise Bos Eyssen
Programma manager Recreatie Noord-Holland NV

2020 in vogelvlucht

Spaarnwoude

Wat hebben we gerealiseerd?

Klaarstomen voor de toekomst

De uitvoering van de Visie Spaarnwoude Park 2040, rijk aan natuur, buitenleven en verhalen uit het verleden is gestart. De visie is uitgewerkt in 17 projecten, waarbij aan elf kansrijke projecten wordt gewerkt aan planvoorbereiding met als doel een go/no-go besluit eind 2021. Alles over de ontwikkeling vind je op www.spaarnwoude.nl/spaarnwoude-park

Basis op orde

Als onderdeel van de visie Spaarnwoude Park 2040 investeert het recreatieschap in achterstallig onderhoud. Het gaat om een investering in 'no regret' maatregelen bij wegen, paden en bruggen voor in totaal 1 miljoen verdeeld over 2020 en 2021. Met het wegwerken van het achterstallig onderhoud maken we Spaarnwoude aantrekkelijker, waarbij rekening wordt gehouden met natuurvriendelijke oplossingen.

Behoeft aan het groen aangewakkerd in tijden van corona

Skeeleren, fietsen en eindeloze wandelommetjes, de recreatiegebieden zijn in coronatijd voor velen een toevluchtoord waar je kan ontspannen en genieten. Alhoewel de toenemende behoefte en daarmee het belang van groen wordt toegejuicht is de stijging van meer overlast, vervuiling en vernieling de keerzijde. Het vaker opruimen van afval, het meer optreden van de boswachters en meer communicatie leidde tot hogere lasten. Ook waren er wegvallende inkomsten uit evenementen en door compensatiemaatregelen voor ondernemers in de eerste lockdown.

Meer highlights op de volgende pagina

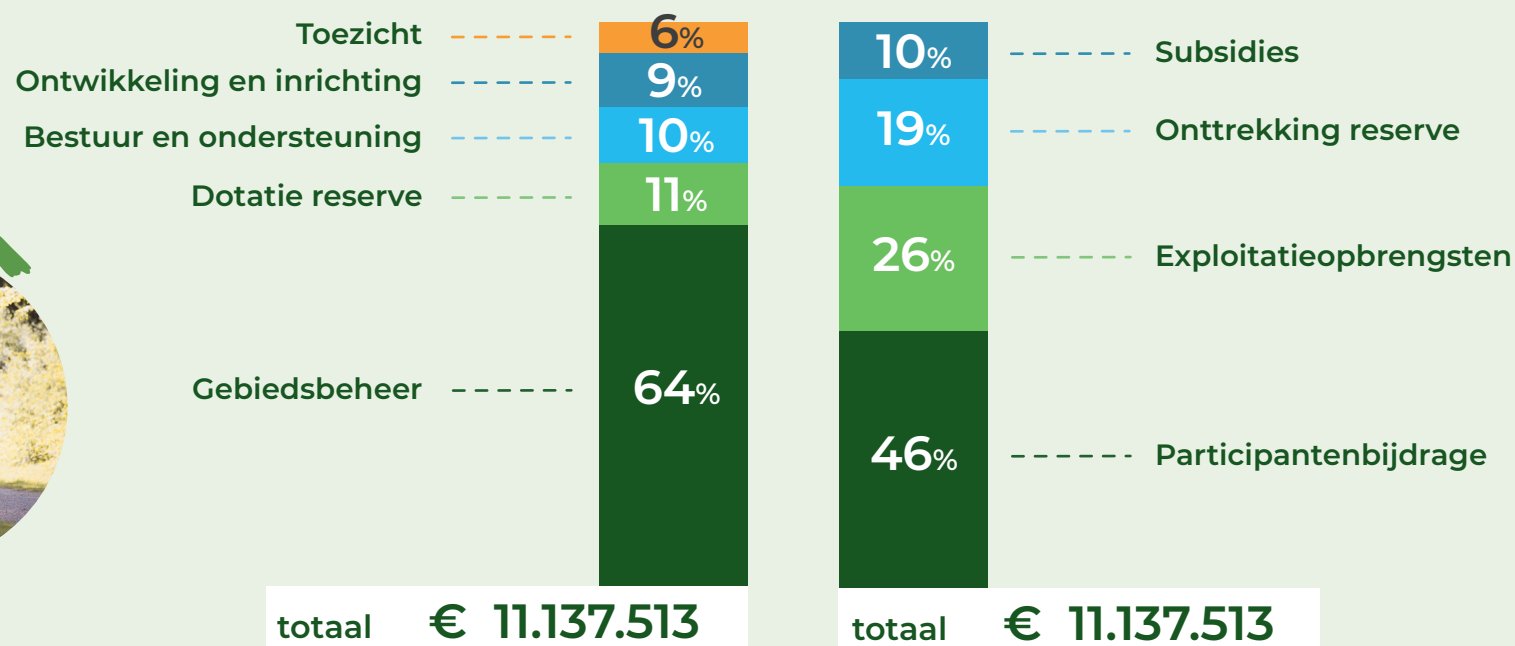
Tussen de steden Velsen, Haarlem, Amsterdam en Haarlemmermeer ligt Spaarnwoude. Een groen paradijs waar je kunt genieten van de natuur, het buitenleven en de rijke historie. De ruimte in het groen, het aanbod van activiteiten, de weidse polders en het bos maakt Spaarnwoude een plek waar je eindeloos kunt vertoeven, op jouw manier.

Hoe staat het schap er voor?

Ondanks de coronapandemie is het resultaat minder negatief dan was verwacht. Er waren hogere lasten, door een hogere inzet op toezicht en genomen bestuursbesluiten, maar ook hogere baten uit projectbijdragen en subsidies. Het verlies aan inkomsten uit evenementen was groot (- € 952.697). De jongere deelgebieden hebben de verliezen goed op kunnen vangen. Het oudste deelgebied van Spaarnwoude is kwetsbaar voor toekomstige tegenslagen.

Waar ging het geld naartoe? Waar kwam het geld vandaan?

2020 highlights

Spaarnwoude

Cultuurhistorie blijft behouden in het Fort Benoorden

In het fort zijn ruim honderd jaren oude muurtekeningen ontdekt die gemaakt zijn tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog en de Koude Oorlog. Door de conservatie ervan kan de cultuurhistorische waarde behouden blijven. De tekeningen geven een kijkje in de belevingswereld van de soldaten die het fort bemande. Niet alleen vrolijke plaatjes zijn op de muren achtergelaten, maar ook tekens die getuigen van de bewogen geschiedenis van het fort.

Viering 50 jaar Spaarnwoude – niet uitbundig wel feestelijk

Samen met ondernemers van Spaarnwoude stond een dag vol festiviteiten in de planning. Helaas bleven feestjes uit, toch werd de aandacht voor het gouden jubileum er niet minder om. Op social media van Spaarnwoude werden inspirerende verhalen van nu afgewisseld met historische verhalen. De reeks van artikelen in het Noord-Hollands Dagblad waren echte publiciteitsknallers. Ook deden we hetzelfde als vijftig jaar geleden: bomen planten! In de Groene Carré-zuid gingen vijftig bomen de grond in.

Extra ruimte voor water en natuur

De natuurvriendelijke oever van ruim 350 meter van De Batterij en Spaarnwouderveen is verlengd met 130 meter. De geleidelijke overgang van water naar land zorgt voor een rijk en gevarieerd leven voor kikkers, insecten en plant- en vogelsoorten.

Meer biodiversiteit in het landschap van geluid

Het gebied Buitenschot, met de kenmerkende 'ribbels', is negen jaar geleden ingericht om het geluid van Schiphol te dempen. Door het ecologisch beheer is het gebied veranderd in een planten- en bloemenrijkdom met meer dan 100 verschillende soorten. Een prachtige opbrengst wat zorgt voor meer insecten en meer biodiversiteit.

Van koeienstal tot streekwinkel

Van Streek, zo heet de nieuwe streekwinkel op boerderij Zorgvrij. Vanaf 1 maart is het winkeltje te vinden in de oude koeienstal van de boerderij. De streekwinkel verkoopt duurzame en verse producten zoals seizoensgroenten en kruidenierswaren van lokale boeren en leveranciers uit de regio.

Brakwater – Spaarnwoude heeft het!

In het weidegebied van Dijkland liggen twee kleine meertjes, de Spaarnwouderplas en het Spaarnwoudermeer. Uit onderzoek naar waterdiertjes bleek het water in de plas brak te zijn. Brakwater is een mengsel van zoet water en zeewater. Hier leven veel verschillende dieren en planten en er is veel voedsel voor vissen en vogels. Dat maakt de plas favoriet voor broed- en trekvogels. Ook het zeldzame plantje, het Goudknopje, heeft hier zijn thuis gevonden.

Jaarrekening 2020

Spaarnwoude

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Programmaverantwoording	13
Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	22
Programma 2. Beheer en onderhoud.....	26
Programma 3. Toezicht en veiligheid	31
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	32
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	34
Financiële verantwoording.....	36
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	48
B. Kapitaalgoederen	50
C. Financiering	57
D. Bedrijfsvoering	60
E. Grondbeleid	62
F. Participanten	64
Overige gegevens.....	67
Bijlagen	72

Samenvatting

De gemeenten Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer en Velsen participeren samen met de Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling van recreatieschap Spaarnwoude. Zij financieren via de participantenbijdrage ongeveer de helft van het jaarlijkse exploitatietekort, aangevuld met (erf)pacht en verhuur voor recreatieve activiteiten, horeca en evenementen. Het recreatieschap kent drie deelbegrotingen met elk eigen reserves en financieringsstroom. De jaarrekening is geconsolideerd weergegeven en doet waar relevant uitspraken over de situatie per deelgebied. De drie deelbegrotingen zijn:

- SPW, ook wel 'Spaarnwoude-oud'. Dit omvat het gebied ten noorden van de A200
- SGP, Strategisch Groen Project. Dit zijn gebieden die in de jaren '90 toegevoegd zijn vanuit de RodS-gelden (Recreatie om de Stad). Betreft o.a. Tuinen van West en Groene Weelde
- SMG, Stichting Mainport en Groen. Dit zijn de jongste gebieden, aangelegd ter compensatie van de vijfde baan Schiphol. Het gaat om o.a. Plesmanhoek, Boseilanden en park Zwaanshoek.

Kerngegevens:

- 6.097 hectare werkgebied, waarvan:
- 2.477 hectare beheergebied met 227 hectare water.
- 6.7 miljoen bezoeken in 2020.

Realisatie in hoofdlijnen

Inhoudelijk heeft het recreatieschap zich in 2020 ingezet voor:

- Een vastgestelde visie met een breed draagvlak en een vliegende start met zeven projecten van het uitvoeringsprogramma;
- Het faciliteren van natuurinclusieve recreatie en informatie;

- Het vernieuwen van de risicoanalyse;
- Het opzetten van de begrotingen en jaarstukken conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV);
- En het verder aanscherpen van de planning & control cyclus.

Het reguliere beheer en toezicht zijn volgens planning uitgevoerd.

Hiermee heeft het recreatieschap effectief invulling gegeven aan de hoofddoelstelling om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio.

Effecten van corona

Sinds het voorjaar van 2020 houdt de wereldwijde coronapandemie Nederland in zijn greep. De lockdowns, thuiswerken en meer zomervakanties in eigen land zorgden voor een grote toename (+28%) aan bezoekers in de gebieden van Spaarnwoude. Nieuwe groepen recreanten maakten kennis met de groengebieden. Dit heeft een positief effect op de waardering van groengebieden als ontspanningsmogelijkheid. De toename van het aantal bezoekers bracht ook enige overlast met zich mee. Van drukke parkeerplekken tot aan vandalisme. In deze periode is extra toezicht gehouden door boa's en beheerders en is er extra inzet van beheer gepleegd in verband met afvalinzameling. De toegenomen drukte rond corona is onderzocht in de notitie "Lusten en lasten in tijden van corona", die opgesteld is in opdracht van de Noord-Hollandse Terrein beherende organisaties (TBO's) rond de zomer.

De effecten van corona brachten een ander financieel plaatje met zich mee, doordat kosten stegen (zoals hierboven benoemd) en er minder inkomsten uit ondererfpacht, huur, evenementen en tijdelijke gebruiksovereenkomsten zijn ontvangen. De

negatieve gevolgen van de coronacrisis zijn € 1.176.020. De effecten zijn vooral zichtbaar in deelgebied SPW. Voor deelgebied SPW betekent dit een verslechtering van de financiële positie. Corona brengt nog veel onzekerheid mee voor 2021 en het benodigde weerstandsvermogen stijgt daarom in 2021.

Wat heeft het gekost en opgeleverd?

De geconsolideerde jaarrekening van Spaarnwoude laat over 2020 een negatief resultaat zien, maar al met al is het een beeld dat op basis van de verwachte effecten van de coronacrisis meevalt. Er waren hogere lasten (+13%), maar ook meer baten (+7%). De hogere lasten komen hoofdzakelijk voort uit het Uitvoeringsprogramma, waar de planvoorbereidingsfase van zeven projecten gestart is én waar een deel van het achterstallig onderhoud voor aangepakt wordt.

Negatief Financieel geconsolideerd resultaat

Het saldo van de baten en lasten ligt € 590.119 hoger dan begroot, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is het gevolg van hogere lasten in verband met genomen bestuursbesluiten in 2020. De hogere baten lagen vooral bij baten uit projectbijdragen en subsidies die niet waren opgenomen in de begroting.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Vershil
Lasten	9.956.584	8.785.355	1.171.229
Baten	9.071.476	8.490.366	581.110
Saldo	-885.108	-294.989	-590.119

Kennismaking voorzitter Ilse Zaal met Spaarnwoude, juli 2020

Overzicht baten en lasten over begrotingsjaar 2020 (geconsolideerd)

Programma	Jaarrekening 2020			Begroting 2020			Jaarrekening 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	1.050.352	609.749	-440.603	72.574	6.715	-65.859	1.009.853	871.351	-138.502
2. Beheer en onderhoud	7.164.025	3.328.645	-3.835.379	7.288.186	3.356.704	-3.931.482	7.878.818	4.474.161	-3.404.657
3. Veiligheid en toezicht	658.412	-	-658.412	583.051	-	-583.051	571.705	-	-571.705
4. Bestuur en ondersteuning	1.078.770	-	-1.078.770	840.249	-	-840.249	965.647	7.728	-957.919
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	5.025	5.133.082	5.128.057	1.295	5.126.947	5.125.652	6.125	5.016.509	5.010.384
Totaal voor bestemming	9.956.584	9.071.476	-885.108	8.785.355	8.490.366	-294.989	10.432.148	10.369.749	-62.399
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	1.180.928	2.066.037	885.108	309.604	604.593	294.989	2.239.399	2.301.797	62.399
Totaal na bestemming	11.137.513	11.137.513	-	9.094.959	9.094.959	-	12.671.547	12.671.547	-

Recreatieschap Spaarnwoude eindigt met een negatief exploitatie resultaat van € - 885.108. Ondanks de ongunstige effecten van corona, zijn de baten 7% hoger dan begroot. Dit gunstige resultaat ligt grotendeels in programma 1 ontwikkeling en inrichting. Er waren ook hogere lasten voor het programma als geheel (+13%).

In programma 1 ontwikkeling en inrichting zijn de lasten € 977.778 hoger dan begroot en de baten € 603.034 hoger dan begroot. De hogere lasten liggen in genomen bestuursbesluiten in 2020 voor het uitvoeringsprogramma. In 2020 is een start gemaakt met 7 projecten uit het uitvoeringsprogramma. De lasten van deze projecten waren nog niet opgenomen in de begroting.

De belangrijkste oorzaak van meer baten in programma 1 betreft de eindafrekening van herontwikkeling Fort Liebrug in deelgebied SPW. Zowel de baten als de lasten van deze afwikkeling waren niet meegenomen in de begroting van 2020.

Verder waren er hogere baten uit subsidies onder andere voor de muurschilderingen van Fort Benoorden.

De baten en lasten bij het grootste programma (nr 2), beheer en onderhoud, waren in lijn met de begroting. De weggevallen inkomsten uit evenementen (-€ 952.697) en compensatiemaatregelen voor ondernemers in de corona lockdown, zijn grotendeels opgevangen door structurele en incidentele inkomsten.

Het gaat o.a. om eenmalige vergoeding van Droomparken en het baggeren van de Peddelpoel. Structurele verhoging van de inkomsten komt voort uit bv. de projectmatige aanpak van herziening canon woonboten aan de Lievever en Liewegje.

In programma 4 bestuur en ondersteuning waren de lasten € 238.521 (28%) hoger dan begroot. De oorzaak van dit verschil ligt in een hogere inzet van RNH op financiën (de verbetering van de planning en control cyclus en de afwikkeling van de corona maatregelen voor ondernemers) en afrondende werkzaamheden rond de visie en opstellen van het uitvoeringsprogramma (dus tot aan vaststelling mei 2020).

Deelgebied SPW, overzicht baten en lasten over begrotingsjaar 2020

Programma	Jaarrekening 2020			Begroting 2020			Jaarrekening 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	965.097	593.939	-371.158	45.119	6.715	-38.404	919.554	849.430	-70.124
2. Beheer en onderhoud	5.451.052	2.860.994	-2.590.058	5.410.334	2.899.213	-2.511.121	6.185.085	4.017.351	-2.167.734
3. Veiligheid en toezicht	510.198	-	-510.198	438.949	-	-438.949	422.768	-	-422.768
4. Bestuur en ondersteuning	833.599	-	-833.599	695.874	-	-695.874	819.892	-	-819.892
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	5.025	3.679.659	3.674.634	1.295	3.675.389	3.674.094	6.125	3.593.831	3.587.706
Totaal voor bestemming	7.764.971	7.134.592	-630.379	6.591.571	6.581.317	-10.254	8.353.424	8.460.612	107.188
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	694.392	1.324.771	630.379	45.402	55.656	10.254	1.918.049	1.810.862	-107.188
Totaal na bestemming	8.459.364	8.459.364	-	6.636.973	6.636.973	-	10.271.474	10.271.474	-

Deelgebied SPW eindigt met een negatief exploitatie resultaat van € - 630.379, terwijl een sluitende begroting verwacht was. Ondanks de ongunstige effecten van corona, zijn de baten 8% hoger dan begroot. Dit gunstige resultaat ligt grotendeels bij de eindafrekening van herontwikkeling Fort Liebrug. Zowel de baten als de lasten waren niet meegenomen in de begroting van 2020. Verder waren er zowel incidentele als structureel hogere baten. Eenmalige inkomsten zijn ontvangen uit subsidies voor de muurschilderingen van Fort Benoorden, een vergoeding van Droomparken en het baggeren van de Peddelpoel. Structurele verhoging van de inkomsten komt voor uit bv. de projectmatige aanpak van herziening canon woonboten aan de Lieveover en Liewegje.

De lasten zijn fors hoger dan begroot (+18%). Hiervoor zijn een aantal oorzaken. Ook hier speelt de eindafrekening van fort Liebrug een rol. Daarnaast ligt de oorzaak van het verschil in genomen bestuursbesluiten in 2020 (o.a. fort Benoorden, Veerplas, Hotel the Green).

Verder was er meer inzet op toezicht, programmasturing en financiën. Bij toezicht was de inzet groter in verband met de corona lockdown. Daarnaast is extern personeel ingehuurd om de openstaande vacatures te vervullen en langdurig zieken te vervangen. De hogere lasten bij programmasturing lagen in niet-begrote kosten voor het opstellen van het Uitvoeringsprogramma tot aan de voorlopige vaststelling van het programma in mei 2020 en de verwerking van de zienswijzeperiode tot vaststelling van de visie Spaarnwoude Park. Dit terwijl het projectbudget eind 2019 al uitgeput was. Verder heeft de transitie van de financiële afdeling naar werken met de BBV-structuur extra, incidentele inzet geleverd. Ook heeft de afwikkeling van de compensatiemaatregelen voor ondernemers meer tijd gekost van de overhead afdelingen.

Deelgebied SGP, overzicht baten en lasten over begrotingsjaar 2020

Programma	Jaarrekening 2020			Begroting 2020			Jaarrekening 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	80.046	15.616	-64.430	22.353	-	-22.353	83.254	21.921	-61.332
2. Beheer en onderhoud	1.128.927	132.401	-996.526	1.268.552	243.841	-1.024.711	1.117.996	230.395	-887.601
3. Veiligheid en toezicht	102.821	-	-102.821	103.784	-	-103.784	103.433	-	-103.433
4. Bestuur en ondersteuning	143.636	-	-143.636	88.694	-	-88.694	111.786	7.728	-104.058
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	-	1.453.423	1.453.423	-	1.451.558	1.451.558	-	1.422.678	1.422.678
Totaal voor bestemming	1.455.430	1.601.441	146.011	1.483.383	1.695.399	212.016	1.416.468	1.682.722	266.254
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	212.016	66.006	-146.011	212.016	-	-212.016	321.349	55.095	-266.254
Totaal na bestemming	1.667.446	1.667.446	-	1.695.399	1.695.399	-	1.737.817	1.737.817	-

SGP eindigt met een positief exploitatie resultaat van € 150.896. Ten opzichte van de begroting is dit financieel resultaat wel € 61.120 lager. De totale lasten waren 2% lager en de totale baten 6% lager. Het verschil komt vooral voort uit programma beheer en onderhoud (2). De lagere baten worden uitsluitend veroorzaakt door het verlies aan inkomsten uit evenementen in verband met de corona lockdown. De lagere lasten komen voort uit lagere kosten voor het uitgevoerde beheer. Door het relatieve jonge gebied is het begrote onderhoud (volgens de richtlijnen van Cyber) na externe inventarisatie nog niet noodzakelijk. Met het ouder worden van het gebied zal deze afwijking in de toekomst steeds kleiner worden.

Programma 1 en 4 laten ook hogere lasten zien. Bij programma 1 gaat het om bestuursbesluiten die zijn genomen in 2020 met betrekking tot het

uitvoeringsprogramma (Groene Weelde). Programma 4 laat een verhoging zien van de lasten bij de inzet van RNH. Een uitleg hiervan wordt gegeven bij deelprogramma 4 (pag. 32).

Deelgebied SMG, overzicht baten en lasten over begrotingsjaar 2020

Programma	Jaarrekening 2020			Begroting 2020			Jaarrekening 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	5.208	193	-5.015	5.102	-	-5.102	7.046	-	-7.046
2. Beheer en onderhoud	584.046	335.250	-248.796	609.300	213.650	-395.650	575.737	226.415	-349.322
3. Veiligheid en toezicht	45.393	-	-45.393	40.318	-	-40.318	45.504	-	-45.504
4. Bestuur en ondersteuning	101.536	-	-101.536	55.681	-	-55.681	33.969	-	-33.969
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal voor bestemming	736.183	335.443	-400.740	710.401	213.650	-496.751	662.256	226.415	-435.841
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	274.520	675.260	400.740	52.186	548.937	496.751	-	435.841	435.841
Totaal na bestemming	1.010.703	1.010.703	-	762.587	762.587	-	662.256	662.256	-

Het exploitatieresultaat is positiever dan verwacht vanuit de najaarsnotitie (waar een groter negatief resultaat was voorzien dan begroot). Echter deelgebied SMG heeft met een saldo van € -400.740 bijna een ton 'goedgemaakt' ten opzichte van de begroting. Hoewel de inkomsten uit evenementen in verband met de corona lock-down zijn weggevallen, heeft een eenmalige bijdrage in verband met de aanleg van een elektra kabel in de Groene Carré Zuid en Vijfhuizen dit verlies aan inkomsten grotendeels opgevangen. De baten in SMG waren daarmee 57% hoger dan begroot.

De inzet in SMG wordt, anders dan in de andere gebieden, jaarlijks gefinancierd vanuit een afkoopsom.

Op totaalniveau is er een kleine overschrijding van de lasten van SMG ten opzichte van de begroting (+4%) . Deze overschrijding is te wijten aan een hogere inzet op de financiële afdeling door de uitvoering van de financiële transitie en een hogere inzet op programmasturing door de uitvoering van het uitvoeringsprogramma. Het beheer van het gebied brengt over het algemeen lagere beheerlasten met zich mee vanwege het relatief jonge gebied en gunstige aanbestedingen.

Hoogtepunten

Belangrijke bestuurlijke besluiten

2020 was een bijzonder jaar waarin Spaarnwoude haar 50 jarige jubileum mocht vieren. In verband met corona waren er geen uitbundige festiviteiten. Het bestuur heeft nieuwe ontwikkelingen ingezet met het oog op de toekomst.

- De visie Spaarnwoude Park 2040 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma zijn vastgesteld. Vanuit het uitvoeringsprogramma is er een start gemaakt met zeven projecten met als doel een go/no go besluit in 2021. Eind 2020 zijn daar nog drie nieuwe projecten aan toegevoegd, te weten:
 - Fietsverbinding Amsterdam – kust
 - Ontvangstgebied Houtrak
 - Branding Spaarnwoude Park
- Het bestuur heeft een voorlopige invulling gegeven aan het bestuurlijk opdrachtgeverschap met het aanwijzen van bestuurlijk opdrachtgevers voor projecten van het Uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2040.

Highlights per doel

Verrassender landschap

- In 2019 is een proces in gang gezet richting herbestemming van het Fort benoorden Spaarnwoude en het naastgelegen munitiecomplex. In samenwerking met stichting BOEi is er in 2020 een start gemaakt met het participatieplan voor Fort Benoorden. Er is een witboek opgesteld. In dit witboek staan de wensen en grenzen voor een herbestemming van het Benoorden
- Start met opstellen van ecologisch beheerplan

- Start gebiedsproces met boeren voor een duurzaam toekomstperspectief voor veenweidegebied Dijkland, waar maatregelen voor natuur, recreatie en extensiveren van het boerenbedrijf in samenhang beschreven worden

Betere verbindingen

- De visie Spaarnwoude Park 2040 zet sterk in op bereikbaarheid van de recreatiegebieden en op de onderlinge verbinding van de verschillende deelgebieden daarbinnen. Grootschalige infrastructuur scheidt de verschillende gebieden binnen het recreatieschap. Om de bereikbaarheid van Spaarnwoude vanuit de steden, de bereikbaarheid tussen steden en de onderlinge bereikbaarheid van de deelgebieden te verbeteren is gestart met de planvoorbereiding voor een recreatieve en utilitaire fietsverbinding Amsterdam – kustgebied van IJmuiden tot Zandvoort – Noordzeekanaal op basis van cofinanciering door Staatsbosbeheer (gebiedsfonds).

Wervende activiteiten

- Vanuit de visie wordt de entree bij de Groene Weelde (aan de Kruisweg) ontwikkeld tot een ontvangstgebied. De gevestigde horecaondernemer heeft het initiatief genomen om te komen tot de bouw van een nieuw Pannenkoekenpaviljoen. Samen met de ondernemer, de gemeente Haarlemmermeer en Staatsbosbeheer heeft het schap een gezamenlijke ambitie uitgewerkt in een visieschets.
- Naast de visieschets van de Groene Weelde zijn de ambities voor de ontvangstgebieden Veerplas en Velsen SnowWorld uitgewerkt in een visieschets.
- Het recreatieschap en de lokale MTB verenigingen hebben een gezamenlijke ambitie om het bestaande MTB parcours bij Velsen te verbeteren en geschikt te maken voor diverse doelgroepen. Hiervoor heeft de vereniging zich met succes ingezet om via cofinanciering deze ambitie te realiseren.

Bredere sociale betrokkenheid

- Het schap heeft bij de vorming van de visie, het uitvoeringsprogramma en de daaruit voortkomende projecten samenwerking gezocht met stakeholders en belanghebbenden in het gebied. Bijvoorbeeld met de paraplugroep Spaarnwoude, een orgaan waarin verschillende belangengroepen zich verenigd hebben of de jaarlijkse excursie met het Natuurplatform Spaarnwoude.

Bezoek aan het Spaarnwouderveen met het Natuurplatform, september 2020

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling is de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. Voor 2020 was de index 2,03%.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord Holland	52,20%	2.600.511	2.653.301
Gemeente Amsterdam	18,70%	928.533	947.382
Gemeente Haarlem	13,40%	668.795	682.371
Gemeente Haarlemmermeer	10,30%	512.214	522.612
Gemeente Velsen	5,40%	270.390	275.879
Totaal	100,00%	4.980.443	5.081.545

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019	Verschil
Algemene reserve SPW	54.418	54.017	401
Bestemmingreserve beheer SPW	1.630.428	2.521.200	-890.772
Bestemmingsreserve investeringen SPW	1.178.103	1.332.506	-154.403
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	15.905	22.109	-6.204
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	1.687.762	1.267.163	420.599
Algemene reserve SGP	3.122.697	2.997.390	125.306
Best.reserve verv.investeringen SGP	2.160.633	2.139.929	20.704
Bestemmingsreserve SMG	5.170.242	5.508.560	-338.318
Best. reserve SMG beh. monument MH17	754.132	816.554	-62.422
Bestemmingsreserve SMG investering	414.582	414.582	-
Totaal reserves	16.188.902	17.074.010	-885.108
Voorziening groot onderhoud SPW	6.048	101.673	-95.625
Voorziening groot onderhoud SGP	266.491	93.593	172.897
Voorziening groot onderhoud SMG	283.146	139.443	143.703
Totaal reserves en voorzieningen	16.744.587	17.408.719	-664.133

Verkorte balans

De balans per 31 december 2020 kan verkort als volgt worden weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA	2020	2019	PASSIVA	2020	2019
Vaste activa			Vaste financieringsmiddelen		
Materiële vaste activa	1.835	1.326	Reserves	16.189	17.074
Financiële vaste activa	3.022	3.080	Voorzieningen	556	335
			Schulden op lange termijn	-	-
Subtotaal	4.858	4.407	Subtotaal	16.745	17.409
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Vorderingen en overlopende activa	14.069	14.475	Schulden op korte termijn	2.432	1.715
Liquide middelen	250	242			
Subtotaal	14.319	14.717	Subtotaal	2.432	1.715
Totaal	19.177	19.124	Totaal	19.177	19.124

Programmaverantwoording

Beleidsverantwoording

Hoofddoelstelling

Het doel van Spaarnwoude is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR):

- a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
- b. Het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig, natuurlijk milieu;
- c. Het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde

Alle activiteiten van het recreatieschap dragen bij aan deze doelen. Verder geven de vigerende visie, Spaarnwoude Park 2040 met het bijbehorende uitvoeringsprogramma en het beleid van de participanten richting aan de activiteiten van Spaarnwoude.

Strategische doelen 2020

In 2020 is vooral ingezet op het realiseren van de volgende doelen:

- Het visieproces met een breed draagvlak.
- Natuur inclusieve recreatie.
- Vernieuwen van de risicoanalyse.
- Het opzetten van de begrotingen en jaarstukken conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV).
- En het verder aanscherpen van de planning & control cyclus.

Vanuit de visie werkt het recreatieschap tevens gestaag aan de volgende aanvullende doelstellingen:

- Schone, hele, veilige en bruikbare recreatieve gebieden die tevens aantrekkelijk zijn door de ligging in de natuur

- Voorzien in de groeiende behoefte aan openluchtrecreatie en natuur en daarmee versterken van het woon- en werkklimaat in de groeiende omliggende steden
- Een evenwichtige balans openluchtrecreatie en commerciële vormen van recreatie
- Het ontwikkelen van een duurzaam stad - land netwerk met:
 - goed bereikbare, herkenbaar en vindbare ontvangstgebieden aan de stedelijke randen én in het gebied waar voorzien wordt in alle behoeften van de recreant
 - rustieker gebieden waar het landschap, de natuur en de cultuurhistorie prevaleren
 - die onderling (vooral voor langzaam verkeer) verbonden zijn
- Ontwikkelen en aanhelen van natuurgebieden, vergroten van de biodiversiteit en de beleevingswaarde ervan voor de recreant
- Ontwikkelen en behoud van waardevolle en aantrekkelijke agrarische landschappen en erfgoed
- Inzet op sociaal-maatschappelijke meerwaarden
- Spaarnwoude profileren en positioneren aan de hand van bovengenoemde doelstellingen

Externe ontwikkelingen

Het recreatieschap heeft te maken met een aantal ontwikkelingen, waar in 2020 op moest worden ingespeeld. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- de corona-pandemie, dit heeft geleid tot meer bezoekers naar de recreatiegebieden. Door intensiever gebruik van de gebieden was meer inzet van handhaving nodig en was er een toename van vervuiling en vandalisme. Daarnaast kwamen minder inkomsten binnen uit evenementen en huur/erfpachten. Ondernemers kennen economisch zware tijden. Tijdens de eerste lockdown verleende het recreatieschap uitstel van betaling en 50%

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

korting op de huur of erfpacht voor ondernemers, indien zij voldeden aan de voorwaarden. Dit heeft in totaal € 75.000 minder aan inkomsten gegenereerd.

- een nieuwe provinciale verordening met daarin Bijzondere Provinciale Landschappen, waar delen van Spaarnwoude ook toe horen (bv. Tuinen van West)
- de verdere implementatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN): biodiversiteitsherstel, verbinden van natuurgebieden en ontgrenzen/herbegrenzen nieuwe NNN en bijdrage aan bossenstrategie
- de ontwikkelingen rond de Regionale Energie Strategie, waarbij het deel Oosterbroek/Buitenhuis en Schoteroog/Veerplas een zoekgebied zijn binnen de RES.

Ontwikkelingen schap

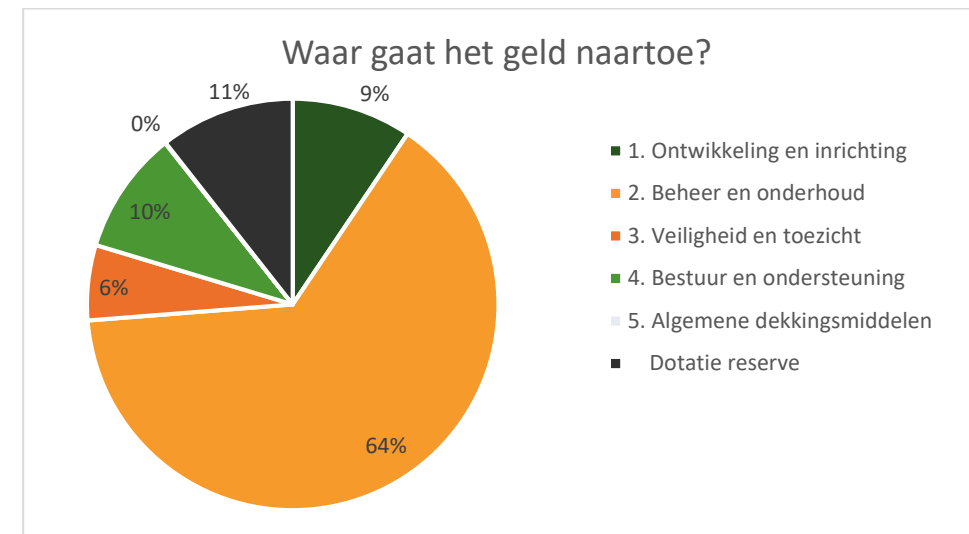
- Onderzoek toekomstige governance structuur op basis van de toekomstige positie van de provincie Noord-Holland in de schappen en een duidelijkere opdrachtgever-opdrachtnemersrelatie, waarvoor een onafhankelijk Bestuursbureau opgericht zal worden
- Afspraken met Staatsbosbeheer over verlenging erfpachtcontracten voor het economisch eigendom van het recreatieschap
- Gevolgen ontwapening boa's. RNH is in beroep gegaan tegen de ontwapening van de groene boa's. Daarnaast wordt gekeken hoe er invulling gegeven kan worden aan de nieuwe situatie.

Kort overzicht financiën

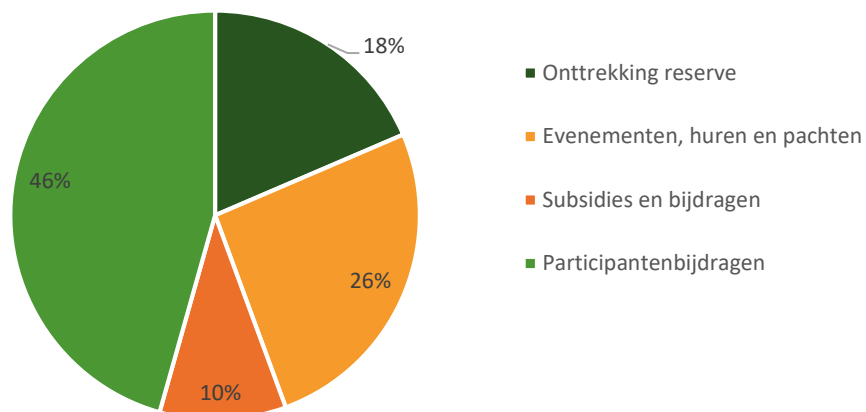
De verschillende taken die het recreatieschap uitvoert zijn verdeeld over vier programma's, met een vijfde programma voor de algemene dekkingsmiddelen. In de programma's zitten naast kosten ook exploitatieopbrengsten, zoals de inkomsten uit

huren, (erf)pachten, vergunningen, veergelden pontjes en gebruiksvergoedingen voor onder meer muziek- en sportevenementen.

Een groot deel van de kosten worden gedekt door de jaarlijkse financiële bijdrage van de participanten; de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. De exploitatieopbrengsten en de participantenbijdragen zijn verwerkt als baten in de begroting en jaarrekening van het recreatieschap.

Waar komt het geld vandaan?

Specificatie van de baten	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Subsidies en projectbijdragen	1.112.114	15.223	
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	2.877.817	3.393.598	
Participantenbijdragen	5.081.545	5.081.545	
Totaal baten voor bestemming	9.071.476	8.490.366	-

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	1.050.352	609.749	-440.603
2. Beheer en onderhoud	7.164.025	3.328.645	-3.835.379
3. Veiligheid en toezicht	658.412	-	-658.412
4. Bestuur en ondersteuning	1.078.770	-	-1.078.770
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	5.025	5.133.082	5.128.057
Totaal voor bestemming	9.956.584	9.071.476	-885.108
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	1.180.928	2.066.037	885.108
Totaal na bestemming	11.137.513	11.137.513	-

Resultaat totaal 2020

Het saldo van de baten en lasten ligt € 590.119 hoger dan begroot, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit ligt in de hogere baten en lasten van incidentele werkzaamheden. Deze hogere baten en lasten zijn het gevolg van het gevolg van genomen bestuursbesluiten in 2020 voor het uitvoeringsprogramma en hogere baten uit projectbijdragen en subsidies.

Bij de reguliere werkzaamheden waren de baten en lasten € 340.185 lager dan begroot, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. De lagere baten worden veroorzaakt door het verlies aan inkomsten uit evenementen. Gunstige aanbestedingen in het reguliere beheer vanwege de relatief jonge gebieden SGP en SMG veroorzaken lagere lasten.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	9.956.584	8.785.355	1.171.229
Baten	9.071.476	8.490.366	581.110
Saldo	-885.108	-294.989	-590.119

Resultaat reguliere werkzaamheden

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	8.614.993	8.771.320	-156.327
Baten	7.978.631	8.475.143	-496.512
Saldo	-636.362	-296.177	-340.185

Resultaat incidentele werkzaamheden

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Lasten	1.341.592	14.035	1.327.557
Baten	1.092.845	15.223	1.077.622
Saldo	-248.747	1.188	-249.935

Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2020

Programma	Jaarrekening 2020			Begroting 2020			Jaarrekening 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	1.050.352	609.749	-440.603	72.574	6.715	-65.859	1.009.853	871.351	-138.502
2. Beheer en onderhoud	7.164.025	3.328.645	-3.835.379	7.288.186	3.356.704	-3.931.482	7.878.818	4.474.161	-3.404.657
3. Veiligheid en toezicht	658.412	-	-658.412	583.051	-	-583.051	571.705	-	-571.705
4. Bestuur en ondersteuning	1.078.770	-	-1.078.770	840.249	-	-840.249	965.647	7.728	-957.919
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	5.025	5.133.082	5.128.057	1.295	5.126.947	5.125.652	6.125	5.016.509	5.010.384
Totaal voor bestemming	9.956.584	9.071.476	-885.108	8.785.355	8.490.366	-294.989	10.432.148	10.369.749	-62.399
Resultaatbestemming (ad 5. mutaties reserves)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5 Mutaties reserves	1.180.928	2.066.037	885.108	309.604	604.593	294.989	2.239.399	2.301.797	62.399
Totaal na bestemming	11.137.513	11.137.513	-	9.094.959	9.094.959	-	12.671.547	12.671.547	-

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
0.1	Bestuur	36.612	20.061	16.551
0.4	Overhead	1.042.158	820.188	221.970
0.5	Treasury	5.025	1.295	3.730
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	1.180.928	309.604	871.324
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	658.412	583.051	75.361
2.1	Verkeer en vervoer	1.605.351	1.584.923	20.428
2.2	Parkeren	-	-	-
3.1	Economische ontwikkeling	410.474	-	410.474
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.080.936	335.312	745.624
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	10.842	38.297	-27.455
3.4	Economische promotie	195.566	159.252	36.314
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	133.155	121.730	11.425
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	4.778.054	5.121.246	-343.192
	Totaal lasten	11.137.513	9.094.959	2.042.554

Nr.	Baten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
0.1	Bestuur	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-
0.5	Treasury	29.155	45.402	-16.243
0.8	Overige baten en lasten	5.103.927	5081.545	22.382
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	2.066.037	604.593	1.461.444
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	77.180	6.715	70.465
2.2	Parkeren	-	-	-
3.1	Economische ontwikkeling	20.280	-	20.280
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.240.561	2.022.798	1.217.763
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-
3.4	Economische promotie	-	-	-
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	176.331	1.129.028	-952.697
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	424.041	204.878	219.163
	Totaal baten	11.137.513	9.094.959	2.042.554

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Saldo van baten en lasten per taakveld	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Totaal baten	11.137.513	9.094.959	2.042.554
Totaal lasten	11.137.513	9.094.959	2.042.554
Saldo	-	-	-

Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
bijdrage participant gemeente Amsterdam	947.382	947.382	-
bijdrage participant gemeente Haarlem	682.371	682.371	-
bijdrage participant gemeente Haarlemmermeer	522.612	522.612	-
bijdrage participant provincie Noord Holland	2.653.301	2.653.301	-
bijdrage participant gemeente Velsen	275.879	275.879	-
overige exploitatieinkomsten	-	-	-
Overige verrekeningen	22.382		
Totaal	5.103.927	5.081.545	

Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Lasten per kostensoort		Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Belastingen	-	-	-
	Grond	-	-	-
	Duurzame goederen	1.302.875	1.915.784	-612.909
	Pachten	1.864	2.084	-220
	Ingeleend personeel	3.742.092	3.160.469	581.623
	Huren	-	-	-
	Overige goederen en diensten	4.618.429	3.553.958	1.064.471
	Rente	5.025	1.295	3.730
	Mutatie voorzieningen	220.976	109.062	111.914
	Afschrijvingen	65.325	42.703	22.622
	Overige verrekeningen	-	-	-
	Totaal lasten	9.956.584	8.785.355	1.171.229

Baten per kostensoort		Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Grond	-	-	-
	Pachten	1.855.515	1.617.314	238.201
	Huren	426.759	405.484	21.275
	Leges en andere rechten	13.916	35.656	-21.740
	Overige goederen en diensten	530.090	1.289.742	-759.652
	Subsidies	80.925	8.508	72.417
	Inkomensoverdrachten	6.112.734	5.088.260	1.024.474
	Kapitaaloverdrachten	-	-	-
	Rente	29.155	45.402	-16.247
	Overige verrekeningen	22.382	-	22.382
	Totaal baten	9.071.476	8.490.366	581.110

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Saldo van lasten en baten per kostensoort		Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Verschil
	Totaal lasten	9.956.584	8.785.355	1.171.229
	Totaal baten	9.071.476	8.490.366	581.110
	Saldo	-885.108	-294.989	-590.119

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Visie

Met het programma ontwikkeling en inrichting heeft het recreatieschap zich ingezet voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. In 2020 gebeurde dat vooral door:

- Werken aan een gezamenlijke visie Spaarnwoude Park 2040 en het gelijktijdig geschreven uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2020 – 2025 (vastgesteld door het bestuur in 2020)
- uitvoeren van vastgoed-, locatie- en gebiedsontwikkelingen
- gebiedspromotie: informeren van doelgroepen over ontwikkelingen en activiteiten
- bevorderen samenwerking partners voor grotere publiciteit
- vergroten profilering op natuur en biodiversiteit
- inrichtingsprojecten openbaar groen en openluchtrecreatie, zoals uitbreiden en verbeteren routenetwerken voor verschillende recreanten (fietsers, wandelaars, mountainbikers etc.)

Duurzame programmering van evenementen afgestemd op de MRA-evenementenstrategie, stimuleren duurzaamheidsverbeteringen en bewaken van landschap- en natuurwaarden heeft niet plaatsgevonden doordat er geen evenementen waren.

Voortgang uitvoeringsprogramma

Op 7 mei 2020 heeft het algemeen bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude het uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2040 voorlopig vastgesteld. Spaarnwoude maakt een start met zeven kansrijke projecten van de in totaal 17 projecten van het uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park.

1. Gebiedsconcepten, te weten:
 - Fort Benoorden Spaarndam en munitiecomplex
 - Borneohoeve, Oedipus brouwerij
 - Plesmanhoek
 - Lage Dijk 4/5
 - Hotel the Green
 - Wheeler-Ice Planet
2. Ontvangstgebied Velsen/ SnowWorld
3. Ontvangstgebied Zorgvrij
4. Ontvangstgebied Haarlem/ Veerplas (Oostpoort)
5. Ontvangstgebied Haarlemmermeer/ Groene Weelde
6. Ecologisch beheerplan
7. Duurzaam toekomstperspectief en realisatie NNN Dijkland

Voor de planvoorbereidingsfase van kansrijke projecten is voor de jaren 2020 en 2021 een bedrag van € 250.000 vrijgemaakt. Dit budget is sinds mei 2020 beschikbaar (AB-besluit 2020/11). Omdat het jaar daarmee al halverwege was, is een relatief kleiner deel aan 2020 toegewezen, namelijk € 75.000. Naast dit startkapitaal beschikte het programmateam over € 74.500 programmageld vanuit het jaarplan 2020 (AB besluit 2019/36). Dit geld heeft het algemeen bestuur eind 2019 vrijgemaakt om vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma al te werken aan de planvoorbereiding van een vijftal projecten. In totaal had het Uitvoeringsprogramma daarmee € 147.000 beschikbaar. Het project fort Benoorden Spaarndam kent een financiering buiten dit programmabudget om.

Zichtbare resultaten die het programmateam geleverd heeft, betreffen onder andere het laten vaststellen van visieschetsen van de ontvangstgebieden Velsen SnowWorld, Haarlem Veerplas en Groene Weelde, een programmafilmje, een projectenwebsite via www.spaarnwoude.nl, het succesvol doorlopen van de zienswijzeperiode, het

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

aanstellen van bestuurlijk opdrachtgevers van de projecten en een start met het wegwerken van het achterstallig onderhoud. Het programma moet - als programma/ontwikkeling - volgbaar zijn (social media, nieuwsbrief), inspireren, verleiden en bezoekers en nieuwe investeerders aantrekken om Spaarnwoude op een hoger plan te tillen. Dat lukt niet alleen met het maken van ontwerpen voor de projecten. Vandaar dat ook eind 2020 besloten is een overkoepelde branding voor Spaarnwoude Park op te stellen.

In 2020 is er totaal € 137.000 uitgegeven en daarmee is het programmateam binnen de begroting gebleven. Het resterende bedrag wordt in 2021 benut.

Samenvatting Programma 1 geconsolideerd

Dit programma heeft hogere baten en lasten ten opzichte van de begroting. De lasten zijn totaal € 977.778 hoger dan begroot. Bijna de helft van dit bedrag zit in de planvoorbereidingsfase van het uitvoeringsprogramma. De andere helft wordt veroorzaakt door de afwikkeling rond fort Liebrug.

De afwikkeling van Fort Liebrug speelt ook een grote rol in het verschil van de baten. Er is een verschil ontstaan van ruim € 600.000 hoger. De begrote baten waren 6.715 voor het wandelroute netwerk Zuid-Kennemerland. In de jaarrekening worden de baten uit de afwikkeling fort Liebrug (€ 502.159) hieraan toegevoegd en de baten uit reguliere werkzaamheden in het openbaar groen en openlucht recreatie (€ 87.310). Deze baten waren niet opgenomen in de begroting.

Baten en lasten

Programma 1.	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Ontwikkeling en inrichting			(deelprogr. 7)
Bedrijfskosten	768.319	6.715	871.125
Inzet RNH	282.033	65.859	138.729
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	1.050.352	72.574	1.009.853
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	609.749	6.715	871.351
Totale baten	609.749	6.715	871.351
Saldo	-440.603	-65.859	-138.502

Voor een vergelijking met voorgaande jaren zijn bij 2019 en 2018 de lasten en baten van het voormalige deelprogramma 7 'Inrichting en ontwikkeling' ingevoerd. De scope van dat oude deelprogramma komt niet geheel overeen met het nieuwe programma Ontwikkeling en inrichting, omdat een deel van de kosten nu valt onder de programma's 2. Beheer en onderhoud en 4. Bestuur en ondersteuning.

Lasten en baten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	-	-
3.1 economische ontwikkeling	410.474	20.280
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	530.278	502.159
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	10.842	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	98.759	87.310
Totaal	1.050.352	609.749

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 2.1.1 Verkeer en vervoer

De uitvoeringsorganisatie heeft gezorgd voor de realisatie van nieuwe wegen, paden, parkeerterreinen, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair. Eén van de werkzaamheden die in 2020 zijn opgepakt is terreinverbetering in de Houtrak (aanleg watervoorziening/waterputten).

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

- **Ontwikkeling ambitieschetsen ontvangstgebieden Velsen SnowWorld en Haarlem Veerplas**

In samenspraak met de betreffende gemeente, zittende ondernemer en andere stakeholders zijn visieschetsen ontwikkeld voor de doorontwikkeling van deze gebieden, elk voor een andere doelgroep.

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De uitvoeringsorganisatie zorgt voor vastgoed- en locatieontwikkelingen.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket worden de verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid. In 2020 zijn er in Spaarnwoude ruim 50 initiatieven ontvangen. Alle initiatieven zijn in behandeling genomen en worden in een maandelijks overleg intern getoetst. Enkele initiatieven zijn afgefallen, velen zijn in afwachting of de ontwikkellocaties mogelijkheden voor hen bieden. Hiervan is veel interesse getoond op het gebied van kleinschalig overnachten en mogelijkheden voor benutten van de boerderij aan de Lagedijk 5. In de periode dat de evenementen waren afgelast zijn er ook enkele initiatieven uit de evenementenmarkt ontvangen, zoals een glamping. Deze bleken vanwege de korte voorbereidingstijd en periode van vergunningverlening, niet realiseerbaar.

Taakveld 5.5.1 Cultuurhistorische monumenten

De uitvoeringsorganisatie heeft gezorgd voor het conserveren en publiekelijk toegankelijk maken van erfgoed, o.a. restauratie en participatie voor toekomstig gebruik fort Benoorden Spaarnadam

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

- **Recreatieve en utilitaire fietsverbinding Amsterdam-kust**
Een studie heeft het beheer, knelpunten en maatregelen in beeld gebracht voor een aantrekkelijke en veilige fietsroute van Amsterdam naar de kust door Spaarnwoude.
- **Uitbreiding wandelnetwerk A'dam-NW Zuid Kennemerland**
De provincie Noord-Holland heeft subsidie verstrekt voor de realisatie van wandelnetwerken en TOP's in Zuid-Kennemerland. Alle betrokken partijen hebben de overeenkomst getekend. Voor Spaarnwoude betekent dit dat het gebied grotendeels is ingericht met het wandelnetwerk en het in de toekomst makkelijker wordt om vanuit de omliggende steden Haarlemmermeer, Haarlem, Velsen, Bloemendaal en Zandvoort Spaarnwoude te bereiken.

Verdere inrichtingsprojecten van de recreatieterreinen:

- landschapsinrichtingsplan TenneT
- verbeteren evenemententerreinen Houtrak, Oostenbroek/Buitenhuizen en Groene Weelde vanuit publiek-private samenwerking met evenementorganisatoren
- verplaatsing Pontveer de Opstapper (nog zonder beoogd resultaat vanwege afgewezen omgevingsvergunning en gewenste elektrificatie)

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1.1	Wandelroute netwerk Zuid-Kennemerland	-	-	6.715	6.715	-6.715	-6.715
	Subtotaal taakveld 2.1.1	-	-	6.715	6.715	-6.715	-6.715
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	89.276	-	22.353	-	66.923	-
3.1	Oriëntatie werving exploitant fort Benoorden	221.047	20.280	-	-	221.047	20.280
3.1	Potentiële ontwikkelinitiatieven Spaarnwoude	23.018	-	-	-	23.018	-
3.1	Ontvangstgebied Haarlem Veerplas	13.150	-	-	-	13.150	-
3.1	Hotel the Green	16.073	-	-	-	16.073	-
3.1	Toekomstperspectief en realisatie NNN Dijkland	19.304	-	-	-	19.304	-
3.1	Uitvoeringsprogramma SPW/SGP	28.606	-	-	-	28.606	-
3.1		-	-	-	-	-	-
	Subtotaal taakveld 3.1	410.474	20.280	22.353	-	388.121	20.280
3.2.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	7.171	-	-	-	7.171	-
3.2.1	Deelproject renovatie fort Liebrug	502.159	502.159	-	-	502.159	502.159
3.2.1	Uitvoeringsprogramma SPW/SGP Groene Weelde	20.948	-	-	-	20.948	-
3.2.1		-	-	-	-	-	-
	Subtotaal taakveld 3.2.1	530.278	502.159	-	-	530.278	502.159
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	10.842	-	38.297	-	-27.455	-
	Subtotaal taakveld 3.3	10.842	-	38.297	-	-27.455	-
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	6.388	-	5.209	-	1.179	-
5.7.1	Uitvoering Randstad 380KV Tennet	63.111	63.111	-	-	63.111	63.111
5.7.1	Verplaatsen pontveer de Opstapper	8.389	8.389	-	-	8.389	8.389
5.7.1	Kwaliteitsverbetering Plesmanhoek	193	193	-	-	193	193
5.7.1	Uitvoering Randstad 380KV Tennet	6.392	6.392	-	-	6.392	6.392
5.7.1	Vaste stroomaansluiting evenemententerrein	9.224	9.224	-	-	9.224	9.224
5.7.1	Erfpacht Tuinen van West	5.060	-	-	-	5.060	-
5.7.2		-	-	-	-	-	-
	Subtotaal taakveld 5.7.1	98.757	87.310	5.209	-	72.679	71.500
	Totaal	1.050.352	609.749	72.574	6.716	956.909	587.225

Programma 2. Beheer en onderhoud

Visie

Met het programma beheer en onderhoud heeft het recreatieschap zich ingezet voor de instandhouding van recreatie en natuur. In 2020 ging het vooral om:

- uitvoering integraal beheer en exploitatie (gebouwen, wegen, paden, gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, kunstwerken en weg- en terreinmeubilair) volgens de gemiddelde CROW-beeldkwaliteit B
- opstellen quick scans als basis voor het nog te maken ecologisch beheerplan voor verhoging biodiversiteit en duurzaamheid door fasering beheer, zonering en opbouw beplantingen en overgangen beheerdoeltypen
- waar mogelijk inhuur van werknemers vanuit sociale werkvoorziening
- jaarlijks actualiseren van beheerplan en meerjarenbegroting
- verdere digitalisering in Geovisia
- begeleiden evenementen
- routenetwerken onderhouden

Zie voor nadere informatie ook de [paragraaf kapitaalgoederen](#).

Door samenwerking met sociale ondernemingen draagt het recreatieschap bij aan duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze mensen met een SW-indicatie of een re-integratietraject werden ingezet via IJmond werkt en Paswerk. Naast een bijdrage aan een inclusieve samenleving, levert deze keuze nog een voordeel op: de beeldkwaliteit die afgeleverd wordt door de SW-bedrijven, is hoger dan de vastgestelde beeldkwaliteit (B-kwaliteit). Het personeel kent geen 'half' werk, schoon is schoon en dat betekent dat het zwerfvuil zorgvuldig opgeruimd wordt.

Samenvatting Programma 2 geconsolideerd

Dit programma geeft een klein verschil tussen de begrote baten en lasten. De lasten zijn € 124.161 lager dan begroot (-2%) en de baten € 28.058 lager dan begroot, en daarmee in feite in lijn met de begroting, ondanks het verlies aan inkomsten uit evenementen (totaal € 952.697). Noemenswaardig is de extra bijdrage voor het achterstallig onderhoud, waardoor de post 'overige bedrijfskosten' bijna verdubbelde. In 2020 zijn nog niet alle werkzaamheden uitgevoerd, doordat het geld halverwege het jaar beschikbaar kwam en deze eerst de planvoorbereidingsfase moeten doorlopen. Deze werkzaamheden lopen door in 2021.

Baten en lasten

Programma 2.	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Beheer en onderhoud			(deelprogr. 1)
Bedrijfskosten DO	2.800.106	2.794.153	3.255.395
Overige bedrijfskosten	959.552	646.298	609.792
Inzet RNH	1.766.176	1.780.186	1.763.935
GO*	1.351.891	1.915.784	1.912.488
Kapitaallasten	65.325	42.703	2.500
Subtotaal lasten	6.943.049	7.179.124	7.544.109
Dotatie voorziening GO*	1.557.467	2.024.846	1.992.251
Onttrekking voorziening GO*	-1.336.491	-1.915.784	-1.657.542
Saldo mutaties voorziening GO	220.976	109.062	334.709
Totale lasten	7.164.025	7.288.186	7.878.818
Opbrengsten	2.826.280	3.348.196	3.786.547
Projectsubsidies	502.366	8.508	687.615
Totale baten	3.328.645	3.356.704	4.474.161
Saldo	-3.835.379	-3.931.482	-3.404.657

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen waarvan de kosten minder dan € 100.000 bedragen.

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	1.605.351	77.180	1.578.208	-
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastructuur	550.658	2.738.403	335.312	2.022.798
3.4 economische promotie	195.566	-	159.252	-
5.3 cultuur presentatie en productie	133.155	176.331	121.730	1.129.028
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.679.295	336.731	5.093.684	204.878
Totaal	7.164.025	3.328.645	7.288.186	3.356.704

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

De uitvoeringsorganisatie heeft gezorgd voor het onderhouden van wegen, paden, parkeerterreinen, kunstwerken en weg- en terreinmeubilair. Hieronder een greep uit de uitgevoerde werkzaamheden in 2020.

- **SPW Wandelbruggen Houtrak**
Er zijn vijf wandelbruggen vernieuwd en een brug die ook geschikt is voor dienstverkeer. Er is op een duurzame manier te werk gegaan door bruikbare delen van oude bruggen her te gebruiken. Hierdoor was het 15% goedkoper.
- **SPW groot onderhoud Heuvelweg SnowWorld – golfbaan – jachthaven**
- **SPW groot onderhoud fietspad oost-west Houtrak** SPW opknappen diverse wandelpaden Houtrak

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De uitvoeringsorganisatie heeft gezorgd voor de afhandeling van WOB-verzoeken, canonherzieningen en andere notariële wijzigingen van erfpachtcontracten. Hieronder zijn enkele projecten uitgelicht.

- **SPW Opening streekwinkel bij Zorgvrij**
Op 1 maart opende de streekwinkel Van Streek haar deuren in de oude koeienstal van Informatieboerderij Zorgvrij. Hier worden biologische versproducten aangeboden door ambachtelijke producenten en boeren uit Kennemerland.
- **Overeenstemming marktconforme canon**
Na een jarenlang slepende discussie met de Belangenvereniging Ark-bewoners Lieve/Liewegje (BAL) is er overeenstemming bereikt over de hoogte van een marktconforme canon na periodieke herziening.
- **SPW Doorontwikkeling Action Valley**
Er is uitvoering gegeven aan de samenwerkingsovereenkomst met Action

Company om de locatie Action Valley in te richten als sport en spel gebied. Het plan wordt begeleid door een ecooloog en voorziet in transformatie van monotoon soortenarm vlak grasland naar een met grond opgehoogd glooiend landschap met gevarieerde vegetatie en vestigingsmogelijkheden voor doelsoorten als padden en andere amfibieën. De waterplassen en waterlopen op de locatie worden natuurvriendelijk ingericht en onderhouden.

Taakveld 3.4 Economische promotie

De uitvoeringsorganisatie heeft gezorgd voor promotie van het gebied en communiceert ter ondersteuning van programmamanagement over voortgang en behaalde resultaten en bevordert de samenwerking tussen lokale ondernemers en het recreatieschap. Enkele projecten die in 2020 zijn opgepakt:

- Sobere viering van het 50 jarig jubileum van Spaarnwoude met het planten van bomen in de Groene Carré Zuid.
- Verzorgen van de bestuursmededeling voor raden- en statenleden.
- Samenstellen van natuurcommunicatie-kalender

Taakveld 5.3 Cultuur presentatie en productie

De uitvoeringsorganisatie faciliteert en begeleidt evenementen, waaronder Strong Viking, Mysteryland, Awakenings, Mud Masters en Dance Valley. Verder was er betrokkenheid bij de voorbereidingen van F1 en Sail. Door de corona lockdown zijn de evenementen dit jaar niet doorgegaan.

Taakveld 5.5.2 Cultuurhistorische monumenten

Het recreatieschap heeft Rijks, provinciale en gemeentelijke monumenten onder haar beheer, zoals forten van de stelling van Amsterdam, molen (de Veer) en boerderijen.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

De uitvoeringsorganisatie onderhoudt het openbaar groen (gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.)

Jaarlijks wordt een planning gemaakt van groot onderhoud. In 2020 zijn de volgende werkzaamheden opgepakt:

- periodieke dunningen beplantingen (populieren) Groene Weelde (SGP)
- renovatie ruiterspaden Groene Weelde (SGP)
- renovatie grasterreinen festivalterrein Groene Weelde (SGP)
- vervangen houten banken en picknicksets Groene Weelde (SGP)
- vervangen laanbeplanting Plesmanhoek (SMG)
- opknappen wandelpaden zuidwestkant Westbroekplas (SPW)
- renovatie gazons schijven uitzichtheuvel (SPW)
- baggeren Peddelpoel fase 3 (SPW)
- snoeien solitaire bomen en boomgroepen in de Houtrak (SPW) ten behoeve van een veilig gebied

HogeNood applicatie

Het recreatieschap heeft zich voor één jaar aangesloten bij de HogeNood applicatie. De applicatie geeft recreanten de mogelijkheid nabije toiletten te vinden, waarbij de openingstijden staan aangegeven en daarnaast kan een beoordeling over het toilet worden gegeven. Met name tijdens coronatijd besteden steeds meer mensen hun vrije tijd buiten, of hebben juist de wens vaker naar buiten te gaan.

Ecologisch onderzoek

Naast groot onderhoud zijn diverse ecologische onderzoeken gedaan o.a. bij de Ven en de meertjes van Dijkland om de natuurwaarden en potentie in beeld te brengen en de invloed van evenementen (locatie de Ven) te onderzoeken.

Een natuuronderzoek naar de resultaten van gewijzigde beheermaatregelen in Buitenschot (SMG) toonde een groot succes. Sinds twee jaar voert het recreatieschap ecologisch beheer met het gevolg dat het een waar insectenparadijs is geworden door de ontwikkeling van een bloem- en soortenrijk hooiland. Er zijn 100 verschillende plantensoorten waargenomen.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	474.643	77.180	483.012	-	-8.369	77.180
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	1.087.436		1.095.196	-	-7.760	-
2.1.2	GO/V	952.297		1.167.654	-	-215.357	-
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-948.897		-1.167.654	-	218.757	-
2.1.2	Kapitaallasten	39.871		-	-	39.871	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	1.605.351	77.180	1.578.208	-	27.143	77.180
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	418.279	2.572.933	335.312	2.022.798	82.967	550.135
3.2.2	Lieoever contractenbeheer woonboten	132.379	-	-	-	132.379	-
3.2.2	Eenmalige bijdrage Droomparken	-	150.000	-	-	-	150.000
3.2.2	Werkstrook vergoeding SBB	-	15.470	-	-	-	15.470
	Subtotaal taakveld 3.2.2	550.658	2.738.403	335.312	2.022.798	215.346	715.605
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	195.566	-	159.252	-	36.314	-
	Subtotaal taakveld 3.4	195.566	-	159.252	-	36.314	-
5.3	Reguliere werkzaamheden cultuurpresentatie en productie	133.155	-	121.730	-	-	-
5.3	Evenementen	-	176.331	-	1.129.028	-	-952.697
	Subtotaal taakveld 5.3	133.155	176.331	121.730	1.129.028	-	-952.697
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	4.057.273	241.275	4.069.911	196.370	-12.638	44.905
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	470.031		929.650	-	-459.619	-
5.7.2	GO/V	399.594		748.130	-	-348.536	-
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-387.594		-748.130	-	360.536	-
5.7.2	Kapitaallasten	25.453		42.703	-	-17.250	-
5.7.2	Evenemententerrein Oosterbroek	64.500		51.420	-	13.080	-
5.7.2	GO/V Achterstallig onderhoud extra budget	42.407					
5.7.2	GO molen de Veer	7.630		-		7.630	-
5.7.2	Projectsubsidie		95.457	-	8.508	-	86.949
	Subtotaal taakveld 5.7.2	4.679.295	336.731	5.093.684	204.878	-456.796	131.853
	Totaal	7.164.025	3.328.646	7.288.186	3.356.704	-177.993	-28.058

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Visie

Door gastheerschap, het houden van toezicht en handhavend optreden wil het recreatieschap bij bezoekers de gevoelens van sympathie, vertrouwen en veiligheid vergroten.

Ontwikkelingen in 2020:

- bezwaar tegen afname lichte bewapening (wapenstok en pepperspray), de procedure loopt nog
- Inzet boa's tijdens corona lockdown en voor handhaving coronaregels

Samenvatting Programma 3 geconsolideerd

Dit programma laat een hogere inzet van RNH zien dan was begroot. Deze verhoging is te verklaren door de hogere inzet vanwege handhaving van de coronaregels, tegengaan van illegale feestjes en toenemende bezoek in goede banen leiden. Daarnaast is extern personeel ingehuurd om de openstaande vacatures te vervullen en langdurig zieken te vervangen.

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

In 2020 zijn de volgende taken opgepakt:

- De rol van gastheer in de gebieden vervuld en de zichtbaarheid verbeterd.
- Inspelen op de het intensievere gebruik van recreatiegebieden vanwege corona.

- Verkeerd gebruik van de recreatiegebieden zo veel mogelijk beheersd.
- Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening en de Noodverordening COVID-19.

Baten en lasten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 2)
Bedrijfskosten	29.639	49.802	26.727
Inzet RNH	628.773	533.249	544.978
Totale lasten	658.412	583.051	571.705
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-658.412	-583.051	-571.705

De kosten van programma 3 zijn lager dan het totaal van het voormalige deelprogramma 2, omdat de aansturing nu deel uitmaakt van taakveld 0.4 (overhead) in programma 4.

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	658.412	-	583.051	-
Totaal	658.412	-	583.051	-

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Speerpunten

Voor 2020 waren de speerpunten:

- faciliteren bestuur bij voorbereiding en uitvoering besluiten
- vaststelling van de integrale lange termijnvisie Spaarnwoude Park
- vaststelling uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2020 – 2025
- aanscherpen planning & controlcyclus
- vernieuwen en actualiseren risicoanalyse
- het verder implementeren van de financiële transitie conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in zowel de financiële verslaglegging als de presentatie in de planning- en controldocumenten.
- aansturen uitvoeringsorganisatie

Samenvatting Programma 4 geconsolideerd

In dit programma is de inzet RNH 234.918 hoger dan begroot. De transitie van de financiële afdeling naar hert werken met de BBV-structuur heeft extra, incidentele inzet geveerd. Daarnaast spelen niet-begrote kosten voor het opstellen van het Uitvoeringsprogramma tot aan de voorlopige vaststelling van het programma in mei 2020 een rol in de hogere lasten voor programmasturing. Ook waren er in het voorjaar van 2020 kosten voor de verwerking van de zienswijzeperiode tot vaststelling van de visie Spaarnwoude Park, terwijl het projectbudget eind 2019 al uitgeput was. Ook heeft de afwikkeling van de compensatiemaatregelen voor ondernemers meer tijd gekost van de overhead afdelingen. Tot slot is er eind 2020 een waarderingsonderzoek uitgevoerd onder bezoekers van Spaarnwoude, met als doel een 0-meting vóór de effecten van Spaarnwoude Park 2040 zichtbaar worden.

Baten en lasten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 3, 4, 5 en 6)
Bedrijfskosten	62.677	59.074	255.756
Inzet RNH	1.016.093	781.175	709.892
Totale lasten	1.078.770	840.249	965.647
Opbrengsten	-	-	7.728
Totale baten	-	-	7.728
Saldo	-1.078.770	-840.249	-957.919

De kosten van programma 4 zijn hoger dan het totaal van de voormalige deelprogramma's 3 t/m 6. Dit wordt met name veroorzaakt door de definitie van het taakveld overhead, waar alle hiërarchisch leidinggevenden toe worden gerekend. Ook de locatiebeheerder van Spaarnwoude is hiërarchisch leidinggevend en zijn inzet werd voorheen begroot in het voormalige deelprogramma 1. Een ander verschil is dat de inzet van het communicatieteam, dat vooral bestaat uit klantcommunicatie, voortaan wordt begroot bij het nieuwe programma 2. Beheer en onderhoud.

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 bestuur	36.612	-	20.061	-
0.4 overhead	1.042.158	-	820.188	-
Totaal	1.078.770	-	840.249	-

Onderdeel	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Verschil (realisatie minus begroting)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	352.759	-	265.359	-	87.400	-
Secretariaat	156.617	-	149.869	-	6.748	-
Financiële control en administratie	254.841	-	191.088	-	63.753	-
Locatiebeheerder en management	251.877	-	218.959	-	32.918	-
Verlaging risico opslag RNH (1,5% op alle inzet RNH)	Dit is met ingang van 2020 afgeschaft. Voor een toelichting zie de paragraaf bedrijfsvoering.		-44.100		44.100	-
Kantoor- en bedrijfskosten	26.065	-	39.013	-	-12.948	-
Totaal	1.042.158	-	820.188	-	221.970	-

Prestaties per taakveld in 2020

Taakveld 0.1 Bestuur

- Accountantscontrole bij jaarrekening 2020
- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2020

Taakveld 0.4 Overhead

- Uitvoering Visie Spaarnwoude Park 2040 en planvoorbereiding uitvoeringsprogramma 2020 - 2025

- Implementatie van de financiële transitie;
- Verder uitwerken financiële transitie conform de BBV-regelgeving;
- Verbeterde planning & control en gebruiksvriendelijkheid van de P&C-documenten;
- Verbeterde bestuurlijke besluitvorming (tijdigheid-volledigheid);
- Aanpassing bedrijfsvoering, voortkomend uit de corona pandemie (op afstand werken en vergaderen etc.)
- En verbeterd omgevingsmanagement.

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Gebeurtenissen per taakveld in 2020

Taakveld 0.5 Treasury

De uitvoeringsorganisatie streeft naar de volgende financiële doelstellingen:

- De financiering van het vastgestelde beleid
- Het minimaliseren van de financieringskosten
- Het beperken van de (financiële) risico's

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

- Participantenbijdrage

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

n.v.t.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het recreatieschap heeft verschillende reserves, die elk voor hun eigen doelen worden ingezet. Het doel van elke reserve is nader toegelicht in de [paragraaf weerstandsvermogen](#). Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de Nota reserves en voorzieningen.

Op 7 mei 2020 heeft het bestuur ingestemd met de nota activeren, waarderen en afschrijven. Mede door de wijzigingen in het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) was het noodzakelijk om de systematiek van investeringen, activeren, waarderen, afschrijven en onderhoud van kapitaalgoederen uiteen te zetten in een aparte nota. De wijzigingen uit deze nota gelden vanaf het boekjaar 2018.

De voornaamste wijziging betreft de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. De systematiek van activering en afschrijving is voor alle investeringen gelijk getrokken: investeringen met een maatschappelijk nut dienen, evenals investeringen met een economisch nut, te worden geactiveerd en over de verwachte levensduur te worden afgeschreven.

Taakveld 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

Een structureel financieel evenwicht van de baten en lasten bij het realiseren van het vastgestelde beleid.

Baten en lasten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019*
Bedrijfskosten	5.025	1.295	6.125
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	5.025	1.295	6.125
Participantenbijdragen	5.081.545	5.081.545	4.980.443
Opbrengsten	51.537	45.402	36.066
Totale baten	5.133.082	5.126.947	5.016.509
Saldo voor bestemming	5.128.057	5.125.652	5.010.384
Mutaties reserves	-885.108	-294.989	-62.399
Saldo na bestemming	6.013.166	5.420.641	5.072.783

*) alleen de participantenbijdragen en mutaties reserves

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Toevoeging algemene reserve	237.894	237.493	321.931
Onttrekking algemene reserve	-60.001	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve	943.035	72.111	1.917.468
Onttrekking bestemmingsreserve	-2.006.036	-604.593	-2.301.797
Totaal	-885.108	-294.989	-62.399

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2020		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.5 treasury	5.025	29.155	1.295	45.402
0.8 overige baten en lasten	-	5.103.927	-	5.081.545
0.9 vennootschapsbelasting	-	-	-	-
0.10 mutaties reserves	1.180.928	2.066.037	309.604	604.593
0.11 resultaat rekening baten en lasten	-	-	-	-
Totaal	1.185.953	7.199.119	310.899	5.731.540

Financiële verantwoording

Onderstaand volgt de balans per 31 december 2020, een overzicht van de waarderingsgrondslagen en de toelichting op de balans.

Balans per 31 december 2020

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE ACTIVA		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Maatschappelijk nut	1.697.839	1.163.544
Economisch nut	137.441	162.894
Subtotaal materiële vaste activa	1.835.279	1.326.438
<i>Financiële vaste activa</i>		
Effecten	2.500.500	2.499.950
Hypothecaire leningen u/g	521.955	580.301
Subtotaal financiële vaste activa	3.022.455	3.080.251
TOTAAL VASTE ACTIVA	4.857.734	4.406.689
VLOTTENDE ACTIVA		
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>		
Debiteuren algemeen	381.573	581.270
Vooruitbetaalde bedragen	4.689	12.211
Nog te ontvangen bedragen	1.129	528.222
Overige vorderingen	2.672	2.249
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13.679.053	13.351.125
Subtotaal vorderingen en overlopende activa	14.069.116	14.475.078
<i>Liquide middelen</i>		
ING bank	248.081	236.066
Kas	2.104	5.743
Subtotaal liquide middelen	250.184	241.808
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	14.319.300	14.716.886
TOTAAL-GENERAAL ACTIVA	19.177.034	19.123.576

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		
<i>Reserves</i>		
Algemene reserve SPW	54.418	54.017
Bestemmingreserve beheer SPW	1.630.428	2.521.200
Bestemmingsreserve investeringen SPW	1.178.103	1.332.506
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	15.905	22.109
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	1.687.762	1.267.163
Algemene reserve SGP	3.122.697	2.997.390
Best.reserve verv.investeringen SGP	2.160.633	2.139.929
Bestemmingsreserve SMG	5.170.242	5.508.560
Best. reserve SMG beh. monument MH17	754.132	816.554
Bestemmingsreserve SMG investering	414.582	414.582
Subtotaal reserves	16.188.902	17.074.010
<i>Voorzieningen</i>		
Voorziening groot onderhoud SPW	6.048	101.673
Voorziening groot onderhoud SGP	266.491	93.593
Voorziening groot onderhoud SMG	283.146	139.443
Subtotaal voorzieningen	555.685	334.709
<i>Schulden op lange termijn</i>		
Subtotaal schulden op lange termijn	-	-
TOTAAL VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN	16.744.587	17.408.719
VLOTTENDE PASSIVA		
<i>Schulden op korte termijn</i>		
Crediteuren	624.291	622.393
Nog te betalen bedragen	82.429	177.421
Aangegane verplichtingen	30.593	43.439
Investeringssubsidies	43.378	51.299
Investeringsbijdragen	808.250	481.240
Vooruit ontvangen bedragen	843.505	339.064
Subtotaal schulden op korte termijn	2.432.447	1.714.857
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	2.432.447	1.714.857
TOTAAL-GENERAAL PASSIVA	19.177.034	19.123.576

Waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Subsidies en bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De materiële activa worden onderverdeeld in:

- Activa met een economisch nut en
- Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Voorwaarde voor het activeren van materiële vaste activa is een minimale gebruiksduur van drie jaar, waarvoor een ondergrens geldt van:

- € 10.000 voor activa met economisch nut
- € 50.000 voor activa met maatschappelijk nut

Investeringen worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. De afschrijvingen vinden plaats volgens het lineaire systeem, dus in gelijke jaarlijkse termijnen en startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven.

Vaste activa	Afschrijvingsperiode in jaren	Toelichting
Immateriële vast activa		Looptijd van de geldlening
Materiële vaste activa		
Gronden / terreinen	n.v.t.	Geen afschrijving
Gebouwen / werkplaats	40	
Vervoermiddelen	5	
Machines	5	
Werktuigen	10	
Ponten	20	
Overige vaartuigen	10	
Kunstwerken		
<i>Bruggen van beton</i>	40	
<i>Bruggen van staal</i>	40	
<i>Bruggen van hout</i>	30	
<i>Tunnels</i>	60	
<i>Beschoeiing</i>	30	
<i>Gemalen</i>	40	
Terreinmeubilair	5	
Rioleringspompen	20	

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de nominale waarde.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en - waar nodig – verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt jaarlijks het resultaat na bestemming toegevoegd respectievelijk onttrokken. Een deel van de renteopbrengst voortvloeiend uit de deposito en de zakelijke spaarrekeningen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen

Naar aanleiding van het AB besluit van 7 december 2005 is een bestemmingsreserve vervangingsreserve gevormd ten behoeve van vervangingsinvesteringen en groot onderhoud. Een deel van de renteopbrengst voortvloeiend uit de deposito en de zakelijke spaarrekeningen wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen.

Bestemmingsreserve investeringen

In het AB van 7 december 2005 is besloten een bestemmingsreserve investeringen te vormen, hieruit moet het lopende investeringsprogramma gedekt worden. Een deel van de renteopbrengst voortvloeiend uit de deposito en zakelijke spaarrekeningen wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve investeringen.

Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten

De bestemmingsreserve dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven. Deze bestemmingsreserves dienen in stand te worden gehouden ter dekking van de kapitaallasten in de exploitatie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. Onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenramingen van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Overige balansposten

Alle overige balansposten zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen .

Bepaling van het resultaat

Het resultaat is bepaald op basis van de historische kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend naar het jaar waarin zij gegenereerd worden.

Subsidies en bijdragen van derden

Ontvangsten inzake subsidies en bijdragen van derden voor de realisatie van specifieke projecten, en de daarmee samenhangende uitgaven, worden in de programmarekening verantwoord.

Toelichting op de balans

ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Maatschappelijk nut	31-12-2020	31-12-2019
Netto investeringen tot boekjaar	1.192.341	863.916
Netto investeringen boekjaar	574.166	328.426
Desinvesteringen boekjaar	-	-
	1.766.507	1.192.341
Afschrijvingen tot boekjaar	28.797	-
Afschrijvingen lopend boekjaar	39.871	28.797
Afschrijvingen desinvesteringen boekjaar	-	-
	68.669	28.797
Boekwaarde per 31 december	1.697.839	1.163.544

Investering betreffen vervanging van beschoeiingen de Ven, vervanging van bruggen.

Economisch nut	31-12-2020	31-12-2019
Netto investeringen tot boekjaar	365.268	261.649
Netto investeringen boekjaar	-	103.619
Desinvesteringen boekjaar	-	-
	365.268	365.268
Afschrijvingen tot boekjaar	202.374	176.169
Afschrijvingen lopend boekjaar	25.453	26.205
Afschrijvingen desinvesteringen boekjaar	-	-
	227.828	202.374
Boekwaarde per 31 december	137.441	162.894

In BIJLAGE II is een specificatie van de materiële vaste activa is opgenomen in de staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020

<i>Financiële vaste activa</i>		
	31-12-2020	31-12-2019
-		
-		
Effecten	2.500.500	2.499.950
<u>Specificatie:</u>		
ING Groep Perpetual II	2.148.800	2.148.800
ING Groep Perpetual III	309.900	309.900
Campina obligaties / ledencertificaten	41.800	41.250
-		
Hypothecaire leningen	521.955	580.301
<u>Specificatie:</u>		
De Ettingen BV	103.404	109.964
Koningshoeve BV	389.029	440.197
St. Agrarische bedrijven	29.521	30.140
-		

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Effecten			2020	2019
<i>omschrijving</i>	<i>rente %</i>	<i>vervaldatum</i>		
ING Groep Perpetual II	variabel	Perpetual	2.148.800	2.148.800
ING Groep Perpetual III	variabel	Perpetual	309.900	309.900
Campina obligaties / ledencertificaten	0,80	doorlopend	41.800	41.250
Totaal effecten			2.500.500	2.499.950
Hypothecaire leningen	<i>rente %</i>		2020	2019
De Ettingen BV	4,00		103.404	109.964
Koningshoeve BV	4,00		389.029	440.197
St. Agrarische bedrijven	4,00		29.521	30.140
Totaal hypothecaire leningen			521.955	580.301
Nadere specificatie hypothecaire leningen:			2020	2019
<i>omschrijving</i>	<i>looptijd</i>	<i>einddatum</i>		
De Ettingen BV, Leningdeel I	30 jaar	1-1-2026	13.165	17.716
De Ettingen BV, leningdeel II	30 jaar	1-1-2026	21.668	22.150
De Ettingen BV, leningdeel V	30 jaar	1-1-2026	68.571	70.098
			103.404	109.964
<i>omschrijving</i>	<i>looptijd</i>	<i>einddatum</i>		
Koningshoeve BV, leningdeel I	30 jaar	1-1-2029	23.504	51.395
Koningshoeve BV, leningdeel II	30 jaar	1-1-2029	50.169	22.934
Koningshoeve BV, leningdeel III	20 jaar	1-1-2019	2.783	31.987
Koningshoeve BV, leningdeel V	30 jaar	1-1-2029	285.692	291.318
Koningshoeve BV, leningdeel VII	10 jaar	5-1-2017	26.881	42.563
			389.029	440.197
<i>omschrijving</i>	<i>looptijd</i>	<i>einddatum</i>		
St. Agrarische bedrijven	30 jaar	1-1-2029	29.521	30.140
			29.521	30.140

VLOTTENDE ACTIVA

<i>Vorderingen en overlopende activa</i>	31-12-2020	31-12-2019
-		
Debiteuren algemeen	381.573	581.270

Vooruitbetaalde bedragen	4.689	12.211
---------------------------------	--------------	---------------

De vooruitbetaalde bedragen per 31 december 2020 bestaan uit kosten voor huur, advieskosten en onderhoudscontract monument MH17.

Nog te ontvangen bedragen	1.129	528.222
<u>Specificatie:</u>		
Project RWS verplaatsen steiger	588	-
Rente 4e kwartaal effecten	540	
Totaal nog te ontvangen bedragen	1.129	-

Overige vorderingen	2.672	2.249
<u>Specificatie:</u>		
FrieslandCampina	2.672	2.249
Totaal overige vorderingen	2.672	2.249

Overige vorderingen op Friesland Campina in verband met de melkleveringsovereenkomsten € 2672.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Uitzetting Rijk's schatkist SPW	13.679.053	13.351.125
Rijks schatkist		
Drempelbedrag		250.000
Vooruitbetaalde bedragen		

Rijks schatkist

Drempelbedrag 250.000

Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijks schatkist is gehouden:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Buiten schatkist gehouden	238.562	243.417	238.496	248.090
Ruimte onder drempelbedrag	11.438	6.583	11.504	1.910
Overschrijding van het drempelbedrag				

<u>Liquide middelen</u>	31-12-2020	31-12-2019
ING bank r/c	22.329	10.387
ING bank zakelijke spaarrekening	225.751	225.679
Kas	2.104	5.743
Totaal liquide middelen	250.184	241.808

PASSIVA

VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN

Reserves

Algemene reserve SPW	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	54.017	53.436
Bij: Saldo exploitatie		-
Bij: Dotatie rente	401	582
Af: Onttrekking ...	-	-
Saldo per 31 december	54.418	54.017

De toevoeging aan de Algemene reserve betreft een deel van de ontvangen rente over 2020.

Bestemmingreserve beheer SPW	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	2.521.200	3.042.314
Bij: Dotatie rente	18.704	22.476
Bij: Saldo exploitatie	-	433.401
Af: Saldo onttrekking	-266.810	-976.991
Af: Saldo exploitatie	-642.667	-
Saldo per 31 december	1.630.428	2.521.200

De toevoeging aan de bestemmingsreserve beheer betreft een deel aan ontvangen rente over 2020, € 18.704. Het saldo onttrekking bestaat uit: achterstallig groot onderhoud 2020 (extra budget beschikbaar gesteld) (120.337), contracten herziening Lieoever (132.379) en voor begeleiding Sail in & out en parkeermogelijkheden Formule 1 Zandvoort (14.094). Resterend een onttrekking exploitatieresultaat van € 642.428.

A. Weerstandvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Bestemmingsreserve investeringen SPW	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	1.332.506	1.965.820
Bij: Dotatie rente	9.886	12.702
Bij: Saldo toevoeging	197.859	152.622
Af: Saldo onttrekking	-362.148	-798.637
Saldo per 31 december	1.178.103	1.332.506

De toevoeging aan de bestemmingsreserve beheer betreft een deel aan ontvangen rente over 2020, € 9.886. Het saldo toevoeging bestaat uit: jaarlijkse subsidie RVO voor zonnepanelen, een eenmalige bijdrage van Droomparken en subsidie afhandeling Tacitustunnel. Het saldo onttrekking bestaat uit: verbeteren evenemententerrein Oosterbroek en Houtrak (76.710), locatieontwikkeling Veerplas (11.027), uitvoeringsplan Spaarnwoude 2040 (69.752), oriëntatie werving exploitant fort Benoorden Spaarndam (200.767) en fietsverbinding Amsterdam - Kust Noordzee (3.892)

Bestemmingsres. Tacitustunnel	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	22.109	28.238
Bij: Dotatie rente	164	307
Bij: Saldo toevoeging	-	-
Af: Saldo onttrekking	-6.368	-6.436
Af: ...		-
Saldo per 31 december	15.905	22.109

Aan de reserve beheer Tacitustunnel is een bedrag van € 164 aan rente toegevoegd en is een bedrag van € 6.368 onttrokken voor het beheer.

Bestemmingsres. Egalisatie Kapitaallasten	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	1.267.163	-
Bij: Saldo toevoeging	467.378	1.295.960
Af: Saldo onttrekking	-46.779	-28.797
Saldo per 31 december	1.687.762	1.267.163

Het saldo toevoeging bestaat uit: de investering in terreinmeubilair (1061788), investering in beschoeiing de Ven (141.248) en investering in bruggen (326.130). Het saldo onttrekking bestaat uit kapitaallasten (46.779).

Algemene reserve SGP	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	2.997.390	2.682.760
Bij: Saldo exploitatie		321.349
Bij: Dotatie conform begroting	185.307	-
Af: Bijdrage Tuinen van West	-5.060	-6.719
Af: Onttrekking uitvoeringsprogramma SPW / SGP	-49.554	-
Af: Saldo exploitatie	-5.387	
Saldo per 31 december	3.122.697	2.997.390

De toevoeging aan de bestemmingsreserve betreft een dotatie conform begroting (185.307). Het saldo onttrekking (54.614) bestaat uit: erfpacht Tuinen van West (5.060), ontvangstgebied Groene Weeldepannenkoeken Paviljoen (20.948) en uitvoeringsplan Spaarnwoude / SGP 2040 (28.606). Resterend onttrekking exploitatieresultaat van € 5.387.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Best.reserve verv.investeringen SGP	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	2.139.929	2.188.305
Bij: Saldo toevoeging	26.709	-
Af: Saldo onttrekking	-6.005	-48.376
Af: ...		-
Saldo per 31 december	2.160.633	2.139.929

De toevoeging aan de bestemmingsreserve betreft een dotatie conform begroting (26.709). Het saldo onttrekking bestaat uit: verbeteren evenemententerrein Groene Weelde (6.005).

Bestemmingsreserve SMG	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	5.508.560	5.508.560
Bij: Saldo exploitatie	-	-
Bij: Dotatie conform begroting	52.186	-
Bij: Werkstrookvergoeding Energy Contiunity	214.353	-
Af: Saldo exploitatie	-604.857	-
Af: Onttrekking conform begroting	-	-
Af:	-	-
Saldo per 31 december	5.170.242	5.508.560

De toevoeging aan de bestemmingsreserve betreft een dotatie conform begroting (52.186), werkstrookvergoeding van Energy Contiunity (214.353). Resterend onttrekking exploitatieresultaat van € 604.857.

Best. reserve SMG beh. monument MH17	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	816.554	879.278
Bij: Bijdrage Stichting Nationaal Monument MH17	7.981	-
Af: Saldo exploitatie	-70.402	-62.724
Saldo per 31 december	754.132	816.554

Door opheffing van de Stichting Nationaal Monument MH17 is een bedrag van € 7.981 van de Stichting ontvangen. Resterend onttrekking voor kosten van beheer van het Nationaal Monument MH17 een bedrag van € 70.402.

Bestemmingsreserve SMG investering	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	414.582	438.282
Bij: Saldo toevoeging	-	-
Af: Saldo onttrekking	-	-23.700
Af: investering naar bestemmingsreserve egalisatie	-	-
Saldo per 31 december	414.582	414.582

Geen mutaties.

<u>Voorzieningen</u>		
Voorziening groot onderhoud SPW	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	101.673	-
Bij: Saldo toevoeging	1.170.906	1.605.689
Af: Saldo onttrekking	-1.266.531	-1.504.016
Saldo per 31 december	6.048	101.673

De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

- Voorziening groot onderhoud SGP	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	93.593	-
Bij: Saldo toevoeging	237.839	237.839
Af: Saldo onttrekking	-64.942	-144.246
Saldo per 31 december	266.491	93.593

De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening groot onderhoud SMG		
Saldo per 1 januari	139.443	-
Bij: Saldo toevoeging	148.722	148.723
Af: Saldo onttrekking	-5.019	-9.280
Saldo per 31 december	283.146	139.443

De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

VLOTTENDE PASSIVA		
<u>Schulden op korte termijn</u>		
	31-12-2020	31-12-2019
Crediteuren	624.291	622.393
<u>Specificatie:</u>		
Stichting Agrarische Bedrijven	79.862	
Recreatie Noord-Holland NV	278.967	
Paswerk	43.861	
Verhart Groen	33.385	
Peter Heeremans Hoveniers	31.360	
Pius Floris	18.222	
RvR Hoofddorp	14.139	
Van der Bijl & Heerman BV	12.867	
Loonwerkbedrijf Kroon	12.260	
Aannemersbedrijf Damsteegt	12.100	
BTW 4e kwartaal 2020	1.562	
Overige crediteuren	85.706	
Totaal crediteuren	624.291	-

	31-12-2020	31-12-2019
Nog te betalen bedragen	82.429	177.421
<u>Specificatie:</u>		
Kosten beheer en bediening fietsbrug Zwanenburg	80.200	
Waterbodemonderzoek Zijkanaal C	2.229	
Totaal nog te betalen bedragen	82.429	-

De belaste activiteiten betreffen de verhuur van het pand Genieweg 46 aan Recreatie Noord Holland NV, verhuur pand Genieweg 50, gedeeltelijk, aan restaurant Onder de Platanen, cultuur technische onderhoudswerkzaamheden voor de gemeente Haarlemmermeer, diverse evenementen zoals Dance Valley, Dutch Valley Mysteryland, Strong Viking Run, exploitatie laadpalen en de educatie- en agrarische activiteiten boerderij Zorgvrij.

	31-12-2020	31-12-2019
Aangegane verplichtingen	30.593	43.439
<u>Specificatie:</u>		
Onderhoudsbestek bermen en watergangen	14.627	
Onderhoudsbestek gazons	10.340	
Schoonmaakbestek	5.626	
Totaal aangegane verplichtingen	30.593	-

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

	31-12-2020	31-12-2019
- Provincie - Investeringsubsidies	43.378	51.299
Specificatie:		
Subsidie veerpont de Opstapper	43.378	51.299
Totaal aangegane verplichtingen	43.378	51.299

	31-12-2020	31-12-2019
- Derden - Investeringsbijdrage	808.250	481.240
Specificatie:		
Bijdrage de groene F200	300.000	-
Bijdrage aanleg stroomvoorziening	96.796	106.020
Bijdrage aanleveren grond	25.030	25.030
Verbetering Plesmanhoek	27.172	27.365
Uitkering gewasschade Gasunie	43.703	43.703
Bijdrage Amsterdam baggeren Kluur	60.000	60.000
Bijdrage Gem. Haarlemmermeer	266.143	266.143
Bijdrage Tennet	-10.594	-47.489
Bijdrage gem. Haarlem Opstapper	-	468
Totaal aangegane verplichtingen	808.250	481.240

	31-12-2020	31-12-2019
- Vooruitontvangen bedragen	843.505	339.064
Specificatie:		
Huren / pachten	5.524	11.021
Schadeherstel beplantingen	103.234	51.398
Awakenings investeringsbijdrage	120.000	120.000
Nationaal restauratiefonds molen de Veer	5.870	9.000
Vliegende Vrienden nader te bepalen object	10.000	10.000
Voorschotten nutsvoorzieningen	9.564	15.222
Reservering Nieuw Akendam	64.577	60.609
Gebiedsfonds Spaarnwoude	477.180	-
Borg	47.555	61.120
Overige	-	694
Totaal vooruit ontvangen bedragen	843.505	339.064

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als uitvoeringsorganisatie en opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Meer informatie hierover staat in de [paragraaf bedrijfsvoering](#).

De Stichting Mainport en Groen (SMG) heeft zich vanaf 1996 bezig gehouden met de uitvoering van het Convenant Mainport Schiphol en Groen. Daarbij heeft de stichting gronden laten verwerven en inrichten. In het Convenant is bepaald dat de provincie Noord-Holland en de gemeente Haarlemmermeer verantwoordelijk zijn voor het beheer van de ingerichte terreinen. Deze partijen hebben de uitvoering van het

operationeel beheer toegewezen aan het Recreatieschap Spaarnwoude, conform het bij het Convenant behorende uitvoeringsplan. De beschikbaar gestelde afkoopsom bedraagt € 7.266.000,-. De afkoop is berekend over een periode van 25 jaar. Overeenkomstig de gemaakte afspraken staan zowel de provincie Noord-Holland als de gemeente Haarlemmermeer op de langere termijn elk voor 50% garant voor de voortzetting van het beheer van de gebieden.

Door de corona pandemie zijn inkomsten weggefallen en zijn op onderdelen extra kosten gemaakt. De financiële omvang bedraagt € 700.000 voor het jaar 2020. De participanten zullen in 2021 overleggen over eventuele compensatie.

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Recreatieschap Spaarnwoude in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen zijn alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïventariseerd. Per risico is de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt op 31-12-2020 € € 1.530.000. De onderbouwing hiervan is als bijlage opgenomen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve, de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen, de bestemmingsreserve investeringen en de voorziening voor groot onderhoud.

In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Recreatieschap Spaarnwoude heeft iedere onvoorzien last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk komt te staan.

Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn.

De omvang van de huidige, geconsolideerde reserves ligt ruim boven het benodigde weerstandsvermogen. Dat geldt niet voor deelgebied SPW, die zakt in 2020 al € 50.000 onder de beschikbare weerstandscapaciteit. Zie ook Bijlage IV Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing Recreatieschap Spaarnwoude 2020.

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2019	Vershil
Algemene reserve SPW	54.418	54.017	401
Bestemmingreserve beheer SPW	1.630.428	2.521.200	-890.772
Bestemmingsreserve investeringen SPW	1.178.103	1.332.506	-154.403
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	15.905	22.109	-6.204
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	1.687.762	1.267.163	420.599
Algemene reserve SGP	3.122.697	2.997.390	125.306
Best.reserve verv.investeringen SGP	2.160.633	2.139.929	20.704
Bestemmingsreserve SMG	5.170.242	5.508.560	-338.318
Best. reserve SMG beh. monument MH17	754.132	816.554	-62.422
Bestemmingsreserve SMG investering	414.582	414.582	-
Totaal	16.188.902	17.074.010	-885.108

Algemene reserve

De algemene reserve dient als weerstandscapaciteit voor de financiële risico's die het recreatieschap loopt. Ook worden soms uit de algemene reserve extra incidentele inspanningen gefinancierd omdat de reserve investeringen beperkt is. De aanvullende, incidentele, opdrachten zijn 'extra' en afhankelijk van de mogelijkheden om ze te financieren. Er kunnen verschillende soorten incidentele projecten worden uitgevoerd, zoals op het gebied van groot onderhoud, gebiedsontwikkeling, inkomstenwerving of omvormingen. Voor deze projecten wordt dan een aanvullend budget uit de algemene reserve beschikbaar gesteld door het bestuur. Middelen uit de algemene reserve

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

kunnen dus door het bestuur worden ingezet voor allerlei taken van het recreatieschap.

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen

De bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen wordt ingezet voor het investeren in groot onderhoud en vervanging van voorzieningen in het recreatiegebied. Beheer van het gebied vereist een duurzame basis in de begroting, waarbij groot onderhoud en vervangingen van bijvoorbeeld paden en bruggen structureel wordt gedekt. Vanaf 2019 is besloten om de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen op te heffen en het bedrag uit de bestemmingreserve vervangingsinvesteringen te bestemmen voor de vorming van de Voorziening groot onderhoud.

Bestemmingsreserve investeringen

De bestemmingsreserve investeringen wordt voornamelijk ingezet voor ontwikkeling van het recreatiegebied door vernieuwing. Vernieuwing is gericht op het aantrekkelijk houden van de gebieden voor de inwoners van de regio, het betaalbaar houden van het beheer en het realiseren van inkomsten. Voorbeelden van vernieuwing zijn onder andere het plaatsen van sporttoestellen en het faciliteren van nieuwe horecagelegenheden.

Risicobeheersing

Jaarlijks worden de risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van het recreatieschap geïnventariseerd en gekwantificeerd.

Een risico dat zich in 2020 voordeed is het grotendeels wegvallen van inkomsten uit evenementen en verminderde inkomsten uit erfpachten als gevolg van de coronamaatregelen. Andere belangrijke risico's voor Spaarnwoude zijn:

- Geen doorgang evenement door bv. faillissement organisator of een niet-verleende evenementenvergunning
- Faillissement/wanbetaling contractant
- Opruimen of saneren bodem/sloten door dumpingen synthetisch drugsafval
- Terugbetalen eerder ontvangen subsidies door niet voldoen aan subsidievoorwaarden

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Netto schuldquote	-131%	-75%	-125%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-131%	-75%	-125%
Solvabiliteitsratio	84%	51%	89%
Structurele exploitatieruimte	-7%	4%	0%
Grondexploitatie	n.v.t.		
Belastingcapaciteit	n.v.t.		

B. Kapitaalgoederen

Het beheer en onderhoud zorgt ervoor dat de openbare ruimte functioneel voldoet en een redelijke nette uitstraling heeft. De voorzieningen zijn in voldoende staat, maar zwerfvuil en onkruid komen wel voor. Schade aan groen, verharding en meubilair komt incidenteel voor, maar heeft geen invloed op de veiligheid.

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV). Recreatie Noord-Holland heeft voor elk recreatieschap de beheerkosten laten doorrekenen voor het in stand houden van de kapitaalgoederen / beheerelementen. Die doorrekening is uitgevoerd door Cyber Adviseurs op basis van de gewenste beeldkwaliteit in combinatie met de hoeveelheden per beheerelement. Daarbij is een gemiddeld jaarlijks bedrag geraamd voor DO, GO en VV, gericht op het langdurig (meer dan 50 jaar) in stand houden van de beheerelementen.

Dagelijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting. De som van de begrote kosten voor DO aan alle beheerelementen is lager dan de som van de kosten die Cyber op basis van normkosten heeft doorgerekend.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en niet levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Water
- Oevers en stranden
- Pontjes
- Terreinmeubilair
- Hygiënische maatregelen
- Gebouwen en materieel

Op 13 december 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018". De uitvoeringsorganisatie probeert met het beperkte budget zo goed mogelijk de beoogde beeldkwaliteit te handhaven.

De CROW-systematiek bevat kwaliteitsnormen van A+ (top)-A-B-C-D. Het algemeen bestuur heeft besloten voldoende middelen beschikbaar te stellen om de recreatiegebieden op kwaliteitsniveau B (volgens de CROW methodiek) te kunnen onderhouden.

Kwaliteitsniveau B volgens de CROW methodiek houdt in:

Het GO en kleine VV (vervangingen tot € 100.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV zijn de maatschappelijke vervangingen boven de € 100.000 en economische vervangingen (voor bijvoorbeeld gebouwen en voertuigen) boven de € 10.000. Op het moment dat een grote vervanging gedaan wordt, wordt de som van die investering vanuit de bestemmingsreserve overgezet naar de bestemmingsreserve egalisatie. Waar vervolgens jaarlijks de kapitaallasten uit worden onttrokken.

Investerings lager dan deze grens betaalt het recreatieschap uit de bestemmingsreserve beheer (SPW), bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen (SGP) en bestemmingsreserve investering (SMG).

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Voorheen werd de investering niet zichtbaar gemaakt. Op de balans moet de jaarlijkse waardedaling zo realistisch mogelijk zijn. Die waardedaling leidt tot jaarlijkse afschrijvingslasten, die verplicht in de jaarlijkse exploitaties verwerkt moeten worden.

Onderstaande tabel maakt duidelijk dat de huidige definitie en omgang bij de schappen leidt tot lagere investeringsposten dan op grond van de doorrekening verwacht kan worden.

Totale lasten DO, GO en VV

Totale lasten kapitaalgoederen (in programma 2)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Dagelijks onderhoud	2.800.106	2.781.927
Groot onderhoud en vervangingen < 100.000	1.351.891	1.915.784
Kapitaallasten	65.325	42.703
Totaal	4.217.321	4.740.414

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Maatschappelijke vervangingen > 100.000	574.166	-
Economische vervangingen	-	-

Hieronder worden de kapitaalgoederen per taakveld en categorie verder uitgewerkt.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Verhardingen	957.488	1.087.862
Civiele kunstwerken	381.386	562.804
Inzet RNH	4.478	-
Overige bedrijfskosten	123.460	-
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	138.539	-72.458
Totaal	1.605.351	1.578.208

Categorie verhardingen

Recreatieschap Spaarnwoude heeft in totaal 94 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruiterspaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is.

De beeldkwaliteit voor verhardingen is vastgesteld op niveau B. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid.

VERHARDINGEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Dagelijks onderhoud	157.046	174.698
Groot onderhoud en vervangingen < 100.000	800.442	913.164
Kapitaallasten	-	-
Totaal	957.488	1.087.862

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-
Economische vervangingen			

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 522 stuks kunstwerken waarvan 187 bruggen en 335 waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

CIVIELE KUNSTWERKEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	189.660	308.314	189.660
Groot onderhoud en vervangingen < 100.000	151.855	254.490	151.855
Kapitaallasten	39.871	-	39.871
Totaal	381.386	562.804	381.386

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >100.000	467.378		
Economische vervangingen			

Terreinmeubilair	169.816	219.931	-
Hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	600.884	581.346	-
Gebouwen en materieel	405.995	370.904	-
Overige bedrijfskosten	615.607	600.410	-
Inzet RNH	1.102.804	1.222.006	-
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	82.437	181.520	-
Totaal	4.679.295	5.093.684	-

Categorie groen

Recreatieschap Spaarnwoude bevat in totaal 601 hectare aan grasvegetatie in de vorm van intensieve- en extensieve grasvegetatie, moeras en rietlanden. Verder heeft het recreatieschap in totaal 393 ha beplanting bestaande uit culturele en natuurlijke beplanting.

GROEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Dagelijks onderhoud	1.316.736	1.221.699
Groot onderhoud/Vervangingen <100.000	121.047	241.477
Kapitaallasten	-	-
Totaal	1.437.783	1.463.176

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Totale lasten 5.7.2 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Groen	1.437.783	1.463.176	-
Water, oevers en stranden	253.083	454.391	-
Pontjes	10.887	-	-

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie water, oevers en stranden

Het recreatiegebied heeft in totaal 200 ha water en in totaal 2 ha zandstrand. De inrichting van de zwemplekken moeten middels waarschuwborden aan de wettelijke eisen voldoen. Ook het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz).

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal 1 pontje. Het betreft de Opstapper die momenteel niet in de vaart is.

WATER, OEVERS EN STRANDEN	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	139.135	179.059	-
Groot onderhoud en vervangingen < 100.000	113.948	275.332	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	253.083	454.391	-

PONTJES	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	2.327	-	-
Groot onderhoud en vervangingen < 100.000	-	-	-
Kapitaallasten	8.559	-	-
Totaal	10.887	-	-

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >100.000	106.788	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft totaal 5372 stuks terreinmeubilair, waarvan 96 speeltoestellen en 5276 overig terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts.

Categorie hygiënische maatregelen / nutsvoorzieningen, riolering en reiniging

Recreatieschap Spaarnwoude heeft in totaal 16 pompen voor de riolering en het doorspoelen van zwemwater, 23 electrakasten, 11350 meter electra leidingen en 24600 meter persriolering. Daarnaast verschillende waterputten, water tappunten en 8425 meter waterleiding.

TERREINMEUBILAIR	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	161.251	91.776	-
Groot onderhoud en vervangingen < 100.000	8.565	128.155	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	169.816	219.931	-

Het recreatieschap heeft totaal 10 toiletgebouwen, die in het seizoen dagelijks schoongemaakt moeten worden. In de verschillende terreinen staan in totaal 0 ondergrondse afvalcontainers die periodiek leeggezogen worden. Op intensief gebruikte gazons staan in totaal 0 "hete kolen bakken" voor het barbecueën. Ook het periodiek prikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie.

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	600.884	578.180	-
Groot onderhoud en vervangingen < 100.000	-	3.166	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	600.884	581.346	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie gebouwen (openbaar)

Het recreatieschap heeft in diverse gebouwen in eigen beheer. Niet al deze gebouwen zijn openbaar toegankelijk. Denk aan fort Benoorden Spaarndam of de boerderij aan de Lage Dijk 5 bij de Mooie Nel. Taakveld 5.7.2 omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, verhuurde gebouwen en materieel, zoals voertuigen en grote machines.

Categorie gebouwen (in verhuur / erfpacht)

Recreatieschap Spaarnwoude heeft in totaal 49 gebouwen verhuurd en/of in erfpacht uitgegeven. Er zijn in het geval van erfpacht geen onderhoudskosten.

GEBOUWEN (OPENBAAR)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Dagelijks onderhoud	233.067	228.201	-
Groot onderhoud en vervangingen < 100.000	156.034	100.000	-
Kapitaallasten	16.894	42.703	-
Totaal	405.995	370.904	-

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-

Niet in deze paragraaf kapitaalgoederen opgenomen gebouwen zijn:

- Gebouwen die niet voor recreatief gebruik zijn en slechts tijdelijk door het recreatieschap worden beheerd (taakveld 0.3).
- Onderhoud aan het beheerkantoor (taakveld 0.4).

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht gezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 7 mei 2020 heeft het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

Recreatieschap Spaarnwoude is volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en rente-risiconorm gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag ter grootte van 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald.

Berekening van de kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal (lasten)	9.956.584
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,20 %
Kasgeldlimiet	816.400

Rente-risiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm	
Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

Wet Fido Modelstaat A (x € 1.000)

Kwartaal	1e			2e		
Maand	1 jan	1 feb	1 mrt	1 apr	1 mei	1 jun
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld	0			0		
Gem. overschot	0			0		
Kasgeldlimiet	816	816	816	816	816	816
Ruimte onder limiet	816			816		
Overschrijding	0			0		
Kwartaal	3e			4e		
Maand	1 jul	1 aug	1 sep	1 okt	1 nov	1 dec
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld	0			0		
Gem. overschot	0			0		
Kasgeldlimiet	816	816	816	816	816	816
Ruimte onder limiet	816			816		
Overschrijding	0			0		

Toelichting op modelstaat A

De Kasgeldlimiet voor het recreatieschap bedraagt op basis van de begroting 2020 € 816.000. Het recreatieschap blijft het gehele jaar binnen de limiet.

Wet Fido Modelstaat B (x € 1.000)

Modelstaat B			
1a	Renteherziening op vaste schuld O/G		-
1b	Renteherziening op vaste schuld U/G		-
2	Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)		-
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld		-
3b	nieuw uitgezette lange leningen		-
4	netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)		-
5	Betaalde aflossingen		-
6	herfinanciering (laagste van 4 en 5)		-
7	Renterisico op de vaste schuld (2+6)		-
8	Renterisiconorm		-
9a	ruimte onder		-
9b	Overschrijding		-
Renterisiconorm			
10	Stand van de vaste schuld		-
11	Vastgestelde percentage		-
12	Renterisiconorm (10x11)		-

Toelichting op modelstaat B

Bij het recreatieschap hebben zich geen renteherzieningen op vaste schulden plaatsgevonden en er zijn geen nieuwe leningen uitgezet of aangetrokken. De renterisiconorm is derhalve nihil.

D. Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude bevat. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat vijfjarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van RNH opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werd besloten de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020). Op 7 mei 2020 is besloten om de overeenkomst met een jaar te verlengen tot eind 2021.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In de begroting is hiervoor in totaal een budget van € 820.188 opgenomen.

Voor de werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht het recreatieschap verricht zijn vaste bedragen in de begroting opgenomen. Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en -ontwikkeling.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR management
- Training en opleiding van het personeel
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen
- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuurafhandeling

- Archivering
- Natuur inclusief kennisnetwerk
- Omgevingsmanagement
- Planning en control

Afgeschatte kortingen op de tarieven van Recreatie Noord-Holland

In voorgaande jaren heeft RNH een korting van 2% op de tarieven kunnen geven. Bovendien was het mogelijk om de risico-opslag van RNH met 1,5% te verlagen. In 2019 heeft RNH hierdoor verlies geleden. Zoals begin 2020 is aangegeven en uit een herijking van de uurtarieven is gebleken, moest RNH met ingang van 2020 de kortingen afschaffen. Voor Recreatieschap Spaarnwoude betreft dit in 2020 een kostenstijging van 3,5% op de inzet van RNH, te weten € 63.565.

Het recreatieschap heeft niet besloten om de participantenbijdragen te verhogen om deze structurele kostenstijging op te vangen. Voor 2020 is aan RNH als richtlijn meegegeven dat deze kostenstijging moet worden opgevangen binnen de begrotingen door:

- het te dekken met hogere inkomsten (waarbij de inkomstenderiving vanwege corona separaat behandeld wordt),
- door lagere bedrijfskosten
- en desnoods door minder van het programma te realiseren, wat dan resulteert in lagere bedrijfskosten en minder inzet van RNH.

Het algemeen bestuur van recreatieschap Spaarnwoude heeft ervoor gekozen om in 2020 de kostenstijging op te vangen via een incidentele onttrekking uit de bestemmingsreserve beheer.

Voor 2021 en volgende jaren wordt de kostenstijging in de begroting verwerkt.

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten (€ 9.956.584) bedraagt het percentage overhead 10%. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Bestuursadvisering en programmasturing	352.759	265.359
Secretariaat	156.617	149.869
Financiële control en administratie	254.841	191.088
Locatiebeheerder en management	251.877	218.959
Verlaging risico opslag RNH	-	-44.100
Kantoor- en bedrijfskosten	26.065	39.013
Totaal	1.042.158	820.188

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Afgelopen jaren is daarvan geen gebruik gemaakt. Ook via andere communicatiemiddelen en via de klantcontacten met toezichthouders of beheermedewerkers zijn geen klachten ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Als een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, en in elk geval in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurde in de vorm van:

- de begrotingswijziging 2020;
- separate bestuursvoorstellen;
- en de najaarsnotitie 2020.

Het recreatieschap streeft ernaar om begrotingsafwijkingen boven de grens van 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) te voorkomen. Dit geldt in sterkere mate voor rechtmatigheidsafwijkingen zoals beschreven in de [Kadernota Rechtmatigheid 2018](#).

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

Oppervlaktes en hoeveelheden		
Gronden		
Beleidsgebied gemeenschappelijke regeling (SPW, SMG en SGP)	2500	hectare
Oppervlakte in eigendom	2123	hectare
waarvan: in eigen beheer	1361	hectare
contractueel uitgegeven	1205	hectare
Aantal contracten gronden		
Gebouwen		
Aantal gebouwen	44	
waarvan: in eigen beheer	21	
contractueel uitgegeven	23	
potentieel af te stoten		

Gronden in eigendom en uitgegeven

Alle gronden van het recreatieschap zijn in bloot eigendom van Staatsbosbeheer, waarbij het recreatieschap het economisch eigendom heeft. Hier lopen twee verschillende erfpachtcontracten mee, die allebei expireren in 2049.

Gronden in erfpacht worden bij voorkeur voor langere periodes uitgegeven, tenzij dit vanuit gewenste ontwikkelingen in het gebied die voortvloeien uit het ambitietraject onwenselijk is. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief.

Voor ontwikkelingen waarbij externe financiering nodig is, is een looptijd van het ondererfpacht van ten minste 30 jaar wenselijk. Het recreatieschap kan momenteel alleen contracten sluiten met de resterende looptijd van 28 jaar. Met Staatsbosbeheer is daarom voor de korte termijn afgesproken dat zij meetekenen met het ondererfpachtcontract, zodat een langere looptijd gegarandeerd kan worden. Voor de langere termijn loopt binnen de gehele Metropool Regio Amsterdam een proces, waarbij wordt verwacht medio 2021 een Samenwerkingsovereenkomst te sluiten waarbij nieuwe afspraken voor de verlening van het erfpacht worden vastgelegd.

NatuurNetwerk Nederland (NNN)

Bijna alle gronden van het recreatieschap maken deel uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Dit legt beperkingen op voor het gebruik van de gronden.

Commerciële activiteiten

Om voldoende baten te halen uit de gronden zijn de gronden voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven. Hierbij wordt gewerkt met standaardcontracten

en voorwaarden. Op 22 oktober 2020 heeft het algemeen bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude ingestemd met een nota werkwijze uitgifte, tabel uitgifteprijs en mandatering uitgaven ondererfpacht, erfdienstbaarheid en recht van opstal. Het recreatieschap heeft zich als doel gesteld om marktconforme uitgaven te realiseren. Zeker ook van belang is de behoefte en de noodzaak om als overheidsinstelling transparant te werken en gelijke gevallen gelijk te behandelen. Voor de tabel uitgifteprijs is aansluiting gezocht bij de uitgifteprijs die de deelnemers van het recreatieschap hanteren alsmede met de uitgifteprijs die het recreatieschap reeds hanteert. In de tabel zijn ook contractkosten opgenomen ter dekking van de kosten die de uitvoeringsorganisatie (en daarmee het recreatieschap) maakt voor het sluiten van de contracten. Tevens worden in veel gevallen minimale contractduren genoemd, zodat niet ieder jaar contracten verlengd hoeven te worden wat tot een kostenbesparing zal leiden.

Baten uit commerciële activiteiten	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Baten uit (erf)pachten	1.855.515	1.617.314
Baten uit verhuren	344.964	332.354

Kavelpaspoorten

Voor nieuwe ontwikkelingen worden kavelpaspoorten opgesteld, waarop marktpartijen kunnen inschrijven.

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. Ook de ambtelijke organisaties hebben ook in 2020 goed samengewerkt met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd.

Participant SPW	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord Holland	53,10%	1.889.173	1.927.523
Gemeente Amsterdam	22,10%	786.266	802.227
Gemeente Haarlem	12,80%	455.394	464.639
Gemeente Haarlemmermeer	4,40%	156.542	159.720
Gemeente Velsen	7,60%	270.390	275.879
Totaal	100,00%	3.557.765	3.629.988

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord Holland	52,20%	2.600.511	2.653.301
Gemeente Amsterdam	18,70%	928.533	947.382
Gemeente Haarlem	13,40%	668.795	682.371
Gemeente Haarlemmermeer	10,30%	512.214	522.612
Gemeente Velsen	5,40%	270.390	275.879
Totaal	100,00%	4.980.443	5.081.545

Participant SGP	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord Holland	50,00%	711.338	725.778
Gemeente Amsterdam	10,00%	142.267	145.156
Gemeente Haarlem	15,00%	213.401	217.734
Gemeente Haarlemmermeer	25,00%	355.672	362.890
Totaal	100,00%	1.422.678	1.451.558

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'. (Deze gegevens hebben betrekking op de geconsolideerde begroting).

Naam verbonden partij	Recreatieschap Spaarnwoude
Vestigingsplaats	Velsen-Zuid
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Haarlem, Velsen en Haarlemmeer
Bestuurlijke vertegenwoordiging	
Provincie Noord-Holland:	mevrouw I. Zaal (voorzitter)
Gemeente Velsen:	De heer B. Diepstraten (vicevoorzitter)
Gemeente Amsterdam:	mevrouw M. van Doorninck
Gemeente Haarlem:	De heer R. Berkhout
Gemeente Haarlemmermeer:	Mevrouw M. Sedee
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Het besturen en beheren van het recreatiegebied.

	Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van het recreatiegebied uit, conform de kaders van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	
Beleidsvoornemens 2020-2023 (BBV 15, 1a)	
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van het jaarlijkse exploitatietekort zijn de participanten verantwoordelijk. (De percentageverdeling staan in bovenstaande tabellen.)
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kan Provinciale Staten / de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Eigen vermogen	31-12-2017 € 17.947.422 31-12-2018 € 17.136.409 31-12-2019 € 17.074.010 31-12-2020 € 16.188.902

Vreemd vermogen	31-12-2017 € 1.218.174 31-12-2018 € 1.285.663 31-12-2019 € 2.049.566 31-12-2020 € 2.988.132
Financieel resultaat voor bestemming	31-12-2017 € 268.007 31-12-2018 € -811.013 31-12-2019 € - 62.399 31-12-2020 € -885.108
Website	https://www.spaarnwoude.nl
Risicoprofiel	Hoog/middel/laag
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	
Beleidsverslag / Ontwikkelingen	

De belangrijkste ontwikkelingen in 2020 waren:

- De visie Spaarnwoude Park 2040 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma zijn vastgesteld. Vanuit het uitvoeringsprogramma is er een start gemaakt met zeven projecten met als doel een go/no go besluit in 2021. Eind 2020 zijn daar nog drie - nieuwe projecten aan toegevoegd, te weten:
 - Fietsverbinding Amsterdam – kust
 - Ontvangstgebied Houtrak
 - Branding Spaarnwoude Park
- Het bestuur heeft een voorlopige invulling gegeven aan het bestuurlijk opdrachtgeverschap met het aanwijzen van bestuurlijk opdrachtgevers voor projecten van het Uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2040.
- Het effectueren van een nieuwe governance-structuur.

Overige gegevens

Samenstelling van het algemeen bestuur per 31 december 2020

Provincie Noord-Holland	mevrouw I. Zaal (voorzitter)
Gemeente Velsen	De heer B. Diepstraten (vicevoorzitter)
Gemeente Amsterdam	mevrouw M. van Doorninck
Gemeente Haarlem	De heer R. Berkhout
Gemeente Haarlemmermeer	Mevrouw M. Sedee

Controleverklaring

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarsstraat 1
Postbus 4222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van het recreatieschap Spaarnwoude op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de controleverordening Recreatieschap Spaarnwoude dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 22 juni 2008.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de toelichting op de balans;
- het overzicht van baten en lasten over 2020;
- het overzicht gerealiseerde baten en lasten over 2020 per taakveld;
- de toelichting op de programmarekening;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige bijlagen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en het Controleprotocol Wet nommering topinkomens (Wnt) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van het Coronavirus

Covid-19 heeft invloed op Recreatieschap Spaarnwoude. Wij verwijzen naar de toelichting die is opgenomen in de samenvatting in de jaarstukken 2020, alsmede naar de jaarrekening onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen, waarin het bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van de coronacrisis op de bedrijfsvoering en op de omgeving waarin de het recreatieschap actief is, heeft verwoord. Aangegeven is dat er nog onzekerheden zijn en dat het op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten van Covid-19 op de financiële resultaten en financiële positie van Recreatieschap Spaarnwoude in te schatten. Naar verwachting zijn er financiële gevolgen voor verschillende beleidsterreinen van de begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna.

Daarnaast hebben wij onze controle noodgedwongen vanwege Covid-19 geheel op afstand uitgevoerd. Deze manier van werken maakt het moeilijker voor ons om bepaalde waarnemingen te doen wat er toe kan leiden dat bepaalde signalen worden gemist. We hebben bij de controle aandacht besteed aan de risico's en waar nodig aanvullende werkzaamheden uitgevoerd. Ons oordeel bij de jaarrekening 2020 is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 111.000,-. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen Wnt-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de het Controleprotocol Wnt 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Met het bestuur zijn geen rapporteringstoleranties overeengekomen. Wij zullen aan het bestuur onze geconstateerde afwijkingen rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen of Wnt-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, eerste lid, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en diverse bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de controleverordening Recreatieschap Spaarnwoude dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 22 juni 2006.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de controleverordening Recreatieschap Spaarnwoude dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 22 juni 2006, het Controleprotocol Wnt 2020, de ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben gecommuniceerd. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, 26 maart 2021
Reg.nr.: 101821/215/459/1944
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was-getekend: mr. drs. J.C. Olij RA

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze jaarrekening wordt/is vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude in de openbare vergadering van 1 juli 2021.

Voorzitter,
Mevrouw I. Zaal

Bijlagen

Bijlage I	Investerings- en financieringsstaat over 2020
Bijlage II	Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020
Bijlage III	Gebeurtenissen na balansdatum
Bijlage IV	Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing
Bijlage V	WNT-verantwoording

Bijlage I Investerings- en financieringsstaat over 2020

nr	Omschrijving	Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020	Verminderings 2020	Afschrijvingen 2020	Stand per 31-12-2020
	ACTIVA					
1	Onroerende en roerende bezittingen	1.326.438	574.166	-	65.325	1.835.279
2	Investeringsuitgaven die gedekt worden uit reserves	-				-
3	Financiële vaste activa	-				-
	Totaal activa	1.326.438	574.166	-	65.325	1.835.279
	PASSIVA					
1	Algemene reserve SPW	54.017	401	-	-	54.418
2	Bestemmingsreserve beheer SPW	2.521.200	18.704	-909.476	-	1.630.428
3	Bestemmingsreserve investeringen SPW	1.332.506	207.745	-362.148	-	1.178.103
4	Bestemmingsreserve beheer CRM Tunnel SPW	22.109	164	-6.368	-	15.905
5	Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten SPW	1.267.163	467.378	-46.779	-	1.687.762
6	Algemene reserve SGP	2.997.390	185.307	-60.001	-	3.122.697
7	Bestemmingsreserve investeringen SGP	2.139.929	26.709	-6.005	-	2.160.633
8	Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten SGP	-	-	-	-	-
9	Bestemmingsreserve SMG	5.508.560	266.539	-604.857	-	5.170.242
10	Bestemmingsreserve SMG beheer monument MH17	816.554	7.981	-70.402	-	754.132
11	Bestemmingsreserve SMG investeringen	414.582	-	-	-	414.582
12	Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten SMG	-	-	-	-	-
	Totaal reserves	17.074.010	1.180.928	-2.066.037	-	16.188.902
13**	Voorziening groot onderhoud SPW	101.673	1.170.906	-1.266.531	-	6.048
14**	Voorziening groot onderhoud SGP	93.593	237.839	-64.942	-	266.491
15**	Voorziening groot onderhoud SMG	139.443	148.722	-5.019	-	283.146
16	Aangegane langlopende leningen	-	-	-	-	-

	Totaal passiva	17.408.719	2.738.395	-3.402.528	-	16.744.587
	Bruto werkkapitaal (totaal passiva – totaal activa)	16.082.281	2.164.229	-3.402.528	-65.325	14.909.307

Omschrijving	Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020	Vermeerderingen 2020	Verminderings 2020	Stand per 31-12-2020
13** Specificatie voorziening groot onderhoud SPW					
<u>verkeer & vervoer:</u>					
Categorie verhardingen	10.167	788.805	-	-795.079	3.893
Categorie civiele kunstwerken	-	155.364		-114.318	41.046
	10.167	944.169	-	-909.397	44.940
<u>openbaar groen en (openlucht)recreatie:</u>					
<u>Categorie algemeen</u>	-	12.947		-156.034	-143.087
Categorie groen	-	129.635	-	-99.152	30.483
Categorie water, oevers en stranden	91.506	-	-	-101.948	-10.442
Categorie terreinmeubilair	-	84.155	-	-	84.155
Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	-	-	-	-	-
Categorie gebouwen	-	-	-	-	-
	91.506	226.737	-	-357.134	-38.891
Totaal	101.673	1.170.906	-	-1.266.531	6.048

Omschrijving	Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020	Vermeerderingen 2020	Verminderings 2020	Stand per 31-12-2020
13** Specificatie voorziening groot onderhoud SPW					
<u>verkeer & vervoer:</u>					
Categorie verhardingen	10.167	788.805	-	-795.079	3.893
Categorie civiele kunstwerken	-	155.364		-114.318	41.046

		10.167	944.169	-	-909.397	44.940
	<u>openbaar groen en (openlucht)recreatie:</u>					
	<u>Categorie algemeen</u>	-	12.947		-156.034	-143.087
	Categorie groen	-	129.635	-	-99.152	30.483
	Categorie water, oevers en stranden	91.506	-	-	-101.948	-10.442
	Categorie terreinmeubilair	-	84.155	-	-	84.155
	Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	-	-	-	-	-
	Categorie gebouwen	-	-	-	-	-
		91.506	226.737	-	-357.134	-38.891
	Totaal	101.673	1.170.906	-	-1.266.531	6.048

Omschrijving		Stand per 1-1-2020	Vermeerderingen 2020	Vermeerderingen 2020	Verminderen 2020	Stand per 31-12-2020
15**	Specificatie voorziening groot onderhoud SMG					
	<u>verkeer & vervoer:</u>					
	Categorie verhardingen	71.116	54.718	-	-	125.834
	Categorie civiele kunstwerken	39.044	5.000		-	44.044
		110.160	59.718	-	-	169.878
	<u>openbaar groen en (openlucht)recreatie:</u>					
	Categorie groen	13.944	46.919	-	-5.019	55.845
	Categorie water, oevers en stranden	4.183	3.166	-	-	7.349
	Categorie terreinmeubilair	11.155	38.919	-	-	50.074
	Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	-	-	-	-	-
	Categorie gebouwen	-	-	-	-	-
		29.283	89.004	-	-5.019	113.268
	Totaal	139.443	148.722	-	-5.019	283.146

Bijlage II **Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2020**

Omschrijving	Jaar van inv.	Geactiv. t/m 2019	Investering	Desinvestering	Geactiv. t/m 2020	Termijn	Boekwaarde 1-1-2020	Afschr. t/m 2019	Afschr. 2020	Afschr. desinv. 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Restwaarde
Investerings maatschappelijk nut												
Civiele Kunstwerken												
Bruggen 157/158/162/604	2018	974.003	-	-	974.003	30	945.206	-28.797	32.593	-	912.612	-
Bruggen 154	2019	218.338	-	-	218.338	30	218.338	-	7.278	-	211.060	-
Civiele kunstwerken	2020	-	467.378	-	467.378	30	-	-	-	-	467.378	-
		1.192.341	467.378	-	1.659.719		1.163.544	-28.797	39.871	-	1.591.051	-
Terreinmeubilair												
Divers terreinmeubilair	2020	-	106.788	-	106.788	5	-	-	-	-	106.788	-
		-	106.788	-	106.788		-	-	-	-	106.788	-
Investerings economisch nut												
Vervoermiddelen												
Mercedes 44-VTJ-6	2008	29.176	-	-	29.176	5	7.000	-22.176	-	-	7.000	7.000
Fiat Qubo	2012	15.852			15.852	5	-	-15.852	-		-	-
Iveco Daily	2015	51.068			51.068	5	2.554	-48.514	2.554		-	-
Mitsubishi Outlander	2017	37.161	-		37.161	5	15.484	-21.677	7.432		8.052	-
		133.257	-	-	133.257		25.037	-108.220	9.986	-	15.052	7.000
Vaartuigen												
Pont De Opstapper	2009	128.392		-	128.392	15	34.237	-94.154	8.559	-	25.678	-
		128.392	-	-	128.392		34.237	-94.154	8.559	-	25.678	-
Diverse voorzieningen												
Zonne-Panelen	2019	103.619	-	-	103.619	15	103.619	-	6.908	-	96.712	-
		103.619	-	-	103.619		103.619	-	6.908	-	96.712	-
Totaal		1.557.610	574.166	-	2.131.775		1.326.438	-231.172	65.325	-	1.835.279	7.000

Bijlage III

Gebeurtenissen na balansdatum

Bijlage IV Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing Recreatieschap Spaarnwoude 2020

Op 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden. Het BBV verplicht Recreatieschap Spaarnwoude aandacht te besteden aan de risico's. Met de voorliggende 'Nota weerstandsvermogen' wordt het noodzakelijke inzicht in zowel het weerstandsvermogen als de weerstandscapaciteit van Recreatieschap Spaarnwoude gegeven.

Deze nota is in vier fasen tot stand gekomen.

1. Inventariseren en kwantificeren risico's
2. Bepalen minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen
3. Berekenen aanwezige weerstandscapaciteit
4. Matchen benodigd weerstandsvermogen en aanwezige weerstandscapaciteit

In deze nota worden de uitkomsten van deze fasen beschreven.

1. Inventariseren en kwantificeren risico's

In de eerste fase zijn de risico's van Recreatieschap Spaarnwoude geïnventariseerd. Met de programmamanagers en budgethouders zijn deze risico's in beeld gebracht. De geïnventariseerde risico's zijn beschreven en onderverdeeld naar:

- Hoog / Midden / Laag (kans)
Risico's zijn als 'Hoog' aangemerkt indien de kans van voordoen hoog wordt geacht, enzovoort. Bij een hoog risico is de financiële impact voor 80 procent meegenomen, bij een midden risico voor 50 procent en bij een laag risico voor 20 procent.
- Structureel / Incidenteel

Risico's zijn als incidenteel of structureel aangemerkt. Een structureel risico heeft een financiële impact in meerdere begrotingsjaren. Een incidenteel risico heeft een financiële impact in één begrotingsjaar. De structurele risico's zijn voor twee jaar meegenomen in de risico kwantificering.

Voor het kunnen bepalen van het benodigde weerstandsvermogen is de financiële impact per risico berekend. Risico's zijn per definitie niet goed meetbaar. Dit komt doordat voor voorzienbare en redelijk kwantificeerbare risico's een voorziening moet worden gevormd. Om toch tot een kwantificering te kunnen komen, zijn de bepalende factoren voor een schatting van de kans van optreden (Hoog / Midden / Laag) en de impact van het risico (in euro's) geïdentificeerd. Zoveel mogelijk is de (gemiddelde) omvang van de bij het risico betrokken exploitatielasten en/of investeringsbedragen meegenomen bij de (subjectieve) bepaling van de kans en het effect.

Dit betekent dat niet de gehele omvang van de mogelijke financiële impact wordt opgenomen als risicobuffer. Door vermenigvuldiging van de impact met een kans van optreden wordt een onnodig hoge risicobuffer vermeden. Tegelijkertijd wordt door de combinatie van verschillende risico's in de bepaling van de weerstandscapaciteit redelijkerwijs wel gezorgd voor voldoende vermogen voor tegenvallers.

Op basis van de risico-inventarisatie zijn de volgende risico's onderkend. De geïnventariseerde risico's zijn gekwantificeerd voor een bedrag van in totaal € 1.430.000, -. Een nadere specificatie van dit bedrag is:

Nr.	Risico	Hoogte	Kans	Financiële impact jaarlijks	Uitgaande van twee jaar
1	Subsidies (risico van terugbetalen)	Laag risico	Incidenteel	€ 50.000	€ 50.000
2	Inkoop en aanbestedingsrisico	Midden risico	Structureel	€ 100.000	€ 200.000
3	Vervuilde grond/ bodemsanering	Midden risico	Incidenteel	€ 500.000	€ 500.000
4	Verandering regelgeving (bijv wijziging zwemwater kwaliteit)	Midden risico	Structureel	€ 25.000	€ 50.000
5	Calamiteiten zwemwater	Laag risico	Structureel	€ 10.000	€ 20.000
6	Verminderde inkomsten door faillissement ondernemer en / of tegenvallend bezoek c.q. geen doorgang evenementen	Hoog risico	Incidenteel	€ 560.000	€ 560.000
7	Opruimen dumping drugs afval	Hoog risico	Incidenteel	€ 50.000	€ 50.000
Totaal					€ 1.430.000

- Bij de bepaling van de totale financiële impact voor alle risico's worden de incidentele risico's eenmalig meegenomen. Bij structurele risico's wordt de verwachte financiële impact per jaar met 2 vermenigvuldigd.

* project verplaatsing pontveer de Opstapper heeft ook een reservering voor een subsidie van de PNH, maar dit bedrag staat nog op de balans. Is daarmee beperkt risico, het geld is nog niet aangewend.

2. De gewenste / benodigde omvang van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het BBV gedefinieerd als “De relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente (of de gemeenschappelijke regeling) beschikt of kan beschikken om niet

begrote kosten te dekken, en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk voordoen, op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid verandert dan wel ingekrompen moet worden. Het vermogen om het beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Er zijn (nog) geen wetenschappelijke of algemeen geldende normen voor de gewenste omvang van een weerstandsvermogen. Iedere gemeente en gemeenschappelijke regeling moet zelf invulling geven aan de gewenste omvang, gelet op haar eigen situatie en context. De omvang van het weerstandsvermogen moet in verhouding staan tot de risico's die de organisatie loopt. De risico's moeten niet kunnen worden opgevangen door stuur- en beheersmaatregelen en / of financieel kunnen worden afgedekt door voorzieningen.

De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering is een logische basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat niet alle risico's kunnen worden gekwantificeerd (p.m.-posten).

- Voor de geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's worden de uitkomsten van de risico-inventarisatie als norm genomen voor het bepalen van het gewenste minimale weerstandsvermogen. Bij de risico-inventarisatie zijn risico's gekwantificeerd voor een bedrag van € 1.430.000.
- Voor de niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Het rijk stelt voor de gemeenten die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve ook op 2%

van de som van de structurele inkomsten te stellen. Voor Recreatieschap Spaarnwoude komt 2% van de structurele inkomsten overeen met een bedrag van € 100.000. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor *niet* gekwantificeerde risico's.

Het totale benodigde weerstandsvermogen komt daarmee op een bedrag van € 1.530.000. In het volgende hoofdstuk wordt de omvang van het weerstandsvermogen gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

3. Berekende weerstandscapaciteit per begin 2021

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan: het geheel aan beschikbare en vrij aanwendbare financiële middelen om mogelijke “resterende” risico's met financieel gevolg op te kunnen vangen. Met “resterende” risico's worden bedoeld: de risico's die onvoldoende “in control” zijn of kunnen worden gehouden door stuur- en beheersmaatregelen en/of waarvoor (nog) geen specifieke voorzieningen zijn of kunnen worden getroffen.

De bepaling van de weerstandscapaciteit is een momentopname. De gekozen peildatum is 1 januari 2021. Bij het berekenen van de aanwezige weerstandscapaciteit wordt gekeken naar het “vrije deel” in reserves en voorzieningen.

De eventuele stille reserves zijn niet bij de weerstandscapaciteit betrokken.

Ad 1. Vrije deel reserves en voorzieningen

Bij het bepalen van het vrije deel van de reserves en voorzieningen is voorzichtigheid betracht. Criterium is of het Algemeen Bestuur de betreffende reserve in geval van een calamiteit kan vrijmaken zonder dat hierdoor een exploitatietekort ontstaat. Daarbij

komt dat bij gebruik van een reserve, de rente die dit financieringsmiddel genereert tevens structureel gedekt moet worden.

Reserve / voorziening	Stand 1 januari 2021	Deel direct beschikbaar voor weerstandscapaciteit
Algemene reserve SPW	54.418	50.000
Bestemmingsreserve Beheer SPW	1.630.428	1.050.000
Bestemmingsreserve Nieuwe Investerings SPW	1.178.103	0
Bestemmingsreserve Beheer Tacitustunnel SPW	15.905	0
Bestemmingsreserve Egalisatie SPW	1.687.762	0
Bestemmingsreserve S.M.G	5.170.242	200.000
Bestemmingsreserve S.M.G Investerings	414.582	0
Bestemmingsreserve S.M.G. monument MH17	754.132	0
Bestemmingsreserve Egalisatie	0	0
Algemene reserve S.G.P.	3.122.697	300.000
Bestemmingsreserve S.G.P. verv. investeringen	2.160.633	0
Bestemmingsreserve Egalisatie	0	0
Totaal	16.188.902	1.600.000

*Voor de bovengenoemde reserves is de stand van de reserves per 1 januari 2021 als basis genomen waarbij alle goedgekeurde bestuursvoorstellen waarin beslag wordt gelegd op deze reserves zijn meegenomen (tot en met het AB van 12 december 2019). Kortom, alle reeds toegekende bijdragen vanuit de reserves maken geen deel uit van de ruimte hierboven gepresenteerd als weerstandscapaciteit.

Van de reserves (het eigen vermogen) is € 1.600.000, - aangemerkt als direct beschikbare incidentele weerstandscapaciteit. Het vrije deel uit de overige reserves is niet direct beschikbaar. Het Algemeen Bestuur moet hiervoor eerst de bestemming

van de reserve wijzigen, hetgeen tot de mogelijkheden behoort. Voorzieningen worden niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

In de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt elk jaar de (specificatie van de) weerstandscapaciteit vermeld, in overeenstemming met artikel 11, lid 2a van het BBV. In het jaarverslag wordt op grond van artikel 26 BBV verantwoording afgelegd over de ontwikkelingen in de weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit wordt elk jaar berekend bij de jaarrekening met als peildatum de balansdatum. De berekeningswijze en de uitgangspunten blijven hierbij ongewijzigd, tenzij het Algemeen Bestuur anders besluit.

Peildatum van de weerstandscapaciteit, zoals die in de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt vermeld, is de laatste balansdatum. Dit is 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de begroting wordt samengesteld.

4. Matching Gewenst weerstandsvermogen – Berekende weerstandscapaciteit

De conclusie in deze nota is dat Recreatieschap Spaarnwoude over een weerstandscapaciteit beschikt van € 1.600.000, - om de risico's te dekken. Het gewenste weerstandsvermogen is berekend op € 1.530.000, -. Gezien de verschillende deelgebieden (SPW, SGP en SMG) ieder op een aparte wijze wordt gefinancierd valt het gewenste weerstandsvermogen als volgt te verdelen.

SPW 75,0 % van € 1.530.000,00	€ 1.147.500,00
SGP 17,5 % van € 1.530.000,00	€ 267.750,00
SMG 7,5 % van € 1.530.000,00	€ 114.750,00

Voorgesteld wordt de minimale omvang van de reserve voor het benodigd weerstandsvermogen vast te stellen op € 1.530.000.

Uit bovenstaande tabel blijkt de kwetsbaarheid van deelgebied SPW, omdat de reserves voor deelgebied SPW € 50.000 beneden het benodigde weerstandsvermogen liggen.

Het gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor de geïdentificeerde en de gekwantificeerde risico's worden jaarlijks herzien. Risico's en de omvang van de risico's kunnen derhalve jaarlijks wijzigen.

Natuurlijk blijft het signaleren en het beheersen van de risico's een dagelijks proces. Gedurende het jaar wordt het Bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's gedurende het jaar. De risico's met een hoge kans van voordoen worden als vast onderdeel in de planning & control instrumenten (begroting, bestuursrapportages, jaarrekening) behandeld.

Bijlage V WNT-verantwoording 2020

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Recreatieschap Spaarnwoude van toepassing zijnde regelgeving: “het algemene WNT-maximum”.

In mei 2017 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om in het financieel verslaggevingsdocument de vermelding van iedere topfunctionaris van wie de bezoldiging €1.500 of minder per kalenderjaar bedraagt te wijzigen. In de jaarrekening kan volstaan worden met de naam en de functie.

De bestuursfuncties van het recreatieschap betreffen onbezoldigde functies.

Overzicht van de bestuurders over het verantwoordingsjaar 2020

<u>Naam</u>	<u>Functie</u>
Mevrouw I. Zaal	Lid AB en DB (voorzitter per 2 juli 2020)
De heer B. Diepstraten	Lid AB en DB (vicevoorzitter)
Mevrouw M. van Doorninck	Lid AB en DB
(vertegenwoordigt door de heer E. Bobeldijk)	
De heer R. Berkhout	Lid AB
Mevrouw M. Sedee	Lid AB

Uitbetaalde beëindigingsvergoeding 2020

Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan top functionarissen.

Rapportageverplichtingen overige functionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2020 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Begrotingswijziging 2021

Spaarnwoude

Samenvatting

Recreatieschap Spaarnwoude heeft op basis van de vastgestelde programmabegroting 2021 de begrotingswijziging 2021 opgesteld.

De gemeenten Haarlem, Amsterdam, Velsen en Haarlemmermeer participeren samen met de provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling van Recreatieschap Spaarnwoude. Zij financieren via de participantenbijdrage een deel van het jaarlijkse exploitatietekort, aangevuld met (erf)pacht en verhuur voor recreatieve activiteiten, horeca en evenementen.

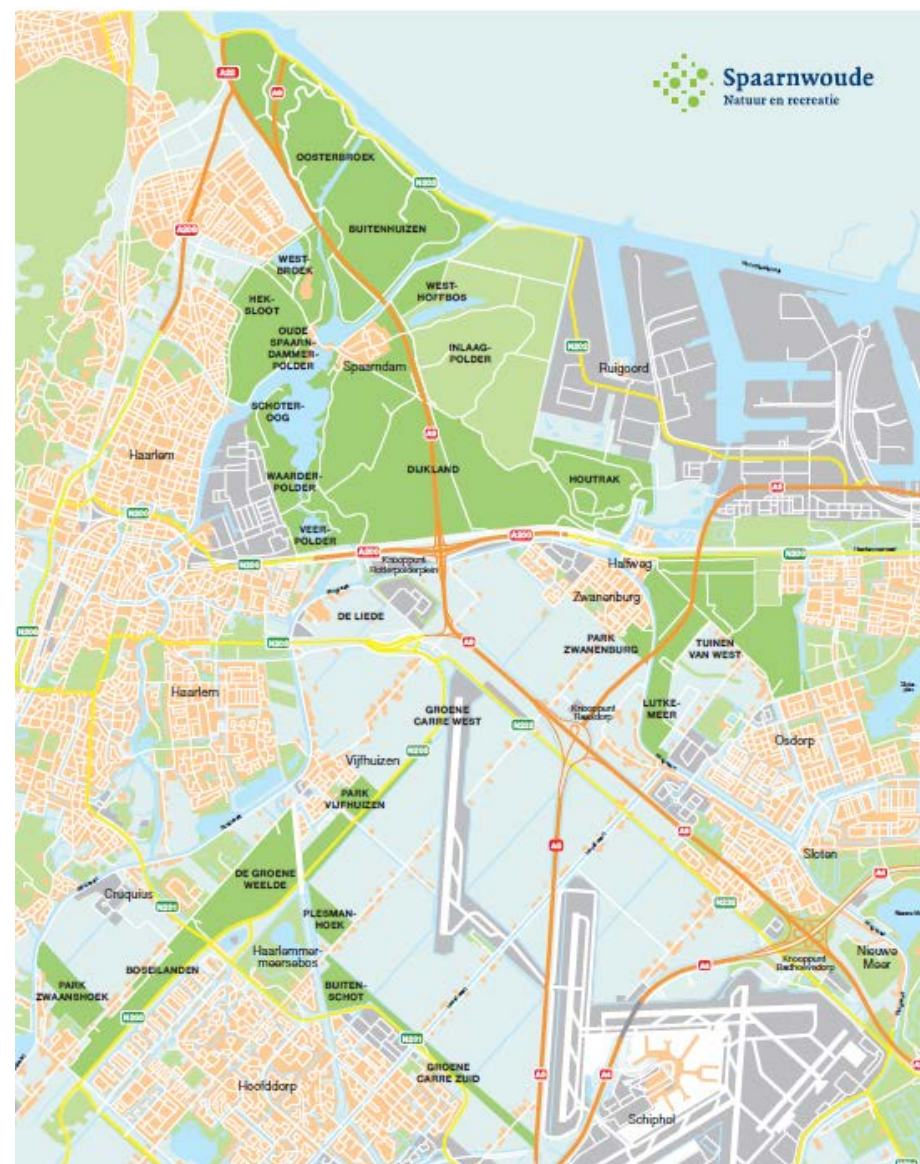
Kerngegevens:

- 6.097 hectare werkgebied
- waarvan 2.477 hectare beheergebied met 227 hectare water
- 6,7 miljoen bezoeken in 2020

Ambities

Spaarnwoude is ingericht als recreatiegebied om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:

- a. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen.
- b. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
- c. Uitvoeren van het inrichtingsplan en investeringsprogramma.

Wat wil het recreatieschap bereiken?

Spaarnwoude levert door haar werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven:

- Schone, hele, veilige en bruikbare recreatieve gebieden die tevens aantrekkelijk zijn door de ligging in de natuur
- Voorzien in de groeiende behoefte aan openluchtrecreatie en natuur en daarmee versterken van het woon- en werkklimaat in de groeiende omliggende steden
- Een evenwichtige balans openluchtrecreatie en commerciële vormen van recreatie
- Het ontwikkelen van een duurzaam stad - land netwerk met:
 - goed bereikbare, herkenbaar en vindbare ontvangstgebieden aan de stedelijke randen én in het gebied waar voorzien wordt in alle behoeften van de recreant

- rustieker gebieden waar het landschap, de natuur en de cultuurhistorie prevaleren
- die onderling (vooral voor langzaam verkeer) verbonden zijn
- Ontwikkelen en aanhelen van natuurgebieden, vergroten van de biodiversiteit en de belevingswaarde ervan voor de recreant
- Ontwikkelen en behoud van waardevolle en aantrekkelijke agrarische landschappen en erfgoed
- Inzet op sociaal-maatschappelijke meerwaarden
- Spaarnwoude profileren en positioneren aan de hand van bovengenoemde doelstellingen

Gevolgen coronacrisis

De begrotingswijziging is opgesteld in een uitzonderlijke tijd, waarin maatregelen met een grote impact voor de economie en het dagelijkse leven zijn genomen in verband met corona.

De wereldwijde pandemie met covid-19 gaat ook van invloed zijn op het begrotingsjaar van 2021 van recreatieschap Spaarnwoude. Voor het recreatieschap zijn in 2020 vooral minder inkomsten uit pacht, huur en evenementen van invloed geweest op de financiële situatie. De mate waarin Nederland terugkeert naar 'normaal' hangt af van de snelheid van het vaccinatiebeleid en de ontwikkeling van het aantal besmettingen met het coronavirus. Het is daarom op voorhand niet eenvoudig de exacte effecten op de begroting in te schatten. In het ergste geval geeft de exploitatie in 2021 ongeveer hetzelfde beeld als 2020. Hoewel er in de jaarrekening 2020 incidentele meevallers waren in alle deelgebieden die het beeld enigszins flatterden, is te verwachten dat alleen deelgebied SPW een negatief exploitatieresultaat zal realiseren. Het eventuele nadeel op de begroting van 2021 zal in de najaarsnotitie van 2021 een nauwkeuriger beeld geven van de effecten, dan nu op voorhand de keuze te maken bepaalde posten af te schalen.

Drukker in Spaarnwoude

Als positieve ontwikkeling in 2020 is ervaren de 'ontdekking' van groengebieden door nieuwe groepen recreanten en de waardering van groengebieden als ontspanningsmogelijkheid. Het is aannemelijk dat (de zomer van) 2021 wederom een stijging van het binnenlands toerisme en recreatie om de hoek laat zien (in 2020: + 28% bezoek). De toename van het aantal bezoekers bracht vorig jaar ook overlast met zich mee: drukke parkeerplekken, barbecueën en picknicken op plekken die hier niet voor bestemd zijn, (extra) zwerfafval, illegale feestjes, vandalisme, uitwerpselen, verstoring van broedvogels en extra toezicht door boa's en beheerders, extra beheer (afvalinzameling, bebording, extra schoonmaak toiletgebouwen). Dat zal in 2021 ook gaan spelen.

Evenementen

Met praktijktests (fieldlabs) wordt geëxperimenteerd om te zien hoe evenementen veilig en verantwoord uitgevoerd kunnen worden. 1 juli wordt door het kabinet aangehouden als streefdatum voor het moment dat festivals weer verantwoord kunnen. Er is een subsidieregeling/garantiefonds van € 300 miljoen ingesteld vanuit het Rijk om 80% van de gemaakte kosten van organisatoren te vergoeden als de Rijksoverheid het evenement moet verbieden vanwege de coronasituatie. Dit geeft een grotere kans op instandhouding van de branche.

De veiligheidsregio heeft aangegeven dat werken met back-up data niet toegestaan wordt. Evenementen gepland voor 1 juli, zoals Awakenings en Keltfest, vinden daarom sowieso niet plaats. Hoewel in Spaarnwoude het zwaartepunt ligt in augustus/september, zullen organisatoren tijdig een go/no-go moment inbouwen. Dit heeft te maken met beschikbaarheid van acts en leveranciers, termijnen van vergunningverlening en beschikbaarheid van terreinen. In Spaarnwoude worden een aantal grote evenementen gehouden (de zogenaamde C evenementen). Hiervan is onduidelijk of zij in deze vorm door kunnen gaan vanwege de onzekere coronasituatie.

Wanneer de (meeste) evenementen niet doorgaan betekent dit voor Spaarnwoude de grootste derving aan inkomsten: het gaat om € 1.370.602. De inkomsten uit evenementen zijn opgebouwd uit een vaste en variabele vergoeding (in sommige gevallen afhankelijk van kaartverkoop). De variabele vergoeding valt sowieso weg als de evenementen niet doorgaan, of er nu wel of geen garantiefonds is (omdat de kaartverkoop dan doorschuift naar 2022).

Het algemeen bestuur heeft in 2020 besloten alleen de gemaakte kosten in rekening te brengen bij de evenementorganisatoren door 15% van de vaste vergoeding te factureren en dit te betalen bij het evenement in 2021. Een evenementorganisator heeft die 15% overigens al betaald in 2020. Voor wie dat nog niet gedaan heeft, betekent dat indien het evenement in 2021 weer niet doorgaat, het bedrag van € 61.835 pas in boekjaar 2022 betaald wordt. In het voorzittersoverleg van 19 mei 2021 zal voorgesteld worden deze 15%-maatregel eveneens in 2021 te hanteren (nb. het gaat om een totaalbedrag van € 102.560 voor boekjaar 2021).

Horeca- en recreatieondernemers

Een groot deel van de horeca- en recreatieondernemers in Spaarnwoude is gesloten of met verminderde capaciteit geopend sinds de tweede (gedeeltelijke) lockdown. Het recreatieschap houdt rekening met een groter aantal ondernemers dat huur- of erfpachtachterstanden gaat oplopen, of mogelijk zelfs failliet gaat. Het recreatieschap moet nog besluiten of zij voor deze periode nieuwe compensatiemaatregelen voor ondernemers treft. Het gaat om een geraamd bedrag van € 300.000, waarvoor in deelgebied SGP dekking is via de reserves en voor deelgebied SPW dekking beoogd is via de reserves, mits de incidentele coronabijdrage door de participanten betaald wordt.

Bezuinigingsmaatregelen

Het recreatieschap heeft een raamovereenkomst met Recreatie Noord-Holland NV. Bezuinigen met personeel is daardoor niet direct aan de orde, het betreft eerder een

verschuiving. Inzet van RNH bij deelprogramma's die minder te doen hebben (expertteam Grote Evenementen) verschuift naar afdelingen waar genoeg werk is (deelprogramma 1 Ontwikkeling; met planvoorbereiding van het uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park). RNH kan terughoudend zijn met inhuur van externen om de kosten te drukken.

Geen verbeteringen evenemententerrein

Het recreatieschap voert in 2021 de jaarlijkse gezamenlijke terreininvesteringen in de evenemententerreinen niet uit en schuift deze ook niet door naar het volgende jaar. Het betreft SPW Oosterbroek (€ 52.460). Alleen de onderzoeken die nodig zijn voor het duurzaam verleggen van de evenementenafrit bij Oosterbroek vinden plaats. Bij SPW Houtrak (€ 48.360) zijn er contractuele verplichtingen, waardoor hier geen bezuiniging mogelijk is. Dit geldt ook voor SMG evenemententerrein (€ 48.360) en SGP evenemententerrein (€ 51.100). Tenzij in samenspraak van zowel van de kant van het recreatieschap als de evenementorganisator besloten wordt geen investeringen te doen.

Terughoudendheid nieuwe ontwikkelingen

Nieuwe initiatieven of ontwikkelingen die geen link hebben met de visie Spaarnwoude Park 2040, noch het uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2020 – 2024, worden in principe niet opgepakt, en is het de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om tot realisatie te komen. Het jaarplan 2021 is leidend als jaarprogramma.

Bevriezen aanpak herontwikkeling boerderij Borneohoeve

In de Houtrak staat een oude boerderij de Borneohoeve, waarvan de schuur in bruikleen is uitgegeven en het woongedeelte apart verhuurd wordt. Voor deze locatie heeft zich een initiatiefnemer gemeld die op deze plek een circulaire bierbrouwerij wil

starten, de Oedipusfarm. In het algemeen bestuur van 22 oktober 2020 is ingestemd met het starten van een traject voor huurbeëindiging van de woning aan de Zuiderweg 9, waarvoor € 120.000 ten laste van SPW bestemmingsreserve beheer vrijgemaakt is. Nu de betreffende initiatiefnemer door de voortdurende coronacrisis de investeringsbeslissing nog niet durft te maken, is het voorlopig ook niet nodig dit traject te starten en wordt het gereserveerde bedrag voorlopig niet uitgegeven.

Voor het jaar 2020 heeft het recreatieschap besloten niet te bezuinigen op dagelijks en groot onderhoud, omdat de basis op orde een belangrijk uitgangspunt is van de visie Spaarnwoude Park én door het toenemende aantal bezoekers minder onderhoud ook onwenselijk is en in de toekomst mogelijk zelfs tot meer kosten gaat leiden. Voor het schoonhouden van het gebied dient op basis van de ervaringen van 2020 juist rekening gehouden te worden met meer kosten.

Samenvattend

Ook 2021 zal naar alle waarschijnlijkheid een niet-sluitende begroting hebben. De verwachting is dat het effect echter tijdelijk van aard is. De meerjarenraming (zie programmabegroting 2022) laat een duurzaam sluitende begroting zien en geeft aan dat de financiën voor reguliere inspanningen wel in orde zijn.

Begrotingswijziging per programma

Programma	Begroting 2021			Wijziging 2021			Begroting na wijziging 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	127.218	6.890	-120.328	1.378.409	1.116.706	-261.703	1.505.627	1.123.596	-382.031
2. Beheer en onderhoud	7.418.345	3.438.760	-3.979.585	1.027.216	154.125	-873.091	8.445.561	3.592.885	-4.852.676
3. Veiligheid en toezicht	598.210	-	-598.210	13.627	-	-13.627	611.837	-	-611.837
4. Bestuur en ondersteuning	854.610	-	-854.610	-11.992	-	11.992	842.618	-	-842.618
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.329	5.260.248	5.258.919	-	-20.402	-20.402	1.329	5.239.846	5.238.517
Totaal voor bestemming	8.999.712	8.705.898	-293.814	2.407.260	1.250.429	-1.156.831	11.406.972	9.956.327	-1.450.645
Ad 5. Mutaties reserves	321.192	615.006	293.814	117.799	1.274.630	1.156.831	438.991	1.889.636	1.450.645
Totaal na bestemming	9.320.904	9.320.904	-	2.525.059	2.525.059	-	11.845.963	11.845.963	-

Specificatie van de baten	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Subsidies en projectbijdragen	15.619	1.190.966	1.206.585
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	3.476.613	59.463	3.536.076
Participantenbijdragen	5.213.666	-	5.213.666
Totaal baten voor bestemming	8.705.898	1.250.429	9.956.327

Toelichting

Samenvatting

Het saldo van baten en lasten van de begrotingswijziging van 2021 is € 1.450.645 negatief. Dit is € 1.156.831 hoger dan eerder in de begroting voor 2021 was opgenomen. De lasten nemen toe met 27% en de baten nemen toe met 14%. Hieronder wordt per deelprogramma een verdere toelichting gegeven.

Inzet RNH

In de programmabegroting was € 3.238.780 opgenomen als totale kosten voor de inzet van RNH. Volgens deze begrotingswijziging zijn de kosten voor inzet RNH € 3.234.932, een kleine afname van € 3.848.

Daarnaast is er sprake van de volgende verschuiving tussen de programma's:

- € 15.001 is verschoven van programma 4, taakveld 0.4 overhead, naar alle andere taakvelden in de programma's 1, 2 en 3. Deze verschuiving is kostenneutraal voor het recreatieschap. Dit betreft de inzet van de afdelingsmanagers van RNH voor het deel dat in afgelopen jaren op uurbasis ten laste van het recreatieschap werd gebracht. In 2020 werden deze kosten geboekt werd bij het taakveld overhead. Bij vereenvoudiging van de tariefopbouw van RNH zijn deze kosten overgeslagen in de uurtarieven van de medewerkers. Deze verschuiving zorgt voor een realistischer beeld van de overheadkosten van het recreatieschap.

Programma 1 Ontwikkeling en inrichting

Het saldo van baten en lasten wijzigt met € 261.703. Het betreft een wijziging van € 28.723 voor deelgebied SPW, € 232.922 voor deelgebied SGP en € 58 voor deelgebied

SMG. Zowel de baten als de lasten zijn verhoogd. De wijzigingen betreffen opgenomen en doorgeschoven projecten. In deze wijziging zijn de volgende projecten meegenomen: locatieontwikkeling Plesmanhoek (SMG), planrealisatie ontvangstgebied Veerplas (SPW) en Fietsverbinding Amsterdam-Kust (SPW).

Een aantal projecten zijn doorgeschoven. Vanwege de corona pandemie kwam de vaste stroom aansluiting van deelgebied SGP stil te liggen. Het project wordt gefinancierd door de gemeente en evenementenorganisator ID&T. Project landschapsplan 380 KV Tennet (SPW en SGP) is een meerjarig project.

De projecten per taakveld:

2.1 verkeer en vervoer

- Realisatie fietsverbinding Amsterdam –kust (groene F200) € 300.000 t.l.v. gebiedsfonds SPW (SPW, SMG, SGP)

3.1 economische ontwikkeling

- Planrealisatie ontvangstgebied Veerplas (t.l.v. gebiedsfonds SPW) € 100.000 (SPW)
- Uitvoeringsprogramma (besluit 2020/11 en 2020/35)
- Locatieontwikkeling Plesmanhoek € 16.800, bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer (SMG)

5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

- Landschapsplan 380KV Tennet € 90.000 uit subsidies (SPW) en € 320.000 uit subsidies (SGP)
- Vaste stroomaansluiting Groene Weelde, besluit 2019/10 € 466.796 en € 296.796 bijdrage ID&T.

Programma 2 Beheer en onderhoud

Het saldo van baten en lasten wijzigt met € 873.091. Het betreft een wijziging van € 1.048.060 voor deelgebied SPW, € 132.971 voor deelgebied SGP en € 41.997 voor deelgebied SMG. De lasten zijn 14% hoger en de baten 4 %. Deze wijziging ligt in een administratieve correctie, nieuwe doorgeschoven projecten en hogere erfpachten.

Programma 3 Toezicht en veiligheid

In dit programma zijn de lasten verhoogd met € 13.627. Dit wordt veroorzaakt door de eerder genoemde verschuiving van inzet RNH naar de programma's 1, 2 en 3.

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

De lasten verminderen met € 11.992. De lagere lasten zijn ontstaan door de eerder genoemde verschuiving van overhead naar de directe kosten onder de programma's 1, 2 en 3.

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

De baten verminderen met € 20.402. In verband met minder rente opbrengsten in deelgebied SPW zijn de baten afgeraamd.

Gevolgen

Gevolgen voor de participanten

De begrotingswijziging geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participantenbijdragen		Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Participantenbijdragen		5.081.545	5.213.666

Participant		Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Provincie Noord Holland	52,20%	2.653.301	2.722.287
Gemeente Amsterdam	18,70%	947.382	972.014
Gemeente Haarlem	13,40%	682.371	700.113
Gemeente Haarlemmermeer	10,30%	522.612	536.200
Gemeente Velsen	5,40%	275.879	283.052
Totaal	100,00%	5.081.545	5.213.666

Gevolgen voor de reserves

Spaarnwoude kent vanuit de gemeenschappelijke regeling drie deelgebieden met elk eigen reserves en financieringsvorm: SPW, SGP en SMG. Deze programmabegroting is geconsolideerd, conform de eis van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Per saldo wordt € 1.156.831 meer aan de reserve onttrokken. Deze onttrekking heeft betrekking op de projecten van de genomen bestuursbesluiten. De projecten staan beschreven bij programma 1.

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Toevoeging algemene reserve	237.493	139.077	376.570
Onttrekking algemene reserve	-	-272.560	-272.560
Toevoeging bestemmingsreserve	83.699	34.182	117.881
Onttrekking bestemmingsreserve	-615.006	-1.057.530	-1.672.536
Totaal	-293.814	-1.156.831	-1.450.645

Bijlage 1 Specificatie deelgebied SPW

Programma	Begroting 2021			Wijziging 2021			Begroting na wijziging 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	99.049	6.890	-92.159	511.833	483.110	-28.723	610.882	490.000	-120.882
2. Beheer en onderhoud	5.501.873	2.969.375	-2.532.498	1.196.185	148.125	-1.048.060	6.698.058	3.117.500	-3.580.558
3. Veiligheid en toezicht	450.361	-	-450.361	11.855	-	-11.855	462.216	-	-462.216
4. Bestuur en ondersteuning	706.304	-	-706.304	-29.832	-	29.832	676.472	-	-676.472
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.329	3.770.950	3.769.621	-	-20.402	-20.402	1.329	3.750.548	3.749.219
Totaal voor bestemming	6.758.916	6.747.215	-11.701	1.690.041	610.833	-1.079.208	8.448.957	7.358.048	-1.090.909
Ad 5. Mutaties reserves	45.402	57.103	11.701	34.182	1.113.390	1.079.208	79.584	1.170.493	1.090.909
Totaal na bestemming	6.804.318	6.804.318	-	1.724.223	1.724.223	-	8.528.541	8.528.541	-

Specificatie van de baten	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Subsidies en projectbijdragen	15.619	557.370	572.989
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	3.007.228	53.463	3.060.691
Participantenbijdragen	3.724.368	-	3.724.368
Totaal baten voor bestemming	6.747.215	610.833	7.358.048

Participantenbijdragen	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Participantenbijdragen	3.629.987	3.724.368

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Provincie Noord Holland	53,10%	1.927.523	1.977.639
Gemeente Amsterdam	22,10%	802.227	823.085
Gemeente Haarlem	12,80%	464.638	476.719
Gemeente Haarlemmermeer	4,40%	159.720	163.873
Gemeente Velsen	7,60%	275.879	283.052
Totaal	100,00%	3.629.987	3.724.368

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Toevoeging algemene reserve	-	-	-
Onttrekking algemene reserve	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve	45.402	34.182	79.584
Onttrekking bestemmingsreserve	-57.103	-1.113.390	-1.170.493
Totaal	-11.701	-1.079.208	-1.090.909

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve SPW	2021	54.418	-	495	54.913
Bestemmingreserve beheer SPW	2021	1.630.428	785.430	68.231	913.229
Bestemmingsreserve investeringen SPW	2021	1.178.103	325.103	10.713	863.713
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	2021	15.905	4.500	145	11.550
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	2021	1.687.762	55.460	-	1.632.302
Totaal reserves		4.566.616	1.170.493	79.584	3.475.707
Voorziening GO	2021	6.048	1.710.000	1.730.880	26.928
Totaal voorziening		6.048	1.710.000	1.730.880	26.928
	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve SPW	2022	54.913	-	625	55.538
Bestemmingreserve beheer SPW	2022	913.229	-	65.863	979.092
Bestemmingsreserve investeringen SPW	2022	863.713	53.180,00	9.840	820.373
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	2022	11.550	-	132	11.682
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	2022	1.632.302	55.460,00	-	1.576.842
Totaal reserves		3.475.707	108.640	76.460	3.443.527
Voorziening GO	2022	26.928	869.104	1.680.880	838.704
Totaal voorziening		26.928	869.104	1.680.880	838.704

Bijlage 2 Specificatie deelgebied SGP

Programma	Begroting 2021			Wijziging 2021			Begroting na wijziging 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	22.934	-	-22.934	849.718	616.796	-232.922	872.652	616.796	-255.856
2. Beheer en onderhoud	1.295.280	250.180	-1.045.100	-132.971	-	132.971	1.162.309	250.180	-912.129
3. Veiligheid en toezicht	106.483	-	-106.483	1.304	-	-1.304	107.787	-	-107.787
4. Bestuur en ondersteuning	91.177	-	-91.177	10.844	-	-10.844	102.021	-	-102.021
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	-	1.489.298	1.489.298	-	-	-	-	1.489.298	1.489.298
Totaal voor bestemming	1.515.874	1.739.478	223.604	728.895	616.796	-112.099	2.244.769	2.356.274	111.505
Ad 5. Mutaties reserves	223.604	-	-223.604	160.461	272.560	112.099	384.065	272.560	-111.505
Totaal na bestemming	1.739.478	1.739.478	-	889.356	889.356	-	2.628.834	2.628.834	-

Specificatie van de baten	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Subsidies en projectbijdragen	-	616.796	616.796
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	250.180	-	250.180
Participantenbijdragen	1.489.298	-	1.489.298
Totaal baten voor bestemming	1.739.478	616.796	2.356.274

Participantenbijdragen	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Participantenbijdragen	1.451.558	1.489.298

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Provincie Noord Holland	50,00%	725.778	744.648
Gemeente Amsterdam	10,00%	145.155	148.929
Gemeente Haarlem	15,00%	217.733	223.394
Gemeente Haarlemmermeer	25,00%	362.892	372.327
Totaal	100,00%	1.451.558	1.489.298

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Toevoeging algemene reserve	185.307	160.461	345.768
Ottrekking algemene reserve	-	-272.560	-272.560
Toevoeging bestemmingsreserve	38.297	-	38.297
Ottrekking bestemmingsreserve	-	-	-
Totaal	223.604	-112.099	111.505

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Jaar	Saldo 1 jan	Ottrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve SGP	2021	3.122.697	272.560	234.065	3.084.202
Best.reserve verv.investeringen SGP	2021	2.160.633	-	150.000	2.310.633
Totaal reserves		5.283.329	272.560	384.065	5.394.834
Voorziening GO	2021	266.491	163.000	181.000	284.491
Totaal voorziening		266.491	163.000	181.000	284.491
	Jaar	Saldo 1 jan	Ottrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve SGP	2022	3.084.202	-	48.758	3.132.960
Best.reserve verv.investeringen SGP	2022	2.310.633	-	335.307	2.645.940
Totaal reserves		5.394.834	-	384.065	5.778.899
Voorziening GO	2022	284.491	119.943	182.448	346.996
Totaal voorziening		284.491	119.943	182.448	346.996

Bijlage 3 Specificatie deelgebied SMG

Programma	Begroting 2021			Wijziging 2021			Begroting na wijziging 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	5.235	-	-5.235	16.858	16.800	-58	22.093	16.800	-5.293
2. Beheer en onderhoud	621.192	219.205	-401.987	-35.998	6.000	41.998	585.194	225.205	-359.989
3. Veiligheid en toezicht	41.366	-	-41.366	468	-	-468	41.834	-	-41.834
4. Bestuur en ondersteuning	57.129	-	-57.129	6.996	-	-6.996	64.125	-	-64.125
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal voor bestemming	724.922	219.205	-505.717	-11.676	22.800	34.476	713.246	242.005	-471.241
Ad 5. Mutaties reserves	52.186	557.903	505.717	-21.384	-55.860	-34.476	30.802	502.043	471.241
Totaal na bestemming	777.108	777.108	-	-33.060	-33.060	-	744.048	744.048	-

Specificatie van de baten	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Subsidies en projectbijdragen	-	16.800	16.800
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	219.205	6.000	225.205
Participantenbijdragen	-	-	-
Totaal baten voor bestemming	219.205	22.800	242.005

Participantenbijdragen	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Participantenbijdragen	-	-

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Provincie Noord Holland	50,00%	-	-
Gemeente Haarlemmermeer	50,00%	-	-
Totaal	100,00%	-	-

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021
Toevoeging algemene reserve	52.186	-21.384	30.802
Onttrekking algemene reserve	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-557.903	55.860	-502.043
Totaal	-505.717	34.476	-471.241

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Bestemmingsreserve SMG	2021	5.170.242	446.943	30.802	4.754.101
Best. reserve SMG beh. monument MH17	2021	754.132	55.100	-	699.032
Bestemmingsreserve SMG investering	2021	414.582	-	-	414.582
Totaal reserves		6.338.956	502.043	30.802	5.867.715
Voorziening GO	2021	283.146	19.000	81.930	346.076
Totaal voorziening		283.146	19.000	81.930	346.076
	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Bestemmingsreserve SMG	2022	4.754.101	450.519	41.152	4.344.734
Best. reserve SMG beh. monument MH17	2022	699.032	55.540	-	643.492
Bestemmingsreserve SMG investering	2022	414.582	-	-	414.582
Totaal reserves		5.867.715	506.059	41.152	5.402.808
Voorziening GO	2022	346.076	30.542	82.586	398.120
Totaal voorziening		346.076	30.542	82.586	398.120

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze begrotingswijziging is vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude in de openbare vergadering van 1 juli 2021.

Voorzitter,
I. Zaal

Programmabegroting 2022

Spaarnwoude

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Programma's	11
Programma 1. Ontwikkeling en inrichting.....	16
Programma 2. Beheer en onderhoud.....	22
Programma 3. Toezicht en veiligheid	31
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	33
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	37
Paragrafen.....	39
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	40
B. Kapitaalgoederen	44
C. Financiering	51
D. Bedrijfsvoering	52
E. Grondbeleid.....	55
F. Participanten	57
Overzicht van baten en lasten	61

Samenvatting

De gemeenten Haarlem, Amsterdam, Velsen en Haarlemmermeer participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling van recreatieschap Spaarnwoude. Zij financieren via de participantenbijdrage circa de helft van het jaarlijkse exploitatietekort, aangevuld met (erf)pacht en verhuur voor recreatieve activiteiten, horeca en evenementen. Het recreatieschap kent drie deelbegrotingen met elk eigen reserves en financieringsstroom. Het algemeen bestuur heeft op 17 december 2020 besloten dat deze deelbegrotingen blijven bestaan en niet samengevoegd worden tot één integrale begroting. Wel is besloten om de weergave geconsolideerd te doen en alleen waar relevant, uitspraken te doen over de situatie per deelgebied. De drie deelbegrotingen zijn:

- SPW, ook wel 'Spaarnwoude-oud'. Dit omvat het gebied ten noorden van de A200
- SGP, Strategisch Groen Project. Dit zijn gebieden die in de jaren '90 toegevoegd zijn vanuit de RodS-gelden (Recreatie om de Stad). Betreft o.a. Tuinen van West en Groene Weelde
- SMG, Stichting Mainport en Groen. Dit zijn de jongste gebieden, aangelegd ter compensatie van de vijfde baan Schiphol. Het gaat om o.a. Plesmanhoek, Boseilanden en park Zwaanshoek.

Hoofddoelstelling

Het doel van Spaarnwoude is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR):

- het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
- het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

Alle activiteiten van het recreatieschap dragen bij aan deze doelen. Verder geven de vigerende visie Spaarnwoude Park 2040 en het beleid van de participanten richting aan de activiteiten van Spaarnwoude.

Ambities

Spaarnwoude is ingericht als recreatiegebied om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:

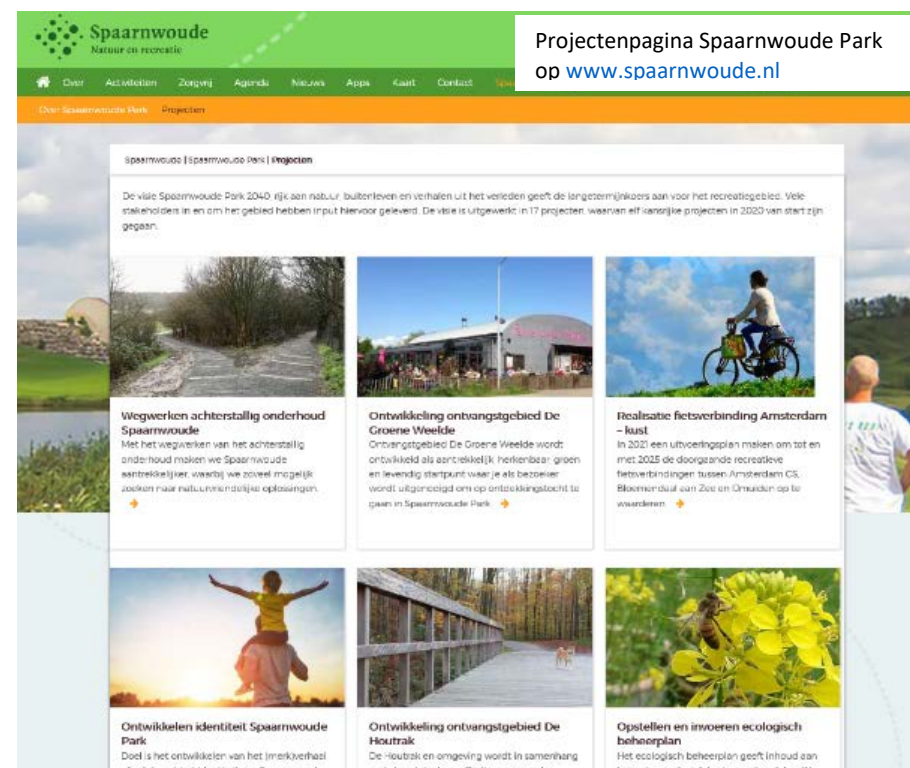
- Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen.
- Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
- Uitvoeren van het inrichtingsplan en investeringsprogramma

Wat wil het recreatieschap bereiken?

Spaarnwoude levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven:

- Schone, hele, veilige en bruikbare recreatieve gebieden die tevens aantrekkelijk zijn door de ligging in de natuur
- Voorzien in de groeiende behoefte aan openluchtrecreatie en natuur en daarmee versterken van het woon- en werkklimaat in de groeiende omliggende steden
- Een evenwichtige balans openluchtrecreatie en commerciële vormen van recreatie
- Het ontwikkelen van een duurzaam stad - land netwerk met:
 - goed bereikbare, herkenbaar en vindbare ontvangstgebieden aan de stedelijke randen én in het gebied waar voorzien wordt in alle behoeften van de recreant
 - rustieker gebieden waar het landschap, de natuur en de cultuurhistorie prevaleren

- die onderling (vooral voor langzaam verkeer) verbonden zijn
- Ontwikkelen en aanhelen van natuurgebieden, vergroten van de biodiversiteit en de belevingswaarde ervan voor de recreant
- Ontwikkelen en behoud van waardevolle en aantrekkelijke agrarische landschappen en erfgoed
- Inzet op sociaal-maatschappelijke meerwaarden
- Spaarnwoude profileren en positioneren aan de hand van bovengenoemde doelstellingen

De beoogde veranderingen en verbeteringen in het gebied worden op vier thema's uitgevoerd:

- landschap, natuur & cultuurhistorie ('verrassender landschap')
- routes en verbindingen
- ontwikkelen van ontvangstgebieden, verblijfsplekken en wervende activiteiten
- brede sociale betrokkenheid (inclusief samenwerking, welzijn en landbouw)

Wat gaat het recreatieschap daarvoor doen?

Ontwikkeling en inrichting

- uitvoeren van projecten en processen inclusief omgevingsmanagement uit het uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2020 – 2025 (eind 2021 volgt een evaluatie van de planvoorbereidingsfase en go/no go besluiten voor

daadwerkelijke realisatie van de projecten, waarbij de financiële gevolgen en dekking in beeld komen

- Planvoorbereiding en uitvoering geven aan enkele projecten van het meerjaren provinciaal programma Herstel Liniedijken Stelling van Amsterdam 2021 – 2025, op basis van substantiële cofinanciering van de provincie
- uitvoeren van vastgoed-, locatie- en gebiedsontwikkelingen
- uitvoeren geven aan in 2021 opgesteld Plan van Aanpak biodiversiteit, door o.a. vergroten profilering op natuur en biodiversiteit en publiekscommunicatie over soortenrijkdom
- duurzame programmering van evenementen, stimuleren duurzaamheidsverbeteringen en bewaken van landschap- en natuurwaarden
- inrichtingsprojecten openbaar groen en openluchtrecreatie, zoals uitbreiden en verbeteren routenetwerken voor verschillende recreanten (fietsers, wandelaars, mountainbikers etc.)

Beheer en onderhoud

- uitvoering integraal beheer en exploitatie (gebouwen, wegen, paden, gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, kunstwerken en weg- en terreinmeubilair) volgens de gemiddelde CROW-beeldkwaliteit B
- een vervolgaanpak van het achterstallig onderhoud op basis van een evaluatie in 2021, met daarin mogelijk verhoging van de participantenbijdrage in 2022

- continuering en uitbreiding 24 projecten ecologisch beheer vanuit huidige inzichten, waaronder bloemrijke bermen en aanleg natuurvriendelijke oevers
- uitvoering geven aan nieuwe maatregelen uit het ecologisch beheerplan (op te stellen in 2021) voor verhoging biodiversiteit en duurzaamheid. Daarbij toewerken naar vertaling visie naar een beheerplan per gebied, met als startpunt doelsoorten NNN. Dit betekent in de parkachtige omgevingen van Oosterbroek/Buitenhuizen, Houtrak en Groene Weelde toewerken naar

gevarieerd beheer met kruidenrijke bermen langs paden, op struweelvorming en een grotere diversiteit en gelaagdheid van de bosvakken.

- uitvoering geven aan één van de verbeterpunten uit het bezoekersonderzoek Spaarnwoude eind 2020: opstellen integraal plan bewegwijzering én vervanging van de hoofdbewegwijzering in Spaarnwoude (blauw-witte borden)
- inhuur van werknemers vanuit sociale werkvoorziening Paswerk en IJmond werkt (cf. besluit AB 2020/32)
- begeleiden evenementen
- routenetwerken onderhouden
- gebieds promotie: informeren van doelgroepen over ontwikkelingen en activiteiten

Bestuur en ondersteuning

- bestuursadvisering en programmasturing: faciliteren bestuur bij voorbereiding en uitvoering besluiten in samenwerking met het Bestuursbureau
- bestuurssecretariaat: ondersteuning bij besluitvormingsproces, zorgdragen adequate informatievoorziening en bewaken wettelijke termijnen
- financiële administratie

En samen met andere Noord-Hollandse recreatieschappen wordt ingezet op:

- continue verbetering van planning & controlcyclus
- instellen van het Bestuursbureau, als schakel tussen het bestuur en de uitvoeringsorganisatie (definitieve besluitvorming Q4 2021, waarna financiële gevolgen voor participanten in begrotingswijziging 2022 worden meegenomen)
- uitbreiding druktemonitor voor real time bezoekersinformatie, ten behoeve van spreiding bezoek op drukke momenten en plekken

Overzicht nieuwe beleidsontwikkelingen

Er is een onderscheid tussen regulier beleid/inspanningen en nieuw beleid. De kadernota 2022 gaf op basis van het reguliere beleid geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen, behoudens indexering.

Nieuwe inspanningen, waarover het recreatieschap beslist in 2021:

- Planrealisatie projecten Uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park
- Programma herstel Liniedijken Stelling van Amsterdam
- Vervolgaanpak achterstallig onderhoud in deelgebied SPW
- Instelling Bestuursbureau
- Doorontwikkeling druktemonitor

Veiligheid en toezicht

- gebiedsgericht toezicht door gastheerrol
- toezien op naleving wet- en regelgeving, met vijf aandachtsgebieden (ruiters/MTB buiten paden, zedendelicten, illegale dumping en hondenoverlast)
- in het dalseizoen (winter) inzet op beheer en onderhoudsprojecten in het gebied
- tijd- en plaatsspecifieke acties, zoals handhaving loslopende honden in broedseizoen weidevogels
- bevorderen samenwerking partners (o.a. politie, gemeentelijke handhaving)
- uitvoering geven aan het Toezichtplan 2022 – 2026 (op te stellen in 2021), waardoor prioriteiten, werkwijzen ed. worden geactualiseerd

Afhankelijk van de besluitvorming, wordt de financiële vertaling daarvan in de begrotingswijziging 2022 aan het bestuur en participanten voorgelegd.

Wat gaat het kosten?

De lasten van Spaarnwoude zijn als volgt opgebouwd.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	69.018	-	-69.018
2. Beheer en onderhoud	7.440.695	3.578.307	-3.862.388
3. Veiligheid en toezicht	613.292	-	-613.292
4. Bestuur en ondersteuning	843.359	-	-843.359
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.340	5.276.375	5.275.035
Totaal voor bestemming	8.967.704	8.854.682	-113.022
Ad 5. Mutaties reserves	501.677	614.699	-113.022
Totaal na bestemming	9.469.381	9.469.381	-

Financieel resultaat

De totale lasten liggen circa € 2,4 miljoen lager dan vorig jaar, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is het gevolg van afronding van incidentele projecten.

	Begroting 2022	Begrotingswijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	8.967.704	11.406.972	9.956.584
Baten	8.854.682	9.956.327	9.071.476
Saldo	-113.022	-1.450.645	-885.108

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 1-1-2022	Stand per 31-12-2022	Verschil
Algemene reserve SPW	54.418	54.418	-
Bestemmingsreserve beheer SPW	859.116	926.862	67.746
Bestemmingsreserve investeringen SPW	862.873	818.291	-44.582
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	11.538	11.654	116
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	1.632.302	1.576.842	-55.460
Algemene reserve SGP	3.084.202	3.132.960	48.758
Best.reserve verv.investeringen SGP	2.310.633	2.645.940	335.307
Bestemmingsreserve SMG	4.754.101	4.344.734	-409.367
Best. reserve SMG beh. monument MH17	699.032	643.492	-55.540
Bestemmingsreserve SMG investering	414.582	414.582	-
Totaal reserves	14.682.797	14.569.775	-113.022
Voorziening groot onderhoud SPW	26.928	838.704	811.776
Voorziening groot onderhoud SGP	284.491	346.996	62.505
Voorziening groot onderhoud SMG	346.076	398.120	52.044
Totaal reserves en voorzieningen	15.340.292	16.153.595	813.303

Risicobeheersing

De wereldwijde pandemie met covid-19 gaat mogelijk ook van invloed zijn op het begrotingsjaar 2022 van recreatieschap Spaarnwoude. De mate waarin Nederland terugkeert naar 'normaal' hangt af van de snelheid van het vaccinatiebeleid, de ontwikkeling van het aantal besmettingen met het coronavirus (en nieuwe varianten). De verwachting is dat corona een endemische ziekte wordt. Het is op voorhand niet eenvoudig de exacte effecten op de begroting in te schatten. Zie ook kopje actuele ontwikkelingen in het hoofdstuk 'Programma's'.

De belangrijkste risico's voor Spaarnwoude zijn:

- Geen doorgang evenementen. Door de coronapandemie zijn evenementen in 2020 niet doorgegaan en voor 2021 is dat nog de vraag. Die onzekerheid is door te trekken naar 2022, zeker voor grootschalige evenementen. Andere risico's waardoor evenementen niet door kunnen gaan zijn bv. faillissement organisator en niet-verleende evenementenvergunning.
- Faillissement/wanbetaling contractant
- Opruimen of saneren bodem/sloten door dumpingen synthetisch drugsafval
- Terugbetalen eerder ontvangen subsidies door niet voldoen aan subsidievoorwaarden

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 1.530.000. De huidige weerstandscapaciteit ligt net boven het niveau van de berekende risico's. De intentie is om de aanpak en invulling van de risicoparagraaf te verbeteren en hiervoor periodiek de risico's te herijken.

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin Recreatieschap Spaarnwoude in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden. De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap

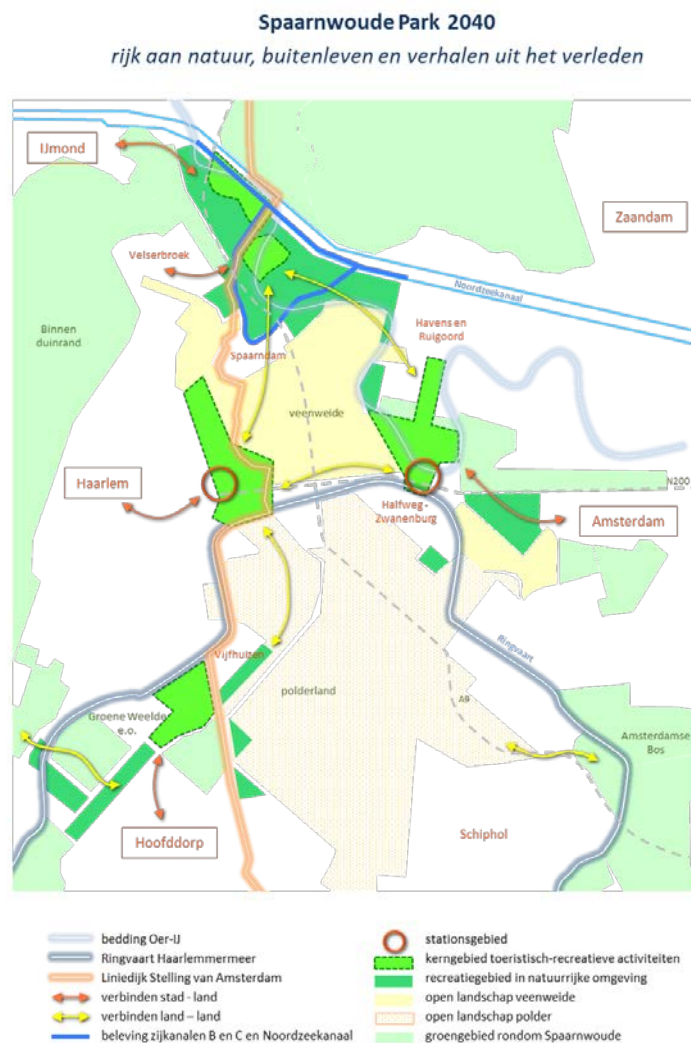
wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve en bestemmingsreserves. Het recreatieschap hanteert conform artikel 3.4 van de Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen voor de hoogte van de algemene reserve als richtlijn maximaal 2,5% van de lasten.

Tot slot: de mensen die werken voor Recreatieschap Spaarnwoude zijn in dienst van Recreatie Noord-Holland NV. Risico's t.a.v. langdurige ziekte en arbeidsongeschiktheid zijn volledig voor rekening van Recreatie Noord-Holland. Kosten van vervanging van personeel komen ten laste van het recreatieschap, maar de kosten van ziekte en arbeidsongeschiktheid niet. Met betrekking tot personeel is er dus geen financieel risico voor het schap.

Vernieuwd knuppelpad
Dijkland Spaarnwoudermeertje

Programma's

Visie

Spaarnwoude bereidt zich voor op de toekomst: de steden rondom het gebied groeien stevig en actuele thema's zoals streekgerichte en natuur inclusieve landbouw, energietransitie en inspelen op de steeds veranderende behoeften van de recreant vragen om een lange termijnvisie en dynamisch en ondernemend recreatieschap. Het recreatieschap heeft in 2020 een nieuwe, integrale lange termijn visie vastgesteld, die opgesteld is vanuit de denkracht van de vele stakeholders vastgesteld in en om het gebied. Het hoofddoel van deze visie is doorgroeien van recreatiegebied Spaarnwoude tot een veelzijdig en innovatief Spaarnwoude Park 2040: Rijk aan natuur, buitenleven en verhalen uit het verleden.

Deze visie is de basis van het gelijktijdig opgestelde programmaplan inclusief investeringsvoorstel voor de realisatie van Spaarnwoude Park. Het programmaplan Uitvoeringsprogramma 'Spaarnwoude Park 2040' 2020 t/m 2024 geeft uitvoering aan de visie met – in eerste instantie - 10 deelopgaven.

Strategische doelen 2022 - 2025

Spaarnwoude levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven:

- Schone, hele, veilige en bruikbare recreatieve gebieden die tevens aantrekkelijk zijn door de ligging in de natuur
- Voorzien in de groeiende behoefte aan openluchtrecreatie en natuur en daarmee versterken van het woon- en werkklimaat in de groeiende omliggende steden
- Een evenwichtige balans openluchtrecreatie en commerciële vormen van recreatie

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

- Het ontwikkelen van een duurzaam stad - land netwerk met:
- goed bereikbare, herkenbaar en vindbare ontvangstgebieden aan de stedelijke randen én in het gebied waar voorzien wordt in alle behoeften van de recreant
- rustieker gebieden waar het landschap, de natuur en de cultuurhistorie prevaleren
- die onderling (vooral voor langzaam verkeer) verbonden zijn
- Ontwikkelen en aanhelen van natuurgebieden, vergroten van de biodiversiteit en de beleevingswaarde ervan voor de recreant
- Ontwikkelen en behoud van waardevolle en aantrekkelijke agrarische landschappen en erfgoed
- Inzet op sociaal-maatschappelijke meerwaarden
- Spaarnwoude profileren en positioneren aan de hand van bovengenoemde doelstellingen

Actuele ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen zijn de komende jaren van invloed:

- Het verder (door)ontwikkelen van Spaarnwoude op basis van de vastgestelde visie Spaarnwoude Park 2040; aan de hand van het uitvoeringsprogramma, met als belangrijkste punten:
 - Het wegwerken van het achterstallig onderhoud
 - Focus op het versterken van natuur, landschap en cultuurhistorie
 - Focus op de ontwikkeling van aantrekkelijke ontvangst- en verblijfgebieden ten behoeve van een goede spreiding van de recreatieve druk
 - Uitgeven in ondererfpacht van sleets geraakte gebouwen
 - Fietsbereikbaarheid (in Spaarnwoude en vanuit de steden)
- De effecten van de coronacrisis voor de programmabegroting. Negatieve financiële effecten zijn te verwachten indien (grootschalige) evenementen in 2022 nog steeds geen doorgang kunnen vinden. Ook zijn minder huur- en erfpachtopbrengsten voor de hand liggend als gevolg van bedrijven die alsnog failliet gaan. Daarnaast is het aantoonbaar drukker in de gebieden en de verwachting is dat er een blijvende behoefte is aan ontspanning in het groen, als tegenhanger van het 'thuiswerken'. De afdeling Toezicht is belast met handhaving van de coronaregels en het bezoek in goede banen leiden. Op basis van de ervaringen in 2020, nemen kosten voor schoonmaak en opruimen van zwerfafval daarom structureel toe. De eventuele meerkosten worden zichtbaar als overschrijding.
- Een herijkt kader voor gronduitgiften met als strategische speerpunten:
 - Verkrijgen van zo groot mogelijk rendement met een stabiele kasstroom
 - Beperken kosten terreinonderhoud voor schap na gronduitgifte
 - Gronduitgiften sluiten aan bij visie Spaarnwoude Park 2040
 - Nieuwe ontwikkelingen kennen maatwerk prijsbepaling met taxatie als ondergrens

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

- Implementatie nieuwe omgevingswet (2022)
- Verdere implementatie Natuurnetwerk Nederland (NNN): biodiversiteitsherstel, verbinden van natuurgebieden en ontgrenzen/herbegrenzen nieuwe NNN en bijdrage aan bossenstrategie.
- Regionale Energie Strategie met zoekgebieden voor wind- en zonne-energie
- Een nieuwe governance structuur met de instelling van het Bestuursbureau ('griffie voor het schapsbestuur')
- Afspraken met Staatsbosbeheer over verlenging en harmonisering erfpachtcontracten voor het economisch eigendom van het recreatieschap
- Realiseren druktemonitor: meten van aantal bezoekers in real time i.s.m. met alle schappen
- Verbeterd proces meldingen openbare ruimte

Operationele doelen 2022

Naast de reguliere bedrijfsvoering wil het recreatieschap de volgende doelen realiseren:

1. Uitrollen van een **vervolgaanpak** na de evaluatie projectmatige aanpak **achterstallig onderhoud** in deelgebied Spaarnwoude-oud in 2020/2021.
2. Biodiversiteit zal een grote rol gaan spelen bij het beheer van onze gebieden. De inspanning betreft **implementatie ecologisch beheerplan** en eventuele actualisatie beheerniveaus. Het gebied wordt beheerd naar niveau B CROW. Nieuwe inzichten m.b.t. de meetmethode van CROW kunnen mogelijk leiden tot een nieuwe bepaling van niveau per gebied.
3. Er ligt een vastgestelde visie **Spaarnwoude Park 2040** met uitvoeringsprogramma. In 2020 is een start gemaakt met de planvoorbereidingsfase van zeven projecten. Eind 2020 zijn daar nog drie projecten aan toegevoegd. Eind 2021 volgen go/no-go besluiten voor daadwerkelijke realisatie van de projecten, waarbij de **financiële gevolgen en dekking** in beeld komen. In 2022 volgt dan van enkele of alle projecten de fase van planrealisatie.
4. In samenwerking met de omliggende gemeenten zal gezocht worden naar plekken waar het recreatieschap een bijdrage kan leveren aan de **Regionale Energie Strategie**, het opwekken van groene energie d.m.v.
5. Implementatie **overkoepelend Bestuursbureau** als onderzoeksresultaat van bureau Kokx de Voogd (2020) naar governance van de recreatieschappen en de rol van de provincie hierin.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Er is een onderscheid tussen reguliere werkzaamheden en nieuw beleid/inspanningen. De kadernota 2022 gaf op basis van het reguliere werk geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen, behoudens indexering.

Nieuwe inspanningen, waarover het recreatieschap beslist in 2021:

- Planrealisatie projecten Uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park
- Programma herstel Liniedijken Stelling van Amsterdam
- Vervolg aanpak achterstallig onderhoud in deelgebied SPW
- Instelling Bestuursbureau
- Doorontwikkeling druktemonitor

De uitwerking van de visie valt onder het nieuwe beleid. In 2021 valt hierover een besluit, met een businesscase om helder te maken of en hoe investeringen zichzelf terugverdienen en hoe de financiering geregeld wordt. Benodigde investeringen worden bij de planrealisatie / go/no go besluiten aan het bestuur voorgelegd.

Een andere ontwikkeling met een financiële component betreft de installatie van het Bestuursbureau in en het real time meten van bezoekers.

Afhankelijk van de besluitvorming wordt de financiële vertaling daarvan in de najaarsrapportage 2021, de kadernota 2023 en de begrotingswijziging 2022 aan het bestuur voorgelegd.

Verwachtingen voor 2022 - 2025

- Realiseren van delen van visie;
- Succesvolle uitgifte van verschillende ontwikkellocaties met als resultaat een besparing op de beheerlasten en verhoging van de exploitatiebaten;
- Draagvlak voor schapsontwikkelingen door gericht omgevingsmanagement;

Programma's

Spaarnwoude wil haar doelen realiseren aan de hand van vijf programma's. Per programma wordt gewerkt aan diverse taakvelden. Per taakveld zijn operationele doelen voor 2022 bepaald.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	69.018	-	-69.018
2. Beheer en onderhoud	7.440.695	3.578.307	-3.862.388
3. Veiligheid en toezicht	613.292	-	-613.292
4. Bestuur en ondersteuning	843.359	-	-843.359
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.340	5.276.375	5.275.035
Totaal voor bestemming	8.967.704	8.854.682	-113.022
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	501.677	614.699	-113.022
Totaal na bestemming	9.469.381	9.469.381	-

Specificatie van de baten

Subsidies en projectbijdragen	40.334
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	3.558.973
Participantenbijdragen	5.255.375
Totaal baten voor bestemming	8.854.682

Reguliere werkzaamheden

Het saldo van de reguliere baten en lasten ligt lager dan voorgaande jaren, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is het gevolg van iets hogere baten uit erfpacht/huur en een aanpassing voor de reservering van het benodigd budget GO in SGP en SMG conform de geactualiseerde meerjaren beheerplannen.

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	8.910.024	8.919.099	8.614.993
Baten	8.841.453	8.776.632	7.978.631
Saldo	-68.571	-142.467	-636.362

Incidentele werkzaamheden

Het saldo van de incidentele baten en lasten ligt lager dan voorgaande jaren, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. In de baten zijn o.a. verwerkt de onderhoudssubsidie voor molen de Veer. De lasten betreft onderhoud evenemententerrein Oosterbroek. Het saldo is lager dan 2021, omdat het bestuur over nieuwe incidentele werkzaamheden nog moet beslissen.

	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Lasten	57.680	2.487.873	1.341.592
Baten	13.229	1.179.695	1.092.845
Saldo	-44.451	-1.308.178	-248.747

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Visie

Met het programma ontwikkeling en inrichting zet het recreatieschap zich in voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. Voor 2022 gaat het vooral om:

- uitvoeren van projecten en processen uit het uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2020 – 2025 (eind 2021 volgt een evaluatie van de planvoorbereidingsfase en go/no go besluiten voor daadwerkelijke realisatie van de projecten, waarbij de financiële gevolgen en dekking in beeld komen)
- uitvoeren van vastgoed-, locatie- en gebiedsontwikkelingen
- bevorderen samenwerking partners voor grotere publiciteit
- uitvoeren geven aan in 2021 opgesteld Plan van Aanpak biodiversiteit, door o.a. vergroten profilering op natuur en biodiversiteit en publiekscommunicatie over soortenrijkdom
- duurzame programmering van evenementen, stimuleren duurzaamheidsverbeteringen en bewaken van landschap- en natuurwaarden
- inrichtingsprojecten openbaar groen en openluchtrecreatie, zoals uitbreiden en verbeteren routenetwerken voor verschillende recreanten (fietzers, wandelaars, mountainbikers etc.)

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 2.1.1 Verkeer en vervoer

- aanleg en (her-)ontwikkeling van wegen, paden, steigers, kunstwerken, wegen en terreinmeubilair
- Uitvoering geven aan meerjaren provinciaal programma Herstel Liniedijken Stelling van Amsterdam 2021 - 2025, o.b.v. een (nog nader uit te werken) Samenwerkingsverklaring én substantiële cofinanciering vanuit de provincie, met in 2022:
 - revitaliseren parkeerplaats bij fort Bezuiden Spaarndam (nb. project is reeds gedekt via eigen meerjarenplanning GO; de kosten voor het schap kunnen dus verhaald worden op dit programma)
 - plaatsen infopaneel bij kruising Slaperdijkweg

Om een voortvarende start van de voorbereidingsfase te verzekeren, is voor de voorbereidingskosten van de maatregelen een financiële bijdrage door provincie Noord-Holland mogelijk tot 100% van de voorbereidingskosten.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

- Het tussen 2020 en 2025 realiseren van de groene F200 (fietsverbinding Amsterdam – kust) met noordelijke aftakkingen ter versterking van de leefbaarheid van de regio

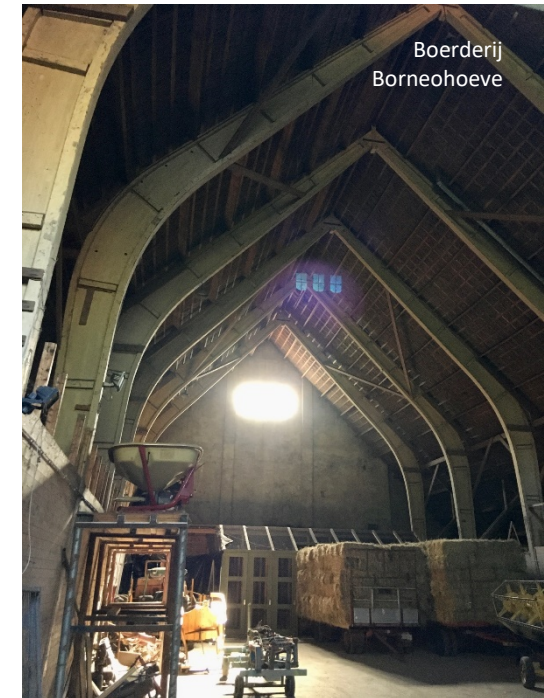
Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

- werving en begeleiding van ondernemers voor locatie- en gebiedsontwikkeling
- uitvoeren van projecten en processen uit het uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2020 – 2025. In 2020 is een start gemaakt met de planvoorbereidingsfase van zeven projecten. Eind 2020 zijn daar nog drie projecten aan toegevoegd. Het gaat om:
 1. Gebiedsconcepten, te weten:
 - Fort Benoorden Spaarndam en munitiecomplex
 - Borneohoeve, Oedipus brouwerij
 - Plesmanhoek
 - Lage Dijk 4/5
 - Hotel the Green
 - Wheeler-Ice Planet
 2. Ontvangstgebied Velsen/ SnowWorld
 3. Ontvangstgebied Zorgvrij
 4. Ontvangstgebied Haarlem/ Veerplas
 5. Ontvangstgebied Amsterdam Houtrak
 6. Ontvangstgebied Haarlemmermeer/ Groene Weelde
 7. Ecologisch beheerplan
 8. Duurzaam toekomstperspectief en realisatie NNN Dijkland
 9. Fietsverbinding Amsterdam – kust
 10. Branding en gebiedsidentiteit Spaarnwoude Park

Eind 2021 volgen go/no-go besluiten voor daadwerkelijke realisatie van de projecten, waarbij de financiële gevolgen en dekking in beeld komen. In 2022 volgt dan van enkele of alle projecten de fase van planrealisatie. Het meerjarenfinancieringsplan van het Uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park geeft meerjarig indicatief overzicht van de te verwachten plan-, uitvoerings- en beheerkosten en – indien van toepassing – van de te verwachten extra inkomsten uit huur en erfpacht. In de laatste geactualiseerde versie (december 2020) is zichtbaar dat de

geprognosticeerde structurele lasten hoger zijn dan structurele baten voor de periode tot 2040/2045, waardoor er sprake is van een exploitatietekort. In dat kader zal in 2021 gewerkt gaan worden aan een verdere uitwerking van de financiële strategie met de bijbehorende financiering. Het eerdere uitgangspunt dat duurzame (ecologie, sociaal-maatschappelijk, cultuurhistorie en economie) investeringen zich kunnen terugverdienen op de middellange termijn, behoeft daarom bijstelling van de beeldvorming.

- Strategisch omgevingsmanagement: bouwen aan een netwerk van belangenorganisaties, ambtelijke en bestuurlijke contacten van participanten, accountgesprekken met ondernemers etc.

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Vastgoed- en locatieontwikkelingen

- Sloop en sanering van commercieel vastgoed
- Groot onderhoud of vervanging van commercieel vastgoed
- Bouwrijp maken voor locatieontwikkelingen
- Operationeel omgevingsmanagement

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket worden de verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid.

Taakveld 5.5.1 Cultuurhistorische monumenten

Conserveren en publiekelijk toegankelijk maken van erfgoed, o.a.:

- restauratie en participatie voor toekomstig gebruik fort Benoorden Spaarndam
- verkenning toekomst boerderij Noord-Akendam (Haarlem)

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Inrichtingsprojecten van de recreatieterreinen, waaronder:

- uitvoering geven aan landschapsinrichtingsplan TenneT rond Groene Weelde
- verbeteren evenemententerreinen Houtrak, Oostenbroek/Buitenhuizen en Groene Weelde vanuit publiek-private samenwerking met evenementorganisatoren
- realisatie laatste delen wandelnetwerk Zuid-Kennemerland
- verplaatsing Pontveer de Opstapper
- aanleg 7 ha nieuw bos in park Zwanenburg vanuit Bossenstrategie (indien financiering hiervoor via gelden ministerie en samenwerking SBB rond komt)

Meerjareninvesteringsplanning (MJIP) voor 2023-2026

Wanneer een doel uit 2022 niet helemaal gerealiseerd kan worden, kan binnen het budget dat is begroot voor programma 1 alvast worden ingezet op (voorbereidingswerkzaamheden voor) deze doelen:

- Handelen in de geest van de vernieuwde visie met spelregels voor nieuwe initiatieven
- Realiseren van een permanente locatie ontwikkelingen, die bijdragen aan de vernieuwde visie en een gezonde financiële positie van het recreatieschap
- Inspelen op provinciale programma's zoals het Masterplan biodiversiteit, voedselvisie of de motie gebiedscoöperaties

Baten en lasten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	-	1.279.906	768.319
Inzet RNH	69.018	225.721	282.033
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	69.018	1.505.627	1.050.352
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	-	1.123.596	609.749
Totale baten	-	1.123.596	609.749
Saldo	-69.018	-382.031	-440.603

Programma 1 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1.1 verkeer en vervoer	--				
3.1 economische ontwikkeling	Ambitie- en visieproces en programmering	Eind 2021: evaluatie planvoorbereidingsfase go/no besluiten planrealisatie en vervolgaanpak achterstallig onderhoud	Focus op 10 kansrijke projecten binnen de vier pijlers: landschap, verbindingen, activiteiten en betrokkenheid (nb. gehele programma omvat 17 projecten)	5.335	
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	--				
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Ondernemersloket	continu		34.895	
5.5.1 cultuurhistorische monumenten			Wervingsfase fort Benoorden (nb. hierover moet het AB nog besluiten in 2021)	-	
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Diverse projecten			28.788	
Totaal				69.018	

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld nr.	Projectnaam	Begroting 2022	
		Lasten	Baten
	Subtotaal taakveld 2.1.1	-	-
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	5.335	
	Subtotaal taakveld 3.1	5.335	-
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur		
	Subtotaal taakveld 3.2.1	-	-
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	34.895	
	Subtotaal taakveld 3.3	34.895	-
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	28.788	
	Subtotaal taakveld 5.7.1	28.788	-
	Totaal	69.018	-

Programma 2. Beheer en onderhoud

Visie

Met het programma beheer en onderhoud zet het recreatieschap zich in voor de instandhouding van recreatie en natuur. Voor 2022 gaat het vooral om:

- uitvoering integraal beheer en exploitatie (gebouwen, wegen, paden, gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, kunstwerken en weg- en terreinmeubilair) volgens de gemiddelde CROW-beeldkwaliteit B
- een vervolgaanpak van het achterstallig onderhoud op basis van een evaluatie in 2021, met daarin mogelijk verhoging van de participantenbijdrage
- continuering en uitbreiding 24 projecten ecologisch beheer vanuit huidige inzichten, waaronder bloemrijke bermen en aanleg natuurvriendelijke oevers
- uitvoering geven aan maatregelen uit het ecologisch beheerplan (op te stellen in 2021) voor verhoging biodiversiteit en duurzaamheid. Daarbij toewerken naar vertaling visie naar beheerplan per gebied, met als startpunt doelsoorten NNN. Dit betekent in de parkachtige omgevingen van Oosterbroek/Buitenhuizen, Houtrak en Groene Weelde toewerken naar gevarieerd beheer met kruidenrijke bermen langs paden, op struweelvorming en een grotere diversiteit en gelaagdheid van de bosvakken. Ook zal nader bekeken worden hoe de huidige CROW-B norm voor recreatieve voorzieningen samen kan gaan met de NNN en ecologisch beheer (die verhouden zich namelijk niet goed tot elkaar)
- uitvoering geven aan één van de verbeterpunten uit het bezoekersonderzoek Spaarnwoude eind 2020: vervanging van de hoofdbewegwijzering in Spaarnwoude (blauw-witte wayfinding)
- inhuur van werknemers vanuit sociale werkvoorziening Paswerk en IJmond werkt (cf. besluit AB 2020/32)
- jaarlijks actualiseren van beheerplan en meerjarenbegroting
- verdere digitalisering in Geovisia

- begeleiden evenementen
- routenetwerken onderhouden
- gebiedspromotie: informeren van doelgroepen over ontwikkelingen en activiteiten

Zie voor nadere informatie ook de [paragraaf kapitaalgoederen](#).

Aanleg
natuurvriendelijke
oever Batterij (Halfweg)

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

- het jaarlijks (groot) onderhoud van wegen, paden, kunstwerken en weg- en terreinmeubilair, inclusief afschrijvingen
- straatreiniging. Overigens is opruimen van zwerfvuil bij ecologisch beheer een struikelpunt, omdat in ruigere begroeiing zwerfvuil moeilijker opruimt. Als er zwerfvuil achterblijft, wordt dit als snel ervaren als een rommeltje. Bij druk bezochte gebieden zal ecologisch beheer afgewogen moeten worden ten andere doelen.
- uitvoering geven aan één van de verbeterpunten uit het bezoekersonderzoek Spaarnwoude eind 2020: opstellen integraal plan voor bewegwijzering/informatievoorziening én tevens vervanging van de hoofdbewegwijzering in Spaarnwoude (blauw-witte wayfinding). De borden kennen op diverse plekken een matige staat van onderhoud of zijn niet meer actueel. Doel is eigentijdse borden met de look & feel van Spaarnwoude Park 2040 op logische plaatsen. Verder onderzoeken we de vervanging van de ANWB-paddenstoelen, de betonnen 'bushokjes', de informatiekasten (zie ook paragraaf 3.4) en toevoegen

van fijnmazige bewegwijzering in ontvangstgebieden. Financiering loopt via budget GO.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid (vastgoedbeheer):

- (her)ontwikkeling en (groot) onderhoud van ontwikkellocaties, ligweiden en dagkampeerterreinen;
- herstructurering en verduurzaming ontwikkellocaties.

En de uitvoeringsorganisatie zorgt voor het afhandelen van WOB-verzoeken, canonherzieningen en andere notariële wijzigingen van erfpachtcontracten.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Dit zijn de activiteiten die zijn gericht op het op de kaart zetten van Spaarnwoude. In 2021 wordt het resultaat van het project branding Spaarnwoude afgerond: een merkboekje en merkactivatieplan. 2022 staat in het teken van uitvoering geven aan dit merkactivatieplan.

Een ander speerpunt betreft de informatievoorziening aan recreanten die al in het gebied zijn. Uit het bezoekersonderzoek uitgevoerd eind 2020 bleek dat de 22 informatiekasten die in het gebied staan, maar matig gebruikt worden. In deze informatiekasten staat een plattegrond, de activiteitenkalender van Zorgvrij en actualiteiten (bv. coronaregels). Het vullen van de informatiekasten is arbeidsintensief. Onderzocht wordt daarom of de informatiekasten moeten blijven bestaan en of dat andere vormen denkbaar zijn (bv. app-ontwikkeling of waar mogelijk digitale borden).

De reguliere werkzaamheden betreffen:

- uitvoering geven aan de hernieuwde communicatievisie en strategie

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

- het met communicatiemiddelen ondersteunen van programmamanagement bij rapportages en verslaglegging over activiteiten, voortgang en resultaten van het recreatieschap (doelgroep: ambtenaren en bestuurders)
- het actief communiceren van behaalde resultaten van het recreatieschap, ten behoeve van zichtbaarheid en draagvlak op politiek-bestuurlijk niveau (pers, inwoners, omwonenden, ondernemers, raden- en Staten en recreanten)
- informeren van doelgroepen over ontwikkelingen en activiteiten
- het bevorderen van de samenwerking tussen lokale ondernemers en het recreatieschap.
- vergroten profilering op natuur en biodiversiteit en in samenhang communiceren over de projecten ecologisch beheer (zie 5.7.2)

Taakveld 5.3 Cultuur presentatie en productie

- Werving van nieuwe evenementen vanuit het (nog in 2021 vast te stellen) evenementenprofiel ontvangstgebieden
- Begeleiding van grote evenementen in de voorbereiding, opbouw, tijdens de uitvoering en in de afbouw en evaluatie, waaronder Strong Viking, Mysteryland, Awakenings, Mud Masters en Dance Valley.
- Duurzame programmering van evenementen, zoals het gebruik van aggregaten zoveel mogelijk vermijden en het gebruik van doorspoeltoiletten bevorderen.
- Aandacht voor biodiversiteit bij evenementen: het rekening houden met de natuur door de evenementorganisator.

Taakveld 5.5.2 cultuurhistorische monumenten

Conserveren en publiekelijk toegankelijk maken van erfgoed, o.a.:

- vastgoedbeheer fort Bezuiden Spaarndam
- vastgoedbeheer molen de Veer

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, etc. inclusief afschrijvingen, o.a.:

- begeleiden evenementen
- routenetwerken onderhouden, beheren en promoten
- exploitatie van evenemententerreinen
- uitgifte van gebruiksovereenkomsten, ontheffingen en vergunningen
- publieksdiensten
- begeleiden werken van derden
- onderhoudsmaterieel, voer- en vaartuigen
- coördinatie en communicatie zwemwaterkwaliteit
- routenetwerken beheren en promoten (via digitale kanalen)
- recreatiemonitor uitvoeren (meting aantal en onderzoek bezoekers)
- ecologisch beheer vanuit het nog op te stellen ecologisch beheerplan (2021) en Plan van Aanpak biodiversiteit (beleid RNN, beleid NNN). Vooruitlopend daarop voert het recreatieschap in 24 deelprojecten en gebieden al ecologisch beheer uit, wat op onderstaande kaarten te zien is. Uiteindelijke doel is biodiversiteit integraal onderdeel te laten uitmaken van het beheer. Op de kaarten en tabellen hieronder staan de projecten weergegeven.

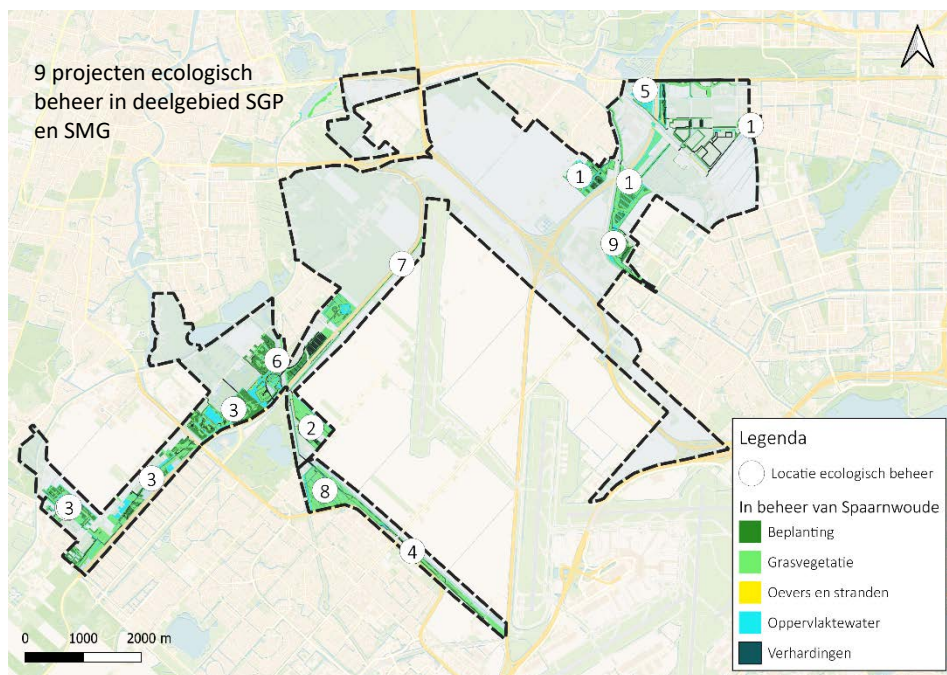
1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Nummer	Projecten ecologisch beheer in SGP en SMG
1	2021 & 2022: Extensieve delen worden tweemaal per jaar gemaaid en het maaisel afgevoerd
2	2021 & 2022: Inzaaien van akkerranden met bloemenmengsel
3	2021 & 2022: Overgang van jaarlijks tweemaal maaien en afvoeren naar eenmaal maaien en afvoeren per jaar
4	2021 & 2022: Sinus maaien door vrijwilligers uit Hoofddorp en verwijderen boomvormers ten behoeve van botanische waarden
5	2021: Verwijderen van boomvormers ten behoeve van de rietlanden
6	2021 & 2022: Open houden van de kruidenvegetaties voor o.a. de eerder aanwezige Wespenorchissen
7	2021: Bloemrijk inzaaien van grond op de ingegraven 150 KV kabel TenneT onder voorbehoud van extra vergraving kabel
8	2021: Maaien en afvoeren ten behoeve van de soortenrijke hooilandvegetaties a.d.h.v. advies uit ecologisch onderzoek
9	2022: Uitvoeren ecologisch onderzoek naar de natuurwaarden en beheer aanpassen a.d.h.v. aanbevelingen uit het onderzoek

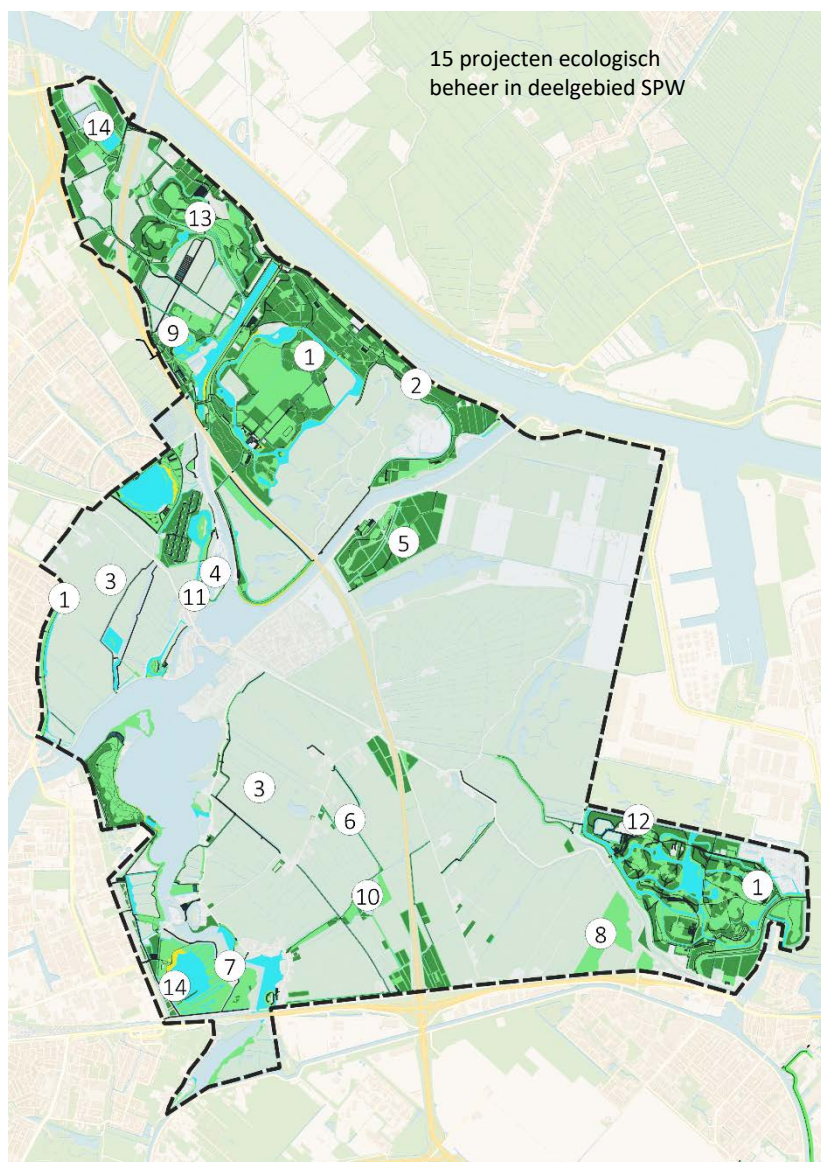
1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

Nummer	Projecten ecologisch beheer in SPW
1	2021: Pilot met hooien van een botanisch waardevol grasland of 2021 & 2022: Dunnen, open plekken creëren en het laten liggen van dood hout in de bosvakken, zodat een horizontale en verticale structuur ontstaat.
2	2021: Creëren van een brakke poel met een plas/dras oever. In 2022 evalueren en onderzoeken.
3	2021 & 2022: Weidevogelbeheer door agrariërs
4	2021: Creëren van een tweede eiland in de plas van het Landje van Gruijters, waar kluten op kunnen neerstrijken.
5	2021: Onderzoek naar de status van de ontwikkeling van het hakhoutbeheer van essen in het Westhoffbos.
6	2021 & 2022: Herstel van natuurbermen in Dijkland. Dit project loopt door over meerdere jaren.
7	2021 & 2022: Verwijderen van boomvormers voor het herstel van de rietlanden. In 2022 wordt fase twee van de vier fasen uitgevoerd. Verwijderen opgaande beplanting bij het riet/grasland.
8	2021 & 2022: Fase twee van het herstel natuurvriendelijke oever Spaarnwouderveen. In 2022 wordt de laatste fase afgerond.
9	2021 & 2022: Inzaaien met een streekeigen bloemenmengsel, zodat een bloemenrijk grasland ontstaat.
10	2021 & 2022: Toepassen hakhoutbeheer a.d.h.v. adviezen uit uitgevoerd natuuronderzoek.
11	2021: Ecologisch onderzoek naar de botanische waarden en dag- en nachtvlinders op de Liniedijk tussen fort Benoorden en fort Bezuiden Spaarndam.
12	2021: Aanleggen van een natuurvriendelijke beschoeiing van wilgen wiepen. De oevers blijven intact zodat de ijsvogel hier kan nestelen.
13	2021: Ecologisch onderzoek naar de aanwezige natuurwaarden bij ontvangstgebied Snowworld, zoals nectarplanten, broedvogels, dag- en nachtvlinders, vleermuizen en libellen.
14	2021: Randenbeheer t.b.v. orchideeën, zoals de rietorchis. Ook is hier de oever hersteld met faunatrappen. Tevens in 2022 maaien en afvoeren t.b.v. bloemrijke bermen langs het fietspad parallel aan het spoor en bosdunningen.
15	2022: Aanleggen van een natuurvriendelijke oever in omgeving De Ven a.d.h.v. adviezen uit uitgevoerd natuuronderzoek. Tevens ophangen nestkasten voor vogels en vleermuizen.

1. Ontwikkeling en inrichting

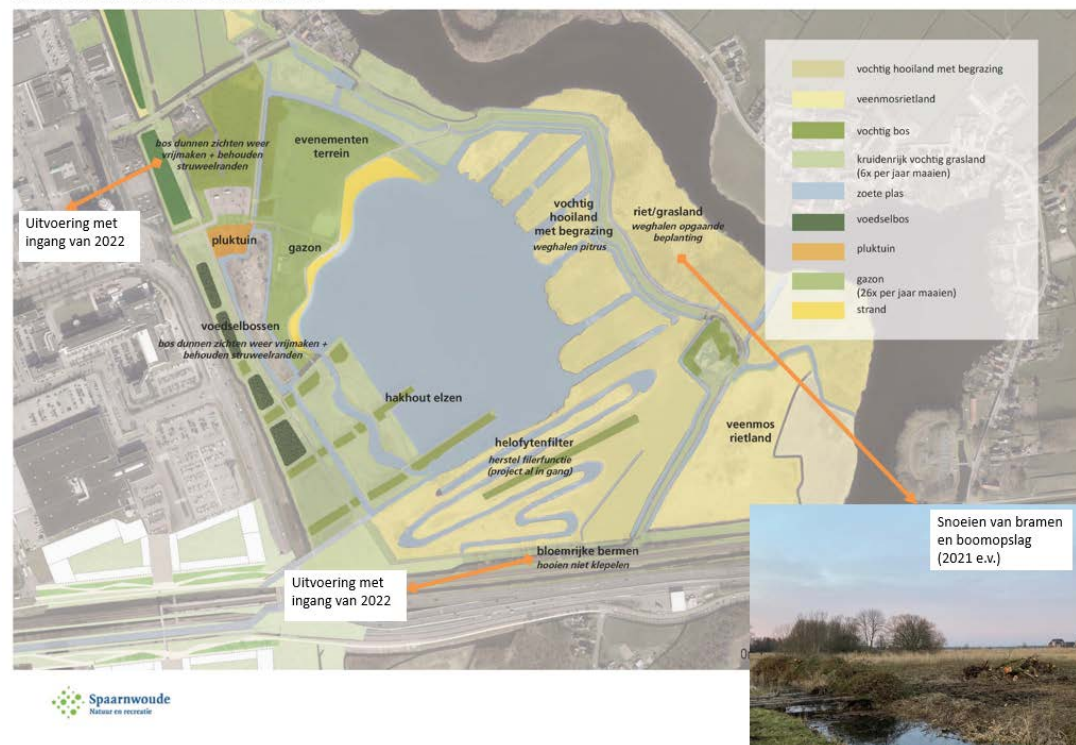
2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

5. Algemene dekkingsmiddelen

NATUURONTWIKKELING / VEERPLAS

Baten en lasten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Begroting 2022	Begrotingswijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten DO	2.711.407	2.692.959	2.765.372
Overige bedrijfskosten	715.447	1.669.472	994.285
Inzet RNH	1.971.859	1.981.210	1.766.176
GO*	1.019.589	1.892.000	1.351.891
Kapitaallasten	96.068	108.110	65.325
Subtotaal lasten	6.514.370	8.343.751	6.943.049
Dotatie voorziening GO*	1.945.914	1.993.810	1.557.467
Onttrekking voorziening GO*	-1.019.589	-1.892.000	-1.336.491
Saldo mutaties voorziening GO	926.325	101.810	220.976
Totale lasten	7.440.695	8.445.561	7.164.025
Opbrengsten	3.565.078	3.536.786	2.845.549
Projectsubsidies	13.229	56.099	483.097
Totale baten	3.578.307	3.592.885	3.328.645
Saldo	-3.862.388	-4.852.676	-3.835.379

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen van maatschappelijke kapitaalgoederen, waarvan de kosten minder dan € 100.000 bedragen. Zie ook de toelichting in de [paragraaf kapitaalgoederen](#).

Meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) voor 2023-2026

De volgende operationele doelen zijn gepland voor de volgende jaren:

- uitvoering geven aan de planning van het meerjarenoverzicht investeringen;
- uitvoering geven aan de afspraken over de meerjarige planning op basis van het afgesproken onderhoudsniveau B (CROW – Cyber).

Wanneer een doel uit 2022 niet helemaal gerealiseerd kan worden, kan binnen het budget dat is begroot voor programma 2 alvast worden ingezet op (voorbereidingswerkzaamheden voor) deze doelen.

Programma 2 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	Wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair	continue	Beeldkwaliteit CROW B	1.426.336	74.390
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastructuur	Vastgoedbeheer	continu	In totaal beheert Spaarnwoude 157 erfpachtcontracten, 121 huurcontracten, 24 pachtcontracten en 125 overige contracten, zoals gras op stam en bruikleenovereenkomsten.	367.291	2.197.792
3.4 economische promotie	Gebiedspromotie en communicatie	continu	Vergroten betrokkenheid en draagvlak bij stakeholders (gemeenten, ondernemers, bezoekers en organisaties)	206.331	0
5.3 cultuur presentatie en productie	Evenementen	continu		148.599	928.034
5.5.2 cultuurhistorische monumenten	Fort bezuiden Spaarndam Fort Liebrug Molen de Veer	continu		20.275	20.275
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.	continu	Beeldkwaliteit CROW B	5.292.138	357.816
Totaal				7.440.695	3.578.307

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Begroting 2022	
		Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	335.084	-74.390
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	1.035.792	-
2.1.2	GO/V	356.126	-
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-356.126	-
2.1.2	Kapitaallasten	55.460	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	1.426.336	-74.390
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	367.291	-2.197.792
	Subtotaal taakveld 3.2.2	367.291	-2.197.792
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	206.331	-
	Subtotaal taakveld 3.4	206.331	-
5.3	Reguliere werkzaamheden cultuurpresentatie en productie	148.599	-
5.3	Evenementen	-	-928.034
	Subtotaal taakveld 5.3	148.599	-928.034
5.5	Fort bezuiden Spaarndam	-	-
5.5	Fort Liebrug en molen de Veer	20.275	-20.275
	Subtotaal taakveld 5.5	20.275	-20.275
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	4.321.133	-349.087
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	910.122	-
5.7.2	GO/V	663.463	-
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-663.463	-
5.7.2	Kapitaallasten	40.608	-
5.7.2	Projectsubsidies	-	-8.729
	Subtotaal taakveld 5.7.2	5.271.863	-357.816
	Totaal	7.440.695	-3.578.307

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Visie

Door gastheerschap, het houden van toezicht en handhavend optreden wil het recreatieschap bij bezoekers de gevoelens van sympathie, vertrouwen en veiligheid vergroten.

- gebiedsgericht toezicht door gastheerrol
- toezien op naleving wet- en regelgeving, met vijf aandachtsgebieden (ruiters/MTB buiten paden, zedendelicten, illegale dumping en hondenovertlast)
- tijd- en plaatsspecifieke acties zoals handhaving loslopende honden in broedseizoen weidevogels
- in het dalseizoen (winter) inzet op beheer en onderhoudsprojecten in het gebied
- bevorderen samenwerking partners (o.a. politie, gemeentelijke handhaving)
- uitvoering geven aan het Toezichtplan 2022 – 2026 (op te stellen in 2021), waardoor prioriteiten, werkwijzen ed. worden geactualiseerd

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

De kerntaken van toezicht in het recreatieschap zijn het vervullen van een goed gastheerschap en zorgdragen voor het goed functioneren van het gebied. Een prettig verblijf van de recreant mag niet worden verstoord door andere recreanten die zich niet aan de regels houden. Ook de kwaliteit van het gebied mag niet leiden onder dat

gedrag. Handhaven is dus zowel van belang bij het vervullen van het gastheerschap als het functioneren van het gebied.

1. Vervullen rol gastheer in de gebieden;
2. Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening;
3. Jaarlijks opstellen handhavingsplan;
4. En zichtbaarheid verbeteren.

Baten en lasten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	48.067	51.097	29.639
Inzet RNH	565.225	560.740	628.773
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	613.292	611.837	658.412
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	-613.292	-611.837	-658.412

Programma 3 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	Gastheerschap en toezicht door boa's	Continu	Bezoekers voelen zich veilig, houden zich aan de regels en de kwaliteit van het gebied blijft geborgd.	613.292	-
Totaal				613.292	-

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Visie

Dit programma valt uiteen in een drietal afdelingen, te weten:

- bestuursadvisering en programmasturing: faciliteren bestuur bij voorbereiding en uitvoering besluiten in samenwerking met het Bestuursbureau
- bestuurssecretariaat: ondersteuning bij besluitvormingsproces, zorgdragen adequate informatievoorziening en bewaken wettelijke termijnen
- financiële administratie

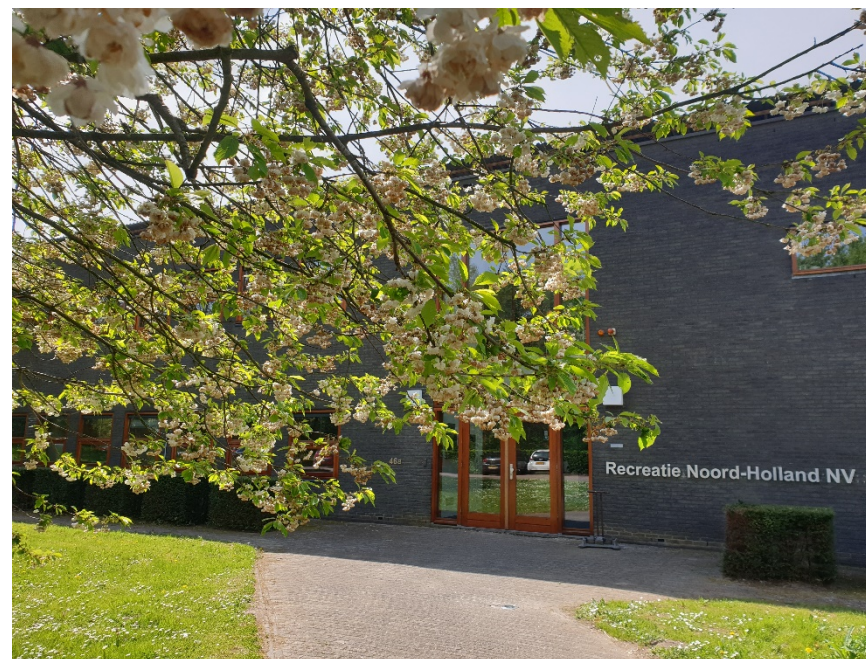
Samen met andere Noord-Hollandse recreatieschappen wordt ingezet op:

- continue verbetering van planning & controlcyclus
- instellen van het Bestuursbureau, als schakel tussen het bestuur en de uitvoeringsorganisatie (definitieve besluitvorming Q4 2021, waarna financiële gevolgen voor participanten in begrotingswijziging 2022 worden meegenomen)
- uitbreiding druktemonitor voor real time bezoekersinformatie, ten behoeve van spreiding bezoek op drukke momenten en plekken

Speerpunten voor 2022 zijn:

- programmasturing van de toekomstige ontwikkelingen van Spaarnwoude Park (in tijd, geld, verbinding)
- participatie vormgeven op relevante onderdelen van het uitvoeringsprogramma en voeren van strategisch omgevingsmanagement
- samenwerking vanuit nieuwe governance structuur voor bestuurlijke aansturing voor de gebieden
- verder implementeren van de financiële transitie:
 - aanscherpen planning & controlcyclus

- herijking risicoanalyse
- begroting conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 0.1 Bestuur

1. Uitvoering geven, na bestuurlijke besluitvorming, aan het uitvoeringsprogramma van de visie
2. Samenwerking met het Bestuursbureau, als schakel tussen het bestuur en de uitvoeringsorganisatie

1. Ontwikkeling en inrichting

2. Beheer en onderhoud

3. Toezicht en veiligheid

4. Bestuur en ondersteuning

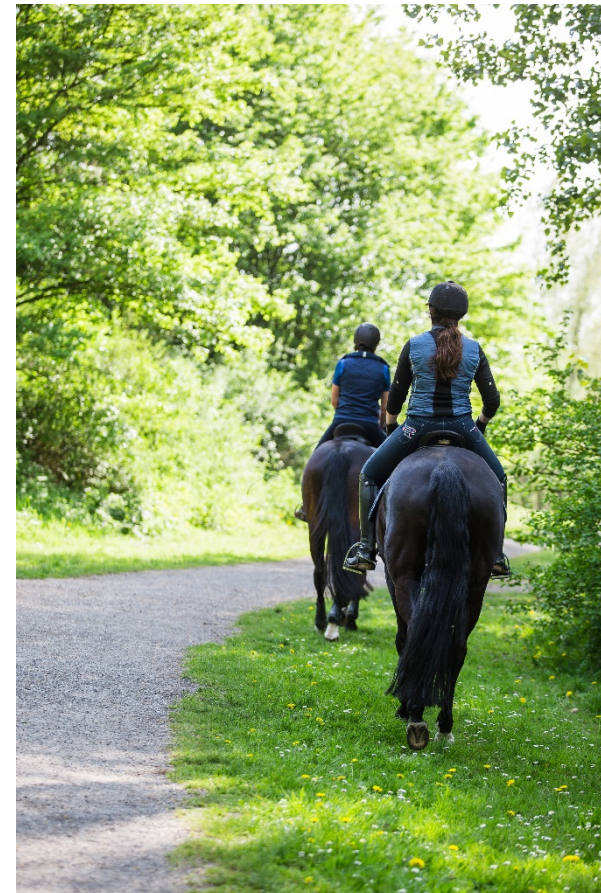
5. Algemene dekkingsmiddelen

3. Monitoring van financieel sluitende meerjarenbegroting voor het recreatieschap
4. Informatie uitwisseling en gebiedsbezoek met deelnemers
5. Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2021.

Taakveld 0.4 Overhead

1. Implementeren van de financiële transitie;
 2. Verbeterde bestuurlijke besluitvorming;
 3. Verbeterde planning & control;
 4. En verbeterd omgevingsmanagement.
- Financiën - verder implementeren van de financiële transitie
 - aanscherpen planning & controlcyclus
 - jaarlijkse vernieuwing risicoanalyse
 - begroting conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV)
 - Bestuursadvisering – kwalitatief goede bestuurlijke besluitvorming
 - faciliteren bestuur bij voorbereiding en uitvoering van de jaaropdracht en besluiten in samenwerking met het Bestuursbureau
 - programmasturing in tijd, geld en kwaliteit gericht op realiseren doelen en juist uitvoeren van schapstaken
 - invulling geven aan het vastgestelde uitvoeringsprogramma gericht op het realiseren van de doelen en ambities van de nieuwe visie
 - aansturen uitvoeringsorganisatie
 - doorlopend aandacht voor verbetering van het proces bestuursadvisering (afstemming, tijdigheid en volledigheid)
 - operationeel omgevingsmanagement gericht op realiseren draagvlak doelen
 - beantwoorden van bestuurlijke vragen en coördineren evt. WOB-verzoeken.

- Secretariaat
 - ondersteuning bij besluitvormingsproces
 - zorgdragen adequate informatievoorziening
 - bewaken wettelijke termijnen

Baten en lasten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	58.128	63.619	62.677
Inzet RNH	785.231	778.999	1.016.093
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	843.359	842.618	1.078.770
Opbrengsten	-	-	-
Saldo	-843.359	-842.618	-1.078.770

De kosten van programma 4 zijn hoger dan het totaal van de voormalige deelprogramma's 3 t/m 6. Dit wordt met name veroorzaakt door de definitie van het taakveld overhead, waar alle hiërarchisch leidinggevenden toe worden gerekend. Ook de locatiebeheerder is hiërarchisch leidinggevend en zijn inzet werd voorheen begroot in het voormalige deelprogramma 1. Een ander verschil is dat de inzet van het communicatieteam, dat vooral bestaat uit klantcommunicatie, voortaan wordt begroot bij het nieuwe programma 2. Beheer en onderhoud.

Programma 4 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
0.1 bestuur	Accountantscontrole	Voorjaar 2022	Zie kopje operationele doelen	23.781	
0.4 overhead	Zie onderstaande specificatie			819.578	
Totaal				843.359	

Specificatie van de overhead (taakveld 0.4)

Onderdeel	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	Continu	Bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak voor visie en uitvoeringsprogramma resulterend in sluitende meerjarenexploitatie Werken met de nieuwe governance structuur met het Bestuursbureau	208.977	
Secretariaat	Continu	Zie kopje operationele doelen	117.136	
Financiële control en administratie	Continu	Zie kopje operationele doelen	216.955	
Locatiebeheerder en management	Continu	Zie kopje operationele doelen	242.163	
Kantoor- en bedrijfskosten	Continu	Zie kopje operationele doelen	34.347	
Totaal			819.578	

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Visie

Het verwerven van (zo veel mogelijk structurele) opbrengsten uit het recreatiegebied om daarmee bij te dragen aan een (financieel) gezond en duurzaam recreatieschap.

Operationele doelen per taakveld voor 2022

Taakveld 0.5 Treasury

1. De financiering van het vastgestelde beleid
2. Zo weinig mogelijk financieringskosten
3. Het beperken van de (financiële) risico's

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

Dat betreft de participantenbijdragen: deze zijn licht gestegen van € 5.213.666 in 2021 naar € 5.255.375 in 2022.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

N.v.t.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de Nota reserves en voorzieningen (vastgesteld door algemeen bestuur in 2020). Het begrotingsjaar 2022 wordt afgesloten met een tekort van € -113.022. Dit begrote bedrag is een combinatie van dotaties en onttrekkingen van de verschillende deelgebieden.

Taakveld 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

Baten en lasten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Bedrijfskosten	1.340	1.329	5.025
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	1.340	1.329	5.025
Participantenbijdragen	5.255.375	5.213.666	5.081.545
Opbrengsten	21.000	26.180	51.537
Totale baten	5.276.375	5.239.846	5.133.082
Saldo voor bestemming	5.275.035	5.238.517	5.128.057
Mutaties reserves	-113.022	-1.450.645	-885.108
Saldo na bestemming	5.388.057	6.689.162	6.013.166

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

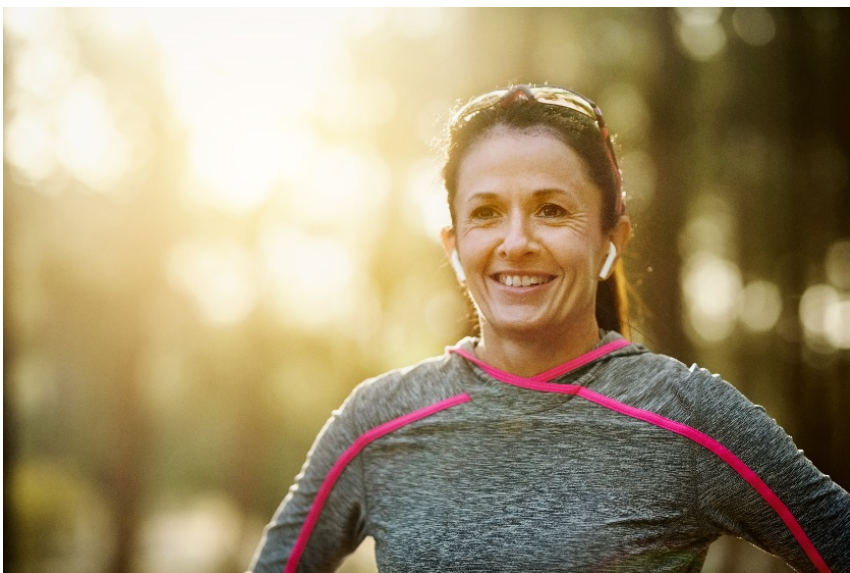
	Begroting 2022	Begrotings- wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Toevoeging algemene reserve	89.910	376.570	237.894
Onttrekking algemene reserve	-	-272.560	-60.001
Toevoeging bestemmingsreserve	411.767	117.881	943.035
Onttrekking bestemmingsreserve	-614.699	-1.672.536	-2.006.036
Totaal	-113.022	-1.450.645	-885.108

Programma 5 in geld per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.5 treasury	bank- en rentekosten	1.340	21.000
0.8 overige baten en lasten	participantenbijdragen	-	5.255.375
0.9 vennootschapsbelasting		-	-
0.10 mutaties reserves	toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	501.677	614.699
0.11 resultaat rekening baten en lasten		-	-
Totaal		503.017	5.891.074

Paragrafen

Ontspanning in de natuur in vele opzichten, dat is recreatiegebied Spaarnwoude. Het gebied biedt een rijkdom aan landschappen: van polders tot veenweiden tot bos tot machtige uitzichtheuvels. Een plek waar je stoere outdoor activiteiten kunt ondernemen zoals skiën, quadrijden, feesten, lasergamen en wielrennen.

Maar de rust opzoeken kan ook met het scala aan wandel-, fiets- en paardrijdroutes. In de zomer kun je komen zwemmen aan de Veerplas of Westbroekplas. Liefhebbers van oude dorpen, forten en dijken kunnen hier hun hart ophalen. Spaarnwoude ligt in tussen het stedelijk gebied van Kennemerland en Amsterdam. De provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer en Velsen dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en de ontwikkeling van dit gebied.

Indexatie

De baten en lasten zijn (met uitzondering van afschrijvingen en rente) verhoogd met een index van 0,8 % voor 2022. Ook de participantenbijdrage is met deze index verhoogd. Deze indexatie is gebaseerd op het inflatiecijfer volgens het CBS (CPI nov. 2021). Dat is een ander percentage dan in de kadernota vermeld stond, namelijk 2,6%. Het CBS maakte de lagere cijfers bekend toen de kadernota al in besluitvorming zat. Het recreatieschap maakt altijd gebruik van het maandcijfer van november.

De laatste omvangrijke verhoging van de participantenbijdrage was in 2019. Het algemeen bestuur heeft in 2018 besloten tot het verhogen van de bijdrage om het beheertekort op dagelijks en groot onderhoud structureel op te lossen. Sindsdien beschikt het recreatieschap jaarlijks over € 2 miljoen meer dan daarvoor. In 2018 bedroeg de participantenbijdrage (afgerond) € 2,9 miljoen in totaal, in 2019 werd dit € 4,9 miljoen, in 2020 ging het om € 5,1 miljoen en voor 2022 stijgt dit naar ruim € 5,3 miljoen.

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Recreatieschap Spaarnwoude in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden.

Om het weerstandsvermogen te berekenen worden alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïnventariseerd. Per risico wordt de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Dit bedrag wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen. De intentie is om de aanpak en invulling van de risicoparagraaf te verbeteren.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve, de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen, de bestemmingsreserve investeringen en de voorziening voor groot onderhoud.

In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Recreatieschap Spaarnwoude heeft iedere onvoorziene last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk komt te staan.

Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn.

	Stand 01-01-2022	Stand 31-12-2022	Vershil
Algemene reserve SPW	54.418	54.418	-
Bestemmingreserve beheer SPW	859.116	926.862	67.746
Bestemmingsreserve investeringen SPW	862.873	818.291	-44.582
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	11.538	11.654	116
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	1.632.302	1.576.842	-55.460
Algemene reserve SGP	3.084.202	3.132.960	48.758
Best.reserve verv.investeringen SGP	2.310.633	2.645.940	335.307
Bestemmingsreserve SMG	4.754.101	4.344.734	-409.367
Best. reserve SMG beh. monument MH17	699.032	643.492	-55.540
Totaal reserves	14.268.215	14.155.193	-113.022
Voorziening groot onderhoud	26.928	838.704	811.776
Voorziening groot onderhoud	284.491	346.996	62.505
Voorziening groot onderhoud	346.076	398.120	52.044
Totaal	14.925.710	15.739.013	813.303

Risico's

Jaarlijks worden de risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van het recreatieschap geïnventariseerd en gekwantificeerd.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

De wereldwijde pandemie met covid-19 gaat mogelijk ook van invloed zijn op het begrotingsjaar 2022 van recreatieschap Spaarnwoude. De mate waarin Nederland terugkeert naar 'normaal' hangt af van de snelheid van het vaccinatiebeleid, de ontwikkeling van het aantal besmettingen met het coronavirus (en nieuwe varianten). De verwachting is dat corona een endemische ziekte wordt. Het is daarom op voorhand niet eenvoudig de exacte effecten op de begroting in te schatten.

De belangrijkste risico's voor Spaarnwoude zijn:

Nr.	Risico	Hoogte	Kans	Financiële impact jaarlijks	Uitgaande van twee jaar
1	Subsidies (risico van terugbetalen)	Laag risico	Incidenteel	€ 50.000	€ 50.000
2	Inkoop en aanbestedingsrisico	Midden risico	Structureel	€ 100.000	€ 200.000
3	Vervuilde grond/ bodemsanering	Midden risico	Incidenteel	€ 500.000	€ 500.000
4	Verandering regelgeving (bijv wijziging zwemwater kwaliteit)	Midden risico	Structureel	€ 25.000	€ 50.000
5	Calamiteiten zwemwater	Laag risico	Structureel	€ 10.000	€ 20.000
6	Verminderde inkomsten door faillissement ondernemer en / of tegenvallend bezoek c.q. geen doorgang evenementen	Hoog risico	Incidenteel	€ 560.000	€ 560.000
7	Opruimen dumping drugs afval	Hoog risico	Incidenteel	€ 50.000	€ 50.000
Totaal					€ 1.430.000

De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering is een logische basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat niet alle risico's kunnen worden gekwantificeerd (p.m.-posten).

1. Voor de geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's worden de uitkomsten van de risico-inventarisatie als norm genomen voor het bepalen van het gewenste minimale weerstandsvermogen. Bij de risico-inventarisatie zijn risico's gekwantificeerd voor een bedrag van € 1.430.000.
2. Voor de niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Het rijk stelt voor de gemeenten die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve ook op 2% van de som van de structurele inkomsten te stellen. Voor Recreatieschap Spaarnwoude komt 2% van de structurele inkomsten overeen met een bedrag van € 100.000. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor *niet* gekwantificeerde risico's.

De kwantificering van de risico's leidt tot een berekend weerstandsvermogen van € 1.530.000. De huidige weerstandscapaciteit ligt net boven dit niveau. Van de reserves (het eigen vermogen) is € 1.600.000, - aangemerkt als direct beschikbare incidentele weerstandscapaciteit. Het vrije deel uit de overige reserves is niet direct beschikbaar. Het Algemeen Bestuur moet hiervoor eerst de bestemming van de reserve wijzigen, hetgeen tot de mogelijkheden behoort. Voorzieningen worden niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Gezien de verschillende deelgebieden (SPW, SGP en SMG) ieder op een aparte wijze wordt gefinancierd valt het gewenste weerstandsvermogen als volgt te verdelen.

Deelgebied	Verdeling	Benodigd weerstandsvermogen	Deel direct beschikbaar voor weerstandscapaciteit
SPW	75%	1.147.500	1.100.000
SGP	17,5%	267.750	300.000
SMG	7,5%	114.750	200.000
Totaal	100%	1.530.000	1.600.000

Uit de uitsplitsing reserves per deelgebied en het confronteren van de bedragen die nodig zijn per deelgebied met de benodigde middelen, leidt dit tot de conclusie dat deelgebied SPW ruim onder het niveau zakt van het benodigde weerstandsvermogen. Bij deelgebied SPW is er ultimo 2020 al een gering tekort van ca. € 50.000 in de confrontatie van weerstandsvermogen en vrij beschikbare weerstandscapaciteit, maar ultimo 2022 is er sprake van een veel groter tekort, te weten € 376.908.

Risicobeheersing

Maatregelen om de genoemde risico's te beheersen, zijn:

- Tijdig overleg plegen met subsidiegevers
- Conform wet- en regelgeving aanbestedingen in de markt zetten
- Bij aan- en verkoop gronden 0-meting naar bodemverontreiniging
- Betalingsregeling treffen voor spreiding betaling

	Stand per 31-03-2021	Stand per 31-12-2022	Benodigd weerstandsvermogen	Deel direct beschikbaar voor weerstandscapaciteit
Algemene reserve SPW	54.913	55.538		50.000
Bestemmingreserve beheer SPW *	607.229	673.092		1.050.000
Bestemmingsreserve investeringen SPW **	796.950	753.610		
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	11.550	11.682		
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	1.632.302	1.576.842		
Totaal reserves SPW	3.102.944	3.070.764	1.147.500	1.100.000
Algemene reserve SGP ***	3.078.202	3.126.960		
Best.reserve verv.investeringen SGP	2.310.633	2.645.940		
Totaal reserves SGP	5.388.834	5.772.900	267.750	300.000
Bestemmingsreserve SMG	4.754.101	4.344.734		
Best. reserve SMG beh. monument MH17	699.032	643.492		
Bestemmingsreserve SMG investering	414.582	414.582		
Totaal reserves SMG	5.867.715	5.402.808	114.750	200.000
Totaal reserves	14.359.494	14.246.472	1.530.000	1.600.000
Bestemmingreserve beheer SPW * saldo inclusief nog te nemen besluiten				
Bestemmingsreserve investeringen SPW ** saldo inclusief nog te nemen besluiten				
Algemene reserve SGP *** saldo inclusief nog te nemen besluiten				

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd. Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

indexatie	Jaarrekening 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Netto schuldquote	-131%	-73%	-61%	-61%	-62%	-62%
Idem gecorrigeerd voor verstrekke leningen	-131%	-73%	-61%	-61%	-62%	-62%
Solvabiliteitsratio	84%	84%	80%	79%	79%	79%
Structurele exploitatieruimte	-7%	-1%	0%	0%	1%	1%
Grondexploitatie	n.v.t.					
Belastingcapaciteit	n.v.t.					

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Water
- Oevers en stranden
- Terreinmeubilair
- Hygiënische maatregelen
- Gebouwen (openbaar)
- Gebouwen (in verhuur / erfpacht)

Op 13 december 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau B vastgesteld voor alle kapitaalgoederen op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018". CROW staat (oorspronkelijk voor) het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek. Tegenwoordig is het een eigenaam. Alleen monument MH17 wordt conform afspraak beheerd op niveau A+.

De CROW-systematiek heeft kwaliteitsnormen van A+ (top)-A-B-C-D. Als voorbeeld geldt Verhardingen – Onkruid in goten en randstroken: A betekent "weinig onkruid" en B "in beperkte mate onkruid". Recreatieschap Spaarnwoude weet de beeldkwaliteit momenteel te handhaven op basis van het beschikbare beheerbudget.

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV).

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en niet levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (vervangingen tot Kies een item.) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV zijn de maatschappelijke vervangingen boven de € 100.000 en economische vervangingen (voor bijvoorbeeld gebouwen en voertuigen) boven de € 10.000. Het moment dat een grote vervanging gedaan wordt, wordt de som van die investering vanuit de bestemmingsreserve beheer overgezet naar de bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten en vervolgens jaarlijks afgeschreven op de balans. Door het afschrijven veroorzaakt de investering geen hoge piek in de winst- en verliesrekening, maar worden jaarlijkse kapitaallasten opgenomen tijdens de levensduur van het object.

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Investerings lager dan deze grens betaalt het recreatieschap uit de bestemmingsreserve beheer (SPW), bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen (SGP) en bestemmingsreserve investering (SMG).

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Op de balans is rekening gehouden met een realistische jaarlijkse waardedaling. Die waardedaling leidt tot de jaarlijkse afschrijvingslasten, die in de jaarlijkse exploitatie verwerkt zijn. Omdat de investeringen uit de reserves worden betaald, kunnen deze jaarlijkse afschrijvingslasten worden afgedekt.

Wanneer het recreatieschap een investering niet (geheel) uit de bestemmingsreserve beheer kan betalen, is het (met instemming van het bestuur) mogelijk om het benodigde bedrag voor de bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten te betalen uit eenmalige extra bijdragen van de participanten.

Een andere optie is in theorie om een investering te betalen uit een lening, maar dat is tegen de uitgangspunten die het recreatieschap zichzelf heeft opgelegd. Bij een lening moet het recreatieschap de jaarlijkse kapitaallasten dekken uit de exploitatie en/of hogere participantenbijdragen, in plaats van dekking uit de reserves. Van de optie om geld te lenen voor een investering wordt nu geen gebruik gemaakt.

Totale lasten DO, GO en VV

Totaal kapitaalgoederen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	2.711.407	2.733.096	2.754.963	2.777.004
Groot onderhoud/Vervangingen <100.000	1.019.589	1.448.518	1.395.697	1.379.011
Kapitaallasten	96.068	95.448	86.889	86.889
Totaal	3.827.064	4.277.062	4.237.549	4.242.904

Vervangingsinvesteringen op afschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-	-

Hieronder worden de kapitaalgoederen per taakveld en categorie verder uitgewerkt.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Verhardingen	346.729	699.627	472.521	386.676
Civiele kunstwerken	384.821	355.732	433.313	354.395
Overige bedrijfskosten	15.120	15.241	15.363	15.486
Inzet RNH	-	-	-	-
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	679.666	359.607	512.914	681.489
Totaal	1.426.336	1.430.207	1.434.111	1.438.046

Categorie verhardingen

Recreatieschap Spaarnwoude heeft in totaal 94 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruiterpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid.

VERHARDINGEN	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	176.075	177.483	178.904	180.335
Groot onderhoud/Vervangin- gen <100.000	170.654	522.144	293.617	206.341
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	346.729	699.627	472.521	386.676

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-	-
Economische vervangingen				

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 486 stuks kunstwerken waarvan 187 bruggen en 299 waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers.

KUNSTWERKEN	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	143.889	145.040	146.200	147.370
Groot onderhoud/Vervangingen <100.000	185.472	155.232	231.653	151.565
Kapitaallasten	55.460	55.460	55.460	55.460
Totaal	384.821	355.732	433.313	354.395

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-	-

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Specificatie kosten Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Groen	1.506.370	1.482.826	1.511.776	1.557.948
Water, oevers en stranden	373.721	528.346	572.087	657.198
Pontjes	11.299	11.321	2.784	2.806
Terreinmeubilair	269.380	258.494	297.707	329.821
Hygiënische maatregelen / nuts, riolering en reiniging	635.730	640.816	645.943	651.111
Gebouwen en materieel	299.014	299.900	301.418	302.949
Overige bedrijfskosten	628.061	633.048	638.076	588.680
Inzet RNH	1.321.904	1.332.480	1.343.140	1.353.884
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	246.659	139.910	41.562	-108.173
Totaal	5.292.138	5.327.141	5.354.493	5.336.224

Categorie groen

Recreatieschap Spaarnwoude bevat in totaal 635 hectare aan grasvegetatie in de vorm van intensieve- en extensieve grasvegetatie, moeras en rietlanden. Verder heeft het recreatieschap in totaal 398 ha beplanting bestaande uit cultuurlijke en natuurlijke beplanting.

GROEN	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	1.268.491	1.278.638	1.288.867	1.299.178
Groot onderhoud/Vervangingen <100.000	237.879	204.188	222.909	258.770
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	1.506.370	1.482.826	1.511.776	1.557.948

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-	-

Categorie water

Het recreatieschap heeft in totaal 227 ha water. De inrichting van de zwemplekken moeten middels waarschuwborden aan de wettelijke eisen voldoen. Ook het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz).

Recreatieschap Spaarnwoude heeft in de verschillende gebieden in totaal 2 ha zandstrand, wat onderdeel uitmaakt van in totaal 14 ha aan oevers en stranden.

WATER, OEVERS EN STRANDEN	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	167.081	168.418	169.766	171.124
Groot onderhoud/Vervangingen <100.000	206.640	359.928	402.321	486.074
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	373.721	528.346	572.087	657.198

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-	-

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal 1 pontje. Het betreft de Opstapper die momenteel niet in de vaart is, en waarvoor een vervangende verbinding op de Mooie Nel onderzocht wordt.

PONTJES	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	2.740	2.762	2.784	2.806
Groot onderhoud/Vervangingen <100.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	8.559	8.559	-	-
Totaal	11.299	11.321	2.784	2.806

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-	-

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft in totaal 5172 stuks terreinmeubilair, waarvan 97 speeltoestellen en 5075 stuks overig terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts.

TERREINMEUBILAIR	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	129.076	130.108	131.150	132.200
Groot onderhoud/Vervangingen <100.000	118.944	107.026	145.197	176.261
Kapitaallasten	21.360	21.360	21.360	21.360
Totaal	269.380	258.494	297.707	329.821

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-	-

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging

Recreatieschap Spaarnwoude heeft in totaal 16 pompen voor de riolering en het doorspoelen van zwemwater, 23 electrakasten, 11.350 meter elektra leidingen en 28.500 meter persriolering. Daarnaast verschillende waterputten, water tappunten en 8425 meter waterleiding.

Het recreatieschap heeft totaal 10 toiletgebouwen, die in het seizoen dagelijks schoongemaakt moeten worden. In de verschillende terreinen staan geen ondergrondse afvalcontainers die periodiek leeggezogen worden. Op intensief gebruikte gazons staan geen "hete kolen bakken" voor het barbecueën. Ook het periodiek prikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie.

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	635.730	640.816	645.943	651.111
Groot onderhoud/Vervangingen <100.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	635.730	640.816	645.943	651.111

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-	-

Categorie gebouwen en materieel

Het recreatieschap heeft in diverse gebouwen in eigen beheer. Niet al deze gebouwen zijn openbaar toegankelijk. Denk aan boerderij Borneohoeve in de Houtrak of de boerderij aan de Lage Dijk 5 bij de Mooie Nel. Taakveld 5.7.2 omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, zoals toiletgebouwen.

GEBOUWEN EN MATERIEEL	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dagelijks onderhoud	188.325	189.831	191.349	192.880
Groot onderhoud/Vervangingen <100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Kapitaallasten	10.689	10.069	10.069	10.069
Totaal	299.014	299.900	301.418	302.949

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Maatschappelijke vervangingen >100.000	-	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	-	-

Niet in deze paragraaf kapitaalgoederen opgenomen gebouwen zijn:

- Gebouwen die niet voor recreatief gebruik zijn en slechts tijdelijk door het recreatieschap worden beheerd (taakveld 0.3).
- Onderhoud aan het beheerkantoor (taakveld 0.4).

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht gezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 7 mei 2020 heeft het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de

rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald. In de begroting 2019 wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Berekening van de kasgeldlimiet

Begrotingstotaal (lasten)	8.967.704
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,2 %
Kasgeldlimiet	735.352

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm

Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

D. Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat vijfjarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van RNH opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werd besloten de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020). Op 7 mei 2020 is besloten om de overeenkomst met een jaar te verlengen tot eind 2021. In de eerste helft van 2021 besluit het bestuur over contractverlenging tot en met 2023.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In de begroting is hiervoor in totaal een budget van € 3.441.733 opgenomen.

Voor de werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht het recreatieschap verricht zijn vaste bedragen in de begroting opgenomen. Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en -ontwikkeling.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR management
- Training en opleiding van het personeel
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen

- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuurafhandeling
- Archivering
- Natuurinclusief kennisnetwerk
- Omgevingsmanagement
- Planning en control

Flexibele schil / inhuur

In programma 2 Beheer en onderhoud is een budget van € 29.720 opgenomen voor in te huren adviseurs voor beheer en € 12.573 voor vastgoed.

Bij de uitvoering van onderhoudswerk huurt het recreatieschap ook de inzet van het werkvoorzieningsschap in, te weten Paswerk en IJmond Werkt. Op deze manier draagt het recreatieschap een steentje bij aan de sociale betrokkenheid. Het gaat om een ordergrootte van € 300.000 en de afspraken gelden t/m 2022.

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten bedraagt het percentage overhead 9,00%. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	208.977	-
Secretariaat	117.136	-
Financiële control en administratie	216.955	-
Locatiebeheerder en management	242.163	-

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

Kantoor- en bedrijfskosten	34.347	-
Totaal	819.578	-

Planning en control

RNH maakt voor het recreatieschap voor ieder boekjaar de kadernota en programmabegroting, gevolgd door een jaarplan en begrotingswijziging, en tenslotte de najaarsnotitie en jaarrekening. In één kalenderjaar worden daartoe de volgende stukken aan het bestuur voorgelegd:

- in het voorjaar de jaarrekening van het afgelopen jaar, de begrotingswijziging voor het lopende jaar en de programmabegroting voor het volgende jaar;
- en in het najaar de najaarsnotitie voor het lopende jaar, een jaarplan / financiële uitgangspunten voor het volgende jaar en de kadernota voor het daaropvolgende jaar.

Deze cyclus van planning en control wordt zo goed mogelijk afgestemd op de vergadercyclus van het recreatieschap, de behandeling door participanten en regionale afspraken over de informatie uitwisseling tussen gemeenschappelijke regelingen en gemeenteraden.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Als een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, zo mogelijk in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurt in de vorm van:

- de begrotingswijziging;
- separate bestuursvoorstellen;
- en de najaarsnotitie.

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Afgelopen jaren is daarvan geen gebruik gemaakt. Ook via andere communicatiemiddelen en via de klantcontacten met toezichthouders of beheermedewerkers zijn geen klachten ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden.

Tarieventabel

De tarieventabel volgt uit de Legesverordening 2015 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude op 17 december 2015. De tarieven kunnen telkenmale met de vaststelling van de begroting over enig jaar opnieuw worden vastgesteld.

1 Documenten		
	Aard van de dienstverlening	Tarief
1.1	Toezening link naar digitale openbare vergaderstukken van algemeen bestuur op basis van registratie e belangstellenden	Nihil
1.2	Het verstrekken van fotokopieën van schriftelijke stukken, afschriften en dergelijke A4-formaat, per bladzijde (zwart/wit). Voor afschrift en in kleur of A3-formaat worden de leges met 50% verhoogd	€ 0,40

2 Archiefwerkzaamheden, opzoeken stukken		
	Aard van de dienstverlening	Tarief
2.1	Opzoeken stukken in archief of in bestanden indien het opzoeken langer duurt dan 15 minuten, eerste kwartier gratis	€ 15,- per kwartier of gedeelte daarvan

3 Vergunningen en ontheffingen op grond van de algemene verordening (AV) van het recreatieschap		
	Aard van de dienstverlening	Tarief
3.1	Vergunning voor een evenement (art. 2.2 AV) met een verwacht bezoekersaantal tussen 50 en 500	

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

	• commerciële doeleinden, per dag(deel) • particulier en non-profit, per dag(deel) • scholen en verenigingen, per dag(deel)	€ 250,- € 75,- *) € 50,- *)
3.2	Vergunning voor het tegen betaling aanbieden van diensten en lessen, zoals skeeleren, fietsen, kanoën, paardrijden, bewaken van auto's etc. (art. 2.3 AV)	€ 50,- per keer € 250,- per jaar
3.3	Ventvergunning (art 2.4 AV) ten behoeve van de verkoop van (horeca)artikelen: • voor maximaal 3 aansluitende dagen • jaarvergunning venten, per jaar	€ 150,- € 1.000,-
3.4	Standplaatsvergunning (art. 2.5 AV), in verband met verkoop van (horeca)artikelen vanuit een mobiel verkooppunt, per aangewezen locatie: • voor maximaal 3 aansluitende dagen • jaarstandplaats	€ 150,- € 1.000,-
3.5	Ontheffing voor het maken van commerciële foto- en filmopnamen (art. 2.6 AV), per dagdeel	€ 250,-
3.6	Vergunning voor het uitlaten van honden door commerciële bedrijven/uitlaatservices (art. 2.14 AV), per jaar, afhankelijk van bezoekfrequentie	van € 250,- tot € 750,-
3.7	Vergunning voor het uitlaten of begeleiden van meer dan drie honden (art. 2.14 AV), particulier/non-profit, per jaar/periode	€ 50,-
3.8	Ontheffing voor het op afstand (radiografisch) besturen van voertuigen en recreatieapparatuur, waaronder drones (art. 2.19 AV), particulier, non-profit, per ontheffing	€ 50,-
3.9	Bescherming groenvoorzieningen (art.3.4 AV); ontheffing voor schade toebrengen aan groenvoorzieningen of grasmat, graven van kuilen etc.(excl. herstel van schade!), per keer	€ 150,-
3.10	Ontheffing motorvoertuig voor rijden in groenvoorzieningen (art. 4.5 AV) voor een periode van maximaal 3 maanden • voor elke verlenging met maximaal drie maanden	€ 50,- € 50,-
3.11	Barbecue etc. (art. 4.18 AV) op daartoe aangewezen plaatsen, met een verwacht bezoekersaantal • van 50 tot 100 personen, per keer • meer dan 100 personen, per keer N.B.: Evt. in combinatie met nr. 3.1 vergunning evenement	€ 50,- *) € 150,- *)

3.12	Wijziging van vergunning of ontheffing, o.a. data/periode	€ 50,-
3.13	Overige vergunningen/ontheffingen op grond van de AV	€ 150,-

*) Groepsactiviteiten (kleinschalige evenementen) maken deel uit van het normale gebruik van het recreatiegebied.

Het bestuur van het recreatieschap draagt de uitvoeringsorganisatie op om in elk geval van deze mogelijkheid gebruik te maken voor:

- Sport- en speldagen van scholen;
- Benefietactiviteiten voor algemeen geaccepteerde goede doelen;
- Familiebijeenkomsten tot 100 personen;
- Kleinschalige activiteiten georganiseerd door organisaties met een maatschappelijk doel;
- Kleinschalige sportactiviteiten.

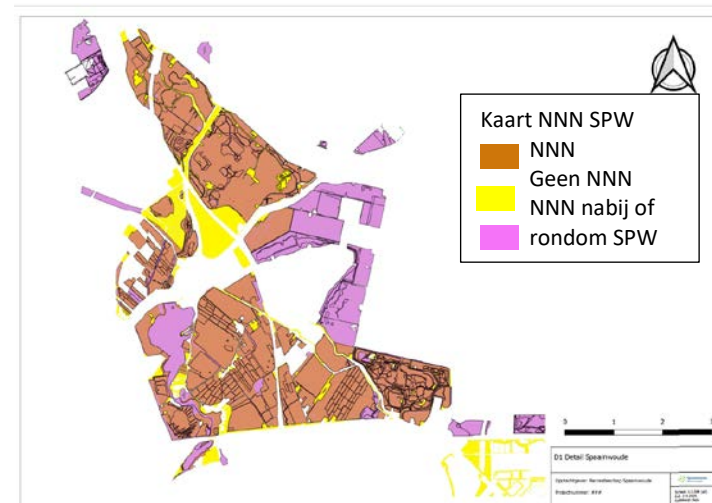
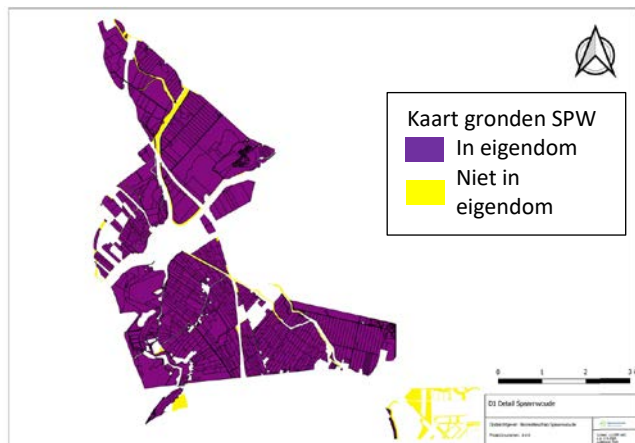
Voorwaarde is dan wel dat de openbare toegankelijkheid van de terreinen en voorzieningen gewaarborgd is en dat er dus geen sprake is van exclusief terreingebruik waarbij derden kunnen worden geweerd of gebruik door anderen wordt geweerd.

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

- Gronden in beheer: 2572 ha
 - Waarvan gronden in eigendom: 2129 ha
 - Waarvan gronden NNN in beheer: 2073 ha
- Gronden in erfpacht: 1648 ha
 - 157 erfpachtcontracten, verdeeld over 7 typen met een andere looptijd van het erfpachtcontract, te weten tot 2042, 2043, 2050 en 2053.
 - 21 pachtcontracten

Gronden in eigendom en uitgegeven

Alle gronden van het recreatieschap zijn in bloot eigendom van Staatsbosbeheer, waarbij het recreatieschap het economisch eigendom heeft.

Gronden in erfpacht worden bij voorkeur voor langere periodes uitgegeven, tenzij dit vanuit gewenste ontwikkelingen in het gebied die voortvloeien uit het ambitietraject onwenselijk is. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief.

Voor ontwikkelingen waarbij externe financiering nodig is, is een looptijd van het ondererfpacht van ten minste 30 jaar wenselijk. Het recreatieschap kan momenteel alleen contracten sluiten met de resterende looptijd van 28 jaar. Met Staatsbosbeheer is daarom voor de korte termijn afgesproken dat zij meetekenen met het ondererfpachtcontract, zodat een langere looptijd gegarandeerd kan worden. Voor de

langere termijn loopt binnen de gehele Metropool Regio Amsterdam een proces, waarbij wordt verwacht medio 2021 een Samenwerkingsovereenkomst te sluiten waarbij nieuwe afspraken voor de verlening van het erfpacht worden vastgelegd.

NatuurNetwerk Nederland (NNN)

Bijna alle gronden van het recreatieschap maken deel uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Dit is een uitdaging voor het gebruik van de gronden i.v.m. salderen of compenseren bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Commerciële activiteiten

Om voldoende baten te halen uit de gronden zijn de gronden voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven. Hierbij wordt gewerkt met standaardcontracten en voorwaarden. Recreatieschap Spaarnwoude heeft sinds eind 2020 een vastgesteld grondprijzenbeleid. Er is sprake van actief accountmanagement waardoor contracten regelmatig worden herzien of gecontroleerd op oneigenlijk gebruik.

Baten uit commerciële activiteiten	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021
Baten uit (erf)pachten	1.724.450	1.710.764
Baten uit verhuren	343.723	340.995

Werving en selectie

Voor nieuwe ontwikkelingen worden bidboekjes opgesteld, waarop marktpartijen kunnen inschrijven.

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. Ook de ambtelijke organisaties zullen daarvoor goed samen moeten werken met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. De programmabegroting geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participant geconsolideerd	Bijdragen-verdeling 2021	Bijdragen-verdeling 2022	Bijdrage in 2021	Bijdrage in 2022
Provincie Noord Holland	52,20%	52,20%	2.722.287	2.744.065
Gemeente Amsterdam	18,70%	18,70%	972.014	979.790
Gemeente Haarlem	13,40%	13,40%	700.113	705.714
Gemeente Haarlemmermeer	10,30%	10,30%	536.200	540.490
Gemeente Velsen	5,40%	5,40%	283.052	285.316
Totaal	100,00%	100,00%	5.213.666	5.255.375

Participant SPW	Bijdragen-verdeling 2021	Bijdragen-verdeling 2022	Bijdrage in 2021	Bijdrage in 2022
Provincie Noord Holland	53,10%	53,10%	1.977.639	1.993.460
Gemeente Amsterdam	22,10%	22,10%	823.085	829.670
Gemeente Haarlem	12,80%	12,80%	476.719	480.533
Gemeente Haarlemmermeer	4,40%	4,40%	163.873	165.184
Gemeente Velsen	7,60%	7,60%	283.052	285.316
Totaal	100,00%	100,00%	3.724.368	3.754.163

Participant SGP	Bijdragen-verdeling 2021	Bijdragen-verdeling 2022	Bijdrage in 2021	Bijdrage in 2022
Provincie Noord Holland	50,00%	50,00%	744.648	750.605
Gemeente Amsterdam	10,00%	10,00%	148.929	150.120
Gemeente Haarlem	15,00%	15,00%	223.394	225.181
Gemeente Haarlemmermeer	25,00%	25,00%	372.327	375.306
Totaal	100,00%	100,00%	1.489.298	1.501.212

Informereren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'. Deze gegevens hebben betrekking op de geconsolideerde begroting.

Naam verbonden partij	Recreatieschap Spaarnwoude
Vestigingsplaats	Velsen-Zuid
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Velsen, Haarlemmermeer en Haarlem
Bestuurlijke vertegenwoordiging en stemverhouding	Provincie Noord-Holland: I. Zaal en E.W.J. Jensen (33,33%) Amsterdam: M. van Doorninck (16,67%) Velsen: B. Diepstraten (16,67%) Haarlemmermeer: M. Sedee (16,67%) Haarlem: R. Berkhout (16,67%)
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.

Activiteiten

Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van het recreatiegebied uit, conform de kaders van de gemeenschappelijke regeling.

Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)

Spaarnwoude is ingericht als recreatiegebied om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:

- Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen.
- Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
- Uitvoeren van het inrichtingsplan en investeringsprogramma.

Beleidsvoornemens 2020-2023 (BBV 15,1a)

- Schone, hele, veilige en bruikbare recreatieve gebieden die tevens aantrekkelijk zijn door de ligging in de natuur
- Voorzien in de groeiende behoefte aan openluchtrecreatie en natuur en daarmee versterken van het woon- en werkklimaat in de groeiende omliggende steden
- Een evenwichtige balans openluchtrecreatie en commerciële vormen van recreatie
- Het ontwikkelen van een duurzaam stad - land netwerk met:
 - goed bereikbare, herkenbaar en vindbare ontvangstgebieden aan de stedelijke randen én in het gebied waar voorzien wordt in alle behoeften van de recreant
 - rustieker gebieden waar het landschap, de natuur en de cultuurhistorie prevaleren

A. Weerstandsvermogen

B. Kapitaalgoederen

C. Financiering

D. Bedrijfsvoering

E. Grondbeleid

F. Participanten

	- die onderling (vooral voor langzaam verkeer) verbonden zijn • Ontwikkelen en aanhelen van natuurgebieden, vergroten van de biodiversiteit en de belevingswaarde ervan voor de recreant • Ontwikkelen en behoud van waardevolle en aantrekkelijke agrarische landschappen en erfgoed • Inzet op sociaal-maatschappelijke meerwaarden • Spaarnwoude profileren en positioneren aan de hand van bovengenoemde doelstellingen
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van het jaarlijkse exploitatietekort zijn de participanten verantwoordelijk. In totaal betekent dit per participant: Provincie Noord-Holland – 52,21% Gemeente Amsterdam – 18,64% Gemeente Velsen – 5,43 % Gemeente Haarlemmermeer – 10,28% Gemeente Haarlem – 13,43%
Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kan Provinciale Staten / de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Bestuurlijk belang	Het doel van de GR is de belangen te behartigen bij: • het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie; • het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;

	• het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder sub a en b geformuleerde alsmede;								
Eigen vermogen	<table> <tr> <td>31-12-2019</td><td>€ 17.074.010</td></tr> <tr> <td>31-12-2020</td><td>€ 16.188.902</td></tr> <tr> <td>31-12-2021</td><td>€ 14.682.797</td></tr> <tr> <td>31-12-2022</td><td>€ 14.569.775</td></tr> </table>	31-12-2019	€ 17.074.010	31-12-2020	€ 16.188.902	31-12-2021	€ 14.682.797	31-12-2022	€ 14.569.775
31-12-2019	€ 17.074.010								
31-12-2020	€ 16.188.902								
31-12-2021	€ 14.682.797								
31-12-2022	€ 14.569.775								
Vreemd vermogen	<table> <tr> <td>31-12-2019</td><td>€ 2.049.566</td></tr> <tr> <td>31-12-2020</td><td>€ 2.988.132</td></tr> <tr> <td>31-12-2021</td><td>€ 2.731.495</td></tr> <tr> <td>31-12-2022</td><td>€ 3.657.820</td></tr> </table>	31-12-2019	€ 2.049.566	31-12-2020	€ 2.988.132	31-12-2021	€ 2.731.495	31-12-2022	€ 3.657.820
31-12-2019	€ 2.049.566								
31-12-2020	€ 2.988.132								
31-12-2021	€ 2.731.495								
31-12-2022	€ 3.657.820								
Financieel resultaat voor bestemming	<table> <tr> <td>31-12-2019</td><td>€ -62.399</td></tr> <tr> <td>31-12-2020</td><td>€ -855.108</td></tr> <tr> <td>31-12-2021</td><td>€ -1.450.645</td></tr> <tr> <td>31-12-2022</td><td>€ -113.022</td></tr> </table>	31-12-2019	€ -62.399	31-12-2020	€ -855.108	31-12-2021	€ -1.450.645	31-12-2022	€ -113.022
31-12-2019	€ -62.399								
31-12-2020	€ -855.108								
31-12-2021	€ -1.450.645								
31-12-2022	€ -113.022								
Website	www.spaarnwoude.nl								
Risicoprofiel	laag								
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	Voor de berekende risico's is de weerstandscapaciteit voldoende								
Ontwikkelingen	• Vaststelling en uitvoering geven aan toekomstvisie Spaarnwoude Park en uitvoeringsprogramma voor meerjarige investeringen (MJIP) • Verdere implementatie Natuurnetwerk Nederland (NNN): biodiversiteitsherstel, verbinden van natuurgebieden en creatie nieuwe NNN • Onderzoek toekomstige governance structuur op basis van de toekomstige positie van de provincie Noord-Holland in de schappen								

- Afspraken met Staatsbosbeheer over verlenging erfpachtcontracten voor het economisch eigendom van het recreatieschap
- Biodiversiteit krijgt een grotere rol bij het beheer van RNH. Door fasering in het beheer wordt er gewerkt aan het ontstaan van een zo'n groot mogelijke biodiversiteit.
- Financiële transitie van de recreatieschappen conform BBV en aansluiting tussen beheerplannen en begroting waarbij RNH met een nieuwe financieel systeem zal gaan werken. Tevens stapt RNH over op digitale facturering.

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	69.018	-	-69.018
2. Beheer en onderhoud	7.440.695	3.578.307	-3.862.388
3. Veiligheid en toezicht	613.292	-	-613.292
4. Bestuur en ondersteuning	843.359	-	-843.359
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	1.340	5.276.375	5.275.035
Totaal voor bestemming	8.967.704	8.854.682	-113.022
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Ad 5. Mutaties reserves	501.677	614.699	-113.022
Totaal na bestemming	9.469.381	9.469.381	-

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
0.1	bestuur	23.592	23.781	23.972	24.163	24.358
0.4	overhead	819.026	819.578	826.137	832.746	839.407
0.5	treasury	1.329	1.340	1.351	1.362	1.373
0.8	overige baten en lasten	-	-	-	-	-
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	mutaties reserves	494.451	501.677	464.620	491.106	509.173

0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	611.837	613.292	618.199	623.144	628.130
2.1	verkeer en vervoer	1.779.041	1.426.336	1.430.207	1.434.111	1.438.046
2.2	parkeren	-	-	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	253.093	5.335	5.378	5.421	5.464
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	426.376	367.291	370.230	373.191	376.177
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	34.618	34.895	35.174	35.455	35.739
3.4	economische promotie	284.693	206.331	207.981	209.645	211.323
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	147.420	148.599	149.787	150.985	152.193
5.5	cultureel erfgoed	26.020	20.275	20.401	20.528	20.656
5.7	openbaar groen en (openlucht)recreatie	6.999.927	5.300.651	5.335.758	5.363.215	5.345.052
	Totaal lasten	11.901.423	9.469.381	9.489.195	9.565.072	9.587.091

Nr.	Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
0.1	bestuur	-	-	-	-	-
0.4	overhead	-	-	-	-	-
0.5	treasury	26.180	21.000	21.168	21.337	21.508
0.8	overige baten en lasten	5.213.666	5.255.375	5.297.417	5.339.796	5.382.514
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	mutaties reserves	1.945.096	614.699	563.712	568.222	518.301
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-
2.1	verkeer en vervoer	373.800	74.390	74.985	75.585	76.190
2.2	parkeren	-	-	-	-	-
3.1	economische ontwikkeling	116.800	-	-	-	-
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.217.350	2.197.792	2.215.375	2.233.098	2.250.963
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-

3.4	economische promotie	-	-	-	-	-
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	920.669	928.034	935.458	942.942	950.486
5.5	cultureel erfgoed	26.020	20.275	20.401	20.528	20.656
5.7	openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.061.842	357.816	360.679	363.564	366.473
	Totaal baten	11.901.423	9.469.381	9.489.195	9.565.072	9.587.091

Saldo van lasten en baten per taakveld		Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
	Totaal baten	11.901.423	9.469.381	9.489.195	9.565.072	9.587.091
	Totaal lasten	11.901.423	9.469.381	9.489.195	9.565.072	9.587.091
	Saldo	-	-	-	-	-

Specificatie van taakveld 0.8 overige baten en lasten		Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
84340	BIJDRAGE PROVINCIE NOORD-HOLLAND	2.722.287	2.744.065	2.766.018	2.788.146	2.810.451
84313	BIJDRAGE GEMEENTE AMSTERDAM	972.014	979.790	987.628	995.529	1.003.493
84320	BIJDRAGE GEMEENTE HAARLEM	700.113	705.714	711.359	717.050	722.786
84321	BIJDRAGE GEMEENTE HAARLEMMERMEER	536.200	540.490	544.813	549.171	553.565
84322	BIJDRAGE GEMEENTE VELSEN	283.052	285.316	287.599	289.900	292.219
	Totaal	5.213.666	5.255.375	5.297.417	5.339.796	5.382.514

Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Belastingen	-	-	-
Grond	-	-	-
Duurzame goederen	969.189	1.842.000	1.302.875
Pachten	2.155	2.138	1.864
Ingeleend personeel	3.441.733	3.596.670	3.742.092
Huren	-	-	-
Overige goederen en diensten	3.530.894	5.754.915	4.618.429
Rente	1.340	1.329	5.025
Mutatie voorzieningen	926.325	101.810	220.976

Baten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Grond	-	-	-
Pachten	1.724.450	1.710.764	1.855.515
Huren	424.898	421.526	426.759
Leges en andere rechten	25.320	25.119	13.916
Overige goederen en diensten	1.363.305	1.352.487	530.090
Subsidies	40.334	40.119	80.925
Inkomensoverdrachten	5.255.375	6.380.132	6.112.734
Kapitaaloverdrachten	-	-	-
Rente	21.000	26.180	29.155
Overige verrekeningen	-	-	22.382
Totaal baten	8.854.682	9.956.327	9.071.476

Afschrijvingen	96.068	108.110	65.325
Overige verrekeningen	-	-	-
Totaal lasten	8.967.704	11.406.972	9.956.584

Saldo van lasten en baten per kostensoort	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2020
Totaal lasten	8.967.704	11.406.972	9.956.584
Totaal baten	8.854.682	9.956.327	9.071.476
Saldo	-113.022	-1.450.645	-885.108

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

Resultaatbestemming			
Toevoeging algemene reserve	89.910	376.570	237.894
Onttrekking algemene reserve	-	-272.560	-60.001
Toevoeging bestemmingsreserve	411.767	117.881	943.035
Onttrekking bestemmingsreserve	-614.699	-1.672.536	-2.006.036
Totaal mutaties reserves	-113.022	-1.450.645	-885.108

Beleidsindicatoren

De uniforme basisset beleidsindicatoren voor gemeenten conform het BBV zijn voor het recreatieschap niet van toepassing.

Geprognostiseerde balans 2022

De geprognostiseerde balans per 31 december kan als volgt worden weergegeven.
(bedragen x € 1.000)

ACTIVA	2022	2021	PASSIVA	2022	2021
Vaste activa			Vaste financieringsmiddelen		
Materiële vaste activa	1.636.900	1.726.900	Reserves	14.569.775	14.682.797
Financiële vaste activa	-	-	Voorzieningen	1.583.820	657.495
			Schulden op lange termijn	-	-
Subtotaal	1.636.900	1.726.900	Subtotaal	16.153.595	15.340.292
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Vorderingen en overlopende activa	16.344.695	15.441.392	Schulden op korte termijn	2.074.000	2.074.000
Liquide middelen	246.000	246.000			
Subtotaal	16.590.695	15.687.392	Subtotaal	2.074.000	2.074.000
Totaal	18.227.595	17.414.292	Totaal	18.227.595	17.414.292

Financiële meerjarenraming 2021-2025

De meerjarenraming laat een gezonde exploitatie zien, waarbij kosten en baten in balans zijn. Dit betreft dan hoofdzakelijk autonome, reguliere inspanningen.

In de financiële meerjarenraming zijn nieuw beleid en projecten nog niet verwerkt, omdat het algemeen bestuur hierover nog moet besluiten. Het gaat om:

- Planrealisatie projecten Uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park
- Programma herstel Liniedijken Stelling van Amsterdam
- Vervolgplanpak achterstallig onderhoud in deelgebied SPW

- Instelling Bestuursbureau
- Doorontwikkeling druktemonitor

Het is de bedoeling dat de financiële meerjarenraming van het Uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park geïntegreerd wordt in deze meerjarenraming. Doordat de nieuwe projecten nog niet zijn verwerkt, bevat de exploitatie een risico en onzekerheden. Het zoeken naar financiële dekking voor het Uitvoeringsprogramma van projecten in deelgebied SPW is een uitdaging.

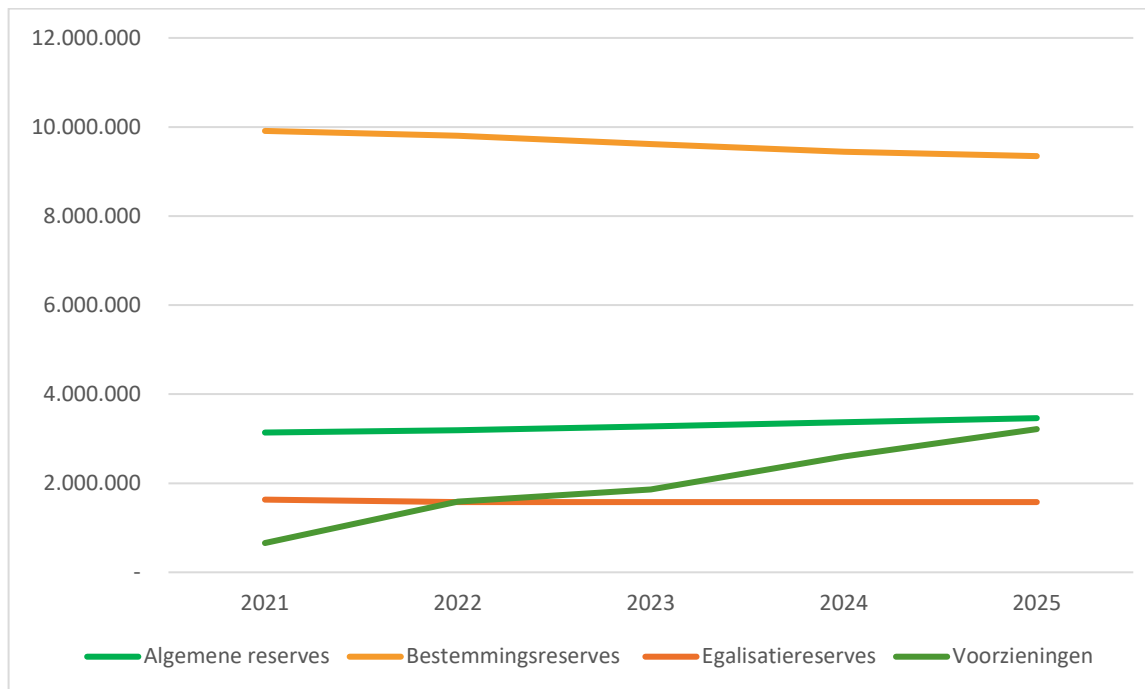
Lasten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkeling en inrichting	1.505.627	69.018	69.570	70.126	70.687
2. Beheer en onderhoud	8.445.561	7.440.695	7.485.346	7.522.425	7.513.963
3. Veiligheid en toezicht	611.837	613.292	618.199	623.144	628.130
4. Bestuur en ondersteuning	842.618	843.359	850.109	856.909	863.765
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	1.329	1.340	1.351	1.362	1.373
Totaal	11.406.972	8.967.704	9.024.575	9.073.966	9.077.918

Baten per programma	2021	2022	2023	2024	2025
1. Ontwikkeling en inrichting	1.123.596	-	-	-	-
2. Beheer en onderhoud	3.592.885	3.578.307	3.606.898	3.635.717	3.664.768
3. Veiligheid en toezicht	-	-	-	-	-
4. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	5.239.846	5.276.375	5.318.585	5.361.133	5.404.022
Totaal	9.956.327	8.854.682	8.925.483	8.996.850	9.068.790

Saldo lasten en baten	-1.450.645	-113.022	-99.092	-77.116	-9.128
------------------------------	-------------------	-----------------	----------------	----------------	---------------

Mutaties reserves (standen per 31-12)	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	104.010	89.910	90.652	91.401	92.156
Bestemmingsreserve	-1.554.655	-202.932	-189.744	-168.517	-101.284
Totaal	-1.450.645	-113.022	-99.092	-77.116	-9.128

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen 2021 – 2025

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

Het totaal van reserves en voorzieningen neemt toe in de periode 2021 - 2025. Eind 2021 zit € 15.340.292 in de reserves en voorzieningen, en in 2025 is de verwachting dat de reserves en voorzieningen € 17.600.132 bedragen. Het geconsolideerde totaal kan echter leiden tot optimistische conclusies. Deelgebied SPW verkeert zeker t/m 2022 in zwaar weer, terwijl de situatie in SGP rooskleurig is en in SMG conform verwachting afneemt.

De totale algemene reserve is de afgelopen jaren toegenomen, en zal in 2022 op basis van de begroting weer toenemen. Het bestuur kan in deelgebied SGP besluiten extra inspanningen (mede) te financieren uit de algemene reserve. Volgens de huidige meerjarenraming groeien de algemene reserves door naar € 3.461.587 in 2025. De bestemmingsreserves voor beheer en investeringen nemen geconsolideerd in beperkte mate af. Volgens de huidige meerjarenraming nemen de bestemmingsreserves af tot € 9.346.010 in 2025.

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve SPW	2021	54.418	-	495	54.913
Bestemmingreserve beheer SPW	2021	1.630.428	785.430	68.231	913.229
Bestemmingsreserve investeringen SPW	2021	1.178.103	325.103	10.713	863.713
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	2021	15.905	4.500	145	11.550
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	2021	1.687.762	55.460	-	1.632.302
Algemene reserve SGP	2021	3.122.697	272.560	234.065	3.084.202
Best.reserve verv.investeringen SGP	2021	2.160.633	-	150.000	2.310.633
Bestemmingsreserve SMG	2021	5.170.242	446.943	30.802	4.754.101
Best. reserve SMG beh. monument MH17	2021	754.132	55.100	-	699.032
Bestemmingsreserve SMG investering	2021	414.582	-	-	414.582
Totaal reserves		16.188.902	1.945.096	494.451	14.738.257
Voorziening GO SPW	2021	6.048	1.710.000	1.730.880	26.928
Voorziening GO SGP	2021	266.491	163.000	181.000	284.491
Voorziening GO SMG	2021	283.146	19.000	81.930	346.076
Totaal voorziening		555.685	1.892.000	1.993.810	657.495

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve SPW	2022	54.913	-	625	55.538
Bestemmingreserve beheer SPW	2022	913.229	-	65.863	979.092
Bestemmingsreserve investeringen SPW	2022	863.713	53.180	9.840	820.373
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	2022	11.550	-	132	11.682
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	2022	1.632.302	55.460	-	1.576.842
Algemene reserve SGP	2022	3.084.202	-	48.758	3.132.960
Best.reserve verv.investeringen SGP	2022	2.310.633	-	335.307	2.645.940
Bestemmingsreserve SMG	2022	4.754.101	450.519	41.152	4.344.734
Best. reserve SMG beh. monument MH17	2022	699.032	55.540	-	643.492
Bestemmingsreserve SMG investering	2022	414.582	-	-	414.582
Totaal reserves		14.738.257	614.699	501.677	14.625.235
Voorziening GO SPW	2022	26.928	869.104	1.680.880	838.704
Voorziening GO SGP	2022	284.491	119.943	182.448	346.996
Voorziening GO SMG	2022	346.076	30.542	82.586	398.120
Totaal voorziening		657.495	1.019.589	1.945.914	1.583.820

	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022	Vershil
Algemene reserve SPW	54.913	55.538	625
Bestemmingreserve beheer SPW	913.229	979.092	65.863
Bestemmingsreserve investeringen SPW	863.713	820.373	-43.340
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	11.550	11.682	132
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	1.632.302	1.576.842	-55.460
Algemene reserve SGP	3.084.202	3.132.960	48.758
Best.reserve verv.investeringen SGP	2.310.633	2.645.940	335.307
Bestemmingsreserve SMG	4.754.101	4.344.734	-409.367
Best. reserve SMG beh. monument MH17	699.032	643.492	-55.540
Bestemmingsreserve SMG investering	414.582	414.582	-
Totaal reserves	14.738.257	14.625.235	-113.022
Voorziening GO SPW	26.928	838.704	811.776
Voorziening GO SGP	284.491	346.996	62.505
Voorziening GO SMG	346.076	398.120	52.044
Totaal voorziening	657.495	1.583.820	926.325

Deelgebied SPW

De algemene reserve en bestemmingsreserves zijn de afgelopen jaren fors afgenomen. Eind 2019 was er nog € 5.089.808 beschikbaar, de verwachting is dat dit eind 2022 nog maar € 1.811.225 is. De sterke afname heeft te maken met o.a. aanpak van achterstallig onderhoud, planvoorbereiding van het uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park en de effecten van de coronacrisis met minder inkomsten uit evenementen en huur/erfpacht.

De bestemmingsreserve beheer en investeringen zijn op korte termijn (2021 en 2022) onvoldoende voor het berekende benodigde weerstandsvermogen voor Spaarnwoude. Dat heeft te maken met de effecten van de coronacrisis. In normale jaren houdt dit deelgebied goed zijn eigen broek op, omdat hier veel evenementen plaatsvinden en het grootste deel van de huurders/(erf-)pachters zitten. Nu is er sprake van een verwachte tijdelijke dip door minder inkomsten.

De financiële speelruimte in dit deelgebied voor extra inspanningen uit de bestemmingsreserve beheer of investeringen is daarmee zeer beperkt. En dat terwijl in dit gebied de grootste opgave ligt met het Uitvoeringsprogramma.

Deelgebied SGP

De algemene reserve en bestemmingsreserve is de afgelopen jaren gegroeid. De verwachting is dat deze reserves voorlopig nog verder groeien, van € 4.871.065 eind 2019 naar € 5.778.900 eind 2022. Daarmee is er ruimte om nieuwe ontwikkelingen van Spaarnwoude Park hieruit te financieren.

Deelgebied SMG

Het onderhoud van dit deelgebied wordt betaald uit de bestemmingsreserve SMG. Dit is een eenmalige afkoopsom die betaald is door Schiphol en de provincie voor de instandhouding van het gebied. Anders dan bij de andere deelgebieden, heeft SMG geen participantenbijdrage. Daardoor neemt deze bestemmingsreserve conform

verwachting jaarlijks af, van € 5.508.560 eind 2019 naar € 4.344.734 eind 2022. Mocht deze reserve voortijdig opraken, dan betalen de gemeente Haarlemmermeer en de provincie ieder 50% voor de onderhoud van dit gebied. Voor het beheer van het MH-17 monument wordt ook jaarlijks geld onttrokken uit de beheerreserve. De afgelopen twee jaar zijn er meer lasten geweest dan begroot, o.a. vanwege vervanging dode bomen. Door de inzet van veel vrijwilligers kunnen de kosten nog binnen de perken blijven.

	Stand per 31-03-2021	Stand per 31-12-2022	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Algemene reserve SPW	54.913	55.538	56.163	56.788	57.413
Bestemmingreserve beheer SPW *	607.229	673.092	698.473	746.886	809.886
Bestemmingsreserve investeringen SPW **	796.950	753.610	709.845	665.651	675.491
Best.reserve beheer CRM tunnel SPW	11.550	11.682	6.314	946	1.078
Bestemmingsreserve egalisatie SPW	1.632.302	1.576.842	1.521.382	1.465.922	1.410.462
Totaal reserves SPW	3.102.944	3.070.764	2.992.177	2.936.193	2.954.330
Algemene reserve SGP ***	3.078.202	3.126.960	3.176.108	3.235.649	3.285.586
Best.reserve verv.investeringen SGP	2.310.633	2.645.940	2.983.930	3.324.625	3.668.045
Totaal reserves SGP	5.388.834	5.772.900	6.160.038	6.560.274	6.953.631
Bestemmingsreserve SMG	4.754.101	4.344.734	3.932.115	3.516.219	3.097.020
Best. reserve SMG beh. monument MH17	699.032	643.492	587.508	531.076	474.193
Bestemmingsreserve SMG investering	414.582	414.582	414.582	414.582	414.582
Totaal reserves SMG	5.867.715	5.402.808	4.934.205	4.461.877	3.985.795
Totaal reserves	14.359.494	14.246.472	14.086.420	13.958.344	13.893.756
Voorziening GO SPW	26.928	838.704	1.174.704	1.801.008	2.416.224
Voorziening GO SGP	284.491	346.996	457.748	365.897	344.714
Voorziening GO SMG	346.076	398.120	450.885	470.908	450.191
Totaal voorziening	657.495	1.583.820	2.083.337	2.637.813	3.211.129
<i>Bestemmingreserve beheer SPW * saldo inclusief nog te nemen besluiten</i>					
<i>Bestemmingsreserve investeringen SPW ** saldo inclusief nog te nemen besluiten</i>					
<i>Algemene reserve SGP *** saldo inclusief nog te nemen besluiten</i>					

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting is vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude in de openbare vergadering van 1 juli 2021.

Voorzitter,
Mw. I. Zaal

PLASSENSCHAP LOOSDRECHT

Aan de deelnemers van Plassenschap Loosdrecht e.o.:
*de raden en de colleges van burgemeester en
wethouders van de gemeenten Stichtse Vecht, Utrecht
en Wijdmeren en de staten en het college van de
provincies Noord-Holland en Utrecht.*

Ons kenmerk: Z-213189 / UIT-216295
Referentie: Secretaris
E-mailadres: secretariaat@recreatiemiddennederland.nl
Bijlage(n): 2
Onderwerp: Ontwerp Jaarverslag- en rekening 2020 en Ontwerp Begroting 2022

● **TELEFOON**
030 297 40 00

● **POSTADRES**
Postbus 8058
3503 RB Utrecht

● **BEZOEKADRES**
Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

● **ONLINE**
www.recreatiemiddennederland.nl
info@recreatiemiddennederland.nl

● **FINANCIËEL**
IBAN NL68 BNGH 0285012290
BIC BNGH NL2G
BTW NL804162591B01
KvK 52394832

Utrecht, 9 april 2021

Geachte deelnemer aan Plassenschap Loosdrecht e.o., geachte heer, mevrouw,

Bijgevoegd ontvangt u de volgende stukken van het Plassenschap:

- 1) Ontwerp Jaarverslag en -rekening 2020
- 2) Ontwerp Begroting 2022

Ontwerp Jaarverslag en -rekening 2020

Op 1 april jl. heeft het dagelijks bestuur het Ontwerp Jaarverslag en de Jaarrekening 2020 opgesteld. De accountant zal deze jaarstukken in de komende periode controleren. We verwachten u begin juli de definitieve gecontroleerde jaarstukken aan te kunnen bieden.

- Het jaarrekeningresultaat 2020 bedraagt (inclusief mutaties reserves) €299.492 positief. In de begroting (na wijziging) werd nog uitgegaan van een tekort à €339.300. Daarom is besloten de deelnemersbijdrage incidenteel fors te verhogen (28%).
- Het verschil tussen het geplande resultaat (na begrotingswijziging) en de realisatie wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door beduidend lagere personeels- en apparaatskosten (RMN) en ook de kosten voor rente en afschrijvingen zijn lager dan begroot.
 - o De kosten voor RMN (doorbelaste personeels- en apparaatskosten) zijn lager uitgevallen omdat:
 - Een aantal openstaande vacatures niet zijn ingevuld, maar intern zijn opgevangen door herverdeling van werkzaamheden binnen de bestaande formatie van RMN.
 - Provincie Utrecht kosten voor de transitie op zich heeft genomen.
 - o De kosten voor rente en afschrijvingen zijn lager dan begroot omdat vervangingsinvesteringen zijn uitgesteld in verband met de ontwikkeling van het nieuwe MJOP en vertraging in vergunningstrajecten vanwege de PAS-wetgeving (stikstofproblematiek).
- Het DB stelt voor om het jaarrekeningresultaat aan de algemene reserve toe te voegen met de intentie dit bedrag in 2021 te besteden aan de herziening/vernieuwing van het MJOP, de transitie/liquidatie RMN c.q. transitie van het Plassenschap.

Ontwerp Begroting 2022

Bijgevoegd ontvangt u de Ontwerp Begroting 2022 als opgesteld door het dagelijks bestuur op 1 april 2021. Deze begroting is opgesteld omdat het schap hiertoe verplicht is, maar we gaan er vanuit dat het schap in 2022 niet meer (in de huidige vorm) bestaat. Derhalve is de Ontwerp Begroting 2022 een beleidsarme begroting waarin slechts de kosten en baten zijn geïndexeerd (conform Kadernota).

Net als in de Begroting 2021 zijn ook in de Ontwerp Begroting 2022 PM-posten opgenomen voor de transitie van RMN en de herziening/vernieuwing van het MJOP (meerjarenonderhoudsplan). We streven er naar om deze PM-posten concreet te kunnen maken en te kunnen verwerken in een

begrotingswijziging 2021. Deze zal worden opgesteld door het dagelijks bestuur op maandag 13 september 2021.

Zienswijze

Conform de gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o. wordt u in de gelegenheid gesteld een zienswijze kenbaar te maken op de Ontwerp Jaarverslag- en rekening 2020 en Ontwerp Begroting 2022 voordat deze ter vaststelling wordt geagendeerd voor de vergadering van de Plassenraad. Hiervoor geldt een wettelijke termijn van 8 weken.

Graag ontvangen wij uw (voorgenomen) zienswijze vóór 7 juni 2021 zodat de Plassenraad uw zienswijzen kan betrekken in de besluitvorming.

Stand van zaken voorgenomen liquidatie RMN en toekomstige samenwerking

Het proces inzake de voorgenomen liquidatie RMN en toekomstige samenwerking verloopt via een ander (separaat) traject dat wordt begeleid door dhr. Grasmeijer (Provincie Utrecht), secretaris van de bestuurlijke begeleidingscommissie. Informatie over dit proces wordt u separaat aangeboden.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur,

Sofie Stolwijk
Secretaris

**PLASSENSCHAP
LOOSDRECHT.**

JAARVERSLAG & JAARREKENING 2020

ONTWERPVERSIE

1 APRIL 2021

1 Voorwoord

1.1 Jaarverslag en jaarrekening

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening van Plassenschap Loosdrecht e.o. over het jaar 2020.

Plassenschap Loosdrecht e.o. is een gemeenschappelijke regeling (GR) op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Binnen deze GR werken de gemeenten Wijdmeren, Stichtse Vecht, Utrecht en de Provincies Utrecht en Noord-Holland samen aan het beheer van toegankelijke recreatiegebieden voor inwoners en bezoekers van de regio.

Om de belangen van recreatie in het gebied te behartigen is Plassenschap Loosdrecht en omstreken in 1957 opgericht als een samenwerkingsorgaan tussen de recreanten ontvangende gemeenten (Breukelen, Loenen, Loosdrecht en Vreeland) en de recreanten zendende gemeenten (Amsterdam, Hilversum en Utrecht).

Het werkgebied van Plassenschap Loosdrecht e.o. omvat alle wateren van de Loosdrechtse Plassen, de legakkergebieden, moeras- en rietlanden en aangrenzende veenweidegebieden. Het recreatiegebied en de verschillende terreinen bieden mogelijkheden voor ontspanning, rust, beweging en plezier voor inwoners én bezoekers van de regio.

Plassenschap Loosdrecht e.o. zet zich in voor openluchtrecreatie en zorgt voor het behoud van natuur, landschap en de cultuurhistorische elementen die bepalend zijn voor de kwaliteit het recreatiegebied. Daarnaast zorgt het Plassenschap voor het nautisch- en vaarwegbeheer van het openbaar water binnen het werkgebied.

Het Plassenschap heeft de uitvoering van zijn werkzaamheden - Beheer & Onderhoud, Toezicht & Handhaving, Exploitatie, Bedrijfsvoering en Bestuursondersteuning - belegd bij RMN.

RMN is dé uitvoeringsorganisatie voor Plassenschap Loosdrecht e.o., recreatieschap Stichtse Groenlanden, Routebureau Utrecht en het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.

Het jaar 2020 was een turbulent jaar voor het Plassenschap. Vanwege de corona-crisis en maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te beperken, werden de gebieden vaker en door meer mensen bezocht. De werkzaamheden en de werkdruk voor onze toezichthouders en beheer- en onderhoudsmedewerkers nam hierdoor toe.

Daarnaast heeft het schap eind 2020 uitgesproken geen toekomst te zien in de wijze waarop de samenwerking momenteel georganiseerd is. Naar verwachting zal uitvoeringsorganisatie RMN geliquideerd worden en wordt het Plassenschap omgevormd tot een ander samenwerkingsverband met een 'lichtere' structuur. Gemeente Wijdmeren heeft aangegeven 'centrumgemeente' voor "Plassenschap 2.0" te willen worden.

1.2 Effect COVID-19 (corona) op de jaarstukken

De uitbraak van COVID-19 (corona) in februari 2020 heeft een enorme impact op de samenleving én ook op het Plassenschap. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Ondanks de grote maatschappelijke impact zijn de financiële gevolgen voor het Plassenschap in 2020 beperkt. We constateren voornamelijk een toename aan opbrengsten omdat de binnenlandse dagrecreatie is toegenomen. Er zijn bijvoorbeeld veel meer dagonthefingen snelvaren uitgegeven. De extra drukte heeft echter ook tot gevolg dat extra inzet nodig was voor dagelijks beheer en in het bijzonder schoonmaak en vuilafvoer. Daarnaast is het mogelijk maken van pinnen bij de Mijndense Sluis versneld ingevoerd, zodat 'corona-proof' betaald kon worden en de contante geldstroom is teruggebracht.

ONDERTEKENING

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur d.d. dag-maand-jaar

.....
Mevr. C. Larson
Voorzitter

.....
Mevr. S. Stolwijk
Secretaris

Jaarverslag	6
2 Programmaverantwoording	6
2.1 Wat wilden we bereiken?	6
2.2 Wat hebben we bereikt?	6
2.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?	6
2.3.1 Terreinen veenweidegebied	6
2.3.2 Terreinen plassengebied	6
2.3.3 Eilanden en aanlegplaatsen	7
2.3.4 Legakkers	7
2.3.5 Vaarwegbeheer.....	7
2.3.6 Vuilnisophaaldienst.....	8
2.3.7 Routebureau	8
2.3.8 Programma Oostelijke Vechtplassen (gebiedsakkoord)	8
2.3.9 Regelgeving, ontheffingverlening en handhaving.....	8
2.4 Wat heeft het gekost?	10
3 Paragrafen	11
3.1 Lokale heffingen	11
3.1.1 Snelvaren particulieren (jaar, dag en wachtlijst).....	11
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	11
3.3 Kengetallen.....	14
3.3.1 Netto schuldquote	14
3.3.2 Solvabiliteitsratio	14
3.3.3 Structurele exploitatieruimte	14
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen	14
3.4.1 Wegen.....	15
3.4.2 Watergangen en oevers	15
3.4.3 Groen: beplantingen	15
3.4.4 Schoonhouden en vuilafvoer	15
3.4.5 Materieel	15
3.5 Financiering	15
3.5.1 Risicobeheer	15
3.5.2 Kasgeldlimiet.....	15
3.5.3 Renterisiconorm.....	15
3.6 Bedrijfsvoering	16
3.7 Verbonden partijen	16

3.8	Grondbeleid	16
	Jaarrekening	18
4	Balans per 31 december 2020 (bedragen in €)	18
5	Overzicht van baten en lasten (bedragen in €)	20
6	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	21
6.1	Inleiding	21
6.2	Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	21
6.3	Vaste activa	21
6.3.1	Immateriële vaste activa	21
6.3.2	Materiële vaste activa	21
6.4	Vlottende passiva	22
7	Toelichting op de balans per 31 december 2020	23
7.1	Vaste activa	23
7.1.1	Immateriële vaste activa	23
7.1.2	Materiële vaste activa	23
7.2	Vlottende activa	26
7.2.1	Voorraden	26
7.2.2	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	26
7.2.3	Liquide middelen	27
7.2.4	Overlopende activa	28
7.2.5	Eigen vermogen	29
7.2.6	Vaste schulden	30
7.2.7	Overlopende passiva	32
7.2.8	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	32
8	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	33
8.1	Rechtmatigheid	35
8.2	Overzicht van incidentele baten en lasten	36
8.3	Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	36
9	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	37
9.1	Bezoldiging topfunctionarissen	37
9.2	Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT	38
9.3	Leden en plaatsvervangende leden en secretaris van het bestuur LSD	38
9.3.1	Dagelijks bestuur	38
9.3.2	Algemeen bestuur Plassenraad	39
	Bijlagen	40
10	Staat van langlopende geldleningen	40

2 Programmaverantwoording

2.1 Wat wilden we bereiken?

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. behartigt de belangen van openluchtrecreatie en natuur- en landschap in het Loosdrechtse plassen gebied. Primaire taak is het beheren en onderhouden van recreatieve voorzieningen in en rond de Loosdrechtse plassen, de Kievitsbuurten en het veenweidegebied. Veel recreatieve voorzieningen zijn in eigendom van het Plassenschap. Hiertoe behoren recreatie-eilanden en -terreinen, parkeer- en aanlegvoorzieningen, wandel-, fiets- en vaarverbindingen met kunstwerken (sluizen, bruggen). Het Plassenschap is nautisch beheerder (het regelen van het scheepvaartverkeer) en heeft de Verordening Plassenschap Loosdrecht en het Besluit Motorboten vastgesteld met regels die de kwaliteit van het plassen gebied bewaken.

2.2 Wat hebben we bereikt?

Het maatschappelijke effect is dat in het hele schapsgebied de voorzieningen in stand zijn gehouden en waar mogelijk verbeterd. Concreet heeft het schap onveranderd het volgende in stand gehouden:

1. De vier sluizen met een gebruik van ca. 30.000 schuttingen per jaar;
2. Er is ruimte voor ca. 5000 bezoekers op de dagrecreatieterreinen;
3. Ruim 200 aanlegplaatsen bij de eilanden en legakkers;
4. Veilige fiets- en wandelpaden en -routes;
5. Veilige en goed bruikbare vaarwegen en -routes;
6. De legakkergebieden;
7. Het snelvaarbeleid door de uitgifte van max. 800 jaarontheffingen.

2.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderstaand is per product aangegeven in welke mate de voorgenomen doelstellingen gerealiseerd zijn.

2.3.1 Terreinen veenweidegebied

Begroting 2020	Plassenschap Loosdrecht e.o. verkent de mogelijkheden voor passende recreatieve ontwikkeling bij de terreinen – Bosdijk, Zwaan, de Aa, de Geer, Oukoperdijk – in het westelijk weidegebied in de gemeente Stichtse Vecht (Breukelen). Ontwikkelingen zijn gericht op het verhogen van de recreatieve meerwaarde en het beperken van de kosten voor het beheer & onderhoud van deze terreinen.
Realisatie 2020	Binnen de bestaande ruimtelijke en financiële kaders zijn ontwikkelingen gericht op het verhogen van de recreatieve meerwaarde niet/nauwelijks mogelijk. Waar mogelijk zijn kosten voor beheer & onderhoud beperkt. Het aanleggen van 2 plantvakken op de Bosdijk is geschrapt.

2.3.2 Terreinen plassen gebied

Begroting 2020	De Strook Het vervangen van beschoeiing wordt meegenomen in de totaal aanpak beschoeiingen deze zal in 2021 Europees aanbesteed worden waar de strook vooraan staat in de uitvoeringsplanning In de meerjarenplanning is het hiervoor benodigde budget opgenomen. Herziening Erfpacht recreatiecentrum Mijnden Naar verwachting bereiken Plassenschap Loosdrecht e.o. en Recreatiecentrum
----------------	---

	Mijnden in 2020 overeenstemming over de herziening van de erfpacht (voorwaarden en hoogte van de canon) als gevolg van de uitbreidingsplannen van Recreatiecentrum Mijnden, die sinds de wijziging van het bestemmingsplan in 2017 mogelijk zijn. De hogere inkomsten uit de erfpacht worden na ondertekening van de overeenkomst opgenomen in de begroting. Herinrichting Werkhaven Rimboe De herinrichting zal worden meegenomen in het nieuwe MJOP waar het borgen van de veiligheid en functionaliteit als uitgangspunt zal gelden.
Realisatie 2020	De Strook Het vervangen van de beschoeiing maakt onderdeel uit van het totaalplan beschoeiingen Loosdrecht. Herziening Erfpacht recreatiecentrum Mijnden Voor recreatiecentrum Mijnden hebben de onderhandelingen eind 2020 geleid tot overeenkomst over de hoogte van een nieuwe erfpachtcanon ingaande per 2019. De voorwaarden zijn uitgewerkt in een nieuwe erfpachtovereenkomst waarover het dagelijks bestuur in februari 2021 besluit. Herinrichting Werkhaven Rimboe Over de noodzakelijk aanpassingen van de werkhaven Rimboe hebben diverse gesprekken plaatsgevonden; niet alle wensen passen binnen de huidige ruimtelijke regelgeving en het beschikbare budget. De meest noodzakelijke en functionele aanpassingen worden in 2021, vanuit het MJOP, uitgewerkt in een Programma van Eisen en een ontwerp.

2.3.3 Eilanden en aanlegplaatsen

Begroting 2020	Voor het onderhoud en de vervanging van beschoeiingen van de eilanden en aanlegplaatsen, is een meerjarenplanning 2017-2024.
Realisatie 2020	Het vervangen van de beschoeiingen heeft net als in 2019 vertraging opgelopen vanwege de stikstofproblematiek. In 2020 zijn hierdoor geen beschoeiingen vervangen. In de binnenhaven van Meent en de werkhaven de Rimboe zijn noodreparaties uitgevoerd.

2.3.4 Legakkers

Begroting 2020	Begin 2018 is de Toekomstvisie Kievitsbuurten vastgesteld. Voor het project is budget beschikbaar gesteld in het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Er zal een plan van aanpak worden opgesteld voor over hoe er in de komende jaren geïnvesteerd kan gaan worden in duurzame oevers.
Realisatie 2020	In oktober 2019 is het plan van aanpak voor het legakkerherstel in de Kievitsbuurten (een OVP project dat getrokken wordt door Stichtse Vecht) opgesteld. In 2020 zijn alle legakkers in zowel de Noordelijke- als de Zuidelijke Kievitsbuurt geïnventariseerd op basis waarvan in 2020 een keuze gemaakt is voor het uitvoeren van 5 nieuwe pilots op legakkers van het Plassenschap. Voor het ontwerp en de uitvoering van de pilots in 2021 is in december 2020 een aannemer geselecteerd.

2.3.5 Vaarwegbeheer

Begroting 2020	Het Plassenschap is nautisch beheerder voor het openbaar toegankelijke water binnen het Plassengebied. Dit houdt in dat het Plassenschap bevoegd is het scheepvaartverkeer op de Loosdrechtse plassen te regelen, om verkeersbesluiten te nemen en om verkeerstekens te plaatsen. In het Besluit Motorboten wordt o.m. de (onthefing van) de maximum snelheden en de toegankelijkheid van kwetsbare gebieden voor motorvaartuigen geregeld. Het Plassenschap is vaarwegbeheerder van de Westelijke en Oostelijke Drecht en de 's-Gravelandsevaart. Het Plassenschap dient er voor te zorgen dat deze hoofdvaartroute door het Plassengebied vrij toegankelijk blijft.
Realisatie 2020	Het vervangen van de beschoeiingen van de Muyevelde vaart heeft in 2020 evenals in 2019 vertraging opgelopen door de stikstofproblematiek.

	In navolging van een succesvolle introductie in 2018, heeft het project Campagne Snelvaren ook in 2019 en in 2020 een vervolg gekregen. Aan dit project nemen het Plassenschap, politie, brandweer en de gemeente Wijdmeren deel, om gezamenlijk de overlast van snelvaren op de Loosdrechtse Plassen terug te dringen. De intensivering van de integrale samenwerking tussen partners op het water in dit projectkader draagt bij aan het verminderen van overlast op de Loosdrechtse Plassen.
--	---

2.3.6 Vuilnisophaaldienst

Begroting 2020	Het Plassenschap zorgt voor het ophalen van afval van de recreatieterreinen en -eilanden en bij de recreatiewoningen op de legakkers in het recreatie seizoen. Uit onderzoek is gebleken dat het vooralsnog uit financieel oogpunt niet interessant is om afval gescheiden in te zamelen.
Realisatie 2020	Het ophalen van afval van de recreatieterreinen en -eilanden en bij de recreatiewoningen is conform afspraken uitgevoerd.

2.3.7 Routebureau

Begroting 2019	Sinds 1 januari 2018 is het Plassenschap een van de opdrachtgevers van het Routebureau Utrecht. Beheer en ontwikkeling van routenetwerken evenals de gezamenlijke informatievoorziening en marketing, loopt via het Routebureau. Ook het grondgebied van de gemeente Wijdmeren, dat in de provincie Noord-Holland ligt, valt onder het Routebureau. Het Routebureau beheert met name het Sloepennetwerk. De andere routes (o.a. wandel- en fietsnetwerk) in deze gemeente worden beheerd (en betaald) via de regio Gooi en Vechtstreek. De jaarlijkse bijdrage, die door het schap aan het routebureau moet worden betaald, bedraagt ten hoogste € 24.000 excl. BTW.
Realisatie 2019	Het Routebureau Utrecht zorgt voor het beheer en onderhoud, ontwikkeling en informatievoorziening/marketing van bewegwijzerde routenetwerken. In 2020 zijn deze kerntaken uitgevoerd conform afspraken in de dienstverleningsovereenkomst met opdrachtgevers. Een uitgebreid jaarverslag is beschikbaar en wordt vastgesteld door het bestuurlijk overleg Routebureau Utrecht.

2.3.8 Programma Oostelijke Vechtplassen (gebiedsakkoord)

Begroting 2020	Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is mede ondertekenaar van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (OVP). Het Plassenschap is daarmee een verplichting aangegaan van in totaal € 906.000 en heeft hiervoor een bestemmingreserve gevormd. De totale bijdrage dient volgens een vastgesteld kasritme te worden bijgedragen in de periode 2017-2028. Het Plassenschap betaalt met name voor uit te voeren baggerwerkzaamheden. Vanaf 2020 wordt rekening gehouden met een jaarlijks te financieren bedrag van € 70.914,00. In het laatste jaar van het Gebiedsakkoord wordt het resterende deel van de bijdrage verrekend.
Realisatie 2020	In 2020 is deelgenomen aan diverse werk- en projectgroepen: baggeren en zwevend slib, exotenbestrijding, uitwerken toekomstvisie Kievitsbuurten. De voorzitter is lid van de stuurgroep en ambtelijk neemt het Plassenschap deel aan de regiegroep en het transitieteam. Op verzoek van de provincie Noord-Holland als trekker van het OVP project Baggeren Loosdrechtse plassen, is in november besloten onder voorwaarden in te stemmen met de overeenkomst voor het kunnen verrekenen van de BTW op de te maken kosten voor de 1 ^e fase van de uit te voeren baggerwerkzaamheden. I

2.3.9 Regelgeving, ontheffingverlening en handhaving

Begroting 2020	Verordening Plassenschap Loosdrecht De Plassenraad heeft in 2018 de nieuwe Verordening Plassenschap Loosdrecht vastgesteld. Op basis van deze verordening dient het dagelijks bestuur nadere
----------------	--

	(beleids)regels vast te stellen voor onder meer commerciële activiteiten op het water, overgangsrecht voor verleende pleziervaartuigonthefingen en hondenlosloopgebieden. De verboden, voor zover er geen ontheffing is verleend, vragen om toezicht en handhaving. Voor de bestuurlijke handhaving dient de hoogte van de dwangsommen te worden geactualiseerd. Besluit Motorboten Het dagelijks bestuur heeft in 2018 besloten om de evaluatie van het Besluit Motorboten uit te stellen in verband met de 'Campagne Snelvaren' die in de zomer 2018 is gehouden en ook in de zomer van 2019 zal plaatsvinden. Na de Campagne Snelvaren 2019 – die zich richt op het beperken van overlast door snelvaren d.m.v. een betere samenwerking met politie, gemeente en brandweer – wordt het snelvaarbeleid geëvalueerd. Mogelijk leidt dit tot een wijziging van het Besluit Motorboten (waarin het snelvaarbeleid is vastgelegd) in 2020. Evaluatie Paalkamperen Het Plassenschap heeft in 2018 het zogeheten 'paalkamperen' mogelijk gemaakt op 2 eilanden: Meent en Markus Pos. Het bestuur zal in de tweede helft van 2020 het paalkamperen evalueren. In 2021 worden mogelijke wijzigingen in het beleid rond paalkamperen doorgevoerd. Digitale ontheffingverlening RMN wil in 2019 verkennen hoe de ontheffingverlening gedigitaliseerd en geautomatiseerd kan worden, met als doel het verstrekken van ontheffingen eenvoudiger te maken voor de recreant en tegelijkertijd de administratieve last voor de bedrijfsvoering te verminderen. Met ingang van 2020 wordt het uitgeven van snelvaarontheffingen zoveel mogelijk automatisch en digitaal uitgevoerd.
Realisatie 2020	Verordening Plassenschap Loosdrecht / beleidsregels Een bestuursvoorstel voor ontheffingenbeleid voor commerciële activiteiten op het water is aangehouden in afwachting van bedenkingen van de gemeente Wijdereen. Wel is er nieuw ontheffingenbeleid voor het ligplaats hebben en pleziervaartuigen vastgesteld. Helaas was er geen capaciteit voor controle en handhaving. De hoogte van de dwangsommen voor bestuurlijke handhaving is ook nog niet aangepast. Er is ontheffingsbeleid vastgesteld voor het plaatsen van beroepsvisnetten. Dit was noodzakelijk om te voorkomen dat vaartuigen in de visnetten vastvaren en daarbij ziet het beleid op milieu eisen en de juiste visstand. Besluit Motorboten In 2019 is de evaluatie van het Besluit Motorboten voorbereid met een discussienotitie, die in 2020 voor consultatie is aangeboden aan de politie, brandweer, de samenwerkende partners binnen het gebiedsakkoord OVP, ontheffinghouders, omwonenden en alle andere betrokken personen. E.e.a. heeft geleid tot een nieuw Besluit Motorboten 2020. Belangrijkste wijziging is het instellen van een maximum vaarsnelheid voor snelvaren van 60 km/uur met ingang van 2021. Evaluatie Paalkamperen De evaluatie van het Paalkamperen op Meent en Markus Pos is uitgesteld naar 2021, omdat 2020 geen representatief jaar is vanwege de corona-maatregelen. Wel is geconstateerd dat het paalkamperen voorziet in een behoefte.

2.4 Wat heeft het gekost?

	Begrotingspost	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Afwijking begroting - realisatie
1	Doorbelaste personeelskosten	1.092.395	1.091.400	1.091.400	1.053.757	(37.643)
3	Doorbelaste apparaatskosten	457.334	305.200	648.900	513.378	(135.522)
5	Inhuur personeel derden	83.215	31.900	35.500	48.479	12.979
7	Rente en afschrijvingen	277.883	421.400	421.400	258.189	(163.211)
9	Huur en pachten	-	-	-	-	-
11	Bestuurs- en apparaatskosten	96.150	32.000	62.300	71.215	8.915
13	Belastingen en verzekeringen	30.725	26.200	26.200	32.794	6.594
15	Energie- en waterkosten	23.245	27.200	27.200	23.955	(3.245)
17	Onderhoud en vuilafvoer	454.424	428.900	453.900	509.913	56.013
19	Voorzieningen	(297.676)	115.000	115.000	-	(115.000)
21	Publiciteits- en overige kosten	7.671	7.400	7.400	5.441	(1.959)
23	Nagekomen lasten	7.515	2.500	2.500	16.103	13.603
	Totaal lasten	2.232.881	2.489.100	2.891.700	2.533.225	(358.475)
2	Opbrengsten van	360.545	322.900	382.100	385.152	3.052
4	Rechten	304.821	275.100	282.100	313.741	31.641
6	Rente	-	-	-	-	-
8	Overige baten	193.478	81.200	58.600	63.990	5.390
10	Nagekomen baten	401			(381)	(381)
12	Dekkingsmiddelen	1.730.698	1.759.800	1.829.600	2.129.201	299.601
	Totaal baten	2.589.943	2.439.000	2.552.400	2.891.704	339.304
	Saldo van baten en lasten	357.062	(50.100)	(339.300)	358.479	697.779
	Toevoegingen aan reserves	362.400	70.900	70.900	571.623	500.723
	Onttrekkingen aan reserves	414.912	-	70.900	512.637	441.737
	Gerealiseerd resultaat	409.574	(121.000)	(339.300)	299.492	638.792

Voor een toelichting op de afwijkingen tussen begroting en jaarrekening verwijzen wij naar hoofdstuk 8.

3 Paragrafen

Op grond van het BBV is het verplicht om voor zeven programma-overschrijdende thema's verantwoording af te leggen in een afzonderlijke paragraaf. Voor het Plassenschap geldt dat, gelet op de aard van de activiteiten van het Plassenschap, niet alle paragrafen van toepassing zijn. Om die reden zijn alleen die paragrafen opgenomen die van toepassing zijn.

Paragraaf	Wel/niet opgenomen	Toelichting
Lokale heffingen	Wel	Zie paragraaf 3.1
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Wel	Zie paragraaf 3.2
Onderhoud kapitaalgoederen	Wel	Zie paragraaf 3.3
Financiering	Wel	Zie paragraaf 3.4
Bedrijfsvoering	Wel	Zie paragraaf 3.5
Verbonden partijen	Wel	Zie paragraaf 3.6
Grondbeleid	N.v.t.	Zie paragraaf 3.7

3.1 Lokale heffingen

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. verleent ontheffing van een aantal verboden die zijn opgenomen in de Verordening Plassenschap Loosdrecht, Voorrangsregeling Mijndense Sluis, Woonschepenverordening en het Besluit Motorboten. De tarieventabel wordt jaarlijks aangepast. De belangrijkste rechten, die worden geheven in het Loosdrechts plassengebied betreffen:

LOKALE HEFFINGEN	REKENING 2020
Jaarontheffingen snelvaren	265.668
Dagontheffingen snelvaren	16.851
Wachtlijst motorbootontheffing	6.584
Visrecht	2.257
Rechten pleziervaartuigen	21.057
Overige ontheffingen	1.324
Totaal	313.741

3.1.1 Snelvaren particulieren (jaar, dag en wachtlijst)

De ontheffingen om te kunnen snelvaren op de 1e t/m 4e plas en de waterskibaan op de 5e plas worden verleend op grond van het Besluit Motorboten. Er zijn maximaal 800 ontheffingen verleend aan natuurlijke personen die in het bezit zijn van een vaarbewijs, ook werden circa 21 ontheffingen verleend aan bedrijven en verenigingen voor het kunnen proefvaren, het geven van waterskilessen en het begeleiden van zeilwedstrijden.

De tarieven worden jaarlijks door het bestuur vastgesteld. De geraamde baten overschrijden de ter zake geraamde lasten niet. Er is geen kwijtscheldingsbeleid.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De begroting van het Plassenschap bestaat voor een deel uit te realiseren exploitatie-opbrengsten, zoals schutten bij de sluis, snelvaarontheffingen en evenementen. Het schap onderscheidt per 31 december 2020 de volgende risico's:

	Omschrijving risico	Bedrag	Wanneer	Frequentie
1	Erfpacht en huur	11.000	2020 e.v.	Jaarlijks
2	Schutgelden Mijndense sluis	15.000	2020 e.v.	Jaarlijks
3	Uitgifte snelvaarontheffingen	25.000	2020 e.v.	Jaarlijks
4	Bestrijding overmatige waterplanten	40.000	2020 e.v.	Jaarlijks
5	Rente	55.000	2020 e.v.	Jaarlijks
6	Klimaatverandering	40.000	2020 e.v.	Jaarlijks
7	Aantrekkende markt	9.000	2020 e.v.	Jaarlijks
8	Uitkomsten inspecties MJOP	PM	2020 e.v.	Jaarlijks
9	Onvoorziene risico's	45.000	2020 e.v.	Jaarlijks
	Totaal	240.000		

Toelichting op de genoemde risico's:

1. Erfpacht en huur

De geraamde omzet uit erfpacht en verhuur bedraagt ca. € 217.000. Het risico dat de exploitant niet aan zijn verplichtingen kan voldoen is aanwezig. Het risico wordt ingeschat op 5% van de omzet, zijnde € 11.000. Dit risico heeft zich niet voorgedaan in 2020.

2. Schutgelden Mijndense sluis

De omzet die is gerealiseerd met het schutten bij de Mijndense Sluis is in het afgelopen jaar aanzienlijk hoger dan geraamd in de begroting vanwege het aanhoudende mooie weer in 2018. Bij normale weersomstandigheden is de raming echter realistisch. Bij tegenvallende weersomstandigheden kan de opbrengst lager dan begroot zijn uitvallen. Het gemiddelde risico bedraagt € 15.000. Dit risico heeft zich in 2020 niet voorgedaan.

3. Uitgifte snelvaarontheffingen

De afgelopen jaren zien we dat de populariteit van de snelvaarontheffingen varieert. Het aantal uit te geven ontheffingen is maximaal 800. De werkelijke afgifte, met name van de dagontheffingen, is variabel en markt -en weersafhankelijk. Dit risico is ingeschat op maximaal € 25.000. Dit risico heeft zich in 2020 niet voorgedaan.

4. Bestrijding overmatige waterplanten

Bestrijding van overmatige waterplanten behoort tot het OVP project Exotenbestrijding waarbinnen een gezamenlijk plan van aanpak voor de bestrijding van 'overmatige begroeiing door waterplanten' is opgesteld. Voor het uitvoeren van alle voorgestelde maatregelen is 50% cofinanciering nodig. Het schap is bereid aan de uitvoering van de plannen mee te werken maar niet bereid extra geld beschikbaar te stellen voor een calamiteitenfonds en een innovatiefonds. Bij de berekening van het risico wordt alleen gerekend met kosten in wateren die in eigendom c.q. beheer bij het Plassenschap zijn. Het is niet bekend wat dit financieel voor het Plassenschap betekent. Als risico voor het schap ramen we, een bedrag van 40.000.

Er zijn in 2020 geen kosten gemaakt anders dan personele inzet.

5. Rente

Het rentepercentage voor nieuwe vaste geldleningen is voor 2020 geraamd op 2,5%. Dit percentage is gebaseerd op een reële inschatting van de marktrente op het moment van afsluiten. Een rente van 1,0% hoger dan deze verwachting resulteert in extra lasten van € 55.000 per jaar. Dit risico heeft zich in 2020 niet voorgedaan.

6. Klimaatverandering

Een belangrijke tendens is te zien in de merkbare gevolgen van klimaatveranderingen voor de onderhoudsmaatregelen. Er moet rekening worden gehouden met de volgende aspecten:

- langer groeiseizoen (waardoor extra maaibeurten nodig zijn, die extra kosten met zich meebrengen);
- wateroverlast (beschadiging van oevers, beschoeiingen en beplanting);
- ontwikkeling van ziektes en exoten.

Elk seizoen is anders en onderhoudswerkzaamheden zijn lastig te vergelijken per jaarschijf. Extra water en extra maaien zijn lastig te kwantificeren. In 2020 zijn er echter geen grote excessen geweest welke direct verband houden met klimaatverandering.

7. Aantrekkende markt

Aannemers zullen in de toekomst meer vragen voor het uit te voeren werk. In 2018 zijn er nieuwe bestekken aanbesteed die duurder uit zijn gevallen dan de vorige bestek periode. De bestekken in 2020 zijn doorlopend en bevatten geen hogere kosten voortkomend uit aantrekkende markt.

8. Uitkomsten inspecties MJOP

In de jaarrekening 2020 is geen voorziening groot onderhoud opgenomen in de jaarrekening omdat onvoldoende aansluiting bestaat tussen de administratieve en de technische staat van het onderhoud. In 2020 en 2021 worden inspecties uitgevoerd naar de technische staat van het onderhoud. De uitkomsten van deze inspecties geven inzicht in het benodigde onderhoud. Het risico bestaat dat uit de inspecties blijkt dat de kosten voor onderhoud hoger zullen zijn dan nu in de begroting opgenomen. Omdat via de inspecties dit inzicht verkregen wordt is het op dit moment niet mogelijk het risico te kwantificeren.

9. Onvoorziene risico's

Naast bovengenoemde grote risico's heeft onze gemeenschappelijke regeling te maken met kleinere risico's, zoals het illegaal dumpen van giftige afvalstoffen, niet verhaalbare vernielingen en wijzigingen in wetgeving met mogelijk financiële gevolgen. Deze worden niet afzonderlijk benoemd en gekwantificeerd, maar hiervoor wordt gedurende de meerjaren termijn een gelijkblijvend risicobedrag aangehouden van € 50.000.

We gaan er vanuit dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Om hiervoor te corrigeren wordt een percentage van 90% berekend over het totaal berekende risicobedrag.

Conclusie

	Omschrijving risico	Bedrag	Wanneer	Frequentie	2020
1	Erfpacht en huur	11.000	2020 e.v.	Jaarlijks	0
2	Schutgelden Mijndense sluis	15.000	2020 e.v.	Jaarlijks	0
3	Uitgifte snelvaarontheffingen	25.000	2020 e.v.	Jaarlijks	0
4	Bestrijding overmatige waterplanten	40.000	2020 e.v.	Jaarlijks	0
5	Rente	55.000	2020 e.v.	Jaarlijks	0
6	Klimaatverandering	40.000	2020 e.v.	Jaarlijks	0
7	Aantrekkende markt	9.000	2020 e.v.	Jaarlijks	0
8	Uitkomsten inspecties MJOP	PM	2020 e.v.	Jaarlijks	0
9	Onvoorziene risico's	45.000	2020 e.v.	Jaarlijks	
Totaal		240.000			0

Geen van de geïdentificeerde risico's heeft zich voorgedaan in 2020.

3.3 Kengetallen

De kengetallen geven inzicht in de financiële positie van het Plassenschap.

	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020
Netto schuldquote	81%	61%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	81%	61%
Solvabiliteitsratio	31%	40%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	14%	16%
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

3.3.1 Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van het Plassenschap ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

3.3.2 Solvabiliteitsratio

Dit kengetal drukt het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen uit. Hoe hoger het percentage hoe beter het Plassenschap in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen.

3.3.3 Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat gekeken wordt naar de structurele baten en de structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In het jaar 2020 zou vanuit de inspecties het nieuwe MeerJarenOnderhoudsPlan worden opgezet, deze deadline is niet gehaald i.v.m. gebrek aan kennis en kunde. Er is een nieuwe projectleider ingeschakeld. Naar verwachting is het MJOP eind Q1 2021 gereed. In 2020 hebben er enkel wat kleine werkzaamheden plaatsgevonden op Groot Onderhoud om de veiligheid te waarborgen. Zoals afgesproken zal de reserve Groot Onderhoud pas weer worden ingezet als het MJOP is vastgesteld. Ook zijn er in 2020 geen grootschalige vervangingsinvesteringen gedaan.

Vanuit de inspecties wordt de data in het beheersysteem Geovisia verrijkt. De inspecties worden bekostigd vanuit de dotatie groot onderhoud.

In het Corona jaar 2020 zijn er in het Dagelijks Onderhoud uitdagingen geweest om de terreinen schoon te houden en zijn er beperkte meerkosten gemaakt op gebied van afval.

3.4.1 Wegen

In 2020 zijn er geen herstelwerkzaamheden aan wegen uitgevoerd.

3.4.2 Watergangen en oevers

Onderhoud aan watergangen en oevers heeft in 2020 stil gelegen. Er is intensief overleg met Provincie Noord Holland en de Omgevingsdienst NHN over de voortgang van beschoeiingswerkzaamheden in relatie tot stikstofproblematiek.

3.4.3 Groen: beplantingen

Op locaties de Meent en de Strook was er overlast van de eikenprocessierups. Deze zijn middels zoveel mogelijk opgezogen.

3.4.4 Schoonhouden en vuilafvoer

Er is meer afval ingezameld door intensiever gebruik.

3.4.5 Materieel

In 2020 zijn de noodzakelijke investeringen gedaan aan het schip de Plassenschap 6, zodat deze weer voldoet aan de hieraan gestelde eisen.

3.5 Financiering

In het Treasurystatuut is het treasurybeleid opgenomen met daarin de producten, partijen en limieten, de treasury-organisatie met taken, bevoegdheden en verantwoordingsrelatie en de bijbehorende informatievoorziening, in totaliteit bedoeld ter beperking van te lopen risico's.

3.5.1 Risicobeheer

Binnen de Wet FIDO zijn twee normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. Het doel van deze normen is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het Plassenschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

3.5.2 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar met als doel de kortlopende leningen te beperken. De kasgeldlimiet bedraagt € 204.100. In de praktijk is in 2020 geen kasgeld opgenomen.

3.5.3 Renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm was en is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking mag komen voor verplichte aflossingen en renteherzieningen. De renterisiconorm bedraagt over 2020 € 497.820. Op de vaste geldleningen is een bedrag afgelost van € 212.870. Renteherziening op vaste schuld heeft niet plaatsgevonden.

3.6 Bedrijfsvoering

Het onderhoud en beheer, de ontwikkeling, de bedrijfsvoering en handhaving en toezicht van het schap wordt uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling (GR) Recreatie Midden-Nederland (RMN). Naast het uitvoeren van taken door RMN in eigen beheer worden veel externe partijen ingeschakeld voor de uit te voeren opdrachten als (groot)onderhoud en het verrichten van investeringen. Het recreatieschap Stichtse Groenlanden en het Plassenschap Loosdrecht e.o. zijn deelnemer in RMN. De exploitatiebaten en lasten van RMN worden volledig doorberekend aan de betalende deelnemers.

In 2020 had het Plassenschap Loosdrecht e.o. een belang van 28,91% in de bedrijfsvoering organisatie RMN.

3.7 Verbonden partijen

Het recreatieschap is deelnemer aan de bedrijfsvoering organisatie RMN, de uitvoeringsorganisatie voor twee recreatieschappen.

	Recreatie Midden Nederland (RMN)		
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling – bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)		
Doelstelling/Publiek belang	Het bieden van een op de behoefte van de recreatieschappen afgestemd uitvoeringsapparaat en het vervullen van de daarmee samenhangende rol van werkgever, alsmede het bevorderen van de onderlinge afstemming tussen de recreatieschappen van de uit te voeren werkzaamheden		
Zeggenschap / bestuurlijk belang	Het bestuur van RMN bestaat uit 3 leden en een secretaris. Namens LSD heeft dhr. M. van Dijk zitting in het bestuur van RMN.		
Samenwerkingspartners	RMN kent drie deelnemers: Recreatieschap Stichtse Groenlanden, Plassenschap Loosdrecht en provincie Utrecht.		
Financieel belang	Deelnemers financieren via een deelnemersbijdrage de kosten van RMN en zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.		
Risico's / weerstandsvermogen	Er zijn geen materiële risico's die effect hebben op de jaarrekening van het plassenschap. Alle kosten van RMN worden doorbelast aan de deelnemende schappen.		
Kerncijfers	Bedragen in €	31-12-2019	31-12-2020
	Eigen vermogen	0	0
	Vreemd Vermogen	2.591.594	1.391.952
	Resultaat	0	0

3.8 Grondbeleid

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. bezit totaal 660 hectare grond en water binnen het werkgebied.

Deze bezittingen zijn op hoofdlijnen onder te verdelen in dagrecreatieterreinen (eilanden, Strook, Bosdijk etc.), de legakkers (Zuidelijke Kievitsbuurt e.d.), oeverlanden, sluizen, water en het recreatiecentrum Mijnden. Het schapsbeleid is er op gericht zijn terreinen zoveel mogelijk gratis en openbaar toegankelijk

aan te bieden aan de recreant. Ruiling van percelen die tot verbetering van het algemeen nut zullen leiden, worden overwogen.

Aankoop van grond is alleen aan de orde als verwerving ervan van belang is voor uitvoering van een project. De bestemming die de gemeenten, tot nog toe, aan de gronden hebben toegekend, biedt geen ruimte voor commerciële exploitatie.

Alleen de grond waarop het recreatiecentrum Mijnden is gevestigd, is voor een periode van minimaal 50 jaar in erfpacht uitgegeven aan een exploitant. Op het terrein de Strook zijn twee opstalrechten verleend aan een horecaondernemer. Deze opstalrechtovereenkomsten worden één keer per 5 jaar verhoogd met het prijsindexcijfer over de afgelopen periode. Met deze horecaondernemer is verder een erfpachtovereenkomst met opstalrecht afgesloten inzake een woning op de strook.

4 Balans per 31 december 2020 (bedragen in €)

Hierna wordt via de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten met toelichting de financiële verantwoording afgelegd over het in jaar 2020 gerealiseerde beleid.

Activa (bedragen in €)	31-12-2020	31-12-2019
Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald	2.134	33.835
<i>Subtotaal immateriële vaste activa</i>	<i>2.134</i>	<i>33.835</i>
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	854.163	698.552
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.700.850	2.818.381
<i>Subtotaal materiële vaste activa</i>	<i>3.555.013</i>	<i>3.516.932</i>
Totaal vaste activa	3.557.147	3.550.767
Vorraden		
Gereed product en handelsgoederen	-	3.250
<i>Subtotaal voorraden</i>	<i>-</i>	<i>3.250</i>
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	62.422	99.837
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	654.158	926.788
instellingen	134	34
Overige vorderingen	25.766	6.146
<i>Subtotaal uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	<i>742.480</i>	<i>1.032.805</i>
Liquide middelen		
Kas- en banksaldi	176.914	92.836
Overlopende activa		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	-
Overige overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.433	5.401
<i>Subtotaal overlopende activa</i>	<i>1.433</i>	<i>5.401</i>
Totaal vlottende activa	920.827	1.134.292
Totaal activa	4.477.974	4.685.059

Passiva (bedragen in €)	31-12-2020	31-12-2019
Eigen vermogen		
Algemene reserve	241.296	234.400
Bestemmingsreserves	1.265.785	804.122
Gerealiseerd resultaat	299.492	409.572
<i>Subtotaal eigen vermogen</i>	<i>1.806.573</i>	<i>1.448.094</i>
Voorzieningen		
Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt (egalisatievoorziening)	-	-
<i>Subtotaal voorzieningen</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Vaste schulden		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.359.214	2.572.084
Waarborgsommen	-	-
Vooruitontvangen bedragen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	36.760	33.509
<i>Subtotaal vaste schulden</i>	<i>2.395.974</i>	<i>2.605.593</i>
Totaal vaste passiva	4.202.547	4.053.686
Netto vlottende schulden		
Overige schulden	246.296	577.534
<i>Subtotaal netto vlottende schulden</i>	<i>246.296</i>	<i>577.534</i>
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	28.787	26.907
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	-
Overige vooruitontvangen bedragen	344	26.932
<i>Subtotaal overlopende passiva</i>	<i>29.131</i>	<i>53.839</i>
Totaal vlottende passiva	275.427	631.373
Totaal passiva	4.477.974	4.685.059

5 Overzicht van baten en lasten (bedragen in €)

	Begrotingspost	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Afwijking begroting - realisatie
1	Doorbelaste personeelskosten	1.092.395	1.091.400	1.091.400	1.053.757	(37.643)
3	Doorbelaste apparaatskosten	457.334	305.200	648.900	513.378	(135.522)
5	Inhuur personeel derden	83.215	31.900	35.500	48.479	12.979
7	Rente en afschrijvingen	277.885	421.400	421.400	258.189	(163.211)
9	Huur en pachten	-	-	-	-	-
11	Bestuurs- en apparaatskosten	96.150	32.000	62.300	71.215	8.915
13	Belastingen en verzekeringen	30.725	26.200	26.200	32.794	6.594
15	Energie- en waterkosten	23.245	27.200	27.200	23.955	(3.245)
17	Onderhoud en vuilafvoer	454.424	428.900	453.900	509.913	56.013
19	Voorzieningen	(297.676)	115.000	115.000	-	(115.000)
21	Publiciteits- en overige kosten	7.671	7.400	7.400	5.441	(1.959)
23	Nagekomen lasten	7.515	2.500	2.500	16.103	13.603
	Totaal lasten	2.232.883	2.489.100	2.891.700	2.533.225	(358.475)
2	Opbrengsten van	360.545	322.900	382.100	385.152	3.052
4	Rechten	304.821	275.100	282.100	313.741	31.641
6	Rente	-	-	-	-	-
8	Overige baten	193.478	81.200	58.600	63.990	5.390
10	Nagekomen baten	401			(381)	(381)
12	Dekkingsmiddelen	1.730.698	1.759.800	1.829.600	2.129.201	299.601
	Totaal baten	2.589.943	2.439.000	2.552.400	2.891.704	339.304
	Saldo van baten en lasten	357.060	(50.100)	(339.300)	358.479	697.779
	Toevoegingen aan reserves	362.400	70.900	70.900	571.623	500.723
	Onttrekkingen aan reserves	414.912	-	70.900	512.637	441.737
	Gerealiseerd resultaat	409.572	(121.000)	(339.300)	299.492	638.792

6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

6.1 Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

6.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

6.3 Vaste activa

6.3.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikname van het gerelateerde materiële vaste actief.

6.3.2 Materiële vaste activa

6.3.2.1 Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

6.3.2.2 Investeringsbijdragen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Actief	Percentage
Grond en water	0%
Bouwkundige werken	2,5% - 20%
Beschoeiing	2,5% - 4%
Bedrijfsgebouwen	2,5% - 8,33%
Machines, apparaten en installaties	5% - 20%
Vervoermiddelen	3,33% - 20%
Overige vaste activa	5% - 20%

6.4 Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

7 Toelichting op de balans per 31 december 2020

7.1 Vaste activa

7.1.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2.134	33.835
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-
Totaal	2.134	33.835

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de immateriële vaste activa weer:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde- verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2020
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio							-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	33.835	-	-	1.067		30.634	2.134

In 2020 zijn geen investeringen in de immateriële vaste activa gedaan.

7.1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Investerings met een economisch nut	854.163	698.552
<i>Waarvan in erfpacht uitgegeven</i>	-	-
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	-	-
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.700.850	2.818.381
Totaal	3.555.013	3.516.932

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde- verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2020
Gronden en terreinen	407.753						407.753
Waarvan in erfpacht uitgegeven	-						-
Woonruimten	-						-
Bedrijfsgebouwen	-						-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	44.124			1.866			42.257
Vervoermiddelen	186.022	165.540	29.683	753			321.126
Machines, apparaten en installaties	45.192	31.973	7.734				69.431
Overige materiële vaste activa	15.461	-		1.865			13.596
Totaal	698.552	197.513	29.683	12.218	-	-	854.163

De belangrijkste investeringen in 2020 zijn:

Omschrijving	Investering 2020
Vervanging schip plassenschap 6 ivm herkeuring	165.540
Aanschaf buitenboordmotoren	24.856
Totaal	190.369

De belangrijkste desinvesteringen betreffen:

Omschrijving	Investering 2020
Inruil motor plassenschap 6	22.093
Verkoop buitenboordmotoren	7.590
Totaal	29.683

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut weer:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde- verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2020
Gronden en terreinen	549.721			-			549.721
Woonruimten	-						-
Bedrijfsgebouwen	36.283			10.822			25.461
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.134.022	47.312		141.527			2.039.807
Vervoermiddelen	-						-
Machines, apparaten en installaties	4.871	-		1.911			2.960
Overige materiële vaste activa	93.484	7.376		17.958			82.901
Totaal	2.818.381	54.688	-	172.218	-	-	2.700.850

De belangrijkste investeringen met maatschappelijk nut in 2020 zijn:

Omschrijving	Investering 2020
Aanschaf afvalsysteem	7.376
Beschoeiing en oeverbescherming Eiland Meent	7.487
Beschoeiing en oeverbescherming 's-Gravelandse Meent	6.278
Beschoeiing en oeverbescherming Muyevelde Vaart	4.743
Raambestek beschoeiingen	28.804
Totaal	54.688

7.2 Vlottende activa

7.2.1 Voorraden

De voorraden bestaan per 31 december 2019 uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-	-
Gereed product en handelsgoederen	-	3.250
Vooruitbetalingen	-	-
Totaal	-	3.250

7.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar zijn als volgt onderverdeeld:

	Uitzetting per 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde per 31-12-2020	Uitzetting per 31-12-2019	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde per 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	62.422	-	62.422	99.837	-	99.837
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	-	-	-	-	-	-
Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	654.158	-	654.158	926.788	-	926.788
Rekening-courantverhouding met het Rijk	-	-	-	-	-	-
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	134	-	134	34	-	34
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier	-	-	-	-	-	-
Overige vorderingen	25.766	-	25.766	6.146	-	6.146
Overige uitzettingen	-	-	-	-	-	-
Totaal	742.480	-	742.480	1.032.805	-	1.032.805

7.2.2.1 Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit openstaande debiteuren betreffende diverse gemeenten en de provincie Utrecht. Gelet op de aard van de vorderingen wordt het niet noodzakelijk geacht een voorziening voor oninbaarheid te vormen.

7.2.2.2 Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Op balansdatum had LSD overtollige middelen boven de drempel van het schatkistbankieren in het kader van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF). De middelen boven de drempel dienen in de schatkist van het Rijk worden aangehouden.

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er is echter een aantal uitzonderingen, zoals het drempelbedrag. Dit is een minimumbedrag afhankelijk van de omvang van de organisatie dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor het Plassenschap was dat voor 2020 € 250.000. Voor organisaties met een begrotingstotaal kleiner dan € 500 mln. bedraagt de drempel € 250.000. Het Plassenschap heeft met de BNG de afspraak gemaakt dat het saldo boven de € 250.000 op de reguliere betaalrekening automatisch dagelijks wordt afgeroomd naar het schatkistbankieren.

In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2020 is geweest:

(Bedragen in €)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Drempelbedrag	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Kwartaalcijfer buiten 's Rijks schatkist	€ 164.848	€ 137.286	€ 153.248	€ 125.878
Ruimte onder het drempelbedrag	€ 85.152	€ 112.714	€ 96.752	€ 124.122
Overschrijding van het drempelbedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Uit de tabel blijkt dat geen sprake is van een overschrijding van het drempelbedrag gedurende 2020.

7.2.2.3 Rekening courant verhoudingen met niet-financiële instellingen

RMN heeft een rekening courant met de schappen waarvoor zij werkzaam is. Het saldo van deze rekening couranten bedroeg per 31 december 2020 € 134. Omdat sprake is van een rekening courant voor lopende transacties is geen sprake van financiering. Om die reden wordt geen rente in rekening gebracht.

7.2.2.4 Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen debiteuren voor een bedrag € 2.099.

	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren	2.099	6.146
Voorziening debiteuren	-	-
Vorderingen op debiteuren	2.099	6.146

7.2.3 Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen en zijn als volgt te specificeren:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Banksaldi	176.428	89.594
Kassaldi	486	3.242
Totaal	176.914	92.836

7.2.4 Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	-	-
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	-
Nog te ontvangen bedragen	-	3.422
Vooruitbetaalde bedragen	1.433	1.979
Totaal	1.433	5.401

7.2.4.1 Nog te ontvangen bedragen

Nog te ontvangen bedragen zijn opbrengsten die betrekking hebben op 2020, maar pas in een volgend jaar daadwerkelijk tot een ontvangst leiden. De nog te ontvangen bedragen bestaan ultimo boekjaar voornamelijk uit:

Omschrijving	Bedrag
Overige posten < € 5.000	0
Totaal	0

7.2.4.2 Vooruitbetaalde bedragen

Vooruitbetaalde bedragen zijn bedragen die voor 31 december 2020 betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op latere jaren. De vooruitbetaalde bedragen bestaan ultimo boekjaar voornamelijk uit:

Omschrijving	Bedrag
Overige posten < € 5.000	1.433
Totaal	1.433

7.2.5 Eigen vermogen

Het eigen vermogen van het Plassenschap wordt gevormd door de reserves en het rekeningresultaat. Het eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

Reserve	Saldo per 31-12-2019	Toevoegingen en onttrekkingen uit hoofde van het voorgaande boekjaar	Saldo per 1-1-2020	Toevoegingen bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	Onttrekkingen bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	Verminderingen in verband met afschrijvingen op activa	Saldo per 31-12-2020
Algemene reserve	234.400	6.896	241.296				241.296
Subtotaal algemene reserve	234.400	6.896	241.296				241.296
Bestemmingsreserve masterplan	22.665		22.665		22.665		0
Bestemmingsreserve Veenslib Veendijk	250.000		250.000		250.000		
Bestemmingsreserve zichtwerk	169.057		169.057		169.057		
Bestemmingsreserve Oostelijke Vecht en plassen	362.400		362.400	512.637	70.914		804.123
Bestemmingsreserve onderhoud		402.676	402.676	58.987			461.663
Subtotaal bestemmingsreserves	804.122		1.206.798	571.623	512.636		1.265.785
Gerealiseerd resultaat	409.572	(409.572)					299.492
Totaal	1.448.094	(402.676)	1.448.094	571.623	512.636		1.806.573

7.2.5.1 Bestemmingsreserve masterplan

Dit betreft een reservering van de aanloopkosten voor het proefproject Legakkerherstel en het gebiedsplan Oostelijke Vechtplassen. In 2020 zijn er geen kosten ten laste van deze reserves gebracht, tevens is conform begroting 2020 het saldo van de bestemmingsreserve in 2020 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Oostelijke Vecht en Plassen Bestemmingsreserve Veenslib Veendijk

Dit betreft een reservering van de bijdrage van het Plassenschap aan de vervolgvactiteiten inzake het veenslib. In 2020 zijn er geen kosten ten laste van deze reserve gebracht, tevens is conform begroting 2020 het saldo van de bestemmingsreserve in 2020 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Oostelijke Vecht en Plassen Bestemmingsreserve zichtwerk

Dit betreft een reserve voor de uitvoering van een snoeiplan voor de diverse terreinen. In 2020 zijn er geen kosten ten laste van deze reserve gebracht, tevens is conform begroting 2020 het saldo van de bestemmingsreserve in 2020 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Oostelijke Vecht en Plassen.

7.2.5.2 Bestemmingsreserve Oostelijke Vecht en plassen

Deze reserve is ontstaan als gevolg van deelname aan het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Het pllassenschap is hiermee een verplichting aangegaan van in totaal € 906.000, hetgeen conform een vastgesteld kasritme voldaan moet worden. In 2020 is er € 441.722 aan deze reserve toegevoegd vanuit de bestemmingsreeserves masterplan, Veenslib veendijk en zichtwerk. Verder is een bedrag van 70.915 toegevoegd vanuit de algemene reserve, en heeft er conform begroting een onttrekking plaatsgevonden van 70.914.

7.2.5.3 Bestemmingsreserve Onderhoud.

Ultimo 2019 wordt echter niet voldaan aan de vereisten uit de verslaggevingsvoorschriften Besluit Begroting en Verantwoording, waardoor besloten is de voorziening groot onderhoud vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat 2019. Het bestuur heeft bij vaststellen van de jaarrekening besloten vrijval te 'reserveren' in de bestemmingsreserve onderhoud om te waarborgen dat deze middelen beschikbaar blijven voor het uitvoeren van groot onderhoud. De dotatie aan de reserve ad € 58.987 heeft plaatsgevonden conform de methodiek zoals vastgesteld tijdens de DB vergadering van 2 april 2020.

7.2.6 Vaste schulden

De vaste schulden zijn als volgt te specificeren:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Obligatieleningen	-	-
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.572.084	2.359.214
- binnenlandse bedrijven	-	-
- openbare lichamen	-	-
- overige binnenlandse sectoren	-	-
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
Door derden belegde gelden:		
Waarborgsommen	-	-
Vooruitontvangen bedragen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	33.509	36.760
Totaal	2.395.974	2.605.593

Het verloop van de vaste schulden gedurende het jaar was als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Correctie beginbalans	Boekwaarde per 1- 1-2020	Vermeerderingen	Aflossingen/vrijval	Boekwaarde per 31-12-2020	Rentelast 2020
Obligatieleningen		-					
Onderhandse leningen van:		-					
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		-					
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.814.449	2.572.084		2.572.084	-	212.870	2.359.214
- binnenlandse bedrijven		-					
- overige binnenlandse sectoren		-					
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		-					
Door derden belegde gelden:							
- Waarborgsommen							
Vooruitontvangen bedragen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	33.509	-	33.509	14.536	11.284	36.760
Totaal	2.605.593		2.605.593	14.536	224.154	2.395.974	55.923

7.2.6.1 Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	-
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	-	-
Overige schulden	246.296	577.534
Totaal	246.296	577.534

De overige schulden bestonden nagenoeg volledig uit het crediteurensaldo en het rekening courant-saldo met RMN.

7.2.7 Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Beginbalans per 1-1-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	26.907	28.787	26.907
Van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel			
- Europese overheidslichamen	-	-	-
- Het Rijk	-	-	-
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	-	-
Overige vooruitontvangen bedragen	26.932	344	26.932
Totaal	29.131	53.839	53.839

7.2.7.1 Overige vooruitontvangen bedragen

Onder de post overige vooruitontvangen bedragen zijn bedragen opgenomen die in 2019 al zijn ontvangen maar betrekking hebben op latere jaren. De overige vooruitontvangen bedragen bestaan ultimo 2019 voornamelijk uit:

Omschrijving	Bedrag
Nog te betalen rente langlopende leningen	18.849
Juridische kosten	8.773
Overige posten < € 5.000	1.165
Totaal	28.787

7.2.7.2 Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen

Verplichtingen zijn posten die ten laste van het jaar 2019 zijn gebracht, maar waarvan de facturen in de loop van 2020 zijn of worden ontvangen. De verplichtingen bestaan ultimo 2019 voornamelijk uit:

Omschrijving	Bedrag
Overige posten < € 5.000	344
Totaal	344

7.2.8 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een meerjarig contract afgesloten voor het onderhoud van de sluizen voor de periode 2018 tot en met 2021. De totale waarde van de verplichtingen bedraagt € 105.873. Daarnaast is er een driejarig beeldbestek voor 2018 – 2021 met betrekking tot Uitweg Portengen e.o. inzake terreinonderhoud. Contractwaarde € 183.157. Er is ook een driejarig contract afgesloten voor onderhoud aan de brede watergangen Loosdrecht met een contractwaarde van € 47.400.

In 2017 heeft het Plassenschap het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen ondertekend, waaraan het Plassenschap deelneemt voor een bedrag van ruim € 900.000 over de periode 2007 tot en met 2027.

8 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

	Begrotingspost	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Afwijking begroting - realisatie
1	Doorbelaste personeelskosten	1.092.395	1.091.400	1.091.400	1.053.757	(37.643)
3	Doorbelaste apparaatskosten	457.334	305.200	648.900	513.378	(135.522)
5	Inhuur personeel derden	83.215	31.900	35.500	48.479	12.979
7	Rente en afschrijvingen	277.885	421.400	421.400	258.189	(163.211)
9	Huur en pachten	-	-	-	-	-
11	Bestuurs- en apparaatskosten	96.150	32.000	62.300	71.215	8.915
13	Belastingen en verzekeringen	30.725	26.200	26.200	32.794	6.594
15	Energie- en waterkosten	23.245	27.200	27.200	23.955	(3.245)
17	Onderhoud en vuilafvoer	454.424	428.900	453.900	509.913	56.013
19	Voorzieningen	(297.676)	115.000	115.000	-	(115.000)
21	Publiciteits- en overige kosten	7.671	7.400	7.400	5.441	(1.959)
23	Nagekomen lasten	7.515	2.500	2.500	16.103	13.603
	Totaal lasten	2.232.883	2.489.100	2.891.700	2.533.225	(358.475)
2	Opbrengsten van	360.545	322.900	382.100	385.152	3.052
4	Rechten	304.821	275.100	282.100	313.741	31.641
6	Rente	-	-	-	-	-
8	Overige baten	193.478	81.200	58.600	63.990	5.390
10	Nagekomen baten	401			(381)	(381)
12	Dekkingsmiddelen	1.730.698	1.759.800	1.829.600	2.129.201	299.601
	Totaal baten	2.589.943	2.439.000	2.552.400	2.891.704	339.304
	Saldo van baten en lasten	357.060	(50.100)	(339.300)	358.479	697.779
	Toevoegingen aan reserves	362.400	70.900	70.900	571.623	500.723
	Onttrekkingen aan reserves	414.912	-	70.900	512.637	441.737
	Gerealiseerd resultaat	409.572	(121.000)	(339.300)	299.492	638.792

Transparantieregeling (Doorschuif BTW)

Het Plassenschap werkt met het BTW Compensatiefonds. Dit betekent dat de omzetbelasting, die in rekening wordt gebracht door derden over niet-ondernemersactiviteiten van het Plassenschap, worden doorgeschoven naar de deelnemers op basis van de zogenaamde transparantieregeling. De lasten in deze rekening zijn hoofdzakelijk bruto, dus inclusief omzetbelasting, verantwoord. Met uitzondering van de posten 7) Rente en afschrijvingen en 19) Voorzieningen.

De verkoop van sluiskaartjes bij de Mijndense Sluis zijn ondernemersactiviteiten en daarom vindt over dat deel van de lasten en baten aangifte omzetbelasting plaats. De hierop betrekking hebbende bedragen zijn netto weergegeven. Het totaal van de doorschuif BTW die in de exploitatie is verdisconteerd, wordt apart verantwoord als onderdeel van de deelnemersbijdragen. De transparantieregeling is van toepassing op formele deelnemers van het Plassenschap.

Doorbelaste personeelskosten

De doorbelaste personeelskosten zijn lager dan begroot. Dit komt omdat een medewerker eerder met pensioen is gegaan dan vooraf ingeschat. Deze pensionering is niet vervangen.

Doorbelaste apparaatskosten

De doorbelaste apparaatskosten zijn lager dan opgenomen in de begroting na wijziging. RMN heeft minder uitgegeven dan verwacht, onder meer doordat geplande externe inhuur (voor ontheffingverlening) niet is gerealiseerd, maar intern is opgelost (door inzet van de coördinator evenementen).

Inhuur personeel derden

Inhuur personeel derden is hoger dan begroot, omdat de inhuur ten behoeve van de Mijndense Sluis is verantwoord in de lasten van het schap terwijl deze waren begroot in de doorbelaste apparaatskosten.

Rente en afschrijvingen

De rente en afschrijvingen zijn lager dan begroot omdat begrote investeringen (beschoeiingen) niet gerealiseerd zijn.

Bestuurs- en apparaatskosten

De afwijking in de bestuurs- en apparaatskosten ten opzichte van de begroting is het gevolg van extra advieskosten voor de totstandkoming van de gewijzigde erfpachtovereenkomst met recreatiecentrum Mijnden.

Belastingen en verzekeringen

In 2020 zijn er meer waterschapslasten geheven dan in voorgaande jaren op basis waarvan begroot is.

Onderhoud en vuilafvoer

De kosten voor onderhoud en vuilafvoer zijn hoger dan opgenomen in de gewijzigde begroting omdat er inspecties zijn uitgevoerd in het kader van de herijking van het MJOP. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor het proefproject legakkerherstel dat reeds was afgesloten. Tot slot zijn er enkele ongeplande onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd om de veiligheid te borgen.

Voorzieningen

In 2019 is geconstateerd dat er onvoldoende aansluiting is tussen de technische staat van het onderhoud van kapitaalgoederen en de administratieve staat. Hierdoor sluit het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) onvoldoende aan bij de werkelijkheid. Om het MJOP op orde te brengen zijn in 2020 en worden in 2021 inspecties uitgevoerd naar de staat van het onderhoud. Naar aanleiding daarvan zal opnieuw een voorziening groot onderhoud ingesteld worden.

Derhalve wordt in 2020, net als in 2019, niet voldaan aan de vereisten uit de verslaggevingsvoorschriften Besluit Begroting en Verantwoording, waardoor er dit jaar niet wordt gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening. In plaats daarvan worden, gedurende de overbruggingsperiode tot het nieuwe MJOP, de kosten voor regulier en groot onderhoud onder één post verantwoord. Het verschil tussen de realisatie en de begroting van deze totale post onderhoud is gedoteerd aan de reserve onderhoud.

Opbrengsten van eigendommen

Er heeft een verhoging van de erfpacht Mijnden plaatsgevonden. Daarnaast zijn er minder sluisgelden ontvangen (- € 9.000) dan begroot. Vanwege de corona-maatregelen heeft de sluis tot 1 juni (i.p.v. 1 april) de winterdienstregeling gehanteerd en er konden minder passanten per keer worden geschut. Daarnaast zijn er meer baten doordat meer gebruik is gemaakt van Rimboe.

Nagekomen lasten

De nagekomen lasten zijn hoger dan begroot, hoofdzakelijk vanwege naheffingen van het Waterschap.

Rechten

De opbrengsten van rechten, met name de dagontheffing snelvaren, zijn hoger dan begroot vanwege een toename aan (dag)recreanten.

Overige Baten

De overige baten zijn hoger dan begroot wegens niet begrote verkoopopbrengsten ("snippergroen" bij het perceel Victorie).

Dekkingsmiddelen

De dekkingsmiddelen wijken af van het begrote bedrag i.v.m. de doorschuif BTW.

Dekkingsmiddelen			
Omschrijving		Begroting 2020	Realisatie 2020
Reguliere deelnemersbijdragen		€ 1.799.800	€ 1.799.887
Doorschuif BTW		€ 368.900	€ 329.314
Dekkingsmiddelen		€ 2.168.700	€ 2.129.201
Reguliere deelnemersbijdragen	-	€ 1.799.800	€ 1.799.887
Af: Bijdrage gem. Utrecht	**	€ 183.900	€ 183.886
Restant te verdelen op basis verdeelsleutel		€ 1.615.900	€ 1.616.001
Provincie Utrecht	14,75%	€ 238.400	€ 238.401
Provincie Noord-Holland	33,58%	€ 542.700	€ 542.700
	48,33%	€ 781.101	€ 781.101
Gemeente Wijdmeren	31,31%	€ 505.900	€ 505.900
Gemeente Stichtse Vecht	20,36%	€ 329.000	€ 329.000
	51,67%	€ 834.900	€ 834.900
Totaal perc. excl. gem. Utrecht	100%		

8.1 Rechtmatigheid

In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en de financiën. Daarbij wordt tevens getoetst of de uitgaven in de jaarrekening binnen de door het bestuur vastgestelde begroting (inclusief begrotingswijzigingen) passen. Zo niet, dan kan sprake zijn van een zogenaamde begrotingsonrechtmatigheid. De commissie BBV heeft hiervoor in de kadernota rechtmatigheid een afwegingskader gesteld.

Begrotingspost	Overschrijding lasten	Afweging in het kader van begrotings-rechtmatigheid	Conclusie in het kader van begrotingsrechtmatigheid
Inhuur personeel derden	12.979		
Bestuurs- en apparaatskosten	8.915		
Belastingen en verzekeringen	6.594		
Onderhoud en vuilafvoer	56.013		
Nagekomen lasten	13.603		

NB: Beoordeling begrotingsrechtmatigheid uit te voeren door de accountant. Oordeel volgt in definitieve versie.

8.2 Overzicht van incidentele baten en lasten

Onderstaand is het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen. Per item is in cursieve tekst tevens een motivatie opgenomen van waarom sprake is van een incidenteel karakter.

Omschrijving en toelichting incidentele last / baat	Lasten	Baten	Toevoeging aan reserve	Onttrekking aan reserve	Saldo
Advies Mijnden <i>Betreft eenmalige kosten voor advisering. Gelet op het eenmalige karakter aangemerkt als incidenteel.</i>	13.474				13.474
Afwaardering onderzoekskosten Rimboe <i>Betreft afwaardering onderzoekskosten vanwege het feit dat de ontwikkelingen binnen dit gebied zijn geannuleerd.</i>	30.634				30.634
afboeking John Deere Motor <i>De restwaarde van dit actief is afgewaardeerd naar 0, gezien de motor niet meer voldoet aan de veiligheidseisen.</i>	8.168				8.168
Opbrengst Bandhooier <i>Betreft eenmalige verkoopopbrengst activa. Om die reden aangemerkt als incidenteel.</i>		(3.328)			(3.328)
Dotatie reserve groot onderhoud <i>Het overschot vanuit de begroting regulier en groot onderhoud wordt gedoteerd aan de reserve onderhoud. Dit is een tijdelijke oplossing totdat het nieuwe MJOP gereed is, daarom als incidenteel is aangemerkt.</i>			58.987		58.987
Totaal	52.276	3.328	58.987-	0	107.935

8.3 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Toe te voegen in definitieve jaarrekening

9 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op RMN van toepassing zijnde regelgeving: Wet gemeenschappelijke regelingen.

Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor RMN is € 201.000 inclusief onkosten en pensioenbijdrage. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Het Plassenschap Loosdrecht heeft geen eigen personeel in dienst en heeft dus geen topfunctionarissen. Het plassenschap is deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling Recreatie Midden-Nederland, die de uitvoeringsorganisatie van de recreatieschappen is. De diensten worden afgenomen van de eigen uitvoeringsorganisatie (verplichte winkelnering). Bij RMN was in 2020 sprake van één topfunctionaris. Het belang van het plassenschap Loosdrecht was in 2020 28,91%. Onderstaand zijn de WNT gegevens van de topfunctionaris bij RMN opgenomen.

9.1 Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

bedragen x € 1	P.D. KOTVIS
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.238
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.349
<i>Subtotaal</i>	€ 135.587
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Totale bezoldiging	€ 135.587
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2019	
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 110.179
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.047
<i>Subtotaal</i>	€ 127.226
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000
Totale bezoldiging	€ 127.226

9.2 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er is in 2019 geen ontslaguitkering betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

9.3 Leden en plaatsvervangende leden en secretaris van het bestuur LSD

Het hoogste uitvoeringsorgaan van het LSD is het bestuur. Het bestuur bestaat uit bestuurders van de deelnemers. Het individueel WNT maximum van de voorzitter bedraagt € 30.150, voor de overige leden bedraagt dit maximum € 20.100. Evenals in 2019 is er in 2020 geen dienstverband tussen de leden en de plaatsvervangende leden en LSD. De onderstaand genoemde personen zijn in 2012/20 lid of plaatsvervangend lid van het bestuur geweest. Aan deze lijst is toegevoegd de secretaris van het bestuur.

De bestuursleden hebben geen bezoldiging ontvangen. De samenstelling van het dagelijks en het algemeen bestuur is hieronder opgenomen.

9.3.1 Dagelijks bestuur

Periode	Functie	Naam	Deelnemer
Heel 2020	Voorzitter/Lid	Mw. C.R. (Crys) Larson	Gemeente Wijdmeren
Heel 2020	Plv. voorzitter / lid	Dhr. M. (Maarten) van Dijk	Gemeente Stichtse Vecht
Heel 2020	Lid	Mw. L. van Hooijdonk	Gemeente Utrecht
Tot 25-06	Lid	Mw. H. (Hanke) Bruins Slot	Provincie Utrecht
Vanaf 25-06	Lid	Dhr. A. (Arne) Schaddelee	Provincie Utrecht
Tot 25-06	Lid	Dhr. J. Chr. (Jack) van der Hoek	Provincie Noord-Holland
Vanaf 25-06	Lid	Mw. I. (Ilse) Zaal	Provincie Noord-Holland
Heel 2020	Adviseur DB	Dhr. J.J. (Jan Jaap) de Kloet	Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
Heel 2020	Secretaris	Mw. S. (Sofie) Stolwijk	n.v.t.

9.3.2 Algemeen bestuur | Plassenraad

Functie	Naam	Deelnemer	Plaatsvervanger
Lid / Voorzitter	mw. C.R. (Crys) Larson	Wijdmeren	dhr. J.H. Boermans
Lid	dhr. J.J. (Jan Jaap) de Kloet	Wijdmeren	dhr. J. Klink
Lid	dhr. N. (Nanne) Roosenschoon	Wijdmeren	dhr. M. (Michiel) van Balen
Lid	dhr. M. (Maarten) van Dijk	Stichtse Vecht	mw. H. (Hetty) Veneklaas
Lid	dhr. J. (Jacques) Helling	Stichtse Vecht	dhr. J.P. (Joseph) Toonen
Lid	dhr. P. (Pim) van Rossum	Stichtse Vecht	
Lid	mw. L. (Lot) van Hooijdonk	Gemeente Utrecht	-
Lid	dhr. K. (Kees) Diepeveen	Gemeente Utrecht	-
Lid	mw. H. (Hanke) Bruins Slot Tot 25-06-2020	Provincie Utrecht	
Lid	dhr. A. (Arne) Schaddelee Vanaf 25-06-2020	Provincie Utrecht	
Lid	mw. M. (Mieke) Hoek Vanaf 2019.06.17	Provincie Utrecht	mw. N. (Nelly) de Haan Vanaf 2019.06.17
Lid	dhr. J. Chr. (Jack) van der Hoek Tot 25-06-2020	Noord-Holland	mw. C. (Claudia) Weemhoff Tot 2019.03.20
Lid	mw. I. (Ilse) Zaal Vanaf 25-06-2020	Noord-Holland	mw. Z. Pels
Lid	dhr. J.P.H.M. Van Gilse	Noord-Holland	mw. W. van Soest Vanaf 2019.06.17
Secretaris	mw. S. (Sofie) Stolwijk	-	Directeur Recreatie Midden-Nederland

10 Staat van langlopende geldleningen

Lening-nummer	Geldgever	Datum sluiten lening	Oorspronkelijk bedrag	Looptijd in jaren	Rentepercentage	Type	Restantbedrag van de lening per 31-12-2019	Nieuw opgenomen leningen 2020	Aflossing 2020	Restantbedrag van de lening per 31-12-2020	Rentelast 2020
4090182	BNG	15-07-1999	589.914	20	5,24%	Lineair	-	-	-	-	-
4091267	BNG	14-07-2000	544.536	20	5,95%	Lineair	27.227	-	27.227	-	873
4091971	BNG	12-02-2001	320.000	20	5,50%	Lineair	32.000	-	16.000	16.000	980
4094021	BNG	13-12-2001	450.000	20	5,02%	Lineair	45.000	-	22.500	22.500	2.203
4095833	BNG	28-10-2002	600.000	20	4,93%	Lineair	90.000	-	30.000	60.000	4.178
4098976	BNG	30-03-2004	500.000	20	4,32%	Lineair	125.000	-	25.000	100.000	4.587
40100731	BNG	07-09-2005	200.000	20	3,86%	Lineair	60.000	-	10.000	50.000	2.194
40104808	BNG	17-12-2009	500.000	20	4,30%	Lineair	250.000	-	25.000	225.000	10.711
40112062	BNG	19-7-2018	2.000.000	35	1,58%	Lineair	1.942.857	-	57.143	1.885.714	30.197
Totaal							2.572.084	-	212.870	2.359.214	55.923

**PLASSENSCHAP
LOOSDRECHT**

**BEGROTING
2022**

ONTWERPVERSIE

1 APRIL 2021

1 Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting Plassenschap Loosdrecht e.o. 2022, opgesteld namens het dagelijks bestuur door bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatie Midden-Nederland (RMN).

Plassenschap Loosdrecht e.o. is een gemeenschappelijke regeling (GR) op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Binnen deze GR werken de gemeenten Wijdmeren, Stichtse Vecht, Utrecht en de Provincies Utrecht en Noord-Holland samen aan het beheer van toegankelijke recreatiegebieden voor inwoners en bezoekers van de regio.

Plassenschap Loosdrecht e.o. zet zich in voor openluchtrecreatie en zorgt voor het behoud van natuur, landschap en de cultuurhistorische elementen die bepalend zijn voor de kwaliteit het recreatiegebied. Daarnaast zorgt het Plassenschap voor het nautisch- en vaarwegbeheer van het openbaar water binnen het werkgebied.

Het werkgebied van Plassenschap Loosdrecht e.o. omvat alle wateren van de Loosdrechtse Plassen, de legakkergebieden, moeras- en rietlanden en aangrenzende veenweidegebieden. Het recreatiegebied en de verschillende terreinen bieden mogelijkheden voor ontspanning, rust, beweging en plezier voor inwoners én bezoekers van de regio.

Het Plassenschap heeft de uitvoering van zijn werkzaamheden - Beheer & Onderhoud, Toezicht & Handhaving, Exploitatie, Bedrijfsvoering en Bestuursondersteuning - belegd bij RMN.

RMN is dé uitvoeringsorganisatie voor Plassenschap Loosdrecht e.o., recreatieschap Stichtse Groenlanden, Routebureau Utrecht en het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.

Het zijn turbulente tijden voor het Plassenschap. Vanwege de corona-crisis en maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te beperken, worden de plassen, eilanden en terreinen vaker en door meer mensen bezocht. Hierdoor nemen de werkzaamheden en de werkdruk voor onze toezichthouders en beheer- en onderhoudsmedewerkers toe. Daarnaast heeft het schap eind 2020 uitgesproken geen toekomst te zien in de wijze waarop de samenwerking momenteel georganiseerd is. Naar verwachting wordt het Plassenschap omgevormd tot een ander samenwerkingsverband met een 'lichtere' structuur en wordt uitvoeringsorganisatie RMN geliquideerd. Deze onzekerheden leggen extra druk op de uitvoeringsorganisatie die al onvoldoende toegerust was op haar taak.

De begroting 2022 is opgesteld in een onzekere periode waar de toekomst van het Plassenschap en haar uitvoeringsorganisatie ter discussie staat. Omdat het toekomstperspectief nog ongewis is en er nog geen besluiten zijn genomen (ten tijde van het opstellen van de stukken), gaat de begroting uit van een ongewijzigde situatie, ook al weten we dat de toekomst er anders uit komt te zien.

ONDERTEKENING

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur d.d. dag-maand-jaar

.....
Mevr. C. Larson
Voorzitter

.....
Mevr. S. Stolwijk
Secretaris

INHOUD

Beleidsbegroting	5
2 Programmaplan	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Programma 1: Beheer en onderhoud	6
2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	6
2.2.2 Wat mag het kosten?	6
2.3 Programma 2: Toezicht en handhaving	7
2.3.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	7
2.3.2 Wat mag het kosten?	7
2.4 Programma 3: Ontwikkeling	8
2.4.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	8
2.4.2 Wat mag het kosten?	8
2.5 Programma 4: Exploitatie	9
2.5.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	9
2.5.2 Wat mag het kosten?	9
2.6 Programma 5: Algemeen (incl. overhead)	10
2.6.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?	10
2.6.2 Wat gaan we daarvoor doen?	10
2.6.3 Wat mag het kosten?	10
3 Paragrafen	12
3.1 Paragraaf lokale heffingen	12
3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	12
3.2.1 Inventarisatie en toelichting beschikbare weerstandscapaciteit	14
3.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	16
3.4 Paragraaf financiering	16
3.4.1 Beleidsuitgangspunten	16
3.4.2 Risicobeheer	16
3.4.3 Kasgeldlimiet	17
3.4.4 Renterisiconorm	17
3.4.5 Mutaties in de leningenportefeuille	17
3.4.6 BBV en rentetoerekening	17
3.5 Paragraaf bedrijfsvoering	17
3.5.1 Bedrijfsvoering	17
3.5.2 Overhead en toerekening personeelskosten	18
3.6 Paragraaf verbonden partijen	18
Financiële begroting	19

4	Overzicht baten en lasten per programma en toelichting	19
5	Overzicht incidentele baten en lasten	20
5.1	Overzicht incidentele baten en lasten en toelichting	20
5.2	Presentatie van het structureel begrotingssaldo	20
6	Uiteenzetting van de financiële positie	21
6.1	Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid.....	21
6.2	geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar	21
6.3	EMU-saldo	21
6.4	Meerjaren investeringsbegroting	22
6.5	Stand en verloop van de reserves.....	23
6.6	Baten en lasten per taakveld	24
6.7	Deelnemersbijdrage 2022	25
	Bijlagen	26
7	Bijlage: begroting 'oude' stijl	26

2 Programmaplan

2.1 Inleiding

Het Plassenschap is een gemeenschappelijke regeling (GR) op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Op basis van deze wet kunnen gemeenten, provincies en waterschappen publiekrechtelijk samenwerken aan een belang dat verder strekt dan de gemeente- of provinciegrens. Het belang van recreatie, natuur en landschap is regionaal van aard. De behartiging daarvan — waaronder begrepen het dragen van de kosten die gepaard gaan met de instandhouding en verbetering van voorzieningen — is daarom in een intergemeentelijk of regionaal samenwerkingsverband georganiseerd.

Plassenschap Loosdrecht e.o. is in 1957 opgericht voor *“de behartiging van de belangen van de openluchtrecreatie, alsmede het zorgdragen voor de instandhouding van natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische elementen die de kwaliteit van het recreatiegebied bepalen en het nautisch beheer van het openbaar water binnen het werkgebied.”* Deze taakomschrijving is en blijft ongewijzigd, maar wat hieronder wordt verstaan en hoe hier invulling aan wordt gegeven, is wel aan verandering onderhevig.

Plassenschap Loosdrecht e.o. heeft als taak ‘beheer & onderhoud’, ‘toezicht & handhaving’, ‘ontwikkeling’ en ‘exploitatie’ van (vrij) toegankelijke en eigentijdse recreatievoorzieningen in het buitengebied. Dit buitengebied omvat het Loosdrechtse Plassengebied en de terreinen in het veenweidegebied in de gemeente Stichtse Vecht (Breukelen). Wandelen, fietsen, varen, vissen, zwemmen en watersporten: het kan allemaal in de gebieden van Plassenschap Loosdrecht e.o..

Het Plassenschap zorgt voor de volgende eilanden en terreinen: de Aa, Bijltje, Bosdijk, de Geer, Geitekaai, Fuut, Markus Pos, Meent, Oukoperdijk, Robinson Crusoe, de Strook, Weer en Zwaan. Daarnaast beheert het schap een aantal fiets- en wandelpaden – de Boterwal, fietspad Scheendijk en de Uitweg van Portengen – maar ook diverse vaarwegen en sluizen.

Transitie

Momenteel zijn het Plassenschap en RMN ‘in transitie’. Naar verwachting wordt het Plassenschap in 2021 omgevormd tot een ander samenwerkingsverband en wordt RMN geliquideerd. Streven is om per 1 januari 2022 over te gaan in de nieuwe situatie/rechtsvorm.

Derhalve is voor 2022 een beleidsarme begroting opgesteld, waarbij de bedragen voor 2022 zullen worden geïndexeerd conform de uitgangspunten die zijn vastgesteld in de Kadernota 2022.

Leeswijzer

De begroting 2022 is opgebouwd naar de aard van de activiteiten van het schap:

- Programma 1. Beheer en Onderhoud
- Programma 2. Toezicht & handhaving
- Programma 3. Ontwikkeling
- Programma 4. Exploitatie
- Programma 5. Algemeen (incl. overhead)

2.2 Programma 1: Beheer en onderhoud

2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beheer & Onderhoud omvat het beheer en (dagelijks, groot- en vervangings-) onderhoud van de terreinen en plassen, fiets- en wandelpaden en het onderhouden van voorzieningen. Het niveau van beheer & onderhoud verschilt per terrein, per seizoen en is afhankelijk van onder meer wet- en regelgeving, de functie, de intensiteit van gebruik en de behoefte van recreanten en de opdracht van het Plassenschap. Ook op het gebied van beheer & onderhoud moeten we inspelen op en rekening houden met diverse ontwikkelingen. In onderstaande alinea's worden de belangrijkste ontwikkelingen geschetst.

2.2.1.1 Optimalisatie

In 2021 wordt 'de basis op orde' gebracht door het opstellen/verbeteren van de onderhoudsbestekken voor Dagelijks Onderhoud, het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP), de digitalisering van het areaal in het GIS-systeem Geovisia en het opstellen van nieuw beleid en richtlijnen. In 2022 zullen de resultaten van deze inspanningen zichtbaar worden en zal de nadruk liggen op het verder verbeteren/optimaliseren en waar mogelijk digitaliseren van deze processen.

2.2.1.2 Duurzaamheid

De duurzaamheid-thema's 'klimaatverandering'/'klimaatadaptatie', 'biodiversiteit', 'circulaire economie' en 'energietransitie' staan steeds hoger en prominenter op de politieke agenda's. Het schap heeft in de afgelopen jaren een aantal stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Waar mogelijk wordt ecologisch beheerd ter bevordering van de biodiversiteit en worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. In 2022 streven we naar verdere verduurzaming. Dit sluit aan bij het Natura2000 beheerplan Oostelijke Vechtplassen.

2.2.2 Wat mag het kosten?

Programma 1	Begroting 2022 (bedragen in €)
Lasten	729.400
Baten	844.000
Saldo van baten en lasten	-114.600
Toevoegingen aan reserves	115.000
Onttrekkingen aan reserves	-122.300
Gerealiseerd resultaat	-121.900

2.2.2.1 Toelichting lasten

De lasten (inclusief mutatie reserves) zijn als volgt opgebouwd:

- Doorbelaste personeelskosten:	330.500
- Lasten onderhoud en beheer recreatiegebieden:	391.600

2.2.2.2 Toelichting baten

De baten bestaan uit toegerekende dekkingsmiddelen.

2.3 Programma 2: Toezicht en handhaving

2.3.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Onze toezichthouders (BOA's) zorgen ervoor dat onze inwoners en bezoekers prettig en veilig gebruik kunnen maken van onze recreatiegebieden en -voorzieningen. De toezichthouders zijn gastheer én handhaver en zetten zich in om overlast te voorkomen of bestrijden.

De behoefte aan toezichthouders neemt toe, te meer omdat de politie steeds minder aanwezig is in het buitengebied. Onze toezichthouders handhaven onze eigen verordening (bestuursrechtelijk), maar hebben ook strafrechtelijke taken. We werken aan een intensieve en integrale samenwerking met onze partners op het gebied van 'snelvaren', milieudelicten (stroperij) en mogelijke ondermijningszaken.

In 2022 is de begrote capaciteit voor toezicht & handhaving 1,83 fte. Dit betekent dat de BOA's doorgaans alleen toezicht houden en het niet mogelijk is om iedere dag in het gebied toezicht te houden.

2.3.2 Wat mag het kosten?

Programma 2	Begroting 2022 (bedragen in €)
Lasten	255.500
Baten	580.200
Saldo van baten en lasten	-324.700
Toevoegingen aan reserves	0
Onttrekkingen aan reserves	0
Gerealiseerd resultaat	-324.700

2.3.2.1 Toelichting lasten

De lasten (inclusief mutatie reserves) zijn als volgt opgebouwd:

- Doorbelaste personele lasten:	167.000
- Afschrijvingen en rentelasten:	60.300
- Belastingen en verzekeringen:	28.200
- Brandstofkosten:	16.557

2.3.2.2 Toelichting baten

De baten zijn als volgt opgebouwd:

- Snelvaarvergunningen:	267.500
- Overige ontheffingen en vergunningen	17.100
- Toegerekende dekkingsmiddelen	295.600

2.4 Programma 3: Ontwikkeling

2.4.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

2.4.1.1 Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is mede ondertekenaar van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (OVP). Het Plassenschap is daarmee een verplichting aangegaan van in totaal € 906.000. De totale bijdrage dient volgens een vastgesteld kasritme te worden bijgedragen in de periode 2017-2028. Het Plassenschap betaalt met name voor uit te voeren baggerwerkzaamheden. Vanaf 2020 wordt rekening gehouden met een jaarlijks te financieren bedrag van € 70.900. In het laatste jaar van het Gebiedsakkoord wordt het resterende deel van de bijdrage mogelijk verrekend.

2.4.1.2 Terreinen Plassengebied

Er zijn geen ontwikkelingen gepland voor de recreatie-eilanden (afgezien van de reguliere beheer & onderhoudswerkzaamheden).

2.4.1.3 Terreinen Veenweidegebieden

Er zijn geen ontwikkelingen gepland voor de recreatieterreinen (afgezien van de reguliere beheer & onderhoudswerkzaamheden).

2.4.2 Wat mag het kosten?

Programma 3	Begroting 2022 (bedragen in €)
Lasten	70.900
Baten	82.000
Saldo van baten en lasten	-11.100
Toevoegingen aan reserves	19.200
Onttrekkingen aan reserves	70.900
Gerealiseerd resultaat	-62.800

2.4.2.1 Toelichting lasten

De lasten (inclusief mutatie reserves) betreffen de bijdrage (volgens kasritme) van het Plassenschap aan het OVP.

2.4.2.2 Toelichting baten

De baten bestaan uit toegerekende dekkingsmiddelen.

2.5 Programma 4: Exploitatie

2.5.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De exploitatie van het Plassenschap betreft het uitbaten van bezittingen, via erfpacht-, opstal-, huur- en gebruiksovereenkomsten. Erfpachtovereenkomsten worden voor een lange termijn aangegaan, huur- en gebruiksovereenkomsten zijn vaak voor een korte(re) termijn.

Het schap heeft erfpachtovereenkomsten voor Paviljoen De Strook, Recreatiecentrum Mijnden en eiland Robinson Crusöe. Deze exploitanten vormen een belangrijke bron van inkomsten en/of dragen bij aan recreatief gebruik van het Plassengebied.

Huur- en gebruiksovereenkomsten worden aangegaan voor het gebruik van terreinen door hondenuitlaatservices, het gebruik van een steiger, visrecht, het gebruik van een eiland of terrein voor een activiteit zoals een scoutingkamp, suppen etc. Dit zijn zeer diverse overeenkomsten voor (regelmatig terugkerende) eenmalige activiteiten of korte termijn gebruik.

Verder is het Plassenschap is – namens deelnemende gemeenten - een van de opdrachtgevers van het Routebureau Utrecht. Uniform beheer en onderhoud, ontwikkeling en informatievoorziening & marketing m.b.t. de bewegwijzerde routenetwerken voor fietsen, wandelen en varen (sloepen) loopt via het Routebureau. Het Plassenschap draagt €37.000 aan bij.

Exploitatie biedt de mogelijkheid om de recreatieve meerwaarde van het gebied te vergroten en/of meer inkomsten te genereren.

2.5.2 Wat mag het kosten?

Programma 4	Begroting 2022 (bedragen in €)
Lasten	639.500
Baten	1.248.600
Saldo van baten en lasten	-609.100
Toevoegingen aan reserves	0
Onttrekkingen aan reserves	0
Gerealiseerd resultaat	-609.100

2.5.2.1 Toelichting lasten

De lasten (inclusief mutatie reserves) zijn als volgt opgebouwd:

- Doorbelaste personele lasten: 164.700
- Inhuur personeel: 36.700
- Afschrijvingen vaste activa: 275.900
- Rente vastgeldleningen: 136.200
- Overige lasten: 25.900

2.5.2.2 Toelichting baten

De baten zijn als volgt opgebouwd:

- Toegerekende dekkingsmiddelen: 740.100
- Pacht en verhuur opbrengsten: 334.300
- Rechten en sluisgelden: 90.200
- Overige baten: 84.000

2.6 Programma 5: Algemeen (incl. overhead)

2.6.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Programma 5 is een beleidsarm programma. Naast de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien zijn tevens de lasten voor overhead opgenomen.

2.6.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Programma 5 is een beleidsarm programma.

2.6.3 Wat mag het kosten?

Programma 5	Begroting 2022 (bedragen in €)
Lasten	1.126.500
Baten	0
Saldo van baten en lasten	1.126.500
Toevoegingen aan reserves	0
Onttrekkingen aan reserves	0
Gerealiseerd resultaat	1.126.500

2.6.3.1 Toelichting lasten

De lasten (inclusief mutatie reserves) zijn als volgt opgebouwd:

- Doorbelaste personele lasten: 557.900
- Doorbelaste apparaatskosten: 510.600
- Afschrijvingen vaste activa: 5.000
- Bestuurs- en apparaatskosten: 38.500
- Overige lasten: 14.500

2.6.3.2 Toelichting baten

Aan dit programma zijn geen dekkingsmiddelen toegerekend.

2.6.3.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel kennen. Het BBV schrijft voor een overzicht algemene dekkingsmiddelen op te nemen. In onderstaand overzicht worden de bedragen voor de begroting van 2020 t/m 2024 weergegeven evenals realisatiecijfers van 2019. Omdat conform de regeling taakvelden de deelnemersbijdrage toegerekend dient te worden aan de taakvelden waaraan zij besteed wordt, is bij het Plassenschap geen sprake van algemene dekkingsmiddelen.

	2019 realisatie	2021 Begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	0	0	0	0	0	0
Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0
Dividend	0	0	0	0	0	0
Saldo financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0

2.6.3.4 Bedrag onvoorzien

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording is het verplicht het jaarlijks opgenomen bedrag voor onvoorziene lasten in de begroting afzonderlijk te presenteren. De omvang van de post onvoorzien is gebaseerd op 0,1% van de totale lasten en bedraagt €2.800.

	2020 realisatie	2021 Begroting na wijziging	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Post onvoorzien	0	2.500	2.800	2.900	3.000	3.000
In % totale lasten	0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

2.6.3.5 Overzicht overhead

Met ingang van de begroting 2018 moeten gemeenschappelijke regelingen overhead centraal begroten en verantwoorden in de begroting en jaarstukken. Voor 2022 zijn de kosten voor overhead separaat opgenomen. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Enkele voorbeelden van overhead zijn: leidinggevende primair proces, juridische zaken, facilitaire zaken, ICT, huisvesting en financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie. Deze werkzaamheden worden voor het Plassenschap uitgevoerd door Recreatie Midden Nederland. Het is verplicht een overzicht van kosten van overhead op te nemen. In onderstaand overzicht is weergegeven hoe het bedrag voor overhead is opgebouwd.

Overzicht overhead	Begroting 2022 (bedragen in €)
Lasten	1.123.700
Baten	-
Saldo van baten en lasten	1.123.700
Onttrekkingen aan reserves	-
Toevoegingen aan reserves	-
Gerealiseerd resultaat	1.123.700

3 Paragrafen

Op grond van het BBV is het verplicht om voor zeven programma-overschrijdende thema's verantwoording af te leggen in een afzonderlijke paragraaf. Voor het Plassenschap geldt dat, gelet op de aard van de activiteiten van het Plassenschap, niet alle paragrafen van toepassing zijn. Om die reden zijn alleen die paragrafen opgenomen die van toepassing zijn.

Paragraaf	Wel/niet opgenomen	Toelichting
Lokale heffingen	Wel	Zie §3.1
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Wel	Zie §3.2
Onderhoud kapitaalgoederen	Wel	Zie §3.3
Financiering	Wel	Zie §3.4
Bedrijfsvoering	Wel	Zie §3.5
Verbonden partijen	Wel	Zie §3.6
Grondbeleid	Niet	LSD voert geen actief of passief grondbeleid.

3.1 Paragraaf lokale heffingen

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. verleent ontheffing van een aantal verboden die zijn opgenomen in de Verordening Plassenschap Loosdrecht e.o., het Besluit Motorboten, Voorrangsregeling Mijndense sluis en de Woonschepenverordening. De tarieven voor het in behandeling nemen en verstrekken van ontheffing worden geheven op grond van de tarieventabel behorende bij de Legesverordening Plassenschap Loosdrecht e.o. De tarieventabel wordt jaarlijks aangepast aan het gestegen prijspeil.

Beoogd wordt de tarieven zodanig vast te stellen dat de totale kosten die veroorzaakt worden door de behandeling van ontheffingsaanvragen worden gedekt. De belangrijkste vergoedingen en rechten zijn:

	2021	2022
Rechten snelvaaronheffingen	€ 263.200	€ 267.400
Rechten motorbootvaren en pleziervaartuigen	€ 13.300	€ 13.500
Overige ontheffingen	€ 1.000	€ 1.100
Voorrangsrecht Mijndense sluis	€ 2.600	€ 2.700
Totaal	€ 280.100	€ 284.700

Ten opzichte van 2021 zijn de tarieven voor 2022 conform de kadernota 2022 met 1 % geïndexeerd.

3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

De risico's van het Plassenschap hebben zowel betrekking op de te realiseren exploitatie-opbrengsten en inkomsten uit leges, als op de kosten voor beheer & onderhoud vanwege achterstallig onderhoud, klimaatveranderingen en kostenstijging als gevolg van de aantrekkende economie. Het schap onderscheidt de volgende risico's:

	Omschrijving risico	Bedrag	Wanneer	Frequentie
1	Erfpacht en huur	17.000	2022 e.v.	Jaarlijks
2	Schutgelden Mijndense sluis	6.000	2022 e.v.	Jaarlijks
3	Bestrijding overmatige waterplanten	40.000	2022 e.v.	Jaarlijks
4	Rente	36.000	2022 e.v.	Jaarlijks
5	Klimaatverandering	40.000	2022 e.v.	Jaarlijks
6	Marktwerking	9.000	2022 e.v.	Jaarlijks
7	Uitkomsten inspecties MJOP	PM	2022 e.v.	Jaarlijks
8	RMN in transitie	PM	2022 e.v.	Jaarlijks
9	Onvoorziene risico's	45.000	2022 e.v.	Jaarlijks
	Totaal	193.000		

1. Erfpacht en huur

De geraamde omzet uit erfpacht en verhuur bedraagt ca. € 334.000. Het risico dat de exploitant niet aan zijn verplichtingen kan voldoen is aanwezig. Het risico wordt ingeschat op 5% van de omzet, zijnde € 17.000.

2. Schutgelden Mijndense sluis

De omzet die is gerealiseerd met het schutten bij de Mijndense Sluis is in de afgelopen 3 jaar gemiddeld nagenoeg conform de in de begroting geraamde bedragen. Bij normale weersomstandigheden is de raming realistisch. Bij tegenvallende weersomstandigheden kan de opbrengst zomaar € 10.000 lager uitvallen. Het gemiddelde risico bedraagt € 6.000.

3. Bestrijding overmatige waterplanten

Bestrijding van overmatige waterplanten behoort tot het OVP project Exotenbestrijding waarbinnen een gezamenlijk plan van aanpak voor de bestrijding van 'overmatige begroeiing door waterplanten' is opgesteld. Voor het uitvoeren van alle voorgestelde maatregelen is 50% cofinanciering nodig. Het schap is bereid aan de uitvoering van de plannen mee te werken maar niet bereid extra geld beschikbaar te stellen voor een calamiteitenfonds en een innovatiefonds. Bij de berekening van het risico wordt alleen gerekend met kosten van bestrijding van overmatige waterplanten in vaarwateren die in eigendom c.q. beheer bij het Plassenschap zijn. Het is niet bekend wat dit financieel voor het Plassenschap betekent. Als risico voor het schap ramen we, op basis van de cijfers uit het hiervoor genoemde plan van aanpak, een bedrag van €40.000.

4. Rente

Het rentepercentage voor nieuwe vaste geldleningen is voor 2022 geraamd op 2,5%. Dit percentage is gebaseerd op een reële inschatting van de marktrente op het moment van afsluiten. Een rente van 1,0% hoger dan deze verwachting resulteert in extra lasten van € 36.000 per jaar.

5. Klimaatverandering

Een belangrijke tendens is te zien in de merkbare gevolgen van klimaatveranderingen voor de onderhoudsmaatregelen. Er moet rekening worden gehouden met de volgende aspecten:

- langer groeiseizoen (waardoor extra maaibeurten nodig zijn, die extra kosten met zich meebrengen);
- wateroverlast (beschadiging van oevers, beschoeiingen en beplanting);
- ontwikkeling van ziektes en exoten.

Elk seizoen is anders en onderhoudswerkzaamheden zijn lastig te vergelijken per jaarschijf. Extra water en extra maaien zijn lastig te kwantificeren. Op basis van de ervaringscijfers in eerdere jaren hebben we het risico ingeschat op €40.000.

6. Marktwerving

De meeste dagelijkse beheer- en onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd door RMN met eigen personeel. Enkele werkzaamheden worden uitbesteed aan aannemers. We kunnen niet altijd goed inschatten met welke prijsstijgingen we rekening moeten houden

7. MJOP

In de jaarrekening 2019 is de voorziening groot onderhoud vrijgevalle omdat onvoldoende aansluiting bestond tussen de administratieve en de technische staat van het onderhoud. In 2020 en begin 2021 zijn inspecties uitgevoerd naar de technische staat van het onderhoud. De uitkomsten van deze inspecties geven inzicht in het benodigde onderhoud en worden verwerkt in de herijking van het MJOP. Het risico bestaat dat uit de inspecties blijkt dat de kosten voor onderhoud hoger zullen zijn dan nu in de begroting opgenomen. Omdat via de inspecties dit inzicht verkregen wordt, is het op dit moment niet mogelijk het risico te kwantificeren.

8. RMN in transitie

De bedrijfsvoeringsorganisatie RMN wordt vermoedelijk geliquideerd. Het toekomstperspectief is nog niet/onvoldoende helder om te kunnen uitdrukken in cijfers. De juridische-, personele- en financiële consequenties zijn op het moment van de totstandkoming van deze begroting nog niet bekend. Daarom is een PM post Transitiekosten RMN als risico opgenomen.

9. Onvoorziene risico's

Naast bovengenoemde grote risico's heeft onze gemeenschappelijke regeling te maken met kleinere risico's, zoals het illegaal dumpen van giftige afvalstoffen, niet verhaalbare vernielingen en wijzigingen in wetgeving met mogelijk financiële gevolgen. Deze worden niet afzonderlijk benoemd en gekwantificeerd, maar hiervoor wordt gedurende de meerjaren termijn een gelijkblijvend risicobedrag aangehouden van € 50.000.

We gaan er vanuit dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Om hiervoor te corrigeren wordt een percentage van 90% berekend over het totaal berekende risicobedrag.

3.2.1 Inventarisatie en toelichting beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen waarover Plassenschap Loosdracht beschikt om niet begrote financiële tegenvallers op te vangen. Net als tegenvallers kan ook de weerstandscapaciteit worden onderverdeeld in incidenteel en structureel. Incidentele weerstandscapaciteit is aanwezig in de vorm van begrotingsposten voor onvoorzien en aanwezige reserves met een weerstandsfunctie. Structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Het gaat dan - naast de mogelijkheid van herschikking binnen bestaande budgetten - om de heffingscapaciteit van Plassenschap Loosdracht.

De omvang van de incidentele en de structurele weerstandscapaciteit worden hieronder gepresenteerd.

3.2.1.1 Incidentele weerstandscapaciteit

	Begroet 2022
Algemene reserve	262.100
Stille reserves materiële vaste activa ¹	0
Post onvoorzien in de begroting	2.800
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	264.900

¹ De materiele vaste activa zijn conform het BBV gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde. Indien de marktwaarde echter boven de verkrijgings- of vervaardigingsprijs ligt dan is sprake van een stille reserve. Deze wordt gekapitaliseerd bij verkoop van het betreffende actief.

3.2.1.2 Structurele weerstandscapaciteit

	Beschikbaar 31-12-2019	Begroet 2022
Onbenutte ruimte heffingen	0	0
Heroverweging bestaand beleid	P.M.	P.M.
Totaal structurele weerstandscapaciteit	0	0

Onbenutte ruimte leges en heffingen

Voor zover de hoogte van leges en andere heffingen niet gebonden is aan landelijk vastgestelde tarieven, is het beleid zoveel mogelijk gericht op 100% kostendekking. Zowel bedrijfseconomische factoren (vraaguitval), draagvlak (relatieve hoogte tarieven in vergelijking tot andere recreatieschappen) en beleidsinhoudelijke argumenten geven in de praktijk een begrenzing aan het volledig benutten van de aanwezige onbenutte capaciteit.

Heroverweging bestaand beleid

Door bestaand beleid te heroverwegen zijn er mogelijkheden om de structurele nadelen in de begroting op te vangen.

3.2.1.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt voor 2022 € 264.900.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de risico's te delen door de beschikbare weerstandscapaciteit. Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 264.900 en € 193.000 aan risico's komt het de verhouding tussen het weerstandsvermogen en de risico's in de begroting 2022 uit op 1,4.

Relatie weerstandsvermogen en financiële kengetallen

Gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht in de paragraaf weerstandsvermogen een zestal financiële kengetallen op te nemen voor het laatste rekeningjaar, het lopende begrotingsjaar en het nieuwe begrotingsjaar.

In onderstaande tabel zijn de betreffende kengetallen opgenomen en vervolgens voorzien van een beoordeling. De kengetallen grondexploitaties en onbenutte belastingcapaciteit zijn als niet van toepassing opgenomen omdat Plassenschap Loosdrecht geen grondexploitaties heeft en geen gemeentelijke belastingen oplegt.

	2021	2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote	113,70%	128,91%	138,90%	126,69%	114,54%
Netto schuldquote gecorrigeerd	113,70%	128,91%	138,90%	126,69%	114,54%
Solvabiliteit	25,14%	28,01%	25,13%	25,37%	25,42%
Kengetal grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	1,64%	0,41%	0,43%	0,98%	2,60%
Onbenutte belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Omdat de kengetallen in de eerste plaats bedoeld zijn om inzicht te geven in de financiële positie ten behoeve de horizontale verantwoording, is een externe normering niet aan de orde. Het is de rol van het dagelijks bestuur om aan de hand van de kengetallen de financiële positie toe te lichten en de rol van het algemeen bestuur om eventueel bijstellingen te verlangen. De plassenraad heeft in dit kader normen gesteld ten aanzien van de financiële kengetallen:

- Schuldquote: Deze mag niet groter zijn dan 130%. Indien de schuldquote groter dan 130% wordt, dient het dagelijks bestuur maatregelen voor te stellen om te waarborgen dat de operationele kasstroom toereikend is om de aflossingsverplichting van de langlopende leningen te kunnen voldoen.
- Solvabiliteit: Deze moet tenminste 15% bedragen
- Structurele exploitatieruimte: Deze moet ten minste 0,0% bedragen.
- Weerstandsvermogen: de verhouding tussen het *weerstandsvermogen* en de risico's zoals gekwantificeerd in de risicoparagraaf van de begroting en jaarstukken dient minimaal 1:1 te zijn. Komt de verhouding onder de 1 dan bespreekt het dagelijks bestuur een voorstel met de Plassenraad om te waarborgen dat het weerstandsvermogen weer op een voldoende niveau komt

Op basis van de huidige begroting is het risico klein dat de door de Plassenraad gestelde normen overschreden worden in 2022.

3.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In 2020 is gestart met inspecties om op basis daarvan een nieuw onderhoudsplan op te stellen. Voor een uitgebreide beschrijving van de beleidsvoornemens ten aanzien van het onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen verwijzen wij u naar de toelichting bij programma 1 Beheer en onderhoud.

3.4 Paragraaf financiering

3.4.1 Beleidsuitgangspunten

Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

3.4.2 Risicobeheer

De Wet financiering decentrale overheden vermeldt twee normen. Het doel is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij aanzienlijk hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het schap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

3.4.3 Kasgeldlimiet

In de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden (UFDO) geeft het ministerie aan tot welk bedrag gemeenschappelijke regelingen mogen financieren met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Het betreft een percentage van het totaal van de begroting, zijnde momenteel 8,2 %. Als de gemeenschappelijke regeling deze kasgeldlimiet structureel overschrijdt, dient ze de kortlopende schuld om te zetten in een langlopende schuld. Met name bij korte financiering is er sprake van een renterisico. Van de ene kant voorkomt de GR grote fluctuaties in de rentelasten door deze financieringsvorm in te kaderen. Van de andere kant is het schap sinds de invoering van de Wet FIDO flexibeler en krijgt ze grotere vrijheid om het cashmanagement vorm te geven.

De verwachte kasgeldlimiet voor 2022 kan als volgt worden weergegeven: Totaal van de lasten begroting 2021 € 2.821.800. De verwachte limiet is 8,2% zijnde € 231.400.

3.4.4 Renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal, met als doel het beperken van de gevolgen van een stijgende rente op de rentelasten van het schap. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking mag komen voor verplichte aflossingen en renteherzieningen.

De verwachte renterisiconorm voor 2022 kan als volgt worden weergegeven:

Totaal van de lasten begroting 2021 € 2.821.800. De verwachte limiet is 20% zijnde € 564.400.

De begrote aflossingen voor 2022 zijn € 171.100 zodat deze binnen de limiet van € 564.400 passen.

3.4.5 Mutaties in de leningenportefeuille

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	2.773.571	3.602.429	3.921.286	3.720.143
Nieuwe leningen	1.000.000	500.000	0	0
Reguliere aflossing	171.143	181.143	201.143	176.143
Stand per 31 december	3.602.429	3.921.286	3.720.143	3.544.000

Het uitgangspunt is dat in deze begrotingsperiode in totaal € 1.000.000 aan nieuwe leningen wordt opgenomen. Dit is met name ter afdekking van de investeringen in beschoeiingen.

3.4.6 BBV en rentetoerekening

Het BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. De interne rentetoerekening is afhankelijk van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa. Het schap heeft geen grondexploitaties zodat een aparte renteberekening hiervoor buiten beschouwing kan worden gelaten. Projectfinanciering is eveneens niet van toepassing. De interne rentetoerekening loopt via het taakveld 0.5 treasury. Conform historie wordt er geen renteresultaat begroot en worden de netto rentelasten 100% doorverdeeld naar de activa. Over reserves, voorzieningen en eigen vermogen wordt geen rente toegerekend. De omslagrente komt uit op 4,0%.

3.5 Paragraaf bedrijfsvoering

3.5.1 Bedrijfsvoering

In de begroting van het schap is geen apart programma bedrijfsvoering opgenomen. Dit komt omdat de bedrijfsvoering inclusief al het personeel is ondergebracht binnen de gemeenschappelijke regeling Recreatie Midden Nederland (RMN). Hiertoe worden de personeels- en apparaatskosten binnen de begroting van RMN opgesteld en via vaste percentages doorbelast naar de schappen waar RMN werkzaamheden voor verricht. Voor het Plassenschap Loosdrecht is dit percentage 31%.

Recreatie Midden-Nederland is de uitvoeringsorganisatie van Plassenschap Loosdrecht e.o. RMN is 'under construction'. Momenteel werkt RMN aan een plan van aanpak om de benodigde verbeteringen in de bedrijfsvoering te realiseren. Er worden verschillende scenario's verkend waarvan de financiële consequenties nog niet bekend zijn.

3.5.2 Overhead en toerekening personeelskosten

Overeenkomstig het BBV dienen de kosten van overhead verantwoord te worden op een afzonderlijk daarvoor aangewezen taakveld. Dit betreft enerzijds (een percentage van) de personele kosten zoals directeur, afdelingshoofden en medewerkers van ondersteunende afdelingen. Anderzijds betreft het apparaatskosten zoals ICT en huisvesting.

Direct toewijsbare personeels- en apparaatskosten dienen op het taakveld verantwoord te worden waar deze betrekking op hebben. De verdeling op taakveldniveau is in bijlage 4 van deze begroting opgenomen.

De (doorbelaste) overhead voor de begroting 2022 is bepaald op € 1.068.500 waarvan € 557.900 personeelslasten. De overige kosten van overhead bestaan uit de doorbelaste apparaatslasten vanuit RMN.

3.6 Paragraaf verbonden partijen

Het Plassenschap is deelnemer aan de bedrijfsvoering organisatie RMN, de uitvoeringsorganisatie voor twee recreatieschappen.

	Recreatie Midden Nederland (RMN)		
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling – bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)		
Doelstelling/Publiek belang	Het bieden van een op de behoefte van de recreatieschappen afgestemd uitvoeringsapparaat en het vervullen van de daarmee samenhangende rol van werkgever, alsmede het bevorderen van de onderlinge afstemming tussen de recreatieschappen van de uit te voeren werkzaamheden		
Zeggenschap / bestuurlijk belang	Het bestuur van RMN bestaat uit 3 leden en een secretaris. Namens het Plassenschap heeft dhr. M. van Dijk zitting in het bestuur van RMN.		
Samenwerkingspartners	RMN kent drie deelnemers: Recreatieschap Stichtse Groenlanden, Plassenschap Loosdrecht en provincie Utrecht.		
Financieel belang	Deelnemers financieren via een deelnemersbijdrage de kosten van RMN en zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.		
Risico's / weerstandsvermogen	Er zijn geen materiële risico's die effect hebben op de begroting van het Plassenschap. Alle kosten van RMN worden doorbelast aan de deelnemende schappen.		
Kerncijfers	Bedragen in €	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	217.998	0
	Vreemd Vermogen	1.777.429	2.582.294
	Resultaat	0	0
Overige informatie / website	https://www.recreatiemiddennederland.nl		

4 Overzicht baten en lasten per programma en toelichting

Programma	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
<i>Lasten</i>				
Programma 1 Beheer & onderhoud	729.400	794.000	828.800	844.000
Programma 2 Toezicht en handhaving	255.500	246.700	251.000	255.300
Programma 3 Ontwikkeling	70.900	70.900	70.900	70.900
Programma 4 Exploitatie	639.500	631.200	635.300	639.500
Programma 5 Algemeen (incl. overhead)	1.126.500	1.160.000	1.169.100	1.191.000
• <i>Waarvan overhead</i>	1.123.700	1.157.100	1.166.100	1.188.000
• <i>Waarvan onvoorzien</i>	2.800	2.900	3.000	3.000
• <i>RMN in transitie</i>	PM	PM	PM	PM
Totaal lasten	2.821.800	2.902.800	2.955.100	3.000.700
<i>Baten</i>				
Programma 1 Beheer & onderhoud	844.000	912.800	949.100	991.400
Programma 2 Toezicht en handhaving	580.200	572.700	581.200	598.300
Programma 3 Ontwikkeling	82.000	81.500	81.200	83.300
Programma 4 Exploitatie	1.248.600	1.253.900	1.275.400	1.306.500
Programma 5 Algemeen (incl. overhead)		0	0	
• <i>Waarvan Overhead</i>		0	0	
• <i>Waarvan bedrag onvoorzien</i>		0	0	
Totaal baten	2.754.800	2.820.900	2.886.900	2.979.500
Saldo van baten en lasten	67.000	81.900	68.200	21.200
<i>Mutaties reserves</i>				
Toevoegingen aan reserves	193.200	209.200	211.400	213.600
Onttrekkingen aan reserves	134.200	134.200	134.200	134.200
Totaal mutaties reserves	-59.000	-75.000	-72.200	-79.500
Geraamd resultaat	-8.000	-6.900	9.000	58.200

De baten, lasten en mutaties in reserves zijn gebaseerd op de beleidsinhoudelijke doelstellingen zoals per programma opgenomen in het programmaplan. Voor een nadere toelichting verwijzen wij daarom naar de individuele programma's in het programmaplan.

5 Overzicht incidentele baten en lasten

5.1 Overzicht incidentele baten en lasten en toelichting

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de notitie Incidentele baten en lasten van de Commissie BBV is het verplicht een overzicht op te nemen van de incidentele baten en lasten in de begroting inclusief een toelichting op de belangrijkste posten hieruit.

	2022	2023	2024	2025
<i>Incidentele lasten</i>				
Betaling OVP	70.900	70.900	70.900	70.900
Totaal incidentele lasten	70.900	70.900	70.900	70.900
<i>Incidentele baten</i>				
Totaal incidentele baten	0	0	0	0
<i>Mutaties in reserves</i>				
Incidentele toevoegingen aan reserves	19.200	19.200	19.200	19.200
Incidentele onttrekkingen aan reserves	70.900	70.900	70.900	70.900
Totaal incidentele mutaties in reserves	51.700	51.700	51.700	51.700
Saldo incidentele baten en lasten	-19.200	-19.200	-19.200	-19.200

Onderstaand zijn de belangrijkste incidentele baten, lasten en reservemutaties (groter dan €50.000) toegelicht:

- Op basis van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen heeft Plassenschap Loosdrecht een verplichting om in totaal €906.000 bij te dragen, deze bijdragen loopt volgens een vastgesteld kasritme van €70.900 tot-en-met 2028.

5.2 Presentatie van het structureel begrotingssaldo

Om inzicht te bieden in het structureel begrotingssaldo is onderstaand opgenomen wat het effect is van de incidentele baten en lasten op de begroting 2022-2025. Dit overzicht is gebaseerd op het modeloverzicht zoals geadviseerd door de Commissie BBV in de notitie Incidentele baten en lasten.

	2022	2023	2024	2025
Saldo van baten en lasten	-67.000	-81.900	-68.200	-21.200
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	59.000	75.000	72.200	79.400
Begrotingssaldo na bestemming	-8.000	-6.900	9.000	58.200
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-19.200	-19.200	-19.200	-19.200
Structureel begrotingssaldo	11.200	12.300	28.200	77.400

6 Uiteenzetting van de financiële positie

6.1 Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid

De begroting 2022 is een beleidsarme begroting. Dit mede als gevolg van de transitie waar de bedrijfsvoeringsorganisatie van het Plassenschap, RMN, zich in bevindt. Om die reden is er voor gekozen geen nieuw beleid in de begroting 2022 te verwerken. De begroting 2022 is daarmee volledig gebaseerd op bestaand beleid.

6.2 geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar

(Bedragen in €)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Activa						
Immateriële vaste activa	27.068	20.301	13.534	6.767	0	0
Materiële vaste activa	4.242.322	4.246.541	5.037.761	5.328.480	5.004.200	4.679.919
Totaal vaste activa	4.269.390	4.266.842	5.051.295	5.335.247	5.004.200	4.679.919
Uitzettingen < 1 jaar	243.400	243.400	243.400	243.400	243.400	243.400
Liquide middelen	50.300	50.300	50.300	50.300	50.300	50.300
Overlopende activa	10.900	10.900	10.900	10.900	10.900	10.900
Totaal vlottende activa	304.600	304.600	304.600	304.600	304.600	304.600
Totaal activa	4.573.990	4.571.442	5.355.895	5.639.847	5.308.800	4.984.519
Passiva						
Eigen vermogen	1.613.952	1.559.024	1.500.047	1.417.078	1.346.897	1.267.049
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Vaste schuld	2.359.389	2.773.571	3.602.429	3.921.286	3.720.143	3.544.000
Totaal vaste passiva	3.973.341	4.332.596	5.102.475	5.338.363	5.067.040	4.811.049
Vlottende schuld	365.649	3.847	18.420	66.484	6.760	108.962
Overlopende passiva	235.000	235.000	235.000	235.000	235.000	64.508
Totaal vlottende passiva	600.649	238.847	253.420	301.484	241.760	173.470
Totaal passiva	4.573.990	4.571.443	5.355.895	5.639.847	5.308.800	4.984.519

6.3 EMU-saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor de EMU-enquête worden de gemeenten, de provincies en de waterschappen integraal waargenomen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt een deelwaarneming gedaan. Een gemeenschappelijke regeling valt binnen de deelwaarneming indien het totaal aan baten of lasten op de exploitatierekening groter is dan 20 miljoen euro. Omdat het begrotingstotaal van het Plassenschap onder deze grens van € 20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

6.4 Meerjaren investeringsbegroting

In de begroting is tevens een meerjaren investeringsbegroting² opgenomen. Deze begroting is gebaseerd op de netto investering (investering +/- eventueel van derden ontvangen specifieke bijdrage/subsidie). Op investeringen wordt afgeschreven vanaf het jaar volgend op het jaar van ingebruikname van het activum.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beschoeiingen afmeerpalen	15.000	15.000		
Rimboe: herinrichting beschoeiing	50.000	50.000		
Rimboe: herinrichting bestrating	32.500	32.500		
Rimboe: herinrichting bedrijfsgebouw	170.000	170.000		
Beschoeiingen vaarwegen Kalverstraat		800.000		
Beschoeiing Eiland Geitekaai			275.000	
Beschoeiing Eiland Markus Pos			325.000	
Totaal per jaarschijf	267.500	1.067.500	600.000	0

² Deze is nog niet gebaseerd op het in 2021 herijkte MJOP.

6.5 Stand en verloop van de reserves

Reserves zijn middelen die onder het eigen vermogen vallen en waarvan het algemeen bestuur over de inzet kan besluiten. Onderstaand is per reserve het verloop gedurende de begrotingsperiode weergegeven.

	Stand ultimo 2021	2022			2023			2024			2025		
		Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo
<i>Algemene reserve</i>													
Algemene reserve	671.668	-	-	671.668	-	8.041	663.627	-	6.959	670.586	-	8.948	661.638
Totaal algemene reserve	671.668	0	0	671.668	0	8.041	671.668	0	6.959	671.668	0	8.948	671.668
Bestemmingsreserves													
Oostelijke Vecht en Plassen	681.530	19.222	70.900	629.853	19.222	70.900	578.175	19.222	70.900	526.497	-	70.900	455.597
Onderhoud	205.826	115.000	122.300	198.526	115.000	138.250	175.276	115.000	140.462	149.814	-	-	149.814
Totaal bestemmingsreserves	887.356	134.222	193.200	828.379	134.222	209.150	753.451	134.222	211.362	676.311	-	70.900	605.411
Totaal reserves	1.559.024	134.222	193.200	1.500.047	134.222	217.191	1.417.078	134.222	204.403	1.346.897	-	79.848	1.267.049

6.6 Baten en lasten per taakveld

Conform artikel 7 lid 3 sub c van het BBV is het verplicht een overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld op te nemen in de begroting. Dit overzicht, inclusief de koppeling van taakvelden naar programma's, is hieronder opgenomen.

Taakveld	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.1 Bestuur	37.400	38.000	38.600	39.300	39.900
0.4 Overhead	1.090.000	1.068.500	1.101.300	1.118.000	1.139.300
0.8 Overige baten en lasten	2.670	2.800	2.900	3.000	3.000
1.2 Openbare orde en veiligheid	161.000	167.000	170.700	174.500	178.300
2.3 Recreatieve havens	288.400	309.100	323.400	325.900	328.400
2.4 Economische havens en vaarwegen	20.900	20.600	20.400	20.400	20.400
3.4 Economische promotie	3.700	3.800	3.800	3.900	3.900
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.213.300	1.212.000	1.241.700	1.270.200	1.287.500
Totaal van de lasten	2.817.400	2.821.800	2.902.800	2.955.200	3.000.700
2.3 Recreatieve havens	99.900	101.500	103.100	104.700	99.900
2.4 Economische havens en vaarwegen	3.100	3.200	3.200	3.300	3.100
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.651.800	2.716.300	2.780.600	2871500	2.651.800
Totaal van de baten	2.741.700	2.754.800	2.820.900	2.886.800	2.979.400
Saldo van baten en lasten	-75.200	-67.000	-81.900	-68.200	-21.200
0.10 Mutaties reserves (stortingen)	134.200	134.200	134.200	134.200	213.600
0.10 Mutaties reserves (onttrekkingen)	209.900	193.200	209.200	211.400	134.200
Totaal resultaat van baten en lasten	0	-8.000	-6.900	9.000	58.200
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	-8.000	-6.900	9.000	58.200
Gerealiseerd resultaat	0	-8.000	-6.900	9.000	58.200

6.7 Deelnemersbijdrage 2022

De deelnemersbijdrage voor 2022 is als volgt:

Deelnemersbijdrage LSD		2021	2022	Verschil	Transparantie BTW
Totale deelnemersbijdrage		1.509.000	1.539.180	30.180	422.555
Gemeente Utrecht	Indexatie 3,3%	189.954	196.223	6.268	53.870
Totaal te verdelen		1.319.046	1.342.957	23.912	368.686
Provincie Utrecht	14,74%	194.427	197.952	3.525	54.344
Provincie Noord-Holland	33,58%	442.936	450.965	8.029	123.805
Totaal provincies		637.363	648.917	11.554	178.149
Gemeente Wijdereen	31,32%	413.125	420.614	7.489	115.472
Gemeente Stichtse Vecht	20,36%	268.558	273.426	4.868	75.064
Totaal gemeenten		681.683	694.040	12.357	190.537
Totale deelnemersbijdrage		1.509.000	1.539.180	30.180	422.555

7 Bijlage: begroting ‘oude’ stijl

Begrotingspost (bedragen in)	Realisatie 2019	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Doorbelaste personeelskosten	1.092.395	1.393.100	1.220.100	1.246.400	1.273.200	1.300.700
Doorbelaste apparaatskosten	457.334	333.500	510.600	531.100	535.300	543.800
Inhuur personeel derden	83.215	36.200	36.700	37.300	37.900	38.500
Rente en afschrijvingen	277.883	341.000	356.700	400.400	421.400	420.300
Huur en pachten	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en apparaatskosten	96.150	32.600	41.400	42.000	34.200	34.700
Belastingen en verzekeringen	30.725	26.600	27.100	27.500	27.900	28.400
Energie- en waterkosten	23.245	27.700	28.100	28.600	29.000	29.500
Onderhoud en vuilafvoer	454.424	616.500	590.600	578.900	585.300	593.900
Voorzieningen	-297.676	-	-	-	-	-
Publiciteits- en overige kosten	7.671	7.500	7.600	7.700	7.900	8.000
Nagekomen lasten	7.515	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	2.700	2.800	2.900	3.000	3.000
Totaal lasten	2.232.881	2.817.400	2.821.800	2.902.800	2.955.100	3.000.700
Opbrengsten van eigendommen	360.545	445.400	424.500	442.900	461.300	467.300
Rechten	304.821	280.100	284.600	289.100	293.700	298.400
Rente	-	-	-	-	-	-
Overige baten	193.478	82.700	84.000	85.300	86.700	88.100
Nagekomen baten	401	-	-	-	-	-
Dekkingsmiddelen	1.730.698	1.933.500	1.961.700	2.003.600	2.045.100	2.125.700
<i>Deelnemersbijdrage</i>	-	1.509.000	1.539.200	1.574.600	1.610.800	1.647.800
<i>Transparantie BTW</i>	-	424.600	422.600	429.000	434.300	441.200
Totaal baten	2.589.943	2.741.700	2.754.800	2.820.900	2.886.900	2.979.500
Saldo van baten en lasten	357.062	--75.700	-67.000	-81.900	-68.200	-21.200
			-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	414.912	134.200	193.200	209.200	211.400	213.600
Onttrekkingen aan reserves	362.400	209.950	134.200	134.200	134.200	134.200
			-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat (- = tekort, + = overschot)	409.574	0	-8.000	-6.900	9.000	58.200

Bijlage registratienummer 772861/1619257

Provinciale bijdrage aan de recreatieschappen					
Recreatieschap	Begroting 2021	Begrotings- wijziging 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Spaarnwoude SPW					
Spaarnwoude SGP					
Totaal	€2.722.287	€2.722.287	€2.744.065	€2.766.018	€2.788.146
Alkmaarder- en Uitgeestermeer					
Buitenlanden/ IJ-Z					
Totaal	€818.950	€818.950	€829.596	€840.381	€851.306
t Twiske Waterland					
Totaal	€1.425.933	€1.425.933	€1.437.340	€1.448.839	€1.460.430
Groengebied Amstelland	€944.528	€944.528	€960.885	€968.572	€976.321
Plassenschap Loosdrecht	€554.480	€554.480	€574.770	€585.115	€595.647
Totale bijdrage recreatieschappen	€6.466.178	€6.466.178	€6.546.656	€6.608.924	€6.671.848

Rekeningresultaat 2020

Recreatieschap	Begroting 2020	Jaarrekening 2020	Vershil
Spaarnwoude	- €294.989	-€885.108	-€590.119
Alkmaarder- en Uitgeestermeer	-€151.631	-€313.978	-€162.347
Twiske-Waterland	€ 122.658	€ 71.587	- €51.071
Groengebied Amstelland	-€ 99.752	-€66.070	€33.682
Plassenschap Loosdrecht	-€339.300	€299.492	€638.792

Spaarnwoude: het jaarrekeningresultaat ligt € 590.119 hoger dan begroot.

Dit is het gevolg van hogere lasten in verband met genomen bestuursbesluiten in 2020. De hogere baten lagen vooral bij baten uit projectbijdragen en subsidies die niet waren opgenomen in de begroting. De hogere lasten komen hoofdzakelijk voort uit het Uitvoeringsprogramma, waar de planvoorbereidingsfase van zeven projecten gestart is én waar een deel van het achterstallig onderhoud voor aangepakt is.

Bijlage registratienummer 772861/1619257

Alkmaarder en Uitgeestermeer: het hogere tekort is deels ontstaan als gevolg van de niet in de begroting opgenomen aanleg infrastructuur bij landgoed Rorik en door extra schoonmaak- en opruimkosten door het toegenomen bezoek van recreanten.

Twiske-Waterland: het positieve rekeningresultaat voor Twiske-Waterland bedraagt € 71.587. Dat is € 51.071 lager dan begroot. De belangrijkste verklaring hiervoor is het bijna volledig wegvallen van evenementeninkomsten. Dit is deels wel gecompenseerd door de hogere opbrengsten van het betaald parkeren.

Groengebied Amstelland: het jaarrekeningresultaat is - € 66.700. Dit resultaat is € 33.682 minder dan begroot. Aan de ene kant zijn er minder inkomsten doordat grote evenementen niet door zijn gegaan, aan de andere kant zijn er minder kosten gemaakt voor de organisatie daarvan. Ook zijn door de coronacrisis de werkzaamheden voor het bouwrijp maken van de locaties Abcouderstraatweg en Ouderkerkerplas uitgesteld.

Plassenschap Loosdrecht e.o.: het jaarrekeningresultaat 2020 bedraagt (inclusief mutaties reserves) €299.492 . Het verschil tussen het geplande resultaat (na begrotingswijziging) en de realisatie wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door beduidend lagere personeels- en apparaatskosten (RMN) en ook de kosten voor rente en afschrijvingen zijn lager dan begroot. Het resultaat wordt naar een bestemmingsreserve geboekt.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 11 mei 2021

Onderwerp: Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen

Kenmerk: 772861/1619253

Bijlagen: 8 (brief GS aan PS, Voordracht met besluit, financieel overzicht bij voordracht en financiële stukken van vijf recreatieschappen)

Ontwerpbesluit

1. Inleiding

Op grond van artikel 58b en 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) worden de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de deelnemende provincies in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen in te dienen over de concept jaarrekeningen, begrotingswijzigingen en begrotingen van de desbetreffende gemeenschappelijke regelingen.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Vanuit bestuurlijk, beleidsmatig en financieel oogpunt is het van belang dat er aandacht is voor verbonden partijen waar de provincie een financiële en/of bestuurlijke relatie mee heeft. De provincie Noord-Holland neemt deel in de gemeenschappelijke regelingen van vijf recreatieschappen:

- Recreatieschap Spaarnwoude,
- Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer,
- Recreatieschap Twiske- Waterland,
- Recreatieschap Groengebied Amstelland,
- Plassenschap Loosdrecht e.o.

Recreatieschappen zijn opgericht om laagdrempelige recreatie dicht bij de stedelijke bebouwing mogelijk te maken. De recreatieschappen worden gefinancierd door de bijdragen van de participanten en uit huur- en pachtopbrengsten. De bovengenoemde eerste vier recreatieschappen, hebben hun uitvoerende taken via een raamcontract uitbesteed aan Recreatie Noord-Holland NV (RNH). Het Plassenschap Loosdrecht e.o. heeft de uitvoerende taken uitbesteed aan de gemeenschappelijke regeling Recreatie Midden Nederland (RMN).

RNH en RMN bieden jaarlijks middels de begrotingen van de recreatieschappen een totaalpakket aan diensten aan. Tot de uitvoerende taken van RNH en RMN behoort ook het opstellen van jaarrekeningen, begrotingswijzigingen en begrotingen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De resultaten uit de jaarrekeningen 2020 zijn in de bijlage bij deze voordracht in beeld gebracht. De resultaten komen ten laste van de algemene reserve van de betreffende recreatieschappen ofwel worden daaraan toegevoegd.

De concept jaarrekeningen 2020, concept begrotingswijzigingen 2021 en concept begrotingen 2022 zijn gebaseerd op door de dagelijks besturen vastgestelde financiële uitgangspunten. Deze stukken zijn door de dagelijkse besturen voorlopig vastgesteld en aan de deelnemers voor zienswijzen aangeboden.

Provinciaal budget

Het provinciale budget voor de recreatieschappen in 2022 is voldoende om de gevraagde bijdrage conform concept begrotingen 2022 te kunnen betalen.

Het budget voor de recreatieschappen wordt jaarlijks geïndexeerd.

Als bijlage treft u een overzicht aan van de gevraagde bijdrage door recreatieschappen.

Hoofddoelstelling van recreatieschappen

Het doel van recreatieschappen is conform de vastgelegde gemeenschappelijke regelingen:

- a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
- b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

Activiteiten van recreatieschappen dragen bij aan deze doelen. Daarnaast geven de vigerende visies van recreatieschappen en het beleid van de participanten, richting aan de activiteiten van recreatieschappen.

Een selectie van actuele ontwikkelingen voor 2022 bij recreatieschappen

Recreatieschap Spaarnwoude

- Het verder (door)ontwikkelen van Spaarnwoude op basis van de vastgestelde visie Spaarnwoude Park 2040 aan de hand van het uitvoeringsprogramma;

- Meer bezoekers door recreatie in eigen land en toegenomen behoefte aan ontspannen in het groen als tegenhanger van het ‘thuiswerken’;
- Verdere implementatie Natuurnetwerk Nederland (NNN): biodiversiteitsherstel, verbinden van natuurgebieden en ontgrenzen/herbegrenzen nieuwe NNN en bijdrage aan bossenstrategie;
- Regionale Energie Strategie met zoekgebieden voor wind- en zonneenergie;
- Verbeteren proces meldingen openbare ruimte.

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

- Het verder (door)ontwikkelen van het RAUM op basis van de nog vast te stellen visie;
- De bestrijding van overdadige groei van onderwaterplanten in Alkmaarder- en Uitgeestermeer;
- Regionale routestructuren: (dag)recreatie en natuur kunnen met regionale routestructuren beter worden ontsloten;
- Verdere implementatie Natuurnetwerk Nederland (NNN): biodiversiteitsherstel, verbinden van natuurgebieden en creatie nieuwe NNN;
- Wetlands Amsterdam: Dit project betreft een samenwerking tussen verschillende terreinbeheerders in Laag Holland.

Recreatieschap Twiske-Waterland

- Uitwerken van een meerjarenuitvoeringsprogramma, waaronder recreatief grid Laag-Holland;
- Rekening houden met toenemende vraag naar recreatie;
- Rekening houden met toenemende vraag naar natuur (NNN)- en milieumaatregelen;
- Uitwerking beleid Recreatie en Toerisme provincie en gemeenten.

Recreatieschap Groengebied Amstelland

- Het (verder) vormgeven van Meerjarenuitvoeringsprogramma van het Ambitiedocument dat medio 2021 wordt opgeleverd;
- Versterken van natuurwaarden en klimaatbestendigheid (NNN): meer biodiversiteit en klimaatadaptatie;
- Opvangen van toenemende vraag naar recreatie door o.a. woningbouw en trends in vrije tijdsbesteding;
- Recreatief aanbod actualiseren, gebiedspromotie, storytelling en gebiedsbeleving (waardering).

Plassenschap Loosdrecht e.o.

Vanwege de onzekerheid over de wijze waarop RMN als uitvoeringsorganisatie actief is in 2022 zal, evenals voor 2021, sprake zijn van een beleidsarme begroting.

Te verwachte ontwikkelingen:

- Plassenschap neemt deel aan het gebiedsprogramma Oostelijke Vechtplassen en betaalt jaarlijks een deelnemersbijdrage, conform het zogenaamde kasritme;
- Plassenschap werkt aan het vervangen van de beschoeiingen, waarbij de beschoeiingen aan het einde van de levensduur worden vervangen voor natuurvriendelijke oevers of duurzame beschoeiingen;
- In 2021 vindt een evaluatie van het paalkamperen plaats. Dit leidt mogelijk tot beleidswijzingen in 2022;
- Plassenschap werkt aan het verbeteren van de financiële positie van het schap.

Reactie provincie

De impact van coronacrisis is groot op ons sociale en maatschappelijke leven en wij weten niet of dit blijvend is. Positief aan deze crisis is wel dat de recreatiegebieden en –routes meer worden bezocht dan de jaren ervoor. Het is fijn dat onze inwoners deze mogelijkheid hebben. Als provincie zijn wij er trots op dat wij, samen met de gemeenten, dit voor de inwoners mogelijk hebben gemaakt.

Besturen van recreatieschappen leggen u een zo reël mogelijke concept begrotingen voor. De aangeboden concept begrotingen vertalen de ambitie en de uitvoeringsprogramma's in cijfers.

Wij zijn tevreden over de aangeboden financiële stukken, met name de concept begrotingen 2022. Bij alle recreatieschappen is er op dit moment sprake van een stabiele financiële positie. Er wordt voor 2021 en 2022 geen extra bijdrage van de deelnemers gevraagd. De deelnemersbijdragen worden voor 2022 alleen geïndexeerd, zoals gebruikelijk. Daarom stellen wij u voor met de financiële stukken van de recreatieschappen in te stemmen en daar verder geen zienswijzen op in te dienen.

4. Proces en procedure

Uw reactie op de financiële stukken van recreatieschappen versturen wij aan de dagelijkse besturen van de recreatieschappen.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 30-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 11 mei 2021,

gelet op artikel 58b en 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

besluiten:

- 1) In te stemmen met de concept jaarrekeningen 2020, begrotingswijzigingen 2021 en begrotingen 2022 van:
 - Recreatieschap Spaarnwoude,
 - Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer,
 - Recreatieschap Twiske-Waterland,
 - Recreatieschap Groengebied Amstelland,
 - Plassenschap Loosdrecht e.o.
- 2) Geen zienswijzen in te dienen op de bovengenoemde financiële stukken van recreatieschappen;

- 3) Uw reactie op de financiële stukken van recreatieschappen toe te sturen aan het dagelijks bestuur van de bovengenoemde recreatieschappen.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon S. Neeskens AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d.	28-06-2021	Doorkiesnummer +31 235145282
Commissie NLG		neeskenss@noord-holland.nl
Datum commissievergadering	07-06-2021	
Onderwerp: Voordracht financiële stukken recreatieschappen voor zienswijze		16 juni 2021 1 3

Advies commissie NLG:

De Voordracht financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 28 juni 2021

Uittreksel van het concept-verslag NLG 07-06-2021:

9.b Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw **Dekker** (CDA) bedankt voor de beantwoording van de technische vragen over onder meer de aanzienlijke kostenstijging in takenveld 0.4 Overhead, bij meerdere recreatieschappen. De CDA-fractie gaat ervan uit dat het niet structureel wordt. Het meeste had te maken met de veranderingen rondom corona. Een belangrijk punt voor het CDA is de ontwikkelingsruimte voor de recreatieschappen in de toekomst. Bij Amstelland wordt horecaontwikkeling voorzien in het Toekomstplan Gaasperplas. Die mogelijkheden zijn inmiddels beperkter geworden door het vaststellen van de Provinciale Omgevingsverordening. Het Gaasperplasgebied is benoemd tot Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Dat zet de ontwikkelingen in het Toekomstplan op slot. In de beantwoording van een technische vraag wordt gesteld dat er nu nog geen concrete cases zijn waardoor nog niet blijkt dat het BPL-regime als belemmerend wordt ervaren. Het CDA vindt het zorgelijk dat de recreatieschappen in de nabije toekomst wel belemmeringen zullen ondervinden. De fractie gaat ervan uit dat de recreatieschappen gebruikmaken van de mogelijkheid om tot 18 juni hun zienswijze op de Omgevingsverordening in te dienen.

De heer **Zoon** (PvdD) focust op het Twiske. In Twiske zijn festivals georganiseerd zonder de juiste

vergunning. Je zou verwachten dat een recreatieschap pas een evenement toestaat als alle vergunningen op orde zijn. Daarnaast blijkt dat ook zonder evenementen een positief resultaat kan worden geboekt. Het is opvallend dat de gebiedspromotie aanzienlijk is. Het Twiske heeft bijna twee ton per jaar en Amstelland bijna een ton per jaar voor de doelgroep die de eigen inwoners omvat. Dat is opvallend.

Mevrouw **De Groot** (SP) bespreekt alle recreatieschappen, waarin Provincie Noord-Holland participeert, gezien de resterende beperkte spreektijd tezamen. Over het algemeen groeit het aantal bezoekers van alle recreatieschappen. De natuur ingaan was een van de weinige mogelijkheden voor de thuiswerkende Noord-Hollander om te recreëren. Het is goed dat er recreatieschappen zijn voor de recreërende mens, maar minder goed voor de natuurwaarden, die zich in de recreatieschappen bevinden. De stijging van overlast, vervuiling en vernieling is de keerzijde. Het vaker opruimen van afval, het meer optreden van de boswachters en de frequentere communicatie hebben geleid tot een stijging van de uitgaven. In elk geval fijn dat er opgeruimd en gehandhaafd wordt. Moeten we naar nog meer leisure in de vorm van horeca, klimparken, mountainbikeparcoursen, waterskibanen en festivals in de natuurlijke omgeving rond de steden? De festivals in de recreatieschappen en vooral in het Twiske, een Natura2000-gebied, blijken voor de financiële instandhouding van de recreatieschappen niet nodig te zijn. De jaarrekening van Twiske laat zonder de festivals ook nog een positief resultaat zien. In de gebieden Spaarnwoude en Groengebied Amstelland zorgt het niet doorgaan van grote evenementen voor minder inkomsten. De toenemende recreatiedruk is daar ook groot. De derving aan festivalinkomsten zou door de gemeenten en provincie betaald moeten gaan worden. Hoeveel zou de bijdrage van de provincie hiervoor moeten stijgen? Is het juist dat de documenten omtrent recreatieschappen in meerdere kleinere gemeenten niet besproken werden? Het Rijk van Rorik is totaal mislukt. Mevrouw De Groot wenst dat daar meer wordt gehandhaafd om de mensen daar te bewegen om de boel op te ruimen.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) leest over een stabiele financiële positie. Er is geen extra bijdrage nodig van de deelnemers. Dat is natuurlijk prima. De PVV kan instemmen met het voorliggende besluit, uiteraard met uitzondering van de in de begroting gedane voorstellen inzake de energietransitie. Die gaat namelijk mislukken, omdat het fysiek onmogelijk is.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) heeft een vraag over de actuele ontwikkelingen van de recreatieschappen en in het bijzonder Spaarnwoude. Het gaat over de Regionale Energietransitie, met zoekgebieden voor wind en zon. Gaat dat echt in het recreatiegebied Spaarnwoude plaatsvinden? Er is immers net geconstateerd dat er meer behoefte is aan recreatiegebieden voor het toenemend aantal mensen.

Gedeputeerde **Zaal** wijst er nogmaals op dat de financiën van de recreatieschappen stabiel zijn. Sommige schappen ondervonden wat negatieve effecten van corona, maar die konden door de reserves worden opgevangen. Bij sommige schappen raken de reserves redelijk uitgeput, zoals bij Spaarnwoude. Voor nu is er geen extra participantenbijdrage nodig.

Er zijn inderdaad wat kostenstijgingen, op het gebied van overhead en extra beheer, in verband met het extra aantal bezoekers door corona.

Bij het college zijn geen signalen terechtgekomen dat ondernemers belemmeringen ondervinden in het ontwikkelingsmogelijkheden als gevolg van het aanwijzen van BPL. Bij de schappen kunnen mensen inspreken, dus als die signalen er daadwerkelijk zijn, dan had het college die gehoord of zal het college deze horen. Men kan een zienswijze indienen bij de Omgevingsverordening.

Zonder festivals kunnen recreatieschappen ook een positief saldo hebben. Dit is wel afhankelijk van het schap, want bij Spaarnwoude is dat anders. Festivals zijn er niet alleen om geld te genereren voor de

recreatieschappen. Bij inwoners is behoefte aan festivals. Het college wil dat faciliteren, mits dat kan binnen de grenzen, zoals die bijvoorbeeld op het gebied van natuur gelden. Volgens het college is dat nog steeds in balans. Het issue met vergunningen is inmiddels opgelost. In de toekomst zal dat niet meer op die manier gebeuren. De stijging van overlast kost extra geld.

Bij de RES'en wordt gekeken naar duurzaamheid. De opwekking van duurzame energie wordt zoveel mogelijk in balans gebracht met de recreatie activiteiten. Het voorbeeld van zonnepanelen boven parkeerplaatsen wordt onderzocht door de recreatieschappen. Mogelijk zijn er plekken waar een windturbine of zonne-energie mogelijk zijn. Het doel van recreatie en het beschermen van het hoofddoel van de recreatieschappen staat daarbij voorop. De bestuurders van de schappen hebben aangegeven ook een bijdrage te willen doen aan de energietransitie. Het kan ook nog extra inkomsten opleveren voor een schap. Daardoor zal geen extra ruimte voor recreatie verloren gaan.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn.

De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten op 28 juni.

Mevrouw **De Groot** (SP) wil er nog over nadenken. Een stuk kan alsnog onthamerd worden.

PS-vergadering

Dossiernummer	6835
Extern Zaak ID	1637901
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 juni 2021
Agendapunt	8.f
Omschrijving	Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (VD-33).
Organisatieonderdeel	BEL/S&B

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

Toelichting

Provinciale Staten hebben op 29 juni 2020 een voorbereidingsbesluit genomen op basis van het voorkeurstracé en de voorkeurslocatie voor het 150kV schakelstation te Beverwijk. Omdat het voorbereidingsbesluit na één jaar vervalt en omdat het tracé op onderdelen is gewijzigd wordt Provinciale Staten verzocht vóór 1 juli 2021 een nieuw voorbereidingsbesluit vast te stellen.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. R. van Trigtr

BEL/RO

Telefoonnummer +31235144299

trigtr@noord-holland.nl

1 | 2

**Betreft: Nieuw voorbereidingsbesluit netuitbreiding 150kV
Beverwijk - Oterleek**

Verzenddatum

19 MEI 2021

Kenmerk

1637901/1637909

Geachte leden,

Uw kenmerk

Op 19 mei 2020 hebben wij een besluit genomen (registratienummer 1405793/1402805) over het voorkeurs tracé voor de ondergrondse 150kV kabelverbinding tussen Beverwijk en Oterleek en de voorkeurslocatie voor het nieuwe 150kV schakelstation in Beverwijk. Dit besluit was een vervolg op de eerder met uw Staten gedeelde informatie over de 'Startnotitie en anterieure overeenkomst provinciaal inpassingsplan 150kV netuitbreiding Beverwijk - Oterleek' met kenmerk 1169305/1221413 d.d. 14 oktober 2019.

Aan de hand van ons besluit over het voorkeurs tracé hebben Provinciale Staten op 29 juni 2020 een voorbereidingsbesluit vastgesteld. Dit besluit is op 1 juli 2020 gepubliceerd en in werking getreden. Op grond van artikel 3.7 lid 5 van de Wet ruimtelijke ordening vervalt het voorbereidingsbesluit na verloop van één jaar, tenzij binnen deze termijn een ontwerp-inpassingsplan ter inzage is gelegd. Aangezien het ontwerp-inpassingsplan nog niet gereed is, is het nodig om vóór 1 juli 2021 een nieuw voorbereidingsbesluit te nemen.

Het voorkeurs tracé is in de afgelopen maanden technisch en inhoudelijk verder uitgewerkt, onderzocht en besproken met grondeigenaren. Deze informatie wordt opgenomen in de toelichting (en bijlagen) van het nog vast te stellen provinciaal inpassingsplan voor dit project. Het tracé is op onderdelen gewijzigd onder meer vanwege het toepassen van meer gestuurde boringen op grote diepte dan in eerste instantie was voorzien ter bescherming van archeologische waarden en de bodemgesteldheid.

Om ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen te voorkomen ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over het voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek. Wij hebben op 18 mei 2021 besloten (registratienummer 1637901/1637907) om een nieuw voorbereidingsbesluit te nemen om ongewenste ontwikkelingen voor de beoogde netuitbreiding te voorkomen.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Het voorbereidingsbesluit legt een zone vast met een breedte van 17 meter waarbinnen het uiteindelijke ondergronds kabeltracé zal worden aangelegd. De uiteindelijke dubbelbestemming voor dit leidingtracé zal eveneens 17 meter bedragen.

Met dit voorbereidingsbesluit wordt voorkomen dat in het plangebied zich ruimtelijke ontwikkelingen voordoen die het gebied minder geschikt maken voor de realisatie van de netuitbreiding.

Naar verwachting zal het inpassingsplan ten behoeve van de netuitbreiding Beverwijk-Oterleek in het laatste kwartaal van 2021 aan uw Staten worden voorgelegd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

3 bijlage(n)

- Voordracht voorbereidingsbesluit
- Besluittekst voorbereidingsbesluit
- Verbeelding voorbereidingsbesluit

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 19 mei 2020

Onderwerp: Voorbereidingsbesluit netuitbreiding 150kV Beverwijk - Oterleek

Kenmerk: 1405793/1406447

Bijlagen:

bijlage 1: ontwerp-voorbereidingsbesluit

bijlage 2: verbeelding voorbereidingsbesluit

1. Inleiding

Voor de elektriciteitsvoorziening in Noord-Holland is in 2017 in opdracht van TenneT door Arcadis een studie uitgevoerd waaruit naar voren is gekomen dat er een knelpunt is in het stroomnetwerk van de bestaande bovengrondse elektriciteitsverbinding tussen Beverwijk en Oterleek. Vanwege dit capaciteitsknelpunt in het elektriciteitsnet en de verplichting voor TenneT voortvloeiend uit de Elektriciteitswet 1998, dient hiervoor een oplossing te worden gerealiseerd. Hiertoe zal een ondergrondse 150-kV netuitbreiding worden gerealiseerd, waartoe een provinciaal inpassingsplan zal worden opgesteld.

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) maakt het mogelijk dat een provincie een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) vaststelt, indien er sprake is van provinciale belangen (artikel 3.26 Wro). Netbeheerder TenneT heeft de provincie Noord-Holland verzocht om een PIP vast te stellen ten behoeve van:

1. een nieuw 150 kV schakelstation in Beverwijk,
2. een ondergrondse 150 kV kabelverbinding tussen het bestaande 380 kV hoogspanningsstation in Beverwijk en het nieuw te bouwen 150 kV schakelstation aldaar en
3. een ondergrondse 150 kV kabelverbinding tussen het nieuw te bouwen 150 kV schakelstation te Beverwijk en het bestaande 150kV hoogspanningsstation te Oterleek.

Het feit dat het project op het grondgebied van meerdere gemeenten ligt, maakt de ruimtelijke inpassing van het elektriciteitsnet een activiteit van regionaal belang. De provincie heeft dan de keuze tussen het stimuleren van de samenwerking tussen gemeenten of het zelf doorlopen van een PIP-procedure.

De provincie heeft de betrokken gemeenten voorgesteld om de coördinatie door middel van het maken van een PIP op zich te nemen en daarmee enerzijds de realisatie van de netuitbreiding te bespoedigen en anderzijds de gemeenten te ontlasten. De colleges van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten hebben hiermee ingestemd.

Daarnaast is er sprake van een bovenlokaal en provinciaal belang die provinciale inzet vereisen. Door de regie te nemen over de inpassing via een PIP, heeft de provincie meer invloed op de belangenafweging. Deze belangen zijn opgenomen in de *Omgevingsvisie NH2050* die op 19 november 2018 door Provinciale Staten is vastgesteld. Als kritische succesfactoren voor energietransitie en economische ontwikkeling worden genoemd: 'een toekomstbestendige energie- en data-infrastructuur' en 'goede afstemming van ondergrondse energie-infrastructuur met andere functies in de ondergrond'.

Op 19 mei 2020 hebben GS besloten tot het vaststellen van een voorkeurstracé voor de netuitbreiding van Beverwijk naar Oterleek alsmede tot het vaststellen van een voorkeurslocatie voor een 150 kV schakelstation in Beverwijk ten behoeve van deze netuitbreiding. Teneinde te voorkomen dat ongewenste ontwikkelingen zullen plaatsvinden op het beoogde tracé, is een voorbereidingsbesluit noodzakelijk.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Met een voorbereidingsbesluit worden ongewenste ontwikkelingen tegengegaan die de netuitbreiding mogelijk kunnen belemmeren. Een voorbereidingsbesluit heeft tot gevolg dat de planologische situatie wordt bevroren binnen het plangebied zoals weergegeven op de bijgevoegde kaart. Omgevingsvergunningaanvragen binnen het plangebied (voor bijvoorbeeld bouw- of aanlegactiviteiten) die worden ingediend ná inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit, worden op grond van artikel 3.3, lid 3, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) aangehouden, indien dit naar het oordeel van GS noodzakelijk is, teneinde te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan. Deze aanhoudingsplicht kan desgewenst worden doorbroken, indien het bouwwerk niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde inpassingsplan. De reikwijdte van het voorbereidingsbesluit betreft het plangebied zoals weergegeven op de kaart bij het voorbereidingsbesluit.

De bevoegdheid tot het nemen van een voorbereidingsbesluit ligt op grond van artikel 3.7 juncto 3.26 van de Wro bij PS.

Tegen het voorbereidingsbesluit staat geen bezwaar of beroep op. Het gaat hier namelijk nog niet om een definitief besluit tot wijziging van de planologische situatie, dat is het geval na vaststelling van het definitieve inpassingsplan door Provinciale Staten.

Het voorbereidingsbesluit is maximaal één jaar geldig. Dat betekent dat binnen die termijn een ontwerp-inpassingsplan ter inzage moet zijn gelegd.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De vaststelling van een voorbereidingsbesluit bevriest de planologische situatie, maar van een daadwerkelijke wijziging van het planologische regime is nog geen sprake. Een voorbereidingsbesluit betreft geen grondslag als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, van de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) voor planschadevergoeding.

Ten aanzien van het voorbereidingsbesluit is geen voorafgaande kennisgeving en communicatie vereist met betrokkenen. Ook behoeft er geen ontwerp-voorbereidingsbesluit ter inzage te worden gelegd, gezien het doel van het voorbereidingsbesluit: het beschermen van het toekomstige regime.

Het inpassingsplan zelf wordt uiteraard conform de eisen wel in samenspraak met de betrokkenen tot stand gebracht. De provincie Noord-Holland heeft samen met TenneT een communicatieplan opgesteld dat beoordeeld en aangevuld is door de betrokken gemeentelijke communicatie afdelingen.

4. Proces en procedure

Artikel 3.7, lid 2, van de Wro schrijft voor dat bij het voorbereidingsbesluit wordt bepaald met ingang van welke dag het besluit in werking treedt. Inwerkingtreding op korte termijn is van belang, omdat het voorkomt dat belanghebbenden die kennis hebben genomen van het voornemen van het besluit op het laatste moment nog aanvragen voor een omgevingsvergunning indienen of verlenen.

Het voorbereidingsbesluit wordt bekendgemaakt op de in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) voorgeschreven wijze en zal te vinden zijn op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het voorbereidingsbesluit zal worden gepubliceerd in het Provinciaal Blad, de Staatscourant en de huis-aan-huis-bladen van de gemeenten waarin het plangebied is gelegen. Het besluit treedt in werking op de dag na publicatie in het Provinciaal Blad.

Na publicatie van het voorbereidingsbesluit zal worden gewerkt aan het opstellen van het ontwerp-inpassingsplan. Aangezien het vaststellen van inpassingsplan gepaard gaat met uitsluiting van de bevoegdheid van betrokken gemeenteraden om voor die gronden waarop het inpassingsplan betrekking heeft, een bestemmingsplan vast te stellen, stelt de wetgever dat deze gemeenteraden over het aanwenden van deze bevoegdheid moeten worden gehoord (artikel 3.26 lid 1 Wro en 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening). PS zullen daartoe een brief aan de betrokken gemeenteraden sturen. Dit zal naar verwachting in het derde kwartaal van 2020 zijn.

Daaropvolgend zullen GS het ontwerp-PIP vaststellen (najaar 2020), waarna het ontwerp-PIP voor zienswijzen ter inzage wordt gelegd. Naar verwachting zal GS het definitieve inpassingsplan ter vaststelling omstreeks maart 2021 aan PS voorleggen. Na (definitieve) vaststelling van het PIP door PS, kan eventueel door belanghebbenden beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State worden ingesteld.

De (toekomstige) Omgevingswet zal niet van toepassing zijn op het onderhavige inpassingsplan indien het ontwerp-inpassingsplan voor inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage wordt gelegd. De terinzagelegging van het ontwerp staat gepland voor het najaar 2020 terwijl de Omgevingswet op zijn vroegst later dan 1 januari 2021 in werking zal treden (zie recent persbericht van het Ministerie, een nieuwe datum is nog niet bekend gemaakt). Hiermee valt het inpassingsplan nog onder het oude recht van de Wet ruimtelijke ordening.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 26-2020

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 19 mei 2020;

Gelet op:

- het provinciaal belang van een goed functionerend elektriciteitsnet in Noord-Holland;
- artikel 3.7 juncto 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening.

besluiten:

1. het 'Vorbereidingsbesluit netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek' vast te stellen.
2. het Vorbereidingsbesluit met het digitale kenmerk NL.IMRO.9927.VBnu150kVBeveOter-VG01 te publiceren op www.ruimtelijkeplannen.nl en het besluit overeenkomstig de wettelijke vereisten uit de Wet ruimtelijke ordening kenbaar te maken.
3. de betrokken gemeenten te informeren over dit besluit en de publicatie te delen met de gemeentebesturen.

Haarlem, 29 juni 2020

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Vorbereidingsbesluit netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

Provinciale Staten van de Provincie Noord-Holland

Gelet op de artikelen 3.3 en 3.7 in samenhang met artikel 3.26, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening

Besluiten:

1. Te verklaren dat voor het werkingsgebied, zoals aangegeven op de bij dit besluit behorende verbeelding, een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening wordt voorbereid voor de realisatie van de 150 kV hoogspanningsverbinding en de realisatie van een 150 kV schakelstation;
2. De geometrische plaatsbepaling, bedoeld in artikel 1.2.5 van het Besluit ruimtelijke ordening van het werkingsgebied van dit besluit is vervat in GML-bestand: NL.IMRO.9927.VB2nu150kVBeveOter-VG02.
3. Te bepalen dat in het gebied waarvoor dit voorbereidingsbesluit geldt het verboden is het feitelijk gebruik van gronden en opstellen, zoals dat bestond op het moment van inwerkingtreding van dit besluit, te wijzigen in een ander gebruik, waaronder ook wordt verstaan wijziging in omvang of intensiteit, indien het bij dit besluit aangewezen gebied hierdoor minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van de bij het in voorbereiding zijnde provinciaal inpassingsplan te geven bestemming. Hierbij wordt onder een ander gebruik verstaan een vorm van gebruik, die op grond van het geldende bestemmingsplan bij recht, dan wel na afwijken van of wijziging van dat bestemmingsplan is toegestaan.
4. Te bepalen dat burgemeester en wethouders van de betreffende gemeenten bij omgevingsvergunning kunnen afwijken van het onder 3 genoemde verbod mits het voorgestane gebruik niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde provinciaal inpassingsplan. Bij toepassing van de bevoegdheid in de vorige zin, dienen burgemeester en wethouders vooraf positief advies in te winnen bij het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland.
5. Te bepalen dat in het gebied waarvoor dit voorbereidingsbesluit geldt het verboden is om zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:
 - a. het aanbrengen van beplantingen en bomen, voor zover de diepte van deze werken en werkzaamheden meer bedraagt dan 0,80 m beneden maaiveld;
 - b. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
 - c. het indrijven van voorwerpen in de bodem, voor zover de diepte van deze werken en werkzaamheden meer bedraagt dan 0,80 m beneden maaiveld;
 - d. het uitvoeren van groundbewerkingen, waartoe in ieder geval worden gerekend afgraven, ontginnen, drainage en ophogen, voor zover de diepte van deze werken en werkzaamheden meer bedraagt dan 0,80 m beneden maaiveld;
 - e. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.
 - f. het permanent opslaan van goederen.
6. Te bepalen dat de onder 5 genoemde vergunning wordt geweigerd indien de werken en werkzaamheden naar het oordeel van het bevoegd gezag de gronden in het gebied, waarvoor dit voorbereidingsbesluit geldt, minder geschikt maken voor de verwezenlijking van de bij het in voorbereiding zijnde inpassingsplan daaraan te geven bestemming.
7. Te bepalen dat het bevoegd gezag ten behoeve van het oordeel, bedoeld onder 6, het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland alsmede de beheerder van de 150 kV hoogspanningsverbinding en het 150 kV schakelstation raadpleegt.
8. Te bepalen dat het verbod, bedoeld onder 5, niet van toepassing is op werken of werkzaamheden die:
 - a. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de geldende bestemming betreffen;
 - b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving, dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.
 - c. het aanleggen van drainage tot een diepte van 1,00 m beneden maaiveld betreffen.
9. Te bepalen dat zodra het voorbereidingsbesluit in werking is getreden, aanvragen voor omgevingsvergunningen waarvoor geen weigeringsgrond geldt, moeten worden aangehouden door het bevoegd gezag,

behoudens het bepaalde onder 4.

10. Dit besluit treedt op 1 juli 2021 in werking.

11. Dit besluit wordt elektronisch medegedeeld via www.ruimtelijkeplannen.nl en de provinciale website (www.noord-holland.nl) en door plaatsing in het Provinciaal blad en in de Staatscourant.

Dit besluit kan worden aangehaald als: 'Vorbereidingsbesluit netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek'.

- Schakelstation 150kV Beverwijk
- Tracé 150kV Beverwijk-Oterleek
- Tracé 150kV Beverwijk150-
- Beverwijk380kV

BEVERWIJK-OTERLEEK

VOORBEREIDINGSBESLUIT

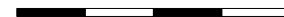
OPDRACHTGEVER: Provincie Noord-Holland

DATUM: 12-5-2021 RAVESTEB8832

SCHAAL (A4): 1:83.000

0 0,75 1,5 2,25 3 Kilometers

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 18 mei 2021

Onderwerp: Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

Kenmerk: 1637901-1637910

Bijlagen:

Bijlage 1: Besluit PS 29 juni 2020 vastgesteld voorbereidingsbesluit

Bijlage 2: ontwerpbesluit nieuw voorbereidingsbesluit

Bijlage 3: verbeelding nieuw voorbereidingsbesluit

1. Inleiding

Voor de elektriciteitsvoorziening in Noord-Holland is in 2017 in opdracht van TenneT door Arcadis een studie uitgevoerd waaruit naar voren is gekomen dat er een knelpunt is in het stroomnetwerk van de bestaande bovengrondse elektriciteitsverbinding tussen Beverwijk en Oterleek. Vanwege dit capaciteitsknelpunt in het elektriciteitsnet en de verplichting voor TenneT voortvloeiend uit de Elektriciteitswet 1998, dient hiervoor een oplossing te worden gerealiseerd. Hiertoe zal een ondergrondse 150-kV netuitbreiding worden gerealiseerd, waartoe een provinciaal inpassingsplan zal worden opgesteld.

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) maakt het mogelijk dat een provincie een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) vaststelt, indien er sprake is van provinciale belangen (artikel 3.26 Wro).

Netbeheerder TenneT heeft de provincie Noord-Holland verzocht om een PIP vast te stellen ten behoeve van:

1. een nieuw 150 kV schakelstation in Beverwijk,
2. een ondergrondse 150 kV kabelverbinding tussen het bestaande 380 kV hoogspanningsstation in Beverwijk en het nieuw te bouwen 150 kV schakelstation aldaar en
3. een ondergrondse 150 kV kabelverbinding tussen het nieuw te bouwen 150 kV schakelstation te Beverwijk en het bestaande 150kV hoogspanningsstation te Oterleek.

Het feit dat het project op het grondgebied van meerdere gemeenten ligt, maakt de ruimtelijke inpassing van het elektriciteitsnet een activiteit van regionaal belang. De provincie heeft dan de keuze tussen het stimuleren van de samenwerking tussen gemeenten of het zelf doorlopen van een PIP-procedure.

De provincie heeft de betrokken gemeenten voorgesteld om de coördinatie door middel van het maken van een PIP op zich te nemen en daarmee enerzijds de realisatie van de netuitbreiding te bespoedigen en anderzijds de gemeenten te ontlasten. De colleges van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten hebben hiermee ingestemd.

Daarnaast is er sprake van een bovenlokaal en provinciaal belang die provinciale inzet vereisen. Door de regie te nemen over de inpassing via een PIP, heeft de provincie meer invloed op de belangenafweging. Deze belangen zijn opgenomen in de *Omgevingsvisie NH2050* die op 19 november 2018 door Provinciale Staten is vastgesteld. Als kritische succesfactoren voor energietransitie en economische ontwikkeling worden genoemd: 'een toekomstbestendige energie- en data-infrastructuur' en 'goede afstemming van ondergrondse energie-infrastructuur met andere functies in de ondergrond'.

Op 19 mei 2020 hebben GS besloten tot het vaststellen van een voorkeurstracé voor de netuitbreiding van Beverwijk naar Oterleek alsmede tot het vaststellen van een voorkeurslocatie voor een 150 kV schakelstation in Beverwijk ten behoeve van deze netuitbreiding. Teneinde te voorkomen dat ongewenste ontwikkelingen zullen plaatsvinden op het beoogde tracé, is een voorbereidingsbesluit door Provinciale Staten vastgesteld op 29 juni 2020 en gepubliceerd op 1 juli 2020. Artikel 3.7 lid 5 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) bepaald dat een voorbereidingsbesluit na één jaar vervalt. Aangezien het ontwerp-inpassingsplan nog niet gereed is en het voorbereidingsbesluit zoals vastgesteld op 29 juni 2020 op 1 juli 2021 vervalt, is een nieuw voorbereidingsbesluit noodzakelijk, welke vóór 1 juli door Provinciale Staten dient te worden vastgesteld.

Het voorkeurstracé van de netuitbreiding Beverwijk-Oterleek is de afgelopen maanden verder uitgewerkt en geconcretiseerd naar aanleiding van uitgevoerde onderzoeken en in overleg met betrokken grondeigenaren. Met het oog op het voorkomen van ongewenste ontwikkelingen in het plangebied en het vastleggen van de juiste ruimtereservering wordt een nieuw voorbereidingsbesluit voorgesteld.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Met een voorbereidingsbesluit worden ongewenste ontwikkelingen tegengegaan die de netuitbreiding mogelijk kunnen belemmeren. Een voorbereidingsbesluit heeft tot gevolg dat de planologische situatie wordt bevroren binnen het plangebied zoals weergegeven op de bijgevoegde kaart. Omgevingsvergunningaanvragen binnen het plangebied (voor bijvoorbeeld bouw- of aanlegactiviteiten) die worden ingediend ná inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit, worden op grond van artikel 3.3, lid 3, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) aangehouden, indien dit naar het oordeel van GS noodzakelijk is, teneinde te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan. Deze aanhoudingsplicht kan desgewenst worden doorbroken, indien het bouwwerk niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde inpassingsplan.

De reikwijdte van het voorbereidingsbesluit betreft het plangebied zoals weergegeven op de kaart bij het voorbereidingsbesluit. Het tracé is inmiddels als gevolg van onderzoeken en

gesprekken met grondeigenaren nader geconcretiseerd. Om die reden kan het plangebied dat met het onderhavige voorbereidingsbesluit beschermd dient te worden, versmald van een strook ter breedte van 50 meter naar een strook ter breedte van 17 meter.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De vaststelling van een voorbereidingsbesluit bevriest de planologische situatie, maar van een daadwerkelijke wijziging van het planologische regime is nog geen sprake. Een voorbereidingsbesluit betreft geen grondslag als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, van de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) voor planschadevergoeding.

Ten aanzien van het voorbereidingsbesluit is geen voorafgaande kennisgeving en communicatie vereist met betrokkenen. Ook behoeft er geen ontwerp-vorbereidingsbesluit ter inzage te worden gelegd, gezien het doel van het voorbereidingsbesluit: het beschermen van het toekomstige regime.

Het inpassingsplan zelf wordt uiteraard conform de eisen wel in samenspraak met de betrokkenen tot stand gebracht. De provincie Noord-Holland heeft samen met TenneT een communicatieplan opgesteld dat beoordeeld en aangevuld is door de betrokken gemeentelijke communicatie afdelingen.

4. Proces en procedure

De bevoegdheid tot het nemen van een voorbereidingsbesluit ligt op grond van artikel 3.7 juncto 3.26 van de Wro bij PS.

Tegen het voorbereidingsbesluit staat geen bezwaar of beroep op. Het gaat hier namelijk nog niet om een definitief besluit tot wijziging van de planologische situatie, dat is het geval na vaststelling van het definitieve inpassingsplan door Provinciale Staten.

Het voorbereidingsbesluit is in principe één jaar geldig. Als binnen deze periode een ontwerp-inpassingsplan voor dit gebied ter inzage wordt gelegd, blijft het voorbereidingsbesluit gelden tot het moment waarop het inpassingsplan in werking treedt.

Artikel 3.7, lid 2, van de Wro schrijft voor dat bij het voorbereidingsbesluit wordt bepaald met ingang van welke dag het besluit in werking treedt. Inwerkingtreding op korte termijn is van belang, omdat het voorbereidingsbesluit zoals vastgesteld op 29 juni 2020 op 1 juli 2021 vervalst en het moet voorkomen dat belanghebbenden aanvragen voor een omgevingsvergunning indienen binnen het plangebied welke onomkeerbare nadelige gevolgen voor de uitvoering van het inpassingsplan kunnen hebben..

Het voorbereidingsbesluit wordt bekendgemaakt op de in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) voorgeschreven wijze en zal te vinden zijn op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het voorbereidingsbesluit zal worden gepubliceerd in het Provinciaal Blad, de Staatscourant en de huis-aan-huis-bladen van de gemeenten waarin het plangebied is gelegen. Het besluit treedt in werking op de dag van publicatie in het Provinciaal Blad.

In het derde kwartaal van 2021 zullen Gedeputeerde Staten het ontwerp PIP Netuitbreiding 150kV Beverwijk–Oterleek vaststellen waarna het ontwerp PIP voor zienswijzen ter inzage wordt gelegd. Naar verwachting zullen Gedeputeerde Staten het definitieve inpassingsplan ter vaststelling in het vierde kwartaal van 2021 voorleggen aan Provinciale Staten. Na vaststelling van het PIP door Provinciale Staten kan eventueel beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden ingesteld.

De (toekomstige) Omgevingswet zal niet van toepassing zijn op het onderhavige provinciaal inpassingsplan indien het ontwerp–inpassingsplan voor inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage wordt gelegd. De ter inzage legging van het ontwerp staat gepland voor het derde kwartaal van 2021 terwijl de Omgevingswet op zijn vroegst op 1 januari 2022 in werking zal treden. Hiermee valt het inpassingsplan nog onder het huidige, vigerende recht van de Wet ruimtelijke ordening.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 33-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 mei 2021;

gelet op

- het provinciaal belang van een goed functionerend elektriciteitsnet in Noord-Holland;
- artikel 3.7 juncto 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening.,

besluiten:

1. het 'Vorbereidingsbesluit netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek' vast te stellen.
2. het Vorbereidingsbesluit met het digitale kenmerk NL.IMRO.9927.VB2nu150kVBeveOter-VG02 te publiceren op www.ruimtelijkeplannen.nl en het besluit overeenkomstig de wettelijke vereisten uit de Wet ruimtelijke ordening kenbaar te maken.
3. de betrokken gemeenten te informeren over dit besluit en de publicatie te delen met de gemeentebesturen.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon A.J. van Meerveld AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d.	28-06-2021	Doorkiesnummer +31 235144827
Commissie RWK		Anita.hop@noord-holland.nl
Datum commissievergadering	07-06-2021	
Onderwerp: Voordracht Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk – Oterleek		17 juni 2021 1 2

Advies commissie RWK:

de Voordracht Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk – Oterleek als hamerstuk door te geleiden naar PS van 28 juni 2021.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 07-06-2021:

A-agenda Ruimte en Wonen

6.b. Energie: Nieuw voorbereidingsbesluit Netuitbreiding 150kV Beverwijk – Oterleek (A-agenda RWK 07-06-2021)

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) heeft precies 1 jaar geleden geconstateerd dat het voorkeurstracé het natuurgebied Krommenie Woutpolder doorsnijdt, een open polderlandschap en deel van een belangrijk regionaal netwerk van weidevogels en moeras- en watergebonden diersoorten. Dit soort gebieden moeten helemaal ontzien worden. In de verstedelijkingsstrategie MRA wordt gezocht naar een alternatief tracé voor een 380 KV-hoogspanningsleiding vanwege mogelijke versterking van het elektriciteitsnetwerk Zaanstreek Waterland en daar kan een vergelijkbare situatie ontstaan. Naast de noodzakelijke uitbreiding voor de RES en de energietransitie dreigt het gevaar dat her en der kabels in de grond nodig zijn. Er zal in PS een motie ingediend worden over de rol van kwetsbare natuur hierbij. Daarom het verzoek deze voordracht als bespreekstuk te agenderen voor PS.

Mw. **Kaper** (CU) ondersteunt de voordracht. Is het mogelijk om het communicatieplan dat de provincie samen met TenneT opstelt om de bewoners in het gebied te informeren, toe te sturen?

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) constateert dat dit besluit vorig jaar ook al is besproken. Zij gaat ervan uit dat de wens van PS voor de aanleg A8/A9 hierdoor niet gedwarsboomd wordt. Zij verwijst omwille van de tijd

naar de opmerkingen die zij vorig jaar bij de bespreking in de commissie heeft gemaakt, want die zijn nog steeds van kracht.

Dhr. **Voskuil** (PvdA) vindt het een hamerstuk. Aandacht wordt gevraagd voor de gevolgen van transformatorstations voor omwonenden.

Mw. **Van Andel** (CDA) steunt de voordracht. Kunnen GS aangeven of er zienswijzen en/of bezwaren op het PIP worden verwacht? In hoeverre is al tegemoet gekomen aan de bezwaren van grondeigenaren?

Mw. **Van Wijnen** (GL) constateert dat het besluit al genomen is en daarom hoeft de inhoudelijke discussie niet opnieuw gedaan te worden. Waarom is er vertraging opgetreden en wanneer wordt het knelpunt opgelost? Zij verzoekt voortaan een duidelijke tijdlijn aan de voordracht toe te voegen indien het gaat om langlopende trajecten zodat in een oogopslag duidelijk is hoe het proces is verlopen.

Gedeputeerde **Stigter** zegt toe de tijdlijn voortaan explicieter in de voordracht te vermelden wanneer het gaat om langlopende trajecten. Op basis van het voorbereidingsbesluit zijn onderzoeken gestart naar natuur en archeologie en is gestart met gesprekken met belanghebbenden en grondeigenaren. Dit proces heeft langer geduurd dan verwacht, dat geldt met name voor de onderzoeken. Binnen enkele weken zullen deze gereed zijn en kan het PIP afgerond worden, maar het past net niet binnen de periode en daarom is deze verlenging nodig. Dat had als voordeel dat de bandbreedte van het tracé van 50 m is teruggebracht naar 17 m en er blijken meer mogelijkheden te zijn voor aanleg ondergronds. Dat is met name voor de Woudpolder relevant want het uitgangspunt is het zoveel mogelijk voorkomen van ingrepen in de natuur en nu kan er veel ondergronds worden aangelegd, zodat er weinig bovengrondse ingrepen in het natuurgebied nodig zijn en er hopelijk weinig belemmeringen ontstaan voor onder andere de A8/A9. Het communicatieplan over het tracé en de locaties van de transformatorstations zullen toegestuurd worden. Met de belangrijkste grondeigenaren is overlegd en met een aantal opmerkingen van hen is rekening gehouden in het aanpassingsbesluit. Hopelijk zullen er niet veel zienswijzen worden ingediend, maar dat aantal kan niet concreet worden aangegeven. Hij stelt de PvdD voor om een keer samen in gesprek te gaan over hoe in de toekomst met natuurgebieden wordt omgegaan in het kader van de energie–infrastructuur. Dat biedt meer gelegenheid voor discussie dan naar aanleiding van specifieke casus in het kader van de afdoening van de motie.

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als hamerstuk naar PS wordt doorgeleid.

PS-vergadering

Dossiernummer	6701
Extern Zaak ID	1535558
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 juni 2021
Agendapunt	8.g
Omschrijving	Verklaring van geen bedenkingen Windpark Westpoortweg Amsterdam (VD-34).
Organisatieonderdeel	BEL/RO

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

Toelichting

PS wordt gevraagd de verklaring van geen bedenkingen af te geven. De verklaring van geen bedenkingen (vvgb) dient te worden afgegeven om de aangevraagde afwijking van het bestemmingsplan ten behoeve van het plaatsen van een windpark aan de Westpoortweg in Amsterdam mogelijk te maken.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.N. Butter

BEL/RO

Telefoonnummer +31235145225

ruud.butter@noord-holland.nl

1 | 1

Verzenddatum

19 MEI 2021

Kenmerk

1535558/1535565/

Uw kenmerk

Betreft: VVGB Windturbinepark Westpoortweg Amsterdam

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende besluit, met bijlagen, over Verklaring van geen bedenkingen voor het windpark aan de Westpoortweg te Amsterdam.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

Statenvoordracht, definitieve VVGB

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Motivering besluit vvgb windturbinepark Westpoortweg AGV

Dit memo bevat de motivering voor het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen ex artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang gelezen met artikel 6.5 Besluit omgevingsrecht, voor plaatsing van een windturbinepark aan de Westpoortweg te Amsterdam.

1. Inleiding

Op 16 juli 2020 is door Waterschap Amstel, Gooi en Vecht een omgevingsvergunning aangevraagd op grond van artikel 2.1 lid 1 van de Wabo voor de activiteiten handelen in strijd met het bestemmingsplan, bouwen, en het verrichten van een andere activiteit die behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving (beperkte milieutoets). De aanvraag is geregistreerd onder het nummer OLO-5326253 en namens de provincie in behandeling genomen door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en daar geregistreerd onder nummer 9742835.

Onderdeel om te komen tot het verlenen van een omgevingsvergunning is ingevolge artikel 2.27 Wabo in samenhang gelezen met artikel 6.5, eerste en vierde lid, Bor een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van Provinciale Staten (PS). Een vvgb is op grond van de Wabo noodzakelijk om een omgevingsvergunning te verlenen waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo wordt afgeweken van het bestemmingsplan (buitenplans en zonder kruimelgeval).

PS geven met een vvgb aan dat zij geen bedenkingen hebben tegen het verlenen van de omgevingsvergunning. Blijkens artikel 6.5, tweede lid, van het Bor kunnen PS alleen een vvgb weigeren in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

2. Toelichting project

Het gaat om de bouw en exploitatie van een windpark aan de Westpoortweg in de gemeente Amsterdam. Exacte plaats en coördinaten van de windturbines zijn op de bijgevoegde situatietekening aangegeven. Het project bestaat uit de bouw van vier windturbines en de daarbij behorende overdraai van de wieken van de windturbines.

Het daadwerkelijke windturbinetype en bijbehorend vermogen is nog niet bekend. Er zijn vier windturbines aangevraagd met een bandbreedte voor de ashoogte van 80-100 meter en een rotordiameter van 82-103 meter. De tiphoogte van windturbine 1 (meest westelijk gelegen windturbine) is maximaal 133 meter. De tiphoogte van windturbines 2 tot en met 4 is maximaal 140 meter. Het vermogen per windturbine is naar verwachting rond 2 MW, maar in ieder geval maximaal 3,7 MW per windturbine. Dus in totaal gaat het om maximaal 15 MW.

3. Bestemmingsplannen

De windturbines 1 tot en met 4 zijn gelegen op gronden in drie verschillende bestemmingsplannen.

Ten eerste in het bestemmingsplan "Sloterdijk III", vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Amsterdam op 3 juli 2013.

De windturbines met bijbehorende overdraai zijn gesitueerd op gronden met de bestemming "Bedrijf-1".

Blijkens artikel 3 van de planregels zijn de gronden voor "Bedrijf-1" bestemd voor bedrijven die vallen in categorieën 2 tot en met 5 van de regels uitmakende Staat van Inrichtingen Sloterdijk III met daarbij behorende en daaraan ondergeschikte voorzieningen zoals kantoor- en andere vergelijkbare nevenruimten, bergingen en andere vergelijkbare nevenruimten, laad- en losvoorzieningen, erven, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen, nutsvoorzieningen, ontsluitingswegen en -paden, water, waterstaatkundige

voorzieningen, reclame-uitingen, kunstobjecten, infrastructurele voorzieningen, niet-zelfstandige horecavoorzieningen. Daarnaast geeft artikel 3 aan dat windturbines uitsluitend zijn toegestaan ter plaatse van de aanduiding "windturbine".

De windturbines met bijbehorende overdraai zijn niet toegestaan op grond van bovengenoemd bestemmingsplan omdat er op deze locatie geen aanduiding voor windturbine is opgenomen.

Ten gevolge van de positie van de rotors is tevens sprake van strijdigheid met:

- artikel 9 Verkeer-1 op grond waarvan wegen met ten hoogste twee rijstroken, voet- en fietspaden, in- en uitritten, openbare ruimte en bruggen uitsluitend ter plaatse van de functieaanduiding "brug" zijn toegestaan
 - artikel 10 Verkeer-2 op grond waarvan railverkeer, spoorwegvoorzieningen en bruggen uitsluitend ter plaatse van de functieaanduiding "brug" zijn toegestaan
 - artikel 11 Water bestemd voor water en waterstaatkundige voorzieningen
- en de volgende dubbelbestemmingen:
- artikel 13 Leiding-olie bestemd voor olieleidingen
 - artikel 12 Leiding-gas bestemd voor gasleidingen
 - artikel 15 Leiding-water bestemd voor waterleidingen.

Windturbines zijn in strijd met deze (dubbel)bestemmingen. Zij zijn niet opgenomen in de bestemmingsomschrijvingen van deze (dubbel)bestemmingen. De leidingbeheerders gaan akkoord met het realiseren van de windturbines.

De windturbines zijn tevens gelegen op gronden in het bestemmingsplan "Aanpassen geluidzone Westpoort en Hoogtij", vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Amsterdam op 2 maart 2015. Ingevolge artikel 3.3 van dit bestemmingsplan mogen ter plaatse van de aanduiding 'geluidszone - industrie 1' en 'geluidszone - industrie 2' alleen geluidgevoelige objecten worden opgericht indien wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde dan wel een hogere grenswaarde als bedoeld in de Wet geluidhinder. Er is geen sprake van strijd met dit bestemmingsplan omdat de windturbines geen geluidgevoelige objecten zijn.

Daarnaast zijn de windturbines gelegen op gronden in de bestemmingsplannen "Geluidverdeelplan Westpoort", vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Amsterdam op 14 maart 2018 en "Geluidverdeelplan Westpoort 1^e herziening", vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Amsterdam op 13 februari 2019. In het laatste bestemmingsplan zijn enkel twee gebreken hersteld. Aan het bedrijf Vopak was te weinig geluidruimte toegekend en een bedrijfsperceel Amerikahaven was niet meegenomen in de akoestische verkaveling. Er is geen sprake van strijd met artikel 4 van bestemmingsplan "Geluidverdeelplan Westpoort" omdat de verplichting van een inrichting om te voldoen aan de immissiebudgetten als opgenomen in bijlage 3 behorend bij de regels van het bestemmingsplan ingevolge ingevolge artikel 4.1.2 sub e buiten toepassing blijft voor windturbines die duurzame energie opwekken.

4. Toetsingskader goede ruimtelijke ordening

Op grond van artikel 2.27 van de Wabo en artikel 6.5 Besluit Omgevingsrecht (Bor) dienen Provinciale Staten voor het afwijken van een bestemmingsplan een verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) af te geven. De verklaring van geen bedenkingen kan op grond van artikel 6.5 van het Besluit Omgevingsrecht (Bor) slechts worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

In dit geval is uit de aanvraag gebleken dat er geen sprake is van strijdigheid met een goede ruimtelijke ordening. De aanvraag dient op grond het overgangsrecht te worden getoetst aan de Omgevingsverordening

- NH 2020 (Omgevingsverordening) en voldoet aan de bepalingen uit artikel 6.27 lid 2 van de Omgevingsverordening. Ook wordt aan de andere bepalingen uit de Omgevingsverordening voldaan:
- Er is geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 6.3.
 - Er is geen sprake van detailhandel (paragraaf 6.1.3), verblijfsrecreatie (paragraaf 6.1.4), industrieterreinen van provinciaal belang (paragraaf 6.1.5), wonen binnen de LIB 5 zone Schiphol (paragraaf 6.1.6), zonne-energie (paragraaf 6.2.2), land- en tuinbouw (afdeling 6.3).
 - Het windpark is niet gelegen in een gebied die Provinciale Staten op grond van artikel 2.10.2 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in de provincie Noord-Holland geometrisch hebben vastgelegd als Natuurnetwerk Nederland en ook niet in een natuurverbinding die Provinciale Staten hebben aangewezen als onmisbaar voor het volwaardig functioneren van het Natuurnetwerk Nederland (paragraaf 6.4.1).
 - Het windpark is ook niet gelegen in een gebied dat is aangewezen als bijzonder provinciaal landschap (paragraaf 6.4.2).
 - Het windpark is ook niet gelegen in de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde als bedoeld in artikel 6.47.
 - Strandzoning (paragraaf 6.4.4) is niet van toepassing.
 - Het windpark is niet gelegen binnen een stiltegebied (paragraaf 6.4.5).
 - Het windpark is niet gelegen binnen landelijk gebied (afdeling 6.5).
 - Het plan houdt rekening met de risico's van klimaatverandering als bedoeld in artikel 6.62. Om dit aan te tonen is op 24 november 2020 een extra notitie aangeleverd door de aanvrager.
 - De afdelingen 6.7 (provinciale wegen), 6.8 (regionale luchthavens), 6.9 (regionale waterkeringen), 6.10 (water) en 6.11 (faunabeheer) zijn niet van toepassing.

Wij benoemen hieronder puntsgewijs de criteria uit artikel 6.27, tweede lid, van de Omgevingsverordening en geven aan waarom het hiermee in overeenstemming is. De locatie is gelegen binnen het werkingsgebied herstructureringsgebied windturbines binnen de MRA.

a. De windturbines worden geplaatst in een lijnopstelling van minimaal drie windturbines.

De vier windturbines voldoen aan het criterium van ten minste drie windturbines in een lijnopstelling.

b. De rotorbladen van de windturbines binnen een lijnopstelling hebben dezelfde draairichting.

De rotorbladen van de windturbines hebben eenzelfde draairichting.

c. De windturbines binnen een lijnopstelling hebben eenzelfde verschijningsvorm.

Voor dit aspect zijn beleidsregels voor windenergie opgenomen in het beleidsdocument 'Wind Op Land' (WOL) (Wind Op Land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied, Beleidsregel, 8 december 2015). Daarnaast is getoetst aan het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategieën. De windturbines zijn gelegen binnen het gebied NZKG. De windturbines binnen de lijnopstelling hebben eenzelfde verschijningsvorm. De tiphoogte van windturbine 1 (meest westelijk gelegen windturbine) is maximaal 133 meter. De tiphoogte van windturbines 2 tot en met 4 is maximaal 140 meter. Windturbine 1 wijkt in hoogte en lijn iets af van de overige turbines. De afwijking is echter zeer gering en uit visualisaties blijkt dat dit nauwelijks waarneembaar is. Daarnaast is het in de context van het 'herstructureringsgebied NZKG' een toelaatbaar verschil. Daarnaast is het Luchthavenindelingsbesluit (LIB) een navolgbaar argument om een uitzondering te maken op de eisen met betrekking tot eenduidigheid in hoogte. Geconcludeerd kan dan ook worden dat wordt voldaan aan de voorwaarde voor eenzelfde verschijningsvorm.

d. De ashoogte van de windturbine bedraagt maximaal 120 meter.

De ashoogte ligt in een bandbreedte tussen 80 en 100 meter en valt binnen het maximum van 120 meter.

- e. *De rotordiameter voor windturbines met een ashoogte vanaf 80 meter is gelijk aan de ashoogte met een maximale afwijking van tien procent en de rotordiameter voor windturbines met een ashoogte tot 80 meter is gelijk aan de ashoogte met een maximale afwijking van twintig procent, met dien verstande dat voor windturbines met een ashoogte tot 80 meter de afstand tussen het laagste punt van de tip van het rotorblad en maaiveld minimaal 28 meter bedraagt.*

De ashoogte van de te plaatsen windturbine is hoger dan 80 meter (minimaal 80 meter en maximaal 100 meter). De rotordiameter heeft een bandbreedte tussen 82 en 103 meter en daarmee is de rotordiameter gelijk aan de ashoogte met een maximale afwijking van 10 procent. Om het voorgaande te borgen zal een voorschrift in de omgevingsvergunning worden opgenomen.

- f. *De windturbines worden op minimaal 600 meter afstand geplaatst van gevoelige bestemmingen en in geval bijzondere lokale omstandigheden worden normen als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid van het Activiteitenbesluit milieubeheer vastgesteld conform de daarvoor gestelde voorschriften in artikel 7.17.*

Binnen 600 meter zijn geen gevoelige bestemmingen zoals bedoeld in de Omgevingsverordening aanwezig. Er zijn bedrijfswoningen en woningen van kermisexploitanten aanwezig. Deze worden conform het bepaalde in de toelichting op de Omgevingsverordening echter niet beschermd, aangezien ze op een gezoneerd industrieterrein zijn gelegen.

Het windpark voldoet daarnaast aan de wettelijke milieunormen voor geluid, externe veiligheid en slagschaduw, zoals hieronder omschreven.

- g. *de obstakelverlichting wordt beperkt tot de meest minimale variant die het vigerend "Informatieblad aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland" voorschrijft.*

De verplichting tot het aanbrengen van obstakelverlichting ten behoeve van de luchtvaartveiligheid geldt ingevolge artikel 3.2 van het informatieblad vanaf een tiphoogte van 150 meter. Voor de beoogde windturbines van Windpark Westpoortweg zal de verplichting tot obstakelverlichting niet gelden, gezien de maximale tiphoogte van 140 meter.

- h. *De windturbines worden zorgvuldig ruimtelijk ingepast.*

Voor dit aspect zijn beleidsregels voor windenergie opgenomen in het beleidsdocument 'Wind Op Land' (WOL) (Wind Op Land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied, Beleidsregel, 8 december 2015). Daarnaast is getoetst aan het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategieën. De windturbines zijn gelegen binnen het gebied NZKG.

Voor een goede ruimtelijke inpassing zijn in dit gebied een aantal aspecten van belang:

- Voldoende afstand houden van andere lijnopstellingen zodat deze als een 'lijn' herkenbaar blijven;
- Minstens drie turbines op een rij en op één hartlijn;
- Eenzelfde vormgeving (model en hoogte);
- Gelijke onderlinge afstand tussen de turbines;
- Opstelling volgt een 'logische landschappelijke lijn'.

In de ruimtelijke onderbouwing is dit ook opgenomen, zie onder het kopje 'landschap' van de samenvatting van de ruimtelijke onderbouwing hieronder.

In dit geval is uit de aanvraag en de daarbij behorende Ruimtelijke Onderbouwing (zie bijlage) gebleken dat er geen sprake is van strijdigheid met een goede ruimtelijke ordening. Hieronder is dit samengevat:

Rijksbeleid

Op 28 juni 2019 is het nationale Klimaatakkoord gepubliceerd door het kabinet. Het doel is om ten minste 35 terawattuur (TWh) aan hernieuwbare energie op land te realiseren. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van 13 maart 2012 geeft het rijk aan dat de overgang naar duurzame energie om meer ruimte vraagt. Om te waarborgen dat in Nederland voldoende ruimte wordt gereserveerd voor windenergie, zijn in samenwerking met de provincies kansrijke gebieden aangewezen voor grootschalige windenergie. Provincies kunnen daarvoor locaties aanwijzen of hebben dit reeds gedaan. Het Rijk moedigt de provincies daarnaast aan buiten de gebieden voor grootschalige windenergie ook kleinere windlocaties mogelijk te maken. Het rijksbeleid vormt geen belemmering t.a.v. realisatie van het windpark.

Provinciaal beleid

Het beoogde initiatief voldoet aan de criteria voor windparken zoals beschreven in de Omgevingsverordening. In de Omgevingsvisie NH2050 wordt vooral de focus gelegd op wind op zee, ondanks dat er ruimte is voor wind op land. Echter, er wordt ook benoemd dat met relatief veel wind en zon in combinatie met de aanwezige ruimte, de voorwaarden voor de productie van duurzame energie gunstig zijn. Provinciaal beleid staat de haalbaarheid van het windpark niet in de weg.

Regionaal en gemeentelijk beleid

Ondanks dat de regio Noord-Holland Zuid nog geen (concept)RES heeft gepresenteerd, is er wel een 'deelRES' uitgegeven voor de stad Amsterdam. Het beoogde initiatief zal een belangrijke bijdrage leveren aan het RES-Amsterdam streven van 50 MW extra windenergie in 2030. Tevens is de locatie gelegen in een van de zoekgebieden zoals gepresenteerd in de DeelRES Amsterdam, te weten het havengebied. Vanuit regionaal beleid is het initiatief Windpark Westpoortweg wenselijk.

Windpark Westpoortweg is gelegen in een van de zoekgebieden van de gemeente Amsterdam waar windenergie ruimtelijk mogelijk geacht wordt, is ook opgenomen in de hierboven beschreven 'deelRES' en zal een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van de doelstelling voor 2030 van de gemeente Amsterdam. Daarmee is het windpark wenselijk binnen gemeentelijk beleid. Gemeentelijk beleid staat de haalbaarheid van Windpark Westpoortweg niet in de weg.

Geluid

Windturbines vallen onder het Activiteitenbesluit. Volgens dit besluit is de maximaal toegestane waarde ter plaatse van geluidsgevoelige objecten 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} . De L_{den} (Engels: Level day-evening-night) is een maat om de geluidsbelasting door omgevingslawaai uit te drukken. Hierbij wordt de geluidsbelasting die optreedt gedurende de nacht en de avond zwaarder meegewogen dan geluid overdag. De norm staat beschreven in artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit. Aan deze norm moet worden voldaan op de gevel van een gevoelig gebouw of op de grens van een gevoelig terrein. Een gevoelig gebouw betreft een geluidsgevoelig gebouw conform artikel 1 van de Wet geluidhinder (Wgh) zoals woningen. In het kader van de ruimtelijke onderbouwing voor de omgevingsvergunningaanvraag is een akoestisch onderzoek uitgevoerd (Windpark Westpoortweg Akoestisch onderzoek t.b.v. omgevingsvergunning d.d. 1 april 2020 door Bosch&VanRijn). Uit de rekenresultaten van dit onderzoek blijkt dat voor de gehele bandbreedte kan worden voldaan aan de L_{den} -grenswaarde van 47 dB en de L_{night} -grenswaarde van 41 dB ter plaatse van omliggende woningen en andere geluidsgevoelige objecten en terreinen. Hiermee wordt voldaan aan het Activiteitenbesluit. Om dit te borgen zal een voorschrift in de omgevingsvergunning worden opgenomen.

Aangezien de windturbines direct onder het Activiteitenbesluit Milieubeheer vallen en er geen sprake is van bijzondere lokale omstandigheden zijn aanvullende voorschriften omtrent geluid niet nodig.

Slagschaduw

Het windpark valt binnen de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit. Het toetsingskader voor wat betreft het aspect slagschaduw wordt gevormd door de algemene voorschriften die worden gegeven in de Activiteitenregeling milieubeheer. De artikelen 3.12 en 3.13 van de Activiteitenregeling bevatten voorschriften ter voorkoming van het optreden van hinder door slagschaduw en lichtschittering. Hierin is opgenomen dat een windturbine moet zijn voorzien van een automatische stilstandvoorziening indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voor zover de afstand tot de windturbine minder dan 12x de rotordiameter bedraagt en de schaduw gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten kan optreden. Om normoverschrijding te voorkomen kan een stilstandvoorziening op de windturbine worden aangebracht zoals vermeld in het Activiteitenbesluit. Deze zorgt ervoor dat, bij overschrijding van de slagschaduwnorm, de windturbine wordt uitgeschakeld.

Voor het onderwerp slagschaduw is een onderzoek uitgevoerd (Windpark Westpoortweg Slagschaduw-onderzoek t.b.v. omgevingsvergunning van Bosch en van Rijn d.d. 8 april 2020). De exacte maten van de onder- en bovengrens van de windturbines zijn toegepast. De verwachte schaduwduur ter plaatse van woningen in de omgeving van het beoogde windpark is gemodelleerd met behulp van het programma WindPRO. Ook dit onderzoek is uitgevoerd aan de hand van een tweetal windturbinetypen waarmee de bandbreedte is opgespannen (zie tabel 3 van de ruimtelijke onderbouwing). Hiermee kan de minimale en maximale schaduwduur in de omgeving van het windpark worden weergegeven.

Het initiatief is onderzocht op de te verwachten slagschaduwbelasting op omliggende woningen. Voor woningen blijkt geen sprake van normoverschrijding.

Daarnaast bevindt zich een woonwagenkamp in de nabijheid van het windpark. Het woonwagenkamp wordt als gevoelig object beschouwd. Omdat het hier gaat om een terrein waar woonwagens dicht op elkaar staan, waardoor individuele beoordeling zeer lastig is, is in dit geval het terrein als geheel beschouwd. De grens van het terrein is daarbij bepalend. Uit de rekenresultaten blijkt dat voor zowel de onder- als de bovenvariant beperkt mitigerende maatregelen nodig zijn om aan de norm voor slagschaduw te voldoen op het woonwagenpark. Het betreft een stilstandsregeling van maximaal 15:23 uur (voor de bovenvariant).

Ook bevindt zich een opstelplaats van woonwagens van kermisexploitanten in de nabijheid van het windpark. Ook op deze locatie zal mitigatie ten aanzien van slagschaduw worden toegepast. Hiermee wordt de slagschaduw op deze locatie beperkt tot maximaal 5:40 uur per jaar. De opbrengstderving door het toepassen van stilstand op deze locatie is verwaarloosbaar.

De stilstand die zal worden ingeregeld heeft een zeer kleine opbrengstderving (tot 0,05%) tot gevolg en brengt rendabele exploitatie niet in gevaar. Van een dergelijke lage derving percentage kan worden afgeleid dat er geen significante nadelige effecten als gevolg van slagschaduw zullen plaatsvinden. Om dit te borgen zal een voorschrift in de omgevingsvergunning over stilstand worden opgenomen.

Externe veiligheid

Vanuit externe veiligheid zijn de gevolgen beschouwd voor (beperkt) kwetsbare objecten, risicovolle installaties, buisleidingen, spoorwegen, infrastructuur en de risico's van ijsafzetting, zie het onderzoek Externe veiligheidsonderzoek t.b.v. omgevingsvergunning van Bosch en van Rijn van 2 juli 2020.

(beperkt) kwetsbare objecten

Artikel 3.15a, eerste en tweede lid van het Activiteitenbesluit is van toepassing voor (beperkt) kwetsbare objecten. Voor windturbine 1, 2 en 4 geldt dat op basis van de berekende risicocontouren en objecten het projectgebied verscheidene aandachtspunten kent. Binnen de 10^{-5} contour bevinden zich verschillende bezinktanks. Doordat dit geen objecten waarin mensen werken worden deze objecten niet beschouwd als een beperkt kwetsbaar of kwetsbaar object.

Tevens bevinden zich verscheidene objecten binnen de 10^{-6} contour van windturbine 1, 2 en 4. Doordat het niet aannemelijk is dat hier meer dan 50 mensen verblijven die ieder ten minste 8 uur per etmaal aanwezig zijn worden de objecten beschouwd als een beperkt kwetsbaar object. Hiermee wordt voor windturbines 1, 2 en 4 voldaan aan de veiligheidseisen uit het Activiteitenbesluit.

Voor windturbine 3 geldt dat zich een kwetsbaar object bevindt binnen de 10^{-6} contour. Echter, de 10^{-6} contour kan worden verkleind door vanuit bepaalde windrichtingen sectormanagement toe te passen. Dan is het mogelijk om ook windturbine 3 te laten voldoen aan de eisen uit het Activiteitenbesluit. Om dit te borgen zal hiertoe een voorschrift in de omgevingsvergunning worden opgenomen.

Risicovolle installaties

Indien de windturbines niet substantieel bijdragen aan een verhoging van de risico's van de inrichting zullen de voor de inrichting geldende risicoafstanden niet significant wijzigen. Dat betekent dat toetsing aan de afstanden tot (beperkt) kwetsbare objecten ook na plaatsing van de windturbines niet tot belemmeringen leidt. Om dit te toetsen kan in eerste instantie naar de toename van de catastrofale faalfrequentie van risicovolle installaties behorende tot de inrichting worden gekeken. Indien deze toename een bepaalde richtwaarde niet overschrijdt dan is plaatsing van de windturbine uit oogpunt van risicobeoordeling toegestaan. Als uitgangspunt voor deze richtwaarde wordt volgens het Handreiking Risicozonering Windturbines 10% gehanteerd. Indien de toename deze richtwaarde overschrijdt, is plaatsing niet direct uitgesloten, maar wordt door een uitgebreidere analyse bepaald of er na plaatsing nog steeds voldaan wordt aan de normen uit het BEVI

Binnen de contouren van het windpark zijn de volgende risicovolle installaties gelegen: propaantank, opslagvoorziening biogas 1 & 2 en een groengasinstallatie. Voor alle installaties geldt dat de afstand tot de geplande windturbines groter is dan de wicklengte. Om deze reden hebben alleen de scenario's mastbreuk en wickbreuk een risico verhogend effect op de installaties.

Uit de analyse blijkt dat bij de propaantank en de groengasinstallatie de faalkansverhoging lager is dan de richtwaarde van 10%. Hierdoor is voor deze risicovolle installaties geen aanvullend onderzoek nodig.

Bij de opslagvoorziening biogas is de risicoverhoging groter dan 10%. Echter gelden er veiligheids- en effectafstanden voor deze installaties. De veiligheidsafstand van een biogasinstallatie is 50 meter. Binnen de veiligheidsafstand bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten. De effectafstand van een biogasinstallatie is afhankelijk van de druk en varieert tussen de 50 meter en 115 meter. Binnen deze range bevinden zich geen kwetsbare objecten. Deze effectafstanden zullen door de risicoverhoging van de windturbine niet veranderen waardoor de bestaande situatie ook onveranderd blijft.

Tevens bevindt zich een gasontvangststation binnen de werpafstand bij overtoeren. De trefkans van het gasontvangststation door de windturbines is $1,74 \cdot 10^{-8}$ per jaar. Dit is ver onder de toegestane waarde van Gasunie. Hiermee vormt het gasontvangststation geen belemmering voor de windturbines.

Buisleidingen

Voor gasleidingen hanteert Gasunie N.V. een adviesafstand waarbuiten geen substantiële negatieve invloed van een windturbine is te verwachten. Bij in acht nemen van bovenstaande afstanden zal voor ondergrondse

leidingen de plaatsing van de windturbines niet leiden tot een (significante) verhoging van de faalkans van de gasinfrastructuur. Voor de buisleidingen geldt dat bij 2 buisleidingen sprake is van een faalkansverhoging van meer dan 10%. Daarom is een QRA uitgevoerd. Hieruit blijkt dat ondanks de risicoverhoging wordt voldaan aan de criteria in het Besluit externe veiligheid buisleidingen.

Spoorweg

Voor spoorwegen hanteert ProRail een afstandseis tussen windturbines en spoorwegen. De afstandseis die gehanteerd wordt tussen windturbines en het dichtstbij gelegen spoor is minimaal 7,85 meter + halve rotordiameter, gemeten vanuit het hart van het dichtstbijzijnde spoor, met een minimum van 30 meter (Handreiking Risicozonering Windturbines, 2020). De spoorweg voldoet aan de adviesafstand van ProRail. De spoorweg bevindt zich wel binnen de invloedssfeer van de windturbines. De berekende faalkansverhoging is ver onder de toetsingswaarde van 10%. Dit betekent dat de risico's van de windturbines, gelet op de afstand tot het emplacement, niet leiden tot een toename van de initiële faalkans met meer dan 10%.

Weg

Voor de beoogde opstelling geldt dat er overdraai plaatsvindt over een openbare weg. Hiermee wordt er niet voldaan aan de beleidsregel "Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatwerken". Voor de opstelling is de trefkans berekend en deze is $3,77 \cdot 10^{-12}$ per passage. Bij de beoogde windturbines wordt aan het individueel plaatsgebonden risico voldaan zolang één passant niet meer dan 265.111 keer per jaar de turbines passeert. Dit komt overeen met 726 passages per dag, gedurende een heel jaar, door een en dezelfde persoon. Tevens wordt er aan het maatschappelijk risico ($2 \cdot 10^{-3}$) voldaan zolang niet meer dan 530.222.694 passanten per jaar de windturbines passeren. Gelet op de aard van de weg is het niet realistisch dat het IPR en MR wordt overschreden.

Ijsafzetting

Voor het onderwerp ijsafzetting is geen wettelijk kader beschikbaar. Wel wordt ijsafworp genoemd in het Handboek Risicozonering Windturbines. Bijlage C3, Paragraaf 6.4 van het handboek stelt dat het aspect van afvallend ijs in de risicobeoordeling moet worden meegenomen indien het gebied onder de rotor vrij toegankelijk is.

Om wegslingeren van stukken ijs te voorkomen, wordt de windturbine onmiddellijk uit bedrijf genomen zodra het ijsdetectiesysteem, waarmee het windpark wordt uitgerust, een signaal van mogelijke ijsvorming aangeeft. De windparkbeheerder zal de rotor en gondel op afwezigheid van ijs controleren voordat de turbines opnieuw worden opgestart.

Conclusie

Er ontstaan geen onacceptabele veiligheidsrisico's als gevolg van de windturbines. Om het bovenstaande te borgen zal een voorschrift in de omgevingsvergunning worden opgenomen.

Bodemkwaliteit

Bij de aanleg van de windturbines zullen bodemwerkzaamheden plaatsvinden. De verankering van de windturbines vindt plaats met een betonnen voet. Daardoor zal een hoeveelheid grond ontgraven moeten worden. Voor de uitvoeringsfase zal in het kader van de Arboret een bodemonderzoek ter plaatse van de posities moeten worden uitgevoerd. Voor de inschatting van de bodemkwaliteit op de locaties van de windturbines is bekeken of er op dit moment bedrijfsactiviteiten op de locaties plaatsvinden, waarbij potentieel een bodemverontreiniging kan ontstaan en of in het verleden activiteiten hebben plaatsgevonden, waarbij verontreiniging is ontstaan. Om dit inzichtelijk te maken is aansluiting gezocht bij de bodemkaart vanuit de

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Uit het ter plaatse uitgevoerde 'Rapport verkennend bodemonderzoek Zonnepanelen RWZI West. Waternet, projectnummer 01.1474-004004, 14 januari 2019' blijkt dat de grond maximaal licht verontreinigd is met minerale olie en/of zware metalen en het grondwater licht verontreinigd is met molybdeen en arseen. Verder zijn er geen bodemverontreinigingen tegengekomen. Of de beoogde turbinelocaties liggen binnen gebieden liggen waar lichte verontreiniging voorkomt is te bezien. Er zal nog een bodemonderzoek gedaan worden ter plaatse van de windturbineposities. Hieruit zal blijken of de gronden eventueel gereinigd moeten worden. Omdat de verwachte impact voor het plaatsen van een turbine klein is, vormt het aspect Bodemkwaliteit geen belemmering voor het bouwen van een windpark.

Water

Er bevinden zich geen grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden in of nabij het plangebied. Door gebruik te maken van niet-uitlogende bouwmaterialen wordt uitspoelen van stoffen voorkomen. Uitspoelen van stoffen, en daarmee veranderingen van de grondwaterkwaliteit, wordt daarmee uitgesloten. Om dit te borgen zal een voorschrift in de omgevingsvergunning worden opgenomen. Als de windturbines eenmaal in werking zijn, dus nadat mogelijke bemalingen tijdens de bouwfase zijn beëindigd, is er geen relatie met het grondwater. De genoemde eventuele bemaling tijdens de bouwfase kan tijdelijke effecten hebben.

Het plangebied ligt buiten de primaire waterkering van het waterschap. In de legger én de algemene regels van het waterschap hoeft hier niet extra mee rekening worden gehouden. De toevoeging van verhardoppervlak (fundatie, kraanopstelplaats en eventuele toegangswegen) is beperkt. Het betreft locaties die nu al geheel of grotendeels geasfalteerd zijn. Hierdoor zijn er vanuit waterkundig oogpunt geen belemmeringen die de uitvoering van het project in de weg staan.

Archeologie

In de Erfgoedwet is de bescherming van het archeologisch erfgoed geregeld. Deze wet verplicht om bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met de in de bodem aanwezige, dan wel te verwachten archeologische waarden.

Voor het milieuaspect archeologie is getoetst of op een bepaalde locatie hoogwaardige archeologische waarden te verwachten zijn.

De windturbinelocaties en de bijbehorende fundaties liggen in een gebied met lage trefkans. Het vigerende bestemmingsplan kent ook geen archeologische (dubbel)bestemmingen.

Op basis van beschikbare informatie vormt het aspect archeologie geen belemmering voor het bouwen van een windpark.

Landschap

Voor dit aspect zijn beleidsregels voor windenergie opgenomen in het beleidsdocument 'Wind Op Land' (WOL) (Wind Op Land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied, Beleidsregel, 8 december 2015). De windturbines zijn gelegen binnen het gebied NZKG. Naar aanleiding hiervan heeft een landschappelijke analyse plaatsgevonden (Windpark Westpoortweg Landschappelijke m.e.r.-beoordeling d.d. 19 maart 2020). Naar aanleiding hiervan is geadviseerd de vijfde windturbine achterwege te laten. De aanvraag gaat uit van vier windturbines.

Plaatsing van windturbines in een lijnopstelling op het terrein van RWZI in het havengebied van Amsterdam, zal beperkte negatieve (landschappelijke) effecten opleveren. De negatieve effecten zijn echter acceptabel in vergelijking met de huidige 'landschappelijke' situatie. Het gebied rondom het beoogde Windpark

Westpoortweg heeft namelijk een industrieel karakter waarbinnen er een wirwar aan gebouwen, masten en scheepvaart zorgt voor een ongestructureerd karakter. De windturbines zorgen voor een onrustiger beeld, maar dit zal in vergelijking met de bestaande situatie slechts in zeer kleine mate toenemen.

Er ontstaat beperkte interferentie met omliggende windparken in het havengebied. Hierdoor zal de herkenbaarheid van het windpark afnemen. In de huidige situatie bestaat er reeds interferentie tussen verschillende windparken. Windpark Westpoortweg kan hierin enerzijds zorgen voor meer negatieve interferentie, anderzijds positief zal door de komst van het windpark het gebied meer 'Windenergie' karakter benadrukken. De windparken kunnen vanuit bepaalde waarnemingspunten gezien worden als één groot cluster aan windturbines.

Het windpark kan vanuit bepaalde waarnemingspunten ook zorgen voor meer structuur in het gebied. Daarnaast kunnen sommige aanwezige structuren als meer herkenbaar worden beleefd. Het positieve effect hiervan is tevens beperkt.

Gezien de uitkomsten van de landschappelijke beoordeling zal het plaatsen van windturbines, op het terrein van RWZI, niet tot ernstige aantastingen leiden van de huidige landschappelijke kwaliteiten.

Ecologie

De Wet natuurbescherming (Wnb) bevat het juridisch kader voor het ecologisch onderzoek. Hoofdstuk 2 van deze wet betreft de regels voor bescherming van de Natura-2000 gebieden. De wet is verder ingedeeld aan de hand van de betreffende Europese richtlijnen. Het 'beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn' staat in § 3.1, het 'beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn' in § 3.2 en het 'beschermingsregime andere soorten' in § 3.3. Verder geldt een algemene zorgplicht op basis van artikel 1.11 voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationaal natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten.

Bureau Waardenburg heeft dit aspect onderzocht (Natuurtoets Windpark Westpoortweg, Amsterdam d.d. 3 juni 2020).

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebieden. Er is geen sprake van ruimtebeslag en derhalve geen effect op omvang van beschermde habitattypen. In de ruime omgeving van het plangebied liggen enkele Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn voor beschermde habitattypen. Gedurende de bouw van het windpark kan een beperkte hoeveelheid stikstof vrijkomen. Om te kunnen bepalen of sprake is van depositie van stikstof in deze Natura 2000-gebieden gedurende de aanleg van het windpark is een berekening gemaakt met behulp van het rekenprogramma Aerius. Uit de resultaten van berekening is gebleken dat er nergens depositie (van boven 0,00 mol/ha/jr) plaatsvindt. Er is daarom geen sprake van een effect op de kwaliteit van beschermde habitattypen in de ruime omgeving van het plangebied. De uitdraai van de Aeriusberekening wordt in het kader van de besluitvorming over de Wnb-ontheffingsaanvraag getoetst door het bevoegd gezag Wnb. Er is gezien de uitkomst van de AERIUS-berekening geen vergunning voor gebiedsbescherming nodig.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied van de windturbines maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland en Ecologische Verbindingszones.

Soortenbescherming

In zowel de aanleg- als gebruiksfase is geen sprake van aantasting en/of verstoring van jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels en verblijfplaatsen van vleermuizen. Tijdens de werkzaamheden dient beschadiging en/of vernietiging van nesten en eieren van algemene broedvogels te worden voorkomen. Dit kan door buiten het broedseizoen te werken.

Het gebruik van Windpark Westpoortweg leidt tot een voorzienbare jaarlijkse sterfte van 22 verschillende vogelsoorten. Effecten op de gunstige staat van instandhouding van betrokken vogelsoorten is uitgesloten. Voor deze soorten wordt een ontheffing aangevraagd voor artikel 3.1 lid 1 van de Wet natuurbescherming.

Het gebruik van Windpark Westpoortweg leidt tot een voorzienbare jaarlijkse sterfte van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Effecten op de gunstige staat van instandhouding van betrokken vleermuissoorten zijn uitgesloten. Voor deze soorten wordt een ontheffing aangevraagd voor artikel 3.5 lid 1 van de Wet natuurbescherming.

Vooruitlopend op de omgevingsvergunningaanvraag is op 17 juni 2020 een verzoek om ontheffing Wnb ingediend bij Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. Hiermee is geen sprake van een aanhakende toestemming. Er wordt een separaat ontheffingsbesluit voorbereid. Uit de bij de aanvraag gevoegde Natuurtoets blijkt, dat de verwachte sterfte van de betrokken vogel- en vleermuissoorten ligt (ruim) beneden de 1%-mortaliteitsnorm van de soort. Nu op voorhand effecten op de gunstige staat van instandhouding van betrokken vogel en vleermuissoorten zijn uit te sluiten, is het voldoende aannemelijk dat een ontheffing ingevolge de Wet natuurbescherming afgegeven kan worden.

Luchtvaart

Radardetectie

Voor windparken dient radardetectieonderzoek te worden uitgevoerd met betrekking tot luchtverkeer- en defensieradar. Op basis van het radardetectieonderzoek van TNO van 23 april 2020 vindt geen overschrijding plaats op de normen voor radardekking. Het ministerie van Defensie heeft 6 mei 2020 reeds een verklaring van geen bezwaar afgegeven voor het initiatief Windpark Westpoortweg. Om dit te borgen zal een voorschrift in de omgevingsvergunning worden opgenomen.

Luchthaven indelingsbesluit Schiphol (LIB)

In verband met de nabijheid van Luchthaven Schiphol en aanvliegroutes naar de Zwanenburgbaan en Polderbaan, zijn windturbineposities mede bepaald op basis van het LIB en heeft afstemming plaatsgevonden over de windturbineposities en de hoogte van de windturbines met IL&T en LVNL. Vanwege luchtvaartveiligheid is de bovengrens van 140 meter tiphoogte opgelegd voor windturbine 2, 3 en 4. Daarnaast een bovengrens van 133 meter tiphoogte voor windturbine 1. Deze maatvoeringen worden met het initiatief Windpark Westpoortweg niet overschreden. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft op 9 oktober 2020 een verklaring van geen bezwaar afgegeven als bedoeld in artikel 8.9, derde lid, van de Wet Luchtvaart.

Verkeer

De exploitatie van het windpark heeft slechts een tijdelijke verkeersaantrekkende werking (uitsluitend ten tijde van de aanleg van het windpark). Voorafgaand aan de bouw wordt een routesurvey uitgevoerd. Daaruit blijkt welke tijdelijke verhardingen en verkeersmaatregelen nodig zijn. Uiterlijk drie weken voor start bouw wordt een verkeers- en vervoersplan ter beoordeling aan het bevoegd gezag voorgelegd en worden eventueel verkeersbesluiten voorbereid.

Windturbines Zijkanaal F

Westelijk van het locatie van het windpark zijn ingevolge het bestemmingsplan windturbines mogelijk. Eerder stonden op deze locatie windturbines. Ingevolge artikel 4.100 van de Omgevingsverordening kunnen deze windturbines worden vervangen. De gemeente Amsterdam en het Havenbedrijf Amsterdam werken echter met de exploitant van die windturbines aan beëindiging van het erfpachtrecht. Er zullen geen nieuwe uitgiften

worden gedaan, mede om de door AGV aangevraagde windturbines mogelijk te maken. Herbouw c.q. vervanging van deze windturbines is derhalve niet aannemelijk.

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In artikel 6.18 Bor is bepaald dat aanvragen om omgevingsvergunning die zien op het afwijken van een bestemmingsplan dienen te worden toegezonden aan de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn, ten behoeve van overleg, zoals in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is voorgeschreven.

In het kader van het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Bro wordt de aanvraag verzonden aan verschillende overheids- en maatschappelijke instanties die daarmee in de gelegenheid worden gesteld om een overlegreactie op het plan in te dienen.

Daarnaast zijn burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project wordt uitgevoerd, in artikel 6.1 van het Besluit omgevingsrecht als adviseur aangewezen. In dit kader is de aanvraag onder meer om advies naar de gemeente Amsterdam gezonden. De gemeente Amsterdam is akkoord met het plan, onder twee voorwaarden. De eerste voorwaarde is dat de erfpachtrechten met de exploitant van de windturbines aan Zijkanaal F beëindigd dienen te zijn. Hiertoe wordt een overeenkomst gesloten, waarmee het voldoende aannemelijk is dat voorafgaand aan de realisatie van de windturbines de exploitatie zal zijn beëindigd. De tweede voorwaarde ziet op de noodzaak tot het maken van een wijzigingsplan. Met de omgevingsvergunning wordt het huidige bestemmingsplan namelijk niet gewijzigd. Dat is echter wel nodig, omdat binnen de risicocontouren beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten moeten worden uitgesloten. Dat kan voor het gebied Sloterdijk III worden geregeld met een wijzigingsplan, omdat in dit bestemmingsplan daarvoor een wijzigingsbevoegdheid is opgenomen. De gemeente Amsterdam zal met de initiatiefnemer een overeenkomst sluiten waarin de totstandkoming van dit wijzigingsplan wordt geregeld en de daaruit volgende risico's op planschade bij de initiatiefnemer worden gelegd. Het wijzigingsplan is nodig ter borging van een goede ruimtelijke ordening. Hiertoe wordt ook een voorbereidingsbesluit vastgesteld door de gemeente Amsterdam. Hierdoor is het voldoende aannemelijk dat tot vóór de inwerkingtreding van het wijzigingsplan geen kwetsbare objecten binnen de risicocontouren van de vergunde contouren zullen worden gerealiseerd.

Daarnaast is door de aanvrager op verzoek van gemeente Amsterdam een participatieplan opgesteld en ingediend.

Economische uitvoerbaarheid

Het betreft een ontwikkeling van het Waterschap AGV ten behoeve van de verduurzaming van haar eigen bedrijfsvoering. De investeringen voor de aanleg van het windpark, inclusief toegangswegen, kabels en leidingen en de technische infrastructuur worden gedragen door de initiatiefnemer. Deze verdient de investeringen terug door de verkoop van de opgewekte elektriciteit en gebruikt de garanties van oorsprong (GvO's) om haar bedrijfsvoering te verduurzamen.

Opdrachtgever Waterschap AGV treedt op als initiatiefnemer en vergunninghouder voor de omgevingsvergunningaanvraag voor Windpark Westpoortweg. Het grondgebruik van de percelen waar de windturbines zijn gepland is hiermee tevens zeker gesteld, daar de windturbines zijn voorzien op gronden van het Waterschap AGV.

Er is sprake van overdraai van de windturbines over de openbare weg. Hierover heeft afstemming plaatsgevonden tussen de initiatiefnemer en de wegbeheerder, zijnde gemeente Amsterdam. Dit wordt vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de gemeente.

Met de provincie wordt voorafgaand aan de definitieve vergunningverlening een anterieure overeenkomst gesloten waarin onder meer afspraken worden gemaakt over het verrekenen van eventuele planschade. Met deze overeenkomst wordt het kostenverhaal verzekerd. De economische uitvoerbaarheid van het project is hiermee zeker gesteld.

Zoals eerder benoemd zal de initiatiefnemer de investeringen terugverdienen door de verkoop van de opgewekte elektriciteit. Voor de totstandkoming van de windturbine zal een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE++2021) aangevraagd worden, waarmee de zogeheten onrendabele top van de elektriciteitsproductie van dit windpark via een bedrag per aan het elektriciteitsnet geleverde kilowattuur wordt gecompenseerd. Met de SDE++ vult het Rijk de elektriciteitsopbrengsten voor de initiatiefnemer aan tot het basisbedrag dat nodig is om de investering terug te kunnen verdienen binnen een redelijke termijn. De hoogte van de SDE++ is zo gesteld dat het te verwachten rendement op eigen vermogen voldoende is om exploitatie mogelijk te maken.

Conclusie

Uit het bovenstaande blijkt dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De verklaring van geen bedenkingen kan daarom worden afgegeven.

5. Procedure en beantwoording van zienswijzen

De ontwerp-vvgb heeft gedurende zes weken samen met de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage gelegen. Gedurende deze periode kon een ieder zienswijzen indienen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt. De definitieve vvgb is niet gewijzigd ten opzichte van de ontwerp-vvgb.

De definitieve verklaring van geen bedenkingen wordt samen met de definitieve omgevingsvergunning ter inzage gelegd. Er kan geen beroep tegen de verklaring van geen bedenkingen als zodanig worden ingesteld. Belanghebbenden kunnen wel beroep instellen tegen de omgevingsvergunning waarvoor de verklaring van geen bedenkingen is verleend. In deze procedure kunnen beroepsgronden mede betrekking hebben op de verklaring van geen bedenkingen.

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten om een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de realisatie van het windturbinepark aan de Westpoortweg in de gemeente Amsterdam.

Bijlagen

- Aanvraagformulier omgevingsvergunning
- 2 Tekeningen + interactieve visualisatie
- Ruimtelijke Onderbouwing en toelichting op de aanvraag
- Participatieplan
- Akoestisch onderzoek
- Rapport radarhindertoetsing TNO
- Onderzoek externe veiligheid
- QRA buisleidingen
- Onderzoek slagschaduw
- Rapport natuurtoets

Provinciale Staten van Noord-Holland**Haarlem, 18 mei 2021****Onderwerp: Verklaring van geen bedenkingen Windpark Westpoortweg****Kenmerk: 1535558/1535564****Bijlagen: Besluit****1. Inleiding**

De verklaring van geen bedenkingen (vvgb) dient te worden afgegeven om de aangevraagde afwijking van het bestemmingsplan voor plaatsing van een windpark aan de Westpoortweg te Amsterdam te kunnen vergunnen.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Op 16 juli 2020 is door Waterschap Amstel, Gooi en Vecht een omgevingsvergunning aangevraagd op grond van artikel 2.1 lid 1 van de Wabo voor de activiteiten handelen in strijd met het bestemmingsplan, bouwen, en het verrichten van een andere activiteit die behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving (beperkte milieutoets). De aanvraag is namens de provincie in behandeling genomen door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Onderdeel om te komen tot het verlenen van een omgevingsvergunning is ingevolge artikel 2.27 Wabo in samenhang gelezen met artikel 6.5, eerste en vierde lid, Bor een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van Provinciale Staten (PS). Een vvgb is op grond van de Wabo noodzakelijk om een omgevingsvergunning te verlenen waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo wordt afgeweken van het bestemmingsplan (buitenplans en zonder kruimelgeval).

PS geven met een vvgb aan dat zij geen bedenkingen hebben tegen het verlenen van de omgevingsvergunning. Blijkens artikel 6.5, tweede lid, van het Bor kunnen PS alleen een vvgb weigeren in het belang van een goede ruimtelijke ordening. Uit de bijgevoegde motivering van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied blijkt dat het project voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De verplichting om te participeren ligt niet bij de provincie maar bij de aanvrager van het windturbinepark. Omdat de regels en voorwaarden voor participatie nog in ontwikkeling zijn en de waterschappen binnen het Klimaatakkoord de vrijheid van het Rijk hebben gekregen om participatie in duurzame energie projecten zelf vorm te geven wil AGV-Waternet vanuit haar publieke rol graag een voorbeeldfunctie hierin vervullen. AGV is een volwaardig partner in de RES Noord-Holland Zuid en in de deel-RES van Amsterdam, en wil daarom zo goed als mogelijk proberen aan te sluiten bij het RES beleid omtrent participatie. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied zal tijdens het

verlenen van de omgevingsvergunning toetsen of voldoende aandacht is besteed aan participatie.

4. Proces en procedure

De ontwerp verklaring van geen bedenkingen is op grond van artikel 158 van de Provinciewet tezamen met de ontwerp omgevingsvergunning door Gedeputeerde Staten verleend en ter inzage gelegd. Gedurende de inzagetermijn zijn geen zienswijzen ingediend tegen de ontwerp omgevingsvergunning en de ontwerp verklaring van geen bedenkingen.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Besluit

Nr. 34- 2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 mei 2021;

gelet op , artikel 9f van de Elektriciteitswet, artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht;

besluiten:

1. De verklaring van geen bedenkingen af te geven voor het plaatsen van een windpark aan de Westpoortweg te Amsterdam.

Motivering afgifte verklaring van geen bedenkingen

De verklaring van geen bedenkingen kan op grond van artikel 6.5 van het Besluit Omgevingsrecht slechts worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening. Uit de motivering van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied blijkt dat het project voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon A.J. van Meerveld AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d.	28-06-2021	Doorkiesnummer +31 235144827
Commissie RWK		Anita.hop@noord-holland.nl
Datum commissievergadering	07-06-2021	
Onderwerp: Voordracht Verklaring van geen bedenkingen voor het windpark aan de Westpoortweg te Amsterdam		17 juni 2021 1 3

Advies commissie RWK:

de Voordracht Verklaring van geen bedenkingen voor het windpark aan de Westpoortweg te Amsterdam als hamerstuk door te geleiden naar PS van 28 juni 2021.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 07-06-2021:

A-agenda Klimaat en Energie

5.a. Energie: Verklaring van geen bedenkingen voor het windpark aan de Westpoortweg te Amsterdam (A-agenda RWK 07-06-2021)

Dhr. **Kaptheijns** (PVV) stemt niet in met het besluit, aangezien de PPV vanwege vele redenen tegenstander van windturbines is.

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) stemt in met de voordracht. Heeft de gedeputeerde aan de initiatiefnemer de zorgen overgebracht met het oog op de vogels en vleermuizen die gedood worden door de wieken van de molens en hem verzocht om noodzakelijke maatregelen te nemen?

Mw. **Kaper** (CU) pleit voor toepassing van de strenge WHO-geluidsnormen, namelijk 45 i.p.v. 47 dB. De CU onderzoekt op welke wijze dit bij toekomstige windprojecten kan worden afgedwongen. Verzocht wordt om de toets participatie toe te sturen zodra deze beschikbaar is. De CU stemt in met de voordracht.

Mw. **Gielen** (GL) stemt in met de voordracht. Goed dat het waterschap een voorbeeldrol wil spelen bij participatie. De vraag van de CU wordt ondersteund.

Dhr. **Kanik** (D66) stemt in met de voordracht.

Dhr. **Wijmenga** (CDA) stemt in met de voordracht.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt wanneer volgens GS sprake is van een goede ruimtelijke ordening en wanneer niet. Vallen deze windmolens binnen het RES-bod van A'dam? Als dat zo is, waarom moet het bestemmingsplan nu al worden gewijzigd, want de definitieve locaties zouden nog niet vastliggen. Indien dat niet zo is, waarom vallen deze turbines dan buiten de RES? Zijn GS het ermee eens dat er beter renderende locaties denkbaar zijn voor deze windturbines met het oog op de maximale hoogte in verband met de Schiphol-normen? De OD toetst of voldoende aandacht is gegeven aan participatie. Zijn GS van mening dat maatschappelijk draagvlak en participatie hetzelfde zijn? Indien ja, waarom, indien nee, waarom staat het op deze wijze gedefinieerd in de brief?

Dhr. **Van Gilse** (VVD) stemt in met de voordracht.

Mw. **Alberts** (SP) stemt in met de voordracht. Is in dit gebied wellicht ruimte beschikbaar voor meer dan 4 windturbines? Als de locaties in Westpoort beter benut kunnen worden, dan is het niet nodig om de turbines op een kortere afstand dan 600 m bij woningen te plaatsen.

Dhr. **Koyuncu** (DENK) vraagt of bij de planning van de turbines rekening is gehouden met de komst van Havenstad. Hoeveel bedraagt de afstand tot de woningen in Havenstad en andere kwetsbare projecten? Welke gevolgen hangen samen met toekomstige bouwplannen en verhuizingen van bedrijven om ruimte te maken? Kunnen in dat geval de turbinevergunningen zonder compensatie ingetrokken en de turbines weggehaald worden?

Mw. **Van Soest** (50plus/PvdO) sluit zich aan bij JA21. Zij heeft in de gemeenteraad tegengestemd aangezien er absoluut geen participatie heeft plaatsgevonden en de locatie niet geschikt is voor windmolens. Zij stemt tegen de voordracht.

Gedeputeerde **Stigter** meldt dat er na de inspraakperiode geen zienswijzen zijn ingediend, dus er is geen wijziging opgetreden ten opzichte van het reeds door PS goedgekeurde voorstel. Hij heeft nog geen contact gehad met de initiatiefnemers om vogel c.q. vleermuissterfte te voorkomen, maar dat signaal wordt zeker opgepakt in de volgende fase van uitvoering. Ook in de RES is dit punt ingebracht en in het vervolg van de RES wordt onderzocht of bijvoorbeeld zwarte wieken sterfte onder vogels kan voorkomen, zoals in Groningen. De initiatiefnemers nemen het voortouw bij participatie. Het draagvlak wordt afgemeten aan het draagvlak in de gemeenteraad en wordt verondersteld aanwezig te zijn indien de gemeenteraad bij meerderheid instemt. Overigens zijn meerdere vormen van participatie mogelijk, zowel in de voorfase bijvoorbeeld bij de RES- zoekgebieden, als in de concrete uitvoeringsfase van plannen en initiatieven. Ook hier kan participatie plaatsvinden en kunnen bewoners betrokken worden bij de inrichting. Bij de RES is gekozen voor participatie bij de start aan de voorkant, maar dat is ook mogelijk in de concretiseringsfase en in andere vormen.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) constateert dat het zoekgebied is opgenomen in de RES en goedgekeurd door de gemeenteraad A'dam maar pas achteraf wordt participatie mogelijk gemaakt. Hij is van mening dat participatie moet plaatsvinden aan de voorkant, dus bij de vaststelling van de zoekgebieden zodat bewoners wel of niet kunnen instemmen met het voorstel om überhaupt windmolens te plaatsen en zo ja, op welke locatie.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat het en/en is. Bij de RES wordt aan de voorkant beoordeeld wat het doel is en waar men rekening mee moet houden, maar ook bij de concretisering van de zoekgebieden is sprake van een nieuw participatietraject, alleen in een andere vorm.

Dhr. **Koyuncu** (DENK) vraagt of participatie ertoe kan leiden dat wordt afgezien van het plaatsen van windmolens in geplande zoekgebieden.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat dit in principe mogelijk is. Dit plan is opgenomen in de RES, maar al voordat de RES in het leven was geroepen, was dit project gefaciliteerd door de provincie aangezien het aan alle regels van ruimtelijke ordening voldeed. In de bijlage bij de voordracht is de weging van alle elementen met het oog op ruimtelijke ordening door de OD aangegeven. In dit geval wordt aan alle voorwaarden voldaan, dus is sprake van een goede ruimtelijke ordening. Havenstad is nog niet in ontwikkeling, de aanvraag is getoetst op de huidige ruimtelijke wetgeving en geconcludeerd is dat er geen negatieve effecten ontstaan voor het toekomstige woningbouwproject Havenstad. De omgeving van NZKG met industriële bedrijvigheid leent zich prima voor windenergie en in de RES zijn meerdere zoekgebieden in NZKG opgenomen. Dit initiatief dateert al van ver voor de RES, vandaag deze aparte behandeling.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) meent dat deze turbines beter op zee geplaatst kunnen worden vanwege de mogelijkheid van een hoger vermogen en hogere bezettingsgraad, omdat geen rekening gehouden hoeft te worden met de Schipholnormen. Dit is een duurdere oplossing, terwijl de klimaatwinst achterblijft.

Gedeputeerde **Stigter** erkent de beperkingen door Schiphol voor de hoogte, niettemin verwachten de initiatiefnemers dat de molens rendabel zullen draaien. Op zee is sprake van een verdubbeling van het aantal windmolens en wellicht nemen de aantallen nog verder toe, in ieder geval meer dan op land, hoewel gezien de toekomstige elektriciteitsbehoefte ook voor wind op land de ruimte maximaal benut moet worden. Er volgt door de OD geen inhoudelijke toets van het participatieplan, in de aanvraag moet duidelijk worden gemaakt op welke wijze hier aandacht aan wordt gegeven.

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als hamerstuk naar PS wordt doorgeleid.

PS-vergadering

Dossiernummer	6648
Extern Zaak ID	1614189
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 juni 2021
Agendapunt	8.h
Omschrijving	Geactualiseerde Datastrategie 2021 – 2023 (VD-38)
Organisatieonderdeel	BEL/BEL

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

Toelichting

Als uitvoering van het coalitieakkoord "Duurzaam doorpakken" heeft het college van GS de 'Geactualiseerde datastrategie 2021 – 2023' vastgesteld. Deze benoemt drie speerpunten: (1) een verdergaande inzet op data en datatechnologie, met een accent op kunstmatige intelligentie, (2) open data en (3) ethiek. Elk van deze punten mondt uit in een aantal concrete acties. Het college zal jaarlijks rapporteren over de uitvoering van deze acties. Vanwege de snelheid van de ontwikkelingen op het terrein van data heeft deze strategie een looptijd van twee jaar.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

A.G.P. Strijp
BEL

Telefoonnummer +31235144718
strijpa@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Geactualiseerde datastrategie 2021 - 2023

Verzenddatum

12 MEI 2021

Geachte leden,

Kenmerk

1614189/ 1614196

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over vaststelling 'Geactualiseerde datastrategie 2021 - 2023'

Uw kenmerk

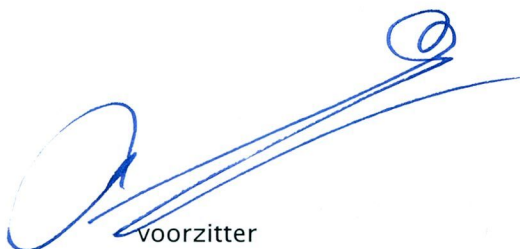
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

1. Geactualiseerde datastrategie 2021 - 2023
2. Statenvoordracht met ontwerpbesluit

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

An aerial photograph of a Dutch city, likely Rotterdam, showing a wide canal (Nieuwe Maas) flowing through the urban landscape. On the left bank, there are traditional Dutch residential houses with gabled roofs. On the right bank, there are modern apartment buildings with colorful facades. A road with a red-paved bicycle lane runs alongside the canal. The sky is overcast.

Geactualiseerde datastrategie 2021-2023

Voorwoord

Of u nu inwoner van of ondernemer in onze provincie bent. Gemeente- of waterschapbestuurder. Medewerker van een energiebedrijf of professional bij een kennisinstelling. Data is niet meer uit het leven weg te denken. Dat geldt ook voor ons als provincie Noord-Holland.

Datastromen bieden kansen voor technologische, sociale en economische innovatie. Data gebruiken wij voor betere maatschappelijke resultaten bij de opgaven waar wij voor staan. Dat zijn de opgaven uit ons coalitieakkoord: klimaat, duurzame verstedelijking en bereikbaarheid, leefbaarheid en economie, vitaal landelijk gebied en openbaar bestuur. Onder die opgaven valt een hele reeks deelopgaven. Zoals de energietransitie, de vermindering van stikstofuitstoot, de vergroting van de biodiversiteit, de aanpak van de ondermijnende criminaliteit, de bouw van nieuwe woningen, de doorstroming en veiligheid op onze provinciale wegen, het aanjagen van de circulaire economie of het reguleren van bezoekersstromen in natuur- en recreatiegebieden.

Om in te spelen op de nieuwste ontwikkelingen en onze rol zo goed mogelijk te vervullen, hebben wij een nieuwe datastrategie opgesteld. Hierin treft u onze visie aan op data. Ook leest u wat onze doelen en onze belangrijkste acties zijn. We zetten sterk in op data en datatechnologie, met een accent op kunstmatige intelligentie. Wij zijn voorstander van een open-databaseleid en maken provinciale data in beginsel openbaar toegankelijk. Ethisch gebruik, met respect voor privacy en veiligheid, is daarbij een belangrijke randvoorwaarde.

We werken al langer met uiteenlopende belanghebbenden samen bij onze opgaven. Dat doen we nu ook op het gebied van data. Door data te delen krijgen we een scherper inzicht en kunnen we in bepaalde gevallen voorspellingen doen. We gaan als provincie steeds meer in gesprek met belanghebbenden en inwoners. Ook bij die gesprekken baseren we ons vaak op data. Maar die data mag nooit een dictaat zijn. Het is belangrijk dat wij ons blijven afvragen welke data we gebruiken en welke vooronderstellingen daaraan ten grondslag liggen. En misschien ook: van welke algoritmen bedienen we ons? We mogen data nooit en te nimmer voetstoots als 'de waarheid' aannemen.

Bij het gebruik van data draait het vooral om mensenwerk. Dat is wat wij als college van Gedeputeerde Staten met deze datastrategie willen uitdrukken. Wij zetten met deze strategie een aantal algemene lijnen uit. Daarbij willen wij zelf het goede voorbeeld geven. Daarom gaan wij onze algoritmen inventariseren. Om vervolgens te beoordelen welke algoritmen wij zullen publiceren. Dat is ook de reden dat wij voorwaarden voor de verantwoorde inkoop van algoritmen en data introduceren.

Bij dit alles werken wij graag samen met andere partijen. Deze strategie geeft daarvoor de nodige voorzetten. Wij zijn graag uw partner bij regionale en bovenregionale initiatieven voor onze provinciale opgaven!

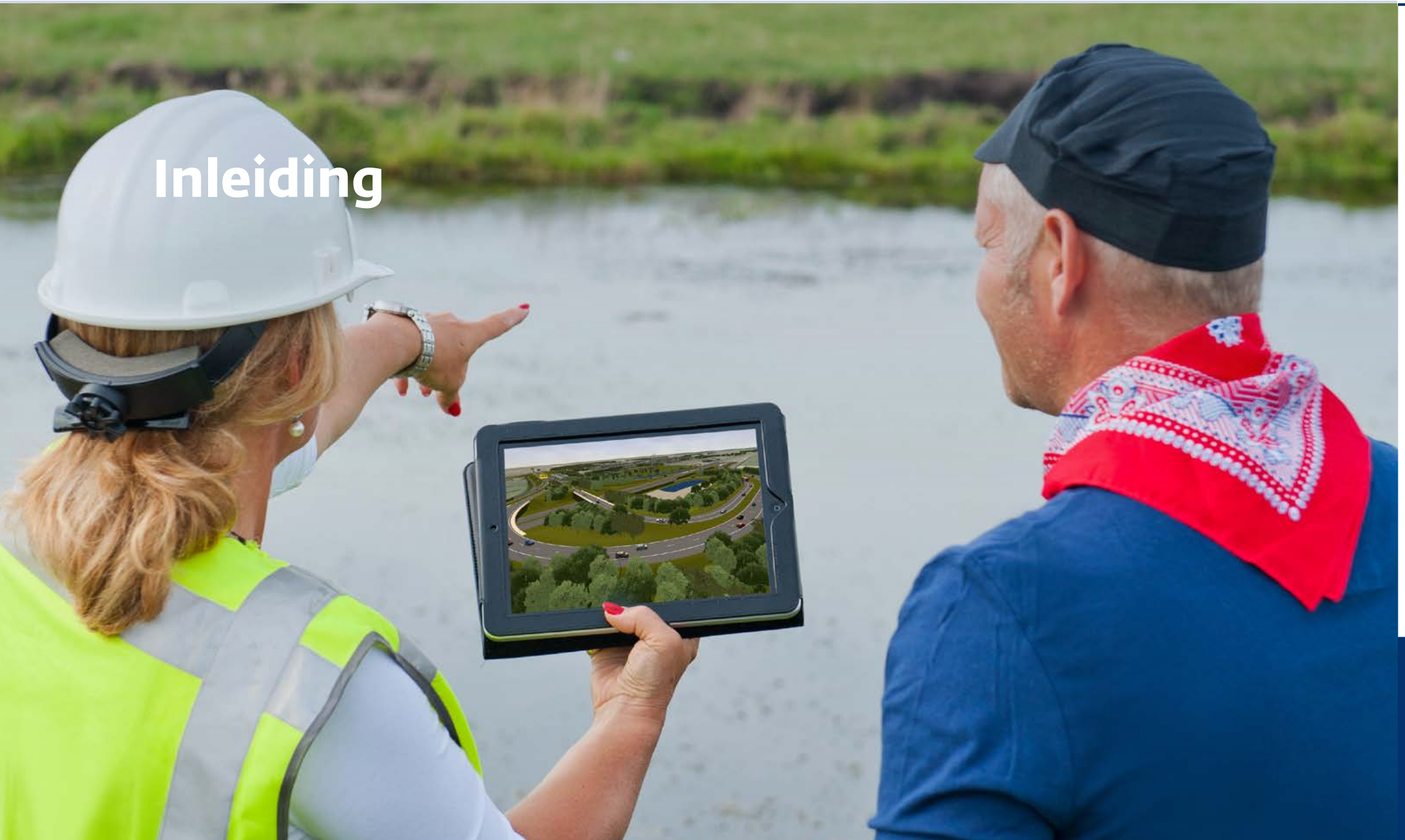
Edward Stigter, gedeputeerde 'ICT en data'

Inhoudsopgave

12	Verdergaande inzet op data en datatechnologie, in het bijzonder kunstmatige intelligentie
13	Doelstelling 1
16	Doelstelling 2
17	Open data en open overheid
17	Doelstelling 3
19	Ethiek: verantwoord innoveren
19	Doelstelling 4

26	BIJLAGE 1: Overzicht data-activiteiten voor onze opgaven
35	BIJLAGE 2: Samenvatting doelstellingen en actiepunten

Inleiding

De wereld digitaliseert, Noord-Holland digitaliseert

Wie had vijftien jaar geleden verwacht dat de provincie Noord-Holland haar bruggen nu op afstand zou bedienen? Dat zij de aanrijtijden voor haar wegininspecteurs zou optimaliseren met behulp van data? En dat zij gebruik maakt van satelliet-data voor de controle op subsidies voor het maaien van graslanden? Drie voorbeelden die laten zien dat de provincie Noord-Holland de kansen van digitalisering volop benut.

Ook de samenleving in onze provincie is ingrijpend veranderd onder invloed van digitalisering. In Noord-Holland maken steeds meer bedrijven gebruik van kunstmatige intelligentie. Vooral bedrijven in de groot- en detailhandel. Verder is natuurlijk al langer bekend dat de landbouw meer en meer precisielandbouw wordt. Dat wil zeggen: data-gestuurde landbouw. Voor de zaadveredeling geldt hetzelfde. Om dat allemaal mogelijk te maken zijn op grote schaal datacenters nodig. Elk jaar verdubbelt immers de hoeveelheid data in de wereld.

Digitalisering kan verschillende verschijningsvormen aannemen. Soms zichtbaar zoals de datacenters of de brillen bij virtual reality. Maar vaak ook onzichtbaar. De digitale platformen waar grote data-bedrijven zich van bedienen blijven voor ons oog verborgen. Wat we wel kunnen zien zijn de effecten. Het verdwijnen van winkels en nieuwe vormen van distributie bijvoorbeeld. Maar er is één constante: data. Data ligt ten grondslag aan alle nieuwe vormen van technologie. Data vormt de basis. Data staat voor 'gegevens', objectieve registraties van toestanden of bewegingen in de fysieke of sociale werkelijkheid.

Digitalisering kan een overweldigende indruk maken. Voor overheden is het belangrijk om drie zaken voor ogen te houden. Allereerst de twee gezichten van digitalisering. Ten tweede de permanente onzekerheid die digitalisering meebrengt. En tot slot de veranderende verhoudingen tussen inwoners, bedrijven en overheden.

De twee gezichten van digitalisering

Digitalisering biedt veel mogelijkheden. Individuen profiteren vooral van het gemak dat nieuwe technologie biedt. Voor bedrijven ontstaan nieuwe verdienmodellen. Overheden kunnen door slimme inzet van data hun processen versnellen en dienstverlening voor inwoners verbeteren. Zo kunnen inwoners actief betrokken worden bij het ontwikkelen van beleid via een app of visualisatie op internet. Echter, digitalisering brengt ook risico's mee.

Een eerste risico is schending van de privacy. Wat gebeurt er met de data die inwoners afstaan? De Europese Unie en de Rijksoverheid zijn verantwoordelijk voor wetgeving op dit terrein. Provincies en gemeenten voeren deze uit. Een ander risico ligt besloten in de algoritmen. Algoritmen zijn rekenregels die tot doel hebben om een bepaald probleem op te lossen. Dat is de positieve kant. Algoritmen zijn dus in zekere zin onmisbaar. Maar algoritmen zitten vaak onzichtbaar verstopt in systemen en programma's. Ook in die van overheden.

Maar juist die onzichtbaarheid kan een aantal ongewenste effecten hebben. Zoals een gebrek aan transparantie in de besluitvorming. Inwoners hebben geen idee of zij wel of niet in aanmerking komen voor een vergunning bijvoorbeeld. Dat kan de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid aantasten. Bekend is de [uitspraak van de Raad van State](#) over de beoordeling van de geautomatiseerde besluitvorming van AERIUS. Dit programma maakt besluitvorming mogelijk over activiteiten die gepaard gaan met de uitstof van stikstof. De Raad onderkent in haar uitspraak het risico van ondoorzichtigheid van deze geautomatiseerde besluitvorming. Een gebrek aan inzicht in gemaakte keuzes en gebruikte gegevens kan leiden tot ongelijkwaardigheid. Vanuit het perspectief van partijen kan er volgens de Raad sprake zijn van een 'black box'. Zij kunnen immers niet controleren op basis waarvan tot een geautomatiseerd besluit wordt gekomen. Deze uitspraak maakt duidelijk dat algoritmen ook relevant zijn voor het fysieke domein. En niet alleen voor het sociale domein zoals weleens wordt gedacht. Algoritmen zijn dus ook voor provincies een majeur vraagstuk.

Algoritmen kunnen ook andere effecten hebben. Zoals discriminatie of ongewenste gedragsbeïnvloeding. Vroeger deed de metafoor 'big brother is watching you' opgeld. Tegenwoordig is ook de metafoor 'big brother is guiding you' aan de orde. Bijvoorbeeld bij de beïnvloeding van koopgedrag via door algoritmen gestuurde advertenties. Het is nog onduidelijk in hoeverre ongewenste effecten van gedragsbeïnvloeding bij het provinciaal handelen aan de orde zijn.

Van een geheel andere orde zijn de ongewenste ruimtelijk-economische effecten van digitalisering. Een ongebreidelde groei van datacenters zou de ruimtelijke kwaliteit van het landschap aantasten. En de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLI) wees in een recent [rapport](#) op de duurzaamheidseffecten. Zij pleit voor actieve overheidssturing op de digitale wereld achter de fysieke leefomgeving.

Kort en goed: er is sprake van een delicate balans. Overheden staan voor een duale opgave. Zij kunnen de kansen en mogelijkheden van digitalisering niet onbenut laten. Dat zou slecht zijn voor het vertrouwen van inwoners en bedrijven. Hun verwachtingspatroon stelt steeds hogere eisen. Aan de andere kant dienen overheden zich rekenschap te geven van de risico's.

Permanente onzekerheid

In de digitale wereld geldt: wat vandaag nieuw is kan morgen alweer verouderd zijn. Digitalisering kenmerkt zich door permanente onzekerheid. Deze manifesteerde zich het afgelopen decennium bijvoorbeeld op de woningmarkt. De opkomst van Airbnb zorgde ervoor dat veel woningen aan de voorraad werden onttrokken. De onzekerheid ontstaat doordat de effecten zich plots voordoen. Niemand zag de gestage ontwikkeling van de platformtechnologie waarop dit bedrijf zich baseert. Maar als de marktvraag eenmaal groot genoeg is kunnen de effecten substantieel zijn. Er is dan sprake van een 'the winner takes all-effect'. Platformtechnologieën stellen bedrijven in staat om op grote schaal vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Vergelijkbare ontwikkelingen zagen we in het veld van mobiliteit. Het bedrijf Uber zorgde voor nieuwe verhoudingen op de taximarkt.

Hoe om te gaan met deze onzekerheden? Dat kan door de technologische ontwikkelingen te monitoren. En door daarbij de vraag te stellen: wat kan de impact

hiervan zijn voor onze publieke waarden? Het omgaan met onzekerheid vraagt om het op de agenda houden van onwaarschijnlijke ontwikkelingen. Zoals de doorbraak van blockchain in combinatie met die van kwantumtechnologie. Deze zou in één keer alle platformbedrijven overbodig maken. En inwoners de mogelijkheid geven om zonder derde partij transacties af te sluiten. Dat zou grote gevolgen kunnen hebben voor bijvoorbeeld de energietransitie. Volgens sommigen een reëel scenario voor over tien jaar. En tien jaar is voor een provincie een relevante horizon.

Nieuwe verhoudingen

Digitalisering zet bestaande verhoudingen onder druk. De verhoudingen tussen overheden, inwoners en bedrijven. Data is niet voorbehouden aan bedrijven en overheden. Inwoners verzamelen zelf ook data, bijvoorbeeld voor het meten van de luchtkwaliteit. Daarmee versterkt hun informatiepositie en worden zij in toenemende mate gesprekspartner van overheden. Dat vraagt steeds meer netwerkvaardigheden van overheden.

Ook de informatiepositie van bedrijven versterkt verder. Marktpartijen weten straks eerder dan de overheid waar de verkeersproblemen ontstaan. Ook beschikken zij sneller over de onderhoudsstatus van de weg, gladheidsinformatie, ongevalsregistratie en ongevalsvoorspelling. Aldus een internationaal expert in een [essay](#) uitgegeven door de RLI. Bedrijven verwerven deze positie omdat zij data verzamelen gebaseerd op het verkeersgedrag van weggebruikers. En die data via navigatiesystemen aan die gebruikers ter beschikking stellen. Het voordeel voor de weggebruiker is evident. Zij kunnen kosteloos hun reisgedrag, routing en vertrektijd aanpassen. Een traditioneel systeem van top-down verkeersmanagement verandert in een zelfsturend systeem van geïnformeerde inwoners.

Deze dynamiek vraagt om constante reflectie op de positionering van de overheid in een nieuw krachtenveld. In elk geval op de dilemma's die hierbij aan de orde zijn. Laten we toe dat weggebruikers allemaal kiezen voor sluiptwegen door een dorpskern? Of proberen we in overleg met marktpartijen die routes te verleggen? In dat laatste geval zouden we een zeker verlies van reistijd voor lief nemen.

Een nieuwe datastrategie

In november 2018 stelden Provinciale Staten van Noord-Holland de [datastrategie](#) vast. In het [coalitieakkoord "Duurzaam doorpakken"](#) gaven wij aan deze te actualiseren. Hiervoor zijn twee redenen.

De eerste heeft te maken met de aard van de datastrategie. Provinciale Staten drukten hiermee de ambitie uit om datagedreven te werken. Data is niet nieuw. Al vele jaren bedienen wij ons van data-analyses. Deze hebben tot doel om onze opgaven te ondersteunen. Met deze analyses kunnen wij beschrijven, verklaren, voorspellen of optimaliseren. Van oudsher is deze data vaak ruimtelijk van aard. Het nieuwe van de datastrategie zat in de uitbreiding naar onze overige opgaven. Data dient steeds meer als 'grondstof' voor alle opgaven. In onze voortgangsrapportage hebben wij een aantal aansprekende voorbeelden hiervan laten zien. De datastrategie kondigde nog geen concrete doelen en acties aan. Voor een verdere doorontwikkeling zijn die nu wel nodig. Concrete doelen en acties komen de focus en resultaatgerichtheid ten goede. Daarin voorziet deze nieuwe datastrategie.

De tweede reden voor een actualisatie hangt samen met de snelheid van de ontwikkelingen. De datastrategie van 2018 stipte verschillende technologieën aan. Bijvoorbeeld kunstmatige intelligentie. Deze heeft inmiddels zo'n grote vlucht genomen dat een verdieping nodig is. Wat kan deze technologie nu echt voor de provincie Noord-Holland betekenen? Hetzelfde geldt voor een toepassing als de digitale tweeling ('digital twin'). Dat is een 3D-weergave van een fysiek object. Bijvoorbeeld van een gebouw, woonwijk of zelfs een complete stad. Deze toepassing is in de datastrategie nog niet genoemd. Inmiddels is de digitale tweeling uitgegroeid tot een potentieel waardevol instrument. Bijvoorbeeld voor een verstedelijkingsstrategie. De nieuwe datastrategie gaat dan ook dieper in op een aantal van deze ontwikkelingen.

De opzet van deze datastrategie

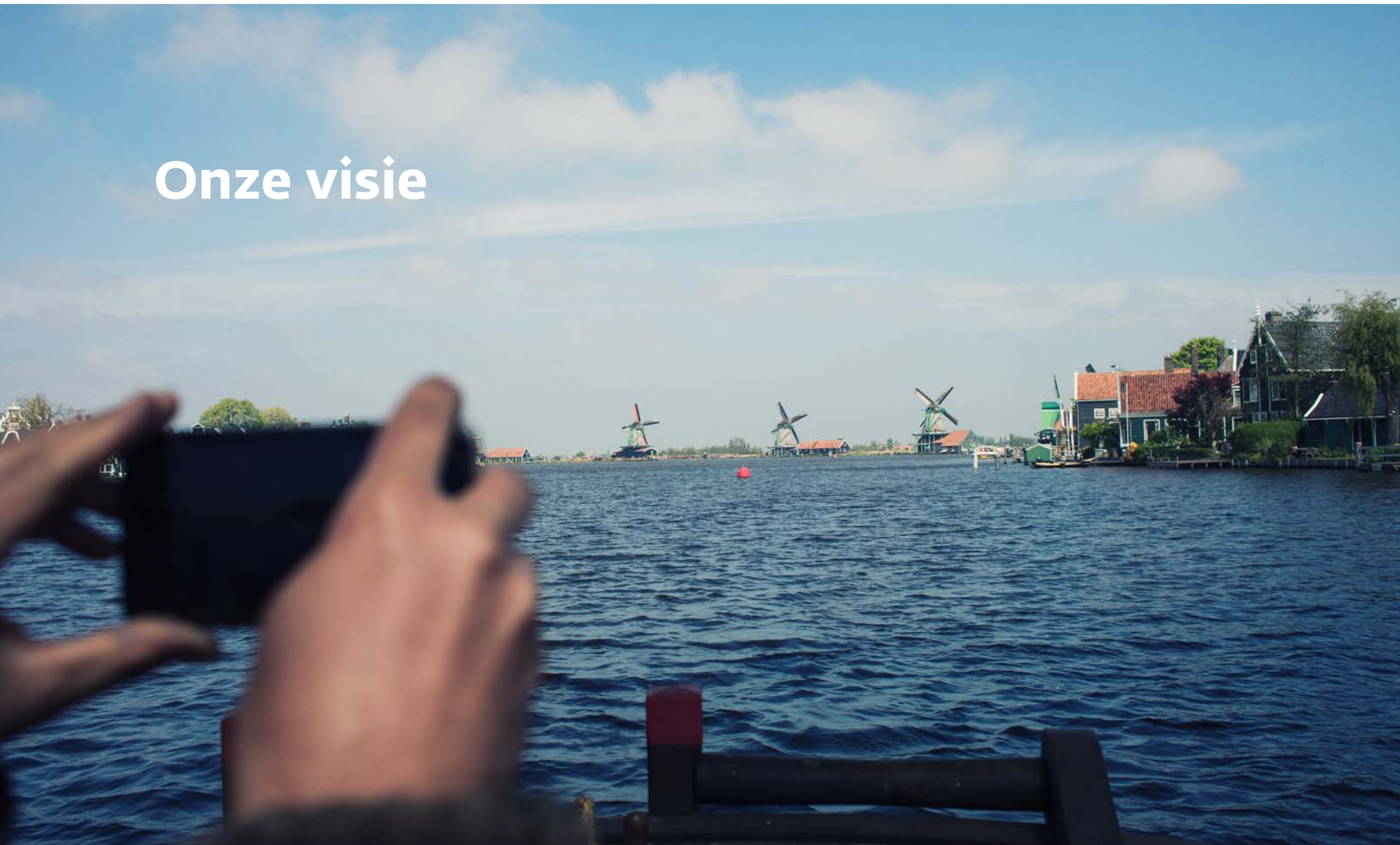
Deze strategie bestaat uit vier paragrafen. Na deze inleiding volgt onze visie. Wat is onze stip aan de horizon? Daarna presenteren we onze doelen en acties. Dat doen we aan de hand van drie speerpunten: een verdergaande inzet op data en datatechnologie (met een accent op kunstmatige intelligentie), open data en ethiek. We sluiten af met een paragraaf over de randvoorwaarden: wat hebben we allemaal nodig om onze ambities te realiseren?

De veranderingen op het terrein van data voltrekken zich in

'noodtempo'. Daarom is het goed dat de provincie Noord-Holland in deze strategie de horizon niet te ver weg legt. Twee jaar is een mooie tijdshorizon. Dat daarbij ook gekeken wordt naar de ethische kant van data is een positieve ontwikkeling. Zeker omdat de provincie hierbij aansluiting zoekt bij Tada. Een constructief en kritisch platform. In dat kader zou de provincie ook de mogelijkheden van Green Hosting verder kunnen onderzoeken. Er is namelijk behoefte aan regionaal beleid op het terrein van digitalisering en duurzaamheid. In de uitvoering van een aantal projecten - zoals bijvoorbeeld Hollandse Luchten - werkt de provincie voor het verzamelen van data samen met inwoners. Deze samenwerking zou de provincie op meer terreinen kunnen aangaan en kunnen intensiveren. Zodat deze vorm van burgerparticipatie nog meer effect heeft. Bijvoorbeeld door burgers te betrekken bij de vraag welke datasets met voorrang openbaar gemaakt moeten worden. De provincie mag hierin de ambitie best nog wat opschroeven: hoe meer data landelijk beschikbaar wordt gesteld, hoe beter!

Saskia Müller, Stichting Stadslab Circulair Buiksloterham

Onze visie

Deze datastrategie dient ter ondersteuning van de provinciale opgaven. Wat is daarbij onze stip aan de horizon?

Ons motto: duurzaam, transparant en data-soeverein

Het motto van de datastrategie van 2018 was *'innovatief en verbindend'*. Dat motto handhaven wij. Aan verbinden en innoveren komt nooit een eind. Zeker niet in het digitale tijdperk. En zeker niet voor een provincie als midden-bestuur. Innoveren en verbinden blijven wij dan ook doen, samen met onze partners. Toch hebben de afgelopen jaren ons geleerd dat dit motto ontoereikend is. Het digitale tijdperk vraagt méér van ons dan innoveren en verbinden. Wij voegen drie elementen toe.

Allereerst oog voor *duurzaamheid*. Onze stip op de horizon is een provincie die volop profiteert van digitalisering. Met een uitmuntende infrastructuur en met bedrijven die voortdurend innoveren. En niet te vergeten: met maatschappelijke opgaven die door data verder worden gebracht. Maar óók een provincie waarin digitalisering slechts minimaal ten koste gaat van natuurlijke hulpbronnen. En waarin digitale platforms opereren binnen de grenzen van wat een duurzame samenleving betaamt.

Ons tweede element is aandacht voor *transparantie*. Transparantie is met de beide gezichten van digitalisering verbonden. Dus zowel met de kansen als met de risico's. Open data biedt kansen voor transparantie, de algoritmen vormen een potentieel risico. De maatschappelijke discussies over algoritmen gaan niet aan ons voorbij. Wij zullen hier onze verantwoordelijkheid nemen. Onze stip is een open provincie. Een provincie waarin inwoners en bedrijven niet verrast worden door uitkomsten van geautomatiseerde besluitvorming. Binnen onze mogelijkheden willen wij de 'black box' van technologie openbreken. Eventuele wetgeving op dit punt wachten wij niet af.

Tot slot voegen wij data-sovereiniteit aan ons motto toe. Vrij vertaald staat data-sovereiniteit voor 'de baas over onze eigen data'. Ook op dit punt liggen immers risico's op de loer. Bijvoorbeeld als het gaat over de betrouwbaarheid van de databronnen en de data-analyses van andere partijen waar wij ons beleid op baseren. Daarnaast kunnen

Een inspirerende en concrete strategie

De provincie Noord-Holland laat met deze datastrategie zien hoe belangrijk het is om na te denken over verantwoord innoveren en maakt dit door tal van voorbeelden uit de eigen praktijk concreet. Zij heeft als tussenbestuur een speciale plaats tussen nationaal beleid en burgers, bedrijven en andere stakeholders. Data vormen een nieuwe grondstof om te werken aan het realiseren van de opgaven waar de provincie voor staat, maar het gaat om resultaat voor mensen. De provincie laat zien dat ze experimenteert en leert. Ze stelde eerder een strategie op en stelt die nu weer bij op basis van nieuwe technische ontwikkelingen zoals AI en de digitale twin en heeft oog voor maatschappelijke impact en ethische kwesties zoals duurzaamheid, transparantie en onze zeggenschap over data die in de praktijk naar boven zijn gekomen. Als Rathenau Instituut blijven we hier graag over meedenken en doen!

Dr. Ir. Melanie Peters
Directeur Rathenau Instituut
Den Haag

commerciële partijen zeer geïnteresseerd zijn in onze data, vaak met een welbegrepen eigenbelang. Het is onze verantwoordelijkheid om onze onafhankelijkheid zo veel mogelijk te borgen. En misschien nog wel belangrijker: óók de onafhankelijkheid van de inwoners van Noord-Holland. Vanuit een ethische verantwoordelijkheid streven wij naar zeggenschap van inwoners over hun eigen data. Waar mogelijk zullen wij ons daar voor inspannen. Bijvoorbeeld in projecten waarin wij invloed kunnen uitoefenen op die zeggenschap.

Onze inwoners en bedrijven

Als provincie ontmoeten wij steeds vaker onze inwoners. Dat heeft te maken met het toenemende belang van onze opgaven en deelopgaven. Zoals energietransitie en de vermindering van stikstofuitstoot. Deze kunnen onze inwoners direct 'raken'. Hun belangen zijn soms groot. Data helpt als ondersteuning van de dialoog. Als hulpmiddel voor het verkrijgen van vertrouwen tussen overheid en inwoner. Data kan ook bijdragen aan de participatie van inwoners. Zoals dat gebeurt in het project Hollandse Luchten. Daar verzamelen inwoners zelf data over de luchtkwaliteit. Maar data kan ook blokkeren. Dat is het geval als één van de partijen data presenteert als een onwrikbare waarheid. Als er geen gesprek meer mogelijk is over de achtergronden en vooronderstellingen van de data. In ons streven naar verbondenheid met de inwoners van Noord-Holland staat de dialoog voorop. Een dialoog is nodig om tot een bredere belangenafweging te komen. Data mag nooit een dictaat vormen.

Onze medewerkers

De zorg voor onze medewerkers heeft twee betekenissen. Allereerst die van persoonlijke ontwikkeling. Digitalisering vraagt van ons allemaal, bestuurders en ambtenaren, permanente bijscholing. Wij willen dan ook dat onze medewerkers voldoende kennis hebben over data en digitalisering. En dat zij gesprekspartner blijven voor andere partijen. Ook voor die buiten de publieke sector. Maar aan zorg kennen wij ook een tweede betekenis toe. Die van de menselijke maat. De provincie Noord-Holland wordt géén volautomatische fabriek. Digitalisering moet ons helpen ons werk beter te doen. Ten behoeve van inwoners en bedrijven in Noord-Holland. Digitalisering mag niet onze autonomie overnemen. Wij onderschrijven dan ook [het standpunt van de Wetenschappelijk Raad voor het Regeringsbeleid \(WRR\)](#): het gaat om de complementariteit van mens en machine. Anders gesteld: medewerkers en computers moeten elkaar versterken. Ook als die computers in de toekomst de vorm van een robot aannemen.

Onze ethische waarden

Eerder stuurden wij [een studie van het Rathenau Instituut](#) over ethiek naar Provinciale Staten. Deze studie is uitgevoerd in onze opdracht. Ook verwezen wij in onze [voortgangsrapportage](#) naar een [interprovinciale gids](#) over dit onderwerp. In het

volgende hoofdstuk zullen wij aangeven hoe wij met ethiek aan de slag gaan. Ethiek blijft vaak steken in abstracte bewoordingen, onze voornemens zijn concreet.

Wij realiseren ons dat wij een set gezamenlijke waarden nodig hebben. Een aantal uitgangspunten waaraan wij onze data-plannen kunnen toetsen. Hiervoor sluiten wij aan bij de waarden van [Tada](#). Tada is een coalitie van bedrijven, overheden, organisaties en inwoners. Tot de overheden behoort bijvoorbeeld de gemeente Amsterdam. Tada gaat uit van de volgende gedeelde waarden: inclusief, zeggenschap, menselijke maat, legitiem en gecontroleerd, open en transparant, van iedereen voor iedereen.

Onze realiteitszin: géén overspannen verwachtingen, behoedzaam leren en veiligheid voorop

Bij deze ambities past een gezonde dosis realiteitszin. Digitalisering gaat vaak gepaard met veel optimisme en enthousiasme. Dat willen wij ook uitstralen zolang digitalisering onze provinciale opgaven ondersteunt. Dus géén techniek omwille van de techniek. Wij hoeden ons voor overspannen verwachtingen. De beloften van kunstmatige intelligentie zijn hoog. Dat potentieel voor onze opgaven zullen wij dus zeker blijven verkennen. Op hetzelfde moment is het aantal voorbeelden van succesvolle opschalingen in de publieke sector klein. Dat weten we op voorhand. Dus géén a priori juichverhalen.

De lijst van mislukte automatiseringsprojecten binnen de overheid is lang. Wij doen er alles aan om als provincie Noord-Holland niet op die lijst te belanden. Behoedzaamheid staat dus voorop. Toch is experimenteren van levensbelang. En bij experimenteren hoort het maken van fouten. Zonder fouten geen leerervaringen. En zonder leerervaringen géén vooruitgang. Wij zijn ons zeer bewust van dit spanningsveld tussen behoedzaamheid en de noodzaak van het maken van fouten. Tot slot. Veiligheid en privacy staan bij ons voorop. Dat lijdt geen enkele twijfel.

Onze doelen en onze acties

Vanwege de snelheid van de ontwikkelingen hanteren wij een horizon van twee jaar. Deze strategie heeft dan ook een looptijd van 2021 tot 2023. In 2023 zullen wij een evaluatie uitvoeren. In 2022 brengen wij weer een voortgangsrapportage uit. Daarin rapporteren wij over de uitvoering van onze doelen en acties. Daarbij monitoren wij de technologische ontwikkelingen en hun mogelijke impact op de provinciale opgaven en deelopgaven.

De digitaliserende wereld vraagt om een nieuwe manier van werken van de overheid. De hoeveelheid data maar ook de toepassing ervan groeit exponentieel. Innovaties volgen elkaar snel op en de samenleving verwacht steeds meer op het gebied van transparantie, veiligheid en de betrouwbaarheid van data.

Samenwerking, tussen overheden maar ook met de samenleving, is van belang. Niet alleen op economisch gebied maar ook waar het gaat om onze leefomgeving. Het programma Hollandse Luchten is hier een mooi voorbeeld van. Provincie, gemeenten, bedrijfsleven, kennisinstellingen én onze inwoners werken hierin samen om gegevens te verzamelen over de luchtkwaliteit in hun regio. Inzicht dat nodig is in onze complexe wereld. De kracht van data zit in de ontwikkeling van dit soort samenwerking en kruisbestuiving. De provincie kan hier een leidende rol in spelen. De geactualiseerde datastrategie biedt hier de bouwstenen voor.

Jeroen Verwoort, Wethouder van de gemeente Velsen en tevens secretaris van Stichting iPoort

Verdergaande inzet op data en datatechnologie, in het bijzonder kunstmatige intelligentie

Data, datatechnologie en kunstmatige intelligentie zijn géén doelen op zichzelf. Dit zijn slechts middelen. Zij dragen bij aan de maatschappelijke resultaten die wij voor onze opgaven willen bereiken. Die resultaten verschillen per opgave. Het voert in dit kader te ver om die voor alle opgaven en deelopgaven te beschrijven. Voor een uitgebreider overzicht verwijzen we naar bijlage 1. Hier volstaan we met een aantal voorbeelden.

Voor onze deelopgave 'biodiversiteit' zetten we vooral in op monitoring. Zowel binnen als buiten natuurgebieden. Lessen uit experimenten met bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers zijn in projecten toegepast. Ook geeft monitoringdata inzicht in de effectiviteit, bijvoorbeeld van het agrarisch natuurbeheer. De monitoring van onder andere kleine zoogdieren, vlinders en libellen, vogels, planten, vleermuizen, amfibieën en reptielen ligt ten grondslag aan onze soortenmaatregelen. Ook zetten we drones in om de kwaliteit van vegetaties in beeld te brengen. En we werken mee aan een grootschalige veldproef met het automatisch monitoren van insecten via camera's en beeldherkenningssoftware.

Voor de bereikbaarheidsopgave kan kunstmatige intelligentie ondersteunen bij het regelen van verkeersstromen. Kunstmatige intelligentie maakt het namelijk mogelijk om het gedrag van reizigers beter te analyseren en daarop in te spelen. Zowel op de weg als in het water. Deze reizigersgegevens zijn van belang voor onze doelstelling voor een slimme, schone en veilige mobiliteit. Een laatste voorbeeld. Open data voor natuur- en recreatiegebieden geven inwoners inzicht in de drukte. Op die manier dragen wij bij aan het reguleren van bezoekersstromen.

Voor het behalen van resultaten op onze opgaven formuleren wij hieronder een aantal doelen en acties. Deze hebben noodgedwongen soms een wat technisch-instrumenteel karakter. Zij zijn gericht op de maatschappelijke resultaten die wij op onze opgaven willen bereiken. Dus géén data omwille van de data. Of technologie omwille van de technologie.

Doelstelling 1

In 2023 zijn wij beter dan nu in staat om met data de maatschappelijke resultaten van onze opgaven te beschrijven, verklaren, voorspellen of optimaliseren.

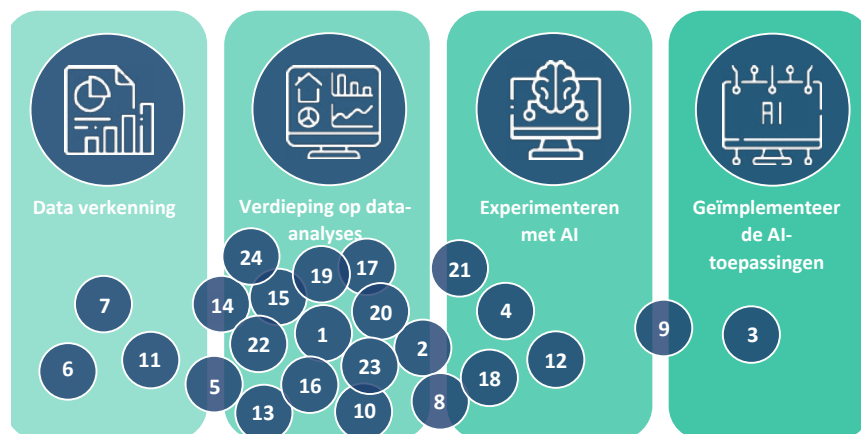
Actiepunt 1.1

In de periode 2021 tot en met 2023 gaan wij voor onze provinciale deelopgaven de datapositie in kaart brengen. Wij zullen dit periodiek herhalen.

Toelichting bij actiepunt 1.1

Met deze actie brengen wij per provinciale deelopgave in kaart in welke mate en op welke manier data al wordt ingezet voor het realiseren van de ambities. Op basis van dit inzicht kunnen wij bewuste keuzes maken. Onze provinciale deelopgaven verschillen naar de aard en omvang van de data die zij gebruiken. Het onderstaande schema biedt een bruikbare indeling per deelopgave kijkend naar de toepassing van kunstmatige intelligentie. Dit schema onderscheidt vier stadia. Deze bepalen de datapositie van een deelopgave.

Eerste globale indeling van toepassing AI in provinciale deelopgaven

Overzicht van de provinciale deelopgaven:

1. Klimaatadaptatie
2. Energietransitie
3. Biodiversiteit / NNN
4. Regionale economie (incl. Onderwijs & arbeidsmarkt)
5. Circulaire economie
6. Herstel na Covid-19
7. Ondermijning en weerbaarheid
8. OV-Knooppunten
9. Mobiliteit
10. Wonen
11. Omgevingswet & Omgevingsverordening
12. Infra, beheer en gebiedscontracten
13. Bedrijfsvoering
14. Stikstof
15. Recreatie en Toerisme
16. Water
17. Bestuur
18. Gezonde leefomgeving
19. Zeehavens
20. Erfgoed en cultuur
21. Landbouw
22. Luchtvaart/Schiphol
23. Milieu / omgevingsdiensten
24. Bodemdaling

Helemaal links zien we provinciale deelopgaven in het stadium van dataverkenning. Daarbij zijn we nog zoekende. Wat zijn de kernvragen precies en wat zijn geschikte databronnen? Er is nog beperkt sprake van data-analyse of geautomatiseerde dataverwerking. Deelopgaven waarbij we intensievere data-analyses toepassen bevinden zich in het stadium van 'Verdieping op data-analyses'. Hierbij gebruiken we steeds meer verschillende databronnen. Ook werken we nauwer samen met partners. Resultaten kunnen we visualiseren met bijvoorbeeld geografische kaarten en dashboards. Inwoners, bedrijven, belangenorganisaties en andere overheden kunnen daar ook kennis van nemen. In het derde stadium zien we deelopgaven waarbij al experimenten met kunstmatige intelligentie hebben plaatsgevonden. Deze hebben tot

Onze doelen en onze acties

doel om de meerwaarde van deze data-technologie te bepalen. Helemaal rechts staan de deelopgaven waarbij een AI-toepassing al in gebruik is genomen.

Het schema hierboven levert een eerste globale indeling van de belangrijkste provinciale deelopgaven. We willen benadrukken dat het geen doel is om elke deelopgave helemaal rechts te laten belanden. Dit is afhankelijk van het doel en de fase van de deelopgave. Zo kan een dashboard voor inwoners méér betekenis hebben dan kunstmatige intelligentie. We kijken dan ook naar de mogelijkheden van de diverse datatechnologieën. Dus niet uitsluitend naar AI. Het doel is de datapositie van elke deelopgave te versterken. Daarbij verkennen we met welke partners we kunnen samenwerken op datagebied. Een landelijke systematiek voor de meting hiervan is nog niet voorhanden. Wij gaan hiervoor dan ook zelf een systematiek ontwikkelen.

Actiepunt 1.2

Kunstmatige intelligentie blijven wij inzetten voor de (deel-)opgaven 'biodiversiteit / Natuurnetwerk Nederland', 'mobiliteit' en 'infrastructuur, beheer en gebiedscontracten'.

Verder verkennen wij de kansen van kunstmatige intelligentie voor in elk geval de deelopgaven 'regionale economie', 'energietransitie', 'circulaire economie', 'landbouw' en 'bedrijfsvoering'.

Toelichting bij actiepunt 1.2

Binnen de brede noemer digitalisering hebben wij bijzondere aandacht voor kunstmatige intelligentie. Over deze technologie circuleren talloze definities. De essentie zit in het lerend vermogen. Bij AI leert de computer van de data. Hij is in staat tot patroonherkenning en het doen van voorspellingen. Daarbij zijn toepassingen mogelijk zoals beeld- en geluidherkenning, tekstanalyse en de analyse van sensordata. Dat kan bij reguliere data-analyse allemaal niet.

Niet elke provinciale deelopgave leent zich voor kunstmatige intelligentie. Dat heeft te maken met de beschikbaarheid van grote hoeveelheden historische data. Die beschikbaarheid is een voorwaarde voor de toepassing van AI. Of een deelopgave over voldoende historische data beschikt heeft met de 'leeftijd' van die deelopgave te maken.

De opgave 'vitaal landelijk gebied' is bijvoorbeeld 'ouder' dan circulaire economie. Het is dan ook niet zinvol om voor elke opgave of deelopgave kunstmatige intelligentie te willen toepassen. Een andere voorwaarde voor de toepassing van AI is de datakwaliteit. Ook die verdient aandacht. In alle gevallen moeten we voorkomen dat AI een hype wordt. AI is geen doel op zichzelf. AI is een middel. Een potentieel zeer krachtig instrument. In dat licht verkennen wij de kansen van AI ook voor andere deelopgaven.

Actiepunt 1.3

In 2022 zullen wij een experiment starten met de mogelijkheden van een 'digital twin' voor een gebied met meerdere complexe provinciale deelopgaven.

Toelichting bij actiepunt 1.3

Een digital twin is een 3D-computermodel dat de dynamiek van een object, stad of gebied nabootst. Bijvoorbeeld de bouw van woningen in combinatie met de aanleg van groen, minder autoverkeer en maatregelen voor energietransitie. Het model is in staat tot monitoren en simuleren. En kan de effecten voor bijvoorbeeld de luchtkwaliteit en de CO₂-uitstoot in kaart brengen.

Een digital twin draagt dus bij aan een vergroting van het bestuurlijk inzicht in de opties voor maatregelen. Dat is bijvoorbeeld interessant met het oog op de complexe verstedelijkingsopgaven in onze provincie. Daarbij houden wij vanzelfsprekend de kosten voor ogen. Bijvoorbeeld die voor beheer en onderhoud. Tevens nemen wij onze ervaringen rondom de Waterwolftunnel mee. Daarvoor ontwikkelen wij op dit moment ook een digital twin. Een tunnel is een object. Onze volgende stap is om ervaring op te doen met een gebied. Daarbij gaan de gedachten naar het gebied Haarlemmermeer-Oost of het Noordzeekanaalgebied. De mogelijkheden van de in ontwikkeling zijnde Nationale Digital Twin voor de Fysieke Leefomgeving houden wij daarbij nadrukkelijk in de gaten.

Actiepunt 1.4

In 2022 leveren wij een visie plus strategie voor data-delen. Dat doen wij in samenhang met ons uitgangspunt van data-soevereiniteit. In 2023 beginnen wij met de uitvoering van deze strategie.

Toelichting bij actiepunt 1.4

Voor het verkennen van de kansen van AI is datadeling essentieel. Het belang hiervan noemden wij ook in onze [datastrategie](#) van 2018. Dat belang is de jaren daarna alleen maar groter geworden. Zie bijvoorbeeld ook het [Strategisch Actieplan voor Artificiële Intelligentie \(SAPAI\)](#) en de [Data Agenda Overheid](#) van het kabinet. Maar het delen van data is geen sinecure. Een adequate infrastructuur is daarvoor belangrijk.

Veel belangrijker is het vertrouwen tussen partijen die data kunnen delen. Daar ontbreekt het vaak aan. Ook zijn er soms wettelijke beperkingen. Ondertussen wemelt het van de platformen voor datadeling. Dat hoeft geen slechte zaak te zijn. Wel dient zich de vraag aan: kiezen we voor decentrale platformen per deelopgave? Of is een opschaling naar één groot platform voor meerdere deelopgaven verstandig? Wij zullen ervaring blijven opdoen met datadeling. En op hetzelfde moment werken we aan een visie plus strategie. Dat doen we in samenhang met ons uitgangspunt van data-soevereiniteit.

Actiepunt 1.5

Waar nodig en zinvol ondersteunen wij vanaf 2023 alle provinciale deelopgaven met dashboards, 3D-visualisaties en geografische informatie.

Toelichting bij actiepunt 1.5

Van oudsher maken we al gebruik van geografische informatiesystemen (GIS). Hiertoe behoren geografische beleidskaarten met de ligging van bijvoorbeeld grondwaterbeschermingsgebieden of stiltegebieden. Daarbij combineren we verschillende kaartlagen voor het maken van ruimtelijke analyses. Ons ruimtelijk beleid en onze provinciale projecten publiceren we op internet. We sluiten hierbij zo veel mogelijk aan bij landelijke platformen. We maken ook gebruik van 3D-visualisaties, bijvoorbeeld van landschappen of een woongebied. Deze instrumenten worden vaak gebruikt voor een goede communicatie met onze inwoners en bedrijven wat de kansen voor participatie vergroot.

Een andere categorie data-producten bestaat uit rapportages en dashboards. Deze discipline heet Business Intelligence (BI). De kerncijfers van deze dashboards stellen we veelal online beschikbaar. Bijvoorbeeld voor deelopgaven zoals energietransitie of OV-knooppunten. Deze delen we dan met inwoners en externe partijen. We gebruiken de dashboards ook voor onze eigen projectmonitoring en bedrijfsvoering. Gegeven het grote belang van deze dataproducten zullen wij deze verder uitbouwen.

Doelstelling 2

In 2023 zijn de digitaliseringsbelangen van onze provincie adequaat behartigd op het niveau van de Europese Unie, de Rijksoverheid, de Tweede Kamer en de regio Amsterdam.

Toelichting bij doelstelling 2

Digitalisering en AI vertegenwoordigen een steeds groter economisch en maatschappelijk belang. Zij mogen zich dan ook verheugen in een toenemende politiek-bestuurlijke aandacht. Zowel op het niveau van de Europese Unie, de Rijksoverheid, de Tweede Kamer als de regio Amsterdam. Dat is relevant voor onze lobby.

Actiepunt 2.1

Wij zetten onze huidige lobbyactiviteiten voort. Wij zullen de ontwikkelingen op elk van deze niveaus nauwlettend volgen. Indien noodzakelijk passen wij onze huidige activiteiten aan.

Toelichting bij actiepunt 2.1

De Europese Commissie ziet verdere bevordering van digitalisering als een van de topprioriteiten voor de Europese Unie. Zij stelt in 2021 een routekaart op met digitale doelstellingen voor 2030. Deze zijn gericht op connectiviteit, vaardigheden en digitale overheidsdiensten. Ook staan er diverse wetgevende en niet-wetgevende beleidsinitiatieven op het programma. Zoals de European Digital Services Act (DSA), de concretisering van het Witboek Kunstmatige Intelligentie (AI), doelstellingen voor Europa's digitale decennium 2030 en het Datapakket gecombineerd met de Databankrichtlijn.

Voor deze digitale transformatie komen Europese middelen beschikbaar. Zowel via het Europees herstellfonds NextGenerationEU als via het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2021-2027. Hiertoe behoren het Recovery and Resilience Fund (RRF) en het Digital Europe programma. Wij volgen deze ontwikkelingen via het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP).

Voor mobiliteitsdata komt steeds strengere regelgeving. Deze verplicht ons om veel data open aan te bieden via een zogeheten 'national access point'. Voor Nederland is dat het Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW).

Op het niveau van de Tweede Kamer is de instelling van de Vaste Commissie voor digitale zaken van belang. Deze is na de verkiezingen in maart 2021 in werking getreden. Op dit moment monitoren wij de ontwikkelingen in Den Haag. De contacten met de ministeries van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en met Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) verlopen via het IPO. Op landelijk niveau is voorts nog de NL AI-coalitie actief. Dat is een publiek-privaat samenwerkingsverband met het doel om AI-initiatieven te verbinden. Via de Interprovinciale Digitale Agenda (IDA) zijn wij lid hiervan.

In de regio Amsterdam is een coalitie actief onder de naam 'AI Technology for People'. Dit is een publiek-privaat samenwerkingsverband van negen partijen. Hiertoe behoren onder meer de gemeente Amsterdam, universiteiten en andere kennisinstellingen. Deze coalitie heeft tot doel om de AI-innovaties van bedrijven en overheden te versnellen. En om talent voor de regio Amsterdam aan te trekken en te behouden. De aandachtsgebieden zijn gezondheid en zorg, publieke domein en de financiële dienstverlening. Wij bezien de mogelijkheden om actief tot deze coalitie toe te treden. Zowel bestuurlijk als op het niveau van concrete projecten.

Open data en open overheid

Wij hechten waarde aan transparantie. Open data draagt hieraan bij.

Open data is:

- gratis in gebruik
- vrij van rechten van derden en zonder restricties door iedereen te gebruiken
- toegankelijk zonder dat de gebruiker zich hoeft te registreren
- machine-leesbaar, bij voorkeur in een standaardformaat
- altijd voorzien van metadata, dat wil zeggen van gegevens die een omschrijving van de data geven
- zo volledig en onbewerkt mogelijk en beschikbaar gesteld in een voor hergebruik geschikte vorm
- vindbaar.

Open data is voor de provincie om twee redenen van belang. Allereerst helpt zij ons in ons streven naar transparantie. Dat is essentieel voor het maatschappelijk vertrouwen in de overheid. Door het aanbod van open data krijgen inwoners en bedrijven 'een kijkje in onze keuken'. Open data vormt dan ook een verantwoordingsinstrument. Daarnaast vertegenwoordigt open data een economische en maatschappelijke waarde. Open data stellen externe partijen, bijvoorbeeld startups, in staat om applicaties te ontwikkelen.

De juridische context rondom open data bestaat uit de [Wet Hergebruik Overheidsinformatie](#), de [Europese Hergebruikrichtlijn](#), de Europese [INSPIRE](#) richtlijn, de [Wet Openbaarheid van Bestuur](#) (WOB), de [Algemene Verordening Gegevensbescherming](#) (AVG), de [Archiefwet](#), de [Baseline Informatiebeveiliging Overheid](#) (BIO) en het [Stelsel voor Basisregistraties](#). Naar verwachting wordt de WOB begin 2022 vervangen door de Wet Open Overheid (WOO). De WOO legt overheden een plicht tot actieve openbaarmaking op.

Doelstelling 3

In 2023 is meer data van de provincie open en toegankelijk beschikbaar en weten de inwoners van Noord-Holland waar ze deze data kunnen vinden.

Actiepunt 3.1

In 2021 richten wij een open data-register in. Hierop kunnen wij al onze open data publiceren. Ook stellen wij een speciale open data-coördinator aan.

Toelichting bij actiepunt 3.1

Om de maatschappelijke en economische potentie van open data te realiseren gaan wij actief zoveel mogelijk data als open data aanbieden. Daartoe richten wij een open data-register in. Dat is een 'digitale gids' waarin iedereen kan zien over welke open data de provincie Noord-Holland beschikt. Bovendien laat dit register zien waar deze data wordt aangeboden. Ook stellen wij een open data-coördinator aan. Deze is verantwoordelijk voor de samenhang tussen de publicaties, het zoeken van nieuwe kansen, het aanjagen van de organisatie en, in samenwerking met de functionaris gegevensbeheer, het voorkomen van misbruik en schade door data.

Actiepunt 3.2

In 2023 hebben wij onze meest relevante open datasets gepubliceerd aansluitend bij de behoeften van de inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Actiepunt 3.3

Wij zetten open data in voor het verwezenlijken van onze (deel-)opgaven. Zo maken wij in 2021 de bezoekersstromen in natuur- en recreatiegebieden in heel Noord-Holland inzichtelijk met behulp van open data.

Actiepunt 3.4

Wij participeren actief in nationale overleggen zoals de Interprovinciale Digitale Agenda (IDA) en het interbestuurlijke Actieplan Open Overheid.

Actiepunt 3.5

In 2021 maken wij samen met andere provincies drie voor hergebruik kansrijke datasets actief openbaar. Dit doen wij op gestandaardiseerde wijze zodat de data elkaar aanvult en te vergelijken is.

Actiepunt 3.6

Eind 2021 worden al onze WOB-verzoeken en -besluiten actief als open data ontsloten via het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI).

Toelichting bij de actiepunten 3.2 t/m 3.6

Wij gaan de komende tijd verkennen in welke mate open data leeft onder inwoners en aan welke data behoefte is. Wij gaan in elk geval een verbeteringslag doorvoeren in het als open data beschikbaar stellen van onze assetdata. Dat zijn de data over onze wegen, bruggen en sluizen. Het uitgangspunt is hier 'open tenzij'. Op deze manier kan deze data ook gebruikt worden voor andere opgaven zoals mobiliteit en duurzaamheid. Ook interprovinciaal en interbestuurlijk nemen wij onze verantwoordelijkheid. Wij stellen onze data beschikbaar via het Landelijk Stelsel van Basisregistraties. Een aantal hiervan wordt al als open data aangeboden. De basisregistraties dienen twee doelen: vergroting van de efficiëntie en verbetering van de dienstverlening. Voor het ontsluiten van data volgen wij het Open Data Manifest Provincies. Ook nemen wij deel aan de Interprovinciale Digitale Agenda en het actieplan Open Overheid. In dat laatste verband zijn wij op twee fronten actief.

Allereerst zullen wij drie datasets die kansrijk zijn voor hergebruik actief openbaar maken. Hierbij kiezen wij voor zogeheten High Value Data. Dat zijn data die hoog scoren op een aantal criteria: bijdrage aan transparantie, potentie van hergebruik, wettelijke plicht, kostenbesparing en bijdrage aan de maatschappelijke opgaven. Wij werken hierbij samen met andere provincies. Immers, hoe meer provincies deelnemen, hoe groter de schaal, hoe interessanter de data voor de hergebruikers. Daartoe spreken wij gezamenlijke standaarden af. Drie datasets lijkt misschien wat aan de lage kant. Echter, standaardiseren is een tijdsintensief proces. Mogelijk dat later een verdere uitbreiding aan de orde is.

Ten tweede zijn wij binnen het actieplan Open Overheid actiehouder van het project Open WOB. Dat maakt open data van documenten die op basis van de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) worden opgevraagd. Deze data wordt gedeeld via het landelijk Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) van het ministerie van BZK. Hiermee sorteren wij voor op de implementatie van de Wet Open Overheid (WOO). WOB-informatie is één van de informatie-categorieën die onder de WOO verplicht actief openbaar gemaakt moet worden. Verder onderzoeken wij de mogelijkheden van een digitaal participatieplatform. Hierbij delen wij met gemeenten en andere partners kennis, bijvoorbeeld rondom open source participatietools.

Ethiek: verantwoord innoveren

Digitalisering biedt grote kansen voor de opgaven van de Provincie Noord-Holland. Kansen die we graag benutten. Om efficiënter te werken, te innoveren en waarde toe te voegen in een veranderende wereld. In het denken over data heeft een verschuiving plaatsgevonden. Een aantal jaar geleden accepteerde de samenleving vrij makkelijk de voorwaarden bij een nieuwe technologische toepassing. Inmiddels zijn veel inwoners kritischer geworden op het gebruik van hun data. Zij bekijken overheden met argusogen. Daarom laten wij zien dat we verantwoord innoveren.

De term 'ethiek' kan aanvoelen als een zware term die technologische ontwikkeling begrenst. Dat is niet de bedoeling. Ethiek geeft aan dat wij de Tada-waarden in acht nemen in ons werk met data. We werken immers vóór onze inwoners en bedrijven. Dus zorgen we dat ons werk met data geen negatieve gevolgen voor hen heeft. Met andere woorden: we gaan verantwoord om met data en datatechnologie. Zo innoveert de provincie Noord-Holland met het vertrouwen van haar inwoners en bedrijven.

Doelstelling 4

In 2023 ervaren inwoners, bedrijven en onze partners dat wij inzet van data en datatechnologie afwegen tegen de Tada-waarden: inclusief, zeggenschap, menselijke maat, legitiem en gecontroleerd, open en transparant, van iedereen - voor iedereen.

Actiepunt 4.1

In 2022 voeren wij een verkenning uit naar de relatie tussen digitalisering en duurzaamheid. Daarbij besteden wij nadrukkelijk aandacht aan een eventueel provinciaal handelingsperspectief.

De Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLI) heeft in een recent [rapport](#) de relatie tussen digitalisering en duurzaamheid geagendeerd. Deze is tweeledig. Aan de ene kant kan digitalisering bijdragen aan duurzaamheid. De RLI noemt het voorbeeld van de bouwsector. Bouwbedrijven gebruiken digitalisering over het algemeen voor de verbetering van hun eigen bedrijfsvoering. Niet voor samenwerking in de keten. Digitale platformen kunnen juist een impuls geven aan circulair bouwen. En daarmee aan verduurzaming van de gehele sector. Aan de andere kant kan digitalisering ook negatieve gevolgen hebben voor duurzaamheid. Platformbedrijven die draaien op datatechnologie bieden een keur van diensten aan. Deze kunnen leiden tot een grondstof-intensieve en afval-producerende economie. Denk hierbij aan online shoppen, het boeken van reizen, energielevering, het beheer van infrastructuur en openbaar vervoer. Hierdoor ontstaan nieuwe vormen van distributie. Ook de milieuschade van technologische toepassingen is een aandachtspunt. Deze toepassingen kosten energie en creëren bijzonder afval: 'e-waste'. Wij zullen deze relatie nader verkennen voor de provincie Noord-Holland en op zoek gaan naar mogelijke oplossingsrichtingen.

Onze doelen en onze acties

Actiepunt 4.2

In de periode 2021 - 2023 experimenteren wij met het toepassen van de Tada-waarden, op tenminste vijf datagedreven projecten.

Toelichting bij actiepunt 4.2

Verantwoord werken met data start in de basis bij drie vragen.

De eerste vraag 'kan het?' richt zich op randvoorwaarden zoals financiën, capaciteit en kennis. De tweede: 'mag het?' heeft betrekking op juridische vraagstukken. Sommige risico's zoals privacy en cybersecurity worden ondervangen door wetten en regels. De derde vraag 'moeten we het willen?' is het ethische vraagstuk. Daarbij toetsen we of een innovatie gedeelde waarden in gevaar brengt. We controleren onszelf op onbedoelde 'bias'. Bias staat voor vooringenomenheid. Denk bijvoorbeeld aan algoritmen. Ook wanneer het 'kan' en 'mag' kunnen er risico's en daarmee vragen overblijven.

In het rapport '[Aandacht voor algoritmes](#)' noemt de Algemene Rekenkamer verschillende bedreigingen. Willen we werken met een algoritme dat we niet kunnen uitleggen aan inwoners? Willen we werken met een algoritme dat door correlaties in data kan discrimineren? Willen we werken met algoritmen waar we geen inzicht over zeggenschap hebben? Bijvoorbeeld omdat het afkomstig is van een derde. Wanneer het antwoord op een van deze vragen 'neen' is, betekent dit niet dat we het project beëindigen. We gaan op zoek naar een verantwoord alternatief.

Moeten we het willen? is een brede vraag die niet met een simpel 'ja' of 'nee' beantwoord kan worden. Wel met een gesprek. De Tada-waarden geven hier kaders voor. Op dit moment is er geen methode om dit gesprek structureel en consequent te voeren binnen een project. Wij gaan experimenteren om een algemeen toepasbare methode te vinden. Hiermee kunnen vervolgens structureel ethische afwegingen worden gemaakt bij datagedreven projecten. Na de uitvoering van actiepunt 4.2 evalueren wij de methode en de bruikbaarheid van de Tada-waarden.

Actiepunt 4.3

Ethiek en verantwoorde technologie worden vaste onderdelen van onze lopende leergang 'datagedreven werken'. Ook zullen wij in ons lopend organisatie-ontwikkeltraject aandacht besteden aan het beginsel '*open by design*'.

Actiepunt 4.4

Wij introduceren voorwaarden voor de verantwoorde inkoop van algoritmen en data voor de gevallen waarin dit voor onze organisatie van toepassing is.

Actiepunt 4.5

We inventariseren in 2021 en 2022 de algoritmen die wij gebruiken. Vervolgens bepalen we welke algoritmen impactvol zijn. Daarna zullen wij deze publiceren in een algoritmeregister. Hiervoor zoeken we aansluiting bij het consortium 'Publieke controle op algoritmen'.

Toelichting bij de actiepunten 4.3 t/m 4.5

Door verantwoord gebruik van datatechnologie op te nemen in onze inkoopvoorwaarden en in gesprek te gaan met onze partners nemen we als provincie regie over datagebruik. Zo beschermen wij onze eigen onafhankelijkheid en streven wij naar zeggenschap van onze inwoners over hun eigen data. Dat gaan wij in elk geval doen voor de sensordata uit ons areaal van bruggen, sluizen en wegen. Wij willen een duidelijkere positie innemen als het gaat over eigenaarschap van data over de infrastructurele eigendommen van de provincie. Is de data eigendom van de opdrachtnemer die de wegen voor ons aanlegt en beheert of van ons? Door transparant te zijn nemen wij onze verantwoordelijkheid tegenover inwoners en bedrijven. We willen dat zij weten welke algoritmen wij gebruiken en welke keuzes hierin zijn gemaakt.

Actiepunt 4.6

In ons natuurbeleid zullen wij extra aandacht besteden aan de ondersteuning van vrijwilligers die data verzamelen en met ons delen.

Toelichting bij actiepunt 4.6

De [studie van het Rathenau Instituut](#) vroeg onze bijzondere aandacht voor de positie van vrijwilligers in het natuurbeleid. Sommige vrijwilligers verzamelen waardevolle data voor de Provincie Noord-Holland. Deze data wordt soms meegewogen in een bredere afweging van belangen om tot besluitvorming te komen. Bijvoorbeeld over woningbouw die wordt gerealiseerd op locaties die eerder een natuurbestemming hadden. In dergelijke gevallen is een zorgvuldige terugkoppeling van de besluitvorming naar de vrijwilligers vereist. Blijft die achterwege dan is er een kans dat de vrijwilligers niet opnieuw data willen verzamelen. Wij zullen daarom extra aandacht besteden aan de ondersteuning van vrijwilligers die data verzamelen en met ons delen.

Actiepunt 4.7

Voor Smart Mobility toepassingen op onze wegen ontwikkelen wij samen met het Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions (AMS) en de gemeente Amsterdam een systeem. Dat heeft tot doel om weggebruikers duidelijk te maken welke gegevens van hen worden verzameld, hoe deze verwerkt worden en waarom dat nodig is.

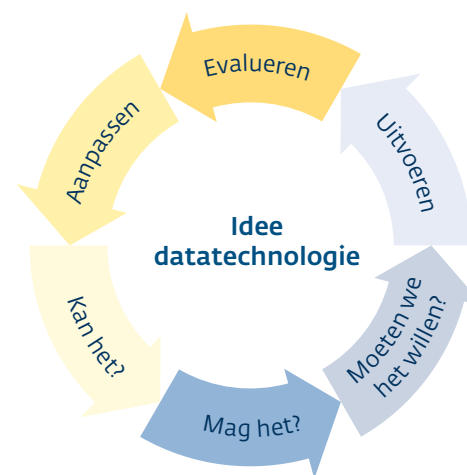
Toelichting bij actiepunt 4.7

Met de Focus Smart Mobility zet de provincie de komende jaren in op nieuwe, digitale technieken en nieuwe mobiliteitsconcepten die bijdragen aan slimme, schone en veilige mobiliteit. In navolging op het eerder aangehaalde Rathenau-rapport wil de provincie verantwoord en transparant omgaan met de data die hierbij gebruikt wordt. Samen met het Responsible Sensing Lab (RSL) van het Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions (AMS) en de gemeente Amsterdam, onderzoeken we hoe we deze transparantie het beste kunnen bewerkstelligen.

Daarbij kijken we naar de wegkantsystemen (verkeerlichten en camera's) en sensoren die data verzamelen. Ook onderzoeken we hoe we voor eindgebruikers duidelijk kunnen maken hoe en waarom deze data wordt verzameld. Bijvoorbeeld door deze data open beschikbaar te maken via de website van de provincie Noord-Holland. Ook zullen we nagaan hoe we duidelijk kunnen maken dat we geen privacygevoelige informatie verzamelen. De precieze vorm hiervoor zal worden ontwikkeld in het RSL en in 2022 worden beproefd binnen de provincie.

Tot slot

Met deze doelstellingen en acties werken we aan een duurzaam, transparant en data-soeverein Noord-Holland. Ethiek, of het verantwoord werken met datatechnologie, is hierbij een essentieel onderdeel. Dit is echter niet met één actie bereikt. De digitale wereld is constant in beweging. Er ontstaan nieuwe technologieën waar nieuwe beslissingen over genomen moeten worden. Maar ook zijn er onverwachte effecten waarna besluiten moeten worden herzien. Verantwoord werken met datatechnologie is daarom geen rechte lijn. Het is een constante beweging die vraagt om flexibiliteit en de wil om te blijven evalueren, leren en aanpassen.

Wat is hiervoor nodig?

Voor de uitvoering van deze strategie is een aantal randvoorwaarden voor ons van belang.

Een datagedreven manier van werken

De verdere ontwikkeling naar een datagedreven manier van werken is een transformatie. Deze vereist inspanningen op meerdere terreinen. Zoals wij eerder al aangaven: allereerst natuurlijk investeringen in onze medewerkers. Vooral in termen van bewustwording en vaardigheden. Mocht het kennisniveau dat vereisen dan zullen wij extra investeren. Ten tweede is de versterking van een cultuur van leren, samenwerken en innoveren van belang. Ook voor het datagedreven werken. Intern maar zeker ook met externe partijen. Immers, geen enkele organisatie kan in haar eentje resultaten boeken.

Verder besteden wij veel aandacht aan ons datafundament. Dat dient robuust en betrouwbaar te zijn. Daarvoor is structurele aandacht nodig voor een brede set aan eisen: vindbaarheid van de data, beschikbaarheid, actualiteit van de gegevens, volledigheid en nauwkeurigheid. Een datafundament is nooit 'af'. Tot slot is de 'governance' belangrijk: het helder beschrijven van taken, rollen en verantwoordelijkheden.

Veiligheid en privacy

Veiligheid en privacy maken deel uit van de datagedreven manier van werken. Wij hechten hier veel belang aan. De provincie Noord-Holland is vrijwel volledig afhankelijk van gedigitaliseerde processen en systemen. Dit geldt zowel voor de reguliere kantoorautomatisering als voor onze bruggen, sluizen, tunnels en verkeerregelinstallaties. De afhankelijkheid van gedigitaliseerde processen en systemen is zo groot geworden, dat aantasting hiervan kan leiden tot economische schade en reputatieschade. Hier kan spanning optreden tussen de belangen van open data, cybersecurity en het beschikbaar stellen van informatie.

Actie De provincie verstaat onder informatiebeveiliging: het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket aan maatregelen om de kwaliteitsaspecten 'beschikbaarheid', 'integriteit' en 'vertrouwelijkheid' van de informatievoorziening te waarborgen. Aanvullend heeft de provincie 'privacy' als vierde kwaliteitsaspect toegevoegd. Hierbij gaat het ook om de controleerbaarheid van de maatregelen die genomen zijn om deze kwaliteitsaspecten te borgen. Vandaar dat de provincie zich conformeert aan de [Baseline Informatiebeveiliging Overheid](#) (BIO) en de [Algemene Verordening Gegevensbescherming](#) (AVG).

Samen met andere overheden kiezen wij voor een standaard voor de procesmatige inrichting van risicomanagement. Dat is de [Information Security Management Systeem](#) (ISMS). Dit stelt het risicobeheerproces centraal. ISMS helpt ons om passende beveiligingsmaatregelen te treffen, lering te trekken uit incidenten en daarmee de betrouwbaarheid en de kwaliteit van de informatievoorziening en bedrijfscontinuïteit te waarborgen. De provincie heeft zich ten doel gesteld om over twee jaar een werkend ISMS te hebben.

Door de grote snelheid van technologische ontwikkelingen hebben wij ook aandacht voor 'security en privacy by design'. Dat wil zeggen: wij erkennen deze aspecten in een vroeg stadium en nemen ze integraal mee in onze bedrijfsvoering. Maar het belangrijkste van alles is: veiligheid en privacy zijn en blijven vooral mensenwerk. Het zijn onze medewerkers die het beginsel 'security en privacy by design' moeten toepassen. Dat doet de techniek niet.

Financiën

Wij onderscheiden in deze strategie twee typen acties. Allereerst de datagedreven acties die direct met een provinciale opgave te maken hebben. Deze worden uitgevoerd binnen de betreffende programmabudgetten. En daarnaast de acties die tot doel hebben om de opgaven te ondersteunen. Deze worden gefinancierd vanuit de programma's 1 en 7, te weten Openbaar Bestuur resp. Financiën en Bedrijfsvoering. De in deze strategie genoemde actiepunten voor het jaar 2021 worden gefinancierd uit de lopende begroting. De acties voor 2021 zijn dan ook alle uitvoerbaar. Voor zover wij extra middelen nodig hebben zullen wij deze opnemen in de voorstellen voor de begroting 2022 en / of de Kaderbrief 2023.

De wereld om ons heen verandert in razend tempo. Data verandert de manier waarop we leven en is een stuwende kracht om als provincies op data gebaseerd, naar de toekomst gericht beleid te ontwikkelen. Tegelijkertijd draagt data bij aan ons toekomstig verdienvermogen als BV Nederland. De datastrategie van Noord-Holland is een mooie visie die de kern raakt van de digitale transformatie die alle provincies te wachten staat. Als provincies hebben we de taak om onze data van toegevoegde waarde te laten zijn voor onze inwoners. In Brabant, maar ook via de Interprovinciale Digitale Agenda, maken we daar vol overgave werk van. Ik ben blij dat we Noord-Holland hierin tot onze partner mogen rekenen.

Martijn van Gruijthuisen, gedeputeerde Economie, Kennis en Talentontwikkeling van de provincie Noord-Brabant en tevens voorzitter van de Bestuurlijke Kopgroep van de Interprovinciale Digitale Agenda (IDA)

Interbestuurlijke samenwerking

Tot slot hechten wij vanzelfsprekend aan een goede interbestuurlijke samenwerking. Wij zullen andere overheden zo veel mogelijk opzoeken bij het realiseren van onze doelen. Dat geldt zowel voor de Europese Commissie, de departementen, de andere provincies en de gemeenten in Noord-Holland. Maar natuurlijk ook voor omgevingsdiensten en waterschappen.

Wij zullen ook een actieve bijdrage leveren aan de Interprovinciale Digitale Agenda (IDA). In elk geval voor de opgaven stikstof, woningbouw, energietransitie en digital twin. IDA heeft tot doel om de interprovinciale activiteiten op het terrein van digitalisering te profileren en positioneren. Ook beoogt zij een bredere maatschappelijke beweging in gang te zetten. Daar werken wij van harte aan mee. Daar komt bij: interprovinciale samenwerking leidt ook tot efficiëntie. We voorkomen dat provincies twaalf keer het wiel uitvinden. Bovendien leren we van elkaar. In dat kader werken wij ook samen met andere provincies in de uitvoeringsorganisatie van het IPO: BIJ12/GBO. In deze samenwerking ontwikkelen en beheren wij informatiesystemen op gebied van natuur, ruimtelijke ontwikkeling en veiligheid.

Tot slot zullen wij verkennen op welke punten een samenwerking met de Noord-Hollandse gemeenten in een toegevoegde waarde voorziet. Zo is het denkbaar dat wij komen tot een kennisuitwisseling op het terrein van data.

Bijlagen

BIJLAGE 1:

Overzicht data-activiteiten voor onze opgaven

In deze bijlage laten wij voor een aantal belangrijke provinciale opgaven onze data-activiteiten zien. Wij groeperen deze opgaven naar de hoofdstukken van ons coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken':

- Klimaat
- Duurzame verstedelijking en bereikbaarheid
- Leefbaarheid en economie
- Vitaal landelijk gebied
- Openbaar bestuur
- Financiën - bedrijfsvoering

Hoofdstuk 1: Klimaat

Energietransitie

Voor het realiseren van het duurzaam energiesysteem van de toekomst is data zeer belangrijk. Inzichten uit data ondersteunen niet alleen de afstemming van energievraag en –aanbod maar ook de benodigde ruimtelijke inpassing van de systeemveranderingen. Voor de Provincie Noord-Holland zijn daarbij vijf samenhangende aandachtsgebieden relevant: ons provinciaal bezit, de warmtetransitie, de energie-infrastructuur, de regionale energiestrategieën en het onderzoek naar de mogelijkheden van waterstof. De belangrijkste data-instrumenten waarvan wij ons momenteel bedienen zijn: dashboards, viewers voor de regionale energiestrategieën en het warmtedata-register. Wij werken hard aan de verbetering van het 'datafundament' voor de energietransitie. Daarvoor participeren wij in het landelijk interbestuurlijk programma Verbetering Informatie Voorziening Energie Transitie (VIVET). Voor het maken van prognoses en scenario's hanteren wij zogeheten Energie Transitie Modellen (ETM). Momenteel halen wij kennis en kunde in huis over de mogelijkheden en beperkingen van ETM. Met TNO en de netbeheerders werken we aan een tool. Deze heeft tot doel om de ruimtelijke impact van systeemveranderingen in kaart te brengen. Verder experimenteren wij met een gedigitaliseerd dataproduct ter ondersteuning van de versnelling van de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. In het kader van de warmtetransitie willen wij ook de mogelijkheden van kunstmatige intelligentie gaan verkennen. Dat kan door data van energieloketten en slimme meters te combineren. Daardoor kunnen wij meer inzicht krijgen in de effectiviteit van door ons gefinancierde maatregelen gericht op het verduurzamen van particuliere woningbouw.

Hoofdstuk 2: Duurzame verstedelijking en bereikbaarheid

Ruimtelijke ordening (Omgevingswet)

De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2022 in werking. Deze wet dient een aantal doelen: vereenvoudiging van regelgeving, kortere procedures voor vergunningverlening en meer lokale afwegingsruimte. De invoering van de wet gaat gepaard met een forse digitaliseringsopgave: het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO verplicht provincies om hun ruimtelijke besluiten volgens standaarden te publiceren. Binnen het DSO speelt het Omgevingsloket een centrale rol. Vergunningaanvragen en -meldingen komen via deze landelijke voorziening binnen. Data speelt daarin een cruciale rol. Er zal continue uitwisseling van gegevens plaatsvinden. Tussen enerzijds belanghebbenden zoals inwoners en bedrijven en anderzijds de diverse betrokken overheidsinstanties. Dit vraagt van provincies een gedegen informatiehuishouding.

Mobiliteit

De provincie Noord-Holland beschrijft in haar Omgevingsvisie NH2050 dat de behoefte aan mobiliteit verder toeneemt. Verplaatsingspatronen worden steeds diffuser. Deze groei in mobiliteit beïnvloedt de leefomgeving, de veiligheid en het klimaat. Data en digitale middelen over reizigers, verkeersomstandigheden en omgeving zijn daarbij belangrijke hulpmiddelen. Deze kunnen ons helpen reizigerspatronen nauwkeuriger in kaart te brengen en proactief te sturen. Dat geldt voor alle vervoersmodaliteiten. Daarmee biedt data kansen voor een transitie naar een slimme, schone en veilige mobiliteit. 'Smart mobility' en 'verkeersmanagement en infrastructuur' nemen daarbij nu reeds een bijzondere positie in.

Smart mobility

In 2018 stelden Provinciale Staten de [Koers Smart Mobility](#) vast. Beschikbaarheid en kwaliteit van data is in toenemende mate van belang voor het mobiliteitssysteem. Zowel vaar- en voertuigtechnologie, slimme infrastructuur als Mobility as a Service steunen hierop. Dat zien we ook terug in concrete projecten die we uitvoeren. Zoals: betere verkeersinformatie voor (vaar-)weggebruikers, de uitwisseling van data tussen logistiek en verkeersmanagement, het effectiever maken van wegbeheer en weginrichting door data, betere verkeersinformatie voor weggebruikers, data voor

Mobility as a Service-toepassingen, actieve medewerking aan Europese standaardisatie op gebied van data, privacy en veiligheid bij data uit wegkantsystemen, data voor effectmetingen van slimme maatregelen.

Onze voorgenomen activiteiten in de Focus Smart Mobility (2022-2025) vallen in drie categorieën uiteen. Dat zijn: realiseren, leren en ontwikkelen, toekomstgericht onderzoek. Realiseren is het verder 'verslimmen' van ons eigen areaal. Dat doen we door de data op orde te maken. Bijvoorbeeld data over wegwerkzaamheden, parkeren, weginrichting, fiets en OV. Leren en ontwikkelen doen we weer met andere data. Zoals data over ketenmobiliteit en data-deelsystemen, locaties, hubs, ruimtelijke data en parkeerdata. Het toekomstgericht onderzoek gaat vooral over de techniek in relatie tot onze hoofddoelstelling. Anders geformuleerd: hoe kan kunstmatige intelligentie bijdragen aan slimme, schone en veilige mobiliteit?

Verkeersmanagement en infrastructuur

Verkeersmanagement en infrastructuur zijn ondenkbaar zonder datagedreven werken. Zo vindt het onderhoud van wegen, bruggen en sluizen plaats op basis van data. Vaak worden deze door de aannemer aangeleverd. Voor het verzamelen van data zijn sensoren nodig. Deze bieden niet alleen inzicht in de onderhoudsbehoefte maar ook bijvoorbeeld in de geluidsbelasting. Voor dat laatste worden sensoren in lichtmasten geplaatst. Ook bieden sensoren de mogelijkheid om bruggen en sluizen op afstand te bedienen. Verder ligt data ten grondslag aan incidentmanagement. Dat wordt uitgevoerd op die wegen waar de urgentie het hoogst is. En ook het strooimanagement is datagedreven. Data biedt inzage in de actualiteit van het wegdek in combinatie met de benodigde strooi-behoefte. Datagedreven werken vraagt ook dat we onze assetmanagement-systemen door-ontwikkelen en passend houden bij de organisatieontwikkelingen.

OV-knooppunten

Voor het programma OV-knooppunten is datagedreven werken cruciaal. Alleen dan kunnen wij samen met partners de complexe opgaven rondom integrale knooppuntontwikkeling inzichtelijk maken. Ook is data nodig voor duurzaam

ruimtegebruik, modal shift en verduurzaming van de leefomgeving. Met de instrumenten en kennis die we de afgelopen jaren hebben ontwikkeld stimuleren wij knooppuntontwikkeling. Ook ondersteunen wij gemeenten en andere partners zoals de Vervoerregio Amsterdam, NS en ProRail in deze ontwikkeling. De komende periode zullen wij onze kennisrol verder verstevigen. Daarvoor is het nodig dat wij structurele afspraken maken over datadeling. Ook zullen wij werken aan een overzichtelijke structuur en integratie van databronnen. Verder zullen wij experimenteren met nieuwe technologieën zoals artificial intelligence, smart cities / digital twins en virtual / augmented reality. Deze experimenten hebben tot doel om de omvang van opgaven beter in kaart te brengen. Daarbij willen we de informatie gebruiksvriendelijker én gebiedsgericht beschikbaar stellen. Dat doen we onder andere via het Kennisportaal OV-knooppunten.

Wonen

Wonen kent een lange historie met dashboards en monitors. De 'monitor plancapaciteit' – een platform waarop alle gemeenten hun harde en zachte woningbouwplannen delen – is uniek in Nederland. Naast inzicht in het toekomstig woningaanbod maken wij ook de woningbouwbehoefte inzichtelijk door middel van bevolkingsprognoses. Deze prognoses zijn volledig datagedreven.

Waar de prognose en plancapaciteit toekomstgericht zijn kijken wij ook naar het heden en verleden. Dit doen wij middels het Dashboard Wonen.

Op dit moment is een uitbreiding van het Dashboard Wonen in ontwikkeling. Deze uitbreiding biedt inzicht in de kwalitatieve kenmerken van de gerealiseerde woningen en haar inwoners. Bij deze ontwikkeling zijn reeds externe partijen betrokken. Bovendien zoeken wij actief de samenwerking met diverse andere opgaven en deelopgaven. Tussen wonen en die andere (deel-)opgaven bestaan immers veel raakvlakken.

Zeehavens

Data is van belang om te kunnen sturen op de ontwikkeling van de Noord-Hollandse zeehavens. Data biedt inzicht in de ontwikkeling van de economische (haven) activiteiten. Bijvoorbeeld in relatie tot het ruimtegebruik en de leefbaarheid. De gemeenten langs het Noordzeekanaal, de provincie Noord-Holland, het Rijk, havenbeheerders en de beheerder van de infrastructuur werken samen in het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied (NZKG). Jaarlijks brengen zij feiten over de ontwikkelingen op bedrijventerreinen langs het Noordzeekanaal in beeld. Dat gebeurt in de Monitor Ruimte-Intensivering (RI) NZKG. Onder ruimte-intensivering verstaan wij het optimaal benutten van de beschikbare, schaarse ruimte. De RI-monitor verschijnt digitaal in een unieke kaartapplicatie op de site van het Projectbureau NZKG (www.noordzeekanaalgebied.nl).

De gemeente, de provincie Noord-Holland, het havenbedrijf van Den Helder, het bedrijfsleven, de Marine en het Rijk werken samen aan de ontwikkeling van een Lange Termijn Perspectief voor het Maritiem Cluster in Den Helder. Parallel hieraan ontwikkelen zij een monitor. Deze zal op korte termijn een beeld geven van de huidige situatie (nulmeting). In de toekomst zal de monitor aangeven in hoeverre de in het Lange Termijn Perspectief beschreven gewenste ontwikkelingen plaatsvinden. Net als in de Noordzeekanaalgebied-monitor zullen die ontwikkelingen onder meer economische activiteiten, ruimtegebruik en leefbaarheid betreffen.

Hoofdstuk 3: Leefbaarheid en economie

Regionale economie

Ook voor deze deelopgave werken wij reeds datagedreven. Zo maken wij voor het opstellen van ruimtelijke beleidsmonitors gebruik van datasets en kaartlagen. De afgelopen jaren zijn daar ook online tools voor enquêtering en presentatie bijgekomen. Deze betreffen vooral dashboards en een atlas. Wij willen meer producten in eigen provinciaal beheer gaan nemen. Ook gaan wij verkennen of we in de monitoring niet alleen terug kunnen blikken maar ook vooruit kunnen kijken. Met ons beleid kunnen wij daar mogelijk op anticiperen. Daarbij maken wij gebruik van het LISA-databestand. Dat bevat gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht. Met historische LISA-data kunnen we onderzoeken hoe het verplaatsingsgedrag van bedrijven zich laat voorspellen. Ook kunnen we met veldwerk bekijken of de jaarlijkse enquêtering van LISA het juiste beeld van de ondernemers schetst. Verrijking van data vindt plaats voor vraagstukken zoals leegstand, ruimtelijke kwaliteit en internet- en fysieke winkels. Op deze manier ontstaat een completer beeld van de sector. Verder zijn wij betrokken bij de ontwikkeling van een Digital Twin voor het Enter NL-gebied. Het initiatief daarvoor ligt bij het SADC. Ook het Kadaster is hierbij betrokken. Data kan ook mogelijkheden bieden bij het tegengaan van ondermijnende criminaliteit. Behalve data is daarvoor ook een goede ondernemersorganisatie op bedrijventerreinen nodig. Zie ook de tekst onder het kopje 'openbaar bestuur'.

Cultuur

In de Metropoolregio Amsterdam (MRA) nemen wij het voortouw voor het ontwikkelen van een cultuurmonitor. Het doel hiervan is om actuele data over de culturele infrastructuur en cultuurparticipatie te benutten voor nieuwe regionale strategieën. Lokaal beleid kan dan beter aansluiten op de behoeften van de inwoners. Daarnaast wordt in verschillende programma's van de MRA gebruik gemaakt van big data zoals bij de MRA-programmalijn 'Toegankelijkheid'. Bureau KPMG heeft aan de hand van bezoekersdata de culturele 'customer journey' in kaart gebracht. Deze wordt gebruikt om culturele bestemmingen toegankelijker te maken.

Erfgoed

De kansen van data voor erfgoed zijn goed zichtbaar aan de hand van twee voorbeelden. Allereerst de Cultuurhistorische waardenkaart. Deze is gemaakt door het combineren van data. Het tweede voorbeeld is onze Monumentenmonitor Noord-Holland. Dat is een op fotobeelden gebaseerde digitale schouw naar de bouwkundige staat, benutting en het energieverbruik van enige duizenden monumenten in onze provincie. We gebruiken de monitor voor beleidsontwikkeling, prognoses en evaluatie. De Monumentenmonitor is een periodiek systeem dat het permanent mogelijk maakt mutaties in beeld te brengen. Wij delen dit systeem met het Rijk en de andere provincies en zullen ook de gemeenten de mogelijkheid bieden om van de data gebruik te maken. Het gaat om eenduidige objectieve monitoring op basis van de Uitvoeringsrichtlijn Digitaal Schouwen. Hierin zijn onder meer richtlijnen met betrekking tot privacy van de monumenteigenaren opgenomen.

Gezonde Leefomgeving

Eén van de onderdelen in het programma Gezonde Leefomgeving is 'onderzoek en monitoring'. Met name bij monitoring worden veel verschillende soorten data verzameld. Deze worden gebruikt voor diverse rapportages zoals het datarapport Luchtmeetnet, de Monitor Omgevingsvisie en de brede Basis Monitor voor de provincie. De data heeft betrekking op geluid, geur, CO, NO₂, (zeer) fijnstof, vluchtige organische stoffen, ZZS en andere milieubelastende stoffen. Deze data wordt verkregen uit datasets van derden waaronder het RIVM en -in opdracht van de provincie- de omgevingsdiensten. Daarnaast ondersteunen wij 'citizen science' initiatieven van inwoners. Dat doen wij op drie locaties via het project Hollandse Luchten. Met betaalbare sensoren meten inwoners NO₂ en fijnstof. Met deze inwoners praten we over hun leefomgeving en de waarden die zij meten. De data is openbaar. Alle datasets zijn ondersteunend aan het proces van vergunningverlening, -handhaving en -toezicht van de omgevingsdiensten. Voor de provincie is het relevant om te checken of de afgesproken milieunormen worden gehaald. In het programma Gezonde Leefomgeving

werken we aan een afwegingskader waarin diverse datasets zijn opgenomen. We werken hierin samen in IPO-verband. Daarnaast verkennen we samen met het RIVM en de GGD's of uit verschillende datasets een gezondheidsduiding is te herleiden. Deze duiding sluit aan bij vragen van inwoners in participatietrajecten en bij de bestuurlijke vraag: hoe gezond is de leefomgeving?

Circulaire economie

Het verzamelen van data over de circulaire economie is volop in ontwikkeling. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft dit op 21 januari 2021 ook benoemd in haar eerste Integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER). Aan de ene kant is er een (nationale) zoektocht naar bronnen voor gewenste data zoals grondstofstromen en circulaire activiteiten. Aan de andere kant wordt gewerkt aan een op handelingsperspectief gerichte verdieping in de analyse van bekende data. Dat geldt met name voor afvalstromen. Het sluiten van grondstofketens vraagt grip op knelpunten in hergebruik van afvalstromen. Dat is een kernwaarde voor de transitie naar een 100% circulaire economie in 2050. Naast analyse van data geeft de ICER ook richting aan een eenduidige definitie van circulaire economie. In onze nieuwe Actieagenda Circulaire Economie is er aandacht voor zowel interne als externe data. Interne data gaat over output, outcome en impact van ons beleid voor de eigen organisatie. Externe data gaat over maatschappelijke effecten. Hiervoor kijken wij naar nieuwe databronnen. Dat doen wij bijvoorbeeld met de inzet van kunstmatige intelligentie voor een analyse van bouwaanvragen of bedrijfsjaarverslagen. Bovenal wordt voor externe data samenwerking gezocht met andere provincies, het PBL en de gemeente Amsterdam. Samenwerking versterkt de gezamenlijke inzet en voorkomt dubbel werk.

Economisch en maatschappelijk herstel na corona

Ter uitvoering van de door Provinciale Staten aangenomen motie 42 stellen wij € 100 miljoen beschikbaar. Hiermee beogen wij de economische en maatschappelijke effecten als gevolg van de uitbraak van corona te verzachten. Daarbij willen wij tegelijkertijd de transitie naar een toekomstbestendige, duurzame economie stimuleren. In dat kader is gekozen om deze gelden in te zetten voor de volgende doelen:

- Verminderen CO₂-uitstoot in de gebouwde omgeving.
- Versterken van de culturele en maatschappelijke sector.
- Zorgen voor meer en goed geschoold personeel voor de technische sector.

Voor een lerende monitoringssystematiek zullen we zoveel mogelijk gebruik maken van de bestaande dataverzamelingen. Zowel voor de impact van de coronacrisis als het volgen van de energietransitie is al veel data voorhanden. Voor het bepalen van de effectiviteit van het pakket aan maatregelen zorgen we in de basis voor een goede uitwerking van de toelichting doelbereik. Wij zoeken daarbij de balans tussen gewenste dataverzameling en administratieve lasten. De resultaten van de metingen dragen bij aan het zo goed mogelijk bepalen van maatregelen in toekomstige tranches. Bewezen effectieve maatregelen kunnen opnieuw worden ingezet waardoor de doelen dichterbij komen. We onderzoeken in hoeverre digitalisering de dataverzameling kan faciliteren. Daarbij wordt aan BI (dashboard) gedacht voor het visualiseren van zowel de inzet als resultaten. Daarbij werken we samen met partijen die ons data aanleveren omdat zij gebruik maken van beschikbaar gestelde fondsen. Ons uitgangspunt is om zoveel mogelijk eenduidig te kunnen rapporteren.

Hoofdstuk 4: Vitaal landelijk gebied

Klimaat-adaptatie

In 2019 hebben wij een klimaatstresstest laten uitvoeren voor het infrastructuurareaal van de provincie. Bij een klimaatstresstest worden een aantal databestanden met elkaar gecombineerd. Het gaat hierbij enerzijds om het databestand van onze infrastructuur: de wegen, de hoogteligging, de begroeiing van de bermen, de ligging van de objecten en de ondergrond. En anderzijds om de data van weerscenario's: zware regenbuien, overstroming, hitte, droogte en windbelasting. Door het combineren van beide databestanden kunnen de locaties van de risico's worden bepaald. De klimaatstresstest draagt bij aan provinciale doelstellingen als bereikbaarheid, doorstroming, veiligheid en beschikbaarheid van het netwerk. Door de risico's inzichtelijk te maken kunnen we bij de bouw en het onderhoud anticiperen op deze kwetsbaarheden. Onze provincie heeft immers een druk bereden areaal. Dagelijks maken daar miljoenen automobilisten gebruik van. Vanwege de omvang en complexiteit van deze opgaven werken wij samen met inwoners en andere organisaties. Vanzelfsprekend met andere infrabeheerders zoals gemeenten, provincies, ProRail en RWS. Maar ook met waterschappen en veiligheidsregio's. Verder ook met andere partijen zoals natuurorganisaties, boeren en hulpdiensten.

Bodemdaling

Als uitvloeisel van het Klimaatakkoord organiseren en faciliteren wij een proces dat moet leiden tot een Regionale Veenweiden Strategie (RVS). Deze heeft tot doel om te komen tot een Mton CO₂-reductie uit veenweiden in 2030. En daarmee tot het tegengaan van bodemdaling. Om een adaptief en lerend proces goed in te richten is het nodig om een adequate verbinding te organiseren tussen kennis (onderzoeksprogramma) en praktijk (gebiedsprocessen). Vroegtijdig zetten we in op een stevig kennisprogramma en op kennisdeling. Zo kan kort-cyclisch, in lijn met het Klimaatakkoord, het geleerde snel in de praktijk worden gebracht via pilots en gebiedsprocessen. Monitoring van resultaten gaat inzicht geven in wat werkt en wat niet werkt. Deze monitoring kan gaan over zowel inhoud als het proces zelf. Daarbij speelt data een belangrijke rol.

Stikstofaanpak

Een succesvolle uitvoering van de stikstofaanpak leunt sterk op het verzamelen, analyseren en beheren van data. Zowel aan de bron- als aan de natuurkant zetten wij in op monitoring. Het Rijk is verantwoordelijk voor de berekening en monitoring van de stikstofuitstoot en -depositie. Daartoe wordt het systeem AERIUS voortdurend getoetst en verbeterd op basis van de verzamelde informatie. De provincie zorgt voor het databeheer van de bronnen die een belasting vormen voor de Natura 2000-gebieden. De inzet die provincies en Rijk hebben afgesproken in het Programma Natuur heeft een verbetering van de natuurdoelen tot doel. De voortgang van het natuurherstel wordt geïnventariseerd op kaart, in samenwerking met de beheerders. De kwaliteit van de natuurdoelen wordt gemonitord en geanalyseerd onder de noemer 'lokaal doelbereik' in elk Natura 2000 gebied. Hiervoor worden zowel landelijke datavoorzieningen, zoals de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), als eigen voorzieningen gebruikt zoals de Habitatkaarten. Voor vergunningverlening werken provincies gezamenlijk in afstemming met het Rijk aan een stikstofregistratiesysteem, genaamd 'regionaal stikstofregistratiesysteem' (RSRS). Daarmee kan reductie van stikstofdepositie ten behoeve van nieuwe activiteiten ingeboekt worden. Bij het vergunnen van een nieuwe activiteit kan deze later weer afgeboekt worden. Het doel van het RSRS is om nieuwe activiteiten mogelijk te maken zonder een toename van stikstofdepositie te veroorzaken.

Het stikstofdossier kenmerkt zich door een grote afhankelijkheid van data en wordt sterk beïnvloed door de ontwikkeling van innovatieve toepassingen. In het Living Lab Stikstof werken de provincies, Rijk, RIVM, IPO en BIJ12 intensief samen aan stikstofvraagstukken. Het Living Lab biedt de gelegenheid aan bedrijven en consortia om nieuwe meetmethoden of andere innovaties uit te proberen. Een voorbeeld is het bedrijf Caeli, dat nu werkt aan de ontwikkeling van een algoritme voor het bewerken van satellietdata tot NOx en NH₃-beelden. Ook is er een monitoring dashboard binnen het LLS opgezet.

Biodiversiteit

In het Masterplan biodiversiteit zijn de ambities weergegeven voor de versterking van de biodiversiteit in Noord-Holland. In het natuurbeleid speelt data van oudsher een grote rol. Vrijwillige natuurvorsers staan aan de wieg van de natuurbeweging in Nederland. Inmiddels is het natuuronderzoek verregaand geprofessionaliseerd. Overheden zetten, nog steeds samen met vrijwilligers maar ook met professionele onderzoeksorganisaties, in op gezamenlijke data-inwinning en -opslag. Landelijke voorzieningen zoals de Nationale Databank Flora en Fauna en de Nationale Databank Vegetatie en Habitatkaarten (in opbouw) voorzien partijen van relevante informatie over de stand van de biodiversiteit. Als provincie hebben we ook de verantwoordelijkheid voor provincie-specifieke data-inzameling. Een voorbeeld hiervan zijn de weidevogeltellingen of de evaluatieonderzoeken van gerealiseerde natuurprojecten. De data die in deze onderzoeken beschikbaar komt willen we op een zorgvuldige en professionele manier veiligstellen. Vervolgens stellen we deze data ook beschikbaar. Voor deze dataverzameling werken we graag samen met partnerorganisaties zoals natuurbeheerders, gemeenten, recreatieschappen en waterschappen. Dit komt tot uiting in gezamenlijke onderzoeksopdrachten, bij voorkeur ook in gezamenlijk data-analyses. Met name op dat laatste onderdeel is ontwikkeling mogelijk en wenselijk.

Een voorbeeld zijn de waterschappen die recent biodiversiteitsvisies hebben opgesteld en een lange traditie kennen van dataverzameling over met name waterkwaliteit maar ook waterbiodiversiteit. Samenwerking kan leiden tot meer inzicht in de effecten van gezamenlijke doelstellingen in projecten waarin water- en biodiversiteitsdoelen gecombineerd bereikt kunnen worden. Slimme data-verzameling en – analyse kan helpen bij het verwerven van inzicht over effectieve manieren van samenwerking en leiden tot handreikingen voor toekomstige projecten. Voor de data in het natuurdomein beschikken wij over een 'groene datastrategie' zoals beschreven in het Masterplan biodiversiteit. De groene datastrategie zal de belangrijkste datastromen m.b.t. natuurmonitoring in kaart brengen en verbeteringen agenderen voor de analyseprocessen. De groene datastrategie geeft ook inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen op datagebied die de datastromen en analyseprocessen in de

natuurmonitoring zullen beïnvloeden.

Water

De provincie is wettelijk verplicht overstromingsdata te verzamelen en te beheren. Op basis van deze data worden overstromings-risicokaarten gemaakt. Deze worden aangeleverd bij de Europese Unie conform de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (EU-ROR). De overstromingsdata wordt gebruikt voor de wettelijke veiligheidstoetsingen van primaire en regionale waterkeringen. Verder ook voor het aanwijzen en normeren van regionale waterkeringen en voor het krijgen van inzicht in het risico op slachtoffers en schade bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Hiermee kan worden geanticipeerd op de klimaatverandering zoals zee- en meer-spiegelstijging, extreme neerslag en gevolgen voor de vitale infrastructuur zoals elektriciteit, gas en drinkwater. Het komend jaar willen we op basis van bestaande data inzichtelijk maken wat het handelingsperspectief voor klimaatadaptatie is bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit kan mogelijk resulteren in een (digitaal) afwegingsinstrument. Dat geeft aan welke stappen de initiatiefnemer moet nemen om voldoende rekening te houden met de gevolgen van klimaatverandering.

Daarnaast willen we ook de verbinding leggen tussen de klimaatopgaven en sectorale deelopgaven zoals biodiversiteit, voedselvoorziening, bodemdaling, verzilting en waterverdeling. We willen meer gebruik maken van data, kaarten en kaartviewers. Deze maken per gebied inzichtelijk hoe vitaal het provinciale landelijk gebied is. Ook laten zij de krachten zien die deze vitaliteit ondersteunen dan wel aantasten. De data moet ons uitnodigen om mee te doen en te denken. Het is een gezamenlijke zoektocht naar hoe meer, betere en slim(mer) gecombineerde data ons kan helpen bij het sneller verwerven van inzicht in de belangrijkste kenmerken van een gebied. Ook geeft de data inzicht in de belangrijkste 'knoppen' waaraan wij kunnen draaien. Wij werken hierbij samen met diverse partijen: ministeries, Rijkswaterstaat, de waterschappen, veiligheidsregio's, provincies, gemeenten, adviesbureaus, projectontwikkelaars, kennisinstituten (o.a. Deltares, TU-Delft, Universiteit Wageningen) en Stichting Klimaat-effectatlas.

De provincie is ook grondwaterbeheerder. Om de toestand van het grondwater in de gaten te houden wordt op circa 400 plaatsen de grondwaterstand en de grondwaterkwaliteit regelmatig gemeten. Daarnaast worden grondwateronttrekkingen geregistreerd. De gegevens worden gebruikt voor rapportages aan Provinciale Staten en de Europese Unie. Waar nodig worden maatregelen getroffen zodat verontreiniging en uitputting van grondwatervoorraden worden voorkomen. De meetgegevens worden ook gebruikt bij ontwikkeling van projecten. Deze zijn voor iedereen beschikbaar. Informatie is te vinden in het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027.

Landbouw

In de land- en tuinbouw is veel informatie over bedrijfsprocessen digitaal beschikbaar. Via sensoren, drones, machines en computers meten ondernemers allerlei data in het agrarisch landschap, in en op de stal, in de kas, in verpakkinglijnen. Zij gebruiken deze gegevens zoveel mogelijk voor hun bedrijfsvoering. Het onderwerp 'data' zal dan ook worden opgenomen in de actualisatie van de Uitvoeringsagenda Economie. Data maakt al deel uit van de Voedselvisie die recent door Provinciale Staten is vastgesteld. Wij beschikken vooral over data van consumptiegedrag. Deze gebruiken wij voor allerhande analyses en waar mogelijk ook voor voorspellingen. Ook zullen wij de mogelijkheden nagaan van datadelen. Tot nu toe deelden ondernemers hun logistieke processen, (product)informatie en data nauwelijks met elkaar. Gegevens die ze hadden gebruikten ze vooral om eigen productie en processen te optimaliseren. Ook de handel deelde in- en verkoopinformatie zelden met sectorgenoten. Als bedrijven binnen de land- en tuinbouw meer informatie met elkaar gaan delen, kunnen er nog flinke stappen worden gemaakt. De bedrijfsvoering op teeltniveau kan bijvoorbeeld efficiënter worden ingericht, op basis van arbeidsdata en informatie over energie- en chemiegebruik uit de hele sector. Wij participeren in regionale netwerken voor land- en tuinbouw en voedsel. Daarin werken wij samen met partijen zoals de Greenports, Seed Valley, Voedsel Verbindt en Foodvalley. In die netwerken vinden veel innovaties plaats. Bijvoorbeeld rondom smart farming, het delen van data op een platform van het Data Value Center Agri & Food Korte Keten en de monitoring van ruimtelijke opgaven voor de landbouw.

Recreatie en toerisme

De afgelopen jaren is er veel aandacht geweest voor de toenemende druk van het inkomend toerisme. Er is echter gebleken dat er in Noord-Holland ook sprake is van een sterk groeiende recreatiedruk. Dit wordt veroorzaakt door de toenemende groei van het aantal inwoners, met name in de MRA. Ook het coronavirus heeft ervoor gezorgd dat de recreatiebehoefte dicht bij huis het afgelopen jaar explosief is gegroeid. De huidige recreatie- en natuurgebieden hebben geen oneindige capaciteit om de groeiende behoefte op te vangen. Ook de draagkracht van de natuur laat niet in alle gebieden intensieve recreatie toe. Door de recreatiedruk staan de natuurwaarden en ecologie van onze recreatie- en natuurgebieden onder druk. Dat geldt ook voor de leefbaarheid van regio's, de aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat en de economische waarde van recreatie en toerisme voor Noord-Holland.

De toenemende recreatiedruk vraagt om bovenregionale inzichten, strategie en regie. Er worden reeds kwantitatieve onderzoeken uitgevoerd die duiding geven aan de omvang van de sector. Ook onze partners voeren op deelgebied onderzoeken uit naar bezoekersaantallen en in sommige gevallen zelfs al naar draagkracht. Echter, een uniforme methode ontbreekt waardoor sommige data onvolledig is en gegevens niet met elkaar vergeleken kunnen worden. Het is juist belangrijk om alle natuur- en recreatiegebieden ten opzichte van elkaar te kunnen duiden. Dit vraagstuk valt niet op te lossen op het niveau van een individueel recreatieschap. Daar is bovenregionale regie voor nodig. Bovendien betreft het niet alleen recreatie- maar ook onze natuurgebieden. Alsook toeristische hotspots en (historische) binnensteden. Naast het ontbreken van kwantitatieve data is er ook onvoldoende inzicht in bezoekersmotieven en bezoekersstromen binnen Noord-Holland om recreanten gericht te kunnen spreiden over de gebieden.

Voor deze opgave dient nauw samengewerkt te worden met onze terrein-beherende organisaties zoals de recreatieschappen en natuurorganisaties. Deze partijen voeren een deel van de metingen uit. Zij richten de gebieden ook in op basis van data en communiceren hierover met de bezoekers.

Hoofdstuk 5: Openbaar bestuur

We staan aan de vooravond van veel nieuwe wetgeving zoals de Wet Digitale Overheid, de Wet Open Overheid, de Omgevingswet en de actualisering van de Archiefwet. Digitalisering speelt hierin een zeer belangrijke rol. Dat betekent bijvoorbeeld dat wij voor het interbestuurlijk toezicht steeds minder documenten opvragen bij gemeenten. In plaats daarvan zullen wij vaker rechtstreeks de relevante informatie uit databases en landelijke voorzieningen 'aftappen'. De analyses van deze informatie levert een betrouwbaarder en éénduidiger beeld op van het functioneren van het openbaar bestuur in Noord-Holland. Dit maakt dat wij ons interbestuurlijk toezicht doelmatiger kunnen inrichten, dat wij beter inzicht verkrijgen in de bestuurskracht van een gemeente en dat wij het bestuurlijke gesprek met onze overheidspartners genuanceerder en inhoudelijker kunnen voeren. Daarnaast verkrijgen wij ook mogelijkheden om gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen te faciliteren met inzicht in de eigen bedrijfsvoering. Partijen kunnen zwakke plekken hierin vroegtijdig opsporen en elimineren.

Ondermijning en weerbaarheid

De provincie beschikt op verschillende beleidsterreinen al over veel data. De opgave is om deze data ook voor de aanpak van ondermijning te ontsluiten. Door al bestaande data te koppelen aan nieuwe gegevens en indicatoren kan er een beter beeld gevormd worden waar de risico's op ondermijnende criminaliteit in de provincie het grootst zijn. De meest voor de hand liggende beleidsterreinen om te investeren in de informatiepositie en daarmee de weerbaarheid te versterken zijn: bedrijventerreinen, recreatieparken en het buitengebied. Om dit voor elkaar te krijgen is het belangrijk om samen te werken met gemeenten, de RIEC's, kennisinstellingen, ondernemers en andere partners in de aanpak van ondermijning. Datagestueerd werken en het versterken van de informatiepositie kunnen helpen om meer grip te krijgen op ondermijnende criminaliteit en een minimumniveau van weerbaarheid in Noord-Holland te realiseren. Dit laatste zorgt er ook voor dat het bekende waterbed-effect waarbij criminelen zich verplaatsen naar de zwakste plek, kan worden gestopt.

Hoofdstuk 6: Financiën (inclusief bedrijfsvoering)

Een datagedreven organisatie vraagt om een bedrijfsvoering die deze transformatie faciliteert. En ervoor zorgt dat de organisatie hierin het juiste tempo in meegroeit. Daartoe richten wij nieuwe processen in en maken wij afspraken. Deze moeten ervoor zorgen dat het werken met data op een veilige manier gebeurt. Verder stellen wij flexibele technische platformen beschikbaar. Deze hebben tot doel om data op een gecontroleerde en veilige manier te bewaren en te bewerken. Maar wij ondersteunen niet alleen de ontwikkeling van het datagedreven werken. Data zelf zorgt ook voor een verbetering van de bedrijfsvoering. Zo krijgen we met behulp van data steeds meer inzicht in de financiële huishouding, kunnen we ondersteunende processen strakker inrichten en een betere opdrachtgever worden voor leveranciers. De eerste stappen zijn inmiddels gezet. Zo staat een technisch platform in de steigers. Ook zijn er dashboards die ondersteunen bij het maken van beslissingen over de bedrijfsvoering. Wij zullen experimenteren met de versterking van onze bedrijfsvoering door het gebruik van kunstmatige intelligentie. Wij denken hierbij in het bijzonder aan ons inkoopproces.

BIJLAGE 2: Samenvatting doelstellingen en actiepunten

Doelstelling 1:

In 2023 zijn wij beter dan nu in staat om met data de maatschappelijke resultaten van onze opgaven te beschrijven, verklaren, voorspellen of optimaliseren.

Actiepunten:

- 1.1 In de periode 2021 tot en met 2023 gaan wij voor onze provinciale deelopgaven de datapositie in kaart brengen. Wij zullen dit periodiek herhalen.
- 1.2 Kunstmatige intelligentie blijven wij inzetten voor de (deel-)opgaven 'biodiversiteit / Natuurnetwerk Nederland', 'mobiliteit' en 'infrastructuur, beheer en gebiedscontracten'.
Verder verkennen wij de kansen van kunstmatige intelligentie voor in elk geval de deelopgaven 'regionale economie', 'energietransitie', 'circulaire economie', 'landbouw' en 'bedrijfsvoering'.
- 1.3 In 2022 zullen wij een experiment starten met de mogelijkheden van een 'digital twin' voor een gebied met meerdere complexe provinciale deelopgaven.
- 1.4 In 2022 leveren wij een visie plus strategie voor data-delen. Dat doen wij in samenhang met ons uitgangspunt van data-soevereiniteit. In 2023 beginnen wij met de uitvoering van deze strategie.
- 1.5 Waar nodig en zinvol ondersteunen wij vanaf 2023 alle provinciale deelopgaven met dashboards, 3D-visualisaties en geografische informatie.

Doelstelling 2:

In 2023 zijn de digitaliseringsbelangen van onze provincie adequaat behartigd op het niveau van de Europese Unie, de Rijksoverheid, de Tweede Kamer en de regio Amsterdam.

Actiepunten:

- 2.1 Wij zetten onze huidige lobbyactiviteiten voort. Wij zullen de ontwikkelingen op elk van deze niveaus nauwlettend volgen. Indien noodzakelijk passen wij onze huidige activiteiten aan.

Doelstelling 3:

In 2023 is meer data van de provincie open en toegankelijk beschikbaar en weten de inwoners van Noord-Holland waar ze deze data kunnen vinden.

Actiepunten:

- 3.1 In 2021 richten wij een open data-register in. Hierop kunnen wij al onze open data publiceren. Ook stellen wij een speciale open data-coördinator aan.
- 3.2 In 2023 hebben wij onze meest relevante open datasets gepubliceerd aansluitend bij de behoeften van de inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- 3.3 Wij zetten open data in voor het verwezenlijken van onze (deel-)opgaven. Zo maken wij in 2021 de bezoekersstromen in natuur- en recreatiegebieden in heel Noord-Holland inzichtelijk met behulp van open data.
- 3.4 Wij participeren actief in nationale overleggen zoals de Interprovinciale Digitale Agenda (IDA) en het interbestuurlijke Actieplan Open Overheid.
- 3.5 In 2021 maken wij samen met andere provincies drie voor hergebruik kansrijke datasets actief openbaar. Dit doen wij op gestandaardiseerde wijze zodat de data elkaar aanvult en te vergelijken is.
- 3.6 Eind 2021 worden al onze WOB-verzoeken en -besluiten actief als open data ontsloten via het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI).

Doelstelling 4:

In 2023 ervaren inwoners, bedrijven en onze partners dat wij inzet van data en datatechnologie afwegen tegen de Tada-waarden: inclusief, zeggenschap, menselijke maat, legitiem en gecontroleerd, open en transparant, van iedereen - voor iedereen.

Actiepunten:

- 4.1 In 2022 voeren wij een verkenning uit naar de relatie tussen digitalisering en duurzaamheid. Daarbij besteden wij nadrukkelijk aandacht aan een eventueel provinciaal handelingsperspectief.
- 4.2 In de periode 2021 - 2023 experimenteren wij met het toepassen van de Tada-waarden, op tenminste vijf datagedreven projecten.
- 4.3 Ethiek en verantwoorde technologie worden vaste onderdelen van onze lopende leergang 'datagedreven werken'. Ook zullen wij in ons lopend organisatie-ontwikkeltraject aandacht besteden aan het beginsel 'open by design'.
- 4.4 Wij introduceren voorwaarden voor de verantwoorde inkoop van algoritmen en data voor de gevallen waarin dit voor onze organisatie van toepassing is.
- 4.5 We inventariseren in 2021 en 2022 de algoritmen die wij gebruiken. Vervolgens bepalen we welke algoritmen impactvol zijn. Daarna zullen wij deze publiceren in een algoritmeregister. Hiervoor zoeken we aansluiting bij het consortium 'Publieke controle op algoritmen'.
- 4.6 In ons natuurbelief zullen wij extra aandacht besteden aan de ondersteuning van vrijwilligers die data verzamelen en met ons delen.
- 4.7 Voor Smart Mobility toepassingen op onze wegen ontwikkelen wij samen met het Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions (AMS) en de gemeente Amsterdam een systeem. Dat heeft tot doel om weggebruikers duidelijk te maken welke gegevens van hen worden verzameld, hoe deze verwerkt worden en waarom dat nodig is.

Colofon

Uitgave

Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: 023 514 31 43 | Fax: 023 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Eindredactie

Provincie Noord-Holland
Concern

Fotografie

Provincie Noord-Holland

Grafische verzorging

Xerox® Media Services

Haarlem, april 2021

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 11 mei 2021

Onderwerp: Geactualiseerde datastrategie 2021 – 2023

Kenmerk: 1614189 / 1614201

Bijlagen:

Geactualiseerde datastrategie 2021 – 2023

1. Inleiding

In november 2018 stelden Provinciale Staten de Datastrategie van Noord-Holland vast. Er zijn twee redenen om deze nu te actualiseren. Allereerst bevatte de strategie uit 2018 nog geen concrete doelstellingen en actiepunten. De Staten drukten met deze strategie vooral hun wens uit om datagedreven te werken. Voor een scherpe focus en resultaatgerichtheid zijn die doelstellingen en actiepunten nu wel gewenst. Daarin voorziet deze Geactualiseerde datastrategie 2021 - 2023. De tweede reden voor een actualisering betreft de snelheid van de ontwikkelingen op het terrein van data. Toepassingen zoals kunstmatige intelligentie en 'digital twins' hebben inmiddels een grote vlucht genomen. Zij kunnen ook bijdragen aan de door de Staten gewenste resultaten op de provinciale opgaven. Deze Geactualiseerde datastrategie speelt dan ook op deze mogelijkheden in. Daarbij hebben wij niet alleen oog voor de kansen. Data en datatechnologie hebben ook een keerzijde. Denk daarbij aan risico's zoals de schending van privacy. Of aan ondoorzichtige besluitvorming als gevolg van het gebruik van algoritmen. In deze Geactualiseerde datastrategie proberen wij een balans te vinden tussen kansen en risico's. Die balans is nodig om bij onze opgaven het vertrouwen van onze inwoners en bedrijven te behouden. In onze visie is data, hoe technisch en complex soms ook, vooral mensenwerk.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De Geactualiseerde datastrategie 2021 - 2023 formuleert vier doelstellingen. Bij elk van deze doelstellingen zijn ook concrete actiepunten opgenomen.

Doelstelling 1

In 2023 zijn wij beter dan nu in staat om met data de maatschappelijke resultaten van onze opgaven te beschrijven, verklaren, voorspellen of optimaliseren.

Doelstelling 2

In 2023 zijn de digitaliseringsbelangen van onze provincie adequaat behartigd op het niveau van de Europese Unie, de Rijksoverheid, de Tweede Kamer en de regio Amsterdam.

Doelstelling 3

In 2023 is meer data van de provincie open en toegankelijk beschikbaar en weten de inwoners van Noord-Holland waar ze deze data kunnen vinden.

Doelstelling 4

In 2023 ervaren inwoners, bedrijven en onze partners dat wij inzet van data en datatechnologie afwegen tegen de TaDa-waarden: inclusief, zeggenschap, menselijke maat, legitiem en gecontroleerd, open en transparant, van iedereen – voor iedereen.

In 2022 brengen wij weer een voortgangsrapportage uit. Daarin rapporteren wij over de uitvoering van onze doelen en acties. In 2023 zullen wij een evaluatie uitvoeren. De evaluatiecriteria hebben betrekking op de voortgang van zowel doelen als acties. Gegeven de dynamiek van de data-ontwikkelingen hebben zij een overwegend kwalitatief karakter.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Financiering

Financiering is nodig voor de twee typen acties van deze strategie. Allereerst de datagedreven acties die direct met een provinciale opgave te maken hebben. Deze worden uitgevoerd binnen de betreffende programmabudgetten. Daarnaast de acties die tot doel hebben om de opgaven te ondersteunen. Deze worden gefinancierd vanuit de programma's 1 en 7, te weten Openbaar Bestuur resp. Financiën en Bedrijfsvoering. De in deze strategie genoemde actiepunten voor het jaar 2021 worden gefinancierd uit de lopende begroting. De acties voor 2021 zijn dan ook alle uitvoerbaar. Voor zover wij extra middelen nodig hebben zullen wij deze opnemen in de voorstellen voor de begroting 2022 en / of de Kaderbrief 2023.

Communicatie

Over deze Geactualiseerde datastrategie organiseren wij in het najaar van 2021 een symposium. Dat heeft tot doel om het gesprek over data en datatechnologie aan te gaan. Met volksvertegenwoordigers, bestuurders en ambtenaren maar ook met inwoners en vertegenwoordigers van bedrijven en kennisinstellingen. Dat gesprek organiseren wij om nieuwe samenwerkingsverbanden te stimuleren. Verder willen wij als provincie dan ook inspiratie bieden. Juist innovatieve voorbeelden kunnen partijen ertoe aanzetten om met data aan de slag te gaan en de samenwerking te zoeken.

Burgerparticipatie

Deze Geactualiseerde datastrategie biedt kaders ter versterking van een datagedreven uitvoering van de provinciale opgaven. Bij deze opgaven ontmoeten wij steeds vaker onze inwoners. In de Geactualiseerde datastrategie is daarover het volgende opgenomen.

"Als provincie ontmoeten wij steeds vaker onze inwoners. Dat heeft te maken met het toenemende belang van onze opgaven en deelopgaven. Zoals energietransitie en de vermindering van stikstofuitstoot. Deze kunnen onze inwoners direct 'raken'. Hun belangen zijn soms groot. Data helpt als ondersteuning van de dialoog. Als hulpmiddel voor het verkrijgen van vertrouwen tussen overheid en inwoner. Data kan ook bijdragen aan de participatie van inwoners. Zoals dat gebeurt in het project Hollandse Luchten. Daar verzamelen burgers zelf data over de luchtkwaliteit. Maar data kan ook blokkeren. Dat is het geval als één van de partijen data presenteert als een onwrikbare waarheid. Als er geen gesprek meer mogelijk is over de achtergronden en vooronderstellingen van de data. In ons streven naar verbondenheid met de inwoners van Noord-Holland staat de dialoog voorop. Een dialoog is nodig om tot een bredere belangenafweging te komen. Data mag nooit een dictaat vormen."

4. Proces en procedure

Bij de totstandkoming van deze datastrategie hebben wij de Staten op twee manieren betrokken. Door een technische briefing aan de commissie EFB op 31 augustus 2020 en door een bespreking met deze commissie op 30 november. Deze bespreking vond plaats aan de hand van een voortgangsrapportage.

Zoals bij elk dossier hechten wij aan een goede samenwerking met de Staten. Wij realiseren ons dat die samenwerking bij deze datastrategie extra nauw luistert. ICT, data, digitalisering en technologie zijn complexe onderwerpen. Dat geldt voor ons allemaal. Maar voor volksvertegenwoordigers wellicht in versterkte mate. Immers, het lidmaatschap van de Staten is vaak een nevenfunctie. Het bijhouden van de relevante ontwikkelingen op dit terrein is dan ook een zware opgave. Binnen de kaders van de ambtelijke bijstand bieden wij de Staten dan ook graag gepaste ondersteuning aan. Dat kan in de vorm van bijvoorbeeld halfjaarlijkse informatiebijeenkomsten, webinars of excursies. Voorstellen van de griffie op dit punt zullen wij dan ook welwillend bekijken. Ook het inhoudelijk debat met de Staten zien wij met veel belangstelling tegemoet.

Na de vaststelling van deze Geactualiseerde datastrategie door de Staten gaan wij over tot de uitvoering van de actiepunten. Over de voortgang daarvan zullen wij in 2022 rapporteren. In 2023 leggen wij een Geactualiseerde Datastrategie 2023 - 2025 aan de Staten ter vaststelling voor.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 38-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 11 mei 2021;

gelet op het coalitieakkoord "Duurzaam doorpakken" waarin een actualisatie van de datastrategie van 2018 als voornemen is opgenomen,

besluiten:

de 'Geactualiseerde datastrategie 2021- 2023' vast te stellen

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Advies aan Provinciale Staten	
T.b.v. Statenvergadering d.d.	28 juni 2021
Commissie	Economie, Financiën en Bestuur
Datum commissievergadering	14 juni 2021
Onderwerp: Voordracht 38: Statenvoordracht geactualiseerde datastrategie	

Uw contactpersoon

M.C.A. de Zwart
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 3756
zwartm@noord-holland.nl

21 juni 2021

1 | 4

De commissie Economie, Financiën en Bestuur adviseert in meerderheid om de voordracht als hamerstuk te agenderen voor de PS vergadering van 28 juni 2021.

Voor de gemaakte opmerkingen en vragen over de voordracht zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag EFB 14 juni 2021:

9.a. ICT: Voordracht geactualiseerde datastrategie 2021–2023

Mw. **Bezaan** (PVV) is positief verrast over de voordracht en waardeert de aandacht voor privacy en veiligheid en het streven om inwoners zeggenschap te geven over de eigen data, is lovenswaardig. Het college lijkt zich bewust van de lange lijst met mislukte automatiseringsprojecten binnen de overheid en stelt zich behoedzaam op. De passage: “Maar data kan ook blokkeren, dat is het geval als een van de partijen data presenteert als een onwrikbare waarheid”: dit is een opmerkelijke uitspraak, want het college zegt hiermee open te staan voor andere feiten. Daar zal de PVV goed op letten. Halfjaarlijkse informatiebijeenkomsten, webinars en excursies worden ondersteund.

Dhr. **Mangal** (DENK) citeert: “Voor onze deelopgave biodiversiteit zetten we vooral in op monitoring”. Hopelijk geldt dit niet voor mensen, want met de Tada-waarden kan onbedoeld profilering plaatsvinden, zoals bij een zeepdispenser die een donkere hand niet kan detecteren of een zelfrijdende auto die donkere mensen niet opmerkt. Ook bij AI geldt dat wat je erin stopt, eruit komt, dus wie wordt wel of niet gevolgd bij het monitoren van reizigers om de drukte te meten? Wat gebeurt er met de data van gezichtsherkenning, met wie wordt deze data gedeeld, wie blijft hoofdvantwoordelijk voor de opslag, hoelang worden deze bewaard en met welk doel? Welke maatregelen nemen GS om te voorkomen dat mensen en wijken worden gestigmatiseerd, geprofileerd of etnisch geprofileerd? Welke rol spelen PS hierbij? Data gedreven werken mag nooit leiden tot ‘computer says no’. Heeft de burger het recht om niet gevonden te worden op internet en hoe wordt dat gerealiseerd?

Mw. **Kuiper** (CDA) ondersteunt de voordracht en de doelstellingen van de datastrategie en het benoemen van concrete voorstellen en acties en aanpassing op nieuwe ontwikkelingen. De inzet van een kritisch platform voor de ethische kant van het gebruik van data, zeker om draagvlak te verkrijgen voor dataverzameling door de provincie, is een goed initiatief. Voor 2021 worden de benoemde actiepunten gefinancierd uit de lopende begroting. Uit antwoorden van GS blijkt dat er geen extra financiële ruimte nodig is bij de begroting en kaderbrief 2022. Waarom is deze mogelijkheid wel opgenomen in de strategie terwijl nu blijkt dat dit niet nodig is?

Dhr. **Klein** (CU) is blij met de ambitie om optimaal gebruik te maken van data en nieuwe technologie gelijktijdig met het zorgvuldig recht doen aan publieke waarden. Het kan niet zo zijn dat enkel op basis van algoritmen of data door de overheid besluiten worden genomen. Het is belangrijk om als overheid transparant en open te zijn over het verzamelen en gebruik van data, dat draagt bij aan het vertrouwen in de overheid, maar hoe zorgen GS ervoor dat transparantie en openheid daadwerkelijk bijdragen aan het vertrouwen? Misschien is het goed om over het register een gemakkelijk leesbare bijsluiter op te stellen met informatie over welke data worden verzameld en wat ermee wordt gedaan. Het is belangrijk dat inwoners ervaren dat de Tada-waarden van belang zijn. Waarom heeft de provincie nog niet besloten om het Tada-manifest te ondertekenen?

Mw. **De Groot** (SP) is blij met het in de datastrategie verwerken van de opmerkingen en zorgen van de SP van 15 oktober 2018 in de commissie M&F. Voor het opslaan van data is steeds meer ruimte nodig, dat erkennen GS overigens ook. Tevens is bekend dat de SP en anderen strijd voeren tegen de grote blokkendozen die warmte de lucht in blazen en veel drinkwater gebruiken zonder dat zij bijdragen aan de werkgelegenheid, want alle werkers worden uit het buitenland geïmporteerd. Goed dat het veiligheidsaspect voor gebruikers goed in het oog wordt gehouden. Data kunnen leiden tot het sturen en controleren van mensen. GS onderkennen dit risico, maar nogmaals wordt benadrukt dat deze werkwijze – zoals bij de toeslagenaffaire – nooit de bedoeling kan zijn. Iedereen moet kunnen meedoen aan democratische processen maar de verwachting is dat dat niet zo is want een groot aantal mensen is geheel of gedeeltelijk digibeeet. Op welke wijze kunnen zij deelnemen aan democratische processen?

Dhr. **Zaal** (GL) is blij te kunnen constateren dat inderdaad aansluiting wordt gezocht bij bestaande initiatieven, zoals Tada en het consortium publieke controle op algoritmen. Goed dat de rapporten van het Rathenau instituut worden betrokken als het gaat om aandacht voor ondersteuning van vrijwilligers die data verzamelen. Waardering voor de nota met duidelijke doelstellingen, acties en een heldere methodiek. Een suggestie: de nota beschrijft bij 'onze medewerkers' wel de noodzaak tot persoonlijke ontwikkeling en het in de gaten houden van de menselijke maat, maar aantrekkelijk werkgeverschap voor datatalent ontbreekt. Alleen bijscholen en blijven leren is onvoldoende. Hoe worden de benodigde mensen gevonden op de arbeidsmarkt waar de concurrentie hevig is? Doen zich knelpunten voor op de arbeidsmarkt en bij het aantrekken van datatalent? Dit aspect mag meer aandacht krijgen in de nota.

Mw. **Van Meerten** (VVD) is onder de indruk van de kwaliteit en helderheid van de visie, complimenten hiervoor. Drie punten zijn van belang: op welke wijze wordt omgegaan met eigen algoritmen, de eigen digitale systemen en netwerken? Deze moeten zo goed mogelijk beschermd worden met inachtneming van de ethische aspecten. De visie op deze drie thema's is helder beschreven, dus nu kan aan de slag worden gegaan.

Dhr. **Zoon** (PvdD) is positief over de datastrategie en over de mededeling dat deze regelmatig geüpdatet gaat worden. Er worden twee suggesties voor het vervolg gedaan: gelieerde partijen zoals de OD's en verbonden partijen en het IPO, beschikken ook allemaal over data die inzichtelijk moeten worden voor de burgers. Data moet openbaar zijn, maar het zou mooi zijn als ook de techniek daarachter openbaar wordt gemaakt, zodat gecontroleerd kan worden of deze goed werkt en meermaals publiekelijk gebruikt kan worden.

Mw. **Kapitein** (D66) vindt het een prima document. Veel indicatoren zoals van brede welvaart, zijn niet gemakkelijk te concretiseren, maar kunnen de data uit de strategie hieraan bijdragen? Wat is er aanvullend nodig om deze te benutten? Zijn GS bereid om hier onderzoek naar te doen? Hoe zien GS het gericht opleiden

van medewerkers, mede met het oog op de onderbesteding van het opleidingsbudget? GS nodigen PS uit voor een gesprek over data en technologie en daarin wordt aangegeven hoe PS de relevante ontwikkelingen kunnen bijhouden. D66 verzoekt het volgende: uitleg over de huidige en mooie voorbeelden van de provincie, wellicht verdeeld over de commissies. Wat zijn de potentiële mogelijkheden voor de provincie, mogelijk ook per commissie? Wat kan er verder verbeterd worden in het datafundament, zoals privacy, beveiliging en standaarden om data te delen over verschillende partijen? Tevens wordt verzocht om een concrete uitwerking van hoe PS inzicht kunnen krijgen in het gebruik van algoritmen. Wat is de impact van het zelflerende aspect van algoritmen? De open data en openbare toegankelijkheid zijn van groot belang. Het gaat om publieke data en die moeten openbaar zijn.

Dhr. **Carton** (PvdA) vindt de strategie helder en overzichtelijk. In maart heeft de PvdA als aandachtspunten meegegeven privacy, ethische vraagstukken en openheid van data en goed dat deze terugkomen in de actiepunten en doelstellingen. Verzoek om extra aandacht voor het betrekken van inwoners om hun vertrouwen in algoritmen en verwerking van data te vergroten.

Dhr. **Kohler** (JA21) is enthousiast over het voorstel. Hij stelt voor om de informatie gecombineerd aan te bieden op de website geoapps.noord-holland.nl/kaarten. De grote opgave ligt in het toegankelijk maken van alle informatie.

Gedeputeerde **Stigter** dankt voor de complimenten. De eerdere inbreng van de commissie is in deze strategie doorvertaald en dat is gelukkig herkend. Digitaal werken en data is niet alleen positief maar kent ook negatieve kanten door het gebruik van algoritmen voor privacy en de inzet van datacenters. Beide aspecten moeten met elkaar in balans gebracht worden. Toepassing van algoritmen en de automatische gevolgen van het achterstellen van mensen zijn een belangrijk aandachtspunt. Daarom is voor de ethische kant gekozen voor toepassing en onderschrijving van het Tada-principe en de hiermee samenhangende waarden over het waarborgen van inclusiviteit en het borgen van de menselijke maat. De datastrategie is aanvullend op ICT en dataveiligheid, ingeschat wordt dat de budgetten toereikend zijn en daarom zijn nu geen extra middelen nodig. Mocht dat in de komende tijd wel het geval zijn, dan wordt dit via de P&C-cyclus geagendeerd en besproken met PS. Het is de ambitie om open en transparant te zijn over de waarden en data, die duidelijk worden vertaald zodat dit begrijpelijk is voor alle burgers in de provincie. Het Tada-manifest is niet onderschreven omdat volgens deze principes gewerkt gaat worden, maar bij deze wordt het manifest onderschreven. De provincie werkt aan het verbeteren van de democratische processen en dit element zal hierbij betrokken worden, mede voor de participatiekant. Veel medewerkers bij ICT en data bij de provincie werken vanuit de publieke taak en willen een bijdrage leveren aan de samenleving. Deze medewerkers stromen vaak door naar andere publieke partijen. De concurrentie met commerciële partijen is moordend vanwege de hogere salarissen. PS worden regelmatig geïnformeerd en betrokken bij de relevante afwegingen. Met OD en verbonden partijen wordt gesproken over intensieve samenwerking, mede om gezamenlijk aan de slag te gaan. **In de voortgangsrapportage wordt teruggekomen op het voorstel van de PvdD om de achterliggende technieken openbaar te maken.** Op dit moment wordt druk gewerkt aan het benutten van data voor dashboards en beleidsindicatoren, zodat er verbinding ontstaat tussen de opgave, data, monitoring en P&C-cyclus. Het opleidingsbudget is niet uitgeput met name door corona en niet door gebrek aan interesse bij medewerkers. Er wordt ook een opleiding gestart voor leidinggevendenden om te gaan sturen op data gestuurd werken. De suggestie over de uitleg en concretisering van algoritmen en het verbeteren van de databasis zal in gezamenlijkheid worden opgepakt, want dat is een complex onderwerp.

Dhr. **Mangal** (DENK) vraagt of de betrokken leden van werkgroepen en commissies divers genoeg zijn om met een etnische bril naar data te kunnen kijken.

Mw. **De Groot** (SP) hoopt dat ook niet digitaal onderlegde mensen bereikt worden en zij ziet graag of dit gelukt is.

Gedeputeerde **Stigter** meldt dat er nog een commissie ethiek in het leven moet worden geroepen en hierbij zal de oproep van DENK zeker in acht genomen worden. Er volgt een terugkoppeling aan PS over het betrekken van niet digitaal onderlegde mensen.

Dhr. **Klein** (CU) twijfelt nog of vanwege het grote belang de voordracht, deze als besprekstuk kan worden geagendeerd.

De **voorzitter** constateert dat de voordracht voorlopig als hamerstuk naar PS doorgeleid wordt.

PS-vergadering

Dossiernummer 6672
Extern Zaak ID 1607775
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 28 juni 2021
Agendapunt 9
Omschrijving Jaarstukken 2020 (VD-22).
Organisatieonderdeel CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

B. Dijkstra-de Klerk

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143902

barbara.de.klerk@noord-holland.nl

1 | 2

Verzenddatum

19 MEI 2021

Kenmerk

1607775/1638161

Uw kenmerk

Betreft: Jaarstukken 2020

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht
met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de jaarstukken
2020

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

1. Voordracht PS
2. Jaarstukken 2020

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

Mevr. B. Dijkstra-de Klerk

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143902

barbara.de.klerk@noord-holland.nl

1 | 7

Verzenddatum

Betreft: Geactualiseerde versie jaarstukken 2020

Geachte leden,

Op 19 mei hebben wij uw Staten de jaarstukken 2020 toegestuurd. We hebben opgemerkt dat nog 3 aanpassingen nodig zijn. Daarnaast zijn inmiddels ook de cijfers van een vijftal verbonden partijen bekend die op het moment van versturen van de jaarrekening nog niet bekend waren. De volgende overzichten worden daarom aangepast in de geactualiseerde versie van de jaarstukken 2020:

- 1) Overzicht verbonden partijen
- 2) Overzicht kasgeldlimiet
- 3) Staat van het verloop van reserves
- 4) SiSa bijlage

Hieronder zijn de oude overzichten uit de jaarstukken 2020 opgenomen en de aangepaste versies van de overzichten, zoals opgenomen in de geactualiseerde versie van de jaarstukken 2020.

Wij verzoeken u deze brief te betrekken bij de besluitvorming over de jaarstukken 2020 en de oorspronkelijke jaarstukken 2020 te vervangen door de geactualiseerde versie van de jaarstukken 2020, zoals bijgevoegd bij deze brief.
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Overzicht wijzigingen jaarstukken 2020

Overzicht verbonden partijen

Oud overzicht Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)

5 Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 111.826.000	
Nominale waarde aandelen	€ 3.424.680	Vreemd vermogen	€ 22.603.000	
% belang	25	Resultaat	€ 5.429.000	
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht lid RvC			
Publiek doel	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden. Marketing en acquisitie.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Aangepast overzicht Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)

5 Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 111.826.000	€ 116.330.000
Nominale waarde aandelen	€ 3.424.680	Vreemd vermogen	€ 22.603.000	€ 26.066.000
% belang	25	Resultaat	€ 5.429.000	€ 4.504.000
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht lid RvC			
Publiek doel	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden. Marketing en acquisitie.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Oud overzicht Polanenpark C.V.

9 PolanenPark C.V.			2019	2020
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 4.941.058	
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 14.331.251	
% belang	40	Resultaat		
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In 2020 heeft een winstuitkering vanuit de CV aan de provincie plaatsgevonden ten bedrage van € 240.000.			

Aangepast overzicht Polanenpark C.V.

9 PolanenPark C.V.			2019	2020
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 4.941.058	€ 4.890.586
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 14.331.251	€ 12.013.638
% belang	40	Resultaat		€ 549.420
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		€ 240.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In 2020 heeft een winstuitkering vanuit de CV aan de provincie plaatsgevonden ten bedrage van € 240.000.			

Oud overzicht Zeehaven IJmuiden N.V.

10 Zeehaven IJmuiden N.V.			2019	2020
Vestigingsplaats	IJmuiden	Eigen vermogen	€ 24.538.000	
Nominale waarde aandelen	€ 408.402	Vreemd vermogen	€ 37.160.000	
% belang	8,40	Resultaat	€ 1.989.000	
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend	€ 24.500	
Bestuurlijk belang	Benoeming bestuurslid beherende stichting			
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Aangepast overzicht Zeehaven IJmuiden N.V.

10 Zeehaven IJmuiden N.V.			2019	2020
Vestigingsplaats	IJmuiden	Eigen vermogen	€ 24.538.000	€ 25.360.000
Nominale waarde aandelen	€ 408.402	Vreemd vermogen	€ 37.160.000	€ 36.022.000
% belang	8,40	Resultaat	€ 1.989.000	€ 1.040.000
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend	€ 24.500	€ 24.500
Bestuurlijk belang	Benoeming bestuurslid beherende stichting			
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Oud overzicht Zeestad Beheer B.V.

11 Zeestad Beheer B.V.			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 18.000	
Nominale waarde aandelen	€ 9.000	Vreemd vermogen	€ 0	
% belang	50	Resultaat	€ 0	
Programma	Ruimte (5.1.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Aangepast overzicht Zeestad Beheer B.V.

11 Zeestad Beheer B.V.			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 18.000	€ 18.000
Nominale waarde aandelen	€ 9.000	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
% belang	50	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte (5.1.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Oud overzicht Zeestad C.V.

12 Zeestad C.V.			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 0	
Nominale waarde aandelen	€ 6.900.000	Vreemd vermogen	€ 43.837.000	
% belang	49	Resultaat	€ 0	
Programma	Ruimte (5.1.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Aangepast overzicht Zeestad C.V.

12	Zeestad C.V.			
			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Nominale waarde aandelen	€ 6.900.000	Vreemd vermogen	€ 43.837.000	€ 48.373.000
% belang	49	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte (5.1.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Overzicht kasgeldlimiet**Oud overzicht kasgeldlimiet:****Berekening Kasgeldlimiet Jaarrekening 2020**

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
(1) - (2) = (3)			
Ultimo jaar 2019	€ 240.001.288	€ 432.738.813	€ -192.737.525
Ultimo jaar 2020	€ 319.159.247	€ 392.025.752	€ -72.866.505
(4) Gemiddelde van (3)	€ 279.580.267	€ 412.382.282	€ -132.802.015
Stappen (5-9)		Variabelen	Bedragen
5		Kasgeldlimiet	€ 58.477.020
(6a) = (5>4)		Ruimte onder de kasgeldlimiet	€ 191.279.035
(6b) = (4>5)		Overschrijding van de kasgeldlimiet	Geen overschrijding van de kasgeldlimiet
Berekening kasgeldlimiet (5)			
7		Begrotingstotaal ontwerp begroting	€ 835.386.000
8		Percentage regeling	7%
(5) = (7) x (8) / 100		Kasgeldlimiet	€ 58.477.020

Aangepast overzicht kasgeldlimiet:**Berekening Kasgeldlimiet Jaarrekening 2020**

Stappen (1-4) (bedragen x € 1.000)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)	Ruimte(+)/Overschrijding(-) = (5)-(3)
(1) - (2) = (3)				
Gemiddelde Kw 1	€ 5.591	€ 298.928	€ -293.337	€ 351.814
Gemiddelde Kw 2	€ 9.394	€ 257.705	€ -248.311	€ 306.788
Gemiddelde Kw 3	€ 9.397	€ 285.459	€ -276.062	€ 334.539
Gemiddelde Kw 4	€ 9.397	€ 242.314	€ -232.917	€ 291.394
(4) Gemiddelde van (3)	€ 8.445	€ 271.101	€ -262.656	€ 321.133

Stappen (1-4) (bedragen x € 1.000)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)	Ruimte(+)/ Overschrijding(-) = (5)-(3)
Stappen (5-9)		Variabelen		Bedragen
(5)		Kasgeldlimiet		€ 58.477
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet			€ 321.133
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet			Geen overschrijding van de kasgeldlimiet
Berekening kasgeldlimiet				
(5)				
(7)	Begrotingstotaal ontwerp begroting			€ 835.385
(8)	Percentage regeling			7%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet			€ 58.477

Staat van het verloop van reserves

Oud overzicht staat van het verloop van reserves

[illegible]

Aangepast overzicht staat van het verloop van reserves

[illegible]

SiSa bijlage

Aangepast overzicht regeling E1

Indicatoren E1/03 en E1/04 zijn aangepast vanwege concurrentiegevoelige informatie.

lenW	E1	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020	Naam per concessie zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling	Naam concessiehouder zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling	Besteding (jaar T) i.v.m. Kosten van de concessiehouder in verband met de uitvoering van het openbaar vervoer in de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020 zoals in bijlage 2 vd regeling is opgenomen	Besteding (jaar T) i.v.m. Tussen concessieverlener en concessiehouder overeengekomen maatregelen in de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020 ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus dat COVID-19 veroorzaakt zoals in bijlage 2 van de regeling is opgenomen.
		Concessieverleners	Aard controle n.v.t. Indicator: E1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E1/02	Aard controle R Indicator: E1/03	Aard controle R Indicator: E1/04
		1. Gooi en Vechtstreek	Connexxion	€ 0	€ 0	
		2. Haarlem-Limond	Connexxion	€ 0	€ 0	
		3. Noord-Holland Noord	Connexxion	€ 0	€ 0	

Aangepast overzicht regeling E38

Indicator E38/01 is alsnog ingevuld op basis van invulinstructie van het Rijk.

lenW	E38	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur	Besteding (Jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project
			Alleen van toepassing in 2020
			Aard controle R Indicator: E38/01
			€ 0

Jaarstukken 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Programmaverantwoording 2020.....	8
2.1 Programma 1. Openbaar bestuur	9
2.2 Programma 2. Bereikbaarheid.....	24
2.3 Programma 3. Water.....	42
2.4 Programma 4. Milieu	51
2.5 Programma 5. Ruimte	63
2.6 Programma 6. Groen	80
2.7 Programma 7. Cultuur en Erfgoed	95
2.8 Programma 8. Financiën en Bedrijfsvoering.....	105
3. Paragrafen.....	111
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	112
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	124
3.3 Financiering.....	129
3.4 Bedrijfsvoering	132
3.5 Verbonden partijen	139
3.6 Gondbeleid	155
3.7 Provinciale heffingen	158
4 Jaarrekening.....	165
4.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting	166
4.2 Balans en toelichting.....	201
4.3 Gerealiseerde baten en lasten per taakveld	272
4.4 Overzicht van specifieke uitkeringen (art. 58)	274
5. Bijlagen.....	282

1. Inleiding

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken over 2020 waarin het college van Gedeputeerde Staten verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en de inkomsten en uitgaven in 2020. Na de verkiezingen in 2019 was 2020 het eerste volledige jaar van dit college van Gedeputeerde Staten. Ongetwijfeld is de uitbraak van de corona-epidemie de meest ingrijpende gebeurtenis van het afgelopen jaar. De gevolgen van deze crisis zijn ongekend. Meer dan 20.000 Nederlanders zijn overleden en ruim 1,2 miljoen mensen zijn besmet geraakt. Om de uitbraak onder controle te krijgen, heeft de Rijksoverheid ingrijpende maatregelen moeten nemen die grote economische, maatschappelijke en sociale gevolgen hebben.

Kort na het uitbreken van de coronacrisis hebben Provinciale Staten twee belangrijke initiatieven genomen om noodhulp te kunnen geven en herstel te stimuleren (motie 41 en motie 42). De provincie heeft in 2020 ondersteuning geboden aan culturele instellingen. Daarnaast is in 2020 gewerkt aan het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds. Een uitgebreidere beschrijving van de impact die de COVID-19 pandemie op de provincie heeft gehad in 2020 is te vinden in de paragraaf hieronder.

De ambities van het provinciaal bestuur zoals verwoord in het coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken! zijn ongewijzigd. Wij maakten ons als provincie in 2020 sterk voor een duurzaam, bereikbaar, leefbaar en innovatief Noord-Holland. In de programmaverantwoording zijn de concrete resultaten die in 2020 zijn behaald terug te vinden.

In navolging van motie 174 over helder taalgebruik is van deze jaarstukken een animatievideo gepubliceerd volgens de richtlijnen voor taalniveau B1. Deze animatie video is, net als de meer toegankelijke webversie van deze jaarstukken te benaderen via de provinciale website op de [pagina 'financiën'](#).

Impact COVID-19 pandemie op de provincie

Door de anti-coronamaatregelen in maart 2020 heeft de provincie snel moeten omschakelen naar een andere manier van werken. Dat was anders voor iedereen: de medewerkers, leden van GS en PS en net zoals als voor alle inwoners van Noord-Holland. Digitaal werken en thuiswerken zijn daar de zichtbaarste uitingen van. De effecten van de maatregelen om corona tegen te gaan slaan terug op de provincie als geheel maar ook op organisatie zelf. Op hoofdlijnen heeft de provincie op het gebied van de eigen bedrijfsvoering soms extra kosten of andersoortige kosten gemaakt (denk aan ICT hulpmiddelen) of zijn kosten min of meer gelijk gebleven (zoals energiekosten) of zijn de kosten lager geworden vanwege teruggevallen reiskosten.

Alle subsidieprocessen zijn volgens planning doorlopen, maar de uitvoering van gesubsidieerde projecten is deels vertraagd. Hierbij is coulant omgegaan met de gemaakte afspraken, zodat projecten in een andere vorm of op een latere termijn alsnog worden uitgevoerd. In zijn algemeenheid zien we geen daling in het aantal aanvragen. Er worden in het kader van het Noodfonds en het Economisch herstel en duurzaamheidsfonds extra subsidies verstrekt. Binnen de grenzen van rechtmatig handelen zijn facturen zo snel mogelijk betaald en beschikkingen afgegeven. Binnen de verschillende portefeuilles (infra, bouwen, economie, cultuur) zijn extra bestuurlijke overleggen gehouden om de effecten te monitoren en zo nodig aan te kaarten bij het rijk. De commissaris van de Koning heeft zijn netwerkoeverleggen specifiek toegespitst op de ontstane situatie en bedrijfsleven en maatschappelijke partners bij elkaar gebracht. Via de website is de coronamonitor en impactanalyse met regelmaat gepubliceerd. Provinciale Staten hebben twee moties aangenomen voor concrete noodsteun en een economisch herstel- en

duurzaamheidsfonds (moties 41 en 42) waardoor het college van GS daadwerkelijk getroffen partijen financieel kon bijstaan. Door de uitvoering van motie 41 zijn via subsidies aan gemeenten culturele instellingen concreet gesteund (zie programma 7). Voor motie 42 is de eerste tranche uitgewerkt die in 2021 leidt tot specifieke uitgaven op de doelen van de motie waaronder verduurzaming van de gebouwde omgeving en de maatschappelijke sector. Voor dat laatste is cofinanciering van het rijk ontvangen.

Bovendien hebben Provinciale Staten motie 25 aangenomen voor het versnellen van infrastructurele werken ter bestrijding van de economische gevolgen voor de infrasector. In reactie hierop heeft het college van GS werkzaamheden geïdentificeerd die naar voren gehaald worden met een totale waarde van € 20 miljoen. Het gebruik van het openbaar vervoer is door corona drastisch afgenomen. Met gezamenlijke inspanningen van de provincie en vervoerbedrijven is het gelukt om het aanbod van openbaar vervoer in de hele provincie op peil te houden.

Voor specifieke beschrijvingen van wat er is gedaan wordt verwezen naar de inhoudelijke begrotingshoofdstukken.

Leeswijzer

In deze leeswijzer geven wij u een overzicht van de opbouw van de jaarstukken en lichten we een aantal algemene onderdelen toe. Het 'Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)' schrijft voor welke onderdelen verplicht moeten zijn opgenomen in de jaarstukken van een provincie. Onze jaarstukken voldoen aan die voorschriften.

De jaarstukken 2020 van de provincie Noord-Holland zijn als volgt opgebouwd:

- Inleiding en leeswijzer
- Jaarverslag
 - Programmaverantwoording
 - Paragrafen
- Jaarrekening
 - Overzicht van baten en lasten en toelichting
 - Balans en toelichting
 - Sisa-verantwoording
- Bijlagen

Jaarverslag

Het jaarverslag bestaat naast deze inleiding en samenvatting uit de programmaverantwoording en de paragrafen. De programma's en paragrafen sluiten verplicht aan op de indeling bij de programmabegroting 2020.

De jaarrekening

De financiële jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de balans. In de jaarrekening worden aan de hand van het overzicht van baten en lasten de verschillen ten opzichte van de actuele begroting gespecificeerd. De balans geeft de (ontwikkelingen in de) financiële positie van de provincie weer.

In één oogopslag

Programma

	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	561.585	554.512	507.322	47.190
Baten	-483.413	-472.507	-478.461	5.954
Saldo van baten en lasten	78.172	82.005	28.861	53.144
Storting reserves	273.800	391.892	372.390	19.503
Onttrekking reserves	-351.972	-468.829	-412.452	-56.378
Resultaat	0	5.067	-11.201	16.269

Analyse van het resultaat

Resultaat

Het rekeningresultaat 2020 bedraagt € 11,2 miljoen voordelig. Het begrote resultaat na de laatste begrotingswijziging bedroeg € 5,1 miljoen nadelig. Dit betekent dat het resultaat € 16,3 miljoen voordeliger is dan verwacht bij de laatste begrotingswijziging.

Uitgaven (lasten)

De provincie heeft in 2020 € 507,3 miljoen uitgegeven ten behoeve van de beleidsterreinen Openbaar bestuur, Bereikbaarheid, Water, Milieu, Ruimte, Groen en Cultuur en Erfgoed en Bedrijfsvoering. De uitgaven zijn € 47,1 miljoen lager dan begroot. Het grootste verschil in de uitgaven ten opzichte van de begroting zit in de programma's Bereikbaarheid, Ruimte en Groen. Binnen het programma Bereikbaarheid zijn de voornaamste oorzaken voor de lagere uitgaven een lagere besteding op de LED verlichting doordat een bedrag onterecht stond begroot. Daarnaast is minder groot onderhoud gepleegd aan wegen, minder gladheidsbestrijding door de zachte winter en is een aantal grote projecten verschoven naar 2021.

Binnen programma Ruimte is een bedrag vrijgevallen voor Europese Projecten Landbouw voor een garantieregeling. Deze was ten onrecht opgenomen. Daarnaast is minder onroerend goed verkocht in 2020, waardoor de verkoopkosten lager zijn. Ten slotte is een subsidie aan de Gemeente Haarlem voor het Koepelterrein niet meer in 2020 verleend omdat de aanvraag aangescherpt moest worden.

Binnen programma Groen is een aantal projecten vertraagd door langere voorbereidingstijd of wijziging in bestuurlijke afspraken. Daarnaast is aantal subsidies lager verleend dan begroot. Ten slotte zijn de uitgaven voor het Faunafonds lager dan begroot.

Inkomsten (baten)

De provincie heeft in 2020 € 478,5 miljoen aan inkomsten(baten) ontvangen. De grootste bronnen van inkomsten voor de provincie zijn:

- Lokale heffingen, provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting: € 223,7 miljoen;
- Algemene uitkering vanuit het Rijk, Provinciefonds: € 204,0 miljoen;
- Ontvangen dividend: € 13,4 miljoen.

Reservemutaties

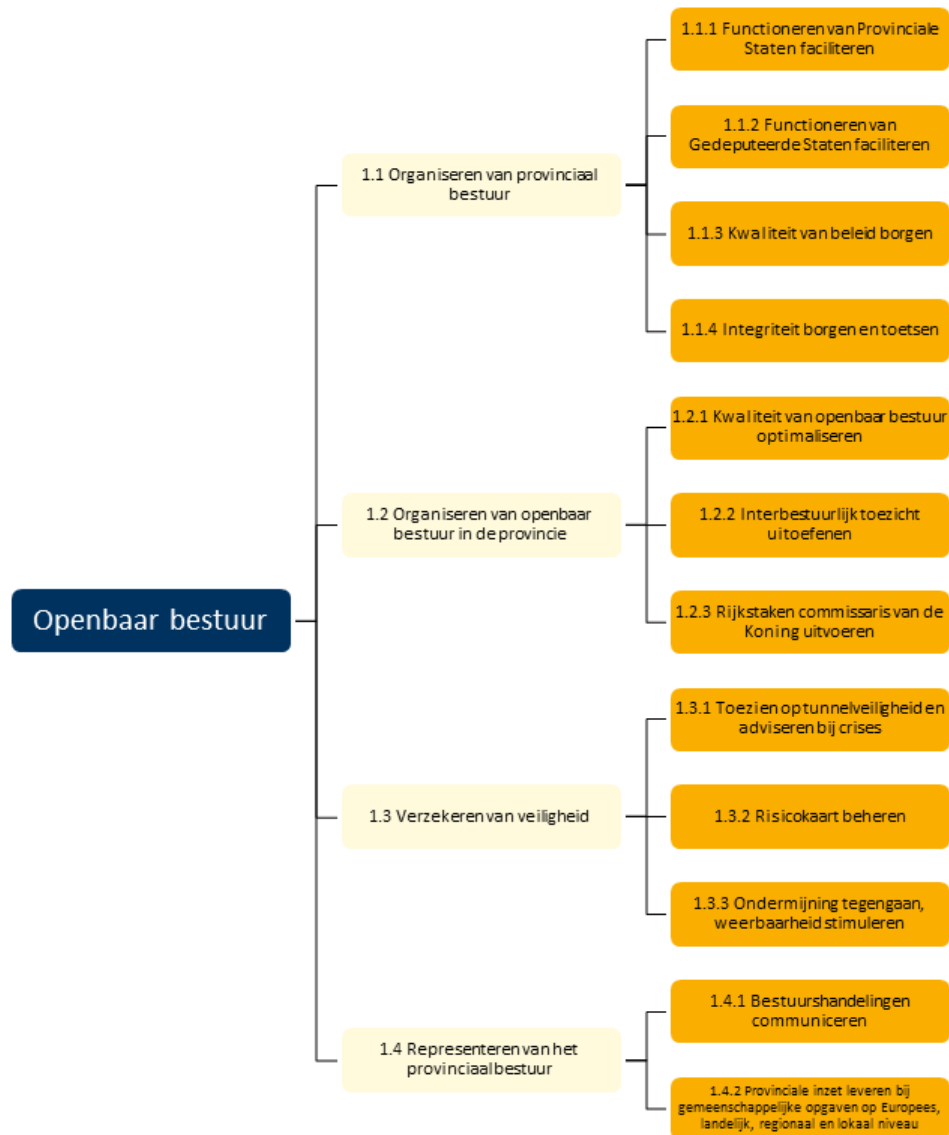
Vanuit de reserves is in 2020 € 289,6 miljoen onttrokken ten behoeve van uitgaven in 2020. Er is in 2020 € 355,4 miljoen gestort in de reserves ten behoeve van uitgaven in toekomstige jaren. Het resterende deel van de totale storting van € 372,4 miljoen en de totale onttrekkingen van € 412,5 miljoen zoals weergegeven in de tabel "in 1 oogopslag" bestaat uit een vrijval van reserves van € 105,9 miljoen en € 17,0 miljoen overheveling tussen verschillende reserves in het kader van de herschikking van de bestemmingsreserves in 2020.

Zie voor een volledige toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting het [overzicht baten en lasten \(5.1\)](#) en de toelichting hierop.

2. Programmaverantwoording 2020

2.1 Programma 1. Openbaar bestuur

Doelenboom

Maatschappelijk doel

Inwoners van Noord-Holland moeten kunnen rekenen op een goed functionerend bestuur. Wij zetten daar op in door de financiële handel en wandel van gemeenten strak te volgen, regelmatig te overleggen met gemeentebesturen, duidelijk te communiceren over wat we zelf doen en lobbyen voor Noord-Hollandse belangen in Europa en Den Haag.

Wettelijk beleidskader

- [Gemeentewet](#)
- [Provinciewet](#)
- [Wet revitalisering generiek toezicht](#)
- [Wet gemeenschappelijke regelingen](#)
- [Intrekingswet WGR+](#)
- [Wet algemene regels herindeling](#)
- [Beleidskader gemeentelijke herindeling](#), BZK, 2018
- [Ambtsinstructie commissaris van de Koning](#)

- [Wet veiligheidsregio's](#)
- [Wet Bibob](#)
- [Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels \(Warvw\)](#)
- [Regeling provinciale risicokaart](#)
- [Registratiebesluit externe veiligheid](#)
- [Wet milieubeheer](#)
- [Besluit externe veiligheid inrichtingen \(BEVI\)](#)
- [Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming](#)

Provinciaal beleidskader

- [Provinciaal beleidskader 'Bestuurskrachtige regio's in Noord-Holland', 2013](#)
- [Ruimtelijke-economische Actie-Agenda-2016-2020 \(MRA\)](#)
- [Europastrategie Noord-Holland 2017-2021](#)
- [IBT-beleid 2018-2021, inclusief Uitvoeringsplan 2019-2020](#)
- [Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Holland](#)
- [Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 \(GTK 2020\)](#)
- [Beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing](#)
- [Gedragscode integriteit voor Statenleden, duo-commissieleden, gedeputeerden en de commissaris van de Koning van de provincie NH 2012](#)
- [Beleidsregel Wet Bibob Noord-Holland 2019](#)
- [Instellingsbesluit Eenheid Screening en Bewakingsaanpak 2019](#)
- [Protocol bedreiging Statenleden en \(duo\)-commissieleden](#)
- [Protocol bedreiging bestuurders](#)
- Agenda weerbaar Noord-Holland
- [Ontwerp Evaluatiekader Subsidies 2018](#)

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 1			Openbaar bestuur	
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil *
Lasten	23.467	23.444	20.365	3.079
Baten	-119	-105	-77	-28
Saldo van baten en lasten	23.348	23.339	20.288	3.051
Storting reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-183	-1.192	-1.153	-39
Resultaat	23.165	22.147	19.135	3.012

*een positief verschil is voordelig

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
1.1.1	Randstedelijke Rekenkamer	Rekenkamerfunctie
1.4.2	Interprovinciaal Overleg	Belangenbehartiging provincies

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

2.1.1 Organiseren van provinciaal bestuur

Toelichting

Prioriteiten:

In de begroting 2020 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

2.1.1.1 Functioneren van Provinciale Staten faciliteren

Toelichting

Reguliere werkzaamheden ter facilitering van de leden van Provinciale Staten betreffen onder andere: het voorbereiden en afhandelen van Statenvergaderingen en commissievergaderingen, het organiseren van de Willem Arondéuslezing en het verwerken van binnengekomen schriftelijke vragen.

In 2020 zijn Provinciale Staten door de uitbraak van de pandemie COVID-19 meerdere malen van vergaderstructuur veranderd. Eerst van fysiek in de Statenzaal naar een 1,5 meter opstelling in Hotel Zuiderduin in Egmond, daarna naar een volledig digitale vergaderopstelling waarbij de meeste Statenleden en duo-commissieleden vanuit huis aan de Staten- en commissievergaderingen hebben deelgenomen. Indien Statenleden en duo-commissieleden niet vanuit huis deel konden nemen aan een vergadering was er de mogelijkheid om vanuit het kantoor op de Dreef deel te nemen.

Veel van de werkzaamheden welke door de Statengriffie worden ondersteund zijn digitaal uitgevoerd, zoals installatie van nieuwe Statenleden en duo-commissieleden, het uitvoeren van online technische briefings en het peilen van de stemmingen tijdens een Provinciale Statenvergadering.

De werkgroep Jeugd- en jongerenparticipatie is gestart met een pilot Anno X, een nieuwe vorm van jongerenparticipatie die coronaproof kon worden uitgevoerd. Anno X is een mediaprogramma voor en door jongeren, waarbij studenten van de Hogeschool InHolland onder begeleiding van professionals een semester lang zelf videorapportages maken voor social media en televisie, over de manier waarop jongeren aankijken tegen provinciale vraagstukken en het debat bij Provinciale Staten. Op 13 november vond een online gesprek plaats tussen scholieren en Statenleden nadat de scholieren zich hadden verdiept in onderwerpen zoals mobiliteit, economie en ruimte voor energieopwekking of woningbouw. Het online gesprek was een alternatief voor de jaarlijkse Provinciestrijd/NJR-dag, waarbij een aantal klassen van middelbare scholen naar het provinciehuis komt om daar aan de slag te gaan met provinciale vraagstukken en de ideeën erover te presenteren aan Statenleden.

De Ribbius Peletierpenning is uitgereikt door de werkgroep 100 jaar vrouwenkiesrecht en is op de drempel van de coronamaatregelen in goede orde verlopen. Mevrouw Van der Weit heeft de penning ontvangen voor haar inspanningen om vrouwen te introduceren in de lokale politiek.

De organisatie van de 15e Willem Arondéuslezing is uitgesteld naar het najaar van 2020 en heeft plaatsgevonden op 9 september. De lezing werd uitgesproken door de schrijver en historicus Ewoud Kieft. Slechts 200 bezoekers mochten de lezing vanwege de coronarichtlijnen in de kerk bijwonen. Toch konden anderen de lezing ook volgen omdat NH-media deze live uitzond op televisie. De Willem Arondéuslezing kan online worden teruggekeken.

In het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' is gesproken over het verbeteren van de samenwerking van Provinciale Staten met het college en het toegankelijker maken van het besluitvormingsproces. Vanuit het Presidium van 14 oktober 2019 is hiervoor de werkgroep Samenwerking PS & GS ingesteld.

Door de werkgroep is een enquête gehouden onder een selectie van huidige en oud-Statenleden over hoe de samenwerking tussen GS en PS wordt ervaren en wat verbeterpunten kunnen zijn. De uitkomsten hiervan zijn besproken in de werkgroep. De agenda voor bestuurlijke vernieuwing en burgerparticipatie is besproken in de commissie Economie, Financiën en Bestuur in januari 2021.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen 2018 (BBV indicator)	Percentage		54%	Betreft het opkomstpercentage in Noord-Holland Opkomstpercentage Nederland: 55%
Opkomst bij Tweede Kamerverkiezingen 2021 (BBV indicator)	Percentage		79%	Betreft het opkomstpercentage in Noord-Holland. Opkomstpercentage Nederland: 79%
Opkomst bij Provinciale Statenverkiezingen 2019 (BBV indicator)	Percentage		56%	Betreft het opkomstpercentage in Noord-Holland Opkomstpercentage Nederland: 56%
Organiseren en afhandelen van vergaderingen voor Provinciale Staten	Aantal	12	11	
Afhandelen binnengekomen schriftelijke vragen van Provinciale Staten	Aantal	150	127	
Rapporten van de Randstedelijke Rekenkamer	Aantal	3	1	

2.1.1.2 Functioneren van Gedeputeerde Staten faciliteren

Toelichting

Hier worden de kosten van het faciliteren van Gedeputeerde Staten verantwoord. Het betreft onder meer secretariële en administratieve ondersteuning, het vervoer van de GS-leden en het organiseren en uitvoeren van representatieve bijeenkomsten.

2.1.1.3 Kwaliteit van beleid borgen

Toelichting

Onderzoeken, evaluaties en monitoring vinden plaats om inzicht te krijgen in de effectiviteit van het gevoerde beleid, om te leren, om beleid tussentijds bij te sturen en om verantwoording af te leggen.

De volgende beleidsonderzoeken en -evaluaties zijn in 2020 uitgevoerd: Evaluatie totstandkoming Omgevingsvisie, Evaluatie Uitvoeringsregeling Groen - Recreatieve verbindingen - wandelnetwerk en toeristische overstappunten, Evaluatie verduurzaming glastuinbouw, Evaluatie eenmalige subsidies 2020 (subsidie Restauratie Fort Liebrug, subsidie Groene en Recreatieve verbindingen Haarlemmermeer, subsidie duurzaam watersysteem Park 21), Omgevingsscan 2019-2020.

In 2020 zijn de volgende viewers en dashboards opgesteld en/of geactualiseerd: OV-knooppunten planviewer, Viewer Warmtedataregister, Viewer Natuurbeheerplan, Viewer Omgevingsverordening, Viewer Waterrecreatie, Dashboard Wonen.

De belangrijkste in 2020 uitgevoerde/geactualiseerde monitors zijn: Coronamonitor, Monitor Wonen, Monitor Belevingsonderzoek OV-knooppunten, Barometer brede welvaart en welzijn, Monitor kantoren en bedrijventerreinen en Monitor detailhandel.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Uitgevoerde beleidsonderzoeken en -evaluaties	Aantal	5	5	
Opgestelde en geactualiseerde op data- en gis-analyse gebaseerde viewers en dashboards	Aantal	5	5	
Uitgevoerde monitors	Aantal	5	5	

2.1.1.4 Integriteit borgen en toetsen

Toelichting

GS onderzoeken de integriteit van partners van de provincie Noord-Holland. Het gaat om ontvangers van subsidies, aanvragers en houders van vergunningen, kopers van provinciaal vastgoed en winnaars van aanbestedingen. Door de betrokkenen en hun zakelijke relaties met behulp van open en gesloten bronnen te onderzoeken, minimaliseren GS het risico dat de samenwerking met de provincie door deze partijen wordt misbruikt voor het plegen van strafbare feiten zoals witwassen en milieucriminaliteit. De provincie Noord-Holland voert deze onderzoeken op verzoek ook uit voor de provincies Utrecht en Flevoland en incidenteel voor Noord-Hollandse gemeenten.

In 2020 zijn 142 Bibobtoetsen uitgevoerd. Voor de provincie Noord-Holland zijn 30 aanbestedingen, 13 vergunningaanvragen en 92 subsidies gescreend. Voor de provincies Utrecht en Flevoland zijn in totaal 7 onderzoeken uitgevoerd. Voorts zijn er 7 overige integriteitsonderzoeken uitgevoerd. Het rapport 'Uitvoering wet Bibob door gemeenten' is in januari 2020 gepubliceerd. De aanbevelingen zijn in 2020 uitgewerkt. De gemeenten hebben hierdoor meer ondersteuningsmogelijkheden aangereikt gekregen om het eigen Bibob-onderzoek zelfstandig uit te voeren. De provincie Noord-Holland deelt nog meer haar expertise en draagt zorg voor een stevig Bibob-netwerk in de provincie in samenwerking met de RIEC's (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum).

Voor de provinciale organisatie is een coördinator integriteit aangesteld, twee interne vertrouwenspersonen en één externe vertrouwenspersoon. De coördinator integriteit stelt een Jaarverslag Integriteit op dat ter verantwoording voor het gevoerde integriteitsbeleid wordt aangeboden aan PS. De vertrouwenspersonen verantwoorden hun werkzaamheden jaarlijks in het Jaarverslag vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en integriteit.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal uitgevoerde Bibobtoetsen	Aantal	100	142	De stijging van het aantal toetsen is een gevolg van het aanpassen van de werkwijze op meerdere werkvelden door structureel onderzoek uit te voeren met een risicogerichte benadering.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 1.1		Organiseren van provinciaal bestuur			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
1.1.1	Functioneren van Provinciale Staten faciliteren	4.739	4.177	4.364	-187
1.1.2	Functioneren van Gedeputeerde Staten faciliteren	3.891	3.047	2.439	608
1.1.3	Kwaliteit van beleid borgen	3.447	4.056	3.411	645
1.1.4	Integriteit borgen en toetsen	697	712	480	232
Totaal lasten		12.774	11.992	10.695	1.297
Totaal baten		-64	-50	-18	-32
Totaal saldo		12.710	11.942	10.677	1.265
Storting					
		0	0	0	0
Onttrekking					
		0	0	0	0
Resultaat		12.710	11.942	10.677	1.265

2.2.2 Organiseren van openbaar bestuur in de provincie

Toelichting

Prioriteiten:

- De kwaliteit van het openbaar bestuur is bevorderd door het voeren van overleg met gemeenten over hun bestuurlijke toekomst, het delen van kennis, gebruik te maken van de bevoegdheden van de provincie op grond van de Wet algemene regels herindelingen (Arhi), het subsidiëren van onderzoeken naar (versterking van) bestuurskracht en regionale samenwerking.
- In 2019 is door het Rijk, IPO en VNG het [Actieplan](#) toekomst van het (interbestuurlijk) toezicht opgesteld om uitvoering te geven aan de Agenda toekomst van het toezicht. In de periode 2020-2023 worden gezamenlijke trainingen aangeboden voor toezichthouders en toezichtontvangers in het voeren van de dialoog en het gezamenlijk vormgeven van risicogericht toezicht.
- In het verlengde van het Interbestuurlijk Programma 2018, waarin overheden hebben vastgelegd hoe met elkaar om te gaan, hebben wij samen met het Ministerie van BZK de Roadshow over de toekomst van het openbaar bestuur in Noord-Holland georganiseerd in december 2020.
- Het opstellen van de gezamenlijke ontwikkelagenda naar aanleiding van het Interbestuurlijk Programma 2018 is door de corona-maatregelen vertraagd. De geplande risicosessies zijn daardoor in 2020 niet gestart. Hiermee wordt nu in 2021 aangevangen.

Omgevingsfactoren:

- De ministerraad stelde in maart 2019 het nieuwe 'Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018' vast. Het beleidskader stelt stringenter voorwaarden aan het beginnen van een gemeentelijke herindeling (arhi-procedure) op initiatief van de provincie. Zo moet de provincie overleg voeren met de minister van BZK vóór een procedure te beginnen en moet er bij gemeenten sprake zijn van evidente bestuurskrachtproblemen waarvoor een oplossing uitblijft.

2.2.2.1 Kwaliteit van openbaar bestuur optimaliseren

Toelichting

De provincie heeft in 2020 diverse overleggen gevoerd met de gemeenten over hun bestuurskracht. Dit betrof de aanstaande herindelingen (Beemster-Purmerend, Amsterdam – Weesp en Langedijk- Heerhugowaard) en gesprekken over de bestuurlijke toekomst zoals met de gemeenten in regio Zaanstreek – Waterland. Gedeputeerde Staten hebben de wetsvoorstellen van advies voorzien en gezonden aan de minister. De Tweede Kamer heeft ingestemd met deze herindelingen.

Daarnaast heeft de provincie in november 2020 en in december 2020 gesproken met de directeur-generaal van BZK over de ervaringen met het 'Beleidskader gemeentelijke herindelingen' in Noord-Holland.

De provincie is deelnemer in de regionale samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam. De provincie heeft financieel bijgedragen aan het optimaliseren van het openbaar bestuur op metropoolniveau.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal bestuurlijke gesprekken gevoerd	Aantal	24	17	Door de installatie van de nieuwe portefeuillehouder en de COVID-19 maatregelen hebben minder overleggen plaatsgehad dan eerder ingeschat.
Aantal adviezen over herindelingen aan minister van BZK gegeven	Aantal	3	3	GS besloten 30 juni 2020 de adviezen naar de minister van BZK te zenden

2.2.2.2 Interbestuurlijk toezicht uitoefenen

Toelichting

GS zijn verantwoordelijk voor het interbestuurlijk toezicht (IBT) op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast houden GS ook toezicht op de waterschappen. GS kunnen in het kader van generiek (algemeen) toezicht als interbestuurlijk toezichthouder ingrijpen wanneer een gemeente, waterschap of gemeenschappelijke regeling de wettelijke taken niet goed uitvoert.

Via het financieel (specifiek) toezicht bevorderen GS een gezond en evenwichtig financieel beleid en beheer bij gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. GS kunnen zo nodig gemeenten onder preventief toezicht plaatsen (gemeenten hebben vooraf goedkeuring van GS nodig).

IBT Beleid 2018-2021 geeft de wijze aan waarop binnen de provincie Noord-Holland het interbestuurlijk toezicht (IBT) wordt uitgevoerd. Het jaarlijkse Uitvoeringsplan IBT geeft de accenten van het interbestuurlijk toezicht aan voor dat jaar. Het IBT-beleid en de thema's uit het Uitvoeringsplan 2019-2020 worden in 2021 geëvalueerd.

De provincie Noord-Holland maakt jaarlijks de beoordelingsresultaten van het Interbestuurlijk Toezicht openbaar. Het jaarverslag 2020 en de resultaten van de beoordelingen van alle gemeenten over 2020 worden op www.noord-holland.nl/ibt vermeld. Om de beoordelingen van alle gemeenten inzichtelijk te maken zijn de gegevens ook verwerkt in de interactieve kaart.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Alle gemeenten/gemeenschappelijke regelingen beoordeeld a.d.h.v. vastgesteld toezichtregime en waterschappen beoordeeld	Percentage	100	80	De bijzondere tijd heeft druk gezet op het halen van het jaarlijkse doel (alle gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen volledig geanalyseerd te hebben). De prioriteit lag bij degene die de meeste aandacht nodig hadden. De overige niet (volledig) behandelde gemeenten, regelingen en waterschappen zullen in 2021 in ieder geval aan nader onderzoek worden onderworpen.
In Uitvoeringsplan bepaalde verdiepingsonderzoeken en praktijktoetsen uitgevoerd	Percentage	100	70	De themaonderzoeken Brandveiligheid zorginstellingen en Illegaal gebruik agrarische opstallen zijn afgerond. Evenementen, Veiligheid platte daken en Gewasbeschermingsmiddelen worden in 2021 afgerond.

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Toezichtoordelen over voorgaand jaar gepubliceerd	Percentage	100	100	
Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht (BBV indicator)	Aantal		0	Totaal Nederland: 4 Zie ook: www.waarstaatjeprovincie.nl

2.2.2.3 Rijkstaken commissaris van de Koning uitvoeren

Toelichting

Als rijksheer heeft de commissaris van de Koning (cvdK) diverse taken die zijn vastgelegd in de ambtsinstructie. Over de uitvoering van zijn rijkstaken is de cvdK verantwoording verschuldigd aan de minister van BZK.

In 2020 heeft de cvdK in het kader van het bevorderen van de samenwerking een verkenninng laten uitvoeren over het thema omgangsvormen tussen raad, college en burgemeester. Deze verkenning is onder andere gebruikt als onderlegger van een bijeenkomst voor griffiers.

In de gemeenten Koggenland, Uitgeest en Wormerland is een nieuwe burgemeester geïnstalleerd. In de gemeenten Alkmaar, Beemster, Bergen, Uitgeest en Waterland heeft de cvdK in 2020 waarnemend burgemeesters benoemd. De burgemeester van Blaricum is in 2020 herbenoemd.

Nadat de cvdK in 2019 kennismakingsgesprekken heeft gevoerd met alle burgemeesters en dijkgraven van Noord-Holland, is de focus in 2020 verplaatst naar de reguliere jaargesprekken. In het kader van functieonderhoud houdt de cvdK volgens een vaste cyclus in het eerste, derde en vijfde jaar van de ambtstermijn voortgangsgesprekken (zogenaamde jaargesprekken) met de burgemeesters in Noord-Holland. In 2020 zijn de geplande jaargesprekken voor 100% gerealiseerd.

In 2020 heeft de cvdK minder ambtsbezoeken afgelegd dan voorzien, omdat veel bezoeken vanwege de corona-maatregelen geen doorgang konden vinden. In 2020 heeft de cvdK een ambtsbezoek gebracht aan 6 gemeenten: Hilversum, Oostzaan, Velsen, Hollands Kroon, Heiloo en Aalsmeer.

Vanwege de corona-maatregelen vonden er in 2020 minder bezoeken van het Koninklijk Huis plaats, ook in Noord-Holland. Het Koninklijk Huis heeft nog wel (digitale) bezoeken afgelegd, maar vanwege de coronacrisis is het gevolg klein gehouden. De cvdK is bij de meeste bezoeken dus niet aanwezig geweest. De cvdK of de loco-commissaris hebben in 2020 in totaal 5 bezoeken begeleid.

De cvdK heeft in 2020 41 bemiddelingsverzoeken ontvangen en afgehandeld. Voor een koninklijke onderscheiding werden 497 adviezen afgegeven aan de Kanselarij der Nederlandse Orde. De cvdK heeft voorts over 5 aanvragen voor (bestendiging van) het predicaat Koninklijk en over 10 aanvragen voor het predicaat Hofleverancier geadviseerd. 11 verenigingen hebben een Koninklijke Erepenning aangevraagd, waarover de cvdK heeft geadviseerd aan de Dienst van het Koninklijk Huis. Er zijn 5 verzoeken om een provinciale erepenning afgehandeld.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Ingediende bemiddelingsverzoeken van inwoners zijn alle in behandeling genomen	Percentage	100	100	

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Ambtsbezoeken aan alle gemeenten in NHAantal gespreid over 2019 en 2020		20	6	In 2020 heeft de cvdK minder ambtsbezoeken afgelegd dan voorzien, omdat veel bezoeken vanwege de coronamaatregelen geen doorgang konden vinden.
Kennismakingsgesprekken met burgemeesters en dijkgraven in NH	Percentage	100	100	In 2020 is gekeken naar de jaargesprekken met burgemeesters (zie toelichting). Hiervan zijn 100% van de geplande gesprekken gerealiseerd.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 1.2		Organiseren van openbaar bestuur in de provincie			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
1.2.1	Kwaliteit van openbaar bestuur optimaliseren	2.101	2.718	2.369	349
1.2.2	Interbestuurlijk toezicht uitoefenen	1.547	1.585	1.040	545
1.2.3	Rijkstaken commissaris van de Koning uitvoeren	1.158	1.029	684	345
Totaal lasten		4.806	5.332	4.092	1.240
Totaal baten		-43	-43	-39	-4
Totaal saldo		4.763	5.289	4.052	1.237
Storting					
		0	0	0	0
Onttrekking					
		0	0	0	0
Resultaat		4.763	5.289	4.052	1.237

2.3.3 Verzekeren van veiligheid

Toelichting

Prioriteiten:

- De gestelde prioriteiten voor 2020 zijn vanwege de coronacrisis in een ander licht komen te staan. Veel bestuurlijke aandacht van de commissaris is uitgegaan naar de bevordering van de samenwerking door de organisatie van bestuurlijke netwerkbijeenkomsten. Met aandacht voor de maatschappelijke en economische impact van de coronacrisis voor overheden, bestuurders, vitale infrastructuur en bedrijven. Dat neemt niet weg dat er toch ook de nodige aandacht en inzet is geweest met betrekking tot de aanpak van ondermijning en de (bestuurlijke) weerbaarheid.

2.3.3.1 Toezien op tunnelveiligheid en adviseren bij crises

Toelichting

Tunnelveiligheid is een verantwoordelijkheid van GS. Om de advisering en het toezicht te organiseren is de veiligheidsbeambte belegd bij het kabinet van de commissaris van de Koning.

Sinds de komst van veiligheidsregio's in 2010, is het aantal incidenten waarin acuut optreden van de cvdK nodig was afgenomen tot nul. Om die reden is de ambtelijke crisisorganisatie ter ondersteuning van de cvdK afgeschaald en de piketdienst van 24 uur 7 dagen per week van het kabinet opgeheven. De crisisrespons ligt nu geheel bij de veiligheidsregio's.

De cvdK organiseert voor de bestuurders van overheden, vitale infrastructuur en bedrijven jaarlijks nog wel twee netwerkbijeenkomsten onder de titel 'Bestuurlijk overleg veiligheid en crisisbeheersing' (BOVC). In deze bijeenkomsten bespreken de deelnemers thema's rond veiligheid en crisisbeheersing. In 2020 is in het verlengde daarvan ook een bestuurlijke netwerktafel mitigatie en herstel corona opgericht die inmiddels drie keer bij elkaar is geweest onder voorzitterschap van de cvdK.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
2 bestuurlijke netwerkbijeenkomsten t.a.v. een actueel thema georganiseerd, alsmede 1 ambtelijke en 1 bestuurlijke workshop crisisbeheersing	Aantal	4	7	2 x BOVC, 3 x netwerktafel mitigatie en herstel corona, 2 x kopgroep ondermijning (zie toelichting)
Alle vergadering van het Algemeen Bestuur van veiligheidsregio's in NH zijn door liaison van de commissaris van de Koning bijgewoond	Percentage	100	100	
Piketorganisatie is 24 uur, 7 dagen per week beschikbaar	Percentage	100	n.v.t.	In 2019 is de piketdienst opgeheven

2.3.3.2 Risicokaart beheren

Toelichting

Met de Risicokaart krijgen burgers een overzicht van risico's in hun omgeving die kunnen leiden tot rampen en ongevallen. Voor het actueel houden van de gegevens in de Risicokaart werkt de provincie nauw samen met gemeenten en omgevingsdiensten. De behaalde actualiteit van de Risicokaart is in 2020 lager dan begroot. Eén van de redenen voor deze lagere actualiteit is de komst van een nieuw Register Gevaarlijke Stoffen. Hierdoor voelen niet alle betrokkenen meer de noodzaak om het bestaande Register bij te houden. Voor de productie en vormgeving van de Risicokaart wordt in IPO-verband samengewerkt met de andere provincies. Voor het technische beheer en de doorontwikkeling van de Risicokaart wordt een jaarlijkse bijdrage aan het IPO verstrekt.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Actualiteit van de Risicokaart	Percentage	90% van de risico-objecten is in de risicokaart opgenomen	70%	Een reden voor de lagere actualiteit van de risicokaart is de komst van een nieuw register gevaarlijke stoffen; hierdoor voelen niet alle betrokkenen meer de noodzaak om het bestaande register bij te houden.

2.3.3.3 Ondermijning tegengaan, weerbaarheid stimuleren

Toelichting

In deze coalitieperiode is er vanuit de provincie aandacht voor de aanpak van ondermijning. Het thema is opgenomen in het huidige coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken!'. Er is budget beschikbaar gesteld voor de aanpak ervan. De ervaringen en resultaten van het project Versterking Kwaliteit en Integriteit Lokaal Bestuur uit 2018-2019, alsmede de richtinggevende uitspraak uit het coalitieakkoord hebben in de eerste helft van 2020 geleid tot het opstellen en vaststellen van de Agenda Weerbaar Noord-Holland (hierna: Agenda).

Verantwoording van de voortgang van de Agenda vindt plaats door middel van een voortgangsbericht aan PS. Het eerste voortgangsbericht volgt in de eerste helft van 2021. Hierin zal onder meer worden gerapporteerd over de evaluatie van de Noord-Hollandse aansluiting op Meld Misdaad Anoniem.

Door de coronacrisis is een aantal activiteiten in de tijd naar achteren geschoven. Dat geldt ook voor de uitvoering van de Quickscans Gemeentelijke Weerbaarheid bij de Noord-Hollandse gemeenten. De uitrol hiervan bij andere Noord-Hollandse gemeenten borduurt voort op de succesvolle pilot hiervan bij drie gemeenten in 2019 en 2020. Het aanbestedingstraject voor de uitrol is afgerond. In januari 2021 zullen samen met het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum) Noord-Holland, twee onderzoeksbureaus en de gemeenten hiermee starten.

Zoals in de Agenda is opgenomen, zou het in 2019 gestarte onderzoek door een onafhankelijk onderzoeksinstituut naar de provinciale weerbaarheid nog aanbevelingen opleveren naar kwetsbaarheden in de eigen organisatie. Met dit onderzoek is een eerste basis gelegd voor de oplevering van een provinciaal weerbaarheidsbeeld. Het opgeleverde rapport voldeed echter onvoldoende aan de verwachtingen en de gegeven onderzoeksoopdracht. Daarop is besloten om met twee andere onderzoeksbureaus een nieuw traject in te gaan om de eigen kwetsbaarheden in beeld te brengen. Dit onderzoek wordt afgerond in het eerste kwartaal van 2021. De aanbevelingen hieruit zullen samen met het eerder afgeronde interne audit-onderzoek naar weerbaarheid leiden tot een actieplan gericht op de eigen organisatie.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Gemeenten/regio's beschikken over een quick scan over hun bestuurlijke weerbaarheid	Aantal	20	3	Door de coronacrisis heeft dit vertragingsproces opgelopen. In januari 2021 wordt gestart met een grootschalige uitrol van de Quickscan.
De provincie beschikt over een actueel ondermijningsbeeld en een quick scan over de bestuurlijke weerbaarheid	Percentage	100	90	Eindrapport wordt in 2021 opgeleverd. Zie toelichting.
Er is een strategisch handelingsperspectief opgesteld	Percentage	100	100	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 1.3		Verzekeren van veiligheid		
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil

1.3.1	Toezen op tunnelveiligheid en adviseren bij crises	177	181	92	89
1.3.2	Risicokaart beheren	167	136	79	57
1.3.3	Ondermijning tegengaan, weerbaarheid stimuleren	150	316	179	137
Totaal lasten		494	633	350	283
Totaal baten					
Totaal saldo		494	633	350	283
Storting					
		0	0	0	0
Onttrekking					
		0	0	0	0
Resultaat		494	633	350	283

2.4.1 Representeren van provinciaal bestuur

Toelichting

Prioriteiten:

- Gedeputeerde Staten hebben in 2020 een nieuw sponsorbeleid en een communicatieaanpak vastgesteld.
- De herdenking en viering van 75 jaar vrijheid heeft (in gewijzigde vorm) plaatsgevonden. Sail Amsterdam kon door corona helaas niet doorgaan.

2.4.1.1 Bestuurshandelingen communiceren

Toelichting

De provincie wil haar zichtbaarheid vergroten, zodat bekendheid met en vertrouwen in het werk van de provincie toeneemt. Zo blijven de Noord-Hollanders goed geïnformeerd over wat we doen. Zo kunnen zij het beleid en de uitvoering daarvan beoordelen én beïnvloeden.

In 2020 zijn er een nieuw sponsorbeleid en een nieuwe communicatieaanpak opgesteld. Helaas gingen veel gesponsorde evenementen door corona niet door, waaronder Sail Amsterdam. Wel is een incidentele ruimere sponsorregeling opgesteld, om meer evenementen die wel door konden gaan in aanmerking te laten komen voor ondersteuning. Belangrijk speerpunt voor 2020 was daarnaast de verbetering van de arbeidsmarktcommunicatie. De provincie versterkt haar profiel als aantrekkelijke werkgever en verbetert communicatie over vacatures. Verder zijn online middelen zoals website en Facebookpagina's verder geregionaliseerd, zodat inwoners makkelijker voor hen persoonlijk relevante informatie kunnen vinden.

Ook stond 2020 in het teken van 75 jaar vrijheid. Vanwege de viering van dit lustrum zijn in alle provincies, in nauwe samenwerking met het 4 en 5 mei-comité, extra initiatieven ontwikkeld om brede betrokkenheid te creëren. Door corona zag het herdenkingsjaar er anders uit dan voorzien, maar veel activiteiten hebben in gewijzigde vorm wel doorgang kunnen vinden. Zo is er een subsidieregeling ingesteld voor lokale initiatieven rond de herdenking van 75 jaar vrijheid, hebben 500 Noord-Hollanders in het provinciehuis samen de Noord-Hollandse foto's voor het

landelijke project 'WOII in 100 foto's' geselecteerd en zond 3FM op 5 mei vanuit ons provinciehuis een digitaal bevrijdingsfestival uit.

2.4.1.2 Provinciale inzet leveren bij gemeenschappelijke opgaven op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau

Toelichting

Regionale samenwerking krijgt op verschillende schaalniveaus vorm. In 2020 is de nieuwe MRA Agenda 2.0 vastgesteld door alle 35 MRA-deelnemers, waaronder de provincie. Daarnaast krijgen de verkenningen naar regionale samenwerkingsagenda's tussen provincie en bestuurlijke deelregio's steeds meer vorm. Het uiteindelijke product, de vorm en de inhoud van een regionale samenwerkingsagenda, dan wel de onderlinge uitvoeringsafspraken, verschilt per regio en is een resultaat van een gezamenlijk proces. Het proces van meer onderlinge afstemming en inzicht in de regionale opgaven speelt ook in op de gewenste partnerschapsrol van de provincie (actiepunt uit de Omgevingsscan 2020). Als gevolg van COVID-19 is er vertraging in deze ontwikkeling. GS hebben, ook als gevolg van COVID-19, slechts één fysiek regiobezoek kunnen afleggen in 2020 (regio Alkmaar).

De provincie is vertegenwoordigd door twee adviseurs Public Affairs in Den Haag, die Haagse ontwikkelingen volgen en delen met het provinciaal bestuur en de ambtelijke organisatie. Ook hebben de adviseurs actief actuele Noord-Hollandse dossiers onder de aandacht van Tweede Kamerleden gebracht, onder meer door (digitale) werkbezoeken aan relevante Noord-Hollandse projecten te organiseren en (digitale) gesprekken te arrangeren, onder meer tussen Kamerleden en gedeputeerden.

Daarnaast wordt Noord-Holland ambtelijk vertegenwoordigd in Brussel en is de provincie bestuurlijk vertegenwoordigd in relevante Europese netwerken, zoals het Comité van de Regio's en CPMR (het netwerk van maritieme en kustregio's). Gedeputeerde Zaal volgde in 2020 de heer Van der Hoek op als lid van het Comité van de Regio's en is daarbinnen namens de Nederlandse delegatie woordvoerder op het gebied van landbouw- en plattelandsbeleid. De commissaris van de Koning werd in 2020 benoemd tot IPO-vertegenwoordiger Europa en gekozen tot voorzitter van het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel. Gedeputeerde Loggen, die sinds 2016 vicepresident voor Klimaat & Energie van CPMR was, werd in oktober 2020 gekozen tot president van dit netwerk. Ook zijn er in 2020 EFRO-projecten (zowel Kansen voor West als Interreg) beschikt die met € 8,2 ton provinciale cofinanciering werden ondersteund. Dit verschaftte deze projecten een totaal subsidiabel projectbudget van € 5,7 miljoen voor innovatieve projecten op het gebied van circulaire economie, energietransitie en duurzaam en slim transport.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
(Regionale) samenwerkingsverbanden (afhankelijk van afspraken met regio's)	Aantal	2	1	In 2020 is de nieuwe MRA-agenda 2.0 vastgesteld. Er is in 2020 geen regionale samenwerkingsagenda tussen PNH en een bestuurlijke deelregio vastgesteld.

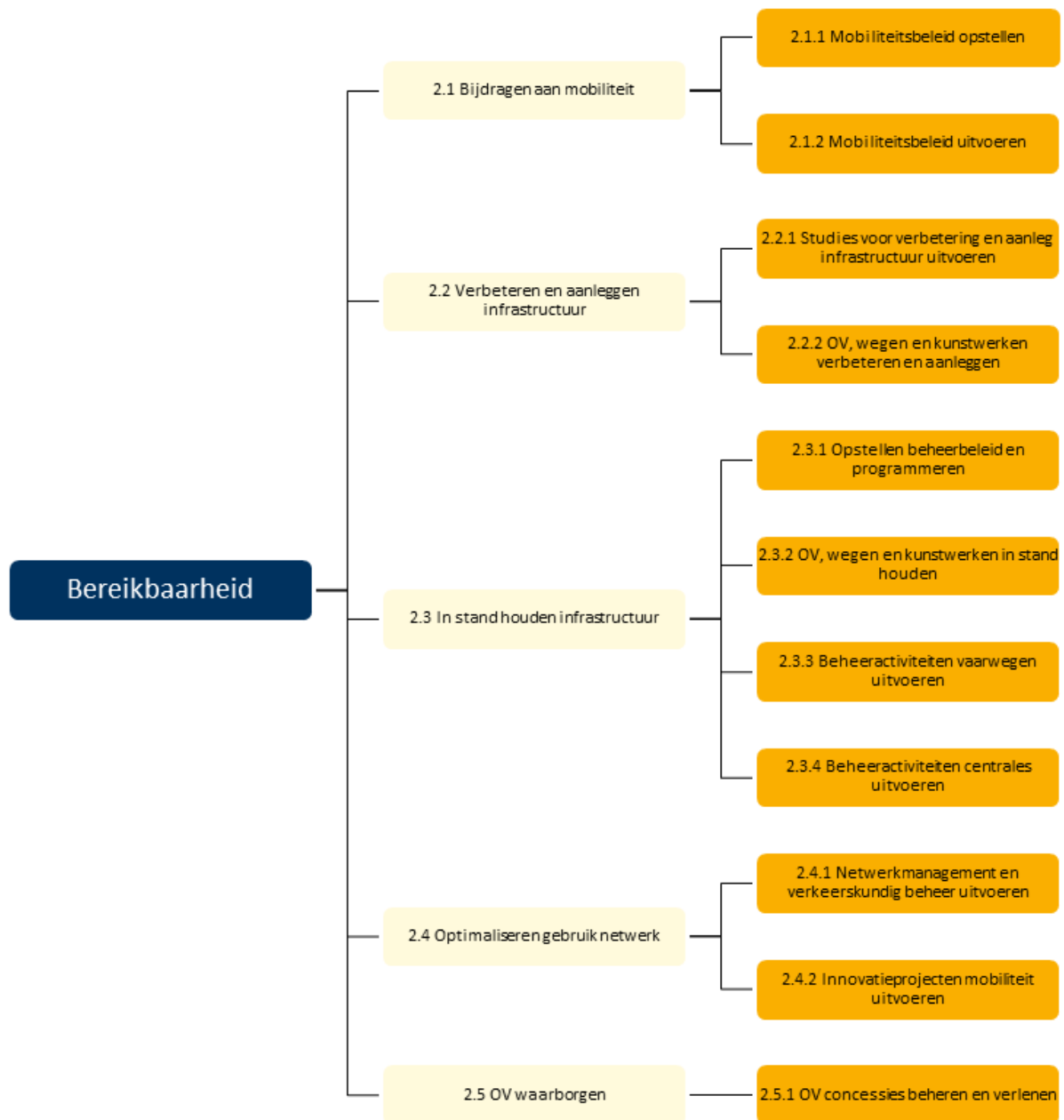
Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 1.4	Representeren van provinciaal bestuur			
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil

1.4.1	Bestuurshandelingen communiceren	2.092	1.353	1.255	98
1.4.2	Provinciale inzet leveren bij gemeenschappelijke opgaven op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau	3.301	4.134	3.974	160
	Totaal lasten	5.393	5.487	5.229	258
	Totaal baten	-12	-12	-19	7
	Totaal saldo	5.381	5.475	5.210	265
Storting					
1.4.2	Reserve Cofinanciering Europese Projecten	0	0	0	0
Onttrekking					
1.4.2	Reserve Cofinanciering Europese Projecten	-183	-1.192	-1.153	-39
	Resultaat	5.198	4.283	4.056	227

2.2 Programma 2. Bereikbaarheid

Doelenboom

Maatschappelijk doel

Onze ambitie is dat de inwoners van Noord-Holland zich slim, schoon en veilig kunnen verplaatsen. En dat bedrijven hun goederen snel en betrouwbaar op de plaats van bestemming kunnen leveren. Wij hebben ons ingezet voor het versterken van mobiliteitsopties die hieraan bijdragen, zoals goede OV-verbindingen, uitstekende (fiets)infrastructuur voor alle vormen van vervoer, en technologische innovatie.

Wij werken samen met andere overheden in de regio's aan ruimtelijke ontwikkelingen en de aanleg van infrastructuur.

In 2020 zijn de OV-concessies voor de regio Gooi en Vecht definitief gegund. Het gebruik van het OV is door corona drastisch afgenomen. Ondanks enkele noodzakelijke aanpassingen, is het aanbod van OV in de hele provincie op peil gehouden, en is met de OV-bedrijven afgestemd hoe in de nieuwe situatie toch de dienstregeling zo goed als mogelijk kon worden uitgevoerd.

In 2020 hebben we geïnvesteerd in verbetering van de provinciale infrastructuur. Er is gestudeerd op oplossingen voor knelpunten en investeringsprojecten zijn voorbereid en uitgevoerd. Bestaande infrastructuur is onderhouden door zelfstandig vervangingsprojecten uit te voeren en door samen met onze gebiedsaannemers het variabel en dagelijks onderhoud zo efficiënt mogelijk te organiseren. Daarbij heeft de provinciale infrastructuur ook in 2020 het kwaliteitsniveau gehaald, dat in de nieuwe Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2027 is vastgelegd.

In 2020 is het nieuwe integrale Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) in PS vastgesteld. Hiermee is een integraal programma gemaakt waarin zowel de nieuwbouwprojecten (voorheen PMI) als de onderhoudsprojecten (voorheen PMO) zijn samengevoegd.

Wettelijk beleidskader

- [Omgevingswet \(2016\)](#)
- [Wet personenvervoer 2000](#)
- [Wegenverkeerswet \(1994\)](#)
- [Wegenwet \(1930\)](#)
- [Klimaatakkoord \(2019\)](#)
- [Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030](#)

Provinciaal beleidskader

- [Omgevingsvisie NH2050](#)
- [Investeringsstrategie NH infrastructuur](#)
- [Investeringsagenda doorstroming OV 2015-2020](#)
- [Beleidskader Verkeersmanagement 2015-2020](#)
- [Koers Smart Mobility \(2018\)](#)
- [Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018-2019](#)
- [Actieplan geluid](#)
- [Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen \(2014\)](#)
- [Visie OV2020](#)
- [Perspectief Fiets](#)

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 2			Bereikbaarheid	
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	267.118	251.966	230.326	21.639
Baten	-35.857	-13.248	-14.623	1.375
Saldo van baten en lasten	231.261	238.718	215.703	23.015
Storting reserves	143.907	216.154	194.160	21.993
Onttrekking reserves	-260.674	-337.305	-296.776	-40.529
Resultaat	114.493	117.566	113.087	4.479

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
2.4.1	Beheersregeling Amstel	Beheer van de Amstel (het beheer van de Amstel is overgedragen van de provincie aan het Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vechtstreek).
2.5.1	Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer voor de reiziger.

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

2.2.1 Bijdragen aan mobiliteit

Toelichting

Prioriteiten

Ten aanzien van de in de begroting aangegeven prioriteiten is de volgende voortgang te melden.

- Agenda Mobiliteit: In 2020 is gestart met het opstellen van het Perspectief Mobiliteit (voorheen Agenda Mobiliteit).
- MRA-programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid: In 2020 zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd en is gewerkt aan een Uitvoeringsagenda.
- Regionaal Openbaar Vervoer Toekomstbeeld 2040: In 2020 is een plan van aanpak voor een onderzoeksagenda opgesteld. Deze is besproken met de Staten en de gemeenten.
- Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) Noord-Holland en Flevoland: In 2020 is voornamelijk gewerkt aan het fundament voor het Regionaal Mobiliteitsprogramma.
- Regionale Uitvoeringsprogramma's Verkeersveiligheid: In 2020 is de provincie samen met de gemeenten, waterschappen, RWS, politie, Openbaar Ministerie en maatschappelijke partners gekomen tot risicoanalyses per regio. In 2020 leverden wij onder andere door middel van de subsidieregeling Kleine Infrastructuur, Doortrappen en gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid (verkeerseducatie) een bijdrage aan een verkeersveilige omgeving.
- Goederenvervoer over water: in 2020 is de potentie van het provinciaal vaarwegennet onderzocht en zijn diverse gesprekken met partners opgestart en inhoudelijke analyses uitgevoerd.
- Programma Bereikbaarheid Kust Zuid-Kennemerland: In 2020 is samen met de regio gestart met het opstellen van een strategische (mobiliteits)agenda. De uitwerking hiervan is voorzien in 2021.

2.2.1.1 Mobiliteitsbeleid opstellen

Toelichting

Wij werken samen met andere overheden in de regio's aan ruimtelijke ontwikkelingen en de aanleg van infrastructuur. Daarvoor bestaan verschillende samenwerkingsverbanden, zoals het Rijk- en regioprogramma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB). Al deze partijen zijn nodig, want de opgaven in de MRA zijn urgent, complex en ze overstijgen beleidsterreinen en verantwoordelijkheden van de verschillende overheidslagen.

OV-toekomstbeeld

Om een vervolg te geven aan de uitwerking van het toekomstbeeld heeft de provincie Noord-Holland in 2020 een onderzoeksagenda tot en met 2023 opgesteld. Voor de provincie Noord-Holland staan hierin 17 bus- en tramambities centraal.

Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP)

In 2020 is een nulmeting CO₂-uitstoot Mobiliteit Noord-Holland en Flevoland uitgevoerd, is de 80%-versie van het RMP opgeleverd en is een overzicht opgesteld van maatregelen die partners al nemen of van plan zijn te gaan nemen.

BO MIRT

De samenwerking in programma's en studies heeft in het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) voor Noordwest Nederland van 25 november 2020 geleid tot afspraken die van belang zijn voor Noord-Holland.

Goederenvervoer over water

De potentie van het provinciaal vaarwegennet is onderzocht en de conclusie was dat er potentie is voor een modal shift van weg naar water, maar dat het bevaarbaar maken van het kernnet voor grotere schepen alleen tegen hoge kosten plaats kan vinden. Met de gemeente Alkmaar is overleg geweest over havenontwikkeling in de Boekelermeer. Tot slot is op basis van een business case (voor het vervoeren van afval over water tussen Lelystad, Almere, Zaandam, Alkmaar, Den Helder en Texel) met de Huisvuilcentrale Alkmaar en de betreffende gemeenten het gesprek gestart over een mogelijke modal shift.

Perspectief Mobiliteit

In 2020 is gestart met het opstellen van het Perspectief Mobiliteit (voorheen Agenda Mobiliteit). Dit document biedt inzicht en overzicht in de opgaven voor de provincie op het gebied van mobiliteit, in samenhang met de opgaven voor duurzame verstedelijking, klimaatverandering en gezondheid en van het beleid dat we zelf en samen met partners hebben opgesteld. Het Perspectief werkt de ontwikkel- en sturingsprincipes uit de Omgevingsvisie uit in concrete opgaven voor mobiliteit, principes voor het werken aan de mobiliteitstransitie en een afwegingskader om te kunnen prioriteren, dat gekoppeld is aan de investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNH*i*).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
PS stellen voor de zomer (2020) de jaarlijkse actualisatie in programma als onderdeel van de agenda Mobiliteit vast	Aantal	0	0	n.v.t.
PS worden aan het eind van het jaar geïnformeerd over het BO MIRT	Aantal	1	1	n.v.t.

2.2.1.2 Mobiliteitsbeleid uitvoeren

Toelichting

Aan de hand van verschillende uitvoeringsregelingen zijn subsidies verstrekt aan andere wegbeheerders voor het realiseren van provinciale doelen. Bovendien is gewerkt aan de doorontwikkeling van deze regelingen richting een regionale werkwijze.

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030

Met het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 hebben Rijk en regio een vernieuwde visie op de verkeersveiligheidsaanpak gegeven. De provincie Noord-Holland heeft deze landelijke visie vertaald in de '[Opgave Verkeersveiligheid Noord-Holland 2030](#)' en uitgewerkt in de '[Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid](#)' (2019). In de [jaarverantwoording 2020](#) staat welke maatregelen van de uitvoeringsagenda in 2020 zijn uitgevoerd.

Subsidieregeling Gedragsbeïnvloeding Verkeersveiligheid

Met deze regeling stimuleert de provincie verkeerseducatie aan scholieren in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. In 2020 (schooljaar 2020-2021) is subsidie gegeven aan projecten voor verkeerseducatie in het basisonderwijs (16 projecten) en het voortgezet onderwijs (11 projecten). Elk project wordt op verschillende scholen in Noord-Holland aangeboden.

Subsidieregeling Doortrappen

In 2020 hebben zeven Noord-Hollandse gemeenten van de provincie subsidie ontvangen om met het programma te starten. Dat zijn Alkmaar, Den Helder, Haarlem, Hollands Kroon, Schagen, Texel en Wijdereen.

Subsidieregeling Kleine Infrastructuur 2020

Deze subsidieregeling is bedoeld voor wegbeheerders (met uitzondering van het gebied van de Vervoerregio Amsterdam) om de lokale infrastructuur verkeersveiliger te maken. In 2020 zijn 29 projecten gesubsidieerd. Daarbij gaat het onder andere om het aanleggen van oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers, het realiseren van gescheiden fietspaden en het aanleggen van rotondes.

Subsidieregeling Regionaal Fietsnetwerk 2020

Voor het versneld opwaarderen van een aantal MRA-doorfietsroutes heeft de provincie ruim € 16 miljoen beschikbaar gesteld. Voor het aanpakken van de provinciale infrastructuur is in het [iMPI 2021-2028](#) (PS 16 november 2020) een aantal projecten op het provinciaal areaal opgenomen.

Deze zijn inmiddels in de studie- of planfase:

- Fietstunnel Velsers-traverse.
- Ontbrekende schakel langs N208 Santpoort-Noord.
- Doorfietsroutes langs de N232.
- Doorfietsroute Kruiswegcorridor.
-

We zetten subsidies in voor het aanpakken van infrastructuur van derden (zoals gemeenten). In 2020 zijn de volgende subsidies verstrekt:

- Doorfietsroute Kennemerland in 2020 (gemeente Velsen). Voor het project is tevens rijkssubsidie ontvangen van ruim € 1,5 miljoen, waarvan een deel ten goede komt aan het eerder genoemde iMPI-project ontbrekende schakel langs N208 Santpoort-Noord.
- Subsidieregeling Regionaal Fietsnetwerk. Van het beschikbaar gestelde bedrag van € 4,3 miljoen is voor € 3,6 miljoen euro beschikt aan gemeentelijke fietsprojecten.

MRA-E

Om het elektrisch rijden te bevorderen werken wij met de provincies Flevoland en Utrecht, de gemeenten Amsterdam en Almere en de Vervoerregio Amsterdam samen in het programmabureau MRA-E (Metropoolregio Amsterdam – Elektrisch). Dit programmabureau verzorgt de plaatsing en het contractmanagement van laadinfrastructuur in de drie provincies, met uitzondering van de steden Amsterdam en Utrecht. In 2020 zijn in totaal 2000 nieuwe laadpalen geplaatst, waarvan 1300 in de provincie Noord-Holland (buiten Amsterdam). In 2020 zijn door het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Jaarlijkse subsidie vaststelling betrokken regelingen	Aantal	4	5	In 2020 is de regeling Regionaal Fietsnetwerk extra gerealiseerd.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 2.1		Bijdragen aan mobiliteit			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
2.1.1	Mobiliteitsbeleid opstellen	2.539	3.735	3.360	375
2.1.2	Mobiliteitsbeleid uitvoeren	53.355	64.383	68.497	-4.114
Totaal lasten		55.894	68.118	71.857	-3.739
Totaal baten		-427	-2.012	-3.960	1.948
Totaal saldo		55.467	66.106	67.897	-1.791
Storting					
2.1.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	655	655	655	0
2.1.2	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	20.113	19.260	19.260	0
Onttrekking					
2.1.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	-1.124	-1.262	-1.074	-188
2.1.2	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	-52.329	-61.892	-61.892	0
Resultaat		22.782	22.867	24.846	-1.979

2.2.2 Verbeteren en aanleggen infrastructuur

Toelichting

Prioriteiten

Ten aanzien van de in de begroting aangegeven prioriteiten is de volgende voortgang te melden.

- **Verbinding A8-A9:** De provincie deed in 2020 onderzoek naar het landschap tussen Assendelft en Heemskerk. Ten behoeve van een zorgvuldige inpassing, en om daarbij zorgvuldig om te gaan met het in dit gebied gelegen deel van het UNESCO Werelderfgoed Stelling van Amsterdam, werd in 2020 gewerkt aan een landschapsplan. In 2020 kwam de stuurgroep Verbinding A8-A9 3 keer bij elkaar om over de voortgang van het

Landschapsplan en de deelprojecten Leefbaarheidsmaatregelen N203 Krommenie en OV-aansluiting Krommenie en Assendelft te spreken.

- Bereikbaarheid Bollenstreek: In 2020 is het besluit genomen om als provincie niet verder te gaan met het project Duinpolderweg en is een intentieovereenkomst met de gemeente Haarlemmermeer en Vervoerregio Amsterdam gesloten om gezamenlijk wel verder te gaan met de realisatie van de Nieuwe Bennebroekerweg, om zo bij te dragen aan een goede bereikbaarheid van de geplande woningbouw.
- Bereikbaarheid Waterland: Het project is in 2020 aanbesteed.
- Onderdoorgang Broek in Waterland: De provincie, Vervoerregio Amsterdam en betrokken gemeenten hebben in 2020 gezamenlijke afspraken gemaakt over de vervolgstudie naar de onderdoorgang.
- Fietsprojecten: in verschillende regio's is met onze partners gewerkt aan de uitwerking van de regionale doorfietsroutes. Daarnaast zijn in 2020 een aantal verbeteringen voor de fiets op de provinciale infrastructuur voorbereid en klaargemaakt voor realisatie, zoals bij de trajectbenaderingen voor de N239 en N243, de N501 - Redoute (Texel), HOVASZ en het project Bereikbaarheid Waterland. In 2020 zijn provinciale onderdelen van de doorfietsroute Schiphol opgenomen in de studiefase van het Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI).
- Bereikbaarheid Den Helder: In 2020 zijn vanuit De Kop Werkt! de eerste mobipunten opengesteld, waar verschillende modaliteiten worden aangeboden. Als vervolg op de studie naar de bereikbaarheid van Den Helder is een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) opgesteld voor een verbinding tussen A7 en Den Helder. Samen met Rijkswaterstaat en gemeenten is de verkeersveiligheid op de N9 en N250 onderzocht. De resultaten van de onderzoeken worden in 2021 gepubliceerd.
- Bereikbaarheid Gooi & Vechtstreek: In 2020 is met de regio gewerkt aan een regionale samenwerkingsagenda. Op het gebied van bereikbaarheid wordt daarin de nadruk gelegd op samenwerking en investeringen op het gebied van fiets en ketenreis.
- Cruquiusbrug: De aanbesteding van het project is in de tweede helft van 2020 gestart en wordt begin 2021 afgerond met een bouwteamcontract.
- Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) 't Gooi: Het project was in 2020 in uitvoering.
- Wilhelminasluis: Eind 2020 is de sluis opgeleverd.
- Centrale bediening bruggen en sluizen: In 2020 zijn 4 nieuwe bruggen aan de centrale gekoppeld, wat het totaal op 9 brengt.
- N243 Herinrichting: De aanbesteding is eind 2020 gestart.
- N241 Herinrichting A.C. de Graafweg: Het project (de bouwteamfase) is na een aanbesteding eind 2020 gegund en van start gegaan.

Voor meer informatie over de stand van zaken van alle provinciale infrastructurele projecten wordt verwezen naar het iMPI.

Omgevingsfactoren

- Het ontbreken van een eenduidig landelijk stikstofbeleid leidt tot grote risico's op vertraging en extra kosten bij de uitvoering van infrastructurele projecten. In projecten wordt getracht de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te minimaliseren, maar een nul-depositie is vaak niet haalbaar. Dit betekent dat per project op basis van een instrumentenmix van beleidsafspraken en handreikingen een maatwerkaanpak bepaald moet worden. Dit kan ook juridische risico's met zich meebrengen. Bovendien is er regelmatig sprake van nieuwe landelijke ontwikkelingen.

2.2.2.1 Studies voor verbetering en aanleg infrastructuur uitvoeren

Toelichting

De provincie verbetert binnen het Provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) de bestaande provinciale infrastructuur en ontwikkelt nieuwe infrastructuur om de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in de provincie te verbeteren en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te ontsluiten. In 2020 is het PMI samengevoegd met het Provinciale Meerjarenprogramma Onderhoud (PMO) tot het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2021-2028 (iMPI). Een overzicht van alle projecten en projectfases (studie-, plan- en realisatiefase) is terug te vinden in de digitale versie van het [iMPI2021-2028](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Voortgang studies en projecten (aantal faseafroendingen)	Aantal	20	7	
Start nieuwe studies (studies nieuw opgenomen in PMI)	Aantal	0	3	
Afroending projecten (aantal gerealiseerd)	Aantal	6	3	

2.2.2.2 OV, wegen en kunstwerken verbeteren en aanleggen

Toelichting

Veel projecten zijn in uitvoering, zoals HOV in 't Gooi, HOV Aalsmeer Schiphol-Zuid, Brug Ouderkerk en de N247. Project N241b is in 2020 gegund (bouwteamfase) en gaat van start. Daarnaast vindt de voorbereiding plaats van projecten als de HOV-voorzieningen rond het station van Beverwijk, de vervanging van de Stolperbasculbrug, de start van de aanbesteding van de N243, en loopt de aanbesteding van de Cruquiusbrug en de aanbesteding van de Koopvaardersschutsluis. In 2020 is duurzaamheid een dominant aandachtspunt geworden in projecten, waarbij de werkwijze Duurzaam GWW een steeds zichtbaarder bijdrage levert.

In 2020 zijn meerdere projecten opgeleverd, onder andere: de verlengde busbaan op de N517, de Wilhelminasluis, de N244/N246 inclusief Amaliabrug en Kogerpolderbrug en de LARGAS-rotonde N504. Er zijn 4 bruggen aangesloten op de brugbediencentrale, wat het totaal brengt op 9.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal bruggen die worden aangesloten op de brugbediencentrale	Aantal	12	4	Totaal nu 9
Projecten afgerond volgens kwaliteitseisen	Percentage	100	100	
Nauwkeurigheid raming kasritme	Percentage	80	92	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 2.2		Verbeteren en aanleggen infrastructuur			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
2.2.1	Studies voor verbetering en aanleg infrastructuur uitvoeren	10.456	11.908	8.994	2.914
2.2.2	OV, wegen en kunstwerken verbeteren en aanleggen	1.996	110	129	-19

Totaal lasten	12.452	12.018	9.123	2.895
Totaal baten		-722		-722
Totaal saldo	12.452	11.296	9.123	2.173
Storting				
2.2.1 Reserve Kapitaallasten Openbaar Vervoer	0	29.810	24.506	5.304
2.2.1 Reserve Ontwikkelen van Provinciale Infrastructuur	29.874	33.804	33.804	0
2.2.1 Reserve Kapitaallasten Wegen	0	16.596	12.819	3.777
Onttrekking				
2.2.1 Reserve Kapitaallasten Openbaar Vervoer	-522	-95	-95	0
2.2.1 Reserve Ontwikkelen van Provinciale Infrastructuur	-98.664	-150.682	-140.304	-10.378
2.2.1 Reserve Kapitaallasten Wegen	-2.116	-2.575	-2.470	-105
Resultaat	-58.977	-61.847	-62.616	770

2.2.3 In stand houden infrastructuur

Toelichting

Prioriteiten

- **Verduurzaming infrastructuur.**
De provincie wil qua verduurzaming bijdragen aan de nationale en internationale klimaat- en CO₂-doelstellingen en wil hier een voorloper in zijn. Om onze ambities te verwezenlijken wordt volop ingezet op duurzaamheid binnen de projecten, zoals duurzaam asfalt, ledverlichting en circulair bouwen. Om de duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren is ook innovatie onontbeerlijk, hier is dan ook in 2020 op ingezet, zie ook 2.4.2.
- **Versneld uitvoeren programma Machinerichtlijn.**
Om het programma in lijn te laten lopen met de aansluiting van de beweegbare kunstwerken op de bediencentrale, wordt het programma versneld uitgevoerd. In gebied Kop van Noord-Holland (gebied 1) zijn de machinerichtlijnmaatregelen in 2020 uitgevoerd. In 2021 worden werkzaamheden in Noord-Holland Zuid (gebied 6) uitgevoerd.
- **Aanpak chroom-6 bruggen.**
Daadwerkelijke saneringen van chroom-6 zijn er niet geweest in 2020. Dit is anders dan verwacht. Er zijn alleen nog onderzoekskosten gemaakt en kosten voor plannen van aanpak. De eerste saneringswerkzaamheden worden nu in 2021 verwacht. Het heeft langer geduurd dan verwacht om een goede opdracht te formuleren voor de gebiedsaannemers. Vervolgens was het ook lastig om tot een goedgekeurd plan van aanpak voor elke gebiedsaannemer te komen. Daarna kon pas met de werkzaamheden gestart worden. In 2020 is er minder uitgegeven dan begroot.
- **Verbeteren biodiversiteit.**
Verbeteren biodiversiteit: Gelet op de algehele achteruitgang van de biodiversiteit heeft de provincie de ambitie om de biodiversiteit langs de infrastructuur te verbeteren. Zowel landschappelijk als vanuit het oogpunt van biodiversiteit zijn er verbeteringen aangebracht bij het onderhouden van onze bermen, een belangrijk leefgebied voor bijen en andere insecten. Er wordt daar waar mogelijk gefaseerd gemaaid en er worden

insectenschuilplaatsen gecreëerd. Tijdens de reconstructie van de N506 is gelijktijdig de groenstructuur weer hersteld en verbeterd. De beoogde extra impuls voor het verhogen van de biodiversiteit in de bermen van de wegen en vaarwegen heeft vertraging opgelopen. Dit komt doordat alle gebiedscontracten qua impulsen voor verhoging van biodiversiteit gelijkgetrokken zijn. Dit najaar is begonnen met het in kaart brengen van de monumentale bomen en waardevolle houtopstanden langs de provinciale wegen.

2.2.3.1 Opstellen beheerbeleid en programmeren

Toelichting

Het onderhoud van onze infrastructuur draagt bij aan de doorstroming, duurzaamheid, veiligheid, het imago en de leefbaarheid binnen de provincie. Daarbij streven wij naar een hoge tevredenheid bij de weggebruikers. Het resultaat van onze beheerinspanning is dat 88% van de weggebruikers (zeer) tevreden is, hetgeen uit het wegbelevingsonderzoek 2019 blijkt. Het gewenste en bereikte kwaliteitsniveau staat beschreven in de [Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen](#) (NIKG 2020-2023). Deze NIKG 2020-2023 is in november 2020 vastgesteld door Provinciale Staten.

Op basis van de huidige gestelde kaders en kwaliteitseisen is het [Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur](#) 2021-2028 (iMPI) opgesteld. In dit iMPI wordt inzicht gegeven in het onderhoudsprogramma en de benodigde financiering voor onderhoud van het areaal met inachtneming van de gestelde eisen. In november 2020 is door Provinciale Staten het iMPI 2021-2028 vastgesteld en zijn de kredieten beschikbaar gesteld.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroet	Gerealiseerd	Toelichting
Vaststellen assetmanagement visie & strategieplan (4 jaarlijks)	Aantal	-	ja	
Vaststellen PMO (jaarlijks)	Aantal	1	1	
Wegbelevings onderzoek (% zeer tevreden weggebruikers)	Percentage	80	88	Referentie - Wegbelevingsmonitor Automobilisten, december 2019 en Belevingsonderzoek Recreatievaart 2019, versie 2 – 1 april 2020
CO2 meting implementeren en doelstelling vaststellen	Aantal	-	Nee	Het offertetraject (incl. scopebepaling) en het vergaren van data heeft meer tijd gekost dan vooraf voorzien

2.2.3.2 OV, wegen en kunstwerken in stand houden

Toelichting

Vanuit haar zelfstandige rol als wegbeheerder is de provincie verantwoordelijk voor het in stand houden van de provinciale infrastructuur. Het vaste en variabele onderhoud is ondergebracht in 6 gebiedscontracten. Hierbinnen zijn de aannemerscombinaties verantwoordelijk voor het programmeren, plannen en uitvoeren van het onderhoud.

Innovatie en duurzaamheid

Renovaties en vervangingen zijn ondergebracht in projecten, soms in combinatie met aanleg van nieuwe infrastructuur. Dit gebeurt om te kunnen anticiperen op ontwikkelingen in projecten. Waar mogelijk wordt actief gebruikgemaakt van innovatieve manieren om aanleg en beheer efficiënter, veiliger en duurzamer te maken. De instrumenten om duurzaamheid te stimuleren zijn primair afkomstig uit de Green Deal Duurzaam GWW. Hiermee streeft de provincie

uniformiteit met andere opdrachtgevers na. De provincie Noord-Holland speelt een belangrijke rol bij de doorontwikkeling van deze instrumenten. Daarnaast worden deze instrumenten aangevuld met specifieke instrumenten zoals een voor de provincie relevante maatregelenlijst en het materialenpaspoort. Dit bevordert hoogwaardig hergebruik van materialen uit de eigen infrastructuur. In het nieuwe inkoopbeleid wordt duurzaamheid (circulair en klimaatneutraal inkopen) bij opdrachten van de provincie meegenomen en uitgewerkt. Voor projecten die al in uitvoering zijn of reeds zijn aanbesteed, wordt actief gezocht naar het toevoegen van duurzaamheidsmaatregelen zonder het lopende proces te frustreren.

In 2020 is gestart met de dataverzameling voor een CO₂/MKI-monitor. Hiermee worden keuzes voor het te verwachten resultaat kwantitatief beter onderbouwd. De voortgang ten opzichte van de doelstellingen wordt hiermee ook bewaakt.

Met ledverlichting kan de provincie zo'n 40% van het energieverbruik besparen ten opzichte van conventionele openbare verlichting. Daarnaast gaan ledlampen veel langer mee, wat scheelt in kosten van inspectie, onderhoud en de doorstroming op de wegen. In november 2020 is daarom begonnen met het vervangen van de conventionele SON-T en SOX verlichting door ledarmaturen.

Voortgang projecten (om areaal in stand te houden)

De vervanging van de Leeghwaterbrug is een ingewikkelde operatie gebleken met ook veel tegenslagen. Er was een bouwstop met de daarmee gepaard gaande overlast. Maart 2020 is de brug uiteindelijk opgeleverd. Ook het project brug Ouderkerk heeft vertraging opgelopen. Eind 2020 is het gelukt tot overeenstemming over de benodigde grond te komen, zodat het project kan herstarten. Daarnaast is binnen de gebiedscontracten groot onderhoud uitgevoerd aan verhardingen en kunstwerken zoals gepland.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
% wegen (incl. kunstwerken) voldoet aan beeld kwaliteitseisen	Percentage	95	95	Netwerk "stroomwegen" en "fietspaden" zitten onder de 95%.
Projecten afgerond volgens kwaliteitseisen scope	Percentage	100	100	
Nauwkeurigheid raming kasritme	Percentage	80	92	

2.2.3.3 Beheeractiviteiten vaarwegen uitvoeren

Toelichting

De provincie voert noodzakelijke [oeververvangingsprojecten](#) uit op basis van inspectieonderzoeken en waarnemingen door (vaar)weginspecteurs. Het dagelijks beheer aan de vaarwegen wordt doorlopend binnen de verschillende gebiedscontracten uitgevoerd. Dit geldt ook voor de behandeling van schades. In 2020 zijn diverse omvangrijke oeververvangingsprojecten gerealiseerd. In 2021 zijn meerdere oevertrajecten in voorbereiding die in 2022 en volgende worden opgeleverd.

In 2020 is nabij oeververvangingsprojecten Kanaal Omval Kolhorn (K04/05/06-a) en de Hoornsevaart en Huigenvaart (K07/K08) tezamen 9,6 km natuurvriendelijke oever gerealiseerd. Daarnaast is in 2020 op het oeververvangingsproject Kanaal Omval Kolhorn (K04/05/06-a) 3,81 km oever gerealiseerd en op de Hoornsevaart en Huigenvaart (K07/K08) 3,02 km oever. In 2020 is ter afronding van de oeververvangingen van Kanaal Omval Kolhorn (K04/05/06-b) nog 0,56 km gerealiseerd (inclusief 150 meter natuurvriendelijke oever). Op het oeververvangingsproject Kanaal Omval Kolhorn (K04/05/06-c) is 13,52 km oever gerealiseerd

(inclusief 240 meter natuurvriendelijke oever), met als resultaat circa 80% minder CO₂-uitstoot in het project. Voornamelijk door inzet van hergebruikte damwanden.

De provincie heeft de oeververvangingsprojecten voor de komende 6 à 8 jaar aanbesteed aan één partij. Deze aanbesteding is in 2019 voorbereid en is in 2020 afgerond. In deze samenwerking is duurzaamheid het belangrijkste criterium. Denk daarbij aan het structureel verminderen met 80% van de milieukosten (door bijvoorbeeld CO₂-reductie, minder materiaal- en energiegebruik en toepassing van zoveel mogelijk herbruikbare materialen) en voorzieningen ten behoeve van de biodiversiteit en de waterkwaliteit (zoals natuurvriendelijke oevers). Het streven is daar waar kansen zijn voor natuurvriendelijke oevers, deze structureel als het nieuwe duurzame normaal toe te passen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Realisatie (natuurvriendelijke) oevers (in km)	Aantal	14	30,5	Er is in hoofdzaak meer gerealiseerd doordat de uitvoeringswerkzaamheden van het oeververvangingsproject Kanaal Omval Kolhorn (K04/05/06-c) van circa 13 kilometer in 2020 hebben plaatsgevonden in plaats van in 2019.
Ongeplande stremmingen door risicogestuurd beheer oevers	Aantal	0	0	

2.2.3.4 Beheeractiviteiten centrales uitvoeren

Toelichting

De provincie beschikt momenteel over drie verkeerscentrales, verspreid over twee locaties. In Hoofddorp bevindt zich zowel de tunnelcentrale, vanwaaruit de bediening en bewaking van de Waterwolf- en Abdijtunnel en het Amstelaquaduct plaatsvindt, als de verkeersmanagementcentrale vanwaaruit de situatie op de weg wordt gemonitord en waar mogelijk bijgestuurd. In Heerhugowaard is in 2018 het Weg en Waterhuis de Lange Balk in gebruik genomen. Deze locatie herbergt centrale brugbediening vanwaaruit inmiddels twaalf bruggen op afstand worden bediend.

In 2020 is de pilot praktijkproef 'multidomein centrale' afgerond en zijn we tot de conclusie gekomen dat de MDC enkel voldoet voor het domein verkeersmanagement. De ontwikkelkosten blijken aanzienlijk te zijn en de doorlooptijd onzeker. Er zijn voorbereidingen getroffen om het concept iDiensten toe te passen. Bij iDiensten biedt een marktpartij zowel de hardware (de verkeerscentrale) als de dienstverlening (het oplossen van congesties op het provinciaal areaal) aan in de vorm van een vast (lease-)bedrag.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Halen van aanrijtijden en functiehersteltijden VRI's	Percentage	90		
Beschikbaarheid Waterwolftunnel	Percentage	97,5	98,7	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 2.3		In stand houden infrastructuur		
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
2.3.1 Opstellen beheerbeleid en programmeren	374	1.184	1.001	183
2.3.2 OV, wegen en kunstwerken in stand houden	85.415	60.228	49.944	10.284
2.3.3 Beheeractiviteiten vaarwegen uitvoeren	20.494	10.625	9.687	938
2.3.4 Beheeractiviteiten centrales uitvoeren	145	0	0	0
Totaal lasten	106.428	72.037	60.631	11.405
Totaal baten	-33.764	-4.818	-3.767	-1.051
Totaal saldo	72.664	67.219	56.864	10.354
Storting				
2.3.2 Reserve Groot Onderhoud Wegen	16.689	17.657	17.657	0
2.3.2 Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	8.574	18.522	11.281	7.241
2.3.2 Reserve Investerings Kunstwerken	7.900	10.205	10.205	0
2.3.3 Reserve Kapitaallasten Vaarwegen	3	684	1.225	-541
2.3.3 Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	7.887	9.284	9.284	0
Onttrekking				
2.3.2 Reserve Groot Onderhoud Wegen	-22.027	-23.182	-15.589	-7.593
2.3.2 Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	-1.239	-103	-206	103
2.3.2 Reserve Investerings Kunstwerken	-8.574	-18.522	-11.281	-7.241
2.3.3 Reserve Kapitaallasten Vaarwegen	-8	0	-5	5
2.3.3 Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	-7.851	-8.064	-8.530	466
Resultaat	74.018	73.700	70.905	2.795

2.2.4 Optimaliseren gebruik netwerk

Toelichting

Prioriteiten

In de begroting 2020. zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

2.2.4.1 Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren

Toelichting

De bediening en bewaking van wegen, bruggen en sluizen vindt op verschillende manieren plaats:

- Vanuit de verkeerscentrale in Hoofddorp wordt het verkeer begeleid.
- In 2019 is de basis gelegd voor 'trigger based werken': real time data wordt continu vergeleken met data of minimale snelheden uit de reguliere situatie. Bij verschil wordt de wegverkeersleider getriggerd dat er mogelijk iets aan de hand is en kunnen verkeersmanagementmaatregelen worden genomen.

- Vanuit de verkeerscentrale in Hoofddorp worden dag in dag uit de Waterwolftunnel, Abdijtunnel en het Amstelaqueduct bewaakt.
- De bruggen en sluizen in beheer bij de provincie worden conform de bedienbesluiten lokaal of vanuit de bediencentrale Heerhugowaard bediend.
- Als voor werkzaamheden/evenementen verkeersmaatregelen op de provinciale (vaar)weg noodzakelijk zijn, is hiervoor toestemming van het Verkeerscoördinatiepunt (VCP) vereist en worden deze afgestemd binnen het samenwerkingsverband van alle (vaar)wegbeheerders in Noord-Holland, het zogenoemde RegioRegie.

Weginspecteurs

Een team van wegininspecteurs staat dag en nacht klaar voor een vlotte en veilige doorstroming op de provinciale wegen. De afname van de hoeveelheid verkeer door de maatregelen rond COVID-19 heeft niet geleid tot een aanzienlijke daling van het aantal incidenten op de weg maar heeft er wel voor gezorgd dat er minder files en verkeersshinder is geweest.

Vergunningen/ontheffingen

Als een particulier of bedrijf gebruik wil maken van de (vaar)weg, veranderingen wil aanbrengen, werkzaamheden wil verrichten of een evenement wil organiseren is een vergunning, ontheffing of toestemming noodzakelijk. In 2019 zijn ruim 1021 vergunningen/ontheffingen verstrekt. Ondanks het coronavirus is het aantal verstrekte vergunningen/ontheffingen met 20 procent toegenomen.

Gladheidsbestrijding

De uitvoering van de gladheidsbestrijding is ondergebracht in de verschillende gebiedscontracten. De gladheidscoördinatie wordt uitgevoerd door provinciale medewerkers die dag en nacht de situatie op de weg in de gaten houden. Daarbij is de provincie continu bezig met het optimaliseren van de strooiroutes. Informatie over het actuele strooi regime is online beschikbaar op strooit.nu. In 2019 is gestart met het opbouwen van een fabriek waarin 'groen strooizout' wordt gefabriceerd van sap uit bermgras. In 2018 is het Europese LIFE-project Grass2grit gestart waar, in een eigen proeffabriek, 'groen dooimiddel' wordt geproduceerd uit bermgras. De fabriek is in 2020 operationeel geworden en de eerste hoeveelheid dooimiddel is geproduceerd.

Servicepunt

Bij het Servicepunt provincie Noord-Holland (0800-0200600) komen alle vragen, meldingen en klachten binnen. In 2020 zijn circa 19.000 meldingen aangenomen en afgehandeld. Dit is een toename van bijna 20 procent vergeleken met vorig jaar.

Optimaliseren Verkeersregelininstallaties (VRI's)

Door het coronavirus is het verkeersbeeld in 2020 heel anders geweest. De lagere intensiteiten hadden tot gevolg dat er weinig vertragingen zijn geweest en er minder VRI's zijn geoptimaliseerd. Daar waar zinvol zijn VRI's aangepast om de fiets te bevorderen. Uiteindelijk zijn 23 VRI's geoptimaliseerd. Daarnaast zijn er 29 scenario's opgesteld; de meeste komen voort uit wegwerkzaamheden.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Verbeteren doorstroming d.m.v. optimaliseren VRI's	Percentage	6	N.v.t	2020 is door corona geen representatief jaar door minder verkeer
Gemiddelde aanrijtijd wegininspecteurs op incidenten (in minuten)	Aantal	30	ja	Aantal meldingen 2020: 2903 Gemiddelde aanrijtijd 2020: 24 minuten

2.2.4.2 Innovatieprojecten mobiliteit uitvoeren

Toelichting

Mede door COVID-19 is het Uitvoeringsprogramma Smart Mobility een jaar verlengd. Bij de Voortgangsrapportage van het Uitvoeringsprogramma is PS geïnformeerd over de voortgang van de projecten.

De provincie participeert in het Regionaal Datateam dat eind 2019 van start is gegaan. Dat zorgt ervoor dat vijftien landelijk vastgestelde data-items (onder andere fietsdata en logistieke data) op uniforme wijze worden aangeleverd zodat deze gebruikt kunnen worden door navigatie-aanbieders.

Een paper is uitgebracht over de maatschappelijke waarde van Smart Mobility voor de vier provinciale opgaven. Het vormde tevens een belangrijke bouwsteen voor de tweejaarlijkse update van de Koers Smart Mobility die in 2018 is vastgesteld.

De kennis en ervaring die met Smart Mobility is opgedaan, is ingebracht bij de provinciale digitaliseringsstrategie en er zijn webseminars verzorgd voor de Intertraffic, het Platform Smart Mobility en Amsterdam Smart City. Ook internationaal waren de contacten vooral online zoals in Europa met POLIS en met Californië in het kader van het Coast to Coast-programma van de provincie Noord-Holland.

In 2020 is een Human Capital-agenda opgesteld die ervoor moet zorgen dat studenten, trainees en zij-instromers worden opgeleid om 'slim' aan de slag te gaan.

Voor de fysieke infrastructuur ligt de focus op duurzame en efficiënte innovaties. Een belangrijk speerpunt is IFD (Industrieel, Flexibel en Demontabel), circulair en modulair bouwen van onze bruggen en viaducten. Hiervoor is, in samenwerking met vele andere partijen en NEN de eerste norm vastgesteld voor beweegbare bruggen. Ook is in dit kader het materialenpaspoort geuniformeerd via CB 23. De eerste toepassing is op de Cruquiusbrug.

Voor wegen wordt samen met de TU Delft ingezet op levensduurverlenging door het zogenaamde Epoxy-asfalt met een 4 maal langere levensduur (wordt door TU Delft onderzocht). In 2020 is een proefvak aangelegd op de N240b. De pilot met de 'GeluidVangrail' langs de N512 is afgerond met een positief evaluatierapport. De pilot met zonnepanelen op een geleiderail N194 bleek niet succesvol.

De proeven voor SolaRoad 'Zwaar Verkeer' te Schiphol zijn gestopt. Samen met drie andere provincies worden nu zonnepanelen in de verharding van fietspaden getest.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Investeren in innovatieve projecten (aantal pilots)	Aantal	10	10	
Investeren in innovatieve projecten (t.o.v. totaal PMI / PMO)	Percentage	7	5	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 2.4		Optimaliseren gebruik netwerk			
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
2.4.1	Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren	24.423	29.336	26.498	2.838
2.4.2	Innovatieprojecten mobiliteit uitvoeren	10.516	13.938	5.855	8.083
	Totaal lasten	34.939	43.274	32.353	10.921
	Totaal baten	-1.666	-2.196	-1.752	-444
	Totaal saldo	33.273	41.078	30.601	10.477
Storting					
2.4.2	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	1.178	1.295	1.108	187
2.4.2	Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten	0	6.500	609	5.891
Onttrekking					
2.4.2	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	-9.487	-18.354	-4.548	-13.806
2.4.2	Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten	0	0	0	0
	Resultaat	24.964	30.519	27.770	2.749

2.2.5 OV waarborgen

Toelichting

Prioriteiten

- De concessie Gooi en Vechtstreek is gegund en de provincie is, samen met de regio, gestart met de implementatie.
- Conform de afspraken in de concessies, is gestart met de herijking van de concessies Noord-Holland Noord en Haarlem-IJmond. In de herijking wordt door provincie en vervoerder bekeken of de prestaties aansluiten op de doelstellingen uit de Programma's van Eisen en wat er moet worden gedaan om bij te sturen. Dit vertaalt zich voor 2021 in een transitieplan voor beide concessies.

Omgevingsfactoren

- Omdat vanaf medio maart de eerste lockdown van kracht was, zijn in de periode maart tot en met juni de reizigersaantallen met circa 90% gedaald. Het aanbod van OV is daar ook op aangepast tot circa 60% van de normale dienstregeling. Vanaf juli was er een stijgende lijn van reizigersaantallen te zien tot 70% ten opzichte van dezelfde periode in 2019, echter door de tweede lockdown zijn de reizigersaantallen opnieuw teruggelopen tot zo'n 35% aan het eind van 2020. Door een beschikbaarheidsvergoeding van het Rijk (tot circa 93-95% van de kosten in 2020), zijn de vervoerbedrijven overeind gebleven. De bijdrage van de provincie (lees: de decentrale opdrachtgevers voor het OV) was het 100% uitbetalen van de beschikbare vergoeding voor 2020.

2.2.5.1 OV concessies beheren en verlenen

Toelichting

Het grondgebied van de provincie is verdeeld in drie concessiegebieden: Gooi en Vechtstreek (rondom Hilversum), Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord (ruwweg alles boven de lijn Heemskerk – Purmerend). Alle concessies worden momenteel uitgevoerd door Connexxion als vervoerder. De verduurzaming van het openbaar vervoer, vastgelegd in het Bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar Vervoer per Bus (Bestuursakkoord ZE 15 april 2016), is verder voortgezet door introductie van nieuwe ZE-bussen in de concessie Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord. Hierbij is het aanbod van openbaar vervoer voor de reizigers gelijk gebleven.

De provincie wil met een aanbesteding en beheer van de concessies inzetten op meer reizigers (gemeten in reizigerskilometers) en meer tevreden reizigers in het openbaar vervoer (gemeten in klanttevredenheid). Het doel is om de klanttevredenheid 0,1 punt hoger uit te laten komen dan het landelijk gemiddelde en een reizigersgroei van ten minste 1% per jaar te bereiken. Deze doelen zijn komen te vervallen in 2020 als gevolg van COVID-19, omdat er geen representatieve steekproef meer mogelijk was. Voor 2020 zijn daarom geen cijfers beschikbaar. De eis voor groei van reizigerskilometers wordt ook niet gehaald vanwege COVID-19: vanaf maart 2020 tot eind 2020 lag het aantal reizigers fors lager dan in 2019.

Concessie Noord-Holland Noord

De concessie Noord-Holland Noord is in juli 2018 gestart en eindigt in 2028. Belangrijkste prioriteiten in deze concessie waren het opvangen van de impact van de coronacrisis (onder andere introductie van de buurtbustaxi), de verbetering van de prestaties van de Texelhopper, groei van het aantal reizigers en de introductie van zero emissiematerieel (ZE-bussen). In februari 2020 zijn de laatste ZE-bussen ingestroomd. Daarmee is 50% van de bussen in deze concessie zero emissie.

Concessie Haarlem-IJmond

De concessie Haarlem-IJmond is in september 2017 gestart en eindigt in 2027. Belangrijkste prioriteiten in deze concessie in 2020 waren het opvangen van de impact van de coronacrisis en de instroom van 58 nieuwe ZE-bussen.

Concessie Gooi en Vechtstreek

De concessie is in maart 2020 verleend en er zijn geen bezwaren tegen het gunningsbesluit ingediend. Daarom zijn we in juli gestart met de implementatie van de nieuwe concessie die in juli 2021 begint. et Transdev als concessiehouder zou de concessie Gooi en Vechtstreek de eerste concessie in Nederland zijn die 100% met Zero Emissie-voertuigen gereden zou worden. Als gevolg van COVID-19 kon de vervoerder in 2020 geen nieuwe voertuigen bestellen, omdat de business case door COVID-19 is gewijzigd (gezien de onzekerheid over terugkeer van de reizigers). De provincie is in gesprek met Transdev over wat er nodig is om de ZE-voertuigen alsnog te kunnen bestellen.

Beleidsindicatoren

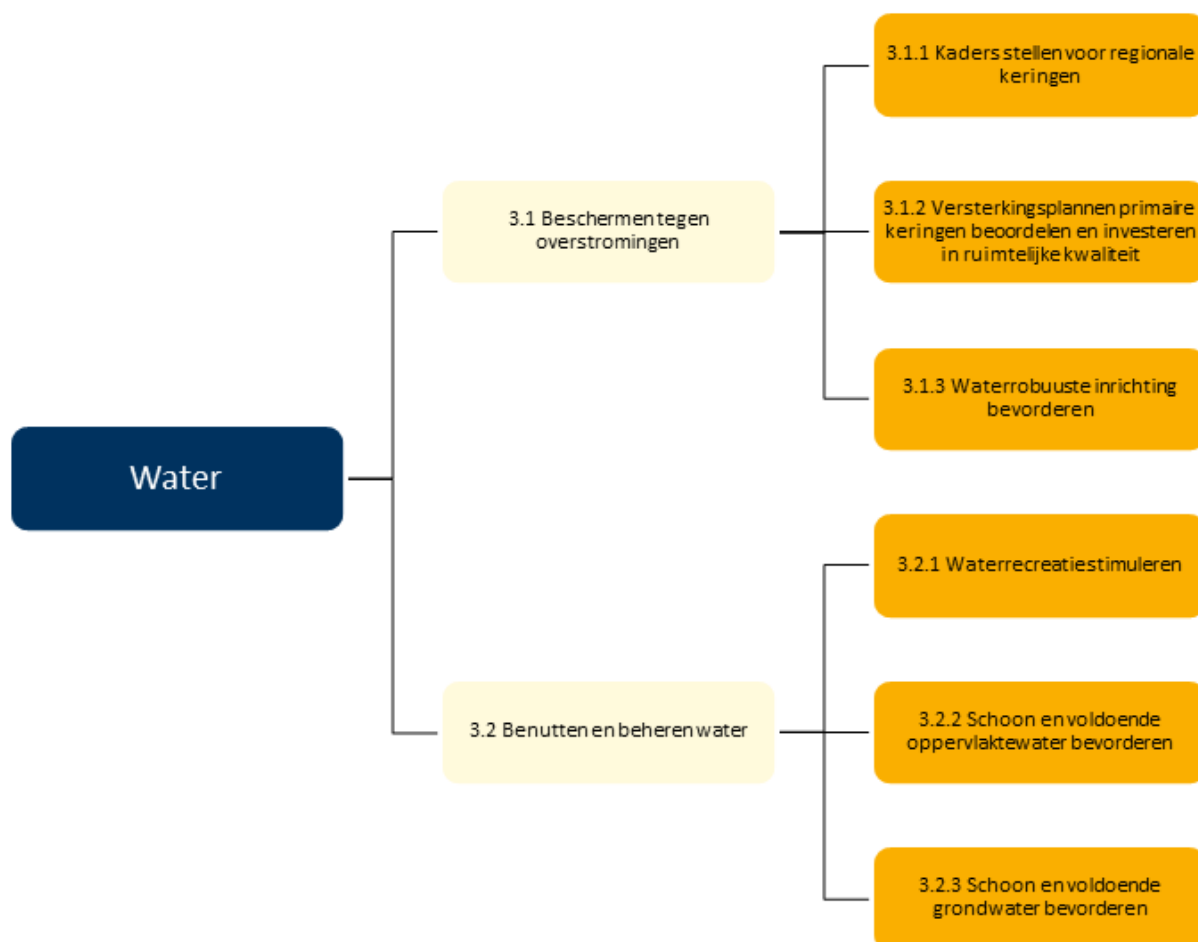
Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Klantenwaardering voor het openbaar vervoer waarvoor concessieverlening plaatsvindt door de provincie (BBV indicator)	Cijfer 1-10	minimaal 0,1 hoger dan het landelijk gemiddelde	Onbekend	Geen representatieve steekproef mogelijk vanwege COVID-19
Reizigerskilometers		Groei van ten minste 1% per jaar	Niet gehaald	Als gevolg van COVID-19

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 2.5		OV waarborgen		
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
2.5.1 OV concessies beheren en verlenen	57.405	56.519	56.362	157
Totaal lasten	57.405	56.519	56.362	157
Totaal baten		-3.500	-5.144	1.644
Totaal saldo	57.405	53.019	51.218	1.801
Storting				
2.5.1 Reserve Openbaar Vervoer Projecten	51.034	51.882	51.747	135
Onttrekking				
2.5.1 Reserve Openbaar Vervoer Projecten	-56.733	-52.574	-50.783	-1.791
Resultaat	51.706	52.327	52.182	145

2.3 Programma 3. Water

Doelenboom

Maatschappelijk doel

De maatschappelijke doelen binnen het programma Water liggen vast in 'Watervisie 2016 - 2021' en 'Visie op de Waterrecreatie 2030'.

De hoofddoelen van Watervisie 2016 - 2021 zijn het beschermen tegen overstromingen en een duurzaam gebruik van het water voor verschillende doeleinden. Bij het beschermen tegen overstromingen staan drie elementen centraal: primaire en regionale keringen die aan de wettelijke norm voldoen, een robuuste ruimtelijke inrichting en effectieve calamiteitenplannen. Bij een duurzaam gebruik van het water gaat het om een zorgvuldig beheer van grond- en oppervlaktewater. Er mag geen uitputting of verontreiniging plaatsvinden. De beide hoofddoelen sluiten aan op de doelen van twee belangrijke Europese Richtlijnen: de ROR (Richtlijn Overstromingsrisico's) en de KRW (Kaderrichtlijn Water).

In 2020 is onder andere ingezet op:

- het toevoegen van extra ruimtelijke kwaliteit in de directe omgeving van dijkversterkingen
- het uitvoeren van klimaatstresstesten voor infrastructuur, natuur en landbouw
- het uitvoeren van KRW-projecten

De doelstellingen uit de Visie op de Waterrecreatie 2030 zijn het versterken van de economische en maatschappelijke waarde van de waterrecreatie in Noord-Holland. Dit betreft het versterken van de groeipotentie en werkgelegenheid in deze sector en het, daar waar passend, faciliteren van de diverse vormen van waterrecreatie voor de inwoners en bezoekers van Noord-Holland.

Wettelijk beleidskader

- [Waterwet](#)
- [Waterschapswet](#)
- [Drinkwaterwet](#)
- [Wet Hygiëne en Veiligheid Badinrichtingen en Zwemgelegenheden](#)
- [Omgevingsverordening](#)

Provinciaal beleidskader

- [Watervisie 2021 'Buiten de oevers'](#)
- [Water, bron van recreatie, Visie op de waterrecreatie 2030](#)

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 3	Water			
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	6.601	7.039	6.299	740
Baten	-1.025	-1.493	-1.315	-178
Saldo van baten en lasten	5.576	5.546	4.984	562
Storting reserves	3.150	3.940	3.940	0
Onttrekking reserves	-2.750	-5.434	-5.018	-416
Resultaat	5.976	4.052	3.907	145

2.3.1 Beschermen tegen overstromingen

Toelichting

Prioriteiten:

- Aanpassen aan klimaatverandering
In 2020 hebben Gedeputeerde Staten de notitie [Klimaatadaptatie Noord-Holland](#): bouwstenen voor de provinciale aanpak vastgesteld. Deze notitie bouwt voort op bestaand beleid. Samen met de notitie zijn twee uitvoeringsregelingen vastgesteld om gemeenten te stimuleren om fysieke maatregelen voor klimaatadaptatie uit te voeren.
- Omgevingswet en Deltaprogramma
Vanuit het Deltaprogramma is een proces in gang gezet dat moet leiden tot een meer integrale benadering en verbinding met andere opgaven zoals ruimtelijke opgaven, ruimtelijke inrichting, natuur, recreatie, toerisme, cultuurhistorie en energietransitie. Ruimtelijke kwaliteit vormt hierbij een belangrijke randvoorwaarde. Dit moet resulteren in zogenoemde regionale Deltastrategieën. Klimaatadaptatie en ruimtelijke adaptatie maken hier nadrukkelijk onderdeel van uit.
Het Kennisprogramma Zeespiegelstijging is in uitvoering genomen. Hierbij wordt verder onderzoek gedaan naar de mate van de (versnelling van de) zeespiegelstijging. In 2020 is het onderzoek naar de effecten van de zeespiegelstijging op de waterveiligheid, zoetwater beschikbaarheid en verzilting van Nederland geïntensiveerd. De provincie wordt nadrukkelijk geconsulteerd en er worden de komende jaren verdere afspraken gemaakt.

2.3.1.1 Kaders stellen voor regionale keringen

Toelichting

De provincie is bevoegd gezag voor het aanwijzen en normeren van regionale waterkeringen en de gemaakte afspraken met de waterschappen liggen vast in het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014.

In 2020 heeft de provincie er voor gezorgd dat de gemaakte afspraken in het uitvoeringsbesluit zijn nageleefd. De waterschappen hebben ook dit jaar een voortgangsrapportage opgeleverd op basis van het afgesproken format en die heeft de provincie met hen besproken en beoordeeld en bekrachtigd met een goedkeuring door GS en PS.

Verder speelde in 2020 in provincie Noord-Holland dat een aantal normeringen van dijken niet meer op orde waren. Deze keringen heeft de provincie met de betrokken waterschappen opnieuw beoordeeld en de provincie heeft de waterschappen geadviseerd om tot een goedgekeurde norm te komen.

In 2020 werd de eerste versie van de provinciale Omgevingsverordening van kracht. In 2020 heeft de provincie ervoor gezorgd dat in deze verordening de provinciale verantwoordelijkheden en bevoegdheden rondom het formuleren en handhaven van de gewenste omgevingswaarden van de regionale keringen zijn opgenomen.

Verder heeft de provincie in 2020 haar verantwoordelijkheden in landelijke samenwerkingen op het gebied van regionale keringen genomen. Zo spelen er landelijk discussies over een nieuwe veiligheidsbenadering voor regionale keringen, de implementatie van de Omgevingswet, de evaluatie van de Waterwet en het ook toepassen van een zorgplicht voor regionale waterkeringen. Al deze issues worden, onder andere samen met de overige provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat, verder uitgewerkt in het Ontwikkelprogramma Regionale Keringen III (ORK III). Andere van belang zijnde onderwerpen zijn meerlaagse veiligheid en de kennisontwikkeling ten aanzien van toetsing van dijken, kunstwerken en niet-waterkerende werken. De provincie participeerde in 2020 in het begeleidingsteam Visie en de werkgroepen Veiligheidsbenadering en Zorgplicht binnen ORK III. Tevens was de provincie in 2020 één van de trekkers van het IPO-veiligheidsberaad. In 2020 is de provincie Noord-Holland in al deze gremia bijzonder actief geweest. De provincie is in 2020 samen met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier gestart als trekker van een landelijke pilot omtrent de mogelijke invoering van de zorgplicht voor regionale keringen.

2.3.1.2 Versterkingsplannen primaire keringen beoordelen en investeren in ruimtelijke kwaliteit

Toelichting

De provincie heeft als wettelijke taak het goedkeuren van projectplannen Waterwet. Op 22 april 2020 heeft de Raad van State uitspraak gedaan over de ingestelde beroepen tegen GS-goedkeuringsbesluit Projectplan Waterwet Markermeerdijken. De Alliantie is in mei 2020 gestart met de uitvoering van deze dijkversterking. In 2020 is er met bewoners geparticipeerd over de dijkplaatsen in de Polder Zeevang en de dijkversterkingsoplossing in Uitdam. In 2020 is gestart met de eerste fase van de aanleg van het stadsstrand.

Voor de uitvoering van het Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam (APRK) hebben GS € 23 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de Reserve meekoppelkansen dijkversterkingen en kustontwikkeling. Dit ambitieprogramma is samen met de natuurbescherming, het hoogheemraadschap, de gemeenten en bewoners opgesteld. De Rijksdienst Cultureel Erfgoed heeft in 2020 een subsidie van € 570.000,- toegekend voor de meekoppelkansen natuurontwikkeling en landschapsherstel.

In 2020 werd gestart met het opstellen van een ontwerpprojectplan Waterwet polder Katwoude. De verkenning voor de versterking van de dijk tussen Den Oever en Den Helder is grotendeels uitgevoerd. In 2020 heeft de provincie de projectplannen Waterwet voor Marken en het Sluizencomplex IJmuiden goedgekeurd. Voor de planvorming voor dijkversterking Durgerdam is door de complexiteit meer tijd nodig. In 2020 is er veel participatie met bewoners geweest.

Van het uitvoeringsprogramma De Nieuwe Afsluitdijk is het Off Grid Test Centre (OGTC) in 2020 niet in uitvoering genomen omdat het plan hiervoor niet onderscheidend genoeg was. De versterking van de Afsluitdijk is vertraagd omdat door nieuwe technische inzichten delen van het

plan aangepast moeten worden. Ook de in 2020 gestarte aanleg van de vismigratierivier wordt hierdoor vertraagd. GS hebben in 2020 besloten om de definitieve overeenkomst voor de uitbreiding en verduurzaming van het Vlietermonument op de Afsluitdijk met RWS en de gemeente Hollands Kroon aan te gaan.

In 2020 heeft de provincie een inhoudelijke bijdrage geleverd aan het Programma Kust en het Onderzoeksprogramma zeespiegelstijging van het Deltaprogramma Waterveiligheid. De provincie heeft voorzitterschap van het bestuurlijke Landelijk Overleg Kust (LOK) en van de ambtelijke Landelijke Kennisgroep Kust (LKK) ingevuld.

In 2020 is gestart met de verkenning van de uitvoering van een programma Identiteit kustplaatsen in het IJsselmeergebied.

De provincie is in 2020 betrokken geweest bij het opstellen van het landelijke ontwerp-Overstromingsrisicobeheerplan (ORBP). Het ORBP is een verplichting vanuit de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (EU-ROR). Het concept-Regionaal Waterprogramma dat door GS in december 2020 is vastgesteld sluit aan bij het ontwerp-ORBP. Met de provincies Utrecht en Zuid-Holland en acht waterschappen is gestart met de voorbereiding voor actualiseren van het Randstadoverstromingsmodel.

2.3.1.3 Waterrobuuste inrichting bevorderen

Toelichting

Als uitwerking op het nationale Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie (2018-2019) en het nationale Bestuursakkoord Klimaatadaptatie (2018) is de notitie [Klimaatadaptatie Noord-Holland](#), bouwstenen voor de provinciale aanpak, in februari 2020 door Gedeputeerde Staten vastgesteld. In deze notitie is de rol vastgesteld die de provincie tot en met 2023 voor zichzelf én met samenwerkingspartners ziet. Het bouwt voort op bestaand beleid zoals de provinciale Omgevingsvisie. Samen met de notitie zijn twee uitvoeringsregelingen vastgesteld, die samenwerkende gemeenten stimuleren om concrete uitvoeringsprojecten voor klimaatadaptatie te realiseren.

Naast het vaststellen van de notitie Klimaatadaptatie Noord-Holland heeft de provincie in 2020 onder andere het volgende bereikt:

- Het rekening houden met klimaatadaptatie is in de nieuwe Omgevingsverordening geregeld;
- Klimaatadaptatie is meegenomen in het Masterplan Biodiversiteit en de Voedselvisie
- De klimaatstresstest eigen infra is uitgevoerd en gepubliceerd;
- De klimaatstresstest landbouw en natuur boven het Noordzeekanaal is uitgevoerd en gepubliceerd;
- Er zijn vijf webinars georganiseerd om partners te informeren over de provinciale rol bij klimaatadaptatie;
- Samenwerking met externe partners klimaatadaptatie zoals gemeenten en gebiedspartners MRA (onder andere Vitale en kwetsbare infrastructuur, minimum bouwvoorschriften klimaatadaptatie, het basisveiligheidsniveau).

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 3.1		Beschermen tegen overstromingen		
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
3.1.1 Kaders stellen voor regionale keringen	272	506	431	75
3.1.2 Versterkingsplannen primaire keringen beoordelen en investeren in ruimtelijke kwaliteit	1.645	2.156	1.861	295
3.1.3 Waterrobuuste inrichting bevorderen	255	836	786	50
Totaal lasten	2.172	3.498	3.078	420
Totaal baten				
Totaal saldo	2.172	3.498	3.078	420
Storting				
3.1.2 Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	50	620	620	0
3.1.3 Reserve Klimaatadaptatie	1.100	1.320	1.320	0
Onttrekking				
3.1.2 Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	-750	-1.406	-1.158	-248
3.1.3 Reserve Klimaatadaptatie	0	-250	-243	-7
Resultaat	2.572	3.782	3.616	166

2.3.2 Benutten en beheren water

Toelichting

Prioriteiten:

- Voor oppervlaktewater wordt prioriteit gegeven aan het 'KRW-proof' maken van de provinciale vaarwegen. Zie voor de toelichting operationeel doel 3.2.2.
- Voor grondwater wordt prioriteit gegeven aan het uitvoeren van 'projecten Kaderrichtlijn Water'. Zie voor de toelichting operationeel doel 3.2.3

2.3.2.1 Waterrecreatie stimuleren

Toelichting

Waterrecreatie bevindt zich op het raakvlak van waterkwaliteit, economie, mobiliteit, recreatie en toerisme. De reserve waterrecreatie heeft als doel het realiseren van de Visie op de Waterrecreatie Noord-Holland 2030, 'Water, bron van recreatie'. Deze is vastgesteld door Provinciale Staten op 3 oktober 2016. In 2020 zijn verschillende initiatieven verder geholpen met financiële bijdragen voor onderzoek of realisatie. Te noemen zijn ondermeer het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek ten behoeve van het aquapunctuurpunt 'Verbinding Langereis - Groetkanaal' en voor het uitvoeren van een studie naar een betere verbinding tussen het buitenwater van het kanaal Omval - Kolhorn en het binnenwater van Langedijk. Ook is er bijgedragen aan het herstel van de oude zeesluis in Oudesluis waardoor deze met de inzet van vrijwilligers weer doorvaarbaar is voor de pleziervaart. Daarnaast zijn er - met geld uit de reserve waterrecreatie - verschillende meekoppelkansen benut met provinciale onderhoudsprojecten, waaronder de realisatie van 24 visplekken langs de Huygendijk in Heerhugowaard.

Ook is voor het uitvoeren van de afspraken uit het regionaal aanbod voor de aanpak van de waterplantenproblematiek in het zuidelijk IJsselmeergebied onder andere subsidie verleend voor de ontwikkeling van een nieuw prototype maaitechniek voor het maaien van waterplanten, is er gewerkt aan het voorbereiden van een samenwerking bij het maaien van de gemeenten aan het IJmeer en Markermeer en is er subsidie verleend voor het maaien van waterplanten.

Initiatiefnemers zijn gestimuleerd om het aantal zwemwaterlocaties uit te breiden door het aanbieden van subsidie voor het doen van onderzoek. In 2020 zijn er echter geen aanvragen voor subsidie ingediend.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroet	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal subsidies voor het starten van onderzoek naar nieuwe zwemwaterlocaties	Aantal	2	0	De ontwikkeling van nieuwe zwemwaterlocaties wordt door gemeenten vooralsnog niet haalbaar geacht.

2.3.2.2 Schoon en voldoende oppervlaktewater bevorderen

Toelichting

De provincie heeft in 2020 de ecologische doelen voor het regionale oppervlaktewater in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in concept vastgesteld, als onderdeel van het concept Regionaal Waterprogramma N-H 2022-2027. De provincie heeft verder bijgedragen aan een goede kwalitatieve toestand van oppervlaktewater. Deze bijdrage betreft vooral het 'KRW-proof' maken van de eigen provinciale vaarwegen (aanleg vispassages en natuurvriendelijke oevers). Maar de provincie heeft ook breder gewerkt aan de kwaliteit van het oppervlaktewater in de provincie. De provincie heeft bijvoorbeeld deelgenomen - samen met onder andere de waterschappen - aan het op agrarische bedrijven gerichte programma Bodem en Water en aan het Landelijk Milieuoverleg Bloembollen (LMB). De provincie draagt ook bij aan een vismigratieonderzoek in het Noordzeekanaalgebied.

In het coalitieakkoord is € 21 miljoen uitgetrokken voor 'NNN, waterkwaliteit en bodemdaling'. In 2020 zijn afspraken gemaakt over het bedrag dat aan waterkwaliteit zal worden besteed. Dit budget is geplaatst bij OD 6.1.1. in de reserve Groen.

Zwemwater

De provincie heeft een subsidieregeling voor waterbeheerders en locatiehouders die hen stimuleert om maatregelen te treffen om de zwemwaterkwaliteit te verbeteren. Deze regeling is ook in 2020 opengesteld en er zijn op 4 locaties maatregelen gesubsidieerd om de zwemwaterkwaliteit te verbeteren.

Zoetwater

In 2020 zijn in beide zoetwaterregio's waar de provincie deel van uitmaakt maatregelenpakketten voor het volgende deltaprogramma (2021-2027) ontwikkeld. De provincie doet samen met de waterbeheerders onderzoek naar de beschikbaarheid van zoetwater onder normale en droge omstandigheden, en naar mogelijke maatregelen. Op Texel is het project Zoete Toekomst gestart, een onderzoek naar grootschalige ondergrondse zoetwateropslag. Er worden gebiedsprocessen ten behoeve van waterbeschikbaarheid uitgevoerd in de urgente verziltingsgevoelige gebieden. Ook wordt waterbeschikbaarheid meegenomen in lopende gebiedsprocessen.

Naar aanleiding van de evaluatie van de droge zomer van 2018 zijn door diverse partijen maatregelen uitgevoerd. De provincie heeft de gebieden met kwetsbare natuur in kaart gebracht. Verder is de provincie betrokken bij de uitwerking van de regionale verdringingsreeks in de regio West-Nederland. Voor de regio IJsselmeergebied is het rapport Waterverdeling Noord-Nederland

geactualiseerd, de watervraag is voor alle functies bepaald en de regionale verdringingsreeks is aangepast. Deze zal opgenomen worden in de volgende Omgevingsverordening.

Wateroverlast

De provincie draagt bij aan het beperken van wateroverlast. De actuele opgave, gebaseerd op de klimaatscenario's 2006, is bijna geheel gerealiseerd, mede doordat de provincie deze heeft gekoppeld aan andere gebiedsontwikkelingen. De nieuwe wateroverlastopgave, berekend op basis van nieuwe klimaatscenario's, wordt meegenomen in het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aanleg natuurvriendelijke oevers (in km)	Aantal	0,5	9,6	

BBV indicator oppervlaktewater

Waterkwaliteit: % van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit (oppervlaktewater)

	Goed	Matig	Ontoereikend	Slecht
Hollands Noorderkwartier	0%	12%	30%	9%
Rijnland	0%	14%	15%	11%
Amstel, Gooi en Vecht	0%	10%	12%	8%
Peildatum	2019			

Bron: <http://www.waarstaatjeprovincie.nl>

Toelichting BBV indicator

De indicator geeft de ecologische kwaliteit van het water per waterschap weer, onderverdeeld in vier categorieën. De beoordeling is conform de systematiek van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW heeft als doel de kwaliteit van de oppervlakte- en grondwateren te verbeteren en in stand te houden, zowel ecologisch als chemisch. De ecologische toestand wordt onder andere bepaald door de concentratie van stikstof en fosfaat en vier biologische kwaliteitselementen (macrofauna, overige waterflora, vis en fytoplankton). De beoordeling vindt plaats op basis van het 'one out-all out principe': indien één kwaliteitselement niet aan de eisen voldoet wordt de toestand van het waterlichaam niet als goed beoordeeld.

2.3.2.3 Schoon en voldoende grondwater bevorderen

Toelichting

De provincie is de beheerder van het grondwater (Kaderrichtlijn Water) en moet zorgen voor een goede kwantitatieve en kwalitatieve toestand van grondwater. De ondergrond moet duurzaam worden gebruikt, onder andere voor drinkwater- en energievoorziening. Daarnaast moet het grondwaterbeheer worden afgestemd op de bestemming van gebieden. Uitputting en verzilting van grondwatervoorraden moet worden voorkomen. De projecten die worden uitgevoerd om deze doelen te bereiken liggen vast in de Watervisie 2021 en zijn of worden uitgevoerd in de periode 2016 tot en met 2021.

Vergunningverlening

De provincie is bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen voor drinkwatervoorziening, grote industrieën en bodemenergie. In 2020 zijn 45 vergunningen verleend. Dit is aanzienlijk meer dan gepland. De toename wordt veroorzaakt door een stijging van het aantal bodemenergiesystemen.

Uitvoeren projecten KRW

Om een goede toestand van het grondwater te bereiken of te behouden worden tot en met 2021 35 projecten uitgevoerd. De uitvoering ligt op schema en verloopt conform de geraamde kosten. Eind 2020 waren 22 projecten gereed. De overige projecten zijn in uitvoering.

Monitoring

De provincie beheert een [provinciaal grondwatermeetnet](#). Grondwaterstanden worden continu gemeten en de grondwaterkwaliteit wordt periodiek (elke drie jaar) bepaald. Een evaluatierapport over de toestand van het grondwater is dit jaar verschenen en aangeboden aan Provinciale Staten. Er is daarbij niet alleen een beeld gegeven voor de provincie Noord-Holland, maar ook voor het gehele land. Het gaat daarbij om de volgende documenten:

- [Brief aan PS resultaten meetronde grondwaterkwaliteit Noord-Holland 2018](#)
- [Grondwaterkwaliteit Nederland 2020](#)
- [Rapport meetronde grondwaterkwaliteit Noord-Holland 2018](#)

Beleidsindicatoren

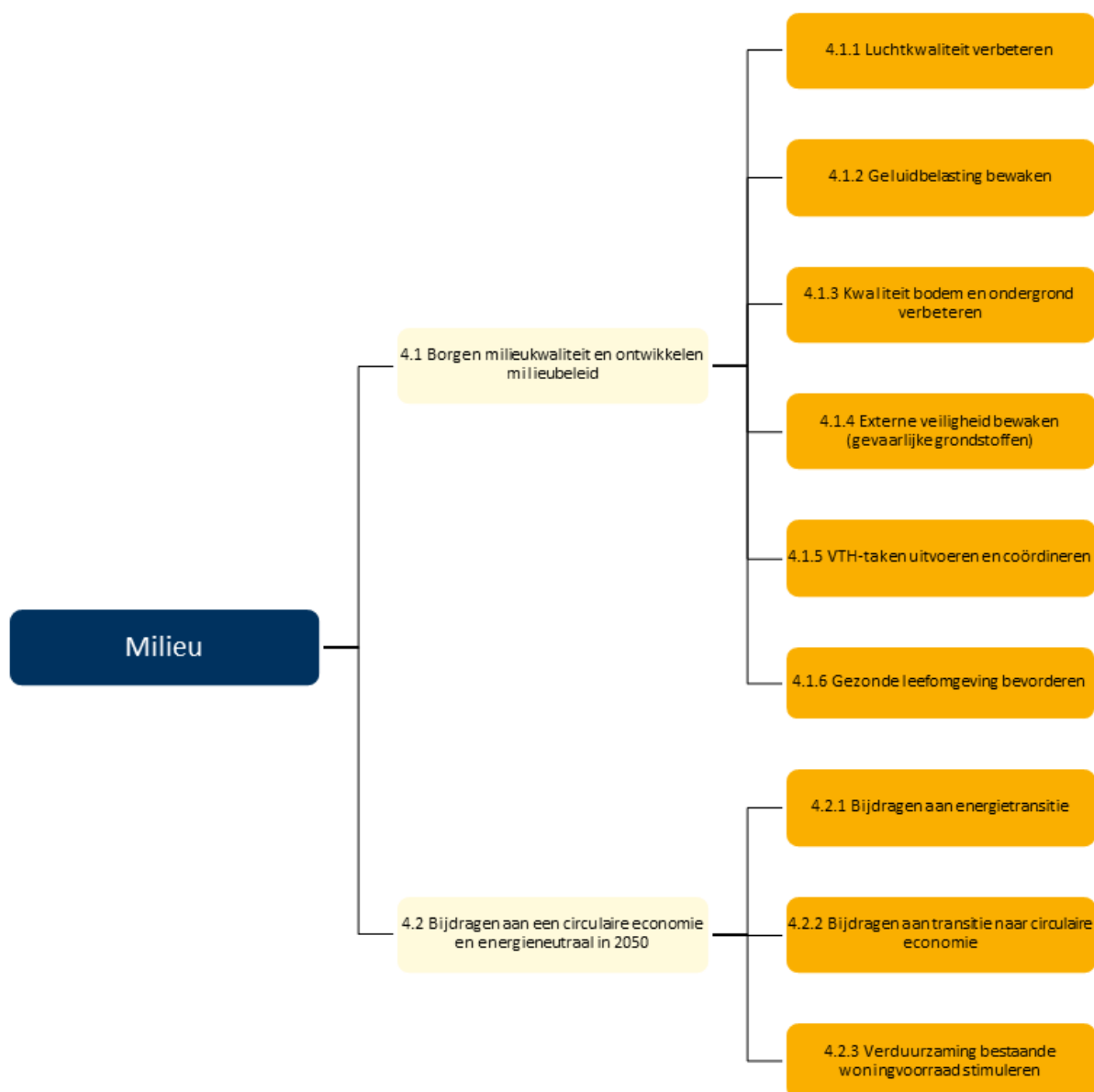
Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Vergunningverlening grondwateronttrekking	Aantal	25	45	
KRW projecten (aantal afgerond)	Aantal	10	22	
Toestand rapportage	Aantal	1	1	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 3.2		Benutten en beheren water			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
3.2.1	Waterrecreatie stimuleren	2.220	1.171	970	201
3.2.2	Schoon en voldoende oppervlaktewater bevorderen	1.285	1.420	1.165	255
3.2.3	Schoon en voldoende grondwater bevorderen	924	950	1.087	-137
Totaal lasten		4.429	3.541	3.221	320
Totaal baten		-1.025	-1.493	-1.315	-178
Totaal saldo		3.404	2.048	1.907	141
Storting					
3.2.1	Reserve Waterrecreatie	2.000	2.000	2.000	0
Onttrekking					
3.2.1	Reserve Waterrecreatie	-2.000	-3.778	-3.616	-162
Resultaat		3.404	270	290	-20

2.4 Programma 4. Milieu

Doelenboom

Maatschappelijk doel

De provincie vindt dat iedereen recht heeft op een gezonde leefomgeving. Dat wil zeggen: een omgeving waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is en die uitnodigt tot een gezonde leefstijl. De provincie wil gezondheidswinst behalen door vanuit haar rol te sturen op het behouden en waar mogelijk verbeteren van een gezonde fysieke leefomgeving. Inwoners van de provincie Noord-Holland vinden gezondheid een belangrijk beleidsthema. Veel partijen zien daarbij een duidelijke rol weggelegd voor een actief middenbestuur. Mondige burgers vragen om een handelende provincie, gemeenten en GGD's vragen om een partner en een verbindend middenbestuur, en het Rijk ziet ook decentraal mogelijkheden om gezondheidswinst te behalen.

Verbetering realiseert de provincie in samenwerking met gemeenten, bedrijfsleven, milieu- en natuurorganisaties en inwoners. Dit wordt allereerst gedaan met vergunningverlening, het toezicht en de handhaving. Dit wordt in mandaat uitgevoerd door de omgevingsdiensten. De omgevingsdiensten voeren deze taken uit binnen de kaders van de Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH)-strategieën en op basis van jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Met deze diensten heeft de provincie een eigenaars- en een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie.

Het realiseren van een gezonde leefomgeving, en bovendien de komst van de Omgevingswet, vragen om een programmatische aanpak, zodat al gaande kan worden bijgestuurd. Dit is ook aangekondigd in het coalitieakkoord. Het programma gezonde leefomgeving is hiervoor ingericht. Dit programma vormt een uitbreiding van het milieubeleid en richt zich, naast de bestaande taken die gewoon doorlopen, op het monitoren van de fysieke leefomgeving en het opbouwen van kennis omtrent de gezondheidseffecten van milieuvervuiling. Daar bovenop kan extra winst worden geboekt door de verbinding te zoeken met andere kerntaken en opgaven, bijvoorbeeld bij mobiliteit, wonen en klimaatadaptatie. Ook zet de provincie vanuit dit programma nieuwe samenwerkingsverbanden op en worden bestaande verbanden verstevigd.

Bij de opgave van een gezonde leefomgeving wordt er gestreefd naar een goede balans tussen economische ontwikkeling en leefbaarheid. De milieukwaliteit in Noord-Holland voldoet minimaal aan de wettelijke basiskwaliteit en waar mogelijk wordt gestreefd naar verbetering, onder andere World Health Organisation (WHO)-normen.

De provincie onderschrijft de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs en werkt mee aan de uitvoering van de Rijksambities, nu nog gesteld op 49% vermindering van de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 ten opzichte van 1990, en heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Op 11 december 2020 zijn de EU-lidstaten akkoord gegaan met het verhogen van het EU broeikasgasemissie-reductiedoel voor 2030 naar ten minste 55% ten opzichte van 1990. Vooralsnog heeft de provincie deze verhoogde doelstelling nog niet overgenomen, in afwachting van een vertaling ervan naar de Nederlandse situatie door het kabinet. De provincie tracht de energiebehoefte te beperken, het gebruik van duurzame energie te maximaliseren en gebruik van grondstoffen zo efficiënt mogelijk te laten zijn.

Daarbij heeft de provincie de ambitie om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben en in 2030 een reductie van 50% in het gebruik van primaire grondstoffen. De provincie stimuleert de transitie naar een circulaire economie met als ambitie een 100% circulaire economie in 2050 met als tussendoel voor 2030 dat we halverwege zijn.

Wettelijk beleidskader

- De regelgeving voor milieu, energie en circulaire economie komt deels vanuit Europa en deels vanuit het Rijk.

Provinciaal beleidskader

- [Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2016-2020](#)
- [Omgevingsverordening](#)
- [Actieagenda circulaire economie](#)
- [Omgevingsvisie NH 2050](#)
- [Beleidsregel geurhinder](#)
- [Actieplan geluid](#)
- [Verkenning ondergrondvisie](#)

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 4				Milieu
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	35.636	48.134	46.856	1.277
Baten	-2.750	-2.911	-2.955	44
Saldo van baten en lasten	32.886	45.223	43.902	1.321
Stortingen reserves	14.569	20.353	20.135	218
Onttrekking reserves	-3.049	-12.623	-11.455	-1.168
Resultaat	44.406	52.953	52.582	370

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
4.1.2	Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland	Beheer fonds ten behoeve van de nazorg stortplaatsen.
4.1.2	Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
4.1.2	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
4.1.2	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
4.1.2	Omgevingsdienst IJmond	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

2.4.1 Borgen milieukwaliteit en ontwikkelen milieubeleid

Toelichting

Prioriteiten:

- In 2020 is het programmaplan van het programma gezonde leefomgeving vastgesteld. Dit document bevat de uitgangspunten die vorm geven aan dat programma. Het is daarmee zowel het kader als het wenkend perspectief waarbinnen het programma verder wordt uitgewerkt en uitgevoerd.
- Op basis van de Wet milieubeheer heeft de provincie beperkt ruimte om eigen regels te stellen. Die regels stonden in de Provinciale Milieuverordening (PMV). Deze regels zijn inmiddels overgezet naar de eerste versie van de Omgevingsverordening die in november 2020 is vastgesteld door Provinciale Staten.
- In sommige regio's, bijvoorbeeld in het IJmondgebied met het daar gelegen Tata Steel, staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving onder druk. Met het 'Programma Tata Steel 2020-2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond' willen wij in de IJmond concrete gezondheidswinst gaan behalen. Dit programmaplan is in december 2020 vastgesteld. Hierbij hoort ook een uitvoeringsprogramma voor de vergunningverlening, handhaving en het toezicht, die we samen met de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied uitvoeren. We vinden het belangrijk om in IJmond-regio in nauwe samenwerking met overheden en andere partners te werken aan een gezonde leefomgeving. Hiertoe is onder

andere het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid ingericht, waar de provincie aan deelneemt.

Omgevingsfactoren:

- De provincie Noord-Holland is een veelzijdige provincie waar vele functies rondom wonen, werken, recreëren en vervoer samenkomen. Deze diversiteit en dynamiek biedt veel kansen en mogelijkheden voor de provincie en haar inwoners, maar legt ook een milieudruk op de leefomgeving. Met een programmatische aanpak in het programma Gezonde Leefomgeving, en daarnaast een gebiedsgerichte aanpak, zoals met het programma Tata Steel, geven wij uitwerking aan die balans. Er is daarnaast speciale aandacht voor de problematiek rond zeer zorgwekkende stoffen, de uitvoering van het actieplan geluid 2018-2022, en de verbetering van de luchtkwaliteit conform het Schone Lucht Akkoord.

2.4.1.1 Luchtkwaliteit verbeteren

Toelichting

Varend ontgassen

De provincie Noord-Holland heeft per 1 maart 2017 een verbod ingesteld op varend ontgassen, van vooral benzeenhoudende stoffen. Ontgassen van deze stoffen is schadelijk voor de gezondheid (kankerverwekkend) en geeft geurhinder. In 2020 hebben 5 proefnemingen plaatsgevonden in de haven van Amsterdam met mobiele ontgassingsinstallaties. In samenwerking met andere provincies, rijk, en omgevingsdiensten is in 2020 gewerkt aan een de uitwerking voor van VTH voor mobiele ontgassingsinstallaties.

In 2020 is het eNose-netwerk geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat dit netwerk een belangrijke preventieve functie heeft om ontgassen te voorkomen, te signaleren en informatie hierover door te geven aan de partners voor het toezicht en de handhaving.

Geur

In 2020 zijn twee pilots gestart met uitbreidingen van het eNose-netwerk om bronnen van geurhinder beter op te sporen. De eerste pilot is in de IJmondregio, in samenwerking met Tata Steel en de ODNZKG. De tweede pilot is in het Westelijk Havengebied, in samenwerking met het Havenbedrijf Amsterdam en de ODNZKG. Eerste resultaten zijn beschikbaar, maar we hebben resultaten nodig over een langere periode om eventuele trends te signaleren. De provincie informeert inwoners uit de pilotgebieden over de resultaten en beantwoordt vragen van inwoners over de pilots.

De komst van de Omgevingswet betekent aanzienlijke verandering voor geurbeleid. Zo krijgen gemeenten een belangrijke rol in het opstellen van normen voor 'aanvaardbare geurhinder'. Provincies blijven wel verantwoordelijk voor de VTH van zogeheten complexe bedrijven.

2.4.1.2 Geluidbelasting bewaken

Toelichting

Geluidbelasting provinciale wegen

In [het Actieplan 2018-2022](#) heeft de provincie haar ambities vastgelegd met betrekking tot het terugdringen van de geluidbelasting door provinciale wegen. Dit gebeurt op twee manieren:

- Het toepassen van geluidreducerend asfalt op aangegeven wegvakken door de gebiedsaannemers. Dit wordt gedaan volgens de door hen gevolgde onderhoudsplanning.

In 2020 zijn er geen wegvakken met geluidreducerend asfalt aangelegd. In 2021 staan een aantal wegvakken in de planning voor de aanleg van geluidreducerend asfalt.

- Het waarborgen van een acceptabel binnenniveau bij hoogbelaste solitair gelegen woningen door middel van het aanbrengen van gevelisolatie. Eind 2020 is het project van start gegaan en zijn de eigenaren en bewoners van de solitair gelegen woningen per brief nader ingelicht over het project.

Industrieterreinen van regionaal belang

De in de Provinciale Milieuverordening aangewezen vijf industrieterreinen 'van regionaal belang' zijn beleidsneutraal overgenomen in de Omgevingsverordening. Het geluidzonebeheer van deze vijf industrieterreinen is uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). In het kader van een actualisatie van het geluidverdeelplan voor het industrieterrein Westpoort is in 2020 een aanzet gemaakt voor de 2^e herziening van het bestemmingsplan 'Geluidverdeelplan Westpoort'. De ter inzagelegging staat gepland voor 2021.

Stiltegebieden

De bestaande 39 stiltegebieden uit de Provinciale Milieuverordening zijn in 2020 opgenomen in de Omgevingsverordening. Hierbij zijn ten opzichte van de regels in de Provinciale Milieuverordening een aantal verduidelijkingen en vereenvoudigingen doorgevoerd. Uit eerder onderzoek is gebleken dat niet alle stiltegebieden aan de streefwaarde voldoen. Om die reden ontwikkelt de provincie, in afstemming met de gebiedspartners, nieuw beleid. In dat kader is in 2020 een aantal aanvullende inventariserende onderzoeken uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Sanering geluidbelaste woningen boven 63 dB	Aantal	59	0	Project is gestart, uitvoering volgt in 2021 en 2022.
Extra stil asfalt (in km)	Aantal	2,2	0	Project is gestart, uitvoering volgt in 2021 en verder.

2.4.1.3 Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren

Toelichting

Mijnbouwwet

We hebben meerdere adviezen op het gebied van opsporingsvergunningen en opslagplannen voor geothermie (aardwarmte) uitgebracht aan het Rijk.

Aardkundig erfgoed

We hebben de omzetting van de regelgeving voor aardkundige monumenten uit de PMV naar de Omgevingsverordening NH2020 afgerond. We zijn een informatiecampaagne begonnen voor gemeenten die de regels uit de verordening moeten verwerken in hun omgevingsplannen.

Bodemconvenant

We hebben besloten de uitvoering van de afspraken uit het landelijk bodemconvenant, zoals geconcretiseerd in het provinciaal uitvoeringsprogramma 2016-2020 en de bijbehorende subsidieregeling bodemsanering, te actualiseren en met een jaar te verlengen vanwege uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en het opheffen van de Wet bodembescherming tot 1 januari 2022. We hebben op diverse manieren gemeenten verder voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Tevens hebben wij gemeenten ondersteund bij het opstellen van PFAS-beleid. Mede namens de andere provincies hebben we het Rijk geadviseerd bij het formuleren van landelijk PFAS-beleid.

Spoedlocaties bodemsanering

We hebben in Noord-Holland 96 spoedlocaties. We hebben op alle locaties de risico's beheerst en hiermee voldaan aan de afspraak uit het landelijk bodemconvenant. In 2020 zijn er 4 locaties bijgekomen. Op 45 locaties is de sanering volledig afgehandeld. Op 34 locaties is een sanering gaande en op 17 locaties loopt onderzoek of zijn onderhandelingen.

Gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi

We hebben voor het gebiedsgericht beheer van grondwaterverontreinigingen in 't Gooi een nieuw convenant voor de periode 2021-2030 afgesloten met de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren, de drinkwaterbedrijven Vitens en PWN en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (zie ook www.gwbeheergooi.nl). Grondwaterbeheer is nog lang nodig. We hebben er daarom voor gezorgd dat er voldoende geld is om het beheer nog 30 jaar te kunnen uitvoeren. Dit geld is afkomstig van convenantpartners en afkoopafspraken met partijen die verantwoordelijkheid dragen voor grondwaterverontreinigingen.

Stortplaatsen Wet milieubeheer

De herijking van de rekenrente van het vermogen in het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen vraagt meer tijd. Verlaging heeft grote financiële gevolgen voor de exploitanten. We onderzoeken daarom niet alleen de financiële risico's, maar ook de effecten op het doelvermogen dat de exploitanten moeten opbrengen in het Nazorgfonds. We blijven participeren in een pilot om te komen tot duurzaam stortbeheer.

2.4.1.4 Externe veiligheid bewaken (gevaarlijke grondstoffen)

Toelichting

De provincie heeft in het VTH-uitvoeringsprogramma de controles bij de Brzo-bedrijven (Besluit risico's en zware ongevallen 2015), waarvoor de provincie bevoegd gezag is, onder meer gebaseerd op de Brzo-inspectieplannen. De OD NZKG voert deze taak uit. De uitkomsten van de Brzo-controles over 2020 worden gerapporteerd in het Jaarverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2020. Dit verslag volgt voor de zomer van 2021. In 2020 heeft de provincie samen met ketenpartners gezamenlijk prioriteiten en samenwerkingsprogramma's voor toezicht en handhaving vastgelegd en uitgevoerd.

Programma Impuls Omgevingsveiligheid

De provincie heeft ter ondersteuning van de taakuitvoering van de gemeenten en ter versterking van hun eigen organisatie middelen ter beschikking gesteld aan de omgevingsdiensten en veiligheidsregio's vanuit het programma. Deze financiering loopt vanaf 2021 via de gemeenten. De provincie heeft voor 2021 ook middelen ontvangen voor het uitvoeren van de wettelijke taken voor externe veiligheid voor 2021. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld aan de OD NZKG voor 2021, omdat deze middelen zich richten op de Brzo.

Afval

De provincie wil negatieve gevolgen voor de leefomgeving door opslag en verwerking van afval tegengaan. De OD NZKG heeft in 2020 een pilot gedaan om te kijken wat de mogelijkheden zijn om via toezicht en vergunningen te voorkomen dat afval ontstaat en te sturen op hergebruik of recycling.

Naast deze gerichte aanvullende pilot heeft de provincie via de omgevingsdiensten toezicht gehouden op de naleving van de geldende wet- en regelgeving door afvalverwerkende bedrijven in Noord-Holland, zoals aan de voorschriften in hun omgevingsvergunningen.

2.4.1.5 VTH-taken uitvoeren en coördineren

Toelichting

De VTH-taken op het gebied van water, milieu, groen, natuur, bodem en bereikbaarheid zijn door de omgevingsdiensten uitgevoerd. Dit betreft onder andere het verlenen van vergunningen en ontheffingen voor industrie, flora en fauna, (zwem)water en de controle op de naleving ervan. De omgevingsdiensten voeren soortgelijke taken uit namens gemeenten. Samen met deze gemeenten en andere zogenoemde 'ketenpartners' in Noord-Holland, zoals het Rijk, de waterschappen, de terreinbeherende organisaties, het Openbaar Ministerie en de politie, werken wij op een netwerkende wijze samen om maatschappelijke doelen in het fysieke domein te realiseren.

De omgevingsdiensten hebben de VTH-taken namens de provincie uitgevoerd op basis van de doelen, prioriteiten en kwaliteitseisen die door de provincie zijn vastgelegd. In 2020 hebben de omgevingsdiensten deze VTH-taken uitgevoerd volgens de door de provincie vastgestelde uitvoeringsprogramma's. In 2020 is extra budget ingezet voor en door de omgevingsdiensten. Dit is besteed aan de extra capaciteit voor vergunningplicht stikstof, het intensiveren van de uitvoering van de Wet natuurbescherming naar niveau 2 – faciliterend, de inventarisatie van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven in Noord-Holland, de energiebesparing bij bedrijven en de versterking ketentoezicht afvalstoffen.

De coördinatie van de VTH-taken in Noord-Holland is verdeeld tussen de beleidsvelden 'groen' (natuur) en 'grijs' (milieu). Voor 'groen' zijn met betrokken partijen zoals gemeenten, waterschappen, terreinbeherende organisaties en de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) handavingsuitvoeringsprogramma's voor de Natura 2000-gebieden uitgevoerd.

Eind 2020 is het Programma Tata Steel 2020-2050 vastgesteld en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma Tata Steel 2020-2022.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
VTH taken uitgevoerd conform Uitvoeringsprogramma's	Percentage	100	100	
Prioriteiten uitgevoerd conform afspraak/ uitvoeringsprogramma	Percentage	100	100	
Coördinatie uitgevoerd conform programma's	Percentage	100	100	

2.4.1.6 Gezonde leefomgeving bevorderen

Toelichting

Op 12 mei 2020 hebben GS het [programma Gezonde Leefomgeving](#) vastgesteld. De Commissie NLG heeft dit plan op 22 juni 2020 besproken. Het programma is een uitwerking van de maatschappelijke opgave voor een gezonde fysieke leefomgeving, neergelegd in de Omgevingsvisie NH2050 en het coalitieakkoord 2019-2023 'Duurzaam doorpakken!'. Het programma Gezonde Leefomgeving is gestart voor vier jaar en is een ontwikkelprogramma. Op basis van tussentijdse evaluaties en monitoring kunnen activiteiten afvallen en nieuwe worden toegevoegd.

Met het programma richt de provincie zich op de milieukwaliteiten bodem, (grond)water, lucht, omgevingsveiligheid, geluidsbelasting, geur en (ontwikkelingen in) de ondergrond. Met de instrumenten [Hollandse Luchten](#) en e-Noses is de omgevingskwaliteit gemonitord, als aanvulling op de bestaande meetnetten van onder andere het RIVM. In de IJmond wordt doorlopend onderzoek gedaan naar de gezondheidseffecten van de uitstoot van onder andere Tata Steel. In

2020 is een inventarisatie gestart naar de (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen ZZS die bedrijven, waarvoor de provincie bevoegd gezag is, uitstoten. Alle data die de provincie met de onderzoeken en monitoring verzamelt, worden zoveel mogelijk als open data gepubliceerd. De provincie is gestart met de inventarisatie van indicatoren voor een gezonde leefomgeving, die een plek gaan krijgen in de monitor van de Omgevingsvisie.

Op 13 januari 2020 heeft de provincie het Schone Luchtakkoord (SLA) mede ondertekend. De provincie zet zich in om de advieswaarden voor 2030 van de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) voor de componenten (ultra)fijnstof en stikstofdioxide te bereiken. De aanpak is gebiedsgericht. De provincie werkt samen met partners en betreft bewoners en bedrijven bij het realiseren van verbeteringen in de gezonde fysieke leefomgeving.

Via het VHT-spoor kunnen bedrijven aangespoord worden tot maatregelen bij de bron. Voor maatregelen in de omgeving ontwikkelt de provincie financiële instrumenten, waarmee derden subsidie kunnen aanvragen. In 2020 is de uitvoeringsregeling voor complexe industriële bedrijven opgesteld voor het nemen van vrijwillige bovenwettelijke maatregelen, gericht op verminderen van de uitstoot van fijnstof, stikstofdioxide, geur en geluid. Openstelling van de regeling is in het eerste kwartaal van 2021.

Met het programma Gezonde Leefomgeving zijn koppelingen gemaakt met andere opgaven van de provincie. Concrete voorbeelden zijn het verduurzamen van de mobiliteit (waaronder het elektrificeren van auto en OV-bus, stimuleren van fietsen), het creëren van toegangspoorten naar natuurgebieden en het ontwikkelen van een prettige woon- en werkomgeving in de OV-knooppunten. Met een integrale benadering kan extra milieuwinst geboekt worden, wat bijdraagt aan een gezondere leefomgeving.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 4.1		Borgen milieukwaliteit en ontwikkelen milieubeleid			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
4.1.1	Luchtkwaliteit verbeteren	901	934	1.188	-254
4.1.2	Geluidbelasting bewaken	507	135	82	53
4.1.3	Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren	1.159	5.141	5.198	-57
4.1.4	Externe veiligheid bewaken (gevaarlijke grondstoffen)	64	552	486	66
4.1.5	VTH-taken uitvoeren en coördineren	27.486	29.056	28.390	666
4.1.6	Gezonde leefomgeving bevorderen	0	2.097	1.799	298
Totaal lasten		30.117	37.915	37.142	773
Totaal baten		-2.750	-1.981	-2.215	234
Totaal saldo		27.367	35.934	34.927	1.007
Storting					
4.1.3	Reserve Bodemsanering	5.619	5.715	5.722	-7
4.1.6	Reserve Gezonde leefomgeving	2.700	4.561	4.561	0
Onttrekking					
4.1.3	Reserve Bodemsanering	-397	-4.605	-4.163	-442
4.1.6	Reserve Gezonde leefomgeving	0	-1.000	-794	-206
Resultaat		35.289	40.605	40.253	351

2.4.2 Bijdragen aan een circulaire economie en energieneutraal in 2050

Toelichting

Prioriteiten

- In 2020 is het beleidsprogramma energietransitie opgesteld; het Actieprogramma Klimaat waarin de koers van het coalitieakkoord wordt geborgd. Daarnaast is op het gebied van energie-infra -Bouwstenen adaptieve uitvoeringsstrategie energie-infrastructuur 2020-2024 opgesteld, een gezamenlijke routekaart naar het toekomstige energiesysteem. Ook beschikt de provincie inmiddels over een waterstofstrategie met als doel de ontwikkeling van de waterstofmarkt in de provincie Noord-Holland te ondersteunen.
- In 2020 is de nieuwe Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 opgesteld en door GS in concept vastgesteld. De ambities uit het coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken!' op het gebied van circulair bouwen en voedselverspilling zijn hierin verwerkt. De Actieagenda is definitief vastgesteld in februari 2021. Binnen de beperkingen van de corona- maatregelen en effecten is de Actieagenda 2017-2020 ook in 2020 uitgevoerd.

2.4.2.1 Bijdragen aan energietransitie

Toelichting

In het coalitieakkoord is € 57 miljoen gereserveerd voor klimaat en energie. De concrete besteding van dit budget is uitgewerkt in het Actieprogramma Klimaat. In paragraaf 4.2 wordt dit verder verdiept voor waterstof, de warmtetransitie, de Regionale Energiestrategie (RES) voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid en energie-infrastructuur.

Regionale Energiestrategie (RES)

Om de energietransitie vorm te geven heeft de provincie het afgelopen jaar samen met gemeenten, waterschappen en onze partners, stakeholders en inwoners mogelijke zoekgebieden voor het opwekken van hernieuwbare energie (wind en zon) en de (bovenregionale) warmtebronnen inzichtelijk gemaakt in een concept Regionale Energiestrategie voor Noord-Holland Noord en een Energiestrategie voor Noord-Holland Zuid. De resultaten van de reacties daarop, aanvullende onderzoeken, gesprekken en verschillende bijeenkomsten worden verwerkt in de RES'en 1.0 en krijgen een plek in het provinciale beleid en de provinciale Omgevingsverordening. Onderdeel van de RES'en is de Regionale Structuur Warmte (RSW), waarbinnen samen met de gemeenten, waterschappen en partners wordt gekeken hoe (bovenregionale) warmtebronnen het beste kunnen worden aangesloten op de warmtevragers, zoals woningen en bedrijventerreinen. De provincie heeft een coördinerende en ondersteunende rol op zich genomen voor zowel de RSW, de kaarten van de zoekgebieden, data en monitoring en kennisdelen.

Warmtetransitie

Voor het onderdeel warmtetransitie is ingezet op het versnellen van het onderzoek voor mogelijkheden voor geothermie binnen de MRA. Dat gebeurt door een coördinerende rol voor het stimuleren en organiseren van kennisdeling en vergroten van draagvlak. Inmiddels ligt er de Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten Aardwarmteontwikkeling MRA', ondertekend door publieke en private partijen.

De provincie ondersteunt de gemeenten via het Servicepunt duurzame energie. De dienstverlening van het Servicepunt is voor 2021- 2025 opnieuw aanbesteed, om te voorzien in kennis en middelen ter ondersteuning en versnelling van de warmtetransitie. Daarnaast zijn er 6 subsidies verleend binnen de uitvoeringsregeling subsidie warmtetransitie gebouwde omgeving

op wijkniveau. Deze subsidie biedt gemeenten ondersteuning voor het verder uitwerken van plannen om wijken van het gas af te krijgen. Er is een bijdrage verleend door de provincie om te kunnen deelnemen aan de nationale innovatieprogramma's WarmingUP en Window. En er is een subsidie verleend aan de vereniging Energie-initiatieven Noord Holland.

Energie Infrastructuur

Voor de energie-infrastructuur is een tool in ontwikkeling in samenwerking met TNO. Het doel is een instrument te ontwikkelen waarmee de provincie de effecten van de energietransitie op het energiesysteem en de (milieu)ruimte kan visualiseren.

Waterstof

Waterstof biedt veel kansen in Noord-Holland, zie daarvoor de waterstofstrategie. De strategie heeft als doel het verder verkennen van de mogelijkheden voor ontwikkeling van de waterstofmarkt in Noord-Holland. Dat doet de provincie door te investeren in verschillende onderzoeken en het verstrekken van subsidies onder andere voor onderzoek naar de maakindustrie van elektrolyzers in Noord-Holland, een haalbaarheidsstudie voor waterstof in de gebouwde omgeving vanuit de bestaande subsidieregeling voor het gasloos maken van wijken. Daarnaast is er geld gegaan naar De Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland, programmalijs Waterstof. Deze deal richt zich op het versterken van kennis en talent, maritieme innovatie en het benutten van de kansen van de waterstofeconomie.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Luchtverontreiniging: CO2 emissie in ton (BBV indicator)	Aantal		17.893.700	Betreft de totaal bekende CO2 uitstoot (Aardgas, elektriciteit, stadswarmte, voertuigbrandstoffen) in 2019 in de provincie Noord-Holland. Bron: De Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
Energieneutraliteit: productie van energie in petajoule (BBV indicator)	Aantal		17,149	Betreft de totale productie van hernieuwbare energie in petajoula in 2018 (2019 ten tijde van opstellen nog niet beschikbaar). Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

2.4.2.2 Bijdragen aan transitie naar circulaire economie

Toelichting

In 2020 is naast het opstellen van de nieuwe actieagenda voor 2021-2025, de lopende actieagenda 2017-2020 uitgevoerd. Daarvoor zijn dit jaar onder meer de MKB innovatie-instrumenten voor circulaire innovaties opnieuw ingezet. Ook zijn in samenwerking met Impact Hub (online) evenementen georganiseerd om circulaire ondernemers in Noord-Holland met elkaar in verbinding te brengen. In 2020 zijn voor ondernemers ook weer de meerdaagse CIRCO Business Design Tracks trainingen georganiseerd onder andere voor de agrosector. Deelnemers waren grotere bedrijven binnen de agrosector en bedrijven die al verder zijn op het gebied van duurzaamheid en circulariteit.

Via het project Circulaire Restaurants is het verminderen en tegengaan van voedselverspilling gestimuleerd. Om circulair bouwen te stimuleren is het handboek circulair renoveren voor woningbouwcorporaties opgesteld dat in 2021 wordt afgerond. Ook is actief ingezet op het opnemen van circulair bouwen in de regionale Woonakkoorden met ondersteuning van de stichting C-Creators. De provincie Noord-Holland is ketenpartner van C-Creators.

Om circulair ontwerpen en denken te stimuleren via het onderwijs is een challenge georganiseerd met de Hogeschool Inholland en NS en een challenge met een mbo-instelling gestart. Voor een concrete en succesvolle casus van hergebruik van lokaal hout is begin 2020 de Circular Award Public van het ministerie van I&W ontvangen. Vanuit het thema biomassa is het langjarige project voor een zeewierlaboratorium afgerond en de kennis gedeeld met initiatiefnemers vanuit GO!-NH. Met de Omgevingsdienst NZKG is een pilot is gedraaid om kansen en knelpunten te signaleren bij toezicht en vergunningverlening.

Om bewustwording van de noodzaak van een circulaire economie te stimuleren is de nieuwe Uitvoeringsregeling Kleinschalige activiteiten Circulaire Economie Noord-Holland 2020 in werking getreden. Het beschikbare subsidieplafond in 2020 is volledig besteed. Tot slot is gewerkt aan het nieuwe inkoopbeleid waarin circulair inkopen is uitgewerkt en zijn na een provinciale challenge circulaire relatiegeschenken ingekocht.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal bedrijven deelgenomen aan onze stimuleringsprogramma's	Aantal	60	32	Dit zijn bedrijven die meededen met CIRCO Tracks (18 in 2020) en GO NH! (13 in 2020). Door de coronacrisis konden de bijeenkomsten niet live plaatsvinden en hadden veel ondernemers andere prioriteiten. Om die reden zijn voorgenomen tracks doorgeschoven naar 2021.
Icoonketens in de vorm van Living labs	Aantal	2	0	In 2020 bleken er geen projecten bekend te zijn die kwalitatief voldoende waren om in aanmerking te komen als iconketenproject.

2.4.2.3 Verduurzaming bestaande woningvoorraad stimuleren

Toelichting

Met het programma Verduurzaming bestaande woningvoorraad Noord-Holland stimuleert de provincie particuliere woningeigenaren en corporaties hun woningen te verduurzamen. Binnen dit programma worden tevens diverse alternatieve financieringsvormen voor woningverduurzaming getest. Het programma is vastgesteld in 2018, heeft een looptijd van 3,5 jaar en voor de uitvoering hebben PS ruim € 10 miljoen beschikbaar gesteld, waarvan het grootste gedeelte in 2019 is uitgegeven.

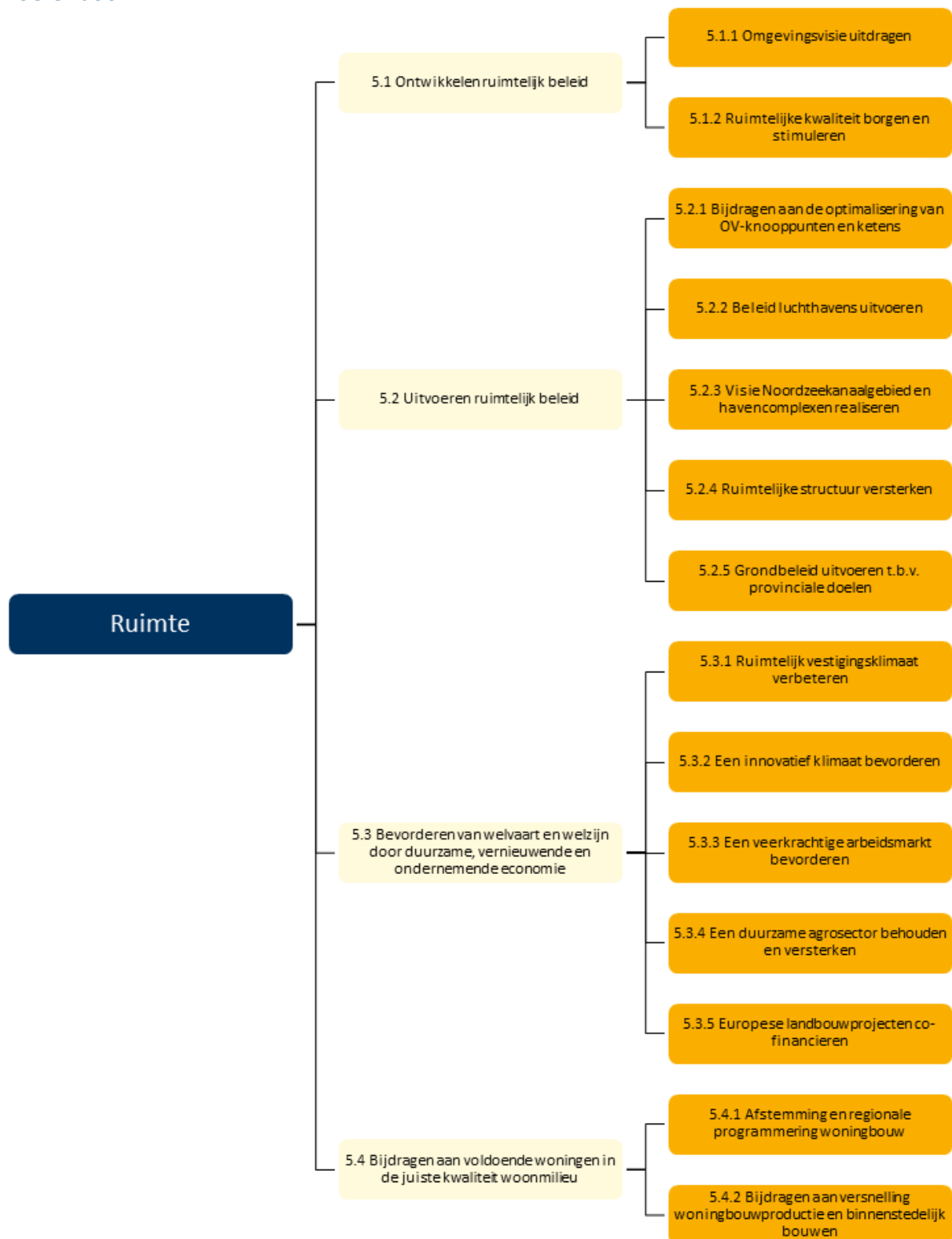
In 2020 heeft de provincie subsidie verleend voor het ondersteunen van duurzaamheidsinitiatieven van burgercollectieven. Daarnaast heeft de provincie financieel bijgedragen aan de ontwikkeling van software voor woningverduurzamingsadviezen aan woningeigenaren door de Noord-Hollandse energieloketten. Dit project is afgerond en de software wordt inmiddels gebruikt door de energieloketten. Daarnaast heeft de provincie eind 2020 een subsidieregeling voor woningbouwcorporaties opgezet. Het doel van deze regeling is om woningbouwcorporaties te stimuleren samen te werken aan innovatieve concepten voor woningverduurzaming zodat dit leidt tot lagere verduurzamingskosten. Tot slot heeft de provincie financieel bijgedragen aan het project Gebiedsgerichte vastgoedscan Gooi en Vechtstreek. Hierbij is het vastgoed van diverse woningbouwcorporaties in de Gooi en Vechtstreek in beeld gebracht, zodat bepaald kon worden welk vastgoed gezamenlijk zou kunnen worden verduurzaamd, zodat op kosten zou kunnen worden bespaard.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 4.2		Bijdragen aan een circulaire economie en energieneutraal in 2050			
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
4.2.1	Bijdragen aan energietransitie	3.106	8.546	8.072	474
4.2.2	Bijdragen aan transitie naar circulaire economie	1.262	1.006	818	188
4.2.3	Verduurzaming bestaande woningvoorraad stimuleren	1.151	667	825	-158
Totaal lasten		5.519	10.219	9.714	505
Totaal baten			-930	-739	-191
Totaal saldo		5.519	9.289	8.975	314
Storting					
4.2.1	Reserve Energietransitie	6.150	9.877	9.652	225
4.2.2	Reserve Circulaire Economie	100	100	100	0
4.2.3	Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	0	100	100	0
Onttrekking					
4.2.1	Reserve Energietransitie	-1.000	-5.895	-5.518	-377
4.2.2	Reserve Circulaire Economie	-652	-473	-330	-143
4.2.3	Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	-1.000	-650	-650	0
Resultaat		9.117	12.348	12.329	19

2.5 Programma 5. Ruimte

Doelenboom

Maatschappelijk doel

De provincie zorgt samen met andere overheden voor een goede ruimtelijke inrichting van de leefomgeving. Duurzaam ruimtegebruik, ruimtelijke kwaliteit en klimaatbestendigheid zijn

daarvoor de leidende principes. De provincie streeft een aantrekkelijke leefomgeving na, waar de inwoners van Noord-Holland op een zo prettig mogelijke manier kunnen wonen, werken en recreëren. Diverse functies vragen om ruimte in Noord-Holland. De provincie bekijkt deze zaken in samenhang, maakt ruimtelijk-economisch beleid en coördineert bij vraagstukken die de gemeentegrenzen overstijgen.

In de Omgevingsvisie NH2050 is de langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving van Provinciale Staten van Noord-Holland verwoord. De Omgevingsvisie is integraal van opzet en vervangt alle strategische visies die de provincie tot aan de vaststelling van de Omgevingsvisie had. Het vormt daarmee ons strategische langetermijnbeleid. Vanuit onze integrale Omgevingsvisie worden in de komende vier jaar vele acties en instrumenten ingezet om onze langetermijnambities waar te maken. De hoofdambitie van de Omgevingsvisie NH2050 is zorgen voor balans tussen economische groei en leefbaarheid in Noord-Holland. Zo kunnen we voor toekomstige generaties het welvaarts- en welzijnsniveau in Noord-Holland op een hoog niveau houden.

De ambities van het coalitieakkoord en de Omgevingsvisie NH2050 zijn in 2020 vertaald in de Omgevingsverordening. In de Omgevingsverordening NH2020 zijn regels samengevoegd op het gebied van natuur, milieu, mobiliteit, erfgoed, ruimte en water. De Omgevingsverordening NH2020 geldt vanaf 17 november 2020.

Wettelijk beleidskader

- [Woningwet/Huisvestingswet](#)
- [Wet ruimtelijke ordening](#) (incl. [Besluit algemene regels ruimtelijke ordening](#) (Barro) en [Besluit ruimtelijke ordening](#))
- [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#)
- [Luchthavenindelingsbesluit \(LIB\) Schiphol](#)
- [Omgevingswet](#) (in ontwikkeling)
- [Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte](#)
- [Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer](#)
- [Luchthavenindelingsbesluit \(LIB\) Schiphol](#)
- [Wet luchtvaart](#)
- [Luchthavenverkeersbesluit \(LVB\) Schiphol](#)
- [Wet regelgeving burgerluchtvaart en militaire luchthavens \(RBML\)](#)

Provinciaal beleidskader

- [Provinciale Ruimtelijke Verordening \(PRV\)](#)
- [Provinciale Woonvisie 'Goed wonen in Noord-Holland'](#)
- [Programma OV-knooppunten \('Maak Plaats!'\)](#)
- [Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk Bouwen en Versnellen Woningbouw](#)
- [Provinciale Omgevingsvisie NH2050](#)
- [Strategisch Beleidskader Economie](#)
- [Uitvoeringsagenda Economie 2016-2019](#)
- [Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt](#)
- [Visie Noordzeekanaalgebied 2040](#)
- [5e Nota Grondbeleid](#)
- [Omgevingsverordening Noord-Holland 2020](#)

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 5				Ruimte
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	46.138	49.565	44.319	5.246
Baten	-9.317	-9.827	-12.970	3.143
Saldo van baten en lasten	36.821	39.738	31.349	8.389
Stortingen reserves	16.348	24.967	24.966	0
Onttrekking reserves	-14.710	-23.326	-16.003	-7.323
Resultaat	38.459	41.379	40.312	1.066

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
5.1.2	Schadeschap Luchthaven Schiphol	Bevordering afwikkeling schadevergoedingen uitbreiding Schiphol.
5.1.2	Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio.
5.2.3	Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied.
5.3.1	Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.	Ontwikkeling haven en economie.
5.3.1	Stichting Voorbereiding Pallas-reactor	Voorbereiding bouw hoge-flux reactor.
5.3.2	Schadeschap Luchthaven Schiphol	Bevordering afwikkeling schadevergoedingen uitbreiding Schiphol.

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

2.5.1 Ontwikkelen ruimtelijk beleid

Toelichting

Prioriteiten:

- De eerste integrale Omgevingsverordening (de Omgevingsverordening NH2020) is door Provinciale Staten vastgesteld. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor de Omgevingsverordening die gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treedt (de Omgevingsverordening NH2021).
- De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is vernieuwd.

2.5.1.1 Omgevingsvisie uitdragen

Toelichting

De vertaling van de Omgevingsvisie in ons juridisch instrumentarium vindt plaats door middel van de eerste integrale Omgevingsverordening. De Omgevingsverordening NH2020 is in de eerste helft van 2020 vastgesteld en is tevens een belangrijke stap richting implementatie van de Omgevingswet. In 2020 is ook al gewerkt aan de Omgevingsverordening NH2022, die in het najaar van 2021 zal worden vastgesteld, dus voordat dat de Omgevingswet in werking treedt.

De implementatie van (het gedachtegoed van) de Omgevingswet brengt met zich mee dat wij samen met partijen in onze ruimtelijke omgeving een instrumentarium opbouwen. Hiertoe zijn in

2020 regionale werkgroepen opgericht waarin afspraken worden gemaakt met betrekking tot de inbreng van bestuursorganen op elkaars omgevingsbesluiten. Het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) wordt ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK); via de provincie is in 2020 en wordt in 2021 ervaring opgedaan met de producten uit het digitale stelsel. In 2020 zijn we technisch aangesloten op het onderdeel LVBB van het DSO. We zijn afhankelijk van de gereedkoming van het DSO-LV of publicatie van de Omgevingsverordening in 2021 daadwerkelijk mogelijk is.

Verder zijn in 2020 de benodigde voorbereidingen getroffen om in 2021 twee andere technische digikoppelingen met het DSO te maken. Deze koppelingen zijn nodig om met het Omgevingsloket te kunnen werken.

2.5.1.2 Ruimtelijke kwaliteit borgen en stimuleren

Toelichting

De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) adviseert over de ruimtelijke kwaliteit van – veelal lokale – plannen die grote impact hebben op het landschap. De ARO is in 2020 vernieuwd en heeft een nieuw reglement gekregen. De samenstelling van de ARO is aangepast: nieuw ingebrachte kennisvelden zijn circulaire landbouw en klimaatadaptatie. In 2020 is de ARO 7 keer bijeen geweest en heeft 15 adviezen gegeven. De Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) is een onafhankelijk expert op het gebied van ruimtelijke ordening die GS adviseert bij veranderingen en ontwikkelingen op regionaal niveau. Door zijn onafhankelijke positie heeft de PARK een belangrijke rol binnen het debat over de inrichting van de fysieke ruimte in Noord-Holland. De PARK heeft in 2020 11 adviezen uitgebracht.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 5.1		Ontwikkelen ruimtelijk beleid		
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
5.1.1 Omgevingsvisie uitdragen	1.693	2.825	2.454	371
5.1.2 Ruimtelijke kwaliteit borgen en stimuleren	455	1.494	1.386	108
Totaal lasten	2.148	4.319	3.840	479
Totaal baten				
Totaal saldo	2.148	4.319	3.840	479
Storting				
	0	0	0	0
Onttrekking				
	0	0	0	0
Resultaat	2.148	4.319	3.840	479

2.5.2 Uitvoeren ruimtelijk beleid

Toelichting

Prioriteiten:

- De ontwikkeling van de bestemming van de Averijhaven tot Energiehaven is opgepakt en heeft geleid tot een convenant.
- De ruimtelijke inpassing van energietransitie in het Noordzeekanaalgebied is opgenomen in het proces om een Cluster Energie Strategie op te stellen.

2.5.2.1 Bijdragen aan de optimalisering van OV-knooppunten en ketens

Toelichting

Op 14 september 2020 is door Provinciale Staten het Bestedingsplan OV-fonds vastgesteld. Hierin staat beschreven op welke manier het OV-fonds, dat is opgenomen in het coalitieakkoord 2019-2023, wordt ingezet.

Ketenmobiliteit

- Regionaal OV Toekomstbeeld 2040: In 2020 is gewerkt aan een breed gedragen plan van aanpak en onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 (ROVT). Voor het onderzoek HOV-corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam is een plan van aanpak opgesteld.
- Voor Haarlem en omstreken zijn in 2020 studies uitgevoerd ten behoeve van een verbetering van het OV-product.

Programma OV-knooppunten

Met het programma OV-knooppunten draagt de provincie Noord-Holland vanuit verschillende rollen bij aan de ontwikkeling van knooppunten.

In 2020 zijn onder andere de volgende onderzoeken uitgevoerd en instrumenten ontwikkeld of geactualiseerd: actualisatie [Kennisportaal OV-knooppunten](#), het [parkeeronderzoek Noord-Holland](#), de [Monitor OV-knooppunten 2018/2019](#), de [Planviewer](#), afronding Innovatieprogramma Mobiele Stad ([Eindrapport IMS](#)), het [Handboek Buitenpoorten](#). Daarnaast is gestart met het onderzoek naar invloedsgebieden van verschillende typen knooppunten, met de verkenning van mobiliteitshubs (pilot Alkmaar, in samenwerking met smart mobility) en het experiment knooppuntontwikkeling voor de doelgroep ouderen in combinatie met Smart City-maatregelen (pilot Purmerend).

Vanuit haar coördinerende en verbindende rol werkt de provincie Noord-Holland samen met partijen aan (de actualisatie van) regionale strategieën en actieprogramma's voor de Hoornse Lijn, de Zaancorridor, de Gooicorridor en de Kennemerlijn. Deze vormen de basis voor de Regionale Ontwikkelagenda die samen met NS wordt opgesteld. Verder heeft de provincie gezorgd voor het verbinden van OV-knooppunten aan verschillende beleidstrajecten, zoals de MIRT Corridor Amsterdam Hoorn (CAH), Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB), Bereikbare Steden, Verstedelijkingsstrategie, OV-Toekomstbeeld (Nationaal en Regionaal) en de MRA Agenda.

Vanuit haar stimulerende rol heeft de provincie Noord-Holland bijgedragen aan concrete knooppuntontwikkelingen. Zij heeft in 2020 gemeenten en partners ondersteund met kennis en een breed scala aan procesinstrumenten op 28 knooppunten (al dan niet gekoppeld aan corridorsamenwerkingen). Ten slotte stimuleert de provincie knooppuntontwikkeling met cofinanciering van projecten die een goede bijdrage leveren aan de doelstellingen van het

programma. De verwachting was dat de provincie Noord-Holland bij 6 (van de eerder genoemde 28) knooppunten een vraag om cofinanciering zou krijgen. Dit zijn uiteindelijk 2 vragen geworden (reservering van een bijdrage voor de Poort van Hoorn en een subsidie voor Zaandam Kogerveld). Over beide is positief besloten. Bij 3 van de overige verwachte vragen bleek meer tijd nodig te zijn: in verband met benodigde vervolgonderzoeken, voor het organiseren van de cofinanciering, of in verband met eigendomskwesties. Het betreft veelal langjarige, complexe gebiedsontwikkelingen met meerdere samenwerkingspartners.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Coördineren van (delen van) corridors	Aantal	5	5	
Stimuleren knooppunten door de inzet van kennis en proces-instrumenten	Aantal	25	28	

2.5.2.2 Beleid luchthavens uitvoeren

Toelichting

Lobby

Vanuit onze rol als voorzitter van de BRS (samenwerking van 4 provincies en 56 gemeenten in de Schipholregio) is er steeds input geleverd op de diverse trajecten in het luchtvaartdossier. Naast de lusten wordt nadrukkelijk ook gevraagd om de lasten, in de vorm van geluidshinder, CO₂-emissies, fijnstof en veiligheidsrisico's mee te wegen in de besluitvorming. Onze kritische houding begint zijn vruchten af te werpen, we worden steeds beter betrokken.

Governance Schiphol

De ORS is geëvalueerd door Pieter van Geel, vanuit de BRS hebben we daar input op geleverd die in het advies van Van Geel is overgenomen.

Wonen/vliegen

De samenhang tussen luchtvaart en ruimtelijke ordening komt steeds beter op de agenda. Dit resulteert in gesprekken met het ministerie over de regels in het Luchthavenindelingsbesluit (LIB). Door als IPO, VNG, BRS, MRA en marktpartijen samen op te trekken is bedongen dat er eerst een impactanalyse wordt gehouden voordat het Rijk tot aanpassing van de cumulatieregels geluid overgaat.

Regionale luchtvaart

Het luchthavenbesluit voor Westpoort is vastgesteld. Het luchthavenbesluit voor de drop off functie van de traumahelikopter op de VU is uitgesteld totdat het Rijk de wet heeft aangepast. In de wet zat een weeffout, deze wordt hersteld. Die aanpassing is nu in procedure.

2.5.2.3 Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren

Toelichting

Noordzeekanaalgebied Secretariaat Bestuursplatform

Informatie over het Bestuursplatform en de uitvoering van de 28 projecten in het programma NZKG zijn te vinden op de website <https://www.noordzeekanaalgebied.nl>. In 2020 heeft het NZKG een beroep gedaan op de status van Nationale Omgevingsvisie (NOVI)- gebied. Dit betekent dat Rijk en regio gezamenlijk een integrale uitwerking voor het gebied gaan maken.

Voor de opgaven van de energietransitie van de industrie in het Noordzeekanaalgebied is een regioplan gemaakt met daarin de plannen voor 35 projecten. Vervolgens is gestart met het

opstellen van een Cluster Energie Strategie waarin de energietransitieplannen van de bedrijven worden vertaald in de benodigde energie-infrastructuur.

Ontwikkeling Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland/Den Helder

In 2020 is in opdracht van de gemeente Den Helder, de provincie Noord-Holland en de Koninklijke Marine een ruimtelijk strategische verkenning uitgevoerd naar de Ontwikkeling van het Maritiem Cluster. Zie ook: <https://www.denhelder.nl/actueel/project/ontwikkeling-maritiem-cluster>. Ook hebben de gemeente Den Helder, de provincie Noord-Holland en de gemeenten van de Kop van Noord-Holland in 2020 een Regiodeal afgesloten met het Ministerie van LNV en andere departementen ter verbetering en versterking van de brede maatschappelijke welvaart.

SHIP

In 2020 is het SHIP voor een deel gesloten en heel beperkt open geweest door de coronacrisis. Tijdens deze periode is de tentoonstelling aangepast met een game en informatie over verzilting van het Noordzeekanaal.

Energiehaven IJmond

In 2020 is er een convenant Energiehaven gesloten tussen het Rijk, Havenbedrijf Amsterdam, Zeehaven IJmuiden, de gemeente Velsen, TATA en de provincie. Doel van de energiehaven is het faciliteren van de offshore wind cluster in het NZKG.

In 2020 is de nieuwe uitvoeringsregeling 'Duurzame Zeehavens' vastgesteld, dat nog meer inspeelt op ambities van het collegeprogramma op het gebied van energietransitie, circulaire economie en het benutten van de fysieke en milieuruimte.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Secretariaat bestuursplatform	Aantal	4	4	
Bezoekers SHIP/ voorlichting techniek onderwijs	Aantal	30.000	1.825	In 2020 is het SHIP voor een deel gesloten en heel beperkt open geweest door de coronacrisis. Hierdoor zijn er minder bezoekers geweest dan verwacht werd.
Ontwikkeling havencomplexen	Aantal	-	0	

2.5.2.4 Ruimtelijke structuur versterken

Toelichting

Ten aanzien van ruimtelijke ordening is in 2020 uitvoering gegeven aan het volgende:

- De provincie waarborgt onze provinciale doelstellingen door in een zo vroeg mogelijk stadium in gesprek te gaan met gemeenten en regio's over hun ruimtelijke plannen en lokale, regionale en bovenregionale visies. Deze gesprekken zijn op ambtelijk niveau met alle gemeenten en regio's gevoerd en in sommige gevallen heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. De provincie heeft enkele zienswijzen ingediend. Er is geen reactieve aanwijzing gegeven of beroep ingesteld.
- In 2020 zijn financiële bijdragen geleverd aan studies Guisweg, Haarlemmermeer Oostflank en 'Building with Nature' in het waddengebied. Er zijn samenwerkingsovereenkomsten opgesteld voor de regio's Gooi en Vechtstreek en Kennemerland. Deze worden in 2021 in besluitvorming gebracht. Tevens is gewerkt aan het opstellen van een Provinciaal Inpassing Plan voor de aanlanding van windenergie bij Beverwijk (PIP Beverwijk-Oterleek). De provincie heeft bijgedragen aan de interprovinciale

samenwerking in het IJsselmeergebied. In dit verband is tevens een bijdrage geleverd aan de Verkenning Recreatie en Toerisme IJsselmeergebied.

In 2020 is voor het programma Bloemendalerpolder een financiële bijdrage geleverd voor de ontwikkeling van de faunapassage. De bijdrage voor het resterende deel is vertraagd doordat de gemeente Gooise Meren de subsidieaanvraag te laat heeft ingediend.

2.5.2.5 Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen

Toelichting

Voor diverse beleidsdoelen - met name [Bereikbaarheid: verbeteren en aanleggen infrastructuur](#) en [Groen: beschermen en ontwikkelen van een hoogwaardige toegankelijke groenstructuur](#) - koopt, ruilt en verkoopt de provincie grond en vastgoed. Indien noodzakelijk wordt het onteigeningsinstrument toegepast. Ook zorgt de provincie voor het efficiënt beheren, verhuren en verpachten van gronden in eigendom van de provincie. Een beschrijving van de ontwikkelingen binnen de projecten, de financiële mutaties en de boekwaarden van de gronden per 31-12-2020 staat in de [paragraaf Grondbeleid](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Uitvoering pachtprogramma (klanttevredenheid pachters)	Cijfer 1-10	7	pm	Onderzoek vindt in maart 2021 plaats over het jaar 2020. Over resultaat wordt PS separaat geïnformeerd.
Verkoop t.b.v. Groen (Verkopen B.B.L.& Paso, behaalde opbrengst)	Bedrag	4 mln	2 mln	Met versnellingsambitie NNN-realisatie is gekozen voor terughoudendheid om gronden te verkopen, aangezien die eventueel als ruilgrond ingezet kunnen worden voor de NNN-realisatie.
Aankoop NNN	Hectare	400	74	Het betreft hier enkel NNN-gronden die zijn verworven. De totale NNN-realisatie wordt verantwoord onder Operationeel Doel 6.1.1. De begrote beleidsindicator was niet reëel, gebaseerd op de oorspronkelijke ambitie in het Coalitieakkoord 2019-2023 van 750 ha/jaar. Deze ambitie is bijgesteld met de Realisatiestrategie NNN. De verwervingsopgave loopt daarmee in de pas.
Ontpachting NNN	Hectare	75	0	In 2020 hebben zich geen mogelijkheden tot ontpachting voorgedaan. Ook deze prestatie-indicator moet bijgesteld op basis van de Realisatiestrategie NNN
MJOP-uitvoering (gerealiseerd onderhoud panden)	Aantal	12	4	In 2020 zijn 4 panden gerealiseerd en 7 anderen aanbesteed. Door Corona is vertraging opgetreden door terughoudendheid in fysiek opereren (zoals inspecties, onderzoeken enz.)

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 5.2		Uitvoeren ruimtelijk beleid		
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
5.2.1 Bijdragen aan de optimalisering van OV-knooppunten en ketens	5.716	3.661	3.578	83
5.2.2 Beleid luchthavens uitvoeren	731	497	513	-16
5.2.3 Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren	658	1.378	1.399	-21
5.2.4 Ruimtelijke structuur versterken	6.191	3.321	3.129	192
5.2.5 Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen	7.308	4.636	3.386	1.250
Totaal lasten	20.604	13.493	12.006	1.487
Totaal baten	-9.124	-9.634	-8.598	-1.036
Totaal saldo	11.480	3.859	3.407	452
Storting				
5.2.1 Reserve OV-Knooppunten	8.398	8.398	8.398	0
5.2.3 Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	250	250	250	0
5.2.3 Reserve Kapitaallasten Investerings Havencomplexen	0	0	0	0
5.2.3 Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens	0	0	0	0
5.2.4 Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
5.2.5 Reserve waardevermindering grondaankopen Groen	0	5.455	5.455	0
Onttrekking				
5.2.1 Reserve OV-Knooppunten	-5.000	-3.110	-3.039	-71
5.2.3 Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	0	-1.300	-1.019	-281
5.2.3 Reserve Kapitaallasten Investerings Havencomplexen	-140	-140	-140	0
5.2.3 Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens	0	0	0	0
5.2.4 Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	-2.500	-2.157	-2.157	0
5.2.5 Reserve waardevermindering grondaankopen Groen	0	0	0	0
Resultaat	12.488	11.255	11.155	100

2.5.3 Bevorderen van welvaart en welzijn door duurzame, vernieuwende en ondernemende economie

Toelichting

Prioriteiten

Binnen het brede begrip van 'vestigingsklimaat' is gekozen voor een focus op de volgende vestigingsplaatsfactoren:

- Een aantrekkelijk en duurzaam ruimtelijk vestigingsklimaat
- Een sterk innovatief klimaat
- Een veerkrachtige arbeidsmarkt

- Een sterke en duurzame agrosector

De resultaten worden bij de operationele doelen toegelicht.

Omgevingsfactoren

- De coronamaatregelen hebben grote invloed gehad op economie, vestigingsklimaat en arbeidsmarkt.

2.5.3.1 Ruimtelijk vestigingsklimaat verbeteren

Toelichting

In 2020 heeft de provincie in samenwerking met de regio's in Noord-Holland Noord de behoefteraming voor werklocaties geactualiseerd. In Noord-Holland Zuid is de provincie mede-opsteller geweest van de Metropoolregio Amsterdam (MRA)-brede datacenterstrategie om afspraken te maken over de programmering van datacenters. De grote behoefte van de markt voor de vestiging van nieuwe datacenters knelt vooral met de energie-infrastructuur, zodat regionale afspraken hierover belangrijk zijn. Ook de gemeente Hollands Kroon is bij deze datacenterstrategie aangesloten.

In 2020 is de HIRB-regeling (Herstructurering en Intelligent Ruimtegebruik Bedrijventerreinen) aangepast in een '[HIRB+-regeling](#)'. De HIRB+-regeling bestaat uit verschillende onderdelen en omvat ook meer dan alleen bedrijventerreinen. Voor de fysieke herstructurering van bedrijven- en haventerreinen zijn subsidies verstrekt (6 projecten). Daarmee wordt herstructurering van 76 ha bereikt.

De provincie heeft in het kader van het economisch herstel een duurzaamheidsfonds vanwege corona (uitvoering van motie 42) en enkele nieuwe onderdelen toegevoegd aan de HIRB, specifiek gericht op investeringen voor duurzaamheidsmaatregelen op bedrijventerreinen, op 5 pilotprojecten voor verduurzaming en op het uitbreiden van de opdracht voor het aanjagen van de herstructurering.

In 2020 is samen met de provincies Utrecht en Zuid-Holland opnieuw een Randstad koopstromenonderzoek uitgezet en is samen met de gemeenten een onderzoek gestart naar de toekomstbestendigheid van winkelgebieden.

In 2020 heeft de provincie de MRA alsook de Noord-Holland Noord-regio's ondersteund voor het maken van regionale visies c.q. strategieën voor verblijfsrecreatie en zijn er in Noord-Holland Noord vitaliteitsscans uitgevoerd. Vanuit het Investeringskader Waddengebied wordt ingezet op het benutten van de unieke kwaliteit van de Waddenzee als werelderfgoed. Vanuit dit programma is in 2020 een marketingstrategie ontwikkeld om dit gebied nationaal en internationaal op de kaart te zetten.

In de Schipholregio is de provincie mede-aandeelhouder van Schiphol Area Development Company (SADC). In 2020 heeft SADC zich onder meer beziggehouden met het opstellen van een marktvisie voor de corridor Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp. Daarnaast heeft de provincie met gemeente Haarlemmermeer en SADC gewerkt aan het wegnemen van een groot knelpunt in de energie-infrastructuur (verkoop provinciale gronden) voor vestiging van een nieuw onderstation. In 2020 heeft de provincie samen met Amsterdam Trade en Innovate het project de Globaliser opgestart waarin 8 scale-ups uit de MRA worden ondersteund bij hun strategie voor het betreden van de internationale markt. In november 2020 heeft de provincie de Leidraad voor internationale

zaken vastgesteld.

De provincie heeft al eerder aan twee kansrijke initiatieven een garantstelling toegekend voor de lening die nodig is om het glasvezelnetwerk aan te leggen. Er loopt nog een bezwaar bij de Raad van State tegen een garantstelling. De restopgave (1/3 van het witte buitengebied) is ingedeeld in 8 logische clusters. In twee ervan is een pilot gestart om gemeente en bewoners goed voorbereid contact met de markt te laten leggen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Herstructurering van 300 ha verouderd bedrijventerrein	Hectare	-	76	
Werkgelegenheid (BBV indicator)	Percentage		71,7%	Betreft de bruto arbeidsparticipatie ten opzichte van de totale beroepsbevolking in 2020. Bron: CBS
Toename van het bruto regionaal product(BRP) (BBV indicator)	Percentage		2,7	Het betreft de procentuele toename van het bruto regionaal product in 2019 ten opzichte van 2018 (waarde 2020 nog niet beschikbaar) Bron: CBS

2.5.3.2 Een innovatief klimaat bevorderen

Toelichting

De provincie heeft innovaties en verduurzaming op verschillende manieren gesteund. Een belangrijk instrument is het Regionaal Budget Innovatie van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Met dit budget zijn in 2020 15-20 initiatieven en projecten ondersteund. Het gaat om bijvoorbeeld arbeidsmarkt & onderwijs-projecten, Economische Verkenningen, Strategische Agenda Toerisme, Projectbureau herstructurering bedrijventerreinen en Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka).

Uit dit budget zijn ook innovatieprojecten van de Amsterdam Economic Board ondersteund evenals het kwartiermakersfase van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor de MRA en Noord-Holland Noord. De provincie is een van de initiatiefnemers van dit traject.

Voor de verduurzaming van de Noord-Hollandse bedrijven heeft de provincie een aantal mkb- en innovatie-instrumenten ingezet. Het [Programma Investeringsgereed Innovatief MKB](#) (PIM) is geëvalueerd. De deelnemende ondernemers spraken veel waardering uit voor PIM. Vanwege de positieve evaluatie is PIM drie jaar verlengd. In 2020 zijn in totaal 132 ondernemers opgenomen in het programma. Daarnaast was PIM tijdens de eerste coronagolf een loket om innovatieve ondernemers te verwijzen naar de verschillende regelingen van het Rijk. De MKB Innovatiestimulering Topsectoren MIT heeft geleid tot 96 gehonoreerde aanvragen (het doel was 75), waarvan 77 haalbaarheidsonderzoeken en 19 steun voor Research & Development. Voor het [versnellingsprogramma GO NH!](#) is het programma geëvalueerd. De belangrijkste conclusie is dat het goed aansluit bij de behoefte van ondernemers. Daarom zijn opzet en inhoud niet wezenlijk gewijzigd. De streefwaarden voor aantallen te helpen bedrijven zijn gehaald. Het Innovatiefonds NH is een samenwerking met externe partners (kennisinstellingen) gericht op de financiering van innovatieve ondernemers in de Proof-Of-Concept fase. In 2020 zijn 9 leningen verstrekt.

In 2020 is in opdracht van de provincie Noord-Holland het Innovatiefonds NH gestart met de uitvoering van de Corona-Overbruggingslening (COL-NH). Hiermee is in 2020 voor ruim € 70 miljoen aan leningen verstrekt aan 258 ondernemingen ter verzachting van de economische gevolgen van de coronacrisis.

Tot slot heeft de provincie in 2020 via het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) geïnvesteerd in duurzame bedrijven. Het aantal nieuwe financieringen is in 2020 beperkt gebleven. Enerzijds door een gedeeltelijke focuswijziging van bedrijven naar projecten, anderzijds is COVID-19 een sterk vertragende factor voor veel projecten. De pandemie heeft intensiever beheer van de portfolio gevraagd, hetgeen de balans tussen acquisitie en beheer tijdelijk richting beheer heeft gedreven. De bedrijven in de portefeuille zijn in wisselende mate geraakt maar lijken over het algemeen sterk door deze crisis te komen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Ondersteunde MKB'ers MIT-uitvoering	Aantal	80	96	
Ondersteunde MKB'ers Programma Investeringsgereed Innovatief MKB (PIM)	Aantal	50	132	
Versnellingsprogramma duurzaamheid Go!-NH (versnelde duurzame innovatieprojecten)	Aantal	-	23	

2.5.3.3 Een veerkrachtige arbeidsmarkt bevorderen

Toelichting

De provincie heeft in 2020 het beleid uitgevoerd binnen de onzekerheid van corona(maatregelen) op de arbeidsmarkt. De invloed van techniek en technologie op de ontwikkeling van onze economie en de daarvoor benodigde vakkennis en vaardigheden (skills) blijven onverminderd groot. Sommige banen en sectoren zullen verdwijnen door deze ontwikkelingen. Gelijktijdig zien we nieuwe (digitale) platform- en circulaire economie met bijbehorende werkgelegenheid ontstaan. De afgelopen jaren aangejaagde mbo-campusstructuur rond techniek en technologie is daarmee onverminderd nodig. In 2020 heeft een uitbreiding plaatsgevonden met [Food-NH](#), gericht op duurzame, technologisch optimale voedselproductie en verwerking, en met [PurmerValley](#) voor ict-ondernemerschap en E-sports. Met de regiodeals ZaanIJ-oeveren en Maritiem cluster Kop van Noord-Holland heeft de provincie in 2020 een extra bijdrage kunnen leveren aan de versterking van respectievelijk de [ZaanCampus-Techlands](#) en [Tech@Connect](#). Met provinciale bijdrage in de EFRO-subsidiering uit het Kansen voor West-programma heeft de 3Dmakerszone het voortouw kunnen nemen in de ontwikkeling van een innovatief [Bouwlab](#). Eind 2020 heeft de provincie ook definitief kunnen beschikken over het bijdragen van € 1 miljoen in het [Techport Innovation Centre](#). Voor [House of Skills](#) was 2020 een overgangsjaar en heeft de provincie via en met de partners in de Metropoolregio Amsterdam de ontwikkelperiode verlengd. De beoogde skillsproducten zijn opgeleverd en vragen nu bredere toepassing. In 2020 is ook de nieuwe Werkambassadeur benoemd. Zijn eerste aanjaagactie is de actualisering van de visie voor Noord-Holland op de aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs tussen nu en [2030](#). Nadere toelichting op de resultaten 2020 zijn terug te vinden in de [voortgangsnotie Uitvoeringsagenda Economie 2020](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Georganiseerde campusinitiatieven MBO campusvorming	Aantal	-	15	
Inzet werkambassadeur (projecten uit werkagenda)	Aantal	-	8	

2.5.3.4 Een duurzame agrosector behouden en versterken

Toelichting

Het doel van de provincie Noord-Holland is om de tuinbouw (i.e. ook de bollenteelt), akkerbouw en (melk)veehouderij in 2030 natuurinclusief te laten zijn. Met het programma Natuurinclusieve landbouw heeft de provincie ingezet op kennisdeling, het stimuleren van (keten)innovatie, het ondersteunen van gebiedsinitiatieven en het bouwen aan een stevig netwerk. Het programma natuurinclusieve landbouw is in 2020 voltooid. Het programma krijgt een vervolg in de Voedselvisie 2020-2030. De Voedselvisie is in 2020 in samenhang met de visie Recreatie & Toerisme, het Masterplan Biodiversiteit en de regionale Waterplannen opgesteld. De Voedselvisie en het Masterplan Biodiversiteit zijn eind 2020 aan Provinciale Staten toegezonden. Tevens is het platform Boer & Business in balans gelanceerd. In 2020 is de samenwerking in Voedsel Verbindt verder vormgegeven. In de aanloop naar de Voedselvisie is een aantal initiatieven gestart, waaronder Green Deal korte ketens, RIFMBO Natuurinclusieve landbouw, Living Lab ruige mest, en deelname aan de PPS-sen (Beter Bodembeheer en gewasdiversificatie).

Voor het stimuleren van de verduurzaming van de landbouw is het [landbouwportaal](#) een belangrijk instrument en is in 2020 onder meer ingezet op bodemvruchtbaarheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit. In het landbouwportaal wordt samengewerkt met de waterschappen. Ten behoeve van natuurherstel is in 2020 landelijk en in de provincie gewerkt aan een aanpak om de stikstofuitstoot terug te dringen. Met de landbouwsector is er intensief overleg (zie programma natuur).

Via het Landelijk Milieu Overleg Bloembollen is met partners gewerkt aan het verminderen van gewasbeschermingsmiddelen en vermindering van uitspoeling naar het oppervlaktewater. In 2020 zijn in beide greenports energiegebiedsvisionen opgesteld. Deze vormen de basis voor een gebiedsgerichte aanpak, in lijn met één van de belangrijke afspraken uit het Klimaatakkoord en het Tuinbouwakkoord. In 2020 is met het project Greenstart concreet bijgedragen in opleidingen en coaching naar werk in de groen- en agrarische sector voor schoolverlaters en mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. De provincie heeft in Greenports Nederland met partners in 2020 een agenda opgesteld voor de internationaliseringstafel en voor de tuinbouw de verbinding gemaakt met Farm to Fork-strategie in Europa.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Resultaat Greenport NHN mede met NH subsidie (uitgevoerde projecten)	Aantal	4	4	
Resultaat Greenport Aalsmeer mede met NH subsidie (uitgevoerde projecten)	Aantal	4	4	
Geslaagde verplaatsingen van glastuinbouwbedrijven	Aantal	0	0	
Deelnemende agrarische ondernemers aan activiteiten, pilots en experimenten die vanuit het programma NIL zijn gefinancierd	Aantal	-	>100	

2.5.3.5 Europese landbouwprojecten co-financieren

Toelichting

De provincie draagt bij aan de vereiste cofinanciering van projecten die worden gefinancierd uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) en de uitvoeringskosten die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland maakt voor de afhandeling en verantwoording van

de subsidies. In 2020 is aan 13 projecten subsidie verleend, drie verleningen meer dan geraamd. Dit komt doordat niet alle aanvragers het maximale bedrag aanvragen. In 2020 is besloten om het programma met twee jaar te verlengen tot 2022 met uitfinanciering tot en met 2025. Er komt dan ook extra ELFPO budget beschikbaar. Hoeveel dat is wordt in 2021 bekend.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Subsidies voor jonge boeren en innovaties (aantal gesubsidieerde projecten)	Aantal	10	13	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 5.3		Bevorderen van welvaart en welzijn door duurzame, vernieuwende en ondernemende economie			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
5.3.1	Ruimtelijk vestigingsklimaat verbeteren	5.987	7.261	5.961	1.300
5.3.2	Een innovatief klimaat bevorderen	10.483	14.864	14.715	149
5.3.3	Een veerkrachtige arbeidsmarkt bevorderen	1.156	2.076	1.946	130
5.3.4	Een duurzame agrosector behouden en versterken	2.878	1.598	1.416	182
5.3.5	Europese landbouwprojecten co-financieren	1.085	1.082	-4	1.086
Totaal lasten		21.589	26.881	24.034	2.847
Totaal baten		-193	-193	-4.372	4.179
Totaal saldo		21.396	26.688	19.662	7.026
Storting					
5.3.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	2.500	2.500	2.500	0
5.3.2	Reserve MKB innovatie-instrumenten	3.750	5.550	5.550	0
5.3.4	Reserve Duurzame Landbouw	0	0	0	0
5.3.5	Reserve Europese landbouwprojecten	250	1.364	1.364	0
Onttrekking					
5.3.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	-1.970	-2.325	-2.152	-173
5.3.2	Reserve MKB innovatie-instrumenten	-3.000	-8.127	-3.364	-4.763
5.3.4	Reserve Duurzame Landbouw	0	-1.240	-989	-251
5.3.5	Reserve Europese landbouwprojecten	-1.000	-1.082	4	-1.086
Resultaat		21.926	23.328	22.576	752

2.5.4 Bijdragen aan voldoende woningen in de juiste kwaliteit woonmilieu

Toelichting

Prioriteiten

- Om de woningbouw te versnellen heeft de provincie in 2020 de flexibele schil (capaciteit) en het knelpuntenbudget (knelpunten concrete projecten) ingezet en heeft een bouwambassadeur aangesteld. Tegelijkertijd zijn we in gesprek gegaan met de marktpartijen via Versnellingstafels, de klankbordgroep marktpartijen en Bouwtafels.
- In alle regio's zijn gemeenten en provincie samen aan de slag gegaan met het maken van een woonakkoord. De regio West-Friesland en de provincie zijn in 2020 het woonakkoord ook daadwerkelijk met elkaar aangegaan.

2.5.4.1 Afstemming en regionale programmering woningbouw

Toelichting

2020 was het laatste jaar waarin regio's subsidie konden aanvragen voor uitvoeren van hun Regionaal Actie Programma wonen (RAP). De regeling is in de loop van het jaar ook opengesteld voor het opstellen van een woonakkoord. De provincie heeft subsidies verleend aan 12 uiteenlopende projecten.

In maart 2020 hebben GS de provinciale [Woonagenda 2020-2025](#) vastgesteld, met een omschrijving van onze ambities, uitgangspunten en acties.

In de Omgevingsverordening is opgenomen en in de Woonagenda toegelicht dat alle regio's een woonakkoord opstellen waarin afspraken staan met de provincie over aantallen, opgaven en acties. Het woonakkoord met West-Friesland is in november overeengekomen. De andere regio's hebben al een begin gemaakt met het opstellen ervan.

In juni 2020 is in plaats van de gebruikelijke netwerkconferentie de Week van het Wonen georganiseerd. In deze week was er dagelijks een digitale themasessie over onder andere natuurinclusief bouwen, flexwonen of woningbouwversnelling.

We hebben een onderzoek laten uitvoeren naar [wachttijden voor sociale huurwoningen](#). Dit onderzoek met onze beleidsreactie is in november vastgesteld.

In november 2020 is een nieuwe [uitvoeringsregeling woonakkoorden](#) vastgesteld, die is toegespitst op het opstellen en uitvoeren van woonakkoorden. De regeling gaat in op 1 januari 2021.

In de [Monitor Woningbouw](#) zijn afspraken uit en de voortgang van de RAP's gemonitord.

In diverse regio's zijn projecten gestart om op basis van het instrument [WoonZorgwijzer](#) afspraken te maken over de kwaliteit van woningen en over welzijn, zorg en voorzieningen.

In het programma Bouwen & Wonen van de MRA heeft de provincie een actieve rol genomen in het kader van de Woondeal met het Rijk, de nadere uitwerking Sleutelgebieden/aanpak Bereikbare steden en afspraken met het Rijk over de benodigde woningbouwproductie en het in beeld brengen van de plancapaciteit voor korte, middellange en lange termijn.

De vier woningbouwlocaties is in 2020 voor zowel de [MRA](#) als voor [Noord-Holland Noord](#) geactualiseerd.

Het monitoren van de voortgang van grote woningbouwprojecten is voor Noord-Holland Noord opgepakt in het [Dashboard](#). In het zuiden van de provincie is de voortgang van grote projecten via het Kernteam Versnelling van de MRA en provincie gemonitord en waar nodig zijn acties uitgezet om knelpunten weg te nemen.

2.5.4.2 Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen

Toelichting

Vanuit het [Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk bouwen en versnellen woningbouw](#) is uitvoering gegeven aan diverse maatregelen om de woningbouwproductie te versnellen.

De provincie heeft in 2018 subsidie beschikbaar gesteld aan de MRA, voor een flexibele schil waarmee gemeenten cofinanciering krijgen voor inhuur van extra expertise voor woningbouwprojecten. In 2020 zijn diverse experts ingehuurd om gemeenten te helpen om woningbouw te versnellen en te helpen bij aanvragen voor de Woningbouwimpuls van het Rijk. Verder wordt vanuit dit budget de in 2020 aangestelde Bouwambassadeur ingehuurd.

Het uitvoeringsprogramma bevat tevens subsidie voor financiële knelpunten bij gemeentelijke woningbouwprojecten. Vanuit dit knelpuntenbudget is in 2020 subsidie verleend voor versnelling van de woningbouw. Voor het project Koepelterrein in Haarlem was in 2020 eveneens een subsidiebedrag gereserveerd, maar deze aanvraag is pas eind december binnengekomen en wordt daarom begin 2021 verstrekt.

Voor Noord-Holland Noord liep de subsidieregeling '[Uitvoeringsregeling subsidie versnelling woningbouw gemeenten Noord-Holland 2019](#)' tot en met december 2020, het volledige bedrag is benut c.q. beschikt. Door de inzet van 43 mensen zijn 15 woningbouwprojecten met gezamenlijk ruim 2.600 woningen versneld.

In de provinciale [Woonagenda 2020-2025](#) die GS begin maart hebben vastgesteld is besloten om het Uitvoeringsprogramma binnenstedelijk bouwen & versnellen woningbouw te verlengen tot en met 2024. In december hebben GS de herijking van het Uitvoeringsprogramma binnenstedelijk bouwen & versnellen woningbouw vastgesteld, met daarin een verruiming van de subsidiemogelijkheden voor gemeenten.

De samenwerkingsagenda met Bouwend Nederland is in 2020 afgerond. De provincie geeft vervolg aan deze samenwerking via de Bouwtafels. Vanuit onze rol als kennismakelaar heeft de provincie in 2020 tweemaal een Klankbordgroep Marktpartijen georganiseerd om kennis en ervaring te delen.

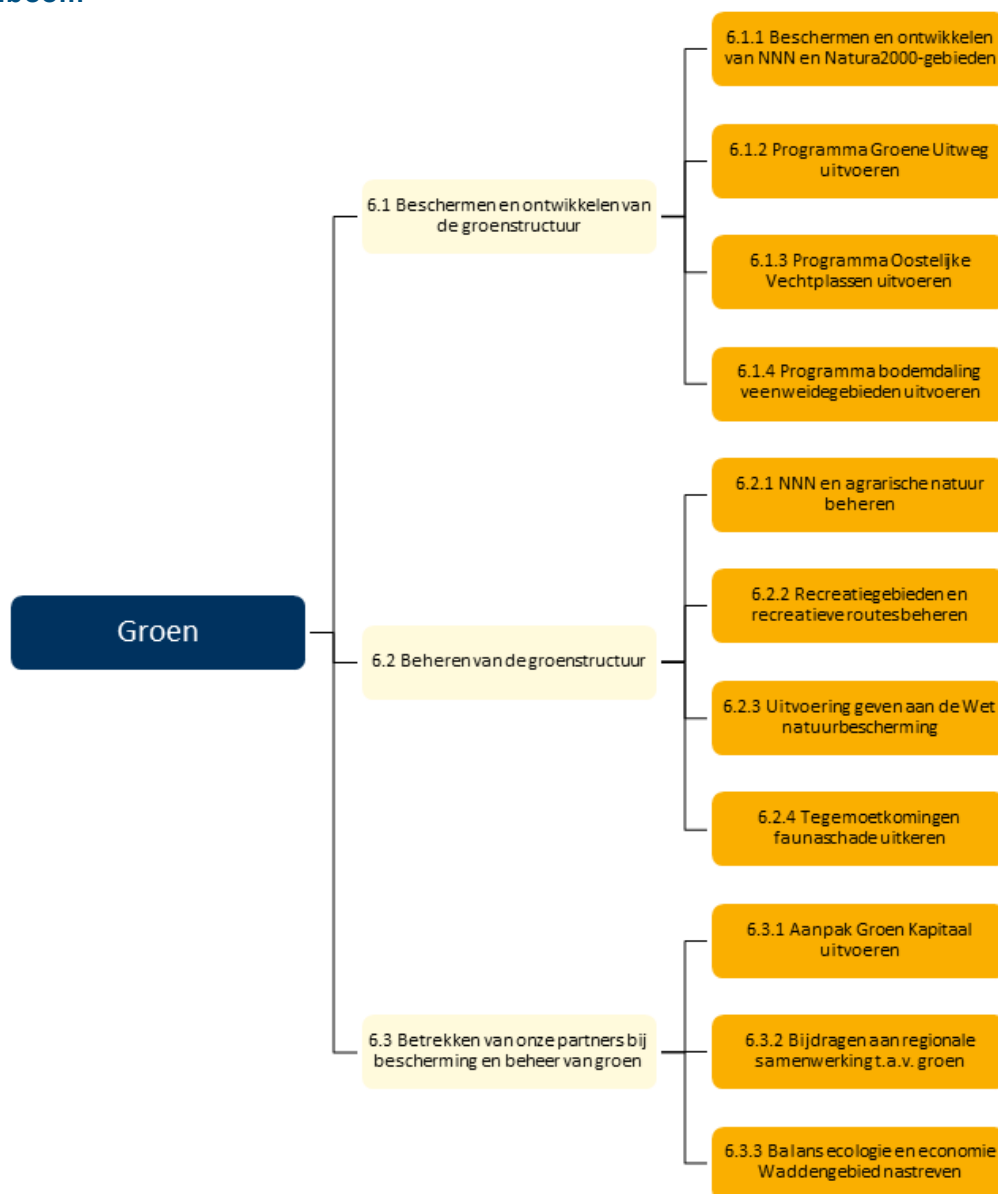
Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 5.4		Bijdragen aan voldoende woningen in de juiste kwaliteit woonmilieu			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
5.4.1	Afstemming en regionale programmering woningbouw	1.743	1.521	1.826	-305
5.4.2	Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen	54	3.351	2.613	738
Totaal lasten		1.797	4.872	4.439	433
Totaal baten					
Totaal saldo		1.797	4.872	4.439	433
Storting					
5.4.1	Reserve Woonbeleid	0	250	250	0
5.4.2	Reserve Woningbouw	1.200	1.200	1.200	0

Ottrekking					
5.4.1	Reserve Woonbeleid	-1.100	-975	-975	0
5.4.2	Reserve Woningbouw	0	-2.870	-2.172	-698
Resultaat		1.897	2.477	2.742	-265

2.6 Programma 6. Groen

Doelenboom

Maatschappelijk doel

Het jaar 2020 had twee gezichten. Enerzijds verliep het jaar, vanwege de COVID-19-pandemie, geheel anders dan verwacht. Onze natuur- en recreatiegebieden werden drukker bezocht dan ooit tevoren, wat de belangrijke maatschappelijke functie van deze gebieden aantoonde. Het belang van biodiversiteit, en het verband tussen een gezonde leefomgeving en de menselijke gezondheid, werd gemeengoed. En ook onze eigen werkwijze moesten wij flink aanpassen als gevolg van de corona-beperkingen. De samenwerking – met onze partners en met elkaar – is zo goed als mogelijk doorgegaan. En hoewel aanvankelijk veel ‘live’ bijeenkomsten, veldbezoeken, vrijwilligerswerk en keukentafelgesprekken moesten worden afgelast of uitgesteld, zijn deze in de loop van 2020 gelukkig – in digitale of ‘fysiek veilige’ vorm – weer opgepakt.

Tegelijkertijd was in 2020 ook de uitvoering van het coalitieakkoord ‘Duurzaam doorpakken!’ vol op stoom. Nieuwe beleidsvisies zagen het licht, zoals de Realisatiestrategie NNN (medio 2020

vastgesteld door PS), het Masterplan biodiversiteit, de Voedselvisie (beide recent vastgesteld door Provinciale Staten) en de Visie Recreatie & toerisme (in concept gereed). Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) presenteerde een Bossenstrategie en stelde middelen beschikbaar voor stikstofafname en natuurherstel (Programma Natuur-gelden), Vitaal Platteland Laag Holland en het tegengaan van bodemdaling. De uitvoering van de gebiedsprogramma's in de Oostelijke Vechtplassen, de Groene Uitweg en het Waddengebied waren in volle gang. Een nieuw gebiedsprogramma Laag Holland wordt in de steigers gezet. De integrale, gebiedsgerichte aanpak wordt het instrument om de vele opgaven in het landelijk gebied uit te voeren. Immers, natuurrealisatie is niet langer denkbaar zonder óók aandacht te hebben voor de grotere behoefte aan recreatieve mogelijkheden. Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit lukt niet zonder de stikstof- en fosfaatuitstoot vanuit de agrarische sector te verminderen. Bodemdaling kan niet worden tegengegaan zonder keuzes te maken over waterpeil, natuurdoelen en de toekomst van de betrokken grondeigenaren. Het wonen in steden blijft populair, maar mensen willen in hun vrije tijd de natuur in. Via een gebiedsgerichte aanpak moet een oplossing voor deze puzzel gevonden worden. In 2020 zagen we dat deze aanpak zijn vruchten afwerpt: er worden mooie successen geboekt, zoals uit de toelichting in dit begrotingshoofdstuk mag blijken.

Wettelijk beleidskader

- [Omgevingswet](#)
- [Wet natuurbescherming](#)
- [Wet ruimtelijke ordening](#)
- [Wet Stikstofreductie en natuurherstel](#)

Provinciaal beleidskader

Ook binnen dit beleidsveld is de Omgevingsvisie NH2050 een centraal document. Daarnaast vormt het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' uit 2019 de basis van ons handelen, en daarmee ook van de provinciale beleidskaders die in deze coalitieperiode tot stand komen. Voor dit begrotingsprogramma zijn de volgende beleidskaders van belang:

- [Betrekken bij Groen](#)
- [Bodemdaling](#)
- [Bossenstrategie](#)
- [Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen](#)
- [Groen Kapitaal](#)
- [Natura 2000 & Stikstof](#)
- [Natuurbeheer](#)
- [NNN Realisatiestrategie](#)
- [Programma Natuurontwikkeling](#)

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 6				Groen
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	91.449	74.619	66.934	7.684
Baten	-558	-1.945	-2.391	446
Saldo van baten en lasten	90.891	72.674	64.543	8.130
Stortingen reserves	30.083	35.711	35.012	699
Onttrekking reserves	-51.864	-37.129	-31.304	-5.825
Resultaat	69.110	71.256	68.251	3.004

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
6.2.1	Stichting Gooisch Natuurreservaat	Beheer Natuurgebied
6.2.2	Recreatieschap Spaarnwoude	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap Twiske-Waterland	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap Groengebied Amstelland	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap het Twiske (gefuseerd met Landschap Waterland in 2013, maar met gescheiden boekhoudingen)	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap Landschap Waterland	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	Beheer recreatiegebied.
6.2.2	Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.	Beheer recreatiegebied.
6.3.3	Openbaar lichaam Waddenfonds	Beheren en besteden Waddenfonds

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

2.6.1 Beschermen en ontwikkelen van de groenstructuur

Toelichting

Prioriteiten

- Realisatie Natuurnetwerk Nederland (NNN) en kwaliteitsverbetering in bestaande natuurgebieden. Zie paragraaf 6.1.1.
- Realisatie programma's Groene Uitweg, Oostelijke Vechtplassen en Laag Holland. Zie de paragrafen 6.1.2, 6.1.3 en 6.1.4.

Omgevingsfactoren

De uitvoering van ons beleid binnen het programma Groen wordt beïnvloed door:

- Klimatologische en fysisch-geografische omstandigheden, zoals temperatuurwisselingen en neerslag, droogte, bodemgesteldheid, zeespiegelstijging en verzilting.
- Niet, of slechts zeer beperkt door ons te beïnvloeden ecologische factoren, zoals populatiedynamiek van dier- en plantensoorten en de aanwezigheid van invasieve exoten (dier- en plantensoorten die niet op eigen kracht maar door toedoen van de mens in

Nederland terecht zijn gekomen, zoals de halsbandparkiet, de rode Amerikaanse rivierkreeft, cabomba en watercrassula).

- Wet- en regelgeving van andere overheidsorganisaties.
- De noodzakelijke beperkingen als gevolg van de COVID-19-pandemie. De samenwerking met onze partners is zo goed mogelijk – digitaal – doorgegaan. Veldbezoeken en keukentafelgesprekken zijn uitgesteld, maar later gelukkig vaak – in veilige vorm – opgepakt.

2.6.1.1 Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura2000-gebieden

Toelichting

De Natura2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vormen de kern van de provinciale groenstructuur. In deze gebieden hebben we zowel een kwantitatieve doelstelling (het afronden van het NNN, dus het aanleggen van nieuwe natuurgebieden) als een kwalitatieve doelstelling (het verbeteren van de natuurkwaliteit in de bestaande natuurgebieden). Aan deze doelstellingen werken wij met een gebiedsgerichte aanpak. In 25 gebieden voert de provincie de regie op een gebiedsproces, waarin meerdere doelen samenkomen. Denk aan: natuur (NNN, verbetering van natuurkwaliteit, vermindering van de stikstofuitstoot, het realiseren van nieuw bos, het beschermen van weidevogels, et cetera), landschap, recreatie (bijvoorbeeld het aanleggen van wandel- en fietspaden), de verbetering van de water- en bodemkwaliteit en agrarische structuur. Zo'n gebiedsproces doen we nooit alleen, maar altijd samen met veel andere partners, zoals gemeenten, waterschappen en vertegenwoordigers uit de natuur-, agrarische en recreatieve sectoren. In de Groene Uitweg, Laag Holland en de Oostelijke Vechtplassen gebeurt dit onder de paraplu van een gebiedsprogramma, omdat in deze regio's heel veel opgaven te realiseren zijn. De programmering en financiering van gebiedsprocessen verloopt via het Programma Natuurontwikkeling.

In 2020 is het Regiebureau Natuurnetwerk gestart; een intern team dat de ambitieuze doelstelling van 1.750 hectare NNN-realisatie en de gebiedsgerichte aanpak stikstof coördineert. Inmiddels zijn vrijwel alle gebieden waar een gebiedsproces nodig is, bemenst met een projectleider of een gebiedsregisseur. Ook zorgt het Regiebureau voor alle kennis die nodig is, zoals ecologen, cartografen, subsidie-deskundigen en rentmeesters.

Het NNN omvat momenteel circa 50.000 hectare afgeronde en ingerichte natuur, inclusief vrijwel alle Natura2000-gebieden en de grotere recreatiegebieden zoals Spaarnwoude, Twiske en het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. In 2027 moet het Natuurnetwerk afgerond zijn. Het omvat dan circa 56.000 hectare. Gedeputeerde Staten hebben medio 2020 de Realisatiestrategie NNN vastgesteld, waarin een aanpak tot 2027 is gemaakt. Met een optimalisatie van de NNN-begrenzing zijn nieuwe kansen voor natuurontwikkeling gepakt, en zijn veel kaartcorrecties doorgevoerd. De aanpak in 2020 werpt zijn vruchten af aangezien liefst 825 hectare NNN is gerealiseerd; het hoogste aantal sinds lange tijd! Hiervan is 750 hectare nieuw ingerichte NNN. Daarnaast werd circa 75 hectare reeds bestaand natuurgebied aan het NNN toegevoegd, zodat deze natuur ook planologisch beschermd is.

Om de natuurkwaliteit in de bestaande natuurgebieden te verbeteren voeren de terreinbeherende organisaties herstelmaatregelen uit. Te denken valt aan baggeren, het verwijderen van de bovengrond, maaien en bomenkap ten gunste van verstuing in de duinen. In 2020 zijn de opdrachten voor de laatste (voor deze periode 2016-2021) herstelmaatregelen verstrekt aan de beheerders. De laatste maatregelen worden najaar 2021 uitgevoerd. Het afgelopen jaar zijn ook langlopende projecten zoals de boskap in de Schoorlse Duinen, voor het nu afgesproken deel,

uitgevoerd. Hierdoor komt er weer verstuiwing in de duinen op gang, wat goed is voor de dier- en plantensoorten die in het duingebied thuishoren. De komende jaren worden nog veel meer natuurherstelmaatregelen geprogrammeerd via het Programma Natuur: de middelen die de provincies van het Ministerie van LNV ontvangen om de stikstofproblematiek tegen te gaan. Hier worden medio 2021 nadere afspraken over gemaakt met het ministerie.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Realisatie 56.400 NNN in 2027	Hectare	4.600	4.698	De restanttaakstelling bedraagt eind 2020 4.698 hectare. Dat is 98 hectare meer dan verwacht, waarbij vermeld moet worden dat deze indicator nog was gebaseerd op de in het Coalitieakkoord vermelde ambitie van 3.000 hectare in 4 jaar tijd. Inmiddels is deze ambitie bijgesteld naar 1.750 hectare in 4 jaar tijd (zie Realisatiestrategie Natuurnetwerk Nederland, augustus 2020). Toch kon in 2020 circa 825 hectare NNN worden gerealiseerd. De totale NNN omvang bedraagt eind 2020 56.573 ha.
PAS: Percentage uitgevoerde en in uitvoering zijnde maatregelen (door TBO ingepland en aanbesteed) (Cumulatief)	Percentage	86	85	Betreeft een indicatie. De laatste maatregelen worden in het najaar van 2021 uitgevoerd en dat betekent dat eind 2021 alle maatregelen zijn uitgevoerd. Zie verder tekst onder 5.1.1.
Verworven natuurgebied (BBV indicator)	Hectare		1.875	Betreft sinds 2011 totaal aantal verworven hectares t.b.v. NNN. (Bron: BIJ12, 6e Voortgangsrappportage Natuur)
Ingericht natuurgebied (BBV indicator)	Hectare		4.409	Betreft sinds 2011 totaal aantal ingerichte hectares t.b.v. NNN. (Bron: BIJ12, 6e Voortgangsrappportage Natuur)
Beheerde natuur (BBV indicator)	Hectare		53.247	Betreft hectarese beheerde natuur NNN, gesubsidieerd en niet gesubsidieerd. (Bron: BIJ12, 6e Voortgangsrappportage Natuur)

2.6.1.2 Programma Groene Uitweg uitvoeren

Toelichting

Het programma Groene Uitweg versterkt de landschappelijke kwaliteit van de Vechtstreek, in samenhang met de infrastructurele ingrepen aan de rijkswegen A6, A1 en A9. In 2020 is de uitvoering van het programma voortgezet. Het project *Rondje Naardermeer* is in 2020 opgeleverd; het tweejarig monitoringsprogramma loopt nog. Als onderdeel van het deelprogramma *Verder met de Vesting Muiden* worden de projecten P1, P2 (parkeerplaatsen) en de verlegging van de Mariahoeveweg uitgevoerd. Hierdoor wordt de bereikbaarheid van Muiden

verbeterd en zal in het zuidoostelijke schootveld weer een aaneengesloten agrarisch poldergebied ontstaan met het karakteristieke slotenpatroon en wandelroutes. Voor het project *Natuurontwikkeling Horstermeer* zijn de voorbereidingen getroffen om in 2021 een gedragen inrichtingsplan te hebben. De projecten *Herstel Naardertrekvaart*, *Passantenhaven* en *Binnendoorvaarverbinding Vecht-Gooimeer* zijn gestopt, vanwege het ontbinden van het Convenant Naarden buiten de Vesting. De middelen die hiervoor waren gereserveerd blijven beschikbaar in de Reserve Groene Uitweg en zullen worden gekoppeld aan de uitvoeringsagenda voor het landschap, die onder regie van de Regio Gooi en Vechtstreek wordt opgesteld. Het project *Gaasperplas Centraal* heeft vertraging opgelopen, onder andere omdat het participatietraject langer duurde dan verwacht, maar de subsidie zal naar verwachting binnenkort worden verleend.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal projecten in voorbereiding	Aantal	1	1	
Aantal projecten aanbesteed/beschikt	Aantal	7	3	Horstermeer is vertraagd. Naardertrekvaart, Binnendoorvaarverbinding en Passantenhaven zijn niet uitgevoerd t.g.v. ontbinden Convenant Naarden buiten de Vesting (zie tekst).

2.6.1.3 Programma Oostelijke Vechtplassen uitvoeren

Toelichting

Na de ondertekening, eind 2017, van het [Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen](#) wordt gewerkt aan de uitvoering van het programma. Begin 2020 is de Bewonersfederatie Oostelijke Vechtplassen officieel toetreden tot het Gebiedsakkoord, waarmee de participatie van inwoners op een betere manier is geborgd. In 2020 is het project *kano-overstapplaats Wijde Blik-Vuntus* en de *faunapassage bij de Gele Brug* (Ankeveen) afgerond. De grote projecten, die ook meer impact hebben op de omgeving, zoals de aanpak van de baggerproblematiek Loosdrechtse Plassen en de jachthavens en de vaarverbinding Hilversums Kanaal-Loosdrechtse Plassen, zitten in de voorbereidingsfase; medio 2021 zal hierover besluitvorming plaatsvinden. Ten aanzien van de NNN-realiseatie is samen met gebiedspartijen hard gewerkt aan het opstellen van inrichtingsplannen voor de deelgebieden Kortenhoef-oost, Vuntus, 't Hol, Hollands Ankeveens Plassen/Stichts Ankeveens Plassen, Weersloot en de Ster van Loosdrecht. In 2020 is een flinke stap gezet met de grondverwerving: er is, conform de vastgestelde grondstrategie, 92,5 hectare aangekocht. Tenslotte heeft de stuurgroep september 2020 een communicatiestrategie vastgesteld en is eind 2020 gestart met de tussenevaluatie van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals afgesproken bij de start van het programma. Deze evaluatie zal medio 2021 gereed zijn.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Voortgang uitvoering programma (cumulatief)	Percentage	20	20	

2.6.1.4 Programma bodemdaling veenweidegebieden uitvoeren

Toelichting

Het landelijk gebied van Laag Holland (het gebied ten noorden van Amsterdam, grofweg gelegen tussen Hoorn, Alkmaar en de A9) kent grote opgaven. Daarom hebben wij in 2020 belangrijke stappen gezet om een integraal gebiedsprogramma Laag Holland vorm te geven, waarin meerdere doelen samen worden opgepakt (zie ook de toelichting onder 'maatschappelijk doel'). De adviserende gebiedscommissie Laag Holland is, na evaluatie en met instemming van de partners, opgeheven. Daarvoor in de plaats is een Regiegroep Laag Holland opgericht, die het gebiedsprogramma zal coördineren en waarin de belangrijkste partners zitting hebben. De Regiegroep en Gedeputeerde Staten hebben de startnotitie voor het integrale gebiedsprogramma Laag Holland vastgesteld; deze is ook besproken in de Statencommissie. De uitvoering van het gebiedsprogramma zal plaatsvinden via gebiedsprocessen. In Waterland-Oost en Polder Westzaan zijn deze reeds in gang gezet. In het project Vitaal Platteland-Laag Holland is gestart met de uitvoering van de deelprojecten Alkmaarder & Uitgeestermeer en Recreatief Grid. De overige deelgebieden volgen in 2021. Zo zullen de drie gebiedsprocessen in de Mijzenpolder, Eilandspolder en het Wormer- en Jisperveld aan het gebiedsprogramma worden toegevoegd.

In de veenweidegebieden Laag Holland en Groene Hart verdient de bodemdalingsproblematiek bijzondere aandacht. In 2020 is door het Ministerie van LNV een eerste tranche van € 10,35 miljoen overgemaakt van de in totaal € 18 miljoen aan toegezegde middelen voor Impulsgelden Bodemdaling. De overige € 7,65 miljoen zal in 2021 worden overgemaakt. De middelen zijn bedoeld voor projecten die de bodemdaling remmen of stoppen. In 2021 zullen wij uw Staten informeren op welke wijze deze Impulsgelden worden ingezet.

Conform het coalitieakkoord worden de onderzoeken op het Veenweide Innovatie Centrum (VIC) in Zegveld en in het Innovatieprogramma Veen (IPV) voortgezet. Het onderzoek naar infiltratietechnieken waarmee de veenbodem in de zomer nat wordt gehouden en minder bodemdaling optreedt, verloopt voorspoedig. De natte teelt van lisdodde is nog in onderzoek, maar gaan we eveneens proberen op te schalen. De gemeente Amsterdam is voornemens om de Burkmeer hiervoor te gaan benutten en het product in de vorm van isolatiemateriaal op de markt te laten komen. Deze initiatieven kenmerken de vernieuwingen die in Laag Holland met alle partijen – in de Regiegroep Laag Holland en met lokale organisaties in de deelgebieden – in gang worden gezet.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 6.1		Beschermen en ontwikkelen van de groenstructuur			
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	
6.1.1 Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura-2000 gebieden	38.686	24.594	19.816	4.778	
6.1.2 Programma Groene Uitweg uitvoeren	13.053	2.456	2.494	-38	
6.1.3 Programma Oostelijke Vechtplassen uitvoeren	2.522	2.146	2.271	-125	
6.1.4 Programma bodemdaling veenweidegebieden uitvoeren	148	851	815	36	
Totaal lasten	54.409	30.047	25.396	4.651	
Totaal baten		-1.110	-1.730	620	
Totaal saldo	54.409	28.937	23.666	5.271	

Storting					
6.1.1	Reserve Groen	23.193	24.570	23.796	774
6.1.1	Reserve Kapitaallasten Groen	0	50	123	-73
6.1.2	Reserve Groene Uitweg	180	107	110	-3
6.1.3	Reserve Oostelijke Vechtplassen	1.460	1.518	1.518	0
6.1.4	Reserve Laag Holland	0	4.166	4.166	0
Onttrekking					
6.1.1	Reserve Groen	-36.666	-29.119	-23.976	-5.143
6.1.1	Reserve Kapitaallasten Groen	-67	-67	-70	3
6.1.2	Reserve Groene Uitweg	-12.817	-2.319	-2.366	47
6.1.3	Reserve Oostelijke Vechtplassen	-2.314	-2.139	-1.803	-336
6.1.4	Reserve Laag Holland	0	-430	-430	0
Resultaat		27.378	25.274	24.734	540

2.6.2 Beheren van de groenstructuur

Toelichting

Prioriteiten

- Zorgvuldig beheer van onze natuur- en recreatiegebieden en onze Noord-Hollandse landschappen en recreatieve routes. Zie de paragrafen 6.2.1 en 6.2.2.
- Uitvoering van de Wet natuurbescherming en de daarbij behorende taken voor vergunningverlening, handhaving en uitkering van tegemoetkomingen in faunaschade. Zie de paragrafen 6.2.3 en 6.2.4.

Omgevingsfactoren

Zie onder beleidsdoel 6.1.

2.6.2.1 NNN en agrarische natuur beheren

Toelichting

In het 'coronajaar' 2020 is de grote waarde van onze natuur- en recreatiegebieden en recreatieve routes voor wandelen en fietsen nog duidelijker geworden. Ze werden drukbezocht door mensen die even het huis uit wilden voor een wandeling, fietstocht en een frisse neus. We hebben in 2020 nauw contact onderhouden met de beheerders van onze natuur- en recreatiegebieden over de drukte in hun gebieden. Daarnaast hebben we op verschillende manieren bijgedragen aan het in stand houden en goed beheren van deze gebieden.

Onze subsidieregelingen voor het natuur- en landschapsbeheer hebben wij in 2020 voortgezet. Het agrarisch natuur- en landschapsbeheer kon met 1.100 hectare worden uitgebreid in akkergebieden, met name in de Kop van Noord-Holland en op Texel. Behalve uitbreiding van beheer en het aantal deelnemende agrariërs, zetten de agrarische collectieven zich in voor monitoring en kennisdeling, bijvoorbeeld in studiegroepen over beheermaatregelen voor onder andere akkervogels, de inpasbaarheid in de bedrijfsvoering en de effecten van akkerranden in de vorm van natuurlijke plaagbestrijding. De provincie heeft in 2020 een kennisdag over het bestrijden van de plant Pitrus georganiseerd.

De provincie gaat eind 2022 stoppen met de huidige vorm van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De reden hiervoor is dat het NNN een duurzaam ecologische structuur is en bij agrarisch natuurbeheer de primaire gebruiksfunctie 'agrarisch' blijft. Dit was al eerder besloten, maar is een jaar later dan aanvankelijk gepland, omdat de lopende subsidies voor agrarisch natuurbeheer met een jaar verlengd zijn vanwege de vertraagde invoering van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. De provincie is in overleg met diverse partijen waaronder grondeigenaren en grondgebruikers over nieuwe vormen van NNN-waardig agrarisch natuurlijk- en landschapsbeheer die binnen het NNN toegepast kunnen worden na 2022. De lopende gebiedsprocessen in de drie 'pilotgebieden' voor het duurzaam agrarisch natuurbeheer (Mijzenpolder, Eilandspolder-West en Wormer- en Jisperveld) zijn in 2020 voortgezet. Deze gebiedsprocessen worden begin 2021 omgevormd tot volledig integrale gebiedsprocessen, waar ook (onder andere) de stikstof- en bodemdalingsopgaven worden meegenomen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroet	Gerealiseerd	Toelichting
Beheerd areaal natuurbeheer	Hectare	28.100	27.811	In 2020 is door Staatsbosbeheer minder beheer aangevraagd bij de provincie, dan in 2019 bij RVO. Andere terreinbeherende organisaties en particulieren hebben wel meer beheer aangevraagd, maar netto is er minder beheerd areaal natuurbeheer.
Beheerd areaal agrarisch natuurbeheer	Hectare	13.500	15.100	In 2020 is uitbreiding geweest van 1.100 ha. om meer vogelakkers en akkerranden te beheren.

2.6.2.2 Recreatiegebieden en recreatieve routes beheren

Toelichting

In 2020 is de in het coalitieakkoord aangekondigde Visie Recreatie & Toerisme vormgegeven, die naar verwachting medio 2021 kan worden vastgesteld. Daarnaast hebben wij onze jaarlijkse bijdrage aan de organisaties [Wandelnet](#) en [Fietsplatform](#) voortgezet, evenals onze subsidie voor het beheer van het Noord-Hollandpad en voor de uitbreiding van het [Wandelnetwerk Noord-Holland](#). In de eerste helft van 2020 zijn de Langeafstand Fietsroutes (LF) [Zuiderzeeroute](#) en [LF Kustroute](#) aan het rijtje LF-icoonroutes toegevoegd. Beide nieuwe LF-icoonroutes zijn genomineerd voor Fietsroute van het Jaar 2021. Het [Wandelnetwerk Westfriesland](#) is eind augustus 2020 geopend, waarvan het onderdeel [Streekpad Westfrieze Omringdijk](#) op de shortlist staat voor de uitverkiezing van de Wandelroute van het Jaar 2021.

Op het onderwerp 'governance recreatieschappen' is in 2020 grote vooruitgang geboekt. In ons coalitieakkoord staat de wens om de beleidsvoorbereiding en -uitvoering bij Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH, de beheerder van de recreatiegebieden), te scheiden. In gezamenlijk overleg met RNH en de gemeenten hebben wij geconcludeerd dat de oprichting van een klein Bestuursbureau de beste manier is om dit te doen. Zo kunnen de opdrachtgevende taken door dit Bestuursbureau gebeuren en kan RNH zich op de uitvoering richten. Naar verwachting is het Bestuursbureau per 1 januari 2022 operationeel. Een andere belangrijke stap is in 2020 gezet bij het Plassenschap Loosdrecht. Hier was sprake van een acuut probleem, omdat de uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden-Nederland (RMN) failliet dreigde te gaan. In 2020 is hier stevig op geïntervenieerd, met als resultaat dat het Plassenschap Loosdrecht eind 2020 aan haar

participanten heeft voorgesteld RMN per 1 januari 2022 te liquideren en het beheer in het Plassenschap onder te brengen bij de gemeente Wijdmeren.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Beheerd areaal recreatieschappen	Hectare	5.624	5.624	
Aantal bezoeken	Aantal	11.224.000	14.500.000	Door de toenemende verstedelijking, groei van het aantal inwoners (en dus recreanten) en de (mede door Corona) toegenomen populariteit van buitenrecreatie, zijn de bezoekersaantallen hoger dan verwacht.

2.6.2.3 Uitvoering geven aan de Wet natuurbescherming

Toelichting

De Wet natuurbescherming geeft de provincie Noord-Holland een aantal taken en bevoegdheden, die hierna worden toegelicht.

Natura 2000-gebieden en stikstof

Inmiddels is voor elk van de negentien Noord-Hollandse [Natura 2000-gebieden](#) een beheerplan vastgesteld, met uitzondering van het gebied Oostelijke Vechtplassen (dat gebeurt in 2021). Initiatieven in of nabij Natura 2000-gebieden die negatieve gevolgen kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen, zijn alleen toegestaan als hiervoor een vergunning is verleend. Deze vergunningverlening is gemandateerd aan de [Omgevingsdienst Noord-Holland Noord](#), die werkt conform wetgeving en door de provincie vastgestelde [verordeningen en beleidsregels](#). Ook houdt de Omgevingsdienst toezicht op naleving van de wet. In 2020 was de stikstofproblematiek het belangrijkste onderwerp inzake de vergunningverlening. Vanwege het wegvallen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is grote onzekerheid ontstaan. Zowel projecten met een lopende vergunningaanvraag, als projecten die eerst geen natuurvergunning nodig hadden, moesten opnieuw beoordeeld worden. In 2020 heeft de provincie, in afstemming met alle andere provincies, de Beleidsregel intern en extern salderen Noord-Holland opgesteld om spelregels te bepalen voor de vergunningverlening. Verder is in IPO-verband gestart met de ontwikkeling van een stikstofdepositobank. Hier wordt in 2021 verder over gesproken, o.a. over de financiering. De gebiedsgerichte aanpak stikstof, die zich richt op herstel van natuurgebieden en het terugdringen van de stikstofdepositie, wordt toegelicht onder operationeel doel 6.1.1.

Soortenbescherming, invasieve exoten en opvangcentra

Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming zijn de provincies ook verantwoordelijk geworden voor het nemen van maatregelen voor het behoud en herstel van Europees en internationaal beschermde soorten en zogenoemde 'Rode Lijstsoorten' en hun leefgebied. In het Masterplan biodiversiteit is beschreven hoe wij dit in 2021 een verdere impuls zullen geven. Daarnaast stelt de provincie voor de jaren 2020 en 2021 middelen beschikbaar om opvangcentra voor wilde dieren te ondersteunen. Invasieve exoten vormen een bedreiging voor andere (inheemse) soorten en kunnen daardoor schadelijk zijn voor de biodiversiteit. De aanpak van invasieve exoten is onder het Masterplan Biodiversiteit uitgewerkt. Daarin staat benoemd dat we in 2021 samen met natuurbeheerders en gemeenten werken aan een intensivering van het beleid, door oprichting van een provinciale regiegroep, kennisontwikkeling en concrete maatregelen, zoals in 2020 al ter bestrijding van watercrassula op Texel en cabomba in de Vechtplassen.

Faunabeheer

De Wet natuurbescherming verbiedt het doden of verstoren van beschermde dieren. Tegelijkertijd veroorzaken deze beschermde dieren soms aanzienlijke problemen. De provincie kan dan een vrijstelling of ontheffing verlenen op dit verbod. Hierbij wordt steeds een balans gezocht tussen de instandhouding van een populatie, en bescherming van de intrinsieke waarde van dieren enerzijds, en maatschappelijke belangen zoals volksgezondheid, openbare veiligheid en het tegengaan van belangrijke schade aan gewassen of flora en fauna, anderzijds. Deze werkzaamheden zijn gemandateerd aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Basis hiervoor zijn [verordeningen en beleidsregels](#) die door de provincie zijn vastgesteld. Het faunabeheer wordt uitgevoerd door de partijen die zijn verenigd in de [Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland](#). In Noord-Holland is de grote populatie ganzen urgent. Ganzen horen bij het Noord-Hollandse landschap, maar de huidige populatie – met name jaarrond verblijvende ganzen – veroorzaakt veel schade aan agrarische gewassen en kan een gevaar vormen voor de vliegveiligheid. Het provinciaal beleid richt zich er op een balans te vinden tussen enerzijds de bescherming van trekganzen en anderzijds het bieden van ruime mogelijkheden aan agrarische ondernemers om gewasschade door ganzen te voorkomen. De aanpak hiervan is door de Faunabeheereenheid beschreven in het [Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland](#) en het [Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Percentage tijdig verleende besluiten Wnb (binnen wettelijke termijn)	Percentage	≥ 92	95	Dit percentage is exclusief de aanvragen vergunningen stikstof, waarvoor een langere doorlooptijd geldt. De Omgevingsdienst is momenteel bezig met het invoeren van een nieuw registratiesysteem waardoor deze cijfers in de toekomst ook beschikbaar zijn.
Aantal controles Handhaving Uitvoeringsprogramma (HUP)	Aantal	1.200	1.154	

2.6.2.4 Tegemoetkomingen faunaschade uitkeren

Toelichting

De provincie heeft de wettelijke plicht om agrarische ondernemers een tegemoetkoming te verstrekken in de schade die wilde dieren aan hun gewassen veroorzaken, wanneer deze ondernemers worden belemmerd bij beheer en schadebestrijding omdat het om wettelijk beschermde diersoorten gaat. Deze tegemoetkomingen worden, in opdracht van de provincie, verstrekt door [BIJ12-unit Faunazaken](#). Verreweg het grootste deel van de tegemoetkomingen in faunaschade is het gevolg van vraatschade door ganzen. De totale omvang van deze tegemoetkomingen is zeer variabel en deels niet beïnvloedbaar, omdat weersomstandigheden en prijsontwikkeling van agrarische producten (zoals gras) hier een belangrijke rol in spelen. De totale uitbetaalde faunaschade bedroeg in 2020 circa € 9 miljoen. Dit is aanzienlijk meer dan begroot (€ 6 miljoen).

Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, hoeft de provincie geen tegemoetkoming uit te keren. In Noord-Holland is nog wel sprake van belemmeringen in de vorm van winterrust voor ganzen.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd zal worden van 5% naar 20%. De voor 2020 geplande verhoging van dit

eigen risico is, zoals per brief van 4 juni 2020 aan uw Staten meegedeeld, iets uitgesteld en zal per 1 mei 2021 worden ingevoerd.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Tegemoetkomingen faunaschade	Bedrag	6.000.000	9.000.000	De tegemoetkoming faunaschade wordt beïnvloed door vele factoren, waaronder de weersomstandigheden, de aantallen ganzen en de droge grasprizen.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 6.2		Beheren van de groenstructuur			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
6.2.1	NNN en agrarische natuur beheren	18.810	18.240	17.751	489
6.2.2	Recreatiegebieden en recreatieve routes beheren	7.142	7.656	7.478	178
6.2.3	Uitvoering geven aan de Wet natuurbescherming	1.998	3.547	3.346	201
6.2.4	Tegemoetkomingen faunaschade uitkeren	6.176	8.471	7.250	1.221
Totaal lasten		34.126	37.914	35.824	2.090
Totaal baten		-375	-540	-614	74
Totaal saldo		33.751	37.374	35.210	2.164
Storting					
		0	0	0	0
Onttrekking					
		0	0	0	0
Resultaat		33.751	37.374	35.210	2.164

2.6.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen

Toelichting

Prioriteiten

- Groen Kapitaal: Versterken van de samenwerking en uitbreiden van het netwerk. Binnen het Platform Groen Kapitaal zijn nieuwe initiatieven en kennisblogs toegevoegd. Als alternatief voor fysieke bijeenkomsten is een Week van het Groene Kapitaal georganiseerd (zie 6.3.1, onderdeel Groen Kapitaal).
- Betrekken bij Groen. Stabiliseren en bijsturen van het dalend aantal vrijwilligers. Het aantal vrijwilligers is in 2020 gedaald, hoewel ook nieuwe vrijwilligers zich hebben gemeld. Er is – met behulp van de in 2019 uitgevoerde evaluatie – een nieuw meerjarenprogramma 'Betrekken bij Groen' opgesteld, dat vanaf 2021 weer in opdracht van de provincie wordt uitgevoerd door de natuurorganisaties (zie 6.3.1, onderdeel 'Betrekken bij Groen').
- Waddengebied. Besteding van de Waddenfonds-middelen, waarmee de balans tussen ecologie en economie in het waddengebied wordt versterkt (zie verder 6.3.3).

Omgevingsfactoren

Zie onder beleidsdoel 6.1.

2.6.3.1 Aanpak Groen Kapitaal uitvoeren

Toelichting

Platform Groen Kapitaal

Ook in 2020 is weer van alles toegevoegd aan het Platform [Groen Kapitaal](#). Groen Kapitaal staat voor innovatieve oplossingen, die natuur combineren met economie, landbouw, infrastructuur en leefomgeving. Het accent ligt op het verder helpen van goede initiatieven en delen van kennis. We merken dat we steeds beter worden gevonden voor diverse soorten vragen. Soms is een korte toelichting of doorverwijzing naar kennis op ons platform of een netwerkpartner voldoende. Andere initiatieven begeleiden we intensiever. Als alternatieve vorm om kennis te delen en initiatieven verder te helpen is een interactieve [Week van het Groene Kapitaal](#) online en kleinschalig op locatie bij diverse initiatieven georganiseerd. Ter afsluiting is gewezen op het belang om de [kracht van natuur voor gezondheid meer in te zetten](#). Groen Kapitaal is ook actief op diverse social media met ongeveer 2.700 volgers: [LinkedIn](#) (790), [Twitter](#) (910), [Facebook](#) (680), [Instagram](#) (310). Onze ambitie is om de komende jaren het aantal volgers aanzienlijk uit te breiden en ons bereik hiermee flink te vergroten.

Betrekken bij Groen

De provincie verstrekt jaarlijks subsidie aan de natuurorganisaties voor het gezamenlijk uitvoeren van het programma '[Betrekken bij Groen](#)'. Dit programma heeft als doel vrijwilligers te ondersteunen die betrokken zijn bij het natuur- en landschapsbeheer ('herstellers'), de monitoring van natuur ('tellers') en natuur- en milieueducatie ('vertellers'). In 2020 is het aantal actieve vrijwilligers wat gedaald en zijn veel activiteiten afgelast in verband met de coronamaatregelen, of verplaatst naar online. Tegelijkertijd is de interesse om vrijwilligerswerk te doen nog steeds heel groot. Het op basis van het coalitieakkoord verhoogde budget voor het [Betrekken bij Groen Fonds](#) voorziet in een grote behoefte. Op de jaarlijkse Dialoogdag voor vrijwilligers is dit jaar online aandacht geweest voor de relatie tussen mens en natuur. Daarnaast is input gevraagd voor de nieuwe vierjarige programmaperiode, die in 2021 start. Een belangrijke winst van het programma zit in de coördinatie van het cursusaanbod via de [Groene Academie](#). Het in 2020 noodgedwongen ingezette grotere online aanbod zal worden voortgezet. Daarbij zijn de gemeenten in de nieuwe programmaperiode ook nadrukkelijk in beeld.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Twitter-volgers Groen Kapitaal	Aantal	2.000	2.690	Betreft totaal aantal volgers op Twitter, LinkedIn, Facebook en Instagram.
Aantal vrijwilligers	Aantal	13.500		

2.6.3.2 Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen

Toelichting

Groene Hart

In 2020 hebben wij ons onverminderd ingezet voor de bescherming en ontwikkeling van het unieke landschap van het [Groene Hart](#). Zo hebben de PARK's (Provinciaal Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit) van de drie provincies een advies uitgebracht over de Regionale Energie Strategieën die binnen het Groene Hart worden opgesteld. Ook bodemdaling is een prominent thema; de door het

Rijk beschikbaar gestelde Impulsgelden zullen deels in het Groene Hart landen (bijvoorbeeld in de Ronde Hoep). In het kader van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is het Groene Hart ook nadrukkelijk in beeld als te beschermen landschap. Ten slotte hebben de drie Groene Hart-provincies een samenwerkingsovereenkomst ondertekend, waarmee de samenwerking de komende jaren is bestendig.

Metropoolregio Amsterdam (MRA)

In de MRA Agenda 2016–2020 staat centraal dat in een druk en verstedelijkt gebied als de MRA, ook de groene leefomgeving van groot belang is om een plezierig woon- en werkklimaat te houden. De provincie speelt hier een belangrijke rol in. In 2020 hebben we, samen met de MRA-partners, de volgende resultaten geboekt:

- Een goede positionering van het thema 'landschap' in de Verstedelijkingsstrategie MRA.
- Om het 'Narratief voor het MRA Landschap' voor een breder publiek beter toegankelijk te maken is hierover een documentaire gemaakt, getiteld 'MRA Landschap door de eeuwen heen'. De documentaire is beschikbaar op de websites van de [provincie](#) en de [MRA](#).
- In 2020 is het project 'Buitenpoort Santpoort-Noord' afgerond en geëvalueerd. De opgedane ervaring is verwerkt in het 'Handboek Buitenpoorten'.
- Er wordt een landschapscursus ontwikkeld voor vrijwilligers van natuur-, landschaps- en erfgoedorganisaties en recreatieondernemers, waarmee zij worden opgeleid tot landschapsambassadeurs van de MRA.

Nationale Parken

De [Nationale Parken Duinen van Texel](#) en [Zuid-Kennemerland](#) zijn het visitekaartje van de Noord-Hollandse natuurgebieden en richten zich op natuurbescherming, recreatie, educatie, promotie en onderzoek. Wij beschouwen de Nationale Parken als een waardevol instrument om bewoners en bezoekers van Noord-Holland te betrekken bij hun groene leefomgeving. Om deze reden leveren wij een financiële bijdrage aan de Nationale Parken. In 2020 heeft de corona-pandemie een grote invloed gehad op beide parken. Er zijn circa 30% meer bezoekers geweest dan in eerdere jaren: bezoekersmanagement en de bescherming van de natuur kwamen onder druk te staan.

Tegelijkertijd wordt de waarde van onze natuur en de Nationale Parken hierdoor onderstreept. Veel activiteiten van de Parken zijn weliswaar niet in fysieke vorm doorgedaan, maar wel digitaal. Bovendien ontvingen de beide Parken in 2020 een subsidie van het Rijk, waarmee ze zich de komende jaren kunnen doorontwikkelen naar een toekomstbestendig 'Nationaal Park Nieuwe Stijl'. De provincie levert cofinanciering bij deze rijkssubsidie door een koppeling te leggen met onze eigen gebiedsprocessen voor natuurontwikkeling in Zuid-Kennemerland en de kust/duinen van Texel.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Advisering door de gebiedscommissie Laag Holland (aantal adviezen aan GS)	Aantal	-	-	Gebiedscommissie Laag Holland is opgeheven (zie tekst).

2.6.3.3 Balans ecologie en economie waddengebied nastreven

Toelichting

In 2020 zijn voor zowel het [Waddenfonds](#) als het [Investeringskader Waddengebied \(IKW\)](#) evaluaties uitgevoerd, waarvan de uitkomsten in het voorjaar van 2021 met Provinciale Staten worden gedeeld. Het IKW is succesvol gebleken om een breed spectrum aan projecten in het waddengebied te realiseren, zowel voor ecologie als economie. De evaluatie maakt duidelijk dat

de projectorganisatie goed functioneert en dat naast elke euro die het IKW investeert, drie euro wordt gelegd door bijvoorbeeld gemeenten, waterschappen, de rijksoverheid, Europese fondsen en particulieren. Dat is een uitstekende score. Ook leiden beide evaluaties tot enkele verbeteringen, zoals nog duidelijker en tijdiger communicatie met initiatiefnemers. Daarnaast is, mede naar aanleiding van de containerramp met de MSC Zoë, geconcludeerd dat het 'Hoofddoel 2' van het Waddenfonds (het tegengaan van externe bedreigingen) de komende jaren extra aandacht verdient. De uitwerking van deze punten worden medio 2021 met Provinciale Staten gedeeld.

In 2020 hebben vijf projecten subsidie ontvangen vanuit de provinciale cofinancieringsregeling voor Waddenfonds-projecten:

1. Huisduinen, ontdek het begin van de Wadden
2. Fort Kijkduin, ontwikkeling naar een Topfort
3. Boeren, vissers en buitenlui
4. Waddentools, Swimway Waddenzee
5. Uitbreiding Medemblikkerloods.

Daarnaast werd in het kader van het IKW subsidie verstrekt aan de projecten Vermarkten Wadden Werelderfgoed, Donkerte van de Wadden, Zoete Toekomst Texel, Noordkop en Green Shipping Noord-Holland. De komende jaren blijven wij inzetten op het ondersteunen van goede projecten die passen binnen het IKW, om op die manier de Waddenfondsmiddelen in 2027 volledig te hebben benut.

Beleidsindicatoren

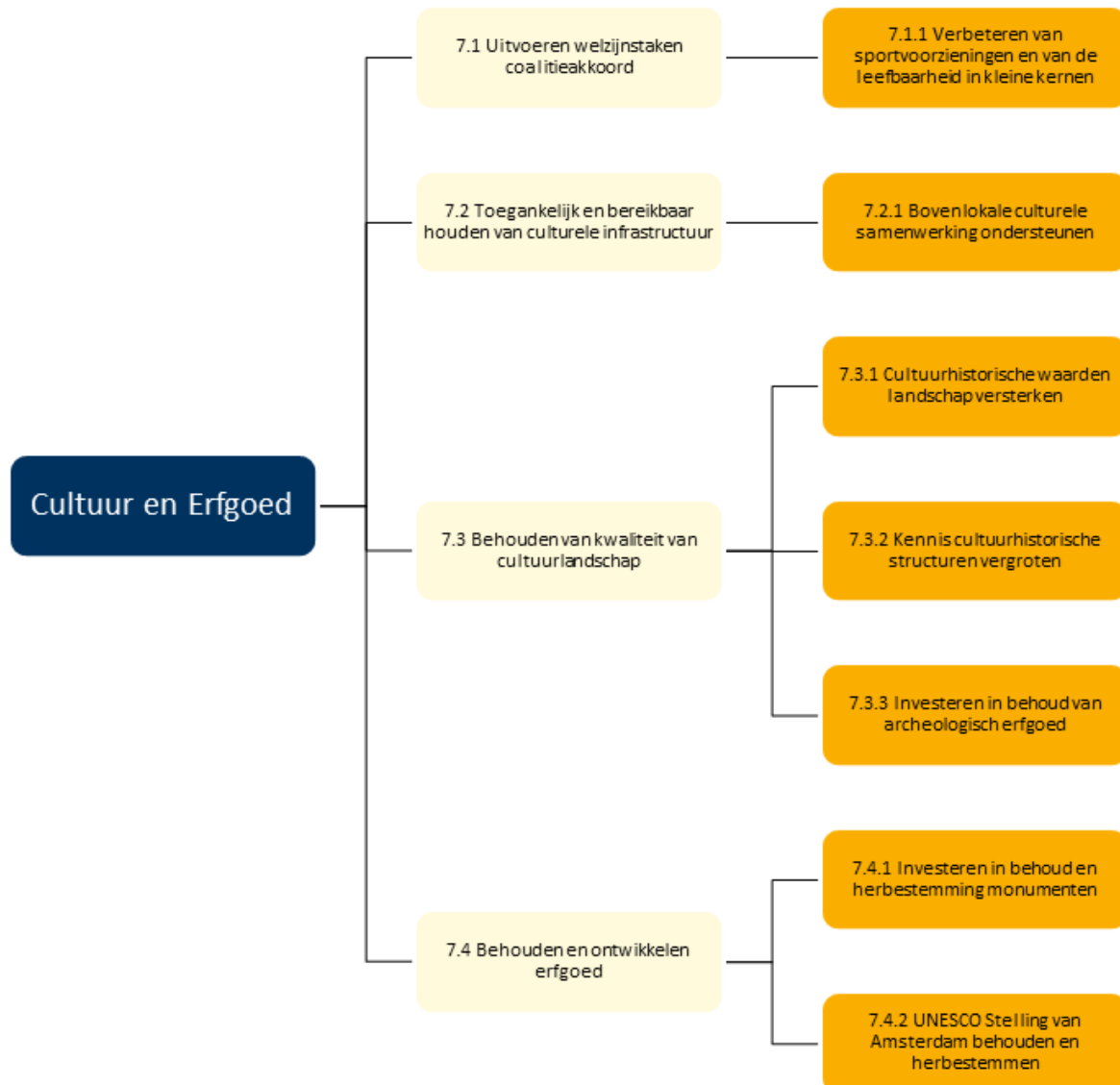
Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Cofinanciering Waddenfondsprojecten	Aantal	5	5	Zie tekst.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 6.3		Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
6.3.1	Aanpak Groen Kapitaal uitvoeren	1.176	1.294	1.224	70
6.3.2	Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen	901	1.283	960	323
6.3.3	Balans ecologie en economie Waddengebied nastreven	837	4.081	3.530	551
Totaal lasten		2.914	6.658	5.714	944
Totaal baten		-183	-295	-47	-248
Totaal saldo		2.731	6.363	5.667	695
Storting					
6.3.2	Reserve Landschap	250	300	300	0
6.3.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	5.000	5.000	5.000	0
Onttrekking					
6.3.2	Reserve Landschap	0	0	0	0
6.3.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	0	-3.055	-2.660	-395
Resultaat		7.981	8.608	8.307	300

2.7 Programma 7. Cultuur en Erfgoed

Doelenboom

Maatschappelijk doel

De provincie koestert de rijke geschiedenis en het unieke cultuurlandschap van Noord-Holland. De kenmerkende cultuurhistorische structuren, archeologische vindplaatsen en de vele monumenten verhogen de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en zijn inspiratie bij ruimtelijke en recreatieve ontwikkelingen. Daarom investeert de provincie in behoud, beheer en kennis van monumenten en archeologie. Ze ondersteunt initiatieven voor duurzame herbestemming. Daarnaast draagt de provincie bij aan de ontwikkeling van regionale culturele netwerken en versterkt ze de cultuureducatie op scholen. Door het zelfinitiatief te stimuleren versterkt de provincie de sociale samenhang en vitaliteit van lokale gemeenschappen. Ook hier is kennisdeling een belangrijke factor, met name bij het verduurzamen van sportaccommodaties.

Wettelijk beleidskader

- [Erfgoedwet](#)
- [Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen](#)

- [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#)
- [Regeling omgevingsrecht](#)
- [Besluit algemene regels ruimtelijke ordening \(Barro\)](#)
- [Wet op de archeologische monumentenzorg](#)
- [Wet op de ruimtelijke ordening](#)
- [Wet op het specifiek cultuurbeleid](#)
- [Modernisering Monumentenzorg](#)
- [Beleidsbrief 'Erfgoed telt'](#)
- [Bibliotheekwet](#)
- [Regioprofiel MRA 2019-2024 'Meer dan de delen, Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed'](#)
- (cultuur als onderdeel van de '[Ruimtelijk Economische Actieagenda 2016-2020](#)')

Provinciaal beleidskader

- [Erfgoedverordening Noord-Holland 2017](#)
- [Omgevingsvisie NH 2050](#)
- [Omgevingsverordening NH 2020](#)
- [Leidraad Landschap en Cultuurhistorie](#)
- [Beleidskader 'Cultuur in Ontwikkeling' 2017-2020](#)
- [Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam-Nieuwe Hollandse Waterlinie 2017-2020](#)

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 7			Cultuur en Erfgoed	
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	16.451	27.245	25.999	1.246
Baten	-30	-30	-9	-21
Saldo van baten en lasten	16.421	27.215	25.991	1.224
Stortingen reserves	6.751	6.751	6.751	0
Onttrekking reserves	-7.449	-11.776	-11.054	-722
Resultaat	15.723	22.190	21.688	502

2.7.1 Uitvoeren van welzijnstaken

Toelichting

Prioriteiten

- In de begroting 2020 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

2.7.1.1 Verbeteren van sportvoorzieningen en van de leefbaarheid in kleine kernen

Toelichting

De provincie stimuleert de vitaliteit van gemeenschappen. Dat doet de provincie door het zelfinitiatief van gemeenschappen te stimuleren via een subsidie aan [Dorpswerk Noord-Holland](#). Via Dorpswerk worden initiatieven ondersteund op het gebied van leefbaarheid en sociale

samenhang, waaronder de organisatie van (digitale) bijeenkomsten voor dorpshuizen voor informatie- en kennisuitwisseling over actuele ontwikkelingen, zoals corona.

Sporten ziet de provincie ook als een belangrijk middel om samenhang in een gemeenschap te versterken. In vrijheid en zonder discriminatie sporten is belangrijk. Het gaat om sporten met elkaar en in acceptatie ongeacht persoonlijke voorkeuren. Ook vindt de provincie het belangrijk dat sportaccommodaties verduurzamen, zodat zij op termijn besparingen kunnen inboeken wat de toekomstbestendigheid weer versterkt. In 2020 is de Beleidsnotitie Sport vastgesteld. In de beleidsnotitie zet de provincie in op kennisdeling. De provincie heeft Sportservice Noord-Holland de opdracht verleend voor het continueren van de kennisfunctie Sport. Hier adviseren zij gemeenten en de provincie over landelijke ontwikkelingen en financieringsmogelijkheden op het sportdossier. In 2020 voerden zij namens de provincie een aanvullende opdracht uit voor het verkennen van het netwerk van de roze sport. Daarnaast heeft de provincie een aantal bijeenkomsten georganiseerd met belangenorganisaties in het kader van de acceptatie van LHBTIQ in de sport.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 7.1		Uitvoeren van welzijnstaken			
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
7.1.1	Verbeteren van sportvoorzieningen en van de leefbaarheid in kleine kernen	260	269	216	53
	Totaal lasten	260	269	216	53
	Totaal baten				
	Totaal saldo	260	269	216	53
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	260	269	216	53

2.7.2 Toegankelijk en bereikbaar houden van culturele infrastructuur

Toelichting

Prioriteiten

- De landelijke maatregelen ter bestrijding van COVID-19 hebben een grote impact gehad op de culturele sector. Er is prioriteit gegeven om gemeenten te helpen de sector op korte termijn te ondersteunen.
- Het ondersteunen van culturele instellingen in Noord-Holland in samenwerking met gemeenten.
- Het ontwikkelen van kennis en netwerk culturele infrastructuur.
- Het stimuleren van en participeren in regionale cultuurnetwerken.
- Het toegankelijk en bereikbaar houden van het provinciaal bibliotheeknetwerk.
- Het bevorderen van de kwaliteit van cultuureducatie in het basisonderwijs door middel van matching van het programma cultuureducatie met kwaliteit met gemeenten en OCW.

Omgevingsfactoren:

De langdurige economische en maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis op de culturele sector is van invloed op het huidige en toekomstige beleid.

2.7.2.1 Bovenlokale culturele samenwerking ondersteunen

Toelichting

Omdat in 2020 de culturele sector economisch zwaar getroffen werd gedurende de coronacrisis is er door de provincie in nauwe samenwerking met alle Noord-Hollandse gemeenten gewerkt aan een ondersteuningspakket met maatregelen. In 2020 is uitvoering gegeven aan het noodfonds sociale infrastructuur. Er zijn met gemeenten twee voorstellen voor noodsteun aan culturele instellingen uitgewerkt: één voor Noord-Holland Noord en één voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA) exclusief Amsterdam. In het najaar van 2020 is aan 37 gemeenten subsidie verleend om 100 culturele instellingen de benodigde financiële steun te kunnen leveren. Plein C heeft het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020 (CMK2) uitgevoerd. 32 gemeenten hebben cultuureducatie in hun beleid opgenomen en de bijdrage stelde 227 basisscholen in staat om vier jaar cultuureducatie in hun beleid te implementeren. In totaal werkten hier ongeveer 350 culturele instellingen en kunstenaars aan mee.

1 november 2020 heeft Plein C het provinciale programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 (CMK3) ingediend bij het Fonds voor Cultuurparticipatie. Aan CMK3 nemen 26 Noord-Hollandse gemeenten deel en ongeveer 300 scholen.

Het door het Ministerie van OCW aangekondigde nieuwe Programmafonds stedelijke regio's is niet doorgegaan. In tegenstelling tot eerder aangekondigd, heeft het Rijk voor de nieuwe matchingsregeling cultuurparticipatie geen matchingsbijdrage aan de provincies gevraagd. Probiblio heeft voor de provincie de wettelijke bibliotheektaken uitgevoerd: het interbibliotheccair leenverkeer (IBL), innovatie en de netwerktaken. In 2020 is gewerkt aan de uitbreiding van de innovatieagenda zodat alle landelijke thema's uitgevoerd worden. Ook heeft Probiblio de lokale bibliotheken ondersteund in de coronacrisis, bijvoorbeeld in het oplossen van problemen door de lockdowns. In landelijk verband is gewerkt aan het nieuwe bibliotheekconvenant. Dit is in najaar 2020 ondertekend door de vertegenwoordigers van Rijk, gemeenten en provincies en hun uitvoeringsorganisaties.

De gemeenten onder het Noordzeekanaal werken samen in MRA-verband. In 2020 is uitvoering gegeven aan het Regioprofiel 'Meer dan de delen', Programma Kunst, Cultuur & Erfgoed MRA 2019-2024. Door de coronacrisis is de uitwerking van verschillende programmalijnen verplaatst naar 2021. Daarnaast is een start gegeven aan opdrachten voor onder andere de MRA-monitor, voor cultuureducatie en voor groene menukaarten (duurzaamheid).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Regionale samenwerking gemeenten (aantal gemeenten dat samenwerkt)	Aantal	30	32	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 7.2	Toegankelijk en bereikbaar houden van culturele infrastructuur			
Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil

7.2.1	Bovenlokale culturele samenwerking ondersteunen	3.518	10.863	10.828	35
	Totaal lasten	3.518	10.863	10.828	35
	Totaal baten				
	Totaal saldo	3.518	10.863	10.828	35
Storting					
		0	0	0	0
Onttrekking					
		0	0	0	0
	Resultaat	3.518	10.863	10.828	35

2.7.3 Behouden van kwaliteit van cultuurlandschap

Toelichting

Prioriteiten:

- De Omgevingsvisie en -verordening vragen andere samenwerkingsvormen. De provincie heeft bestaande instrumenten omgevormd tot gebieds- en ontwikkelingsgerichte instrumenten ter ondersteuning van onze partners.
- De provincie heeft zich ingezet om een bijdrage te leveren aan het versterken en benutten van de provinciale cultuurhistorische structuren en het landschap door maatwerk te verzorgen en een gebiedsgerichte aanpak.
- De provincie heeft zich ingezet om de publieksfunctie van het archeologisch depot te vergroten zodat archeologie nog toegankelijker wordt gemaakt voor een breed publiek.

Omgevingsfactoren:

- Opgaven zoals woningbouw en mobiliteitsbehoefte, energietransitie en verduurzaming in de landbouw, zijn van invloed op het cultuurlandschap. De provincie wil er tevens voor zorgen dat de kwaliteit van het cultuurlandschap bewaard blijft. Dit betekent dat er soms bij afwijkende belangen keuzes gemaakt moeten worden.
- Er is wettelijk vastgelegd dat bij ruimtelijke ingrepen de verstoorder verantwoordelijk is voor zorgvuldig archeologisch onderzoek en eventuele opgravingen. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de ruimtelijke bescherming van archeologische waarden. Daarbij is de provincie afhankelijk van gemeenten als het gaat om het zorgvuldig en tijdig uitvoeren van onderzoek en opgravingen. De provincie is eigenaar van het archeologisch vondstmateriaal en ziet toe op het deponeren ervan.

2.7.3.1 Cultuurhistorische waarden landschap versterken

Toelichting

Het Steunpunt Monumenten en Archeologie heeft gemeenten geadviseerd over het erfgoedbeleid, erfgoed in bestemmingsplannen en gebiedsgerichte ontwikkelingen met behoud van cultuurhistorische waarden. Ook organiseerde het Steunpunt (digitale) kennisbijeenkomsten voor gemeenten, terreinbeheerders, (landschap)ontwerpers en maatschappelijke organisaties over de archeologische en cultuurhistorische identiteit [van de verschillende regio's](#). Daarbij vond uitwisseling plaats over betere bescherming en benutting van het erfgoed bij ruimtelijke ontwikkelingen en voor toerisme en recreatie. De [website](#) van het Steunpunt is een belangrijke

bron van informatie.

De bestaande Erfgoedverordening is geïntegreerd in de nieuwe Omgevingsverordening NH 2020. Over de daarin opgenomen gebieden Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is advies gegeven met betrekking tot de cultuurhistorische kwaliteiten.

Om de kwaliteit van het Noord-Hollandse cultuurlandschap te behouden werd voor de integrale agendering van landschap en cultuurhistorie door de provincie aangesloten bij de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit en de Adviescommissie Ruimtelijke Ordening.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroet	Gerealiseerd	Toelichting
Uitdragen leidraad (bijeenkomsten)	Aantal	4	4	

2.7.3.2 Kennis cultuurhistorische structuren vergroten

Toelichting

Om het verhaal van de cultuurhistorische structuren voor een breed publiek toegankelijk te maken zijn in 2020 verschillende methoden ingezet. Het digitaal verhalenplatform [Oneindig Noord-Holland](#) besteedde aandacht aan provinciale monumenten en hun bewoners, introduceerde een [historische kalender](#) en koppelde de bestaande verhalen aan geografische locaties. Iedereen kan nu op basis van de eigen actuele locatie beschikbare verhalen over de [directe omgeving](#) bekijken. De historische beeldcollectie [Provinciale Atlas](#) is deels gebruikt voor verschillende [fysieke en digitale tentoonstellingen](#): een expositie over de Beemster in Huis van Hilde, de tentoonstelling 'Nieuw licht' (nieuwe aanwinsten provinciale atlas) en de documentaire foto-opdracht over herbestemming die te zien was in Paviljoen Welgelegen. De [digitale beeldbank](#) van de Provinciale Atlas is aangevuld en verbeterd.

In 2020 gaf de provincie ondersteuning aan de regionale beeldverhalen. In samenwerking met gemeenten in het Noordzeekanaalgebied werd de '[Week van de industriecultuur](#)' georganiseerd. Het industrieel erfgoed en de identiteit van het Noordzeekanaalgebied wordt ingezet om de regio toeristisch en recreatief te versterken. Er werden culturele en creatieve activiteiten voor een breed publiek georganiseerd die deels fysiek en deels online plaatsvonden vanwege aangescherpte coronamaatregelen. In 2020 is de deelname van de provincie aan het landelijke themajaar '[Ode aan het landschap](#)' in 2021 voorbereid. Tientallen organisaties en gemeenten sluiten aan om culturele activiteiten rondom het thema onder de aandacht te brengen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroet	Gerealiseerd	Toelichting
Regionale beeldverhalen (aantal campagnes)	Aantal	3	2	

2.7.3.3 Investeren in behoud van archeologisch erfgoed

Toelichting

In 2020 is de uitvoering van de publieksfunctie in het archeologiecentrum Huis van Hilde binnen de provinciale organisatie gebracht. Sinds december 2020 is Huis van Hilde officieel Archeologiemuseum. De inrichting van de thematische zaal '17^e eeuw' is grotendeels voltooid en de permanente tentoonstelling is aangevuld. Door de landelijke maatregelen ter bestrijding van corona is Huis van Hilde echter grotendeels gesloten geweest voor publiek. De werkzaamheden in het depot voor de wettelijke taak behoud en beheer van de archeologische collectie, zijn wel gecontinueerd. Het gaat daarbij om het registreren van nieuw binnengekomen vondsten en

collecties, het geven van bruiklenen aan externe tentoonstellingen en het deelnemen met informatie en vondsten aan tentoonstellingen in Huis van Hilde.

In 2020 zijn ruim 20 opdrachten voor onderzoek aan archeologische vondsten en collecties gegeven. Een belangrijk project is het maken van een synthese van de Noord-Hollandse archeologie in het 1^e millennium. Er zijn twee tentoonstellingen georganiseerd: Over de Beemstermolen (17^e eeuw) en over een bommenwerper (WO2). Naast de archeologische kroniek over 2019 zijn drie rapportages uitgebracht (Beemstermolen, Oosterbuurt versie 2 en Engelmunduskerk), alsmede twee publieksbrochures (Beemstermolen en Hilde). Daarnaast investeerde de provincie in onderzoek en behoud van maritieme vondsten afkomstig van het Palmhoutwrak.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Publiekspublicaties over archeologisch onderzoek	Aantal	4	6	
Publiekstoegankelijk maken van collectie (tentoonstellingen)	Aantal	2	2	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 7.3		Behouden van kwaliteit van cultuurlandschap			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
7.3.1	Cultuurhistorische waarden landschap versterken	651	995	950	45
7.3.2	Kennis cultuurhistorische structuren vergroten	846	820	738	82
7.3.3	Investeren in behoud van archeologisch erfgoed	2.088	1.851	1.879	-28
Totaal lasten		3.585	3.666	3.568	98
Totaal baten		-30	-30	-9	-21
Totaal saldo		3.555	3.636	3.559	77
Storting		0	0	0	0
Onttrekking		0	0	0	0
Resultaat		3.555	3.636	3.559	77

2.7.4 Behouden en ontwikkelen erfgoed

Toelichting

Prioriteiten

- Restaureren en verduurzamen van beschermde monumenten met focus op religieus, industrieel en agrarisch erfgoed.
- Terugdringen van de restauratieopgave.
- Herbestemmen en verduurzaming van leegstaand erfgoed.
- Ontwikkelen van kennis en netwerk.

Over de behaalde resultaten op deze prioriteiten zie 7.4.1.

- Behoud van de Uitzonderlijke Universele Waarde (OUV) van dit werelderfgoed. Deze prioriteit is volledig gerealiseerd, zie verder onder toelichting 7.4.2.
- Breed uitdragen en bekendmaken van de (OUV) van dit werelderfgoed. Deze prioriteit is volledig gerealiseerd, zie verder onder toelichting 7.4.2.

Omgevingsfactoren:

- Vanwege de coronacrisis is de bijeenkomst van Unesco waar zij over de uitbreiding van de werelderfgoedstatus zou besluiten niet doorgegaan. Unesco neemt nu medio 2021 hierover een besluit.

2.7.4.1 Investeren in behoud en herbestemming monumenten

Toelichting

De provincie kiest voor investeren in die monumenten, waar de kansen op een succesvolle herbestemming het grootst zijn. Om inzicht te krijgen in de waarden en ontwikkelpotenties van agrarisch erfgoed, gaf de provincie in 2020 opdracht om de Noord-Hollandse Waarderingskaart voor stolpboerderijen te ontwikkelen. Samen met de [loods herbestemming](#) organiseerde het Steunpunt Monumenten en Archeologie verschillende expertsessies om te onderzoeken wat de meest kansrijke invulling is voor herbestemming van monumenten en deze tegelijkertijd te verduurzamen. De adviezen van de Loods Herbestemming aan initiatiefnemers zorgden voor nieuwe opties voor herbestemming of verbreding van bestaand gebruik, waardoor perspectief op behoud van dit erfgoed ontstond.

Uit het Noord-Hollands Fonds voor Monumenten (Fonds Herbestemming) zijn in 2020 leningen verstrekt aan eigenaren van industrieel, religieus en agrarisch erfgoed. Het betreft hier ondernemers die erfgoed verwerven, restaureren, verduurzamen en herbestemmen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Loods herbestemming (aantal adviezen)	Aantal	15	30	
Inzet Fonds Herbestemming (aantal leningen)	Aantal	3	6	

Culturele infrastructuur en monumentenzorg

Restauratievolume: Rijksmonumenten

(exclusief oorspronkelijke functie woonhuis) in Noord-Holland

weergegeven naar de staat van het casco. Het restauratievolume is de som van matig en slecht zijnde 17,8 % in 2020.

Peildatum	Goed	Redelijk	Matig	Slecht
2020	38,9%	43,3%	15,3%	2,5%
2019	36,1%	46,0%	15,6%	2,3%

Bron: [Monumentenmonitor Noord-Holland](#)

2.7.4.2 UNESCO Stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen

Toelichting

De Stelling van Amsterdam is sinds 1996 UNESCO-werelderfgoed en sinds die tijd is de provincie Noord-Holland siteholder (eerstverantwoordelijke) voor dit werelderfgoed. De siteholder heeft de verplichting om zorg te dragen voor het behoud van de Outstanding Universal Value (OUV) van het werelderfgoed, alsook zorg te dragen voor het uitdragen en breed bekendmaken van deze OUV.

In 2020 heeft de provincie de volgende activiteiten ondernomen in het kader van het siteholderschap van de Stelling van Amsterdam:

- De provincie heeft diverse adviezen gegeven over ruimtelijke ontwikkelingen die het beschermingsregime van het werelderfgoed raken. Dit betreft zowel losstaande initiatieven als de zoekgebieden voor zon en wind in het kader van de Regionale Energiestrategieën. Daarnaast zijn de bepalingen uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening over de bescherming van het werelderfgoed Stelling van Amsterdam integraal overgenomen in de Omgevingsverordening. Tevens hebben we diverse adviezen gegeven over provinciale monumenten die onderdeel uit maken van de Stelling van Amsterdam.
- De provincie heeft diverse subsidies ter beschikking gesteld voor herbestemming en van restauratie van onderdelen van de Stelling van Amsterdam. Dit betrof onder andere De Gele Loods in Naarden, vesting Muiden en duurzaamheidsmaatregelen voor Pampus.
- De Stichting Liniebreed Ondernemen verzorgt voor de provincie de publiekscommunicatie. Naast reguliere activiteiten zoals de nieuwsbrief en berichtgeving op sociale media zijn we in 2020 gestart met innovatieve pilots zoals een 8-delig audioverhaal. In het in 2020 geopende fort bij Hoofddorp is men gestart met het ontwikkelen van een informatiepunt over het werelderfgoed Stelling van Amsterdam. De provincie heeft hiervoor subsidie verleend.
- De provincie heeft diverse opdrachten uitgezet in het kader van de siteholdertaak. Dit betreft onder andere een onderzoek naar de herstelbehoefte van de liniedijken.

In juni 2020 hebben Provinciale Staten ingestemd met de oprichting van een gemeenschappelijk orgaan voor de Hollandse Waterlinies. Dit gemeenschappelijk orgaan treedt in werking als Unesco besluit tot uitbreiding van de werelderfgoedstatus van de Stelling van Amsterdam met de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het internationale congres, dat als uitvloeisel van het nominatiedossier Hollandse Waterlinies in 2020 gepland stond, is helaas door corona niet doorgegaan.

Beleidsindicatoren

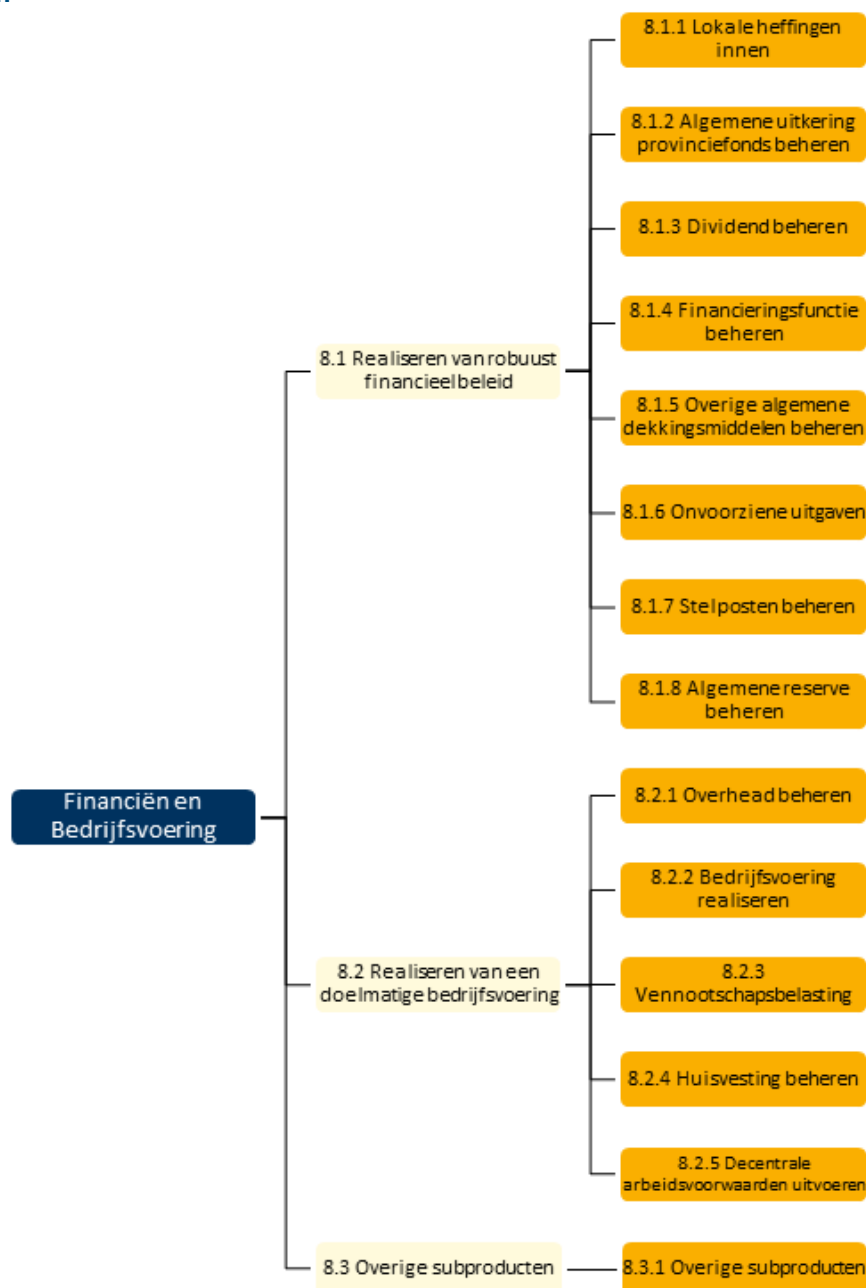
Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Opdrachten in kader siteholdertaak	Aantal	5	5	
Ontwikkeling informatiepunten	Aantal	1	1	
co-financiering herbestemmingsopgaven	Aantal	1	2	Herbestemming van onderdelen van de Stelling van Amsterdam is vaak een langdurig traject met vele onzekerheden. Een goede planning is dan ook lastig te maken. In 2020 verwachten we maar één herbestemming te cofinancieren. Dit zijn er echter twee geworden

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 7.4		Behouden en ontwikkelen erfgoed			
	Lasten	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
7.4.1	Investeren in behoud en herbestemming monumenten	6.183	8.554	7.730	824
7.4.2	UNESCO Stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen	2.905	3.893	3.658	235
	Totaal lasten	9.088	12.447	11.388	1.059
	Totaal baten				
	Totaal saldo	9.088	12.447	11.388	1.059
Storting					
7.4.1	Reserve Monumenten	6.751	6.751	6.751	0
7.4.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	0	0	0	0
Onttrekking					
7.4.1	Reserve Monumenten	-5.510	-8.472	-7.840	-632
7.4.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	-1.939	-3.304	-3.214	-90
	Resultaat	8.390	7.422	7.085	337

2.8 Programma 8. Financiën en Bedrijfsvoering

Doelenboom

Maatschappelijk doel

Het financieel beleid van de provincie is gericht op het realiseren van de provinciale beleidsdoelstellingen. De in dit programma beschreven onderwerpen dragen bij aan het realiseren van deze beleidsdoelstellingen. Een belangrijk onderdeel is de financiële continuïteit van de beleidsuitvoering, het vermogen om zowel op korte als op lange termijn zonder grote risico's aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

De provincie heeft zich ook in 2020 ingezet om haar organisatie in te richten als moderne, efficiënte, flexibele, toegankelijke en slagvaardige organisatie. Mede hierdoor heeft de provincie uitvoering kunnen geven aan haar wettelijke taken, het coalitieakkoord, Kompas 2020 en de Toekomstagenda Samen Noord-Holland. Voor haar inwoners, bedrijven, maatschappelijke

organisaties en medeoverheden is de provincie Noord-Holland een betrouwbare partner die rechtmatig handelt en betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en wendbaar is. De provincie vindt verduurzaming erg belangrijk. De organisatie investeert daarom in duurzame huisvesting, maar past duurzaamheid ook toe bij andere opdrachten (diensten, leveringen en werken).

In de paragraaf Bedrijfsvoering staan de doelen en activiteiten met betrekking tot de bedrijfsvoering specifiek toegelicht.

Wettelijk beleidskader

- [Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten \(BBV\)](#)

Provinciaal beleidskader

- [Financiële verordening Noord-Holland](#)
- [Nota Reserves 2018](#)
- [Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen](#)
- [Financieringsstatuut](#)

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 8		Financiën en Bedrijfsvoering		
	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
Lasten	74.727	72.501	66.223	6.278
Baten	-433.757	-442.948	-444.122	1.174
Saldo van baten en lasten	-359.030	-370.447	-377.899	7.452
Stortingen reserves	58.993	84.017	87.424	-3.407
Onttrekking reserves	-11.293	-40.044	-39.689	-355
Resultaat	-311.331	-326.474	-330.164	3.690

2.8.1 Realiseren van robuust financieel beleid

Toelichting

Prioriteiten:

In de begroting 2020 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

2.8.1.1 Lokale heffingen innen

Toelichting

Voor de provincie Noord-Holland bestaan de lokale heffingen in programma 8 uit de opcenten op de motorrijtuigenbelasting, leges en grondwaterheffing. De opcenten motorrijtuigenbelasting is hiervan de belangrijkste provinciale inkomstenbron. Meer informatie over lokale heffingen is te vinden in de [paragraaf Lokale heffingen](#) in deze jaarrekening.

2.8.1.2 Algemene uitkering provinciefonds beheren

Toelichting

De totale uitkering uit het provinciefonds bestaat uit twee onderdelen: een algemene uitkering en zogenoemde decentralisatie-uitkeringen.

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek (trap-op-trap-af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename of afname van het provinciefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.

In verband met de coronacrisis heeft het Rijk in overleg met de provincies besloten om het accres gedurende de huidige kabinetsperiode te bevriezen. Doel van de bevriezing is dat voor het komende jaar duidelijkheid bestaat voor zowel Rijk als gemeenten en provincies over de ontwikkeling van het gemeente- en provinciefonds voor wat betreft de volume- en loonprijsontwikkelingen. Hierdoor worden schommelingen in de uitkering dus beperkt.

Decentralisatie-uitkeringen zijn uitkeringen van tijdelijk beleid die niet via het verdeelmodel van het provinciefonds uitgekeerd worden. Het Rijk vertrekt deze middelen om specifieke vooraf overeengekomen beleidsdoelstellingen te realiseren. Ook deze middelen zijn in principe vrij besteedbaar.

2.8.1.3 Dividend beheren

Toelichting

In 2020 hebben wij van een aantal deelnemingen dividend ontvangen op grond van ons aandelenbelang in die partijen. Wij streven een actief aandeelhouderschap na, waarbij niet alleen gestuurd wordt op het behalen van beleidsdoelstellingen, maar tevens op het behalen van een gezond rendement (dividend).

De provincie heeft twee aandelenbelangen in banken. Dit zijn de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). In het licht van de verwachte impact van de COVID-19-pandemie heeft de Europese Centrale Bank (ECB) op 27 maart 2020 alle onder haar toezicht staande instellingen aanbevolen om de uitkering van dividend uit te stellen. De BNG en NWB hebben aangegeven dat zij van plan zijn om het dividend 2020 alsnog uit te keren op het moment dat dit weer mag van de ECB. Omdat het geld nog niet is ontvangen in 2020 hebben wij daarvoor een vordering opgenomen op de balans.

2.8.1.4 Financieringsfunctie beheren

Toelichting

Hieronder wordt het renteresultaat van de provincie opgenomen. Op dit moment bestaat het renteresultaat vooral uit de ontvangen rentebedragen van de verstrekte langlopende leningen. De provincie heeft in 2020 nog geen geld hoeven lenen om de gerealiseerde uitgaven te financieren.

2.8.1.5 Overige Algemene dekkingsmiddelen beheren

Toelichting

Subsidies worden soms administratief afgehandeld in een later jaar dan waarop de subsidie betrekking heeft. Bij deze eindafrekening wordt aan de hand van de subsidievoorwaarden en de werkelijke kosten het precieze bedrag van de subsidie bepaald. Verschillen tussen de in eerste instantie afgesproken subsidie en de eindafrekening die in een verschillend jaar tot uiting komen,

komen op de post 'afrekeningsverschillen' terecht. Deze afrekeningsverschillen zijn verantwoord onder dit operationeel doel.

2.8.1.6 Onvoorziene uitgaven

Toelichting

Op dit operationeel doel staat geen budget geraamd en hebben ook geen werkelijke uitgaven plaatsgevonden. Tegenvallers moeten in principe binnen het programma zelf opgelost worden.

Daarnaast wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een overzicht van risico's gegeven die mogelijk gedekt moeten worden uit de weerstandscapaciteit.

2.8.1.7 Stelposten beheren

Toelichting

In de begroting 2020 hadden wij een aantal stelposten opgenomen voor de dekking van (mogelijke) lasten. Indien sprake is van een resterend saldo per jaareinde kan dat vrijvallen naar de algemene middelen. Hieronder worden de stelposten weergegeven die in 2020 zijn gebruikt:

- Stelpost prijsstijgingen: Daar waar contractuele verplichtingen dat vereisen wordt door de provincie indexering toegepast. Via een stelpost in de begroting worden de hiervoor benodigde budgetten gereserveerd.
- Doorschuif btw betreft btw op kosten gemaakt door bepaalde samenwerkingsverbanden van publiekrechtelijke lichamen. Op grond van de transparantieregeling mogen deze samenwerkingsverbanden, die zelf de btw op kosten niet kunnen terugvragen of compenseren, deze btw 'doorschuiven' naar de provincie. De provincie mag deze btw terugvragen bij het Btw-compensatiefonds in haar jaarlijkse opgave.

2.8.1.8 Algemene reserve beheren

Toelichting

De algemene reserve is bedoeld als buffer om risico's te kunnen opvangen. In de financiële verordening, die in 2019 is geactualiseerd, wordt een minimale omvang van de algemene reserve voorgeschreven die wij aanhouden om mogelijke risico's af te dekken.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de risico's en de weerstandscapaciteit toegelicht. Voor een toelichting op het verloop van de algemene reserve wordt verwezen naar het verslag van de algemene reserve bij de [staat van het verloop van reserves](#).

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 8.1		Realiseren van robuust financieel beleid				
Lasten	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele Jaarrekening begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
8.1.1 Lokale heffingen innen	0	0	0	0	0	0
8.1.2 Algemene uitkering provinciefonds beheren	0	0	0	0	0	0
8.1.3 Dividend beheren	0	0	0	0	0	0
8.1.4 Financieringsfunctie beheren	9	0	0	0	0	0
8.1.5 Overige Algemene dekkingsmiddelen beheren	-8.315	0	-3.677	-2.335	-1.342	0
8.1.7 Stelposten beheren	0	2.722	0	-2.749	2.749	-9.627

Baten						
8.1.1	Lokale heffingen innen	-218.384	-210.057	-222.700	-223.649	949 -218.057
8.1.2	Algemene uitkering provinciefonds beheren	-192.940	-211.453	-202.615	-203.965	1.350 -208.716
8.1.3	Dividend beheren	-20.821	-7.080	-12.320	-13.431	1.111 -7.115
8.1.4	Financieringsfunctie beheren	-576	-18	-648	-720	72 -623
8.1.5	Overige Algemene dekkingsmiddelen beheren	-351	0	0	0	0 0
8.1.7	Stelposten beheren	-3.594	-3.150	-2.150	0	-2.150 -2.150
Totaal lasten						
		-8.306	2.722	-9.627	-5.084	1.407 -9.627
Totaal baten						
		-436.666	-431.758	-436.661	-441.765	1.332 -436.661
Totaal saldo						
		-444.972	-429.036	-446.288	-446.849	2.739 -446.288
Storting						
8.1.8	Algemene Reserve	29.207	57.573	82.597	82.597	0 9.639
Onttrekking						
8.1.8	Algemene Reserve	-474.104	-8.669	-37.470	-37.470	0 -14.800
Resultaat		889.869	-380.133	-398.983	-401.722	2.739 -451.449

2.8.2 Realiseren van doelmatige bedrijfsvoering

Toelichting

Prioriteiten

In de begroting 2020 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

2.8.2.1 Overhead beheren

Toelichting

Alle overheadkosten worden binnen dit operationeel doel verantwoord. Dit zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De personele kosten van de medewerkers die in het primaire proces werkzaam zijn, worden verantwoord bij de betreffende operationele doelen. Bij de toewijzing van kosten aan overhead volgen we de notities en aanwijzingen van de commissie BBV.

2.8.2.2 Bedrijfsvoering realiseren

Toelichting

Hier worden de overige bedrijfsvoeringsactiviteiten verantwoord. Het betreft:

- Het verhuren van onroerend goed onder en in het pand aan het Houtplein en de verhuur van de parkeergarage aan de Dreef.
- De koopovereenkomst met de provincie Flevoland, waarbij personeel ter beschikking wordt gesteld voor de uitvoering van het beleid voor het landelijk gebied. Dit contract is per ultimo 2020 beëindigd.
- Detachering van personeel.

2.8.2.3 Vennootschapsbelasting

Toelichting

Voor bepaalde activiteiten treedt de provincie op als ondernemer voor de vennootschapsbelasting. Als zodanig is de provincie belastingplichtig. Vooralsnog geldt dit enkel met betrekking tot de participatie in Polanenpark C.V.

Op landelijk niveau speelt recent een discussie tussen de Belastingdienst en decentrale overheden over de reikwijdte van het leerstuk van normaal vermogensbeheer. De uitkomst van deze discussie is onbekend en zal op langere termijn beslecht worden, maar kan evenwel met terugwerkende kracht van invloed zijn op het belastbare resultaat van dit jaar en toekomstige jaren.

2.8.2.4 Huisvesting beheren

Toelichting

De onttrekking uit de reserve huisvesting ter dekking van de kapitaallasten voor het kantoorpand aan het Houtplein wordt verantwoord onder het operationeel doel 'Huisvesting beheren'.

2.8.2.5 Decentrale arbeidsvoorwaarden uitvoeren

Toelichting

Met de vakbonden zijn afspraken gemaakt over de beschikbare gelden voor de uitvoering van decentrale arbeidsvoorwaarden door het Georganiseerd Overleg (GO). In 2016 is een reserve GO-gelden ingesteld waarin eenmalig een storting heeft plaatsgevonden. Over de inzet van de reserve vindt overleg plaats met het Georganiseerd Overleg. De reserve wordt gebruikt om provinciale medewerkers extra opleidingsmogelijkheden te geven in de vorm van een Talentbudget. De kosten die medewerkers maken worden onttrokken uit deze reserve.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 8.2		Realiseren van doelmatige bedrijfsvoering			
Lasten		Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil
8.2.1	Overhead beheren	70.408	74.837	70.202	4.635
8.2.2	Bedrijfsvoering realiseren	1.071	636	650	-14
8.2.3	Vennootschapsbelasting	26	105	-27	132
8.2.5	Decentrale arbeidsvoorwaarden uitvoeren	500	600	482	118
Totaal lasten		72.005	76.178	71.307	4.871
Totaal baten		-1.999	-2.515	-2.357	-158
Totaal saldo		70.006	73.663	68.950	4.713
Storting					
8.2.1	Reserve Bedrijfsvoering	1.420	1.420	4.827	-3.407
8.2.4	Reserve Huisvesting	0	0	0	0
8.2.5	Reserve Go-gelden	0	0	0	0
Onttrekking					
8.2.1	Reserve Bedrijfsvoering	-1.342	-1.192	-974	-218
8.2.4	Reserve Huisvesting	-782	-782	-762	-20
8.2.5	Reserve Go-gelden	-500	-600	-482	-118
Resultaat		68.802	72.509	71.558	951

3. Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat in op de vraag in welke mate de provincie in staat is om financiële gevolgen van ongedekte risico's op te kunnen vangen. Deze paragraaf geeft inzicht in de relevante risico's per jaareinde en geeft inzicht in de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit zijn de middelen die beschikbaar zijn of gemaakt kunnen worden om de financiële gevolgen van de risico's, als deze zich voordoen, op te vangen. Daarnaast wordt het weerstandsvermogen inzichtelijk gemaakt. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is om de financiële gevolgen van ongedekte risico's op te vangen.

Beleid

Het risicobeleid is vastgelegd in de financiële verordening en door PS vastgestelde Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De Kadernota bevat beleidsregels over de wijze waarop de weerstandscapaciteit wordt opgebouwd en ingezet. In 2021 wordt de Kadernota geactualiseerd.

Visie

De visie op risicomanagement is als volgt: *“De provincie Noord-Holland streeft naar het systematisch afwegen van risico's en kansen bij het realiseren van haar doelstellingen. Risicomanagement is daarmee onderdeel van het reguliere denken en doen. Het bewust verminderen, delen, vermijden of accepteren van risico's leidt tot het ‘in control-zijn van de organisatie’.* (Bron: Kadernota risicomanagement 2017-2020).

Wij anticiperen actief op risico's en kansen om onze doelstellingen te bereiken. Daarom hebben we een risicomanagementsysteem ingericht.

Risico's

Het weerstandsvermogen is het kengetal dat uitdrukt in welke mate de provincie in staat is om met haar financiële reserves ongedekte risico's op te vangen. Ongedekte risico's zijn risico's waarvoor nog geen (of onvoldoende) maatregelen zijn getroffen om het risico af te dekken en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hierbij alleen om risico's met een bruto effect van € 100.000,- of hoger.

Om de risico's te kunnen vergelijken met de totale weerstandscapaciteit worden deze beschouwd over een periode van vier jaar. Per risico wordt beoordeeld of dit eenmalig is of terugkerend. Indien een risico eenmalig is, worden het effect van het risico en de kans dat het risico in de komende vier jaar optreedt, geschat. Indien het risico terugkerend is, worden het effect van het risico en de frequentie van het optreden van het risico geschat. Hierdoor wordt bij een terugkerend risico de mogelijkheid dat een risico in een periode van vier jaar meerdere keren optreedt, meegenomen. Voor het berekenen van de omvang van de ongedekte risico's wordt een simulatiemethode gebruikt en wordt rekening gehouden met de gekozen risicobereidheid.

Overzicht risico's

Risico's	Risicobedrag	Eénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Einddatum
B. Bedrijfsvoeringsrisico's				
Kosten opruimen afvalinrichting	€ 1.000.000	1 x per 2 jaar	n.v.t.	continu

Risico's	Risicobedrag	Eénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Einddatum
Wateroverlast: natuurontwikkeling Texel	€ 1.048.000	1x per 10 jaar	n.v.t.	31 december 2041
Rondje Naardermeer	€ 150.000	eenmalig	10%	2 september 2021
Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij WABO - procedure	€ 3.000.000	1x per 20 jaar	n.v.t.	continu
Schadeclaim ivm asbest bij N201	€ 500.000	eenmalig	50%	31 december 2022
Schadeclaim benzinestation	€ 250.000	eenmalig	10%	1 januari 2022
Brug Ouderkerk	€ 3.000.000	eenmalig	37,5%	31 oktober 2021
C. Financieringsrisico's				
Lening Nationaal Restauratie Fonds (NRF)	€ 5.100.000	eenmalig	10%	1 januari 2061
Deelneming PDENH	€ 7.700.000	eenmalig	20%	11 februari 2025
Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer	€ 4.600.000	eenmalig	25%	31 december 2025
D. Grondexploitatie- en risico's				
Strategische aankopen, materiële vaste activa	€ 2.330.000	eenmalig	10%	1 januari 2025
E. Risico's Verbonden Partijen				
Borgstelling aan BNG ivm krediet aan de RON	€ 1.730.000	eenmalig	30%	31 december 2030
Dividenduitkering	€ 1.782.750	1x per 5 jaar	n.v.t.	31 december 2020

A. Beleidsrisico's

Bij de jaarrekening 2020 zijn geen beleidsrisico's geïnclassificeerd met een omvang groter dan € 2 miljoen.

B. Bedrijfsvoeringsrisico's

Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij Wabo-procedure

De uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving op grond van de Wabo en de betrokken wetten is gemandateerd aan omgevingsdiensten. Als mandaatgever is en blijft de provincie verantwoordelijk voor de vermogensrechtelijke gevolgen van de namens de provincie genomen besluiten. Bij vergunningverlening bestaat het risico dat onterecht vergunningen, ontheffingen of vrijstellingen worden verleend, gewijzigd of geweigerd. Hierdoor kunnen financiële gevolgen voor bedrijven of derden ontstaan. Dit geldt ook voor een handhavingsbesluit dat niet terecht tot stand komt, of een rechtsongelijkheid bij toezicht. Het gevolg kan zijn dat bedrijven schadeclaims indienen bij de provincie en dat er afbreuk wordt gedaan aan het imago van de provincie. Schadeclaims kunnen oplopen tot een bedrag van circa € 3 miljoen.

Er zijn privaatrechtelijke overeenkomsten gesloten met de omgevingsdiensten over de eisen waaraan de vergunningverlening, toezicht en handhaving moet voldoen. De aansprakelijkheid van

tekortkomingen in de uitvoering van deze overeenkomsten door onzorgvuldig of on(des)kundig handelen van de omgevingsdiensten ligt bij hen, tot het bedrag van de betreffende dienstverlening. Ook moeten de omgevingsdiensten voldoen aan de verordening kwaliteit VTH omgevingsrecht. In de rol van opdrachtgever bewaakt de provincie dit.

Brug Ouderkerk

Ten behoeve van de uitvoering van het project ontbrak een essentieel stuk grond. Hierdoor lag de uitvoering stil. De aannemer leidt hierdoor schade en wil deze vergoed hebben. De hoogte van de claim is nog onderwerp van discussie. De uitvoering is inmiddels weer opgestart.

C. Financieringsrisico's

Lening Nationaal Restauratie Fonds

Het risico is dat de lening niet (volledig) wordt terugbetaald aan de provincie. De provincie heeft geld uitgeleend aan het Nationaal Restauratie Fonds (hierna NRF) dat het op haar beurt doorleent aan eigenaren van monumenten voor het herbestemmen/restaureren/verduurzamen van monumenten. Het NRF toetst of de ontvangers van leningen kredietwaardig zijn. Ook bekijkt het NRF in hoeverre voldoende zekerheid kan worden verkregen uit het te financieren onderpand. Door middel van hypothecaire leningen wordt zekerheid gesteld. Momenteel is het risico maximaal € 5,1 miljoen, later zal dit toenemen tot maximaal € 9,1 miljoen.

Deelneming PDENH

PDENH investeert in duurzame innovatieve bedrijven en initiatieven in Noord-Holland. Omdat PDENH wordt gefinancierd met provinciale middelen, leiden de investeringen door PDENH ook tot een financieel risico voor de provincie Noord-Holland. Als beheersmaatregel wordt voor iedere investering een uitgebreid onderzoek uitgevoerd door een team gespecialiseerde investeringsmanagers in dienst van het participatiefonds. Een investering wordt vervolgens ter advies voorgelegd aan een investeringscomité, waarna de provincie als aandeelhouder het uiteindelijke investeringsbesluit neemt.

Ondanks risico beperkende maatregelen gaat het in absolute zin om grote bedragen. Het aantal investeringen en het door PDENH uitgezette kapitaal neemt in de toekomst verder toe.

Zekerheidshalve is bij de berekening van het benodigde risicobedrag voor PDENH uitgegaan van 20% van het gemiddelde vermogen. Dit risicopercentage is recent geactualiseerd naar aanleiding van de coronacrisis. Het risicobedrag voor PDENH dient ter dekking van onvoorziene risico's, in de vorm van (onvoorziene) faillissementen van ondernemingen waarin het fonds heeft geïnvesteerd. Naar verwachting is het risicobedrag ruim berekend omdat in de jaarstukken van de provincie ook reeds een verliesvoorziening is opgenomen voor dekking van voorziene risico's bij PDENH.

Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

De provincie kent POP3 subsidies toe op grond van twee regelingen: ANLb en de Uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland. Deze subsidies bestaan uit EU-middelen en provinciale middelen. Wij hebben meer POP3-subsidieverplichtingen dan waar wij als provincie aan Europese middelen aanspraak op kunnen maken. Het bedrag moeten we mogelijk bijdragen maar het is echter ook mogelijk dat hiervoor Europese middelen alsnog beschikbaar komen. Er zijn in elk geval tot en met 2025 - het einde van het POP3 - verschillende momenten dat er extra EU-middelen beschikbaar kunnen komen.

D. Grondexploitatie-risico's

Strategische aankopen, materiële vaste activa

Voor de uitvoering van het provinciaal grondbeleid is onder meer krediet voor strategische grondaankopen beschikbaar. Vooruitlopend op concrete gebiedsontwikkelingsprojecten worden ten laste hiervan grondaankopen gedaan. Hierin ligt een zeker risico besloten dat de economische waarde van deze grond op enig moment (in negatieve zin) afwijkt van de boekwaarde. Om dit risico af te dekken is hiervoor een bedrag in het weerstandsvermogen opgenomen. Dit bedrag is gerelateerd aan de boekwaarde van de strategische aankopen en materiële vaste activa. Per 31 december 2020 bedraagt dit € 23,3 miljoen.

E. Risico's verbonden partij

Bij de jaarrekening 2020 zijn geen risico's verbonden partij geïnventariseerd met een omvang groter dan € 2 miljoen.

Verloop risico's

Risico-inventarisatie (bruto)	Rekening 2019 (x € 1.000)	Begroting 2021 (x € 1.000)	Rekening 2020 (x € 1.000)	Mutaties rekening 2020 t.o.v. begroting 2021 (x € 1.000)	Afname / toename
A. Beleidsrisico's	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-
B. Bedrijfsvoeringsrisico's	€ 22.248	€ 27.388	€ 8.948	€ -18.440	afname
C. Financieringsrisico's	€ 13.100	€ 13.100	€ 17.400	€ 4.300	toename
D. Grondexploitatie-risico's	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.330	€ -70	afname
E. Risico's verbonden partijen	€ 14.855	€ 14.855	€ 3.513	€ -11.342	afname
Brutorisicobedrag	€ 52.603	€ 57.743	€ 32.191	€ -25.552	afname

Toelichting

In vergelijking met de voorgaande inventarisatie voor de begroting 2021, is het totaal aan bruto risico's per saldo afgenomen met € 25,6 miljoen. De toename in de bedrijfsvoeringsrisico's wordt grotendeels verklaard uit mogelijke schade en vertraging die optreedt bij het realiseren van sluizen en bruggen. De afname wordt verklaard uit het feit dat ten tijde van de financiële crisis voor een viertal deelnemingen een risicopost is gevormd vanwege de kans op waardedaling van de deelneming beneden de kostprijs. Er zijn de afgelopen jaren bij deze deelnemingen geen calamiteiten opgetreden en qua bedrijfsvoering is er per balansdatum geen reden meer voor het aanhouden van deze risicoposten. Het betreft de volgende risico's die zijn vervallen bij de jaarrekening 2020:

- Vaart in de Zaan Vernieuwen Wilhelminasluis van € 2,5 miljoen;
- Leeghwaterbrug A-02 vervanging van € 5,0 miljoen;
- Reservering investeringsfonds Noordzeekanaalgebied (RON) van € 11,1 miljoen;
- Beschikbaarheidsvergoeding OV-bedrijven;
- Gemeenschappelijke regelingen;
- Schadeclaim door afwijkende status assets.

Overige risico's niet gekwantificeerd

Naast bovenstaande risico's onderkennen wij bij de provincie een aantal risico's die zich op dit moment zowel landelijk als wereldwijd voordoen en die nog niet verder te kwantificeren zijn. Wij denken hierbij aan:

PFAS

Bij civiele werken moet de grond worden onderzocht op de aanwezigheid van PFAS. Indien de grond meer schadelijke stoffen bevat dan de norm toestaat, zal dit vertraging in de projecten tot gevolg hebben. De omvang en eventuele schade die hierdoor ontstaat, is niet te kwantificeren.

Stikstof

Door uitspraken van de Raad van State lopen projecten mogelijk vertraging op. Met de komst van de Stikstofwet is dit probleem nog niet opgelost. De omvang en eventuele schade die dit kan hebben op projecten is op dit moment niet te kwantificeren. Op basis van het projecten overzicht wordt een inventarisatie uitgevoerd om de risico's verder in beeld te brengen.

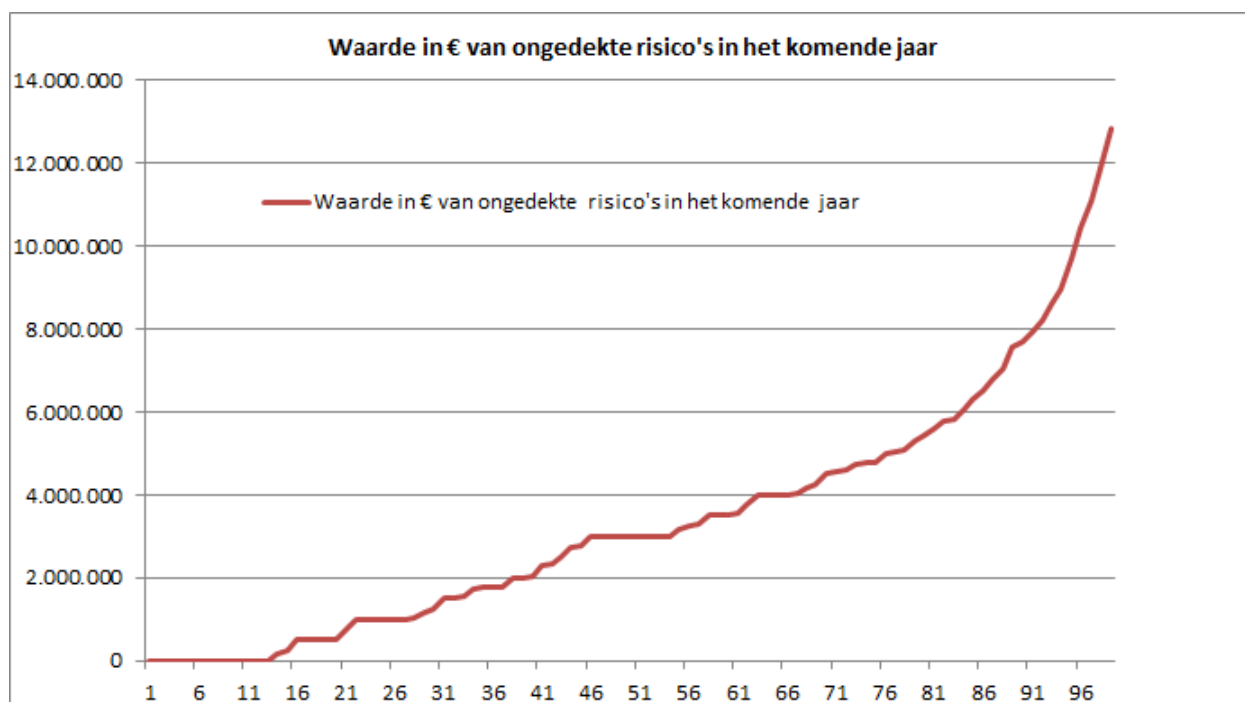
Berekening risico's

Bij de begroting en bij de jaarrekening wordt jaarlijks het actuele totale weerstandsvermogen en het actuele incidentele weerstandsvermogen berekend voor een periode van vier jaar respectievelijk voor een periode van één jaar.

In dit onderdeel wordt de beschikbare weerstandscapaciteit geconfronteerd met de uitkomst van de simulatie van de hiervoor genoemde risico's. Het quotiënt van beide bedragen wordt het weerstandsvermogen genoemd. De totale bruto omvang van deze risico's bedraagt € 32,3 miljoen.

Berekende hoogte van de ongedekte risico's voor 1 jaar: € 12,9 miljoen

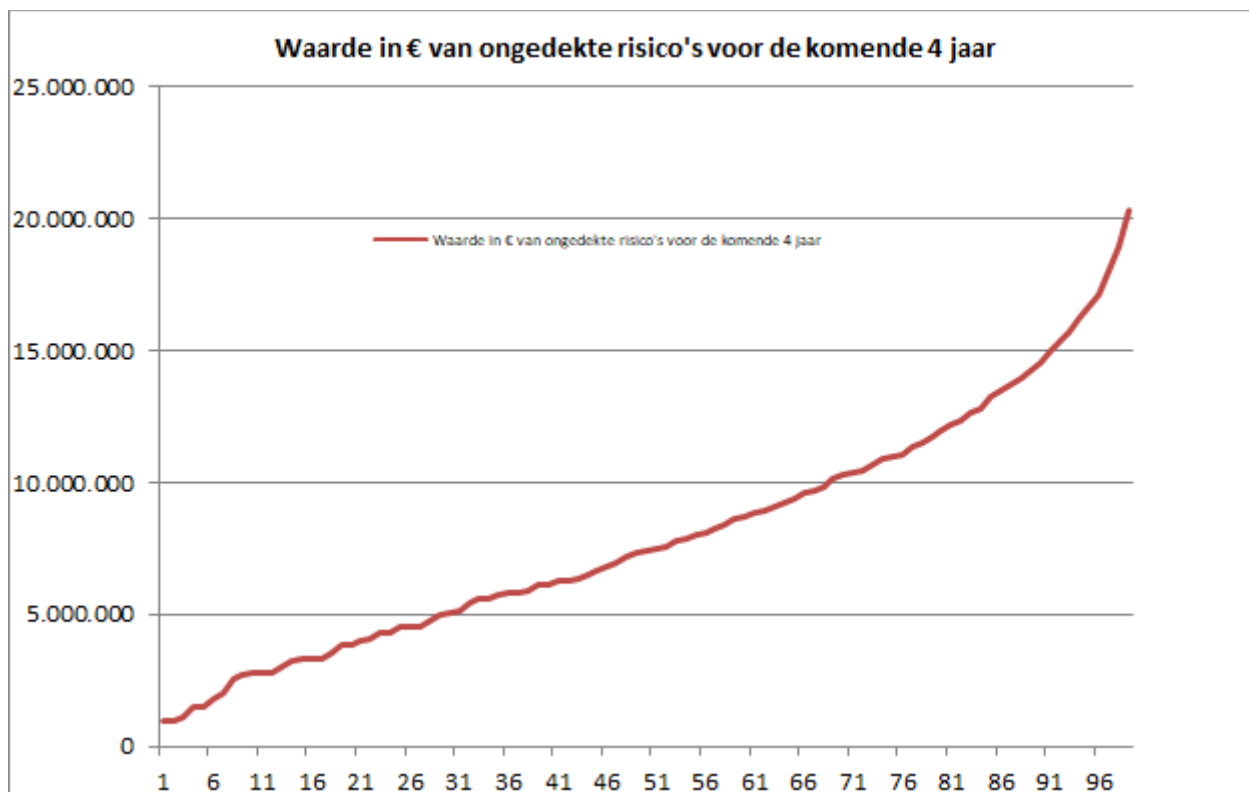
Op basis van de methode wordt gesimuleerd of een risico al dan niet voorkomt, is berekend dat het risico € 12,9 miljoen bedraagt. Dit betekent dat met 99% zekerheid gesteld kan worden dat het komende jaar het bedrag aan schade niet groter zal zijn dan het hier genoemde risicobedrag. De verdeling van de bedragen over de percentielen ziet er grafisch als volgt uit:

Toelichting: op de horizontale as staan de percentielen. Op de verticale as staan de bijbehorende bedragen. In 50% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 3,0 miljoen of lager. In 99% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 12,9 miljoen of lager.

Berekende hoogte van de ongedekte risico's voor 4 jaar: € 20,3 miljoen

Op basis van de methode wordt gesimuleerd of een risico al dan niet voorkomt, is berekend dat het risico € 20,3 miljoen bedraagt. Dit betekent dat met 99% zekerheid gesteld kan worden dat het komende jaar het bedrag aan schade niet groter zal zijn dan het hier genoemde risicobedrag. De verdeling van de bedragen over de percentielen ziet er grafisch als volgt uit:

Toelichting: op de horizontale as staan de percentielen. Op de verticale as staan de bijbehorende bedragen. In 50% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 7,4 miljoen of lager. In 99% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 20,3 miljoen of lager.

Berekening weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Toelichting weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken. Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele weerstandscapaciteit en structurele weerstandscapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit is de capaciteit, die eenmalig kan worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en is de som van:

- de algemene reserve;
- de post onvoorzien voor het betreffende boekjaar;
- stille reserves.

De algemene reserve is een nu vrij beschikbare reserve. Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de verkoopwaarde van activa en de waarde waarvoor deze activa op de balans staan. In de berekening van de weerstandscapaciteit worden stille reserves niet meegenomen, tenzij er een concrete intentie is betreffende activa binnen één jaar te verkopen;

De structurele weerstandscapaciteit is de capaciteit, die terugkerend kan worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en bestaat uit:

- de onbenutte belastingcapaciteit;
- de post onvoorzien in de jaren na het komende jaar;
- begrotingsruimte.

Het beleid over de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen zal er financiële schade zijn voor de provincie. In een dergelijk geval wordt de financiële positie van de provincie aangetast en kan het voorkomen dat er maatregelen moeten worden getroffen om de financiële positie op termijn weer op peil te brengen. Het volgende is van toepassing met betrekking tot het aanwenden van de weerstandscapaciteit als een risico zich voordoet:

- wij informeren PS over het zich voordoen van de risico's, inclusief de achtergronden;
- wij stellen voor het risicobedrag ten laste van de algemene reserve te brengen, wanneer geen andere dekkingsmogelijkheden voorhanden zijn;
- indien de algemene reserve hierdoor niet meer toereikend is, formuleren wij een bezuinigingsvoorstel;
- de weerstandscapaciteit dient daarna weer op peil te worden gebracht, indien deze zodanig aangetast is dat deze niet langer aan de norm voldoet. In dat geval voegen wij bij het voorstel aan PS een voorstel voor een herstelplan om dit mogelijk te maken.

Toelichting weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het kengetal dat uitdrukt in welke mate de provincie in staat is om met haar financiële reserves de ongedekte risico's op te vangen. Met ingang van de Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement 2017-2020 wordt het weerstandsvermogen berekend voor zowel het totale weerstandsvermogen als het incidentele weerstandsvermogen.

Het totale weerstandsvermogen wordt berekend als de totale weerstandscapaciteit gedeeld door de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van vier jaar.

De norm voor het minimaal aan te houden weerstandsvermogen bedraagt één. Indien ondanks genomen beheersmaatregelen het totale weerstandsvermogen of het incidentele weerstandsvermogen lager wordt dan één, dan doen Gedeputeerde Staten financiële voorstellen die ertoe leiden dat het weerstandsvermogen weer teruggebracht wordt op het minimale niveau.

Berekening weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Incidenteel weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Rekening 2020	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	126,43				126,43
Onvoorzien	-				-
Totaal incidentele capaciteit	126,43	-	-	-	126,43
Berekende risico's voor 1 jaar					12,90
Kengetal weerstandsvermogen voor 1 jaar					9,8

Totale weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Rekening 2020	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	126,43				126,43
Onvoorzien	-				-
Totaal incidentele capaciteit	126,43	-	-	-	126,43
Structurele capaciteit					
Onbenutte belastingcapaciteit		155,10	155,10	155,10	465,30
Onvoorzien		-	-	-	-
Meerjarenbegrotingsruimte		-	-	-	-
Totale structurele capaciteit	-	155,10	155,10	155,10	465,30
Totale weerstandscapaciteit					591,73
Berekende risico's voor 4 jaar					20,30
Kengetal weerstandsvermogen voor 4 jaar					29,1

Uit dit overzicht blijkt dat de berekende weerstandscapaciteit op basis van de incidentele capaciteit 9,8 bedraagt (was 2,9 bij begroting 2020). Voor een periode van 4 jaar bedraagt de weerstandscapaciteit 29,1 (was 11,6 bij begroting 2020). In beide gevallen is de uitkomst groter dan 1. Dit betekent dat in beide gevallen de totale weerstandscapaciteit groter is dan de hoogte van de ongedekte risico's.

Conclusies

Bij de jaarrekening zijn risico's geïnventariseerd met een totale bruto omvang van € 32,2 miljoen. Het berekende risicobedrag (na simulatie) voor het komende jaar bedraagt € 12,9 miljoen. Het berekende risicobedrag voor de komende 4 jaar bedraagt € 20,3 miljoen.

De incidentele weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2020 bedraagt € 126,4 miljoen. Het weerstandsvermogen voor 1 jaar komt dan uit op 9,8. De totale weerstandscapaciteit bedraagt € 591,7 miljoen. Het weerstandsvermogen voor een periode van 4 jaar komt dan uit op 29,1. Met een zekerheid van 99% kan geconcludeerd worden dat de berekende weerstandscapaciteit toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen.

Kengetallen

Met ingang van de begroting 2016 is in het BBV voorgeschreven in deze paragraaf een set van zes verplichte financiële kengetallen op te nemen. De zes kengetallen zijn:

1. netto schuldquote;
2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
3. de solvabiliteitsratio;
4. kengetal grondexploitatie;
5. structurele exploitatieruimte;
6. belastingcapaciteit (zie hiervoor de paragraaf provinciale heffingen).

1. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en afschrijvingen op de exploitatie.

Bij jaarrekening ultimo jaar		Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
A	Vaste schulden (art. 46)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (art. 48)	15	15	27
C	Overlopende passiva (art. 49)	226	410	294
D	Financiële activa (art. 36 lid d, e en f)	0	0	0
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	404	310	362
F	Liquide middelen (art. 40)	1	1	5
G	Overlopende activa (art. 40a)	29	29	23
H	Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	501	499	478
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%)		-38%	17%	-14%

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging 2020

Een negatieve schuldquote geeft aan dat per saldo sprake is van een overschot aan middelen. Ultimo 2020 is daar sprake van bij de provincie Noord-Holland. Het saldo van het overschot (A+B+C-D-E-F-G) bij de rekening 2019 bedroeg € 193 miljoen. Bij de Tweede begrotingswijziging was dat een tekort van € 85 miljoen. Bij de rekening 2020 is dat een overschot van € 68 miljoen. De negatieve schuldquote wordt deels bepaald vanwege het feit dat de provincie op dit moment nog geen geld hoeft te lenen om projecten uit te kunnen voeren (zie regel A in bovenstaande tabel). Dit wordt veroorzaakt doordat op dit moment de provincie zelf nog voldoende middelen heeft (in reserves) om deze projecten uit te kunnen voeren.

2. Berekening gecorrigeerde netto schuldquote

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Bij jaarrekening ultimo jaar		Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
A	Vaste schulden (art. 46)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (art. 48)	15	15	27
C	Overlopende passiva (art. 49)	226	410	294
D	Financiële activa (art. 36 lid b, c, d, e en f)	52	53	41
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	404	311	362
F	Liquide middelen (art. 40)	1	1	5
G	Overlopende activa (art. 40a)	29	29	23
H	Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	501	499	478
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%)		-49%	6%	-23%

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging 2020

Zie voor opmerkingen hetgeen onder één is gemeld. Zoals hierboven is vermeld zit het verschil in het feit dat bij deze berekening tevens de verstrekte leningen zijn meegenomen. Het verschil met

één is zichtbaar op regel D. Logischerwijze wordt het overschot aan middelen groter als de verstrekte leningen ook meegenomen worden in de berekening.

3. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een provincie bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
A	Eigen vermogen (art. 42)	1107	927	1078
B	Balanstotaal	1368	1373	1420
	Solvabiliteit A/B * 100%	81%	68%	76%

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging 2020

Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe hoger de weerbaarheid van de provincie. De mate van weerbaarheid in combinatie met de andere kengetallen geeft een indicatie over de financiële positie van de provincie.

Kijkend naar de samenstelling van het vreemd vermogen (c.q. de financiële verplichtingen), valt af te leiden dat dit met name bestaat uit vlottende schulden en overlopende passiva. Voor deze categorieën geldt dat er voldoende middelen aanwezig zijn om deze te kunnen voldoen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat het berekende ratio ruim voldoende is om aan de financiële verplichtingen te voldoen.

4. Grondexploitatie

Grondexploitatie kan een forse impact kan hebben op de financiële positie van decentrale overheden. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Jaarlijks dient een getrouwe waardering te worden opgenomen in de jaarstukken.

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
Niet in exploitatie genomen bouwgronden (art. 38 lid a punt 1)	0	0	0
Bouwgronden in exploitatie (art. 38 lid b)	0	0	0
Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	476	499	478
Grondexploitatie (A+B)/C * 100%	0%	0%	0%

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging 2020

Uit bovenstaande blijkt dat de provincie niet over in exploitatie genomen gronden beschikt, hetgeen past bij het grondbeleid van de provincie. Door de wijzigingen van het BBV vallen de niet in exploitatie genomen gronden met ingang van 2016 niet langer onder de grondexploitatie maar worden ze gerubriceerd onder de materiële vaste activa.

5. Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft inzicht in de mate waarin de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Bij de beoordeling van het structurele en reële evenwicht wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten. Bij incidentele

lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering uit het provinciefonds en eigen belastinginkomsten (motorrijtuigenbelasting). Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. De onderstaande tabel geeft inzicht in de structurele exploitatieruimte.

Bij jaarrekening ultimo jaar		Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
A	Totale structurele lasten	366	424	377
B	Totale structurele baten	431	454	460
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	41	32	35
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	2	4	4
E	Totale baten	501	499	478
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) * 100%		5%	0%	11%

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Daarnaast bevorderen hogere structurele baten de wendbaarheid (flexibiliteit) van de begroting. Voor Noord-Holland is in alle jaren sprake van een positief percentage. Uit bovenstaande tabel blijkt dat de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Voor een nadere toelichting zie 5.1.4 in deze jaarrekening.

6. Belastingcapaciteit

Een provincie heeft de mogelijkheid om het aantal opcenten te verhogen tot het maximaal te heffen aantal opcenten zoals dat door het Rijk wordt bepaald. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten in jaar t (het begrotingsjaar) te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) en uit te drukken in een percentage.

Bij jaarrekening ultimo jaar		Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
A	Aantal opcenten MRB	67,9	67,9	67,9
B	Landelijk gemiddelde opcenten in jaar er voor	80,6	81,4	81,4
Aantal opcenten t.o.v. landelijk gemiddelde in jaar er voor (A/B) * 100%		84,2%	83,4%	83,4%

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging 2020

Uit bovenstaande blijkt dat de provincie Noord-Holland onder het landelijk gemiddelde zit qua heffen van opcenten. Dit is ook logisch omdat de provincie het laagste opcentenpercentage hanteert van alle provincies. Dit zorgt ervoor dat er nog voldoende capaciteit is om eventuele financiële tegenvallers op te vangen. Bij de jaarrekening 2020 is de onbenutte belastingcapaciteit berekend op € 155,1 miljoen. Voor nadere informatie over de opcenten wordt verwezen naar de paragraaf Provinciale heffingen in deze jaarrekening.

Conclusie en samenvatting

	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
1. Netto schuldquote	-38%	17%	-14%

	Rekening 2019	Begroting 2020*	Rekening 2020
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-49%	6%	-23%
3. Solvabiliteitsratio	81%	68%	76%
4. Grondexploitatie	0%	0%	0%
5. Structurele exploitatieruimte	5%	0%	11%
6. Belastingcapaciteit	84,2%	83,4%	83,4%

*2020 t/m Tweede begrotingswijziging

De bovenstaande tabel geeft op basis van een aantal kengetallen inzicht in de financiële positie van de provincie. Voor een beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking dat de provincie over voldoende structurele baten beschikt, en dat de mogelijkheid bestaat om de structurele baten op korte termijn indien nodig te vergroten.

Voor de provincie Noord-Holland geldt dat de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit resulteert in een structurele exploitatieruimte in 2020 van 11%.

Het percentage opcenten van Noord-Holland (67,9) ligt onder het gemiddelde van alle twaalf provincies (81,4). Dit komt neer op een percentage van 83,4% wat betreft de verhouding van de geheven opcenten in Noord-Holland ten opzichte van het gemiddelden van alle provincies. In 2019 kwam dit percentage uit op 84,2. Provincie Noord-Holland hanteert het laagste opcentenpercentage van alle provincies. Dit resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit van € 155,1 miljoen in 2020. Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de begroting van de provincie voldoende wendbaar en flexibel is.

De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. Voor beide schuldquoten geldt dat er sprake is van een overschot aan middelen. Dit wordt voor een deel verklaard vanwege het feit dat de provincie op dit moment nog geen leningen hoeft af te sluiten voor het uitvoeren van projecten.

De solvabiliteitsratio over 2020 bedraagt 76%. Dit betreft voornamelijk kortlopende schulden. Omdat hier voldoende kortlopende activa tegenover staat is de kans gering dat het eigen vermogen aangesproken hoeft te worden om aan deze verplichtingen te voldoen.

Wat betreft de grondexploitatie kan gezegd worden dat Noord-Holland geen actieve grondexploitatie kent. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een bedrag opgenomen voor daling van boekwaardes. Uit de berekening van het weerstandsvermogen is gebleken dat als deze risico's zich voordoen er voldoende capaciteit is om de risico's af te dekken.

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat op basis van de huidige cijfers de financiële situatie van de provincie als robuust omschreven kan worden.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het verbeteren van de (provinciale) infrastructuur is een kerntaak van de provincie. Binnen deze kerntaak is het beheeren van de provinciale kapitaalgoederen een belangrijk element. De provincie beheerde hiertoe begin 2020: 645 km wegen, 384 km fietspaden, 50 km busbanen, 246 km vaarwegen (bodem en oevers), 590 civiele kunstwerken (inclusief beweegbare bruggen, tunnels en natuurbruggen), faunavoorzieningen, dynamisch verkeersmanagementsystemen, twee verkeerstunnels, een brugbediencentrale en 13 gebouwen (waarvan 4 huur).

In 2020 zijn er 4 bruggen aangesloten op de brugbediencentrale. De Kogerpolderbrug is aangesloten vanuit het investeringsprogramma. Het totaal aantal bruggen dat aangesloten is op de bediencentrale bedraagt nu 9. Het uitvoeringsprogramma naar aanleiding van de Machinerichtlijn voor beweegbare kunstwerken hangt hier direct mee samen en is volop in uitvoering.

Onderdeel van de beheertaak is de wettelijke zorgplicht en provinciale ambitie om de kapitaalgoederen volgens afgesproken kwaliteitseisen in stand te houden door middel van onderhoud en vervanging. Hiermee worden functionaliteit en kwaliteit van deze kapitaalgoederen op peil gehouden en wordt kapitaalvernietiging voorkomen.

De provincie heeft de ambitie uitgesproken om bij te dragen aan de nationale en internationale klimaat- en CO₂-doelstellingen en hier een voorloper in te zijn. Dit doet de provincie door onder andere projecten uit te voeren, die volledig gericht zijn op duurzaamheid. Openbare ledverlichting wordt uitgerold, energie wordt via de eigen infrastructuur opgewekt en grondstoffen worden hergebruikt. Ook bij toepassing van asfalteringswerkzaamheden worden grondstoffen hergebruikt.

Met de kaderbrief 2018 hebben Provinciale Staten een budget beschikbaar gesteld van € 6,5 miljoen voor het verduurzamen van de infrastructuur door ledverlichting. Met het beschikbaar gestelde budget kan 55% van de verlichting vervangen worden. Dit gebeurt in de gebieden 1 en 6. Hier is in kwartaal 4 2020 mee gestart. Doel van het project is het verduurzamen van de eigen infrastructuur door alle openbare verlichting te vervangen door ledverlichting.

Landschappelijk en vanuit biodiversiteit zijn er verbeteringen aangebracht bij het onderhoud van de bermen. Bermen zijn een belangrijk leefgebied voor bijen en andere insecten. Er wordt daar waar mogelijk gefaseerd gemaaid en er worden insectenschuilplaatsen gecreëerd. Dit gebeurt in de vorm van staand en liggend dood hout. Tijdens de reconstructie van de N506 is gelijktijdig de groenstructuur weer hersteld en verbeterd. Er is een gevarieerd assortiment inheemse boom- en heestersoorten aangeplant. Daarmee heeft dit traject een hogere ecologische waarde gekregen. De beoogde extra impuls voor het verhogen van de biodiversiteit in de bermen van de wegen en vaarwegen heeft vertraging opgelopen. Dit komt door het gelijktrekken van de gebiedscontracten. Nieuw is het project Monumentale bomen. Afgelopen najaar is begonnen met het in kaart brengen van de monumentale bomen en waardevolle houtopstanden langs de provinciale wegen.

Infrastructuur

De provincie is een gecertificeerd beheerder op het gebied van assetmanagement. Er wordt ingezet op continue verbetering en ontwikkeling van de organisatie. In oktober 2020 heeft opnieuw een ISO 55001 hercertificeringsaudit plaatsgevonden. De provincie heeft deze audit goed doorstaan.

Assetmanagement beoogt de benodigde onderhoudsmaatregelen van het areaal af te wegen op basis van de aspecten areaalprestatie, faalrisico's en kosten. Het functioneren van het areaal volgens een bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau is leidend. Dit is vastgelegd in de [Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen](#) 2020-2023 (NIKG) en vastgesteld door Provinciale Staten in november 2020. Hierin is omschreven welke kapitaalgoederen de provincie in eigendom heeft en op welk kwaliteitsniveau deze in stand gehouden moeten worden. Ook is hierin vastgelegd welke financiële middelen voor het in stand houden noodzakelijk zijn. De onderstaande beeldkwaliteitsniveaus voor de verschillende netwerken van de provinciale infrastructuur zijn door Provinciale Staten vastgesteld. Deze zijn gebaseerd op de landelijke CROW-systematiek.

Type areaal	Bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau
Stroomwegen	B
Overige wegen	C
Fietspaden	B
Milieuaspecten bij wegbeheer	B
Vrij liggende busbanen	B
Haltes/stations Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)	B
Vaarwegen / oevers	C/D

De gerealiseerde kwaliteitsniveaus zijn hieronder weergegeven.

Beeldkwaliteit

Netwerken	Bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau	Werkelijk kwaliteitsniveaus t.o.v. gehele netwerk (%)						Streefwaarde 95% ≥ kwaliteitsniveau	Realisatie
		A+	A	B	C	D	totaal		
Stroomwegen	B	5%	37%	51%	7%	0%	100%	95%	93%
Overige wegen	C	18%	53%	20%	14%	1%	106%	95%	98%
Fietspaden	B	44%	31%	17%	5%	1%	98%	95%	94%
Busbanen (incl. haltes)	B	2%	4%	86%	0%	0%	93%	95%	97%
Vaarwegen	C/D	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal	-	-	-	-	-	-	-	95%	95%

Deze tabel geeft inzicht in de globale toestand van ons areaal op bestuursniveau. Uit inspecties blijkt dat 95% van het areaal voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus, dat is gelijk aan de streefwaarde die is gesteld in de begroting 2020. Netwerk 'stroomwegen' en 'fietspaden' zitten onder de 95%. Het areaal dat momenteel niet voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau zal in onderhoud worden genomen. Zoals bijvoorbeeld de stroomwegen N196a en de N196b. Ook de fietspaden liggen onder de streefwaarde. Dit wordt met name veroorzaakt door onderhoudswerkzaamheden die voor 2021 geprogrammeerd staan.

Naast de genoemde eis over beeldkwaliteit zijn er bij de begroting 2020 ook andere eisen gesteld. Als prestatie indicator is er gesteld dat bij de vaarwegen geen stremmingen voor de gebruikers mogen ontstaan ten gevolge van een calamiteit aan de oevers. In 2020 zijn er geen stremmingen

als gevolg van een calamiteit aan de oever of bodem opgetreden. Er is wel hinder ontstaan bij vervanging van en werkzaamheden aan bruggen en sluizen. Voorbeelden zijn:

- de Leeghwaterbrug;
- de Koogpolderbrug;
- de Amaliabrug in Krommenie;
- de spoorbrug te Purmerend;
- de Cruquiusbrug;
- de Wilhelminasluis.

Tunnels

De beschikbaarheid van de tunnelbuizen van de Waterwolftunnel draagt bij aan het optimaal gebruik voor wegverkeer. De niet-beschikbaarheid is gerelateerd aan de wijze van instandhouding en de gehanteerde onderhoudsplanning. Het beschikbaarheidspercentage wordt bepaald aan de hand van de absolute sluitingstijd van één of meerdere buisafsluitingen per maand. De gemiddelde beschikbaarheid in 2020 is 98,7%. De norm is 97,5%. Naast de geplande niet-beschikbaarheid wordt het beschikbaarheidspercentage bepaald door het aantal incidenten en technische storingen die hebben geleid tot een tunnel(buis) sluiting. Het toprisico van 2020 was uitval van dienstverlening door COVID-19 met sluiting van de tunnels als ultiem doemscenario. Er is op alle vlakken bijzonder hard gewerkt om de risico's hieromtrent zo adequaat mogelijk te beheersen.

Verkeerskundig beheer

Door corona is het verkeersbeeld in 2020 drastisch gewijzigd. De intensiteit van het verkeer is lager dan in de voorgaande jaren. Het afgelopen jaar is het effect van het verkeerskundig beheer daardoor niet te meten. De focus heeft afgelopen jaar qua verkeerskundig beheer gelegen bij de fietsers. Er is meer prioriteit gegeven aan fietsers op die kruispunten waar sprake is van een groot aanbod van fietsers (bijvoorbeeld in de buurt van scholen). Zodra het verkeersbeeld weer enigszins normaliseert zal het optimaliseren van de kruispunten weer worden uitgevoerd zoals voorheen.

Integraal meerjaren programma infrastructuur 2021-2028

Het onderhoud van onze infrastructuur draagt bij aan de doorstroming, veiligheid, het imago en de leefbaarheid binnen de provincie. Daarbij streven wij naar een hoge tevredenheid bij de weggebruikers. Het resultaat van onze beheer inspanning is dat 88% van de weggebruikers (zeer) tevreden is, zoals uit het wegbelevingsonderzoek 2019 blijkt. De norm is 80%.

Op basis van gestelde kaders en kwaliteitseisen is het [Integraal Meerjaren Programma Infrastructuur](#) 2021-2028 (iMPI) opgesteld. In dit iMPI zijn het PMO (Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud) en het PMI (Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur) samengevoegd. In dit iMPI wordt inzicht gegeven in het onderhoudsprogramma, vervangingen en nieuwe investeringen. Ook wordt de benodigde financiering hiervan weergegeven.

Kostenstijging

Daarnaast zijn er ook onvoorziene gebeurtenissen die hebben geleid tot kostenstijgingen. Dit zijn chroom-6 verontreinigingen, aangepast PFAS-beleid en landelijk stikstofbeleid.

Verontreinigingen zoals chroom-6 hebben de provincie genoodzaakt om in overleg met de gebiedsopdrachtnemers extra beheersmaatregelen te nemen. Er zijn alleen nog onderzoekskosten gemaakt en kosten voor het maken van plannen van aanpak.

Het aangepaste ‘Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie’ van het Rijk, het provinciale PFAS-beleid inclusief de door de provincie bepaalde achtergrondgehalten voor PFAS en gemeentelijke beleidsregels en bodemkwaliteitskaarten PFAS, hebben ervoor gezorgd dat PFAS steeds minder vaak tot problemen leidt bij de uitvoering van infrastructurele projecten.

Het ontbreken van een eenduidig landelijk stikstofbeleid leidt tot grote risico’s op vertraging en extra kosten bij de uitvoering van infrastructurele projecten. In projecten wordt getracht de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te minimaliseren, maar een nul-depositie is vaak niet haalbaar. Dit betekent dat per project op basis van een instrumentmix van beleidsafspraken en handreikingen een maatwerkaanpak bepaald moet worden. Dit kan ook juridische risico’s met zich meebrengen. Bovendien is er regelmatig sprake van nieuwe landelijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld een uitspraak van de Raad van State of aanpassingen van een verplicht te hanteren rekenmodel voor het bepalen van stikstofdepositie. Dit soort ontwikkelingen nopen tot tussentijdse aanpassing van de aanpak. De kans is reëel dat de stikstofrisico’s tot het tijdelijk stopzetten van enkele projecten zullen leiden.

Verbeteren van de maatregelenprogrammering

Binnen de provincie wordt gewerkt volgens gebruikersgericht netwerkmanagement. Hierbij staat de gebruiker centraal, waarbij de hinder-beleving voor de gebruiker tot een minimum wordt beperkt, bij een zo efficiënt mogelijke besteding van de beschikbare middelen. In de contracten met de gebiedsaannemers is (en wordt) geëist dat zij werken met zo min mogelijk hinder voor gebruikers.

Gebouwen

De provincie Noord-Holland heeft verschillende panden in beheer. De meeste panden zijn in gebruik voor de huisvesting van medewerkers en/of opslag van eigendommen. De provincie verhuurt een klein deel van haar panden als winkel, dienstwoning of kantoor aan derden.

Het onderhoud aan de panden kan als volgt worden ingedeeld:

- Planmatig onderhoud, dit betreft werkzaamheden volgens het meerjarenonderhoudsplan.
- Niet-planmatig onderhoud, dit betreft storingen en niet geplande kleine onderhoudswerkzaamheden.

Onderhoud

Planmatig onderhoud

Voor het planmatig (bouwkundig) onderhoud werken wij met een meerjarenonderhoudsplan. In 2017 zijn alle panden, die op dat moment in eigendom van de provincie waren, opnieuw geïnspecteerd. De gegevens van deze inspectie dienen als basis voor het meerjarenonderhoudsplan.

Voor zowel het planmatig als het niet-planmatig onderhoud van kantoor Houtplein 33, Dreef 1 en 3, en Huis van Hilde is gekozen voor het afsluiten van een “maincontract” op basis van een prestatiecontract.

Niet-planmatig onderhoud

Het niet-planmatig onderhoud omvat het noodzakelijke klein onderhoud aan de panden, dat deels structureel plaatsvindt.

Uitvoering 2020

Het meerjarenderhoudsplan hebben wij ondanks de lastige omstandigheden omtrent COVID-19 bijna geheel conform planning kunnen uitvoeren. In 2020 is de BMI (brandmeldinstallatie) vervangen en hebben diverse binnen en buiten schilder- en herstelwerkzaamheden, stucwerk en het vervanging van dakbedekking plaatsgevonden. Verder hebben we in het kader van de vergroening bestaande lichtpunten van het paviljoen vervangen door LED verlichting. Hierdoor moesten ook enkele armaturen vernieuwd worden. Tot slot is bij een aantal ramen van het paviljoen welgelegen de binnen zonwering vervangen. Correctief onderhoud is volgens plan uitgevoerd met kleine herstelwerkzaamheden in onze kantoorpanden.

Beheer en onderhoud meerjarig gepland

In de onderstaande tabel zijn de beschikbare budgetten met de daadwerkelijke uitgaven weergegeven.

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (wegen)	Begroot	Besteed	Verschil
A. Vervangingsinvesteringen wegen (PMO)	€ 47.611.583	€ 7.437.386	€ 40.174.197
B. Groot onderhoud gepland	€ 12.476.000	€ 5.380.532	€ 7.095.468
C. Projecten reserve kap. lasten VIK v/h Res. GO	€ 18.419.000	€ 11.074.510	€ 7.344.490
D. Vast onderhoud wegen	€ 5.724.000	€ 3.771.968	€ 1.952.032
E. Gebiedscontracten (GBC1 t/m GBC7)	€ 31.335.000	€ 31.459.936	-€ 124.936
F. Tunnels	€ 6.250.000	€ 6.014.383	€ 235.617
G. DVM-areaal wegen	€ 2.748.000	€ 2.704.898	€ 43.102
H. Planmatig onderhoud gebouwen	€ 1.123.000	€ 1.148.000	-€ 25.000
I. Correctief onderhoud gebouwen	€ 209.000	€ 236.000	-€ 27.000
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	€ 125.895.583	€ 69.227.613	€ 56.667.970
Waarvan activa met een maatschappelijk nut	€ 47.611.583	€ 7.437.386	€ 40.174.197

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (vaarwegen)	Begroot	Realisatie	Verschil
A. Vervangingsinvesteringen vaarwegen	€ 11.279.166	€ 11.666.545	-€ 387.379
B. Projecten reserve kap. lasten v/h Res GO	€ 684.000	€ 1.225.200	-€ 541.200
C. Variabel onderhoud vaarwegen	€ 1.116.000	€ 364.499	€ 751.501
D. Beheer vaarwegen	€ 1.175.000	€ 702.079	€ 472.921
E. Vast onderhoud vaarwegen	€ 3.579.000	€ 4.284.516	-€ 705.516
F. Gebiedscontracten (GBC1/GBC7)	€ 4.855.000	€ 5.544.398	-€ 689.398
G. DVM areaal vaarwegen	€ 1.187.000	€ 1.091.963	€ 95.037
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	€ 23.875.166	€ 24.879.200	-€ 1.004.034
Waarvan activa met een maatschappelijk nut	€ 11.279.166	€ 11.666.545	-€ 387.379

3.3 Financiering

Algemeen

De financiering van de provincie Noord-Holland heeft conform de voorwaarden genoemd in de Wet financiering decentrale overheden plaatsgevonden. Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van risico's die uit de treasuryfunctie (kunnen) voortvloeien. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten gericht op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen en de hieraan verbonden risico's.

Het treasurybeleid bestaat de doelstellingen, de richtlijnen en de limieten, die voor het uitvoeren van de treasuryfunctie zijn vastgesteld. De wettelijke en provinciale kaders zijn vastgelegd in:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido);
- Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden;
- Ministeriële regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden;
- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Financiële verordening Noord-Holland 2019;
- Financieringsstatuut Provincie Noord-Holland 2020;
- Uitvoeringsrichtlijn Leningen en Garantstellingen Noord-Holland 2020.

In deze wettelijke en provinciale kaders staan onder andere richtlijnen voor het aangaan en verstrekken van leningen en het verlenen van garanties uit hoofde van de publieke taak. De provincie Noord-Holland had in 2020 geen uitzettingen en derivaten.

De belangrijkste doelstellingen van het provinciale treasurybeleid zijn:

- Duidelijke richtlijnen voor eenduidige behandeling van aanvragen voor geldleningen en garantstellingen (vanuit publieke taak);
- Zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van de nodige financiële middelen;
- Beheersen van financiële risico's;
- Minimaliseren van de kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

De provincie Noord-Holland heeft zich bij het uitvoeren van de treasuryfunctie aan de wettelijke kaders en provinciale regelgeving gehouden. Met de keuze voor het integraal schatkistbankieren (besluit Provinciale Staten november 2009) heeft de provincie de risico's van de treasuryfunctie kunnen begrenzen. Immers het debiteurenrisico van deze keuze is nihil want het geld wordt uitsluitend ondergebracht bij het Rijk.

In het uitvoeren van het treasurybeleid stuurt de provincie daarom op het beheersen van het renterisico en het liquiditeitsrisico. Het renterisico is het risico van een lager financieel resultaat als gevolg van (negatieve) rentefluctuaties. Het liquiditeitsrisico is het risico van wijzigingen in het verloop van inkomsten en uitgaven in afwijking van de planning, waardoor financieringskosten hoger uitvallen.

Schatkistbankieren

De staat verzekert met het schatkistbankieren dat met de middelen van de provincie geen onnodige financiële risico's worden gelopen.

Op het aantrekken van middelen, dat via schatkistbankieren niet mogelijk is, wordt hier niet nader ingegaan omdat van het aantrekken van middelen in 2020 geen sprake is geweest. Gelet op de langetermijnliquiditeitsprognose zal dit voorlopig ook niet nodig zijn. Sinds de ingang van het verplicht schatkistbankieren per 15 december 2013 is het voor de provincie mogelijk om tijdelijk overtollige middelen uit te zetten bij Nederlandse gemeenten, waterschappen en provincies, voor zover deze niet onder het toezicht van de uitzettende overheid vallen. De rentevergoeding op deze uitzettingen is doorgaans nihil. In 2020 heeft de provincie geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid aangezien de liquiditeitsprognose voor de lange termijn dit niet toelaat. Voor het bepalen van de hoogte, de looptijd en het rentepercentage van de te plaatsen deposito's en uitzettingen wordt gebruikgemaakt van liquiditeitsprognoses en renteverwachtingen om de marktconformiteit vast te stellen.

Liquiditeitsprognoses

De liquiditeitsprognoses genereren informatie over de liquiditeitsbehoefte op de korte, middellange en lange termijn. De prognoses vormen een belangrijke basis voor het uitzetten van tijdelijk beschikbare financiële middelen in deposito's.

Renteverwachtingen

Een tweede belangrijke basis is de renteverwachting, die in 2020 ieder kwartaal is opgesteld met twee rentevisies van verschillende banken en treasuryspecialisten. Deze renteverwachting heeft de provincie geleerd dat de geraadpleegde instanties voor 2021 nog steeds zeer lage renteniveaus verwachten. Besloten is daarom om de vrijkomende deposito's voorlopig op de rekening-courant te laten staan. Uitzettingen bij de schatkist leveren op peildatum 1 maart 2021 bij een deposito van 20 jaar geen rente op (0,0%). De provincie had eind 2019 bij de schatkist € 311,59 miljoen in rekening-courant staan.

Eind 2020 is het bedrag dat de provincie in rekening-courant heeft staan € 268,58 miljoen groot. Een afname van € 43,01 miljoen.

Kasgeldlimiet/renterisiconorm

De Wet fido stelt normen voor de hoogte van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Bij het uitvoeren van het treasurybeleid is de provincie Noord-Holland in 2020 binnen deze normen gebleven. Overschrijding van de kasgeldlimiet was niet aan de orde, omdat in 2020 geen kasgeldleningen nodig waren.

De renterisiconorm is bedoeld om (her)financiering van de meerjarige leningen over de jaren te spreiden. Dit is echter voor de provincie Noord-Holland niet aan de orde geweest, omdat de provincie in 2020 niet over lang vreemd vermogen beschikt.

Berekening Kasgeldlimiet Jaarrekening 2020

Stappen (1-4) (bedragen x € 1.000)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)	Ruimte(+)/ Overschrijding(-) = (5)-(3)
(1) - (2) = (3)				
Gemiddelde Kw 1	€ 5.591	€ 298.928	€ -293.337	€ 351.814
Gemiddelde Kw 2	€ 9.394	€ 257.705	€ -248.311	€ 306.788
Gemiddelde Kw 3	€ 9.397	€ 285.459	€ -276.062	€ 334.539
Gemiddelde Kw 4	€ 9.397	€ 242.314	€ -232.917	€ 291.394

Stappen (1-4) (bedragen x € 1.000)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)	Ruimte(+)/ Overschrijding(-) = (5)-(3)
(4) Gemiddelde van (3)	€ 8.445	€ 271.101	€ -262.656	€ 321.133
Stappen (5-9)	Variabelen			Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet			€ 58.477
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet			€ 321.133
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet			Geen overschrijding van de kasgeldlimiet
Berekening kasgeldlimiet (5)				
(7)	Begrotingstotaal ontwerp begroting			€ 835.385
(8)	Percentage regeling			7%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet			€ 58.477

Renteresultaat

De feitelijke realisatie van het treasurybeleid weerspiegelt het renteresultaat van de provincie. In 2020 heeft de provincie een renteresultaat van bijna € 0,64 miljoen. Dit bestaat met name uit rentebaten op verstrekte langlopende geldleningen en uitzettingen >1 jaar. Naast de werkelijke kasstromen uit rentelasten/baten rekent de provincie Noord-Holland op basis van de Financiële verordening Noord-Holland in 2020 geen rente intern door aan taakvelden en activa.

3.4 Bedrijfsvoering

Algemeen

Provincie Noord-Holland richt haar organisatie optimaal in om als wendbare en slagvaardige organisatie uitvoering te geven aan haar wettelijke taken en de ambities uit het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!'. Voor de inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden is de provincie Noord-Holland een betrouwbare partner die transparant, rechtmatig, doelmatig en doeltreffend handelt. Om succesvol uitvoering te geven aan onze 'taken en maatschappelijke opgaven hechten we groot belang aan onze externe gerichtheid en zichtbaarheid voor alle Noord-Hollanders. Een adequaat en efficiënt functionerende provinciale organisatie is hier een essentiële voorwaarde voor.

Impact coronavirus op de bedrijfsvoering

Door de coronamaatregelen in maart 2020 heeft de provincie snel moeten omschakelen naar een andere manier van werken. Dat was anders voor iedereen: de medewerkers, leden van GS en PS en net zoals als voor alle inwoners van Noord-Holland. Digitaal werken en thuiswerken zijn daar de zichtbaarste uitingen van. De effecten van de maatregelen om corona tegen te gaan slaan terug op de provincie als geheel maar ook op de organisatie zelf. Op het gebied van de eigen bedrijfsvoering zijn deels extra kosten of andersoortige kosten gemaakt (denk aan ICT hulpmiddelen); een groot deel van de kosten is min of meer gelijk gebleven (zoals energiekosten); ook zijn er kosten lager uitgevallen (zoals de terugval in reiskosten). Alle subsidieprocessen zijn volgens planning doorlopen, maar de uitvoering van gesubsidieerde projecten is deels vertraagd. Hierbij is coulant omgegaan met de gemaakte afspraken, zodat projecten in een andere vorm of op een latere termijn alsnog worden uitgevoerd.

Samenwerking met andere provincies

In samenwerking met de provincies Flevoland, Utrecht en Zuid-Holland heeft de provincie Noord-Holland zich ook in 2020 gericht op het verhogen van de kwaliteit van de bedrijfsvoeringdienstverlening en het delen van expertise en kennis. De focus lag hierbij op de uitwisseling van personeel, gezamenlijke aanbestedingen en kennisuitwisseling.

Ambities coalitieakkoord 2019-2023 Duurzaam doorpakken!

Om de ambities uit het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' te realiseren maakt de provincie Noord-Holland zich sterk een duurzame, bereikbare, leefbare en innovatieve provincie te zijn. We streven er naar om in 2030 de gehele provinciale organisatie energieneutraal te hebben gemaakt. Om dit doel te bereiken wordt in drie stappen gewerkt:

1. Het verbruik van energie terugbrengen.
2. Het afschaffen van het gebruik van fossiele brandstoffen.
3. Het zelf opwekken van de verbruikte energie.

In 2020 is gewerkt aan de uitvoering van de opgestelde routekaart energieneutrale gebouwen. Voor het wagenpark is de routekaart naar een energieneutraal wagenpark in 2030 in uitvoering.

Samen Noord-Holland, naar het nieuwe normaal

De directie heeft haar ambities voor de gewenste ambtelijke werkwijze vastgelegd in de Toekomstagenda. Deze is in 2019 vertaald naar een visie op de ambtelijke organisatie in 2025: wij werken toe naar 'het nieuwe normaal'. Om dit te realiseren lag in 2020 de focus enerzijds op eigenaarschap via het programma Financiële hygiëne. Anderzijds lag deze op elkaar aanspreken via het programma DADEN (de aansprekende dialoog effectief & normaal). In 2020 is ook een opnieuw een omgevingsscan uitgevoerd en gepubliceerd.

Digitalisering

In 2020 hebben we een aantal initiatieven genomen om de realisatie van onze maatschappelijke opgaven met behulp van digitalisering in meer onderlinge samenhang te kunnen sturen. Zo hebben we onze ICT-organisatie en het CIO-office gebundeld in een nieuwe eenheid Concern Informatievoorziening en Datatechnologie, en is er een begin gemaakt met een op cloudtechnologie gebaseerde inrichting van een provincie breed dataplatform. Naast een technische infrastructuur brengen we ook de basis op orde wat betreft beleid en kaders om als provincie-organisatie verantwoord datagedreven te kunnen werken en gaan we investeren kennis van management en medewerkers. Met de uitbraak van de coronapandemie heeft het digitaal samenwerken een enorme groei doorgemaakt. Het project Digitaal samenwerken heeft in sneltreinvaart middelen beschikbaar gesteld om deze veranderingen te faciliteren. Vervolgens zijn er steeds meer randvoorwaarden ingevuld om op een moderne, digitale en veilige manier te kunnen samenwerken. Stap voor stap is nieuwe functionaliteit uitgerold op het gebied van samenwerken, bestandsopslag, documentmanagement en workflow.

De provincie krijgt daarnaast een steeds meer open en transparant karakter om de buitenwereld te laten zien wat we doen en waarom. Hiervoor is hard gewerkt aan het ontwikkelen van een open dataregister, een online dataportaal, waarin de buitenwereld precies kan vinden over welke openbare data de provincie beschikt. Inclusief een vastgesteld proces en beleid voor het ontsluiten van open data.

Het datagedreven werken heeft een steeds prominentere plek gekregen en is op veel plekken al niet meer weg te denken. Om al deze initiatieven beheersbaar en veilig te houden is een robuuste technische infrastructuur van groot belang. De provincie heeft daarvoor een cloud- en integratieplatform gerealiseerd. Een moderne en schaalbare omgeving passend bij de opgaven. Deze moderne technologie vraagt om nieuwe kennis en een aangepaste organisatie-inrichting. Hiervoor is een team cloud infrastructuur & organisatie gestart waarbinnen steeds meer vorm wordt gegeven aan deze nieuwe manier van werken.

In 2020 is ook de interprovinciale samenwerking op gebied van digitalisering voortgezet. Met de Interprovinciale Digitale Agenda (IDA) zijn er gemeenschappelijke initiatieven gestart op het gebied van verantwoorde technologie (ethiek) en data wat onder meer geresulteerd heeft in een interprovinciale gids ethiek en een data governance scan.

Gezien de snelheid van technologische ontwikkelingen is het belangrijk regelmatig te verkennen in hoeverre ontwikkelingen van belang of inzetbaar zijn voor de provincie. Eind 2020 is daarom de week van de Digitaliseringsstrategie georganiseerd. Dit heeft geresulteerd in meer focus en speerpunten waarvan bestaande en nieuwe initiatieven gebruik kunnen maken en die de provincie ondersteunen in de weg naar een toegankelijke, transparante en digitale overheid.

Communicatie

Uit bedrijfsvoeringsbudget worden drie activiteiten op het gebied van communicatie gefinancierd. Ten eerste de interne communicatie. Interne communicatie is, nu iedereen thuiswerkt door corona, nog belangrijker geworden. Intranet is hierbij het centrale communicatiekanaal, maar er is daarnaast ook gebruik gemaakt van onder meer videoboodschappen, e-mails van de directie en achtergrondverhalen en interviews over werken in tijden van corona. In 2020 is ook gestart met de voorbereidingen voor een nieuw intranet. Ten tweede de profilering van de provincie als aantrekkelijke werkgever. Daartoe zijn in 2020 de vacatureteksten en de werkenbij-pagina op de website vernieuwd en wordt actiever gebruik gemaakt van LinkedIn. En tot slot wordt een dagelijks persoverzicht gemaakt voor de organisatie en bestuur.

Personeel en Organisatie

Het HRM-beleid van de Provincie Noord-Holland blijft gericht op een optimale inzet en ontwikkeling van ons personeel in een organisatie die werkt in een dynamische omgeving. We geven ruimte aan onze medewerkers om zich duurzaam te ontwikkelen tot professionals, die binnen en buiten de provincie samenwerken aan onze maatschappelijke opgaven. In september 2020 hebben we Provinciale Staten geïnformeerd over het HR beleid van de provincie en wat dit betekent voor haar rol van werkgever.

Arbeidsmarkt en arbeidsvoorwaarden

Als provincie streven we naar “inclusief werkgeverschap”, we willen een organisatie zijn waar alle medewerkers zich thuis voelen. Wij werken voor alle Noord-Hollanders. En dat kunnen we het beste doen als wij een afspiegeling vormen van de bevolking van de provincie. Daarom streven wij naar diversiteit in onze teams. De provincie heeft eind 2020 het Charter diversiteit ondertekend.

We hebben ingezet op het vergroten van onze zichtbaarheid als werkgever door onze vacatures aldoor te publiceren op digitale kanalen bij betreffende doelgroep(en). Er is een film gemaakt waarin we laten zien dat onze sollicitatiegesprekken gewoon doorgaan ondanks coronatijd, uiteraard conform RIVM maatregelen.

Ook in 2020 hebben we als Provincie geïnvesteerd in jong talent. Vanuit het Provinciale Traineeprogramma gingen 13 trainees aan de slag met opdrachten op met name het gebied van duurzaamheid, omgevingsbeleid en energietransitie. We zijn er tevens in geslaagd om jong talent aan te trekken voor de financiële kolom. In het éénjarig Finance Traineeprogramma zijn 7 trainees opgeleid tot allround financieel overheidsadviseur. Naast het Provinciale Traineeprogramma hebben we weer deelgenomen aan het traineeprogramma van de Metropool Regio Amsterdam en het interprovinciaal Technisch Traineeprogramma en zijn hieruit respectievelijk 3 en 2 trainees binnen onze organisatie aangesteld.

Ondanks de coronacrisis zijn er in 2020 acht nieuwe participatiekandidaten ingestroomd. Door de sterke groei van de formatie was de opgave voor 2020 buitengewoon groot. Het wettelijk quotum voor 2020 was 32,9 fte. Uiteindelijk zijn we uitgekomen op 31,3 fte, verdeeld over 32 personen, waarvan 17 met een aanstelling voor onbepaalde tijd. De crisis heeft veel impact op collega's met een psychische kwetsbaarheid. In 2020 is daarom veel tijd en energie stoken in extra begeleiding met als resultaat dat geen kandidaat als gevolg van de crisis is uitgevallen.

Capaciteitssturing

De in te zetten capaciteit is gebaseerd op een zorgvuldige analyse van de omvang van het werkpakket enerzijds en in de vertaling van dat werkpakket naar consequenties voor de personele bezetting en inhuur anderzijds. In 2020 zijn een aantal plekken die langdurig werden ingevuld door externe medewerkers omgezet naar functies met vaste medewerkers. Het betrof functies op verschillend niveau, bij verschillende sectoren van de directie Beheer & Uitvoering. De externe medewerkers die werkzaam waren op deze functies hebben de mogelijkheid gehad om te solliciteren op deze functies. In veel gevallen zijn deze externe medewerkers ‘verambtelijkt’. Hiermee hebben we bereikt dat het percentage externe inhuur omlaag is gegaan.

Leiderschap en talentontwikkeling

Ook in de coronatijd zijn we blijven werken aan ons vakmanschap en talenten. Fysieke trainingen zijn zoveel mogelijk omgezet naar een digitale leeromgeving. Leidinggevendenden hebben zich laten bijscholen op het leidinggeven op afstand en het bevorderen van vitaliteit bij medewerkers. Door het noodgedwongen thuiswerken zijn alle medewerkers in een versneld tempo digitaal vaardiger geworden.

Integriteit

In 2020 is een onderzoek uitgevoerd naar de weerbaarheid van onze organisatie tegen ondermijning en integriteitsschendingen, waarvan de resultaten in het tweede kwartaal 2021 zullen worden opgeleverd. Ook heeft de provincie een bijdrage geleverd om Noord-Hollandse gemeenten en de provincie weerbaarder te maken tegen vormen van ondermijnende criminaliteit. Begin 2020 is er een protocol opgesteld inzake de omgang met bedreigingen van leden van GS en PS. In het laatste kwartaal van 2020 is gestart met het verbeteren van het proces van melden en onderzoeken van integriteitsschendingen en ongewenst gedrag. In december is een nieuwe interne vertrouwenspersoon ongewenst gedrag en integriteit aangesteld. Verder hebben gesprekken over integriteit en enkele kwesties geleid tot het aanscherpen van processen op verschillende plaatsen in de organisatie. Tevens hebben enkele kwesties geleid tot arbeidsrechtelijke maatregelen.

Fiscaliteit

De provincie werkt aan het vernieuwen en versterken van haar Tax Control Framework in de organisatie, conform de eisen die volgen uit het doorontwikkeld horizontaal toezicht van de Belastingdienst. Het TCF wordt verder uitgebreid met als doel optimale beheersing van de fiscaliteit in de gehele provinciale organisatie. Door het vastleggen van fiscale processen in het nieuwe digitale processenhuis en tevens explicieter inbedden in andere processen in de organisatie, wordt de fiscale beheersing in de gehele organisatie vergroot.

Naast de focus op omzetbelasting en loonheffingen binnen de provincie, vraagt de vennootschapsbelasting ook steeds meer aandacht vanwege landelijke ontwikkelingen op dit gebied.

De ontwikkelingen op het gebied van de inhuur van ZZP-ers worden door de provincie nauwlettend gevolgd, zodat de organisatie ook in de toekomst op dit vlak compliant is aan de geldende wet- en regelgeving.

Inkoop

Er is in 2020 gewerkt aan de inrichting van een inhuurdesk. Deze voorziening is ingericht om te borgen dat de complexe wettelijke kaders goed kunnen worden nageleefd, om het proces op een efficiënte manier uit te voeren en om de organisatie te ontzorgen. Tevens is er een nieuw kader "Externe capaciteit" opgesteld en vastgesteld door de directie. Dit kader biedt de organisatie richtlijnen en handvatten voor rechtmatige externe inhuur. Er zijn stappen gezet om de procesbeschrijvingen voor de inkoopketen op orde te brengen. Deze zullen begin 2021 worden voltooid. Hiermee wordt voldaan aan de eisen die de accountant stelt en wordt de rechtmatige uitvoering van het inkoopproces steviger verankerd.

Planning en Control

Planning en control cyclus

Provinciale Staten hebben aanbevelingen geformuleerd om de begrotingssystematiek te verbeteren vanuit de ambitie de planning- en control cyclus verder te ontwikkelen en digitaliseren (PS-besluit van 12 februari 2018). Na de implementatie van het nieuwe begrotingsformat in de begroting en jaarrekening 2019 is het nieuwe format in 2020 verder doorontwikkeld met als belangrijkste doel om de informatiewaarde verder te vergroten en tegelijkertijd de omvang van de P&C documenten te verkleinen. Bij deze jaarrekening 2020 is daarnaast, als uitwerking van motie 174 over helder taalgebruik, een oplegger bij de jaarrekening opgesteld met het taalniveau B1 om

de toegankelijkheid voor onze inwoners te vergroten. In 2020 is een start gemaakt met het verbetertraject van de beleidsindicatoren in de provinciale P&C cyclus.

Verbeteren financiële informatievoorziening

Het financieel systeem en de bijbehorende procedures en werkwijzen zijn herijkt op basis van de geïnventariseerde financiële informatiebehoefte van de provinciale organisatie. De implementatie van de herinrichting van het nieuwe financieel systeem is conform planning in 2020 opgeleverd.

Financiële hygiëne

Een belangrijk doel in 2020 was het verbeteren van de financieel-administratieve hygiëne (juiste, volledige en up-to-date administratieve gegevens in de loop van het jaar) en het versterken van de onderliggende administratieve processen, zodat zowel de financiële functie als de lijn het juiste inzicht hebben in de actuele financiële cijfers en de administratieve onderbouwing. Het programma financiële hygiëne is in 2020 conform planning voortgezet. Belangrijke mijlpalen waren het jaarrekeningtraject 2019 dat conform planning is doorlopen en de implementatie van het tussentijds afsluiten in 2020.

Interne beheersing en risicomanagement

Per directie zijn interne beheersplannen ontwikkeld die richtinggevend zijn voor de (strategische) sturing en interne beheersing van de individuele directies. In de loop van 2020 zijn meerdere (kritische) bedrijfsprocessen beschreven; gericht op het versterken van de interne beheersing. De focus hierbij lag op het beheersen van de risico's op het vlak van rechtmatigheid en getrouwheid. Middels de verbijzonderde interne controle (VIC) wordt onafhankelijk gecontroleerd of die risico's inderdaad afdoende worden beheerst. De provincie heeft zich op die manier voorbereid op de wetswijziging met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording die naar verwachting met ingang van 2021 zal worden doorgevoerd.

Kosten bedrijfsvoering

De kosten van bedrijfsvoering bestonden in voorgaande jaren uit de kosten voor materiële en personele overhead en de kosten voor interne capaciteit. Sinds de wijzigingen in het BBV zijn de kosten voor overhead opgenomen in de programmarekening onder operationeel doel "Overhead" in programma 8. De toelichtingen daarop zijn daar te vinden.

Het in 2019 herziene beleid voor capaciteitssturing heeft tot doel als organisatie wendbaarder en flexibeler te zijn om de opgaven te realiseren en daarnaast inhuur te beheersen om kennis in huis te halen en houden. Het onderscheid in rapportage tussen interne capaciteit (in de bedrijfsvoeringskosten) en externe capaciteit (Zowel opgenomen in de programmakosten als in de bedrijfsvoeringskosten) is in dit nieuwe beleid verdwenen. Daarvoor in de plaats is beter inzicht gekomen in de totale capaciteitskosten voor het realiseren van onze opgaven. In deze paragraaf rapporteren wij over deze kosten.

De totale kosten worden per directie verzameld op de kostenplaatsen van de diverse sectoren. Vervolgens worden deze kosten toegerekend aan de programma's en investeringen volgens de volgende principes:

1. Medewerkers (eigen en inhuur) die werken aan investeringsprojecten schrijven tijd. De werkelijk bestede uren worden vermenigvuldigd met een voorcalculatorisch uurtarief en op die wijze ten laste van de investeringskredieten gebracht.
2. Toerekeningswijze personele kosten over begrotingsprogramma's: de werkelijke kosten die resteren na toerekening aan investeringen worden verdeeld volgens de door PS vastgestelde verdeelsleutel.

Voor de wijze van toerekening aan de operationele doelen is uitgegaan van de verdeelsleutel die volgt uit de laatste begrotingswijziging. In deze laatste begrotingswijziging ligt vast welk percentage van de personele omvang per directie toegerekend wordt aan welk operationeel doel. Dit percentage wordt ook gebruikt bij de toerekening van de werkelijke kosten per directie. Voor de toerekening bij de begroting wordt daarbij voor Overhead uitgegaan van de kaders zoals beschreven in de notitie Overhead van de commissie BBV.

Capaciteitskosten	Ontwerp begroting	Actuele Begroting	Begroot % volgens LBW	Toegerekend in jaarrekening	Gerealiseerd	Verschil Begroot Gerealiseerd Min is voordelig
In miljoen €			%		%	
1 - Openbaar Bestuur	9,6	10,6	9,00%	9,7	8,83%	n.v.t.
2 - Bereikbaarheid	15,5	26,7	22,70%	25,0	22,81%	n.v.t.
3 - Water	2,2	3,0	2,60%	2,9	2,68%	n.v.t.
4 - Milieu	3,2	6,8	5,80%	6,7	6,13%	n.v.t.
5 - Ruimte	9,7	9,3	7,90%	8,8	7,99%	n.v.t.
6 - Groen	4,1	9,2	7,90%	8,8	8,02%	n.v.t.
7 - Cultuur en erfgoed	1,9	1,8	1,50%	1,6	1,43%	n.v.t.
8 - Financiën en Bedrijfsvoering	44,0	49,9	42,50%	46,2	42,10%	n.v.t.
Totaal programma's	90,2	117,4	100%	109,6	100%	-7,8
Naar investeringen*		15,7	n.v.t.	14,5	n.v.t.	-1,2
Totale capaciteitskosten		133,1		124,1		-9,0

In bovenstaande tabel is te zien hoe de capaciteitskosten over de programma's zijn verdeeld op basis van deze door PS bij de laatste begrotingswijziging vastgestelde percentages. In totaal is er voor capaciteit 9 miljoen minder uitgegeven. Daarvan heeft 1,2 miljoen betrekking op de investeringen en 7,8 miljoen op de programma's.

Voor deze onderschrijding op de capaciteitskosten is een aantal verklaringen aan te geven.

In de 2^e begrotingswijziging is gemeld dat onder andere een wijziging in het BBV heeft veroorzaakt dat de toerekening van capaciteitskosten aan investeringen moest worden herzien. In de jaarrekening 2019 leidde dit nog tot een verschil van ruim 11 miljoen tussen de begrote en de gerealiseerde toerekening aan investeringen.

In de analyse van de jaarrekening 2019 zijn we tot de conclusie gekomen dat we in 2019 op begrotingsbasis te veel kosten toerekenden aan investeringen. Dit hebben we in 2020 sterk verbeterd door deze kosten toe te rekenen aan de exploitatie, waar ze ook horen. Omdat dit leidde tot een verhoging van de kosten in de exploitatie, zijn deze kosten vervolgens kritisch bekeken op de noodzaak. Dit heeft geleid tot minder kosten dan begroot in de exploitatie.

Daarnaast is het verschil tussen begrote en gerealiseerde toerekening aan investeringen flink verbeterd en gedaald van ruim 11 miljoen verschil in 2019 tot 1,2 miljoen verschil in 2020.

Het betreft het saldo van de loonkosten en de inhuur zoals in onderstaande tabel is te zien.

Daarnaast heeft ook de corona crisis invloed gehad op de totale loonkosten. Zo is onder andere ruim 6 ton minder besteed aan reiskostenvergoedingen voor woon-werk-verkeer.

Het andere deel van de onderuitputting heeft betrekking op de overige kosten. Dit betreft voornamelijk, maar niet uitsluitend, opleidingskosten. Ook bij deze onderuitputting speelt waarschijnlijk corona een rol, waardoor minder van de opleidingsmogelijkheden is benut.

In onderstaande tabel is voor de capaciteitskosten in de programma's weergegeven op welke soort kosten dit betrekking heeft.

	Begroot	Gerealiseerd	Vershil (min is voordelig)
Loonkosten	89,9	82,4	-7,5
Overige kosten	7,1	4,3	-2,8
Inhuur	20,4	22,9	2,5

3.5 Verbonden partijen

Algemeen

Onder een verbonden partij wordt verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een financieel belang bestaat uit het door ons ter beschikking gestelde bedrag dat we niet kunnen verhalen indien de verbonden partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor we aansprakelijk zijn indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij door vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij door stemrecht.

In een aantal gevallen wordt voor de realisatie van een provinciaal belang voor een participatie in een verbonden partij gekozen. Allereerst kunnen GS van oordeel zijn dat het publieke belang het best kan worden behartigd door een bestaande activiteit buiten de provinciale organisatie te plaatsen. Voorbeelden van dergelijke verzelfstandigingen uit het verleden zijn PWN, Alliander, Afvalzorg en Recreatie Noord-Holland.

Ten tweede kan sprake zijn van activiteiten die gezamenlijk met andere publieke en/of private partijen worden uitgevoerd ter behartiging van provinciale publieke belangen. Voorbeelden hiervan zijn Schiphol Area Development Company (SADC), Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Zeestad en PolanenPark.

Naast de hiervoor genoemde situaties kan voor nieuwe participaties worden gekozen bij nieuw te ontwikkelen activiteiten die het publieke belang behartigen. Een voorbeeld hiervan is het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland B.V. (PDENH).

De verbonden partijen van de provincie Noord-Holland bestaan uit de provinciale deelnemingen (A), de gemeenschappelijke regelingen waaraan we deelnemen (B) en een aantal overige rechtspersonen waarmee een financieel belang en een bestuurlijk belang is gemoeid (C).

A. Deelnemingen

Naar hun aard kunnen deelnemingen worden onderscheiden in de categorieën (voormalige) nutsbedrijven, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, beleggingen en overige.

De deelnemingen in de (voormalige) nutsbedrijven (PWN, Alliander, Afvalzorg) zijn vanuit de historie ontstaan. Regelmatig wordt beoordeeld of aanhouding van de belangen nog een provinciaal belang dient.

Ten aanzien van de ontwikkelingsvennootschappen (SADC, RON, PolanenPark en Zeestad) kunnen sociaal-economische motieven en motieven vanuit ruimtelijke ordening worden aangevoerd voor de diverse participaties. Zolang de doelstelling van de desbetreffende ontwikkelingsmaatschappij actueel is, blijft de provincie vanuit dat oogpunt in principe deelnemen, tenzij nieuwe ontwikkelingen tot andere keuzes leiden.

De deelnemingen met een beleggingskarakter in de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank dienen geen direct provinciaal belang, maar worden aangehouden vanwege het geringe risico en het hoge rendement.

Recreatie Noord-Holland is een uitvoeringsorganisatie waarin de provincie deelneemt en die als doel heeft het beheren en onderhouden van gebieden van een aantal recreatieschappen.

De provincie neemt deel in een drietal fondsen (PDENH, INH en LSFA), actief op het gebied van duurzaamheid, innovatieve bedrijven dan wel life sciences.

B. Gemeenschappelijke regelingen

De provincie is actief in een aantal recreatieschappen in het kader van landschapsbeheer en het creëren van recreatievoorzieningen.

De Randstedelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijke regeling en oefent voor de provincies Flevoland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland de wettelijk verplichte rekenkamerfunctie uit.

Het Openbaar lichaam Waddenfonds is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Groningen en Fryslân.

De provincie neemt deel aan een viertal omgevingsdiensten. Dat betreft gemeenschappelijke regelingen tussen de provincie en een aantal gemeenten in de provincie Noord-Holland. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Noord-Holland, de provincie Flevoland en een aantal gemeenten in beide provincies.

C. Overige verbonden partijen

De provincie is lid van de vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO). Met deze samenwerking wordt beoogd de condities waaronder provincies werken te optimaliseren en provinciale vernieuwingsprocessen te stimuleren.

De provincie is in 2019 lid geworden van de Coöperatieve vereniging samenwerkingsverband DOVA, ter behartiging van de belangen op het gebied van openbaar vervoer.

De provincie is betrokken bij een aantal stichtingen. Stichtingen worden als verbonden partij opgenomen als door de provincie een bestuurder wordt benoemd en er sprake is van jaarlijkse financiële bijdragen aan die stichting. Daarmee wordt een ruime invulling gegeven aan de definitie van verbonden partijen.

De stichtingen die het betreft zijn:

- Stichting Gooisch Natuurreservaat
- Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio
- Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied
- Stichting administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden
- Stichting Voorbereiding Pallas-reactor

Het fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland is op grond van de Wet milieubeheer tot stand gekomen als publiekrechtelijk rechtspersoon. Doel is het beheren van de gelden in het fonds, opdat deze gelden worden gebruikt ter dekking van de kosten van de eeuwigdurende nazorg van gesloten stortplaatsen.

Sturen op bijdrage aan provinciale doelen

De provincie stuurt actief op de bijdrage van een verbonden partij aan de provinciale doelen. De beleidsmatige afweging of continuering van participatie in bestaande verbonden partijen wenselijk is, komt aan de orde bij de vierjaarlijkse evaluatie van de verbonden partij. Naast (her)definiëring van het publieke belang zal voor elke verbonden partij, zowel bij het aangaan van de verbintenis als bij de periodieke evaluatie, worden getoetst of deze bijdraagt aan realisatie van beleidsdoelstellingen. Vanuit bedrijfseconomisch perspectief zal beoordeeld worden of de bedrijfsvoering van de verbonden partij voldoende zakelijk is. In alle gevallen wordt periodiek de beleidsmatige afweging gemaakt om betrokken te blijven of te zijn bij activiteiten die de verbonden partij verricht.

Bij het aangaan van een verbinding met en het aansturen van een verbonden partij streven wij ernaar:

- Afspraken met de verbonden partijen vast te leggen (bijvoorbeeld in overeenkomsten, statuten of indien van toepassing in een gemeenschappelijke regeling) en te monitoren.
- Afspraken met de verbonden partijen te maken over de frequentie en inhoud van de verantwoordingsinformatie en deze te monitoren.

Invulling aandeelhouders- en commissarisrol

Er is voor gekozen de belangen van de provincie bij de deelnemingen primair via de aandeelhoudersrol te behartigen. Dat betekent dat in de Raden van Commissarissen van de provinciale deelnemingen geen leden van Gedeputeerde Staten of Provinciale Staten worden benoemd. De aandeelhoudersrol is geplaatst in de portefeuille van de gedeputeerde die ook belast is met het beleidsveld. Om het benodigde contact met de belangrijkste deelnemingen te hebben, worden door het jaar heen verschillende afstemmingsoverleggen gehouden tussen de portefeuillehouder en bestuurders van de onderneming.

De jaarstukken van verbonden partijen worden beoordeeld op een aantal financiële criteria: positief resultaat, solide financiële verhoudingen (eigen vermogen versus vreemd vermogen), dividendverwachtingen et cetera. Ook wordt gekeken naar de ontwikkelingen ten opzichte van voorgaande jaren en de verwachtingen voor de komende jaren. Dit gebeurt in nauw overleg met de betrokken beleidssectoren. De bepalingen uit de Nederlandse corporate governance code ('Code'), die van toepassing is op beursgenoteerde vennootschappen met haar statutaire zetel in Nederland, worden zoveel mogelijk toegepast op de deelnemingen van de provincie Noord-Holland. De Code bevat zowel principes als concrete bepalingen die de bij een vennootschap betrokken personen (onder andere bestuurders en commissarissen) en partijen tegenover elkaar in acht zouden moeten nemen. Wij informeren Provinciale Staten over de ontwikkelingen bij de deelnemingen in onze jaarstukken en de begroting. Daarbuiten worden Provinciale Staten actief geïnformeerd als daar aanleiding toe is.

Relevante ontwikkelingen verbonden partijen

De volgende wijzigingen hebben in 2020 plaatsgevonden op het gebied van de verbonden partijen:

- Gedeputeerde Staten hebben in november 2019 besloten om tot ontbinding over te gaan van Ontwikkelingsfonds Duurzame Economie B.V. i.l., welke ontbinding is afgerond in april 2020;
- De gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol is per 1 juni 2020 beëindigd;
- De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. heeft in december 2020 de aan haar verstrekte lening ad € 11 miljoen volledig afgelost. De borgstelling ten behoeve van het project Hoogtij verstrekt aan de BNG Bank N.V. is verlaagd naar € 21 miljoen in februari 2020 (oorspronkelijk € 35 miljoen);
- Het takenpakket van Investeringsfonds Noord-Holland B.V. (INH) is per 29 april 2020 uitgebreid met de uitvoering van de Corona Overbruggingsleningen (COL-fonds).

Uitgaven

De lasten voor de verbonden partijen zijn terug te vinden in verschillende programma's. De lasten (rentelasten) voor de deelnemingen in SADC en Zeehaven IJmuiden staan in programma 6 'Economie, cultuur en welzijn' onder operationeel doel 6.5.1.

De bijdragen aan de recreatieschappen zijn opgenomen in programma 5 onder operationeel doel 5.2.2. De bijdragen aan de omgevingsdiensten zijn opgenomen onder operationeel doel 2.1.5. De bijdragen van de provincie aan het Interprovinciaal Overleg zijn verdeeld over de programma's op basis van de kerntaak waarvoor het IPO deze middelen inzet.

Inkomsten

In 2020 ontvingen wij circa € 13.430.000 aan dividend. Voor 2021 en volgende jaren is een opbrengst begroot van circa € 7,4 miljoen per jaar. Zie hiervoor het overzicht van de ontvangen bedragen per deelneming. De ontvangen dividenden worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel.

Leningen en garantstellingen verstrekt aan verbonden partijen

Aan een aantal provinciale verbonden partijen zijn bij oprichting of bij een latere financieringsbehoefte, leningen dan wel garanties verstrekt, namelijk:

- De in het verleden met PolanenPark afgesloten leningovereenkomst voor een maximum bedrag van € 23 miljoen is medio 2016 afgelost. De aandeelhouders in PolanenPark staan sindsdien naar rato garant voor een bancaire lening van PolanenPark van € 20 miljoen. Voor de provincie betekent dit een garantstelling van maximaal € 8 miljoen.
- Aan Zeehaven IJmuiden is in 2011 een lening verstrekt van € 0,6 miljoen.
- De aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. verstrekte renteloze lening van € 11 miljoen, ten behoeve van investeringen in bedrijventerreinen, is in december 2020 volledig afgelost. Ten behoeve van het project Hoogtij is een borgtocht verstrekt aan de BNG Bank N.V. voor € 21 miljoen (oorspronkelijk € 35 miljoen), waarvoor het Havenbedrijf Amsterdam N.V. voor 1/3 een contragarantie heeft gesteld aan de provincie Noord-Holland.
- Aan de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor is een subsidie in de vorm van een rentedragende geldlening van € 40 miljoen verleend voor de activiteiten in de voorbereidingsfase van de Pallas-reactor.
- Aan SADC (Schiphol Area Development Company) is in 2018 een kredietfaciliteit van in totaal € 13,5 miljoen verstrekt door de vier aandeelhouders; voor de provincie derhalve € 3,375 miljoen. In 2020 is in totaal een bedrag van € 1,25 miljoen bij de provincie opgenomen onder deze faciliteit.

Risico's verbonden aan verbonden partijen

De financiële risico's gerelateerd aan verbonden partijen zijn als volgt weer te geven (zie tevens de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing):

Gestort aandelenkapitaal bij deelnemingen

Een aandeelhouder in een vennootschap (deelneming) heeft een bedrag betaald voor de aandelen. In het geval dat de vennootschap slechte resultaten behaalt, kan sprake zijn van (gedeeltelijk) verlies van dit bedrag. Dit dient dan op de provinciale balans te worden gecorrigeerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen

Als een deelneming winsten behaalt, kan een deel van die winst als dividend worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Deze mogelijke dividenden zijn onzeker doordat pas na afloop van een boekjaar blijkt of het verwachte resultaat is behaald.

De provincie dekt in het weerstandsvermogen het risico af dat 25% van het verwachte dividend niet wordt uitgekeerd.

Verstreckte leningen aan verbonden partijen

Zowel aan een aantal deelnemingen als aan enkele overige verbonden partijen zijn leningen verstrekt. Voor een deel van de verstrekte leningen heeft een dotatie aan het weerstandsvermogen plaatsgevonden in verband met het risico van niet-terugbetaling.

Verstreckte garanties aan verbonden partijen

Zowel ten behoeve van deelnemingen als van overige verbonden partijen zijn garanties/borgstellingen afgegeven. Voor een deel van de verstrekte bedragen heeft een dotatie aan het weerstandsvermogen plaatsgevonden, voor het geval een beroep wordt gedaan op deze garanties/borgstellingen.

Deze risico's zijn in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen als Financieringsrisico's, Beleidsrisico's of als Risico's Verbonden Partijen.

Deelnemingen

1 Alliander N.V.			2019	2020
Vestigingsplaats	Arnhem	Eigen vermogen	€ 4.224.000.000	4.328.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 62.654.400	Vreemd vermogen	€ 4.567.000.000	5.094.000.000
% belang	9,16	Resultaat	€ 253.000.000	224.000.000
Programma	Milieu (4.2.1)	Dividend	€ 13.700.000	10.400.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Energievoorziening			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				
2 N.V. Afvalzorg Holding			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 66.308.000	€72.235.000
Nominale waarde aandelen	€ 12.600.000	Vreemd vermogen	€ 140.858.000	€138.868.000
% belang	90	Resultaat	€ 3.940.000	€7.191.000
Programma	Milieu (4.2.1)	Dividend	€ 3.825.000	€1.125.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Efficiënt gebruik stortplaatsen			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				
3 N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN)			2019	2020
Vestigingsplaats	Velserbroek	Eigen vermogen	€ 241.239.000	€249.064.000
Nominale waarde aandelen	€ 6.806.703	Vreemd vermogen	€ 490.340.000	€527.997.000
% belang	100	Resultaat	€ 5.684.000	€8.436.000
Programma	Water (3.2.2)	Dividend	€ 659.000	€630.573
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Drinkwatervoorziening en natuurbeheer			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

4 Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€3.079.444	€3.094.710
Nominale waarde aandelen	€ 370.000	Vreemd vermogen	€1.484.544	€1.677.417
% belang	100	Resultaat	-€588.848	€14.966
Programma	Groen (6.2.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Beheer en onderhoud recreatiegebieden			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

5 Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 111.826.000	€ 116.330.000
Nominale waarde aandelen	€ 3.424.680	Vreemd vermogen	€ 22.603.000	€ 26.066.000
% belang	25	Resultaat	€ 5.429.000	€ 4.504.000
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht lid RvC			
Publiek doel	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden. Marketing en acquisitie.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

6 Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied (RON)				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Zaanstad	Eigen vermogen	€ 6.124.000	€7.475.000
Nominale waarde aandelen	€ 787.500	Vreemd vermogen	€ 53.411.000	€38.991.000
% belang	33,30	Resultaat	€ 2.814.000	€1.351.000
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling Noordzeekanaalgebied			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	De door de provincie aan de RON verstrekte lening van €11 miljoen is volledig afgelost en de ten behoeve het project Hoogtij verstrekte borgstelling aan de BNG Bank is verlaagd naar €21 miljoen.			

7 Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Alkmaar	Eigen vermogen	€ 877.157	€1.168.629
Nominale waarde aandelen	€ 26.460	Vreemd vermogen	€ 2.133.430	€2.616.648
% belang	49	Resultaat	-€ 211.505	€291.472
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht voorzitter RvC			
Publiek doel	Ontwikkeling Economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

8 PolanenPark B.V.				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 87.980	€ 190.125
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 4.337.477	€ 3.194.121
% belang	40	Resultaat	€ 27.004	€ 102.145
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

9 PolanenPark C.V.				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 4.941.058	€ 4.890.586
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 14.331.251	€ 12.013.638
% belang	40	Resultaat		€ 549.420
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend		€ 240.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In 2020 heeft een winstuitkering vanuit de CV aan de provincie plaatsgevonden ten bedrage van € 240.000.			

10 Zeehaven IJmuiden N.V.				
			2019	2020
Vestigingsplaats	IJmuiden	Eigen vermogen	€ 24.538.000	€ 25.360.000
Nominale waarde aandelen	€ 408.402	Vreemd vermogen	€ 37.160.000	€ 36.022.000
% belang	8,40	Resultaat	€ 1.989.000	€ 1.040.000
Programma	Ruimte (5.3.1)	Dividend	€ 24.500	€ 24.500
Bestuurlijk belang	Benoeming bestuurslid behorende stichting			
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

11 Zeestad Beheer B.V.				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 18.000	€ 18.000
Nominale waarde aandelen	€ 9.000	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
% belang	50	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte (5.1.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

12 Zeestad C.V.			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Nominale waarde aandelen	€ 6.900.000	Vreemd vermogen	€ 43.837.000	€ 48.373.000
% belang	49	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte (5.1.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

13 Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie Provincie Noord-Holland B.V. (ODENH)			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen		
Nominale waarde aandelen	€ 18.000	Vreemd vermogen	€ 136.140	
% belang	100	Resultaat	€ -63.216	
Programma	Milieu (4.2.1)	Dividend		€135.361
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stimulering duurzame energie en ontwikkeling economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In 2019 is besloten om ODENH te ontbinden, welke ontbinding in april 2020 is afgerond. Het geplaatste kapitaal alsmede het batig saldo is uitgekeerd aan de provincie (totaal €135.361).			

14 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 5.097.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 1.525.875	Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 155.262.000.000
% belang	1,10	Resultaat	€ 163.000.000	€ 221.000.000
Programma	Financiën en bedrijfsvoering (8.1.1)	Dividend	€ 1.739.497	€775.144
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Belegging			

Eventuele
ontwikkelingen/risico's

Het over 2019 aan de provincie uitgekeerde bedrag ad € 262.450 is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019 (voor Noord-Holland €775.144). Het resterende bedrag blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.

Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.

€ 262.450,50 Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.

Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.

Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.

Van het goedgekeurde dividend over het boekjaar 2019 ad € 775.144 is thans €262.450,50 uitgekeerd. Het resterende bedrag blijft gereserveerd tot uitkering op een later moment en is onderworpen aan aanbevelingen van de ECB hieromtrent.

15 Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)

			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 1.796.000.000	€ 1.827.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 11.845	Vreemd vermogen	€ 94.409.000.000	€105.055.000.000
% belang	0,2	Resultaat	€ 95.000.000	€81.000.000
Programma	Financiën en bedrijfsvoering (8.1.1)	Dividend	€ 35.530	€14.443
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Belegging			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

16 Life Sciences Fund Amsterdam B.V.

			2019	2020
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€13.408.486	€11.916.957
Nominale waarde aandelen	€ 36.038	Vreemd vermogen	€61.710	€27.511
% belang	16,90	Resultaat	€163.447	-€1.491.530
Programma	Ruimte (5.3.2)	Dividend	€30.049	
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100% Fondsomvang: €10 miljoen			

17 Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.

			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 26.662.141	€31.022.452

Nominale waarde aandelen € 1		Vreemd vermogen	€ 2.163.052	€2.245.165
% belang	100	Resultaat	€ -1.980.320	€-499.880
Programma	Ruimte (5.3.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stimuleren duurzame economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%. Fondsomvang: €85 miljoen. Het langlopende voorschot ad €500.000,- is in 2020 volledig terugbetaald.			

18 Innovatiefonds Noord-Holland B.V.

			2019	2020
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€ 3.184.128	€5.091.675
Nominale waarde aandelen € 8.000		Vreemd vermogen	€ 35.288	€100.508
% belang	50	Resultaat	€ -514.348	€161.297
Programma	Ruimte (5.3.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	stemrecht AvA			
Publiek doel	Het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren binnen de provincie.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%			

19 SolaRoad B.V.

			2019	2020
Vestigingsplaats	Delft	Eigen vermogen	€ 365.491	€261.542
Nominale waarde aandelen € 400		Vreemd vermogen	€ 440.336	€162.409
% belang	40	Resultaat	-€ 535.509	-€103.949
Programma	Milieu (4.2.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouderschap			
Publiek doel	Verduurzaming van de energiesector			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Gemeenschappelijke regelingen

1 Schadeschap Luchthaven Schiphol

			2019	2020
Vestigingsplaats	Hoofddorp	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen		134.442
Programma	Ruimte (5.3.2)	Vreemd vermogen		41.582
		Resultaat		-99.171
Bestuurlijk belang	Zorgvuldige en tijdige afwikkeling van de schadevergoedingen			
Publiek doel	Bevordering afwikkeling schadevergoedingen uitbreiding Schiphol.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	De gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol is ingetrokken per 1 juni 2020.			

2 Recreatieschap Spaarnwoude				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 2.600.511	€ 2.653.301
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 17.408.719	€ 16.744.587
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 1.714.857	€ 2.432.447
		Resultaat	-€ 62.399	-€ 885.108
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

3 Recreatieschap Groengebied Amstelland				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Amstelveen	Bijdrage Provincie NH	€ 902.277	€ 920.593
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 1.895.186	€ 3.837.909
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 4.343.469	€ 2.293.018
		Resultaat	-€ 1.471.506	-€ 66.070
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

4 Recreatieschap het Twiske (gefuseerd met Landschap Waterland in 2013, maar met gescheiden boekhoudingen)				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 1.017.078	n.v.t.
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 2.660.648	n.v.t.
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 410.584	n.v.t.
		Resultaat	€ 47.283	n.v.t.
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1-1-2020 is de boekhouding van het recreatieschap Twiske-Waterland samengevoegd.			

5 Recreatieschap Landschap Waterland				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 345.068	n.v.t.
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 2.238.964	n.v.t.
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 37.612	n.v.t.
		Resultaat	€ 120.255	n.v.t.
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1-1-2020 is de boekhouding van het recreatieschap Twiske-Waterland samengevoegd.			

6 Recreatieschap Twiske-Waterland				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	n.v.t.	€ 1.389.798
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	n.v.t.	€ 5.151.202
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	n.v.t.	€ 391.886
		Resultaat	n.v.t.	€ 71.587
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1-1-2020 is de boekhouding van recreatieschap Twiske-Waterland niet meer gescheiden.			

7 Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 802.635	€ 802.656
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 1.721.115	€ 1.858.494
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 567.442	€ 425.210
		Resultaat	- € 393.883	- € 313.978
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

8 Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.				
			2019	2020
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 405.200	€ 542.700
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 1.448.094	
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 3.236.966	
		Resultaat	€ 409.573	
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

9 Beheersregeling Amstel				
			2019	2020
Vestigingsplaats	n.v.t.	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 0	
Programma	Bereikbaarheid (2.1.4)	Vreemd vermogen	€ 0	
		Resultaat	€ 0	
Bestuurlijk belang	Er kan gesteld worden dat de Amstel doelmatig wordt beheerd. Dit is mogelijk omdat door de beheersregeling het beheer bij één provincie, de provincie Noord-Holland is belegd. De bestuurlijke verantwoordelijkheid is daarmee eenduidig geregeld.			

Publiek doel Beheer van de Amstel (het beheer van de Amstel is overgedragen van de provincie aan het Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vechtstreek).

Eventuele ontwikkelingen/risico's

10 Randstedelijke Rekenkamer

			2019	2020
Vestigingsplaats	Amsterdam	Bijdrage Provincie NH		€ 444.568
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 416.492	
Programma	Openbaar bestuur (1.1.1)	Vreemd vermogen	€ 510.884	
		Resultaat	€ 28.500	

Bestuurlijk belang De gemeenschappelijke regeling is aangegaan om gezamenlijk op een effectieve en efficiënte wijze de wettelijke opdracht voor het instellen van een rekenkamer vorm en inhoud te kunnen geven.

Publiek doel Rekenkamerfunctie

Eventuele ontwikkelingen/risico's

11 Openbaar lichaam Waddenfonds

			2019	2020
Vestigingsplaats	Leeuwarden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 108.688.165	€122.217.520
Programma	Groen (6.3.3)	Vreemd vermogen	€ 74.099.729	€65.949.882
		Resultaat	€ 4.169.238	€4.866.690

Bestuurlijk belang Gezamenlijk beheren en programmatisch besteden van de gelden van het Waddenfonds.

Publiek doel Beheren en besteden Waddenfonds

Eventuele ontwikkelingen/risico's

12 Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek

			2019	2020
Vestigingsplaats	Lelystad	Bijdrage Provincie NH	€ 811.314	€ 924.833
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 1.519.795	
Programma	Milieu (4.1.2)	Vreemd vermogen	€ 5.264.376	
		Resultaat	€ 639.540	

Bestuurlijk belang PNH blijft bevoegd gezag voor taken die de OD uitvoert. PNH is bestuurlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit die de OD levert aan het bedrijfsleven en de burgers en draagt ook de risico's van slecht functioneren van de OD

Publiek doel Vergunningverlening en handhaving milieutaken.

Eventuele ontwikkelingen/risico's

13 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

			2019	2020
Vestigingsplaats	Zaandam	Bijdrage Provincie NH	€ 14.018.000	€ 15.544.000

Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 3.440.000
Programma	Milieu (4.1.2)	Vreemd vermogen	€ 16.236.000
		Resultaat	€ 429.000
Bestuurlijk belang	PNH blijft bevoegd gezag voor taken die de OD uitvoert. PNH is bestuurlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit die de OD levert aan het bedrijfsleven en de burgers en draagt ook de risico's van slecht functioneren van de OD		
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.		
Eventuele ontwikkelingen/risico's			

14 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

			2019	2020
Vestigingsplaats	Hoorn	Bijdrage Provincie NH	€ 6.833.289	€ 9.073.281
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 3.142.317	€ 5.765.771
Programma	Milieu (4.1.2)	Vreemd vermogen	€ 4.965.698	€ 9.443.491
		Resultaat	€ 31.841	€ 2.797.454
Bestuurlijk belang	PNH blijft bevoegd gezag voor taken die de OD uitvoert. PNH is bestuurlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit die de OD levert aan het bedrijfsleven en de burgers en draagt ook de risico's van slecht functioneren van de OD.			
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

15 Omgevingsdienst IJmond

			2019	2020
Vestigingsplaats	Beverwijk	Bijdrage Provincie NH	€ 818.614	€ 883.492
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 419.249	
Programma	Milieu (4.1.2)	Vreemd vermogen	€ 8.287.440	
		Resultaat	€ 1	
Bestuurlijk belang	PNH blijft bevoegd gezag voor taken die de OD uitvoert. PNH is bestuurlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit die de OD levert aan het bedrijfsleven en de burgers en draagt ook de risico's van slecht functioneren van de OD			
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Privaatrechtelijke rechtspersonen

16 Interprovinciaal Overleg

			2019	2020
Vestigingsplaats	Den Haag	Bijdrage Provincie NH		€ 1.392.656
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 801.481	
Programma	Openbaar bestuur (1.4.2)	Vreemd vermogen	€ 8.281.224	
		Resultaat	€ 801.481	
Bestuurlijk belang	Afstemming en belangenbehartiging			

Publiek doel Belangenbehartiging provincies

Eventuele ontwikkelingen/risico's

17 Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.

			2019	2020
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 206.989	€ 189.297
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 923.981	
Programma	Bereikbaarheid (2.5.1)	Vreemd vermogen	€ 1.481.843	
		Resultaat	€ 923.981	
Bestuurlijk belang	Het samen brengen van het DOVA en NDOV programma en betere afstemming van OV-beleid en delen van kennis en ervaring op de gebieden van OV-netwerken en OV-data.			
Publiek doel	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer voor de reiziger.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

18 Stichting Gooisch Natuurreservaat

			2019	2020
Vestigingsplaats	Hilversum	Bijdrage Provincie NH	€ 801.610	€ 841.460
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 1.894.037	€ 1.562.333
Programma	Groen (6.2.1)	Vreemd vermogen	€ 1.050.231	€ 926.429
		Resultaat	- € 3.215	€ 87.890
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit leden van de verschillende colleges van Burgemeester en Wethouders, en van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. De stemverhouding in het bestuur is als volgt: provincie Noord-Holland 4 stemmen; gemeente Amsterdam 2 stemmen; gemeente Gooise Meren 3 stemmen, gemeente Blaricum 1 stem; gemeente Hilversum 4 stemmen; gemeente Huizen 2 stemmen; gemeente Laren 1 stem. De voorzitter en twee externe deskundigen- bestuursleden hebben elk 1 stem.			
Publiek doel	Beheer Natuurgebied			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

19 Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio

			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlemmermeer	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 43.663.910	
Programma	Ruimte (5.1.2)	Vreemd vermogen	€ 338.213	
		Resultaat	€ -443.651	
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Schiphol: Voorzitter Raad van Toezicht			
Publiek doel	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

20 Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied

			2019	2020
--	--	--	------	------

Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH	€ 60.182
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 280.918
Programma	Ruimte (5.2.3)	Vreemd vermogen	€ 1.239.502
		Resultaat	€ 46.532
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Havens: Voorzitter Bestuursplatform NZKG		
Publiek doel	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied.		
Eventuele ontwikkelingen/risico's			

21 Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.

			2019	2020
Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 24.538.000	
Programma	Ruimte (5.1.1)	Vreemd vermogen	€ 37.160.000	
		Resultaat	€ 1.989.000	
Bestuurlijk belang	8,4%			
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

22 Stichting Voorbereiding Pallas-reactor

			2019	2020
Vestigingsplaats	Schagen	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen		
Programma	Ruimte (5.3.1)	Vreemd vermogen		
		Resultaat		
Bestuurlijk belang	Bijdrage aan de kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland en aan het kenniseconomie-cluster in Petten.			
Publiek doel	Vorbereiding bouw hoge-flux reactor.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Publiekrechtelijke rechtspersonen

23 Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland

			2019	2020
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	53.782.979	
Programma	Milieu (4.1.2)	Vreemd vermogen	1366	
		Resultaat	5.326.537	
Bestuurlijk belang	Wettelijke taak			
Publiek doel	Beheer fonds ten behoeve van de nazorg stortplaatsen.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

3.6 Gondbeleid

Algemeen

Met de inzet van provinciale grondinstrumenten (zoals aankoop, verkoop, beheer en ruil) beoogt de provincie om effectief bij te dragen aan het realiseren van de provinciale doelen zoals natuur, water, mobiliteit, klimaatadaptatie en duurzaamheid. De activiteiten worden uitgevoerd binnen de kaders van de 5e Nota Grondbeleid die in november 2018 door Provinciale Staten is vastgesteld. Daarin is grond(bezit) een middel voor de realisatie van provinciale doelstellingen en nadrukkelijk niet gericht op bijvoorbeeld financieel rendement.

De belangrijkste uitgangspunten van het grondbeleid zijn verwoord in de vier kernwaarden marktconformiteit, transparantie, rechtmatigheid en duurzaamheid. De uitwerking van deze kernwaarden in concreet beleid vindt plaats in de verschillende provinciale meerjarenprogramma's of andere gebiedsgerichte en/of thematische programma's. Geheel conform de filosofie van de Omgevingsvisie is het grondbeleid daarmee flexibel en gericht op maatwerk om effectief in te spelen op actuele ontwikkelingen.

Daarnaast draagt de provincie zorg voor het efficiënt en duurzaam (waardevast) beheren, verhuren en verpachten van gronden in haar eigendom.

Provinciaal grondbezit

De provincie bezit ca. 13.000 hectare grond. Ca. 3.100 ha van deze grond valt binnen de beheergrenzen van de provinciale (vaar)wegen en ca. 7.200 hectare grond is in beheer gegeven aan PWN en Staatsbosbeheer via beheerovereenkomsten. Van de resterende 2.700 ha grond is 1.900 ha verpacht aan in totaal ca. 225 agrariërs. Het overige deel bestaat uit water, kleine incourante percelen, bermen en overhoeken.

De provincie verhuurt ca. 800 ligplaatsen en de grond onder 25 tankstations langs provinciale wegen. Met de verhuur en verpachtingen ontvangt de provincie ongeveer € 2,9 miljoen per jaar.

Van het provinciaal grondbezit staat ca. 2100 ha op de balans voor een totale boekwaarde van ca. € 72 miljoen. In deze gronden maken wij een onderscheid tussen de strategische grondaankopen en de overige materiële vaste activa.

Strategische grondaankopen

Met het krediet 'Strategische grondaankopen' hebben Provinciale Staten het mogelijk gemaakt om, anticiperend op mogelijke ontwikkelingen ten behoeve van provinciale doelen, gronden aan te kopen. In 2016 hebben PS besloten om het krediet de komende 10 tot 15 jaar af te bouwen van € 97 miljoen naar € 20 miljoen, door een jaarlijkse bijstelling bij de jaarrekening. Per 31 december 2020 bestaat het krediet uit een bedrag van € 40 miljoen. Hiervan zit ca. € 25 miljoen 'vast' in de (grond)eigendommen. De belangrijkste mutaties in 2020 betroffen de beoogde verkoop van een deel van het terrein SLP-zuid voor de realisatie van een transformatorstation en de aankoop van 18,5 ha grasland te Burgerbrug en 7 ha bollengrond te Bergen.

Overige materiële vaste activa

Het uitgangspunt is dat de provincie gronden aankoopt ten behoeve van maatschappelijk nut. Met de recent verduidelijkte BBB-regels, komen deze aankopen tegen aankoopwaarde, inclusief bijkomende kosten op de balans en hoeven niet afgewaardeerd te worden. Enkel wanneer er

sprake is van een 'duurzaam lagere (markt)waarde op basis van de huidige bestemming', kan afwaardering plaatsvinden.

Grondverwerving NNN

In dit licht worden voortaan, vanaf 1-1-2019, ook de gronden aangekocht ten behoeve van het NatuurNetwerk Nederland (NNN) op de balans opgenomen tegen de aanschafwaarde (N.B. dit is inclusief overige kosten, zoals notariskosten en eventuele kosten voor volledige schadeloosstelling). In de regel zal bij de uiteindelijke verkoop van NNN-gronden sprake zijn van een lagere verkoopprijs dan de balanswaarde. Deze gronden worden namelijk over het algemeen tegen landbouwwaarde aangekocht en ook in toenemende mate tegen volledige schadeloosstelling. De waarde als natuurgrond is fors lager. Op het moment van verkoop dient een dekking beschikbaar te zijn voor dit waardeverschil. Met de 2^e begrotingswijziging 2020 is hiervoor de reserve Afwaardering Grondaankopen ingesteld. Hierin wordt jaarlijks, bij de 2^e Begrotingswijziging, vanuit de reserve Groen de toekomstige afwaardering van de aangekochte NNN-gronden gestort. Er wordt hierbij uitgegaan van een toekomstige verkoopwaarde voor NNN-gronden van gemiddeld € 1,-/m². In 2020 is in totaal ca. 72 ha aangekocht t.b.v. de NNN, waarmee de balanswaarde van het NNN-eigendom met ca € 7,5 miljoen is toegenomen tot € 13,7 miljoen.

Voorraad en verkoop

De gronden waarvan de provincie voornemens is om ze te verkopen worden onder de Voorraden op de balans gezet. Voor de gronden die hier onder vallen geldt dat er een binnen de organisatie afgestemd verkoopvoornemen is, er een taxatierapport of waardebepaling is opgemaakt én er een opdracht tot verkoop aan een makelaar of andere verkopende partij is gegeven. De boekwaarde van de gronden onder de Voorraad dient lager of gelijk te zijn dan de marktwaarde. Als dit niet het geval is dient er een afwaardering plaats te vinden. In de huidige jaarrekening is dit niet aan de orde.

Perceel	Grond	Boekwaarde per 31-12-2019	Mutaties in 2020	Boekwaarde per 31-12- 2020	Oppervlakte m ² 31-12- 2020
Materiële vaste activa (krediet strategische grondaankopen)					
1. Zonneweide Jaagweg Koggenland (voorheen Distriport)		€ 7.300.000	€ 0	€ 7.300.000	1.122.735
2. Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein, Anna Paulowna		€ 2.011.000	€ 0	€ 2.011.000	165.988
3. Bergweg 30, Bloemendaal (in erfpacht gegeven)		€ 225.807	€ 0	€ 225.807	3.082
4. Perceel Hoofdweg 511, Haarlemmermeer		€ 380.000	€ 0	€ 380.000	48.000
5. Percelen Wieringen (aan- en verkoop in kader van kavelruilingen)		€ 4.333.218	-€ 358.290	€ 3.974.928	829.117
6. NW-deel SLP-zuid, Rijssenhout		€ 9.362.512	-€ 4.557.627	€ 4.804.885	93.789
7. Perceel grond aan de Horndijk, Loosdrecht		€ 170.000	€ 0	€ 170.000	70.500
8. Grasland Parallelweg, Burgerbrug		€ 0	€ 1.073.952	€ 1.073.952	184.730

9. Bollengrond Kolonel Sneepweg, Bergen		€ 0	€ 1.071.708	€ 1.071.708	67.880
Subtotaal		€ 23.782.537	-€ 2.770.257	€ 21.012.280	2.585.821
Overige materiële vaste activa					
10. Percelen voormalig Wieringerrandmeer		€ 5.791.530	€ 0	€ 5.791.530	2.356.275
11. Percelen voormalige beheergrondbank Laag-Holland		€ 1.341.051	-€ 1.690	€ 1.339.361	1.296.619
12. Strategische Gronden Groen (samenvoeging BBL & PASO per 31.12.2019)		€ 25.811.840	-€ 240.242	€ 25.571.598	13.464.626
13. NNN eigendom		€ 6.281.097	€ 7.438.324	€ 13.719.421	1.567.439
Subtotaal		€ 39.225.518	€ 7.196.392	€ 46.421.910	18.684.959
Totalen		€ 63.008.055	€ 4.426.135	€ 67.434.191	21.270.780
Voorraad jaarrekening 2020					
Kamperkade 1 te Schoorl	Strategische Gronden Groen	€ 19.902	€ 0	€ 19.902	-
Spaarndammerdijk 17 te Spaarndam	Strategische Gronden Groen	€ 4.625	€ 0	€ 4.625	-
Dorpsstraat 667 Assendelf	Strategische Gronden Groen	€ 17.760	-€ 17.760	€ 0	-
Polderweg 1 Hippolytushoef (erf)	Percelen voormalig Wieringerrandmeer	€ 12.978	€ 0	€ 12.978	-
ZO-deel SLP-zuid, Rijssenhout (beoogd transformatorstation)	Krediet strategische grondaankopen	€ 0	€ 4.557.627	€ 4.557.627	-
perceel dijkversterking Starnmeer (GRA03I 60 ged.)	Strategische Gronden Groen	€ 0	€ 2.235	€ 2.235	-
Totalen		€ 55.265	€ 4.542.102	€ 4.597.367	-

3.7 Provinciale heffingen

Algemeen

Uit provinciale belastingen en heffingen ontstaan inkomsten, betaald door de inwoners en ondernemers in onze provincie. Met provinciale belastingen en heffingen creëren wij de mogelijkheid aanvullend op onder meer de uitkering uit het Provinciefonds, collectieve voorzieningen, zoals deze in de verschillende programma's zijn opgenomen, te financieren. Bij het heffen gaan wij zo veel mogelijk uit van het profijtbeginsel, waarbij het uitgangspunt is dat degene die profiteert van een voorziening voor die voorziening betaalt. Het profijtbeginsel manifesteert zich sterker bij heffingen (bijvoorbeeld leges) dan bij belastingen (bijvoorbeeld opcenten motorrijtuigenbelasting). De paragraaf Provinciale heffingen geeft de door Provinciale Staten vastgestelde beleidslijnen en te realiseren belastingopbrengsten weer. Bij het heffen wordt rekening gehouden met interne en externe kaders en wet- en regelgeving, waaronder verschillende artikelen uit de Provinciewet (art. 222 t/m 226).

Lastendruk

Provinciale belastingen en heffingen bepalen, zij het in geringe mate, de collectieve lastendruk en zijn dus mede bepalend voor de omvang van het besteedbaar inkomen. Wettelijk mag het bedrag van een provinciale belasting en heffing niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen.

Lokale heffingen moeten overheidsoptreden legitimeren

Wat krijgt de burger en/of het bedrijf terug voor de betaling aan de provincie? Wij streven naar evenwicht tussen het ervaren van overheidsoptreden en de hoogte van de te betalen bijdrage. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat de lokale heffingen maximaal kostendekkend mogen zijn. Bij overtreding van deze regels kan de belastingrechter in een beroepsprocedure de legesverordening onverbindend verklaren. Voor de opcenten motorrijtuigenbelasting wordt het maximum toegestane percentage jaarlijks bepaald door het ministerie.

Tarief opcenten

In het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' is opgenomen dat de provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting niet worden verhoogd. De opcenten motorrijtuigenbelasting zijn in de provincie Noord-Holland voor het laatst in 2009 verhoogd. Noord-Holland is de provincie met het laagste opcententarief motorrijtuigenbelasting.

Provinciale opcenten 2018-2020

Provincie	2018	2019	2020
Drenthe	92,0	92,0	92,0
Flevoland	79,0	79,8	80,6
Friesland	70,0	71,1	87,0
Gelderland	89,2	89,2	87,2
Groningen	89,3	90,4	91,8
Limburg	77,9	77,9	77,9
Noord-Brabant	76,1	76,1	78,0
Noord-Holland	67,9	67,9	67,9

Overijssel	79,9	79,9	79,9
Utrecht	72,6	72,6	73,6
Zeeland	82,3	89,1	89,1
Zuid-Holland	90,4	90,4	90,4
Gemiddeld	80,6	81,4	83,0
Maximum tarief	111,8	113,2	115,0

Kwijtscheldingsbeleid (art. 10 BBV)

Gelet op het karakter van de heffingen van de provincie Noord-Holland voert de provincie Noord-Holland het beleid om geen kwijtschelding toe te passen.

Onderbouwing per heffing

De provincie Noord-Holland kent de volgende provinciale belastingen en heffingen:

- Belastingen: betalingen voor uitvoering van collectieve vormen van dienstverlening met een algemeen belang. De provincie kent provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. De opbrengst van deze belasting is een algemeen dekkingsmiddel.
- Heffingen: betalingen voor uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening. De provincie Noord-Holland kent de grondwaterheffing.
- Leges: betalingen voor individuele dienstverlening van overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. De provincie Noord-Holland kent leges.

Naast de hier genoemde provinciale belastingen en heffingen kent de provincie Noord-Holland ook de nazorgheffing gesloten stortplaatsen. Bij besluit van Gedeputeerde Staten van 21 december 1999 is het fonds nazorg gesloten stortplaatsen opgericht (1999/30499). Het fonds is op grond van artikel 15.47 Wet milieubeheer (Wm) een rechtspersoon en Gedeputeerde Staten zijn belast met het beheer ervan. In het fonds worden de belastingopbrengsten verantwoord, die door de provincie zijn geïnd. Hiertoe hebben Provinciale Staten op 29 maart 1999 de 'Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord-Holland 1999' vastgesteld.

Belastingen: opcenten motorrijtuigenbelasting

Motorrijtuigenbelasting (MRB) wordt geheven over het bezit van een motorvoertuig. De heffing en inning van de MRB, waarop de provinciale opcenten meeliften, wordt verzorgd door de belastingdienst. Bovenop de MRB betalen houders van personenauto's en motoren 'provinciale opcenten'. De provincies stellen zelf hun opcententarief motorrijtuigenbelasting vast. Het maximumtarief is voor 2020 bepaald op 115,0 opcenten. Het huidige tarief in de provincie Noord-Holland bedraagt 67,9 opcenten. Sinds 2016 werkt een verandering in de provinciale belastinggrondslag (bijvoorbeeld de verhuizing van een Groot Wagenparkhouders- /leasebedrijf naar een andere provincie) direct door in de verdeling van het Provinciefonds. Een verandering in deze grondslag heeft echter een egaliserende werking in de uitkering Provinciefonds.

Nazorgheffing gesloten stortplaatsen

In de zogenoemde Leemtewet is op 1 april 1998 een regeling in de Wet milieubeheer opgenomen over de nazorg van operationele stortplaatsen. Dit zijn stortplaatsen waar het storten van

afvalstoffen niet vóór 1 september 1996 is beëindigd. In de Leemtewet is bepaald dat de provincies bestuurlijk en financieel ervoor verantwoordelijk zijn dat deze stortplaatsen na sluiting geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Daartoe dient eeuwigdurende nazorg plaats te vinden. Dit houdt in dat maatregelen genomen dienen te worden om bodembeschermende voorzieningen op gesloten stortplaatsen in stand te houden, te onderhouden, te herstellen en eventueel te vervangen. Voorts dienen de bodembeschermende voorzieningen regelmatig geïnspecteerd en de bodem onder de stortplaats onderzocht te worden. Ter bestrijding van deze kosten is een nazorgheffing ingesteld, die wordt geheven bij de exploitanten van de operationele stortplaatsen. De jaarlijkse heffing wordt vastgelegd in een door Provinciale Staten vast te stellen tarieventabel en berekend aan de hand van het doelvermogen dat aanwezig moet zijn bij sluiting van de stortplaats en het opgebouwde kapitaal in het Nazorgfonds. De heffingen worden in het uitsluitend voor nazorg bestemde Nazorgfonds gestort. Het Nazorgfonds is een bij wet vastgestelde rechtspersoon. In het Nazorgfonds wordt een zodanig kapitaal opgebouwd, dat uit het rendement daarvan de eeuwigdurende nazorg gefinancierd kan worden. Voor het begrotingsjaar 2020 was geen opbrengst geraamd. In 2020 is er een aanslag van € 40.000,- verzonden. De saldi van het Nazorgfonds zijn opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Grondwaterheffing

Sinds 1 januari 2010 is de Grondwaterheffing gebaseerd op de Waterwet. De heffing is uitsluitend bestemd voor de ten laste van de provincie komende kosten voor het grondwaterbeheer, waaronder het tegengaan van verdroging in bepaalde gebieden. Ingaande 2020 zijn heffingsplichtig de onttrekkers (vergunninghouders), die 25.000 m³ of meer grondwater per heffingsjaar oppompen. In 2020 bedroeg de opbrengst van de Grondwaterheffing € 786.000,- (afgerond). Voor 2020 was een opbrengst geraamd van € 800.000,-. In 2020 is er in totaal € 407.237,- uitgegeven aan capaciteitskosten, kosten van beheer en onderhoud van het grondwatermeetnet en onderhoud. Er is een voorziening ingesteld met als doel onnodige fluctuaties van het heffingstarief tegen te gaan. De voorziening is tevens bedoeld om onvoorziene en ontoerekenbare schades te kunnen betalen. Het tarief is in 2010 vastgesteld op € 0,0085 per m³ onttrokken grondwater.

Saldi voorziening grondwaterheffing

Periode	Voorziening grondwaterheffing
1-1-2020	€ 2.013.210
31-12-2020	€ 2.392.020

Leges

Provincies hebben een aantal taken ter zake waarvan individuele diensten worden afgenomen door bewoners of bedrijven. Aan de afnemers van deze diensten worden leges in rekening gebracht ter bekostiging van de aan deze diensten gerelateerde kosten (zoals personeels-, huisvestings- en materiaalkosten). In de tarieventabel behorende bij de legesverordening zijn voor de provincie Noord-Holland tarieven opgenomen voor onder andere het afgeven van vergunningen in het kader van de fysieke leefomgeving (Wet wabo), Waterwet, Wet natuurbescherming en Wegenwet. Uitgangspunt van Provinciale Staten is dat leges kostendekkend zijn.

Provinciale Staten voeren als beleid dat kostendekkendheid in eerste instantie bereikt moet worden door het optimaliseren van efficiency en in tweede instantie door het verhogen van de

tarieven. Dit beleid vereist inzicht in de kostenstructuur, kostenbeheersing en kostentoerekening. Samen met onder andere de uitvoerende organisaties, zoals de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) en de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ODNHN), wordt gewerkt aan het meer inzichtelijk maken van de kostentoerekening van de verschillende legestarieven. Bij de vaststelling van de legesverordening 2020, in december 2019, hebben Provinciale Staten besloten de legestarieven, voor zover die nog niet kostendekkend waren, gefaseerd in drie jaar te verhogen.

Ingaande 2020 zijn voor de eerste maal leges in rekening gebracht voor de vergunningsaanvragen in het kader van de Luchtvaartwet en de Wet natuurbescherming. Voor vergunningsaanvragen van stikstofgerelateerde bedrijven zijn in 2020 geen leges in rekening gebracht. Zowel provinciaal als landelijk is het beleid rond stikstof namelijk nog niet uitgekristalliseerd.

Gevolgen coronacrisis

De coronacrisis had in beperkte mate ook gevolgen voor de opbrengsten leges. Zo waren er minder vergunningsaanvragen voor evenementen (Wegenwet en Wet luchtvaart). Men zocht in 2020 wel meer het water op. Er werden meer vergunningen in het kader van de Waterwegenwet aangevraagd en verstrekt. Voor aanvragers, die als gevolg van de coronacrisis in financiële problemen dreigden te raken, werd vanaf april 2020 een mogelijkheid geboden om de leges in meerdere termijnen te betalen. Wij hebben mogen constateren dat in 2020 geen enkele aanvrager van deze regeling gebruik heeft gemaakt.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet (per 1-1-2022) heeft consequenties voor de legesverordening en tarieventabel. Zo bestaat er bij de invoering van de Omgevingswet de mogelijkheid om (weer) leges te heffen voor aanvragen van een milieuvergunning. Momenteel wordt door verschillende organisaties, waaronder VNG en Omgevingsdienst NL, gewerkt aan een modelverordening die moet aansluiten bij de nieuwe wetgeving. Ambtelijk zijn wij als provincie Noord-Holland bij de verschillende overleggen betrokken. In de loop van 2021 worden Provinciale Staten nader geadviseerd en worden de aangepaste legesverordening 2022 en tarieventabel 2022 ter vaststelling aan Provinciale Staten aangeboden.

Gerealiseerde opbrengsten

De totale opbrengst belastingen en lokale heffingen bedraagt over 2020 € 227,2 miljoen.

Raming/opbrengsten belastingen en heffingen (x € 1 miljoen)

Belasting / Heffing	Jaarrekening 2019	Begroting 2020*	Jaarrekening 2020
Opcenten motorrijtuigenbelasting	218,4	222,7	223,6
Grondwaterheffing	0,8	0,8	0,786
Nazorgfonds	0,0	0,0	0,004
Leges			
* WABO	1,80	1,6	1,8
* niet-WABO	0,70	1,0	1,0
Totaal	221,7	226,1	227,2

t/m laatste begrotingswijziging 2020

Opcenten motorrijtuigenbelasting, raming en resultaat 2020

Tot en met de laatste begrotingswijziging 2020 werd € 222,7 miljoen aan opbrengsten opcenten motorrijtuigenbelasting geraamd. In werkelijkheid is dat € 223,6 miljoen geworden.

Opbrengsten opcenten motorrijtuigenbelasting 2019-2024 (x € 1 miljoen)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Jaarrekening	218,4	223,6				
Begroting	217,1	222,7	225,1	225,1	225,1	225,1

Voor de raming 2021 en volgende jaren wordt uitgegaan van de 'Verwachte opbrengsten opcenten motorrijtuigenbelasting 2021'-opgave belastingdienst 5 januari 2021.

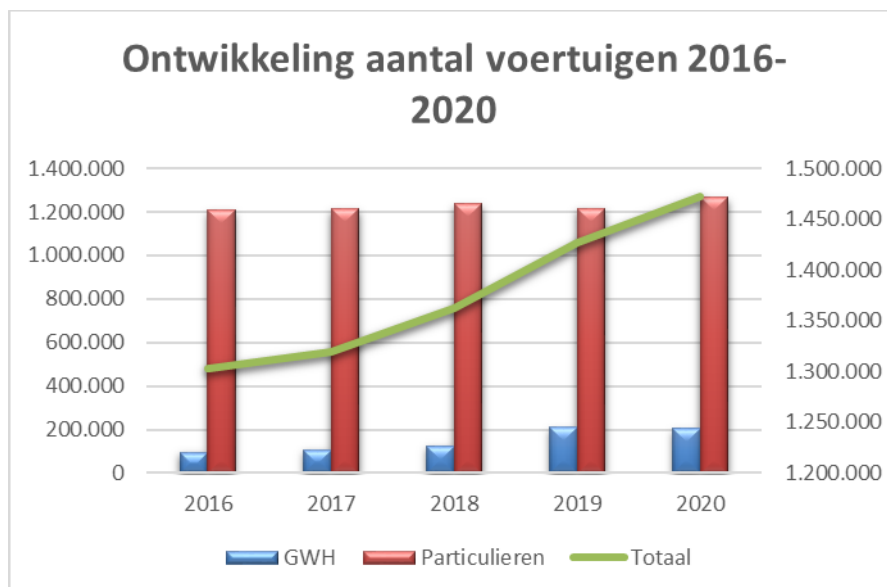
De registratie van gegevens voor de motorrijtuigenbelasting wordt uitgevoerd door het CBM (Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting) en is daarmee een verantwoordelijkheid van het Rijk. Het CBM int de provinciale opcenten en draagt deze aan de provincies af. De provincies hebben geen controlemogelijkheden op deze opdrachten en zijn daarmee informatieafhankelijk van het CBM. De kwaliteit van de informatie over de ontvangen opcenten per provincie is derhalve niet geheel gewaarborgd en aldus blijft enige onzekerheid bestaan over de juistheid en volledigheid van de ontvangen opcenten.

Ontwikkeling aantal voertuigen

Uit het overzicht gerealiseerde opbrengst d.d. 13 januari 2020 blijkt dat de provincie Noord-Holland over 2020 in totaal € 223,6 miljoen aan provinciale opcenten heeft ontvangen. Over de jaren 2018 en 2019 waren de totaalopbrengsten van de provinciale opcenten respectievelijk € 208 miljoen en € 218,4 miljoen.

Deze ontwikkeling is deels het gevolg van een autonome groei van het aantal voertuigen in onze provincie, maar ook het gevolg van een administratieve correctie. Door een administratieve fout van de Kamer van Koophandel bij de registratie van een grootwagenparkhouder (GWH) was deze verplaatst van de provincie Noord-Holland naar de provincie Gelderland. Dat is in 2020 gecorrigeerd en hierdoor zijn +/- 30.000 extra leaseauto's ingeschreven in Noord-Holland.

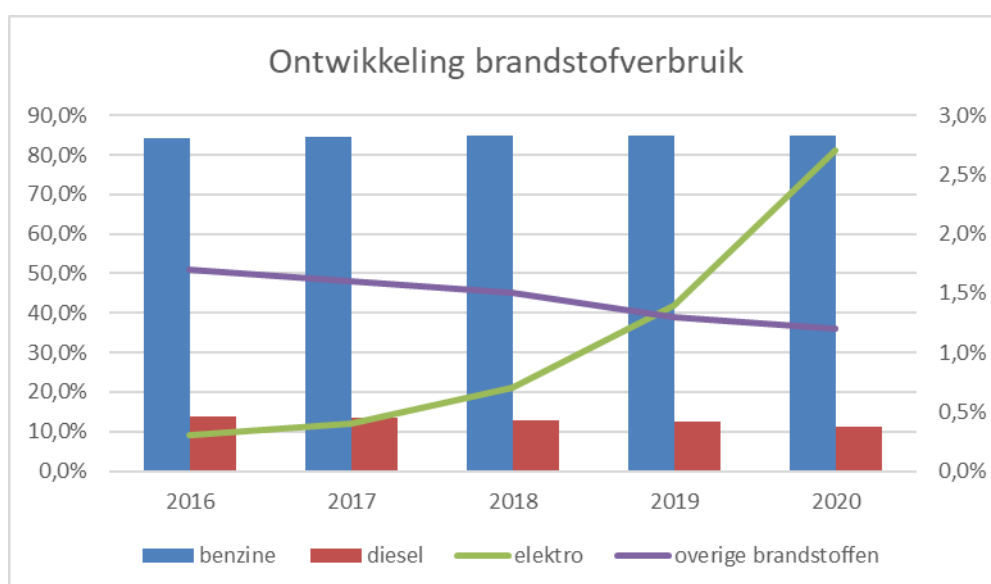
Onderstaande grafiek toont dat het totaal aantal voertuigen in onze provincie is gestegen van 1.295.000 voertuigen eind 2015 naar 1.472.000 voertuigen eind 2020. Bij de leasevoertuigen zien wij een stijging van 95.000 leasevoertuigen in 2016 naar 205.000 leasevoertuigen eind 2020.

De registratie van gegevens voor de motorrijtuigenbelasting wordt uitgevoerd door het CBM (Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting) en is daarmee een verantwoordelijkheid van het Rijk. Het CBM int de provinciale opcenten en draagt deze maandelijks af aan de provincie.

Ontwikkeling brandstofverbruik

In de navolgende grafiek wordt de ontwikkeling van het brandstofverbruik van de voertuigen weergegeven vanaf 2016 tot en met 2020. Het aantal voertuigen dat gebruikmaakt van de brandstof diesel neemt af. Waren er in 2016 nog 180.091 voertuigen die op diesel reden (14% van het totaal aantal voertuigen in Noord-Holland), eind 2020 waren dit er 162.887 (11% van het totaal aantal voertuigen). Bij de elektrische auto's is een stijging te zien. Eind 2016 waren dat er 3.618 (0,3 % van het totaal aantal voertuigen) en eind 2020 40.197 voertuigen (zijnde 2,7 % van het totaal aantal voertuigen). Een ontwikkeling die in de toekomst van invloed kan zijn op de opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting in onze provincie.

Onbenutte belastingcapaciteit

Het maximum aantal opcenten dat provincies in 2020 mochten heffen was 115 opcenten. Eén opcent genereerde in 2020 afgerond € 3,3 miljoen aan opbrengst. De theoretische opbrengst

vanwege onbenutte belastingcapaciteit, mede bepalend voor de provinciale weerstandscapaciteit, kwam in 2020 uit op afgerond € 155,1 miljoen.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

Opbrengst opcenten 2020 (x € 1.000.000)	Opcenten tarief 2020	Opbrengst per opcent (x € 1.000.000)	Maximum opcenten tarief 2020	Maximale opbrengst 2020 (x € 1.000.000)	Onbenutte belastingcapaciteit 2020 (x € 1.000.000)
223,6	67,9	3,3	115,0	378,7	155,1

Financiële kengetallen in relatie met het BBV

	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020
A) Opcenten motorrijtuigenbelasting	67,9	67,9	67,9
B) Landelijke gemiddelde opcenten in het jaar ervoor	81,4	81,4	81,4
C) Aantal opcenten t.o.v. landelijke gemiddelde (A / B) x 100%	83,2%	83,4%	83,4%

Kostendekkendheid leges

De uitvoering van de vergunningverlening en handhaving is onder andere opgedragen aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) en de regionale uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) en is opgenomen in de lumpsum bekostiging.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de kostendekkendheid van de verschillende leges. Aan de hand van de thans beschikbare gegevens menen wij te kunnen concluderen dat de legestarieven (nog) niet kostendekkend zijn, maar ten opzichte van 2019 is er toch sprake van meer 'kostendekkende' tarieven, zij het in geringe mate. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de opbrengst van de leges uiteraard afhankelijk is van het aantal vergunningen dat in 2020 is verstrekt.

Overzicht kostendekkendheid

Tarientabel leges	Uitvoerende organisatie	Baten 2020	Lasten 2020	Kostendekkendheid rekening 2020
WABO	OD NZKG	€ 1.735.946	€ 1.200.128	144,65%
Wegen/waterwegen	provincie Noord-Holland	€ 327.112	€ 590.750	55,37%
Waterwet	OD NZKG	€ 169.241	€ 376.794	44,92%
Wet hygiëne zwembaden	OD NHN	€ 1.105	€ 38.040	2,90%
Ontgrondingenwet	OD NZKG	€ 47.639	€ 61.441	77,54%
Wadloop	provincie Fryslân	€ 27.564	€ 119.441	23,08%
Wet Natuurbescherming	Bij12/faunafonds	€ 289.500	€ 561.600	51,55%
Wet Natuurbescherming	OD NHN	€ 179.350	€ 2.768.489	6,48%
Wet Luchtvaart	OD NZKG	€ 7.102	€ 143.282	4,96%
Overige	provincie Noord-Holland	€ 0	€ 0	0,00%
Totaal provinciale heffingen		€ 2.784.559	€ 5.859.965	

4 Jaarrekening

4.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting

4.1.1 Toelichting per programma

Programma Openbaar bestuur

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 1					Openbaar bestuur	
	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	21.034	23.467	23.444	20.365	3.079	21.542
Baten	-333	-119	-105	-77	-28	-93
Saldo van baten en lasten	20.701	23.348	23.339	20.288	3.051	21.449
Storting reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-2.310	-183	-1.192	-1.153	-39	-1.604
Resultaat	18.391	23.165	22.147	19.135	3.012	19.845

Toelichting

# Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
Lasten		3.079	V	
1 Pensioenvoorziening GS-leden en oud-GS-leden	1.1.2	363	V	
2 Beleidsevaluatie en monitoring	1.1.3	374	V	
3 Scholing en fracties PS	1.1.1	326	V	
4 Bestuurskracht	1.2.1	203	V	
Capaciteitskosten		877	V	
Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		936	V	
Baten		-28	N	
Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-28	N	
Storting		0		
Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		0		
Onttrekking		-39	N	
Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-39	N	

Lasten

1. In de begroting is rekening gehouden met een storting in de pensioenvoorziening voor GS-leden en oud-GS-leden van € 857.000. In werkelijkheid is een lagere storting nodig geweest (€ 494.000). Het voordeel wordt vooral veroorzaakt door het optrekken van de pensioengerechtigde leeftijd naar 68 jaar.
2. In 2020 is minder besteed aan beleidsevaluaties en monitoring doordat
 - a. Meer onderzoeken en evaluaties door de provincie zelf zijn uitgevoerd en een aantal onderzoeken later zijn opgeleverd dan gepland
 - b. De subsidieaanvraag van Amsterdam Smart City niet tijdig is ingediend.
3. Niet het gehele begrote budget ten behoeve van scholing PS- en duo-leden is tot besteding gekomen, omdat er minder gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om een opleiding te volgen. Corona heeft daarbij ook meegespeeld. Voor de fracties PS is minder uitgegeven dan begroot vanwege terugontvangsten van fractievergoedingen door diverse oorzaken.
4. Er is minder subsidie aangevraagd door gemeenten dan verwacht. Deels doordat regionale bijeenkomsten van raadsleden vanwege de COVID-19 maatregelen online zijn gehouden en deels doordat een subsidieaanvraag buiten de termijn is ontvangen. Daarnaast is de opdracht voor onderzoek naar bestuurlijke ecosystemen in Noord-Holland Noord doorgeschoven naar 2021 omdat de benodigde instemming van de regio laat kwam. Ook is de beoogde bijdrage voor Zaanstreek-Waterland doorgeschoven naar 2021 omdat de regio heeft aangegeven geen gebruik te willen maken van een verkenner maar het proces op een andere manier te laten faciliteren.

Programma Bereikbaarheid

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 2					Bereikbaarheid	
	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	175.835	267.118	251.966	230.326	21.639	246.189
Baten	-29.198	-35.857	-13.248	-14.623	1.375	-9.026
Saldo van baten en lasten	146.637	231.261	238.718	215.703	23.015	237.163
Storting reserves	606.496	143.907	216.154	194.160	21.993	123.229
Onttrekking reserves	-269.037	-260.674	-337.305	-296.776	-40.529	-170.534
Resultaat	484.097	114.493	117.566	113.087	4.479	189.858

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		21.639	V	
1	Innovatieprojecten mobiliteit	2.4.2	7.774	V	Resv. Innovatieprojecten mobiliteit
2	Variabel onderhoud wegen	2.3.2	6.530	V	Resv. Groot onderhoud wegen
3	Subsidies ov infrastructuur	2.1.2	-4.105	N	2,3 mln: Resv. Uitvoeren mobiliteitsbeleid & 1,8 mln. Baten (1)
4	Kapitaallasten PMI wegen	2.2.1	2.082	V	
5	Subsidies Fiets	2.1.2	-1.274	N	0,9 mln: Resv. Uitvoeren mobiliteitsbeleid 0,4 mln: Baten (5)
6	Gladheidsbestrijding	2.4.1	1.055	V	
7	Subsidies weginfrastructuur	2.1.2	1.046	V	Resv. Uitvoeren mobiliteitsbeleid
8	Openbaar vervoer projecten/regelingen	2.5.1	997	V	Resv. OV projecten
9	Kapitaallasten PMO wegen	2.3.2	913	V	
10	Vast onderhoud wegen	2.4.1	897	V	
11	OV concessies	2.5.1	-847	N	Resv. OV projecten & Baten (2)
12	Vast onderhoud vaarwegen	2.4.1	-688	N	
13	Kleine wegenwerken	2.1.2	661	V	Baten (4)
14	Gebiedscontracten vaarwegen	2.3.3	-620	N	Resv. Groot onderhoud vaarwegen
15	Verkeersmanagement	2.4.1	580	V	
16	Strategisch en algemeen beheer wegen	2.3.2	559	V	Resv. Groot onderhoud wegen
17	Projecten voor derden wegen	2.3.2	544	V	Baten (3)

18	Beheer vaarwegen	2.3.3	473	V	
19	Strategisch en algemeen beheer vaarwegen	2.3.3	427	V	Resv. Groot onderhoud vaarwegen
20	Variabel onderhoud vaarwegen	2.3.3	325	V	Resv. Groot onderhoud vaarwegen
21	Kapitaallasten vaarwegen	2.3.3	324	V	
22	Steunpunten (vaar)wegen	2.4.1	267	V	
23	Grass2Grit	2.4.1	-261	N	
	Capaciteitskosten		2.923	V	
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		1.057	V	
Baten			1.375	V	
1	Bijdrage Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland	2.1.2	1.764	V	
2	Beschikbaarheidsvergoeding OV 2020	2.5.1	1.644	V	
3	Projecten voor derden wegen	2.3.2	-1.512	N	
4	Kleine wegenwerken	2.2.1	-722	N	
5	Bijdrage Rijk snelfietsroutes	2.1.2	416	V	
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		-215	N	
Stortingen			21.993	V	
1.	Lagere stortingen reserve kapitaallasten Kunstwerken	2.3.2	7.241	V	
2	Lagere storingen reserve kapitaallasten Innovatieprojecten mobiliteit	2.2.1	5.891	V	
3	Lagere storing reserve kapitaallasten OV	2.2.1	5.428	V	
4	Lagere storing reserve kapitaallasten wegen	2.2.1	3.777	V	
5	Hogere storing reserve kapitaallasten vaarwegen	2.3.3	-541	N	
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		197	V	
...	Onttrekkingen		-40.529	N	
1	Lagere onttrekking reserve innovatieprojecten mobiliteit	2.4.2	-13.806	N	
2	Lagere onttrekking reserve ontwikkelen provinciale infrastructuur	2.2.1	-10.295	N	
3	Lagere onttrekking reserve Groot onderhoud wegen	2.3.2	-7.593	N	
4	Lagere onttrekking reserve investeringen Kunstwerken	2.3.2	-7.241	N	
5	Lagere onttrekking reserve openbaar vervoer projecten	2.5.1	-1.815	N	
6	Hogere onttrekking reserve groot onderhoud vaarwegen	2.3.3	466	V	
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		-221	N	

Lasten

1. De uitgaven aan innovatieprojecten mobiliteit zijn € 7,8 mln. lager dan begroot. Deze afwijking is grotendeels veroorzaakt doordat voor het vervangen van de verlichting door LED verlichting nog ten onrechte € 6 mln. stond begroot. De uitgaven voor LED verlichting lopen via een investeringskrediet en komen dus niet ten laste van 2020. Als gevolg van de pandemie is bij de innovatieprojecten duurzaamheid heel veel stilgevallen cq. is vertraging opgetreden. Bijna alle samenwerkingen zijn met universiteiten en die waren lange tijd dicht. Dit betekent een lagere uitgave in 2020 van € 375.000. Daarnaast is ten opzichte van de laatste begrotingswijziging is nog € 769.000 minder uitgegeven dan begroot. Met name door technische problemen gaat de uitrol van de iVRI veel trager dan gedacht, en de projecten met Nissan hebben vertraging opgelopen. Een en ander is nog versterkt door de coronacrisis.
2. Voor het groot onderhoud wegen is minder uitgegeven dan begroot door niet uitgevoerd werk in 2020. Verwachting is dat de werkzaamheden komend jaar worden uitgevoerd. Als gevolg van de uitloop van investeringsprojecten is de bijdrage van vervangingsreserve later.
3. Er is € 4,1 miljoen meer besteed aan subsidies ten behoeve van het openbaar vervoer dan begroot. Hier tegenover staat dat er ook € 1,8 miljoen meer aan bijdragen derden is ontvangen. Het betreft de volgende afwijkingen ten opzichte van de begroting:
 - a. Aan Subsidies OV-projecten (algemeen) is € 3,4 miljoen meer besteed (nadeel), omdat bij de Laatste begrotingswijziging 2020 € 3,5 miljoen is afgeraamd. De reden was de historische trend van onderbestedingen op subsidie OV-projecten, maar achteraf was dit niet nodig geweest.
 - b. Aan Bereikbaarheid Kust Zuid-Kennemerland is € 1,8 miljoen meer besteed (nadeel) en tevens € 1,8 miljoen extra baten ontvangen (voordeel), zie Baten 3. Dit komt doordat de lasten en baten van de bijdragen van derden via de begroting verantwoord dienen te worden in plaats van via de balans, zoals bij het opstellen van de begroting 2020 was verondersteld.
 - c. Aan Investeringsagenda OV is € 863.000 minder besteed (voordeel) aan de doorstromingsmaatregelen voor het openbaar vervoer, doordat de subsidieaanvragen uiteindelijk minder omvangrijk bleken te zijn dan vooraf was ingeschat.
 - d. Aan Zuid-as Dok is € 233.000 minder besteed (voordeel), doordat het werkelijke vastgestelde index percentage lager uitpakte dan in 2020 was begroot.
4. Aan Kapitaallasten PMI-wegen is € 2,1 miljoen minder besteed (voordeel) aan de realisatie van weginfrastructuur. De kapitaallasten van de investeringsprojecten (afschrijvingstermijn 50 jaar) gaan in op het jaar volgend op in gebruik name. Doordat een aantal projecten vertraging hebben opgelopen zijn de kapitaallasten lager.
5. Aan subsidies voor fietsinfrastructuur is € 1,3 miljoen meer besteed dan begroot. Door het succes van de uitvoeringsregeling, konden meer subsidies worden verleend dan verwacht. Hier tegenover staat ook een hogere specifieke rijksbijdrage voor snelfietsroutes van € 0,2 mln. De resterende € 1,1 mln. wordt gedekt vanuit de reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden.
6. De uitgaven aan gladheidsbestrijding zijn € 1,1 miljoen lager dan begroot. Dit komt door de zachte winter in 2020. Hierdoor is er minder zout aangekocht en gladheidmiddelen. Verder is buiten de contract uitbetalingen in de gebieden, geen extra kosten gemaakt in variabel onderhoud voor de gladheidsbestrijding wegen.
7. Aan subsidies infrastructuur is per saldo € 710.000 minder besteed dan begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt door een aantal terugontvangen subsidies uit voorgaande jaren

- vanuit de uitvoeringsregeling kleine infrastructuur. Daarnaast is minder vergoeding aan connexxion betaald voor omrijkosten als gevolg van wegwerkzaamheden.
8. Per saldo is € 1,0 mln. minder besteed aan verschillende OV regelingen/projecten. Het betreffen de volgende afwijkingen ten opzichte van de begroting:
 - a. Uitvoeringsregeling haltevoorzieningen is € 294.000 lager vastgestelde subsidies uit voorgaande jaren
 - b. Inzet boete geld OV concessies: € 350.000 minder besteed als gevolg van de uitgestelde bestedingen vanwege de coronacrisis.
 - c. Haltere reparatie en kleine werken: € 135.000 minder besteed omdat er minder reparaties nodig waren dan verwacht.
 - d. OV-visie: aan marketing en marktonderzoek is € 200.000 minder besteed als gevolg van uitgestelde bestedingen vanwege de coronacrisis.
 9. De kapitaallasten PMO wegen zijn € 0,9 mln. lager dan begroot.
 10. Aan vast onderhoud wegen is € 0,9 mln minder besteed dan begroot. De belangrijkste redenen van de onderbesteding is dat ivm aanbesteding energie (Vattenfall) de realisatie stuk lager is dan verwacht in de begroting vanuit historisch oogpunt.
 11. De uitgaven voor de OV concessies zijn € 0,8 mln hoger dan begroot. Het betreft de volgende afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting:
 - a. Aan Beschikbaarheidsvergoeding OV 2020 is € 1,6 miljoen meer besteed als gevolg van de coronacrisis (en tevens € 1,6 miljoen extra baten ontvangen van het Rijk (zie de baten). De beschikbaarheidsvergoeding OV 2020 is een vergoeding van het Rijk aan vervoerders voor niet ontvangen reizigersopbrengsten als gevolg van de opgelegde Corona beperkingen in het openbaar vervoer en deze voeren wij namens het Rijk uit. In de begroting was een inschatting opgenomen en na herberekening in november 2020 bleek de aanvraag van de vervoerder en de daaropvolgende beschikking hoger uit te vallen.
 - b. Aan OV exploitatie is in totaal €549.000 minder besteed aan subsidies voor de concessieregio's Noord-Holland Noord (NHN), Haarlem-IJmond (HIJ) en Gooi en Vechtstreek (G+V). De totale subsidie in 2020 was geraamd op € 50,0 miljoen, waardoor de onderbesteding 1,10% bedraagt. De reden is dat het definitieve indexcijfer lager is uitgevallen dan de prognose en er geen bonussen zijn uitgekeerd.
 - c. Aan bonus/malus is € 200.000 minder besteed uit het opgebouwde Bonus/Malus fonds als gevolg van uitgestelde bestedingen vanwege de coronacrisis.
 12. De kosten voor het vast onderhoud van de vaarwegen zijn € 0,7 mln hoger dan begroot. De overschrijding is veroorzaakt door de afkoopsom van Trigion die stukken hoger was dan begroot. Ten tweede kosten die niet begroot waren, zoals nacalculatie Trigion op uren en prijsindexatie waren in de begroting niet meegenomen. Verder kosten van brugbediening Zaandam gemeente waren niet begroot.
 13. Aan Kleine Wegenwerken is € 661.000 minder besteed (voordeel) aan kleine infrastructurele werken (en tevens € 722.000 minder baten ontvangen (nadeel), zie Baten 4), omdat het project P+R Getsewoud (met financiering van de Vervoerregio) pas in 2021 (in plaats van 2020) tot uitvoering zal komen.
 14. De kosten voor het onderhoud van de vaarwegen via de gebiedscontracten zijn € 0,6 mln. hoger dan begroot. Bij gebiedscontracten vaarwegen variabel onderhoud is bij laatste begrotingswijziging € 1,3 mln. uit begroting gehaald (doorgeschoven) maar er zijn toch uitgaven gedaan voor realisatie voor Burg. Visserbrug.
 15. De uitgaven ten behoeve van het verkeersmanagement zijn € 0,6 mln lager. Verkeersmanagement heeft 2 items, namelijk Smart Mobility (SMO) en regionale

samenwerking met andere overheden. Bij SMO is de doorberekening naar projecten van de verkeersleiders(SVK) veel hoger geweest dan de voorgaande jaren. Bij de regionale samenwerking (waarvan PNH budgetbeheerder is) is door Corona de gezamenlijke stand op de Intertraffic in de RAI niet doorgegaan, idem voor het regionale symposium. Ook het hiervoor ingezette Maas Spel behoefde geen aanpassingen. Het regionale Regieteam (eigenaar budget) heeft 21 september 2020 besloten een deel van het budget voor Mobiliteitsdata - Data Top 15 over te hevelen naar 2021, zodat dit jaar meer activiteiten kunnen plaatsvinden. Dit overigens in overeenstemming met het Opdrachtgeversberaad voor Data Top 15.

16. Voor het strategisch en algemeen beheer van de wegen was € 0,6 mln minder nodig dan begroot. Door COVID-19 is sprake van vertraging in een aantal projecten, zoals in het ERA-PNH project en het programma integrale veiligheid. BIM is gestopt door andere landelijke ontwikkelingen. Met betrekking tot Inspectie Kunstwerken Vaarwegen is er minder geïnspecteerd dan gemiddeld.
17. Er is € 0,5 mln. minder besteed aan projecten voor derden wegen. Hier staat eenzelfde bedrag aan lagere bijdragen derden tegenover.
18. De kosten voor het beheer van de vaarwegen zijn € 0,5 mln. lager dan begroot door lagere kosten door factuur HHR Hollands Noorderkwartier geboekt in 2021.
19. Voor het strategisch en algemeen beheer van de vaarwegen was € 0,4 mln. minder nodig dan begroot. Dit komt deels door vertragingen als gevolg van Covid-19. Op inspectie oevers is er minder dan gemiddeld geïnspecteerd en is de voorbereiding van het onderhoudscontract 24-uurs bediening deels door geschoven naar 2021.
20. De uitgaven voor het variabel onderhoud van de vaarwegen zijn € 0,3 mln. lager dan begroot door vertraagd opstarten baggeren Amstel K17.
21. De kapitaallasten vaarwegen zijn € 0,3 mln. lager dan begroot.
22. De kosten voor de steunpunten (vaar)wegen zijn € 0,3 mln. lager dan begroot. Dit komt doordat de verschuiving van Groot Onderhoud Panden en Overige locaties is doorgeschoven naar 2021.
23. Voor het project Grass2Grit is in 2020 € 0,3 mln meer besteed dan begroot, dit heeft te maken dat Grass2Grit een Europese subsidie project is die loopt van 2018 tem 2023. De totale project begroting is 2.6 mio de eindprognose van dit project is nu ook 2.6 mio.. De aangegeven 0,3 mln overschrijding komt dat het ten opzichte van een kasritme begroting van dit jaar is gezet. In de afgelopen jaren is er minder uitgegeven en dit jaar meer uit gegeven. De kosten worden 3 keer in de project periode verantwoordt zodat we de kosten gedeeltelijk terugkrijgen.

Baten

1. Aan Bereikbaarheid kust Zuid Kennemerland is € 1,8 miljoen meer aan bijdragen van derden ontvangen dan begroot. Dit verschil is veroorzaakt doordat de lasten en baten van de bijdragen van derden via de begroting verantwoord dienen te worden in plaats van via de balans, zoals bij het opstellen van de begroting 2020 was verondersteld.
2. Aan Beschikbaarheidsvergoeding OV 2020 is € 1,6 miljoen meer baten ontvangen van het Rijk. Conform de afspraken met het Rijk, die de vergoeding aan de provincie als concessieverlener heeft uitgekeerd, heeft de provincie het totale bedrag aan de vervoerder overgemaakt.
3. De bijdragen voor de projecten van derden zijn € 1,5 mln. lager dan begroot. Uit analyse blijkt dat de lasten volledig zijn gefactureerd, en de verschillen zijn ontstaan door opgelopen vertragingen.
4. Aan Kleine Werken is € 722.000 minder baten ontvangen, omdat voor het project P+R Getsewoud geen bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam (VRA) is ontvangen zoals was

begroot. Het betreft hier een project dat de provincie op verzoek van de VRA uitvoert, waarbij de VRA 95% van de kosten betaald en de provincie 5%. De realisatie van het project, en daarmee het verstrekken van de bijdrage door de VRA, is vertraagd naar 2021.

5. De verantwoorde bijdrage van het Rijk vanuit de specifieke uitkering snelfietsroutes is € 0,5 mln. hoger dan begroot.

Stortingen

1. In 2020 is er € 7,2 miljoen minder gestort in de reserve kapitaallasten Kunstwerken vanuit de reserve investeringen kunstwerken dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld.
2. In 2020 is er € 5,9 miljoen minder gestort in de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit vanuit de reserve innovatieprojecten mobiliteit dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld. Het project Led verlichting betreft een investering. Ter dekking van de toekomstige afschrijvingen vindt overheveling plaats van de reserve innovatieprojecten mobiliteit naar de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit. De verwachting was dat het project ter grootte van € 6.500.000 in 2020 afgerond zou worden, echter ook hier is flinke vertraging opgetreden. Uitgegeven is € 609.000, waardoor de begrote overheveling in 2020 lager uitvalt.
3. In 2020 is er € 5,4 miljoen minder gestort in de reserve kapitaallasten OV-infrastructuur vanuit de reserve Ontwikkeling provinciale infrastructuur dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld.
4. In 2020 is er € 3,8 miljoen minder gestort in de reserve kapitaallasten wegen vanuit de reserve Ontwikkeling provinciale infrastructuur dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld.
5. In 2020 is er € 0,5 miljoen meer gestort in de reserve kapitaallasten vaarwegen vanuit de reserve Groot onderhoud vaarwegen dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld.

Onttrekkingen

1. De lagere onttrekking aan de reserve innovatieprojecten mobiliteit is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten en de lagere overheveling vanuit deze reserve naar de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit zoals verklaard bij de stortingen.
2. De lagere onttrekking aan de reserve Ontwikkelen provinciale infrastructuur is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten en de lagere overheveling vanuit deze reserve naar de reserve kapitaallasten wegen en de reserve kapitaallasten OV zoals verklaard bij de stortingen.
3. De lagere onttrekking aan de reserve Groot onderhoud wegen is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten.
4. De lagere onttrekking aan de reserve Investerings Kunstwerken is het gevolg van de lagere overheveling vanuit deze reserve naar de reserve kapitaallasten kunstwerken zoals verklaard bij de stortingen.
5. De lagere onttrekking aan de OV projecten is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten.

6. De hogere onttrekking aan de Groot onderhoud vaarwegen is het gevolg van de hogere overheveling vanuit deze reserve naar de reserve kapitaallasten vaarwegen zoals verklaard bij de stortingen en de lagere uitgaven vanuit de reserve zoals verklaard bij de lasten.

Programma Water

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 3						Water
	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	7.581	6.601	7.039	6.299	740	8.037
Baten	-1.737	-1.025	-1.493	-1.315	-178	-938
Saldo van baten en lasten	5.844	5.576	5.546	4.984	562	7.099
Stortingen reserves	15.894	3.150	3.940	3.940	0	2.662
Onttrekking reserves	-2.908	-2.750	-5.434	-5.018	-416	-6.252
Resultaat	18.829	5.976	4.052	3.907	145	3.509

Toelichting

Specificatie		OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
Lasten			740	V	
1	Meekoppelkansen	3.1.2	252	V	Reserve Meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		488	V	
Baten			-178	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ € 250.000		-178	N	
Stortingen			0		
	Overige verschillen afzonderlijk ≤€250.000		0		
Onttrekking			-416	N	
1	Reserve Meekoppelkansen	3.1.2	-248	N	Lasten nr. 1
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-168	N	

Lasten

1. In 2020 is ingezet op het vaststellen door GS van het Ambitieprogramma Ruimtelijk Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam (APRK). De besluitvorming was voorzien voor augustus, maar doordat er met 13 partijen moest worden afgestemd, wat door de coronamaatregelen meer tijd

kostte, heeft de besluitvorming over het APRK door GS plaatsgevonden op 15 december 2020. Deelnemende partijen is gevraagd in het 1e kwartaal van 2021 het APRK ook in hun bestuur of directie vast te stellen. Omdat er eerst bestuurlijke vaststelling door alle partijen van het APRK gewenst was, bleek er voor de voorbereiding van projecten in 2020 minder procesgeld ingezet te zijn dan voorzien.

Onttrekkingen

1. zie Lasten nr. 1

Programma Milieu

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 4						Milieu
	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	52.140	35.636	48.134	46.856	1.277	48.320
Baten	-3.508	-2.750	-2.911	-2.955	44	-2.635
Saldo van baten en lasten	48.632	32.886	45.223	43.902	1.321	45.685
Stortingen reserves	40.537	14.569	20.353	20.135	218	14.169
Onttrekking reserves	-14.274	-3.049	-12.623	-11.455	-1.168	-15.901
Resultaat	74.894	44.406	52.953	52.582	370	43.953

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
Lasten			1.277	V	
1	Omgevingsdiensten	4.1.5	783	V	
2	Opwekking eigen infra-areaal	4.2.1	320	V	Reserve energietransitie
3	Gezonde Leefomgeving bevorderen	4.1.6	317	V	Reserve Gezonde Leefomgeving
4	Storting voorziening Gebiedsgericht Grondwaterbeheer 't Gooi	4.1.3	-564	N	
5	Diverse projecten bodemsanering	4.1.3	324	V	Reserve Bodemsanering (2)
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		97	V	
Baten			44	V	
1	Leges, dwangsommen WABO	4.1.5	273	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-229	N	
Stortingen			218	V	
1	Reserve Energietransitie	4.2.1	425	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤		-207	N	

€250.000				
Onttrekking		-1.168	N	
1	Reserve energietransitie	4.2.1	-377	N Lasten (2)
2	Reserve Bodemsanering	4.1.3	-324	N Lasten (5)
Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-467	N	

Lasten

1. Door de verhoogde inzet van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied op het dossier Tata Steel was het in 2020 nog niet mogelijk inzet te plegen voor het digitaliseren van vergunningverlening. Daarnaast is minder besteed aan de bijzondere opdrachten (zoals HOV 't Gooi, Markermeerdijken, Zeesluizen IJmuiden) door vertraging bij deze projecten. Bij Zeesluizen betreft dit aanpassingen in de constructie van de deurkassen, bij Markermeerdijken ging het om bezwaar- en beroepsprocedures met een uitspraak van de Raad van State en bij HOV 't Gooi door de bouw van een tunnel. Bij de start van deze projecten zijn leges ontvangen.
2. Verwachting was om in 2020 een opdracht van € 320.000 te verstrekken voor plaatsen van zonnepanelen op tunnels. Door vertraging in opdrachtverstrekking heeft dit plaatsgevonden begin 2021.
3. De verlenging van de contracten met de GGD's en TNO voor monitoring van luchtkwaliteit is uitgesteld naar 2021 (€ 200.000). Daarnaast zijn de kosten voor vervanging van het luchtmeetnet ten laste gebracht voor het budget voor luchtkwaliteit in OD 4.1.1 in plaats van de reserve.
4. Gebleken is dat in voorgaande jaren enkele projecten ten onrechte ten laste zijn gekomen van de voorziening Gebiedsgericht Grondwaterbeheer 't Gooi (GBG). Door onttrekking aan de reserve bodemsanering ten gunste van de voorziening GBG is dit hersteld.
5. De prognose voor diverse bodemsaneringsprojecten en subsidies was voor 2020 in totaal € 3,9 miljoen. De werkelijke uitgaven vielen met € 3,56 miljoen wat lager uit. Er zijn minder subsidies aangevraagd dan verwacht. Het inschatten van subsidies met betrekking tot bodemsanering blijft altijd lastig omdat we hier geen sturing op hebben. Hiertegenover staat een lagere onttrekking aan de reserve bodemsanering, waardoor de middelen beschikbaar blijven voor dit doel.

Baten

1. Als gevolg van de toename van het aantal afgegeven vergunningen in de tweede helft van het jaar zijn meer Wabo leges ontvangen. Daarnaast zijn in het kader van handhaving meer dwangsommen opgelegd dan verwacht.

Stortingen

1. Provincie Noord-Holland werkt met Provincie Flevoland samen voor het seismisch onderzoek (onderzoek naar aardwarmte). Hiervoor wordt een bijdrage ontvangen van de Provincie Flevoland, waarvan de € 425.000 onderdeel is. De opdracht voor de eerste proefboring is verstrekt in 2021 in plaats van 2020 en daarom is deze € 425.000 opgenomen als vooruit ontvangen bijdragen in plaats van gestort in de reserve.

Onttrekkingen

1. Zie lasten #1 en onderbesteding op energie neutraal maken van eigen organisatie. De onderbesteding is ontstaan doordat de aanpassing die plaats zouden vinden bij Huis van Hilde om de gasketel te vervangen door een warmtepomp niet zijn doorgevoerd. Het plaatsen van een (extra) warmtepomp bleek technisch niet mogelijk. In 2021 wordt nu onderzoek gedaan naar een andere oplossing voor het gasloos maken van Huis van Hilde. Daarnaast is de uitvoering van isolerende maatregelen in de Dokterswoning verschoven van eind 2020 naar eerste half jaar 2021.
2. Zie lasten nr. 5

Programma Ruimte

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 5						Ruimte
	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	88.349	46.138	49.565	44.319	5.246	40.931
Baten	-16.862	-9.317	-9.827	-12.970	3.143	-9.365
Saldo van baten en lasten	71.487	36.821	39.738	31.349	8.389	31.566
Storting reserves	67.896	16.348	24.967	24.966	0	12.450
Onttrekking reserves	-35.466	-14.710	-23.326	-16.003	-7.323	-22.572
Resultaat	103.917	38.459	41.379	40.312	1.066	21.444

Toelichting

Specificatie		OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
Lasten			5.246	V	
1	Europese Landbouw projecten	5.3.5	1.086	V	Reserve Europese Projecten Landbouw
2	PDENH	5.3.2	-711	N	
3	Verkoop onroerend goed	5.2.5	828	V	Zie baten #2
4	Woningbouw	5.4.2	698	V	Reserve woningbouw
5	COLNH	5.3.2	567	V	Zie baten #1 en Reserve MKB
6	Breedband	5.3.1	477	V	
7	Regionale Economie	5.3.1	406	V	
8	Beheer onroerend goed (onderhoud)	5.2.5	340	V	
9	Omgevingswet & -visie	5.1.1	288	V	
10	Ruimtelijke ontwikkeling	5.2.4	258	V	
11	HIRB	5.3.1	173	V	Reserve herstructurering bedrijventerrein
12	MRA	5.3.2	100	V	
13	Smart Hub Industrie	5.3.2	71	V	

	Capaciteit		430	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		235	V	
	Baten		3.143	V	
1	MIT bijdrage van EKZ ontvangen	5.3.2	4.012	V	
2	Verkopen grond	5.2.5	-1.009	N	
3	Energiehaven: ontvangen bijdragen	5.2.3	521	V	Dekking deels vanuit Reserve Ontwikkeling havencomplexen
4	Huurinkomsten	5.2.5	-416	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		305	V	
	Stortingen		0		
	Geen verschillen boven > € 250.000		0		
	Onttrekking		-7.323	N	
1	Reserve MKB	5.3.2	-4.763	N	
2	Reserve Europese Projecten Landbouw	5.3.5	-1.086	N	
3	Reserve Woningbouw	5.4.2	-698	N	
4	Reserve Ontwikkeling havencomplexen	5.2.3	-281	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-495	N	

Lasten

1. Als onderdeel van POP3 was een bedrag gereserveerd aan cofinanciering en garantie voor een lopend project. Deze reservering is in 2020 niet meer van toepassing op programma Ruimte.
2. Aanvullende verliesvoorziening voor de deelneming in PDENH op basis van de definitieve jaarstukken 2020 van PDENH geboekt. Deze aanvullende verliesvoorziening was niet begroot.
3. Doordat er minder verkopen hebben plaatsgevonden dan geraamd (zie bij baten #2), is er ook een lager bedrag van de balans afgeboekt voor verkochte grond en zijn er ook minder bijkomende verkoopkosten.
4. De subsidie buiten uitvoeringsregeling aan de gemeente Haarlem voor het Koepelterrein (behoud en verduurzamen van het Rijksmonument tot een academische campusomgeving met de bouw van 350 sociale woningen) is in 2020 nog niet verleend omdat de aanvraag nog aangescherpt moest worden. Daarnaast is meer subsidie verleend dan verwacht op grond van de Uvr subsidie versnelling woningbouw gemeenten Noord-Holland 2019. Het subsidieplafond is daardoor niet overschreden.
5. Bij de voorgestelde aanpak voor COLNH regeling was een deel van het budget geraamd voor pilots voor vast-draadloze oplossingen. Door actuele inzichten bleken deze niet te voldoen noch door de provincie te hoeven gefinancierd. Het budget dat wel besteed is, is gebruikt voor ondersteunende activiteiten van initiatieven.

6. Proceskosten ter dekken voor het afronden van het breedband traject en invulling geven aan de restopgave (daar waar de markt de aanleg nog niet heeft opgepakt) zijn vooralsnog voor lager uitgevallen.
7. Omdat er in 2020 extra ambtelijke capaciteit is ingezet op beleidsontwikkeling (waaronder datacenterstrategie) en herontwerpen van planning van subsidieprogramma's (vanwege corona) was er minder capaciteit beschikbaar voor het uitzetten van onderzoek/uitbestedingen.
8. Aan onderhoud e.d. is minder uitgegeven. Met name omdat i.v.m. corona inspecties t.b.v (groot) onderhoud zijn getemporeerd.
9. Omdat we met betrekking tot het Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) nog in de transitiefase zitten en er nog geen sprake is van in beheer name, zijn voor het beheer geen kosten gemaakt. Daarnaast zijn bijeenkomsten voor de Omgevingsverordening wegens de COVID-19 maatregelen niet doorgegaan.
10. Meerdere onderzoeken op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling in relatie tot omgevingsvisie zijn vertraagd door corona. Dit heeft geleid tot lagere uitgaven dan begroot.
11. Opgenomen verplichtingen met betrekking tot HIRB Subsidies vorige jaren zijn vrij gevallen. Als gevolg van verschillende redenen hoeft er voor deze posten geen verplichting meer aangehouden worden.
12. De Provincie heeft Muntinga & Company BV opdracht verstrekt om werkzaamheden uit te voeren voor het kwartiermakerschap Invest-MRA, conform de afspraken die gemaakt zijn met de gemeente Amsterdam, de Provincie Noord-Holland en het MRA-bureau draagt de gemeente Amsterdam hieraan bij.
13. De kosten voor de omgevingsmanager en communicatiemanager van FME omtrent het Smart Industry Project zijn van 2020 naar 2021 verplaatst omdat hun werkzaamheden ook in 2021 plaatsvinden.

Baten

1. EKZ heeft bijdrage MIT regeling gestort, betreft tweede tranche 2019 en eerste tranche 2020, deze stond niet begroot.
2. Een aantal geplande verkopen konden niet meer in 2020 worden gerealiseerd en zijn doorgeschoven naar 2021.
3. PNH is penvoerder voor het consortium dat is opgericht voor het opzetten van de Energiehaven. In 2017 tot en met 2020 zijn voorbereidingskosten gemaakt. Eind 2020 is besloten de consortium partners te gaan verzoeken een bijdrage te verstrekken in plaats van deze op een later moment door te berekenen aan de nieuwe BV.
4. Voor één huurder zijn de inkomsten abusievelijk dubbel geraamd.

Onttrekkingen

1. Zie lasten #5 en baten #1
1. Zie lasten #1
2. Zie lasten #4
3. Zie baten#3 – de baten van 2017 tot en met 2019 zijn vrij gevallen in de algemene middelen. De baten van 2020 zijn toegevoegd aan de reserve.

Programma Groen

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 6						Groen
	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	63.529	91.449	74.619	66.934	7.684	98.182
Baten	-9.681	-558	-1.945	-2.391	446	-2.760
Saldo van baten en lasten	53.847	90.891	72.674	64.543	8.130	95.422
Stortingen reserves	62.322	30.083	35.711	35.012	699	36.880
Onttrekking reserves	-53.071	-51.864	-37.129	-31.304	-5.825	-58.727
Resultaat	63.098	69.110	71.256	68.251	3.004	73.575

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
Lasten			7.684	V	
1	Reserve Groen / PNO	6.1.1	4.494	V	Reserve Groen
2	Faunafonds	6.2.4	1.182	V	
3	Natuur- en Landschapsbeheer	6.2.1	439	V	
4	Reserve Cofinanciering Waddenzee	6.3.3	395	V	Reserve Cofin. Waddenzee
5	Onderzoek en advies groen	6.1.1	331	V	
6	Wet natuurbescherming	6.2.3	326	V	
7	Bijdrage Regionale Samenwerking	6.3.2	248	V	
	Capaciteitskosten		433	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-164	N	
Baten			446	V	
1	Oostelijke Vechtplassen	6.1.3	482	V	
2	Bijdrage Regionale Samenwerking	6.3.2	-248	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		212	V	
Stortingen			699	V	
1	Lagere storting Reserve Groen	6.1.1	774	V	

	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-75	N
	Onttrekking		-5.825	N
1	Lagere onttrekking reserve Groen	6.1.1	-5.143	N
2	Lagere onttrekking reserve Cofinanciering Waddenzee	6.3.3	-395	N
3	Lagere onttrekking Oostelijke Vechtplassen	6.1.3	-482	N
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		195	V

Toelichting

Lasten

- Bij de bestedingen die uit de reserve Groen gedaan worden zijn er naast enkele projecten met een geringe overbesteding o.a. de volgende projecten met een onderbesteding:

 - PAS Uitvoeringsmaatregelen: De onderbesteding van € 1,4 miljoen valt te verklaren door maatregelen die deels doorschuiven als gevolg van bestuurlijke afspraken (bijv. Schoorl), maatregelen die goedkoper uitvielen dan van tevoren geraamd (aanbestedingsvoordeel) en maatregelen die in omvang kleiner zijn geworden dan van tevoren noodzakelijk werd geacht.
 - Voor het Project Groene AS bovenlanden is een subsidieaanvraag van € 215.907 verstrekt, terwijl rekening is gehouden met een bijdrage van € 1.050.000 omdat nog niet duidelijk was of het project in aanmerking kwam voor subsidie binnen de SKNL-regeling. Bij de inhoudelijke beoordeling is gebleken dat een deel van de aanvraag kon (en dus moest) worden verleend via de SKNL.
 - Functiewijziging: Het subsidieplafond wordt voor het gehele jaar opengesteld. Er is bij het vaststellen van de budgetten echter beperkt zicht op het aantal aanvragen die over het gehele jaar kunnen worden ingediend. Subsidieaanvragen die aan het eind van het jaar zijn ingediend worden in 2021 afgehandeld. De onderbesteding hiervoor is € 1,5 miljoen.
 - Bij het project Fietspad en herstel Wierdijk is een onderbesteding van € 303.000, dit komt omdat het een erg complex project is gebleken, waardoor het voorbereidingstraject in planning is uitgelopen. De aanbesteding is in december 2020 afgerond.
- Bij de Laatste Begrotingswijziging 2020 hebben we het budget voor de Faunaschade verhoogd tot € 8 miljoen, omdat het voorgenomen hogere eigen risico nog niet doorgevoerd is in 2020 én we rekening wilden houden met een hoger schadebedrag op basis van een op ons verzoek door BIJ12/Faunafonds geleverde actuele schatting die op dat moment (medio september 2020) geraamd werd op € 8-10 miljoen. Het betrof met nadruk een schatting, omdat een groot deel van de dossiers op dat moment nog niet afgehandeld was. Wij verwachten, op basis van recente (januari 2021) informatie vanuit BIJ12/Faunafonds, dat de te betalen schade over 2020 uit gaat komen op een totaalbedrag van € 10 miljoen. In 2020 hebben we over 2019 echter een restitutie van BIJ12 ontvangen van € 3,2 miljoen zodat de uitgaven in

2020 uitkomen op € 6,8 miljoen en we een verschil hebben van € 1,2 miljoen t.o.v. het geraamde bedrag.

3. De onderbesteding wordt met name veroorzaakt door minder uitgaven aan monitoring en onderzoek, doordat onderzoekskosten konden worden gedekt uit andere begrotingsposten binnen Programma Groen. Vanwege corona waren er minder fysieke bijeenkomsten, wat heeft geleid tot lagere kosten.
4. Er zijn door het Waddenfonds minder projecten beschikt dan verwacht die voor cofinanciering in aanmerking komen, waardoor in het kader van de Uitvoeringsregeling Cofinanciering Waddenfonds Noord-Holland 2014 minder is besteed dan geraamd.
5. In 2020 hebben we minder onderzoeken uitgevoerd dan gepland en nam een aantal onderzoeken meer tijd in beslag, waardoor de kosten deels t.l.v. 2021 komen. Hiernaast waren er i.v.m. corona nagenoeg geen fysieke bewonersbijeenkomsten, werkbezoeken, overleggen met externen, etc.
6. Voor het Stikstofdossier bleek minder budget nodig dan ingeschat. Voor capaciteit geldt dat veel kon worden opgelost binnen de bestaande formatie en reeds bestaande begrotingsposten. Vanwege corona waren er minder fysieke bijeenkomsten, wat heeft geleid tot lagere kosten.
7. De in het jaar 2020 niet uitgegeven bijdragen van derden voor het gebiedsprogramma Laag Holland zijn in de balans geboekt ten behoeve van uitgaven in volgende jaren.

Baten

1. De extra inkomsten betreffen het verwerken van Bijdragen van derden in de Jaarrekening.
2. Zie lasten nr. 7

Stortingen

1. De storting in de reserve Groen voor het saldo van de verkochte BBL-grond is € 258.000 lager dan geraamd. Dit is veroorzaakt doordat een aantal geplande verkopen niet meer in 2020 konden worden gerealiseerd en zijn doorgeschoven naar 2021. Hiernaast is er € 518.000 minder in de reserve gestort voor Fietspad Wierdijk (zie ook lasten nr. 1).

Onttrekkingen

1. Zie lasten nr. 1
2. Zie lasten nr. 4
3. Zie baten nr. 1

Programma Cultuur en Erfgoed

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 7					Cultuur en Erfgoed	
	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	13.600	16.451	27.245	25.999	1.246	18.264
Baten	-30	-30	-30	-9	-21	-30
Saldo van baten en lasten	13.570	16.421	27.215	25.991	1.224	18.234
Stortingen reserves	14.831	6.751	6.751	6.751	0	5.751
Onttrekking reserves	-6.915	-7.449	-11.776	-11.054	-722	-7.585
Resultaat	21.486	15.723	22.190	21.688	502	16.400

Toelichting

Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
Lasten		1.246	V	
1 Rijksmonumenten	7.4.1	226	V	
2 Rijksmonumenten	7.4.1	200	V	
3 Opdrachten Herbestemming	7.4.1	147	V	
Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		673	V	
Baten		-21	N	
Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-21	N	
Stortingen		0		
Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		0		
Onttrekking		-722	N	
1 Reserve investeren in behoud en herbestemming monumenten	7.4.1	-632	N	
Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-90	N	

Lasten

1. Door een niet tijdige verwerking van boekingen over 2019 in 2020 is een onjuist bedrag begroot voor de lasten. Dit heeft geleid tot een verschil.
2. Bij de restauratieregeling voor rijksmonumenten is een bedrag van in totaal € 130.000 teruggestort in verband met lagere vaststelling van 3 subsidies uit voorgaande jaren. Daarnaast zijn in verband met corona een aantal opdrachten later uitgevoerd/deels verschoven naar 2021, waardoor er € 70.000 minder is uitgegeven aan opdrachten.
3. Onder andere vanwege uitstel van activiteiten vanwege corona crisis, het stolpenonderzoek.

Onttrekking

1. Zie lasten # 1 en # 2

Programma Financiën en Bedrijfsvoering

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 8				Financiën en Bedrijfsvoering		
	Jaarrekening 2019	Ontwerp begroting 2020	Actuele begroting 2020	Jaarrekening 2020	Bedrag verschil	Begroting 2021
Lasten	66.479	74.727	72.501	66.223	6.278	68.905
Baten	-439.917	-433.757	-442.948	-444.122	1.174	-438.654
Saldo van baten en lasten	-373.438	-359.030	-370.447	-377.899	7.452	-369.749
Stortingen reserves	34.554	58.993	84.017	87.424	-3.407	11.059
Onttrekking reserves	-481.462	-11.293	-40.044	-39.689	-355	-17.252
Resultaat	-820.346	-311.331	-326.474	-330.164	3.690	-375.942

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
Lasten			6.278	V	
1	Doorschuif BTW	8.1.7	2.749	V	Zie baten (1)
2	Afrekeningsverschillen	8.1.5 8.2.1	- 332	N	
3	BTW—effecten	8.1.2	- 858	N	
4	Materiële overheadkosten	8.1.2	599	V	Reserve Bedrijfsvoering
	Capaciteitskosten		3.890	V	
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		230	V	
Baten			1.174		
1	Doorschuif BTW	8.1.7	-2.150	N	Zie lasten (1)
2	Dividenden	8.1.3	1.100	V	
3	Opcenten op de motorrijtuigenbelasting	8.1.2	949	V	
4	Provinciefonds (algemene uitkering)	8.1.2	748	V	
5	Provinciefonds (DU's)	8.1.2	602	V	
6	Koepelovereenkomst Flevoland	8.2.2	-309	N	
7	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		233	V	
Stortingen			-3.407		
1	Reserve Bedrijfsvoering	8.2.1	-3.407	N	

Onttrekking		-355	
1	Lagere onttrekking reserve bedrijfsvoering	8.2.1	-218 N
	Overige verschillen afzonderlijk < € 250.000		-137 N

Lasten

1. De doorschuif BTW is begroot onder de baten, maar in de realisatie opgenomen als negatieve lasten. Begroot was een bedrag van € 2.150.000, maar in werkelijkheid is dat € 2.749.000 geworden. Het voordeel van € 599.000 is opgebouwd uit vele kleinere mutaties van samenwerkingsverbanden van publiekrechtelijke lichamen die hun BTW doorgeschoven hebben naar de provincie.
2. Subsidies worden soms administratief afgehandeld in een later jaar dan waarop de subsidie betrekking heeft. Bij deze eindafrekening wordt aan de hand van de subsidievoorwaarden en de werkelijke kosten het precieze bedrag van de subsidie bepaald. Verschillen tussen de in eerste instantie afgesproken subsidie en de eindafrekening die in een verschillend jaar tot uiting komen, komen op de post "afrekeningsverschillen" terecht. Ook kan het voorkomen dat in de jaarrekening 2019 lasten zijn opgenomen voor uitgaven die nog niet zijn gedaan. In dat geval is er dus sprake van een raming van nog te verwachten uitgaven. Het kan voorkomen dat in 2020 is gebleken dat de werkelijke hoogte van de uitgaven uiteindelijk toch afwijkt. het verschil wordt dan in de jaarrekening 2020 eveneens vermeld op de post "afrekeningsverschillen". Tot en met de Laatste begrotingswijziging 2020 gingen wij uit van lager vastgestelde subsidies en positieve afrekeningsverschillen met een bedrag van bijna € 3,7 miljoen. In werkelijkheid is dat ruim € 3,3 miljoen geworden. Dit is een nadeel van € 0,3 miljoen voor de jaarrekening.
3. Bij een aantal projecten is sprake van een gedeeltelijk kostprijsverhogende BTW, omdat de BTW niet volledig teruggevraagd kan worden uit het BTW-compensatiefonds. In 2020 is er nog een bijstelling geweest van het bedrag dat niet via het BTW-compensatiefonds kan worden terug gevraagd over de jaren 2015 t/m 2019. Dit bedrag is hier als lasten verantwoord.
4. De materiële overheadkosten bestaan uit de kosten van bijvoorbeeld ICT, huisvesting en verzekeringen. De lagere kosten zijn vooral veroorzaakt doordat ICT-vernieuwingsprojecten onder invloed van de coronacrisis vertraging hebben opgelopen.

Baten

1. De doorschuif BTW is begroot onder de baten, maar in de realisatie opgenomen als negatieve lasten. Begroot was een bedrag van € 2.150.000, maar in werkelijkheid is dat € 2.749.000 geworden. Zie de toelichting onder lasten.
2. Bij de dividenden is sprake van € 1,1 miljoen hogere opbrengsten door :
 - het dividend in BNG en de Waterschapsbank. Dit dividend is in de loop van 2020 afgeboekt omdat de Europese Centrale Bank had aangegeven dat banken in 2020 geen dividend mochten uitbetalen in verband met de Corona crisis. Dit moest gebruikt worden om de kapitaalbuffers van de banken te versterken. BNG en Waterschapsbank hebben aangegeven dat zij het dividend over 2019 alsnog willen uitbetalen in 2021. Volgens BBV richtlijnen moeten de opbrengsten genomen worden in het jaar waarop ze betrekking hebben. Daarom is het dividend alsnog als bate geboekt in 2020. Omdat het geld niet

ontvangen wordt in 2020 hebben wij hiervoor een vordering opgenomen op de balans. Dit verklaart een bedrag van € 871.000 van het totale verschil ;

- Verder was er geen dividend geraamd voor Polanenpark. Dit verklaart een verschil van €240.000.
3. De gerealiseerde opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting is ten opzichte van de laatste begrotingswijziging 2020 met €949.000 toegenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een nabetaling/administratieve correctie van €745.000 over het jaar 2019. Deze correctie heeft te maken met het feit dat de Kamer van Koophandel een administratieve fout heeft gemaakt bij de registratie van een nevenvestiging van een GWH. Op 1 oktober 2019 is deze GWH abusievelijk verplaatst van de provincie Noord-Holland naar Gelderland. Dit is in 2020 gecorrigeerd en de voertuigen staan nu weer in Noord-Holland ingeschreven.
 4. De mutatie van € 1.350.000 voor het Provinciefonds tussen de laatste begrotingswijziging 2020 en de jaarrekening worden veroorzaakt door:
 - een mutatie in de algemene uitkering van € 748.000 als gevolg van wijzigingen in de verdeelmaatstaven ad € 267.000 en als gevolg een bedrag dat we nog hebben ontvangen als eindafrekening over 2019 ad € 481.000.
 - Mutaties in de omvang van decentralisatie-uitkeringen (DU). In de decembercirculaire is de omvang van de DU's toegenomen met € 602.000. De provincie ontvangst een DU voor 'Weerbaar bestuur' ad € 42.000 en extra geld voor 'Erfgoed deal' van € 560.000.
 5. Zie punt 4.
 6. Met ingang van 2020 is de Koepelovereenkomst met de provincie Flevoland beëindigd.

Stortingen

1. Bij de instelling van de reserve bedrijfsvoering is vastgelegd dat het niet-bestede deel van de materiële overheadbudgetten en van de centrale personeelskosten jaarlijks wordt gestort in deze reserve. De reserve wordt gebruikt voor incidentele bedrijfsvoeringsuitgaven, zoals ICT-vernieuwingsprojecten.

Onttrekkingen

1. Er is € 0,2 mln. minder onttrokken aan de reserve bedrijfsvoering dan begroot. Dit is het gevolg van de lagere uitgaven ten laste van deze reserve in 2020 zoals verklaard onder de lasten.

4.1.2 Overzicht van baten en lasten (artikel 27 BBV)

Baten en lasten per beleidsprogramma exclusief mutaties reserves (x € 1.000)

Nr Programma	LASTEN			BATEN			SALDO		
	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp begroting	Actuele begroting	Saldo rekening
1 Openbaar bestuur	23.467	23.444	20.365	-119	-105	-77	23.348	23.339	20.288
2 Bereikbaarheid	267.118	251.966	230.326	-35.857	-13.248	-14.623	231.261	238.718	215.703
3 Water	6.601	7.039	6.299	-1.025	-1.493	-1.315	5.576	5.546	4.984
4 Milieu	35.636	48.134	46.856	-2.750	-2.911	-2.955	32.886	45.223	43.902
5 Ruimte	46.138	49.565	44.319	-9.317	-9.827	-12.970	36.821	39.738	31.349
6 Groen	91.449	74.619	66.934	-558	-1.945	-2.391	90.891	72.674	64.543
7 Cultuur en Erfgoed	16.451	27.245	25.999	-30	-30	-9	16.421	27.215	25.991
Saldo van baten en lasten	486.859	482.011	441.099	-49.656	-29.559	-34.339	437.203	452.452	406.760

Specificatie programma 8 Financiën en Bedrijfsvoering (x € 1.000)

Omschrijving	LASTEN			BATEN			SALDO		
	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele Begroting	Saldo rekening
Lokale heffingen innen	0	0	0	-210.057	-222.700	-223.649	-210.057	-222.700	-223.649
Algemene uitkering provinciefonds beheren	0	0	0	-211.453	-202.615	-203.965	-211.453	-202.615	-203.965
Dividend beheren	0	0	0	-7.080	-12.320	-13.431	-7.080	-12.320	-13.431
Financieringsfunctie beheren	0	0	0	-18	-648	-720	-18	-648	-720
Overige Algemene dekkingsmiddelen beheren	0	-3.677	-2.335	0	0	0	0	-3.677	-2.335
Stelposten beheren	2.722	0	-2.749	-3.150	-2.150	0	-428	-2.150	-2.749
Overhead beheren	70.408	74.837	70.202	0	0	-7	70.408	74.837	70.195
Bedrijfsvoering realiseren	1.071	636	650	-1.999	-2.515	-2.350	-928	-1.879	-1.700
Vennootschapsbelasting	26	105	-27	0	0	0	26	105	-27
Decentrale arbeidsvoorwaarden uitvoeren	500	600	482	0	0	0	500	600	482
Totaal	74.727	72.501	66.223	-433.757	-442.948	-444.122	-359.030	-370.447	-377.899
Saldo van baten en lasten	561.586	554.512	507.322	-483.413	-472.507	-478.461	78.173	82.005	28.861

Mutaties reserves per programma (x € 1.000)

Toelichting

Nr Programma	Stortingen			Onttrekkingen			Mutaties		
	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele Begroting	Saldo rekening
1 Openbaar bestuur	0	0	0	-183	-1.192	-1.153	-183	-1.192	-1.153
2 Bereikbaarheid	143.907	216.154	194.160	-260.674	-337.305	-296.776	-116.768	-121.152	-102.616
3 Water	3.150	3.940	3.940	-2.750	-5.434	-5.018	400	-1.494	-1.078
4 Milieu	14.569	20.353	20.135	-3.049	-12.623	-11.455	11.520	7.730	8.681
5 Ruimte	16.348	24.967	24.966	-14.710	-23.326	-16.003	1.638	1.641	8.963
6 Groen	30.083	35.711	35.012	-51.864	-37.129	-31.304	-21.781	-1.418	3.708
7 Cultuur en Erfgoed	6.751	6.751	6.751	-7.449	-11.776	-11.054	-698	-5.025	-4.303
8 Financiën en Bedrijfsvoering	58.993	84.017	87.424	-11.293	-40.044	-39.689	47.700	43.973	47.735
Totaal mutaties reserves	273.800	391.892	372.390	-351.972	-468.829	-412.452	-78.172	-76.937	-40.062
Saldo van baten en lasten	835.386	946.404	879.712	-835.385	-941.336	-890.913	1	5.068	-11.201

4.1.3 Specificatie van incidentele en structurele baten en lasten (art. 28c en d)

Incidentele en structurele baten en lasten en mutaties reserves (x € 1.000)

2020	Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
Totaal Exploitatie		112.120	-83.259	28.861
Baten		-18.038	-460.423	-478.461
	1 Openbaar bestuur	0	-77	-77
	2 Bereikbaarheid	-5.743	-8.880	-14.623
	3 Water	0	-1.315	-1.315
	4 Milieu	-867	-2.088	-2.955
	5 Ruimte	-9.841	-3.129	-12.970
	6 Groen	-1.503	-888	-2.391
	7 Cultuur en Erfgoed	0	-9	-9
	8 Financiën en Bedrijfsvoering	-84	-444.038	-444.122
Lasten		130.158	377.163	507.322
	1 Openbaar bestuur	1.324	19.042	20.365
	2 Bereikbaarheid	54.035	176.291	230.326
	3 Water	1.775	4.524	6.299
	4 Milieu	10.531	36.325	46.856
	5 Ruimte	24.930	19.388	44.319
	6 Groen	21.028	45.906	66.934
	7 Cultuur en Erfgoed	18.519	7.481	25.999
	8 Financiën en Bedrijfsvoering	-1.983	68.206	66.223
Totaal Reserves		-71.688	31.626	-40.062
Baten		-408.704	-3.748	-412.452
	1 Openbaar bestuur	-1.153	0	-1.153
	2 Bereikbaarheid	-294.001	-2.776	-296.776
	3 Water	-5.018	0	-5.018
	4 Milieu	-11.455	0	-11.455
	5 Ruimte	-15.863	-140	-16.003
	6 Groen	-31.234	-70	-31.304
	7 Cultuur en Erfgoed	-11.054	0	-11.054
	8 Financiën en Bedrijfsvoering	-38.927	-762	-39.689
Lasten		337.016	35.374	372.390
	1 Openbaar bestuur	0	0	0
	2 Bereikbaarheid	194.160	0	194.160
	3 Water	3.940	0	3.940
	4 Milieu	20.135	0	20.135
	5 Ruimte	24.966	0	24.966
	6 Groen	11.217	23.796	35.012
	7 Cultuur en Erfgoed	0	6.751	6.751
	8 Financiën en Bedrijfsvoering	82.597	4.827	87.424
Eindtotaal		40.432	-51.634	-11.201

Limitatief overzicht van incidentele baten en lasten (x € 1.000)**Incidentele Baten (bedragen x € 1.000)**

OD	Onderwerp	Incidentele Baten 2020
5.2.5	Verkopen onroerend goed	5.121
5.3.2	Bijdrage van het Rijk aan de MIT	4.012
2.1.2	Bijdragen derden Bereikbaarheid kust	1.764
2.3.2	Projecten voor derden wegen	1.741
2.3.3	Projecten voor derden vaarwegen	843
4.2.1	Bijdragen van derden Energietransitie	710
2.1.2	Bijdragen van derden MRA-E	612
5.2.3	Bijdragen van derden ontwikkeling havencomplexen	521
6.1.1	Projecten voor derden Groen	514
6.1.1	Bijdragen van derden programma natuurontwikkeling	507
	Overige incidentele baten < € 500.000,-	1.919
	Totaal incidentele Baten	16.241

Incidentele Lasten (bedragen x € 1.000)

OD	Onderwerp	Incidentele Lasten 2020
2.1.2	Bijdrage Zuidas OV terminal	28.057
2.1.2	Subsidies openbaar vervoer	14.489
6.1.1	Programma Natuurontwikkeling	14.550
7.4.1	Behoud en herbestemming Monumenten	7.494
7.2.1	Provinciaal noodfonds sociale infrastructuur	7.192
5.3.2	Stimuleren innovatie MKB	7.102
4.2.1	Energietransitie	4.868
4.1.3	Bodemsanering OV projecten	3.680
7.4.2	Stelling van Amsterdam/Nieuwe Hollandse waterlinie	3.624
2.1.2	Uitvoeren mobiliteitsbeleid: Fiets	3.545
5.2.1	OV knooppunten en OV fonds	3.445
2.4.2	Uitvoeringsprogramma Smart Mobility	3.156
6.3.3	Cofinanciering Waddenzee	2.660

2.1.2	Programma Groene uitweg	2.267
5.4.2	Bijdragen Woningbouw	2.172
5.2.4	Subsidie Gemeente Weesp: Bloemendalerpolder Kwaliteitsimpuls Openbare Voorzieningen	2.157
5.3.1	Herstructurering bedrijventerreinen (HIRB)	2.152
5.3.2	Cofinanciering regiodeal Den helder	2.000
2.3.2	Projecten voor derden wegen	1.741
5.3.3	Bevorderen veerkrachtige arbeidsmarkt	1.467
5.3.4	Duurzame landbouw	1.335
1.4.2	Cofinanciering Europese EFRO programma's	1.145
5.4.1	Uitvoeringsregeling woonvisie Noord-Holland	1.087
3.1.2	Bijdragen aan meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling	1.069
6.1.3	Programma Oostelijke vechtplassen	902
2.3.3	Projecten voor derden vaarwegen	843
4.2.3	Verduurzaming bestaande woningvoorraad	809
2.4.1	Grass2Grit	782
5.3.2	PDENH - ophogen verliesvoorziening	710
4.1.6	Programma Gezonde leefomgeving	681
5.2.5	Grondtransacties	622
8.2.1	Uitgaven I-Portfolio	559
2.4.2	Levensduur verlengende innovaties infrastructuur	547
3.2.1	Stimuleren Waterrecreatie	538
5.2.3	Ontwikkeling havencomplexen	536
2.1.1	Ontwikkelen mobiliteitsbeleid	527
	Overige incidentele lasten < € 500.000,-	-856
Totaal incidentele Lasten		128.767

Structurele stortingen in reserves (bedragen x € 1.000)

OD	Reserve	Storting 2020
6.1.1	Reserve Groen	23.796
7.4.1	Reserve Monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds)	6.751
8.2.1	Reserve Bedrijfsvoering	4.827
Totaal structurele stortingen reserves		35.374

Structurele onttrekkingen aan reserves (bedragen x € 1.000)

OD	Reserve	Onttrekking 2020
2.2.1	Reserve Kapitaallasten Wegen	2.470
8.2.4	Reserve Huisvesting	762
2.3.2	Reserve kapitaallasten investeringen kunstwerken	206
5.2.3	Reserve kapitaallasten investeringen havencomplexen	140
2.2.1	Reserve Kapitaallasten OV	95
6.1.1	Reserve kapitaallasten groen	70
2.3.3	Reserve kapitaallasten vaarwegen	5
Totaal structurele onttrekkingen reserves		3.748

4.1.4 Toelichting op uit publieke middelen gefinancierde topinkomens

WNT-verantwoording 2020 Provincie Noord-Holland

De WNT is van toepassing op de Provincie Noord-Holland. Het voor de Provincie Noord-Holland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2020				
bedragen x € 1		R.M. Bergkamp		K. Bolt
Functiegegevens		Provinciesecretaris		Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0		1,0
Dienstbetrekking?		ja		ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		150.045		106.213
Beloningen betaalbaar op termijn		20.591		19.628
Subtotaal		170.636		125.841
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		201.000		201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging		170.636		125.841
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	R.M. Bergkamp	K. Bolt
Functiegegevens	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	145.633	101.657
Beloningen betaalbaar op termijn	20.177	18.514
<i>Subtotaal</i>	<i>165.810</i>	<i>120.171</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
Bezoldiging	165.810	120.171

Tabellen 1b, 1c, 1d, 1e, 1f, 1g en 2 zijn niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.1.5 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de provincie Noord-Holland. In het BBV is voorgeschreven dat de provincies het EMU saldo opnemen in de begroting en de jaarstukken. Het EMU-saldo geeft een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden).

Omschrijving		Ontwerp begroting 2020 x € 1.000	Werkelijk 2020 x € 1.000	Vershil x € 1.000
(0)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-78.173	-28.861	49.312
(1)	Mutatie (im)materiële vaste activa	67.473	98.085	30.612
(2)	Mutatie voorzieningen	408	723	315
(3)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	4.542	4.542
(4)	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	-1.124	-1.124
(0 -1+2-3-4) EMU saldo		-145.237	-129.641	15.597

4.2 Balans en toelichting

4.2.1 Balans

BALANS		
ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
	x € 1.000	x € 1.000
Vaste Activa	1.026.374	934.639
(1) Immateriële vaste activa	0	0
(2) Materiële vaste activa	839.428	741.343
a Investerings met een economisch nut	140.433	138.919
b Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	698.995	602.424
(3) Financiële vaste activa	186.946	193.296
a <i>Kapitaalverstrekkingen</i>	<i>146.105</i>	<i>141.015</i>
waarvan aan deelnemingen	146.098	141.008
waarvan aan overige verbonden partijen	7	7
b <i>Leningen</i>	<i>35.085</i>	<i>44.921</i>
waarvan aan openbare lichamen	33.200	33.200
waarvan aan deelnemingen	1.885	11.721
c <i>Overige langlopende leningen</i>	<i>5.756</i>	<i>7.360</i>
Wlottende Activa	393.746	433.676
(4) Voorraden	4.597	55
Voorraad gronden	4.597	55
(5) Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	361.520	403.762
Vorderingen op openbare lichamen	86.503	83.341
Uitzettingen s'Rijksschatkist korter dan een jaar	268.583	311.592
Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen	3.541	4.202
Overige vorderingen	2.893	4.627
(6) Liquide middelen	4.674	570
Banksaldi	4.674	570
(7) Overlopende activa	22.955	29.289
<i>Nog te ontvangen voorschotbedragen op doelluitkeringen van</i>		
- Europese overheidsorganen	0	0
- het Rijk	0	0
- Overige Nederlandse overheidsorganen	2.497	683
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	20.457	28.606
Totaal	1.420.120	1.368.315
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vpb 1969	0	0

BALANS

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
	x € 1.000	x € 1.000
Vaste passiva	1.099.237	1.127.378
(8) Eigen Vermogen	1.077.742	1.106.606
Waarvan Algemene Reserves	141.311	81.298
Waarvan Bestemmingsreserves	925.230	989.674
Gerealiseerd resultaat	11.201	35.634
(9) Voorzieningen	21.495	20.772
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	21.495	20.772
 Vlottende Passiva	 320.884	 240.937
(10) Netto-vlottende schulden	26.658	19.580
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instelling	12.683	4.971
Overige schulden	13.975	14.609
 (11) Overlopende passiva	 294.226	 221.357
Nog te betalen subsidieverplichtingen	177.375	153.172
Nog te betalen verplichtingen	46.065	55.814
<i>Nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen van</i>		
- Europese overheidsorganen	518	6
- het Rijk	56.235	3.109
- Overige Nederlandse overheidsorganen	13.906	9.086
Overige vooruitontvangen bedragen	127	170
Totaal	1.420.120	1.368.315
 (11) Gewaarborgde geldleningen	 343	 701
Garantstellingen	48.289	54.759

Toelichting op de balans

Gehanteerde verdeelsleutels en waarderingsgrondslagen (art. 51)

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en gelet op artikel 216, 217 en 217a van de Provinciewet het Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 16 december 2019, tot vaststelling van de Financiële verordening Noord-Holland 2019, waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De apparaatskosten zijn direct verantwoord als directe salariskosten dan wel materiële kosten op de voorgeschreven taakvelden (w.o. ook het taakveld Overhead) op basis van de bij de begroting 2020 (inclusief begrotingswijzigingen) vastgestelde verdeelsleutels. De verdeelsleutel is gebaseerd op de verwachte tijdsbesteding van het provinciaal personeel. Daarnaast is enkel een deel van de verantwoorde kosten van overhead toegerekend aan investeringsprojecten waarbij de tijdschrijfgegevens in het financiële systeem als basis dienden.

De provincie rekent geen interne rente toe aan investeringen of andere activiteiten aangezien er bij ons geen sprake is van een financieringstekort.

De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld. De in 2020 toegekende provinciale subsidies (d.m.v. afgegeven subsidiebeschikkingen) zijn eveneens volledig als lasten verantwoord. Naast projectsubsidies heeft de provincie ook een aantal exploitatiesubsidies. Dit betreft met name subsidies in het kader van SVNL Agrarisch Natuur die via de RVO lopen. Hierbij wordt de subsidie last toegerekend aan het jaar waarin de prestatie geleverd is. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Indien sprake is van duurzame waardevermindering, dan hebben wij hiermee in de waardering rekening gehouden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, vermeerderd met bijkomende kosten en verminderd met bijdragen van derden en cumulatieve afschrijvingen. De activa worden lineair afgeschreven. Als basis voor de berekening van de afschrijving wordt de netto aanschafwaarde gehanteerd. Na afstoting van materiële vaste activa worden boekwinsten of verliezen ten gunste of ten laste van de exploitatie verantwoord.

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	40
Renovatie bedrijfsgebouwen	25
Machines, apparaten en installaties	15
Overige materiële vaste activa	3/10

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut betreffen voornamelijk infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals aanleg en reconstructie van wegen, vaarwegen, bruggen, viaducten, groen en kunstwerken. Deze worden vermeerderd met bijkomende kosten en onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd. Deze activa worden eveneens lineair afgeschreven in maximaal:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	50
Vaarwegen	40/80
Wegen	50
Technische installaties	5/8/15

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn –tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

De onder de financiële vaste activa opgenomen deelnemingen zijn tegen nominale en/of aanschafwaarde opgenomen tenzij is gebleken dat de marktwaarde lager is dan de nominale c.q. verkrijgingsprijs ofwel nihil is.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt indien nodig een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen per individuele vordering (statische methode). De liquide middelen en overlopende activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

De reserves en voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Uitzondering hierop is de Voorziening pensioenen (oud-) leden Gedeputeerde Staten die tegen contante waarde van de pensioenaanspraken is gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de provincie gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Activa

Immateriële en materiële vaste activa

Staat van geactiveerde immateriële en materiële investeringen (Bbv artikel 34, 35 en 52)

Omschrijving van de investeringen	Boekwaarde per 31-12-2019	Reclassifi- catie	Investeringen 2020	Des- investeringen 2020	Bijdragen van derden 2020	Afwaarderingen 2020	Afschrijving 2020	Boekwaarde per 31-12-2020
	x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
1. IMMATERIËLE ACTIVA								
bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	-	-	-	-	-
Totaal immateriële activa	-		-	-	-	-	-	-
2. MATERIËLE VASTE ACTIVA								
a. Investerings met een economisch nut	138.919	-	9.785	5.245	-	-	3.026	140.433
- Gronden en terreinen	64.317	7.700	9.670	5.245	-	-	-	76.442
- Bedrijfsgebouwen	74.602	7.700	115	-	-	-	3.026	63.991
b. Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	602.424	-	123.853	-	19.944	4.068	11.406	698.995
(Grond-, weg- en waterbouwkundige werken)	602.424		123.853	-	19.944	4.068	11.406	698.995
Totaal materiële vaste activa	741.343	-	133.638	5.245	19.944	4.068	14.432	839.428
TOTAAL GEACTIVEERDE INVESTERINGEN	741.343	-	133.638	5.245	19.944	4.068	14.432	839.428

De investeringen in gronden en terreinen bestaan uit de aanschaf van NNN gronden ad € 7,4 miljoen en aankopen strategische gronden ad € 2,1 miljoen. De desinvesteringen gronden betreffen BBL gronden ad € 0,3 miljoen, de verkoop van percelen in Wieringen ad € 0,4 miljoen en de overheveling van € 4,6 miljoen van strategische grond nabij de Incheonweg te Schiphol-Rijk naar de voorraden, omdat deze grond geclassificeerd is voor verkoop. In 2020 heeft een re-classificatie van de grond onder het bedrijfspand Houtplein plaatsgevonden. Deze stond onder bedrijfsgebouwen, maar is in 2020 verantwoord onder de Gronden en - terreinen.

**Onder de materiële activa bevinden zich geen gronden welke in erfpacht zijn uitgegeven*

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut bestaan voornamelijk uit:

Investerings PMI:

- * HOV projecten 't Gooi: € 20,4 miljoen
- * HOV Aalsmeer-Knooppunt Schiphol Zuid: € 14,4 miljoen
- * Wilhelminasluis: € 11,5 miljoen
- * Diverse wegen, waaronder: N241 (totaal € 8,6 miljoen), N247 (€ 6,4 miljoen), N244 (totaal € 4,3 miljoen), N504 (€ 3,0 miljoen), N23 (€ 1,7 miljoen), N522 (€ 1,6 miljoen) en N517 (€ 1,3 miljoen)

Investerings PMO:

- * Bruggen: Leegwaterbrug (€ 5,6 miljoen), Vechtbrug (€ 2,2 miljoen) en Kogerpolderbrug (€ 2 miljoen)
- * Onderhoud diverse wegen: € 3,6 miljoen
- * Onderhoud diverse vaarwegen: € 10,1 miljoen
- * Overige projecten: Machinerichtlijn 24 uren Brugbediening (€ 9,9 miljoen)

In de grond- weg- en waterbouwkundige werken zijn in 2020 14 PMI activeringen en 1 PMO activering met een negatieve aanschafwaarde en/of boekwaarde gecorrigeerd. De totale boekwaarde van deze activa bedroeg per 01-01-2020 € 2,1 miljoen. Deze correctie is verwerkt als negatieve afwaardering van € 4 miljoen (positief resultaatteffect) en een extra afschrijving van € 1,9 miljoen (negatief resultaatteffect) voor het deel dat in het verleden negatief is afgeschreven.

Financiële vaste activa

Staat van Financiële vaste activa (Bbv artikel 36)

Omschrijving van de investeringen	Boekwaarde per 31-12-2019	Investeringen in 2020	Desinvesteringen in 2020	Herwaardering in 2020	Afschrijvingen oninbaarheid in 2020	Boekwaarde per 31-12-2020
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
FINANCIELE VASTE ACTIVA						
A. Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	141.008	6.216	375	751-	-	146.098
- overig	7	-	-	-	-	7
B. Leningen aan:						
- openbare lichamen	33.200	-	-	-	-	33.200
- deelnemingen	11.721	1.250	11.269	183	-	1.885
C. Overige langlopende leningen	7.360	844	1.892	-556	-	5.756
TOTAAL FINANCIELE VASTE ACTIVA	193.296	8.310	13.536	1.124-	-	186.946

Toelichting

De toename in de financiële vaste activa wordt voornamelijk veroorzaakt door een storting van kapitaal van € 5,4 miljoen in Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland en € 0,8 miljoen in Innovatiefonds Noord-Holland. De investering in de overige langlopende leningen wordt veroorzaakt door de storting van de laatste tranche aan Pallas en € 1,3 miljoen Schiphol Area Development Company N.V.

De desinvesteringen betreffen met name aflossingen op de langlopende leningen waarvan het grootste bedrag ad € 11,3 miljoen is afgelost door de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. (Ron N.V.) en € 1,5 miljoen door Stichting Streekfonds Texel. Ook heeft een overheveling plaatsgevonden van € 0,4 miljoen van deelneming PDENH naar de overige vorderingen. Dit betreft nog te ontvangen Agio.

De herwaarderingen bestaan in 2020 voornamelijk uit herwaarderingen op deelneming PDENH ad € 0,8 miljoen en lening Pallas ad € 0,6 miljoen Daarnaast is in 2020 op leningen een afwaardering van € 0,2 miljoen teruggenomen.

Investeringsuitgaven en kredieten

In 2020 zijn bij enkele projecten correcties doorgevoerd in de cumulatieve bestedingen tot en met 2019. Deze aanpassingen leiden tot afwijkingen ten opzichte van de jaarrekening 2019 en zijn prospectief in de jaarrekening 2020 verwerkt. Dit betreffen de volgende aanpassingen:

- Kredieten gronden: betreft een correctie van € 6,3 mln in de cumulatieve bestedingen tot en met 2019 van het krediet Natuurwerk Netwerk Nederland (NNN). Dit is met terugwerkende kracht gevoteerd in het jaar 2020. Daarnaast is het krediet Beheergrondbank Laag Holland met ingang van jaar 2020 gesloten.
- Provinciale wegen en vaarwegen en vervangingsinvesteringen vaarwegen: In het kader van de implementatie van de activamodule zijn alle projecten doorgenomen op juistheid en volledigheid van de beschikbare kredieten en de cumulatieve bestedingen. Deze analyse leidt in 2020 tot enkele afwijkingen ten opzichte van de jaarrekening 2019. De cumulatieve bestedingen tot en met 2019 van de PMI investeringen in Provinciale wegen en vaarwegen zijn verlaagd met € 56,2 mln de cumulatieve baten tot en met 2019 zijn met € 117 mln verhoogd.

Deze correcties zijn in onderstaande overzicht weergegeven.

Overzicht van het verloop van investeringsuitgaven en kredieten

Omschrijving van de investeringsuitgaven x € 1.000	Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2019	krediet mutaties 2020	Beschikbaar gesteld krediet	Cumulatief besteed t/m 2019	rectificaties t/m 2019	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Afboekingen in 2020 (niet meer besteed)	Restant krediet 2020
2. MATERIELE VASTE ACTIVA										
a. Investerings met een economisch nut:										
Gronden en terreinen										
Krediet v. strategische grondaankopen	10-12-2001; 66	27.200	-	27.200	27.200	0	-	27.200	-	0
idem	25-06-2007;50	32.800	-	32.800	32.800	0	-	32.800	-	0
idem	NJN 2008	35.000	-	35.000	25.012	0	2.233	27.245	-	7.755
idem, verlaging krediet	18-11-2013;64	13.000-	-	13.000-	13.000-	0	-	13.000-	-	0
Strategisch grondbeleid(oud)	begroting 2007	15.000	-	15.000	15.000	0	-	15.000	-	0
Verlaging krediet	Jaarrekening 2016	17.000-	-	17.000-	17.000-	0	-	17.000-	-	0
Verlaging krediet	Jaarrekening 2017	40.000-	-	40.000-	40.000-	0	-	40.000-	-	0

grondverkopen		-		6.229-	0	5.003-	11.232-	-	11.232
subtotaal		40.000	-	40.000	23.783	-	2.770-	21.013	- 18.987
Natuurwerk Netwerk Nederland (NNN)	14-9-2020;40	-	250.000	250.000	-	6.281	7.438	13.719	- 236.281
verkoop van grond									
subtotaal		-	250.000	250.000	-	6.281	7.438	13.719	- 236.281
Investerings in steunpunten B&U	1e wijz.2015	5.400	-	5.400	2.653	(3.820)	115	(1.052)	6.452
Investerings in steunpunten B&U	23-05-2016;29	3.100	-	3.100	3.240	(140)	-	3.100	0
Investerings in steunpunten B&U	18-11-2019;81	45	-	45	45	0	-	45	0
Investerings in steunpunten B&U	1e wijz.2015		140	140		140	-	140	0
Investerings in steunpunten B&U	18-11-2019;81		3.820	3.820		3.820	-	3.820	- 0
		8.545	3.960	12.505	5.938	0	115	6.053	- 6.452
b. Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut:									
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken:									
Provinciale wegen en vaarwegen	diverse	1.957.342	121.805	2.079.147	1.662.829	56.154-	84.622	1.691.297	- 387.850
Provinciale wegen en vaarwegen	diverse	854.624-	26.064-	880.688-	620.889-	117.084-	19.931-	757.904-	- (122.784)
Ontvangen vergoedingen/verkoop grond		-			-				
subtotaal		1.102.718	95.741	1.198.459	1.041.940	173.238-	64.691	933.393	- 265.066
Bereikbaarheid Haarlemmermeer-									

Bollenstreek/Duinpolder weg	8-10-2018;51	4.800	-	4.800	723	(1)	49	771		4.029
Bijdragen van Prov.Zuid-Holland en VRA		3.200-	-	3.200-	483-	-	-	483-	-	(2.717)
subtotaal		1.600	-	1.600	240	1-	49	288	-	1.312
Vervangingsinvesteringe n wegen (voor een specificatie van deze kredieten wordt verwezen naar bijlage PMO wegen)	diverse	229.619	11.215	240.834	130.882	0	17.541	148.423	47.143	45.268
Vervangingsinvesteringe n vaarwegen (voor een specificatie van deze kredieten wordt verwezen naar bijlage PMO vaarwegen)	diverse	93.554	4.287	97.841	46.484	(18.200)	13.003	41.287	17.396	39.158
		-		-						
subtotaal		323.173	15.502	338.675	177.366	18.200-	30.544	189.710	64.539	84.426
PMO-projecten:										
Projecten Machinerichtlijnen	6-11-2017;60 en 18-11-2019;81 en 09-03-2020;14	9.400	19.690	29.090	3.031	0	10.249	13.280	-	15.810
		-		-						
24-uurs centrale brugbediening	6-11-2017;60	9.000	-	9.000	8.962	0	1.235-	7.727	-	1.273
		-		-						
Vervangingsinvesteringe n kunstwerken	6-11-2017;60	10.680	-	10.680	6.188	0	2.258	8.446	-	2.234
		-		-						

Zelfbediening Roskamsluis	6-11-2017;60	427	15	442	-	-	10	10	-	432
Vervanging observatiecamera's VRI	18-11-2019;81	1.000	-	1.000	-	-	-	-	-	1.000
Waterwolfunnel, vervanging SCADA (bestuursingssysteem)	18-11-2019;81	1.500	-	1.500	-	-	45	45	-	1.455
Ontsteken verlichting, TF-relais vervangen door klok										
Ontsteken verlichting, TF-relais vervangen door een astronomische klok (totaal 780 stuks) in de kasten van de openbare verlichting en										
verkeersregelinstanties	18-11-2019;81	750	-	750	-	-	40	40	-	710
Uitrol intelligente verkeerslichten	25-9-2018;62 en 16-7-2019;68	4.515	-	4.515	-	-	-	-	-	4.515
subtotaal		37.272	19.705	56.977	18.181	-	11.367	29.548	-	27.429
Groenprojecten:										
	Zomernota 2017 en									
Natuurbrug Zeepoort	16-7-2019;68	3.168	-	3.168	3.047	0	71	3.118	-	50
Verkoop van grond										
	Zomernota 2017 en									
Verbinden en ontsnippen faunapassages	16-7-2019;68	2.393	321-	2.072	321	(321)	51	51	-	2.021
subtotaal		5.561	321-	5.240	3.368	321-	122	3.169	-	2.071
Totaal		1.518.869	384.587	1.903.456	1.270.816	185.479-	111.556	1.196.893	64.539	642.024

Specificatie van het verloop van investeringskredieten betreffende provinciale land- en vaarwegen in 2020

OMSCHRIJVING VAN HET KAPITAALWERK	Besluit van pro-vinciale staten resp. begrotings-wijziging	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Afboekingen (niet meer besteed)
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
WEGEN					
x					
N201 Corridor					
Grondaankopen	15-11-1999; 73 (pmi)	11.345	-		
Grondaankopen	05-11-2001; 75 (pmi)	15.900	-		
Inrichting en opstarten projectorganisatie N201	05-11-2001; 75 (pmi)	2.545	-		
Aanvullend krediet voorbereiding N201	13-05-2002; 31 (pmi)	1.550	-		
Subtotaal N201 uit PMI (kapitaalslasten)		31.340	-		
x					
Krediet bij Regio akkoord (UNA reserve)	13-01-2003; 7	81.500	-		
Krediet Realisatie Overeenkomst (NCW 2005 EXINH)		31.300	-		
Krediet Realisatie besluit (NCW 1-1-2005)	25-10-2004; 72	418.420	-		
Krediet Realisatie Besluit herleid naar reële raming prijspijl 2011	25-10-2004; 72	46.300	-		
Subtotaal krediet N201 bij Realisatie Besluit		577.520	0		
Scopewijziging ongelijkvloerse kruising Zijdelweg	10-11-2008; 78 (pmi)	20.000	-		
Scopewijziging N201 Amstelpassage Aquaduct	10-11-2008; 78 (pmi)	21.100	-		
Scopewijziging Verkeersveiligheid Legmeerdijk	8-11-2005 (pmi 2005)	725	-		
Subtotaal scopewijzigingen N201 uit PMI		41.825	0		
Totaal krediet Programma N201+		650.685	0		
x					

Totale bijdrage derden		482.975-	-		
x					
Totaal N201 incl terug te ontvangen kosten N201		167.710	0	632.262	0
x					
Trajectbenadering grootonderhoud N201a					
N201-29 Cruquiusbrug A (traj.benadering)	16-12-2013;78	4.200	358	1.224	-
x	30-09-2019;69	5.500	-	-	-
N523-01 traj.ben gr onderh N523a-N236	16-12-2013;78	13.800			
Aframing krediet	27-06-2016;35	5.500-			
x		8.300	10-	8.112	-
Totale bijdrage derden		10.125-			
x					
N23 Westfrisiaweg					
EXINH voorbereidingskrediet (2005-27515)	2005-27515)	2.500			
PMI 2007 voordracht 38, voorbereiding MER	2007;38	1.500			
PMI 2008 voordracht 40, voorbereiding PIP	2008;40	2.500			
PMI 2008 voordracht 40, grondvererving	2008;40	5.000			
PMI 2009 voordracht 78; uitwerking voorl ontwerp (VO)	2009;78	2.000			
PMI 2009 voordracht 34, onderzoek en communicatie	2009;34	4.000			
PMI 2010 voordracht 35, uitwerking ontwerp naar VO+	2010;35	1.100			
1e begrotingswijziging 2011 (voordracht 24)	14-02-2011;24	81.400			
Subtotaal (EXINH)		100.000			
Kredietaanvraag N23-01 (2012)	12-11-2012;88	321.770			
Kredietaanvraag N23-02 (2014)	10-11-2014;78	2.150			
Kredietaanvraag N23-03 (2016)	27-06-2016;35	580			
Kredietaanvraag N23-03 (2016)	27-06-2016;35	1.778			
Krediet N23 Westfrisiaweg		426.278	1.663	397.334	-
Bijdragen derden	12-11-2012;88	105.110-			
x	10-11-2014;78	775-			

x	27-06-2016;35	248-			
x			-	-	
Bijdrage derden		106.133-	-	-	-
x					
N203 rec op/afrit N246-Lindenlaan	13-05-2014;53	7.600			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-850			
Verhoging krediet	02-11-2016;77	750			
x		7.500	-	7.354	-
Bijdrage derden		3.640-			
x					
N203 / N513 GO Uitgeest-Castricum	27-01-2015;14	1.800	-	1.762	-
x					
Bermverharding N205, ged N232-Vijfhuizerweg	27-06-2016;35	450	-	389	-
x					
Verdubb. N207 gedeelte A4-N205					
Voorbereidingskrediet	10-11-2008; 78	1.000			
Aanvullend krediet	22-06-2009;34	9.400			
Aanvullend krediet	07-11-2011;78	54.150			
Aframing krediet	19-05-2015;62	-10.000			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-4.000			
Aframing krediet (onderhoud)	27-06-2016;35	-7.200			
x		43.350	1	42.703	-
Bijdrage derden		20.650-			
x					
N208 Fietsverbinding langs N208 gem Haarlem/Bloemendaal	03-11-2015;99	1.750	330	1.287	-
x	30-09-2019;69	1.500	-	-	-
Bijdrage derden		350-			
x					

Trajectbenadering N231b, ged N201-N232 gem.Aalsmeer

Krediet	07-11-2017;76	1.200	-	1.200	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	1.300	-	1.262	-
x	16-07-2019;68	70	61	61	-
OLV Greenport	30-09-2019;69	414	-	-	-
Bijdrage derden		600-			

x

N231-17 Ongestoorde Logistieke Verbinding, gemeente Aalsmeer

N231-17 OLV Greenport, realisatie ingang	09-11-2020;53	1.567	194	214	-
Bijdrage derden		194-			

x

Trajectbenadering groot onderhoud N232a, gedeelte

bebouwde kom Haarlem-N205	27-06-2016;35	100	-	77	-
----------------------------------	---------------	-----	---	----	---

x

N235 doorstr./verk veiligheid N235/N247	22-05-2012;52	4.200	-	4.200	-
Extra krediet	12-11-2012;90	475	-	475	-
Extra krediet	16-12-2013;78	825	-	825	-
Extra krediet	27-01-2015;14	400	64	88	-
Voorschot uit algemeen voorbereidingskrediet	15-12-2016	0	-	-	-

Bijdrage derden		4.432-			
-----------------	--	--------	--	--	--

x

Bereikbaarheid Waterland, maatregelen N235 ged.IJpendam / P'end

	03-11-2015;99	27.550			
x	23-05-2017;46	-1.300			
x		26.250	13	19.985	-

x

Bijdrage derden	03-11-2015;99	15.424-			
-----------------	---------------	---------	--	--	--

Aframing bijdrage derden	23-05-2017;46	500			
x					
N236 Reconstructie Loosdrechtdeef - Noordereind					
(Wegvak naar RONA norm) Voorbereidingskrediet	21-06-2004;44	600	-	600	-
Aanvullend voorb.krediet	22-06-2009;34	650	-	650	-
Aanvullend voorb.krediet	23-09-2013;52	1.550	-	1.550	-
Aanvullend krediet	13-05-2014;53	3.800	-	3.800	-
Aanvullend krediet	02-11-2016;77	1.400	-	1.400	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	500	-	500	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	300	12-	170	-
x		8.800	-12	8.670	0
Bijdrage derden		467-			
x					
N236 dp4 duurzaam veilig & vv Vechtbrug					
Voorbereidingskrediet	23-09-2013;52	500			
Krediet	13-05-2014;53	14.900			
Aframing krediet	02-11-2016;77	-455			
x		14.945	74	14.137	-
Bijdrage derden		-			
x					
Faunapassage (ecol.verb.zone Naardermeer -					
Ankeveense Plassen), gemeente Wijdmeren					
	28-06-2010;35	12.660	-	12.660	-
Bijdrage derden	26-06-2011;51	2.857-			
x					
Reconstructie N236, deel 2:					
Gein Zuid-Verlengde Rijnkade gem A'dam en Weesp	23-09-2013;52	650	-	630	-
x					

<i>N236 rec N236 deel 6: Faunapassage -Noordereind</i>	19-05-2015;62	1.500	21	196	-
x					
<i>N236 Trajectbenadering groot onderhoud Fr.Kampweg</i>					
<i>(N236) en N524, gem Gooise Meren en Hilversum</i>	27-06-2016;35	260	7	299	-
x					
<i>Herinrichting N239, ged Coppershorn-N240 gem Medemblik</i>					
Krediet	23-09-2013;52	3.250	4	3.073	-
Bijdrage derden		185-			
x					
<i>N240 herinrichting Kon. Emmaweg</i>	07-11-2011;78	10.000	-	5.564	-
x					
<i>N240 krpt Droge Wijmersweg</i>					
Krediet	23-09-2013;52	2.550	3	2.440	-
	9-3-2020;14	200	-	-	-
Bijdrage derden		373-			
x					
<i>N240 Trajectbenadering groot onderhoud N240a,</i>					
<i>gedeelte De Haukes, gemeent Hollands Kroon</i>	27-06-2016;35	70	-	70	-
<i>N240-14 N240b, gedeelte A7-Medemblik</i>	09-03-2020;14	3.750	431	431	-
x					
<i>Herinrichting kruispunt N241-Langereis</i>	14-12-2009;87	6.600	-	6.600	-
Aanvullend krediet	19-05-2015;62	2.600	-	2.600	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	225	-	225	-
x	08-01-2019;9	175	6	121	-
Bijdrage derden		207-			

x					
Herinrichting N241 gedeelte N242-N248					
Vorbereidingskrediet	28-06-2010;35	4.000	-		
Krediet	12-11-2012;87	49.000	-		
Aframing krediet	16-12-2013;78	5.000-			
x		48.000	3.669	46.077	-
Bijdrage derden		696-			
x					
Trajectbenadering N241b, ged N242-A7					
Vorbereidingskrediet	23-05-2017;46	6.100	-	6.100	-
x	30-09-2019;69	4.900	4.923	7.813	-
Bijdrage derden		0			
Aanleg fietstunnel (Tunnel Q)					
Aanpassen krediet		1.511	-	1.511	-
x					
Aanleg weefvak N242 thv Nollencircuit gemeente Heerhugowaard	14-12-2009;87	1.891	-	1.891	-
x					
Reconstructie Smuigelweg- Nedorper Verlaat	25-04-2006; 32	750			
Verhogen voorbereidingskrediet	08-05-2007; 38	250			
Verhogen voorbereidingskrediet	13-5-2008; 40	300			
Uitvoeringskrediet	14-12-2009;87	29.200			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-7.500			
	jaarrekening 2018	-162			
x		22.838	-	22.838	-
Reconstructie N242, gedeelte N508-Westtangent					
Vorbereidingskrediet	14-12-2009;87	1.000	-	1.000	-
Uitvoeringskrediet	07-11-2011;78	14.300	-	11.431	-

Bijdrage derden		-3.051			
x					
Broekhornpolder, gemeente Heerhugowaard	28-06-2010;35	12.000	-	10.995	-
Bijdrage derden		-7.000			
Verlaging bijdrage derden GS 10-5-2011		2.400			
x					
N242 rec Zuidtangent-N504					
Krediet	23-09-2013;52	2.900			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-900			
x	jaarrekening 2018	-130			
x		1.870	-	1.870	-
Bijdrage derden		-147			
x					
Aanpassing N242, ged N504-Leijerdijk incl parallelweg					
Krediet	23-05-2017-46	1.710	-	1.710	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	200	-	139	-
x					
N242-12 rec oostelijke afrit N242-N243/4	12-12-2011;100	520	3	403	-
x					
N243 Herinrichting Noordervaart gem Schermer en Beemster					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	2.853	-	2.853	-
x					
Trajectbenadering N243a gem Alkmaar, Beemster en Koggeland					
Voorbereidingskrediet	10-07-2017;46	6.000	872	3.733	-
x	18-11-2019;81	0	-	-	-
x	09-03-2020;14	35.320	-	-	-
Bijdrage derden		-717			
N244 Verdubbeling ged A7-N247					
Voorbereidingskrediet	12-11-2012;90	5.000	-	5.000	-

Krediet	23-09-2013;52	4.700	-	4.700	-
krediet	13-05-2014;53	32.800	82-	31.790	-
x	30-09-2019;69	-3.000	-	3.000-	-
Bijdrage derden		-21.718			
x					
Trajectbenadering groot onderhoud N244a ged N242/N246 en N244/A8					
Vorbereidingskrediet	03-11-2015;99	2.000	-	2.000	-
Krediet	02-11-2016;77	4.600	-	4.600	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	900	-	900	-
x	30-09-2019;69	5.192	-	5.192	-
x	30-09-2019;69	500	2.063	2.730	-
Bijdrage derden		-5			
Trajectbenadering N244a: deel B, Kogerpolderbrug					
Krediet	02-11-2016;77	6.600	-	6.600	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	5.500	2.359	3.623	-
Bijdrage derden		-8			
Trajectbenadering N244a: deel C, Beatrixbrug					
Krediet	02-11-2016;77	5.200	-	5.200	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	2.500	-	2.500	-
x	30-09-2019;69	4.604	453	2.329	-
Bijdrage derden		-5			
Reconstr krpt N245-Nauertogt gem.Langedijk					
	27-06-2011;51	3.494	1.283	4.777	-
Bijdrage derden		-3.300			
x					
Trajectbenadering groot onderhoud N245a, gedeelte					
N245, gedeelte N508-N504, gem Alkmaar en Langedijk					
	27-06-2016;35	90	1	71	-

x					
N246 Aanleg fietstunnel Kerkstraat gemeente Zaanstad					
Voorschotkrediet	28-06-2010;35	1.100	-	1.100	-
Krediet	08-11-2010;66	4.200	-	4.200	-
Aanvullend krediet	23-09-2013;52	3.600	-	3.167	-
		8.900			
Bijdrage derden		-1.864			
x					
N247+N235 Bereikbaar Waterland: langetermijnmaatregelen					
Vorbereidingskrediet	13-05-2014;53	2.500			
Verlaging voorbereidingskrediet	27-06-2016;35	-1.250			
		1.250			
Verhoging voorbereidingskrediet	27-06-2016;35	875			
Verhoging voorbereidingskrediet	12-07-2016;52	800			
Verhoging voorbereidingskrediet	02-11-2016;77	1.500			
Krediet	23-05-2017;46	40.300			
x	08-01-2019;9	2.650			
	30-09-2019;69	4.120			
x	09-11-2020;53	5.000			
		56.495	6.443	16.247	-
Bijdrage derden		-23.675			
x					
Praktijkproef fietspad Broek in Waterland/Monnickendam	02-11-2016;77	400	-	380	-
Bijdrage derden		-198			
x					
N247-20Bereikbaar Waterland Maatregelen A10 Edam	01-11-2016;77	250	4	129	
x					
Vervang. Stolperbasculebrug 14D35	*versie 1278245 31-10-2019	100	63	75	
x					
Verlengen Koopvaardersschutsluis	*versie 1316773 02-12-2019	500	325	634	

	09-03-2020;14	7.200	-	-	
x					
N248 Vervangen Stolperophaalbrug, gemeente Zijpe, Voorbereidingskrediet	26-06-2003; 57	420			
Verhoging voorbereidingskrediet	10-11-2008; 78	580			
Krediet	28-06-2010;35	16.600			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-1.500			
x		16.100	24	15.471	-
Aanleg parallelweg N245-N249, gem. Zijpe en Schagen, voorber.kred.	26-06-2003; 57	300	-		
Verhoging krediet	10-11-2008; 78	350	-		
Verhoging krediet	23-09-2013;52	7.650	-		
Verhoging krediet	13-05-2014;53	850	-		
Aframing krediet	27-06-2016;35	-1.000	-		
x		8.150	20-	6.676	-
x					
bermverharding, ged N241 M'meer	22-05-2012;52	950	-	950	-
N250-01 Doorstr. in Den Helder (korte termijn.)	09-03-2020;14	1.500	774	774	-
Herinrichting N417, gemeente Hilversum					
Herinrichting Utrechtseweg/rotonde Noodweg	22-06-2009;34	950	-	950	-
Aanvullend krediet	19-05-2015;62	2.750	71	620	-
x					
N417 Aanleg ecoduct (Zwaluwberg) te Hilversum	12-11-2012;90	5.200	-		
Aframing krediet	27-06-2016;35	-700	-		
x	jaarrekening 2018	0			
x		4.500			

			116	4.616	-
Bijdrage derden		-375			
x					
Trajectbenadering N502c, ged Callantsoog-Callantsogervaart	29-05-2018;39	350	-	314	-
x					
Trajectbenadering N245a: ged. N504, ged N245-N242					
Krediet	23-05-2017;46	3.565	2.515	3.565	-
x	08-01-2019;9	835	497	497	-
Bijdrage derden		-442			
x					
Reconstructie brug Oosthuizen					
Krediet	25-04-2006; 32	2.400	-	2.400	-
Aanvullend krediet	23-09-2013;52	800	-	800	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	300	28	285	-
x		3.500	28	3.485	0
x					
Trajectbenadering N509a, gemeente Beemster					
Krediet	07-11-2017;76	500	-	500	-
x	08-01-2019;9	100	53	107	-
Trajectbenadering groot onderhoud N510a, ged					
bebouwde kom Alkmaar- bebouwde kom Bergen	27-06-2016;35	292	-	242	-
x					
Reconstructie Alkmaar- Egmond	13-11-2006; 98	4.750	-	4.750	-
Verhoging krediet	22-05-2012;52	1.522	-	1.522	1
Bijdrage derden		-700			
x					
Trajectbenadering groot onderhoud N516a gem Zaanstad en Oostzaan	03-11-2015;99	3.700	1	3.802	-

Bijdrage derden		-1.323			
x					
Verl busbaan & aanl linksafstrook					
Krediet	23-05-2017;46	3.400	1.321	3.102	-
x	09-11-2020;53	225	-	-	-
Bijdrage derden		-1.835			
x					
Trajectbenadering N518a					
Krediet	02-11-2016;77	920	1	691	-
x					
Rec.krpt N520-Bennebroekerweg, gem Haarlemmermeer					
Krediet	7-11-2017;76	270	-	4	-
x					
N522 Vervanging/opwaardering brug Ouderkerk					
Voorbereidingskrediet	03-11-2015;99	3.750	-	3.750	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	23.250	1.573	11.307	-
x	30-09-2019;69	-2.870	-	-	-
x	09-11-2020;53	2.385	-	-	-
Bijdrage derden		-7.370			
x					
Reconstructie aansl N525 op-/afritten A1 en Vredelaan					
Krediet	08-11-2010;66	5.100	660	5.760	-
x	16-12-2019;91	200	-	159	-
Bijdrage derden		-5.180			
x					
Trajectbenadering groot onderhoud N526a gem Blaricum					
	19-05-2015;62	500	-	500	-
x	16-12-2019;91	60	-	54	-
Bijdrage derden		-130			

OV-haltevoorziening Stroomlijnen	Statusrapport nr 272	2.256	-	2.253	-
x					
R-net Fietsparkeren	Statusrapportnr 325	1.232	-	463	-
Bijdrage derden		463-			
x					
Verkeersveiligheid Abdijtunnel	19-11-2012;90	8.066	-	8.066	-
Bijdrage derden		-4.786			
x					
Verbeteren kwetsbaarheid vlotbruggen NH-kanaal	27-06-2016;35	1.500	-	863	-
x					
Investeringspr. Flankerende maatregelen OV NHN	30-05-2005; 31	7.000	-	7.000	-
x	22-06-2009;34	3.800	-	3.800	-
x	3-11-2009;87	1.400	-	1.400	-
x	28-06-2010;35	1.600	-	156	-
Bijdrage derden		-3.371			
x					
Netwerkmanagement	10-11-2008;78	15.000			
Verlaging krediet	1-4-2014;44	-1.400			
x		13.600			
Aanvullend krediet (alg-39)	23-09-2013;52	950			
Verhoging krediet	19-05-2015;62	7.094			
Verlaging krediet	27-6-2016;35	-675			
Aframing krediet	23-05-2017;46	-1.144			
Aframing krediet	jaarrekening 2018	-188			
x		19.637	-	19.637	-
x					
Bijdrage derden	19-05-2015;62	-7.094			
Aframing bijdrage derden	23-05-2017;46	434			
x					

Verkeersmanagement: Blauwe Golf vervolg	27-06-2016;35	2.081	-	2.081	-
x	23-05-2017;46	220	-	52	-
Bijdrage derden		-2.085			
x					
Led-verlichting (energiebesparing)	14-09-2020;40	6.500	609	609	-
x					
Netwerkbreed	1-4-2014;44	1.400			
Verhoging krediet	27-6-2016;35	675			
x		2.075	441	1.433	-
Verhoging krediet, uitrol intelligente VRI's	23-05-2017;46	710			
Verhoging krediet	12-11-2018; 62	4.515			
x		5.225	-	476	-
Bijdrage derden		-98			
x					
Nieuwbouw Wilhelminasluis					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	2.000	-	2.000	-
Uitvoeringskrediet	07-11-2011;78	35.872	-	35.872	-
x	08-01-2019;9	13.700	11.512	11.731	-
x	09-11-2020;53	2.402	-	-	-
Bijdrage derden		-36.752			
x					
Zaanbrug					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	18.078			
Uitvoeringskrediet	07-11-2011;78	4.578			
x	09-11-2020;53	423			
x		23.079	776	4.137-	-
Bijdrage derden		-12.766			
x					
Algemeen Voorbereidingskrediet	PS 15-06-98;39	450			

			-	-	-
Verhoging voorbeeldingskrediet	13-05-2002; 31	1.050	-	-	-
Verhoging voorbeeldingskrediet	22-11-2004;79	6.000	-	-	-
Verhoging voorbeeldingskrediet	22-06-2009;34	2.500	-	-	-
x					
Busbaan Wijckerpoort		0	766	2.088	-
	09-03-2020;14	22.800	-	-	-
Bijdrage derden		-5.100			
Trajectstudie N239		5.700	123	1.329	-
Bijdrage derden		-260			
Trajectbenadering GO N247b		130	19	90	-
	04-03-2020 vs-Kr	370	-	-	-
Trajectbenadering N506a	30-09-2019;69	1.270	661	780	-
Verbreden fietspaden gem. Alkmaar - Bergen		0	-	-	-
Krpt Westerheide-Oude Postweg	09-03-2020;14	250	126	382	-
	09-03-2020;14	1.062	-	-	-
Nog te verdelen kosten		7.520	12-	880	-
x					
Totaal voorbereidingskrediet		33.742	1.683	5.549	0
x					
x					
<u>Aankoop gronden</u>					
Masterplan N201, 8 nadeelcomp dossiers	09-07-2018;39	1.800	2	141	-
Grondaankopen *	4e wijziging 1994	9.076	43	252	-
x	jaarrekening 2019	2.449	-	-	-
Verkoop gronden		0	-	3.889-	-

x						
	Subtotaal (in het PMI voorkomende kredieten)		1.067.371	48.267	1.577.703	1
x						
	Infrastructurele openbare vervoer projecten					
x						
	HOV 't Gooi					
	Krediet	17-12-2014;2	1.352	-	1.351	-
x		-	11.299	-	11.299	-
x		-	1.350	-	1.350	-
x		-	0	-	11-	-
	Krediet	17-12-2014;2	96.949	20.433	50.083	-
	Verhoging krediet	23-05-2017;46	400	-	-	-
	Verhoging krediet	29-05-2018;39	650	-	-	-
	Verhoging krediet	28-08-2018;50	9.400	-	-	-
	Verhoging krediet	09-03-2020;14	325	-	-	-
x		-	0	-	-	-
	Bijdrage derden		-19.040			
x						
	HOV Velsen	05-07-2010;43	63.950			
x		27-06-2016;35	-13.950			
x		12-12-2016;77	-13.000			
x		jaarrekening 2019	-29.362			
x		08-01-2019;9	-4.500			
	Bijdrage derden		1.450			
x			4.588	-	4.362	-
x						
	HOV-05 HOV Fokkerweg-Schiphol Rijk					
	Vorbereidingskrediet	23-09-2013;52	2.000	-	2.000	

Krediet	01-11-2014;89	24.350	-	17.041	-
Verhoging krediet	19-05-2015;62	405	-	405	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	2.600	-	2.600	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	18.700	11-	4.489	-
x	30-09-2019;69	-4.500		4.500-	-
2 mln € -/- 1,1 mln €	09-03-2020;14	890		-	-
	09-03-2020;14	1.110		-	-
Bijdrage derden		-36.431			
x		9.124	-11	22.035	0
x					
HOV Aalsmeer -knooppunt Schiphol Zuid (HOVASZ)					
Gem Haarl'meer, Aalsmeer en Uithoorn					
Krediet	27-06-2016;35	29.099	14.391	20.672	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	6.507	-	-	-
Bijdrage derden		-32.078			
x		3.528	14.391	20.672	0
x					
halte Royal Flora Holland	09-11-2020;53	4.800	698	761	-
Bijdrage derden		0			
HOV-02 Toolenburg-Nieuw Vennep	23-04-2020;voorschotkrediet	250	63	63	-
Uitrol productformule R-net	29-05-2018;39	2.914	780	1.632	-
Opdrachten Beleid	28-08-2018;50	4.800	49	771	-
x					
Subtotaal (infrastructurele openb.vervoer projecten)		132.689	36.403	114.368	0
x					
TOTAAL		1.200.060	84.670	1.692.071	1

Specificatie kredieten PMO wegen

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van provinciale staten resp. begrotings- wijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2019	krediet mutaties 2020	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	Cumulatief besteed t/m 2019	rectificaties t/m 2019	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Restant krediet 2020
x		x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Kredieten 2011 t/m 2013:									
Totaal beschikbaar 2011 t/m 2013		60.038	0	60.038	-	-	-	-	60.038
Totaal prognose 2011 t/m 2013		62.379	0	62.379	-	-	-	-	62.379
tekort ruimte krediet 2011 t/m 2013	<i>rectificaties</i>	-2.341	0	-2.341	-	-	-	-	-2.341
Kredieten 2012:									
omschrijving									
N502b-01 GO 9,20-11,24 incl. N503		nvt*		nvt*	2.951	-	-	2.951	
N232b-01 GO km 23,33 - 25,4, en km 29,4 - 33,15		nvt*		nvt*	5.233	-	-	5.233	
N244b-01 GO km 12,3 - 20,3		nvt*		nvt*	4.666	-	-	4.666	
N248b-01 GO km 3,55-18,70		nvt*		nvt*	6.025	-1	2	6.026	
N249a-01 GO km 0,00-12,6		nvt*		nvt*	5.080	-	-	5.080	
N517a-01 GO km 0,05-1,83		nvt*		nvt*	704	-	-	704	
N207a/b-02 vervangen duikers bijdrage PMI		nvt*		nvt*	2.204	-	-	2.204	
N235a-01 GO km 0,03-8,1 incl busbaan		nvt*		nvt*	4.160	-	-	4.160	
N240a-01 GO km 7,0-10,0		nvt*		nvt*	-	-	-	-	
N241b-02 vervanging kunstwerk bijdrage aan PMI		nvt*		nvt*	200	-	-	200	
N245b-01 GO km 29,3-35,9		nvt*		nvt*	790	-	-	790	
N417a-01 GO km 8,9-10,8		nvt*		nvt*					

			499	-1	37	535		
N509a-01 GO km 2,0-7,3	nvt*	nvt*	2.447	-	-	2.447		
N235a-03 GO km 0,03-8,1 incl busbaan fase 2	nvt*	nvt*	1.874	-	-	1.874		
				-	-	-		
				-	-	-		
N207a-01	nvt*	nvt*	2.739	-	-	2.739		
N242b-02	nvt*	nvt*	8.319	-	-	8.319		
N245a-01	nvt*	nvt*	3.278	-	-	3.278		
Bouwrente vvW	nvt*	nvt*	217	-	-	217		
				-	-	-		
betrekking op deel niet gespecificeerd				-	-	-		
Totaal kredieten 2012	<i>rectificaties</i>	51.993	-32.178	19.815	51.386	-2	39	51.423 -31.608
Kredieten 2013:								
omschrijving								
N520a-01 GO km 0,05-5,17	nvt*	nvt*	1.915	-	-	1.915		
N511a-01 GO km 0,05 - 2,50	nvt*	nvt*	1.040	1.221	-	2.261		
N201b-02 GO km 35,9-40,43	nvt*	nvt*	889	-	-	889		
N232c-01 overdracht aan Amstelveen	nvt*	nvt*	650	-	-	650		
N236a-01 vervanging verhardingen	nvt*	nvt*	2.133	-	-	2.133		
N241a-01 bijdrage PMI	nvt*	nvt*	-	-	-	-		
N248a-01 bijdrage PMI	nvt*	nvt*	1.885	-1	9	1.893		
N512a-01	nvt*	nvt*	1.221	-	-	-		
N521a-01 GO km 0,00-2,43	nvt*	nvt*	1.261	-	-	1.261		

Totaal kredieten 2013	<i>rectificaties</i>	8.046	-3.531	4.515	10.994	-1	9	11.002	-6.487
Kredieten 2014:									
omschrijving									
N206a-01 GO km 36,09-37,00		850	-850	-	767	-	-	767	767
N239b-01 GO		1.650	0	1.650	1.305	2	2	1.309	341
N244c-02 Bijdrage aan PMI		6.000	0	6.000	6.002	-2	-	6.000	-
N516a-02 vervangen KW 25b16		2.050	0	2.050	2.040	1	-	2.041	9
Totaal kredieten 2014		10.550	-850	9.700	10.114	1	2	10.117	-417
Kredieten 2015:									
omschrijving									
N200a-02 vervangen verharding Zeeweg		3.315	-3.315	-	2.990	-	-	2.990	2.990
N203c-04 vervangen km 54,8-60,48		1.500	-1.500	-	1.459	-	-	1.459	1.459
N302a-03 vervanging wegconstructie km 39,3 - 48,73		4.680	0	4.680	1.412	-1	1.648	3.059	1.621
Totaal kredieten 2015	-	9.495	-4.815	4.680	5.861	-1	1.648	7.508	-2.828
Kredieten 2016:									
omschrijving									
N205b-03		670	0	670	466	-	-	466	204
N242Ld-01		350	0	350	213	-	2	215	135
N243a-03		700	-700	-	408	-	-	408	408
N302a-01		1.070	-1.070	-	1.081	-	-	1.081	1.081
N506a-02		2.000	-2.000	-	1.600	-	-	1.600	1.600
N507a-02		2.000	-2.000	-	2.000	-	-	2.000	2.000
N236a-02		2.700	0	2.700	1.843	-	598	2.441	259
Totaal kredieten 2016		9.490	-5.770	3.720	7.611	-	600	8.211	-4.491

Kredieten 2017:**omschrijving**

N240b-01		5.200	0	5.200	-	-	979	979	4.221
N520b-02		1.000	0	1.000	14	-	-	14	986
Totaal kredieten 2017		6.200	-	6.200	14	-	979	993	5.207

Kredieten 2018:**omschrijving**

N231b-01	PS 30-09-2019;69 414KE en 4KE correctie 2017:60	4.296	0	4.296	2.717	-	223	2.940	1.356
N243a-04		8.700	0	8.700	40	-	294	334	8.366
N247a-06	PS 18-11-2019:81	2.000	0	2.000	64	-	66	130	1.870
N240c-01		750	0	750	35	-	702	737	13
N247b-02		3.600	0	3.600	403	-	93	496	3.104
Totaal kredieten 2018		19.346	-	19.346	3.259	-	1.378	4.637	14.709

Kredieten 2019:

N506a-03		3.700	0	3.700	395	-1	1.949	2.343	1.357
N197a-01	voorschotkrediet 13-08-2020 vanuit P.00176.1 naar P.00174.1 krediet niet aangevraagd bij PMO 2019-2026	0	60	60	-	-	22	22	38
N201c-03		1.430	0	1.430	-	-	-	-	1.430
N239a-03	rectificatie 2020	2.090	110	2.200	52	1	186	239	1.961
N241b-03		10.850	0	10.850	-	-	708	708	10.142
N247a-03	PS 18-11-2019:81	1.600	0	1.600	85	1	51	137	1.463

N244a-01	PS 18-11-2019:81	480	0	480	-	-	77	77	403
N243a-04	PS 09-11-2020:53	600	180	780	-	-	-	-	780
Totaal kredieten 2019		20.750	350	21.100	532	1	2.993	3.526	17.574

Kredieten 2020:

N242a-05 Vervangen glazen onderpanelen geluidschermen N242 en N244/N508 (nieuw)								
PS 9-11-2020:53	1.500	1.500	-	-	-	1.500		
nnb	0	0	-	-	-	-		
nnb	0	0	-	-	-	-		
Totaal kredieten 2020								
-	1.500	1.500	-	-	-	-		

135.870 -45.294 90.576 89.771 -2 7.648 97.417 -6.841

* In de jaren tot 2014 werd een totaalkrediet aangevraagd dat verder niet werd opgedeeld naar onderliggende projecten.

Vanaf 2014 worden kredieten per project aangevraagd waardoor tevens de besteding per project inzichtelijk wordt.

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2019	krediet mutaties 2020	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	Cumulatief besteed t/m 2019	rectificaties t/m 2019	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Restant krediet 2020
Kredieten 2014: kunstwerken omschrijving									
N203 Brug Krommenie A-01 vervangen 19D03			8.763	8.763	-	8.475	297	8.772	-9
N203 Brug Krommenie B-01 vervangen 19D04		17.525	-8.762	8.763	8.572	8.476	79	175	8.588

K20/10/09 Leeghwaterbrug A-02 vervanging	PS 09-03- 2020;14	11.500	4.000	15.500	9.521	-	5.598	15.119	381
Totaal kredieten 2014		29.025	4.001	33.026	18.093	-1	5.974	24.066	8.960
Kredieten 2015: kunstwerken									
omschrijving									
K19w Cruquiusbrug A verv best. En aanbru	PS 09-11- 2020;53	9.800	2.450	12.250	1.191	-1	129	1.319	10.931
Totaal kredieten 2015		9.800	2.450	12.250	1.191	-1	129	1.319	10.931
Kredieten 2016: kunstwerken									
omschrijving									
K09 Beatrixbrug 19D19	PS 30-09- 2019;69	9.555	0	9.555	7.968	1	722	8.691	864
K17 Brug Ouderkerk	PS 09-11- 2020;53	16.870	2.915	19.785	8.141	-	601	8.742	11.043
Totaal kredieten 2016		26.425	2.915	29.340	16.109	1	1.323	17.433	11.907
kredieten 2017: kunstwerken									
omschrijving									
K20m Kogerpolderbrug-03	PS 30-09- 2019;69	7.700	0	7.700	5.664	-	1.947	7.611	89
K20N Stolperbasculebrug		11.600	0	11.600	54	-	520	574	11.026
Totaal kredieten 2017		19.300	-	19.300	5.718	-	2.467	8.185	11.115
kredieten 2018 kunstwerken									
omschrijving									
N248b Waardbrug 14G11		0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal kredieten 2018		-	-	-	-	-	-	-	-
kredieten 2019 kunstwerken									
N248b Schagerbrug A 14G14		4.600	0	4.600	-	-	-	-	4.600
K1 Zijperbrug 14D30		4.600	0	4.600	-	-	-	-	4.600
Totaal kredieten 2019		9.200	0	9.200	-	0	-	-	9.200
Totaal kredieten kunstwerken		93.750	9.366	103.116	41.111	-1	9.893	51.003	52.113

Totaal krediet wegen	229.620	-35.928	193.692	130.882	-3	17.541	148.420	45.272
----------------------	---------	---------	---------	---------	----	--------	---------	--------

Specificatie kredieten PMO Vaarwegen

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2019	krediet mutaties 2020	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	Cumulatief besteed t/m 2019	rectificaties t/m 2019	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Restant krediet 2020
		x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Kredieten 2011 t/m 2014 oevers									
Totaal beschikbaar 2011 t/m 2013	<i>rectificatie</i>	24.461	-17.196	7.265	25.497	18.200	-	7.297	32
K17a-02 [05.8680-1002]	<i>rectificatie</i>	200	-200	-	36	-	-	36	36
Ruimte krediet 2011 t/m 2014 oevers	<i>rectificatie</i>	24.661	-17.396	7.265	25.533	-18.200	-	7.333	-68
Kredieten 2015: oevers omschrijving									
K20N-c-01 NHK vervanging oevers Noord km 65,45-68,0		3.500	0	3.500	3.634	-	-	3.634	134
K4/5/6-c vervanging vww 19		4.928	0	4.928	3.675	1	883	4.557	371
K2/K3 vervangingen vww 15	<i>rectificatie</i>	11.700	0	11.700	8.425	1	36	8.460	3.240
Totaal kredieten 2015 oevers		20.128	-	20.128	15.734	-2	919	16.651	3.477
Kredieten 2016: oevers omschrijving									
K4/5/6c vaarwegvak 20		8.000	324	8.324	2.078	-	4.457	6.535	1.789
Totaal kredieten 2016 oevers		8.000	324	8.324	2.078	-	4.457	6.535	1.789
kredieten 2017									

omschrijving									
K4/5/6a vaarwegvak 18	PS 14-9-2020:40	7.300	673	7.973	1.219	-	3.314	4.533	3.440
K7/8 vaarwegvak 21		4.800	0	4.800	584	-	723	1.307	3.493
K20/10/09a-01 vaarwegvak 6		840	0	840	0	-	840	840	-
Totaal kredieten 2017		12.940	673	13.613	1.803	-	4.877	6.680	6.933
kredieten 2018 oevers									
omschrijving									
K20a-01 vaarwegvak 5		3.400	0	3.400	0	2	287	289	3.111
K20/10/09b-01 vaarwegvak 7		2.800	0	2.800	2	1	218	219	2.581
Totaal kredieten 2018		6.200	-	6.200	2	1	505	508	5.692
kredieten 2019 oevers									
omschrijving									
K9-01 vaarwegvak 8		840	0	840	5	-	142	147	693
K20ma-01 vaarwegvak 10		0	0	-	0	-	-	-	-
K20Na-01 vaarwegvak 4		1.500	0	1.500	1	1	98	98	1.402
K20Zb-01 vaarwegvak 11		0	0	-	0	-	-	-	-
K18a-01, vaarwegvak 16, Westfriese Vaart; splitsing Waardkanaal		1.685	0	1.685	31	-	187	218	1.467
K18b-01, vaarwegvak 17, Westfriese Vaart, zijslot bij km. 7,8 - Medemblik		4.400	0	4.400	89	1	532	620	3.780
K20a-02, vaarwegvak 5, Noordhollandsch Kanaal: Omval - Alkmaar Noord		1.600	0	1.600	2	2	890	890	710
x									
Totaal kredieten 2019		10.025	-	10.025	128	-4	1.849	1.973	8.052
0									
kredieten 2020 oevers									

omschrijving										
K19o-a-01 Vaarwegvak 32 (nieuw)			1.600	1.600		-	-	-	1.600	
K19o-b-01 Vaarwegvak 33 (nieuw)			1.690	1.690		-	-	-	1.690	
			-	3.290	3.290	-	-	-	3.290	
Totaal kredieten oevers			81.954	-13.109	68.845	45.278	-18.205	12.607	39.680	29.165
Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van pro- vinciale staten resp. begrotings- wijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2019	krediet mutaties 2020	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	Cumulatief besteed t/m 2019	rectificaties t/m 2019	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020	Restant krediet 2020	
kredieten 2017: kunstwerken										
omschrijving										
K20N KVVS Kolkwand			11.600	0	11.600	1.207	-	399	1.606	9.994
Totaal kredieten kunstwerken			11.600	-	11.600	1.207	-	399	1.606	9.994
Totaal kredieten Vaarwegen			93.554	-13.109	80.445	46.485	-18.205	13.006	41.286	39.159

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Flottende Activa

Flottende Activa

Vorraden	31-12-2020	31-12-2019
Vorraad gronden	4.597	56

De mutatie van de voorraad gronden bestaat uit:

Vorraden per 01-01-2020	56
Overheveling vanuit Materiële vaste activa	4.559
Verkopen	-18
Vorraden per 31-12-2020	4.597

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	31-12-2020 x € 1.000	31-12-2019 x € 1.000
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>		
Te vorderen omzetbelasting	64.399	58.841
Te vorderen Vennootschapsbelasting	517	99
Motorrijtuigenbelasting	18.710	18.560
Nog te ontvangen Provincies	135	377
Nog te ontvangen Rijksoverheid	0	150
Nog te vorderen Gemeenten	2.448	3.819
Nog terug te vorderen vervoerskosten	16	0
Overige nog te ontvangen	278	1.495
	86.503	83.341
<i>Uitzettingen in 's-Rijks-schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</i>	268.583	311.592
<i>Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen (Groenfonds)</i>	3.541	4.202
<i>Overige vorderingen</i>		
Debiteuren	1.259	2.697
Te vorderen rente per 31 december van de verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen	57	5
Te ontvangen Agio	375	0
Te vorderen leges, boete en dwangsom	110	327
Te vorderen detachingskosten	0	429
Te vorderen verkoop grond en onroerend goed	0	1.088
Overige posten	1.092	81
	2.893	4.627
Totaal uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	361.520	403.762

Toelichting

De afname van het bedrag aan vorderingen met circa € 42 miljoen wordt verklaard door de afname van de uitzettingen in s-Rijks-schatkist met € 43 miljoen, deze afname wordt onder andere veroorzaakt door het investeringsvolume in 2020.

Voor de overige vorderingen is een voorziening opgenomen van € 0,6 miljoen inzake rente op verstrekte leningen.

Liquide middelen

De provincie NH heeft alle bankrekeningen van de huisbankier ABNAMRO en de BNG in het stelsel van het schatkistbankieren. Dat betekent dat dagelijks alle saldi worden afgeroomd of aangevuld naar € 0,00.

Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2020			
(1)	Drempelbedrag	4.643			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	159	161	166	171
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	4.484	4.482	4.477	4.471
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	946.404			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	446.404			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €300.000	Drempelbedrag	4.643			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	14.487	14.655	15.257	15.776
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	159	161	166	171

Overlopende activa

Het saldo van de overlopende activa is afgenomen met ca. € 7,6 miljoen. Deze afname komt met name doordat enkele grote vorderingen van totaal ca. 15,8 miljoen in 2020 zijn ontvangen. Hier tegenover staat een toename van de vooruitbetaalde bedragen met ca. € 6 miljoen.

Nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen:

Nog te ontvangen voorschotbedragen voor doeluitkeringen	Saldo 31-12-2019	Correctie voorgaand jaar	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2020
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
<i>EU</i>					
<i>Rijk</i>					
<i>Overige Nederlandse overheidsorganen</i>					
Groenfonds	683		1.814	0	2.497
Regionale MIT-regeling (F12)	0	1.137	2.874	2.600	1.411
Totaal	683	1.137	4.688	2.600	3.908

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen:	31-12-2020 x € 1.000	31-12-2019 x € 1.000
Overige voorschotten	0	500
Nog te ontvangen bedragen	11.971	27.084
Overige vooruitbetaalde bedragen	7.075	1.022
	<u>19.046</u>	<u>28.606</u>

Passiva

Eigen vermogen - Reserves

Staat van het verloop van de reserves (art. 54)

Naam van de reserve (x € 1.000)	Stand per 01-01-20	Resultaat- bestemming 2019	Toevoegingen		Onttrekkingen			Stand per 31-12-20
			Stortingen	Wegens overheveling van middelen	Bestedingen	Wegens overheveling van middelen	Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten	
Algemene reserves								
Algemene reserve	81.298	14.886	82.597	-	35.670	-	1.800	141.311
								-
Totaal algemene reserves (a)	81.298	14.886	82.597	-	35.670	-	1.800	141.311
Bestemmingsreserves								-
								-
<i>Programma 1 Openbaar Bestuur</i>								-
Reserve Cofinanciering Europese projecten	5.771	-	-	-	1.154	-	-	4.617
								-
<i>Programma 2 Bereikbaarheid</i>								-
Reserve Mobiliteitsbeleid	3.717	-	450	205	858	217	-	3.297
Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid Door Derden	161.060	-	16.088	3.172	61.687	205	-	118.428
Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	246.058	18.572	33.804	-	1.644	40.126	98.534	158.130
Reserve Groot Onderhoud Wegen	23.792	-	15.384	2.273	14.189	-	1.400	25.860
Reserve Investerings Kunstwerken	7.378	-	8.315	1.890	-	11.281	-	6.302

Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	5.236	-	8.102	1.182	2.519	4.865	1.146	5.990
Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	21.400	-	1.108	-	3.938	609	-	17.961
Reserve Openbaar Vervoer Projecten	19.325	-	51.747	-	50.628	155	-	20.289
								-
<i>Programma 3 Water</i>								-
Reserve Meekoppelkansen bij Dijkverst. en Kustontw.	28.130	-	620	-	1.158	-	-	27.592
Reserve Waterrecreatie	4.890	-	2.000	-	538	78	3.000	3.274
Reserve Klimaatadaptatie	-	-	1.100	220	243	-	-	1.077
								-
<i>Programma 4 Milieu</i>								-
Reserve Bodemsanering	26.846	1.280-	5.722	-	4.163	-	-	27.125
Reserve Energietransitie	22.208	-	9.652	-	5.298	220	-	26.342
Reserve Circulaire economie	687	-	100	-	330	-	-	457
Reserve Verduurzaming Bestaande Woningvoorraad	1.393	-	100	-	650	-	-	843
Reserve Gezonde leefomgeving	-	-	4.561	-	794	-	-	3.767
Reserve Uitvoering actieplan geluid	-	-	-	-	-	-	-	-
								-
<i>Programma 5 Ruimte</i>								-
Reserve OV Knooppunten	7.149	-	8.398	-	3.039	-	-	12.508
Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	9.704	-	250	-	1.019	-	-	8.935
Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	5.340	-	-	-	2.157	-	-	3.183

Reserve Herstructurering bedrijventerreinen	4.032	-	2.500	-	2.152	-	-	4.380
Reserve MKB Innovatie-Instrumenten	8.830	1.180-	5.550	-	3.364	-	-	9.836
Reserve Duurzame Landbouw	2.508	233-	-	-	125-	1.114	-	1.286
Reserve Europese Landbouwprojecten	1.633	1.633-	250	1.114	4-	-	-	1.368
Reserve Woonbeleid	5.908	-	250	-	975	-	-	5.183
Reserve Woningbouw	12.162	-	1.200	-	2.172	-	-	11.190
Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zee	523	-	-	-	-	-	-	523
Reserve Waardevermindering grondaankopen Groen	-	-	-	5.455	-	-	-	5.455
								-
<i>Programma 6 Groen</i>								-
Reserve Groen	96.325	-	23.796	-	16.071	7.906	-	96.144
Reserve Groene Uitweg	26.521	-	110	-	2.366	-	-	24.265
Reserve Oostelijke Vechtplassen (OVP)	16.119	-	58	1.460	1.374	428	-	15.835
Reserve Cofinanciering Waddenzee	3.321	-	5.000	-	2.660	-	-	5.661
Reserve Landschap	-	-	300	-	-	-	-	300
Reserve Uittreding Goois Natuurreservaat	-	6.501	-	-	-	-	-	6.501
Reserve Laag Holland	-	-	4.166	-	430	-	-	3.736
								-
<i>Programma 7 Cultuur & Erfgoed</i>								-
Reserve Monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds)	5.183	-	6.751	-	7.510	330	-	4.094
Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	7.371	-	-	-	3.214	-	-	4.157
								-

Programma 8 Financiën en Bedrijfsvoering								-
Reserve Bedrijfsvoering	5.274	-	4.827	-	975	-	-	9.126
Reserve Huisvesting	14.483	-	-	-	762	-	-	13.721
Reserve GO-Gelden	3.038	-	-	-	482	-	-	2.556
								-
Reserves ter dekking van kapitaallasten								-
Reserve Kapitaallasten Wegen (Progr. 2)	117.639	-	-	12.819	2.470	-	-	127.988
Reserve Kapitaallasten OV (Progr. 2)	36.540	-	-	24.506	95	-	-	60.951
Reserve Kapitaallasten Vaarwegen (Progr. 2)	200	-	-	1.225	5	-	-	1.420
Reserve Dekking kapitaallasten VIK (Progr. 2)	17.934	-	-	11.281	206	-	-	29.009
Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten (Progr. 2)	-	-	-	609	-	-	-	609
Reserve Dekking kap.lasten invest.Haven (Progr. 5)	420	-	-	-	140	-	-	280
Reserve Kapitaallasten Groen (Progr. 6)	3.626	-	-	123	70	-	-	3.679
Totaal bestemmingsreserves	989.674	20.747	222.259	67.534	203.370	67.534	104.080	925.230
Totaal reserves(a + b)	1.070.972	35.633	304.856	67.534	239.040	67.534	105.880	1.066.541
Resultaat 2020								11.201
Totaal eigen vermogen								1.077.742

Algemene reserve

Doel:

De Algemene Reserve vormt een buffer voor financiële tegenvallers van een omvang die niet uit de algemene dekkingsmiddelen is op te vangen.

Stortingen:

In 2020 is € 82,6 miljoen gestort in de Algemene Reserve. Dit betreffen de volgende toevoegingen:

- € 57,6 miljoen: Storting van de middelen ten behoeve van het restant vrijval reserves uit het Coalitieakkoord.
- € 17,2 miljoen: Storting van het bedrag aan uitgestelde intenties conform laatste begrotingswijziging 2020.
- € 6,9 miljoen: Storting conform kaderbrief 2021: Om de begroting meerjarig sluitend te maken, wordt een deel van het begrote resultaat 2019 ingezet om het tekort in jaren 2020 en 2021 te dekken.
- € 1,0 miljoen: Storting door toevoeging van de ruimte onder het BTW-compensatiefonds in de septembercirculaire van het provinciefonds. Conform afspraak worden deze extra middelen gestort in de Algemene reserve in het kader van het herstelplan van de Algemene reserve.

Onttrekkingen:

In 2020 is € 35,7 miljoen aan de algemene reserve onttrokken. Dit bedrag bestaat uit:

- € 13,8 miljoen: Betreft de onttrekking van de middelen ten behoeve van de uitgestelde intenties waarvoor de besteding in 2020 plaatsvond.
- € 9,6 miljoen: Betreft een onttrekking uit de 2e begrotingswijziging ten behoeve van het dekken van het tekort vanuit de taakstelling in 2021.
- € 8,7 miljoen: Betreft de dekking van het restant tekorten jaarschijf 2020.
- € 3,6 miljoen: Betreffen onttrekkingen vanuit de decembercirculaire 2019. Het gaat hierbij om decentralisatie-uitkeringen die uit het resultaat van 2019 geoormerkt gestort zijn in de algemene reserve. Met deze onttrekking wordt het budget opgehoogd waarvoor de middelen in eerste instantie zijn uitgekeerd.

Stand:

Conform het financieel beleid van Provincie Noord-Holland moet de omvang van de Algemene Reserve tenminste 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen bedragen, met een minimum bedrag gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat berekend is voor het boekjaar waarop deze jaarrekening betrekking heeft. De structurele algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de uitkering uit het provinciefonds (exclusief voormalig BDU middelen), de opcenten motorrijtuigenbelasting, het renteresultaat en de dividenduitkeringen.

De omvang van de structurele algemene dekkingsmiddelen per ultimo 2020 bedraagt € 373,2 miljoen. 25% hiervan is € 93,3 miljoen. De omvang van de berekende risico's is € 12,9 miljoen voor het komende jaar en € 20,3 miljoen voor 4 jaar. Op basis hiervan kan afgeleid worden dat de minimale omvang van de Algemene reserve € 93,3 miljoen moet zijn.

Bestemmingsreserves

Toelichting bestemmingsreserves

Reserve Bedrijfsvoering	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve is bestemd voor het egaliseren van de bedrijfsvoeringskosten en strategische ICT-investeringen (Impulsbudget).
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	
Operationeel doel	8.2.1
Toelichting stortingen	Naast de begrote, jaarlijkse storting van € 1.420.000 heeft een extra storting plaatsgevonden van € 3.406.860 in verband met niet-bestede middelen voor materiele overhead en centrale personele kosten in 2020.
Toelichting onttrekkingen	Uit de reserve betalen we een deel van de kosten voor projecten in het I-domein. In 2020 is hiervoor € 558.950 onttrokken aan de reserve. Voor uitgaven aan laptops, I-pads en mobiele telefoons is € 117.584 besteed. In het kader van continue organisatieveranderingen is € 297.418 uitgegeven.
Toelichting stand	De reserve is bedoeld als egalisatiereserve. Binnen de stand van € 9,1 miljoen is voor projecten in het I-domein die al in 2020 zijn gestart maar in 2021 doorlopen € 2,8 miljoen gereserveerd. Voor de vervanging van laptopd, I-pads en mobiele telefoons is € 3,0 miljoen gereserveerd. Voor uitgaven in het kader van het persoonlijk ontwikkelbudget is geld opzij gezet. Volgens de cao heeft iedere medewerker recht op een persoonlijk ontwikkelbudget. In de afgelopen jaren hebben medewerkers dit recht nog niet volledig benut. Daarom resarveren we € 1,7 miljoen. Voorts is er € 1,25 miljoen beschikbaar voor de aanschaf van thuiswerkhulpmiddelen en nog € 0,4 miljoen voor uitgaven in het kader van organisatieveranderingen.

Reserve Bodemsanering	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige bodemsaneringskosten te dekken op basis van afspraken opgenomen in het landelijke bodemconvenant 2016-2020. Dit convenant beschrijft de bodemdoelen die de provincie Noord-Holland zal realiseren en de Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.1.3
Toelichting stortingen	In deze reserve hebben de volgende stortingen plaatsgevonden: · Bijdrage PNH € 5.396.000; · Afkoopsom Dammerweg € 7.460; · Storting dekking interne capaciteit € 319.000;
Toelichting onttrekkingen	In 2020 hebben de onderstaande onttrekkingen plaatsgevonden uit de reserve: · Uitgaven bodemsaneringstaken € 1.522.910; · Doorzetten rijksgeuld naar Hoogheemraadschap AGV € 2.037.295; · Vrijval ter dekking van de interne en externe capaciteitskosten € 602.950;
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2020 bedraagt € 27,1 mln. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige bodemsaneringskosten.

Reserve Circulaire Economie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel uitvoering te geven aan de Uitvoeringsagenda Circulaire Economie, zoals vastgesteld in 2017, voor het uitvoeringsjaar 2019. De Uitvoeringsagenda geeft concrete invulling aan de Ontwikkelagenda circulaire economie "We maken het rond" uit 2017

Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.2.2
Toelichting stortingen	In 2020 heeft een overheveling van € 100.000 plaatsgevonden vanuit een andere reserve naar aanleiding van een nieuwe begrotingsopzet in 2019.
Toelichting onttrekkingen	Totale bestedingen over 2020 zijn € 330.000. Hiervan is € 25.000 besteed aan UVR Kleinschalige Initiatieven CE. De rest is besteed aan verschillende inkoopopdrachten. In totaal is € 330.000 onttrokken uit de reserve.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2020 is € 457.000. In 2021 wordt de nieuwe Actieagenda Circulaire Economie 2021 – 2025 vastgesteld. De reserve zal voor de uitvoering van deze actieagenda worden ingezet.
Reserve Cofinanciering Europese projecten	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Ambitie: De provincie Noord-Holland benut 'met verstand' optimaal de Europese subsidiemogelijkheden voor het realiseren van haar eigen doelstellingen.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	1.4.2
Toelichting stortingen	geen
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is tot een bedrag van € 962.000 aan subsidies verleend. Daarnaast zijn bijdragen verleend aan de Managementautoriteit (gemeente Rotterdam) voor de uitvoeringskosten van de Europese subsidies (€ 183.000) en aan de provincie Zuid-Holland voor de coördinator van 2 Zeeën (€ 8.500).
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen conform het bestedingsplan worden ingezet voor cofinanciering van Europese projecten (subsidieverlening). Omdat de subsidieaanvragen eerst beoordeeld worden door de Managementautoriteit en pas daarna besloten kan worden over de cofinanciering door Noord-Holland zal een deel van de voor 2019 en 2020 vastgestelde subsidieplafonds nog worden ingezet. Daarnaast zullen bijdragen worden verleend in de uitvoeringskosten van de Europese subsidieverlening.
Reserve Cofinanciering Waddenzee	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Provinciale cofinanciering realiseren van projecten in het kader van het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 en Waddenfonds.
Instellingsbesluit	Zomernota 2011, vastgesteld door PS op 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.3.3
Toelichting stortingen	Conform de begroting is er in 2020 € 5 miljoen gestort in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen van in totaal € 2,7 miljoen betroffen vooral subsidies die in het kader van de uitvoeringsregeling cofinanciering Waddenfonds zijn verleend (totaal € 1,1 miljoen) en subsidies die buiten UvR verleend zijn (totaal € 1,4 miljoen).
Toelichting stand	De stand eind 2020 is € 5,7 miljoen. Dit is bedoeld voor de provinciale cofinanciering Waddenfondsprojecten en het Investeringskader Waddengebied, zie verder het bestedingsplan.
Reserve Duurzame Landbouw	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Modernisering en verduurzaming glastuinbouw NH. Besteding vindt plaats in de glasconcentratiegebieden, zoals duurzame fysieke investeringen in onder andere Greenport Aalsmeer. Een deel van deze reserve is bestemd voor de cofinanciering POP3 aangaande verplaatsingsregeling glastuinbouw.

Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.4
Toelichting stortingen	geen
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen in 2020 voor de POP 3 verplaatsingsregeling glastuinbouw ad 1,8 mln.
Toelichting stand	Stand van de reserve is 0,8 mln hiervoor is nog geen bestemming vastgesteld.

Reserve Energietransitie

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).

Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.2.1
Toelichting stortingen	In 2020 is € 9.452.000 gestort in de reserve Energietransitie. Dit is als volgt opgebouwd: • € 6.150.000 vanuit het coalitieakkoord 2019 – 2023, als volgt verdeeld: € 4.500.000 klimaatakkoord, € 1.150.000 Energieneutraal maken van eigen organisatie, € 400.000 voor visie ondergrond voor aqua- geothermie en warmte koude opslag (WKO) en € 100.000 voor pilot zonneakkers bij Schiphol. • € 3.272.000 aan decentralisatie-uitkeringen voor garantieregeling proefboring MRA (€ 1.500.000) en RES (€ 1.772.000) • € 30.000 aan ontvangen bijdragen voor Zon innovaties Meervoudig gebruik.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is in totaal € 5.288.000 onttrokken uit de reserve Energietransitie, hiervan is € 220.000 een overheveling naar Klimaatadaptatie en € 1.000.000 besteed aan cofinanciering Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland (OD 6.5.2). De resterende € 4.068.000 is besteed aan RES (€ 1.332.000), UVR Warmtetransitie (€ 1.138.000), capaciteit (€ 768.000), Zon (€ 480.000) en een aantal kleinere inkoopopdrachten.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2020 is € 26.372.000. Per jaar wordt bepaald waarin het geld wordt besteed.

Reserve Europese landbouwprojecten

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Cofinanciering en uitvoeringskosten Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO-POP3) en Europees Fonds Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). De programma's POP3 en EFMZV zijn gereed. Naast dat de middelen uit de reserve worden ingezet voor realiseren van provinciaal beleid voor met name landbouw en visserij, zijn ze ook bestemd voor de uitvoeringskosten van RVO die de functie vervult van beheersautoriteit en betaalorgaan om de Europese bijdrage aan de subsidie EU-conform uit te voeren.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.5
Toelichting stortingen	Op basis van de kaderbrief/begroting 2018 is 250.000 gestort in de reserve. Daarnaast is conform begroting € 1,1 mln. overgeheveld vanuit de reserve Duurzame landbouw
Toelichting onttrekkingen	Er hebben geen uitgaven vanuit deze reserve plaatsgevonden in 2020 dus zijn er ook geen middelen onttrokken.
Toelichting stand	De stand van de reserve per ultimo 2020 bedraagt 1,4 mln.

Reserve Gezonde leefomgeving	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Om de ambities op het gebied van de leefbaarheid waar te kunnen maken, wordt een programma 'Gezonde Leefomgeving' opgezet. Hierbij wordt onder andere ingezet op meer structureel onderzoek naar gezondheid en het monitoren van de omgevingskwaliteit (o.a. lucht, geluid, geur). Ook onderwerpen als de sanering van asbestdaken en het terugdringen van geluidsoverlast door provinciale wegen vallen hieronder. Dit zal worden aangevuld met extra activiteiten op het vlak van toezicht en handhaving bij de majeure risicobedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is.
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	4.1.6
Toelichting stortingen	De stortingen betreffen: € 3 miljoen en € 300.000 conform het Coalitieakkoord voor respectievelijk Leefbaarheidsfonds en proceskosten, en € 1.261.000 voor isolatie van woningen met een hoge geluidsbelasting door provinciale wegen (laatste begrotingswijziging 2020)
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben betrekking op proceskosten (€ 571.000), Hollandse Luchten (€ 58.000) en inhuur voor het werkprogramma € 164.936,75
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet voor de in het bestedingsplan opgenomen activiteiten (Gezondheidsonderzoeken, Monitoring omgevingskwaliteit, diverse uitvoeringsregelingen etc.).
Reserve Go-gelden	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve is bedoeld om uitvoering te geven aan de inzet van decentrale arbeidsvoorwaarden-gelden door het Georganiseerd Overleg.
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	
Operationeel doel	8.2.5
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Medewerkers die op 1 juli 2017 in dienst waren van de provincie Noord-Holland hebben recht gekregen op een budget van € 4.000, te besteden aan opleidingen (het zogenaamde 'talentbudget'). De uitgaven worden gedekt uit de reserve GO-gelden.
Toelichting stand	De stand van de reserve is voldoende om de resterende 'talentbudget'-rechten van de medewerkers te dekken.
Reserve Groen	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het realiseren van het in het hoofdstuk 'Beschermen' vastgelegde beleid van de Agenda Groen (vastgesteld door Provinciale Staten d.d. 11 maart 2013) met betrekking tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natura2000 en Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), verbindend groen, natuurcompensatie en recreatieve verbindingen. De uitvoering wordt geprogrammeerd in het jaarlijks door PS vast te stellen geactualiseerde Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG). De Reserve Groen is niet bedoeld voor het financieren van het beheer van groengebieden.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.1.1

Toelichting stortingen	De reserve Groen is voornamelijk gevoed door Rijksmiddelen voor natuur die, conform afspraken in het Natuurakkoord (2011) en het Natuurpact (2013), via het provinciefonds aan ons worden overgemaakt. Daarnaast zijn er opbrengsten uit verkoop van BBL gronden. Deze worden ontvangen via Programma 5, Ruimte, en worden van daaruit in de reserve Groen gestort. Enkele stortingen in de reserve Groen op een rij: • € 10,2 miljoen Rijksmiddelen; • € 1,5 miljoen mbt Oostelijke Vechtplassen • € 2,5 miljoen uit het budget Subsidies Natuur-en Landschapsbeheer (ter compensatie van eerdere onttrekkingen) • € 3,3 miljoen uit eerdere besluiten (o.a. de verhoging bij de Kaderbrief 2019 met een extra bijdrage voor NNN) • € 2,5 miljoen uit het Coalitieakkoord (o.a. Masterplan Biodiversiteit) • € 1,8 miljoen opbrengsten uit grondverkoop van BBL en PASO gronden
------------------------	--

Toelichting onttrekkingen	De uitgaven uit de reserve Groen hebben o.a. betrekking gehad op: • € 5,9 miljoen voor SNL regelingen; • € 5,0 miljoen voor PAS-maatregelen; • € 1,2 miljoen voor kosten met betrekking tot grondaankopen NNN; Hiernaast is er € 5 miljoen overgeheveld naar de reserve waardevermindering Grond Groen en € 1,5 miljoen overgeheveld naar de Reserve Oostelijke Vechtplassen.
---------------------------	---

Toelichting stand	Er wordt jaarlijks een PNO opgesteld met daarin een nadere analyse van de doelen en de voortgang van de projecten om deze te bereiken.
-------------------	--

Reserve Groene Uitweg

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het uitvoeren van het programma De Groene Uitweg. Dit programma heeft tot doel om de landschappelijke kwaliteiten van de Vechtstreek te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Het programma maakt onderdeel uit van het pakket van Groen Blauwe investeringen die zijn gekoppeld aan de uitvoering van het Stroomlijnalternatief Schiphol Amsterdam Almere (SAA). Diverse projecten vallen onder de zes thema's, zoals beschreven in de Noordvleugelbrief uit 2006. De thema's zijn: Natuurboulevard / Waterberging Horstermeer / Recreatieve vaarverbindingen / Fietspaden en -bruggen / Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie / Behoud weidelandschap.

Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
--------------------	--

Bestedingsplan

Operationeel doel	6.1.2
Toelichting stortingen	In 2020 is in deze reserve gestort: Storting dekking interne capaciteit € 107.000; Storting bijdrage van € 2.870 ontvangen van de Vereniging Natuurmonumenten voor het project Voormeerpassage.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is uit deze reserve onttrokken: Subsidies € 678.637; Uitvoeringsprojecten € 1.591.905; Vrijval reserve ter dekking van de interne capaciteitskosten € 95.066.
Toelichting stand	De stand per 30-12-2020 bedraagt € 24,3 mln. Deze middelen worden ingezet voor de uitvoering van het programma de Groene Uitweg.

Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen

Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale vaarwegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.3.3

Toelichting stortingen	In 2020 zijn de volgende bedragen in deze reserve gestort: · Normbedrag variabel onderhoud € 7.902.000 · Additionele storting ten behoeve van natuurvriendelijke oevers (Motie 110) € 200.000 · Overhevelingen uit reserve Groen € 1.104.000 · Overheveling uit reserve Waterrecreatie € 78.000
Toelichting onttrekkingen	In 2020 zijn de volgende bedragen aan deze reserve onttrokken: · Uitgaven variabel onderhoud vaarwegen (inclusief externe capaciteitskosten) € 2.519.276; · Overheveling naar reserve Groot onderhoud wegen € 1.750.000 conform begroting; · Overheveling naar reserve Kunstwerken € 1.890.000 · Overheveling naar reserve kapitaallasten Vaarwegen € 1.225.200 · Vrijval ten gunst van de exploitatie conform begroting € 1.146.000;
Toelichting stand	Jaarlijks wordt bij de begroting berekend of de bestemmingsreserve toereikend is voor het variabel onderhoud vaarwegen.

Reserve Groot Onderhoud Wegen

Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale wegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.3.2
Toelichting stortingen	In 2020 zijn, conform begroting, de volgende bedragen in deze reserve gestort: · Normbedrag variabel onderhoud € 15.384.000 · Overheveling vanuit reserve groot onderhoud vaarwegen € 2.273.000
Toelichting onttrekkingen	In 2020 zijn de volgende bedragen aan deze reserve onttrokken: · Uitgaven variabel onderhoud wegen (inclusief capaciteitskosten) € 14.188.960 · Vrijval overschot oude voorziening (Kaderbrief 2019) € 1.400.000
Toelichting stand	Jaarlijks wordt bij de begroting berekend of de bestemmingsreserve toereikend is voor het variabel onderhoud wegen.

Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bij de Laatste begrotingswijziging 2010 is besloten om de bestemmingsreserve 'Herstructurering Bedrijventerreinen' opnieuw in te stellen. Dit in verband met het convenant bedrijventerreinen 2010-2020 en de decentralisatie hiervoor van de zogenaamde TOPPER-middelen. Het Rijk heeft de middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het Provinciaal Herstructureringsprogramma.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2010
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.1
Toelichting stortingen	Gedurende de coalitie periode wordt jaarlijks 2,5 mln gestort in de reserve in kader "Duurzaam doorpakken".
Toelichting onttrekkingen	Onttrekkingen hebben plaats gevonden voor de volgende subsidies: - UVR HIRB plus 2020 - UVR werklocaties 2020 - UVR winkelgebieden 2020 - UVR HIRB regelingen vorige periodes Verder is er een onttrekking geweest voor de Pilot verblijfsrecreatie Tot slot is er een onttrekking geweest voor de Haarlemmermeer: Transformatie en Herstructurering; Stimuleringsmaatregelen transformatie en verplaatsingen van bedrijven (terreinen langs de Ringvaart)
Toelichting stand	Omdat er minder is onttrokken (2,2 mln) dan dat er is gestort (2,5 mln) neemt de stand van de reserve toe. einde jaar staat het saldo op 4,4 mln.

Reserve Huisvesting	
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve is bestemd voor het dekken van de kapitaallasten die volgen uit de recente investeringen in de huisvesting van de provincie.
Instellingsbesluit	Lentenota 2009, vastgesteld door PS op 22 juni 2009, punt 10
Bestedingsplan	
Operationeel doel	8.2.4
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Jaarlijks wordt een gelijk bedrag van € 762.273 onttrokken aan de reserve. Deze onttrekking fungeert als gedeeltelijke dekking van de extra afschrijvingslasten die ontstonden door de verbouwing van het kantoorpand Houtplein 33 in Haarlem.
Toelichting stand	In de komende 18 jaar zal nog telkens een bedrag van € 762.273 worden onttrokken als gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten van de verbouwing van het pand Houtplein 33. Daarmee is de reserve over 18 jaar volledig besteed.

Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve heeft als doel uitgaven te dekken voor innovatieve projecten op het gebied van Mobiliteit, zoals Smart Mobility, Beter Benutten, Intelligente kruispunten, I-Centrales en SolaRoad.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.4.2
Toelichting stortingen	Toevoegingen aan de de reserve innovatieprojecten mobiliteit: - Storting in reserve conform begroting van € 1.045.000; - Bijdrage Vakbond Beheer & Bouw NEN 1e en 2e fase € 62.700;
Toelichting onttrekkingen	In het kader van innovatieve mobiliteitsprojecten is ondermeer onttrokken: - Smart Mobility € 3.155.746 - Verduurzaming infrastructuur € 546.956 - Led verlichting: overheveling naar de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit € 609.253 - Overige projecten € 84.506 - Vrijval reserve ter dekking van de externe capaciteitskosten € 151.214
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2020 bedraagt € 18,0 mln. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige uitgaven aan de innovatieve projecten Mobiliteit.

Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De versnelling van de verduurzaming van de zeehavens in Noord-Holland. De investeringsimpuls richt zich op drie thema's: Luchtkwaliteit verbeteren, Intensiveren ruimtegebruik en Circulaire economie stimuleren
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.1
Toelichting stortingen	Er zijn geen stortingen gedaan in 2020.
Toelichting onttrekkingen	Er zijn geen stortingen gedaan in 2020.
Toelichting stand	De stand per 31 december 2020 is € 523.000. Dit saldo zal in 2021 worden overgeheveld naar de reserve Ontwikkeling Havencomplexen.

Reserve Investeringsimpuls Kunstwerken	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve

Doel	Realiseren van investeringen in kunstwerken.
Instellingsbesluit	Derde begrotingswijziging 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.3.2
Toelichting stortingen	In 2020 zijn de volgende bedragen, conform begroting, in deze reserve gestort: · Machinerichtlijn € 8.315.000 · Overheveling vanuit de reserve groot onderhoud wegen € 1.890.000
Toelichting onttrekkingen	In 2020 zijn de volgende bedragen aan deze reserve onttrokken: · Overheveling naar reserve Kapitaallasten € 11.280.546.
Toelichting stand	Jaarlijks wordt bij de begroting berekend of de bestemmingsreserve toereikend is voor het variabel onderhoud vaarwegen.

Reserve Kapitaallasten Groen

Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Groen binnen programma Groen te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van betreffende reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan de reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Groen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.1.1
Toelichting stortingen	In 2020 is € 123.000 gestort in de reserve kapitaallasten Groen. Het betreft een overheveling van de investeringsuitgaven vanuit de reserve Groen voor de projecten: Natuurbrug Zeepoort, Ecoduct Zeeweg en De Faunapassage N201.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is € 70.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve is gebaseerd op de werkelijke investeringsuitgaven die geactiveerd zijn met als dekkingsbron de reserve kapitaallasten groen. Vermindert met de reeds onttrokken kapitaallasten

Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten

Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in de verduurzaming van de infrastructuur binnen het programma Bereikbaarheid te dekken.
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.4.2
Toelichting stortingen	In 2020 is € 609.000 toegevoegd aan deze reserve vanuit de reserve innovatieprojecten mobiliteit. Dit betreffen de in 2020 gerealiseerde investeringsuitgaven voor het project LED verlichting
Toelichting onttrekkingen	nvt.
Toelichting stand	De reserve kapitaallasten Innovatieprojecten in in 2020 ingesteld en de stand is dus gelijk aan het gestorte bedrag van € 609.000. Dit bedrag is bestemd ter dekking van de toekomstige kapitaallasten

Reserve Kapitaallasten Investerings Havencomplexen

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
---------	-----------------------------------

Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in havencomplexen binnen programma Ruimte te dekken. Per 1 januari 2017 is de wet- en regelgeving BBV gewijzigd, waardoor investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut niet meer in één keer ten laste van een reserve worden gebracht, maar geactiveerd moeten worden. Daartoe zijn diverse reserves ter dekking van de kapitaallasten ingesteld. In de notitie Materieële vaste activa (december 2017) van de commissie BBV is hierover opgenomen dat het saldo van de bestemmingsreserve kapitaallasten gelijk moet zijn aan de boekwaarde van de desbetreffende activa. Vanuit deze reserve worden jaarlijks de kapitaallasten van de investering gedekt.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2018
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.3
Toelichting stortingen	Er zijn geen stortingen gedaan in 2020.
Toelichting onttrekkingen	Aan deze reserve is onttrokken een bedrag aan kapitaallasten ad. € 140.000.
Toelichting stand	Het saldo van de reserve is gebaseerd op de werkelijke uitgaven die geactiveerd zijn verminderd met de onttrekkingen ter dekking van de kapitaallasten.

Reserve Kapitaallasten OV

Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Openbaar Vervoer (OV) binnen programma Bereikbaarheid te dekken. Nadere toelichting In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader worden vanaf de Begroting 2017 de investeringsbijdragen, op basis van de werkelijk gemaakte kosten in het betreffend begrotingsjaar, aan betreffende reserve(s) onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten OV. Vanuit deze reserve worden de uitgaven (conform de Financiële verordening 2019) in een periode van 50 jaar afgeschreven (zijnde 1/50 jaarlijks) vanaf het jaar volgend op het in gebruik nemen van het investeringsproject. Indien na afronding (volgend op de nazorgfase) van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de gestorte bijdrage lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overgehevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.2.1
Toelichting stortingen	In 2020 is er in de reserve € 24,4 miljoen gestort door overheveling vanuit de reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er aan de reserve € 95.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten.
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er in de reserve nog € 60,8 miljoen beschikbaar voor de dekking kapitaallasten Verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPL.

Reserve Kapitaallasten Vaarwegen

Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
---------	--

Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in vaarwegen binnen programma Bereikbaarheid te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Vaarwegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.3.3
Toelichting stortingen	In 2020 is € 1,2 mln. toegevoegd aan de reserve kapitaallasten vaarwegen. Het betreft de overheveling van gerealiseerde investeringsuitgaven vanuit de reserve Groot onderhoud vaarwegen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is € 5.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve is gebaseerd op de werkelijke investeringsuitgaven die geactiveerd zijn met als dekkingsbron de reserve kapitaallasten vaarwegem. Vermindert met de reeds onttrokken kapitaallasten
Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in kunstwerken binnen programma Bereikbaar te dekken. In 2016 is het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om investeringen in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen voor kunstwerken ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Vaarwegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Conform het BBV worden kunstwerken echter als onderdeel beschouwd van het kapitaalgoed wegen en niet tot het kapitaalgoed vaarwegen.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.3.2
Toelichting stortingen	In 2020 is € 11,3 miljoen toegevoegd vanuit de reserve Investerings Kunstwerken. Deze overheveling is gebaseerd op de gerealiseerde investeringsuitgaven vanuit de projecten: Machinerichtlijn, vervangingsinvestering Vechtbrug en Vervangingsinvestering Broekhornerbrug.
Toelichting onttrekkingen	in 2020 is € 206.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve is gebaseerd op de werkelijke investeringsuitgaven die geactiveerd zijn met als dekkingsbron de reserve kapitaallasten vervangingsinvesteringen kunstwerken. Vermindert met de reeds onttrokken kapitaallasten.
Reserve Kapitaallasten Wegen	
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten

Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in weginfrastructuur (landwegen en fietspaden) binnen programma Bereikbaarheid te dekken. Nadere toelichting In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader worden vanaf de Begroting 2017 de investeringsbijdragen, op basis van de werkelijk gemaakte kosten in het betreffend begrotingsjaar, aan betreffende reserve(s) onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Wegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven (conform de Financiële verordening 2019) in een periode van 50 jaar afgeschreven (zijnde 1/50 jaarlijks) vanaf het jaar volgend op het in gebruik nemen van het investeringsproject. Indien na afronding (volgend op de nazorgfase) van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de gestorte bijdrage lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overgehevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Begroting 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.2.1
Toelichting stortingen	In 2020 is er in de reserve € 12,78 miljoen gestort door overheveling vanuit de reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er aan de reserve € 3,6 miljoen onttrokken ter dekking van de kapitaallasten.
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er in de reserve nog € 126,9 miljoen beschikbaar voor de dekking kapitaallasten Verbeter- en uitbreidingsprojecten IMPI.

Reserve Klimaatadaptie

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	-Vormgeven eigen klimaatadaptatiebeleid en eigen klimaatadaptatieprojecten, opstellen integraal waterplan, cofinancieren aanvullend klimaatonderzoek, verbinden met andere provinciale opgaven (bv.: biodiversiteit, KRW,OV-knooppunten, etc.), - Cofinanciering Deltaprogramma's. Conform afspraken die zijn vastgelegd in het landelijke bestuursakkoord Klimaatadaptatie (projecten wateroverlast, droogte, hittestress, overstromingen en meekoppelkansen), - Cofinanciering klimaatadaptatieprojecten van derden (o.a. waterschappen, gemeenten, belangenorganisaties, bedrijven). - Cofinanciering van digitaal beter beschikbaar maken klimaatgegevens voor inwoners en bedrijven (o.a. overstromings-wateroverlast gegevens).
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	3.1.3
Toelichting stortingen	De storting bestaat uit € 1,1 miljoen conform het Coalitieakkoord en een overheveling van voor Klimaatadaptatie bestemde middelen uit de reserve Energietransitie (€ 220.000).
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen betreffen: een subsidie aan de gemeente Diemen voor monitor klimaatadaptatieve maatregelen (€ 70.000), proceskosten (€ 68.000) en subsidieverlening op grond van de Uitvoeringsregeling subsidie onderzoek fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie Noord-Holland 2020 (€ 30.000). Daarnaast is € 75.000 ingezet voor inhuur van capaciteit.
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet conform het bestedingsplan.

Reserve Laag Holland

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het dekken van de kosten voor de provinciale doelen binnen het integrale gebiedsprogramma Laag Holland waarin onder provinciale regie en in samenwerking met alle relevante partners wordt gewerkt aan de integrale opgaven voor natuur, landbouw, water, bodemdaling, klimaat, recreatie en landschap en aan de daarbij behorende projecten.

Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.1.4
Toelichting stortingen	Storting is conform Laatste Begrotingswijziging 2020 € 4,2 miljoen
Toelichting onttrekkingen	Er zijn twee subsidies buiten UVR verstrekt: € 200.000 voor het Recreatief Grid Laag Holland en € 230.000 voor Vitaal Platteland Alkmaarder- Uitgeestermeer.
Toelichting stand	De stand eind 2020 is € 3,7 miljoen en is bedoeld voor subsidies buiten UVR aanvullend op de specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland.

Reserve Landschap

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Investeren in groene ruimte voor rust en ontspanning in onze dichtbevolkte provincie.
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.3.2
Toelichting stortingen	Conform de Begroting is er in 2020 € 300.000 gestort in deze reserve
Toelichting onttrekkingen	Geen
Toelichting stand	Volgt uit het Bestedingsplan.

Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bijdragen aan meekoppelkansen gekoppeld aan dijkversterkingsprojecten. Dijkversterkingen worden uitgevoerd door de waterbeheerders. Het zijn omvangrijke projecten waarbij voor de provincie en andere regionale partijen en ondernemers de mogelijkheid bestaat om recreatieve- en watersportvoorzieningen, extra natuur, landschapsvoorzieningen, etc. mee te koppelen met de dijkversterking of een aan de dijkversterking gerelateerd ruimtelijk kwaliteitsprogramma op te stellen. Dijkversterkingen en kustontwikkelingen worden uitgevoerd door de waterbeheerders en/of regionale overheden/partners. Het zijn omvangrijke projecten waarbij voor de provincie, regionale partners en ondernemers de mogelijkheid bestaat om recreatieve- en watersportvoorzieningen, extra natuur, landschapsvoorzieningen, etc. mee te koppelen met de dijkversterking of kustontwikkeling eventueel met een hieraan gerelateerd op te stellen ruimtelijk kwaliteitsprogramma.

Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	3.1.2
Toelichting stortingen	De uitkering uit het Provinciefonds voor Erfgoeddeal (€ 570.000) is gestort in de reserve. Daarnaast is voor identiteit kustplaatsen € 50.000 gestort (Coalitieakkoord).
Toelichting onttrekkingen	Er zijn onttrekkingen gedaan voor proceskosten (€ 165.000) subsidieverlening voor de Prins Hendrikzanddijk (€ 706.000), de bijdrage aan De Nieuwe Afsluitdijk (€ 100.000) opdrachten m.b.t. Ecologische maatregelen Markermeer (€ 182.000). Daarnaast is € 89.000 ingezet voor de inhuur van twee beleidsmedewerkers.
Toelichting stand	De resterende middelen in de reserve worden ingezet conform het bestedingsplan voor o.m. het Actieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Markermeerdijken, identiteit kustplaatsen, De Nieuwe Afsluitdijk en Zwakke Schakels in de Kust.

Reserve MKB innovatie-instrumenten

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel financiële dekking te bieden aan de MKB innovatie-instrumenten
Instellingsbesluit	
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.2

Toelichting stortingen	Stortingen tbv MIT regeling was in 2020 3 mln. Stortingen tbv PIM en versnellingsprogramma was in 2020 750K EZK heeft via het provincie fonds 1,8 mio gestort.
Toelichting onttrekkingen	Onttrekkingen voor de MIT regelingen: 1,9 mln. Onttrekkingen PIM opdrachten waren 0,9 mln Onttrekking inzake Versnellingsprogramma GO!-NH opdrachten was 0,3 mln Onttrekking tbv Beheerskosten voor innovatiefonds waren 0,2 mln Onttrekkingen tbv innovatiefestival en Globaliserswaren 0,1 mln
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2020 is € 9,8 mln. De genoemde programma's (PIM opdrachten, versnellingsprogramma G)-NH, MIT regelingen en Innovatie fonds) worden in 2021 voortgezet.
Reserve Mobiliteitsbeleid	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de voorbereiding van het opstellen en uitvoeren van beleid. In het jaarlijkse door PS vast te stellen programma Mobiliteit maken we dit inzichtelijk. Het gaat hierbij om activiteiten voor onder andere fiets, het goederenvervoer, duurzame respectievelijk slimme mobiliteit, waaronder ook verkeersmanagementbeleid, het openbaar vervoer, verkeersveiligheid, en mobility-as-a-service en de samenwerkingsverbanden met Regio en Rijk.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.1.1
Toelichting stortingen	In 2020 is er € 450.000 in de reserve gestort voor onderzoek Doortrekking Noord - Zuidlijn en € 205.000 vanuit de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden overgeheveld voor het programma Verkeersveiligheid.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er € 1,1 miljoen aan de reserve onttrokken waarvan € 858.000 aan uitgaven (waaronder programma's Verkeersveiligheid en Slim & Duurzaam, Fiets en algemene studiekosten verkeer- en vervoer) en € 217.000 door overheveling budget naar reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden.
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er in de reserve nog € 3,3 miljoen beschikbaar dat zal worden ingezet voor programma Verkeersveiligheid, algemene verkeer- en vervoerstudies en programma Snel & Duurzaam.
Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kraneburgfonds)	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	a. verstrekken van onderhouds- en restauratiesubsidies ten behoeve van provinciale monumenten; b. verstrekken van een onderhoudssubsidie voor molens in Noord-Holland.
Instellingsbesluit	Instellingsbesluit van het fonds stamt van voor 1989.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	7.4.1
Toelichting stortingen	Totale storting betrof 6,4 mln in 2020: - De jaarlijkse reguliere storting betreft 1 mln - de storting Rijksmiddelen voor restauratie betreft 3,5 mln - Storting ter aanvulling vanuit provincie kaderbrief 2019 voor UvR rijksmonumenten 2,2 mln
Toelichting onttrekkingen	Totaal aan onttrekkingen was 7,4 mln met onderstaande onderbouwing: - UVR herbestemming/haalbaarheidsonderzoek - Herijking provinciale monumentenlijst - Herbestemming Loods - UvR Onderh.Prov.Monum. NH - UVR restauratie Rijksmonumenten NH - UVR culturele evenementen

Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2020 is € 4.2 mln. Dit is bedoelt voor: -UVR herbestemming/haalbaarheidsonderzoek -Herijking provinciale monumentenlijst -Herbestemming Loods -UvR Rest.Prov.Monum. -UvR Onderh.Prov.Monum. NH -UVR restauratie Rijksmonumenten NH -UVR culturele evenementen -ROP -Molens
-------------------	---

Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor het uitvoeren van studies voor het aanleggen en verbeteren infrastructuur en ter dekking van uitgaven met betrekking tot het jaarlijks door PS vastgestelde 4 jarig programma Mobiliteit of separate krediet besluiten.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.2.1
Toelichting stortingen	In 2020 is er in de reserve € 33,8 miljoen gestort, waaronder naast € 11,8 miljoen N23 Westfriisiaweg in kader van het Coalitieakkoord Duurzaam doorpakken € 11,0 miljoen voor het Landschapsplan A8-A9 en € 3,5 miljoen Onderdoorgang Broek in Waterland.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er aan de reserve € 140,2 miljoen onttrokken, waarvan € 1,6 miljoen voor studiekosten iMPI (waaronder HOV Noordwijk-Schiphol en Verbinding A8-A9, € 32,2 miljoen door overhevelingen waarvan € 29,4 miljoen aan investeringsbijdragen verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPI naar de reserve Kapitaallasten Weg- en Ov-infrastructuur (zoals HOV in 't Gooi) en € 2,8 miljoen naar de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden en, tenslotte, € 98,5 miljoen aan vrijval (naar de algemene middelen) in kader van het Coalitieakkoord Duurzaam doorpakken (waarvan € 75,0 miljoen Duinpolderweg).
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er nog € 158,3 miljoen in de reserve beschikbaar, dat naast dekking studiekosten iMPI met name wordt ingezet ter dekking van (lopende en toekomstige) dekking kapitaallasten Verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPI in weginfrastructuur (waaronder Verbinding A8-a9 en Onderdoorgang Broek in Waterland), OV-infrastructuur (HOV in 't Gooi en HOV Noordwijk-Schiphol) en fietsinfrastructuur (waaronder oplossen knelpunten).

Reserve Ontwikkeling Havencomplexen

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserve voor versterken van de rol van havencomplexen in de Noord-Hollandse economie
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.3
Toelichting stortingen	Vanuit het coalitieakkoord 2015-2019 is voor Sluis en Haveninformatiepunt (SHIP) € 250.000 gestort in de reserve in 2020.
Toelichting onttrekkingen	De totale onttrekking bedraagt € 1.019.000, waarvan € 1.000.000 is besteed aan cofinanciering Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland (OD 6.5.2). De resterende € 19.000 is besteed aan de Energiehaven.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2020 bedraagt € 8.935.000. Hiervan is € 4,0 miljoen gereserveerd voor UVR Duurzame Zeehavens en € 390.000 voor voorbereidingskosten Energiehaven.

Reserve Oostelijke Vechtplassen

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
---------	---------------------------------

Doel	De reserve heeft als doel de toekomstige uitgaven voortvloeiend uit het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen te kunnen dekken. In december 2017 wordt het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen getekend. Hierin participeren naast Provincie Noord-Holland ook andere overheden, ondernemers, watersportverbond, bewonersverenigingen, recreantenverenigingen en natuur- en milieuorganisaties. Het gebiedsakkoord geeft invulling aan verschillende beleidsopgaven: Natuur (Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000), Waterkwaliteitsverbetering (Kaderrichtlijn Water (KRW)), Visie Waterrecreatie en Recreatieve verbindingen.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.1.3
Toelichting stortingen	Conform Begroting is er € 1,5 miljoen in de reserve gestort, dit zijn voornamelijk overhevelingen vanuit de reserve Groen waar het budget uit de Kaderbrief 2018 in 1e instantie in gestort is.
Toelichting onttrekkingen	De uitgaven van totaal € 1,4 miljoen hebben betrekking gehad op onder andere de volgende projecten: • Bagger en zwevend slib € 372.000 • Weersloot/Egelshoek € 116.000 • OVP Natuureilanden € 105.000 • capaciteitskosten (inhuur voor ondersteuning bij diverse projecten) € 953.000 Hiernaast is er € 428.000 overgeheveld naar de reserve waardevermindering Grond Groen.
Toelichting stand	De stand eind 2020 is € 15,8 miljoen. Het project Oostelijke Vechtplassen is in 2018 gestart met de uitvoering, de planning is om het project af te kunnen ronden in 2027. De voortgang van de projecten wordt opgenomen in het jaarlijks vast te stellen PNO.

Reserve Openbaar Vervoer Projecten

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserveren van provinciale middelen voor de uitvoering van Visie Openbaar Vervoer 2020 (Visie Openbaar Vervoer 2020, vastgesteld door PS op 6 februari 2012, punt 9 bij voordracht 03). Egalisatie van nog niet bestede middelen voor infrastructuur, aanleg en constructie.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.Kaderbrief 2012, vastgesteld door PS op 27 juni 2011, punt 8 bij voordracht 50.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.5.1
Toelichting stortingen	In 2020 is er € 51,8 miljoen in de reserve gestort voor de dekking van de uitgaven de OV-exploitatie.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er aan de reserve € 50,8 miljoen onttrokken, waarvan € 50,6 miljoen aan (met name) OV-exploitatie in de regio's Haarlem-IJmond, Noord-Holland Noord en Gooi- en Vechtstreek door Connexxion en € 155.000 overheveling budget naar de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden (voor subsidieverlening Kennisplatform buurtbussen).
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er in de reserve nog €20,3 miljoen beschikbaar voor OV-exploitatie en investeringen in OV (waaronder OV-visie).

Reserve OV-Knooppunten

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van cofinanciering van projecten die een goede bijdrage te leveren aan de totale knooppuntontwikkeling. Het gaat veelal om complexe gebiedsontwikkelingen die langdurige trajecten kennen met meerdere (co)financiers. Hiervoor gelden randvoorwaarden en is een toetsingskader met heldere criteria opgesteld. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanvraag.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.1

Toelichting stortingen	In 2020 is € 8.398.000 gestort in de reserve OV Knooppunten. Er is € 3.397.000 gestort conform kaderbrief 2018. De resterende € 5.000.000 is vastgesteld in coalitieakkoord vanuit het OV-fonds.
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is € 3.039.000 besteed aan OV-knooppunten. Hiervan is € 3.000.000 besteed aan subsidie aan de Gemeente Zaandijk voor Hofwijk Noord. Resterende middelen zijn besteed aan verschillende kleine inkoopopdrachten.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2020 bedraagt € 12.508.000. Dit budget is gereserveerd voor OV-knooppuntontwikkeling.

Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor het uitvoeren van studies voor en bijdragen aan diverse ruimtelijke ontwikkelingen, zoals Bloemendalerpolder en De Kop Werkt.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.4
Toelichting stortingen	In 2020 hebben geen stortingen plaatsgevonden.
Toelichting onttrekkingen	In totaal is € 2.157.000 onttrokken uit de reserve Ruimtelijke Ontwikkeling in 2020. Dit geld is besteed aan de subsidie voor de Brede School in de Gemeente Weesp.
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2020 is € 3.183.000. De middelen zijn gereserveerd voor de kwaliteitsfonds Bloemendalerpolder, de aanvraag voor de betreffende subsidie is ontvangen in 2021.

Functie

Doel

Instellingsbesluit

Bestedingsplan

Operationeel doel

Toelichting stortingen

Toelichting onttrekkingen

Toelichting stand

Reserve SvA/NHW Werelderfgoed

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het behoud van de Outstanding Universal Value (OUV) van het UNESCO werelderfgoed Stelling van Amsterdam, het uitdragen en breed bekend maken van deze waarde en de restauratie in combinatie met herontwikkeling van forten en andere geschikte gebouwen langs de Stelling.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	7.4.2
Toelichting stortingen	In 2020 hebben geen stortingen plaatsgevonden.
Toelichting onttrekkingen	Totale onttrekking over 2020 is € 3.214.000. Dit is gelijk aan de lasten over 2020, dit zijn met name verstrekte subsidies. Hiervan is de subsidie buiten uitvoeringsregeling van € 2.200.000 aan Gooise Meren de grootste.
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2020 is € 4.156.000. De reserve is voor het uitvoeren van de uitvoeringsagenda Stelling van Amsterdam 2017-2020. Deze zal worden verlengd met 1,5 jaar tot midden 2022.

Reserve Uittreding Goois Natuurreservaat

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserveren van middelen voor de uittreding uit het Goois natuureservaat.
Instellingsbesluit	Jaarstukken 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.2.1
Toelichting stortingen	De voorziening van € 6,5 miljoen voor de voorgenomen uittreding uit het Goois Natuureservaat is bij de Jaarrekening 2019 vrijgevallen en in de reserve Uittreding Goois Natuureservaat gestort
Toelichting onttrekkingen	Geen
Toelichting stand	Bedrag is bestemd voor de afkoopsom van de voorgenomen uittreding uit het Goois Natuureservaat.

Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de uitvoering van Mobiliteitsbeleid waarmee de Provincie andere wegbeheerders (gemeenten en waterschappen) en organisaties (bv. op gebied verkeersveiligheid) in staat stelt om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Onder dit doel valt de subsidieregeling kleine infrastructuur en gedragsbeïnvloeding, evenals de subsidieregeling voor fietsvoorzieningen en doorstroming openbaar vervoer. Verder valt hieronder de jaarlijkse storting die we ten behoeve van de verbetering van het openbaar vervoer in de ov terminal in de Zuidas en de stortingen die we voor de OLV Greenport doen.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.1.2
Toelichting stortingen	In 2020 is er in de reserve € 16,1 miljoen gestort en € 3,2 miljoen overgeheveld vanuit de reserves Ontwikkelen provinciale infrastructuur € 2,8 miljoen, waaronder € 1,3 miljoen Fietstunnel Velsertaverse), reserve OV-projecten (€ 115.000 Kennisplatform buurbussen en reserve Mobiliteitsbeleid (€ 217.000, waaronder € 100.000 voor de uitvoeringsregeling Doortrappen).
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er € 64,0 miljoen aan de reserve onttrokken, waarvan € 63,8 miljoen aan uitgaven en € 205.000 overheveling naar de reserve Mobiliteitsbeleid (ter dekking uitvoeringskosten programma Verkeersveiligheid). De uitgaven bestaan uit de volgende directe programma-uitgaven: weginfrastructuur € 18,2 miljoen (waarvan Zaanbrug € 11,6 miljoen en Kleine infra € 5,7 miljoen), Fietsinfrastructuur € 3,5 miljoen, OV-infrastructuur € 42,6 miljoen (*waaronder Zuids OV-terminal € 28,0 miljoen, Investeringsagenda OV € 6,4 miljoen en Herinrichting Houtplein Haarlem € 3,8 miljoen) en Gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid € 1,4 miljoen.
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er nog € 16,3 miljoen beschikbaar. Dit zal onder meer zal worden besteed aan Kleine infrastructuur, i, Actieprogramma Fiets, OV SAAL (Schiphol Amsterdam Almere Lelystad), Bereikbaarheid Haarlemmermeer – Bollenstreek /Nieuwe Bennebroekerweg, Verbinding en, Zuidas OV-terminal en Halvoorzieningen OV.

Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten die bijdragen aan het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Deze activiteiten geven invulling aan de faciliterende rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (juli 2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	4.2.3
Toelichting stortingen	Bij de eerste begrotingswijziging 2020 is € 100.000 gestort. Door intrekking van een subsidie (op verzoek van de ontvanger) op grond van de Uvr subsidie innovatieve financiering duurzaamheidsinitiatieven woningen Noord-Holland 2018 is het bedrag teruggestort in de reserve om opnieuw voor subsidieverlening in te kunnen zetten.

Toelichting onttrekkingen	Er zijn onttrekkingen gedaan voor subsidieverlening op grond van de Uvr innovatieve financiering duurzaamheidsmaatregelen woningen Noord-Holland 2018 (€ 100.000), en de Uvr duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven Noord-Holland (€ 373.000). Daarnaast is opdracht verleend voor de doorontwikkeling van de Huisscan (€ 304.000) en is een bijdrage verleend aan het Servicepunt Duurzame Energie (€ 32.500).
---------------------------	---

Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen worden ingezet voor de Uvr duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven Noord-Holland en de afronding van opdrachten.
-------------------	--

Reserve waardevermindering grondaankopen Groen

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het reserveren van middelen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen, die ontstaat doordat de gronden een hogere economische waarde hebben wanneer de provincie deze aankoopt dan wanneer de provincie deze verkoopt tegen de natuurwaarde. Door de instelling van deze reserve wordt dit soort verliezen gedekt, zodat de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers krijgt in de toekomst.
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.5
Toelichting stortingen	Conform de laatste begrotingswijziging 2020 is er in 2020 het volgende gestort uit: 1. de reserve Oostelijke Vechtplassen € 428.400 voor de waardevermindering voor in 2019 aangekochte grond in de Oostelijke Vechtplassen; 2. de reserve Groen € 5.026.534 voor de waardevermindering voor in 2019 aangekochte grond voor NNN.
Toelichting onttrekkingen	Geen.
Toelichting stand	In deze reserve worden middelen opgenomen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen. Er is geld voor afwaardering nodig omdat de gronden een hogere economische waarde hebben bij aankoop van de provincie dan als de provincie deze gronden weer verkoopt tegen natuurwaarde. Daarom vindt er in het jaar na aankoop van de gronden een storting plaats uit de desbetreffende reserves waarvoor de gronden zijn aangekocht. Door de waarde in de reserve waardevermindering grondaankopen Groen krijgt de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers bij verkoop in de toekomst.

Reserve Waterrecreatie

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van een visie op waterrecreatie en via cofinanciering middelen ter beschikking te stellen voor initiatieven die bijdragen aan de bevordering van waterrecreatie, rekening houdend met ruimtelijk beleid.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.2.1
Toelichting stortingen	Er is € 2 miljoen gestort in de reserve Waterrecreatie conform Begroting 2020.
Toelichting onttrekkingen	Er is € 538.000 uitgegeven aan waterrecreatie vanuit de reserve. De middelen zijn met name besteed aan de UVR recr. personenvervoer over water € 311.000, Subsidie Aanpak Waterplanten € 98.000, subsidies buiten UVR € 85.000 en proceskosten € 79.000. Er is een bijdrage van € 3 miljoen verleend aan het omvormen van de Boerenverdietsluis in Den Helder van keersluis naar schutsluis uit de reserve waterrecreatie.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2020 bedraagt € 3,3 miljoen. Besteding hiervan zal o.a. via het Uitvoeringsprogramma waterrecreatie 2021 - 2025 plaatsvinden.

Reserve Woningbouw

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel door versnelling van de woningbouw en binnenstedelijk bouwen bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.

Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	5.4.2
Toelichting stortingen	Een deel van bij het Coalitieakkoord beschikbaar gestelde middelen voor Wonen: aanjaagteams, bouwambassadeur, woonakkoord en expatcentrum is gestort in de reserve Woningbouw. De resterende storting vinden in 2021 t/m 2024 plaats (€ 1,2 miljoen per jaar).
Toelichting onttrekkingen	In 2020 zijn subsidies verleend op grond van de Uitvoeringsregeling Versnelling Woningbouw gemeenten Noord-Holland (€ 1.100.000) en twee subsidies buiten uitvoeringsregeling verleend voor Zaandam Mauritsbuurt (€ 873.000) en Zaanstad Kogerveld (€ 200.000)
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet conform het bestedingsplan.

Reserve Woonbeleid

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om door middel van afstemming en regionale programmering bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	PS 9 november 2020
Operationeel doel	5.4.1
Toelichting stortingen	De uit het provinciefonds ontvangen decentralisatieuitkering voor flexwonen is bij de laatste begrotingswijziging 2020 gestort in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben betrekking op subsidieverlening op grond van de Uvr Woonvisie Noord-Holland 2020 (€ 857.931), opdrachtverlening voor woonbeleid waaronder onderzoek naar huisvesting van buitenlandse werknemers (€ 183.362), inhuur van een beleidsadviseur RO, een adviseur Wonen Noord-Holland en een communicatie-adviseur (€ 188.000) Daarnaast zijn nog enkele subsidies verleend op grond van de Uvr Starfase collectieve Zelfbouw (€ 45.774)
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet conform het bestedingsplan.

Voorzieningen

Staat van het verloop van de voorzieningen (art. 55 BBV)

Staat van het verloop van voorzieningen (artikel 55 BBV)

Naam van de voorziening	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekkingen		Boekwaarde 31-12-2020
			Bestedingen	Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten	
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Voorzieningen					
Voorziening Financiële Risico's	2.675				2.675
Voorziening Kosten reorganisatie	79		43		36
Voorziening Pensioenen leden GS	11.741	208	459		11.490
Voorziening Grondwaterheffing	2.013	379			2.392
Voorziening Bodembeheertaken	1.718	861	142		2.437
Voorziening sanering Parnassia	2.546		81		2.465
Totaal voorzieningen	20.772	1.448	725	-	21.495

Toelichting voorzieningen

Voorziening Bodembeheertaken		
Doel	Uitvoering van bodembeheertaken. Hiermee geeft de provincie uitvoering aan de afspraken uit het landelijk bodemconvenant 2010-2015 tussen Rijk, gemeente, provincies en waterschappen.	
Instellingsbesluit	Bodemsaneringstrategie en uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014 (GS dd. 26 januari 2010)	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	4 Milieu	
Looptijd	Ingesteld op: 26 januari 2010 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2020
120000	142000	1696593
Toelichting stortingen	In 2020 is € 120.000 aan ontvangen afkoopsommen gestort in de voorziening bodembeheertaken t.b.v. het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.	
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is € 142.000 aan uitgaven gedaan vanuit deze voorziening t.b.v het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.	
Toelichting stand	De stand van de voorziening per ultimo 2020 bedraagt € 1,7 miljoen. Dit betreffen toekomstige uitgaven voor het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.	
Voorziening Bodemsanering Parnassia		
Doel	Uitvoering van bodemsanering van de verontreinigde grond behorend bij het voormalig provinciaal Ziekenhuis (De provincie is verantwoordelijk voor het saneren van deze grond).	
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2019	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	4 Milieu	
Looptijd	Eindigt op: wanneer bodemsanering Parnassia gereed is.	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2020
0	81000	2465000
Toelichting stortingen	n.v.t.	
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is € 81.000 besteed aan de bodemsanering vanuit de voorziening	
Toelichting stand	De stand van de voorziening is gebaseerd op de nog verwachte uitgaven om de bodemsanering Parnassia af te kunnen ronden.	
Voorziening Financiële Risico's		
Doel	De voorziening dient als buffer voor de opvang van concrete financiële risico's, waarvan de kans groot is dat deze binnen afzienbare tijd daadwerkelijk tot verplichting zullen leiden.	
Instellingsbesluit	Najaarsbericht 2005	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	8 Financiën en Bedrijfsvoering	

Looptijd Ingesteld op: November 2005
Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2020
Toelichting stortingen	geen	
Toelichting onttrekkingen	geen	
Toelichting stand	De huidige stand van deze voorziening wordt gevormd door de bedragen van: - De Ronde Hoep ad € 2.675.000	

Voorziening Grondwaterheffing

Doel	Het voorkomen van continue aanpassing van de grondwaterheffing. Bij hogere c.q. lagere ontvangsten dan geraamd, kan dit verschil verrekend worden met de gevormde voorziening.	
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2004 op grond van invoering BBV per 1 januari 2004.	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	3 Water	
Looptijd	Ingesteld op: Juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum	

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2020
378810,17		2392919,28
Toelichting stortingen	De storting is het verschil tussen de ontvangen grondwaterheffing en de gemaakte kosten in 2020.	
Toelichting onttrekkingen		
Toelichting stand	Op grond van de Waterwet, artikel 7.7 mag de Grondwaterheffing uitsluitend worden ingezet voor: - maatregelen, direct verband houdende met het voorkomen en tegengaan van nadelige gevolgen van het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water; - voor het grondwaterbeleid noodzakelijke onderzoeken; - het houden van een register ter zake van het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water; - onderzoek naar en de vergoeding van schade. Afgelopen jaren is de omvang van de voorziening geleidelijk gestegen. Als gevolg van een vergroting van het takenpakket van de provincies bij in werking treden van de omgevingswet in 2021 zal de voorziening de komende jaren naar verwachting geleidelijk afnemen. Daarnaast is een buffer vanwege vergoeding van onvoorziene schade gewenst. Bij onvoorziene schade of bij het compenseren van negatieve gevolgen kan het gaan om grote bedragen.	

Voorziening Kosten Reorganisatie

Doel	De voorziening is ingesteld om daarmee de kosten te dekken die gepaard gaan met de reorganisatie van het ambtelijk apparaat.	
Instellingsbesluit	De voorziening is ingesteld bij de Nota reserves en voorzieningen 2004 (voordracht 48), besluit PS van 11 juni 2004.	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	8 Financiën en Bedrijfsvoering	

Looptijd

Ingesteld op: 11 juni 2004
Eindigt op: 31 december 2021
Door de geleidelijke verschuiving van de AOW-gerechtigde leeftijd van 65 naar 67 jaar is de einddatum van de voorziening opgeschoven van 31 december 2019 naar 31 december 2021.

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2020
	43000	36000
Toelichting stortingen	Geen	
Toelichting onttrekkingen	De uitgaven betreffen uitkeringen aan FPU-suppletie en uitkeringen op grond van de wachtgeldregeling na outplacement.	
Toelichting stand	De stand van de voorziening is voldoende om de uitgaven voor de resterende jaren te kunnen doen.	

Voorziening Pensioenen Leden GS

Doel	Het zeker stellen van de opgebouwde pensioenrechten van (ex)gedeputeerden.
Instellingsbesluit	Volgens het BBV (artikel 44) dient een voorziening te worden ingesteld voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is vast te stellen. Daarom is besloten een voorziening in te stellen voor de pensioenen van (oud) leden van GS.
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	1 Openbaar Bestuur
Looptijd	Ingesteld op: 1 juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2020
244000	459000	11526000
Toelichting stortingen	Om ervoor te zorgen dat de stand van de voorziening voldoende is voor de toekomstige uitbetalingen is € 208.000 gestort.	
Toelichting onttrekkingen	Aan ouderdoms- en nabestaandenpensioenen is aan (partners van) oud-GS-leden een bedrag uitbetaald van € 459.000.	
Toelichting stand	Jaarlijks wordt door Loyalis bepaald wat de stand van de voorziening moet zijn. Op basis van de benodigde stand van de voorziening wordt vastgesteld hoeveel er gestort moet worden.	

Netto vlottende schulden

Netto-vlottende schulden	31-12-2020 x € 1.000	31-12-2019 x € 1.000
<i>Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen (Nazorgfonds)</i>	12.683	4.971
<i>Overige schulden</i>		
Crediteuren	506	518
Nog af te dragen loonheffing	4.106	3.571
Nog af te dragen omzetbelasting	0	700
Nog af te dragen pensioenpremies	1.335	1.129
Nog te betalen Rijk	7.530	7.840
Nog te betalen vervoerskosten personeel	0	455
Nog te betalen kosten inhuur externen	0	
Overige nog te betalen	498	396
	<u>13.975</u>	<u>14.609</u>
Totaal netto-vlottende schulden	<u>26.658</u>	<u>19.580</u>

De netto-vlottende schulden zijn toegenomen met circa € 7 miljoen. Dit betreft voornamelijk een toename in het rekening-courant met het Nazorgfonds. In voorgaand boekjaar was dit rekening-courant opgenomen onder de overlopende passiva. In dit boekjaar is deze opgenomen onder de kortlopende schulden, omdat de post meer de aard van een kortlopende schuld heeft. Ten behoeve van de vergelijkbaarheid zijn ook de vergelijkende cijfers aangepast.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2020 x € 1.000	31-12-2019 x € 1.000
<i>Nog te betalen subsidieverplichtingen</i>	177.375	153.172
<i>Nog te betalen verplichtingen</i>	46.065	55.814
<i>Vooruitontangem bedragen</i>		
<i>Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen</i>		
Europese overheidsorganen	518	6
het Rijk	56.235	3.109
Overige Nederlandse overheidsorganen	13.906	9.086
Overig	127	170
	<u>70.786</u>	<u>12.371</u>
Totaal overlopende passiva	<u>294.226</u>	<u>221.357</u>

Het saldo van de overlopende passiva is gestegen met € 73 miljoen. Deze stijging wordt veroorzaakt door een toename van € 58,3 miljoen aan nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen (zie onderstaand overzicht). Dit betreffen voornamelijk ontvangen gelden voor specifieke doeluitkeringen van het rijk. De subsidieverplichtingen zijn daarnaast toegenomen met € 24,2 miljoen.

Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen	Saldo 31-12- 2019	Correctie voorgaand jaar	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12- 2020
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
<i>EU</i>					
Grass2Grit	-	-	899	399	500
Norths Sea	6	-	15	3	18
<i>Totaal Europese overheidsorganen</i>	<i>6</i>	<i>-</i>	<i>914</i>	<i>402</i>	<i>518</i>
<i>Rijk</i>					
SHIP	126	-	45	55	116
Vaart in de Zaan (E37)	1.304	-	-	-	1.304
Bermmaatregelen (E12)	1.639	-	-	-	1.639
Diemerscheg	40	-	-	-	40
Regionale Samenwerking en Data Top 15	-	-	154	106	48
IBP-Vitaal Platteland (L7)	-	-	5.830	-	5.830
Culturele voorzieningen Provincies (C26)	-	-	392	-	392
Gebiedsplan Impuls Veenweiden (L10)	-	-	10.350	-	10.350
Jong leren eten (L1)	-	-	50	-	50
i-Diensten Mobiliteit (E34)	-	-	620	-	620
Flexibele inzet woningbouw (C 41)	-	-	3.837	-	3.837
Energiehaven IJmond (E43)	-	-	27.638	-	27.638
Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed (C13)	-	-	667	-	667
Snelfietsroutes (E10)	-	-	1.074	416	658
Reg. Aanpak Laadinfrastr.2020 (E15)	-	-	2.252	456	1.796
Stim. Verkeersveiligheidsmaatregelen (E20)	-	-	1.250	-	1.250
<i>Totaal Rijk</i>	<i>3.109</i>	<i>-</i>	<i>54.159</i>	<i>1.033</i>	<i>56.235</i>
<i>Overige Nederlandse overheidsorganen</i>					
Zwakke schakels	925	-	-	-	925
Duinpolderweg	380	-	-	-	380
MRA Laadpalen	122	-	-	122	-
Laag Holland	299	-	-	47	252
SHIP	451	20	161	197	435
NS15	250	-	-	-	250
Kennisontwikkeling bodem	501	-	-	317	184
Bodemsanering het Gooi	1.788	-	177	-	1.965
Geothermie	500	-	655	200	955
Groenfonds	3.726	-	3.112	469	6.369
Agenda ijselmeergebied	64	-	35	19	80
Collectieve Energie Provincies	80	-	181	-	261
WING	-	-	45	22	23
Regionale Samenwerking en Data Top 15	-	-	835	629	206
HOV A9	-	-	222	-	222
Bereikbaarheid Kust Zandvoort	-	-	2.645	1.764	881
Wierdijk	-	-	771	253	518
<i>Totaal Overige Nederlandse overheidsorganen</i>	<i>9.086</i>	<i>20</i>	<i>8.839</i>	<i>4.039</i>	<i>13.906</i>
Totaal	12.201	20	63.912	5.474	70.659

Verstrekke borg- en garantstellingen

In de verstrekke borg- en garantstellingen heeft in 2020 een correctie in de vergelijkende cijfers plaatsgevonden. In 2019 was een totaalbedrag opgenomen van € 1.8 mln. Dit bedrag was onjuist. Daarom is in 2020 alsnog het juiste bedrag in de vergelijkende cijfers opgenomen. Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekke waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Staat van gewaarborgde leningen ultimo 2020

Door wie de geldlening is aangegaan	Doel van de geldlening	Oorspronkelijk bedrag (x € 1.000)	% of deel gewaarborgd provincie	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
				Totaal (x € 1.000)	Totaal (x € 1.000)
Dr. M.J. Prinsenchting	3e fase zwakzinnigeninrichting Kadijkerkoog	3.333	100	0	128
Viva ! Zorggroep	Bouw verpleeghuis Heemswijk	3.374	100	116	233
idem	Idem	3.403	100	227	340
10.110				343	701

Staat van andere garantieverplichtingen ultimo 2020

Naam rechtspersoon	Inhoud garantieverplichting	Garantiebedrag per 31-12-2020 (x € 1.000)
(1) Het Nationaal Groenfonds	Uitvoering van het natuurbesleid (convenantleningen)	2.189
(2) BNG Bank	Financiering van het project Hoogtij van de RON NV	18.500
(3) BNG Bank	(Her-) financiering van PolanenPark CV (besluit GS 7-06-2016, nr.747558/817011)	10.000
(4) Glasvezelnetwerk Hollands Kroon b.v.	Garantstelling voor het leggen van glasvezelnetwerk	12.200
(5) Breedband Beemster/Kabeltex	Garantstelling voor het leggen van glasvezelnetwerk	4.800
(6) Landschap Noord-Holland	Uitvoering project 'Natuurvriendelijke oevers IJperveld'	600
Totaal		48.289

- 1) Rente en aflossing komen t.l.v. van de van het rijk te ontvangen zogenaamde convenantsgelden.
- 2) De oorspronkelijk afgegeven garantie aan de BNG van oorspronkelijk 70 miljoen is in 2019 verlaagd naar 37 miljoen. PNH staat garant voor 50%. Op deze garantie loopt een afgegeven contragarantie door het Havenbedrijf Amsterdam NV van 33,3 %
- 3) Op deze garantie loopt een afgegeven contragarantie van 20% van de Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude, 20% van de Schiphol Air Development Company (SADC) en 20% van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied (RON NV).
- 4) De garantstelling is in december 2018 verleend voor het aanleggen van het "Glasvezelnet Hollandse kroon". Voor deze kosten worden twee leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. De omvang van de lening en garantstelling bedraagt € 10,3 miljoen voor het witte netwerk en € 1,9 miljoen voor het grijze netwerk.
- 5) De garantstelling is in december 2018 verleend voor het project "Coöperatie Breedband Beemster U.A.". Voor de kosten van deze activiteiten worden twee leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. De omvang van de lening en garantstelling bedraagt € 4,3 miljoen voor het witte netwerk en € 0,5 miljoen voor het grijze netwerk.
- 6) De garantstelling is in 2017 verleend voor het project "natuurvriendelijke oevers IJperveld" aan Landschap Noord-Holland. De provincie staat zelf garant en neemt respectievelijk de cofinanciering voor haar rekening (beide categorieën € 600.000 in totaal € 1.200.000). De dekking is afkomstig uit de reserve Groen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Bedrijfsvoering

Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen: x € 1.000

Eurest multiservice (outsourcing)	2.354
Xerox (multifunctionals)	1.325
Leaseplan (lease van het wagenpark)	3.104
Strukton (maincontract onderhoud kantoren)	2.400
Fujitsu (outsourcing ICT)	7.587
Maas (koffiemachines)	1.089

Niet uit de balans blijkend recht

Elan Wonen 793

Beleid en Beheer

Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen: x € 1.000

Gebiedscontracten groot onderhoud wegen en vaarwegen: 192.864

SKNL-functiewijziging ad. € 24,4 miljoen. Dit zijn verplichtingen met een dertigjarige looptijd die van 2002 t/m 2013 zijn aangegaan voor functiewijziging van agrarische grond naar natuurgrond en waarvoor de financiële afhandeling met de decentralisatie van natuurbeleid naar de provincies is gekomen. Hiernaast zijn over de aanvragen uit 2014, en 2015 verplichtingen van totaal € 15,0 miljoen aangegaan. De helft hiervan bestaat uit rentekosten, de andere helft is aflossing. De kosten van deze aflossing van € 7,5 miljoen hebben we in het jaar 2014 al als last genomen.

SVNL-natuur vanaf 2021: € 0,2 miljoen.

Verplichtingen aan RVO.nl voor betaling van zesjarige beschikkingen voor natuurbeheer, afgegeven tussen 2011 en 2016. Vanaf 2017 worden de beschikkingen door de provincie zelf afgegeven.

SVNL-agrarische natuur vanaf 2021: € 17,8 miljoen.

Verplichtingen aan RVO.nl voor zesjarige beschikkingen voor agrarisch natuurbeheer afgegeven vanaf 2011. De RVO.nl verzorgt EU-cofinanciering op deze beschikkingen (POP3) en vanaf 2016 wordt ook cofinanciering van Waterschappen ontvangen. In totaal is er de komende jaren voor € 39,7 miljoen beschikt waarvan 50% wordt gefinancierd door Europa en dus niet via de provinciale begroting loopt. Daarnaast hebben wij de uitbetaling aan RVO in 2021 al vastgelegd in 2020 omdat het beheer in 2020 uitgevoerd is (uitbetaling altijd het jaar NA het beheer). Vanaf 2016 worden de beschikkingen voor ANLB2016 door de provincie zelf afgegeven en hebben we het provinciale deel van deze verplichtingen al vastgelegd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen gebeurtenissen na balansdatum.

4.3 Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakvelden x € 1.000		Rekening 2020	
	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Uitkering provinciefonds	0	-203.965	-203.965
0.2 Opbrengst Provinciale belastingen	0	-223.649	-223.649
0.3 Geldleningen en uitzettingen	0	-720	-720
0.4 Deelnemingen	0	-13.431	-13.431
0.5 Algemene dekkingsmiddelen, overige b	-2.134	-2.310	-4.444
0.6 Overhead	70.202	-7	70.195
0.7 Vennootschapsbelasting	-27	0	-27
0.8 Mutaties reserves	372.390	-412.452	-40.062
1.1 Provinciale Staten	5.487	0	5.487
1.2 Gedeputeerde Staten	2.476	-3	2.473
1.3 Kabinetszaken	1.715	-39	1.675
1.4 Bestuurlijke organisatie	8.157	-19	8.138
1.5 Interbestuurlijk toezicht op de regi	8	0	8
1.6 Openbare orde en veiligheid	831	-15	817
1.9 Bestuur, overige baten en lasten	909	-40	869
2.1 Landwegen	116.042	-5.601	110.441
2.2 Waterwegen	14.481	-2.114	12.367
2.3 Openbaar vervoer	98.968	-6.908	92.060
2.9 Verkeer en vervoer, overige baten en	1.233	0	1.233
3.1 Waterkeringen	3.005	0	3.005
3.2 Kwantiteit oppervlaktewater	854	-317	537
3.3 Kwantiteit grondwater	2.019	-998	1.022
3.4 Kwaliteit oppervlaktewater	1.156	0	1.156
3.5 Kwaliteit grondwater	776	-30	746
4.1 Bodembescherming	4.422	-128	4.294
4.2 Luchtverontreiniging	967	-49	918
4.3 Geluidhinder	82	0	82
4.4 Vergunningverlening en handhaving	18.981	-1.924	17.058

4.5 Ontgrondingen	0	-48	-48
4.6 Duurzaamheid	10.093	-777	9.317
4.9 Milieu, overige baten en lasten	2.104	0	2.104
5.1 Natuurontwikkeling	33.550	-1.549	32.001
5.2 Beheer natuurgebieden	19.240	-435	18.805
5.3 Beheer flora en fauna	10.403	-179	10.224
6.1 Agrarische aangelegenheden	2.546	0	2.546
6.2 Logistiek	7.243	-1.036	6.207
6.3 Kennis en innovatie	11.968	-4.116	7.852
6.4 Recreatie en toerisme	10.600	-228	10.372
6.9 Regionale economie, overige baten en	4.712	0	4.712
7.1 Cultuur	22.850	-9	22.841
7.2 Maatschappij	2.926	0	2.926
7.9 Cultuur en maatschappij, overige bat	-3	0	-3
8.1 Ruimtelijke ordening	10.625	-7.818	2.806
8.2 Volkshuisvesting	4.439	0	4.439
8.3 Stedelijke vernieuwing	3.414	0	3.414
Totaal saldo van baten en lasten	879.711	-890.913	-11.201

4.4 Overzicht van specifieke uitkeringen (art. 58)

4.4.1 Inleiding

Voor de specifieke uitkeringen van het Rijk aan de provincies is het principe van single information en single audit (SISA) ingevoerd. Het Rijk vraagt bij SISA voor de verantwoording van de provincie naar het Rijk naar informatie die zo veel mogelijk aansluit bij de informatiebehoefte en verantwoordingsmomenten van de provincies zelf. Dat betekent dat het Rijk in principe voldoende heeft aan het jaarverslag inclusief de jaarrekening. De gegevens met betrekking tot de SISA verantwoording worden conform de regelgeving, jaarlijks toegezonden aan het CBS.

4.4.2 SiSa-tabel

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021									
BZK	C13	Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed	Provincies	Besteding (jaar T) ten laste Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is gestart	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen	Aantal gebouwde onroerende zaken dat hiermee wordt bereikt door het provinciaal ontzorgingsprogramma	Is binnen het provinciaal ontzorgingsprogramma uitvoering gegeven aan het stimuleren van vraagbundeling bij kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van hun maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nvt)
				Aard controle R Indicator: C13/01	Aard controle n.v.t Indicator: C13/02	Aard controle n.v.t Indicator: C13/03	Aard controle n.v.t Indicator: C13/04	Aard controle n.v.t Indicator: C13/05	Aard controle n.v.t Indicator: C13/06
				€ 0	€ 0	0	0	0	nvt
				Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nvt)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t Indicator: C13/07	Aard controle n.v.t Indicator: C13/08				
				nvt	Nee				
BZK	C26	Culturele voorzieningen provincies	Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle D2 Indicator: C26/01	Aard controle n.v.t Indicator: C26/02	Aard controle n.v.t Indicator: C26/03			
				€ 0	€ 0	Nee			
BZK	C41	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Provincies	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd
				Aard controle R Indicator: C41/01	Aard controle R Indicator: C41/02	Aard controle R Indicator: C41/03	Aard controle n.v.t Indicator: C41/04	Aard controle n.v.t Indicator: C41/05	Aard controle n.v.t Indicator: C41/06
				€ 0	€ 0	€ 0	0	0	0
				Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t Indicator: C41/07	Aard controle n.v.t Indicator: C41/08				
				Ja	Nee				

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
IenW	E1	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020	Naam per concessie zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling	Naam concessiehouder zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling	Besteding (jaar T) ivm "Kosten van de concessiehouder in verband met de uitvoering van het openbaar vervoer in de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020" zoals in bijlage 2 vd regeling is opgenomen	Besteding (jaar T) ivm "Tussen concessieverlener en concessiehouder overeengekomen maatregelen in de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020 ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus dat COVID-19 veroorzaakt" zoals in bijlage 2 van de regeling is opgenomen.	Subsidies concessieverlener conform concessie" zoals in bijlage 3 van de regeling is opgenomen verleend (Ja/Nee)?	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5A OCW-contract studentenkaart) van de regeling
		Concessieverlener	Aard controle n.v.t Indicator: E1/01	Aard controle n.v.t Indicator: E1/02	Aard controle R Indicator: E1/03	Aard controle R Indicator: E1/04	Aard controle R Indicator: E1/05	Aard controle R 5Indicator: E1/06
			1 Gooi en Vechtstreek	Connexion	€ 0	€ 0	Ja	€ 0
			2 Haarlem-IJmond	Connexion	€ 0	€ 0	Ja	€ 0
			3 Noord-Holland Noord	Connexion	€ 0	€ 0	Ja	€ 0
			Kopie naam concessiehouder	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5B Directe opbrengsten van reizigers) van de regeling	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5C Andere opbrengsten) van de regeling	Komt de concessiehouder voor deze concessie in aanmerking voor de 2% extra vergoeding? (Ja/Nee)	Het totaal bedrag in (jaar T) aan teruggevorderd voordeel	
			Aard controle n.v.t Indicator: E1/07	Aard controle R Indicator: E1/08	Aard controle R Indicator: E1/09	Aard controle R Indicator: E1/10	Aard controle R Indicator: E1/11	
			1 Connexion	€ 0	€ 0	Nee	€ 0	
			2 Connexion	€ 0	€ 0	Nee	€ 0	
			3 Connexion	€ 0	€ 0	Ja	€ 0	
			Kopie naam concessiehouder	Het bedrag benoemd in de subsidieverleningsbeschikking van de ontvanger van de specifieke uitkering aan de concessiehouder voor de periode 15 mrt t/m aug 2020 (artikel 10 lid 1 sub a van de regeling spuk)	Het bedrag benoemd in de subsidievestigingsbeschikking van de ontvanger van de specifieke uitkering aan de concessiehouder voor de periode 15 mrt t/m aug 2020 minus het bedrag dat verantwoord is bij indicator 11 (artikel 10 lid 1 sub b van de regeling spuk)			
			Aard controle n.v.t Indicator: E1/12	Aard controle R Indicator: E1/13	Aard controle R Indicator: E1/14			
			1 Connexion	€ 0	€ 0			
			2 Connexion	€ 2.208.000	€ 0			
			3 Connexion	€ 4.210.000	€ 0			
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E1/15					
			Nee					

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
lenW	E10	Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op niet-afgeronde projecten
		Provincies	Aard controle n.v.t. Indicator: E10/01	Aard controle R Indicator: E10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E10/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E10/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E10/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E10/06
			1 Subsidie Velsen 1	€ 485.000	€ 485.000	Nee	Nee	
			2 Subsidie Velsen 2	€ 0	€ 0	Nee	Nee	besteding verwacht in 2021
			3 Subsidie Haarlem	€ 0	€ 0	Nee	Nee	besteding verwacht in 2021
			4 Subsidie Beverwijk	€ 0	€ 86.360	Nee	Nee	reeds besteed in 2019, vooruitlopend op de SPUK
			5 Subsidie Heemskerk	€ 0	€ 220.480	Nee	Nee	reeds besteed in 2019, vooruitlopend op de SPUK
			6 Provincie NH ontbrekende schakel N208	€ 0	€ 0	Nee	Nee	besteding verwacht in 2022
			Kopie projectnaam/nummer	Grote scope wijzigingen? (Ja/Nee)	Ernstige vertragingen? (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) per project ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen in Jaar T	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E10/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E10/08	Aard controle D1 Indicator: E10/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E10/10	Aard controle R Indicator: E10/11	
			1 Subsidie Velsen 1	Nee	Nee	Ja		
			2 Subsidie Velsen 2	Nee	Nee	Ja		
			3 Subsidie Haarlem	Nee	Nee	Ja		
			4 Subsidie Beverwijk	Nee	Nee	Ja		
			5 Subsidie Heemskerk	Nee	Nee	Ja		
			6 Provincie NH ontbrekende schakel N208	Nee	Nee	Ja		

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021							
IenW	E12	Regeling specifieke uitkeringen N-wegen Provincies	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T (inclusief 2018))	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T (inclusief 2018))	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E12/01	Aard controle R Indicator: E12/02	Aard controle R Indicator: E12/03	Aard controle R Indicator: E12/04	
			€ 934.582	€ 934.582	€ 188.385	Nee	
			Projectnaam/nummer	Project wijkt meer dan 10% af (Ja/Nee)	Totale omvang per type maatregel	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E12/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E12/06	Aard controle D1 Indicator: E12/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E12/08	
			1 N243 (0,6-14,4)	Nee	0	Nee	
			2 N239 (17,3-21,3)	Nee	0	Nee	
			3 N243 (14,8-15,7)	Nee	0	Nee	
			4 N506 (25,0-33,2)	Ja	15.044 meter	Ja	
			5 N202 (1,4-7,3)	Nee	0	Nee	
			6 N240 (10,7-20,9)	Nee	0	Nee	
			7 N417 (8,4-10,4)	Nee	0	Nee	
			8 N510 (10,1-12,2)	Nee	0	Nee	
			9 N240 (1,4-8,9)	Nee	0	Nee	
			10 N245 (20,0-25,1)	Nee	0	Nee	
			11 N245 (25,1-20,0)	Nee	0	Nee	
			12 N246 (21,5-24,3)	Nee	0	Nee	
			13 N247 (45,2-52,2)	Nee	0	Nee	
			14 N205 (17,4-17,5)	Nee	0	Nee	
			15 N205 (21,0-22,8)	Nee	0	Nee	
			16 N205 (22,8-21,3)	Nee	0	Nee	
			17 N205 (13,8-16,0)	Nee	0	Nee	
			18 N232 (23,6-27,3)	Nee	0	Nee	
IenW	E13	Slimme laadpleinen	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee)?	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen?	Toelichting op niet-afgeronde projecten
		Toekenningsbeschikking Gemeenten en provincies	Aard controle n.v.t. Indicator: E13/01	Aard controle R Indicator: E13/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E13/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E13/05
		1 Zaaknummer 31155521 en nummer 5000004097 - Slimme laadpleinen, project Deudekom-Duivendrecht	€ 155.920	Nee	Nee	Realisatie van het project loopt door in 2021.	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
IenW	E15	Regeling Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023 Provincies en gemeenten	Projectnaam/nummer	Regionaal Plan van Aanpak Laadinfrastructuur conform Samenwerkingsovereenkomst (Ja/Nee)	Cofinanciering ten behoeve van het regionaal Plan van Aanpak Laadinfrastructuur (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering ten behoeve van regionaal Plan van Aanpak Laadinfrastructuur (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Correctie cofinanciering besteding (jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2021 invullen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E15/01	Aard controle D1 Indicator: E15/02	Aard controle R Indicator: E15/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E15/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E15/05	Aard controle R Indicator: E15/06
			1 Zaaknummer 31182391 en nummer 5000004278 - Regeling Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020 - 2023	Ja	€ 458.158	€ 458.158	Nee	
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E15/07 Ja					
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 0 Naam/nummer per maatregel	€ 0 Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	€ 0 De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Nee Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
IenW	E34	Incidentele specifieke uitkering iDiensten Mobiliteit Provincie Noord-Holland	1 Kantmarkering fietspaden	Nee	0			
			Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het project	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het project	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E34/01	Aard controle R Indicator: E34/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E34/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E34/04		
			€ 0 Projectnaam/nummer	€ 0 Contractbedrag	€ 0	Nee		
IenW	E37	Regeling Wilhelminasluis Besluit infrastructuur Provincie Noord-Holland	1 Nog geen projecten gepland	€ 0				
			Beginsaldo (jaar T)	Ontvangen bijdrage Rijk (jaar T)	Ontvangen bijdrage andere bestuursorganen (jaar T)	Besteding (jaar T)	Eindsaldo (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: E37/01	Aard controle R Indicator: E37/02	Aard controle R Indicator: E37/03	Aard controle R Indicator: E37/04	Aard controle R Indicator: E37/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E37/06
			-€ 7.462.389	€ 0	€ 4.126.285	€ 9.737.888	-€ 13.073.992	Nee

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
IenW	E38	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	
			Alleen van toepassing in 2020	Zelfstandige uitvoering				
			Aard controle R Indicator: E38/01	Aard controle R Indicator: E38/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/03	Aard controle R Indicator: E38/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/05	
			€ 0	€ 98.670	€ 98.670	€ 0	€ 0	
			Projectnaam/nummer per project	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E38/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/07				
IenW	E43	Energiehaven IJmond	1 Digitalisering mobiliteitsdata	Nee				
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (Jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2021 invullen	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E38/08	Aard controle R Indicator: E38/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/10			
			Ja		Nee			
			Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting		
			Aard controle R Indicator: E43/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E43/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E43/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E43/04		
EZK	F12	Eenmalige specifieke uitkering voor de uitvoering van regionale MIT-regeling 2018-2023	€ 0	€ 0	Nee	De specifieke uitkering is uitsluitend bestemd voor het doen van een kapitaalstorting in de nog op te richten entiteit, en het door die entiteit realiseren van de Energiehaven. Deze kapitaalstorting kan pas gedaan worden na oprichting, gepland voor eind 2021 / begin 2022.		
			Totale besteding (over jaar T-1/T-2) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
			Aard controle R Indicator: F12/01	Aard controle R Indicator: F12/02	Aard controle R Indicator: F12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F12/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F12/05	
			€ 5.500.000	€ 2.874.343	€ 8.374.343	Nee		

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
LNV	L1	Jong Leren Eten-uitkeringen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (Jaar T-1) per project ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen. Vanaf SiSa 2021 invullen.	
			Aard controle R Indicator: L1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: L1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: L1/03	Aard controle n.v.t. Indicator: L1/04	Aard controle R Indicator: L1/05	
			€ 0	€ 0	Nee	Ja		
LNV	L7	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	Gebiedsnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Totale Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
				Zelfstandige uitvoering	Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021			Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
			Aard controle n.v.t. Indicator: L7/01	Aard controle R Indicator: L7/02	Aard controle R Indicator: L7/03	Aard controle n.v.t. Indicator: L7/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L7/05	Aard controle n.v.t. Indicator: L7/06
			1 VP Rec Grid 1509752/1538581	€ 0	€ 0	Ja	Nee	
			2 VP AUM 1509653/1537766	€ 0	€ 0	Ja	Nee	
LNV	L10	Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden	Gebiedsnaam/nummer	Totale Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: L10/01	Aard controle R Indicator: L10/02	Aard controle R Indicator: L10/03	Aard controle n.v.t. Indicator: L10/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L10/05	
			1 DGNVLG 20272011/1400011352	€ 0	€ 0	Nee		

5. Bijlagen

5.1 Bestuur en Directie

Provinciale Staten

Zetelverdeling Provinciale Staten	Aantal zetels
GroenLinks	9
VVD	9
D66	6
PvdA	6
JA21	5
CDA	4
Forum voor Democratie	3
Partij voor de Dieren	3
PVV	3
SP	3
ChristenUnie	1
50Plus/Partij voor de Ouderen	1
DENK	1
Fractie Baljeu	1

Provinciale Staten leden

Voor informatie over de leden van Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland kunt u zich wenden tot de provinciale website: [klik hier](#).

Gedeputeerde Staten

Voor informatie over de leden van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland kunt u zich wenden tot de provinciale website: [klik hier](#).

De directie

Renée Bergkamp	Algemeen directeur/ Provinciesecretaris
Hans van der Stelt	Directeur Concernzaken
Herman Schartman	Directeur Beleid
Lindy Molenkamp	Directeur Beheer en Uitvoering

5.2 Noord-Holland in feiten en cijfers

Voor informatie over Noord-Holland in feiten en cijfers kunt u zich wenden tot de provinciale website: [klik hier](#). Hier kunt u zelf tabellen, grafieken en kaarten samenstellen.

5.3 Waar zijn we te bereiken

Bezoekadres

Provinciaal Bestuur van Noord-Holland
Dreef 3, 2012 HR Haarlem

Ambtelijke organisatie van Noord-Holland
Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Postadres

Postbus 3007, 2001 DA Haarlem

Algemene telefoonnummer

023-5143143

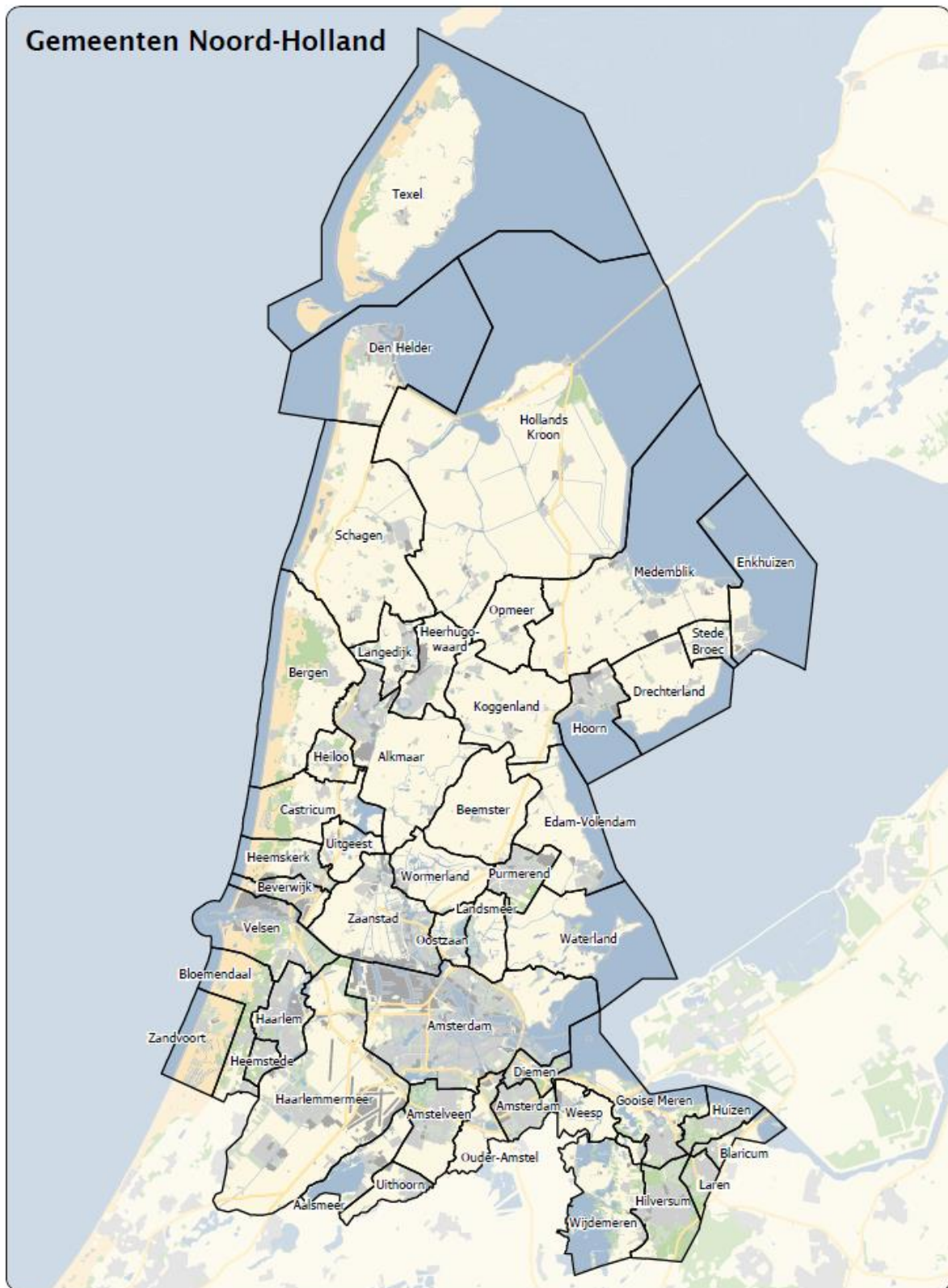
Website

www.noord-holland.nl

Algemene e-mail

post@noord-holland.nl

5.4 Lijst van Gemeenten

A	K
Aalsmeer	Koggenland
Alkmaar	L
Amstelveen	Landsmeer
Amsterdam	Langedijk
B	Laren
Beemster	M
Bergen (N-H)	Medemblik
Beverwijk	O
Blaricum	Oostzaan
Bloemendaal	Opmeer
C	Ouder-Amstel
Castricum	P
D	Purmerend
Den Helder	S
Diemen	Schagen
Drechterland	Stede Broec
E	T
Edam-Volendam	Texel
Enkhuizen	U
G	Uitgeest
Gooise Meren	Uithoorn
H	V
Haarlem	Velsen
Haarlemmermeer	W
Heemskerk	Waterland
Heemstede	Weesp
Heerhugowaard	Wijdemeren
Heiloo	Wormerland
Hilversum	Z
Hollandse Kroon	Zaanstad
Hoorn	Zandvoort
Huizen	

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de provincie Noord-Holland te Haarlem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de provincie Noord-Holland op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder provinciale verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid, dat op 16 maart 2021 is vastgesteld door het College van Gedeputeerde Staten en ter kennisneming aan Provinciale Staten is aangeboden.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2020;
- de balans per 31 december 2020;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de Sisa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door Provinciale Staten op 9 november 2020 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de provincie Noord-Holland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 8.797.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met Provinciale Staten overeengekomen dat wij aan Provinciale Staten tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 400.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa-, of WNT-redenen relevant zijn.

B. Overige aangelegenheden

Op basis van onze frauderisicobeoordeling hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- Navragen of sprake is van bekende fraudesignalen of fraudegevallen bij management en college
- Het evalueren van de organisatie- en governance structuur, de interne beheermaatregelen, de informatiesystemen en cultuur en gedrag in relatie tot fraude.
- Het aanbrengen van onvoorspelbaarheid in onze controlewerkzaamheden.
- Het evalueren van de rationaliteit van eventuele belangrijke ongebruikelijke transacties en het beoordelen van schattingen.
- Het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op de naleving van de Europese aanbestedingsregels en steekproefsgewijs vaststellen dat aan de verantwoorde investeringsbedragen geleverde prestaties ten grondslag liggen.
- Het beoordelen van de aard van hoger-risicojournaalposten en overige aanpassingen in de administratie en het evalueren van de belangrijkste oordeelsvormingen en veronderstellingen voor een mogelijke tendentie door provincie Noord-Holland. Bij identificatie van onverwachte

journaalposten hebben wij aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden omvatten ook het testen van transacties op basis van brondocumenten.

- Het zorgen voor een professioneel kritische instelling van ons team.

C. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de inleiding, de programmaverantwoording 2020 en de paragrafen;
- de bijlagen (hoofdstuk 5).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten voor de jaarrekening

Het College van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het College van Gedeputeerde Staten is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder provinciale verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid, dat op 16 maart 2021 is vastgesteld door het College van Gedeputeerde Staten en ter kennisneming aan Provinciale Staten is aangeboden.

In dit kader is het College van Gedeputeerde Staten tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Gedeputeerde Staten noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Gedeputeerde Staten afwegen of de financiële positie voldoende is om de provincie in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het College van Gedeputeerde Staten moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Provinciale Staten is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de provincie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door Provinciale Staten op 9 november 2020, de Regeling Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Gedeputeerde Staten en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het College van Gedeputeerde Staten gehanteerde afweging dat de provincie in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er

gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de provincie haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de provincie de financiële risico's niet kan opvangen;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de provincie, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de provincie. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met Provinciale Staten onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijswijk, 4 juni 2021

Publiek Belang Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.D.H. Killeen RA MGA

Verslag van bevindingen 2020

Provincie Noord-Holland

4 juni 2021

Aan Provinciale Staten van de Provincie Noord-Holland
T.a.v. mevrouw M. Spoor-Hendriks
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Datum:
04-06-2021

Behandeld door:
drs. M.E. Dubbelman RA

Ons kenmerk:
21033

Onderwerp:
Verslag van bevindingen 2020

Geachte leden van Provinciale Staten,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2020 van de Provincie Noord-Holland uitgevoerd. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen en is bestemd voor Provinciale Staten. Graag lichten wij onze rapportage nader aan u toe.

Hoogachtend,

Publiek Belang Accountants B.V.

drs. R.D.H. Killeen RA MGA

Bijlage: één

Verslag van bevindingen 2020

Inleiding

U heeft ons met de opdrachtbevestiging van 10 juli 2020 opdracht gegeven voor de jaarrekeningcontrole 2020. U ontvangt de controleverklaring bij de jaarrekening 2020 afzonderlijk. Op grond van de wet bevat dit verslag onze bevindingen over de inrichting van uw financiële beheer en financiële organisatie en de mate waarin deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Wij informeren u over (eventuele) afwijkingen en onrechtmatigheden in de jaarrekening en geven adviezen die bijdragen aan het uitvoeren van uw toezichthoudende taak. Voor de rapportage van bevindingen heeft u de ondergrens op € 400.000 gesteld.

In het kort

- Uw medewerkers hebben het jaarrekeningproces goed voorbereid en hebben onze controle deskundig begeleid. Hierdoor is het controleproces soepel verlopen.
 - De jaarrekening is informatief, voldoet aan verslaggevingsregels en is vrij van materiele afwijkingen of onzekerheden.
 - De verbijzonderde interne controles van bijvoorbeeld de baten, de inkopen, de inkomende en uitgaande subsidies, de personele kosten en de betalingen zijn goed gefaseerd over het jaar uitgevoerd, goed gedocumenteerd en van kwalitatief hoog niveau.
 - De administratieve herinrichting is een belangrijke verbetering die veel aandacht van uw medewerkers heeft gevraagd en leidt tot een inzichtelijkere administratie.
 - Tekortkomingen in de IT-omgeving zijn nog niet opgelost en maken uw provincie potentieel kwetsbaar op het gebied van beveiliging en continuïteit.
-

Onze conclusie

Uw organisatie werkt vanaf 2018 gestructureerd aan verbeteringen in de (financiële) administratie, de interne beheersing en de financiële verslaggeving. De resultaten hiervan zijn duidelijk zichtbaar in het jaarrekeningproces en bij de verbijzonderde interne controle.

De controle 2020 leidt tot een beperkt aantal wijzigingen van beperkte omvang in de concept-jaarstukken.

Wat gaat goed?

- De samenwerking tussen uw medewerkers en ons controleteam is evenals vorig jaar zeer goed. De jaarrekeningcontrole is volledig via video-overleg uitgevoerd en kende een soepel verloop, ook omdat de provincie alle dossierstukken digitaal beschikbaar heeft. Uw organisatie is er ondanks de moeilijke omstandigheden in geslaagd het jaarrekeningproces goed te organiseren.
 - De interne controle op de concept-jaarrekening leidt tot een kwalitatief goed document. De verbijzonderde interne controle op de processen is van hoog niveau en de uitkomsten zijn goed gedocumenteerd. De uitdaging is om dit kwaliteitsniveau vast te houden.
 - Hoewel over de definitieve inhoud en invoering van de rechtmatigheidsverantwoording 2021 nog enige onduidelijkheid bestaat, bent u door de goede verbijzonderde interne controle hierop al voorbereid.
-

Verslag van bevindingen 2020

- De inrichting van de financiële administratie was complex. Dit vertroebelde het zicht op de manier waarop processen werden geadmistreerd en verminderde voor veel medewerkers de toegankelijkheid van de administratie. Door de herinrichting per 1 januari 2020 is de administratie vereenvoudigd. Dit zal bijdragen aan de efficiëntie van de administratievoering, de kwaliteit van de tussentijdse informatievoorziening, de interne beheersing en de verslaggeving.
- De vaste activa-module is ingericht en de beschikbare kredieten en de cumulatieve bestedingen zijn op juistheid en volledigheid onderzocht. De hieruit voortvloeiende correcties hebben niet geleid tot kredietoverschrijdingen of aanpassing van boekwaarden. De nieuwe activa-module is een belangrijke verbetering die kredietbewaking inzichtelijker en eenvoudiger maakt.

Wat vraagt uw aandacht?

De belangrijkste bevindingen uit onze controle zijn:

- In onze managementletter hebben wij aandacht gevraagd voor de voortgang bij het beschrijven en de inhoudelijke kwaliteit van de procesbeschrijvingen. De hierop genomen actie betrekken wij in onze tussentijdse controle 2021.
- De ICT die relevant is voor financiële processen biedt onvoldoende basis om te kunnen vertrouwen op geautomatiseerde beheersmaatregelen en ondersteunt een meer procesmatige inrichting van de interne beheersing niet. Nog niet alle verbeteradviezen naar aanleiding van onze vorige controles zijn opgevolgd. Uw medewerkers verwachten dat de resterende tekortkomingen in de zomer van 2021 zijn opgelost.
- U beschikt nog niet over een vastgestelde nota beveiligingsbeleid. In samenhang met het voorgaande punt bestaat het risico dat onbevoegden toegang krijgen tot uw netwerk. Omdat onzeker is of back-ups ook offline worden bewaard, bestaan risico's voor de continuïteit van uw automatiseringsomgeving.
- Het jaarrekeningtraject in belangrijke mate afhankelijk een beperkt aantal medewerkers. Om kwetsbaarheid van uw organisatie voor het volgend jaarrekeningtraject te vermijden zorgt u voor verdere verbreding van kennis binnen uw organisatie.
- In het inkoopproces en bij de memoriaalboekingen dwingt de administratie geen functiescheiding af. Buiten de administratie om is functiescheiding aangebracht zodat het vier-ogen principe wordt toegepast bij de memoriaalboekingen.

Het beeld van uw jaarrekening

De jaarrekening sluit met een voordelig resultaat van € 11,2 miljoen. Tijdens het jaar is € 40,1 miljoen meer onttrokken aan reserves dan toegevoegd. Zonder deze tussentijdse reservemutaties, is het nadelig resultaat € 28,9 miljoen. Dit betekent dat 'het vermogen' van de provincie in 2020 met € 28,9 miljoen is afgenomen.

Afgezet tegen de gewijzigde begroting 2020 blijven de werkelijke lasten achter. Totaal wordt circa 91,5% van de begrote lasten gerealiseerd (2019: 81,6%). Op geen van de programma's is sprake van een overschrijding van de begroting na wijzigingen. De onderbestedingen op programma's is een jaarlijks terugkerend patroon. De jaarrekening bevat per programma een toelichting op de achtergrond van de verschillen tussen begroting en realisatie. De gerealiseerde baten liggen boven begroting. Door lagere lasten en hogere baten is het begrote tekort voor reservemutaties van € 82 miljoen in werkelijkheid een tekort van € 28,9 miljoen.

Verslag van bevindingen 2020

Uit verantwoordingsoogpunt is sprake van verklaarbare verschillen. Uit beleidsmatig oogpunt adviseren wij om te onderzoeken hoe dergelijke grote verschillen kunnen worden voorkomen. Zodoende loopt de jaarlijkse verantwoording meer in de pas met de meest actuele begrotingsinzichten.

Tenslotte kan nog een belangrijke indicator worden gevonden in de ontwikkeling van het EMU saldo. Uit deze variant op het kasstroomoverzicht voor overheden blijkt dat de provincie in 2020 € 129,6 miljoen meer heeft uitgegeven dan ontvangen. Dit hangt vooral samen met een toegenomen investeringsniveau.

Uitkomsten Verbijzonderde Interne Controle

De verbijzonderde interne controle op de inkopen, de betalingen, de subsidieverstrekingen, de personele kosten, de baten en de memoriaalboekingen is binnen uw provincie de afgelopen jaren gegroeid naar een kwalitatief hoog niveau. Ook de tijdigheid van uitvoering is verder verbeterd. In de uitvoering van de verbijzonderde interne controle wordt meer dan voorheen ook inzet gevraagd van de lijnorganisatie. Hierdoor wordt de betrokkenheid bij de onderzochte onderdelen binnen uw organisatie verbreed.

De interne controles wijzen nauwelijks op afwijkingen voor getrouwheid en rechtmatigheid. Hierdoor hebben wij onze gezamenlijke risicoanalyse voor 2020 herijkt, waardoor het aantal steekproefposten is verminderd. Dit bespaart tijd van uw medewerkers zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit en de betekenis van de uitgevoerde controles.

Uitkomsten jaarrekening- controle

Onze jaarrekeningcontrole gaf aanleiding tot een beperkt aantal correcties. De doorgevoerde correcties betroffen overigens grotendeels posten, die op het aanvangsmoment van de controle door uw organisatie als onzeker zijn aangemerkt, bijvoorbeeld door ontbrekende informatie van derden en het daarmee samenhangende (in)schattingselement.

De jaarrekening is informatief, voldoet aan verslaggevingsregels en is vrij van materiele afwijkingen of onzekerheden. Er zijn geen ongecorrigeerde afwijkingen boven de door u vastgestelde rapporteringstolerantie.

SiSa

Met de SiSa-bijlage legt u verantwoording af over de besteding van de middelen die de provincie ontvangt van het Rijk. Omdat in 2020 totaal 17 veelal meerjarige regelingen onder de SiSa-verantwoording zijn gebracht, is de SiSa-bijlage uitgebreider dan in eerdere jaren, toen over 4 regelingen verantwoording werd afgelegd. Dit leidt tot een aanzienlijke extra administratieve last voor uw medewerkers en controlewerk voor ons. Uw verbijzonderde interne controlemedewerkers en wij hebben de SiSa-controle dit jaar tijdens de jaarrekeningcontrole samen uitgevoerd. Dit gaf aanleiding tot diverse aanpassingen die in de definitieve tabel zijn gecorrigeerd. Wij adviseren om de verantwoordelijkheid voor de SiSa-bijlage centraal in de lijn te beleggen. Dit stelt de verbijzonderde interne controle in staat om gedurende het jaar al controles uit te voeren, vermindert de kans op afwijkingen en draagt bij aan een succesvolle afrekening van de SiSa-bijdragen met het Rijk.

Verslag van bevindingen 2020

Interne beheersing

De managementletter uit november 2020 bevat onze bevindingen en adviezen over de interne beheersing. Onze conclusies waren:

- De provincie heeft € 110 miljoen beschikbaar om de gevolgen van de Coronacrisis op te vangen. Voor de bijdragen op grond van Motie 41 gelden gedetailleerde voorwaarden. De voorwaarden maken het voor uw provincie lastig om achteraf inzicht te krijgen in de rechtmatige besteding van de middelen. Wij adviseren u deze voorwaarden uitsluitend te betrekken in de toekenning van bijdragen vooraf en niet in de afrekening achteraf. De verantwoording van de toegekende bedragen heeft de aandacht van uw organisatie.
- Uw verbeterprogramma Financiële hygiëne dekt aandachtspunten voor de interne beheersing goed af
- De voortgang en inhoudelijke kwaliteit van procesbeschrijvingen vragen aandacht
- Voor de juiste toerekening van subsidielasten aan boekjaren heeft uw provincie een grensbedrag bepaald, dat nog door Provinciale Staten zal worden bekrachtigd. Het voorgestelde grensbedrag voldoet aan de voorwaarden die het BBV hieraan stelt. Boven het grensbedrag worden subsidies op basis van voortgang van het gesubsidieerde project toegerekend aan het verslagjaar.
- Tekortkomingen in de IT-omgeving leiden tot risico's voor de betrouwbaarheid en de continuïteit van gegevensverwerking.

U heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in het verbeterprogramma voor de jaarverslaggeving, het financiële beheer en de interne beheersing. Dit leidt duidelijk tot resultaten. Wij blijven met uw organisatie in gesprek om samen accenten te leggen die voor de verslaggeving en controle essentieel zijn.

Ook tijdens de afgelopen controle hebben wij met elkaar belangrijke onderwerpen afgestemd zoals de verwerking van aangekochte stikstofrechten, de rechtmatigheid van corona-steun, de moties 40 en 41, vergoedingen voor Openbaar vervoer en het onderscheid tussen investeringen en onderhoud. Wij ervaren deze afstemming over belangrijke onderwerpen en vraagstukken als proactief en constructief.

De belangrijkste aandachtspunten voor de interne beheersing zijn:

- De voortgang in verbeteringen op het gebied van ICT-beheermaatregelen, door het belang van een goed beveiligde IT-omgeving voor uw bedrijfsvoering en informatievoorziening en vanuit het oogpunt van continuïteit en betrouwbaarheid.
- De voortgang en inhoudelijke kwaliteit van de procesbeschrijvingen, inclusief (fraude)risicoanalyse, getroffen beheersmaatregelen en relevante IT-omgeving.
- In enkele processen (inkopen en memoriaalboekingen) dwingt de administratie geen functiescheiding af. Buiten het administratieve systeem om zijn maatregelen getroffen die zorgen voor functiescheiding bij het maken van memoriaalboekingen.

Overige controle-bevindingen

Oostelijke Vechtplassen

Uw provincie heeft via het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen afspraken gemaakt over de realisatie van een groot aantal projecten in het gebied Oostelijke Vechtplassen. De middelen voor deze projecten worden door de deelnemers ondergebracht bij het Nationaal Groenfonds, dat optreedt als bankier. De bankrekening bij het Nationaal Groenfonds staat op naam van uw provincie.

Verslag van bevindingen 2020

Voor de verschillende projecten in het gebiedsakkoord is de provincie penvoerder, maar ook andere deelnemers treden op als penvoerder. De verdeling van verantwoordelijkheden over verschillende partijen en de wisselende verhoudingen in financiering en bevoorschotting van de projecten maken de administratievoering en verantwoording van deze projecten complex.

De realisatie van projecten tot en met 2020 is nog van relatief beperkte omvang. Wij adviseren u in 2021, voordat de omvang van de projecten toeneemt, de administratie op eenduidige en inzichtelijke wijze in te richten. Wij zijn graag bereid hierin mee te denken.

Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen moet inzicht geven in hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Ook moet worden aangegeven welke beleidsuitgangspunten ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd. De jaarstukken geven wel inzicht in de dekkingspercentages van de leges, maar de hiervoor genoemde informatie is niet beschikbaar. Voor het beeld van de jaarstukken 2020 achten wij dit niet materieel en heeft het ontbreken van de informatie geen invloed op ons oordeel. Wij adviseren om deze informatie wel op te nemen in de jaarstukken van volgend jaar.

Verwerking van projectsubsidies

Provincies verstrekken veel subsidies met een projectmatig karakter. Daarbij is onderscheid in projecten binnen één boekjaar en projecten die boekjaar overschrijdend zijn. Doorgaans zijn aan de subsidie voorwaarden verbonden zoals het doen van inspanningen en/of het leveren van prestaties. De vraag is in welk jaar de last die samenhangt met dergelijke subsidies moet worden genomen. Is dit in één keer in het jaar waarin de meerjarige subsidie wordt toegekend, of worden de lasten toegerekend aan toekomstige jaren waarin de prestaties worden geleverd?

In mei 2020 heeft de Commissie BBV duidelijkheid gegeven over de verwerking van projectsubsidies. De reactie van de Commissie BBV is tot stand gekomen in nauw overleg tussen het IPO, accountants (onder meer ons kantoor), de Commissie BBV en het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De uitwerking van het uiteindelijke standpunt heeft vanaf het najaar 2018 geruime tijd gevraagd. De reden hiervoor is dat een eventuele koerswijziging voor provincies ingrijpende gevolgen kan hebben voor de presentatie van het (eigen) vermogen en de jaarresultaten. Ook betekent dit een zware belasting omdat doorlopend inzicht moet bestaan in de voortgang van projecten die in belangrijke mate door derden worden uitgevoerd.

De uitkomst van de reactie van de Commissie BBV is op hoofdlijnen dat de last wordt verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger start met de uitvoering van de activiteiten op basis van de startdatum van de projectperiode in de subsidieverleningsbeschikking, tenzij:

- De verstrekte subsidie een boekjaar/exploitatiesubsidie betreft en uit de subsidiebeschikking blijkt onomstotelijk dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend in één of meerdere volgende jaren zal plaatsvinden. In dit geval worden de lasten genomen in het jaar /de jaren waarin de activiteiten worden uitgevoerd.
 - De verstrekte subsidie een projectsubsidie betreft die boekjaar overschrijdend is en het individuele subsidiebedrag het gedefinieerde grensbedrag overschrijdt. In dit geval wordt bij afgifte van de subsidieverleningsbeschikking op basis van het bestedingsritme van de begrote jaarlijkse kosten zoals opgenomen in de subsidieverleningsbeschikking, toegerekend aan de betreffende boekjaren.
-

Verslag van bevindingen 2020

De Commissie BBV stelt verder: “De lasten van meerjarige projectsubsidies kunnen tot een door Provinciale staten vast te stellen grensbedrag volledig aan het jaar van beschikken worden toegerekend. Het grensbedrag dient zodanig te worden bepaald dat het totale financiële effect niet dermate materieel is dat het principe van het stelsel van baten en lasten in geding komt. Voorts is het van belang het eventueel toepassen van de optie en de hoogte van het grensbedrag te laten vaststellen door Provinciale staten. Gezien het openbare en raadpleegbare karakter van de financiële verordening leent deze zich hier het beste voor.”

Eind 2020 heeft de Commissie BBV het grensbedrag nader gedefinieerd door dit te maximeren op 0,25% van het totaal van de lasten in het jaar, inclusief toevoegingen aan bestemmingsreserves. Uw organisatie heeft het grensbedrag voorsnog bepaald op € 1,5 miljoen. Dit grensbedrag zal nog door Provinciale Staten worden vastgesteld. Wij vinden dat dit grensbedrag past binnen de regels van de Commissie BBV en dat de administratieve lasten voor uw provincie hiermee niet onnodig toenemen.

De commissie BBV noemt verder nog enkele uitgangspunten waaraan het subsidieproces moet voldoen, zoals:

- De subsidiebeschikking is de uitkomst van een zorgvuldig doorlopen subsidieproces. Daarin wordt op basis van de informatie van de aanvrager vastgesteld wanneer bestedingen in relatie tot inspanningen of prestaties plaats zullen vinden. De provincie beoordeelt of deze informatie betrouwbaar en reëel is.
- De aanvrager dient te melden wanneer afwijkingen ontstaan en dient afhankelijk van het subsidiebedrag (tussentijds) verantwoording af te leggen. Bij (majeure) afwijkingen wordt een gewijzigde subsidiebeschikking afgegeven.
- De subsidiebeschikking is leidend voor de verantwoording van de lasten. In de subsidiebeschikking wordt de projectperiode genoemd. De start van het project wordt in de subsidiebeschikking vermeld, zodat duidelijk is wanneer de activiteiten en daarmee de levering van de prestaties start. Voor de start van het project wordt bedoeld op de werkelijke start van de gesubsidieerde activiteiten.

Wij adviseren u de gevolgen van deze uitspraak van de Commissie BBV voor uw subsidieproces te inventariseren en te verwerken.

Onze risicoanalyse en controlewerkzaam heden

De controlestandaarden schrijven voor dat wij u informeren over de belangrijkste risico's die wij bij onze controle onderkennen. Onze controle heeft zich gericht op de betrouwbaarheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. Naast gebruikelijke controlerisico's, zoals de volledigheid van opbrengsten, de juistheid van kosten en het voldoen aan verslaggevingsregels, geven wij in het bijzonder aandacht aan de risico's die samenhangen met doorbreking van functiescheiding door de leiding.

Onze risicoanalyse

Wij hebben in augustus 2020 onze risicoanalyse gedeeld met de Rekeningencommissie. Wij hebben met u de belangrijkste risico's besproken die wij onderkennen bij onze controle. Vanuit deze risicoanalyse heeft onze controle zich in het bijzonder gericht op:

- Rechtmatigheid van de aanbestedingen
 - Juistheid van inkopen, personele lasten en subsidielasten, in het bijzonder gerelateerd aan verstrekkingen tegen de achtergrond van de Corona-crisis
 - Juiste toerekening van subsidielasten aan jaren
-

Verslag van bevindingen 2020

- Volledigheid van de baten
- Juistheid van de presentatie en waardering van deelnemingen en van gronden
- Doorbreking van interne beheersing door het management
- Voldoen aan de verslaggevingsregels van het BBV en de juistheid van de WNT-verantwoording

Onze controlewerkzaamheden met betrekking tot fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en opsporen van fraude berust bij degenen die belast zijn met governance en bij de directie. Het is onze verantwoordelijkheid om onze controle te plannen en uit te voeren om redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening als geheel geen materiële onjuistheden bevat, of die nu worden veroorzaakt door fraude of door fouten.

Omdat onze controle niet bestond uit een uitvoerige controle van alle transacties, die nodig zou zijn om fouten of fraude aan het licht te brengen, kan het zijn dat bij onze controlewerkzaamheden geen materiële fraude is geconstateerd. Al wordt door effectieve interne beheersingsmaatregelen de kans dat fouten of fraude voorkomen en onopgemerkt blijven, kleiner, die mogelijkheid wordt niet uitgesloten. Daarom kunnen wij niet garanderen dat eventuele fouten of fraude worden ontdekt.

Tegen de achtergrond van het frauderisico werden controlewerkzaamheden uitgevoerd

Zoals overeengekomen in onze controleaanpak omvatten onze werkzaamheden onder meer besprekingen met gedeputeerde staten, provinciesecretaris, directieteam en (concern)control over de interne beheersingsmaatregelen, managementschattingen, bijzondere transacties buiten de normale gang van zaken, de Wet Normering Topinkomens en memoriaal boekingen.

Op basis van onze frauderisicobeoordeling hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- Navragen of sprake is van bekende fraudesignalen of fraudegevallen bij management en college.
- Het evalueren van de organisatie- en governance structuur, de interne beheermaatregelen, de informatiesystemen en cultuur en gedrag in relatie tot fraude.
- Het aanbrengen van onvoorspelbaarheid in onze controlewerkzaamheden.
- Het evalueren van de rationaliteit van eventuele belangrijke ongebruikelijke transacties en het beoordelen van schattingen.
- Het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op de naleving van de Europese aanbestedingsregels en steekproefsgewijs vaststellen dat aan de verantwoorde investeringsbedragen geleverde prestaties ten grondslag liggen.
- Het beoordelen van de aard van hoger-risicojournaalposten en overige aanpassingen in de administratie en het evalueren van de belangrijkste oordeelsvormingen en veronderstellingen voor een mogelijke tendentie door provincie Noord-Holland. Bij identificatie van onverwachte journaalposten hebben wij aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden omvatten ook het testen van transacties op basis van brondocumenten.
- Het zorgen voor een professioneel kritische instelling van ons team.

Onze beroepsorganisatie heeft de Tweede Kamer toegezegd om accountantskantoren binnenkort te verplichten om in de controleverklaring aan te geven welke werkzaamheden zijn verricht in het kader van frauderisico's en de eventuele bevindingen. Bij wijze van pilot is ons gevraagd om deze toelichting in de controleverklaring op te nemen. Om die reden bevat de controleverklaring over 2020 een aanvullende paragraaf.

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2020 zijn geen aanwijzingen voor fraude gesignaleerd.

Verslag van bevindingen 2020

Frauderisico-analyse

Uw organisatie beschikt niet over een actuele frauderisico-analyse die inzicht geeft in de mogelijke frauderisico's en die de beheersmaatregelen benoemt om de gevolgen van frauderisico's zoveel mogelijk te beperken. Hierdoor is fraude-analyse en fraudepreventie geen zichtbaar onderdeel van uw interne beheersing. Wel merken wij uit gesprekken met uw medewerkers dat belang wordt gehecht aan het vermijden en ontdekken van fraude.

Wij adviseren u om de frauderisico-analyse op te stellen en deze periodiek te agenderen in uw management en college van gedeputeerde staten. Dit draagt bij aan het actueel houden van het inzicht in de kwetsbare plekken in uw organisatie. Mogelijke gespreksonderwerpen zijn de aard, frequentie en diepgang van de uitgevoerde frauderisicoanalyses, de uitkomst daarvan en de manier waarop de organisatie de frauderisico's opvolgt en monitort.

Rechtmatigheid

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door Provinciale Staten geautoriseerde begroting.

Begrotingsoverschrijdingen

Begrotingsafwijkingen die in formele zin onrechtmatig zijn maar niet meetellen voor het oordeel over de rechtmatigheid van de accountant moeten worden opgenomen in ons verslag. Provinciale Staten moeten deze afwijkingen bij het vaststellen van de jaarrekening expliciet autoriseren. Over 2020 hebben zich geen begrotingsoverschrijdingen voorgedaan.

Investeringskredieten

Wij zijn ook nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door Provinciale Staten geautoriseerde kredieten. Wij hebben hierbij geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

De Kadernota rechtmatigheid regelt dat indien geen M&O-beleid bestaat of het M&O-beleid feitelijk niet wordt nageleefd, de accountant dit rapporteert in het verslag van bevindingen, maar niet meeweegt in het oordeel over rechtmatigheid. Wij hebben begrepen dat de provincie geen specifiek M&O-beleid heeft vastgelegd.

In de externe en interne regelgeving zijn wel diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw provincie heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik in enige mate onderdeel gemaakt van de interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Vanaf 2021

Het is de verwachting dat het college van gedeputeerde staten met ingang van 2021 een rechtmatigheidsverantwoording zal afgeven. De Commissie BBV heeft hiervoor een modelrechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd. De modeltekst zal door de provincie opgenomen moeten worden in de jaarrekening, op het moment dat de wetgeving is aangepast. Uw organisatie moet een proces inrichten waarbij het college van gedeputeerde staten zelf tot een oordeel kan komen over de financiële rechtmatigheid van transacties.

Verslag van bevindingen 2020

Dit betekent dat:

- Een normenkader wordt vastgesteld
- Gedeputeerde staten toetsen aan het normenkader
- Gedeputeerde staten rapporteren rechtmatigheidsfouten en eventuele onzekerheden
- De accountant de rechtmatigheidsverantwoording van Gedeputeerde staten betreft bij het accountantsoordeel over de jaarrekening
- Provinciale staten met Gedeputeerde staten spreken over de bevindingen ten aanzien van rechtmatigheid.

De Commissie BBV heeft eind 2020 een herziene Kadernota rechtmatigheid opgesteld, waarin de uitgangspunten voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen. Momenteel is nog geen sprake van een definitieve wetswijziging, maar is de verwachting nog wel dat deze voor 2021 (met terugwerkende kracht) van toepassing zal zijn.

SiSa-bijlage

Met de SiSa-bijlage legt u verantwoording af over de besteding van de middelen die de Provincie Noord-Holland ontvangt van het Rijk. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2020. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden rapporteren wij over resterende fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit met onderstaande tabel, die wij ook moeten opnemen als geen fouten of onzekerheden resteren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid: goedkeurend

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
BZK C13	Regeling Spuk ontzorgingsprogramma	geen	0	
BZK C26	Culturele voorzieningen provincies	geen	0	
BZK C41	Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw	geen	0	
IenW E1	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020	geen	0	
IenW E10	Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes	geen	0	
IenW E12	Regeling specifieke uitkeringen N-wegen	geen	0	

Verslag van bevindingen 2020

lenW E13	Slimme laadpleinen	geen	0
lenW E15	Regeling Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023	geen	0
lenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	geen	0
lenW E34	Incidentele specifieke uitkering iDiensten Mobiliteit	geen	0
lenW E37	Regeling Wilhelminasluis	geen	0
lenW E38	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur	geen	0
lenW E43	Energiehaven	geen	0
EZK F12	Eenmalige specifieke uitkering voor de uitvoering van regionale MIT-regeling 2018-2023	geen	0
LNV L1	Jong Leren Eten-uitkeringen	geen	0
LNV L7	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	geen	0
LNV L10	Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden	geen	0

Tijdbesteding

Eén van de maatregelen van onze beroepsgroep voor verdere verbetering van de kwaliteit van de accountantscontrole is dat de accountant aan het toezichthoudend orgaan van de gecontroleerde rechtspersoon rapporteert hoeveel uren hij verwacht te besteden en daadwerkelijk heeft besteed aan de uitvoering van de jaarrekeningcontrole. In overeenstemming met deze maatregel hebben wij onderstaand de geraamde tijdbesteding weergegeven ten opzichte van de werkelijke tijdbesteding. In de begrote uren was geen rekening gehouden met extra controle op de SiSa-regelingen. Omwille van de vergelijkbaarheid hebben wij deze uren niet opgenomen in de kolom "Werkelijk bestede uren". De aan deze SiSa-regelingen bestede extra tijd betrof 70 uur.

Functieniveau	Begrote uren	Werkelijk bestede uren
Registeraccountants	350	442
Senior manager	260	354
Overige medewerkers	300	240
Specialisten	160	124
Totaal	1.070	1.160

Bijlage 1: De opdracht die u ons heeft verstrekt

Binnen het kader van de overeenkomst tussen de Provincie Noord-Holland en Publiek Belang Accountants B.V. tot het controleren van uw jaarrekening bevestigen wij formeel elk jaar de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging. Met de opdrachtbevestiging heeft u ons op meer gedetailleerde wijze opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle ook zijn geen meningsverschillen met het management geweest. Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke auditplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voldoende voor de doelstelling van onze controle.

De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van Provincie Noord-Holland. Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als provincie mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw provincie en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt primair de focus op de risico's op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of fouten.

Interim controle

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat de opgeleverde informatie betrouwbaar is, zowel tussentijds als bij de jaarrekening. Wij onderzoeken tijdens de interim-controle de procesrisico's, om te bepalen of hierin voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen. Het product van deze fase van de controle is een managementletter met daarin opgenomen verbeterpunten ter verdere optimalisatie van de interne beheersing.

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel over de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften, of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van rechtmatigheid zoals opgenomen in uw controleprotocol. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten integraal controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de toepasselijke materialiteitsgrenzen.

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen rapporteren wij fouten en onzekerheden die de vastgestelde rapportagetolerantie overschrijden en overige bijzonderheden die naar onze mening van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening (zoals governance, financiële positie, ontwikkeling resultaten en de kwaliteit van de interne beheersing).

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 18 mei 2021

Onderwerp: Jaarstukken 2020

Kenmerk: 1607775/1638161

Bijlagen:

Jaarstukken 2020

1. Inleiding

Via de jaarstukken 2020 legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde output van het jaar 2020. Provinciale Staten controleren of dit is gebeurd binnen de kaders zoals geformuleerd in de begroting 2020 en bijgesteld in begrotingswijzigingen. De jaarstukken hebben wettelijk dezelfde structuur als de begroting. Dit betekent dat wij rapporteren over de 7 beleidsinhoudelijke programma's en het programma "financiën", zoals die in de begroting 2020 waren opgenomen.

Status controle externe accountant

Op het moment van verzending van deze voordracht bevindt de accountantscontrole zich in de afrondende fase. Er vinden nog een aantal laatste controles plaats waarna er nog een externe review op het accountantsdossier uitgevoerd zal worden. Indien hieruit nog wijzigingen in de jaarstukken volgen zullen wij uw Staten hierover informeren. De accountant verwacht eind mei het concept accountantsrapport en de controleverklaring gereed te hebben. Deze wordt besproken in de rekeningencommissie van 7 juni in aanwezigheid van de accountant. Het definitieve accountantsrapport en de controleverklaring en de bestuurlijk reactie vanuit GS zullen tijdig voorafgaand aan de vaststelling van de jaarrekening, voorzien op 28 juni a.s. aan u worden toegezonden.

Deze voordracht bevat een analyse op hoofdlijnen van de financiële ontwikkelingen in 2020, het rekeningresultaat en het voorstel tot resultaatbestemming. De inhoudelijke toelichtingen en analyses zijn te vinden in de jaarstukken zelf.

De jaarstukken zijn voor 7 juni ook als webversie te benaderen via <http://financien.noord-holland.nl/>

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Begroot en gerealiseerd resultaat per programma (x € 1.000)

<i>Programma</i>	<i>Begroot resultaat</i>	<i>Gerealiseerd resultaat</i>	<i>Vershil</i>	
1. Openbaar bestuur	22.147	19.135	3.012	Voordelig
2. Bereikbaarheid	117.566	113.087	4.479	Voordelig
3. Water	4.052	3.907	145	Voordelig
4. Milieu	52.953	52.582	371	Voordelig
5. Ruimte	41.379	40.312	1.067	Voordelig
6. Groen	71.256	68.251	3.005	Voordelig
7. Cultuur en erfgoed	22.190	21.688	502	Voordelig
8. Financiën en bedrijfsvoering	-326.474	-330.164	3.690	Voordelig
Totaal Provincie Noord-Holland	5.069	-11.202	16.271	Voordelig

Toelichting

Het rekeningresultaat 2020 bedraagt € 11,2 miljoen voordelig. Het begrote resultaat na de laatste begrotingswijziging bedroeg € 5,1 miljoen nadelig. Dit betekent dat het resultaat € 16,3 miljoen voordeliger is dan verwacht bij de laatste begrotingswijziging. Hieronder worden de belangrijkste oorzaken benoemd voor het verschil tussen het begrotingssaldo na de laatste begrotingswijziging en het resultaat in de jaarrekening:

1. Capaciteitskosten (€ 9,1 mln. voordelig)

Betreft een onderbesteding op de capaciteitskosten die worden toegerekend aan de exploitatie met € 9,1 mln. De belangrijkste reden is een lagere besteding op de centrale personele budgetten (€ 5,0 mln.). Dit zijn voornamelijk lagere opleidings- en reiskosten. Ook zijn organisatiebrede capaciteitslasten (€ 2 mln.) en de capaciteitslasten bij B&U (€ 3,4 mln.) lager. Dit laatste heeft onder andere te maken met verambtelijking van externe inhuur.

2. Kapitaallasten PMI (€ 2,0 mln. voordelig)

Aan Kapitaallasten PMI-wegen is € 2,0 miljoen minder besteed (voordeel) aan de realisatie van weginfrastructuur. De kapitaallasten van de investeringsprojecten (afschrijvingstermijn 50 jaar) gaan in op het jaar volgend op in gebruik name. Doordat een aantal projecten vertraging hebben opgelopen zijn de kapitaallasten lager.

3. Provinciefonds (€ 1,4 mln. voordelig)

Het voordelige verschil van € 1,4 mln. op het Provinciefonds is het gevolg van:

- een mutatie in de algemene uitkering van € 0,7 mln. door wijzigingen in de verdeelmaatstaven ad. € 0,3 mln. en als gevolg van een bedrag dat we nog hebben ontvangen als eindafrekening over 2019 ad € 0,4 mln.

- Mutaties in de omvang van decentralisatie-uitkeringen (DU). In de decembercirculaire is de omvang van de DU's toegenomen met € 0,6 mln. De provincie ontvangt een DU voor 'Weerbaar bestuur' ad € 42 duizend en extra geld voor 'Erfgoed deal' van € 0,6 mln.

4. Faunafonds (€ 1,2 mln. voordelig)

Bij de Laatste Begrotingswijziging 2020 is het budget voor Faunaschade verhoogd tot € 8 miljoen, omdat het voorgenomen hogere eigen risico nog niet doorgevoerd was in 2020 én we rekening wilden houden met een hoger schadebedrag op basis van een op ons verzoek door BIJ12/Faunafonds geleverde actuele schatting die op dat moment (medio september 2020) geraamd werd op € 8-10 miljoen. Het betrof met nadruk een schatting, omdat een groot deel van de dossiers op dat moment nog niet afgehandeld was. Op basis van recente (januari 2021) informatie vanuit BIJ12/Faunafonds is de te verwachte te betalen schade over 2020 € 10 miljoen. In 2020 hebben we over 2019 echter een restitutie van BIJ12 ontvangen van € 3,2 miljoen zodat de uitgaven in 2020 uitkomen op € 6,8 miljoen en er een verschil is ontstaan van € 1,2 miljoen ten opzicht van het geraamde bedrag.

5. Dividend (€ 1,1 mln. voordelig)

Dividend is € 1,1 mln. hoger dan begroot. Dit komt door het dividend Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Waterschapsbank. Dit dividend is in de loop van 2020 afgeboekt omdat de Europese Centrale Bank had aangegeven dat banken in 2020 geen dividend mochten uitbetalen in verband met de Corona crisis om zodoende de kapitaalbuffers van de banken te versterken. Inmiddels hebben beide banken aangegeven dit alsnog te willen verstrekken, terwijl dit niet meer stond begroot.

6. Regionale economie (€ 1,0 mln. voordelig)

In 2020 is extra ambtelijke capaciteit ingezet op beleidsontwikkeling (waaronder datacenterstrategie) en herontwerpen van planning van subsidieprogramma's (vanwege corona). Hierdoor was er minder capaciteit beschikbaar voor het uitzetten van onderzoek/ uitbestedingen op het gebied van regionale economie.

7. Gladheidsbestrijding (€ 0,9 mln. voordelig)

De uitgaven aan gladheidsbestrijding zijn € 0,9 miljoen lager dan begroot. Dit komt door de zachte winter in 2020. Hierdoor is er minder zout aangekocht en gladheidmiddelen. Verder zijn buiten de uitbetalingen voor de contractgebieden, geen extra kosten gemaakt in variabel onderhoud voor de gladheidsbestrijding wegen.

8. Lokale heffingen (€ 0,9 mln. voordelig)

De gerealiseerde opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting is ten opzichte van de laatste begrotingswijziging 2020 € 0,9 mln. hoger. Dit wordt vooral veroorzaakt door een nabetaling/administratieve correctie van € 0,7 mln. over het jaar 2019. Deze correctie heeft te maken met het feit dat de Kamer van Koophandel een administratieve fout heeft gemaakt bij de registratie van een nevenvestiging van een GWH. Op 1 oktober 2019 is deze GWH abusievelijk verplaatst van de provincie Noord-Holland naar Gelderland. Dit is in 2020 gecorrigeerd en de voertuigen staan nu weer in Noord-Holland ingeschreven.

9. Vast onderhoud wegen (€ 0,9 mln. voordelig)

Aan vast onderhoud wegen is € 0,9 mln. minder besteed dan begroot. De belangrijkste reden van de onderbesteding houdt verband met de aanbesteding energie (Vattenfall). Hierdoor is de realisatie een stuk lager dan begroot.

10. Omgevingsdiensten (€ 0,7 mln. voordelig)

Door de verhoogde inzet van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied op het dossier Tata Steel was het in 2020 nog niet mogelijk inzet te plegen voor het digitaliseren van vergunningverlening. Daarnaast is minder besteed aan de bijzondere opdrachten (zoals HOV 't Gooi, Markermeerdijken, Zeesluizen IJmuiden) door vertraging bij deze projecten. Bij Zeesluizen betreft dit aanpassingen in de constructie van de deuren, bij Markermeerdijken ging het om bezwaar- en beroepsprocedures met een uitspraak van de Raad van State en bij HOV 't Gooi door de bouw van een tunnel.

11. Resultaatbestemming (meerdere posten, € 3,1 mln. nadelig)

Zie sectie 3 – punt 1 en 2.

Overige verschillen

In hoofdstuk '5.1 – overzicht van baten en lasten en toelichting' van de Jaarstukken is per programma een volledige specificatie en toelichting te vinden van de verschillen groter dan € 250.000 tussen de actuele begroting en de realisatie.

3. Voorstel tot resultaatbestemming

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 11,2 miljoen positief (zie onderstaande tabel nr. 0). Wij stellen uw Staten voor om dit positieve resultaat als volgt te bestemmen.

#	Omschrijving	Bedrag (x €1.000,-)	Voordeel(V) / Nadeel(N)
0	Rekeningresultaat 2020 voor resultaatbestemming	-11.201	V
1	Aanvullende onttrekking reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden	- 2.097	V
2	Vrijval overtollige reservering uit reserve Bodemsanering	- 741	V
3	Storting in de algemene reserve van de ontvangen Decentralisatie uitkeringen	602	N
4	Aanvullende onttrekking reserve Verduurzaming bestaande woningvoorraad	- 159	V
5	Aanvullende onttrekking reserve Woonbeleid	- 112	V
6	Storting restant rekeningresultaat in de algemene reserve	13.708	N
7	Saldo	0	-

1. Aanvullende onttrekking reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid

De uitgaven binnen het programma Bereikbaarheid waarvoor dekking aanwezig is binnen de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid zijn hoger dan begroot. Omdat PS deze hogere onttrekking nog niet geautoriseerd hebben in de actuele begroting is deze niet verwerkt in de jaarrekening. We stellen u voor de middelen via resultaatbestemming alsnog te onttrekken aan de betreffende reserves.

2. Vrijval overtollige reservering uit reserve Bodemsanering

In voorgaand boekjaar is een bedrag van € 0,7 miljoen minder onttrokken aan de reserve Bodemsanering, omdat deze reeds ten laste van de voorziening Bodemsanering is gebracht. Deze middelen zijn daarom overtollig en kunnen vrijvallen. Omdat PS deze vrijval nog niet geautoriseerd hebben in de actuele begroting, is deze niet verwerkt in de jaarrekening. Wij stellen u voor de middelen via resultaatbestemming alsnog vrij te laten vallen uit de reserve Bodemsanering.

3. Decentralisatie-uitkeringen

In de decembercirculaire provinciefonds 2020 heeft de provincie € 0,6 miljoen van het Rijk ontvangen. Dit zijn decentralisatie-uitkeringen die in 2020 niet meer besteed zijn en daarom geoormerkt vrijvallen in het resultaat van 2020. Dit bedrag van € 0,6 mln. zal vervolgens bij de tweede begrotingswijziging 2021 weer toegevoegd worden aan de begroting van 2021 om de activiteiten waarvoor de middelen aan ons zijn verstrekt uit te kunnen voeren.

4. Aanvullende onttrekking reserve Verduurzaming bestaande woningvoorraad

De uitgaven binnen het programma Ruimte waarvoor dekking aanwezig is binnen de reserve Verduurzaming bestaande woningvoorraad zijn hoger dan begroot. Omdat PS deze hogere onttrekking nog niet geautoriseerd hebben in de actuele begroting is deze niet verwerkt in de jaarrekening. We stellen u voor de middelen via resultaatbestemming alsnog te onttrekken aan de betreffende reserves.

5. Aanvullende onttrekking reserve Woonbeleid

De uitgaven binnen het programma Ruimte waarvoor dekking aanwezig is binnen de reserve Woonbeleid zijn hoger dan begroot. Omdat PS deze hogere onttrekking nog niet geautoriseerd hebben in de actuele begroting is deze niet verwerkt in de jaarrekening. We stellen u voor de middelen via resultaatbestemming alsnog te onttrekken aan de betreffende reserves.

6. Resultaat na bestemming

Na instemming met bovenstaande resultaatbestemming zal het resterende positieve resultaat € 13,7 miljoen bedragen. Voorstel aan U is om deze middelen aan de algemene reserve toe te voegen.

Vorgenomen uittreding Goois Natuurreservaat

Voor de uittreding van de provincie uit het GNR vinden momenteel onderhandelingen plaats met de Gooische gemeenten. Gezien de voortgang van de onderhandelingen wordt hiervoor geen voorziening getroffen in de jaarrekening 2020. Afhankelijk van de uitkomst van de

onderhandelingen de komende tijd zal een voorstel worden gedaan voor de dekking van de nog overeen te komen uittreedsom.

4. Financiële ontwikkelingen

De belangrijkste financiële ontwikkelingen in de jaarrekening 2020 zijn:

- De onderbesteding op uitgaven is teruggedrongen van € 111 mln. in 2019 naar € 47 mln. in 2020. De onderbesteding is met name terug gedrongen door een verbeterde interne sturing op de begroting en begrotingswijzigingen. De onderbesteding op de uitgaven betreft voornamelijk begrote uitgaven vanuit de bestemmingsreserves waardoor deze middelen niet vrijvallen in het resultaat maar beschikbaar blijven in de bestemmingsreserves. Zie voor een analyse van deze onderbesteding de toelichting op de rekening in één oogopslag in de jaarrekening en de volledige verschillenanalyse in hoofdstuk 5.1 – Overzicht van baten en lasten en toelichting.
- Er is sprake van een toename van de Materiele Vaste Activa in wegen en vaarwegen van circa € 98 mln. onder gelijktijdige afname van het saldo schatkistbankieren.
- Een forse toename in de nog te besteden doeluitkeringen met name van het Rijk van € 57 mln. als gevolg van het ontvangen van meer specifieke uitkeringen in 2020 in vergelijking met 2019.
- Een toename in de algemene reserve van € 60 mln. naar € 141,3 mln. en een afname in de bestemmingsreserves van € 64,4 mln. naar € 925 mln. Deze tendens is in lijn met de afspraken zoals ze zijn vastgelegd in het coalitieakkoord. In het coalitieakkoord is afgesproken om bepaalde reserves vrij te laten vallen om ambities uit het coalitieakkoord te dekken. De middelen zijn vrijgevallen in 2020 (deels naar de algemene reserve) en zullen in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen worden ingezet.

5. Proces en procedure

Wij zenden de jaarstukken 2020 na vaststelling door Provinciale Staten conform artikel 204 van de Provinciewet aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 22-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 mei 2021;

besluiten geamendeerd (A22-2021 en A23-2021):

1. De jaarstukken 2020 vast te stellen
2. De volgende bedragen uit het totale voordelige jaarrekeningresultaat van € 11,2 mln. te bestemmen:
 - a. € 2.097.067 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid
 - b. € 741.287 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Bodemsanering
 - c. € 602.000 voor decentralisatie-uitkeringen geoormerkt te storten in de Algemene reserve
 - d. € 159.428 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Verduurzaming bestaande woningvoorraad
 - e. € 112.067 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Woonbeleid
 - f. Het resterende voordelig rekeningresultaat van € 13.708.000 toe te voegen aan de Algemene reserve

Amendementen A22-2021 en A23-2021 (bijgevoegd) zijn aangenomen en worden bij dit besluit betrokken.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Amendement Jaarstukken 2020 Belemmeringen ganzenbeheer benoemd

Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen in vergadering op 28 juni 2021, sprekende over: Jaarstukken 2020

Constaterende dat:

Op Pagina 90 van de jaarstukken de volgende tekst is opgenomen:

“Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, hoeft de provincie geen tegemoetkoming uit te keren. In veel gebieden in Noord-Holland is geen sprake van dergelijke belemmeringen. Daarom is in het coalitieakkoord opgenomen dat het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd zal worden van 5% naar 20%. De voor 2020 geplande verhoging van dit eigen risico is, zoals per brief van 4 juni 2020 aan uw Staten meegedeeld, iets uitgesteld en zal per 1 mei 2021 worden ingevoerd.”

Overwegende dat:

Er weldegelijk overal in Noord-Holland belemmeringen zijn voor ganzenbeheer zoals de opgelegde winterrust.

Besluit om:

De tekst in de jaarstukken 2020 aan te passen en de hierboven geciteerde tekst op pagina 90 te vervangen door de volgende tekst:

“Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, hoeft de provincie geen tegemoetkoming uit te keren. In Noord-Holland is nog wel sprake van belemmeringen in de vorm van winterrust voor ganzen.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd zal worden van 5% naar 20%. De voor 2020 geplande verhoging van dit eigen risico is, zoals per brief van 4 juni 2020 aan uw Staten meegedeeld, iets uitgesteld en zal per 1 mei 2021 worden ingevoerd.”

Dennis Heijnen (CDA)

Amendement- NNN-waardig agrarisch natuurbeheer binnen het NNN

Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen in vergadering op 28 juni 2021, sprekende over:
Jaarstukken 2020

Constaterende dat:

Op Pagina 88 van de jaarstukken staat:

Tekst : "De provincie gaat eind 2022 stoppen met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De reden hiervoor is dat het NNN een duurzaam ecologische structuur is en bij agrarisch natuurbeheer de primaire gebruiksfunctie 'agrarisch' blijft. Dit was al eerder besloten, maar is een jaartje later dan aanvankelijk gepland, omdat de lopende subsidies voor agrarisch natuurbeheer met een jaar verlengd zijn vanwege de vertraagde invoering van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid."

Overwegende dat:

- De huidige vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) eind 2022 afloopt, maar dat niet betekend dat er geen nieuwe vormen van agrarisch natuur- en landschapsbeheer meer mogelijk zouden zijn binnen het NNN.
- De provincie in overleg is met diverse partijen waaronder grondeigenaren en grondgebruikers over NNN waardig agrarisch natuur- en landschapsbeheer binnen het NNN ook na 2022.

Besluit om de tekst op pag 88 aan te passen door de onderstreepte gedeelten toe te voegen:

"De provincie gaat eind 2022 stoppen met de huidige vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De reden hiervoor is dat het NNN een duurzaam ecologische structuur is en bij agrarisch natuurbeheer de primaire gebruiksfunctie 'agrarisch' blijft. Dit was al eerder besloten, maar is een jaartje later dan aanvankelijk gepland, omdat de lopende subsidies voor agrarisch natuurbeheer met een jaar verlengd zijn vanwege de vertraagde invoering van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.

De provincie in overleg is met diverse partijen waaronder grondeigenaren en grondgebruikers over nieuwe vormen van NNN-waardig agrarisch natuur- en landschapsbeheer die binnen het NNN toegepast kunnen worden na 2022"

Jaarstukken 2020 uittreksel uit conceptverslag EFB 14 juni 2021 tbv PS 28 juni 2021

1. A-agenda Algemeen

4.a. Voordracht jaarstukken 2020

Mw. **Kapitein** (D66) steunt de voordracht, heel comfortabel dat het afgelopen jaar sprake was van een robuuste financiële situatie. Nog een paar vragen en opmerkingen. Goed dat de onderbesteding van € 111 miljoen in 2019 is teruggebracht tot € 47 miljoen in 2020, een hele grote verbetering. Bij de actuele begrotingen treden wel grote verschillen op maar opmerkelijk genoeg veel minder tussen de ontwerpbegroting en de realisatie. Het afgelopen jaar was er een grote onderbesteding op het opleidingsbudget mede door corona. Gezien de ambities voor de datastrategie zullen opleidingen van medewerkers op dit gebied heel nuttig zijn. Icoonprojecten living labs: in 2020 waren er 0 projecten. Dank aan het college voor het toezenden van de geactualiseerde jaarrekening met daarin meer cijfers van verbonden partijen, hoewel van een aantal OD's de cijfers ontbreken terwijl die vorige week wel behandeld zijn in de commissie NLG. De reden voor het ontbreken is volgens het college dat deze nog niet beschikbaar zijn, maar juist voor verbonden partijen moet de informatievoorziening in de P&C-cyclus compleet zijn, zeker als de cijfers beschikbaar zijn.

Dhr. **Hartog** (VVD) sluit zich aan bij D66. Enige aanvullende opmerkingen. De accountant heeft in het verslag van bevindingen nogal wat opgemerkt over tekortkomingen bij ICT en dat was ook in de managementletter eind vorig jaar al het geval. De opmerkingen zijn niet helemaal opgevolgd. De accountant kijkt naar de ICT-omgeving als een platform waarop hij zijn werkzaamheden moet verrichten, maar als hij tekortkomingen ziet in beveiliging en processen, dan wordt hier geen volledig beeld van geschetst en kunnen er meer zaken ontbreken of misgaan waarover de accountant niet rapporteert. Heeft het college extra gelden nodig voor het waarborgen van de veiligheid van de systemen? Een tweede advies van de accountant is het maken van fysieke back-ups, maar dat advies is niet opgevolgd omdat dat volgens de organisatie een achterhaalde methode is. Graag een reactie.

Mw. **Bezaan** (PVV) heeft nog een vraag over nr. 123 en het antwoord van het college over het tegengaan van racisme, discriminatie en het stimuleren van deelname door LHBTQ binnen de inclusieve sport. Er worden echter geen specifieke maatregelen genomen om antisemitisme te bestrijden. Graag een reactie.

Dhr. **Heijnen** (CDA) geeft complimenten voor verbetering van de leesbaarheid en voor de lagere onderbesteding. Verwacht wordt dat de aanbevelingen van de accountant voor de ICT-omgeving spoedig worden uitgevoerd.

Dhr. **Zoon** (PvdD) heeft vorig jaar een motie over de monitor Brede Welvaart teruggenomen, omdat de gedeputeerde hierop zou terugkomen, maar helaas is hierover weinig terug te lezen in de jaarrekening. In de provincies Limburg en Noord-Holland worden – hoewel deze absoluut niet met elkaar te vergelijken zijn – dezelfde onder accountants gangbare foutmarges bij afwijkingen en onregelmatigheden toegepast. Het is prima om eerst de onderzoeken daarnaar af te wachten, maar het is goed om te onderzoeken of de provincie kan leren van de situatie in Limburg om hetzelfde in Noord-Holland te voorkomen

Dhr. **Dulfer** (GL) stelt de leesbaarheid en transparantie van de jaarstukken op prijs en data komen tijdig boven water. Betekent dit dat men op een aantal punten de controle kan versoepelen zodat de organisatie meer tijd kan besteden aan de uitvoering? De halvering van de onderbesteding – zelfs in het coronajaar 2020 – wordt zeer gewaardeerd. Betreft het een incidentele daling of zijn er aanwijzingen voor een structurele ontwikkeling? De zorgen van andere fracties over ICT worden gedeeld.

Dhr. **Klein** (CU) is blij met de vermindering van de onderbesteding en vergroting van de leesbaarheid van de jaarstukken. Vanwege ambtelijke capaciteit die elders is ingezet, is een aantal zaken niet uitgevoerd, zoals bij de regionale economie waar capaciteit is ingezet voor de datastrategie en bij de OD's was door de verhoogde inzet op het dossier Tata Steel het niet mogelijk inzet te plegen voor digitalisering van de vergunningverlening. Hoe wordt ervoor gezorgd dat dit volgend jaar wel goed gaat?

Dhr. **Carton** (PvdA) vindt het van belang om de ICT-zaken zo snel mogelijk in het komende jaar op orde te brengen. Hij sluit aan bij de vraag over de belasting van de organisatie. Komen de kaders voor de rechtmatigheidstoets die GS de volgende keer moeten opstellen, terug in PS? Fijn dat de inspanningen door het programma financiële hygiëne ertoe hebben geleid dat de onderbesteding terugloopt.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) is blij dat de jaarcontrole dit jaar soepel is verlopen, complimenten hiervoor. Is de lagere onderbesteding te danken aan efficiënter werken of aan een samenloop van omstandigheden? Niet alle verbonden partijen dienen hun cijfers tijdig in bij de provincie, maar het is belangrijk om deze wel allemaal in de jaarrekening 2020 op te nemen en niet te verschuiven naar de jaarrekening 2021, want dan loopt men altijd een jaar achter. De budgetten Infrastructuur worden steeds schraler, hoe gaan GS dit oplossen? Kan de gedeputeerde een denkrichting meegeven voor de discussie op korte termijn over het oplossen de problemen?

Gedeputeerde **Pels** meldt dat de organisatie het afgelopen jaar veel werk heeft verzet om de grote opgave op orde te krijgen. De verschillen tussen de primaire begroting en de jaarrekening vallen mee, maar er kunnen wel grote verschillen ontstaan door de actualisatie en wijzigingen tussendoor, de oorzaak daarvoor was planningsoptimisme. Bij de eerste begrotingswijziging werden heel veel plannen meegenomen naar het nieuwe jaar maar de capaciteit is ontoereikend om deze plannen allemaal uit te voeren. Dit resultaat is niet incidenteel, hoewel er altijd uitzonderingen kunnen blijven bestaan zoals bij mobiliteit. In gesprekken met budgethouders wordt gefocust op het realiseren van plannen zodat de onderbesteding voorkomen wordt. Financiële hygiëne staat ook dit jaar nog op de agenda om er zeker van te zijn dat alle processen goed lopen en de focus en verwachtingen zijn ingebed in de organisatie, zodat uiteindelijk zelfs minder (incidentele) inzet nodig is. Er zijn vanwege corona ondanks de beleidsindicatoren nul icoonprojecten/living labs gerealiseerd in 2020 mede omdat capaciteit ingezet moest worden voor de overgang van de oude naar de nieuwe actieagenda. De cijfers van de OD's zijn beschikbaar en zullen alsnog worden opgenomen in de jaarrekening 2020. Het voorkomen van racisme en discriminatie geldt in zijn algemeenheid voor alle gronden waarom iemand wordt uitgesloten, daarom bestaat er geen specifiek beleid voor antisemitisme. Monitor brede welvaart in combinatie met de indicatoren: dit is een ingewikkeld proces, maar er wordt gewerkt aan het verzamelen van voldoende data om aan te tonen waarop de indicatoren gebaseerd zijn. In de begroting 2022 komt al een aantal indicatoren terug, hoewel het nog even duurt voordat deze ook in de jaarrekening zichtbaar zijn, dat zal wel zo zijn in de jaarrekening 2022.

Door gebrek aan kwalitatief personeel moeten er bij de Milieudiensten keuzes gemaakt worden, vandaar de keuze om op Tata Steel in te zetten. Met PS zal het rechtmatigheidskader worden besproken. Getracht wordt om alle cijfers van verbonden partijen al in de eerste versie van de jaarrekening op te nemen, maar in ieder geval in de tweede versie. Als verbonden partijen niet tijdig hun cijfers aanleveren, dan kan hier weinig druk op worden gezet, maar hier bestaat veel aandacht voor. Financiën mobiliteit/infrastructuur is een belangrijke prioriteit (in deze periode de derde naast financiële hygiëne en onderbesteding) en vormt onderwerp van gesprek met gedeputeerde Olthof om ervoor te zorgen dat de mobiliteitsvraagstukken en investeringen toekomstbestendig zijn en dat duidelijk wordt wat de effecten zijn van de huidige agenda. Dit wordt voor PS inzichtelijk gemaakt zodat men daar gezamenlijk besluiten over kan nemen.

Gedeputeerde **Stigter** meldt over het ICT-beheer dat de adviezen van de auditoren onderdeel uitmaken van de versterking van het ICT-beheer en intussen zijn alle verbeterpunten al opgepakt. Medio deze zomer vindt een toets plaats om zekerheid te krijgen over de aanpak. Er zijn niet meer middelen nodig. Continu wordt ingezet op het waarborgen van de veiligheid van de systemen door penetratietesten, scans en sinds kort wordt door ethische hackers gecontroleerd of de veiligheid van de systemen optimaal is. Er worden geen fysieke back-ups meer gemaakt, dat is niet meer van deze tijd, maar er vinden wel digitale back-ups plaats, standalone in the Cloud.

Gedeputeerde **Zaal** antwoordt over de capaciteit van de regionale economie dat nu prioriteit is gegeven aan de datacenterstrategie. Het is niet zo dat zaken niet zijn uitgevoerd, maar soms wel met enige vertraging vanwege de prioriteitstelling.

Tweede termijn

Dhr. **Klein** (CU) constateert dat het niet inzetten van de capaciteit wel tot € 1 miljoen onderbesteding heeft geleid, dat lijkt erop dat dingen die men zich wel voorgenomen had, toch niet zijn uitgevoerd.

Gedeputeerde **Zaal** benadrukt dat ook vanwege corona een aantal zaken niet is uitgevoerd.

7.a Voordracht jaarstukken 2020 (A-agenda NLG en RWK 7 juni 2021 en EFB en M&B 14 juni 2021)

De **voorzitter** merkt op dat voor de behandeling van dit agendapunt alle gedeputeerden van de commissie NLG aanwezig zijn. Zij geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) bedankt gedeputeerde voor het beantwoorden van de technische vragen over het jaaroverzicht. Het CDA heeft een reactie naar aanleiding van de tekst op pagina 88. De fractie maakt zich zorgen over de manier waarop GS omgaan met de voortgang van het agrarisch natuurbeheer binnen het NNN. Zij krijgt het gevoel dat het eversjaar niet volledig op waarde wordt geschat en verkeerd wordt geïnterpreteerd, ook in het jaaroverzicht. De instrumentenkoffer die destijds is ontwikkeld, moet getest en uitgerold worden. Dat is in het belang van de voortgang van de afronding van het NNN. Het oude idee om helemaal te stoppen met agrarisch natuurbeheer binnen het NNN is herroepen middels een aangenomen motie. Is gedeputeerde het met het CDA eens dat de tekst in het jaaroverzicht ook aangepast zou moeten worden en dat de aangenomen motie aangaande de voortgang van het agrarisch natuurbeheer binnen het NNN vermeld zou moeten worden?

Een tweede opmerking betreft de tekst op pagina 90 van het jaarverslag. Gedeputeerde geeft daarin weer dat er in Noord-Holland geen belemmeringen zijn voor het beheer van ganzen. Hoe kan dat worden gerijmd met de opgelegde winterrust? In Noord-Holland mogen grondgebruikers in de periode van 1 november tot 1 maart ganzen niet van hun grasland verjagen met ondersteunend afschot om de schade te bestrijden. Dit vormt voor de grondgebruikers een grote belemmerende factor om de ganzenschade aan de eerste snede gras terug te dringen. Deze schade ontstaat al in de tweede helft van de winter en het vroege voorjaar. Ganzenschade is in 2020 opgelopen tot meer €8 miljoen en dat is alleen nog maar de getaxeerde schade. De werkelijke schade ligt veel hoger, waarschijnlijk vier keer zo hoog. In de rondvraag komt het CDA nog op die schade terug. Het verzoek van het CDA bij de jaarstukken is dat de tekst in het jaarverslag wordt aangepast omdat er op grasland wel degelijk een grote belemmering is voor het ganzenbeheer.

De heer **Zoon** (PvdD) bedankt allereerst de ambtenaren voor de goede inhoudelijke beantwoording van de technische vragen. Hij wil het in deze commissievergadering vooral politiek-technisch houden in een aantal korte blokjes en een paar onderwerpen belichten.

Als eerste refereert de heer Zoon aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). De Partij voor de Dieren maakt zich zorgen. De oorzaken zijn bekend, ook bij GS (landbouw, veenoxidatie, nutriëntrijke kwel en lozingen door rioolwaterzuiveringsinstallaties). De provincie is bezig met natuurlijke oevers en schuift het echte probleem door naar de waterschappen. De waterschappen schuiven het weer door naar het Rijk, dat het vooruitschuift naar een tussenevaluatie in 2024. Het is duidelijk waar het op uitloopt: de doelen worden niet gehaald, de natuur is de klos, de rechter geeft straks een verbod en

de Kaderrichtlijn Water krijgt de schuld. De Partij voor de Dieren zou bij GS willen aandringen op meer regie op dit onderwerp.

Ten tweede komt de heer Zoon op de ambitie van Noord-Holland om een (zwerf)afvalloze provincie te worden. Deze reikt verder dan het uitdelen van vuilgrijpers. Thans wordt er helemaal niets over deze ambitie in het jaarverslag genoemd. Dat is wel erg weinig, zeker gelet op het gegeven dat er nog veel kansen liggen. De heer Zoon verwijst in dat kader naar de nog openstaande Statenvragen over plastic afval op bospaden.

Het derde blokje betreft de opvangcentra wilde dieren. Hierover staat niets inhoudelijks genoemd in het jaarverslag, maar er is wel geld voor gereserveerd. De Partij voor de Dieren maakt zich uiteraard geen zorgen over de twee provincie-egeltjes, Lowie en Mien, maar wel over inzet en de ondersteuning van de opvangcentra wilde dieren.

Ten vierde wijst de heer Zoon op het 20% eigen risico als gevolg van faunaschade. Landbouwschade is natuurlijk een risico voor boeren, net als een jaar minder zon of een hagelbui. Het is een optie voor boeren om gewassen aan te passen, bijvoorbeeld door minder gras te verbouwen waar de meeste uitkering op dit moment naartoe gaat. Een gevolg zou zijn minder koeien en meer akkerbouw, iets wat prima past binnen de Voedselvisie en stikstofaanpak in de provincie Noord-Holland. De omschakeling gebeurt echter niet vanzelf. Sterker nog, accepteerden de boeren eerst misschien nog een stukje schade omdat die vergoed zou worden; tegenwoordig geldt het adagium "*meer knallen maar*", omdat de schade niet volledig vergoed wordt. Om faunaschade geen schiettent te laten worden en het ook geen open rekening te laten zijn van de provincie, zou BIJ12 kunnen helpen bij die omschakeling. Dat gebeurt echter niet. Het gevolg is een patstelling: iedereen is ontevreden en er is sprake van een hoop dode dieren.

De heer Zoon geeft een samenvatting van het jaarverslag. Waar de provincie de leiding niet neemt, gaan er zaken mis. Denk aan de Bossenstrategie, stikstofaanpak, Kaderrichtlijn Water en faunaschade. Dat baart de Partij voor de Dieren zorgen en vereist een aanpak. Die les kan worden getrokken uit onderhavige jaarstukken.

Mevrouw **Kapitein** (D66) heeft een paar opmerkingen met betrekking tot jaarrekening. Het is mooi dat er meer NNN dan verwacht bij is gerealiseerd en dat er snelheid in de realisatie begint te ontstaan. Hier is D66 nooit op tegen. Integendeel, meer is altijd goed, want er is nog veel te doen op dit gebied. Het is ook terecht dat de provincie terughoudend is met het verkopen van pachtgrond, juist gezien de ambities op natuur-, stikstof- en landbouwgebied. Misschien moet de provincie haar beleid uit 2016 op dit gebied eens heroverwegen.

Het is goed te lezen dat de gebiedsgerichte aanpak z'n vruchten afwerpt en dat er mooie successen worden geboekt. Het is toch een andere manier van werken, ook omdat er gestopt gaat worden met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. De goede elementen daaruit moet de provincie wel zien te behouden.

Ook is het positief dat de provincie haar beide nationale parken mede ondersteunt met verdere doorontwikkeling. D66 vindt het echter vrij zorgelijk dat de beleidsindicator waterkwaliteit voor twee derde ontoereikend of slecht scoort door de gehele provincie. Ten opzichte van vorig jaar lijken er weinig verbeteringen te zijn.

Ten slotte vindt D66 het heel mooi dat de provincie met betrekking tot het Waddenfonds prioriteit geeft aan hoofddoel 2: het tegengaan van externe bedreigingen.

De heer **De Wit** (VVD) heeft nog een aantal zaken op te merken ten aanzien van de jaarstukken 2020. De technische beantwoording op eerder genoemde vragen was helder. De heer De Wit wil echter nog een aantal punten aanstippen. Allereerst mist de VVD-fractie een analyse op de situatie bij PWN. In 2020 zijn er zaken voorgevallen waarover de Staten eerder geïnformeerd zijn. De VVD-fractie heeft hier zorgen over in het kader van de waterkwaliteit. Bij de bespreking van het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer zal er nader over gesproken worden. De VVD vraagt zich thans echter af of de risico's die destijds bij PWN in de bedrijfsvoering speelden, op dit moment nog noemenswaardig zijn in het kader van de jaarrekening 2020. Een en ander staat er niet of slechts beperkt in vermeld.

Voorts stelt de VVD vast dat er sprake is van een flinke onderbesteding in 2020. De collega's van de heer De Wit zullen dit grotendeels aankaarten in de andere commissies. De heer De Wit legt in voor nu de focus op de natuurportefeuille waarbij ook sprake is geweest van onderbesteding. De verklaringen zijn op zichzelf best helder, maar desalniettemin maakt de VVD zich zorgen. Vormt onderbesteding niet een risico voor het kunnen halen van de provinciale beleidsdoelen? De VVD zou daar graag een reflectie van de gedeputeerde op ontvangen.

Daarnaast wijst de heer De Wit op de gesprekken over de voorgenomen uittreding van de provincie uit het Goois Natuurreservaat (GNR). De VVD heeft daar vragen over gesteld die ook helder beantwoord zijn. In potentie vormt het wel een financieel risico. De VVD vraagt zich af of een al dan niet te betalen uittreedsom binnen de huidige begroting kan worden opgevangen.

Tot slot vindt de heer De Wit dat er in de recreatieparagraaf iets meer focus gelegd mag worden op daadwerkelijke recreatie en wat minder op natuur. Hierop zal de VVD terugkomen bij de behandeling van de Visie Recreatie en Toerisme.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan de gedeputeerden voor hun beantwoording. Als eerste geeft zij het woord aan gedeputeerde Zaal (D66).

Beantwoording door gedeputeerde **Zaal** (D66):

Gedeputeerde Zaal heeft twee vragen gehoord met betrekking tot haar portefeuille. De heer De Wit (VVD) stelt voor om zijn vraag over de focus op recreatie uitgebreid te bespreken bij agendapunt 9.a (Visie Recreatie en Toerisme). Gedeputeerde stemt daarmee in.

De heer Zoon (PvdD) stelde een vraag over de opvangcentra voor wilde dieren. Gedeputeerde Zaal grijpt deze gelegenheid gelijk aan om een korte update te geven. In het coalitieakkoord was inderdaad €200.000 gereserveerd voor de dierenopvangcentra. Daarvan is een deel naar een communicatieregeling gegaan die is opengesteld en een deel is gereserveerd voor protocollen. De situatie doet zich echter voor dat LNV nu bezig is met het actualiseren van de protocollen. De stand van zaken wordt afgewacht teneinde de provinciale regeling daarop te laten aansluiten.

Daarnaast is de motie voor coronasteun ingediend. Het goede nieuws is dat er inmiddels een brief

is gestuurd naar de centra waarin staat dat zij in de gelegenheid worden gesteld om de door hen geleden coronaschade aan de provincie kenbaar te maken, opdat zij tot uitkering kan komen van de hiervoor bestemde subsidies. Gedeputeerde hoopt dat dit nog voor de zomer gaat lukken. Zij zou tegen die tijd ook de indieners van de motie willen vragen om, als tot uitkering van de schade kan worden gekomen, een dierenopvangcentrum te bezoeken en daar het goede nieuws te brengen.

Beantwoording door gedeputeerde **Rommel** (VVD):

Gedeputeerde Rommel komt allereerst op de vraag van mevrouw Koning-Hoeve (CDA) over het agrarisch natuurbeheer. De motie is afgedaan door het vaststellen van de overeenkomsten over het verkenningsjaar agrarisch natuurbeheer. De provincie heeft veel geleerd uit het eversjaar. GS vonden het wel goed, maar de agrariërs konden er niet mee leven. Vandaar dat zij het agrarisch natuurbeheer hebben omgezet in gebiedsprocessen. Daar proberen zij in overleg met de agrariërs eruit te komen hoe nu verder te gaan met het agrarisch natuurbeheer. Zodra daar meer over bekend is, komt het college er bij de commissieleden op terug.

Mevrouw Koning-Hoeve (CDA) gaf voorts aan dat haar fractie de tekst over de winterrust aangepast zou willen hebben. Gedeputeerde Rommel is het met haar eens dat deze een belemmering vormt. Wellicht is het goed als het CDA in onderlinge afstemming met gedeputeerde een amendement voorbereidt voor de PS-vergadering. Gedeputeerde acht het immers goed om het ook in de jaarstukken te benoemen.

Gedeputeerde Rommel komt vervolgens op de vragen van de VVD. De onderbesteding in de natuurportefeuille is hoofdzakelijk het gevolg van corona. De provincie gaat er nu full swing mee verder.

De voorgenomen uittreding uit het Goois Natuurreservaat is op dit moment nog niet dusdanig concreet dat het in de onderhavige jaarstukken of begroting kan worden opgenomen. Zo gauw daar wat meer over bekend is, komen GS met een voorstel.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) komt nog even terug op het agrarisch natuurbeheer. Gedeputeerde Rommel geeft aan dat het overleg met de agrariërs gaande is naar aanleiding van het eversjaar. Is gedeputeerde niet van mening dat dit ook in het jaaroverzicht moet staan? Nu staat er dat het agrarisch natuurbeheer niet langer mogelijk is, maar dat is juist herroepen met de motie.

Gedeputeerde **Rommel** meent dat dat niet klopt. Met de motie is het eversjaar gestart. Dat is thans omgezet in het gebiedsproces om te bekijken hoe er meer maatwerk kan worden geleverd en hoe er kan worden omgegaan met de punten die men in het eversjaar is tegengekomen. Het heeft dan niet zoveel zin om die motie op te nemen, maar het heeft absoluut de aandacht van GS in de gebiedsprocessen. GS komen er bij de Staten op terug zodra er meer duidelijkheid is. Gedeputeerde is verheugd dat de tafelgesprekken naar alle waarschijnlijkheid weer gevoerd kunnen gaan worden. Maar de motie an sich is wel afgedaan.

De heer **De Wit** (VVD) heeft een verduidelijkende vraag in het kader van de onderbesteding. Mag hij deze als een incident beschouwen in relatie tot corona en maakt de gedeputeerde zich geen zorgen over het structureel niet kunnen halen van de provinciale doelen vanwege

onderbesteding? Is dat een juiste conclusie?

Een nadere toelichting over de eventuele uittreding uit het Goois Natuurreservaat ziet de commissie te zijner tijd graag verschijnen. De heer De Wit neemt echter aan dat het uitgangspunt is dat het binnen de bestaande begroting kan worden opgevangen.

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat zij zich geen zorgen maakt over het niet halen van de provinciale doelen als gevolg van onderbesteding. De provincie gaat er full swing mee door.

Wat betreft de mogelijke uittreding uit het Goois Natuurreservaat is gedeputeerde Rommel nog niet zeker. Ingeval deze doorgaat, zal gedeputeerde de hoogte van een afkoopsom moeten bepalen. De provincie is daar nog niet uit. Uiteindelijk levert uittreding de provincie geld omdat zij in dat geval niet langer het deelnemingsbedrag hoeft te voldoen. Gedeputeerde komt er bij de commissieleden op terug.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) beaamt dat de motie is afgedaan. Desalniettemin zit zij in haar maag met de huidige tekst dat agrarisch natuurbeheer binnen het NNN niet langer is toegestaan. Gedeputeerde Rommel gaf zelf ook aan dat gezocht moet worden naar manieren waarop dat wél kan. Vindt zij niet dat de tekst daarop aangepast moet worden?

Gedeputeerde **Rommel** bevestigt dat agrarisch natuurbeheer binnen het NNN niet langer mogelijk is. Naar aanleiding van het eversjaar is echter besloten om over te gaan naar duurzaam agrarisch natuurbeheer. Dat komt in de gebiedsprocessen terug.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt of er dienaangaande een tekst kan worden toegevoegd in het jaarverslag.

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat de motie is afgedaan, zodat die niet in het jaarverslag kan worden opgenomen. Het is echter wel mogelijk om iets op te nemen in de trant van dat wordt overgegaan op duurzaam agrarisch natuurbeheer. Gedeputeerde geeft aan dat de Staten c.q. het CDA hiertoe een tekstvoorstel kan aanleveren in de vorm van een amendement.

Beantwoording door gedeputeerde **Loggen** (VVD):

In de richting van gedeputeerde Loggen is een tweetal vragen gesteld en een opmerking gemaakt. De eerste vraag betreft de Kaderrichtlijn Water. De aanpak voor het behalen van de KRW-doelen staat in het Regionaal Waterprogramma dat momenteel ter inzage ligt. Hierover is eerder in de commissievergadering gesproken. Een belangrijk deel van hetgeen toen is besproken, is inmiddels neergedaald. GS blijven vanuit Noord-Holland onverminderd hun inzet leveren daar waar mogelijk. Ze zijn ook bezig met de pilots. Ook hierover is reeds met elkaar gesproken. Gedeputeerde Loggen is heel benieuwd of de provincie haar doelen dienaangaande gaat halen.

De heer De Wit (VVD) stelde een vraag over het PWN. Gedeputeerde kan de heer De Wit geruststellen dat de situatie bij PWN in rustiger vaarwater is beland. Zeer recentelijk is er een nieuwe vaste directeur aangesteld. Inmiddels is er ook een nieuwe Raad van Commissarissen geïnstalleerd. Gedeputeerde Loggen heeft het volste vertrouwen dat alle lekken boven water zijn gehaald en dat alle doelen kunnen worden behaald.

Tot slot maakte D66 een opmerking met betrekking tot het Waddenfonds. Gedeputeerde beaamt dat de provincie met betrekking tot het Waddenfonds prioriteit geeft aan hoofddoel 2: het tegengaan van externe bedreigingen.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):

De heer Zoon (PvdD) stelde een vraag over de ambitie van Noord-Holland om een (zwerf)afvalloze provincie te worden. Gedeputeerde Olthof geeft aan dat deze ambitie nog onverkort overeind staat, maar erkent dat er meer kan gebeuren. GS zijn met een aantal pilots aangaande de eigen verantwoordelijkheden gestart, onder meer wat betreft het beheren en opruimen van de berm. GS hebben ook met de TBO's gesproken in het Groenoverleg. Daarover zijn nog niet voldoende concrete afspraken gemaakt. GS willen graag een nieuwe afspraak plannen met de mensen die specifiek binnen de TBO's over dat afval gaan. Daar komt dus nog een vervolg op.

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen zijn gesteld aan gedeputeerde Stigter. Er is geen behoefte aan een tweede termijn. De voorzitter rondt het agendapunt derhalve af.

Of het stuk al dan niet als bespreekpunt wordt doorgeleid naar PS is afhankelijk van de behandeling in de commissie EFB. De inbreng van de commissie NLG wordt sowieso wel toegevoegd aan de stukken voor de PS-vergadering op 28 juni a.s.

Uittreksel concept-verslag commissie RWK 07-06-2020 over de voordracht Jaarstukken 2020.

4.a. Voordracht jaarstukken 2020 (A-agenda NLG en RWK 7 juni 2021 en EFB en M&B 14 juni 2021)

Eerste termijn:

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) constateert soms onduidelijkheid en mist de regie op een aantal onderwerpen met ruimtelijke implicaties zoals de RES en Omgevingsverordening, maar de PvdD stemt in met de jaarstukken 2020.

Mw. **Kaper** (CU) leest dat de uitgaven binnen de reserve verduurzaming bestaande woningvoorraad hoger zijn dan begroot. Voorgesteld wordt om hiervoor middelen te onttrekken aan de reserve Woonbeleid. Zij gaat akkoord met het toevoegen van het resterende positieve resultaat van € 13,7 miljoen euro aan de algemene reserve.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) verwijst naar vraag 55 en vraagt of er sprake is van samenwerking wanneer uitkomsten niet bevredigend zijn en er niet of nauwelijks een dialoog wordt aangegaan met buurgemeenten over plannen om windturbines op de gemeentegrenzen te plaatsen. De uitkomsten van de samenwerkingen worden niet gemonitord, maar hoe wordt dan getoetst of conflicten tussen gemeenten niet altijd ten voordele uitvallen van de gemeente die het hardst roept? Vraag 60, met 43 mensen zijn 15 bouwprojecten versneld. Dat is een laag aantal, dus op welke wijze kan de versnelling verder ingezet worden, met meer mensen en/of met meer financiën? Bij versnelling van de woningbouwproductie is er onderbesteding. Hoe is dat mogelijk gezien de hoge woningbehoefte?

Dhr. **Wijmenga** (CDA) refereert aan vraag 21. Het bedrag van € 2,4 miljoen is besteed aan het uitdragen van de Omgevingsvisie, maar het antwoord is niet duidelijk. Kan hier een nadere toelichting op gegeven worden?

Gelijktijdig met de behandeling van agendapunt 4b (voordracht kaderbrief) vindt de beantwoording van deze vragen plaats én een evt. 2 termijn.

Van hetgeen is besproken bij dit agendapunt wordt een verslag, gebundeld met de besprekingen in de andere commissies en toegevoegd aan de vergaderstukken van Provinciale Staten van 28 juni a.s.

4a. Voordracht jaarstukken 2020 (A-agenda NLG en RWK 7 juni 2021 en EFB en M&B 14 juni 2021) A-agenda Algemeen

De **voorzitter** geeft allereerst het woord aan de gedeputeerde voor een korte inleiding.

Gedeputeerde **Olthof** verwijst naar de door mevrouw Van Geffen en mevrouw Kapitein gestelde vraag over 47 miljoen euro en de onderbesteding daarvan. In de beantwoording is een fout geslopen. Dit heeft geen consequenties voor de jaarrekening, wel voor de besteding. De gedeputeerde zegt toe dat een gecorrigeerd antwoord volgt.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) bedankt voor de beantwoording van technische vragen. Bij het lezen van de jaarstukken en met name Programma 2 Bereikbaarheid, is het goed om te constateren dat de behandelde onderwerpen bekend zijn. De jaarstukken bieden een helder overzicht van de activiteiten en de status quo van projecten in het afgelopen jaar, met ook een doorkijkje naar 2021. Het blijft lastig om op basis van vastgestelde beleidsindicatoren te bepalen of de voorgestelde doelstellingen ook bereikt zijn. Toch kan worden gesteld dat de jaarstukken weer laten zien dat ook het afgelopen jaar, binnen het Programma Bereikbaarheid, heel veel tot stand is gekomen. Daarvoor complimenten voor de gedeputeerde en allen die daaraan meewerkten. In het Programma wordt met veel partners samengewerkt door Provincie Noord-Holland. Voor het CDA is de inzet op verkeersveiligheid een belangrijk punt. Ongevallen hebben zoveel impact in het leven van mensen. In de jaarrekening wordt aangegeven dat samen met Rijkswaterstaat en gemeenten de verkeersveiligheid op de N9, N99 en N250 in 2020 is onderzocht. In de voortgangsbrief van de MIRT van 9 juni 2021 staat dat een rapport is verschenen met korte, middellange en lange termijnoplossingen. Progressie als het gaat over de verkeersveiligheid in Noord-Holland. Mevrouw Kuiper veronderstelt dat de gedeputeerde de Staten hierover op een ander moment nog zal informeren.

Namens zijn fractie bedankt de heer **Deen** (PVV) het college voor de beantwoording van technische vragen. Een vervolgvraag is inmiddels ook beantwoord. Verder heeft de heer Deen geen opmerkingen.

Mevrouw **Van Geffen** (VVD) constateert dat gedurende een intensief jaar, ondanks corona, veel is bewerkstelligd. Ze complimenteert ambtenaren en bestuurders daarvoor. Namens de VVD licht mevrouw Van Geffen enkele punten uit.

De VVD is blij dat, ondanks dat het ingewikkeld en kostbaar is, toch vorderingen worden gemaakt met de modal shift, het vervoer van weg naar water. Dat de Provincie een initiatief bij Alkmaar ondersteunt is fijn. Ervaringen elders leren dat een ketengericht project kansrijk is, zoals de goederenlijn vanaf Rotterdam. De VVD leest dan ook met interesse over het project omtrent de huisvuilketen bij Alkmaar. Klopt het dat dit als een ketenproject wordt aangepakt? Hoe kansrijk is dit project? Zijn er meer van dergelijke projecten in Noord-Holland denkbaar?

De VVD is ook blij dat zeven gemeenten zijn gestart met het Veiligheidsprogramma 'Doortrappen' voor ouderen op de fiets. Lopen er rond dit programma ook effectmetingen? Zo ja, kunnen de Staten hierover worden geïnformeerd?

Ten derde is de VVD erg blij dat alles rond de Leeghwaterbrug is afgerond. De fractie hoopt dat ook de laatste storingen zijn opgelost. De beloofde evaluatie ziet de fractie, vooral met het oog op de geleerde lessen, met belangstelling tegemoet.

Minder tevreden is de VVD over de inzet voor wegen. Die blijft achter bij de inzet voor OV en fiets. De fractie wil meer oog voor de hardwerkende burger die de auto gewoon nodig heeft en die in het weekend met het gezin op pad wil. Zoals collega Koyuncu van DENK aangaf is dat niet altijd realistisch met het openbaar vervoer. Meer oog voor de wereld van transport is nodig, waar het fileleed enorm is. Noord-Holland huist grote transportbedrijven en int graag opcenten en de opcenten van leasebedrijven. Naast liefde voor de opcenten, mag er liefde voor vervoer over de weg zijn. Door corona hebben sommigen, met name hoogopgeleiden, de illusie dat elke burger gewoon thuis kan werken. Ondertussen doen ze wel hun bestellingen online, zodat die aan de deur bezorgd worden.

Bij interruptie vraagt de heer **Steeman** (D66) of mevrouw Van Geffen het met hem eens is dat als er ingezet wordt op andere modaliteit van vervoer dan de auto, er juist ruimte ontstaat voor de auto. Hoe minder mensen de auto pakken hoe meer ruimte er ontstaat voor de mensen die juist wel de auto pakken,

Mevrouw **Van Geffen** (VVD) antwoordt dat de VVD het beleid steunt om ook aan andere modaliteiten te werken, zoals fiets en OV. Als het inwonersaantal groeit dan zullen er meer mobiliteitsbewegingen komen. Dan zal de capaciteit moeten worden uitgebreid.

De VVD wil het college aanmoedigen om de investering in wegen met zoveel vaart op te pakken als OV en fiets.

Tenslotte nog een woord van dank voor het beantwoorden van alle vragen door het jaar heen. Het is heel fijn dat vragen steeds heel helder worden beantwoord.

De heer **Steeman** (D66) spreekt van roerige jaren met grote impact op de provinciale financiën, projecten, plannen en uitvoering. Dit kan niet vaak genoeg worden benadrukt. De jaarstukken en Kaderbrief laten een robuust financieel beleid zien. Dat is in het licht van het voornoemde een opmerkelijk prestatie. Het pleit voor de professionaliteit en de inzet van de ambtelijke organisatie. In de commissie Economie Financiën en Bestuur zijn de algemene standpunten van D66 bij de jaarstukken al gegeven. De begroting is in lijn met het Coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken'. De coronacrisis had veel impact op mobiliteit, in ieder geval tijdelijk en mogelijk ook op langere termijn. Het is goed om te zien dat Provincie Noord-Holland op die veranderde en veranderende mobiliteit weet in te spelen en inzet heeft getoond op veel vlakken, zoals algemene infrastructurele projecten, maar ook verduurzaming, biodiversiteit en ook op OV, slimme mobiliteit en fiets. Met daarbij de mobiliteitsdoelstellingen uit het Klimaatakkoord in het vizier, waarbij toch echt staat dat er minder automobiliteitskilometers moeten worden gereden in 2030. D66 spreekt de verwachting uit dat de inzet aan de ambitie op OV en de modal shift in mobiliteit blijvend is. De fractie zal daar met volle overtuiging op blijven inzetten en zorgen dat de financiële middelen beschikbaar blijven.

Het doet D66 deugd dat de nieuwe lijn van het IMPI (Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur) structureel is doorgetrokken in de begrotingscyclus en ook het kasritme daarmee in lijn wordt gebracht. Het brengt deze commissie en Provinciale Staten in de positie de kaderstellende rol op de juiste manier in te vullen en op de goede moment mee te denken en te

sturen, waar nodig. In de jaarstukken ziet D66 daarmee een hoop herkenning in beleid en projecten.

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) complimenteert de organisatie. Ondanks het coronajaar en de Lock down is er veel bewerkstelligd. Denk daarbij aan de verwerking van het IMPI. Het is fijn dat de Statenleden meer in stelling worden gezet, zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

De heer **Hollebeek** (PvdD) constateert dat de beoogde extra impuls voor het verhogen van biodiversiteit in de bermen van wegen en vaarwegen vertraging heeft opgelopen, doordat alle gebiedscontracten qua impulsen voor verhoging van biodiversiteiten zijn gelijkgetrokken. De gebiedsaannemers brengen de gevolgen van het gelijktrekken in kaart en geven hierbij hoge prioriteit aan de gevraagde biodiversiteit. Dat stemt enigszins gerust. Wanneer verwacht de gedeputeerde dat deze vertraging is ingelopen?

Maatregelen voor ontsnippering en verbinding van natuurgebieden en het daaraan gerelateerde voorkomen van aanrijding met dieren vinden plaats onder de kapstok van verschillende operationele doelen van de begroting. Daardoor kan het exacte bedrag dat hieraan besteed wordt, niet worden genoemd. Er wordt hierin veel monitoring uitgevoerd, wat op termijn tot nieuwe investeringsvoorstellen kan leiden. Hoe kunnen de Staten nu precies financiële handen en voeten aan hun ambities hieromtrent geven, wanneer niet duidelijk is om hoeveel geld het nu gaat en uit welke budgetten dat moet komen? Hoe verloopt de voortgang en wat is de eventuele uitkomst van de gesprekken met de Zoogdiervereniging, naar aanleiding van een eerdere toezegging na een rondvraag in deze commissie?

Als onderdeel van de gebiedscontracten 'Onderhoud en infrastructuur' worden de bestaande faunapassages en paddentunnels hersteld en onderhouden. Het in te zetten bedrag kan niet worden vastgesteld vanwege de aard van de contractvorm. Het is belangrijk om te weten wat iets kost. Bij het project A.C. de Graafweg wordt een bestaande duiker vervangen. Gaat het dan alleen om herstellen en vervangen, of gaat het hier ook om verbeteringen van faunapassages, door hernieuwde inzichten? Als het buiten de gebiedscontracten valt, hoe wordt het dan geregeld?

De heer **Mangal** (DENK) sluit zich aan bij de complimenten voor wat in 2020 allemaal is gerealiseerd, ondanks corona, of juist daardoor. Het was tenslotte rustig op de weg.

Er zijn 1300 laadpalen geplaatst in Noord-Holland. Ik ga ervan uit dat de resterende 700 laadpalen in de overige provincies zijn geplaatst. Kan de gedeputeerde het aantal van 1300 in perspectief plaatsen? Is het veel, of weinig? Zijn ze vooral langs provinciale wegen geplaatst, langs snelwegen, of juist in woongebieden?

Er zijn bruggen aangesloten op de brugbedieningscentrale. Hoe future proof is de centrale? Is rekening gehouden met het feit dat het 3G-netwerk wordt afgesloten? Niet dat de provincie straks zonder bedieningscentrale komt te zitten waardoor bruggen niet kunnen worden bediend.

Gedeputeerde **Olthof** bedankt namens de organisatie voor de vele complimenten. Het was een bijzonder jaar waarbij onder moeilijke omstandigheden veel werk is verricht. Noord-Holland heeft geanticipeerd op het naar voren halen van projecten. Dat is op basis van een motie met elkaar gedeeld.

Over de voortgang omtrent de N9 worden de Staten blijvend geïnformeerd. In week 25 is in de Kamer een MIRT debat, waarin gesproken zal worden over het rapport N9. In dat traject wordt contact onderhouden met Kamerleden, om niet alleen de nadruk te leggen op het rapport. Een rapport dat in samenspraak met gemeenten en Rijkswaterstaat is opgezet. Gelet op de brede

opgave waarvoor het Rijk staat, trapt het Rijk op de rem. Dat is zonde wanneer het laag hangend fruit kan worden geplukt.

De gedeputeerde is blij met de kritische blik van onder meer mevrouw Van Geffen en ook anderen. Het is belangrijk om hier aan tafel kritisch te zijn. Dat zorgt voor een betere besluitvorming, wat weer ten goede komt aan de inwoners van Noord-Holland.

De modal shift is interessant. Samen met Provincie Flevoland is contact gezocht met HVC. HVC heeft de boot afgehouden, omdat het bedrijf elektrisch vervoer over de weg een betere case vindt dan elektrisch vervoer over water. Het gesprek met HVC zal blijven worden gevoerd, maar het is HVC die er uiteindelijk een besluit over moet nemen.

Juist om te weten hoe de logistiek loopt is de modal shift van belang. De gedeputeerde verwacht de Staten aan het eind van dit jaar een Agenda Logistiek te kunnen presenteren, waarin onder meer is gekeken naar vervoer over water.

Ook wordt nagedacht over de corridor van het Noordzeekanaalgebied naar Schiphol, of van de Bloemenveiling naar het zuiden van Zuid-Holland. Er worden projecten uitgezet om met ondernemers te kijken naar slimme, schone en veilige logistiek in Noord-Holland. In dat verband is gesproken met de gemeente Alkmaar. Dat waren verkennende gesprekken. Bij Alkmaar zou een overslag kunnen worden gerealiseerd, om elektrische vrachtwagens te bevoorraden. Het gaat dus niet alleen om incidentele projecten. Het gaat om het totale verhaal. Een investering moet een doel dienen.

Effectmetingen omvatten het aantal verkeersslachtoffers. Daarbij wordt gekeken naar leeftijd en soort ongeval. 'Doortrappen' is een landelijk initiatief dat samen met het ministerie van I&W wordt opgepakt.

De gedeputeerde is het niet eens met de opmerking dat de inzet op wegen achterblijft.

Qua investeringen in kunstwerken, -bruggen en sluizen-, staat er veel op de agenda. Rond 2030 volgt er weer een golf van vervangingsinvesteringen. Ook wordt veel geïnvesteerd in wegen. De N247 (Amsterdam-Noord, Broek in Waterland, Monnikendam en Edam-Volendam) is een project dat met wetgeving te maken heeft, waardoor er vertraging ontstaat.

In het Perspectief Mobiliteit is afgesproken dat eerst wordt gekeken of mobiliteit kan worden verminderd, veranderd en verbeterd. Als het gaat over infrastructuur, bereikbaarheid en mobiliteit dan wordt zeker ook gekeken naar alternatieven, op het gebied van openbaar vervoer, deelmobiliteit en wat er verder voorbij komt. Volgens de VVD is het belangrijk dat er keuzevrijheid is.

De Focus op Smart Mobility is onlangs door de Staten vastgesteld. Daarin is logistiek een belangrijke factor.

De gedeputeerde komt nog met een antwoord over wanneer de biodiversiteit geheel op orde moet zijn.

Op dit moment wordt gewerkt aan een wetenschappelijk rapport over ontsnippering in relatie tot infrastructuur. Ook in dat verband wordt gesproken met de Zoogdierenvereniging en andere stakeholders die daar een belang hebben. Het rapport bevindt zich in een afrondende fase. Een aantal van dat soort projecten leent zich als koppelkans bij beheer en onderhoud van wegen. Het is dan moeilijk om aan te geven wat de meerkosten zijn. Als duidelijk is hoe daarmee moet worden omgegaan en het meer inzichtelijk kan worden gemaakt, dan komt het terug bij de Staten. Getracht wordt om ontsnipperingsprojecten zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande werkzaamheden. Dan valt niet altijd een op een aan te geven wat de meerkosten zijn. Wat het college betreft gaat het niet alleen over geld. Het doel is om ervoor te zorgen dat landschappen aan elkaar verbonden worden, zodat dieren eenvoudiger van A naar B kunnen bewegen.

Ten aanzien van de A.C. de Graafweg weet de gedeputeerde niet of er nog meer kansen liggen. Op dit moment is het antwoord dat er feitelijk wordt geïnvesteerd. De vragen over het rapport kan de gedeputeerde op dit moment niet beantwoorden.

De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt of het puur om herstellen en onderhoud gaat.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat het gaat om verbeteringen. Het kan zijn dat een bestaande duiker niet geschikt is als faunapassage. Dan wordt gekeken hoe de duiker geschikt kan worden gemaakt. Dat kan een verbetering zijn, maar de details kent de gedeputeerde niet.

De heer **Mangal** (DENK) constateert dat zijn beide vragen niet zijn beantwoord.

Gedeputeerde **Olthof** werd vandaag geïnterviewd door het Noordhollands Dagblad over laadpalen. Noord-Holland loopt voor als het gaat over het plaatsen van laadpalen en laadpunten. Er is een contract gesloten voor het plaatsen van 10.000 laadpalen tot 2030 of wel 20.000 laadpunten. Noord-Holland heeft van de 44.000 laadpalen in geheel Nederland er 10.000 voor haar rekening genomen, 7.000 daarvan komen vanuit MRA Elektrisch. Amsterdam pakt ook een deel zelf op. De palen worden niet zomaar langs een provinciale weg geplaatst. In overleg met gemeenten wordt gekeken waar de palen geplaatst kunnen worden. Het gaat om plekken waar behoefte is aan laden. MRA Elektrisch is uiteindelijk een samenwerking met gemeenten in Noord-Holland maar ook met de provincies Utrecht en Flevoland.

Enige tijd geleden was er de rapportage over de Centrale Brugbediening. Uiteindelijk gaat het naar twaalf aansluitingen. Uiteraard wordt rekening gehouden met alle ontwikkelingen op het gebied van ICT, dus ook als het gaat over Wifi en een 3G, 4G of 5G-netwerk. Uiteindelijk wordt met een kaart in beeld gebracht waar laadpalen nodig zijn. Dat voor het grootste deel uiteraard in bewoond gebied zijn. Ook wordt in een project bekeken of bedrijventerreinen, dicht tegen woongebieden aan, of die kunnen worden benut voor laadpalen.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn.

Ze concludeert dat er een einde is gekomen aan de bespreking van de jaarstukken. In de commissie Economie, Financiën en Bestuur is besloten dat de jaarstukken besproken zullen worden tijdens de komende Provinciale Staten vergadering van 28 juni. Het verslag van deze commissievergadering zal worden toegevoegd aan de vergaderstukken.

Nadere toelichting op technische vragen jaarstukken 2020 – vraag 68 & 84

Beantwoording op is als volgt geweest:

68	M&B	VVD	Grethe van Geffen	128	p. 128 <i>Vervangingsinvesteringen wegen (PMO)</i> € 47.611.583€ 7.437.386€ 40.174.197 Hoe moeten we dit lezen, staat hier dat er voor 47 miljoen aan onderhoud gepland was voor 2020 en maar voor 7 miljoen uitgevoerd of klopt dat niet?	Het klopt dat er in 2020 40 miljoen minder is uitgegeven begroot. De oorzaak hiervoor ligt in de vertraging die is opgelopen in de uitvoering van vervangingsprojecten. Dit komt onder meer door vertraging in grondverwerving, gunning, en aanbesteding. Hiermee zijn de uitgaven 2020 niet altijd zoals van tevoren ingeschat en schuiven door naar komende jaren.
----	-----	-----	-------------------	-----	---	--

84	M&B (EF B)	D66	Arja Kapitein	128	Wat zijn de redenen waarom er maar 7,4 mio van de 47,6 mio is besteed aan vervangingsinvesteringen wegen, terwijl bij alle andere onderhoud en beheer lasten veel minder grote verschillen te lezen zijn?	Het klopt dat er in 2020 40 miljoen minder is uitgegeven begroot. De oorzaak hiervoor ligt in de vertraging die is opgelopen in de uitvoering van vervangingsprojecten. Dit komt onder meer door vertraging in grondverwerving, gunning, en aanbesteding. Hiermee zijn de uitgaven 2020 niet altijd zoals van tevoren ingeschat en schuiven door naar komende jaren. Voor het beheer en onderhoud van het areaal geldt dat deze projecten minder last hebben gehad van vertragingen en daarmee stabiel in de uitvoering.
----	------------	-----	---------------	-----	---	--

Nadere analyse

De vraag is gesteld over onderstaande tabel op pagina 128 jaarstukken 2020:

Beheer en onderhoud meerjarig gepland

In de onderstaande tabel zijn de beschikbare budgetten met de daadwerkelijke uitgaven weergegeven.

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (wegen)	Begroot	Besteed	Verschil
A. Vervangingsinvesteringen wegen (PMO)	€ 47.611.583	€ 7.437.386	€ 40.174.197

A. Correctie in weergegeven bedragen

Het begrote bedrag is onjuist weergegeven, dit moet zijn 44,513 mln.

Ook het bestede bedrag is onjuist weergegeven – de post ‘vervangingsinvesteringen wegen (PMO)’ bestaat uit zowel kredieten voor vervanging van wegen als kunstwerken. De uitgaven op de kunstwerken zijn per abuis niet opgeteld bij het bestede bedrag.

De individuele bestedingen op kredieten zijn wel goed weergegeven op pagina 229 en zijn door de accountant gecheckt. Hieruit zijn de bedragen te zien die het geheel van PMO wegen omvatten: PMO wegen = krediet wegen + krediet kunstwerken = 7,65 + 9,89 = 17,54.

De juiste weergave van de bedragen onder A. in de tabel op pagina 128 is daarmee:

Bedragen in € mln	Begroot	Besteed	Verschil
A. Vervangingsinvesteringen wegen (PMO)	44,513	17,541	26,972

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de Statengriffier, mevr. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

A.M.F. Meijer

J.M. Bierhuizen

E. de Koekkoek

AD/CC

Doorkiesnummer +31654228093

meijeramf@noord-holland.nl

**Betreft: Bestuurlijke reactie op het Verslag van bevindingen 2020
Publiek Belang Accountants**

1 | 7

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Onze bestuurlijke reactie op het "Verslag van bevindingen 2020" van
Publiek Belang Accountants. Dit rapport is opgesteld naar aanleiding
van de wettelijke controle van de jaarrekening.

Inleiding

De accountant rapporteert twee keer per jaar, één keer naar aanleiding
van de jaarrekeningcontrole, één keer naar aanleiding van de interim
controle. In november 2020 is de Management Letter 2020 aan de
provincie Noord-Holland opgeleverd (zie ingekomen stukken PS
3 december 2020, kenmerk 1491021/1491027). In de Management
Letter wordt gerapporteerd over de interim controle 2020 die met name
gericht is op de administratieve processen en de interne beheersing.
Het nu voorliggende verslag gaat specifiek in op de uitgevoerde
controle van de jaarrekening 2020.

Verloop van de controle

In de periode april-mei 2021 heeft Publiek Belang Accountants de
controle uitgevoerd op de jaarrekening 2020 van de provincie Noord-
Holland. Het controleproces is goed verlopen. De samenwerking met de
accountant is constructief en mede via het programma Financiële
Hygiëne heeft de provincie zorggedragen voor een kwalitatief goede
oplevering van het accountantsdossier en deskundige begeleiding van
de controle.

In deze brief geven wij een reactie op de adviezen vanuit de rapportage
van de accountant.

Algemeen beeld van het accountantsverslag

De accountant geeft in de conclusie aan dat de provincie Noord-Holland
vanaf 2018 gestructureerd werkt aan verbeteringen in de (financiële)
administratie, de interne beheersing en de financiële verslaggeving. De
resultaten hiervan zijn duidelijk zichtbaar in het jaarrekeningproces en bij
de verbijzonderde interne controle.

We zijn blij met het feit dat de accountant de doorgevoerde verbeteringen
in het financieel beheer herkent en dat de belangrijke vooruitgang die de
afgelopen jaren is geboekt dit jaar is bestendigd en geborgd.

Verzenddatum

24 JUNI 2021

Kenmerk

1607775/1654269

Uw kenmerk

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Fax (023) 514 3030

Houtplein 33

Haarlem [2012 DE]

www.noord-holland.nl

Tegelijkertijd vraagt de accountant aandacht voor de borging van de doorgevoerde verbeteringen voor 2020 en verder.

Duiding van het algemene beeld

Vorig jaar zijn de eerste resultaten van de ontwikkelopgave om het functioneren van de interne beheersing en de informatievoorziening op een hoger niveau te brengen zichtbaar geworden. In het vervolg hierop heeft het programma "Financiële hygiëne" in 2020/2021 een vervolg gekregen waarbij de verdere borging in de organisatie centraal staat. Daarbij verschuift het accent van "technische" maatregelen naar het versterken van eigenaarschap "in de lijn" en verbeteren van de sturing op basis van het instrumentarium wat nu beschikbaar is.

Naast een duiding van het algemene beeld gaan wij hieronder in op de meer specifieke adviezen van de accountant. De opvolging hiervan zullen wij middels het systeem van auditopvolging blijven monitoren.

Specifieke bevindingen

In onderstaande tabel zijn de door de accountant specifiek benoemde adviezen en de reactie van het college daarop opgenomen.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
2	Procesbeschrijvingen In onze managementletter hebben wij aandacht gevraagd voor de voortgang bij het beschrijven en de inhoudelijke kwaliteit van de procesbeschrijvingen. De hierop genomen actie betrekken wij in onze tussentijdse controle 2021.	De bevindingen vanuit de managementletter hebben geleid tot kwaliteitsafspraken en -toetsing bij de uitwerking van processen die relevant zijn vanuit het perspectief van interne beheersing. Op de voortgang en de kwaliteit van de procesbeschrijvingen wordt actief gestuurd. Proceseigenaren stellen hierin de prioriteiten. Er wordt toegewerkt naar de situatie dat de in overleg met de accountant als relevant aangemerkte processen bij de interim controle 2021 beschikbaar zijn.
2 en 4	IT beheersing De ICT die relevant is voor financiële processen biedt onvoldoende basis om te kunnen vertrouwen op geautomatiseerde beheersmaatregelen en ondersteunt een meer procesmatige inrichting van de interne beheersing niet. Nog niet alle verbeteradviezen naar aanleiding van onze vorige controles zijn opgevolgd. Een belangrijk aandachtspunt voor de interne beheersing is de voortgang in verbeteringen op het gebied van ICT-beheersmaatregelen, door het belang van een goed beveiligde IT-omgeving voor uw bedrijfsvoering en	De geconstateerde aandachtspunten worden onderschreven. De adviezen voor verdere verbetering zijn afgelopen jaar nadrukkelijk onderdeel geweest van het verder op orde krijgen van het IT beheer en hebben daar waar nodig geleid tot aanpassingen in het beheer of het verkrijgen van het benodigde inzicht. Genoemde verbeterpunten zijn ons inziens inmiddels opgelost. Afspraak is dat Noordbeek bij de interim controle 2021 voor deze punten toetst of zij in voldoende mate worden beheerst.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
	informatievoorziening en vanuit het oogpunt van continuïteit en betrouwbaarheid. Uw medewerkers verwachten dat de resterende tekortkomingen in de zomer van 2021 zijn opgelost.	♦ <i>Het incomplete autorisatiebeheer in de Active Directory (AD)</i> betrof manco's bij gebruikers-, beheer en systeemaccounts. Hiervoor is beleid bepaald en geschoond. Door een periodieke rapportage hebben we zicht op de betreffende accounts. ♦ <i>Onvoldoende toezicht op de functie Data Base Administrator (DBA)</i> De provincie baseert zich in dit verband op de zgn. 3402 verklaring van de serviceprovider(s). In deze verklaring zijn de afspraken over beheersing en informatiebeveiliging opgenomen van de serviceproviders (waar onder de DBA werkzaamheden). De 3402 verklaring is een internationale outsourcing standaard, die door een onafhankelijke, daartoe bevoegde instantie (vaak een accountantskantoor) wordt afgegeven. ♦ <i>Geen eigen beheer van de Configuration Management Database (CMDB).</i> Het CMDB beheer vindt extern plaats. Momenteel is het interne beheer in ontwikkeling maar nog niet operationeel. Dit is niet van invloed op het jaarrekeningproces. ♦ <i>De incomplete continuïteitsmaatregelen.</i> De continuïteit- en beveiligingsmaatregelen zijn continu een punt van aandacht. De serviceorganisaties (SSO's) maken periodiek back-ups en testen periodiek het recover/restore proces. Gezien de laatste ontwikkelingen, het corrupt raken van back-ups door hacking, beoordelen we samen met de SSO's of hierover voldoende adequate afspraken zijn gemaakt.
2	Beveiligingsbeleid U beschikt nog niet over een vastgestelde nota beveiligingsbeleid. In samenhang met het voorgaande punt bestaat het risico dat onbevoegden toegang krijgen tot uw netwerk. Omdat onzeker is of back-ups ook offline worden bewaard, bestaan risico's voor de continuïteit van uw automatiseringsomgeving.	De nota beveiligingsbeleid wordt voor het zomerreces ter goedkeuring aan de directie voorgelegd.
2	Potentiele kwetsbaarheid jaarrekeningtraject <i>Achtergrond</i> Het jaarrekeningtraject is in belangrijke mate afhankelijk van een beperkt aantal medewerkers.	De Provincie is zich bewust van deze kwetsbaarheid. De medewerkers betrokken in het jaarrekeningproces zijn ook verantwoordelijk voor het tot stand komen van de overige P&C producten. Er is aandacht voor de verbreding van de kennis.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
	<i>Advies</i> Om kwetsbaarheid van uw organisatie voor het volgend jaarrekeningtraject te vermijden zorgt u voor verdere verbreding van kennis binnen uw organisatie.	
2	Controletechnische functiescheiding In het inkoopproces en bij de memoriaalboekingen dwingt de administratie geen functiescheiding af. Buiten de administratie om is functiescheiding aangebracht zodat het vier-ogen principe wordt toegepast bij de memoriaalboekingen.	We veronderstellen dat de accountant bedoelt dat de controle-technische functiescheiding niet binnen de systemen worden afgedwongen. Binnen de administratie is de functiescheiding procesmatig aangebracht. Om dit voor het inkoopproces systeemtechnisch op te lossen besloten te investeren in een purchase to pay systeem dat hierin voorziet. Voor het memoriaalproces is een geautomatiseerde workflow ingericht in Topdesk, die voorziet in bedoelde functiescheiding.
3	SiSa <i>Achtergrond</i> Met de SiSa-bijlage legt u verantwoording af over de besteding van de middelen die de provincie ontvangt van het Rijk. Omdat in 2020 totaal 17 veelal meerjarige regelingen onder de SiSa-verantwoording zijn gebracht, is de SiSa-bijlage uitgebreider dan in eerdere jaren, toen over 4 regelingen verantwoording werd afgelegd. Dit leidt tot een aanzienlijke extra administratieve last voor uw medewerkers en controlewerk voor ons. Uw verbijzonderde interne controlemedewerkers en wij hebben de SiSa-controle dit jaar tijdens de jaarrekeningcontrole samen uitgevoerd. Dit gaf aanleiding tot diverse aanpassingen die in de definitieve tabel zijn gecorrigeerd. <i>Advies</i> Wij adviseren om de verantwoordelijkheid voor de SiSa-bijlage centraal in de lijn te beleggen. Dit stelt de verbijzonderde interne controle in staat om gedurende het jaar al controles uit te voeren, vermindert de kans op afwijkingen en draagt bij een succesvolle afrekening van de SiSa-bijdragen met het Rijk.	We onderschrijven het belang om de verantwoordelijkheid voor de SiSa-bijlage centraal in de lijn te beleggen. De organisatie is inmiddels gestart uitvoering te geven aan dit punt.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
4	Oostelijke Vechtplassen <i>Achtergrond</i> Uw provincie heeft via het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen afspraken gemaakt over de realisatie van een groot aantal projecten in het gebied Oostelijke Vechtplassen. De verdeling van verantwoordelijkheden over verschillende partijen en de wisselende verhoudingen in financiering en bevoorschotting van de projecten maken de administratievoering en verantwoording van deze projecten complex. De realisatie van projecten tot en met 2020 is nog van relatief beperkte omvang. <i>Advies</i> Wij adviseren u in 2021, voordat de omvang van de projecten toeneemt, de administratie op eenduidige en inzichtelijke wijze in te richten.	We onderschrijven de complexiteit van de administratievoering en verantwoording van genoemde projecten en zijn voornemens hierop de administratie beter in te richten.
7	Lokale heffingen <i>Achtergrond</i> De paragraaf lokale heffingen moet inzicht geven in hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Ook moet worden aangegeven welke beleidsuitgangspunten ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd. De jaarstukken geven wel inzicht in de dekkingspercentages van de leges, maar de hiervoor genoemde informatie is niet beschikbaar. Voor het beeld van de jaarstukken 2020 achten wij dit niet materieel en heeft het ontbreken van de informatie geen invloed op ons oordeel. <i>Advies</i> Wij adviseren om deze informatie wel op te nemen in de jaarstukken van volgend jaar.	Over de jaren 2019/ 2020 is gestructureerd onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van de leges. Aan het advies van de accountant om meer inzicht te geven in de uitgangspunten die daaraan ten grondslag liggen zal met ingang van de volgende jaarrekening invulling worden gegeven.
7	Verwerking projectsubsidies <i>Achtergrond</i> Provincies verstrekken veel subsidies met een projectmatig karakter. Daarbij is onderscheid in projecten binnen één boekjaar en projecten die boekjaar overschrijdend zijn.	De organisatie is procesmatig al voorbereid op de verwerking van de lastneming van meerjarige projectsubsidies in lijn met de uitgangspunten van de Commissie BBV met ingang van de voorgeschreven startdatum boekjaar 2022. In de dit najaar door

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
	De Commissie BBV heeft duidelijkheid gegeven over de verwerking van projectsubsidies, ingaande 1/1/2022. <i>Advies</i> Wij adviseren u de gevolgen van de uitspraak van de Commissie BBV voor uw subsidieproces te inventariseren en te verwerken.	Provinciale Staten vast te stellen financiële verordening wordt hiertoe een grensbedrag ad € 1,5 miljoen opgenomen. Tevens wordt een afzonderlijke bestemmingsreserve gevormd voor subsidieverplichtingen waarvan de prestatie en lastneming in toekomstige jaren plaatsvindt.
	Frauderisico-analyse <i>Achtergrond</i> Uw organisatie beschikt niet over een actuele frauderisico-analyse die inzicht geeft in de mogelijke frauderisico's en die de beheersmaatregelen benoemt om de gevolgen van frauderisico's zoveel mogelijk te beperken. Hierdoor is fraude-analyse en fraudepreventie geen zichtbaar onderdeel van uw interne beheersing. Wel merken wij uit gesprekken met uw medewerkers dat belang wordt gehecht aan het vermijden en ontdekken van fraude. <i>Advies</i> Wij adviseren u om de frauderisico-analyse op te stellen en deze periodiek te agenderen in uw management en college van gedeputeerde staten. Dit draagt bij aan het actueel houden van het inzicht in de kwetsbare plekken in uw organisatie. Mogelijke gespreksonderwerpen zijn de aard, frequentie en diepgang van de uitgevoerde frauderisicoanalyses, de uitkomst daarvan en de manier waarop de organisatie de frauderisico's opvolgt en monitort.	De provincie Noord-Holland besteedt in de breedte en in samenhang aandacht aan fraude, weerbaarheid en ondermijning. De organisatie stelt daartoe na het zomerreces 2021 een fraude-beleidsnota en frauderisicoanalyse op gericht op het vermijden, ontdekken en bespreekbaar maken van fraude. Daarnaast heeft de provincie recentelijk het 217a onderzoek "Samen weerbaar tegen ondermijnende criminaliteit" afgerond. Het onderzoek, dat na het zomerreces met provinciale staten zal worden gedeeld, geeft inzicht in de wijze waarop de provincies gemeenten ondersteunen bij het versterken van de lokale weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit. Het onderzoek heeft leerpunten (aanbevelingen) opgeleverd voor de provincie Noord-Holland.
8	Rechtmatigheidsverantwoording 2021 <i>Achtergrond</i> Met ingang van 2021 dient het college van gedeputeerde staten naar verwachting een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. <i>Advies:</i> Richt een proces in waarbij het college van gedeputeerde staten zelf tot een oordeel kan komen over de financiële rechtmatigheid van transacties.	De provincie neemt dit advies over. De organisatie treft voorbereidingen om het proces van de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording adequaat in te richten. Met de Verbijzonderde Interne Controle is de provincie goed voorgesorteerd op deze ontwikkeling.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u met deze brief inzicht te hebben gegeven hoe wij met de opmerkingen van de accountant zullen omgaan.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

- Concept Verslag van bevindingen 2020 Publiek Belang Accountants d.d. 4 juni 2021

Amendement Jaarstukken 2020 Belemmeringen ganzenbeheer benoemd

Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen in vergadering op 28 juni 2021, sprekende over: Jaarstukken 2020

Constaterende dat:

Op Pagina 90 van de jaarstukken de volgende tekst is opgenomen:

“Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, hoeft de provincie geen tegemoetkoming uit te keren. In veel gebieden in Noord-Holland is geen sprake van dergelijke belemmeringen. Daarom is in het coalitieakkoord opgenomen dat het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd zal worden van 5% naar 20%. De voor 2020 geplande verhoging van dit eigen risico is, zoals per brief van 4 juni 2020 aan uw Staten meegedeeld, iets uitgesteld en zal per 1 mei 2021 worden ingevoerd.”

Overwegende dat:

Er weldegelijk overal in Noord-Holland belemmeringen zijn voor ganzenbeheer zoals de opgelegde winterrust.

Besluit om:

De tekst in de jaarstukken 2020 aan te passen en de hierboven geciteerde tekst op pagina 90 te vervangen door de volgende tekst:

“Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, hoeft de provincie geen tegemoetkoming uit te keren. In Noord-Holland is nog wel sprake van belemmeringen in de vorm van winterrust voor ganzen.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd zal worden van 5% naar 20%. De voor 2020 geplande verhoging van dit eigen risico is, zoals per brief van 4 juni 2020 aan uw Staten meegedeeld, iets uitgesteld en zal per 1 mei 2021 worden ingevoerd.”

Dennis Heijnen (CDA)

Amendement- NNN-waardig agrarisch natuurbeheer binnen het NNN

Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen in vergadering op 28 juni 2021, sprekende over: Jaarstukken 2020

Constaterende dat:

Op Pagina 88 van de jaarstukken staat:

Tekst : "De provincie gaat eind 2022 stoppen met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De reden hiervoor is dat het NNN een duurzaam ecologische structuur is en bij agrarisch natuurbeheer de primaire gebruiksfunctie 'agrarisch' blijft. Dit was al eerder besloten, maar is een jaartje later dan aanvankelijk gepland, omdat de lopende subsidies voor agrarisch natuurbeheer met een jaar verlengd zijn vanwege de vertraagde invoering van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid."

Overwegende dat:

- De huidige vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) eind 2022 afloopt, maar dat niet betekend dat er geen nieuwe vormen van agrarisch natuur- en landschapsbeheer meer mogelijk zouden zijn binnen het NNN.
- De provincie in overleg is met diverse partijen waaronder grondeigenaren en grondgebruikers over NNN waardig agrarisch natuur- en landschapsbeheer binnen het NNN ook na 2022.

Besluit om de tekst op pag 88 aan te passen door de onderstreepte gedeelten toe te voegen:

"De provincie gaat eind 2022 stoppen met de huidige vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer (anlb) binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De reden hiervoor is dat het NNN een duurzaam ecologische structuur is en bij agrarisch natuurbeheer de primaire gebruiksfunctie 'agrarisch' blijft. Dit was al eerder besloten, maar is een jaartje later dan aanvankelijk gepland, omdat de lopende subsidies voor agrarisch natuurbeheer met een jaar verlengd zijn vanwege de vertraagde invoering van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.

De provincie in overleg is met diverse partijen waaronder grondeigenaren en grondgebruikers over nieuwe vormen van NNN-waardig agrarisch natuur- en landschapsbeheer die binnen het NNN toegepast kunnen worden na 2022"

Coulance voor gemeenten inzake huisvesten van statushouders

De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 28 juni 2021, hebben kennisgenomen van de Statenvoordracht Jaarstukken 2020 (VD-22),

Constaterende dat:

- In de eerste helft van 2021 in Noord-Hollandse gemeenten maar liefst 2.228 statushouders gehuisvest moeten worden, terwijl dat in de tweede helft van 2020 er al 1.070 waren;
- Het College richting het Rijk de verwachting uitspreekt dat de meeste Noord-Hollandse gemeenten in 2021 niet in staat zullen zijn om de enorm gegroeide taakstelling te realiseren;
- De provincie Noord-Holland te maken heeft met een enorme woningbouwopgave, waaronder een tekort aan betaalbare woningen.

Overwegende dat:

- Het College zo snel mogelijk in gesprek wil met het kabinet.

Roept het College op om:

- Tijdens het komende overleg met het kabinet aan te geven dat er coulance moet worden getoond richting Noord-Hollandse gemeenten die in 2021 niet de taakstelling kunnen realiseren.

En gaan over tot de orde van de dag.

M. Deen
PVV N-H

W. van Soest
50PLUS/PvdO

PS-vergadering

Dossiernummer 6643
Extern Zaak ID 1570943
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 28 juni 2021
Agendapunt 10
Omschrijving Kaderbrief 2022 (VD-23).
Organisatieonderdeel CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

Toelichting

De kaderbrief vormt het startpunt van de jaarlijkse begrotingscyclus. In deze brief schetst het college relevante maatschappelijke en economische ontwikkelingen en doet voorstellen voor de kaders waaraan de begroting moet voldoen. Nadat PS de kaderbrief hebben vastgesteld werkt het college deze kaders uit in de begroting 2022 die in november door PS zal worden behandeld.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. Koning

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235144992

koningj@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Kaderbrief 2022

Verzenddatum

19 MEI 2021

Geachte leden,

Kenmerk

1570943/1627842

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over Kaderbrief 2022

Uw kenmerk

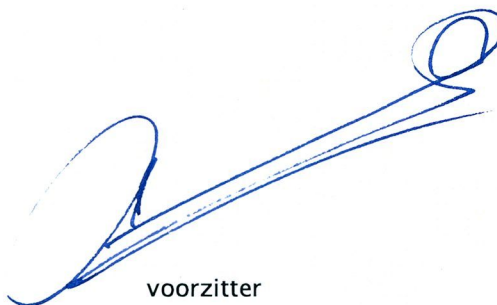
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

- Voordracht kaderbrief 2022;
- Kaderbrief 2022

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Kaderbrief 2022-2025

Inhoudsopgave

Kaderbrief 2022-2025	1
Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Trends en ontwikkelingen	4
3. Macro-economische ontwikkelingen	8
4. Begrotingsbeleid	12
5. Herijking van de begrotingsdoelen	16
6. Geactualiseerde meerjarenraming en beleidsvoorstellen 2022-2025	20
7. Tweede begrotingswijzing 2021	32

1. Inleiding

De kaderbrief is de start van de jaarlijkse beleids- en begrotingscyclus. In deze kaderbrief wordt een visie op de financiële ontwikkelingen geschetst. Aan de hand van deze visie vraagt het college aan Provinciale Staten de financiële kaders vast te stellen voor de komende begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2025.

In deze kaderbrief analyseren wij de autonome ontwikkelingen van de belangrijkste inkomstenbronnen van de provincie, zoals het provinciefonds en de opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Daarnaast brengen we de autonome ontwikkelingen in de uitgaven van de provincie in beeld.

De opbouw van deze kaderbrief is als volgt: hoofdstuk twee beschrijft de belangrijkste trends en ontwikkelingen. Hoofdstuk drie gaat in op de belangrijkste macro-economische ontwikkelingen. Hoofdstuk vier bevat de belangrijkste items met betrekking tot het provinciale begrotingsbeleid. Hoofdstuk vijf omvat het voorstel voor de doelenboom in de begroting 2022. Hoofdstuk zes presenteert het geactualiseerde meerjarige financiële kader voor de jaren 2022 t/m 2025. In dit hoofdstuk vindt u tevens een inhoudelijke onderbouwing voor het opnemen van de voorstellen in de begroting 2022. In hoofdstuk zeven staan de mutaties die deze voorstellen met zich meebrengen voor het lopende begrotingsjaar 2021.

Naast deze kaderbrief waarin we een meerjarig financieel kader presenteren, werken wij aan een perspectiefnota waarin we een meer verdiepende analyse uitvoeren op de trends en ontwikkelingen die wij op ons af zien komen en de impact hiervan op de provinciale financiële huishouding op de lange termijn. Deze perspectiefnota is geen onderdeel van de reguliere P&C cyclus en is niet zozeer bedoeld om een sluitend financieel kader te presenteren maar moet inzichtelijk maken welke keuzes er op de middellange termijn op ons afkomen.

2. Trends en ontwikkelingen

2.1 Trends en ontwikkelingen algemeen

Het is bijna twee jaar geleden dat wij ons coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken' in uw Staten hebben gepresenteerd. Na de zomer willen we graag met u aan de hand van de midterm review een tussenbalans opmaken. We kijken niet alleen naar de uitvoering van de doelstellingen die we in 2019 in ons akkoord hebben geformuleerd, maar ook naar nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen. Daarbij denken we natuurlijk in de eerste plaats aan de coronacrisis, maar ook aan de Brexit en de stikstofproblematiek. Grote uitdagingen die we samen met onze partners in de regio en het Rijk oppakken.

Ongetwijfeld is de uitbraak van de corona-epidemie de meest ingrijpende gebeurtenis van het afgelopen jaar. De gevolgen van deze crisis zijn ongekend. Meer dan 20.000 Nederlanders zijn overleden en ruim 1,2 miljoen mensen zijn besmet geraakt. Om de uitbraak onder controle te krijgen, heeft de Rijksoverheid ingrijpende maatregelen moeten nemen die grote economische, maatschappelijke en sociale gevolgen hebben.

Onze provincie is hard geraakt. Noord-Holland kende in 2020 met 7 % de grootste economische krimp van alle provincies. Er wordt meer gebruik gemaakt van steunmaatregelen. De werkloosheid is hoger dan het landelijk gemiddelde en het aantal WW-uitkeringen is fors gestegen. Dit heeft sterk te maken met de economische structuur van met name het zuidelijke deel van onze provincie, die sterk internationaal vervlochten is en die voor een deel bestaat uit zwaar getroffen sectoren, zoals toerisme, cultuur en vervoer. Het CPB verwacht landelijk voor 2021 een economische groei van 2,2 %, mits de beperkende maatregelen kunnen worden afgebouwd. Deze groei zal in het zuiden van de provincie mogelijk hoger zijn, maar kan in de IJmond en de Zaanstreek achterblijven. Het zal zeker nog een aantal jaren duren voordat de werkloosheid weer op het lage niveau van voor de crisis is.

Kort na het uitbreken van de coronacrisis hebben uw Staten twee belangrijke initiatieven genomen om noodhulp te kunnen geven en herstel te stimuleren. Motie 41 maakt het mogelijk om ondersteuning te bieden aan culturele instellingen en de sociale-culturele infrastructuur te versterken. Daarnaast kunnen we met het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds, dat op basis van motie 42 is ingesteld, niet alleen een bijdrage leveren aan het economisch herstel van Noord-Holland, maar ook de verduurzaming van de gebouwde omgeving te versnellen. Verder ontwikkelen we op dit moment in nauwe samenwerking met gemeenten een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij om te investeren in innovatie en vergroening. Met deze drie instrumenten kunnen we als provincie een onderscheidende bijdrage leveren aan economisch herstel, innovatie en transitie. We kiezen er daarbij voor om de opgave van de economische crisis te verbinden met de urgente klimaatproblematiek en zetten in op een adaptieve aanpak die goed aansluit op de economische en maatschappelijke ontwikkelingen in Noord-Holland.

De coronacrisis heeft niet alleen sociale, maatschappelijke en economische gevolgen, maar is daarnaast ook in meer of mindere mate van invloed op vrijwel alle provinciale opgaven. Corona lijkt patronen, die voor de crisis al zichtbaar waren, in ieder geval tijdelijk te versterken. Deze effecten brengen we vanaf het begin van de crisis met onze coronamonitor structureel in beeld.

Zo blijkt uit de monitor dat de coronacrisis van invloed is op de mobiliteitsvraag, omdat meer mensen thuis werken. Dit leidt tot minder files en tot een lagere CO₂-uitstoot, maar ook tot een lagere bezettingsgraad van het openbaar vervoer. Wij zullen ons inzetten om het openbaar vervoer op peil te houden. De scherpe afname van het aantal vliegbewegingen van en naar Schiphol heeft grote economische gevolgen voor de MRA. Tegelijk is de geluidsoverlast in de regio hierdoor teruggelopen en de luchtkwaliteit verbeterd. De verdere ontwikkeling van Schiphol zal

sterk bepaald worden door de kaders die het nieuwe kabinet voor de groei van het aantal vluchten zal formuleren.

Op de klimaattransitie heeft corona twee deels tegenstelde effecten. Door de economische crisis is de financiële ruimte die bedrijven hebben om te investeren in vergroening en verduurzaming afgenomen. Tegelijk is de CO₂-uitstoot verminderd en zijn er extra financiële middelen uit EU- en Rijksfondsen beschikbaar gekomen om de klimaattransitie te versnellen. Wij zullen deze nieuwe mogelijkheden in de komende tijd optimaal benutten.

Door de beperkende maatregelen hebben mensen veel meer de behoefte aan groen, natuur en recreatiemogelijkheden in de directe woonomgeving. Het aantal recreanten in onze natuur- en recreatiegebieden is daardoor enorm gestegen. Het is goed mogelijk dat dit voor een deel ook na de coronacrisis zo zal blijven. Mogelijk heeft de herwaardering van groen, leefbaarheid en de toename van het aantal mensen dat thuiswerkt ook effect op de woonwensen. We volgen deze trends nauwlettend en betrekken ze bij de ontwikkeling van ons natuur- en recreatiebeleid en de uitvoering van het Masterplan Wonen.

De financiële positie van gemeenten, die door de decentralisatie van zorg en welzijn al onder druk staat, is door corona verder verslechterd. Gemeenten hebben te maken met hogere kosten en lagere inkomsten. Hierdoor dreigen steeds meer gemeenten in financiële problemen te komen. Dit heeft op termijn mogelijk ook gevolgen voor onze samenwerkingsrelatie met gemeenten, als zou blijken dat lokale overheden minder kunnen bijdragen aan gezamenlijke projecten of in bestuurlijke problemen komen.

Naast de coronacrisis heeft ook de Brexit grote economische gevolgen. Noord-Holland behoort opnieuw tot de hardst getroffen provincies. Dit heeft sterk te maken met de leidende positie die wij hebben in de wederuitvoer naar het Verenigd Koninkrijk. Ongeveer 10 % van alle Noord-Hollandse export gaat naar het Verenigd Koninkrijk. Het gaat hierbij om een bedrag van 8 miljard euro. Op Europees niveau is de Brexit Adjustment Reserve (BAR) ingesteld om de economische effecten van de Brexit op te kunnen vangen. Voor Nederland is een bedrag van € 714 miljoen beschikbaar. De BAR is vooral bestemd voor de visserij en handel. Wij lobbyen in Den Haag om deze middelen ook voor andere MKB-sectoren in te zetten die door de crisis zijn geraakt. Hoewel de stikstofcrisis medio 2019 uitbrak, heeft deze problematiek nog steeds veel impact op zowel het natuurbeleid als op initiatiefnemers van ruimtelijke en economische projecten. Bij gebrek aan 'ontwikkelruimte' dreigen bepaalde sectoren, zoals woningbouw, landbouw en industrie, op slot te gaan. Dit zorgt voor veel maatschappelijke onrust. Tegelijkertijd is ook het besef gegroeid dat de biodiversiteit in onze provincie onder grote druk staat. Wij zijn begonnen met een gebiedsgerichte aanpak die tot doel heeft om regionale afspraken te maken over de vermindering van stikstofdeposities. Voor de komende jaren is hiervoor een bedrag van € 42 miljoen beschikbaar.

Bij de aanpak van de coronacrisis, de Brexit en de stikstofproblematiek werken we nauw samen met het Rijk. Het nieuwe regeerakkoord en de herstelplannen die daar in zijn opgenomen, zullen dan ook van groot belang zijn voor ons provinciaal beleid. Deze nationale plannen vormen het fundament voor herstel en vernieuwing na de crisis. De komende jaren zullen wij waar mogelijk aansluiting zoeken bij deze initiatieven en daar met onze provinciale, regionale en gebiedsgerichte aanpak een bijdrage aan leveren. Meer dan ooit is het van belang om in deze crisis als één overheid op te treden en tot een gezamenlijke aanpak te komen. Daar willen we onze partners in de regio en onze inwoners nadrukkelijk bij betrekken. Het proces van bestuurlijke vernieuwing dat we samen met u hebben ingezet helpt ons daarbij om de kwaliteit van het openbaar bestuur te versterken.

2.2 Ontwikkelingen kosten infrastructuur

De provincie onderhoudt 645 kilometer weg, 384 kilometer fietspad en ventweg, 50 kilometer vrije busbaan, 246 kilometer vaarweg en de daarbij behorende bruggen, sluizen, viaducten, bermen en oevers. Het beheren, onderhouden en op termijn vervangen van deze infrastructuur legt beslag op een deel van de provinciale begroting in de vorm van respectievelijk exploitatielasten en kapitaallasten. Deze lasten nemen structureel toe bij het verbeteren en uitbreiden van de provinciale infrastructuur. Zowel in de vorm van de kapitaallasten voor de initiële investering, als in de vorm van exploitatielasten om deze nieuwe infrastructuur na de aanleg te beheren, te onderhouden en op den duur te vervangen.

De omvang van de vaste lasten voor het bouwen, beheren, onderhouden en vervangen van infrastructuur kon de afgelopen jaren laag worden gehouden door een groot gedeelte van de kapitaallasten te dekken uit de reserves. Omdat we de vaste lasten van infrastructuur niet structureel kunnen dekken vanuit de reserves zijn we nu op het punt gekomen dat deze lasten onvermijdelijk en aanzienlijk zullen gaan stijgen. Deze stijging is beschreven in het NIKG 2020-2023 voor vervangingsinvesteringen. Deze stijging gaat ten koste van de beschikbare financiële ruimte. Deze trend wordt versterkt door de omvangrijke opgaven en ambities die wij hebben op terreinen zoals duurzame infrastructuur, bereikbare verstedelijking en de schaa sprong van het openbaar vervoer en fiets. Bovendien hebben wij onvoldoende ruimte om alle provinciale infrastructuurprojecten waarop nu wordt gestudeerd, in uitvoering te brengen, zoals is vastgesteld in het iMPI 2021-2028. Tot slot zien we dat de kosten voor het uitvoeren van infraprojecten door de toenemende complexiteit in de projecten toenemen. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door maatschappelijke ontwikkelingen zoals stikstof, corona, en toenemende eisen aan onze infrastructuur. Anderzijds komt dit door de integrale benadering van de infrastructurele projecten om de provinciale ambities op andere thema's, bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkeling, ook te kunnen realiseren.

Om de provinciale begroting ook in de toekomst gezond te houden, is het noodzakelijk dat we, waar mogelijk, gaan besparen in onze vaste lasten en/of dat we onze structurele baten gaan vergroten. Wij gaan aan de slag met scenario's als voorbereiding op het maken van keuzes in toekomstige begrotingen. De financiële gevolgen van het bouwen en beheren van infrastructuur en het inzetten op ambities op de lange termijn dienen expliciet te worden meegewogen in de besluitvorming.

2.3 Ontwikkelingen provinciale inkomsten

De inkomsten die de provincie ontvangt van het Rijk via het provinciefonds bewegen normaal gesproken mee met de totale rijksuitgaven (trap op- trap af systematiek). De relatie tussen de rijksuitgaven en het provinciefonds is in de jaren 2020-2021 tijdelijk stopgezet vanwege de corona maatregelen die tot een omvangrijke toename van de Rijksuitgaven in deze jaren hebben geleid. Het is nog onduidelijk of- en op welke wijze de uitkering uit het provinciefonds in 2022 weer gekoppeld zal worden aan de brede rijksuitgaven. De meicirculaire van het Rijk zal naar verwachting meer duidelijkheid geven over de voorlopige cijfers. Echter, er zal een grote mate van onzekerheid over de omvang van het provinciefonds blijven omdat de uitkomst van de coalitieonderhandelingen op Rijksniveau hier een grote impact op kan hebben.

Daarnaast spelen er ook ontwikkelingen op het provinciaal belastinggebied. Gezamenlijk met de andere provincies voeren wij overleg met het rijk over de toekomst van het provinciaal belastinggebied. Unaniem erkend uitgangspunt daarbij is dat het belastinggebied een solide basis moet hebben en houden. De ontwikkelingen op het gebied van elektrisch vervoer, en ook de mogelijke komst van betalen naar gebruik, kunnen hier een negatieve invloed op hebben. Om die reden zijn wij een gezamenlijke verkenning gestart naar mogelijkheden voor een nieuw belastinggebied. Binnen de bredere context van de financiële verhoudingen tussen rijk en medeoverheden willen wij onderzoeken welk financieel instrumentarium op de lange termijn past

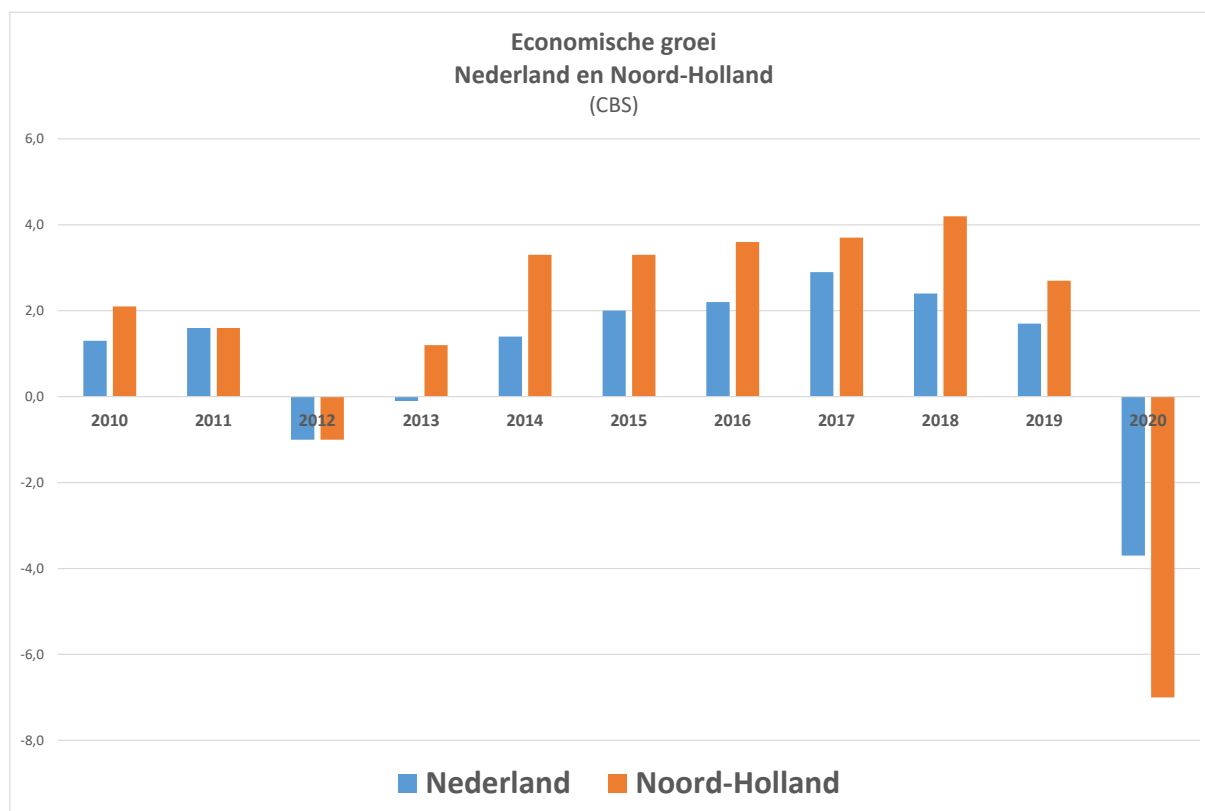
bij de rol van de provincies. Deze ontwikkelingen zijn sterk afhankelijk van de mogelijke keuzes van een nieuw kabinet en wij zullen onze inzet op behoud van een robuust en toekomstbestendig belastinggebied voor provincies dan ook onder de aandacht brengen bij een nieuw kabinet.

3. Macro-economische ontwikkelingen

In deze kaderbrief is nagegaan, of de macro-economische en landelijke ontwikkelingen aanleiding geven ons financiële beleid, zoals dat in voorgaande kaderbrieven is beschreven, bij te stellen.

3.1 Conjunctuurbeeld en vooruitzichten economie

De Nederlandse economie, daarbinnen vooral Noord-Holland, is in 2020 gekrompen als gevolg van de maatregelen tegen het coronavirus. Het BBP van Nederland kromp in 2020 met 3,7%. De eerste berekeningen van het CBS laat een krimp zien van 7% van het BRP voor onze provincie, waar de meeste provincies een gemiddelde krimp zagen van ongeveer 3%. Noord-Holland is extra hard getroffen vanwege de specifieke sectorstructuur van met name het zuidelijk deel van onze provincie. De MRA heeft een groot aandeel in sectoren die hard geraakt zijn zoals horeca, culturele instellingen, zakelijke dienstverlening, vervoer en transport, detailhandel, en het toerisme. Ook het bijna stilvallen van de luchtvaart greep stevig in op de economie van met name Haarlemmermeer en omgeving. Tot slot bestaat de arbeidsmarkt in de Amsterdamse regio voor een groter deel dan elders in Nederland uit flexibel werk (zzp'ers, zelfstandigen, uitzendwerk). Deze flexibele schil is ook zwaar getroffen door het uitvallen van vraag.

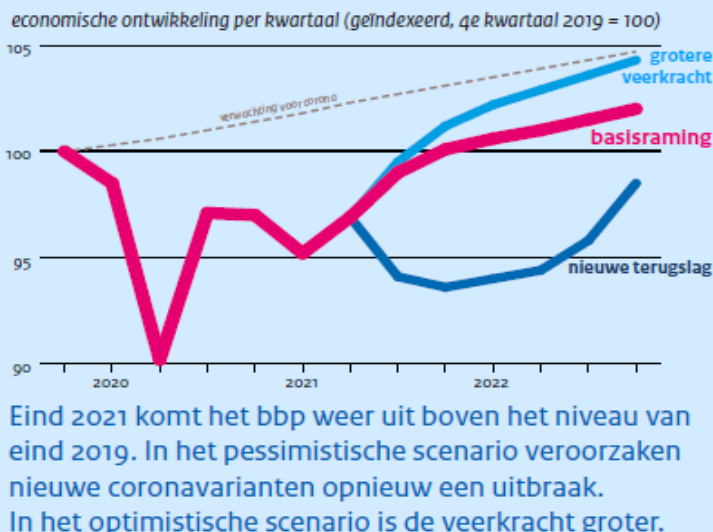

De totale omvang van de Noord-Hollandse economie bedroeg in 2019¹ € 177,7 miljard tegen € 168,8 miljard in 2018.

¹ BBP tegen marktprijzen (CBS). Meest actuele (en voorlopige) cijfers van het CBS. Het CBS publiceert regionale cijfers altijd een jaar of later na de nationale cijfers.

De economie laat veerkracht zien. Het economisch herstel versnelt in de tweede helft van dit jaar, waardoor het bbp in 2021 stijgt met 2,2% en in 2022 met 3,5%.

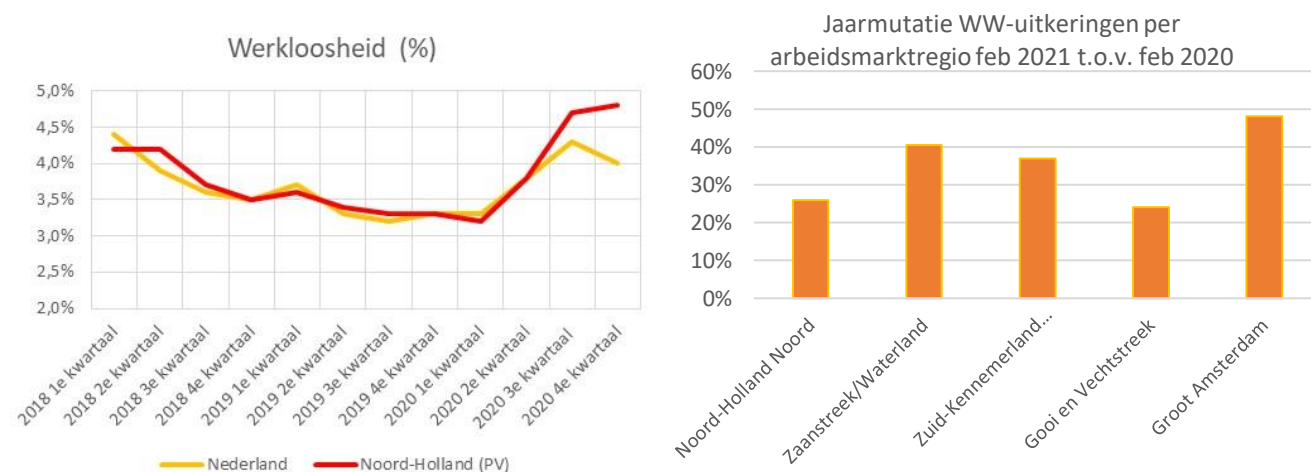
De verrassend lage werkloosheid loopt op van 4,4% dit jaar naar 4,7% in 2022.

Naar verwachting is het echter ook mede dankzij deze specifieke structuur die voor extra groei in de komende jaren gaat zorgen. Zo verwacht de Rabobank voor de regio 'groot-Amsterdam' (Amsterdam, Amstelland-Meerlanden en Zaanstreek-Waterland) een hoge groei van 3% in 2021, waar de meeste andere regio's een lagere groei zullen laten zien. Het CPB voorspelt in haar maartraming een groei van 2,2% voor de Nederlandse economie in 2021 gevolgd door 3,5% groei in 2022 (zie figuur hierboven). De werkloosheid blijft volgens het CPB echter iets groeien, van 3,8% in 2020 naar 4,4% (2021) en 4,7% (2022). De groei van werkloosheid komt door aflopende steunmaatregelen (naar verwachting vanaf eind juni) en herstructureringen en faillissementen als gevolg daarvan.

Het CPB hanteert naast de basisraming twee alternatieve scenario's: een meer optimistischere ('grote veerkracht' scenario) en een meer pessimistischere ('nieuwe terugslag' scenario), zie ook figuur. In het pessimistischere scenario wordt verondersteld dat er nieuwe tegenslagen zijn met het coronavirus en het vaccinatieprogramma. In het optimistische scenario wordt een grotere opleving van de economie verondersteld en een voorspoedig verloop van het bestrijden van het coronavirus.

3.2 Werkloosheid in Noord-Holland

Bron: CBS, bewerking: Corona Impact Monitor N-H

Bron: UWV, bewerking: Corona Impact Monitor N-H

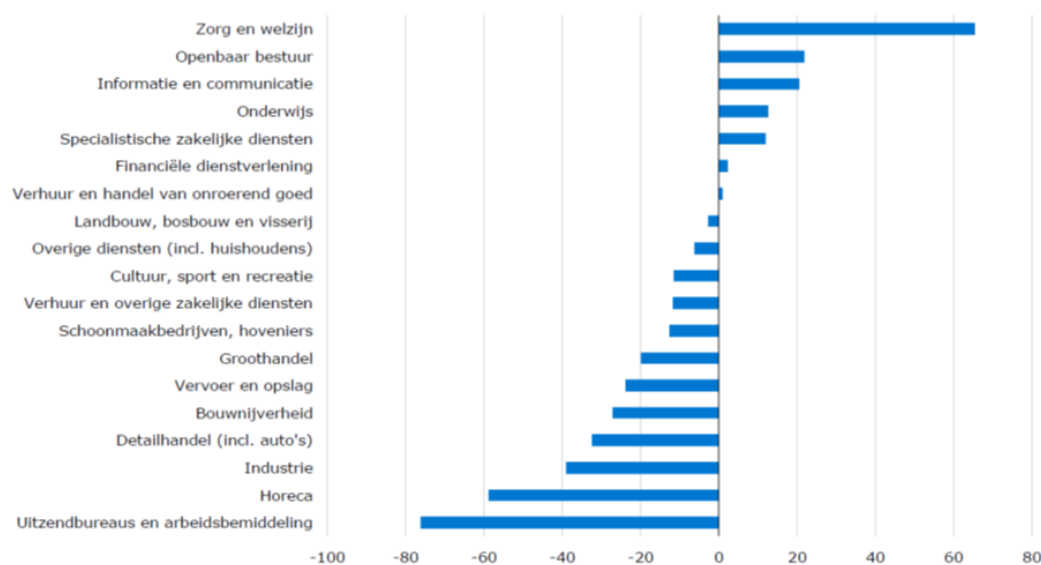
Sinds 2014, het laagste punt bij de vorige crisis, is de werkloosheid in Nederland van bijna 8% continu gedaald. Met respectievelijk 3,3% en 3,2% lag de werkloosheid in Nederland en Noord-Holland begin 2020 op het laagste niveau ooit. Sinds de coronamaatregelen is het werkloosheidspercentage gestegen, vooral in Noord-Holland door de economische sectorstructuur. De werkloosheid is in het 4^e kwartaal in Noord-Holland gestegen met +0,1% t.o.v. het 3^e kwartaal. In Noord-Holland ligt het werkloosheidspercentage eind 2020 op 4,8% en in Nederland op 4,0

De toename van de werkloosheid leidt tot meer WW-uitkeringen. De jaarmutatie daarvan laat een forse toename, met name in de deelregio Groot-Amsterdam. Regio Gooi en Vechtstreek heeft een minder sterke toename van het aantal WW-uitkeringen. Hier zijn relatief minder banen verloren gegaan in de gevoelige sectoren als horeca, uitzendbedrijven en detailhandel.

3.3 Werkgelegenheid en vacatures

Het UWV publiceerde de prognose dat in 2021 het aantal banen in Nederland op 10,6 miljoen zal komen en daarmee terug zal zijn op het niveau van 2018. Dat betekent een daling van 189 duizend banen in twee jaar tijd. Als gevolg van de coronacrisis neemt in de meeste sectoren het aantal banen af. De meeste banen verdwijnen in de sectoren uitzendwerk en horeca. Daar staat een landelijke groei van het aantal banen in zorg en welzijn tegenover.

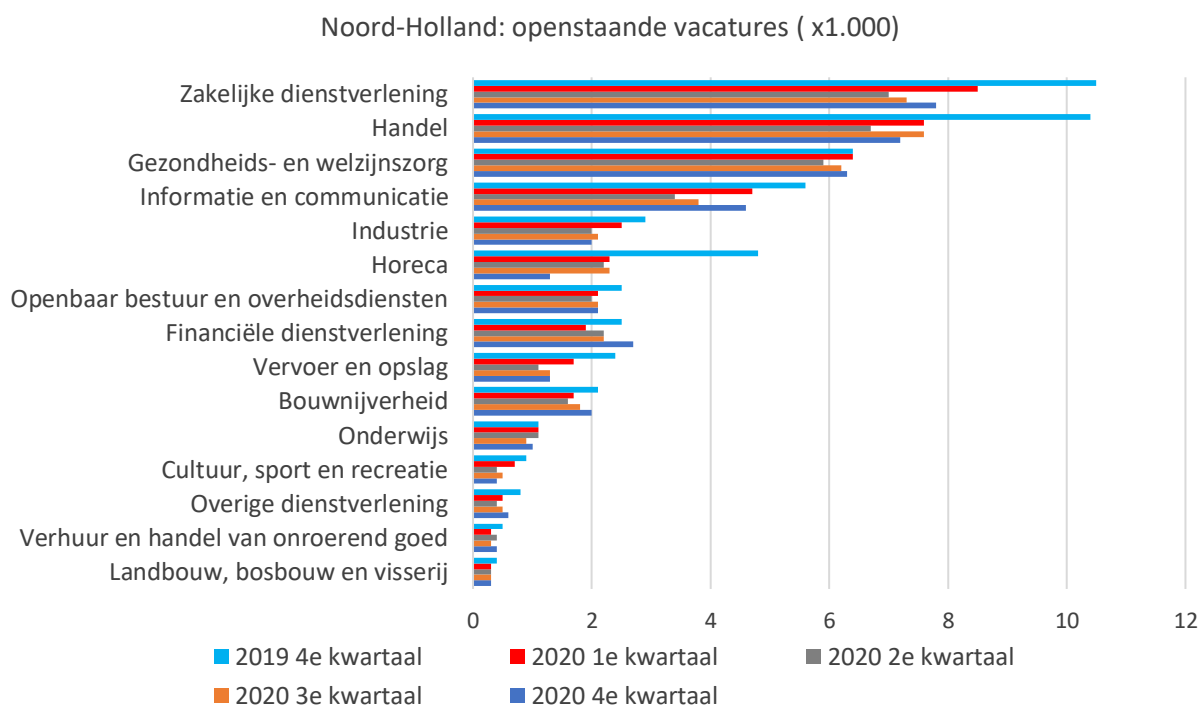
Figuur 2 Ontwikkeling aantal banen (x 1.000) tussen 2019 en 2021 naar sector

Bron: eigen prognose UWV (o.b.v. gegevens CBS en CPB)

Vacatures geven een beeld van de huidige en toekomstige behoefte aan beroepsbevolking. In de grafiek is het aantal openstaande vacatures in het 4^e kwartaal van 2019 en alle kwartalen van 2020 in Noord-Holland vergeleken. Het aantal openstaande vacatures is in de meeste beroepsklassen gelijk gebleven of iets gestegen in het 4^e kwartaal 2020 in vergelijking met het 3^e kwartaal. Alleen in cultuur, sport en recreatie, horeca, industrie en handel is het aantal vacatures gedaald in het 4^e kwartaal.

In veel beroepsklassen is het aantal openstaande vacatures nog niet op het pre-coronaniveau. Bijvoorbeeld in de zakelijke dienstverlening, handel en in de horeca is het verschil tussen het 4^e kwartaal 2019 en het 4^e kwartaal 2020 nog erg groot.

Bron: CBS, bewerking: Corona Impact Monitor N-H

4. Begrotingsbeleid

De robuustheid en houdbaarheid van de provinciale financiën blijven een belangrijke uitdaging. De in vorige kaderbrieven vastgestelde financiële beleidskaders blijven onverminderd van kracht. Daarom benoemen wij deze in dit hoofdstuk expliciet.

4.1 Robuust begrotingsbeleid

Ons college van GS staat voor een gedegen, robuust financieel beleid. Het realiseren van een sluitende begroting en meerjarenraming is dan ook een belangrijke doelstelling. Daartoe zijn de volgende algemene uitgangspunten toegepast voor de financiële opzet van deze kaderbrief:

- duurzaam structureel en reëel evenwicht;
- geen belastingverhoging;
- alleen noodzakelijke indexering van budgetten;
- nieuw beleid alleen in overeenstemming met de beschikbare middelen.

4.1.1 Duurzaam structureel en reëel evenwicht

Ons college staat voor een begroting die duurzaam structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat structurele lasten gedekt moeten worden door structurele baten en dat de incidentele lasten gedekt moeten worden door incidentele of structurele baten. Indien dit niet het geval is wordt ook de meerjarenraming hierop getoetst. De term reëel heeft betrekking op de mate van realiteit van de (meerjaren-)ramingen.

Om dit evenwicht te waarborgen en duurzaam te behouden hanteren wij de volgende begrotingsregels:

- een reëel sluitende begroting voor het begrotingsjaar en een reëel sluitend meerjarenraming;
- de risico's die de provincie loopt staan in verhouding tot het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit;
- realistisch geraamde uitgaven en inkomsten, met een transparant onderscheid tussen incidentele en structurele lasten en baten.

Voor de houdbaarheid van de provinciale financiële positie is het belangrijk om op langere termijn een structureel sluitende begroting te houden, waarin incidentele dekkingsmiddelen geen bepalende factor zijn, maar naar beschikbaarheid gebruikt worden voor incidenteel beleid.

Het uitgangspunt "Duurzaam structureel en reëel evenwicht" is in overeenstemming met het toetsingscriterium van het ministerie van BZK. Wij stellen Provinciale Staten voor met de overige uitgangspunten in te stemmen.

4.1.2 Geen belastingverhoging

Het maximumpercentage opcenten dat wij mogen heffen is per 1 januari 2021 verhoogd van 115 in 2020 naar 116,8 in 2021. Met het huidige niveau van de opcenten (67,9) komt de onbenutte belastingcapaciteit voor 2021 uit op € 162,1 miljoen (in 2020 € 155,1 miljoen).

Dit biedt een theoretische ruimte om de inkomsten van de provincie te verhogen en daarmee eventueel dreigende begrotingstekorten te dichten. Hiervan is op dit moment geen sprake. Wij laten het tarief van de opcenten ongewijzigd op 67,9. Het tarief in Noord-Holland blijft hiermee het laagste in Nederland.

Provincie	2021	2020*
Drenthe	92,0	
Flevoland	81,4	80,6
Friesland	87,0	
Gelderland	89,5	87,2
Groningen	93,3	91,8
Limburg	77,9	
Noord-Brabant	78,4	78,0
Noord-Holland	67,9	
Overijssel	79,9	
Utrecht	74,9	73,6
Zeeland	89,1	
Zuid-Holland	90,4	

* Om inzichtelijk te maken welke tarieven zijn gewijzigd is geen waarde in de kolom 2020 ingevuld wanneer het opcenten tarief tussen 2020 en 2021 niet is gewijzigd.

Bron: Tarief opcenten motorrijtuigenbelasting 2021, CBS

4.1.3 Toepassen van indexering op provinciale budgetten

Daar waar contractuele verplichtingen dat vereisen wordt door de provincie indexering toegepast. Via een stelpost in de begroting worden de hiervoor benodigde budgetten gereserveerd. Hierin wordt rekening gehouden met een indexering voor de volgende onderdelen:

- de onderhoudsbudgetten voor infrastructuur (conform vorig jaar);
- de capaciteitskosten;
- de omgevingsdiensten;
- de budgetten voor OV-consessies;
- de fractievergoedingen

Voor het realiseren van deze indexeringen wordt de stelpost prijscompensatie gehanteerd.

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

De provincie Noord-Holland beschikt over verschillende reserves die gezamenlijk een aanzienlijk vermogen omvatten. Het is van belang dat op deze reserves een goede monitoring plaatsvindt en dat er duidelijke en transparante spelregels geformuleerd zijn, zodat het beschikbare vermogen optimaal aangewend kan worden. Wij hanteren daarom de volgende beleidsregels voor stortingen in en onttrekkingen aan reserves.

Storting in reserves:

In de jaarrekening doen wij toevoegingen aan een reserve tot het bedrag dat via de begroting of begrotingswijzigingen door PS gedurende het begrotingsjaar is geaccordeerd. Daarnaast storten wij bij de jaarrekening de nog niet geraamde bijdragen van derden voor projecten in de reserve waaruit de dekking van het project plaatsvindt.

Onttrekking aan reserves:

In de jaarrekening verwerken wij de onttrekkingen aan de reserve ter dekking van een project tot maximaal het bedrag dat voor dat project door PS beschikbaar is gesteld en nooit hoger dan de maximaal te dekken lasten voor deze bestemming in het boekjaar. Daarbij wijken wij alleen af van de begrote jaarschijf als de totale meerjarige begrote lasten van het geaccordeerde project niet wijzigen. Uiteraard blijft het college van GS in de jaarrekening verantwoording afleggen over de verschillen tussen de begrote en werkelijke baten, lasten, stortingen en onttrekkingen.

4.3 Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als buffer om risico's te kunnen opvangen. In de Financiële verordening en de kadernota reserves wordt een minimale omvang van de algemene reserve voorgeschreven die wij aanhouden om optredende risico's af te dekken.

Bij het vaststellen van de begroting 2019 hebben wij u gemeld dat de omvang van de algemene reserve naar een te laag niveau zal dalen. Daarom is in de voordracht van de begroting 2019 een herstelplan voor de algemene reserve opgenomen. Dit herstelplan is de afgelopen 2 jaar uitgevoerd. Op basis van de huidige stand en de begrote reservemutaties in de periode 2021-2023 is de geprognoseerde omvang van de algemene reserve voldoende op peil om te voldoen aan de door u vastgestelde criteria in de financiële verordening en de nota reserves. Het herstelplan is op basis van de huidige omvang van de algemene reserve dus niet meer nodig. Uiteraard blijven wij de omvang van de algemene reserve monitoren en houden we het herstelplan achter de hand.

Op het moment van schrijven van deze kaderbrief bedraagt het verwachte vrij te besteden resultaat over 2020 na voorgestelde resultaatbestemming € 13,7 mln. positief. Zoals ook beschreven onder de trends en ontwikkelingen in hoofdstuk 2 zijn er zowel aan de uitgaven- als de inkomsten kant op dit moment een aantal financiële onzekerheden. Gezien de grote mate van onzekerheid over de omvang van het provinciefonds achten wij het verstandig om de financiële ruimte die het resultaat over 2020 ons biedt te behouden in afwachtingen van meer duidelijkheid hierover.

Omvang Algemene reserve	Bedrag x € 1 miljoen
Beginstand 2022 (op basis van begroting)	€ 143
Resultaat 2020	€ 13,7
Gelabeld voor uitgaven in 2022 en 2023	€ 52
Niet-beklemd deel Algemene reserve	€ 104,7
Minimale omvang algemene reserve op basis van criteria 25% structurele algemene dekkingsmiddelen	€ 93
Minimale omvang algemene reserve op basis van netto risicobedrag (jaarrekening 2020)	€ 20

Effect deelname ROM op het weerstandsvermogen

In hoofdstuk 6.2 treft u onder beleidsontwikkelingen tevens de voorgenomen deelname in de ROM aan. Dit voorstel heeft geen invloed op het begrotingssaldo omdat de kapitaalstorting via de balans verloopt. Het heeft daarentegen wel invloed op het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit (i.e. het netto risicobedrag). De inschatting van het risico van deelname aan de ROM komt neer op ongeveer €12 miljoen.

De provincie loopt met haar deelneming in de ROM een risico, omdat het gaat om investeringen in bedrijven/projecten die mogelijk niet in alle gevallen rendabel blijken. Uitgaande van het risicoprofiel van het ontwerp voor het Transitiefonds en mede op basis van de ervaringen met PDENH wordt dit risico ingeschat op 30%. Dit komt neer op een risico van maximaal € 12 miljoen.

De provincie hanteert in haar risicomanagement als uitgangspunt voor haar deelnemingen dat dit risico wordt opgevangen door het weerstandsvermogen c.q. de algemene reserve. In de algemene reserve is voldoende ruimte aanwezig om het risico van de deelneming in de ROM op te kunnen vangen. Teneinde de impact van dit besluit op het risicoprofiel te minimaliseren stellen wij voor om de in 2023 beschikbare ruimte van € 2 miljoen in de reserve Cofinanciering Europese projecten te benutten voor het vergroten van de weerstandscapaciteit c.q. de algemene reserve.

5. Herijking van de begrotingsdoelen

In de kaderbrief 2021 hebben uw Staten een nieuwe programma-indeling voor de begroting vastgesteld. Deze indeling is geïmplementeerd in de begroting van 2021. Tijdens de behandeling van de begroting 2021 hebben uw Staten de wens uitgesproken om de indeling van de onderliggende beleids- en de operationele doelen waar mogelijk beter aan te sluiten op de ambities en de accenten uit het coalitieakkoord. Wij hebben aan deze wens gehoor gegeven door de bestaande doelenboom per programma te toetsen aan het coalitieakkoord en de actuele beleidskaders. Waar mogelijk hebben we de indeling van het programma en de formulering van de doelen aangepast op een manier die meer recht doet aan de prioriteiten van dit college. De meest in het oog springende veranderingen zijn de herschikking van de programma's 'Bereikbaarheid' en 'Klimaat en milieu'

De indeling van het programma bereikbaarheid was nog gebaseerd op de oude situatie waarin het PMI (investeringsprogramma voor nieuwe infrastructuur) en het PMO (programmering voor het in stand houden en vervangen van bestaande infrastructuur) los van elkaar stonden. In het voorstel voor de nieuwe doelenboom hebben we de lijn van het nieuwe integraal meerjarenprogramma infrastructuur (iMPI) doorgetrokken naar de begroting. Hiermee gaan we ook in de begroting uit van de integrale benadering voor de aanleg van nieuwe infrastructuur en het in stand houden van bestaande infrastructuur.

Bij de indeling van het programma Klimaat en Milieu bestond het beleidsdoel '2.1 - gezonde leefomgeving bevorderen' uit de operationele doelen: luchtkwaliteit verbeteren, geluidsbelasting bewaken, Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren, Externe veiligheid bewaken, VTH taken uitvoeren en coördineren en gezonde leefomgeving bevorderen. Deze indeling is enigszins onlogisch binnen het huidige coalitieakkoord omdat al deze thema's ook terugkomen in het nieuw toegevoegde doel: bevorderen gezonde leefomgeving. Omdat de milieutaken op het gebied van lucht, geluid en externe veiligheid ook onderdeel zijn van de programmatische aanpak gezonde leefomgeving worden deze doelen samengevoegd.

Het operationeel doel 'bijdragen aan de energietransitie' is in de nieuwe indeling verder uitgewerkt op basis van het actieprogramma klimaat naar de volgende 3 doelen: 'Opwekking van duurzame elektriciteit bevorderen', 'Bijdragen aan de warmtetransitie' en 'Borgen van de energie infrastructuur en bijdragen aan de waterstoftransitie'.

Over alle programma's heen is waar mogelijk de formulering van specifieke doelen aangescherpt. Om de indeling van de begroting beter aan te laten sluiten op de in 2021 vastgestelde nieuwe programma-indeling is de volgorde van de beleidsdoelen waar nodig aangepast zodat deze overeen komt met de naam van het programma. Hieronder is voor 2022 per programma de voorgestelde indeling van de beleids- en operationele doelen weergegeven.

1. Openbaar Bestuur

1.1 Organiseren van provinciaal bestuur

- 1.1.1 Functioneren van provinciale Staten faciliteren*
- 1.1.2 Functioneren van Gedeputeerde Staten faciliteren*
- 1.1.3 Kwaliteit van beleid borgen*
- 1.1.4 Integriteit borgen en toetsen*

1.2 Organiseren van openbaar bestuur in de provincie

- 1.2.1 Kwaliteit van het openbaar bestuur optimaliseren*
- 1.2.2 Interbestuurlijk toezicht uitoefenen*
- 1.2.3 Rijkstaken commissaris van de Koning uitvoeren*

1.3 Verzekeren van veiligheid

- 1.3.1 Toezien op tunnelveiligheid en adviseren bij crises*
- 1.3.2 Risicokaart beheren*
- 1.3.3 Ondermijning tegengaan, weerbaarheid stimuleren*

1.4 Representeren van het provinciaal bestuur

- 1.4.1 Bestuurshandelingen communiceren*
 - 1.4.2 Provinciale inzet leveren bij gemeenschappelijke opgaven op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau.*
-

2. Klimaat en milieu

2.1 Bijdragen aan de energietransitie

- 2.1.1 Opwekking van duurzame elektriciteit bevorderen*
- 2.1.2 Bijdragen aan de warmtetransitie*
- 2.1.3 Borgen van de energie infrastructuur en bijdragen aan de waterstoftransitie*
- 2.1.4 Bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie*

2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving

- 2.2.1 VTH taken uitvoeren en coördineren*
 - 2.2.2 Gezonde leefomgeving bevorderen*
 - 2.2.3 Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren*
-

3. Ruimte en Water

3.1 Ontwikkelen ruimtelijk beleid

- 3.1.1 Omgevingsvisie en omgevingswet uitdragen*
- 3.1.2 Ruimtelijke kwaliteit borgen en stimuleren*

3.2 Uitvoeren ruimtelijk beleid

- 3.2.1 Bijdragen aan de optimalisering van OV- knooppunten en ketens*
- 3.2.2 Beleid luchthavens uitvoeren*
- 3.2.3 Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren*
- 3.2.4 Ruimtelijke structuur versterken*
- 3.2.5 Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen*

3.3 Bijdragen aan betaalbaar en toekomstbestendig wonen

- 3.3.1 Afstemming en regionale programmering woningbouw*
- 3.3.2 Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen*

3.4 Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptatie

- 3.4.1 Kaders stellen voor regionale keringen en investeren in ruimtelijke kwaliteit*
- 3.4.2 Beoordelen versterkingsplannen primaire keringen en investeren in ruimtelijke kwaliteit*
- 3.4.3 Bijdragen aan ontwikkelen en uitvoeren regionale opgaven klimaatadaptatie*

3.5 Verbeteren kwaliteit water en benutten en beheren water

- 3.5.1 Schoon en voldoende grondwater bevorderen*
 - 3.5.2 Schoon en voldoende oppervlaktewater bevorderen*
 - 3.5.3 Waterrecreatie stimuleren*
-

4. Bereikbaarheid

- 4.1 Mobiliteitsbeleid en -strategie opstellen en uitvoeren
 - 4.1.1 *Mobiliteitsbeleid en -strategie opstellen*
 - 4.1.2 *Mobiliteitsbeleid met partners uitvoeren*
 - 4.1.3 *Investeringsstrategie en meerjarenprogramma's prov. infrastructuur opstellen*
 - 4.2 Openbaar vervoer waarborgen
 - 4.2.1 *OV-concessies beheren en verlenen*
 - 4.3 Gebruik infrastructuurle netwerken optimaliseren
 - 4.3.1 *Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren*
 - 4.3.2 *Centrales beheren en in stand houden*
 - 4.4 Provinciale infrastructuur in stand houden en ontwikkelen
 - 4.4.1 *Beheerstrategie en meerjarenprogramma's opstellen*
 - 4.4.2 *Studiefase verbeter- en uitbreidingsprojecten uitvoeren*
 - 4.4.3 *Studiefase vervangingsprojecten uitvoeren*
 - 4.4.4 *Plan- en realisatiefase infrastructuurprojecten uitvoeren*
 - 4.4.5 *Infrastructuur beheren en in stand houden*
 - 4.4.6 *Vaarwegen beheren en in stand houden*
 - 4.4.7 *Innovatieprojecten infrastructuur uitvoeren*
-

5. Groen

- 5.1 Beschermen en ontwikkelen van de groenstructuur
 - 5.1.1 *Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura-2000 gebieden*
 - 5.1.2 *Programma Groene uitweg uitvoeren*
 - 5.1.3 *Programma Oostelijke vechtplassen uitvoeren*
 - 5.1.4 *Gebiedsprogramma Laag Holland uitvoeren*
 - 5.2 Beheren van de groenstructuur
 - 5.2.1 *NNN en agrarische natuur beheren*
 - 5.2.2 *Recreatiegebieden en recreatieve routes beheren*
 - 5.2.3 *Uitvoeren geven aan de Wet natuurbescherming*
 - 5.2.4 *Tegemoetkoming faunaschade uitkeren*
 - 5.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen
 - 5.3.1 *Aanpak Groen Kapitaal uitvoeren*
 - 5.3.2 *Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen*
 - 5.3.3 *Balans ecologie en economie Waddengebied nastreven*
-

6. Economie, cultuur en welzijn

- 6.1 Bevorderen van welvaart en welzijn door duurzame, vernieuwende en ondernemende economie
 - 6.1.1 *Ruimtelijke vestigingsklimaat bevorderen*
 - 6.1.2 *Een innovatief klimaat bevorderen*
 - 6.1.3 *Een veerkrachtige en duurzame arbeidsmarkt bevorderen*
 - 6.1.4 *Een duurzame agrosector behouden en versterken*
 - 6.1.5 *Europese landbouwprojecten cofinancieren*
 - 6.2 Toegankelijk en bereikbaar houden van culturele infrastructuur
 - 6.2.1 *Bovenlokale culturele samenwerking ondersteunen*
 - 6.3 Behouden van kwaliteit van cultuurlandschap
 - 6.3.1 *Cultuurhistorische waarden landschap versterken*
 - 6.3.2 *Kennis cultuurhistorische structuren vergroten*
 - 6.3.3 *Investeren in behoud van archeologisch erfgoed*
 - 6.4 Behouden en ontwikkelen erfgoed
 - 6.4.1 *Investeren in behoud en herbestemming monumenten*
 - 6.4.2 *UNESCO stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen*
 - 6.5 Uitvoeren welzijnstaken
 - 6.5.1 *Verbeteren van sportvoorzieningen en van de leefbaarheid in kleine kernen*
-

7. Economisch herstel en duurzaamheid

7.1 Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen*7.1.1 Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen*

8. Overzicht Financiën en bedrijfsvoering

8.1 Overzicht van structurele algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien*8.1.1 Lokale heffingen**8.1.2 Uitkering provinciefonds**8.1.3 Dividend**8.1.4 Financieringsfunctie**8.1.5 Overige algemene dekkingsmiddelen**8.1.6 Onvoorzien**8.1.7 Vennootschapsbelasting**8.1.8 Overhead***8.2 Bedrijfsvoering***8.2.1 Stelposten**8.2.2 Bedrijfsvoering realiseren**8.2.3 Decentrale arbeidsvoorwaarden**8.2.4 Afrekeningsverschillen*

6. Geactualiseerde meerjarenraming en beleidsvoorstellen 2022-2025

In deze kaderbrief actualiseren wij op basis van de thans bekende budgettaire ontwikkelingen het financieel kader 2022-2025. De budgettaire ontwikkelingen zijn opgedeeld in technische bijstellingen (6.1) en inhoudelijke voorstellen (6.2). Per regel wordt onder de betreffende tabel toegelicht waar de mutatie betrekking op heeft. De beide categorieën gezamenlijk resulteren in het gepresenteerde meerjarenbegrotingssaldo in deze kaderbrief 2022.

In hoofdstuk zeven zullen apart de voorstellen en wijzigingen opgenomen worden die voor het lopend jaar 2021 zijn opgenomen. Het gaat hierbij om de tweede begrotingswijziging mutaties.

6.1 Technische bijstellingen

Technische bijstellingen betreffen bijstellingen naar aanleiding van actualisatie van berekeningen op basis van bestaand eerder door PS geaccordeerd beleid of autonome posten, waar de provincie geen invloed op heeft, zoals het provinciefonds.

Regel	Financieel kader (x € 1 miljoen)	2022	2023	2024	2025
A.	Vigerende meerjarenraming begroting 2021 (na wijzigingen op primitieve begroting)	-3,14	-4,14	-21,99	-35,16
	Subtotaal meerjarenraming	-3,14	-4,14	-21,99	-35,16
B.	Provinciefonds	6,70	6,76	6,83	6,90
C.	Opcenten motorrijtuigenbelasting	-7,04	-7,04	-7,04	-7,04
D.	Indexeringen: ophogen stelpost prijsstijgingen	0,43	0,40	0,11	0,15
E.	Doorrekening vrijval kaplasten reserves	3,84	4,75	4,80	5,32
F.	Areaaluitbreiding	-0,59	-1,26	0,05	0,56
G.	Correctie areaal gebiedscontract NH zuid	0,50	0,50	0,50	0,50
H.	Voedselvisie	-	-	0,89	-
I.	Leges opbrengsten	0,25	0,01	-0,01	-0,2
J.	Versnellen project baggeren Amstel	-	-	4,00	-2,00
K.	Wijziging bestedingsritme iMPI (PMI Deel)	-0,47	-1,19	-0,77	0,24
L	Stelpost Macro economische tegenvallers	-8,40	-3,98		
M	Overige technische bijstellingen	0,10	0,10	0,36	0,51
	Subtotaal technische bijstellingen	-4,68	-0,96	9,72	4,94
	Saldo meerjarenraming na technische bijstellingen	-7,82	-5,10	-12,27	-30,22

A. Vigerende meerjarenraming 2021

Het startpunt voor het financieel kader 2022-2025 is het saldo van de meerjarenraming bij de primitieve begroting 2021.

B. Provinciefonds o.b.v. mutaties septembercircular 2020

De raming van het provinciefonds is bijgesteld op basis van de volgende documenten en gebeurtenissen:

- Het structureel verwerken van de mutaties die voortvloeien uit de septembercircular 2020 van het provinciefonds. Dit betreft met name correcties als gevolg van wijzigingen in de verdeelmaatstaven;
- Het structureel verwerken van de mutaties uit de decembercircular 2020 van het provinciefonds. Dit betreft voornamelijk het verwerken van een administratieve fout die de Kamer van Koophandel heeft gemaakt bij de registratie van een nevenvestiging van een grootwagencarporthouder (GWH). Deze GWH is abusievelijk in oktober 2019 administratief verplaatst van de provincie Noord-Holland naar de provincie Gelderland. Dit is in 2020 rechtgetrokken en zijn ongeveer 30.000 voertuigen weer ingeschreven in Noord-Holland. Dit zorgt voor extra inkomsten opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Deze hogere opbrengst zorgt voor een hogere aftrek op het provinciefonds. Een van de verdeelmaatstaven in het verdeelmodel van het provinciefonds is de opbrengst van de opcenten. Hoe hoger het bedrag per opcent hoe hoger de aftrek in het provinciefonds. In de decembercircular is dat structureel rechtgetrokken zodat hiermee de aftrek in het provinciefonds op het niveau van de opcenten komt waarvan we ultimo 2020 uitgingen;
- Op basis van de nieuwe raming van de Belastingdienst voor de opcenten (op basis van de gewichtsuitdraai per 01-01-2021) is een nieuwe berekening gemaakt van de aftrek hiervan op het provinciefonds. Met deze correctie op het provinciefonds loopt de aftrek in lijn met de hogere raming van de opcenten op motorrijtuigenbelasting (zie hieronder bij onderdeel C).

C. Opcenten motorrijtuigenbelasting

Het maximale opcenten tarief dat wij mogen heffen is per 1 januari 2021 verhoogd van 115,0 opcenten in 2020 naar 116,8 opcenten in 2021. Met het huidige niveau van de opcenten (67,9) komt de onbenutte belastingcapaciteit voor 2021 uit op € 162,1 miljoen.

Dit biedt een theoretische ruimte om de inkomsten van de provincie te verhogen en daarmee eventueel dreigende begrotingstekorten te dichten. Hiervan is op dit moment geen sprake. Bij de berekening van de opbrengst hebben wij het tarief van de opcenten ook in de komende jaren ongewijzigd gelaten op 67,9 opcenten. Het tarief in Noord-Holland blijft hiermee het laagste in Nederland. De opbrengst opcenten voor 2021 en volgende jaren ramen wij op € 225,1 miljoen gebaseerd op de theoretische belastingopbrengst, zoals wij die in januari 2021 van de belastingdienst hebben ontvangen.

Zoals uit de tabel hierboven blijkt gaat het om een stijging van € 7,04 miljoen ten opzichte van de Begroting 2021. Een deel hiervan (+/- € 4,5 miljoen) wordt verklaard door de fout van de Kamer van Koophandel bij het registreren van een nevenvestiging van een GWH (zie 2e bullet onder B hiervoor). De rest is het gevolg van autonome groei van het aantal voertuigen en mutaties in de verdeling daarvan over de gewichtsklassen.

D. Indexeringen: ophogen stelpost prijsstijgingen

Dit betreft een aantal correcties op de jaarschijven. Het gaat hierbij om een actualisatie van de stelpost prijsstijgingen. Voor de herberekening van deze stelpost zijn de volgende begrotingsposten meegenomen:

- de budgetten voor onderhoud aan infrastructuur (vanaf 2022);
- de capaciteitskosten;
- de budgetten voor de omgevingsdiensten;
- de budgetten voor OV-concessies;
- de budgetten voor fractievergoedingen.

Het gaat hierbij om de reguliere ophogingen van de hierboven genoemde onderwerpen.

E. Doorrekening vrijval kapitaallasten reserves

In de Eerste begrotingswijziging 2021 hebben uw Staten besloten om € 175 mln. vanuit de kapitaallasten reserves vrij te spelen ten behoeve van de in deze begrotingswijziging genoemde inhoudelijke ontwikkelingen. De vrijval vanuit de kapitaallasten reserves betekent dat de onderliggende investeringen niet langer vanuit deze reserves gedekt kunnen worden en dus ten laste zullen worden gebracht van de exploitatiebegroting. In deze kaderbrief is het meerjarig effect van deze vrijval op de begroting inzichtelijk gemaakt.

In de eerste begrotingswijziging 2021 is als prognose voor de gemiddelde druk op de exploitatie een bedrag van circa € 3,5 miljoen per jaar afgegeven. Dit bedrag varieert afhankelijk van de afschrijvingstermijnen van de onderliggende activa. Het precieze meerjarige effect van de vrijval van de € 175 miljoen uit de kapitaallasten reserves op het begrotingssaldo is inmiddels doorgerekend en in regel E van deze kaderbrief inzichtelijk gemaakt. De druk op de exploitatie is in de eerste jaren hoger dan de gemiddelde € 3,5 miljoen. en zal daarna afnemen tot minder dan de gemiddelde € 3,5 mln. Dit heeft een tweetal oorzaken:

Activa met een kortere afschrijvingsduur dan 50 jaar

Een deel van de activa waarvoor de dekking wijzigt van de reserves naar de exploitatie heeft een afschrijvingsduur van 15 jaar. Hierdoor nemen de afschrijvingslasten ten laste van de exploitatie de eerstvolgende 15 jaar toe met meer dan de gemiddelde € 3,5 miljoen en daarna met minder dan de gemiddelde € 3,5 miljoen.

Nog niet volledig afgeronde activa waarvan de dekking door dit besluit wijzigt

Niet alle activa waarvoor middelen in de kapitaallastenreserves zaten zijn voor 100% afgerond. Voor een aantal van de onderliggende projecten die nu gedekt worden vanuit de exploitatiebegroting is een deel van de middelen nog gereserveerd in de bestemmingsreserves voor infrastructuur. Het betreffen de reserves 'ontwikkelen provinciale infrastructuur' en 'investeringen kunstwerken'. Deze middelen zouden, in toekomstige jaren, wanneer de investeringen daadwerkelijk gerealiseerd zijn, ook overgeheveld worden naar de kapitaallastenreserves. De overheveling van de bestemmingsreserves naar de kapitaallasten reserves volgt namelijk de daadwerkelijk gerealiseerde uitgaven.

Nu deze projecten niet langer vanuit de reserves, maar vanuit de exploitatiebegroting gedekt worden hoort de reservering ook niet langer thuis in de bestemmingsreserves voor infrastructuur maar in de algemene reserve. In totaal gaat het om een bedrag van € 30 mln. dat in 2021 aanvullend vrijvalt vanuit de bestemmingsreserves en gestort zal worden in de algemene reserve. Dit zal worden verwerkt in de tweede begrotingswijziging 2021. Deze € 30 mln. zal nu verspreid over de afschrijvingsduur van de onderliggende activa als kapitaallast in de meerjarenraming opgenomen.

Via de bijstelling zoals weergegeven op regel E in deze kaderbrief wordt de begroting aangepast op de gewijzigde dekking van de kapitaallasten.

F. Areaaluitbreiding

De budgetten voor het onderhouden van het areaal worden opgehoogd voor areaaluitbreiding, conform de hiervoor opgestelde kaders. Met toename door aanpassingen van het areaal nemen de onderhoudslasten van de provincie toe. Deze areaaluitbreiding wordt ieder jaar in kaart gebracht. Ook de toekomstige verwachte uitbreidingen worden meegenomen. Indien er minder areaal bijkomt of de daadwerkelijk berekende toename van de lasten lager zijn dan voorheen meerjarig begroot, dan wordt het budget naar beneden bijgesteld. Het effect van het voorgaande is opgenomen op regel G van deze Kaderbrief.

G. Correctie areaal gebiedscontract NH-Zuid

Op basis van een uitgevoerde kwantitatieve nulmeting is vastgesteld dat de gebiedsaannemer meer areaal onderhoudt dan contractueel in 2018 is vastgelegd in het gebiedscontract. Rond 2018 waren in gebied 6 meerdere projecten in uitvoering. Dit heeft tot gevolg gehad dat de areaalgegevens niet geheel up-to-date waren met de nieuwste ontwikkelingen. Dit is toentertijd als een risico onderkend, maar hier is niet op voorhand financieel rekening mee gehouden. Nu is er met de kwantitatieve nulmeting vastgesteld dat het risico zich heeft voorgedaan en dat er een structurele verhoging van het exploitatiebudget noodzakelijk is. Wel is het zo dat met deze verhoging het totale exploitatiebudget nog steeds ligt onder het plafondbedrag dat was vastgesteld voor de aanbesteding van gebied 6. Het gaat hier om + € 0,5 miljoen per jaar voor 2022 en verder die in deze kaderbrief 2022 wordt verwerkt.

H. Voedselvisie

Vanuit het Coalitieakkoord is € 6,1 miljoen voor de voedselvisie beschikbaar gesteld. Daarvan was €1,6 miljoen voor 2020 in de begroting opgenomen en in de jaren 2021-2023 elk jaar € 1,5 miljoen.

Van de € 1,6 miljoen in 2020 is € 705.000 reeds uitgegeven aan de volgende activiteiten:

- GS besluit Voedsel Verbindt € 125.000;
- GS besluit Rif MBO € 300.000;
- Kwartiermakers fase voedselvisie en doorloop projecten motie Natuur inclusieve landbouw € 280.000.

Omdat niet de gehele € 1,6 mln. voor 2020 tot besteding is gekomen is bij de laatste begrotingswijziging 2020 de resterende €885.000 afgeraamd en ditzelfde bedrag wordt begroot in 2024 zodat het totale budget voor de voedselvisie over de jaren ongewijzigd blijft. Dit bedrag van €885.000 is opgenomen op regel H in de tabel.

I. Leges

De verwachte leges opbrengsten worden voor 2022 en 2023 naar beneden bijgesteld. Het grootste verschil zit bij de leges Wet Natuurbescherming (Wnb). Evenals in 2021 worden er naar verwachting ook in 2022 geen leges in rekening gebracht voor stikstof gerelateerde vergunningsaanvragen. We gingen eerder uit van een opbrengst van € 400.000 en die wordt bijgesteld naar € 190.000.

In december 2019 heeft Provinciale Staten besloten, dat de tarieven van de vergunningsaanvragen 100% kostendekkend moesten zijn en gefaseerd in 3 jaar dienden te worden verhoogd. In 2022 zijn het merendeel van de tarieven kostendekkend. De te realiseren opbrengsten voor 2022 en volgende jaren zijn gebaseerd op de kostendekkende tarieven (m.u.v. leges Wnb) en het te verwachte aantal vergunningsaanvragen dat in de komende jaren wordt ingediend. De mogelijke gevolgen voor de leges als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2022 inwerking treedt zijn hierin niet meegenomen

J. Versnellen project baggeren Amstel

Zoals is aangegeven in de Eerste Begrotingswijziging 2021 heeft het versnellen van het project 'K17-01- Baggeren Amstel' tot gevolg dat in de jaren 2022-2024 er in totaal bijna € 4 miljoen versneld wordt onttrokken uit deze reserve. Hiervoor moet een toekomstige storting in de reserve naar voren worden gehaald. Bij deze Kaderbrief 2022 worden deze financiële consequenties verwerkt. Over meerdere jaren gezien is deze verschuiving budgettair neutraal omdat de storting ook in 2026 met € 2 miljoen zal worden verlaagd.

K. Wijziging bestedingsritme iMPI

Met het vaststellen van het iMPI 2021-2028 (PS 16 november 2020) zijn de meest recente plannings van de investeringsprojecten vastgesteld. Daardoor ontstaat er vanaf 2025 onvoldoende budget in het kasritme van de geraamde kapitaallasten ten laste van de Stelpost PMI. Met dit voorstel wordt de ruimte in de Stelpost PMI vanaf 2022 naar achter in de tijd geschoven. Dit leidt ertoe dat tot 2028 er binnen de Stelpost PMI voldoende budget is om de huidige geraamde kapitaallasten te dekken. In meerjarig perspectief is deze verschuiving (2022-2028) budgetneutraal.

L. Stelpost Macro economische tegenvallers

De stelpost macro economische tegenvallers wordt in 2022 volledig (€ 8,4 mln), en in 2023 voor € 4 mln ingezet ter dekking van deze kaderbrief.

M. Overige technische bijstellingen

Onder overige technische bijstellingen zijn een aantal posten opgenomen die niet het gevolg zijn van wijzigingen in de uit te voeren activiteiten van de provincie of waarbij sprake is van reguliere jaarlijkse bijstellingen. Het gaat hierbij om eenmalige (administratieve) correcties in de administratie.

6.2 Beleidsvoorstellen kaderbrief 2022

Hieronder zal een onderbouwing gegeven worden van de geïnventariseerde voorstellen bij de kaderbrief 2022.

Regel	Financieel kader (x € 1 miljoen)	Progra mma	2022	2023	2024	2025
	Saldo meerjarenraming na technische bijstellingen		-7,82	-5,10	-12,27	-30,22
N.	Gemeenschappelijk landbouwbeleid		-	0,50	1,20	1,40
O.	Verkeersmanagement als een dienst		2,60	1,20	-0,52	-0,52
P.	MIT		1,92	4,92	4,92	4,92
Q.	Sponsoring Sail den Helder		0,30	0,08	-	-
R.	Wandelnetwerk Noord- Holland		0,65	0,25	-	-
S.	Circulaire economie		-	-	1,18	1,26
T.	Bezoekersmanagement recreatie en toerisme		0,25	0,25	0,25	0,25
U.	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) voor Noord-Holland		-	-	-	-
	Subtotaal beleidsvoorstellen		5,72	7,20	7,03	7,31
	Totaal begrotingssaldo na alle voorstellen		-2,10	2,10	-5,24	-22,90
V.	Kasschuif Algemene reserve (storting en onttrekking van resultaat)		2,10	-2,10		
	Totaal Begrotingssaldo Kaderbrief 2022		-	-	-5,24	-22,90

N. Gemeenschappelijk landbouwbeleid

Rijk en provincies voeren sinds het jaar 2000 gezamenlijk het programma uit voor de besteding van Europese landbouwfondsen die beschikbaar komen voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Tot en met 2022 worden de subsidies verstrekt onder de naam POP (Plattelandsontwikkelingsprogramma). In 2023 start het nieuwe programma 2023-2027 voor het GLB onder de naam: Nationaal Strategisch Plan GLB (NSP-GLB). De planning is dat dit programma eind 2021 gereedkomt voor indiening in Brussel. In 2022 maken Rijk, IPO en de Unie van Waterschappen afspraken over onder meer de verplichte cofinanciering en de uitvoeringskosten. Europa stelt namelijk als verplichting dat deze fondsen worden gefinancierd. Daarnaast zijn provincies ook verantwoordelijk voor de uitvoering en de kosten die daar (voor hun aandeel) aan verbonden zijn. Inhoudelijk ondersteunt het NSP-GLB de Europese doelen en provinciale belangen voor onder meer economie, kringlooplandbouw, water, biodiversiteit, klimaat en voedsel. Het NSP-GLB voorziet in mogelijkheden voor investeringen in onder meer natuurbeheer en ecoregelingen, modernisering, innovatie, kennis en samenwerking. De raming van de bijdrage voor de inhoudelijke doelen (exclusief het ANLb) is gebaseerd op de ervaringen 2000-2020 en de budgetten die de EC beschikbaar heeft gesteld voor het NSP-GLB. De provinciale cofinanciering voor ANLb loopt separaat van dit voorstel omdat het onderdeel is van het natuurakkoord.

De provinciale financiering voor Agrarische Natuurbeheer (ANLb) is ook onderdeel van het NSP-GLB maar is geen onderdeel van dit kaderbriefvoorstel. Wel is het zo dat de maatregelen en resultaten van dit voorstel op onderdelen onlosmakelijk verbonden zijn met de maatregelen en resultaten voor het ANLb, bijvoorbeeld via maatregelen voor de aanleg van landschapselementen, de vermindering van meststoffen of verbetering van de waterkwaliteit. ANLb onderdeel van het totale NSP-GLB 2023-2027.

O. Verkeersmanagement als een dienst

De provincie beschikt over één verkeersmanagementcentrale in Hoofddorp. Vanuit deze verkeersmanagementcentrale wordt het verkeersmanagement uitgevoerd om de beschikbare infrastructuur zo optimaal mogelijk te benutten.

De verkeersmanagementcentrale is echter aan het einde van zowel de economische als de technische levensduur. Voorzetten van het managen van het verkeer met een verkeersmanagementcentrale tegen het einde van de economische en technische levenscyclus brengt grote risico's op (verkeersonveilige) 'verkeersinfarcten' bij verstoringen en calamiteiten met zicht mee. Zelf realiseren van een nieuwe verkeersmanagementcentrale vraagt zeer forse investeringen, oplopend tot mogelijk 20 tot 25 miljoen euro. Dat zou tevens extra (beheer) personeel bij de provincie vragen, zowel tijdelijk voor het realiseren van een nieuwe centrale als structureel voor het beheer van de gerealiseerde eigen centrale. Ook voorzetting van het huidige verkeersmanagement zou vragen dat hogere kosten worden opgenomen in de structurele begroting van de provincie, doordat momenteel niet alle structurele kosten voor het huidige verkeersmanagement hierin zijn opgenomen. Om het verkeersmanagement voort te kunnen zetten zijn dus maatregelen nodig.

Wij stellen voor om voor het uitvoeren van verkeersmanagement over te gaan op een andere vorm dan de huidige, namelijk door niet meer zelf de uitvoering van verkeersmanagement te verzorgen met behulp van eigen 'spullen', maar dit af te nemen als een meerjarige (voor een periode van 10 jaar) dienst 'Verkeersmanagement as a Service' (VMaaS).

Met deze nieuwe vorm van verkeersmanagement kan de provincie meer prestatiegericht werken aan beleidsdoelen (prestatieafspraken, effectiviteit), gebruik maken van nieuwe (technologische) mogelijkheden, flexibel inspelen op nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen van beleidsdoelen.

Bovendien kan verkeersmanagement zo efficiënter worden uitgevoerd, waardoor kostenbesparingen kunnen worden behaald en kostenstijgingen kunnen worden voorkomen. Het overgaan naar de nieuwe vorm van verkeersmanagement vraagt dat na het doorlopen van het aanbestedingsproces de iDienst VMaaS gecontroleerd wordt 'ingefaseerd' bij de provincie. In deze periode van twee jaar toont de aanbieder van de iDienst aan dat de iDienst conform eisen functioneert en organiseert de provincie intern passende regievoering op de iDienst op basis van prestatieafspraken. Tijdens deze periode van twee jaar blijft het huidige verkeersmanagement door de provincie intact, om ook in deze periode betrouwbaar verkeersmanagement te garanderen. Na een geslaagde 'infasering' kan het huidige verkeersmanagement door de provincie zelf worden 'uitgefaseerd' en ontstaan de baten van de nieuwe vorm.

Voor de periode van twee jaar voor het 'infaseren' is een eenmalig overbruggingsbudget van € 5,2 miljoen nodig om de aanbieder van de iDienst VMaaS en de kosten van de iDienst, en daarnaast de implementatie-kosten te betalen, terwijl de kosten voor het huidige verkeersmanagement door de provincie doorlopen. De verwachte structurele kosten voor V-MaaS na deze transitiefase zijn lager dan de huidige kosten voor het verkeersmanagement vanuit de eigen centrale waardoor de benodigde investering zichzelf over de tijd dus terugverdient.

Door de kostenbesparing die wordt gerealiseerd met VMaaS, zijn er ondanks deze nog niet gedekte kosten (van de periode betreffende de aanvraag) geen aanvullende budgetverzoeken nodig voor verkeersmanagement, mits het afnemen van VMaaS snel kan worden gestart. De optie om de uitvoering van verkeersmanagement vanuit een eigen centrale voort te zetten zou een meer omvangrijke investering vragen in een nieuwe verkeersmanagementcentrale.

P. MIT

Sinds 2016 voert de provincie de MKB Innovatiestimulering Regio en Topsectorenregeling (MIT-regeling) uit. De MIT-regeling is een samenwerking tussen het ministerie van EZK en de provincies. De MIT-regeling wordt door alle twaalf provincies uitgevoerd. De MIT is een vroegefaseregeling en bestaat uit financiering voor haalbaarheidsprojecten en Research and Development- samenwerkingsprojecten. Vanaf 2019 hebben wij jaarlijks €3 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de MIT, wat wordt verdubbeld door het Rijk (ministerie van Economische Zaken en Klimaat, EZK). Hiervoor zijn tot en met 2022 middelen beschikbaar via de MKB-reserve.

De MIT-regeling ondersteunt ondernemers met vroegefasefinanciering. Hiermee is dit ons enige instrument dat zich primair richt op allervroegstefase financiering voor Noord-Hollandse ondernemers. Hierdoor fungeert de MIT-regeling als belangrijke opstap voor de andere innovatie-instrumenten die gericht zijn op latere fases van innovatie, zoals het Innovatiefonds Noord-Holland en het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland. Sinds 2019 heeft de provincie circa 250 ondernemers ondersteund met hulp van de MIT-regeling om te kunnen doorstromen naar de andere financieringsinstrumenten.

In 2021 verandert het landelijk beleidskader voor de MIT van het topsectorenbeleid naar het Missiegedreven Innovatiebeleid. Het missiegedreven innovatiebeleid sluit nauwer aan op de ambities van de provincie, omdat hierin de grote maatschappelijke opgaven op het gebied van onder meer landbouw, water en voedsel en energie en klimaat centraal staan. Als gevolg van de overgang naar het missiegedreven innovatiebeleid van het Rijk is het ook niet meer mogelijk om de MIT-regeling voor een beperkt aantal topsectoren open te stellen, zoals dit de afgelopen jaren in Noord-Holland is gebeurd. Daarom gaat de provincie vanaf 2021 de MIT volledig openstellen voor alle topsectoren. De volledige openstelling betekent een verwachte verdubbeling van het aantal aanvragen (van 200 naar 400 binnenkomende aanvragen). Om deze stijging op te vangen verhoogt EZK in 2021 haar bijdrage aan de provincie van €3.000.000 naar € 4.462.500. Evenals bij de eerdere bijdrage van € 3.000.000 vraagt EZK de provincie om de aanvullende bijdrage te

matchen vanaf 2022. Dit betekent dat de provincie haar bijdrage vanaf 2022 moet verhogen tot € 4.462.500.

Q. Sponsoring Sail den Helder

De provincie heeft goede ervaringen met sponsoring van grootschalige evenementen als SAIL Amsterdam en Sail Den Helder. Beide evenementen vinden eens per 5 jaar plaats en werden al vaker door de provincie gesponsord. In 2023 zal een nieuwe editie van Sail Den Helder plaatsvinden, waarvoor een aanvraag voor sponsoring van dat evenement in combinatie met PreSail Texel voor een bedrag van € 300.000 is ingediend. Dit is vergelijkbaar met het bedrag dat wij in 2017 hebben betaald. Voor de communicatie en het organiseren van activiteiten rond het evenement door de provincie is in 2023 nog een bedrag van € 75.000 nodig.

Omdat zulke grote evenementen niet jaarlijks plaatsvinden en de hoogte van de sponsorbijdrage de mogelijkheden binnen de reguliere sponsorbegroting overschrijdt, wordt net als in het verleden de sponsorbijdrage voor Sail Den Helder apart opgenomen in de begroting. In het jaar voorafgaand aan het evenement heeft Sail Den Helder 2023 al veel voorbereidingskosten en start de communicatie rondom het evenement al op, vandaar dat wij al in 2022 een sponsorovereenkomst willen afsluiten.

R. Wandelnetwerk Noord-Holland

Om te verkennen of het mogelijk is om binnen een redelijke termijn een gebiedsdekkend wandelnetwerk te realiseren is er in 2016 een quick scan uitgevoerd. Uit de quick scan kwam naar voren dat er bij gemeenten en recreatieschappen wensen lagen van ongeveer 2.000 kilometers uitbreiding van het wandelnetwerk Noord-Holland. In de afgelopen jaren zijn subsidieaanvragen beschikt en/of gerealiseerd voor wandelnetwerk in West-Friesland, Amstelland en Zuid-Kennemerland en uitbreidingen rondom Amsterdam, Wieringermeer en Zaanse Schans. De realisatie van het wandelnetwerk Noord-Holland is hiermee in de afgelopen periode voor een belangrijk deel gerealiseerd (66 %) en veel ontbrekende delen zijn al in voorbereiding of in uitvoering. Hiermee zijn de toegekende budgetten uitgeput.

Texel is nog niet opgenomen in het wandelnetwerk Noord-Holland. Hiermee hebben we gewacht totdat in het overig deel van Noord-Holland ervaring is opgedaan met een dekkend wandelnetwerk. Texel hoort bij de provincie Noord-Holland en is daarmee een belangrijk onderdeel voor het wandelnetwerk Noord-Holland. Het streven is dat wandelaars in heel Noord-Holland gebruik kunnen maken van één routestructuur. Dit vergroot voor hen de duidelijkheid. Omdat in de rest van Noord-Holland het wandelnetwerk Noord-Holland inmiddels is gerealiseerd en/of in aanleg is, is de inzet voor de komende periode vooral gericht op deelname van Texel aan het netwerk. Recreatie Noord-Holland NV (RNH) zet zich hier al voor in middels overleggen en afstemming met de relevante partijen op Texel. Daarnaast is bekend dat er in verschillende regio's nog diverse wensen zijn voor aanvullingen en verdichtingen in het netwerk die nog niet (volledig) vervuld zijn en die in 2021 en de jaren erna gerealiseerd zouden kunnen worden. Deze aanvullingen en verdichtingen zorgen ervoor dat nog meer mensen gebruik kunnen maken van het routenetwerk en zorgen voor een nog betere spreiding van wandelaars.

S. Circulaire economie

De Actieagenda Circulaire Economie heeft een looptijd van 2021 tot en met 2025. Voor de jaren 2021 tot en met 2023 is een bedrag van € 2,78 miljoen beschikbaar voor de uitvoering van de acties en ondersteunende instrumenten uit de Actieagenda. Voor de uitvoering in de jaren 2024

en 2025 is nog geen financiële dekking behalve een bijdrage van € 75.000 uit de middelen van de Voedselvisie.

Voor de resterende jaren 2024 en 2025 wordt in totaal € 2.435.000 gevraagd. Hiermee kunnen de acties uit de Actieagenda die bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie tot en met 2025 worden gecontinueerd. De acties worden zo nodig aangescherpt op basis van de ervaringen tot en met 2023. Deze ervaringen worden beoordeeld in een tussentijdse beleidsevaluatie in 2023 zoals aangekondigd in de Actieagenda. Met de uitvoering van de Actieagenda wordt gewerkt aan de ambitie dat Noord-Holland in 2050 100 % circulair is. Het realiseren van deze ambitie levert een bijdrage aan het behalen van de klimaatdoelen.

T. Bezoekersmanagement recreatie en toerisme

De afgelopen jaren is er veel aandacht geweest voor de toenemende druk van het (inkomend) toerisme en wordt hier actief op ingezet. Er is echter gebleken dat er ook sprake is van een sterk groeiende recreatiedruk in Noord-Holland. Dit wordt veroorzaakt door de toenemende groei van het aantal inwoners, met name in de MRA. Maar ook het coronavirus heeft ervoor gezorgd dat de recreatiebehoefte dicht bij huis het afgelopen jaar explosief is gegroeid. Zo ontvangt het Nationaal Park Zuid-Kennemerland jaarlijks ruim 3 miljoen bezoekers en is dit aantal in 2020 zelfs gegroeid naar 4 miljoen. De huidige recreatie- en natuurgebieden hebben geen oneindige capaciteit om de groeiende behoefte op te vangen en ook de draagkracht van de natuur laat niet in alle gebieden intensieve recreatie toe. Door de recreatiedruk staan de natuurwaarden en ecologie van onze recreatie- en natuurgebieden onder druk, maar ook de leefbaarheid van regio's, de aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat en de economische waarde van recreatie en toerisme voor Noord-Holland.

De toenemende recreatiedruk vraagt om bovenregionale regie: het actief en gericht toepassen van bestemmingsmanagement. Er worden al kwantitatieve onderzoeken uitgevoerd naar de omvang van de sector en naar de opgaven. Ook onze partners voeren op deelgebieden onderzoeken uit naar bezoekersaantallen en in sommige gevallen zelfs al naar draagkracht. Echter, een uniforme methode ontbreekt, terwijl het juist belangrijk is om alle natuur- en recreatiegebieden op dezelfde wijze te kunnen beoordelen. Daarnaast is er onvoldoende inzicht in bezoekersmotieven en bezoekersstromen binnen Noord-Holland om recreanten te kunnen spreiden over de gebieden. Deze opgave valt niet op te lossen op het niveau van een individueel Recreatieschap en het betreft niet alleen recreatiegebieden maar ook onze natuurgebieden. Er is behoefte aan een provinciebreed onderzoek naar bezoekersmotieven en -stromen voor recreatie- en natuurgebieden, vertaald naar een overkoepelende strategie om gericht invulling en sturing te geven aan de benodigde spreiding van de recreatiedruk. Op basis van deze strategie zetten we in op betere verbindingen tussen recreatiegebieden, het creëren van aantrekkelijke startpunten, bezoekersinformatie over en tussen de gebieden, nieuwe verdienmodellen en investeren in goede (drukte)monitoring. Het beheer en de inrichting van de gebieden valt binnen de afspraken met de Recreatieschappen.

Gezien de aanhoudende impact van corona is de verwachting dat ook dit jaar nog veel van de vrijetijd dicht bij huis wordt besteed. Voor 2021 kunnen voorbereidende kosten voor onderzoek en strategie voor het bovenstaande nog worden gedekt binnen bestaande budgetten. Om vervolgens verder invulling te kunnen geven aan de spreidingsstrategie zijn de benodigde inzet en middelen geraamd op € 250.000 per jaar (extra uitvoeringsbudget per jaar voor 4 jaar ten opzichte van het huidige budget). Momenteel is er geen uitvoeringsbudget voor Recreatiebeleid. De huidige middelen die beschikbaar zijn voor Recreatiebeleid zijn gelabeld voor onze deelname aan de Recreatieschappen/Recreatie Noord-Holland en voor beheer en onderhoud van onze recreatieve wandel- en fietspaden.

U. Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) voor Noord-Holland

De provincie heeft het voornemen om samen met Noord-Hollandse gemeenten en het ministerie van EZK op korte termijn een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) op te richten. Met deze ROM willen overheden werken aan de transitieopgaven in de economie en een duurzaam herstel uit de coronacrisis bevorderen. GS hebben op 30 maart de uitgangspunten van het ontwerp van de ROM vastgesteld en leggen Provinciale Staten in de vergadering van 28 juni 2021 het besluit tot oprichting voor. De intentie hierbij is om een provinciale deelname in de ROM aan te gaan van € 40 miljoen.

Voor deze kapitaalstorting in de ROM is geen separate dekking in de exploitatie nodig. Wel zijn er gevolgen voor het weerstandsvermogen, omdat de investeringen van de ROM risicodragend zijn. Zoals vermeld in de passage over de algemene reserve in hoofdstuk 4 'begrotingsbeleid' van deze kaderbrief stellen wij voor om €2 miljoen vanuit de reserve Cofinanciering Europese projecten aan de algemene reserve toe te voegen ter mitigatie van dit risico.

De exploitatiekosten van de ROM – circa € 2,8 miljoen per jaar – worden betaald uit het budget van het Platform Economie van de MRA (de provincie draagt jaarlijks bij aan dat budget), bijdragen van de gemeenten in Noord-Holland Noord en een jaarlijkse bijdrage van het ministerie van EZK. De bijdrage van de provincie aan de exploitatie maakt onderdeel uit van de vaste bijdrage aan de MRA. Hiervoor zijn dus geen additionele middelen nodig. Wel is er sprake van incidentele aanloopkosten in 2021 en 2022. Deze kunnen binnen de begroting worden gedekt vanuit de Reserve MKB.

V. Kasschuif van de algemene reserve

Het positieve begrotingssaldo dat resteert in 2022 zetten we in voor het tekort in 2023. De zogenoemde kasschuif via de algemene reserve houdt in dat de € 2,1 miljoen uit het begrotingssaldo in 2022 wordt toegevoegd aan de algemene reserve om vervolgens in 2023 weer onttrokken te worden ter dekking van het resterende tekort in 2023. Deze bedragen zijn opgenomen op regel V.

7. Tweede begrotingswijziging 2021

Zoals in hoofdstuk zes is aangegeven is onderscheid gemaakt tussen de meerjarenraming (2022 tot en met 2025) en voorstellen voor het lopend jaar. In dit hoofdstuk worden de mutaties voor het lopend jaar 2021 vermeld. De toelichtingen van de mutaties zijn verwerkt in hoofdstuk zes.

7.1 Voorstellen tweede begrotingswijziging 2021

Regel	Financieel kader (x € 1 miljoen)	Programma	2021
A.	Vigerende meerjarenraming begroting 2021 (na wijzigingen op primitieve begroting)		-2,97
B.	Provinciefonds		6,41
C.	Opcenten motorrijtuigenbelasting		-7,04
D.	Indexering		-0,34
E.	Doorrekening vrijval kapitaallasten reserves		0,49
F.	Areaal uitbreiding		-0,49
G.	Correctie areaal gebiedscontract NH-Zuid		1,50
H.	Leges		0,45
I.	Overige technische bijstellingen		0,01
<i>Saldo na technische bijstellingen</i>			-1,98
O.	Verkeersmanagement als een dienst		1,40
<i>Subtotaal voorstellen</i>			1,40
Eindsaldo tweede begrotingswijziging 2021			-0,58

A. Vigerende meerjarenraming 2021

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2022 en verder onder regel A.

B. Provinciefonds

De raming van het provinciefonds wordt in 2021 bijgesteld op basis van de volgende documenten en gebeurtenissen:

- Het structureel verwerken van de mutaties uit de decembercirculaire 2020 van het provinciefonds. Dit betreft voornamelijk het verwerken van een administratieve fout die de Kamer van Koophandel heeft gemaakt bij de registratie van een nevenvestiging van een grootwagenvarkhouder (GWH). Deze GWH is abusievelijk in oktober 2019 administratief verplaatst van de provincie Noord-Holland naar de provincie Gelderland. Dit is in 2020 rechtgetrokken en zijn ongeveer 30.000 voertuigen weer ingeschreven in Noord-Holland. Dit zorgt voor extra inkomsten opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Deze hogere opbrengst zorgt voor een hogere aftrek op het provinciefonds. Een van de verdeelmaatstaven in het verdeelmodel van het provinciefonds is de opbrengst van de opcenten. Hoe hoger het bedrag per opcent hoe hoger de aftrek in het provinciefonds. In

de decembercirculaire is dat structureel rechtgetrokken zodat hiermee de aftrek in het provinciefonds op het niveau van de opcenten komt waarvan we ultimo 2020 uitgingen;

- Op basis van de nieuwe raming van de Belastingdienst voor de opcenten (op basis van de gewichtsuitdraai per 01-01-2021) is een nieuwe berekening gemaakt van de aftrek hiervan op het provinciefonds. Met deze correctie op het provinciefonds loopt de aftrek in lijn met de hogere raming van de opcenten op motorrijtuigenbelasting (zie hieronder bij onderdeel C);
- In de decembercirculaire is – als aftrek op het provinciefonds- gerekend met een bedrag per opcent van €3.288.492. In werkelijkheid is dat €3.293.797 geworden. Deze hogere opbrengst aan opcenten zorgt voor een negatieve eindafrekening over 2020 in het provinciefonds van €350.000 in 2021.

C. Opcenten motorrijtuigenbelasting

De opbrengst opcenten voor 2021 en volgende jaren ramen wij op € 225,1 miljoen gebaseerd op de theoretische belastingopbrengst, zoals wij die in januari 2021 van de belastingdienst hebben ontvangen.

Zoals uit de tabel hierboven blijkt gaat het om een stijging van € 7,0 miljoen ten opzichte van de Begroting 2021. Een deel hiervan (+/- € 4,5 miljoen) wordt verklaard door de fout van de Kamer van Koophandel bij het registreren van een nevenvestiging van een GWH (zie 2e bullet onder B hiervoor). De rest is het gevolg van autonome groei van het aantal voertuigen en mutaties in de verdeling daarvan over de gewichtsklassen.

D. Indexeringen: ophogen stelpost prijsstijgingen

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2022 en verder onder regel D. Omdat we de budgetten voor het onderhoud aan infrastructuur in 2021 niet hebben opgehoogd kan een deel van de stelpost vrijvallen in 2021.

E. Doorrekening vrijval kapitaallasten reserves

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2021 en verder onder regel E.

Daarnaast zijn bij de Eerste begrotingswijziging 2021 de onttrekkingen aan de verschillende reserves kapitaallasten al op 0 gezet. De afboeking van de daarbij behorende kapitaallasten is toen nog niet gebeurd. Dat gebeurt bij deze Kaderbrief en zit in het saldo zoals dat is opgenomen op regel E.

F. Areaaluitbreiding

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2022 en verder onder regel F.

G. Correctie areaal gebiedscontract NH-Zuid

In 2021 wordt éénmalige budget aangevraagd voor een achterstallige betaling voor de jaren 2019 en 2020 en het lopende jaar 2021. Het gaat hierbij om een bedrag van € 1,5 miljoen.

H. Leges

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2022 en verder onder regel I.

I. Overige technische bijstellingen

Onder overige technische bijstellingen zijn een aantal posten opgenomen die niet het gevolg zijn van wijzigingen in de uit te voeren activiteiten van de provincie of waarbij sprake is van reguliere jaarlijkse bijstellingen. Het gaat hierbij om eenmalige (administratieve) correcties in de administratie.

O. Verkeersmanagement als een dienst

Zie hiervoor de toelichting die is opgenomen in hoofdstuk 6 van deze Kaderbrief.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 18 mei 2021

Onderwerp: Kaderbrief 2022

Kenmerk: 1570943/1627837

Bijlagen:

- Kaderbrief 2022

1. Inleiding

In de Financiële verordening is opgenomen dat het college van Gedeputeerde Staten voor het zomerreces aan Provinciale Staten de kaderbrief ter vaststelling toezendt. Deze kaderbrief vormt de start van de begrotingscyclus 2022 en bevat de kaders voor de begroting 2022 en de meerjarenraming.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

In de kaderbrief 2022 – 2025 wordt een beeld geschetst van het meerjarig financieel beeld van de provincie Noord-Holland. Daarbij betrekken wij zowel de beleidsmatige trends in Nederland en Noord-Holland als macro-economische ontwikkelingen. Wij beoordelen welke gevolgen deze mogelijk hebben voor de provinciale financiën.

Daarnaast stellen wij in het hoofdstuk “Begrotingsbeleid” een aantal kaders voor dat wij zullen hanteren voor het opstellen van de begroting 2022 en de meerjarenraming. Daarmee beogen wij de voorwaarden te scheppen voor een robuust begrotingsbeleid, dat voldoet aan de externe eisen van onze toezichthouder BZK en aan onze eigen wens voor een duurzaam sluitende begroting.

Tijdens de behandeling van de begroting 2021 hebben uw Staten de wens uitgesproken om de indeling van de beleids- en operationele doelen in de doelenboom van de begroting beter te laten aansluiten op de ambities en accenten in het coalitieakkoord ‘Duurzaam doorpakken’. Wij hebben aan deze wens gehoor gegeven door de doelen in de begroting te actualiseren en waar nodig te herschikken. U vindt ons voorstel voor de vernieuwde doelenboom, die meer recht doet aan de prioriteiten van dit college, in hoofdstuk 5 van de voorliggende kaderbrief.

In hoofdstuk zes worden de ontwikkelingen geconcretiseerd tot het meerjarig financieel beeld 2022 – 2025. Startend met de vigerende meerjarenraming worden alle ontwikkelingen benoemd en toegelicht waarvan wij voorstellen deze in het begrotingskader op te nemen. Bij elkaar leiden deze voorstellen tot een meerjarig sluitend begrotingsbeeld.

In hoofdstuk zeven zijn de beleidsvoorstellen die (mede) betrekking hebben op het lopende jaar 2021 apart opgenomen. Na vaststelling van deze kaderbrief zullen de voorstellen in de tweede begrotingswijziging worden verwerkt.

3. Proces en procedure

Op 28 juni 2021 vindt in Provinciale Staten het debat over de kaderbrief plaats. Daarna zal de kaderbrief dienen als basis voor de op te stellen concept begroting en meerjarenraming 2022 - 2025, waarover volgens de planning van PS op 8 november de algemene beschouwingen zullen plaatsvinden.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 23-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 mei 2021;

gelet op de financiële verordening provincie Noord-Holland 2019,

besluiten:

1. In te stemmen met de financiële uitgangspunten in de kaderbrief 2022
2. In te stemmen met het geactualiseerd financieel kader voor de meerjarenraming 2022-2025
3. In te stemmen met het begrotingsbeleid op basis van het criterium duurzaam structureel en reëel evenwicht
4. In te stemmen met de voorgestelde beleidsontwikkelingen die in deze kaderbrief zijn opgenomen.
5. De kaderbrief 2022 vast te stellen.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Kaderbrief 2022 uittreksel uit conceptverslag EFB 14 juni 2021 tbv PS 28 juni 2021

4.b. Voordracht Kaderbrief 2022

Mw. **Kapitein** (D66) constateert weer een stap vooruit voor een beter inzicht in de uitgaven in de programma's. Hopelijk leiden de extra gelden van het Rijk voor de jeugdzorg tot enige verlichting van de druk op de financiën bij gemeenten. De lasten infrastructuur zullen de komende jaren fors stijgen. Er worden besluiten genomen voor een langere periode dan 4 jaar, maar de horizon in de P&C-cyclus gaat niet verder dan 4 jaar, terwijl het grootste risico bij infrastructuur pas na 4 tot 8 jaar ontstaat. Dit zal een belangrijk onderwerp voor de komende collegeperioden worden en gelukkig werken GS al aan toekomstbestendigheid, ook al gaat de kaderbrief daar niet over. Er wordt door GS en de organisatie hard gewerkt aan het nog relevanter maken van beleidsdoelstellingen en – indicatoren en dat wordt op prijs gesteld. Er zal een praktische suggestie gedaan worden voor versnelling en verbetering van de datastrategie.

Dhr. **Carton** (PvdA) gaat akkoord met de kaderbrief, maar de financiële langetermijnontwikkeling van de provincie leidt tot zorgen en daarover wil men in gesprek. Graag een toelichting op de uitwerking van de scenario's en bespreking met PS.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) sluit zich aan bij deze vraag. Wat zullen de gevolgen zijn voor de cijfers van de coronacrisis en het herstel in relatie tot de begroting 2022? Brexit Adjustment Reserve: volgens GS is de invloed van de provincie op de verdeling en besteding van deze gelden klein, maar hoe komt dit geld dan ten goede aan de provincie?

Ines **Kostiç** (PvdD) wil een punt benadrukken, namelijk de noodzaak om breder te reflecteren dan enkel op economische en financiële ontwikkelingen onder ander met behulp van het brede welvaartsbegrip, Earth Overshoot Day en het ecologische tekort. Goed dat GS hiermee aan de slag zijn gegaan want tot en met deze kaderbrief is er over de afgelopen 4 jaren helaas weinig positieve verandering te zien.

Dhr. **Heijnen** (CDA) vindt het qua beleid een magere kaderbrief en als wel sprake is van beleid, dan ziet dat met name op de financiering van de ROM en het aanjagen van de economie. Die acties worden ondersteund. Er zijn zorgen over verschuiving van gelden uit de mobiliteitsportefeuille naar andere doeleinden, mede vanwege ontoereikende financiële ruimte om infrastructurele projecten uit te voeren en doordat de kosten van deze projecten door de complexiteit toenemen. Ook ontbreekt aandacht voor cultuur, maar nog steeds staan instellingen op het randje van de afgrond. Wat is de stand van zaken van de restgelden Motie 41 voor € 10 miljoen? Waar kunnen aanvullende financiële of andere middelen van de provincie helpen? Wat zijn voor de provincie de gevolgen op lange termijn van de eindigheid van het eigen vermogen? Er lijkt geen aandacht te zijn voor doelmatigheid, efficiency en lagere kosten en lasten ondanks de verslechtering van het saldo van de meerjarenraming van min € 8 miljoen in 2020 naar min € 30 miljoen in 2025. Waarom is er in de kaderbrief geen aandacht voor het slimmer en doelmatiger inzetten van belastinggeld? Kunnen GS in de begroting het financiële beeld over een termijn van 10 tot 15 jaar schetsen?

Dhr. **Klein** (CU) vindt de verhoging van het budget voor de MIT-subsidie prima, maar deze wordt opengesteld voor alle topsectoren. Hoe kan dan nog gestuurd worden op specifieke doelen die

belangrijk en relevant zijn voor de provincie of wordt men straks gedwongen tot cofinanciering van allerlei projecten die buiten de eigen beleidsterreinen vallen? Er wordt nu om een verhoging van € 4,56 miljoen per jaar gevraagd terwijl er al € 3 miljoen cofinanciering wordt aangeboden. Men kan zich vinden in de extra gelden voor de uitvoering Actieagenda Circulaire Economie, ook al gaat deze over de collegeperiode heen. Vanwege de extra risico's ROM wordt er geld gestort in de algemene reserve. Wat is het effect op de reserve cofinanciering voor deze projecten?

Dhr. **Koyuncu** (DENK) vindt de slechte financiële situatie bij gemeenten heel ernstig en die situatie erkennen GS ook. GS geven aan dat bepaalde ambities bijgesteld zijn of moeten worden maar er is helaas geen voornemen om hier onderzoek naar te doen, omdat desgevraagd volgens gedeputeerde Loggen gemeenten verantwoordelijk zijn voor hun financiën. Kunnen GS uitleggen waarom zij het verantwoord vinden om geen onderzoek te doen, terwijl een negatieve trend zichtbaar is en steeds meer gemeenten in problemen komen met alle gevolgen van dien voor samenwerkingsprojecten?

Dhr. **Dulfer** (GL) constateert dat er de komende jaren veel onzekerheid bestaat over de eigen inkomsten omdat het nieuwe kabinet nog geen besluit heeft genomen over de provinciale financiën. Daarom is het goed te lezen dat het herstelplan voor de algemene reserves is voltooid en deze zijn weer helemaal op orde, want dat geeft wel zekerheid. De kosten mobiliteit zullen gaan stijgen en dat is altijd zo omdat het complexer wordt en de exploitatiekosten stijgen. De afgelopen jaren zijn veel van de vaste lasten uit incidentele reserves betaald maar lasten horen thuis in de exploitatie, dat leidt tot een duurzame en sluitende begroting voor de komende jaren, maar heeft wel consequenties. Hoe gaan GS dit aanpakken? Dank voor de betere structuur van de doelen, meer in lijn met het coalitieakkoord, maar klopt het dat als PS hiermee akkoord gaan, het op deze manier in de begroting wordt verwerkt? Het gaat niet alleen om de doelen maar ook om de bijbehorende indicatoren, hoe gaan GS met deze indicatoren om, worden PS hierbij betrokken, komen die er in de komende begroting al bij? Bij punt 5 van de doelenboom, het Waddengebied, staat vermeld dat gestreefd wordt naar een balans tussen ecologie en economie, terwijl door het Waddenfonds wordt gesproken over het versterken van ecologie en duurzame economische ontwikkelingen in het Waddengebied, dit is een betere definitie. Waarom is voor verschillende definities gekozen?

Dhr. **Hartog** (VVD) is blij met de kaderbrief, het positieve meerjarenperspectief en de kengetallen over de solide financiën. De algemene reserve is op het gewenste niveau, de weerstandscapaciteit is verbeterd en er zijn voldoende middelen om de investeringen te betalen zonder leningen aan te hoeven gaan. De opmerkingen over de slechte financiële positie van gemeenten, onderbesteding, infrastructuur en het belastinggebied worden gedeeld. Graag worden PS geïnformeerd over concrete ontwikkelingen op het belastinggebied, over de onderbesteding en over de trend bij de financiën van gemeenten. Hoe moet de onderbesteding worden gezien met het oog op inflatie? Er is bij de prognoses rekening gehouden met een lichte inflatie, maar zal dit voldoende zijn? Het Rijk geeft extra gelden aan gemeenten voor de jeugdzorg, maar een aantal gemeenten heeft aangegeven geen acties of pijnlijke ingrepen te ondernemen om een sluitende meerjarenbegroting te realiseren. Wat gaat de provincie doen om deze gemeenten te faciliteren? Kunnen GS de toekomstige infrastructurele ontwikkelingen toelichten vooral met het oog op het knelpunt dat nu is voorzien voor 2028 dat vervangingsinvesteringen en onderhoud nieuwe investeringen in de weg gaan zitten? GS moeten de tussenliggende tijd goed benutten om te onderzoeken aan welke knoppen gedraaid kan worden.

Gedeputeerde **Pels** reageert als volgt. De huidige onzekerheden kunnen moeilijk ingeschat worden, dat geldt ook voor de effecten van de coronacrisis. Wel wordt goed gemonitord wat er bij het Rijk en

gemeenten gebeurt en als het nodig is, worden de begroting en bestedingen aangepast. Een nieuw regeerakkoord kan weer effect hebben op de begroting door het wel of niet ter beschikking stellen van middelen. Een ander effect hebben de investeringen in klimaat deze maand. Er is veel in beweging – wellicht wordt dit wel het nieuwe normaal door alle grote opgaven die er zijn – en daarom is goede monitoring gedurende het jaar van groot belang om hierop flexibel in te kunnen spelen en goed naar de planning te kijken. **GS werken eraan om de kosten van de infrastructuur beter inzichtelijk te maken door middel van een financiële perspectiefnota, die overigens over meer onderwerpen gaat dan enkel mobiliteit – zoals klimaat en rekening rijden** – want de afspraken voor 4 jaar hebben effect op langere termijn en daarvoor is inzicht nodig. Het is niet nodig om met een dekkende begroting tot 2040 te komen, maar een toekomstbeeld van de langetermijneffecten van huidige en/of goedgekeurde (infrastructuur-)plannen en projecten met het oog op de onzekere inkomsten biedt zicht op de zekerheden en onzekerheden. **Die perspectiefnota zal met PS gedeeld worden.** Na het verwerken van de doelen komen de indicatoren in beeld zodat met data gestaafd kan worden wat de uitkomst is en welke effecten op termijn bereikt worden. **Het zal helaas niet lukken om PS al voor de zomer te informeren over de indicatoren, dat vindt na de zomer plaats gelijktijdig met de begroting 2022 met een eerste brief over de afwegingen van de indicatoren (gekoppeld aan de brede welvaart)** zodat de rekeningencommissie en deze commissie input kunnen geven. Pas bij de begroting 2023 wordt verwacht een finale versie met een volledige integratie van indicatoren voor te kunnen leggen. Er worden niet minder middelen aan mobiliteit uitgegeven door verschuiving van middelen voor het Nood- en Herstelfonds, maar wel is de reserve kapitaallasten ingezet. De kapitaallasten zijn geactiveerd op de begroting en die komen jaarlijks terug. Er is sprake van hernieuwde aandacht voor cultuur en met motie 41 en het noodfonds 2020 zijn vorig jaar 100 instellingen gesteund. Met gemeenten wordt gesproken over de inzet van de resterende middelen van het Noodfonds voor steun aan culturele instellingen ook in 2021, want de nood houdt nog steeds aan. Het is moeilijk te voorspellen of de nood ook in 2022 nog bestaat, dat is afhankelijk van de beschikbare Rijksmiddelen en het herstel van de sector. De organisatie werkt al zeer efficiënt (het aantal ambtenaren per inwoners is in vergelijking met Zuid-Holland heel laag) en zowel in de reserves als in de exploitatie is volgens het coalitieakkoord ingezet op bezuinigingen. Er is weinig ruimte meer om nog verder in te grijpen. **De vraag over het Waddenfonds zal afgestemd worden met gedeputeerde Loggen en voor de PS-vergadering van 28 juni worden beantwoord.** De situatie is nu financieel robuust en er is geen sprake van grote problemen, maar het is van belang om deze situatie goed inzichtelijk te maken. **Hopelijk wordt het beeld richting begroting steeds stabiel en ontstaat er meer inzicht in wat nodig is van het rekeningresultaat om de risico's in 2020/2021 af te dekken. Zodra de ruimte inzichtelijk is, besluiten PS over de bestemming van het rekeningresultaat.** Wellicht kunnen bij de kaderbrief ideeën en/of moties aan GS worden voorgesteld zodat bij de begroting gezamenlijk kan worden bepaald hoe het rekeningresultaat moet worden bestemd.

Ines **Kostiç** (PvdD) vraagt hoe de indicatoren kunnen worden afgestemd op de brede welvaart in plaats van enkel op de economische groei. Nemen GS het ecologische tekort en het monitoren van de effecten van de pandemie en de noodzakelijke maatregelen om vergelijkbare pandemieën te voorkomen, bij de kaderbrief mee?

Gedeputeerde **Pels** antwoordt dat ongeveer 30% van de indicatoren gekoppeld is aan de monitor Brede Welvaart inclusief de onderdelen ecologie en biodiversiteit, en in de begroting opgenomen want daarover zijn voldoende data beschikbaar. Het voorkomen van een pandemie is eerder een verantwoordelijkheid van de wereld en/of landen en minder van de provincie. Hiervoor wordt doorverwezen naar de inhoudelijke gedeputeerde.

Gedeputeerde **Zaal** stelt voor om hier op een ander moment over door te spreken, bijvoorbeeld bij de Voedselvisie. Met het oog op de gemeentelijke financiën wordt gemeld dat veel gemeenten weer voor een bezuinigingsronde staan en daar maken GS zich ook zorgen over, maar dat is een probleem van het Rijk, want de problemen bij gemeenten zitten vooral op het sociale domein vanwege onvoldoende gedecentraliseerde Rijksmiddelen. Het Rijk erkent dit probleem en stelt nu extra middelen beschikbaar. Het onderzoek bij gemeenten is ook aan het Rijk, want daar ligt de verantwoordelijkheid, mede omdat de problemen in het gehele land spelen en niet alleen in de provincie. Het kan zo zijn dat gemeenten moeten bezuinigen op gezamenlijke projecten met de provincie en dan zal over de gevolgen daarvan het gesprek worden aangegaan. Bij het Rijk wordt voortdurend aangedrongen op het structureel beschikbaar stellen van extra middelen. Het breed in kaart brengen van de problemen en de projecten die gevaar lopen, is een complex materie en daar is het nog te vroeg voor, aangezien nog niet zeker is hoeveel extra gelden het Rijk beschikbaar zal stellen. Bij het Rijk wordt doorlopend aangedrongen op het beschikbaar stellen van structurele middelen. Beoordeeld wordt wat de gevolgen zijn voor de provincie als toezichthouder en daarover is men in gesprek met IPO en BZK. Er is pas reden om gemeenten onder verscherpt toezicht te stellen wanneer een sluitende begroting 2022 ontbreekt, maar dat geldt niet voor het ontbreken van een meerjarig sluitende begroting. In dit geval zal wel het gesprek aangegaan worden. De MIT – een succesvolle regeling voor het mkb – is al twee jaar uitgeput en zelfs overvraagd. Er is al € 3 miljoen voor cofinanciering ingezet, daarbij komt het extra bedrag van € 4,56 miljoen voor cofinanciering. De sturing zit bij het Rijk maar eerder is al input gegeven bij het IPO. Het topsectorenbeleid sluit goed aan bij de ambities en topsectoren in de provincie, namelijk voedsel en water, gezondheid, energie en duurzaamheid. Voor nieuwe aanvragen gelden beperkte selectieprocedures, wie eerst komt, eerst maakt. Het Rijk verdeelt de Brexit-middelen en daar heeft de provincie beperkte invloed op. Wel is er in Brussel en bij het Rijk voor gelobbyd om de middelen zo snel mogelijk uit te keren want de mkb-bedrijven lijden nu schade en niet in de toekomst. Voor de Europese cofinanciering is € 2 miljoen uit de reserve Europese Cofinanciering overgeheveld naar de algemene middelen om meer zekerheid te krijgen voor het weerstandsvermogen dat gevraagd wordt voor de oprichting van de ROM, waarvan de doelstellingen gelijk zijn aan die van de Europese cofinanciering, namelijk mkb en duurzaamheidsprojecten. Bij de doorontwikkeling van de ROM wordt ingezet op het helpen van ondernemers om een betere ontsluiting te krijgen van Europese fondsen, zoals Efra en Kansen voor West.

Tweede termijn

Dhr. **Koyuncu** (DENK) vindt het antwoord van GS onbevredigend. Het is een raadsel waarom GS niet overgaan tot het doen van een onderzoek naar de financiële en bestuurlijke problemen bij gemeenten. GS worden nogmaals verzocht om PS te informeren over projecten en ambities die in gevaar komen door de slechte financiële situatie bij gemeenten. Indien nodig, zal een motie worden ingediend.

Dhr. **Hartog** (VVD) steunt het standpunt van GS. Waarom is voor DENK het antwoord van GS dat zij deze projecten nog niet kan benoemen, niet voldoende en wordt bedreigd met een motie?

Dhr. **Koyuncu** (DENK) is van mening dat het helemaal niet moeilijk is om de problemen in beeld te brengen, want het gaat om een serieus gevaar.

Gedeputeerde **Zaal** meldt dat er pas een risico ontstaat als er geen middelen van het Rijk komen maar het is inmiddels zeker dat deze er wel komen, namelijk € 1,3 miljard waardoor gemeenten weer lucht krijgen. Er bestaat dus op dit moment geen concreet risico voor de samenwerkingsverbanden, dus kunnen die risico's ook niet in kaart worden gebracht.

7.b. Voordracht Kaderbrief 2022 (A-agenda NLG en RWK 7 juni 2021 en EFB en M&B 14 juni 2021)

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw **De Groot** (SP) merkt op dat er nogal wat rapporten zijn verschenen en dat er enkele voornemens zijn om rechtszaken aan te spannen. Zo staat er bijvoorbeeld in het rapport van het Wereldnatuurfonds dat de stikstofuitstoot snel fors omlaag moet -- sneller dan waar de provincie thans op koerst -- en dat de gebiedsgerichte aanpak, zoals het plaggen, kappen of uitbaggeren, slechts zin heeft als de uitstoot van reactieve stikstofverbindingen is teruggebracht.

Greenpeace wil via de rechter een strenger stikstofbeleid afdwingen. Een uitspraak van de rechter moet Shell aanzetten tot veel minder CO₂-uitstoot. De provincie kan weliswaar zeggen: "*Daar hebben we niets mee te maken*", maar er zijn ook nog 1.000 mensen die een strafzaak gaan aanspannen vanwege Tata Steel. Waar om is er geen risicoparagraaf opgenomen ingeval zich dergelijke situaties voordoen? Mevrouw De Groot kan zich voorstellen dat niet alleen sprake is van een risico voor het Rijk maar ook voor de provincie, omdat er volgens haar veel meer geld uitgegeven moet worden.

De heer **Cardol** (GL) grijpt de Kadernota aan om een beknopt voorstel te pitchen dat geen geld kost, maar praktisch en symbolisch wel heel waardevol is. Hij wil namelijk voorstellen dat Noord-Holland zich aansluit bij Stichting Steenbreek. De heer Cardol geeft een korte toelichting. Een aantal jaren geleden constateerden enkele stadsecologen dat zowel in particuliere tuinen als in openbare ruimten de verstening oprukt ten koste van het groen, met meer wateroverlast, toename van hittestress en afname van biodiversiteit tot gevolg. Voor veel dieren in de stad, zoals egels, vogels en insecten, is het van grote invloed als groen wordt verdrongen door stenen en er steeds minder planten, struiken en bomen zijn. Stadsecologen richtten de Operatie Steenbreek op, vernoemd naar een klein plantje dat zich heel aardig tussen tegels kan handhaven. Het initiatief viel in vruchtbare aarde. Reeds honderd gemeenten sloten zich aan. Zeven provincies doen inmiddels mee en er zullen er meer volgen. Ook de waterschappen haken aan.

In Noord-Holland zijn reeds 21 gemeenten aangesloten en er lopen gesprekken met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK).

Steenbreek is inmiddels gefuseerd met Entente Florale. De stichting ondersteunt gemeenten en provincies met plannen om te vergroenen. Een mooi voorbeeld is een gezamenlijk project met Zuid-Holland over de vergroening van bedrijventerreinen. In Gelderland is Steenbreek betrokken bij de *Week van de Hitte*, en in Overijssel bij het programma *Natuur voor Elkaar*. Steenbreek adviseert ook bij bouwplannen en de inrichting van openbaar groen en denkt mee over groene subsidieregelingen. Er is thans een filmserie in de maak, "*12 x groener*", waarin aandacht wordt besteed aan icoonprojecten, zoals een ontmoetingstuin in Den Helder. Steenbreek sluit naadloos aan op Groen Kapitaal.

Stichting Steenbreek vraagt geen fee, maar verzoekt provincies om af en toe een

inspiratiebijeenkomst te faciliteren, gemeenten te ondersteunen bij deelname en om samen groene plannen te maken. Een bescheiden budget gekoppeld aan Groen Kapitaal lijkt dus al voldoende.

De heer Cardol hoopt op steun van collega's. Hij kan later een motie indienen, maar als betrokken gedeputeerde het idee om toe te treden tot Stichting Steenbreek ook omarmt en toezegt er werk van te zullen maken, dan vertrouwt hij erop dat er in overleg met de mensen van Groen Kapitaal iets moois uitgroeit. De heer Cardol verneemt graag een reactie van de collega's en gedeputeerde op zijn voorstel.

Tot slot merkt de heer Cardol op dat GroenLinks kan instemmen met de Kadernota.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) meent dat de Kaderbrief er technisch gezien goed uitziet en uit haar complimenten. Het CDA wil hier en daar wel een ander accent leggen en legt in deze bijdrage de focus op de dossiers van NLG. Heeft gedeputeerde Rommel ook een plan voor het beschikbaar stellen van budget voor de aanleg van landschapselementen? Wat is haar visie erop en komen hier concrete plannen voor?

Hoeveel prioriteit geven GS aan het wandelnetwerk en welke knelpunten moeten hierbij worden overwonnen? Lukt dat overal? Het CDA is voorstander van de uitbreiding van het wandelnetwerk, maar vraagt daarbij wel aandacht voor persoonlijke eigendommen. Kan gedeputeerde grondeigenaren die aarzelen om mee te werken, tegemoetkomen en faciliteren, zodat zij geen nadeel ondervinden van het wandelnetwerk op hun gronden? Is daar voldoende budget voor beschikbaar? En is hier voldoende medewerking voor?

Het idee van de Stichting Steenbreek, dat zojuist geopperd is door de heer Cardol, lijkt sympathiek. Het CDA zal daar verder naar kijken.

Voorts doet het CDA de navolgende twee voorstellen. Zou de provincie een groot deel van het jaarlijkse bedrag van €1,5 miljoen voor de Voedselvisie kunnen gebruiken voor het ontwikkelen van verdienmodellen voor voedseltelers? Dat lijkt het CDA het meest effectief, want daar zit een grote bottleneck.

De CDA-fractie herhaalt nogmaals dat zij van mening is dat de verhoging van het eigen risico als gevolg van ganzenschade naar 20% moet worden teruggedraaid. Het is niet acceptabel als het beheer van ganzen niet effectief kan worden ingezet.

Mevrouw **Kapitein** (D66) geeft aan dat D66 slechts een paar opmerkingen heeft naar aanleiding van de Kaderbrief. Allereerst komt zij op de Voedselvisie. De provincie heeft in 2020 nog niet alles wat begroot was kunnen uitgeven. D66 heeft daar begrip voor, gezien het feit dat de Voedselvisie pas eind 2020 gereed was. De partij begrijpt ook dat er voor de komende jaren is afgeraamd. Zij vindt het echter wel heel belangrijk dat dit bedrag voor 2024 weer ter beschikking wordt gesteld aan de Voedselvisie. De ambities zijn immers niet minder groot geworden.

D66 vindt eveneens dat er extra geld moet worden uitgetrokken voor (uitbreiding van) het Wandelnetwerk Noord-Holland. Het betreft laagdrempelige vorm van recreatie door de

gehele provincie en er is heel veel belangstelling voor. Relatief gezien kost het niet veel extra.

Wat de stikstof betreft is D66 het met de SP erover eens dat het laatste woord hierover nog niet gezegd is en dat er nog heel veel moet worden gedaan. Voorts vindt de fractie het voorstel van GroenLinks rondom de Stichting Steenbreek interessant. Ook D66 is voorstander van meer groen in stedelijke bebouwing.

De heer **Zoon** (PvdD) merkt op dat vrijwel alle grote problemen zijn terug te voeren op de aanleg van natuur en recreatie en de uitvoering van de Voedselvisie. Je zou het "*Boer & Natuur in Balans*" kunnen noemen.

Als de Partij voor de Dieren één ding moest noemen waar zij trots op is, dan is dat het platform Groen Kapitaal. Een team van ongeveer 2 fte werkt aan mooie thema's. Deze zijn ook zichtbaar in de provincie Noord-Holland, zoals de bomenaanpak, de aanleg van voedselbossen, de transitie van de landbouw. Ook Stichting Steenbreek lijkt een mooi initiatief. De Partij voor de Dieren vreest echter dat de provincie op dit vlak nog veel kansen laat liggen. Met iets meer tijd en aandacht is er veel meer mogelijk.

Bij regel S. staat dat er een bedrag van € 75.000 uit het budget Voedselvisie naar de actieagenda Circulaire economie gaat. Is dit inderdaad het geval? Het vullen van dat gat lijkt immers zinloos als er nu actie ondernomen moet worden in de transitie van de landbouw.

Tot slot komt de heer Cardol op de legeskosten stikstof. Hij meent dat een fout is gemaakt tijdens het vaststellen van de legesverordening. Als je een vergunning nodig hebt, betaal je daarvoor de kostprijs. Ondernemers krijgen in ruil daarvoor een vergunning. Vanuit het Rijk ontvangen zij een vergoeding ingeval zij een PAS-melding omzetten naar een vergunning. Het lijkt de heer Cardol dan ook niet meer dan logisch dat de provincie daar leges voor gaat rekenen.

De heer **De Wit** (VVD) merkt op dat de VVD blij is met het zichtbaar structureel evenwicht in de begroting voor de komende jaren. Hij laat het aan zijn collega's van de commissie EFB om het nog verder te belichten. Het is prettig dat een dergelijke Kaderbrief met elkaar besproken wordt. De VVD neemt wel kennis van de winstwaarschuwing op het gebied van infrastructuur. De heer De Wit laat deze vooral aan zijn collega's van de commissie Mobiliteit. De VVD hoopt echter dat de waarschuwing geen impact zal hebben op de ambities elders in de begroting voor de komende jaren.

De VVD ziet voor NLG weinig gewijzigde uitgangspunten ten opzichte van het huidige beleid. De heer De Wit wil twee punten uitlichten, die overigens ook in eerdere bijdragen van collega's zijn genoemd. Hij deelt de zorgen van diverse partijen dat stikstof een potentieel risico is, ook voor de plannen van de provincie. Er is sprake van "schuivende panelen" op landelijk niveau, zowel vanuit de werkgeverskant als vanuit natuurorganisaties. Ongetwijfeld zal het z'n beloop hebben, maar als er meer duidelijkheid over is, zou het goed zijn om de financiële stukken hierop aan te passen. De VVD volgt het in ieder geval met belangstelling.

In de bijdrage van de Partij voor de Dieren kwamen de leges al even ter sprake. De VVD is in het algemeen voor kostendekkende leges. Zij vindt het echter wel degelijk sympathiek dat, gegeven de urgentie en ook het diepgaande effect van de stikstofcrisis, ook in het kader van kosten voor bedrijven, hiervoor geen leges in rekening worden gebracht. In die zin steunt de VVD het voorgenomen beleid zoals opgenomen in de Kaderbrief.

Tot slot merkt de heer De Wit op dat zijn fractie sympathiek staat ten opzichte van het voorstel van de heer Cardol (GL) over de Stichting Steenbreek. De VVD hoopt van gedeputeerde te horen hoe de provincie daar eventueel een rol in kan spelen.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng en geeft het woord aan de gedeputeerden voor hun beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Rommel** (VVD):

Verschillende fracties hebben hun zorgen geuit over de stikstofplannen. Voor de uitvoering daarvan is de provincie mede afhankelijk van het Rijk en andere partijen. Het is niet alleen aan de provincie. Zij doet echter ontzettend haar best. Tijdens de collegetour zal dat ook duidelijk worden.

In de richting van mevrouw De Groot (SP) merkt gedeputeerde Rommel op dat de risicoparagraaf eigenlijk thuishoort in de commissie EFB. Een risico moet wel concreet zijn. Bij een rechtszaak is het nog niet gelijk concreet welk bedrag moet worden ingezet. Dat kun je derhalve niet in een risicoparagraaf opnemen.

De heer Cardol (GL) wees op een heel mooi initiatief van de Stichting Steenbreek. Groen Kapitaal voerde het ook al op die manier uit. GS zagen derhalve nog niet gelijk de meerwaarde omdat de Stichting Steenbreek voornamelijk gericht was op de gemeenten. Gedeputeerde is het thans echter met GroenLinks eens dat het een heel mooie manier kan zijn om ook biodiversiteit in de bebouwde omgeving te realiseren. Bovendien is het een goede manier om gemeenten te helpen en symbolisch hun beleid te ondersteunen, en om gemeenten die nog niet meedoen over de streep te halen. Gedeputeerde Rommel heeft begrepen dat er inderdaad een bescheiden budget mee gemoeid is. Zij staat er derhalve positief tegenover en zal Groen Kapitaal vragen om, naast hetgeen zij al doet, ook bij dit initiatief aan te haken.

Gedeputeerde vindt het fijn te vernemen dat de Partij voor de Dieren trots is op Groen Kapitaal, dat heel mooi werk verricht. Waaruit maakt de heer Zoon (PvdD) echter concreet op dat Groen Kapitaal kansen mist? Gedeputeerde ziet namelijk voornamelijk dat het project goed bezig is.

De heer **Zoon** (PvdD) merkt op dat het werd aangegeven in de presentatie van Groen Kapitaal tijdens de technische briefing van 19 april jl.

Gedeputeerde **Rommel** merkt op dat Groen Kapitaal haars inziens niet zozeer aangaf dat er kansen gemist worden. Zij kan zich wel de sheet herinneren waaruit duidelijk werd dat het aantal teamleden is afgenomen. Binnen de provincie wordt echter samengewerkt met mensen die niet zozeer gelinkt zijn aan Groen Kapitaal. Gedeputeerde zal het echter met

Groen Kapitaal bespreken. Mocht er aanleiding toe zijn, dan komt zij er bij de commissie op terug. Vooralsnog ziet gedeputeerde Rommel echter geen moeilijkheden en verricht Groen Kapitaal heel mooi werk. Zij roept de Statenleden ook gelijk op om Groen Kapitaal door hun volgers te laten volgen, opdat het initiatief steeds meer bekendheid krijgt.

Gedeputeerde Rommel vervolgt haar beantwoording. In antwoord op de vraag van mevrouw Koning-Hoeve (CDA) geeft gedeputeerde aan dat het budget voor de landschapselementen in het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid zit. Op 21 juni a.s. vindt er een BOT-overleg plaats over het investeringsbudget landschapsversterking, waarin ook geld voor de landschapselementen zit. Alsdan zou gedeputeerde het graag nader met de Statenleden bespreken. Ook de Westeinderscheg zal dan aan bod komen.

Beantwoording door gedeputeerde **Zaal** (D66):

Het wandelnetwerk is een ontzettend groot succes in Noord-Holland en was ook een enorme coronahit. Het aantal gebruikers is dit jaar verdubbeld. Richting mevrouw Koning-Hoeve (CDA) merkt gedeputeerde op dat het uitrollen van het wandelnetwerk op zich goed gaat. Er worden eigenlijk geen belemmeringen ervaren. Het grootste gedeelte van het wandelnetwerk gaat over openbaar terrein, dat eigendom van ofwel de overheid ofwel de TBO's is. Daarnaast zijn er de boerenlandpaden, die vaak in particulier eigendom zijn. De eigenaren ontvangen daarvoor een gebruikersvergoeding. Voorts sluit de provincie Noord-Holland, in tegenstelling tot de meeste andere provincies, schadeovereenkomsten met de eigenaren. Mochten de wandelaars schade toebrengen aan het particuliere eigendom, dan wordt die door de provincie vergoed. Dat trekt de particuliere eigenaren meestal wel over de streep. Kortom, de uitvoering en verdere ontwikkeling van het wandelnetwerk gaat ontzettend goed.

Voorts zijn er twee vragen gesteld over de Voedselvisie. Allereerst vroeg de Partij voor de Dieren hoe het staat met de uitvoering. GS zijn thans druk bezig met de Uitvoeringsagenda, die nog voor de zomer naar PS zal worden gestuurd. Hierin zal veel aandacht zijn voor de verdienmodellen. In de richting van mevrouw Koning-Hoeve (CDA) merkt gedeputeerde op dat ook GS het ontzettend belangrijk vinden om agrariërs in de transitie een goed inkomen te laten verdienen. Ondertussen is ook het participatieplatform *Boer & Business in Balans* in werking getreden. Daarop worden initiatieven verzameld. Het platform is onderdeel van Groen Kapitaal, zodat er een goede samenwerking plaatsvindt.

De heer Zoon (PvdD) vroeg hoe het staat met het bedrag ad € 75.000 uit het budget Voedselvisie dat naar de actieagenda Circulaire economie is gegaan. Gedeputeerde bevestigt dat dit inderdaad het geval is. Dit geld is aangewend voor projecten tegen voedselverspilling en reststromen. Deze projecten passen zowel binnen de Voedselvisie als binnen de Circulaire economie, alwaar GS deze uiteindelijk hebben geplaatst. Het kan beschouwd worden als een vorm van integraal beleid en integraal werken tussen verschillende beleidsdomeinen. PS verzoeken GS regelmatig om een dergelijke aanpak. Deze kan er soms toe leiden dat middelen verschoven (dienen te) worden naar een andere agenda. Uiteindelijk komt het geld echter ook ten goede van de uitvoering van de Voedselvisie.

De **voorzitter** bedankt de gedeputeerden voor hun beantwoording en constateert dat er

behoefte is aan een tweede termijn.

Tweede termijn

Mevrouw **De Groot** (SP) meent dat sprake is van ernstige bedreigingen voor het stelsel. Dat betekent dat er in de nabije toekomst extra maatregelen getroffen (moeten) worden. Waarom houdt de provincie geen rekening met dat risico? Mevrouw De Groot realiseert zich dat ze deze vraag wellicht in de commissie EFB moet stellen, maar zij zou er ook in deze commissie graag een antwoord op horen.

De heer **Mangal** (DENK) had zijn vraag over de leges eigenlijk bewaard voor de commissie EFB, maar het onderwerp is ook reeds in deze commissievergadering ter sprake gebracht door de heer Zoon (PvdD). De heer Mangal meent dat de leges wel kostendekkend moeten zijn. Welke leges worden er dan overvraagd om de stikstofgerelateerde leges te compenseren? Of pakt de provincie dan gewoon een verlies van €210.000 in de boeken? Als de overige leges inderdaad verhoogd worden, is het dan rechtvaardig verdeeld? Welke concrete leges betreft het dan?

De heer **Cardol** (GL) bedankt de collega-Statenvleden voor het steunen van zijn voorstel betreffende Stichting Steenbreek. Voorts bedankt hij gedeputeerde Rommel voor haar toezegging. Als het wordt ondergebracht bij Groen Kapitaal zal het enthousiasme van de heer Cardol over dit initiatief enkel verder toenemen.

De **voorzitter** bedankt de Statenvleden voor hun inbreng in tweede termijn en geeft het woord aan de gedeputeerden voor de beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Rommel** (VVD):

Jegens mevrouw De Groot (SP) merkt gedeputeerde Rommel op dat het niet zo is dat GS de ontwikkelingen en risico's niet volgen. Er lopen echter thans nog geen rechtszaken. Alles wat mogelijk is, kan nog niet worden geconcretiseerd. Het is gewoonweg nog niet mogelijk om een risicoparagraaf op te nemen voor het geval deze gebeurtenissen zich zouden voordoen. GS volgen de ontwikkelingen echter wel.

De heer Mangal (DENK) vroeg naar de leges voor vergunningsaanvragen van stikstofgerelateerde bedrijven. Gedeputeerde Rommel geeft aan dat het wel in de gaten wordt gehouden en dat hierover ook interprovinciaal overleg plaatsvindt. Bij de volgende verordening voor 2022 zal het wederom goed bekeken worden. De leges worden bij geen enkele stikstofgerelateerde vergunningsaanvraag geheven. Dit is opgelost door een extra inzet van mensen bij de Omgevingsdienst.

De heer **Mangal** (DENK) snapt de redentie van gedeputeerde Rommel niet. Zij geeft aan dat er bij de OD meer mensen worden ingezet. De opmerking dat de leges daarmee gedekt zouden zijn, kan hij echter niet volgen. Kan de gedeputeerde dat nader toelichten?

Gedeputeerde **Rommel** (VVD) antwoordt dat er binnen de OD meer mensen zijn ingezet om de hoeveelheid werk weg te werken. Daar worden geen leges voor geheven. Voorts vindt er interprovinciaal overleg plaats over de nog te verwachten kosten.

De heer **Mangal** (DENK) heeft een korte vervolgvraag. Betekent dit dan dat de provincie momenteel geen kosten maakt wat betreft deze leges?

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat de provincie kosten maakt als gevolg van de inzet van extra mensen binnen de OD. De provincie financiert deze extra mensen voor het werk dat nog gaat komen.

De **voorzitter** adviseert de heer Mangal om er buiten de vergadering nog even over door te spreken, mochten er nog onduidelijkheden zijn.

De inbreng van hedenmiddag op onderhavige Kaderbrief wordt verwerkt in het advies, dat op zijn beurt wordt toegevoegd aan de stukken voor de PS-vergadering op 28 juni a.s.

4b. Voordracht Kaderbrief 2022 (A-agenda NLG en RWK 7 juni 2021 en EFB en M&B 14 juni 2021) A-agenda Algemeen

De heer **Steeman** (D66) sprak zojuist bij de jaarstukken zijn verwachtingen uit rondom de inzet en ambities op mobiliteit, die in beleid en uitvoering worden vormgegeven. In deze Kadernota is daarvan al veel terug te zien.

Bij veel beleidsstukken die in deze commissie langskomen staan vaak nog P.M. posten. D66 zoekt graag met het college mee naar een sluitende financiële onderbouwing bij de vele uiteenlopende ambities van dit college.

De organisatie wordt gecompimenteerd voor een robuust en sluitend financieel beleid. Het beeld dat Provincie Noord-Holland laat zien, is niet vanzelfsprekend voor iedereen. De financiële positie van veel provincies is verslechterd. In bestaande en nieuwe mobiliteit- of infrastructuurprojecten worden de financiële uitgangspunten van samenwerkingspartners daarmee minder gunstig. Kostenoverschrijdingen kunnen minder eenvoudig of niet worden opgevangen. De realisatie van projecten en ambities wordt onzekerder. Hoe kan er, ondanks dit uitgangspunt, toch realistisch worden gepland en uitgevoerd en kunnen risico's voor de provincie zelf in de samenwerking met partners beperkt blijven?

Zorgelijk zijn ook de toekomstige vaste lasten voor infrastructuur. Oplopende lasten, geen structurele dekking uit de reserves en de noodzaak om enerzijds te moeten besparen en anders de baten te vergroten, zijn geen boodschappen die men graag leest in een Statenperiode.

D66 wil de problemen niet doorschuiven naar toekomstige Staten en een toekomstig college. De fractie gaat graag in gesprek met de gedeputeerde over oplossingsrichtingen en hoopt die snel in beeld te krijgen. Het is opvallend om te zien dat er nog een onbenutte belastingcapaciteit ligt van 162 miljoen euro; de opcenten. In het Coalitieakkoord is daarover een afspraak gemaakt. Wellicht kan in een volgende periode het gesprek daarover worden gestart. Men kan zich afvragen of het terecht is dat Noord-Holland, met de huidige plannen en ambities, steeds stellig de laagste wil blijven.

De heer **Terwal** (VVD) complimenteert de gedeputeerde en zijn ambtelijke ondersteuning met de uitgebreide en heldere beantwoording van technische vragen.

Toen de commissie de Kaderbrief van 2021 besprak, was onduidelijk wanneer het licht aan het einde van de tunnel zichtbaar zou worden. Inmiddels is dit lang gehoopte licht door de vaccinatiecampagne steeds beter zichtbaar. De coronacrisis lijkt op zijn retour en langzaam keert de maatschappij terug naar het oude normaal. Zo ook op mobiliteitsgebied. NS rijdt weer een normale dienstregeling en het verkeer op de wegen begeeft zich weer naar het niveau van voor de coronacrisis. Zelfs de luchtvaart klimt weer uit een dal met een toenemend aantal passagiers. Dit is vooral prettig voor de mensen die in de mobiliteitssector werkzaam zijn en hun baan kunnen behouden. De toenemende mobiliteit legt een grote verantwoordelijkheid neer bij de provincie om de bereikbaarheid van deze huidige en toekomstige inwoners op peil te houden. Bij deze verantwoordelijkheid horen voldoende financiële middelen. Hier gaat het volgens de VVD in toenemende mate mis. Sprak de heer Terwal bij de voorgaande Kaderbrief nog de hoop uit dat de degradatie van het Programma Bereikbaarheid van plek 2 naar plek 4 in de begrotingsindeling

slechts bij een cosmetische verandering zou blijven, ziet de VVD dat dit programma steeds verder wordt uitgekleeft door het college.

Begin dit jaar werd een bedrag van 175 miljoen euro uit de reserves kapitaallasten weggehaald. Uit de voorliggende Kaderbrief blijkt dat er ook nog eens 30 miljoen euro wordt weggehaald uit de bestemmingsreserves. De VVD stelde hierover een technische vraag. De beantwoording schept geen duidelijkheid. Kan de gedeputeerde toelichten waarom opnieuw een greep in de reserves wordt gedaan? Hoe verhoudt zich dit tot de ambitie om Noord-Holland bereikbaar te houden?

Mevrouw **Kuiper** (CDA) stelde een vraag over 'Verkeersmanagement as a Service'. De fractie was ongerust over de verzekering dat als de provincie straks zo gaat werken dat dan niet blijkt dat de kosten toch hoger waren dan vooraf gedacht. Uit de beantwoording blijkt dat er maximale bedragen zijn afgesproken voor het afnemen van deze service in een afgesloten landelijke raamovereenkomst. Kan de gedeputeerde dit nog nader toelichten?

Mevrouw **Van der Waart** (GL) bedankt Gedeputeerde Staten en hun staf voor de prettig leesbare Kaderbrief en voor de goede en uitgebreide beantwoording van de vragen.

In de Kaderbrief worden de effecten van corona duidelijk benoemd. Laten we ons allen inzetten voor de positieve bij-effecten die deze crisis ons bracht volgens de coronamonitor. Denk aan het bewustzijn van de milieulast die ons reisgedrag met zich meebrengt en de mogelijkheden om onze mobiliteit niet alleen duurzamer in te richten, maar ook om mobiliteit te vermijden door de mogelijkheden van thuiswerken. Denk ook aan het vermijden van de hyperspits. Laten we zorgen dat het OV-aanbod op peil blijft en betaalbaar wordt om zo aantrekkelijk te worden voor iedereen. Laten we zorgen dat het fietsen en wandelen, zo gewaardeerd tijdens de pandemie, ook voor woon- en werkverkeer de meest aantrekkelijke optie is, eventueel als onderdeel van de keten.

Zorgelijk is het punt over de kosten van infrastructuur, de kapitaallasten. Gedeputeerde Staten gaan aan de slag met scenario's voor het maken van de noodzakelijke keuzes. Wat GroenLinks betreft ligt bij het maken van die keuzes de prioriteit bij duurzame mobiliteit.

Mevrouw Van der Waart kaart het onderwerp 'een varende fietspad' aan, zoals dat is genoemd in een motie van november 2020. Op initiatief van D66 werd het belang van pontveerverbindingen benadrukt. Zij vraagt aandacht voor het recreatief pontveer te Spaarndam. De Provincie heeft eerder financieel bijgedragen aan het verwezenlijken van het verplaatsen van deze verbinding. Nu dient voor een duurzame oplossing de bestaande dieselpont omgebouwd te worden naar elektrisch. De gemeente Haarlem wil de helft van deze kosten voor haar rekening nemen en er is een beroep gedaan op de provincie, vooralsnog zonder het beoogde resultaat. Het schijnt te gaan om een eenmalige bijdrage van 55.000 euro. GroenLinks beseft dat het gaat om een bedrag boven op de eerder verleende subsidies.

Bij interruptie vraagt de heer **Terwal** (VVD) of de provinciale gelden voor die recreatieve pontverbinding uit een ander programma gehaald kunnen worden, gelet op de tekorten bij Programma 4 Bereikbaarheid. Te denken valt aan de bij de Recreatievisie behorende gelden.

Mevrouw **Van der Waart** (GL) heeft begrepen dat de partners ook flinke financiële problemen kennen. De gemeente Haarlem wil haar bijdrage leveren. Mevrouw Van der Waart is benieuwd naar de reactie van de commissie op de vraag aan het college om eenmalig 55.000 euro bij te dragen. Indien de financiering niet rondkomt voor 1 september 2021 wordt de stekker uit het project getrokken. Het gaat in deze commissie over bereikbaarheid. Daar hoort het woon-

werkverkeer bij, maar zeker ook het recreatief verkeer. Dat laatste is ook een belangrijk deel van de portefeuille. Gezien de omvang van het bedrag verwacht mevrouw Van der Waart dat het prima in te passen is.

De heer **Hollebeek** (PvdD) stelde zichzelf de vraag of de kaders in deze Kaderbrief groen genoeg zijn voor de begroting. Als het gaat om de aan deze commissie gerelateerde onderwerpen, vindt de PvdD dat lastig in te schatten. Het lijkt meer in de uitvoering te gaan zitten dan in de kaders. Net als andere fracties is het de PvdD opgevallen dat er onvoldoende financiële ruimte is om alle provinciale infrastructuurprojecten, waarop nu wordt gestudeerd, in uitvoering te brengen. Gedeputeerde Staten gaan aan de slag met scenario's als voorbereiding op het maken van keuzes in de toekomstige begrotingen. Uiteraard is de PvdD van mening dat die keuzes niet ten koste mogen gaan van de zaken die bij het vorige agendapunt zijn aangestipt. Die mogen bekend geacht worden.

De PvdD is van mening dat niet moet worden teruggekeerd naar het oude normaal, maar dat moet worden gezocht naar een nieuw normaal waarin voor goede gewoontes uiteraard plaats moet zijn, maar waarin ook nieuwe toekomstbestendige wegen moeten worden ingeslagen.

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) zegt dat het belangrijk is om te zorgen dat er niet meer geld wordt uitgegeven dan er binnen komt. Vanaf 2023 komt er een groot tekort, zoals in het NIKG aangegeven. De PvdA is blij dat Gedeputeerde Staten voorsorteren en dat nu al wordt gekeken naar de verschillende scenario's. Er zijn veel mooie ideeën geschetst en ook vastgesteld. Niet alles is mogelijk. Worden Provinciale Staten meegenomen in de scenario's? Wanneer krijgen scenario's vorm?

De heer **Hoogervorst** (SP) hoorde de VVD zeggen dat er al een tekort is, maar dat tekort zal er zijn vanaf 2023.

Een optie kan zijn dat projecten moeten worden geschrapt, of dat er niet aan wordt begonnen. De heer Hoogervorst mist in de Kaderbrief de aandacht voor mogelijke extra investeringen in het OV. Het OV zou toch weer hetzelfde moeten gaan functioneren als voor de coronabeperkingen. Toegezegd was dat de Staten in het eerste kwartaal van 2021 de afrekening van het project N23 tegemoet zouden kunnen zien. Kan de gedeputeerde daar nog iets over zeggen? Is er rekening gehouden met het feit dat steeds meer gemeenten, om financiële redenen, samenwerkingsprojecten niet meer aangaan of niet meer kunnen vervolmaken?

De heer **Koyuncu** (DENK) las in de Kaderbrief over de ontwikkelingen op het gebied van elektrisch vervoer. De mogelijke komst van betalen naar gebruik kan hierop een negatieve invloed hebben. Om die reden is een gezamenlijke verkenning gestart naar de mogelijkheden voor een nieuw belastinggebied. Hierover stelde DENK technische vragen. De heer Koyuncu bedankt voor de beantwoording hiervan. Toch heeft hij nog aanvullende vragen. Hoe kijkt het college naar het belastingvoordeel van schone auto's? Er zijn steeds meer elektrische auto's en voor elektrische auto's hoeft geen wegenbelasting te worden betaald. Wat is de mening van het college over rekeningrijden? Wat zijn de gevolgen voor de Provincie, mocht het nieuw te vormen Kabinet besluiten om over te stappen op rekeningrijden? Is het college daarover in gesprek met Den Haag? Wat is de insteek tijdens een dergelijk gesprek? Wordt daarin een bepaalde voorkeur uitgesproken?

In hoeverre volgt het college de coalitieonderhandelingen en de vorming van het Coalitieakkoord in Den Haag? Alle grote organisaties lobbyen om een kans te maken op een voor hen voordelig Coalitieakkoord. Kan het college hierover meer vertellen?

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat de opcenten niet worden verhoogd. Dat vindt DENK een verstandig besluit. Echter, in de stukken gaat het vaak over de onbenutte belastingcapaciteit. De ervaring leert dat bestuurders bepaalde opmerkingen niet zomaar meerdere keren herhalen. Sorteert het college hiermee voor op een mogelijke verhoging van de opcenten in de toekomst?

De heer **Klein** (CU) zegt dat in de commissie Economie Financiën en Bestuur al over de algemene financiële uitgangspunten is gesproken. De ChristenUnie ziet in het Programma Bereikbaarheid een enorme uitdaging ten aanzien van de toekomstige kosten van infrastructuur. De fractie vindt het belangrijk om die in deze periode in kaart te brengen en keuzes te maken. Dat kan niet worden doorgeschoven naar een volgende periode.

Juist het in standhouden van het OV is heel belangrijk. Is het niet verstandig om daarmee nu al rekening te houden in de Kaderbrief?

In de brief inzake Verkeersmanagement as a Service van het college aan de Staten staat dat een besparing wordt verwacht van circa een miljoen euro per jaar. In de Kadernota staat een besparing van ongeveer een half miljoen euro per jaar ingeboekt. Is dat een conservatieve schatting, of is de netto besparing lager dan de in de brief genoemde besparing?

De heer Klein is blij met de opmerking van de heer Steeman dat het principe dat Noord-Holland per se de laagste opcenten van Nederland moet hebben niet een uitgangspunt is voor beleid.

Bij interruptie vraagt de heer **Terwal** (VVD) of de heer Klein het, in een tijd waarin ondernemers proberen het hoofd boven water te houden en velen vrezen voor het verlies van hun baan, niet opmerkelijk vindt om nu al te beginnen over belastingverhoging. Zou de heer Klein de inwoners van Noord-Holland niet het comfort willen geven dat de belastingen binnen de provincie niet omhoog gaan, om mensen door de crisis te helpen?

De heer **Klein** (CU) antwoordt dat men dat comfort heeft gekregen via het Coalitieakkoord. Als de Provincie nu aanloopt tegen zulke grote tekorten op de lange termijn, moeten de Staten reëel zijn. Het uitgangspunt moet zijn dat de kosten die met elkaar worden gemaakt, ook met elkaar moeten worden opgebracht. Het uitgangspunt dat de opcenten de laagste van Nederland moeten zijn, is geen goed uitgangspunt.

De heer **Dessing** (FvD) sluit zich aan bij de opmerking dat de opcenten voorlopig gelijk moeten blijven. Laten we de burgers in deze financieel moeilijke tijd niet opzadelen met nog meer kosten. De beantwoording van technische vragen maakt duidelijk dat de vermeerdering van het reguliere wagenpark gelijk opgaat met de stijging van het elektrische wagenpark waardoor de opbrengsten gelijk worden gezet met wat die afgelopen jaar zijn geweest. Wat de fractie van Forum voor Democratie verbaast, is dat die opbrengsten gelijk voor de komende vier jaar zijn vastgelegd. Is dat niet een te optimistische verwachting? Hoe kan in de toekomst worden gekeken naar die verhouding tussen elektrisch rijden en het reguliere vervoer? De heer Dessing kan zich voorstellen dat het anders uitpakt omdat die balans gaat veranderen. De opbrengst gaat in de toekomst verminderen ten opzichte van de kosten, die gaan stijgen. Forum voor Democratie maakt zich daarover grote zorgen. De heer Dessing vraagt om een toelichting daarop.

De heer **Deen** (PVV) heeft voor deze commissie geen nieuwe opmerkingen.

De heer **Jensen** (JA21) constateert dat zijn vragen inmiddels al zijn gesteld.

Gedeputeerde **Olthof** ziet dat er veel P.M.-posten zijn. In het afgelopen jaar kwam het college terug naar de Staten met een duidelijke agenda op het gebied van de Focus op Smart Mobility, veiligheid en actieve mobiliteit. Het college probeert het kader aan te geven langs welke weg een keuze is gemaakt. Richting 2050–2070 wacht de provincie een enorme uitdaging. Met elkaar zullen keuzes moeten worden gemaakt. Bij het opstellen van de Kaderbrief zijn bedragen nog niet exact in beeld en is nog niet bekend wat het Rijk gaat doen. Het Rijk houdt alle kaarten voor de borst, als het gaat over subsidieregelingen. Investeren in openbaar vervoer, fiets en dergelijke. Het ministerie van I&W heeft zelf een enorme opgave in het kader van beheer en onderhoud van het eigen areaal. Het is te vroeg om met concrete bedragen te komen. Die concrete bedragen zullen een onderdeel van het politieke debat zijn.

Bij alle nieuwe investeringen moet rekening worden gehouden dat daarmee ook de kosten voor onderhoud en de vaste lasten structureel stijgen.

Voor de kosten van Verkeersmanagement as a Service is middels een aanbesteding een maximum bedrag afgesproken. Daarin wordt een indexatie meegenomen.

Het probleem aangaande het 'varend fietspad' is de gedeputeerde niet bekend.

Enerzijds zijn er zorgen over de financiële opgave, maar dan volgt op meerdere vlakken het idee dat door de provincie nog wel het een of ander kan worden gedaan. De gedeputeerde voert het goede gesprek met gemeenten. De tijd waarin het beeld heerste dat vanuit de provincie onbeperkt middelen beschikbaar konden worden gesteld, is niet meer. In een goede samenwerking zal op een slimme manier worden gekeken hoe ambities alsnog waargemaakt kunnen worden. Nog bekeken moet worden of het 'varend fietspad' past in doorfietsroutes en het recreatiebeleid. De gedeputeerde wil het verzoek om een bijdrage eerst met college Zaal bespreken. De Staten zullen hierover worden geïnformeerd.

Bij interruptie vraagt de heer **Terwal** (VVD) of hij mag concluderen dat als een bepaald project 'grensoverschrijdend' is voor wat een Programma in de begroting betreft, de gedeputeerde vaker bij een collega-gedeputeerde financiële middelen zal vragen, zeker nu het Programma Bereikbaarheid ernstige tekorten in de toekomst laat zien.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat niet Mobiliteit en Bereikbaarheid met een tekort te maken krijgt, maar dat de Provincie Noord-Holland met een toekomstig tekort kampt. Deze integrale opgave moet integraal met elkaar worden opgelost. Er wordt integraal naar de verschillende portefeuilles gekeken. Het onderwerp 'varend fietspad' kan wellicht onderdeel uitmaken van recreatieve fietsroutes. Dan zou er op een andere manier naar kunnen worden gekeken. De gedeputeerde past ervoor, wanneer hij niet bevraagd is door zijn collega, om een mes op de keel gezet te krijgen dat als het voor 1 september niet geregeld is, de pontveerverbinding vervalt.

Het principe 'schoon, slim en veilig' is het uitgangspunt, met als uiteindelijk doel om de doorstroming goed te houden en om voldoende perspectief en keuzes te bieden aan mensen hoe men op een duurzame manier van A naar B beweegt. Dat komt in vele agenda's terug. De volgende stap is om er ook uitvoering aan te geven. Op basis van keuzes zal daarvoor geld beschikbaar gesteld kunnen worden.

Bij de Perspectiefnota Financiën, die in de eerste helft van 2022 zal verschijnen, wordt met de Staten gesproken over de mogelijke scenario's en de effecten ervan. Daarin worden de Staten uiteraard meegenomen.

Als het gaat over financiële kaders zijn Provinciale Staten echt aan zet. Op dit moment praat het college niet over het ophogen van opcenten. In IPO-verband wordt gesproken over betalen naar gebruik. De gedeputeerde kijkt vanuit Mobiliteit en Bereikbaarheid wat de effecten zijn van de verschillende scenario's op het gebruik van infrastructuur rondom de steden. Er zijn meerdere modellen. Denk aan een congestiebelasting. Ook moet worden gekeken wat technisch gezien mogelijk is. Collega Pels kijkt vervolgens naar de financiële betekenis. Vanuit het perspectief Duurzaam en Schoon kijkt de gedeputeerde met een positieve blik naar het elektrisch rijden. Als het gaat over een aanpassing op belastinggebied zal het Rijk worden gevraagd naar de technische betekenis van het Noord-Hollandse wegennet en de financiële gevolgen. De middelen bij het Rijk zijn beperkt. De Provincie kijkt kritisch naar dit soort vraagstukken.

Als straks keuzes moeten worden gemaakt dan komt de vraag aan de orde welke projecten worden doorgezet. In een notitie zijn de Staten onlangs meegenomen bij het opwaarderen van de studie- naar de planfase en van de plan- naar de uitvoeringsfase. Met elkaar zal de keuze moeten worden gemaakt voor projecten die bijdragen aan de ambities die met elkaar zijn gesteld. Mogelijk zullen er projecten geschrapt moeten worden. Extra investeren in OV is op dit moment niet nodig. De gedeputeerde verwijst naar de notitie waarin is gemeld hoe de provincie kan bevorderen dat zero-emissie materieel wordt aangekocht. Op dit moment zijn er voldoende middelen om een mogelijke tegenvaller in 2022 op te vangen.

De afrekening van de N23 wordt in de tweede helft van dit jaar aan de Staten beschikbaar gesteld.

In de PVVB's wordt intensief samengewerkt met gemeenten, op verschillende dossiers. Daar worden ook de zorgen met elkaar gedeeld. Er zijn zorgen over de financiën, maar ook over de capaciteit van het gemeentelijke apparaat en de kwaliteit daarvan. Van elkaar wordt heel veel gevraagd. Een gemeente moet wel de capaciteit en de kwaliteit hebben om alle vragen te kunnen beantwoorden. De Provincie probeert daarmee rekening te houden.

Bij interruptie vraagt de heer **Hoogervorst** (SP) wat er concreet gebeurt in de overleggen om de zorgen van de gemeenten weg te nemen.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat vanuit de Provincie veel ondersteuning wordt gegeven op de verschillende dossiers. Bij subsidieregelingen wordt gekeken naar de mogelijkheid van stapelen, zodat eenvoudiger subsidie kan worden aangevraagd. Ook wordt gekeken of onderliggende wegen van gemeenten kunnen worden meegenomen in projecten van Provincie Noord-Holland.

Bij interruptie vraagt de heer **Hoogervorst** (SP) of de mogelijkheid van subsidiestapeling wezenlijk anders is dan vier jaar geleden. De voorganger van de gedeputeerde op deze portefeuille weigerde bij de gemeenten aan te komen met subsidiemogelijkheden.

Gedeputeerde **Olthof** doet geen uitspraak over zijn voorgangers. Dit college is op zoek naar een goede samenwerking met gemeenten om de gezamenlijke ambitie te bereiken. Dat gebeurt op inhoud, kwantiteit maar ook op financieel gebied.

Rekeningrijden is een onderwerp dat breed besproken gaat worden, zowel vanuit de inhoud als financieel. Over het lobbyen bij de formatie zegt de gedeputeerde het volgende. Vanuit alle dossiers waarin zogenaamd 'fiches beschikbaar worden gesteld' aan het Rijk hebben de

gezamenlijke overheden en de belangenorganisaties meer 'fiches' ingediend dan een Holland Casino in totaal heeft. Dat doet Provincie Noord-Holland ook, ook vanuit de MRA, het IPO, gemeenten en andere samenwerkingsverbanden.

In antwoord op de vraag van de heer Klein over de twee brieven zegt de gedeputeerde dat het met een schatting te maken heeft. De uiteindelijke besparing zal tussen 500.000 euro en een miljoen euro liggen. Het exacte bedrag is nog niet bekend. Het is in ieder geval een besparing. De heer Dessing vraagt zich af of niet te positief wordt gedacht als het gaat over opcenten. De gedeputeerde zegt dat er heel veel onzekerheid is. De huidige ontwikkeling is dat alle provincies bij het Rijk zullen aankloppen op het moment dat er meer elektrisch vervoer is en minder opbrengsten. De provincies zijn voor een groot deel afhankelijk van de opcenten. Het is lastig in te schatten hoe de ontwikkeling de komende jaren zal verlopen.

Van plek 2 naar 4 betekent voor de gedeputeerde geen degradatie van Mobiliteit. Er zijn veel ambities op het gebied van Schoon, Slim en Veilig. Als het gaat over 175 miljoen en 30 miljoen euro vraagt de gedeputeerde aan de heer Terwal om één project te noemen, wat uiteindelijk geen doorgang vindt omdat uiteindelijk die 175 miljoen euro plus 30 miljoen euro uit de reserve zijn gehaald en gebruikt hebben voor andere commissies. In dezelfde mutatie is zichtbaar dat de kapitaalslasten uiteindelijk ook verhoogd zijn in de begroting. Het is een politieke keuze geweest om 175 miljoen euro te gebruiken voor andere ambities. Om projecten doorgang te laten vinden zijn de kapitaalslasten verhoogd. De uitleg over 30 miljoen euro is nogal technisch. Uiteindelijk wordt een deel van 30 miljoen euro al gebruikt. Daarop is besloten om dat bedrag volledig vrij te laten vallen in dezelfde transactie die is gedaan.

Bij interruptie reageert de heer **Terwal** (VVD) op de vraag van de gedeputeerde om een project te noemen. Het gaat niet zozeer om de huidige projecten. Toen de Staten over de duurzaamheidsambities spraken, is geconstateerd dat veel projecten die nu in de studiefase zitten, straks niet, –zeker waar het om verkeersveiligheid gaat–, gerealiseerd kunnen worden, omdat nu 175 miljoen euro plus 30 miljoen euro uit de reserves worden gehaald.

Het bedrag van 175 miljoen euro was een politiek besluit. De VVD heeft daarmee ingestemd. Die 30 miljoen euro kwam voor de heer Terwal en zijn fractie als een onaangename verrassing. Dan kan die technisch zijn, maar de heer Terwal hoopt dat hierover in de Statenvergadering door de woordvoerders Financiën wordt doorgevraagd.

Gedeputeerde **Olthof** vraagt een project te noemen dat nu niet doorgaat, of een project dat nu in de studiefase zit, dat in de toekomst niet kan doorgaan. Door het college is toegezegd dat er een procesvoorstel komt. Provinciale Staten worden tweemaal per jaar meegenomen in de keuze over wat er van de studiefase naar de planfase en van de planfase naar de realisatiefase gaat. De middelen die zijn opgebouwd in reserves zijn niet afdoende om alle vervangingsinvesteringen en alle nieuwe ambities te kunnen realiseren. In de begroting zullen keuzes moeten worden gemaakt om de kapitaallasten te dekken. Dat zijn politieke keuzes. In het verleden zijn ook politieke keuzes gemaakt om de kapitaallasten versneld af te schrijven. Daarbij is niet gespaard om voldoende reserves te hebben om de vervanging uiteindelijk te kunnen betalen. Die ruimte is met elkaar benut om andere ambities te realiseren. Dat is in voorgaande Statenperiodes gebeurd. Het college maakt volledig transparant wat er nog aan middelen ligt. Bij de Perspectiefnota wordt die informatie gedeeld met de Staten. Dan kan de discussie worden gevoerd over het wel of niet laten vervallen van projecten. Als het gaat over duurzaamheidsambities dan gaat het over circa een miljoen euro per jaar. Dit zijn de feiten. Het heeft vooral te maken met het verleden en niet

vanwege de keuze omtrent 175 miljoen euro. Het bedrag van 30 miljoen euro kon niet blijven staan omdat die technisch op die manier niet te verantwoorden valt.

De opmerking van de VVD dat de gedeputeerde zich financieel heeft laten uitkleden als het gaat om Programma Bereikbaarheid vindt de gedeputeerde stoere praat van de VVD en praten voor de Bühne. Uiteindelijk zijn het de keuze en de besluiten van Provinciale Staten die de gedeputeerde hebben uitgekleet.

Er is sprake van terechte zorgen, die met elkaar worden gedeeld. Dat is een integraal vraagstuk. Met elkaar staan de Staten voor een grote opgave. De tijd dat de Provincie onbeperkt geld beschikbaar had en alle ambities kon waarmaken, die is voorbij. Dat heeft voor een groot deel te maken met de vervanging en het onderhoud van bestaande infrastructuur. Aan de investeringen in vervangen komt geen subsidie te pas. Bij de vervanging komt de subsidie uiteindelijk uit eigen portemonnee. Als door een meevaller kapitaallasten versneld kunnen worden afgeschreven, wordt ruimte gecreëerd in de begroting. Bij de vervanging gaat een nieuwe periode in. De kapitaallasten moeten dan weer worden genomen. Als nu wordt geïnvesteerd in nieuwe infrastructuur moet in de begroting worden gezorgd dat de vervangingsinvestering en het beheer en onderhoud zijn meegenomen. Het college probeert dat transparant te maken en dat is niet altijd een leuke boodschap.

Tweede termijn:

De heer **Steeman** (D66) zegt dat in november 2021 een heldere motie over varende fietspaden unaniem is aangenomen. D66 verwacht dat de gedeputeerde 'met de motie in de achterzak' en de gemeenten er met het pontje IJpendam samen wel uit gaan komen. D66 vraagt zich af of de motie op de juiste plek terecht is gekomen en of de budgetten zijn gealloceerd.

Gedeputeerde **Olthof** gaf eerder aan dat hij niet op de hoogte is van het verzoek. Hij gaat het bespreken met collega Zaal. Naar aanleiding van de motie 'varende fietspaden' komt het college met een integrale notitie. De gedeputeerde heeft het wel breder getrokken. Hoe sympathiek ook, de Provincie gaat niet overal ja op zeggen.

Over het pontje Landsmeer-IJpendam is de provincie in overleg met twee gemeenten. Er is extra financiering om dit jaar, maar zeker de tweede helft van dit jaar zeker te kunnen stellen. In samenspraak met de twee gemeenten en Rijkswaterstaat tracht de provincie met een structurele oplossing te komen.

De **voorzitter** concludeert dat de voordracht als besprekingsstuk zal worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

[Schorsing 21.30–21.38 uur]

4.b. Voordracht Kaderbrief 2022 (A-agenda NLG en RWK 7 juni 2021 en EFB en M&B 14 juni 2021)

Eerste termijn:

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) constateert dat in de Omgevingsverordening niet altijd wordt vermeld hoe bijzonder en kwetsbaar bepaalde BPL-landschappen zijn, maar in ieder geval moet voorkomen worden dat de indruk ontstaat dat geheel Noord-Holland op slot gaat. Duidelijk bepaalde opties nastreven vereist minder bijsturing, bijvoorbeeld bij het zoeken naar locaties voor windturbines of woningbouw, maar ook bij het realiseren van de provinciale ambities zoals duurzaam, klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen. Deze zaken worden per woonakkoord vrijwillig afgesproken omdat het een niet-afdwingbare norm betreft. Richting de begroting is belangrijk te weten of ook elders de urgentie die de provincie erkent, gevoeld wordt zoals bij het toekennen van budget. De financiële middelen mogen niet onderdoen voor de ambities. Voor de RES is in 2021 € 10 miljoen opgenomen en voor 2022 € 2,7 miljoen, terwijl de opgaven lastiger worden. Is dit voldoende?

Mw. **Kaper** (CU) vindt het een heldere kaderbrief. Goed dat de begroting uitkomt op € 13,7 miljoen positief ondanks de economische krimp in de provincie van 7%. Vanwege de crisis worden de opcenten niet verhoogd, ondanks dat die toch al de laagste van geheel Nederland zijn. Deze keuze wordt ondersteund.

Dhr. **Kanik** (D66) leest in de kaderbrief nauwelijks iets over klimaat en energie, terwijl er grote opgaven liggen. Is er een goede begroting opgesteld en is de verwachte extra kapitaalbehoefte energie-infrastructuur hierin verwerkt?

Dhr. **Wijmenga** (CDA) leest op pagina 16 over de aanscherping van de formulering van de doelen en is blij met de duidelijkheid die hiermee ontstaat over klimaatadaptie, circulaire economie, opwekking elektriciteit en warmtetransitie. Hij vraagt of het klopt dat een bedrag van € 1,7 miljoen is besteed aan capaciteit in de vorm van externe juridische ondersteuning of waren er eigen ambtenaren aan het werk? Graag inzage in de kosten van de externe juridische inhuur.

Mw. **Van Wijnen** (GL) vindt het duidelijke stukken. Goed dat er middelen naar de algemene reserve kunnen worden geboekt, maar GL is voornemens om een voorstel voor de vele maatschappelijke opgaven te doen.

Dhr. **Koyuncu** (DENK) constateert dat vanwege corona veel vertraging optreedt en het is nog niet duidelijk hoelang rekening moet worden gehouden met de financiële gevolgen van de crisis. Veel mensen hebben hun baan verloren en kunnen geen huis meer kopen, hetgeen leidt tot extra druk op sociale woningbouw en middeldure huur en/of koop. Lopen de actuele bouwplannen gevaar? Zijn GS voldoende op de hoogte van de ontwikkelingen op de woningmarkt en welke rol gaan gemeenten hierbij spelen, want veel gemeenten moeten vanwege financiële problemen hun ambities bijstellen? Kunnen GS aangeven welke woningbouwprojecten hierdoor geraakt worden, in welke gemeenten en ten koste waarvan? Zijn GS bereid om hier alsnog onderzoek naar te doen?

Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat met PS de afspraak is gemaakt om onderbesteding naar de algemene middelen over te hevelen. De oorzaak van de onderbesteding bij woningbouw zijn te weinig aanvragen van gemeenten. De 43 medewerkers op 15 projecten zijn niet fulltime fte's maar zij zijn ingehuurd om projecten mogelijk te maken, dat zijn met name juristen en planeconomen. Gemeenten die een aanvraag doen, beschikken vaak niet over de juiste expertise en capaciteit en daarom huren zij expertise middels een subsidie bij de provincie in, maar de provincie gaat niet actief uitvragen bij gemeenten. Gemeenten zijn autonoom en besluiten zelf om aan te kloppen bij de provincie. De Omgevingsvisie is geïntegreerd in de Omgevingsverordening en dat is in overleg gebeurd met gemeenten, met participatie en voorlichting en een IPO-bijdrage. Hij zegt toe een specificatie te geven van het bedrag Omgevingsvisie van € 2,4 miljoen waarvan € 1,7 miljoen is uitgegeven aan capaciteit/inhuur van externe juristen en planeconomen, evenals een overzicht van de projecten van gemeenten. In de Woonakkoorden worden afspraken gemaakt over het bouwvolume maar gemeenten brengen projecten aan en de provincie beoordeelt mede waar deze projecten het best gerealiseerd kunnen worden. Er worden nadere afspraken gemaakt over doelgroepenbouw, ouderen, jongeren, sociale bouw, energieneutraal, allemaal thema's die PS van groot belang vinden. De bouwambassadeur gaat in overleg met gemeenten om hen te assisteren en te begeleiden bij het uitvoeren van de harde en zachte plancapaciteit. Met de invoering van BPL zijn de grote aantallen verschillende beschermingsregiems teruggebracht naar 3, een aantal zaken is zeker mogelijk in BPL, hoewel met beperkingen en met strenge voorwaarden. Voor de afspraken in de woonakkoorden zijn geen instrumenten beschikbaar om gemeenten te dwingen, dus in gesprekken wordt met gemeenten afgestemd wat wel of niet mogelijk is, zoals bij circulariteit en klimaatadaptatie. Dat lukt vooralsnog aardig, hoewel dat per regio verschilt.

Gedeputeerde **Stigter** meldt dat de summierende teksten over klimaat en energie worden ingegeven door het feit dat er momenteel weinig te melden is, omdat de huidige ambities in de RES zijn vastgelegd. De vraag om kapitaalinjectie van Alliander heeft betrekking op de uitbreiding van de energie-infrastructuur voor € 600 miljoen, met name elektriciteit. Deze vraag wordt momenteel bestudeerd en hopelijk kunnen PS voor het zomerreces nader geïnformeerd worden. De RES komt nu in een andere fase terecht, namelijk de vervolgfase waarin de uitvoering centraal staat en waarbij de provincie haar rol richting gemeenten zal nemen. Dat is een andere opgave, reden om de bijdrage voor 2022 te verlagen naar € 2,7 miljoen. De samenwerking met gemeenten ziet op heel veel vraagstukken, maar gaat met name over de RES en woningbouw. De discussies tussen gemeenten over de RES zijn bestuurlijk opgepakt, dus de rol van de provincie hierbij is beperkt, hoewel deze ontwikkeling wel gevolgd wordt. Indien de samenwerking tussen gemeenten onvoldoende tot stand komt of er ontstaan discussies of conflicten over bepaalde zoekgebieden bijvoorbeeld op de grens met gemeenten en het bestuurlijke overleg valt weg, dan zal de provincie haar rol pakken en de betreffende gemeenten bij elkaar trachten te brengen.

Van hetgeen is besproken bij dit agendapunt wordt een verslag gemaakt, gebundeld met de besprekingen in de andere commissies en toegevoegd aan de vergaderstukken van Provinciale Staten van 28 juni a.s.

Beantwoording van de vraag van de hr. Dulfer gesteld bij de behandeling van de Kaderbrief

EFB 14 juni 2021 over Waddenfonds

Vraag:

Bij punt 5 van de doelenboom, het Waddengebied, staat vermeld dat gestreefd wordt naar een balans tussen ecologie en economie, terwijl door het Waddenfonds wordt gesproken over het versterken van ecologie en duurzame economische ontwikkelingen in het Waddengebied, dit is een betere definitie. Waarom is voor verschillende definities gekozen?

Antwoord GS:

Onze regels over het Waddenfonds zijn feitelijk een vereenvoudiging van wat Waddenfonds stelt na te streven. De bedoeling daarvan is niet een andere dan waar het Waddenfonds over spreekt.

Motie aan de orde van de dag 'stikstofgerelateerde leges'

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021

kennis genomen hebbende van de Kaderbrief 2022

constaterende dat:

- In de Kaderbrief 2022 staat dat er geen leges in rekening worden gebracht voor stikstofgerelateerde vergunningsaanvragen;
- Leges wettelijk kostendekkend moeten zijn.

overwegende dat:

- Stikstofgerelateerde zaken in verscheidene gremia een heet hangijzer is;
- PS bij de legesverordening 2021 de hardheidsclausule voor stikstofgerelateerde vergunningen hebben toegepast.

Verzoekt het college:

- Om bij de voorbereiding voor de legesverordening 2022, of zoveel eerder als mogelijk, in afweging en overweging te nemen of en hoe kostendekkende leges voor stikstof gerelateerde vergunningsaanvragen nodig zijn.

en gaan over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van DENK en PvdD,

Süleyman Koyuncu

Fabian Zoon

Motie ondersteuning culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter bespreking van de jaarstukken 2020 (VD-22) en kaderbrief (VD-23);

Constateren dat:

- Het voordelige rekeningresultaat van € 13.708.000 grotendeels in de algemene reserve wordt gestort;
- In de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet;
- Door het indienen van deze motie GS kan adviseren op de uitvoerbaarheid, benodigde middelen en capaciteit voor de realisatie van deze motie.

Overwegende dat:

- Er vele culturele, historische en archeologische verenigingen en stichtingen zijn die zich met talloze vrijwilligers inzetten voor de instandhouding en ontsluiting van de Noord-Hollands cultuur en het erfgoed;
- Er vele musea in Noord-Holland zijn die cultuurhistorische, streekgebonden activiteiten aanbieden voor haar bezoekers;
- Er reeds veel verschillende mogelijkheden zijn voor financiering en subsidiëring van culturele, historische en archeologische organisaties, maar dat deze, zeker bij kleinere organisaties, niet altijd bekend zijn;
- Het Steunpunt voor Monumenten & Archeologie Noord-Holland veel kennis heeft van archeologie, monumenten en het cultuurlandschap en deze kennis inzet ter ondersteuning van gemeenten;
- De provincie Noord-Holland haar huidig cultuurbeleid gaat actualiseren.

Zijn van mening dat:

- De provincie de Noord-Hollandse cultuur en het cultureel erfgoed wil beschermen en delen omdat hier in een belangrijk deel van de geschiedenis en identiteit van de Noord-Hollanders ligt;
- De provincie de inzet van vrijwilligers belangrijk vindt en stimuleert;
- Het voor culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea nu lastig is om inzicht te krijgen in alle mogelijke vormen van financiering en subsidiering
- Culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea behoefte hebben aan een vraagbaak en onderlinge afstemming over allerlei zaken die hun organisatie raken;
- De provincie een rol kan spelen in het ontsluiten van kennis en het verbinden van culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea.

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- Te onderzoeken of gedurende een pilotperiode de provincie een rol kan spelen in het verbinden, ontsluiten, delen en vergroten van kennis voor culturele, historische en archeologische verenigingen, stichtingen en musea, onder andere op het gebied van toegang tot externe financiële middelen;
- Te onderzoeken of het Steunpunt voor Monumenten & Archeologie Noord-Holland hierin een rol kan spelen.

en gaan over tot de orde van de dag.

Dennis Heijnen
CDA

Robert Zaal
GroenLinks

Wim Hoogervorst
SP

Motie:

Belast gemeenten niet met aardgasvrij

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, te Haarlem, ter behandeling van de Kaderbrief: 'Belast gemeenten niet met aardgasvrij'.

Constaterende dat:

- De financiële positie van gemeenten, die door de decentralisatie van zorg en welzijn al onder druk stond, door corona veelal nog verder is verslechterd.
- er voor 2030 maar liefst 1.500.000 woningen in Nederland aardgasvrij moeten zijn.

Overwegende dat:

- Nog steeds onduidelijk is wie de kosten van het programma aardgasvrij gaan dragen

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- Er bij het Rijk op aan te dringen dat de kosten van het aardgasvrij programma noch bij inwoners, noch bij gemeenten mogen worden neergelegd;
- Indien deze kosten alsnog indirect bij inwoners of gemeenten terecht komen, het Rijk te sommen te stoppen met het aardgasvrij maken van woningen.

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Annabel Nanninga
JA21 Noord-Holland

Motie ‘Reserveer meevallers voor tegenvaller’

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 28 juni 2021 voor de bespreking van de Kaderbrief en de Jaarstukken.

Kennis genomen hebbende van:

- Een communiqué richting Statenleden met de mededeling dat er mogelijk middelen overblijven aangezien nog niet zeker is welk deel van het rekeningresultaat nodig is voor de risico's in 2021;
- Het verzoek aan de fracties om actief mee te denken met behulp van het indienen van moties ter advisering aan PS om onderling het gesprek aan te gaan hoe de middelen verdeeld zouden kunnen worden.

Constaterende dat:

- De financiële positie van gemeenten, die door de decentralisatie van zorg en welzijn al onder druk staat, door corona verslechterd is;
- De vaste lasten van het bouwen, onderhouden en vervangen van infrastructuur zullen stijgen zoals beschreven in het NIKG 2020-2023 en deze niet meer vanuit de reserves gedekt kunnen worden;
- De ontwikkelingen op het gebied van elektrisch vervoer, en ook de mogelijke komst van betalen naar gebruik, een negatieve invloed kunnen hebben op het provinciaal belastinggebied;

Overwegende dat:

- Al de voornoemde constatering een negatieve impact op de provinciale financiën zullen hebben;

Van mening zijnde dat:

- Belastinggeld dat mogelijk als meevaller overblijft beter apart gehouden kan worden voor toekomstige tegenvallers in plaats van nu al uitgegeven te worden aan nog nader te bepalen doelstellingen.

Roept Gedeputeerde Staten op:

- de middelen die overblijven te oormerken in de algemene reserves voor mogelijke toekomstige financiële tegenvallers.

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Johan
Forum voor Democratie

Dessing

Motie portefeuille Dierenwelzijn

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2022;

overwegende dat:

- we een gedeputeerde Dierenwelzijn hebben;
- portefeuille Dierenwelzijn meer inhoudt dan het gereserveerde geld van 2020 en 2021 voor opvangcentra voor wilde dieren;

gehoord de discussie,

roepen het College van Gedeputeerde Staten op:

- om samen met de commissie NLG tot een specifiekere uitwerking te komen van de portefeuille dierenwelzijn;
- op basis van dat overleg eventueel een financiële bijdrage beschikbaar te stellen voor verdere uitwerking van de portefeuille Dierenwelzijn;

en gaan over tot de orde van de dag.

Fabian Zoon

Partij voor de Dieren

Onderzoek naar extra stimuleren woningbouwopgave door financiële impuls

De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 28 juni 2021, hebben kennisgenomen van de Statenvoordracht Kaderbrief 2022 (VD-23),

Constateernde dat:

- De provincie Noord-Holland te maken heeft met een enorme woningbouwopgave;
- Er mogelijk middelen overblijven van het rekeningresultaat die bestemd kunnen worden.

Overwegende dat:

- Het College in de Kaderbrief aangeeft te willen bijdragen aan een versnelling van de woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen;
- Een extra stimulans kan worden gerealiseerd door een aanvullende financiële impuls.

Roept het College op om:

- In kaart te brengen waar mogelijkheden liggen om met een financiële impuls de woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen extra te stimuleren.

En gaan over tot de orde van de dag.

M. Deen
PVV N-H

G.H.J. Kohler
Ja21

W. van Soest
50PLUS/PvdO

motie

vergadering Provinciale Staten – 28 juni 2021
agendapunt 10 – Kaderbrief 2022

Extra investeren in het Openbaar Vervoer in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- o de concessiehouder(s) van de OV-concessies in onze provincie financieel schade hebben ondervonden van de verschillende perioden van (gedeeltelijke) lockdown en de daaruit voortvloeiende ernstige terugloop reizigersaantallen;
- o de provincie Noord-Holland op dit moment een transitieplan ontwikkeld om het OV ná de periode van beperkingen nieuwe energie te geven;
- o dat bij dit transitieplan de kans aanwezig is dat er gesneden gaat worden in lijnen, haltes en diensten;
- o GS de reizigersaantallen in het OV zo spoedig mogelijk weer op het niveau van 'vóór corona' wil terugbrengen.

Overwegende dat:

- o de provincie moet zorgen voor een goed netwerk van OV in de gehele provincie;
- o GS en PS het belangrijk vinden dat reizigers in de gehele provincie de keuze moeten hebben in de wijze waarop zij zich willen verplaatsen;
- o de provincie in haar aanbestedingsprocedures voor de concessiegebieden eisen heeft gesteld met betrekking tot verduurzaming van het materieel, zoals het percentage 'zero-emissie'-bussen;
- o concessiehouders, in verband met de opgelopen financiële problemen, wellicht (gaan) aandringen op het vertragen van de duurzaamheidseisen m.b.t. het materieel;
- o concessiehouders mogelijk de gelegenheid zal worden geboden om lijnen, diensten en haltes te schrappen binnen de afspraken van de huidige concessieperiode.

Besluit het college van GS op te roepen:

- o de concessiehouders financieel te ondersteunen bij het verwezenlijken van de duurzaamheidsdoelstellingen, om te voorkomen dat lijnen, diensten en haltes geschrapt moeten worden;
- o de financiële steun te verstrekken op basis van de doelstellingen en uitgangspunten van het Economisch Duurzaamheids- en Herstelfonds.

Wim Hoogervorst
SP

Eric Jensen
JA21

motie

vergadering Provinciale Staten – 28 juni 2021
agendapunt 10 – Kaderbrief 2022

Resultaatbestemming 2021:
versnellen aanpak fietsknelpunten in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constateernde dat:

- o het er naar uitziet dat het jaar 2021 met een positief rekeningresultaat gaat worden afgesloten;
- o er binnen de financiële kaders sprake is van een beperkt aantal risico's;
- o de coalitie, in de persoon van gedeputeerde financiën, partijen oproept voorstellen te doen ter bestemming van een eventueel positief rekeningresultaat;
- o er door de Fietzersbond, in opdracht van de provincie, een lijst "knelpunten" is opgesteld;

Overwegende dat:

- o de provincie, op basis van cofinanciering, met de gemeenten een aanvang heeft genomen om de door de Fietzersbond aangemerkte knelpunten op te lossen;
- o veel gemeenten op dit moment in financieel zwaar weer zitten, waardoor mogelijk niet zal en kan worden overgegaan tot het aanpakken van fietsknelpunten;
- o bijdragen van gemeenten in principe worden toegekend op basis van cofinanciering;
- o een ruime meerderheid van onze Staten het belang van veilig fietsverkeer en veilige fietsinfrastructuur onderschrijft;

Besluit het college van GS op te roepen:

- o een eventueel positief rekeningresultaat over 2021 – na afdekking van de risico's – te bestemmen voor de versnelde aanpak van fietsknelpunten in onze provincie;
- o voor de volgorde van deze aanpak contact op te nemen met de Fietzersbond;
- o hierbij, in verband met de zeer beperkte financiële ruimte bij gemeenten, in te zetten op een 100% financiering van de projecten.

Wim Hoogervorst
SP

Eric Jensen
JA21

Motie Toiletvoorzieningen Recreatiegebieden

De Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021,

Constaterende dat:

- het Sociaal Cultureel Planbureau recent met de publicatie het rapport “Lang niet toegankelijk”¹ op 8 juni jongstleden concludeert dat het op veel plekken helaas toch nog slecht gesteld is met de toegankelijkheid en met de inclusiviteit;
- het symposium dat op 27 mei jongstleden door de Toiletalliantie²/Maag Lever Darm Stichting en de Hoge Nood-app werd gehouden de gevolgen van het ontbreken van toiletvoorzieningen voor met name circa 2 miljoen mensen met buikklachten en 2,4 miljoen 65-plussers schetste;
- MLD-artsen dit symposium aangaven dat het voor hun patiënten nou juist zo belangrijk is om te kunnen bewegen in de natuur;

Overwegende dat:

- Noord-Holland veel schitterende recreatiegebieden heeft;
- een groot deel hiervan niet beschikt over sanitaire voorzieningen;
- een groot aantal inwoners, waaronder circa 1 op de 10 Noord-Hollanders die buikaandoeningen ondervinden, hierdoor beperkt gebruik kan maken van deze recreatiegebieden;

Verzoekt GS:

1. Voor de begroting te onderzoeken wat er nodig is om te komen tot het voldoen aan de norm van de Toiletalliantie³ in de Noord-Hollandse natuur- en recreatiegebieden te weten:
 - a. Tenminste elke 25 kilometer langs een fietspad
 - b. Tenminste elke 5 kilometer langs een wandelpad
 - c. Bij elke parkeerplaats bij een natuur- of recreatiegebied
2. Met een voorstel te komen bij de begroting 2022

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein

ChristenUnie

¹ <https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2021/06/08/het-publieke-leven-is-nog-niet-goed-toegankelijk-voor-mensen-met-een-lichamelijk-beperking>

² Tot de Toiletalliantie behoren de Maag Lever Darm Stichting, Stomavereniging, Crohn en Colitis Vereniging Nederland (CCUVN), Prikkelbare Darm Syndroom Belangenvereniging (PDSB), Stichting voor mensen met Kanker aan het Spijsverteringskanaal (SPKS), Continentie Stichting NL, De

Zonnebloem, gehandicaptenkoepels Ieder(in) en KansPlus, ouderenbonden KBO-PCOB en KBO-Brabant, reizigersorganisatie Rover en Koninklijke NVVH-Vrouwennetwerk.

³. <https://www.waarkaniknaardewc.nl/over-ons/>

Motie Inventariseren quick wins walstroom zeehavens

De Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021,

Constaterende dat:

- De provincie Noord-Holland helpt de zeehavens van het Noordzeekanaalgebied en Den Helder te verduurzamen door 4,2 miljoen euro subsidie beschikbaar te stellen;
- Het geld onder andere bedoeld is voor projecten die de uitstoot van fijnstof, CO2 en stikstof verminderen door walstroomaansluitingen te realiseren;

Overwegende dat:

- Schepen die aan de wal liggen met draaiende motoren c.q. generatoren veel overlast en uitstoot veroorzaken;
- De beschikbaar gestelde subsidie een uitstekend begin is, maar nog onvoldoende om de luchtkwaliteit in de zeehavens substantieel te verbeteren;

Verzoekt GS:

1. te rapporteren welke projecten met betrekking tot het aanleggen van walstroom voor de beroepsvaart / zeevaart inmiddels richting uitvoering gaan;
2. te inventariseren welke kansrijke projecten er nog meer zijn;
3. deze inventarisatie te voorzien van een prijskaartje en deze ter besluitvorming voor te leggen aan PS;

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

Toelichting

Afgemeerde schepen hebben voor het in bedrijf houden van de diverse installaties en het huisvesten van de bemanning stroom nodig. Veel schepen liggen dan ook afgemeerd met draaiende motoren. Niet zelden zie je allerlei dikke en soms gekleurde rook uit schoorstenen van deze schepen komen en dat is allemaal vervuiling in een gebied waarin de luchtkwaliteit al te wensen overlaat.

Walstroomvoorziening in combinatie met het verplicht stopzetten van de motoren kan hierin een positieve bijdrage leveren. Echter, walstroom aanleggen is kostbaar en zeker voor de grote schepen is een simpel verlengsnoertje onvoldoende. Een generiek besluit om in alle zeehavens walstroomaansluitingen te maken en het gebruik hiervan te verplichten is dan voor nu ook nog een brug te ver. Er is al wel voldoende ervaring met het aanwijzen waar deze verplichting geldt. Onder meer geldt in Rotterdam al sinds 2010 een dergelijke verplichting.

Ook in Noord-Holland zijn er al dergelijke voorzieningen gerealiseerd. Amsterdam heeft in totaal 66 walstroomkasten: 55 kasten voor de binnenvaart en 16 kasten voor de cruisevaart¹. Ook is er in 2020 4,2 miljoen euro beschikbaar gesteld om samen met ondernemers deze innovatie vorm te geven. Dat

is een goed begin, maar er zijn in de zeehavens wellicht nog een aantal quick wins te behalen. Deze inventariseren en voorleggen aan PS kan een goede positieve bijdrage leveren aan de gebieden in onze provincie waar de luchtkwaliteit het meest onder druk staat.

^{1.} <https://www.sweco.nl/actueel/verhalen/slim-bedacht-schepen-aan-de-stekker/>

Motie aan de orde van de dag 'gemeenten dreigen in financiële problemen te komen'

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021

kennis genomen hebbende van de Kaderbrief 2022

constaterende dat:

- In de Kaderbrief 2022 staat dat gemeenten te maken hebben met hogere kosten en lagere inkomsten, wat op termijn onder andere gevolgen heeft voor de samenwerkingsrelatie met gemeenten en kan leiden tot "bestuurlijke problemen";
- uit de schriftelijke beantwoording (14-06-2021) van de vragen van het lid Koyuncu naar voren komt dat het college hiernaar verder geen onderzoek wil uitvoeren.

verder constaterende:

- de samenwerkingsrelatie met gemeenten onder druk komt te staan of bestuurlijke problemen kunnen ontstaan als lokale overheden minder kunnen bijdragen aan gezamenlijke projecten;
- het college van mening is dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor hun financiën, maar zelf ook constateert dat er sprake is van negatieve trend.

overwegende dat:

- de provincie een toezichthoudende rol bekleed wat betreft de financiële gezondheid van de gemeentelijke begrotingen;
- de provincie belast is met de taak om vroegtijdig in te grijpen wanneer een negatieve trend zichtbaar wordt en dientengevolge actie te ondernemen;
- het een taak van de provincie is om knelpunten bij de gemeenten in kaart te brengen en zorg te dragen voor inzicht in de gevolgen van de financiële kwetsbaarheid en vroegtijdig hierop te anticiperen.

Verzoekt het college:

- de financiële gevolgen van de huidige tekorten bij de gemeenten na te lopen zodat inzichtelijk wordt welke samenwerkingsverbanden mogelijk in gevaar lopen én welke bestuurlijke problemen hieruit zouden kunnen ontstaan;
- vervolgens hierover terug te rapporteren aan de Provinciale Staten.

en gaan over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van DENK,

Süleyman Koyuncu

Motie aan de orde van de dag 'extra geld reserveren voor diepgaand onderzoek slavernijverleden'

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021

kennis genomen hebbende en ter bespreking van de Kaderbrief 2022

constaterende dat:

- in de voordracht van de jaarrekening wordt aangegeven dat er ruimte is ontstaan voor de periode 2021-2023 en deze besteed kan worden aan andere uitgaven;
- gemeente Amsterdam voornemens is diepgaand wetenschappelijke onderzoek te doen naar de rol van haar stad in het slavernijverleden, waar tevens de G4 steden voor hebben gepleit.¹

overwegende dat:

- de provincie een rol kan spelen in het onthullen van kennis over een belangrijk stuk geschiedenis, waarin de Staten van Holland plaats hebben gehad;
- de provincie het cultureel en historisch erfgoed wil achterhalen en delen, omdat dit bepalend is voor de identiteit van een deel van de Noord-Hollanders;
- de provincie in dit opzicht kan inspelen door de gemeente Amsterdam bij te staan, gezien het voordelige rekeningresultaat bij de provincie.

Verzoekt het college:

- In deze samen op te trekken met Amsterdam en extra geld te reserveren voor diepgaand wetenschappelijke onderzoek naar het slavernijverleden van Amsterdam, ofwel de Staten van Holland, in Nederland.

en gaan over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van DENK,

Süleyman Koyuncu

¹ <https://www.ad.nl/binnenland/grote-steden-vragen-kabinet-om-landelijke-feestdag-afschaffing-slavernij~a43956e7/>

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Noord-Holland

**M76-2021/PS 28-06-2021
AANGEHOUDEN**

Motie subsidie voor burgerinitiatieven om deelconcepten te stimuleren

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 kennis genomen hebbende van de Kaderbrief.

constaterende dat

- Deelconcepten kunnen leiden tot een vermindering van autobezit;
- Deelconcepten daarmee bijdragen aan de verduurzaming van de maatschappij.

Overwegende dat:

- Deelconcepten niet overal even toegankelijk zijn voor burgers;
- De Provincie burgers die behoefte hebben aan deelconcepten kan ondersteunen door subsidie ter beschikking te stellen.

verzoeken het college:

Een subsidie ter beschikking te stellen voor burgerinitiatieven die zich ten doel stellen om deelconcepten in hun buurt mogelijk te maken.

en gaan over tot de orde van de dag.

S. Koyuncu (DENK)

J. Hollebeek (PvdD)

Motie financiële bijdrage elektrificatie pontveer Spaarndam

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 28 juni 2021 ter bespreking van de Kaderbrief (VD-23);

Constaterende dat:

- Er al langere tijd plannen zijn om een pontje te laten varen tussen Spaarndam en Schoterog bij de Mooie Nel, als *missing link* voor een recreatieve fietsroute.
- Er reeds geïnvesteerd is (door provincie, gemeente en recreatieschap) in de verplaatsing van de Opstapper van zijkanaal C naar deze verbinding. (aanlegsteigers, opknappen pont, bebording etc)
- Dit op duurzame wijze dient te gebeuren, passend bij duurzaam recreatieve mobiliteit;
- Derhalve het bestaande pontveer op fossiele brandstoffen geëlektrificeerd moet worden.
- Dit leidt tot meerkosten ten opzichte van de eerdere ramingen waarop het eerdere investeringsbudget op gebaseerd is.

Overwegende dat:

- De Provincie het belang van de dergelijke varende fietspaden onderschrijft;
- Er bij het recreatieschap geen middelen beschikbaar zijn hiervoor
- De gemeente Haarlem hier een voorstel voor 50/50 verdeling doet voor gemeente / Provincie, en haar eigen bijdrage veilig beschikbaar heeft gesteld.
- Een resterend (eenmalig) budget van 55.000,- euro nodig is voor 1 september a.s. om het project vlot te trekken en het pontveer in gebruik te nemen.

Verzoeken het College om:

Zich in te spannen om het genoemd resterend budget, benodigd voor het elektrificeren van het pontveer Spaarnwoude te regelen voor 1 september a.s.

En gaan over tot de orde van de dag.

Nicole van der Waart,
GroenLinks

Marcel Steeman
D66

Wim Hoogervorst
SP

Sandra Doevendans
PvdA

Michel Klein
ChristenUnie

Motie ondersteunen vrijwilligers verenigingen en stichtingen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23);

constateren dat:

- het voordelige rekeningresultaat grotendeels in de algemene reserve wordt gestort;
- in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet;
- Noord-Holland een provincie is waarbinnen vele vrijwilligers actief zijn binnen verenigingen en stichtingen op gebieden als natuur en milieu, van kunst en cultuur, erfgoed en sport en die organisaties;

overwegen dat:

- de Kaderbrief het moment is voor Provinciale Staten om aan te geven of zij aanvullende kaders wil stellen;
- Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling in het najaar besluiten over kunnen nemen;

zijn van mening dat:

- de provincie een belangrijke rol kan spelen bij het vitaal houden van het verenigingsleven;
- er in Noord-Holland goede kansen zijn om de verenigingen en stichtingen te ondersteunen bij het vormgeven en verstevigen van hun vrijwilligersbeleid;

dragen het college op:

- in kaart te brengen hoe verenigingen en stichtingen in onze provincie die (geheel) uit vrijwilligers bestaan, een impuls kunnen krijgen en ondersteund kunnen worden bij hun werk;.
- Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Robert Zaal (GroenLinks)

Dennis Heijnen (CDA)

Motie ondersteunen vrijwilligers verenigingen en stichtingen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23);

constateren dat:

- het voordelige rekeningresultaat grotendeels in de algemene reserve wordt gestort;
- in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet;
- Noord-Holland een provincie is waarbinnen vele vrijwilligers actief zijn binnen verenigingen en stichtingen op gebieden als natuur en milieu, van kunst en cultuur, erfgoed en sport en die organisaties;

overwegen dat:

- de Kaderbrief het moment is voor Provinciale Staten om aan te geven of zij aanvullende kaders wil stellen;
- Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling in het najaar besluiten over kunnen nemen;

zijn van mening dat:

- de provincie een belangrijke rol kan spelen bij het vitaal houden van het verenigingsleven;
- er in Noord-Holland goede kansen zijn om de verenigingen en stichtingen te ondersteunen bij het vormgeven en verstevigen van hun vrijwilligersbeleid;

dragen het college op:

- in kaart te brengen hoe verenigingen en stichtingen in onze provincie die (geheel) uit vrijwilligers bestaan, een impuls kunnen krijgen en ondersteund kunnen worden bij hun werk;.
- Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Robert Zaal (GroenLinks)
Dennis Heijnen (CDA)

Motie verkeersveiligheid actieve mobiliteit

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23);

Constateerende dat:

- In de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in 2020 in de periode 2021-2023 weer voor andere doel kunnen worden ingezet;
- De provincie een dubbele rol heeft; als wegbeheerder en als regisseur verkeersveiligheid;
- De provincie investeert in actieve mobiliteit, (getuige de actieagenda Actieve Mobiliteit en Perspectief Fiets);
- Actieve mobiliteit de gezondste manier van verplaatsen is en maatschappelijke winst oplevert ten opzichte van gemotoriseerd verkeer;

Overwegende dat:

- De kaderbrief het moment is voor ons als PS om aan te geven of wij aanvullende wensen hebben;
- Actieve mobiliteit een substantiële bijdrage kan leveren bij het behalen van de klimaatdoelstellingen, wat een toename van actieve mobiliteit gewenst maakt;
- Juist door toename van actieve mobiliteit meer aandacht nodig is voor verkeersveiligheid van deze kwetsbare weggebruikers;
- Er onvoldoende financiële middelen zijn om alle wensen uit de concept-actieagenda Actieve Mobiliteit en Perspectief Fiets te realiseren. Het hiervoor noodzakelijk is op zoek te gaan naar alternatieve financieringsbronnen;
- De verkeersveiligheid kan worden verbeterd door bijvoorbeeld vergevingsgezinde bermen te realiseren of oversteekplaatsen beter te beveiligen;

Verzoeken het College om:

- *Voor de begroting van 2022 in beeld te brengen welke maatregelen effectief kunnen worden ingezet om de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers te verbeteren en aan te geven wat de kosten daarvan zijn;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Jesper Gringhuis, GroenLinks

Wim Hoogervorst, SP

Motie uitbreiding ondernemersprijs voor nieuwkomers

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23);

constateren dat:

het voordelige rekeningresultaat wordt grotendeels in de algemene reserve gestort;

in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in 2020 in de periode 2021-2023 gedeeltelijk weer voor andere doelen kunnen worden ingezet

overwegen dat:

de Kaderbrief 2022 het moment is voor ons als PS om aan te geven of wij aanvullende kaders hebben;

echter bij nieuwe voorstellen eerst nog een aantal zaken praktisch uitgezocht zullen moeten worden;

Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling 2022 in het najaar besluiten over kunnen nemen

zijn van mening dat:

Het voor de integratie en participatie van nieuwkomers in de samenleving van Noord Holland van groot belang is dat zij zo snel mogelijk financieel zelfstandig worden.

Dat ondernemerschap een goed middel is om die zelfstandigheid te verwerven en meer werkgelegenheid te creëren voor anderen in de provincie

De ondernemersprijs Noord Holland nu als criterium kent dat de onderneming minimaal 3 jaar moet bestaan en dat dit een drempel kan opwerpen voor nieuwkomers

dragen het college op:

1. in kaart te brengen hoe de Ondernemersprijs Noord Holland kan worden uitgebreid met een extra categorie voor ondernemers die nog maar kort, bijvoorbeeld minder dan 3 jaar, in Nederland zijn en daarbij aan te geven welke criteria over o.a. status en verblijfsduur, het meest passend zijn

2. Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te

informereren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Wiegert Dulfer (GroenLinks)

Dennis Heijnen (CDA)

Fabian Zoon (PvdD)

Süleyman Koyuncu (DENK)

Eric Smaling (SP)

Partij voor
de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Christen
Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

Motie Stimuleren Thuiswerken na Corona

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23);

constateren dat:

- het voordelige rekeningresultaat wordt grotendeels in de algemene reserve gestort;
- in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in 2020 in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet;
- in de tijd van de Coronapandemie veel ervaring is opgedaan met thuiswerken;
- het (deels) thuiswerken veel minder CO2 uitstoot, milieuhinder en filevorming tot gevolg heeft,

overwegende dat:

- de kaderbrief het moment is voor ons als PS om aan te geven of wij aanvullende kaders hebben;
- echter bij nieuwe innovatieonderwerpen eerst nog een aantal zaken praktisch uitgezocht moeten worden;
- Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling in het najaar besluiten over kunnen nemen

van mening zijnde dat:

- We blij zijn weer vaker naar werk te kunnen, maar dat dit zeker niet altijd noodzakelijk of zelfs wenselijk is;
- De meest effectieve manier om de mobiliteitsdruk te verminderen het verminderen en spreiden van mobiliteit is,

dragen het college op:

1. in kaart te brengen hoe het regelmatig thuiswerken blijvend gestimuleerd kan worden door de provincie;
2. Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Nicole van der Waart,
GroenLinks

Wim Hoogervorst
SP

Marcel Steeman
D66

Jaap Hollebeek
PvdD

Michel Klein
ChristenUnie

Partij voor
de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Motie Broedplaats Blakende Bollen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23),

constateren dat:

- het voordelige rekeningresultaat 2020 grotendeels in de algemene reserve wordt gestort
- in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat vrijgevallen middelen in de periode 2021-2023 voor andere doelen kunnen worden ingezet
- door het indienen van deze motie GS kan adviseren op de uitvoerbaarheid, middelen en capaciteit voor de realisatie van deze motie.

overwegen dat:

- er de afgelopen weken veel berichten in de media zijn verschenen over nadelige effecten van bestrijdingsmiddelen voor natuur, milieu en gezondheid (zie voetnoot)
- er in de Noord-Hollandse landbouw stappen worden gezet bij het terugdringen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen, maar er nog voldoende mogelijkheden zijn hierin verdere vooruitgang te boeken met toekomstperspectief voor de bedrijven
- er in de Voedselvisie van de provincie wordt ingezet op natuurinclusieve landbouw in 2030 door verdere reductie van gewasbeschermingsmiddelen, verbetering van waterkwaliteit en bodemvruchtbaarheid en vergroting van de biodiversiteit.

zijn van mening dat:

- er veel behoefte is aan nieuwe kennis, innovatieve methodes en geschoolde jongeren om de doelstellingen van de Voedselvisie ook in de bollenteelt dichterbij te brengen
- naast de sector zelf het onderwijs een belangrijke rol speelt in onderzoek en opleiding
- er in Noord-Holland nog geen structurele broedplaats is voor studenten, ondernemers, overheden en betrokken burgers om elkaar te ontmoeten en te inspireren
- er wel al initiatieven zijn om betrokkenen samen te brengen in een omgeving om te leren en experimenteren

verzoeken het college:

1. middelen beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van een broedplaats m.n. gericht op de bollenteelt waar scholieren, studenten, wetenschappers, beleidsmakers en betrokken bewoners elkaar kunnen ontmoeten en inspireren in de zoektocht naar duurzame innovaties
2. om daarbij te inventariseren welke initiatieven reeds gaande zijn in o.a. de biologische bollenteelt en daarbij aansluiting te zoeken
3. daarbij de nadruk te leggen op fysieke realisatie van een broedplaats en de tijdelijke aanstelling van een kwartiermaker die in de komende twee jaar de broedplaats kan helpen ontwikkelen, relaties kan leggen en als ambassadeur kan optreden
4. Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te Informeren.

en gaan over tot de orde van de dag.

Rien Cardol, GroenLinks
Eric Smaling, SP
Ines Kostić, PvdD

Mediabberichten uit de afgelopen veertien dagen:

15-06: Waarom je blauwe bessen altijd moet wassen, Gezondheidsnet.nl

19-06: Planten tuincentra bevatten bijen- en landbouwgif, De Gelderlander

22-06: Omstreden landbouwgif gevonden in wijn van Nederlandse supermarkten, EenVandaag

23-06: Drinkwaterbronnen in Twente allemaal vervuild, Tubantia

24-06: Bij landbouwgif moet overheid voortaan kijken naar gevolgen voor natuur, De Telegraaf

24-06: Bestrijdingsmiddelen alleen apart van elkaar getest: experts maken zich zorgen, EenVandaag

Motie benutten financiële ruimte

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht Kaderbrief (VD-23);

overwegende dat:

1. GS in de commissie heeft aangegeven dat het financiële beeld van de Provincie “richting begroting steeds stabiel wordt en er meer inzicht ontstaat in wat nodig is van het rekeningenresultaat om de risico’s af te dekken” en dat “zodra de ruimte inzichtelijk is, PS besluiten over de bestemming van dit resultaat;
2. GS in de commissie de oproep heeft gedaan om bij de kaderbrief met ideeën dan wel moties te komen zodat bij de begroting gezamenlijk kan worden bepaald hoe het rekeningenresultaat moet worden bestemd;
3. de wens bestaat dit nadrukkelijk een Staten-breed proces te laten zijn, waarbij alle partijen een gelijke kans maken om voorstellen ter besteding van een eventueel rekeningresultaat in te dienen en uit te laten werken;
4. het thans onzeker is of er financiële ruimte is, mede gezien de mogelijk benodigde middelen voor de uitvoering van reeds bestaande of in voorbereiding zijnde plannen;
5. voorwaardelijk is dat het bestemmen van eventuele financiële ruimte zorgvuldig, zonder tijdsdruk, transparant en wel overwogen moet worden gedaan;
6. de behoefte bestaat om deze voorwaarden in een proces te gieten waarbij alle ideeën eerst goed geformuleerd en uitgewerkt kunnen worden door de leden Provinciale Staten en daarna ambtelijk getoetst kunnen worden;
7. de wens bestaat vorm te geven aan de wijze waarop dit proces wordt ingericht en waarop beslissingen genomen gaan worden over de uiteindelijke bestemming van een eventuele financiële ruimte;

spreekt uit dat:

1. de door GS gevraagde ideeën tijdig aangeleverd kunnen worden bij de ambtelijke organisatie zodat ambtelijke toetsing op (technische) haalbaarheid adequaat kan gebeuren, waarbij een richtdatum voor aanlevering van 1 september zal gelden;
2. ideeën die na die datum worden aangeleverd uiteraard meegenomen zullen worden maar mogelijk een adequate ambtelijke toetsing kunnen ontberen;
3. in de commissie EFB van oktober 2021, uitgaande van de beschikbare financiële ruimte, getracht zal worden te komen tot een lijst van in principe binnen de financiële kaders uitvoerbare ideeën;
4. de Staten op basis van deze financiële toetsing kunnen bezien welke voorstellen binnen het financiële kader uitvoerbaar zouden kunnen zijn, waarna de indieners op de reguliere wijze voor draagvlak en ondersteuning kunnen zorgen alvorens de voorstellen ter besluitvorming worden voorgelegd aan Provinciale Staten bij de behandeling van de begroting 2022.

En gaan over tot de orde van de dag.

Erik van der Maas (VVD)

Lars Voskuil (PvdA)

Motie aquathermie en innovatief watergebruik

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht jaarstukken 2020 (VD-22) en Kaderbrief (VD-23);

constateren dat:

- het voordelige rekeningresultaat wordt grotendeels in de algemene reserve gestort;
- in de voordracht van de jaarrekening is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in 2020 in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet ¹;
- Noord-Holland een echte waterprovincie is;

overwegen dat:

- de kaderbrief het moment is voor ons als PS om aan te geven of wij aanvullende kaders hebben;
- echter bij nieuwe innovatieonderwerpen eerst nog een aantal zaken praktisch uitgezocht moeten worden;
- Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling in het najaar besluiten over kunnen nemen

zijn van mening dat:

- er in Noord-Holland goede kansen zijn om duurzame energie op te wekken met aquathermie (TEO/TEA/TED)²;
- innovatief watergebruik zoals waterrecycling, decentrale zuivering veel meer ingezet zouden kunnen worden;
- deze watertechnologie zonder grote negatieve ruimtelijke en ecologische effecten toegepast zou kunnen worden en een bijdrage zouden kunnen leveren aan de energie- en warmtetransitie, en aan de circulaire economie;

dragen het college op:

1. in kaart te brengen hoe een impuls gegeven kan worden aan initiatieven op het gebied van aquathermie en innovatief watergebruik in onze provincie;
2. Provinciale Staten daar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2022 over te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Arja Kapitein (D66)

Linde Gonggrijp (D66)

¹ Er is financiële ruimte omdat de algemene reserve minimaal 93 miljoen moet zijn en per 31-12-2020 141 miljoen is (p. 246-250 jaarrekening). In het najaar zou ook duidelijk moeten zijn.

² TEO = Thermische energie uit oppervlaktewater, TEA = Thermische energie uit afvalwater, TED = Thermische energie uit drinkwater

Motie mogelijke bestedingen rekeningresultaat 2020

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021 hebben kennis genomen van de statenvoordracht en Kaderbrief (VD-23);

constateren dat:

- het voordelige rekeningresultaat wordt grotendeels in de algemene reserve gestort;
- in de voordracht van de jaarstukken is aangegeven dat middelen die zijn vrijgevallen in 2020 in de periode 2021-2023 weer voor andere doelen kunnen worden ingezet;
- er specifieke aandachtspunten zijn om provinciale doelen te realiseren;

overwegen dat:

- de kaderbrief het moment is voor ons als PS om aan te geven of wij aanvullende kaders hebben;
- echter bij nieuwe innovatieonderwerpen eerst nog een aantal zaken praktisch uitgezocht moeten worden;
- Provinciale Staten daar bij de begrotingsbehandeling in het najaar besluiten over kunnen nemen

zijn van mening dat:

- a. Het landschapsfonds ingezet zal worden voor projecten ter versterking van het cultuurlandschap in Noord-Holland. Het onderhoud en beheer van die landschapselementen (zoals de liniedijken) nog niet voorzien is;
- b. Er momenteel voor inwoners geen gelijk speelveld is voor het ontwikkelen van duurzame energieprojecten vergeleken met commerciële partijen. Het makkelijk maken om in te stappen of expertise ter beschikking stellen om de succesfactor te verhogen zijn voor D66 mogelijkheden om dit te verbeteren;
- c. Het co-financieringsbudget voor het realiseren van (doorfiets-)paden en recreatieve routes veelal niet uitgeput wordt omdat gemeenten er geen gebruik van maken. Hiermee realiseert de Provincie haar doelen op dit gebied vaak niet volledig of vertraagd;
- d. De transitie opgave van onze economie niet alleen vraagt om technologische innovatie maar nadrukkelijk ook om sociale innovatie, waarbij medewerkers gestimuleerd worden hun vaardigheden op peil te houden. Onderzocht zou moeten worden hoe de provincie dit kan aanjagen;

dragen het college op voorafgaand aan de begrotingsbehandeling:

- a. In kaart te brengen wat financieel en organisatorisch nodig is om de versterkingen van het cultuurlandschap duurzaam te beheren;
- b. Mogelijkheden voor het beter faciliteren van energie-coöperaties voor te leggen aan PS inclusief financiële consequenties;
- c. Een stimuleringsregeling voor specifieke fietsnetwerkprojecten voor te stellen die het realiseren van provinciale doelen zonder vertraging zeker stelt;
- d. In kaart te brengen op welke wijze de provincie naast technologische innovatie sociale innovaties kan aanjagen – inclusief de financiële consequenties;

en gaan over tot de orde van de dag.

Arja Kapitein, Emre Kanik, Linde Gonggrijp, Marcel Steeman (D66)

Motie Grote Groene Stappen Zetten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2022;

gehoord de discussie,

roepen het College van Gedeputeerde Staten op:

- om een éénmalige impuls te geven aan:
 - o de plantaardige eiwittransitie vanuit de Voedselvisie, aangezien dit één van de belangrijkste oplossingen is om problemen op het gebied van stikstof, natuur, klimaat en dierenwelzijn aan te pakken;
 - o enkele specifieke projecten van Groen Kapitaal;
 - o risico's van stikstof en het niet behalen van de KRW-doelen voor natuur, bouw en dierenwelzijn uit te werken;

en gaan over tot de orde van de dag.

Fabian Zoon

Partij voor de Dieren

PS-vergadering

Dossiernummer	6596
Extern Zaak ID	1530031
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 juni 2021
Agendapunt	11
Omschrijving	Visie Recreatie en Toerisme 2030 (VD-28).
Organisatieonderdeel	BEL/GRN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

Toelichting

De provincie Noord-Holland heeft een integrale visie op recreatie en toerisme opgesteld voor de periode tot 2030. De visie beschrijft het belang van recreatie en toerisme voor Noord-Holland en de ambitie en opgaven op dit terrein. Tevens schetst de visie de strategie van bestemmingsmanagement en bestemmingsontwikkeling (incl. de voorwaarden) om tot uitvoering van deze ambitie en opgaven te komen.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.L.C.T. Aarts

BEL/GRN

Telefoonnummer +31235144862

milou.aarts@noord-holland.nl

1 | 1

Verzenddatum

18 MEI 2021

Kenmerk

1530031/1631422

Uw kenmerk

Betreft: Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030. In de voordracht lichten wij de inhoud van de visie en de wijze van totstandkoming nader toe.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlagen:

- Voordracht Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030;
- Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Visie Recreatie & Toerisme

Noord-Holland 2030

VISIE RECREATIE & TOERISME NOORD-HOLLAND 2030

APRIL 2021

Inhoud

Vooraf	2
1 Inleiding	3
1.1 Waarom een Visie Recreatie & Toerisme voor Noord-Holland?	3
1.2 Waar gaat de Visie Recreatie & Toerisme over?	4
2 Het belang van recreatie en toerisme	6
2.1 Sociaal-maatschappelijke waarde	7
2.2 Economische waarde	7
2.3 Gezondheidswaarde	8
3 Ambitie en uitdagingen	9
3.1 Ambitie	9
3.2 Opgaven	9
4 Strategie	14
4.1 Bestemmingsmanagement	15
4.2 Bestemmingsontwikkeling	17
4.3 Voorwaarden	19
5 Doorkijk naar uitvoering	21
Bijlage 1 – Schematische weergave Visie Recreatie & Toerisme	22
Bijlage 2 – De impact van het coronavirus	23
Bijlage 3 – Externe adviezen	24
Bijlage 4 – Samengesteld product	24
Bijlage 5 – Samenhang met ander beleid	25
Bijlage 6 – Toelichting uitdaging 1: toename recreatie en toerisme en veranderende behoeften	27
De behoefte aan voorzieningen voor recreatie en toerisme neemt toe	27
De behoefte aan voorzieningen voor recreatie en toerisme verandert	28
Toelichting op inzet spreiden en verleiden	28
Bijlage 7 – Toelichting uitdaging 2: de juiste balans tussen druk en draagkracht	29
Bijlage 8 – Toelichting uitdaging 3: Benutten van Noord-Hollands unieke kwaliteiten	30

Vooraf

Voorwoord

Noord-Holland is een prachtige provincie, vol natuur, cultuur en diverse landschappen, die we beschermen, en waarvan we tegelijkertijd willen genieten. Deze Visie Recreatie en Toerisme geeft richting aan de manier waarop recreatie en toerisme in onze provincie willen laten bijdragen aan een gezond leefklimaat, sterke natuur, beleefbaar landschap en een duurzame economie.

Met de Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland lossen we de belofte in uit het coalitieakkoord **Duurzaam Doorpakken**. Hierin spraken we af een overkoepelend perspectief te bieden op de toekomst van recreatie en toerisme in onze provincie, en op de vraag hoe we de unieke kwaliteiten van de verschillende locaties kunnen versterken. Dit is een strategische visie waarbij we kijken naar de middellange termijn.

We staan voor verschillende maatschappelijke opgaven in onze provincie; schone energie, duurzame bereikbaarheid, gezonde leefomgeving en voldoende woningen, om er een paar te noemen. Veel van wat wij als provincie doen heeft direct of indirect impact op recreatie en toerisme. Met deze visie hebben we handvatten om invulling toegeven aan de verschillende koppelkansen die hieruit voorkomen. Denk aan het versterken van de Markermeerdijken waarbij we tegelijkertijd de voorzieningen realiseren zodat inwoners en bezoekers kunnen genieten van het landschap en de historie van de dijk kunnen beleven.

Één van de grootste uitdagingen voor de komende jaren is het in goede banen leiden van de bezoekersstromen en tegelijk het benutten van de kansen die recreatie en toerisme bieden voor brede welvaart. Het aantal inwoners en bezoekers dat onze natuur, steden, dorpen en landschappen opzoekt om van te genieten groeit. Het behouden en versterken van de balans tussen toeristisch-recreatieve druk, en de draagkracht van de omgeving, cultuur, natuur en landschap staat daarom centraal in onze visie.

Onze ambities kunnen we alleen realiseren samen met onze partners bij gemeenten, natuur-, cultuur en recreatieorganisaties, ondernemers en vrijwilligers. Wij kijken vol enthousiasme uit naar een goede samenwerking!

1 Inleiding

1.1 *Waarom een Visie Recreatie & Toerisme voor Noord-Holland?*

Recreatie en toerisme in Noord-Holland

Recreatie en toerisme zijn een onlosmakelijk deel van onze manier van leven. Dit is merkbaar in het voorzieningenniveau, de leefomgeving en de economie van Noord-Holland. Recreatie en toerisme spelen een grote rol in de welvaart en het welzijn van onze inwoners. In 2019 hadden in Noord-Holland meer dan 150.000 mensen een baan in de toeristisch-recreatieve sector (LISA, 2020). Daarnaast levert de sector belangrijke bijdragen aan het voorzieningenniveau, woonklimaat en het behoud van cultuur en erfgoed, draagvlak voor natuur en landschap en preventieve gezondheidszorg. In [hoofdstuk 2](#) leest u verder over het belang van recreatie en toerisme.

Groeiende behoefte biedt kansen, maar brengt ook uitdagingen met zich mee

De komende jaren zal de behoefte aan voorzieningen voor recreatie en toerisme in Noord-Holland flink groeien, én veranderen. Dit komt door het groeiende aantal inwoners, de toenemende populariteit van buitenrecreatie en een groei in het aantal toeristen (zie [paragraaf 3.2](#) en [bijlage 6](#)). Deze ontwikkelingen bieden kansen, maar brengen ook grote uitdagingen met zich mee.

Tot nu toe hadden wij als Provincie geen beleid waar recreatie en toerisme in samenhang werden bekeken. Vanwege het grote belang van recreatie en toerisme, en de dynamiek in de sector (waaronder [de impact van COVID-19](#)), is het nu urgent om de sector, inclusief regionale en lokale partijen die werken aan recreatie en toerisme, te ondersteunen en te versterken. Zo kunnen we optimaal profiteren van de waarde van recreatie en toerisme, nu en in de toekomst. We sluiten daarbij aan op [ontwikkelingen en adviezen over toerisme en recreatie op landelijk niveau](#).

Recreatie en toerisme zijn van provinciaal belang

Dat recreatie en toerisme van provinciaal belang zijn, blijkt uit het gegeven dat ontwikkeling van recreatie en toerisme deel uitmaakt van meerdere kerntaken van de provincie: duurzame ruimtelijke ontwikkeling, behoud van cultureel erfgoed, vitaal platteland en natuur en natuurlijk regionale economie. Daarnaast hebben recreatie en toerisme een directe relatie met drie andere provinciale kerntaken: regionale bereikbaarheid, culturele infrastructuur en milieu.

Recreatie en toerisme hebben daarom een duidelijke plek gekregen in de [Omgevingsvisie Noord-Holland 2050](#). In de Omgevingsvisie staat dat er kansen zijn om de unieke kwaliteiten van de provincie te benutten voor recreatie en toerisme, uiteraard met een goede balans tussen rust en reuring. Er wordt ook een duidelijke koppeling gelegd met andere opgaven, zoals woningbouw, mobiliteit, slimme functiecombinaties en leefbaarheid (zie ook [bijlage 5](#), samenhang met ander beleid). Daarmee vormt de Omgevingsvisie een belangrijk vertrekpunt voor de Visie Recreatie & Toerisme.

De provincie Noord-Holland zet zich op dit moment op diverse manieren in voor recreatie en toerisme:

- ¶ De Provincie is mede-opdrachtgever en financier van vijf recreatieschappen¹ en draagt zo bij aan goed toegankelijke en bereikbare recreatiegebieden. Deze bieden ruimte voor rust en ontspanning in het groen.
- ¶ De Provincie maakt het Noord-Hollandpad en de realisatie van de wandel- en sloepennetwerken mogelijk.
- ¶ Met de Visie Waterrecreatie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma werken we aan het verbeteren van de mogelijkheden voor waterrecreatie.
- ¶ Met ons economisch beleid zetten we, samen met partners, in op het spreiden van toeristen over de provincie.

1.2 *Waar gaat de Visie Recreatie & Toerisme over?*

Strategische visie met doorkijk naar uitvoering

De Visie Recreatie & Toerisme is strategisch van aard. De visie beschrijft de belangrijkste kansen en uitdagingen op het gebied van recreatie en toerisme voor Noord-Holland op de middellange termijn (2030) en geeft richting aan de aanpak van de uitdagingen en de rol die we hierin vervullen.

Integrale blik op recreatie en toerisme

In deze visie kijken we naar recreatie en toerisme in samenhang, en in relatie tot andere opgaven zoals woningbouw en biodiversiteit. We hebben het dan zowel over vrijetijdsactiviteiten van Noord-Hollanders in eigen provincie, als over gasten die de provincie bezoeken, voor een dag of een verblijf van meerdere nachten, voor vrijetijd of om zakelijke redenen.

Samenhang met andere visies

Mede doordat toeristisch-recreatieve belevingen samengestelde producten zijn, raken recreatie en toerisme aan veel verschillende onderwerpen waarmee de provincie zich bezighoudt en waar we beleid voor hebben of ontwikkelen. Denk aan landschap, natuur, cultuur en erfgoed, landbouw, duurzaamheid, mobiliteit en ruimtelijke ordening. [Hier](#) leest u meer over hoe de Visie Recreatie & Toerisme zich daarmee verhoudt.

Samengesteld toeristisch-recreatief product

Het toeristisch-recreatief product is wat we noemen een '[samengesteld product](#)'. Er zijn veel factoren die gezamenlijk de aantrekkelijkheid van een bestemming bepalen, zoals landschappelijke kwaliteit, cultuurhistorie, activiteiten, verblijfsmogelijkheden, routestructuren en (openbaar) vervoer. In [bijlage 5](#) leest u hoe deze visie zich verhoudt tot ander beleid. Daarnaast zijn er veel verschillende actoren en organisaties betrokken bij het realiseren van een geslaagde vrijetijdsbeleving. Dit betekent dat we onze ambities en doelen alleen kunnen bereiken door samen te werken met andere partijen.

¹ Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Groengebied Amstelland, Spaarnwoude, Twiske – Waterland, Plassenschap Loosdrecht

Hoe is de Visie Recreatie & Toerisme tot stand gekomen?

Wij zijn dankbaar voor alle inbreng die we bij het opstellen van de Visie Recreatie & Toerisme hebben ontvangen van ondernemers, brancheverenigingen, natuurorganisaties, recreatieschappen, regio's, gemeenten en andere (semi)overheden². We hebben alle inbreng zo goed mogelijk verwerkt. De uitvoering van deze Visie Recreatie & Toerisme kunnen wij als provincie alleen in gezamenlijkheid met u, onze belanghebbenden, oppakken.

² Voor de totstandkoming van de visie hebben we een intern en extern participatieproces ingericht. Onderdeel hiervan waren 8 thematische gesprekstafels, interviews met diverse stakeholders, een ondernemerstafel, een bestuurlijke tafel en een webinar.

2 Het belang van recreatie en toerisme

Een optimaal toeristisch-recreatief aanbod is geen doel op zich, maar een middel om te werken aan een provincie waar het prettig en gezond wonen, werken, verblijven en recreëren is. Investerings in recreatie en toerisme hebben een directe positieve invloed op het welzijn en de welvaart van onze inwoners. Maar ook op andere vlakken zijn recreatie en toerisme van meerwaarde voor onze provincie. Hier zetten we een aantal feiten en cijfers over recreatie en toerisme in Noord-Holland op een rij en leest u meer over de sociaal-maatschappelijke, economische en gezondheidswaarde van recreatie en toerisme.

Recreatie en toerisme in Noord-Holland: enkele feiten en cijfers

- ¶ Jaarlijks bezoeken miljoenen dagjesmensen de Noord-Hollandse steden, stranden, bezienswaardigheden, wateren en natuurgebieden. Buitenrecreatie staat met stip op één in het aantal ondernomen vrijetijdsactiviteiten. Nederlanders ondernamen in 2018 zo'n 114,8 miljoen buitenrecreatie-activiteiten in Noord-Holland zoals wandelen, fietsen, strandbezoek en picknicken³. Een groot deel van deze activiteiten wordt ondernomen door eigen inwoners.
- ¶ Gezamenlijk gaven inwoners en Nederlandse gasten in 2018 zo'n 374 miljoen euro uit aan buitenrecreatie-uitstapjes in Noord-Holland (activiteiten met een duur van > 2 uur, CVTO, 2018).
- ¶ Noord-Holland is de provincie met veruit het hoogste aantal overnachtingen in logiesaccommodaties, zoals vakantieparken, campings en hotels. In 2019 waren dit er ruim 35 miljoen (CBS, 2020). Tweederde daarvan betreft overnachtingen van gasten uit het buitenland.
 - Bijna 18,4 miljoen (52%) van het aantal overnachtingen vond plaats in de gemeente Amsterdam. Zo'n 85% hiervan zijn overnachtingen van buitenlandse gasten.
 - Circa 16,7 miljoen overnachtingen vonden elders in de provincie plaats. De helft daarvan betrof overnachtingen van gasten uit het buitenland.Ook als we kijken naar het aantal overnachtingen dat buiten Amsterdam plaatsvond, staat Noord-Holland nog steeds op de eerste plaats, gevolgd door Gelderland met 13 miljoen overnachtingen.
- ¶ Noord-Holland is een aantrekkelijke provincie voor recreatie en toerisme en kent een groot aantal toeristisch-recreatieve trekpleisters, waaronder:
 - Een grote diversiteit aan landschappen met elk een uniek karakter en eigen aantrekkingskracht, waaronder drie kusten, diverse binnenwateren en een aantrekkelijk landelijk gebied;
 - De hoofdstad Amsterdam, met als bekendste trekpleister de 17e-eeuwse grachtengordel (UNESCO Werelderfgoed);
 - Twee Nationale Parken (Zuid-Kennemerland en Duinen van Texel) en een groot aantal aantrekkelijke landschappen, natuur- en recreatiegebieden;
 - Maar liefst vier UNESCO Werelderfgoederen (naast de grachtengordel van Amsterdam ook de Waddenzee, Droogmakerij de Beemster en de Stelling van Amsterdam⁴);
 - Meer dan 100 musea, vele monumenten en historische stads- en dorpsgezichten.

³ Watersport, sport en sportieve recreatie vallen hier niet onder en kennen eigen categorieën binnen het CVTO.

⁴ De Nieuwe Hollandse Waterlinie staat op de nominatielijst voor de Werelderfgoedstatus, als uitbreiding op het bestaande werelderfgoed de Stelling van Amsterdam.

2.1 Sociaal-maatschappelijke waarde

Recreatie en toerisme hebben een belangrijke sociaal-maatschappelijke waarde:

- ¶ Recreatie en toerisme vormen een essentieel onderdeel van het dagelijks leven en kunnen worden gezien als het cement voor de samenleving. Recreatie en toerisme zorgen voor ontmoetingen, contact, nieuwe inzichten, creativiteit en ontspanning, wat essentieel is voor welbevinden en productiviteit.
- ¶ Recreatievoorzieningen die goed aansluiten bij de behoeften van inwoners, zijn voor hen direct van waarde en zijn van invloed bij de keuze van een woonbestemming.
- ¶ Recreatie en toerisme zijn van belang voor behoud van cultuur en erfgoed. Bijvoorbeeld door herbestemming van stolpen en religieus erfgoed met een nieuwe toeristisch-recreatieve functie en door inkomsten uit toerisme en recreatie te benutten voor instandhouding en restauratie van erfgoed. Ons erfgoed is in hoge mate bepalend voor de identiteit van Noord-Holland. Verder verlies leidt tot een verminderde herkenbaarheid van het Noord-Hollandse landschap. Ook de molens, de kerktorens, de plassen en dijken (oostkust, Waterland, West-Friesland, Hollands Plassengebied) en de landgoederenzones van Kennemerland en het Gooi zijn kenmerkend voor het Noord-Hollandse landschap. Dit zijn tevens belangrijke factoren in de toeristisch-recreatieve beleving en ze bieden kansen voor verdere aanbodversterking en productontwikkeling.
- ¶ Recreatie en toerisme vergroten het draagvlak voor natuur en landschap: kwaliteiten die belangrijk zijn voor de leefbaarheid van een plek. Recreëren doen we vaak in het groen of in de natuur. Mensen hechten mede daarom een groot belang aan natuur, wat zorgt voor draagvlak voor bescherming en ontwikkeling ervan. Als recreanten bereid zijn om te betalen voor (toeristisch-recreatieve) activiteiten in de natuur, kan dit direct bijdragen aan de instandhouding.

2.2 Economische waarde

Recreatie en toerisme hebben een belangrijke economische waarde:

- ¶ Toerisme en recreatie zijn een belangrijke economische motor. De sector zorgt voor de nodige directe en indirecte bestedingen en werkgelegenheid. In 2019 hadden in Noord-Holland meer dan 150.000 mensen een baan in de toeristisch-recreatieve sector⁵, wat neer komt op bijna 10% van het totaal aantal banen in de provincie.
- ¶ In de steden en dorpen zorgen toerisme en recreatie voor draagvlak voor voorzieningen als een supermarkt, bakker, pinautomaat en het openbaar vervoer. Deze voorzieningen zijn van groot belang voor de leefbaarheid in kleinere kernen en gebieden waar rekening moet worden gehouden met een bevolkingsdaling in de toekomst. Ook in grotere en steden leveren recreatie en toerisme een bijdrage aan het draagvlak voor voorzieningen.

⁵ Bron: LISA, 2020

2.3 Gezondheidswaarde

Er is een toenemende aandacht voor preventieve gezondheidszorg en daardoor ook voor een gezonde leefomgeving. Recreatie en toerisme hebben een belangrijke gezondheidswaarde:

- ¶ Recreatie-activiteiten in een groene omgeving hebben een belangrijk positief effect op de fysieke en mentale gezondheid⁶.
- ¶ De aanwezigheid van een 'beweegvriendelijke omgeving', zoals sport-, spel- en recreatieve voorzieningen op loop- en fietsafstand, de aanwezigheid van groen of water, een goede voetgangersinfrastructuur, veilige fietspaden en een aantrekkelijke en veilige buurt, daagt mensen uit om voldoende te bewegen⁷.

De provincie Noord-Holland erkent de waarde van toerisme en recreatie en wil zich samen met anderen inzetten om deze te behouden én vergroten. Wat we willen bereiken en wat daarvoor nodig is, leest u in het volgende hoofdstuk.

⁶ Zie verder: <https://heatwalkingcycling.org/#homepage>; www.gezondnatuurwandelen.nl; [claiming_the_health_dividend.pdf](#); dr. [ShaneOmara](#); <https://groenvoorgezondbeleid.nl/>; <https://platform.groenkapitaal.nl/de-kracht-van-natuur-voor-gezondheid-meer-inzetten/>.

⁷ Bron: Rijksoverheid, gezondheid en zorg

3 Ambitie en uitdagingen

3.1 Ambitie

Zoals aangegeven zijn recreatie en toerisme zijn al van groot belang voor Noord-Holland (zie [hoofdstuk 2](#)). We zien mogelijkheden om de kansen die recreatie en toerisme bieden, nog beter te benutten, en willen ook bijdragen aan het oplossen van een aantal uitdagingen. Zo vergroten we de bijdrage van de sector aan de welvaart en het welzijn van onze inwoners. Als provincie zetten we ons, uiteraard samen met anderen, in voor het behouden én vergroten van de toegevoegde waarde van recreatie en toerisme voor heel Noord-Holland.

De ambitie voor 2030 luidt daarom: heel Noord-Holland profiteert van recreatie en toerisme.

Hiermee bedoelen we dat...

- ¶ ...er voldoende fysieke ruimte is voor recreatie, óók in en rondom stedelijke gebieden;
- ¶ ...we een netwerk van goed bereikbare toeristisch-recreatieve voorzieningen hebben, dat optimaal aansluit bij de wensen en behoeften van inwoners en gasten;
- ¶ ...de kwaliteiten van natuur, landschap, cultuur en ondernemerschap zo goed mogelijk worden ingezet voor duurzame toeristisch-recreatieve ontwikkeling. Het gaat daarbij zowel om economische, sociale als ecologische duurzaamheid (zie [paragraaf 4.3](#));
- ¶ ...alle Noord-Hollanders profijt hebben van recreatie en toerisme. Gezamenlijk maximaliseren we de positieve impact en beperken we de negatieve impact;
- ¶ ...recreatie en toerisme een optimale bijdrage leveren aan de economie, leefbaarheid, behoud van cultuur en natuur en preventieve gezondheidszorg. De toegevoegde waarde van recreatie en toerisme wordt dan volledig benut. Wat die 'optimale' bijdrage precies inhoudt, kan per gebied verschillen.

3.2 Opgaven

We zien vier opgaven voor het bereiken van deze ambitie, die onderling nauw met elkaar verweven zijn. In hoofdstuk 4 gaan we in op de strategie waarin we de opgaven ook in onderlinge samenhang aanpakken.

1) Toenemende en veranderende vraag van recreanten en toeristen

De komende jaren moeten we rekenen op een flinke groei van de recreatieve en toeristische vraag door een groeiend aantal recreanten en inkomende toeristen (lees voor een toelichting [hier verder](#)). Naast deze *toenemende* vraag, zien we ook een *veranderende* vraag, met steeds verder uiteenlopende wensen van consumenten en nieuwe vormen van vrijetijdsbesteding. Meer daarover, leest u [hier](#). Deze toenemende en veranderende recreatiebehoefte is een belangrijke uitdaging voor Noord-Holland. We willen de provincie aantrekkelijk houden om in te wonen, maar ook om te bezoeken en te verblijven. Daarbij zetten we de behoeften van onze eigen inwoners voorop.

Oplossingen voor deze opgave zijn:

- ¶ Balans in toeristisch-recreatieve druk door spreiding en verleiding. In Noord-Holland zien we gebieden waar inwoners en toeristen soms (te) veel drukte ervaren, én gebieden waar nog volop kansen liggen voor recreatie en toerisme. De ervaring leert dat toerisme en recreatie zonder sturing vooral toenemen op plekken en momenten waarop het nu al druk is. Op de 'hotspots' moeten we het groeiende aantal recreanten en toeristen verleiden om (ook) minder bekende parels te bezoeken of om op een ander moment te komen. Zo voorkomen we knelpunten op plekken waar het al (te) druk is en verzilveren we kansen voor minder bekende bestemmingen. Om dat te bereiken, moeten we onder andere weten hoe bezoekersstromen lopen en verborgen parels slim onder de aandacht brengen.
- ¶ De groeiende recreatiebehoefte van eigen inwoners zoveel mogelijk opvangen 'bij de bron'. Op een aantal plekken in Noord-Holland is sprake van een grote verstedelijkingsopgave. Daarom moeten we juist in en rondom (nieuw) stedelijk gebied zorgen voor voldoende recreatievoorzieningen in het groen.
- ¶ Ontwikkelen van divers, eigentijds en onderscheidend aanbod. De steeds verder uiteenlopende wensen van recreanten en toeristen geven aanleiding om de kwaliteit van het huidige aanbod te verbeteren, de diversiteit ervan te vergroten en nieuw eigentijds aanbod te ontwikkelen dat van toegevoegde waarde is op het huidige aanbod. Ook moeten we voldoende ruimte en adequate voorzieningen bieden aan steeds meer verschillende vormen van vrijetijdsbesteding. Alleen zo kunnen we voorzien in behoeften van huidige en toekomstige recreanten en toeristen én diverse doelgroepen.

Voorbeelden van wat de provincie al doet:

- ¶ De provincie zet, samen met de regio's en het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC), al een aantal jaren in op spreiding van toeristen in tijd en ruimte (zie verder [bijlage 6](#)). Binnen de Holland City strategie van het NBTC worden internationale bezoekers aan de hand van themalijnen geïnspireerd om ook de minder bekende plekken in ons land te bezoeken. De voor Noord-Holland relevante verhaallijnen zijn de Waterlandlijn en de themalijnen Gouden Eeuw en Kastelen & Buitenplaatsen.
- ¶ Met de Noord-Hollandse inzet op het landelijke themajaar 2021 "Ode aan het Nederlandse Landschap" geven we een recreatieve impuls te geven aan bestaande en nieuwe culturele en landschappelijke initiatieven. Het themajaar biedt ook kansen om bij inwoners meer draagvlak voor en kennis over het (veranderende) landschap waarin zij wonen te genereren.
- ¶ In het programma 'Amsterdam Bezoeken, Holland Zien' werken we al meer dan 10 jaar samen met onze partners in de MRA aan betere spreiding van internationale bezoeker over de MRA, zodat ook de regio buiten Amsterdam economisch kon profiteren van het (groeiend) toerisme.

Voorbeelden van gebiedsspecifieke opgaven (ter illustratie):

- ¶ De gemeente Amsterdam, de regio Amstelland-Meerlanden en de gemeente Zaanstad hebben te maken met de grootste bevolkingsgroei en woningbouwopgave, en daarom óók met de grootste toename in de recreatievraag van inwoners. Deze vraag moet worden opgevangen door bestaande recreatiegebieden adequaat in te richten én de ruimte voor groene recreatie mee te laten groeien met nieuwe verstedelijking.
- ¶ In de MRA is op bepaalde plaatsen sprake van een verstoorde balans tussen bezoekers en inwoners. Het is nu zaak om deze balans te herstellen en vervolgens te behouden. Daarbij is het belangrijk dat

er óók in de MRA nog minder bekende plekken zijn die graag meer bezoekers zouden willen ontvangen, zoals Aalsmeer, Amstelveel of Velsen.

- ¶ Aan de Noordzeekust zet de provincie zich samen met betrokken partijen in voor het verbeteren van de bereikbaarheid, door slimme en duurzame vervoersoplossingen.
- ¶ Op diverse plekken aan de kusten van Noord-Holland Noord is het druk, maar zijn er ook gebieden die kunnen profiteren van een toename van het aantal gasten. Het is zaak om potentiële gasten te verleiden deze gebieden te bezoeken, onder meer door passend en verrassend aanbod. Ook de vitaliteit van verblijfaccommodaties is hier een belangrijk aandachtspunt.

2) Toenemende druk op natuur, landschap en omgeving

We willen natuur, landschap en biodiversiteit beschermen en versterken, zodat de toenemende druk van recreatie en toerisme duurzaam opgevangen kan worden. Recreatie en toerisme hebben eveneens impact op CO₂-uitstoot, natuurlijke hulpbronnen en consumptie. Tegelijkertijd kunnen toerisme, recreatie en natuur elkaar juist versterken. Recreatiegebieden hebben ook belangrijke natuurwaarden: natuurinclusieve recreatie en recreatie-inclusieve natuur noemen we dat. Daarnaast hebben recreatie en toerisme vaak een educatieve component, wat bijdraagt aan draagvlak voor behoud van natuur, cultuur en landschap.

Oplossingen voor deze opgave zijn:

- ¶ Bewaken van de draagkracht van gebieden. De draagkracht van de omgeving, waaronder kwetsbare natuurwaarden en de biodiversiteit moeten we goed in beeld brengen en beschermen. Doel is het bereiken van de juiste balans tussen recreatieve druk enerzijds en draagkracht van de omgeving anderzijds en de negatieve impact van recreatie en toerisme te minimaliseren. Bijvoorbeeld door op basis van een goede strategie te sturen op bezoekersstromen.
- ¶ Verduurzamen van toerisme en recreatie. Op verschillende vlakken moet de sector een verduurzamingsslag maken. Ook het circulair en energieneutraal maken van verblijfsaccommodaties en verminderen van de uitstoot van toeristisch-recreatief vervoer horen hierbij.

Voorbeelden van wat de provincie al doet:

- ¶ Versterken van de biodiversiteit speelt bij het beheer van de recreatiegebieden door de recreatieschappen een grote rol.
- ¶ De Provincie stelt een subsidie beschikbaar om ondernemingen te helpen bij het maken van plannen voor verduurzaming van hun vakantiepark.
- ¶ De Provincie investeert in versterking van het landschap in de Westeinderscheg. Door dit gebied onder het Amsterdamse Bos in te richten voor recreatie en natuur, krijgen huidige en toekomstige inwoners een nieuwe mogelijkheid om de rust op te zoeken.
- ¶ Door te investeren in de kwaliteit en de afronding van het Natuurnetwerk Nederland zet Noord-Holland in op het robuuster maken van de natuur. Hierdoor kan de impact van recreatief gebruik beter opgevangen worden.

Voorbeelden van gebiedsspecifieke opgaven (ter illustratie):

- ¶ Op Texel wordt gewerkt aan een natuurinclusief toeristisch toekomstplan voor het behouden van de juiste balans voor het eiland als geheel. Gezamenlijk willen de Waddeneilanden zich onderscheiden en verder ontwikkelen als meest duurzame toeristische bestemming in Europa.
- ¶ Het Nationaal Park Zuid-Kennemerland (25 km van Amsterdam) biedt 'om de hoek' aantrekkelijke mogelijkheden voor natuurbeleving, recreatie en ontspanning, waardoor het een belangrijke rol

speelt in het leefklimaat van de MRA. In haar toekomstvisie richt het park zich op het goed laten samengaan van de toename van toerisme en recreatie met bescherming van kwetsbare natuur (duurzame recreatie en toerisme). Eén van de opgaven is om de bezoekers ook in de nabije omgeving van het Nationaal Park op te vangen.

3) Toeristisch-recreatief aanbod versterken

De steeds veranderende en verder uiteenlopende wensen van recreanten en toeristen geven aanleiding om de kwaliteit van het huidige aanbod te verbeteren. Om ook in de toekomst een aantrekkelijke bestemming te blijven, is het belangrijk om in te zetten op een gevarieerd vrijetijdsaanbod, dat vraaggericht wordt ontwikkeld en past bij de plek. Wij zetten ons ervoor in dat hierbij de Noord-Hollandse (gebieds-)kwaliteiten worden benut. Het mes snijdt dan aan twee kanten. Aanbod dat gebruik maakt van het DNA van een gebied, sluit aan op de behoefte aan beleving, authenticiteit en unieke ervaringen van recreanten en toeristen. Tegelijk dragen recreatie en toerisme bij aan behoud van erfgoed en landschap en het versterken van gebiedsidentiteiten.

Oplossing voor deze opgave

¶ Toeristisch-recreatief aanbod benut de Noord-Hollandse (gebiedseigen) kwaliteiten, is vraaggericht en divers. We willen de Noord-Hollandse identiteiten en verhalen verbinden, versterken en benutten bij het creëren van een aantrekkelijk en vraaggericht aanbod. Denk aan toeristische herbestemming van monumenten, verbinden van lokale musea aan toeristisch-recreatieve routes en het vitaliseren van verblijfsaccommodaties. Door dit slim aan te pakken, wordt tegelijk ingespeeld op de veranderende vraag vanuit de gast die meer behoefte heeft aan beleving, authenticiteit en unieke ervaringen. Lees [hier](#) verder over het benutten van Noord-Hollands unieke kwaliteiten (bijlage 8).

Voorbeelden:

- ¶ De provincie stimuleert het benutten van het DNA van een gebied (de gebiedseigen kenmerken) bij het ontwikkelen van toeristisch-recreatief aanbod en beleid. Zo is mede op initiatief van de provincie het project identiteit kustplaatsen uitgevoerd.
- ¶ De Provincie heeft een Loods herbestemming monumenten. Deze “loods” begeleidt hij eigenaren van monumenten bij het benutten van kansen voor ontwikkeling en financiering van herbestemmingstrajecten. De loods brengt vraag en aanbod bij elkaar waardoor projecten voor herbestemming en verbetering van monumenten sneller van de grond komen. Een deel van de monumenten krijgt een nieuwe toeristisch-recreatieve functie.
- ¶ De Provincie investeert in de liniedijken van de UNESCO Werelderfgoed Stelling van Amsterdam. Hier gaat restauratie en behoud van deze cultuurhistorische elementen samen met recreatie en educatie.

Voorbeelden van gebiedsspecifieke opgaven (ter illustratie):

- ¶ In Noord-Holland Noord is de vitaliteit van verblijfsaccommodaties een belangrijk aandachtspunt.
- ¶ Bij de versterking van de Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam wil de provincie de Markermeerkust en het achterland een extra impuls geven, onder meer door extra mogelijkheden voor natuur en recreatie te creëren. Uitgangspunt hierbij is het versterken van het karakter van de dijk als cultuurhistorisch en landschappelijk belangrijk element.
- ¶ In het Waddengebied zet de provincie in op het versterken van de unieke kwaliteiten voor recreatie en toerisme. Het project “De donkerte van het Waddengebied” is hiervan een goed voorbeeld. Het Werelderfgoed Waddenzee is één van de weinige plekken waar de donkerte nog echt kan worden

ervaren. Het project heeft als doel bewoners, recreanten en toeristen de duisternis van het Waddengebied te laten ervaren en nieuwe gasten te trekken die aangetrokken worden door de beleving van de donkerte.

- ¶ In het IJsselmeergebied wordt in vervolg op de Agenda IJsselmeergebied 2050 een integrale visie opgesteld voor de IJsselmeerkust, waarmee wordt ingezet op het behoud van de kernwaarden, kwaliteitsverbetering, een betere beleefbaarheid, spreiding van recreatie en toerisme en een herkenbare identiteit van de kustplaatsen. De provincie heeft in dat kader ook middelen gereserveerd voor een programma identiteit kustplaatsen IJsselmeergebied.

4) Optimaal benutten van het bestaande aanbod: goed verbonden en bereikbaar netwerk

Toeristisch-recreatieve voorzieningen moeten onderling goed verbonden en goed bereikbaar zijn om het bestaande aanbod zo effectief en efficiënt mogelijk te benutten. Het netwerk moet voldoende fijnmazig zijn, en verschillende soorten en vormen van recreatief-toeristisch gebruik aan elkaar koppelen: waaronder varen, fietsen wandelen, cultuur en natuur. Voorzieningen moeten hierbij zowel letterlijk als figuurlijk goed met elkaar verbonden zijn, zodat inwoners en gasten heel Noord-Holland kunnen beleven.

Oplossingen voor deze opgave

- ¶ Verbinden van voorzieningen door middel van duurzame routenetwerken voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden (letterlijk verbinden). Hierbij willen we ook de verschillende routevormen met elkaar verbinden, en met de voorzieningen langs de routes.
- ¶ Verbinden door middel van verhalen en thema's. Met het uitwerken van (cultuurhistorische) thema's en verhalen koppelen we minder bekende parels beter aan grote verhalen. Een belangrijke opgave daarbij is om de Noord-Hollandse cultuurhistorie, identiteiten en verhalen te verbinden, versterken en te benutten voor het creëren van een aantrekkelijk en vraaggericht aanbod.

Voorbeelden van wat de provincie al doet:

- ¶ Voor de Recreatieschappen zijn visies in ontwikkeling, waarin het verbinden van het bestaande aanbod met behulp van routes en thema's een belangrijke rol speelt. Ook biodiversiteit en natuurbehoud en versterken van mogelijkheden voor wandelaars, fietsers, kanoërs, ruiters en andere recreanten is hierin belangrijk.
- ¶ De Provincie zet in op de openstelling van boerenlandpaden en ondersteunt de ontwikkeling van fietsroutes (icoonroutes), wandel- en sloepenroutenetwerken.
- ¶ De Provincie wil waar mogelijk bestaande en nieuwe natuur toegankelijk maken voor recreanten. Door wandel- en fietspaden en bijvoorbeeld speelweides of vogelkijkhutten aan te leggen of te verbeteren.
- ¶ In de regio Gooi en Vechtstreek wordt als onderdeel van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen gewerkt aan het beter bereikbaar en beleefbaar maken van het Loosdrechtse Plassengebied. Uitgangspunt is daarbij dat natuur en recreatie elkaar versterken.
- ¶ Met de Buitenpoorten (spoorwegstations vlakbij natuur en daardoor een startpunt om van het buitenleven te genieten) stimuleert de provincie het gebruik van het OV om de vrijetijdsbestemming te bereiken, en worden natuurgebieden ook bereikbaar gemaakt voor nieuwe doelgroepen.

4 Strategie

Om de ambities te realiseren en de opgaven aan te pakken, zetten we in onze strategie de bestemming centraal. De uitdagingen doen zich voor in de verschillende (deel)gebieden in Noord-Holland. Aangezien er veel partijen betrokken zijn bij recreatie en toerisme, is regie nodig om de uitdagingen gezamenlijk aan te pakken. Regie op basis van analyse, samenwerking en een gezamenlijke visie noemen we *bestemmingsmanagement*. Investeren in een verdere ontwikkeling van toeristisch-recreatief aanbod op basis van analyse, samenwerking en een gezamenlijke visie noemen we *bestemmingsontwikkeling*. Om ervoor te zorgen dat de inzet op bestemmingsmanagement en –ontwikkeling zo effectief mogelijk is, moeten we ook inzetten op het creëren van de juiste *voorwaarden*.

De bestemming centraal

Recreanten en toeristen laten zich niet leiden door gemeentegrenzen. Daarom is het schaalniveau van de bestemming of de uitdaging leidend. De genoemde uitdagingen overstijgen het schaalniveau van gemeenten. En de uitgangssituatie van recreatie en toerisme, en belangrijkste kansen en opgaven, verschillen per gebied. Daarom is een aanpak op gebiedsniveau nodig. Berokken partijen uit de regio's hebben de provincie gevraagd om hierin mede de regie te nemen. Dit betekent dat de provincie actief is op het schaalniveau waar de uitdaging zich voordoet; bijvoorbeeld de Noordzeekust, een recreatieschap, de Oostelijke Vechtplassen, de Metropoolregio Amsterdam of Noord-Holland Noord⁸. Daarnaast kan de provincie ook bijdragen aan een goede samenhang tussen de verschillende gebiedsgerichte aanpakken.

Samen pakken we dit op

Als provincie pakken we samen met betrokken partijen de regie op bestemmingsmanagement. We gaan aan de slag met de toeristisch-recreatieve bestemming Noord-Holland en de (deel)bestemmingen en gebieden daarbinnen. Voor wat betreft bestemmingsontwikkeling zet de provincie in op het realiseren van koppelkansen. Voor het gezamenlijke proces van bestemmingsmanagement moet een proces worden ingericht en zijn analyses op basis van feiten en cijfers en gezamenlijke visievorming cruciaal. Op basis daarvan kunnen we samen de kaders en voorwaarden voor een duurzame toeristisch-recreatieve ontwikkeling bepalen.

Door te werken op het niveau van de verschillende bestemmingen en gebieden binnen de provincie, vergroten we de toegevoegde waarde van recreatie en toerisme voor onze hele provincie.

Uitgangspunten zijn:

- ¶ De balans van de toeristisch-recreatieve druk en draagkracht van een gebied of samenleving staat centraal;
- ¶ Bij ontwikkeling van aanbod wordt de vraag van recreanten en toeristen als uitgangspunt genomen. Dit aanbod moet in voldoende mate beschikbaar, bereikbaar, betaalbaar, beleefbaar en bekend zijn en rekening houden met het bedienen van verschillende doelgroepen;

⁸ Waar mogelijk sluiten we aan bij gangbare regio-indelingen en (bestuurlijke)samenwerkingen. Daarbij merken we op dat het vooral relevant is om te kijken naar gebieden die een toeristisch-recreatieve eenheid/bestemming vormen en niet zo zeer naar bestuurlijke regio's.

- ¶ Toeristisch-recreatieve ontwikkeling benut en versterkt het DNA van een gebied en maakt het beter beleefbaar.

4.1 Bestemmingsmanagement

Zoals gezegd zet de provincie voornamelijk in op bestemmingsmanagement. Management zien we als de 'software kant' van de strategie: we zorgen er gezamenlijk voor dat de basis voor de uitvoering op orde is. Met instrumenten voor analyse van druk en draagkracht, data en informatie wordt de vorming van regionale of gebiedsgerichte toeristisch-recreatieve ontwikkelstrategieën ondersteund. Daarnaast zetten we samen met andere partijen in op het verder ontwikkelen van de informatiebasis, instrumenten en vaardigheden voor het managen van bezoekersstromen en het aanbod op bestemmingen. We zorgen ervoor dat deze informatie goed ontsloten wordt. En we zetten ons in voor het maken van goede afspraken en het opzetten van structurele samenwerkingen en netwerken op het juiste schaalniveau.

Hierbij is van belang dat:

- ¶ Recreanten te sturen zijn, maar tot op zekere hoogte, omdat ze deels vaste gedragspatronen hebben. Toeristen zijn mogelijk beter te sturen, omdat zij hun reis online voorbereiden, recreanten in de lokale omgeving raadplegen wellicht minder vaak dergelijke bronnen. Tegelijkertijd zien we mogelijkheden om recreanten te informeren over (de diversiteit van) recreatiemogelijkheden en hen te stimuleren te genieten met respect voor natuur, cultuur en omgeving.
- ¶ Informatie en communicatie via de juiste kanalen sleutelfactoren zijn in het (bij)sturen van bezoekersstromen, ook na corona. In coronatijd bleek het voor bezoekers en aanbieders van belang om te weten waar het al druk is en op welke plekken nog capaciteit is. Het verkrijgen van de juiste data is daarvoor essentieel.
- ¶ Ingezet wordt op het beïnvloeden van gedrag aan de voorkant, oftewel vóórdat recreanten of toeristen hun reis of activiteit ondernemen. Eenmaal op locatie zijn zij minder snel te verleiden om toch ergens anders naartoe te gaan.

Actielijnen

Dit deel van de strategie richt zich op:

- ¶ Analyse druk & draagkracht. Om op regionale schaal goed te kunnen inspelen op de impact van het vrijetijd domein, is een analyse nodig van de relatie tussen recreatie en toerisme en welzijn en welvaart van een bepaalde bestemming. Dat kan door de aard en omvang van recreatieve en toeristische ontwikkelingen af te zetten tegen de draagkracht van een gebied of plek. Het verkrijgen van inzicht in de druk en draagkracht per gebied is een belangrijk onderdeel van management en ontwikkeling. Deze analyse levert een beeld op van de ontwikkelruimte en opgaven van een bestemming, zowel in gebieden met veel bezoekers als in gebieden waar meer bezoekers gewenst zijn. De uitkomsten zijn een belangrijke basis voor het opstellen van gebiedsgerichte ontwikkelstrategieën voor recreatie en toerisme. Bij deze ontwikkelstrategieën zullen we het belang van cultuurtoerisme benadrukken.
- ¶ Data & onderzoek. Voor een goede analyse van druk en draagkracht zijn betrouwbare data nodig. De provincie zet zich daarom samen met betrokken partijen in voor het verkrijgen van de juiste data en het (laten) uitvoeren van relevante onderzoeken. Zo wordt momenteel een provinciale onderzoeksagenda vrijetijdseconomie opgesteld en neemt de provincie deel aan de Landelijke Data

Alliantie, waarin op nationaal niveau wordt gewerkt aan het verkrijgen van betrouwbare en vergelijkbare data over recreatie en toerisme. Data en onderzoek zijn ook belangrijk voor het verbeteren van het bestaande routenetwerk voor onder meer wandelen en fietsen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om data over het gebruik van routenetwerken en onderzoek naar ontbrekende schakels en voorzieningen. Het is belangrijk dat partijen investeringen doen in systemen die op elkaar aansluiten en waardoor data uitwisselbaar is.

¶ Informatie & communicatie. Landelijk wordt gesproken over een verschuiving van de marketing van bestemmingen naar het managen van bestemmingen. Onderdeel van die verschuiving is het toenemende belang van een goede informatievoorziening en effectieve communicatie. Met bijvoorbeeld betrouwbare (zo mogelijk real time) data over het gebruik van recreatiegebieden en bezienswaardigheden, culturele instellingen en routes kunnen we bezoekersstromen beter sturen en kunnen recreanten en toeristen zien waar het al druk of juist nog rustig is. Het informeren van doelgroepen over al het moois dat er in onze provincie aanwezig is, is nodig om hen te verleiden ook minder bekende plekken te bezoeken, of om een ander vervoermiddel te kiezen dan de auto. Daarvoor is ook het verbeteren van de bekendheid van het wandelnetwerk en het vergroten van het gebruik van de Toeristische Overstap Punten (TOP's) van belang. Zo stimuleren we bezoekers om te genieten cultuur, natuur en landschap zonder die aan te tasten en dragen we bij aan het stimuleren van cultuurtoerisme.

¶ Samenwerking & afspraken. Strategische en operationele samenwerking binnen de sector, tussen de sector en de overheid én tussen overheden onderling is essentieel voor het effectief kunnen managen (en ontwikkelen) van een bestemming. De toeristisch-recreatieve sector heeft een aantal specifieke kenmerken (zie kader) die samenwerking zowel noodzakelijk als uitdagend maken. De provincie vindt het belangrijk om samenwerking ter ondersteuning van bestemmingsmanagement en –ontwikkeling zoveel mogelijk te stimuleren. Gezamenlijk zorgen we ervoor dat duurzame netwerken en samenwerkingen ontstaan, die gedragen worden door de regio's en gebieden zelf. De provincie is op dit moment deelnemer in verschillende samenwerkingen, bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropoolregio Amsterdam. Vanuit het belang van de gebiedsspecifieke insteek van management en ontwikkeling van bestemmingen, blijft de provincie inzetten op het versterken van regionale samenwerking binnen het domein recreatie en toerisme. Hierbij bevordert de provincie de deelname van relevante actoren in een gebied of regio, zoals natuurorganisaties, culturele organisaties, uitvoeringsorganisaties, bestemming-marketingorganisaties (DMO's), kennisinstellingen, onderwijs en ondernemers(vertegenwoordigers). Daarnaast onderstreept de provincie het belang van goede afspraken over beheer van voorzieningen voor recreatie in natuur- en recreatiegebieden en het landelijk gebied.

Kenmerken van het speelveld van de toeristisch-recreatieve sector

- ¶ Door het samengestelde karakter van het toeristisch-recreatieve product kent de sector een grote diversiteit aan actoren. Onder de aanbieders zijn naast bedrijven ook natuurorganisaties, culturele instellingen, boerenbedrijven, vrijwilligersorganisaties en overheden waaronder overheidsbedrijven en gemeenschappelijke regelingen.
- ¶ In het spectrum van actoren zien we een aantal grote bedrijven, maar vooral veel kleine en middelgrote ondernemingen en familiebedrijven.
- ¶ Kenmerkende ontwikkelingen aan de commerciële kant van de sector zijn enerzijds schaalvergroting en ketenvorming. Anderzijds zien we een toenemend aantal lokale aanbieders met streekeigen aanbod en (kleinschalige) voorzieningen.
- ¶ Binnen de non-profit kant van de sector (natuur, recreatieschappen en cultuur) zagen we de afgelopen jaren een groeiende afhankelijkheid van inkomsten van bezoekers. Bijvoorbeeld uit evenementen, entree- en parkeergelden, verkoop van producten en horeca.

4.2 Bestemmingsontwikkeling

De Provincie heeft op het gebied van bestemmingsontwikkeling een beperkte rol. De inzet van de provincie richt zich op het realiseren van koppelkansen voor recreatie en toerisme (gecombineerd met bijvoorbeeld cultuur, natuur, wateropgaven of woningbouw). Het realiseren van nieuw en aanvullend aanbod voor recreanten en toeristen wordt gekarakteriseerd als bestemmingsontwikkeling, dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de vitaliteit van verblijfaccommodaties, de beleefbaarheid van landschap of erfgoed of verbindingen tussen bezienswaardigheden. Omdat het toeristisch-recreatieve product samengesteld is, richt bestemmingsontwikkeling zich op alle facetten van de toeristisch-recreatieve ervaring, van verblijf, vervoer, omgeving, bezienswaardigheden en dingen om te doen. Wij kijken daarbij primair naar de mogelijkheden om recreatie en toerisme te koppelen aan andere (ruimtelijke) opgaven.

Actielijnen

Dit deel van de strategie richt zich op:

- ¶ Koppelkansen identificeren & verzilveren. Om de ambities te realiseren, is het essentieel dat het recreatief-toeristisch belang een plek krijgt bij ontwikkelingen op andere beleidsterreinen. Het gaat om projecten en plannen op het gebied van klimaatadaptatie, waterbeheer, landbouw, natuurontwikkeling, energietransitie, kunst en cultuur, klimaatmitigatie en gezondheid. Hiervoor is het belangrijk dat bij de betrokken organisaties bewustwording van de mogelijkheden en urgentie wordt gecreëerd. Inzicht in de toeristisch-recreatieve behoefte in een gebied is belangrijk voor het realiseren van koppelkansen die aansluiten op de vraag en daadwerkelijk iets toevoegen aan het bestaande aanbod (in plaats van aanbodgericht ontwikkelen). Enkele voorbeelden van koppelkansen en mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik zijn:
 - Dijkversterking benutten voor het aanleggen van een fiets- of wandelpad langs de dijk;
 - De Provincie richt de komende jaren circa 5.600 hectare van het natuurnetwerk verder in. Hier zijn kansen voor het realiseren van nieuwe natuur met voorzieningen voor recreatie erin én rond omheen, in synergie met landbouwfuncties, gebaseerd op de zonering van recreatie en natuur in het gebied én gekoppeld aan bestaande (recreatieve) routestructuren;

- Leegstaand erfgoed een nieuwe bestemming geven door huisvesting van een toeristisch-recreatieve functie zoals een hotel, theetuin, filmhuis, galerie of bezoekerscentrum;
- Bij de aanleg van extra waterbergingen in het kader van de waterbergingsopgave, óók voorzien in recreatiemogelijkheden op en rond het water;
- Bij investeringen in grote infrastructurele maatregelen borgen dat de recreatieve infrastructuur (routes en paden, bewegwijzering) integraal wordt meegenomen;
- Bij behoud of herstel van cultuurhistorische elementen, mede investeren in het vertellen van het verhaal en het beleefbaar maken ervan, in aansluiting op het bestaande aanbod;
- “Urban farming communities” (stadslandbouwgemeenschappen) zoals Herenboeren Nederland, ondersteunen burgers bij de ontwikkeling van natuurgedreven coöperatieve boerderijen. Productie van duurzaam voedsel gaat er samen met een gezonde vrijetijdsbesteding in het groen, educatie, beheer van landschap en erfgoed en plattelandstoerisme. Deze ontwikkeling sluit aan bij de Voedselvisie om vanuit het sociaal perspectief de waardering voor de voedselsector en de landbouw als drager van ons landschap te bevorderen;
- Ontwikkeling van toeristisch-recreatieve producten gekoppeld aan openbaar vervoeraanbod. Hierdoor wordt gebruik van OV in vrijetijd en vakantie gestimuleerd en dit kan ook bijdragen aan spreiding.

¶ Productontwikkeling. Met productontwikkeling bedoelen we het samenspel tussen aanbieders van toeristisch-recreatieve voorzieningen om deze met elkaar te verbinden en als een belevenis of product in de markt te zetten. Voorbeelden hiervan zijn:

- Themajaren: een specifiek onderdeel van ons aanbod in de schijnwerpers zetten, beter verbinden en aanvullen;
- Storytelling, o.a. in relatie tot cultuurtoerisme en cultureel aanbod;
- Icoonroutes voor fietsen, en ook het betrekken van ondernemers bij de routenetwerken voor wandelen, fietsen, varen;
- Ontwikkeling van arrangementen.

¶ Aanbodontwikkeling. Aanbodontwikkeling is het versterken, vernieuwen, verbinden en uitbreiden van het toeristisch-recreatieve aanbod om gebieden zo in te richten dat zij recreanten en indien gewenst ook toeristen optimaal kunnen accommoderen. De Provincie ziet voor zichzelf op dit vlak geen trekkende rol, tenzij er een duidelijke koppelkans is. Voor Noord-Holland Noord ligt het accent op kwaliteitsverbetering, doorontwikkeling en verdieping van het aanbod, waarbij in de Metropoolregio Amsterdam ook het accent ligt op het ontwikkelen van aanvullend toeristisch-recreatief aanbod op plekken waar dat kan en gewenst is. Een toegankelijk (inclusief) aanbod is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Voorbeelden zijn:

- We moeten in Noord-Holland blijven investeren in nieuw en bestaand recreatieaanbod nabij de stad. Het opvangen van recreatieve druk bij de bron, oftewel nabij steden en dorpen en waar nieuwe verstedelijking is gepland, moet deel uitmaken van de verstedelijkingsstrategie. Daarbij is het zaak om te zorgen voor vernieuwend aanbod in aansluiting op de vraag en de context van de omgeving;
- Het verkennen van mogelijkheden voor vrijetijdslandschappen op plekken die in eerste instantie wellicht minder voor de hand lijken te liggen. Behalve de gangbare decors zoals natuur, buitengebied en stad, kunnen ook agrarische gebieden, energielandschappen, havengebieden en gebieden met een industriële functie resulteren in bijzondere bestemmingen voor recreanten en

toeristen. Vrijtijdslandschappen zien we als aantrekkelijke en toegankelijke gebieden waar mensen graag wonen, werken en recreëren. Gebieden waar recreatie, toerisme en andere functies goed samengaan en elkaar versterken;

- Voldoende faciliteiten en locaties voor (vernieuwende) evenementen;
- Recreatieve routenetwerken en verbindingen verder verbeteren en aanpassen aan de huidige en toekomstige behoeften. Zo ontstaat een provinciebreed recreatienetwerk met routes en goed verbonden vrijetijdsaanbod.

Extra recreatievoorzieningen gekoppeld aan versterking van de Markermeerdijken

Een goed voorbeeld van een project waarbij koppelkansen voor recreatie en toerisme goed worden benut, is de versterking van de Markermeerdijken. De Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam beschermen 1,2 miljoen Noord-Hollanders tegen overstromingen. Uit een keuring is gebleken dat grote delen van de dijken niet voldoen aan de huidige veiligheidsnormen tegen overstromingen. Daarom worden deze dijken versterkt. Gekoppeld aan de dijkversterking investeert de provincie in extra voorzieningen rond de dijk, zoals wandel- en fietspaden, stranden en ankerplaatsen. In totaal heeft de provincie € 20 miljoen gereserveerd voor extra voorzieningen voor recreatie, toerisme, natuur en cultuurhistorie, gekoppeld aan de versterking van de Markermeerdijken. De Markermeerkust en het achterland krijgen hiermee een extra impuls en profiteren zo ook economisch van de kansen die een veilige dijk biedt. Samen met het hoogheemraadschap, gemeenten, recreatieschap, natuurorganisaties en ondernemers is bepaald welke projecten voor financiering in aanmerking komen.

Nationale Parken Nieuwe Stijl: ecologie en economie gaan hand in hand

De afgelopen jaren ontwikkelen de nationale parken zich steeds meer richting grotere samenhangende gebieden waarbinnen zowel natuur-, woon- als landbouwkernen liggen en waarmee inwoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers zich verbonden voelen. Eén van de doelstellingen van het Programma 'naar Nationale Parken Nieuwe Stijl' is dat de parken bijdragen aan de sociaaleconomische ontwikkeling van de regio waarin zij zich bevinden. Ecologie en economie gaan hier hand in hand. Recreatie-inclusieve natuur en natuurinclusieve recreatie worden daarbij steeds meer de norm. Vanuit het Rijk is extra geld beschikbaar gesteld om te werken aan parken met een sterkere gebiedsidentiteit en een hoge beleefbaarheid, dat wordt aangevuld met cofinanciering uit de regio. De beide Noord-Hollandse Nationale Parken hebben een voorstel gemaakt voor uitvoeringsprojecten in hun gebied.

4.3 Voorwaarden

Om goed te kunnen sturen op bezoekersstromen en de ontwikkeling van bestemmingen, is het belangrijk om hiervoor de juiste voorwaarden te creëren.

Actielijnen

Dit deel van de strategie richt zich op:

- ¶ **Bereikbaarheid van toeristisch-recreatief aanbod.** Een goede bereikbaarheid van het toeristisch-recreatieve aanbod is cruciaal bij de ontwikkeling en management van een bestemming. Wanneer er een negatieve impact van recreatie en toerisme ervaren wordt, zijn verkeer en (fiets)parkeren regelmatig pijnpunten. Daarnaast verdient de mobiliteitsopgave bij evenementen aandacht. De

provincie wil eraan bijdragen dat (potentieel) belangrijke bestemmingen, en bestemmingen onderling (zoals de kusten en het achterland) goed bereikbaar zijn voor bezoekers en personeel. Met het oog op verduurzaming van de sector zijn ook bereikbaarheid met de fiets, via OV en elektrisch vervoer een aandachtspunt. Het Perspectief Fiets⁹ en de Buitenpoorten¹⁰ worden hier in ieder geval voor ingezet, waarbij steeds gezocht wordt naar samenhang met het management van de bestemming als geheel. Voor het verbeteren van de bereikbaarheid van de kust werkt de provincie op dit moment samen met partners aan een nieuw programma Bereikbaarheid Kust Zuid-Kennemerland. Hierin wordt onder andere gekeken naar slimme OV-oplossingen, investeringen in fietsbereikbaarheid, het afstemmen van pendelvervoer met parkeerbeleid en andere innovatieve vormen van verkeersmanagement.

¶ Toekomstgericht & duurzaam ondernemen. Voor de kwaliteit van het aanbod is het belangrijk dat ondernemers voldoende mogelijkheden hebben om toekomstgericht te ondernemen. Hieronder verstaan we: duurzaam ondernemen op alle fronten. Daarmee bedoelen we zowel ecologische als economische en sociale duurzaamheid:

- Ecologische duurzaamheid gaat over het verkleinen van de ecologische ‘footprint’ door gebruik van schone energie en vervoermiddelen, minder afval, circulair bouwen en duurzaam consumeren. Maar ook over natuurinclusieve en klimaatadaptieve recreatievoorzieningen.
- Sociale duurzaamheid heeft betrekking op bijvoorbeeld de toegankelijkheid van voorzieningen voor mensen met een beperking (inclusiviteit), ontwikkelperspectief voor mensen die werken in de sector en de bijdrage van de sector aan maatschappelijke opgaven zoals leefbaarheid en gezondheid op lokaal niveau.
- Economische duurzaamheid is gericht op een toekomstbestendig verdienmodel en het optimaliseren van de winstgevendheid op de lange termijn.

¶ Behoud & versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Mede dankzij de grote variëteit aan landschappen, natuur, dorpen en bijbehorende cultuurhistorie is Noord-Holland een aantrekkelijk gebied om te wonen, werken en recreëren. De ruimtelijke kwaliteit van onze provincie is daarmee een belangrijke basis voor recreatie en toerisme. De provincie Noord-Holland wil de kwaliteit en de diversiteit van het Noord-Hollandse landschap graag in stand houden en verder versterken. Daarom heeft het begrip ruimtelijke kwaliteit een belangrijke plek gekregen in de Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening.

De provincie zet zich ervoor in dat de kwaliteiten van landschap, natuur en erfgoed beleefbaar zijn voor recreanten en toeristen. Daarbij is uitgangspunt dat natuur- en cultuurwaarden samengaan met recreatie en toerisme en dat deze elkaar versterken. Dit betekent ook dat toeristisch-recreatieve voorzieningen goed moeten worden ingepast in het landschap. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie 2018 biedt daarvoor een belangrijke basis.

⁹ In Perspectief Fiets heeft de provincie de uitdagingen voor de fiets voor de komende jaren vastgelegd. De belangrijkste doelen zijn om Noord-Holland klaar te maken voor de elektrische fiets en de fiets naadloos te laten aansluiten op het openbaar vervoer. Eén van de acht opgaven in het Perspectief is het stimuleren van fietstoerisme. De projecten hiervoor staan in het Actieprogramma Fiets 2019-2021. Op dit moment wordt gewerkt aan een opvolger: de Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit.

¹⁰ Buitenpoorten zijn spoorwegstations op het snijvlak van stad en land, die als startpunt gebruikt worden om van het buitenleven te genieten. Door via marketing bekend te maken dat het landschap vlakbij is en door van de stations aantrekkelijke plekken te maken om te verblijven. Zie ook <https://www.buitenpoorten.nl/handboekbuitenpoorten.pdf>

5 Doorkijk naar uitvoering

Deze visie en strategie bieden een koers waar alle activiteiten met betrekking tot recreatie en toerisme in de provincie Noord-Holland onder geschaard kunnen worden. We geven uitvoering aan onze ambities via verschillende wegen, bijvoorbeeld via samenwerking met en in onze recreatieschappen, via verschillende subsidieregelingen en koppelkansen met andere beleidsterreinen (cultuur, mobiliteit, gebiedsontwikkelingen, waterrecreatie.) Met de Visie Recreatie & Toerisme zet de provincie koers richting waardevolle toerisme en recreatie waar elke Noord-Hollander van profiteert. Voor een deel betekent dit een koerswijziging ten opzichte van het huidige beleid. De Visie vraagt om andere keuzes en het verleggen van accenten in de provinciale inzet.

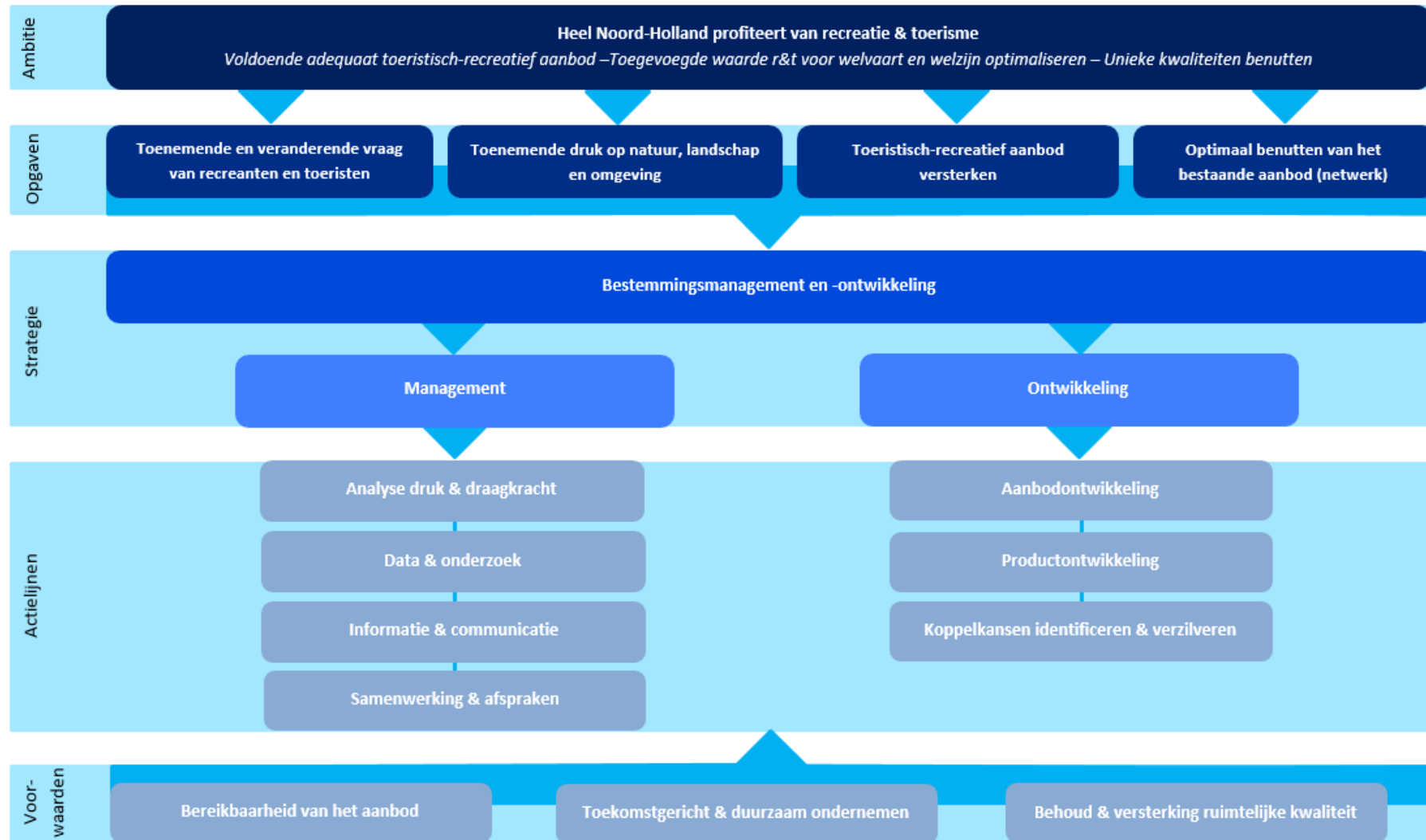
Provinciale inzet huidige collegeperiode

Als provincie zien we voor onszelf vooral een rol op het gebied van bestemmingsmanagement.

Gedurende de huidige collegeperiode is onze daarom primair gericht op de actielijnen binnen dat deel van de strategie, waarbij regio's zelf ook aan zet zijn om initiatief te nemen. Wij zetten, samen met onze partners in de regio's, gemeenten en gebieden in op onder meer:

- ¶ Herijking van de strategische agenda toerisme van de Metropoolregio Amsterdam. Hiervoor onderzoeken we de toeristisch-recreatieve draagkracht en druk van gebieden, zodat we een gezamenlijk beeld vormen van wat een gebied nodig heeft. Voor het onderzoek naar druk en draagkracht zijn data en onderzoek nodig. De provincie gaat daarom door met het inkopen en ontsluiten van deze data.
- ¶ In samenwerking met de terreinbeherende organisaties en recreatieschappen maken we een integrale visie op hoe de gebieden zich tot elkaar verhouden en hoe dit bijdraagt aan de verschillende actielijnen (analyse druk & draagkracht, data & onderzoek, informatie & communicatie en samenwerking & afspraken.)
- ¶ Het in beeld brengen en realiseren van de koppelkansen.
- ¶ Het stimuleren van cultuurtoerisme.
- ¶ De verdere ontwikkeling van de routenetwerken.
- ¶ Vitalisering van verblijfsrecreatie

Bijlage 1 – Schematische weergave Visie Recreatie & Toerisme

Bijlage 2 – De impact van het coronavirus

De impact van het coronavirus

Deze Visie Recreatie & Toerisme is opgesteld tijdens de coronapandemie. Het coronavirus heeft een ongekende impact op de toeristisch-recreatieve sector.

Door de coronamaatregelen zien we veranderingen in recreatiegedrag. Het bezoek aan natuur, recreatiegebieden, water en strand is sterk toegenomen, zo blijkt uit onderzoek van Wandelnet en gegevens van recreatieschappen en natuurbeheerders. Daarnaast gingen veel Nederlanders in 2020 vaker op vakantie in eigen land, in plaats van naar het buitenland. Het is nu nog moeilijk in te schatten of deze veranderingen tijdelijk zijn of (deels) van blijvende aard.

Publieksvoorzieningen, waaronder horeca, attractieparken, theaters en musea, moeten sluiten of hebben te maken met een noodgedwongen beperking van de capaciteit. Er kunnen geen grote groepen worden ontvangen en evenementen georganiseerd worden, waardoor banen verdwijnen en vrijwilligers niet aan de slag kunnen. Verblijfsaccommodaties kampen met negatieve reisadviezen waardoor internationale gasten wegblijven. Het is hoogst onzeker hoe ondernemingen en instellingen uit de crisis komen. Tegelijkertijd zien we ook dat een deel van de ondernemers nieuwe ideeën realiseert, nieuwe samenwerking opzoekt en zich weet aan te passen. Dit is positief voor de innovatie binnen de sector.

Het nationaal en internationaal bezoek is sterk gekrompen. Volgens het NBTC kwamen er in 2020 65% minder internationale bezoekers naar ons land ten opzichte van 2019. Alhoewel de verwachting is dat het internationaal toerisme op termijn wel weer zal groeien, is nog zeer onduidelijk wanneer dit zal gebeuren. Op de middellange termijn heeft corona vooral impact op het intercontinentale toerisme, terwijl het binnenlandse toerisme als eerste weer op gang zal komen, gevolgd door het internationale toerisme uit Europese landen. Mogelijk heeft corona op de lange termijn ook effecten op bepaalde typen toerisme. Zo vragen sommigen zich af of het stedenbezoek zich op termijn volledig zal herstellen.

Het zakelijk toerisme is ook grotendeels weggefallen. De vraag is of corona een blijvende impact heeft, doordat mensen gewend zijn aan online vergaderen en daardoor wellicht minder vergaderen op externe locaties. Hiertegenover staat dat, zeker in een kenniseconomie, ontmoeting en contact belangrijk blijven.

Betekenis voor de Visie Recreatie & Toerisme

De onzekerheid ten aanzien van het coronavirus zal voorlopig nog voortduren. De Visie Recreatie & Toerisme richt zich op de middellange termijn (2030) en blijft daarom ook na corona actueel. Bij de uitwerking van de visie proberen we zo goed als mogelijk te anticiperen op de korte en langere termijnimpact van het coronavirus. Dat doen we door bij het uitwerken van de actielijnen in regionale toeristisch-recreatieve ontwikkelstrategieën integraal te kijken naar hoe deze kunnen bijdragen aan een duurzaam herstel van de sector.

Bijlage 3 – Externe adviezen

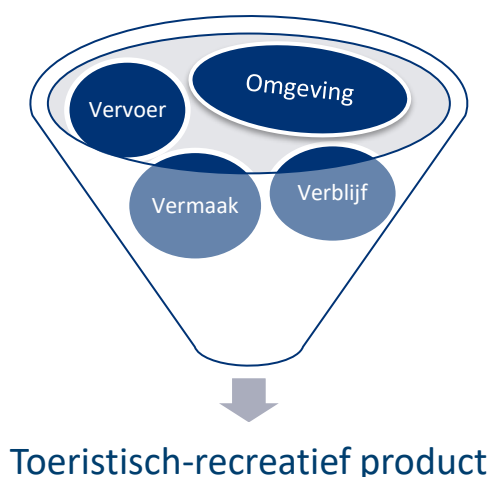
Externe adviezen op het gebied van recreatie en toerisme

- ¶ De provinciaal adviseur ruimtelijke kwaliteit heeft de provincie [geadviseerd](#) over de ruimtelijke implicaties van actuele ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme.
- ¶ Het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC, [Perspectief 2030](#)) en de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (Rli, [Advies waardevol toerisme](#)) roepen overheden op om het belang van de inwoner voorop te zetten en te sturen op vormen van recreatie en toerisme die van toegevoegde waarde zijn voor een gebied. Bovendien doet de Rli een oproep voor meer beleidsmatige aandacht voor toerisme en recreatie en het opstellen van regionale strategieën voor duurzame bestemmingsontwikkeling. Het Rli ziet daarbij ook een nadrukkelijke rol voor provinciale overheden.
- ¶ Daarnaast heeft het College van Rijksadviseurs adviezen uitgebracht over de betekenis van [fietsen](#) en [wandelen](#) in de openbare ruimte.

Bijlage 4 – Samengesteld product

Recreatie en toerisme: een samengesteld product

Een toeristisch-recreatieve bestemming of product is samengesteld. Het bestaat uit meerdere onderdelen die samen kunnen zorgen voor een toeristisch-recreatieve beleving. Kenmerkende onderdelen zijn vervoer, verblijf, dingen om te doen, oftewel ‘vermaak’ en de omgeving. Vervoer heeft betrekking op de reis naar de bestemming toe, maar ook op toeren als activiteit op zich, zoals fietsen of wandelen. Verblijf gaat over waar je kunt overnachten en onder ‘dingen om te doen’ verstaan we behalve dagattracties, evenementen en activiteiten bijvoorbeeld ook bezienswaardigheden, musea, horeca en retail. De omgeving is zowel de facilitator van het geheel als zelf ook onderdeel van het toeristisch-recreatieve product. Veel keuzes die de overheid maakt, hebben daarom invloed op de mogelijkheden en aantrekkelijkheid voor recreatie en toerisme.

Om in de juiste totaalbeleving te voorzien, moeten alle onderdelen goed op elkaar aansluiten en aan de verwachtingen van de gast voldoen. De behoeften en de verwachtingen van recreanten en toeristen verandert continu. De toeristisch-recreatieve sector wordt gekenmerkt door een hoge dynamiek en complexiteit. Samenwerking tussen actoren en organisatiekracht van aanbieders is daarom steeds meer bepalend voor het functioneren van een bestemming.

Bijlage 5 – Samenhang met ander beleid

Samenhang met andere visies

Mede doordat toeristisch-recreatieve belevingen [samengestelde producten](#) zijn, raken recreatie en toerisme aan veel verschillende onderwerpen waarmee de provincie zich bezighoudt en waar we beleid voor hebben of ontwikkelen. Denk aan landschap, natuur, cultuur en erfgoed, landbouw, duurzaamheid, mobiliteit en ruimtelijke ordening.

Voor de uitvoering van het recreatiebeleid zijn onder meer de recreatieschappen van belang. Over de governance en financiering van de recreatieschappen waarin de provincie deelnemer is, doen we in deze visie echter geen uitspraken.

Het draagt te ver om in deze visie inhoudelijk in te gaan op alle raakvlakken met provinciaal beleid. Hierna leggen we daarom voor een aantal belangrijke onderwerpen uit hoe de Visie Recreatie & Toerisme zich daarmee verhoudt.

Opgave Vitaal landelijk gebied

Onder de noemer [Vitaal Landelijk Gebied](#) ontwikkelt de provincie, naast de Visie Recreatie & Toerisme, tegelijkertijd het [Masterplan Biodiversiteit](#) en de [Voedselvisie](#). Deze visies stellen we in samenhang met elkaar op, om integraal te kunnen werken aan het versterken van de vitaliteit van het landelijk gebied. Een vitaal landelijk gebied produceert voedsel, biedt ruimte aan recreatie en toerisme én is rijk aan natuurwaarden. Juist door in onderlinge samenhang naar deze drie onderwerpen te kijken en opgaven aan elkaar te koppelen, ontstaan interessante landschappen en zorgen we voor een zo efficiënt mogelijk gebruik en inrichting van de ruimte. De Visie Recreatie & Toerisme kijkt wel breder dan alleen het landelijk gebied en gaat óók over steden en dorpen.

Visie Waterrecreatie

Watersport en waterrecreatie zijn belangrijk voor Noord-Holland. Met zoveel meren, plassen en natuurlijk de zee is er genoeg water om te zwemmen, roeien, surfen en zeilen. De provincie stimuleert de verdere ontwikkeling van waterrecreatie door als partner ondernemers en gemeenten te helpen om kansen te benutten. In 2016 is een provinciale [Visie Waterrecreatie](#) opgesteld waarin dit is uitgewerkt. Deze visie is nog steeds actueel en loopt tot 2030. Begin 2021 is daaraan gekoppeld een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld. De Visie Recreatie & Toerisme zoekt waar relevant de verbinding met de Visie Waterrecreatie en sluit daar op aan. Concreet gaat het bijvoorbeeld om het verbeteren van de verbinding tussen water en land, onder andere door middel van Toeristische Overstappunten (TOP's). De Visie Recreatie & Toerisme en de Visie Waterrecreatie vormen gezamenlijk het fundament voor de koers van de provincie op het gebied van recreatie en toerisme.

Bossenstrategie

Rijk en provincies hebben afgesproken dat de komende 10 jaar in Nederland het bosareaal met 10% wordt uitgebreid en dat de kwaliteit van het bestaande bos wordt verbeterd. Deze doelen zijn uitgewerkt in de [Bossenstrategie](#), die in december 2020 is vastgesteld. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de, in het klimaatakkoord afgesproken, uitbreiding van CO₂vastlegging en aan verhoging van de biodiversiteit. Meer en vitaler bos biedt daarnaast ook goede kansen voor recreatie en

toerisme. Het is daarom van belang om een goede koppeling te maken tussen de uitwerking van de Bossenstrategie in Noord-Holland en de uitvoering van deze Visie Recreatie & Toerisme.

Bossen zijn voor de beleving van grote recreatieve waarde. Om recreatieve druk zoveel mogelijk te spreiden en op te vangen bij de bron, zouden bossen zoveel mogelijk moeten worden gerealiseerd op locaties nabij woonkernen of waar nu nog weinig recreatieaanbod is. Om de kansen die de Bossenstrategie biedt voor recreatie en toerisme optimaal te benutten, zijn middelen en capaciteit nodig om de behoefte van de regio in beeld te brengen en goed te vertalen in (landschaps- en bos-) ontwerp. Daarnaast zijn middelen nodig om de voorzieningen te realiseren en te beheren.

Cultuur- en erfgoedbeleid

Cultuur en erfgoed zijn van grote waarde voor Noord-Holland. De provincie wil cultuur en erfgoed behouden en versterken door bijvoorbeeld stolpboerderijen, kerken, militair en industrieel erfgoed, molens en dijken helpen te behouden door restauratie of herbestemming. De provincie zet in op het behouden van historische structuren. Ook wil de provincie culturele voorzieningen, zoals theaters, bibliotheken en musea, bereikbaar en toegankelijk houden. Voor recreatie en toerisme zijn het culturele aanbod en erfgoed van groot belang. In deze visie sluiten we daarom aan bij relevante speerpunten uit het provinciale [cultuur- en erfgoedbeleid](#). In de strategie gericht op bestemmingsmanagement zullen we cultuurtoerisme nadrukkelijk meenemen.

Bijlage 6 – Toelichting uitdaging 1: toename recreatie en toerisme en veranderende behoeften

De behoefte aan voorzieningen voor recreatie en toerisme neemt toe

De komende jaren moeten we rekenen op een flinke groei van de recreatieve en toeristische vraag door:

- ¶ Toenemende populariteit van uithuizige vrijetijdsactiviteiten, waaronder buitenrecreatie: Nederlanders ondernemen steeds meer vrijetijdsactiviteiten buitenshuis. Buitenrecreatie is al jaren één van de meest ondernomen uithuizige vrijetijdsactiviteiten onder Nederlanders. In 2019 ondernamen Nederlanders zo'n 926 miljoen recreatieve activiteiten buiten, gevolgd door 839 miljoen sportactiviteiten¹¹. Door de toenemende aandacht voor een gezonde levensstijl en voldoende beweging en de behoefte aan individuele vormen hiervan, zien we een groeiende behoefte aan buitenrecreatie. Door de coronamaatregelen wordt deze behoefte nog extra versterkt.
- ¶ Een groeiend aantal inwoners: volgens de Bevolkingsprognose Noord-Holland 2019-2040 neemt het aantal inwoners in Noord-Holland tot 2040 naar verwachting met circa 392.000 mensen toe.
- ¶ Een groeiend aantal inkomende toeristen: het NBTC verwachtte pré-corona landelijk een forse stijging van het inkomend toerisme van 19 miljoen in 2018 naar 29 miljoen gasten in 2030. Voor het jaar 2020 verwachtte het NBTC op landelijk niveau een groei van 7% van het aantal internationale bezoekers naar 22 miljoen. Vanwege corona was er in 2020 echter geen sprake van groei, maar van een forse krimp van het aantal internationale bezoekers, namelijk met 65%. Op het moment van schrijven worden de verwachtingen regelmatig bijgesteld en is nog hoogst onzeker hoe het bezoekgedrag zich richting de toekomst gaat ontwikkelen. In ieder geval zal het aantal internationale bezoekers tot medio 2021 nog zeer beperkt zijn. Alhoewel corona dus een belangrijke impact heeft op het aantal inkomende toeristen, is de verwachting dat dit uiteindelijk vooral leidt tot vertraging in de groei, maar geen groeistop. Volgens het NBTC zal de markt zich mogelijk in 2024 weer herstellen, maar we moeten er ook rekening mee houden dat het langer duurt. Corona heeft op de middellange termijn naar verwachting vooral impact op het intercontinentale toerisme. Deze groep vormt in Amsterdam circa 18% van het totaal aantal overnachtingen en in overig Noord-Holland zo'n 8% (CBS, cijfers over 2019). Het binnenlandse toerisme zal als eerste weer op gang komen, gevolgd door het internationale toerisme uit Europese landen.

¹¹ Bron: CVTO

De behoefte aan voorzieningen voor recreatie en toerisme verandert

Behalve een toenemende vraag, hebben we ook te maken met een veranderende vraag. Zo zien we bijvoorbeeld enerzijds een behoefte aan luxe en comfort, anderzijds een beweging naar back-to-basic. De gemiddelde Nederlander, inwoner of gast is nauwelijks meer te vinden en het gemiddelde of 'voor ieder wat wils' aanbod vindt dan ook steeds minder aftrek. Innovatieve aanbodontwikkeling (modernisering van het huidige aanbod en toevoegen van nieuw onderscheidend aanbod) is nodig om op dit gebied aan de verwachtingen van de recreant en toerist te kunnen blijven voldoen en herhaalbezoek te stimuleren.

We hebben ook te maken met steeds meer verschillende vormen van vrijetijdsbesteding. Bijvoorbeeld de opkomst van nieuwe (elektrische) vervoersmiddelen zoals de elektrische fiets, e-step en bakfiets. En activiteiten zoals bootcampen, trailrunnen, treasure hunting en openwater zwemmen. We zien daardoor steeds meer verschillende recreanten, met elk hun eigen behoeften.

Toelichting op inzet spreiden en verleiden

De provincie zet, samen met de regio's en het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC), al een aantal jaren in op spreiding van toeristen in tijd en ruimte. Waar het spreidingsbeleid eerst voornamelijk werd benaderd als kans om alle regio's in Noord-Holland economisch te laten profiteren van het toerisme, staat de laatste jaren steeds meer de urgentie centraal dat actief spreiden (of eigenlijk *verleiden*) noodzakelijk is om grip te krijgen op de groei van het toerisme en de impact hiervan. Deze verschuiving is ook goed terug te zien in de aanpak van het toonaangevende programma 'Amsterdam Bezoeken, Holland Zien', dat we samen met onze partners in de MRA meer dan 10 jaar geleden gestart zijn. Doel van het project was lange tijd de internationale bezoeker meer over de MRA te verspreiden zodat ook de regio buiten Amsterdam economisch kon profiteren van het (groeïend) toerisme. Het spreiden van de bezoekers staat nu nog steeds centraal, maar behalve als kans zien we dit nu ook als noodzaak om het gebied als geheel leefbaar te houden.

Sinds 2018 benut de provincie ook landelijke marketingprogramma's om te komen tot een betere spreiding van het toerisme. Binnen de Holland City strategie van het NBTC worden internationale bezoekers aan de hand van themalijnen geïnspireerd om ook de minder bekende plekken in ons land te bezoeken. De voor Noord-Holland relevante verhaallijnen zijn de Waterlandlijn en de themalijnen Gouden Eeuw en Kastelen & Buitenplaatsen. Daarnaast benutten we het landelijke themajaar 2021 "Ode aan het Nederlandse Landschap" om een recreatieve impuls te geven aan bestaande en nieuwe culturele en landschappelijke initiatieven. Het themajaar biedt ook kansen om bij inwoners meer draagvlak voor en kennis over het (veranderende) landschap waarin zij wonen te genereren.

Sturing op het gedrag van de bezoekers

Op basis van de keuzes die we met de partners uit de regio's maken, zetten we in het kader van bestemmingsmanagement de komende jaren samen met partners in op het verleiden en waar mogelijk sturen van bezoekers, voor een betere spreiding over de provincie. Het gaat hier overigens niet alleen om spreiding in ruimte, maar ook in tijd. Met een toeristisch-recreatief aanbod dat jaarrond aantrekkelijk is, in combinatie met de juiste marketing en promotie, kan het toeristisch seizoen worden verlengd en de druk op piekmomenten enigszins worden verlaagd. Bij het voortzetten van de spreidingsstrategie maken we uiteraard zo goed mogelijk gebruik van de opgedane ervaringen tot nu toe.

Bijlage 7 – Toelichting uitdaging 2: de juiste balans tussen druk en draagkracht

Toeristisch-recreatieve draagkracht

Op basis van de definitie van de UNWTO kan toeristisch-recreatieve draagkracht van een bestemming omschreven worden als: het maximum aantal mensen dat een bestemming op hetzelfde moment kan bezoeken, zonder de fysieke, economische en sociaal-culturele omgeving aan te tasten, met als gevolg een daling van de leefbaarheid als ook de tevredenheid van bezoekers. De draagkracht gaat dus over het vermogen van een bepaalde bestemming om bezoekers te ontvangen, zonder dat negatieve gevolgen optreden maar waarbij recreatie en toerisme juist van toegevoegde waarde zijn. Het gaat hierbij niet alleen om draagvlak onder inwoners, maar net zo goed om de draagkracht van natuur en landschap, erfgoed en het verkeerssysteem.

Toelichting:

- ¶ De juiste balans tussen toeristisch-recreatieve druk en draagkracht geeft de kaders waarbinnen de kwantitatieve en kwalitatieve toeristisch-recreatieve behoefte kan worden opgevangen. Daarbij is het belangrijk om ons te realiseren dat toeristisch-recreatieve druk op veel plekken niet hoofdzakelijk wordt veroorzaakt door (verblijfs)toeristen. Inwoners van onze eigen provincie recreëren juist ook vaak in de nabije omgeving: één op de vier vrijetijdsactiviteiten buitenshuis worden ondernomen in de woongemeente¹². Ook bij deze opgave gaat het daarom zowel om de behoeften van de eigen inwoners, als die van dag- en verblijfstoeristen.
- ¶ De juiste balans is moeilijk objectief vast te stellen en moet daarom onderwerp zijn van een gesprek in het betreffende gebied of de betreffende regio en op gezette tijden gemonitord worden. Om dit gesprek te voeden is er behoefte aan betrouwbare en vergelijkbare data, en methoden om deze data te verkrijgen en te analyseren.
- ¶ Door te sturen op bezoekersstromen en de ontwikkeling van toeristisch-recreatief aanbod (passend bij de vraag), wordt de toegevoegde waarde van recreatie en toerisme geoptimaliseerd.
- ¶ De meerwaarde van recreatie en toerisme verschilt per gebied, evenals de uitgangspositie van de sector. Daarom pleit de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur in haar advies over waardevol toerisme voor het opstellen van regionale toeristisch-recreatieve ontwikkelstrategieën: een gebiedsgerichte aanpak is het meest effectief voor het uitstippelen van de route naar de juiste balans.

¹² Bron: Trendrapport Toerisme, Recreatie en Vrije Tijd (2019)

Bijlage 8 – Toelichting uitdaging 3: Benutten van Noord-Hollands unieke kwaliteiten

Unieke kwaliteiten en landschappen essentieel voor recreatie en toerisme

Noord-Holland kent unieke kwaliteiten en landschappen, waarvan sommige onder druk staan. Denk bijvoorbeeld aan de toenemende leegstand van beeldbepalende gebouwen zoals stolpen en kerken. Het geleidelijk verdwijnen van deze unieke kwaliteiten zet de identiteit van het landschap onder druk. Daardoor wordt Noord-Holland minder herkenbaar. Herbestemming, bijvoorbeeld met een toeristisch-recreatieve functie, voorkomt leegstand en behoudt deze beeldbepalende elementen voor de toekomst.

Het benutten van de unieke kwaliteiten van Noord-Holland biedt kansen om tegelijkertijd in te spelen op de wensen van de recreant en toerist. Belangrijke trends op dit vlak zijn de beleveniseconomie en de zoektocht naar authenticiteit en unieke ervaringen. Monumentale gebouwen, bijzondere landschappen zoals legakkers, dijkstructuren en archeologische schatten vertellen verhalen. Verhalen die kansen bieden voor beleving en bijzonder aanbod.

Een andere belangrijke trend is dat wensen van consumenten steeds verder uiteen lopen. Zo zien we bijvoorbeeld enerzijds een behoefte aan luxe en comfort, anderzijds een beweging naar back-to-basic. De gemiddelde Nederlander, inwoner of gast is nauwelijks meer te vinden en het gemiddelde of 'voor ieder wat wils' aanbod vindt dan ook steeds minder aftrek. Innovatieve aanbodontwikkeling (modernisering van het huidige aanbod en toevoegen van nieuw onderscheidend aanbod) is nodig om op dit gebied aan de verwachtingen van de recreant en toerist te kunnen blijven voldoen en herhaalbezoek te stimuleren.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 11 mei 2021

Onderwerp: Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030

Kenmerk: 1530031/1631422

Bijlagen: 1 (Visie Recreatie & Toerisme Noord-Holland 2030)

1. Inleiding

In ons Coalitieakkoord 2019-2023 'Duurzaam doorpakken!' hebben wij aangekondigd dat de provincie een visie gaat opstellen die een overkoepelend perspectief biedt op de toekomst van recreatie en toerisme in Noord-Holland. De voorliggende Visie Recreatie & Toerisme Noord-Holland 2030 is strategisch van aard en beschrijft de opgaven waarvoor we met elkaar staan en geeft richting hoe wij, samen met onze partners, invulling willen geven aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme in Noord-Holland.

Recreatie en toerisme zijn een onlosmakelijk deel van onze manier van leven. Dit is merkbaar in het voorzieningenniveau, de leefomgeving en de economie van Noord-Holland. Recreatie en toerisme spelen een grote rol in de welvaart en het welzijn van onze inwoners. In 2019 hadden in Noord-Holland meer dan 150.000 mensen een baan in de toeristisch-recreatieve sector (bron: LISA, 2020). Daarnaast levert de sector belangrijke bijdragen aan het voorzieningenniveau, woonklimaat, het behoud van cultuur en erfgoed, draagvlak voor natuur en landschap en preventieve gezondheidszorg.

Deze Visie Recreatie & Toerisme is opgesteld tijdens de coronapandemie. Het coronavirus heeft een ongekende impact op de toeristisch-recreatieve sector. Door de coronamaatregelen zien we veranderingen in recreatiegedrag. Het bezoek aan natuur, recreatiegebieden, water en strand is sterk toegenomen. Daarnaast gingen veel Nederlanders in 2020 vaker op vakantie in eigen land, in plaats van naar het buitenland. Het is nu nog moeilijk in te schatten of deze veranderingen tijdelijk zijn of (deels) van blijvende aard, maar de toenemende recreatiedruk en de noodzaak om regie te gaan voeren op de impact van het toerisme, zijn zaken die (ook voor corona) aanleiding vormen om met een integrale visie aan de slag te gaan.

De sector staat de komende jaren voor een aantal grote uitdagingen. Zo zal de behoefte aan voorzieningen voor recreatie en toerisme in Noord-Holland blijven groeien. Dit komt door het groeiende aantal inwoners, een verwachte groei (post-corona) in het aantal inkomende toeristen en de toenemende populariteit van buitenrecreatie. Deze ontwikkelingen bieden de provincie kansen, maar brengen ook belangrijke opgaven met zich mee. Want naast de toegevoegde waarde voor welvaart en welzijn, kan een groeiend recreatief-toeristisch gebruik ook leiden tot overlast voor mens en natuur. Hoe zorgen we ervoor dat we de groeiende bezoekersstromen in goede banen leiden?

Tegelijk met de toenemende vraag vanuit inwoners en gasten, zien we in Noord-Holland ook

een groeiende druk op de ruimte door opgaven op het gebied van verstedelijking, infrastructuur, energietransitie, klimaatadaptatie en de landbouw. Hoe zorgen we dat er in de toekomst voldoende ruimte is om in de behoefte van recreanten en toeristen te voorzien?

We moeten investeren in de kwaliteit van ons toeristisch-recreatief product om een aantrekkelijke bestemming te zijn en blijven en aanbod te bieden dat optimaal en duurzaam aansluit bij de veranderende wensen van recreanten en toeristen. Als provincie zetten we ons in voor het behouden én vergroten van de toegevoegde waarde van recreatie en toerisme voor heel Noord-Holland.

Onze ambitie luidt daarom: **heel Noord-Holland profiteert van recreatie en toerisme.**

Hiermee bedoelen we dat:

- er voldoende fysieke ruimte is voor recreatie en dat er een kwalitatief hoogwaardig aanbod van toeristisch-recreatieve voorzieningen is dat optimaal aansluit bij de wensen en behoeften van inwoners en gasten;
- de kwaliteiten van natuur, landschap, cultuur en ondernemerschap zo goed mogelijk worden ingezet voor duurzame toeristisch-recreatieve ontwikkeling. Het gaat daarbij zowel om economische, sociale als ecologische duurzaamheid;
- de hele Noord-Hollandse samenleving profijt heeft van recreatie en toerisme. Gezamenlijk maximaliseren we de positieve impact en beperken we de negatieve impact;
- recreatie en toerisme een optimale bijdrage leveren aan de economie, leefbaarheid, behoud van cultuur en natuur en preventieve gezondheidszorg. De toegevoegde waarde van recreatie en toerisme wordt dan ten volle benut. Wat die 'optimale' bijdrage precies inhoudt, kan per gebied verschillen.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De Visie Recreatie & Toerisme is strategisch van aard. De visie beschrijft de belangrijkste kansen en uitdagingen op het gebied van recreatie en toerisme voor Noord-Holland op de middellange termijn (2030) en geeft richting aan de aanpak van de uitdagingen en de rol die we hierin vervullen. In deze visie kijken we naar recreatie en toerisme in samenhang met en in relatie tot andere onderwerpen waarmee de provincie zich bezighoudt en waar we beleid voor hebben ontwikkeld. Denk hierbij aan landschap, natuur, cultuur en erfgoed, landbouw, duurzaamheid, mobiliteit en ruimtelijke ordening. We hebben het dan zowel over vrijetijdsactiviteiten van Noord-Hollanders in eigen provincie, als over gasten die de provincie bezoeken, voor een dag of een verblijf van meerdere nachten, voor vrijetijd of om zakelijke redenen.

Om de ambitie te kunnen verwezenlijken, hebben we vier, onderling nauw samenhangende, uitdagingen/opgaven geformuleerd:

1. De toenemende druk op natuur, landschap en omgeving vraagt om het bewaken van de juiste balans tussen toeristisch-recreatieve druk en draagkracht. We willen natuur, landschap en biodiversiteit beschermen en versterken. Tegelijkertijd kunnen recreatie en toerisme en natuur, elkaar juist versterken.
2. Op een goede manier omgaan met de toenemende en veranderende vraag van recreanten en toeristen. We willen de provincie aantrekkelijk houden om te wonen, maar ook om te bezoeken en te verblijven. We zetten hierbij de behoeften van onze eigen inwoners voorop.
3. Versterking van de kwaliteit van het toeristisch-recreatief aanbod door het benutten van de unieke kwaliteiten. Aanbod dat gebruik maakt van het DNA van het gebied, sluit aan

op de behoefte aan beleving, authenticiteit en unieke ervaringen van recreanten en (cultuur)toeristen.

4. Optimaal benutten van het bestaande aanbod; goed verbonden en bereikbaar netwerk. De voorzieningen moeten goed verbonden en bereikbaar zijn om het bestaande aanbod zo efficiënt en effectief mogelijk te benutten.

Om de ambitie te realiseren en de opgaven aan te pakken, zetten we een strategie uiteen waarin de bestemming centraal staat. De beschreven opgaven doen zich, zoals eerder vermeld, namelijk verschillend voor binnen (deel)gebieden in Noord-Holland. Daarnaast vragen de opgaven nadrukkelijk om een vorm van regie. In de visie is dit vertaald in een strategie van *bestemmingsmanagement* en *bestemmingsontwikkeling*. *Bestemmingsmanagement* gaat onder meer over het samenwerken aan de regulering van drukte, spreiden van bezoekers, maar ook over het organiseren van de (duurzame) bereikbaarheid. Dit uiteraard vanuit een gezamenlijke visie. *Bestemmingsontwikkeling* gaat over het daadwerkelijk investeren in de aantrekkelijkheid van een bestemming, door de kwaliteit van het aanbod te verbeteren, het benutten van landschappelijke kwaliteiten en cultuurhistorie en het benutten van de routestructuren.

Er zijn veel verschillende actoren en organisaties betrokken bij het realiseren van een geslaagde vrijetijdsbeleving. Dit betekent dat we onze ambities en doelen alleen kunnen bereiken door samen te werken met andere partijen. In het laatste hoofdstuk van de visie wordt een doorkijk gegeven naar een mogelijke uitvoering van de visie in de komende jaren. Zo kan in 2021 een begin worden gemaakt met de uitvoering van de Visie Recreatie & Toerisme Noord-Holland 2030 op basis van de huidige capaciteit en financiële middelen binnen de provincie. Daarbij willen we in 2021, samen met onze partners, een belangrijke basis leggen voor de uitvoering van de visie. Dit onder meer door prioriteit te geven aan bestemmingsmanagement. We onderzoeken de toeristisch-recreatieve druk en de draagkracht van gebieden, zodat we een gezamenlijk beeld kunnen vormen van de ontwikkelrichting van een gebied en de toegevoegde waarde van recreatie en toerisme daarbinnen. Voor het onderzoek naar druk en draagkracht zijn data en onderzoek nodig. De provincie gaat daarom door met het inkopen en ontsluiten van deze data.

Op basis van het inzicht in druk en draagkracht en de behoeften en ambities van de regio's, kunnen regionale toeristisch-recreatieve (ontwikkel)strategieën worden opstellen. De provincie heeft hierbij een ondersteunende rol en heeft vooralsnog geen rol in de uitvoering. Met de (ontwikkel)strategie als vertrekpunt helpt de provincie wel bij het in beeld brengen van mogelijke koppelkansen. Voor het daadwerkelijk realiseren van koppelkansen zijn vaak aanvullende middelen en capaciteit nodig, bijvoorbeeld om aan te haken bij diverse gebiedsprogramma's. Recreatieve routenetwerken vormen een belangrijke basis binnen de uitvoering van de regionale strategieën en de ontwikkeling van bestemmingen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Financiering

Voor de uitvoering van de Visie Recreatie & Toerisme Noord-Holland 2030 zal vooralsnog gebruik gemaakt worden van de bestaande financiële middelen en bemensing binnen de provincie Noord-Holland.

Communicatie

Naar aanleiding van de vaststelling van deze visie, zal een bericht op de provinciale website worden geplaatst. Ook zal de visie worden verspreid onder alle provinciale partners en zullen onze medewerkers deze visie op verschillende plaatsen toelichten.

Participatie

Het is belangrijk dat betrokken partijen zich herkennen in de Visie Recreatie & Toerisme Noord-Holland 2030 en dat de provinciale ambitie goed aansluit bij de ambitie en opgaven die gemeenten, regio's en andere partijen hebben op het vlak van recreatie en toerisme.

Voor de totstandkoming van de visie hebben we dan ook een intern en extern participatieproces ingericht. Onderdeel hiervan waren acht thematische gesprekstafels, interviews met diverse stakeholders, een ondernemerstafel, een bestuurlijke tafel en een webinar (dit alles online vanwege corona). Daarnaast is de Visie Recreatie & Toerisme in wording op 21 september 2020 in een Benen-op-tafeloverleg besproken in uw Statencommissie Natuur, Landschap en Gezondheid. De 80%-versie van de Visie is vervolgens aan een groot aantal interne en externe partijen voor reactie aangeboden. Op 19 april heeft een tweede Benen-op-tafeloverleg met de Statencommissie plaatsgevonden. De reacties hiervan zijn verwerkt en het geheel heeft geleid tot de definitieve visie die nu ter vaststelling voorligt.

4. Samenhang met ander beleid

Mede doordat toeristisch-recreatieve belevingen samengestelde producten zijn, raken recreatie en toerisme aan veel verschillende onderwerpen waarmee de provincie zich bezighoudt en waar we beleid voor hebben of ontwikkelen. Denk aan landschap, natuur, cultuur en erfgoed, landbouw, duurzaamheid, mobiliteit en ruimtelijke ordening. Hierna leggen we voor een aantal belangrijke onderwerpen uit hoe de Visie Recreatie & Toerisme zich daarmee verhoudt.

Opgave Vitaal landelijk gebied

Onder de noemer Vitaal Landelijk Gebied ontwikkelde de provincie, naast de Visie Recreatie & Toerisme, tegelijkertijd het Masterplan Biodiversiteit en de Voedselvisie. Deze visies zijn in samenhang met elkaar opgesteld, om integraal te kunnen werken aan het versterken van de vitaliteit van het landelijk gebied. Een vitaal landelijk gebied produceert voedsel, biedt ruimte aan recreatie en toerisme én is rijk aan natuurwaarden. Juist door in onderlinge samenhang naar deze drie onderwerpen te kijken en opgaven aan elkaar te koppelen, ontstaan interessante landschappen en zorgen we voor een zo efficiënt mogelijk gebruik en inrichting van de ruimte. De Visie Recreatie & Toerisme kijkt wel breder dan alleen het landelijk gebied en gaat óók over steden en dorpen.

Visie Waterrecreatie

Watersport en waterrecreatie zijn belangrijk voor Noord-Holland. Met zoveel meren, plassen en natuurlijk de zee is er genoeg water om te zwemmen, roeien, surfen en zeilen. De provincie stimuleert de verdere ontwikkeling van waterrecreatie door als partner ondernemers en gemeenten te helpen om kansen te benutten. In 2016 is een provinciale Visie Waterrecreatie opgesteld waarin dit is uitgewerkt. Deze visie is nog steeds actueel en loopt tot 2030. Begin 2021 is daaraan gekoppeld een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld. De Visie Recreatie & Toerisme zoekt waar relevant de verbinding met de Visie Waterrecreatie en sluit daar op aan. Concreet gaat het bijvoorbeeld om het verbeteren van de verbinding tussen water en land, onder andere door middel van Toeristische Overstappunten (TOP's). De Visie Recreatie & Toerisme en de Visie Waterrecreatie vormen gezamenlijk het fundament voor de koers van de provincie op het gebied van recreatie en toerisme.

Bossenstrategie

Rijk en provincies hebben afgesproken dat de komende 10 jaar in Nederland het bosareaal met 10% wordt uitgebreid en dat de kwaliteit van het bestaande bos wordt verbeterd. Deze doelen zijn uitgewerkt in de Bossenstrategie, die in december 2020 is vastgesteld. Hiermee wordt een

bijdrage geleverd aan de in het klimaatakkoord afgesproken uitbreiding van CO₂-vastlegging en aan verhoging van de biodiversiteit. Meer en vitaler bos biedt daarnaast ook goede kansen voor recreatie en toerisme. Het is daarom van belang om een goede koppeling te maken tussen de uitwerking van de Bossenstrategie in Noord-Holland en de uitvoering van deze Visie Recreatie & Toerisme.

Bossen zijn voor de beleving van grote recreatieve waarde. Om recreatieve druk zoveel mogelijk te spreiden en op te vangen bij de bron, zouden bossen zoveel mogelijk moeten worden gerealiseerd op locaties nabij woonkernen of waar nu nog weinig recreatieaanbod is. Om de kansen die de Bossenstrategie biedt voor recreatie en toerisme optimaal te benutten, zijn middelen en capaciteit nodig om de behoefte van de regio in beeld te brengen en goed te vertalen in (landschaps- en bos-) ontwerp. Daarnaast zijn middelen nodig om de voorzieningen te realiseren en te beheren.

Cultuur- en erfgoedbeleid

Cultuur en erfgoed zijn van grote waarde voor Noord-Holland. De provincie wil cultuur en erfgoed behouden en versterken door bijvoorbeeld stolpboerderijen, kerken, militair en industrieel erfgoed, molens en dijken helpen te behouden door restauratie of herbestemming. Ook wil de provincie culturele voorzieningen, zoals theaters, bibliotheken en musea, bereikbaar en toegankelijk houden. Voor recreatie en toerisme zijn het culturele aanbod en erfgoed van groot belang. In deze visie sluiten we daarom aan bij relevante speerpunten uit het provinciale cultuur- en erfgoedbeleid.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 28-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten 11 mei 2021;

gelet op de ambities uitgesproken in het coalitieakkoord *Duurzaam Doorpakken!*

overwegende dat de Visie Recreatie & Toerisme Noord-Holland 2030 een wezenlijke bijdrage levert aan het verder ontwikkelen en faciliteren van een duurzame recreatie en toerisme sector in Noord-Holland;

overwegende dat recreatie en toerisme een aantoonbare sociaal-maatschappelijke, economische en gezondheidswaarde heeft;

besluiten:

1. de Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030 vast te stellen.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon S. Neeskens AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d.	28-06-2021	Doorkiesnummer +31 235145282 neeskenss@noord-holland.nl
Commissie NLG		
Datum commissievergadering	07-06-2021	
Onderwerp: Voordracht Visie Recreatie en Toerisme 2030		16 juni 2021 1 12

Advies commissie NLG:

De Voordracht Visie Recreatie en Toerisme 2030 als bespreekstuk wordt doorgeleid naar PS van 28 juni 2021

Uittreksel van het concept-verslag NLG 07-06-2021:

A-agenda Recreatie

9.a Visie Recreatie en Toerisme 2030

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw **Jellema** (PvdA) complimenteert GS met de uitgebreide Visie Recreatie en Toerisme 2030. Zij vindt het echter lastig om de aanvullingen c.q. wijzigingen naar aanleiding van het BOT-overleg van 19 april jl. te herkennen in de nieuwe versie. Zij gaat er echter van uit dat deze, voor zover omarmd door de gedeputeerde, zijn verwerkt.

In het stuk staat heel prominent de ambitie "*Heel Noord-Holland profiteert van recreatie en toerisme.*" Mevrouw Jellema begrijpt de achterliggende gedachte, maar vindt het tegelijkertijd een beetje te generiek. Er zijn in de provincie immers ook veel gebieden waar er naast veel plezier helaas ook veel overlast wordt ervaren door recreatie en recreatie. Daar moet de provincie wel oog voor houden.

Voorts wordt in het stuk heel prominent aandacht besteed aan het fenomeen bestemmingsmanagement. Mevrouw Jellema verwacht dat dit moeilijk waargemaakt kan worden. Tijdens de eerste coronagolf heerste het sentiment dat men het na corona anders zou doen. Inmiddels is dit weer naar de achtergrond verschoven. Mevrouw Jellema vraagt zich derhalve af of men in dat opzicht geleerd heeft van corona. Hoe wil de gedeputeerde het bestemmingsmanagement echt SMART maken, zodat de Staten daar de vinger

achter weten te krijgen? Het ultieme bestemmingsmanagement is al een paar decennia geleden in de kinderschoenen gezet, met het oprichten van de recreatieschappen. Dat zijn echt de gedeeltes van de provincie geworden waar mensen kunnen recreëren omdat zij dat in hun eigen stad niet meer kunnen. Tijdens de behandeling van agendapunt 9.b zal dit nader aan de orde komen.

Mevrouw Jellema vindt het goed te lezen dat er aandacht wordt besteed aan het landelijke themajaar 2021 "*Ode aan het Nederlandse Landschap*". Daar ligt zeker een uitdaging. Mevrouw Jellema kondigt aan dat de Partij van de Arbeid voornemens is om na het zomerreces een discussienota in te dienen over het landschap, de wijze waarop daarmee wordt omgegaan en welke uitdagingen daarbij voor de voeten worden geworpen.

De **voorzitter** noteert dat de PvdA een discussienota voorbereidt.

De heer **Roosendaal** (VVD) vindt het goed dat de Visie er nu ligt. Recreatie en toerisme zijn heel belangrijk en krijgen eigenlijk veel te weinig aandacht. Het is derhalve goed dat er vandaag over wordt gesproken. Er ligt nu een aanzet voor de middellange termijn, maar de urgentie is groot. De visie moet een wezenlijke bijdrage leveren aan het verder ontwikkelen en faciliteren van een duurzame recreatie- en toerismesector. Daarbij moeten de gebruikers centraal staan, zijn de ondernemers onmisbaar en moet de natuur worden gerespecteerd. Juist door het uitbreiden van de recreatiemogelijkheden kan de provincie bijdragen aan versterking van de natuur en het besef dat het verantwoord omgaan met onze omgeving inmiddels welbegrepen eigenbelang is. Onderhavig stuk biedt hiervoor een goed uitgangspunt. De heer Roosendaal heeft echter nog een paar kanttekeningen, die hij in drie delen uiteenzet.

- Kan de gedeputeerde aangeven welke rol de ondernemers gaan spelen in de Visie, vooral in de recreatiegebieden die de provincie ondersteunt? Wie zijn die marktpartijen? Wat zijn hun verwachtingen en waar in de Visie komt dat tot uiting? Het hebben van een visie is mooi, maar het draait uiteindelijk om de realisatie. Wanneer kunnen PS een implementatieplan tegemoetzien met duidelijke en meetbare KPI's? Is er wezenlijke financiële ruimte om de recreatiemogelijkheden voor alle Noord-Hollanders substantieel te verbeteren binnen de komende drie tot vijf jaar? Waaruit blijkt dat?

De VVD meent dat de urgentie 'm niet zit in het faciliteren van langeafstandwandelaars, maar vooral in het bieden van mogelijkheden aan stadsbewoners om dichtbij huis te kunnen sporten en ontspannen in een groene, ontspannen omgeving waar je kunt voetballen, barbecueën of picknicken met vrienden en familie, zonder dat de gebruiksmogelijkheden steeds verder worden ingeperkt vanwege van de alom aanwezige rugstreeppad. Zowel in deze Visie als in de strategische plannen van de recreatieschappen wordt vooral de nadruk gelegd op natuurversterking. Daarvoor zijn echter ook al de Natura2000- en NNN-gebieden aangewezen, aangevuld met de Bossenstrategie. De behoefte van de mens lijkt soms nagenoeg het sluitstuk te worden in het streven naar meer ruimte voor natuur en recreatiegebieden. De coronacrisis heeft aangetoond dat de groei van recreatiegebieden achterblijft bij de behoefte. Wat gaat de provincie daar zelf aan doen, op middellange en op korte termijn? En waar gaat zij dat doen? Vinden GS dat voldoende? Kan de provincie genoeg doen of wacht zij bij een gebrek aan middelen vooral op de momenteel al financieel overbelaste gemeenten en recreatieschappen?

- Met de Visie zijn zorgen uitgesproken over de toegenomen drukte, vooral vanwege het binnenlands toerisme in het afgelopen coronajaar, bijvoorbeeld in het duingebied Kennemerland. Er was sprake van een derde meer bezoekers. Maar was het niet precies de bedoeling dat Amsterdam ontlast werd? Of

verwacht men het komende jaar alweer op precorona-aantallen te zitten, waarbij dezelfde groepen elkaar in het weekend treffen in hun zelfgekozen habitat in plaats van meer diversiteit en inclusie, juist in gebieden waar mensen die elkaar nooit tegenkomen, elkaar kunnen ontmoeten en leren kennen?

Ook in de Visie Noordzeekanaalgebied 2040 wordt de wens uitgesproken voor voldoende recreatieruimte, dus meer recreanten. Maar zodra de provincie krijgt wat zij wil, lijkt de schrik haar om het hart te slaan. Een logisch gevolg is immers het ontstaan van nieuwe groepen mensen die in hun eigen provincie toerist zijn, meer recreanten en meer verkeersbewegingen. De negatieve impact op de natuur lijkt vooralsnog beperkt. Of denken GS daar anders over?

De VVD juicht het in ieder geval toe dat er meer mensen gebruikmaken van toeristische en recreatieve mogelijkheden en zij pleit voor minder in plaats van meer restricties bij het gebruik van de recreatiegebieden. Zo kan de provincie bijdragen aan een duurzaam, gezonder en gelukkiger leven voor iedereen, jong en oud, gepensioneerd, werkend of op zoek naar werk. De VVD roept op om minder in beperkingen te denken en meer in recreatiemogelijkheden voor iedereen. Dit leidt tot de volgende vragen:

- Wat zijn de doelstellingen ten aanzien van meer gebruikers per gebied?
- Wat zijn de risico's en hoe mitigeert de provincie die, zonder actief het aantal gebruikers af te remmen?
- Hoeveel extra recreatieruimte is er op provinciaal niveau nodig per regio om de nog ongespecificeerde sociaal-maatschappelijke en gezondheidseffecten te bereiken? Hier moet de provincie niet te lang mee wachten. Het afgelopen jaar is het belang van recreatie voor ons welbevinden duidelijk onderschreven. Dat geldt zelfs als de horeca gesloten is. Die horeca kan nog een belangrijke extra factor zijn om de toegankelijkheid te vergroten. Mensen smachten naar mooie ervaringen en gesprekken onder het genot van een kopje koffie, en willen daarnaast gebruik kunnen maken van toiletvoorzieningen, waar de provincie het geld niet voor overheeft.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) constateert dat de VVD de sluizen lijkt open te zetten. Hoe matcht de heer Roosendaal (VVD) dit met de wens van GS om aan bestemmingsmanagement te doen? Deze is toch contrair aan de opvatting van de VVD dat iedereen maar overal naartoe moet kunnen gaan?

De heer **Roosendaal** (VVD) beaamt dat het op gespannen voet staat. Om die reden is hij zeer benieuwd wat de gedeputeerde hierop te zeggen heeft. Er worden problemen genoemd als: "*Er zijn veel meer bezoekers in het Kennemerland*", maar wat dan de gemeten negatieve effecten zijn en wanneer te veel te veel is, wordt niet helder. Als de provincie het fenomeen bestemmingsmanagement wil inzetten, dan moet zij wel weten waar de grenzen precies liggen en waarom. Dat is de heer Roosendaal (VVD) als kaderstellend volksvertegenwoordiger niet helemaal helder. Het blijft een beetje vaag. Voor welk probleem is het bestemmingsmanagement nu de oplossing en hoe kan een en ander worden opgevolgd vanuit Provinciale Staten?

Mevrouw **Hoogendoorn** (CU) bedankt GS voor onderhavig stuk. Hierin staat verschillende malen dat de provincie oog heeft voor preventieve gezondheidszorg. Een "*beweegvriendelijke omgeving*" is belangrijk en daagt mensen uit om voldoende te bewegen. Wat bijzonder is, is dat in dit 30 pagina's tellende document geen één keer wordt gesproken over toiletten. In het symposium van 27 mei jl. dat werd georganiseerd door de Maag Lever Darm Stichting (MLDS), de Toiletalliantie en app HogeNood, en waarvoor alle commissieleden waren uitgenodigd, blijkt dat veel mensen er niet op uitgaan omdat ze er niet zeker van zijn dat ze ergens naar het toilet kunnen. Patiënten met maag-, lever- en darmaandoeningen wordt geadviseerd om te bewegen. Maar waar moet je naartoe als er geen toilet te

vinden is? Een kwart van de patiënten blijft om die reden regelmatig thuis en een derde soms. Dat betreft één op de tien Nederlanders. Juist voor buikpatiënten is bewegen in de natuur goed, zowel mentaal als fysiek.

Naast deze doelgroep voelen nog veel meer mensen zich beperkt in hun bewegingsvrijheid door het ontbreken van toiletten in de natuur- en recreatiegebieden. Mevrouw Hoogendoorn refereert bijvoorbeeld aan ouderen en zwangere vrouwen. Daarnaast wijst zij op kinderen, maar ten aanzien van hen wordt het nog weleens door de vingers gezien.

Op pagina 20 staat onder het kopje Toekomstgericht & duurzaam ondernemen dat er moet worden gestreefd naar toegankelijkheid voor mensen met een beperking, oftewel inclusie. Uiteraard mogen ondernemers daartoe worden opgeroepen door de provincie. Echter, de provincie heeft hierin zelf ook een grote rol. Het woord "*inclusie*" is zeker van toepassing op het gebied van recreatie. Mevrouw Hoogendoorn verwijst in dit kader naar artikel 30 van het VN-verdrag Handicap, waarin recreatie expliciet genoemd wordt. Mede door de coronapandemie hebben heel veel mensen de weg naar de natuur en recreatiegebieden gevonden. Hopelijk blijven ze dat ook doen. De toenemende populariteit van buitenrecreatie vraagt om meer toiletten in deze buitengebieden. De ChristenUnie doelt dan niet op een blauw ecotoilet, maar op een duurzaam en het liefst zelfreinigend exemplaar. Overlast voor mens en natuur wil de ChristenUnie uiteraard voorkomen. Niet iedereen laat zich weerhouden doordat er geen toiletten zijn. Voor de TBO's is dit momenteel een probleem. Zij willen graag meedenken over de oplossing.

In het stuk wordt gesproken over de koppelkansen voor meervoudig ruimtegebruik, zoals het geven van een nieuwe bestemming aan een leegstand erfgoed voor huisvesting van toeristische en recreatieve functies (hotel, theetuin, bezoekerscentrum et cetera). Daarbij denkt mevrouw Hoogendoorn dan in ieder geval ook aan de aanwezigheid van toiletten.

De ChristenUnie meent echter dat de provincie Noord-Holland op de goede weg is. Vooral dit laatste jaar zijn er veel openbare toiletten bijgekomen omdat de provincie ondernemers zover heeft gekregen om hun toiletten open te stellen. Tijdens het symposium werd recreatie Noord-Holland zelfs als een succescase genoemd. Per 1 maart 2021 is de provincie aangesloten bij HogeNood. Dit initiatief exploiteert een app waarmee mensen via hun telefoon kunnen zien waar het dichtstbijzijnde toilet is. In samenwerking met provincies en gemeenten kan HogeNood helpen bij het openstellen van toiletten of inzicht verschaffen in locaties waar toiletten het hardst nodig zijn.

Aanvankelijk waren er in de Noord-Hollandse buitengebieden 10 toiletten, maar dit aantal is uitgegroeid naar 86 in drie maanden tijd. Dit betreft een stijging van 900%, wat mooi nieuws is. Het gaat om een combinatie tussen openbare toiletten en opengestelde toiletten, die herkenbaar zijn door de stickers van de HogeNood app. Ook de toiletten op het Provinciehuis zijn inmiddels toegankelijk en zichtbaar in de HogeNood app.

Op 11 november 2019 is motie 102-2019 van de fractie 50PLUS/PvdO aangenomen. De aanleg van toiletten in de natuur en recreatiegebieden blijft echter onderbelicht. De ChristenUnie vraagt gedeputeerde derhalve of het mogelijk is om samen met de HogeNood app en de TBO's uit te zoeken in welke natuur- en recreatiegebieden de nood het hoogst is wat betreft het ontbreken van toiletten, en daarin te investeren. Het lijkt mevrouw Hoogendoorn dat de TBO's hierin willen meedenken, aangezien zij thans ook kosten moeten maken voor het opruimen en schoonmaken.

Mevrouw Hoogendoorn informeert voorts of het gelukt is om de HogeNood app via socialmediakanalen van de provincie bij de burgers onder de aandacht te brengen.

Tot slot zou de ChristenUnie graag zien dat er voor dit onderwerp ook aandacht wordt gevraagd bij de recreatieschappen. Is dit reeds gebeurd?

Mevrouw Hoogendoorn hoopt dat er allereerst wordt geïnvesteerd in de recreatieschappen en de natuurgebieden. Kan gedeputeerde daar antwoord op geven?

Mevrouw **Er** (GL) geeft aan dat haar fractie blij is dat er inmiddels, zoals ook afgesproken in het coalitieakkoord, een Visie Recreatie en Toerisme ligt, zeker nu er door de coronacrisis een forse toename is van het aantal bezoeken aan recreatiegebieden. GroenLinks kan zich aan sich goed vinden in de opgestelde Visie en daarin benoemde ambities en opgaven. De fractie vraagt zich wel af of de toename van toeristen en recreanten in coronatijd blijvend zal zijn. Voorts is GroenLinks benieuwd naar de door natuurorganisaties benoemde zorgen over het kostenplaatje. Zij stellen in hun brief, die ook bij de stukken is gevoegd, dat er aanvullende structurele financiering en projectfinanciering nodig is. Daarbij spreken zij hun teleurstelling uit over het feit dat er aan de Visie geen uitvoeringsmiddelen zijn gekoppeld. Hoe kijkt de gedeputeerde aan tegen de brief van de natuurorganisaties en wat is de reactie van de gedeputeerde op de gevraagde aandacht voor de structurele tekorten aan middelen op dit beleid?

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) uit allereerst haar complimenten over de Visie. D66 juicht het ook echt toe dat de provincie de regie oppakt. Zij memoreert bovendien aan het initiatiefvoorstel met de titel "*Next Step*", dat oud-Statenlid Struben (D66) in 2018 indiende. Mevrouw Gonggrijp meent dat deze Visie ook echt een next step is. Corona heeft bevestigd dat recreatie voor de inwoners van groot belang is. De Noord-Hollandse samenleving profiteert ervan. Een regierol van de provincie is wel nodig, gezien de druk op de schaarse ruimte. Deze druk zal alleen maar toenemen met de woningbouwopgave en de groeiende bevolking, terwijl de vraag naar recreatie naar verwachting ook zal blijven toenemen.

De provincie zal moeten borgen dat er ruimte blijft voor een hoogwaardige, duurzame vorm van toerisme met een duidelijke verbinding naar natuur en cultuur. De juiste balans tussen enerzijds de recreatieve en toeristische druk en anderzijds de draagkracht van het gebied vraagt om een provincie die de regierol met haar partners optimaal vervult. Deze Visie geeft blijk van een integrale aanpak, in samenhang met andere beleidsdoelen. Dat is positief. Echter, het moet niet leiden tot vervaging van waar het in de kern om gaat, namelijk welzijn, welbevinden, gezondheid en dat op een hoogwaardige manier gekoppeld aan natuur en cultuur, en met een economische impact die niet strijdig is met het welzijn en welbevinden van de bewoners.

De koppelingen met andere beleidsdoelen vragen om een concrete uitwerking. In deze Visie ontbreekt het daar nog aan. Op welke moment kunnen PS die uitwerking wél verwachten? Recreatie en toerisme hebben een economische kant en beheerders van non-profit- en profitorganisaties komen samen met soms zeer uiteenlopende belangen. Hoe worden deze tegenovergestelde belangen geborgd? En op welke manier wordt de juiste balans geborgd en gehandhaafd?

Positief is de focus op bestemmingsmanagement en het gegeven dat hierop met realtime data gestuurd gaat worden. De druk op sommige gebieden is enorm. Op pagina 11 wordt gesteld dat er op basis van een goede strategie gestuurd gaat worden. Het is alleen onduidelijk hoe dat gaat gebeuren. De lijn met bestemmingsontwikkelingen is passend. "*Ode aan het Nederlandse Landschap*" en "*Fluisterende molens*" zijn in ieder geval mooie voorbeelden.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) verwacht dat mevrouw Gonggrijp dezelfde vraag heeft als zij. Mevrouw Gonggrijp schetst het bestemmingsmanagement. Hiertoe wordt echter altijd pas overgegaan als het reeds escaleert. Mevrouw Jellema noemt Koningsdag als voorbeeld, waarbij de NS op een gegeven moment oproepen om niet meer naar Amsterdam te reizen. Maar hoe pak je dat op aan de voorkant? Mevrouw Jellema stelde deze vraag reeds aan de gedeputeerde. Heeft mevrouw Gonggrijp daar ook ideeën over?

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) antwoordt dat zij geen dataspecialist is. Zij kan zich echter wel voorstellen dat je met goede data en goede apps inderdaad aan de voorkant probeert te sturen. Mevrouw Gonggrijp meent dat de ambitie en de visie daarop goed zijn, maar *the proof of the pudding is in the eating*. Zij is derhalve heel benieuwd hoe het opgepakt gaat worden.

De lijn van de bestemmingsontwikkeling is passend wat D66 betreft. "*Ode aan het Nederlandse Landschap*" en "*Fluisterende molens*" zijn mooie voorbeelden hiervan. D66 zou graag zien dat rond de bestemmingsontwikkeling ook ruimte wordt gegeven aan doelgroepen en vraagsturing. Nu lijkt dat toch minder aan bod te komen, terwijl meer onderzoek naar doelgroepen en het centraal stellen van de wensen van onze bewoners eigenlijk uitgangspunt zouden moeten zijn. Hoe wordt dit de komende periode uitgewerkt? D66 wil daarbij graag aandacht voor mensen met een beperking, maar ook voor mensen met een wat kleinere beurs.

D66 is van mening dat er meer uitwerking kan worden gegeven aan hoe duurzame recreatie er echt uit ziet. Vanuit de provinciale regierol zou het echt gestimuleerd kunnen worden en kunnen worden benadrukt dat duurzaam recreëren ook leuk is. Een gebiedsgerichte aanpak en de mogelijkheden van koppelkansen bij bijvoorbeeld de Markermeerdijken kan rekenen op de steun van D66. De fractie vraagt zich wel af waarom in dit verband geen link is gelegd met het kustbeleid of de liniedijken. De inzet om voorzieningen te verbinden met duurzame routenetwerken omarmt D66 van harte.

D66 is zeer tevreden met de Visie. Wel heeft zij twee vragen en een verzoek. Hoe gaat de provincie deze Visie uitvoeren zonder een extra financiële impuls? Verder is D66 benieuwd hoe de verschillende recreatieschappen naar deze Visie kijken en op welke manier zij uitvoering hieraan gaan geven. Tot slot verzoekt mevrouw Gonggrijp GS om in de definitieve versie middels kaarten duidelijk te maken welke gebieden het betreft.

De heer **Zoon** (PvdD) zal omwille van de tijd één ding pitchen. Corona heeft aangetoond dat de uitbreiding van recreatie nodig is, vooral ook omdat intensieve recreatie (zoals festivals) niet overal mogelijk is. De provincie zou moeten helpen bij het segmenteren en uitbreiden van recreatiegebieden, zodat festivals bijvoorbeeld ook in een weiland zouden kunnen plaatsvinden. Boeren kunnen er dan nog iets aan verdienen, de natuur wordt ontzien en de recreatiegebieden zelf blijven toegankelijk voor het publiek.

Mevrouw **Dekker** (CDA) merkt op dat het belang van recreatie en toerisme in Noord-Holland als cement van onze samenleving goed verwoord is in voorliggende Visie. Er staat helder in beschreven dat we de provincie aantrekkelijk willen houden om te wonen, maar ook om te bezoeken en te verblijven. Daarbij worden de behoeftes van bewoners vooropgesteld. Dat klinkt het CDA als muziek in de oren. Het CDA onderstreept het optimaal benutten van een gevarieerd aanbod in de gehele provincie met inclusief toegankelijke en tevens dichtbij bereikbare recreatieve en toeristische voorzieningen. De ontwikkeling van een toeristisch recreatief

product, zoals de VVD ook noemde, gekoppeld aan het openbaar vervoer juicht het CDA toe. Hierdoor zou het ook gemakkelijker kunnen worden om bijvoorbeeld met één vervoersbewijs door de provincie te kunnen reizen. Toch lijkt de strategische visie niet geheel in gelijke tred te lopen met de doelstellingen over het echt optimaal benutten van alle ontwikkelkansen die er zijn, zowel ecologisch, sociaal als economisch. Mevrouw Dekker zal daar wat nader op ingaan.

Ten eerste wijst zij op de totstandkoming van de Visie tot nu toe en de participatie. Er is volop input geleverd via gesprekstafels, maar er heerst toch wat teleurstelling bij de deelnemers over het feit dat zij nadien niet geïnformeerd zijn over de voortgang van het proces. Recent moesten zij via het CDA vernemen dat de visie vandaag op de agenda staat. Kan gedeputeerde derhalve wat toelichting geven over de wijze van communicatie, ook ten aanzien van de toekomst?

De provincie moet zich niet alleen richten op het bestaande aanbod en koppelkansen, maar zeker ook groeipotentieel aanjagen en een kwalitatief gevarieerd aanbod stimuleren. Het Noord-Hollandse landschap is gecreëerd en ontwikkeld dankzij eeuwenlange bedrijvigheid op het land en in het water. 60% van de grond in de provincie is in agrarisch gebruik, maar er ontbreekt in deze visie een erkenning voor de recreatieve en toeristische waarde van het agrotourisme. Daarbij komt dat er in de Omgevingsvisie eigenlijk weinig ruimte beleefd wordt om nevenactiviteiten te kunnen ontwikkelen op het agrarisch bedrijf. Mevrouw Dekker hoorde zojuist de heer Zoon (PvdD) iets interessants zeggen over de organisatie van festivals in weilanden, maar dat moet dan natuurlijk wel mogelijk zijn binnen de Omgevingsvisie. Op dat punt worden thans nog de nodige belemmeringen ervaren.

Bij de actie bestemmingsmanagement en bestemmingsontwikkeling wringt voor CDA de (wandel)schoen. Bij de ontwikkeling heeft de provincie een beperkte rol en aan de managementkant ziet het ernaar uit dat er aan de hand van onderzoek, druk- en draagkrachtanalyses en nog meer data-onderzoek herhaaldelijk naar de overbekende weg wordt gevraagd. Bijvoorbeeld de recreatieschappen hebben heel helder in beeld hoeveel bezoekers zij ontvangen. Dus waarom worden er zo weinig financiële middelen uitgetrokken voor de ontwikkeling en blijft de rol van de provincie beperkt?

Tot slot heeft mevrouw Dekker nog een vraag over de samenhang met de Bossenstrategie. Er wordt gesteld dat middelen en capaciteit nodig zijn om de recreatieve kansen nabij woonkernen optimaal te benutten en om de voorzieningen daar te beheren. Het CDA pleit ook heel graag voor de aanleg van meer kleine parken, dorpsbos en allerhande groen nabij woonkernen. Hoe worden vanuit de provincie de nodige middelen ingezet om gemeenten hierin zo veel mogelijk te ondersteunen?

Mevrouw **De Groot** (SP) constateert dat er een ambitie ligt waarbij heel Noord-Holland profiteert van recreatie en toerisme. Om die ambitie te verwezenlijken moeten er enkele uitdagingen worden overwonnen. Die uitdagingen houden verband met de wens om tegelijkertijd het recreatief aanbod uit te breiden en desondanks natuur, landschap en biodiversiteit te beschermen en te versterken. Dat is een grote opgave. De SP vraagt zich af in hoeverre deze visie is geschreven vanuit de wens om steeds meer mensen te laten recreëren in Noord-Holland. Is dat vanwege de wens om het toerisme naar Nederland nog verder uit te breiden? Is het vanwege de wens van Amsterdam om de 'loktouristen' te verplaatsen naar elders? Is het vanwege de wens om nog meer horeca in het groen te laten komen? Kortom is het vanuit de wens om meer te verdienen met de laatste stukjes groen?

Er is een keerzijde. Meer toerisme en meer recreanten betekent meer overlast en een grotere vervuiling. Het NBTC zegt daarover dat de Nederlandse overheid en gastvrijheidssector tot nu toe te lang hebben ingezet

op het promoten van bestemming Nederland, om meer bezoekers aan te trekken. Meer is niet altijd en zeker niet overal beter. Steeds meer toeristen en recreanten betekent dat het draagvlak onder steeds meer bewoners steeds meer afneemt. De SP spreekt met veel belanghebbenden in de provincie. Twiske is een voorbeeld van afkalvend draagvlak.

Bij interruptie vraagt de heer **Roosendaal** (VVD) of het niet zo is dat juist mensen in Noord-Holland, dichterbij huis zijn gaan ontspannen, in plaats van dat ze het vliegtuig naar het buitenland pakten. Op een grotere schaal is het wellicht juist goed dat er meer gebruik wordt gemaakt van recreatiegebieden. Dat zou juist moeten worden toegejuicht want per saldo levert dit minder vervuiling op dan wanneer men voor een klein bedrag naar het buitenland blijft vliegen. Wat vindt mevrouw De Groot daarvan?

Mevrouw **De Groot** (SP) wil het laten bij de woorden van de heer Roosendaal vanwege haar spreektijd. Het zou een goed idee zijn om de leisure activiteiten te categoriseren in klassen van 'Hoog-zeer schadelijk voor de natuur' tot 'Laag-nagenoeg niet schadelijk voor de natuur'. Met de natuur doelt mevrouw op flora en fauna, lucht en water. Dat moet mogelijk zijn. Deze visie gaat uit van de behoefte van mensen en hun wensen om financieel beter te worden van natuur en landschap. Alhoewel er gesproken wordt van het in balans brengen, heeft de SP het idee dat de natuur het onderspit zal gaan delven, tenzij ingrijpende maatregelen worden genomen.

De SP vraagt zich af waarom het advies van de PARK (Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit) nergens meer terug te lezen is.

De SP gaat zich beraden op moties en amendement. De fractie is van mening dat deze visie niet de beste toekomstvisie is om deze provincie, het land en de planeet de eeuwen te laten doorstaan.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) zegt dat zijn fractie zich in grote lijnen kan vinden in de geformuleerde ambitie dat heel Noord-Holland moet profiteren van recreatie en toerisme, alsmede de vier onderling samenhangende opgaven van deze ambitie te realiseren. Het woord duurzaam is vaak gevallen. Wat duurzaam precies is, dat is nog steeds niet helder. Het lijkt of iedereen een eigen definitie heeft. Het zou handig zijn als wordt afgesproken aan welke eigenschappen moet worden voldaan om het predicaat 'duurzaam' te verdienen.

Mevrouw Jellema van de PvdA deelde de vragen en zorgen van de PVV over bestemmingsmanagement. De PVV sluit zich daarbij aan.

Ondergetekende heeft goede ervaringen met autovakanties naar Zuid-Europa met grote parkeerplaatsen en gratis openbare toiletten, die ook geschikt zijn voor rolstoelgebruikers en na elk gebruik volautomatisch worden gereinigd. Op dat punt loopt Nederland nogal achter.

Over de vervoersmodaliteiten merkt de heer Van Tiggelen op dat de auto een ondergeschoven kindje lijkt te zijn. Er komen steeds meer mensen, ook vanuit het buitenland en die komen niet op de fiets. Daarmee moet meer rekening worden gehouden.

De heer **Kohler** (JA21) verwijst naar de Ode aan het Noord-Hollandse landschap. Een landschap dat werd geërfd van voorouders in hun strijd tegen de elementen zorgde voor een mooie provincie, waar de meeste overnachtingen van Nederland plaatsvinden. Die ode is zojuist al gebracht door de fractie van D66. De meeste vragen die JA21 had, zijn al gesteld door de heer Roosendaal.

In de visie wordt gesproken over de nationale parken Texel en Kennemerland. Er is meer, dat ook in handen is van Provincie Noord-Holland, zoals de duinen tussen Den Helder en Petten, het Schoorlse duingebied, het Noord-Hollands Duinreservaat en de Amsterdamse Waterleidingduinen.

De heer Kohler ziet daarvan graag iets terug in deze visie.

De collega van de PVV sprak over de definitie van duurzaam. De heer Kohler kan zich daar zeker iets bij voorstellen. Ook ziet hij graag een definitie terug in het rapport van 'recreatie-inclusieve natuur' en 'natuur-inclusieve recreatie'.

In de jaren tachtig en negentig waren er veel openbare toiletten. Die zijn verdwenen, omdat ze door vandalisme werden vernield. Daarvoor zou wel iets moeten terugkomen.

In het kader van bestemmingsmanagement kiest Bergen aan Zee voor een slagboom. Dat is natuurlijk niet dé oplossing. Bestemmingsmanagement verdient veel aandacht.

Een aantal gemeenten wil graag meeprofiteren van de populariteit van Noord-Holland. Daarbij worden genoemd Aalsmeer, Amstelveen en Velsen. Waarom zijn deze drie genoemd?

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Zaal voor de beantwoording in eerste termijn.

Beantwoording door gedeputeerde **Zaal** (D66):

Gedeputeerde Zaal vertelt dat de aanleiding van deze visie een initiatiefvoorstel in de vorige Statenperiode was. In het kader het provinciaal beleid op het gebied van recreatie onderneemt de provincie al jarenlang verschillende activiteiten. Provincie Noord-Holland participeert in vijf recreatieschappen. Er zijn wandel- en fietsnetwerken en er wordt gewerkt aan het realiseren van recreatieparken. Wat altijd ontbrak is een algehele, integrale visie waarin de ambities en opgaven voor de gehele provincie worden opgeschreven. Vaak wordt per regio, of per schap of per wandelpad gewerkt, maar nog niet integraal aan recreatie en toerisme. Dat beoogt deze visie.

Deze visie is de paraplu boven alle activiteiten die de provincie al deed op het gebied van recreatie.

De visie geeft richting en is een sturingsmiddel van Provincie Noord-Holland om inbreng te vinden. Ook voor Provinciale Staten is het een sturingsmiddel om, via hun kaderstellende rol, de inbreng van de Provincie binnen de schappen en andere activiteiten die ze op het gebied van recreatie onderneemt, te beïnvloeden. Daar bovenop kiest het college voor een regio- en schap overstijgende visie. De Staten hebben erop gewezen dat het urgent is. Door corona is het aantal bezoekers van recreatiegebieden aanzienlijk toegenomen. In de duinen zijn problemen ontstaan vanwege te veel bezoekers, te veel overlast en verstoring van leefgebieden. Andere gebieden, zoals Spaarnwoude, met 100 procent meer bezoekers, kunnen die toename prima aan.

De uitdaging waar Provincie Noord-Holland voor staat is om meer recreatie te kunnen bieden. Er komen meer inwoners als gevolg van woningbouw. Ze hebben behoefte aan recreatie in het groen. Dit alles moet in kaart worden gebracht. Vervolgens gaat het om het verleiden en spreiden, zodat gebieden die te druk zijn worden ontlast. Er zijn nog onontdekte parels, waar recreatie nog kan worden geïntensiveerd.

De ambitie 'Heel Noord-Holland profiteert van recreatie' kan met behulp van bestemmingsmanagement 'De juiste bezoeker op de juiste plek' worden verwezenlijkt. Gestart wordt met het in kaart brengen waar de stromingen zijn, met doelgroep analyses. Dit zal naar verwachting in september 2021 afgerond zijn. Soms is dit alleen per gebied bekend, maar niet voor heel Noord-Holland. Als het in Twiske te druk is, terwijl in West Friesland nog ruimte is, dan zou dat met elkaar verbonden moeten zijn. Dat is wat op dit moment ontbreekt. Met de TBO's, de recreatieschappen, gemeenten, ondernemers gaat de provincie in kaart brengen welke vormen van recreatie op welke plekken mogelijk zijn en hoeveel bezoekers een gebied aan kan.

Met €250.000 van de Kaderbrief wordt begonnen met verleiden en spreiden. Dat kan op allerlei manieren. Te denken valt aan een app, die aangeeft dat het in een bepaald gebied druk is, maar dat in een ander gebied vergelijkbare recreatie mogelijk is. Het voorbeeld van de heer Zoon was een goede suggestie om bijvoorbeeld ook festivals in Noord-Holland Noord te organiseren.

Nadat activiteiten in kaart zijn gebracht, worden deze middels bestemmingsmanagement meegenomen om mensen daadwerkelijk te verleiden om naar andere plekken te gaan om te recreëren, zodat drukke plekken worden ontlast. De gedeputeerde zal de Staten elk jaar op de hoogte houden van concrete activiteiten. Dat wordt de invulling van het bestemmingsmanagement.

Het eerste idee is dat er op dit moment voldoende middelen zijn. Per jaar is er €6,5 miljoen beschikbaar voor de recreatieschappen. Voor het specifieke onderdeel bestemmingsmanagement is €250.000 per jaar geraamd voor het verleiden en spreiden en de juiste mensen op de juiste plek. Als blijkt dat nadere actie moet worden ondernomen dan komt het college bij Provinciale Staten terug met een verzoek voor extra middelen.

De ondernemers zijn cruciaal voor de uitvoering van deze fusie. Ze zullen ook worden betrokken. Daarbij geldt dat gebiedsgericht wordt gekeken of een ondernemer ook past binnen de identiteit van het gebied in de vorm van recreatie. Dat zal op sommige plekken een restaurant zijn en op andere plekken een kanoverhuurder. Ze zullen inkomsten genereren voor de recreatieschappen.

Een prachtig pleidooi van mevrouw Hoogendoorn voor extra aandacht voor openbare toiletten. Naar aanleiding van een motie is dit al opgepakt. De gedeputeerde heeft het bij ieder recreatieschap op de agenda gezet. Recreatie Noord-Holland gaf er op een goede manier uitvoering aan. Bij de uitvoering van de visie houdt het zeker de aandacht. Wellicht kunnen de toiletten worden meegenomen in de informatie op het gebied van bestemmingsmanagement en communicatie.

Kaarten zijn onderdeel van de eerdergenoemde analyse. Op de kaart wordt aangegeven wat waar kan worden gedaan, hoe intensief de recreatie kan zijn, welke de drukke gebieden zijn en wat nieuwe parels zijn. De parels zullen communicatief duidelijk naar voren worden gebracht. De Ode aan het landschap en 'de fluisterende molens' zijn voorbeelden van een gebied wat nog niet veel aandacht heeft. Met financiering van onder meer de Provincie wordt dit nadrukkelijker naar voren gebracht. Agrotourisme is een typische meekoppelkans. Het college heeft dit goed in beeld om het te realiseren. Bij de Omgevingsverordening werd de discussie gevoerd. Het biedt voldoende kleinschalige mogelijkheden. Als blijkt dat er belemmeringen zijn dan gaat het college daarover het gesprek opnieuw aan met de Staten, bij een toekomstige wijziging van de Omgevingsverordening.

Mevrouw **Dekker** (CDA) informeerde naar het participatieproces tot nu toe en hoe het staat met de informatievoorziening naar de toekomst toe.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) vroeg in eerste termijn hoe duurzaam recreatie eruit ziet en op welke manier de provincie daarin een rol gaat spelen. De andere vraag was hoe recreatieschappen hieraan uitvoering geven.

De heer **Roosendaal** (VVD) kreeg geen antwoord op het volgende. Partijen en de gedeputeerde zeggen dat er vanwege een groeiende bevolking behoefte is aan meer recreatiegebieden. Dat moet uit hetzelfde bedrag van € 6,5 miljoen komen. Hoe ziet de gedeputeerde dat voor zich?

Gedeputeerde **Zaal** merkt op dat dat ze ook nog moet reageren op de Bossenstrategie. Het klopt dat daar meerdere inspanningen nodig zijn. Die ziet het college ook duidelijk in relatie met de visie, maar op dit moment is het college nog in afwachting van Rijksmiddelen voor de bossenstrategie. Als die middelen er zijn, dan zal zeker de verbinding worden gezocht met deze visie.

Ten aanzien van het participatieproces vindt de gedeputeerde het jammer dat men niet altijd wist dat deze bespreking vandaag plaatsvindt. De gedeputeerde weet dat het bij de schappen en de TBO's bekend was. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat 'Heel Noord-Holland profiteert van recreatie', met alle partners wordt

opgepakt. Zij zullen in het vervolg nadrukkelijk worden betrokken bij de uitvoering van deze visie. Het verduurzamen van recreatie is een van de focuspunten in deze visie. Dat kan op verschillende manieren. De recreatieschappen spelen een rol bij de RES'en. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden van energieopwekking, zoals zonnepanelen boven parkeerplaatsen.

Ook wordt gewerkt aan de verduurzaming van recreatieparken. Daarvoor is een nieuwe regeling. Met behulp van de TOP's en de buitenpoorten worden bezoekers gestimuleerd om vooral met openbaar vervoer naar recreatiegebieden te komen. De Provincie kan veel doen om recreatie en toerisme te verduurzamen. Dan gaat het vooral over de bereikbaarheid van de recreatiegebieden.

Over de betrokkenheid van recreatieschappen merkt de gedeputeerde op dat een recreatieschap een instrument is om deze visie uit te voeren. De Staten stellen hierbij de kaders. De gedeputeerde zal die kaders in het dagelijks en het algemeen bestuur van de verschillende recreatieschappen meenemen, zodat de visies en ambities aansluiten bij de visie voor heel Noord-Holland.

Bekeken wordt of de drukte kan worden geanalyseerd met alle recreatieschappen en TBO's.

Deze visie geeft veel mogelijkheden voor de recreatieschappen om meer samen te werken met elkaar.

In de visies wordt al rekening gehouden met uitbreiding. Het visiedocument Spaarnwoude 2040 omvat al heel veel uitbreidingsmogelijkheden. Dat is in de geregeld in de begrotingen van de recreatieschappen. Een deel zal door ondernemers en gemeenten worden uitgevoerd. Mocht blijken dat het niet meer lukt met de bestaande middelen dan komt de gedeputeerde terug naar de Staten. Voor de eerstkomende jaren is er voldoende geld om plannen uit te voeren via de begroting recreatie, de Kaderbrief en via allerlei andere beleidsterreinen.

Tweede termijn

Mevrouw **Jellema** (PvdA) denkt dat bestemmingsmanagement niet realistisch is. De gedeputeerde ziet dat opgeruimd tegemoet. Ze wordt daarmee succes gewenst. Als blijkt dat gebieden overbelast raken, worden dan sancties opgelegd? Kan de provincie daar iets mee, of is het aan de terreinbeheerders of de bestuurders van de recreatiegebieden zelf? Hoe kan het beheersen van de stromen in de vingers worden gehouden?

De heer **Roosendaal** (VVD) is benieuwd naar de negatieve effecten van de waargenomen overbelasting. Over de Kennemerduinen gesproken: gaan de damherten niet meer paren, bijvoorbeeld? Welke aantoonbaar negatieve schade is er in het afgelopen jaar ontstaan aan de biodiversiteit in Kennemerland, waardoor moet worden geconstateerd dat drastisch moet worden ingegrepen? De urgentie haalt de heer Roosendaal uit de stukken en de beantwoording van vragen, maar hij ziet de feiten er niet bij. Waarom zou de toename van recreanten in de Kennemerduinen zo 'verschrikkelijk' zijn?

De zuidkant van het MRA-gebied betreft de verdichting van de stad Amsterdam. Het Amsterdamse Bos is honderd jaar oud en het wordt eigenlijk alleen maar kleiner, omdat er elke keer aan geknabbeld wordt. Het klinkt leuk dat je ook naar West Friesland kunt gaan, maar als je een kleine beurs hebt en je bent afhankelijk van openbaar vervoer dan 'ben je aan de beurt'. Het is belangrijk dat juist rondom de stad meer mogelijkheden voor recreatie worden gerealiseerd. Dat rijmt niet met 'de recreatieschappen geen geld erbij geven'. De heer Roosendaal verwacht dat steeds meer ruimte voor ontspanning nodig is als steden steeds meer worden verdicht.

Mevrouw **Hoogendoorn** (CU) heeft nog een vraag over de terreinbeherende organisaties. In hoeverre zoekt de gedeputeerde contact met die organisaties, om de voorzieningen daar op orde te maken. Dat gaat verder dan openbare toiletten. Op 23 augustus staat een werkbezoek op de planning. Met dat in het vooruitzicht kan worden nagedacht over vragen.

Mevrouw **Dekker** (CDA) zegt dat de gedeputeerde wat het CDA betreft snel mag terugkomen naar de Staten voor meer financiële inzet dan alleen bestemmingsmanagement. Dit is juist vanwege het enorme belang van een vitale toerisme- en recreatiesector en mogelijkheden die goed zijn voor alle inwoners van Noord-Holland en die onlosmakelijk verbonden met ieders geestelijke en lichamelijke gezondheid. Recent is gebleken dat jongeren een blijvende behoefte hebben, ook na coronatijd, aan sportieve recreatie dichtbij huis. Het CDA hoopt echt op ontwikkelingsruimte met een ecologisch en economisch duurzaam perspectief en dat dit optimaal benut wordt.

Gedeputeerde **Zaal** zegt dat er altijd meer geld naar recreatie kan. Er zijn altijd ontwikkelingen en uitbreidingsmogelijkheden. Provinciale Staten hebben het budgetrecht. Ten opzichte van andere beleidsterreinen heeft het college een afweging gemaakt. Hiermee kan de regierol worden gepakt en worden gedaan wat echt nodig is. Als de Staten van mening zijn dat er meer geld bij moet worden gelegd, dan wacht het college de voorstellen daarvoor af. Er is niet onvoldoende geld om ambities, zoals die in de visie staan vermeld, waar te maken.

Mevrouw Jellema vraagt of 'stokken kunnen worden gebruikt'. Dat is vanuit de rol van de provincie lastig. Een recreatieschap kan een slagboom gebruiken en boa's kunnen handhaven. Zo kunnen gebieden de spreekwoordelijke stok gebruiken. De Inzet van de gedeputeerde is vooral gericht op het verleiden en spreiden, dus op de spreekwoordelijke wortel. Of dat succesvol is, moet nog blijken. De gedeputeerde ziet dat hoopvol in. Er zijn nog zoveel plekken in Noord-Holland die meer in beeld kunnen worden gebracht. De gedeputeerde gelooft er in dat inwoners en toeristen daarvan kunnen worden overtuigd.

De negatieve effecten worden op dit moment in kaart gebracht. Daarbij moet worden gedacht aan vertrappingen van flora, de impact op leefgebieden van bepaalde dieren, veel afval dat zich verspreidt. Dat zijn negatieve effecten op de plekken waar het te druk is. De recreant ervaart, zeker in de coronatijd, dat het gewoon te druk is en voelt zich daardoor onprettig. Er zijn andere plekken waar nog ruimte is. Provincie Noord-Holland kan een rol spelen in de voorlichting en communicatie.

De gedeputeerde is het eens met de heer Roosendaal dat de verdichting van de stad, zeker in de MRA, vraagt om meer groen dicht bij de stad.

Collega-gedeputeerde Rommel werkt aan het landschapsfonds voor de Westeinderscheg. Dat is een prachtig voorbeeld van het uitbreiden van groen rondom Amsterdam. Het Diemberbos is een vergelijkbaar voorbeeld. In het kader van de verstedelijkingsstrategie moeten recreatiemogelijkheden blijven bestaan.

Anderzijds moet worden bekeken of gebieden rondom de stad meer opengesteld kunnen worden voor recreatie. Soms gaat het om het aanleggen van een bepaald netwerk. Dat heeft zeker de aandacht.

De gedeputeerde is in gesprek met de TBO's. Onlangs bezocht zij met Staatsbosbeheer het Diemberbos. Het is een goed idee om tijdens de werkbezoeken als Statenleden zelf ook vragen te stellen, die betrekking hebben op deze visie.

De **voorzitter** concludeert dat de Visie Recreatie en Toerisme 2030 hiermee is besproken.

De voordracht wordt als bespreekstuk doorgeleid naar Provinciale Staten. Er zijn moties aangekondigd.

motie

vergadering Provinciale Staten – 28 juni 2021

agendapunt 11 – Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030 (VD-28)

“Ladder van Leisure”

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- natuur, landschap en biodiversiteit beschermd en versterkt moeten worden;
- er een toenemende recreatiedruk op natuur, landschap en omgeving is;
- deze vraagt om het bewaken van de juiste balans tussen toeristisch-recreatieve druk en draagkracht van de natuur;
- de wezenlijke kenmerken en waarden het kader vormen om de activiteiten in het Natuur Netwerk Nederland (NNN) te kunnen beoordelen;
- de toenemende recreatiedruk ook vraagt om een kader om de schadelijkheid van de recreatieve activiteiten voor de natuur, landschap en omgeving te kunnen beoordelen;
- een dergelijk kader nog niet ontwikkeld is.

Overwegende dat:

- er een kader moet worden ontwikkeld om natuur, landschap en biodiversiteit te beschermen voor te zware recreatieve druk;
- de Ladder van Lansink een uiterst bruikbaar instrument is om prioriteit te geven aan de milieuvriendelijkste verwerkingswijzen van afvalverwerking;
- er voor recreatieve activiteiten ook een dergelijk bruikbaar instrument ontwikkeld kan worden, waarbij prioriteit gegeven wordt aan de voor natuur, landschap en omgeving minst schadelijke recreatieve activiteiten

Draagt Gedeputeerde Staten op:

Een Ladder van Leisure te ontwikkelen die recreatief gebied in Noord-Holland in kaart brengt op basis van mogelijkheden en kwetsbaarheden en daarmee een ondersteunend instrument vormt voor de Visie Recreatie en Toerisme

Eric Smaling, SP

Motie 'benut ontwikkelingsruimte recreatie en toerisme optimaal'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter bespreking van de visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030

Constaterende dat:

- Er al langere tijd veel geld naar onderzoek, druk- en draagkrachtanalyses en dataverzameling (bestemmingsmanagement) over recreatie en toerisme gaat
- De recreatieschappen hierdoor reeds een helder beeld hebben van de bezoekersaantallen en druk- en draagkracht van gebieden
- Uit deze onderzoeken blijkt dat er veel groeipotentieel bestaat in de toeristische sector in Noord-Holland, met name op ecologisch, sociaal en economisch vlak

'Holland boven Amsterdam' in het leven is geroepen om meer aandacht te geven aan de recreatiemogelijkheden in het noordelijk deel van de provincie, zij brengen parels en verborgen schatten onder de aandacht.

Overwegende dat:

- Het stimuleren en ontwikkelen van samenwerkingsverbanden door de provincie kan leiden tot een vitalere toerisme- en recreatiesector
- Vitale toerisme- en recreatiemogelijkheden profijtelijk zijn voor alle inwoners van Noord-Holland
- Het belang van een vitale toerisme -en recreatie sector, dichtbij en inclusief toegankelijk, in alle opzichten profijtelijk is voor alle inwoners van Noord-Holland
- Met deze visie het moment benut moet worden om toerisme en recreatie aan te jagen.

roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- De middelen die nu ingezet worden voor provinciaal bestemmingsmanagement te gebruiken voor bestemmingsontwikkeling en het onder de aandacht brengen van (meer) verborgen toeristische parels.
- en gaan over tot de orde van de dag.

Willemien Koning-Hoeve (CDA) Eric Jensen (JA21)

Motie Houd rekening met belangen van dieren bij uitvoering Visie Recreatie en Toerisme

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter behandeling van Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland;

constaterende dat:

- In een gezonde democratie een zorgvuldige democratische besluitvorming afweging plaatsvindt van alle belangen;
- dieren niet een keer in de visie worden genoemd, terwijl er vele van wonen in Noord-Holland en beleid rond recreatie en toerisme ook hen en hun leefomgeving raakt;
- we een gedeputeerde Dierenwelzijn hebben die de belangen van dieren ook mee hoort te nemen daar waar provinciaal beleid ze raakt;

gehoord de discussie,

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- om bij de uitvoering van Visie Recreatie en Toerisme zoveel mogelijk rekening te houden met het welzijn van (in het wild levende) dieren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Eric Jensen
Ja21

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 28 juni 2021,

Motie: Stop festivalisering natuurgebieden

Constateerende, dat:

- natuurgebieden, recreatiegebieden en parken steeds vaker gebruikt worden als locatie voor festivals.

Overwegende, dat:

- er een heldere afweging dient te worden gemaakt of de aard van het evenement of festival zich verdraagt met het karakter en de bestemming van het natuurgebied-, recreatiepark- en/of park;

Van mening, dat:

- Het kan niet zo zijn dat soms geen enkel natuurgebied-, recreatiegebied- en/of park beschikbaar is om rustig van het weekend te genieten.

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- om in samenspraak met gemeenten te komen tot een profiel over de toelaatbaarheid van evenementen en festivals in natuurgebieden-, recreatiegebieden en parken;
- de draagkracht van het gebied hierbij een belangrijke rol te laten spelen;
- het profiel zal worden opgesteld aan de hand van de volgende criteria: bodemverdichting, het effect op de flora en fauna, (geluids-)overlast bij buurtbewoners, het aantal op- en afbouwdagen, de beschikbaarheid van het gebied voor algemeen publiek tijdens het evenement, het totaal aantal evenementen in het desbetreffende gebied en algemene schade veroorzaakt door toelating van het evenement in een park.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, 50PLUS / Partij van de Ouderen

PS-vergadering

Dossiernummer	6624
Extern Zaak ID	594540
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 juni 2021
Agendapunt	11.a
Omschrijving	Ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds (VD-36).
Organisatieonderdeel	BEL/GRN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

Toelichting

Het Rijk heeft in 2012 het Waddenfonds gedecentraliseerd naar de drie Waddenprovincies (Fryslân, Groningen en Noord-Holland). Het Waddenfonds is verantwoordelijk voor het verlenen van subsidies die passen binnen de hoofddoelen (natuur en duurzame economische ontwikkeling) van dit fonds.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

H.R. Heijmering

BEL/GRN

Telefoonnummer +3123514 4274

heijmeringh@noord-holland.nl

1 | 2

Betreft: Ontwerpbegroting 2022 en jaarstukken 2020 Waddenfonds

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de ontwerpbegroting 2022 van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds.

Wij hebben in onze vergadering d.d. 11 mei jl. kennis genomen van de ontwerpbegroting 2022 en bieden deze, ingevolge artikel 48 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, op basis van bijgaande Statenvoordracht aan uw Staten aan ter bespreking.

Wij adviseren Provinciale Staten om geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2022 bij het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds, omdat in de ontwerpbegroting naar tevredenheid rekening is gehouden met het door u eind 2016 vastgestelde Investeringskader Waddengebied 2016-2026 en de door ons vastgestelde Investeringsprogramma's Waddengebied, als uitwerking van dit Investeringskader.

Ter kennisgeving worden u hierbij ook de ontwerpjaarstukken 2020 aangeboden. Het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds heeft de ontwerp-jaarstukken 2020 ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van het Waddenfonds.

Verzenddatum

12 MEI 2021

Kenmerk

594549/1617358

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

De Statenvoordracht treft u aan als bijlage bij deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlagen:

1. 'Tussentijdse evaluatie Investeringskader Waddengebied (IKW)',
Definitief rapport, Decisio, 14 oktober 2020
2. Projectinitiatievenlijst IKW 2021-2026

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 11 mei 2021

Onderwerp: ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds

Kenmerk: 594540/1617358

Bijlagen: ontwerpbesluit, conceptbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds

1. Inleiding

Op grond van artikel 29 van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds, worden Provinciale Staten van de drie deelnemende provincies in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken over de conceptbegroting 2022. Dit gebeurt zoveel mogelijk gelijktijdig in de drie Waddenprovincies.

Vanuit bestuurlijk, beleidsmatig en financieel oogpunt is het van belang dat er aandacht is voor verbonden partijen waar de provincie Noord-Holland een financiële en/of bestuurlijke relatie mee heeft. Uw Staten hebben van het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds een aanbiedingsbrief ontvangen met als bijlage de conceptbegroting 2022 van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds. Wij hebben hiervan kennisgenomen en bieden u deze nu aan voor het kenbaar maken van uw eventuele zienswijzen bij het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds. Wij adviseren u geen zienswijze in te dienen. Dit lichten wij hierna toe.

Bij de hierboven genoemde brief van het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds zijn ook de ontwerpjaarstukken 2020 ter kennisname meegestuurd.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Provinciale Staten hebben als deelnemer in de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds een kaderstellende en toezichthoudende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen uw Staten zienswijzen kenbaar maken aan het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds. Het Dagelijks Bestuur voegt de commentaren, waarin deze zienswijzen zijn vervat, bij de

ontwerpbegroting 2022, zoals deze aan het Algemeen Bestuur van het Waddenfonds worden aangeboden. Het Algemeen Bestuur stelt deze vast in haar vergadering van 2 juli a.s.

Het Dagelijks Bestuur zendt de begroting 2022 binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In het najaar van 2016 hebben uw Staten het Investeringskader Waddengebied 2016–2026 vastgesteld. Hierin zijn zes majeure opgaven beschreven en daarover is afgesproken dat deze ook met middelen uit het Waddenfonds gefinancierd kunnen worden. Hiermee is in deze begroting, net als in de begrotingen van de afgelopen jaren, rekening gehouden. Om die reden adviseren wij uw Staten geen zienswijze in te dienen op de ontwerp–begroting 2022. De uitwerking van dit Investeringskader staat beschreven in de door ons vastgestelde Investeringsprogramma's.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De begroting van het Waddenfonds staat geheel los van de begroting van de provincie Noord–Holland en heeft hier ook geen invloed op. De provincie brengt ook geen eigen middelen in. De gelden van het Waddenfonds worden door het Rijk in tranches aan het openbaar lichaam Waddenfonds overgeheveld.

Onze provincie heeft wel een eigen Uitvoeringsregeling voor de cofinanciering van Waddenfondsprojecten (GS besluit 18 februari 2014/kenmerk 314425–314435), maar financieel gezien staat deze regeling los van de begroting van het Waddenfonds. De doelstellingen van de uitvoeringsregeling 'Cofinanciering Waddenfonds Noord–Holland 2014' zijn gekoppeld aan de doelstellingen en criteria van de subsidieverordening en het Uitvoeringskader van het Waddenfonds. De provincie kan subsidie verstrekken voor activiteiten die passen binnen het Uitvoeringsplan van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds en die worden uitgevoerd binnen het Noord–Hollandse deel van het Waddengebied, dan wel voor zover het project naar het oordeel van Gedeputeerde Staten in overwegende mate is gericht op of ten goede komt aan de provincie Noord–Holland.

4. Proces en procedure

Na het vaststellen van dit besluit wordt het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds hiervan op de hoogte gesteld.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord–Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 11 mei 2021;

gelet op artikel 29 van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds,

besluiten:

Geen zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2022 van het Waddenfonds bij het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

**Aan : Provinciale Staten van Noord-Holland, Fryslân en
Groningen**

Leeuwarden, 26 maart 2021

Ons kenmerk: 01864798 / CB

Betreft : Toezending ontwerpbegroting 2022 Waddenfonds en de ontwerp Jaarstukken 2020
Waddenfonds (met accountantsverslag)

Geachte Statenleden,

Bijgevoegd treft u de ontwerpbegroting 2022 Waddenfonds en de ontwerpjaarstukken 2020 Waddenfonds (ter kennisname) aan.

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt het algemeen bestuur de begroting en begrotingswijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds vast. Alvorens dit te doen dienen de Staten van de deelnemende provincies in de gelegenheid te worden gesteld hun zienswijze op de conceptbegroting of conceptbegrotingswijziging kenbaar te maken. Daarom leggen wij de conceptbegroting 2022 Waddenfonds nu aan u voor. De jaarstukken 2020 Waddenfonds zijn ter kennisgeving meegestuurd.

In de toelichting op de begroting 2022 wordt in paragraaf 3.2 Algemene financiële en beleidsmatige kaders, onder meer ingegaan op de verdeling van de inzet van middelen. Er wordt dezelfde indicatie gehanteerd als in de vastgestelde begroting 2021 dat eenderde van de subsidiemiddelen beschikbaar is voor reguliere openstellingen en twee derde voor majeure projecten. Het is zo dat de majeure projecten in principe al vastgesteld zijn als begrotingssubsidie en daarom een meerjarig beslag op de (meerjaren-) begroting voor majeure projecten leggen.

Op verzoek van het algemeen bestuur is de evaluatie van het Waddenfonds vervroegd van 2021 naar 2020. In de periode mei tot november 2020 heeft bureau Wing voor het Waddenfonds deze evaluatie over de periode 2016-2019 uitgevoerd. Het evaluatierapport wordt u toegestuurd inclusief de bestuurlijke reactie. Het evaluatierapport is gebruikt om te komen tot een nieuw concept Uitvoeringskader dat voor de zomer ter besluitvorming aan zal worden voorgelegd.

Wij verzoeken u om uiterlijk 21 mei 2020 uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2022 Waddenfonds aan ons kenbaar te maken zodat het algemeen bestuur in zijn vergadering van 2 juli 2020 de begroting 2022 definitief kan vaststellen.

Namens het dagelijks bestuur Waddenfonds,

C.J. Loggen
Voorzitter

G.W. Huisman
Secretaris - directeur

Ontwerp begroting Waddenfonds 2022

Voor zienswijze aan PS verstuurd op 26 maart 2021
Vastgesteld door het algemeen bestuur Waddenfonds op *nog in te vullen*

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	INRICHTING GR WADDENFONDS	5
2.1	GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING	5
2.2	SAMENSTELLING BESTUUR EN ORGANISATIE	5
3	PROGRAMMA'S	6
3.1	INLEIDING	6
3.2	ALGEMENE FINANCIËLE EN BELEIDSMATIGE KADERS	7
4	FINANCIËN ACTUALISATIE	13
5	PARAGRAFEN	14
5.1	INLEIDING	14
5.2	BEDRIJFSVOERING (UITVOERINGSORGANISATIE INCLUSIEF BEHEERFUNCTIES)	14
5.3	FINANCIERING	14
5.4	WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	15
5.5	ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	17
5.6	GRONDBELEID	17
5.7	LOKALE HEFFINGEN	17
5.8	VERBONDEN PARTIJEN	17
6	FINANCIËLE BEGROTING.	18
6.1	RECAPITULATIE PROGRAMMABEGROTING EN MEERJAREN-PERSPECTIEF	18
	TOELICHTING BEGROTING 2022	19
6.1.1	BEGROTINGSPROGRAMMA SUBSIDIETHEMA'S EN -PROGRAMMA'S	19
6.1.2	BEGROTINGSPROGRAMMA BEDRIJFSVOERING	21
6.1.3	BEGROTINGSPROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	22
6.1.4	RESULTAATBESTEMMING	22
6.2	2022 EN VERDER	22
6.3	GEPROGNOSTISEERDE BALANS	23

1 Inleiding

Het dagelijks bestuur biedt u hierbij de conceptbegroting 2022 van het Waddenfonds aan. Het Waddenfonds geeft uitvoering aan een gedecentraliseerde taak van de rijksoverheid. Deze taak is aan de drie Waddenprovincies gezamenlijk overgedragen per 1 januari 2012. Een en ander is vastgelegd in het Bestuursakkoord van 14 september 2011. Met de decentralisatie hebben de drie Waddenprovincies een belangrijk instrument in handen voor het in stand houden en ontwikkelen van het Waddengebied.

In mei 2012 hebben Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland besloten tot het instellen van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds in de vorm van een openbaar lichaam. Op 9 juni 2012 heeft daartoe de constituerende vergadering plaatsgevonden op Texel.

Met de overdracht van de middelen door de provincie Fryslân aan het Waddenfonds per 1 oktober 2012 is het Waddenfonds ook daadwerkelijk als zelfstandige organisatie van start gegaan. Vanaf oktober 2012 en in 2013 heeft het Waddenfonds subsidies verstrekt op basis van het Pionierprogramma 2012-2013.

In 2014 is het nieuwe Uitvoeringsplan Waddenfonds 2014-2017 door Provinciale Staten van de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland vastgesteld en daarna in werking getreden. Op basis van het Uitvoeringsplan heeft het algemeen bestuur van het Waddenfonds op 30 juni 2014 het Jaarprogramma 2014-2015 vastgesteld en op 26 november 2015 het Jaarprogramma 2016. Eind 2016 hebben Provinciale Staten van de drie GR-provincies het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 vastgesteld. Op basis daarvan heeft het Waddenfonds een Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 opgesteld. In het Uitvoeringskader Waddenfonds is enerzijds de inzet van het Waddenfonds voor de majeure opgaven bepaald en anderzijds de aanpak met de thematische openstellingen. Dit kader is vastgesteld door de staten van de drie GR-provincies en vormde de basis voor het door het algemeen bestuur vastgestelde Uitvoeringsprogramma 2017-2026.

In 2020 is de geplande evaluatie van het Waddenfonds uitgevoerd parallel aan de midterm review Investeringskader. Tegelijkertijd met de evaluatie is gestart met de herijking van het Uitvoeringskader 2016-2026. Dit heeft geresulteerd in een nieuw concept Uitvoeringskader 2021-2027. Dit concept Uitvoeringskader wordt voor de zomer aan Provinciale Staten toegestuurd ter besluitvorming.

Bij het opstellen van de begroting 2022 wordt de – in de Wet gemeenschappelijke regeling en in de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds – voorgeschreven cyclus gevolgd en is vaststelling voor de zomer van 2021 voorzien. In deze begroting is een paragraaf opgenomen met daarin de algemene financiële en beleidsmatige kaders. Daarnaast is in deze begroting een onderverdeling in programma's opgenomen. Alles nog gebaseerd op het Uitvoeringskader 2016-2026. Ook bevat de begroting een nadere specificatie van de besluiten van het algemeen bestuur die een meerjarige doorwerking kennen. Zoals hiervoor opgemerkt: deze begroting bevat een flinke lijst met majeure projecten waarover sinds het begin van het Investeringskader Waddengebied besloten is en er nog steeds sprake is van meerjarige begrotingsconsequenties.

In de begroting 2016 is geïntroduceerd dat het Waddenfonds een deel (2/3e deel) van de jaarlijkse rijksdotaties kan inzetten voor majeure projecten. Subsidies aan majeure projecten kunnen grote bedragen betreffen. In de financiële verordening is de basis gelegd om voor dergelijke projecten meerjarig begrotingsmiddelen te reserveren. Het al eerder hierboven genoemde Investeringskader bevat een zestal grote opgaven die met majeure, meerjarige projecten worden ingevuld en waarvoor veelal meerjarige financiering nodig is.

Consequentie van het meerjarig beschikken van middelen in begrotingen is dat dit doorwerkt in volgende begrotingsjaren, terwijl in de jaarcyclus elk jaar de begroting voor het daaropvolgende jaar voor zienswijze aan Provinciale Staten wordt voorgelegd en door het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

In de afgelopen jaren is er verder gewerkt aan het programmeren van grote projecten. De op begrotingsbasis beschikbaar gestelde 2/3 middelen voor subsidies bleken niet voldoende om de ambities te realiseren en te dekken. Om daarvoor op tijd middelen beschikbaar te hebben is in 2018 dan ook besloten tot een wijziging van de begroting Waddenfonds 2018. Vanuit de Algemene Reserve is toen 30 miljoen met een wijziging van de begroting beschikbaar gekomen voor investeringen in majeure projecten .

In de meerjarenbegroting ziet u het middelenbeslag weergegeven van de majeure projecten waartoe inmiddels is besloten.

2 Inrichting GR Waddenfonds

2.1 Gemeenschappelijke Regeling

In mei 2012 heeft besluitvorming plaatsgevonden over het treffen van de gemeenschappelijke regeling in provinciale staten.

Daarbij hebben de volgende elementen een rol gespeeld:

- *het Kabinet heeft besloten het Waddenfonds te decentraliseren naar de Waddenprovincies;*
- *ten behoeve van deze decentralisatie hebben het Rijk en de Waddenprovincies op 14 september 2011 het Bestuursakkoord Decentralisatie Waddenfonds ondertekend;*
- *met deze decentralisatie werd het beheer over het Waddenfonds en de besteding van middelen ten laste van dit fonds een autonome taak van de Waddenprovincies;*
- *in voormeld Bestuursakkoord is opgenomen dat de Waddenprovincies zorg dragen voor een professionele uitvoeringsorganisatie voor het beheer van het Waddenfonds en beschikken in gezamenlijkheid over de gelden van dit fonds.*

Na de constituerende vergadering van 9 juni 2012 is opdracht gegeven voor de aanstelling van de onafhankelijke kwaliteitscommissie en de werving van de directeur Waddenfonds. De directeur Waddenfonds is per 1 december 2012 begonnen.

Naar aanleiding van de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is door de Waddenprovincies in november 2015 de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds gewijzigd.

2.2 Samenstelling Bestuur en organisatie

Het dagelijks bestuur van het Waddenfonds bestaat uit drie leden (van elke waddenprovincie de gedeputeerde die het Waddenfonds in portefeuille heeft).

Het algemeen bestuur bestaat uit negen leden. Naast de drie portefeuille houdende gedeputeerden, zijn van Noord Holland twee statenleden aangesteld en van Fryslân en Groningen elk twee gedeputeerden. Voor elk van de bestuursleden zijn plaatsvervangers aangesteld.

Ter ondersteuning van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur is een kleine, professionele organisatie ingericht. Het betreft de functies secretaris/directeur, plaatsvervangend directeur/controller, programmaregisseur en juridisch, financiële en administratief-secretariële ondersteuning. De toetsing van aanvragen aan de Subsidieverordening Waddenfonds en het beheer van toegekende subsidies is uitbesteed aan een beheerorganisatie.

3 Programma's

3.1 Inleiding

De hoofddoelstellingen van het Waddenfonds zijn:

- Het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het Waddengebied;
- Het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee;
- Een duurzame economische ontwikkeling in het Waddengebied dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het Waddengebied en de direct aangrenzende gebieden;
- Het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het Waddengebied.

In het Bestuursakkoord is bepaald dat de vier hoofddoelstellingen nevensgeschikt zijn. Het Waddenfonds zet zich in voor een samenhangende ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden, duurzame economische ontwikkeling, verduurzaming van de energiehuishouding en een duurzame kennishuishouding van het Waddengebied. Tevens is bepaald dat de middelen uit het Waddenfonds op programmatische wijze zullen worden ingezet.

In mei 2017 hebben de Provinciale Staten van de Waddenprovincies het Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 vastgesteld.

Als bouwstenen voor de programmering is de volgende thema-indeling gehanteerd:

Hoofddoelen	Thema's
A. Het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het waddengebied	
	Waddenzee en Eems-Dollard estuarium
	Randen van het wad
	Werelderfgoed, landschap en cultuurhistorie
B. Het verminderen en wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee	
	Bodem, water, licht en geluid
C. Een duurzame economische ontwikkeling in het waddengebied, dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het waddengebied en de direct aangrenzende gebieden	
	Duurzame recreatie en duurzaam toerisme
	Duurzame energiehuishouding
	Duurzame waddenhavens
	Duurzame visserij
	Duurzame landbouw

Tot en met 2021 is het de Waddenacademie die met een begrotingssubsidie van het Waddenfonds invulling geeft aan de hoofddoelstelling 'ontwikkelen duurzame kennishuishouding Waddengebied'. Onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat een nadere bezinning op de realisatie van deze doelstelling wenselijk bleek. In de Agenda voor het Waddengebied 2050 is besloten dat het Bestuurlijk Overleg Wadden (deelnemers vanuit het Rijk, de drie provincies, kust en eilandgemeenten en waterschappen bestuurlijk vertegenwoordigd zijn inclusief een vertegenwoordiger vanuit het Omgevingsberaad) de opdrachtgever wordt van de kennisagenda. Op dit moment wordt gewerkt aan het organiseren van deze kennisagenda en bijbehorende regisseur. De verwachting is dat in 2021 wordt besloten over de nieuw in te richten structuur. In principe blijven de op begrotingsbasis beschikbare middelen ten behoeve van deze doelstelling geoormerkt voor realisatie van deze hoofddoelstelling.

Verder is er een budget voor lokale innovaties. Het Budget Lokale Innovaties (BLI) wordt ingezet om de vitaliteit van dorpen en de kwaliteit in de directe omgeving te verbeteren door middel van sociaaleconomische activiteiten van de dorpsgemeenschap.

Op basis van het Uitvoeringsprogramma Waddenfonds 2017-2026, vastgesteld door het algemeen bestuur in juni 2017, stelt het dagelijks bestuur subsidieregelingen vast. De subsidieregelingen kunnen aanvullend c.q. complementair worden toegepast ten opzichte van het Investeringskader Waddengebied. Indien er aanleiding voor is, kan bijstelling van het Uitvoeringsprogramma door het algemeen bestuur plaatsvinden. Na vaststelling van het nieuw Uitvoeringskader 2021-2027 wordt er een nieuw Uitvoeringsprogramma opgesteld en ter vaststelling aan het algemeen bestuur aangeboden.

In de begroting wordt gewerkt met drie begrotingsprogramma's. Daarnaast zijn expliciet de verleende begrotingssubsidies met haar meerjarige doorwerking opgenomen. De drie programma's die in deze begroting staan zijn:

- Subsiethema's en -programma's
- Bedrijfsvoering
- Algemene Dekkingsmiddelen

Deze drie programma's maken het enerzijds mogelijk om nadrukkelijker de bestemming van middelen af te bakenen. Anderzijds biedt het mogelijkheden om bevoegdheden tot het bestemmen van middelen, binnen het vastgelegde programma, over te dragen aan het dagelijks bestuur. De kaders hiervoor liggen vast in de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds, de Financiële Verordening en de Nota Toelichting Begroting en worden nader toegelicht in paragraaf 3.2.

Het algemeen bestuur heeft in het Uitvoeringsprogramma 2017-2026 inhoudelijke accenten gelegd en tevens een onderverdeling aangeven binnen het begrotingsprogramma Subsiethema's. Het is aan het dagelijks bestuur om – binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde Uitvoeringsprogramma – met subsidieregelingen subsidieplafonds en inschrijvingstermijnen voor de subsiethema's vast te stellen.

3.2 Algemene financiële en beleidsmatige kaders

Algemene uitgangspunten

De per 1 januari 2015 gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft in artikel 47b voor dat het dagelijks bestuur vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders voorlegt aan Provinciale Staten van de deelnemende provincies. Op die manier kan de Gemeenschappelijke regeling (hierna GR) tijdig – voor behandeling van de voorjaars(kader)nota – bij de deelnemende provincies kenbaar maken of en hoe de GR de bijdragen van de deelnemers beïnvloedt. Bij de behandeling van de voorjaars(kader)nota kunnen de deelnemers op basis van deze informatie sturing geven aan hun bijdragen aan de GR. Aangezien de GR Waddenfonds alleen en rechtstreeks wordt gefinancierd met rijksdotaties via het Provinciefonds zijn de beleidsmatige en financiële kaders van het Waddenfonds niet van invloed op de begrotingen van de Waddenprovincies. De GR ontvangt jaarlijks van het Rijk haar dotatie en dat is het budget waarmee de GR werkt, de provincies dragen niet bij uit eigen middelen.

Het Waddenfonds benut deze paragraaf in de begrotingstoelichting om de relatie tussen de inhoudelijke en financiële inzet van het Waddenfonds toe te lichten, alsmede de bandbreedtes waarbinnen de GR de middelen inzet om uitvoering te geven aan de Waddenvisie ('Wadden van allure!') en het Investeringskader Waddengebied. Deze documenten kunnen worden betrokken bij de behandeling van de conceptbegroting voor zienswijze in Provinciale Staten.

Het Waddenfonds hanteert als vast uitgangspunt een gelijke verdeling van middelen uit het Waddenfonds aan het eind van de periode (t/m 2026) tussen duurzame economie en ecologie (de zogenaamde 50%-50% verdeling). De Waddenprovincies hebben zich in artikel 3 van het Bestuursakkoord met de minister van Infrastructuur en Milieu verplicht om deze verdeling in stand te houden na de decentralisatie van de middelen uit het Waddenfonds.

Transparant meerjarig begroten als gevolg van wijziging gemeenschappelijke regeling Waddenfonds
In 2015 hebben Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten naar aanleiding van de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr) de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds (Gr Waddenfonds) gewijzigd. Enerzijds zijn daarmee wettelijke bepalingen van de Wgr geïmplementeerd. Dit leidt er onder andere toe dat voor 15 april de conceptbegroting voor zienswijze aan Provinciale Staten wordt voorgelegd gelijktijdig met de (ontwerp)jaarrekening van het voorgaande jaar. Anderzijds is in de Gr Waddenfonds de basis gelegd voor het flexibeler en transparant inzetten van middelen. Als uitwerking van de Gr Waddenfonds is daarbij door het algemeen bestuur de Financiële Verordening in 2015 vastgesteld, waarin het mogelijk is gemaakt om met overloopbestemmingsreserves te werken waardoor subsidiebeschikkingen kunnen worden afgegeven in het volgende boekjaar die voortvloeien uit openstellingen uit het voorgaande boekjaar.

Daarnaast maken de gewijzigde Gr Waddenfonds en de Financiële Verordening het mogelijk om resultaten uit het afgesloten boekjaar te plaatsen in de zogenaamde bestemmingsreserve voor majeure projecten. Middelen uit deze bestemmingsreserve kunnen worden aangewend voor majeure projecten als daartoe met een (technische) begrotingswijziging door het bestuur wordt besloten.

Deze instrumentele flexibilisering kan worden ingezet om majeure projecten met Waddenfondsmiddelen te kunnen (co)financieren op basis van het Investeringskader dat door de deelnemende provincies is vastgesteld. Vanaf de begroting 2016 wordt als vuistregel aangehouden dat 1/3 deel van de jaarlijks te besteden Rijksdotaties wordt ingezet voor openstellingen en 2/3 kan worden ingezet voor majeure projecten. Veelal zal de uitvoering van majeure projecten een meerjarig karakter hebben, in de betreffende begrotingen worden de financiële implicaties in beeld gebracht.

Het algemeen bestuur heeft naast de financiële verordening ook de Nota Toelichting Begroting vastgesteld. Deze nota vormt het procedurele kader voor het dagelijks bestuur in relatie tot de begroting. Daarbij is tevens vastgelegd op welke wijze het dagelijks bestuur kan omgaan met de middelen die zijn geraamd in de drie begrotingsprogramma's.

Uitvoeringskader Waddenfonds

Met het vaststellen van het Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 - voorgedragen door het algemeen bestuur Waddenfonds - door Provinciale Staten zijn de kaders gegeven voor de inzet van het Waddenfonds voor de majeure opgaven van het Investeringskader en voor de thematische openstellingen. Het Uitvoeringskader Waddenfonds is hét inhoudelijke kader voor subsidieverlening door het Waddenfonds aan majeure projecten die uit het Investeringskader voortvloeien en voor thematische openstellingen van het fonds. De verdeling over duurzame economie en ecologie voor majeure projecten wordt ingekaderd door de indicatieve middelenverdeling zoals aangegeven in het Investeringskader. Het Uitvoeringskader heeft in principe een looptijd tot het einde van het fonds, echter met dien verstande dat wijzigingen te allen tijde mogelijk zullen zijn. Zoals eerder genoemd zal het nieuwe Uitvoeringskader 2021-2027 voor de zomer van 2021 ter besluitvorming aan Provinciale Staten worden toegestuurd.

Zoals te doen gebruikelijk, legt het bestuur Waddenfonds nu tevens aan Provinciale Staten ter kennisname ook de ontwerpjaarstukken 2020 voor, opdat deze informatie kan worden betrokken bij de zienswijze-behandeling van de conceptbegroting. Provinciale Staten van de Waddenprovincies zijn

daarmee in staat in de vergadering van mei 2021 een en ander in samenhang te beschouwen en desgewenst te besluiten over het indienen van een zienswijze op de conceptbegroting.

In het Uitvoeringsprogramma Waddenfonds is een directe koppeling gelegd in relatie tot de thema-gespecificeerde doelen en de hoofddoelen, gekoppeld aan duurzame economie en ecologie. Het dagelijks bestuur stuurt vervolgens met subsidieplafonds en vereisten voor de thema's in de jaarlijkse openstellingen, opdat aan het einde van de looptijd van het Waddenfonds de beoogde gelijke verdeling kan worden gerealiseerd. In de jaarverslagen wordt gerapporteerd over de stand van zaken ten aanzien van dit uitgangspunt.

Zowel voor Waddenfondsbijdragen aan majeure projecten als de inzet van Waddenfondsmiddelen bij thematische openstellingen vormt de Algemene subsidieverordening Waddenfonds 2017 het juridisch kader voor subsidieverlening.

De inhoudelijke kaders – Uitvoeringskader (hierna UK) en Uitvoeringsprogramma (hierna UP) Waddenfonds - en de budgettaire kaders van de begroting zijn bepalend voor de subsidieregelingen (openstellingsbesluiten) van het dagelijks bestuur. In de subsidieregeling en met daarin gestelde subsidieplafonds kunnen aanvullende inhoudelijke vereisten, passend binnen de marges van het UK en UP, en criteria worden gesteld. Tijdens openstellingsperioden kunnen subsidieaanvragen worden ingediend. Het dagelijks bestuur beschikt uiteindelijk over aanvragen die zijn getoetst aan de bepalingen van de subsidieregeling en de subsidieverordening. Aanvullend kan een ingesteld subsidieplafond ervoor zorgen dat een project niet voor subsidieverlening in aanmerking komt. Het subsidieplafond is het sturingsinstrument waarmee overschrijding van de begroting wordt beheerst. Zoals vastgelegd in het UK zal bij de subsidieregelingen het tenderprincipe leidend zijn bij de wijze van verdeling van de middelen. Ook andere wijzen van verdeling blijven mogelijk, zoals het molenaarsprincipe of het uitschrijven van prijsvragen. In een tender worden alle aanvragen, na sluiting van een openstellingsperiode, gelijkelijk beoordeeld en gewogen: rangschikking naar de mate waarin aanvragen voldoen aan de gestelde subsidiecriteria. Daartoe wordt het dagelijks bestuur indien het een openstelling volgens het tenderprincipe betreft, bij haar besluitvorming geadviseerd door een commissie van deskundigen: een zogenoemde adviescommissie. In 2021 is gebruik gemaakt van het molenaarsprincipe voor de verdeling van de subsidies.

Naast de programmering (inhoudelijke sturing en sturing met middelen en qua verdeelwijze) met openstellingen voor de thema's bestaan er op basis van artikel 6 van het bestuursakkoord twee budgetten. Eén budget is gericht op de hoofddoelstelling van het Waddenfonds ten aanzien van de kennishuishouding. Het andere budget betreft Budget Lokale Innovaties (BLI). Het budget kennishuishouding werd onder meer ingezet ter financiering van de activiteiten van de Waddenacademie. In 2021 zal het opdrachtgeverschap voor de kennishuishouding bij het BOW worden onder gebracht. Het BLI wordt ingezet om vernieuwende lokale initiatieven te stimuleren die bijdragen aan de vitaliteit van het Waddengebied. Subsidieregelingen in het kader van BLI volgen het molenaarsprincipe.

De bepalingen in de subsidieregelingen zijn tevens gericht op stimulering van meervoudige doelrealisatie en op stimulering van samenwerking bij de uitvoering van gesubsidieerde projecten. In de openstellingsperioden is er een gelijk speelveld voor aanvragers.

Reeds verleende begrotingssubsidies voor majeure projecten

In de zomer van 2016 is besloten twee projecten te subsidiëren die budgettair een meerjarig beslag op de middelen 2020 en volgende jaren leggen. Het gaat om: Vismigratierivier Afsluitdijk (deel 2) en Vitale kustontwikkeling Eems Dollard.

In de loop van 2018 is besloten de volgende meerjarige majeure projecten te subsidiëren: Wereld Erfgoed Centrum, Green Goods Texel, Programma Vermarkten Werelderfgoed, Pilot Ophogen Landbouwgronden, Vissen voor verbinding, Verbinding rond Sud Ie, Slow Mill, Centrum Gastvrij Schiermonnikoog, Habitatdiversiteit Waddenmozaïek, AHPD Ameland, Groene Chemie uit CO2 en zonlicht, Groene waterstof chemiecluster Delfzijl, Ontwikkeling 20MW waterstof elektrolyse en Demoproject Restwarmteleiding.

In 2019 zijn besluiten genomen met meerjarige financiële consequenties voor de volgende projecten: Waddentools Wij en Wadvogels, Waddentools Swimway, Tidalkite en Ruim baan voor vissen 2.

In 2020 zijn besluiten genomen met meerjarige financiële consequenties voor de volgende projecten: aanvulling AHPD Ameland, Donkerte van het Waddengebied, Holwerd aan zee, Green Shipping Waddenzee, Op paad lâns it Waad, Zoete toekomst en Vitale kustzone Lauwersmeergebied.

Een toelichting op de majeure projecten kunt u vinden in de jaarstukken 2020 en op de website van het Waddenfonds.

De meerjarige financiële effecten op bovengenoemde besluiten zijn in de tabellen in hoofdstuk 6 verwerkt. In tegenstelling tot vorige begrotingen zijn ten behoeve van de overzichtelijkheid in deze begroting en haar meerjarenperspectief niet meer alle majeure projecten afzonderlijk opgenomen, er is voor een totaalbedrag gekozen. In een aanvullende tabel zijn alle meerjarige projecten met een begrotingsbeslag afzonderlijk opgesomd.

Renteopbrengsten

Met ingang van 2014 worden de geldmiddelen die nog niet direct uitbetaald hoeven te worden op grond van de Wet Schatkistbankieren verplicht bij het Ministerie van Financiën gestald. In 2014 is via het Ministerie twee keer € 15 miljoen in een langlopend deposito belegd. Deze deposito's hebben een looptijd tot mei 2021 respectievelijk mei 2023. De huidige rentes voor deposito's bij het ministerie variëren van 0% voor 5 jaar vast tot 0,2% voor 10 jaar vast. In verband met de extreem lage rentestanden wordt er voorlopig niet belegd in nieuwe deposito's. De aflopende deposito's resulteren vanaf 2021 in een afname van de renteopbrengsten, en daarmee in een afname van de begrotingsruimte. Er wordt voor gekozen om de afname niet in mindering te brengen op de majeure programma's maar op de thematische programma's.

Capaciteit Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds

In het najaar van 2018 heeft het algemeen bestuur ingestemd met een incidentele wijziging van de begroting Waddenfonds 2018 én 2019 in verband met extra kosten voor personele inzet in de uitvoeringsorganisatie Waddenfonds. De conceptwijzigingen zijn voor zienswijzen aan Provinciale Staten van de GR gezonden. Er werd geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid voor het geven van een zienswijze. Met het opmaken van de begroting 2020 is er ten behoeve van de beperkte capaciteit van de uitvoeringsorganisatie een ophoging van de begroting geweest voor de jaren 2020, 2021 en 2022. De dekking daarvoor vond plaats vanuit de algemene reserve. Het uitgangspunt voor de organisatie-/bedrijfsvoeringskosten was 5% van de gemiddelde jaardotatie van het Rijk in het fonds. De afgelopen jaren is dit verhoogd tot 6.2%. Bij de vaststelling van de begroting 2021 hebben de drie Provinciale Staten de 6^e begrotingswijziging 2020 vast te stellen. Met deze wijziging is het bedrijfsvoeringbudget opgehoogd met een bedrag van € 350.000,- tot 7,4%. Deze ophoging was nodig om te komen tot een nieuwe DVO met de provincie Fryslân. De verhoging kan plaatsvinden door een deel van de algemene reserve hiervoor aan te wenden. Het algemeen bestuur heeft gevraagd om in 2019 een nadere onderbouwing voor de benodigde capaciteit te geven. Deze onderbouwing kan gevonden worden in de omvang van het werk, bestaande uit jaarlijks 30 BLI-aanvragen, 36 aanvragen voor de brede openstelling, 80 projecten in beheer en 25 majeure projecten. Door de toename van de omvang van het aantal projecten en de complexiteit en de kwaliteitsverbetering van het beheer en de afstemming die rondom de majeure projecten nodig is, maakt dat in ieder geval tot en met 2023 formatie-uitbreiding nodig is. Afhankelijk van het verloop van het verlenen van subsidies aan vooral majeure projecten in de komende jaren zal bekeken worden in hoeverre er middelen benodigd zijn bovenop de indertijd vastgestelde en beoogde 5% voor organisatiekosten.

Veranderingen

Evaluatie Waddenfonds

In 2020 heeft het Waddenfonds een evaluatie laten uitvoeren. Het evaluatierapport inclusief aanbevelingen is input geweest voor het nieuwe concept Uitvoeringskader 2021-2027. Het evaluatierapport is met het concept Uitvoeringskader en een bestuurlijke reactie aan Provinciale Staten aangeboden. De evaluatie heeft onderzocht op welke manier de instrumenten van het

Waddenfonds effectief worden ingezet; in hoeverre de projecten verdeeld zijn over de acht thema's en de gespecificeerde doelen uit het uitvoeringskader en wat de bijdrage aan elk afzonderlijk thema is. Hoe effectief besluitvorming tot stand komt. In hoeverre de reeds beschikte en afgeronde (medegefinancierde) projecten invulling geven aan de doelen van het Waddenfonds. In hoeverre het Waddenfonds een bijdrage aan de vier hoofddoelen levert en wanneer het Waddenfonds klaar is in relatie tot de vier hoofddoelstellingen. De evaluatie heeft nog geen consequenties voor de begroting 2022.

Concept Uitvoeringskader 2021-2027

Het Uitvoeringskader 2021-2027 vervangt na vaststelling door Provinciale Staten het Uitvoeringskader 2017-2026. Het is op onderdelen aangepast naar aanleiding van de evaluatie van het Waddenfonds en de Midterm review van het Investeringskader Waddengebied. Ook de ervaringen van werken met het Uitvoeringskader 2016-2026 zijn meegewogen. Het kader biedt inzicht en sturing op strategisch niveau als het gaat om uitwerking van de doelen (doelspecificatie) en de inzet van de middelen tussen de drie subsidiestromen. Er staat beschreven langs welke subsidiesporen (Majeur, Thematisch, Budget Lokale Innovaties (BLI)) het Waddenfonds haar middelen inzet en hoe de toedeling van middelen naar deze sporen is vormgegeven. Na vaststelling van het Uitvoeringskader 2021-2027 wordt er een Uitvoeringsprogramma opgesteld. In 2021 wordt dit Uitvoeringsprogramma aan het algemeen bestuur ter vaststelling aangeboden.

Kennishuishouding

Met de decentralisatie van het Waddenfonds is de zorg voor de kennishuishouding opgedragen aan de Waddenprovincies. De feitelijke toekenning van taken en bevoegdheden leidt er toe dat het Rijk en de Waddenprovincies gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor de organisatie en de instandhouding van een duurzame kennishuishouding voor de Waddenzee en het Waddengebied. In 2020 is er nader onderzoek gedaan naar de duurzame borging van de kennishuishouding. Daarnaast is er in de Agenda voor het Waddengebied 2050 opgenomen dat het Bestuurlijk Overleg Wadden de opdrachtgever wordt van de kennisagenda. Op dit moment wordt gewerkt aan het organiseren van deze kennisagenda en bijbehorende regisseur. De verwachting is dat in 2021 wordt besloten over de nieuw in te richten structuur.

Covid-19

De Covid-19 pandemie heeft ook gevolgen voor het Waddenfonds. Een aantal projecten zijn uitgesteld of hebben te maken met vertraging. Door het Waddenfonds wordt hier in beschikkingen en bij rapportages en controles rekening mee gehouden en ruimte voor geboden. Vooralsnog heeft het nog geen effect op het aantal subsidie aanvragen. De werkvoorraad blijft gelijk. Het heeft vooralsnog nog niet geleid tot gevolgen voor de organisatie Waddenfonds. We verwachten deze in 2022 ook niet te ervaren. Wat de vertraging van projecten betekent voor de afronding van het Waddenfonds in 2027 is nu nog niet te overzien.

Detacheringen personeel vanuit de deelnemende provincies in de GR en de Dienstverleningsovereenkomst met provincie Fryslân

Voor een goede uitvoering van de werkzaamheden heeft het Waddenfonds een dienstverleningsovereenkomst (hierna DVO) met de provincie Fryslân over de te leveren producten en diensten. Het grootste onderdeel van de DVO vormen het beheer en beoordeling van de subsidies. Dit gebeurt binnen het zogenaamde team beheer van de afdeling Subsidies van de provincie Fryslân. Daarnaast levert de provincie ondersteuning op een aantal PIOFA taken. De looptijd van de huidige DVO is tot 31 december 2023.

Het afgelopen jaar is er veel inspanning gepleegd door het team beheer om de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren en dat is goed gelukt. De kwaliteitsverbetering betekende ook een verhoging van de formatie-inzet. Die ging van ongeveer 6.8 fte naar 10.7 fte. De voorgaande DVO ging uit van een totaalbedrag van € 800.000,-. In 2019 nam de provincie Fryslân de extra kosten van circa € 500.000,- voor haar rekening.

De kosten van de DVO bedragen ongeveer € 1.100.000,-. Het betreft een verhoging van organisatiekosten tot en met 2023. Het gaat om een verhoging van €350.000,- per jaar. Met dien verstande dat de in voorgaande jaren toegepaste verhoging niet tot en met 2023, maar tot en met 2022 loopt. Voor 2023 is daarom nog een extra incidentele verhoging noodzakelijk van € 500.000,-. Deze kostenverhoging voor 2020 en volgende jaren is separaat met de vaststelling van de begroting 2021 voorgelegd in de 6^e begrotingswijziging. Met deze wijziging is het bedrijfsvoeringbudget opgehoogd tot 7,4%.

4 Financiën actualisatie

De geschiedenis van het Waddenfonds is te verdelen in drie perioden. Tot 1 januari 2012 was het Rijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het Waddenfonds. Tussen 1 januari 2012 en 30 september 2012 had de provincie Fryslân de verantwoordelijkheid voor de begeleiding van uitvoering/monitoring van de lopende projecten. Met ingang van 1 oktober 2012 is deze verantwoordelijkheid overgedragen aan de GR Waddenfonds. Vanaf 1 oktober 2012 werd de GR Waddenfonds verantwoordelijk voor zowel de lopende beschikkingen als de door de GR Waddenfonds te verstrekken nieuwe beschikkingen. De financiële beheersing en de controle daarop zijn in de 'Financiële Verordening Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds', de 'Nota Toelichting Begroting' en de 'Controle Verordening Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds' en de 'Uitvoeringsregeling Treasury' geregeld.

De decentralisatie is verwerkt in de septembercirculaire Provinciefonds 2011. In totaal is er met de decentralisatie een bedrag gemoeid van ruim € 562 miljoen.

Per brief van 6 september 2019 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Tweede Kamer geïnformeerd over het proces rond de beoordeling van de decentralisatie-uitkeringen. Dit naar aanleiding van een rapport van de Algemene Rekenkamer ('Resultaten verantwoordings-onderzoek 2018 Ministerie van BZK', mei 2019). De Algemene Rekenkamer merkt circa een derde van de decentralisatie-uitkeringen aan als onrechtmatig bij het Provinciefonds, omdat daarbij sprake is van voorwaarden aan besteding en verantwoording door decentrale overheden, terwijl de Financiële verhoudingswet deze niet toestaat. Een van de decentralisatie-uitkeringen die het betreft is het Waddenfonds. Het Rijk is in overleg met de provincies voornemens om de decentralisatie-uitkering aan de provincie Fryslân naar een decentralisatie-uitkering per Waddenprovincie met doelbeschrijving 'Waddenfonds' en een gelijkelijke verdeling van de middelen over de drie Waddenprovincies. Het voornemen is om deze gewijzigde afspraken vast te leggen in een addendum op het 'Bestuursakkoord Decentralisatie Waddenfonds'.

Op grond van het Bestuursakkoord is het volgende betalingsritme voor de decentralisatie bepaald:

	bedragen x € 1.000	
2011	33.000	
2012	28.878	
2012	66.491	overheveling middelen i.v.m. beschikkingen voorgaande jaren
2013	36.824	
2014	38.690	
2015	40.499	
2016 t/m 2026	28.878	Jaarlijks

Het budget voor 2021 bedraagt € 29.178.000,-- (dit bedrag bestaat uit de Rijksdotatie 2021, € 28.878.000,-- en een verwachte bate aan rente-inkomsten van € 300.000).

De overlopende passiva (eerder aangegane subsidieverplichtingen) bedragen per 31 december 2020 € 64.672.000 en zijn toereikend voor verplichtingen per 1 januari 2020.

De algemene reserve bedraagt ultimo 2020, met de toevoeging van het rekening resultaat 2020, ongeveer € 35,2 miljoen. Deels wordt dit aangewend om de verwachte tekorten op de bedrijfsvoering te financieren.

5 Paragrafen

5.1 Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat in de begroting zeven verplichte paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten. Het doel van de paragrafen is om onderwerpen die verspreid in de begroting staan, gebundeld weer te geven. Wanneer een paragraaf niet aan de orde is, wordt dit bij de betreffende paragraaf nader toegelicht.

5.2 Bedrijfsvoering (Uitvoeringsorganisatie inclusief beheerfuncties)

Tot 2018 werd de begroting voor de bedrijfsvoeringskosten opgebouwd op basis van 5% van gemiddelde jaardotaties over de looptijd. Hiermee werd het budget voor bedrijfsvoeringskosten gemaximeerd op € 1,75 miljoen per jaar. Voor zover dit budget niet voor de bedrijfsvoeringskosten wordt ingezet, vloeit het restant aan het einde van het jaar in de algemene reserve. In 2018 en 2019 zijn voor bedrijfsvoering extra middelen uitgetrokken. Ook is met de vaststelling van de begroting 2020, ingestemd met een tijdelijke verhoging a €500.000 voor de jaren 2020, 2021 en 2022 en met de 6^e begrotingswijziging 2020 is ingestemd met een verhoging van € 350.000,-.

De consequenties van de DVO met Fryslân, de te hanteren detacheringstarieven en mogelijke consequenties van de in 2020 uit te voeren evaluatie zijn hierboven in paragraaf 3.2 aan de orde geweest.

Specifiek is de Commissie Kwaliteitstoetsing Waddenfonds (de Kwaliteitscommissie bestaat uit onafhankelijke deskundigen) nog te vermelden. Deze is aangesteld door het algemeen bestuur van het Waddenfonds en adviseert het algemeen bestuur. Het betreft vijf leden. De vergaderfrequentie is begroot op vijf keer per jaar.

Aanvullend wordt de adviescommissie van deskundigen genoemd die sinds 2018 betrokken wordt bij thematische openstellingen.

Zie overigens paragraaf 6.2.2

5.3 Financiering

De financiering van de subsidies vindt plaats op basis van de gedecentraliseerde middelen die door het Rijk via het Provinciefonds jaarlijks worden gedoteerd. Voor de periode 2012 tot en met 2026 betreft dit een totaalbedrag van € 562 miljoen. De GR heeft geen leningenportefeuille. De renterisiconorm is derhalve niet van toepassing voor de GR.

		(bedragen x € 1.000)
Omvang kasgeldlimiet		Begroot
1 Toegestane kasgeldlimiet		
in procenten van de grondslag		8,2%
in een bedrag		2.433
2 Omvang vlottende korte schuld		0
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar		
Schuld in rekening-courant		
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar		
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld		
3 Vlottende middelen	(per 1-1-2019)	151.348
Contante in kas		0
Tegoeden in rekening-courant		19
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar		
4 Toets kasgeldlimiet		
Totaal netto-vlottende schuld (2-3)		-151.367
Toegestane kasgeldlimiet		2.433
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)		+ 148.934

De geldmiddelen die niet direct nodig zijn voor de financiering van de subsidieprojecten en/of de bedrijfsvoering zijn op grond van de Wet Schatkistbankieren per 20 december 2013 verplicht bij het ministerie van Financiën ondergebracht. Overigens is de Uitvoeringsregeling Treasury van toepassing. De regeling is door het dagelijks bestuur vastgesteld in zijn vergadering van 17 december 2015 en vindt zijn basis in de Financiële Verordening Waddenfonds.

5.4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de GR Waddenfonds in staat is om financiële risico's op te vangen zonder dat wijziging van beleid noodzakelijk is. In de werkwijze voor de subsidies worden beschikte subsidies tevens gereserveerd als verplichtingen in het jaar waarin de beschikking is verstrekt, waarmee de uitgaven één op één lopen. Door met indicatieve subsidieplafonds te werken kan het bestuur sturing houden en een programma voor dat jaar limiteren.

Er bestaat echter wel de kans dat een subsidieaanvrager een bezwaar- of beroepprocedure instelt tegen de afwijzing van een aanvraag of tegen de condities waaronder een aanvraag is beschikt. Hierover wordt geadviseerd door de onafhankelijke commissie rechtsbescherming. Om een eventuele honorering van bezwaar- en beroepschriften te kunnen dekken wordt 20% van het gedecentraliseerde jaarbudget als weerstandsvermogen aangehouden. Voor de berekening van het weerstandsvermogen wordt het jaarbudget vanaf 2017 van ongeveer € 29 miljoen gehanteerd. Hiermee wordt het weerstandsvermogen op € 5,8 miljoen berekend. Dit bedrag wordt binnen de algemene reserve afgezonderd van de vrij aanwendbare middelen. In de begroting 2016 is aangegeven dat in 2020/2021 wordt bekeken of het weerstandsvermogen naar beneden kan worden bijgesteld.

Indien en voor zover door het dagelijks bestuur een (positieve) beslissing op bezwaar volgt, dan wel een beroepsprocedure tot een uitkering van een bedrag aan middelen gaat leiden, wordt een dergelijk bedrag ten laste van het toereikend jaarresultaat gebracht. Mocht het jaarresultaat niet toereikend zijn, zal voorgesteld worden hiertoe de algemene reserve in te zetten. Zo nodig zal een dergelijk besluit de procedure van een begrotingswijziging doorlopen.

Financiële kengetallen Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds			
1A. Netto schuldquote			
(bedragen x € 1.000)			
<i>Bij jaarrekening ultimo jaar</i>	<i>jaarrekening 2020</i>	<i>Begroting 2021</i>	<i>Begroting 2022</i>
A. Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B. Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	1.235	1.621	1.235
C. Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	64.715	72.480	64.715
D. Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	30.000	15.000	15.000
E. Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	157.353	166.957	172.353
F. Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	8	19	8
G. Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	286	286	286
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	29.414	29.181	29.181
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-414%	-371%	-417%
Toelichting: een negatieve schuldquote geeft aan dat er per saldo sprake is van een overschot aan middelen.			
Aangezien het Waddenfonds alleen middelen besteed die ze ontvangt van het Rijk in het kader van het Bestuursakkoord Decentralisatie Waddenfonds en de provincies geen middelen beschikbaar stellen, zal het Waddenfonds niet meer geld uitgeven dan dat ze uiteindelijk van het Rijk zal ontvangen.			
1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen			
(bedragen x € 1.000)			
<i>Bij jaarrekening ultimo jaar</i>	<i>jaarrekening 2020</i>	<i>Begroting 2021</i>	<i>Begroting 2022</i>
A. Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B. Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	1.235	1.621	1.235
C. Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	64.715	72.480	64.715
D. Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	30.000	15.000	15.000
E. Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	157.353	166.957	172.353
F. Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	8	19	8
G. Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	286	286	286
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	29.414	29.181	29.181
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-414%	-371%	-417%
Toelichting: een negatieve schuldquote geeft aan dat er per saldo sprake is van een overschot aan middelen.			
De quote is hetzelfde als bij 1A, het Waddenfonds verstrekt tot op heden geen leningen.			
2. Solvabiliteitsratio			
(bedragen x € 1.000)			
<i>Bij jaarrekening ultimo jaar</i>	<i>jaarrekening 2020</i>	<i>Begroting 2021</i>	<i>Begroting 2022</i>
A. Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	122.218	108.688	122.218
B. Balanstotaal	188.167	182.790	188.167
Solvabiliteit (A/B) x 100%	65%	59%	65%
Toelichting:			
Hoe hoger de solvabiliteit van een onderneming, hoe gezonder het bedrijf. Een solvabiliteitsratio van 25% – 40% wordt als gezond gezien. Het Waddenfonds is een tijdelijke regeling tot en met het jaar 2026 die tot doel heeft de middelen van het Waddenfonds te besteden in de Waddenprovincies. Aan het eind van de regeling zal de solvabiliteit de 0% naderen.			
3. Kengetal grondexploitatie			
Niet van toepassing bij GR Waddenfonds			

4. Structurele exploitatieruimte			
	<i>(bedragen x € 1.000)</i>		
<i>Bij jaarrekening ultimo jaar</i>	<i>jaarrekening 2020</i>	<i>Begroting 2021</i>	<i>Begroting 2022</i>
A. Totale structurele lasten	15.886	29.931	29.970
B. Totale structurele baten	29.414	29.181	29.120
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	43.918	-	-
D. Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	34.408	850	850
E. Totale baten	63.822	30.031	29.970
Structurele exploitatieruimte $((B-A)+(D-C))/E \times 100\%$	6%	0%	0%
Toelichting:			
De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening is.			
5. Belastingcapaciteit			
Niet van toepassing bij GR Waddenfonds			

5.5 Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf kapitaalgoederen dient inzicht te worden gegeven in het onderhoudsprogramma van de kapitaalgoederen (zoals wegen, gebouwen en openbare ruimte), de financiële consequenties en de vertaling hiervan in de begroting. Deze paragraaf is voor de GR Waddenfonds niet van toepassing.

5.6 Grondbeleid

Deze paragraaf is niet van toepassing.

5.7 Lokale Heffingen

Deze paragraaf is niet van toepassing.

5.8 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn vennootschappen, stichtingen of verenigingen waarin de GR Waddenfonds deelneemt of anderszins samenwerkt. Deze zijn niet aan de orde.

6 Financiële begroting.

6.1 Recapitulatie programmabegroting en meerjarenperspectief

bedragen x € 1.000

Programma	Realisatie 2020			Geactualiseerde begroting 2021			begroting 2022			begroting 2023		
	lasten	baten	saldo	Lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1. Subsidies thema's/programma's												
budgetten thema's/programma's	5.072		-5.072	18.112		-18.112	9.270		-9.270	9.109		-9.109
budget majeure projecten			0	0		0	958		-958	1.741		-1.741
Majeure projecten	6.974		-6.974	53.501		-53.501	15.542		-15.542	14.759		-14.759
budget kennishuishouding	1.200		-1.200	1.200		-1.200	1.200		-1.200	1.200		-1.200
budget monitoring	18		-18	100		-100	100		-100	100		-100
ontwikkelbudget	132		-132	300		-300	300		-300	300		-300
			0									
2. Bedrijfsvoering			0									
bedrijfsvoering	2.490		-2.490	2.600		-2.600	2.600		-2.600	2.600		-2.600
3. Algemene dekkingsmiddelen												
gedecentraliseerde middelen Rijk		28.878	28.878		28.878	28.878		28.878	28.878		28.878	28.878
Overloop bestemmingsreserve												
renteopbrengsten	425		425		303	303		242	242		81	81
vrijval voorzieningen	111		111		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.
Saldo van baten en lasten	15.886	29.414	13.528	75.813	29.181	-46.632	29.970	29.120	-850	29.809	28.959	-850
Mutatie algemene reserve		850	850		850	850		850	850		850	850
Mutatie overloop bestemmingsreserve	8.781	8.795	15		8.781	8.781			0			0
Mutatie Reserve Majeure projecten	35.138	25.613	-9.526		37.001	37.001		0	0		0	0
Totaal saldo	59.805	64.672	4.867	75.813	75.813	0	29.970	29.970	0	29.809	29.809	0

bedragen x € 1.000

Programma	begroting 2024			begroting 2025			begroting 2026		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1. Subsidies thema's/programma's									
budgetten thema's/programma's	9.028		-9.028	9.028		-9.028	9.028		-9.028
budget majeure projecten	9.964		-9.964	14.866		-14.866	16.450		-16.450
Majeure projecten	6.536		-6.536	1.634		-1.634	50		-50
budget kennishuishouding	1.200		-1.200	1.200		-1.200	1.200		-1.200
budget monitoring	100		-100	100		-100	100		-100
ontwikkelbudget	300		-300	300		-300	300		-300
2. Bedrijfsvoering									
bedrijfsvoering	1.750		-1.750	1.750		-1.750	1.750		-1.750
3. Algemene dekkingsmiddelen									
gedecentraliseerde middelen Rijk		28.878	28.878		28.878	28.878		28.878	28.878
renteopbrengsten		81	81		0	0		0	0
vrijval voorzieningen		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.
Saldo van baten en lasten	28.878	28.959	81	28.878	28.878	0	28.878	28.878	0
Mutatie algemene reserve									
Mutatie Reserve Majeure projecten	0		0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	28.878	28.959	81	28.878	28.878	0	28.878	28.878	0

Explicite Majeure Projecten

budget majeure projecten
 subsidie Viswad
 Subsidie Vismigratierivier Afsluitdijk DNA
 Subsidie Vitale Kust Eems-Dollard
 Subsidie Wereld Erfgoed Centrum Waddenzee (WEC)
 Subsidie Green goods vergister Texel
 Subsidie Programma Vermarkten
 Subsidie Slow Mill
 Subsidie Centrum Gastvrij Schiermonnikoog
 Subsidie Pilot Ophogen Landbouwgronden
 Subsidie Waddentools Habitatdiversiteit
 Subsidie Vissen voor verbinding
 Subsidie Verbinding rond Sud Ie; (Súd Ie (recreatief))
 Subsidie Groene waterstof chemiecluster Delfzijl
 Subsidie Demonstratie AHPD Ameland (biovergisting)
 Subsidie Ontwikkeling 20MW
 Subsidie Demoproject restwarmteleiding
 Subsidie Groene chemie uit CO2 en zonlicht
 Subsidie Waddentools Wij & wadvogels
 Subsidie Waddentools Swimways
 Subsidie Getijdenenergie: TidalKite (Seacurrent)
 Subsidie: Ruimbaan voor vissen
 Subsidie De donkerste van het waddengebied
 Subsidie Holwerd aan Zee
 Subsidie Vitale Kustzone Lauwersmeergebied
 Subsidie Zoete Toekomst
 Subsidie Green Shipping Waddenzee
 Subsidie Op paad lāns it Waad

Totaal saldo

Jaren					
2021 eind	2022	2023	2024	2025	2026
0	958	1.741	9.964	14.866	16.450
10.000	0	0	0	0	
7.698	0	0	0	0	
10.759	0	0	0	0	
5.664	0	0	0	0	
21	0	0	0	0	
475	425	400	0	0	
0	0	0	0	0	
10	0	0	0	0	
738	55	55	0	0	
1.722	807	435	0	0	
1.389	300	112	0	0	
1.439	578	0	0	0	
60	0	0	0	0	
200	0	0	0	0	
3.477	0	0	0	0	
100	0	0	0	0	
8	0	0	0	0	
2.726	2.271	0	0	0	
876	703	370	139	0	
516	0	0	0	0	
1.880	2.895	3.650	2.491	496	
220	472	315	0	0	0
68	2.176	5.609	256	18	0
500	1.200	2.200	3.200	1.000	0
85	0	170	0	0	0
2.509	3.154	1.323	331	0	0
361	506	121	121	121	50
0					
53.501	16.500	16.500	16.500	16.500	16.500

Toelichting begroting 2022

6.1.1 Begrotingsprogramma Subsidiethema's en -programma's

Budgetten thema's/programma's = aanpassen

Voor het jaar 2022 is een bedrag van € 25,7 miljoen beschikbaar voor subsidiëring en financiering van projecten. Op basis van het UK Waddenfonds 2017-2026 en UP Waddenfonds 2017-2026 worden middelen gekoppeld aan de uitvoering van het Investeringskader en zal het dagelijks bestuur van het Waddenfonds subsidieplafonds voor thematische openstellingen vaststellen, uiteraard binnen het met deze begroting vast te stellen budget voor thema's en de uitgangspunten 50% voor ecologie en 50% voor economie.

Naast de reguliere subsidieverlening via 'molenaarsprincipe' en/of tenders voor thematische openstellingen en voor lokale innovaties worden Waddenfondssubsidies ook ingezet voor 'majeure projecten'. Majeure projecten leveren een substantiële bijdrage aan het doelbereik van het Waddenfonds. Dergelijke aanvragen kunnen een subsidieomvang aannemen die de jaarlijks beschikbare subsidiebudgetten benaderen of overschrijden. Om subsidies te kunnen toekennen op grond van het Investeringskader is in technisch-financiële zin een stelsel ontwikkeld (door Waddenprovincies in de GR en door het algemeen bestuur uitgewerkt in de Financiële Verordening en Nota Toelichting Begroting) waarmee de verplichtingen meerjarig kunnen worden gespreid, gekoppeld aan het kasritme van de uitvoeringsfasen. Zie ook ter toelichting paragraaf 3.2.

Het bestuur voorzagt dat er in de eerste jaren na het vaststellen van het Investerings- en Uitvoeringskader voor majeure projecten een piek in aanvragen zou ontstaan, waardoor dan een groot beslag op de dan beschikbare middelen nodig zou zijn (meer dan er op jaarbasis op grond van de Rijksdotaties én meer dan de gevormde bestemmingsreserve beschikbaar zou zijn). Daarom is er tot

begin 2018 een behoorlijke algemene reserve opgebouwd. Onder het Investeringskader zijn inmiddels een aanzienlijk aantal majeure projecten in ontwikkeling. De projecten zijn opgenomen in het Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied (MJP), dat door de drie GS-en regelmatig wordt geactualiseerd. In 2018 is besloten tot een substantiële onttrekking aan de algemene reserve, te weten € 30 miljoen, ten gunste van de bestemmingsreserve majeur.

In beginsel is 2/3 (16,5 miljoen) van het jaarlijkse subsidiebudget inzetbaar voor majeure projecten. In 2016, 2019 en 2020 zijn er besluiten genomen die ook een toekomstige reservering op dit budget hebben gelegd. Die besluiten zijn in het (meerjaren)overzicht verwerkt. Voor de reguliere subsidieverlening is 1/3 van de jaarlijks beschikbare middelen (ruim 9,5 miljoen per jaar) beschikbaar.

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Subsidies o.b.v. molenaars-principe of tenders	9.458	9.331	9.270	9.109	9028	9028
Subsidiëring grote projecten (meerjarig)	16.500	16.500	16.500	16.500	16.500	16.500
Totaal	25.958	25.831	25.770	25.609	25.528	25.528

Duurzame kennishuishouding

Hoofddoelstelling 4 bevat de opdracht aan het Waddenfonds om te investeren in duurzame kennishuishouding. In de tijd dat het Waddenfonds onder Rijksverantwoordelijkheid viel, is bij ministeriële regeling geld beschikbaar gesteld voor de onafhankelijke kennisinstelling Waddenacademie. De financiering hiervan liep per juli 2014 af. De Waddenprovincies hebben de wens uitgesproken dat de financiering van de Waddenacademie voortgezet wordt in de vorm van een budgetsubsidie vanuit het Waddenfonds.

Tot en met 2020 is daaraan voldaan door een budgetsubsidie van € 1,2 miljoen aan de Waddenacademie te verstrekken. Eind 2020 heeft het dagelijks bestuur een beschikking voor 2021 aan de Waddenacademie verstrekt. In 2020 is er gestart met de verkenning naar de kennishuishouding. Onder paragraaf 3.2 is dit nader toegelicht.

Budget monitoring

Evenals in eerdere begrotingen voorziet de begroting in een budget monitoring. Deze is aangewend om enerzijds de Waddenacademie in staat te stellen een prototype voor een gebiedsmonitor te ontwikkelen (zgn. Waddenbarometer) waarmee periodiek de duurzaamheid van het waddengebied kan worden gemeten. Daarnaast heeft het Waddenfonds in 2015 gewerkt aan een scan van alle toegekende projecten waarmee de effectiviteit van gesubsidieerde projecten wordt geregistreerd. In 2017 is het zogenaamde dashboard gerealiseerd. Dit dashboard is bedoeld om informatie over de voortgang van het fonds vanuit verschillende systemen te bundelen en duidelijk (grafisch) weer te geven. Om alle verwachtingen omtrent het monitoren van waddenfondsprojecten een gelijke richting te geven heeft het dagelijks bestuur eind 2017 een zogenoemde Taskforce ingesteld. De Taskforce heeft in de zomer van 2018 haar monitorings- en evaluatie systeem opgeleverd. Inmiddels wordt er actief met dit systeem gewerkt. Het systeem is in 2020 verder uitgewerkt en vraagt in 2021 ook nog verdere uitwerking. Voor de vervolgwerkzaamheden die dit met zich meebrengt zal dekking gevonden worden in deze begrotingspost. Mocht blijken dat deze post onvoldoende is dan wordt voorgesteld dat het dagelijks bestuur aanvullingen kan doen.

Ontwikkelbudget

Om tot gedegen subsidieaanvragen te komen is dit budget beschikbaar voor instrumentontwikkeling en om bepaalde complexe situaties te ondersteunen dan wel vooronderzoek, haalbaarheidsonderzoek of coalitievorming te bekostigen. Hiervoor is € 0,3 miljoen op jaarbasis geraamd. In 2018 is met een deel van dit budget een pilot gedraaid met de advieskostenregeling (de zogenoemde voucherregeling). In 2020 is gestart met een analyse hoe het ontwikkelbudget effectiever ingezet kan worden. In 2021 zal hiervoor een voorstel ontwikkeld worden.

6.1.2 Begrotingsprogramma Bedrijfsvoering

Uitvoeringsorganisatie en beheerfuncties:

In totaal was in 2021 € 2.600.000 beschikbaar.

Personele inzet:

De personele inzet bestaat uit personeel dat in vaste dienst dan wel op detacheringsbasis in de uitvoeringsorganisatie werkt. Daarnaast wordt er op ad hoc basis door de provincie Fryslân specifieke en specialistische kennis geleverd. Er is inmiddels voldoende extra budget beschikbaar gesteld. In paragraaf 3.2 wordt expliciet ingegaan op de hoogte van de extra benodigde middelen.

Huisvesting:

Het Huis voor de Wadden wordt door het Waddenfonds gehuurd van het Old Burger Weeshuis. De Waddenacademie en het Omgevingsberaad Waddengebied onderhuren hun ruimte van het Waddenfonds.

Externe expertise:

De organisatie maakt gebruik van externe (contra) expertise wanneer het niet via de vaste (gedetacheerde) bezetting beschikbaar is en ook het kennisnetwerk van de beheersorganisatie er niet in kan voorzien of wanneer het buiten de reguliere contracten valt. Het gaat vooral om specialistische expertise op financieel, juridisch gebied.

Beheerorganisatie:

Tot 1 september 2014 werd de beheerfunctie door Dienst Landelijk Gebied uitgeoefend. De provincie Fryslân heeft per september 2014 de beheerfunctie overgenomen. De beheertaak is inmiddels uitgebreid omdat processen rond beheer, voortgang en verantwoording, eindafrekening en veldinspecties van verstrekte subsidies robuuster worden ingericht. De overeenkomst met de provincie Fryslân is in 2020 verlengd, na de vaststelling van de 6^e begrotingswijziging 2020 Waddenfonds en de begroting 2021 Waddenfonds.

Overige organisatiekosten:

Onder organisatiekosten vallen onder andere uitgaven voor: het organiseren, houden en bezoeken van de Waddendagen en andere bijeenkomsten; accountantskosten; communicatie (website, formats, content); huisstijl (formats, briefpapier); digitalisering; telefoonkosten; representatie en kantoorkosten bestuursvergaderingen (reiskosten, versnapering, werkbezoeken); verzekeringen, inschrijving KvK, belastingen e.d.; vacatievergoeding en reiskosten voor de onafhankelijke kwaliteitscommissie en de (deskundigen)adviescommissie.

6.1.3 Begrotingsprogramma Algemene dekkingsmiddelen

Gedecentraliseerde middelen Rijk

Op grond van het Bestuursakkoord ontvangt de GR Waddenfonds voor het jaar 2022 via het Provinciefonds een decentralisatie-uitkering van € 28,878 miljoen.

Rente

Met ingang van 2014 worden de geldmiddelen die nog niet direct uitbetaald hoeven te worden op grond van de Wet Schatkistbankieren verplicht bij het ministerie van Financiën gestald. Van het ministerie wordt hierop een rentevergoeding ontvangen die gelijk ligt aan de Nederlandse staatsrente. Voor de jaren 2019 en 2020 wordt een bedrag van ruim € 0,4 miljoen geraamd als te ontvangen rente. Voor 2021 € 0,3 miljoen, 2022 € 0,2 miljoen, 2023 € 0,08 miljoen. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 € 0. Op de afname van de renteopbrengsten wordt in paragraaf 3.2 'Algemene financiële en beleidsmatige kaders' nader ingegaan.

Vrijval overlopende passiva door vrijval projecten

Soms vallen er bij het vaststellen van de definitieve subsidiebeschikking van een project middelen vrij, bijvoorbeeld doordat de subsidiabele kosten van het project lager uitvallen of doordat het project geen doorgang heeft gevonden. In dergelijke gevallen worden de vrijgevallen middelen aan de algemene dekkingsmiddelen toegevoegd.

6.1.4 Resultaatbestemming

In beginsel valt het jaarresultaat toe aan de algemene reserve. Bewuste keuzes hebben ervoor gezorgd dat deze reserve ultimo 2020 ruim € 40 miljoen bedroeg. De reservevorming is nodig met het oog op het weerstandsvermogen en met het oog op toekomstige investeringen. In de voorgaande hoofdstukken 3 en 6 is uitgebreid ingegaan op de aanwending en besluitvorming over deze reserve.

6.2 2022 en verder

De begroting 2022 geeft hetzelfde perspectief voor de jaren 2023 tot en met 2025 met die verstande dat de uitbreiding van de organisatiekosten tot en met 2023 loopt.

Na introductie van het Investeringskader en het stelsel waarmee projecten meerjarig gefinancierd kunnen worden, kan een beslag ontstaan op de ruimte van komende begrotingen. Dit kan het hierboven geschetste meerjarenperspectief voor de begrotingsjaren 2023 en volgende doen wijzigen. Indien een intentie tot gevolg heeft dat er een beslag wordt gelegd op de begrotingsruimte van komende begrotingen wordt daarmee het 'vrij' beschikbaar budget voor subsidiethema's en -programma's in die komende jaren verlaagd. Dat daartoe aanleiding kan zijn, is nader toegelicht in hoofdstuk 3 en 6.2.1.

Zoals in hoofdstuk 3 al is aangegeven met betrekking tot de reeds vastgestelde majeure projecten, kunt u in het schema hierboven constateren wat de meerjaren doorwerking van deze projecten is.

Financieel gezien gelden vooralsnog de volgende jaarschijven (rijks dotaties) die aan het Waddenfonds zullen worden toegevoegd:

2022 t/m 2026 (jaarlijks): € 28.878.000,-

6.3 Geprognoteerde balans

Het ministerie van BzK heeft per brief in december 2020 gevraagd om een geprognoteerde balans op te nemen. Deze balans geeft aan hoe de inkomsten en uitgaven voor 2022 verwacht worden. Dit is verwerkt in onderstaande balans.

	Realisatie		Geprognoteerde balans				
	Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Activa							
Financiële vaste activa							
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	30.000	15.000	15.000	-	-	-	
Vlottende activa							
Vooruitbetalingen	3	3	3	3	3	3	3
Uitzettingen korter dan één jaar	157.353	118.175	115.835	123.313	105.177	88.990	
Overige vorderingen	518	500	500	500	500	500	500
Liquide middelen	8	10	10	10	10	10	10
Overlopende activa	286	-	-	-	-	-	-
Totaal activa	188.167	133.687	131.347	123.826	105.689	89.503	
Passiva							
Vaste passiva							
Eigen vermogen	122.218	78.586	74.736	70.886	67.886	64.886	
Vlottende passiva							
Vlottende schuld	653	700	700	700	700	700	700
Overlopende passiva: Nog te betalen subsidies	64.715	53.902	55.412	51.740	36.604	23.417	
Facturen onderweg	582	500	500	500	500	500	500
Totaal passiva	188.167	133.687	131.347	123.826	105.689	89.503	

Vastgesteld door het algemeen bestuur Waddenfonds op 2 juli 2021.

C.J. Loggen
Voorzitter

G.W. Huisman
secretaris - directeur

Jaarstukken 2020

Gemeenschappelijke regeling

Jaarstukken 2020.....	1
Programmaverantwoording 2020 (Jaarverslag)	3
Voorwoord.....	4
Inleiding.....	5
Onze opdracht: ecologie en economie in balans.....	6
Dit was 2020	9
Een nieuwe governance van het Waddengebied	12
Evaluatie Waddenfonds	13
Herijking Uitvoeringskader	14
Communicatie	15
Het Waddenfonds	16
Beheer en Controle	19
Interviews	21
Evaluatie & monitoringssysteem.....	24
Subsidieverleningsproces	26
Jaarcijfers.....	27
Uitgelichte projecten	29
Subsidieaanvragen	35
1 Paragrafen	42
Paragraaf 1 Bedrijfsvoeringskosten.....	42
Paragraaf 2 Financiering.....	42
Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	44
Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen	47
Paragraaf 5 Grondbeleid.....	47
Paragraaf 6 Lokale Heffingen	47
Paragraaf 7 Verbonden partijen.....	47
2. Jaarrekening	48
2.1 Balans per 31 december 2020.....	48
2.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2020	50
2.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	51
2.4 Toelichting op de balans per 31 december 2020	52
2.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten over 2020	56
Publicatie wet normering topinkomens	59
3. Overige gegevens.....	60
3.1 Resultaatbestemming	60
Bijlage 1:	61

Programmaverantwoording 2020 (Jaarverslag)

Volle kracht vooruit

Voorwoord

Het jaar 2020 zullen we niet snel vergeten. Een jaar waarin door de komst van het coronavirus afstand de nieuwe norm werd. Waarin heel Nederland en ook het Waddengebied letterlijk stilviel. Projecten die de afgelopen jaren met subsidies van het Waddenfonds mogelijk zijn gemaakt, kregen ineens geen bezoekers meer. Musea langs de Atlantikwall gingen dicht. Bezoekers aan de Waddeneilanden bleven weg en voor alle inwoners en bedrijven in het Waddengebied was thuiswerken de nieuwe norm.

Het Waddenfonds heeft snel op de nieuwe situatie geanticipeerd. Vanaf maart krijgen subsidieontvangers meer tijd en ruimte om projecten later te realiseren, omdat vertraging door COVID-19 voor de hand ligt.

Juist nu is het ook een tijd om te investeren in de ontwikkeling van het Waddengebied, om perspectief te bieden en te werken aan duurzame ontwikkeling. Midden in de eerste golf is er € 18 miljoen beschikbaar gesteld voor grootschalige projecten van het Investeringskader Waddengebied (IKW). Eén daarvan is het project Vitale Kustzone Lauwersmeer. Het project zorgt voor 20 ha kwelderontwikkeling en een zoet-zoutwater overgangsgebied van nog eens 20 ha. Op deze manier wordt de visstand verbeterd, en nieuw leefgebied gecreëerd voor vogels. Er is ook een forse bijdrage geleverd aan het project Holwerd aan Zee. Een ambitieus plan dat in en rond Holwerd moet zorgen voor meer toeristen, vogels en natuur. We hebben ruim € 28 miljoen aan investeringen via dit programma mogelijk gemaakt.

Het Waddenfonds heeft in het kader van de thematische subsidieregeling ruim € 4 miljoen aan subsidies verleend. Er wordt geïnvesteerd in projecten die innovatief zijn, de economie stimuleren en goed zijn voor de ecologie. Het project Shrimp4live is een goed voorbeeld die deze drie speerpunten combineert met een systeem dat de vangst van ondermaatse garnalen en andere vissen op de Waddenzee vermindert. Tegelijk zorgt de nieuwe vangstmethode ervoor dat garnalenvissers minder brandstof gebruiken. Ook heeft het Waddenfonds het project Panorama Waddengebied gesteund, een interactief lesprogramma over het Wad voor kinderen van basisscholen uit Noord- en Midden-Nederland.

Maar we investeren ook in kleinere projecten. Zoals de Ameland Academy waar horecaondernemers een vernieuwend campusconcept starten voor jongeren tussen de 16 en 35 jaar. De studenten krijgen naast een erkende horeca-opleiding en betaalbare woonruimte ook een baangarantie. Op Texel zijn educatieve en natuurlijke elementen op de kinderboerderij van Vakantiepark De Krim en het naastgelegen Krimbos mogelijk gemaakt. Het project geeft jonge kinderen op een speelse en educatieve manier beter inzicht in de unieke natuurwaarden van het Waddengebied. We hebben in totaal ruim een miljoen Euro aan deze belangrijke projecten verstrekt.

In 2020 zijn ook een aantal projecten succesvol afgerond. Zo zijn er 24 eendenkooien in het Waddengebied gerestaureerd, is er meer dan 15 kilometer aan tuunwal hersteld op Texel waardoor de ecologische kwaliteit en cultuurhistorische patronen in het oude landschap sterk zijn verbeterd. En ook zijn de nieuwe LNG boten met fors minder uitstoot van rederij Doeksen in gebruik genomen.

Het Waddenfonds is een zeer divers fonds, gericht op het verbeteren van natuur en duurzame economische ontwikkeling. Een fonds waar ik sinds afgelopen zomer voorzitter van mag zijn. Ik ben daar dankbaar voor en zie er naar uit om de komende jaren samen met alle andere betrokkenen verder te werken aan een sterker Waddengebied!

Cees Loggen, voorzitter Waddenfonds

Inleiding

Met gepaste trots presenteert het Waddenfonds dit jaarverslag *Volle kracht vooruit*. Het afgelopen jaar zijn een reeks bijzondere projecten geïnitieerd die het Waddengebied duurzaam versterken, zowel ecologisch als economisch. Projecten waar de flora en fauna in en rond de Waddenzee baat bij hebben. Maar ook projecten die een flinke impuls geven aan het vergroenen van de economie op de eilanden en aan de waddenkust.

Om een beeld te schetsen van 2020, komen in dit jaarverslag achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan bod:

- Een toelichting op onze opdracht: ecologie en economie in balans
- Een greep uit de gebeurtenissen in het afgelopen jaar: Dit was 2020
- Een nieuwe governance van het Waddengebied
- De evaluatie van het Waddenfonds
- Onze contacten met het publiek en onze stakeholders: communicatie
- Een groot verschil maken met een klein team
- Het volgen van onze projecten: de evaluatie en monitoringssystematiek
- Uitleg over de subsidiemogelijkheden: drie stromen, negen thema's en aansluitend een uitleg over het subsidieverleningsproces
- Het jaar in cijfers: de kengetallen van 2020
- Een korte projectomschrijving over de verleende, vastgestelde en gewijzigde projecten

Onze opdracht: ecologie en economie in balans

Bedrijvigheid en natuurbescherming zijn twee belangrijke onderdelen van een vitaal Waddengebied. Vandaar ook de opdracht die het Waddenfonds meekreeg bij de oprichting in 2006: 50% van de gelden zijn bestemd voor ecologie en 50% voor economie. Zo staat het ook in het bestuursakkoord en daar houden we ons aan.

Wij steunen een plan niet zomaar. Ongeveer twee derde van de aanvragen kunnen we niet honoreren. De redenen verschillen: vaak draagt een plan niet voldoende bij aan de hoofddoelen van het Waddenfonds. Maar ook het ontbreken van cofinanciering of de benodigde vergunningen zijn redenen om een project af te wijzen. Daarnaast verstrekken wij voor een commercieel doel alleen subsidie als er sprake is van duurzaam ondernemerschap. Een project dat een van onze natuurdoelen ondermijnt, komt niet in aanmerking.

Vier doelstellingen

In het bestuursakkoord tussen het Rijk en de drie Waddenprovincies zijn de vier hoofddoelstellingen van het Waddenfonds vastgelegd. Ieder project dat subsidie krijgt, draagt bij aan minstens één van deze doelen en brengt een andere nooit in gevaar. Dit zijn de vier hoofddoelen waaraan elke aanvraag wordt getoetst:

- A. Vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het Waddengebied.
- B. Verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee.
- C. Een duurzame economische ontwikkeling in het Waddengebied, gericht op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het Waddengebied en de direct aangrenzende gebieden.
- D. Het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het Waddengebied.

Het Waddenfonds heeft dus vier hoofddoelen. Maar hoe worden die doelen ook daadwerkelijk bereikt?

Het Waddenfonds steunt kleine initiatieven met een korte doorlooptijd, maar ook grote projecten waar soms meerdere jaren aan gewerkt wordt. Dat vraagt om een andere benadering. Ondanks grote verschillen in inhoud, doorlooptijd en budget, willen we zo slagvaardig mogelijk optreden. Daarom hebben aanvragers de keuze uit drie subsidiestromen.

Drie subsidiestromen:

1. **Budget Lokale Innovaties (BLI).** Dit is vooral gericht op lokale ondernemers en gemeenschappen die op kleinere schaal bijdragen aan de verduurzaming en leefbaarheid van het Waddengebied.
2. **Thematische openstelling.** Voor activiteiten die draaien om een van onze acht thema's: 1. Natuur; 2. Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling; 3. Bodem, water, licht en geluid; 4. Duurzame recreatie en duurzaam toerisme; 5. Verduurzaming energiehuishouding; 6. Duurzame Waddenhavens; 7. Duurzame visserij; 8. Duurzame agrarische sector.
3. **Majeure projecten.** Dit zijn grote projecten die zich over meerdere jaren uitstrekken en een substantiële bijdrage leveren aan het realiseren van de hoofddoelen van het Waddenfonds. Dit deel van ons werk valt samen met het Investeringskader Waddengebied (IKW).

Onze vierde doelstelling “Het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het Waddengebied” hebben we vormgegeven door in 2020 € 1.2 miljoen subsidie aan de Waddenacademie te verstrekken. De Waddenacademie is opgericht in 2008, zodat we blijven leren van wat we doen en de opgedane kennis duurzaam kunnen verankeren.

Budget Lokale Innovatie (BLI):

Het Budget Lokale Innovaties is een laagdrempelige regeling gericht op initiatieven uit lokale gemeenschappen in aansluiting op bestaande programma's voor leefbaarheid- en plattelandontwikkeling. Kleinschalige en vernieuwende initiatieven die bijdragen aan de vitaliteit en de duurzaamheid van lokale gemeenschappen kunnen zo mogelijk gemaakt worden. Per project kan maximaal € 50.000,- subsidie worden aangevraagd.

Thematische subsidieregeling:

De thematische subsidieregelingen zijn gericht op projecten die betrekking hebben op acht thema's. Deze thema's zijn: 1. Natuur; 2. Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapontwikkeling; 3. Bodem, water, licht en geluid; 4. Duurzame recreatie en duurzaam toerisme; 5. Verduurzaming energiehuishouding; 6. Duurzame Waddenhavens; 7. Duurzame visserij; 8. Duurzame agrarische sector. Bij de inhoudelijke programmering van de thematische subsidieregeling is het mogelijk dat rekening wordt gehouden met de voortgang op relevante majeure opgaven in het IKW. Om onszelf en onze aanvragers scherp te houden maken we met onze Thematische openstelling concreet waar onze prioriteiten liggen, aan de hand van acht thema's. Vooruitlopend op de evaluatie van het Waddenfonds en de herijking van onze kaders is er in 2020 voor gekozen om niet alle thema's open te stellen voor subsidieaanvragen.

Majeure projecten:

In 2016 is het Investeringskader Waddengebied (IKW) door de drie Provinciale Staten van Noord-Holland, Fryslân en Groningen vastgesteld. Met het IKW willen de provincies majeure opgaven realiseren. Met de komst van het IKW in 2016 betekende de ontwikkeling van een nieuwe wijze van subsidieverstrekking is ontwikkeld. Het investeren in majeure opgaven verschilt namelijk dusdanig van de thematisch subsidieregelingen van het Waddenfonds, dat een 'one-size-fits-all'-benadering niet volstaat.

De subsidiestromen verschillen vanaf de eerste fase van het subsidieproces van elkaar. Het is voor aanvragers noodzakelijk snel inzichtelijk te hebben welke stroom van toepassing is op hun projectidee. Dit inzicht kan worden verkregen op basis van onderstaande tabel, die inzicht geeft in majeure, thematische subsidieregeling en BLI op basis van een aantal projectaspecten. Alhoewel de tabel indicatief is, zal hiermee voor het overgrote deel van de projectideeën voldoende duidelijk zijn welk spoor van toepassing is. Bij twijfelgevallen kan een gesprek met een programmaregisseur van het Waddenfonds of contactpersoon bij de betreffende provincie hiervoor uitkomst bieden.

Aspect	Majeur	Thematisch	BLI
Inhoud	Passend binnen het IKW en de hoofddoelen van het WF	Passend binnen de hoofddoelen van het WF en de gespecificeerde doelstellingen	Passend binnen de hoofddoelen van het WF en de kaders van BLI
Concreetheid	Activiteitenplan voor de gehele projectperiode, financiering voor de eerste 2 jaar en een globale begroting voor het tweede deel	Projectperiode concreet	Projectperiode concreet
Eisen overige financiering	Inspanning op reservering voor gehele projectperiode. Sluitende financiering minimaal eerste twee jaar. *	Zicht op sluitend financieringsplan*	Zicht op sluitend financieringsplan*

Traject	Via IKW, na akkoord van de Stuurgroep, indiening bij het Waddenfonds	Via programmaregisseur Waddenfonds	Via lokale subsidieloketten ¹ , na akkoord van hen, indiening bij het Waddenfonds
Uitvoeringsperiode**	5 jaar	3-5 jaar	3 jaar
Waddenfonds bijdrage absoluut	Minimaal € 500.000,-	Wordt bepaald door het dagelijks bestuur, zij stelt het plafond per regeling vast.	Maximaal € 50.000,-
Waddenfonds bijdrage relatief***	Gemiddeld 50% van de subsidiabele kosten	Maximaal 90% van subsidiabele kosten	Maximaal 50% van de subsidiabele kosten

* Met sluitend financieringsplan wordt bedoeld dat aanvrager voor het gehele overige bedrag aan financiering (buiten de gevraagde Waddenfondssubsidie) bewijzen van beschikbaarheid (cofinancieringsbewijzen) of officiële aanvragen (overige subsidieaanvragen) ervan kan overleggen c.q. er minimaal zicht op is. Hieruit moet blijken dat een sluitende financiering aannemelijk is binnen een vastgestelde periode na het indienen van de aanvraag. Het Waddenfonds kan aanvullende voorwaarden aan een subsidie koppelen, als de financiering op het moment van verlening niet geheel is gedekt.

** Bij de bepaling van de uitvoeringsperiode geldt dat bij de aanvraag aannemelijk moet worden gemaakt dat die uitvoeringstermijn haalbaar is, voorzien van een risicoanalyse en beheersmaatregelen.

*** Bij projecten ter invulling van majeure opgaven betreft de bijdrage vanuit het Waddenfonds maximaal 50% van de subsidiabele kosten. Daarbij gelden voor verschillende onderdelen verschillende maximale subsidiepercentages. Uitgangspunt is dat pilots en projecten die bijdrage aan ecologische projecten en innovatieve pilots maximaal 65% subsidie krijgen en economische projecten maximaal 35%. De staatssteunkaders bepalen het uiteindelijke maximaal toe te kennen bedrag binnen deze grenzen. Bij thematische subsidieregelingen kan het maximumpercentage per openstelling en activiteit verschillen. Deze is echter nooit hoger dan 90% van de subsidiabele kosten.

Duurzame Kennishuishouding:

Ten aanzien van de vierde doelstelling van het Waddenfonds is de afgelopen jaren gebleken dat er niet bij alle betrokkenen een helder beeld bestaat wat nu precies verstaan wordt onder een duurzame kennishuishouding. Zowel ten aanzien van de vraag wat een “kennishouding” precies omvat, als wat betreft de vraag waar die kennishuishouding aan moet voldoen om het predicaat “duurzaam” te verdienen, bestaat niet bij alle betrokkenen een helder beeld. Dit bemoeilijkt de inspanningen om de vierde hoofddoelstelling te verwezenlijken, zowel op politiek-bestuurlijk vlak (waarvoor zijn de bestuurders nu precies verantwoordelijk en waarvoor niet?) als op inhoudelijk vlak (welke kenmerken moet de kennishuishouding hebben willen we kunnen spreken van doelrealisatie?).

Om die reden is in 2019 een proces in gang gezet om tot een betere governance van de kennishuishouding voor de Wadden te komen. Dit heeft in 2020 geleid tot een beschrijving van een vijftal scenario's hoe invulling gegeven kan worden aan de kennishuishouding. Een belangrijk vraagstuk was “wie stuurt het proces van de kennishuishouding aan?” In de ontwikkeling van de Ontwerp-Agenda voor het Waddengebied 2050 is ervoor gekozen om dit bij het Bestuurlijk Overleg Wadden² te beleggen. Op deze manier wordt de verantwoordelijkheid verbreed van het Waddenfonds naar meerdere overheden. Een andere belangrijke vraag is wie de rol van kennisregisseur op zich neemt. In 2020 is besloten om twee mogelijke scenario's verder uit te werken. Een scenario is dat de Waddenacademie de rol van kennisregisseur vervult en ander scenario is dat de Beheer Autoriteit Waddengebied deze rol gaat vervullen. Verdere besluitvorming over de roltoekenning en invulling van de agenda zal in 2021 plaatsvinden.

¹ Lokale subsidieloketten zijn loketten van de provincies waar inwoners (initiatieven) provinciale subsidies (leefbaarheid en Leader) kunnen aanvragen. Deze subsidieloketten doen hierbij de eerste advisering op aanvragen binnen BLI. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de kennis en kunde van met name de lokale aspecten die bij deze loketten aanwezig is. Verder hebben de loketten de mogelijkheid om breder te adviseren omdat zij meerdere subsidiestromen behartigen waarmee synergie wordt bevorderd.

² In het Bestuurlijk Overleg Waddengebied zijn het Rijk, de drie Waddenprovincies, kust- en eilandgemeenten en waterschappen op bestuurlijk niveau vertegenwoordigd, plus de voorzitter van het Omgevingsberaad. Het Bestuurlijk Overleg richt zich op strategische besluitvorming over het beleid voor het Waddengebied. De voorzitter is de minister van IenW (coördinerend bewindspersoon voor het Waddengebied).

Dit was 2020

In 2020 heeft het Waddenfonds 41 projecten mogelijk gemaakt met een financiële omvang van 33 miljoen Euro. De verdeling over onze drie subsidiestromen zag er als volgt uit:

subsidies 2020 per categorie

Categorie	Aantal zaken	Waddenfonds bijdrage
BLI	25	€ 1.014.616
IKW	6	€ 28.289.638
UP	10	€ 3.615.734
Totaal	41	€ 32.919.988

COVID-19

Toen half maart de impact van COVID-19 op ons maatschappelijk leven voelbaar werd, heeft het Waddenfonds contact gelegd met subsidieontvangers. Om te luisteren waar ze tegenaan liepen. Deze consultatie heeft ertoe geleid dat we, zolang COVID-19 ons leven bepaalt, flexibel omgaan met de doorlooptijd van projecten. Een aantal projecten zijn inmiddels uitgesteld met behoud van de subsidie. In verband met verdere vertragingen die te verwachten zijn is besloten om bij de subsidies uit het Budget Lokale Innovaties de projectperiode op voorhand met een jaar te verlengen.

Voorzitterswissel

In de vergadering van het algemeen bestuur van het Waddenfonds op 3 juli is de voorzittershamer overgedragen aan gedeputeerde Cees Loggen van de provincie Noord-Holland. Bij de start van het Waddenfonds is bepaald dat om de vier jaar een van de deelnemende provincies de voorzitter van het bestuur levert. De laatste vier jaar heeft gedeputeerde Henk Staghouwer van de provincie Groningen deze functie vervuld, daarvoor leverde de provincie Fryslân de voorzitter.

Minder administratieve lasten

In maart is besloten om over te gaan tot meerjarig beschikken. Op deze manier wordt meer zekerheid geboden aan aanvragers van projecten. Voor een project hoeft niet langer jaarlijks een accountantsverklaring te worden afgegeven maar alleen aan het einde van een project. Het betekent minder administratieve lasten voor ontvangers van subsidie. In hoeverre daar meer risico's voor het Waddenfonds aan verbonden zijn kun u teruglezen in Paragraaf 3 van de Programmaverantwoording.

Mocht bij de verstrekking van de subsidie onderdelen van een meerjarig project nog niet voldoende zijn uitgewerkt, dan is de aanvrager verplicht een concreet projectplan aan te leveren. Daarnaast zijn er jaarlijks voortgangsgesprekken en -rapportages. Ook hebben aanvragers de verplichting om aanpassingen op de beschikking te melden bij het Waddenfonds. Op deze manier houdt het Waddenfonds goed zicht op de besteding en verantwoording van de subsidies en kan subsidies indien nodig opschorten of terugvorderen. Ook hoeven projecten met meerdere samenwerkingspartners en met een subsidie van € 125.000,- of hoger, nog maar één accountant aan te stellen voor het hele project. Voorheen waren alle projectpartners apart daartoe verplicht. Dit is klantvriendelijker en betekent minder administratieve lasten.

Tenderregeling garnalenvisserij

Om te komen tot een duurzame visvangst met behoud van natuur in de Waddenzee is in 2014 het Convenant Viswad getekend door de staatssecretaris van Economische Zaken, de colleges van

Gedeputeerde Staten van Groningen, Fryslân, en Noord-Holland, partijen verenigd in de Coalitie Wadden Natuurlijk, de Vereniging Kottervisserij Nederland en de Vereniging Coöperatieve Producentenorganisatie Nederlandse Vissersbond U.A. In dit convenant is afgesproken dat alle partijen zullen streven naar een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling van de Waddenzee in combinatie met een duurzaam opererende garnalenvisserij. Het Waddenfonds is vervolgens gestart met het proces om te komen tot een uitkoopregeling van garnalenvissers, een zogenaamde tenderregeling. Zodat het bodemleven de kans krijgt zich te herstellen en de ecologische waarden te versterken en de resterende vissers meer perspectief te geven in de niet gesloten gebieden. De regeling geeft uitvoering aan hoofddoel B. Het Waddenfonds heeft gekozen voor een incidentele subsidie omdat het binnen de drie subsidiestromen moeilijk in te passen is. Het Uitvoeringskader geeft ook de ruimte om incidentele subsidies te verstrekken. Als onderdeel van het convenant is in april de tenderregeling Garnalenvisserij Waddenzee opengesteld. Voor de regeling was € 10 miljoen beschikbaar om te komen tot het uitkopen van garnalenvissers en de sluiting van visgebieden in de Waddenzee. Slechts zeven garnalenvissers schreven zich in voor de regeling terwijl het minimumaantal vooraf op tien was gesteld. Om die reden is ervoor gekozen om de regeling te gaan aanpassen met als doel dat er meer garnalenvissers gebruik van gaan maken. Inmiddels wordt een nieuwe aangepaste regeling voorbereid. Daarvoor is opnieuw overleg met de Europese Commissie nodig over het toepassen van de regeling. Het voornemen is om in 2021 de nieuwe aangepaste regeling open te stellen.

Thematische openstelling 2019

Voor de Thematische openstelling 2019, die op 23 januari 2020 sloot, werden 31 subsidieaanvragen ingediend. Van deze 31 werd één te laat ingediend en voldeden elf niet aan de criteria. De deskundigencommissie bestaande uit zes leden (voorzitter mw. J. Vlietstra en de leden mw. Feddes, dhr. Haerens, dhr. Jansen, dhr. Stremke, dhr. Vriesman) heeft de overige negentien projecten beoordeeld. Zij werden in hun werkzaamheden ondersteund door het bureau Profacto. De deskundigencommissie heeft tien projecten voorgedragen voor subsidie voor een bedrag van in totaal € 4.047.094,-. Dit advies heeft het dagelijks bestuur overgenomen.

Voor deze regeling was het mogelijk om gebruik te maken van een adviesvoucher ter ondersteuning bij het opstellen van een aanvraag. Er zijn 41 vouchers aangevraagd, waarvan er uiteindelijk veertien zijn gebruikt. De commissie constateerde dat er weinig projecten zijn ingediend die bijdragen aan de doelen van het Waddenfonds die raken aan belangrijke en noodzakelijke transitie van het Waddengebied. Dan gaat het om de verduurzaming van de energiehuishouding en de waddenhavens, de verduurzaming van de visserij en agrarische sector, het vergroten van de natuur- en landschapswaarden in het Waddengebied en het wegnemen van externe bedreigingen. Naar aanleiding van deze constatering is besloten om de Thematische openstelling van 2020 te richten op deze thema's en niet breed open te gaan. Ook gaf de commissie het advies om de maximum subsidie van € 500.000,- per aanvraag te verhogen. Het dagelijks bestuur heeft dit advies overgenomen. Daarnaast pleitte de commissie om gericht te communiceren over de openstelling. Bij de nieuwe openstelling in 2020 is dit opgepakt met zowel fysieke en digitale voorlichting over de regeling. Ook adviseerde de commissie om nadrukkelijker te communiceren over de resultaten van het Waddenfonds. Hier zijn onder andere met Waddenfonds.tv stappen in gezet.

Thematische openstelling 2020

In juli heeft het bestuur besloten om vanaf oktober een nieuwe subsidieregeling te openen. Deze richt zich op: Bodem, water, licht en geluid, Verduurzaming energiehuishouding", Landschapsontwikkeling en cultuurhistorie en Aquaculturen. Eveneens is besloten voor de regeling het molenaarsprincipe te

hanteren, d.w.z. wie het eerst komt, wie het eerst maalt. Voor de hele regeling was er € 4 miljoen beschikbaar, per aanvraag maximaal € 1 miljoen. De openstelling loopt tot 31 december 2020.

Toogdag voor de Wadden

De Toogdag voor de Wadden, die het Waddenfonds samen met het Omgevingsberaad Waddengebied organiseert, is vanwege de tweede coronagolf verplaatst van 18 november 2020 naar 3 februari 2021. Minister C. van Nieuwenhuizen van Infrastructuur en Waterstaat en minister C.J. Schouten van Landbouw, Visserij en Voedselkwaliteit zijn beide te gast op het congres. Naast de ondertekening van de Gebiedsagenda voor de Wadden 2050 is er veel aandacht voor de investeringsagenda van het Waddengebied. Zo is er een Webinar met aandacht voor de rol van het Waddenfonds en de ambities van het Investeringskader Waddengebied in de komende jaren.

Een nieuwe governance van het Waddengebied

In 2020 heeft de nieuwe governance van het Waddengebied vorm gekregen, voortvloeiend uit het Regeerakkoord 2017-2021, waarin is opgenomen dat er één beheerautoriteit komt voor de Waddenzee die een integraal beheerplan uitvoert. De bestaande organisatie en governance van het beheer van de Waddenzee werd als complex, ondoeltreffend en ondoelmatig ervaren. De oprichting van de Beheerautoriteit Waddengebied moet resulteren in een betere bescherming van natuurgebieden in combinatie met beter visbeheer. In de ontwikkeling van deze beheerautoriteit hebben de ministeries Infrastructuur en Waterstaat én Natuur, Landbouw en Voedselkwaliteit in 2019 geconstateerd dat de oprichting van een beheerautoriteit niet dé (enige) oplossing is voor structurele verbetering van de natuurkwaliteit. Ook op andere terreinen is aandacht nodig, bijvoorbeeld waar het gaat om toekomstige beleidskeuzes ten aanzien van het medegebruik. Naast de instelling van de Beheerautoriteit Waddenzee zijn twee nieuwe overleggen geïntroduceerd: het Bestuurlijk Overleg Waddengebied en het Omgevingsberaad Waddengebied.

Het Bestuurlijk Overleg Waddengebied

In het Bestuurlijk Overleg Wadden (BOW) zijn het Rijk, de drie provincies, kust- en eilandgemeenten en waterschappen bestuurlijk vertegenwoordigd zijn, plus de voorzitter van het Omgevingsberaad. Het overleg is gericht op strategische besluitvorming wat betreft het beleid voor het Waddengebied. Voorzitter is de minister van Infrastructuur en Waterstaat als coördinerend bewindspersoon voor de Wadden.

Het Omgevingsberaad

Het Omgevingsberaad is een platform waar gestructureerd discussies over het Waddengebied kunnen worden geïnitieerd en gevoerd en waar ook informatie uitgewisseld wordt. Deelnemers zijn gebruikers, maatschappelijke organisaties en de Waddenacademie. Rijk, provincies en andere overheden zijn geen lid. Wel participeren ze als toehoorder in het Omgevingsberaad en bespreken en toetsen ze er beleidsvoorstellen. Daarmee is in de fase van beleidsontwikkeling en -toetsing een goede samenwerking tussen stakeholders en overheden verzekerd. Het beraad maakt integraal onderdeel uit van de beleidsomgeving en kan in die hoedanigheid ook thema's agenderen in het Bestuurlijk Overleg Waddengebied. De commissaris van de Koning van Fryslân is in zijn functie als rijksheer voorzitter van het Omgevingsberaad en vicevoorzitter van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied.

Ontwerp-Agenda voor het Waddengebied 2050

In deze nieuwe governance is de Ontwerp-Agenda voor het Waddengebied 2050 ontwikkeld. Het doel van deze Agenda is om als gezamenlijke overheden en maatschappelijke partijen het Waddengebied veilig, vitaal en veerkrachtig te houden, ook in de toekomst. De Agenda voor het Waddengebied 2050 bundelt bestaande ambities, doelen en strategieën van Rijk en regio, scherpst deze aan waar dat kan en benoemt de belangrijkste opgaven en bijbehorende dilemma's die door nieuwe ontwikkelingen op het Waddengebied afkomen. Waar mogelijk bevat de Agenda ook nieuwe beleidskeuzes.

Relatie met het Waddenfonds

Voor het Waddenfonds is de Ontwerp-Agenda voor het Waddengebied 2050 mede richtinggevend als het gaat om de uitvoering van programma's en projecten. De provincies zijn vertegenwoordigd in het Bestuurlijk Overleg Waddengebied en besluiten mee over de Agenda voor het Waddengebied 2050. Op deze manier worden de doelen van het Waddenfonds en de Agenda verweven. In het Uitvoeringsprogramma van de Agenda worden ook koppelingen gelegd met projecten die het Waddenfonds mogelijk maakt zoals het programma Green Shipping. Het Waddenfonds kan als financier optreden voor onderdelen van het Uitvoeringsprogramma als het passend is binnen het Uitvoeringskader van het Waddenfonds. Als Waddenfonds is er ook een reactie gegeven op de Ontwerp-Agenda, waarin die belangrijke punten onder de aandacht worden gebracht. Ten eerste pleit

het Waddenfonds ervoor om het BOW opdrachtgever te maken van de kennisagenda voor het Waddengebied om zo het vierde hoofddoel van het Waddenfonds (de ontwikkeling van een duurzame kennishuishouding) goed te borgen. Ten tweede om golf- en stromingsenergie mogelijk te blijven maken voor de omslag naar een duurzaam Waddengebied. Ten derde pleit het Waddenfonds voor een gezamenlijke financiering van de ambities van de agenda en voor voldoende co-financieringsmiddelen om de doelen van het Waddenfonds te halen.

Evaluatie Waddenfonds

In het Uitvoeringskader 2017-2026 is opgenomen dat eind 2021 er een tussentijdse evaluatie van het Waddenfonds plaatsvindt, tegelijkertijd met de midterm review van het Investeringskader Waddengebied (IKW). Mede op verzoek van de Kwaliteitscommissie van het Waddenfonds is ervoor gekozen om de evaluatie van het Waddenfonds al in 2020 uit te voeren. De midterm review van het IKW is ook in 2020 uitgevoerd. De evaluatie gaat over de periode vanaf 2016 en beoordeelt in hoeverre gesubsidieerde projecten een bijdrage leveren aan de hoofddoelen en thema's van het Waddenfonds. Ook is er in de evaluatie gekeken naar de subsidieregelingen en de governance van het Waddenfonds. Het bureau WING heeft de evaluatie uitgevoerd door middel van een deskstudie, een enquête onder 240 subsidieaanvragers en andere betrokkenen, met een respons van 45. Verder zijn er zestien groepsinterviews en individuele gesprekken afgenomen.

De conclusie is dat de gehonoreerde projecten bijdragen aan de vier hoofddoelen van het Waddenfonds. De belangrijkste bevindingen uit de evaluatie zijn:

- de natuur-en landschapswaarden van het Waddengebied zijn vergroot en/of versterkt;
- er is beperkt gewerkt aan het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdommen van de Waddenzee;
- het Waddenfonds heeft bijgedragen aan een duurzame economische ontwikkeling en aan de energie-transitie in het Waddengebied;
- de toeristisch-recreatieve infrastructuur is versterkt;
- de visserijsector is duurzamer gaan werken;
- er is bijgedragen aan een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het Waddengebied;
- de bewustwording over de verschillende doelen van het Waddenfonds is toegenomen.
- de middelen zijn vanaf 2016 evenwichtig verdeeld over ecologie en economie.

Het evaluatierapport doet ook een reeks aanbevelingen. Er wordt gesteld dat de doelen nog niet volledig zijn bereikt en dat hoofddoel B meer aandacht verdient. Als het gaat over de inzet van de subsidie instrumenten is er veel waardering voor de inzet van het Budget Lokale Innovaties. Als het gaat om het beoogde draagvlak en investering in de lokale gemeenschappen zijn grote stappen zijn gezet. Bij de majeure projecten ervaren aanvragers onduidelijkheid over welke rol het Waddenfonds precies heeft en op welk moment er besluiten worden genomen over aanvragen. Over de besluitvorming en governance worden aanbevelingen gedaan. Een van de aanbevelingen is om op korte termijn te starten met een plan hoe de afronding van het Waddenfonds vorm krijgt.

Herijking Uitvoeringskader

Het Waddenfonds heeft als kader voor haar werkzaamheden het Uitvoeringskader 2017-2026. Het kader biedt inzicht en sturing op strategisch niveau voor de uitwerking van de doelen (doelspecificatie) en voor de inzet van de financiële middelen tussen de drie subsidiestromen. Er staat beschreven langs welke subsidiesporen (Majeur, Thematisch, Budget Lokale Innovaties (BLI)) het Waddenfonds haar middelen inzet en hoe de verdeling plaatsvindt.

Vanaf maart 2020 is het Waddenfonds gestart met een herijking van het Uitvoeringskader. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met subsidieaanvragers, provincies, gemeenten en andere belanghebbenden. Op basis van deze gesprekken en de uitkomst van de evaluatie van het Waddenfonds en de midterm review van het Investeringskader Waddengebied is er een aangepast Uitvoeringskader 2021-2027 opgesteld. Dit uitvoeringskader zal in het voorjaar van 2021 na vaststelling door het dagelijks- en algemeen bestuur van het Waddenfonds worden voorgelegd aan de drie Provinciale Staten van de Waddenprovincies.

Communicatie

Het Waddenfonds heeft het afgelopen jaar de communicatie verder geprofessionaliseerd. Met name online-communicatie via de eigen website, via video en ook met digitale bijeenkomsten (vanwege COVID-19) vroeg extra tijd en middelen. De reacties op deze aanpak zijn positief. Ook stuurden we persberichten als we subsidie gaven of vaststelden voor een mooi project. Verder deelden we onze wetenswaardigheden vaker in digitale nieuwsbrieven.

Website

De nieuwe website van het Waddenfonds is verder uitgebreid. Zo is het videoplatform Waddenfonds.tv toegevoegd. Filmpjes van projecten die in het Waddengebied worden gerealiseerd en/of een duidelijke link hebben met onze belangrijkste doelstellingen kunnen hier worden geplaatst en bekeken. Ook is een toolbox aan de website toegevoegd. Deze toolbox biedt aanvragers de instrumenten om hun projecten te voorzien van logo's en vlaggen van het Waddenfonds. In de subsidiebeschikking is vastgelegd dat subsidieontvangers in de eigen communicatie duidelijk maken dat hun project mogelijk wordt gemaakt met steun van het Waddenfonds.

Er is een animatie gemaakt over het Waddenfonds. Dit korte filmpje is te zien op de website, maar kan ook worden ingezet bij allerlei presentaties zoals congressen, infomarkten en informatiebijeenkomsten. En uiteraard is onze informatie over regelgeving en gehonoreerde projecten te vinden op onze website. Zo willen we het voor overheden, ondernemers en andere organisaties makkelijker maken om een goede subsidieaanvraag in te dienen.

Voorlichtingsbijeenkomsten

Voor de tenderregeling Garnalenvisserij Waddenzee is er afgelopen voorjaar een digitale voorlichting verzorgd. Ruim 30 deelnemers zijn over de ins- en outs van de regeling geïnformeerd.

Voor de subsidieregeling vanuit de Thematische openstelling 2020-01 zijn in september drie voorlichtingssessies georganiseerd. Rond de tachtig belangstellenden volgden deze voorlichtingssessies. Naast een fysieke bijeenkomst in Leeuwarden is er ook een digitale informatiebijeenkomst georganiseerd en tevens een Webinar over monitoring.

Nieuwsbrief

Om onze relaties op de hoogte te houden van projecten, bijeenkomsten en ander Waddenfondsnieuws, zijn in 2020 in totaal zes nieuwsbrieven verstuurd.

Het Waddenfonds

Wie bij het Waddenfonds werkt, heeft een grote liefde voor het Wad. Een hart dat sneller gaat kloppen van wantij, slib, kwelders en duinen en van de mensen die er leven, wonen en werken en dat graag duurzaam willen doen. Van wind en water en alle bijzondere planten en dieren die er leven. Daarom verbinden we ons graag met mensen die, net als wij, het Waddengebied rijker en robuuster willen maken.

Algemeen bestuur en dagelijks bestuur

Het Waddenfonds is een Gemeenschappelijke Regeling van de provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen en wordt bestuurd door het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit negen leden, drie per provincie. Drie leden uit het algemeen bestuur vormen ook het dagelijks bestuur. Dat zijn in de praktijk de drie gedeputeerden, die in hun eigen provincie het Waddenfonds in portefeuille hebben. Het dagelijks bestuur kent subsidies toe en stuurt de uitvoeringsorganisatie van het fonds aan.

Algemeen bestuur		
Cees Loggen	Gedeputeerde provincie Noord-Holland	26-05-2015 / 31-12-2020
Henk Staghouwer	Gedeputeerde provincie Groningen	29-04-2015 / 31-12-2020
Sietske Poepjes	Gedeputeerde provincie Fryslân	08-01-2019 / 31-12-2020
Klaas Fokkinga	Gedeputeerde provincie Fryslân	28-01-2020 / 31-12-2020
Sander de Rouwe	Gedeputeerde provincie Fryslân	25-06-2019 / 31-12-2020
Mirjam Wulfse	Gedeputeerde provincie Groningen	13-11-2019 / 31-12-2020
Fleur Gräper - van Koolwijk	Gedeputeerde provincie Groningen	13-11-2019 / 31-12-2020
Rien Cardol	Statenlid provincie Noord-Holland	20-05-2019 / 31-12-2020
Gert Jan Leerink	Statenlid provincie Noord-Holland	20-05-2019 / 31-12-2020

Dagelijks bestuur		
Cees Loggen (voorzitter vanaf juli 2020)	Gedeputeerde provincie Noord-Holland	26-05-2015 / 31-12-2020
Henk Staghouwer (voorzitter tot juli 2020)	Gedeputeerde provincie Groningen	29-04-2015 / 31-12-2020
Sietske Poepjes	Gedeputeerde provincie Fryslân	08-01-2019 / 31-12-2020

Uitvoeringsorganisatie

Om het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van het Waddenfonds te ondersteunen, is sinds 2012 een kleine uitvoeringsorganisatie actief. Het gaat dan om een secretaris-directeur, een plaatsvervangend directeur en controller, programmaregisseurs en medewerkers die onmisbare ondersteuning bieden.

De subsidiespecialisten die voor het Waddenfonds werken huren we in van de afdeling Subsidies van de provincie Fryslân. Onder Beheer en Controle is daar meer over te lezen. Voor alle andere ondersteunende diensten huren we menskracht in bij de provincie Fryslân. In 2020 is de dienstverleningsovereenkomst tussen de provincie Fryslân en de gemeenschappelijke regeling

Waddenfonds verlengd. Voor de ondersteuning die zij bieden zoals financiën, personeelszaken, archief, communicatie, ICT en juridische zaken.

Commissie Kwaliteitstoetsing Waddenfonds

Het Waddenfonds heeft een onafhankelijke kwaliteitscommissie, die op verzoek van de Tweede Kamer is ingesteld. De kwaliteitscommissie houdt toezicht op de onafhankelijke deskundigheid en de kwaliteit van het Waddenfonds. De commissie geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies aan het dagelijks en algemeen bestuur.

De kwaliteitscommissie bestaat uit onafhankelijke deskundigen op het terrein van economie, ecologie, energie, toerisme, landschap en cultuurhistorie, bestuurlijke en bedrijfsmatige processen en controlling & accountancy.

De commissie adviseert het bestuur over:

- Het ontwerp-uitvoeringskader, het ontwerp-uitvoeringsprogramma en het ontwerp-jaarverslag;
- De monitoring en periodieke evaluatie van het beheer van het Waddenfonds en de besteding van middelen;
- Alle voorkomende zaken die van belang worden geacht voor een goed functioneren van het fonds, zowel gevraagd als ongevraagd.

De adviezen die de commissie heeft uitgebracht zijn te downloaden van onze website www.waddenfonds.nl.

De samenstelling van de Commissie Kwaliteitstoetsing Waddenfonds was in 2020 als volgt:

- a. Mevrouw F.C. (Francine) Giskes (voorzitter)
- b. De heer K. (Kees) Lankester
- c. De heer P. (Pieter) Siebinga
- d. Mevrouw G. (Gerda) van Dijk (tot 1 maart 2020)
- e. Mevrouw A. (Alet) van 't Eind (tot 1 maart 2020)
- f. Mevrouw M. (Marjolein) Quené (per 1 maart 2020)
- g. De heer M. (Martijn) Kahlman (per 1 maart 2020 tot 1 mei 2020) Dhr Kahlman heeft ontslag genomen vanwege aanvaarding van een nieuwe functie binnen de Rijksoverheid die een relatie heeft met het Waddengebied.
- h. Mevrouw M. (Mariette) Pennarts (per 1 september 2020)

Adviescommissie subsidieregeling 2019-01 Waddenfonds

Voor een subsidieregeling waarbij subsidies volgens een tender worden verleend, stelt het Waddenfonds in veel gevallen een adviescommissie van externe deskundigen in. Deze adviescommissie beoordeelt alle aanvragen en adviseert het dagelijks bestuur welke projecten in principe in aanmerking komen voor subsidie. Het definitieve besluit voor toekenning wordt genomen door het dagelijks bestuur.

Voor de subsidieregeling Thematische openstelling 2019, die begin 2020 sloot, is een brede adviescommissie ingesteld van deskundigen, die de regionale situatie kennen, genoeg inzicht en ervaring hebben om projectaanvragen te beoordelen en beschikken over inhoudelijke en bedrijfseconomische kennis. Voor de regeling uit 2019 is het afgelopen jaar advies uitgebracht aan het dagelijks bestuur.

De commissie bestudeert alle aanvragen en geeft aan welke in principe voor subsidie in aanmerking komen. De commissie verwoordt dit in een schriftelijk advies aan het dagelijks bestuur.

Voor de subsidieregeling Thematische openstelling 2019-01 bestond de adviescommissie uit de volgende experts:

- a. Mevrouw. J.G. (Janny) Vlietstra (voorzitter)
- b. De heer S. (Sven) Stremke
- c. Mevrouw Y. (Yttje) Feddes
- d. De heer C.J. (Kees) Vriesman
- e. De heer H. (Hans) Haerkens
- f. De heer S.R.J. (Sjef) Jansen

Adviescommissie rechtsbescherming Waddenfonds

Voor een correcte afhandeling van bezwaarschriften en eventuele klachten is er de Adviescommissie rechtsbescherming Waddenfonds in het leven geroepen. Deze adviescommissie bestaat uit een voorzitter en minimaal twee leden. De leden maken geen deel uit van de organisatie van het Waddenfonds en vallen ook niet onder verantwoordelijkheid of toezicht van de medewerkers of het bestuur.

De commissie bestaat uit:

de heer mr. ing. E. de Beer (voorzitter);
de heer mr. F.P. Dillingh;
de heer L.J. Lyklema;
de heer mr. M.M. Nicolai;
mevrouw mr. dr. A. Outhuijse;
mevrouw mr. drs. F.W. Visser;
de heer mr. H. de Vries;
mevrouw mr. dr. E. van Wolde.

Zowel bezwaarschriften als klachten stuurt u per post naar:

Dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds
T.a.v. Adviescommissie rechtsbescherming
Ruiterskwartier 121a
8911 BS Leeuwarden

Of digitaal naar info@waddenfonds.nl

Algemene verordening gegevensbescherming

Het Waddenfonds verwerkt veel persoonsgegevens, waar zorgvuldig mee omgegaan dient te worden. In het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming is er door het dagelijks bestuur een functionaris gegevensbescherming aangesteld. Daarnaast gebruikt het Waddenfonds een Register van verwerkingsactiviteiten.

In de privacyverklaring op de website wordt uitgebreid omschreven hoe het Waddenfonds omgaat met persoonsgegevens.

Beheer en Controle

Vanaf het moment dat het bestuur besluit om subsidie te verlenen tot het moment dat een project wordt afgesloten, bevindt een project zich in de beheerfase. In deze fase wordt gerapporteerd over de voortgang van een project. Met uitzondering van projecten binnen de regeling BLI is de eindbegunstigde verplicht één keer per jaar een voortgangsrapportage in te dienen. Voor projecten met een hoog risico, is er de mogelijkheid een verplichting op te nemen om twee keer per jaar te rapporteren.

In de beheerfase kan de eindbegunstigde een voorschot aanvragen of een wijzigingsverzoek indienen. Er wordt maximaal 80% van het subsidiebedrag uitgekeerd in de vorm van voorschotten. Voordat een aanvrager een nieuw voorschotverzoek indient, moet het voorgaande voorschot worden verantwoord op basis van gerealiseerde kosten. In dat geval moet er een wijzigingsverzoek worden ingediend. Bijvoorbeeld bij veranderingen in looptijd of in de directe resultaten van een project (de output). Er worden regelmatig wijzigingsverzoeken ingediend, ook omdat het Waddenfonds bewust in voorkomende gevallen in een vroeg stadium subsidie verleent.

Wijzigingsverzoeken worden beoordeeld op basis van twee hoofdvoorwaarden:

1. De mate waarin de subsidieontvanger wijzigingen heeft kunnen of moeten voorzien;
2. De mate waarin de subsidieontvanger daar invloed op uit kan oefenen.

Onze subsidiespecialisten proberen de uitvoeringsrisico's vooral vroegtijdig te herkennen. Dit doen we door actief contact te zoeken en te houden met de subsidieontvangers. We vragen naar voortgangsrapportages, voeren voortgangs- en voorlichtingsgesprekken, beantwoorden vragen en adviseren over lopende zaken tijdens het project. Op die manier lukt het om de uitvoerings- en vooral financiële risico's voor het Waddenfonds beperkt te houden. Het komt voor dat we een subsidie naar beneden moeten bijstellen of zelfs moeten intrekken. De directeur legt dit soort besluiten voor aan het dagelijks bestuur van het Waddenfonds.

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in aantallen over de verschillende werkzaamheden bij de beheerorganisatie.

Categorie	Behandeld
Voorschotten	ca. 50
Rapportages	ca. 65
Wijzigingen	ca. 60
Beheer en controle	ca. 20
Vaststellingen	ca. 45

Wijzigingsbeschikkingen 2020

Tijdens de uitvoering van de projecten kunnen er wijzigingen ontstaan. Deze wijzigingen dient de aanvrager te melden aan het Waddenfonds. De beheerorganisatie beoordeelt deze wijzigingsverzoeken en neemt indien nodig contact op met de aanvrager voor aanvullende informatie. Aan de aanvrager wordt vervolgens middels een wijzigingsbeschikking kenbaar gemaakt of het Waddenfonds akkoord gaat met het ingediende wijzigingsverzoek.

In 2020 heeft het Waddenfonds 53 (tot 25-11-20) wijzigingsverzoeken ontvangen en behandeld. Hieronder wordt de verdeling tussen het type projecten uiteengezet.

Totaal 2020	BLI	Thematisch	Majeur
53	14	28	11

De inhoud van de wijzigingsverzoeken zijn divers. Veel voorkomende wijzigingsverzoeken zijn verzoeken om verlenging van de projectperiode omdat de planning van het project niet wordt gehaald. Oorzaken hiervan kunnen onder andere zijn dat vergunningen niet tijdig worden verkregen, materialen niet tijdig worden geleverd, aanbestedingsprocedures langer duren dan verwacht, er voortschrijdend inzicht ontstaat waardoor het project inhoudelijk wijzigt, enzovoort. Aangezien er veelal sprake is van complexe meerjarige projecten is het logisch dat er wijzigingen in de projectuitvoering ontstaan. Ook hebben we in 2020 te maken met Covid-19 maatregelen waardoor sommige projecten vertraging hebben opgelopen.

In onderstaande tabel hebben we de binnen gekomen wijzigingsverzoeken in 2020 gecategoriseerd.

Verlenging projectperiode	35
Verlening termijn opschortende voorwaarde	5
Uitstel indiening vaststelling	3
Wijziging begroting/financiering	7
Wijziging inhoudelijke activiteiten	1
Overige wijzigingen	2
Totaal	53
Covid-19 gerelateerd (van totaal aantal wijzigingsverzoeken)	10

In de voorlichtingstrajecten voorafgaand aan nieuwe aanvraagrondes en openstellingen hebben onze subsidiespecialisten een actieve rol. Ze geven uitleg over diverse subsidietechnische en projectmatige onderwerpen en schuiven aan bij voorlichtingsgesprekken met programmaregisseurs om nationale en Europese regelgeving nader toe te lichten.

[Bezwaarschriften en informatieverzoeken](#)

Het afgelopen jaar zijn er bij het Waddenfonds vier bezwaarschriften ingediend en één informatieverzoek in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het Wob-verzoek ging over een langlopend project. Na het opvragen van een zienswijze van de subsidieontvanger is er inzage gegeven in de gevraagde stukken.

Van de vier ingediende bezwaarschriften zijn er drie ingetrokken nadat in een persoonlijk onderhoud besluitvorming is toegelicht en onduidelijkheden zijn opgehelderd. In het derde geval is het besluit naar aanleiding van het bezwaar gedeeltelijk herzien. In 2020 zijn er bij het Waddenfonds geen klachten ingediend.

Interviews

Mirjam Wulfse, algemeen bestuurslid van het Waddenfonds voor de provincie Groningen

‘De gezamenlijke aanpak is grote winst’

„Als je vanuit Groningen met de auto naar Lauwersoog gaat, voelt het alsof je van de wereld afrijdt. De stilte, ruimte en rust die over je neerdaalt. Bijna magisch. Zelf zie je als noordeling soms te weinig de waarde van het Waddengebied. Dat komt natuurlijk omdat je er woont en werkt. Maar buitenstaanders reageren vaak verbijsterd op de overweldigende landschappen die het Waddengebied heeft. Er is zoveel variatie.

Het Waddenfonds is erg belangrijk voor het Waddengebied. Want het fonds dwingt je als noordelijke bestuurders met een gezamenlijke blik te kijken. En natuurlijk zit daar wel eens spanning op. Want provincies willen graag ook het beste voor zichzelf. Maar ik zie ook dat een grote groep regionale bestuurders gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het Waddengebied zijn gaan dragen. Dat is grote winst. Toen het Waddenfonds acht jaar geleden werd overgeheveld van het rijk naar de provincies, was ik ook een periode bestuurslid. Ik ben nog altijd blij met die decentralisatie. Want als regionaal bestuur weet je veel beter wat er speelt in een regio en waar de bevolking behoefte aan heeft.

Ik zie dat het Waddengebied met de subsidies uit het Waddenfonds zich in de goede richting ontwikkelt. Voor de komende jaren moet we inzetten op de kust. Die kan nog wel wat reuring gebruiken. En dan bedoel ik niet grote groepen toeristen, maar investeringen in duurzaam toerisme, die passen bij de aard en schaal van de omgeving.

Wat dat betreft zou het Waddenfonds wel eens wat meer zijn successen uit mogen venten. Neem nou de Vitale Kust, een innovatief concept voor een nieuw soort zeedijk, waarbij gekozen wordt voor een zachte overgang tussen zee en land in combinatie met landschaps- en natuurontwikkeling. Of het project Green Shipping, dat in alle Waddenzeehavens inzet op vergroening van de waddenvloot. Prachtige voorbeelden die naar mijn idee meer aandacht verdienen.

Natuurlijk hoor je ook wel eens kritische geluiden op het fonds. Ik zeg altijd: als het maar herkend en erkend wordt. Voorop staat dat het Waddenfonds een aanjager van betekenis is voor ontwikkelingen in het Waddengebied. De grootste uitdaging voor de toekomst is dat we dat samen blijven doen.”

‘De stilte is een attractie op zich’

„Tijdens de eerste coronagolf heb ik een voettocht gemaakt langs de waddenkust van Groningen en Friesland. In zeven dagen tijd. De stilte in het Waddengebied is een attractie op zich. En dan die uitzichten, lopend over de dijk, met aan de ene kant dat prachtige Groninger Hogeland en aan de andere kant de kwelders en het Wad. Fenomenaal gewoon.

Je realiseert je dan meteen ook het eeuwige dilemma waar het Waddenfonds voor staat. De unieke kwaliteiten van het Waddengebied moeten behouden blijven, maar de mensen die er leven en werken moeten ook een boterham kunnen verdienen. Als lid van het algemeen bestuur zoek ik altijd naar een balans tussen die twee. Ik zie dat ook terug in de keuzes die het Waddenfonds maakt. Voor de waddenkust betekent dit dat er wordt geïnvesteerd in het trekken van de toerist die rust zoekt in plaats van massatoerisme.

Naast mijn rol als bestuurslid van het Waddenfonds probeer ik in de Provinciale Staten van Noord-Holland ook een beetje een ambassadeur te zijn voor het Waddengebied. Voor veel statenleden is het lastig grip te krijgen op wat er allemaal speelt. De Waddengemeenschap is een wereld op zich. Toch vind ik het belangrijk dat ze aangehaakt blijven.

Op bestuurlijk niveau is dat anders. Ik ben best trots op de gemeenschappelijke inspanning die de drie waddenprovincies plegen om het Waddengebied verder te ontwikkelen. Samen kun je zoveel meer dan in je eentje. Het Waddenfonds heeft daar een belangrijke rol in. Want door de oprichting van het fonds en het gemeenschappelijke Investeringskader Waddengebied zitten de provincies met elkaar om tafel om te bepalen wat belangrijk is voor het hele Waddengebied.

We zijn dus een heel eind op de goede weg. Toch moeten we zo langzamerhand een strategie ontwikkelen voor de toekomst. In 2026 wordt het Waddenfonds opgeheven. Maar investeringen in het Waddengebied blijven nodig, is mijn overtuiging. Willen we als provincies blijven beschikken over voldoende financiële middelen voor het Waddengebied dan moeten we nu al nadenken over een vervolg. Het is daarom van groot belang dat we de komende periode zichtbaar maken dat de investeringen, die met het Waddenfonds mogelijk zijn gemaakt, een belangrijke impuls zijn voor het gebied.”

Francine Giskes, voorzitter van de kwaliteitscommissie van het Waddenfonds.

De kwaliteitscommissie houdt toezicht op het ordelijk functioneren van het Waddenfonds. De commissie geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies aan het dagelijks en algemeen bestuur.

„De kwaliteitscommissie heeft een intensief jaar achter de rug. We zijn een meer proactieve koers gaan varen. Dat betekent dat we ook vaker ongevraagde adviezen geven. Per slot van rekening is het onze taak om het Waddenfonds constructief kritisch te volgen en te beoordelen of het geld goed besteed wordt.

Om die reden juichen we als kwaliteitscommissie toe dat onze suggestie om de evaluatie van het Waddenfonds naar voren te halen is overgenomen. En nu al plaatsvindt en niet pas in 2021. Daardoor weten we eerder wat er goed gaat en wat er beter kan. Bovendien is er dan meer tijd om - als dat nodig is – bij te sturen voor de resterende periode tot 2026, het jaar waarin het Waddenfonds ophoudt te bestaan.

Belangrijk is natuurlijk om helder te krijgen in hoeverre de verstrekte subsidies een krachtige bijdrage leveren aan de hoofddoelstellingen van het Waddenfonds. We moeten daar beter zicht op krijgen. Hoe is bijvoorbeeld de verhouding tussen investeringen in grootschalige projecten van het Investeringskader Waddengebied (IKW) enerzijds en de specifieke projecten van het Waddenfonds anderzijds? En is er voldoende sprake van een gelijke verdeling van het geld over ecologische projecten en initiatieven die de economie willen verduurzamen? We zien dat er te weinig een beroep gedaan wordt op het Waddenfonds als het gaat om de bescherming van de Waddenzee en het wegnemen van bedreigingen. De kwaliteitscommissie wil graag weten wat daar nu de oorzaak van is.

Een ander aandachtspunt van de kwaliteitscommissie is de kennishuishouding van het Waddengebied. Het Waddenfonds heeft als opdracht om naast subsidieverlening ook kennis te vergaren over het gebied en dat vervolgens voor de toekomst na 2026 goed te borgen. Een cruciaal onderdeel van een goede kennishuishouding is de monitoring van projecten: wat was het beoogde doel van de subsidie, heeft het daaraan voldaan en in hoeverre dient het de hoofddoelen van het Waddenfonds.

Natuurlijk realiseer ik me dat monitoring niet eenvoudig is. Het kan lastig zijn om duidelijk te maken wat de effecten zijn van een project. Aan de andere kant: een project wordt vaak bedacht om iets te doen dat ertoe doet. Dan moet je dat achteraf ook aan kunnen tonen. Je moet in ieder geval plausibel kunnen maken dat het geld op de juiste manier geïnvesteerd is.

Het Waddenfonds is veertien jaar geleden opgericht met een duidelijke reden: het ging niet goed met de Waddenzee. Het fonds heeft dus een belangrijke taak, dienend aan het grotere verhaal; dat we iets unieks verspelen als we er niet goed op passen. Ik hoop dat het bestuur aan het eind van de looptijd van het fonds kan zeggen dat de Waddenzee op z'n minst niet verder is aangetast, maar juist robuuster is geworden.”

Evaluatie & monitoringssysteem

Monitoring

Het Waddenfonds heeft een Evaluatie- en Monitoringssysteem (EMS) ontwikkeld, dat beter zicht geeft op de bijdrage van de gesubsidieerde projecten en programma's gezamenlijk aan de hoofdoelen van het Waddenfonds en de verwachte effecten (= outcome) van projecten. Het EMS geeft daarmee ook zicht op een goede besteding van het subsidiegeld. Het nieuwe instrument verplicht aanvragers van subsidie een aantal zaken in hun aanvraag duidelijk te maken:

- het beoogde resultaat van het project (output)
- de beoogde effecten van het project (outcome)
- aan welke (gespecificeerde) doelen het project bijdraagt
- in welke mate het project vervolgens aan deze doelen bijdraagt
- welke outcome indicatoren daarbij gebruikt moeten worden

In juli 2020 heeft het dagelijks bestuur het EMS de beleidsregel Monitoring & Evaluatie Waddenfonds (BME) vastgelegd.

Het systeem heeft betrekking op de thematische openstellingen van het Waddenfonds én op de bijdragen van het Waddenfonds aan majeure projecten van het Investeringskader Waddengebied (IKW). Daarbij wordt gebruik gemaakt van gegevens die toegankelijk zijn via de Basismonitoring Wadden. Daarin worden zoveel mogelijk alle monitoringgegevens samengebracht en ontsloten. De Basismonitoring Wadden geeft informatie over de ontwikkelingen en trends in de Waddenzee en daarmee inzicht aan beheerders en gebruikers. Het EMS wordt niet toegepast voor BLI-projecten omdat het Waddenfonds die zo laag drempelig mogelijk wil houden. Uiteraard worden de BLI-projecten wel beoordeeld op hun resultaten (=output).

Tijdens de implementatie van het EMS in 2019 bleek dat het systeem op een aantal punten nog verfijnd moest worden. Daarvoor is in maart 2020 een plan van aanpak *Implementatie monitorings- en evaluatiesystematiek* opgesteld met daarin een zestal 'sprints' om de EMS per 1 januari 2021 operationeel te krijgen. Een aantal sprints zijn inmiddels afgerond. Zo is de indicatoren set voor het meten van de outcome verder verfijnd. Er is een werkwijze uitgewerkt voor het toegankelijk maken van de indicatoren en voor het bepalen van streefwaarden daarvoor. Het is de bedoeling dat de outcome-indicatoren en de streefwaarden daarvoor in 2021 door de drie Waddenprovincies zullen worden vastgesteld. Het Waddenfonds zal ze dan opnemen in de beleidsregel monitoring en evaluatie. Het Waddenfonds heeft geanalyseerd welke 'inhaalslag' nodig is voor projecten die al in uitvoering zijn, om die alsnog te kunnen evalueren met toepassing van het EMS. De inhaalslag zal voor de majeure en thematische projecten in 2021 per project worden uitgevoerd.

In de aanloop naar de formele ingebruikname van het EMS in maart 2020, is de werking ervan eerst in de praktijk getest bij een aantal majeure projecten. Het programma Green Shipping, dat inzet op vergroening van de waddenvloot, was het eerste project waarbij het EMS officieel is toegepast.

Voor een goede beoordeling van subsidieaanvragen is er regelmatig specifieke kennis nodig. Daarvoor kan het Waddenfonds gebruik maken van een expertnetwerk. Het expertteam heeft in 2020 op verzoek van het Waddenfonds voor een aantal majeure projecten een advies uitgebracht. Het betreft de projecten Holwerd aan Zee, Green Shipping, Waddenmozaïek, Zoete toekomst, Op paad lâns it Waad en Zoet op Zout.

Voor de Thematische openstelling 2020-1 heeft in september een webinar plaats gevonden over het EMS om subsidieaanvragers te informeren wat er van hen wordt verwacht. Het EMS wordt met ingang van de Thematische openstelling 2020-1 voor thematische aanvragen toegepast.

Evaluatie

Met behulp van het evaluatie-instrument gaat het Waddenfonds periodiek toetsen of de gesubsidieerde projecten bijdragen aan de doelen van het Waddenfonds. Het fundament voor een goede evaluatie ligt in de monitoring van output en outcome van een project. Op basis van expert judgement, de projectmonitoring en de Basismonitoring Wadden, wordt een duidelijk beeld verkregen van de bijdrage van een project aan de Waddenfondsdoelen. De eerste (proef) evaluatie op basis van het EMS staat gepland voor 2023.

Subsidieverleningsproces

Zo begeleidt het Waddenfonds een project

Het Waddenfonds adviseert partijen die een subsidieaanvraag overwegen van tevoren altijd in gesprek te gaan met programmaregisseurs en subsidiespecialisten en -adviseurs.

In dit verkennende gesprek wordt gekeken of een project een bijdrage kan leveren aan de versterking en verduurzaming van het Waddengebied. Als het project inderdaad bijdraagt aan één of meerdere hoofddoelen van het Waddenfonds, helpen de programmaregisseurs bij het voorbereiden van een goed doortimmerde aanvraag. Daarbij wordt ook een subsidiespecialist ingeschakeld, een subsidiespecialist kan in een vroeg stadium aangeven wat de subsidie-technische mogelijkheden en beperkingen zijn.

In de praktijk blijkt dat adviezen van de programmaregisseur en de subsidiespecialist het plan inhoudelijk verrijken en versterken.

Zodra er daadwerkelijk een aanvraag ligt, worden de gegevens in het systeem voor monitoring en evaluatie gezet. Als er een voorschotverzoek wordt ingediend, kijkt de subsidiespecialist of daaraan tegemoet kan worden gekomen.

Voor de inhoudelijke toets gaat de aanvraag altijd naar een programmaregisseur die niet betrokken is geweest bij de voorbereidende gesprekken. Daarna volgt een tweede beoordeling door een andere programmaregisseur om de toetsing zo objectief mogelijk plaats te laten vinden. Deze programmaregisseur brengt intern advies uit, vervolgens neemt het bestuur een definitief besluit over de subsidieaanvraag en de hoogte ervan.

Krijgt een project subsidie, dan blijft de subsidiespecialist als aanspreekpunt betrokken zo lang het project loopt. Daarnaast vervult de subsidiespecialist ook intern een belangrijke rol door de kosten en planning van het project bij te houden, de jaarlijkse rapportages te beoordelen, eventuele wijzigingsverzoeken te verwerken en te adviseren over eventuele bijstellingen van het projectplan. Vaak gebeurt dat in samenspraak met de programmaregisseur.

Jaarcijfers

In hoofdstuk 2 is de jaarrekening over 2020 te vinden. Hiermee legt het bestuur van het Waddenfonds financiële verantwoording af over het gevoerde beleid. Voor een eerste indruk hierbij alvast een samenvatting van de meest relevante cijfers, de verkorte balans.

In het overzicht zijn de baten en lasten en het financieel resultaat opgenomen (raming en realisatie). Bij de realisatie over 2020 gaat het onder andere om de volgende posten, die in de Jaarrekening nader worden toegelicht:

Baten	
Decentralisatie-uitkering	28.878.000
Rente	424.500
Vrijval uit projecten	111.485
	29.413.985
Lasten	
Beschikte subsidies (toegevoegd aan OP)	5.072.014
Majeure projecten	6.974.339
Waddenacademie	1.200.000
Monitoring	17.516
Ontwikkelsbudget	132.164
Organisatiekosten	2.490.216
	15.886.249
Saldo van baten en lasten	13.527.736
Onttrekking aan de algemene reserve	850.000
Onttrekking aan overloop bestemmingreserve	8.795.300
Onttrekking aan reserve Majeure projecten	25.612.500
Mutatie reserves naar Majeure projecten	-35.138.161
Mutatie reserves naar overloop bestemmingsreserve	-8.780.685
Gerealiseerde resultaat	4.866.690

Verdeling Ecologie en Economie over de volledige looptijd van het Waddenfonds, op basis van verleningen/reserveringen en vaststellingen.

Verleende subsidie

Vastgestelde subsidie

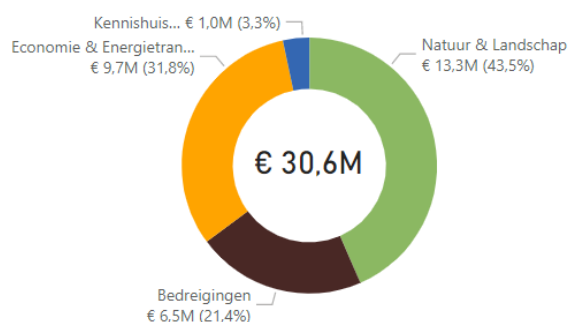
De verdeling volgt uit hoe en in welke mate een project bijdraagt aan de thema's en hoofddoelen van het Waddenfonds. Dit is maatwerk en wordt per project beoordeeld. De werkwijze is daarbij als volgt: Na het indienen van een aanvraag vindt bij de beoordeling van de aanvraag een toetsing plaats of, hoe en in welke mate wordt bijgedragen aan 1 of meerdere hoofddoelen. Na een positief besluit vindt dan op basis hiervan bij de toerekening plaats. De beheerorganisatie legt de bijdrage aan de doelen en thema's vast in de administratie.

vastgestelde projecten in 2020

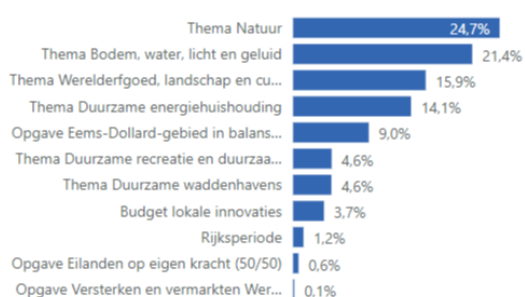
Aantal projecten	Subsidie Waddenfonds	Vastgestelde subsidie	Vrijval
49	€ 59.773.631	€ 30.551.054	€ 9.423

*Toelichting: De opgenomen vrijval betreft het bedrag uit **vastgestelde projecten in 2020** dat vrijvalt naar de algemene reserve van het Waddenfonds. Wanneer Majeure projecten gedeeltelijk over een boekjaar zijn vastgesteld, valt de resterende subsidie vrij naar het gereserveerde budget voor het specifieke project.*

Vastgesteld per doel

Vastgesteld per thema of opgave

Uitgelichte projecten

De gekozen projecten tonen aan dat er op veel fronten wordt geïnvesteerd in het Waddengebied. Hoewel de initiatieven zeer divers zijn, sluiten ze allemaal aan bij de hoofddoelen van het Waddenfonds en dragen zo bij aan de verdere ecologische en economische ontwikkeling van het Waddengebied. Voor een impressie worden hieronder vier projecten uitgelicht.

Prins Hendrikzanddijk

Dit project is in 2020 vastgesteld

Aanvrager: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Totale investering: € 55.746.555,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 12.240.000,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 12.240.000,-

Andere overheden: € 1.637.500,-

Private bijdrage: € 0,-

Overige investeringen: € 41.869.055,-

Thema: 3. Bodem, water, licht en geluid en themalijn Natuur

De drie kilometer lange Prins Hendrikdijk is op een unieke en natuurlijke manier met zand versterkt. Voor de traditionele zeedijk, die toe was aan versterking, is een gevarieerd zandig gebied met een dynamisch karakter gerealiseerd, passend bij de Waddenzee. Hiervoor is ruim vijf miljoen kuub zand gebruikt. De nieuwe buitendijkse geleidelijke overgang van water naar land slaat twee vliegen in één klap: een toekomstbestendige zeewering en versterking van natuurwaarden.

Zo is er 200 hectare nieuw natuurgebied gecreëerd met een zoet-zout overgang en een broedeiland. Ook is een voet- en fietspad aangelegd en een vogelkijkhut gebouwd.

De komende dertig jaar wordt het project gevolgd om te zien of deze zandige en innovatieve dijkvariant ook elders in het Waddengebied en Nederland kan worden toegepast.

Het werk is uitgevoerd onder aanvoering van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en heeft twee jaar korter geduurd dan gepland. De Prins Hendrikzanddijk won tijdens de uitvoering de tweejaarlijkse WOW-prijs voor de beste samenwerking bij waterschapprojecten. De totale kosten van het project bedragen € 55 miljoen, waarvan het Waddenfonds ruim € 12 miljoen heeft gefinancierd.

Green Shipping

Aan dit project is in 2020 subsidie verleend bij de meerjarig grote projecten (majeur – IKW)

Aanvrager: Vereniging FME

Totale investering: € 26.140.643,-

Bijdrage Waddenfonds: € 8.000.000,-

Andere overheden: € 2.647.843,-

Private bijdrage: € 15.492.799,-

Overige investeringen: € 0,-

Opgave IKW: Havenontwikkeling en natuurverbetering

Draagt bij aan hoofddoelstelling B en C van het Waddenfonds

Met een bijdrage van € 8 miljoen uit het Waddenfonds kan gestart worden met een omvangrijk investeringsprogramma in de vergroening van de scheepvaart op de Waddenzee. Het project Green Shipping wil de waddenvloot in tien jaar voor een groot deel verduurzamen. Daardoor moet de CO₂-uitstoot in 2030 met 60 % zijn afgenomen. Ook moeten alle schepen in de beroepsvaart in dat jaar op waterstof varen. De totale investering voor Green Shipping bedraagt de komende vier jaar € 26 miljoen. Het project is onderdeel van het Investeringskader Waddengebied (IKW) van de drie Waddenprovincies, een meerjarig programma om grote investeringen in de Waddenregio mogelijk te maken.

Green Shipping is in meerdere opzichten belangrijk voor de Waddenzee. Met innovaties zorgen we ervoor dat een belangrijke sector als de scheepvaart klaar wordt gemaakt voor de toekomst. Bij Green Shipping zijn een groot aantal partijen betrokken. Het project wordt uitgevoerd onder regie van FME, de ondernemersorganisatie voor de technologisch industrie. Het bedrijfsleven draagt tweederde bij aan de totale investering.

Minder olievervuiling

Green Shipping realiseert niet alleen voor minder CO₂-uitstoot maar ook voor een grote reductie van koolstofmonoxiden, zwaveldioxide en andere vervuilende stoffen op de Waddenzee. Daarnaast maken schepen die elektrisch worden aangedreven amper geluid en zorgen zo voor rust in de Waddenhavens. Ook wordt de kans op olievervuiling door lekkage of rampen verkleind.

Green Shipping bestaat in totaal uit tien deelprojecten, waarvan de eerste vijf tot 2024 worden uitgevoerd. De komende vier jaar wordt er onder andere concrete kennis, expertise en ervaring opgedaan met het ontwikkelen van schone technologie en varen op waterstof. Botenbouwers in de Waddenregio kunnen op die manier ook een kennisvoorsprong opbouwen in de vergroening van de scheepvaart.

Het eerste project heet Waterstof voor walstroom, een pilot waarbij een mobiele brandstofcel-aggregaat op basis van waterstof wordt ontworpen en getest in Groningen Seaports en de havens van Den Helder en Harlingen. Deze installatie kan groene stroom leveren aan schepen, ook op plekken in havens waar vaste walstroom niet voorhanden is, omdat de aanlegkosten hoog zijn.

Een ander project is de ombouw van het zeiljacht Ecolution om zo op waterstof te kunnen varen. Als dit lukt kunnen ook andere middelgrote en grotere schepen volgen.

Behalve het varen op waterstof wordt ook onderzocht of bio methanol in een brandstofcel geschikt kan worden gemaakt voor elektrische aandrijving van schepen.

De twee laatste projecten worden gerealiseerd in de haven van Den Helder. Daarbij wordt een servicevaartuig ontwikkeld dat elektrisch vaart op waterstof. Het schip zal onder andere gebruikt worden door onderzoeksinstituten.

Daarnaast wordt een lokaal zonnepark gebouwd, een elektrolyseer die de zonnestroom omzet in waterstof, een leiding om die waterstof naar de haven in Den Helder te brengen en een opslagtank voor waterstof.

Kongsi van de kooieend

Dit project is in 2020 vastgesteld.

Aanvrager: Stichting Landschapsbeheer Groningen

Totale investering: € 2.874.116,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 2.303.136,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 2.303.136,-

Andere overheden: € 447.787,-

Private bijdrage: € 123.193,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: Werelderfgoed en Recreatie – subsidieregeling : 2014-1

Het project richtte zich op de restauratie en het behoud van 24 eendenkooien, verspreid over het Waddengebied. De kooien zijn zowel in eigendom van particulieren als natuurbeheerorganisaties. Een aantal kooien heeft een nieuwe functie gekregen, van andere is alleen de inrichting geoptimaliseerd. Op hoofdlijnen gaat het om baggeren en uitdiepen van kooiplassen, graven van waterlopen en plaatsen van stuwen, vervangen van beschoeiingen, restaureren en vernieuwen van vanginrichtingen, kooihuisjes en kooibossen. Ook worden de kooien geschikt gemaakt voor recreatie, educatie en onderzoek. De initiatiefnemers vormen een beheerdersnetwerk (de 'kongsi') voor een goede afstemming tussen de functies van de kooien in de verschillende deelgebieden. Elke kooi heeft zijn eigen karakter en functie, samen vertellen ze het verhaal van de eendenkooi in het Waddengebied. Om dit te realiseren is een beschrijving van alle 29 nog aanwezige eendenkooien in het Waddengebied gemaakt op basis van bestaande informatie en aanvullende informatie uit archiefonderzoek en interviews. Verder is een educatief programma ontwikkeld en een pilot met drie scholen uitgevoerd.

Het project heeft meer opgeleverd dan was beoogd, met name voor de bevolking en voor de gemeenschapszin in de Waddenregio. Acht eendenkooien hebben na afronding de hoofdfunctie *Gemeenschapskooi* gekregen en worden nu volledig gerund door vrijwilligers.

Ameland Academy

Aan dit project is in 2020 subsidie verleend binnen de subsidieregeling “Budget Lokale Innovatie”

Aanvrager: Stichting Horeca Ameland

Totale investering: € 147.700,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 53.000,-

Private bijdrage: € 44.700,-

Overige investeringen: € 0,-

Horecaondernemers op Ameland gaan een speciale academie opzetten voor het opleiden van horecapersoneel op het eiland. De laatste jaren is er een grote vraag naar horecapersoneel op de Waddeneilanden. Om daarin te voorzien kunnen mensen tussen de 16 en 35 een opleiding volgen aan de Ameland Academy. Daarnaast krijgen de studenten ook woonruimte op het eiland en na hun diploma een baan met een CAO-conform salaris.

Het is de bedoeling dat de afgestudeerde horecamedewerkers op het eiland blijven wonen, wat daarmee bijdraagt aan het behoud van de sociale structuur en cohesie op het eiland.

De deelnemers volgen naast het reguliere scholingstraject ook een speciaal lesprogramma, waarin ze leren over de specifieke eilandgastronomie.

Diverse partijen werken samen in dit project, waaronder de gemeente Ameland, de VVV, Rabobank, Koninklijke Horeca Nederland en ROC Friese Poort. De totale kosten zijn 147.700 euro, waarvan het Waddenfonds 50.000 euro bijdraagt.

Subsidieplafonds 2020

Het dagelijks bestuur van het Waddenfonds stelde voor het jaar 2020 drie subsidieplafonds vast, zie tabel. Voor de financiering door het Waddenfonds van de Kennishouding en het Investeringskader Waddengebied geldt een andere systematiek dan het vaststellen van een subsidieplafond, deze worden onder de tabel toegelicht.

lopende en beschikbare budgetten 2020

	REGELING	THEMA'S	BUDGET
	Subsidieregeling Budget Lokale Innovaties Waddenfonds 2018 *)	Budget Lokale Innovaties	€ 2.500.000
	Subsidieregeling Waddenfonds 2019/01	Natuur	€ 8.000.000
		Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling	
		Bodem, water, licht en geluid	
		Duurzame recreatie en duurzaam toerisme	
		Verduurzaming energiehuishouding	
	Subsidieregeling Thematische Uitvoering Waddenfonds 2020-01	Duurzame waddenhavens	€ 8.500.000
		Duurzame visserij	
		Duurzame agrarische sector	
		Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling	
		Bodem, water, licht en geluid	
		Verduurzaming energiehuishouding	€ 8.500.000
		Duurzame visserij	
Totaal			€ 19.000.000

Waddenacademie

Voor de Kennishuishouding wordt geen aparte regeling opgesteld maar wordt gebruik gemaakt van de boekjaarsystematiek. In 2020 heeft de Waddenacademie € 1.200.000,- ontvangen om de met haar afgesproken taken uit te voeren.

Majeure projecten

Voor projecten van het IKW zijn er geen aparte subsidieregelingen en openstellingen. Het gaat hier in veel gevallen om grootschalige programma's met meerdere deelprojecten over meerdere jaren. Aanvragen betreffen projecten die een meerjarige looptijd hebben. Dit betekent concreet dat deze aanvragen vergezeld gaan met een begrotingswijziging die door het algemeen bestuur van het Waddenfonds moet worden vastgesteld. Op deze wijze wordt op dat moment een reservering in de begroting voor een dergelijk project voor meerdere jaren gedaan. In 2020 betrof de reservering € 28.256.638,-. De beschikkingen voor dergelijke projecten worden in één keer voor de totale looptijd afgegeven.

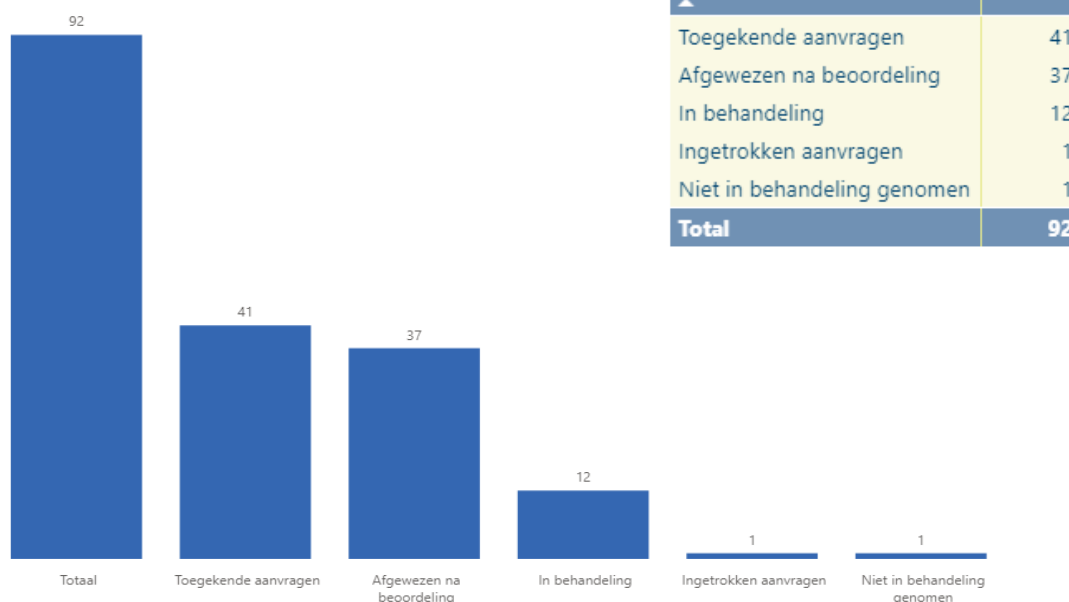
Subsidieaanvragen

In 2020 heeft het Waddenfonds in totaal 92 subsidieaanvragen ontvangen of behandeld. Daarvan zijn er 41 verleend. Voor de subsidieregeling Waddenfonds 2019-01 zijn 31 aanvragen ingediend, daarvan zijn er 10 verleend, 1 aanvraag is niet in behandeling genomen en 20 aanvragen zijn afgewezen. Voor de subsidieregeling BLI zijn 41 aanvragen ingediend, 25 zijn verleend en 16 afgewezen. Voor de Subsidieregeling Thematische Uitvoering Waddenfonds 2020-01 (STUW) zijn 12 aanvragen ingediend. In 2020 is één aanvraag afgewezen, 11 zijn in behandeling.

Er zijn 8 Majeure projecten, via het investeringskader Waddengebied, ingediend. Daarvan zijn 6 in 2020 verleend, 2 zijn nog in behandeling.

behandelde en ontvangen aanvragen in 2020

Totaal aanvragen
PER SOORT

Afgewezen subsidieverzoeken

In 2020 is ongeveer 40% van de aanvragen afgewezen. Daar zijn meerdere redenen voor aan te voeren. Soms blijkt dat tijdens het beoordelingstraject er geen zicht is op cofinanciering of dat de kans te klein is dat de benodigde vergunningen worden verleend. Ook worden aanvragen afgewezen omdat een project economisch niet haalbaar is, er geen realistisch businessplan ligt of het exploitatieplan niet voldoende onderbouwd is.

Verleende subsidies in 2020

In 2020 hebben we in totaal 41 projecten vanuit de Thematische openstelling, Budget Lokale innovaties en via het investeringskader Waddengebied gesteund. Stuk voor stuk maken ze het Waddengebied rijker en robuuster. De aanvragers zijn verenigingen, stichtingen, overheidsorganisaties en samenwerkende ondernemers die het Waddengebied allemaal een warm hart toedragen. Bij elkaar opgeteld heeft het Waddenfonds aan deze 41 projecten € 33 miljoen subsidie verleend. De bijdragen van de andere financiers daarbij opgeteld, gaat het in 2020 om een totaalbedrag van ongeveer 87 miljoen euro aan investeringen in het Waddengebied.

In bijlage 1 wordt elk project, waar in 2020 een subsidie aan verleend is, beschreven. Bijlage 1 is onderverdeeld in vijf paragrafen:

- 1) Verleningen Budget Lokale Innovaties
- 2) Verleningen Thematische openstelling 2019-01
- 3) Verleningen Majeure projecten (Investeringskader Waddengebied)
- 4) Duurzame kennishuishouding
- 5) Vastgestelde projecten in 2020

verleende subsidies in 2020

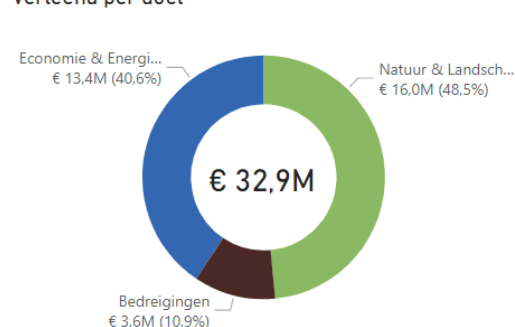
Categorie	Aantal zaken	Waddenfonds bijdrage	Overige overheidsbijdrage	Private Bijdrage	Subsidiabele kosten
BLI	25	€ 1.014.616	€ 2.907.132	€ 3.618.881	€ 7.540.628
IKW	6	€ 28.289.638	€ 21.995.925	€ 20.559.697	€ 70.845.260
UP	10	€ 3.615.734	€ 1.911.107	€ 2.185.518	€ 7.712.359
Totaal	41	€ 32.919.988	€ 26.814.164	€ 26.364.096	€ 86.098.247

De Tweede kamer heeft het Waddenfonds bij de oprichting een duidelijke opdracht meegegeven: aan het eind van de rit in 2026 moet er evenveel geld in duurzame economie als in natuurprojecten zijn geïnvesteerd. De verdeling van de verleende subsidie over ecologie en economie in 2020: 56 % voor ecologie en 44 % voor duurzame economie. Over de volledige looptijd is de verdeling tot en met 2020, gebaseerde op verleende subsidies, 53% voor ecologie en 47 % voor economie.

Verleend ecologie en economie

Verleend per doel

Historisch staatje geplande en actuele einddata projecten

Toelichting:

Voorbeeld 2013: van projecten die oorspronkelijk een geplande einddatum hadden in 2013 is 78% ongewijzigd, 11% tot 2016 en 11% tot 2019 uitgesteld. Ook is bijvoorbeeld één project met een geplande einddatum in 2022 in 2020 afgerond en vastgesteld.

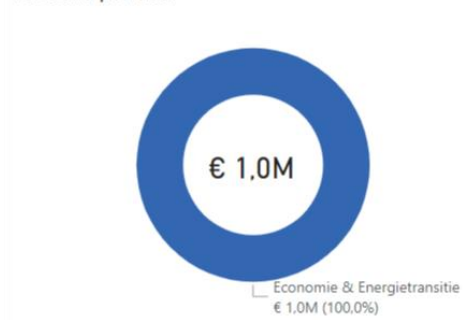
Year		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
+		100%													100%
+	2011		100%												100%
+	2012			100%											100%
+	2013				78%		11%			11%					100%
+	2014				7%	50%	20%	10%	7%						100%
+	2015					48%	19%	13%	10%	10%					100%
+	2016						33%	33%	7%	20%	7%				100%
+	2017							57%	21%	14%	7%				100%
+	2018								33%	67%					100%
+	2019									87%	7%	7%			100%
+	2020										67%	22%	11%		100%
+	2021											90%	10%		100%
+	2022										11%		89%		100%
+	2023													100%	100%
+	2029									100%					100%

Verleende subsidies 2020: Budget Lokale Innovaties (BLI).

verleende subsidie BLI 2020

Categorie	Aantal zaken	Waddenfonds bijdrage	Overige overheidsbijdrage	Private Bijdrage	Subsidiabele kosten
BLI	25	€ 1.014.616	€ 2.907.132	€ 3.618.881	€ 7.540.628
Totaal	25	€ 1.014.616	€ 2.907.132	€ 3.618.881	€ 7.540.628

Verleend per doel

Verleend per thema of opgave

Uit het Budget Lokale Innovatie (BLI) is in 2020 voor € 1.014.616,- aan 25 projecten subsidie verleend. De projecten dragen op lokaal niveau bij aan de verduurzaming en leefbaarheid van het Waddengebied en daarmee aan een lokale duurzame economie. Per aanvraag is er maximaal €50.000,- beschikbaar gesteld. Het dagelijks bestuur kent BLI-subsidies toe en besluit meteen ook over vaststelling. Subsidies in het kader van BLI worden volledig toegerekend aan duurzame economische ontwikkeling.

Op 16 juni 2020 is door het dagelijks bestuur besloten de regeling te verlengen tot 29 januari 2021 en het subsidieplafond op te hogen met € 500.000,- naar € 2.000.000,-. Dit besluit is genomen om de continuïteit voor deze regeling te borgen. In 2018 en 2019 is er totaal € 704.646,- verleend aan projecten, in 2020 was er daarom in totaal € 1.295.354,- beschikbaar binnen het budget BLI.

Verleende subsidies: Subsidieregeling Waddenfonds 2019/01

De Thematische openstelling 2019-01 richtte zich op projecten die betrekking hebben op één (of meer) van de acht thema's van het Waddenfonds (1. Natuur; 2. Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapontwikkeling; 3. Bodem, water, licht en geluid; 4. Duurzame recreatie en duurzaam toerisme; 5. Verduurzaming energiehuishouding; 6. Duurzame Waddenhavens; 7. Duurzame visserij; 8. Duurzame agrarische sector.). Per project kon maximaal € 500.000,- subsidie worden aangevraagd. Voor de regeling, die sloot op 21 januari 2020, zijn 31 subsidieaanvragen ingediend. Daarvan is één aanvraag te laat ontvangen en ingetrokken door de aanvrager, zijn 11 aanvragen niet-ontvankelijk verklaard en afgewezen en 19 aanvragen ter beoordeling voorgelegd aan de externe deskundigencommissie. De commissie heeft vervolgens de tien projecten met de hoogste ranking voorgedragen voor subsidietoekenning. Het dagelijks bestuur van het Waddenfonds heeft in juni 2020 volgens het advies van de commissie definitief besloten de aanvragen voor in totaal € 4.047.094,- te honoreren.

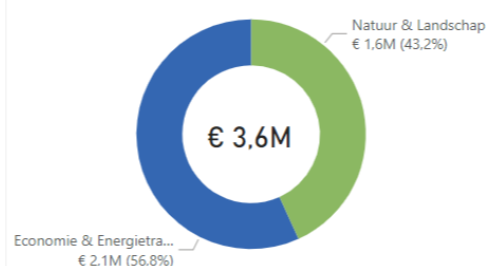
Verleende subsidies : Subsidieregeling Thematische Uitvoering Waddenfonds 2020-01

Op 13 oktober is de Thematische subsidieregeling 2020-01 beperkt opengestaan voor: 1. "Bodem, water, licht en geluid"; 2. "Verduurzaming energiehuishouding"; 3. "Landschapontwikkeling en cultuurhistorie" en 4. "Aquaculturen". Er konden subsidieaanvragen worden ingediend tot en met 31 december. De subsidie wordt beoordeeld op basis van volgorde van binnenkomst. Het subsidieplafond bedraagt € 4 miljoen. In 2020 zijn er twaalf aanvragen ingediend, waarvan er één is afgewezen. Eén aanvraag is door de aanvrager ingetrokken. De besluitvorming over de andere aanvragen zal in 2021 plaats vinden.

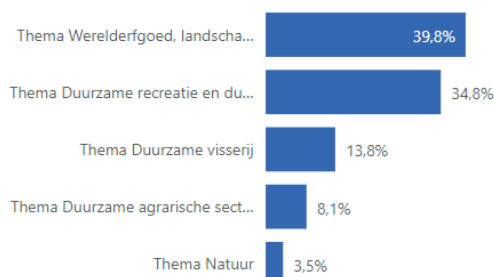
verleende subsidie thematisch 2020

Categorie	Aantal zaken	Waddenfonds bijdrage	Overige overheidsbijdrage	Private Bijdrage	Subsidiabele kosten
UP	10	€ 3.615.734	€ 1.911.107	€ 2.185.518	€ 7.712.359
Totaal	10	€ 3.615.734	€ 1.911.107	€ 2.185.518	€ 7.712.359

Verleend per doel

Verleend per thema of opgave

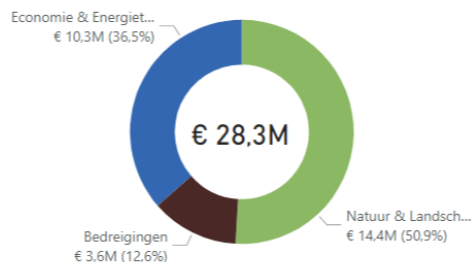

Verleende subsidies meerjarige grote projecten via het Investeringskader Waddengebied (IKW)

Verleende subsidie IKW 2020

Categorie	Aantal zaken	Waddenfonds bijdrage	Overige overheidsbijdrage	Private Bijdrage	Subsidiabele kosten
IKW	6	€ 28.289.638	€ 21.995.925	€ 20.559.697	€ 70.845.260
Totaal	6	€ 28.289.638	€ 21.995.925	€ 20.559.697	€ 70.845.260

Verleend per doel

Verleend per thema of opgave

In 2020 is door het algemeen en dagelijks bestuur Waddenfonds € 28.289.638,- miljoen verleend aan zes nieuwe meerjarige, grote projecten van het Investeringskader Waddengebied. De projecten leveren een substantiële bijdrage aan het realiseren van de hoofddoelen van het Waddenfonds. Hieronder een overzicht van de nieuwe meerjarige toekenningen in 2020.

Projectnaam	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal per project
De donkerte van het waddengebied	€ 496.016	€ 219.800	€ 472.200	€ 314.800				€ 1.502.816
Holwerd aan Zee	€ 205.000	€ 67.500	€ 2.175.500	€ 5.609.000	€ 255.500	€ 17.500		€ 8.330.000
Vitale Kustzone Lauwersmeergebied	€ 200.000	€ 500.000	€ 1.200.000	€ 2.200.000	€ 3.200.000	€ 1.000.000		€ 8.300.000
Zoete Toekomst	€ 595.000	€ 85.000	€ 0	€ 170.000				€ 850.000
Green Shipping Waddenzee	€ 683.591	€ 2.509.100	€ 3.153.963	€ 1.322.677	€ 330.669			€ 8.000.000
Op paad lâns it Waad	€ 24.100	€ 361.500	€ 506.100	€ 120.600	€ 120.600	€ 120.600	€ 50.400	€ 1.303.900
TOTAAL PER JAAR	€ 2.203.707	€ 3.742.900	€ 7.507.763	€ 9.737.077	€ 3.906.769	€ 1.138.100	€ 50.400	

Duurzame Kennishuishouding

Een belangrijke doelstelling van het Waddenfonds is het ontwikkelen van kennis over het Waddengebied en het borgen ervan voor toekomstige generaties. In de vorm van een boekjaarsubsidie kreeg de Waddenacademie ook in 2020 € 1,2 miljoen voor de uitvoering van haar taken.

Advieskostenvoucher

Om de kwaliteit van de subsidieaanvragen en ingediende projecten te verhogen, heeft het Waddenfonds voor de Thematische openstelling 2019 een extra subsidieregeling voor advieskosten nog eens ingezet. Voor het inhuren van externe adviseurs bij de voorbereiding van een aanvraag, was er maximaal € 5000,-- subsidie beschikbaar in de vorm van een adviesvoucher. De adviesvoucher werd pas vergoed, nadat er bij het Waddenfonds een ontvankelijke subsidieaanvraag voor het hele project was ingediend.

In totaal zijn er 41 vouchers gedurende de indieningsperiode in 2019 aangevraagd. Na sluiting van de Thematische openstelling op 21 januari 2020 zijn er 14 aanvragen voor een adviesvoucher door het Waddenfonds definitief vastgesteld. In totaal is € 69.179,- uitbetaald.

Voor de Thematische openstelling 2020-01 is de regeling Advieskostenvoucher niet meer ingezet omdat de effectiviteit van de regeling onvoldoende duidelijk is geworden.

1 Paragrafen

Paragraaf 1 Bedrijfsvoeringskosten

In het overzicht van baten en lasten is de post organisatiekosten weergegeven. Deze post bestaat uit personeelskosten en bedrijfsvoering kosten.

Ter ondersteuning van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur is een kleine organisatie ingericht. Er is standaard sprake van een directeur/secretaris, plaatsvervangend directeur/controller, vijf programmaregisseurs en ondersteuning. Overige standaard substantiële personeelskosten betroffen inhuur van de beheerfunctie. Deze functie wordt uitgevoerd door de afdeling Subsidies van de provincie Fryslân. De overige ondersteunende diensten op het gebied van financiën, personeel, archief, communicatie, informatie en juridische zaken zijn structureel ingehuurd van de provincie Fryslân (als gevolg van art. 9 bestuursakkoord).

Ten slotte zijn in de bedrijfsvoeringskosten opgenomen de kosten van werkplekken, huisvestingskosten, bureaunkosten en ook externe inhuur voor specifieke en specialistische advisering.

De organisatiekosten bedragen in principe maximaal 5%³ van het gemiddelde van de rijks(jaar)dotaties tot het einde van de looptijd van het Waddenfonds (2026). Daarbij is afgesproken dat er prudent met de beschikbare ruimte voor bedrijfsvoeringskosten wordt omgegaan.

Werkzaamheden voor de uitvoering van het Investeringskader Waddengebied maakten duidelijk dat deze norm niet gehandhaafd kon blijven als de uitvoering op een verantwoord niveau plaats zou moeten (blijven) vinden. In 2019 zijn de uitvoeringskosten nader bekeken met betrekking tot de personele inzet die annex is met subsidieverlening en beheer. De uitkomsten daarvan hebben duidelijk gemaakt dat een formatieve uitbreiding van de organisatie nodig bleek tot 7.4%. Daartoe is een wijziging van de begroting vastgesteld in het algemeen bestuur van 3 juli 2020. Daarmee is er een solide basis gevormd voor het op peil brengen van de beheer en regie taken van het fonds. Ook was daarmee een solide basis aanwezig om de dienstverleningsovereenkomst met de provincie Fryslân een vervolg te geven.

Paragraaf 2 Financiering

Deze paragraaf gaat over het beheer van de financiële middelen. De kaders voor het op een verantwoorde manier beheren van de financiële middelen worden gevormd door de Financiële Verordening en de wet Financiering decentrale overheden (Fido).

Ontwikkeling financieringssaldo

Dit betreft het saldobedrag dat het Waddenfonds ontvangen heeft tot ultimo 2020 maar nog niet heeft uitgegeven. Het saldo aan liquide middelen en deposito's bedroeg begin 2020 € 182 miljoen positief. Het saldo is gedurende het jaar iets toegenomen tot € 188 miljoen eind 2020. Medio december 2013 is de Wet Schatkistbankieren van kracht geworden. Dit houdt in dat decentrale overheden hun overtollige geldmiddelen verplicht bij het Ministerie van Financiën dienen onder te brengen. Ultimo 2020 stond er een bedrag van € 151 miljoen in rekening-courant en een bedrag van € 30 miljoen in twee deposito's bij het Agentschap van Financiën. De deposito's lopen tot respectievelijk 2021 en 2023. Met de afloop

³ " In de ontwerpbegroting Waddenfonds 2016 wordt uitgegaan van maximaal 5 % bedrijfsvoeringskosten. Dit percentage is gebaseerd op het gemiddelde van de Rijks(jaar)dotaties aan het Waddenfonds en bedraagt € 1.750.000,-. Wij achten dit een noodzakelijk bedrag voor een kwalitatief verantwoorde bedrijfsvoering. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de paragrafen 5.2 en 6.2.2. van de ontwerpbegroting Waddenfonds 2016."

ervan komen er minder rente-inkomsten binnen. Daarmee is in de begroting 2021 rekening gehouden. En zal ook in komende begrotingen rekening worden gehouden.

Beleggingen/ontvangen rente

Het grootste gedeelte van de tijdelijk overtollige geldmiddelen wordt op rekening-courant bij het Agentschap van Financiën aangehouden. De rentevergoeding hierop is gebaseerd op eonia, het eendaags interbancaire rentetarief. Het eonia% was in heel 2020 negatief, echter het Agentschap hanteert een minimaal rentetarief van 0%.

Daarnaast wordt er sinds eind april 2014 belegd in twee langlopende deposito's van elk € 15 miljoen bij het Agentschap van Financiën. Rente Totaal 2020: € 424.500,--

Overzicht deposito's:

Bedrag	Looptijd	Datum ingang	Datum afloop	Rente%	Rente 2020
€ 15.000.000	7 jaar	30-04-2014	30-04-2021	1,22	€ 183.000
€ 15.000.000	9 jaar	30-04-2014	02-05-2023	1,61	€ 241.000

Ontwikkeling financiële markten

De ECB heeft in 2020 de refirente op 0,00% gehouden. De renteniveaus op de geld- en kapitaalmarkt zijn ook in 2020 onverminderd laag.

Risicobeheer treasury

De belangrijkste risico's voor de GR Waddenfonds waren en zijn: renterisico en kredietrisico. De volgende maatregelen zijn genomen om deze risico's te beheersen.

Renterisicobeheer

Vanuit de wet Fido worden richtlijnen gegeven voor het renterisico voor korte- en lange termijnfinanciering. Het renterisico op kortlopende financieringen wordt beperkt door een zogenaamde kasgeldlimiet, 8,2% van de begroting. De GR Waddenfonds heeft overtollige liquiditeiten en maakt geen gebruik van kortlopende financieringen.

Voor de lange termijnfinancieringen geldt de renterisiconorm, die is van toepassing op vaste schulden en aangetrokken geldleningen. De GR Waddenfonds heeft geen langlopende schulden.

Kredietrisicobeheer

Het kredietrisico van de GR Waddenfonds is zeer gering. Tijdelijk overtollige geldmiddelen worden op basis van de Wet Schatkistbankieren uitsluitend en verplicht belegd bij het Ministerie van Financiën. De GR maakt geen gebruik van derivaten.

Een nieuw risico betreft Covid. Het gaat dan om een risico dat niet alle middelen zoals ze geprognosticeerd zijn, ook worden uitgegeven. Eenvoudig omdat er mogelijk minder 'ondernemerschap' in de markt is en er dus minder behoefte is aan cofinanciering. In 2020 is daarvan nog niet gebleken maar het zou komende jaren kunnen ontstaan. Het kan zijn dat dus later dan beoogd subsidies verstrekt gaan worden. En daarmee ook de afrekeningen later gaan optreden. Dat vergt dat het fonds rekening moet houden met (extra) beheer- en afwikkelkosten na 2026. Dit risico wordt in de gaten gehouden en zal zo nodig in de toekomst tot reservering van organisatielasten aanleiding geven.

Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de GR Waddenfonds in staat is om financiële risico's op te vangen zonder dat wijziging van beleid noodzakelijk is. In de werkwijze voor de subsidies worden beschikte subsidies ook gereserveerd als verplichtingen waarmee de uitgaven één op één lopen. Door met subsidieplafonds te werken kan het bestuur sturing houden en een programma voor dat jaar limiteren op het moment dat het bereiken van de doelen van het Waddenfonds in gevaar komen. Daarmee worden risico's als minimaal ingeschat.

In 2020 is er een verandering toegepast met betrekking tot de wijze van verlening bij subsidies voor majeure projecten. Aanleiding daarvoor vormde de behoefte aan meer zekerheid (en bv daardoor makkelijker verkrijgen van cofinanciering) bij subsidieaanvragers. Wat is er veranderd: Nadat het algemeen bestuur door het dagelijks bestuur gelegenheid was gegeven haar wensen en bedenkingen te uiten, en akkoord ging met de wijziging van de begroting, werd door het dagelijks bestuur een meerjaren reserveringsbrief verstuurd.

De reserveringsbrief is vervangen door een meerjaren beschikking. Uiteraard onder voorbehoud van de vaststelling door het algemeen bestuur van toekomstige begrotingen.

Het feit van verandering van reservering naar beschikking zou een verhoogd risico voor het Waddenfonds kunnen impliceren. Echter: de beschikking wordt nadrukkelijk aan voorwaarden gekoppeld. Bijvoorbeeld voorwaarden m.b.t. sluitende voortgang en tussenrapportages alvorens er weer een voorschot zal worden uitbetaald.

Een ander risico zou kunnen ontstaan als een subsidieaanvrager een bezwaar- en beroep procedure instelt tegen een afgewezen aanvraag. Om een eventuele honorering van bezwaar- en beroepschriften te kunnen dekken wordt 20% van het gedecentraliseerde jaarbudget als weerstandsvermogen aangehouden. Voor de berekening van het weerstandsvermogen wordt het jaarbudget vanaf 2018 van bijna € 29 miljoen gehanteerd. Hiermee wordt het weerstandsvermogen op € 5,8 miljoen berekend. Dit bedrag wordt binnen de algemene reserve afgezonderd van de vrij aanwendbare middelen.

In het uit te werken plan om tot afronding van het Waddenfonds te komen wordt ook het weerstandsvermogen betrokken. Onderdeel van dit plan zal zijn hoe om te gaan met het weerstandsvermogen.

Bij de organisatiekosten (onvoorzien) betreft het de materiële risico's (als huurcontract of personele conflicten). De materiële risico's worden als marginaal ingeschat. Uitgangspunt is dat eventuele risico's binnen de begrote organisatiekosten kunnen worden opgelost

Financiële kengetallen Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds			
1A. Netto schuldquote			
(bedragen x € 1.000)			
<i>Bij jaarrekening ultimo jaar</i>	<i>jaarrekening 2019</i>	<i>begroting 2020</i>	<i>jaarrekening 2020</i>
A. Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B. Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	1.621	1.209	1.235
C. Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	72.480	69.770	64.715
D. Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	30.000	30.000	30.000
E. Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	151.957	153.070	157.353
F. Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	19	28	8
G. Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	812	286	286
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	29.308	32.057	29.414
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-371%	-351%	-414%
Toelichting: een negatieve schuldquote geeft aan dat er per saldo sprake is van een overschot aan middelen.			
Aangezien het Waddenfonds alleen middelen besteedt die ze ontvangt van het Rijk in het kader van het Bestuursakkoord			
Decentralisatie Waddenfonds en de provincies geen middelen beschikbaar stellen, zal het Waddenfonds niet meer geld			
uitgeven dan dat ze uiteindelijk van het Rijk zal ontvangen.			
1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen			
(bedragen x € 1.000)			
<i>Bij jaarrekening ultimo jaar</i>	<i>jaarrekening 2019</i>	<i>begroting 2020</i>	<i>jaarrekening 2020</i>
A. Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B. Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	1.621	1.209	1.235
C. Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	72.480	69.770	64.715
D. Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	30.000	30.000	30.000
E. Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	151.957	153.070	157.353
F. Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	19	28	8
G. Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	812	286	286
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	29.308	32.057	29.414
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-371%	-351%	-414%
Toelichting: een negatieve schuldquote geeft aan dat er per saldo sprake is van een overschot aan middelen.			
De quote is hetzelfde als bij 1A, het Waddenfonds verstrekt tot op heden geen leningen.			

2. Solvabiliteitsratio			
	<i>(bedragen x € 1.000)</i>		
<i>Bij jaarrekening ultimo jaar</i>	<i>jaarrekening 2019</i>	<i>begroting 2020</i>	<i>jaarrekening 2020</i>
A. Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	108.688	112.404	122.218
B. Balanstotaal	182.790	183.383	188.167
Solvabiliteit (A/B) x 100%	59%	61%	65%
Toelichting:			
Hoe hoger de solvabiliteit van een onderneming, hoe gezonder het bedrijf. Een solvabiliteitsratio van 25% – 40% wordt als gezond gezien. Het Waddenfonds is een tijdelijke regeling tot en met het jaar 2026 die tot doel heeft de middelen van het Waddenfonds te besteden in de Waddenprovincies. Aan het eind van de regeling zal de solvabiliteit de 0% naderen.			
3. Kengetal grondexploitatie			
Niet van toepassing bij GR Waddenfonds			
4. Structurele exploitatieruimte			
	<i>(bedragen x € 1.000)</i>		
<i>Bij jaarrekening ultimo jaar</i>	<i>jaarrekening 2019</i>	<i>begroting 2020</i>	<i>jaarrekening 2020</i>
A. Totale structurele lasten	33.019	38.160	15.886
B. Totale structurele baten	29.308	29.308	29.414
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	30.604	26.405	43.918
D. Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	38.488	34.408	34.408
E. Totale baten	67.796	63.716	63.822
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	6%	-1%	6%
Toelichting:			
De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening is.			
5. Belastingcapaciteit			
Niet van toepassing bij GR Waddenfonds			

Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf kapitaalgoederen dient inzicht te worden gegeven in het onderhoudsprogramma van de kapitaalgoederen (zoals wegen, gebouwen en openbare ruimte), de financiële consequenties en de vertaling hiervan in de begroting. Deze paragraaf is voor de GR Waddenfonds niet van toepassing.

Paragraaf 5 Grondbeleid

Deze paragraaf is niet van toepassing.

Paragraaf 6 Lokale Heffingen

Deze paragraaf is niet van toepassing.

Paragraaf 7 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn vennootschappen, stichtingen of verenigingen waarin de GR Waddenfonds deelneemt. Deze zijn niet aan de orde.

2. Jaarrekening

2.1 Balans per 31 december 2020

Activa	31 december 2020	31 december 2019
Financiële vaste activa		
<i>Uitzettingen in 's Rijkschatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	30.000.000	30.000.000
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Vooruitbetalingen	2.500	2.500
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
Rekening courant met het Rijk	157.352.656	151.348.156
Vordering op openbare lichamen	422.244	501.384
Overige vorderingen	95.716	105.653
<i>Liquide middelen</i>		
Banksaldi	8.185	19.441
<i>Overlopende activa</i>		
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	286.101	812.386
	188.167.401	182.789.519
Passiva	31 december 2020	31 december 2019
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserve	34.061.848	30.742.610
Bestemmingsreserve	83.288.982	73.777.942
Gerealiseerde resultaat	4.866.690	4.169.238
Totaal algemene reserve	122.217.520	108.689.790
Vlottende passiva		
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische</i>		
Schulden aan openbare lichamen	459.772	433.840
Overige schulden	193.111	839.186
<i>Overlopende passiva: Nog te betalen subsidies</i>	64.715.344	72.480.429
Facturen onderweg	581.655	346.274
	188.167.401	182.789.519

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen**31 december 2020 31 december 2019****Activa**

De Waddenacademie heeft aan het Waddenfonds gecommuniceerd dat in 2020 sprake is van minder uitgaven dan de subsidie van € 1,2 miljoen. Volgens de overeenkomst kan 10% onderschrijding door de Waddenacademie worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Vanuit het Waddenfonds is aangegeven dat een terugbetaling voor het meerdere boven de 10% gewenst is. De omvang hiervan is tot op heden niet bekend.

Verplichtingen

Huurovereenkomst Huis van de Wadden	202.500	70.000
Boekjaarsubsidie Waddenacademie 2020		1.200.000
IK Project de volgende stap in de getijdenenergie: Tidalkite		2.190.000
IK Project: SlowMill Pilot Texel		1.004.557
IK Project: Waddentools Habitatdiversiteit		1.150.323
IK Project: Ruimbaan voor vissen		1.541.147
IK Project: Verbinding rond Sud Ie		1.455.000
IK Project: Vissen voor verbinding		750.000
Boekjaarsubsidie Waddenacademie 2021	910.000	

2.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2020

	Realisatie vorig begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar Na wijziging	Realisatie begrotingsjaar
<u>Baten</u>				
Decentralisatie- uitkering	28.878.000	28.878.000	28.878.000	28.878.000
Rente	424.500	430.000	430.000	424.500
Ottrekking OP door vrijval projecten		0	0	111.485
Bate lager vastgestelde projecten				
	29.302.500	29.308.000	29.308.000	29.413.985
<u>Lasten</u>				
Beschikte subsidies (toegevoegd aan OP)	4.712.421	18.253.300	10.253.300	5.072.014
Saldo Vrijval projecten	664.472			
Majeure projecten (toegevoegd aan OP)	23.983.457	17.165.500	23.707.400	6.974.339
Waddenacademie	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Monitoring	43.950	100.000	100.000	17.516
Ontwikkeltudget	229.328	300.000	300.000	132.164
Bezwaarschriften				
Organisatiekosten	2.183.538	2.250.000	2.600.000	2.490.216
	33.017.165	39.268.800	38.160.700	15.886.249
Saldo van baten en lasten	-3.714.665	-9.960.800	-8.852.700	13.527.736
Ottrekking aan de algemene reserve	430.000	500.000	850.000	850.000
Ottrekking aan overloop bestemmingreserve	8.765.748	8.795.300	8.795.300	8.795.300
Ottrekking aan reserve Majeure projecten	29.291.800	665.500	25.612.500	25.612.500
Toevoeging aan reserves naar Majeure projecten	-21.808.339		-18.405.100	-35.138.161
Toevoeging aan overloop bestemmingsreserve	-8.795.306		-8.000.000	-8.780.685
Gerealiseerde resultaat	4.169.238	0	0	4.866.690

2.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Deze jaarrekening dient als financiële verantwoording over het boekjaar 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds en is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Financiële vaste activa

Uitzettingen in 's Rijksschatkist

De uitzettingen in 's Rijksschatkist met een looptijd van langer dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De in 2020 beschikte subsidies zijn in het boekjaar volledig als last verantwoord en toegevoegd aan de overlopende passiva (OP) 'Nog te betalen subsidies'. De onttrekking aan de overlopende passiva betreft de in 2020 daadwerkelijk uitbetaalde subsidies (voorschotten en afrekeningen). Vrijval van subsidies door lagere afrekeningen of het vervallen van projecten worden ten gunste van de programmarekening gebracht. De overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vernieuwde werkwijze Meerjarig beschikken

Vanaf 1 januari is door AB en DB besloten de Majeure projecten te bedienen met Meerjarige beschikking mocht dat nodig zijn. De last zal dan genomen worden op basis van het kasritme wat opgenomen is in de afgegeven beschikking.

De subsidie projecten die voortkomen uit de thematische openstelling zullen nog volledig als last worden genomen in het jaar dat de beschikking wordt afgenomen. Hier is het kasritme niet van belang bij het nemen van de last.

2.4 Toelichting op de balans per 31 december 2020

Activa	31-12-2020	31-12-2019
Financiële vaste activa		
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan één jaar</i>		
Ministerie van Financiën, deposito's (voor een nadere toelichting op de deposito's wordt verwezen naar de paragraaf Financiering)	30.000.000	30.000.000
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Vooruitbetalingen	2.500	2.500
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
Ministerie van Financiën, rekening courant	157.352.656	151.348.156
<i>Voordering op openbare lichamen</i>		
Nog te ontvangen BTW	422.244	501.384
<i>Overige vorderingen</i>		
Nog te verrekenen subsidies		16.952
Nog te verrekenen huur en energielasten	75.792	74.887
Werkzaamheden Toogdag	6.202	
Salaris: af te dragen premie soc.Vz		203
Declaraties personeel via salarisadm		59
Inzet secretaresse RCW	13.721	13.552
	<u>95.716</u>	<u>105.653</u>
<i>Liquide middelen</i>		
Rabobank, rekening courant	8.185	19.441
<i>Overlopende activa</i>		
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	286.101	286.101
Vooruitbetaalde subsidie IK project WEC	0	526.285
	<u>286.101</u>	<u>812.386</u>

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Begrotingsbedrag verslagjaar	38.160.700
Drempelbedrag 0,75% van begrotingsbedrag	286.205
Minimaal drempelbedrag	250.000

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijksschatkist aangehouden	50.077	49.381	28.132	81.042
Ruimte onder het drempelbedrag	236.128	236.824	258.073	205.163

In beginsel moeten alle overtollige middelen in de schatkist worden aangehouden, tenzij deze middelen onder het drempelbedrag gerekend kunnen worden. De hoogte van het drempelbedrag hangt af van de omvang van de begroting. De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000.

Passiva	31-12-2020	31-12-2019
<i>Algemene reserve Waddenfonds</i>		
Beginsaldo 1 januari	30.742.610	19.773.575
af: onttrekking T.b.v. Organisatiekosten	-850.000	-430.000
af: onttrekking naar reserve majeur		
bij: bestemming resultaat 2018		11.399.035
bij: bestemming resultaat 2019	4.169.238	
Saldo 31 december	<u>34.061.848</u>	<u>30.742.610</u>

De algemene reserve bedraagt ultimo 2020 34,1 miljoen. Rekening houdende met het weerstandsvermogen van € 5,8 miljoen en de onttrekking t.b.v. de bedrijfsvoeringskosten 2021 - 2023 à € 850.000 per jaar bedraagt de vrije algemene reserve per 31 december 2020 € 27,7 miljoen. Dit is exclusief het nog te bestemmen resultaat over 2020. De vrije algemene reserve is nader in te zetten voor de doelstellingen van het Waddenfonds.

<i>Bestemmingsreserve</i>		
Overlooppreserve subsidieplafonds/tenders	8.780.685	8.795.306
De overlooppreserve is ingesteld om de in het boekjaar opengestelde subsidieplafonds en tenders in het nieuwe boekjaar af te kunnen ronden. Het betreft het doorschuiven van subsidiebudgetten die het dagelijks bestuur als subsidieplafonds/tenders heeft opgenomen in openstellingsbesluiten waarvoor nog geen subsidieverlening (toekeningsbeschikkingen) in hetzelfde boekjaar kon plaatsvinden.		

Voor de volgende thema's zijn budgetten doorgeschoven naar
volgend boekjaar

Brede openstelling 2019		8.000.000
Restant BLI 2019		295.306
Toevoeging BLI 2019		500.000
Restant BLI 2020	280.685	
Brede openstelling 2020	8.500.000	
	8.780.685	8.795.306

Reserve majeure projecten	31-12-2020	31-12-2019
De reserve Majeure projecten is ingesteld projecten uit het Investeringskader meerjarig te kunnen financieren	74.508.297	64.982.636
Specificatie reserve majeure projecten:		
Vrij te besteden aan toekomstige majeure projecten	34.163.973	40.934.273
Subsidie Vitale Kust Eems-Dollard	14.569.038	7.012.102
Viswad	10.000.000	10.000.000
Subsidie Vismigratierivier Afsluitdijk DNA	3.298.155	100.000
Subsidie Groene waterstof Chemiecluster Delfzijl	73.006	31.006
Subsidie WEC	6.421.981	4.881.621
Subsidie Green Goods Texel:	571.000	571.500
Subsidie Vissen voor verbinding	839.285	939.285
Subsidie Wij en Wadvogels	24	454.424
Subsidie Centrum Gastvrij Schiermonnikoog	68.416	58.425
Subsidie Groene chemie uit CO2 en zonlicht	7.390	
Subsidie Pilot Ophogen Landbouwgronden	678.069	
Subsidie Waddentools Habitatdiversiteit, Waddenmozaïek naar een rijkgeschakeerde waddenbodem	728.046	
Subsidie Demonstratie AHPD Ameland (biovergisting)	199.697	
Subsidie Ontwikkeling 20MW	1.738.700	
Subsidie Demoproject restwarmteleiding	100.000	
Subsidie Waddentools Wij & wadvogels	454.400	
Subsidie Getijdenenergie: TidalKite (Seacurrent)	438.000	
Subsidie Ruimbaan voor vissen 2	159.117	
	74.508.297	64.982.636

Op de vrije ruimte binnen de reserve Majeur per 31-12-2019 ligt in
2020 al een claim van €4,4 miljoen. Per saldo is er in 2020 en
verder 36,5 miljoen vrij te besteden.

<i>Gerealiseerd resultaat</i>	4.866.690	4.169.238
-------------------------------	-----------	-----------

Eigen vermogen				Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Algemene reserve				30.742.610	34.061.848
Bestemmingsreserve:					
Overloop bestemmingsreserve				8.795.306	8.780.685
Reserve majeure projecten				64.982.636	74.508.297
gerealiseerd resultaat				4.169.238	5.638.623
Totaal				108.689.790	122.989.452
Het verloop in 2019 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven					
	Boekwaarde per 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde per 31-12-2020
Algemene reserve	30.742.610		850.000	4.169.238	34.061.848
Bestemmingsreserve:					
Overloop bestemmingsreserve	8.795.306	8.780.685	8.795.306		8.780.685
Reserve majeure projecten	64.982.636	35.138.161	25.612.500		74.508.297
gerealiseerd resultaat	4.169.238	5.638.623	4.169.238		5.638.623
Totaal	108.689.790	49.557.469	39.427.044	4.169.238	122.989.452

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Schulden aan openbare lichamen	459.772	433.840
<i>Overige schulden</i>		
Crediteuren	174.103	828.440
Nog af te dragen loonheffing en pensioenpremies	19.008	10.746
Vooruit ontvangen bedragen		
	<u>193.111</u>	<u>839.186</u>

Overlopende passiva

Nog te betalen subsidies

Beginsaldo 01 januari	72.480.429	69.770.435
Uitbetaalde subsidies	-19.699.953	-26.227.883
Beschikte subsidies, toegevoegd aan overlopende passiva	20.384.529	32.064.352
Toegekende bezwaarschriften		
Vrijval subsidies door lagere definitieve beschikkingen	-8.449.661	-3.126.475
Saldo 31 december	<u>64.715.344</u>	<u>72.480.429</u>

Facturen onderweg	581.655	346.274
-------------------	---------	---------

2.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten over 2020

Baten

	Raming	Realisatie
<i>Decentralisatie-uitkering Rijk</i>	28.878.000	28.878.000
Decentralisatie-uitkering 2017		
<i>Rente</i>	430.000	424.500
rente schatkistbankieren		
Voor een nadere toelichting op de rente wordt verwezen naar de paragraaf financiering		
<i>Onttrekking overlopende passiva door vrijval projecten</i>	0	111.485
Betreft vrijval op vastgestelde thema projecten à € 30673		
En vrijval uit de voucherregeling 2019 à € 80.812		
Ontvangst lager vastgestelde projecten	0	0

Lasten

Beschikte subsidies, toegevoegd aan overlopende passiva

<i>Reguliere openstellingen</i>		
<i>Brede openstelling 2019</i>	8.000.000	4.047.094
<i>BLI 2018-2020</i>	1.295.300	1.014.616
Extra bijdrage t.b.v. project herstel zeegras		10.304
Nog open te stellen	958.000	
	10.253.300	5.072.014
<i>Majeure projecten Beschikt</i>		
<i>Subsidie Vismigratierivier Afsluitdijk DNA</i>	4.100.000	801.845
<i>Subsidie Werelderfgoedcentrum Waddenzee</i>	0	2.699.240
<i>Subsidie Vitale Kust Eems-Dollard</i>	4.302.500	0
<i>Subsidie Green goods vergister Texel</i>	89.000	68.000
<i>Subsidie Programma Vermarkten</i>	525.000	525.000
<i>Subsidie Slow Mill</i>	1.004.600	1.004.557
<i>Subsidie Centrum Gastvrij Schiermonnikoog</i>	370.000	1.096.953
<i>Subsidie Pilot Ophogen Landbouwgronden</i>	138.800	0
Subsidie Waddentools Habitatdiversiteit, Waddenmozaïek naar een rijkgeschakeerde waddenbodem	1.140.600	829.283
<i>Subsidie Vissen voor verbinding</i>	1.589.300	750.000
<i>Subsidie Verbinding rond Sud Ie; (Súd Ie (recreatief))</i>	1.455.000	1.455.000
<i>Subsidie Demonstratie AHPD Ameland (biovergisting)</i>	227.400	216.000
<i>Subsidie Ontwikkeling 20MW</i>	1.738.700	0
<i>Subsidie Demoproject restwarmteleiding</i>	100.000	0
<i>Subsidie Groene chemie uit CO2 en zonlicht</i>	537.300	528.909
<i>Subsidie Waddentools Wij & wadvogels</i>	454.400	0
<i>Subsidie Getijdenenergie: TidalKite (Seacurrent)</i>	2.190.000	1.752.000
<i>Subsidie Ruimbaan voor vissen</i>	1.541.100	1.381.983
<i>Subsidie De donkerte van het waddengebied</i>	496.000	496.043
<i>Subsidie Holwerd aan Zee</i>	205.000	205.000
<i>Subsidie Vitale Kustzone Lauwersmeergebied</i>	200.000	200.000
<i>Subsidie Zoete Toekomst</i>	595.000	595.000
<i>Subsidie Green Shipping Waddenzee</i>	683.600	683.591
<i>Subsidie Op paad lans it waad</i>	24.100	24.111

*Tussentijdse vrijval Majeure Projecten**Vitale kust Eems Delta**-6.456.937**Demonstratie AHPD**-188.297**Subsidie Centrum Gastvrij Schiermonnikoog**-736.944**Subsidie Pilot Ophogen Landbouwgronden**-539.269*

Subsidie Waddentools Habitatdiversiteit, Waddenmozaïek naar een rijkgeschakeerde waddenbodem

-416.729

23.707.400	6.974.339
------------	-----------

In 2020 zijn voor bovengenoemde thema's subsidieplafonds en tenders opengesteld. Voor een nadere toelichting op de beschikte subsidies wordt verwezen naar het jaarverslag.

Subsidie Waddenacademie

1.200.000	1.200.000
-----------	-----------

Met ingang van 1 juli 2014 is aan de Waddenacademie een budgetsubsidie toegekend van jaarlijks € 1,2 miljoen.

Raming	Realisatie
100.000	17.516

Monitoring

Voor het onderdeel 'Monitoring' zijn in 2020 voor € 87.498 aan uitgave geweest. Dit onderdeel is bedoeld om vanuit het Waddenfonds de door de Waddenacademie te ontwikkelen en onderhouden Monitor structureel te vullen met Waddenfonds-specifieke gegevens.

Ontwikkelbudget

300.000	132.164
---------	---------

Vanaf medio 2015 is door wijziging van de begroting een budget beschikbaar gesteld om – voorafgaand aan subsidieaanvragen – het Waddenfonds de kwaliteit van aanvragen voor complexe vraagstukken te laten bevorderen. Middelen in dit kader kunnen worden ingezet om vooronderzoek, haalbaarheidsonderzoek en coalitievorming te realiseren.

Organisatiekosten

Organisatiekosten 2020

2.600.000	2.490.216
-----------	-----------

Voor een nadere toelichting op de organisatiekosten wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Saldo van baten en lasten

Het saldo van de totale baten en totale lasten bedraagt € -8.852.700 13.527.735 positief

Onttrekking aan algemene reserve.

In 2020 is het budget organisatiekosten met €850.000 opgehoogd ten laste van de algemene reserve. Zie paragraaf bedrijfsvoering 850.000 850.000

Onttrekking aan overloop bestemmingreserve 8.795.300 8.795.300

Onttrekking aan reserve Majeur 25.612.500 25.612.500

In 201* zijn er op diverse openstellingen en Majeure projecten minder of geen bestedingen geweest. De openstelling liepen door in 2020 en zijn opnieuw opgenomen in de begroting. De Majeure projecten die in 2020 zijn toegekend en beschikt moesten ook ten laste van de reserve majeure gebracht worden.

Mutatie reserves Majeure -18.405.100 -35.138.161

Mutatie reserves overloop -8.000.000 -8.780.685

De mutatie in de reserves betreft het doorschuiven van subsidiebudgetten die het dagelijks bestuur in 2020 als subsidieplafonds/tenders heeft opgenomen in openstellingsbesluiten maar waarvoor nog geen subsidieverlening (toekenningsbeschikkingen) in 2020 kon plaatsvinden. Afronding van het openstellingsbesluit vindt in het nieuwe boekjaar plaats. Dit geldt ook voor de toegekende majeure projecten waarvan een deel niet beschikt is

Voor een specificatie van de doorgeschoven budgetten naar de diverse thema's wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Gerealiseerde resultaat 0 4.866.690

Publicatie wet normering topinkomens

Overzicht 2020

Samenstelling bestuur 2020 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)												
Naam		Functie	Duur dienst- verband in het verslag-jaar	Omvang dienst- verband	Gewezen topfunctionari- s?	Fictieve Dienstbetrekk- ing?	Beloning	belastbare en variabele onkosten vergoeding	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Toepasselijk WNT - Maximum	Motivering indien overschrijding : zie
Algemeen Bestuur												
Henk Staghouter	Gedeputeerde provincie Groningen	AB lid (Voorzitter tot juli 2020)	29-04-2015 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Cees Loggen	Gedeputeerde Provincie Noord-Holland	AB lid (voorzitter per juli 2020)	26-05-2015 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Sietske Poepjes	Gedeputeerde Provincie Fryslân	AB Lid	08-01-2019 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Klaas Fokkinga	Gedeputeerde Provincie Fryslân	AB lid	28-01-2020 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Sander de Rouwe	Gedeputeerde Provincie Fryslân	AB lid	25-06-2019 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Mirjam Wulfse	Gedeputeerde provincie Groningen	AB lid	13-11-2019 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Fleur Gräper - van Koolwijk	Gedeputeerde provincie Groningen	AB lid	13-11-2019 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Rien Cardol	Statenlid Provincie Noord-Holland	AB lid	20-05-2019 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Gert Jan Leerink	Statenlid provincie Noord-Holland	AB lid	20-05-2019 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Dagelijks Bestuur												
Henk Staghouter	Gedeputeerde provincie Groningen	DB lid (Voorzitter tot juli 2020)	29-04-2015 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Cees Loggen	Gedeputeerde Provincie Noord-Holland	DB lid (Voorzitter per juli 2020)	26-05-2015 / 31-12-2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Sietske Poepjes	Gedeputeerde Provincie Fryslân	DB Lid	08-01-2019 / 31-12-2020									
Directie												
Gerben Huisman	Waddenfonds	Directeur / Secretaris	01-01-2020 / 31-12-2020	1 fte	nee	nee	132180	112379	19801	132180	201.000	n.v.t.
Benry Bolscher	Waddenfonds	Plv. Directeur / secretaris	01-07-2017 / 31-12-2020	1 fte	nee	nee	116200	0	0	116200	201.000	gedetacheerd van de prov. Fryslân aan het Waddenfonds
Marre Walter	Waddenfonds	Wnd. Directeur / secretaris	23-02-2018 / 31-03-2020	1 fte	nee	nee	26455	1066,56	0	27521,56	50.250	externe inhuur : via Veranderpartners

Overzicht 2019 - Vergelijkende cijfers Wet Normering Topinkomens

Directie												
Dick Hamhuis	Waddenfonds	Directeur / Secretaris	01-07-2017 / 02-04-2019	1 fte	nee	nee	39938	0	4757	44696	64667	n.v.t.
Benry Bolscher	Waddenfonds	Plv. Directeur / secretaris	01-07-2017 / 31-12-2019	1 fte	nee	nee	115500	0	0	115000	194000	gedetacheerd van de prov. Fryslân aan het Waddenfonds
Marre Walter	Waddenfonds	Plv. Directeur / secretaris	23-02-2018 / 31-12-2019	1 fte	nee	nee	191295	6123	0	197418	197433	externe inhuur : via Veranderpartners

*In 2019 heeft een overschrijding van het bezoldigingsmaximum plaatsgevonden voor Marre Walter, Plv. Directeur / secretaris van € 1.610. Voor dit bedrag heeft Veranderpartners in januari 2020 een creditnota gestuurd. Bij de betaling op 29 januari 2020 van de factuur over de maand december 2019 is deze creditnota verrekend, waarmee de overschrijding feitelijk is terugbetaald. De creditnota is opgenomen in de jaarrekening 2019 onder de post 'facturen onderweg'.

3. Overige gegevens

3.1 Resultaatbestemming

Het dagelijks bestuur van het Waddenfonds stelt voor om het gerealiseerde resultaat over 2020 als volgt te bestemmen:

Gerealiseerd resultaat 2020 € 5.366.690

Explicitatie rekeningsaldo	Bedrag
Exploitatie en Organisatie kosten	360.104
Niet besteed op subsidieplafonds 2019	3.952.906
Niet besteed op budget Majeure Projecten 2020	-
Niet opengesteld van subsidieplafonds 2020	947.696
Vrijval door vaststelling of Herziening	30.673
Vrijval voucher regeling	80.812
Renteopbrengst	- 5.500
Totaal	5.366.690

Toe te voegen aan reserves:

Toe te voegen aan de algemene reserve Waddenfonds € 5.366.690

Aan het algemeen bestuur van
de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds (hierna: Waddenfonds) te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Waddenfonds per 31 december 2020 als van de baten en lasten over 2020 in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordening van Waddenfonds.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. het overzicht van baten en lasten 2020;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen en
4. verantwoording in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT), als zelfstandig paragraaf onderdeel uitmakend van de toelichting op de jaarrekening van het Waddenfonds.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO), het door het algemeen bestuur op 11 december 2020 vastgestelde Normenkader Rechtmatigheid Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds en het Controleprotocol WNT 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Waddenfonds zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel bepaald op €158.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstoleranties bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves. De materialiteit is gebaseerd op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 5.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten ingevolge artikel 217 lid 3 onder d van de Provinciewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordening van het Waddenfonds. In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het BADO, het controleprotocol dat door het algemeen bestuur op 11 december 2020 is vastgesteld, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 23 februari 2021

Bentacera Registeraccountants B.V.
was getekend

T.A. Schurer RA

Bijlage 1:

In bijlage 1 wordt elk project, waar in 2020 een subsidie aan verleend is, beschreven. Bijlage 1 is onderverdeeld in vijf paragrafen:

- 1) Verleningen Budget Lokale Innovaties
- 2) Verleningen Thematische openstelling 2019-01
- 3) Verleningen Majeure projecten (Investeringskader Waddengebied)
- 4) Duurzame kennishuishouding
- 5) Vastgestelde projecten in 2020

Op de interactieve [kaart](#) op onze website is meer informatie te vinden.

1. Verleende subsidies per project, Budget Lokale Innovatie

Multi Functioneel Centrum Froubuurt

Aanvrager: Stichting multifunctioneel centrum Froubuurt

Totale investering: € 88.587,-

Bijdrage Waddenfonds: € 35.000,-

Andere overheden: € 53.287,-

Private bijdrage: € 0,-

Overige investeringen: € 0,-

De bestaande sportvoorziening in Froubuurt wordt omgebouwd tot een multifunctioneel centrum (MFC): een plek waar verschillende activiteiten kunnen plaatsvinden voor jong en oud en mensen elkaar kunnen treffen. Diverse sportverenigingen krijgen er onderdak. Door ontmoeting en sport ontstaat er verbinding tussen mensen. Ook kunnen vrijwilligers efficiënter worden ingezet. De sociale structuur en cohesie blijven zo behouden; belangrijk in een gebied met een krimpende en vergrijzende bevolking. Verder kunnen er in het MFC activiteiten worden georganiseerd en gefaciliteerd, die mensen bewuster maken van de kwetsbaarheid van het Waddengebied. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om tentoonstellingen en jaarlijks terugkerende excursies. Scholen en landbouworganisaties worden bij de opzet hiervan betrokken. Door het onderbrengen van sport en welzijn in één multifunctionele accommodatie kunnen er nieuwe netwerken ontstaan en bestaande worden versterkt.

De Oergong

Aanvrager: Christelijke muziekvereniging De Bazuin

Totale investering: € 62.400,-

Bijdrage Waddenfonds: € 10.000,-

Andere overheden: € 18.900,-

Private bijdrage: € 33.500,-

Overige investeringen: € 0,-

Op de zeedijk bij Koehoal vindt rond de langste dag een muzikaal en artistiek midzomer Wad concert plaats, uitgevoerd door fanfare De Bazuin uit Tzummarum en enkele professionals. Een onderdeel van het project is het promoten van het Waddengebied bij deelnemers en omwonenden. Dit gebeurt door het verstrekken van informatie en gezamenlijke activiteiten. Er ontstaan nieuwe samenwerkingsverbanden en de traditionele wijze van voorbereiden en uitvoeren van een muziekstuk door plaatselijk muziekverenigingen wordt doorbroken. De uitvoering van dit evenement kan leiden tot een aantrekkelijker gebied voor bewoners en bezoekers. Dit alles heeft een positief effect op de vitaliteit en de sociaaleconomische duurzaamheid van de lokale gemeenschappen.

Dit project is vanwege Covid-19 uitgesteld naar 2021.

Sport en recreatiegebouw Ried

Aanvrager: Klaas Mug V.V.V., Ried

Totale investering: € 199.984,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 60.000,-

Private bijdrage: € 89.984,-

Overige investeringen: € 0,-

In Ried komt een nieuw gebouw voor de plaatselijke sportverenigingen, met een kantine, kleedruimtes, toiletten en opbergruimtes. Het nieuwe pand wordt zodanig ontworpen en gesitueerd dat gasten van de naastgelegen (mini)camping en haven ook gebruik kunnen maken van de faciliteiten. In de openbare ruimte van het nieuwe onderkomen komt een permanente expositie, die het verhaal vertelt over het ontstaan van het gebied met zijn slenken en terpen. Ook wordt informatie verstrekt over de rijke historie van de Elfstedentochten. De expositie over het Waddengebied en de mogelijkheden voor natuurbeleving en natuur- en cultuureducatie sluiten naadloos aan op het lesprogramma van de basisschool.

Historisch centrum van Texel

Aanvrager: Historische Vereniging Texel

Totale investering: € 200.431,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 5.000,-

Private bijdrage: € 146.430,-

Overige investeringen: € 0,-

De Historische Vereniging Texel (HVT) is de grootste vereniging van Texel en heeft veel vrijwilligers. Lokaal heeft de vereniging een groot bereik. Er wordt intensief samengewerkt met veel partijen in het Waddengebied. Het project is gericht op de uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het historisch centrum. Hierdoor zijn nieuwe activiteiten mogelijk. Het gaat om:

- de opening van een historisch informatiecentrum in Den Burg;
- het digitaal ontsluiten en beschikbaar stellen van historisch beeldmateriaal (i.s.m. Regionaal Archief Alkmaar);
- het netwerk van geïnteresseerden versterken en uitbreiden;
- de mondelinge geschiedenis vastleggen.

Daarnaast draagt het plan direct bij aan de gestelde doelstellingen van het Waddenfonds, zoals de versterking van de economie en ecologie in het Waddengebied.

Peter Grimes Operaspektakel

Aanvrager: Stichting Nootstroom

Totale investering: € 211.692,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 35.000,-

Private bijdrage: € 126.692,-

Overige investeringen: € 0,-

Peter Grimes is een opera van de Britse componist Benjamin Britten. Stichting Nootstroom voert deze drieakter, onder de naam "Peter Grimes – Operaspektakel", op in het buitendijkse Waddengebied van Paesens-Moddergat in Noord-Oost-Friesland. Vanwege Covid-19 zijn de voorstellingen uitgesteld naar 2021. Bewust is ervoor gekozen om dit theatrale monument over de zee en vissersgemeenschap in de open lucht, op het Wad, op te voeren. Het is de eerste keer dat er een openluchtuitvoering met een orkest plaatsvindt op het Europese vasteland. Dit vereist overigens artistiek en technisch een grote inspanning.

Met het Operaspektakel wil de organisatie het Wad op een vernieuwende wijze voor het voetlicht brengen. De uitvoeringen zullen ook een positieve impact op het cultuurtoerisme in de regio hebben. Door samenwerking met regionale professionele en amateurmusici, zangers en toneelspelers uit de eigen regio wil de organisatie een blijvende netwerkstructuur voor culturele initiatieven in de regio ontwikkelen. Dit is een lokale innovatie, die bijdraagt aan de leefbaarheid in de regio en de beleving van het Wad versterkt.

Texel Academy

Aanvrager: Stichting Texel Academy

Totale investering: € 166.665,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 22.619,-

Private bijdrage: € 94.046,-

Overige investeringen: € 0,-

Dalende waarderingscijfers van toeristen na hun vakantie op een van de Waddeneilanden vragen om een kwaliteitsimpuls. Te vaak, zo klaagt de toerist, wachten zij te lang op hun koffie of biertje. Lokale horecaondernemers zijn zich daarvan bewust, maar zuchten zelf ook onder het tekort aan goed horecapersoneel. Bij topdrukte staan er noodgedwongen bordjes met 'gereserveerd' op niet gereserveerde tafels, omdat er te weinig personeel is om alle gasten te bedienen. In hun zoektocht naar horecapersoneel, verzinnen ondernemers samen een oplossing: er moet een eenjarige horecaopleiding op het eiland komen. Eén die zich onderscheidt van vergelijkbare opleidingen in het land. Omdat er zoveel horecavacatures openstaan, krijgt elke leerling een baangarantie. De opleiding duurt één in plaats van de gebruikelijke twee jaar. Om de doelgroep in zo'n intensief jaar te helpen, is intensieve begeleiding noodzakelijk. Het unieke karakter van de Wadden krijgt een zichtbare plek in het onderwijs. Het is van cruciaal belang dat leerlingen na hun opleiding op het eiland kunnen blijven wonen. Als de formule blijkt te werken, moeten deelnemers dus van woonruimte verzekerd zijn. Door het aanbieden van een uniek concept worden jongeren verleid om te gaan studeren op Texel en ook op Ameland, waar een soortgelijke academie is gestart. De opzet is tevens dat een groot percentage blijft wonen op de eilanden waardoor er op een creatieve manier wordt voorzien in een actuele arbeidsbehoefte en er ook stappen worden gezet tegen de vergrijzing.

Ameland Academy

Aanvrager: Stichting Horeca Ameland

Totale investering: € 147.700,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 53.000,-

Private bijdrage: € 44.700,-

Overige investeringen: € 0,-

Om het tekort aan arbeidskrachten in de horeca aan te pakken hebben Amelander horecaondernemers de Ameland Academy ontwikkeld. Mensen tussen de 16 en 35 jaar kunnen op het eiland een eenjarige opleiding volgen. Naast het reguliere onderwijsprogramma krijgen ze ook les in de specifieke eilander gastronomie. Tijdens hun opleiding wonen de studenten op de campus en na hun afstuderen krijgen ze een baan en een CAO-conform salaris. Hun aanwezigheid geeft verjonging, als ze op het eiland blijven wonen. Eerst wordt een kwartiermaker aangesteld, die een startcampagne moet opzetten en uitvoeren. In het project werken ROC Friese Poort, Waddenfonds, gemeente Ameland, horecaondernemers, Middelbare Hotelschool Friesland, burgemeester Walda School, VVV Ameland, Rabobank, Koninklijke Horeca Nederland, Productorganisatie Ameland en Texel, Hilken & Grömminger samen.

Wad leert jongeren wat?

Aanvrager: Stichting Scholen aan Zee

Totale investering: € 96.945,-

Bijdrage Waddenfonds: € 47.223,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 49.722,-

Overige investeringen: € 0,-

Jongeren gaan in een gezamenlijk leerproject in Den Helder een mini-botter bouwen. Behalve het aanleren van een maritiem ambacht, ontdekken ze zo ook de rijkdom van het Waddengebied en welke bedreigingen er zijn voor de Waddenzee. De bouwers gaan zelf op het schip varen en geven bezoekers en recreanten informatie over het Waddengebied. Zo worden ze varende ambassadeurs van de Waddenzee en zetten zich tegelijkertijd in voor het behoud van het culturele erfgoed. Bouwbootschool, Helderse Bidders en de stichting Scheepstimmerwerk Medemblikerloos werken samen in dit project.

Waddencampus 2.0

Aanvrager: Ondernemers Platform Ameland

Totale investering: € 124.050,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 58.600,-

Private bijdrage: € 15.450,-

Overige investeringen: € 0,-

De Waddencampus Ameland is gestart als een pilot, maar wordt omgevormd tot een zelfstandige netwerkorganisatie. In dit netwerk werken ondernemers en kennisinstellingen samen aan innovatie en de transitie van Ameland naar een zelfvoorzienend eiland met een circulaire economie. Een belangrijk onderdeel is dat Ameland de opwekking en het gebruik van energie volledig duurzaam maakt. Het netwerk zal ook de functie krijgen van een online platform. Vernieuwend is dat partijen als Amelands Produkt, Stichting Amelander Musea, De Amelander Energie Coöperatie, het Energie Transitie Center (En Trance) en de gemeente Ameland, met elkaar op dit gebied samenwerken.

Natuuravontuur de Cocksdorp

Aanvrager: De Krim Texel bv

Totale investering: € 142.585,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 92.858,-

Overige investeringen: € 0,-

De kinderboerderij van Vakantiepark De Krim in De Cocksdorp op Texel wordt opgeknapt en krijgt diverse educatieve en natuurlijke elementen. Die worden ook gerealiseerd in het aangrenzende Krimbos. Een en ander gebeurt onder beheer van Staatsbosbeheer. De huidige gedateerde kinderboerderij wordt omgetoverd tot "De Krim Natuuravontuur", dat een aantal educatieve en natuurlijke elementen krijgt. Het project draagt ertoe bij dat jonge kinderen op een speelse en educatieve manier inzicht krijgen in de unieke natuurwaarden van het Waddengebied. Het project verstrekt aanvullende informatie aan bezoekers, vaste gasten en Texelaars. Het voorziet hiermee in een grote behoefte. Daarnaast is er veel exposure vanuit de betrokken stakeholders Staatsbosbeheer en de Waddenvereniging.

Verbouw en herinrichting Dorpshuis it Waltahûs

Aanvrager: Stichting Doarpshûs It Waltahûs

Totale investering: € 325.000,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 100.000,-

Private bijdrage: € 175.000,-

Overige investeringen: € 0,-

In het project staan de verbouwing van dorpshuis It Waltahûs in Tjerkwerd en het ontplooiën van nieuwe activiteiten centraal. Het dorpshuis wordt verbouwd en krijgt een nieuw interieur. Zo wordt het bouwkundig en installatietechnisch toekomstbestendig en voldoet het aan de eisen van deze tijd. Het gebouw krijgt een 'logischer' indeling, een betere (dorps)uitstraling, en het wordt energiezuiniger. De verbouwing moet ertoe leiden dat het dorpshuis meer en betere gebruiksmogelijkheden krijgt. Een deel van het dorpshuis wordt gereserveerd als jeugdhonk. De inrichting en voorzieningen zullen worden afgestemd op de behoeften van jongeren tussen de 12 en 18 jaar. Doel is om het dorpshuis zo aantrekkelijker te maken voor de jeugd van Tjerkwerd en de omliggende regio.

Camping Holland Poort

Aanvrager: V.V. Nieuweschans

Totale investering: € 184.460,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 96.000,-

Private bijdrage: € 30.073,-

Overige investeringen: € 0,-

Voetbalvereniging Nieuweschans runt al jaren camping Holland Poort in Bad Nieuweschans. Met steun van diverse organisaties uit het dorp worden bestaande faciliteiten, waaronder douches en toiletten, vernieuwd. Ook komt er een camperplaats. Een nieuwe camping op het oude terrein met de oude naam, maar met nieuwe initiatiefnemers en breder gedragen in het dorp. De samenwerking tussen veel verschillende partijen zorgt ervoor dat de sociale cohesie versterkt wordt. Het betreft een eenvoudige camping met de goedmoedige uitstraling van een camping municipaal (kleinschalig en voordelige tarieven) zoals we die ook in Frankrijk kennen. De nieuwe activiteiten die worden ontwikkeld zijn met name gericht op toerisme, natuur en landschap.

Boetn Toen 2.0

Aanvrager: Stichting Boetn Toen Pieterburen

Totale investering: € 27.050,-

Bijdrage Waddenfonds: € 10.000,-

Andere overheden: € 10.000,-

Private bijdrage: € 7.050,-

Overige investeringen: € 0,-

Camping Boetn Toen in Pieterburen wordt met dit project getransformeerd tot waddencamping, waar ook voor de plaatselijke bevolking veel activiteiten, workshops en samenkomsten kunnen plaatsvinden. Het wordt zo een duurzame ontmoetingsplek, waardoor de sociale structuur en cohesie versterkt worden. Het project richt zich op marktinnovatie en verbreding van de recreatiemogelijkheden en toerisme in het Waddengebied. Daarnaast biedt het verschillende activiteiten en workshops aan die de vitaliteit van de bewoners en de leefbaarheid in het gebied zullen versterken. De betrokken partijen bij het project zijn Het hart van Pieterburen, de Waddenvereniging, B&B Dorpslogement Pieterburen en de Wadlooporganisaties in Lauwersoog en Pieterburen.

Behoud het Texels schaap

Aanvrager: Vereniging Schapeneiland Texel

Totale investering: € 62.185,-

Bijdrage Waddenfonds: € 31.093,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 31.092,-

Overige investeringen: € 0,-

Het project is gericht op de instandhouding van het Texels schaap door het creëren van meer afzet van Texels schapenvlees. Echt Texels Lam en andere schapenproducten. Dit op zowel het eiland zelf als daarbuiten. Texel en het schaap zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Er zijn bijna evenveel schapen als eilanders. Maar er zijn steeds minder schapenhouders, terwijl schapen een toeristische trekpleister zijn. Gasten, maar ook eilanders hebben behoefte aan informatie over het Texels schapenras. Daarom worden de marketing en communicatie over het dier geprofessionaliseerd.

Ferwalde te Plak!

Aanvrager: Vereniging van Dorpsbelang Ferwoude

Totale investering: € 206.535,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 90.000,-

Private bijdrage: € 66.535,-

Overige investeringen: € 0,-

De voormalige basisschool De Finne in Ferwoude wordt verbouwd tot dorpshuis. Hierdoor wordt het een duurzame en gezellige ontmoetingsruimte voor jong en oud. Ook zal het gebouw bouwkundig en installatietechnisch weer aan de huidige eisen voldoen en komen er meer gebruiksmogelijkheden. Het dorpshuis en de daaraan gekoppelde activiteiten vergroten de leefbaarheid en sociale samenhang in het gebied. Dit mede omdat er nieuwe netwerken ontstaan.

De Texelse Opera4daagse

Aanvrager: Stichting Intorno Ensemble

Totale investering: € 21.745,-

Bijdrage Waddenfonds: € 5.000,-

Andere overheden: € 5.000,-

Private bijdrage: € 1.745,-

Overige investering : € 10.000,-

Op Texel vindt jaarlijks een operafestival plaats door INTORNO, dat nieuwe en oorspronkelijke opera- en muziektheaterproducties opvoert. Voor de komende Opera4vierdaagse neemt een groep jongeren uit het voortgezet onderwijs deel aan een aantal operavoorstellingen. Zij komen hierdoor in aanraking met opera en muziektheater. Er is sprake van een experimenteel en vernieuwende aanpak, een soort community art. Het project verbindt lokale thematiek, muziek en theater. Dit project is vanwege Covid-19 uitgesteld naar 2021.

Amelander Krokten

Aanvrager: Wad'n Keuken

Totale investering: € 100.700,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 50.700,-

Overige investeringen: € 0,-

De Stichting Amelands Product wil het assortiment Amelander Producten uitbreiden en bekender maken bij een groot publiek. Deze streekproducten worden ambachtelijk en duurzaam geproduceerd. Vanuit de Amelander horeca is er een grote vraag naar deze producten. Wad'n Keuken wil ze producten bekender maken, door het geven van cursussen, events en informatie aan gasten, bezoekers en Amelanders zelf. Onder andere de VVV, de Ameland Academy, Waddengoud en de Waddencampus zijn betrokken bij het project.

Hospice Het Tweede Thuis

Aanvrager: Stichting Erfgoed Mostert

Totale investering: € 1.743.961,-
Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-
Andere overheden: € 0,-
Private bijdrage: € 1.693.961,-
Overige investeringen: € 0,-

In Westerland, op het voormalige eiland Wieringen, wordt een voormalige boerderij verbouwd tot Het Tweede Huis, een hospice/zorgcentrum, waar zieken gedurende hun laatste levensdagen kunnen wonen of tijdelijk kunnen verblijven, om mantelzorgers te ontlasten. Initiatiefnemer is de Stichting Erfgoed Mostert, die het belangrijk vindt dat mensen hun laatste levensfase in een vertrouwde omgeving kunnen doorbrengen. Er wordt samengewerkt met begrafenisvereniging De Laatste Eer en Stichting Hospice Hollands Kroon. De stichting verwacht met het oprichten van Het Tweede Thuis te kunnen bijdragen aan het versterken van de kwaliteit van de leefomgeving van de Wieringer gemeenschap en daarmee aan de versterking van de lokale leefbaarheid. Voor Wieringen is de combinatie herbestemming en versterking van de lokale leefbaarheid innovatief te noemen.

TerpEnLand archeologie langs het Wad

Aanvrager: Stichting de Aerden Pleats
Totale investering: € 195.500,-
Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-
Andere overheden: € 35.000,-
Private bijdrage: € 60.500,-
Overige investering: € 50.000,-
Overige investeringen: € 0,-

Het project betreft de versterking van de drie noordwestelijke Archeologische Steunpunten in Firdgum, Wijnaldum en Oude Bildtziyl en hun netwerken in Fryslân. De steunpunten krijgen nieuwe vitrines om de verhalen over de unieke geschiedenis van de Waddenregio beter te kunnen vertellen. Bezoekers zullen hierdoor op een andere manier naar de bijzondere landschapselementen langs de Waddenkust kijken, zoals het ontstaan van sluisjes, dijken en terpen. De steunpunten gaan intensiever met elkaar en met amateurarcheologen en toeristische ondernemers samenwerken. Hierdoor wordt de gemeenschapszin vergroot en de leefbaarheid van de regio versterkt.

Multifunctioneel centrum Pietershoeve

Aanvrager: Stichting beheer Pietershoeve
Totale investering: € 671.398,-
Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-
Andere overheden: € 289.333,-
Private bijdrage: € 332.065,-
Overige investeringen: € 0,-

In Pieterburen wordt een multifunctioneel centrum opgericht: de Pietershoeve. Hier kunnen mensen met een beperking als dagbesteding paarden en andere dieren verzorgen of in de kantine en de moestuin werken. De paardensport krijgt ook onderdak in het MFC. Daarnaast zullen er andere activiteiten worden georganiseerd, zoals bijvoorbeeld de halve marathon en de kerstmarkt. Het MFC wil samenwerken met horecagelegenheden en met het visserijmuseum in Zoutkamp. Zo krijgt de Pietershoeve vele functies: zorg, recreatie, toerisme en educatie. Een groot aantal organisaties uit Pieterburen en omgeving zijn bij het project betrokken.

Legowerf 39

Aanvrager: VOF Zeestad Staalproducten
Totale investering: € 109.500,-
Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 20.000,-
Private bijdrage: € 39.500,-
Overige investeringen: € 0,-

Lego Werf-39 in Willemsoord wil delen van het Waddengebied op schaal in lego laten bouwen door leerlingen en bezoekers. Het doel is om ze kennis te laten maken met Lego en techniek en om hen meer bewust te maken van de mooie regio waarin zij wonen. Enerzijds gaat het om bewustwording van de natuur- en landschapswaarden en cultuurhistorische betekenis van de Wadden en aan de andere kant komen leerlingen in contact met techniek.

Naast een maquette zullen er in Lego Werf-39 informatieborden hangen met daarop informatie en foto's van het Waddengebied. Op deze wijze wordt een deel van de loods permanent ingericht met Wadden-gerelateerde Lego-objecten. Om extra dynamiek te geven aan het bouwen van de Lego-projecten, worden *Wadden-legochallenges* georganiseerd voor alle deelnemende scholen in de regio. Als extra stimulans komt er een kleine expositie van de drie mooiste kunstwerken in het Afsluitdijk Wadden Center of in Fort Kijkduin. Betrokken partijen bij het project zijn de Legoclub, de basisscholen in Den Helder en mbo- en vmbo-scholen in de Kop van Noord-Holland.

Gezamenlijk aan de slag met het Haventje De Opslach

Aanvrager: Dorpsbelang Niawier-Wetsens
Totale investering: € 98.060,-
Bijdrage Waddenfonds: € 24.000,-
Andere overheden: € 24.000,-
Private bijdrage: € 50.060,-
Overige investeringen: € 0,-

Het doel van dit project is het vernieuwen van het haventje 'De Opslach' te Niawier. Een project voor en door het dorp waar het haventje wordt voorzien van historische elementen en een vis- en kanosteiger. Ook wordt en waarbij de ruimtelijke omgeving van rondom de haven opnieuw wordt ingericht.

Het haventje van Niawier was vroeger de plek waar schuiten met turf, takkenbossen en andere zaken aan wal werden gebracht. Ook werden er goederen, zoals landbouwproducten, geladen en afgevoerd naar diverse bestemmingen. Vanuit de bevolking inwoners en Dorpsbelang Niawier-Wetsens is het idee ontstaan om het beeld van vroeger weer tot leven brengen en de haven een betere uitstraling geven.

52 dorpen, 52 verhalen

Aanvrager: Stichting Hogeland in Beeld
Totale investering: € 82.200,-
Bijdrage Waddenfonds: € 11.800,-
Andere overheden: € 44.800,-
Private bijdrage: € 25.600,-
Overige investeringen: € 0,-

Alle dorpen en gebieden in de Groningse gemeente Het Hogeland worden in het project '52 dorpen, 52 verhalen' audiovisueel in beeld gebracht. Dat gebeurt door inwoners, vrijwilligers, dorpsverenigingen en diverse maatschappelijke organisaties. Ook worden er langere items gemaakt over belangrijke thema's in de regio. Verder komen er fysieke presentaties in de dorpen voor bewoners. Aanleiding voor 52 dorpen, 52 verhalen is de nieuwe gemeente Hogeland, die is ontstaan na een gemeentelijke herindeling in de kop van de provincie Groningen. Het project draagt bij aan een versterking van de vitaliteit van de dorpsgemeenschappen en het ontstaan van nieuwe netwerken en samenwerkingsverbanden, die de sociale cohesie en de leefbaarheid in het gebied versterken.

Ontwikkeling Waddenstad speurroutes

Aanvrager: City Sherlocks

Totale investering: € 121.500,-

Bijdrage Waddenfonds: € 40.500,-

Andere overheden: € 43.500,-

Private bijdrage: € 37.500,-

Overige investeringen: € 0,-

In Den Helder, Harlingen en Dokkum wil City Sherlocks via een app speurroutes uitzetten als toeristische attractie. Ze zijn vooral bedoeld om meer verblijfs- en dagtoeristen te trekken en te vermaken. De speurroutes leiden tot meer samenwerking tussen diverse ondernemers in de steden. Nieuwe netwerken ontstaan of bestaande worden versterkt en dragen bij aan een lokale duurzame economie. Ook de samenwerking tussen de drie steden zal verbeteren. De lokale geschiedenis en het culturele erfgoed in de drie Waddensteden wordt voor een brede doelgroep (gasten en eigen bewoners) zichtbaar.

Multifunctionele Accommodatie Sexbierum-Pietersbierum

Aanvrager: St. Dorpencentrum Sexbierum - Pietersbierum

Totale investering: € 2.361.000,-

Bijdrage Waddenfonds: € 50.000,-

Andere overheden: € 1.561.000,-

Private bijdrage: € 800.000,-

Overige investeringen: € 0,-

De buurdorpen Sexbierum-Pietersbierum krijgen een nieuwe multifunctionele accommodatie (MFA). Het wordt een dorpshuis met een gymzaal, horecadeel en foyer. De sportruimte is bedoeld voor de lokale binnensporten en het gymnastiekonderwijs. Ook de kerkelijke gemeente zal gebruik maken van het MFA. In Sexbierum-Pietersbierum zijn veel verenigingen en organisaties die bijdragen aan de leefbaarheid. Een MFA vergroot de sociale samenhang, omdat mensen uit verschillende groepen elkaar daar ontmoeten. De MFA komt naast de huidige basisschool De Skeakel die verbouwd wordt. Het thema van het MFA is "het Wad", een bron van inspiratie voor kleur, licht en openheid.

2. Verleende subsidies per project, subsidieregeling Thematisch 2019-01

Huisduinen, ontdek het begin van de Wadden

Aanvrager: Gemeente Den Helder

Totale investering: € 781.070,-

Bijdrage Waddenfonds: € 315.000,-

Andere overheden: € 466.070,-

Private bijdrage: € 0,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 2. Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling. Het project draagt eveneens bij aan de ontwikkeling van themalijn 4: Duurzame Recreatie en Toerisme.

Het project “Huisduinen, ontdek het Begin van de Wadden” heeft als doel het verhaal van het dorp Huisduinen te vertellen. Voor zowel bewoners als bezoekers zal Huisduinen als beginpunt van de Wadden op de kaart worden gezet. Daarom willen de gemeente Den Helder en de Vereniging Huisduiner Belang het duinlandschap terugbrengen naar het hart van het dorp. Het dorpsplein wordt een centrale ontmoetingsplek en het plein voor Fort Kijkduin wordt heringericht. Het militair erfgoed van Huisduinen wordt verbonden door de aanleg van een wandelpad tussen Fort Kijkduin en het Atlantikwallcentrum. Daarnaast moet de strandopgang van Huisduinen beter bereikbaar worden gemaakt. Door de aanleg van fiets- en wandelroutes met diverse voorzieningen wordt het dorp verbonden met de Huisduinerpolder.

Windmolen de Goede verwachting

Aanvrager: Helderse Molenstichting

Totale investering: € 1.399.928,-

Bijdrage Waddenfonds: € 500.000,-

Andere overheden: € 339.928,-

Private bijdrage: € 560.000,-

Overige investeringen: € 0,-

Themalijn: 2.1 (bevorderen landschapsontwikkeling, versterking van cultuurhistorisch erfgoed). Het project draagt eveneens bij aan de ontwikkeling van themalijn 4: Duurzame Recreatie en Toerisme.

Op het Vinkenterrein in Den Helder wordt een replica gebouwd van houtzaagmolen ‘De Goede Verwachting’. In de molen komen diverse voorzieningen, zoals een informatie- en expositieruimte (het ‘Huis van de Wind’), een bed & breakfast, een locatie voor evenementen en een molenwinkel. De molen moet het verhaal vertellen van de cultuurhistorie van de molens die Den Helder ooit had en in het bijzonder het verhaal van de houtzaagmolens langs het Helders Kanaal. Deze molen stond in directe verbinding met de Waddenzee en het Noord-Hollands Kanaal.

Uitbreiding Medemblikkerloods

Aanvrager: Stichting scheepstimmerwerf Willemsoord

Totale investering: € 450.000,-

Bijdrage Waddenfonds: € 180.000,-

Andere overheden: € 270.000,-

Private bijdrage: € 0,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 4. Duurzame recreatie en toerisme.

Dit project beoogt de Medemblikerloods in de museumhaven Willemsoord in Den Helder uit te breiden. In de loods worden historische boten gerestaureerd. Door de uitbreiding van de loods kan de huidige functie blijvend worden vervuld en ontstaat ruimte voor een zeilmakerij en de inrichting van een multifunctionele lesruimte. De lesruimte wordt gebruikt voor theorie- en praktijklessen aan (met name) jongeren die ingaan op de verhalen rondom botters, (oude) restauratietechnieken van deze boten en de fauna en het bodemleven van het Waddengebied. Daarnaast voorziet het project in de opleiding van vier waddenambassadeurs die jongeren en toeristen kennis laten maken met deze verhalen.

Wad Nu

Aanvrager: Gemeente Harlingen

Totale investering: € 688.712,-

Bijdrage Waddenfonds: € 344.356,-

Andere overheden: € 344.356,-

Private bijdrage: € 0,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 4. Duurzame recreatie en toerisme en thema 2: het bevorderen van landschapsontwikkeling en de versterking van cultuurhistorisch erfgoed en thema 3: bodem, water, licht en geluid

Met dit project wordt beoogd de historische badcultuur van Harlingen te herstellen. Dit moet leiden tot een versterking van de waddenbeleving voor toeristen en voor inwoners van Friesland. Het project voorziet in het uitvoeren van een pilot aan de hand van het installeren van een algenscherm. Deze fysieke maatregel is gericht op het voorkomen van het aanspoelen van algen op het zwemstrand. Daarnaast wordt ingezet op een informatiecampagne over de traditionele Friese badcultuur en Harlingen als historische badplaats.

Panorama Wadden

Aanvrager: Shoreline Productions

Totale investering: € 489.405,-

Bijdrage Waddenfonds: € 440.465,-

Andere overheden: € 6.500,-

Private bijdrage: € 42.440,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 4. Duurzame recreatie en toerisme

Het project betreft een initiatief van Noordhoff Uitgevers en Shoreline, waarbij de Bosatlas van de Wadden wordt verspreid onder 950 scholen in Nederland met daarbij een speciaal ontwikkeld interactief lesprogramma met onder meer een interactieve schoolplaat, minidocumentaires en een mobiele expositie. Dit lesprogramma bouwt voort op het Wereldwadlesprogramma in samenwerking met andere partijen zoals het Common Wadden Sea Secretariat (CWSS).

Fort Kijkduin

Aanvrager: Zeestad cv/bv

Totale investering: € 1.075.000,-

Bijdrage Waddenfonds: € 500.000,-

Andere overheden: € 367.021,-

Private bijdrage: € 207.979,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 2. Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling.

Dit project beoogt Fort Kijkduin toekomstbestendig te maken en het bekender te maken bij bezoekers in binnen- en buitenland. Na afronding van het gehele project moet Fort Kijkduin verschillende recreatieve functies hebben (museum, aquarium, café, evenementen, educatie, spelen) en aantrekkelijk worden voor een brede doelgroep. Voor fase 1 en 2 wordt subsidie van het Waddenfonds gevraagd. In de eerste fase wordt de entree ruimte vernieuwd, een nieuwe tentoonstelling ontwikkeld en een ontdekkingsstocht door het fort gerealiseerd. In fase 2 wordt er onder andere een educatief en een juniorprogramma opgezet, het aquarium gemoderniseerd en faciliteiten gecreëerd voor overnachtingen, evenementen en vergaderingen.

Algye Anywhere

Aanvrager: O&N bv

Totale investering: € 587.510,-

Bijdrage Waddenfonds: € 293.755,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 293.755,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 8. Duurzame agrarische sector

Zijn zoutwatalgen geschikt als veevoer? En kan de teelt ervan een bijdrage leveren aan een oplossing van de stikstofproblematiek? Een proef met het telen van zoutwatalgen op een veehouderij in het Friese Hallum moet dit uitwijzen. De teelt vindt plaats in een reactorvat in een systeem waarbij zout water, ledverlichting en voedingsstoffen uit koeienmest de algengroei bevorderen. De algen dienen als veevoer voor de koeien op het bedrijf. Zo daalt de stikstofuitstoot, omdat er minder eiwitrijk voer hoeft te worden aangevoerd. De praktijkproef moet duidelijk maken of een constante algenproductie op grote schaal mogelijk is, waarbij die niet gebonden is aan grond. Mogelijk kan zo een stap worden gezet in de verdere ontwikkeling van algenteelt in de agrarische sector.

Terp van de toekomst, dorp yn 't slyk

Aanvrager: Vereniging Dorpsbelang Blije

Totale investering: € 887.373,-

Bijdrage Waddenfonds: € 500.000,-

Andere overheden: € 118.737,-

Private bijdrage: € 218.636,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 1. Natuur en thema 2. Landschapsontwikkeling, versterking van cultuurhistorisch erfgoed.

Bij het Friese dorp Blije wordt een buitendijkse belevingsplek gecreëerd in de vorm van een terp. Op deze plek kunnen bezoekers de natuur en het Wad op een unieke manier beleven. Hiermee wordt invulling gegeven aan het hoofddoel van de dorpsvisie van Blije om meer met het gezicht naar de Waddenzee te wonen, leven en werken. De terp moet tijdens de eerste Triënnale 2022 in gebruik worden genomen.

De Wadkijker

Aanvrager: Permit bv

Totale investering: € 924.122,83

Bijdrage Waddenfonds: € 473.518,-

Andere overheden: € 45.000,-

Private bijdrage: € 405.408,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 2. Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling, thema 3. Bodem, licht, water en geluid en thema 4: Duurzame Recreatie en Toerisme.

Dit project betreft het opzetten van een webbased GIS-platform, waarin informatie over het Waddengebied bij elkaar wordt gebracht. Via een app wordt deze informatie toegankelijk gemaakt voor toeristen en professionals. Met het project wordt beoogd de beleving van de onderwaterwereld van het Wad te versterken en verantwoord medegebruik en verbetering van het beheer van de Waddenzee mogelijk te maken.

Shrimp4Live

Aanvrager: De Boer RVS

Totale investering: € 1.361.203,-

Bijdrage Waddenfonds: € 500.000,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 861.203,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 7. Duurzame visserij

Dit project betreft de doorontwikkeling van een prototype van een selectief vangststelsel voor duurzame garnalenvisserij en het op de markt brengen van dit stelsel. De verfijning heeft betrekking op de verwerkingslijn met de detectiebaan en het gebruikmaken van camera's. Het project moet resulteren in minder bijvangst ondermaatse garnalen en andere kleine vissen, minder bodemberoering, minder dieselverbruik, het verwijderen van organisch en niet organisch materiaal uit zee en het scheiden van plastic afval. De video-opnames leveren informatie op die gebruikt kan worden voor wetenschappelijke doeleinden.

3. Verleningen per project, Majeure projecten (Investeringskader Waddengebied)

Aanvulling bij het project : AHPD Ameland

Aanvrager: AHPD Ameland V.O.F.

Totale investering: € 450.000,-

Bijdrage Waddenfonds: € 270.000,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 180.000,-

Overige investeringen: € 0,-

Opgave IKW: Eilanden op eigen kracht

Draagt bij aan hoofddoelstelling C en B van het Waddenfonds

Eerder is al 3,2 miljoen euro geïnvesteerd in de ontwikkeling van AHDP. Daarvan is twee miljoen euro afkomstig uit het Waddenfonds.

De nieuwe pilot van AHDP behelst het uittesten van een innovatieve techniek waarbij waterstof wordt toegevoegd aan een vergistingsinstallatie. De totale kosten van deze uitbreiding bedragen 450.000 euro. De geplande vergister gaat 110.000 kubieke meter groen gas leveren per jaar; dit is 5 procent van het huidige aardgasverbruik op Ameland. Als er waterstof wordt bijgevoegd zou de productie kunnen stijgen naar 190.000 kubieke meter groengas. Bovendien zou de CO2-reductie toenemen van 271 ton per jaar naar 412 ton per jaar. De toevoeging van waterstof verhoogt het rendement dus aanzienlijk.

Het project voldoet aan een van de hoofddoelstellingen van het Waddenfonds, namelijk “een hogere zelfvoorzieningsgraad qua energie op de Waddeneilanden”. Ook wordt de energiehuishouding op het eiland verduurzaamd. De proef vindt plaats op Ameland, maar een deel van het voorbereidend onderzoek wordt uitgevoerd bij ingenieursbureau Bureau BV in Heerenveen. Doel is ook om meer kennis te vergaren en die te delen via onder meer artikelen, bijeenkomsten, websites en presentaties. Als de proef slaagt, zou die in de toekomst eventueel kunnen worden uitgerold in het hele Waddengebied.

Donkerte van het Waddengebied

Aanvrager: Natuur en Milieufederatie Noord-Holland

Totale investering: € 3.088.147,-

Bijdrage Waddenfonds: € 1.502.816,-

Andere overheden: € 739.577,-

Private bijdrage: € 845.754,-

Overige investeringen: € 0,-

Opgave IKW: Werelderfgoed

Draagt bij hoofddoelstelling A en C van het Waddenfonds.

Dit project wil met de beleving van de duisternis duurzaam toerisme stimuleren. Er zullen minimaal 15 nachttuinen gerealiseerd worden waar bezoekers nachtvlinders en andere nachtdieren kunnen spotten. Het hele jaar door zullen er activiteiten en beleefmomenten zijn, onder meer tijdens de Nachten van het Wad. Daarnaast zullen informatiepunten, voorlichtingsmaterialen en live webcambeelden ontwikkeld worden. Hierop kunnen kijkers dieren zien die 's nachts actief zijn. Verder wordt een trainingsprogramma georganiseerd voor professionals en vrijwilligers die nachtactiviteiten op touw gaan zetten. Met dit project wordt gemikt op de bewuste verblijfs- en

dagrecreant, die ook buiten het hoogseizoen het Waddengebied bezoekt. In 2025 moet het Waddengebied bekend staan als één van de mooiste bestemmingen in Europa voor wie de duisternis wil beleven.

Holwerd aan Zee

Aanvrager: Provincie Fryslân

Totale investering: € 16.810.000,-

Bijdrage Waddenfonds: € 8.330.000,-

Andere overheden: € 4.409.600,-

Private bijdrage: € 4.070.400,-

Overige investeringen: € 0,-

Opgave IKW: Vitale Kust en Afsluitdijk

Draagt bij aan hoofddoelstelling A en C van het Waddenfonds

Holwerd aan Zee is een grootschalig integraal project dat de relatie tussen het kustdorp Holwerd en de Waddenzee wil herstellen. Daarvoor wordt in de Friese zeedijk een doorgang gemaakt naar een uit te graven getijdenmeer van 37 hectare groot nabij Holwerd. Door het ontstaan van een brakwatergetijdengebied wordt vismigratie mogelijk tussen de Waddenzee en de Friese boezem. Een brakwatermilieu zoals in de geul en het meer zal ontstaan, is nergens langs de Waddenkust aanwezig en dus zeer waardevol voor de visstand. Ook biedt Holwerd aan Zee kansen voor wadvogels. Er worden twee broedeilanden van minimaal 3 hectare aangelegd, waar deze dieren kunnen uitrusten, foerageren en broeden. Daarnaast komt het dorp Holwerd aan zee te liggen, wat een stimulans kan betekenen voor het cultuurtoerisme. De cultuurtoerist heeft behoefte aan kwaliteit, beleving van het Waddengebied en het bezoeken van interessante plekken. Ter bevordering van het toerisme worden recreatiewoningen gebouwd en worden er een boulevard, getijdenhaven, natuurbeleefpad en een drijvende vogelkijkhut aangelegd. Binnen het project wordt ongeveer 4 hectare landbouwgrond geschikt gemaakt voor zilte teelt van aardappelen en andere gewassen. Het project zet ook in op gebiedsmarketing en communicatie. Hierbij wordt aangesloten bij het programma Visitwadden.nl.

Het project wordt in drie fasen uitgevoerd. De subsidietoekenning in 2020 bij het Waddenfonds betreft fase 2 en is gericht op het graven van het getijdenmeer en een geul vanaf de huidige veerterminal door de dijk ernaartoe.

Vitale Kustzone Lauwersmeer

Aanvrager: Waterschap Noorderzijlvest

Totale investering: € 20.400.000,-

Bijdrage Waddenfonds: € 8.300.000,-

Andere overheden: € 12.100.000,-

Private bijdrage: € 0,-

Overige investeringen: € 0,-

Opgave IKW: Vitale kust en afsluitdijk

Draagt bij aan hoofddoelstelling A van het Waddenfonds

Het project Vitale Kustzone Lauwersmeer wil een grootschalige versterking van de Waddenzeedijk in het Lauwersmeergebied. Het gaat om een gebiedsgericht project dat bestaat uit twee fasen. De subsidietoekenning in 2020 betreft fase één. Het doel is het Lauwersmeergebied om te vormen tot een robuust klimaatbestendig overgangsgebied tussen Wad en achterland met ecologische draagkracht als basis.

De randen van het Wad zullen worden verzacht, waardoor een geleidelijke zoet-zout overgang kan worden gemaakt. Hierdoor worden de natuurlijke dynamiek, natuurwaarden en biodiversiteit verbeterd. In het achterland worden vispassages gemaakt en watergangen met elkaar verbonden.

Het project sluit aan op andere programma's van het Waddenfonds, die de visstand in de Waddenzee moeten verbeteren zoals de projecten *Ruim Baan Voor Vissen 1 en 2*. De monitoring van het project wordt zoveel mogelijk afgestemd op andere projecten zoals *Swimway* en *Vissen voor verbinding*. Daardoor zijn de metingen breed te interpreteren. Ook de vogelstand in het Waddengebied is gebaat bij een meer natuurlijke kustzone, met name als het foerageergebied voor vogels van het Groninger Hogeland en de Friese Waddenkust. Het plan sluit eveneens aan bij de doelen van het Actieplan Broedvogels Waddenzee.

Fase 2 van Vitale Kustzone Lauwersmeer richt zich op economie, toerisme en beleving door een integrale benadering van de opgaven in het Lauwersmeergebied.

Het project loopt van 2020 tot en met 2025. De daadwerkelijke realisatie vindt plaats van 2022 tot en met 2024.

Zoete toekomst

Aanvrager: Stichting Acacia Institute

Totale investering: € 1.702.700,-

Bijdrage Waddenfonds: € 850.000,-

Andere overheden: € 629.758,-

Private bijdrage: € 222.942,-

Overige investeringen: € 0,-

Opgave IKW: Vitale kust en afsluitdijk

Draagt bij aan hoofddoelstelling B en C van het Waddenfonds

Onder de noemer Zoete Toekomst wordt op Texel een pilot uitgevoerd voor grootschalige opvang van regenwater voor de irrigatie van landbouwgronden. De pilot moet een oplossing bieden aan agrariërs op de Waddeneilanden die steeds meer te kampen hebben met grote droogte, onder andere door klimaatverandering. Het vasthouden van regenwater op de eilanden is sowieso al een probleem, want wat er nu valt wordt meteen afgevoerd naar de Waddenzee. Daar komt nog eens bij dat boeren op de eilanden geen drinkwater mogen gebruiken voor beregening en ook geen beroep kunnen doen op zoet boezemwater zoals collega's op de vaste wal.

Het kennisproject op Texel behelst het ontwikkelen van twee ondergrondse opslagsystemen van 50 tot 100 hectare met elk 15 tot 20 waterputten. Er kan naar verwachting jaarlijks in totaal 300.000 m³ water ondergronds worden vastgehouden. Via irrigatieleidingen wordt het hemelwater vervolgens naar de landbouwgronden geleid. Als de proef op Texel lukt, kunnen ook boeren op de andere Waddeneilanden ervan profiteren.

Green Shipping

Aanvrager: Vereniging FME

Totale investering: € 26.140.643,-

Bijdrage Waddenfonds: € 8.000.000,-

Andere overheden: € 2.647.843,-

Private bijdrage: € 15.492.799,-

Overige investeringen: € 0,-

Opgave IKW: Havenontwikkeling en natuurverbetering
Draagt bij aan hoofddoelstelling B en C van het Waddenfonds

Met een omvangrijk investeringsprogramma in de vergroening van de scheepvaart op de Waddenzee, wil Green Shipping de waddenvloot in tien jaar voor een groot deel verduurzamen. Green Shipping bestaat in totaal uit tien deelprojecten verspreid over het hele Waddengebied. De komende vier jaar wordt er onder andere concrete kennis, expertise en ervaring opgedaan met het ontwikkelen van schone technologie en varen op waterstof. Scheepsbouwers en toeleveranciers in de Waddenregio kunnen op die manier ook een kennisvoorsprong opbouwen in de vergroening van de scheepvaart.

Het project moet ertoe leiden dat de CO₂-uitstoot in 2030 met 60 % is afgenomen. De FME, de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie, voert de regie over het programma en heeft brede steun van natuurbescherming, visserij, vaarrecreatie en Waddenzeehavens. Het bedrijfsleven draagt tweederde bij aan de totale investering.

Green Shipping staat niet alleen voor minder CO₂-uitstoot maar ook voor een grote reductie van zwaveldioxide, stikstofoxiden, fijnstof en andere vervuilende stoffen op de Waddenzee. Daarnaast maken schepen die elektrisch worden aangedreven amper geluid en zorgen zo voor rust in de Waddenhavens. Ook wordt de kans op olievervuiling door lekkage of rampen verkleind.

Green Shipping bestaat in totaal uit tien deelprojecten verspreid over het hele Waddengebied. De komende vier jaar wordt er onder andere concrete kennis, expertise en ervaring opgedaan met het ontwikkelen van schone technologie en varen op waterstof. Scheepsbouwers en toeleveranciers in de Waddenregio kunnen op die manier ook een kennisvoorsprong opbouwen in de vergroening van de scheepvaart.

Op paad lâns it Waad

Aanvrager: Gemeente Waadhoeke

Totale investering: € 2.703.771,-

Bijdrage Waddenfonds: € 1.303.900,-

Andere overheden: € 1.399.871,-

Private bijdrage: € 0,-

Overige investeringen: € 0,-

Opgave IKW: Werelderfgoed

Draagt bij aan hoofddoelstelling C van het Waddenfonds

Projectinfo

Er liggen volop kansen om de Waddenzeedijk beter te benutten en de waddenkustregio voor toeristen interessanter te maken om te verkennen. In dit project worden obstakels die het buitendijks fietsen lastig maken verwijderd, worden dijktrappen toegevoegd of aangepast en TOP's (toeristische overstappunten) gerealiseerd. Door themaroutes, arrangementen en aantrekkelijke pleisterplaatsen te realiseren, wordt de bezoeker uitgenodigd om de kust meer te ontdekken, zowel buiten- als binnendijks.

Op paad lâns 't Waad is onderdeel van een Wadden brede ambitie voor een betere ontsluiting voor toeristen van de zeedijk langs de hele Waddenkust. Het project wordt gefaseerd uitgevoerd langs de waddenkust en vertaalt zich in de drie provincies in de volgende samenhangende projecten: Kiek over de Diek (Groningen), Op paad lâns 't Waad (Fryslân) en Rondje Waddenbaai (Noord-Holland). Ook de aanpak van de Afsluitdijk draagt bij aan deze Waddenbeleving, met het bezoekerscentrum en een buitendijks fietspad.

4. Duurzame Kennishuishouding

Verlening boekjaarsubsidie Waddenacademie 2020

Een belangrijke doelstelling van het Waddenfonds is het ontwikkelen van kennis over het Waddengebied en het borgen ervan voor toekomstige generaties. In de vorm van een boekjaarsubsidie kreeg de Waddenacademie ook in 2020 € 1,2 miljoen voor de uitvoering van haar taken zoals uitgewerkt in het aangeleverde werkplan voor 2020.

Vaststelling boekjaarsubsidie Waddenacademie 2019

In 2019 heeft de Waddenacademie € 1.200.000,- ontvangen om de met haar afgesproken taken uit te voeren. De kerntaken agenderen, programmeren, informeren en monitoren zijn uitgevoerd door de Waddenacademie conform het door WF goedgekeurde werkplan 2019. In het jaarverslag van de Waddenacademie van 2019 is per kerntaak en vervolgens per activiteit beschreven welke activiteiten zijn uitgevoerd. Dit kunt u teruglezen in het Jaarverslag 2019 van Waddenacademie.

Vastgestelde bijdrage Waddenfonds : € 1.200.000,-

Doelrealisatie:

De Waddenacademie moet met het uitvoeren van haar kerntaken invulling geven aan de 4e doelstelling van het Waddenfonds: het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding t.a.v. het Waddengebied.

5. Vastgestelde projecten

Kweldercentrum Noorderleech

Aanvrager: It Fryske Gea

Totale investering: € 950.000,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 380.000,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 380.000,-

Andere overheden: € 570.000,-

Private bijdrage: € 0,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: Rijkstender 2010 - Economie

Projectomschrijving

It Fryske Gea heeft een ontmoetings- en informatiecentrum gerealiseerd in de kwelders van het Noorderleech. Het onbemande centrum bij Hallum en vlak onder de zeedijk informeert bezoekers over natuur en historie van het buitendijkse en binnendijkse Noord Friese kustgebied. Centraal staat het ontstaan van de buitendijkse polders en kwelders, de huidige natuurwaarden en de toekomstige ontwikkelingen. Het centrum is de plek waar kennis en verhalen uit de omgeving bij elkaar komen. Het idee is even binnenkijken om buiten meer te zien. Het project versterkt de band tussen de burger en de natuur.

De werkzaamheden zijn conform de subsidieverlening uitgevoerd. De einddatum en het kasritme zijn wel gewijzigd. Het project is bouwkundig al in 2013 opgeleverd maar gedurende de projectperiode verweven met de bouw van het gemaal Vijfhuizen (De Heining). Door vertraging in de bouw van het gemaal is in 2015 een wijziging einddatum aangevraagd en goedgekeurd. De oorspronkelijke einddatum was 1 juli 2015. Deze is na goedkeuring van het dagelijks bestuur verschoven naar 1 januari 2019.

Gerealiseerde output:

1. Bouw, inrichting en infrastructuur kweldercentrum
2. Ontwikkeling programmalijnen natuur, cultuurhistorie, beleving
3. Opzetten en ontwikkeling vrijwilligersteam

Een aangenaam verblijf

Aanvrager: Stichting Museumhaven Willemsoord Den Helder

Totale investering: € 315.988,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 94.796,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 94.796,-

Andere overheden: € 31.438,-

Private bijdrage: € 189.754,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 4. Duurzame recreatie en toerisme

Projectomschrijving:

De voormalige scheeps- en onderhoudswerf Willemsoord van de Koninklijke Marine in Den Helder transformeert de laatste jaren in een monumentale site met een grote diversiteit aan attractieve voorzieningen. Een aangenaam verblijf richt de aandacht op verlenging van het verblijf in de Museumhaven met toeristische arrangementen. Doel is om de Museumhaven om te bouwen tot een volwaardig maritiem-historisch complex, dat bezoekers trekt vanuit het hele land. Het project bestaat uit drie onderdelen. De werkzaamheden zijn inmiddels volgens plan afgerond.

Gerealiseerde output

1. Stevenaak Antje voorzien van slaapvoorzieningen; de werkzaamheden zijn al geruime tijd afgerond, het schip wordt inmiddels een jaar geëxploiteerd.
2. De Noordzeebotter De Jonge Albert voorzien van slaapvoorzieningen; de brand van 2018 heeft meer schade aangericht dan op voorhand voorzien. Daarvoor is vorig jaar uitstel van oplevering verleend. De werkzaamheden zijn inmiddels volgens plan afgerond.
3. het schip Zr Ms. Bonaire toegankelijk maken voor het publiek; de laatste werkzaamheden zijn afgerond en het museum is aan boord ingebouwd.

Zoet zout gradiënt in het Noorderleech & communicatie van Swiet nei Salt

Aanvrager: It Fryske Gea

Totale investering: €2.037.622,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 1.033.215,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 1.033.215,-

Andere overheden: € 1.012.314,-

Private bijdrage: € 7.907,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 2. Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling

Projectomschrijving:

Het gaat hier om de aanleg van een slenk over het laaggelegen deel van de kwelder, waarlangs het water van het nieuwe gemaal Vijfhuizen naar het Wad stroomt. Hiermee is een complete zoet-zout overgang gecreëerd tussen de zoute Waddenzee en de zoete Friese boezem.

Het communicatieproject *Fan Swiet nei Sâlt* heeft als aanvulling hierop een groot aantal educatie- en voorlichtings middelen gerealiseerd, zoals een kijkscherm, routebegeleiding, de ontwikkeling van expositie- en communicatiemateriaal, een excursieprogramma en een opleiding voor gidsen.

Gerealiseerde output:

- 1 herinrichting zomerpolder tot kwelder en zoetzoutovergang, slenk, plas/dras, hogere delen kades en (compenserende) voorzieningen om te blijven beheren.
2. kijkscherm
3. routegeleiding
4. ontwikkeling expositie- en communicatiemateriaal, excursieprogramma, opleiding gidsen, persmomenten en publieksacties.

Kongsi van de kooieend

Aanvrager: Stichting Landschapsbeheer Groningen

Totale investering: € 2.874.116,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 2.303.136,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 2.303.136,-

Andere overheden: € 447.787,-

Private bijdrage: € 123.193,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: Werelderfgoed en Recreatie – subsidieregeling : 2014-1

Projectomschrijving:

Het project richtte zich op de restauratie en het behoud van 24 eendenkooien, verspreid over het Waddengebied. De kooien zijn zowel in eigendom van particulieren als natuurbeheerorganisaties. Een aantal kooien heeft een nieuwe functie gekregen, van andere is alleen de inrichting

geoptimaliseerd. Op hoofdlijnen gaat het om baggeren en uitdiepen van kooiplassen, graven van waterlopen en plaatsen van stuwen, vervangen van beschoeiingen, restaureren en vernieuwen van vanginrichtingen, kooihuisjes en kooibossen. Ook worden de kooien geschikt gemaakt voor recreatie, educatie en onderzoek. De initiatiefnemers vormen een beheerdersnetwerk (de 'kongsi') voor een goede afstemming tussen de functies van de kooien in de verschillende deelgebieden. Elke kooi heeft zijn eigen karakter en functie, samen vertellen ze het verhaal van de eendenkooi in het Waddengebied. Om dit te realiseren is een beschrijving van alle 29 nog aanwezige eendenkooien in het Waddengebied gemaakt op basis van bestaande informatie en aanvullende informatie uit archiefonderzoek en interviews. Verder is een educatief programma ontwikkeld en een pilot met drie scholen uitgevoerd.

Het project heeft meer opgeleverd dan was beoogd, met name voor de bevolking en voor de gemeenschapszin in de Waddenregio. Acht eendenkooien hebben na afronding de hoofdfunctie *Gemeenschapskooi* gekregen en worden nu volledig gerund door vrijwilligers.

Gerealiseerde output:

1. Instandhouding en verbetering biotoop
2. Informatievoorziening en educatie
3. Kooi-eend als streekproduct
4. Het kooikervak als ambacht
5. Het ringen van eenden

[Algenschelpdierproefboerderij](#)

Aanvrager: Omega Green

Totale investering: € 4.884.000,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 1.400.000,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 1.400.000,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 3.484.000,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: Duurzame havens – subsidieregeling 2014-2

Projectomschrijving:

Het gaat hier om een pilot gericht op het ontwikkelen van hoogwaardige algenteelt, als basis voor experimenten met de teelt op land van schaal- en schelpdieren. Op een terrein van twee hectare zijn algenreactoren geplaatst en aansluitingen gerealiseerd met rookgassen (CO₂-bron) en restwarmte. Een deel van de algen wordt geoogst en gedroogd en vervolgens afgezet om in voedingsproducten te worden verwerkt. Een ander deel van de algenvloeistof wordt 'vers' verpompt naar bassins waarin schaal- en schelpdieren worden geteeld. De teelt is niet alleen bedoeld voor consumptieschelpdieren maar vooral ook voor de teelt van mosselzaad. Door de teelt naar land te brengen, kan de winning van mosselzaad in de Waddenzee worden beperkt en daarmee de natuur worden gespaard.

Op het onderdeel schelpdierenteelt hebben zich gedurende de projectperiode wijzigingen voorgedaan. Na een valide rapportage van de proefboerderij is de beschikking op dit onderdeel aangepast.

De output van de grootschalige algenteelt is gerealiseerd volgens het projectplan. De teelt heeft plaatsgevonden op drie locaties, in de Eemshaven, in Duitsland en in Marokko. Gedurende de pilot werd duidelijk dat algenteelt voor schelpdierenteelt economisch niet haalbaar bleek. De focus is, na instemming van het Waddenfonds, verlegd naar de inzet van algenteelt op CO₂-reductie. De actuele ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de subsidiebeschikking is aangepast.

Gerealiseerde output:

In dit project is aan een geheel nieuwe keten gewerkt van grootschalige algenteelt. Er is een duurzame productietechnologie ontwikkeld voor algen met inzet van rookgassen en optimaal gebruik van voedingsstoffen zoals nitraten en fosfaten. Er is gefocust op technologie voor het verlagen van de kostprijs van algen zodat toepassingen van algen op het terrein van vis- en veevoer mogelijk worden. Er is een businesscase ontwikkeld en er zijn mensen opgeleid en er is kennis ontwikkeld die beschikbaar is voor de nieuwe algenboeren.

De output over de schaal-schelpdieren is gewijzigd en dit is door eindbegunstigde gemeld. Omdat de algenteelt in het kader van de schelpdierenteelt niet economisch haalbaar bleek te zijn, is de focus op CO2-reductie komen te liggen.

Kwelderontwikkeling Koehoal door een slibmotor

Aanvrager: Stichting Ecoshape

Totale investering: € 1.300.000,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 855.370,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 845.947,-

Andere overheden: € 20.000,-

Private bijdrage: € 424.630,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: Natuur en Water – subsidieregeling 2014-1

Projectomschrijving:

Met een innovatieve slibmotor is geëxperimenteerd om de groei van kwelders aan de waddenkust te stimuleren. Het werktuig is ingezet om baggerslib uit de haven van Harlingen op de proeflocatie bij Koehoal (tien kilometer ten noordoosten van Harlingen) over de kwelders te verspreiden. Het aanbrengen van slib op de kwelders heeft gezorgd voor extra afzet (sedimentatie) van nieuw slib uit de Waddenzee. De opslibbingssnelheid op de kwelders is gedurende de pilotperiode verdubbeld. De gemiddelde aangroei is 1 tot 2 centimeter per jaar.

Door het gebruik van havenslib elders wordt er minder slib bij de haven zelf op land aangebracht. Een positief gevolg is dat er minder slib terugvloeit in de Waddenzee waardoor de vertroebeling van het water verminderd. Daarnaast stimuleert de aangroei van kwelders meer natuurontwikkeling. Ook ontstaat er extra voorland, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de kustverdediging.

Naast het realiseren van de slibmotor richtte de pilot zich nadrukkelijk op monitoring van de effecten en op ontwikkeling van kennis die met deze methode wordt opgedaan.

Gerealiseerde output:

1. Pilot slibmotor Koehoal volgens projectplan
2. monitoringsrapport over de resultaten van het project
3. Communicatie over behaalde resultaten.

Tij theaterbrouwerij Vlieland

Aanvrager: Bierbrouwerij Vlieland bv

Totale investering: € 1.077.700,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 473.880,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 473.880,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 603.120,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 4. Duurzame recreatie en toerisme

Projectomschrijving:

Op Vlieland is een bierbrouwerij annex theater gebouwd. Centraal in het gebouw staat het brouwen van bier met lokale producten, theater- en filmvoorstellingen, een permanente tentoonstelling over het Werelderfgoed Waddenzee, lezingen en excursies. Ook worden er workshops gegeven aan de hand van thema's (smaak) en gericht op beleven en zichtbaar maken van de kernkwaliteiten van het Waddengebied. Daarnaast worden activiteiten ontplooid om het zakelijk toerisme te bevorderen.

De aanvrager heeft bij de toegezegde vergunningverlening veel weerstand ondervonden; met tussenkomst van de lokale overheid heeft aanvrager de naamstelling van Tij Theater in Brouwerij Fortuna veranderd, waardoor het project doorgang kon vinden. De brouwerij annex theater is in de zomer van 2019 feestelijk geopend.

Gerealiseerde output:

1. Realisatie bezoekerscentrum annex theater en cultuurpodium
2. Inrichting werelderfgoed expo
3. Inrichting keuken gastheerschap
4. Bouw casco en installatiewerk
5. Theaterzaal en belichting

Natuurlijke patronen in het landschap

Aanvrager: ANVL De Lieuw

Totale investering: € 977.505,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 782.004,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 782.004,-

Andere overheden: € 146.344,-

Private bijdrage: € 49.157,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 2. Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling

Projectomschrijving:

Rond 1650 zijn er op Texel en het voormalige eiland Wieringen tuunwallen aangelegd als perceelscheiding omdat sloten graven in duingebied lastig was en rasters zetten niet toegepast werd. Tuunwallen zijn gestapelde graszoden, opgevuld met zand. De Vereniging voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer De Lieuw op Texel heeft voor dit project meer dan 15 kilometer tuunwal gerealiseerd en gerestaureerd. Daarmee is de botanische samenstelling en ecologische kwaliteit van dit karakteristieke landschapselement sterk verbeterd.

Ook is er informatie- en educatiemateriaal over tuunwallen ontwikkeld, waaronder een brochure over het beheer van tuunwallen en een 3D-puzzel.

Gerealiseerde output:

Het verbeteren van de ecologische kwaliteit en cultuurhistorische patronen in het oude land op Texel d.m.v. herstel van 15 kilometer tuunwal. Het ontwikkelen van informatie en educatiemateriaal. Hiermee draagt het project bij aan de onderstaande doelen en thema's van het Waddenfonds. Alle output zoals bij de subsidieaanvraag is aangeleverd is gerealiseerd.

Groene veerboten voor de Wadden

Aanvrager: Rederij Doeksen bv / Terschellinger Stoomboot Maatschappij (TSM)

Totale investering: € 16.440.000,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 1.207.500,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 1.207.500,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 15.232.500,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: Energietransitie en duurzame ontwikkeling – subsidieregeling 2012-2013

Projectomschrijving:

Rederij Doeksen heeft twee nieuwe volledig bio-LNG aangedreven veerboten laten bouwen voor het passagiers- en vrachtvervoer naar Vlieland en Terschelling. De veercatamarans Willem Barentsz en Willem de Vlamingh worden volledig aangedreven door LNG (Liquid Nationale Gas). Daarmee wordt een forse CO₂-reductie gehaald, zelfs meer dan wettelijk is bepaald.

De bouw van de schepen kende een lange geschiedenis. In het kader van het pioniersprogramma Waddenfonds 2012-2013 werd in eerste instantie een lagere subsidie verleend voor de ombouw van een bestaand vrachtschip met een voortstuwingsinstallatie op *dual fuel* (85 % LNG, 15 % gasolie). Na verschillende aanpassingen van het project is eind 2015 besloten rigoureus de koers te wijzigen en in te zetten op de bouw van twee veercatamarans op 100% LNG. De investeringskosten liepen daarbij op naar € 40 miljoen. Binnen de al lopende subsidieverlening heeft het Waddenfonds het verleende verhoogd naar in totaal € 1,2 miljoen.

Gerealiseerde output:

Na veel tegenslag zijn de schepen in het voorjaar van 2020 opgeleverd. De eerste is in juli 2020 in gebruik genomen. Naast de investering in de bio-LNG aandrijving zijn er diverse andere toepassingen in de veerboten gebruikt om de impact op de milieubeschermdende maatregelen zo groot mogelijk te maken. Een voorbeeld hiervan is de combinatie van een elektrische aandrijving met warmte terugwin-units.

[Texel energie oogst de zon](#)

Aanvrager: Coöperatie TexelEnergie

Totale investering: € 1.150.000,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 460.000,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 460.000,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 690.000,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: Energietransitie en duurzame ontwikkeling – subsidieregeling 2012-2013

Projectomschrijving:

Om Texel zelfvoorzienend en energieneutraal te maken is op het Waddeneiland een zonnepark aangelegd. De zonnepanelen wekken samen 1,6 MW aan zonne-energie op. Daarnaast is er een boek met lessons learned over het project geschreven.

Door problemen met onder andere wijzigingen van het bestemmingsplan heeft het project meerdere malen vertraging opgelopen. Dat heeft ertoe geleid dat de projectperiode tweemaal is verlengd.

Gerealiseerde output:

Een zonnepark op Texel van 1,6 MW

Kennisdeling via boek Lessons learned.

De Tuin naast de Branding

Aanvrager: Stichting vrienden van de Tuin naast de Branding

Totale investering: € 69.397,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 34.309,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 34.309,-

Andere overheden: € 10.000,-

Private bijdrage: € 24.309,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 9. Budget Lokale Innovaties

Projectomschrijving:

Het project Tuin naast de Branding op Schiermonnikoog betrof de aanleg van een zelfpluktuin van één hectare. Op de tuin wordt door vrijwilligers en omwonenden groente, fruit en bloemen geteeld. Dat tuinbouwactiviteiten zorgen voor een impuls van de lokale voedselproductie. Daarnaast organiseert de Stichting vrienden van de Tuin naast de Branding er allerlei activiteiten voor de bevolking ter versterking van de sociale cohesie op het eiland.

Ook is er een ervaringsroute voor basisschoolkinderen uitgezet over zilte gewassen en de rol van moestuinen op Schiermonnikoog. Toeristen kunnen er terecht voor excursies en informatie over het boerenleven in de polders van het eiland.

Gerealiseerde output:

Alle beoogde doelen binnen het project zijn gerealiseerd: bestaande netwerken worden versterkt en nieuwe samenwerkingsverbanden worden ontwikkeld. Het project is een impuls voor de lokale economie en leefbaarheid. Realisatie van een zelfpluktuin van 1 ha en realisatie van een ervaringsroute.

Waddenfilm educatie programma fase 1

Aanvrager: Shoreline Productions bv

Totale investering: € 998.514,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 798.811,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 798.811,-

Andere overheden: € 0,-

Private bijdrage: € 199.703,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 2. Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling

Projectomschrijving:

In de eerste fase van het project is een educatieprogramma ontwikkeld wat de bekendheid van Werelderfgoed Waddenzee zowel bij volwassenen als jeugd vergroot. Er zijn lespakketten gemaakt en verder filmclips voor het digibord, tien innovatieve 360 graden films. Al het materiaal is kosteloos en voor iedereen toegankelijk op de website WAD.edu. Daarnaast is het opgenomen in de curricula van de hele onderwijsketen.

Het project wil een betere uitstraling van Werelderfgoed Waddenzee bewerkstelligen en een vaste plek verwerven in het curriculum van scholen. Het bestaande educatieve materiaal over de Waddenzee wordt gekenmerkt door grote verscheidenheid in inhoud, vorm en kwaliteit met een relatief beperkt bereik. Met de eerste fase van het educatieve programma wordt een substantiële bijdrage geleverd aan de ambitie om zoveel mogelijk Nederlanders te bereiken en ieder kind een

keer het Wad te laten beleven. De ambitie is: 300.000 basisschoolleerlingen, 15.000 leerlingen in het voortgezet onderwijs en 2500 studenten (mbo, hbo en universitair). Dat is ongeveer 25% van alle opleidingen. Daartoe bevat het educatieve programma een combinatie van binnen schools leren en buitenschools beleven met de nadruk op de gezamenlijke Werelderfgoed-identiteit. Het project is mede geïnitieerd door een coalitie van regionale en landelijke media- en educatieve partijen, en maakt deel uit van een groter programma met een bioscoopfilm en een televisieserie over het Wad van regisseur Ruben Smit.

Het programma is opgesteld in nauwe samenwerking tussen de Waddenvereniging, de Stichting Waddencentra, Shoreline Productions en BureauQ.

Gerealiseerde output:

1. Educatieve films 3 stuks
2. Filmclips voor Waddenzeeschool 2 x 29 educatieve clips en 39 lesbrieven
3. Productie 360' film 12 keer
4. 1 Verdiepende lesmodule NLT
5. 1 ontwerp Challenge duurzaam toerisme

[Natuur en landschap Waalenburg](#)

Aanvrager: Natuurmonumenten

Totale investering: € 968.007,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 352.411,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 325.411,-

Andere overheden: € 514.617,-

Private bijdrage: € 127.979,-

Overige investeringen: € 0,-

Thema: 2. Werelderfgoed, cultuurhistorie en landschapsontwikkeling

Projectomschrijving:

In de Texelse waddenpolder Waalenburg heeft Natuurmonumenten de oude krekensstructuur weer zichtbaar gemaakt en veel voorzieningen getroffen om het gebied toegankelijk te maken voor eilanders en toeristen. Ook voor rolstoelgebruikers is het gebied nu goed te verkennen. Waalenburg ligt midden op Texel. Het gebied staat bekend om zijn grote rijkdom aan vogels en bloemen. Vroeger was Waalenburg kweldergebied met veel kronkelende krekens. Bezoekers kunnen nu ontdekken hoe dat oude landschap eruitzag.

Gerealiseerde output:

1. 5 Uitzichtpunten
2. 1 Herprofilering kreek
3. 4 Vogelspotplaatsen en 1 gerenoveerde vogelkijkhut
4. 1 Brug met knuppelpad
5. 325 meter Fiets/rolstoelpad

[Zandige variant Prins Hendrikdijk](#)

Aanvrager: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Totale investering: € 55.746.555,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 12.240.000,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 12.240.000,-

Andere overheden: € 1.637.500,-

Private bijdrage: € 0,-

Overige investeringen: € 41.869.123,-

Thema: 3. Bodem, water, licht en geluid en themalijn Natuur

Projectomschrijving:

De drie kilometer lange Prins Hendrikdijk is op een unieke en natuurlijke manier met zand versterkt. Voor de traditionele zeedijk, die toe was aan versterking, is een gevarieerd zandig gebied met een dynamisch karakter gerealiseerd, passend bij de Waddenzee. Hiervoor is ruim vijf miljoen kuub zand gebruikt. De nieuwe buitendijkse geleidelijke overgang van water naar land slaat twee vliegen in één klap: een toekomstbestendige zeewering en versterking van natuurwaarden. Zo is er 200 hectare nieuw natuurgebied gecreëerd met een zoet-zout overgang en een broedeiland. Ook is een voet- en fietspad aangelegd en een vogelkijkhut gebouwd.

De komende dertig jaar wordt het project gevolgd om te zien of deze zandige en innovatieve dijkvariant ook elders in het Waddengebied en Nederland kan worden toegepast. Het werk is uitgevoerd onder aanvoering van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en heeft twee jaar korter geduurd dan gepland. De Prins Hendrikzanddijk won tijdens de uitvoering de tweejaarlijkse WOW-prijs voor de beste samenwerking bij waterschapsprojecten.

Gerealiseerde output:

1. Zanddijk ca 3,2 km
2. Kwelderlandschap ca 200 ha
3. Zoet-zout overgang PH-gemaal
4. Verslag monitoring 2018-2020

[Loodsen door het Landschap](#)

Aanvrager: Stichting Loodsen door het Landschap

Totale investering: € 2.823.491,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 1.443.360,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 1.443.360,-

Andere overheden: € 233.609,-

Private bijdrage: € 427.431,-

Overige investeringen: € 719.091,-

Themalijn: 1.1 ontsluiten van een deel van de Wadden met een eigen verhaal voor een bepaald publiek en 2.1 behoud en duurzaam herstel van karakteristieke elementen van cultuurhistorisch en/of landschappelijke waarde voor de Wadden

Projectomschrijving:

In en rond het dorp Den Hoorn is de rijke geschiedenis van het loodswezen in elf verschillende projecten weer tot leven gebracht. Op het hoogtepunt van de Gouden Eeuw woonden er in Den Hoorn meer dan 150 loodsen, die de VOC-schepen van de Noordzee naar de Texelse Reede op de Waddenzee begeleiden. Daar werden de schepen bevoorrad met voor de lange reizen naar de overzeese gebiedsdelen.

Voor het project zijn cultuurhistorische elementen die herinneren aan deze rijke geschiedenis opgeknapt. Zo is museum 't Walvaarderhuisje gerestaureerd en zijn er natuurlijke strandopgangen gecreëerd en vijf wandelroutes aangelegd. Ook is het dorpshart van Den Hoorn opgeknapt. Verder is van de karakteristieke Neeltjesnol, waar de vrouwen vroeger de zeevaarders uitzwaaiden, weer een beeldbepalend duin gemaakt. Het project is ontwikkeld op basis van plannen en ideeën uit de dorpsgemeenschap.

„De revitalisering van Den Hoorn en omgeving heeft ons veel gebracht”, aldus projectleider Henk Hilstra. “Den Hoorn was een stil dorp geworden. Er is nu veel meer reuring en belangstelling voor dit oude stukje cultuurhistorie.”

Gerealiseerde output:

1. Aanpassing Zeevaardershuisje; 2. Aanpassing Strandopgangen; 3. Herstel Neeltjesnol; 4. Gevelamkelaars; 5. Loodsbakens; 6. Loodswandelgebied; 7. Aanpak Lagewegje; 8. Openlucht museum; 9. Opwaardering landschap bij veerhaven; 10. Aanpassing Dorpsplein; 11. 1 Promotieactie

Onderzoek omgevingseffecten van Blue Energy

Aanvrager: Stichting Loodsen door het Landschap

Totale investering: € 7.417.620,-

Verleende subsidie Waddenfonds: € 2.140.540,-

Vastgestelde subsidie Waddenfonds : € 2.140.540,-

Andere overheden: € 4.221.664

Private bijdrage: € 1.055.416

Overige investeringen: € 0,-

Themalijn: Energie uit water

Projectomschrijving:

In dit onderzoeksproject is onderzocht of Blue Energy, elektriciteitsopwekking uit het gecontroleerd mengen van zoet en zout water, kan worden opgeschaald tot commercieel niveau op een locatie langs de Afsluitdijk, zonder grote negatieve gevolgen voor de Waddenzee. Ook is onderzocht welke mitigerende maatregelen eventuele negatieve effecten kunnen verminderen, en welke effecten organismen hebben op de winning van energie met de RED-technologie.

Gerealiseerde output:

1. Resultaat inventarisatie
2. Resultaten studie milieuparameters
3. Resultaten pilotstudie
4. Resultaten opschalingsstudie publicaties, symposia, colloquia

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 11 mei 2021

Onderwerp: ontwerpbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds

Kenmerk: 594540/1617358

Bijlagen: ontwerpbesluit, conceptbegroting 2022 en ontwerpjaarstukken 2020 Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds

1. Inleiding

Op grond van artikel 29 van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds, worden Provinciale Staten van de drie deelnemende provincies in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken over de conceptbegroting 2022. Dit gebeurt zoveel mogelijk gelijktijdig in de drie Waddenprovincies.

Vanuit bestuurlijk, beleidsmatig en financieel oogpunt is het van belang dat er aandacht is voor verbonden partijen waar de provincie Noord-Holland een financiële en/of bestuurlijke relatie mee heeft. Uw Staten hebben van het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds een aanbiedingsbrief ontvangen met als bijlage de conceptbegroting 2022 van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds. Wij hebben hiervan kennisgenomen en bieden u deze nu aan voor het kenbaar maken van uw eventuele zienswijzen bij het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds. Wij adviseren u geen zienswijze in te dienen. Dit lichten wij hierna toe.

Bij de hierboven genoemde brief van het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds zijn ook de ontwerpjaarstukken 2020 ter kennisname meegestuurd.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Provinciale Staten hebben als deelnemer in de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds een kaderstellende en toezichhoudende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen uw Staten zienswijzen kenbaar maken aan het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds. Het Dagelijks Bestuur voegt de commentaren, waarin deze zienswijzen zijn vervat, bij de

ontwerpbegroting 2022, zoals deze aan het Algemeen Bestuur van het Waddenfonds worden aangeboden. Het Algemeen Bestuur stelt deze vast in haar vergadering van 2 juli a.s.

Het Dagelijks Bestuur zendt de begroting 2022 binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In het najaar van 2016 hebben uw Staten het Investeringskader Waddengebied 2016–2026 vastgesteld. Hierin zijn zes majeure opgaven beschreven en daarover is afgesproken dat deze ook met middelen uit het Waddenfonds gefinancierd kunnen worden. Hiermee is in deze begroting, net als in de begrotingen van de afgelopen jaren, rekening gehouden. Om die reden adviseren wij uw Staten geen zienswijze in te dienen op de ontwerp–begroting 2022. De uitwerking van dit Investeringskader staat beschreven in de door ons vastgestelde Investeringsprogramma's.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De begroting van het Waddenfonds staat geheel los van de begroting van de provincie Noord–Holland en heeft hier ook geen invloed op. De provincie brengt ook geen eigen middelen in. De gelden van het Waddenfonds worden door het Rijk in tranches aan het openbaar lichaam Waddenfonds overgeheveld.

Onze provincie heeft wel een eigen Uitvoeringsregeling voor de cofinanciering van Waddenfondsprojecten (GS besluit 18 februari 2014/kenmerk 314425–314435), maar financieel gezien staat deze regeling los van de begroting van het Waddenfonds. De doelstellingen van de uitvoeringsregeling 'Cofinanciering Waddenfonds Noord–Holland 2014' zijn gekoppeld aan de doelstellingen en criteria van de subsidieverordening en het Uitvoeringskader van het Waddenfonds. De provincie kan subsidie verstrekken voor activiteiten die passen binnen het Uitvoeringsplan van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds en die worden uitgevoerd binnen het Noord–Hollandse deel van het Waddengebied, dan wel voor zover het project naar het oordeel van Gedeputeerde Staten in overwegende mate is gericht op of ten goede komt aan de provincie Noord–Holland.

4. Proces en procedure

Na het vaststellen van dit besluit wordt het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds hiervan op de hoogte gesteld.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord–Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 36-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 11 mei 2021;

gelet op artikel 29 van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds,

besluiten:

Geen zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2022 van het Waddenfonds bij het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon S. Neeskens AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d.	28-06-2021	Doorkiesnummer +31 235145282 neeskenss@noord-holland.nl
Commissie NLG		
Datum commissievergadering	07-06-2021	
Onderwerp: Voordracht Waddenfonds: begroting 2022 en jaarstukken 202		16 juni 2021 1 4

Advies commissie NLG:

De *Voordracht* Waddenfonds: begroting 2022 en jaarstukken 2020 als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 28 juni 2021

A-agenda Water

11.a Waddenfonds: begroting 2022 en jaarstukken 2020

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

De heer **Kohler** (JA21) zegt dat het bedrag van € 800 miljoen in 2026 is uitgegeven. Het fonds is toegekend om de negatieve effecten van de gaswinning te compenseren. De Noordelijke Rekenkamer bracht twee jaar geleden een rapport uit over het Waddenfonds. Daarin werd gesteld dat projecten veel langer duren dan beoogd. Ook deed de Rekenkamer een aantal aanbevelingen. Wat is de status van het advies van de Noordelijke Rekenkamer? Ook werd geadviseerd om frequenter in contact te treden met de subsidieontvangers en om projectlocaties vaker te bezoeken om te controleren wat de stand van zaken is.

De heer **Cardol** (GL) organiseerde met collega Leerink onlangs een discussie met collega-Statenleden over de evaluatie van het Waddenfonds. Het Waddenfonds zelf organiseerde een toelichting voor de Statenleden over het nieuwe Uitvoeringskader.

Een van de conclusies van de vorig jaar gehouden evaluatie was dat de communicatie beter kan. Gelukkig is de aandacht voor communicatie groeiende. De website van het fonds toont interessante filmpjes over gesubsidieerde projecten. De evaluatie van vorig jaar is zeker niet negatief uitgevallen. Een aantal aanbevelingen is vertaald naar nieuw beleid. Het is goed dat gericht op zoek wordt gegaan naar mogelijkheden binnen de tweede doelstelling. Externe bedreigingen in het Waddengebied komen niet

zelden van heel dichtbij. Kijk naar de recente keuze van het ministerie van Economisch Zaken om voor de aanleg van een leiding een tracé te kiezen dwars door ecologisch, kwetsbare natuur van Schiermonnikoog. Gelukkig wordt dit opnieuw bekeken.

Waakzaamheid voor het grootste en meest bijzondere natuurgebied van Nederland blijft geboden.

De fractie van GroenLinks kan instemmen met de jaarstukken en de voorgestelde begroting van het Waddenfonds en het voornemen van Gedeputeerde Staten om hierover geen aparte zienswijze in te dienen.

De heer **De Wit** (VVD) sluit zich aan bij de woorden van de heer Cardol over communicatie. De VVD is erkentelijk geweest voor de eerdere sessie daarover met de Statenleden uit deze commissie.

De VVD is blij om te zien dat wederom de 50:50 verdeling tussen economie en ecologie nagenoeg is gehaald. Dat blijft een belangrijk speerpunt. De fractie is heel tevreden met het verminderen van administratieve lasten voor de aanvragers en ontvangers van subsidies. Dit verdient een compliment aan de organisatie. De VVD is blij dat wordt geleerd van afgewezen aanvragen. Dat kan het proces aanscherpen en het kan toekomstige aanvragers helpen om hun aanvraag wellicht anders in te richten. Ook daarvoor spreekt de VVD waardering uit.

De VVD is blij dat de organisatiekosten binnen de huidige begroting passen, na de eerdere verhoging van vorig jaar

Mevrouw **Dekker** (CDA) zag een mooie bijdrage van collega Leerink verwerkt in de jaarstukken. Hij vraagt of ook al verder kan worden gekeken dan 2026. Mevrouw Dekker is met hem van mening dat investeringen nodig blijven, omdat vanwege Covid en later dan beoogd subsidies verstrekt kunnen gaan worden. Net als de VVD wordt er wat het CDA betreft blijvend evenwichtigheid behouden in ecologisch en duurzaam economische projecten.

Statenlid **Kostic** (PvdD) zegt dat de ecologie van het Waddengebied onbetaalbaar is. Deze begroting is gebaseerd op het oude Uitvoeringskader. De PvdD komt in de zomer met een aanscherping van het kader om het prachtige Waddengebied te beschermen.

Voor dit stuk uit de fractie van de PvdD haar grote zorg over de visserij, die afgelopen decennia desastreus was. Het is goed dat vissers nu worden uitgekocht. Het project 'Vissen voor verbinding' waarbij zeeforel wordt uitgezet om meteen weer gevangen te worden om de sportvisserij te stimuleren is absurd. Het past niet bij de goede bedoelingen van het Waddenfonds.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) zegt dat de natuur in het Waddengebied van grote waarde is. Daarom ondersteunt de PVV in hoofdlijnen de activiteiten inzake het vergroten en versterken van de natuur en landschapswaarden, alsmede het tegengaan van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee. De PVV komt wel subsidies tegen waarbij de politiek voor 'ingenieurtje' speelt. Om een voorbeeld te noemen: De ontwikkeling van 20 Megawatt waterstof elektrolyse. Waterstof is geen oplossing voor welk probleem dan ook. Het is onbruikbaar, hoog corrosief en explosief in een heel breed concentratiespectrum. De combinatie van waterstof en zuurstof heet niet voor niets knalgas. Er is een literatuurlijst beschikbaar van wetenschappers die uitleggen waarom waterstof niet bruikbaar is. De heer Van Tiggelen kan de literatuur van Samuel Furfari aanbevelen met de veelzeggende titel The Hydrogen Illusion.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) is blij dat het Waddenfonds stukken zo tijdig aanlevert. De begroting van het fonds is geen onderdeel van de provinciale begroting. D66 is het dan ook eens met het voorstel van het college om geen zienswijze in te dienen. In de provinciale jaarrekening valt te lezen dat de projecten in het

Investeringskader goed functioneren en dat doelen behaald worden. Helaas valt wel op dat er minder cofinancieringsprojecten zijn dan financieel mogelijk is.

D66 kijkt uit naar het voorstel voor een vernieuwd Uitvoeringskader. Het evaluatierapport dat daaraan ten grondslag ligt, staat op de C-agenda. De bevindingen zijn positief. Er wordt echt wat bereikt in het Waddengebied. Daar is D66 blij mee. Van de vier aanbevelingen die worden gedaan zijn er twee van groot belang. De eerste is: Meer aandacht binnen het Investeringskader voor de mondiale transities en een integrale gebiedsaanpak. Deze aanbeveling sluit goed aan bij de provinciale doelen en zou moeten leiden tot een aangepaste toetsing van projecten, zeker als het economische projecten betreft. Deze aanbeveling vraagt om het toepassen van criteria of het project echt klimaat adaptief is en om mitigerende projecten af te wijzen.

Betrokkenheid is natuurlijk altijd van belang. Het derde punt gaat over communicatie. Dat moet goed op orde zijn, maar er moet geen log en kostbaar systeem van worden gemaakt.

Het vierde punt gaat over het krachtig neerzetten van de Kennisagenda. Dat is wat D66 erg belangrijk. Kennisontwikkeling en het verankeren van de kennis van instituten zijn van groot belang, zodat na afloop van het Waddenfonds hierop kan worden voortgebouwd.

De heer **Smaling** (SP) vraagt hoe het resultaat kan worden gemeten van de 27 zogenaamde majeure projecten. Is er na afloop een evaluatie om te peilen of een project succesvol is geweest? Hoe verhoudt de provincie zich tot de Mijnbouwwet?

Gedeputeerde **Loggen** hoorde opmerkingen die hem uit het hart gegrepen zijn. Wat doet de provincie na het einde van het Waddenfonds? Het is onderwerp van gesprek tussen de provincies Friesland, Groningen en Noord-Holland. Het fonds eindigt in 2027. Er moet voor worden gewaakt dat de provincies aan de lat komen te staan, terwijl de activiteiten in het gebied verdergaan.

De gedeputeerde hoopt dat in deze regeerperiode in de Kamer een motie wordt ingediend die pleit voor het verlengen van het Waddenfonds.

De heer Kohler stelde goede vragen, maar die zijn voor een groot deel al beantwoord in de vorige bestuursperiode. Toen is het rapport verschenen en daarover uitvoerig gesproken met elkaar.

Een van de meest in het oog springende opmerkingen destijds vanuit het Rekenkamerrapport was het Governance-vraagstuk. Het Waddenfonds is een gemeenschappelijke regeling. Er kan geen beter instrument worden bedacht dat past op deze systematiek. Het is een wettelijk instrument. In Noord-Holland is een duidelijkere scheiding aangebracht. De vertegenwoordiger van het Waddenfonds, ondergetekende gedeputeerde Loggen, houdt zich niet bezig met inhoudelijke aanvragen. Mocht de provincie mede aanvrager zijn, dan kan de gedeputeerde daarvan nooit de portefeuillehouder zijn om de schijn van belangenverstrengeling tegen te gaan. Andere Waddenprovincies kozen ervoor om in het algemeen bestuur een gedeputeerde te benoemen. Noord-Holland heeft daar bewust niet voor gekozen. Hier zijn Provinciale Staten beter betrokken.

Destijds bij het instellen van het Waddenfonds kreeg een onafhankelijke kwaliteitscommissie een plek. Daarmee wordt meerdere keren per jaar het gesprek gevoerd. De kwaliteitscommissie is kritisch op de ontwikkelingen, maar altijd vanuit een positieve grondhouding, die erop is gericht om verder te komen. De commissie is ook stevig in haar kritiek als iets niet goed is.

Dat zaken niet zijn uitgevoerd heeft een breed scala van oorzaken. De cofinanciering is dan nog niet geregeld of er zijn restricties in een natuurgebied. De communicatie verloopt beter. Het is een blijvend punt van aandacht. Er is een strak communicatieregime. Na een DB-vergadering is er altijd een communicatiemoment. Er gaan persberichten uit. Alles is terug te vinden op de website. Het bestuur gaat vaker op werkbezoek om zelf ook kennis te nemen van projecten. Dat is niet om te controleren of een

project goed is uitgevoerd. De kwaliteitscirkel om jezelf te verbeteren, die waardeert het college. Aanvragers kunnen geholpen worden bij het doen van hun aanvraag. Zolang men binnen de hoofddoelstelling blijft, kan men een aanvraag te doen. De aanvraag moet goed onderbouwd zijn. De zorg van de PvdD over de visserij wordt herkend. Vanuit het Waddenfonds wordt al veel gedaan om bij te dragen aan een oplossing. Meer is lastig omdat het dan op het gebied van staatssteun komt.

Aanvragen die binnen de doelstelling van het Waddenfonds vallen en die voldoen aan de criteria worden in behandeling genomen. Die kunnen een toekenning krijgen, ook als het om dossiers gaat die bij de een op meer of minder enthousiasme kunnen rekenen.

D66 sprak over de Kennisagenda. Die zat voorheen ingebed in het Waddenfonds. Dat was een weeffout. Met de Onafhankelijke Beheer autoriteit die is gevormd wordt de Kennisagenda daar permanent ondergebracht. De continuering van het fonds is daarmee goede geregeld. Het past beter bij de onafhankelijke positie van de Kennisagenda. De transitie vindt dit jaar plaats. Het is een overgangsjaar.

De vraag over de Mijnbouwwet wordt schriftelijk beantwoord.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn.

De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten van 28 juni 2021.

Partij voor
de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Motie: Oproep externe bedreigingen voor Waddenzee verminderen

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 28 juni 2021 voor o.a. bespreking van de Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 van het Waddenfonds,

constateren dat:

- het Waddenfonds destijds is geïnitieerd om de teloorgang van natuur- en landschapswaarden in het Waddengebied als gevolg van (externe) bedreigingen te compenseren.
- het eerste hoofddoel van het Waddenfonds is: het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het Waddengebied.
- het Waddenfonds als tweede hoofddoel heeft: het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdommen van de Waddenzee.
- er door het Rijk voor diverse economische activiteiten in de Waddenzee vergunningen worden afgegeven.

overwegende dat:

- veel economische activiteiten in het Waddengebied bijdragen aan het toenemen van externe bedreigingen voor de natuur in de Waddenzee.
- in de recente evaluatie van het Waddenfonds – eindrapport ‘Koers houden in een zee van mogelijkheden’ - wordt geconstateerd dat: “er nog nauwelijks sprake is van het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdommen van de Waddenzee” en door het Waddenfonds gesteunde projecten tot nu toe juist op deze doelstelling achterblijven.
- in de midtermreview van het Investeringskader Waddengebied wordt geconcludeerd dat er meer aandacht moet komen voor mondiale transitie
- het tegenstrijdig is dat vergunningen door het Rijk worden verstrekt die ‘externe bedreigingen’ vormen voor de natuur in de Waddenzee, terwijl de provincies via het Waddenfonds proberen die bedreigingen te verminderen.

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

1. Het Rijk dringend te verzoeken te stoppen met het verstrekken van vergunningen die de natuur op het Wad belasten, zoals voor gas- en zoutwinning in de Waddenzee, de aanleg van kabels op ecologisch gezien onwenselijke tracés door het Wad en onder Schiermonnikoog en het toelaten van lozingen door een gasbooreiland ten noorden van de Waddeneilanden.
2. Er bij de uitvoering van het resterende deel van het Waddenfonds op aan te dringen deze externe bedreigingen extra aandacht te geven en projecten te toetsen in hoeverre ze inspelen op de mondiale transitie en of ze klimaat-adaptief zijn.

en gaan over tot de orde van de dag.

Rien Cardol, GroenLinks
Gert-Jan Leerink, PvdA
Linde Gonggrijp, D66
Ines Kostić, PvdD
Eric Smaling, SP

PS-vergadering

Dossiernummer	6824
Extern Zaak ID	1529548
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 juni 2021
Agendapunt	12
Omschrijving	Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij –ROM– (VD-37).
Organisatieonderdeel	BEL/RE&E

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2021
PS-vergadering	28 juni 2021

Toelichting

De provincie heeft het voornemen om samen met Noord-Hollandse gemeenten en het ministerie van EZK een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) op te richten. Met deze ROM willen overheden werken aan de transitieopgaven in de economie en een duurzaam herstel uit de coronacrisis bevorderen. De intentie hierbij is om een provinciale deelname in de ROM aan te gaan van € 40 miljoen. Met dit besluit worden Provinciale Staten in staat gesteld wensen en bedenkingen op het voorgenomen besluit naar voren te brengen.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

K.J. van Seeters

BEL/REE

Telefoonnummer +31235143308

seetersk@noord-holland.nl

1 | 2

Verzenddatum

19 MEI 2021

Kenmerk

1529548 / 1634093

Uw kenmerk

Betreft: Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over provinciale deelname in een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) in Noord-Holland.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

8 bijlagen:

– Voordracht

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

- Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan
- Akte van oprichting ROM Regio b.v.
- Bestuursovereenkomst ROM Regio b.v.
- Investeringsreglement Transitiefonds
- Akte van oprichting ROM bv
- Bestuursovereenkomst ROM bv
- Investeringsreglement MKB-fonds

Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan ROM MRA-NHN

Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan ROM MRA-NHN

Inhoudsopgave

Deel I: Bestuurlijke hoofdlijnen	5
H1 De aanleiding	6
H2 De uitdaging	7
2.1 Een dubbele opgave: economie en klimaat	7
2.2 Er missen in de MRA en NHN onderdelen in het ecosysteem	7
2.3 Door het ontbreken van een ROM, kunnen we de Nationale en Europese herstmiddelen niet maximaal benutten voor onze regio	8
H3 De voorgestelde oplossing	8
3.1 Oprichting van de ROM MRA-NHN	8
3.2 Kostenefficiënt investeren, juist in tijden van druk op de publieke begrotingen	9
3.3 Bewezen effectieve aanpak met uitvoeringskracht	9
H4 Publiek belang en governance	9
H5 De positionering	11
H6 De financiële aspecten van de ROM	12
6.1 Fondskapitaal	12
6.2 Exploitatiekosten	13
Deel II: Uitgewerkt bedrijfsplan	14
H1 Inleiding	15
H2 Scope voor de ROM	16
2.1 Doelstelling ROM MRA-NHN	16
2.2 Inhoudelijke focus	16
2.3 Financiële focus op tickets tussen € 0,3 miljoen en € 5 miljoen	19
2.4 Focus op Technology Readiness Levels 6-9	19
H3 Werking van het Ontwikkelingsonderdeel	20
3.1 De ROM MRA-NHN binnen het regionale ecosysteem	20
3.2 Aansluiten bij de knelpunten van ondernemers	21
3.3 Focus op het versnellen van de stappen in het ontwikkelproces	22
3.4 Bieden van toegevoegde waarde aan ondernemers	22
H4 Werking van het Investeringsonderdeel	23
4.1 De 'economics' van een fonds	23

4.2 Financieringsvraag vanuit het bedrijfsleven	24
4.3 Financieringsaanbod vanuit de ROM-fondsen	24
4.4 Herinvesterings- en exitstrategie	26
4.5 Looptijd, rendement en risico	27
H5 Werking van het onderdeel voor Rijks- regelingen	28
5.1 De rol van de ROM bij Rijksregelingen	28
5.2 Een programmagestuurde uitvoering	28
5.3 Uitvoering bestaande rijksregelingen	29
H6 Organisatie en taken	29
6.1 Organisatie op hoofdlijnen	29
6.2 Taken directie en staf	30
6.3 Taken Ontwikkelingsonderdeel	30
6.4 Taken Investeringsonderdeel	31
6.5 Overzicht formatie	33
H7 Governance	34
7.1 De governance op hoofdlijnen	34
7.2 Algemene Vergadering van Aandeelhouders	36
7.3 Raad van Commissarissen	37
7.4 Directeur-bestuurder	38
7.5 Investeringscommissie	38
7.6 Governance voor de exploitatiebijdrage	39
7.7 Regionale samenwerkingspartners	40
H8 Begroting	41
8.1 Uitwerking per onderdeel	41
8.2 Waardering van het fonds	42
Bijlagen	44
Bijlage 1 Toelichting TRL-levels	45
Bijlage 2 Toelichting aannames meerjarenbegroting	46
Colofon	47

Deel I: **Bestuurlijke hoofdpijnen**

H1 | De aanleiding

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) en de regio Noord-Holland Noord (NHN) zijn samen goed voor meer dan 25% van de nationale economie. Maar, de regio staat - mede als gevolg van de COVID-19-uitbraak - voor grote economische uitdagingen. De impact van Corona op de economie van de MRA en NHN is groot. De provincie Noord-Holland heeft een economische terugval van meer dan 5% (CBS, 2020). Landelijk is de krimp circa 4,4%. Met name de MRA kent een groot aantal sectoren die getroffen zijn door de gevolgen van de COVID-19-pandemie. Het gaat hier met name om verkeer en vervoer (vooral de luchtvaart), internationale handel en detailhandel, zakelijke dienstverlening, toerisme en horeca, en de flexibele schil van de arbeidsmarkt. Zo'n 28% van de banen in de MRA staat onder druk (SEO, 2020). Maar ook in de regio NHN staat de werkgelegenheid als gevolg van Corona (fors) onder druk.

Naast de huidige economische crisis, is er de opgave om versneld uitvoering te geven aan de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie. De realisatie en financiering van deze transitieopgaven zijn niet eenvoudig. Van de oude lineaire economie naar de nieuwe emissievrije en circulaire economie. Deze nieuwe markt heeft een hoge maatschappelijke urgentie, maar kent vanuit een traditioneel businesscaseperspectief een hoog risico, een relatief laag financieel rendement en een lange doorlooptijd. De huidige economische crisis en de noodzaak van een groene transitie vragen om een aanpak om maatregelen te nemen waarmee de economie gestimuleerd wordt om enerzijds banen te behouden en anderzijds nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren.

Vanwege deze dubbele opgave hebben de overheden in de MRA en NHN het initiatief genomen voor de oprichting van een Regionale OntwikkelingsMaatschappij (ROM). In een eerder stadium is binnen het platform Economie van de MRA en het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg van de regio NHN gesproken over oprichting van Invest-MRA. De coronacrisis en de ervaringen met de uitvoering van Rijksregelingen, zoals de Corona- OverbruggingsLening (COL) zijn aanleiding geweest om Invest-MRA door te ontwikkelen tot een ROM. Mede omdat geen van het bestaande instrumentarium of de bestaande organisaties binnen het regionale ecosysteem de verbindende rol van de ROM op zich kan nemen. Bij de doorontwikkeling wordt intensief samengewerkt met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK).

ROM MRA-NHN¹ (ROM) completeert in het geografisch gebied van de MRA en NHN op onderscheidende taken het palet van ROM's in Nederland. Zij completeert daarnaast ook het regionale ecosysteem waar bestaande partijen met een uitstekend trackrecord taken uitvoeren die elders door ROM's worden uitgevoerd. Deze partners zijn bijvoorbeeld Amsterdam In Business (AIB), de Amsterdam Economic Board (de Board), het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (ONHN), alsmede andere gevestigde investeringsfondsen. De ROM HORIZON en de ROM Regio Utrecht hebben een rol voor de gemeenten Almere en Lelystad, respectievelijk de Gooi- en Vechtstreek.

¹ Vooralsnog is dit de werktitel.

De ROM MRA-NHN ambieert in dit speelveld een gewaardeerde en gelijkwaardige partner te zijn. Zij zal initiatief nemen indien blijkt dat taakvelden in de MRA en NHN onvoldoende afgedekt zijn en gezamenlijk met partners zorg dragen voor invulling ofwel betere samenwerking. Dit initiatief zal in het teken staan van verbinding zoeken met en tussen partners, bruggen bouwen en (in overleg) zelf inrichten. Zo wordt versnippering vanuit het perspectief van de ondernemers voorkomen. Eenzelfde partnerschap wordt ingericht met de in Flevoland gelegen gemeenten in de MRA, de provincie Flevoland en de ROM Regio Utrecht en HORIZON. Door medewerkers van de ROM en haar partners in hun dagelijkse werkuitleiding aan elkaar te binden, is deze samenwerking uitdrukkelijk geen papieren samenwerking, maar één die in het werkveld daadwerkelijk gevoeld wordt. Zo zullen onze business developers een breed werkveld bedienen met partners en kunnen investeringsoplossingen door de ROM in aanvulling op aanbod van partners worden ontwikkeld.

Het belang in een notendop

Met de oprichting van de ROM maakt de regio een grote sprong voorwaarts bij het structureel stimuleren van een duurzame regionale economie. (Innovatief) MKB en ondernemers in de energietransitie en de circulaire economie krijgen toegang tot ondersteuning die zij door het ontbreken van een ROM nog niet konden krijgen. En die in het licht van de dubbele opgave urgenter is dan ooit. Met de ROM komt tot wel € 160 miljoen aan fondskapitaal beschikbaar én wordt de regio aangesloten op het landelijke ROM-netwerk. Dit netwerk vormt een belangrijke schakel bij het ontsluiten van (herstel)middelen vanuit Europa, het Rijk en Invest-NL. De ROM vult aan op én versterkt het bestaande fijnmazige ecosysteem. De ROM vormt daarmee de missende en verbindende schakel in het ecosysteem.

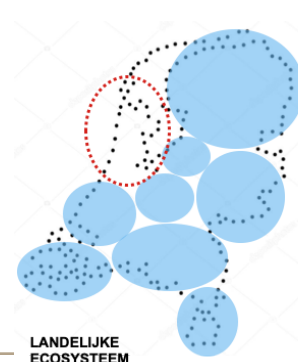
H2 | De uitdaging

2.1 Een dubbele opgave: economie en klimaat

De opgave in de MRA en NHN, als het gaat om het klimaatakkoord en de omslag naar een nieuwe duurzame economie, is enorm. Het verlagen van de hoge regionale ecologische footprint is een gemeentegrensoverschrijdende opgave die vraagt om grote investeringen. Deze opgave staat door de huidige economische crisis onder druk en vraagt om een nieuwe impuls aan regionale en interregionale samenwerking. Met bereidheid om over de eigen gemeentegrenzen heen te kijken en gezamenlijk te investeren in economisch herstel én in de grote transitieopgaven op energie en circulair.

2.2 Er missen in de MRA en NHN onderdelen in het ecosysteem

Regio's in het hele land spelen in op de dubbele opgave. Dat doen zij door te zorgen voor een sterk regionaal ecosysteem voor duurzame economische ontwikkeling. In onze regio is het ecosysteem fijnmazig ingevuld, maar we missen als enige regio in Nederland een organisatie die investeringen en business development aan elkaar koppelt voor de hele MRA en NHN.

Het huidige ecosysteem is, mede door het ontbreken van voldoende investeringskapitaal voor MKB-bedrijven, zoals blijkt uit recent kapitaalmarktonderzoek, maar beperkt in staat om daadkrachtig in te spelen op de dubbele opgave. De recente ervaringen met de uitvoering van rijksregelingen, zoals bijvoorbeeld de COL, laten dat nog eens extra zien. De uitdaging is om daadkracht te vergroten met behoud van het diverse en fijnmazige ecosysteem.

2.3 Door het ontbreken van een ROM, kunnen we de Nationale en Europese herstmiddelen niet maximaal benutten voor onze regio

De Rijksoverheid en de Europese Unie (EU) richten hun middelen nadrukkelijk op het bestrijden van de dubbele opgave. Het EU Recovery fund, het nationale Groeifonds en het Noodpakket banen en economie zijn daar voorbeelden van. Ook Invest-NL kan met zijn innovatiekracht en investerend vermogen van € 1,7 miljard een vliegwiel vormen voor de omvorming naar een sterke, groene en schone economie. In andere regio's vervult de ROM een cruciale rol in het verbinden van deze nationale middelen aan projecten van ondernemers in de regio. In dat kader heeft het Rijk ook miljoenen aan kapitaalversterking beschikbaar gesteld voor de Nederlandse ROM's. Als enige regio in Nederland beschikken wij niet over een ROM die deze rol kan vervullen.

H3 | De voorgestelde oplossing

3.1 Oprichting van de ROM MRA-NHN

Dit bedrijfsplan voorziet in de oprichting van een privaatrechtelijke construct met als naam ROM MRA-NHN. De doelstelling van de ROM is om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van regionale economie en daarnaast aan het realiseren van de transitieopgaven op energie en aan circulariteit. Om deze doelstellingen te behalen, is ervoor gekozen om onder de ROM twee (dochter)vennootschappen te hangen, waarin twee revolverende fondsen worden gehuisvest. Een MKB-fonds met een beoogd doelkapitaal van circa € 60 miljoen (gericht op versterking van de solvabiliteit van het MKB en investeringen in economisch herstel in de provincie Noord-Holland exclusief de Gooi & Vechtstreek) en een Transitiefonds met een beoogd doelkapitaal van circa € 100 miljoen (gericht op de grote maatschappelijke transities in de MRA en NHN). De focus is gefundeerd in de (economische) ambities uit de MRA Agenda 2.0 en het Ambitiedocument 2040 voor NHN én sluit aan op het missiegedreven topsectoren en innovatiebeleid van de rijksoverheid. Vanuit deze focus biedt de ROM een antwoord op de hiervoor beschreven uitdagingen:

1. Inspelen op de dubbele opgave: ondersteunen van (innovatief) MKB én versnelling van de groene transitieopgaven door inzet van menskracht, netwerk en middelen.
2. De ontbrekende elementen in het ecosysteem worden ingevuld door de ROM en haar beschikbare fondskapitaal van circa € 160 miljoen (inclusief rijksbijdrage), het creëren van een thuisbasis voor de uitvoering van Rijksregelingen én het versterken van business development in de regio en samenwerking in het ecosysteem.
3. Aantrekken (herstel)middelen van de EU, het Rijk en Invest-NL.

Met de focus op (innovatief) MKB en de transitieopgaven geeft de ROM vanuit de regionale context mede invulling aan het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid van de rijksoverheid. De ROM vormt de verbindende schakel tussen het EZK-beleid en het regionaal economisch beleid.

3.2 Kostenefficiënt investeren, juist in tijden van druk op de publieke begrotingen

De dubbele opgave vraagt sowieso een grote investering. De ROM draagt eraan bij om deze investeringen slimmer tot stand te brengen. Door met privaat geld een hefboom te creëren op publieke middelen van de ROM (multiplier). Elk uur en elke euro die de ROM steekt in een propositie wordt in veelvoud gematcht door private uren en euro's. De ROM zal daarmee een directe financiële hefboom van (minimaal) 4x genereren. Elke euro van de ROM leidt daarmee tot gemiddeld 4 euro's geïnvesteerd in de regionale economie. Het indirecte effect door afgeleide en vervolginvesteringen is substantieel hoger. Door te werken met een investerings- fonds voor ondernemers, in plaats van subsidie aan ondernemers, krijgt de ROM haar geïnvesteerde euro's op termijn in principe weer terug.

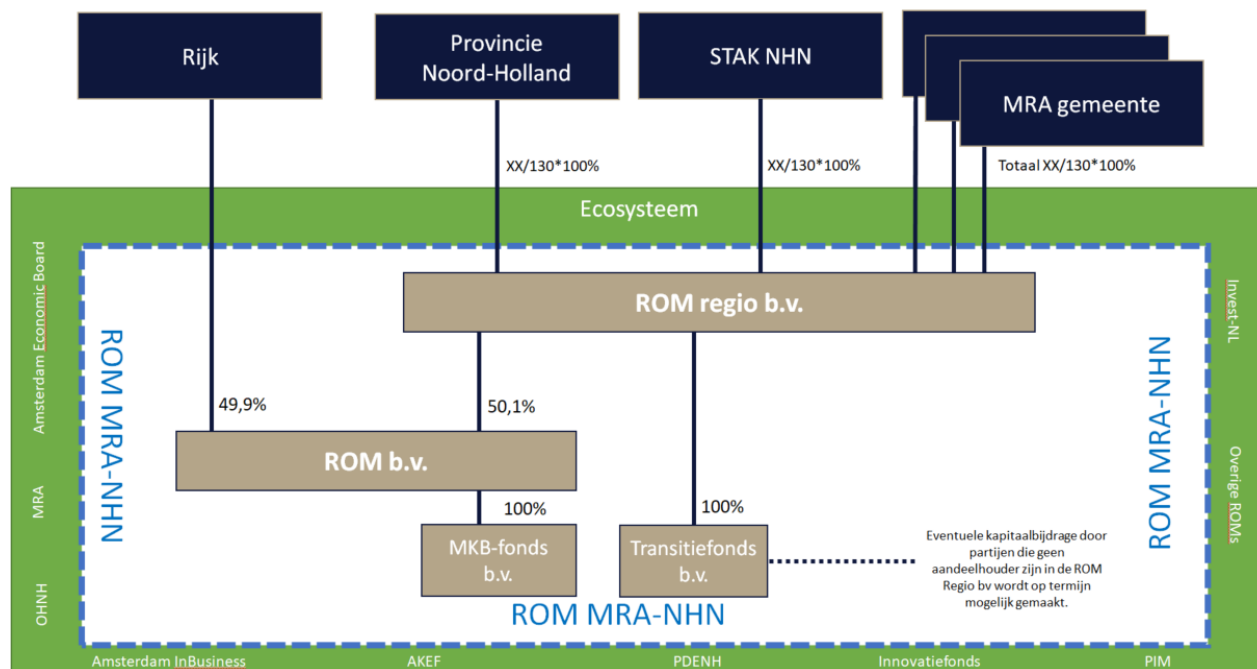
3.3 Bewezen effectieve aanpak met uitvoeringskracht

Ook in andere landen wordt intensief gewerkt met National and Regional Promotional Banks (zoals de ROM). Uit de evaluatie van NIA (voorloper van Invest-NL) bleek dat juist de combinatie van investeringen en business development een voorwaarde is voor succes. Ook vrijwel alle andere regio's in Nederland kiezen voor de combinatie van investeren en business development met een ROM. De ROM MRA-NHN sluit aan bij deze bewezen en effectieve aanpak, maar levert maatwerk door lean-en-mean in te voegen binnen het bestaande en krachtige regionale ecosysteem. De ROM kiest hierbij positie als versterkend en verbindend binnen het bestaande ecosysteem en zal door het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten/ een samenwerkingsakkoord met partijen hieraan invulling geven. Hierbij gaat het in ieder geval om AIB, ONHN en de Board, het innovatiefonds Noord-Holland, Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) en Amsterdamse Klimaat en Energiefonds (AKEF) en de ROM Regio Utrecht en HORIZON. Een transparant aanbod aan ondernemers is hierbij uitdrukkelijk het doel.

H4 | Publiek belang en governance

De voorgestelde marktinterventie vraagt, mede vanuit het staatssteunkader, een construct op afstand van de overheid die intensief kan samenwerken met ondernemers. Hierbij is er een onderscheid tussen de investeringsactiviteiten die echt op afstand staan en de ontwikkelactiviteiten waarvoor de overheden een exploitatiebijdrage beschikbaar stellen. Dit wordt ook herkend in andere regio's en landen. Om die reden kiezen zij er ook voor om de ROM-taken onder te brengen in een construct op afstand van de overheid. Ook internationaal is het een beproefd concept.

De deelnemende regionale partijen (provincie, STAK NHN, individuele MRA-gemeenten) worden aandeelhouder in de ROM Regio bv, die op haar beurt enig aandeelhouder is in het Transitiefonds. De ROM Regio bv is samen met het Rijk aandeelhouder van de ROM bv, de enig aandeelhouder van het MKB-fonds.

De regionale partijen nemen deel in de ROM Regio bv door middel van het beschikbaar stellen van kapitaal voor de versterking van de (boven)regionale samenwerking. Als aandeelhouders van de ROM Regio bv bepalen zij in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) van de ROM Regio bv getrapte regionale strategische koers die zij voor ogen hebben voor de ROM. Naar rato van kapitaalbijbreng krijgen de partijen stemrecht in de AVA van de ROM Regio bv. Hierbij geldt in principe dat besluiten genomen worden met een gewone meerderheid (50+1). Voorts geldt dat de positie van kleine aandeelhouders in de ROM Regio bv aanvullend wordt beschermd.

Om recht te doen aan de stem van de regio enerzijds en anderzijds het behouden van een overzichtelijke ROM-structuur, krijgt de ROM bv twee grote aandeelhouders: ROM Regio bv en het Rijk. Ook voor de ROM bv geldt dat partijen naar rato van kapitaalbijbreng stemrecht krijgen in de AVA. Een afgevaardigde van de ROM Regio bv zal in de AVA van de ROM bv de belangen van haar aandeelhouders behartigen en vertegenwoordigen.

Majeure besluiten, zoals gedefinieerd in de statuten, kunnen door de AVA van de ROM bv slechts worden genomen met tweederde meerderheid in een vergadering waarbij het gehele kapitaal is vertegenwoordigd. Dit betekent in de praktijk dat zowel ROM Regio bv als het Rijk akkoord moeten zijn bij majeure besluiten.

De overheden kiezen ervoor om bij de start van de ROM fondskapitaal beschikbaar te stellen. Op basis van separaat vast te stellen bestuursovereenkomsten tussen de deelnemende partijen in de ROM bv en de ROM Regio bv worden de middelen verdeeld over het MKB-fonds en het Transitiefonds. Daarbij worden ook eisen vastgelegd inzake de revolverendheid van beide fondsen en de eindigheid van het Transitiefonds. De governance is nader uitgewerkt in deel II.

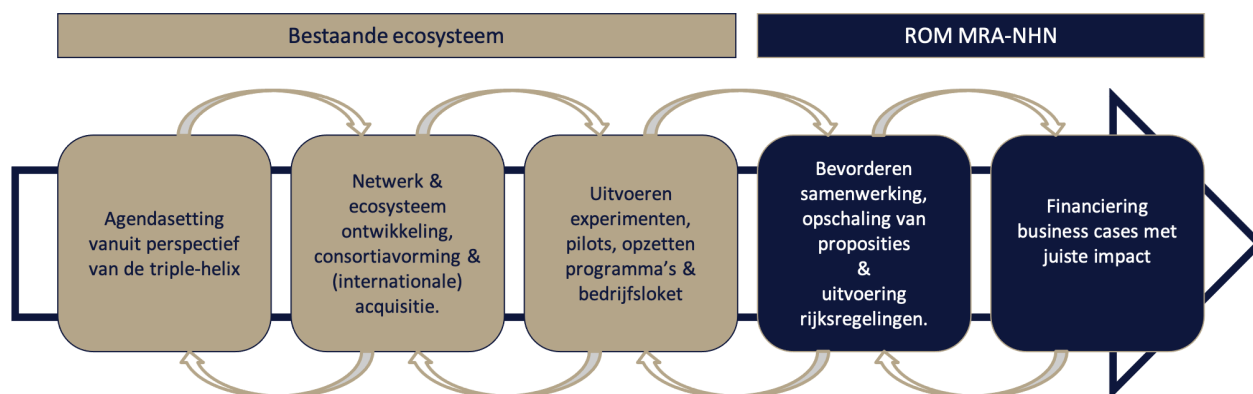
Met de oprichting van de ROM maken de samenwerkende overheden duidelijk dat zij vertrouwen hebben in de noodzakelijke publiek-private samenwerking. Door risicodragend te participeren in de fondsen, tonen de overheden bovendien hun vertrouwen in de ontwikkeling naar een volwassen markt voor de energietransitie en circulaire economie en de cruciale rol van het (innovatieve) MKB in de regionale economie. Hiermee stimuleren zij private partijen om actief te worden op deze markt in ontwikkeling én dragen zij eraan bij dat herstellmiddelen van de EU, het Rijk en Invest-NL ook landen in de MRA en NHN.

H5 | De positionering

De ROM sluit aan op het bestaande fijnmazige en effectieve ecosysteem in de MRA en NHN. De ROM respecteert daarmee de bestaande en succesvolle taak- en rolverdeling tussen partners zoals de Board, ONHN, AIB, Amsterdam Trade & Innovatie (AT&I) én de ROM's in aangrenzende regio's, met name HORIZON en ROM Regio Utrecht.

De ROM voegt uitvoeringskracht en expertise toe op die onderdelen die nu nog missen of onvoldoende sterk zijn. Het doel is een heldere en transparante toegang te realiseren voor de MKB-ondernemers die met hun vragen niet in een doolhof van aanbieders mogen verzanden, maar geholpen moeten worden met hun vraag. Het Transitiefonds richt zich daarbij op de hele MRA en regio NHN. Het MKB-fonds richt zich bij de start op de provincie Noord-Holland exclusief de Gooi en Vechtstreek (die voor wat betreft het MKB-fonds reeds is aangesloten bij de ROM Utrecht).

De ROM zal haar expertise inzetten, maar ook niet aarzelen de verbinding te leggen met haar partners, indien de oplossing voor de ondernemer gelegen is in hun expertise/aanbod of deze in gezamenlijkheid met elkaar moet worden aangeboden. Dit is weergegeven in onderstaand schema:

De focus van de ROM ligt op het opwerken en financieren van proposities, maar de ROM zal ook eerder in de keten optreden als de andere partners in het ecosysteem daar niet actief zijn. De oprichting van de ROM is daarmee aanvullend op het werk van de verschillende partijen in het ecosysteem. Zo kan de ROM opvolging geven aan initiatieven die voortkomen uit de netwerk- en aanjaagfunctie van de Board, ONHN of AIB en kunnen AIB en ONHN de beschikbare fondsmiddelen inzetten als extra argument bij het aantrekken van buitenlandse bedrijven (waarmee de ROM bijdraagt aan de acquisitiedoelstellingen). De ROM heeft aanvullend de opdracht om de samenwerking tussen de partijen te stimuleren. Ook kunnen op termijn aan- vullende taken worden toegevoegd aan de ROM. In een samenwerkingsakkoord en/of samen- werkingsovereenkomsten leggen de partijen in het ecosysteem vast hoe zij in gezamen- lijkheid de dienstverlening aan de ondernemers optimaliseren en versnippering kunnen tegengaan. Dit kan betekenen dat de ROM bijvoorbeeld op termijn internationaliseringstaken op zich zal nemen die niet door de andere partijen in het ecosysteem opgepakt (kunnen) worden. Zo wordt geborgd dat alle ROM-taken binnen het ecosysteem effectief en samen- hangend belegd zijn. Aanvullend wordt ook gekeken hoe kennisinstellingen aan kunnen sluiten op de ROM én in hoeverre het fondsenlandschap in Noord-Holland verder vereenvoudigd kan worden, waarbij in ieder geval gekeken worden naar PDENH en het Innovatiefonds Noord- Holland.

H6 | De financiële aspecten van de ROM

6.1 Fondskapitaal

Alle partijen in het MRA-samenwerkingsverband en alle gemeenten in NHN worden uitgenodigd om, samen met het EZK, te participeren in de ROM. Hierbij is het van belang dat de ROM's elkaar niet beconcurreren in dezelfde regio's, noch dezelfde aandeelhouders hebben, maar complementair aan elkaar en gezamenlijk opereren in het ecosysteem. Inzet is dat elke partij een eigen afweging maakt om al dan niet te participeren. Het Rijk ondersteunt en onderschrijft de ROM-vorming via een aandeelhouderschap in de ROM bv en daarmee indirect in het MKB-fonds.

De kapitaalinleg wordt ingezet ten behoeve van twee fondsen: het MKB-fonds met een beoogd doelkapitaal van € 60 miljoen en het Transitiefonds met een beoogd doelkapitaal van € 100 miljoen. De participatie van de regionale partners gaat in eerste instantie naar het Transitiefonds. De rijksbijdrage gaat volledig naar het MKB-Fonds. In de bestuursovereenkomst leggen de beoogde aandeelhouders in de ROM bv, de ROM Regio BV en/of de ROM-dochters, voorafgaand aan oprichting, vast welke kapitaalbijdrage zij zullen leveren en hoe de verdeling over de fondsen wordt geregeld.

6.2 Exploitatiekosten

Voor de ontwikkelactiviteiten ontvangt de ROM MRA-NHN een exploitatiebijdrage. De ROM kent daarbij een ingroeimodel. Zo zullen niet alle medewerkers vanaf dag 1 in dienst zijn bij de ROM bv. De uitvoering van alle taken zoals beschreven in dit bedrijfsplan vragen een jaarlijkse exploitatiebijdrage van circa € 2,8 miljoen per jaar. Dit gaat om de voorziene organisatie op volle sterkte in 2023. In de 1,5 jaar daarnaartoe kent de exploitatie een ingroeimodel.

Insteek is dat alle partijen in de MRA via het MRA-samenwerkingsverband plus alle gemeenten in de regio NHN en het Rijk bijdragen aan de exploitatiekosten. In de bestuursovereenkomst leggen partijen voorafgaand aan de oprichting de exacte hoogte van de exploitatiebijdrage vast.

Deel II: **Uitgewerkt bedrijfsplan**

H1 | Inleiding

De overheden in de MRA en NHN hebben in samenwerking met EZK besloten tot de oprichting van de ROM. Deze ROM stelt de partijen beter in staat om, gelet op de economische crisis en de klimaatcrisis, de regionale economie toekomstbestendig te maken. Dit bedrijfsplan beschrijft hoe deze ROM wordt vormgegeven. Dit bedrijfsplan bouwt voort op de ervaring van andere regio's die al een ROM hebben en levert vooral maatwerk dat passend is bij de opgave van de MRA en NHN. Onze regio kent een fijnmazig en effectief ecosysteem voor bedrijfsondersteuning. De ROM vult hierop aan én vormt zo de sluitsteen in het gehele ecosysteem.

De ROM wordt vormgegeven als een privaatrechtelijk construct (besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid). De ROM levert bedrijfsondersteuning in de vorm van ontwikkelen (business development), investeren (met twee fondsen). De uitvoering van bestaande taken op het gebied van internationalisering van het MKB en internationale acquisitie worden niet belegd bij de ROM. Dit blijft de verantwoordelijkheid van AIB, Amsterdam Trade & Innovatie en ONHN. De dienstverlening aan bedrijven vanuit de ROM wordt door AIB en ONHN, met ondersteuning van de ROM, actief onder de aandacht gebracht bij (innovatief) MKB, start- en scale-ups als vestigingsfactor voor nieuwe bedrijven. In de samenwerkingsafspraken met AIB wordt aanvullend vastgelegd hoe de partijen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de internationaliseringstaken en via de ROM eenduidig rapporteren richting het Rijk over het behalen van de relevante KPI's. Dit is weergegeven in onderstaande schema.

Voor de uitvoering van de taak investeren krijgt de ROM twee fondsen: één fonds gericht op (innovatief) MKB en één fonds voor de energietransitie en de circulaire economie. De gemeenten in de MRA en NHN, de provincie Noord-Holland en het EZK stellen kapitaal beschikbaar voor de ROM bv, ROM Regio bv en daarmee aan de fonds-dochter(s).

H2 | Scope voor de ROM

2.1 Doelstelling ROM MRA-NHN

De ROM ondersteunt ondernemingen via business developmentprogramma's en/of financiert ondernemingen. De doelstelling van de ROM is om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van regionale economie en aan het realiseren van de transitieopgaven op energie en aan circulariteit. Om deze doelstelling te realiseren ondersteunt de ROM ondernemingen.

De COVID-19-pandemie heeft grote gevolgen voor de gezondheid van de Nederlandse bevolking, onze samenleving en economie. Duidelijk is dat de economische gevolgen van de pandemie langer bij ons zullen blijven. De rijksoverheid heeft daarom een Noodpakket banen en economie beschikbaar gesteld. Daarin wordt ook gewezen op het belang van investeringen door en groei van start-ups en scale-ups. Zij creëren immers een belangrijk deel van de nieuwe werkgelegenheid. Daartoe stelt het Rijk onder meer € 150 miljoen beschikbaar om het fondsvermogen van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) te versterken. De regio kan voor circa € 30 miljoen aanspraak maken op deze middelen die worden ingezet ten behoeve van het MKB-Fonds. Hiervoor wordt een-op-een cofinanciering van de regio gevraagd.

Kader | Toelichting noodpakket banen en economie

In 2020 is Invest-NL opgericht: een nieuwe nationale ontwikkelings- en investeringsinstelling. Dit is de organisatie van het Rijk voor ontwikkeling en financiering van maatschappelijke transitie. Het is een privaatrechtelijke rechtspersoon met een eigen investeringsvermogen van € 1,7 miljard. Invest-NL gaat bijdragen aan het financieren van maatschappelijke transitie-opgaven door middel van eigen investeringen in bedrijfsmatige projecten. Invest-NL geeft daarnaast meer toegang tot Europese fondsen. Invest-NL werkt intensief samen met de ROM's. De ROM treedt toe tot het landelijke ROM-netwerk én vormt voor onze regio de toegang tot Invest-NL.

Kader | Toelichting Invest-NL

2.2 Inhoudelijke focus

De ROM versterkt de economische structuur van de MRA en de regio NHN. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in de inhoudelijke focus op (innovatief) MKB en de focus op energietransitie en de transitie naar de circulaire economie. Op deze beide inhoudelijke focuspunten geeft de ROM vanuit de regionale context invulling aan het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid van de Rijksoverheid dat zich richt op:

- Energietransitie en Duurzaamheid.
- Landbouw, Water en Voedsel.
- Gezondheid en Zorg.
- Veiligheid.

Het MKB-fonds richt zich geografisch op de provincie Noord-Holland, exclusief de Gooi en Vechtstreek. Het Transitiefonds richt zich op de gehele MRA en NHN. Voor eventuele toekomstige taken wordt per geval bepaald wat de geografische focus wordt.

Focus op (innovatief) MKB

Economisch zijn de MRA en NHN sterk aan elkaar verbonden. De MRA zet in op het versterken van de internationale positie als economische topregio met hoge leefkwaliteit. NHN biedt mogelijkheden voor mensen en ondernemers die ruimte zoeken met hoge leefkwaliteit in de nabijheid van de Randstad. In samenhang staan de regio's voor urgente, grote en complexe opgaven. Daardoor komt de concurrentiepositie en de leefkwaliteit onder druk te staan. Dat geldt ook voor het welvaarts- en welzijnsniveau van de mensen die in de MRA en NHN wonen en werken. In het verlengde van de COVID-19-pandemie is er een urgente opgave om de solvabiliteit van het MKB te versterken en met investeringen de weg uit de crisis te versnellen.

De sectorstructuur van de MRA en NHN is breed. De gediversifieerde economische structuur heeft de afgelopen jaren ook een nadrukkelijke vernieuwing ondergaan door een omvangrijk, innovatief en levendig 'start-up-klimaat' en de toetreding van meer buitenlandse bedrijven. Door de huidige economische crisis staat de regionale economie echter sterk onder druk. De ROM wil het brede MKB verder ondersteunen.

De MRA Agenda 2.0 wil werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MRA-economie. Internationaal blinkt de MRA uit in een hoogwaardige diensteneconomie en aantrekkelijke stedelijke voorzieningen en de regio kenmerkt zich door een sterke specialisatie in **creatieve industrie, financiële en zakelijke dienstverlening, tech, life sciences & health en hoogwaardige logistiek**. De positie van Amsterdam als internationale datahub, Schiphol en de haven spelen hierbij een cruciale rol. Daarnaast kent de MRA een sterke maak- en onderhoudsindustrie.

Kader | Toelichting economische focus MRA Agenda 2.0

Het Ambitiedocument 2040 positioneert NHN als een gezonde regio met een krachtig fundament. Economisch richt de regio zich op **agri & food, water, (duurzame) energie en toerisme**. Door de intensieve samenwerking tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen en onderwijs wil de regio NHN inspelen op de vraag van het bedrijfsleven.

Kader | Toelichting economische focus Ambitiedocument 2040

In het verlengde van de economische agenda's voor de regio MRA en NHN zien we een sterke aanwezigheid van de volgende sectoren:

1. High-Tech inclusief digitaal.
2. Life sciences & health.
3. Agri-food inclusief tuinbouw.
4. Creatieve industrie.

5. Financiële en zakelijke dienstverlening.
6. Hoogwaardige logistiek.
7. Water.
8. Maak- en onderhoudsindustrie.

Hier zien we de primaire relatie met missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid van de Rijksoverheid op: 'Landbouw, Water en Voedsel', 'Gezondheid en Zorg' en 'Veiligheid'.²

Van ondernemingen die vragen om ondersteuning wordt verwacht dat ze op gepaste wijze ondernemen met oog voor mens en milieu. Daarom geldt als uitgangspunt dat de ROM voornamelijk die ondernemingen ondersteunt die de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie niet schaden (do-no-harm-principe). Bedrijven die primair actief zijn op het gebied van (duurzame) energie of de circulaire economie worden doorverwezen naar het Transitiefonds (en visa versa).

Focus op energietransitie en de transitie naar de circulaire economie

De klimaatambities uit Parijs betekenen volgens het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) dat vooral het energiesysteem ingrijpend moet worden veranderd, ook in Nederland. De uitstoot van broeikasgassen moet in de periode tot 2050 vergaand worden verminderd.

De circulaire economie is een economisch systeem dat bedoeld is om de herbruikbaarheid van producten en (fossiele) grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren. Dit is anders dan in het huidige lineaire systeem, waarin grondstoffen worden omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd.

Binnen de voorgaande kwalitatieve definitie van de energietransitie en circulaire economie specialiseert de ROM zich, wat betreft de transitieopgaven gefinancierd door het Transitiefonds, op zeven duurzame technologievelden. De technologievelden zijn gebaseerd op de centrale technieken zoals deze aan bod komen in de klimaattafels:

1. Hergebruik materialen: benutten restmaterialen waarmee het aanboren van nieuwe materialen voorkomen wordt.
2. Groene grondstoffen: benutten van groene (biobased) grondstoffen die afbreekbaar zijn of hergebruikt kunnen worden.
3. CO2 als grondstof: inzet van opgewerkte CO2 als grondstof voor nieuwe productieprocessen.
4. Duurzame elektriciteit: opwekken, opslaan en distribueren van duurzame energie zonder CO2-uitstoot.³
5. Duurzame warmte (inclusief geothermie): onttrekken, opslaan en distribueren van duurzame warmte zonder additionele CO2-uitstoot.

² Bijvoorbeeld op basis van signalen vanuit de Board, die een agendasettende rol heeft voor de MRA, kan de specialisatie op termijn worden bijgesteld.

³ In het investeringsreglement wordt bio-massa uitgesloten.

6. Alternatieve brandstof/gassen: ontwikkelen, opslaan en distribueren van alternatieve brandstoffen zoals waterstof (H₂) en synthetische-kerosine.
7. Verhogen efficiency/besparing: alle maatregelen die bijdragen aan een substantiële verlaging van CO₂-uitstoot.

Hier zien we de primaire relatie met missiegedreven topsectoren en innovatiebeleid van de rijksoverheid op de missie: 'Energietransitie en Duurzaamheid'.

2.3 Financiële focus op tickets tussen € 0,3 miljoen en € 5 miljoen

Via haar twee fondsen ondersteunt de ROM ondernemingen met leningen of participaties. Dit kunnen individuele bedrijven of consortia zijn. De ROM richt zich daarbinnen op het realiseren en/of het financieren van een levensvatbaar bedrijfsplan. Dit wordt de 'propositie' genoemd.

De meeste proposities zullen een financiële vraag hebben. Dit noemen we de tickets. In de context van dit bedrijfsplan gaat het bij de tickets om de gevraagde bijdrage van de ROM en de nog op de markt te financieren bijdrage.

In de MRA en NHN is al veel ondersteuning en financiering voor kleinere tickets. Op landelijk niveau is er met Invest-NL veel ondersteuning en financiering voor grote tickets. De ROM richt zich op het tussenliggende gebied van € 0,3 miljoen tot € 5 miljoen waarvoor in de MRA en NHN nog maar beperkte ondersteuning en financiering aanwezig is.⁴ Ondanks dat de afgelopen jaren het aanbod aan fondsmiddelen is gegroeid, blijkt uit recent kapitaalmarktonderzoek dat het investeringstekort desondanks is toegenomen. De COVID19-pandemie versterkt dit effect.

Voor het Transitiefonds geldt als aanvullende eis dat de bestaande fondsen AKEF en PDENH het primaat krijgen voor tickets tot € 2 miljoen. Als deze fondsen bepaalde proporties niet kunnen of willen ondersteunen, komt het Transitiefonds in beeld. Het MKB-fonds zal voor grotere tickets en tickets groter dan € 5 miljoen de samenwerking zoeken met de overige ROM's of Invest-NL. Als er in dit bedrijfsplan gesproken wordt over de tickets, gaat het over de financieringsbijdrage van de ROM (of de bijdrage opgehaald kan worden op de private markt).

2.4 Focus op Technology Readiness Levels 6-9

In lijn met de uitgevoerde marktverkenning richt de ROM zich in de basis op het ondersteunen of financieren van groei en op (grootschalige) toepassingen. Het draait hierbij om het commercialiseren van in concept bewezen technologieën. De ROM richt zich daarbij op de TRL levels 6 tot en met 9. Zie bijlage 1 voor toelichting op TRL-levels.

⁴ Voor het transitiefonds geldt dat 90% aangewend moet worden voor tickets boven de € 2 miljoen.

Daarmee begint de ondersteuning van de ROM bij proposities die hun haalbaarheid hebben bewezen in een testopstelling die lijkt op een operationele omgeving (of proposities die daar dicht tegenaan zitten). Er wordt vanuit de ROM in principe geen ondersteuning geboden aan proposities die hun marktintroductie hebben afgerond, tenzij dat binnen de scope van eventuele rijksregelingen valt.

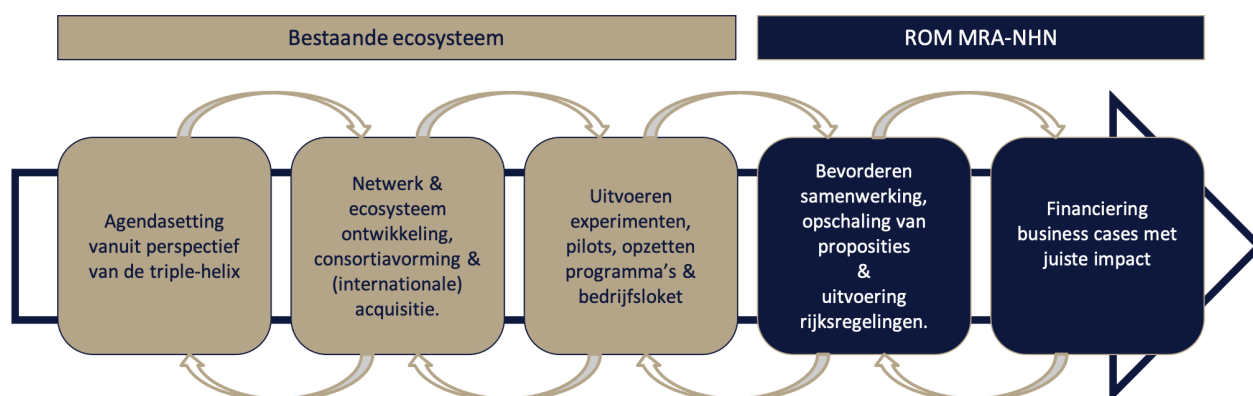
Binnen deze technologische scope vallen bijvoorbeeld het investeren in de opwekking en infrastructuur voor (groene) waterstof, de opschaling van technieken voor het omzetten van plastics in nieuwe grondstoffen en de ontwikkeling van een grootschalige installatie voor bioraffinage. Buiten de scope valt bijvoorbeeld de aanleg van reguliere zonneparken waarbij marktintroductie reeds volledig heeft plaatsgevonden.

H3 | Werking van het Ontwikkelingsonderdeel

3.1 De ROM MRA-NHN binnen het regionale ecosysteem

De ROM moet eraan bijdragen dat proposities worden opgewerkt tot plannen die marktgereed zijn. Dit noemt men ook wel business development waartoe de ROM een netwerk onderhoudt en verbinding legt tussen bestaande netwerken. Centraal staat het ondersteunen van de ontwikkeling van goede proposities voor het MKB-fonds en Transitiefonds en het uitvoeren van nationale programma's, zoals het Investor Readiness Programma in gezamenlijkheid met de andere ROM's. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan rijksregelingen, waarvoor de ROM een exploitatiesubsidie ontvangt. In deze combinatie vult de ROM zowel een witte vlek in het landelijke ecosysteem als in het regionale ecosysteem.

Met de introductie van de ROM voor de regio MRA en NHN beschikken alle regio's in Nederland over een ROM die als regionale counterpart voor het Rijk en Invest-NL functioneert. Binnen de MRA en NHN ontbreekt deze organisatie op dit moment met uitzondering van deelgebied Flevoland en deels de Gooi en Vechtstreek. Hiermee vormt de ROM onder andere de missing link in de opwerking en financiering van bedrijfsmatige initiatieven binnen MRA en NHN naar Invest-NL-waardige proposities, (herstel)middelen van het Rijk en de EU.

De ROM wordt zo ingericht dat het de verbindingen tussen de verschillende organisaties in het ecosysteem versterkt. De ROM begint waar de partijen in het huidige ecosysteem stoppen met hun ondersteuning. Hiermee houden de MRA en NHN vast aan het bestaande en hoogwaardige netwerkmodel binnen het ecosysteem. Aanvullend krijgt de ROM een opdracht om samenwerking te stimuleren.

Ook kunnen op termijn taken worden toegevoegd aan de ROM. Door middel van een samenwerkingsakkoord en/of samenwerkingsovereenkomsten maken de partijen nadere afspraken over hoe zij in samenhang de ondersteuning aan ondernemers kunnen versterken. Eenduidige communicatie en transparante toegang tot het gehele ecosysteem voor ondernemers is daarbij een belangrijk thema.

3.2 Aansluiten bij de knelpunten van ondernemers

Het Ontwikkelingsonderdeel opereert, net als de gehele ROM, marktgedreven (op basis van vragen vanuit het bedrijfsleven). Ondernemers die werken aan de innovatieve projecten of de transitieopgaven hebben te maken met een scala aan niet-financiële barrières. Voorbeelden daarvan zijn:

- Inzicht in technologische mogelijkheden.
- Inzicht in economische haalbaarheid.
- Vinden en binden van kennispartners en technologie-leveranciers.
- Matchmaking met potentiële klanten en toeleveranciers.
- Beschikbaarheid van (demonstratie) locaties.
- Toegang tot buitenlandse markten en netwerken.

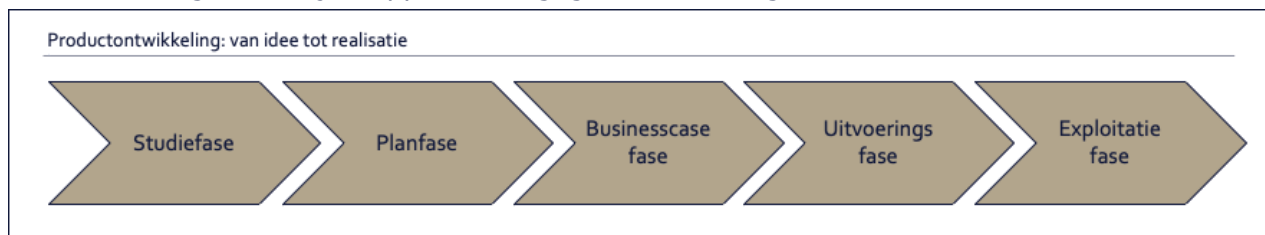
De business developers van de ROM ondersteunen op bovenstaande punten vanaf het moment dat deze ondersteuning niet langer geboden kan worden door partijen in het bestaande ecosysteem. De business developers dragen ook bij aan de doorgeleiding naar private investeerders door het toetsen van innovaties op technische en commerciële haalbaarheid. De ROM adviseert en begeleidt ondernemers om hun plannen uitvoerbaar en financierbaar te maken. Binnen het Ontwikkelingsonderdeel richt een aantal business developers zich expliciet op het (innovatieve) MKB en een deel richt zich op de transitieopgaven. Elke focus vraagt zijn eigen sectorexpertise.

Voorbeeld project vanuit de transitieopgave

Een voorbeeld is het omzetten van afval in nieuwe grondstoffen. Een groot deel van het Nederlandse afvalplastic is namelijk nog niet recyclebaar. Op kleine schaal bestaan verschillende pilots om plastics om te zetten in grondstoffen voor nieuwe plastic producten of voor ander productieprocessen. De businesscase voor opschaling hiervan op industriële schaal ontbreekt. Hierbij kan gedacht worden aan het omzetten van niet-recycleerbare afvalplastics in noodzakelijke grondstoffen voor de groene chemische industrie. Voor het organiseren van deze opschaling moeten consortia gebouwd worden en dienen stevige investeringen te worden gedaan (waarbij de ROM kan ondersteunen in het traject naar businesscase en de daaropvolgende financiering).

3.3 Focus op het versnellen van de stappen in het ontwikkelproces

Binnen de scope draagt de ROM eraan bij dat proposities sneller van idee tot realisatie kunnen worden gebracht. Om hun proposities naar de markt te brengen, doorlopen ondernemers globaal vijf stappen, weergegeven in navolgend schema.

De kracht van de ontwikkelactiviteiten zit in de ontwikkelkracht, het organiserend vermogen en de ecosysteemversterking. Het werk van de business developers richt zich, gelet op vraaggestuurde benadering, met name op de knelpunten in de overgang van de businesscase- naar de uitvoeringsfase. De andere fasen worden primair door het bestaande eco- systeem ondersteund.

In aanvulling óp - en in goede afstemming mét - de partners wordt in het ecosysteem ondersteuning geboden bij knelpunten in de voorafgaande overgang van de plan- naar de businesscasefase:

- Van plan- naar businesscasefase. In deze stap is het project nader uitgewerkt. Specifieke opdrachten worden uitgezet, bijvoorbeeld voor ontbrekende technische kennis of marktonderzoek. Hiermee geven de betrokken partijen aan zich in te zullen zetten om toe te werken naar een businesscase. De business developers van de ROM toetsen, voor zover bestaande partners in het ecosysteem dat niet op kunnen pakken, de businesscase op financiële en technische haalbaarheid en adviseren of het project-consortium zo nodig versterkt moet worden op weg naar financiële haalbaarheid.
- Van businesscase- naar uitvoeringsfase. Om van een financierbare businesscase te kunnen spreken, moet het voorstel aan een aantal criteria voldoen. De financiële, commerciële en operationele haalbaarheid moet op hoofdlijnen zijn aangetoond en de onderlinge afspraken (risico's en verantwoordelijkheden) tussen partijen moeten in beeld zijn. Dit is het fundament voor demonstraties (op grote schaal). De ROM business developers versnellen deze laatste stap naar marktintroductie.

3.4 Bieden van toegevoegde waarde aan ondernemers

Medewerkers van het Ontwikkelingsonderdeel leggen nieuwe verbindingen. Door technologie-providers of leveranciers van grondstoffen gezamenlijk te koppelen aan een initieel consortium (business-to-business). Of door verschillende financiële partijen bij elkaar te brengen op weg naar een sluitende businesscase. De business developers van de ROM fungeren als katalysator, nadat het bedrijfsleven heeft aangegeven kansen te zien of mogelijkheden te willen onderzoeken. Deze vraagsturing is essentieel om vroegtijdig te toetsen of de inzet van de ROM van toegevoegde waarde is. Is er een behoefte die wordt ingevuld? Zijn er afnemers of klanten? Wordt er meerwaarde gegenereerd?

Alleen wanneer het bedrijfsleven de kar wil trekken kan de ROM zinvol ondersteuning bieden in de vorm van business development op die onderdelen die nog niet worden aangeboden in het ecosysteem.

Internationale bedrijven hebben in 2019 gezorgd voor een groei van duizenden banen in de MRA en NHN. In 2019 openden meer dan 165 nieuwe internationale bedrijven een vestiging in onze regio (cijfers AIB en ONHN in samenwerking met NFIA). Uit deze cijfers blijkt dat de regio, los van Corona, succesvol is in het aantrekken van buitenlandse bedrijven en het ondersteunen van internationalisering van het (innovatief) MKB. Deze succesvolle praktijk willen we behouden. Het is daarom niet noodzakelijk dat de ROM een uitvoerende taak krijgt op het gebied van internationale acquisitie en internationalisering van het (innovatief) MKB. Wereldwijd blijven AIB en ONHN onze regio promoten en leggen ze contact met bedrijven die bij ons innovatieve ecosysteem passen. De ROM krijgt een liaisonfunctionaris die zorgt voor effectieve samenwerking tussen de ROM en de verantwoordelijke organisaties voor internationale acquisitie en internationalisering van het (innovatief) MKB. De ROM zal zich proactief inzetten om de gebieden die op dit moment niet of niet voldoende worden ondersteund aan te wijzen en te komen tot een passend (samenwerkings)systeem waarbij de acquisitieactiviteiten (mede) van de ROM gelijk zijn aan de acquisitie en internationaliseringstaken die door de andere ROM's worden uitgevoerd.

Kader | Internationale acquisitie door AIB en ONHN

H4 | Werking van het Investeringsonderdeel

4.1 De 'economics' van een fonds

De fondsen zijn een belangrijk speciaal onderdeel van de ROM. De fondsen worden ingezet om zowel een maatschappelijke als een financiële doelstelling te bereiken:

- Maatschappelijke doelstelling: voor de ROM is de maatschappelijke doelstelling het ondersteunen van regionale economie enerzijds en de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie anderzijds.
- Financiële doelstelling: De ROM-fondsen hebben als financiële doelstelling om (minimaal) revolverend te zijn. Het fondsbeheer van beide fondsen dient daarbinnen gedekt te worden. Voor het MKB-fonds wordt ingezet op 100% revolverendheid (inclusief inflatiecorrectie) en voor het transitiefonds op nominale revolverendheid (exclusief inflatiecorrectie gelet op de aanvullende maatschappelijke doelstelling van dit fonds).

De maatschappelijke en financiële doelstellingen dienen als input voor het vast te stellen investeringsreglement. De AVA van de ROM bv, bestaande uit een afgevaardigde vanuit de ROM Regio bv en het Rijk stelt het investeringsreglement in haar eerste AVA vast. Die strategie zal, met het oog op de gewenste risicospreiding, per fonds kaders stellen aan de omvang en aard van de investeringen.

De twee fondsen hebben een vergelijkbare scope als het gaat om het aanbod van financieringsmogelijkheden, ticketsize en geografische scope. Het verschil zit in de inhoudelijke focus. Dit werken wij hieronder nader uit.

4.2 Financieringsvraag vanuit het bedrijfsleven

De ROM-fondsen ondersteunen verschillende soorten bedrijven. De bedrijven kunnen het fondsbeheer direct benaderen, doorverwezen worden door andere fondsen of aangedragen worden door de business developers van de ROM. De ROM onderscheidt vier soorten typologieën van bedrijven. Deze zijn hieronder indicatief samengevat (waarbij ook combinaties tussen de typologieën mogelijk zijn).

In de MRA en NHN is een duidelijke behoefte aan aanvullende innovatiefinanciering voor het MKB in de topsectoren. Het investeringsgat wordt geraamd op minimaal € 60 miljoen per jaar in de periode 2020-2030. Het investeringsgat is de onbalans tussen vraag vanuit de verschillende type bedrijven en aanbod van kapitaal uit de verschillende regionale fondsen. Het gat is 16,3% groter geworden (ERAC, 2020).

De investeringsopgave voor de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie gaat verder dan de behoefte aan innovatiefinanciering voor het MKB zoals hierboven beschreven. In 2020 heeft het PBL de nationale kosten berekend voor het realiseren van de gecombineerde doelstellingen uit het Klimaatakkoord (2019) en het Energieakkoord (2013). De totale nationale kosten bedragen circa € 3 miljard per jaar (PBL, 2020). Naar rato van het BNP gaat het voor de MRA en NHN om circa € 750 miljoen per jaar oftewel € 7,5 miljard over de periode 2020-2030. Een substantieel deel moet komen vanuit private initiatieven die onvoldoende toegang hebben tot kapitaal.

4.3 Financieringsaanbod vanuit de ROM-fondsen

Met een MKB-fonds van € 60 miljoen en een Transitiefonds van circa € 100 miljoen zal het investeringsgat voor MKB in topsectoren worden gedekt. Ook met de bijdrage van het Transitiefonds wordt een goede stap gezet in de ondersteuning van duurzame- en transitie-initiatieven.

De tickets van de ROM liggen tussen de € 0,3 miljoen en € 5 miljoen. De financiering moet gericht zijn op ontwikkeling en groei van het bedrijf. De financiering mag niet leiden tot uitkeringen aan bestaande aandeelhouders of herfinanciering van eerdere financiers.

De ROM opereert altijd samen met andere (financiële) partijen en of andere (impact) investeerders. Hierbij biedt zij eigen vermogen en (achtergestelde) leningen (inclusief asset based finance en converteerbare leningen). Bij het verstrekken van eigen vermogen aan ondernemingen neemt de ROM alleen minderheidsbelangen (maximaal 49,9%). Hieronder zijn de belangrijke kenmerken weergegeven.

	Beschrijving	Zeggenschap	Looptijd
Lening (senior debt)	- Vorm van vreemd vermogen waarbij de leningnemer zekerheden afgeeft aan de leningverstrekker - Verstrekker heeft daarmee recht tot uitwinning van het onderpand wanneer de leningnemer in gebreke blijft	Senior debt-investeerders hebben geen zeggenschap in een onderneming, tenzij hiervoor bepaalde rechten zijn opgenomen in de convenanten van de lening	De looptijd van senior debt is afhankelijk van de specifieke afspraken gemaakt tussen de geldverstrekker en de onderneming
Achter-gestelde lening (junior debt)*	Vorm van vreemd vermogen waarbij de verstrekker achtergesteld is ten opzichte van andere (senior) financiers bij betaling van rente en aflossing en uitnutting van zekerheden	Junior debt-investeerders hebben geen zeggenschap in een onderneming, tenzij hiervoor bepaalde rechten zijn opgenomen in de convenanten	(Middel)lange looptijd met weinig tot geen afbetaling gedurende de looptijd. In het algemeen wordt er tussentijds niet afgelost op de hoofdsom
Eigen vermogen (Equity)	- Bestaat uit de investering van aandeelhouders - Aandeelhouders worden als laatste terugbetaald bij een faillissement, maar delen mee in een potentiële upside bij exit (of winsten bij verkoop)	De houders van het eigen vermogen (aandelen) van een bedrijf bezitten het eigendomsrecht van een onderneming en daarmee ook de zeggenschap	Voor eigen vermogen geldt een onbeperkte looptijd of tot moment van verkoop of liquidatie van de onderneming. Hierdoor wordt het ook gezien als permanent vermogen

** er kunnen ook converteerbare leningen worden verstrekt.*

Het MKB-fonds richt zich op het brede MKB (zoals beschreven in hoofdstuk 2). Bedrijven met proposities die zich primair richten op de energietransitie of de transitie naar de circulaire economie worden doorverwezen naar het Transitiefonds (en visa versa). Bedrijven die aanspraak maken op financiering uit het Transitiefonds moeten ook hun maatschappelijke impact aantonen (uitgangspunt is 10% meer impact dan opkopen van EU ETS⁵). Naar de toekomst toe kan ook gewerkt worden met een nog op te stellen impactkader met ambitieuze en meetbare impactdoelen op het gebied van circulariteit en energietransitie. Proposities zullen dan worden getoetst op de bijdrage aan deze doelen.

4.4 Herinvesterings- en exitstrategie

De fondsmanagent stuurt actief op exits bij de portfolio-bedrijven. Bij de initiële investeringsbeslissing wordt onderbouwd dat de propositie, gelet op de businesscase, goed te verkopen is. Bij participaties moet met de co-investeerders op voorhand de gewenste exitstrategie worden vastgelegd. Tegen het einde van de overeengekomen looptijd biedt het fonds zijn participatie te koop aan. Hierbij borgt het fondsbeheer voldoende flexibiliteit bij het bepalen van het verkoopmoment. In het geval van financieren wordt het rendement bepaald door de rente en aflossing (en eventuele tussentijdse herfinancieringen). Leningen hebben een aflossingsschema voor terugbetaling van de hoofdsom. Bij het verstrekken van leningen kijkt het fondsbeheer per geval in hoeverre er incentives ingebouwd kunnen worden om vervroegde terugbetaling te stimuleren.

Op het MKB-fonds is de algemene aandeelhoudersinstructie voor ROM's (zoals opgenomen als bijlage bij de bestuursovereenkomst) van toepassing. Voor het Transitiefonds geldt dat het valt binnen de kaders van de IR en de besluiten van de AVA. Uitgangspunt is om iedere 4 à 5 jaar de voortgang van de fondsen inclusief herfinancierings- en exitstrategie op fondsniveau te evalueren.⁶ Hierbij zijn twee alternatieve strategieën voorzien:

- De keuze om het beschikbare vermogen na (tussentijdse) exits te herinvesteren in lijn met de doelstellingen uit het investeringsreglement. Dit leidt tot een verlenging van de investerings- en fondsperiode.
- De keuze om gerealiseerd rendement uit te keren aan de aandeelhouders én afbouw van beschikbare fondskapitaal. Na vrijgave van rendement en (delen van) het fondskapitaal kunnen de gerevolverde middelen door de aandeelhouders opnieuw worden ingezet voor eigen maatschappelijke opgaven. Bij de exits wordt geborgd dat het fonds blijft beschikken over voldoende vrije ruimte om het management van de portefeuille goed te kunnen uitvoeren (gericht op de doelstelling van minimale revolverendheid en het streven naar market rate of return).

⁵ Het Europese systeem voor emissiehandel is het eerste grote systeem voor het verhandelen van uitstootrechten van broeikasgassen in de wereld, en is ook de grootste. Het trad in 2005 in werking om de opwarming van de aarde tegen te gaan.

⁶ De eerste evaluatie zal minimaal na 4 jaar plaatsvinden (i.v.m. de gemaakte afspraken inzake de exploitatiebijdrage van de regionale partners voor de periode van 4 jaar; overwogen wordt om daarna aan te sluiten bij de 5 jaarlijkse evaluatieperiode die de andere ROM's hanteren).

In ieder geval tot de eerste evaluatie (maximaal 6 jaar) zullen de fondsen geen dividend uitkeren. Het MKB-fonds en het Transitiefonds hanteren elk een andere exit-strategie:

- Het MKB-fonds is gericht op instandhouding. Het fondsbeheer van het MKB-fonds kan rendementen binnen het revolverende karakter continu herinvesteren in nieuwe proposities binnen de kaders van het investeringsreglement. Bij rendement boven het revolverende karakter (inclusief inflatiecorrectie) bestaat de mogelijkheid om dividend uit te keren aan de aandeelhouders. [nee, tenzij-principe]
- Het Transitiefonds is erop gericht dat de aandeelhouders aan het eind van de looptijd hun investering minimaal nominaal terugontvangen. Na een investeringsperiode van 10 jaar zal het fondsbeheer de portefeuille in de daaropvolgende 15 jaar geleidelijk afbouwen of inzetten op verkoop van de resterende portefeuille; deze periode kan met 5 jaar verlengd worden. Bij rendement boven het nominaal revolverende karakter wordt de aandeelhouders voorgesteld om over te gaan tot dividenduitkering, binnen de wettelijke voorschriften inzake dividenduitkering. [Ja, tenzij-principe]

4.5 Looptijd, rendement en risico

Het fondsbeheer streeft naar de realisatie van een market rate of return, waarbij rekening wordt gehouden met de hogere risico's en of de langere doorlooptijd die de ROM-fondsen hanteren ten opzichte van marktpartijen. Dit kent het volgende onderscheid tussen de twee fondsen:

- Het MKB-fonds kent op basis van de exitstrategie een cyclus van 10 à 14 jaar. Dit is de periode waarin het gecommiteerde vermogen wordt geïnvesteerd in proposities én alle initiële proposities leiden tot een succesvolle exit of beëindiging. Na een succesvolle exit kan het vrijgekomen kapitaal opnieuw geïnvesteerd worden in nieuwe proposities binnen de scope van het proces. Bijvoorbeeld bij fondskosten van 1,5% van het gecommiteerde kapitaal en een inflatie van 1,5% dient het MKB-fonds minimaal een rendement te realiseren van 3% per jaar. Op propositieniveau hanteert het fondsbeheer de rendement- en risicomatrix conform de algemene aandeelhouders-instructie als uitgangspunt.
- Het Transitiefonds kent een looptijd van 25 jaar. Dat is de periode waarin het fonds zich moet terugverdienen en de kapitaalinleg wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders. Hierbij wordt uitgegaan van een investeringsperiode van circa 10 jaar. Dat is de periode waarbinnen de investeringen worden gedaan. Hierna resteert nog 15 jaar voor beheer van de portefeuille (immers, ook voor financiering die in het laatste investeringsjaar worden versterkt, geldt de maximale looptijd van 15 jaar).

In de bestuursovereenkomst worden afspraken gemaakt inzake het moment waarop partijen de daadwerkelijke kapitaalstorting moeten doen om zeker te stellen dat de ROM haar investeringstaken effectief kan uitvoeren.

De ervaringen van andere ROM's tonen aan dat revolverendheid van de brede MKB-fondsen haalbaar is. De uitgevoerde financiële analyse voor het Transitiefonds toont tevens aan dat nominale revolverendheid van dit fonds ook haalbaar is.

Dit blijkt uit het basisscenario en diverse conservatieve scenario's. In het meest negatieve scenario dat is doorgerekend tijdens 'botsproeven' is sprake van een revolverendheid van 85%. Naarmate het fonds aanvullende risico's accepteert om haar maatschappelijke doelstelling te realiseren, zal het financiële rendement dalen. In de door de aandeelhouders vast te stellen investeringsreglementen worden de definitieve kaders voor de allocatie van middelen bepaald. Hierbij geldt het streven naar revolverendheid (100%) voor het MKB-fonds en, gelet op het risicoprofiel, nominale revolverendheid voor het Transitiefonds als ondergrens voor het investeringsreglement.

Het rendement op fondsniveau kan niet een-op-een worden doorgeschoven naar de individuele investeringen binnen de fondsen. Het benodigde rendement op een investering is afhankelijk van het onderliggende risicoprofiel en de kans dat een investering verloren gaat. Mislukkingen en successen zullen elkaar binnen het fonds moeten compenseren. Daarbij dient iedere individuele investering wel een positieve businesscase en rendementsverwachting te hebben.

H5 | Werking van het onderdeel voor Rijksregelingen

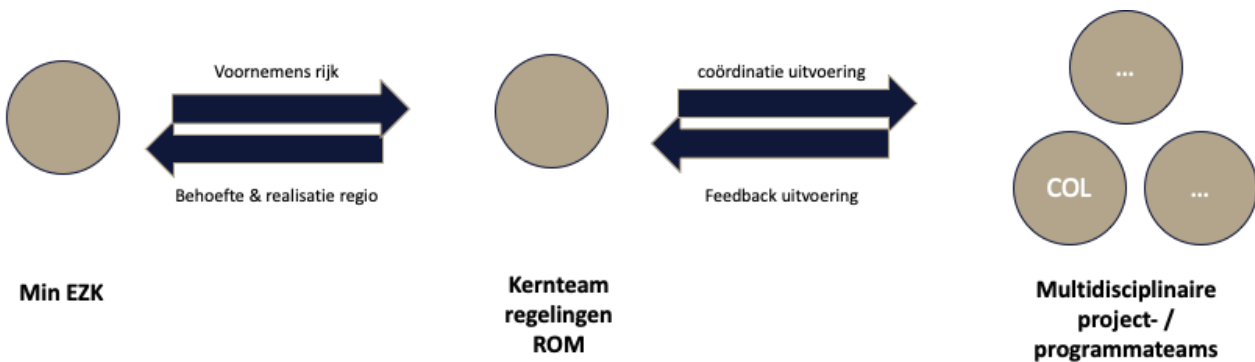
5.1 De rol van de ROM bij Rijksregelingen

Het Rijk kan voor specifieke economische uitdagingen specifieke regelingen inzetten die bedrijven en ondernemers direct ondersteunen. Deze regelingen hebben in principe een tijdelijk karakter (looptijd van een aantal jaren). De dekking van de uitvoeringskosten wordt geregeld per regeling en in principe gedekt door de rijksoverheid.

Deze regelingen worden soms landelijk uitgevoerd, maar steeds vaker wordt gekeken naar de regio's voor de uitvoering. Nu Nederland een bijna landsdekkend netwerk van Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen heeft, zijn deze uitgegroeid tot eerste aanspreekpunt voor de regionale uitvoering van economische rijksregelingen. De COL is een voorbeeld van een dergelijk regeling die mede op initiatief van de ROM's door het Rijk bij hen is belegd. De ROM krijgt de centrale taak bij coördinatie en uitvoering van nieuwe regelingen die vragen om een decentrale uitvoering in de MRA en NHN.

5.2 Een programmagestuurde uitvoering

Het onderdeel voor rijksregelingen krijgt een kernteam dat coördinatie voert op de lopende COL-regeling én de afstemming met EZK over nieuwe regelingen voert. Vanuit dit kernteam kunnen per regeling snel deskundige en toegewijde project- of programmateams ingericht worden voor de uitvoering van nieuwe regelingen. De bemensing wordt per regeling op maat samengesteld uit experts van het Ontwikkelings- en Investeringsonderdeel, en/of in samenwerking met andere partijen in het innovatie-ecosysteem. Door de coördinatie van nieuwe rijksregelingen bij de ROM te beleggen krijgen ondernemers één aanspreekpunt. Dit vraagt nauwe samenwerking met de ROM Regio Utrecht en HORIZON.

5.3 Uitvoering bestaande rijksregelingen

Op dit moment lopen er twee rijksregelingen die gericht zijn op ondernemers die decentraal worden uitgevoerd. Het gaat om de uitvoeringsregeling subsidie MKB innovatiestimulering topsectoren Noord-Holland (MIT) die wordt uitgevoerd door de provincie Noord-Holland én de Corona-OverbruggingsLening (COL) die wordt uitgevoerd door een alliantie van een groot aantal partijen én waarbij het beheer is belegd bij het Innovatiefonds Noord-Holland met ondersteuning van InnovationQuarter. De MIT-regeling is in 2020 gesloten voor aanvragen. De COL-regeling is opengesteld tot en met 30 juni 2021. Voor zover deze regelingen na de oprichting van de ROM openstaan voor nieuwe aanvragen, voorziet de ROM in een centraal (digitaal) loket voor aanvragen. Dit is overigens niet voorzien op dit moment. Het technisch beheer en de uitvoering blijven in eerste instantie liggen bij de bestaande partners in het ecosysteem om zo de dienstverlening naar de ondernemers te waarborgen. In de periode 1 juli 2021 tot 1 januari 2022 worden hier definitieve afspraken over gemaakt.

H6 | Organisatie en taken

6.1 Organisatie op hoofdlijnen

Alle medewerkers komen in dienst bij de ROM bv. De opbouw is als volgt:

- Directie en staf zijn verantwoordelijk voor de aansturing en ondersteuning van de ROM als geheel.
- Ontwikkelingsonderdeel. Dit onderdeel van de ROM ondersteunt (consortia van) bedrijven bij het aanscherpen en completeren van hun businesscase. Dit noemen we het opwerken van proposities of business development. Om deze rol te vervullen beheert de ROM daartoe, in samenwerking met andere partijen in het ecosysteem, een stevig netwerk. Uit praktische overwegingen wordt de afstemming met AIB en ONHN voor de internationale acquisitie én het kernteam voor de rijksregelingen in principe ondergebracht bij het Ontwikkelingsonderdeel.

- Investeringsonderdeel. Dit onderdeel van de ROM biedt financiering (leningen en participaties) voor MKB-bedrijven binnen de regionale economische prioriteiten én binnen de transitieopgaven. De ROM-fondsen worden beheerd vanuit het Investeringsonderdeel. De onderliggende fondsen zijn revolverend, wat betekent dat de investeringen worden terugbetaald; er is dus geen sprake van subsidie, maar van deelneming en investering in technieken. Op deze manier steunt de ROM de praktische ontwikkeling van technieken die niet voldoende financiering op kunnen halen in de markt.

De twee onderdelen hebben elk een zelfstandige rol en verantwoordelijkheid. Bij de intake van een propositie wordt expliciet gemaakt vanuit welk perspectief (ontwikkelen of investeren) de ROM betrokken is én wordt getoetst of niet één van de partners in het ecosysteem de gevraagde ondersteuning kan bieden. Dit geeft duidelijkheid voor de ondernemer.

6.2 Taken directie en staf

De directie en staf bestaat uit een directeur-bestuurder met een controller, een senior jurist, een directiesecretaris en het office management voor de hele organisatie. Directie en staf waarborgen de samenhang binnen de ROM en zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse sturing en de afstemming met aandeelhouders, commissarissen en subsidiënten. De ROM schakelt aanvullende ondersteunende diensten (ICT/automatisering, communicatie en specialistisch juridisch advies) waar mogelijk in via één van de partners in het ecosysteem. Diensten die de partners in het ecosysteem niet kunnen leveren, zal de ROM inhuren/aanbesteden met het daarvoor beschikbare werkbudget.

6.3 Taken Ontwikkelingsonderdeel

Het Ontwikkelingsonderdeel richt zich op de gehele MRA en NHN. De business developers van dit onderdeel ondersteunen (consortia van) bedrijven. Taken van de business developers zijn onder andere:

- Het vergaren en delen van kennis en expertise, bijvoorbeeld inzake het optimaliseren van de bestaande financieringsinstrumenten(mix), het mee-ontwerpen en het meeontwikkelen van nieuwe financieringsconcepten en businessmodellen waarbij wordt samengewerkt met het Investeringsonderdeel.
- Het verzorgen van verbindingen met nationale en regionale spelers op het gebied van investeren en ontwikkelen, zoals het netwerk van collega-ROM's. Maar ook: Invest-NL, de Europese Investeringsbank en de regionale partners in de MRA en NHN, zoals bijvoorbeeld de Board (die een belangrijke rol heeft bij het identificeren van proposities én veranderingen in de markt voor de energietransitie en circulaire economie) het ONHN (identificeren en internationaliseren) en bijvoorbeeld AIB (internationaliseren).
- Voorlichting en advies over een projectontwerp, bijvoorbeeld inzake consortiumpartners, inhoudelijke focus en te volgen processtappen.

- Toetsing, beoordeling en begeleiding, bijvoorbeeld het verzorgen van een globale toets op economische en technische haalbaarheid en het bieden van ondersteuning bij het formuleren van financiële behoeften (het bepalen van de benodigde investeringen, kosten, raming van de opbrengsten en het identificeren van risico's, zodat een passende financieringsstructuur door het Investeringsonderdeel kan worden ontworpen).

Bij de uitvoering van deze taken ligt de focus op knelpunten in de overgang van businesscasefase naar realisatiefase. De ROM werkt alleen aan knelpunten voor die proposities die de markt niet zelfstandig oppakt en waarvoor er geen andere regelingen of oplossingen zijn. Tegelijkertijd moet er een rendementsverwachting zijn, zij het op langere termijn dan gebruikelijk is in de markt of met meer risico.

Een groot deel van de leadgeneratie en identificatie van knelpunten ligt bij de partners in het ecosysteem zoals PIM NH en ONHN en vanuit de activiteiten en netwerken van de Board. Na hun initiële ondersteuning kunnen de business developers de laatste push geven op weg naar het winnende consortium of financial closing in samenwerking met de ROM-fondsen. Business developers kunnen ook in de initiële fase al geraadpleegd worden door de partners. De werkzaamheden tussen partners worden bij voorkeur in 'onderlinge nabijheid' georganiseerd.

Gelet op deze voorselectie ligt de conversie van lead naar project relatief hoog. In de beginperiode van de ROM ligt de nadruk op intakes, in de jaren daarna op ontwikkelen. Na opname in het portfolio zal een business developer de initiatiefnemers actief ondersteunen bij het uitwerken van hun projectvoorstel.

Het ontwikkelonderdeel dient volledig te worden gefinancierd uit de exploitatiebijdrage van de subsidiënten.

6.4 Taken Investeringsonderdeel

De fondsen richten zich op die proposities waarin een directe financieringsbehoefte is geformuleerd. Deze kunnen naar voren komen uit de lijn van het Ontwikkelingsonderdeel, maar het kan ook zijn dat initiatiefnemers ze zelfstandig formuleren. Proposities uit de lijn van de Ontwikkelingsonderdeel doorlopen dezelfde intake als alle andere proposities. Het Investeringsonderdeel van de ROM richt zich op individuele ondernemingen of consortia. De ROM heeft tot taak om voor eigen rekening en risico financiering te verstrekken aan:

- Ondernemingen of consortia die hun bedrijfsprocessen/bedrijfsvoering willen optimaliseren en daarmee een bijdrage leveren aan het realiseren van maatschappelijke transitieopgaven én of de regionale economische prioriteiten.
- Ondernemingen of consortia die producten en diensten aanbieden waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de maatschappelijke transitieopgaven én of de regionale economische prioriteiten.

Het gaat hierbij om aanvullende investeringen in de markt. Voor proposities moet duidelijk zijn dat ze niet zelfstandig op de markt financiering kunnen aantrekken (bijvoorbeeld op basis van meerdere afwijzingen van private partijen).

Het fondsbeheer heeft als taak:

- Een portfolio (het screenen van proposities) op te bouwen.
- Investeringsvoorstellen voor te bereiden en uit te voeren.
- Beheren van participaties en leningen.

Wat betreft de investeringsactiviteiten wordt er zo veel mogelijk marktconform gewerkt. In andere gevallen wordt gebruikgemaakt van de (vrijstellings)mogelijkheden binnen de geldende wet- en regelgeving.

Van alle investeringen brengt de ROM de risico's in kaart en, indien van toepassing, monitort zij of aan de (betalings)verplichtingen wordt voldaan om de exitstrategie te realiseren. Ook verricht de ROM zo nodig bijzonder beheer (bijvoorbeeld omdat een ondernemer niet aan zijn betalingsverplichtingen voldoet). Dit is professioneel en zakelijk beleid gericht op het beschermen van de eigen financiële belangen.

Het bedrijfsplan voorziet in twee onafhankelijke investeringscommissie (IC). Elke commissie komt in principe alleen bijeen als er een concreet investeringsvoorstel ligt. Waarbij de voorstellen zo veel mogelijk worden gebundeld in vergaderingen van het betreffende IC. Het IC voorkomt een 'tunnelvisie', en bewaakt dat projecten die opgeleverd worden door de business developers van de ROM, conform het investeringsreglement door de fondsbeheerders zijn beoordeeld en op geen enkele wijze voorrang zouden kunnen krijgen boven projecten van derden.

Het Investeringsonderdeel richt zich op de technische analyses van voorliggende proposities en op marktanalyse. Gelet op het specialistische karakter van het werk wordt zo nodig ook gebruikgemaakt van specialistische expertise. Uitgangspunt is dat het fondsbeheer voor het Transitiefonds in de basis wordt aanbesteed én dat het fondsbeheer voor het MKB-fonds wordt belegd binnen de ROM-organisatie. Hierbij is een ingroeimodel waarbij op termijn een groter deel van het fondsbeheer van het Transitiefonds wordt belegd binnen de ROM-organisatie. In de operatie is het van belang dat het volledige fondsbeheer in nabijheid van elkaar opereert onder aansturing van de ROM.

In de beginperiode ligt de nadruk op het beoordelen van proposities en op het komen tot investeringsbeslissingen. Gelet op het participatiekapitaal en de verwachte dealflow kunnen er op jaarbasis circa drie tot vier participaties worden gedaan. Om dat te bereiken zullen er honderden proposities gescreend moeten worden. Na verloop van tijd krijgt de organisatie een steeds grotere capaciteitsvraag voor het beheren van proposities. De kosten voor het fondsbeheer komen ten laste van het fondsrendement.

Anders dan bij de Ontwikkelingsonderdeel is het aantal medewerkers van de investeringspoort niet op voorhand vastgelegd.

Het fondsbeheer van het MKB-fonds ontvangt een maximale jaarlijkse beheervergoeding van 1,5% à 2% van het gecommiteerde vermogen. Voor het Transitiefonds wordt uitgegaan van een maximale jaarlijkse beheervergoeding van 1 à 1,5%. De inzet van medewerkers volgt de omvang van de portefeuille (in opbouw en afbouw). Hierbij wordt gekozen voor een combinatie van vaste en flexibele inzet. Het is mogelijk om het operationele beheer van het Transitiefonds of nieuwe fondsen uit te besteden. In die situatie treedt het team op als opdrachtgever van de externe partij die het operationele beheer van één of meer van de fondsen uitvoert.

6.5 Overzicht formatie

De prognoseformatie van ROM bestaat uiteindelijk uit 19,5 fte (exclusief het fondsbeheer voor beide fondsen en exclusief de uitvoering van de Rijksregelingen). De ROM kent een ingroeimodel in de periode tot 2023. Niet alle functies kunnen direct bij de start worden ingevuld. Gelet op de breedte van de transitieopgaven en de hoge mate van differentiatie in benodigde specialismen zal de ROM ook flexibele expertise inschakelen. Voor de ontwikkelactiviteiten is daarvoor een werkbudget beschikbaar.

Functie	Indicatie fte	Indicatie cao Rijk
Directeur-bestuurder (voorzitter MT)	1	17
Controller/financieel specialist	1	14
Senior jurist	1	13
Strategisch directiesecretaris	1	13
Officemanager	2	8 of 9
Subtotaal	6	

Hoofd Ontwikkelingsonderdeel (MT-lid)	1	15
Senior business developer (breed)	1	14
Medior business developer (breed)	2	12
Junior business developer (breed)	2	9
Senior business developer (Transitie)	4	14
Medior business developer (Transitie)	2	12
Junior business developer (Transitie)	1	9
Adviseurs rijksregelingen*	pm	pm
Liaison acquisitie	0,5	12
Subtotaal	13,5	

* dekking valt buiten de gevraagde exploitatiebijdrage (zie ook H8)

Totaal	19,5	
---------------	-------------	--

De medewerkers van de ROM bv komen in dienst en worden beloond binnen de kaders van de WNT. De salarisschalen conform de CAO Rijk gelden daarbij als referentie. Dit is in lijn met de publieke doelstelling van deze privaatrechtelijke organisatie. De indicatieve referentie qua inzet (fte) en inschaling na afronding van de ingroeiperiode is hierna opgenomen. Ook voor inhuur én aanbesteding van werk respecteert de ROM de kaders van de WNT.

Bij de werving van medewerkers en de leden van Raad van Commissarissen (RvC) en IC geldt de wens om te komen tot een diverse samenstelling. Het betreft een lean-en-mean-organisatie. Hierbij wordt aangetekend dat bepaalde taken, zoals internationaliseren, in de MRA en NGN zijn belegd bij AIB in plaats van bij de ROM. Om deze reden is er op dit moment een beperkte capaciteitsraming met betrekking tot deze taak ingericht.

H7 | Governance

7.1 De governance op hoofdlijnen

De ROM wordt vormgegeven als privaatrechtelijk construct met twee besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, te weten de ROM Regio bv en de ROM bv. Het MKB-fonds wordt een (100%) dochter van de ROM bv. Het Transitiefonds wordt op haar beurt een (100%) dochter van de ROM Regio bv. ROM Regio bv. wordt voor 50,1% aandeelhouder in de ROM bv, het Rijk is houder van de overige 49,9% van de aandelen. De deelnemende regionale partners (provincie Noord-Holland, STAK NHN en de individuele MRA gemeenten) zijn aandeelhouders van de ROM Regio bv naar rato van hun kapitaal bijdrage. Aanvullend sluit de ROM bv een samenwerkingsovereenkomst met het AIB en ONHN voor de uitvoering van de internationaliserings- en acquisitietaken (in afstemming met NFIA). Daarnaast wordt een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de ROM bv en alle keyspelers in het ecosysteem om binnen de netwerkgedachte het aanbod aan ondernemers te versterken. Daarbij is eenduidige communicatie van belang.

Aspirant aandeelhouders en kandidaat aandeelhouders van de ROM Regio bv.

Het streven is dat zo veel mogelijk partijen in de zomer van 2021 toetreden tot de ROM. Het is evenwel mogelijk dat partijen later toetreden, bijvoorbeeld als hun besluitvormings-traject meer tijd nodig heeft. In de bestuursovereenkomst wordt daartoe een zogenaamde toetredingsovereenkomst bijgevoegd.

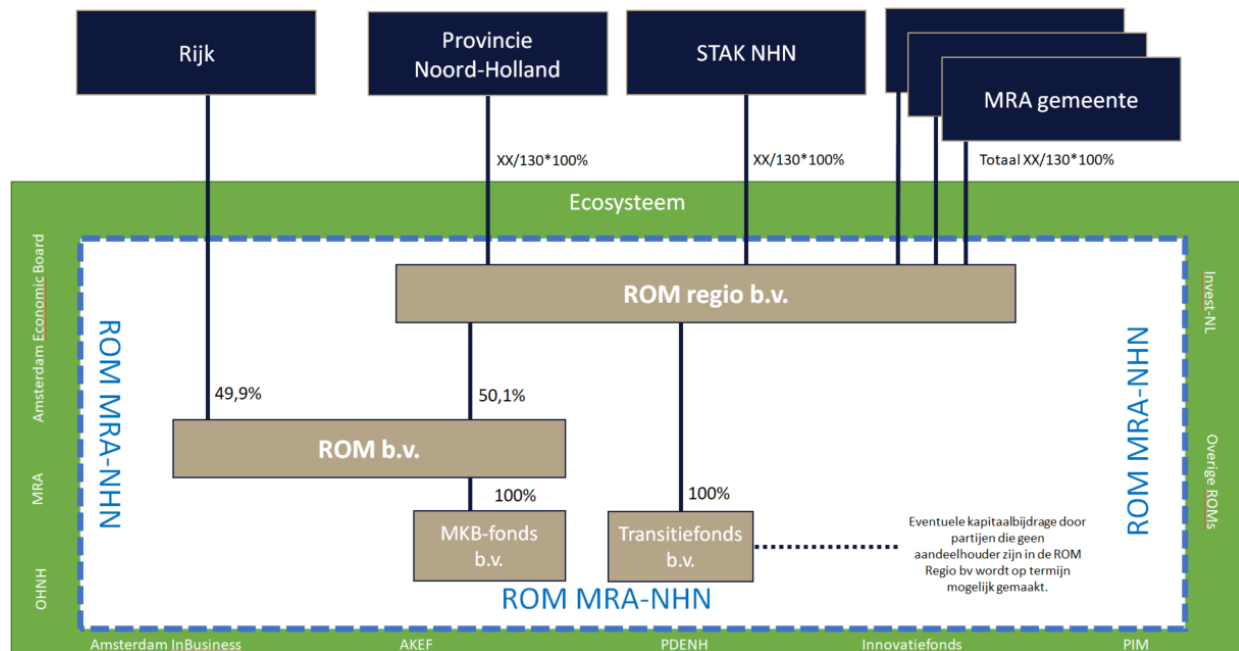
Er komen in principe twee jaarlijkse momenten waarop nieuwe aandeelhouders toe kunnen treden in de ROM Regio bv of het Transitiefonds. In ieder geval wordt 1 januari 2022 voorzien als toetredingsmoment. Als nieuwe aandeelhouders toetreden, worden in principe ook nieuwe aandelen uitgegeven. Partijen kunnen in de periode tot en met 1 januari 2022 toetreden tegen dezelfde waardering als bij oprichting. Zij krijgen dan net als de andere aandeelhouders naar rato van hun inleg zeggenschap in de ROM Regio bv (waarbij de stemverhouding tussen de aandeelhouders wijzigt, maar waarbij alle aandeelhouders onverkort zeggenschap hebben en houden naar rato van hun aandeel in de totale inleg).

Bij de start zal de ROM beschikken over enkele founding members die aandeelhouder zijn én een aantal partijen die nog geen definitief besluit hebben genomen (aspirant-aandeelhouders). In de periode tot en met 1 januari 2022 zullen aspirant aandeelhouders uitgenodigd worden voor de AVA van de ROM Regio bv. Aspirant aandeelhouders zijn die gemeenten waarvan het college het voornemen om te participeren in de ROM Regio bv voor wensen en bedenkingen heeft aangeboden aan de raad. Aspirant aandeelhouders hebben evenwel geen stemrecht. De aandeelhouders zullen regels inzake de vertrouwelijkheid opleggen aan de aspirant aandeelhouders.

De aandeelhouders spreken af om gedurende deze periode geen besluiten te nemen die leiden tot (majeure) aanpassing van de statuten, het investeringsreglement en/of de gevraagde kapitaalinleg.

Partijen die hun voornemen tot deelname aan de ROM nog niet hebben voorgelegd aan hun raad, staten of kamer zullen in principe niet aansluiten bij vergaderingen (zogenoemde kandidaat aandeelhouders). Zij zullen wel actief geïnformeerd worden over de activiteiten van de ROM.

De aandeelhouders van de ROM Regio bv worden gevormd door alle regionale partijen die kapitaal beschikbaar stellen aan de vennootschap. Het stemrecht in de AVA spiegelt de kapitaalinbreng. Daarmee krijgen de aandeelhouders stemrecht naar rato van hun kapitaal-inbreng. Voor de ROM bv geldt dat de ROM Regio bv en het Rijk de aandeelhouders zijn voor respectievelijk 50,1% en 49,9% van de aandelen. Het stemrecht van de ROM Regio bv in de AVA van ROM bv wordt uitgeoefend door een aangewezen bevoegde vertegenwoordiger namens de regio. Voor de ROM is voorzien dat het beschikbaar gestelde kapitaal zodanig wordt verdeeld over de twee fondsen dat een MKB-fonds ontstaat met een beoogd doelkapitaal van € 60 miljoen én een Transitiefonds met een beoogd doelkapitaal € 100 miljoen. Dit uitgaande van een totaal gecommitteerd doelkapitaal van € 160 miljoen. De governance is verder als volgt vormgegeven:

Highlights in de governance⁷ van de ROM zijn:

1. De ROM Regio bv en de ROM bv krijgen aandeelhouders, ieder een RvC en de twee fondsen ieder een eigen onafhankelijke IC.
2. De regionale partijen worden gevraagd toe te treden tot de ROM Regio bv en het Rijk zal participeren in de ROM bv. Regionale partijen die reeds aandeelhouder zijn in een andere ROM kunnen niet direct participeren in de ROM Regio bv. Wel bestaat de mogelijkheid om direct kapitaal te verstrekken aan het Transitiefonds.
3. De RvC van de ROM Regio bv en de ROM bv bestaan uit drie personen. Er is voorzien in een personele unie voor de RvC. De ROM bv. én de ROM Regio bv. krijgen elk één statutair directeur/bestuurder.
4. De ROM krijgt een exploitatiebijdrage voor de ontwikkelactiviteiten. Het Rijk verstrekt deze exploitatiebijdrage direct aan de ROM bv. De meerjarenexploitatie bijdrage van de regionale partijen loopt via de ROM Regio bv.
5. Jaarlijks vindt een bestuurlijk overleg plaats waar de meerjarige strategie voor de versterking van de Regionale Economie wordt besproken. Hieraan wordt deelgenomen door bestuurlijk vertegenwoordigers van de Regio en EZK (EZK/PNH/GA/NHN/MRA). De agenda voor dit overleg wordt door de directeur ROM in samenwerking met EZK voorbereid.

7.2 Algemene Vergadering van Aandeelhouders

De AVA van de ROM bv wordt gevormd door (een bevoegd vertegenwoordiger van) de ROM Regio bv en het Rijk. De AVA van de ROM Regio bv wordt gevormd door alle regionale partijen die kapitaal beschikbaar stellen voor (één van) de twee fondsen van de ROM. Naar

⁷ De governance in het strategisch bedrijfsplan betreft een globale beschrijving, de statuten zijn hierin leidend.

rato van ieders kapitaalbijdrage aan de ROM Regio bv krijgen deze partijen als aandeelhouder stemrecht in de AVA van de ROM Regio bv. Alleen publieke partijen kunnen aandeelhouder worden in de ROM Regio bv en de ROM bv. Ter borging van dit voornemen is een kwaliteitseis opgenomen in de statuten van de ROM bv en ROM Regio bv.

Een select aantal vertegenwoordigers van de regionale aandeelhouders uit de ROM Regio bv kunnen als agenda-lid aansluiten bij de AVA van de ROM bv. Hierbij is voorzien in maximaal drie agendaleden. Eén namens de STAK NHN, één namens de provincie Noord-Holland én de gemeente Amsterdam namens het bestuurlijk overleg platform Economie.

De AVA van de ROM bv streeft naar unanieme besluitvorming. Bevoegdheden van de AVA zijn onder meer:

- Het benoemen van leden van de RvC.
- Het benoemen van de directeur-bestuurder op voordracht van de RvC.
- Het goedkeuren van de benoeming van de leden in de IC door de AVA van het MKB-fonds.
- Het vaststellen van het bezoldigingsbeleid (in lijn met de kaders van de WNT).
- Het goedkeuren van het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan (strategie, geen bedrijfsvoering).
- Het goedkeuren van de jaarrekening en het jaarplan.
- Benoemen van de accountant.
- Verlenen van decharge aan bestuurders en RvC.
- Het nemen van besluiten tot:
 - Aanpassing/uitbreiding samenstellen directie-bestuurder(s).
 - Wijziging van de statuten.
 - Uitgifte van aandelen.
 - Oprichten van dochterondernemingen.
 - Vermindering/vermeerdering van het geplaatste kapitaal.
 - Ontbinden, fuseren en of splitsen van de vennootschap.
 - Het doen van uitkeringen/dividend in samenspraak met het bestuur.
 - Het vaststellen en wijzigen van de investeringsregelementen.
 - Het doen van investeringen boven een bedrag van € 5 miljoen.

De ROM Regio bv streeft naar een gemengd aandeelhouderschap waarin provincie, grote en kleine gemeenten vertegenwoordigd zijn. Op basis van hun inleg hebben de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam samen een meerderheid in de AVA. Om recht te doen aan het samenwerkingskarakter van de ROM wordt de positie van de andere aandeelhouders, naar voorbeeld van de InnovationQuarter (IQ) beschermd. Majeure besluiten, zoals gedefinieerd in de statuten, kunnen slechts worden genomen indien naast een van de twee grote aandeelhouders minimaal drie andere aandeelhouders instemmen. De samenwerkende gemeenten in NHN gelden daarbij als één overige aandeelhouder. Onverminderd geldt de eis dat er een meerderheid moet zijn van 50% + 1.

De majeure besluiten in de AVA van de ROM bv kunnen slechts worden genomen bij tweederde meerderheid. Dit betekent de facto dat het Rijk en de ROM Regio bv als enige aandeelhouders tot overeenstemming moeten komen.

In twee separaat op te stellen bestuursovereenkomsten leggen de partijen vast:

- De inleg per partij inclusief de eventuele verdeling over de fondsen.
- Intentionele exploitatiebijdrage per partij.
- Vormgeving van het agenda-lidmaatschap (voor de ROM Regio bv).

Er komt één bestuursovereenkomst tussen alle regionale partijen inzake de ROM Regio bv én één bestuursovereenkomst tussen het Rijk en de ROM Regio bv (inzake de ROM bv).

7.3 Raad van Commissarissen

Voor zowel de ROM Regio bv als de ROM bv zal er een RvC ingesteld worden. Er is voorzien in een personele unie voor de RvC. De RvC ziet toe op de ROM bv, de ROM Regio bv en de meerderheidsdochters. De RvC's bestaan bij de start uit drie leden. Het is evenwel mogelijk om deze uit te breiden tot vijf. De RvC komt bijeen zo vaak als een van de leden (of de directeur-bestuurder) dat noodzakelijk acht, maar minstens tweemaal per kalenderjaar. De leden van de RvC's worden benoemd door de AVA's van de ROM bv en de ROM Regio bv. Het betreft een bezoldigde functie waarvoor de AVA's een bezoldigingsbeleid vaststellen dat past binnen de WNT. De bevoegdheden van de RvC zijn onder meer:

- Het toezien op het functioneren van de directeur/bestuurder.
- Het in overleg met de directeur-bestuurder aanbieden van een meerjarenplan aan de AVA.
- Het toetsen van de activiteiten van de IC aan het vastgestelde investeringsreglement, in gevallen waarbij het investeringsreglement hierin voorziet.
- Het geven van advies over de voordracht van de directeur/bestuurder aan de aandeelhouders.
- Het geven van een advies over de voordracht van de leden van de IC na de directeur-bestuurder gehoord te hebben.

De RvC heeft aanvullende bevoegdheden voor de twee fonds-dochters. Dit gaat om het goedkeuren van besluiten van de directeur-bestuurder (voor het uitoefenen van stemrecht in de AVA van de meerderheidsdochter) met betrekking tot:

- Het goedkeuren van investeringen boven een bedrag van € 2,5 miljoen.
- Het in uitzonderlijke gevallen gemotiveerd goedkeuren van een investering waarover het IC een negatief advies heeft gegeven.

7.4 Directeur-bestuurder

De ROM bv. én de ROM Regio bv. krijgen elk één statutair directeur/bestuurder. De directeur- bestuurder van zowel de ROM bv. als de ROM Regio bv. wordt benoemd door de AVA, eventueel op niet bindende voordracht van de RvC. Voorafgaand aan de voordracht dient de profielschets door de AVA te worden vastgesteld en het wervingsproces aan de AVA

ter advisering te worden voorgelegd. Het is een bezoldigde functie (waarvoor de AVA een bezoldigingsbeleid vaststelt dat past binnen de WNT). De bevoegdheden van het bestuur zijn onder meer:

- Het besturen van de vennootschappen, inclusief meerderheidsdochters.
- Het opstellen van het (Meerjaren Strategisch) Bedrijfsplan voor de ROM inclusief (meerjaren)begroting en capaciteitsplanning.
- Het aangaan van rechtshandelingen voor de dagelijkse bedrijfsuitoefening.
- Het zorg dragen voor de financiering van de organisatie.
- Het opstellen van (tussentijdse) rapportages en jaarrekeningen.

De directeur-bestuurder moet zich gedragen naar de aanwijzingen van de AVA en is gehouden deze op te volgen, tenzij ze in strijd zijn met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.

7.5 Investeringscommissie

De IC van zowel het Transitiefonds als het MKB-fonds bestaat uit maximaal vijf leden. In de samenstelling wordt er naar gestreefd dat 2 à 3 leden zitting hebben in beide IC's en dat 2 à 3 leden sectorspecifieke expertise inbrengen in lijn met de betreffende inhoudelijke scope van elk fonds.

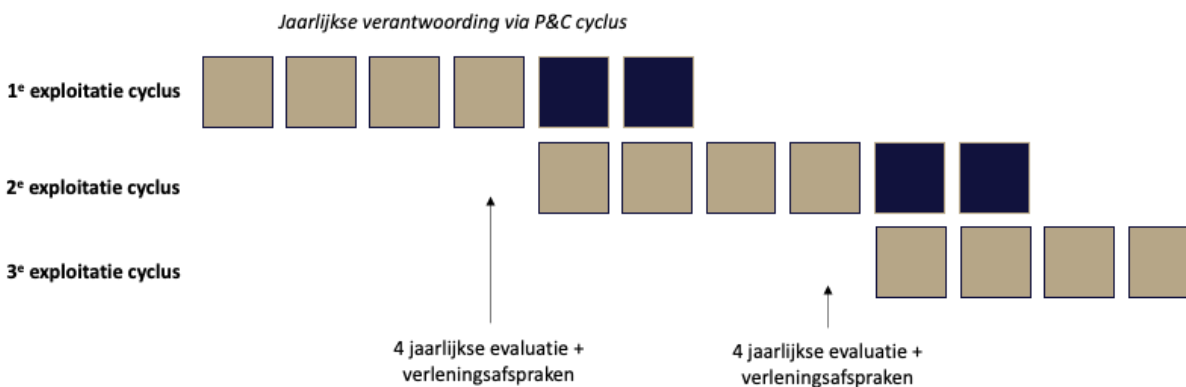
Het zijn bezoldigde functies, waarvoor de desbetreffende AVA een bezoldigingskader vaststelt dat past binnen de WNT. Het bezoldigingskader is gelijk voor de verschillende vennootschappen. Goedkeuring van de benoeming vindt plaats door de AVA van de ROM bv (voor IC MKB-fonds) dan wel de ROM Regio bv (voor IC Transitiefonds) naar raadpleging van de RvC op basis van de door de AVA vastgestelde profiel- schets van de leden, waarin wordt verwezen naar marktkennis en kennis van de technologie- velden binnen de scope van de ROM. De IC komt bijeen zodra het fondsbeheer van de Investeringsonderdeel een investeringsbeslissing gereed heeft. De IC wordt voor respectievelijk het MKB-fonds of het Transitiefonds gevraagd een zwaarwegend advies uit te brengen aan de directeur-bestuurder(s) van de ROM bv of de ROM Regio bv ten aanzien van de voorgestelde investering, exit of afboeking.

7.6 Governance voor de exploitatiebijdrage

Exploitatiebijdrage regionale partijen

Vanuit haar ontwikkeltaak zal de ROM zich richten op het informeren, voorlichten, adviseren en begeleiden van bedrijven die een maatschappelijke transitie willen realiseren met

rendement waarvoor de ROM een regionale exploitatiesubsidie ontvangt. Het voorstel is dat de gemeente Amsterdam namens de MRA-gemeenten en de samenwerkende gemeenten in NHN hiertoe een meerjarige overeenkomst sluiten met de ROM Regio bv. Elke organisatie volgt daarbij de eigen systematiek. Het uitgangspunt is om de exploitatiebijdrage te verstrekken voor een periode van telkens zes jaar (4 jaar met doorkijk voor de 2 jaar daarna). Na vier jaar vindt er een evaluatie plaats, waarna de overeenkomst in principe met vier jaar wordt verlengd. Dit staat weergegeven in onderstaand schema. In de bestuursovereenkomst kunnen daarover maatwerkafspraken worden gemaakt.

Exploitatiebijdrage Rijk

Het Rijk volgt voor de ROM dezelfde werkwijze bij het toekennen van haar exploitatiebijdrage als voor de andere ROM's. Dit komt neer op een jaarlijkse besluitvormingscyclus op basis van KPI's die voor alle ROM's vergelijkbaar zijn.

7.7 Regionale samenwerkingspartners

De ROM vult een belangrijk gat in het regionale ecosysteem. Door de positionering van de ROM wordt het totale ecosysteem versterkt. Lokale en (sub)regionale incubators en accelerators kunnen hun opschalende bedrijven voor ondersteuning overdragen aan de ROM. Maar de samenwerking gaat verder. Hieronder noemen we drie belangrijke (type) samenwerkingspartners:

- Een groot deel van de leadgeneratie ligt bij de partners in het ecosysteem zoals PIM NH, ONHN en vanuit de activiteiten en netwerken van de Board. Hiermee zorgen zij samen met de ROM voor leads.
- De regionale ontwikkelingsmaatschappijen HORIZON en ROM Regio Utrecht richten zich deels op gemeenten in de MRA. Zij hebben en houden het primaat binnen hun geografische scope. De ROM kan, in samenwerking met deze ROM's, opvolging geven aan specifieke leads (met name voor de grootschalige proposities op weg naar financial closing).
- AIB, AT&I en ONHN verzorgen in de regio de internationale acquisitie/internationalisering van (innovatief) MKB, start-ups en scale-ups. De ROM zal deze uitvoerende werkzaamheden aanvullen vanuit een liaisonfunctie en zorgdragen voor de verantwoording van de KPI's gericht op internationalisering richting de AvA van de ROM bv. De aanwezigheid van een ROM met investerend vermogen versterkt de kans dat deze

bedrijven uit onze regio sterker internationaal kunnen groeien én versterkt de aantrekkingskracht van de regio.

In een samenwerkingsakkoord en/of samenwerkingsovereenkomsten leggen de partners in het ecosysteem vast hoe zij de ondersteuning aan de ondernemers zullen versterken met behoud van de bestaande netwerkgedachte in het ecosysteem. De ROM heeft een aanvullende opdracht om de samenwerking actief te bevorderen en partijen te verbinden en versnippering tegen te gaan. Daarbij wordt in gezamenlijkheid gestreefd naar het realiseren van een transparante toegang tot het volledige ondersteuningsaanbod voor ondernemers.

Daarnaast is er op dit moment ook een ondersteuningsaanbod vanuit de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam in de vorm van AKEF, PIM NH, het innovatiefonds Noord-Holland en het PDENH. Voor deze ondersteuning wordt nader verkend of de dienstverlening richting de ondernemers verbeterd kan worden door middel van intensievere samenwerking met de ROM. Hierbij gelden de bestaande taken én opdrachten aan deze partijen als uitgangspunt. Per taak wordt telkens ook gekeken welke geografische focus het meest passend is. De uitkomsten van de verkenning worden betrokken bij het opstellen van het samenwerkingsakkoord en/of samenwerkingsovereenkomsten tussen de ROM en de centrale partners in het ecosysteem.

H8 | Begroting

De begroting voor ROM MRA-NHN schetst de lasten. De begroting neemt het duurzame netwerkmodel als vertrekpunt. Dat betekent dat er in deze begroting geen rekening is gehouden met het op termijn toevoegen van nieuwe taken. De ROM wordt gepositioneerd als één fiscale eenheid. Hiermee heeft de ROM niet te maken met btw-plicht op eventuele interne doorleen en uitgezocht wordt of dit ook voor vennootschapsbelasting geldt

Op basis van de gehanteerde uitgangspunten (zie bijlage 2) vraagt de ROM vanaf 2023 een jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 2,8 miljoen. Uitvoering van fondsbeheer en uitvoering Rijksregelingen valt buiten deze bijdrage.

8.1 Uitwerking per onderdeel

De indicatieve lasten voor het Ontwikkelingsonderdeel zijn hieronder weergegeven. Dit is de referentie voor een volledige bezetting per 2023. De dekking hiervoor komt uit een exploitatiebijdrage vanuit de betrokken overheden. Dit wordt uitgewerkt in een separate bestuursovereenkomst.

Ontwikkelingsonderdeel	
Personeelskosten	1.545.000
Overhead	295.000
Afdracht directie en staf (42%)	350.000

Werkbudget	460.000
Diversen/onvoorzien	150.000
Totaal lasten	2.800.000

De indicatieve lasten voor directie en staf zijn hieronder weergegeven. Uitgangspunt is dat het Ontwikkelingsonderdeel en het Investeringsonderdeel een vaste opslag betalen ter dekking van de directie en staf. Indicatief er nu vanuit gegaan dat opslag gelijk is voor het Investeringsonderdeel als het Ontwikkelingsonderdeel.

Directie en staf	
Personeelskosten	418.000
Overhead	130.000
Kosten RvC	37.500
Werkbudget	200.000
Diversen/onvoorzien	40.000
Totaal lasten	825.500

8.2 Waardering van het fonds

Het kapitaal voor de ROM wordt beschikbaar gesteld via een agiostorting. Een agiostorting is een bedrag dat door de aandeelhouders bovenop de nominale waarde van de aandelen gestort wordt. Het kapitaal hoeft niet bij oprichting in één keer worden overgemaakt naar de ROM. Op basis van de werkelijke kapitaalbehoefte zet het fonds in principe capital calls uit. Op basis van de capital calls zijn de aandeelhouders verplicht hun aandeel van het toegezegde kapitaal te storten. Hiervoor is een periode van circa 4-6 jaar voorzien. Op verzoek van individuele aandeelhouders kan ook gewerkt worden met vaste tranches waarbij de kapitaalstorting in één of enkele vaste bedragen wordt overgemaakt. In de bestuursovereenkomst verplichten de regionale aandeelhouders zich om op ROM-niveau de Rijksmiddelen in het voor 31 december 2021 te cofinancieren.

- **Kapitaalverstrekking:** Geen budgettair effect. Met kapitaalverstrekking zelf is geen budgettair effect gemoeid. Immers, de gemeente wordt er niet rijker of armer van, alleen de samenstelling van het vermogen verandert. Tegenover de lening voor de aankoop van de deelneming staat de waarde van de deelneming aan de andere kant van de balans.
- **Renteconsequenties:** Wel een budgettair effect. Kapitaalverstrekking heeft consequenties voor de rente. Het netto budgettaire effect bestaat uit de hogere rentekosten die de gemeente maakt als gevolg van de participatie.

Op grond van de wettelijke regels voor de begroting (het BBV) moet de deelneming gewaardeerd worden op de verkrijgingsprijs (of lagere marktwaarde). Bij de start van de ROM is de verkrijgingsprijs naar verwachting gelijk aan de marktwaarde. In het kader van

de P&C-cyclus moet er ten minste twee keer per jaar een actuele analyse van de waarde van de deelneming worden uitgevoerd (bij de begroting en bij de jaarrekening). Zolang de waardering van het fonds gelijk is aan of hoger is dan de verkrijgingsprijs, hoeft er geen afwaardering plaats te vinden en hoeft er dus geen voorziening getroffen te worden. Om de waarde van de bezittingen en daarmee het fondsvermogen te kunnen vaststellen zal jaarlijks voor 31 december per deelname/financiering per fonds een waardering worden toegekend. Een en ander is afhankelijk van de inflatie, de rentestand en de ontwikkeling van het fondsrendement.

Kans op tegenvallende resultaten

Het fonds heeft te maken met risico's. Elke aandeelhouder doet er goed aan periodiek te bepalen in hoeverre het verstandig is om een reservering op te nemen binnen het weerstandsvermogen van de begroting van de individuele aandeelhouders in verband met mogelijke risico's in de deelneming.

Kans op aanvullend rendement

Uitgangspunt is dat de inleg uit het Transitiefonds aan het einde van de fondsperiode nominaal terugvloeit naar de aandeelhouders. Door positieve resultaten kan het fonds ook een hoger rendement hebben. Voor het MKB-fonds geldt dat indien de situatie het toelaat het behaalde rendement kan worden uitgekeerd in de vorm van dividend.

Bijlagen

1. Toelichting TRL-levels
2. Toelichting aannames begroting

Bijlage 1 | Toelichting TRL-levels

Fase	TRL	Staat van ontwikkeling
Marktintrductie product/ dienst/procedé	9	Demonstratie van het systeem in een gebruiks-omgeving. Het concept is technisch en commercieel gereed; productierijp en klaar voor marktintrductie (maar heeft nog niet plaatsgevonden).
Product/dienst is compleet en operationeel	8	Het concept is getest en bewezen en voldoet aan gestelde verwachtingen, kwalificaties en normen (certificering).
Demonstratie prototype in operationele omgeving	7	Demonstratie van het systeem in de vorm van een prototype in een gebruikersomgeving.
Demonstratie prototype in testomgeving	6	Demonstratie van de technologie in een testopstelling die lijkt op een operationele omgeving.
Validatie prototype	5	Validatie van de technologie in een echte omgeving (pilot). Functionaliteiten en de eerste look & feel van een product, proces of dienst zijn aanwezig.
Implementatie en test prototype	4	Design, ontwikkeling en validatie van de technologie in een laboratorium.
'Proof of Concept'	3	Experimenteel bewijs van het concept. Testen in laboratorium en analyse van eigenschappen en geschiktheid.
Toegepast onderzoek	2	Formulering van het technologische concept. Welke toepassingen zijn mogelijk?
Fundamenteel onderzoek	1	Onderzoek van het basisprincipe, het idee.

Bijlage 2 | Toelichting aannames meerjarenbegroting

Lasten

- **Personeelskosten.** De personeelskosten zijn gebaseerd op de inschaling volgens het CAO Rijk. Het gaat hier om de bruto werkgeverslasten.
- **Overhead.** De overhead bestaat uit vaste bedragen per fte. Deze zijn gebaseerd op de kengetallen vanuit de Rijksoverheid. Kantoor en automatisering vormen hierbinnen de grootste subposten. De overige kosten bestaan uit administratiekosten, reiskosten, opleiding en facilitair.
- **Kosten RvC.** De leden krijgen een vergoeding voor hun diensten. Het gaat om een vast bedrag per lid. Dit is conform de WNT, gekoppeld aan het salaris van de directeur (15% directeurssalaris voor de voorzitter en 10% voor leden van de RvC).
- **Kosten Investeringscomité.** De leden krijgen een vergoeding voor hun diensten. Het gaat om een vast bedrag per bijeenkomst van het comité (passend binnen de WNT). De totale kosten zijn indicatief geraamd op € 1.000 per bijeenkomst met een opslag van € 500 voor de voorzitter. Uitgegaan wordt van maximaal 7 bijeenkomsten per jaar.
- **Werkbudget.** Het werk van de twee onderdelen en directie en staf is in hoge mate specialistisch en vraagt om samenwerking met een groot aantal partners. Vanuit het werkbudget kunnen de betreffende onderdelen specialistische expertise inschakelen. Daarnaast dient het werkbudget voor marketing, communicatie en evenementen.
- **Diversen/onvoorzien.** In de begroting is per onderdeel rekening gehouden met een post onvoorzien ter hoogte van 5% van de totale begroting.

Bedrijfsplan ROM MRA-NHN

Eindversie 4.2

Colofon

10 mei 2021

Classificatie : Vertrouwelijk

PELS RIJCKEN

OPRICHTING

van de besloten vennootschap
met beperkte aansprakelijkheid:

[**ROM Regio B.V.**],

statutair te vestigen te [**]

Heden, [datum] tweeduizend eenentwintig, is voor mij, mr. Wouter Admiraal,
toegevoegd notaris, hierna te noemen: 'notaris', als waarnemer van mr. Cornelis
Adrianus de Zeeuw, notaris te 's-Gravenhage, verschenen:

[medewerker Pels Rijcken], te dezen handelend als schriftelijk gevolmachtigde van:

1. de publiekrechtelijke rechtspersoon: **Gemeente Amsterdam**, gevestigd te Amsterdam, met adres: (1011 PN) Amsterdam, Amstel 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34366966, hierna te noemen: '**Amsterdam**';
2. de publiekrechtelijk rechtspersoon: **Provincie Noord-Holland**, gevestigd te Haarlem, met adres: (2012 HR) Haarlem, Dreef 3, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34362354, hierna te noemen: de '**Provincie**';
3. *enzovoorts.*

Volmacht.

Van de volmacht aan de comparant blijkt uit [**] onderhandse akten van volmacht, welke aan deze akte worden gehecht.

De comparant, handelend als vermeld, heeft verklaard, in aanmerking nemende:

- 1a. dat het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam op [**] tweeduizend eenentwintig een ontwerpbesluit tot het oprichten van na te noemen besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid aan de gemeenteraad van Amsterdam heeft gestuurd;
- 1b. dat de gemeenteraad van Amsterdam bij zijn besluit van [**] tweeduizend eenentwintig geen wensen en bedenkingen ter kennis van het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam heeft gebracht;

- 1c. dat het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam op [**] tweeduizend eenentwintig heeft besloten tot het oprichten van na te noemen besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, van welke besluitvorming blijkt uit een besluit van [**] tweeduizend eenentwintig, waarvan een kopie aan deze akte wordt gehecht;
- 2a. dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie op [**] tweeduizend eenentwintig een ontwerpbesluit tot het oprichten van na te noemen besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid aan de provinciale staten van de Provincie heeft gestuurd;
- 2b. dat de provinciale staten van de Provincie bij zijn besluit van [**] tweeduizend eenentwintig geen wensen en bedenkingen ter kennis van het college van gedeputeerde staten van de Provincie heeft gebracht;
- 2c. dat het college van gedeputeerde staten van de Provincie op [**] tweeduizend eenentwintig heeft besloten tot het oprichten van na te noemen besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, van welke besluitvorming blijkt uit een besluit van [**] tweeduizend eenentwintig, waarvan een kopie aan deze akte wordt gehecht;

etc.

ter uitvoering van de hiervoor vermelde overwegingen hierbij op te richten een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid en daarvoor vast te stellen de navolgende statuten:

STATUTEN.

Definities.

Artikel 1.

1.1. In de statuten wordt verstaan onder:

- a. **aandeel:**
een aandeel op naam in het kapitaal van de vennootschap;
- b. **aandeelhouder:**
een houder van één of meer aandelen;
- c. **accountant:**
een registeraccountant of een andere accountant als bedoeld in artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek, dan wel een organisatie waarin zodanige accountants samenwerken;
- d. **agioreserve:**
heeft de betekenis als opgenomen in artikel 8.4;
- e. **algemene vergadering:**

het vennootschapsorgaan bestaande uit stemgerechtigde aandeelhouders, alsmede vruchtgebruikers aan wie het stemrecht op aandelen toekomt, dan wel een bijeenkomst van deze personen (of hun vertegenwoordigers) en andere personen met vergaderrechten (al naar gelang het geval);

f. **bestuur:**

het bestuur van de vennootschap;

g. **dochtermaatschappij:**

een dochtermaatschappij van de vennootschap als bedoeld in artikel 2:24a van het Burgerlijk Wetboek;

h. **Fonds BV:**

een dochtermaatschappij van de vennootschap dat als doel heeft het op basis van een daartoe vastgesteld investeringsreglement verstrekken van ondersteuning met financiële middelen en/of garanties aan derden, zoals Transitiefonds BV;

i. **raad van commissarissen:**

de raad van commissarissen van de vennootschap;

j. **[ROM Holding BV:]**

[ROM Holding B.V.], een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te **[**]**;

k. **schriftelijk:**

bij brief, telefax, e-mail, of door een op andere wijze langs elektronische weg toegezonden leesbaar en reproduceerbaar bericht, mits de identiteit van de verzender met afdoende zekerheid kan worden vastgesteld;

l. **[Transitiefonds BV:]**

[Transitiefonds B.V.], een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te **[**]**;

m. **vennootschap:**

[ROM Regio B.V.]

n. **vergadergerechtigden:**

degenen die vergaderrecht hebben;

o. **vergaderrecht:**

het recht om, in persoon of bij schriftelijk gevolmachtigde, de algemene vergadering bij te wonen en daar het woord te voeren;

p. **werkgebied:**

het geografische werkgebied van de vennootschap zijnde de provincie

Noord-Holland inclusief de regio's 'Metropoolregio Amsterdam' en 'Noord-Holland Noord' en dat van haar aandeelhouders.

- 1.2. Tenzij anders blijkt of kennelijk anders is bedoeld, sluit een verwijzing naar een begrip of woord in het enkelvoud een verwijzing naar de meervoudsvorm van dit begrip of woord in en omgekeerd.
- 1.3. Tenzij anders blijkt of kennelijk anders is bedoeld, sluit een verwijzing naar het mannelijk geslacht een verwijzing naar het vrouwelijk geslacht in en omgekeerd.
- 1.4. Verwijzingen naar artikelen verwijzen naar artikelen van deze statuten, tenzij het tegendeel blijkt.
- 1.5. Verwijzingen naar een wetsartikel verwijzen naar dat artikel zoals dat van tijd tot tijd luidt.
- 1.6. Het bestuur, de raad van commissarissen en de algemene vergadering vormen elk een afzonderlijk vennootschapsorgaan in de zin van artikel 2:189a van het Burgerlijk Wetboek.

Naam en zetel.

Artikel 2.

- 2.1. De vennootschap draagt de naam: **[ROM Regio B.V.]**
- 2.2. De vennootschap heeft haar zetel te **[**]**.
[VRAAG PELS RIJCKEN: WAT ZAL DE VESTGINGSPLAATS ZIJN?]

Doel.

Artikel 3.

- 3.1. De vennootschap heeft ten doel om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland en aan het realiseren van de transitieopgaven op energie en aan circulariteit door middel van onder meer het zelf of door middel van een dochtermaatschappij:
 - a. het op enigerlei wijze deelnemen in, financieren, besturen, toezicht houden op, adviseren en het begeleiden van ondernemingen;
 - b. het stimuleren en faciliteren van innovatie en het verbinden van partijen voor economische structuurversterking;
 - c. het structureren en organiseren van toegang tot financiering voor startende en snel groeiende ondernemingen, consortia van samenwerkende partijen en projecten van samenwerkende partijen binnen (in ieder geval) het werkgebied;

- d. het verstrekken van kapitaal aan de hiervoor onder c. bedoelde ondernemingen in de vorm van aandelenkapitaal en/of garanties en/of leningen;
 - e. het uitvoeren van alle handelingen die wenselijk, nodig, gebruikelijk of verwant zijn met het vorenstaande doel, met inbegrip van maar niet beperkt tot alle handelingen die betrekking hebben op het bestuur van, de samenwerking met, de deelneming in, de verwerving van of de fusie met andere ondernemingen of vennootschappen;
 - f. het optreden als beheerder en/of bestuurder van een vennootschap of onderneming met als doel om door middel van het verstrekken van financiële ondersteuning zowel binnen als buiten het werkgebied bij te dragen aan voormelde doelen;
 - g. het verstrekken van garanties, het verbinden van de vennootschap en het bezwaren van activa van de vennootschap ten behoeve van ondernemingen en vennootschappen waarmee de vennootschap in een groep is verbonden en ten behoeve van derden;
 - h. het verkrijgen, beheren, exploiteren en vervreemden van vermogenswaarden in het algemeen, en
 - i. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
- 3.2. Bij het nastreven van het doel zal de vennootschap, binnen het kader van een evenwichtig beleid, rekening houden met de belangen van haar aandeelhouders.

Aandelenkapitaal.

Artikel 4.

- 4.1. Het kapitaal van de vennootschap bestaat uit een of meer gewone aandelen, elk aandeel met een nominale waarde van een euro (€ 1,00).
- 4.2. Alle aandelen luiden op naam en zijn doorlopend genummerd vanaf 1.
- 4.3. Het nummer van een aandeel geldt als een aanduiding.
- 4.4. Ten minste één aandeel met stemrecht wordt gehouden door een ander dan en anders dan voor rekening van de vennootschap of een van haar dochtermaatschappijen.
- 4.5. Er kunnen geen aandeelbewijzen worden uitgegeven.

Aandeelhouderschap. Kwaliteitseisen.

Artikel 5.

- 5.1. Aan het aandeelhouderschap zijn geen statutaire verplichtingen van verbintenisrechtelijke aard verbonden.

- 5.2. Aandeelhouders van de vennootschap kunnen slechts zijn:
- i. publiekrechtelijke rechtspersonen; of
 - ii. rechtspersonen waarin uitsluitend publiekrechtelijke rechtspersonen onmiddellijk of middellijk als aandeelhouder, lid of certificaathouder deelnemen;
 - iii. stichtingen waarvan de bestuurders uitsluitend worden benoemd door publiekrechtelijke rechtspersonen naar Nederlands recht;
 - iv. instellingen voor hoger onderwijs als bedoeld in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
 - v. ziekenhuizen die zijn toegelaten voor medisch specialistische zorg in de zin van de Wet toelating zorginstellingen; of
 - vi. de vennootschap,
- die partij zijn bij een bestuursovereenkomst aangaande de vennootschap. Voorts kan de vennootschap zelf aandelen in haar eigen kapitaal houden.
- 5.3. Een aandeelhouder die voorziet dat hij niet langer aan de kwaliteitseis zal gaan voldoen bericht dit aan het bestuur. Een aandeelhouder die niet langer aan de kwaliteitseis voldoet, kan niet meer het aan de aandelen verbonden stemrecht uitoefenen, terwijl zijn vergaderrechten en rechten op uitkeringen worden opgeschort.
- 5.4. Indien een aandeelhouder niet meer voldoet aan de kwaliteitseis moeten alle aandelen van de betreffende aandeelhouder worden aangeboden aan de andere aandeelhouders conform het bepaalde in artikel 13.
- 5.5. Indien de vennootschap geen aandeelhouders kent die voldoen aan de in artikel 5.2 bedoelde kwaliteitseis, zal, in afwijking van het in artikel 5.3 bepaalde, het vergader- en stemrecht kunnen worden uitgeoefend ten aanzien van een voorstel tot:
- a. statutenwijziging waarbij in ieder geval het in het vorige lid bepaalde komt te vervallen; of
 - b. ontbinding van de vennootschap en vereffening van haar vermogen.
- 5.6. Zodra vaststaat dat aandelen moeten worden aangeboden, dienen zij – die tot die aanbieding verplicht zijn – daarvan binnen een (1) maand mededeling te doen aan het bestuur, onder opgaaf van het aantal aandelen.
- 5.7. Indien niet is voldaan aan de verplichting tot het doen van de in artikel 5.6 bedoelde mededeling, is de vennootschap onherroepelijk gemachtigd de betreffende aandelen over te dragen met inachtneming van dit artikel, mits zij de betreffende aandeelhouder(s) in gebreke heeft gesteld. Deze machtiging vervalt één (1) jaar na kennisneming door de vennootschap van het ontstaan

van de verplichting tot aanbieding.

Aandeelhoudersregister.

Artikel 6.

- 6.1. Het bestuur houdt een register waarin de namen en adressen van alle aandeelhouders zijn opgenomen, met vermelding van de datum waarop zij de aandelen hebben verkregen, de datum van de erkenning of betekening, de soort of de aanduiding van de aandelen, alsmede het op ieder aandeel gestorte bedrag.
- 6.2. Op het register is voorts artikel 2:194 Burgerlijk Wetboek van toepassing.

Uitgifte van aandelen en voorkeursrecht.

Artikel 7.

- 7.1. Uitgifte van aandelen kan slechts ingevolge een besluit van de algemene vergadering geschieden, voor zover deze bevoegdheid door de algemene vergadering niet is overgedragen aan een ander orgaan binnen de vennootschap. De algemene vergadering kan deze overdracht herroepen. Bij het besluit tot uitgifte van aandelen worden de koers en de verdere voorwaarden van uitgifte bepaald. De koers kan niet beneden pari zijn.
- 7.2. Iedere aandeelhouder, met uitzondering van de vennootschap indien zij houder is van aandelen in haar eigen kapitaal, heeft bij uitgifte van aandelen een voorkeursrecht naar evenredigheid van het gezamenlijk bedrag van zijn aandelen.
- 7.3. Het bepaalde in artikel 7.2 is van overeenkomstige toepassing bij het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen, maar is niet van toepassing op het uitgeven van aandelen aan iemand die een voordien reeds verkregen recht tot het nemen van aandelen uitoefent.
- 7.4. Het voorkeursrecht kan, telkens voor een enkele uitgifte, worden beperkt of uitgesloten door het tot uitgifte bevoegde orgaan.
- 7.5. Voor de uitgifte van een aandeel is voorts vereist een daartoe bestemde ten overstaan van een notaris met plaats van vestiging in Nederland verleden akte waarbij de vennootschap en de partij die aandelen verkrijgt partij zijn.

Storting op aandelen.

Artikel 8.

- 8.1. Bij het nemen van het aandeel moet daarop het nominale bedrag worden gestort. Bedongen kan worden dat het nominale bedrag of een deel daarvan eerst behoeft te worden gestort na verloop van een bepaalde tijd of nadat het bestuur het zal hebben opgevraagd.
- 8.2. Storting op een aandeel moet in geld geschieden voor zover niet een andere

inbreng is overeengekomen.

- 8.3. Storting in een andere geldeenheid dan die waarin de nominale waarde luidt kan slechts plaatsvinden met toestemming van het bestuur.
- 8.4. Indien bij of na uitgifte van aandelen meer dan de nominale waarde van die aandelen wordt gestort in geld of in natura, zal het meerdere als agio worden aangemerkt. Ten behoeve van de houders van aandelen wordt alsdan separaat agio geboekt (aldus geboekte agio: een '**agioreserve**').
- 8.5. Een storting van agio kan slechts plaatsvinden (i) bij uitgifte van aandelen of (ii) met instemming van het bestuur.

Eigen aandelen. Kapitaalvermindering.

Artikel 9.

- 9.1. De vennootschap kan bij uitgifte van aandelen geen eigen aandelen nemen.
- 9.2. Het bestuur beslist over de verkrijging en vervreemding van aandelen in het kapitaal van de vennootschap, na daartoe verkregen goedkeuring van de algemene vergadering.
- 9.3. De vennootschap kan slechts eigen aandelen of certificaten daarvan verkrijgen, voor zover deze volgestort zijn en slechts met inachtneming van het dienaangaande in de wet bepaalde.
- 9.4. De algemene vergadering kan besluiten tot vermindering van het geplaatste kapitaal door intrekking van aandelen of door het bedrag van aandelen bij statutenwijziging te verminderen, met inachtneming van het dienaangaande in de wet bepaalde.

Vruchtgebruik. Pandrecht. Certificaten.

Artikel 10.

- 10.1. Op een aandeel kan een recht van vruchtgebruik worden gevestigd.
- 10.2. De aandeelhouder heeft het stemrecht op de aandelen waarop een vruchtgebruik is gevestigd. In afwijking van de vorige volzin komt het stemrecht op een aandeel de vruchtgebruiker toe indien hem dit krachtens de wet toekomt of met inachtneming van de wettelijke bepalingen is toegekend.
- 10.3. Op een aandeel kan geen pandrecht worden gevestigd.
- 10.4. Aan houders van certificaten van aandelen komt slechts vergaderrecht toe indien en voor zover de algemene vergadering heeft besloten het vergaderrecht aan die certificaten te verbinden. [De algemene vergadering kan aan certitificaten verbonden vergaderrecht te allen tijde ontnemen.]

Levering van aandelen en beperkte rechten.

Artikel 11.

- 11.1. Voor de levering van een aandeel of de vestiging of levering van een beperkt

recht daarop is vereist een daartoe bestemde ten overstaan van een notaris met plaats van vestiging in Nederland verleden akte waarbij de partij die de aandelen vervreemdt en de partij die aandelen verkrijgt partij zijn.

- 11.2. Behoudens in het geval dat de vennootschap zelf bij de rechtshandeling partij is, kunnen de aan het aandeel verbonden rechten pas worden uitgeoefend nadat de vennootschap de rechtshandeling heeft erkend of de akte aan de vennootschap is betekend overeenkomstig het in de wet daaromtrent bepaalde dan wel deze eigener beweging heeft erkend door inschrijving in het aandeelhoudersregister overeenkomstig het in de wet bepaalde.

Blokkeringsregeling.

Artikel 12.

- 12.1. Voor overdracht van aandelen, wil zij geldig zijn, is - behoudens voor een overdracht ingevolge het bepaalde in artikel 13 - steeds de goedkeuring overeenkomstig het hierna in dit artikel 12 bepaalde vereist van de algemene vergadering. Deze goedkeuring is niet vereist indien alle aandeelhouders schriftelijk hun goedkeuring aan de desbetreffende vervreemding hebben gegeven, welke goedkeuring slechts voor een periode van drie (3) maanden geldig is. Evenmin is deze goedkeuring vereist in het geval de aandeelhouder krachtens de wet tot overdracht van zijn aandelen aan een eerdere aandeelhouder verplicht is.
- 12.2. De aandeelhouder die tot overdracht van aandelen wil overgaan – hierna ook te noemen: 'de verzoeker' -, geeft daarvan bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs kennis aan het bestuur onder opgave van het aantal over te dragen aandelen en van de persoon of de personen aan wie hij wenst over te dragen.
- 12.3. Het bestuur is verplicht een algemene vergadering bijeen te roepen en te doen houden binnen zes (6) weken na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde kennisgeving. Bij de oproeping wordt de inhoud van die kennisgeving vermeld.
- 12.4. Indien de vergadering de gevraagde goedkeuring verleent, moet de overdracht binnen drie (3) maanden daarna plaatshebben.
- 12.5. Indien:
 - a. niet binnen de in artikel 12.3 vermelde termijn de aldaar bedoelde vergadering is gehouden;
 - b. in die vergadering omtrent het verzoek tot goedkeuring geen besluit is genomen, of
 - c. bedoelde goedkeuring is geweigerd zonder dat de vergadering gelijktijdig met de weigering aan de verzoeker opgave doet van een of

meer gegadigden die bereid zijn al de aandelen waarop het verzoek tot goedkeuring betrekking had tegen contante betaling te kopen, wordt de gevraagde goedkeuring geacht te zijn verleend, en wel in het sub a vermelde geval op de dag waarop de vergadering uiterlijk had moeten worden gehouden.

- 12.6. Tenzij tussen de verzoeker en de door de algemene vergadering aangewezen en door de verzoeker aanvaarde gegadigde(n) omtrent de prijs of de prijsvaststelling anders wordt overeengekomen, zal de koopprijs van de aandelen worden vastgesteld door een deskundige, op verzoek van de meest gerede partij te benoemen door de voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie.
- 12.7. De verzoeker blijft bevoegd zich terug te trekken, mits dit geschiedt binnen een (1) maand nadat hem bekend is aan welke gegadigde hij al de aandelen waarop het verzoek tot goedkeuring betrekking had, kan verkopen en tegen welke prijs.
- 12.8. De kosten van de prijsvaststelling komen ten laste van:
 - a. de verzoeker, indien deze zich terugtrekt;
 - b. de verzoeker voor de helft en de kopers voor de andere helft, indien de aandelen door de gegadigden zijn gekocht, met dien verstande dat iedere koper in de kosten bijdraagt in verhouding tot het aantal door hem gekochte aandelen;
 - c. de vennootschap, in gevallen die niet sub a of b zijn genoemd.
- 12.9. De vennootschap zelf kan slechts met instemming van de verzoeker gegadigde zijn als bedoeld in artikel 12.5 sub c.

Aanbiedingsregeling bij kwaliteitseisen.

Artikel 13.

- 13.1. Indien en zolang een aandeelhouder niet voldoet aan het bepaalde in artikel 5.2, gelden zijn aandelen als te koop aangeboden aan de andere aandeelhouders die alsdan een recht van voorkeur tot koop hebben overeenkomstig het bepaalde in dit artikel 13.
- 13.2. Binnen tien (10) dagen nadat zijn aandelen als aangeboden gelden is de desbetreffende aandeelhouder, hierna te noemen: "de verplichte aanbieder", verplicht daarvan mededeling te doen aan het bestuur, onder opgave van aantal en aanduidingen van die aandelen. Binnen tien (10) dagen na die mededeling of zoveel eerder als het bestuur verkiest, deelt zij de verplichte aanbieder mede, dat zijn aandelen gelden als door hem aangeboden in de zin van dit artikel 13. Over de inhoud van die mededeling doet het bestuur binnen

tien (10) dagen mededeling aan de mede-aandeelhouders.

- 13.3. De vennootschap kan slechts gegadigde zijn met instemming van de verplichte aanbieder.
- 13.4. De verplichte aanbieder is niet bevoegd het ingevolge artikel 13.2 tot stand gekomen aanbod van zijn aandelen in te trekken.
- 13.5. De prijs van de aangeboden aandelen zal door de verplichte aanbieder en de overige aandeelhouders in onderling overleg worden vastgesteld en schriftelijk aan het bestuur medegedeeld. Indien de verplichte aanbieder en de overige aandeelhouders geen overeenstemming bereiken over de prijs van de aangeboden aandelen voeren de verplichte aanbieder en de aandeelhouders onderling overleg omtrent de aanwijzing van een onafhankelijk deskundige die op voor alle betrokkenen bindende wijze de prijs, die gelijk zal zijn aan de waarde van de desbetreffende aandelen, zal vaststellen. Tenzij betrokkenen anders overeenkomen, is deze deskundige een deskundige als bedoeld in artikel 2:393 Burgerlijk Wetboek.
Tegen de aldus door de verplichte aanbieder en de overige aandeelhouders dan wel de deskundige vastgestelde prijs zullen de aandeelhouders hun recht van voorkeur op de aangeboden aandelen kunnen uitoefenen.
- 13.6. Indien een in artikel 13.5 bedoelde deskundige niet binnen tien (10) dagen na de mededeling van het bestuur als bedoeld in artikel 13.2, laatste zin, door de verplichte aanbieder en de overige aandeelhouders tezamen is aangewezen, geschiedt, op verzoek van een of meer van hen, de aanwijzing door de voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie.
- 13.7. Aan de in artikel 13.5 bedoelde deskundige verschaft het bestuur alle door die deskundige verlangde inlichtingen. De kosten van de prijsvaststelling komen ten laste van de vennootschap.
De deskundige deelt de door hem vastgestelde prijs aan het bestuur mede. Binnen tien (10) dagen na deze mededeling, deelt het bestuur de door de deskundige vastgestelde prijs mede aan de aanbieder en de andere aandeelhouders.
- 13.8. Binnen drie weken:
 - a. na schriftelijke mededeling door de aandeelhouders aan het bestuur over de in onderling overleg vastgestelde prijs, als bedoeld in artikel 13.5, eerste zin; dan wel
 - b. na de in artikel 13.7 bedoelde mededeling van het bestuur, dient een aandeelhouder die van zijn recht van voorkeur gebruik wil maken aan het bestuur mede te delen hoeveel aandelen hij wenst te kopen, bij

gebreke waarvan zijn recht van voorkeur is vervallen. Aandeelhouders die tijdig hebben verklaard van hun recht van voorkeur gebruik te willen maken, worden hierna aangeduid als "gegadigden".

- 13.9. Binnen tien (10) dagen na het verstrijken van de in artikel 13.8 gestelde termijn van drie weken deelt het bestuur aan de aanbieder mede of er gegadigden zijn en, zo ja, hoeveel en welke aandelen zijn toegewezen en aan wie.
- 13.10. Indien er niet voor alle aangeboden aandelen gegadigden zijn, is de verplichte aanbieder ontheven van het in artikel 13.1 bepaalde doch is de verplichte aanbieder niet vrij om zijn aandelen over te dragen aan een derde.
- 13.11. Indien aandeelhouders hun recht van voorkeur willen uitoefenen ten aanzien van meer aandelen dan voor hen beschikbaar zijn, zullen de beschikbare aandelen door het bestuur tussen hen worden verdeeld in verhouding tot hun aandelenbezit, met dien verstande, dat aan niemand meer aandelen zullen worden toegewezen dan waarop hij heeft gereflecteerd. Voor zover een dergelijke verdeling niet mogelijk is zal de toewijzing geschieden bij loting. Het bestuur stelt het systeem van de toewijzing bij loting en de wijze waarop de loting zal geschieden op voor belanghebbenden bindende wijze vast.
- 13.12. Indien er voor alle aangeboden aandelen gegadigden zijn, is ten aanzien van alle aangeboden aandelen een koopovereenkomst tot stand gekomen en is de aanbieder verplicht binnen een (1) maand na het verstrijken van de in artikel 13.9 gestelde termijn van tien (10) dagen de aandelen over te dragen en zijn de gegadigden verplicht tegelijkertijd de prijs van de aandelen, naar rato van de conform artikel 13.5 of artikel 13.7 vastgestelde prijs voor de aangeboden aandelen, contant aan de aanbieder te betalen.
- 13.13. Indien de aanbieder met levering aan een gegadigde in verzuim is, is de vennootschap tot levering van die aandelen bevoegd en binnen tien (10) dagen, nadat de gegadigde aan haar een daartoe strekkend verzoek heeft gedaan, verplicht.

Bestuurders. Benoeming; schorsing en ontslag.

Artikel 14.

- 14.1. Het bestuur bestaat in beginsel uit een (1) persoon. De algemene vergadering kan om haar moverende redenen van dit beginsel afwijken door een ander aantal bestuurders vast te stellen. Alleen natuurlijke personen kunnen als bestuurder worden benoemd. Een niet-voltallig bestuur behoudt zijn bevoegdheden. In ontstane vacatures wordt zo spoedig mogelijk voorzien.

- 14.2. Bestuurders worden benoemd op basis van een door de algemene vergadering vastgestelde profielschets. Zowel een aandeelhouder als de raad van commissarissen kan, met inachtneming van de profielschets, voor de benoeming van een bestuurder een niet-bindende voordracht opmaken.
- 14.3. Bestuurders worden benoemd door de algemene vergadering met een meerderheid van ten minste twee derden (2/3e) van de uitgebrachte stemmen.
- 14.4. De algemene vergadering kan aan bestuurders een titel toekennen.
- 14.5. Iedere bestuurder kan te allen tijde door de algemene vergadering worden ontslagen.
- 14.6. Tot een ontslag van een bestuurder kan de algemene vergadering slechts besluiten met volstrekte meerderheid van stemmen in een vergadering waarin meer dan de helft van het geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.
- 14.7. Iedere bestuurder kan te allen tijde door de algemene vergadering worden geschorst. Een bestuurder kan ook door de raad van commissarissen worden geschorst. Een schorsing door de raad van commissarissen kan te allen tijde door de algemene vergadering worden opgeheven.
- 14.8. Elke schorsing kan één of meer malen worden verlengd doch in totaal niet langer duren dan drie maanden. Is na verloop van die tijd geen beslissing genomen omtrent de opheffing van de schorsing of over ontslag, dan eindigt de schorsing.
- 14.9. De algemene vergadering stelt het beleid op het terrein van bezoldiging van (i) de leden van het bestuur, (ii) de leden van de raad van commissarissen en andere organen alsmede (iii) de medewerkers van de vennootschap vast. Het besluit tot vaststellen van het bezoldigingsbeleid wordt genomen met inachtneming van artikel 33.
- 14.10. De bezoldiging en de verdere arbeidsvoorwaarden van iedere bestuurder worden conform het vigerende bezoldigingsbeleid vastgesteld door de algemene vergadering.
- 14.11. Het bestuur draagt er zorg voor dat het voor de vennootschap vigerende bezoldigingsbeleid, zoals deze van tijd tot tijd zal komen te luiden, en daarvoor in de plaats tredende wet- en regelgeving, wordt toegepast op de arbeidsvoorwaarden van alle medewerkers en leden van organen van de vennootschap alsmede elke dochtermaatschappij ongeacht macht of stand.

Bestuurstaak, besluitvorming en taakverdeling.

Artikel 15.

- 15.1. Het bestuur is, met inachtneming van het bepaalde in artikel 17 belast met het besturen van de vennootschap. Bij de vervulling van hun taak richten de bestuurders zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.
- 15.2. In het bestuur heeft iedere bestuurder één stem. Een bestuurder kan zich ter vergadering doen vertegenwoordigen door een andere bestuurder die hij daartoe schriftelijk heeft gevolmachtigd. Een bestuurder kan slechts één medebestuurder ter vergadering vertegenwoordigen.
- 15.3. Het bestuur kan slechts besluiten nemen indien ten minste de meerderheid van de stemgerechtigde bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd is.
- 15.4. Alle besluiten van het bestuur worden genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Indien de stemmen staken wordt het betreffende onderwerp ter beslissing aan de raad van commissarissen voorgelegd.
- 15.5. Besluiten van het bestuur kunnen ook buiten vergadering worden genomen, schriftelijk of op andere wijze, mits het desbetreffende voorstel aan alle in functie zijnde bestuurders is voorgelegd en geen van hen zich tegen de desbetreffende wijze van besluitvorming verzet. Van een besluit buiten vergadering dat niet schriftelijk is genomen wordt een verslag opgemaakt. Schriftelijke besluitvorming geschiedt door middel van schriftelijke verklaringen van alle in functie zijnde bestuurders.
- 15.6. Een bestuurder neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming, indien hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Wanneer hierdoor geen bestuursbesluit kan worden genomen, wordt het besluit genomen door de raad van commissarissen.
- 15.7. Het bestuur kan, in aanvulling op hetgeen daaromtrent in deze statuten is bepaald, nadere regels vaststellen omtrent de besluitvorming en werkwijze van het bestuur. In dat kader kan het bestuur onder meer bepalen met welke taak iedere bestuurder meer in het bijzonder zal zijn belast. Deze regels en taakverdeling worden schriftelijk vastgelegd en vaststelling alsmede wijziging daarvan behoeven de voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen.
- 15.8. Het bestuur informeert de algemene vergadering tijdig omtrent de ontwikkelingen en/of inzichten binnen de vennootschap en de onderneming welke kunnen leiden tot een belangrijke verandering van de identiteit of het karakter van de vennootschap of de onderneming.

- 15.9. Het bestuur en de raad van commissarissen verschaffen aan de algemene vergadering op verzoek alle gewenste inlichtingen, tenzij een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet.
- 15.10. Het bestuur dient zich te gedragen naar de algemene of concrete aanwijzingen van de algemene vergadering. Het bestuur is gehouden de aanwijzingen van de algemene vergadering op te volgen, tenzij deze in strijd zijn met het belang van de vennootschap en de met de vennootschap verbonden onderneming, in welk geval het bestuur onverwijld de algemene vergadering schriftelijk zulks mededeelt met daarbij een feitelijke en concrete onderbouwing van dat belang.
- 15.11. Het bestuur stelt jaarlijks vóór een door de raad van commissarissen te bepalen tijdstip een begroting inclusief een bedrijfsplan ('**bedrijfsplan**') op en stelt deze stukken na goedkeuring van de raad van commissarissen vast. Het bestuur neemt in dit bedrijfsplan ten minste die onderwerpen op als de raad van commissarissen schriftelijk aan het bestuur heeft medegedeeld. Het vastgestelde bedrijfsplan wordt ter informatie gezonden aan de aandeelhouders.
- 15.12. Het bestuur stelt voorts eens in de vier (4) jaar, of zoveel vaker als zij dat opportuun acht, een meerjaren strategisch bedrijfsplan (inclusief meerjarenbegroting) op onder goedkeuring van de raad van commissarissen, welke wordt vastgesteld door de algemene vergadering. Het bestuur neemt in dit meerjaren strategisch bedrijfsplan ten minste die onderwerpen op als de algemene vergadering schriftelijk aan het bestuur heeft medegedeeld.
- 15.13. Het bestuur stelt ten minste één keer per jaar de raad van commissarissen schriftelijk op de hoogte van de hoofdlijnen van het strategisch beleid, de algemene en financiële risico's en het beheers- en controlesysteem van de vennootschap.

Vertegenwoordiging.

Artikel 16.

- 16.1. Het bestuur is bevoegd de vennootschap te vertegenwoordigen. Indien er meer dan een bestuurder in functie is, komt de bevoegdheid tot vertegenwoordiging mede toe aan twee gezamenlijk handelende bestuurders.
- 16.2. Het bestuur kan functionarissen met algemene of beperkte vertegenwoordigingsbevoegdheid aanstellen. Ieder van hen kan de vennootschap vertegenwoordigen met inachtneming van de begrenzing aan zijn bevoegdheid gesteld. De titulatuur van deze functionarissen wordt door het bestuur bepaald. Deze functionarissen kunnen worden ingeschreven in het

handelsregister, met vermelding van de omvang van hun vertegenwoordigingsbevoegdheid.

Goedkeuring van besluiten van het bestuur.

Artikel 17.

- 17.1. Onverminderd het in de wet en het elders in deze statuten bepaalde, zijn aan de goedkeuring van de raad van commissarissen onderworpen de besluiten van het bestuur omtrent:
- a. het verkrijgen, vervreemden en bezwaren van deelnemingen in andere ondernemingen, en de uitoefening van het stemrecht op aandelen in situaties door de raad van commissarissen schriftelijk aan het bestuur op te geven onverminderd het hierna in sub b. bepaalde;
 - b. het uitoefenen van het stemrecht en de richting waarin het stemrecht wordt uitgeoefend ten aanzien van aandelen in het kapitaal van een Fonds BV indien sprake is van de goedkeuring van:
 - (i) het initieel verwerven en/of het uitbreiden van de deelname in het kapitaal van een bestaande participatie en/of het initieel verstrekken van een geldlening en/of het uitbreiden van een geldlening of garantstelling ten gevolge van welke verwerving en/of verstrekking en/of uitbreiding het totaalbedrag dat de vennootschap in de betrokken onderneming heeft geïnvesteerd en/of gegarandeerd een bedrag van twee miljoen vijfhonderdduizend euro (€ 2.500.000,00) overschrijdt;
 - (ii) besluiten van het bestuur van een Fonds BV waaromtrent de investeringscommissie van die Fonds BV niet positief heeft geadviseerd en zien op een lening, participatie of een andere terbeschikkingstelling ten laste van die Fonds BV;
 - (iii) besluiten van het bestuur van een Fonds BV die passen binnen de discretionaire ruimte die aanwijzingen van de algemene vergadering van die Fonds BV geven, voor zover het bestuur van die Fonds BV op grond van haar statuten goedkeuring dient te verkrijgen van haar algemene vergadering voor het nemen van een desbetreffend besluit;
 - c. het vaststellen van het bedrijfsplan en de inhoud van het meerjaren strategisch bedrijfsplan en tussentijdse financiële rapportages van de vennootschap;
 - d. het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, huren, verhuren en op andere wijze in gebruik of genot verkrijgen en geven van registergoederen;

- e. het aangaan van overeenkomsten waarbij aan de vennootschap een bankkrediet wordt verleend;
 - f. het ter leen verstrekken van gelden, alsmede het ter leen opnemen van gelden;
 - g. duurzame rechtstreekse of middellijke samenwerking met een andere onderneming en het verbreken van zodanige samenwerking;
 - h. het hoofdelijk of anderszins naast of voor anderen verbinden van de vennootschap;
 - i. het verlenen en uitbreiden van procuratie;
 - j. het optreden in rechte, waaronder begrepen het uitvoeren van arbitrale procedures, doch met uitzondering van het nemen van rechtsmaatregelen die geen uitstel kunnen lijden;
 - k. het treffen van pensioenregelingen en het toekennen van pensioenrechten boven die, welke uit bestaande regelingen voortvloeien;
 - l. het beëindigen van de dienstbetrekking van een aanmerkelijk aantal werknemers tegelijkertijd of binnen een kort tijdsbestek;
 - m. een ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers.
- 17.2. Onverminderd het in de wet en het elders in deze statuten bepaalde, zijn aan de goedkeuring van de algemene vergadering onderworpen de besluiten van het bestuur omtrent:
- a. het vaststellen van het meerjaren strategisch bedrijfsplan van de vennootschap alsmede het wijzigen van de (lange termijn) strategie van de vennootschap (het besluit tot het vaststellen van het meerjaren strategisch bedrijfsplan wordt genomen met inachtneming van artikel 33);
 - b. het aangaan, wijzigen of het verbreken van een duurzame rechtstreekse of middellijke samenwerking door de vennootschap, indien en voor zover deze samenwerking of verbreking van wezenlijke betekenis is voor de vennootschap;
 - c. het initieel verwerven en/of uitbreiden van deelnemingen in andere ondernemingen of rechtspersonen;
 - d. het verminderen of vermeerderen van het economisch belang in een Fonds BV, bijvoorbeeld door het initieel verstrekken van een geldlening en/of het uitbreiden van een geldlening en/of het doen van een agiostorting;

- e. de verkoop, het verlenen van rechten aan derden tot koop, levering, certificering of bezwaring van een of meer aandelen in het kapitaal van een Fonds BV (dit besluit wordt genomen met inachtneming van artikel 33);
- f. het uitoefenen van het stemrecht en de richting waarin het stemrecht wordt uitgeoefend ten aanzien van aandelen in het kapitaal van [ROM Holding BV];
- g. het uitoefenen van het stemrecht en de richting waarin het stemrecht wordt uitgeoefend ten aanzien van aandelen in het kapitaal van Transitiefonds BV indien sprake is van de goedkeuring van een besluit van het bestuur van Transitiefonds BV:
 - (i) ter zake het verstrekken van Financieringen die afwijken van de begrenzing, of een afwijking tot gevolg hebben, dat maximaal tien procent (10%) van het totaal beschikbare vermogen van Transitiefonds BV wordt geïnvesteerd in projecten met een totale financieringsbehoefte van minder dan twee miljoen euro (€ 2.000.000,00);
 - (ii) investeringen waaraan geen positief advies van de investeringscommissie van Transitiefonds BV aan ten grondslag ligt in die gevallen waarin en waarmee het totaal aantal financieringen waaraan de raad van commissarissen goedkeuring geeft zonder positief advies van de investeringscommissie van Transitiefonds BV meer dan één (1) bedraagt in één kalenderjaar;
 - (iii) ter zake investeringen met een totale financieringsbehoefte van meer dan vijf miljoen euro (€ 5.000.000,00).
- h. het geven, intrekken en wijzigen van aanwijzingen aan het bestuur van een Fonds BV, voor zover de statuten van die Fonds BV een grondslag voor zodanige aanwijzingen geven;
- i. het aangaan en wijzigen van een rechtshandeling tussen de vennootschap enerzijds en een vennootschap of onderneming waarbij een commissaris van de vennootschap als bestuurder is betrokken;
- j. het aangaan, beëindigen of wijzigen van overeenkomsten met bestuurders, directeuren of commissarissen van de vennootschap of een vennootschap waarin zij rechtstreeks of middellijk deelneemt, aandeelhouders van de vennootschap of vergelijkbare functionarissen

van de vennootschap of een vennootschap waarin zij rechtstreeks of middellijk deelneemt;

- k. het wijzigen van de feitelijke plaats van vestiging van de vennootschap;
- l. het overnemen van andere ondernemingen dan wel activiteiten indien deze van wezenlijke betekenis zijn voor de vennootschap;
- m. het doen van een aangifte tot faillietverklaring van de vennootschap, het aanvragen van surseance van betaling ten aanzien van de vennootschap;
- n. een juridische fusie of splitsing waarbij de vennootschap partij is;
- o. het aangaan van een transactie door de vennootschap of een vennootschap waarin zij rechtstreeks of middellijk deelneemt die niet op zakelijke (arms' length) voorwaarden is;
- p. het uitoefenen van het stemrecht en de richting waarin het stemrecht wordt uitgeoefend ten aanzien van de aandelen (in aandeelhoudersvergaderingen of daarbuiten) gehouden in het kapitaal van een Fonds BV indien sprake is van een van de volgende onderwerpen:
 - (i) het vaststellen, wijzigen of intrekken van het investeringsreglement voor de Fonds BV (welk besluit wordt genomen overeenkomstig het in artikel 33 bepaalde);
 - (ii) het verwerven en/of het uitbreiden van de deelname in het kapitaal van een bestaande participatie en/of het initieel verstrekken van een geldlening of garantstelling en/of het uitbreiden van een geldlening of garantstelling door de Fonds BV indien de algemene vergadering van de Fonds BV daarvoor goedkeuring dient te verlenen bij of krachtens de statuten van de Fonds BV;
 - (iii) het vaststellen van de jaarrekening;
 - (iv) het doen van uitkeringen aan aandeelhouders;
 - (v) het benoemen, ontslaan en vaststellen van de bezoldiging en arbeidsvoorwaarden van bestuurders en het benoemen en/of ontslaan van leden van de investeringscommissie van die Fonds BV en het toekennen van een (recht op) bezoldiging aan hen, welke goedkeuring voor het uitoefenen van stemrecht met betrekking tot het benoemen en/of ontslaan van leden van de investeringscommissie van die Fonds BV eerst zal worden

verleend na raadpleging van de raad van commissarissen van de vennootschap;

- (vi) statutenwijziging, fusie of splitsing;
- (vii) ontbinding, aangifte tot faillietverklaring of het aanvragen van surseance van betaling;
- (viii) uitgifte van aandelen of inkoop van aandelen;
- (ix) vermindering van het kapitaal;
- (x) het verlenen van goedkeuring aan besluiten van het bestuur van een Fonds BV, voor zover het bestuur van die Fonds BV op grond van haar statuten goedkeuring dient te verkrijgen van haar algemene vergadering van aandeelhouders en het niet gaat om de onderwerpen als hiervoor in artikel 17.1 onder b omschreven;
- (xi) besluiten met betrekking tot de wijziging van de feitelijke plaats van vestiging van een Fonds BV;
- (xii) het goedkeuren van een bestuursbesluit ingeval ten aanzien van alle directeurs van de Fonds BV sprake is van een tegenstrijdig belang;
- (xiii) het aangaan, wijzigen of het verbreken van een duurzame rechtstreekse of middellijke samenwerking indien een voor zover deze samenwerking of verbreking van wezenlijke betekenis is voor een Fonds BV; en
- (xiv) besluiten van het bestuur van een Fonds BV ten aanzien van de verwerving en/of uitbreiding van een deelneming indien een dergelijk besluit in strijd is met aanwijzingen van haar algemene vergadering en/of het bedrijfsplan van die Fonds BV.

- 17.3. De raad van commissarissen en de algemene vergadering kunnen bepalen dat een in artikel 17.1 respectievelijk 17.2 hiervoor bedoeld besluit niet aan haar goedkeuring is onderworpen indien het daarmee gemoeide belang een door raad van commissarissen respectievelijk algemene vergadering te bepalen en schriftelijk aan het bestuur op te geven waarde niet te boven gaat.
- 17.4. De algemene vergadering en de raad van commissarissen zijn bevoegd ook andere besluiten als bedoeld in artikel 17.1 respectievelijk artikel 17.2 aan haar/zijn goedkeuring te onderwerpen. Die andere besluiten dienen duidelijk omschreven te worden en schriftelijk aan het bestuur te worden medegedeeld.
- 17.5. Indien zowel goedkeuring van de raad van commissarissen is vereist als van de algemene vergadering, zal eerst de goedkeuring van de raad van

commissarissen worden gevraagd en vervolgens die van de algemene vergadering waarbij aan de algemene vergadering wordt medegedeeld of de raad van commissarissen goedkeuring heeft verleend en de relevante overwegingen bij dat besluit.

Indien de algemene vergadering goedkeuring verleent terwijl de raad van commissarissen goedkeuring had geweigerd, vervalt het vereiste van goedkeuring van de raad van commissarissen.

- 17.6. Het ontbreken van enige goedkeuring van de algemene vergadering of de raad van commissarissen tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuur en de leden daarvan niet aan.

Ontstentenis of belet van een bestuurder of commissaris.

Artikel 18.

- 18.1. In geval van ontstentenis of belet van een bestuurder zijn de overblijvende bestuurders of is de overblijvende bestuurder tijdelijk met het besturen van de vennootschap belast. In geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders of van de enige bestuurder is de raad van commissarissen tijdelijk met het besturen van de vennootschap belast, met de bevoegdheid het bestuur van de vennootschap tijdelijk op te dragen aan één of meer commissarissen en/of één of meer andere personen. Voorts is de algemene vergadering bevoegd om in geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders het bestuur van de vennootschap tijdelijk op te dragen aan één of meer andere personen, welke aanwijzing prevaleert boven een eventuele aanwijzing door de raad van commissarissen.
- 18.2. In geval van ontstentenis of belet van een commissaris zijn de andere commissarissen of is de andere commissaris tijdelijk met het toezicht en de overige taken van de raad van commissarissen belast. In geval van ontstentenis of belet van alle commissarissen of van de enige commissaris is de persoon die daartoe door de algemene vergadering wordt benoemd, tijdelijk met het toezicht en de overige taken van de raad van commissarissen belast.
- 18.3. Onder belet wordt in deze statuten verstaan:
- a. schorsing;
 - b. ziekte;
 - c. onbereikbaarheid,
- in de gevallen bedoeld onder sub b en c zonder dat gedurende een termijn van vijf (5) dagen de mogelijkheid van contact tussen de bestuurder en de vennootschap heeft bestaan, tenzij de algemene vergadering in een voorkomend geval een andere termijn vaststelt.

Commissarissen. Benoeming; schorsing en ontslag.

Artikel 19.

- 19.1. De vennootschap heeft een raad van commissarissen bestaande uit ten minste drie (3) commissarissen, zijnde natuurlijke personen. Het aantal commissarissen wordt vastgesteld door de algemene vergadering. Commissarissen kunnen slechts die personen zijn die commissaris zijn bij ROM Holding BV. Indien een commissaris eindigt commissaris te zijn bij ROM Holding BV eindigt tegelijkertijd zijn commissariaat bij de vennootschap.
- 19.2. Commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering. Het besluit tot benoeming van een commissaris wordt genomen met inachtneming van artikel 33.
- 19.3. Iedere commissaris kan te allen tijde door de algemene vergadering worden geschorst of ontslagen. Tot een schorsing of ontslag kan de algemene vergadering slechts besluiten met een volstreekte meerderheid in een vergadering waarin meer dan de helft van het geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.
- 19.4. Een schorsing kan één of meer malen worden verlengd, maar kan in totaal niet langer duren dan drie maanden. Is na verloop van die tijd geen beslissing genomen omtrent de opheffing van de schorsing of ontslag, dan eindigt de schorsing.
- 19.5. Elke commissaris treedt uiterlijk af op de dag van de eerste algemene vergadering van aandeelhouders die gehouden wordt nadat vier (4) jaren na zijn laatste benoeming zijn verlopen.
- 19.6. Een aftredend commissaris kan slechts eenmaal worden herbenoemd. Indien een commissaris tussentijds is benoemd als bedoeld in artikel 19.8, geldt dat deze tweemaal kan worden herbenoemd, met dien verstande dat deze commissaris uiterlijk aftreedt op de dag van de eerste algemene vergadering van aandeelhouders die gehouden wordt nadat deze commissaris in totaal acht jaren zitting heeft gehad in de raad van commissarissen.
- 19.7. De commissarissen treden periodiek af volgens een door de raad van commissarissen op te stellen rooster. Een wijziging in dat rooster kan niet meebrengen dat een zittende commissaris tegen zijn wil defungeert voordat de termijn waarvoor hij is benoemd, verstreken is.
- 19.8. Een tussentijds benoemde commissaris treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd, zou zijn afgetreden.

- 19.9. De bezoldiging en de verdere arbeidsvoorwaarden van iedere commissaris worden conform het door de algemene vergadering vastgestelde bezoldigingsbeleid zoals bedoeld in artikel 14.9.

Taak en bevoegdheden.

Artikel 20.

- 20.1. De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De raad van commissarissen staat het bestuur met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.
- 20.2. Het bestuur verschaft de raad van commissarissen tijdig de voor de uitoefening van diens taak noodzakelijke gegevens.
- 20.3. De raad van commissarissen kan zich door deskundigen laten bijstaan. De kosten van dergelijke bijstand zijn voor rekening van de vennootschap.
- 20.4. De raad van commissarissen kan bepalen dat één of meer commissarissen en/of deskundigen toegang hebben tot het kantoor en de overige gebouwen en terreinen van de vennootschap en dat deze personen bevoegd zijn de boeken en bescheiden van de vennootschap in te zien.
- 20.5. De raad van commissarissen kan, in aanvulling op hetgeen daaromtrent in deze statuten is bepaald, nadere regels vaststellen omtrent de besluitvorming en werkwijze van de raad van commissarissen. Deze regels worden schriftelijk vastgelegd met inachtneming van de vigerende code(s) ter zake algemeen aanvaarde regels voor goed ondernemingsbestuur.
- 20.6. De algemene vergadering kent aan een commissaris, al dan niet bij zijn benoeming, de titel van voorzitter van de raad van commissarissen toe.
- 20.7. De raad van commissarissen benoemt uit zijn midden een plaatsvervangend voorzitter, die bij afwezigheid van de voorzitter al diens taken en bevoegdheden waarneemt.
- 20.8. De raad van commissarissen benoemt voorts, al dan niet uit zijn midden, een secretaris van de raad van commissarissen en treft een regeling voor diens vervanging.
- 20.9. De raad van commissarissen evalueert ten minste jaarlijks het eigen functioneren.

Vergaderingen.

Artikel 21.

- 21.1. De raad van commissarissen vergadert steeds wanneer een commissaris of het bestuur dat nodig acht.
- 21.2. Een commissaris kan zich ter vergadering doen vertegenwoordigen door een andere commissaris die hij daartoe schriftelijk heeft gevolmachtigd.
- 21.3. De vergaderingen van de raad van commissarissen worden geleid door zijn voorzitter of diens plaatsvervanger. Bij hun afwezigheid wordt de voorzitter van de vergadering aangewezen door de ter vergadering aanwezige commissarissen.
- 21.4. De voorzitter van de vergadering wijst voor de vergadering een notulist aan.
- 21.5. Van het verhandelde in een vergadering van de raad van commissarissen worden notulen gehouden door de notulist van de vergadering. De notulen worden vastgesteld door de raad van commissarissen in dezelfde of in de eerstvolgende vergadering. Ten blijke van vaststelling worden de notulen ondertekend door de voorzitter en de notulist van de vergadering waarin zij worden vastgesteld.
- 21.6. De raad van commissarissen vergadert tezamen met het bestuur zo dikwijls de raad van commissarissen of het bestuur dat nodig acht.

Besluitvorming.

Artikel 22.

- 22.1. In de raad van commissarissen heeft iedere commissaris één stem.
- 22.2. Alle besluiten van de raad van commissarissen worden genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Indien de stemmen staken, dan heeft de voorzitter van de raad van commissarissen een doorslaggevende stem. Een commissaris kan slechts één medecommissaris ter vergadering vertegenwoordigen.
- 22.3. De raad van commissarissen kan in een vergadering alleen geldige besluiten nemen, indien de meerderheid van de in functie zijnde commissarissen ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is.
- 22.4. Besluiten van de raad van commissarissen kunnen ook buiten vergadering worden genomen, mits het desbetreffende voorstel aan alle in functie zijnde commissarissen is voorgelegd en geen van hen zich tegen besluitvorming buiten vergadering verzet. Besluitvorming buiten vergadering geschiedt schriftelijk door middel van schriftelijke verklaringen van alle in functie zijnde commissarissen.
- 22.5. Een commissaris neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming, indien hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar

verbonden onderneming. Wanneer de raad van commissarissen hierdoor geen besluit kan nemen, wordt het besluit genomen door de algemene vergadering.

Boekjaar en jaarrekening.

Artikel 23.

- 23.1. Het boekjaar van de vennootschap valt samen met het kalenderjaar.
- 23.2. Jaarlijks binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar maakt het bestuur een jaarrekening op en legt deze tezamen met het bestuursverslag voor de aandeelhouders ter inzage ten kantore van de vennootschap.
- 23.3. De jaarrekening bestaat uit een balans, een winst- en verliesrekening en een toelichting, en de geconsolideerde jaarrekening indien de vennootschap een geconsolideerde jaarrekening opstelt.
- 23.4. Binnen de in artikel 23.2 genoemde termijn legt het bestuur de opgemaakte jaarrekening tezamen met het bestuursverslag over aan de raad van commissarissen.
- 23.5. De jaarrekening wordt ondertekend door de leden van het bestuur en de leden van de raad van commissarissen; ontbreekt de ondertekening van één of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt.
- 23.6. De raad van commissarissen brengt omtrent de jaarrekening preadvies uit aan de algemene vergadering.
- 23.7. Op de jaarrekening en het bestuursverslag zijn voorts van toepassing Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, alsmede alle overige Nederlandse regels omtrent de jaarrekening en het bestuursverslag.
- 23.8. De opgemaakte jaarrekening, het bestuursverslag, het preadvies van de raad van commissarissen en de krachtens het Burgerlijk Wetboek toe te voegen gegevens moeten vanaf de oproep voor de jaarvergadering ten kantore van de vennootschap aanwezig zijn ter inzage voor de aandeelhouders en de overige vergadergerechtigden. Zij krijgen kosteloos een afschrift van deze stukken toegezonden. Deze verzending kan ook langs elektronische weg plaatsvinden.

Accountant.

Artikel 24.

- 24.1. De vennootschap verleent aan een accountant de opdracht tot onderzoek van de jaarrekening.
- 24.2. Tot het verlenen van de opdracht is de algemene vergadering bevoegd. Gaat deze daartoe niet over, dan is de raad van commissarissen bevoegd of, zo de commissarissen ontbreken of de raad van commissarissen in gebreke blijft, het bestuur. De opdracht kan te allen tijde worden ingetrokken door de algemene vergadering en door degene die haar heeft verleend; de door het bestuur

verleende opdracht kan bovendien door de raad van commissarissen worden ingetrokken.

- 24.3. De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur.
- 24.4. De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.

Vaststelling van de jaarrekening en decharge.

Artikel 25.

- 25.1. De jaarrekening wordt vastgesteld door de algemene vergadering.
- 25.2. Na vaststelling van de jaarrekening, besluit de algemene vergadering omtrent decharge aan de bestuurders en de commissarissen voor het gevoerde bestuur respectievelijk het toezicht daarop.

Winst en uitkeringen.

Artikel 26.

- 26.1. De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door vaststelling van de jaarrekening is bepaald. Indien de algemene vergadering niet voorafgaand aan of uiterlijk direct na het besluit tot vaststelling van de jaarrekening een besluit neemt tot bestemming van de winst, zal de winst over het desbetreffende boekjaar worden toegevoegd aan de algemene reserve.
- 26.2. De algemene vergadering is bevoegd tot vaststelling van (tussentijdse) uitkeringen, en tot gehele of gedeeltelijke opheffing van de agioreserve. Indien de vennootschap reserves krachtens de wet moet aanhouden, geldt deze bevoegdheid uitsluitend voor zover het eigen vermogen groter is dan die reserves. Het besluit tot vaststelling van (tussentijdse) uitkeringen wordt genomen met inachtneming van artikel 33.
- 26.3. Een besluit dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang het bestuur geen goedkeuring heeft verleend. Het bestuur weigert slechts de goedkeuring indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
- 26.4. Indien de vennootschap na een uitkering niet kan voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden, zijn de bestuurders die dat ten tijde van de uitkering wisten of redelijkerwijs behoorden te voorzien jegens de vennootschap hoofdelijk verbonden voor het tekort dat door de uitkering is ontstaan met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering. Artikel 2:248 lid 5 Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing. Niet verbonden is de bestuurder die bewijst dat het niet aan hem te wijten is dat de

vennootschap de uitkering heeft gedaan en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden. Degene die de uitkering ontving terwijl hij wist of redelijkerwijs behoorde te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zou kunnen voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden is gehouden tot vergoeding van het tekort dat door de uitkering is ontstaan, ieder voor ten hoogste het bedrag of de waarde van de door hem ontvangen uitkering, met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering. Indien de bestuurders de vordering uit hoofde van de eerste zin hebben voldaan, geschiedt de in de vierde zin bedoelde vergoeding aan de bestuurders, naar evenredigheid van het gedeelte dat door ieder der bestuurders is voldaan. Ten aanzien van een schuld uit hoofde van de eerste of de vierde zin is de schuldenaar niet bevoegd tot verrekening. Dit artikel 26.4 is niet van toepassing op uitkeringen in de vorm van aandelen in het kapitaal van de vennootschap of bijschrijvingen op niet volgestorte aandelen.

- 26.5. Met een bestuurder wordt voor de toepassing van artikel 26.4 gelijkgesteld degene die het beleid van de vennootschap heeft bepaald of mede heeft bepaald, als ware hij bestuurder. De vordering kan niet worden ingesteld tegen de door de rechter benoemde bewindvoerder.
- 26.6. Bij de berekening van iedere uitkering tellen de aandelen die de vennootschap in haar kapitaal houdt, niet mee. Bij de berekening van het bedrag, dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd, komt slechts het bedrag van de verplichte stortingen op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking. Met instemming van alle aandeelhouders kan van het bepaalde in de tweede zin van dit artikel 26.6 worden afgeweken.
- 26.7. De vordering van een aandeelhouder tot uitkering van winst verjaart door verloop van vijf (5) jaren na de dag van het besluit tot uitkering van de winst.

Algemene vergaderingen van aandeelhouders.

Artikel 27.

- 27.1. De jaarlijkse algemene vergadering wordt gehouden binnen vijf maanden na de afloop van het boekjaar.
- 27.2. De agenda van die vergadering vermeldt onder meer de volgende punten:
 - a. bespreking van het bestuursverslag;
 - b. bespreking en vaststelling van de jaarrekening;
 - c. vaststelling van de winstbestemming
 - d. het verlenen van decharge aan de bestuurders;
 - e. het verlenen van decharge aan de commissarissen;

- f. het verlenen van de opdracht tot onderzoek van de jaarrekening aan een accountant;
- g. voorziening in eventuele vacatures;
- h. eventuele andere onderwerpen door de raad van commissarissen of het bestuur aan de orde gesteld en aangekondigd met inachtneming van artikel 28.

De onder a, b, c, d, e en f vermelde overwegingen behoeven niet op de agenda te worden opgenomen indien op de agenda een voorstel is opgenomen tot het verlengen van de termijn voor het opmaken van de jaarrekening en (indien van toepassing) voor het overleggen van het bestuursverslag, of indien een besluit daartoe met die strekking reeds is genomen.

- 27.3. Andere algemene vergaderingen worden gehouden zo dikwijls het bestuur of de raad van commissarissen zulks noodzakelijk acht, onverminderd het bepaalde in de artikelen 2:220, 2:221 en 2:222 van het Burgerlijk Wetboek.

Oproeping. Agenda.

Artikel 28.

- 28.1. Algemene vergaderingen worden bijeengeroepen door een aandeelhouder, de raad van commissarissen of door het bestuur.
- 28.2. De oproeping geschiedt niet later dan op de eenentwintigste (21e) dag vóór die van de algemene vergadering. Was die termijn korter of heeft de oproeping niet plaats gehad, dan kunnen geen geldige besluiten worden genomen, tenzij met algemene stemmen in een vergadering waarin het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.
- 28.3. Bij de oproeping worden vermeld:
 - a. de te behandelen onderwerpen, en
 - b. de plaats en het tijdstip van de algemene vergadering.
- 28.4. Onderwerpen die niet bij de oproeping zijn vermeld, kunnen nader worden aangekondigd met inachtneming van de voor oproeping geldende termijn genoemd in artikel 28.2. Omtrent onderwerpen waarvan de behandeling niet bij de oproeping of op de zelfde wijze is aangekondigd met inachtneming van de voor de oproeping geldende termijn genoemd in artikel 28.2, kan niet geldig worden besloten, tenzij het besluit met algemene stemmen wordt genomen in een vergadering waarin het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.
- 28.5. De oproeping voor een algemene vergadering wordt verstuurd naar de adressen van de aandeelhouders, zoals vermeld in het register van aandeelhouders.

Plaats van vergadering.

Artikel 29.

De algemene vergaderingen kunnen worden gehouden in de plaats waar zij haar statutaire zetel heeft alsmede in elke gemeente binnen het werkgebied, zijnde [*opsomming van alle desbetreffende gemeentes hier op te nemen*]. Algemene vergaderingen kunnen ook elders worden gehouden, maar dan kunnen geldige besluiten van de algemene vergadering alleen worden genomen indien het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.

Voorzitter. Notulen.

Artikel 30.

- 30.1. De algemene vergadering voorziet zelf in haar voorzitterschap. Tot dat ogenblik wordt het voorzitterschap waargenomen door het in leeftijd oudste ter vergadering aanwezige lid van de directie of bij gebreke daarvan door de in leeftijd oudste ter vergadering aanwezige persoon.
- 30.2. De notulen van de vergadering worden gehouden door een door de voorzitter aangewezen notulist.
- 30.3. De notulen worden vastgesteld door de voorzitter en de notulist en ten blijke daarvan door hen getekend.

Vergaderrechten. Toegang.

Artikel 31.

- 31.1. Vergaderrecht komt toe aan aandeelhouders, aan aandeelhouders die vanwege een vruchtgebruik geen stemrecht hebben en aan vruchtgebruikers die stemrecht hebben. Vruchtgebruikers die geen stemrecht hebben, hebben geen vergaderrecht. Tevens komt vergaderrecht toe aan houders van certificaten indien en voor zover de algemene vergadering aan die certificaten vergaderrecht is verbonden.
- 31.2. Iedere vergadergerechtigde is bevoegd de algemene vergadering bij te wonen, daarin het woord te voeren en het stemrecht uit te oefenen.
- 31.3. De vergaderrechten volgens artikel 31.2 kunnen worden uitgeoefend bij een schriftelijk gevolmachtigde.
- 31.4. Indien het bestuur en/of de raad van commissarissen bij de oproeping tot een algemene vergadering de mogelijkheid daartoe heeft geopend, zijn de vergadergerechtigden bevoegd hun bevoegdheden als genoemd in de eerste volzin van dit lid door middel van een elektronisch communicatiemiddel uit te oefenen, mits (i) de voorwaarden te stellen aan het gebruik van het communicatiemiddel zoals de verbinding, de beveiliging en dergelijke bij de oproeping worden bekendgemaakt, (ii) de vergadergerechtigde kan worden

geïdentificeerd, (iii) de vergadergerechtigde rechtstreeks kan kennisnemen van de verhandelingen op de vergadering, en (iv) indien deze mogelijkheid daartoe is geopend, de vergadergerechtigde kan deelnemen aan de beraadslagingen en (v) de vergadergerechtigde het stemrecht kan uitoefenen, dit laatste voor zover hem het stemrecht toekomt. De algemene vergadering kan hiervoor bij een reglement nadere regels stellen.

- 31.5. Ieder aandeel geeft recht op één stem.
- 31.6. Iedere stemgerechtigde of zijn vertegenwoordiger moet desgevraagd de presentielijst tekenen of meewerken aan de digitale vastlegging van de aanwezigheid bij een digitale vergadering.
- 31.7. De commissarissen en bestuurders hebben als zodanig in de algemene vergadering een raadgevende stem.
- 31.8. De algemene vergadering beslist of andere personen toegelaten worden tot de vergadering.

Stemmingen.

Artikel 32.

- 32.1. Voor zover de wet of deze statuten geen grotere meerderheid voorschrijven worden alle besluiten genomen met volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen en mits ten minste de helft van het geplaatste kapitaal aanwezig of vertegenwoordigd is.
- 32.2. Indien een besluit niet wordt genomen omdat ten minste de helft van het geplaatste kapitaal aanwezig of vertegenwoordigd is, wordt op verzoek van een aandeelhouder een tweede vergadering gehouden binnen tweeënveertig (42) dagen na de eerste vergadering doch niet eerder dan binnen eenentwintig (21) dagen na de eerste vergadering. De oproeping voor deze tweede vergadering vermeldt dat sprake is van een tweede vergadering als bedoeld in dit artikel. In de tweede vergadering wordt ongeacht het ter vergadering aanwezige of vertegenwoordigde kapitaal een besluit genomen met volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen dan wel, voor zover op het desbetreffende besluit van toepassing, de daartoe door de statuten of de wet voorgeschreven grotere meerderheid van stemmen.
- 32.3. Indien bij een verkiezing van personen niemand de meerderheid van de uitgebrachte stemmen heeft verkregen, heeft een tweede vrije stemming plaats. Heeft alsdan weer niemand de vereiste meerderheid verkregen, dan vinden herstemmingen plaats, totdat hetzij één persoon de volstreekte meerderheid heeft verkregen, hetzij tussen twee personen is gestemd en de stemmen staken. Bij gemelde herstemmingen (waaronder niet begrepen de

tweede vrije stemming) wordt telkens gestemd tussen de personen op wie bij de voorafgaande stemming is gestemd, evenwel uitgezonderd de persoon op wie bij die voorafgaande stemming het geringste aantal stemmen is uitgebracht. Is bij de voorafgaande stemming het geringste aantal op meer dan één persoon uitgebracht, dan wordt door loting uitgemaakt op wie van die personen bij de nieuwe stemming geen stemmen meer kunnen worden uitgebracht. Ingeval bij een stemming tussen twee personen de stemmen staken, beslist het lot wie van beiden is gekozen.

- 32.4. Staken de stemmen bij een andere stemming dan een verkiezing van personen, dan is het voorstel verworpen ongeacht de mogelijkheid voor het bijeenroepen van een tweede vergadering als bedoeld in artikel 32.2.
- 32.5. Alle stemmingen geschieden mondeling. De voorzitter kan echter bepalen dat de stemmingen op een andere wijze zullen geschieden.
- 32.6. Blanco stemmen en ongeldige stemmen gelden als niet uitgebracht.
- 32.7. Stemming bij acclamatie is mogelijk wanneer niemand van de aanwezige stemgerechtigden zich daartegen verzet.
- 32.8. Het ter vergadering uitgesproken oordeel van de voorzitter omtrent de uitslag van een stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit, voor zover gestemd werd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel. Wordt echter onmiddellijk na het uitspreken van dat oordeel de juistheid daarvan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats wanneer de meerderheid van de vergadering of, indien de oorspronkelijke stemming niet hoofdelijk of schriftelijk geschiedde, een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt. Door deze nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke stemming.
- 32.9. Voor aandelen die toebehoren aan de vennootschap of een dochtermaatschappij en voor aandelen waarvan de vennootschap of een dochtermaatschappij de certificaten houdt, kan in de algemene vergadering geen stem worden uitgebracht. Vruchtgebruikers van aandelen die aan de vennootschap of een dochtermaatschappij toebehoren, zijn evenwel niet van het stemrecht uitgesloten, indien het vruchtgebruik was gevestigd voordat het aandeel aan de vennootschap of die dochtermaatschappij toebehoorde. De vennootschap of een dochtermaatschappij kan geen stem uitbrengen voor een aandeel waarop zij een recht van vruchtgebruik heeft.
- 32.10. Bij de vaststelling in hoeverre aandeelhouders stemmen, aanwezig of vertegenwoordigd zijn, of in hoeverre het geplaatste kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigd is, wordt geen rekening gehouden met

aandelen waarvan de wet of deze statuten bepalen dat daarvoor geen stem kan worden uitgebracht.

Bijzondere besluiten.

Artikel 33.

33.1. Besluiten tot:

- a. de vaststelling van het bezoldigingsbeleid als bedoeld in artikel 14.9;
- b. het vaststellen van het meerjaren strategisch bedrijfsplan zoals bedoeld in artikel 17.2 onder a;
- c. de verkoop, het verlenen van rechten aan derden tot koop, levering, certificering of bezwaring van een of meer aandelen in het kapitaal van een Fonds BV zoals bedoeld in artikel 17.2 onder c;
- d. goedkeuring van een bestuursbesluit tot het direct of indirect (goedkeuren van het) vaststellen, wijzigen of intrekken van het investeringsreglement zoals bedoeld in artikel 17.2 onder p sub (i);
- e. de benoeming van een lid van de raad van commissarissen als bedoeld in artikel 19.2;
- f. vaststelling van (tussentijdse) uitkeringen als bedoeld in artikel 26.2, en
- g. wijziging van de statuten, ontbinding, juridische fusie of juridische (af)splitsing zoals bedoeld in artikel 35,

worden genomen door de algemene vergadering met een meerderheid van ten minste twee derde (2/3e) van de uitgebrachte stemmen in een vergadering waarin het gehele geplaatste kapitaal aanwezig of vertegenwoordigd is.

33.2. Het bepaalde in artikel 32.2 is van overeenkomstige toepassing op een tweede vergadering ten behoeve van een besluit als bedoeld in artikel 33.1.

Besluitvorming buiten vergadering.

Artikel 34.

34.1. Besluitvorming van aandeelhouders kan op andere wijze dan in een vergadering geschieden, mits alle vergadergerechtigden met deze wijze van besluitvorming schriftelijk of langs elektronische weg hebben ingestemd. De stemmen worden schriftelijk uitgebracht. Aan het vereiste van schriftelijkheid van de stemmen wordt tevens voldaan indien het besluit onder vermelding van de wijze waarop ieder der aandeelhouders heeft gestemd schriftelijk of elektronisch is vastgelegd. Indien besluitvorming plaatsvindt overeenkomstig dit lid zijn alle vereisten omtrent quorum en gekwalificeerde meerderheid zoals bij de wet of deze statuten bepaald van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat buiten vergadering ten minste zoveel stemmen dienen te

worden uitgebracht als het quorum vereist voor het desbetreffende besluit.

- 34.2. De bestuurders en commissarissen worden voorafgaand aan de besluitvorming in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen.
- 34.3. Het bestuur houdt van de aldus genomen besluiten aantekening. Ieder van de aandeelhouders is verplicht er voor zorg te dragen dat de conform artikel 34.1 genomen besluiten zo spoedig mogelijk schriftelijk ter kennis van het bestuur worden gebracht. De aantekeningen liggen ten kantore van de vennootschap ter inzage van de aandeelhouders. Aan ieder van dezen wordt desgevraagd een afschrift of een uittreksel van deze aantekeningen verstrekt.

Statutenwijziging en ontbinding.

Artikel 35.

- 35.1. Besluiten tot wijziging van de statuten, ontbinding, juridische fusie of juridische (af)splitsing kunnen door de algemene vergadering slechts worden genomen in een vergadering waarin meer dan de helft van het geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd. Het besluit tot statutenwijziging wordt voorts genomen met inachtneming van artikel 33.
- 35.2. Indien het kapitaal als bedoeld in artikel 35.1 niet vertegenwoordigd is, dan wordt een nieuwe vergadering bijeengeroepen, te houden binnen een maand na de eerste, maar niet eerder dan eenentwintig (21) dagen daarna, waarin ongeacht het dan vertegenwoordigde kapitaal, de in artikel 35.1 bedoelde besluiten kunnen worden genomen met een meerderheid van ten minste twee derden van de uitgebrachte stemmen.
- 35.3. Bij de oproeping tot deze nieuwe vergadering moet worden vermeld dat het een tweede vergadering als bedoeld in dit artikel betreft.
- 35.4. Wanneer aan de algemene vergadering een voorstel tot statutenwijziging of tot ontbinding van de vennootschap wordt gedaan, moet dat steeds bij de oproeping tot de algemene vergadering worden vermeld, en moet, indien het een statutenwijziging betreft, tegelijkertijd een afschrift van het voorstel waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, op het kantoor van de vennootschap ter inzage worden gelegd voor iedere vergadergerechtigde tot de afloop van de vergadering.

Vereffening.

Artikel 36.

- 36.1. In geval van ontbinding van de vennootschap krachtens besluit van de algemene vergadering benoemt de algemene vergadering een of meer personen die belast zullen zijn met de vereffening van de zaken van de vennootschap.

- 36.2. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van de statuten voor zover mogelijk van kracht.
- 36.3. Hetgeen na voldoening van de schulden is overgebleven wordt uitgekeerd en overgedragen aan de aandeelhouders naar evenredigheid van het gezamenlijk bedrag van ieders aandelen.
- 36.4. Op de vereffening zijn voorts de bepalingen van Titel 1, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.

Overgangsbepaling: eerste boekjaar.

Artikel 37.

Het eerste boekjaar van de vennootschap eindigt op eenendertig december tweeduizend eenentwintig. Dit artikel vervalt na afloop van het eerste boekjaar.

Overgangsbepaling: raad van commissarissen en goedkeuring.

Artikel 38.

In afwijking van het hiervoor bepaalde wordt het besluit tot oprichting van [ROM Holding BV] en [Transitiefonds BV] genomen door het bestuur, welke besluiten niet zijn onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering of de raad van commissarissen als bedoeld in artikel 17. Dit artikel vervalt na afloop van oprichting van voormelde twee vennootschappen.

Slotverklaringen.

De comparant, handelend als vermeld, heeft ten slotte verklaard:

A. BESTUUR, RAAD VAN COMMISSARISSSEN, GEPLAATST KAPITAAL.

1. Voor de eerste maal is, in afwijking van het bepaalde in artikel 14.1 van deze statuten, het aantal bestuurders van de vennootschap vastgesteld op één (1).
2. Voor de eerste maal is, in afwijking van het bepaalde in artikel 14.2 van deze statuten, tot eerste bestuurder van de vennootschap benoemd: [**], met de titel van [**].
3. Voor de eerste maal is, in afwijking van het bepaalde in artikel 19.1 van deze statuten, het aantal commissarissen van de vennootschap vastgesteld op één (1).
4. Voor de eerste maal is, in afwijking van het bepaalde in artikel 19.2 van deze statuten, tot eerste commissaris van de vennootschap benoemd: [**], met de titel van voorzitter.
5. Bij de oprichting zijn geplaatst [**] aandelen, genummerd 1 tot en met [**], elk aandeel nominaal groot een euro (€ 1,00), vertegenwoordigende in totaal een geplaatst kapitaal van [**] euro (€ [**]) ('geplaatste aandelen').

6. De geplaatste aandelen worden hierbij als volgt geplaatst bij de oprichters tegen een uitgifteprijs van een euro (€ 1,00) per aandeel:
 - i. bij de gemeente Amsterdam, voormeld, worden geplaatst [**] aandelen, genummerd 1 tot en met [**];
 - ii. bij [**], voormeld, worden geplaatst [**] aandelen, genummerd [**] tot en met [**];
 - iii. enzovoorts, voormelde aandelen, elk nominaal groot een euro (€ 1,00).
7. De geplaatste aandelen worden volgestort op de wijze en onder de bepalingen hierna onder B vermeld.
Waar daarbij sprake is van:
 - de vennootschap, wordt daaronder verstaan de bij deze akte opgerichte vennootschap, en
 - de oprichters, worden daaronder verstaan:
 - i. gemeente Amsterdam, voornoemd;
 - ii. [**], voornoemd;
 - iii. enzovoorts.

B. STORTING IN GELD. UITGESTELDE STORTINGSPLICHT.

De vennootschap en de oprichters zijn overeengekomen:

1. dat de oprichters de geplaatste aandelen zullen volstorten in geld;
2. dat de oprichters op de geplaatste aandelen het nominale bedrag van een euro (€ 1,00) per aandeel zullen storten;
3. dat het geplaatst kapitaal derhalve in totaal [**] euro (€ [**]) zal bedragen;
4. dat de oprichters voormeld bedragen niet zullen storten bij oprichting, maar pas nadat de vennootschap het bedrag zal hebben opgevraagd.

Slot akte.

De comparant is mij, notaris, bekend.

WAARVAN AKTE in minuut is verleden te 's-Gravenhage op de datum in het hoofd van deze akte vermeld.

Na mededeling van de zakelijke inhoud van deze akte aan de comparant en het geven van een toelichting daarop, heeft de comparant verklaard tijdig voor het verlijden van deze akte gelegenheid te hebben gehad om van de inhoud van deze akte kennis te nemen en daarvan ook kennis te hebben genomen, met de inhoud van deze akte in te stemmen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs te stellen.

Onmiddellijk na voorlezing van in elk geval die gedeelten van deze akte, waarvan de wet voorlezing verplicht stelt, is deze akte vervolgens eerst door de comparant en onmiddellijk daarna door mij, notaris, ondertekend om

CONCEPT

BESTUURSOVEREENKOMST

TER ZAKE

[ROM Regio B.V.]

de partijen als vermeld op bijlage 1

en

[ROM Regio B.V.]

Datum: __ 2021

Deze bestuursovereenkomst is aangegaan tussen:

1. de publiekrechtelijk rechtspersoon: **Provincie Noord-Holland**, gevestigd te Haarlem, met adres: (2012 HR) Haarlem, Dreef 3, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34362354, hierna te noemen: de '**Provincie**'
2. de publiekrechtelijke rechtspersoon: **Gemeente Amsterdam**, gevestigd te Amsterdam, met adres: (1011 PN) Amsterdam, Amstel 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34366966, hierna te noemen: '**Amsterdam**';
3. [de publiekrechtelijke rechtspersoon: **Gemeente XX** .];
4. [**Stichting Administratiekantoor aandelen ROM Regio**, een stichting, statutair gevestigd te [**] , met adres: [**], ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer [**] [, namens de publiekrechtelijke rechtspersonen, gemeenten YY in Noord-Holland-Noord], hierna te noemen: '**STAK NHN**'];
5. de overige partijen als vermeld op bijlage 1 welke partijen na het sluiten van deze bestuursovereenkomst zijn toegetreden tot deze bestuursovereenkomst;
6. [**ROM Regio B.V.**], een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te [**] , met adres: [**], ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer [**] ('**ROM Regio**').

De partijen die zijn vermeld op bijlage 1 en achter hun naam in de kolom 'Hoedanigheid Aandeelhouder' een 'JA' hebben staan, worden hierna ook gezamenlijk aangeduid als '**Aandeelhouders**' en individueel als '**Aandeelhouder**'. De partijen die zijn vermeld op bijlage 1 en ROM Regio hierna gezamenlijk ook te noemen '**Partijen**' en individueel als '**Partij**'.

Overwegende dat:

- Het gezamenlijke doel van de Partijen is te komen tot duurzame economische structuurversterking van Metropoolregio Amsterdam ('**MRA**') en de regio Noord-Holland Noord ('**NHN**'), met in aanmerking nemend de behoefte om deze structuurversterking te laten bijdragen aan een duurzaam herstel na de COVID-19 pandemie en de gevolgen daarvan voor de regionale economie.
- De uitkomsten van het routeboek (Muntinga & Co en BMC, 2018) wijzen op het belang om het innovatie ecosysteem te versterken en overheden die behoren tot de regio's MRA en NHN het voornemen hebben uitgesproken om dat te realiseren met de oprichting van een gezamenlijke vennootschap.
- De betrokken overheden die behoren tot de regio's MRA en NHN op initiatief van de Provincie overleg hebben gevoerd over het vorenstaande en geconstateerd hebben dat het, in het licht van de COVID-19 pandemie én de ervaringen met de Corona Overbruggingslening-regeling,

wenselijk is een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij ('ROM') te belasten met uitvoering van Rijksmaatregelen ter ondersteuning van het bedrijfsleven binnen de provincie Noord-Holland in het algemeen en de regio's MRA en NHN in het bijzonder.

- De regio's MRA en NHN hebben elk hun regionaal economische doelstellingen vastgelegd in respectievelijk de *MRA Agenda 2.0* en het *Ambitiedocument Holland boven Amsterdam 2040* (Ambitiedocument 2040).
- De regio's MRA en NHN middels de ROM Regio een actieve bijdrage wil leveren aan de uitvoering van haar regionale economische agenda's, de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie en aan de Rijksdoelen zoals o.a. verwoord in het Missie-gedreven innovatiebeleid, het MKB Actieplan en de Nederlandse Digitaliseringsstrategie.
- De Staat de wens heeft om te komen tot een landsdekkend stelsel van Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's).
- Partijen met deze samenwerking een uitbreiding van bestaande regionale ontwikkelcapaciteit en investeringsfondsen beogen door gezamenlijk te participeren in ROM Regio en via deze in ROM Holding, welke aansluit bij de behoeften van het regionaal bedrijfsleven.
- Partijen bereid zijn te investeren in (solvabiliteitsversterking van) innovatieve MKB ondernemingen alsmede de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie voor zover deze verband houden met de geldende nationale en provinciale speerpuntsectoren in het economisch beleid.
- De overheden die behoren tot de regio's MRA en NHN actief en grensoverschrijdend willen samenwerken met omliggende overheden en regionale ontwikkelingsmaatschappijen om de ondersteuning van (innovatieve MKB) ondernemingen te optimaliseren.
- Partijen in deze bestuursovereenkomst (hierna: '**Overeenkomst**') de afspraken tussen hen wensen vast te leggen.

Zijn de Partijen als volgt overeengekomen:

Artikel 1 Doel van deze Bestuursovereenkomst

- 1.1. Partijen hebben tot doel met deze Overeenkomst de bestuurlijke afspraken tussen de Partijen vast te leggen ten aanzien van (i) de werking van ROM Regio (en ROM Holding (zoals hierna gedefinieerd), (ii) de financiering van de exploitatie van de (ontwikkel)activiteiten van ROM Regio en (iii) de terbeschikkingstelling door Partijen van het beoogde kapitaal ten behoeve van ROM Regio, ROM Holding (zoals hierna gedefinieerd), MKB-fonds (zoals hierna gedefinieerd) en/of Transitiefonds (zoals hierna gedefinieerd) ('**Doel**').
- 1.2. Mede ten behoeve van het behalen van het Doel zal ROM Regio in ieder geval twee fondsen uitvoeren door middel van drie groepsmaatschappijen:

[ROM Holding BV]

De regionale ontwikkelingsmaatschappij die de regiostimulering verricht en van waaruit via MKB-fonds financieringen zullen worden verstrekt ten behoeve van regionale Innovatieve MKB ondernemingen waarvan ROM Regio 50,1% aandeelhouder zal zijn en de Staat 49,9% aandeelhouder zal zijn ('**ROM Holding**').

[MKB-fonds BV]

De regionale participatiemaatschappij van waaruit financieringen zullen worden verstrekt aan en die kan participeren in regionale Innovatieve MKB ondernemingen, waarvan ROM Holding 100% aandeelhouder zal zijn ('**MKB-fonds**').

[Transitiefonds BV]

De regionale participatiemaatschappij van waaruit financieringen zullen worden verstrekt aan en die kan participeren in regionale ondernemingen die actief zijn op de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie, waarvan ROM Regio aandeelhouder zal zijn en waar andere partijen aandeelhouder van kunnen worden ('**Transitiefonds**').

- 1.3. De Aandeelhouders houden ten minste een aandeel in het geplaatst kapitaal van ROM Regio. De Aandeelhouders dragen bij in de kapitaalbehoefte van ROM Regio door (i) volstorting van de nominale waarde van de aandelen in ROM Regio ('**Aandelen**') en (ii) het storten van agio op de Aandelen. Deze stortingen worden (behoudens andersluidende afspraken tussen ROM Regio en de desbetreffende Aandeelhouder) uitsluitend aangewend ter financiering van ROM Holding (met name ten behoeve van doorstoring aan het MKB-fonds) en/of het Transitiefonds.
- 1.4. ROM Holding en de Staat der Nederlanden ('**de Staat**') dragen bij in de kapitaalbehoefte van MKB-fonds door (i) volstorting van de nominale waarde van de aandelen in MKB-fonds ('**Aandelen MKB-fonds**') en (ii) het storten van agio op de Aandelen MKB-fonds.
- 1.5. De Partijen zijn slechts verbonden tot samenwerking binnen de grenzen van het Doel. De Partijen houden voor het overige volledige vrijheid van handelen, behalve voor zover de Overeenkomst anders bepaalt.
- 1.6. Een derde kan slechts partij bij de Overeenkomst worden na voorafgaande goedkeuring van elk van de Partijen.

Artikel 2 Omvang van ROM Regio, MKB-fonds en Transitiefonds

- 2.1. Het bij oprichting beoogde kapitaal ('**ROM Kapitaal**') van ROM Regio bedraagt € 130 miljoen. Dat kapitaal wordt uitsluitend aangewend ter cofinanciering van ROM Holding (met name ten behoeve van financiering van het MKB-fonds) en financiering van het Transitiefonds ('**Fondsen**').
- 2.2. Het bij oprichting beoogde fondskapitaal van MKB-fonds bedraagt € 60 miljoen, waaraan de Staat voor € 30 miljoen bijdraagt en ROM Regio voor € 30 miljoen. Het MKB-fonds kent geen einddatum en is revolverend met een minimaal te realiseren rendement van fondskosten +

inflatie van het door de Staat en (de Aandeelhouders via) ROM Regio aan ROM Holding ter beschikking gestelde fondskapitaal ten behoeve van doorstoring aan het MKB-fonds.

- 2.3. Het bij oprichting beoogde fondskapitaal van het Transitiefonds bedraagt € 100 miljoen. Het Transitiefonds kent een einddatum van 25 jaar na de eerste door haar gerealiseerde investering. Het Transitiefonds is nominaal revolverend met een minimaal te realiseren rendement dat gelijk is aan de daadwerkelijke fondskosten. De Aandeelhouders stellen voor de eerste keer vast welke kosten onder 'fondskosten' worden verstaan en kunnen die vaststelling van tijd tot tijd in overleg met ROM Regio wijzigen.
Het totale fondssaldo van Transitiefonds komt aan het einde van de fondsperiode toe aan de partijen die op dat moment aandeelhouder van Transitiefonds zijn, daar waar ROM Regio gerechtigd is zal zij elke ontvangst uit dien hoofde uitkeren aan de partijen die op dat moment Aandeelhouder van ROM Regio zijn.
- 2.4. De Aandeelhouders en ROM Regio spannen zich in om per 1 januari 2022 commitment te hebben om in de loop der tijd het thans beoogde fondskapitaal van het Transitiefonds ad € 100 miljoen bij elkaar te hebben gebracht door middel van agiostortingen op de Aandelen.
- 2.5. De stortingen ten behoeve van het bijeenbrengen van het ROM Kapitaal door de Partijen anders dan de Provincie, zullen in principe door ROM Regio worden aangewend om als kapitaal door te storten op de aandelen in Transitiefonds, een en ander conform de alsdan met de desbetreffende Aandeelhouder ter zake door ROM Regio vast te leggen voorwaarden.
- 2.6. De Aandeelhouders dragen er zorg voor dat ten tijde van de oprichting van ROM Holding een commitment gegeven wordt om tenminste € 30 miljoen aan kapitaal ten behoeve van MKB-fonds ter beschikking te stellen door stortingen op de door hen gehouden Aandelen. ROM Regio zal deze stortingen doorstorten op de aandelen in ROM Holding opdat ROM Holding deze kan doorstorten op de Aandelen MKB-fonds. Voor de aanwending van de middelen van MKB-fonds geldt het uitgangspunt dat dat voor elke euro die de Staat gestort heeft op aandelen in ROM Holding ten behoeve van doorstorting op Aandelen MKB-fonds, één euro moet zijn gecommitteerd (als bedoeld in de eerste volzin) alvorens MKB-fonds een vanuit de storting van de Staat ontvangen euro kan worden uitgezet.
- 2.7. Transitiefonds kan het eigen vermogen dat zij via ROM Holding gestort heeft gekregen aanwenden om uit te zetten en om haar fondskosten te dekken.

Artikel 3 Bijdragen in het ROM Kapitaal

- 3.1. De Aandeelhouders verplichten zich bij te dragen aan het ROM Kapitaal voor de bedragen als vermeld op bijlage 1 achter hun naam in de kolom 'Omvang van bijdrage in het ROM Kapitaal'. Deze bijdragen kunnen van tijd tot tijd worden verhoogd. Voor een dergelijke verhoging is telkens vereist (i) overeenstemming tussen de Aandeelhouder en ROM Regio én (ii) goedkeuring van de algemene vergadering van ROM Regio ('AVA').

- 3.2. De wijze waarop de bijdragen van de Aandeelhouders in het ROM Kapitaal zal worden voldaan, wordt telkens tussen ROM Regio en de desbetreffende Aandeelhouder schriftelijk overeengekomen, nadat de AVA daarvoor haar goedkeuring heeft verleend, en door het bestuur van ROM Regio opgenomen op bijlage 2 van de Overeenkomst.
- 3.3. De bijdragen aan het ROM Kapitaal door de Aandeelhouders kunnen zowel (i) op vaste momenten in tranches worden voldaan als (ii) worden voldaan op basis van *capital calls* of *trekkingsrechten* '**Trekkingsrechten**' en individueel '**Trekkingsrecht**'. Een Trekkingsrecht is het recht van ROM Regio om ten behoeve van het ROM Kapitaal middelen van een Aandeelhouder te verkrijgen, waarbij de Aandeelhouder in totaal niet meer zal bijdragen aan het ROM Kapitaal dan het op bijlage 1 achter hun naam in de kolom 'Omvang van bijdrage in het ROM Kapitaal' vermelde maximum. De aanvraag zal plaatsvinden in overeenstemming met het model dat als bijlage 3 bij de Overeenkomst is gevoegd. Voorts geldt dat het bedrag dat onder het Trekkingsrecht wordt verkregen, uitsluitend mag worden aangewend voor het doel dat in de aanvraag is vermeld.
- 3.4. De Aandeelhouder die een verzoek tot betaling uit hoofde van een Trekkingsrecht ontvangt van ROM Regio zal op eerste verzoek van ROM Regio, de benodigde middelen beschikbaar stellen aan ROM Regio. Het door de desbetreffende Aandeelhouder verstrekken van de middelen, vindt plaats door terbeschikkingstelling aan ROM Regio onder de verplichting van ROM Regio die bedragen geheel aan te wenden conform het doel dat zij bij de aanvraag heeft opgegeven, welk doel vermeld moet zijn in bijlage 2 als doel waarvoor de desbetreffende Aandeelhouder Trekkingsrechten ter beschikking heeft gesteld aan ROM Regio. Hierbij geldt dat tussen het moment van het verzoek door ROM Regio en de betaling door de desbetreffende Aandeelhouder naar verwachting ten minste twintig (20) werkdagen is gelegen in verband met binnen de Aandeelhouder geldende procedures voor het doen van een dergelijke betaling.
- 3.5. De bijdragen in het ROM Kapitaal zijn voor de diverse Aandeelhouders uitgewerkt in bijlage 2.

Artikel 4 Exploitatiebijdragen

- 4.1. ROM Regio, ROM Holding, MKB-fonds en Transitiefonds vormen vanuit het oogpunt van de oprichters van de structuur van deze vier vennootschappen een organisatorisch geheel, waarbij de meeste kosten voor de exploitatie voor deze organisatie ('**Exploitatiekosten**') worden gemaakt door ROM Holding.
- 4.2. Ter dekking van de Exploitatiekosten zullen jaarlijks exploitatiebijdragen ('**Exploitatiebijdragen**') aan ROM Holding worden voldaan. De Exploitatiebijdragen zijn niet bedoeld voor de aanleg van reserves doch kunnen wel worden gebruikt voor de vorming van voorzieningen.
- 4.3. De grondslag voor berekening van de Exploitatiebijdragen wordt gevormd door de meerjarenbegroting zoals opgenomen in het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan van ROM Holding dat zich richt op de volgende vier (4) boekjaren. [Deze meerjarenbegroting overziet

voorts een uitlooperperiode van twee (2) boekjaren voor de betrokken kosten indien ROM Holding, ROM Regio, MKB-fonds en/of Transitiefonds moet worden afgeschaald of zelfs beëindigd omdat het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan anders niet kan worden vastgesteld.]

Het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan wordt vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders van ROM Holding, doch zal daarvoor eerst door de AVA goedgekeurd moeten zijn zodat ROM Regio in de AVA van ROM Holding voor overeenkomstige vaststelling van het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan mag stemmen.

- 4.4. Als de AVA besluit dat ROM Regio mag stemmen voor vaststelling van het aan de AVA voorgelegde Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan van ROM Holding, zijn de Aandeelhouders gehouden de Exploitatiebijdragen te dragen zoals die in dat Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan zijn vermeld doch slechts voor het gedeelte dat (i) niet door de Staat wordt gedragen en (ii) waarvoor geen subsidie (of andere vergoeding) vanuit een of meer andere (dan de Aandeelhouders of de Staat) overheden of organisatie van samenwerkende overheden wordt verkregen.
- 4.5. De Aandeelhouders dragen met inachtneming van artikel 4.4 bij in de Exploitatiebijdragen naar rato van hun aandelenbezit in ROM Regio. Deze verdeelsleutel kan op voorstel van het bestuur van ROM Regio bij unanimitieit van stemmen in een AVA waarin alle Aandeelhouders aanwezig of vertegenwoordigd zijn, gewijzigd worden. In afwijking van de eerste volzin kan, na daartoe verkregen goedkeuring van de AVA, het bestuur van ROM Regio met een individuele Aandeelhouder andere afspraken maken over de omvang van de door die Aandeelhouder te betalen Exploitatiebijdragen waarbij ROM Regio zelf zorg draagt voor eventuele benodigde aanvullende dekking voor die voortvloeien uit deze afspraken.
- 4.6. Elke vier (4) jaar vindt een evaluatie ('**Evaluatie**') plaats van de samenwerking van Partijen in ROM Regio en de geïnvesteerde bedragen, kosten en opbrengsten ten opzichte van de achterliggende (meerjaren)begrotingen, voor de eerste keer vindt deze evaluatie evenwel al in 2024 plaats.
- 4.7. De door diverse partijen te betalen Exploitatiebijdragen voor de periode 1 juli 2021 tot en met 31 december 2024 zijn uitgewerkt in bijlage 4.
- 4.8. ROM Regio spant zich ervoor in dat het bestuur van ROM Holding tijdig met de partijen die bijdragen in de Exploitatiekosten in overleg gaat over de continuering van het door die partij bijdragen in de Exploitatiekosten ten behoeve van het opmaken van een realistisch volgend Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan. Daarbij zal ROM Holding indien een partij door laat klinken dat zij geen (of een lagere) bijdragen meer zal kunnen leveren voor de volgende cyclus van vier (4) boekjaren, zulks zo spoedig mogelijk aan ROM Regio doorgeven opdat zij dat met de Aandeelhouders kan bespreken.

Artikel 5 Governance ROM Regio, ROM Holding, MKB-fonds en Transitiefonds

- 5.1. De Aandeelhouders en de Staat hebben in de statuten van ROM Regio, ROM Holding, MKB-fonds en Transitiefonds de *governance* vastgelegd volgens de principes van goed

ondernemersbestuur voor zover dat past binnen de wijze waarop de Aandeelhouders en de Staat het publieke belang wensen te behartigen met behulp van deze vennootschappen. In aanvulling daarop maken de Aandeelhouders en ROM Regio de volgende afspraken.

- 5.2. In het bestuur van ROM Regio zal geen bestuurder van ROM Holding zitting kunnen krijgen. Voorts zal ROM Holding bestuurder van MKB-fonds zijn. ROM Regio zal bestuurder van Transitiefonds zijn en voorts vinden de Aandeelhouders het gewenst dat ROM Holding beheerder van Transitiefonds zal zijn. Tevens is beoogd dat ROM Holding werkzaamheden kan verrichten voor ROM Regio, MKB-fonds en Transitiefonds onder zakelijke voorwaarden en voor zover zulks akkoord is voor het bestuur van de desbetreffende vennootschap.
- 5.3. De raad van commissarissen van ROM Regio zal uit dezelfde personen bestaan als de raad van commissarissen van ROM Holding ten behoeve van een eenduidig toezicht op ROM Regio en ROM Holding en de daarmee verbonden ondernemingen, met inachtneming van alle stakeholders van beide vennootschappen. Bedoeld toezicht strekt zich ook uit over de Fondsen.
- 5.4. De Aandeelhouders en ROM Regio zijn bekend met de uitgangspunten van de Staat ten aanzien van zijn aandeelhouderschap van ROM Holding (en indirect MKB-fonds), zoals verwoord in de als bijlage 5 bijgevoegde aandeelhoudersinstructie ('**Aandeelhoudersinstructie**') voor ROM Holding.
- 5.5. De Aandeelhouders en ROM Regio erkennen elk dat voor de hierna vermelde *majeure besluiten* van de AVA geldt dat deze slechts binnen of buiten een vergadering genomen zullen worden als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. ten minste drie (3) Aandeelhouders anders dan de Provincie en Amsterdam wensen voor het desbetreffende besluit te stemmen; én
 - b. het besluit wordt voor het overige in overeenstemming met de statuten van ROM Regio genomen in of buiten vergadering.
 Het betreft de volgende *majeure besluiten* van de AVA:
 1. de benoeming van leden van de raad van commissarissen;
 2. het vaststellen van het bezoldigingsbeleid;
 3. het vaststellen van (tussentijdse) uitkeringen;
 4. het wijzigen van de statuten;
 5. het verlenen van goedkeuring voor enig besluit tot het direct of indirect (goedkeuren van het) wijzigen van het investeringsreglement van een of meer Fondsen;
 6. de verkoop, het verlenen van rechten aan derden tot koop, levering, certificering of bezwaring van een of meer aandelen in het kapitaal van ROM Holding, MKB-fonds en/of Transitiefonds;
 7. de vaststelling van het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan; en
 8. het uitoefenen van aandeelhoudersrechten ter zake ROM Holding voor zover dat ziet op besluiten als vermeld onder 1 tot en met 7.
- 5.6. De Aandeelhouders verbinden zich jegens elkaar om hun zeggenschap in de algemene vergadering van ROM Regio steeds zodanig aan te wenden dat zoveel mogelijk uitvoering

gegeven wordt aan het hiervoor in artikel 5.5 en het overigens in de Overeenkomst bepaalde behoudens voor zover zulks in strijd zou komen met publiek- of privaatrechtelijke verplichtingen. In het geval sprake is van tegenstrijdigheid en/of inconsistentie tussen de statuten van ROM Regio enerzijds en de Overeenkomst anderzijds, prevaleert zoveel mogelijk de Overeenkomst.

- 5.7. ROM Regio draagt er voor zover mogelijk zorg voor dat elk van ROM Holding en de Fondsen (i) een veilige werkomgeving biedt voor de medewerkers met een heldere klachtenregeling, (ii) zorg draagt voor een inclusieve cultuur waar integer en transparant samenwerken voorop staat en (iii) een beloningssystematiek heeft die naar maatschappelijk algemeen aanvaarde maatstaven passend is bij een publiek gefinancierde organisatie.
- 5.8. ROM Regio draagt er bij wijze van een resultaatsverplichting zorg voor dat zijzelf, haar bestuurders en commissarissen alsmede die van ROM Holding en de Fondsen op in de markt gebruikelijke voorwaarden adequaat zijn verzekerd tegen aansprakelijkheden die voortvloeien uit de bedrijfsvoering en dat voormelde verzekeringen een gebruikelijke uitlooperperiode hebben.

Artikel 6 Informatieverstrekking

- 6.1. ROM Regio zal om de zes (6) maanden aan elk van de Aandeelhouders de volgende gegevens over de voorgaande zes (6) maanden en de verstreken periode van het betrokken boekjaar overleggen betreffende ROM Regio en de Fondsen:
 - i. de voortgang van het bedrijfsplan van ROM Holding (en voor zover van toepassing dat van ROM Regio) in het lopende boekjaar, en
 - ii. de informatie ter zake ROM Regio en/of ROM Holding en/of (een van) de Fondsen die de AVA schriftelijk heeft verzocht.
- 6.2. ROM Regio verstrekt aan een Aandeelhouder op eerste verzoek informatie en inlichtingen over ROM Regio en de Fondsen die naar het oordeel van die Aandeelhouder nuttig of noodzakelijk is voor:
 - i. het democratisch verantwoordingsproces binnen die Partij;
 - ii. het doen van een evaluatie door die Partij van de betrokkenheid bij ROM Regio en de Fondsen, of
 - iii. het doen van onderzoek door ter zake die Partij een bevoegde rekenkamer of daarmee vergelijkbare instantie.

Artikel 7 Dividend en overige uitkeringen

- 7.1. In de statuten van ROM Regio, ROM Holding, MKB-fonds en Transitiefonds is een algemene regeling vastgelegd voor het doen van dividenduitkeringen en andere (tussentijdse) uitkeringen. De Aandeelhouders en ROM Regio en de Staat maken daaromtrent geen nadere afspraken dan als vermeld in artikel 5.5 van de Overeenkomst.

Artikel 8 Toetreding van derde partijen

- 8.1. Een derde kan toetreden tot de Overeenkomst door middel van een toetredingsovereenkomst, overeenkomstig het model dat is bijgevoegd als bijlage 6.
- 8.2. Voor het toetreden van een derde als Aandeelhouder (en de voorwaarden waaronder die toetreding geschiedt) is de voorafgaande goedkeuring nodig van de Partijen. Onder de opschortende voorwaarde dat alle Partijen die goedkeuring hebben verstrekt blijkens schriftelijke mededeling aan het bestuur van ROM Regio, verstrekken alle Partijen bij dezen een onherroepelijke volmacht aan ROM Regio om namens hen de akte van toetreding te ondertekenen.

Artikel 9 Duur voor onbepaalde tijd en opzegging

- 9.1. De Overeenkomst treedt voor onbepaalde tijd in werking bij ondertekening daarvan door alle Partijen. Het is niet vereist dat alle ondertekenaars hetzelfde exemplaar van de Overeenkomst tekenen. Indien ondertekening op verschillende exemplaren van de Overeenkomst geschiedt, vormen de desbetreffende exemplaren tezamen de Overeenkomst. Ondertekening kan ook plaatsvinden door middel van elektronisch geplaatste handtekeningen.
- 9.2. Iedere Partij heeft het recht de Overeenkomst met onmiddellijke ingang op te zeggen door kennisgeving aan de andere Partijen in de volgende gevallen:
 - a. indien ROM Regio door een onherroepelijke uitspraak in faillissement of surseance van betaling verkeert; of
 - b. de ontbinding van ROM Regio ingevolge een besluit daartoe van de AVA.
- 9.3. Naar aanleiding van de Evaluatie kan elke Aandeelhouder binnen [drie (3) maanden] na afloop van die Evaluatie besluiten om de samenwerking met de overige Partijen op basis van deze Overeenkomst niet te continueren en aldus deze Overeenkomst met onmiddellijke ingang op te zeggen. Indien een Aandeelhouder een dergelijk besluit neemt, geldt het volgende:
 - 9.3.1. De opzeggende Aandeelhouder is in dat geval voor een periode van [twee (2) boekjaren volgend op het boekjaar waarin de Evaluatie plaats heeft gehad] gehouden om de voor die Aandeelhouder geldende Exploitatiebijdragen te voldoen alsof zij nog partij is bij de Overeenkomst en die wordt berekend op basis van (i) de voor onder meer die twee (2) boekjaren vastgestelde meerjarenbegroting én (ii) de verdeelsleutel zoals bedoeld in artikel 4.5.
 - 9.3.2. De opzeggende Aandeelhouder is in dat geval gehouden om onverwijld na zijn besluit de door hem gehouden Aandelen ter overname aan te bieden aan de andere Aandeelhouders conform het bepaalde in de statuten van ROM Regio. Indien geen van de Aandeelhouders de aangeboden Aandelen wensen over te nemen binnen [vier (4) maanden] na de verplichte aanbieding, kan ROM Regio deze Aandelen inkopen tegen de nominale waarde van die Aandelen [plus het daarop gestorte agio minus het pro rata aandeel van eventueel op het moment van overdracht van de aangeboden Aandelen geleden verliezen ter zake het Doel waarvoor het agio is

aangewend, met als maximum de door de wet en de statuten toegestane betaling voor de in te kopen Aandelen].

- 9.3.3. Voormelde periode van [twee (2) boekjaren volgend op het boekjaar waarin de Evaluatie plaats heeft gehad] dient ertoe om via ROM Regio ROM Holding de gelegenheid te bieden om de organisatie van ROM Holding aan te kunnen passen aan lagere inkomsten uit Exploitatiebijdragen. Tot deze aanpassing kunnen afwikkeling en staking van de activiteiten van ROM Regio, ROM Holding, MKB-fonds en Transitiefonds behoren, een en ander na op enig moment daartoe verkregen goedkeuring van de AVA.
- 9.4. Zodra het besluit is genomen dat de activiteiten van ROM Regio en/of ROM Holding niet zullen worden voortgezet zal ROM Regio er voor zorg dragen dat er door haar of ROM Holding en/of door MKB-fonds en/of Transitiefonds geen beslissingen tot het verstrekken van enige aanspraak of financiële middelen of garantie zal worden genomen zonder voorafgaande goedkeuring van de AVA ongeacht het daarmee gepaarde belang en voorts met inachtneming van het overigens in de statuten van de desbetreffende vennootschappen bepaalde.
- 9.5. De Overeenkomst en de gevolgen daarvan kunnen niet gewijzigd worden op grond van onvoorziene omstandigheden of de redelijkheid en billijkheid als de oorzaak daarvan gelegen is in enige financiële taakstelling/bezuiniging die op die Partij van toepassing wordt.
- 9.6. Na beëindiging van de Overeenkomst, ongeacht de oorzaak daarvan, blijven de definities uit deze Overeenkomst alsmede het bepaalde in artikel 5, dit artikel 10 en artikel 11 en 12 onverminderd van kracht.

Artikel 10 Mededelingen en definitie 'schriftelijk'

- 10.1. Mededelingen van de ene Partij aan de andere Partij ter uitvoering van de afspraken vastgelegd in de Overeenkomst hebben enkel werking indien deze schriftelijk zijn gedaan.
- 10.2. Partijen dienen kennisgevingen en documenten uit hoofde van de Overeenkomst te verzenden naar het adres zoals dat opgenomen is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en/of e-mailadres van een Partij dat op bijlage 7 bij de naam van de betreffende Partij is vermeld, onder vermelding van de afdeling of functionaris voor wie de mededeling of het document bestemd is, of naar enig ander adres en ter attentie van enige andere rechtspersoon, afdeling of functionaris die een Partij met inachtneming van een termijn van vijf (5) werkdagen vóór de mededeling of verzending aan de andere Partijen heeft verstrekt.
- 10.3. Onder 'schriftelijk' en 'schriftelijke' wordt in de Overeenkomst verstaan: bij brief, telefax, e-mail, of door een op andere wijze langs elektronische weg toegezonden leesbaar en reproduceerbaar bericht, mits de identiteit van de verzender met afdoende zekerheid kan worden vastgesteld.

Artikel 11 Slotbepalingen

- 11.1. Alle in de Overeenkomst vermelde bijlagen maken onverkort en integraal deel uit van de Overeenkomst.
- 11.2. Op de Overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
- 11.3. De Overeenkomst kan uitsluitend worden aangevuld of gewijzigd door een schriftelijk stuk dat door Partijen ondertekend is, met dien verstande dat het bepaalde in artikel 3, artikel 4, artikel 6 en artikel 8 ook gewijzigd kan worden door de partijen die op dat moment Aandeelhouder zijn gezamenlijk met ROM Regio.
- 11.4. Indien de Overeenkomst een bepaling bevat die strijdig is met het recht, brengen de Partijen die bepaling zo spoedig mogelijk in overeenstemming met het alsdan geldende recht, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de inhoud en bedoeling van die strijdige bepaling.
- 11.5. Geen van de Partijen is gerechtigd om rechten en verplichtingen uit de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk over te dragen of bezwaren zonder de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de AVA, die die goedkeuring niet op onredelijke gronden zal onthouden. De Overeenkomst bevat geen derdenbedingen.
- 11.6. Partijen hierbij onherroepelijk afstand van hun recht om de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden, op te zeggen of te vernietigen op grond van de artikelen 6:228 BW, 6:265 BW of 6:270 BW, of om een rechter te verzoeken om de Overeenkomst aan te passen op grond van artikel 6:230 lid 2 BW. Voorts draagt een partij die in dwaling verkeert het risico van deze dwaling bij de totstandkoming van de Overeenkomst.
- 11.7. Geschillen die uit of in verband met de Overeenkomst tussen Partijen ontstaan, zullen zoveel mogelijk in onderling overleg worden opgelost. Is een minnelijke regeling niet mogelijk dan zullen geschillen die uit of in verband met de Overeenkomst tussen Partijen ontstaan in eerste aanleg worden voorgelegd aan een ter zake bevoegde rechter te Amsterdam.

[*handtekeningenpagina's volgen*]

Aldus overeengekomen en getekend:

Voor provincie Noord-Holland: Door: [**] Titel: [**] Datum: [**]	 Door: [**] Titel: [**] Datum: [**]
Voor gemeente Amsterdam: Door: [**] Titel: [**] Datum: [**]	 Door: [**] Titel: [**] Datum: [**]
Voor [**]: Door: [**] Titel: [**] Datum: [**]	 Door: [**] Titel: [**] Datum: [**]
Voor ROM Regio B.V.: Door: [**] Titel: [**] Datum: [**]	

Bijlage 1

	Naam Partij	Hoedanigheid Aandeelhouder?	Omvang van bijdrage in het ROM Kapitaal
1.	Provincie Noord-Holland	JA	€ 40 miljoen
2.	Gemeente Amsterdam	JA	€ 40 miljoen
3.	[Gemeente XX]		
4.	[Stichting Administratiekantoor aandelen ROM Regio, een stichting, [, namens de publiekrechtelijke rechtspersonen, gemeenten YY in Noord-Holland-Noord]]		
5.			

[enzovoort]

Bijlage 2 Omvang en frequentie van bijdragen in het ROM Kapitaal

BIJDRAGEN DOOR MIDDEL VAN TRANCHES

- 1.1. De Provincie draagt voor een bedrag van € 40 miljoen bij in het ROM Kapitaal door middel van stortingen van liquide middelen op de door de Provincie gehouden Aandelen. De Provincie zal dit bedrag in twee tranches voldoen.
 - 1.1.1. De Provincie verplicht zich er toe dat de eerste tranche ad minimaal € [**] miljoen uiterlijk [**] op de bankrekening van ROM Regio zal zijn bijgeschreven;
 - 1.1.2. De Provincie zal zich inspannen om in de jaren 2022, 2023 en 2024 de tweede, derde en vierde tranche ad € [**] miljoen te voldoen door dat bedrag op de eerste werkdag van het desbetreffende kalenderjaar op de bankrekening van de ROM Regio bij te schrijven. [De middelen hiervoor komen uit het XXX;]
 - 1.1.3. De voormelde stortingen door de Provincie zullen zodanig gealloceerd worden aan de Fondsen dat deze stortingen maximaal bijdragen aan de voor elk van de Fondsen beoogde fondskapitaal dé de eisen van cofinanciering voor de stortingen door de Staat.
- 1.2. Amsterdam draagt voor een bedrag van € 40 miljoen bij in het ROM Kapitaal door middel van stortingen van liquide middelen op de door Amsterdam gehouden Aandelen. Amsterdam zal dit bedrag in vier jaarlijkse tranches voldoen.
 - 1.2.1. Amsterdam verplicht zich er toe dat de eerste tranche ad minimaal € [**] miljoen uiterlijk [**] op de bankrekening van ROM Regio zal zijn bijgeschreven
 - 1.2.2. Amsterdam zal zich inspannen om in de jaren 2022, 2023 en 2024 de tweede, derde en vierde tranche ad € 10 miljoen te voldoen door dat bedrag op de eerste werkdag van het desbetreffende kalenderjaar op de bankrekening van de ROM Regio bij te schrijven. [De middelen hiervoor komen uit het XXX.]
- 1.3. [**] draagt voor een bedrag van € [**] miljoen bij in het ROM Kapitaal door middel van stortingen van liquide middelen op de door [**] gehouden Aandelen. [**] zal dit bedrag in [**] jaarlijkse tranches voldoen.
 - 1.3.1. [**] verplicht zich er toe dat de eerste tranche ad minimaal € [**] miljoen uiterlijk [**] op de bankrekening van ROM Regio zal zijn bijgeschreven;
 - 1.3.2. [**] zal zich inspannen om in de jaren 2022, 2023 en 2024 de tweede, derde en vierde tranche ad € [**] miljoen te voldoen door dat bedrag op de eerste werkdag van het desbetreffende kalenderjaar op de de bankrekening van de ROM Regio bij te schrijven. [De middelen hiervoor komen uit het XXX.]
- 1.4. [**] draagt voor een bedrag van € [**] miljoen bij in het ROM Kapitaal door middel van stortingen van liquide middelen op de door [**] gehouden Aandelen. [**] zal dit bedrag in [**] jaarlijkse tranches voldoen.

- 1.4.1. [**] verplicht zich er toe dat de eerste tranche ad minimaal € [**] miljoen uiterlijk [**] op de bankrekening van ROM Regio zal zijn bijgeschreven;
- 1.4.2. [**] zal zich inspannen om in de jaren 2022, 2023 en 2024 de tweede, derde en vierde tranche ad € [**] miljoen te voldoen door dat bedrag op de eerste werkdag van het desbetreffende kalenderjaar op de de bankrekening van de ROM Regio bij te schrijven. [De middelen hiervoor komen uit het XXX.]
- 1.5. STAK NHN draagt voor een bedrag van ten minste € [**] miljoen bij in het ROM Kapitaal door middel van stortingen van liquide middelen op de door STAK NHN gehouden Aandelen. STAK NHN zal dit bedrag in [**] jaarlijkse tranches voldoen.
 - 1.5.1. STAK NHN verplicht zich er toe dat de eerste tranche ad minimaal € [**] miljoen uiterlijk [**] op de bankrekening van ROM Regio zal zijn bijgeschreven;
 - 1.5.2. STAK NHN zal zich inspannen om in de jaren 2022, 2023 en 2024 de tweede, derde en vierde tranche ad € [**] miljoen te voldoen door dat bedrag op de eerste werkdag van het desbetreffende kalenderjaar op de de bankrekening van de ROM Regio bij te schrijven. [De middelen hiervoor komen uit het XXX.]

BIJDRAGEN DOOR MIDDEL VAN TREKKINGSRECHTEN

- 1.6. [**] draagt voor een bedrag van maximaal € [**] miljoen bij in het ROM Kapitaal door middel van stortingen van liquide middelen als agio op de door [**] gehouden Aandelen op eerste verzoek van ROM Regio. ROM Regio heeft in dat verband het recht om tot maximaal € [**] miljoen als bijdrage(n) aan het ROM Kapitaal op te vragen bij [**]. Dit recht kan telkens worden uitgeoefend wanneer ROM Regio dat opportuun acht doch slechts voor zover de totale maximale bijdrage van € [**] miljoen niet is bereikt of met de aanvraag wordt overschreven. Dit recht is een 'Trekingsrecht' zoals gedefinieerd en ander uitgewerkt in artikel 4 van de Overeenkomst waar deze bijlage bij behoort. De bijdrage aan het ROM Kapitaal op basis van dit Trekkingsrecht mag uitsluitend worden aangewend voor:
 - [] doorstorten op aandelen in MKB-fonds;
 - [] doorstorten op aandelen in Transitiefonds;
 - [] doorstorten op aandelen in Transitiefonds en MKB-fonds en wel als volgt [** bedragenverdeling **];
 - [] [**ander doel**];

Bijlage 3**OVEREENKOMST TOT STORTING VAN AGIO****[ROM Regio B.V.]****Ondergetekenden:**

1. **[**]** ('Aandeelhouder'), en
2. **[ROM Regio B.V.]**, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te **[**]**, met adres: **[**]**, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer **[**]** ('ROM Regio'),

in aanmerking nemende:

- dat Aandeelhouder aandelen houdt in het geplaatste kapitaal van ROM Regio (de 'Aandelen');
- dat Aandeelhouder en ROM Regio partij zijn bij een bestuursovereenkomst (de 'Bestuursovereenkomst'). De definities uit de Bestuursovereenkomst in de Overeenkomst tot storting van agio dezelfde betekenis hebben als de definities in de Bestuursovereenkomst;
- dat aan ROM Regio op basis van de 'Trekkingsrechten' het recht toekomt om middelen van de Aandeelhouder te verkrijgen in overeenstemming met de Bestuursovereenkomst;
- dat ten behoeve van het Doel (zoals hierna gedefinieerd) ROM Regio de volgende financiële middelen bij de Aandeelhouder opvraagt als agiostorting:
€ ** (zegge: ** euro) [in te vullen door ROM Regio] (het 'Agiobedrag'),
- dat ROM Regio het Agiobedrag ten laste van het ROM Kapitaal zal aanwenden voor het volgende doel (het 'Doel'):
 - [] doorstorten van het Agiobedrag op aandelen in MKB-fonds;
 - [] doorstorten van het Agiobedrag op aandelen in Transitiefonds;
 - [] doorstorten van het Agiobedrag op aandelen in Transitiefonds en MKB-fonds en wel als volgt **[** bedragenverdeling **]**;
 - [] **[**ander doel**]**;

komen overeen als volgt:

1. Aandeelhouder verbindt zich jegens ROM Regio om het Agiobedrag ten titel van agio te storten op de Aandelen, onder de verplichting dat ROM Regio het Agiobedrag uitsluitend zal aanwenden ten behoeve van het Doel.
2. ROM Regio aanvaardt de storting van het Agiobedrag ten titel van agio onder de verplichting om dit bedrag aan te wenden ten behoeve van het Doel en zal deze storting (i) toevoegen aan de algemene agioreserve van ROM Regio en vervolgens (ii) aanwenden conform het Doel.
3. De storting van het Agiobedrag is een vrijwillige agiostorting door Aandeelhouder en ROM Regio zal ter zake geen aandelen in haar kapitaal uitgegeven aan Aandeelhouder. ROM Regio zal de Agiostorting in haar boeken opnemen als storting van agio op de Aandelen.
4. Het bepaalde in artikel 12 van de Bestuursovereenkomst is van overeenkomstige toepassing op deze overeenkomst van agiostorting.

Aldus overeengekomen en in enkelvoud getekend, waarvan het origineel door ROM Regio wordt bewaard:

Voor Aandeelhouder: Door: [**] Titel: [**] Datum: [**]	Voor ROM Regio: Door: [**] Titel: [**] Datum: [**]
---	---

Bijlage 4

1. De Staat spant zich in om de jaarlijkse Exploitatiebijdrage ter waarde van € 1 miljoen te voldoen.
 2. De Staat spant zich in om de Exploitatiebijdrage voor de periode van 1 juli 2021 tot en met 31 december 2021 ter waarde van € 500.000,00 te voldoen.
 3. De Exploitatiebijdragen worden tot anders wordt besloten met ingang van 2022 als volgt gedragen:

- STAK NHN*	:	€ 0,4 miljoen
- Provincie NH (aanvullende bijdrage)	:	€ p.m.
- Gemeente Amsterdam namens de MRA-deelnemers*	:	€ 1,4 miljoen
- De Staat (Ministerie van EZK)	:	€ 1,0 miljoen**
- Opdrachtgever Rijksregelingen ***	:	€ p.m. _____
Totaal	:	€ 2,8 miljoen
- * Inclusief (eventuele) provinciale bijdrage via de MRA partners dan wel de STAK NHN.
- ** Deze bijdrage is opgenomen onder verwijzing naar de inspanningsverplichting van de Staat als verwoord onder punt 1.
- *** De opdrachtgever van de uitvoering van Rijksregelingen aan ROM Regio stelt zich garant voor de daaraan verbonden uitvoeringskosten.
4. Met ingang van boekjaar 2022 zullen partijen hun desbetreffende aandeel in . vermelde Exploitatiebijdragen aan ROM Holding in een keer overmaken, uiterlijk in de eerste week van januari van het desbetreffende boekjaar.

Bijlage 5

AANDEELHOUDERSINSTRUCTIE

[separaat bijgevoegd]

Bijlage 6

TOETREDINGSOVEREENKOMST

DEZE AKTE is opgemaakt op [**] en opgesteld door [**] (de 'Toetreder').

IN AANMERKING NEMENDE DAT:

deze akte is opgemaakt om de Toetreder toe te kunnen laten treden als:

- i. Aandeelhouder van [ROM Regio B.V.], een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te [**], met adres: [**], ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer [**] ('ROM Regio'), én
- ii. partij bij de bestuursovereenkomst tussen de huidige aandeelhouders van ROM Regio (de 'Bestuursovereenkomst') zodat de Toetreder ook partij bij de Bestuursovereenkomst wordt.

DEZE AKTE BEVAT EEN ONHERROEPELIJKE EN ONVOORWAARDELIJKE VERKLARING DOOR DE TOETREDER VAN HET VOLGENDE:

Algemene bepalingen

- i. De Toetreder bevestigt dat de Toetreder een kopie van de Bestuursovereenkomst heeft ontvangen en dat de Toetreder zelfstandig en naar tevredenheid voldoende onderzoek naar ROM Regio en de daarmee verbonden onderneming heeft uitgevoerd voorafgaand aan, en ten behoeve van, het nemen van de beslissing om via deze akte toe te treden tot de Bestuursovereenkomst en het nemen van aandelen in het kapitaal van de Vennootschap.
- ii. De Toetreder verplicht zich onherroepelijk en onvoorwaardelijk jegens alle partijen bij de Bestuursovereenkomst om in alle opzichten gebonden te zijn aan de Bestuursovereenkomst en om alle bepalingen en verplichtingen van de Bestuursovereenkomst in acht te nemen en na te komen die van toepassing zijn op of bindend zijn voor een Aandeelhouder (zoals bedoeld in de Bestuursovereenkomst) die partij is bij de Bestuursovereenkomst voor zover deze in acht genomen of nagekomen dienen te worden op of na de datum van deze akte. De Toetreder zal aandelen in het kapitaal van de Vennootschap verkrijgen door middel van de in concept bij deze akte gevoegde notariële akte.
- iii. De Toetreder treedt verklaart bij dezen onvoorwaardelijk en onherroepelijk toe te treden tot de Bestuursovereenkomst en daarbij begrepen te worden onder de definities van 'Partij', 'Aandeelhouder' en 'Participant' uit de Bestuursovereenkomst [en bij dezen de volmacht als bedoeld in artikel 8.2 van de Bestuursovereenkomst te verstrekken aan ROM Regio].

Aanvulling van bijlage 1 en bijlage 2 van de Bestuursovereenkomst

4. Bijlage 1 van de Bestuursovereenkomst wordt in verband met de toetreding door middel van deze Akte aangevuld met de volgende gegevens van de Toetreder:

	Naam Partij	Hoedanigheid Aandeelhouder?	Omvang van bijdrage in het ROM Kapitaal
*	**	JA	€ **

5. Bijlage 2 van de Bestuursovereenkomst wordt in verband met de toetreding door middel van deze Akte aangevuld met de volgende verplichting van de Toetreders tot bijdrage in het ROM Kapitaal:

BIJDRAGEN DOOR MIDDEL VAN TRANCHES

** [**] draagt voor een bedrag van € [**] miljoen bij in het ROM Kapitaal door middel van stortingen van liquide middelen op de door [**] gehouden Aandelen. [**] zal dit bedrag in [**] jaarlijkse tranches voldoen.

**1 [**] verplicht zich er toe dat de eerste tranche ad minimaal € [**] miljoen uiterlijk 1 juli 2021 op de bankrekening van ROM Regio zal zijn bijgeschreven;

**2 [**] zal zich inspannen om in de jaren 2022, 2023 en 2024 de tweede, derde en vierde tranche te ad € [**] miljoen te voldoen door dat bedrag op de eerste werkdag van het desbetreffende kalenderjaar op de bankrekening van de ROM Regio bij te schrijven. [De middelen hiervoor komen uit het XXX.]

BIJDRAGEN DOOR MIDDEL VAN TREKKINGSRECHTEN

** [**] draagt voor een bedrag van maximaal € [**] miljoen bij in het ROM Kapitaal door middel van stortingen van liquide middelen als agio op de door [**] gehouden Aandelen op eerste verzoek van ROM Regio. ROM Regio heeft in dat verband het recht om tot maximaal € [**] miljoen als bijdrage(n) aan het ROM Kapitaal op te vragen bij [**]. Dit recht kan telkens worden uitgeoefend wanneer ROM Regio dat opportuun acht doch slechts voor zover de totale maximale bijdrage van € [**] miljoen niet is bereikt of met de aanvraag wordt overschreven. Dit recht is een 'Trekingsrecht' zoals gedefinieerd en ander uitgewerkt in artikel 4 van de Overeenkomst waar deze bijlage bij behoort. De bijdrage aan het ROM Kapitaal op basis van dit Trekingsrecht mag uitsluitend worden aangewend voor:

- [] doorstorten op aandelen in MKB-fonds;
- [] doorstorten op aandelen in Transitiefonds;
- [] doorstorten op aandelen in Transitiefonds en MKB-fonds en wel als volgt [** bedragenverdeling **];
- [] [**ander doel**];

6. Bijlage 4 van de Bestuursovereenkomst wordt in verband met de toetreding door middel van deze Akte aangevuld met de volgende verplichting van de Toetreders tot bijdrage in de Exploitatiebijdragen:

[**]

Slotbepalingen

7. Deze akte is opgesteld ten behoeve van:
- de Toetreders,
 - de huidige Partijen bij de Bestuursovereenkomst, en
 - een ieder die na de datum van de Bestuursovereenkomst enige rechten of verplichtingen onder de Bestuursovereenkomst heeft of daarbij toetreedt.
8. Het adres van de Toetreders ten behoeve van [bijlage 7] bij de Bestuursovereenkomst is, en zal worden toegevoegd aan dat artikel:
- [**]
 adres: [**]
 ter attentie van: [**]
 emailadres: [**]
9. Deze akte treedt in werking per het moment van ondertekening door de Toetreders én door of namens alle partijen bij de Bestuursovereenkomst.
10. Het bepaalde in artikel 12 van de Bestuursovereenkomst is van overeenkomstige toepassing op deze akte.

ALDUS OPGEMAAKT EN GETEKEND

[**] Door: [**] Titel: zelfstandig bevoegd bestuurder Datum: [**]	
DE HUIDIGE PARTIJEN BIJ DE BESTUURSOVEREENKOMST AANVAARDEN DE TOETREDING VAN DE TOETREDER TOT DE BESTUURSOVEREENKOMST EN DE AANPASSING VAN DE BIJLAGEN BIJ DE BESTUURSOVEREENKOMST ALS VOORTVLOEIT UIT DEZE AKTE, DOOR MIDDEL VAN HET MEDEONDERTEKENEN VAN DEZE AKTE	

Voor ROM Regio (namens alle Partijen bij de Bestuursovereenkomst):

Door: [**]
 Titel: [**]
 Datum: [**]

Bijlage 7**ADRESGEGEVENS**

Voor provincie Noord-Holland: Emailadres: [**] Ter attentie van: [**]	 Emailadres: [**] Ter attentie van: [**]
Voor gemeente Amsterdam: Emailadres: [**] Ter attentie van: [**]	 Emailadres: [**] Ter attentie van: [**]
Voor [**]: Emailadres: [**] Ter attentie van: [**]	 Emailadres: [**] Ter attentie van: [**]
Voor ROM Regio B.V.: Emailadres: [**] Ter attentie van: [**]	

Investeringsreglement Transitiefonds ROM Regio bv
Eindconcept-def

5 mei 2021

CONCEPT / Vertrouwelijk

Inhoudsopgave

Grondslag.....	3
Reglement.....	3
1. Definities	3
2. Algemene Eisen.....	6
3. Het investeringsproces.....	7
4. Overig.....	10
Bijlage I: Kaders die gelden voor de ontwikkeling van Het Fonds op portefeuilleniveau	12
Bijlage II: Eisen aan Projectplan	14

Grondslag

Dit *Investeringsreglement* is vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders van ROM Regio bv, statutair gevestigd te In een Bestuursovereenkomst hebben de oprichters aanvullende afspraken vastgelegd onder ander inzake de governance van de ROM Regio bv en Het Fonds.

Indien en voor zover er discrepantie zou kunnen bestaan tussen Statuten en Bestuursovereenkomst van ROM Regio bv en dit Investeringsreglement zijn Statuten en Bestuursovereenkomst leidend.

Dit Investeringsreglement legt vast onder welke condities de Fondsbeheerder tot Financiering van Doelondernemingen kan overgaan en bevat tevens kaders voor de opbouw van de totale portefeuille.

Reglement

1. Definities

Aandelenkapitaal: eigendomsbelang in een onderneming vertegenwoordigd door de aandelen die aan de investeerders zijn uitgegeven.

Aandeelhouders: partijen die aandelen bezitten in de ROM Regio bv.

AGVV: Verordening (EU) nr 651/2014 van de Europese Commissie van 17 juni 2014 [PbEU (214) L 187] waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard ("de algemene groepsvrijstellingsverordening" ook wel "AGVV") dan wel daarvoor in de plaats tredende regelingen.

Algemene Vergadering: de algemene vergadering van aandeelhouders van de ROM Regio bv.

Bestuur: het bestuur van de ROM Regio bv tenzij anders aangegeven.

Bestuursovereenkomst: afspraken tussen oprichters van de ROM Regio bv.

Circulariteit: substantiële vermindering van het gebruik van primaire grondstoffen ten opzichte van het 'business as usual' scenario waarbij reducties incrementeel worden bewerkstelligd, welke vermindering door of vanwege de inzet van de Doelonderneming wordt gerealiseerd.

De-minimis: Verordening (EU) Nr. 1407/2013 VAN DE COMMISSIE van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (ook wel "De-minimis") dan wel daarvoor in de plaats tredende regelingen.

Directeur: statutair benoemde bestuurder van de ROM Regio bv.

Doelonderneming: onderneming die in aanmerking wil komen voor financiering door Het Fonds en hiertoe een voorlopig of definitief Projectplan heeft ingediend bij de Fondsbeheerder, dan wel een Financieringsovereenkomst heeft afgesloten met Het Fonds.

Duurzame energie: energie uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen, gerealiseerd door de Doelonderneming.

Energiebesparing: vermindering van het energiegebruik ten opzichte van de 'business as usual' scenario, welke vermindering door of vanwege de inzet van de Doelonderneming wordt gerealiseerd.

Energietransitie: energiebesparing en/of duurzame energie-opwekking.

Exit: beëindiging van een participatie door Het Fonds.

Exitstrategie: strategie voor de beëindiging van een participatie door Het Fonds.

Financieel rendement: de winst van de Propositie over een gespecificeerde periode.

Financiering: het verstrekken van vermogen in de vorm van leningen of het aangaan van participaties.

Financieringsovereenkomst: overeenkomst tussen Het Fonds en de Doelonderneming omtrent de financiering van een Propositie.

Fondsbeheerder: de opdrachtnemer die voor of namens de ROM Regio bv invulling geeft aan het management en beheer van Het Fonds.

Herfinanciering: transactie waarbij de overeengekomen financieringsovereenkomst op enig moment tijdens de looptijd dan wel na afloop van de overeenkomst wordt aangepast. Typisch doordat (een deel van) de lening wordt overgenomen door derden.

Het Fonds: Transitiefonds bv.

ROM Regio bv: Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor de provincie Noord-Holland inclusief de regio's 'Metropoolregio Amsterdam' en 'Noord-Holland Noord', de 100% eigenaar van Het Fonds (voor het Transitiefonds juridisch vormgegeven als de ROM Regio bv).

Investeringscommissie (IC): de onafhankelijk adviescommissie van Het Fonds dat bestaat uit externe leden die Projectplan(nen) beoordelen en komen tot een advies aan de Fondsbeheerder en/of de Directeur voor het aangaan van een Financiering met een Doelonderneming.

Lening: verstrekking van een geldsom door Het Fonds aan de Doelonderneming welke op een overeengekomen moment of momenten moet worden terugbetaald (inclusief achtergesteld en converteerbaar).

Maatschappelijk rendement: de (waar mogelijk gekwantificeerde) bijdrage aan energietransitie en/of circulariteit binnen het Werkgebied.

MKB-onderneming: ondernemingen waar minder dan tweehonderdvijftig personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet vijftig miljoen euro en/of het jaarlijkse balanstotaal drieënveertig miljoen euro niet overschrijdt.

MRA (geografische aanduiding): de Metropoolregio Amsterdam bestaande uit de subregio's Zuid-Kennemerland, Zaanstreek-Waterland, IJmond, Gooi en Vechtstreek, Amsterdam, Amstelland-Meerlanden en Almere-Lelystad.

NHN (geografische aanduiding): de regio Noord-Holland Noord bestaande uit de subregio's Alkmaar, West-Friesland en Kop van Noord-Holland.

Participatie: het verstrekken van aandelenkapitaal (aandelenverwerving of agio) door Het Fonds aan de Doelonderneming.

Primaire grondstoffen: grondstoffen (zoals mineraal, fossiel en metaal) die verwerkt worden voor hun eerste toepassing.

Private investeerder: een particuliere investeerder die kapitaal verstrekt aan de Doelonderneming ten bate van de totstandkoming van een project.

Projectplan (voorlopig/definitief): een plan van een Doelonderneming waarin een Propositie centraal staat, dat kan dienen als aanleiding voor het aangaan van een gesprek tussen de Fondsbeheerder en de Doelonderneming over een mogelijke financiering (**voorlopig Projectplan**) dan wel het op verzoek van de Fondsbeheerder ingediende plan wat ten grondslag ligt aan een aanvraag tot financiering (**definitief Projectplan**).

Propositie: nieuwe bedrijfsmatige activiteiten gericht op het realiseren van maatschappelijk en financieel rendement wat ten goede komt aan de ontwikkeling van de regio NHN en/of MRA

Raad van Commissarissen (RvC): de Raad van Commissarissen van de ROM Regio bv.

Rechtspersoon: iedere privaatrechtelijke rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid.

Reglement: dit investeringsreglement.

Special Purpose Vehicle (SPV): rechtspersoon speciaal opgericht voor de Propositie.

Statuten: statuten van de ROM Regio bv en Het Fonds.

Transitiefonds BV: besloten Vennootschap opgericht en 100% in handen van de ROM Regio bv, hiernaar wordt ook gerefereerd als "Het Fonds".

TRL: technology readiness level, de mate van ontwikkeling van een technologie.

Werkgebied: de gehele MRA en HNN.

2. Algemene Eisen

Artikel 1. De rechtspersoon

1. Het Fonds verstrekt alleen Financiering aan Proposities uitgevoerd door Rechtspersonen actief in het Werkgebied.
2. Er wordt geen Financiering verstrekt voor algemene bedrijfsvoering van de Doelonderneming. De financiering richt zich op de totstandkoming van het Projectplan.
3. Het Fonds verstrekt geen Financiering aan publiekrechtelijke rechtspersonen.
4. Als de aanvrager een speciaal voor de Propositie opgerichte 'Special Purpose Vehicle' is, kan de Fondsbeheerder nadere eisen stellen aan de oprichters hiervan.

Artikel 2. De Propositie

1. De Propositie realiseert aantoonbaar Maatschappelijk rendement op het gebied van Energietransitie en/of Circulariteit conform Projectplan.
2. De Propositie bevindt zich overwegend in de fase van uitrol en/of expansie van de activiteiten op basis van de beoordeling van de TRL fase.
3. Het Financiële en Maatschappelijke rendement van de Propositie slaat overwegend neer in het Werkgebied.
4. De Propositie is aantoonbaar niet geheel financierbaar vanuit Private Investeerders.
5. Financiering kan alleen worden verstrekt op basis van een Projectplan opgesteld op basis van bijlage II van dit Reglement.

Artikel 3. Aard financiering

1. Financiering kan worden verstrekt in de vorm van Leningen of Participaties dan wel een combinatie hiervan.
2. Het Fonds kan Leningen verstrekken met een maximale looptijd van vijftien jaar. Voorwaarden zijn marktconform. Eventuele steunelementen dienen te passen binnen vigerende staatssteunregels inclusief het kader voor vrijstellingen zoals in het bijzonder De-Minimis en AGVV.
3. Het Fonds kan alleen Aandelenkapitaal verstrekken aan een Doelonderneming gelijktijdig met één of meerdere Private investeerders en onder minimaal dezelfde condities.

Artikel 4. Omvang financiering

1. De minimale omvang van de totale Financiering door het Fonds bedraagt € 300.000. Het Fonds concentreert zich wat betreft Financiering tot € 2.000.000 op Proposities die ofwel niet bediend worden door andere regionale fondsen ofwel waar de verwachting is dat het een eerste stap in Financiering betreft waarna meerdere zullen volgen.
2. Maximaal 10% van het totaal beschikbare vermogen van Het Fonds wordt geïnvesteerd in Proposities met een totale financieringsbehoefte van minder dan € 2.000.000.
3. De maximale omvang van de totale Financiering door Het Fonds bedraagt € 5.000.000. Maximaal 10% van het totaal beschikbare vermogen van Het Fonds wordt geïnvesteerd in Proposities met een totale financieringsbehoefte van meer dan € 5.000.000.
4. In het geval het Fonds participeert in Aandelenkapitaal, omvat de positie maximaal 49.9% van het Aandelenkapitaal van de Propositie.

5. In het geval waar het Fonds een Lening verstrekt, omvat deze maximaal 49.9% van het vreemd vermogen van de Propositie
6. Aan de Financiering wordt het voorschrift verbonden dat de inleg van private investeerders minimaal 25% bedraagt van de totale investeringssom van de Propositie. Het staat de Fondsbeheerder vrij verdere eisen te stellen aan de aard en omvang van deze inleg.
7. Bij de voorbereiding van de Financiering wordt door Het Fonds afgewogen of en in welke mate lokale, regionale of landelijke publieke (co-)financiering mogelijk is. Een eis aan de aanvraag is dat wordt beargumenteerd waarom wel, niet of ten dele gebruik van wordt gemaakt van dergelijke beschikbare financiering.
8. Voor de volgende investeringsbesluiten is goedkeuring vereist van de RvC:
 - a. Financieringen die groter dan €2.500.000 zijn;
 - b. Financieringen die afwijken van de kaders zoals genoemd in dit artikel;
 - c. Financieringen waaraan geen positief advies van de IC aan ten grondslag ligt.
9. Voor de volgende investeringsbesluiten is aanvullend op goedkeuring van de RvC ook goedkeuring vereist van de Algemene Vergadering:
 - a. Financieringen groter dan €5.000.000.
 - b. Een Financiering die afwijkt van de begrenzing uit de Statuten dat maximaal 10% van het totaal beschikbare vermogen van Het Fonds wordt geïnvesteerd in Proposities met een totale financieringsbehoefte van minder dan € 2.000.000;
 - c. Financieringen waaraan geen positief advies van de IC aan ten grondslag ligt en waarmee het totaal aantal financieringen waaraan de RvC goedkeurig geeft zonder positief advies van de IC meer dan 1 bedraagt per kalenderjaar.
10. Geen financiering wordt verstrekt indien dat:
 - a. het op dat moment beschikbare fondsvermogen overschrijdt of;
 - b. bij voorbaat duidelijk is dat deze niet in overeenstemming zou zijn te brengen met de richtlijnen die gelden voor de ontwikkeling van het fonds op portefeuilleniveau (bijlage I).

Artikel 5. Rapportageverplichtingen

1. De Doelonderneming wordt informatie- en rapportageverplichtingen opgelegd die met de Financiering gepaard gaan waaronder in ieder geval: reguliere tussentijdse rapportage en jaarrekening, Maatschappelijk rendement en actuele informatie bijzondere risico's.
2. De Fondsbeheerder stelt hiertoe nadere regels op in de financieringsovereenkomst.

3. Het investeringsproces

Artikel 6. De organen van Het Fonds

1. De Fondsbeheerder kent als hoofdtaken: het verstrekken van Financieringen aan Doelondernemingen op grond van goedgekeurde Proposities, het aangaan en beheren van financieringsovereenkomsten, de ontwikkeling van de fondsportefeuille en verantwoording hierover, risicobeheersing en uitvoering van de Exitstrategie.
2. De Algemene Vergadering is onder meer verantwoordelijk voor het vaststellen en wijzigen van onderhavig Reglement.
3. Het IC heeft als hoofdtaak om vanuit een onafhankelijke en deskundige positie advies te geven aan de Fondsbeheerder omtrent het al dan niet aangaan van een Financiering conform de procedure opgenomen in dit Reglement.

4. De RvC is onder meer als toezichthouder verantwoordelijk voor een effectieve samenwerking tussen Doelondernemingen, de Fondsbeheerder en het IC.
5. De organen zoals in dit artikel benoemd zijn gehouden aan de bepalingen van dit Reglement en de Statuten van de vennootschappen. De Statuten, Bestuursovereenkomst en onderliggende reglementen kunnen andere werkzaamheden specificeren en prevaleren in geval van strijdigheden met dit Reglement.

Artikel 7. Procedure

1. De Doelonderneming dient na een intakegesprek een voorlopig Projectplan in bij de Fondsbeheerder conform bijlage II van dit Reglement. Het plan dient als basis voor gesprek en is in alle stadia van ontwikkeling vertrouwelijk.
2. Kernelementen die het voorlopig Projectplan in ieder geval dient te omvatten:
 - a. Waarom de voorziene activiteiten voldoen aan de toelaatbaarheidseisen van Het Fonds;
 - b. De structuur en verantwoordelijkheden van de organisatie (inclusief regels inzake de integriteit);
 - c. De planning en samenwerkingspartners van de Propositie;
 - d. Welk Maatschappelijk rendement, kwalitatief en waar mogelijk kwantitatief gespecificeerd, met de Propositie gerealiseerd wordt;
 - e. Welke processen en/of technologieën voor de Propositie worden ingezet;
 - f. Welke inspanningen zijn verricht voor het verkrijgen van onderscheidend private financiering en publieke cofinanciering;
 - g. Waarom de Propositie zonder Financiering vanuit Het Fonds het Maatschappelijk rendement niet of minder snel zouden kunnen worden gerealiseerd;
 - h. De soort en omvang van de Financiering in relatie tot de totale financieringsbehoefte;
 - i. De aanwending van de gevraagde bijdrage, inzicht in risico's en afhankelijkheden en verwachting van de ontwikkeling van financieel rendement (een businesscase).
3. Indien de bespreking van het voorlopig Projectplan daartoe aanleiding geeft, wordt de Doelonderneming door de Fondsbeheerder uitgenodigd een definitief Projectplan op te stellen. Hiervoor kunnen specifieke aandachtspunten gelden, ook in aanvulling op of in afwijking van de standardeisen die aan het Projectplan worden gesteld, conform bijlage II.
4. Het definitief Projectplan wordt gemotiveerd afgewezen of, eventueel na due diligence onderzoek, voorgelegd aan het IC indien de Propositie naar het oordeel van de Fondsbeheerder voor Financiering in aanmerking zou moeten komen.
5. Het IC ontvangt van de Fondsbeheerder het definitief Projectplan met daarbij in ieder geval:
 - a. Een voorstel tot Financiering inclusief een toelichting in hoeverre de Propositie voldoet aan de kaders die gelden voor de ontwikkeling van het Fonds op portefeuilleniveau (bijlage I) en de eisen die worden gesteld aan het Projectplan (bijlage I), een risicoparagraaf en duiding van uitkomsten van een eventueel verricht due diligence onderzoek;
 - b. Algemene en bijzondere financieringsvoorwaarden neergelegd in een concept financieringsovereenkomst.
6. Het IC beoordeelt op grond van dit Reglement de kwaliteit en robuustheid van het definitieve Projectplan. Het IC toetst daarbij in ieder geval het Maatschappelijk rendement, de levensvatbaarheid en potentiële winstgevendheid van het project, de risico's, de beoogde verhouding tussen de financieringen op portfolioniveau, de Exitstrategie en de omvang van de Participatie van het Fonds in relatie tot voorgaande. Het IC adviseert positief of negatief.

7. De Directeur gaat, enkel op voordracht van de Fondsbeheerder, over tot de verlening van de financiering, met inachtneming van de volgende bepalingen:
 - a. In geval van een positief advies van het IC kan de Financiering worden verleend, onder voorbehoud van goedkeuring door de RvC dan wel de Algemene Vergadering in de gevallen waarvoor dat in dit Reglement is voorgeschreven;
 - b. In geval van een negatief advies van het IC kan de Financiering worden;
 - i. Afgewezen, al dan niet met uitnodiging aan de Doelonderneming om een herzien definitief Projectplan aan te bieden ter beoordeling;
 - ii. Verleend, onder voorbehoud van goedkeuring de RvC dan wel de Algemene Vergadering in de gevallen waarvoor dat in dit Reglement is voorgeschreven.
8. De Fondsbeheerder stelt in geval van een goedgekeurd definitief Projectplan, een definitieve financieringsovereenkomst op.
9. De Financiering kan niet eerder definitief worden overeengekomen dan nadat bovenstaande procedure geheel is doorlopen en alleen indien en voor zover aan de Financiering een schriftelijke uitnodiging tot het indienen van een definitief Projectplan ten grondslag ligt, afkomstig van de Fondsbeheerder, gericht tot de Doelonderneming.

Artikel 8. Uitvoering

1. De Doelonderneming is gehouden aan de communicatie, informatie- en rapportageverplichtingen richting de Fondsbeheerder zoals neergelegd in artikel 11 van dit Reglement en de Financieringsovereenkomst.
2. De Doelonderneming zal een voornemen dat kan leiden tot een wezenlijke wijziging van de uitvoering van het bij de Financieringsovereenkomst behorende Projectplan, voordat definitieve beslissingen genomen worden, voorleggen aan de Fondsbeheerder.
3. De Doelonderneming zal een onvoorziene omstandigheid die kan leiden tot een wezenlijke wijziging van de bij de Financieringsovereenkomst behorende voorwaarden direct melden aan de Fondsbeheerder.
4. De Fondsbeheerder vergewist zich ervan dat een situatie bedoeld in tweede en derde lid geen wezenlijke negatieve gevolgen met zich meebrengt voor de financieringsvoorwaarden dan wel bij een noodzakelijke herijking van de voorwaarden dat aanpassingen worden doorgevoerd in het belang van Het Fonds.
5. De Doelonderneming kan worden gehouden mee te werken aan eventuele wijziging of ontbinding van de Financieringsovereenkomst indien onduidelijk is of de Doelonderneming onder de nieuwe omstandigheden kan blijven voldoen aan de oorspronkelijke financieringsvoorwaarden.

Artikel 9. Exits en herfinanciering

1. De Fondsbeheerder rapporteert over de mogelijkheden voor Exits en/of herfinanciering aan het IC. Ter zake van een individuele financiering wordt een voorstel opgesteld.
2. De reguliere procedure voor het aangaan van Financieringen wordt doorlopen, tenzij het IC op basis van een voorstel van de Fondsbeheerder vooraf instemt met een vereenvoudigd proces.
3. Voor spoedeisende gevallen is het mogelijk dat Fondsbeheerder en het IC een versneld proces doorlopen waarbij RvC achteraf geïnformeerd worden over ondernomen stappen.
4. De Fondsbeheerder verstrekt vooraf aan het IC dan wel achteraf aan het RvC een motivering omtrent zijn overwegingen waarbij de risico's van de transactie en de gekozen werkwijze worden omschreven.

5. In bijlage I zijn nadere kaders opgenomen over Exits en herfinanciering.

Artikel 10. Bijzondere omstandigheden

1. Een Financiering kan met onmiddellijke ingang worden beëindigd door de Fondsbeheerder indien de Doelonderneming betrokken is bij een strafrechtelijk onderzoek, dan wel een onderzoek door de Autoriteit Consument & Markt naar overtredingen van de Mededingingswet.
2. Een Financiering kan met onmiddellijke ingang worden beëindigd door de Fondsbeheerder, indien de Propositie aantoonbaar strijdig is met de uitvoering van de wettelijke taken van aandeelhouders van de ROM Regio bv.
3. Een Financiering kan worden beëindigd indien niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden zoals deze werden vastgelegd bij het aangaan van de Financieringsovereenkomst.

4. Overig

Artikel 11. Communicatie

1. Bij externe communicatie door de Doelonderneming over projecten waaraan Het Fonds een financiële bijdrage levert, maakt de Doelonderneming dit op vooraf overeengekomen wijze kenbaar.
2. De Doelonderneming stelt een communicatieplan op. Onderdeel van dit communicatieplan vormt in ieder geval afstemming van externe communicatie rondom mijlpalen van de Propositie en investeringsbesluiten.
3. De Doelonderneming werkt mee aan informatiebijeenkomsten van en communicatie door Het Fonds.

Artikel 12. Wijziging van dit Reglement

1. De Algemene Vergadering is bij uitsluiting bevoegd dit Reglement, inclusief bijlage I, te wijzigen of in te trekken. Dit gebeurt niet eerder dan nadat de Fondsbeheerder, het IC en de RvC zijn gehoord.
2. De Fondsbeheerder is zelfstandig bevoegd bijlage II van dit Reglement te wijzigen na advies van het IC. De algemene vergadering wordt hier, via de Directeur/bestuurder, over geïnformeerd.
3. Wijzigingen in het Reglement inclusief bijlagen hebben geen gevolgen voor reeds afgesloten financieringsovereenkomsten.

Artikel 13. Toepasselijk recht

Dit Reglement wordt beheerst door het Nederlands recht.

Bijlage I: Kaders die gelden voor de ontwikkeling van Het Fonds op portefeuilleniveau

Algemeen

- Het Fonds voorziet in spreiding tussen start ups, scale ups, MKB en consortia.
- Het Fonds streeft naar geografische spreiding binnen het Werkgebied.
- Het Fonds stemt financieringen af met andere publieke fondsen, een regulier afstemmingsoverleg wordt geïnitieerd met andere financiers binnen het Werkgebied.
- Het Fonds is politiek-bestuurlijk sensitief: dat wil zeggen dat afwegingen bij gevoelige dossiers helder worden gemaakt en rekening wordt gehouden met bij dergelijke dossiers gehanteerde specifieke beleidslijnen van de Aandeelhouders.
- Het Fonds laat jaarlijks Maatschappelijk rendement zien op portefeuilleniveau, waar mogelijk gekwantificeerd, en daarbij worden in ieder geval de volgende indicatoren gebruikt.
 - CO₂ uitstoot reductie (totaal en per euro geïnvesteerd door Het Fonds).
 - Kilowattuur duurzame energieproductie.
 - Verminderd gebruik primaire grondstoffen.
- Het Fonds streeft naar een 10% betere CO₂ prestatie van het gecommitteerde kapitaal in Proposities gericht op energietransitie als een vergelijkbare financiering door Het Fonds in het opkopen van EU-ETS CO₂-emissierechten.

Financieel

- Het Fonds stuurt op voldoende fondsrendement om kosten en default terug te verdienen en borgt dit onder meer door analyse van businesscases en gerelateerde kasstromen, het verwerven van zekerheden, het borgen van exit-mogelijkheden en het vaststellen van reële rente- en kapitaalvergoedingen.
- Het Fonds streeft naar een multiplier van 4: iedere euro investering door Het Fonds leidt tot drie euro aan verdere investeringen.
- Het Fonds streeft naar de volgende indicatieve verhouding van financieringen op portfolioniveau:
 - Minimaal 20% van het totaal beschikbaar gestelde investeringskapitaal te bestaat uit aandeelhoudersparticipaties.
 - Minimaal 10% van het totaal beschikbaar gestelde investeringskapitaal te bestaat uit senior debt.
 - Circa 70% van het totaal beschikbaar gestelde investeringskapitaal te bestaat uit junior debt.

Technologie

- Het Fonds kent de volgende technologievelen:
 - a. Hergebruik materialen: benutten restmaterialen waarmee het aanboren van nieuwe materialen voorkomen wordt;
 - b. Groene grondstoffen: benutten van groene (biobased) grondstoffen die afbreekbaar zijn of hergebruikt kunnen worden;
 - c. CO₂ als grondstof: inzet van opgewerkte CO₂ als grondstof voor nieuwe productieprocessen;
 - d. Duurzame elektriciteit: opwekken, opslaan en distribueren van duurzame energie zonder CO₂-uitstoot;
 - e. Duurzame warmte (incl. geothermie): onttrekken, opslaan en distribueren van duurzame warmte zonder additionele CO₂-uitstoot;

- f. Alternatieve brandstof/gassen (incl. H₂): ontwikkelen, opslaan en distribueren van alternatieve brandstoffen zoals waterstof (H₂) en biokerosine;
- g. Verhogen efficiency/besparing: alle maatregelen die bijdragen aan een substantiële verlaging van CO₂-uitstoot.
- Het Fonds focust op deze technologievelden maar overweegt ook het financieren van projecten met technologieën die niet terugkomen in deze velden maar wel maatschappelijk en financieel rendement laten zien.
- Het Fonds is terughoudend met deelname in zon- en windprojecten dan wel andere technieken die in de regel goed privaat financierbaar zijn. Waar Het Fonds deelneemt zou hier additionele maatschappelijke waarde mee bewerkstelligd moeten worden zoals participatie door de omgeving of innovatie koppelingen aan opslag en/of smart grids.
- Het Fonds is terughoudend waar het gaat om instappen in vroegtijdige innovaties met een TRL lager dan 6. Onderzoek elementen kunnen wel onderdeel uitmaken van een Propositie maar Het Fonds richt zich op technieken waarvan de werking in een relevante omgeving gedemonstreerd is.
- Het Fonds investeert niet in projecten voor bio-hout-stook voor energieopwekking.

Exits en Herfinanciering

- Het Fonds legt met de co-investeerders, reeds bij het aangaan van de financiering de beoogde Exitstrategie vast.
- Het Fonds stuurt waar mogelijk actief op vroegtijdige Exits (voorafgaand aan einde looptijd fonds) bij participaties in de portfoliobedrijven dan wel herfinanciering in het geval van leningen.
- Van alle investeringen brengt het Fonds de risico's in kaart en (indien van toepassing) monitort zij of aan de (betalings)verplichtingen wordt voldaan om de Exitstrategie te realiseren. Ook verricht het Fonds zo nodig bijzonder beheer (bijvoorbeeld omdat een ondernemer niet aan zijn betalingsverplichtingen voldoet).

Bijlage II: Eisen aan Projectplan

Het Projectplan dient in ieder geval de gegevens te bevatten zoals beschreven in deze bijlage. Nadere informatie kan worden verzocht in relatie tot het specifieke karakter van het project.

Algemeen

- De doelstelling en achtergrond van de Doelonderneming; de rechtspersoon/rechtspersonen die de Propositie uitvoeren;
- Specificatie 'Ultimate Beneficiary Owner' en verificatie herkomst Financiering;
- De grootte van de onderneming; specificatie of het om een kleine of middelgrote onderneming gaat
- De doelstelling van de Propositie, de wijze waarop deze doelstellingen worden bereikt en binnen welke termijn;
- Een korte introductie van het Projectplan en waar de Propositie plaatsvindt;
- Verbondenheid met en baten in het Werkgebied bij uitvoering van de werkzaamheden;
- Beleid MVO/ Social Return.

Organisatie

- Beschrijving van de organisatie en wie verantwoording draagt voor de management/bestuur financiën, realisatie, onderhoud en beheer, veiligheid en juridische aansprakelijkheid van de Propositie met inbegrip van relevante ervaring in relatie tot de uitvoer van de Propositie (onder meer: werkervaring, opleiding, leeftijd, expertise en vaardigheden);
- Afhankelijkheden van personen en 'back up' mechanismen;
- Organisatie van de Doelonderneming: vestigingsplaats, personeel, organogram etc.;
- De rechtsvorm van de Doelonderneming inclusief een overzicht van aandeelhouders en de zeggenschap- en aandelenverhoudingen;
- Het belang van de Propositie binnen de totale bedrijfsvoering, commitment van de directie.
- Integriteit van eindverantwoordelijken in overeenstemming met bij aandeelhouders geldende beleidsregels.

Projectplan

- Planning van Propositie inclusief cruciale mijlpalen;
- (On)zekerheden omtrent organisatorische haalbaarheid (vergunningstrajecten, licenties verzekeringen, patenten, structuur samenwerking);
- De rol en vaardigheden van eventuele samenwerkingspartners;
- De mate van afhankelijkheid van leveranciers of afnemers voor inkoop en verkoopprocessen;
- Een duidelijke omschrijving van de gecontracteerde toevoer- en afzetmarkt (indien relevant);
- Relevante kennis en ervaring van de betrokkenen in relatie tot de Energietransitie en/of Circulariteit;
- De aanpak met betrekking tot de marketing en promotie van het product/de dienst.
- Inrichting risicomanagement.

Maatschappelijk bijdrage

- Relevantie voor algemeen belang inclusief de beschrijving van de bijdrage aan het realiseren van de Energietransitie en/of Circulariteit wanneer de bijdrage plaats vindt (jaarlijkse voortgang);
- Effect, waar mogelijk kwantitatief, op CO₂ uitstoot (toename, neutraal, reductie) en/of bijdrage aan duurzame opwek in relatie tot de omvang van de te verstrekken financiering, mede afgezet tegen EU ETS;

- Een Propositie gericht op Energietransitie toont aan dat de Propositie minimaal een 10% betere CO₂ prestatie haalt over de looptijd van de Propositie als een vergelijkbare financiering door Het Fonds in het opkopen van EU-ETS CO₂-emmissierechten.
- Effect, waar mogelijk kwantitatief, op gebruik van primaire grondstoffen (toename, neutraal, reductie) in relatie tot de omvang van de te verstrekken financiering;
- Beschrijving, waar mogelijk kwantitatief, van effect op werkgelegenheid en vestigingsklimaat als direct gevolg van het project;
- Indien van toepassing, beschrijving van maatschappelijk relevante kennisontwikkeling en innovatie;
- Doorontwikkeling en opschaalmogelijkheden;
- Sprake van marktfalen; de Propositie zou niet of niet met dezelfde snelheid of intensiteit kunnen worden uitgevoerd zonder de financiële betrokkenheid van Het Fonds;
- In hoeverre de Propositie kostenneutraal is voor de eindgebruiker;
- Beschrijving van de stakeholders en draagvlak van het project; en is er sprake van burgerparticipatie.

Technologie

- Een beschrijving van de ingezette processen en/of technologieën van het project;
- De TRL bij aanvang van de Propositie en voorziene ontwikkeling;
- (On)zekerheden omtrent technische haalbaarheid (de mate waarin de technologie zich heeft bewezen in soortgelijke contexten).

Financieel

- De volgende (geverifieerde) financiële documenten:
 - a. Jaarcijfers van de afgelopen drie jaar indien beschikbaar;
 - b. Meerjarige (door Fondsbeheerder te bepalen) prognose van de omzet, kostenontwikkeling en nettowinst na aftrek van de investeringen en overige lasten;
 - c. Meerjarige prognose van de balans;
 - d. Meerjarige liquiditeitsbegroting;
 - e. Investeringsbegroting;
 - f. Internal Rate of Return (IRR).
- Soort Financiering (senior debt, junior debt of equity) en aanwending(en) van de financiering;
- De financieringsbehoefte van de Propositie en welk aandeel hiervan vanuit Het Fonds wordt gevraagd en de overige financiers die betrokken zijn bij de Propositie en hun rol;
- Beschrijving van eventuele private of overige publieke inleg; indirect (tijd inzet) en/of direct (investeringen, bankleningen etc.) inclusief percentuele verhoudingen inleg t.o.v. totale financiering;
- Scenariobeschrijving met en zonder financiering vanuit Het Fonds;
- Acties die de Doelonderneming heeft ondernomen om andere financieringsbronnen of bekostingsmiddelen – publiek en privaat – aan te trekken;
- Of er subsidies zijn aangevraagd/toegekend;
- Steunelementen van de aanvraag en conformiteit met de Europese regels rondom staatssteun;
- Onderbouwing van de financiële haalbaarheid van het project;
- Mate waarin leningen vanuit Het Fonds inclusief rentelasten binnen 5 tot 20 jaar kunnen worden terugbetaald;
- Mate waarin risico van aandelenkapitaal uitzicht biedt op waardeontwikkeling en positief resultaat bij Exit;
- Of ze in de toekomst verwachten meer financiering voor verdere ontwikkeling van de Propositie verwachten nodig te hebben.

Aflossing en /of Exitstrategie

- Gevraagde looptijden van Leningen;
- Bij Participatie de gewenste termijn voor betrokkenheid vanuit Het Fonds (financieel en strategisch);
- Visie op rente/aflossingen, uitkering van dividend;
- Exitstrategie voor Het Fonds bij Aandelenkapitaal.

Verantwoording en communicatie

- De wijze waarop handelen conform financieringsvoorwaarden wordt geborgd;
- Informatievoorziening bij bijzondere omstandigheden zoals betalingsproblemen;
- Communicatie rondom mijlpalen van de Propositie en Projectplanning;
- Conformeringsaan rapportageverplichtingen van de zijde van de Fondsbeheerder.

CONCEPT / Vertrouwelijk

PELS RIJCKEN

OPRICHTING

van de besloten vennootschap
met beperkte aansprakelijkheid:

[ROM Holding B.V.],
statutair te vestigen te **[**]**

Heden, **[datum]** tweeduizend eenentwintig, is voor mij, mr. Wouter Admiraal,
toegevoegd notaris, hierna te noemen: 'notaris', als waarnemer van mr. Cornelis
Adrianus de Zeeuw, notaris te 's-Gravenhage, verschenen:

[medewerker Pels Rijcken], te dezen handelend als schriftelijk gevolmachtigde van:

1. de publiekrechtelijke rechtspersoon: **de Staat der Nederlanden**, zetelend te 's-Gravenhage, te dezen kantoorhoudende ten kantore van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, gevestigd te 's-Gravenhage, met adres: (2594 AC) 's-Gravenhage, Bezuidenhoutseweg 73, hierna te noemen: '**de Staat der Nederlanden**';
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: **[ROM Regio B.V.]**, statutair gevestigd te **[**]**, met adres: (**[**]**) **[**]**, **[**]**, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer **[**]**, hierna te noemen: de '**ROM Regio B.V.**'.

Volmachten.

Van de volmachten aan de comparant blijkt uit twee (2) onderhandse akten van volmacht, welke aan deze akte worden gehecht.

De comparant, handelend als vermeld, heeft verklaard, in aanmerking nemende dat:

- a. de oprichting van deze besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid door de comparant vermeld onder 1., handelend als vermeld, overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.7, lid 1, onder a., Comptabiliteitswet 2016, niet eerder wordt verricht dan dertig dagen nadat het voornemen daartoe door de minister van Economische Zaken en Klimaat, in overeenstemming met het oordeel van de ministerraad, schriftelijk ter kennis is gebracht van de Kamers der Staten-Generaal;

- b. het oordeel van de ministerraad niet eerder wordt gevraagd, dan nadat de minister van Economische Zaken en Klimaat met de Algemene Rekenkamer overleg heeft gevoerd over het voornemen tot het mede oprichten van deze besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid;
- c. het overleg met de Algemene Rekenkamer heeft plaatsgevonden, waarvan blijkt uit [een brief van de Algemene Rekenkamer van [datum] tweeduizend eenentwintig met kenmerk [**] // een ander bewijsstuk], waarvan [een kopie] aan deze akte wordt gehecht;
- d. de schriftelijke kennisgeving aan de Kamers der Staten-Generaal heeft plaatsgevonden, bij brief van de minister van Economische Zaken en Klimaat, gericht aan de Voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal van [**] tweeduizend eenentwintig, waarvan blijkt uit Kamerstuk [**], nummer [**] ('Staten-Generaal, vergaderjaar 2020-2021, [**], [**]'), van welk Kamerstuk een kopie aan deze akte wordt gehecht;
- e. [niet] binnen voormelde termijn van dertig dagen door ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van een van de Kamers der Staten-Generaal om nadere inlichtingen is gevraagd, als bedoeld in artikel 4.7, lid 2, Comptabiliteitswet 2016, over het voornemen tot het mede oprichten van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid;
etc.

ter uitvoering van de hiervoor vermelde overwegingen hierbij op te richten een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid en daarvoor vast te stellen de navolgende statuten:

STATUTEN.

Definities.

Artikel 1.

1.1. In de statuten wordt verstaan onder:

- a. **aandeel:**
een aandeel op naam in het kapitaal van de vennootschap;
- b. **aandeelhouder:**
een houder van één of meer aandelen;
- c. **accountant:**
een registeraccountant of een andere accountant als bedoeld in artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek, dan wel een organisatie waarin zodanige accountants samenwerken;
- d. **agioreserve:**
heeft de betekenis als opgenomen in artikel 8.4;

- e. **algemene vergadering:**
het vennootschapsorgaan bestaande uit stemgerechtigde
aandeelhouders, alsmede vruchtgebruikers aan wie het stemrecht op
aandelen toekomt, dan wel een bijeenkomst van deze personen (of
hun vertegenwoordigers) en andere personen met vergaderrechten (al
naar gelang het geval);
- f. **bedrijfsplan:**
heeft de betekenis als opgenomen in artikel 15.11;
- g. **bestuur:**
het bestuur van de vennootschap;
- h. **dochtermaatschappij:**
een dochtermaatschappij van de vennootschap als bedoeld in artikel
2:24a van het Burgerlijk Wetboek;
- i. **Fonds BV:**
een dochtermaatschappij van de vennootschap dat als doel heeft het
op basis van een daartoe vastgesteld investeringsreglement
verstrekken van ondersteuning met financiële middelen en/of garanties
aan derden, zoals MKB-fonds BV;
- j. **[MKB-fonds BV:]**
[MKB-fonds B.V.], een besloten vennootschap met beperkte
aansprakelijkheid, statutair gevestigd te **[**]**;
- k. **raad van commissarissen:**
de raad van commissarissen van de vennootschap;
- l. **regio Noord-Holland:**
de provincie Noord-Holland exclusief de Gooi en Vechtstreek;
- m. **schriftelijk:**
bij brief, telefax, e-mail, of door een op andere wijze langs
elektronische weg toegezonden leesbaar en reproduceerbaar bericht,
mits de identiteit van de verzender met afdoende zekerheid kan
worden vastgesteld;
- n. **vennootschap:**
[ROM Holding B.V.]
- o. **vergadergerechtigden:**
degenen die vergaderrecht hebben;
- p. **vergaderrecht:**
het recht om, in persoon of bij schriftelijk gevolmachtigde, de
algemene vergadering bij te wonen en daar het woord te voeren;

q. **werkgebied:**

de regio Noord-Holland.

- 1.2. Tenzij anders blijkt of kennelijk anders is bedoeld, sluit een verwijzing naar een begrip of woord in het enkelvoud een verwijzing naar de meervoudsvorm van dit begrip of woord in en omgekeerd.
- 1.3. Tenzij anders blijkt of kennelijk anders is bedoeld, sluit een verwijzing naar het mannelijk geslacht een verwijzing naar het vrouwelijk geslacht in en omgekeerd.
- 1.4. Verwijzingen naar artikelen verwijzen naar artikelen van deze statuten, tenzij het tegendeel blijkt.
- 1.5. Verwijzingen naar een wetsartikel verwijzen naar dat artikel zoals dat van tijd tot tijd luidt.
- 1.6. Het bestuur, de raad van commissarissen en de algemene vergadering vormen elk een afzonderlijk vennootschapsorgaan in de zin van artikel 2:189a van het Burgerlijk Wetboek.

Naam en zetel.

Artikel 2.

2.1. De vennootschap draagt de naam: **[ROM Holding B.V.]**

2.2. De vennootschap heeft haar zetel te **[**]**.

[VRAAG PELS RIJCKEN: WAT ZAL DE VESTIGINGSPLAATS ZIJN?]

Doel.

Artikel 3.

- 3.1. De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Noord-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland door:
 - a. het positioneren en profileren van de regio Noord-Holland, het uitvoeren van marktstrategieën en het bevorderen van het vestigingsklimaat ten behoeve van de regio Noord-Holland;
 - b. het stimuleren en faciliteren van innovatie en het verbinden van partijen voor economische structuurversterking in de regio Noord-Holland;
 - c. het op enigerlei wijze deelnemen in, financieren, besturen, toezicht houden op, adviseren en het begeleiden van ondernemingen in de regio Noord-Holland;
 - d. het structureren en organiseren van toegang tot financiering voor startende en snel groeiende ondernemingen, consortia van

- samenwerkende partijen en projecten van samenwerkende partijen binnen het werkgebied;
- e. het verstrekken van kapitaal aan de hiervoor onder d. bedoelde ondernemingen in de vorm van aandelenkapitaal en/of leningen;
 - f. het uitvoeren van alle handelingen die wenselijk, nodig, gebruikelijk of verwant zijn met het vorenstaande doel, met inbegrip van maar niet beperkt tot alle handelingen die betrekking hebben op het beheer en/of het bestuur van, de samenwerking met, de deelneming in, de verwerving van of de fusie met andere ondernemingen of vennootschappen in de regio Noord-Holland;
 - g. het zowel binnen als buiten het werkgebied optreden als beheerder en/of bestuurder van een vennootschap of onderneming met als doel om door middel van het verstrekken van financiële ondersteuning bij te dragen aan het versterken van de desbetreffende regionale economie;
 - h. het verbinden van de vennootschap en het bezwaren van activa van de vennootschap ten behoeve van ondernemingen en vennootschappen waarmee de vennootschap in een groep is verbonden en ten behoeve van derden, en
 - i. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
- 3.2. Bij het nastreven van het doel zal de vennootschap, binnen het kader van een evenwichtig beleid, rekening houden met de belangen van haar aandeelhouders.

Aandelenkapitaal.

Artikel 4.

- 4.1. Het kapitaal van de vennootschap bestaat uit een of meer gewone aandelen, elk aandeel met een nominale waarde van een euro (€ 1,00).
- 4.2. Alle aandelen luiden op naam en zijn doorlopend genummerd vanaf 1.
- 4.3. Het nummer van een aandeel geldt als een aanduiding.
- 4.4. Ten minste één aandeel met stemrecht wordt gehouden door een ander dan en anders dan voor rekening van de vennootschap of een van haar dochtermaatschappijen.
- 4.5. Er kunnen geen aandeelbewijzen worden uitgegeven.

Aandeelhouderschap. Kwaliteitseisen.

Artikel 5.

- 5.1. Aan het aandeelhouderschap zijn geen statutaire verplichtingen van verbintenisrechtelijke aard verbonden.

- 5.2. Aandeelhouders van de vennootschap kunnen slechts zijn:
- i. publiekrechtelijke rechtspersonen; of
 - ii. rechtspersonen waarin uitsluitend publiekrechtelijke rechtspersonen onmiddellijk of middellijk als aandeelhouder, lid of certificaathouder deelnemen;
 - iii. stichtingen waarvan de bestuurders uitsluitend worden benoemd door publiekrechtelijke rechtspersonen naar Nederlands recht;
 - iv. instellingen voor hoger onderwijs als bedoeld in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
 - v. ziekenhuizen die zijn toegelaten voor medisch specialistische zorg in de zin van de Wet toelating zorginstellingen; of
 - vi. de vennootschap.
- Voorts kan de vennootschap zelf aandelen in haar eigen kapitaal houden.
- 5.3. Een aandeelhouder die voorziet dat hij niet langer aan de kwaliteitseis zal gaan voldoen bericht dit aan het bestuur. Een aandeelhouder die niet langer aan de kwaliteitseis voldoet, kan niet meer het aan de aandelen verbonden stemrecht uitoefenen, terwijl zijn vergaderrechten en rechten op uitkeringen worden opgeschort.
- 5.4. Indien een aandeelhouder niet meer voldoet aan de kwaliteitseis moeten alle aandelen van de betreffende aandeelhouder worden aangeboden aan de andere aandeelhouders conform het bepaalde in artikel 13.
- 5.5. Indien de vennootschap geen aandeelhouders kent die voldoen aan de in artikel 5.2 bedoelde kwaliteitseis, zal, in afwijking van het in artikel 5.3 bepaalde, het vergader- en stemrecht kunnen worden uitgeoefend ten aanzien van een voorstel tot:
- a. statutenwijziging waarbij in ieder geval het in het vorige lid bepaalde komt te vervallen; of
 - b. ontbinding van de vennootschap en vereffening van haar vermogen.
- 5.6. Zodra vaststaat dat aandelen moeten worden aangeboden, dienen zij – die tot die aanbieding verplicht zijn – daarvan binnen een (1) maand mededeling te doen aan het bestuur, onder opgaaf van het aantal aandelen.
- 5.7. Indien niet is voldaan aan de verplichting tot het doen van de in artikel 5.6 bedoelde mededeling, is de vennootschap onherroepelijk gemachtigd de betreffende aandelen over te dragen met inachtneming van dit artikel, mits zij de betreffende aandeelhouder(s) in gebreke heeft gesteld. Deze machtiging vervalt één (1) jaar na kennisgeving door de vennootschap van het ontstaan van de verplichting tot aanbieding.

Aandeelhoudersregister.

Artikel 6.

- 6.1. Het bestuur houdt een register waarin de namen en adressen van alle aandeelhouders zijn opgenomen, met vermelding van de datum waarop zij de aandelen hebben verkregen, de datum van de erkenning of betekening, de soort of de aanduiding van de aandelen, alsmede het op ieder aandeel gestorte bedrag.
- 6.2. Op het register is voorts artikel 2:194 Burgerlijk Wetboek van toepassing.

Uitgifte van aandelen en voorkeursrecht.

Artikel 7.

- 7.1. Uitgifte van aandelen kan slechts ingevolge een besluit van de algemene vergadering geschieden, voor zover deze bevoegdheid door de algemene vergadering niet is overgedragen aan een ander orgaan binnen de vennootschap. De algemene vergadering kan deze overdracht herroepen. Bij het besluit tot uitgifte van aandelen worden de koers en de verdere voorwaarden van uitgifte bepaald. De koers kan niet beneden pari zijn. Deze besluiten worden genomen conform het bepaalde in artikel 32.
- 7.2. Iedere aandeelhouder, met uitzondering van de vennootschap indien zij houder is van aandelen in haar eigen kapitaal, heeft bij uitgifte van aandelen een voorkeursrecht naar evenredigheid van het gezamenlijk bedrag van zijn aandelen.
- 7.3. Het bepaalde in artikel 7.2 is van overeenkomstige toepassing bij het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen, maar is niet van toepassing op het uitgeven van aandelen aan iemand die een voordien reeds verkregen recht tot het nemen van aandelen uitoefent.
- 7.4. Het voorkeursrecht kan, telkens voor een enkele uitgifte, worden beperkt of uitgesloten door het tot uitgifte bevoegde orgaan. Dit besluit wordt genomen conform het bepaalde in artikel 32.
- 7.5. Voor de uitgifte van een aandeel is voorts vereist een daartoe bestemde ten overstaan van een notaris met plaats van vestiging in Nederland verleden akte waarbij de vennootschap en de partij die aandelen verkrijgt partij zijn.

Storting op aandelen.

Artikel 8.

- 8.1. Bij het nemen van het aandeel moet daarop het nominale bedrag worden gestort. Bedongen kan worden dat het nominale bedrag of een deel daarvan eerst behoeft te worden gestort na verloop van een bepaalde tijd of nadat het bestuur het zal hebben opgevraagd.

- 8.2. Storting op een aandeel moet in geld geschieden voor zover niet een andere inbreng is overeengekomen.
- 8.3. Storting in een andere geldeenheid dan die waarin de nominale waarde luidt kan slechts plaatsvinden met toestemming van het bestuur.
- 8.4. Indien bij of na uitgifte van aandelen meer dan de nominale waarde van die aandelen wordt gestort in geld of in natura, zal het meerdere als agio worden aangemerkt. Ten behoeve van de houders van aandelen wordt alsdan separaat agio geboekt (aldus geboekte agio: een '**agioreserve**').
- 8.5. Een storting van agio kan slechts plaatsvinden (i) bij uitgifte van aandelen of (ii) met instemming van het bestuur.

Eigen aandelen. Kapitaalvermindering.

Artikel 9.

- 9.1. De vennootschap kan bij uitgifte van aandelen geen eigen aandelen nemen.
- 9.2. Het bestuur beslist over de verkrijging en vervreemding van aandelen in het kapitaal van de vennootschap, na daartoe verkregen goedkeuring van de algemene vergadering conform het bepaalde in artikel 32.
- 9.3. De vennootschap kan slechts eigen aandelen of certificaten daarvan verkrijgen, voor zover deze volgestort zijn en slechts met inachtneming van het dienaangaande in de wet bepaalde.
- 9.4. De algemene vergadering kan besluiten tot vermindering van het geplaatste kapitaal door intrekking van aandelen of door het bedrag van aandelen bij statutenwijziging te verminderen, met inachtneming van het dienaangaande in de wet bepaalde. Dit besluit wordt genomen conform het bepaalde in artikel 32.

Vruchtgebruik. Pandrecht. Certificaten.

Artikel 10.

- 10.1. Op een aandeel kan een recht van vruchtgebruik worden gevestigd.
- 10.2. De aandeelhouder heeft het stemrecht op de aandelen waarop een vruchtgebruik is gevestigd. In afwijking van de vorige volzin komt het stemrecht op een aandeel de vruchtgebruiker toe indien hem dit krachtens de wet toekomt of met inachtneming van de wettelijke bepalingen is toegekend.
- 10.3. Op een aandeel kan geen pandrecht worden gevestigd.
- 10.4. Aan houders van certificaten van aandelen komt geen vergaderrecht toe.

Levering van aandelen en beperkte rechten.

Artikel 11.

- 11.1. Voor de levering van een aandeel of de vestiging of levering van een beperkt recht daarop is vereist een daartoe bestemde ten overstaan van een notaris

met plaats van vestiging in Nederland verleden akte waarbij de partij die de aandelen vervreemdt en de partij die aandelen verkrijgt partij zijn.

- 11.2. Behoudens in het geval dat de vennootschap zelf bij de rechtshandeling partij is, kunnen de aan het aandeel verbonden rechten pas worden uitgeoefend nadat de vennootschap de rechtshandeling heeft erkend of de akte aan de vennootschap is betekend overeenkomstig het in de wet daaromtrent bepaalde dan wel deze eigener beweging heeft erkend door inschrijving in het aandeelhoudersregister overeenkomstig het in de wet bepaalde.

Blokkeringsregeling.

Artikel 12.

- 12.1. Voor overdracht van aandelen, wil zij geldig zijn, is - behoudens voor een overdracht ingevolge het bepaalde in artikel 13 - steeds de goedkeuring overeenkomstig het hierna in dit artikel 12 bepaalde vereist van de algemene vergadering, die dit besluit neemt conform het bepaalde in artikel 32. Deze goedkeuring is niet vereist indien alle aandeelhouders schriftelijk hun goedkeuring aan de desbetreffende vervreemding hebben gegeven, welke goedkeuring slechts voor een periode van drie (3) maanden geldig is. Evenmin is deze goedkeuring vereist in het geval de aandeelhouder krachtens de wet tot overdracht van zijn aandelen aan een eerdere aandeelhouder verplicht is.
- 12.2. De aandeelhouder die tot overdracht van aandelen wil overgaan – hierna ook te noemen: 'de verzoeker' -, geeft daarvan bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs kennis aan het bestuur onder opgave van het aantal over te dragen aandelen en van de persoon of de personen aan wie hij wenst over te dragen.
- 12.3. Het bestuur is verplicht een algemene vergadering bijeen te roepen en te doen houden binnen zes (6) weken na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde kennisgeving. Bij de oproeping wordt de inhoud van die kennisgeving vermeld.
- 12.4. Indien de vergadering de gevraagde goedkeuring verleent, moet de overdracht binnen drie (3) maanden daarna plaatshebben.
- 12.5. Indien:
- a. niet binnen de in artikel 12.3 vermelde termijn de aldaar bedoelde vergadering is gehouden;
 - b. in die vergadering omtrent het verzoek tot goedkeuring geen besluit is genomen, of
 - c. bedoelde goedkeuring is geweigerd zonder dat de vergadering gelijktijdig met de weigering aan de verzoeker opgave doet van een of meer gegadigden die bereid zijn al de aandelen waarop het verzoek tot

goedkeuring betrekking had tegen contante betaling te kopen, wordt de gevraagde goedkeuring geacht te zijn verleend, en wel in het sub a vermelde geval op de dag waarop de vergadering uiterlijk had moeten worden gehouden.

- 12.6. Tenzij tussen de verzoeker en de door de algemene vergadering aangewezen en door de verzoeker aanvaarde gegadigde(n) omtrent de prijs of de prijsvaststelling anders wordt overeengekomen, zal de koopprijs van de aandelen worden vastgesteld door een deskundige, op verzoek van de meest gereede partij te benoemen door de voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie.
- 12.7. De verzoeker blijft bevoegd zich terug te trekken, mits dit geschiedt binnen een (1) maand nadat hem bekend is aan welke gegadigde hij al de aandelen waarop het verzoek tot goedkeuring betrekking had, kan verkopen en tegen welke prijs.
- 12.8. De kosten van de prijsvaststelling komen ten laste van:
 - a. de verzoeker, indien deze zich terugtrekt;
 - b. de verzoeker voor de helft en de kopers voor de andere helft, indien de aandelen door de gegadigden zijn gekocht, met dien verstande dat iedere koper in de kosten bijdraagt in verhouding tot het aantal door hem gekochte aandelen;
 - c. de vennootschap, in gevallen die niet sub a of b zijn genoemd.
- 12.9. De vennootschap zelf kan slechts met instemming van de verzoeker gegadigde zijn als bedoeld in artikel 12.5 sub c.

Aanbiedingsregeling bij kwaliteitseisen.

Artikel 13.

- 13.1. Indien en zolang een aandeelhouder niet voldoet aan het bepaalde in artikel 5.2, gelden zijn aandelen als te koop aangeboden aan de andere aandeelhouders die alsdan een recht van voorkeur tot koop hebben overeenkomstig het bepaalde in dit artikel 13.
- 13.2. Binnen tien (10) dagen nadat zijn aandelen als aangeboden gelden is de desbetreffende aandeelhouder, hierna te noemen: "de verplichte aanbieder", verplicht daarvan mededeling te doen aan het bestuur, onder opgave van aantal en aanduidingen van die aandelen. Binnen tien (10) dagen na die mededeling of zoveel eerder als het bestuur verkiest, deelt zij de verplichte aanbieder mede, dat zijn aandelen gelden als door hem aangeboden in de zin van dit artikel 13. Over de inhoud van die mededeling doet het bestuur binnen tien (10) dagen mededeling aan de mede-aandeelhouders.

- 13.3. De vennootschap kan slechts gegadigde zijn met instemming van de verplichte aanbieder.
- 13.4. De verplichte aanbieder is niet bevoegd het ingevolge artikel 13.2 tot stand gekomen aanbod van zijn aandelen in te trekken.
- 13.5. De prijs van de aangeboden aandelen zal door de verplichte aanbieder en de overige aandeelhouders in onderling overleg worden vastgesteld en schriftelijk aan het bestuur medegedeeld. Indien de verplichte aanbieder en de overige aandeelhouders geen overeenstemming bereiken over de prijs van de aangeboden aandelen voeren de verplichte aanbieder en de aandeelhouders onderling overleg omtrent de aanwijzing van een onafhankelijk deskundige die op voor alle betrokkenen bindende wijze de prijs, die gelijk zal zijn aan de waarde van de desbetreffende aandelen, zal vaststellen. Tenzij betrokkenen anders overeenkomen, is deze deskundige een deskundige als bedoeld in artikel 2:393 Burgerlijk Wetboek.
- Tegen de aldus door de verplichte aanbieder en de overige aandeelhouders dan wel de deskundige vastgestelde prijs zullen de aandeelhouders hun recht van voorkeur op de aangeboden aandelen kunnen uitoefenen.
- 13.6. Indien een in artikel 13.5 bedoelde deskundige niet binnen tien (10) dagen na de mededeling van het bestuur als bedoeld in artikel 13.2, laatste zin, door de verplichte aanbieder en de overige aandeelhouders tezamen is aangewezen, geschiedt, op verzoek van een of meer van hen, de aanwijzing door de voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie.
- 13.7. Aan de in artikel 13.5 bedoelde deskundige verschaft het bestuur alle door die deskundige verlangde inlichtingen. De kosten van de prijsvaststelling komen ten laste van de vennootschap.
- De deskundige deelt de door hem vastgestelde prijs aan het bestuur mede. Binnen tien (10) dagen na deze mededeling, deelt het bestuur de door de deskundige vastgestelde prijs mede aan de aanbieder en de andere aandeelhouders.
- 13.8. Binnen drie weken:
- a. na schriftelijke mededeling door de aandeelhouders aan het bestuur over de in onderling overleg vastgestelde prijs, als bedoeld in artikel 13.5, eerste zin; dan wel
 - b. na de in artikel 13.7 bedoelde mededeling van het bestuur, dient een aandeelhouder die van zijn recht van voorkeur gebruik wil maken aan het bestuur mede te delen hoeveel aandelen hij wenst te kopen, bij gebreke waarvan zijn recht van voorkeur is vervallen. Aandeelhouders

die tijdig hebben verklaard van hun recht van voorkeur gebruik te willen maken, worden hierna aangeduid als "gegadigden".

- 13.9. Binnen tien (10) dagen na het verstrijken van de in artikel 13.8 gestelde termijn van drie weken deelt het bestuur aan de aanbieder mede of er gegadigden zijn en, zo ja, hoeveel en welke aandelen zijn toegewezen en aan wie.
- 13.10. Indien er niet voor alle aangeboden aandelen gegadigden zijn, is de verplichte aanbieder ontheven van het in artikel 13.1 bepaalde doch is de verplichte aanbieder niet vrij om zijn aandelen over te dragen aan een derde.
- 13.11. Indien aandeelhouders hun recht van voorkeur willen uitoefenen ten aanzien van meer aandelen dan voor hen beschikbaar zijn, zullen de beschikbare aandelen door het bestuur tussen hen worden verdeeld in verhouding tot hun aandelenbezit, met dien verstande, dat aan niemand meer aandelen zullen worden toegewezen dan waarop hij heeft gereflecteerd. Voor zover een dergelijke verdeling niet mogelijk is zal de toewijzing geschieden bij loting. Het bestuur stelt het systeem van de toewijzing bij loting en de wijze waarop de loting zal geschieden op voor belanghebbenden bindende wijze vast.
- 13.12. Indien er voor alle aangeboden aandelen gegadigden zijn, is ten aanzien van alle aangeboden aandelen een koopovereenkomst tot stand gekomen en is de aanbieder verplicht binnen een (1) maand na het verstrijken van de in artikel 13.9 gestelde termijn van tien (10) dagen de aandelen over te dragen en zijn de gegadigden verplicht tegelijkertijd de prijs van de aandelen, naar rato van de conform artikel 13.5 of artikel 13.7 vastgestelde prijs voor de aangeboden aandelen, contant aan de aanbieder te betalen.
- 13.13. Indien de aanbieder met levering aan een gegadigde in verzuim is, is de vennootschap tot levering van die aandelen bevoegd en binnen tien (10) dagen, nadat de gegadigde aan haar een daartoe strekkend verzoek heeft gedaan, verplicht.

Bestuurders. Benoeming; schorsing en ontslag.

Artikel 14.

- 14.1. Het bestuur bestaat in beginsel uit een (1) persoon. De algemene vergadering kan om haar moverende redenen van dit beginsel afwijken door een ander aantal bestuurders vast te stellen. Alleen natuurlijke personen kunnen als bestuurder worden benoemd. Een niet-voltallig bestuur behoudt zijn bevoegdheden. In ontstane vacatures wordt zo spoedig mogelijk voorzien.
- 14.2. Bestuurders worden benoemd op basis van een door de algemene vergadering vastgestelde profielschets. Zowel een aandeelhouder als de raad van

commissarissen kan, met inachtneming van de profielschets, voor de benoeming van een bestuurder een niet-bindende voordracht opmaken.

- 14.3. Bestuurders worden benoemd door de algemene vergadering conform het bepaalde in artikel 32
- 14.4. De algemene vergadering kan aan een bestuurder een titel toekennen.
- 14.5. Iedere bestuurder kan te allen tijde door de algemene vergadering worden ontslagen. Tot een ontslag van een bestuurder kan de algemene vergadering slechts besluiten met een meerderheid van ten minste twee derden (2/3e) van de uitgebrachte stemmen in een vergadering waarin meer dan de helft van het geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.
- 14.6. Iedere bestuurder kan te allen tijde door de algemene vergadering worden geschorst met een meerderheid van ten minste twee derden (2/3e) van de uitgebrachte stemmen in een vergadering waarin meer dan de helft van het geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd. Een bestuurder kan ook door de raad van commissarissen worden geschorst. Een schorsing door de raad van commissarissen kan te allen tijde door de algemene vergadering worden opgeheven.
- 14.7. Elke schorsing kan één of meer malen worden verlengd doch in totaal niet langer duren dan drie maanden. Is na verloop van die tijd geen beslissing genomen omtrent de opheffing van de schorsing of over ontslag, dan eindigt de schorsing.
- 14.8. De algemene vergadering stelt het beleid op het terrein van bezoldiging van (i) de leden van het bestuur, (ii) de leden van de raad van commissarissen en andere organen alsmede (iii) de medewerkers van de vennootschap vast. Dit besluit wordt genomen conform het bepaalde in artikel 32.
- 14.9. De bezoldiging en de verdere arbeidsvoorwaarden van iedere bestuurder worden conform het vigerende bezoldigingsbeleid vastgesteld door de algemene vergadering. Dit besluit wordt genomen conform het bepaalde in artikel 32.
- 14.10. Het bestuur draagt er zorg voor dat het voor de vennootschap vigerende bezoldigingsbeleid, zoals deze van tijd tot tijd zal komen te luiden, en daarvoor in de plaats tredende wet- en regelgeving, wordt toegepast op de arbeidsvoorwaarden van alle medewerkers en leden van organen van de vennootschap alsmede elke dochtermaatschappij ongeacht macht of stand.

Bestuurstaak, besluitvorming en taakverdeling.

Artikel 15.

- 15.1. Het bestuur is, met inachtneming van het bepaalde in artikel 17 belast met het besturen van de vennootschap. Bij de vervulling van hun taak richten de bestuurders zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.
- 15.2. In het bestuur heeft iedere bestuurder één stem. Een bestuurder kan zich ter vergadering doen vertegenwoordigen door een andere bestuurder die hij daartoe schriftelijk heeft gevolmachtigd.
- 15.3. Het bestuur kan slechts besluiten nemen indien ten minste de meerderheid van de stemgerechtigde bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd is.
- 15.4. Alle besluiten van het bestuur worden genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Indien de stemmen staken wordt het betreffende onderwerp ter beslissing aan de raad van commissarissen voorgelegd.
- 15.5. Besluiten van het bestuur kunnen ook buiten vergadering worden genomen, schriftelijk of op andere wijze, mits het desbetreffende voorstel aan alle in functie zijnde bestuurders is voorgelegd en geen van hen zich tegen de desbetreffende wijze van besluitvorming verzet. Van een besluit buiten vergadering dat niet schriftelijk is genomen wordt een verslag opgemaakt. Schriftelijke besluitvorming geschiedt door middel van schriftelijke verklaringen van alle in functie zijnde bestuurders.
- 15.6. Een bestuurder neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming, indien hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Wanneer hierdoor geen bestuursbesluit kan worden genomen, wordt het besluit genomen door de raad van commissarissen.
- 15.7. Het bestuur kan, in aanvulling op hetgeen daaromtrent in deze statuten is bepaald, nadere regels vaststellen omtrent de besluitvorming en werkwijze van het bestuur. In dat kader kan het bestuur onder meer bepalen met welke taak iedere bestuurder meer in het bijzonder zal zijn belast. Deze regels en taakverdeling worden schriftelijk vastgelegd en vaststelling alsmede wijziging daarvan behoeven de voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen.
- 15.8. Het bestuur informeert de algemene vergadering tijdig omtrent de ontwikkelingen en/of inzichten binnen de vennootschap en de onderneming welke kunnen leiden tot een belangrijke verandering van de identiteit of het karakter van de vennootschap of de onderneming.

- 15.9. Het bestuur en de raad van commissarissen verschaffen aan de algemene vergadering op verzoek alle gewenste inlichtingen, tenzij een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet.
- 15.10. Het bestuur dient zich te gedragen naar de algemene of concrete aanwijzingen van de algemene vergadering, welk besluit door de algemene vergadering genomen wordt conform het bepaalde in artikel 32. Het bestuur is gehouden de aanwijzingen van de algemene vergadering op te volgen, tenzij deze in strijd zijn met het belang van de vennootschap en de met de vennootschap verbonden onderneming, in welk geval het bestuur onverwijld de algemene vergadering schriftelijk zulks mededeelt met daarbij een feitelijke en concrete onderbouwing van dat belang.
- 15.11. Het bestuur stelt jaarlijks vóór een door de raad van commissarissen te bepalen tijdstip een begroting inclusief een bedrijfsplan ('**bedrijfsplan**') op en stelt deze stukken na goedkeuring van de raad van commissarissen vast. Het bestuur neemt in dit bedrijfsplan ten minste die onderwerpen op als de raad van commissarissen schriftelijk aan het bestuur heeft medegedeeld. Het vastgestelde bedrijfsplan wordt ter informatie gezonden aan de aandeelhouders.
- 15.12. Het bestuur stelt voorts eens in de vier (4) jaar, of zoveel vaker als zij dat opportuun acht, een meerjaren strategisch bedrijfsplan (inclusief meerjarenbegroting) op onder goedkeuring van de raad van commissarissen, welke wordt vastgesteld door het bestuur na goedkeuring daartoe van de algemene vergadering. Het bestuur neemt in dit meerjaren strategisch bedrijfsplan ten minste die onderwerpen op als de algemene vergadering schriftelijk aan het bestuur heeft medegedeeld.
- 15.13. Het bestuur stelt ten minste één keer per jaar de raad van commissarissen schriftelijk op de hoogte van de hoofdlijnen van het strategisch beleid, de algemene en financiële risico's en het beheers- en controlesysteem van de vennootschap.
- 15.14. Het bestuur draagt zorg voor een goed functionerend systeem van administratieve organisatie en interne controle dat gericht is op het tot stand brengen en in stand houden van de informatievoorziening in en omtrent de organisatie van de vennootschap en ordentelijke besluitvorming door haar organen alsmede de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen.

Vertegenwoordiging.

Artikel 16.

- 16.1. Het bestuur is bevoegd de vennootschap te vertegenwoordigen. Indien er meer dan een bestuurder in functie is, komt de bevoegdheid tot vertegenwoordiging mede toe aan twee gezamenlijk handelende bestuurders.
- 16.2. Het bestuur kan functionarissen met algemene of beperkte vertegenwoordigingsbevoegdheid aanstellen. Ieder van hen kan de vennootschap vertegenwoordigen met inachtneming van de begrenzing aan zijn bevoegdheid gesteld. De titulatuur van deze functionarissen wordt door het bestuur bepaald. Deze functionarissen kunnen worden ingeschreven in het handelsregister, met vermelding van de omvang van hun vertegenwoordigingsbevoegdheid.

Goedkeuring van besluiten van het bestuur.

Artikel 17.

- 17.1. Onverminderd het in de wet en het elders in deze statuten bepaalde, zijn aan de goedkeuring van de raad van commissarissen onderworpen de besluiten van het bestuur omtrent:
 - a. het verkrijgen, vervreemden en bezwaren van deelnemingen in andere ondernemingen, en de uitoefening van het stemrecht op aandelen in situaties door de raad van commissarissen schriftelijk aan het bestuur op te geven onverminderd het hierna in sub b. bepaalde;
 - b. het uitoefenen van het stemrecht en de richting waarin het stemrecht wordt uitgeoefend ten aanzien van aandelen in het kapitaal van een Fonds BV indien sprake is van de goedkeuring van:
 - (i) het initieel verwerven en/of het uitbreiden van de deelname in het kapitaal van een bestaande participatie en/of het initieel verstrekken van een geldlening en/of het uitbreiden van een geldlening of garantstelling ten gevolge van welke verwerving en/of verstrekking en/of uitbreiding het totaalbedrag dat de vennootschap in de betrokken onderneming heeft geïnvesteerd en/of gegarandeerd een bedrag van twee miljoen vijfhonderdduizend euro (€ 2.500.000,00) overschrijdt;
 - (ii) besluiten van het bestuur van een Fonds BV waaromtrent de investeringscommissie van die Fonds BV niet positief heeft geadviseerd en zien op een lening, participatie of een andere terbeschikkingstelling ten laste van die Fonds BV;
 - (iii) besluiten van het bestuur van een Fonds BV die passen binnen de discretionaire ruimte die aanwijzingen van de algemene vergadering van die Fonds BV geven, voor zover het bestuur

van die Fonds BV op grond van haar statuten goedkeuring dient te verkrijgen van haar algemene vergadering voor het nemen van een desbetreffend besluit;

- c. het vaststellen van het bedrijfsplan en de inhoud van het meerjaren strategisch bedrijfsplan en tussentijdse financiële rapportages van de vennootschap;
 - d. het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, huren, verhuren en op andere wijze in gebruik of genot verkrijgen en geven van registergoederen;
 - e. het aangaan van overeenkomsten waarbij aan de vennootschap een bankkrediet wordt verleend;
 - f. het ter leen verstrekken van gelden, alsmede het ter leen opnemen van gelden;
 - g. duurzame rechtstreekse of middellijke samenwerking met een andere onderneming en het verbreken van zodanige samenwerking;
 - h. het hoofdelijk of anderszins naast of voor anderen verbinden van de vennootschap;
 - i. het verlenen en uitbreiden van procuratie;
 - j. het optreden in rechte, waaronder begrepen het uitvoeren van arbitrale procedures, doch met uitzondering van het nemen van rechtsmaatregelen die geen uitstel kunnen lijden;
 - k. het treffen van pensioenregelingen en het toekennen van pensioenrechten boven die, welke uit bestaande regelingen voortvloeien;
 - l. het beëindigen van de dienstbetrekking van een aanmerkelijk aantal werknemers tegelijkertijd of binnen een kort tijdsbestek;
 - m. een ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers.
- 17.2. Onverminderd het in de wet en het elders in deze statuten bepaalde, zijn aan de goedkeuring van de algemene vergadering onderworpen de besluiten van het bestuur omtrent:
- a. het vaststellen van het meerjaren strategisch bedrijfsplan van de vennootschap alsmede het wijzigen van de (lange termijn) strategie van de vennootschap;
 - b. het aangaan, wijzigen of het verbreken van een duurzame rechtstreekse of middellijke samenwerking door de vennootschap, indien en voor zover deze samenwerking of verbreking van wezenlijke betekenis is voor de vennootschap;

- c. het initieel verwerven en/of uitbreiden van deelnemingen in andere ondernemingen of rechtspersonen;
- d. het verminderen of vermeerderen van het economisch belang in een Fonds BV, bijvoorbeeld door het initieel verstrekken van een geldlening en/of het uitbreiden van een geldlening en/of het doen van een agiostorting;
- e. de verkoop, het verlenen van rechten aan derden tot koop, levering, certificering of bezwaring van een of meer aandelen in het kapitaal van een Fonds BV;
- f. het uitoefenen van het stemrecht en de richting waarin het stemrecht wordt uitgeoefend ten aanzien van aandelen in het kapitaal van MKB-fonds BV indien sprake is van de goedkeuring van een besluit van het bestuur van MKB-fonds BV ter zake investeringen met een totale financieringsbehoefte van meer dan vijf miljoen euro (€ 5.000.000,00);
- g. het geven, intrekken en wijzigen van aanwijzingen aan het bestuur van een Fonds BV, voor zover de statuten van die Fonds BV een grondslag voor zodanige aanwijzingen geven;
- h. het aangaan en wijzigen van een rechtshandeling tussen de vennootschap enerzijds en een vennootschap of onderneming waarbij een commissaris van de vennootschap als bestuurder is betrokken;
- i. het aangaan, beëindigen of wijzigen van overeenkomsten met bestuurders, directeuren of commissarissen van de vennootschap of een vennootschap waarin zij rechtstreeks of middellijk deelneemt, aandeelhouders van de vennootschap of vergelijkbare functionarissen van de vennootschap of een vennootschap waarin zij rechtstreeks of middellijk deelneemt;
- j. het wijzigen van de feitelijke plaats(en) van vestiging van de vennootschap;
- k. het overnemen van andere ondernemingen dan wel activiteiten indien deze van wezenlijke betekenis zijn voor de vennootschap;
- l. het doen van een aangifte tot faillietverklaring van de vennootschap, het aanvragen van surseance van betaling ten aanzien van de vennootschap;
- m. een juridische fusie of splitsing waarbij de vennootschap partij is;
- n. het aangaan van een transactie door de vennootschap of een vennootschap waarin zij rechtstreeks of middellijk deelneemt die niet op zakelijke (arms' length) voorwaarden is;

- o. het uitoefenen van het stemrecht en de richting waarin het stemrecht wordt uitgeoefend ten aanzien van de aandelen (in aandeelhoudersvergaderingen of daarbuiten) gehouden in het kapitaal van een Fonds BV indien sprake is van een van de volgende onderwerpen:
- (i) het vaststellen, wijzigen of intrekken van het investeringsreglement voor de Fonds BV (welk besluit wordt genomen overeenkomstig het in artikel 32 bepaalde);
 - (ii) het verwerven en/of het uitbreiden van de deelname in het kapitaal van een bestaande participatie en/of het initieel verstrekken van een geldlening of garantstelling en/of het uitbreiden van een geldlening of garantstelling door de Fonds BV indien de algemene vergadering van de Fonds BV daarvoor goedkeuring dient te verlenen bij of krachtens de statuten van de Fonds BV;
 - (iii) het vaststellen van de jaarrekening;
 - (iv) het doen van uitkeringen aan aandeelhouders;
 - (v) het benoemen, ontslaan en vaststellen van de bezoldiging en arbeidsvoorwaarden van bestuurders en het benoemen, schorsen en ontslaan van leden van de investeringscommissie van die Fonds BV en het toekennen van een (recht op) bezoldiging aan hen, welke goedkeuring voor het uitoefenen van stemrecht met betrekking tot het benoemen en/of ontslaan van leden van de investeringscommissie van die Fonds BV eerst zal worden verleend na raadpleging van de raad van commissarissen van de vennootschap;
 - (vi) statutenwijziging, fusie of splitsing;
 - (vii) ontbinding, aangifte tot faillietverklaring of het aanvragen van surseance van betaling;
 - (viii) uitgifte van aandelen of inkoop van aandelen;
 - (ix) vermindering van het kapitaal;
 - (x) het verlenen van goedkeuring aan besluiten van het bestuur van een Fonds BV, voor zover het bestuur van die Fonds BV op grond van haar statuten goedkeuring dient te verkrijgen van haar algemene vergadering van aandeelhouders en het niet gaat om de onderwerpen als hiervoor in artikel 17.1 onder b omschreven;

- (xi) besluiten met betrekking tot de wijziging van de feitelijke plaats van vestiging van een Fonds BV;
- (xii) het nemen van een bestuursbesluit ingeval ten aanzien van alle directeurs van de Fonds BV sprake is van een tegenstrijdig belang;
- (xiii) het aangaan, wijzigen of het verbreken van een duurzame rechtstreekse of middellijke samenwerking indien een voor zover deze samenwerking of verbreking van wezenlijke betekenis is voor een Fonds BV; en
- (xiv) besluiten van het bestuur van een Fonds BV ten aanzien van de verwerving en/of uitbreiding van een deelneming indien een dergelijk besluit in strijd is met aanwijzingen van haar algemene vergadering en/of het bedrijfsplan van die Fonds BV.

Een besluit van de algemene vergadering tot goedkeuring van een bestuursbesluit als bedoeld in dit artikel 17.2 wordt genomen conform het bepaalde in artikel 32.

- 17.3. De raad van commissarissen en de algemene vergadering kunnen bepalen dat een in artikel 17.1 respectievelijk 17.2 hiervoor bedoeld besluit niet aan haar goedkeuring is onderworpen indien het daarmee gemoeide belang een door raad van commissarissen respectievelijk algemene vergadering te bepalen en schriftelijk aan het bestuur op te geven waarde niet te boven gaat. Het besluit van de algemene vergadering wordt genomen conform het bepaalde in artikel 32.
- 17.4. De algemene vergadering en de raad van commissarissen zijn bevoegd ook andere besluiten als bedoeld in artikel 17.1 respectievelijk artikel 17.2 aan haar/zijn goedkeuring te onderwerpen. Die andere besluiten dienen duidelijk omschreven te worden en schriftelijk aan het bestuur te worden medegedeeld. Deze besluiten van de algemene vergadering worden genomen conform het bepaalde in artikel 32.
- 17.5. Indien zowel goedkeuring van de raad van commissarissen is vereist als van de algemene vergadering, zal eerst de goedkeuring van de raad van commissarissen worden gevraagd en vervolgens die van de algemene vergadering waarbij aan de algemene vergadering wordt medegedeeld of de raad van commissarissen goedkeuring heeft verleend en de relevante overwegingen bij dat besluit.

Indien de algemene vergadering goedkeuring verleent terwijl de raad van commissarissen goedkeuring had geweigerd, vervalt het vereiste van goedkeuring van de raad van commissarissen.

- 17.6. Het ontbreken van enige goedkeuring van de algemene vergadering of de raad van commissarissen tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuur en de leden daarvan niet aan.

Ontstentenis of belet van een bestuurder of commissaris.

Artikel 18.

- 18.1. In geval van ontstentenis of belet van een bestuurder zijn de overblijvende bestuurders of is de overblijvende bestuurder tijdelijk met het besturen van de vennootschap belast. In geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders of van de enige bestuurder is de raad van commissarissen tijdelijk met het besturen van de vennootschap belast, met de bevoegdheid het bestuur van de vennootschap tijdelijk op te dragen aan één of meer commissarissen en/of één of meer andere personen. Voorts is de algemene vergadering bevoegd om in geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders het bestuur van de vennootschap tijdelijk op te dragen aan één of meer andere personen, welke aanwijzing prevaleert boven een eventuele aanwijzing door de raad van commissarissen.
- 18.2. In geval van ontstentenis of belet van een commissaris zijn de andere commissarissen of is de andere commissaris tijdelijk met het toezicht en de overige taken van de raad van commissarissen belast. In geval van ontstentenis of belet van alle commissarissen of van de enige commissaris is de persoon die daartoe door de algemene vergadering wordt benoemd, tijdelijk met het toezicht en de overige taken van de raad van commissarissen belast.
- 18.3. Onder belet wordt in deze statuten verstaan:
- a. schorsing;
 - b. ziekte;
 - c. onbereikbaarheid,
- in de gevallen bedoeld onder sub b en c zonder dat gedurende een termijn van vijf (5) dagen de mogelijkheid van contact tussen de bestuurder en de vennootschap heeft bestaan, tenzij de algemene vergadering in een voorkomend geval een andere termijn vaststelt.

Commissarissen. Benoeming; schorsing en ontslag.

Artikel 19.

- 19.1. De vennootschap heeft een raad van commissarissen bestaande uit ten minste drie (3) commissarissen, zijnde natuurlijke personen. Het aantal commissarissen wordt vastgesteld door de algemene vergadering.
- 19.2. Commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering. Het besluit tot benoeming van een commissaris wordt genomen met inachtneming van artikel 32.
- 19.3. Iedere commissaris kan te allen tijde door de algemene vergadering worden geschorst of ontslagen bij een besluit genomen met een meerderheid van ten minste twee derden (2/3e) van de uitgebrachte stemmen, die meer dan de helft van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen.
- 19.4. Een schorsing kan één of meer malen worden verlengd, maar kan in totaal niet langer duren dan drie maanden. Is na verloop van die tijd geen beslissing genomen omtrent de opheffing van de schorsing of ontslag, dan eindigt de schorsing.
- 19.5. Elke commissaris treedt uiterlijk af op de dag van de eerste algemene vergadering van aandeelhouders die gehouden wordt nadat vier (4) jaren na zijn laatste benoeming zijn verlopen.
- 19.6. Een aftredend commissaris kan slechts eenmaal worden herbenoemd. Indien een commissaris tussentijds is benoemd als bedoeld in artikel 19.8, geldt dat deze tweemaal kan worden herbenoemd, met dien verstande dat deze commissaris uiterlijk aftreedt op de dag van de eerste algemene vergadering van aandeelhouders die gehouden wordt nadat deze commissaris in totaal acht jaren zitting heeft gehad in de raad van commissarissen.
- 19.7. De commissarissen treden periodiek af volgens een door de raad van commissarissen op te stellen rooster. Een wijziging in dat rooster kan niet meebrengen dat een zittende commissaris tegen zijn wil defungeert voordat de termijn waarvoor hij is benoemd, verstreken is.
- 19.8. Een tussentijds benoemde commissaris treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd, zou zijn afgetreden.
- 19.9. De bezoldiging en de verdere arbeidsvoorwaarden van iedere commissaris worden conform het door de algemene vergadering vastgestelde bezoldigingsbeleid zoals bedoeld in artikel 14.8 vastgesteld door de algemene vergadering. Dit besluit wordt genomen met inachtneming van artikel 32.

Taak en bevoegdheden.

Artikel 20.

- 20.1. De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de

met haar verbonden onderneming. De raad van commissarissen staat het bestuur met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.

- 20.2. Het bestuur verschaft de raad van commissarissen tijdig de voor de uitoefening van diens taak noodzakelijke gegevens.
- 20.3. De raad van commissarissen kan zich door deskundigen laten bijstaan. De kosten van dergelijke bijstand zijn voor rekening van de vennootschap.
- 20.4. De raad van commissarissen kan bepalen dat één of meer commissarissen en/of deskundigen toegang hebben tot het kantoor en de overige gebouwen en terreinen van de vennootschap en dat deze personen bevoegd zijn de boeken en bescheiden van de vennootschap in te zien.
- 20.5. De raad van commissarissen kan, in aanvulling op hetgeen daaromtrent in deze statuten is bepaald, nadere regels vaststellen omtrent de besluitvorming en werkwijze van de raad van commissarissen. Deze regels worden schriftelijk vastgelegd met inachtneming van de vigerende code(s) ter zake algemeen aanvaarde regels voor goed ondernemingsbestuur.
- 20.6. De algemene vergadering kent aan een commissaris, al dan niet bij zijn benoeming, de titel van voorzitter van de raad van commissarissen toe.
- 20.7. De raad van commissarissen benoemt uit zijn midden een plaatsvervangend voorzitter, die bij afwezigheid van de voorzitter al diens taken en bevoegdheden waarneemt.
- 20.8. De raad van commissarissen benoemt voorts, al dan niet uit zijn midden, een secretaris van de raad van commissarissen en treft een regeling voor diens vervanging.
- 20.9. De raad van commissarissen evalueert ten minste jaarlijks het eigen functioneren.

Vergaderingen.

Artikel 21.

- 21.1. De raad van commissarissen vergadert steeds wanneer een commissaris of het bestuur dat nodig acht.
- 21.2. Een commissaris kan zich ter vergadering doen vertegenwoordigen door een andere commissaris die hij daartoe schriftelijk heeft gevolmachtigd.
- 21.3. De vergaderingen van de raad van commissarissen worden geleid door zijn voorzitter of diens plaatsvervanger. Bij hun afwezigheid wordt de voorzitter van de vergadering aangewezen door de ter vergadering aanwezige commissarissen.

- 21.4. De voorzitter van de vergadering wijst voor de vergadering een notulist aan.
- 21.5. Van het verhandelde in een vergadering van de raad van commissarissen worden notulen gehouden door de notulist van de vergadering. De notulen worden vastgesteld door de raad van commissarissen in dezelfde of in de eerstvolgende vergadering. Ten blijke van vaststelling worden de notulen ondertekend door de voorzitter en de notulist van de vergadering waarin zij worden vastgesteld.
- 21.6. De raad van commissarissen vergadert tezamen met het bestuur zo dikwijls de raad van commissarissen of het bestuur dat nodig acht.

Besluitvorming.

Artikel 22.

- 22.1. In de raad van commissarissen heeft iedere commissaris één stem.
- 22.2. Alle besluiten van de raad van commissarissen worden genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Indien de stemmen staken, dan heeft de voorzitter van de raad van commissarissen een doorslaggevende stem. Een commissaris kan slechts één medecommissaris ter vergadering vertegenwoordigen.
- 22.3. De raad van commissarissen kan in een vergadering alleen geldige besluiten nemen, indien de meerderheid van de in functie zijnde commissarissen ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is.
- 22.4. Besluiten van de raad van commissarissen kunnen ook buiten vergadering worden genomen, mits het desbetreffende voorstel aan alle in functie zijnde commissarissen is voorgelegd en geen van hen zich tegen besluitvorming buiten vergadering verzet. Besluitvorming buiten vergadering geschiedt schriftelijk door middel van schriftelijke verklaringen van alle in functie zijnde commissarissen.
- 22.5. Een commissaris neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming, indien hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Wanneer de raad van commissarissen hierdoor geen besluit kan nemen, wordt het besluit genomen door de algemene vergadering.

Boekjaar en jaarrekening.

Artikel 23.

- 23.1. Het boekjaar van de vennootschap valt samen met het kalenderjaar.
- 23.2. Jaarlijks binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar maakt het bestuur een jaarrekening op en legt deze tezamen met het bestuursverslag voor de aandeelhouders ter inzage ten kantore van de vennootschap.

- 23.3. De jaarrekening bestaat uit een balans, een winst- en verliesrekening en een toelichting, en de geconsolideerde jaarrekening indien de vennootschap een geconsolideerde jaarrekening opstelt.
- 23.4. Binnen de in artikel 23.2 genoemde termijn legt het bestuur de opgemaakte jaarrekening tezamen met het bestuursverslag over aan de raad van commissarissen.
- 23.5. De jaarrekening wordt ondertekend door de leden van het bestuur en de leden van de raad van commissarissen; ontbreekt de ondertekening van één of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt.
- 23.6. De raad van commissarissen brengt omtrent de jaarrekening preadvies uit aan de algemene vergadering.
- 23.7. Op de jaarrekening en het bestuursverslag zijn voorts van toepassing Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, alsmede alle overige Nederlandse regels omtrent de jaarrekening en het bestuursverslag.
- 23.8. De jaarrekening wordt vastgesteld door de algemene vergadering met inachtneming van artikel 32.

Accountant.

Artikel 24.

- 24.1. De vennootschap verleent aan een accountant de opdracht tot onderzoek van de jaarrekening.
- 24.2. Tot het verlenen van de opdracht is de algemene vergadering bevoegd. Gaat deze daartoe niet over, dan is de raad van commissarissen bevoegd of, zo de commissarissen ontbreken of de raad van commissarissen in gebreke blijft, het bestuur. De opdracht kan te allen tijde worden ingetrokken door de algemene vergadering en door degene die haar heeft verleend; de door het bestuur verleende opdracht kan bovendien door de raad van commissarissen worden ingetrokken.
- 24.3. De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur.
- 24.4. De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.

Winst en uitkeringen.

Artikel 25.

- 25.1. De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door vaststelling van de jaarrekening is bepaald. Dit besluit wordt genomen met inachtneming van artikel 32.

- 25.2. De algemene vergadering is bevoegd tot vaststelling van (tussentijdse) uitkeringen, en tot gehele of gedeeltelijke opheffing van de agioreserve. Indien de vennootschap reserves krachtens de wet moet aanhouden, geldt deze bevoegdheid uitsluitend voor zover het eigen vermogen groter is dan die reserves. Het besluit tot vaststelling van (tussentijdse) uitkeringen wordt genomen met inachtneming van artikel 32.
- 25.3. Een besluit dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang het bestuur geen goedkeuring heeft verleend. Het bestuur weigert slechts de goedkeuring indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
- 25.4. Indien de vennootschap na een uitkering niet kan voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden, zijn de bestuurders die dat ten tijde van de uitkering wisten of redelijkerwijs behoorden te voorzien jegens de vennootschap hoofdelijk verbonden voor het tekort dat door de uitkering is ontstaan met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering. Artikel 2:248 lid 5 Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing. Niet verbonden is de bestuurder die bewijst dat het niet aan hem te wijten is dat de vennootschap de uitkering heeft gedaan en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden. Degene die de uitkering ontving terwijl hij wist of redelijkerwijs behoorde te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zou kunnen voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden is gehouden tot vergoeding van het tekort dat door de uitkering is ontstaan, ieder voor ten hoogste het bedrag of de waarde van de door hem ontvangen uitkering, met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering. Indien de bestuurders de vordering uit hoofde van de eerste zin hebben voldaan, geschiedt de in de vierde zin bedoelde vergoeding aan de bestuurders, naar evenredigheid van het gedeelte dat door ieder der bestuurders is voldaan. Ten aanzien van een schuld uit hoofde van de eerste of de vierde zin is de schuldenaar niet bevoegd tot verrekening. Dit artikel 25.4 is niet van toepassing op uitkeringen in de vorm van aandelen in het kapitaal van de vennootschap of bijschrijvingen op niet volgestorte aandelen.
- 25.5. Met een bestuurder wordt voor de toepassing van artikel 25.4 gelijkgesteld degene die het beleid van de vennootschap heeft bepaald of mede heeft bepaald, als ware hij bestuurder. De vordering kan niet worden ingesteld tegen de door de rechter benoemde bewindvoerder.
- 25.6. Bij de berekening van iedere uitkering tellen de aandelen die de vennootschap

in haar kapitaal houdt, niet mee. Bij de berekening van het bedrag, dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd, komt slechts het bedrag van de verplichte stortingen op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking. Met instemming van alle aandeelhouders kan van het bepaalde in de tweede zin van dit artikel 25.6 worden afgeweken.

- 25.7. De vordering van een aandeelhouder tot uitkering van winst verjaart door verloop van vijf (5) jaren na de dag van het besluit tot uitkering van de winst.

Algemene vergaderingen van aandeelhouders.

Artikel 26.

- 26.1. De jaarlijkse algemene vergadering wordt gehouden binnen vijf maanden na de afloop van het boekjaar.

- 26.2. De agenda van die vergadering vermeldt onder meer de volgende punten:

- a. bespreking van het bestuursverslag;
- b. bespreking en vaststelling van de jaarrekening;
- c. vaststelling van de winstbestemming
- d. het verlenen van decharge aan de bestuurders;
- e. het verlenen van decharge aan de commissarissen;
- f. het verlenen van de opdracht tot onderzoek van de jaarrekening aan een accountant;
- g. voorziening in eventuele vacatures;
- h. eventuele andere onderwerpen door de raad van commissarissen of het bestuur aan de orde gesteld en aangekondigd met inachtneming van artikel 27.

De onder a, b, c, d, e en f vermelde overwegingen behoeven niet op de agenda te worden opgenomen indien op de agenda een voorstel is opgenomen tot het verlengen van de termijn voor het opmaken van de jaarrekening en (indien van toepassing) voor het overleggen van het bestuursverslag, of indien een besluit daartoe met die strekking reeds is genomen.

- 26.3. Andere algemene vergaderingen worden gehouden zo dikwijls het bestuur of de raad van commissarissen zulks noodzakelijk acht, onverminderd het bepaalde in de artikelen 2:220, 2:221 en 2:222 van het Burgerlijk Wetboek.

Oproeping. Agenda.

Artikel 27.

- 27.1. Algemene vergaderingen worden bijeengeroepen door een aandeelhouder, de raad van commissarissen of door het bestuur.
- 27.2. De oproeping geschiedt niet later dan op de eenentwintigste (21e) dag vóór die van de algemene vergadering. Was die termijn korter of heeft de oproeping

niet plaats gehad, dan kunnen geen geldige besluiten worden genomen, tenzij met algemene stemmen in een vergadering waarin het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.

- 27.3. Bij de oproeping worden vermeld:
- de te behandelen onderwerpen, en
 - de plaats en het tijdstip van de algemene vergadering.
- 27.4. Onderwerpen die niet bij de oproeping zijn vermeld, kunnen nader worden aangekondigd met inachtneming van de voor oproeping geldende termijn genoemd in artikel 27.2. Omtrent onderwerpen waarvan de behandeling niet bij de oproeping of op de zelfde wijze is aangekondigd met inachtneming van de voor de oproeping geldende termijn genoemd in artikel 27.2, kan niet geldig worden besloten, tenzij het besluit met algemene stemmen wordt genomen in een vergadering waarin het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.
- 27.5. De oproeping voor een algemene vergadering wordt verstuurd naar de adressen van de aandeelhouders, zoals vermeld in het register van aandeelhouders.

Plaats van vergadering.

Artikel 28.

De algemene vergaderingen kunnen worden gehouden in de plaats waar zij haar statutaire zetel heeft alsmede in elke gemeente binnen het werkgebied, zijnde [opsomming van alle desbetreffende gemeentes hier op te nemen]. Algemene vergaderingen kunnen ook elders worden gehouden, maar dan kunnen geldige besluiten van de algemene vergadering alleen worden genomen indien het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.

Voorzitter. Notulen.

Artikel 29.

- 29.1. De algemene vergadering voorziet zelf in haar voorzitterschap. Tot dat ogenblik wordt het voorzitterschap waargenomen door het in leeftijd oudste ter vergadering aanwezige lid van de directie of bij gebreke daarvan door de in leeftijd oudste ter vergadering aanwezige persoon.
- 29.2. De notulen van de vergadering worden gehouden door een door de voorzitter aangewezen notulist.
- 29.3. De notulen worden vastgesteld door de voorzitter en de notulist en ten blijke daarvan door hen getekend.

Vergaderrechten. Toegang.

Artikel 30.

- 30.1. Vergaderrecht komt toe aan aandeelhouders, aan aandeelhouders die vanwege een vruchtgebruik geen stemrecht hebben en aan vruchtgebruikers die stemrecht hebben. Vruchtgebruikers die geen stemrecht hebben, hebben geen vergaderrecht.
- 30.2. Iedere vergadergerechtigde is bevoegd de algemene vergadering bij te wonen, daarin het woord te voeren en het stemrecht uit te oefenen.
- 30.3. De vergaderrechten volgens artikel 30.2 kunnen worden uitgeoefend bij een schriftelijk gevolmachtigde, waarbij elke vergadergerechtigde slechts een gevolmachtigde aan kan wijzen.
- 30.4. Indien het bestuur en/of de raad van commissarissen bij de oproeping tot een algemene vergadering de mogelijkheid daartoe heeft geopend, zijn de vergadergerechtigden bevoegd hun bevoegdheden als genoemd in de eerste volzin van dit lid door middel van een elektronisch communicatiemiddel uit te oefenen, mits (i) de voorwaarden te stellen aan het gebruik van het communicatiemiddel zoals de verbinding, de beveiliging en dergelijke bij de oproeping worden bekendgemaakt, (ii) de vergadergerechtigde kan worden geïdentificeerd, (iii) de vergadergerechtigde rechtstreeks kan kennisnemen van de verhandelingen op de vergadering, en (iv) indien deze mogelijkheid daartoe is geopend, de vergadergerechtigde kan deelnemen aan de beraadslagingen en (v) de vergadergerechtigde het stemrecht kan uitoefenen, dit laatste voor zover hem het stemrecht toekomt. De algemene vergadering kan hiervoor bij een reglement nadere regels stellen.
- 30.5. Ieder aandeel geeft recht op één stem.
- 30.6. Iedere stemgerechtigde of zijn vertegenwoordiger moet desgevraagd de presentielijst tekenen of meewerken aan de digitale vastlegging van de aanwezigheid bij een digitale vergadering.
- 30.7. De commissarissen en bestuurders hebben als zodanig in de algemene vergadering een raadgevende stem.
- 30.8. De algemene vergadering beslist of andere personen toegelaten worden tot de vergadering. Dit besluit wordt genomen met inachtneming van artikel 32.

Stemmingen.

Artikel 31.

- 31.1. Voor zover de wet of deze statuten geen andere meerderheid voorschrijven worden alle besluiten genomen met een volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

- 31.2. Staken de stemmen bij een andere stemming dan een verkiezing van personen, dan is het voorstel verworpen ongeacht de mogelijkheid voor het bijeenroepen van een tweede vergadering als bedoeld in artikel 32.2.
- 31.3. Alle stemmingen geschieden mondeling. De voorzitter kan echter bepalen dat de stemmingen op een andere wijze zullen geschieden.
- 31.4. Blanco stemmen en ongeldige stemmen gelden als niet uitgebracht.
- 31.5. Stemming bij acclamatie is mogelijk wanneer niemand van de aanwezige stemgerechtigden zich daartegen verzet.
- 31.6. Het ter vergadering uitgesproken oordeel van de voorzitter omtrent de uitslag van een stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit, voor zover gestemd werd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel. Wordt echter onmiddellijk na het uitspreken van dat oordeel de juistheid daarvan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats wanneer de meerderheid van de vergadering of, indien de oorspronkelijke stemming niet hoofdelijk of schriftelijk geschiedde, een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt. Door deze nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke stemming.
- 31.7. Bij de vaststelling in hoeverre aandeelhouders stemmen, aanwezig of vertegenwoordigd zijn, of in hoeverre het geplaatste kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigd is, wordt geen rekening gehouden met aandelen waarvan de wet of deze statuten bepalen dat daarvoor geen stem kan worden uitgebracht.

Bijzondere besluiten.

Artikel 32.

32.1. Besluiten tot:

- a. uitgifte van aandelen en het overdragen van de uitgiftebevoegdheid als bedoeld in artikel 7.1;
- b. het uitsluiten van het voorkeursrecht als bedoeld in artikel 7.4;
- c. verkrijging en vervreemding van aandelen in het kapitaal van de vennootschap als bedoeld in artikel 9.2;
- d. vermindering van het geplaatst kapitaal als bedoeld in artikel 9.4;
- e. het verlenen van goedkeuring voor de overdracht van aandelen als bedoeld in artikel 12.1;
- f. de benoeming van een bestuurder als bedoeld in artikel 14.3;
- g. de vaststelling van het bezoldigingsbeleid als bedoeld in artikel 14.8;
- h. de vaststelling van de bezoldiging als bedoeld in artikel 14.9;
- i. het verstrekken van algemene of concrete aanwijzingen als bedoeld in

- artikel 15.10;
- j. goedkeuring van een bestuursbesluit zoals bedoeld in artikel 17.2;
 - k. het niet meer aan de goedkeuring van de algemene vergadering onderworpen zijn van bestuursbesluiten zoals bedoeld in artikel 17.3;
 - l. het aan de goedkeuring van de algemene vergadering onderwerpen van bestuursbesluiten zoals bedoeld in artikel 17.4;
 - m. de benoeming van een lid van de raad van commissarissen als bedoeld in artikel 19.2;
 - n. de vaststelling van de bezoldiging als bedoeld in artikel 19.9;
 - o. vaststelling van de jaarrekening als bedoeld in artikel 23.8;
 - p. bestemming van de winst als bedoeld in artikel 25.1;
 - q. vaststelling van (tussentijdse) uitkeringen als bedoeld in artikel 25.2;
 - r. toelating van andere personen tot een algemene vergadering als bedoeld in artikel 30.8, en
 - s. wijziging van de statuten, ontbinding, juridische fusie of juridische (af)splitsing zoals bedoeld in artikel 34,
- worden genomen door de algemene vergadering met een meerderheid van ten minste twee derde (2/3e) van de uitgebrachte stemmen in een vergadering waarin het gehele geplaatste kapitaal aanwezig of vertegenwoordigd is.
- 32.2. Indien in een algemene vergadering een besluit niet wordt genomen omdat niet het door de statuten voorgeschreven geplaatste kapitaal aanwezig of vertegenwoordigd is, wordt op verzoek van een aandeelhouder een tweede vergadering gehouden binnen tweeënveertig (42) dagen na de eerste vergadering doch niet eerder dan binnen eenentwintig (21) dagen na de eerste vergadering. De oproeping voor deze tweede vergadering vermeldt dat sprake is van een tweede vergadering als bedoeld in dit artikel. In de tweede vergadering wordt ongeacht het ter vergadering aanwezige of vertegenwoordigde kapitaal een besluit genomen met een meerderheid van ten minste twee derde (2/3e) van de uitgebrachte stemmen.

Besluitvorming buiten vergadering.

Artikel 33.

- 33.1. Besluitvorming van aandeelhouders kan op andere wijze dan in een vergadering geschieden, mits alle vergadergerechtigden met deze wijze van besluitvorming schriftelijk of langs elektronische weg hebben ingestemd. De stemmen worden schriftelijk uitgebracht. Aan het vereiste van schriftelijkheid van de stemmen wordt tevens voldaan indien het besluit onder vermelding van de wijze waarop ieder der aandeelhouders heeft gestemd schriftelijk of

elektronisch is vastgelegd. Indien besluitvorming plaatsvindt overeenkomstig dit lid zijn alle vereisten omtrent quorum en gekwalificeerde meerderheid zoals bij de wet of deze statuten bepaald van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat buiten vergadering ten minste zoveel stemmen dienen te worden uitgebracht als het quorum vereist voor het desbetreffende besluit.

- 33.2. De bestuurders en commissarissen worden voorafgaand aan de besluitvorming in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen.
- 33.3. Het bestuur houdt van de aldus genomen besluiten aantekening. Ieder van de aandeelhouders is verplicht er voor zorg te dragen dat de conform artikel 33.1 genomen besluiten zo spoedig mogelijk schriftelijk ter kennis van het bestuur worden gebracht. De aantekeningen liggen ten kantore van de vennootschap ter inzage van de aandeelhouders. Aan ieder van dezen wordt desgevraagd een afschrift of een uittreksel van deze aantekeningen verstrekt.

Statutenwijziging en ontbinding.

Artikel 34.

- 34.1. Besluiten tot wijziging van de statuten, ontbinding, juridische fusie of juridische (af)splitsing kunnen door de algemene vergadering worden genomen overeenkomstig het in artikel 32 bepaalde.
- 34.2. Wanneer aan de algemene vergadering een voorstel tot statutenwijziging of tot ontbinding van de vennootschap wordt gedaan, moet dat steeds bij de oproeping tot de algemene vergadering worden vermeld, en moet, indien het een statutenwijziging betreft, tegelijkertijd een afschrift van het voorstel waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, op het kantoor van de vennootschap ter inzage worden gelegd voor iedere vergaderingerechtigde tot de afloop van de vergadering.

Vereffening.

Artikel 35.

- 35.1. In geval van ontbinding van de vennootschap krachtens besluit van de algemene vergadering benoemt de algemene vergadering een of meer personen die belast zullen zijn met de vereffening van de zaken van de vennootschap.
- 35.2. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van de statuten voor zover mogelijk van kracht.
- 35.3. Hetgeen na voldoening van de schulden is overgebleven wordt uitgekeerd en overgedragen aan de aandeelhouders naar evenredigheid van het gezamenlijk bedrag van ieders aandelen.

35.4. Op de vereffening zijn voorts de bepalingen van Titel 1, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.

Overgangsbepaling: eerste boekjaar.

Artikel 36.

Het eerste boekjaar van de vennootschap eindigt op eenendertig december tweeduizend eenentwintig. Dit artikel vervalt na afloop van het eerste boekjaar.

Overgangsbepaling: raad van commissarissen en goedkeuring.

Artikel 37.

In afwijking van het hiervoor bepaalde wordt het besluit tot oprichting van [MKB-fonds B.V.] genomen door het bestuur, welke besluiten niet zijn onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering of de raad van commissarissen als bedoeld in artikel 17. Dit artikel vervalt na afloop van oprichting van voormelde vennootschap.

Slotverklaringen.

De comparant, handelend als vermeld, heeft ten slotte verklaard:

A. BESTUUR, RAAD VAN COMMISSARISSEN, GEPLAATST KAPITAAL.

1. Voor de eerste maal is, in afwijking van het bepaalde in artikel 14.1 van deze statuten, het aantal bestuurders van de vennootschap vastgesteld op één (1).
2. Voor de eerste maal is, in afwijking van het bepaalde in artikel 14.2 van deze statuten, tot eerste bestuurder van de vennootschap benoemd: [**], met de titel van [**].
3. Voor de eerste maal is, in afwijking van het bepaalde in artikel 19.1 van deze statuten, het aantal commissarissen van de vennootschap vastgesteld op één (1).
4. Voor de eerste maal is, in afwijking van het bepaalde in artikel 19.2 van deze statuten, tot eerste commissaris van de vennootschap benoemd: [**], met de titel van voorzitter.
5. Bij de oprichting zijn geplaatst [**] aandelen, genummerd 1 tot en met [**], elk aandeel nominaal groot een euro (€ 1,00), vertegenwoordigende in totaal een geplaatst kapitaal van [**] euro (€ [**]) ('geplaatste aandelen').
6. De geplaatste aandelen worden hierbij als volgt geplaatst bij de oprichters tegen een uitgifteprijs van een euro (€ 1,00) per aandeel:
 - i. bij de Staat der Nederlanden, voormeld, worden geplaatst [**] aandelen, genummerd 1 tot en met [**];
 - ii. bij [ROM Regio B.V.], voormeld, worden geplaatst [**] aandelen, genummerd [**] tot en met [**],

voormelde aandelen, elk nominaal groot een euro (€ 1,00).

7. De geplaatste aandelen worden volgestort op de wijze en onder de bepalingen hierna onder B vermeld.

Waar daarbij sprake is van:

- de vennootschap, wordt daaronder verstaan de bij deze akte opgerichte vennootschap, en
- de oprichters, worden daaronder verstaan:
 - i. de Staat der Nederlanden, voornoemd;
 - ii. **[ROM Regio B.V.]**, voornoemd.

B. STORTING IN GELD. UITGESTELDE STORTINGSPLICHT.

De vennootschap en de oprichters zijn overeengekomen:

- 5.2. dat de oprichters de geplaatste aandelen zullen volstorten in geld;
1. dat de oprichters op de geplaatste aandelen het nominale bedrag van een euro (€ 1,00) per aandeel zullen storten;
2. dat het geplaatst kapitaal derhalve in totaal **[**]** euro (€ **[**]**) zal bedragen;
3. dat de oprichters voormeld bedragen niet zullen storten bij oprichting, maar pas nadat de vennootschap het bedrag zal hebben opgevraagd.

Slot akte.

De comparant is mij, notaris, bekend.

WAARVAN AKTE in minuut is verleden te 's-Gravenhage op de datum in het hoofd van deze akte vermeld.

Na mededeling van de zakelijke inhoud van deze akte aan de comparant en het geven van een toelichting daarop, heeft de comparant verklaard tijdig voor het verlijden van deze akte gelegenheid te hebben gehad om van de inhoud van deze akte kennis te nemen en daarvan ook kennis te hebben genomen, met de inhoud van deze akte in te stemmen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs te stellen.

Onmiddellijk na voorlezing van in elk geval die gedeelten van deze akte, waarvan de wet voorlezing verplicht stelt, is deze akte vervolgens eerst door de comparant en onmiddellijk daarna door mij, notaris, ondertekend om

BESTUURSOVEREENKOMST

TER ZAKE

ROM Holding B.V.

[ROM Regio B.V.]

en

de Staat der Nederlanden

en

[ROM Holding B.V.]

Datum: __ 2021

Deze bestuursovereenkomst is aangegaan tussen:

1. de publiekrechtelijke rechtspersoon: **Staat der Nederlanden**, ten dezen kantoorhoudende ten kantoren van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, gevestigd aan de Bezuidenhoutseweg 73, 2594 AC Den Haag, hierna te noemen: '**Staat**';
2. **[ROM Regio B.V.]**, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te **[**]**, met adres: **[**]**, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer **[**]** ('**ROM Regio**'), en
3. **[ROM Holding B.V.]**, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te **[**]**, met adres: **[**]**, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer **[**]** ('**ROM Holding**').

De Staat, ROM Regio en ROM Regio hierna gezamenlijk ook te noemen '**Partijen**' en individueel als '**Partij**'.

Overwegende dat:

- Het gezamenlijke doel van de Partijen is te komen tot duurzame regionale economische structuurversterking van de provincie Noord-Holland (exclusief de Gooi en Vechtstreek), met in aanmerking nemend de behoefte om deze structuurversterking te laten bijdragen aan een duurzaam herstel na de COVID-19 pandemie en de gevolgen daarvan voor de regionale economie.
- De uitkomsten van het routeboek (Muntinga & Co en BMC, 2018) wijzen op het belang om het innovatie ecosysteem te versterken en overheden die behoren tot de Metropoolregio Amsterdam ('**MRA**') en de regio Noord-Holland Noord ('**NHN**'), het voornemen hebben uitgesproken om dat te realiseren met de oprichting van een gezamenlijke vennootschap.
- De betrokken overheden overleg hebben gevoerd over het vorenstaande en geconstateerd hebben dat het, in het licht van de COVID-19 pandemie én de ervaringen met de Corona Overbruggingslening-programma, wenselijk is een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij te belasten met uitvoering van Rijksregelingen ter ondersteuning van het bedrijfsleven binnen de provincie Noord-Holland.
- De regio's MRA en NHN middels ROM Regio, de Staat en ROM Holding een actieve bijdrage willen leveren aan de uitvoering van de regionale economische agenda's en aan de Rijksdoelen zoals o.a. verwoord in het Missiegedreven innovatiebeleid, het MKB Actieplan en de Nederlandse Digitaliseringsstrategie.
- De Staat de wens heeft om te komen tot een landsdekkend stelsel van Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's).
- Partijen bereid zijn te investeren in (solvabiliteitsversterking van) innovatieve MKB ondernemingen.
- De overheden uit de regio's MRA en NHN middels ROM Regio, de Staat en ROM Holding

grensoverschrijdend willen samenwerken met omliggende overheden en regionale ontwikkelingsmaatschappijen om de ondersteuning van (innovatieve MKB) ondernemingen te optimaliseren, mede door middel van [MKB-fonds BV].

- Partijen in deze bestuursovereenkomst (hierna: '**Overeenkomst**') de afspraken tussen hen wensen vast te leggen ten aanzien van de financiering van de exploitatie van ROM Holding en het beoogde fondskapitaal van het MKB-fonds.

Zijn de Partijen als volgt overeengekomen:

Artikel 1 Doel van deze Bestuursovereenkomst

- 1.1. Partijen hebben tot doel met deze Overeenkomst de bestuurlijke afspraken tussen de Partijen vast te leggen ten aanzien van (i) de werking van ROM Holding, (ii) de financiering van de exploitatie van de (ontwikkel)activiteiten van ROM Holding en (iii) de terbeschikkingstelling door Partijen van het beoogde kapitaal ten behoeve van ROM Holding en MKB-fonds (zoals hierna gedefinieerd) ('**Doel**').
- 1.2. Mede ten behoeve van het behalen van het Doel zal ROM Holding een fonds uitvoeren door middel van de dochtermaatschappij [MKB-fonds BV] zijnde een participatiemaatschappij van waaruit financieringen zullen worden verstrekt aan, en die kan participeren in, regionale Innovatieve MKB ondernemingen ('**MKB-fonds**').

Artikel 2 ROM Holding en MKB-fonds

- 2.1. ROM Regio houdt 50,1% van het geplaatste kapitaal van ROM Holding en de Staat houdt 49,9%. De Aandeelhouders dragen bij in de kapitaalbehoefte van ROM Holding door (i) volstorting van de nominale waarde van de aandelen in ROM Holding ('**Aandelen**') en (ii) het storten van agio op de Aandelen.
- 2.2. Het bij oprichting beoogde kapitaal ('**ROM Kapitaal**') van ROM Holding bedraagt € 60 miljoen, waaraan de Staat voor € 30 miljoen bijdraagt en ROM Regio voor € 30 miljoen. Dat kapitaal wordt (telkens nadat dat gestort is) door ROM Holding uitsluitend aangewend ter financiering van het MKB-fonds.
- 2.3. Het bij oprichting beoogde fondskapitaal van het MKB-fonds bedraagt aldus € 60 miljoen. Het MKB-fonds kent geen einddatum en is revolverend met een minimaal te realiseren rendement van fondskosten + inflatie van het door de Staat en (de Aandeelhouders via) ROM Regio ter beschikking gestelde fondskapitaal. Partijen stemmen in met een uiterste stortingsdatum voor het gehele beoogde fondskapitaal van het MKB-fonds (en aldus ook het ROM Kapitaal) per 31 december 2024.
- 2.4. De Staat zal het in artikel 2.2 vermelde bedrag van € 30 miljoen in drie gelijke jaarlijkse tranches voldoen, voor het eerst in 2021. Voor het kunnen aanwenden van deze middelen geldt het bepaalde in artikel 2.6.
- 2.5. ROM Regio zal tenminste € 30 miljoen aan kapitaal ten behoeve van MKB-fonds ter beschikking stellen door stortingen op de door ROM Regio gehouden Aandelen opdat ROM

Holding deze kan doorstorten op de aandelen in MKB-fonds. De stortingen door ROM Regio kunnen zowel (i) op vaste momenten in tranches worden voldaan als (ii) worden voldaan op basis van *capital calls* of *trekkingsrechten*. Een *trekkingsrecht* is het recht van ROM Holding om binnen een bepaalde periode agiostorting(en) van ROM Regio te verkrijgen.

- 2.6. Voor de aanwending van de middelen van MKB-fonds geldt de voorwaarde dat voor elke euro die de Staat gestort heeft op Aandelen ten behoeve van doorstorting naar MKB-fonds, één euro moet zijn gestort alvorens MKB-fonds een vanuit de storting van de Staat ontvangen euro kan investeren in een daarvoor in aanmerking komende onderneming.
- 2.7. Partijen kunnen schriftelijk aanvullende afspraken maken voor de uitbreiding en financiering van activiteiten van ROM Holding. Partijen zullen met elkaar overleg voeren over een snellere storting van middelen (tot in totaal maximaal het beoogde fondskapitaal van € 60 miljoen) ten behoeve van MKB-fonds indien MKB-fonds op dat moment meer middelen nodig heeft dan zij beschikbaar heeft vanwege de op dat moment geldende afspraken voor het ritme van stortingen, om in het desbetreffende jaar door te kunnen gaan met het doen van investeringen.

Artikel 3 Exploitatiebijdragen

- 3.1. ROM Regio, ROM Holding, MKB-fonds en Transitiefonds vormen vanuit het oogpunt van de oprichters van de structuur van deze vier vennootschappen een organisatorisch geheel, waarbij de meeste kosten voor de exploitatie voor deze organisatie ('**Exploitatiekosten**') worden gemaakt door ROM Holding.
- 3.2. Ter dekking van de Exploitatiekosten zullen jaarlijks exploitatiebijdragen ('**Exploitatiebijdragen**') aan ROM Holding moeten worden voldaan. De Exploitatiebijdragen zijn niet bedoeld voor de aanleg van reserves of voor de vorming van voorzieningen.
- 3.3. De grondslag voor berekening van de Exploitatiebijdragen wordt gevormd door de meerjarenbegroting zoals opgenomen in het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan van ROM Holding dat zich richt op de volgende vier (4) boekjaren. [Deze meerjarenbegroting overziet voorts een uitlooperperiode van twee (2) boekjaren voor de betrokken kosten indien ROM Holding, ROM Regio, MKB-fonds en/of Transitiefonds moet worden afgeschaald of zelfs beëindigd omdat het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan anders niet kan worden vastgesteld.] Het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan wordt vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders van ROM Holding, doch zal daarvoor eerst door de algemene vergadering van aandeelhouders van ROM Regio goedgekeurd moeten zijn zodat ROM Regio in de algemene vergadering van aandeelhouders van ROM Holding voor overeenkomstige vaststelling van het Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan mag stemmen.
- 3.4. Als de algemene vergadering van aandeelhouders van ROM Holding stemt voor de vaststelling van het voorgelegde Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan van ROM Holding, zijn de aandeelhouders van ROM Regio gehouden Exploitatiebijdragen te dragen zoals die in dat Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan zijn vermeld doch slechts voor het gedeelte dat (i) niet door de Staat wordt gedragen en (ii) waarvoor geen subsidie (of andere vergoeding) vanuit een of meer andere (dan de Aandeelhouders of de Staat) overheden of organisatie van samenwerkende overheden wordt verkregen. De Staat besluit jaarlijks welk bedrag aan

Exploitatiebijdragen hij zal voldoen aan ROM Holding (en onder welke voorwaarden). De Staat beoordeelt jaarlijks opnieuw of hij ook het volgende boekjaar bij zal dragen in de Exploitatiekosten. ROM Regio en de Staat zullen hierover tijdig met elkaar overleg voeren.

- 3.5. De door de diverse betrokken partijen te betalen Exploitatiebijdragen voor de periode 2022 tot en met 31 december 2024 zijn uitgewerkt in bijlage 1. Partijen hebben de intentie om deze Exploitatiebijdragen structureel te maken. Deze bepaling is niet van toepassing op de Staat.
- 3.6. De betaling van een bijdrage in de Exploitatiekosten door de Staat vindt plaats op basis van een jaarlijks door ROM Holding bij de Staat in te dienen subsidieaanvraag, waarin na overleg met de Staat (EZK) de te behalen KPI's voor de ROM-activiteiten worden opgenomen. Vanaf de subsidieaanvraag in 2023 wordt voor het jaar t+1 opgenomen een rapportage van de gerealiseerde KPI's in jaar t-1.
- 3.7. ROM Holding zal tijdig met de partijen die bijdragen in de Exploitatiekosten in overleg gaan over de continuering van het door die partij bijdragen in de Exploitatiekosten ten behoeve van het opmaken van een realistisch volgend Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan. Daarbij zal ROM Holding indien een partij door laat klinken dat zij geen (of een lagere) bijdragen meer zal kunnen leveren voor de volgende cyclus van vier (4) boekjaren, zulks zo spoedig mogelijk aan de Staat en aan ROM Regio doorgeven.

Artikel 4 Governance ROM Holding en MKB-fonds

- 4.1. ROM Regio en de Staat hebben in de statuten van ROM Holding en MKB-fonds de *governance* vastgelegd volgens de principes van goed ondernemersbestuur voor zover dat past binnen de wijze waarop de Aandeelhouders en de Staat het publieke belang wensen te behartigen met behulp van deze vennootschappen. In aanvulling daarop maken zij de volgende afspraken.
- 4.2. In aanvulling op het in de statuten van ROM Holding en MKB-fonds bepaalde verbinden ROM Regio en de Staat en ROM Holding zich om te handelen overeenkomstig de als bijlage 2 bijgevoegde Aandeelhoudersinstructie.
- 4.3. De Staat en ROM Holding onderkennen dat ROM Regio (en haar bestuur) voor de uitoefening van de aandeelhoudersrechten in ROM Holding goedkeuring zal moeten verkrijgen van haar aandeelhouders(vergadering) en/of raad van commissarissen. Aldus is het van belang dat besluiten die ROM Regio zal moeten nemen of aandeelhoudersrechten die zij zal moeten uitoefenen zowel tijdig als volledig en gedocumenteerd aan ROM Regio worden voorgelegd. ROM Regio wordt in algemene vergaderingen vertegenwoordigd door een bestuurder.
- 4.4. In het bestuur van ROM Holding zal geen bestuurder van ROM Regio zitting kunnen krijgen. De raad van commissarissen van ROM Holding zal tevens de raad van commissarissen van ROM Regio zijn. ROM Regio zal bestuurder van Transitiefonds zijn en voorts vinden de Aandeelhouders het gewenst dat ROM Holding beheerder van Transitiefonds zal zijn. Tevens is beoogd dat ROM Holding werkzaamheden kan verrichten voor ROM Regio, MKB-fonds en Transitiefonds onder marktconforme voorwaarden en voor zover zulks akkoord is voor het bestuur van de desbetreffende vennootschap.

- 4.5. ROM Holding draagt er bij wijze van resultaatsverplichting zorg voor dat zij (i) een veilige werkomgeving biedt voor haar medewerkers met een heldere klachtenregeling, (ii) zorg draagt voor een inclusieve cultuur waar integer en transparant samenwerken voorop staat en (iii) een beloningssystematiek heeft die naar maatschappelijk algemeen aanvaarde maatstaven passend is bij een publiek gefinancierde organisatie.
- 4.6. ROM Holding draagt er bij wijze van een resultaatsverplichting zorg voor dat zichzelf, haar bestuurders en commissarissen alsmede die van MKB-fonds op in de markt gebruikelijke voorwaarden adequaat zijn verzekerd tegen aansprakelijkheden die voortvloeien uit de bedrijfsvoering en dat voormelde verzekeringen een gebruikelijke uitlooperperiode hebben. ROM Holding draagt er bij wijze van een resultaatsverplichting zorg voor dat de verzekeringspenningen tijdig worden voldaan aan de desbetreffende verzekeraar(s).
- 4.7. Individuele aandeelhouders van ROM Regio hebben het recht om als toehoorder (en derhalve zonder (i) vergaderrecht of (ii) het recht om (a) zelf te spreken of (b) met het bestuur of een aandeelhouder van ROM Holding in discussie te treden) aanwezig te zijn bij de algemene vergaderingen van aandeelhouders van ROM Holding. Uitzondering op het vorenstaande geldt voor die personen en situaties als waarvoor de Staat zijn voorafgaand akkoord heeft gegeven. De Staat, ROM Regio als ROM Holding hebben het recht individuele aandeelhouders van ROM Regio in een voorkomend geval de in dit artikel neergelegde rechten te weigeren.

Artikel 5 Informatieverstrekking

- 5.1. ROM Holding zal om de zes (6) maanden aan ROM Regio en de Staat de volgende gegevens over de voorgaande zes (6) maanden en de verstreken periode van het betrokken boekjaar overleggen betreffende ROM Holding en MKB-fonds:
 - i. de voortgang van het bedrijfsplan in het lopende boekjaar, en
 - ii. de informatie ter zake ROM Holding en/of MKB-fonds die de algemene vergadering schriftelijk heeft verzocht.
- 5.2. ROM Holding verstrekt aan ROM Regio en/of de Staat op eerste verzoek informatie en inlichtingen over ROM Holding en MKB-fonds die naar het oordeel van ROM Regio dan wel de Staat nuttig of noodzakelijk is voor:
 - i. het democratisch verantwoordingsproces binnen die partij;
 - ii. het doen van een evaluatie door die partij van de betrokkenheid bij ROM Holding en MKB-fonds, of
 - iii. het doen van onderzoek door ter zake die partij een bevoegde rekenkamer of daarmee vergelijkbare instantie.

Artikel 6 Looptijd overeenkomst en evaluatie.

- 6.1. De Overeenkomst heeft een looptijd van [vijf (5)] jaar, vanaf datum ondertekening van deze Overeenkomst.
- 6.2. [Vier (4)] jaar na ondertekening van deze Overeenkomst zullen Partijen hun samenwerking tegen het licht houden. Indien nodig zal de Overeenkomst worden verlengd of aangepast.

Artikel 7 Slotbepalingen

- 7.1. Onder 'schriftelijk' wordt in de Overeenkomst verstaan: bij brief, telefax, e-mail, of door een op andere wijze langs elektronische weg toegezonden leesbaar en reproduceerbaar bericht, mits de identiteit van de verzender met afdoende zekerheid kan worden vastgesteld.
- 7.2. Alle in deze Overeenkomst genoemde bijlagen maken onverkort en integraal deel uit van deze Overeenkomst.
- 7.3. Op deze Overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
- 7.4. De Overeenkomst kan uitsluitend worden aangevuld of gewijzigd door een schriftelijk stuk dat door Partijen ondertekend is.
- 7.5. Partijen hierbij onherroepelijk afstand van hun recht om de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden, op te zeggen of te vernietigen op grond van de artikelen 6:228 BW, 6:265 BW of 6:270 BW, of om een rechter te verzoeken om de Overeenkomst aan te passen op grond van artikel 6:230 lid 2 BW. Voorts draagt een partij die in dwaling verkeert het risico van deze dwaling bij de totstandkoming van de Overeenkomst.
- 7.6. Geschillen die uit of in verband met deze Overeenkomst tussen Partijen ontstaan, zullen zoveel mogelijk in onderling overleg worden opgelost. Is een minnelijke regeling niet mogelijk dan zullen geschillen die uit of in verband met deze Overeenkomst tussen Partijen ontstaan in eerste aanleg worden voorgelegd aan een ter zake bevoegde rechter.

[*handtekeningenpagina's volgen*]

Aldus overeengekomen en getekend:

Voor de Staat der Nederlanden:	
Door: [**]	
Titel: [**]	
Datum: [**]	

Voor ROM Regio:	
Door: [**]	
Titel: [**]	
Datum: [**]	

Voor ROM Holding B.V.:	
Door: [**]	
Titel: [**]	
Datum: [**]	

Bijlage 1

1. De Staat spant zich in om de jaarlijkse Exploitatiebijdrage ter waarde van € 1 miljoen te voldoen.
 2. De Staat spant zich in om de Exploitatiebijdrage voor de periode van 1 juli 2021 tot en met 31 december 2021 ter waarde van € 500.000,00 te voldoen.
 3. De Exploitatiebijdragen worden tot anders wordt besloten met ingang van 2022 als volgt gedragen:

- STAK NHN*	:	€ 0,4 miljoen
- Provincie NH (aanvullende bijdrage)	:	€ p.m.
- Gemeente Amsterdam namens de MRA-deelnemers*	:	€ 1,4 miljoen
- De Staat (Ministerie van EZK)	:	€ 1,0 miljoen**
- Opdrachtgever Rijksregelingen ***	:	€ p.m. _____
Totaal	:	€ 2,8 miljoen
- * Inclusief (eventuele) provinciale bijdrage via de MRA partners dan wel de STAK NHN.
- ** Deze bijdrage is opgenomen onder verwijzing naar de inspanningsverplichting van de Staat als verwoord onder punt 1.
- *** De opdrachtgever van de uitvoering van Rijksregelingen aan ROM Regio stelt zich garant voor de daaraan verbonden uitvoeringskosten.
-
4. Met ingang van boekjaar 2022 zullen de onder 3 vermelde partijen hun desbetreffende aandeel in de onder 3 vermelde Exploitatiebijdragen aan ROM Holding in een keer overmaken, uiterlijk in de eerste week van januari van het desbetreffende boekjaar.

Bijlage 2

AANDEELHOUDERSINSTRUCTIE

[separaat bijgevoegd]

Investeringsreglement MKB-Fonds

Concept 2.1

Schone versie

11 mei 2021

CONCEPT / Vertrouwelijk

Inhoudsopgave

Grondslag.....	3
Overwegingen	3
Reglement.....	3
1. Definities	3
2. Algemene Eisen.....	6
3. Het investeringsproces	8
4. Overig	11
Bijlage I: Fonds investeringskader (FIK)	12
Bijlage II: Eisen aan projectplan	14

Grondslag

Dit Reglement is vastgesteld door de Algemene Vergadering van de ROM, statutair gevestigd te

Dit Reglement legt vast onder welke condities de Directeur tot Financiering van Doelondernemingen kan overgaan en bevat tevens kaders voor de opbouw van de totale portefeuille.

In een Bestuursovereenkomst hebben de oprichters van de ROM aanvullende afspraken vastgelegd onder ander inzake de governance van de ROM en Het Fonds.

Indien en voor zover er discrepantie zou kunnen bestaan tussen Statuten en/of Bestuursovereenkomst en dit Reglement zijn Statuten en Bestuursovereenkomst leidend.

De Aandeelhoudersinstructie vormt het kader waarbinnen Het Fonds opereert. Indien en voor zover er discrepantie zou kunnen bestaan tussen Statuten, Bestuursovereenkomst en/of dit Reglement en de Aandeelhoudersinstructie is de Aandeelhoudersinstructie leidend.

Overwegingen

Het Fonds is opgericht met als doel om (i) bij te dragen aan de doelstelling van ROM en (ii) het versterken van de financierings- en kapitaalmarkt voor ((door)startende dan wel snelgroeiende) MKB-ondernemingen.

De regionale economische agenda's tonen een sterke aanwezigheid van (innovatief) MKB die gebaat zijn bij de werkzaamheden van Het Fonds in de volgende sectoren: 1. High-Tech inclusief digitaal, 2. Life sciences & health, 3. Agri-food inclusief tuinbouw, 4. Creatieve industrie, 5. Financiële en zakelijke dienstverlening, 6. Hoogwaardige logistiek, 7. Water en 8. Maak- en onderhoudsindustrie

Een van de aandeelhouders in de ROM heeft tevens een Transitiefonds BV opgericht met als doel het versterken van de financierings- en kapitaalmarkt voor maatschappelijke transitieopgaven, waaronder begrepen doch niet beperkt tot de gebieden energie en circulariteit. Het Fonds en de Transitiefonds BV beogen elkaar vanuit complementariteit en de eigen en onderscheidende scope te versterken.

Van ondernemingen die vragen om ondersteuning wordt verwacht dat ze op gepaste wijze ondernemen met oog voor mens en milieu. Daarom geldt als uitgangspunt dat de ROM voornamelijk die ondernemingen ondersteunt die de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie niet schaden (do-no-harm-principe). Bedrijven die primair actief zijn op het gebied van (duurzame) energie of de circulaire economie worden doorverwezen naar het Transitiefonds (en visa versa).

Reglement

1. Definities

Aandelenkapitaal: het bedrag waartegen een onderneming aandelen aan aandeelhouders heeft uitgegeven of kan uitgeven.

Aandeelhouders: partijen die aandelen houden in het kapitaal van ROM.

Aandeelhoudersinstructie: als bijlage 3 aangehechte aandeelhoudersinstructie.

AGVV: Verordening (EU) nr 651/2014 van de Europese Commissie van 17 juni 2014 [PbEU (214) L 187] waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard ("de algemene groepsvrijstellingsverordening" ook wel "AGVV") dan wel daarvoor in de plaats tredende regelingen.

Algemene Vergadering: de algemene vergadering van aandeelhouders van de ROM.

Bestuur: het bestuur van de ROM tenzij anders aangegeven.

Bestuursovereenkomst: afspraken tussen oprichters van de ROM als neergelegd in de als bijlage 3 aangehechte overeenkomst.

De-minimis: Verordening (EU) Nr. 1407/2013 VAN DE COMMISSIE van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (ook wel "De-minimis") dan wel daarvoor in de plaats tredende regelingen.

Directeur: statutair bestuurder van de ROM.

Doelonderneming(en): MKB-onderneming die in aanmerking wil komen voor financiering door Het Fonds en hiertoe een voorlopig of definitief Projectplan heeft ingediend bij de Fondsbeheerder, dan wel een Financieringsovereenkomst heeft afgesloten met Het Fonds.

Exit: beëindiging van een Participatie door Het Fonds.

Exitstrategie: strategie voor de beëindiging van een Participatie door Het Fonds.

Financieel rendement: de winst van de gefinancierde bedrijfsmatige activiteiten over een gespecificeerde periode.

Financiering: het verstrekken van vermogen in de vorm van leningen of het aangaan van Participaties.

Financieringsovereenkomst: overeenkomst tussen Het Fonds en de Doelonderneming omtrent financiering van bedrijfsmatige activiteiten.

Fondsbeheerder: de personen die voor of namens ROM invulling geeft aan het management en beheer van Het Fonds.

Herfinanciering: aanpassing van de Financieringsovereenkomst. Typisch doordat (een deel van) de Lening wordt overgenomen door derden.

ROM: ROM Holding BV, de 100% eigenaar van Het Fonds.

Investeringscommissie (IC): het onafhankelijk adviescommissie van Het Fonds dat bestaat uit externe leden die Projectplan(nen) beoordelen en komen tot een advies aan de Directeur voor het aangaan van een Financiering met een Doelonderneming.

Lening(en): verstrekking van een geldsom door Het Fonds aan de Doelonderneming welke op een overeengekomen moment of momenten moet worden terugbetaald.

Het Fonds: MKB-Fonds BV, een besloten Vennootschap opgericht en 100% in handen van één van de aandeelhouders in de ROM.

Maatschappelijk rendement: de (waar mogelijk gekwantificeerde) bijdrage aan innovatie en werkgelegenheid.

MKB-onderneming(en): ondernemingen waar minder dan tweehonderdvijftig personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet vijftig miljoen euro en/of het jaarlijkse balanstotaal drieënveertig miljoen euro niet overschrijdt.

Participatie: het storten van kapitaal of agio op aandelen in een Doelonderneming.

Private investeerder: een particuliere investeerder die Financiering verstrekt aan de Doelonderneming ten bate van de totstandkoming van een Propositie.

Projectplan (voorlopig/definitief): een plan van een Doelonderneming waarin een Propositie centraal staat, die kan dienen als aanleiding voor het aangaan van een gesprek tussen de Fondsbeheerder en de Doelonderneming over een mogelijke Financiering (**voorlopig Projectplan**) dan wel het op verzoek van de Fondsbeheerder ingediende plan wat ten grondslag ligt aan een aanvraag tot Financiering (**definitief Projectplan**).

Propositie(s): voorstel tot nieuwe bedrijfsmatige activiteiten gericht op het realiseren van Maatschappelijk en Financieel rendement binnen het Werkgebied door een Doelonderneming.

Raad van Commissarissen (RvC): de Raad van Commissarissen van de ROM.

Rechtspersoon: iedere privaatrechtelijke rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid.

Reglement: dit investeringsreglement.

Special Purpose Vehicle: rechtspersoon speciaal opgericht door één of meer bedrijven voor het realiseren van een Propositie.

Statuten: Statuten van de ROM.

Transitiefonds: Transitiefonds BV, een besloten Vennootschap speciaal opgericht en 100% in handen van de ROM Regio BV.

TRL: technology readiness level, de mate van ontwikkeling van een technologie.

Werkgebied: de geografische afbakening van Het Fonds zoals gedefinieerd in de Statuten.

2. Algemene Eisen

Artikel 1. De rechtspersoon

1. Het Fonds verstrekt alleen Financiering aan Doelondernemingen actief in het Werkgebied van Het Fonds voor het realiseren van Proposities.
2. De Financiering richt zich op de totstandkoming van het Projectplan.
3. Het Fonds verstrekt geen Financiering aan publiekrechtelijke rechtspersonen.
4. Als de beoogde Doelonderneming een speciaal voor het realiseren van een Propositie opgerichte Special Purpose Vehicle is, kan de Fondsbeheerder nadere eisen stellen aan de oprichters hiervan.

Artikel 2. De propositie

1. Het uitvoeren van de Propositie draagt aantoonbaar bij aan Maatschappelijk rendement.
2. De Propositie bevindt zich overwegend in de fase van uitrol en/of expansie van de activiteiten op basis van de beoordeling van de TRL fase (conform bijlage 2).
3. Het Financiële en Maatschappelijke rendement van de Propositie slaat overwegend neer in het Werkgebied.
4. De Propositie is aantoonbaar niet geheel financierbaar vanuit Private investeerders.
5. Financiering kan alleen worden verstrekt op basis van een Projectplan (conform bijlage 2).

Artikel 3. Aard Financiering

1. Financiering kan worden verstrekt in de vorm van Leningen of Participaties dan wel een combinatie hiervan.
2. Het Fonds kan Leningen verstrekken met een maximale looptijd van acht jaar. Voorwaarden zijn marktconform. Eventuele steunelementen dienen te passen binnen kaders van de Aandeelhoudersinstructie
3. Het Fonds kan alleen Participaties aangaan in een Doelonderneming gelijktijdig met één of meerdere Private investeerders en onder minimaal dezelfde condities.

Artikel 4. Omvang Financiering

1. De minimale omvang van de totale Financiering door Het Fonds bedraagt in beginsel € 300.000.
2. De maximale omvang van de totale Financiering door Het Fonds bedraagt € 5.000.000.
3. In alle gevallen waar Het Fonds een Participatie aangaat in een Doelonderneming, zal het belang van Het Fonds in de Doelonderneming nooit meer dan 49.9% bedragen.
4. In het geval waar Het Fonds een Lening verstrekt, omvat deze maximaal 49.9% van het vreemd vermogen benodigd door de Doelonderneming voor het realiseren van de Propositie.
5. Aan de Financiering wordt het voorschrift verbonden dat de inleg van Private investeerders minimaal 25% bedraagt van de totale investeringssom van de Propositie. Het staat de Fondsbeheerder vrij aanvullende eisen te stellen aan de aard en omvang van deze inleg.
6. Geen Financiering wordt verstrekt indien dat:
 - a. het op dat moment beschikbare fondsvermogen overschrijdt of;

- b. bij voorbaat duidelijk is dat deze niet in overeenstemming zou zijn te brengen met de richtlijnen die gelden voor de ontwikkeling van Het Fonds op portefeuilleniveau (zoals beschreven in bijlage 1).

Artikel 5. Rapportageverplichtingen

1. De Doelonderneming wordt schriftelijke informatie- en rapportageverplichtingen opgelegd die met de Financiering gepaard gaan waaronder in ieder geval: reguliere tussentijdse rapportage en jaarrekening, Maatschappelijk rendement en actuele informatie over bijzondere risico's.
2. De Fondsbeheerder stelt hiertoe nadere regels op in de Financieringsovereenkomst.

3. Het investeringsproces

Artikel 6. De organen van Het Fonds

1. De Fondsbeheerder kent als hoofdtaken: het verstrekken van Financieringen aan Doelondernemingen ten behoeve van de realisatie van een Proposities, het aangaan en beheren van Financieringsovereenkomsten, de ontwikkeling van de fondsportefeuille en verantwoording hierover aan de Algemene Vergadering, risicobeheersing en uitvoering van de Exitstrategie.
2. De Algemene Vergadering is onder meer verantwoordelijk voor het vaststellen en wijzigen van onderhavig Reglement.
3. Het IC heeft als hoofdtaak om vanuit een onafhankelijke en deskundige positie advies te geven aan de Directeur omtrent het al dan niet aangaan van een Financiering conform de procedure opgenomen in dit Reglement.
4. De RvC is onder meer als toezichthouder verantwoordelijk voor een effectieve samenwerking tussen de Fondsbeheerder en het IC.

Artikel 7. Procedure

1. De Doelonderneming dient na een intakegesprek een voorlopig Projectplan in bij de Fondsbeheerder conform bijlage 2 van dit Reglement. Het plan dient als basis voor gesprek en is in alle stadia van ontwikkeling vertrouwelijk.
2. Kernelementen die het voorlopig Projectplan in ieder geval dient te omvatten:
 - a. Waarom de voorziene activiteiten voldoen aan de toelaatbaarheidseisen van Het Fonds;
 - b. De structuur en verantwoordelijkheden van de organisatie (inclusief regels inzake de integriteit);
 - c. De planning en samenwerkingspartners van de Propositie;
 - d. Welk Maatschappelijk rendement, kwalitatief en waar mogelijk kwantitatief gespecificeerd, met de Propositie gerealiseerd wordt;
 - e. Welke processen en/of technologieën voor de Propositie worden ingezet;
 - f. Welke inspanningen zijn verricht voor het verkrijgen van onderscheidend private Financiering en publieke cofinanciering;
 - g. Waarom de Propositie zonder Financiering vanuit het Fonds het Maatschappelijk rendement niet of minder snel zouden kunnen worden gerealiseerd;
 - h. De soort en omvang van de Financiering in relatie tot de totale financieringsbehoefte;
 - i. De aanwending van de gevraagde bijdrage, inzicht in risico's en afhankelijkheden en verwachting van de ontwikkeling van Financieel rendement.
3. Indien de bespreking van het voorlopig Projectplan daartoe aanleiding geeft, wordt de Doelonderneming door de Fondsbeheerder uitgenodigd een definitief Projectplan op te stellen.

Hiervoor kunnen specifieke aandachtspunten gelden, ook in aanvulling op of in afwijking van de standardeisen die aan het Projectplan worden gesteld (conform bijlage 2).

4. Het definitief Projectplan wordt gemotiveerd afgewezen of, eventueel na due diligence onderzoek, voorgelegd aan het IC indien de Propositie naar het oordeel van de Fondsbeheerder voor Financiering in aanmerking zou moeten komen.
5. De IC ontvangt van de Fondsbeheerder het definitief Projectplan met daarbij in ieder geval:
 - a. Een voorstel tot Financiering inclusief een toelichting in hoeverre de Propositie voldoet aan de kaders die gelden voor de ontwikkeling van het Fonds op portefeuilleniveau (bijlage 1) en de eisen die worden gesteld aan het Projectplan (bijlage 2) een risicoparagraaf en duiding van uitkomsten van een eventueel verricht due diligence onderzoek’;
 - b. Algemene en bijzondere voorwaarden neergelegd in een concept Financieringsovereenkomst.
6. Het IC beoordeelt op grond van dit Reglement de kwaliteit en robuustheid van het definitieve Projectplan. Het IC toetst daarbij in ieder geval het Maatschappelijk rendement, de levensvatbaarheid en potentiële winstgevendheid van de Propositie, de risico’s, de Exitstrategie en de omvang van de participatie van het Fonds in relatie tot voorgaande. Het IC adviseert positief of negatief.
7. De Directeur gaat, enkel op voordracht van de Fondsbeheerder, over tot de verlening van de Financiering, met inachtneming van de volgende bepalingen:
 - a. In geval van een positief advies van de IC kan de Financiering worden verleend, onder voorbehoud van goedkeuring door de RvC dan wel de Algemene Vergadering in de gevallen waarvoor dat in dit Reglement is voorgeschreven;
 - b. In geval van een negatief advies van het IC kan de Financiering worden;
 - i. Afgewezen, al dan niet met uitnodiging aan de Doelonderneming om een herzien definitief projectplan aan te bieden ter beoordeling;
 - ii. Verleend, onder voorbehoud van goedkeuring de RvC dan wel de Algemene Vergadering in de gevallen waarvoor dat in dit Reglement is voorgeschreven.
8. De Fondsbeheerder stelt in geval van een goedgekeurd definitief Projectplan, een definitieve Financieringsovereenkomst op.
9. De Financiering kan niet eerder definitief worden overeengekomen dan nadat bovenstaande procedure geheel is doorlopen en alleen indien en voor zover aan de Financiering een schriftelijke uitnodiging tot het indienen van een definitief projectplan ten grondslag ligt, afkomstig van de Fondsbeheerder, gericht tot de Doelonderneming.

Artikel 8. Uitvoering

1. De Doelonderneming is gehouden aan de communicatie, informatie- en rapportageverplichtingen richting Fondsbeheerder zoals neergelegd in artikel 11 van dit Reglement en in de Financieringsovereenkomst.
2. De Doelonderneming zal een voornemen dat kan leiden tot een wezenlijke wijziging van de uitvoering van het bij de Financieringsovereenkomst behorende Projectplan, voordat definitieve beslissingen genomen worden, schriftelijk voorleggen aan de Fondsbeheerder.
3. De Doelonderneming zal een onvoorziene omstandigheid die kan leiden tot een wezenlijke wijziging van de bij de Financieringsovereenkomst behorende voorwaarden direct schriftelijk melden aan de Fondsbeheerder.
4. De Fondsbeheerder vergewist zich ervan dat een situatie bedoeld in tweede en derde lid geen wezenlijke negatieve gevolgen met zich meebrengen voor de voorwaarden in de

Financieringsovereenkomst dan wel (bij een noodzakelijke herijking van de voorwaarden in de Financieringsovereenkomst) dat aanpassingen in de voorwaarden in de Financieringsovereenkomst worden doorgevoerd in het belang van Het Fonds.

5. De Doelonderneming kan worden gehouden mee te werken aan eventuele wijziging of beëindiging van de Financieringsovereenkomst indien onduidelijk is of de Doelonderneming onder de nieuwe omstandigheden kan blijven voldoen aan de oorspronkelijke voorwaarden uit de Financieringsovereenkomst.

Artikel 9. Exits en herfinanciering

1. De Fondsbeheerder rapporteert schriftelijk over de mogelijkheden voor Exits en/of Herfinanciering aan de IC. Ter zake van een individuele Financiering wordt een voorstel opgesteld.
2. De reguliere procedure voor het aangaan van Financiering wordt doorlopen, tenzij het IC op basis van een voorstel van de Fondsbeheerder vooraf schriftelijk instemt met een afwijkende procedure.
3. In bijlage 1 zijn nadere kaders opgenomen over Exits en Herfinanciering.

Artikel 10. Bijzondere omstandigheden

1. Een Financiering kan met onmiddellijke ingang worden beëindigd door de Fondsbeheerder indien de Doelonderneming betrokken is bij een strafrechtelijk onderzoek, dan wel een onderzoek door de Autoriteit Consument & Markt naar overtredingen van de Mededingingswet.
2. Een Financiering kan met onmiddellijke ingang worden beëindigd door de Fondsbeheerder, indien de Propositie aantoonbaar strijdig is met het statutaire doel van de ROM of de belangen van de Aandeelhouders van de ROM.
3. Een Financiering kan worden beëindigd indien niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden zoals deze werden vastgelegd bij het aangaan van de Financieringsovereenkomst.

4. Overig

Artikel 11. Communicatie

1. Bij externe communicatie door de Doelonderneming over Proposities waaraan Het Fonds Financiering verstrekt, maakt de Doelonderneming dit op vooraf overeengekomen wijze kenbaar.
2. De Doelonderneming stelt een communicatieplan op. Onderdeel van dit communicatieplan vormt in ieder geval afstemming met de Fondsmanager inzake externe communicatie rondom mijlpalen van de Propositie en investeringsbesluiten.
3. De Doelonderneming werkt mee aan informatiebijeenkomsten van en communicatie door Het Fonds.

Artikel 12. Wijziging van dit Reglement

1. De Algemene Vergadering is bij uitsluiting bevoegd dit Reglement, inclusief bijlage 1, te wijzigen of in te trekken. Dit gebeurt niet eerder dan nadat de Fondsbeheerder, het IC en de RvC zijn gehoord.
2. De Fondsbeheerder is zelfstandig bevoegd bijlage 2 van dit Reglement te wijzigen na advies van het IC. De Algemene Vergadering wordt hier, via de Directeur, over geïnformeerd.

3. Wijzigingen in het Reglement inclusief bijlagen hebben geen gevolgen voor reeds afgesloten Financieringsovereenkomsten.

Artikel 13. Toepasselijk recht

Dit Reglement wordt beheerst door het Nederlands recht.

CONCEPT / Vertrouwelijk

Bijlage 1: Richtlijnen die gelden voor de ontwikkeling van Het Fonds op portefeuilleniveau

Algemeen

- De Aandeelhoudersinstructie vormt het kader waarbinnen Het Fonds opereert
- Het Fonds voorziet in spreiding tussen start ups, scale ups, MKB en consortia, zoals omschreven in artikel 1 lid a van de Aandeelhoudersinstructie.
- Het Fonds streeft naar geografische spreiding binnen het Werkgebied.
- Het Fonds stemt financieringen af met andere publieke fondsen en een regulier afstemmingsoverleg wordt geïnitieerd met andere financiers binnen het Werkgebied.
- Het Fonds streeft geen activiteiten te ontplooiën die haaks staan op de doelstellingen van het Transitiefonds.
- Het Fonds is politiek-bestuurlijk sensitief: dat wil zeggen dat afwegingen bij gevoelige dossiers helder worden gemaakt en rekening wordt gehouden met bij dergelijke dossiers gehanteerde specifieke beleidslijnen van de Aandeelhouders.

Financieel

- Het Fonds is revolverend over een looptijd vanaf aanvang inclusief inflatiecorrectie;
- De Fondsbeheerder kan rendementen continue herinvesteren in nieuwe proposities.
- Het Fonds stuurt op voldoende Financieel rendement om kosten en default terug te verdienen en borgt dit onder meer door analyse van businesscases en gerelateerde kasstromen, het verwerven van zekerheden, het borgen van Exit-mogelijkheden en het vaststellen van reële rente- en kapitaalvergoedingen.
- Het Fonds streeft naar een multiplier van 4: iedere euro investering door Het Fonds leidt tot drie euro aan verdere investeringen.

Maatschappelijk bijdrage

- Het Fonds laat jaarlijks Maatschappelijk rendement zien op portefeuilleniveau, waar mogelijk gekwantificeerd. Hiervoor worden in ieder geval de volgende indicatoren gebruikt:
 - Aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen, R&D uitgaven, omzetgroei;
 - Duurzame economische groei, innovatieve netwerkomgevingen en vestigingsklimaat.
- Het Fonds toont indicatief eventueel effect, waar mogelijk kwantitatief, op CO₂ uitstoot (toename, neutraal, reductie) en/of bijdrage aan duurzame opwek in relatie tot de omvang van de te verstrekken financiering.

Technologie

- Het Fonds is terughoudend met sectoren die in de regel privaat financieerbaar zijn. Waar Het Fonds deelneemt zou hier additionele maatschappelijke waarde mee bewerkstelligd moeten worden.
- Het Fonds is terughoudend waar het gaat om instappen in vroegtijdige innovaties met een TRL lager dan 6. Onderzoek elementen kunnen wel onderdeel uitmaken van de Propositie maar Het Fonds richt zich op technieken waarvan de werking in een relevante omgeving gedemonstreerd is.

Exits en Herfinanciering

- Het Fonds legt met de co-investeerders, reeds bij het aangaan van de Financiering de beoogde Exitstrategie vast.
- Het Fonds stuurt waar mogelijk actief op vroegtijdige Exits bij participaties in de portfolio-bedrijven dan wel herfinanciering in het geval van leningen.

- Van alle investeringen brengt Het Fonds de risico's in kaart en (indien van toepassing) monitort zij of aan de (betalings)verplichtingen wordt voldaan om de Exitstrategie te realiseren. Ook verricht Het Fonds zo nodig bijzonder beheer (bijvoorbeeld omdat een ondernemer niet aan zijn betalingsverplichtingen voldoet).

CONCEPT / Vertrouwelijk

Bijlage II: Eisen aan Projectplan

Het Projectplan dient in ieder geval de gegevens te bevatten zoals beschreven in deze bijlage. Nadere informatie kan worden verzocht in relatie tot het specifieke karakter van het project.

Algemeen

- De doelstelling en achtergrond van de Doelonderneming; de rechtspersoon/rechtspersonen die de Propositie uitvoeren;
- Specificatie 'Ultimate Beneficiary Owner' en verificatie herkomst Financiering;
- De grootte van de Doelonderneming;
- De doelstelling van de Propositie, de wijze waarop deze doelstellingen worden bereikt en binnen welke termijn;
- Een korte introductie van het Projectplan en waar de Propositie plaatsvindt;
- Verbondenheid met en baten in het Werkgebied bij uitvoering van de werkzaamheden;
- Beleid MVO/ Social Return.

Organisatie

- Beschrijving van de organisatie en wie verantwoording draagt voor de management/bestuur financiën, realisatie, onderhoud en beheer, veiligheid en juridische aansprakelijkheid van de Propositie met inbegrip van relevante ervaring in relatie tot de uitvoer van de Propositie (onder meer: werkervaring, opleiding, leeftijd, expertise en vaardigheden);
- Afhankelijkheden van personen en 'back up' mechanismen;
- Organisatie van de Doelonderneming: vestigingsplaats, personeel, organogram etc.;
- De rechtsvorm van de Doelonderneming inclusief een overzicht van aandeelhouders en de zeggenschap- en aandelenverhoudingen;
- Het belang van de Propositie binnen de totale bedrijfsvoering, commitment van de directie.
- Integriteit van eindverantwoordelijken in overeenstemming met bij de Aandeelhouders geldende beleidsregels.

Projectplan

- Planning van Propositie inclusief cruciale mijlpalen;
- (On)zekerheden omtrent organisatorische haalbaarheid (vergunningstrajecten, licenties verzekeringen, patenten, structuur samenwerking);
- De rol en vaardigheden van eventuele samenwerkingspartners;
- De mate van afhankelijkheid van leveranciers of afnemers voor inkoop en verkoopprocessen;
- Een duidelijke omschrijving van de gecontracteerde toevoer- en afzetmarkt (indien relevant);
- De aanpak met betrekking tot de marketing en promotie van het product/de dienst.
- Inrichting risicomanagement.

Maatschappelijk bijdrage

- Beschrijving, waar mogelijk kwantitatief, van effect op werkgelegenheid en vestigingsklimaat als direct gevolg van het project;
- Indien van toepassing, beschrijving van maatschappelijk relevante kennisontwikkeling en innovatie;
- Doorontwikkeling en opschaalmogelijkheden;
- Sprake van marktfalen; de Propositie zou niet of niet met dezelfde snelheid of intensiteit kunnen worden uitgevoerd zonder de financiële betrokkenheid van Het Fonds;

- In hoeverre de Propositie kostenneutraal is voor de eindgebruiker;
- Beschrijving van de stakeholders en draagvlak van het project; en is er sprake van burgerparticipatie.
- Eventueel effect, waar mogelijk kwantitatief, op CO₂ uitstoot (toename, neutraal, reductie) en/of bijdrage aan duurzame opwek in relatie tot de omvang van de te verstrekken financiering.

Technologie

- Een beschrijving van de ingezette processen en/of technologieën van het project;
- De TRL bij aanvang van de Propositie en voorziene ontwikkeling;
- (On)zekerheden omtrent technische haalbaarheid (de mate waarin de technologie zich heeft bewezen in soortgelijke contexten).

Financieel

- De volgende (geverifieerde) financiële documenten:
 - a. Jaarcijfers van de afgelopen drie jaar indien beschikbaar;
 - b. Meerjarige (door Fondsbeheerder te bepalen) prognose van de omzet, kostenontwikkeling en nettowinst na aftrek van de investeringen en overige lasten;
 - c. Meerjarige prognose van de balans;
 - d. Meerjarige liquiditeitsbegroting;
 - e. Investeringsbegroting;
 - f. Internal Rate of Return (IRR).
- Soort Financiering (senior debt, junior debt of equity) en aanwending(en) van de financiering;
- De financieringsbehoefte van de Propositie en welk aandeel hiervan vanuit Het Fonds wordt gevraagd en de overige financiers die betrokken zijn bij de Propositie en hun rol;
- Beschrijving van eventuele private of overige publieke inleg; indirect (tijd inzet) en/of direct (investeringen, bankleningen etc.) inclusief percentuele verhoudingen inleg t.o.v. totale financiering;
- Scenariobeschrijving met en zonder financiering vanuit Het Fonds;
- Acties die de Doelonderneming heeft ondernomen om andere financieringsbronnen of bekostingsmiddelen – publiek en privaat – aan te trekken;
- Of er subsidies zijn aangevraagd/toegekend;
- Steunelementen van de aanvraag en conformiteit met de Europese regels rondom staatssteun;
- Onderbouwing van de financiële haalbaarheid van het project;
- Mate waarin leningen vanuit Het Fonds inclusief rentelasten binnen 8 jaar kunnen worden terugbetaald;
- Mate waarin risico van Aandelenkapitaal uitzicht biedt op waardeontwikkeling en positief resultaat bij exit;
- Of ze in de toekomst verwachten meer financiering voor verdere ontwikkeling van de Propositie verwachten nodig te hebben.

Aflossing en /of Exitstrategie

- Gevraagde looptijden van Leningen;
- Bij Participatie de gewenste termijn voor betrokkenheid vanuit Het Fonds (financieel en strategisch);
- Visie op rente/aflossingen, uitkering van dividend;
- Exitstrategie voor Het Fonds bij Aandelenkapitaal.

Verantwoording en communicatie

- De wijze waarop handelen conform financieringsvoorwaarden wordt geborgd;
- Informatievoorziening bij bijzondere omstandigheden zoals betalingsproblemen;
- Communicatie rondom mijlpalen van de Propositie en Projectplanning;
- Conformeringsaanpak rapportageverplichtingen richting de Fondsbeheerder.

Bijlage 3: De Aandeelhoudersinstructie

CONCEPT / Vertrouwelijk

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 18 mei 2021

Onderwerp: Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)

Kenmerk: 8302988

Bijlagen:

- Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan
- Akte van oprichting ROM Regio bv
- Bestuursovereenkomst ROM Regio bv
- Investeringsreglement Transitiefonds
- Akte van oprichting ROM bv
- Bestuursovereenkomst ROM bv
- Investeringsreglement MKB-fonds

1. Inleiding

De provincie Noord-Holland heeft het voornemen om samen met Noord-Hollandse gemeenten en het ministerie van EZK op korte termijn een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) op te richten. In het afgelopen half jaar is hierover intensief overleg gevoerd met de Noord-Hollandse gemeenten en het ministerie van EZK. Dit heeft geresulteerd in voorliggend ontwerp van de ROM en bijbehorende oprichtingsdocumenten.

De aanleiding voor de oprichting van de ROM is de start in 2019 van het landelijke Invest-NL (€ 1,7 miljard voor bedrijfsinvesteringen op het gebied van energietransitie en andere transitiegebieden) en de huidige coronacrisis. Met deze ROM willen wij samen met andere overheden werken aan de transitieopgaven in de economie en een duurzaam herstel uit de coronacrisis bevorderen. De ROM zal gaan bestaan uit 2 investeringsfondsen: een Transitiefonds gericht op investeringen in energietransitie en circulaire economie en een mkb-fonds gericht op groei en innovatie van het Noord-Hollandse MKB. Dit mkb-fonds richt zich op economische sectoren die sterk zijn in de regio en die in het landelijke 'missiegedreven Topsectorenbeleid' van belang zijn. Belangrijk hierbij zijn agri-food, hightech/digitaal en life sciences en health als groeisectoren in Noord-Holland, maar investeringen in andere sectoren zijn niet uitgesloten.

Voor de investeringen vanuit het Transitiefonds geldt dat deze moeten bijdragen aan verduurzaming van de economie (b.v. CO2-reductie). Voor het mkb-fonds geldt als uitgangspunt dat het voornamelijk die ondernemingen ondersteunt die de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie niet schaden ('no harm principe').

In totaal hebben de fondsen een beoogde omvang van € 160 miljoen (zie ook verderop bij opzet). Uitgangspunt is een provinciale deelname in de ROM aan te gaan van € 40 miljoen.

De economische crisis als gevolg van corona maakt een snelle oprichting van de ROM noodzakelijk. In de eerste plaats omdat juist nu bedrijven en consortia behoefte hebben aan ondersteuning om met innovatieve producten en technologie een waardevolle bijdrage te kunnen leveren aan de transitie-opgaven waar we voor staan. In de tweede plaats omdat we met de ROM, net zoals bij andere provincies het geval is, een krachtig instrument hebben om nauw samen te werken met het Rijk bij het herstel van onze regionale economie. De ROM maakt ook een betere aansluiting met Europese fondsen mogelijk, onder meer vanwege de koppeling met Invest-NL en de mogelijkheid om via de fondsen te cofinancieren.

GS hebben op 30 maart 2021 de uitgangspunten van het ontwerp van de ROM onderschreven en uw Staten hierover per brief geïnformeerd (1529 548 / 1599 132). Deze uitgangspunten zijn op 22 april 2021 in de commissie Economie, Financiën en Bestuur besproken. Voorafgaand hieraan heeft op 22 maart 2021 een technische briefing over de ROM plaatsgevonden in dezelfde commissie.

Met deze voordracht brengen wij u verder op de hoogte van ons voornemen om in juli 2021 als aandeelhouder toe te treden tot de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij 'ROM MRA NHN'¹ (hierna te noemen ROM Regio B.V.). Via deze vennootschap wordt deelgenomen in de gezamenlijke ROM-activiteiten.

Toelichting opzet en inrichting ROM

Onder gemeenten is breed draagvlak voor de ontwikkeling van de ROM. Hoewel gemeenten door de crisis in een moeilijke financiële positie verkeren, vormt diezelfde crisis een belangrijke aanleiding om te willen deelnemen aan de ROM. Het formele besluit tot toetreding vindt in Q2 en Q3 2021 in de gemeenteraden plaats.

De gemeente Amsterdam heeft het voornemen om aandeelhouder te worden met een investeringskapitaal van € 40 miljoen. In de Metropoolregio Amsterdam hebben 15 gemeenten formele besluitvorming over deelname in de ROM in gang gezet. Al deze gemeenten nemen voor het zomerreces een besluit in het college. Bij circa 5 gemeenten vindt voor het reces ook de behandeling in de gemeenteraad plaats, bij de overige zal dit voor oktober 2021 gebeuren.

In Noord-Holland Noord werken gemeenten aan een structuur om gezamenlijk aandeelhouder te worden in de ROM via een STAK (stichting administratiekantoor). Hiermee vertegenwoordigen zij de gehele regio NHN. De gezamenlijke inleg zal circa 13 miljoen bedragen. De Noord-Holland Noordse gemeenten nemen voor het reces een besluit in het college, behandeling in de raden volgt in september.

Ook het Rijk is voornemens om deel te nemen in de ROM, voor circa € 30 miljoen. Aandeelhouderschap van het Rijk is een voorwaarde om een ROM te kunnen zijn. Deze bijdrage komt voort uit een landelijke fondsversterking voor bestaande ROM's à € 150 miljoen, die staatssecretaris Keijzer vorig jaar heeft aangekondigd vanwege de coronacrisis. De verdeling van deze middelen over Nederland gebeurt op basis van het Bruto Regionaal Product.

De ROM zal bestaan uit 2 holdings:

¹ Werktitel, bij oprichting zal dit worden vervangen door de definitieve naam.

De ROM krijgt de volgende taken:

- 1) Ontwikkelen: business development, deze wordt ingezet ten behoeve van beide fondsen
- 2) Investeren: zie de 2 hierboven genoemde fondsen
- 3) Regelingen: Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen krijgen een steeds belangrijkere rol in de uitvoering van landelijk economische beleid. Zie bijvoorbeeld de uitvoering van de recente Corona OverbruggingsLeningen (COL). De ROM krijgt een specifieke taak in de uitvoering van dit soort regelingen.

De ROM bij oprichting zal een 'basisversie' van de ROM zijn, conform de wens van de provincie en enkele gemeenten, en geeft daarbij ook een doorkijk naar een verbreding van de ROM in de jaren na de oprichting. De ROM bij oprichting is complementair is aan het huidige 'ecosysteem' van economische instrumenten, waaronder PDENH, Innovatiefonds NH, Amsterdams Klimaat en Energiefonds, PIM Noord-Holland, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Amsterdam in Business en Amsterdam Economic Board. Met deze organisaties zal de ROM samenwerkingsovereenkomsten sluiten.

Dit voorkomt op korte termijn discussies over organisatorische vervlechting of concurrentie. Tegelijkertijd blijft hiermee voor de langere termijn de mogelijkheid tot integratie en meer efficiency open. Wel is reeds voorzien dat het beheer van de CoronaOverbruggingsLening (COL) en mogelijk een deel van de uitvoering van de MIT-regeling op termijn worden ondergebracht bij de ROM.

De oprichtingsdocumenten voor de ROM zijn gereed. De documenten zijn bij deze voordracht als bijlage toegevoegd. Het gaat om de volgende:

- 1) Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan
- 2) Akte van oprichting ROM Regio bv
- 3) Bestuursovereenkomst ROM Regio bv
- 4) Investeringsreglement Transitiefonds
- 5) Akte van oprichting ROM bv
- 6) Bestuursovereenkomst ROM bv
- 7) Investeringsreglement MKB-fonds

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Voor het verwerven van een aandelenbelang in een vennootschap dient op grond van de provinciale Kadernota Verbonden Partijen 2020 aan een aantal criteria te worden voldaan:

1. Er dient sprake te zijn van een publiek belang
2. Het publieke belang dient vertaald te zijn in duidelijke beleidsdoelstellingen
3. Er moet een afweging plaatsvinden van mogelijke instrumenten, waaruit blijkt dat het instrument van een deelneming het beste bijdraagt aan realisatie van de beleidsdoelstellingen.
4. Er wordt een duidelijke strategie voor de aansturing van de deelneming vastgesteld.

5. Er moet expliciet een exit-strategie worden geformuleerd met de voorwaarden waaronder de provincie kan stoppen met de deelneming.
6. Er wordt gestreefd naar een passend rendement.
7. De risico's van de deelneming worden vooraf in kaart gebracht en periodiek gemonitord.

Ad. 1. Er dient sprake te zijn van een publiek belang

De volgende belangen kunnen worden onderkend:

1.1 Vergroting van welvaart en welzijn door economische groei

In het Strategisch Beleidskader Economie is het maatschappelijk belang van de economie in relatie met welvaart en welzijn verwoord. Het hoofddoel van het economisch beleid is als volgt geformuleerd: *Wij maken ons sterk voor welvaart en welzijn in Noord-Holland door een duurzame, vernieuwende en ondernemende economie.* Dit hoofddoel is in de Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016 – 2019 in operationele doelen verwerkt, met duurzaamheid, vernieuwing en ondernemerschap als richtinggevend principes. Eén van de thema's in het economisch beleid is het versterken van het innovatieklimaat: *Versterken van het innovatief vermogen van de economie en de inzet van kennis, onderzoek en technologie om (duurzame) innovaties te verzilveren in nieuwe, hoogwaardige producten en markten.*

De ROM zal een prominente rol gaan vervullen in het bevorderen van het Noord-Hollandse innovatieklimaat, vanwege de aanwezigheid van investeringskapitaal en hoogwaardige business development.

Daarbij is het publieke belang van de oprichting van de ROM met de coronacrisis groter geworden. Deze crisis zet het innovatievermogen van het mkb extra onder druk. Dit vraagt om aanvullende investeringen vanuit de overheid.

1.2 Versnelling energietransitie

Energietransitie is een grote maatschappelijke opgave die een groot deel van de provinciale kerntaken (energiebesparing, regionale economie, landschap/ruimtelijke ordening, mobiliteit) raakt.

Afspraken Nationaal Energieakkoord (2013), Klimaatakkoord van Parijs (2016), Under 2 Coalition (2015)

De provincie Noord-Holland werkt hard aan de uitvoering van de afspraken uit het Nationaal Energieakkoord. Het Klimaatakkoord van Parijs zet dit in een stroomversnelling. De Under 2 Coalition onderstreept dit nog extra. Deze is door internationale decentrale overheden, waaronder de provincie Noord-Holland, ondertekend.

Op basis van het akkoord van Parijs wil Nederland in 2050 energieneutraal zijn. Dit vereist een aanzienlijke opschaling. Ook de provincie staat voor deze opdracht. Om de opschaling naar 100% duurzame energie mogelijk te maken zet de provincie zich samen met andere overheden in vanuit ieders kerntaken.

De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij zal een waardevolle bijdrage gaan leveren aan deze opdracht tot verduurzaming van de energiesector, onder meer vanwege de koppeling met het

landelijke transitiefonds Invest-NL (€ 1,7 miljard) en de hoogwaardige business development. Er komen hierdoor meer mogelijkheden om in te springen op het marktfalen bij de financiering van energietransitie en vergelijkbare maatschappelijke transitie. Van dit marktfalen is een uitgebreide analyse gemaakt bij de oprichting van Invest-NL.

1.3 Kansen bieden aan het Noord-Hollandse bedrijfsleven om de eerste periode van innovatie door te komen

Veel kostbare (duurzame) innovaties komen niet van de grond als er geen overheidssteun plaatsvindt in de startfase of als de risico's niet voldoende gedekt kunnen worden². Voor beide knelpunten zal de ROM gaan functioneren, via de business development en respectievelijk het mkb-fonds en het Transitiefonds.

In Noord-Holland zijn momenteel de fondsen Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) en Innovatiefonds Noord-Holland (INH) actief, waarin de provincie aandeelhouder is, bij PDENH voor 100%. Deze ROM zal nadrukkelijk als aanvulling op en in samenwerking met deze fondsen gaan opereren.

Ad. 2. Het publieke belang dient vertaald te zijn in duidelijke beleidsdoelstellingen

Het publieke belang van de ROM is verankerd in onderstaande concrete beleidsdoelstellingen:

2.1 Kadernota 2022

In de concept-Kadernota 2022 is de ROM opgenomen bij trends & ontwikkelingen (2.1 in de Kadernota) en bij beleidsvoorstellen t/m 2025 (6.2).

2.2 Uitvoeringsagenda Economie 2016 – 2019

- Zie ook de opmerkingen hierboven bij 1.1

In de Uitvoeringsagenda Economie 2016 – 2019 zijn 5 economische thema's benoemd, één daarvan is *Een sterk innovatieklimaat*: 'bij innovatieklimaat gaat het over het innoverend vermogen en over de mate van en de wijze waarop kennis-economie onderdeel is van het economische DNA van de regio'.

In dit kader zijn in de Uitvoeringsagenda de volgende concrete operationele thema's benoemd:

- Innovatie in het mkb
- Duurzame innovatie
- Startups
- Innovatiebevordering en CO2-reductie

De oprichting van de ROM sluit aan bij deze thema's. Het is een regionaal vehikel voor het aanjagen van investeringen in duurzame economische ontwikkeling. De doelstelling is om, indien de markt hier onvoldoende in voorziet, bij te dragen aan het versterken van de regionale economie en aan het realiseren van transitieopgaven op het gebied van energie en circulariteit.

² Zie onder meer Mariana Mazzucato, *The Entrepreneurial State*

De Uitvoeringsagenda Economie wordt in 2021 geactualiseerd. Aanvankelijk was dit voor 2020 gepland, maar vanwege de coronacrisis hebben GS besloten om dit uit te stellen om beter te kunnen reageren op de economische gevolgen van de coronacrisis. Over deze actualisatie wordt u later separaat geïnformeerd.

De ROM krijgt een belangrijke plaats in deze actualisatie. Er is vanwege de coronacrisis op korte termijn een ROM nodig om huidige en toekomstige rijksregelingen op herstel te kunnen uitvoeren.

2.3 Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025

Met de Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 wil de provincie de transitie naar een circulaire economie versnellen door het ondersteunen en stimuleren van bedrijven bij het zetten van een stap richting circulair ondernemen. De provincie stimuleert bedrijven onder meer om grondstofketens circulair te maken. De provincie kan de ROM hierbij gaan inzetten.

2.4 Coalitieakkoord Noord-Holland 2019-2023 'Duurzaam doorpakken!'

In het coalitieakkoord heeft de energietransitie een prominente plaats. Inspanningen om deze transitie vorm te geven komen in alle provinciale beleidsterreinen terug. Dit vraagt coördinatie en een voortdurend integrale benadering. De ROM is één van de instrumenten waar de provincie dit mee kan vormgeven.

Ad. 3. Afweging van mogelijke instrumenten

Mede gezien de beleidsdoelstellingen (zie 1 en 2) en de beoogde governance van de deelneming (zie 4) is beoordeeld of de voorgestelde deelneming beter bijdraagt aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen dan andere provinciale instrumenten, bijvoorbeeld subsidies.

Een algemeen voordeel van het aangaan van een deelneming boven een subsidie of een lening is dat zeggenschap tijdens de looptijd van de deelneming via het aandelenbezit is geborgd. Die invloed is bij een subsidie of lening geen automatisme.

Een ander voordeel van een deelneming zit in de criteria rondom staatssteun, die voor risicokapitaal ruimer zijn dan voor een subsidie of lening. Een voorwaarde voor het verstrekken van risicokapitaal is dat marktconform wordt gehandeld.

Vanwege de aansluiting met het landelijke Invest-NL en de analyse die daaraan ten grondslag ligt (zie hiervoor) heeft de ROM een werkbare structuur gelet op de doelstelling.

Voor alle ROM-activiteiten, inclusief de beide fondsen, geldt dat een gezamenlijke deelneming het mogelijk maakt langjarig samen te werken met gemeenten en het Rijk aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen op basis van afspraken omtrent doelen en de aanwending van middelen. Dit biedt daarmee een langjarig kader en wijkt daarmee af van een incidentele bijdrage of subsidie aan een project.

Ad. 4. Er wordt een duidelijke strategie voor de aansturing van de deelneming vastgesteld

De provincie zal met de Noord-Hollandse gemeenten aandeelhouder zijn van de ROM Regio B.V. Deze vennootschap zal samen met het Rijk participeren in de ROM B.V. Door PelsRijcken zijn statuten en bestuursovereenkomsten opgesteld voor de beide holdings, die de tezamen de ROM vormen. Vanuit de ROM worden beide fondsen aangestuurd.

Ad. 5. Er moet expliciet een exit-strategie worden vastgesteld

Over de exit-strategie, dat wil zeggen de mogelijkheid om te zijner tijd het aandelenbelang in de ROM regio b.v. te verkopen aan een derde of aan andere aandeelhouders, is afgesproken dat aandelen eerst moeten worden aangeboden aan andere aandeelhouders. Als die niet willen overnemen is overdracht aan een derde mogelijk.

Daarnaast is in de Bestuursovereenkomst ROM Regio b.v. opgenomen dat elke aandeelhouder het recht heeft de Bestuursovereenkomst op te zeggen binnen 3 maanden na een periodieke evaluatie.

Als het totale fondsvermogen van de ROM (beide holdings) € 160 miljoen bedraagt, neemt de provincie voor 40/160^e deel aan de ROM. Als over 25 jaar besloten zou worden om de ROM op te heffen dan ontvangt de provincie ¼ deel van de dan geldende waarde.

Voor exit uit de individuele projecten geldt het volgende:

Het MKB-fonds en het Transitiefonds hanteren elk een andere exit-strategie:

- Het MKB-fonds is gericht op instandhouding. Het fondsmanagement van het MKB-fonds kan rendementen binnen het revolverende karakter continu herinvesteren in nieuwe proposities binnen het investeringsreglement. Bij rendement boven het revolverende karakter (incl. inflatiecorrectie) bestaat de mogelijkheid om dividend uit te keren aan de aandeelhouders. [Nee, tenzij principe]
- Het Transitiefonds is erop gericht dat de aandeelhouders aan het eind van de looptijd hun investering minimaal nominaal terugontvangen. Na een investeringsperiode van 10 jaar zal het fondsmanagement de portefeuille in de daaropvolgende 15 jaar geleidelijk afbouwen of inzetten op verkoop van de resterende portefeuille (deze periode kan met 5 jaar verlengd worden). Bij rendement boven het nominaal revolverende karakter wordt de AVA voorgesteld om over te gaan tot dividenduitkering. [Ja, tenzij principe]

Ad. 6. Er wordt gestreefd naar een passend rendement

De Investeringsreglementen van het Transitiefonds en het MKB-fonds vormen het kader voor het financiële rendement van de deelneming. Voor beide fondsen krijgen de fondsmanagers als opdracht dat ze 100% revolverend zijn. Voor het mkb-fonds geldt dat het ook de inflatie moet bijhouden. Dus er moet ook een rendement zijn om de inflatie te corrigeren. Voor het Transitiefonds geldt dit niet, dit gaat uit van nominaal revolverend.

Uitgangspunt bij beide fondsen is dat het financiële rendement de kosten van het fondsbeheer dekt. Dit betekent dat het door de provincie ingelegde kapitaal geheel ingezet zal worden voor investeringen die bijdragen aan de doelstellingen van de fondsen.

Daarnaast is sprake van maatschappelijk rendement vanwege de onder 1. en 2. hierboven beschreven doelstellingen.

Ad. 7. Risico's worden vooraf in kaart gebracht en periodiek gemonitord

De kaders voor de investeringen vanuit de beide fondsen zijn vastgelegd in de investeringsreglementen. De investeringen uit beide fondsen worden gedaan door de fondsmanagers. Door toe te zien op kwalitatief hoogwaardige fondsmanagers worden de risico's verkleind.

Voor de provincie zijn de risico's vanaf het moment van toetreding ingeschat op maximaal 30% van het ingelegde kapitaal. Dit komt neer op maximaal € 12 miljoen. Dit risico zal in het weerstandsvermogen worden opgenomen en ten minste twee keer per jaar worden gemonitord.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Bij het aangaan van de deelneming zal de provincie in totaal € 40 miljoen storten. De storting vindt plaats in verschillende tranches en op basis van capital calls. Voor deze kapitaalstorting is geen separate dekking nodig. Wel zijn er gevolgen voor het weerstandsvermogen, omdat de investeringen van de ROM risicodragend zijn (zie hiervoor onder 2.7). In de Kaderbrief 2022 wordt hiervoor een reservering opgenomen. Daarnaast wordt in de Kaderbrief voorgesteld (pagina 15) om, teneinde de impact van dit besluit op het risicoprofiel te minimaliseren, de in 2023 beschikbare ruimte van € 2,0 miljoen in de reserve Cofinanciering Europese projecten te benutten voor het vergroten van de weerstandscapaciteit / de algemene reserve.

Het uitgangspunt van de provinciale inleg is een 50% - 50% verdeling over beide fondsen. Hier is wel enige flexibiliteit nodig, zodat de opbouw van beide fondsen beter kan worden ingevuld. Dit is van belang vanwege onder meer de cofinancieringseisen van EZK voor de rijksbijdrage in het mkb-fonds.

De exploitatiekosten van de ROM – circa € 2,8 miljoen per jaar – worden gedekt door een bijdrage uit het bestaande budget van het Platform Economie van de Metropoolregio Amsterdam (de provincie draagt jaarlijks bij aan dat budget), bijdragen van de gemeenten in Noord-Holland Noord en een jaarlijkse bijdrage van het ministerie van EZK. De bijdrage van de provincie aan de exploitatie maakt onderdeel uit van de vaste bijdrage aan de MRA. Hiervoor zijn dus geen additionele middelen nodig. Wel is er sprake van incidentele aanloopkosten in 2021 en 2022. Deze kunnen binnen de begroting worden gedekt vanuit de Reserve MKB.

4. Proces en procedure

Na het vernemen van uw wensen en bedenkingen bij het voorgenomen besluit, zullen wij een besluit nemen over het aangaan van de deelneming in de ROM regio b.v.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 37-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 mei 2021;

gelet op de bepalingen in de Kadernota Verbonden Partijen 2020 aangaande provinciale deelnemingen,

besluiten:

1. Kennis te nemen van het voornemen van Gedeputeerde Staten om een aandelenbelang van € 40 miljoen in de ROM regio b.v. te nemen en vast te stellen dat Provinciale Staten hiermee in staat zijn gesteld wensen en bedenkingen te uiten.
2. Een kapitaalkrediet van € 40 miljoen ter beschikking te stellen opdat het aandelenbelang kan worden verworven en in de benodigde startfinanciering kan worden voorzien.

Haarlem, 28 juni 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Advies aan Provinciale Staten	
T.b.v. Statenvergadering d.d.	28 juni 2021 (uitloop 5 juli 2021)
Commissie	Economie, Financiën en Bestuur
Datum commissievergadering	14 juni 2021
Onderwerp: Voordracht 37: Statenvoordracht provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij	

Uw contactpersoon

M.C.A. de Zwart
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 3756
zwartm@noord-holland.nl

21 juni 2021

1 | 4

De commissie Economie, Financiën en Bestuur adviseert om de voordracht als besprekstuk te agenderen voor de PS vergadering van 28 juni 2021.

Voor de gemaakte opmerkingen en vragen over de voordracht zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag EFB 14 juni 2021:

6.a. Voordracht provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij

Mw. **Gonggrijp** (D66) hoort graag hoe implementatie van kennis wordt geborgd. Hoe kunnen de gemeenten de komende periode blijven bijdragen gezien de huidige financiële problemen? Hoe wordt de controlerende taak van PS, een van de vele partijen, geborgd? Hoe wordt getoetst of de doelstellingen gehaald worden? De opdracht aan de fondsmanagers is 100% revolverendheid met inflatie, maar hoe worden deze uitgangspunten gerealiseerd?

Dhr. **Carton** (PvdA) is blij dat alle documenten nu volledig zijn voorgelegd. Er bestaan zorgen over de weerbaarheid van allerlei governance-structuren, subsidieregelingen en fondsen in de provincie. Hoe houden GS grip op al deze processen en wat is de verhouding met gelden uit andere fondsen? Hoe houden GS grip op het bereiken van doelstellingen door de ROM en hoe blijven PS betrokken?

Dhr. **Hoogervorst** (SP) is minder positief, omdat het democratische gehalte heel onduidelijk beschreven is. PS is een van de vele partijen, dus welke rol hebben PS bij de uitvoering door de ROM? De bedragen bij elkaar opgeteld komen uit op € 110 miljoen en niet op de totaal beschikbaar gestelde fondsen van € 160 miljoen. De gemeenten in NHN moeten gezamenlijk € 13 miljoen inleggen, maar is dit wel mogelijk? Hoe wordt de besluitvorming van raden verwerkt aangezien de start al is voorzien op 1 juli? Hoe wordt het deel voor ontwikkeling binnen het fondsvermogen dat niet revolverend is, ingezet? Op basis waarvan vindt eventuele samenvoeging van gelijkwaardige fondsen plaats, wanneer vindt dat plaats en wie besluit erover? Het moet inzichtelijk blijven waar het publieke geld aan besteed zal worden. Welke deel van de bedragen komen weer terug naar de provincie?

Ines **Kostiç** (PvdD) deelt de zorgen over de democratische controle. Zijn GS op de hoogte van de klimaat- en biodiversiteitscrisis die elkaar kunnen versterken en gelijktijdig bestreden moeten worden? Er is vrijwel geen aandacht voor biodiversiteit en voorkomen moet worden dat investeringen door de ROM in klimaat de biodiversiteitscrisis verergeren. Zijn GS bereid dit beter te borgen? Door de biodiversiteitscrisis groeien de

risico's op pandemieën. Kunnen GS zoveel mogelijk garanderen dat de ROM niet investeert in activiteiten die risico's op pandemieën verhogen? Kunnen GS verzekeren dat er niet zal worden geïnvesteerd in dierproeven en andere vormen van dierenleed?

Dhr. **Heijnen** (CDA) is blij met de oprichting van de ROM. Hoewel duurzaamheid belangrijk is, is het goed dat breder naar het mkb en economische belangen gekeken wordt. Waarom wordt in de economische focus vooral een relatie gezien met de topsectoren landbouw, water, voedsel, gezondheid en zorg en veiligheid? Andere sterke sectoren in de provincie, zoals de creatieve industrie, maakindustrie en logistiek krijgen geen focus en lijken buiten de boot te vallen. Het ROM is complementair aan het huidige ecosysteem van economische instrumenten, wat is de visie op langere termijn wanneer deze instrumenten wellicht meer met elkaar vervlochten raken?

Dhr. **Klein** (CU) is positief over de ROM en de doelen. De opmerkingen van de PvdD worden ondersteund. Er is geen dekking nodig voor de kapitaalstorting, maar wanneer ziet men de uitgaven van de fondsen terug op de begroting? 't Gooi zet zich in voor de samenwerking met de ROM Regio Utrecht, hoe komt het dat 't Gooi zich op Utrecht richt en waarom is het niet gelukt om deze regio aan boord te krijgen? De MRA-regio zal straks verdeeld zijn over 3 verschillende ROM'en.

Mw. **Van Meerten** (VVD) is blij met de focus van de ROM op het innovatief mkb en de VVD zal de voordracht steunen. Na verstrekking van de lening heeft de provincie geen directe sturingsmogelijkheden meer op de investeringen, maar wat kunnen GS dan nog doen om mogelijke schade te beperken? Wat zijn de gevolgen van ontbrekende participatie en bijdragen door gemeenten en gaat dit lastiger worden met het oog op de investeringen? Hoe ziet plan B eruit?

Dhr. **Dulfer** (GL) is positief over het voorstel. Het is een goed vehikel de komende jaren voor groen herstel uit de crisis waarmee de provincie kan afstemmen met het Rijk en Europa over beschikbare fondsen die via een ROM lopen. Wat zijn de consequenties voor bedrijven gevestigd in gemeenten die niet kunnen meedoen? Zijn zij uitgesloten van de fondsen of kunnen zij er op andere wijze toch aan meedoen? Hoe denken GS om te gaan met deelnemingen in de toekomst? Lopen die allemaal via de ROM of willen GS de vrijheid behouden om naast de ROM, eigen deelnemingen aan te gaan op eigen voorwaarden?

Mw. **Bezaan** (PVV) heeft gemengde gevoelens bij de voordracht, want het ROM bestaat uit twee investeringsfondsen, een transitiefonds voor investeringen in de energietransitie en circulaire economie en een mkb-fonds gericht op groei en innovatie. Waarom worden deze twee fondsen opgericht? Omdat kostbare duurzame innovaties zonder overheidssteun in de startfase niet van de grond komen of als de risico's niet voldoende gedekt kunnen worden en dat mag wat kosten. GS zijn voornemens een kapitaalkrediet van € 40 miljoen beschikbaar te stellen maar met een risico van 30%, ofwel € 12 miljoen. Om risico's te verkleinen wordt ingezet op kwalitatief hoogwaardige fondsmanagers, maar waaraan moet men dan denken? De PVV vindt dat de provincie geen bank moet zijn voor de energietransitie en dat de markt haar werk moet doen. Niettemin zullen deze fondsen er toch komen maar dan moeten zij wel ingezet worden voor de juiste zaken. Daarom dient het transitiefonds zoveel mogelijk gebruikt worden voor noodzakelijke investeringen voor kernenergie. Het uitgangspunt is om iedere 4, 5 jaar de voortgang en exit-strategie op fondsniveau te evalueren. Elke aandeelhouder heeft het recht de bestuursovereenkomst op te zeggen binnen 3 maanden na een periodieke evaluatie. De PVV stelt voor elke 3 jaar te evalueren, gezien het vele belastinggeld dat ermee gemoeid is en mogelijk snelle wijzigingen van de politieke en maatschappelijke realiteit.

Dhr. **Kohler** (JA21) is blij met besteding van gelden aan het mkb. Klopt het dat voor elke euro publiek geld er € 3 privaat ingestoken wordt, want daarbij is vaak sprake van allerlei verkapte subsidies waardoor op meerdere wijzen publiek geld wordt geïnvesteerd. Daarom pleit hij voor meer toezicht in de governance-structuur. Wat betekent het precies om als agendalid aan te sluiten? Hoe wordt de Raad van Commissarissen samengesteld? Is dit een taak voor GS of krijgen PS sturingsmogelijkheden (die overigens totaal ontbreken bij PDNH).

Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat € 100 miljoen van de € 160 miljoen voor duurzame transitie is bestemd en € 60 miljoen voor mkb-bedrijven om groen dan wel innovatief investerend uit de crisis te komen. Aan alle (ook kleinere) gemeenten wordt ten behoeve van de ondernemers de mogelijkheid geboden om deel te nemen. Het groene transitiefonds ziet op klimaat en circulaire economie en dat dekt een deel van de biodiversiteitsdoelen af maar niet allemaal. Naast die keuze zijn er ook andere provinciale instrumenten beschikbaar om de biodiversiteit te bevorderen. Het mkb-fonds is breder en is er een no harm-principe opgenomen op uitdrukkelijke wens van GS om geen schade te veroorzaken aan de ambities klimaat en duurzaamheid. Er wordt een aantal sectoren genoemd, maar dat betekent niet dat andere sectoren zijn uitgesloten.

Ines **Kostiç** (PvdD) verzoekt het no harm-principe door ROM ook toe te laten passen op de biodiversiteit.

Gedeputeerde **Zaal** meldt dat het gaat om investeringen in duurzame bedrijven in brede zin. Het no harm-principe is uitonderhandeld met andere partijen en daarmee is men uniek in vergelijking met andere mkb-fondsen en instrumenten. Er komt nu een instrument bij dat het ecosysteem compleet maakt en dat is ook nodig om de aansluiting op het Rijk en Europa te borgen want vermoedelijk zal het herstelplan van het Rijk via de ROM's worden geïmplementeerd in de regio's. **GS vinden het verstandig om nu niet in te grijpen in bestaande instrumenten, maar naar de toekomst toe wordt ingezet op een vereenvoudiging van alle instrumenten bijvoorbeeld bij een nieuwe tranche of bij heroverweging van overeenkomsten. Zij zegt toe dat wanneer dat aan de orde is, in gesprek wordt gegaan met PS.** Er wordt gestart met een basis-ROM en dat is een kans om het ecosysteem te vereenvoudigen, dat is van belang voor ondernemers zodat zij de provincie gemakkelijk kunnen vinden. Gemeenten worstelen met de vraag om hierin te investeren wanneer de financiën dat niet toelaten, maar veel gemeenten vinden het een belangrijk instrument om ook de vergroening aan te jagen, daarom is er veel vertrouwen dat gemeenten wel gaan meedoen. De MRA-exploitatiekosten worden door de MRA betaald en in NHN wordt nog gesproken over de verdeling van de exploitatiekosten. Niet alle gemeenten doen mee, maar dat heeft geen consequenties voor de bedrijven in die gemeenten. In een samenwerkingsovereenkomst zal met de ROM Utrecht afgestemd worden aan welke ROM bedrijven in bijvoorbeeld 't Gooi meedoen, maar EZK staat niet toe dat gemeenten aan meer dan één ROM deelnemen. Een andere mogelijkheid is dat gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek meedoen aan het groene transitiefonds, dan zitten ze voor het mkb-fonds bij Utrecht en voor het transitiefonds bij Noord-Holland. Hierover vindt goede afstemming plaats. De keuze om mee te doen aan het transitiefonds is aan elke gemeente afzonderlijk. PS geven de kaders mee en doen suggesties en geven specifieke ideeën mee, want uiteindelijk wordt het aan het bestuur, het fondsbeheer en de Raad van Commissarissen overgelaten om de fondsen te besteden, want daar zit de expertise. De deelnemingen komen terug in de jaarrekening, er kan jaarlijks over gesproken worden en er wordt elke vier jaar een evaluatie uitgevoerd. Dat is een goed moment om bij te sturen. **Zij zegt toe dat tussentijdse specifieke ontwikkelingen met de commissie gedeeld worden, met name over de vraag of de doelstellingen worden gerealiseerd. Het beleidsplan wordt niet door PS vastgesteld, maar dat kan wel met PS besproken worden. GS zullen goed volgen of de ROM de doelstellingen gaat bereiken maar als**

aandeelhouder heeft men een goede positie en zal men deze positie inzetten om ontwikkelingen te beïnvloeden. In dat geval zullen GS terugkomen bij PS.

Gedeputeerde **Pels** meldt dat de exploitatiekosten via de MRA lopen. Tegenover de risico's staan de waarden van de deelnemingen, maar de vraag is wanneer men het risico moet nemen want op dat moment gaat het geld kosten. Daarom is het noodzakelijk dat er voor het risico een voorziening wordt getroffen om een inbreuk op de algemene reserve te voorkomen. Per tranche zal een risicovoorziening beschikbaar gesteld worden.

Tweede termijn

Ines **Kostiç** (PvdD) vindt het teleurstellend dat GS niet willen inzetten op borging van biodiversiteit, er zal daarom een motie ingediend worden. De vraag over het voorkomen van investeringen in zaken die dierenleed veroorzaken, wordt herhaald.

Mw. **Gonggrijp** (D66) vraagt hoe het risico wordt gemonitord op het moment dat er een nieuwe tranche beschikbaar wordt gesteld. Hoe vindt de 100% revolverendheid en inflatie plaats en zijn hier risico's aan verbonden?

Dhr. **Kohler** (JA21) heeft geen antwoord gekregen op zijn vraag over de governance-structuur. Gedeputeerde **Pels** antwoordt dat bij het monitoren van de risico's op dezelfde wijze wordt gehandeld als bij PDNH. Het fonds zelf dient de waardering van de deelneming te bepalen en wanneer daar wijzigingen in optreden, zal hierover in hun jaarstukken gerapporteerd worden. Aan de hand hiervan zal het effect op de risicovoorziening van de provincie gemonitord worden.

Gedeputeerde **Zaal** heeft de risicoprofielen bij de andere ROM's goed bestudeerd en daarop is deze ROM gebaseerd. Zij belooft om met andere aandeelhouders te bespreken hoe investeringen in dierproeven kunnen worden voorkomen, want dat is een belangrijk thema. Het is aan het fondsbeheer met input van de directie om te kiezen voor de juiste investeringen met maximale revolverendheid. Hierop zal gemonitord en geëvalueerd worden en kan eventueel bijsturing plaatsvinden.

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als besprekstuk naar PS wordt doorgeleid.

Motie Slim en in lijn met wetenschap investeren (ROM)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 28 juni 2021, ter behandeling van de Provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij -ROM;

constaterende dat:

- de investeringen vanuit het Transitiefonds moeten bijdragen aan verduurzaming van de economie, maar dat dit zich volgens de huidige investeringskaders¹ nu uitsluitend richt op reductie van CO2 uitstoot, duurzame energieproductie en vermindering van gebruik van primaire grondstoffen;
- voor het mkb-fonds als uitgangspunt geldt dat het voornamelijk die ondernemingen ondersteunt die met hun financieringsvraag geen verdere schade aan klimaatdoelstellingen aanbrengen (no harm-principe);
- er echter geen aandacht voor biodiversiteit(scrisis) binnen ROM is en het no harm-principe niet geldt voor bescherming van biodiversiteit;
- het bij ROM om heel veel geld gaat dat we slim moeten besteden;
- provincie Noord-Holland niet de enige partner is in ROM, maar door haar aandeel wel veel invloed heeft;

overwegende dat:

- het milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) in een recent rapport concludeert dat klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en milieuvervuiling het halen van de VN-duurzame ontwikkelingsdoelen bedreigen en dat de drie crises sterk met elkaar verbonden zijn;²
- onderzoekers erop wijzen dat "bepaalde oplossingsrichtingen om klimaatverandering tegen te gaan óók kunnen bijdragen aan de versterking van biodiversiteitscrisis en het daarom belangrijk is te kijken naar meer samenhang tussen de oplossingen".
- dezelfde conclusies in juni werden bevestigd door wetenschappers van IPBES en IPCC, waarbij wordt gesteld "Biodiversity loss and climate change are both driven by human economic activities and mutually reinforce each other. Neither will be successfully resolved unless both are tackled together";³
- we hieruit de les kunnen trekken dat we moeten proberen te voorkomen dat de ROM-investeringen de biodiversiteitscrisis verergeren;

gehoord de discussie,

roepen Gedeputeerde Staten op:

- zich binnen ROM hard te maken voor aanpassen van kaders, zodanig dat het no harm-principe ook gaat gelden voor biodiversiteit en voor alle investeringen van toepassing zal zijn;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic
Partij voor de Dieren

Süleyman Koyuncu
DENK

Wim Hoogervorst
SP

¹ Zie het Investeringsreglement van het Transitiefonds

² <https://www.pbl.nl/nieuws/2021/integrale-aanpak-nodig-voor-mondiale-vraagstukken-van-klimaat-biodiversiteit-en-milieuvervuiling>;
<https://www.unep.org/resources/making-peace-nature>; <https://www.unep.org/news-and-stories/press-release/new-unep-synthesis-provides-blueprint-urgently-solve-planetary>

³ <https://www.theguardian.com/environment/2021/jun/10/climate-and-nature-crises-solve-both-or-solve-neither-say-experts>;
<https://www.ipbes.net/sites/default/files/2021-06/20210606%20Media%20Release%20EMBARGO%203pm%20CEST%2010%20June.pdf>

Voorafgaande goedkeuring benoeming directie ROM MRA-NHN

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 28 juni 2021 ter bespreking van de provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij -ROM

Consaterende dat:

De Provincie Noord-Holland voornemens is een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij ("ROM") op te richten die een gecommitteerd doelkapitaal van €160 miljoen namens de provincie gaat investeren en beheren,

Overwegende dat:

€160 miljoen voor de Provincie Noord-Holland een zeer groot bedrag aan belastinggeld is, en dat democratische controle op het adequate beheer van dergelijke fondsen van essentieel belang is;

Besluit om:

De leden van de Directie en Raad van Commissarissen van deze ROM niet kunnen worden benoemd nadat eerst de Provinciale Staten van Noord-Holland hiermee, in vergadering bijeen, uitdrukkelijk hebben ingestemd.

Robert Baljeu (Fractie Baljeu)

amendement

vergadering Provinciale Staten – 28 juni 2021 - agendapunt 12

Voordracht 37 – 2021: Regionale Ontwikkelingsmaatschappij

Zicht en toezicht op de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- PS in meerderheid besluit tot deelname van de provincie Noord-Holland aan de ROM-regio BV;
- (MKB-)Bedrijven via deze ROM een beroep kunnen doen op een financiële bijdrage uit de onder het ROM-regio BV ondergebrachte fondsen;
- het beheer over de ROM-regio BV wordt uitbesteed, waardoor er geen sprake is van directe controle door de provincie van de bestede fondsbedragen;

Overwegende dat:

- PS haar controlerende taak, betreffende de in voordracht 37-2021 op te zetten ROM, niet naar behoren kan uitvoeren;
- PS zicht moet kunnen houden op de verstrekking van fondsbedragen, de verwezenlijking van het revolverende karakter ervan en op de te realiseren doelen waarvoor de bedragen worden verstrekt;
- democratisch zicht, toezicht en controle noodzakelijk zijn bij het onderbrengen van publiek geld in fondsen als het ROM.

Voegen toe aan het besluit behorende bij Voordracht 37 – 2021:

3. Zorg te dragen voor voldoende democratisch zicht en toezicht op de (uit)werking van de ROM Regio BV en de verstrekking van bedragen ten volle transparant te maken en te houden, zodat PS haar controlerende taak als volksvertegenwoordiging kan uitvoeren; dit is van groot belang omdat het aandelenbelang zal worden verworven met publiek geld.

Wim Hoogervorst
SP

Eric Jensen
JA21